Святослав
КАРАВАНСЬКИЙ

Російсько-
Український
Словник
складної
лексики

Святослав Караванський

РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК СКЛАДНОЇ ЛЕКСИКИ

Третє видання, доповнене й виправлене

Львів – 2016

ББК 81.2Р-2-Ук-4
К 21

Караванський С. Російсько-український словник складної лексики. 3-тє вид., доповн. і випр. Львів: БаК, 2016. – 608 с.
ISBN 966-7065-37-6

Словник містить коло 40 000 перекладів російських слів, граматичних форм та ідіом. Уперше в історії української лексикографії словник наводить переклади російських дієприкметників, утворюючи їх від кожного наведеного в реєстрі дієслова. Це форми типу **воображающий, посвящающий, приобщающий, опоясывающий, смеющийся, развивающийся, стремящийся** – лексика систематично не перекладена в наявних *нормативних* словниках. Поза тим, словник наводить відсутні у масових словниках переклади російських дієслів та інших граматичних форм, дає переклади фразеологічних зворотів, прислів'їв, крилатих виразів, цитат з літературних творів.
Словник адресовано широкому колові читачів – від школярів до державних діячів.

Словник видано в авторській редакції заразом двома правописами: правописом 1928 року і сучасним правописом.

ISBN 966-7065-37-6

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА ДО ТРЕТЬОГО ВИДАННЯ

Залишені нам з часів УССР російсько-українські словники (надалі – РУСи), справедливо називані російсько-російськими, далекі від того, щоб задовольнити потреби сучасности. Тому поява „нових" РУСів мусила б докорінно змінити становище на „словниковому фронті". Однак, на ділі не все так гладко, як хотілося б і як мало би бути.

I. „нові" словники повністю не позбулися рис меншовартости, прищеплюваних нам імперією. Одна з таких рис – оформлення умовних скорочень у „нових" РУСах російською мовою. Як правило, иншомовно-українські словники, що видаються в Україні для українських громадян – англо-українські, німецько-українські тощо, оформлюють умовні скорочення українською мовою. „Нові" ж РУСи оформлюють умовні скорочення за „соловецькою" традицією по-російськи. Виникає питання, чому для РУСів робиться виняток із загального правила щодо иншомовних словників? Яка в цьому потреба? Нездатність „незалежних" словникарів подолати прищеплювану нам епохою „дружби народів" рису свідчить, що наша дорога від малоросів до українців тільки-но починається.

II. „Нові" РУСи виявилися нездатними вирватися з полону мовно-лексичних забобонів, характерних для совєтської лексикографії. Один з таких забобонів: невідмінюваність слова **пані**. Слідом за Б. Грінченком, котрий, як і всі смертні, не був вільний від помилок, і слідом за совєтською лексикографією усі „нові" РУСи твердять, що слово **пані** не відмінюється. Насправді ж слово **пані** відмінюється: „**Пані** й панове!", „Гуляв з **па́нею**", „Сидів з **па́ня́ми**", „Писання чутливих **пань**".

III. У „нових" РУСах повторювано помилки, канонізовані у совєтських виданнях. Наприклад, російський вираз **ставить в тупик** „нові" РУСи перекладають як і *нормативні* РУСи УССР: **заганяти в безвихідь**, що аж ніяк не відповідає ні російській ідіомі, ні нашій мовній практиці. „Словарь русского языка" АН СССР вираз **ставить в тупик** пояснює так: **приводить в крайнее затруднение** *(1)*, **недоумение, замешательство** *(2)*. Найкращий переклад такого звороту: **зводити (виводити, заводити, заганяти) на слизьке** *(1)*, **збивати з пантелику, спантеличувати** *(2)*. Укладачі ж „нових" РУСів критично під оглядом легкомовности не опрацьовують перекладану лексику, а копіюють те, що зафіксовано у словниках попередників. Таке нетворче словникування на ділі свідчить про відставання лексикографії від життя.

Людські мови постійно вдосконалюються; виникають нові звороти, покращуються старі. За цим процесом лексикограф має стежити і наслідок свого стеження відбивати у своїх працях. На жаль, хоч ми маємо деякі зрушення на ниві словникарства, ці зрушення ще не переважують успадкованої рутинности.

IУ. Переклад деяких словосполучень не завжди лежить на поверхні. У перекладацтві можливі помилки. Тому, словникар не може безкритично сприймати доробок своїх колег. Саме цього не спостережено у сучасному перекладацтві. Помилка одного словникаря безперешкодно переходить з одного „нового" РУСу до іншого. Так, невірно перекладена російська пара **потребительская корзина** як **споживчий кошик**, що засвітилася в одному „новому" РУСі, згодом з'являється і в инших словниках. Правильний же переклад цієї пари – **споживацький кошик**.

Я присвятив передмову до своєї праці цим критичним заувагам про сучасне словникарство в Україні, бо гадаю, що моя критика сприятиме покращенню словникарської справи. Таке покращення буде сприяти підвищенню культурного рівня українства. А це, кінець кінцем, є головна мета лексикографії.

Як я вже писав, перекладацтво не стається без огріхів – без помилок. Отже, можливі вони і в моїй праці. Тому, я буду вдячний, як хто вкаже мені на них. Моя е-адреса: krvnss@gmail.com.

Автор

Дентон, липень 2014 р.

ПРО ДВА ПРАВОПИСИ, ВЖИТІ У СЛОВНИКУ

Тому, що різницю між харківським правописом 1928 р. і сучасним – останнім сталінським – правописом, можна усунути підкресленням окремих літер, автор підкресленням літер і домігся, що в тексті співіснують два правописи.

Коли слово написано правописом 1928 р.:

літера **я** – це літера **а** у чинному правописі ;
літера **ґ** – це літера **г** у чинному правописі;
літера **е** – це літера **є** у чинному правописі;
літера **в** – це літера **у** /часом **й**/ у чинному правописі;
літера **т** – це літера **ф** у чинному правописі;
літери **ав** – це літери **ау** у чинному правописі;
літери **іо** – це літери **іа** у чинному правописі;
літери **ія**, **ію** – це літери **іа, іу** у чинному правописі;
літери **ля** – це літери **ль** у чинному правописі;
літери **ль** – це літери **л** у чинному правописі;
літера **и** – це літера **і** у чинному правописі

Коли слово написано сучасним правописом .

літера **а** – це літера **я** у правописі 1928 р.;
літера **г** – це літера **ґ** у правописі 1928 р.;
літера **є** – це літера **е** у правописі 1928 р.;
літера **л** – це літери **ль** у правописі 1928 р.;
літера **й** – це літера **в** у правописі 1928 р.;
літера **у** – це літера **ю** /часом **в**/ у правописі 1928 р.;
літера **ф** – це літера **т** у правописі 1928 р.;
літери **АУ** – це літери **ав** у правописі 1928 р.;
літери **ІА**, **ІУ** – це літери **ія, ію** у правописі 1928 р.;
літери **ЛЬ** – це літери **ля** у правописі 1928 р.;
літера **и** – це літера **і** у чинному правописі

Примітка: Автор часом вживає форму **инший** з підкресленою літерою **и**, форму невизнаною обома правописами.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

а., а́	– аналог в инших культурах
$а^{в}$	– авіяція
$а^{н}$	– анатомія
$а^{р}$	– арго,сленг /в тому й ОУН, УПА/
б., б	– барбаризм /варваризм/
$б^{а}$	– множинна дія; часом = *багатьом*
$б^{-а}$	– бібліотечний термін
$б^{з}$	– безпідставно занедб/ув/ане слово
$б^{і}$	– біологія, іхтіологія +
$б^{-о}$	– буквально
$б^{о}$	– ботаніка
$б^{п}$	– безособовий пасив
$б^{у}$	– будівництво, архітектура
$б^{ю}$	– бюрократичний термін
$б^{я}$	– біблійний вжиток
в., в́	– вуличне /вульгарне/ слово
$в^{й}$	– військова (повстанська) лексика
$в^{ст}$	– вставне слово
$в^{і}$	– відповідно
г.	– галицький варіянт, $г^{д}$ діялект варіянту
$г^{а}$	– граматичний термін
$г^{е}$	– географія, астрономія
$г^{о}$	– гірництво
$г^{я}$	– геологія, геодезія
д.	– діялектизм, арготизм, проста мова
д!	– дивись ще!
$д^{1}$, $д^{-к1}$	– дієприкметник минулого часу
$д^{а}$	– дитяча мова
$д^{-к}$	– дієприкметник
$д^{к}$	– доконана форма дієслова
$д^{о}$	– дієслово, дієсловом, дієслова +
$д^{пк}$	– дієприслівник
$д^{я}$	– дипломатія
е.	– етнографізм
$е^{в}$	– евфемізм
$е^{в}$	– евфемізм
$е^{к}$	– економіка, фінанси
$е^{л}$	– електрика
$е^{м}$	– емоційно, перебільшено
$е^{н}$	– ентомологія
є.	– по-єзуїтськи, підступно, лицемірно
ж.	– жартівливе слово
$ж^{і}$	– жіночий рід, жіночого роду
$ж^{м}$	– з живої мови
$ж^{н}$	– жаргон /злодіїв, картярів +/
з.	– забуте слово, архаїзм
$з^{б}$	– збірне поняття
$з^{-в}$	– звертання, у звертанні
$з^{в}$	– зворотне дієслово
$з^{г}$	– забуте на Сході, живе в Галичині
$з^{гр}$	– загрозливо, погроза
з-й	– здатний, $з^{г}$ – згодний, $з^{м}$ – змушений
$з^{к}$	– займенник
$з^{н}$	– зневажливо, недоброзичливо
$з^{о}$	– зоологія
$з^{п}$	– запозичення
$з^{-п}$	– заступає поняття
$з^{ч}$	– зачовгане
$з^{я}$	– залізничний транспорт
і.	– іменник, іменники, іменників +
$і^{д}$	– ідіоматичний зворот
$і^{р}$	– іронічно, несхвально
$і^{с}$	– історія, історична річ (слово)
$і^{с\rightarrow}$	– форма від якої постало слово
к., ќ	– коротша (простіша) форма
$к^{а}$	– канцеляризм
$к^{н}$	– книжне, штучне, офіційне слово
$к^{о}$	– псевдоукраїнське койне
$к^{л}$	– кулінарія
л.	– лайка, лайливе слово
$л^{г}$	– лінгвістика
$л^{і}$	– літературознавство
м.	– математика
$м^{а}$	– медицина, психологія
$м^{ж}$	– можливий, можлива, можливо
$м^{й}$	– минулий час, минулого часу
$м^{-й}$	– майбутній час
$м^{н}$	– множина; *д!* **КІЛЬКА ПОРАД** *(2)*
$м^{-о}$	– мистецтво, кіно
$м^{о}$	– морський термін
$м^{с}$	– мисливство, рибальство
$м^{т}$	– мітологія /також народня/
$м^{у}$	– музичний термін
$м^{я}$	– метеорологія
н.	– наприклад
н!	– наказовий спосіб
$н^{г}$	– негативне забарвлення
$н^{дк}$	– недоконана форма дієслова
нез-й	– нездатний
$н^{о}$	– неособове дієслово
$н^{з}$	– наслідуй-звуки форма
о.	– образно
$о^{а}$	– освіта, освітянський термін
$о^{д}$	– однина
$о^{з}$	– однина збірного поняття
$о^{к}$	– вжито оказійно, новотвір
$о^{р}$	– орнітологія
$о^{с}$	– особа *(1-а, 2-а, 3-я)*
п.	– переносне значення
п!	– порівняй!
$п^{б}$	– побутовий ужиток, об'яви
$п^{к}$	– прикметник
$п^{-о}$	– приблизно
$п^{о}$	– поетична мова
$п^{р}$	– прислівник, дієприслівник
$п^{рв}$	– переважно
$п^{рк}$	– прийменник
$п^{рн}$	– правильний наголос
$п^{т}$	– пестлива (здрібніла) форма
$п^{ф}$	– похідна форма, похідні форми

$п^{я}$	– прислів'я. афоризм, порівняння
р., р́	– рідко, рідше
р!	– практично невживане слово
$р^{-а}$	– ремесла (шевство, ткацтво *$т^{щ}$*)
$р^{а}$	– радіо
р-й	– ра́дий
$р^{в}$	– родовий відмінок, заміна ним
$р^{к}$	– реконструйоване слово
$р^{м}$	– ритмомелодична форма
$р^{я}$	– релігія
с., с́	– підсилений ефект
$с^{г}$	– сільське господарство
с-и	– ставши
$с^{к}$	– частина складного слова
$с^{о}$	– советизм
$с^{п}$	– сполучник
$с^{-п}$	– ступінь порівняння: *$с^{п1}$*, *$с^{п2}$*
$с^{с}$	– службове слово
$с^{т}$	– спорт
$с^{у}$	– ближче до сучасности
т.	– сфера техніки, ремесла
$т^{е}$	– театральний термін
$т^{й}$	– текстильний термін, кравецтво
$т^{к}$	– тільки
$т^{р}$	– *(трохи), (дещо)*
$т^{ч}$	– теперішній час
$т^{щ}$	– тощо; часом = ◊
$т^{я}$	– друкарський термін
у.	– український рівнозначник
$у^{з}$	– узагальнений термін
$у^{р}$	– урочисто
$у^{я}$	– уособлення, персоніфікація
ф.	– фамільярно, нестандартно
$ф^{з}$	– фізіологія, фізіологічний термін
$ф^{і}$	– фізика
$ф^{о}$	– фотографія
$ф^{-р}$	– фолклор, проста мова
$ф^{р}$	– у реченнях і фразеології
$ф^{р-}$	– із запереченням
$ф^{я}$	– філософія
х.	– хемія
$х^{а}$	– за харківським правописом
ц.	– церковний вжиток
$ц^{д}$	– цілком досить
ч.	– частка
$ч^{к}$	– числівник
$ч^{о}$	– чоловічий рід, *$ч^{р}$* - чол. роду
ш.	– штучне слово
$ш^{к}$	– шкільний (студентський) побут
ю.	– юридичний термін
$я^{і}$	– як іменник
~́, -́	– наголос падає на відтяту частину слова
(!)	– вигук, наказовий спосіб
(?)	– у питальних реченнях
±	– порівняй!
+/±	– порівняй і дещо вибери!
$п^{к}$ = %	– цей знак пояснено на с. XII у розділі ЗНАКИ [*$п^{к}$* = %, ¤, +]
*	– цей знак у кінці слова вказує, що слово має ряд значень, а перед словом (після &), що слово не є синонімом, а ілюструє словотвір
ª	– ця буковка перед словом (після &) свідчить, що це – синонім слова в ряду
>	– дивись!
→	– вказує напрям, заступає слово *від*
/, '	– ця риска відділяє частину слова, позначувану в тексті знаком ~
[!]	– верх мовної тупости
♦	– перше слово перекладу
∫	– *$п^{р}$* від *$п^{к}$* творить заміна **'-ий'** на **'-о'**
(-)	– риска заступає у курсивних дужках слово ***про***
:	– перед словом значить: взоруйся на
©	– стилістична переробка
Ǿ	– дивись (ще) ЗНАК Ǿ (с. XIV)
☺	– *(хто)*, *(кого)*, людина, особистість
&	– за цим знаком наведено синоніми величин гніздового /гаслового/ слова: *н.:* **МАЛИЙ**...; & маленький, манюній.
¤	– наслідок дії [> ЗНАКИ, с. XII]
~	– 1. = ♦; 2. частина слова, відтята рискою *(/, ')*; 3. після знаку "/", "(" скорочує запис слова словом до риски "/" або дужки "("; *н.*: класти /*$д^{к}$* *по~/*
↑	– дивись попереднє гніздо (гасло)
↓	– дивись наступне гніздо (гасло)
◊	– і похідні форми (ПРИКЛАД VI)
®	– *(як міра /оцінка/)*, *(як міра вияву)*
♦♦♦	– гніздове слово у записі гаслового
↔	– антонім

Позначку © часом вживано без слова, до якого вона стосуються. Такий вжиток заохочує читача творити стилістичну переробку самотужки:

присочиняющий що додає ◊, зви́клий прикра́шувати, вига́дько, прикра́шувач, ©;

У такому записі треба творити самому дієприслівники **прикрашаючи, вигадуючи** +.

Примітка: Часом крапку у скороченнях заміняємо на наголос: *а.* = *а́*, *р.* = *р́*.

УВАГА! ДЛЯ УСПІШНОГО ПОШУКУ СИНОНІМІВ ЧИТАЧ МАЄ ПРОГЛЯНУТИ ДАЛЬШІ ПРИКЛАДИ ТА ПОЯСНЕННЯ.

ПРО ТЕРМІНОЛОГІЮ

ГНІЗДОВІ Й ГАСЛОВІ СЛОВА

Гніздовим словом звемо надруковане грубим шрифтом у крайній лівій позиції російське слово; **гасловим** словом звемо надруковане грубим шрифтом російське слово, відступлене від крайньої лівої позиції:

ВЫБИРАТЬСЯ: --йся в дорогу заклопотаний дорогою;
ВЫБРАТЬСЯ видістатися ◊.

Слово **ВЫБИРАТЬСЯ** – гніздове слово. **ВЫБРАТЬСЯ** – гаслове слово.

Рядки, які стоять за гніздовим /гасловим/ словом звуться **гніздовими /гасловими/** рядками.

ЗАУВАГИ ДО СКОРОЧЕНЬ І ЗНАКІВ

(1) Скорочення, друковані грубим курсивним шрифтом ***м****^н^*, ***п.***, ***р.***, хоч і стоять перед українськими відповідниками – стосуються до гніздових /гаслових/ російських слів, а друковані нормальним курсивом *ж.*, *к.*, *п*^к^ стосуються до українських слів:

ВЫЧИТЫВАТЬ *о*^к^ читати, ***п.*** виговорювати;
--й що читає ◊, *і.* читець, читач...

Скорочення "***п.***" перед „виговорювати" стосується до слова **ВЫЧИТЫВАТЬ** і вказує, що слово "виговорювати" є переклад переносного значення гніздового слова **ВЫЧИТЫВАТЬ**; а скорочення "*і.*" вказує, що слово "читець" – іменник.

(2) Про позначку *о*^к^. Цю позначку широко вживано у словнику. Наприклад:

БЕЗДОРО́ЖЬЕ *о*^к^ бездоро́га.

Затим що словник складної лексики основну увагу спрямовує на переклад російських дієприкметників, він не може вичерпно перекладати иншу лексику і обмежується в перекладах не дієслів тільки формами, яких нема у "нормативних" словниках УССР, досі поширених в Україні. Иншими словами, позначка *о*^к^ вказує, що у *нормативних* словниках УССР та "незалежних" словниках України є більше перекладів даного російського слова.

Примітка I: Крім цієї функції скорочення *о*^к^ уживано із значенням *оказійно.*

Примітка II: Подекуди замість скорочення *о*^к^ уживано позначку *щ*^е^.

(3) Про знаки /, ~.

МАНИ́ТЬ мани́ти, ва́би-, спокуша́-, прива́бл/юв-; **м. из моги́лы** ва́бити з гро́бу;
--й що /*м*^н^ хто/ ~юе ◊, з-й прива́бити, споку́сник, /*птах/* вабе́ць, *п*^к^ прина́дний, ваблі́вий, манли́-, прива́бли-, прина́дли-, споку́сли-, ©.

Знак "/" у слові "привабл/ювати" розбиває слово на дві частини, з яких одну частину в дальших рядках заступає знак ~.

Запис у дальших рядках " ~ює" читається як "приваблює"

(4) Про знак ◊.

Знак ◊ *(і похідні форми)*, вжитий після слова "~ює" /приваблює/ вказує, що слово "приваблює" у цьому вжитку можна замінити на інше слово, наприклад, "спокуша", або "вабить", або "манить", або слова, відомі з масових словників. Отже, слово **маня́щий** можна перекласти по-українськи ще і як "що спокуша, що вабить, що манить, що принаджує".

Знак ◊, вжитий один раз, стосується до всіх дієслівних форм у гнізді. Отже, у *стилістичній переробці* /> **(5)**/ замість слова "приваблюючи", можна вжити й форми "спокушаючи, вабивши, манивши +".

(5) Про скорочення ©. Скорочення © значить *стилістична переробка.* Його вживано перед українським відповідником, який не є буквальним перекладом російської форми, а являє стилістичну переробку російського виразу. Наприлад: **Банк, авансирующий нас, понёс убытки** = Авансуючи нас, банк зазнав збитків.

СКОРОЧЕНИЙ ЗАПИС СЛІВ

ПРИКЛАД І. Скорочений запис російських дієприкметників

Від кожного російського дієслова можна утворити кілька дієприкметників: від слова **СНИМАТЬ: снимающий, снимаемый, снимающийся, снимавший, снимавшийся**. Ці форми скорочено пишемо так: **--й, -ый, -йся, -вший, -вшийся**; Дієслова з кінцівкою **-ить**: **ловить, валить** замість форми **-ый**, мають форму **-имый**: **ловимый, валимый**.

ЗАДАВАТЬ завдавати...: **з. тон** грати першу скрипку;
--й що завдає ◊, покликаний завдати, давець, *п*[к] *о*[к] завдавущий; **--й бал** організатор балу;...

Коли запис **--й** або **-вший** треба повторити у дальших прикладах, його записувано ще коротше або надскорочено **-й**: **-й бал** = **задающий бал**.
Дієприкметники з кінцівкою **-ый, -имый** повторно записувано **-ый**:

ДВИГАТЬ *ф*[р] активізувати,...;
-жимый рухомий; **--ый** ***чем*** спонукуваний,...

Запис **-ый** *чем* = **движимый** ***чем***.

ВОЗГОРАТЬСЯ: -йся що займається ◊...; **-я желанием** огортаний бажанням.

Запис **-йся** або **-вшийся** повторно записувано як **–я**;

ВОЗДЕЛЫВАТЬ: --й що обробля ◊...;
-йся/-ый оброблюваний...

Форми **возделывающийся** і **возделываемый**, як і всі інші дієприкметники, цілком рівнозначні, тому їх об'єднувано записом **-йся/-ый.**

ПРИКЛАД II. Запис недоконаних форм дієслів

Недоконані форми дієслова записувано, як гаслові слова при гніздових доконаний словах. Щоб знайти недоконану форму дієслова, треба знайти доконану. Так, доконану форму **НАЙТИ** треба глядіти у гнізді **НАХОДИТЬ**. Коли недоконану форму невживано, тоді доконану форму наведено згідно з абеткою незалежно від недоконаної.

ПРИКЛАД III. Повторний запис слів у словнику

(1) Повторний запис російських або українських слів здійснюється записом першої літери /та крапки/ повторюваного слова:

БО́ЙКИЙ промітни́й [**б. па́рень** п. хло́пець; **-ая девчо́нка** -на́ дівчина, ко́зир-дівчина, мото́рне дівчи́сько], второ́п-, зви́н-.

б. парень = **бойкий** парень; **п.** хлопець = промітний хлопець.

Коли слово вжито в похідній формі: **бойкая девчонка**, /промітна дівчина/, то словник записує ці форми скорочено: **-ая девчонка,** /-на дівчина/.

У тексті словника скорочення можуть комбінуватися:

РАСШАРКИВАТЬСЯ шар/кати ногою;
-йся що ~ає н. ◊, © шаркаючи н. ◊.

Запис "що ~ає н." = "що шаркає ногою". Скорочений запис слів у вигляді першої літери й крапки може стосуватися як до гніздового слова, так і до будь-якого слова у гнізді; прочитати скорочений запис поможе перша літера:

БО́ЛЕЕ *фр* по́за [**б. ста лет** п. сто ро́ків]; **б. всегó** більш /ду́жче/ за все, найду́жче [**б. в. я люби́л есть** н. я любúв ї́сти]...

Запис **б. ста лет = более ста лет**; а запис **б. в. я... = более всего я...**, бо цей запис іде після запису **б. всего** і скорочує і **более**, і **всего**.

(2) У тексті Словника можливі й інші легко зрозумілі скорочення:

ПЕРЕБЕЖЧИК /-ЧИЦА/ перебіжець /-іжниця/.

Тут **/-ЧИЦА/ = ПЕРЕБЕЖЧИЦА**, а /-іжниця/ = перебіжниця.

ГНУТЬ згинати /ви-, за-, на-, при-, під-, пере-/;

Тут "ви-, за-, на-, при-, *і т.д.*" = вигинати, загинати, нагинати, *і т.д.*

АГИТИРОВАТЬ...;
--й що агітує ◊, агітатор, для агітації, зайнятий -ією,...

Тут "зайнятий -ією" = зайнятий агітацією.

ПРИКЛАД IV. Скорочений запис слів з однаковою кінцівкою

(1) Коли в тексті Словника перелічувано низку граматичних форм з однаковою кінцівкою, то однакові кінцеві частини перелічуваних форм записувано рискою:

ОТКРЫВАТЬ...;
-ый відкриваний, відтулю-, відслоню-, відчиню-, розплющу- *тщ*.

Читаємо дане скорочення так: **-ый** відкриваний, відтулюваний, відслонюваний, відчинюваний, розплющуваний *тщ*.

У цих записах треба мати на увазі "ланцюгову реакцію" запису:

ВОСПЕВА́ТЬ: в. *кого* співа́ти сла́ву *кому*;
-йся/-ый сла́влений, хва́ле-, оспівува-, усла́влю-, вихва́лю-.

У запису **-йся/-ый** другий і третій переклад "хва́ле-, оспівува-" відтинають кінцівку "-ний", бо їм передує слово "славлений" з кінцівкою "-ний", а вже слово "уславлюваний" і дальше втинають кінцівку "-ваний", бо попереднє слово "оспівува-" має кінцівку " -ваний". Читач мусить мати "ланцюгову реакцію" на увазі і ставитись до таких записів толерантно.

(2) Цей скорочений запис часом додатково скорочувано, коли перелічувані форми різняться лише приростком:

СМЕНЯТЬ ...;
-йся/-ый, змінюваний /за-, пере-/, усу-, *пк* змінний...

Дане скорочення треба читати так: змінюваний, замінюваний, перемінюваний, усуваний, *пк* змінний...

ПРИКЛАД V. Вживання дужок

(1) У похилих дужках записувано можливі альтернативні варіянти даного слова чи виразу:

> **ИМЕТЬ: и. большой вес /большую важность/** багато важити; **и. в виду** мати на оці /на прикметі, на меті/;...

Вираз **иметь большой вес** має варіянт **иметь большую важность**, а вираз "мати на оці" має варіянти "мати на прикметі" і "мати на меті".

(2) Коли частину слова виділено круглими дужками; *(*за*)*атакований, то це показує, що можливі дві форми слова: "атакований" і "заатакований".

(3) Коли у круглі дужки взято слово:

> **ЗНОБИТЬ** *(*трусом*)* трусити,...,

то це показує, що можливі два варіянти даного перекладу: "трусити" і "трусом трусити".

(4) У квадратних дужках у тексті Словника записувано приклад вживання наведеного перекладу:

> **СВЕЖЕ-** щойно [**свежевымытый** щ. вимитий].

(5) Курсивні ремарки до слів у Словнику наведено у круглих дужках:

> **РАЗДАТОЧНЫЙ** розподільчий, *(список)* на видачу, */на виплату/* виплатний.

Коли в тексті одну ремарку взято в круглі дужки, а наступну – в похилі: *(список)... /на виплату/*, то це свідчить, що друга ремарка доповнює першу ремарку. У нашому прикладі другу ремарку читаємо так: *список на виплату*.

(6) Коли в російській частині слово взято у круглі або похилі дужки, а в українській частині перед дужками стоїть кома:

> **ОКАЗЫВАТЬ:...; о.** *(***отчаянное***)* **сопротивление** ставити опір, *(ф*^{р} пручатися руками й ногами*)*,

тоді виразові **о. сопротивление** відповідає вислів „ставити опір", а виразові **о. отчаянное сопротивление** – вислів „*ф*^{р} пручатися руками й ногами". Вираз, утворений розкриттям дужок у російській частині, перекладаємо, розкривши дужки в українській частині.

(7) У слові у квадратних дужках [ ] наводиться літера, яка часом може заміняти попередню літеру. Наприклад, за**придушні[и]й**. Це слово має два прочитання: 1. за**придушній**, 2. за**придушний**. Подеколи квадратні дужки вживано як похилі:

> гудити [бра- на язик /перетира- на -ках/] *кого*;

(8) У тексті вжито спарені дужки *(*[....]*)*:

> **УМИРА́ТЬ** іти́ на той світ, пря́с- на тонку́ /оста́нню/ *(*[ни́тку]*)*,

У спарені дужки береться слово, яке було в материній формі ідіоми і згодом забулося.

ПРИКЛАД VI. Вживання знаку ◊.

Знак ◊ окреслено як "і похідні форми". Але залежно від того, за яким словом стоїть знак ◊, його функції різні:

Коли знак ◊ стоїть після розгорнутої форми укр. дієприкметника, то під похідними формами треба розуміти похідні форми від українських рівнозначників рос. дієслова:

ВОСХИЩА́ТЬ чарува́ти, заворо́жу-, електризу-;
–й що захо́плює ◊, з-й зачарува́ти, $п^к$ > ВОСХИТИТЕЛЬНЫЙ;

У цім разі знак ◊ заступає $п^ф$, рівнозначні слову, за яким він стоїть, від усіх слів у гніздовому рядку /рядках/: "чарує, заворожує, електризує". Подібну ж функцію знак ◊ виконує, коли стоїть після слова в тексті словника, а часом і після знаку ";" /крапка з комою/:

МАЗЮ́КАТЬ ква́цяти, *д.* кве́ця-, $ф^р$ ма́зька-, ба́зґра-;
ПОМАЗЮ́КАННЫЙ $в^і$ покве́цяний ◊.

У цім разі знак ◊ так само заступає $п^ф$, рівнозначні слову, за яким він стоїть. від усіх слів гніздового рядка /рядків/: "кваціяний", "квецяний", "мазюканий", "базґраний".

ЗНАКИ [$п^к$ = %, ¤, +]

(1) Знаковий вираз $п^к$ = % вживано для пояснення можливост<u>и</u> утворення (в разі потреби) українського прикметника з дієприкметника. Наприклад:

ПЕРЕКРАШИВАТЬ: --й що перефарбовує,…$п^к$ = %;
-йся/-ый перефарбовуваний, перемальову-.

Знак $п^к$ = % вказує, що прикметниковий відповідник до російського дієприкметника **перекрашивающий** можна утворити від дієприкметника "перефарбовуваний" (відповідника рос. **перекрашиваемый)** шляхом заміни кінцівки "-аний" на "-альний":

$д^{-к}$ перефарбо́вувАНИЙ → $п^к$ перефарбо́вувАЛЬНИЙ → перефарбувА́ЛЬНИЙ.

Часом у Словнику фігурує й <u>и</u>нший запис описаного знаку: + %. Цей <u>и</u>нший запис має те саме значення, що і знак $п^к$ = %.

(2) Знак ¤ – наслідок дії – вживано до іменників наслідку дії, які відрізняються від іменників дії, хоч подеколи написання цих іменників збігається:

ШТРИХО́ВКА штрихува́ння, *(дія і ¤)* штрихо́в-.

Дія, що відповідає дієслову **штрихувати**, ми віддаємо іменником **штрихува́ння**, а наслідок дії – *заштрихований папір* – словом **штрихо́вання**. У наведеному прикладі зазначено, що часом дію і ¤ можна віддати одним словом **штрихо́вання**.

(3) Знак + виконує кілька функцій: 1. функцію приєднання слова чи слів; 2. коли за знаком + стоїть російське слово, це значить, треба додати всі або частину українських перекладів цього російського слова; 3. коли за знаком + стоїть крапка, крапка з комою, або дужка з крапкою [/.,).], дужка з комою [/,),], дужка з крапкою з комою [/;);], тоді знак + виконує функцію знака ◊.

ФОРМИ ІЗ СЛОВАМИ звик<u>л</u>ий, зда<u>т</u>ний, го<u>т</u>овий, ра<u>д</u>ий, схи<u>л</u>ьний, зго<u>д</u>ний, зму<u>ш</u>ений, взяв<u>ш</u>ися, охо<u>ч</u>ий, ма<u>с</u>так, на<u>в</u>чений, при<u>в</u>чений, насмі<u>л</u>ений, приз<u>н</u>ачений, покли<u>к</u>аний, прире<u>ч</u>ений, ста<u>в</u>ши, поки́<u>н</u>утий, наста<u>в</u>лений.

Вжиті в розгорнутих дієприкметникових формах слова **звиклий**, **здатний** $т^ш$ мають одну підкреслену літеру – **зда<u>т</u>ний**, **зви<u>к</u>лий** $т^ш$. Це зроблено, щоб не переобтяжувати словникові гнізда надміром форм, і заразом дати читачеві можливість ширшого вибору.

Форма з підкресленням – **зда<u>т</u>ний** – указує на можливість заміни її <u>и</u>ншими формами. Наприклад, **зда<u>т</u>ний забруднити**. У цій парі прикметника **здатний** можуть замінити всі або деякі з наведених далі слів (А):

(А) покликаиий, призначений, згодний, готовий, радий, змушеиий, наставлений /по-/, узявшися, умілий, рішеиий:

покликаний забруднити,
згодний забруднити,
готовий забруднити,
радий забруднити,
змушений забруднити,
наставлений забруднити
взявшися забруднити.

Прикметники та инші форми у цих парах поєднано з доконаними дієсловами.

(Б) схильиий, звиклий, ставши, мастак, иавчеиий, иаставлеиий, охочий, спраглий, скорий:

схильний бруднити,
звиклий бруднити,
ставши бруднити,
мастак бруднити
навчений бруднити,
наставлений бруднити,
охочий бруднити.

Прикметники та инші форми у цих парах поєднано з недоконаними дієсловами.

ПОШУК СЛІВ У СЛОВНИКУ

(1) Усі дієприкметникові форми у Словнику наведено у гніздах дієслів. Отже, щоб знайти форму **бьющийся** або **алчущий**, треба відшукати гнізда **БИТЬСЯ** або **АЛКАТЬ** і там дивитися за дієприкметниковими формами.

(2) Усі ідіоматичні звороти, що мають дієслово у формі дієйменника /**открывать тайну, возбуждать дело, прииосить в жертву** *т^{ш}*/ Словник реєструє у гніздах дієслів /**открывать, возбуждать, приносить**/. Виняток становлять:

а) дієслово **быть** і часом **стать**: ідіоматичні звороти з цими дієсловоми словник реєструє у гніздах недієслів. Так, вираз **быть вне себя от радости** зареєстровано у гнізді **РАДОСТЬ**.

б) дієслова, які з даним зворотом не творять дієприкметникових форм: наприклад, **иельзя сделать замечание**. Цей зворот зареєстровано у гнізді **ЗАМЕЧАНИЕ**.

(3) Шукаючи звороти з дієсловом **быть** та иншими дієсловами, користувач мусить проглянути гнізда усіх наявних у виразі слів у такому порядку; дієслово, іменник, прикметник, прислівник, займенник, прийменник, сполучник, частка.

(4) Словник реєструє дієслова в недоконаній формі. Щодо доконаних форм (російських та українських), то Словник наводить їх вибірково. Ненаведені доконані форми читач має виводити сам.

КІЛЬКА ПОРАД

(1) Даючи розгорнутий переклад російських дієприкметників, наприклад: **бьющий** що б'є ◊, Словник наводить лише форму із займенником **що**. Але адекватні українські форми творять і займенники **який** та **той, хто**: який б'є, той, хто б'є.

(2) Форми "хто б'є", "хто має", "хто пише" українська мова вживає для перекладу

російських дієприкметників у множині:

имеющие хто має /**имеющие дочерей** хто має дочок = ті, що мають дочок/; **имевшие** хто мав;
бегущие хто біжить /**бегущие добегут** хто біжить - добіжить = ті, що біжать - добіжать/; **бежавшие** хто біг;
желающие хто хоче /**желающие пойти в кино** хто хоче піти в кіно = ті, що хочуть піти в кіно/; **желавшие** хто хотів.

Щоб не переобтяжувати Словника, ці форми наведено не до всіх дієслів, але читач мусить мати цю схему на увазі, перекладаючи російські форми, вжиті у множині.

(3) Розгорнуті переклади російських зворотніх дієприкметників /**бьющийся** що б'ється/ та пасивних дієприкметників /**ценимый** що його цінують/ Словник наводить не скрізь. Такі стандартно творені форми читач має творити сам.

(4) Переклади з позначкою © – стилістична переробка – наведено лише подекуди. Але слід пам'ятати, що майже кожен російський дієприкметник можна перекласти українським дієприслівниковим зворотом, застосувавши стилістичну переробку.

ЗНАК Ǿ

(1) Переклад російських доконаних дієприкметників минулого часу, як правило, підлягає стандартній схемі:

ЗАМЕТИТЬ: -вший що помітив ◊, © помітивши ◊; **-вшие** хто помітив ◊.

Універсальність цього правила і цієї схеми дозволила наводити у тексті переклади російських дієприкметників минулого часу лише тоді, коли їх утворено не за цією стандартною схемою. Щоб пригадати користувачеві про можливість утворення форм і за стандартною схемою, у тексті наводиться знак Ǿ: дивись ще ЗНАК Ǿ.

(2) Слід мати на увазі, що часом російський дієприкметник теперішнього часу можна замінити дієприкметником минулого часу (і навпаки):

ПРОСТИРАТЬСЯ тягнутися;
-йся що сяга ◊,..., + **-ёршийся**;
ПРОСТЕРЕТЬСЯ: -ёршийся простертий, простягнутий, простягнений, розпросторений,..., Ǿ.

Дієприкметник **простирающийся** у багатьох текстах можна замінити на **простёршийся**. Отже, переклади форм **простёршийся** і **простирающийся** можуть збігатися.

Знак Ǿ вказує і на цю можливість.

(3) Перекладаючи дієприкметники минулого часу у множині варто проглянути і пункт **(2)** в абзаці **КІЛЬКА ПОРАД**.

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ

1.	Олена й Василь Тхір	Польща
2.	Лариса й Мирослав Кий	США
3.	Мотря Бойко-Воттерс	США
4.	Зірка й Роман Воронка	США
5.	Зоряна й Микола Дармохвал	США
6.	Аскольд Скальський	США
7.	Ірина Агне	США
8.	Аня Дидик-Петренко і Юрій Петренко	США
9.	Марійка й Роман Сербин	США
10.	Орест Попович	США
11.	Аврелія і Юрій Слюсарчук	США
12.	Теодор Царик	США
13.	Тереза Бень	США
14.	Віра-Надія-Любов Пилипець	США
15.	Дора Горбачевська	США
16.	Леся Храплива-Щур	Канада
17.	Евстахія та Дмитро Штогрин	США
18.	Зиновій Квіт	США
19.	Марія й Лука Костелина	США
20.	Божена Ольшанівська	США
21.	Люба й Донна Сілецька	США
22.	Оксана Маковець	США
23.	Сергій Панько	США
24.	Ірина Дибко-Филипчак	США
25.	Іванна Білик	США
26.	Ігор Ґавдяк	США
27.	Лада Слоневська	США
28.	Оксана Коропецька	США
29.	Лідія Давтян	США
30.	Оксана Радиш	США
31.	Богдана Урбанович	США
32.	Ярослава Француженко	США
33.	Юрій Добчанський	США
34.	Володимир Конопацький	США

А

А аж [**а вот и я** аж ось і я], *ф*ᵖ але [терпів страшну́, а й коро́тку му́ку]; **а вот и нет!** але́ж ні!; **а впро́чем** а втім; **а как же** як же ж; **а ме́жду тем** а са́ме тоді́, *г.* у міжча́сі; **а так как, а поско́льку** а що [**а так как я уста́л, я лёг** а що я стоми́вся, я ліг]; **а то** *ф*ᵖ чи [**а то и ча́ще** чи й частіше]; **а то кто же?** та вже ж не хто; **а что каса́ется** *чего,* **то...** а що вже *чого,* то...; **а что?** а хіба́ що?; **от А до Я** від А до Я, від а́льфи до оме́ги.

АБАЖУ́Р *ж*ᵐ ковпа́к, *о*ᵏ за́тінь, *(покришка)* шапчу́к; **покры́тый -ом** заабажу́рений.

АБИТУРИЕ́НТ *(школи)* випускни́к, *(до вишу)* вступни́к.

АБРИКО́СЫ *б*ᵌ жерде́лі.

А́БРИС *к*ᴴ окре́слення, силуе́т.

АБСОЛЮ́ТНО геть чи́сто, геть [**их а. не ви́дно** їх г. не ви́дно], *(відданий)* беззастере́жно; **а. все** всі-всі-всі; **а. всё** все на світі; **а. не** аж нія́к не; **а. ненужный** як п'я́те ко́лесо до во́за; **быть а. неспосо́бным поня́ть /ви́деть/** не тя́мити /не ба́чи-/ хоч уби́й; **а. ничего́!** аж ніч́ого!;

АБСОЛЮ́ТНЫЙ *(бевзь)* стовідсотко́вий, *ж.* повнометра́жний.

АБСОРБИ́РОВАТЬ абсорб/ува́ти, *о*ᵏ поглина́-, вбира́- в се́бе, всо́тува- /*д*ᵏ всота́-/;

--й що ~у́є ◊, з-й ~ува́ти, ~е́нт, для ~́ції /~ува́ння/, *п*ᵏ ~ці́йний, *о*ᵏ ~о́вчий; **-щее вещество́** ~е́нт; **-щая среда́** середо́вище-~е́нт; **-щие сво́йства** ~ці́йні власти́вості;

-йся/-ый ~о́ваний; **-я** з-й до ~́ції.

АБСТРАГИ́РОВАТЬ абстраг/ува́ти;

--й що ~у́є, з-й ~ува́ти, *п*ᵏ абстракці́йний;

-йся що ~у́ється, ~о́ваний.

АБСТРА́КТНЫЙ *у.* умогля́дний, неконкре́т-.

АБСУ́РД нісені́тниця, *о.* на вербі́ гру́ші, сон ряб-ої коби́ли; **до -да** *ф*ᵖ до кра́ю.

АВАНГА́РД пе́рша ла́ва, *о.* пробивна́ си́ла.

АВАНГА́РДНЫЙ *о*ᵏ передови́й, пробивний.

АВА́НС *у.* завда́ток; **в ви́де -са** як ава́нс /завда́ток/; **ава́нсом** *ф*ᵖ напере́д.

АВАНСИ́РОВАТЬ плати́ти напере́д, аванс/ува-;

--й що ~у́є +, зᴦ-й ~ува́ти, ~ода́вець, **--й банк,** банк-~ода́вець;

--йся/-ый авансо́ваний.

АВАНСЦЕ́НА *о*ᵏ пере́дкін.

АВАНТЮ́РА *(небезпечна)* гра з вогне́м.

АВАНТЮРИСТИ́ЧЕСКИЙ приго́дницький;

АВАНТЮРИСТИ́ЧЕСКИ *о*ᵏ приго́дницько.

АВА́РИЯ *(неща́сний)* ви́падок; ± КАТАСТРОФА.

АВО́СЬ ану́ж, (а)че́й, *г.* чень; **на а.** *ф*ᵖ як Бог пошле́; **наде́яться на а.** ма́ти наді́ю на „мо́же".

АВТО́ *у.* а́вт/о́, (авто)маши́на, *ж*ᴴ та́чка, *(інозем-не)* інома́рка, *ж.* самопе́р, *г.* самохі́д, *о*ᵏ самотя́г, *(тюремне)* вороно́к, чо́рний во́рон; & ~́ечко.

АВТОГЕ́Н газорі́зка.

АВТОЗАПРА́ВОЧНАЯ ста́нция бензоста́нція.

АВТОМАТИЗ/И́РОВАТЬ: --й що ~у́є, з-й ~ува́ти, для ~а́ції, *п*ᵏ ~аці́йний;

--йся/--ый автоматизо́ваний.

АВТОНО́МИЯ самоврядува́ння.

А́ВТОР *(словника)* укладач́, упоря́дник, *(передмови)* передмо́вець.

АВТОРИТЕ́Т: непререка́емый а. *о.* цар і бог.

АВТООТВЕ́ТЧИК автосекрета́р.

АГА́! о́сь воно що!; прикме́тно!

АГА́Т соба́чий зуб.

АГГЛЮТИН/И́РОВАТЬ: --й що ~у́є, з-й ~ува́ти, *п*ᵏ ~ати́вний, аглютинаці́й-.

АГЕ́НТСТВО *г.* аге́нція.

АГИТ/И́РОВАТЬ ве́сти́ агіта́цію;

--й що ~у́є ◊, для ~а́ції, за́йнятий -ією, ~а́тор, *п*ᵏ ~аці́йний + %;

-ый агіто́ваний, підда́- агіта́ції.

АГОНИЗ/И́РОВАТЬ: --й що ~у́є ◊, охо́плений аго́нією, в аго́нії, у присме́ртних му́ках, *п*ᵏ агона́льний, при́смерт-, *ф*ᵖ напівживи́й; **-й больно́й** хво́рий в аго́нії, агоні́йний /при́смерт-/ хво́рий; **-ая эконо́мика** еконо́міка в аго́нії.

АГРЕССИ́ВНОСТЬ напа́сливість.

АГРЕССИ́ВНЫЙ напа́сливий, на́пасни́й, напа́сницький, зага́рбни-, *о*ᵏ лікця́стий.

АГРЕ́ССОР займа́нець, зага́рбник, напа́сник.

АД: а. кроме́шный на се́рдце у *кого* аж кра́ється се́рце /душа́/ *кому/чия/*в *кого*; **жи́тель а́да** пеке́льник.

АДАПТ/И́РОВАТЬ пристосо́вувати /до-/, *(організм)* акліматизува́-, принату́рю-; *(текст)* удосту́пню-;

♦♦♦СЯ достосо́вуватися, *(- організм)* акліматизу-, принату́рю-; **а. к осо́бенностям те́мы** *ф*ᵖ вхо́дити /увійти́/ в те́му;

--й що ~у́є +, зᴦ-й ~ува́ти, *п*ᵏ ~аці́йний, ~ува́ль-;

-йся що ~у́ється +, ~о́ваний, *п*ᵏ ~и́в-, ~а́бель-, призвича́йливий;

-ый що його́ ~у́ють, ~о́ваний, підда́- адапта́ції.

АДВОКА́Т *о*ᵏ спові́рник.

АДВОКА́Т/СТВОВАТЬ бу́ти за адвока́та; **а. за** *кого* става́ти в *чиїй* оборо́ні;

--й що ~у́є ◊, р-й бу́ти за ~а, *о.* в ро́лі ~а.

АДЕКВА́ТНЫЙ таки́й са́мий, тото́жні[и]й, рівнозна́чний, цілко́м відпові́д-, досто́тні[и]й.

АДЕ́ПТ *у.* побо́рник, *у*ᵖ проро́к; ± ВИЗНАВЕЦЬ.

АДМИНИСТРАТИ́ВНЫЙ адміністраці́йний.

АДМИРАЛТЕ́ЙСКИЙ *(- судно)* адміра́льський.

АДОПТ/И́РОВАТЬ *о*ᵏ бра́ти за си́на /дочку́/;

--й що ~у́є ◊, зᴦ-й ~ува́ти, *п*ᵏ адопти́вний + %;

-ый адопто́ваний, той, кого́ адопту́ють.

А́ДРЕС: пройти́сь по *чьему* **-су** заки́нути камінець у *чий* горо́д, підсмія́тися з *кого*, взя́ти на яз-

и́к *кого*; **по** *чьему* **адресу намёк** на *кого* ко́титься бо́чка, на *кого* на́тяк, про *кого* йде́ться, у *чий* горо́д каміне́ць.

АДРЕСА́Т: за ненахожде́нием -та бо не зна́йдено адреса́та.

А́ДРЕСНЫЙ: -ая кни́га адреса́р.

АДРЕС/ОВА́ТЬ заадресо́вувати;
–й що ~у́є +, с-и /зви́клий/ ~ува́ти, з^г-й заадресува́-, ~а́нт, *п*^к ~ува́льний, для ~ува́ння;
-ый адресо́ваний.
♦♦♦**СЯ: -йся** *кому* зве́рнений /~о́ва-/ до *кого*.

А́ДСКИЙ *(біль)* несві́тський.

АДСОРБ/И́РОВАТЬ *о*^к всмо́ктувати, всо́ту-;
–й що ~у́є ◊, призна́чений /з-й/ ~ува́ти, *п*^к ~ці́йний, для ~ції; **-щее веществó** ~е́нт; **-щая среда́** середо́вище-~е́нт; **-щие свóйства** ~ці́йні власти́вості;
–йся/-ый ~о́ваний, ~а́т; **-я** з-й ~ува́тися.

АДЪЮТА́НТ *у.* значкови́й.

АДЮЛЬТЕ́Р *ф.* ско́ки в гре́чку.

АЖУ́Р: *(всё)* **в -ре** *(все)* гара́зд, *(все)* як ма́є бу́ти.

АЗА́РТ *г.* газа́рд, *ж*^м раж [**войти́ в а.** зайти́ в р., *д!* ВОЙТИ].

АЗА́РТНИК *з.* одержи́мий, *г.* газардови́к.

АЗА́РТНЫЙ *(гравець)* *о*^к затя́тий.

А́ЗБУЧНЫЙ: в -ом поря́дке за абе́ткою.

АЗИА́Т, -КА *б*^з азі́єць, -і́йка.

АЗЫ́ першопочатки́; **с азо́в** *(почати)* від Ада́ма.

А́ИСТОВ леле́чин, чорногу́зів, бузькі́в.

АЙБОЛИ́Т *д*^а айболи́ть, *(для п*^ф*)* айболи́тько [**с айболитом** з айболитьком].

А́ЙЗБЕРГ *о*^к кригоске́ля.

А́ЙКАТЬ: –й що о́йкає, розо́йканий, *і.* о́йкало.

А́КАТЬ *(питати* "а?"*)* га́кати *(від* "га?"*)*; *(вимовляти* "о", *як* "а"*)* а́кати;
–й що (ґ)а́кає, *і.* (ґ)а́кало; **-щие диале́кты** діале́кти з а́канням.

АКВА́РИУМ *г.* аква́рій.

АККЛИМАТИЗИ́РОВАТЬ *о*^к пристосо́вувати, принату́рю-; *(рослину)* *д*^к приживи́ти;
–й що акліматиз/у́є ◊, с-и /з-й/ ~ува́ти, для ~ації, за́йнятий -ією, ~а́тор, *п*^к ~аці́йний, ~а́тор-;
–йся/-ый ~о́ваний, принату́рю-, підда́- ~а́ції; **-я** з-й ~ува́тися, схи́ль- до акліматиза́ції.

АККОМПАНЕМЕ́НТ при́гравка, *о*^к при́грив.

АККОМПАНИ́РОВАТЬ *у.* пригрува́ти, акомпан/ью- /акомпану-/, *(до танцю)* гра́ти до та́нцю;
–й що ~ью́є ◊, приграва́ч, ~ья́тор, *п*^к ~ьюва́льний, пригрува́цький, *о*^к пригра́вчий.

АККРЕДИТИ́ВНЫЙ *(- грамоту)* ві́рчий.

АККРЕДИТОВА́ТЬ: –й що акредит/у́є, покли́каний акредитува́ти, *п*^к акредити́вний.

АККУМУЛИ́РОВАТЬ призби́рувати, грома́дити, копи́чити, накопи́чувати;
–й що акумул/ю́є ◊, призби́рувач, *(річ)* ~я́тор, *п*^к ~яці́йний, для ~я́ції; **-й эне́ргию** ~я́тор ене́ргії.

АККУРА́ТНЫЙ *(надто)* прили́заний; & акуратне́нький, преакура́тний;
АККУРА́ТНО *(зачесаний)* волосо́к до волоска́.

АКСЕССУА́РЫ причанда́л/и, ~ля, *і*^р прибамба́си.

АКТ лист [**бракоразво́дный а.** розлу́чний л.].

АКТЁРСТВОВАТЬ фігляр/ува́ти;
–й що ~у́є, схи́льний ф., фігля́р, *п*^к фігля́рський;
–й ора́тор ора́тор-фігля́р.

АКТИ́В: имéть в своём -е *о.* ма́ти за плечи́ма *що*.

АКТИВИЗ/И́РОВАТЬ спону́кувати до ді́ї, *(сонних)* розвору́шу-, підійма́ти на но́ги, *д*^к з~ува́-;
♦♦♦**СЯ** става́ти акти́внішим, підно́сити го́лову;
–й що ~у́є +, з-й /з^м-й, покли́ка-/ з~ува́ти, ~а́тор, *п*^к ~аці́йний, розвору́шливий, для ~а́ції;
-йся/-ый ~о́ваний, розвору́шу-, спону́ку- до ді́ї;
-йся що активізу́ється +, чимра́з акти́вніший.

АКТИВ/И́РОВАТЬ: –й що ~у́є, з-й ~ува́ти, активаа́тор, *п*^к активаці́йний, для актива́ції;
-йся/-уемый ~о́ваний; **-йся** з-й активува́тися.

АКТИ́ВНЫЙ ді́яльний, *п*^б непосидю́щий, мото́рний, шпарки́й, *(- участь)* живи́й, дійови́й.

АКТУА́ЛЬНЫЙ злободе́нний, *ф*^р суча́с-.

АКУШЕ́РКА *ж*^м пупорі́зка.

АКЦЕНТ/И́РОВАТЬ роби́ти на́голос, *п.* підкре́слювати;
–й що ~у́є +, *п*^к акцентуаці́йний, *о.* з на́голосом, для підкре́слення, © наголо́шуючи;
-йся/-ый наголо́шуваний, підкре́слю-, що його́ наголо́шують +, *к.* наголо́шений.

АКЦИОНЕ́РНЫЙ *о*^к акці́йний.

А́КЦИЯ ді́я, *(протестна)* за́хід, *е*^к ці́нний папі́р, *(небезпечна)* гра з вогне́м.

АЛГОРИ́ТМ ма́триця.

АЛЕ́ТЬ крива́витися, полум'ян/і́ти;
–й що ~і́є, щора́з червоні́ший, вже ма́йже черво́ний, *п*^к розже́врілий; **-й восто́к** розже́вріла зоря́;
ЗААЛЕ́ТЬ *о*^к заполум'яні́ти ◊.

АЛЕ́Я *б*^з про́сад, *(на межі)* пере́тика.

АЛКА́ТЬ: а́лчущий що пра́гне, *п*^к жаду́щий, хти́вий, жажди́вий, спра́глий *чого*, пра́гнучий, жа́дібник; **-щие и жа́жду-** спра́глі й жаду́щі;
ВЗАЛКА́ТЬ спрагні́ти;
-вший 1. зголодні́лий ◊, 2. запра́г-, спрагні́- ◊.

АЛКА́Ш *ж.* алкона́вт.

АЛКОГО́ЛЬНЫЙ *(дух)* питвяни́й.

АЛЛЕГОРИ́ЧНЫЙ *о*^к при́тчевий.

АЛЛЕГО́РИЯ при́тча, *ж*^м при́чта.

АЛЛЮ́ЗИЯ відси́лка, відсила́ння /по-/, *о*^к ві́дсил.

АЛТЫ́Н: не́ было ни гроша́, да вдруг а. упа́в у гара́зд, як му́ха в смета́ну, *г.* *п*^{-о} з чужо́го гроша́ зда́ча, тра́пилось, як сліпі́й ку́рці про́со.

АЛФАВИ́ТНЫЙ поа́збучний; **в -ом поря́дке** за абе́ткою.

А́ЛЧНЫЙ па́жерливий, жажди́-, нена́тлий, зажиру́щий, *(- смерть /як особа/)* хти́вий.
А́ЛЧНО *(їсти)* жерце́м ◊.

А́ЛЧНОСТЬ не́сить, ненасите́нність, заже́рство ◊.
А́ЛЧУЩИЙ > АЛКАТЬ.
А́ЛЫЙ *о.* черво́ний що аж, *(колір сходу сонця) з.* ятря́ний; ± КРАСНЫЙ.
АЛЬТЕРНАТИ́ВА: нет -вы нема́ ви́бору; **не име́я -вы** рад-не-ра́д, *ж*[і] ра́да-не-ра́да.
АЛЬТЕРНАТИ́ВЩИК альтернати́вець.
АЛЯПОВА́ТО прекуме́дно, *о*[к] глевтякува́то;
АЛЯПОВА́ТЫЙ розхри́станий, неокови́р-, прекуме́д-, глевтякува́тий.
АМАЛЬГАМ/И́РОВАТЬ: —й що ~у́є, с-и ~ува́-, *п*[к] ~аці́йний, для амальгамува́ння;
-йся/-ый ~о́ваний, підда́- ~а́ції; **-я** з-й до ~а́ції.
А́МБА капе́ць, гапли́к, капу́т, амі́нь, *о*[к] амбе́ць; годі!, досить!; **ему́ /ей/ а́.** та й по ньо́му /ній/; **тут тебе́ и а́.** *ф.* ото́ тобі й край.
АМБА́Л жлоб, геп, ло́мус.
АМБИЦИО́ЗНЫЙ *(- мрії)* наполео́нівський.
АМБИ́ЦИЯ самолю́бство.
АМЕБООБРА́ЗНЫЙ амебо́їдний.
АМЕРИКАНИЗИ́РОВАТЬ *д*[к] замериканизува́ти, *ф.* переамерика́ни-.
АМЕРИКАНИЗИ́РОВАТЬСЯ *о.* кокако́литись.
АМОРТИЗА́ТОР *у.* відпру́жник.
АМОРТИЗА́ЦИЯ *(боргу)* 1. ви́плата, 2. унева́жнення-.
АМОРТИЗ/И́РОВАТЬ пом'я́кшувати уда́р;
—й що ~у́є +, призна́чений ~ува́ти, ~а́тор, *п*[к] ~аці́йний, відпру́жливий, для амортиза́ції;
-йся/-ый амортизо́ваний, підда́- амортиза́ції, схи́льний ~ува́тися, ± **изнашивающийся**.
АМПЛУА́: не моё а. *ф.* чужа́ /не моя́/ пара́фія.
АМУ́РНИЧАТЬ фліртува́ти, крути́ти любо́в, пуска́тися в зальо́ти, фі́глі-ми́глі стро́їти;
—й що фліртує +, зви́клий ф. +.
АМУ́РЫ фі́глі-ми́глі, парубо́цькі наска́кування.
АН: ан нет аж ні.
АНА́ЛИЗ(А) *о*[к] ро́згляд [**а. аспе́ктов** р. по́глядів].
АНАЛИЗ/И́РОВАТЬ піддава́ти ана́лізу /-лі́зі/, метикува́- (м. на всі бо́ки), *б* міркува́- всіма́ сторона́ми, крути́- на всі бо́ки, до́бре розжо́вува-, розбира́- по кісточка́х;
—й що ~у́є +, з-й проаналізува́ти, за́йнятий ~ом /-ізою/, аналітик, *(річ)* ~а́тор, *п*[к] аналіти́чний;
-йся/-ый аналізо́ваний, підда́- ана́лізу /-лі́зі/;
ПРО♦♦♦ зроби́ти аналі́зу /ана́ліз/, *о.* обсмокта́- ду́мкою.
АНАЛОГИ́ЧНЫЙ поді́бний до, схо́жий на.
АНАЛО́Г/ИЯ поді́бність; **исходя́ из -ии** на підста́ві ~ії /поді́бности/; **по -ии с** *чем* ~ічно /поді́бно/ до *чого.*
АНГАЖ/И́РОВАТЬ заанґажо́вувати, залуча́-, запро́шува-, вербува́-, *ж*[м] сва́та-;
—й що ~у́є +, гото́вий заанґажува́ти, вербува́льник, *ж.* сват, *п*[к] вербува́льний.
А́НГЕЛ & я́нголик, янголя́(тко).
А́НГЕЛ-ХРАНИ́ТЕЛЬ *о*[к] а́нгел-вартови́й, а́нгел ви́бавлення, *р*[м] а́нгел-храни́тель.
А́НГЕЛЬСКИЙ: -ой красоты́ херуви́мистий.
АНЕКДО́Т сміхо́винка, *х*[а] анекдо́та, *(з життя)* побрехе́нька, *(щось кумедне)* куме́дія, сміхота́, *ф.* цирк, кіно́.
АНЕСТЕЗИ́РОВАТЬ знебо́л/ювати;
—й що ~ю́є +, *п*[к] анестети́чний, ~юваль-, знечу́люваль-, анестезі́й-, для анесте́зії /знебо́лення, знечу́ле-/; **-щее сре́дство** анестеза́тор;
-йся/-ый анестезо́ваний, знебо́лю-, знечу́лю-.
АНЕСТЕЗИ́Я знебо́ле-.
АННЕКС/И́РОВАТЬ прие́днувати си́лою;
—й що анекс/у́є, з-й ~ува́ти, за́йнятий ~ією, зага́рбник, *п*[к] = %;
-йся/-ый анексо́ваний, прие́дну- си́лою.
АННУЛИ́РОВАТЬ касува́ти, унева́жню-, *д*[к] денонсува́ти;
—й що анул/ю́є, покли́каний /з-й, з[м]-й/ скасува́ти, *п*[к] ~юва́льний, денонсува́ль- + %, © ~ю́ючи;
-йся/-ый касо́ваний, унева́жню-, скасо́ву-, анульо́-, денонсо́-.
АНОМА́ЛИЯ відхи́лення (від но́рми).
АНТАГОНИ́ЗМ ворожне́ча, непримире́нність.
АНТИКВА́Р торгіве́ць антикварія́ту.
АНТИКВАРИАТ музейна всячина.
АНТИПА́ТИЯ & *і.* *антипа́тик /↔ симпа́тик/.
АПА́ТИЯ *ф*[р] знеохо́та.
АПЕЛЛИ́РОВАТЬ *(до влади)* зверта́тися;
—й що апел/ю́є, /з[г]-й, з[м]-й/ ~юва́ти, ~я́нт [**-й к суду́** а. до су́ду], *п*[к] ~яці́йний, © ~ю́ючи.
АПЛОД/И́РОВАТЬ *о*[к] пле́скати (в доло́ні); **а.** *кому* опле́скувати *кого*;
—й що ~у́є, охо́чий пле́скати, ще́дрий на о́плески, *(театр)* збу́рений о́плесками.
АПЛОДИСМЕ́НТЫ: продолжи́тельные, до́лго не смолка́ющие а. бу́ря о́плесків.
АПОГЕ́Й *(розвою)* *п.* зені́т, верши́на, верх, вершо́к, найви́ща то́чка, віне́ць, кульміна́ція, злі́т, злет, ро́зквіт, *(стихій)* дев'ятий вал; **а. разви́тия** *о.* ро́зпо́вінь.
АПОКАЛИПСИ́ЧЕСКИЙ *у.* кінецьсві́тній.
АПОПЛЕКСИ́ЧЕСКИЙ: а уда́р *у.* грець.
АППАРА́ТЧИК кабіне́тник.
АППЕТИ́Т: прия́тного -та! хліб та сіль!, *г.* смачно́го!; **с -ом** *(з'їсти)* усма́к.
АППЕТИ́ТНО, -НЫЙ смакови́то, -тий.
АПРОБИ́РОВАТЬ апроб/ува́ти, схва́лювати;
—й що ~у́є, з[г]-й ♦, ~а́тор, *п*[к] ~аці́йний + %, для ~а́ції;
-йся/-ый апробо́ваний, схва́лю-.
АРАНЖ/И́РОВАТЬ: —й що ~у́є, покли́каний ~ува́ти, *п*[к] = %, © ~у́ючи;
-ый аранжо́ваний.
АРБИ́ТР посере́дник, мирови́й суддя́
АРГУМЕ́НТ до́каз, підста́ва, під пертя́; обґрун-

то́вання, резо́н; **убеди́тельный а.** *ф*^{р} ко́зир;
АРГУМЕ́НТЫ *(останні)* ко́зирі.

АРГУМЕНТ/И́РОВАТЬ: --й що -у́є, з-й ~ува́ти, *п*^{к} ~аці́йний, для аргумента́ції;
-йся/-ый аргументо́ваний.

АРЕ́НА *у.* кін, *(цирку)* мане́ж, майда́нчик; *(дій)* по́ле, ни́ва, сфе́ра, ца́рина, теа́тр, фронт, *ж.* гуляй-по́ле; ко́ло взає́мин [**на полити́ческой -не** у ко́лі політи́чних в.]; *(боксу)* ринґ, *(на велогони)* трек, *(на теніс)* корт, *(на футбол)* стадіо́н.

АРЕ́НДНЫЙ: -ая пла́та *(за землю)* *і*^{с} чинш.

АРЕНДО́ВАННЫЙ ви́найнятий, *г.* ви́наймлен-.

АРЕНДОВА́ТЬ винайма́ти, *д.* рентува́ти;
--й що оренду́є, зви́клий орендува́ти, оренда́р, посе́сор, *п*^{к} = %; ± НАНИМАТЬ;
-йся/-ый на́йманий, орендо́ва-.

АРЕСТА́НТ тюря́жник, остро́ж-, *с*^{о} зек*(а́)*, *г.* каце́тник, криміна́ль-, *з.* коло́д-, кайда́н-, *я*^{і} ув'я́знений; *(каторжанин)* *і*^{с} гале́рник, сибіря́ка.

АРЕСТА́НТСКИЙ каторжа́нський.

АРЕСТО́ВЫВАТЬ ув'я́знювати, в'язни́-, ізолюва́-, *ж*^{м} забира́-, хапа́-, в'яза́-, голи́- ло́ба, бра́- (під ва́рту /аре́шт, ключ/); *(на час)* затри́мува-;
--й що арешт/о́вує, за́йнятий ~ом, покли́каний заарештува́ти, з пра́вом арешто́вува-, ©;
-ый арешто́*(ву)*ваний, *о*^{к} арешту́ваний;
АРЕСТОВА́ТЬ заарештува́ти, *(всіх)* /ви́-/.

АРИСТОКРАТИ́ЧЕСКИЙ *(рід)* родови́тий, високоро́дний, дворя́нський, шляхе́т-, блаки́тної кро́ви; *(смак)* велико'па́нський, ~світський.

АРИСТОКРА́ТИЯ шля́хта, дворя́нство, ви́щий світ, блаки́тна кров, світська чернь, *с*^{о} знать, *ф.* вельмо́жество, па́нс-; *(при дворі)* придво́рні.

АРКА́Н: на -не не затя́нешь во́локом /тра́ктор-/ не затя́гнеш.

АРКА́НИТЬ; ЗА♦♦♦ залови́ти, *(душу)* залига́-, спійма́- (як степово́го коня́) на арка́н.

АРМЕ́ЙСКИЙ військо́вий.

А́РМИЯ ві́йсько.

АРОМА́Т за́пах; *ж*^{м} дух, пах.

АРОМА́ТНО *п*^{рн} за́па́шно.

АРТА́ЧИТЬСЯ става́ти ди́бки /го́пки/, пруча́тися, ± УПИРАТЬСЯ;
-йся що опина́ється, *п*^{к} зати́нчивий, норовли́-, коми́зли-, норови́стий + **упрямящийся;**
ЗААРТА́ЧИТЬСЯ заприндитися ◊;
-вшийся упе́ртий, Ø.

АРТИКУЛИ́РОВАТЬ: --й що артикулю́є, *п*^{к} артикуляці́йний, для артикуля́ції.

АРТИЛЛЕРИ́ЙСКИЙ *(полк)* гарма́тний.

АРХИВА́РИУС *у.* архіва́р.

АРХИМРА́ЗЬ архіне́гідь, *е*^{м} архімра́зь.

АРХИТЕ́КТОР будівни́чий, *г.* архіте́кт.

АРШИ́Н: на свой а. на своє́ копи́то́.

АСПЕ́КТ по́гляд, то́чка зо́ру, *ф*^{р} бік, сторона́.

АССЕНИЗА́ТОР *ж*^{м} золота́р.

АССЕНИЗИ́РОВАТЬ: --й що асеніз/у́є, за́йнятий ~а́цією, ~а́тор, *п*^{к} ~аці́йний, асеніза́тор-.

АССИГНОВА́ТЬ: --й що асиґ/ну́є, з^г-й ~нува́ти, кредито́р, *п*^{к} ~нува́льний, для ~нува́ння;
-йся/-ый асиґно́ваний.

АССИГНО́ВКА *(дія)* асиґ/нува́ння, *(кошт)* ~но́ва-, *(документ)* *(*грошови́й*)* о́рдер; **по -ке** на о́рдер.

АССИМИЛИ́РОВАТЬ *(люд)* басурма́нити, янича́ри-, *г.* винародо́влюва-;
--й що асимілю́є, схи́льний асимілюва́ти, асиміля́тор, *п*^{к} асиміляці́йний, винародо́вчий;
-йся/-ый асиміл/ьо́ваний, винародо́влю-, підда́~я́ції, же́ртва ~я́ції; **-я** схи́льний до асиміля́ції.

АССИМИЛЯ́ЦИЯ *г.* ви́народо́влення.

АССИСТИ́РОВАТЬ: --й що асист/у́є, покли́каний ~ува́ти, ~е́нт, *п*^{к} ~е́нтський; **-й врач** лікар~е́нт.

АССОРТИМЕ́НТ *(товарів)* ви́бір /до́-/; /на-/.

АССОЦИА́ЦИИ *м*^{н} *(з чим)* *о.* пере́гуки.

АССОЦИИ́РОВАТЬ *ф*^{р} пов'я́зувати, пое́дну-;
♦♦♦СЯ *(з чим)* *п*$^{-о}$ перегу́куватися ◊;
-йся що асоці/ю́ється, ~йо́ваний, пов'я́зу-, пое́дну-, *п*^{к} асоціяти́вний, асоціяці́й-, *і.* асоція́нт.

АСТРА́ЛЬНЫЙ неземни́й, зазо́ря-, несьогосві́тній.

АСФАЛЬТИ́РОВАННЫЙ: -ая доро́га *ж*^{м} смоляна́ (доро́га), смоля́нка.

АТА́КА: лобова́я а. тара́н; *в*^{й} **в ата́ку за мной!** в ата́ку за мно́ю!

АТАК/ОВА́ТЬ ки́датися /іти́/ в ата́ку, *д*^{к} (за)атакува́-; **а.** *кого* *п*^{б} вчепи́тися в го́рло *кому*;
--й що ~у́є, покли́каний заатакува́ти, напа́сник, *п*^{к} штурмови́й, наступа́льний, ~о́вий [**-щий самолёт** а. літа́к], *о.* в ата́ці, для ~и, ки́нутий в ~у;
-йся/-ый (за)атако́ваний.

АТАМА́Н верхово́да.

АТАМА́НСТВОВАТЬ верхово́дити;
--й що отаману́є, р-й верхово́дити, ота́ман, верхово́да, *п*^{к} ота́ма́нський, *о.* в ро́лі ота́мана.

АТЕИЗМ безбожність.

АТЕИ́СТ безбо́жник, безвір-, неві́ра, богобо́рець, богоненависник; *р*^{я} боговідсту́п-, ерети́к, єрети́к, блюзні́р.

АТЕЛЬЕ́ *(митця)* робі́тня.

АТЛЕТИ́ЧЕСКИЙ: -ая фигу́ра *г.* ви́спортована по́стать.

АТРИБУ́ТЫ *о*^{к} причанда́ли, *і*^{р} прибамба́си.

АТРОФ/И́РОВАТЬСЯ: -йся що ~у́ється, ~о́ваний, схи́льний ~ува́тися, *о.* у ста́дії атро́фії.

АТТЕСТА́Т свідо́цтво, дипло́м, посві́дчення; **а. зре́лости** *г.* мату́ра; **сдаю́щий /сда́вший/ на а.** *з. г.* мату́ра́нт.

АТТЕСТОВА́ТЬ: --й що атесту́є, покли́каний атестува́ти, *п*^{к} атестаці́йний, для атеста́ції;
-йся/-ый атесто́ваний, *і.* атеста́нт.

АТУ́! бери́!, кусь!, гуйджа́!, тю!
АУДИЕ́НЦИЯ авдіє́нція, прийняття.
АУ́КАТЬ *у.* агу́к/ати;
–й що -ає, *і.* *(а)*гу́кало, © знай аго́в та аго́в.
АУ́КАТЬСЯ: как ау́кнется, так и откли́кнется яка́ ша́на, така́ й дя́ка, який „Добри́день", таке́ й „До́брого здоро́в'я".
АУКЦИО́Н $о^{к}$ про́даж з молотка́.
АУТЕНТИ́ЧНЫЙ автенти́чний, непідро́б-, першоджере́ль-, спра́вжній.
АФЕРИ́СТ *у.* пройди́світ.
АФИШ/И́РОВАТЬ: –й що ~у́є, з-й ~ува́ти, $н^{к}$ = %
-йся/-ый афішо́ваний; **-я** ☺ самохва́л.
АФФЕ́КТ нестя́ма; **в состоя́нии -та** втра́тивши контро́ль над собо́ю, в не́стямі.
АХ: ах, да! ах, так!; **а́хи да о́хи** о́хи й пере́охи.
А́ХАТЬ айя́йкати, *(раз-у-раз)* приа́хкува-;
–й що /$м^{н}$ хто/ о́хка, розо́хканий, о́хкало;
А́ХНУТЬ сплесну́ти /вда́ри- в по́ли/ рука́ми, *(не раз)* зао́хка-.
АХИНЕ́Я бридня́, Хи́мині ку́ри, півтора́ людсько́го.
А́ХОВЫЙ: а. ма́лый хло́пець-зух, урви́тель, урви́голова; **-ая девчо́нка** ко́зир-ді́вка.
АХТИ́: не а. не аж ду́же, *(- умови)* не мед; **не а. как** не ду́же до́бре; **не а.** *какой* [*н.* **хи́трый**] не аж ду́же *який* [*н.* хи́трий].
АЭРОДРО́М, АЭРОПО́РТ *г.* лето́вище.

Б

БА́БА $о^{к}$ баби́ня.
БА́БИЙ: ба́бьи ска́зки ба́бські забобо́ни.
БА́БНИЧАТЬ: –й = приударяющий.
БАГО́Р гак, *з.* очéпа.
БАГРОВЕ́ТЬ буряковíти, багрíти;
–й чимра́з червонíший /багрянí-, багровí-, багрí-/, напівбагря́ний, $ф^{р}$ вже ма́йже збуряковíлий;
ПОБАГРОВЕ́ТЬ збуряковíти;
-вший почервонíлий, розбагровí-, збуряковí-, Ǿ.
БАГРО́ВЫЙ багряни́й, шарла́т- /-овий/, *г.* багри́й, багри́вий; & багри́стий.
БА́ЗА /БА́ЗИС/ *п.* ґрунт.
БАЗА́Р ри́нок, торг, *(лахів)* танди́та, товчо́к, барахо́лка, $с^{у}$ суперма́ркет; *(галас)* ***п.*** ша́рварок.
БАЗА́РНЫЙ *(- роботу)* парта́цький.
БАЗИ́РОВАТЬ; ♦♦♦СЯ ма́ти /ста́лу/ пропи́ску;
–й що баз'у́є, зви́клий /с-и/ базува́ти, за́йнятий базува́нням, $н^{к}$ = %;
-йся що ~у́ється, ~о́ваний, ґрунто́ва-, пропи́са-.
БАКЕНБА́РДЫ *у.* ба́ки.
БА́КИ *д.* бу́рці.
БАКЛУ́ШИ: бить б. сидíти, скла́вши ру́ки.
БАКТЕРИЗ/ОВА́ТЬ: –й що ~у́є, ~а́тор, $н^{к}$ ~аці́йний;
-йся бактеризо́ва-, схи́ль- бактеризува́тися.
БАЛ & $н^{к}$ *ба́льний, *г.* *бале́вий.
БАЛАХО́Н *у.* халами́да.
БАЛАГУ́Р перебе́ндя, роздебе́ндя, *д.* лепетя́.
БАЛАГУ́РИТЬ тереве́н/ити, роздебе́ндюва-, $н^{г}$ белебе́ни-;
–й що ~ить, розбала́каний, зви́клий т., р-й побазіка-, балаку́н, бала́ка, базíка + БАЛАГУР, $н^{к}$ говірки́й, балаку́чий, $ф^{р}$ жартівли́вий.
БАЛАМ/У́ТИТЬ з~у́чувати, збу́рю-, *с.* бунту-́;
–й що ~у́тить, з-й збаламу́тити, коло́тник, баламу́т*(а)* $н^{к}$ баламу́тливий, *с.* бунтівли́-;
ВЗБАЛАМУ́ЧЕННЫЙ з~учений, заколо́че-.
БАЛАНС/И́РОВАТЬ: –й що ~у́є, з-й збалансува́ти, ~е́р, *(річ)* ~и́р, $н^{к}$ ~ува́льний, для ~ува́ння, $с^{к}$ балансу́й- [**-й рыча́г** балансу́й-ва́жіль, важіль-баля́нси́р]; **± уравновешивающий***(ся)*;
-йся з-й ~ува́тися, $с^{к}$ ~и́р- [**-я ва́га** ~и́р-підва́га].
БАЛАНСИРО́ВОЧНЫЙ балансува́льний.
БАЛБЕ́С бевзь, м'я́ло.
БАЛДА́ бевзь, *д.* бо́мко.
БАЛДАХИ́Н наме́т.
БАЛДЕ́ТЬ > ОБАЛДЕВАТЬ.
БАЛЛОТИ́РОВАТЬ $м^{а}$ балот/ува́ти;
–й що ~у́є, з-й до~ува́ння, $н^{к}$ ~ува́льний, ~а́бель-;
БАЛЛОТИ́РОВАТЬСЯ: б. на вы́борах кандидува́ти; *(на кого)* висува́- свою́ к. на /$с^{о}$ ~ува́тися у/ *кого*;
-йся що кандиду́є, $з^{г}$-й кандидува́ти, кандида́т;
спи́сок -щихся спи́сок кандида́тів.
БА́ЛОВАТЬ *(дітей)* ма́зати пирого́м, потура́- забага́нкам, розпуска́-, *(приємним)* ті́ши-, *(дарами)* оділя́-;
–й що па́нькає, зви́клий па́нькати, © па́нькаючи; **-ый** ма́заний п., па́нька-;
РАЗБА́ЛОВАТЬ $о^{к}$ розбе́штати ◊;
БА́ЛОВАТЬСЯ *о.* ходи́ти на голова́х; **не -уйся!** не дурі́й!;
-йся що пусту́є, розба́луваний, зви́клий пустува́ти, пусту́н, пусті́й, *с.* збито́шник, урви́тель, $н^{к}$ пустотли́вий, збито́шний, **± шалящий;**
ДОБА́ЛОВАТЬСЯ *у.* догра́тися;
-вшийся Ǿ;
РАЗ♦♦♦ & *о.* ходи́ти на голова́х, */- дорослих/* розволочи́тися;
-вший*(ся)* Ǿ; **-я** розбе́щений, розба́лува-, гото́вий ходи́ти на голові́.
БА́ЛОВЕНЬ фавори́т, *(- дітей)* ма́заний пирого́м; **б. судьбы́** пе́щенець /о́бран-, улю́блен-/ до́лі, песті́й форту́ни.
БАЛЬЗАМИ́Н *у.* живе́ зі́лля.
БАЛЬЗАМ/И́РОВАТЬ: –й що ~у́є, для ~ува́ння, за́йнятий -ям, ~а́тор, $н^{к}$ ~ува́льний;
-йся/-ый бальзамо́ваний.
БАНА́ЛЬНОСТЬ зага́льщина, $к^{н}$ зага́льник.
БАНА́ЛЬНЫЙ заї́жджений, заяло́жений, зачо́в-

ганий, загальнико́вий, *(- фразу)* ука́чаний.
БАНДЕРО́ЛЬ *б*ˢ пере́паска; **посыла́ть -о́лью** посила́ти під о́паскою.
БАНДИ́Т харци́зник, харцизя́ка; & бандюга́н.
БАНДИ́ТСКИЙ: -ого ви́да *о*ᴷ банди́ткува́тий.
БАНКРО́ТИТЬСЯ; О♦♦♦ збанкрутіти, зве́стися ніна́що, *о*. зійти́ на пси, *з*ⁿ ви́летіти в трубу́;
-вшийся збанкрутілий.
БА́ННИК *(для гармати)* *в*ʸ щітка.
БА́ННЫЙ *р*ᴷ лазе́бний.
БА́НЩИК *у*. лазе́бник.
БА́НЯ: крова́вая б. крива́ве весілля /погуля́ння/.
БАРАБА́НИТЬ кала́тати, викала́тува-, гара́та-, *о*ᴷ цо́ка-, *(- дощ)* ліпи́-, лупи́-, */у вікно/* ля́па-;
--й що тараба́нить, р-й тараба́нити, сту́кало, кала́тальник, *п*ᴷ торохтли́вий, туркотли́-, торохтю́чий, */дощ/* шпарки́й, */звук/* цокотю́чий.
БАРА́Н: как б. на но́вые воро́та *(дивитися)* як теля́ на соро́ку; **как ста́до -ов** як ота́ра ове́ць.
БАРА́НИНА ягня́тина, & бара́нинка.
БАРА́НКА *(кермо)* *г*. керівни́ця.
БАРАХЛО́ > МОТЛОХ.
БАРАХО́ЛКА, БАРАХО́ЛЬЩИК > БАЗАР.
БАРА́ХТАТЬСЯ *(у воді)* брьо́хатися, хлю́п/а-, тала́па-, *(на землі)* борушка́-, крути́- в'юно́м;
-йся що -ается, р-й хлю́патися, *(на землі)* скру́чуваний в'юно́м, *о*ᴷ вовту́зливий; **-щиеся тела́** спле́тені в'юна́ми /розбо́рсані/ тіла́.
БАРА́ЧНЫЙ бара́ковий.
БАРА́ШКИ *(на морі)* жму́ри (хвиль), бри́жі.
БАРА́ШКОВИЙ *г*. бара́нковий.
БАРЕЛЬЕ́Ф *г*. плоскорізьба́.
БА́РСТВОВАТЬ: --й що пану́є, розпано́шений, зви́клий панува́ти, *п*ᴷ панови́тий, *о*. па́ном діло [**--й бюрокра́т** бюрокра́т п. д.].
ЗА♦♦♦: -вший запанілий, забагаті-, па́ном діло.
БА́РХАТНЫЙ *(терпужок)* шліфува́льний.
БАРЬЕ́Р: к -ру! *к*ᴴ до бар'є́ру!, *у*. готу́йсь!
БА́РЫНЬКА панієчка.
БАРЫ́Ш зиск, інте́рес, чи́стий прибу́ток; **быть в -ше́** ма́ти зиск.
БАРЫ́ШНИК ґешефтма́хер, ґешефтя́р, *п*ᵇ спікуль.
БАРЫ́ШНИЧАТЬ спекулюва́ти; *(п*ᴾᴮ *кіньми)* менджува́-, вименджо́вува-;
--й що гендлю́є, за́йнятий гендля́р/ством, гендля́р, спекуля́нт, *(кіньми)* менджу́н, *п*ᴷ ~ський.
БАС & баси́ло, баси́*(ли)*ще.
БАСИ́ТЬ; ПРОБАСИ́ТЬ басону́ти.
БАСКЕТБО́Л *г*. кошикі́вка.
БАСНОСЛО́ВНЫЙ *(- ціни)* фантасти́чний, астрономі́ч-; **-ная цена́** ціна́-хмарочо́с.
БАССЕ́ЙН водо́йма[ище], *(річки)* сте́чище, *(водозбір)* *о*ᴷ зли́виско.
БАСТОВА́ТЬ: --й що страйк/у́є, зᴹ-й ~ува́ти, ~а́р, уча́сник ~у, *(завод)* охо́плений ~ом; **-й пило́т** піло́т-страйка́р.

БАТА́ЛИЯ *п*ᵒ погуля́ння.
БАТАЛЬО́Н *у*. курі́нь;
БАТАЛЬО́ННЫЙ курі́нний, ☺ курінни́й.
БАТРА́К заробітча́нин; & наймито́к /-ю́га/.
БАТРА́ЧИТЬ *(- жінку)* на́ймичкува́ти.
БА́ТЮШКА панотє́ць;
БА́ТЮШКИ: б. (мои́)!, б.-светы! Го́споди, твоя́ во́ля!, *(в кінці речення)* аж пі́р'я лети́ть, аж луна́ йде [**поднялáсь кутерьма́, б.-с.!** зчини́лась бу́ча, аж пі́р'я лети́ть /аж луна́ йде/!].
БА́ХАТЬ га́хкати;
БА́ХНУТЬ га́хнути.
БАХВА́ЛИТЬСЯ нахваля́/тися;
-йся що -ється , зви́клий н., хвалько́, *п*ᴷ хвальковитий; ± ХВАСТАТЬ.
БАХВА́ЛЬСТВО *о*ᴷ словохва́льство /дармо-/.
БАХРОМА́ ки́тиці, *д*. стрі́пки, стріпці.
БАШ: б. на б. так на так, мах на мах, бич на бич.
БАШКА́ *ф*. ку́мпол, довбе́шка, макі́тра.
БАШКОВИ́ТЫЙ *о*. з кле́пкою в голові.
БАЮ́КАТЬ заколи́сувати;
--й = убаюкивающий.
БДЕТЬ не дріма́ти, *(пильнувати)* начува́тися;
бдя́щий що не спить, *п*ᴷ недре́мний, недріма́н-, безсо́н-, невсипу́щий, сторожки́й, *п*ᵒ начува́нний, пильно́кий; **-й глаз** пи́льне о́ко.
БДИ́ТЕЛЬНО *о*ᴷ сто́рожко;
БДИ́ТЕЛЬНЫЙ невсипу́щий, сторожки́й, чутки́й, пильно́-, *(- око)* хазяйсь-, всеви́дящий;
быть -ым начува́тися.
БЕ!: ни бе ни ме ні гу-гу́!, ні па́ри з уст, ні сло́ва.
БЕ́ГАНИЕ бі́ганка; **для -ния** *(одяг)* бі́гальний.
БЕ́ГАТЬ: б. взгля́дом зи́ркати (на всі бо́ки);
--й що бі́га, розбі́ганий /за-/, зви́клий /охо́чий/ бі́гати, р-й побі́га-, (по)бігу́н, побіга́ч, *п*ᴷ непосидю́щий, *ф*ᴾ бігови́й, */туди-сюди/* побігу́щий, */- око/* шмигли́вий, перебі́гли-, блудни́й, *т*. рухо́мий, © бі́гавши [**смотре́л -щими глаза́ми** диви́вся, б. очи́ма]; **-й взгляд** шмигли́ві о́чі, перебі́гливий по́гляд, *о*. злоді́йські о́чі; **-й за же́нским по́лом** бабі́й, джигу́н, *с*ᵒ ловела́с; **легко́ -й** легки́й на но́ги, легконо́гий;
ЗАБЕ́ГАТЬ: -али мура́шки по спине́ моро́з по́за шкі́рою пішо́в;
-вшийся забі́ганий, Ǿ;
СБЕ́ГАТЬ змота́тися, ско́чити, підско́чи-, махну́- [**-ай!** скоч!, підско́ч!, махни́!];
-авший Ǿ;
НАБЕ́ГАТЬСЯ нагаса́тися *(в ділі)* попобі́гати;
РАЗБЕ́ГАТЬСЯ розгаса́тися;
-вшийся розбі́ганий, Ǿ.
БЕГЛЕ́Ц & *п*ᴷ утіка́цький.
БЕ́ГЛО при́торком;
БЕ́ГЛЫЙ *(на язик)* *г*. пливки́й, *(- читання)* пли́нний.
БЕГОВО́Й: -а́я доро́жка *о*ᴷ біжня́.

БЕГО́М *(труськом)* підтюпцем, *(навтіки)* дра́ла; **б.** *(***марш***)*! *в*ᴴ бігóм руш!
БЕГОТНЯ́ шастани́на, ша́стання.
БЕГУ́Н; БЕГУНЫ́ *о*ᴷ бігу́нство.
БЕГУ́НЬЯ *ф*ᴾ бігу́н.
БЕДА́ нещáстя, ли́хо [**б. в том** л. в тім], *ф*ᴾ ва́да [**не велика́ б.** не вели́ка в.]; **что за б.!** ну, то й що *(ж)*!; **не б.** *ф*ᴾ нічóго [**бу́дто э́то не б.** ніби вонó й н.]; **как на -ду́** як на те *(лихо)*; **б. -ду́ ро́дит** нещáстя хо́дить па́рами; б., **коль пироги́ начнёт печи́ сапо́жник** коли́ не кова́ль, то й рук не пога́нь; **б. нау́чит калачи́ есть** хто хо́че в горо́х, зна́йде сте́жку; **вро́де и беды́ нет** *ф*ᴾ вонó ніби й нічóго.
БЕДЛА́М гарми́дер.
БЕДНЕ́ЙШИЙ *о.* бíдний з бíдних.
БЕДНЕ́ТЬ: -е́ющий що убóжіє, деда́лі бідніший, напівзубóжілий, напівзбідні-.
БЕ́ДНОСТЬ зли́дні; **по -ти** 1. як бíдний, 2. че́рез бíдність, бу́вши бíдний.
БЕДНЫ́Й: б. ***чем*** бíдний на *що* [б. на фанта́зію].
БЕДНЯ́К *ж*ᴹ бідацю́ра.
БЕДО́ВЫЙ промíтний, похóпли́вий.
БЕДОКУ́Р збитóшник.
БЕДОКУ́РИТЬ колобрóдити, шурубу́рити;
–**-й** що колобрóдить, зви́кли́й ♦, колобрóда, бешке́тник, бешкету́н, *п*ᴷ збитóшний, бешке́тливий, *о*ᴷ колобрóдистий; **бедоку́рящие** де́ти збитóшні дíти;
НА♦♦♦ налихотвóрити, навари́- пи́ва /кáші/;
-вший що нашкóдив +, Ǿ.
БЕДРИ́СТЫЙ стегна́стий, *с*ᴷ -сте́гний [широкосте́гний].
БЕ́ДСТВЕННЫЙ скрутни́й; **-ое положе́нне** скру́та, безголíв'я, скрутне́ станóвище, лиха́ годи́на.
БЕ́ДСТВИЕ *о.* страшна́ бідá, лиха́ на́пасть, *(*тяжка́*)* скру́та, страшни́й суд, уда́р дóлі /форту́ни/ + **бедственное положение.**
БЕ́ДСТВОВАТЬ зазнава́ти скру́ти, тягти́ бíду́, труби́- в кула́к, би́тися, як ри́ба об лід, брьóха- у зли́днях, *ф*ᴾ злидува́ти.
–**-й** що бíду́є, поки́нутий на бíду́, обтя́жений /заскóче-/ бідóю, бідола́ха, бідачи́сько, *п*ᴷ безтала́нний, *о.* у скру́ті, ± **мытарствующий; -й кора́бль** суднó в ава́рії; **-й род** безтала́нний рід; **-й шеф** бідола́ха-шеф.
БЕЖА́ТЬ *п.* мча́ти, лет́і-, *(до кого)* розганя́тися; **б. без огля́дки** бíгти, немóв за *ким* хто жене́ться; **б. во весь дух** бíгти вíтром /ку́лею, стрілóю/; **беги́ без огля́дки!** пóли вріж та втіка́й!;
бегу́щий що біжи́ть, розбíганий, зви́кли́й бíгти, з-й /р-й/ пробíг-, бігу́н, втіка́ч, *п*ᴷ *(- воду)* біжу́чий, теку́-, ☺ прудконóгий, вітронó-, *(- хвилі)* неспи́н-, нестри́м-, прудкобíж-, *т.* рухóмий [-й **такела́ж** р. такела́ж]; **-й во весь дух** © *бíгши* вíтром /стрілóю, ку́леєю/; **-щая волна́** крила́та хвиля; **-щая по волна́м** розбíгана хвилями, зда́тна бíг- плéсом вод; **-щая строка́** неспи́нний рядóк;
ПОБЕЖА́ТЬ *о.* да́ти дра́ла, чкурну́ти ◊;
УБЕЖА́ТЬ *б*ᵃ ви́втікати, ви́втікти ◊;
ПРОБЕЖА́ТЬ(СЯ): -вший(ся) Ǿ.
БЕЗ: б. десяти́ пять *(час)* за де́сять п'я́та; **б. наиме́ньшего /б. до́ли/** ***чего*** *(су́мніву +)* без кра́плі; **и без того́** і так [**я и б. т. мокр** я і так мóкрий].
БЕЗАЛА́БЕРНО *в.* хтóзна-як;
БЕЗАЛА́БЕРНЫЙ недола́дний, розхри́ста-, абсу́рд-.
БЕЗАППЕЛЯЦИО́ННО *(казати)* категори́чно, *п*ᵒ вожди́сто ◊;
БЕЗАПЕЛЛЯЦИО́ННЫЙ беззапере́чний /не-/, категори́ч-.
БЕЗБЕ́ДНО *о.* як у Бóга за двери́ма /за па́зухою/, як у Христа́ в за́пічку.
БЕЗБОЛЕ́ЗНЕННО без бóлю, *(минати)* норма́льно;
БЕЗБОЛЕ́ЗНЕННЫЙ *(хід)* норма́льний.
БЕЗБОЯ́ЗНЕННО безстра́шно, без страху́, *ж*ᴹ без боюсь;
БЕЗБОЯ́ЗНЕННЫЙ безстра́шний.
БЕЗБОЯ́ЗНЕННОСТЬ не́страх.
БЕЗБРА́ЧИЕ безшлю́б'я + ЦЕЛИБАТ.
БЕЗБРЕ́ЖНОСТЬ безбере́гість, *п*ᵒ безбере́жжя.
БЕЗВКУ́СНЫЙ *о.* як трава́.
БЕЗВЛА́СТЬЕ *о*ᴷ безвла́да.
БЕЗВОЗВРА́ТНО без вороття́, на вíчне віддання́;
БЕЗВОЗВРА́ТНЫЙ: -ая поте́ря *г.* невіджа́лувана втра́та.
БЕЗВРЕ́МЕННЫЙ: -ая кончи́на передча́сна /до-/ смерть.
БЕЗВО́ЛЬНЫЙ *з*ᴴ сли́нявий.
БЕЗВЫ́ЕЗДНО без ви́їзду.
БЕЗВЫ́ХОДНЫЙ *(трагізм)* безпросвíтній; **-ое положе́ние** безви́хіддя.
БЕЗГРАНИ́ЧНОСТЬ *п*ᵒ бе́змеж.
БЕЗДА́РНЫЙ безкебе́тний, *(твір)* парта́цький.
БЕЗДЕ́ЙСТВОВАТЬ *о.* зависа́ти в повíтрі, па́лець у па́лець не вдаря́-, сидí- й не ри́патися, сидí-, скла́вши ру́ки, *(- завод)* стоя́-;
–**-й** що не дíє, *п*ᴷ бездíяльний, неакти́в-, *(закон)* нечи́н-, *(- техніку)* неза́йнятий, *о.* не в робóті, не в ходу́, не в ру́сі, *ф*ᴾ поки́нутий, гуля́щий.
БЕЗДЕЛУ́ШКА аби́щиця, нікче́мниця, цяця́нка, ця́цька, *г.* бага́телька, *(висяча)* дармови́с.
БЕЗДЕ́ЛЬЕ *р.* нíче́в'я [**в -льи** в нíче́в'ї]; **от -лья не быва́ет весе́лья** бездíлля як похмíлля.
БЕЗДЕ́ЛЬНИЧАТЬ сидíти, скла́вши ру́ки, баглаї́ би́ти, анí за холóдну вóду не бра́тися, тиня́- без дíла, не роби́ти дíла, си́дні /посиде́ньки/ справля́-, *ф.* підпира́- кутки́;
–**-й** що /*м*ᴴ хто/ байдику́є, розледа́щений, зви́кли́й байдикува́ти, нерóба, ле́дар, леда́що, гульт-

я́й, ле́жень, гультіпа́ка, $н^{г}$ валя́ка, $п^{к}$ леда́чий, розледащі́лий, гультіпа́цький, $о^{к}$ зніче́влений;
-щие па́рни гуля́й-хлопці.
БЕЗДЕНЕ́ЖНЫЙ безгрошівний, $с^{у}$ бездола́р-.
БЕЗДЕ́ТНЫЙ безнаща́дний.
БЕ́ЗДНА $п^{о}$ бездо́ння, *(у космосі)* чо́рна діра́.
БЕЗДО́МНОСТЬ безха́ття.
БЕЗДО́ННЫЙ бездо́дняний; **-ая бо́чка** прірва [**как в -ую бо́чку** як у прірву].
БЕЗДОРО́ЖЬЕ $о^{к}$ бездоро́га.
БЕЗДУ́МЬЕ нічо́го-не-ду́мання.
БЕЗДУХО́ВНИЙ $п^{о}$ безне́бий.
БЕЗДУ́ШНЫЙ *(неживий /н. опис/)* я́ловий.
БЕЗЖИ́ЗНЕННО *(лежати)* коло́дою.
БЕЗЖИ́ЗНЕННЫЙ неживи́й, безду́шний, безжи́в-, мертво́т-, безлю́д-, без живо́ї душі́, *(край)* пу́стошній. *(опис)* я́ловий.
БЕЗЖИ́ЗНЕННОСТЬ $о^{к}$ безжи́в'я.
БЕЗЗАБО́ТНО *з.* безна́па́сно;
БЕЗЗАБО́ТНЫЙ *з.* безна́па́сний; *(побут)* усте́ле- квітами /ро́жа-/, *(душею)* $о^{к}$ нескаламу́че-.
БЕЗЗАКО́НИЕ беззако́нство, безпра́вс-, бе́зсуд.
БЕЗЗАКО́ННИЧАТЬ свавo̓лити;
--й що лама́є зако́н, зви́клий с., свавo̓лець, відо́мий своїм беззако́нням /своє́ю сваво́лею/.
БЕЗЗАСТЕ́НЧИВЫЙ *с.* без[не]церемо́нний.
БЕЗЗАЩИ́ТНЫЙ *з.* невідборо́нний; **быть -ым** не ма́ти оборо́ни.
БЕЗЗВУ́ЧНЫЙ безшеле́сний.
БЕЗКОНЕ́ЧНОСТЬ: де́лать до -сти /без конца́/ роби́ти-не-переро́бити.
БЕЗЛЮ́ДНЫЙ *о.* без живо́ї душі́, без живи́х голосі́в, *(край)* пу́стошній.
БЕЗМЕ́РНОСТЬ безмі́р'я.
БЕЗМЕ́РНЫЙ незмі́ре́нний;
БЕЗМЕ́РНЕЙШИЙ пребезмі́рний.
БЕЗМО́ЗГЛЫЙ безголо́вий;
БЕЗМО́ЗГЛЕЙШИЙ пребезтя́мний.
БЕЗМО́ЛВИЕ беззву́ччя, безголо́сся, німо́тнява.
БЕЗМО́ЛВСТВОВАТЬ німо́тствувати;
--й що німу́є, спо́внений ти́ші, ☺ мовчу́н, немо́ва, $п^{к}$ німи́й, мовчазни́й, безслове́с-, німо́т-, безгомін-, $с^{к}$ німи́й-як-сфінкс; **-щая пусты́ня** німа́ /мовчазна́ +/ пусте́ля.
БЕЗМЯТЕ́ЖНОСТЬ *(душі)* нескаламу́ченість.
БЕЗМЯТЕ́ЖНЫЙ *(вік)* усте́лений квітами /ро́жами/; **б. сон** сон а́нгела /пра́ведника/.
БЕЗНАДЁЖНО*(!)* нема́ ра́ди*(!)*;
БЕЗНАДЁЖНЫЙ $ф^{р}$ пропа́щий [**-ое де́ло** пропа́ще ді́ло].
БЕЗНАДЁЖНОСТЬ $ф^{р}$ зневі́ра, безнаді́йщина.
БЕЗНАЛИ́ЧНЫЙ: б. расчёт безгрошови́й розраху́нок.
БЕЗНРА́ВСТВЕННЫЙ $о^{к}$ зцинізо́ваний.
БЕЗОБИ́ДНЫЙ нешкідли́вий, недошкульний; **-ое существо́** хто й му́хи не заче́пить, Бо́же теля́.
БЕЗО́БЛАЧНЫЙ $п^{о}$ безхма́рий, *(вік)* > БЕЗМЯТЕЖНИЙ.
БЕЗОБРА́ЗИЕ*(!)* сви́нство*(!)*, $о^{к}$ паску́дство, неподо́ба; **что за б.!** що за свинство!
БЕЗОБРА́ЗИНА чупера́дло.
БЕЗОБРА́ЗИТЬ *(образ)* криви́ти, викривля́ти;
--й що кри́вить, з-й /гото́вий/ спотво́рити, спотво́рювач, $п^{к}$ спотво́рювальний, викривлю́щий, $о^{к}$ спотво́рчий, бешке́тливий, © спотво́рюючи.
БЕЗОБРА́ЗНИК дебоши́р.
БЕЗОБРА́ЗНИЧАТЬ колобро́дити, ходи́- на голова́х, чини́- сви́нства;
--й що колобро́дить, зви́клий к., колобро́да, бешке́тник, шибе-, збито́ш-, дебошир, $п^{к}$ збито́шний, бешке́тливий.
БЕЗОБРА́ЗНЫЙ чупера́дляний.
БЕЗОПА́СИТЬ безпе́чити, роби́ти безпе́чним;
--й = обеспечивающий безопасность.
БЕЗОСНОВА́ТЕЛЬНЫЙ $о^{к}$ з-не́ба-взя́тий.
БЕЗОТВЕ́ТНО, -НЫЙ $п^{о}$ безодголо́сно, -ний.
БЕЗОТНОСИ́ТЕЛЬНО: б. к ***чему*** без ува́ги на *що*.
БЕЗОТРА́ДНОСТЬ безпросві́тність, безра́д-.
БЕЗОТРА́ДНЫЙ невідра́дний, безпросві́тній, $ф^{р}$ пону́рий.
БЕЗОШИ́БОЧНЫЙ $і^{с}$ непоми́лешній.
БЕЗРА́ДОСТНОСТЬ нера́дість.
БЕЗРА́ДОСТНЫЙ невті́шний.
БЕЗРАЗДЕ́ЛЬНО суці́льно.
БЕЗРАЗЛИ́ЧЕН: ко всему́ б. ***кто*** нішо́ (й ніхто́) не в голові́ *кому*;
БЕЗРАЗЛИ́ЧНО *о.* ні гі́рко ні со́лодко, ні хо́лодно ні ду́шно, все одно́ [**б., как...** все одно́, як...]; **мне б.** про ме́не, мені́ одна́ково.
БЕЗРАЗМЕ́РНЫЙ безро́змірний.
БЕЗРАССУ́ДНО по-дурно́му, *с.* відчайду́шно, *о.* на одча́й душі́;
БЕЗРАССУ́ДНЫЙ нерозу́мний, безголо́вий, необду́маний, безо́гляд-, безтя́м-, *(- відвагу)* відчайду́ш-.
БЕЗРАССУ́ДСТВО неро́зум, недо́умство, безголо́в'я, *с.* відчайду́шність.
БЕЗРЕЗУЛЬТА́ТНЫЙ даре́мний, ма́р-, я́ловий.
БЕЗРО́ПОТНО без ре́мства, без нарі́ка́нь, без сло́ва, *о.* як ми́ша в па́стці /під ві́ником/.
БЕЗРЫ́БЬЕ: на -ьи и рак рыба у степу́ і хрущ м'я́со.
БЕЗУ́МЕЦ *г.* ва́р'ят
БЕЗУ́МИЕ $п^{о}$ бе́зум.
БЕЗУ́МНЫЙ нестя́мний /без-/, нестя́мливий, *(- ціну)* фантасти́чний.
БЕЗУ́МСТВОВАТЬ: --й 1. що божево́ліє, охо́плюваний /охопле-/ божеві́ллям, близький до божеві́лля, ма́йже збожево́лілий, $п^{к}$ божеві́льний, нестя́мливий, © впада́ючи в божеві́лля, 2. = **беснующийся.**

БЕЗУСЛО́ВНЫЙ *(незаперечний)* безпере́чний.
БЕЗУСПЕ́Ш/НО безрезульта́тно, безу́спіш-, без у́спіху, *о.* де́ там [**просил: б.!** проси́в: де́ т.!]; **~НЫЙ** безрезульта́тний, безви́граш-, я́ловий, без у́спіху ◊; **быть -ым** не ма́ти у́спіху.
БЕЗУСТА́ННО *к.* знай [**б. поют** з., співа́ють].
БЕЗУТЕ́ШНЫЙ *(- печаль)* пеке́льний.
БЕЗУЧА́СТНО апати́чно, без сліду співчуття́, хо́лодно, *(дивитися)* відсу́тнім по́глядом;
БЕЗУЧА́СТНЫЙ апати́чний, холо́д-, *(погляд)* безприча́с-, безпри́страс-, незаангажо́ва-.
БЕЗФАМИ́ЛЬНЫЙ без прізвища.
БЕЗЫЗВЕ́СТНЫЙ маловідо́мий.
БЕЗЫМЯ́ННОСТЬ безіме́ння.
БЕЗЫМЯ́ННЫЙ *і.* незвисько; **б. па́лец** *у.* підмізи́нний па́лець, $р^к$ підмізи́нець.
БЕЗЫНИЦИАТИ́ВНЫЙ неберучкий.
БЕЗЫСКУ́СНЫЙ *(- прикраси)* сяки́й-таки́й.
БЕЗЫСХО́ДНОСТЬ *к.* безви́хідь, $ф^р$ зневіра.
БЕЗЫСХО́ДНЫЙ $ф^р$ безпросвітній.
БЕЛЕ́ТЬ: --й що біл/іє, чимра́з ~іший, *(вже)* ма́йже ~ий, забілі-, $п^к$ ~я́стий, *о.* ніби щось ~е;
ПОБЕЛЕ́ТЬ прибіліти, збілі- на гли́ну; **-ел** *кто* зникла вся кров з лиця *кому*;
-вший збілілий /по-, при-/, пополотні-, Ø.
БЕЛИБЕРДА́ Хи́мині ку́ри, на-вербі-гру́ші, щой-ку́пи-не-де́ржиться.
БЕЛИЗНА́ $п^о$ біль, білість.
БЕ́ЛИЧИЙ ви́вірячий.
БЕ́ЛКА: как б. в колесе́ як дзи́ґа, як в'юн в ополо́нці /на пате́льні/.
БЕЛОРУ́С $і^г$ литви́н.
БЕЛОРУ́ЧКА неро́ба.
БЕ́Л/ЫЙ; ~Е́ЙШИЙ найбіліший, білі́сінький.
БЕЛЬМО́: б. в глазу́ колю́чка в о́ці.
БЕЛЬЁ спі́днє /шмаття/.
БЕРЕДИ́ТЬ *(рану)* розвору́шувати; **б. больно́е ме́сто** наступа́- на мозо́лю; **б. ду́шу** пекти́ /пали́-, гри́з-, виїда́-/ ду́шу, *(- сумніви)* роз'їда́-;
--й що я́три́ть, з-й роз'я́три́ти, ятру́щий;
БЕРЕДИ́ТЬСЯ; РАЗ♦♦♦ роз'я́три́тися.
БЕРЕЖЛИ́ВОСТЬ *з.* оща́да.
БЕ́РЕЖНЫЙ *(- ставлення)* дбайли́вий.
БЕРЕ́МЕНЕТЬ $ж^м$ черева́тіти, захо́ди- на дити́ну /в тяж/, *о.* горба́ті- спе́реду;
-щая що захо́дить на тяж.
БЕРЕ́МЕННАЯ непоро́жня.
БЕРЕ́МЕННОСТЬ тяж; **скло́нная к -сти** швидка́ на тяж.
БЕРЕ́ЧЬ *(одяг)* жа́лувати;
БЕРЕ́ЧЬСЯ глядітися, остеріга́-; **-ги́сь!** начува́йся!;
-гу́щий що береже́, зви́клий /с-и/ берегти́, покли́каний зберегти́, хорони́тель, $п^к$ *(щит)* захисни́й, *(нетранжира)* оща́дливий;
-йся сторожки́й, бережки́й, *(ким)* бере́жений, ☺ береже́нний [**-гося Бог бережёт -ённого** Бог бережé]; **-я** *чего* на сторо́жі пе́ред *чим*.
БЕ́РКУТ $г^д$ хижун.
БЕРЛИ́НСКАЯ ЛАЗУ́РЬ берлі́нська си́нька.
БЕРУ́ЩИЙ*(СЯ)* > БРАТЬ*(СЯ)*.
БЕС ді́дько; **б. /дух/ противоре́чия** дух незго́ди, ге́ній /дар/ запере́чення; **хитёр, как б.** збі́са хи́трий;
БЕ́СЫ бісівня́, чортівня́.
БЕСЕ́ДОВАТЬ: --й що розмовля́, розбала́каний, за́йня́тий розмо́вою, бе́сід/ник, розмо́в-, $г^д$ ~ую́чий; **-щая па́ра** па́ра ~никі́в; **± разговарива́ющий**.
БЕСЕ́ДОЧНЫЙ альта́нковий /$о^к$ альта́ношний/ [**б. у́зел** = а. ву́зол /ко́мплекс/].
БЕСИ́ТЬ розлю́чувати, дово́ди- до ска́зу, сатани́-, кази́-; **--й** що дово́дить до ска́зу, з-й розлюти́ти;
ВЗБЕСИ́ТЬ дове́сти́ до ска́зу ◊.
БЕСИ́ТЬСЯ розлю/чуватися, рва́ти й мета́-, ліз- на стінку, дохо́ди- до сказу ◊;
-йся що $/м^н$ хто/ ка́зиться, обсі́лий ска́зом, розсатані́лий, оскаже-, ~то́ваний, дове́де- до ска́зу;
ВЗ♦♦♦ дійти́ до ска́зу; **взбе́шенный и сам не свой** © осатані́лий та як... та як [**в. и сам не свой: шлёп!** о. та як ухо́пить, та як бря́зне!]
ПЕРЕБЕСИ́ТЬСЯ: -вшийся передурілий;
ВЗБЕ́ШЕННЫЙ дове́дений до ска́зу.
БЕСКОМПРОМИ́ССНЫЙ непосту́пливий, безполови́нчастий.
БЕСКОНЕ́ЧНО без краю /кінця́/, без кінця́-кра́ю, *(довго)* до без кінця́, *(мало) о.* кома́риково.
БЕСКОНЕ́ЧНЫЙ: -ая жизнь ві́чне трива́ння.
БЕСКОНЕ́ЧНОСТЬ безконе́ччя, ві́чне трива́ння; **до -сти** до без кінця́, $о^к$ до бе́зміру.
БЕСКОРЫ́СТНЫЙ *у.* незаже́рливий, непожа́дли-; ± БЕСПОЛЕЗНЫЙ.
БЕСНОВА́ТЬСЯ лізти на стінку, рва́- й мета́-, *(- псів і непсів)* ґвалтува́тися;
-йся що шаліє, шале́н/ий, скаже́-, розлю́че-, дове́де- до ска́зу, розсатані́лий, розшалі-, ~ець, $п^к$ біснува́тий, несамови́-, */океан/* розбу́рханий.
БЕСПА́ЛЫЙ ☺ безпа́лько.
БЕСПА́МЯТНЫЙ *і.* забу́дько.
БЕСПА́МЯТСТВО безпа́м'яття, *п.* млость [**до -ва** до мло́сти], *(стан відчуженості)* транс [прокинутися з тра́нсу].
БЕСПАРДО́ННЫЙ $к^н$ епата́жний.
БЕСПАРТИ́ЙНЫЙ *г.* нестовари́шений.
БЕСПЕРЕБО́ЙНЫЙ безпере́рвний, безупи́н-.
БЕСПЕРСПЕКТИ́ВНЫЙ *г.* безви́глядний, *(- майбутнє)* пустоцвіт-, безмайбу́тній.
БЕСПЁРЫЙ неопе́рений, невби́тий у пір'я, го́лий.
БЕСПЕ́ЧНОСТЬ легкова́жність.
БЕСПЕ́ЧНЫЙ легкова́жний.
БЕСПЛА́МЕННЫЙ *к.* без по́лум'я.

БЕСПЛА́ТНО, -НЫЙ *о.* за спаси́бі, за так.
БЕСПЛО́ДИЕ *о.* пустоколо́сся.
БЕСПЛО́ДНЫЙ я́ловий, пустоцвітний.
БЕСПЛО́ТНЫЙ *(образ)* неживи́й, ме́рт-.
БЕСПОВОРО́ТНОСТЬ *п°* бе́зповорот*ь*.
БЕСПОДО́БНЫЙ *о.* таки́й, що ну; **-ая же́нщина** короле́ва, богі́ня.
БЕСПОКО́ИТЬ докуча́ти [**-ит зуб -а́ зуб**], коло́шка-, розполо́хува-, розля́ку-, розколо́шку-, пекти́ в п'я́ти, не дава́- спа́-, *(- думки)* му́ля-, смокта́- се́рце, не дава́- спо́кою, *ф^р* болі́- [**беспоко́ящие нас дела́** спра́ви, що нас боля́ть]; **б.** *кого* докуча́- /лежа́- на се́рці, не дава́- спо́кою/ *кому*, му́ля- *кого*; **б. ду́шу** му́ля- се́рце; **б. созна́ние** *(- думки)* ліз- в го́лову; **ма́ло б.** не обхо́ди- [**их м. -оит здоро́вье детей** їх не -ить здоро́в'я діте́й]; **пусть Вас э́то не -ит** *в.* які́ Ва́ше соба́че діло?; **ма́ло -ит** *кого ф.* і за ву́хом не свербі́ть *кому;* **что Вас -ит?** *(запит лікаря) г.* що Вам хибу́є?
--й що докуча́, зви́клий турбува́ти, з-й занепокої-, спо́внений триво́ги /неспо́кою/, *п^к* неспокі́йний, триво́ж-, доку́чливий, насти́рли-, дошкульни́й, *р.* шкульки́й, /*чобіт*/ мулький, /*стан*/ (ма́ло не) крити́чний, *с.* гли́боко /ду́же/ триво́ж-.
БЕСПОКО́ИТЬСЯ побива́тися за *ким,* клопота́- [**не -йтесь!** = не -чі́ться]; **не сто́ит б.** ме́нше з тим; **б.** *кому* **о чём** © бу́де болі́ти голова́ *кого* про **що** [**Вам не придётся б. о** *чём* Вас не бу́де г. б. про *що*]; **б. о** *ком о.* суши́тися *ким;* **не б. о** *чём* не перейма́тися *чим*; **не -йтесь!** не журі́ться!; **ни о чём не -йтесь** нічо́го собі не ду́майте; **-оится** *кто* голова́ боли́ть *кого*;
-йся занепоко́єний /зажу́ре-, стурбо́ва-, розхвильо́-/ *чим*, *п^к* турботли́вий, клопітли́-, клопіткий; **-я о** *чём* заклопо́таний *чим*;
ПО♦♦♦ *(подбати)* поклопота́тися, *о.* ви́явити турбо́ту;
-вшийся Ø.
БЕСПОЛЕ́ЗНО безко́рисно, ма́рна пра́ця, шко́да й пра́ці /за́ходу/, *ф^р* де́ там [**проси́л: б.!** проси́в, де́ там!]; **б. ду́мать /крича́ть/** ду́май не ду́май /кричи́ не кричи́/;
БЕСПОЛЕ́ЗНЫЙ безко́ри́сний, ма́рний ◊.
БЕСПОЛЕ́ЗНОСТЬ: абсолю́тная б. *кого* © як з ца́па молока́ з *кого.*
БЕСПО́ЛЫЙ *ф^р* без ста́ті.
БЕСПО́МОЩНЫЙ не зда́тен опира́тися ☺, *о^к* недорі́куватий, як без рук, і ку́ри загребу́ть *кого.*
БЕСПОРЯ́ДОК ре́йвах, гарми́дер, ха́о́с, кавардак, *о^к* розтелесо́ваність, *в.* барда́к; **поэти́ческий б.** поети́чний /тво́рчий, мисте́цький/ бе́злад /*д.* каварда́к/, тво́рчий ха́о́с; **в беспоря́дке** бе́збач, бу́дь-як, жу́жмом, хто́зна-як, ло́ском [**броса́ть в -дке** ки́дати л.];
БЕСПОРЯ́ДКИ ро́зрух, ро́збрат, заворуха.
БЕСПОРЯ́ДОЧНО *ф^р* хто́зна-як ◊;
БЕСПОРЯ́ДОЧНЫЙ хаоти́чний, розтелесо́ва-, *(- думки)* розхри́ста-, незаче́са-, безсисте́м-.
БЕСПО́ЧВЕННИЧЕСТВО безґрунтя́нство.
БЕСПО́ЧВЕННОСТЬ *(брак ґрунту)* безґру́нтя.
БЕСПОЩА́ДНЫЙ безжа́лісний, безмилосерд-, нещади́мий, *о^к* нещадли́вий.
БЕСПРА́ВИЕ безпра́вість.
БЕСПРЕДЕ́Л *жс^н* вседозво́леність, гра-без-пра́вил, не визнання́ жо́дних меж, сваво́ля, *р^к* права́-без-меж, мо́ре-по-колі́на, *р^м* безприділ.
БЕСПРЕДЕ́ЛЬНЫЙ *і^с* неогорта́нний.
БЕСПРЕКОСЛО́ВНО без сло́ва, *г.* бе́зпереч.
БЕСПРЕПЯТСТВЕННО *г.* нестісне́нно.
БЕСПРЕРЫ́ВНО знай [**б. пла́чет** знай, пла́че], *о.* тільки й ро́бить /зна́є/, що...
БЕСПРИЗО́РНИЧЕСКИЙ вуркага́нський.
БЕСПРИЗО́РНЫЙ *о^к* безприхи́ль-, безпричаль-.
БЕСПРИСТРА́СТНОСТЬ *ф^р* автомати́чність, відсторо́нен-, незашо́рен-.
БЕСПРИСТРА́СТНЫЙ *(погляд)* незашо́рений.
БЕСПРОБУ́ДНОСТЬ *п°* непробу́дь.
БЕСПРОБУ́ДНЫЙ *(пияк)* непросипе́нний.
БЕСПРОВОЛО́ЧНО нега́йно, без зволіка́нь.
БЕСПРОСВЕ́ТНОСТЬ безпросві́ття.
БЕСПУ́ТНИЧАТЬ: --й що гультяює, зви́клий гультяюва́ти, гультя́й, гульві́са, *п^к* безпу́тній.
БЕСПУ́ТНЫЙ безпу́тній, шалапу́тни[і]й, *і.* шалапу́т.
БЕССВЯ́ЗНЫЙ розхри́станий, незв'я́за-, *о.* без зв'язку́, що не де́ржиться ку́пи.
БЕССЕРДЕ́ЧНЫЙ: быть -ым не ма́ти се́рця.
БЕССИ́ЛЬНЫЙ *о^к* нездоля́щий, нездо́льний.
БЕССИСТЕ́МНО хто́зна-як.
БЕССЛА́ВИТЬ: --й що несла́вить, зви́клий несла́вити, з-й спаплю́жи-, ганьби́тель, *п^к* паплю́жний, ганьбли́вий, паплю́жли-, ± **позорящий.**
БЕССЛЕ́ДНО *о.* як ка́мінь у во́ду.
БЕССЛОВЕ́СНЫЙ *у^р* безглаго́льний; **-ая тварь** німина́.
БЕССМЕ́РТИЕ *о.* ві́чне трива́ння.
БЕССМЕ́РТНЫЙ вічноживи́й, *у^р* неубіє́нний, *ф.* невмира́ка.
БЕССМЫ́СЛЕННО *жс^м* бе́зтямки;
БЕССМЫ́СЛЕННЫЙ *г.* безмисний
БЕССМЫ́СЛИЦА *о.* на вербі́ гру́ші, півтора́ людсько́го.
БЕССОДЕРЖА́ТЕЛЬНОСТЬ *о́* дармогра́йство.
БЕССОДЕРЖА́ТЕЛЬНЫЙ пустопоро́жній, *жс^м* тараба́рний.
БЕССОЗНА́НИЕ: до -ия до мло́сти /безпа́м'яті/, аж о́чі ро́гом /на лоб/ лі́зуть, *(гопкати)* до упа́ду.
БЕССОЗНА́ТЕЛЬНЫЙ: в -ом состоя́нии без па́м'яті.
БЕССПОРНО *о.* без перекорі́в, *г^д* на́сліпо.
БЕССПО́РНЫЙ *(доказ) ф^р/с.* камі́нний.

БЕССРЕ́БРЕНИК негре́ба, небра́ха, нехапу́га, не дряпі́ка /грошолю́б, сріблолю́б(ець)/.
БЕССРО́ЧНО *б*^з^ набе́зрік;
БЕССРО́ЧНЫЙ *ф*^р^ ві́чний.
БЕССТРА́СНО *о*^к^ незвору́шно;
БЕССТРА́СТНЫЙ незвору́шний, невразли́вий, неді́ткли́-, *о.* ні гаря́чий ні холо́дний.
БЕССТРА́ШИЕ не́страх.
БЕССТРА́ШНЫЙ *о*^к^ безбо́язний.
БЕССТЫ́ДНИЧАТЬ забува́ти со́ром, не зна́- /не ма́-/ со́рому.
БЕСТА́КТНОСТЬ не́такт.
БЕСТЕЛЕ́СНЫЙ *о*^к^ безтіле́сий.
БЕСТОЛКО́ВЩИНА безголо́в'я.
БЕСХИ́ТРОСТНЫЙ *о.* про́стий се́рцем.
БЕСЦВЕ́ТНЫЙ *о.* без кра́плі ко́льору.
БЕСЦЕ́ЛЬНО *(іти)* бе́збач, куди́ о́чі світять, *(тратити) о.* по-дурно́му, на ві́тер;
БЕСЦЕ́ЛЬНЫЙ без мети́, *(спір)* беззмістовний.
БЕСЧЕ́СТИТЬ несла́в'ити;
–й що ~ить, зви́клий ганьби́ти, ганьби́тель [**-й свой род** г. сво́го ро́ду], *п*^к^ гане́бний для *кого,* ± **позорящий.**
БЕСЧИ́НСТВОВАТЬ галабу́рд/ити, колобро́ди-;
–й що ~ить, зви́клий бешкетува́ти, галабу́рдник, бешке́т-, свавo̓лець, дебошир, скандаліст, буя́н, жлоб, хам, грубія́н, галабу́рда, колобро́-, кому́ мо́ре по колі́на, *п*^к^ бешке́тний, сваві́ль-, сканда́ль-; ± СВОЕВОЛЬНИЧАТЬ.
БЕСЧИ́СЛЕННЫЙ *ф*^р^ без числа́; **бесчи́сленных родо́в** *ф*^р^ аж он скілько́х родів.
БЕСЧУ́ВСТВЕННЫЙ незвору́шливий *к*^н^ беземоці́йний, *(погляд)* безвира́з-, ☺ безду́ш-, холо́д-, черстви́й, *п*^о^ нечуте́нний, *о.* суха́р сухаре́м.
БЕСШУ́МНО *(іти) о*^к^ *(*по-*)*навшпи́нячки.
БЕТОНИ́РОВАТЬ: **–й** що бетону́є, за́йнятий бетонува́нням, бетоня́р, *(розчин)* для бетонува́ння, *п*^к^ бетонува́льний;
-йся/-ый бетоно́ваний.
БЕТО́ННЫЙ: **-ая доро́га** бето́нка.
БЕЧЁВКА по́воро́зка, *і*^с^ бочі́вка.
БЕ́ШЕНЫЙ: **-ое существо́** скаженю́га.
БЕ́ШЕНСТВО *о*^к^ скажени́на.
БИБЛИОМАН книгома́н /*ж*^і^ -ка/
БИ́ВЕНЬ бия́к.
БИЕ́НИЕ *(серця) з*^н^ гупани́на.
БИМ-БО́М бам, бала́м, бам-бала́м, бім-ба́м.
БИОГРА́ФИЯ *о.* стрі́чка життя́.
БИРЮ́К ☺ тума́.
БИ́СЕР *з.* місю́ра, *г.* місю́рка.
БИ́ТВА *п*^о^ погуля́ння.
БИТКО́М на́пхом, на́топтом, *ф*^р^ на́трусом; **зал наби́т б.** в за́лі аж сті́ни тріща́ть; **б. наби́то** по́вно, аж тріщи́ть /-а́ло/, як оселе́дців у бо́чці, го́лці ні́де впа́сти, ку́рці ступи́- ні́де; **б. наби́тый** по́вний ущерть /по са́му за́в'язку/.

БИТЬ *(у ніс запахом)* вдаря́ти; *(батогом)* бато́жити, пері́щи-; **б. баклу́ши** > БАКЛУШИ; **б. ключо́м** би́- дзюрко́м /ці́вкою/, при́ска-, джерели́*(ся)*, *(- життя)* пульсува́-, фонта́ни-; **б. по карма́ну** куса́тися; **б. с носка́** ко́пати; **б. струёй** би́- дзюрко́м /ці́вкою/; **б. чело́м** *кому* шапкува́- пе́ред *ким*; **б. че́рез край** *о*^к^ перепо́внюва- *що*;
бьющий що б'є, зви́клий /с-и/ би́ти, р-й поби́-, клепа́льник, клепа́йло, клепа́ч, *(річ)* бия́к, би́ло, *п*^к^ битки́й, битли́вий, *с*^к^ -бі́йний [далекобі́йний]; **-й в глаза́** що впада́ в о́ко, *п*^к^ строка́тий, крикли́вий; **-й в наба́т** дзвона́р на спо́ло́х; **-й в нос** *(запах)* шпарки́й, різки́й; **-й ключо́м** розфонта́нений, вгорубри́з- *(*ці́вкою*)*, *п*^к^ фонта́н-, /*- життя*/ розбу́я́лий; **-й по карма́ну** кусю́чий; **-й покло́ны** невто́мний у покло́нах; **-й по морда́сам** ще́дрий на ля́паси; **-й с носка́** ма́йстер ко́пати; **-й струёй** струмени́стий, вили́ваний ці́вкою; **-й трево́гу** алярміст; **-й чело́м** чоломби́тько, **-й че́рез край** *(- життя)* розбуя́лий.
БИ́ТЬСЯ *г.* товкти́ [т. голово́ю об стіну́]; *(на друзки)* розбива́тися, *(в корчах)* бо́рса-; **усиленно б.** *(- серце)* ті́па-; **б. не на жизнь, а на смерть** би́тись до заги́ну; **б. об закла́д** іти́ в закла́д;
бьющийся 1. що б'є́ться, покли́каний би́тися, бо́є́ць, *п*^к^ бойови́й, *о.* в бою́, ± **воюющий,** 2. **разбивающийся** + б'ючки́й, битки́й, 3. *(у корчах)* розбо́рсаний, 4. **бедствующий,** 5. **ударяющийся,** 6. **пульсирующий;** **-йся не на жизнь, а на смерть** відчайду́х, *п*^к^ відчайду́шний, гото́вий на смерть; **-я об закла́д** з^г^-й /з^м^-й, гото́вий/ закла́стися;
ЗАБИ́ТЬСЯ *(- серце) г*^д^ затовкти́ся; ◊;
ПО◆◆◆: **п. в закла́д** *ж*^м^ поби́тися на парі ◊.
БИТЮ́Г *(кінь)* биндю́г.
БИЧ: **б. сати́ры** жа́ло́ /батіг/ сати́ри.
БИЧЕВА́ТЬ бато́жити; **б. поро́ки** карта́- за хи́би;
–й що бато́жить, *п*^к^ дошкульни́й, шпарки́й, го́стрий, жальли́вий; **-й поро́ки** що карта́ *(*за хи́би*)*, з-й /покли́ка-, с-и/ карта́ти з. х.; **-щая сати́ра** го́стра /б'ючка́/ сати́ра.
БИШЬ *ф*^р^ там [**как б. её?** як там її?]; **то б.** чи там пак, то́бисть, *ф*^р^ чи *(*то*)* пак [**о чём я? То б. о ней** про що я? Чи п. про не́ї]; **что б.** що-бо.
БЛА́ГО; БЛА́ГА: **всех благ!** *г.* оставайтеся в гаразді!; **ни за каки́е б.** *ф*^р^ хоч убий.
БЛАГОВИ́ДНЫЙ *ф*^р^ неви́нний [**под -ым предло́гом** під -им при́водом /за́кид-, прете́кст-/].
БЛАГОВОЛЕ́НИЕ ла́ска, прихи́льність, *о*^к^ зичли́вість.
БЛАГОВОЛИ́ТЬ душе́вно /сердеч-/ ста́витися, *у*^р^ споспіша́ти [**Го́споди -воли́!** Го́споди споспіша́й! /(с)пострі́ча́й! *кого*/];
–й що душе́вно ста́виться, *п*^к^ добрози́чливий, прихи́льний;
СОБЛАГОВОЛИ́ТЬ *(*зво́лити*)* з ла́ски своє́ї

/Ва́шої/ [-и́те **отвори́ть** відчиніть з л. В.], *г.* бу́ти ласка́вим [-и́те **взять?** Чи бу́дете ласка́ві взя́ти?]; **не с.** не завда́ти собі тру́ду [**не -и́л зайти́** не -а́в с. т. зайти́].

БЛАГОГЛУ́ПОСТЬ свята́ ду́рість.

БЛАГОГОВЕ́ЙНЫЙ *ф^р* богобі́йний.

БЛАГОГОВЕ́НИЕ святобо́жність, богобі́йний тре́пет; **с -ием** побо́жно, із стра́хом Бо́жим.

БЛАГОГОВЕ́ТЬ *(перед кем)* побо́жно млі́ти;
--й що побо́жно млі́є, гото́вий п. м., спо́внений богобі́йного тре́пету, *п^к* богобі́йний, святобли́вий, *о.* з богобі́йним тре́петом.

БЛАГОДАРИ́ТЬ відпла́чуватися /відця́чув-/ *кому;* **б. за угоще́ние** дя́кувати за хліб-сіль; **-ри́ судьбу́** *ф^р* ма́єш ща́стя [**-ри́ с., что жив** м. щ., що живи́й]; **-рю́ поко́рно /поко́рнейше -рю́/** *г.* ве́льми дя́кую;
БЛАГОДАРЯ́: б. тому́, что... отсу́тствует *что* бо... /оскі́льки..., через те́, що..., тому́, що..., зати́м що.../ нема́ *чого;*
--й що дя́кує, зви́клий /с-и/ дя́кувати, р-й /з^м-й/ подя́кува-, *о.* з подя́кою на уста́х, *п^к* вдя́чний, вдя́чливий;
-и́лось дя́кувано;
ОТБЛАГОДАРИ́ТЬ *(чим)* відслужи́тися, відплати́-, *з.* відгоди́-, *г.* відвзає́мнити, відця́читись.

БЛАГОДА́РНОСТЬ: чу́вство -ти вдя́чність; **в знак -ти** на знак подя́ки /вдя́чности/.

БЛАГОДА́РНЫЙ вдя́чливий;
БЛАГОДАРЕН: будь б. мне знай мою́ до́брість.

БЛАГОДА́РСТВОВАТЬ > БЛАГОДАРИТЬ.

БЛАГОДА́ТНЫЙ живода́йний, доброда́й-, животво́р-, *(край)* богомда́-, теку́чий молоко́м і ме́д-.

БЛАГОДА́ТЬ рай, лахва́, дощ на спра́глу зе́млю, *(з неба)* Бо́жа ла́ска, *(на врожай)* полі́ття; **б.!** лахва́!, красота́!, любота́!, рай та й го́ді!, Бо́жий ♦!

БЛАГОДЕ́НСТВИЕ гара́зд, гаразди́, ща́стя-зго́да, пресвітла годи́на.

БЛАГОДЕ́НСТВОВАТЬ гараздува́ти, раюва́-, богува́-, не зна́- го́ря, жи́- як у Бо́га за двери́ма /як у Христа́ в за́пічку/, жи́- на широ́ку но́гу /як варе́ник у смета́ні/;
--й що раю́є, с-и раюва́ти, *п^к* розкі́шний, бага́тий, щасли́вий, квіту́чий, обіто́ваний, *(край)* Бо́гом не забу́тий, © як сир у ма́слі.

БЛАГОДЕ́ТЕЛЬ доброчи́нець, добро́дій, ми́лости́вець, ласка́вець.

БЛАГОДЕ́ТЕЛЬСТВОВАТЬ обдаро́вувати ла́скою, *о.* не́сти́ золоті́ я́йця *кому;*
--й що ро́бить ла́ску, *і.* БЛАГОДЕТЕЛЬ, *п^к* доброчи́нний, добро́дій-, ми́лости́вий; **-й крез** крез-доброчи́нець;
ОБЛАГОДЕ́ТЕЛЬСТВОВАТЬ ощасли́вити, оси́па- ла́сками /ми́лостя-/, *к.* обдарува́-; ◊;
-вший Ø.

БЛАГОДЕЯ́НИЕ добро́ді́йство.

БЛАГОДУ́ШЕСТВОВАТЬ не зна́ти кло́потів;
--й що не знає к., безтурбо́тний, безкло́піт-, *о.* у до́брому гу́морі /на́строї/.

БЛАГОДУ́ШНЫЙ *з.* добротли́вий.

БЛАГОЖЕЛА́ТЕЛЬНЫЙ *ф^р* при́язний.

БЛАГОЖЕЛА́ТЕЛЬСТВОВАТЬ: --й що зи́чить добра́, добрози́чливець, прихи́льник, *п^к* добрози́чли́вий, прихи́льний.

БЛАГО́Й *(намір)* доброче́сний, *у^р* висо́кий; **доро́га в ад вы́мощена -и́ми наме́рениями,** шлях до пе́кла тору́ють висо́кі /до́брі/ на́міри.

БЛАГОЛЕ́ПНЫЙ сподо́бний, кра́с-, благолі́пий.

БЛАГОМЫ́СЛЯЩИЙ добропоря́дний, доброду́м, світла голова́.

БЛАГОПОЛУ́ЧИЕ добро́бут, гара́зд*(и́)*.

БЛАГОПОЛУ́ЧНО безперешко́дно, безна́пас-, безбі́д-, без приго́д /утра́т, тру́днощів, ускла́днень/;
БЛАГОПОЛУ́ЧНЫЙ безна́па́сний ◊, *ф^р* безбо́ліс-, безутра́т-, *(схов)* безпе́ч-, наді́й-, ☺ безпробле́м-, *(лад)* незагро́же-, уста́ле-, унормо́ва-, *(- сім'ю)* зразко́вий; **б. исхо́д** щасли́вий кіне́ць.

БЛАГОПРИОБРЕ́ТЕННЫЙ добро́м набу́тий, *ф^р* настараний.

БЛАГОПРИСТО́ЙНЫЙ доброзвича́йний, *ф^р* безгрі́ш-.

БЛАГОПРИЯ́Т/НО: как нельзя́ -тнее якнайкра́ще, в са́мий раз;
~НЫЙ *(кінець)* до́брий, *(момент)* принагі́дний, *з.* приго́жий; **б. слу́чай** наго́да, ока́зія; **бо́лее б.** кра́щий [**в б. -ых усло́виях** у кра́щих умо́вах].

БЛАГОПРИЯ́ТСТВОВАТЬ *з.* погоджа́ти, споспіша́-, *г.* дописува- [**сча́стье мне не -ует** ща́стя мені не дописує], *зж^м* спо́ри- *кому*; **-я́тствуй!** споспіша́й!, *с^у* сприя́й!;
--й що сприя́є, гото́вий сприя́ти, *п^к* помічни́й, сприя́тливий, *(- умови)* тепли́чний;
ПОБЛАГОПРИЯ́ТСТВОВАТЬ *з.* погоди́ти ◊.

БЛАГОРАЗУ́МИЕ *к.* му́дрість.

БЛАГОРАЗУ́МНО *к.* му́дро;
БЛАГОРАЗУ́МНЫЙ до́сить му́дрий, раціона́льний, слу́ш-, резо́н-, доці́ль-, ви́розумі́лий.

БЛАГОРО́ДНО по-ли́царськи, по-коза́цьки;
БЛАГОРО́ДНЫЙ *ф^р* гоноро́вий, *(жест)* ли́царський, *(метал)* кошто́вний; **из -ных** висо́кого колі́на.

БЛАГОСКЛО́ННЫЙ зичли́вий, при́язний.

БЛАГОСЛОВЛЯ́ТЬ дава́ти благослове́ння; **б. судьбу́** дя́кувати своїй зорі́;
--й що /*м^н* хто/ благословля́, зви́клий благословля́ти, р-й благослови́-, *(- позу)* священноді́йний, *с^к* благослови́- [благослови́-поза], © з благослове́нням, благословля́ючи;
-ый благословле́нний.

БЛА́ГОСТНОСТЬ *к.* бла́гість.

БЛАГОСОСТОЯ́НИЕ гаразди́.

БЛАГОТВОРИТЕЛЬНОСТЬ *г.* добродійство ◊.
БЛАГОТВОРИ́ТЕЛЬНЫЙ *(комітет) г.* допомого́вий; **на -ых нача́лах** доброді́йно.
БЛАГОТВОРИ́ТЕЛЬСТВОВАТЬ: –й = благодетельствующий.
БЛАГОТВО́РНЫЙ добротво́рчий, цілю́щий, нешкідли́вий, *(вплив)* живода́йний, спасе́н-, познти́в-, *к.* до́брий.
БЛАГОУСТРА́ИВАТЬ поліпшувати, *(хату)* опоряджа́ти, облагоджувати;
–**й** що впорядко́вує, покли́каний опоряди́ти, для опоря́дження, за́йня́тий -ям;
-**йся/-ый** що впорядко́вується, опоря́джуваний, поліпшу-, чимра́з впорядко́ваніший;
БЛАГОУСТРО́ИТЬ обла́годити ◊;
БЛАГОУСТРО́ЕННЫЙ обла́годжений, *(горо́д) ф*^р^ хазя́йський.
БЛАГОУХА́ТЬ: –й що пахти́ть, *п*^к^ запашни́й, духмя́-, запаху́щий, паху́чий, пахки́й.
БЛАГОЧЕСТИ́ВЫЙ *(иноді і*^р^*)* святобо́жий, *(пастир) г.* всече́сний; **б. муж** *п*^-о^ до́бра душа́.
БЛАЖЕ́НН/ЫЙ; ~ЕЙШИЙ *о*^к^ триблаже́нний.
БЛАЖЕ́НСТВО: быть на верху́ -ва от *чего* бу́ти на сьо́мому не́бі че́рез *що*.
БЛАЖЕ́НСТВОВАТЬ богува́ти, гараздува́-, купа́тися як сир у ма́слі, жи́ти як у раю́ /як у Бо́га за двери́ма, як у Бо́га за па́зухою, як у Христа́ в за́пічку/, не зна́- го́ря, *(в раю)* ца́рствува-;
–**й** що раює, *о.* ма́заний пирого́м, *(безмірно)* щасли́вий, © на сьо́мому не́бі, як сир у ма́слі.
БЛАТНО́Й *ф*^р^ не бий лежа́чого [**-а́я работёнка** робо́та не б. л.].
БЛАТНЯК *п*^-о^ бомжуватий
БЛАТОВА́ТЬ *ж*^н^ блат/ува́ти;
--**й** що ~у́є, с-и б., блатня́к, блатни́й, блатови́тий.
БЛЕВА́ТЬ: блюю́щий що блює́, розбльо́ваний, зну́дже- блюво́тою, блюва́ка, *о.* з блюво́тою [**-й больно́й** хво́рий з б.].
БЛЕВО́ТА рига́чка, рига́ки *(у. м*^н^ *= рос. о*^д^*)*.
БЛЕДНЕ́ТЬ *г.* пісніти;
--**й** що блі́дне, чимра́з блі́діший, напівзблі́длий, вже ма́йже бліди́й.
ПО♦♦♦ взя́тися кре́йдою, *г.* попісні́ти;
-**вшнй** зблі́длий /по-/, пополотні́-, Ø.
БЛЕ́ДНО; БЛЕДНЕ́Е *п*^к^ блід(і)ший, *п*^р^ блі́дше.
БЛЕ́ДНЫЙ *о*^к^ скупи́й [**-ая ко́пия** -па́ подо́ба].
БЛЕ́ДНОСТЬ блідина́.
БЛЕЗИ́Р: для -ра про *(людське)* о́ко.
БЛЁКЛЫЙ = поблёкшнй ◊.
БЛЁКНУТЬ ше́рх(ну)ти, шо́рскну-, бля́кну-, линя́-, марні́-;
–**й** що ше́рхне, *п*^к^ напівзбля́клий, *(на виду)* чимра́з марні́ший;
ПОБЛЁКНУТЬ пошо́рскнути, прнбля́кну- /з-/, поше́рхну-, ви́бляк-, ви́блідну- ◊;
-**ёкший** пошо́рсклий, (з)бля́к- /при-, по-, ви́-/, поше́рх-, ви́блід-, полиня́- /ви́-/, ☺ змарні́-;
ПОБЛЁКЛЫЙ = поблёкший ◊.
БЛЕСК *ф*^р^ ро́зблиск; **для вне́шнего -ку** аби́, ба́бо, ря́бо.
БЛЕСНУ́ТЬ *(здалека)* забли́снути, *(знанням +)* козирну́-, *(- блискавку)* шва́ркну-.
БЛЕСТЕ́ТЬ вили́скуватись; **не всё то зо́лото, что блести́т** не все те зо́лото, що сві́титься;
-**ну́ла мысль** засвіти́ла (в голові́) ду́мка;
-**я́ще** блиску́че, *ж*^н^ так.., так... [**б. игра́л** так грав, так грав] ◊;
–**й** що блищи́ть, (б)лиску́чий, блискотю́-, *п.* майсте́рний, феномена́ль-, неперевe̍рше-, доскона́лий, *(успіх)* гучни́й, *(проект)* золоти́й, *(- кар'єру)* семими́льний, усте́ле- кві́тами, ± **фантастический; хоть и не б., а** яки́й-не-яки́й [**х. и не б., а ход** я.-не-я. хід]; **далеко́ не -й** сяки́й-таки́й;
преблестя́щий розблиску́чий.
БЛЁСТКИ *(на воді)* осу́га.
БЛЕСТЯ́ЩЕ, -ЩИЙ > БЛЕСТЕТЬ.
БЛЕФОВА́ТЬ бра́ти на бо́га;
–**й** що бере́ на б., з-й взя́ти на б. + **вводящий в заблуждение.**
БЛЕ́ЩУЩИЙ > БЛИСТАТЬ.
БЛИ́ЗИТЬСЯ добіга́ти *чого* [**б. к концу́** д. кінця́], дохо́дн- [**б. к концу́** д. *(до)* кінця́];
-**йся** наближуваний, щора́з бли́жчий, вже (зо́всім) близьки́й ± **наступающий; -йся к концу́** близьки́й до кінця́, © пе́ред кінце́м *чого*.
БЛИ́ЗКИЙ: дово́льно б. близе́нький, близе́сень-;
с -ой перспекти́вы *к.* збли́зька;
БЛИЖА́ЙШИЙ по́близький, близі́сінь-; & по́ближній; **б. по вре́менн** *о*^к^ от-от-о́тній; **в -шее вре́мя** незаба́ром.
БЛИ́ЗКО за ро́гом; **и б. не́ было** і не ночува́ло.
БЛИ́ЗОСТЬ: в непосре́дственной -ти от *чего* за́раз же ко́ло *чого*, *ф.* під /пе́ред/ но́сом; **по -ти** поблизу́, недале́ко.
БЛИН: пе́рвый б. ко́мом пе́рший бу́блик глевки́й, пе́рші коти́ – за плоти́, усе́ потребу́є пра́ктики.
БЛИСТА́ТЬ *(красою)* пиша́тися; **б.** *чем* засліплювати; **б. тала́нтами** стяга́- зо́рі з не́ба; **не бле́щет** *чем* не мо́же похвали́тися *чим*;
бле́щущий що блищи́ть, *п*^к^ блиску́чий, *(чим)* з блиску́чим *чим* [**-й зна́ниямн** з -ми знання́мн];
-**й зо́лотом** золотося́йний; **-й умо́м** © засліплюючи ро́зумом; **далеко́ не -й** не найкра́щий.
БЛОКА́ДА *у.* обло́га.
БЛОКИ́РОВАТЬ: –й що блок/у́є, с-и ~ува́ти, з-й заблокува́-, *п*^к^ ~ува́льний, для ~ува́ння;
-**йся/-ый** блоко́ваний;
ЗАБЛОКИ́РОВАТЬ *(дорогу)* затарасува́ти.
БЛОКНО́Т нота́тник, записни́к, *к*^н^ но́утбу́к.
БЛОНДИ́Н біля́вець; **БЛОНДИ́НКА** біля́вка.
БЛУДИ́ТЬ[1] *о.* жи́ти у блу́ді, скака́- у гре́чку;
--**й**[1] що жи́ве у блу́ді, розпаску́джений, зви́клий

блуди́ти, схи́льний до блу́ду, гріхово́да, блу́дник, розпу́с-, блу́дич, *п*^{к} розпу́сний, блудли́вий, розпу́тній, блу́дчий, блу́дни-;

БЛУДИ́ТЬ[2] ходи́ти блу́дом;

–й[2] що блука́, заблу́каний, блука́ч, *к*^{н} блука́лець, *н*^{г} шве́ндя, блудя́га, *о*^{к} блу́да, *п*^{к} блу́дний, мандрі́вний, *р.* блудя́щий, *о.* у блука́ннях;

ЗАБЛУДИ́ТЬСЯ зби́тися з доро́ги, втра́тити орієнти́р; *з.* **в трёх со́снах** заблука́- на вла́сному подві́р'ї;

-́вшийся *і* **заблу́дший** що заблука́в, заблу́да, заблу́канець, *п*^{к} заблу́каний, заблу́д-, заблу́длий, заблука́-, *п.* дезорієнто́ваний;

ПРИБЛУДИ́ТЬСЯ приблука́ти, заволікти́ся;

-́вшийся приблу́дл[н]ий, прибл́уда, Ø.

БЛУЖДА́ТЬ ходи́ти маніви́ями, *ф.* мота́тися; **б. в потёмках** сліпати, блука́-, як сліпи́й у лісі;

-а́ющий = блудя́щий[2] + обходи́світ, *о*^{к} гуляйнога, *п*^{к} бездо́мний, кочови́й, обходи́світній, блукли́вий, */погляд/* перебі́гли-, шмигли́-, розки́дли-, */- життя/* на коле́сах, *р*^{к} тут-і-та́мний, */- радіохвилю/* *т.* „непропи́са-", */- клітину/* рухли́вий, бездо́мний; **-й взгляд** перебі́гливий по́гляд, © зи́ркаючи очи́ма; **-й во мра́ке** блука́ч у мря́ці; **-й нерв /по́чка/** *р*^{к} бездо́мний нерв /ни́рка/; **-й ого́нь** блу́дни́й /мандрів-́/ во́гонь, *с*^{к} блука́й-вогонь; **-щая звезда́** мандрівна́ зоря́; **-щие** *ж.* тут-і-та́ми; **ме́тод -щих волн** *т.* ме́тод нашарува́ння хвиль.

БЛУ́З(К)А *з*^{г} блю́(к)за.

БЛЮ́ДЕЧКО, БЛЮ́ДЦЕ тарі́льчик; **на -ке** *(подати)* на тарі́лочці.

БЛЮ́ДО тарі́ль *(ч*^{р}*)*.

БЛЮСТИ́ пантрува́ти, *(інтереси)* дба́ти про /на/; **б. себя́** зберіга́ти самопова́гу;

блюду́щий = соблюдающий + *і.* охоро́нець, нагля́да́ч /до-/.

БЛЮСТИ́ТЕЛЬ: б. поря́дка вартови́й /охоро́нець, догляда́ч, *к.* гляда́ч/ поря́дку.

БЛЯ́ХА *(орден)* *з*^{н} бля́шка.

БОБЫ́ЛЬ неприти́ка.

БОГ & боженя́, при́біг /при́боги/; **избáви Б.!** боро́нь /не дай/, Бо́же, *з*^{г} пожа́лься, Бо́же!; **Б. ми́лостив** *ж*^{н} Бог не фра́єр; **Б.** *(***ты***)* **мой!** Ма́ти Бо́жа!, *(!)* ого́ [**Б. ты мой, ско́лько!** ого́, скі́льки!]; **Б. ты мой, когда́!** бо́зна-коли́; **сла́ва Бо́гу!** дя́кувати Бо́гу!; **даро́ванный -ом** богомда́ний, ☺ Богда́н; **Боже мой!** Мати Божа!, світе мій!, Боже-світе!, не́не*(*чко*)*!, мати моя!, світку мій!, ой, ли́шенько моє!, ой, леле!, Го́споди, твоя́ во́ля!; **не дай, Бог, Бо́же, упаси́** пожа́лься, Бо́же, [ой, пожа́лься, Бо́же, з тако́ю робо́тою].

БОГАТЕ́ТЬ розжива́тися, збага́чува-, *(- лексикон)* рясні́шати; **б.** ***чем*** багаті́ти з *чого*;

–й що багатіє, щора́з бага́тший, © багаті́ючи;

РАЗБОГАТЕ́ТЬ: ска́зочно -е́л ***кто*** посипався золоти́й дощ на *кого*;

-́вший забагаті́лий, скоробага́тько, Ø.

БОГА́ТСТВО *о*^{к} бенько́т [**б. кра́сок** б. барв]; **ска́зочное б.** золоті го́ри; **неожи́данное б.** золоти́й дощ;

БОГА́ТСТВА *(надр)* щедро́ти.

БОГА́ТЫЙ *(- зело)* бу́йний, *(врожай)* вели́кий; & багатю́щий, багате́нний, багате́нький; **чем -ты, тем и ра́ды** що ха́та має́, тим і прийма́є.

БОГАТЫ́РСКИЙ ☺ *о.* буйноси́лий.

БОГАТЫ́РЬ *ф*$^{-р}$ ло́мус.

БОГА́Ч *д.* срібля́ник; & багатій-забагатій.

БОГОБО́РЧЕСКИЙ *о*^{к} богопроти́вний.

БОГОИ́ЗБРАННЫЙ о́браний Бо́гом.

БОГОМО́ЛЕЦ *з.* моли́бога.

БОГОРО́ДИЦА *о*^{к} Влади́чиця, Пріснодіва.

БОГОСЛУЖЕ́НИЕ слу́жба Бо́жа, Богослу́жба.

БОГОТВОРИ́ТЬ обо́жн/ювати, ма́- за Бо́га, носи́- на рука́х, здува́- порохи́ з *кого*;

–й що ~нює́, гото́вий ♦, © ма́ючи за Бо́га *кого.*

БОГОУГО́ДНЫЙ *ф*^{р} богопотрі́бний, *о*^{к} божемилий, *у*^{р} спасе́нний, *(труд)* богоспасе́н-.

БОГОХУ́ЛЬСТВОВАТЬ зневажа́ти Бо́га;

–й = кощунствующий.

БОДА́ТЬСЯ: -йся *(ногами)* що б'є́ться, *(рогами)* що ко́леться, *п*^{к} битли́вий.

БОДРЕ́ТЬ *о*^{к} бадьорі́ти, бадьорі́ш/а-; & *д*^{к} по~а-.

БОДРИ́ТЬ бадьор/и́ти;

–й що /*м*^{н} хто/ бадьори́ть, зви́клий ♦, р-й під♦, підбадьо́рювач, *п*^{к} бадьорли́вий, підбадьо́р- /з-/, бадьору́щий, бадьо́рий, ~и́стий, для бадьо́рости;

БОДРИ́ТЬСЯ бадьори́тися, не па́дати ду́хом;

-йся що бадьори́ться, р-й /гото́вий, з^{м}-й/ ♦, нез-й впа́сти на ду́сі, бадьору́н, © підбадьо́ривши себе́.

ПРИ♦♦♦: -́вшийся *(*тро́хи*)* підбадьо́рений, Ø.

БО́ДРСТВОВАНИЕ недре́мність, недріма́н-.

БО́ДРСТВОВАТЬ *о.* бу́ти на нога́х, не дріма́ти, не стуля́ти оче́й;

–**й** що не спить, з^{м}-й не спа́ти, *п*^{к} недре́мний, недріма́н-, безсо́н-, невсипу́щий [**-й страж** н. сто́рож /*у*^{р} страж/].

БО́ДРЫЙ *(марш)* браву́рний, молоде́цький.

БОЕВО́Й змагли́вий; & бойови́тий; **б. отря́д** бої́вка; **-а́я гото́вность /боеготóвность/** *г.* бойова́ поготі́вля.

БОЁК *(в усіх значеннях)* бия́к.

БОЕПРИПА́СЫ *р*^{к} стрі́ливо.

БОЕ́Ц *(навкулачки)* навкула́чник.

БОЖЕ́СТВЕННОСТЬ бо́жеськість.

БО́ЖИЙ: перст Б. рука́ Госпо́дня; **пе́ред Бо́жьим судо́м** © *п*^{к} передсу́дній [**час п. Б.** *с.* -у́дня годи́на]; **-ней ми́лостью** з ла́ски Бо́жої.

БОЙ *(вулишний)* побоє́вище; **бо́ем** *(взяти)* збро́йною си́лою.

БО́ЙКИЙ промі́тний [**б. па́рень** п. хло́пець; **-ая**

девчо́нка -на́ дівчина, ко́зир-дівка, мото́рне дівчи́сько], второ́п-, зви́н-.
БОЙКОТИ́РОВАТЬ: --й що бойкоту́є, покли́каний /з[г]-й/ бойкотува́ти, $р^к$ бойкота́р, $п^к$ = %;
-йся/-ый бойкото́ваний.
БО́ЙНЯ: крова́вая б. м'ясору́бка.
БОКА́Л *г.* пуга́р; & ке́лишок.
БОКАЛОВИ́ДНЫЙ келихува́тий, на взір /у фо́рмі/ ке́лиха.
БОКА́СТЫЙ бока́тий.
БОЛВА́Н ☺ *г.* ту́ма́н.
БО́ЛЕЕ $ф^р$ по́за [**б. ста лет** п. сто ро́ків]; **б. всего́** більш /ду́жче/ за все, найду́жче [**б. в. я люби́л есть** н. я люби́в ї́сти], *г.* найбільш з усього́; **б. и́ли ме́нее** ме́нше-більше; **б. того́** ма́ло то́го [**я лёг, б. т., – усну́л** я ліг, ма́ло то́го, – засну́в], $ф^р$ ба [**слова́ шу́тки, б. т. е́дкого ю́мора** слова́ жа́рту, ба їдко́го гу́мору], ба *(на́віть)*, на́віть більше, чи й більше, чого́ більше, скажу́ більше, ще щось [**мо́да и б. т.** мо́да і ще щ.], *(на початку мови)* ба більше, *г.* щобільше; **б., чем ну́жно** че́рез край [тих нови́н є ч. к.]; **всё б.** дедалі [**в. б. громкий** д. голосніший]; **тем б.** тим па́че, і того́ більше, пона́дто, а на́дто, *(в кінці мови)* і поготів, $ф^р$ ані [**не хоте́л т. б. не ду́мал** не хотів, ані не ду́мав]; **тем б., что** на́дто, що; **не б., чем 10** щонайбільше 10; **ни б. ни ме́нее как** всього́-на́-всього; **и не б. того́** і не більш; *(*но*)* **не б. того́** *(але́)* не більш.
БОЛЕТЬ; РАЗБОЛЕТЬСЯ *г.* розболіти [-іла голова];
БОЛЕ́ЗНЕННО *(відбитися)* шкідли́во;
БОЛЕ́ЗНЕННЫЙ *(вигляд)* нездоро́вий ◊.
БОЛЕ́ЗНЬ нездоров'я, бо́лість.
БО́ЛЕСТИ бо́лещі, хво́рощі.
БОЛЕ́ТЬ[1] */хворать/* хорува́ти, *(чим /н. животом/)* бідкува́ти з *чим*;
--й *чем* що слабу́є на *що*, ску́тий хворо́бою, $п^к$ нездужа́лий, розхворі-, нездужа́щий, слаби́й /хво́рий/ на; **-й за *кого*** що боліє /уболіва́є/ за, уболіва́льник, *(у спорті)* боліль-;
ВЫ́БОЛЕТЬ[1] 1. переболіти, 2. ви́твори- з бо́лем, 3. ви́черпа- біль;
НАБОЛЕ́ТЬ[1] переболіти, настражда́тися, наму́чи- *(*од бо́лю*)*;
-вший наболі́лий ◊;
ОТБОЛЕ́ТЬ[1] ви́хворіти;
-́вший відболі-, Ø;
ПЕРЕБОЛЕ́ТЬ[1] *о.* перетліти [**душа́ -е́ла** душа́ –іла]; **п. душо́й** п. се́рцем /душе́ю/;
-́вший ви́болілий, перехворі-, *(душею)* переболі-, перетлі-, Ø;
ПРИБОЛЕ́ТЬ[1]: -́вший прихворілий, Ø;
ИЗБОЛЕ́ТЬСЯ перетліти *(*душе́ю*)*, перемлі-, переболі-;
-́вшийся збо́лений, переболілий, перетлі- *(*ду́шею*)*, *о.* з наболі́лим /пошмато́ван-/ се́рцем, з ра́ною в се́рці, Ø; ± **исстрада́вшийся**;
РАЗБОЛЕ́ТЬСЯ розслабува́тися;
-́вшийся ніяк нezда́тний ви́дужати, *(- рану)* розболі́лий, Ø.
БОЛЕ́ТЬ[2] ни́ти; **-и́т у *кого что*** боли́ть *кого що*, на ко́льки бере́ *кого що*; **о́чень мне голова́ -ит!** ото́ мені вели́кий кло́піт!; **у кого́ что -и́т, тот о том и говори́т** кого́ що боли́ть, той про те і гомони́ть;
-я́щий що ни́є, ску́тий бо́лем, болю́чий, бо́лісний;
ОТБОЛЕ́ТЬ[2] *(- біль)* відболі-;
-е́вший[2] відболілий, Ø;
ПРИБОЛЕ́ТЬ[2] *(- душу)* приболіти;
-́вший[2] приболілий, Ø.
НАБОЛЕ́ВШИЙ *(- питання)* пеку́чий.
БОЛЕУТОЛЯ́ЮЩИЙ *к.* протибольови́й, *о.* для знебо́лення.
БОЛО́ТНЫЙ: -ная ржа́вчина осу́га; **покры́тый -ной -чиной** осу́гуватий.
БОЛТ прого́нич.
БОЛТОВНЯ́ $н^з$ галу́-балу́, тра-ля-ля́, бу-ба-бу́.
БОЛТА́ТЬ[1] *(ногами)* бала́мкати, *(розчиняти в посуді)* розколо́чува-;
--й що */м[н]* хто/ коло́тить, покли́каний /р-й/ сколоти́ти, за́йня́тий коло́ченням, $п^к$ */не лише ногами/* баламку́чий;
БОЛТА́ТЬ[2] ля́скати, ляпоті-, пастала́ка-;
--й[2] що */м[н]* хто/ ля́па, розбазі́каний, зви́клий теревéнити, бо́вкало, базі́ка, цокоту́н, пащеку́н, бубні́й, пустомоло́т, торохті́й, $п^к$ язика́тий, пащекува́-, балаку́чий, словоблу́дний, лопотли́вий, ± **балагуря́щий, пустословя-**;
ВЫ́♦♦♦ ви́плескати */3-я $о^с$* ви́плеще/, розля́па- /ви́-/, розкри́- всі подробиці, *о.* ви́вез- на лопа́ті.
БОЛТА́ТЬСЯ *(на нитці)* теліпа́тися, бала́мкати;
-йся що коло́титься, розколо́чуваний, розма́хува-, розтеліпа-, розбала́мка-, *т.* незакріпле-, $п^к$ нетверди́й, хилиткий, хи*(с)*ткий, баламку́чий, ☺ шве́ндя.
БОЛТЛИ́ВЫЙ язика́тий, слаби́й на язи́к.
БОЛТУ́Н $г^д$ нестули́губа.
БОЛТУНИ́ШКА лепетя́.
БОЛЬ: постоя́нная головна́я б. ста́лий біль голови́; **б. се́рдца /в -це/** щем; **до -ли /в се́рдце/** *(знаний)* до щему́ *(*в се́рці*)*; **с -лью в се́рдце** з бо́лем се́рця.
БОЛЬНИ́ЧКА шпита́лик.
БОЛЬНИ́ЧНЫЙ шпита́льний, шпитале́вий, *(лист) г.* хворобо́вий.
БО́ЛЬНО: б. смотре́ть при́кро диви́тися.
БОЛЬНО́Й хо́рий, *(- уяву)* зболений; **б. вопро́с** болю́ча струна́ [**затро́нуть б. в.** торкну́ти -чу -ну́]; **с б. головы́ на здоро́вую** із слабо́ї голови́ на здоро́ву /людську́/.

БОЛЬША́К гости́нець.
БО́ЛЬШЕ *ф*[р] ду́жче, *к.* більш; **б. всего́** найбі́льше [**а б. в. то, что...** а н. те, що...], *(любити)* найду́жче; **б. ста** по́за сто; **б., чем доста́точно** задо́сить; **б., чем ну́жно** че́рез край [тих нови́н є ч. к.]; и **б. ничего́** *(в кінці думки)* та й го́ді; **дура́к /мешо́к, вода́ +/ и б. ничего́** ду́рень ду́рнем /мішо́к мішко́м, вода́ водо́ю +/; **ни б. ни ме́ньше** *п*[-о] ні дода́ти ні відня́ти.
БОЛЬШЕВИЗИ́РОВАННЫЙ збольшеви́чений.
БОЛЬШЕВИЗИ́РОВАТЬ большеви́чити /*д*[к] з♦/.
БОЛЬШЕВИ́СТСКИЙ: -ая идеоло́гия *к.* большеви́ччина, більшови́ччина.
БО́ЛЬШИЙ: -шей ча́стью більше [**шли б. ч. ле́сом** ішли́ б. лісом], більше то́го, що [**б. ч. дуб б. т.**, що дуб].
БОЛЬШИНСТВО́ *о*[к] більшина́; **в -ве́ слу́чаев** здебі́льше, перева́жно.
БОЛЬШО́Й *(- розбіжності)* глибо́кий; **на б. (па́лец)** 1. *п*[к] що назива́ється, таки́й, що ну, 2. *п*[р] знамени́то; **не б. руки́** не аж таки́й; **тако́й б.** аж таки́й [**таку́ю -у́ю су́му** аж таку́ су́му]; **с -и́м трудо́м** на превели́ку си́лу, в по́ті чола́; **по -о́му счёту** 1. вели́кою мі́рою, 2. в оста́нньому раху́нку; **без -и́х уси́лий** заві́грашки; **-о́е де́ло!** *і*[р] вели́ке діло!, поду́маєш!;
БОЛЬШЕ: б. чем аж [**её б. ч. сверххристиа́нское милосе́рдие** її аж надхристия́нське милосе́рдя];
БОЛЬШУ́ЩИЙ превели́кий, прездоро́вий.
БОЛЯ́ЧКА & боля́к.
БОМ!, БУМ! бала́м!, бам!
БОМБАРДИРОВА́ТЬ, БОМБИ́ТЬ: --й що /*м*[н] хто/ бомбу́є, за́йня́тий бомбува́нням, бомбардува́льник, бомбови́к, *п*[к] бомбардува́льний, бомбува́ль-, *с*[к] бомби́- [бомби́-своїх, щоб чужі...], ©;
-йся/-ый бомбардо́ваний, бомбо́-.
БОМЖ & *п*[к] *бомжува́тий.
БОР & бо́рище.
БОРЕ́Ц & самобо́рець.
БОРЗОПИ́ШУЩИЙ борзопи́сний.
БОРИ́СПОЛЬ Бари́шпіль, *с*[о] Бори́спіль.
БОРМОТА́ТЬ буркоті́-; **б. по́д нос** харама́рка-, муги́ка-, ти́ка- й ми́ка-; **то и де́ло /не перестава́я/ б.** вибурмо́чува-;
--й що бубони́ть, розбурко́чений, зви́клий ♦, буркоту́н, ми́мря, мимрі́й, *п*[к] буркотли́вий, жебонли́-, буркотю́чий; **-й по́д нос** харама́ркало, муги́ка-, зви́клий муги́кати, з харама́рканням, © харама́ркаючи.
БОРОДА́ *(клинцем)* еспаньйо́лка; & борі́дка, бородя́ка, бороди́ще.
БОРОДА́Ч *б*[з] бороді́й.
БОРОЗДА́ & борозе́нька.
БОРОЗДИ́ТЬ *(плесо вод)* рі́зати, кра́я-, *(землю)* ора́-, лиша́- сліди́ на *чому*;
--й 1. що скоро́дить, с-и скоро́дити, скороди́льник, *п*[к] скороди́льний, розо́брюваль-, 2. що лиша́ сліди, дряпа́к, *п*[к] дряпу́чий, © лиша́ючи сліди́;
-й гладь вод що ріже пле́со вод;
ИЗ♦♦♦ попоїздити, *(брижами)* покарбува́-;
-вший Ø;
ИЗБОРО/ЗДИ́ТЬСЯ зборозня́віти;
-вшийся зборозня́вілий;
~ЖДЁННЫЙ *(брижами)* покарбо́ваний.
БОРО́ЗДКА рі́ве́ць, жолобо́к.
БОРО́ЗДЧАТЫЙ жоло́бчастий.
БОРОНИ́ТЬ: --й = бороздящий[1] + волочи́льник, боронува́-, *п*[к] волочи́льний, боронува́ль- + %, для боронува́ння;
-йся/-ый бороно́ваний, скоро́дже-, воло́че-.
БОРО́ТЬ; ПОБОРО́ТЬ *о.* покла́сти на лопатки́.
БОРО́ТЬСЯ *о.* лама́ти списи́; **б. все́ми сре́дствами** *о.* зуба́ми гри́зтися; **б. в схва́тке** вовту́зи-, борюка́-; **б. с** *кем* змага́ти *кого;* **б. с** *чем* побо́рюва- *що,* дава́- бій /оголо́шува- війну́/ *чому*; **б. с корру́пцией в** *чём* чи́сти- Авгі́йові ста́йні *чого*;
-йся що бо́реться, нескорений, захо́пле- боротьбо́ю з, с-и побо́рювати, побо́рювач, боре́ць, боротьби́ст, *ж*[і] /-ка/, боркиня, *с*[к] -бо́рець, -бо́рчий [**-я со зме́ем** змієбо́рець, змієбо́рчий], *о.* у борні́ [**-я Кавка́з** Кавка́з у б.]; **-я наро́д** нескорений на́рід; **-я про́тив** *чего* покли́каний боро́тися /за́йня́тий боротьбо́ю, для боротьби́/ з *чим*;
-йся с *кем* *с*[к] бори́- [**-йся с ве́тром** бори́вітер];
-щиеся стихи́и протибо́рчі /супроти́вні/ стихії.
БОРЦО́ВСКИЙ боре́цький.
БОРЬБА́ *у*[р] змаг; **б. с** *чем* побо́рювання *чого.*
БОСИКО́М набо́со.
БОСЯ́К халами́дник.
БОЧЁНОК бочі́вка.
БОЧИ́НА підбі́ччя; **под -ну** по підбі́ччю.
БОЧКООБРА́ЗНЫЙ бочкува́тий, барилкува́-.
БО́ЯЗНО *з.* бі́йзько.
БОЯ́ЗНЬ *о*[к] о́страх, потерпа́ння, лякли́вість, бо́язкість, переля́к пе́ред *чим*, ± СТРАХ; **из -зни** побо́юючись, зі страху́.
БОЯ́ТЬСЯ поло́хатися, олоши́-, умира́ти зі страху́, ма́- страх /тремті́-, труси́тися, *ф.* труси́ти штаньми́/ пе́ред *чим, с.* жаха́тися; & боя́- своє́ї ті́ні; **б. до чо́ртиков** боя́- й ду́ху; **-и́тся** *кто* страх бере́ *кого*; **мо́крый дождя́ не -и́тся** го́лий дощу́ не бої́ться; **не -и́тся волк соба́ки, а не лю́бит звя́ки** вовк соба́ки не бої́ться, та не лю́бить, що га́вка, не стра́шно соба́ки, а звя́ги його́; **бо́йтесь дана́йцев, дары́ прино́ся́щих** бі́йтеся дана́йців з прино́сами;
-йся що бої́ться, боягу́з, страхополо́х, *п*[к] боягу́зливий, полохли́-, лякли́-, страшли́-, боязки́й, легкоду́хий, із стра́хом у се́рці; **-я** *чего* настра́ханий /наля́ка-/ *чим*, ма́ючи страх пе́ред *чим*;
ПОБОЯ́ТЬСЯ забоя́тись.

БРАВИ́РОВАТЬ козиря́ти, хизува́тися, вдава́ти геро́я;
–й що вдає́ геро́я, р-й похизува́тися, показни́й геро́й.
БРАВУ́РНЫЙ *(марш)* молоде́цький.
БРА́ВЫЙ *ф*ᵖ скорохва́цький.
БРА́ЖНИК брагу́н, пиворі́з.
БРА́ЖНИЧАТЬ: нача́ть б. розпия́читися;
–й що п'є-гуля́є, розпия́чений, зви́клий пия́чити, брагу́н, пия́к(а), пиворі́з, п'яни́ця *і т. д.* > **пьянствующий.**
БРАЗДЫ́: б. правле́ния кермо́ *(вла́ди)*, *ф*ᵖ віжки́ [**отда́ть б.** п. відда́ти в.].
БРАК[1] *(після добору)* ви́бірки, *(дефект)* ґандж [**това́р с -ом** това́р з -ем]; **слове́сный б.** слове́сна по́терть.
БРАК[2]: **быть в бра́ке** бу́ти в па́рі.
БРАКОВА́ТЬ ґанджува́ти, вибрако́ву-;
–й що бракує́, за́йня́тий бракува́нням, браке́р, бракува́льник, *п*ᵏ бракува́льний;
-йся/-ый бракóваний, ґанджо́-, вибрако́ву-.
БРАКОРАЗВО́ДНЫЙ *(процес)* *ц*ᵈ розлу́чний.
БРАНИ́ТЬ; БРАНИ́ТЬСЯ гри́зтися, заїда́-;
–й що ла́є, зви́клий свари́ти, свару́н, з ла́йкою на уста́х;
–йся що ла́ється, свару́н, чо́рний рот, *п*ᵏ лайли́вий, сварли́-, звадли́-, заї́дли-, чорноро́тий, заводія́цький, злоязи-, схи́льний до звад.
БРА́ННЫЙ *с.* матюкли́вий.
БРАНЧИ́ВЫЙ = бранящийся.
БРАНЬ 1. *р.* ла́янка, 2. *(пря)*, *п*ᵒ погуля́ння.
БРАСЛЕ́Т нару́ччя, оᵏ на́руч.
БРАТ & брати́ще, брату́ха;
БРА́ТЬЯ: б. по уму́ *(**кла́су, шко́ле** +)* **брати́** /побрати́ми/ ро́зумом *(**кла́сом, по шко́лі** +)*.
БРА́ТИЯ ри́бка [**пи́шущая б.** письме́нницька р.].
БРАТА́ТЬСЯ: -йся що брата́ється, р-й /зᴦ-й, с-и/ брата́тися, побрати́м.
БРА́ТСКИЙ: -кая моги́ла *ф.* 'брату́ха'.
БРАТЬ *ф*ᵖ ста́вити [**б. на учёт** с. на о́блік], *(забирати)* порива́ти [**охо́та берёт** охо́та порива́]; **б. без бо́я** бра́- го́лими рука́ми; **б. быка́ за рога́** бра́- свою́ до́лю в ру́ки; **б. в аре́нду** *(ви)*найма́- у *кого*; **б. в долг** позича́ти /боргува́-/ в *кого*, *(на прокат)* ви♦ в *кого*; **б. в ежо́вые рукави́цы** бра́- в шо́ри; **б. верх над** *кем* долá- /перемага́-/ *кого*; б. **в жёны** *кого* бра́- шлюб з *ким*; **б. в оборо́т** бра́- в сто́си; **б. в плен** полони́-; **б. в рабо́ту** перемива́- кісточки́; **б. в своё ве́дение** *что* підпорядко́вува- собі́, бра́- на се́бе керува́ння *чим*; **б. в солда́ты** бра́- до ві́йська; **б. за во́рот** бра́- за шкі́рку; **б. за го́рло** приступа́- з ноже́м до го́рла; **б. за жа́бры** бра́- за ба́рки; **б. за живо́е** бра́- за ду́шу; **б. к све́дению, б. в расчёт** бра́- на за́мітку; **б. ле́стью** підхо́ди- ле́стощами; **б. на заме́тку** занóто́вува-, запи́сува-, роби́- нота́тки, бра́- на за́мітку, *о*ᵏ віднотóвува-; **б. на испу́г** /пу́шку/ бра́- на бо́га; **б. на каранда́ш** бра́- на за́мітку /папі́р/; **б. на карау́л** *(зброю)* виставля́- на по́честь; **б. на прока́т** випозича́- у *кого*; **б. на себя́** б. на свої́ пле́чі /го́лову/; **б. на свою́ отве́тственность** бра- на свою́ го́лову /ру́ки/; **б. на себя́ сме́лость** насмі́люватися, зва́жува-; **б. на учёт** реєструва́ти, *(вексель)* дисконту-́; **б. нача́ло** зачина́тися; **б. по вы́сшему счёту** б. ви́ще; **б. под защи́ту** става́- в оборо́ні; **б. под козырёк** віддава́- честь; **б. приме́р с** *кого г.* взорува́тися на *кого*; **б. себе́ за пра́вило** кла́сти собі́ пра́вило; **б. сло́во** *г.* забира́- го́лос; **б. уро́ки** б. ле́кції, ма́- репети́тора; **не б. в расчёт** не́хтува- *що*, лиша́- на бо́ці; **б. под сомне́ние** сумніва́тися в *чім*; **бери́, ско́лько душе́ уго́дно** бери́, скі́льки душа́ бажа́є; **зло берёт** *кого д.* чорт бере́ *к.*; **на́ша берёт** на́ша зве́рху; **сон не берёт** *кого* не спи́ться *кому*;
беру́щий що бере́, з-й взя́ти, зви́клий /р-й, маста́к/ бра́-, відбо́рець, бра́ха; **–й в долг** що /*м*ᴴ хто/ позич/а́ у *кого* ◊, с-и ♦, р-й ~и-, ~а́льник, © ~а́ючи; **-й верх** перемо́жець; **-й взя́тки** хаба́рник, хапу́н, липки́й на ру́ку; **-й за гло́тку** принево́лювач, © приступи́вши з ноже́м до го́рла; **-й го́лыми рука́ми** маста́к бра́- голі́руч; -й **за се́рдце** серцезвору́шний; **-й мно́гое на себя́** самоуповнова́жений, з вели́кими амбі́ція- /пла́на-/; **-й на му́шку** © наці́лившись **на**; **-й на себя́ роль** гото́вий взя́- на себе́ роль; **-й о́ткуп** відку́пник; **-й под отчёт** відбо́рець під звіт; **-й под сомне́ние** *что* схи́льний сумніва́тися /невпе́вне-/ у *чім*; **-й своё нача́ло в** з поча́тком у; **-й с ме́ста** з-й взя́ти з мі́сця; **-й уро́ки** що бере́ ле́кції;
ВЗЯТЬ *(звідки)* *г*ᵈ ви́брати, *(в полон)* займя́-, *(од кого/що)* перебра́-; **взял – и сде́лал** ні сі́ло ні па́ло /раптом/ зроби́в [**взяв – і втік**]; **в. Бо́га за бо́роду** спі́йма- Бо́га за но́ги; **в. верх над** *кем (у спорі)* перева́жи- *кого*; **в. в ежо́вые рукави́цы** взя́- в лабе́ти /шо́ри/; **в. в жёны** *кого* пошлю́би-; **в. в кавы́чки** залапкува́-; **в. в обуче́ние** взя́- на нау́ку; **в. в оха́пку** забра́- на обере́мок; **в. в плен** заполони́-; **в. в толк** помісти́- в голові́, набі́г- /вхопи́-/ тропи́; **в. в штыки́** взя́- на багне́ти; **в. высо́кую но́ту** *(у співі)* потягну́- горо́ю; **в. го́рлом** ви́свари-, ви́крича-, взя́- на го́рло; **в. за жа́бры** узя́- за ба́рки; **в. и ра́птом**, ні з то́го ні з сьо́го [**в. и исче́знуть** р. зни́кну-]; **в. на букси́р** взя́- на гуж; **в. на карау́л** відсалютува-; **в. на себя́** *(місію)* перебра́-; **в. на себя́ обяза́тельство** зобов'яза́тися; **в. на учёт** зареєструва́ти; **в. под опе́ку** *кого* /**попечи́тельство над** *кем*/ заопі́куватися *ким;* **в. ружьё на изгото́вку** нагото́вити крі́с; **в. свои́ слова́ наза́д** *г.* відкли́ка- свої́ слова́; **в. себя́ в ру́ки** опанува́- себе́, взя́- себе́ в ру́ки, опанува́тися; **в. след** *м*ᶜ вхопи́ти тропи́; **в.**

сло́во *г.* забра́- го́лос; **ни дать ни в.** о́ко-в-о́ко; **ни дать ни в.** ***что*** *що* ***чим*** [**ни д. ни в. – гора́** гора́ горо́ю], чи́сте тобі *що*; **ие в. в толк** не скла́с- ра́ди; **чья возьмёт?** чий чорт бу́де ста́рший?; **взял?** *(*= **получил?***)* діста́в?; **взял страх** у страх уки́нуло /узя́в с./ *кого*;

-́вший *Ø*, *(форт)* здобу́вець; **ка́пли в рот не -й** © ріски в рот не взя́вши; **-й иа карау́л** відсалюту́вавши; **-й под карау́л** взя́вши під ва́рту; **-й под козырёк** відда́вши честь; **-й под опе́ку** опіку́н, © заопікувавшись *ким*; **-й свои́ слова́ наза́д** © взя́вши свої́ слова́ наза́д;

ВЗЯ́ТЫЙ: вме́сте в. доку́пи скла́дений, © ра́зом узя́вши; **в. в кавы́чки** залапко́ваний.

БРА́ТЬСЯ *з*[г] ймитися, *(за кого)* напосіда́- на; **б. за всё** бра́- до всьо́го; **б. за рабо́ту /оружие/** б. до пра́ці /збро́ї/; **б. за** ***что*** (роз)починати *що*;

-йся що бере́ться, бра́ний, заби́р-, здобу́в-; **-я за** гото́вий /з[г]-й/ взя́тися до, *п*[к] беручки́й /хватки́й, хапки́й, беркий, беру́чий/ до *чого*;

ЗА♦♦♦ *(у глушину)* заши́тися, запе́р-, закопа́-;

ВЗЯ́ТЬСЯ *(робити)* заходи́тися, *(до чого)* прихопи́-, *г*[д] прибра-; **в. быть** ***кем*** *ф*[р] поши́тись у *кого* [**я -лся быть судьёй** я -ивс**я** у су́дді]; **в. за нау́ку** присісти до нау́ки; **в. за ум** схамену́тися, прийти́ до голови́ по ро́зум; **в. иа учёт** зареєстру́ватися, прописа́-; **в. на** ***чью*** **го́лову** несподівано вчепи́- до /напа́сти на/ *кого*; **отку́да в.** з чо́го піти́; **отку́да ни возьми́сь** ні звідти ні звідси; **отку́да -лся** де і взя́вся;

-́вшийся що взя́вся, *(зробити)* зго́дний, *ф*[р] взя́тий [**неизве́стно отку́да -я** бо́зна-де й узя́тий, *о*[к] бо́знавідкишній], *Ø*; **-йся иа учёт** взя́тий на о́блік, прописаний, зареєстро́ва-.

БРЕВНО́ ☺ пе́нтюх, тупа́к.

БРЁВНЫШКО поліня́чка.

БРЕД *(абсурд)* бридня́, Хи́мині ку́ри, *р.* химе́рія.

БРЕ́ДИТЬ: --й що маячи́ть, маячни́к, *п*[к] маячли́вий, маячни́й, *о.* у маячні.

БРЕДОВО́Й *о*[к] парано́яльний.

БРЕДЯ́ТИНА маячня́.

БРЕ́ЗГАТЬ: б. ***кем*** відчува́ти відра́зу до /не переноси-/ *кого*;

--й що гиду́є, *і.* гиду́н, бриду́н, *п*[к] гидли́вий, бридли́-.

БРЕ́ЗЖИТЬ: бре́зжущий 1. що зоріє, 2. *п*[к] миготли́вий, мигтю́чий, мерехтли́вий;

ЗАБРЕ́ЗЖИТЬ *(веселкою)* загра́ти, забли́ма-, *(на світ)* зайня́тися; ± СВІТАТИ.

БРЕ́ННОСТЬ: б. существова́иия скінче́нність життя́.

БРЕ́ННЫЙ (скоро)мину́щий; **-ые оста́нки** прах.

БРЕНЧА́ТЬ вибри́нькувати /по-/, дри́мба-;

--й що бри́нька, *(звук)* бринькучий, брязку́-, брязкотю́-, бренькотю́-.

БРЕСТИ́ волікти́ся, волочи́-; **б. по водё /по гря-зи́/** брьо́хати*(ся)*; ± ТАЩИТЬСЯ;

-ду́щий що бреде́, з[м]-й ♦, бредун, бреде́ць.

БРЕТЕ́ЛЬКИ *у.* шле́йки.

БРЕХАТЬ; ПЕРЕ♦♦♦СЯ *і*[р] прожи́ти брехне́ю.

БРЕШЬ діра́, шпа́ра, проло́м, ви́лом, *р.* щерби́на.

БРЕ́ЮЩИЙ поприземний; **б. полёт** поприземний політ.

БРИТЬ: без мы́ла бре́ет дріт пряде́ і па́льців не сли́нить;

--й що /*м*[н] хто/ го́лить, голя́р, © виго́люючи + БРЕЮЩИЙ; **-й бо́роды** голі́борода.

БРИ́ТЬСЯ: -йся що го́литься, виго́люваний, зви́клий голи́тися, голі́льник.

БРОДИ́ТЬ *(- руки)* со́ватися, *(- вино)* ферментува́ти; **б. в потёмках** сліпува́-; **б. мы́слями** ***где*** бу- думкою *де*; **б. по све́ту** волочи́тися світа́ми;

--й 1. що блука́, зви́клий /з[м]-й/ блука́ти, швендя, блука́ч + **блуждающий**, 2. що ферменту́є, з-й /призна́че-, с-и/ ф., *п*[к] броди́льний, ферментува́ль-;

ПЕРЕ♦♦♦ *(- вино)* ви́бродити, ви́шумі-;

-́вший ви́шумілий, *Ø*.

БРОДЯ́ГА приплéнтач + **бродяжничающий**.

БРОДЯ́ЖИЙ волоцю́жний, *о*[к] цига́нський.

БРОДЯ́ЖИТЬ *і* **БРОДЯ́ЖНИЧАТЬ: пойти́ б.** вда́ритися в ма́ндри;

бродя́жничающий що воло́читься, зви́клий волочи́тися, волоцю́га, шве́ндя, циганю́ка, галайда́, снови́га, тяга́ка, забі́га, *п*[к] волоцю́жницький.

БРОЖЕ́НИЕ фермента́ція, *(вина)* вигравання; **б. умов** збу́рення /переполо́х, бу́ря/ в голова́х, зру́шення в серця́х /у ду́шах/.

БРОНЕАВТОМОБИ́ЛЬ па́нцерне а́вто.

БРОНЕЖИЛЕ́Т па́нцер-жаке́т.

БРОНЕТА́НКОВЫЙ *к.* па́нцерний.

БРО́НЗА дзвонова́ мідь.

БРОНЗОВЕ́ТЬ; ОБРОНЗОВЕ́ТЬ забронзові́ти;

-́вший, забронзові́лий, *Ø*.

БРОНИ́РОВАТЬ[1] *(місця)* резервува́ти, *(квартиру)* наклада́- бронь на;

--й[1] що резерву́є, ра́дий накла́сти бронь, наклада́ч бро́ні, *п*[к] = %, © накладаючи бронь;

-йся/-ый[1] резерво́ваний, броньо́ва-;

ЗАБРОНИ́РОВАТЬ накла́сти бронь, *(квитки)* зарезервува́-, *(місце)* *д.* застерегти́.

БРОНИРОВА́ТЬ[2] одяга́ти в па́нцер, покрива́ти па́нцером;

--й[2] що панцеру́є ◊, з-й покри́ти п., за́йнятий покриття́м п., покрива́ч п.;

-йся/-ый[2] панцеро́ваний, покри́- п.

БРО́НЯ *(резервування)* *ж*[м] бронь.

БРОСА́ТЬ © носи́ти [**жизнь -а́ла их всю́ду** за вік їх -и́ло всю́ди]; **б. в жар** обсипа́- жа́ром, пройма́- моро́з-, *д*[к] як вогне́м обхопи́-; **б. взгля́ды** пози́ркува-, стріля́- /стри́г-/ очи́ма; **б. в лицо́ упрёки** коло́- о́чі доко́рами, *з.* цві́ка- в о́чі; **б.**

в пот ударя́- в піт, обсипа́- по́том; **б. гря́зью** обкида́- боло́том; **б. жре́бий** ки́да- жеребо́к, *з.* ки́да- льо́си; **б. небре́жно** *(слова)* кида- че́рез ве́рхню гу́бу; **б. тень** ки́да- пля́му; **б. перча́тку** виклика́- на герць; **б. слова́ на ве́тер** говори́- на вітер, *п⁻⁰* розкида́тися слова́ми; **-а́ет в дрожь** *кого* дрижаки́ б'ють *кого*;

--й що ки́да, зви́клий /с-и/ ки́дати, з-й ки́ну-, ки́дальник, киду́н, кидій, киде́ць, *пᴷ* ки́дальний, мета́ль-; **-й гря́зью** з-й обки́дати боло́том, лихосло́в, обмо́вник; **-й де́ньги на ве́тер** марнотра́т, розкида́й-гро́ші; **-й жре́бий** киде́ць же́ребу; **-й ка́мешки в** *чей* **огоро́д** зви́клий ки́дати камі́нці у *чий* горо́д; **-й на произво́л судьбы́** гото́вий ки́ну- напризволя́ще; **-й слова́ на ве́тер** ще́дрий на пусті́ слова́, скоробре́ха; **-й тень** р-й ки́ну- пля́му; **-й я́корь** що кида́ я́кір;

-ый ки́даний, ве́рга-, ме́че-;

БРО́СИТЬ *(вділ)* ге́пнути, вда́ри- об зе́млю ◊; **б. бе́глый взгляд** перебі́г- о́ком; **б. взгляд на** *кого* ски́ну- о́ком на, *р.* зо́чи- *кого*; **ты мне брось!** лиши́!, забу́дь!, обли́ш!

-вший Ø; **-й я́корь** зая́корений;

ПОБРОСА́ТЬ *(у поспіху)* *фᴾ* полиша́ти [**мы -а́ли вёдра** ми -а́ли відра].

БРОСА́ТЬСЯ *(бігти)* схо́плюватися, порива́-, *фᴾ* шуга́ти, шара́хка-; **б. в глаза́**, вдаря́- в о́чі; **б. из кра́йности в кра́йность** моли́тися то до Бо́га то до сатани́, мета́тися між *(двома́)* полюса́ми; **б. из стороны́ в сто́рону** *пᶲ* тик-мик; **кровь -а́ется в лицо́** кров шуга́є в обли́ччя;

-йся що ки́дається, р-й ки́нутися + **-ый**; **-я в глаза́** *(колір)* ядучий, крикли́вий; **-я в сто́рону** © ки́нувшись убік; **-я деньга́ми** = **-й деньги на ветер**; **-я из кра́йности в кра́йность** гото́вий моли́тися то до Бо́га то до сатани́; **-я из стороны́ в сто́рону** © тик сюди́, мик туди́; **-я слова́ми /обеща́ния-/** ще́дрий на слова́ /обіця́нки/; **-я со всех ног** що ки́дається прожо́гом;

БРО́СИТЬСЯ *(бігти)* *ще* махну́ти, *(на кого)* нали́ну-, *(убік, на пошуки)* шатну́тися; **стреми́тельно б.** метну́-, шугну́ти, ки́нутися шулі́кою; **б. в ата́ку** заатакува́ти; **б. бежа́ть** да́- ногам зна́-; **б. врассыпну́ю** розско́читися, вда́ри- /по́рснути, махну́-/ вро́зтіч; **б. наутёк** чкурну́-;

-вшийся Ø.

БРО́СКИЙ ефе́ктний, блиску́чий, разю́-, *(напис)* крикли́вий, *(вислів)* крила́тий.

БРОСКО́М на́вкидь.

БРОСОВО́Й де́мпінговий [**-ва́я цена́** -ва ціна́]; **-ва́я вещь /това́р, стихи́ +/** поло́ва.

БРОСО́К мет, *вᴵ* марш, *г.* пере́марш.

БРО́ШЕННЫЙ: б. на произво́л судьбы́ *(край)* забу́тий Бо́гом.

БРОШЬ *фᴾ* *(дорога́)* шпи́лька.

БРУ́СТВЕР передгру́ддя.

БРЫ́ЗГАЛКА по́рскавка, пши́кавка.

БРЫ́ЗГАТЬ(СЯ) по́рск/ати*(ся)*; *∂ᴷ* ви́бризка-; **б. слюно́й** пи́рхати, & *розпи́рхатися;

--й/-йся що ~ає*(ться)*, р-й ~ати*(ся)*, ~у́н, бризк-, ля́пало, хлюпі́й, *пᴷ* ~у́чий, хлюпітли́вий, талапу́щий, *т.* бри́зкальний, *сᴷ* -бри́зний [**-й све́том /луча́ми/** сонцебри́зний];

БРЫ́ЗЖУЩИЙ: б. весе́льем по́вен весе́лощів; **б. пе́ной /слюно́й/** запі́нений /засли́-/; **б. све́том /луча́ми/** сонцебри́зний; **б. сме́хом** по́вен смі́ху, *(- мову)* переви́тий смі́хом.

БРЫКА́ТЬ(СЯ) ко́пати, вибри́кувати;

--й(ся) що хвица́є, *пᴷ* брикли́вий, бри́ку́чий, *і.* бри́ку́н, брика́йло;

РАЗБРЫКА́ТЬСЯ: -вшийся розбри́каний.

БРЮЗГА́ ґди́ра.

БРЮ́ЗГЛЫЙ оду́тий, набря́клий, *р.* заду́тий, забре́зклий.

БРЮЗЖА́ТЬ ґди́рити;

--й що бурко́че, зви́клий буркота́ти, буркоту́н, бурми́ло, ґди́ра, *пᴷ* буркотли́вий, буркотю́чий.

БРЮНЕ́Т /-КА/ чорня́вець /-вка/.

БРЮХА́ТЕТЬ *жᴹ* черева́тіти.

БРЮХА́ТЫЙ розгодо́ваний, розко́ха-.

БРЮ́ХО: то́лстое б. широ́ке че́рево.

БРЮШНО́Й *рᴮ* живота́ [**-ы́е мы́шцы** м'я́зи живота́].

БРЯК! шварк!

БРЯ́КАНЬЕ *оᴷ* ви́брязки.

БРЯ́КАТЬ; БРЯ́КНУТЬ *(об землю)* *оᴷ* черкну́ти, шва́ркну-, берки́цьну-;

-вший Ø;

БРЯ́КНУТЬСЯ берки́цьнутися, дзвя́кну- ◊;

-вшийся ге́пнутий, шва́ркну-. хря́сну-, Ø.

БРЯ́ЦАНЬЕ ви́брязки.

БРЯ́ЦАТЬ: б. ору́жием вима́хувати ша́блею;

--й що бря́зка, зви́клий ~ати, ~(от)у́н, ~ало, *пᴷ* ~у́чий, ~отю́-, ~ітли́вий, *к.* ~ітний, *сᴷ* бря́зкай- [бря́зкай-ша́блею]; **-й ору́жием** © ~аючи збро́єю

БУ́БЕНЩИК бубна́р.

БУБНИ́ТЬ: -я́щий = бормочущий.

БУГРИ́ТЬСЯ: -я́щийся релье́ф горбкува́тий /горбко́ва-, горба́с-/ релье́ф.

БУГО́Р го́рбик; **за б.** *(куди)* за перела́зи, за горб; **за -ом** *(де)* за перела́зом, за горбо́м.

БУГО́РЧАТЫЙ *(- коріння +)* ґудзюва́тий.

БУ́ДЕНЬ; БУ́ДНИ буде́нність, щоде́нність.

БУДИ́ЛА буди́мир, буди́ло.

БУДИ́ТЬ: --й що бу́дить ◊, буди́мир.

БУ́ДНИЙ *оᴷ* щоде́нний.

БУ́ДНИЧНОСТЬ щоде́нщина. щоде́нність.

БУДОРА́ЖИТЬ баламу́тити, збу́рюва-, розбенте́жува-, розвору́шува-, *к.* бу́ри-, *г.* ворохо́би-, *(душу)* пекти́, гри́з-, виїда́-, пали́-; **б. чу́вства** зви́хрювати се́рце /серця́/;

--й що ~ить, баламу́т(а), з-й з~ити, *пᴷ* ~ний [**-й**

слух ~на чу́тка], ~ливий, *(звук)* ґвалтівли́-, *(дух)* прометеї́вський, */біржу/* ажіота́жний, */людей/* бунтівни́й, *г.* ворохі́б- + %, ± **возбуждающий;**
-йся/-имый розбу́рхуваний, ґвалто́-, збу́джу-, баламу́чений;
ВЗБУДОРА́ЖИТЬ зворохо́бити ◊.

БУ́ДТО: б. бы *г.* ге́йби /ге́й би/, *ф^р* ні́би аж; **б. бы** *кому* **се́рдце ма́слом сма́зали** аж загра́ло в ду́ші *кому*; **б. да́же** ні́би аж.

БУ́ДУЩЕЕ за́втра, за́втрашній день, *п°* прийде́шшя, майбу́ть; **в недалёком -ем** невдо́взі, незаба́ром; не **име́ющий -его** безза́втрашній.

БУ́ДУЩИЙ, БУДЬ > БЫТЬ; & *безмайбу́тній, *і.* *безмайбу́тник.

БУ́ЙНОСТЬ & найбу́йні́шність.

БУ́ЙНЫЙ *(***бу́йно поме́шанный***)* *г.* драпі́жний.

БУ́ЙСТВО галабу́рда.

БУ́ЙСТВОВАТЬ галабу́рдити, шурубу́ри-, *о.* переверта́- світ /все на світі/, здійма́- бу́чу;
--й що здійма́ б., шале́нець, несамови́тець, дебоши́р, *п^к* шале́ний, несамови́тий.

БУКВА́ЛЬНЫЙ дослі́вний.

БУКЕ́Т пучо́к, *(великий)* сніп.

БУ́КСА: с бу́ксами *(віз, колесо)* букшо́ваний.

БУКСИ́РОВАТЬ *о^к* бра́ти на букси́р /*з.* на гуж/, тягти́ на букси́рі, тягти́ за собо́ю;
--й що букси́рує, тяга́ч, *с^к* -букси́р [**-й ка́тер** ка́тер-букси́р], *п^к* = %;
-йся/-ый тя́гнений, буксиро́ваний.

БУКСОВА́ТЬ: --й що буксу́є, схи́льний /с-и/ буксува́ти, *п^к* буксува́льний, буксо́вий.

БУЛА́ВКА *(з прикрасами)* бро́шка, *(із щитком)* *з.* фі́була.

БУЛА́ВОЧНЫЙ: с -ую голо́вку як ма́кове зе́рня.

БУЛА́Т *о.* дама́ська сталь.

БУЛТЫХА́ТЬСЯ *(у воді)* тала́па/тися, брьо́ха-;
-йся що ~еться, р-й /зви́клий/ ~тися, *п^к* талапу́щий;
БУЛТЫХНУ́ТЬСЯ брьо́хнутися;
НАБУЛТЫХА́ТЬСЯ попобрьо́хатися;
-вшийся Ø.

БУЛЫ́ЖНИК *б^з* дика́р.

БУ́ЛЬКАТЬ & вибу́лькувати;
--й що булькоти́ть, *п^к* булькітли́вий, булькотю́чий, *і.* булькоті́й.

БУЛЬО́Н: мясно́й б. росі́л.

БУМ *с^т* коло́да.

БУМА́ГА: промока́тельная б. бібу́ла, промока́чка.

БУМАГОДЕРЖА́ТЕЛЬ *о^к* клешня́ (на папе́ри).

БУМАГОМАРА́ТЕЛЬ перодря́п.

БУМА́ЖНЫЙ & папі́р'я́ний; **б. тигр** *п^-о* соло́м'яний бичо́к; **-ая фа́брика** папі́рня.

БУМЕРА́НГ: -ом *п^-о* рикоше́том.

БУНТОВА́ТЬ ворохо́б/ити;
--й(ся) що /*м^н* хто/ ~ить, з^м-й бунтува́ти, збунто́ваний, збаламу́че-, з~ле-, розколо́че-, *(край)* охо́пле- бу́нтом, *і.* бунта́р, бунтівни́к, ~ник, баламу́та, підбу́рювач, *п^к* бунтівли́вий /-ни́й, -ни́чий/, бунта́рський, *(дух)* прометеї́в-, вулка́нний;
БУНТОВА́ТЬСЯ *ф^р* колоти́тися;
ВЗБУНТОВА́ТЬСЯ зчини́ти /зня́-/ бунт;
-вшийся розбунто́ваний /з-/, *о.* збу́ре-, Ø.

БУРА́ВИТЬ просве́рдлювати, *(оком)* прошива́-;
--й що све́рдл/ить, за́йня́тий ~енням, ~я́р, ~ува́льник, *п^к* ~ови́й, ~ува́льний; **-й взгляд** © о́чі як ножі́ /~а/;
-йся/-ленный ~ений, про~юваний /ви-/, ~о́-, проши-.

БУРА́ВЧИК сверде́льчик.

БУРА́Н буреві́й.

БУР/Е́ТЬ: --й що ~іє, щора́з ~і́ший, ма́йже збурі́лий /напів-/, вже ма́йже ~и́й, *ф^р* забурі́лий.

БУ́РКАТЬ пому́ркувати, *(у відповідь)* /від-(ся)/.

БУРЛИ́ВЫЙ *(океан)* клекотли́вий, клекотю́чий, бу́ряний, буре́м- *(- море)* буру́нистий.

БУРЛИ́ТЬ кипі́ти (ки́пнем, як у казані́), *(аж)* пі́нитися *(- життя)* буя́ти, колоти́тися, ходи́ти хо́дором; **бурли́т** *о.* гуде́, як у ву́лику;
--й що виру́є, розбу́рханий, розхвильо́в-, рознурто́в-, запі́нений, вкритий пі́ною, *п^к* кипу́чий, бурхли́вий, вулкані́чний, вирови́тий, + БУРЛИ́ВЫЙ, **бушующий, кипя-;**
ЗАБУРЛИ́ТЬ: з. ключо́м *(- життя)* забуя́ти.

БУ́РНЫЙ бурев́і́йний, *п°* вулка́н-, *(- життя)* невсипу́щий.

БУРЧА́ТЬ: --й б[м]урмоті́й + **бормочущий.**
БУ́РКНУТЬ *о.* ки́нути крі́зь зу́би, *(у відповідь)* відб[м]у́ркну-; **б. в отве́т** відб[м]у́ркну-.

БУ́РЯ хурде́лиця; **б. в стака́не воды́** бу́ча за ону́чу.

БУРЬЯ́Н *д.* хо́пта; & бур'яни́ще, бур'яне́ць.

БУ́СИНА про́низка.

БУ́СЫ пацьо́рки, па́ці́рки, пацьо́ри.

БУТЕРБРО́Д хліб з ма́слом, *а.* са́ндвіч, га́мбургер, *г.* кана́пка, тарти́на, тарти́нка.

БУТЫ́ЛКА & пляше́нція.

БУ́ФЕР *у.* відпру́жник.

БУХ! *о^к* пуць!

БУ́ХАТЬ вигу́пувати, *п^ф* бебе́х, бух, геп, гуп *(у бубон /у такт/)* прибу́хку-;
--й що /*м^н* хто/ бу́хка, розбу́хканий, розбухко́че-, *п^к* бухкітли́вий, бухкотю́чий.

БУХГА́ЛТЕР: всем -ам б. *ж* найбухгалтері́ший бухга́лтер; & бухга́лтерик, бухгалтерчу́к.

БУ́ХТЫ-БАРА́ХТЫ: с б.-б. з до́брого ди́ва.

БУШЕВА́ТЬ клекоті́ти, кипі- як у казані́, розклеко́чуватися, *г.* бурува́ти, *(у громаді)* колоти́тися;
--й що виру́є ◊, розбу́рханий, розхвильо́ва-, рознурто́^ва-, розколо́че-, збуру́не-, *п^к* бурхли́вий, клекотли́-, нуртівли́-, буйнові́тро-, буре́мний, *(- музику)* вулкані́ч-;

ОТБУШЕВА́ТЬ перебуя́ти /від-/;
-́вший перебуя́лий /від-/, перебу́рханий, Ǿ;
ВЗБУШЕВА́ТЬСЯ *(- море)* ф$^{-р}$ загра́ти; ◊;
РАЗ♦♦♦СЯ розшалі́ти, збаламутні́-, розшалені́тися *(- море)* розвирува́-, рознуртува́-, *(- ☺)* розґвалтува́-, розбуя́*(ни)*-, *(- гураган)* розгураґа́ни-;
-́вшийся розбу́рханий, розвиро́ва-, рознурто́ва́-, розгу́ка-, розшалі́лий, ☺ збаламутні́-, розбуя́-, Ǿ.

БУЯ́Н *р.* безголо́вник.

БУЯ́НИТЬ шурубу́рити, войдува́ти + БУЙСТВОВАТЬ;
--й = буйствующий, дебоширящий;
РАЗБУЯ́НИТЬСЯ розшалі́ти;
-вшийся розшалі́лий, розбуя́-, Ǿ.

БЫ: когда́ б. ни *(зашёл)* хай коли́ *(за́йде)*; **куда́ б. ни** *(влез)* хай куди́ *(влі́зе)*; **отку́да б. ни** *(е́хал)* хай звідки *(ї́де)*; **где б. ни** *(жил)* хай де *(живе́)*; чей **б. ни** *(был)*, хай чий *(бу́де)*; **как б. ни** *(стара́лся)* хай як *(стара́ється)*; **кто б. ни** *(молол)* хай хто *(ме́ле)*; **что б. ни** *(пе́л)* хай що *(співа́)*; *(м^{н} час цих зворотів наша мова часом передає теперішнім)*; **за что б. ни бра́лся** хай до чого бере́ться, хоч до чо́го був бра́вся.

БЫВА́ТЬ *(в кого)* вчаща́ти до; **б. в переде́лке** бува́- в бува́льцях; **как ни в чём не быва́ло** ніби ніде́ нічо́го, мов нічо́го й не було́;
--й що бува́, бува́лець, ча́стий гість; **-й в о́бществе** бува́лий /зна́ний/ у товари́стві /на лю́дях/;
-́вший бува́лий, Ǿ; **-й в переде́лке** бува́лий у бува́льцях;
ПОБЫВА́ТЬ о^{к} побу́ти [**суме́л п.** зумів побу́ти];
-вший що /м^{н} хто/ побува́в, бува́лець, п^{к} побува́лий, поперебува́-.

БЫЛЬ п^{о} бува́лля, *к.* бува́ль; **б. и небыли́ца** пра́вда й ви́гадка.

БЫ́СТРО *(дуже)* льо́том, *о.* на́че на кри́лах.
БЫ́СТРЫЙ *(у праці)* о^{к} спішни́й;
БЫСТРЕ́ЙШИЙ *(як)*найбистрі́ший.

БЫСТРО- ф^{р} враз- [**быстрослага́ющийся** вразддода́ваний; **быстронасыща́ющийся** *(сердечник)* вразнаси́чуваний].

БЫСТРОДВИ́ЖУЩИЙСЯ швидкобі́жний.

БЫСТРОДЕ́ЙСТВУЮЩИЙ *к.* блискави́чний, швидкої дії.

БЫСТРОЛЁТНЫЙ прудкокри́лий.

БЫСТРОРАСТУ́ЩИЙ швидкоро́слий.

БЫСТРОРЕ́ЖУЩИЙ *і.* швидкорі́з [**б. стано́к** верста́т-швидкорі́з].

БЫСТРОСМЕНЯ́ЮЩИЙСЯ калейдоскопі́чний.

БЫСТРОХО́ДНЫЙ прудкобі́жний, шви́дкіс-, *(віз)* розко́тистий, швидки́й.

БЫТИЕ́ & всебуття́.

БЫ́ТНОСТЬ по́бут [**в мою́ б.** за мо́го по́буту].

БЫТОВА́ТЬ ма́ти поши́рення /мі́сце/;
--й що ма́є поши́рення, поши́рений, п^{к} живи́й; **-й** що ма́є поши́рення, поши́рений, п^{к} живи́й; **-й обы́чай** живи́й зви́чай; **-щее выраже́ние** поши́рений /живи́й/ ви́слів /ви́раз/.

БЫТОВИ́ЗМ побутя́рство.

БЫТОВИ́СТ побутя́р.

БЫТОВО́Й *(- умови +)* повсякде́нний, к^{н} дрібножиттєвий; **-ые вопро́сы** пробле́ми /кло́поти/ дня /щоде́ння/.

БЫТОПИСА́НИЕ о^{к} літописа́ння.

БЫТЬ: б. без ума́ от *кого* умира́ти /пропада́-/ за *ким*; **б. в бе́дственном положе́нии** біду́ва́-; **б. в долгу у** *кого* заборгува́- *кому*; **б. в нереши́тельности** те́ртися-м'я́тися; **б. вне себя́** нетя́ми-; **б. нови́нкой** бу́ти в нови́ну; **б. впереди́** ве́сти́ пере́д; **б. в употребле́нии** вжива́тися, бу́- в ужи́тку; **б. вы́нужденным** му́си[і]-; **б. вы́ше** *чего* підне́стися над *чим*; **б. действи́тельным** *ю.* ма́ти си́лу; **б. единомы́шленником** в одну́ ду́дку гра́-, одни́м ду́хом ди́ха-; **б. ино́го мне́ния** ма́ інщу ду́мку; **б. на краю́ ги́бели** стоя́- над прі́рвою; ходи́- ко́ло сме́рти, зазира́- сме́рті в о́чі; **б. на уме́** бу́- на думці; бу́- до вподо́би /мі́слі/; **б. откры́тым** *(- двері)* стоя́- о́твором; **б. по вку́су** *кому* смакува́-; **б. учи́телем /секретарём, сто́ляро́м +/** учи́телюва́-, секретарюва́-, столярува́- +/; **что бы** *(там)* **ни было** хай що бу́де; **как бы там ни было** як не є; **была́ не была́** пан або́ пропа́в!, стра́хи́ на ля́хи́!, де на́ше не пропада́ло!; **как и не было** *чего* де те *що* й поді́лося; **мне не́ с кем было** я не мав з ким; **бы́ло бы, на что посмотре́ть** було́ б на що гля́ну-!; **бу́дет и на на́шей у́лице пра́здник** і в на́ше віко́нце загля́не со́нце; **и бу́дет ли?** чи й бу́де?; **бу́дет по-мо́ему /по-на́шему +/** ви́йде на моє́ /на́ше/; **бу́дет тебе́ /Вам/ обе́д /приме́р +/** ма́тимеш /-мете/ обід /при́клад +/; **бу́дет тебе́ хлопо́т** ма́тимеш кло́піт; **бу́дет тебе́!** ма́тимеш!; **не я бу́ду** хай мене́ вб'ють; **будь здоро́в!** А. здоро́в *(будь)*!, Б. куди́ твоє́ ді́ло! я тобі да́м! [**маши́на – б. з.!** маши́на – я тобі да́м!]; **будь ты нела́ден!** а запади́сь, ти!; **не будь плох** не розгуби́вшись; **не б. упря́м, а б. прям** не будь упе́ртий, а будь відве́р-; **будь то** *А* **или** *Б* хай то бу́де *А* чи *Б*, ф^{р} це /то/ *А* чи *Б* [**б. то ле́то или зима́** лі́то це чи зима́]; **будь то... будь то** хоч... хоч [**будь то брат будь то сын** хоч брат хоч син]; **бу́дьте любе́зны** *(сказать, принять +)* *(скажіть, візьміть +)* з ла́ски своє́ї!; **что зна́чит быть** *кем* що то бу́- *ким*; **бу́дучи** о^{к} бу́вши;
бу́дущий майбу́тній, прийде́ш-, у^{р} гряду́щий, *з.* буду́чий, *(віки)* насту́пний, пото́м-, за́втрашній;
бы́вший коли́шній, Ǿ; **б. до неда́внего вре́мени** донеда́в-; **ра́нее б.** коли́ш-, що був коли́сь; **б. в употребле́нии** вжи́ваний; **б. до настоя́щего вре́мени** дотепе́рішній; **б. не у дел** звільнений від справ; **б. тогда́** тоді́шній;

БЫЛ: б. сформи́рован зформовано *(без* був*)*;

ПОБЫ́ТЬ: п. **во вла́сти страсте́й** покипіти; **изря́дно** п. набу́тися, попобу́ти.
ПРОБЫ́ТЬ $о^к$ бу́ти;
пробы́вший = Ø.
БЫ́ЧИЙ бугáячий.
БЫЧО́К: быть бычку́ на верёвочке до ча́су дзбáнок во́ду но́сить.
БЬЮ́ЩИЙ*(СЯ)* > БИТЬ*(СЯ)*.
БЮРОКРАТИЗИ́РОВАТЬСЯ бюрокра́титися;
-йся бюрокрá́чений, збюрокра́чува-.
БЮРОКРА́ТИЯ *(☺) о.* чино́вницька рать, $з^н$ чинодра́ли.
БЮСТ погру́ддя.
БЮСТГА́ЛЬТЕР $о^к$ ста́ник, нагру́дники *($м^н$)*.

В

В /ВО/ *ф* під [**в рабо́чее вре́мя** під робо́чу по́ру]; **в де́тстве** зма́лку, за мали́х літ; **в до́лжности** на поса́ді; **в Ки́ев** до Ки́єва; **в откры́тую** *(без церемоній)* вочеви́дь*(ки)*; **в револю́цию** за револю́ції; **в си́лу** си́лою; **в 1917 году́** 1917-ого ро́ку; **во хмелю́** напідпи́тку, під ча́ркою; **в ча́стности** зокрема́, $ф^р$ се́ред то́го чи́сла, в то́му числі́.
ВАГО́Н: в. и ма́ленькая теле́жка ку́па на ку́пі.
ВАЖНЕ́ЙШИЙ преважли́вий.
ВА́ЖНИЧАТЬ де́рти ки́рпу /но́са, го́лову/, чва́нитися, $б^з$ інди́чи-, *(як пан)* пано́ши-, *о.* землі́ не чу́ти під собо́ю *(з пихи́)*;
--й що дере́ но́са, напиндю́чений, горду́н, чванько́, при́нда, *г.* задри́ніс, $п^к$ чваньковитий, чванькува́-, пиндю́чливий, гордопи́шний.
ВА́ЖНО бундючно, спи́шна, гоноро́во, ва́жить [**мне не в.** мені́ не в.]; **не в.** $ф^р$ не стра́шно [**э́то не в.** це не с.]; **в.** для *кого* **что** зале́жить *кому* на чому [**э́то было для них в.** їм на цьо́му зале́жало]; *то* **было в.** для *кого* на *тому* зале́жало *кому*; **так ли э́то в.?** чи це таке́ важли́ве /важне́/?
ВА́ЖНЫЙ важний, ва́ртіс-; **-ое лицо́ /персо́на/** досто́йник.
ВА́ЖНОСТЬ вага́ [**большо́й -ти** вели́кої -ги́], $ф^р$ шту́ка, ді́ло [**не велика́ в.** не вели́ка ш. /д./]; **для -сти** для пова́ги.
ВАЗОН *г.* вазо́нок; & *г.* вазо́нчики /= орна́мент/.
ВАЗО́ННЫЙ *(- квітку) г.* вазонко́вий.
ВАКА́НСИЯ: заполне́ние -сии обса́да вака́нсії.
ВАКА́НТНЫЙ *(пост)* гуля́щий, ві́льний.
ВАКЦИ́НА $ж^м$ щіпля́чка.
ВАЛА́НДАТЬСЯ 1. забаря́тися, 2. лига́-, 3. ве́шта-
-йся 1. **медлящий**, 2. що лига́ється, зви́клий л., *г.* поли́гач, 3. що шве́ндяє, схи́льний ве́штатися, шве́ндя, снови́га, блудя́га, тяга́ка;
ПРО♦♦♦: изря́дно п. попошве́ндяти;
-вшийся Ø.
ВА́ЛЕНКИ повстя́ники.
ВАЛИ́ТЬ *(- дим)* сади́ти, *(вину)* зверта́-, спиха́-; **в. всё в одну́ ку́чу** тули́- все доку́пи; **вали́ кулём – потом разберём** гати́ в ті́сто і ки́сле і прі́сие; **вали́!** смали́!, манджа́й!;
валя́щий[1] що ва́лить, зви́клий /с-и/ вали́ти, з-й звали́-, валі́й, $п^к$ зва́лювальний;
валя́щий[2] що су́не /са́дить/, *(огонь)* жбухли́вий;
ПОВАЛИ́ТЬ *(дощем пашню)* приби́ти, *(хмарою /- юрбу/)* посу́ну-, *ф.* валону́-.
ВАЛИ́ТЬСЯ: в. из рук не кле́їтись, випада́ти з рук; **из рук всё -тся** у *кого* ро́бить, як мо́кре гори́ть *хто;*
-йся що ва́литься, ва́лений, зва́люва-; **-я с ног от уста́лости** ме́ртвий від уто́ми.
ВАЛОВО́Й *(прибуток родини)* суку́пний; **-ва́я при́быль** гуртови́й прибу́ток.
ВАЛОВОРО́ТНЫЙ: -ое устро́йство валоворо́т.
ВА́ЛОМ хма́рою, ла́вою, пла́вом; **в. вали́ть**, су́нути хма́рою, пла́вом пливти́.
ВА́ЛЬСИК ва́льчик.
ВАЛЬС/И́РОВАТЬ: --й що ~у́є, маста́к ~ува́ти, розвальсо́ваний, © вальсу́ючи; **-щая па́ра** па́ра у ва́льсі; **-й зал** за́ла[я] у кругове́рті ва́льсу.
ВАЛЬЦ/ЕВА́ТЬ: --й що ~ю́є, за́йня́тий ~юва́нням, ~юва́льник, $п^к$ ~юва́льний, для ~юва́ння.
ВАЛЬЯ́ЖНЫЙ маси́вний, дебе́лий, неповоротки́й; виставни́й, імпоза́нт-, санови́тий, показни́й із се́бе; *(річ) д.* во́зьмеш в ру́ки – ма́єш вещ.
ВАЛЮ́ТА: па́дающая /обесце́нивающаяся/ в. знеці́нювана валю́та.
ВАЛЯ́ЛЬНЫЙ: -ое произво́дство шапова́льство.
ВА́ЛЯНЫЙ повстяни́й; **-ая о́бувь -не́** взуття́.
ВАЛЯ́ТЬ: в. дурака́ виглу́плюватися, *д.* виглу́пува-; **валя́й(те) домо́й** маха́й(те) додо́му;
--й 1. що кача́є, р-й ви́качати, © кача́ючи, 2. що валя́ /б'є повсть/, за́йня́тий валя́нням, шапова́л;
-й дурака́ ма́йстер строї́- ду́рня, виглу́плюваний;
-ый 1. ва́лений, ка́ча-, хи́та-, 2. ва́ля-;
ПО♦♦♦: п. дурака́ тро́хи пожирува́ти, повиглу́плюватися.
ПРО♦♦♦: п. дурака́ повиглу́плюватися;
проваля́вший Ø; **-вший дурака́** Ø.
ВАЛЯ́ТЬСЯ валя́тися, *(не лише в багні)* $з^н$ барло́жи-; **в. в** *чьих* **нога́х** стели́тися під но́ги *кому*;
-йся що валя́ється, зви́клий ♦, валя́ка, $п^к$ *|річ|* *(за)*валя́щий; **-я в нога́х** просте́ртий ко́ло ніг.
ВА́ННА купі́ль*(ниця)*.
ВА́ННАЯ $я^і$ туале́т, *г.* лазни́чка.
ВАРГА́НИТЬ, СВАРГА́НИТЬ $о^к$ зліпи́ти, стули́-, стеле́па-, *д.* ска́верзи-, *(дурницю)* сплє́ска-.
ВАРИА́НТ $о^к$ відмі́на.
ВАРИ́ТЬ: --й що ва́рить, з-й звари́ти, зви́клий вари́-, за́йня́тий ва́ренням, вару́н, вари́льник, $п^к$ вари́льний, $о^к$ вари́стий [вари́ста піч];
ВАРИ́ТЬСЯ *(в голові /- думки/)* роїтися;
-йся/-ый ва́рений, зва́рюва-, підда́в- ва́ренню; **-я**

в со́бственном соку́ ва́рений у своі́м соку́.
ВАРЬИ́РОВАТЬ перебира́ти варія́нти;
--й що варіює, покли́каний варіюва́ти, $п^к$ = %, для варіюва́ння;
-йся/-ый щора́з в і́ншій варія́ції, варійо́ваний.
ВАССА́Л підле́глий февда́л, *(- країну)* сателі́т.
ВАТА́ГА: в. парне́й гурт хло́пців.
ВА́ФЕЛЬНЫЙ ва́фляний.
ВАХЛА́К & мугиря́ка.
ВАШ: ♦е благоро́дие (сия́тельство +) $ж^м$ ва́ше-.
ВБИВА́ТЬ: --й що забива́, покли́каний заби́ти, за́йня́тий забива́нням, забива́ч, © забива́ючи, $п^к$ *т.* забива́льний + %; **-й в го́лову** нату́ркувач, ту́ркало, товкма́ч, © забива́ючи в го́лову; **-й оси́новый кол** © забива́ючи оси́ковий кіло́к;
ВБИТЬ: в. клин ме́жду *кем* розсвари́ти *кого*; **-вший** Ø; **-й себе́ в го́лову** що забра́в собі в го́лову;
ВБИВА́ТЬСЯ *(у голову)* втовкма́чуватися ◊; **-йся/-ый** вби́ваний /за-/, *(в голову)* втовкма́чу-.
ВБИРА́ТЬ всо́тувати, *(воду)* абсорбу-́, *(промені)* впи-́ в се́бе, *(голову в плечі)* втяга́ти /$д^к$ *ще* убга́-/; **и в со́тню не -ёшь** і в со́тню не вбере́ш;
--й 1. **абсорбирующий + всасываю-,** 2. що втяга́, зви́клий втяга́ти, покли́каний втягну-, $п^к$ вбиру́щий [оковбиру́щий]; **-й го́лову в пле́чи** з голово́ю у пле́чах;
ВОБРА́ТЬ всота́ти ◊;
-́вший Ø.
ВБРОД *з.* бри́дьма́.
ВВА́ЛИВАТЬСЯ; ВВАЛИ́-: -́вшийся *(- груди)* позапада́лий, запа́-, запа́дистий, *(- очі)* ямкува́-.
ВВЕРГА́ТЬ: в. в отча́яние дово́дити до ро́зпачу; **--й в о.** з-й довести́ до р., © дові́вши до р.;
ВВЕ́РГНУТЬ *(куди)* зіпхну́ти, жбу́хну-, *ф.* втараба́ни-; **в. в конфли́кт** затягти́ в конфлі́кт; **в. в тоску́** уки́ну- в жаль;
ВВЕ́РГНУТЫЙ *(у бучу)* затя́гнений /-утий/.
ВВЁРТЫВАТЬ; ВВЕРНУ́ТЬ *(слово)* приточи́-, приткну́-, вліпи́-, цві́кну-, доки́ну-, $г^д$ /за-/.
ВВЕРХ *(кидати)* сторч; *(від потрібного рівня)* *т.* на́взлі́т від; **в. нога́ми** пере́кидом, догори́ дри́гом, */стати/* ду́ба*(ла́)*; **в. лицо́м** горі́лиць.
ВВИДУ́ з о́гляду на *що*, $о^к$ за́для [**купи́л в. дешеви́зни** купи́в з. дешевини́]; **в. того́, что** че́рез те, що; в. **отсу́тствия** за бра́ком, че́рез те, що нема́.
ВВОД уво́дини, обняття́ [**в. во владе́ние** о. посі́лости].
ВВОДИ́ТЬ *(куди)* заво́дити; **в. в де́йствие зако́н** = **в. в силу закон; в. в заблужде́ние** збива́- з пантели́ку, забива́- ба́ки, плу́та-, заду́рюва-, *о.* впрова́джува- у блуд, пуска́- ману́ на *кого*, замилюва- /пе́р- тумана́ в/ о́чі *кому*, відво́ди- о́чі *кому*, замовля́- /загово́рюва-/ зу́би *кому;* наво́ди- полу́ду на /напуска́- ману́ в/ о́чі *кому*, збива́- на мані́вці /з доро́ги/, затума́нюва- *кого*, тума́ни- го́лову *кому*, задурма́нюва- *кого*; **в. в грех** дово́ди- до гріха́; **в. в искуше́ние /собла́зн/** спокуша́-; **в. в недоуме́-** пантели́чи-; **в. в обраще́-** запуска́- в о́біг; **в. в обы́чай** зазвича́юва-; **в. в расхо́ды** *кого* коштува́- *кого/кому/*; **в. в си́лу зако́н** надава́- чи́нности зако́ну; **в. в строй** *(силовню)* пуска́-;
--й що заво́дить, р-й /з-й, покли́ка-/ заве́сти́, зви́клий /наста́влений, с-и/ заво́ди-, *(*за*)*воді́й, поводи́р, запрова́джувач, $п^к$ увідни́й, уво́дчий, вступни́й, *(початковий)* заспівни́й + %; **-й в заблужде́ние** заверни́голова, дезинформа́тор, окозами́лювач, *(факт)* ома́нливий, облу́дний, фальши́вий, *(*око*)*зами́лювальний, окозами́льчий, $с^к$ збива́й-з-пантели́ку; **-й в искуше́ние** споку́сник; **-й в курс де́ла** інформа́тор, $о^к$ ознайо́мець, $п^к$ ознайо́мчий /за-/, освідо́м-; **-й в иедоуме́ние** з-й спантели́чити; **-й в расхо́ды** *кого* дорогий /ва́ртий гру́бих гро́шей/ *кому*; **-й в употребле́ние /пра́ктику +/** промо́тор;
♦♦♦СЯ: в. в де́йствие запрова́джуватися;
-йся/-ый запрова́джуваний /в-/, заво́джу-;
ВВЕСТИ́: в. в заблужде́ние *к.* задури́ти /заморо́чи-/ *кого*, накла́с- шо́ри (на очі) /зашо́ри- о́чі/ *кому*, $о^к$ обезра́ди-; **в. в иедоуме́ние** спантели́чи-, *г.* „застрі́ли-"; **в. в расхо́д** *кого* вда́ри- по *чиї́й* кишені; **в. в тради́цию** узвича́їти.
ВВОЗ і́мпорт.
ВВОЗИ́ТЬ заво́зити /до-/, *(з-за горба)* імпортува́-;
--й що заво́зить, $з^г$-й заве́зти́, за́йня́тий до́возом; **-й из-за грани́цы** імпорте́р;
-йся/-и́мый заво́жуваний /до-/, імпорто́-, $п^к$ ВВОЗНЫЙ.
ВВО́ЗНЫЙ довізни́й /при-/, і́мпорт-; **-ая по́шлина** ми́то на вві́з /і́мпорт/.
ВГЛЯ́ДЫВАТЬСЯ не спуска́ти з о́ка, не одрива́ оче́й;
-йся що вдивля́ється, зади́влений, *о.* з уп'я́тим по́глядом, © втопи́вши о́чі.
ВГОНЯ́ТЬ: в. в гроб заганя́ти в моги́лу; **в. в пот** *кого* нагріва́- чу́ба *кому*;
--й 1. **загоняющий** + з-й вгати́ти, на́вчений заганя́-, 2. **доводящий до**; **-й в дремоту́** з-й нагна́- сон на; **-й в кра́ску** © зму́шуючи червоні́-; **-й в слёзы** з-й довести́ до сліз;
ВОГНА́ТЬ *(у що)* вгати́ти, вге́па-, /^{враз}/ утрощи́-.
ВГРЫЗА́ТЬСЯ: -йся що вгриза́ється, *(у землю)* загли́блюваний, *(у мозок)* врі́зу-, $п^к$ угри́зистий.
ВДАВА́ТЬСЯ *(у море)* укли́нюватися, *(у філософію)* захо́плюва- *чим*, пуска́- філософува́ти;
-йся що вдає́ться, *(у море)* укли́нюваний, *к.* укли́не-, *(у філософію)* захо́пле- *чим*; **-я в кра́йности** екстремі́ст, гото́вий на кра́йність; **-я в ли́рику** $п^о$ розлі́рений; **-я в мо́ре** укли́не- у мо́ре; **-я в подро́бности** захо́пле- подро́бицями, схи́льний захо́дити в подро́биці, *(слухач)* ціка́вий

до подро́биць.
ВДАВЛЕ́НИЕ *фр* відбиток, слід.
ВДА́ВЛИВАТЬСЯ: -йся уті́скуваний, уда́влю-.
ВДА́ЛБЛИВАТЬ *(в голови)* втовкма́чувати;
--й що вдо́вбує, *(у мозок)* = **вбивающий**, *пк* = %;
-ый удо́вбуваний, *(у мозок)* втовкма́чу-;
ВДОЛБИ́ТЬ *(у голову) р.* утелю́щити.
ВДАЛИ́ аж ген [а. г., де шлях маячи́ть], ген дале́ко.
ВДВИГА́ТЬ: --й = **задвигающий**;
-йся/-ый всу́ваний /за-/, *пк* всувни́й /за-/.
ВДВОЁМ *фр* на па́ру, в па́рі.
ВДВОЙНЕ́ *д.* дубельто́во.
ВДЕВА́ТЬ *(нитку)* ушмо́рг/увати;
--й що ~ує, з-й ~иу́ти, *пк* = %, © ушмо́ргуючи;
-йся/-ый затя́ганий, заси́люв-, ушмо́ргув-;
ВДЕТЬ ушморгну́ти ◊.
ВДЕ́ЛЫВАТЬ вмонто́в/увати, вкарбо́ву-;
--й що ~ує, *пк* = %, © вмонто́вуючи;
-йся/-ый ~уваний, вкарбо́ву-, вро́блю-, впра́вл-ю-, вмуро́ву-.
ВДОВА́ & вдови́ця + УДОВА.
ВДОХНОВЕ́НИЕ *ок* насна́га.
ВДОХНОВЕ́ННО /-НЫЙ/ *по* крила́то /-тий/, стокри́ло /-лий/; -е́нный лжец скоробре́ха.
ВДОХНОВИ́ТЕЛЬНЫЙ надиху́щий, запалю́-, иасна́жливий, *ур* пориву́щий.
ВДОХНОВЛЯ́ТЬ окриля́ти, окри́люва-, насна́-жу-, запа́лю- се́рце;
--й що ~я́є, з-й иадихну́ти, *пк* ВДОХНОВИТЕЛЬНЫЙ, *по* творчокри́лий, снагови́тий, *к.* снажли́вий; **-ий приме́р** надиху́щий при́клад;
ВДОХНОВЛЯ́ТЬСЯ окри́л/юватися, окриля́- ◊;
-йся/-ый нади́ханий, запа́люва-, окри́лю-, насна́жу-; **-ый** що його́ надиха́ють +;
ВДОХНОВЛЁННЫЙ иади́ханий, окри́ле-, *г.* одухо́вле-, ± ВООДУШЕВЛЁННЫЙ.
ВДРЕ́БЕЗГИ *о.* на стокра́т.
ВДРУГ *ок* зиа́гла, коли́-ось, *о.* ні сі́ло ні впа́ло, ось не було́ – ось є́; **а в.** *фр* ану́ж [**а в. он ска́жет** а. він ска́же], *жм* аж ну; **как в.** аж ра́птом /нара́з/, коли́ це ра́птом, *к.* аж (оцé).
ВДРЫЗГ *(напитися)* до рига́чки.
ВДУ́МЫВАТЬСЯ *(у зміст)* загли́блюватися, *г.* застановля́- иад *чим*, ± ВНИКАТЬ;
-йся *(у що)* загли́блений *(ду́мкою)* у, © прозиря́ючи ду́мкою *що*.
ВДЫХА́ТЬ *(запах)* смокта́ти; **в. что** ди́ха- *чим*;
--й що ди́ха *чим*, зм-й д. *чим*, *пк* вдиха́ль- + %;
-йся/-ый вди́ханий, смо́кта-;
ВДОХНУ́ТЬ: в. жизнь покли́кати до життя́.
ВЕ́ДАТЬ *(чим)* керува́ти, ра́ди-, верхово́ди- над;
в. не ве́даю сном-ду́хом не зна́ю;
--й 1. що керу́є, завідувач, управи́тель, покли́каний ♦, 2. **знающий; не -й** несвідо́мий *чого*, без жо́дної га́дки; **не -й жа́лости** безжа́лісний;
ПОВЕ́ДАННЫЙ: п. по секре́ту, та́йно п. нашíптаний.
ВЕ́ДЕНИЕ: в -ии *кого* підпорядко́ваний *кому*; **быть в -ни** *чьём* підпорядко́вуватися *кому*.
-ВЕ́ДЕНИЕ -зна́вство; лесове́дение лісознавство.
ВЕДЕ́НИЕ: в. хозя́йства господарюва́ння; **поручи́ть в.** дел доручи́ти ве́сти́ спра́ви.
ВЕДЁРКО цебе́р(оч)ка.
ВЕ́ДОМОСТЬ лист, спи́сок, рее́стр.
ВЕ́ДОМСТВО у́ряд [**иало́говое в.** податко́вий у.], *ф.* пара́фія.
ВЕДУ́ЩИЙ(СЯ) > ВЕСТИ(СЬ).
ВЕДЬ ж [**в. ты бо́лен ти** ж хво́рий], же [**в. он кале́ка** він же калі́ка], же ж [**не сокро́вище в.** не скарб же ж], таж... же [**в. слепо́й-то** т. сліпи́й же], *фр* бо, тож бо ж, бож, воно ж, та... ж; *г.* чейже, пре́цінь, *д.* аче́й [ми ие спа́ли, а. зна́ли, що...]; **в. ... же** же ж [**в. же он** він же ж], та... же ж [**в. гори́т** же! та гори́ть же ж!]; **да в.** таж [**да в. э́то ложь** таж це брехня́]; **в. в са́мом де́ле** спра́вді-бо; **в., напри́мер** ои же [он же в Іта́лії]; **в., пра́вда?, в. так? /так в.?/** еге́ (ж)?, так же ж?; **в. у него́** він же ма́є; **а в. таки́** *что /кто, чем/* а *що /хто, чим/* же ж [**а в. т. он** а він же ж]; **но в.** але́ж, але́ ж; **в. ... -то** же ж [**в. он-то** він же ж], *р.* же бо [**в. Волы́нь-то** Воли́нь же бо, В. же ж].
ВЕ́ДЬМА відю́ха, відунка.
ВЕ́ЕР *(оздоба)* пальме́тка; **-ом** ві́ялом, півко́л-; **развёртываться -ом** *(- мрії)* побива́ти одна́ о́дну.
ВЕ́ЖЛИВОСТЬ: -ти *рв* © чемносте́вий [визи́т **-ти** ч. візи́т]; **нз -ти** для годи́ться, з че́мности.
ВЕ́ЖЛИВЫЙ коре́ктний.
ВЕЗДЕ́ *о.* куди́ ие кинь о́ком.
ВЕЗДЕСУ́ЩИЙ *ок* всепрису́тиій.
ВЕЗЕ́НИЕ форту́на.
ВЕЗТИ́ *но* форту́нити, © ма́- ща́стя [**нам везло́** ми ма́ли щ.], ве́стися [**не -ёт** не веде́ться]; **-ёт** *им* (дзві́нка) сві́тить, ма́є ща́стя /злови́в Бо́га за бо́роду, ви́тяг щасли́ву ка́рту/ *хто*; **кто -ёт, иа того́ н нава́ливают** везу́чий кінь усе́ в робо́ті;
--й що везе́, покли́каний ве́зти́, візни́к, возі́й, везу́н, *пк* возови́й; **хорошо́ -й** везу́чий;
-йся/везо́мый ве́зений;
ПОВЕЗТИ́ *фр* ма́ти ща́стя [**ему́ -зло́** він ма́в щ.]; **-зёт** *о.* ви́паде щасли́ва ка́рта; **-зло́** масть пішла́; **не -зло́** чо́рний кіт доро́гу перебі́г.
ВЕК & вік-ві́чний; **во ве́ки веко́в** на ві́ки ві́чні; **из ве́ка в век** вік-у-вік; **в. прожи́ть – не по́ле перейти** на віку́, як на до́вгій ни́ві (і кукі́ль, і пшени́ця); **в ко́и-то ве́ки** *фр* коли́ то ще.
ВЕКОВЕ́ЧНЫЙ *по* безві́чний, стові́ч-.
ВЕ́КСЕЛЬ: казначе́йский в. ве́ксель (держа́вної) скарбни́ці; **краткосро́чный в.** коро́ткий в.; **просро́ченый в.** зада́внеиий в.; **по -лю** *(відбирати)* на в., *(стягати)* на підста́ві -ля; **держа́тель /получа́т-/ -ля** вла́сник /відбо́рець/ -ля.
ВЕЛЕ́НИЕ: по -ию волше́бной па́лочки від по́-

маху магічного пру́тика.

ВЕЛЕ́ТЬ: **--й = приказывающий; -й** *кому* що /м^{н} хто/ вели́ть /повелі́ва/ *кому*.

ВЕЛИКОВО́ЗРАСТНЫЙ великолі́тній.

ВЕЛИКОДУ́ШНЫЙ добросердий, немсти́вий, ласка́-, недріб'язко́-, гре́чний, *о.* ще́дрий душе́ю, із ще́дрим /до́б-, добро́м нагрі́тим/ се́рцем, добро́м нагрі́тий; **в. господи́и!** ласка́вий /гре́чний/ па́не!

ВЕЛИКОКНЯ́ЖЕСКИЙ великокня́жий.

ВЕЛИКОЛЕ́ПИЕ *к.* краса́; **со всем -ем** *(святкувати)* гу́чно-бу́чно; **во всём -ии** в усій красі.

ВЕЛИКОЛЕ́ПНО знамени́то, блиску́че, на сла́ву, *ж*^{м} я тобі /Вам/ скажу́, *(підкувався)* хіба ж та́к, *(!)* ого́ як! ◊;

ВЕЛИКОЛЕ́ПНЫЙ знамени́тий, блиску́чий, прехоро́ший, виставни́й, препи́ш-, *(спів)* небе́с-, *(обід)* ца́рський, *(куток)* ра́йсь-, *о.* на сла́ву, аж он /страх/ яки́й га́рний, *ф*^{р} золоти́й [**-ая семёрка** -та́ сі́мка]; *(шанс)* *ф*^{р} хіба́ ж таки́й;

ВЕЛИКОЛЕ́ПНЕЙШИЙ га́рний-прега́р-, *о.* що назива́ється, яки́х ма́ло [**-ая заку́ска** заку́сь, що н., заку́сь, я. м.], *ж*^{м} таки́й..., таки́й [**в. обе́д** таки́й обід, таки́й обід].

ВЕЛИКОСВЕ́ТСКИЙ великопа́нський.

ВЕЛИ́КОСТЬ величе́зність.

ВЕЛИЧА́ЙШИЙ хіба́ ж таки́й [**-шее добро́** х. ж -ке́ добро́], аж он яки́й [**-шее удово́льствие** аж он яка́ насоло́да]; **к -ему стыду** на превеликий со́ром.

ВЕЛИЧА́ТЬ: **--й** що /м^{н} хто/ велич/а́, зви́клий ~ти, ~альник, *п*^{к} ~а́льний, воз~уваль-, *с*^{к} ~а́й-[величай-по-батькові], © велича́вши, ~а́ючи.

ВЕЛИ́ЧЕСТВЕННО *(походжати)* гоноро́во.

ВЕЛИЧИНА́: **по** *(своє́й)* **-ние́** завбі́льшки, *(своі́м)* ро́зміром; **одно́й -ны́** одно́го ро́зміру, одна́кові завбільшки; **по всей -ие́** взавбільшки;

ВЕЛИЧИНО́Й завбільшки.

ВЕЛОСИПЕ́Д *г.* ко́лесо.

ВЕЛОСИПЕДИ́СТ *г.* наколе́сник.

ВЕЛЬМО́ЖА *(еспанський герцог)* гранд.

ВЕ́НА; ВЕ́НЫ *(розширені)* жиляки́.

ВЕНЕ́РА *(планета)* *е.* Світова́ **Зоря́**.

ВЕНЕЦИА́НСКИЙ вене́цький, *п*^{о} венеці́йський.

ВЕНТИЛ/И́РОВАТЬ провітрювати, продува́-;

--й що продува́, для ~я́ції, за́йня́тий ~яцією, *(річ)* ~я́тор, вітрогін, ☺ провітрювач, *п*^{к} ~яці́йний + %.

-йся/-ый вентильо́ваний, проду́-, провітрю-.

ВЕНТИЛЯ́ТОР *р*^{к} вітрогін.

ВЕНТИЛЯ́ЦИЯ про́дух.

ВЕНЧА́НИЕ *п*^{рн} вінча́ння.

ВЕНЧА́ТЬ дава́ти шлюб, поклада́- віне́ць, *(лаврами)* увінчува-, заквітчу-, нагоро́дж-, виве́рш-;

--й що вінча́, покли́каний звінча́ти, *п*^{к} вінча́льний, © вінча́ючи; **-й ла́врами** увінчувач ла́врами; **-й на ца́рство** *с*^{к} вінчай-на-царство;

-ый вінчаний, увінчува-, заквітчу-, нагоро́джу-, виве́ршу-;

ОБВЕНЧА́ТЬ *о*^{к} да́ти шлюб ◊;

ПОВЕНЧА́ТЬ да́ти шлюб, покла́с- віне́ць ◊;

ВЕНЧА́ТЬСЯ бра́ти шлюб, става́- під віне́ць, іти́ до вінця́ /до шлю́бу/;

-йся 1. **-ый**, 2. що бере́ ш., *і.* молоди́й; **-щаяся па́ра** па́ра молоди́х, молодя́та;

ОБВЕНЧА́ТЬСЯ взя́ти шлюб, ста́- до шлю́бу ◊;

-вшийся пошлю́блений, звінча-, Ø;

ПО♦♦♦ піти́ до вінця, взя́- шлюб, ста́- під віне́ць.

ВЕ́НЧИК обіде́ць.

ВЕНЧИКОВИ́ДНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ віночкува́тий, вінчикува́тий.

ВЕПРЬ ве́пер.

ВЕРБОВА́ТЬ верб'ува́ти, *(за контрактом)* набира́-, контрактува́-, *ф.* сва́та-;

--й що ~у́є, за́йня́тий ~о́ванням, з-зй /згод-/ за♦, с-и ♦, ~ува́льник, *і*^{р} сват, *п*^{к} вербува́льний + %;

-йся/-ый ~о́ваний, на́йм-, наби́р-, контракто́в-.

ВЕРЁВКА *о*^{к} шнуро́к, *(на рога)* нали́гач, воловід; **не удержа́ть на -вке** не вде́ржати на нали́гачі /шнурку́/.

ВЕРЁВОЧНЫЙ *о*^{к} шнурови́стий.

ВЕРЕНИ́ЦА шнур*(о́к)*, *ф*^{р} ни́зка, че́рга́ [**бесконе́чная в. лет** нескінче́нна ч. ро́ків], *(птахів)* смик, *(думок)* череда́, черідка, шнуро́чок;

ВЕРЕНИ́ЦЕЙ черідкою, шнурко́м, шну́ро́м, цу́гом, нога́ за ного́ю, слід-у-слід.

ВЕРЗИ́ЛА ло́мус, ло́бас, убо́іще.

ВЕ́РИТЬ ві́рити, *(слову)* ма́- за чи́сту моне́ту; **как мо́жно в.** *кому,* **что...** *е*^{м} от і вір *кому,* що...;

--й що ві́рить, гото́вий по♦, ймові́ра, віру́н, ± **доверяющий**;

ПОВЕ́РИТЬ: **-те ли** *в*^{ст} *о́*^{к} хоч ві́рте, хоч ні; **Вы не -ите** *ф*^{р} Ви бу́дете смія́тись; **так я и пове́рил** *п*$^{-о}$ знайшо́в дурни́х!; **пове́рь!** уяви́ собі.

ВЕ́РИТЬСЯ: **(про́сто) не -ится /-лось/** *(аж)* ди́во бере́ /бра́ло/.

ВЕРНЁХОНЬКО певні́сінько.

ВЕ́РНО *в*^{ст} пра́вда.

ВЕРНОПО́ДДАНИЧЕСКИЙ *(- усердя)* служби́стський.

ВЕРНУ́ТЬ > ВЕРТАТЬ.

ВЕ́РНЫЙ *(- заувагу)* слу́шний; **в. оригина́лу** згі́дний з оригіна́лом.

ВЕ́РОВАТЬ: **--й** що ві́рує, *п*^{к} богомі́льний, богові́р-, релігі́й-, ві́р- *с*^{о} ві́руючий, *і.* віря́нин, ві́рник; **-щие** хто ві́рує, *і.* миря́ни, віря́ни.

ВЕРОЛО́МНЫЙ *г.* пере́ку́пний.

ВЕРОЯ́ТНО ма́буть чи не [**чита́тель, в., спро́сит** чита́ч м. чи не спита́]; **вполне́ в.** цілко́м можли́во;

ВЕРОЯ́ТНЕЕ: **в. всего́** скорі́ше за все, найвірогі́дніше;

ВЕРОЯ́ТНЫЙ здо́га́дний, ± ДОСТОВЕРНЫЙ.

ВЕРОЯ́ТНОСТЬ: по всей -ти ма́буть таки́, десь пе́вно /ма́буть/, з усього ви́дно, *г* правдоподі́бно.

ВЕРСТА́ТЬ: --й що верста́, за́йнятий ве́рсткою, верста́льник, *п*ᵏ верста́льний, ©.

ВЁРСТКА: чита́ющий -ку чите́ць ве́рстки.

ВЕРТА́ТЬ *д.*; **ВЕРНУ́ТЬ: в. ги́бкость /еластичн-/** розкоржа́вити.

ВЕРТЕ́ТЬ *(кого)* крут/и́ти дзи́ґою;

--й що ~ить, з-й /зᴹ-й/ ♦, круті́й, верті́й, верту́н, *п*ᵏ ~и́льний, верти́ль-; **-й хвосто́м** крути́хвіст;

ВЕРТЕ́ТЬСЯ *(- дуᴹᴵ)* роїтися, снува́-, куйо́вди-, кружля́ти, **в. вокру́г да о́коло** *(у розмові)* крути́тися околя́са /ко́лом і навко́ло/; **в. как бе́лка в колесе́** крути́- дзи́ґою /як му́ха в окро́пі/, верті́-, як мо́кра ми́ша; **в. колесо́м** іти́ о́бертом /в пере́верти/, перевертáтися на голові́; **ве́ртится в голове́** снує́ться /роїть-, куйо́вдить-/ в голові́; **-йся** що кру́титься, р-й крути́тися, крутько́, дзи́ґа, *п*ᵏ вертля́вий, верткий, в'юнки́й; **-я колесо́м** © пішо́вши о́бертом, у пере́вертах; **-я пе́ред глаза́ми** © як той в'юн пе́ред очи́ма;

ЗАВЕРТЕ́ТЬСЯ *фᴾ* закружля́ти, *(в голові)* хо́дором піти́; **-те́лось!** пішло́ в рух!.

ВЕРТИКА́ЛЬНО на́вспорч, *жᴹ* правце́м.

ВЁРТКИЙ *с.* многове́рткий.

ВЕРТЛЯ́ВЫЙ *& і.* вертля́вчик.

ВЕРТОПРА́Х мартопля́с, *жᴹ* шме́ндрик.

ВЕРТУ́ШКА *(дитяча)* млино́к, вітрячо́к.

ВЕРФЬ корабе́льня.

ВЕРХ покриття́, дах, лицьови́й бік; *(колони)* наве́ршя; *(щастя)* віне́ць, верши́на; **в. блаже́нства** верши́на блаже́нства; **на -ху́ блаже́нства** на сьо́мому не́бі; **на са́мом -ху́** аж угорі́.

ВЕРХО́ВЬЕ *(річки)* *фᴾ* верши́на.

ВЕРХО́М *г.* верхо́м.

ВЕРХУ́ШКА: пра́вящая в. панівна́ верства́, еліта.

ВЕРЧЕ́НИЕ *(перед люстром)* крутани́на.

ВЕРШИ́ТЬ верши́ти; **в. дела́ми** верхово́дити;

--й що ве́ршить, з-й ♦, верши́тель, *(стіг)* верші́й, верши́гора; **-й дела́ми** зви́клий верхово́дити, верхово́да; **-й су́дьбами** верши́тель до́лі.

ВЕС *р.* тягота́; **на в.** /**по -су, ве́сом**/ ваго́ю; **ве́сом** завва́жки; **по ве́су** *(здавати)* на вагу́; **на весу́** в повітрі, © ви́сячи, ви́сівши;

ВЕ́СОМ завва́жки.

ВЕСЕЛЕ́ТЬ; ПО♦♦♦: -вший звеселі́лий /по-/, Ø.

ВЕСЕЛИ́ТЬ весели́ти, розвеселя́-, розважа́/а́-;

--й що ~а́, з-й роз♦, зви́клий ♦, веселу́н, сміхоту́н, *п*ᵏ сміхотли́вий, /*газ*/ веселю́щий, весе́лий; **-йся** розвесе́лений, охо́чий /р-й/ весели́тися, *фᴾ* безмі́рно весе́лий, аж-аж-аж-яки́й в., в. гуля́ка.

ВЕСЁЛОСТЬ *о*ᵏ розвесе́леність.

ВЕСЁЛЫЙ розвесе́лений, *с.* аж-аж-а́ж-яки́й весе́лий, весе́лий що аж.

ВЕ́СИТЬ: бу́дет в. зава́жить;

--й що ва́жить, *фᴾ* ваго́ю в [**-й пуд** в. в пуд], *п*ᵏ ваго́мий, важу́чий.

ВЕ́СКИЙ ваго́мий; **са́мый в. аргуме́нт** /**до́вод**/ *о.* кози́рна ка́рта.

ВЕСНА́: шло к -не́ бра́лося на весну́.

ВЕСНУ́ШКИ: выступа́ющие в. ви́бризки ластови́ння.

ВЕСНЯ́НКА *е.* гаївка; *& п*ᵏ *гаївчаний.

ВЕСТИ́ *(діло)* прова́дити [п. відпочинко́ву осе́лю], бу́- вла́сником, *(протокол)* писа́-, *(до чого)* спричиня́тися, спричиня́ти *що*, *(наслідки за собою)* тягти́; **в. борьбу́ /иссле́дования, наблюде́- +/** боро́тися /дослі́джувати, спостеріга́- +/; **в. борьбу́ с** *чем* побо́рюва- *що*, дава́- бій /оголо́шува- війну́/ *чому*; **в. двойну́ю игру́** торгува́- на два база́ри; **в. де́ло** ору́дува- *чим*; **в. де́ло к** *чему* гну́- *куди* /до *чого*/; **в. за́мкнутую жизнь** жи́- відлю́дно; **в. за собо́й** *что* виклика́- *що*; **в. к** *чему* *о*ᵏ йти́ся на *що* [**-дёт к сча́стью** іде́ться на ща́стя], *(мову)* гну́ти /хили́-/ *куди*; **в. нача́ло** похо́ди-, бра́- поча́ток; **в. ого́нь** стріля́-; **в. пра́здные разгово́ры** ба́витися балачка́ми; **в. переговоры** вести́ перемо́вини; **в. разгово́р** бала́ка-, вести́ мо́ву; **в. себя** *г.* заховуватися; *(досто́йно, стро́го)* **в. себя́** шанува́-; **в. себя́ прили́чно** не дозволя́ти за́йвого; **в. скита́льческую жизнь** блука́- світа́ми; **в. собра́ние /заня́тия/** керува́- збо́рами /занятт́ями/; **в. счёт** рахува́-; **в. учёт** облі́ковува-, роби́- /ве́с-/ облік; **в. холосто́й о́браз жи́зни** одинакува́-; **амора́льно в. себя́** пусти́тися бе́рега; **и у́сом /у́хом/ не -дёт** *(не вжива заходів)* ні кує́ ні ме́ле;

веду́щий що веде́, покли́каний вести́, провідни́к, водій, вожа́й, поводи́р /про-/, *п*ᵏ головни́й, провідни́й, чі́ль-, напрямни́й, чолови́й, ключо- [**-щая фигу́ра** -ва́ по́стать], *г.* пра́порний, /- *колесо*/ тягови́й, рухови́й, /*певну працю*/ за́йнятий *чим*, відповіда́льний за, *фᴾ* пе́рший [**-у́щее звено́** -ша ла́нка], *о.* на /в/ чолі́, *т.* директи́вний [**-й луч** д. про́мінь], *г*ᵈ веду́чий; **-й большу́ю игру́** граве́ць у вели́кій грі; **-й борьбу** боре́ць; **-й в ата́ку** *(рій)* проривни́й, ☺ © в чолі́ ата́ки; **-й войну́** за́йнятий війно́ю, у ста́ні війни́; **-й в тупи́к** що веде у безви́хідь; **-й двойну́ю игру́** двору́шник; **-й за́мкнутую жизнь** відлю́дько; **-й за собо́й** *что* /**в ата́ку**/ з-й ви́клика- *що*, /**-й в атаку**/; **-й знако́мство** з до́бре знайо́мий з; **-й к спри-** я́тливий для *чого*, з-й призвести́ до; **-й к ги́бели** згу́бливий; **-й к осложне́ниям** з-й ускла́дни-; **-й к побе́де** перемо́жний, *о*ᵏ проривни́й; **-й переговоры** перемо́вець, уча́сник перемо́вин; **-й перепи́ску** кореспонде́нт; **-й програ́мму** провідни́к *чого*; **-й протоко́л** протоколі́ст; **-й речь о** *чём* заклопо́таний *чим*; **-й самолёт** піло́т; **стро́го -й себя́** стате́чної пове́дінки, зви́клий шанува́тися; **-й скита́льческую жизнь** зви́клий блука́ти світа́ми, обходи́світ, ві́чно в ма́ндрах,

ві́чний мандрівни́к, розблу́ка- світа́ми; **-й хозя́йство** головни́й господа́р; **-щее колесо́** рухове́ ко́лесо;

ведо́мый ведений;

ПОВЕСТИ́: у́сом не п. бровою не мо́ргну-; ◊;

ВЕСТИ́СЬ пово́дитися, $д^к$ пове́стися; **как ведётся** як веде́ться, $жс^м$ як ото́ [**сообща́, к. в. у хлеборо́бов** гурто́м, як ото́ у хліборо́бів];

-йся/-ый що веде́ться, ве́дений, прова́джува-; **-ый** *(трибок)* обе́рта-.

ПО♦♦♦: с кем поведёшься, от того́ и наберёшься з ким поведешся, від того й наберешся; **с чем поведёшься** з чим горщик накипів, тим і па́хне /смерди́ть/.

ВЕСТИБУЛЯ́РНЫЙ $м^а$ при́сінковий.

ВЕСТИБЮ́ЛЬ пере́дсінок, при́сінок.

ВЕСТОВЩИ́К $о^к$ вістоно́ша.

ВЕСЬ: всего́ лишь лише́ тільки, $о^к$ аж [**ему́ дано́ в. л. полтора́ ме́тра** йому́ дано́ ме́трів аж півтора́]; **всего не переслу́шать (пересмотре́ть)** слу́хати не переслу́ха- *(диви́тися не передиви́-)*; **всему** для всього [**иска́ть в. причи́ну** шука́ти д. в. причи́ну]; **всему́ своё вре́мя** дорога́ ло́жка до обі́ду; **всего́-на́-всего** *з.* гурт-на-гу́рт; **всем и ка́ждому** > КАЖДЫЙ. *(д!* ВСЯ*)*.

ВЕСЬМА $о^к$ до́сить [**в. внуши́тельно** д. переко́нливо], чима́ло. $ф^р$ аж-а́ж [**не в.** не аж-а́ж].

ВЕТВИ́СТЫЙ розсоха́тий.

ВЕТВИ́ТЬСЯ: -йся що галу́зиться, розгалу́жений, $п^к$ гілля́стий, галу́зис-, кри́сла-, широкові́-, розло́жис-; **-я пшени́ца** рясноколо́са пшени́ця.

ВЕ́ТЕР $о^к$ ві́ялиця; **в. в голове́** мете́лики в голові́; **в. свисти́т в карма́не** вітри́ ві́ють у кише́ні.

ВЕТЕРИНА́Р $жс^м$ скотя́чий лі́кар.

ВЕТЕРО́К $п^о$ легковій, *г.* ле́гіт ві́тру.

ВЕ́ТКА & галу́з*(оч)*ка.

ВЕ́ТО заборо́на /недо́звіл, скасува́ння/ ухва́ли; **налага́ть в.** ветува́ти, касува́- ухва́лу; **пра́во в.** пра́во ветува́ти ухва́лу.

ВЕ́ТОШНЫЙ $п^{-о}$ лахмі́тяний.

ВЕ́ТРЕННЫЙ *(день)* розві́трений; ☺ $о^к$ вітрого́н-, ві́тер у голові́ в *кого*; **-ая голова́** вітрого́н.

ВЕТРОВО́Й вітри́стий.

ВЕ́ТРЯНЫЙ $ф^р$ розві́трений.

ВЕ́ТХИЙ благи́й, благе́нький, *(одяг)* ві́тром підби́тий.

ВЕТША́ТЬ застарі́вати, порохні́-, поро́ста- мо́хом, бра́тися цві́ллю, припада́ти пи́лом;

--й що порохні́є, щора́з благі́ший, ма́йже спорохні́лий, © ста́вши порохні́ти.

ОБВЕТША́ТЬ струхля́віти ◊;

-́вший поста́рілий, *(дім)* спорохня́ві-, *(одяг)* зно́шений, *(бізнес)* занепа́- /піду-/, $п^к$ стари́й *(як світ)*, *о.* поро́слий мо́хом, узя́тий цві́ллю.

ВЕХОВА́ТЬ > ОБВЕШИВАТЬ[2].

ВЕ́ЧЕ: уча́стник -ча вічови́к.

ВЕ́ЧЕР *(ще не повний)* при́вечір*(ок)*; **каждый в.** ве́чір-у-ве́чір; **хвали́ день к -ру** ве́чір день хва́лить; **де́ло бы́ло к -ру** було́ на́двечір.

ВЕЧЕРЕ́ТЬ & $д^к$ звечорі́ти /по-/.

ПОВЕЧЕРЕ́ТЬ: -́вший повечорі́лий /з-/.

ВЕЧЕРИ́НКА $г^д$ вечі́рок.

ВЕЧЕРН/И́ЦЫН, ~И́ЧНЫЙ вечорни́чиий.

ВЕ́ЧНО $у^р$ по́ки й світ со́нця; & $п^р$ вік-у-вік;

ВЕ́ЧНЫЙ: на -ые времена́ наза́вжди, на бе́звік, на бе́зрік, по́ки й сві́ту со́нця.

ВЕ́ЧНОСТЬ віковічність, *о.* ві́чний бе́зчас, $ф^р$ бе́звік [**на ве́чные времена́** на б.]; **ка́жущийся -тью** до́вгий, як вік.

ВЕЧО́Р *д.* вечеро́м.

ВЕ́ШАТЕЛЬ ві́шальник.

ВЕ́ШАТЬ: в. всех соба́к на ві́шати ярлики́ /вали́- гріхи́, вилива́- поми́ї/ на; **в. го́лову** хню́питися, похню́плюва-, хню́пити /пону́рюва-/ го́лову; **в. лапшу́ на́ уши** $п^{-о}$ без ми́ла /ши́лом/ голи́-, замовля́- /загово́рюва-/ зу́би; **в. на ше́ю хому́т** *кому* пха́- *чию* го́лову в ярмо́, запряга́- *кого* в ярмо́; **в. соба́к на** *кого* коти́ти бо́чку на *кого*;

--й 1. що ва́жить, за́йня́тий зва́жуванням, вага́р, $п^к$ ваго́вий, зва́жувальний, 2. що ві́ша, зви́клий ві́шати, $п^к$ ві́шальний; **-й го́лову** пону́рливий; **-й на ше́ю** *(себе́)* **хому́т** гото́вий запрягти́*(ся)* в ярмо́; **-й нос** похню́па, $п^к$ похню́пливий; **-й всех соба́к на** *кого* наві́шувач ярликі́в на;

ПОВЕ́СИТЬ *(ніс)* похню́пити; **п. голову /нос/** пону́рити го́лову, похню́питися; **п. на ше́ю хому́т** су́нути го́лову в ярмо́;

ВЕ́ШАТЬСЯ: -йся 1. **взвешивающийся**; 2. що ві́шається, *(де)* ві́шаний, виві́шув-, ☺ $з^г$-й повіситись, ві́шальник; **-я на ше́ю** гото́вий пові́ситися /сі́сти/ на ши́ю;

ПОВЕ́СИТЬСЯ *(не йно на шию)* почепи́тись;

-вший*(ся)* Ø; **-й го́лову /нос/** похню́плений, пону́ре-; **-я** повішаний, поче́пле-.

ПОВЕ́ШЕННЫЙ $я^і$ ши́беник; **с -ым но́сом** як у во́ду опу́щений.

ВЕЩА́ТЬ інформ/ува́ти, сповіща́ти;

--й 1. що ~у́є, інформа́тор, покли́каний сповісти́ти, $п^к$ інформаці́йний, *(на радіо)* радіомо́в-, 2. що віщу́є, зви́клий віщува́ти, віщу́н, віщівни́к, $у^р$ проро́к [**-й бу́дущее** п. майбу́тнього], $п^к$ проро́чий [**-й го́лос** проро́чий го́лос].

ВЕЩЕВО́Й: в. мешо́к *г.* напле́чник.

ВЕ́ЩИ *з.* на́діб'я.

ВЕЩИ́ЦА ця́цька, цяця́нка.

ВЕ́ЯТЬ *р.* вітри́ти; **в. хо́лодом** потяга́ти зимо́ю; **-ет здоро́вьем от** *кого* ди́ха здоров'ям *хто*;

--й що віє, призна́чений ві́яти за́йня́тий ві́янням, ві́яльник, *(- вітер)* дмуха́ч, $п^к$ ві́яльний, © с-и ві́яти, $с^к$ -ві́йний [**-й тепло́м** теплові́йний], -ві́й [**-й су́шью** сухові́й];

ПО♦♦♦ дмухну́ти, *(теплом)* тхну́-, *(холод-)* потягну́-; **п. весно́й** завесні́ти [**-ло в.** завесні́ло].

ВЗАД: в.-вперёд *(ходити)* впере́д і наза́д.

ВЗАЙМНО навза́єм;
ВЗАЙМНЫЙ *(- стосунки)* міжособо́вий; **-ая привя́занность** взаємоприхи́льність.
ВЗАИМОВЫ́РУЧКА *г.* самопо́міч.
ВЗАИМОДЕ́ЙСТВИЕ *о*ᴷ співдія.
ВЗАИМОДЕ́ЙСТВОВАТЬ співд/іяти;
--й що ~іє, скоординóваний, з-й на співдію, *п*ᴷ співзале́жний /взаємо-/, *р*ᵉ взає́мної дії [**-щие си́лы** си́ли в. д.].
ВЗАИМОЗАВИ́СИМОСТЬ співзале́жність.
ВЗАИМОЗАВИ́СИМЫЙ спів/зале́жний, взаємо~.
ВЗАИМОИСКЛЮЧА́ЮЩИЙ взаємо/запере́чний, ~супере́чливий, взаємно-несумі́сний, поля́рно-протиле́ж-, *п*⁻ᵒ ~протиле́ж-, *к.* поля́р-.
ВЗАИМООБРА́ЗНО навза́єм.
ВЗАИМООБУСЛО́ВЛЕННЫЙ *к* співзале́жний.
ВЗАИМООТНОШЕ́НИЯ *м*ⁿ взає́мини.
ВЗАИМОПО́МОЩЬ *г.* самопо́міч.
ВЗАИМОПОНИМА́НИЕ обопільна зла́года.
ВЗАИМОПРОНИКА́ЮЩИЙ взаємопрося́жний, *о*ᴷ тіло-в-тіло-йду́чий, тіло-в-тільний.
ВЗАИМОПРОНИКНОВЕ́НИЕ взаємопро́сяг, увзає́мнення, тіло-в-тіло-йду́чість, тіло-в-тільн-.
ВЗАИМОСВЯ́ЗАННЫЙ співзале́жний, узале́жне-.
ВЗАИМОСВЯ́ЗЬ узале́жнення, співзале́жність.
ВЗАЙМЫ́ в борг; **дава́ть в.** дава́ти в борг; **брать в.** позича́-, *(у багатьох)* позичатися.
ВЗАПРА́ВДУ напра́вду.
ВЗАСО́С за́смоктом.
ВЗАХЛЁСТ за́хлистом, захли́стуючи.
ВЗБА́ДРИВАТЬ/--й > БОДРИТЬ/--й.
ВЗБА́ЛМОШЕННЫЙ *(світ)* *о*ᴷ розго́йданий.
ВЗБА́ЛМОШНЫЙ © з но́ровами.
ВЗБА́ЛТЫВАТЬ сколо́ч/увати /роз-/;
--й що ~ує, за́йня́тий сколо́чуванням, с-и ♦ /роз-/, *п*ᴷ = %;
-йся/-ый сколо́чуваний /роз-/, зби́-, перебо́вту-.
ВЗБЕЛЕНИ́ТЬСЯ *д*ᴷ осатаніти /роз-/, розпасіюва́тися; **-и́лся** ***кто*** ґедзь укуси́в *кого*, шлея́ під хвіст попа́ла *кому*;
-вшийся осатані́лий /роз-/, *Ø*.
ВЗБИРА́ТЬСЯ *(вгору)* п'ястися, іти́ вго́ру, *(на гору)* дря́патися, тере́бка-, видобува́-; **в. по ле́стнице карье́ры** де́ртися щаблями кар'є́ри;
-йся що йде вго́ру, с-и йти вго́ру, дря́пе́ць, верходря́п, альпініст, горола́з, у ру́сі /на шляху́/ вго́ру;
ВЗОБРА́ТЬСЯ ви́дряпатися ◊, *(на вершок)* ви́пха-, *(високо)* зіп'я́с-; **в. на своего́ конька́** сі́сти на сво́го ко́ника.
ВЗБРА́СЫВАТЬСЯ *(- хвилі)* скипа́ти, зрина́ти.
ВЗБРЕДА́ТЬ; ВЗБРЕСТИ́СЬ: в. на ум вда́рити /зайти́, стре́льну-, зале́ті-/ в го́лову; **-ло́ в го́лову** вда́рило /зайшло́, стре́льну-, зале́ті-/ в го́лову.
ВЗБРОС, ВСКИДКА ви́кид;
ВЗБРО́СЫ *(хвиль)* скипа́ння.
ВЗБУДОРА́ЖЕННЫЙ роз'я́трі́лий.
ВЗБУДОРА́ЖИВАТЬ розвору́ш/увати, *г.* зворохо́блю-;
--й що ~ує, покли́каний розвору́шити, *п*ᴷ розвору́шливий, баламу́тли-, *ф*ᴾ ажіота́жний, ± **будоражащий;**
ВЗБУДОРА́ЖИТЬСЯ роз'я́тріти, *(чим)* збаламутні-, збаламу́титися, *ф*ᴾ розбенте́жи-;
-вший(ся) *Ø*; **-вшийся** збаламутні́лий ◊.
ВЗБУ́ЧКА намина́чка, халазія, ку́чма.
ВЗВА́ЛИВАТЬ вали́ти, *(гріхи)* зверта́ти;
--й що звалює, зви́клий /с-и/ зва́лювати, з-й звали́- /зверну́-/, валій, ©;
-йся/-ый ва́лений, зва́люва-, *(на плечі)* завда́-;
ВЗВАЛИ́ТЬ: в. непоси́льную но́шу *п.* навали́ти як на везу́чого вола́.
ВЗВЕДЕ́НИЕ: в. курка́ відбезпе́чення збро́ї.
ВЗВЕДЁННЫЙ *(курок)* відбезпе́чений.
ВЗВЕ́ШИВАНИЕ *д*ᴷ ви́важення.
ВЗВЕ́ШИВАТЬ: --й що зва́жує, призна́чений зва́жити, вага́р, вива́жувач /з-/ *(подумки)* *п*ᴷ розва́жливий + %, ± **вешающий;**
-йся/-ый ва́жений, зва́жуваний /ви-/.
ВЗВИВА́ТЬСЯ повива́тися /ви-/, шуг/а́ти /ли́нути, порива́тися/ вго́ру;
-йся що ~а́ вго́ру, небося́жний, небойду́чий, наці́лений вго́ру;
ВЗВИ́ТЬСЯ *(- ракету)* шугнути *(*вго́ру*)*, *г.* вивинутися, *с*ᵒ зви-, *(- птаха)* ви́шугнути; ◊.
ВЗВИ́ЗГИВАТЬ: --й що верещи́ть, виску́н, вереск-, верещака, *п*ᴷ верескли́вий, вискли́-, вискотли́-, *о.* з ве́реском, *о*ᴷ розвере́щений.
ВЗВИ́НЧИВАТЬ *(нерви)* накру́ч/увати;
--й що ~ує, з-й накрути́ти, підштрика́ч, підбе́хтув-, *п*ᴷ = %, *ф*ᴾ ажіота́жний, ± **возбуждающий;**
-й себя́ © розпа́люючи себе́; **-й це́ны** роздува́тель цін;
-йся/-ый накру́чуваний, збу́джу-, напру́жу-, ☺ запа́листий;
ВЗВИНТИ́ТЬСЯ роз'я́тріти ◊.
ВЗВОД 1. чота́, 2. *(у зброї)* *с*ᵒ звід; **предохрани́тельный в.** *(*від*)*безпе́чник; **команди́р -да** чото́вий; с **курко́м на -де** з відбезпе́ченим гачко́м /курко́м/.
ВЗВОДИ́ТЬ *(пеню)* натяга́ти, *(курок)* відво́ди-; **в. клевету́ /напра́слину/ на** обмовля́-; **в. курóк** відбезпе́чува- збро́ю /куро́к/; **в. обвине́ние** оска́ржувати;
--й що зво́дить; гото́вий зве́сти́, *п*ᴷ = %, © с-и зво́ди-; **-й клевету́** накле́пник, обмо́в-; **-й куро́к** гото́вий зве́сти́ куро́к; **-й обвине́ние** винува́ч, оска́ржу-, © оска́ржуючи, оска́рживши;
-йся зво́джуваний, *с*ᴷ -звідний [**самовзводя́щийся** самозві́дний, самозво́джува-];
ВЗВЕСТИ́ *(курок)* відве́сти́; **в. куро́к** *ф*ᴾ від-

безпе́чити збро́ю.
ВЗВО́ДНЫЙ чотови́й.
ВЗВОЛНО́ВАННОСТЬ *о*ᵏ бенте́жність, бенте́жжя.
ВЗГЛЯД *г.* по́зирк, *(косий)* кося́к; **на пе́рвый в.** на пе́рше о́ко; **не́ на чём останови́ть в.** нема́ за що зачепи́тися о́кові; с **пе́рвого -да** *(здалось)* на пе́рший по́гляд; **ви́дно с пе́рвого -да** на ло́бі напи́сано; **э́то зави́сит от -да** це річ по́гляду; **неви́дящим /змеи́ным +/ -ом** *(дивитися)* *о*ᵏ пустоо́ко /зміїно́- +/; **у кого́ каки́е -ды** хто чим ди́ха.
ВЗГРОМО/ЖДА́ТЬСЯ; ~ЗДИТЬСЯ *п*⁻ᵒ утересува́тися
ВЗДЕВА́ТЬ *(руки)* зво́дити /здійма́-/ до не́ба /вго́ру/;
--й ру́ки що зво́дить вго́ру ру́ки, *о.* із зве́деними /уп'я́ти-, здійняти-, націлени-/ вго́ру /до не́ба, в не́бо/ рука́ми.
ВЗДЕ́ТЫЙ *(- руки)* зве́дений вго́ру, */до неба/* здійня́тий, уп'я́-, націлений, підне́се-.
ВЗДЁРГИВАТЬ *(плечима)* зво́дити, стиска́-, пересми́кува-;
--й плеча́ми що стиска́ плечи́ма; © стиска́ючи п.; **-щиеся пле́чи** пересми́кувані пле́чі.
ВЗДОР бредня́, ге́ресь /е́ресь/.
ВЗДО́РИТЬ заїда́тися;
--й = ссорящийся; > ССОРИТЬСЯ.
ВЗДО́РНЫЙ *(- вдачу)* звадли́вий, заї́дли-, заводія́цький, сканда́льний; **-ая девчо́нка** дівчина /дівчи́сько/ з но́ровами.
ВЗДОХ *п*ᵒ зітх; **до после́днего -ха** до заги́ну, до ско́ну.
ВЗДРА́ГИВАНИЕ здриг.
ВЗДРА́ГИВАТЬ тріпота́ти*(ся)*, скида́тися;
--й що тріпо́че /здригається/, стріпуваний, стру́шу-, *п*ᵏ тріпотли́вий, тремтли́-, *о.* у тря́сці, дригдри́г; **-щие движе́ния** тріпотли́ві рухи; **-щие но́здри** рухли́ві ніздрі; ± **трясущийся.**
ВЗДУВА́ТЬ *о*ᵏ роздува́ти;
--й що роздува́, схи́льний ♦, гото́вий розду́-, роздува́ч, *п*ᵏ = %; **--й це́ны,** роздува́ч цін;
-ый здійманий /піді-/, зду́ваний /роз-/, роздму́ху-, запа́лю-.
ВЗДУВА́ТЬСЯ бубня́в/іти, *(- море)* кипіти; ◊;
-йся 1. що ~іє, зви́клий роздува́тися, *п*ᵏ */океан/* кипу́чий, розбу́рханий, зду́тий, 2. = **-ый;**
ВЗДУ́ТЬСЯ: -вшийся зду́тий, набря́клий, набу́х-, набубня́ві-, збубня́ві-, Ø.
ВЗДУ́МАТЬСЯ *д*ᵏ *н*ᵒ забаг*(ну́)*тися [**-ло́сь** забаг*(ну́)*ло́сь].
ВЗДУ́ТИЕ розперття́, ви́перття́.
ВЗДЫ́БЛИВАТЬСЯ става́ти ца́па /ду́ба/;
-йся що стає́ ца́па, *п*ᵏ сторчува́тий, *(- море)* = вздувающийся;
ВЗДЫ́БИТЬСЯ: -вшийся зди́блений.
ВЗДЫМА́ТЬСЯ/-йся > ВЗДУВАТЬСЯ/-йся; *д*ᵏ здійнятися, *р.* здіймитися.
ВЗДЫХА́ТЕЛЬ зітха́йло, потерпа́йло, *(закоханий)* закоха́нець, *к*ᴴ зітха́льник, зітхач.
ВЗДЫХА́ТЬ: --й що зітха́, зви́клий /с-и/ зітха́ти, зітха́йло, позіха́йло, *к*ᴴ зітха́льник, зітхач, *п*ᵏ зітха́льний, рᵏ зітху́щий. *о.* із зітха́нням; **-й по ком** зако́ханий у *кого*, закоха́нець.
ВЗИМА́ТЬ стяга́ти, пра́ви-; **в. проце́нты** бра́лихву́;
--й що стяга́, покли́каний стягну́ти, збира́ч, правіжник, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый стя́ганий, зби́ра-.
ВЗИРА́ТЬ спозира́ти, спогляд/а́ти
--й що спозира́, за́йнятий ~а́нням, зви́клий /с-и/ ♦, *(спо)*гляда́ч, спозира́ч, спостеріга́ч, *п*ᵏ гляда́цький, *с*ᵏ -зо́рий [**хо́лодно -й** холоднозо́рий]; **не -й на** без ува́ги на, © незважа́ючи на; **не -й ни на** *что* відчайду́х, мо́ре по колі́на *кому*.
ВЗЛА́МЫВАТЬ *(сейф)* розса́джувати *(двері)* ви-, вива́жу-, *(печать)* зрива́ти, *(оборону)* /про-/;
--й 1. **ломающий,** *п*ᵏ = %, 2. **выламыва-,** *п*ᵏ = %, 3. **разбивающий,** 4. **прорывающий-;**
-йся/-ый 1. зла́муваний, розса́джу-, 2. вила́му-, виса́джу-, вива́жу-, 3. розби́- /про-/, 4. прори́- /з-/;
ВЗЛОМА́ТЬ *(сейф)* розсади́ти /*(двері)* ви́-/ ◊.
ВЗЛЕЛЕИВАТЬ: --й що вимріює, вимріювач, *п*ᵏ ви́мрійчий + %;
-ый вико́хуваний, виплі́ку-; **-ый в мечта́х** вимріюю-;
ВЗЛЕЛЕ́ЯТЬ: в. в мечта́х ви́мріяти, ви́снити;
-вший Ǿ;
ВЗЛЕЛЕ́ЯННЫЙ: в. в мечта́х ви́мріяний.
ВЗЛЁТ злет; **-ты и паде́ния** тарапа́ти.
ВЗЛЕТА́ТЬ шуга́ти /ли́ну-/ вго́ру, підліта́-;
--й що злітá, р-й зле́тіти, с-и злітá-, *п*ᵏ небося́жний, *т.* злітни́й; **-й ввысь** зді́йма- вго́ру, небойду́чий, вгоруйду́-, в небося́жному ле́ті; **-й на во́здух** виса́джуваний у повітря; **самолёт, -й с катапу́льты** літа́к з катапу́льтовим ста́ртом;
ВЗЛЕТЕ́ТЬ зне́сти́ся вго́ру, зня́- в не́бо ◊;
-вший злетілий, поли́ну-, зне́сений вго́ру, Ǿ.
ВЗЛЁТНЫЙ *(- смугу)* ста́ртови́й, *о.* на зліт.
ВЗЛОМ злом /в-/; **в. печа́ти /-тей/** зрив печа́ті /-о́к/; **кра́жа со -ом** ха́тній влом /грабу́нок/.
ВЗЛО́МАННЫЙ зла́маний /ви́-/, зло́мле- /ви́-/, *(- двері)* ви́садже-, *(сейф)* розби́тий.
ВЗЛО́МЩИК вло́мник, *(сейфу)* зло́м-, розбива́ч.
ВЗМА́ХИВАТЬ вима́х/увати, *(крилом)* сплі́ску-;
--й що ~ує, с-и ~увати, ~увач, *п*ᵏ замашни́й, зама́шистий; **-й флажка́ми** ~увач прапорця́ми.
ВЗМЁТЫВАТЬСЯ шуга́ти /ли́нути/ вго́ру;
-йся *(ввысь)* = **взлетающий** *(ввысь)*; **-я ого́нь** © вогне́нні язики́, язики́ /спа́лахи/ вогню́; **-я раке́та** небойду́ча ракéта, р. в небося́жному ле́ті;
ВЗМЕТНУ́ТЬСЯ *(- вогонь)* шугну́ти вго́ру.
ВЗМЫВА́ТЬ ли́нути вго́ру; ± ВЗМЁТЫВАТЬСЯ;
--й що ли́не вго́ру, © злина́ючи вго́ру; **-й ввысь**

небося́жний, небойду́чий;

ВЗМЫТЬ *(ви́)*шугну́ти; ± ВЗМЕТНУТЬСЯ;

ВЗНОС впла́та, вкла́дка; **вступи́тельный в.** *г.* вписове́; **очередно́й в.** *г.* ра́та.

ВЗОР: пе́ред мои́м -ом встаёт я ні́би ба́чу.

ВЗРОСЛЕ́ТЬ ста́ршати, мужні́-, доро́ста́- *(сво́го ро́зуму)*, дохо́ди- літ, нарóщува- м'я́зи, зво́дитися на но́ги, вбива́- в пі́р'я, вихо́дити з діте́й, виро́ста́- з коро́тких штанців, дорослі́-, доросліша-;

--й що підроста́; щора́з доро́сліший, вже ма́йже доро́слий, доходжа́-;

ПОВЗРОСЛЕ́ТЬ прийти́ в літа́, $ф^р$ споважні́-, дозрі́- /ви́-/, $о^к$ здорослі́-, поста́рша-, підрости́, *о.* вби́тися в літа́, *(- маля)* побі́льшати;

-́вший вже підро́слий, змужні́-, споважні́-, здорослі́-, дозрі́- /ви́-/ [**преждевре́менно -й** доча́сно ви́зрілий /до-/], *(- маля)* вже бі́льшенький, Ǿ.

ВЗРЫВ *(емоцій)* збурх; **-вы сме́ха** *г* са́льви смі́ху.

ВЗРЫВА́ТЬ пуска́ти в пові́тря, *(землю кулями)* ора́ти;

--й 1. що підрива́, с-и підрива́ти, гото́вий підірва́-, підривни́к, бомбі́ст, $п^к$ підривни́й, підрива́ль-, для ви́буху, 2. **копающий**; **-щее устро́йство** підривни́й механі́зм;

ВЗРЫВА́ТЬСЯ злі́та́ти в пові́тря;

-йся/-ый підри́ваний, виса́джу- у пові́тря; **-я** що злі́та́ в п., © у мить ви́бух/у, $п^к$ ~у́щий, ~хо́вий, ~ли́-; **-щееся веществó** ~і́вка, ~о́ва речови́на;

ВЗОРВА́ТЬСЯ: -́вшийся ви́бухлий, Ǿ.

ВЗРЫВООПА́СНЫЙ *(перед)*вибухо́вий, наси́чений по́рохом, під загро́зою /на межі́/ ви́буху, загро́жений ви́бухнути, $к^н$ ви́бухли́вий, *п.* небезпе́чний, крити́ч-, вулкані́ч-, *(- суміш)* гриму́чий.

ВЗЪЕРО́ШИВАТЬСЯ кошла́тіти;

--й 1. що куйо́вдить, зви́клий ку́длати, ку́дла, © с-и ♦, 2. **ощетинивающийся**;

-йся/-ый 1. куйо́вджений, скуйо́вджува-, ко́шла-, ку́дла-, 2. наїжа́чува-;

ВЗЪЕРО́Ш/ИТЬ*(СЯ)*: **-вший***(ся)*, Ǿ; **-йся** 1. розкошла́тілий + ~ЕННЫЙ, 2. наїжа́чений;

~ЕННЫЙ розку́дланий, *г.* стрепиха́тий, перекуйо́вджений

ВЗЫВА́ТЬ: --й що вола́, с-и вола́ти, крику́н + **вопиющий**; **-й о по́мощи** з кри́ком „рятýйте!", з кри́ком про /о/ по́міч, © блага́ючи про по́міч.

ВЗЫСКА́ТЕЛЬНЫЙ: быть -ым к себе́ трима́ти себе́ в шо́рах.

ВЗЫ́СКИВАТЬ стяг/а́ти, пра́ви-; **не взыщи́!** не здиву́й!;

--й що ~а́, з-й ~ну́ти, ~а́ч, збир-, праві́жник, $п^к$ вимо́гливий, суво́рий, *с.* немилосе́рдний; **-й недои́мки** ~а́ч /збира́ч/ недопла́ти /зале́глости/;

-йся/-ый стя́ганий, зби́ра-, пра́вле-;

ВЗЫСКА́ТЬ *(судом)* ви́позивати.

ВЗЫСКУ́ЮЩИЙ *з.* що шука́є, *і.* шука́ч.

ВЗЯ́ТИЕ $о^к$ підбі́й /$м^н$ підбо́ї/; ± ПОРАБОЩЕНИЕ, ОККУПАЦИЯ.

ВЗЯ́ТКА: не без взя́тки © ду́маєш – да́ром?

ВЗЯ́ТОЧНИК *о.* липки́й на ру́ку, $е^в$ коля́дник

ВИБРИ́РОВАТЬ $ф^р$ брині́ти;

--й що вібру́є, схи́льний /$з^м$-й, с-и/ вібрува́ти, вібра́тор, $п^к$ вібраці́йний, вібрува́ль-, вібра́тор-, віброто́н-, вібродзво́н-, *(вібро)*тремки́й, *о.* у ста́ні вібра́ції, $с^к$ вібро- [-й **криста́лл** віброкриста́л]; ± КОЛЕБАТЬСЯ.

ВИД фо́рма [**в. обуче́ння** ф. навча́ння], *(різновид)* катего́рія, тип, *(пейзаж)* панора́ма; **в. на жи́тельство** по́свідка /о́рдер/ на прожива́ння /о́сідок/, $с^о$ пропи́ска; **на в.** 1. зо́вні, 2. на взір, на масть, $о^к$ на́глядці [знав її н.]; **вне́шний в.** $ц^д$ ви́гляд; **на вне́шний в., с вне́шнего -да** на ви́гляд, з лиця́, на по́зір, наве́рх; **в -де** *чего* на взір *чого*, в о́бразі, у фо́рмі; **в нетре́звом -де** напі́дпитку, під ча́ркою /му́хою/; **при -де** *кого* поба́чивши *кого*, *г.* на вид *кого*; **под -ом** під ма́ркою; **с учёным -ом** з мі́ною вче́ного; **ни под каки́м -ом** $о^к$ в ні́який спо́сіб, ні під я́ким о́глядом, під жо́дним о́глядом /при́вод-/; **с -ом знатока́** з мі́ною знавця́; **на -ду́** на оча́х, на видноті́; **с ви́ду** на взір, на масть, $о^к$ на́глядці [знав її н.]; **име́ть в -ду́** ма́ти на ду́мці; **что Вы** *(под э́тим)* **име́ете в -ду́** що Ви хо́чете *(цим)* сказа́-; **у всех на -ду́** $о^к$ привселю́дно, на видноті́; **по вне́шнему -ду тру́дно суди́ть о** *ком* на ло́бі не напи́сано в *кого*, хто він;

ВИ́ДЫ *(на майбутнє)* $о^к$ наді́ї, на́міри [**име́ть в. на** *кого* мати н. що́до *кого*]; **в. на** *что* прогно́зи /перспекти́ви/ *чого*; **в. на** *что* **такие** © закро́юватись на **таке** *що* [**в. на урожа́й хоро́шие** закро́юється на до́брий урожа́й]; **име́ть в. на** *кого* ва́жити на *кого*; **в. Я́лти** образки́ Я́лти.

ВИ́ДАННЫЙ: -ое ли де́ло де Ви ба́чили /ти -ив/?

ВИ́ДАНО: где э́то в.? хто таке́ ба́чив?, де ти /Ви/ таке́ б. /-или/?; **не в.** не ба́чили, ніхто́ не бачив.

ВИДА́ТЬ: в. ви́ды ба́чити сма́леного во́вка; **в. пти́цу по полёту** ви́дно па́на по халя́ві;

-́вший Ǿ; **-й ви́ды** би́тий /підку́-/ на всі копи́та, не з одно́ї пе́чі хлі́ба з'їв;

ПОВИДА́ТЬ попоба́чити, *(ба́чи- й)* переба́чи-; **п. на своём веку́** поба́чи- сві́ту.

ВИДЕ́НИЕ: как в. *(щезти)* безшеле́сно *(як дух)*;

ВИДЕ́НИЯ *д.* приви́дячки, *г.* ві́зії.

ВИ́ДЕТЬ: све́ту бе́лого не в. сві́ту не ба́чити, не зна́- /ма́-/ про́світку, ніколи й уго́ру гля́ну- *кому*; **в. насквóзь** зна́- як облу́пленого, прошива́ти зо́ром на́скрізь; **в. наяву́** ба́чи- вочеви́дь; **в. не могу́!** ані на о́чі!; **в. сновиде́ния** снови́діти; **не в. све́та** за *чем* не ба́чити сві́ту за *чим*, нічи́м не ціка́витися, крім *чого*; **не в., как свои́х уше́й** неба́чи-, як своє́ї поти́лиці; **ви́дит о́ко, да зуб неймёт** бли́зько лі́коть, та не вку́сиш, ба́чать о́чі, та зась; **э́то ну́жно бы́ло в.** було́ б вам /тобі/ ба-

чити;

ви́дящий що ба́чить, з-й ба́чити, видю́щий, зря́чий, © ба́чивши, *(що в чім)* гото́вий ба́чити; **-й в мра́чном све́те** схи́льний ба́чи- в те́мних тона́х; **-й насквóзь** */кого/* © прошива́ючи зо́ром на́скрізь, /що знає, як облу́пленого/; **-й невооружённым гла́зом** з-й ба́чи- го́лим о́ком; **не -й да́льше своегó носа** з-й ба́чи- лише́ під но́сом;

ви́димый $д^{-к}$ ба́чений, *р.* ви́да-, $п^к$ види́мий, ви́дний, очеви́д-, уя́в-, нао́ч-;

УВИ́ДЕТЬ поба́чити /на-/; **у. свет** *(- книгу)* ви́йти дру́ком /у світ/; **поживём – -им** поживі́м! – поба́чимо, (що було́ – ба́чили), що бу́де – поба́чимо, $п^{рн}$ поживемо́ – поба́чимо;

-вший Ø.

ВИ́ДЕТЬСЯ $о^к$ ма́ти зу́стрічі, зустріча́тися, *(в уяві)* стоя́ти пе́ред очи́ма;

ви́дящийся *(з ким)* що має зу́стрічі /поба́чення/, ма́вши змо́гу ба́читися, *(у сні)* приви́джуваний;

ПРИ♦♦♦: -вшийся приви́джений, прима́ре-, Ø.

ВИ́ДИМО-НЕВИ́ДИМО ви́дано-неви́да-, до гибелі, як мураші́ /насі́ння в гарбузо́ві, ікри́ в жа́би, бліх у шолуди́вого пса/.

ВИ́ДИМОСТЬ *(успіху)* ілю́зія; **по всей -ти** з усього ви́дно /вида́ти/, очеви́дячки, $о^к$ вочеви́дь, $ф^р$ бач [**вышло, по всей -сти, так** ви́йшло, бач, так]; **со всей -тью** нао́чно, об'єкти́в-; для **-сти** про о́ко.

ВИ́ДИМЫЙ $з^г$ видки́й, *г.* позі́рний, *(- причину)* нао́чний, ± ВИДЕТЬ: **видимый**.

ВИДНЕ́ТЬСЯ бовван/і́ти, *(крізь що)* прогляда-, *(як до барви)* ясні́-, сірі́-, бурі́- +;

-йся що ~іє, *(в тумані)* забовванілий, замаячі-, прозиру́щий, *о.* немо́в у тума́ні, ні́би щось мая́чіє; **едва́ -я** ледь забовванілий, *о.* немо́в у тума́ні; **-я в ды́мке тума́на** опови́тий тума́ном.

ВИ́ДНО зна́ти [**сра́зу в.** за́раз з.], $в^{ст}$ вида́-, *о.* з усього вида́-, $ф^р$ бач, ба́чи- [**по нём в.** по нім б.]; **бу́дет в.** поба́чимо; **как в.** як вигляда́є; **не в. и следа́** нема́ й знаку́; **в.** *чьих* **рук де́ло** па́льці зна́ти *чиї*;

ВИ́ДНЫЙ примі́тний.

-ВИ́ДНЫЙ -схо́жий, -поді́бний, на-взір- [**сердцеви́дный** серц/юва́тий, ~еподі́бний, на-взір-~я, ~есхо́жий].

ВИДОИЗМЕНЯ́ТЬСЯ: -йся що змі́нюється, щора́з (то) і́нший, щора́з в і́ншій подо́бі /варія́ції/, щора́з і́ншої фо́рми, $п^к$ гнучки́й.

ВИ́ДЫВАТЬ (ба́чити й) переба́чити.

ВИЗЖА́ТЬ *(- порося)* кувíкати;

--й = взвизгивающий.

ВИЗИ́РОВАТЬ: --й що візу́є, для візува́ння, за́йнятий -ям, щоб візува́ти, покли́каний завізува́-, $п^к$ візува́льний;

-йся/-ый візо́ваний.

ВИЗИ́Т $с^о$ відві́дини, $х^а$ візи́та.

ВИЗИТЁР відві́дувач, гість.

ВИЗИ́ТНЫЙ: -ая ка́рточка візи́тівка.

ВИ́ЛКА: штéпсельная в. *к.* ште́псель, *г.* втичка.

ВИЛООБРА́ЗНЫЙ вилкува́тий.

ВИ́ЛОЧКОВЫЙ: -ая железа́ загруди́нна за́лоза.

ВИЛЯ́ТЬ $о^к$ увиха́тися;

--й що кру́тить, зви́клий крути́ти, р-й закрути́-, круті́й; **-й хвосто́м** крути́хвіст; ± МЯТЬСЯ.

ВИНА́ гріх, прови́нність, $ф^р$ шко́да [**чья в.?** чия ш.?]; **не моя́ в.** не мій гріх; **без -ны́** безви́нно; **по -не́** *кого хто* завини́в [**э́то не по мое́й -не́** це не я завини́в]

ВИНЕГРЕТ: в. тем АМАЛЬГАМА тем.

ВИНИ́ТЬ винува́ти;

--й = обвиняющий;

ОБВИНИ́ТЬ скла́сти вину́ на *кого*;

ПРОВИНИ́ТЬСЯ прошпе́титися, прогріши́-, *(перед ким)* завини́ти *кому*;

-вшийся прови́нець, прови́нник, $п^к$ прови́нний, $п^о$ про́гріш-, $ф^р$ найпрови́нніший, Ø.

ВИ́ННЫЙ: в. по́греб /магази́н/ вина́рня.

ВИНОВА́Т: кто в.? хто завини́в?;

ВИНОВА́ТЫЙ *о.* що має на со́вісті; **быть -ым в** *чём* ма́ти на со́вісті *що*; **быть -ым пе́ред** *кем* завини́ти *кому*.

ВИНО́ВНИК: быть -ом *чего* спричини́тися до.

ВИНОГРА́ДНИК: в. Бо́жий я́гідник Бо́жий.

ВИНОТОРГО́ВЛЯ $о^к$ вина́рство.

ВИ́НТИК $ф^р$ шпи́нтик [моде́рний до -ка].

ВИНТОВКА *г.* кріс: $в^й$ **на плечо́!** на плече́ ♦!; **на реме́нь!** на ремі́нь ♦!; **к ноге!** до стопи ♦!

ВИНТООБРА́ЗНО гвинто́м;

ВИНТООБРА́ЗНЫЙ гвинтува́тий, на взір /у фо́рмі/ гвинта́, як гвинт, *(- сходи)* кругойду́чий.

ВИОЛОНЧЕ́ЛЬ басо́ля.

ВИ́СЕЛИЦА віша́льниця.

ВИСЕ́НИЕ *(літака)* зависа́ння.

ВИСЕ́ТЬ: --й що ви́сить, *(на чім)* пові́шаний [**-й на стене́** п. на сті́нку], /роз-/, $п^к$ **вися́чий** /*н.* замо́к/, зави́слий, вільнови́с-, підчі́пний, $с^к$ -ви́сний [**вертика́льно -й** прямови́сний]; **-й в во́здухе** зави́слий у пові́трі; **-й на воло́ске от** $ц^д$ на воло́ску від; **-й на ни́точке** зави́слий на воло́ску; **-й на телефо́не** прили́п- до телефо́ну; **-й на ше́е** ☺ наши́йник.

ВИСЛОЗА́ДЫЙ вислогу́зий.

ВИ́СНУТЬ зависа́ти;

--й що ви́сне, $п^к$ зви́слий /об-/, */на шиї/* /за-/.

ВИСОКО́СНЫЙ: в. год пере́ступний рік.

ВИТА́ТЬ $ф^р$ ширя́ти; **в. в облака́х /эмпире́ях/** лі́та- /жи́-/ у хма́рах, зано́ситися в хма́ру /-ри/;

--й в облака́х /эмпире́ях/ відзе́млений, з дума́ми у хма́рах, $п^{-о}$ високоду́мний.

ВИТИЕВА́ТО закру́тисто, кучеря́во, заму́дро ◊;

ВИТИЕВА́ТЫЙ закру́чений, кучеря́вий, хитрому́дрий, му́дрий на язи́к, *(стиль)* барви́стий,

г. цвітис-.

ВИТИ́ЙСТВОВАТЬ *і*ᴾ співа́ти /розлива́тися/ соловейком;

--й ора́тор витія, красномо́вець, пишномо́вний ора́тор /трибу́н/, *п*⁻ᵒ гаслоро́б.

ВИТО́К звій, *р*ᴷ (о́б)крут.

ВИТЬ звива́ти, *(гніздо)* мости́-; **в. гнёзда** мости́тися; **хоть верёвки вей из** *кого* хоч у ву́хо бгай; **вью́щий** що в'є, с-и звива́ти, з-й зви-, плетій; **-й гнездо́** що в'є гніздо́, мостій.

ВИ́ТЬСЯ: в. змеёй крути́тися вуже́м; **от ра́дости ку́дри вью́тся, а от го́ря секу́тся** го́ре тільки ра́ка кра́сить; & *д*ᴷ зав'юни́ти;

вью́щийся що в'є́ться, гото́вий ви́ти-, *п*ᴷ витки́й, кучеря́вий, закучеря́влений, *(- клуби диму)* вихрува́тий, *(шлях)* зви́вис-, гадючкува́-, кривуля́с-, в'юни́с-, покру́чений, *(плющ)* кру́че-, **-я вьюно́м** в'юнки́й; **-щиеся ку́дри** ку́чері; **-щиеся облака́** кучеря́ві хма́ри.

ВИХРЕВО́Й вихряни́й.

ВИХРИ́ТЬ розви́хрювати;

ЗАВИХРИ́ТЬ захурде́лити ◊;

ВИ́ХРИ́ТЬСЯ вихрюва́ти, клубочі-, клубота́тися, клубо́чи-, *(- дим)* кучеря́ви-, *(- сніг)* хурде́лити; *(- ідеї)* відкрива́- нові обрії *чому*;

-йся розви́хрений, *п*ᴷ вихрюва́тий, хурде́лис-, розви́хрис-, завірю́шливий, крутли́-, турбуле́нтний, *(борей)* *п*ᵒ розгри́вле-, *(волос)* чуба́тий, *(дим)* кучеря́вий.

ВЗВИ́ХРИТЬ(СЯ) *о*ᴷ розви́хрити(ся);

-вший(ся) Ø; **-йся** зви́хрений /роз-/.

ВИХРЬ *(подій)* клубо́чнява; **сне́жный в.** хурде́лиця, хуртови́на; **-ри вражде́бные** воро́жі вітри́.

ВКА́ЛЫВАТЬ 1. коло́ти, 2. іша́чи-, тягну́- во́за, пе́р- плу́га, не поклада́- рук;

--й 1. що ко́ле, з-й в♦, © с-и вко́лювати, *п*ᴷ = %, 2. **ишачащий**;

-ый 1. ко́лотий, уко́люваний.

ВКА́ПЫВАТЬ: --й 1. що закопує, копа́ч, за́йня́тий зако́пуванням, *п*ᴷ копа́льний + %, ± **копающий**, 2. що зака́пує, ка́пальник, *п*ᴷ ка́пальний;

-йся/-ый 1. ко́паний, зако́пув- /у-/, 2. ка́п-, зака́пув-.

ВКО́ПАННЫЙ: как в. як вмуро́ваний.

ВКА́ТЫВАТЬ зако́ч/увати;

--й що ~ує, за́йня́тий ко́том, котій, *п*ᴷ = %, © с-и ♦; **-й пощёчину** © вліпи́вши ля́паса;

-йся/-ый зако́чуваний; **-ый** що його́ зако́чують;

ВКАТИ́ТЬСЯ вкоти́ти [**-и́лся во двор** -и́в на подвір'я].

ВКЛА́ДЫВАТЬ кла́сти, заклада́-; **в. ино́й смысл во** *что* надава́- іншого змісту *чому*; **в. ду́шу** приклада́- се́рце;

--й що кладе́, с-и вклада́ти, кладій, кладільник, *(гроші)* вкла́дни́к, вклада́ч, *е*ᴷ депози́тор, інве́стор, *п*ᴷ вкла́дницький + %; **-й ду́шу во** *что* гото́вий прикла́сти се́рце до *чого*;

-йся/-ый кла́дений, укла́да- /за-/, дода́ток, вкла́день, вкла́дка, долу́чення, *п*ᴷ вкладни́й;

ВЛОЖИ́ТЬ *(друзів)* *ф.* всипати, вклепа́-; **в. нема́ло труда** докла́сти пра́ці; **в. состоя́ние во** *что* переве́сти́ доста́тки на *що*;

-вший Ø.

ВКЛИ́НИВАТЬСЯ *(- води і п.)* зато́чуватися;

-йся = вдающийся + зато́чуваний.

ВКЛИ́НИТЬСЯ: -вшийся укли́нений, Ø.

ВКЛЮЧА́ТЬ *(у що)* додава́ти /долуча́-/ до *чого*, *(до списку)* зано́си-, *(у мережу)* *г.* залуча́- /в-/, *(в число членів)* уво́ди-, *(в собі)* місти́- в собі;

ВКЛЮЧА́Я: в. *что* ра́зо́м з *чим* [**в. та́ру** р. з та́рою, плюс та́ра];

--й що /*м*ᴴ хто/ включа́, с-и з., призна́чений /з-й/ включи́ти, вмика́ч, © включа́ючи; **-й ток** вмика́ч стру́му;

ВКЛЮЧИ́ТЬ *(куди)* *ф.* укли́нити; **в. сцепле́ние** урухо́ми- /задія-/ зче́плення;

ВКЛЮЧА́ТЬСЯ впряга́тися ◊; **в. во** *что* прилуча́- /прие́днува-, підпряга́-/ до *чого*;

-йся/-ый дода́ваний, долу́чу- /в-/, уво́джу-, *(до списку)* запи́су- /у-/; прилу́чу- /прие́дну-, підпряганий/ до; **-я во** *что* з^г-й прилучи́тися до *чого*; **-я в борьбу́** *(- сили)* свіжий;

ВКЛЮЧИ́ТЬСЯ: в. в борьбу́ ста́ти на прю; ◊;

-вший(ся) Ø;

ВКЛЮЧЁННЫЙ *ф.* укли́нений ◊.

ВКЛЮЧЕ́НИЕ *(у чім)* *г*ᴬ до́мішка, дода́ток; **с -ием** дода́вши, долучи́в-, включи́в-.

ВКОЛА́ЧИВАТЬ: --й(ся) > ВБИВАТЬ.

ВКОЛО́ЧЕННЫЙ заге́паний ◊.

ВКРА́ДЧИВЫЙ *(голос)* *у.* підла́зистий, *(стукіт)* несміли́вий.

ВКРА́ДЫВАТЬСЯ *(- помилки)* трапля́тися;

-йся що закрада́ється, закра́даний, з-й закра́стися; **-я в дове́рие** підшива́йло; **-щееся сомне́ние** за́родки су́мніву;

ВКРА́СТЬСЯ: -вшийся Ø, *(- помилку)* © допу́щений, непоміче-, невипра́вле-.

ВКРАПЛЕ́НИЕ розкра́плення, вкра́пне- /роз-/, кра́плі, крапли́ни, крапли́ння, *ф*ᴾ до́мішка.

ВКРАПЛЯ́ТЬ *(у що)* перетика́ти *що*;

ВКРА́ПЛИВАТЬ(СЯ): в. во *что* розкра́пл/ювати(ся) у *чім*;

--й що /*м*ᴴ хто/ ~юе, схи́льний розкра́плювати, з-й розкра́пи- /украпну́-/, розкра́пнювач, для розкра́плення, *п*ᴷ = %;

-йся/-ый розкра́плюваний, укра́пнюва- /роз-/;

ВКРА́ПИ́ТЬ розкра́пити у *чім*, украпну́- у *що*;

ВКРА́ПЛЕННЫЙ розкра́пл[н]ений, вкра́пне-.

ВКРА́ТЦЕ *о.* бода́й одни́м сло́вом.

ВКРИВЬ на́криво; **в. и вкось** врізно́біч, ко́со й кри́во.

ВКРУГОВУ́Ю *(приблизно)* кру́гло.

ВКРУ́ЧИВАТЬСЯ закру́чу/ватися;

-йся що ~ється, увірчуваний, укру́чу- /за-/, уг̲ви́нчу-, $п^к$ закру́тистий.

ВКУС уподо́ба [**по своему́ -су** по своїй -бі]; & по́смак; **на в. и цвет това́рища нет** смаки́ не збігаються, сто баб – сто рад; **по -су** на смак, *(бути)* до смаку́, *(схожий)* смако́м; **по -су** *кому* під *чий* смак; **быть по -су** смакува́- *кому*; **под в. зрителей** *(гра-)* на пу́бліку;

ВКУ́СЫ уподо́бання.

ВКУ́СНО *(дуже)* зро́ду тако́го не їв /їла, їли/;

ВКУ́СНЫЙ: о́чень в. © язи́к проковтне́ш; **быть -ым** смакува́ти [**о́чень -ый** ду́же -у́є].

ВКУСНЕ́ЙШИЙ смачню́щий, смачнісінький;

ВКУША́ТЬ зажива́ти, $ф^р$ смак/ува́ти;

--**й** що ~у́є, зви́к̲лий /с-и/ смакува́ти, ра́дий засмакува́-; **-й сон** в обіймах сну; **-й плоды́** *чего* що втіша́ється плода́ми, втішений плода́ми, © смаку́ючи плоди́;

-йся/-ый смако́ваний, зажи́ва-;

ВКУСИ́ТЬ засмакува́ти, зазна́- по́смаку, закуштува́-, пригу́би-; **в. пре́лестей жи́зни** зажи́- прина́д життя́;

-вший Ø.

ВЛАГА́ТЬ *(у що)* долуча́ти /долу́чува-/ до *чого*;

--**й(ся)** = **вкладывающий(ся)**;

ВЛОЖИ́ТЬ > ВКЛАДЫВАТЬ.

ВЛАДЕ́НИЕ *(маєток)* посілість, $ф^р$ вла́сність [**получи́ть во в.** діста́ти у в.].

ВЛАДЕ́ТЬ *чим* посіда́ти /ма́- в рука́х/ *що*; **в. перо́м** ма́- літерату́рний хист; **в. собо́й** трима́- себе́ /не́рви/ в рука́х; **не в. собо́й** не тя́ми- себе́; **не в состоя́нии в. собо́й** не могти́ да́- ра́ди не́рвам; **не в. языко́м** не могти́ сло́ва стули́-; **совме́стно в.** співволоді-;

--**й** 1. що посіда́, посіда́ч, вла́сник, влада́р, волода́р, © бу́вши вла́сником, *(владою, хистом)* наділений, 2. що ору́дує *чим*, з-й ору́дувати, $ф^р$ озбро́є-; **-й собо́й** самоопано́ва-; **не -й собо́й** несамови́тий, сам не свій; **-й иму́ществом** вла́сник майна́; **-й иску́сством** *чего* ма́йстер *чого*; **-й ору́жием** з-й ору́дувати збро́єю; **-й перо́м** з-й писа́-; **-й языка́ми** знаве́ць мов, полігло́т.

ВЛАДЫ́КА *(церкви)* архипа́стир.

ВЛАДЫ́ЧЕСТВО: под своё в. під свою́ ру́ку /*ф.* ла́пу/.

ВЛАДЫ́ЧЕСТВОВАТЬ цар/юва́ти, владичи-, кня́жи-;

--**й** що ~ю́є, покли́к̲аний ♦, влади́ка, влада́р, волода́р, господа́р, $п^к$ владови́тий, владу́щий, влади́чий, панівни́й, влада́р-, волода́р-, $о^к$ вла́дчий, *с.* цар царі́в, ± **господствующий**; **-й клан** панівни́й /владу́щий/ клан.

ВЛАДЫ́ЧНЫЙ, ВЛАДЫ́ЧНИН влади́чий.

ВЛА́ЗИТЬ $жс^н$ *(в отвір)* лі́зти, вла́зити;

--**й** що вла́зить, $п^к$ вла́зистий, вла́зливий.

ВЛА́МЫВАТЬСЯ: -йся що вдира́ється, вло́мник, © ста́вши вдира́тися.

ВЛА́СТВОВАТЬ панува́ти, владарюва́-, влади́чи-, *(в домі)* старш*(ин)*ува́-;

--**й** що владарю́є + **владычествующий**.

ВЛАСТЕЛИ́Н цар і бог; **в. ми́ра** світоде́ржець; **в. дум** *о.* ма́як, $і^р$ законода́вець мод.

ВЛА́СТЕН: я не в. над *кем* я не пан над *ким*; **я не в. суди́ть** не в моїй во́лі суди́ти.

ВЛА́СТНЫЙ *(- риси)* влади́чий.

ВЛАСТЬ $ф^р$ пра́во, си́ла, во́ля, *(місцева)* нача́льство; **в. иму́щий** можновла́дець, владомо́ж-, $м^н$ си́льні сві́ту цьо́го́; **быть в чье́й-то -ти** бу́ти в чиїйсь во́лі; **быть при -ти** владарюва́-, панува́-, ма́- вла́ду; **э́то не в мое́й -ти** це від ме́не не зале́жить, це не в моїй во́лі; **под -тью** під п'ято́ю;

ВЛА́СТИ вла́да, нача́льство, адміністра́ція.

ВЛАЧИ́ТЬ: в. жа́лкое существова́ние скні́ти, нуди- сві́том, іти́ життя́м, як тінь; **в. око́вы** тяг*(ну́)*- ярмо́; **в. полуголо́дное существова́ние** перебива́тися з хлі́ба на квас;

--**й** що тя́гне, $з^м$-й /зви́к̲лий/ тяг*(ну́)*ти́; **-й жа́лкое существова́ние** прире́ч̲ений животі́-, ніче́ма, злида́р, *п.* тля, гни́да, хроба́к; **-й око́вы** заку́тий в кайда́ни, раб, неві́льник, *о.* в ярмі́; **едва́ -й но́ги** © ле́две несучи́ но́ги.

ВЛАЧИ́ТЬСЯ тарга́нитися, плуга́ни-, шкандиба́ти, ди́ба-, дибуля́-, *(як хвіст)* теліпа́тися;

-йся що ди́ба, *і.* шканди́ба, $п^к$ тарга́нистий, *о.* диб-ди́б, дибу́ль-дибу́ль [**-я за** *кем* диб-диб /дибу́ль-дибу́ль/ за *ким*].

ВЛЕЗА́ТЬ лі́зти, влазити, прола́зити /за-/;

--**й** що лі́зе, з-й залі́зти, прола́за, $п^к$ вла́зливий /за-/; **-й в ду́шу** ра́дий /з-й/ залі́зти в ду́шу;

ВЛЕЗТЬ упха́тися, *з.* втасува́тися ◊;

влезший прола́злий /у-, за-/, Ø.

ВЛЕПЛЯ́ТЬ: --**й** що влі́плює, покли́к̲аний влі́пити;

ВЛЕПИ́ТЬ *(в землю з розгону)* утрощи́ти;

-вший Ø; **-й пощёчину** © лясь по пи́ці.

ВЛЕТА́ТЬ залі́та́ти /в-/;

--**й** що влі́та́, ра́дий залеті́ти, **с-н** залі́та́-, літу́н, $п^к$ летю́чий;

ВЛЕТЕ́ТЬ *ф.* *(мати клопіт)* уско́чити *(*ви́ще халя́в*)*; **в. в копе́ечку** до́рого обійти́ся;

-вший в копе́ечку при́дбаний /зро́бле-/ за гру́бі гро́ші.

ВЛЕЧЕ́НИЕ хіть, $ф^р$ уподо́бання, *(до праці)* кортя́чка, *з.* по́хоп.

ВЛЕЧЬ на́дити, корті́-, тягну́-, прина́джува-, *(чарами)* спокуша́-, зва́блюва-, порива́- [**в. за собо́й** п. за собо́ю]; **непреодоли́мо в.** корті́-, як зло́дія вкра́с-, тяг*(ну́)*ти́, як му́ху до ме́ду; **в. за собо́й** *(-наслідки)* потяга́- за собо́ю; **в. магни́том к чему** тяг*(ну́)*ти́ магне́[і]том на *що* /до *чого*/;

-ку́щий що тя́гне, з-й потягти́, зви́к̲лий /с-и/ на́ди-, $п^к$ ваблни́вий, зама́нли-, манли́-, вабки́й; **-й**

за собо́й з-й спричини́ти, причи́нник *чого*;
-йся = влачащийся; ме́дленно -щиеся дни дні як ро́ки́;
-ко́мый ва́блений, прива́блюва- ◊;
ПОВЛЕ́ЧЬ: п. *что* спричинити *що*, ста́- причи́ною *чого*;
-ёкший що спричини́в, спричи́нник ◊, Ø.
ВЛИВА́НИЕ залива́ння, *к.* влив.
ВЛИВА́ТЬ ли́ти, залива́ти, /в-/;
--й що лле, ра́ди́й зали́ти, зви́клий /с-и/ влива́-, залива́ч, залива́льник, $n^к$ залива́льний, зали́вчий, заливу́щий + %; -й бо́дрость бадьору́щий;
-йся/-ый ули́ваний /за-/; -я *(у річку)* допли́ва-, *(- сили)* свіжий;
-вший(ся) Ø; -вшийся *(до лав)* приста́лий.
ВЛИЯ́НИЕ: под -ием *чего (скласти думку)* $к^н$ крізь при́зму *чого*.
ВЛИЯ́ТЬ вплива́ти, ма́- вплив; **ничто́ не -я́ет** ніщо́ не бере́;
--й що вплива́, зви́клий ♦, з-й впли́ну-, наді́лений /відо́мий своїм/ впли́вом, $n^к$ впливо́вий, $c^к$ вплива́й- [вплива́й-на-клімат], © ма́вши вплив, вплива́ючи.
ВЛОЖЕ́НИЕ *(коштів)* інвести́ція, *(до листа)* дода́ток, долу́чення, вкла́дка, *г.* прило́га.
ВЛЮБЛЯ́ТЬ зако́хувати, залю́блюва-;
--й з-й закоха́ти, $ж^i$ *г.* залю́бниця;
ВЛЮБИ́ТЬ: в. в себя́ закоха́ти.
ВЛЮБЛЯ́ТЬСЯ: -йся що зако́хується, зако́хуваний, схи́ль- зако́хуватися, закоха́нець, $n^к$ залю́бливий;
ВЛЮБИ́ТЬСЯ: -и́лся по́ уши залюби́вся по вуха, убра́вся по са́ми́й чуб;
-вшийся залю́блений, зако́ха-, Ø.
ВЛЮ́БЧИВОСТЬ залю́бливість, зако́хуваність.
ВЛЮ́БЧИВЫЙ залю́бливий, зако́хуваний.
ВМЕНЯ́ЕМЫЙ > ВМЕНЯТЬ.
ВМЕНЯ́ТЬ: в. в вину́ інкриміну́вати, *г.* *(у)*приви́нюва-; **в. в обя́занность** *кому* **что делать** зобов'я́зува- *кого* що роби́-, поклада́- /на-/ обо́в'язок на *кого*;
--й в вину́ що інкриміну́є /приви́нює/, гото́вий привинити, винува́тель, *(об)*винува́ч, оска́ржу-;
-й в обя́занность *кому* что покли́каний зобов'яза́ти *кого* що роби-, поклада́ч обо́в'язку на *кого* що роби́-;
-йся в вину́ інкриміно́ваний, *г.* приви́ню-; -я в обя́занность ста́влений за обо́в'язок;
-ый ☺ осу́дний, *(в обов'язок кому)* поклада́- на *кого;* **быть -ым** до́бре собе́ тя́мити.
ВМЕ́СТЕ ра́зо́м, гурто́м, спільно, *(не окремо)* при ку́пі, вку́пі; & доку́пки; **в. с тем** зара́зо́м, в па́рі з тим; **а в. с тем** а по́руч то́го; **всё в.** *о.* одни́м паке́том; **всё в. взя́тое** все гурто́м; **все в. взя́тые** всі гурто́м.
ВМЕСТИ́ЛИЩЕ конте́йнер, мі́стище, *(глупот)* n^o всипище.
ВМЕ́СТО: в. него́ /иеё, их, любы́х веще́й +/ нато́мість; **в. того́, что́бы** *делать* замість *(щоб) робити* [**в. т. ч. гуля́ть** за́мість гуля́ти].
ВМЕША́ТЕЛЬСТВО встрява́ння.
ВМЕ́ШИВАТЬ $о^к$ втруча́ти;
ВМЕ́ШИВАТЬСЯ лізти, встрява-, пха́- *(сво́го́)* но́са, пха́тися, втруча́-, міша́- [два б'ю́ться, тре́тій не міша́йся]; **в. не в свои́ дела́** пха́тися до чужи́х діл /справ, не у свій горо́д/;
-йся що встряє́, люби́тель /зви́клий/ устрява́ти, $р^к$ устрява́ка, $n^к$ ула́зистий, улі́зливий; **-я не в своё де́ло** зви́клий пха́тися до чужи́х справ;
ВМЕША́ТЬСЯ *ф.* влізти ◊.
ВМЕЩА́ТЬ місти́ти /по-/; -а́ет $р^н$ мо́же вмісти́-;
--й що мі́стить, з-й умісти́ти, © мі́сткістю [-й 5 ли́тров м. 5 лі́трів], кубату́рою [-й два полка́ к. на два полки́];
-ый умі́щуваний;
ВМЕСТИ́ТЬ: -и́мый ле́гко вмі́щуваний.
ВМЕЩА́ТЬСЯ захо́дити, ліз-, умі́щатися, вклада́- [не -а́ется не захо́дить +], *з.* пото́вплюва-;
-йся що заходить, умі́щуваний, укла́ду-, з-й влі́зти; **-я в карма́не** під ро́змір кише́ні, кишенько́вого ро́зміру.
ВМИГ вдух, $ф^р$ аж [новина́! Всі аж прити́хли], у блим о́ка.
ВМИНА́ТЬСЯ вда́влюватися, умина́-, вгруза́ти;
-йся вда́влюваний.
ВМУРО́ВЫВАТЬ: --й що вмуро́вує, з-й вмурува́ти, с-и вмуро́ву-, мурівни́к, мурі́вчик, $n^к$ мурува́льний + %;
-йся/-ый вмуро́вуваний;
ВМУРО́ВАННЫЙ *(у стіну) д.* вма́щений.
ВМЯ́ТИНА *(м'ятий)*ріве́ць, м'я́тина, вибо́ї-, бга́нка.
ВМЯ́ТОСТЬ м'я́тина, вда́вленість.
ВНАКРО́Й внапуск.
ВНАХЛЁСТ на́хлистом, вна́пусток, на́вперехрест, хлист-на́вхлист, хльост-на́вхльост, хрест-на́вхрест.
ВНАЧА́ЛЕ початко́м, початка́ми, при початка́х.
ВНЕ: в. вся́кого сравне́ния *г.* не до порі́вняння; **в. по́ля зре́ния** за ка́дром; **быть в. себя́** нетя́митися.
ВНЕБРА́ЧНЫЙ $б^з$ безкорова́йний, нажиро́ва-.
ВНЕВЕ́ДОМСТВЕННЫЙ *к.* невідомчий.
ВНЕДРЯ́ТЬ закорі́н/ювати, запрова́джу- /в-/;
--й що ~ює, гото́вий /покли́каний/ запрова́дити, закорі́нювач, запрова́джу-, для запрова́дження, за́йня́тий -ям, $n^к$ запрова́дливий /-а́дчий/ + %;
-йся/-ый запрова́джуваний /в-/, закорі́ню-;
ВНЕДРИ́ТЬ: в. в жизнь *о.* поста́вити на поті́к;
ВНЕДРИ́ТЬСЯ *(у серце)* n^o вколиса́тися;
-вший(ся) Ø; -вшийся закорі́нений.
ВНЕЗА́ПНО $о^к$ зна́гла.

ВНЕЗЕМНО́Й *п*° позаме́жний, позазе́м-.
ВНЕСРО́ЧНЫЙ *к.* нена́глий, нетерміно́вий.
ВНЕУРО́ЧНЫЙ неробо́чий, неслужбо́вий.
ВНЕШНЕТОРГО́ВЫЙ *(оборот)* міждержа́вний
ВНЕ́ШНОСТЬ: -тью на ви́гляд, з лиця́.
ВНИЗ наді́л, на діл, *г.* надоли́ну; **в. голово́й** дого́ри нога́ми /дри́гом/.
ВНИЗУ́ *г.* надо́лі, надоли́ні.
ВНИКА́ТЬ *(у що)* загли́блюватися, втаємни́чува-, вду́мува-, *ф.* внюхува-, добира́- до су́ті *чого*, розбира́- у *чім*, вивча́ти /прозира́- *(ду́мкою)*, осяга́- *(ро́зумом)*/ *що*, стара́тися збагну́ти /осягти́/ *що*, розбира́- на всі бо́ки *що*, *(у деталі)* вдава́тися, *о.* пірна́ти з голово́ю; **в. во всё** *ж*^м^ дохо́ди- до всьо́го; **в. во все ме́лочи** вла́зи- /лі́зти/ в усі дірки́;
--й що /*м*^н^ хто/ осяга́ ◊, загли́блюваний, гото́вий розібра́тися у *чім*, схи́льний загли́блюва- у *що*, до́йда, *п*^к^ ціка́вий; **-й во все ме́лочи /дета́ли/** ціка́вий до всіх дрібни́ць /дета́лів/, що лізе в усі дірки́;
ВНИ́КНУТЬ пірну́ти *(і збагну́-)*, *ф.* влі́з- у *що* ◊; **в. во** *что* досліди́- *що*.
ВНИМА́НИЕ *(!)* всім-всім-всі́м!, *в*^й^ *г.* по́зір!; *(вияв уваги)* ува́жливість; **спаси́бо за в.** *г.* *о*^к^ дя́кую за па́м'ять; **не принимя́я во в.** *что* без о́гляду на /не зважа́ючи на, не беручи́ до ува́ги/ *що*, не раху́ючись із *чим*; **без -ня, ноль -ия** і у́сом не веде́; **с при́стальным -ием** пи́льно-пи́льно.
ВНИМА́ТЕЛЬНО: в. следи́ть за *чем* пильнува́ти *що* /*кого*/.
ВНИМА́ТЬ слу́хати, бу́- ува́жним /зосере́дже-, зацікáвле-/;
--й що слу́ха, заслу́ханий, зосере́дже-, зацікáвле-, спо́вне- ува́ги, *(ува́ж-)* слуха́ч, *п*^к^ ува́жливий, ціка́-, ува́жний, неглухи́й до [**-й мольба́м** н. до блага́нь; **-й го́лосу се́рдца** н. до го́лосу се́рця], *о.* сама́ ува́га; **-й с интере́сом** по́вен зацікáвлення;
ВНЯТЬ *чему* *о*^к^ не зне́хтувати *що*; **не в.** *чему* зігнорува́- /зне́хту-/ *що*; **в. мольба́м** зглянутися на сльо́зи.
ВНОСИ́ТЬ *(лепту)* вклада́ти, *(на розсуд)*, подава́-, *(у текст)* запи́сува-, *(у банк)* кла́с-; **в. в** *чьё* **созна́нне** освідо́млюва- *кого*, *ф.* ту́рка- в го́лову /*к*^н^ заклада́- у свідо́мість/ *кому*; **в. де́ньги** *(за что)* плати́-, опла́чува- *що*; **в. замеша́тельство** баламу́ти-; **в. измене́ния** коре́гува́-, реформува́-; **в. нзю́миику во** *что* підпе́рчува- *що*; **в. корректи́вы** коре́гува́-, /*в ідеологію*/ *о.* міня́- акце́нти *де*; **в. напряже́нне** виклика́- напру́женість; **в. оживле́ние** *куда* розворушува- /пожва́влюва-/ *що*; **в. предложе́нне** *(по)*дава́- пропози́цію, пропо́нува́-; **в. разнообра́зие во** *что* розмаїти- *що*; **в. расстро́йство** виклика́- ро́злад; **в. р. в ряды́** лама́- ла́ви; **в. сму́ту /раздо́ры/** колоти́-; **в. уточнение** уто́чнюва-; **в. ха́ос** хаотизува́-, *р*^к^ махнозува́-; **в. я́сность** ста́ви- кра́пку над 'і', *о*^к^ упрозо́рюва-;
--й що вно́сить, з-й /покли́ка-/ внести́, *(в)*носі́й, заносі́й, *п*^к^ = %, © с-и вно́сити; **-й** *что* *ф*^р^. з *чим* у рука́х /на пле́чах, на та́ці +/ [**-й свечу́** із сві́чкою в рука́х]; **-й дополне́ния /много но́вого, усоверше́нствования, я́сность/ во** *что* покли́каний допо́вни- /збагати́- нови́ми іде́ями, удоскона́ли-, роз'ясни́-/ *що*; **-й замеша́тельство** з-й збаламу́ти-, баламу́т; **-й измене́ния** коре́ктор; **-й на рассмотре́ние** *что* а́втор /подаве́ць/ *чого*; **-й оживле́ние** з-й пожва́ви-; **-й предложе́-** подаве́ць пропози́ції, пропоне́нт; **-й све́жую струю́ во** *что* з-й відсвіжи́- *що*; **-й сму́ту /раздо́ры/** коло́тник;
-йся/-ый вно́шуваний /за-/; **-я на рассмотре́ние** пода́ваний на ро́згляд;
ВНЕСТИ: в. в протоко́л запротоколюва́ти.
ВНУ́ТРЕННИЙ нутряни́й, ну́трішній, *(- кишенью)* спі́д-, *(шов)* ви́ворот-; *(світ)* психі́чний, душе́в-, ніко́му нерозка́за-.
ВНУТРИ- серед- [середвідомчий], ендо- [ендогамія], інтра- [інтраартеріа́льний].
ВНУТРИОТРАСЛЕВО́Й *к.* середгалузе́вий.
ВНУТРИПАРТИ́ЙНЫЙ середпарті́йний.
ВНУТРИУТРО́БНЫЙ *ц*^д^ утро́бний.
ВНУША́ТЬ *(кому)* *г*^д^ вмовляти *кого*; *(думку)* уро́юва-, вбива́- в го́лову, наклика́-, інспірува́-, *ф*^р^ переко́нува- в *чім*, *(настрій)* заража́- *чим*; *(чари)* начаро́вува- *кого*; *(страх)* наганя́-, сі́я-, завдава́- *чого*, **в. му́жество** *кому* додава́- ду́ху, осмі́люва- *кого*; **в. наде́жду** вселя́- наді́ю; **в. уважённе** *кому* *ф*^р^ імпонува́- *кому*;
--й що наві́ва́, з-й наві́яти, наві́ювач, інспіра́тор, *п*^к^ наві́ювальний, наві́йливий + %, ± ВНУШИ́ТЕЛЬНЫЙ; **-й дове́рне** пе́вний, наді́й-, ва́ртий дові́ри; **-й наде́жду** обнаді́йливий, багатонаді́йний; **-й страх** страши́*(д)*ло, страхі́ття, жупел; **-й отвраще́ние** гиде́зний, гидки́м-гидки́й; **-й уваже́ние** з-й ви́клика- пова́гу; **не -й дове́рия** не гі́дний дові́ри, *(план)* побудо́ва- на піску́;
ВНУШИ́ТЬ *ф.* нашепта́ти, наворожи́-, впої́- [впо́єний тради́цією мину́лого]; **в. себе́** уро́ї- собі́, забра́- собі́ в го́лову, *г.* вмови- себе́ ◊;
ВНУША́ТЬСЯ уро́юватися, наклика́тися ◊;
ВНУШИ́ТЬСЯ защепи́тися, уро́ї- ◊;
-йся/-ый уро́юваний, наві́ю-, прище́плю-, накли́ку-, інспіро́-;
ВНУШЁННЫЙ нашіптаний, прищепле- ◊.
ВНУШЕ́НИЕ інспіра́ція, накли́кання, уро́є-, переко́н*(ув)*а-, *(чарами)* начаро́*(ву)*ва-, *п*° на́клик, *(догана)* нота́ція.
ВНУШИ́ТЕЛЬНЫЙ маси́вний, солі́д-, ґрунто́в-, імпоза́нт-, до́сить си́ль- /вели́кий/, чимале́нький, неаби́я-, ваго́мий, *ф.* ого́ яки́й!, *ф*^р^ глибо́- [**-ое впечатле́ние** -о́ке вра́ження], *(куш)* добря́чий.

ВО: в. весь рот на весь р.; **в. како́й!** отаке́нний!
ВОВЛЕКА́ТЬ втяга́ти, залуча́-, заанґажо́вува-;
-й що втяга́, з-й залучи́ти, залу́чувач, © с-и залуча́ти; **-й в беду́** призві́дця біди́;
-йся/-ый затя́ганий /у-/, залу́ча-, заанґажо́вува-.
ВОВЛЕЧЁННЫЙ втя́гнутий /за-/, заанґажо́ваний, залу́че-, $ф^р$ приче́т- до.
ВО́ВРЕМЯ: как раз в. са́ме в раз.
ВОДА́ *(стояча)* не́теч, *(під льодом на шляху)* зажо́ра, *(з якої випарюють сіль)* соля́нка; **в. на** *чью* **ме́льницу** ві́тер на чий вітря́к;
ВО́ДЫ *(стоячі)* мертвово́ддя, *(чисті)* чистово́д-, *(мілкі)* мілково́д-; **чи́стые в.** чистово́д-.
ВОДВОРЯ́ТЬ *(куди)* відпрова́дж/увати /с-/, запрото́рю-, *(в тюрму)* сади́ти; **в. поря́док** дава́- лад;
--й що ~ує, р-й помісти́ти, *(куди)* запрото́рювач, *(де)* запрова́джу-, $п^к$ = %; **-й поря́док** покли́каний да́ти лад;
-йся/-ый помі́щуваний, запрото́рю-, *(у тюрму)* відпрова́джу-, *(лад)* встано́влю-;
ВОДВОРИ́ТЬ: в. на ме́сто поста́вити на мі́сце; **в. на м. жи́тельства** спрова́ди- на о́сідок.
ВОДИ́ТЕЛЬСКИЙ шофе́рський [**-ие права́** -ські права́].
ВОДИ́ТЬ: в. дру́жбу /компа́нию/ приятелюва́ти, *г.* зна́тися, як ли́сі ко́ні; **в. хорово́д** хорово́ди-;
--й що во́дить, зви́клий /с-и/ води́ти, воді́й, вожа́й, поводи́р /про-/, провідни́к, *з.* вожді́й, $п^к$ *т.* води́льний; **-й дру́жбу /знако́мство, компа́нию/** с *кем* до́брий при́ятель /знайо́мий/ *чий*; **-й за́ нос** ошука́нець;
-и́мый ве́дений;
-вший Ø.
ВОДИ́ТЬСЯ пристава́ти /$н^г$ лига́тися/ з *ким, (за ким /- поговір/)* стели́-, іти́ [**за ней во́дятся грехи́** за не́ю сте́ляться гріхи́, за не́ю йде погові́р про гріхи́]; **в. за** *кем* власти́во *кому*; **постоя́нно в.** не перево́дитись; **как во́дится** як веде́ться; **за ним -тся привы́чка** він ма́є зви́чку; **во́дятся денькáта** бряжчи́ть у кише́ні;
-йся що пристає з *ким*, здру́жений, *(- звірів)* поди́буваний, що во́диться.
ВО́ДКА сиву́ха, $я^і$ гірка́, пі́нна, *г.* тру́нок, *д.* горі́вка, *(варена з медом)* варену́ха, *(запечена)* запіка́нка, $е^в$ ледащи́ця, живи́-, зеле́ний змій, ада́мові /бо́жі/ сльо́зи, скаже́не молоко́, скляни́й бог, *ж.* бо́жа сльоза́, *(міцна)* запри́дух; *(доморобна)* самогі́н, самого́н(ка), самогоня́ра, */з буряків/* буряча́нка; $у^з$ алкого́ль.
ВО́ДНЫЙ: -ым путём водо́ю.
ВОДОБОЯ́ЗНЬ скажени́на.
ВОДОВО́З возі́вода.
ВОДОВОРО́Т крутí́ж, нурто́висько, *(подій) ф.* вир, $о^к$ виро́вяння.
ВОДОКА́ЧКА *г.* водотя́г.
ВОДОНЕПРОНИЦА́ЕМЫЙ водостійки́й.
ВОДООТТА́ЛКИВАЮЩИЙ водовідго́нний.
ВОДОПА́Д & $п^к$ *водоспа́дний.
ВОДОПРОНИЦА́ЕМЫЙ водокрі́зький, водонестій-, $к^н$ водопрони́кливий.
ВОДОПРОНИЦА́ЮЩИЙ водопрони́кливий.
ВОДОСБРО́С $р^к$ водожбу́х.
ВОДРУЖА́ТЬ застромля́ти: **в. зна́мя** ста́ви- /застромля́- пра́пор;
--й з. що ста́вить п., © с-и підно́сити п.;
-йся/-ый підно́шуваний, ста́вле-, піді́йма- ◊;
ВОДРУЗИ́ТЬ застроми́ти ◊.
ВОДЫ́РЬ поводи́р, старчово́д, повожа́тий.
ВОЕВА́ТЬ ве́сти́ війну́, *(з ким)* бу́- в ста́ні війни́, *г.* стоя́- на вое́нній стопі́; **в. с ветряны́ми ме́льницами** про́ти ві́тру піско́м си́пати;
--й що вою́є, зви́клий воюва́ти, втя́гнутий у війну́, обтя́жений війно́ю, боре́ць про́ти *чого*, воя́к(а), воі́н, $п^к$ войовни́чий, бойови́й, $ф^р$ нескоре́ний, протибо́рчий, *о́* у ста́ні війни́; **-й наро́д** нескоре́ний на́рід, на́рід у борні́, на́рід-во́їн; **-щая сторона́** уча́сник війни́, сторона́ у війні́, супроти́вна с.; **-щие стра́ны** краї́ни у ста́ні війни́.
ВОЕННОПЛЕ́ННЫЙ бра́нець.
ВОЕННОСЛУ́ЖАЩИЙ *к.* військови́к.
ВОЕ́ННЫЙ: -ое положе́ние стан обло́ги; **-ая фо́рма** *к.* уніфо́рма, *г.* одностри́й; **в -ой фо́рме** уніформо́ваний.
ВОЖА́К: $р^в$ **вожака́** © $п^к$ вата́гів.
ВОЖА́ТЫЙ старчово́д.
ВОЖДЕЛЕ́НИЕ хіть, $н^г$ хотя́чка; **с -ием** *(дивитися)* зальо́тно, *о.* як кіт на са́ло.
ВОЖДЕЛЕ́ННО = **с вожделением.**
ВОЖДЕЛЕ́ННЫЙ ви́мріяний.
ВОЗБРАНЯ́ТЬ: --й = запрещающий;
-йся заборо́нений, недозво́ле-.
ВОЗБУЖДА́ТЬ буди́ти, розбу́ркува-, *(проти)* накру́чува-, бу́ри-, *(в серцях)* сі́я-, *(претенсії)* заявля́-; **в. гнев в** *ком* гні́ва- *кого*; **в. де́ло** заво́ди- спра́ву; **в. жа́лость к** *кому* виклика́- жаль до *кого*; **в. жела́ние /охо́ту/ в** *ком* заохо́чува- /під-, роз-/ *кого*; **в. иск = предъявлять и.**; **в. негодова́ние в** *ком* обу́рюва- *кого*;
-а́юще *(говорити)* трибу́нно ◊;
--й що збу́джує, з-й з♦, збу́дник, для збу́дження, $п^к$ збу́дливий, збу́джувальний, збу́д-, збу́рювальний /під-/ + %, баламу́т-, серцезвору́ш-, *(- му́зику)* вулкані́ч-, $п^о$ поривчу́щий, $р^в$ збу́дження, $с^к$ збу́джуй- [збу́джуй-праця]; **-й аппети́т** збу́дник апети́ту /охо́ти до ї́дла/; **-й де́ло** позива́ч, пору́шув- спра́ви; **-й жела́ние** з-й розпали́- бажа́ння; **-й интере́с** з-й заціка́ви-; **-й иск** позива́ч, позо́вник, позива́ль-; **-й отвраще́ние** з-й ви́клика- огиду; **-й подозре́ние** з-й ви́клика- підо́зру, *(ду́же)* підозрі́лий *кому*, *з.* ідозре́нний; **-й сомне́ние** сумні́вний; **-й стра́сти /горя́чку, го́н-, волне́ние/** ажіота́жний; **-й суде́бное де́ло**

(приватно) позива́ч, *(органами)* ініціа́тор судо́вої спра́ви;

-йся/-ый збу́джуваний, розпа́лю-, звору́шу- /по-/; -я ☺ запальни́й, запа́листий, $c^{к}$ -збу́дний [**самовозбужда́ющийся** самозбу́дний]; -ый *(проти кого)* настру́нчува-, підбу́рю-, під'ю́джу-, накру́чу-, розбу́рку- ◊;

ВОЗБУДИ́ТЬ: в. в *ком* **что** *г.* розхвилюва́ти в *кому* **що**;

-и́мый ле́гко збу́джуваний, $п^{к}$ збу́дливий ◊;

ВОЗБУЖДЁН: в. до кра́йности *кто* по́лум'я пала́ в *чиїй* душі́;

ВОЗБУЖДЁННЫЙ роз'я́трілий ◊;

ВОЗБУДИ́ТЬСЯ роз'я́тріти ◊.

ВОЗБУЖДЕ́НИЕ $о^{к}$ розхвильо́вання; **в состоя́нии не́рвного -ия** *(сидіти)* як на голка́х.

ВОЗВЕЛИ́ЧИВАТЬ прославля́ти, славосло́ви-, підно́си- на щит /п'єдеста́л/, кади- (тимія́м /фімія́м/) *кому*;

–й що звели́чує, з-й звели́чувати, звели́чник, велича́ль-, для звели́чення, $п^{к}$ велича́льний, возвели́чливий + %;

ВОЗВЕЛИ́ЧИВАТЬСЯ $о^{к}$ величатися;

-йся/-ый (во)звели́чуваний, просла́влю-, підно́шу- на щит /п'єдеста́л/.

ВОЗВЕЩА́ТЬ оголо́ш/увати /про-/, голоси́-, $у^{р}$ вісти́-, вістува́-;

–й що ~ує, сповісти́тель, (про)ві́сник, $п^{к}$ провісний, $р^{к}$ вістівни́й; **-й нача́ло** заспівни́й;

ВОЗВЕСТИ́ТЬ ознайми́ти ◊.

ВОЗВОДИ́ТЬ: в. в геро́и героїзува́ти; **в. в зако́н** узако́нюва-; **в. в при́нцип** узасаднювати, визнава́- за при́нцип, оберта́- у при́нцип; **в. в ранг** вивищува- до ра́нгу; **в. в сте́пень** підно́си- до сте́пеня, *г.* степенува́-; **в. напра́слину на** зво́ди- на́клеп на; **в. обвине́ние на** *них* винува́- *їх*;

–й що зво́дить, за́йнятий зве́денням, с-и зводи́ти, будівни́к *чого*, $р^{к}$ зводі́й, $п^{к}$ = **строящий**; **-й в куми́ры** кумиротво́рець; **-й обвине́ние** /**пеню́**/ = **обвиняющий**;

-йся/-и́мый зво́джуваний, споруджу-, будо́-, *(до вищого степеня) м.* підно́шу-;

ВОЗВЕСТИ́ *(житло) ф.* зіп'я́сти, відбе́хка-.

ВОЗВРА́Т *(боргу)* відданя́.

ВОЗВРА́ТНЫЙ $о^{к}$ наза́дній, *(тиф)* на́воротний; **на -ом пути́** по доро́зі наза́д.

ВОЗВРАЩА́ТЬ (по)верта́ти, *(собі своє)* відзи́скува-; **в. к жи́зни** воскреша́-;

–й що верта́, $з^{г}$-й поверну́ти, $п^{к}$ поворо́тні[и]й, $к^{н}$ поверта́льний, © з по́воро́том, поверта́ючи; **-й к жи́зни** воскреси́тель; **-й свобо́ду** визволи́-;

ВОЗВРАЩА́ТЬСЯ заверта́тися ◊; **в. на кру́ги своя́** верта́тися на кру́ги своя́;

-йся/-ый пове́ртаний, по́воро́тець, $п^{к}$ поворотни́й; **-я** що поверта́ється, $з^{м}$-й поверну́тися, на доро́зі наза́д /додо́му/, *(тиф)* $м^{а}$ на́воротливий, $р^{к}$ бумера́нговий, $с^{к}$ -бумера́нг [**-щаяся пружи́на** пружи́на-бумера́нг]; **-я к жи́зни** воскре́шаний, воскре́шува-, відро́джува-, $о^{к}$ воскресе́н-; **-я к пробле́ме** гото́вий воскреси́ти пробле́му; **-я с бе́рега** $м^{о}$ відпускни́к з бе́рега; **-щееся созна́ние** відро́джувана свідо́мість;

ВОЗВРАТИ́ТЬСЯ: в. восвоя́си /несо́лоно хлеба́вши/ верну́тися, з'ївши о́близня;

-вшийся пове́рнений, Ø.

ВОЗВРАЩЁНЕЦ по́воро́тець, $к^{н}$ пове́рнен-, поверта́н-.

ВОЗВЫША́ТЬ виви́щувати, *(дух)* ушляхе́тню-; **в.** *кого* **в чьих глаза́х** виви́щу- *кого* пе́ред ким;

ВОЗВЫША́ТЬСЯ височі́ти, тяг(ну́)тися до не́ба, $п^{о}$ па́горби-, *(над ким)* виви́щува-;

–й що підно́сить, з-й підне́сти́, зви́клий /с-и/ підно́си-, $п^{к}$ /намір/ шляхе́тні(и)й, висо́кий, вели́чний, $о^{к}$ в-не́бо-клич-, високоле́т-, високоду́м- ± **вдохновляющий**;

-йся/-ый виви́щуваний, підно́шу-; **-я** що височіє, розтя́гнутий до не́ба, го́рдий своє́ю висото́ю, $п^{к}$ небося́жний, підхма́р-, $о^{к}$ підно́систий;

ВОЗВЫ́СИТЬСЯ зійти́ на Олі́мп, ста́- /підня́тися/ на п'єдеста́л; **в. в** *чьём* **мне́нии** ви́рости в *чиїх* оча́х;

-вший(ся) Ø; **-я** $к^{н}$ ви́вищений,.

ВОЗВЫШЕ́НИЕ *(що)* ви́мостка, *(чиє)* ви́вищення.

ВОЗВЫ́ШЕННО *о.* на висо́кій но́ті.

ВОЗВЫ́ШЕННЫЙ *(- мрії)* високоле́тний, надхма́р-, високося́ж-, $ф^{р}$ несуе́т-, $у^{р}$ возне́се-, *(- місце) д.* висо́ч-, *(- думку)* висо́кого польо́ту, *г.* $п^{о}$ підне́слий.

ВОЗВЫ́ШЕННОСТЬ горбо́вина, *(думок)* висо́кість, вели́чн-, $у^{р}$ возне́сен-.

ВОЗГЛАВЛЯ́ТЬ: в. ше́ствие ве́сти пере́д;

–й що очо́лює, покли́каний очоли́ти, голова́, ватажо́к, провідни́к, керів-, (поста́влений) на чолі́, $п^{к}$ головни́й, провідни́й, чі́льний;

-йся/-ый очо́люваний /на чолі з/ *ким*.

ВОЗГЛАША́ТЬ вигу́кувати;

–й = **восклицающий**.

ВОЗГОРА́ТЬСЯ: -йся що займа́ється, з-й займа́ти-, $п^{к}$ займи́стий, спалаху́щий; **-я жела́нием** о-го́ртаний /по́йма-/ бажа́нням.

ВОЗДАВА́ТЬ *(за добро)* плати́ти, нагоро́джува- *кого*, *(за гріхи)* кара́-; **в. по́чести** *кому* склада́- ша́ну *кому*, вшано́вува- *кого*;

–й що воздає + **дающий**; **-й благода́рность** вдя́чний, © склада́ючи подя́ку; **-й до́лжное /по́чести/** що вшано́вує, $п^{к}$ шанува́льний, © віддаю́чи нале́жне; **-й по́чести = оказывающий п.**;

-йся/-мый возда́ваний /від-/, пла́че-.

ВОЗДАЯ́НИЕ $о^{к}$ возда́ча.

ВОЗДВИГ/А́ТЬ: –й(ся) > ВОЗВОДИТЬ;

~**НУТЬ:** ~**ший на костя́х** © звівши на кістка́х.

ВОЗДЕВА́ТЬ: в. ру́ки простяга́ти вгору ру́ки;

--й ру́ки = вздевающий рукн.

ВОЗДЕ́ЙСТВИЕ *ф^р* тиск [**под -ем** під -ом].

ВОЗДЕ́ЙСТВОВАТЬ справля́ти дію, *(уперто)* ти́сну-;

--й що діє, з-й спра́вити дію ◊, *п^к* дійови́й, **-й гру́бой си́лой** зви́клий діяти гру́бою си́лою; **-й си́лой приме́ра** з-й бу́- за при́клад; **± влияющий, действу-**;.

ВОЗДЕ́ЛЫВАТЬ: --й що обробля́ ◊, з-й оброби́ти, за́йня́тий обро́бкою, обро́блювач, обро́бник, *п^к* обро́блювальний + %;

-йся/-ый обро́блюваний, *(- рослини)* виро́щу-.

ВОЗДЕРЖА́НИЕ, ВОЗДЕ́РЖАННОСТЬ повзде́рхливість, повстри́мли-, *к.* по́вострим.

ВОЗДЕ́РЖАННЫЙ повзде́рхливий, повсти́м-.

ВОЗДЕ́РЖИВАТЬСЯ: в. при голосова́нии ие голосува́ти, утри́муватися від голосува́ння;

-йся що утри́мується, з^м-й утри́матися, *п^к* зде́рхливий, *г.* повзде́рхли-; **-я от выска́зываний** © волі́ючи ие висло́влюватися, скупи́й на слова́; **-я от еды́** що по́стить, пі[о́]сник;

ВОЗДЕРЖА́ТЬСЯ зумі́ти стри́матися; **в. при голосовании** утри́ма- від голосува́ння;

-вшийся Ø.

ВО́ЗДУХ: в. – мо́жно опьяне́ть! пові́тря – хоч пий!.

ВОЗДУШНОЗАКА́ЛИВАЮЩИЙСЯ гарто́ваний пові́трям.

ВОЗДУ́ШНЫЙ *(ефірний)* легки́й-легі́сінький; *(- електролінію)*назе́мний, *(- вино)* легкобри́з-, *(стеження)* © з пові́тря [**-ое иаблюде́ние** сте́ження з п.]; **-ая похо́дка** легка́*(*-легі́сінька*)* хода́; **-ые за́мки** *к.* захма́рні за́мки.

ВОЗЗРЕ́НИЕ опіиія.

ВОЗИ́ТЬ: --й що во́зить, с-и возити, призна́чеиий /з^м-й/ заво́зи-, візни́к, возі́й, *п^к т.* вози́льний; **хорошо́ -й** везу́чий;

-йся¹/-и́мый во́жений.

ВОЗИ́ТЬСЯ² колоти́тися, товк-́, крути́-, по́рпати*(*ся*)*, шпо́ртатися, *(в чому)* куйо́вди-, *д.* ґу́здра-; **в. с** ***чем*** розво́ди- з;

-йся² що товче́ться ◊, зви́клий /с-и/ товкти́-, шпо́ртало, *п^к* вовтузливий; **± копошащийся**; **-я с** ***чем*** заклопо́таний *чим*.

ВОЗЛАГА́ТЬ *о^к* сполягáти; **в. иа** ***кого*** здава́- иа; **в. наде́жды** ма́- надію, *ф^р* роби́- ста́вку; **в. иа себя́** бра́- иа свої́ пле́чі; **ие -а́й иллю́зий иа то, что** *ф.* ти не диви́ся, що;

--й що поклада́, уповнова́жений /з^м-й/ покла́сти, поклада́ч, © поклада́ючи; **-й зада́иия** доручи́тель завда́нь; **-й наде́жды иа** з надіями на; **-й отве́тственность** поклада́ч відповіда́льности;

-йся/-ый кла́дений, покла́да-, дору́ча- ◊;

ВОЗЛОЖИ́ТЬ *з.* сположи́ти; **в. вину́ иа** ***кого*** звинува́ти- *кого*; **в. на себя́ обя́занность** взя́- на се́бе /*ф.* на свою́ го́лову /ши́ю/ пови́нність /обо́в'язок/.

ВО́ЗЛЕ: в. бе́рега при бе́резі; **в. стола́** при столі́.

ВОЗЛОЖЕ́НИЕ: с -ием на ***кого*** покла́вши на *кого*, доручи́в- *кому*.

ВОЗЛЮ́БЛЕННЫЙ облю́блений, облюбе́нник;

ВОЗЛЮ́БЛЕННАЯ *о.* да́ма се́рця.

ВОЗМЕЩА́ТЬ *(шкоду)* кмпенс/ува́ти, попо́вню-.

--й що ~у́є ◊, з-й /з^м-й, з^г-й/ покри́ти, відшкодівни́к, покрива́ч, для покриття́, *п^к* = %, *р^к* відшкодо́вчий, відшкодівни́й; **-й уще́рб /убы́тки/** платни́к відшкодо́вання /компенса́ції/;

ВОЗМЕЩА́ТЬСЯ *п^-о* реваншува́тися ◊;

-йся/-ый відшкодо́вуваний /відшкоду́-/, покри́-, попо́вню-, опла́чу-, компенсо́-, надолу́жу- ◊;

ВОЗМЕСТИ́ТЬ: -и́мый ле́гко покри́ваний, *к^н* відшкодівни́й;

ВОЗМЕЩЁННЫЙ покри́тий, опла́чений ◊.

ВОЗМЕЩЕ́НИЕ: в в. /для -ия/ убы́тков на покриття /відшкодо́вання, *с^о* відшкодува́-/ втрат.

ВОЗМО́ЖНО можли́ва річ, *ф^р* ма́буть, чи не [**он, в., спро́сит** він, м., чи не спитає], *ж^м* диви́сь [**ра́но, в., бу́дут** ра́но, д., бу́дуть], гляди́ [**и в. доучнтся** і г., доу́читься]; **вполне́ в.** мо́же й так;

ВОЗМО́ЖНЫЙ *(жених)* *к^н* потенці́йний.

ВОЗМО́ЖНОСТЬ змо́га, наго́да [**име́ть в.** ма́ти наго́ду]; **нет (никако́й) -ти** го́ді, нема́ як; **не́ было -ти** го́ді було́, ие було́ як; **по -ти** як є иаго́да, як*(*о*)*мога, *г^д* як змо́га, якщо́ вда́стъся; **по -ти вы́ше /у́же +/** якмо́га ви́ще /ву́жче +/.

ВОЗМУЖАНИЕ *г.* до́ріст; **го́ды -ния** *г.* дороста́ючі ро́ки.

ВОЗМУЩА́ТЬ обу́рювати, *(плесо вод)* бу́рити;

--й що обу́рює, з-й обу́рити, підбу́рювач /з-/, баламу́т*(*а*)*, коло́тник, *п^к* обу́рливий /з-, під-/, баламу́тли-, *т.* збу́рювальний, *р^в* збу́рення, **± волнующий;**

ВОЗМУЩА́ТЬСЯ *о.* кипі́ти душе́ю ◊;

-йся/-ый збу́рюваний /о-/, сколо́чу-, збаламу́чу-, коло́чений, баламу́че-; **-я** що обу́рюється, обу́рений, *(ким)* по́вен обу́реиня до *кого*.

ВОЗНАГРАЖДА́ТЬ *(*ви*)*нагоро́джувати, дава́- нагоро́ду. *(за зло)* відпла́чу-; **-ди́ Госпо́дь!** Біг запла́ть!;

--й що дає и., покли́каний иагороди́ти, даве́ць нагоро́ди, *п^к* = %, © даючи́ нагоро́ду;

-ый *(*ви*)*нагоро́джуваний, відця́чу-;

ВОЗНАГРАДИ́ТЬ: -вший Ø.

-и́мый ле́гко нагоро́джуваний /відця́чу-/.

ВОЗНАГРАЖДЕ́НИЕ пре́мія, пла́та, компенса́ція.

ВОЗНАМЕ́РИВАТЬСЯ наці́лювати-, ма́ти на́мір;

-йся що ма́є н., иаці́лений, рі́ше-, запа́ле- иа́міром, *г.* наста́вле-, *п^к* гото́вий, *о.* з иа́міром;

ВОЗНАМЕ́РИТЬСЯ за*(*по*)*взя́тися, загорі́- иа́міром, забра́ти *(*собі́*)* в го́лову, узя́- собі́ ду́мку;

-вшийся гото́вий, Ø.

ВОЗНЕСЕ́НИЕ *n°* в-небо-взя́ття.

ВОЗНИКА́ТЬ *(в думці)* виринáти, сплива́-, *(не в думці)* /на-/, зав'я́зуватися, *г.* насува́-, *фᴾ* захо́дити [**-а́ет опа́сность /необходи́м-** +/ -ить небезпе́ка /потре́ба +/]; **в. в воображе́нии** уявля́тися; **в. в созна́нии** заро́юва- в голові́; **-а́ет вопро́с** *г.* насува́ється пита́ння;

--**й** що виника ◊, *(цілко́м)* нови́й, до́сі неспостере́жений, *(в уяві)* уя́влюва-, виро́ю-, наро́джу- /за-/, *і.* новотві́р, *nᴷ* новоя́влений, *фᴾ* можли́вий [**-й при хране́нии** м. під час зберіга́ння], *кᴴ* виника́льний, *n⁻°* = **-икший**; **внеза́пно -й** раптóвий, з раптóвим почáтком; **-й в па́мяти** уя́влюваний, заро́ю- у па́м'яті;

ВОЗНИ́КНУТЬ *з.* скла́стися [**-кнет недово́льство** складе́ться недого́да], *г.* заіснува́ти [**-ик кри́зис** -ла кри́за], *фᴾ* зайти́ [**-ик спор** зайшла́ супере́чка] ◊; **-нет** *фᴾ* бу́де [**-нет пожа́р** б. поже́жа]; **е́сли –ет необходи́мость** якщо́ за́йде потре́ба /бу́де тре́ба/, *жᴹ* як до *чого* прийдеться;

-и́кший поста́лий, ви́ник-, *n°* нововста́-, *(в думці)* ви́зрі-, Ø; **-й в воображе́нии** уя́влений.

ВОЗНИКНОВЕ́НИЕ: при -ии *фᴾ* у ра́зі [**при -ии пожа́ра** у р. поже́жі].

ВОЗНОСИ́ТЬ ста́вити /підно́си-/ над усіма́, *(молитву)* зано́си-, твори́-, *уᴾ* возсила́-, возно́си-;

--**й** що підно́сить, з-й /покли́ка-/ підне́сти́, *nᴷ* = %, © с-и возсила́-; **-й до небе́с** схи́льний підно́си- до небе́с; **-й моли́твы** з палко́ю моли́твою, палки́й молі́льник;

-йся/-и́мый підно́шуваний /за-/, возси́ла- ◊; **-я** небося́жний, вго́руйду́чий, вгорубі́жний, *кᴴ* сублімати́в-; **-я ввысь** у небося́жному ле́ті;

ВОЗНЕСТИ́ *(на дусі)* *уᴾ* возви́сити; ◊.

ВОЗНОСИ́ТЬСЯ *уᴾ* возно́сити- /під-, з-, ви-/, *(- душу)* рости́ вго́ру, *(на небо)* возліта́- /з-/; *фᴾ* ви́соко не́сти́ся; *(над чим)* става́ти над; & *і.* *вознесі́ння;

ВОЗНЕСТИ́СЬ: в. ду́хом помолоді́ти се́рцем.

ВОЗНЯ́ *оᴷ* вовтузня́, *(метушня)* ре́йвах.

ВОЗОБЛАДА́ТЬ > ОБЛАДАТЬ.

ВОЗОБНОВЛЯ́ТЬ *(бесіду)* почина́ти зно́ву;

--**й** що поно́влює, зᴳ-й понови́ти, за́йня́тий відно́вленням, поно́влювач /від-/, *nᴷ* відно́влювальний + %, *рᴷ* відно́вчий, ± **восстана́вливающий**;

-йся/-ый поно́влюваний /від-/, *nᴷ* на́воротливий;

ВОЗОБНОВИ́ТЬ: -вший(ся) Ø; **-я** відно́влений /по-/;

-и́мый з-й віднови́тися, відно́вни́й, ле́гко відно́влюваний.

ВОЗРАЖА́ТЬ ма́ти про́ти, пере́чи- /*р.* –тися/;

--**й** що ма́є п. ◊, гото́вий запере́чити, схи́льний запере́чува-, супере́чник, заперечувач, спростову-, із запере́ченням на уста́х, *nᴷ* запере́чливий, *рᴷ* спростовчий; **-й** *кому* незгі́дний з *ким*; **-й про́тив** *чего* незгі́дний з *чим*.

ВО́ЗРАСТ: преде́льный в. кра́йній вік; **в -те** ві́ком [ві́ком до трьох літ], *фᴾ* ма́вши [**в -те пяти́ лет** ма́вши 5 ро́ків]; **челове́к в -те** вже немолоди́й, лі́тній чолові́к /люди́на/; **в пожило́м -те** на /під/ ста́рість; **в зре́лом -те** в літа́х; **соотве́тственно -ту** по літа́х; **по -ту** завста́ршки, ві́ком, *(добирати)* відпові́дно до ві́ку; **по своему́ -ту** 1. свої́м ві́ком, 2. на свої́ літа́.

ВОЗРАСТА́НИЕ *фᴾ* ро́зріст.

ВОЗРАСТА́ТЬ збі́льшуватися;

--**й** що зроста ◊, збі́льшуваний, наро́щу-, щора́з бі́льший /ви́щий, ду́жчий +/, *nᴷ* росту́-, *т.* висхідни́й, вгорубі́ж-, *сᴷ* зроста́й- [зроста́й-протест], ± **восходя́щий**; **-щие тре́бования** щора́з ви́щі вимо́ги;

ВОЗРАСТИ́ *(- ціни)* підско́чити; ◊;

-о́сший зро́слий /під-/, Ø;

ВОЗРОЖДА́ТЬ воскреш/а́ти, відро́джува-;

--**й** що ~а́ ◊, з-й відроди́ти, відро́джувач, *уᴾ* воскреси́тель, *nᴷ* воскре́сний, *рᴷ* відро́дницький + %;

-йся/-ый відро́джуваний; **-я** *рᴷ* воскресу́щий, воскресе́нний, ренеса́нс-, ренеса́нсовий, відро́дли-;

ВОЗРОДИ́ТЬСЯ *(- флору)* *n°* відзелені́ти; ◊.

ВО́ЗЧИК ху́рман.

ВОЗЫМЕ́ТЬ: -вший де́йствие що поді́яв, *о.* з реа́льним на́слідком.

ВОИ́НСТВУЮЩИЙ войовни́чий.

ВОИ́СТИНУ воі̯стину, *(на початку мови)* *фᴾ* так таки́, *(в кінці мови)* еге-ге́-ж!.

ВОЙНА́ *n°* погуля́ння [криваве п.].

ВОЙТИ́ > ВХОДИТЬ.

ВОКЗА́Л *г.* двіре́ць.

ВОКРУ́Г довкру́ж, *(кого)* *оᴷ* по́обіч; **в. да о́коло** навкружки́, *рᴷ* ко́лом /ко́лом-ко́лом/ і навко́ло.

ВОЛ *(великий)* бу́йвол; *мᴴ* *оᴷ* воло́ве;

ПО-ВОЛО́ВОМУ воля́че, по-воля́чому.

ВОЛЕВО́Й вольови́тий.

ВОЛЕИЗЪЯВЛЕ́НИЕ: путём -ия во́льною во́лею.

ВОЛЕЙБО́Л *г.* відби́ванка.

ВОЛК: как -ка́ ни корми́, он в лес смо́трит во́вка у плуг, а він у луг, хоч як во́вка году́й, він у ліс ди́виться.

ВОЛКОДА́В во́вчур.

ВОЛНЕ́НИЕ *(соціяльне)* *іᶜ* зру́шення.

ВОЛНИ́ТЕЛЬНЫЙ потерпа́льний, пережива́ль-.

ВОЛН/ОВА́ТЬ бенте́жити, хвилюва́-, розбенте́жува-, *о.* бра́- за се́рце /ду́шу/; **в. до глубины́ души́** переверта́- все всере́дині, добира́тися до се́рця; **не -ует** *кого* голова́ не боли́ть *кого*;

--**й** що хвилю́є ◊, з-й схвилюва́ти, *nᴷ* бенте́жливий, бенте́жний, серцезвору́ш-, животрепе́т-, захо́пливий, гостроціка́-, *с.* збу́рли-, бунтівли́-, *оᴷ* розвору́шли-, *(- тему)* пеку́чий, *(стиль)* ліри́чний, емоці́й-, вогне́н-, *зᴴ* хвилю́ючий + %; **-щие собы́тия** гостроціка́ві поді́ї; ± **возбужда́ющий**;

~ующе розхвильо́вано /с-/ ◊, аж за се́рце бере́;
ВЗВОЛНОВА́ТЬ розбенте́жити /з-/, звору́ши-, збу́ри-, розбу́рха- ◊, *о.* опали́- се́рце, *(до глибин и душі)* діста́-, переверну́- все всере́дині, *(море)* збуру́ни-;
-вший(ся) Ǿ; **-я** схвильо́ваний /роз-/, розбу́рха-, збу́ре-, збенте́же- /роз-/, звору́ше-, *(- море)* збуру́не-, Ǿ;
ВЗВОЛНО́ВАННЫЙ розбенте́жений ◊;
РАЗВОЛНОВА́ТЬ переверну́ти ду́шу *кому* ◊;
ВОЛНОВА́ТЬ(СЯ) *(- море)* буру́нити*(ся)*;
ВОЛНОВА́ТЬСЯ *о.* уболіва́ти /умліва́-/ се́рцем, мі́сця собі не знахо́ди- ◊;
-йся занепоко́єний, збенте́же-, розвору́ше-, збу́дже-, розтриво́же-, розхвильо́ва-, знервова́-, *(океан)* розбу́рха-, збу́ре-, кипу́чий, *о*ᵏ хвильови́тий, *(- море)* буру́нис-;
РАЗ♦♦♦СЯ зворохо́битися, діста́ти тре́му ◊;
-вшийся розхвильо́ваний, *(океан)* розбу́рха-, розбуру́не- /з-/, ☺ ра́птом таки́й розбу́рха-, з переве́рнутою /◊/ душе́ю.
ВОЛНООБРА́ЗНЫЙ хвиля́стий.
ВОЛОКНИ́СТИЙ *з.* ли́куватий.
ВО́ЛОКОМ по́повзом, пла́зом, по́човгом, по́сувом, по́волоцьки, со́вом.
ВОЛОСА́ТЫЙ *я*ⁱ волоха́ч; **в. челове́к** волоса́тик.
ВОЛОСИ́СТЫЙ волоха́тий.
ВОЛОСОВИ́ДНЫЙ волоскува́тий.
ВО́ЛОСЫ *з*ᵇ во́лос [**побеле́ли в.** побілів в.], *(на виду)* за́ріст.
-ВОЛО́СЫЙ: золото/волосий /срі́бно~, сиво~ +/.
ВОЛОЧИ́ТЬ: --**й** 1. що тягне, 2. що /*м*ᴴ хто/ воло́чить, с-и волочи́ти, р-й проволочи́-, волочи́льник, волочі́й, *п*ᵏ волочи́льний.
ВОЛОЧИ́ТЬСЯ дибуля́ти, ди́ба-, пле́стися, *г.* воліктися, *(за жінками) о.* пуска́- в зальо́ти;
-йся 1. **плетущийся** + шканди́ба, *п*ᵏ /*- крок*/ черепа́шачий, *о.* дибу́ль-дибу́ль; **-щаяся похо́дка** хода́ як-не-своїми-ногами, хода́ шканди́би; 2. що воло́читься, зви́клий волочи́тися, *і.* хвіст, зальо́тник, залицяль-, джигу́н, баламу́т(а), швидки́й на зальо́ти, *с*ᵒ довела́с.
ВОЛО́ЧЬ: **-ку́щий** що тя́гне *(*по землі*)*.
ВОЛХВОВА́НИЕ відьмува́ння, волшба́ → ворож-́, *г.* ворожби́тство.
ВОЛШЕ́БНЫЙ магі́чний, чаклу́нський, відьма́чий, чароді́йний, *г.* ворожби́тський
ВОЛШЕ́БСТВО: **бу́дто по -ству** на́че по щу́чому велі́нню.
ВОЛЫ́НЩИК волинка́р.
ВОЛЫ́НЬ: **жи́тель -ы́ни** волиня́к.
ВО́ЛЬНИЧАТЬ дозвол/я́ти собі;
--**й** що ~я́ с., схи́льний ♦, *с.* сваві́льник, сваво́лець.
ВО́ЛЬНО! *в*ᴴ спочи́нь!.
ВОЛЬНОДУ́МСТВОВАТЬ *с*ʸ дисиде́нтствувати;
--**й** що вільноду́мствує, зви́клий ~ствувати, вільноду́мець, дисиде́нт, *п*ᵏ ~ний, *р*ᵏ вільноду́мчий, вільноми́сний, *с.* герети́ч-, *с*ᵒ єретн́ч-.
ВОЛЬНООПРЕДЕЛЯ́ТЬСЯ: **-йся** доброво́лець, *п*ᵏ/*і.* охо́чий.
ВОЛЬНОПРАКТИКУ́ЮЩИЙ *(лікар)* з прива́тною пра́ктикою.
ВО́ЛЬНОСТЬ *(у стосунках)* панібра́тство;
ВО́ЛЬНОСТІ *і*ᶜ привіле́ї.
ВО́ЛЬНЫЙ неуя́рмлений, *(вибір)* непримусо́вий; **-ые движе́ния** *г.* ру́ханка; **ка́ждый во́лен в свои́х посту́пках /сужде́ниях/** ко́жен ма́є во́лю у своїх ді́ях /по́глядах/, *о.* во́льному – во́ля; **от -ого** їж-не-хо́чу, бери́-не-хо́чу, від пу́за, хоч залийся; **по -ому на́йму** вільнона́йманий.
ВО́ЛЯ *(народів)* свобо́да, незале́жність, *ф*ᴾ ла́ска [**на –лю Бо́жью** на Бо́жу -ку], *(рабам)* ви́зволення, зві́льне-, *(птахам)* благода́ть, лахва́; **в. Ва́ша** як собі хо́чете; **си́ла -ли** вольови́тість; **с бо́льшой си́лой -ли** вольови́тий; **-ей-нево́лей** хо́ч(еш)-не-хо́ч(еш), ра́д(а)-не-ра́д(а), ра́ді-не-ра́ді, *о.* хіба́ хо́чеш? – му́сиш!; **-ею су́деб** во́лею Провиді́ння, Провиді́ння хоті́ло, щоб...; **по -ле слу́чая** во́лею ви́падку.
ВОН *ф*ᴾ аж [**вы́нес в. за дверь** ви́ніс аж за две́рі], *ф.* киш [**в. отсю́да!** к. зві́дси!]; **в.** *(***оно́***)* **что!** так ось у чім річ!; **в. там** о́нде, *(о)*та́м-о́; **в. туда́** туди́-о́; **из ря́да в. выходя́щий** нечу́ваний, фантасти́ч-, несосві́тен-, несотворе́н-, несві́тній, що перехо́дить усі ме́жі.
ВО́НА *жс*ᴹ аж он [**во́на где /ско́лько +/** аж о́н де /скі́льки +/].
ВОНЗА́ТЬ впин/а́ти *д*ᵏ /уп'ясти́/, вганя́- /за-/;
--**й** що ~а́, колі́й, © вганя́ючи;
ВОНЗА́ТЬСЯ: **в. сверло́м** *о*ᵏ всве́рдлюватися;
-йся/-ый устро́млюваний, уштри́ку- ◊;
ВОНЗИ́ТЬ *(ніж)* всади́ти, вгороди́-, затопи́-.
ВОНЮ́ЧКА *з*ᵒ тхір, скунс, *(газета)* смердюха́.
ВОНЯ́ТЬ недо́бре па́хнути, дава́- за́пах; **не е́ла душа́ чесноку́, так и не -я́ет** не їла душа́ часнику́, не бу́де й смерді́ти;
--**й** що смерди́ть, просме́рджений, *п*ᵏ смердю́чий, ☺ тхір, смердю́х, *о.* з недо́брим за́пахом;
ЗАВОНЯ́ТЬСЯ засмерді́тися;
-вшийся засмерді́лий, засме́рджен-, Ǿ;
ПРОВОНЯ́ТЬСЯ протхну́ти, просмерді́тися;
-вшийся просмерді́лий ◊.
ВООБРАЖА́ТЬ *о*ᵏ фантазува́ти, кла́с- /бра́-/ в го́лову, ба́чи- в ду́мці /уя́ві/, *ф*ᴾ собі ду́ма- [**что ты -а́ешь?** що ти собі ду́маєш?];
--**й** що уявля́, захо́плений фанта́зіями, бага́тий ду́мкою; **-й о себе́** висо́кої ду́мки про се́бе;
-ый уя́влюваний, *п*ᵏ фантазі́й-, уя́в-, га́да-, фікти́в-, *г.* сповид-;
ВООБРАЗИ́ТЬ забра́ти /взя́-/ собі в го́лову ◊;
-и́мый ле́гко уя́влюваний, *п*ᵏ уявле́нний.
ВООБРАЖЕ́НИЕ: **с бога́тым -ием** *п*ᵒ бага́тий*

ду́мкою.
ВООБЩЕ́-ТО загало́м, (що)пра́вда, $ф^р$ наспра́вді, в ді́йсності, здебі́льшого, пра́вду /по пра́вді/ каза́вши, щи́ро ка́жучи.
ВООДУШЕВЛЕ́НИЕ ентузія́зм, насна́га.
ВООДУШЕВЛЁННО з ентузія́змом.
ВООДУШЕВЛЁННЫЙ>ВДОХНОВЁННЫЙ.
ВООДУШЕВЛЯ́ТЬ окри́л/ювати, насна́жу- додава́ти ду́ху, підно́си- на ду́сі, запа́люва- (се́рце), носи́- мов на кри́лах;
--й що ~ює, р-й запали́ти, $п^к$ надиху́щий, запалю́-, пориву́-, насна́жливий, снагови́тий, снажли́вий, $ф^р$ па́фосний, творчо^кри́лий, $г^д$ порива́ючий + %;
ВООДУШЕВЛЯ́ТЬСЯ воскреса́ти душе́ю ◊;
-йся/-ый нади́х(ув)аний, запа́люва-, окри́лю-, насна́жу-, підно́шу- на ду́сі, © чу́ючи кри́ла;
ВООДУШЕВИ́ТЬСЯ окрили́тися, $п^о$ почу́ти кри́ла; **-и́лся** ***кто*** ви́росли кри́ла в *кого*.
ВООРУЖА́ТЬ збро́їти, озброюва-, *(технікою)* обла́днува-, оснащува-, *(словесно)* настре́нчува-;
--й що озбро́ює ◊, з-й о♦, с-и озбро́ю/ва-, ~вач, обла́дну-, настре́нчу-, $п^к$ озбро́йчий /-ний/ + %;
-йся/-ый 1. збро́єний, озбро́юва-, 2. обла́дну-, настре́нчу-; **-я терпе́нием** гото́вий терпі́ти;
ВООРУЖИТЬ ви́зброїти ◊;
ВООРУЖИ́ТЬ(СЯ): **-вший(ся)** Ø; **-вшийся** озбро́єний, $п^к$ повнозбро́йний;
ВООРУЖЁННЫЙ ви́зброєний ◊; **в. с головы́ до ног** в. як до бо́ю /з голови́ до ніг/
ВООРУЖЕ́НИЕ: в по́лном -нии при всій збро́ї.
ВОО́ЧИЮ вочеви́дь, *(уздріти)* $ф^р$ на свої о́чі.
ВО-ПЕ́РВЫХ..., ВО-ВТОРЫ́Х 1. це раз..., це два, 2. одне́ (те), що... дру́ге (те), що, 3. це раз, а дру́ге [**во-п. я лёг, во-в. – засну́л** 1. я ліг – це раз, засну́в – це два, 2. одне́, що я ліг, дру́ге, що засну́в, 3. я ліг – це раз, а дру́ге – засну́в]; **во-п...., во-в...., в-тре́тьих...**, *(на початку мови)* раз..., дру́ге..., тре́те....
ВОПИ́ТЬ вола́ти, де́р- го́рло, ґвалтува́-, лементува́-, $о^к$ лементі́-; **в. без умо́лку** визо́йкува-;
--й що вола́, крику́н, зви́клий /с-и/ ♦, горлоде́р, *г.* гала́й(ко), *о.* із кри́ком /зо́йк-/, ± **кричащий**; **-й благи́м ма́том** розрепето́ваний, з ди́ким криком;
ЗАВОПИ́ТЬ *(різко)* галасну́ти.
ВОПИЯ́ТЬ крича́ти, вола́-;
-ю́щий $з^м$-й завола́ти, *(факт)* кричу́щий, ☺ = **вопящий**; **го́лос -его в пусты́не** крик /го́лос/ крикуна́ в пусте́лі /пусти́ні/.
ВОПЛОЩА́ТЬ втілювати; **в. в жизнь** *г.* переводи- в життя́;
--й що втілює, покли́каний /з-й/ втіли́ти, втілювач, $п^к$ $р^к$ втільчий + %, $р^в$ втілення *чого* [**-й ха́ос** в. ха́осу], © втілюючи;
-йся втілюваний; ± ОЛИЦЕТВОРЯТЬ;
ВОПЛОТИ́ТЬ: в. в жизнь покли́кати до життя́;
ВОПЛОТИ́ТЬСЯ: в. в *кого о.* влізти в *чию* шку́ру; **в. в бро́нзе** забронзові́ти; ◊;
ВОПЛОЩЁННЫЙ: -ая му́дрость втілена му́дрість, $ж^м$ (там) таки́й му́дрий, таки́й му́дрий.
ВОПЛОЩЕ́НИЕ: в. поко́рности втілена поко́ра, *о.* покі́рний як теля́, $ж^м$ (там) таки́й покі́рний, таки́й покі́рний.
ВОПЛЬ зо́йк;
ВО́ПЛИ зо́йкіт.
ВОПРЕКИ́ $ф^р$ ми́мо; **в. всему́** по́при все, $ф^р$ такі́ [**в. всему, он пришёл** він т. прийшо́в]; **в. вы́работанной пра́ктике** *о.* че́рез го́лову; **в. нежела́нию** че́рез не хо́чу; **в. ожида́нию** $ф^р$ якра́з і [**я, в. о., пришёл** я якра́з і прийшо́в].
ВОПРО́С $п^{рн}$ запи́тання, $ф^р$ спра́ва [**в. не в хле́бе** с. не в хлі́бові]; **э́то совсе́м друго́й в.** це зо́всім и́нша річ; **по -су о** ***чём*** у спра́ві про *що*; **под -ом** під зна́ком пита́ння.
ВОПРО́СИК пита́ннячко.
ВОПРОСИ́ТЕЛЬНО *(глядіти)* допи́тливо;
ВОПРОСИ́ТЕЛЬНЫЙ: в. взгляд допи́тливий по́гляд, по́гляд-пита́ння, пита́й-погляд.
ВОПРО́СНИК *к.* анке́та.
ВОПРО́СНЫЙ *(бланк) к.* анке́тний.
ВОПРОША́ТЬ: -а́юще *(заглядати)* як соро́ка в кі́стку; **--й = спрашивающий.**
ВОР краду́н, *д.* укради́га; & крадько́; не **по́йман – не в.** не спійма́в – не кажи́, що злоді́й.
ВОРКОВА́ТЬ: --й що воркує *(голуб)* туркотли́вий, воркітли́-, туркотю́чий.
ВОРОБЕ́Й & горо́бчик, горобли́ха, горобеня́.
ВОРОВА́ТЫЙ хапки́й (на ру́ку), крадькува́тий.
ВОРОВА́ТЬ кра́сти, *о.* до́вгі ру́ки ма́ти;
--й що кра́де, зви́клий /при́вчений/ кра́сти, зло́дій, краді́й, хапко́, розкрада́ч, злодія́ка, $з^н$ хапокни́ш, торбохва́т, $п^к$ $ж^м$ крадю́чий, хапови́тий, *о.* з до́вгими рука́ми; **-й с де́тства** зло́дій зма́лку;
-ый кра́дений, розкра́да- ◊.
ВОРОВСКО́Й $о^к$ краді́йський; **-ое вре́мя** краді́вщина.
ВОРОЖБА *(словесна)* заклинання, *г.* при́мівка.
ВО́РОН: в. -ну глаз не вы́клюет крук кру́кові о́ка не ви́дере.
ВОРО́НА: бе́лая в. чо́рна вівця́; **счита́ть воро́н** лови́ти ві́трів.
ВОРОНКООБРА́ЗНЫЙ лійкува́тий.
ВО́РОТ: за в. и... за шкі́рку і....
ВОРОТИ́ЛА $ф^р$ грошоро́б.
ВОРОТИ́ТЬ *(гори)* ве́ргати; **(с души́) -ит** /ду́шу **-ит**/ ну́дить, ва́дить, не йде на ду́шу, $в^{ст}$ ги́дко, го́ді ви́трима-; **нутро́ -нт** все всере́дині оберта́ється; **как хочу́, так и ворочу́** своя́ рука́ – влади́ка, © мо́ре по колі́на *кому*;
--й 1. **отворачивающий,** 2. **отвращаю-.**
ВОРО́ЧАТЬ: в. дела́ми крути́ти ділами; **в. (боль-**

ши́ми) **деньга́**- ору́дува- /оберта́-/ грі́шми;
--й що переверта́, зви́клий /с-и/ переверта́ти, з-й переверну́-, вороті́й, $п^к$ переверта́цький + %, $с^к$ верни- [**-й го́ры** верни́гора]; **-й дела́ми** діля́га, ґешефтма́хер, скорохва́т;
-йся/-ый переве́ртаний ◊.
ВОРО/ШИ́ТЬ; ~ХНУ́ТЬ *(по)*ру́шити [не руш!];
ПЕРЕВОРОШИ́ТЬ *(сіно)* перевалкува́ти;
ВОРОШИ́ТЬСЯ ворушитися; & заворушува-.
ВОРЧА́НИЕ $о^к$ бурко́тнява.
ВОРЧА́ТЬ: --й що бурко́че, розбурко́чений, зви́клий буркота́ти, буркоту́н, ми́мря, гари́кало, $п^к$ буркі[о]тли́вий, гари́кли-;
ПРОВОРЧА́ТЬ *(як відповідь)* відво́ркнути, *г.* во́ркну- ◊.
ВОСЕМНАДЦАТИЛЕ́ТНЯЯ вісімна́дцятка; **семнадцати-** сімна́д-; **пятнадцати-** п'ятна́д-.
ВОСКЛИЦА́ТЬ: --й що вигу́кує, крику́н, горла́й, о́йкало, $с^к$ гука́й- [гука́йбатько] © гука́ючи;
-ый вигу́куваний ◊.
ВОСКРЕСА́ТЬ відро́джуватися, встава́ти з ме́ртвих /з домови́ни/, *п.* підійма́тися з по́пелу /руї́н/, *(у думці)* приґа́дуватися; **в. в воображе́нии** става́ти в оча́х, як живе́ /-ий, -а́, -і/;
--й що воскреса́, відро́джуваний, відно́влю-, відтво́рю-, ожи́-, воскре́шу-, гото́вий воскре́снути, ма́йже воскре́слий, $п^к$ воскресе́нний, воскресу́щий;
ВОСКРЕ́СНУТЬ вдру́ге на світ народи́тися ◊.
ВОСКРЕСЕ́НЬЕ: как в в. по-неді́льному.
ВОСКРЕША́ТЬ відро́джувати, поверта́- до життя́, *(в думці)* приґа́дува-;
--й що воскреша́, з-й воскреси́ти, воскреси́тель, $п^к$ воскре́сний, воскреси́тельський;
-ый = воскресающий + воскреше́нний;
ВОСКРЕСИ́ТЬ *п.* пробуди́ти до життя́ ◊.
ВОСКРЕШЁННЫЙ воскре́слий.
ВОСКУРЯ́ТЬ: -й фимиа́м = курящий ф..
ВОСПАЛЕ́НИЕ $м^а$ $о^к$ заво́гнення.
ВОСПАЛЯ́ТЬ(СЯ) *(- рану)* $о^к$ заво́гнювати*(ся)*;
--й що запа́лює, з-й розпали́ти, запа́лювач /роз-/, заво́гню-, $п^к$ запальни́й, запа́листий, запалю́щий, палки́й + %;
-йся розпа́люваний /за-/, заво́гню-, збу́джу-, ☺ щора́з палкі́ший;
ВОСПАЛЁННЫЙ заво́гнений ◊.
ВОСПАРЯ́ТЬ: в. мы́слью молоді́ти ду́мкою;
-я́ет м. ***кто*** ду́мка молоді́є *кому*/в *кого*.
ВОСПЕВА́ТЬ: в. ***кого*** співа́ти сла́ву *кому*;
--й що оспі́вує, ра́дий оспіва́ти, зви́клий оспі́вува-, співе́ць *(сла́ви)*, прослави́тель, оспі́вувач, $о^к$ славосло́в, $п^к$ = %; **-й царя́** співе́ць сла́ви царю́, вихвали́тель /прослави́-, дармохва́л/ царя́;
-йся/-ый сла́влений, хва́ле-, оспі́вуваний, усла́влю-, вихва́лю-.
ВОСПИ́ТАННИК годо́ванець + **воспитываемый**.
ВОСПИ́ТАННОСТЬ ви́хований.
ВОСПИТА́ТЕЛЬ виховни́к.
ВОСПИ́Т/ЫВАТЬ *о.* дово́дити до ро́зуму;
--й що вихо́вує, з-й ви́ховати, для ви́хова́ння, за́йнятий -ям, вихова́тель, *г.* виховни́к, $п^к$ вихова́льний, вихова́вчий + %;
-йся/-ый вихо́вуваний, вико́ху-, випле́ку-, випе́щу-, вигодо́ву-, вихова́нець, годо́ва-, у́чень, $і^р$ коха́нчик, $п^к$ виховни́й;
-вший*(ся)* Ø; **-вшийся** ви́хований ◊;
~АННЫЙ: в. на ***чём*** *о.* замі́шаний на *чім*.
ВОСПЛАМЕНЯ́ТЬ(СЯ) $о^к$ розже́врювати*(ся)*, *(- душі)* вулканізува́ти*(ся)*;
--й що запа́лює, з-й запали́ти, розпа́лювач, $п^к$ запа́лювальний, вулкані́ч-, запалю́щий;
-йся = возгорающийся + $п^к$ ☺ палки́й, запальни́й, запа́листий;
ВОСПЛАМЕНИ́ТЬСЯ розже́врiти ◊, *(- людей)* роз'я́трі́ти.
ВОСПОЛНЯ́ТЬ: --й що попо́внює, з-й /$з^м$-й/ попо́внити, попо́внювач /до-, за-/, $п^к$ = %, © с-и попо́внювати;
-йся/-ый попо́внюваний /до-, за-/ ◊; ©.
ВОСПОМИНА́ТЬ: --й = вспоминающий.
ВОСПО́МОЩЕСТВОВАТЬ спомага́ти *кого*, $д^к$ спомогти́, $у^р$ возмогти́.
ВОСПРЕЩА́ТЬ: --й(ся) = запрещающий(ся);
-а́ется $з^г$ не ві́льно.
ВОСПРИИ́МЧИВЫЙ перейня́тливий, беручки́й, чутки́й.
ВОСПРИНИМА́ТЬ *(світ)* відчува́ти;
--й що сприйма́, з-й /$з^г$-й/ сприйня́ти, сприйма́ч, реце́птор, $п^к$ сприйня́тливий /пере-/, $к^н$ реце́пторний, $м^а$ перце́птор-, перцепти́в- + %; **-й всё всерьёз** безкрити́ч-; **-й зву́ки** сприйма́ч зву́ків;
-йся/-ый сприйманий, ле́гко зрозумі́лий, *(нюхом)* чу́тий, $к^н$ чутни́й.
ВОСПРИЯ́ТИЕ *(світу)* $ф^р$ відчуття́.
ВОСПРОИЗВЕДЕ́НИЕ *(рухів)* удава́ння, повто́ре-.
ВОСПРОИЗВОДИ́ТЬ відтво́рювати, *(рухи)* повто́рювати, удава́-, *(копії)* розмно́жу-;
--й що відтво́рює, з-й відтвори́ти, відтво́рювач, розмно́жу-, $п^к$ відтво́рювальний, репродукці́й-, розмно́жуваль- + %, $р^к$ відтво́рчий;
-йся/-и́мый відтво́рюваний, репродуко́-, копі́йо́-, розмно́жу-, повто́рю-, уда́-, $п^к$ відтворни́й, $р^к$ відтворе́нний.
ВОСПРЯ́НУТЬ $д^к$ окли́гнути *(- думку)* розпусти́- кри́ла; **в. ду́хом** воскре́сну- ду́хом, ожи́- /помолоді́- *($н^{дк}$ молоді-)*/ се́рцем /душе́ю/; **-нет ду́хом** ***кто*** відросту́ть кри́ла *кому*/у *кого*;
-вший д. воскре́слий ду́хом.
ВОССЕДА́ТЬ: --й > сидящий.
ВОССЛАВЛЯ́ТЬ: --й > ПРОСЛАВЛЯТЬ.
ВОССОЕДИНЕ́НИЕ злу́ка.

ВОССОЕДИНЯ́ТЬ злуча́ти;
--й що воз'є́днує, з-й злучи́ти, $у^р$ єдини́тель, $п^к$ $о^к$ брату́щий + %;
-йся/-ый (во)з'є́днуваний /об'-/, злу́чу-, $п^к$ $о^к$ воз'єдна́вчий.

ВОССОЗДАВА́ТЬ твори́ти /ство́рюва-/ зно́ву;
--й що відтво́рює ◊, з-й відтвори́ти, відтво́рювач, творе́ць, $п^к$ відтво́рчий, $у^р$ творя́щий + %;
-йся/-ый відтво́рюваний, відно́влю-, відбудо́ву-, тво́рений /ство́рюва-/ зно́ву.

ВОССТАВА́ТЬ: --й що повстає́, $з^м$-й повста́ти, повста́нець, $п^к$ бунтівли́вий ± **встающий**; **-й от сна** пробу́джуваний; **-й штрек** вгоруйду́чий /вертика́льний/ штрек;
ВОССТА́ТЬ: в. ото сна *ф.* проклі́патись ◊;
-вший повста́нець, повста́лий, $п^{-о}$ повста́нчий, повста́нний, Ǿ, ± **взбунтовавшийся**.

ВОССТАНА́ВЛИВАТЬ відновля́ти, воскреша́-, *(зір)* поверта́-; **в. си́лы** *г.* віджива́ти*(ся)*;
--й що відно́влює ◊, з-й віднови́ти, с-и ♦, відно́вник, відно́влювач /по-/, $н^{г}$ підбу́рю-, воскреси́тель, $п^к$ відно́вний, відно́влюваль-, відбудо́вчий, $р^к$ відно́вчий + %; **-й зре́ние** з-й поверну́ти зір;
ВОССТАНОВИ́ТЬ: в. си́лы /здоро́вье/ *г.* верну́тися до сил /здоро́в'я/;
-вший Ǿ;
-и́мый відновни́й, ле́гко відно́влюваний;
ВОССТАНА́ВЛИВАТЬСЯ воскреса́ти ◊;
-йся/-ый відно́влюваний /по-/, відбудо́ву-, ± **воскрешаемый**;
ВОССТАНОВИ́ТЬСЯ *(після травми)* цілко́м оду́жати, ста́- на но́ги, прийти́ /верну́тися/ до здоро́в'я, $с^т$ ста́ти до лав;
-вшийся відно́влений /по-/, відбудо́ва- ◊, Ǿ.

ВОССТАНОВЛЕ́НИЕ відно́ва, *(зору +) г.* приве́рнення, ± ОБНОВЛЕНИЕ.

ВОСТО́К $о^к$ оріє́нт.

ВОСТО́РГ $о^к$ евфорія, нестя́ма від ра́дощів; **теля́чий в.** теля́чі ра́доці; **приходи́ть в неопису́емый в.** нетя́митися /умліва́ти/ з ра́дощів; **прийти́ в н. в.** аж *(ма́ло не)* знетя́митися /аж *(ма́ло не у-мліти)*/ з ра́дощів; **(не) быть в -ге** *(від чого)* (не) умира́- від, (не) захо́плюватися /бу́ти зачаро́ваним/ *чим*, (не) скака́- від захо́плення, (не) підстри́бува- з ра́дощів, *(від кого)* (не) умира́- за *ким*; **в -ге от Вас** без ума́ від Вас, захо́плений Ва́ми.

ВОСТОРГА́ТЬСЯ прихо́дити в екста́з, *(ким)* підно́си- до небе́с /бу́- гото́вим розцілува́ти/ *кого*, + **быть в восторге**;
-йся *(ким)* (без міри, безме́жно) захо́плений, екзальто́ва-, з-й захопи́тися, гото́вий розцілува́ти *кого*, п'я́ний /сп'яні́лий/ від захо́плення, без міри зачаро́ваний, в захо́пленні /екста́зі, за́хваті/ від *кого*.

ВОСТО́ЧНИК *(зі сходу)* східня́к.

ВОСТО́ЧНЫЙ орієнта́льний, $б^з$ східній.

ВОСТРИ́ТЬ: в. глаза́ вигострювати о́чі.

ВО́СТРО: держа́ть у́хо в. начува́тися.

ВОСХВАЛЕ́НИЕ; ВОСХВАЛЕНИЯ *о́* фанфа́ри.

ВОСХВАЛЯ́ТЬ: в. до **небе́с** хвали́ти по́над небеса́;
--й що вихваля́, ра́дий /гото́вий/ вихваля́ти, хвалі́й, хвали́тель, велича́льник, $п^к$ = %, *о.* на просла́ву [**о́да, -щая царя́** о́да на просла́ву царя́]; ± **возвеличивающий**;
-ый хва́лений, вихва́люва-, звели́чу-, усла́влю-, *і.* хвале́ник.

ВОСХИТИ́ТЕЛЬНО $ж^м$ умре́ш як [**в. поёт** у. я. співа́]; ◊;
ВОСХИТИ́ТЕЛЬНЫЙ пречудо́вий, блиску́чий, ра́йський, феномена́льний, фантасти́ч-, надзвича́й-, небе́с-, розкі́ш-, *о́* умре́ш яки́й [**в. бале́т** у. я. бале́т]; **в. обе́д** усім обідам обід.

ВОСХИЩА́ТЬ чарува́ти, заворо́жу-, електризу-;
--**й** що захо́плює, з-й зачарува́ти, $п^к$ = ВОСХИТИТЕЛЬНЫЙ;
ВОСХИЩА́ТЬСЯ $о^к$ умира́ти /умліва́-/ від захо́плення, *(чим)* чарува́тися, залюбля́- у *що*; **в.** *чем* $ж^м$ дивува́- з *чого* [**в. красо́й** д. з красі́];
-йся = **восторгающийся**, *(чим)* зачаро́ваний, заворо́же-, залю́бле- у *що* [**он -а́лся поэ́зией** він був з. у поезію].

ВОСХИЩЕ́НИЕ: пришёл в в. *кто* $ж^м$ дух запа́вся *кому*.

ВОСХО́Д: в. со́лнца $п^о$ сонцесхід.

ВОСХОДИ́ТЬ *(на гору)* видря́пуватися, де́р- вго́ру;
--й що схо́дить /зі-/, *(- сонце)* ранко́вий, *(на гору)* горола́з, альпініст, $п^к$ висхідни́й, горобі́ж-, догі́рні[и]й, *м.* прямови́с-, вертика́ль-, *о.* на ма́рші вго́ру; **-й к** *чему* на ма́рші до *чого*; **-щая звезда́** нова́ зі́рка; **-щее со́лнце** со́нце на схо́ді, © схід со́нця пала́є; **-й к анти́чности** з корі́нням в анти́чності; **страна́ -я́щего со́лнца** Країна, де схо́дить со́нце, Країна Схо́ду Со́нця /Со́няшного Схо́ду/.

ВОСХОДЯ́ЩИЙ *(ґезенк)* $г^о$ вертика́льний, прямови́с-, вгоруйду́чий /-бі́жний/; **по -щей линии** висхідно́ю лі́нією, ви́східно, горобі́жно.

ВОСХОЖДЕ́НИЕ дря́пання /марш, рух/ угору, схо́дини; **в. на го́ру** марш на го́ру.

ВОСЬМЬЮ́: в. во́семь вісім по вісім; **в. пять** вісім по п'ять.

ВОТ ось-о́, о́нде [**а вот и он** а о́нде й він], аж [**в. тако́е с ним случи́лось** аж отаке́ його́ спобігло], оце́ [**в. сейча́с иду́ домо́й** оце́ за́раз іду́ додо́му]; **в. бы** ото́ б; **в. вам!** отакої вам!; **в. где соба́ка зары́та!** от де закови́ка!, $ж^м$ аж ось воно що!; **в. ещё!** ет! [**В. ещё, вы́думал!** Ет! Ви́гадав!], ото́ ще (мені)!, теж мені [**в. е. вы́думал!** т. м. ви́гадав!]; **в. ещё /нашёлся/!** теж мені

/знайшо́вся/!]; **в. здесь** о́сьде, о́сьдечки, оту́т-о́; **в. н** аж ось [**в. и Марс** аж ось Марс]; **в. н** + *н! (висловлює розчарування, невдачу +)* от і [**вот и говори́ с ней** от і говори́ з не́ю]; **в. н весь сказ /разгово́р/** і все тут, та й по всьо́му, ось вам /тобі/ віз і перевіз; **в. и всё /вся недо́лга/** оце́ й усе́; **в. и́менно!** ато́ж!, еге́ ж!, от-от-о́т!; **в. как! /в. мы каки́е!/** знай на́ших!; **в. когда́ наконе́ц** аж о́сь коли, о́сь коли наре́шті; **в. так** так-о́; **в. так** $e^{\text{и}}$ отуди́ [**в. т. сравни́л!** о. порівня́в!]; **в. так геро́й!** оце́ *(*так*)* геро́й!; **в. так но́мер** оце́ штýка; **в. тако́е** *(***невероя́тное***)* аж отаке́ [**в. т. н. с ним случи́лось** аж отаке́ його́ спобігло]; **в. так так!** оце́ так!, *к.* оце́!; **в. тебе́!** ма́єш!; **в. тебе́ и** оце́ тобі й; **в. тебе и...** *(висловлює подив од неочікуваного)* [**в. т. и недотёпа!** от тобі й недоте́па!]; **в. тебе́ и на!** і ось, на тобі!, *(*і ось,*)* ма́єш!, ота́к пак!; **в. то́лько оде́нусь** в ва́рто тільки вдягти́сь у; **в. уже́ сто́лько** стільки ось [**в. у. с. вре́мени** с. о. ча́су]; **в. это да!** оце́ так та́к!; **в. э́то** отó й [**в. э. всё** отó й усе́]; **в. э́того-то и не ну́жно бы́ло** аж цьо́го і не тре́ба було́; **а в. и нет!** якра́з – ні! **н в.** аж от; **так в. оно́ что!** *(на початку мови)* Еге-ге́!.

ВОТ-ВО́Т от-от-о́т, *г.* туй-туй

ВОЦАРЯ́ТЬСЯ заступа́ти на ца́рство, *(- тишу)* запада́-, залягá- [**-ется тишина́ -а́** ти́ша];
-йся що настає́, *(монарх)* майбу́тній;
ВОЦАРИ́ТЬСЯ: -и́лась тишина́ залягла́ ти́ша; ± ГОСПОДСТВОВАТЬ;
-вшийся *(монарх)* нови́й, Ǿ.

ВОЯ́Ж випра́ва.

ВОЯЖЁР мандрівни́к, обходи́світ.

ВПАДА́ТЬ: в. в апа́тию опуска́ти ру́ки; **в. в глаза́** очі вбира́-, очі бра́- на себе; **в. в искуше́ние** спокуша́тися; **в. в исте́рику** гістерикува́ти, вереща- у гістериці; **в. во** *что* піддава́тися *чому* [**в. в па́нику** п. па́ніці]; **в. в кра́йность** уда́рятися у /вдава́- у, пуска́- на/ кра́йність; **в. в неи́стовство /раж/** впада́ти в шал; **в. в неми́лость** втрача́- прихи́льність; **в. в отча́яние** *о.* рва́- на собі воло́сся, впада́- в розпу́ку /траге́дію/, лама́- /зала́мува-/ ру́ки, піддава́тися розпу́ці, бра́- за го́лову; **в. в состоя́ние** *чего* захо́ди- /порина́-/ у стан *чого* [**в. в с. шо́ка** з. у с. шо́ку]; **в. в тон** *(гурту)* підтри́мува- /визнава́-/ непи́сані зако́ни *чого*; **в. в уны́ние** вдава́тися в сум, піддава́- журбі /ту́зі/, пону́рювати го́лову, смутні-, віша- /хню́пи-, опуска́-/ но́са; **в. в чувстви́тельность** вдаря́тися в сантимента́льність; **не в. в заблужде́ние** диви́тися пра́вді в о́чі; **-а́ет в апа́тию** *кто* опуска́ються ру́ки *кому*; **-ает в отча́яние** *кто* ро́зпач /розпу́ка/ бере́ *кого*; **-а́ет в па́нику** *кто* переля́к огорта́ *кого*; **-а́ет в уны́ние /депре́ссию/** *кто* сму́ток огорта́ *кого*; **-а́ет в экста́з** *кто* нахо́дить екста́за /екста́з/ на *кого*;
--й 1. що впада́, гото́вий вда́тися у *що*, 2. що влива́ється, с-и влива́тися, ули́ваний; **-й во** *что* що піддає́ться *чому*, охо́плюваний *чим*; **-й в бе́дность** підто́чу- зли́днями; **-й в де́тство** на поро́зі здитині́ння, ма́ло не здитині́лий; **-й в заблужде́ние /оши́бку/** незда́тний уни́кнути по́милки, зби́ваний з пантели́ку /на манівці́/; **-й в забытьё** ого́ртаний сном забуття́; **-й в исте́рику** що гістерикує́, $п^{к}$ розгістерико́ваний, *і.* $ж^{і}$ гістеричка; **-й в кра́йность** гото́вий на кра́йність; **-й в неи́стовство** охо́плюваний ша́лом; **-й в неми́лость = -вший в н.**; **-й в нищету́** на поро́зі зубо́ження; **-й в отча́яние** охо́плюваний ро́зпачем, у ро́зпачі, $п^{к}$ розпа́чливий; **-й в противоре́чие** незда́тний уни́кнути супере́чності; **-й в па́нику** охо́плюваний па́нікою, паніке́р; **-й в уны́ние** охо́плюва- ту́гою, щора́з пону́ріший; **-й в чувстви́тельность** зви́клий вдаря́тися в сантимента́льність;
ВПАСТЬ: в. в амби́цию запри́ндитися, показа́ти свій го́нор; **в. в апа́тию** опусти́- ру́ки; **в. в бе́дность** поши́тися у зли́дні; **в. в де́тство** зійти́ на дитя́чий ро́зум; **в. в заблужде́ние** збитися з пантели́ку /на манівці́/; **в. в неми́лость** відпа́сти /збу́тися/ ла́ски; **в. в ни́щенство** зійти́ на же́бри; **впал в заблужде́ние** *кто* полу́да о́чі засла́ла *кому*;
-вший запа́лий, *(- очі)* позапада́-, ямкува́тий, запа́ди́с-, Ǿ;
-вший в амби́цию обра́жений; **-й в апа́тию** збайдужі́лий; **-й в бе́дность** зубо́жі-, скапцані-; **-й в де́тство** здитині́-; **-й в исте́рику** розгістерико́ваний; **-й в неми́лость** заско́че- нела́скою; **-й в отча́яние** $о^{к}$ зрозпа́че-, *г.* розпачі́лий; **-й в уны́ние** зажу́рений, засумо́ва-.

ВПА́ДИНА *(очна +)* я́мина; **глазна́я в.** вічни́ця.

ВПЕРВЫ́Е © першина́ [**ра́зве э́то в.?** хіба́ це першина́?].

ВПЕРЁД: $в^{й}$ **в., направление – дорога!** впере́д здо́вж шляху́!, в., на́прям – доро́га!.

ВПЕРЁДСМОТРЯ́ЩИЙ зади́влений упере́д, $р^{к}$ пере́дня стежа́, стежови́й.

ВПЕ́РИТЬ: в. взгляд уп'я́стися *(*як кіт на са́ло*)*.

ВПЕЧАТЛЕ́НИЕ: создаётся в. *к.* мо́жна поду́мати; **у меня сложилось в., что** моє́ вра́ження, що;

ВПЕЧАТЛИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^{к}$ діткли́вий.

ВПЕЧАТЛЯ́ТЬ рази́ти, вража́-, запада́- в ду́шу;
--й що вража́ ◊, з-й врази́ти, $п^{к}$ разю́чий, *(*в*)*разли́вий, /*образ*/ могу́тній, си́льний.

ВПИВА́ТЬСЯ *(зубами)* впина́тися зуба́ми; **в. в** го́рло впина́тися *(*$д^{к}$ уп'я́сти́ся*)* в го́рло;
-йся глаза́ми в *кого* з очи́ма, уп'я́тими /упе́ртими/ в *кого*.
ВПИ́ТЬСЯ $ф^{р}$ вгороди́тися ◊.

ВПИ́СЫВАТЬ запи́сувати /до-/, писа́-;
--й що запи́сує ◊, с-и з., пи́сар, писе́ць, $з^н$ писа́ка, $п^к$ = %; **-й в рее́стр** реєстра́тор;
ВПИСА́ТЬ *(ім'я, за заслуги /де/)* вписа́ти золоти́ми лі́терами *куди*;
♦♦♦СЯ: в. в о́браз підхо́дити під стать о́бразу; ◊;
-йся/-ый упи́суваний /за-/; **-я в о́браз** під стать о́бразу;
ВПИСА́ТЬСЯ *(в ансамбль)* впле́стися; ◊.
ВПИ́ТЫВАТЬ всмо́ктувати, всо́ту-, абсорбува́ти;
ВПИ́ТЫВАТЬСЯ *(в землю)* всяка́ти;
--й що всмо́ктує, з-й усмокта́ти, смокту́н, $п^к$ усмо́ктувальний, абсорбці́й-; **-й вла́гу** з-й всота́ти воло́гу;
-йся/-ый усмо́ктуваний, всо́ту-, абсорбо́- ◊.
ВПИ́ХИВАТЬ пх/а́ти, запиха́- /у-/, бга́-, втиска́-;
--й що ~а́ ◊, ра́дий убга́ти, зви́клий втиска́-, запиха́йло, втиска́й-, бгач, $п^к$ = %, $с^к$ втиска́й-;
-йся/-ый пха́ний, бга́-, запшто́вхува- ◊.
ВПЛЕТА́ТЬ(СЯ) уплі́та́ти*(ся)*; **в. *что* во что** перевива́- *що* чим [**в речь -лись шу́тки** промову переви́вано жа́ртами);
--й що перевива́, за́йнятий перевива́нням, ра́дий переви́ти, зви́клий перевива́-, $п^к$ = %;
-йся/-ый уплі́таний, переви́ва-.
ВПЛОТНУ́Ю ті́сно, якнайті́сніше, *(поруч)* пліч-о́-пліч, *(навпроти)* гру́ди-в-гру́ди, ніс-у-ні́с.
ВПОЛНЕ́: в. доста́точно якра́з *(до́сить)*.
ВПОЛСИ́ЛЫ $о^к$ впівснаги́.
ВПОЛЧУ́ВСТВА *(любити)* впівсе́рця.
ВПОПЫХА́Х у по́спіху.
ВПО́РУ *(кому)* хоч і для *кого* [хоч і для кня́зя], якра́з на *кого* [**костю́м ей в.** костю́м якра́з на не́ї].
ВПОСЛЕ́ДСТВИИ опі́сля́.
ВПРА́ВЕ: я, мы *(хто)* **в.** мені́, нам *(кому)* ві́льно.
ВПРАВЛЯ́ТЬ: заправля́ти; **в. мозги́** вставля́- кле́пку, прочища́- мо́зок; **в. очки́** забива́- ба́ки;
--й що заправля́ ◊, з-й запра́вити, ма́йстер /с-и/ заправля́-, $п^к$ = %; **-й мозги́** з-й вста́вити кле́пку; **-й очки́** маста́к забива́ти ба́ки;
-йся/-ый запра́влюваний /у-/ ◊;
ВПРА́ВИТЬ: -и́мый ле́гко запра́влюваний, $п^к$ заправни́й.
ВПРЕДЬ відтепе́р, відни́ні, відта́к.
ВПРИПРЫ́ЖКУ $п^{рн}$ підско́ком.
ВПРИТИ́РКУ ті́сно, упри́щерть.
ВПРИТЫ́К оди́н бі́ля о́дного.
ВПРО́ГОЛОДЬ *о.* на сухо́му пайку́.
ВПРО́ЧЕМ зре́штою; **а в.** а зре́штою /вре́шті/.
ВПРЫ́ГИВАТЬ уска́кувати, $п^ф$ стриб у *що*, *(у штани)* застри́бувати;
--й що вска́кує ◊, з-й ускочи́ти, *(по)*стрибу́н, $п^к$ стрибки́й, стрибу́чий.
ВПРЫ́СКИВАТЬ: --й що впо́рскує, за́йнятий впо́рскуванням, з-й упо́рскну́ти, впо́рскувач, інье́ктор, $п^к$ впо́рскувальний, іньєкці́й-, ©;
-йся/-ый упо́рскуваний, іньєкто́-.
ВПРЯГА́ТЬСЯ *(додатково)* підпряга́тися; **в. в рабо́ту** запряга́- до пра́ці;
-йся запря́ганий /під-/; **-я в рабо́ту** з. до пра́ці.
ВПУСКА́ТЬ запуск/а́ти /в-, про-, пере-/, пуска́-;
--й що ~а́ ◊, $з^г$-й запусти́ти, $п^к$ */клапан/* впускни́й, $р^к$ впускови́й, *о.* для впу́ску /впуска́ння/; **-й в зал** две́рник; **-й ко́гти** © упина́ючи пазурі́;
-йся/-ый *(за)*пу́сканий ◊.
ВПУСКНО́Й *(квиток)* вхідни́й.
ВПУ́ТЫВАТЬ заплу́тувати, *(в біду)* затяга́- /в-/;
ВПУ́ТЫВАТЬСЯ устряга́ти;
--й що заплу́тує ◊, з-й затягти́, $п^к$ = %;
-йся = вмешивающийся;
-ый затя́ганий /у-/, заплу́тув-, замі́шув- ◊.
ВПЯ́ЛИВАТЬСЯ: -йся глаза́ми = впивающийся г..
ВПЯ́ЛИТЬСЯ *(очима)* *д.* ушни́питися ◊;
-йся = всовывающийся.
ВРАГ $ж^і$ ворогиня; **быть -о́м самому́ себе́** згріба́ти жар на свою́ го́лову.
ВРАЖДЕ́БНО *(дивитися + ставитися)* зи́зом ◊; **быть в. настро́енным к *кому*** важки́м ду́хом /пе́клом/ ди́хати на *кого*;
ВРАЖДЕ́БНЫЙ вра́жий, вра́гів, *с.* зловоро́жий; *(табір)* антагоністи́чний; *(погляд)* недоброзичли́вий, недру́жній, непри́язний, нена́вис-, нена́висницький; *(натхнутий фобією)* фо́бійний; ☺ готови́й перегри́зти го́рло.
ВРАЖДОВА́ТЬ конфлікту́ва́ти, бу́- на ножа́х з *ким*, *д.* нена́видітися; **на́чать в.** заворогува́ти;
--й що ворогу́є ◊, розсва́рений, розбра́та-, зви́клий ворогува́ти, во́рог, $п^к$ воро́жий, взаємоворо́жий, непри́яз-, */табір/* антагоністи́ний, супроти́в-, *о.* на ножа́х з *ким*, ± ВРАЖДЕБНЫЙ; **-ые сто́роны** розсварені /протибо́рчі/ сто́рони.
ВРАЗБРО́Д *о.* не в оди́н гуж.
ВРАЗБРО́С(КУ) наро́зкид /в-/, *(видавати)* поодино́ко.
ВРАЗВА́ЛКУ, ВРАСКА́ЧКУ перева́ги-ва́ги.
ВРАЗДРА́Й $м^о$ сюди́-туди́.
ВРАЗЛЁТ врізно́біч.
ВРАЗУМИ́ТЕЛЬНЫЙ переко́нливий, $о^к$ втя́мливий, самоочеви́дний, самозрозумі́лий, *о.* що де́ржиться ку́пи.
ВРАЗУМЛЯ́ТЬ напу́чувати, наво́ди- на ро́зум, *р.* оброзу́млюва-;
--й що напу́чує ◊, зви́клий ♦, з-й напу́ти-, напоу́млювач, напу́чу-, $п^к$ напоу́мливий, напу́тли-, напу́тній, повча́льний;
-ый напоу́млюваний, напу́чу-, переко́ну- ◊.
ВРА́КИ! $е^в$ так я тобі́ й /Вам і/ пові́рив!
ВРАССЫПНУ́Ю вро́зпаш, врозпоро́шку, вро́зкид [піти в.]
ВРАСТА́ТЬ вроста́ти, пуска́- корі́ння; **в. в зе́млю** вроста́- в ґрунт, розкорі́нюватися; **в. корня́-**

ми закорінюва-;

--**й** що вроста́ ◊, закорінюваний /роз-/, з-й врости́, схи́льний пуска́ти коріння;

ВРАСТИ́: -о́сший врослий, Ø; **-й корня́ми** *(***в** **зе́млю***)* закорінений /роз-/.

ВРАТА́: в. ра́я райська бра́ма.

ВРАТЬ бреха́ти, m^{p} побріхува- /під-, при-/, *ф.* ли́-, залива́-, /від- ку́лі/, підпуска́- москаля́, вози́- попа́ в ре́шеті, криви́- про́ти пра́вди, *(*на *кого)* оббріхува- /обмовля-/ *кого*, *(- пса)* бреха́-; **в. бессо́вестно /на́гло, без зазре́ния со́вести/** бреха́- в живі о́чі /без милосе́рдя/;

вру́щий що бре́ше ◊, забріханий /про-/, зви́клий ♦, з-й на♦, брехун, брехач, брехло́, бреха́-, брехуня́ка, брешко́, $n^{к}$ брехли́вий, *о.* з Брехунівки;

НАВРА́ТЬ: н. с три ко́роба намоло́ти сім мішків греча́ної во́вни; **-а́ли** *(кому)* набре́хано;

ЗАВРА́ТЬСЯ: -йся забріханий, Ø.

ВРАЧ ме́дик, y^{p} врачува́тель, *(костоправ)* хіру́рг, *(внутрішніх хвороб)* терапе́вт, *(зубний)* данти́ст, *(дитячий)* педія́тр, *(тварин)* ветерина́р, *(водолікар)* гомеопа́т; *(серця)* кардіо́лог; **быть -о́м** лікарюва́ти.

ВРАЧЕ́БНЫЙ меди́чний; **-ое заведе́ние** ліка́рня.

ВРАЧЕВА́НИЕ $o^{к}$ ліка́рство.

ВРАЧЕВА́ТЬ лікува́ти, *г.* лічи́ти;

--**й** що лікує ◊, покли́каний ♦, для лікува́ння, за́йня́тий -ям, цілитель, лікар, $n^{к}$ лікува́льний, го́й-, цілю́щий;

-йся/-ый лікований, го́є-.

ВРАЩА́ТЬ оберта́ти, верті́-, крути́-;

--**й** що оберта́, с-и ♦, з-й оберну́-, верті́й, круті́й, *(м'яз)* рота́тор, $n^{к}$ оберта́льний, крути́ль-, ро́тор-, для оберта́ння, $c^{к}$ -ро́тор [**фазовраща́ющий** фазоро́тор]; **-й белка́ми** що во́дить очи́ма /більмами/; **ле[пра]вовраща́ющий** лі[пра]вокру́тний;

-ый ве́рчений, кру́че-, обе́рта-.

ВРАЩА́ТЬСЯ *(круг чого)* кружля́ти, n^{o} карусе́литись, *(між ким)* поверта́-, те́р-; **в. мы́слью вокру́г** *чего* обмірко́вувати *що*; **-а́йтесь в своём кругу́** зна́йся кінь з коне́м, а віл з воло́м;

-йся з-й оберта́тися, обе́ртаний, *о.* у круговерті, $n^{к}$ оберто́вий, оберту́щий, кругойду́чий, ро́торний, циркуля́р-, кругобіж-, карусе́ль-, ротаці́й-, $c^{к}$ -дзи́ґа [**-я криста́лл** криста́л-дзи́ґа], -біжний [**ле/пра/вовраща́ющийся** лі/пра/вобі́жний]; **-я в о́бществе /в чъём кругу́/** те́ртий /бува́лий, ча́стий гість/ у світі /се́ред *кого*/; **-яся ба́шня** карусе́льна ба́шта; **-еся кре́сло** крі́сло-карусе́ль; **-еся кольцо́** кільце́-дзи́ґа.

ВРЕД: во в. *кому* на збитки *кому*; **во в. себе́** собі на збитки, *ф.* на свою́ го́лову; **а мне и -да́ нет** ну й ки́сло мені в борщ.

ВРЕДИ́ТЬ шко́дити, ка́пости-, роби́- шко́ду /збитки/, іти́ на шко́ду, завдава́- шко́ди, не дово́ди- до добра; **в.** *чему* ♦ на *що* [**в. се́рдцу** ♦ на се́рце];

--**й** що шко́дить ◊, з-й нашко́дити, зви́клий шко́ди-, шкідни́к, $n^{б}$ шко́да, $n^{к}$ шкідли́вий, вадли́-, вадки́й, *с.* згу́бний, ☺ шкодли́вий;

НАВРЕДИ́ТЬ насоли́ти, наперчи- ◊.

ВРЕЗА́ТЬ врі́за́ти, урі́зьблюва-;

--**й** що врі́за́, з-й врі́зати, різьбя́р;

ВРЕ́ЗАТЬ *(кулаком)* вціди́ти, угили́-, *(пісню)* гри́мну-;

♦♦♦СЯ *(у тяму)* урі́зьблюватися /$д^{к}$ врі́зьби́-/;

-йся = вгрызающийся, вдающийся + з-й урі́затися /вклини́-/, *(у тяму)* врі́зуваний, урі́зьблюва-, вкарбо́ву-, $n^{к}$ врізни́й;

ВРЕ́ЗАТЬСЯ *(- зморшки)* вора́тися ◊, *(у пам'ять)* ври́тися, вбі́- втямки́, запа́сти в тя́му.

ВРЕМЕНИ́ТЬ; ПО♦♦♦ перегоди́ти.

ВРЕ́МЕННО тимчасо́во, на час, $o^{к}$ по́кищо ◊;

ВРЕ́МЕННЫЙ *г.* провізори́чний ◊.

ВРЕ́МЯ $ф^{p}$ годи́на [лиха́ г.]; **в. и простра́нство** часопро́стір; **в. о́но** $ф^{p}$ золоти́й час; **в вече́рнее в.** у вечірню годи́ну; **в ближа́йшее в.** незаба́ром, невдо́взі, найближчим ча́сом; **в дневно́е в.** за дня; **в друго́е в.** дру́гим /і́нш-/ ра́зом; **в ле́тнее в.** об літній порі́; **в любо́е в.** будь-коли́; **в настоя́щее в.** під сучасну по́ру, *ф.* наразі, $ф^{p}$ ось [вік ось добіга́ кінця]; **в неудо́бное в., в неудо́бном ме́сте** невча́сно і неслу́шно; **в обе́денное /поло́жен-, рабо́чее +/ в.** в обідню /нале́жну, робо́чу +/ годи́ну; *(***в***)* **пе́рвое в.** поперва́х; **в свобо́дное в.** на дозвіллі; **в то в., как** тоді, як; **в то же в.** одноча́сно, водно́час, са́ме тоді; **в удо́бное в.** при до́брій наго́ді; **спустя́ не́которое в.** за які́йсь час, по які́мсь ча́сі; **всё в.** $жс^{м}$ усе́ [**всё в. пел** усе́ співа́в]; **всему́ своё в.** вся́кому о́вочу свій час; **не в на́ше в.** не за нас; **на в.** на часо́к; **в э́то в.** на /під/ цю по́ру; **во в. богослуже́ния /обе́да +/** при відпра́ві /обі́ді +/; **во в. бо́я /ссо́ры +/** се́ред бо́ю /сва́рки +/; **во в.** $ф^{p}$ у виру́ [**во в. войны́** у в. війни́]; **на то в.** натоді; **в. идёт** час мина́є; **тем -нем** *г.* в міжчасі; **вне -ени** *(***и простра́нства***)* позача́сно /по́за часом/ *(*і по́за про́стором*)*; **тече́ние -ени** часоплин; **в. от -ени** час до ча́су́, що-які́йсь-ча́с; **в ско́ром -ени** невдо́взі; **до после́днего -ени** донеда́вна; **до того́ -ени** © дотихчасо́вий; **с како́го -ени?** Відко́ли?; **с неда́внего -ени** знеда́вна; **с того́ -ени** відтоді, відта́к; **с того́ -ени, как** відко́ли; **с э́того -ени** відтепе́р; **ко -ени** *чего* на час *чого*; **ско́лько -ени?** $жс^{м}$ $жс^{м}$ скільки годи́н?; **по -ени** *(обмежений)* у часі [**после́дний п. в.** оста́нній у ч.]; **по́сле не́которого -ени** *г.* по пе́вному ча́сі; **со -ени** від ча́су́; **от -ени до -ени** вряди́-годи́; **к тому́ -ени** натоді, на той час; **к э́тому -ени** на цю хвили́ну; **одно́ в. он жил там** які́йсь час він жив там; **в тяжёлое в.** при лихій годині;

ВРЕМЕНА $ф^{p}$ доба́ [**но́вые в.** нова́ доба́]; **в да́вние в.** пе́ред віка́ми; **в те в.** тодішніми часа́-

ми; **весёлые в.** *і*ᵖ *г.* гаразди́ [**таки́е ны́нче весёлые в.** такі́ тепе́р г.]; **тяжёлые в.** лиха́ годи́на, тяжкі́ /*г.* тісні́/ часи́; **незапа́мятные в.** передві́к; **во в. царя́ /оккупа́ции/** за царя́ /окупа́ції/; **с да́вних -ён** відда́вна; **с незапа́мятных -ён** від часі́в Ада́ма *(й Є́ви)*; **до сконча́ння -ён** до віку-ві́чного; **по -а́м** вряди́-годи́; **по ны́нешним -а́м** як на тепе́р /сього́дні/.

ВРЕМЯПРОВОЖДЕ́НИЕ *ф*ᵖ заба́ва [**прия́тного -ия** весе́лої заба́ви]; **для -ия** щоб зга́яти час.

ВРО́ДЕ на взір; **в. бы** ні́би /мо́в-/ аж; **в. как бы** © чи що [**в. к. б. изнутри́** зсере́дини, чи що].

ВРОЖДЁННЫЙ приро́джений, *у*ᵖ прирожде́н-, *ж*ᵐ рожде́н-, роди́мий, *(- відьму)* дорі́д-

ВРУБА́ТЬСЯ: **-йся** що врі́бується, вру́буваний, поклі́ка- врубатися.

ВРУЧА́ТЬ доруч/а́ти, дору́чувати;
--й що ~а́ ◊, зᵍ-й доручи́ти, доруча́льник, дору́ч-, подаве́ць, *п*ᵏ доруча́льний, ©;
-йся/-ый дору́чуваний /в-/, дору́ча-.

ВРУЧНУ́Ю руко́паш.

ВРЫВА́ТЬСЯ *(куди)* вло́млюватися, *(в табун)* врі́за-, *(в бій)* вру́бува-, *(- вітер)* шуга́ти;
-йся що вдира́ється ◊, вло́млюваний, врі́зу-, вру́бу-, *і.* вло́мник, *п*ᵏ = %, © вдира́ючись;
ВОРВА́ТЬСЯ впері́щитися ◊.

ВРЯД ЛИ *о*ᵏ хто́зна чи, *ф*ᵖ чи й [**о чём он в. чита́л** про що він чи й чита́в].

ВСА́ДНИК *п*ᵒ ве́ршень.

ВСА́ЖИВАТЬ *(ніж)* затоп/ля́ти, устромля́-;
--й що ~ля́ ◊, зви́клий /с-и/ встромля́ти, р-й устроми́-, *п*ᵏ = %, © устро́млюючи;
-йся/-ый устро́млюваний, вгоро́джу-, уга́чу- ◊;
ВСАДИ́ТЬ *(з розгону) н*ᵒ утрощи́ти; *(ніж)* всади́-, */гроші – ще/* вге́па-.

ВСАМДЕ́ЛИШНИЙ *(*нав*)*спра́вжній, справде́ш-.

ВСА́СЫВАТЬ смокта́ти, всмо́ктува-, всо́тува-;
-й що всо́тує ◊, з-й всота́ти, смокту́н, абсорбе́нт, *п*ᵏ смокта́льний, усмо́ктуваль-, абсорбці́й-, для всмо́ктування, *р*ᵉ всмо́ктува- [**-щая магистра́ль** магістра́ль в.]; **-й кла́пан** *(*кла́пан-*)*смокту́н; ± **сосущий;**
-йся/-ый смо́ктаний, усмо́ктув-, всо́тув-, абсорбо́в-.

ВСЕ *(усі люди)* зага́л; **все до одного́** всі як оди́н, усі як є;
ВСЕГО́ *ф*ᵖ лише́ [**два в.** два лише́]; *(підсумок)* ра́зом; **в. до́брого** на все до́бре; **в. лишь** ті́лькино, лише́-но, лише́ ті́льки; **без в.** *(лишитися)* без ні́чого; **по́сле в.** по всьо́му, зре́штою, *в*ᶜᵗ диви́сь [він, д., ще й поска́ржиться]; **бо́льше /лу́чше, пу́ще/ в.** найпа́че;
ВСЕМУ́: **в. есть преде́л /коне́ц/** усе́ ма́є межу́ /кіне́ць/, ко́жне мо́ре бе́рег ма́є;
ВСЕГО́-НА́-ВСЕГО лише́-но. ті́льки-но.

ВСЁ *ф*ᵖ чимра́з [**в. сильне́е** ч. ду́жче], ніяк [**в. не мо́жет успоко́иться** ніяк не мо́же заспоко́їтися], © ніщо́ не [**всё дви́жется** н. не сто́їть]; **в. бо́лее и бо́лее /в. бо́льше/** бі́льше й бі́льше, деда́лі /чимра́з, щора́з/ б.; **в. вы́ше** ви́ще й ви́ще; **в. ещё** ще й до́сі, і да́лі [**в. е. там** і д. там]; **в. же** *ф*ᵖ як не є [**игра́ в. же** як не є – гра]; **и в. же** а проте́; **и в. тут** та й усе́ /го́ді, край/; **мне в. равно́** про ме́не, мені́ одна́ково.

ВСЕВЕ́ДЕНИЕ: **в. Бо́га** Бо́жа всеві́дучість.

ВСЕВЕ́ДУЩИЙ всему́дрий /-ві́дучий/, *і.* всеві́да.

ВСЕВИ́ДЯЩИЙ *о*ᵏ мільйоно́кий, сто́кий.

ВСЕВОЗМО́ЖНЫЙ превся́кий, пречі́зний.

ВСЕВОЗРАСТА́ЮЩИЙ = **возрастающий,** щора́з ви́щий /бі́льший, ду́жчий +/.

ВСЕВЫ́ШНИЙ Влади́ка Не́ба і Землі́; **рука́ -его да не оскуде́ет** хай по́вниться Бо́жа рука́.

ВСЕГДА́ все [**он в. здесь** він усе́ тут]; **в. тут как т. /в. прису́тствует/ кто** ніко́ли не бракує *кого.*

ВСЕГДА́ШНИЙ *(гість)* шта́тний, прися́ж-.

ВСЕЗАБЫВА́ЮЩИЙ *п*ᵏ всезабу́вчий

ВСЕЗНА́ЙКА всеві́дач, *ж*ⁱ всеві́дачка.

ВСЕЗНА́ЮЩИЙ всезна́вець, всеві́д-, всеві́да, всезна́йко, *п*ᵏ всезна́вчий, всезна́ючий.

ВСЕЛЯ́ТЬ сели́ти, все́люва-, *(ідеї)* щепи́-, наві́юва-, прище́плю- уро́ю-, *(страх)* сі́яти;
--й 1. що все́лює ◊, зᵍ-й /зᵐ-й/ в♦, за́йня́тий все́ленням, 2. що наві́ює ◊, р-й прищепи́-, наві́ювач; **-й наде́жду** сія́ч наді́ї; **-й страх** страхопу́д, страши́ло;
-йся/-ый 1. се́лений, все́люва-, 2. наві́юва-, щепле-, прище́плюва-, уро́юва-.

ВСЕМОГУ́ЩЕСТВО *п*ᵒ всемогу́ття.

ВСЕНЕПРЕМЕ́ННО /-НЫЙ/ безпремі́нно /-ний/

ВСЕО́БЩИЙ універса́льний, поголо́в-, повсю́д-, всесві́тній, вселю́дський, *ц.* собо́рний, *(бідність +)* суці́ль-; **-ая деклара́ция прав челове́ка** всесві́тня деклара́ція люде́ських прав; **ко -ему́ удово́льствию /ра́дости +/** всім на вті́ху /ра́дість +/.

ВСЕОБЪЕДИНЯ́ЮЩИЙ всебрату́щий.

ВСЕОБЪЕ́МЛЮЩИЙ всеося́жний, всеохо́п-, всеохо́пливий, всеобійму́щий, універса́льний, всебі́ч-, панора́м-, *р.* всеоб'є́м-, *(звіт)* повнося́ж-, *(- дослідження)* глиби́н-;
ВСЕОБЪЕ́МЛЮЩЕ повнося́жно ◊, *о.* з усі́х бо́ків.

ВСЕОРУ́ЖИЕ: **во -ии зна́ния** озбро́єний всіма́ знання́ми.

ВСЕОТРИЦА́ЮЩИЙ *с*ᵏ заперечу́й-все- [**-ая доктри́на** запере́чуй-все-доктри́на].

ВСЕОХВА́ТЫВАЮЩИЙ всеобійму́щий, всеося́жний, *п*ᵒ обабере́гий, *(огляд)* поголо́вний, *о*ᵏ всеоб'є́м-, *(вигляд)* панора́м-.

ВСЕОЧИЩА́ЮЩИЙ *к*ᴴ всеочи́сний, *(- молитву) у*ᵖ всерозгрішу́щий.

ВСЕПОБЕЖДА́ЮЩИЙ всебо́рчий, звитя́жний, з-й здола́ти все, неперемо́ж-, *п*ᵒ всезбори́мий.

ВСЕПОГЛОЩА́ЮЩИЙ всепоглину́щий, все-

пожиру́-, всежеру́-, з-й поглину́ти все.
ВСЕПО́ДДАННЕЙШИЙ *в*^{i} найві́дданіший.
ВСЕПОЖИРА́ЮЩИЙ всеї́дучий, всежеру́щий.
ВСЕПОНИМА́ЮЩИЙ *ф*^{р} всетяму́щий.
ВСЕПРОНИ́ЗЫВАЮЩИЙ всепрони́зливий, всепронизу́щий, всепройму́щий, всепробиру́-.
ВСЕПРОНИКА́ЮЩИЙ всюдису́щий, всепрони́кливий, *р*^{к} всепрося́жний, глибокося́ж-.
ВСЕПРОЩА́ЮЩИЙ *к*^{н} всепроща́льний, *у*^{р} всерозгрішу́щий, всепроще́нний, *с*^{к} проща́й-усе́- [проща́й-усе́-дружи́на].
ВСЁ РАВНО́ /ОДНО́/ *ф*^{р} оди́н кіне́ць [**в. р. крах** оди́н кіне́ць – крах].
ВСЕРАЗРЫВА́ЮЩИЙ всерозриву́щий, *к*^{н} всерозриний.
ВСЕРАЗЪЕДА́ЮЩИЙ всерозтліву́-, всеятру́-, *і.* всероз'їда́й, *с*^{к} всероз'їда́й- [всероз'їда́й-зневіра], *р.* всежеру́щий.
ВСЕСЖИГА́ЮЩИЙ всепалю́щий.
ВСЕСЛЫ́ШАЩИЙ мільйонову́хий /сто-/.
ВСЕСМЫВА́ЮЩИЙ цуна́мний, всезми́вчий, всезмиву́щий.
ВСЕСОКРУША́ЮЩИЙ розтро́щувальний, смертонос-, з-й потрощи́ти все, страшни́й-як-сме́рч, *п*^{о} широкозгу́б-, цуна́мний.
ВСЕСТОРО́ННИЙ *(розгляд) о.* від А до Я, *(розум)* широкозо́рий.
ВСЕТЕРПЯ́ЩИЙ довготерпели́вий, *к*^{н} всетерпля́чий
ВСЕУСЛЫ́ШАНИЕ: во в. громовла́дно, навсе́люд.
ВСЕЦЕ́ЛО *о.* з потруха́ми, з голово́ю.
ВСКА́КИВАТЬ виска́кувати /під-/, зрива́тися на рівні но́ги, *(на коня)* схо́плюватися;
--й що виска́кує ◊, ра́дий ви́скочити, © виска́куючи, *о.* підхо́плений, мов на пружи́ні;
ВСКОЧИ́ТЬ зірва́тися [**в. с ме́ста** з. з місця, підхопи́тися /схопи́тися/ з місця].
ВСКА́ПЫВАТЬ: --й що ско́пує, копа́ч, копа́льник, *п*^{к} копа́льний, ско́пуваль-.
ВСКАРА́БКИВАТЬСЯ/-йся = КАРАБКАТЬСЯ/-йся; уме́ло **--я** деручки́й.
ВСКА́РМЛИВАТЬ: --й що году́є ◊, годува́льник, году́н, з-й ви́годувати, *п*^{к} годува́льний;
-йся/-ый годо́ваний, ко́ха-, вико́ху-, годо́ванець.
ВСКИПА́ТЬ *(- море)* буру́нитися; **в. гне́вом** сатаніти;
--й що закипа́ ◊, *п.* розлю́чуваний, *(- море)* розбуру́нюваний, *к.* розбуру́не-, © закипа́ючи, **± кипящий; -й я́ростью /гне́вом/** огóртаний /по́йма-, запа́люва-/ ша́лом /лю́ттю, гнівом/;
ВСКИПЕ́ТЬ *п.* спалахну́ти; ◊; **-е́л** ***кто*** *ж*^{м} аж підско́чив;
-вший закипілий, ☺ розлю́чений, *(океан)* розбуру́не-, Ø.
ВСКОЛЬЗЬ при́торком.
ВСКРИ́КИВАТЬ знай /раз-у-ра́з/ гука́ти;
--й що знай гука́ ◊, крику́н, о́йкало, ая́йка-, *п*^{к} крикли́вий, зойк(іт)ли́-, © ча́сом зо́йкаючи, ± **кричащий**.
ВСКРЫВА́ТЬ *(сейф)* відкрива́ти, розбива́-, *(факти)* *о*^{к} висві́чува-, *(шахри)* виво́ди- на чи́сту во́ду, *(труп)* анатомува́-, розтина́-;
--й 1. що розкрива́ ◊, з-й ви́явити, викрива́ч, *п*^{к} викри́вчий, викрива́ль-, 2. що анатому́є ◊, прозе́ктор; **--й недоста́тки** викрива́ч хиб;
ВСКРЫТЬ: в. ве́ны відкри́ти ве́ни; ◊;
ВСКРЫВА́ТЬСЯ *(- річку)* *п*^{о} кре́снути; ◊;
-йся/-ый 1. розкри́ваний /ви-/, розпеча́ту-, розпако́ву-, *п*^{к} розкривни́й /ви-/, 2. розтина-, анатомо́ва-, розрі́зу-, 3. *(- карту)* висві́чу-;
ВСКРЫ́ТЬСЯ: -вшийся *(Буг)* скре́слий.
ВСКРЫ́ТИЕ *(тіла небіжчика)* ро́зтин.
ВСЛЕД: в. зате́м відта́к.
ВСЛЕ́ДСТВИЕ на́слідком; **в.** *(***всего́***)* **э́того** *ф*^{р} відта́к, *ж*^{м} з то́го всьо́-; **в. изло́женного** на́слідком цьо́го, зважа́ючи /з о́гляду/ на ска́зане.
ВСЛЕПУ́Ю на сліпо.
ВСЛУХ *г*^{д} на до́слух
ВСЛУ́ШИВАТЬСЯ дослуха́тися, наслуха́ти;
-йся що наслуха́ ◊, **с-и** ♦, слуха́ч /на-, до-, під-/, *о.* обе́рнений на слух, з нашоро́шеними уши́ма.
ВСМА́ТРИВАНИЕ *к.* вгляд.
ВСМА́ТРИВАТЬСЯ задивля́тися /в-, при-/; **в. в** ***кого*** обма́цувати очи́ма *кого*;
-йся що /*м*^{н} хто/ задивля́ється ◊, зади́влений /в-/, за́йня́тий ро́зглядом, © вдивля́ючись, ма́цаючи очи́ма; **-я во** ***что*** з очи́ма, уп'я́тими *куди*, за ро́зглядом *чого*;
ВСМОТРЕ́ТЬСЯ: в. хороше́нько роззу́ти о́чі.
ВСО́ВЫВАТЬ: --й що стромля́ ◊, р-й устроми́ти, з-й всу́ну-, *п*^{к} всува́льний; ± ВТЫКАТЬ, ВПИХИВАТЬ;
-йся/-ый всу́ваний, *п*^{к} всувни́й;
ВСУ́НУТЬ *(до кишені)* убга́ти, запхну́ти; ◊.
ВСПА́РХИВАТЬ *о.* знай /раз-у-ра́з/ пу́рхати, *п*^{ф} пурх-пу́рх крилами;
--й що пу́рха ◊, розпу́рханий, *п*^{к} пурхли́вий, © знай пу́рхаючи, знай пурх та пурх.
ВСПЕ́НИВАТЬСЯ пінитися клу́бом, вкрива́- /бра́-/ піною /пінявою, шу́мом/, *о.* закипати; ± ПЕНИТЬСЯ;
-йся що бере́ться піною, укри́ваний піною, *п*^{к} пінний, пінявий.
ВСПЛЕ́СКИВАТЬ спле́скувати, пле́ска-;
--й що пле́ще ◊, *п*^{к} хлюпки́й, хлюпотю́чий, хлюпітли́вий;
ВСПЛЕСНУ́ТЬ: в. рука́ми *п.* вда́ритися в по́ли рука́ми.
ВСПЛЫВА́ТЬ: в. на пове́рхность вихо́дити наве́рх, става́ти я́вним;
--й/-ый що виплива́ ◊, випли́ваний /с-/, *п*^{к} *т.* ви-

пливни́й, © виплива́ючи; **-й на пове́рхиость** що вихо́дить наве́рх /на по́ве́рхню/, щора́з видні́ший;
ВСПЛЫТЬ: в. на пове́рхность ви́пливти як о-ли́ва /олі́я/ на воді, поба́чи- де́нне сві́тло; ◊;
-вший на п. *ф*ᴾ тепе́р, як на доло́ні.
ВСПОМИНА́ТЬ прига́дувати /собі/, відтво́рюва- /воскреша́-/ в па́м'яті; **в. сно́ва и сно́ва** зга́дува- й перезга́ду-; **-а́лось** зга́дувано;
--й що зга́дує ◊, зви́клий /с-и/ зга́дувати, захо́плений спо́гадами, *р.* спогада́льник, спо́гад-; **-й про́шлое** у спо́гадах про мину́ле;
ВСПО́МНИТЬ згада́ти, *г.* спімну́-, *ф.* наду́ма-; **и никто́ не -ит** *ф.* і соба́ка не га́вкне;
ВСПОМИНА́ТЬСЯ *о.* спада́ти на па́м'ять; ◊;
-йся/-ый зга́дуваний /при-/, відтво́рю- у па́м'яті;
НАВСПОМИНА́ТЬСЯ *о*ᴷ назга́дуватись.
ВСПОМОГА́ТЕЛЬНЫЙ спомага́вчий.
ВСПОМОЩЕСТВОВА́НИЕ субси́дія, запомо́га.
ВСПРЫ́СКИВАТЬ спо́рск/увати;
--й що ~ує ◊, зви́клий /с-и/ ♦, спо́рскувач, *п*ᴷ спо́рскувальний, кропи́ль- + %, для ~ування;
-йся/-ый спо́рскуваний, збри́зку-, скро́плю-;
ВСПРЫ́СНУТЬ *(чим)* закропи́ти, *(закуп)* /по-/.
ВСПУ́ЧИВАТЬ випина́ти, видима́-;
--й що видима́ ◊, з-й ви́пнути, схи́льний ♦, *п*ᴷ випина́льний, видима́ль-;
ВСПУ́ЧИВАТЬСЯ *о*ᴷ бра́тися пухиря́ми;
-йся/-ый види́маний /з-/, випи́на-, *р́* випи́натий;
ВСПУ́ЧИТЬСЯ: -вшийся ви́пнутий, ви́ду-, Ǿ.
ВСПЫЛИ́ТЬ *д*ᴷ загорі́тися /гні́вом/, спалені́ти, закипі- як вода́ на вогні, впа́с- у па́сію; **-и́в** *д*ᴾᴷ *о*ᴷ зо́палу;
-вший спалені́лий, загорі-, розпасі́йо́ваний, *і* загорі́лець, Ǿ.
ВСПЫ́ЛЬЧИВЫЙ *(запальний)* запа́льчивий, *о*ᴷ палахки́й, заго́нистий, запа́ли-, займи́с-, гаря-чкува́- /-кови́-/.
ВСПЫ́ХИВАТЬ: --й що спала́хує ◊, спалаху́щий, спалахки́й, палахкітли́вий, блискітли́-, палахко-тю́чий, спалахку́-, *о.* у спа́лахах;
ВСПЫ́ХНУТЬ *(в небі)* розбли́скатися; ◊;
-вший розбли́слий, *к*ᴴ спалахну́-, Ǿ.
ВСПЫ́ШКА *(в небі)* ро́зблиск;
ВСПЫ́ШКИ *(вогнів, думок)* ми́гавиці ◊.
ВСПЯТЬ навспа́к.
ВСТАВА́ТЬ встава́ти, *(хутко)* підхо́плюватися, *(перед зором)* постава́ти; **в. ды́бом** *(- волос)* бра́-тися дро́том; **в. на дыбы́** *(- коня)* зди́блюва-; **в. на защи́ту** обстава́ти за, става́- в оборо́ні;
--й що встає́ ◊, підво́джуваний, зви́клий ♦, гото́-вий вста́-, *(проти)* повста́нець, © встаючи, раз /мить/, і на ногах; **-й на дыбы** зди́блюваний; **-й на путь** ***чего*** гото́вий ста́ти на шлях; **-й с пету-ха́ми** ра́нній птах; **-щее со́лнце** со́нце на схо́ді;
ВСТАТЬ *(з-за столу)* зве́сти́ся, вста́ти від столу;
-вший ☺ вже на нога́х; **-й на дыбы́** зди́блений.

ВСТА́ВКА *(в сорочці)* у́ставка, вста́вка.
ВСТАВЛЯ́ТЬ заправля́ти, вклада́-, заво́ди-, *(зуби)* ста́ви-; **в. па́лки в колёса** ки́да- коло́ди під но́-ги, става́- на перешко́ді, со́ва- дрючки́ в коле́са;
--й що вставля́ ◊, з-й /гото́вий/ вста́вити, *р*ᴷ вста-вни́к, *п*ᴷ *р*ᴷ вста́вчий, *т.* запра́в-, © вставля́ючи;
-й па́лки в к. гото́вий /р-й/ ста́- на перешко́ді;
-йся/-ый ста́влений, вклада-, запра́влюва-, вмо-нто́ву-, *(річ)* вста́вка, *п*ᴷ вставни́й, *(- слово)* доки́-да-, дото́чува-, угу́лю-;
ВСТА́ВИТЬ *(слово)* приточи́-, приткну́-, вліпи́-, *(силою) р.* вманту́ли-; ◊; **в. в ра́мочку** опра́ви- під скло; **в. решётки** заграту-ва́-.
ВСТРА́ИВАТЬСЯ: -йся вбудо́вуваний, вмонто́-.
ВСТРЕВА́ТЬ; ВСТРЯТЬ *(в розмову) ж*ᴴ убо́вт-ну́тися.
ВСТРЕПЕНУ́ТЬСЯ *д*ᴷ ски́нутися;
-вшийся стріпону́тий, стрепехну́тий, Ǿ.
ВСТРЕ́ЧА *г.* здиб(анка), *о*ᴷ зустріча́ння, стик; **при пе́рвой -че** на пе́ршій (же) зу́стрічі, © зу-стрі́вшися впе́рше.
ВСТРЕЧА́НЬЕ зустріча́ння.
ВСТРЕЧА́ТЬ стріча́ти /зу-/, спотика́-, здиба́- *(в русі)* перестріва́-, *(деінде)* поди́бу-; **в. возраже́-ния** запере́чуватися, не визнава́-; **в. в штыки́** на-крива́ти мо́крим рядно́м; **в. подде́ржку** підтри́-муватися;
--й що зустріча́ ◊, р-й /гото́вий/ зустрі́ти, зустрі-ча́льник, © здиба́ючи, *п*ᴷ зустрі́чний; **-й возра-же́ния** запере́чуваний, не визна́-; **-й затрудне́-ния** перешко́джений тру́днощами, © здиба́ючи тру́днощі; **-й подде́ржку** ***чью*** підтри́муваний *ким*;
-щие хто зустріча́;
ВСТРЕЧА́ТЬСЯ ба́читися, зустріча́- ◊;
-йся/-ый зди́буваний /на-, по-/, стріва-, перест-рі-; **-я** *п*ᴷ */у природі/* відо́мий, */у сполуці/* прису́т-ній, © с-и ба́читися ◊; **-я с затрудне́ниями = -й затрудне́ния; -я с интере́сным явле́нием** зас-ко́чений /здиво́ва-/ ціка́вим я́вищем; **-я с тру́д-ностями** не без тру́днощів;
ВСТРЕ́ТИТЬ *(раптом)* запопа́сти, зди́ба- *п*ᶠ /г. зди́блю, зди́бле [= поди́бає]/; **в. непонима́ние** зіткну́тися з глухо́ю стіно́ю; **-или /-ило/** зустрі-нуто; **кото́рый встре́тит** що зустрі́не /нади́б-ле/;
ВСТРЕ́ТИТЬСЯ: в. с чем зустрі́ти *що*; **в. с не-прия́тностью** потра́пити в хале́пу;
-вший(ся) Ǿ; **-й тру́дности** © зустрі́вши ру́дно-щі; **-я** *(ра́птом)* зустрі́нутий;
ПОВСТРЕЧА́ТЬ спітка́ти, *(що)* нади́ба- [**кото́рый повстреча́ет** який нади́бле] ◊;
ПОВСТРЕЧА́ТЬСЯ спітка́тися ◊;
-вшийся спі́тканий, зди́ба-, стрі́нутий, Ǿ.
ВСТРЕ́ЧНЫЙ *(вітер)* (су)проти́вний; **в. и попе-ре́чный** ко́жен оди́н, пе́рший-лі́пший; **в. иск**

супроти́вний по́зов, контрпо́зов.

ВСТРЯ́ХИВАТЬ стру́шувати *чим/що*, *(чуприну)* стріпу-, підтру́шу-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ стріпує ◊, зви́клий /с-и/ с., $п^к$ стріпувальний + %, 2. **расшевеливающий; -й головой** що трясе́ голово́ю, © стру́шуючи г.;

-ый 1. тріпаний, стру́шува-, стріпу-, 2. **расшевеливаемый.**

ВСТУПА́ТЬ вступа́ти, *(у стосунки)* захо́ди-; **в. в бой** става́- до бо́ю; **в. в борьбу́** става́- на прю; **в. в де́йствие** почина́- дія-; **в. в диа́лог = в. в разговоры; в. в до́лжность** заступа́- на поса́ду; **в. в до́лю** пристава́- до спілки; **в. в единобо́рство /поединок/** става́- на двобій /герць/, схре́щува- мечі; **в. в единобо́рство с зако́ном** почина́- перего́ни з зако́ном; **в. в компа́нию** пристава́- до спілки; **в. в насле́дство** обійма́- спа́дщину; **в. во владе́ние** *чего* посіда́- /дістава́- у вла́сність/ *що*; **в. в па́ртию** партизува́тись; **в. в права́** *чего* перебира́- права́ на *що*; **в. в пререка́ния** почина́- ги́ркання /супере́чку/, ги́ркатися, огриза́-, заїда́-; **в. в противобо́рство** ки́да- в бій; **в. в разгово́р** захо́дити в розмо́ву; **в. в разгово́ры** става́- до розмо́в, захо́ди- в ре́чі; **в. в си́лу** *ю.* набува́- чи́нности, набира́- си́ли, става́- чи́нним; **в. в сноше́ния** захо́ди- у стосу́нки; **в. в сою́з** (при)става́- до спілки; **в. на престо́л** заступа́- на ца́рство; **в. на ско́льзкий путь** схо́ди- на манівці;

--й що вступа́ ◊, гото́вий /$з^г$-й, з-й/ вступи́ти, вступни́к, $п^к$ вступни́й, $ф^р$ свіжий, нови́й, для всту́пу, © мить, і вже тут; **-й в бой** щойно ки́нутий у бій; **-й в брак** одру́жуваний, новоже́нець; **-й в до́лжность** призна́чений на поса́ду, нови́й урядо́вець; **-й в компа́нию** нови́й спільник; **-й в о́бласть /пери́од/** © зайшо́вши в ца́рину /період/; **-й во владе́ние** нови́й /майбу́тній/ вла́сник; **-й в перегово́ры** $з^г$-й на перегово́ри; **-й в пререка́ния = огрызающийся; -й в разгово́р** свіжий бе́сідник; **-й в реа́кцию** *х.* схи́льний вступа́- в реа́кцію; **-й в си́лу с** чи́нний з; **-й в сноше́ния** $з^г$-й /гото́вий/ зайти́ у стосу́нки; **-й в сою́з** нови́й спільник;

ВСТУПИ́ТЬ *г.* поступи́ти, *(вбігти)* увігна́тися; **в. в брак** *е.* на рушни́к ста́ти; **в. в единобо́рство с** *чем* протиста́витися *чому* [**в. в е. с опа́сностью** п. небезпе́ці]; **в. в соревнова́ние /состяза́-/** зазмага́тися;

-вший © мить, і вже тут, *(до ліги)* прийнятий, Ø.

ВСТУПА́ТЬСЯ/-йся > ЗАСТУПАТЬСЯ.

ВСТУПИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ увертю́рний, *(- слово)* пере́дній; **в. взнос** *г.* вписове́.

ВСТУПЛЕ́НИЕ вхо́дини, $у^р$ вше́стя; **в. в до́лжность** обняття́ поса́ди; **в. в си́лу** набуття́ чи́нности; **по -нии в д.** обня́вши поса́ду; **при -ни в д.** © обійма́ючи п., при обнятті поса́ди.

ВСУ́ЧИВАТЬ втелю́щувати;

--й що втелю́щує, гото́вий /з-й/ втелю́щити;

ВСУЧИ́ТЬ втереби́ти ◊.

ВСХОДИ́ТЬ $о^к$ схожа́ти;

ВЗОЙТИ́: -ше́дший *(- тісто)* ви́сходжен-;

ВСХО́ЖИЙ зіхідній, з-й прорости́.

ВСЫПА́ТЬ засип/а́ти /в-, у-/;

--й що ~а́ ◊, **р-й** ♦, засипа́льник /в-/, сипа́ль, $п^к$ вси́пчий, всипа́льний;

-йся/-ый си́паний, вси́пув-, всип-́, $п^к$ всипни́й;

ВСЫ́ПАТЬ: в. по пе́рвое число́ вси́пати по саму за́в'язку, вси́па- пе́рцю /бо́бу/, да́- пам'ятно́го.

ВСЯ: вся до конца́ *(правда)* вся-превся́.

ВСЯ́КИЙ: без -ого без ніяких яких, без ніякого; **без -ого сожале́ния** безжа́лісно; **во -ую мину́ту** бу́дь-коли; **при -ой пого́де** *о.* дощ не дощ /сніг не сніг/.

ВСЯ́ЧЕСКИ уся́ково, повся́к, різно, на всі лади, і так і та́к, і звідти і звідси;

ВСЯ́ЧЕСКИЙ (пре)вся́кий ◊, $о^к$ вся́кий тобі [**суета́ суе́т и -ая суета́** суєта́ суе́т і -ка т. суєта́], найши́рший [**досто́ин -ого подража́ния** ва́ртий -ого наслідування].

ВСЯ́ЧИНА: вся́кая в. вся́ке таке́ і таке́ вся́-, таке́-сяке́, *ф.* трахому́дія; **и вся́кая в.** $є^м$ і ще чо́ртзна-що.

ВТА́ЙНЕ *(задумувати)* про се́бе; **в. о́то всех** $ф^р$ по́тай усіх.

ВТА́ЛКИВАТЬ заштовхувати, запиха́- /у-/, пха́-, штовха́-;

--й що пха́ ◊, зви́клий ♦, з-й заштовхну́-, зашто́вхувач, штовха́ч, $п^к$ = %;

-йся/-ый пха́ний, што́вх-, зашто́вхув-.

ВТА́ПТЫВАТЬ: в. в грязь зато́пт/увати в боло́то;

--й що ~тує, зви́клий ♦, з-й затопта́-, топчій, $п^к$ = %; **-й в г.** *п.* паплю́жник;

-йся/-ый вто́птуваний /за-/.

ВТЕКА́ТЬ: --й дода́ваний, доли́ва-, $п^к$ додатко́вий, прибутко́-, до́норний, плюсови́й.

ВТИРА́ТЬ те́рти; **в. очки́** забива́- ба́ки, напуска́- туману́ (в о́чі), зами́лювати о́чі;

--й що тре ◊, з-й вте́рти, для втира́ння, за́йнятий -ям, $п^к$ втира́льний; **-й очки́** з-й зами́ли- о́чі, окозами́лювач, $п^к$ окозами́лювальний;

ВТИРА́ТЬСЯ: в. в дове́рие к *кому* лата́тися, /підшива́-, *ф.* вла́зити/ до *кого*,

-йся/-ый втираний; **-я в дове́рие** вла́зливий, підшива́йло, *ф.* підчи́хвіст, *(шпиг)* інфільтра́нт;

ВТЕРЕ́ТЬСЯ підла́татися ◊; **в. в дове́рие /ми́лость/ к** *кому* *ф.* підлата́тися до *кого*.

ВТИ́СКИВАТЬ *(набивати)* впако́вувати;

-й(ся) = впихивающий(ся);

ВТИ́СНУТЬ втовкма́чити ◊;

ВТИ́СНУТЬСЯ упха́тися ◊;

ВТИ́СНУТЫЙ $о^к$ вту́лений, втовкма́че-.

ВТИХУ́Ю ти́шком, $о^к$ тихома́, тишкома́.

ВТОЛКО́ВЫВАТЬ товкма́ч/ити;
--**й** що ~ить ◊, зви́клий т., товкма́ч;
ВТОЛКОВА́ТЬ: в. *кому* втовкти́; ◊.
ВТОРГА́ТЬСЯ *фр* ти́снутися [ні́би смерть із вій-ськом ти́снулася в ха́ту], *(- спогади)* напливáти;
-**йся** що вдирáється ◊, з-й /р-й/ вдéртися, напáс-ник, влóм-, зáйманець, агрéсор, *кн* втóржник, *(в усі діри)* устрявáка, *пк* агреси́вний, *ма* інвазі́й-;
ВТО́РГНУТЬСЯ *(у межі)* замчáти; ◊;
-**вшийся** замчáлий, Ø, *і.* > **-йся.**
В ТО́М-ТО: в то́м-то и де́ло в ті́м-то й річ, о-тож-то, ти́м-то і штýка.
ВТОРЖЕ́НИЕ *(вод) г.* влом.
ВТОРИ́ТЬ вторувáти;
--**й** що вторýє, зви́клий /с-и/ ♦.
ВТОРО́Й: в. по старшинству́ підстáрший.
ВТОРОСТЕПЕ́ННЫЙ *с.* десятиря́дний.
ВТРОЁМ утрі́йку.
ВТЫКА́ТЬ *(що у що)* простро́млювати *що чим*;
--**й** що всáджує ◊, р-й всади́ти, *пк* = %;
-**йся/-ый** устро́млюваний /за-, при-/, вгоро́джу-, всáджу-, втúка-; ± ВОНЗАТЬ.
ВТЮ́РИТЬСЯ *дк* втелю́щитися, вхалéпи-;
-**вшийся** ушелéпаний, уклéп-, втелю́ще-, Ø.
ВТЮ́ХАТЬСЯ *дк* уклепáтися.
ВТЯ́ГИВАТЬ тягти́, затягá-; **в. в себя́** смоктá-;
--**й** що тя́гне ◊, з-й затягти́, зви́клий /с-и/ затягá-, (за)тягáч, смоктýн, *пк* (за)тягáльний + %, для за-тягáння;
-**йся/-ый** (у)тя́ганий /за-/, усмо́ктува-, усо́ту-, залýчу-, *пк* втяжни́й /за-/;
ВТЯНУ́ТЬСЯ *(у що)* призвичáїтися до *чого*;
-**вшийся** призвичáєний, Ø.
ВУАЛИ́РОВАТЬ *(ґандж)* личкувáти, вуалювá-;
--**й** що личкýє, з-й заличкувáти;
-**ый** личко́ваний, вуальо́ва-;
ЗА♦♦♦ заличкувáти, завуалювá-.
ВУЛКАНИЗИ́РОВАТЬ вулканізувáти;
--**й** що вулканізýє, з-й за♦, вулканізáтор, *пк* вул-канізáторний, вулканізаці́й-.
ВУЛЬГАРИЗИ́РОВАТЬ вульгаризувáти;
--**й** що вульгаризýє, мáйстер /з-й/ ♦, для вульга-ризáції, вульгаризáтор, *пк* вульгаризáторський;
-**ый** вульгаризо́ваний.
ВУЛЬГА́РНЫЙ *(жарт)* вýлич[ш]ний, неприст-о́й-, соромі́цький, масни́й, брутáль-, *(вислів)* ба-зáр-, нелітературý́р-, нецензýр-, *(стиль)* балагáн-, унітáз-, *(- теорію)* спро́ще-, примітúв-, ненаук-о́вий, низькопро́бний.
ВХОД *(до печери +)* ві́йстя, *(кого) ур* вшéстя, *фр* вступ [**де́ньги за в.** гро́ші за в.]; **при -де** на вхо́-ді; **у -да** *о.* під поро́гом.
ВХОДИ́ТЬ вхо́дити /за-/, *(у деталі)* заглúблюва-тися, *(з просьбою)* вдавá-; **в. во** *что* ставáти *чим* [**в. в привы́чку** *с.* зви́чкою]; **в. в бли́зкие отно-ше́ния с** зізнавáтися з *ким*; **в. в быт** поши́рю-, набирáти поши́рення; **в. в де́йствие /си́лу/** на-бирá- чи́нности, ставá- чи́нним; **в. в дове́рие к** *кому ф.* латáтися до *кого*; **в. в долги́** позичá- /*дк* напо-/; **в. в зада́чу** бýти чáсткою мети́; **в. в ко-лею́** нормалізувáтися; **в. в компа́нию** приста-вáти до спілки; **в. в круг обя́занностей** вхо́ди-до обо́в'язків; **в. в чьи намере́ния** мá- нáмір, бý- в *чиїх* нáмірах [**э́то не -ит в мои́ н.** я не мáю цьо́гó нáміру, цьо́гó немá в мої́х н.]; **в. в но́рму** 1. нормалізувáтися, 2. узвичáюва-; **в. в обы́чай /привы́чку/** узвичáюва-; **в. в обя́занности** на-лéжати до обо́в'язків; **в. в подро́бности** цікáви-тися подро́бицями; **в. в чьё положе́ние** ставáти на *чиє* мі́сце, цікáвитися *чиїми* обстáвинами, *г.* застановля́- над *чиїм* станóвищем; **в. в пра́кти-ку /обихо́д/** щорáз більше практикувá-; **в. в ру́с-ло** захóдити в береги́; **в. в си́лу** *(міцніти)* вбивá-тися в си́лу; **в. в систе́му** давно́ вéсти́ся [**э́то вошло́ в с.** так д. ведéться]; **в. в соприкоснове́ние** *вй* захóдити в контáкт, зустрічáтися, *г.* зу-даря́-; **в. в соста́в** належáти до склáду; **в. в суть де́ла** дивитися в кóрінь, заглúблюва- в суть рéі; **в. с докла́дом** доповідáти; **в. с запро́сом** вдавá-тися /звертá-/ із зáпитом; **в. с хода́тайством** вдавáтися з клопотáнням;
--**й** що захóдить ◊, зви́клий захóдити, *зм*-й зайти́, *(куди) фр* гість, *пк* вхідни́й, захóжий, */баланс/* по-чаткóвий, */нумер/ з.* вступни́й, */до складу/* (при)-налéж-, *(до числа речей)* занéсе-, © зайшóвши; **-й во** *что* щорáз *cn1* *пк* [**-й в мо́ду** щ. мóдніший]; **-й в быт** поши́рюва-; **-й в дове́рие** щорáз довіре-ніший /більше довірений/; **-й в зада́чу** © як ча-сти́на мети́; **-й в колею́** унормóвуваний; **-й в компа́нию** нови́й спі́льник; **-й в обы́чай** узви-чáюваний; **-й в подро́бности** цікáвий до подрó-биць; **-й в чьё положе́ние** зацікáвлений *чиїми* обстáвинами, готóвий зглянутися на *кого*; **-й в пра́ктику /обихо́д/** щорáз більше практикóва-ний /поши́рю-/; **-й в си́лу** *ю.* = **вступающий в с.**; **-й в соприкоснове́ние** = **соприкасающий-ся** *вй* готóвий зіткнý-; **-й в соста́в /число́/** на-лéжний до склáду /числá/, ☺ (ді́йс-) член; **-й в суть де́ла** знайóмле- із сýттю рéчі; **оста́вь на-де́жду всяк сюда́ -й** залиши надію, хто сюди́ за-хóдить;
ВХО́Ж(ИЙ) *(до кого)* при́йманий *ким*, бувáлий у *кого*; **быть -им** мáти вступ /вхід, приступ/ [**был вхож к...** мав при́ступ до...];
ВОЙТИ́: про́чно в. глибоко закорени́тися; **в. в аза́рт** загорі́- душéю, розпали́-, розгуля́-, розво-гніти, зайти́ в раж; **в. в берега́** *(- ріку)* убрáтися в береги́, вернý- у (свої́) береги́; **в. в дру́жбу** за-приязни́тися; **в. в колею́** зайти́ в нóрму; **в. в кон-та́кт** сконтактувáтися; **в. в ми́лость** запопáсти лáски, підійти́ під лáску; **в. в но́рму** унормувáт-ися; **в. в обыкнове́ние** зайти́ в мóду; **в. в обще́-**

ние заспілкува́тися; **в. во вкус** 1. розсмакува́ти, добра́- смаку́, 2. = **в. в азарт**; **в. в плоть и кровь** ста́- пло́ттю і кро́в'ю; **в. в** *чьё* **положе́ние** зглянутися на *кого* /на *чиї* обста́вини/; **в. в помещение** *о.* ступити на поріг *чого*; **в. в раж** упа́с- в па́сію, зайти́ в раж, *(у бою)* світу пе́ред собо́ю не ба́чи-; **в. в употребле́ние** ста́- на конве́єр; **в. в чемода́н** поміститися у валізі; **в. ма́ршевым стро́ем** *г.* вмаршува́ти; **разреши́те в.** дозво́льте зайти́;

воше́дший *(до числа)* зане́сений, ☺ $о^к$ прихожа́нин, пришля́к, Ø; **--й в быт** поши́рений; **-й в дове́рие** вже цілко́м довірений; **-й в колею́** унормо́ва-; **-й в мо́ду** тепе́р мо́д-; **-й в обихо́д** *г.* удома́шне-; **-й в обы́чай /привы́чку/** узвичає-; **-й в плоть и кровь** © с-и пло́ттю і кро́в'ю; **й в погово́рку /посло́вицу/** с-и при́казкою /прислів'ям/; **-й в положе́ние** зглянувшись на обста́вини; **-й в роль** призвича́єний до ро́лі; **-й в си́лу с** чи́нний з; **-й в систе́му** заве́де-; **в. в суть де́ла** ознайо́мле- із су́ттю ре́чі /справи/; **-й в тради́цию** $о^к$ затрадиціє-; **-й с хода́тайством** подаве́ць клопота́ння.

ВХОЖДЕ́НИЕ вступ, $у^р$ вше́стя.

ВХОЛОСТУ́Ю пустого́ном, *п.* на вітер, по-пусто́му.

ВЧЕРА́ШНИЙ: со -его дня відучо́ра.

ВЧИ́ТЫВАТЬСЯ: -йся що вчи́тується, загли́блюваний у чи́тане, бажа́ючи збагну́ти ч.

ВЪЕДА́ТЬСЯ: -йся що в'їда́ється, з-й в'ї́стися, с-и в'їда́-, ☺ смола́, іржа́, $п^к$ уї́дливий, упікли-, зану́дли-;

ВЪЕ́СТЬСЯ *(кому)* упекти́ся, в'ї́с- в печінки́; ◊;

въе́вшийся *жм* допе́клий, *(- звичаї)* цупки́й, Ø.

ВЪЕ́ДЧИВЫЙ зану́дливий.

ВЪЕЗД: при -де *(де)* на в'ї́зді, *(куди)* в'їжджа́ючи.

ВЪЕЗДНО́Й *(- браму) г.* в'їздо́ви́й.

ВЪЕЗЖА́ТЬ: --й що в'їзди́ть ◊, заїжджа́нин, $п^к$ заї́жджий, в'їзни́й, © в'їжджа́ючи.

ВЫБА́ЛТЫВАТЬ виля́пувати, розплє́ску-;

--й що виля́пує ◊, з-й ви́ляпати, бо́[є́]вкало, ля́пало, *(на суді)* вика́жчик;

-ый вибо́вкуваний, виля́пу-.

ВЫБЕГА́ТЬ; ПОВЫ́БЕЖАТЬ *(у печі з горщиків)* ви́збігати.

ВЫБИВА́ТЬ *(ґрунт з-під ніг)* вирива́ти; **в. дробь зуба́ми** дзвони́- зуба́ми; **в. дробь нога́-** дрібцюва́-, дрібуши́-, виробля́- дрібушки́; **в. из колеи́** вибива́- з три́бу; **в. на бараба́не** тараба́ни-; **в. чечётку** вибива́- дрібушки́;

--й що вибива́ ◊, з-й ви́бити, зви́клий /с-и/ вибива́-, вибива́йло, вибива́ка, $п^к$ вибиву́щий + %, ± **бьющий**; **-й дробь зуба́ми** $з^м$-й дзвони́- зуба́ми, © видзво́нюючи з.; **-й дробь нога́ми** с-и дрібоτі- дрібушка́ми; **-й из колеи́** з-й ви́би- з ко́лії;

ВЫБИВА́ТЬСЯ: в. из сил збива́тися /вали́-, па́дати/ з ніг, мордува́тися, опада́ти із сил /на си́лах/; **в. из после́дних сил** виси́люватися з оста́ннього;

ВЫ́БИТЬ *(градом)* ви́товкти ◊;

-йся/-ый виби́ваний, витоло́чу-, викле́пу-, витріпу-; **-я** $п^к$ вибивни́й, виби́вистий; **-я из колеи́** него́дний да́ти собі ра́ди; **-я из сил** знеси́люва-; **-ый на бараба́не** тараба́не-;

ВЫ́БИТЬСЯ: в. из колеи́ ви́пасти із сідла́;

-вший(ся) Ø; **-я** *(з колії) п.* ви́битий, ви́верну-;

ВЫ́БИТЫЙ = **-вшийся**.

ВЫБИРА́ТЬ: в. по крупи́нке /зёрнышку/ визби́рувати;

--й що вибира́ ◊, за́йня́тий ви́бором, $з^м$-й /$з^г$-й/ ви́брати, ви́борець, $п^к$ добірливий, вибиру́щий /о-/, *т.* вибірко́вий, + %, © *вибира́ючи*;

ВЫ́БРАТЬ *(гроші /з банку/)* забра́ти; ◊;

♦♦♦СЯ видобуватися, *(із завалу)* вичала́пкувати;

-йся/-ый оби́раний /ви-/, о́бра́нець, $п^к$ ви́борний; **–ый** кого́ вибира́ють ◊; **-я в доро́гу** заклопо́таний /у кло́потах пе́ред/ доро́гою;

ВЫ́БРАТЬСЯ *(з біди)* ви́сотатися, *ґ* ви́діста-, ви́добу-, */враз/* ви́хопи- *(заблукавши)* ви́блудити.

ВЫ́БОИНА & $п^к$ *вибо́їстий.

ВЫ́БОР: при -ре вибира́ючи; **для -ра** до ви́бо́ру.

ВЫ́БОРКА *(з тексту)* ви́тяг.

ВЫБРА́ЖИВАТЬ вишумо́вувати;

ВЫ́БРОДИТЬ: -вший ви́броджений.

ВЫБРАКО́ВКА *(дія і ¤)* вибрако́вання.

ВЫБРАКО́ВЫВАТЬ брак/ува́ти; ± БРАКОВАТЬ;

--й що ~у́є ◊, за́йня́тий вибрако́ванням, браке́р, $п^к$ вибрако́вчий + %;

-йся/-ый брако́ваний, вибрако́ву-.

ВЫБРАСЫВАНИЕ викида́чка *(=викида́ння)*

ВЫБРА́СЫВАТЬ викидати; **в. по́чки** бра́тися в бросте́;

--й що викида́ ◊, з-й ви́кинути, викида́ч, викида́йло, *т.* еже́ктор, $п^к$ викидни́й, *т.* еже́ктор-, ± **бросающий**; **-й флаг** с-и викида́- пра́пор;

-йся/-ый вики́даний, $п^к$ викидни́й; **-я с парашю́том** парашуто́ваний, парашути́ст, *г.* спаду́н;

ВЫ́БРОШЕННЫЙ: -ые де́ньги гро́ші на вітер.

ВЫБРЕДА́ТЬ; ВЫ́БРЕСТИ ви́блукати.

ВЫБРИВА́ТЬ: --й що виго́лює, покли́каний ви́голити, голя́р, голі́борода, $п^к$ = %;

-йся/-ый виго́люваний.

ВЫ́БРОС *(води)* жбух;

ВЫ́БРОСЫ *(вогню)* язики́.

ВЫБУХА́ТЬ *(набухати)* здува́тися;

--й що здува́ється, зду́тий, ви́пну-, ± **вздувающийся**.

ВЫБУ́ЧИВАТЬ *(білизну)* жлу́ктити;

--й що жлу́ктить, за́йня́тий жлу́кченням.

ВЫБЫВА́ТЬ вибува́ти, відхо́дити;

--й що вибува́ ◊, вибу́ваний, р-й /гото́вий/ ви́бути, $п^к$ вибутни́й, відхід-, на відхо́ді;

ВЫ́БЫТЬ: -вший ви́булий, *о.* кого́ нема́, Ø; **-шие** хто ви́був.

ВЫВ/А́ЖИВАТЬ; ~ОДИТЬ поповоди́ти.

ВЫВА́ЛИВАТЬ: --й 1. що вива́лює ◊, зго́ден ви́валити, с-и вива́люва-, за́йня́тий ви́валенням, $n^к$ = %, 2. що вика́чує *(в багні)*, з-й ви́кача-; **-й язы́к** з ви́солопленим язико́м;

-йся/-ый 1. вива́люваний, висоло́плю-, $n^к$ перекидни́й /ви-/, 2. вика́чуваний;

ВЫ́ВАЛИТЬ *(очі)* ви́балушити; ◊.

ВЫВЕ́ДЫВАНИЕ ви́віднищтво, $м^н$ ви́відки, зві́ди.

ВЫВЕ́ДЫВАТЬ розві́д/увати, розню́хува-, ни́шпори-, $ф^р$ допи́туватися;

-й що ~ує ◊, з-й ви́відати, ви́відач, виві́дув-, ви́відник, ни́шпор(к)а, проно́за, до́йда, дознаве́ць, $n^к$ ни́шпорливий, ни́шпорний, на ви́відках.

ВЫВЁРТЫВАТЬ: --й(ся) = выкручивающий(ся); **-йся из рук** вислизу́щий, в'юн;

ВЫ́ВЕРНУТЬ: в. наизна́нку *п. г.* оберну́ти кота́ хвосто́м;

ВЫ́ВЕРНУТЬСЯ $о^к$ ви́в'юнитись ◊.

ВЫВЕРЯ́ТЬ перевіря́ти, випро́бува-, контролюва́-; **в. на веса́х** вива́жува-;

--й що виві́ря́ ◊, зви́клий виві́ря́ти, для пере́вірки, за́йня́тий -кою, контроле́р, випро́бувач, випробо́вець, $n^к$ випробо́вчий, контро́льний + %, $к^н$ вивіря́ль-;

-йся/-ый виві́рюваний, контрольо́-.

ВЫВЕ́ТРИВАТЬСЯ: -йся виві́трюваний, з-й ви́вітритися;

ВЫ́ВЕТРИТЬСЯ ви́вітріти;

-вшийся ви́вітрілий ◊.

ВЫВЕ́ШИВАТЬ[1] ві́шати, *(крам)* ва́жити;

--й 1. що виві́шує ◊, $з^г$-й ви́вісити, 2. що вива́жує ◊, вива́жувач, вага́р, $n^к$ = %;

-йся[1]**/-ый**[1] 1. виві́шуваний, 2. вива́жу-.

ВЫВЕ́ШИВАТЬ[2] *(трасу)* познача́ти тичка́ми.

ВЫВИ́НЧИВАТЬ викру́чувати, виґви́нчу-;

--й що виґви́нчує ◊, виґви́нчувач, $n^к$ = %, © виґви́нчуючи ◊;

-йся/-ый виґви́нчуваний, викру́чу-.

ВЫ́ВИХ ви́верт.

ВЫВОДИ́ТЬ *(на прохід)* води́ти, *(зло)* викорі́нюва-; **в. в лю́ди** дово́ди- до пуття́; **в. в расход** 1. спи́сува- на вида́тки, 2. **пускать в р.**; **в. из заблужде́ния** *кого* розкрива́- о́чі /зніма́- полу́ду з оче́й/ *кому*; **в. из равнове́сия /в. из себя/** виво́ди- з рівнова́ги, псува́- кров *кому*; **в. из терпе́ния** *кого* урива́- терпе́ць *кому*; **в. на свет Бо́жий** витяга́- з-під ки́лима; **в. на чи́стую во́ду** виво́ди- на світ; **в. фунда́мент** кла́сти підва́лини;

--й що виво́дить ◊, з-й ви́вести, для ви́ведення /викорі́нюва-/, за́йня́тий -ям, викорі́нювач, $ф^р$ (ви)воді́й, ватажо́к, провідни́к, проводи́р, $n^к$ виві́дни́й, веду́чий + %, $с^к$ -(ви)но́сний [**семявыводя́щий** спермоно́сний]; **-й из равнове́сия** з-й зі́псува́- кров *кому*; **-й из терпе́ния** *кого* з-й урва́- терпе́ць *кому*; **-й пе́сню** заспі́вувач; **-й фунда́мент** поклада́ч підва́лин;

-йся/-и́мый пло́джений, виво́джува-, випло́джу-, викорі́ню-;

ВЫ́ВЕСТИ: в. из заблужде́ния зня́ти шо́ри з оче́й, $р^к$ розшо́ри- /відкри́-/ о́чі; **в. из затрудне́ния** зара́ди- ха́лепі; **в. из состоя́ния безде́ятельности** зру́ши- з ме́ртвої то́чки; **в. из терпе́ния** *кого* урва́- терпе́ць *кому*;

ВЫ́ВЕСТИСЬ $з^н$ ви́плодитись;

вы́ведший Ø, $о^к$ ви́вілий.

ВЫ́ВОЗ *(за кордон)* е́кспорт.

ВЫВОЗИ́ТЬ виво́зити, *(куди)* возі́-, *(за кордон)* експортува́-;

--й що виво́зить ◊, з-й /р-й/ ви́везти, с-и виво́зи-, *(ви)*возі́й, експорте́р, $n^к$ вивозо́вий;

-йся/-и́мый виво́жуваний, експорто́-, призна́чений на е́кспорт /на ви́віз/, $n^к$ вивізни́й;

ВЫ́ВЕЗТИ: куда́ крива́я /родна́я/ вы́везёт куди́ хви́ля ви́несе.

ВЫВОЗНО́Й: -а́я по́шлина ми́то на ви́віз.

ВЫВОЛА́КИВАТЬ витяга́ти. тягти́, виволіка́-;

--й що тя́гне ◊, р-й ви́тягти, зви́клий /с-и/ ♦, витяга́ч, волочі́й, $n^к$ = %, © витяга́ючи;

-йся/-ый воло́чений, тя́гне-, витя́га-, виволі́ка-.

ВЫВОРА́ЖИВАТЬ вичаро́вувати.

ВЫВОРА́ЧИВАТЬ вивертати; **в. ду́шу** пекти́ ду́шу; **в. потроха́** виверта- те́льбухи;

--й що виверта́, з-й ви́вернути, с-и /зви́клий/ ♦, вороті́й + %; **-й ду́шу** *(біль)* ятру́щий; **-й наизна́нку** ви́воротній;

ВЫ́ВОРОТИТЬ: в. наизна́нку *п. г.* оберну́ти кота́ хвосто́м;

-йся/-ый виве́ртаний; **-я** виверткий, виворітни́й, з-й ви́крутитися;

ВЫ́ВЕРНУТЬСЯ $о^к$ ви́в'юнитися ◊;

ВЫ́ВОРОТИТЬСЯ: в. из рук ви́пручатися; ◊.

ВЫГА́ДЫВАТЬ *(час)* викро́/ювати;

--й що ~ює ◊, з-й ви́мудрувати, хитру́н, мудраґе́ль, мудраґе́лик, $n^к$ хитрому́дрий; **-й вре́мя** викро́ювач часу́.

ВЫГИБА́ТЬСЯ вигина́тися, гну́-;

-йся що вигина́ється ◊, зви́клий ♦, $n^к$ гнучки́й, хибки́й, хистки́й, гну́чий, виги́нистий.

ВЫ́ГЛЯДЕТЬ > ВЫГЛЯДЫВАТЬ[2].

ВЫГЛЯ́/ДЫВАТЬ[1] **/~НУТЬ/** визира́ти, вигляда́-;

-вая *п.* ви́зирцем;

--й що визира́ ◊, с-и визира́ти, визира́ка, *(чекалець на прибуття)* вигля́да́ч, $n^к$ визиру́щий, © зирк та зирк;

ВЫ́ГЛЯНУТЬ[1] ви́зирнути, $n^ф$ зирк;

ВЫ́ГЛЯДЕТЬ[1] *(вибрати)* $о^к$ ви́зирити.

ВЫГЛЯ́/ДЫВАТЬ[2] **/~ДЕТЬ**[2]**/** вигляда́ти, пока́зув-;

--й що вигляда́ ◊, *о.* на ви́гляд, з ви́гляду; **мо́лодо -й** молоди́й з ви́гляду; **облака́ вы́глядят к**

дождю́ хма́ри пока́зують на дощ;

ВЫ́ГЛЯДЕТЬ² мати вигляд, здава́тися, пока́зува-, [**Н. -ит больны́м** Н. зда́ється /пока́зує-/ хво́рим]; **ужа́сно запу́щенно в.** світи́ти пу́сткою; **жа́лко в.** ма́- бліди́й ви́гляд.

ВЫГНИВА́ТЬ: **--й** що вигнива́, вигни́ваний;

ВЫ́ГНИТЬ: **-вший** ви́гнилий, ви́трух-.

ВЫГОВА́РИВАТЬ; ВЫ́ГОВОРИТЬ: **не в.** задави́ти слова́.

ВЫ́ГОВОРЕННЫЙ промо́влений /ви́-/.

ВЫ́ГОВОР *(вимова)* акце́нт, *г.* ви́говір.

ВЫ́ГОДА інте́рес; **для свое́й -ды** собі на ко́ристь.

ВЫ́ГОДНО: **кому́ э́то в.?** на чий млин вода́?; **быть в.** *кому* зале́жати на то́му [**ей бы́ло в.** їй зале́жало на т.];

ВЫ́ГОДНЫЙ: **в -ом све́те** в найкра́щому світлі.

ВЫ́ГОН & ви́гонець.

ВЫГОНЯ́ТЬ витуря́ти /виту́рюва-/ *(в шию)*;

--й що жене́ ◊, з-й ви́гнати, *п*ᴷ вигі́нний; **-й две но́рмы** з. в. дві но́рми; **-й спирт** виноку́р, ви́нник, гура́льник;

-ый гна́ний, (ви)го́нений, *(- спирт) ж*ᴹ гна́тий;

ВЫ́ГНАТЬ показа́ти *(на)* две́рі /порі́г/ *кому* ◊.

ВЫГОРА́ЖИВАТЬ вигоро́джувати, уневи́нню-;

--й що вигоро́джує ◊, с-и ♦, покли́каний ви́городити, униви́ннювач + **защища́ющий**.

ВЫГОРА́ТЬ вигоря́ти;

--й що вигоря́ ◊, поки́нутий ♦, ма́йже ви́горілий, *(на сонці)* ма́й- ви́линя-, напівви́линя-, линю́чий;

ВЫ́ГОРЕТЬ ви́палитися ◊; **не -ело** бас увірва́вся.

ВЫГРЕБА́ТЬ вигріба́ти, гребти́;

--й що вигріба́ ◊, за́йня́тий вигорта́нням, с-и ♦, вигріба́ч, вигорта́льник, громаді́ль-, гребе́ць, весля́р, *п*ᴷ вигорта́льний + %;

-йся/-ый гре́бений, вигре́ба-, виго́рта-, *п*ᴷ вигрі́бни́й;

ВЫ́ГРЕБЕННЫЙ ви́гребаний.

ВЫГРЕВА́ТЬ грі́ти, вигріва́- /зо-, піді-/;

--й що вигріва́ ◊, *п*ᴷ вигріва́льний + %, вигріву́щий;

ВЫ́ГРЕТЬ: **вы́гретый** ви́грітий ◊;

ВЫ́ГРЕТЬСЯ: **-вшийся** ви́грітий, Ø.

ВЫГРУЖА́ТЬ розвантажувати, *г.* виладо́в/у-;

--й що ~ує ◊, з-й розванта́жити, для розванта́ження, за́йня́тий -ям, розванта́жувач /ви-/, (роз)вантажник, виладо́вувач, *п*ᴷ виладо́вчий, розванта́ж- /ви-/ + %;

-йся/-ый розванта́жуваний /ви-/, виладо́ву-;

ВЫ́ГРУЗИТЬ звантажити ◊.

ВЫГРЫЗА́ТЬ вигриза́ти;

--й що вигриза́ ◊, гризу́чий + **грызу́щий**;

-ый вигри́заний.

ВЫДАВА́ТЬ (ви)дава́ти, *ф*ᴾ зра́джу- [**го́лос -ал** её го́лос зра́див її], *(таїну) г.* прозра́джу-; **в. себя́** зра́джуватися, викрива́ти себе́; **в. себя́ за** виставля́ти себе́ за;

--й 1. що видає́ ◊, зᴳ-й ви́дати ◊, (ви)даве́ць, видава́ч, *п*ᴷ (ви)даве́цький, 2. що зра́джує, зра́дник, вика́жчик, *(себе)* викрива́ч, *п*ᴷ зрадли́вий, вика́зли-; **-й на́ руки** © видаючи́ на ру́ки; **-й себя́ за** під і́менем *кого*;

-а́емая *(заміж)* відда́вана; **-ый** 1. (ви)да́ваний, 2. вика́зу-, зра́джу-;

ВЫ́ДАТЬ: **в.** *(себя́)* **с голово́й** ви́казати з голово́ю, *(зра́ди- себе́)*; **в. та́йну** зра́ди- таємни́цю;

-вший Ø; **-й себя́ с голово́й** що сам себе́ зра́див;

ВЫДАВА́ТЬСЯ *(з лінії)* виставля́тися; ◊;

-йся 1. *(з ряду)* ви́пнутий, ви́суну-, ☺ видатни́й, визначни́й, непере́січ-, *о*ᴷ зірко́ви́й, *з.* значни́й, *(гідний уваги)* марка́нт-, *(твір)* блиску́чий, знамени́тий, *о́* яки́х ма́ло, на сла́ву. 2. що вида́ється, вида́ваний, видаве́ць, *п*ᴷ видавни́чий; **-я гражданин** *(України)* *у*ᴾ син ± ВЫПЯЧИВАТЬСЯ.

ВЫДА́ВЛИВАНИЕ ви́тиск.

ВЫДА́ВЛИВАТЬ витиск/а́ти; & *з*ᵉ вида́влюватися *(з уст)*; **в. слова́** циди́ти крізь зу́би;

--й що ~а́ ◊, з-й /зᴹ-й/ ви́чави-, вича́влювач, *п*ᴷ = %;

-йся/-ый вид[ч]а́влюваний, виду́шу-, вити́ску-, *п*ᴷ чавки́й.

ВЫДА́ЛБЛИВАТЬ *(жолоб)* вижоло́блювати.

ВЫ́ДАНЬЕ *(заміж)* *п*ᴾᴴ видання́.

ВЫ́ДАЧА *(грошей)* ви́плата; **при -че** на ви́дачі, під час ви́дачі /ви́плати/; **к -че** *б*ᵞᴼ ви́дати /ви́плати-/ [**к -че $ 5** ви́да- $ 5]; **подлежи́т -че** нале́жить ви́да- /ви́плати-/.

ВЫДАЮ́ЩИЙСЯ > ВЫДАВАТЬСЯ.

ВЫДВИГА́ТЬ висува-, витика́-, *(ідею)* пропо́нува́-, *(тему)* пору́шува-, *(вимогу)* виставля́-; **в. обвине́ние про́тив** *кого* звинува́чувати /зво́дити пеню́ на/ *кого*;

--й що висува́ ◊, з-й /р-й/ ви́сунути, *п*ᴷ = %; **-й возраже́ния** опоне́нт; **-й гипо́тезу /те́зис/** а́втор гіпо́тези /те́зи/; **-й обвине́ние = обвиняю́щий**; **-й пробле́му** пору́шувач пробле́ми; **-й програ́мму** а́втор ново́ї /гото́вої/ програ́ми;

ВЫДВИГА́ТЬСЯ висува́тися, витика́тися ◊;

-йся/-ый вису́ваний, пропо́ну-, *п*ᴷ висувни́й, висува́нець; **-я** *п*ᴷ *т.* витични́й, © с-и ♦, *(на здобуття премії)* номіна́нт; **-я впереди́ всех** © стаючи́ попере́д усі́х.

ВЫДВОРЕ́НИЕ ви́селення, відсе́ле-, ви́проваджe-, депорта́ція, *о*ᴷ викида́чка.

ВЫДВОРЯ́ТЬ виселя́ти, депортува́-, випрова́джу-, виганя́-, витуря́-, дава́- по ша́пці;

--й що депорту́є ◊, ради́й ви́ставити, випрова́джувач, *ж*ᴹ витуря́йло, *п*ᴷ депортаці́йний;

-йся/-ый випрова́джуваний, виту́рю-, депорто́-, гна́ний, (ви)го́не-;

ВЫ́ДВОРИТЬ ви́ставити, відсели́-, *ф* ви́пер- ◊.

ВЫ́ДЕЛКА *(шкури)* ви́правка; **овчи́нка -ки не сто́ит** шку́рка ви́правки не варт.

ВЫДЕ́ЛЫВАТЬ виробля́ти, роби́-;
--й що виробля́ ◊, за́йнятий ви́робленням, виробни́к, продуце́нт; **-й ко́жи** чинба́р, кожум'я́ка; **-й коле́нца** с-и вибри́кувати, з ви́бриками; **-й нога́ми кренделя́ /-й мысле́те/** маста́к пле́сти кренделі́ *(нога́ми)*, © плетучи́ кренделі́; **-й трю́ки** трюка́ч, витівни́к; **-й фо́кусы** зви́клий викида́- ко́ники, штука́р, з ко́никами;
-йся/-ый ро́блений, виро́блюва-, продуко́-, *(-шкіру)* вичи́ню-.
ВЫДЕЛЯ́ТЬ *(пай)* уділя́ти, *(гроші)* асигнува́-, *(рису)* вирізня́-, увира́знюва-, підкреслю-;
--й що виділя́ ◊, з^г-й уділи́ти, з-й ви́різни-, $п^к$ виді́льчий + %, виділь́ний, $с^к$ -виділь́ний [-й **жёлчь** жовчовиділь́ний];
♦♦♦СЯ *(на тлі)* зорі́ти, *(з чого) ф.* вила́муватися, виді́люва-; **в. на пусты́нном фо́не** самоті́ти;
-йся/-ый уді́люваний /ви-/, вирі́зню-, увира́зню-; **-я** $п^к$ уніка́ль-, особли́вий, ☺ у́нікум, оди́н на сві́ті; **ре́зко -я** *(- риси)* рі́зко озна́чений; **что́-либо -щееся на о́бщем фо́не** щось, за що б зачепи́лося о́ко;
ВЫ́ДЕЛИТЬСЯ *(барвою)* ви́барвитися; ◊.
ВЫДЁРГИВАТЬ сми́кати; *(волос)* виску́бува-;
--й що сми́че ◊, за́йнятий сми́канням, з-й ви́смикати, смику́н, висми́кувач, $п^к$ висми́кувальний %; **-й зу́бы** зубоде́р, дери́зуб, *г.* ви́дризуб; **-й цита́ты** жонглер цита́тами;
-йся/-ый сми́каний, висми́кув-, витя́г- ◊;
ВЫ́ДЕРНУТЬ *(з копиці)* скубну́ти; ◊.
ВЫДЕ́РЖИВАТЬ терпі́ти, вите́рплювати;
--й що витри́мує ◊, незігне́нний, нескоре́н-, з-й ви́тримати, $п^к$ витрива́лий, терпля́чий, виде́ржливий, $о^к$ витри́мли-; **-й за́данные разме́ры** сті́йкий у за́даних ро́змірах; **-й па́узу /роль/** © додри́муючи па́взи /ро́лі/; **не -й кри́тики** по́за вся́кою кри́тикою; **не -й сравне́ния** по́за вся́ким порі́внянням, *г.* не до порі́вняння;
-йся/-ый витри́муваний /до-/, вите́рплю- ◊;
ВЫ́ДЕРЖАТЬ *(іспит)* скла́сти; **в. хара́ктер** не спасува́ти;
-вший Ø;
ВЫ́ДЕРЖАННЫЙ *(- вино)* ви́стояний; ◊.
ВЫДИРА́ТЬ: --й = вырыва́ющий;
ВЫ́ДРАТЬ: вы́деру *г.* ви́дру.
ВЫ́ДОХ *(тяжкий)* ви́хек.
ВЫДУВА́ТЬ: --й що видима́ ◊, з-й ви́дути, за́йнятий дуття́м, видува́льник, видму́хувач, *(скло)* склоду́в, $п^к$ видувни́й;
-йся/-ый виду́ваний, видму́ху-, виду́длю-, $п^к$ видувни́й.
ВЫ́ДУМКА; ВЫ́ДУМКИ на вербі́ гру́ші, вига́дництво.
ВЫДУ́МЫВАТЬ *(в описі)* перебира́ти мі́ру;
--й що вига́дує ◊, винахі́дник, вига́дько, вига́дник, на всі шту́ки з-й, метки́й на ви́гадки, $п^к$ вига́дливий, пора́дли-, $н^г$ брехли́-;
-йся/-ый вига́дуваний, виду́му-;
ВЫ́ДУМАТЬ зморокува́ти, ви́мірку-, $з^н$ ви́мудрити.
ВЫДЫХА́ТЬ видиха́ти, *р.* види́хува-; **тяжело́ в.** вихе́кувати; **в. арома́т** схо́дити па́хощами;
--й що видиха́, $п^к$ видиху́щий, видиха́льний, $о^к$ видихо́вий, © видиха́ючи;
-йся/-ый види́ханий; **-я** ☺ знеси́люва-, висна́жу-, на межі́ знеси́лення;
ВЫ́ДОХНУТЬСЯ: вы́дохшийся знеси́лений, ви́снаже-, $о^к$ ви́тхлий, Ø.
ВЫЕДА́ТЬ вижира́ти, $п^{-о}$ вижо́вувати;
ВЫ́ЕДЕННЫЙ: -ого яйца́ не сто́ит не ва́ртий до́брого сло́ва.
ВЫ́ЕЗД: относя́щийся к -ду виїздо́вий.
ВЫЕЗДНО́Й *г.* виїздо́вий.
ВЫЕЗЖА́ТЬ ї́хати, виїзди́-, *(звідки)* вибира́тися; **в. в свет** *(в селі)* ходи́ти на ву́лицю;
--й що виї́здить ◊, з^г-й /з^м-й/ ви♦, їзде́ць, виї́жджа́нин, *з* проща́льник, $п^к$ виїзни́й, *г.* виїздо́вий; **-й на *ком*** з-й виї́хати на; **-й на *чём*** уда́чливий ко́штом *чого*.
ВЫ́ЕМКА *(заглибина)* паз, загли́блення, гніздо́, *(невелика)* щерби́на.
ВЫЖИВА́НИЕ вижива́ння, вижиття́.
ВЫЖИВА́ТЬ: --й що /$м^н$ хто/ вижива́, вижи́ваний, з-й ви́жити, $п^к$ виживу́щий; **-й из ума́** ма́йже здурі́лий, щора́з сла́бший на го́лову;
ВЫ́ЖИТЬ *о.* зоста́тись при житті́; *& д.* ви́житися; **для того́, что́бы в.** *(засіб)* вижива́льний, для вижива́ння;
-вший Ø, $р^к$ пережи́вець;
-ый = --й.
ВЫ́ЖИГА $о^к$ суці́га.
ВЫЖИГА́ТЬ випа́лювати; **калёным желе́зом в.** гаря́чим залі́зом випіка́ти;
--й що випа́лює ◊, для ви́палення, за́йнятий -ям, випа́лювач, $п^к$ випа́лювальний, $с^к$ ви́пали- [ви́пали-земля]; **-й калёным желе́зом** маста́к випіка́ти гаря́чим залі́зом;
-йся/-ый випа́люваний, *(метал)* ви́пал;
ВЫ́ЖЖЕННЫЙ: та́ктика -ой земли́ та́ктика го́лої землі́.
ВЫЖИДА́ТЕЛЬНЫЙ: -ое положе́ние пози́ція вичі́кування.
ВЫЖИДА́ТЬ вичі́к/увати /о-/; **--й** що чека́ на ◊, з^г-й ви́чекати, $п^к$ очі́кувальний + %, © ~уючи;
-ый очі́куваний /ви-/, чато́ва-, *р.* вижи́да-;
ВЫ́ЖДАТЬ перечека́ти, ви́чекати ◊.
ВЫ́ЖИМ ви́тиск, $с^m$ ви́вага, вива́жування.
ВЫЖИМА́НИЕ ча́влення, +/± ВЫЖИМ.
ВЫЖИМА́ТЬ ча́вити, *(вагу)* вива́жувати;
--й 1. що ча́вить ◊, з-й ви́♦, для ча́влення, за́йнятий -ям, вича́влювач, вигні́чу-, $п^к$ *т.* витисни́й, витиска́ль- + %, 2. © що вива́жує ◊, з-й ви́важи-,

звиклий в.; -й все со́ки жми́крут, визи́скувач;
-йся/-ый 1. ча́влений, вича́влюва-, вигні́чу-, викру́чу-, вити́сканий, 2. вива́жува-, вижи́ма-;
ВЫ́ЖАТЬ *(з кого) ф.* ви́доїти, $ф^р$ взя- [**в. из маши́ны** взя́- з маши́ни]; **в. как лимо́н** ви́крутити як мо́кру ганчі́рку /шма́тку/.

ВЫЖУ́ЛИВАТЬ виду́рювати;
--й = **выманивающий.**

ВЫЗВА́НИВАТЬ зна́й дзвони́ти;
--й що знай дзво́нить, дзвона́р, $п^к$ стодзво́нний, © видзво́нюючи.

ВЫЗДОРА́ВЛИВАТЬ виду́жувати, здоро́вша-, прихо́ди- /верта́тися/ до здоро́в'я, става́ти на но́ги, *г.* здорові-; & підду́жува-;
--й що виду́жує ◊, *(вже)* підліко́ваний, ма́йже здоро́вий /відхворі́лий/, *(деда́лі)* здорові́ший, напіввиду́жалий, $о^к$ малохво́рий, підздоро́вий, вже-на-нога́х;
ВЫ́ЗДОРОВЕТЬ відхворі́ти, відхорува́-, прийти́ до си́ли, *г.* ви́здорові-; ◊;
-вший ви́дужалий, відхворі́-, *(тепе́р)* уже́ здоро́вий, Ø.

ВЫЗРЕВА́ТЬ сти́гнути, вистига́-, *(- ідею) о.* брунькува́тися;
--й що достига́ ◊, поки́нутий достига́ти, щора́з сти́гліший /дости́глі-, спілі- +/, $п^к$ доходжа́лий;
ВЫ́ЗРЕТЬ: -вший *(ма́йже)* ви́зрілий ◊, Ø.

ВЫЗЫВА́ТЬ кли́кати [к. на полі́цію], *(гнів)* буди́-, *(на що)* провокува́-, *(крах)* призво́ди- до; *(телефоном)* $о^к$ видзво́нюва-; **в. беспоко́йство в** *ком* занепоко́ю- *кого*; **в. головокруже́ние** па́морочи- *(го́лову)*; **в. доса́ду в** *ком* пекти́ о́чі *кому, о.* коло́- в о́чі *кого*; **в. неудово́льствие** *чьё* /у *кого*/ **в** *ком* гла́ди- про́ти ше́рсти *кого*, крути́- в но́сі *кому*; **в. отвраще́ние у** *кого* смерді́- *кому*; **в. переполо́х** зчиня́- бу́чу; **в. подозре́ние к** *кому* ки́да- тінь на; **в. слёзы у** пройма́- сльозо́ю *кого*; **в. смех** зрива́- сміх; **в. смяте́ние** колоти́-; **в. трево́гу** ґвалтува́-, алярму-; **в. чу́вство восто́рга /изумле́ния +/ в** *ком* перейма́ти *кого*;
--й що /$м^н$ хто/ кли́че ◊, з-й ви́кликати, виклика́ч /по-, за-/, заклика́льник, клику́н, кличко́, клика́ч, *(сміх)* збу́дник, *(стрес)* призві́д- /спричи́н-, призві́дець/ *чого*, $п^к$ зухва́лий, задирливий, зачі́пли-, заго́нистий, провокати́вний, */жест/* демонстрати́в-, зачі́пний, $к^н$ визивний, $ф^р$ гід- [**-й за́висть** г. за́здрости], з насту́пним [**удар, -й паде́ние** уда́р з н. паді́нням]; **-й ажиота́ж** ажіота́ж-; **-й беспоко́йство-** триво́ж-, занепокі́йливий; **-й бу́рю** громоно́сний; **-й головокруже́ние** з-й запа́морочити, $п^к$ па́мороч-; **-й** *(горя́чие)* **спо́ры** *(го́стро)* полемі́ч-; **-й забве́ние** *(- зілля)* забутни́й; **-й оско́му** оско́мистий; **-й подозре́ние = возбужда́ющий п.**; **-й пресыще́ние** оско́мистий; **-й смех** сміхоно́сний; **-й смяте́ние** коло́тник; **-й то́лки** *(поле́мику, ма́ссу о́ткликов)* резона́нс-;
-й трево́гу триво́ж-; **не -й возраже́ний** слу́ш-; **не -й сомне́ний** безсумні́в-, позба́вле- су́мнівів;
-а́юще зачі́пливо, заго́нисто, зачі́пкува-, *з* заво́їс-, з ви́кликом, *(як)*, © аж до нена́висти; [**-а́юще споко́йно** а. д. н. спокі́йно];
ВЫ́ЗВАТЬ *(чарами)* насла́ти; **в. конфронта́цию среди́** *кого* зіткну́- лоба́ми *кого*; **в. крова́вую вражду́ ме́жду** *кем* /**наро́дами**/ поста́ви- *кого* /наро́ди/ ніж-на-ні́ж; **в. к жи́зни** покли́ка- до життя́; **в. у** *кого* **что** заки́ну- *кому* в се́рце **що** [**в. у неё жела́ние** з. їй в с. бажа́ння];
-вший Ø; **-й сенса́цию** сенсаці́йний;
♦♦♦СЯ *(діяти)* зголо́шуватися, $ж^м$ охо́ти- ◊; **-а́ется** *кто* кли́кано *кого*; **э́то -а́ется ря́дом причи́н** на це є бага́то причи́н;
-йся/-ый кли́каний, викли́кув-, спричи́ню-, *(чим)* поро́джу-, збу́джу- ◊; **-я** *(діяти)* зголо́шу-, $п^к$ гото́вий;
ВЫ́ЗВАТЬСЯ *(на дію)* обі́бра́тися ◊;
-вшийся зголо́шений, гото́вий ◊, Ø;
ВЫ́ЗВАННЫЙ *(наслідок)* спону́каний; ◊; *(чим)* $о^к$ сповóдова-; **в. обстоя́тельствами** ситуати́в-.

ВЫЗЫВНО́Й: -а́я кно́пка ґу́дзик ви́клику, виклика́ч, клику́н, кличко́.

ВЫИ́ГРЫВАТЬ вигрува́ти; **в. в** *чьих* **глаза́х** виро́стати в чиї́х о́чах;
--й що виграє́ ◊, з-й ви́грати, звиклий ♦, виграва́ч, *(вічний)* виграве́ць, $п^к$ вигриву́щий, ви́граш-, найви́грашніший; **-й вре́мя** © умі́вши ви́гра- час; **-й бой** переможець *(бою)*;
-ый вигра́ваний;
ВЫ́ИГРАТЬ: в. вре́мя *г.* ви́грати на ча́сі.

ВЫ́ИГРЫШ; ВЫ́ИГРЫШИ $о^к$ ви́гри.

ВЫ́ИГРЫШНЫЙ *(факт)* $ф^р$ кози́рний.

ВЫИ́СКИВАТЬ шук/а́ти, ни́шпори-, *(нишком/ доскіпливо)* вини́шпорюва-, $ф^р$ дале́ко ходи́- [на́що д. х.?]; **в. спо́соб** добира́- спо́собу;
--й що ~а́ ◊, за́йнятий по́шуком *чого*, шука́ч, вишу́кувач, ни́шпорка, $п^к$ ни́шпорливий + %;
-йся/-ый шу́каний, вишу́кува-, вини́шпорю-;
ПОВЫИ́СКИВАТЬ ви́нишпорити, повишу́кува-, $о^к$ повизнахо́дити ◊.

ВЫКА́ЗЫВАТЬ виявля́ти; **в. пренебреже́ние к** *кому* бра́- під но́ги /виявля́- знева́гу до/ *кого*.

ВЫКА́ПЫВАТЬ; ВЫ́КОПАТЬ *п.* ви́корпати [где **ты её -ал** де ти її ви́корпав?].

ВЫКАРА́БКИВАТЬСЯ видира́тися, *(з біди)* вибо́рсува-, витере́бкува-;
-йся що ~еться ◊, з-й ви́дертися, с-и видира́-, © видира́ючись;
ВЫ́КАРАБКАТЬСЯ *(з чого)* $о^к$ ви́бабратися, ви́добу- ◊, *(на дерево)* стере́бка-.

ВЫКА́РМЛИВАТЬ вигодо́в/увати, вико́ху-;
--й що ~ує ◊, з-й ви́кохати, году́н, годівни́к, годува́ль-, $п^к$ годува́льний, вигодо́вчий + %;
-йся/-ый годо́ваний, вигодо́ву-, *і.* годо́ванець.

ВЫКА́ТЫВАТЬ викоч/увати, коти́ти;
–й що ~ує ◊, за́йня́тий вико́чуванням, коті́й, $n^к$ = %, © с-и ♦; **-й глаза́** витріща́ка, $n^к$ вирлоо́кий, балуха́тий, булька́-, зірка́-;
-йся/-ый ко́чений, вико́чуваний;
ВЫ́КАТИТЬ: в. глаза́ ви́баньчитися ◊.
ВЫКА́ЧИВАТЬ помп/ува́ти, випомпо́ву-;
–й що ~у́є ◊, з-й ви́помпувати, за́йня́тий помпува́нням, помпува́льник, $n^к$ ~ува́льний + %;
-ый випомпо́вуваний, помпо́ва-.
ВЫКА́ШИВАТЬ коси́ти, *о.* кла́с- поко́си;
–й що вико́шує ◊, з-й ви́косити, коса́р, $n^к$ коси́льний + %;
-ый вико́шуваний, ко́шений.
ВЫКИ́ДЫВАТЬ: в. фо́кусы викида́ти ко́ники; **в. коле́нца** вибри́кува-, роби́- ви́брики;
–й = выбрасывающий; -й коле́нца = выделывающий к.; -й фо́кусы = выделывающий ф.; **-й шту́ку** штука́р, з-й ви́кинути фо́ртель;
ВЫ́КИНУТЬ: в. коле́нце /шту́ку/ ви́кинути фо́ртель; **в. шту́ку** ви́кинути ко́ника, учво́рити ◊.
ВЫ́КИДЫШ *о.* недорі́д жіно́чий.
ВЫ́КЛАДКА: с по́лной -кой $в^й$ у по́вному ви́ряді, $n^к$ $о^к$ повнозбро́йний;
ВЫ́КЛАДКИ *(в цифрах)* обраху́нки.
ВЫКЛА́ДЫВАТЬ *(стіну)* кла́сти; **в. дёрном** дернува́-; **в. ду́шу** відкрива́- се́рце; **в. на чистоту́** нічо́го не таї́-, $д^к$ відкри́тися як пе́ред Бо́гом;
–й що кладе́ ◊, з-й ви́класти, кладі́й, кладі́льник, $n^к$ викладу́щий, виклада́льний, © виклада́ючи;
-й ду́шу щи́рий, як на спо́віді;
ВЫ́ЛОЖИТЬ: -вший, Ǿ; **-й ка́рты** © ви́клавши ка́рти;
ВЫ́ЛОЖЕННЫЙ: в. же́мчугом оперло́ваний.
ВЫКЛЮЧА́ТЬ відключа́ти, вилуча́-, *(зі списку)* викре́слюва-;
–й що вимика́ ◊, з-й ви́мкнути, *(річ)* вимика́ч, $n^к$ *т.* вимика́льний + %, */що роз'єднує/* роз'єдна́вчий;
-йся/-ый вими́каний, вилу́ча-, відклю́ча-, викре́слюва-.
ВЫКЛЯ́НЧИВАТЬ каню́чити, кла́нда-, ципа́ни-, вицига́нюва-;
–й що каню́чить ◊, зви́клий /с-и/ ♦, каню́ка, кла́ндало; ± ВЫПРАШИВАТЬ;
ВЫ́КЛЯНЧИТЬ ви́жебрати, ви́мантачити ◊.
ВЫКО́ВЫВАТЬ кува́ти, вико́вува-;
–й що кує ◊, покли́каний /з-й/ ви́кувати, кова́ль, кова́ч, $n^к$ = %, © с-и вико́вувати;
-йся ко́ваний, вико́вува-.
ВЫКОВЫ́РИВАТЬ виколу́п/увати, колупа́ти;
–й що ~ує ◊, колупа́йло, © виколу́пуючи;
ВЫ́КОВЫРЯТЬ *(цікаву річ)* ви́шпортати; ± ВЫЦАРАПАТЬ;
ВЫКОВЫ́РИВАТЬСЯ видлу́буватися ◊;
-йся/-ый колу́паний, виколу́пув-, видлу́бу-;
ВЫ́КОВЫРЕННЫЙ ви́колупнутий ◊.
ВЫКОЛА́ЧИВАТЬ > ВЫБИВАТЬ.
ВЫКОРЧЁВЫВАТЬ корчува́ти;
ВЫ́КОРЧЁВАННЫЙ: в. лес /уча́сток, ме́сто/ корчу́нок.
ВЫКРА́ИВАТЬ кра́яти, крої́-, *п.* вимудро́вува-;
–й що кро́їть ◊, з-й ви́кроїти, кра́яльник, $n^к$ кро́їльний + %, *п.* мудраге́ль;
ВЫ́КРОИТЬ *(кошти)* ви́комбінувати; **в. буты́лку** ви́клинцюва- пля́шку;
-йся/-ый кра́яний, кро́є-, викра́[о́]юваний, вимудро́ву-.
ВЫКРА́ШИВАТЬ: –й 1. красящий + раскрашивающий[1], 2. що викри́шує, з-й ви́кришити, $n^к$ = % + **раскрашивающий**[2];
-йся/-ый 1. фарбо́ваний, 2. викри́шу-; **-я зуб** ви́щерб;
ВЫ́КРАСИТЬ: в. и вы́бросить одна́ ко́ристь – ви́кинути;
ВЫКРОШИТЬ: -вший(ся) Ǿ; **-я** ви́кришений.
ВЫ́КРИК по́гук. *г.* о́клик
ВЫКРИ́КИВАТЬ гука́ти, вигу́кува-, *(знай)* крича́-;
–й = кричащий.
ВЫКРУ́ЧИВАТЬ: –й що викру́чує ◊, покли́каний ви́крутити, $n^к$ = %, $с^к$ ви́крути- [ви́крутигріш], © викру́чуючи;
♦♦♦СЯ *(з біди)* вимо́ту/ватися, вив'язу-, *г.* вивн-́;
-йся/-ый викру́чуваний, вигви́нчу- ◊; **-я** що ~ється ◊, зви́клий /с-и/ викру́чуватися, ви́крутень, в'юн, $n^к$ виверткий, $о^к$ ви́крутистий /-ливий/;
ВЫ́КРУТИТЬСЯ *(в бійці)* ви́вернутися, ви́рятува-, *г.* ви́вину-, *(з халепи)* ви́йти сухи́м з води́.
ВЫ́КУП викупне́.
ВЫКУПА́ТЬ викуп/ля́ти;
–й що ~ля́, $з^г$-й ви́купити, викупни́к, $n^к$ = %;
-йся/-ый викупо́ваний, $n^к$ викупни́й.
ВЫКУ́РИВАТЬ: –й що вику́рює ◊, з-й ви́курити, вику́рювач, *(спирт)* **= выгоняющий;**
-йся/-ый вику́рюваний, **± выгоняемый.**
ВЫЛА́ВЛИВАТЬ вило́влювати, лови́ти;
–й що вило́влює ◊, за́йня́тий ви́ловом, зви́клий ♦, лове́ць, $с^к$ -лов [птахоло́в], $n^к$ = %;
-йся/-ый ло́влений, вило́влюва-.
ВЫ́ЛАЗКА $ф^р$ випра́ва.
ВЫЛА́МЫВАТЬ: –й що вило́млює ◊, з-й ви́ломити, вило́млювач, $n^к$ *т.* вило́мчий + %, виломо́вий;
ВЫЛА́МЫВАТЬСЯ *п.* > ИЗОЩРЯТЬСЯ;
-йся/-ый ло́млений, вило́млюва-, вила́му-; **-я** *п.* **> изощряющийся.**
ВЫЛЁЖИВАТЬСЯ *(на пляжі)* обле́жувати бо́ки;
-йся що виле́жується, виле́жуваний; **-я в посте́ли** лежебо́ка, валя́ка, ле́жень;
ВЫ́ЛЕЖАТЬСЯ пополе́жати, *(з хворобою)* ви́качатися *(*відхворі́ти*)*.

ВЫЛЕЗА́ТЬ *ф.* вигріба́тися; *(з усіх дір)* вихо́дити наве́рх, виплива́- на по́ве́рхню, дава́- про се́бе зна́ти;
--й що вила́зить ◊, з-й ви́лізти, ма́йже ви́лізлий, © с-и вилiза́ти;
ВЫ́ЛЕЗТИ злі́зти [хто ви́ще злі́зе – ду́жче впа́де́], *(з очних ям)* ви́пертися, *(на височінь)* зіп'я́с-; **-езший** ви́лізлий, облі́з-, Ø.
ВЫЛЕТА́ТЬ випу́рхувати; **в. как джин из бутылки /как из пу́шки/** вилiта́- стріло́ю /льо́том/; **в. оди́н за други́м** *(- бджіл з вулика)* точи́тися;
--й що вилiта́ ◊, вилі́таний, літу́н, $n^к$ випу́рхли́вий; © с-и вилiта́ти; **-й пу́лей** © ви́летівши ку́лею; **-й в трубу́** нездa̋тний відверну́ти крах, банкру́т; **-й из головы** нетривки́й у па́м'яті;
ВЫ́ЛЕТЕТЬ *(різко /- птаха/)* ви́шугнути, *(- машини, коні)* ви́мча-; **в. в обра́тный путь** відлеті́-; **в. как про́бка** ви́леті- як ку́ля, ко́рок /чорт/ з пля́шки.
ВЫЛЕ́ЧИВАТЬ відздоро́влювати;
--й з-й ви́лікувати + **лечащий**;
-йся/-ый виго́юваний, виліко́ву-, відздоро́влю-;
ВЫ́ЛЕЧИТЬСЯ *($n^{рв}$ - рани)* *ф.* ви́лизатися; ◊.
ВЫЛИВА́ТЬ *с.* жбу́х/ати, *(чуття)* вихлю́пува-, $o^к$ витру́шу-;
--й що ~а ◊, $n^к$ вилива́льний + **лью́щий**;
-йся/-ый вили́ваний, жбу́х-, $n^к$ виливни́й, виливки́й; **ие -щаяся черни́льница** невилива́чка.
ВЫЛИЗЫВАТЬСЯ оклигувати, іти на по́пра́вку
ВЫ́ЛИЗАННЫЙ прилі́заний /за-/.
ВЫ́ЛОЖИТЬ > ВЫКЛАДЫВАТЬ.
ВЫЛУ́П/ЛИВАТЬСЯ; ~ИТЬСЯ: -вшийся ви́луплений, Ø.
ВЫЛУ́ЩИВАТЬ $n^{-о}$ розлу́щ/увати /ви-/;
--й що ~ує ◊, з-й ви́лущити, вилу́щувач /роз-/, $n^к$ = %;
-йся/-ый вилу́щуваний /роз-/, вилу́зу-.
ВЫМА́ЗЫВАТЬ: --й = мажущий;
-йся/-ый вима́щуваний /за-/, вима́зу- /за-/, забру́дню-, заяло́жу-, заму́рзу-, ± **мажущийся**;
ВЫ́МАЗАТЬ ви́смарувати ◊.
ВЫМА́ЛИВАТЬ *ф.* кла́ндати;
--й що блага́ ◊, каню́ка, кла́ндало, © блага́ючи;
ВЫ́МОЛИТЬ ви́плакати ◊.
ВЫМА́НЫВАТЬ виду́рювати, витума́ню-, цига́ни-, ± ВЫПРАШИВАТЬ
--й що виду́рює ◊, з-й ви́дурити, зви́клий /с-и/ ♦, шахра́й, махля́р, $c^к$ дури́- [дури́світ];
ВЫ́МАНИТЬ ви́циганити ◊, *(хитро)* ви́крути-.
ВЫМА́РЫВАТЬ: --й 1. вымазывающий, 2. що викре́слює, $з^м$-й ви́креслити.
ВЫМА́ТЫВАТЬ висо́тувати, *(душу)* тягти́, виверта́-, вийма́-; **в. ду́шу** *кому* вари́- во́ду з *кого*; **в. не́рвы** тягти́ ду́шу;
--й що висо́тує ◊, з-й ви́сотати, $n^к$ = %; **-й ду́шу** вари́вода, нудьга́-чоловік, $n^к$ вари́водний, $c^к$ вийми-ду́шу- [**-й ду́шу звук** ви́йми-душу-звук]; **-й жи́лы** *(- працю)* ка́торжний, висна́жливий, *з.* канальський; **-й ки́шки** *д.* кишкомо́т; **-й не́рвы** з-й ви́тяг*(ну)*ти ду́шу;
-йся/-ый вимо́туваний, висо́ту-, виси́лю-; **-я за́ день** висна́жуваний /виси́лю-/ за день;
ВЫ́МОТАТЬ: изря́дно в. не́рвы поповари́ти во́ду з *кого*.
ВЫМА́ХИВАТЬ *(знай)* маха́ти;
--й що маха́ ◊, маха́льник, знай мах та мах.
ВЫМЕТА́ТЬ: --й = метущий; **-й желе́зной метло́й** © вимiта́ючи залізною мітло́ю;
♦♦♦СЯ; ВЫ́МЕСТИСЬ ви́шпортатися ◊.
ВЫМЕ́ШИВАТЬ[1] міси́ти, перемі́шувати;
--й що мі́сить ◊, з-й ви́місити, за́йня́тий місі́нням /*р.* місьбо́ю/, міси́льник, $n^к$ міси́льний;
-йся/-ый вимі́шуваний /пере-/.
ВЫМЕ́ШИВАТЬ[2] міша́ти, перемі́шувати;
--й що міша́ ◊, з-й ви́мішати ◊, вимі́шувач, міша́льник, $n^к$ міша́льний, вимі́шува- + %;
-йся/-ый мі́шаний, вимі́шуваний /пере-/.
ВЫМЕЩА́ТЬ: в. зло́бу зганя́ти злість /оско́му/;
--й 1. **мстящий** (> МСТИТЬ), 2. що зганя́ злість на *кому*, зви́клий зганя́ти з. на *кому*;
ВЫ́МЕСТИТЬ 2. зігна́ти оско́му /злість/ ◊.
ВЫМИРА́ТЬ перево́дитися, вигиба́ти;
--й що вигиба́ ◊, прире́чений ви́мерти, напівви́мерлий, $n^к$ вимиру́щий, *о.* на межі /під загро́зою/ вимира́ння;
ВЫ́МЕРЕТЬ: -рший ви́мерлий, Ø;
ПОВЫ́МЕРЕТЬ *(по)*пови́мерти [**лю́ди повымерли** лю́ди *(по)*пови́мерли].
ВЫМОГА́ТЕЛЬСКИЙ здирниць-, зди́рчий.
ВЫМОГА́ТЕЛЬСТВО домага́ння, видира́- го́рлом.
ВЫМОГА́ТЬ хоті́ти ви́дерти /з-/, виду́рюва- /вимага́-, видира́-/ го́рлом /погро́зами, пра́вда- й непра́вда-/, приступа́- з ноже́м до го́рла, висва́рюва-, *(борг)* пра́ви-; **в. своё** допомина́тися сво́го;
--й що шантажу́є ◊, зви́клий вимага́ти го́рлом, за́йня́тий вимага́нням, вимага́ч, зди́рник, зди́рця, дері́й, драч, шантажи́ст, © хоті́вши ви́дерти;
-ый виду́рюваний го́рлом /погро́зами/, висва́рюва-, види́ра-, *(шантажем)* шантажо́ва-.
ВЫМОКА́ТЬ мо́кнути;
--й що вимока́ ◊, зали́шений м., напівви́моклий.
ВЫ́МПЕЛ корого́вка, майве́ць.
ВЫМУ́ЧИВАТЬ морд/ува́ти, залива́- са́ла за шку́ру;
--й що ~у́є ◊, з-й ви́мучити, зви́клий му́чити, $n^к$ $o^к$ ви́мучливий;
ВЫ́МУЧИТЬ *о.* зали́ти са́ла за шку́ру ◊;
ВЫ́МУЧЕННЫЙ си́луваний ◊ [**-ая улы́бка** *с.* у́сміх].
ВЫМЫВА́ТЬ вимива́ти, *(знай)* ми́-; **тща́тельно в.** вишаро́вува-;

–й що ми́є ◊, з-й ви́мити, для миття́, за́йня́тий -я́м, $п^к$ вими́вчий + %;

-йся/-ый ми́тий, вими́ваний /з-/, (знай) уми́ва-, пра́ний, $п^к$ вимивни́й.

ВЫМЫШЛЯ́ТЬ: –й = выдумывающий;

ВЫ́МЫШЛЕННЫЙ *о.* взя́тий зі сте́лі ◊.

ВЫНА́ШИВАТЬ (знай) носи́ти, *(мрію)* голу́би-, пе́сти-, плека́-, виплéкува-, *(плани)* снува́-; **в. агресси́вные пла́ны** *о.* гостри́- зу́би; **в. в мечта́х** вимрі́юва-;

–й що но́сить ◊, з-й ви́плекати, носі́й, снува́льник; **-й на свои́х рука́х *что*** обтя́жений *чим*;

ВЫНА́ШИВАТЬСЯ *(- плани)* снува́тися ◊;

-йся/-ый вино́шуваний, пле́ка-, виплéкува-, пе́ще-; **-ый в мечта́х** вимрі́юваний.

ВЫНИМА́ТЬ вийма́ти, витяга́-; **вынь да поло́жь!** роди́!, з колі́на ви́лупи!, тели́сь я́лова!, хоч неті́льна – тели́сь!;

–й що вийма́ ◊, з-й ви́йняти, с-и вийма́-, $п^к$ = %; **-й ду́шу** мучи́тель;

-йся/-ый ви́йманий, витя́га-, роз'є́днува-, відді́люва-, не закрі́пле- глу́хо, $п^к$ відді́льни́й.

ВЫНОСИ́ТЬ *(на розсуд)* подава́ти, пропонува́-, *(дяку +)* склада́-, *(спеку)* витри́мува-, *(науку)* дістава́-; **в. оби́ды** терпі́- обра́зи /кри́вду/; **в. пригово́р** підпи́сува- ви́рок /прису́джува-/ *кому*; **не -си́ сор из избы́** своя́ ха́та – по́кришка;

–й що вино́сить ◊, з-й ви́нести, зви́клий /с-и/ вино́си-, (ви)носі́й, $п^к$ */гніт/* видéржливий, */- артерію/* вивідни́й + %; **-й *что*** з *чим* у руках; **-й благода́рность** склада́ч подя́ки; **-й впечатле́ние** діста́вши вра́ження; **-й на свои́х плеча́х *что*** обтя́же- *чим*, з-й ви́нес- на свої́х пле́чах; **-й пригово́р /постановле́ние/** покли́каний ви́нес- ви́рок /постано́ву/; **не -й *чего*** него́дний /не в си́лі/ терпі́-;

-йся/-и́мый вино́шуваний /з-, пере-/, витри́му-, пода́-, пропо́ну-, ухва́лю-, $п^к$ виносни́й; **-я на рассмотре́ние** пода́ва- на ро́згляд;

ВЫ́НЕСТИ *(знегоди)* перетрива́ти, *(вирок)* $ф^р$ да́ти; ◊; **в. уро́к** ма́ти нау́ку.

ВЫНО́СЛИВЫЙ *г.* видéржливий, *з.* витри́мли-, $ж^м$ цупки́й.

ВЫНУЖДА́ТЬ си́лувати, знево́лю-, зму́ш/у-;

–й що ~ує ◊, з-й зму́сити, знево́лювач, $п^к$ спонука́льний, примусо́вий, спону́кли-; **причи́нами, -щими** *кого,* **явля́ются** спону́кою для *кого* є;

-ый зму́шуваний /при-, ви-/, си́лу-, знево́лю- /при-/, спону́ку-;

ВЫ́НУЖДЕННЫЙ $ф^р$ припе́ртий до стіни́; **быть -ым** му́сити; **в. обстоя́тельствами** $ж^м$ рад-не-ра́д.

ВЫНЫРЯ́ТЬ *(враз)* вибу́лькувати, вигу́льку-.

ВЫНЮ́ХИВАТЬ виню́хувати, ню́ши-, (знай) ню́ха-, нюшкува́-, *п.* шпигува́ти;

–й що ню́ха ◊, з-й ви́нюхати, зви́клий ♦, ни́шпора, $п^к$ = %;

-ый виню́хуваний ◊.

ВЫНЯ́НЬЧИВАТЬ виплéк/увати, *о.* виго́йду-;

–й що ~ує ◊, з-й ви́плекати, *г.* го́йда.

ВЫПАДА́ТЬ *(з рук)* па́дати, *(- дощі)* перепада́-, *(-долю)* суди́тися; **в. из па́мяти** забува́-;

–й що випада́ ◊, випа́даний, призна́че- ви́пасти, схи́ль- випада́-, $п^к$ випаду́щий, випадо́вий, випа́дли-, випадни́й; **-й из па́мяти** забу́ва-; **-й на до́лю *чью*** призна́че- Провиді́нням /з не́ба/ *кому*;

-ый = –й;

ВЫ́ПАСТЬ: в. на до́лю суди́тися *кому*, спітка́ти *кого*; **-пал жре́бий** *д.* ви́пала тропа́; **-пал снег** натруси́ло сні́гу; **-ала честь** суди́лася честь; **-ало из па́мяти** $н^о$ заора́ло *кому*;

-вший Ǿ, *(сніг)* натру́шений; **-й из па́мяти** забу́тий.

ВЫПАДЕ́НЬЕ: в. листо́в *(у книзі)* ви́пад а́ркушів.

ВЫПА́ЧКИВАТЬ; ВЫ́ПАЧКАТЬ ви́мазати, обсмарува́-, обпаску́ди-;

-вший Ǿ;

ВЫ́ПАЧКАТЬСЯ ви́мазатися ◊;

-вшийся ви́мазаний, забру́дне-, зама́ще-, запаску́дже- /об-/, забрьо́ха-, заму́рза- ◊, Ǿ.

ВЫПЕНДРЁЖ *в.* викаблу́чування.

ВЫПЕ́НДРИВАТЬСЯ викобе́нюватися, викаблу́чува-, вила́мува-.

ВЫ́ПЕЧКА *(один цикл процесу)* пе́чиво, піч.

ВЫПИВА́ЛА залива́ха.

ВЫПИВА́ТЬ *г.* спива́ти, *(нектар)* $н^о$ спива́-, *(пиячити)* (знай) пи́-, цілува́тися з ча́ркою, $о^к$ чаркува́-, $е^в$ причаща́-, *г.* баня́чити;

–й що п'є ◊, схи́льний випива́ти, маста́к /не ду́рень/ ви́пи-, залива́ха, випива́ка, брагу́н, бра́жник, уна́дливий до ча́рки;

-йся/-ый випи́ваний ◊;

-ый що його́ випива́ють, пити́мий;

ВЫ́ПИТЬ *(пляшку)* *ф.* роздуши́ти; ◊;

-вший ☺ напідпи́тку, підпи́тий, п'яне́нький, під ча́ркою;

ПОДВЫ́ПИТЬ $е^в$ підохо́титися; ◊;

-вший = выпивший.

ВЫ́ПИВКА випиття́; **за -кой** за ча́ркою, при пи́ві, при ча́рці.

ВЫПИРА́ТЬ; ВЫ́ПЕРЕТЬ *(з лави)* ви́ткнутися, ви́пнутися.

ВЫПИ́СЫВАТЬ: –й 1. що випи́сує ◊, з-й ви́писати, випи́сувач, пи́сар, писе́ць, 2. що передпла́чує, передпла́тник, $п^к$ 1. випи́сувальний, 2. передпла́т-; **-й по по́чте** передпла́тник; **-й кренделя́** що пи́ше мисліте;

-йся/-ый 1. випи́суваний, $п^к$ виписни́й, 2. передпла́чуваний, $п^к$ передплатни́й.

ВЫПЛАВЛЯ́ТЬ(СЯ) топи́ти(ся);

–й(ся) = **плавящий(ся)**;

-ый вито́плюваний, $п^к$ витопни́й.

ВЫ́ПЛАТА спла́та; **в. по частя́м** *г.* с. ра́тами.

ВЫПЛА́ЧИВАТЬ плати́ти, спла́чувати;
–й що пла́тить ◊, з^м-й плати́ти, *(ви)*платни́к, $р^к$ *(ви)*платі́й, $п^к$ = %;
-йся/-ый пла́чений, спла́чува- /ви-/, $п^к$ *виплатн*-и́й, нале́ж-.
ВЫПЛЁВЫВАТЬ плюва́ти;
–й що випльо́вує ◊, плюва́ка; ± **що плюе**;
-йся/-ый випльо́вуваний, пльо́ва- ◊.
ВЫ́ПЛЕСК ви́хлюп, *(емоцій)* ви́бурх.
ВЫПЛЁСКИВАТЬ: **–й** що вихлю́пує ◊, з^м-й ви́хлюпнути, хлюпі́й, $п^к$ = %, © вихлю́пуючи;
-йся/-ый вихлю́пуваний, випліску-, $п^к$ хлюпки́й.
ВЫПЛЫВА́ТЬ *(на поверхню)* ВСПЛЫВА́ТЬ;
–й що виплива́, випли́ваний, $п^к$ випливу́щий.
ВЫПЛЯ́СЫВАТЬ витина́ти го́пки, вистри́бува-.
ВЫПОЛЗАТЬ *(в'юном)* вив'ю́нюватися.
ВЫПОЛНЕ́НИЕ: **при -ни и́ми усло́вий** коли́ вони́ ви́конають уго́ду /домо́влене, $с^о$ умо́ви/.
ВЫПОЛНЯ́ТЬ *(чим)* випо́внювати /на-/, *п.* вико́ну-; **в. обеща́ние** доде́ржувати сло́ва; **в. усло́вия** дотри́му- уго́ди /умо́в/;
–й 1. що вико́нує ◊, р-й ви́конати, викона́вець, здійснювач, реаліза́тор, $п^к$ вико́нливий, викона́вчий + %, 2. *(чим)* що напо́внює ◊, напо́внювач /ви-/, для- ви́повнення; **-й долг** ві́рний обо́в'язку; **-й обеща́ние** ві́рний *(свому)* сло́ву; **-й усло́вия** ві́рний уго́ді;
-йся/-ый вико́нуваний, здійсню-, *(чим)* напо́внюваний-;
ВЫ́ПОЛНИТЬ: **в. свой долг** зроби́ти своє́ ді́ло; **в. тако́й а́дский труд** *(може ☺)* пе́рти тако́го плу́га, зроби́- таке́ пеке́льне ді́ло;
-и́мый здійсне́нний, ле́гко вико́нува- /напо́внювати-/.
ВЫПОРОЖНЯ́ТЬСЯ сіда́ти /$д^к$ сіс-/ до ві́тру;
ВЫ́ПОРОЖНИТЬСЯ пороби́- свійського ◊.
ВЫПРА́ШИВАТЬ каню́чити, цига́ни-, підпро́шува-;
–й що випро́шує ◊, зви́клий ♦, каню́ка, кланди́га, ґди́ра, $п^к$ каню́чливий + %; **-й ми́лостыню** жебру́щий;
ВЫ́ПРОСИТЬ $о^к$ розбогара́дити; **в. ми́лостыню** ви́жебра-, ви́проси-, ви́клянчи- ◊;
-йся/-ый випро́хуваний ◊;
ВЫ́ПРОШЕННЫЙ: **в. мольбо́й** ви́благаний ◊.
ВЫПРАВЛЯ́ТЬ пра́вити, рихтува́-, *(обставини)* нормалізува́-;
–й що пра́вить ◊, з-й ви♦, виправля́ч, рихтува́льник, нормаліза́тор, $п^к$ $о^к$ ви́пра́вчий + %; **-й корректу́ру** коректор; **-й положе́ние** нормаліза́тор стано́вища;
-йся/-ый пра́влений, випра́влюва-, вирівню-, рихто́-, нормалізо́-, $п^к$ виправни́й.
ВЫПРЫ́ГИВАТЬ вистри́бувати, $ф^р$ стриба́ти;
–й що вистри́бує ◊, с-и ♦, з-й ви́стрибну-, стрибу́н, $о^к$ стриба́й [**-й в во́ду** стриба́й-у-воду].
ВЫПРЯМИ́ТЕЛЬ $е^л$ випро́стувач.
ВЫПРЯМЛЯ́ТЬ: **–й** що випро́стує ◊, з-й ви́простати, випро́стувач, випря́млю-, $п^к$ випровто́вчий, *т.* вирі́внювальний + %, випрямни́й;
-йся/-ый випро́стуваний, розпря́млю- /ви-/, вирі́вню-, $п^к$ випрямни́й;
ВЫ́ПРЯМИТЬСЯ ви́правитись ◊.
ВЫ́ПУКЛЫЙ пука́тий.
ВЫ́ПУСК *(грошей)* $е^к$ емі́сія; **на в.** *(штани)* пове́рх халя́в.
ВЫПУСКА́ТЬ випуска́ти, *(у світ, з рук)* пуска́-, *(крам)* виробля́-; **в. из ви́да** $о^к$ пропуска́- повз о́чі; **в. на просто́р** випуска́- на во́лю; **не в.** *(удачу) ж.* трима́- за хвіст; **не в. из ви́да /по́ля зре́ния/** *кого* не спуска́- оче́й /о́ка/ з /не спуска́- з о́ка/ *кого*, *г.* не втрача́- з оче́й; **не в. пово́дьев из рук** не попуска́- віжо́к; **не -а́я и́з виду /из ви́да/** на́зирці /-рком, -рцем/;
–й що пуска́ ◊, з-й пусти́ти, за́йня́тий ви́пуском, ☺ випусни́к, $я^і$ випуско́вий, $п^к$ $е^к$ емісі́йний + %, *т.* випусни́й; **-й из рук** роззя́ва; **-й ко́гти** © випуска́ючи пазурі́;
-йся/-ый *(з тюрми)* звільнюваний, *(газ)* /ви-/, *(ким)* виро́блю- ◊, *(зі школи)* випускни́к, $п^к$ випускний;
ВЫ́ПУСТИТЬ *(що)* дати вихід *чому*; **в. из ви́да /и́з виду/** зо́всім забу́-; **в. из рук** *п.* проґа́ви-; **в. ки́шки** всі ке́ндюхи ви́мота-, розтельбуши́-.
ВЫПУСКНИ́К *(гімназії) г.* матура́нт.
ВЫПУСКНО́Й *(іспит) г.* матура́льний.
ВЫПУ́ТЫВАТЬ: **–й** що виплу́тує ◊, з-й ви́борсати, $п^к$ вибо́рсувальний + %;
♦♦♦СЯ *(з біди)* випорса́ти, видря́пуватися, $о^к$ вишкря́бува-, *(зо сну)* вила́мува-;
-йся/-ый виплу́туваний, вибо́рсу-, вимо́ту- ◊, $п^к$ виверткий, ви́кру́тливий;
ВЫ́ПУТАТЬСЯ *о.* ви́йти сухи́м з води́, *(з тенет)* ви́мотатися, ви́сотатися; ◊;
-вшийся ви́борсаний ◊, Ø.
ВЫПУ́ЧИВАНИЕ *(землі)* $г^л$ ви́горблення.
ВЫПУ́ЧИВАТЬ випина́ти, *(очі)* витріщ-, виря́чув-;
–й що випина́ ◊, $п^к$ випина́льний + %;
ВЫ́ПУЧИТЬ: **в. глаза́** ви́баньчитися; ◊;
♦♦♦СЯ витріща́тися, виря́чува- ◊;
-йся/-ый випи́наний, *д.* випи́натий, *(- очі)* виря́чуваний, витрі́щува- ◊.
ВЫПЯ́ЛИВАТЬ *(очі)* & повилу́плювати;
–й глаза́ *і.* витріща́ка, $п^к$ вирячкува́тий, лупа́тий, вирло́кий;
ВЫПЯЛИВАТЬСЯ = ВЫПУЧИВАТЬСЯ.
ВЫПЯ́ЧИВАНИЕ: **шарообра́зное в.** *(очей)* банька́тість, лупа́тість, вирло́кість.
ВЫПЯ́ЧИВАТЬ: **–й** що випина́ ◊, зви́клий /с-и/ випина́-;
♦♦♦СЯ *(з-під одягу)* видима́тися;
-йся/-ый ви́пнутий, ви́п'я-, сторчува́-, *і.* ви́пинок; ± **оттопыривающийся**.
ВЫ́ПЯТИТЬСЯ ви́ткнутися ◊.

ВЫРАБА́ТЫВАТЬ *(крам)* виробля́ти, продукува́-, випуска-, виготовля́-;
--й що виробля́ ◊, з-й /поклика-/ ви́робити, зайня́тий ви́робленням, виробни́к, продуце́нт, $п^к$ = %;
♦♦♦СЯ *(ким)* вихо́дити з *чиї́х* рук; ◊;
-йся/-ый продуко́ваний, виро́блю- ◊, $п^к$ виробни́й;
ВЫ́РАБОТАТЬ *(код) о.* ви́дати на-гора́; ◊.
ВЫ́РАБОТКА: свое́й -тки сво́го хо́ву;
ВЫ́РАБОТКИ $г^о$ копа́льні, ша́хти.
ВЫРА́ВНИВАТЬ вирі́внювати, рівня́ти;
--й що рівня́ ◊, з-й ♦, для ви́рівняння, за́йня́тий -ям, вирі́внювач, $п^к$ вирі́внювальний, рівня́ль-;
-йся/-ый рі́вняний, вирі́внюва- ◊;
ВЫ́РАВНЯТЬ ви́шнурувати ◊.
ВЫРАЖА́ТЬ *(суть)* розкрива́ти, *(словом)* відтво́рюва-, віддава́-, зобража́-, *(риси)* висві́чува-, $з^г$ виповіда́-, *(стан)* окре́слюва-, *(що)* бу́- виразнико́м *чого*, проявля́ти*(ся) чим*, *(числом)* познача́-, фіксува́-, запи́сува-, подава́- /*о.* оприя́внюва-/ в *чім*, **в. благода́рность** склада́- подя́ку; **в. жела́ние** зголо́шуватися; **в. на лице́ недово́льство** криви́- гу́би; **в. недово́льство** крути́- /$д^к$ за-/ но́сом; **в. неодобре́ние** $н^з$ цма́ка-, обцма́кува-; **в. нетерпе́ние** нетерпели́витися; **в. поэ́зию** ди́хати пое́зією; **в. свою́ беспо́мощность** розво́ди- рука́ми; **в. согла́сие** дава́- зго́ду; **в. уваже́ние** засві́дчува- пова́гу; **в. удово́льствие** *(на виду)* світи́тися від задово́лення;
--й що висло́влює ◊, р-й /покли́каний/ ви́словити, виразни́к, $п^к$ виразо́вий, виявни́й + %, повен *чого* [**-й удивле́ние** п. по́диву], *о́* з ви́разом; **-й жела́ние** гото́вий, зголо́шуваний; **-й наде́жду** © висло́влюючи наді́ю; **-й недове́рие** не хова́ючи недові́ри; **-й (не)удово́льствие** (не)задово́лений; **-й призна́тельность** вдя́чливий; **-й сомне́ние** не хова́ючи су́мнівів; **-й уве́ренность** (тве́рдо) впе́внений;
♦♦♦СЯ знахо́дити свій ви́раз, *(чим)* познача́тися, запи́сува-, визнача́- [**-а́ется зна́ком** -а́ється зна́ком], *(в чім)* проявля́-;
-йся/-ый висло́влюваний, переда́-, розкри́-, зобра́жу-, окре́слю-, відби́-, відтво́рю-, відда́-, позна́чу-, фіксо́-, запи́су-, пода́- в *чому*, $п^к$ виявни́й;
ВЫ́РАЗИТЬ оприя́внити, $з^г$ ви́повіс- ◊; **в. кра́йнюю растéрянность /доса́ду, удивле́ние +/** сплесну́- рука́ми, вда́ри- в по́ли рука́ми; **в. неодобре́ние /сомне́-, порица́-, укóр +/**, похита́- /покрути́-/ голово́ю; **в. неудово́льствие** зацма́ка-; **в. сожале́ние** *г.* віджа́лувати [**я не могу́ не вы́разить сожале́ния /меня́ не покида́ет чу́вство с./** я не мо́жу не в.];
-вшийся Ø; **-я в (большо́й) су́мме** *(- шкоду)* на (вели́ку) су́му;
-и́мый ле́гко висло́влюваний /*усі* **-ый**/;
ВЫ́РАЖЕННЫЙ окре́слений, ви́явле- /про-/, $о^к$ оприя́вне- ◊, /*- думку*/ розкри́тий, /*риси*/ вира́зний, характе́р-, $е^к$ обчи́сле- [**в. в рубля́х** о. в рубля́х]; **я́рко в.** чі́тко окре́слений /ви́явле-/.
ВЫРАЖЕ́НИЕ $ф^р$ інтерпрета́ція, фо́рма [**цена́ – де́нежное в. сто́имости** ціна́ - грошова́ ф. ва́ртости], оде́жа [**в слове́сном -ии** в -жі сло́ва], *(думки)* розкриття́, *(епохи)* дзе́ркало, *(в числах)* за́пис, $ф^р$ окре́слення [**для -ия де́йствия** для о. ді́ї], *(чого)* о́браз [**в. систе́мы** о. систе́ми], $е^к$ обраху́нок, обчи́слення [**в рублёвом -нии** в рубле́вому -нні, обчи́слений у рубля́х]; **в. лица́** мі́на, ви́гляд; **с -нием** *(читати)* ви́разно; **без -ия** безвира́з-; **нет слов для -ния** $ж^м$ я тобі́ /Вам/ не мо́жу сказа́ти, *г.* це понадслове́сно; **по -нию лица́** з ви́разу обли́ччя; **в конкре́тном -нии** конкре́тно ка́жучи.
ВЫРАЗИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ вимо́вистий, $п^о$ вирази́стий; **де́лать -ым** увира́знювати, виопу́клю-; **сде́лать -ым** увира́знити, урелье́фни-, ви́опукли-.
ВЫРАСТА́ТЬ рости́, вбива́тися в пі́р'я, *(дорослішати)* дороста́ти; & $п^{рн}$ повиро́стати;
--й що росте́ ◊, вби́ваний у пі́р'я, щора́з ви́щий /бі́льший +/, $п^к$ гінки́й, $о^к$ росту́чий;
ВЫ́РАСТИ *(раптом з'явитися)* ви́рости несія́ний; **в. из-под земли́** ра́птом вроди́тися.
ВЫРА́ЩИВАНИЕ $д^к$ ви́рощення.
ВЫРА́ЩИВАТЬ: в. виногра́д виноградарюва́ти;
--й що виро́щує ◊, за́йня́тий виро́щуванням, з-й ви́ростити, с-и виро́щува-, $п^к$ = %;
-ый виро́щуваний, викóху-, випле́ку-, пле́каний;
ВЫ́РАСТИТЬ *(дітей)* ви́глядіти; ◊.
ВЫ́РЕЗ *(для руки /в одязі/)* про́йма.
ВЫ́РЕЗКА ви́тинка, *(як оздоба)* витина́нка.
ВЫРЕ́ЗЫВАТЬ, ВЫРЕЗА́ТЬ витин/а́ти;
--й що ~а́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦, для вирі́зування, зайня́тий -ям, різьбя́р, $п^к$ вирі́зувальний, вирізá́ль- + %;
-йся/-ый вирі́зуваний, вити́на-, вирі́зьблюва-, *д.* вити́натий, $п^к$ вирізни́й.
ВЫРИСО́ВЫВАТЬСЯ *г.* /за-/, *о.* бовван/і́ти, прогляда́-, $к^н$ виокре́слюватися, *(з моря звуків)* винурто́вувати; **в. в воображе́нии** стоя́- в оча́х;
-йся що ~і́є ◊, забовваі́лий, окре́слюваний, вирі́зьблю-, щора́з чітќіший /вира́зні-/;
ВЫ́РИСОВАТЬСЯ забовваі́ти ◊, ви́барвіти;
-йся забовваі́лий, ви́барві-, Ø.
ВЫ́РОДОК, ВЫРОЖДЕ́НЕЦ переводня́, дегенера́т, $о^к$ ши́бздик;
ВЫ́РОДОК *(вилупок)* о́бшкрібок /ви́-/, ши́бздик, *л.* недо́людок, *(малий)* ви́родочок; & $п^к$ *виродкува́тий; ± ЗАМУХРЫШКА.
ВЫРОЖДЕ́НИЕ звиродні́ння.
ВЫРОЖДА́ТЬСЯ дегенер/ува́ти, $р^к$ виро́днюватися, виродні́ти;
-йся що ~у́є ◊, переро́джуваний /ви-/, дегенеро́-, *і.* ви́родок, переводня́, дегенера́т, ши́бздик, $п^к$

дегенерати́вний, ви́родли́вий;

ВЫ́РОДИТЬСЯ: -вшийся звироднілий, шибздикува́тий, *г.* здегенеро́ваний, *і.* переводня́.

ВЫРОСТА́ТЬ: в. у *кого (вуса) г.* вироста́ти *кому.*

ВЫРУБА́ТЬ руба́ти, кла́сти під соки́ру;

--й що ~а́є ◊, за́йня́тий по́рубом, руба́ч, руба́ль(*ник*), *п*ᴷ = %;

-йся/-ый ру́баний, виру́бува-, *о.* під соки́рою;

-ый призначений на по́руб /ви́руб/;

ВЫ́РУБИТЬ ви́тяти ◊.

ВЫРУЧА́ТЬ виря́то́вувати, *ф.* виво́зи- [**-ай, родная!** -о́зь, роди́ма!], *з.* спомага́- *кого*, *(з торгу)* ма́- ви́торг;

--й 1. що ряту́є ◊, рятівни́к, визволи́тель, спомага́ч, *п*ᴷ = %, 2. що вторго́вує, з-й уторгува́ти, *о.* з ви́торгом;

ВЫ́РУЧИТЬ 1. ви́тягнути /ви́крути-/ з біди́, 2. вторгува́-; **в. свои́ де́ньги** верну́- свої гро́ші;

-йся/-ый 1. рято́ваний, виря́то́вув-, спомаг-, 2. вторго́вув-;

ВЫ́РУЧЕННЫЙ: -ая су́мма ви́торг.

ВЫ́РУЧКА *(прибуток) ф*ᴾ зиск.

ВЫРЫВА́ТЬ[1] рва́ти, де́р-; **в. с ко́рнем** *п.* викоріню́ва- до ноги́;

--й[1] що рве ◊, з-й ви́♦, с-и видира́-, рвач, рваль, *п*ᴷ вириву́щий, види́ристий, рвучки́й + %, *с*ᴷ ви́рви- /*г.* ви́дри-/ [**дентист** ви́рвизуб, *г.* ви́дризуб];

-й из зубо́в © видира́ючи з ро́та; **-й из конте́кста** висми́кувач з конте́ксту;

ВЫ́РВАТЬ: в. с ко́рнем ви́рва- з м'ясом; ◊;

♦♦♦СЯ[1] *(чинити опір)* пруча́тися, става́ти ди́бки, *(з лап)* випру́чуватися, вибо́рсува-, видобува́-;

-йся[1]**/-ый**[1] вири́ваний, види́р-, висми́кув-, вихо́плюв-, *(з лап)* вибо́рсув-, *п*ᴷ види́ристий, виривни́й; **-я вперёд** © с-и вирива́тися впере́д, *с*ᴷ ви́рвись-уперед;

ВЫ́РВАТЬСЯ[1] *(з уст)* ви́хопитися, *(з чого)* ви́добу-, /*з труднощами*/ ви́мкну- ◊;

-вший(ся)[1] Ø; **-й с ко́рнем** Ø; **-я** ви́рване́ць.

ВЫРЫВА́ТЬ[2] копа́ти, вико́пува-;

--й[2] що вико́пує ◊, з-й ви́копати, за́йня́тий копа́нням, копа́ч /-а́льник/, *п*ᴷ копа́льний + %;

-йся[2]**/-ый**[2] ко́паний, вико́пув-.

ВЫСА́ЖИВАТЬ сади́ти, виса́джува- /з-/;

--й що виса́джує ◊, з-й ви́садити, за́йня́тий ви́садженням /ви́садкою/, саджа́льник, *(в саду)* садівни́к, *п*ᴷ саджа́льний + %, *о*ᴷ садівни́й, *с*ᶻ висадко́вий;

♦♦♦СЯ *(з чого)* висіда́ти, *д*ᴷ ви́сісти;

-йся/-ый са́джений, виса́джува-, *(з авта)* зіса́джу-.

ВЫСА́СЫВАТЬ смокта́ти, висмо́ктува-, висиса́-; **в. из па́льца** виколу́пу- з колі́на /па́льця/;

--й що висмо́ктує ◊, з-й ви́♦, висмо́ктувач, смокту́н, сосю́ра, *п*ᴷ смоктю́чий, сосу́- + %, для смокта́ння; **-й из па́льца** з-й ви́лупи з колі́на, *с*ᴷ ви́лупи-з-колі́на; **-й (всю) кровь** кровопи́вець /-пі́й/;

-йся/-ый смо́ктаний, висмо́ктув- ◊;

ВЫ́СОСАТЬ: из па́льца в. ви́лупити з колі́на, вишкребти з-під ні́гтя;

ВЫ́СОСАННЫЙ: в. из п. знебавзя́тий.

ВЫСВЕ́РЛИВАТЬ све́рдл/и́ти, свердлува́-;

--й що висве́рдлює ◊, з-й ви́♦, свердля́р, свердлі́й, ~лува́льник, *п*ᴷ = %, *о*ᴷ виверту́щий;

-йся/-ый висве́рдлюваний, виві́рчу-, свердло́-, *д.* све́рдляний; ± СВЕРЛИТЬ.

ВЫСВИ́СТЫВАТЬ *(знай)* свиста́[і]ти;

--й що висви́стує ◊, розсви́станий, зᴹ-й висви́стувати, свисту́н, *ф.* свист, *п*ᴷ свистю́чий + %, *о.* із сви́стом; ± СВИСТЕТЬ;

-йся/-ый висви́стуваний ◊.

ВЫСВОБОЖДА́ТЬ вивільнювати;

--й що вивільнює ◊, р-й ви́вільнити, с-и ♦, визволи́тель, вивільнювач, *п*ᴷ = %;

ВЫ́СВОБОДИТЬ *(нелегко)* ви́дерти із зубів ◊;

-йся/-ый звільнюваний /ви-/, *о*ᴷ ви́йм-, витя́г-.

ВЫСЕКА́ТЬ креса́ти, *(з чого)* різьби́-, теса́-;

--й 1. що кре́ше ◊, з-й ви♦, креса́льник, викрешувач, *п*ᴷ креса́льний, кре́шучий, + %, © викре́шуючи, 2. що вити́сує ◊, з-й ви́тесати, різьбя́р, каменя́р, теса́льник, *п*ᴷ теса́льний + %;

-ый 1. викре́шуваний, 2. вирі́зьблю-, вити́су-, рі́зьблений, те́са-;

ВЫ́СЕЧЬ ви́тяти, *(кого) ф.* нахворости́- ду́пу *кому*, *(на граніті)* ви́карбува-;

ВЫ́СЕЧЕННЫЙ: быть -ым скуштува́ти бере́зової ка́ші.

ВЫ́СЕЛОК ху́тір.

ВЫСИ́ЖИВАТЬ *(знай)* сиді́ти, виси́джува-;

--й що виси́джує ◊, охо́чий /зви́клий/ виси́джувати, сиду́н, *п*ᴷ = %;

-ый виси́джуваний ◊;

ВЫ́СИДЕТЬ *(довго посидіти)* попоси́діти.

ВЫ́СИТЬСЯ стриміти, височі-;

-йся = возвышающийся.

ВЫСКА́БЛИВАТЬ *г.* вижоло́бувати;

--й що вишкріба́ ◊, вишкріба́ч, *п*ᴷ вишкребу́чий;

ВЫ́СКОБЛИТЬ *г.* ви́жолобати ◊.

ВЫСКА́ЗЫВАНИЕ виповіда́ння, *о*ᴷ ви́повідь.

ВЫСКА́ЗЫВАТЬ каза́ти, говори́-, *з*ᶻ виповіда́-, *(ідею)* висува́-, висло́влюва-, пропонува́-, *(важко/нудно)* виво́зи- на лопа́ті; **в. недово́льство** бідкатися; **в. одобре́ние** похваля́ти;

--й що ка́же ◊, з-й /гото́вий, зᴹ-й/ ви́словити, © висло́влюючи; **-й дога́дку** зᴹ-й ви́слови- здо́гад;

-й неодобре́ние з о́судом на уста́х; **-й свои́ соображе́ния** висіва́ч своїх міркува́нь; **-й те́зис** а́втор те́зи;

♦♦♦СЯ вимовлятися; **в. за то, что́бы** бу́ти за те, щоб;

-йся/-ый висло́влюваний; **-я** р-й ви́словитися, промо́вець, ора́тор, *п*ᴷ вирази́стий;

ВЫ́СКАЗАТЬ *(словами)* одягну́ти у сло́во, *(на папері)* ви́лляти;

ВЫСКАЗАННЫЙ пере́йдений че́рез уста́ ◊; **быть -ным** перейти́ че́рез уста́.

ВЫСКА́КИВАТЬ виска́кувати; **в. вперёд** лізти попере́д ба́тька (в пе́кло);

--й що виска́кує ◊, зви́клий ♦, ви́пинок, Пили́п з коноплéль; **-щая за́муж** раз-два і вже за́мужем;

ВЫ́СКОЧИТЬ: в. ни к селу́ ни к го́роду ви́скочити, як Пили́п з коноплéль, ви́леті-, як горобе́ць з-під стріхи.

ВЫСКА́ЛЬЗЫВАТЬ вислиза́ти, *к.* слиза́-;

--й що вислиза́ ◊, випо́рскуваний, з-й ви́слизнути, $п^к$ вислизу́щий, порськи́й, $к^н$ ви́порскливий;

ВЫ́СКОЛЬЗНУТЬ ви́слизнути, ви́шмиг-, ви́мкнутися:

-вший ви́слизлий ◊, Ǿ.

ВЫ́СКОЧКА ви́хопень, ви́хватень, ви́пинок, *з.* висіка́ка, $з^п$ парвеню́.

ВЫСЛЕ́ЖИВАТЬ *(кого)* сте́жити *кого* /$з^п$ за *ким*/, натрапля́- (на) слід, *(звіра)* тропи́-;

--й що сте́жить ◊, покли́каний ви́♦, с-и ♦, ни́шпора, нюха́ч, шпиг(у́н), $к^н$ висте́жувач, $п^к$ розвідчий + %;

-йся/-ый висте́жуваний, сте́же-, нази́ра- ◊;

ВЫ́СЛЕДИТЬ ви́стерегти, *ф.* ви́нюха- ◊;

-вший Ǿ.

ВЫСЛУ́ЖИВАТЬСЯ служи́ти вірою і пра́вд-;

-йся що вислу́жується ◊, зви́клий вислу́жуватися, (ви)служа́ка, служби́ст, вислуга́ч, вислу́жник, $п^к$ вислу́жливий;

ВЫ́СЛУЖИТЬСЯ *(перед ким)* ви́старатися ◊;

-вшийся ви́служенець, ви́служений ◊, Ǿ.

ВЫСЛУ́ШИВАТЬ *(з гами звуків)* розслуха́ти;

--й що вислуха́ ◊, $з^г$-й /$з^м$-й/ ви́слухати, слуха́ч, $п^к$ вислухо́вий /за-, під-, роз-/;

-йся/-ый слу́ханий, вислу́хува- /роз-/ ◊.

ВЫСМА́ТРИВАТЬ пригляд/а́тися, визи́рювати;

--й що ~ається ◊, за́йнятий ро́зглядом, глядько́, шука́ч о́ком, $п^к$ зади́влений, $с^к$ шука́й-оком- [шука́й-оком-блуди].

ВЫСМЕ́ИВАТЬ *(кого)* висмів/а́ти, викпива́-, бра́- /підійма́-/ на глум /глу́зи, кпи́ни, сміх/, глузува́- /кпи́-/ з *кого*, де́р- ла́хи на *кому*;

--й що ~а́ ◊, з-й ви́сміяти, метки́й на кпи́ни, висміва́ка, глузі́й, критика́н, сати́рик, гумори́ст, ґедзь, оса́, $п^к$ глузли́вий, насміха́стий, *(стиль)* епігра́мний, *в.* унітаз-, $ф^р$ де висмі́вано [**стих, -й царя́** вірш, де висмі́вано царя];

-йся/-ый висмі́ваний, підійм- на глу́зи /глум +/ ◊.

ВЫСО́ВЫВАТЬ висув/ати, *(голову з вікна)* виса́-джува-, *(язик)* висоло́плю-;

--й що ~а́ ◊, с-и ♦, р-й ви́суну-, висува́ч, $п^к$ = %;

ВЫ́СУНУТЬ *(язик)* ви́тріщити, *(голову)* ви́строми-; ◊;

♦♦♦СЯ випира́ти, вистро́млюватися, витика́-, *(з вікна)* вихиля-;

-йся/-ый вису́ваний, вистро́млю-, виса́джу- ◊, з-й ви́сунутися, $п^к$ висувни́й;

ВЫ́СУНУТЬСЯ *(з вікна)* вистромитися ◊; **в. нару́жу** ви́лізти назо́вні;

-вший(ся) Ǿ; **-ся (нару́жу)** ви́лізлий (назо́вні /наве́рха/) ◊;

-вшийся що ви́сунувся, вихилений (вниз) ◊.

ВЫСО́К: в. собо́й височе́нький собі.

ВЫСО́КИЙ *(дух)* несуе́тний;

ВЫ́СШИЙ: в -ей сте́пени $ж^м$ хоч плач, не дай, Го́споди, як, так..., так... [**в -ей с. пло́хо** пога́но, хоч плач, не дай, Г., як зле, так зле, так зле];

ВЫСОЧА́ЙШИЙ височе́нний, височе́з-, донебе́с-;

ВЫСОКО́: высоко́-высоко́ ген-ге́н ви́соко, аж там ви́соко;

ВЫ́ШЕ ви́ще; **в. всего́** по́над усе́; **в. нуля́** п. нуль /зе́ро/; **в. вся́ческих похва́л** ва́ртий найви́щих похва́л; **в. головы́ не пры́гнешь** ви́ще пу́па не підско́чиш; **в. мои́х сил** по́над мої си́ли;

ВЫШЕ- щойно- [**вышеупомя́нутый** щойнозга́даний];

ВЫШЕИЗЛО́ЖЕННЫЙ щойнонаве́дений, /вище-/, щойнопо́да- /ви́ще-/, *г.* пови́щий.

ВЫШЕ/НА́ЗВАННЫЙ, ~ПРИВЕ́ДЕННЫЙ, ~СКА́ЗАННЫЙ *г.* пови́щий.

ВЫШЕСТОЯ́ЩИЙ $ф^р$ зве́рхній, *(орган) г.* надря́дний.

ВЫСОКОГО́РНЫЙ високого́рий.

ВЫСОКОМЕ́РНО *(питати) о.* че́рез гу́бу;

ВЫСОКОМЕ́РНЫЙ пого́рдливий, *г.* згірдний, *(погляд)* зве́рхній.

ВЫСОКОНРА́ВСТВЕННЫЙ (високо)чести́вий.

ВЫСОКООПЛА́ЧИВАЕМЫЙ добрепла́тний.

ВЫСОКОПОСТА́ВЛЕННЫЙ: -ое лицо́ досто́йник.

ВЫСОКОПРО́ЧНЫЙ *к.* надміцний.

ВЫСОКОСО́РТНЫЙ (високо)я́кісний.

ВЫСОКОЧТИ́МЫЙ превеле́бний.

ВЫСОКООБРАЗО́ВАННЫЙ високовче́ний.

ВЫСОТА́ вишина́, *(вимог)* рівень, *(людей)* зріст; **на -те́** на рівні [**быть на -те́ тре́бований** стоя́ти на рівні вимо́г]; **во всю -ту́** взаввишки;

ВЫСОТО́Й заввишки;

ВЫСО́ТЫ $п^о$ височи́зни.

ВЫСО́ТНЫЙ *(дім)* стоповерхо́вий, *к.* стове́рхий, $р^к$ стоверхівка; **-ое зда́ние** висо́тка.

ВЫСОЧЕ́ННЫЙ $о^к$ донебе́сний.

ВЫСТАВЛЯ́ТЬ виставля́ти, експонува́-, *(кандидата)* пропонува́-, назива́-, висува́-, *(мотив)* подава́-, *(дату, свідка)* ста́ви-, *(двері)* виса́джува-; **в. себя́** ста́ви- себе, ста́витися, хизува́-; **в. себя́ на пока́з** $о^к$ парадува́-;

--й що виставля́ ◊, з-й /$з^м$-й, покли́ка-/ ви́ставити, зви́клий /с-и/ ♦, *і.* експоне́нт, $п^к$ виставо́вий,

(себе) ви́скочкува́тий; **-й** *(свою́)* **кандидату́ру** © ви́сунувши *(себе́)* як кандида́та;

-йся/-ый виста́вляний, вису́ва-, пропоно́-, експоно́-, пода́-, вистро́млю-, *і.* експона́т, $п^к$ виставни́й, *о.* на по́каз;

ВЫ́СТАВИТЬ: в. за дверь ви́пхати за две́рі, $е^в$ ви́проси- *(звідки)*; **в. на позо́р** відда́- на пота́лу /глум/.

ВЫСТА́ИВАТЬ: --й що висто́ює, висто́юваний;

ВЫ́СТОЯТЬ: -вший ви́стояний, Ø.

ВЫСТИЛА́ТЬ вимо́щувати; & висте́лю-;

--й що /$м^н$ хто/ вистеля́ ◊, з-й ви́стелити, за́йня́тий вистеля́нням, стелі́й, висте́лювач, $п^к$ вистілко́вий, вимо́щувальний + %, для вимо́щування, $м^а$ захисни́й для *чого*;

-йся/-ый висте́ляний, висте́люва-, вимо́щу-, *(камінням)* бруко́-.

ВЫСТРА́ИВАТЬ будува́ти, *(полк)* збира́- в ла́ві;

♦♦♦СЯ: в. ряда́ми става́ти ла́вами /в ла́ви/;

--й 1. що буду́є ◊, зви́клий будува́ти, з-й зве́сти́, будівни́к, будіве́ль-, будівни́чий, $п^к$ = %, 2. що шику́є /збира́ в ла́ві/ ◊, зви́клий /с-и/ шикува́ти;

-йся/-ый 1. будо́ваний, зво́джу-, споруджу-, 2. шико́-, вишико́ву-, зби́раний у ла́ві;

ВЫ́СТРОИТЬСЯ 1. ви́♦ся, 2. ви́ладнатися ◊.

ВЫ́СТРЕЛ *к.* стріл.

ВЫСТРЕ́ЛИВАТЬ: --й що вистрі́лює ◊, з-й ви́стріляти, вистрі́лювач, стріле́ць;

-йся/-ый вистрі́лю ваний;

ВЫ́СТРЕЛИТЬ *о.* пусти́ти ку́лю ◊;

-вший Ø.

ВЫСТУ́КИВАТЬ висту́к'увати, *(на клавішах)* викла́цу-, *(на бубні)* вибу́бню-;

--й що ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й ви́стука-, стука́ч.

ВЫСТУПА́ТЬ промовля́ти, держа́- річ, забира́ го́лос /сло́во/, *(в ролі)* фігурува́-, *(на шкірі /враз/)* вибри́зкува-; *(за край чого)* висува́тися; **в. го́голем** походжа́-, як па́ва; **в. в защи́ту** става́- в оборо́ні; **в. в ка́честве свиде́теля** става́- за сві́дка; **в. из грани́ц** вихо́ди- за ме́жі;

--й що виступа́ ◊, $з^г$-й /покли́ка-, $з^м$-й/ ви́ступити, промо́вець, ора́тор, *(на виду /ластовиння/)* ви́бризки, *(у похід)* © вируша́ючи в, $п^к$ ви́пнутий, ви́суну-, /- *деталі/ т.* виносни́й; **-й в фу́нкции** викона́вець фу́нкції; **-й го́голем** зо́всім як пі́вень, при́нда; **-й за** той, що за; **-й про́тив** той, що про́ти; **-й проти́вником** *чего* незго́д- з *чим*; **-й с гипо́тезой** а́втор гіпо́тези; **-й с докла́дом** доповіда́ч, © виступа́ючи з до́повіддю; **-й сторо́нником** щи́рий прихи́льник; **-й у ковра́** акроба́т; **-щие весну́шки** ви́бризки ластови́ння;

ВЫ́СТУПИТЬ $о^к$ закрути́тися [**в глаза́х -или слёзы** в оча́х -лися сльо́зи].

ВЫСТУПЛЕ́НИЕ *(військ) г.* ви́марш.

ВЫСУ́ШИВАТЬ вису́шувати, суши́ти;

--й що су́шить ◊, з-й ви́сушити, зви́клий ♦, суши́льник, $п^к$ суши́льний + %, вису́шливий;

-йся/-ый су́шений, вису́шува-, *і.* суха́р.

ВЫСЧИ́ТЫВАТЬ обрахо́в/увати /ви-/, *(з платні)* /від-/, *г.* відтяга́ти;

--й що ~ує ◊, з-й обчи́слити, для обчи́слення, за́йня́тий -ям, обчи́слювач, рахівни́к, *(річ)* лічи́ль-, $п^к$ лічи́льний, обчи́слюваль-, вирахо́вчий /об-/, рахува́ль- + %;

-йся/-ый обчи́слюваний /ви-/, вилі́чу-, вирахо́ву- /від-/ ◊;

ВЫ́СЧИТАТЬ облічи́ти ◊.

ВЫСЫЛА́ТЬ надсила́ти, *(кого)* відрядж/а́-;

--й що ~а́ ◊, р-й ви́слати, за́йня́тий відря́дженням, $п^к$ висилко́вий, © висила́ючи;

ВЫ́СЛАТЬ надісла́ти ◊; **в. заказны́м** *(лист)* зарекомендува́-, надісла́- рекомендо́ваним;

ВЫСЫЛА́ТЬСЯ: -ались виси́лано;

-йся/-ый виси́ланий /над-/, відря́джува-, $п^к$ висильни́й;

ВЫ́СЫЛКА *(місії)* відря́дження.

ВЫСЫПА́ТЬ висипа́ти, си́па-, *(- людей /з хати/)* ♦ горо́хом;

--й що си́пле ◊, з-й ви́сипати, *(ви)*сипа́ль*(ник)*, $п^к$ висипа́льний + %, © висипа́ючи;

ВЫСЫПА́ТЬСЯ[1] *(ви)*си́па́тися горо́хом;

-йся/-ый си́паний, висипа́ний; **-я** висипни́й, $п^к$ сипу́чий, сипки́й.

ВЫСЫПА́ТЬСЯ[2] *(сном)*: **-йся** що висипля́ється, р-й ви́спатися, зви́клий висипля́-, охо́плений сном, в обі́ймах сну;

ВЫ́СПАТЬСЯ: -вшийся ви́спаний /до-/, Ø.

ВЫСЫХА́ТЬ со́х*(ну)*ти, *п.* марні́ти;

--й/-ый що со́хне ◊, су́шений, вису́шува-, залише- ♦, схи́льний висиха́-, напівви́сохлий, щора́з сухі́ший, $п^к$ висиху́щий, висихо́мий, $с^к$ -со́хлий [**скоровысыха́ющий** скоросо́хлий];

ВЫ́СОХНУТЬ: в. как суха́рь перепа́стися на смик; ◊;

вы́сохший ви́с*(о)*хлий.

ВЫТА́ЛКИВАТЬ витру́чувати, вишту́рху-;

--й що вишто́вхує ◊, р-й /з-й/ ви́штовхнути, с-и вишто́вхува-, штовха́ч, вишто́вхув-, $п^к$ вишто́вхувальний, *т.* виносни́й, $о^к$ виштовхо́вий; **-й в ше́ю** з-й гна́- в ши́ю /поти́лицю/;

-йся/-ый вишто́вхуваний, витру́чув-, випи́х- ◊;

ВЫ́ТОЛКАТЬ ви́трутити ◊.

ВЫТАНЦО́ВЫВАТЬ знай танцюва́ти, витина́ти го́пки;

--й = танцующий.

ВЫТА́ПТЫВАТЬ топта́ти, вито́птува-;

--й = топчущий;

-ый то́птаний, вито́птува-.

ВЫТА́СКИВАТЬ витяга́ти;

--й що витяга́ ◊, з-й ви́тягти, тяга́ч, © с-и ♦;

ВЫ́ТАЩИТЬ *(важке)* ви́тарабанити ◊.

ВЫТВОРЯ́ТЬ ходи́ти на голова́х, *с.* ко́їти;

--й що виробля́ ◊, зви́клий /с-и/ витіва́ти, витівни́к, збито́ш-, пали́вода, баламу́т, $п^к$ збито́шний, ка́пос-, ка́верз-, бешке́тливий;
-ый витіваний, ко́єний ◊.

ВЫТЕКА́ТЬ 1. текти́, *(цівкою)* точи́тися, 2. *(- наслідок)* висно́вува-, вихо́дити, бу́- на́слідком, 3. *(- річку)* бра́- поча́ток; **-а́ет** $н^о$ мо́жна ви́снови-;
--й/-ый 1. що тече́ ◊, вили́ваний, теку́чий, витічни́й, *т.* вибутко́вий, видатко́-, мінусо́-, 2. що виплива́ ◊, виплива́ний, висно́ву-, © як на́слідок [**-й из представле́ний о** ***чём*** як н. уя́влень про *що*], 3. що бере́ поча́ток; **все -щие из** *чего* **после́дствия** усі на́слідки /*г.* консекве́нції/ з *чого*; **со все́ми -щими** *(***отсю́да***)* **после́дствия-** з усіма́ ви́кликаними *(*цим*)* на́слідками.

ВЫТЕ́РПЛИВАТЬ: --й що вите́рплює, з-й ви́терпіти;
ВЫ́ТЕРПЕТЬ перетрива́ти, ви́терпі-, $г^д$ ви́дола-;
-вший Ø.

ВЫТЕСНЯ́ТЬ витиска́ти, виганя́-, витуря́-, випира́-, випиха́-, переміща́-, виселя́-, займа́- місце *чиє*, утве́рджуватися за́містъ *кого*;
--й що витиска́ ◊, з-й ви́тіснити, нови́й госпо́дар, випиха́ч, витуря́ч, витиска́ч, окупа́нт, $д^{-к}$ новоутве́рджуваний, новоформо́-, утве́рджу- за́місгь, $п^к$ витиска́льний, нахра́пистий; **-щая среда́** середо́вище „наха́бних госте́й";
-йся/-ый вити́скуваний, виту́рю-, переміщу- ◊.

ВЫТИРА́ТЬ: --й що витира́, витира́ч;
ВЫ́ТЕРЕТЬ: в. до ло́ска ви́шмульгати; ◊;
ВЫ́ТЕРТЫЙ: в. до ло́ска ви́шмульганий; ◊.

ВЫ́ТОПКА $п^о$ ви́шквар.

ВЫТРА́ВЛИВАТЬ витру́ювати, *(трос)* вивільню-;
--й що витру́ює ◊, з-й /покли́ка-/ ви́труїти, для ви́труєння, за́йня́тий -ям, ви́труйни́к, $п^к$ ви́труйни́й + %;
-йся/-ый витру́юваний, *(спаш)* витоло́чу-, *(трос)* вивільню-; ◊.

ВЫТРЕЗВЛЯ́ТЬ тверез/и́ти, витвере́жува-;
--й що ~и́ть ◊, з-й ви♦, $п^к$ витвере́зний, тверезу́щий, витвере́зливий, для ви́твереження;
-йся/-ый витвере́жуваний, $п^к$ витверезни́й.

ВЫТРЁПЫВАТЬ тріп/ати, витріпува-;
--й що ~а ◊, за́йнятий тріпанням, с-и ♦, $п^к$ тріпальний + %;
-ый тріпаний, витріпува- ◊.

ВЫТРУ́ШИВАТЬ *(одяг)* витріпувати;
--й = вытрёпывающий;
ВЫ́ТРУСИТЬ ви́тріпа-, *(не одяг)* ви́труси-.

ВЫТРЯСА́ТЬ трясти́, труси́ти;
--й що трясе́ ◊, с-и ♦, трясу́н, труси́ло, $п^к$ трясу́чий, тряськи́й, труськи́й + %, $с^к$ тряси- [**-й ду́шу** трясиду́ша];
-ый витру́шуваний ◊.

ВЫТУ́РИВАТЬ; ВЫ́ТУРИТЬ сплести́ личаки́.

ВЫТЫКА́ТЬСЯ випина́тися, вистро́млюва-;
-йся вистро́млюваний, *к.* ви́стромле-, ви́пнутий.

ВЫТЬ ревіти, завива́-, скигли-, ви́-;
во́ющий що ви́є ◊, розіскиглений, скиглій, заводі́й, завива́ка, $п^к$ реву́чий; **с волка́ми жить – по во́лчьи в.** на во́вчому ху́торі по-во́вчому гу́тори;
ВЗВЫТЬ заревти́, заревіти.

ВЫТЯ́ГИВАТЬ тяга́ти, тягну́-, розтяга́- /ви-/; **в. в ни́тку** шнурува́-, вишнуро́ву-; **в. ду́шу** вийма́ти ду́шу; **в. ше́ю** $п^{-о}$ спина́тися;
--й що тя́гне ◊, покли́каний ви́тягти, тяга́ч, $з$ тягній, $п^к$ витяжни́й, *(ви)*тяга́ль- + %, для витяга́ння; **-й в ни́тку** р-й ви́шнурува-; **-й ду́шу** вари́вода, мучи́тель, нудьга́-чолові́к, зану́да, $с^к$ тягни́-душу- [-й **ду́шу звук** тягни́-душу-звук]; **-й за́ уши** *п.* ☺ тягни́-штовха́й;
♦♦♦**СЯ** *(щоб побачити, дістати)* спина́тися; **в. в ни́тку** шнурува́-; **в. в стру́нку** виструнчу-;
-йся/-ый тя́ганий /ви-, роз-/ ◊; **-я** тягу́чий, тягучки́й; **-я в ни́тку** вишнуро́вуваний, *к.* ви́шнуро-; **-я в стру́нку** виструнчу-, *к.* ви́струнчений;
ВЫ́ТЯНУТЬСЯ: -вшийся ви́тягнутий, **-вшаяся физионо́мия** ви́тягнута фізіоно́мія.

ВЫ́УЧЕНИК ви́шкільни́к, $о^к$ на́вченик.

ВЫУ́ЧИВАТЬ вивча́ти; *(сліпо)* визу́джува-;
--й що вивча́ ◊, с-и ♦, за́йня́тий ви́вченням, у́чень, $з^н$ зуди́ло;
ВЫ́УЧИТЬ: -вший Ø; **-й на зубо́к** © ви́вчивши на зубо́к.

ВЫ́УЧКА ви́шкіл.

ВЫХА́ЖИВАТЬ; ВЫ́ХОДИТЬ $о^к$ ви́тупати.

ВЫХА́РКИВАТЬ; ВЫ́ХАРКНУТЬ ви́хряпнути.

ВЫХВА́ТЫВАТЬ *(з рук)* вихо́плювати, вирив/а́-;
--й що ~а́ ◊, с-и ♦, з-й ви́хопи-, хапко́, хапу́н, $п^к$ хапки́й;
-ый вихо́плюваний, вири́-, висми́ку- ◊, *(з піхов)* добу́-.

ВЫ́ХЛОП *т.* ви́хлип.

ВЫХЛОПНО́Й вихлипни́й.

ВЫ́ХОД *(військ)* ви́марш, *(книг)* поя́ва, *(виробів)* ви́пуск, *(руди)* ви́добуток; **в. из положе́ния** $о^к$ ра́да [**нет /не́ было/ друго́го -да** нема́ /не було́/ і́ншої -ди]; **в. с гекта́ра** урожа́й на гекта́р; **по -де** вийшовши; **-да нет** $ф^р$ та [*А.* **Идём?** *Б.* **Вы́хода нет, идём** *А.* Йдемо́? *Б.* Та, йдемо́]; **не́ было друго́го -да** а що мав роби́ти?

ВЫ́ХОДЕЦ гість [**в. с того́ све́та** г. з то́го сві́ту].

ВЫХОДИ́ТЬ іти́ [**не в. из головы́** не йти з голови́], *(з міста)* виступа́-, *(з авта)* висіда́-, *(гуртом звідки) о.* висіва́тися; *(з халепи)* вив'я́зува-, *(А з Б)* утво́рюва-, *(вдаватися)* витанцьо́вува-; **в. в запа́с** *п.* схо́дити зі сце́ни; **в. в тру́бку** $с^г$ іти́ в сто́вбур; **в. за преде́лы /из -лов/ дозво́ленного** переступа́- межу́; **в. за преде́лы допусти́мого** зашка́люва-; **в. за ра́мки** не трима́тися в ме́жах; **не в. за ра́мки** трима́- в ме́жах; **в. из берего́в** розлива́-, залива́ти береги́; **в. из грани́ц** *(***прили́ч-**

ия) перебира́ти мі́ру (присто́йности); **в. из затруднения** дава́- собі ра́ду; **в. из положе́ния** вив'я́зуватися з ха́ле́пи; **в. из ра́мок (прили́чия)** переступа́ти ме́жі (присто́йности); **в. из себя́** вихо́ди- з рівнова́ги, тра́ти- терпе́ць, міни́тися, *с.* иетя́ми-; **в. из стро́я** *п.* вихо́дити /вибува́-/ з ладу́; **в. из терпе́ния** *ф^р* иетерплі́витися; **в. нару́жу** випливати наве́рх /на по́ве́рхню/, *ф^р* випира́-; **в. иа просто́р** заплива́- на ши́рші во́ди; **в. на свет** *(з пітьми)* випрозо́рюватись; **ие в. из головы́** рої- в голові, засісти *(кілко́м)* у голові, стоя́- на ду́мці; **не в. из-под** *чъего* **влия́ния** трима́тися *чиєї* спідни́ці;

--й що вихо́дить ◊, с-и вихо́дити, з^г-й ви́йи-, *(твір)* запланóва- ви́й-, *п^к* вихідни́й, *о^к* виходо́вий, *о.* на ви́ході, на поро́зі, вже у две́рях; **-й за ра́мки** нездáтиий трима́тися в ме́жах; **-й из мо́ды** деда́лі ме́нше мо́дний; **-й в отста́вку** вже ско́ро відставни́к; **-й в свет** гото́вий ви́йти дру́ком; **-й в тру́бку** *с^г* стрілко́ваний, що пішо́в у сто́вбур; **-й из берего́в** розли́ваний, у водопіллі; -й из **грани́ц прили́чия** деда́лі непристо́йніший; -й **из дове́рия /употребле́н-/** щора́з менше довірений /вжи́ва-/; **-й из-под пера́** *кого* пи́саний *ким*; **-й из подчииéния** деда́лі менш підле́глий; -й **из положéиия** з-й ви́в'язатися (з ха́ле́пи), *п^к* пора́дливий /за-/, *і.* в'юн; **-й из терпéиия** него́дний більше терпі́ти; **-й на двор** иадвірній; **-й на пéисию** от-от пенсіоне́р; **-й нару́жу** зовнішній, надвір-, /- *діло*/ вже несекре́тний; **-й сухи́м из воды́** маста́к вихо́дити сухи́м з води́; **из ря́да вои -й** до́сі невідо́мий /неба́чений, незна́-/, що перехо́дить всі ме́жі, *о^к* аж-о́и-який; **ие -й из преде́лов /за -е́лы/** *чего (- місце)* розміщений у ме́жах *чого, (- дії)* з-й трима́тись у м. *чого*; **-щая за́муж** одру́жувана, відда́ва-, молода́, на поро́зі за́міжжя /за́мужу/;

ВЫ́ЙТИ піти́ з, *(вдатися) ф.* ви́горі- [**иичего́ не вы́йдет** ні́чого не ви́горить], */з ідеї/* ви́лупитись [**ничего́** ие **-шло** ні́чого не -илось]; *(нишком, без прощання) г.* ви́мкну-, *о.* пурхнути; **в. за́муж** *е.* на рушнику́ ста́-; **в. из грани́ц** ступи́ че́рез край, перебра́- міру; **в. из затрудие́иия** ви́в'язатися з ха́ле́пи, да́ти собі ра́ду; **в. из игры́** *п^-о* зійти́ з диста́нції; **в. из оцепене́ния** розбу́ркатися; **в. из печа́ти** поба́чити світ; **в. из-под вла́сти** *кого* позбу́тися *чиєї* вла́ди; **в. из** *этого* **положе́ния** ви́в'язатися з *цього*; **в. из себя́** розпасіюва́-; **в. у кого́** *что* ви́вестися з *чого* [**вышли деньги у** *кого* вивівся з грошей /лиши́вся без *чого*/ *хто*]; **выйдет одно́ и то** же на одне́ ви́йде; **ничего́ ие -дет** ви́йде пшик, шко́да й за́ходу; **ка́к бы чего́ ие вы́шло** коли́ б чого́ не вийшло /ста́лося/; **вы́шел из заблужде́ния** *кто* о́чі відкри́лися *кому*; **вы́йдя на дво́р** вже за поро́гом; **вы́шедший** ви́ходець, ви́йшлий, *п^р* вже [**-й в отста́вку** вже у відста́вці]; **-й из берего́в** розли́тий; **-й из дове́рия /употребле́н-, мо́ды/** вже не дові́рений /вжи́ва-, мо́д-/; **-й из затрудне́ния** да́вши /що дав/ собі ра́ду; **-й из пелёнок** ви́рослий зі сповитку́; **-й из подчине́иия** більше не підле́глий **-й из терпе́-** зиетерпеливлений; **-й из употребле́-** зня́тий з виробни́цтва; **-й на пе́нсию** вже пенсіоне́р.

ВЫХОЛА́ЩИВАНИЕ *(особистості)* підстрига́ння під оди́н гребіне́ць, ро́блення таки́м як усі, © хай-бу́де-як-усі.

ВЫХОЛА́ЩИВАТЬ *(жеребця)* виклад/а́ти, каструва́-, знепліднюва-, *п.* підстрига́- під оди́н гребіне́ць, *(суть)* випотро́шува-, візо́лю-, знего́стрю-, *г.* випо́щу-, *п^-о* роби́ти-таки́м-як-усі;

--й що ~а́ ◊, з-й ви́чистити /ви́пости-/, зви́клий /с-и/ кастрyва́-, кастра́тор, валаша́л, *п.* випо́щувач, спусто́шув-, *п^к* спусто́шливий + %;

-ый викла́даний, кастро́ва-,знеплідню-, спусто́шу-, випотро́шу-, візо́лю-, знего́стрю- ◊;

-йся випо́щуваний ◊, *п^к* спусто́шуватий;

ВЫ́ХОЛОЩЕННЫЙ ви́пощений ◊.

ВЫ́ХОЛИТЬСЯ ви́ходитись [**дочь -лась на сла́ву** дочка́ -лась на сла́ву].

ВЫЦАРА́ПЫВАТЬ *(на чім)* вишкря́бувати;

--й що видря́п/ує ◊, з-й ви́дряпати, с-и ~ува-;

ВЫ́ЦАРАПАТЬ *(дістати)* запірва́ти, ви́корпа- [**где ты её -ал** де ти її ви́корпав?], ви́(ш)порпа- [**где-то -ал** десь -ав], *п.* ви́смокта-, ви́скіпа-; **в. глаза́** ви́дер- о́чі.

ВЫЦВЕТА́ТЬ линя́ти;

--й що линя́ ◊, схи́льний л., *п^к* линю́чий.

ВЫЧЁРКИВАТЬ викре́сл/ювати /пере-, *г.* с-/;

--й що ~юе ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з^м-й ви́кресли-, *п^к* = %;

-йся/-ый викре́слюваний /пере-, с-/.

ВЫЧЕ́РПЫВАТЬ черп/а́ти, виче́рпува-;

--й що ~а́ ◊, с-и в., за́йня́тий черпа́нням, черпа́льник, *п^к* виче́рпний, черпа́ль- + %, *с^к* -че́рпій, -че́рпець [виноче́рпій, виноче́рпець];

-йся/-ый че́рпаний, виче́рпува-, вибира-.

ВЫ́ЧЕТ відраху́нок, *(сума)* відрахо́вання; **за -ом** з відраху́нком, відрахува́вши.

ВЫЧИСЛЕ́НИЕ *(хиб)* пере́лік.

ВЫИСЛЯ́ТЬ: --й(ся) = высчнтывающий(ся);

ВЫ́ЧИСЛИТЬ обчи́слити ◊;

-и́мый ле́гко обчи́слюваний ◊, *п^к* чи́сленний;

ВЫЧИТА́ТЬ *(з платні)* виверта́ти, *г.* відтяга́-;

--й що віднімá ◊, з-й /з^м-й/ відня́ти, *п^к* відніма́льний + %;

-йся/-ый відрахо́вуваний /ви-/, відлі́чу- ◊, *п^к* від'є́мний, *м.* негати́в-; **-а́емое** *м.* від'є́мник.

ВЫЧИ́ТЫВАТЬ *(їх)* вичи́т/увати /чита́- мора́ль, закида́-/ *їм*, *(кому)* чита́- нота́цію /*ф.* моли́тву/; *(різко)* випіка́- /вибива́-/ о́чі;

--й що ~ує ◊, зви́клий /с-и/ ♦, за́йня́тий вичиту-

ванням, чите́ць, чита́ч, вичи́тув-, $п^к$ = %, © ~у-ючи;
-йся/-ый чи́таний, вичи́тув- /на-/ ◊.
ВЫ́ЧИТАТЬ доректи́, докори́-, доріќну- ◊.
ВЫЧИЩА́ТЬ чи́стити;
--й = **чистящий;**
ВЫ́ЧИСТИТЬ: в. до бле́ска *г.* ви́глянсувати, ви́шмульга-; **в. щёткой** ви́щіткувати.
ВЫЧЛЕНЯ́ТЬ виокре́мл/ювати;
--й що ~ює, з-й ви́окремити, за́йня́тий ви́окремленням, $п^к$ виокре́млювальний, виокре́мчий;
-йся/-ый виокре́млюваний, $п^к$ виокре́мливий.
ВЫ́ЧУРЫ химе́рики, бзди́ки, бжи́ки.
ВЫША́ГИВАТЬ мі́ряти шлях;
--й що мі́ря ш., зви́клий м. ш., © мі́рявши ш.;
ВЫ́ШАГАТЬ *(далеку путь)* попомі́ряти, /-йти́/.
ВЫША́РИВАНИЕ ни́шпорення.
ВЫШВЫ́РИВАТЬ; ~НУТЬ *(з праці)* турну́ти;
--й = **выбрасывающий.**
ВЫ́ШЕ > ВЫСОКО.
ВЫШЕЛУ́ШИВАТЬ лу́щ/ити, вилу́щувати;
--й що ~ить ◊, з-й ви́♦, с-и в., для лу́щення, за́йня́тий -ям, лущи́льник, $п^к$ лущи́льний, + %, © вилу́щуючи, лу́щивши;
-йся/-ый лу́щений, вилу́щува-.
ВЫШИБА́ЛА витуря́йло.
ВЫШИБА́ТЬ витур/я́ти, виставля́ти;
--й що ~я́є ◊, зви́клий ♦, покли́каний ~и-, ~я́йло, викида́-, $п^к$ вибива́чий, вибивни́й + %; **-й дух** душогу́б;
-ый виби́ваний, виту́рю-, $п^к$ вибивни́й ◊.
ВЫШИВА́ЛЬЩИК вишивка́р.
ВЫШИВА́НИЕ: иску́сство -ния вишивка́рство.
ВЫШИВА́ТЬ вишив/а́ти, *(сріблом)* гаптува́-;
--й що ~а́ ◊, за́йня́тий ~а́нням, с-и ♦, вишива́льник /*ж*[і] -ниця/, вишивка́р /*ж*[і] –ка/, $п^к$ = %;
-йся/-ый виши́ваний, гапто́в-, мере́ж-, *к.* вишитий, $п^к$ вишивни́й
ВЫ́ШИВКА вишиття́.
ВЫШУ́ЧИВАТЬ висміва́ти /кепкува́- /кпи́-/ з/ *їх*;
--й = **высмеивающий.**
ВЫЩЕЛА́ЧИВАТЬ лу́жити, визо́люва-;
--й що лу́жить ◊, з-й ви́♦, с-и визо́люва-, $п^к$ лужильний, золи́ль- + %;
-йся/-ый вилу́жуваний, визо́лю-, вилуго́ву-.
ВЫЩИ́ПЫВАТЬ вищи́п/увати, щипа́ти;
--й що ~у́є ◊, за́йня́тий ску́банням /ску́банкою/, ску́бальник, скубі́й, $п^к$ ску́бальний + %;
-йся/-ый ску́баний, щи́па-, виску́бува-, вищи́пу-.
ВЫЯВЛЯ́ТЬ викрив/а́ти /роз-, від-/, відшу́кува-, визнача́-, виво́ди- на чи́сту во́ду;
--й що ~а́ ◊, за́йня́тий викриття́м, с-и ♦, з-й /покли́ка-/ ви́кри-, ~а́ч /роз-, від-/, виявни́к, $п^к$ виявни́й + %, ± **обнаруживающий; -й возмо́жность** з-й відшука́- наго́ду /шанс/; **-й причи́ны /роль +/,** з-й ви́значи- /зрозумі́-/ причи́ни /роль + /;
-ый викри́ваний /роз-, від-/, відшу́ку- ◊;
ВЫ́ЯВИТЬ *(роль +)* зрозумі́ти.
ВЫ́ЯМКА *(в деталях)* жолобо́к, *(в землі)* ви́ям-.
ВЫЯСНЕ́НИЕ ¤ з'ясо́вання; **по -нии** з'ясува́вши.
ВЫЯСНЯ́ТЬ з'ясо́вувати, ясува́-, вно́си- я́сність, *(питаючи)* допи́туватися; **в. обстоя́тельства** з'ясо́вувати карти́ну /обста́вини/;
--й що з'ясо́вує ◊, з-й /покли́ка-/ з'ясува́ти, для з'ясува́ння, за́йня́тий -ям, з'ясо́вувач, $п^к$ з'ясо́вчий + %; **-й обстоя́тельства** с-и ♦ карти́ну;
-йся/-ый з'ясо́вуваний, виясню-, висві́тлю-; **-я** проя́сню-, щора́з ясні́ший; **-щиеся обстоя́тельства** щора́з ясні́ша карти́на;
ВЫ́ЯСНИТЬ устійни́ти ◊;
ВЫ́ЯСНИТЬСЯ: вы́яснилось *кому* світло зійшло в голові;
-вший(*ся*) Ø: **согла́сно -вшимся обстоя́тельствам** згі́дно з ви́ясненою карти́ною.
ВЬЮ́ЖИТЬ; ЗАВЬЮ́ЖИТЬ захвиста́ти; **завью́жит** захви́ще.
ВЬЮ́ЩИЙСЯ > ВИТЬСЯ.
ВЯЗА́ТЬ: в. та́мбуром гачкува́ти;
-жущий що в'я́же ◊, за́йня́тий в'яза́нням /плете́нням/, ма́йстер в'яза́ння, в'яза́льник, в'язі́ль-, в'язі́й, $п^к$ в'яза́льний, *(смак)* терпки́й, в'яжу́чий + ВЯЗКИЙ, $с^к$ -в'я́з [**-й снопы́** снопов'я́з]; $с^к$ в'яжи́- [в'яжи́нога];
РАЗ♦♦♦: р. язы́к розшнурува́ти язи́к(а́)
ВЯЗА́ТЬСЯ зв'я́зуватися, пое́днува-, сполуча́-, *(узгоджуватися)* $ф^р$ тули́- [**ка́к-то э́то не -ется** я́кось воно́ не -ться]; *(тісно)* пристава́ти, *(до кого)* чі́плятися, прив'я́зува- ◊; **в. в гро́зди** гро́ни-;
-йся в'я́заний, пле́те-, $п^к$ в'язу́чий + **связывающийся /при-/,** $ф^р$ су́в'язний [**не -щиеся поня́тия** не -ні поня́ття́]; **не -я /ма́ло -я/** не дола́дний, що й ку́пи не де́ржиться.
ВЯ́ЗКА $б^у$ *т.* в'язь.
ВЯ́ЗКИЙ глі́зявий, тягу́чий, липу́-, *г.* тягли́стий, $о^к$ глев[й]ки́й, мулький.
ВЯ́ЗКОСТЬ тягу́чість, $о^к$ гле́вкість ◊.
ВЯ́ЗНУТЬ гру́знути, загруза́-;
--й що гру́зне ◊, с-и загруза́ти, ма́йже загру́злий, щора́з загру́зліший.
ВЯ́КАТЬ дзя́вкати, скигли-, скі́мли-, ня́вка-;
--й що скі́млить ◊, роздзя́вканий, с-и дзя́вкати, скиглі́й, дзя́вкало, ня́вка-, бо́вка-, варня́ка-, $п^к$ дзявкітли́вий, дзявкотю́чий, дзявку́-.
ВЯ́ЛЕННЫЙ $п^{-о}$ ву́джений.
ВЯ́ЛИТЬ вуди́ти, пров'я́лювати;
--й = **провяливающий.**
ВЯЛОТЕКУ́ЩИЙ *(- шизофренію)* невира́зний, лате́нт-, млявопрису́тній, млявору́хливий, мля́вий-на-про́яви.
ВЯ́ЛЫЙ прив'я́лий, *(- дії)* пові́льний.
ВЯ́НУТЬ: вя́нущий = увядающий + щора́з прив'я́ліший /марні́-/.

Г

ГА́ВКАТЬ *(зрідка)* зга́вкувати; & *i.* *гавкуне́ць;
--й що га́вка ◊, с-и га́вкати, гавку́н, $п^к$ брехучий, гавку́-, гавкітли́вий; **-щий ка́шель** соба́чий ка́шель;
ГА́ВКНУТЬ & гавкону́ти.
ГАДА́ТЬ ворож/и́ти;
--й що воро́жить ◊, зви́клий♦, р-й по♦, за́йнятий ворожбо́ю, ворожби́т, $ж^і$ воро́жка, © ~и́вши;
ПРО♦♦♦ не зумі́ти ви́крої-, иагрі́тися иа *чім*; ± ПРОГОРАТЬ.
ГА́ДИТЬ паску́дити, брудни́-;
--й що паску́дить ◊, з-й /гото́вий/ иашко́дити, зви́клий шко́ди-, паску́да, *п.* шко́да, $п^к$ паску́дний, ка́пос-, *п.* шкодли́вий;
ПЕРЕГА́ЖЕННЫЙ $е^м$ пересоба́чений ◊.
ГА́ДКИЙ гидки́й, поми́йний, ☺ ка́пос-; & прегидки́й; **г. утёиок** гидке́ качення́;
ГАДКО $н^з$ бр-р! ◊.
ГАДЮ́КА $з^б$ гадючва́; **г. потайная** гад повзу́чий.
ГАДЮ́КОВЫЕ $з^о$ га́ди.
ГАЗЕ́ТА *(що)*де́нник.
ГАЗЕТЁНКА газете́нція, $з^н$ смердюха́.
ГАЗЕТНЫЙ *р.* де́нниковий
ГАЗИ́РОВАТЬ: --й що газу́є, зви́клий газува́ти, газа́тор, $п^к$ газа́торний, газува́ль-;
-ый газо́ваний.
ГАЗО́Н *(трав'яний лужок)* травни́к.
ГАЗОНЕПРОНИЦА́ЕМЫЙ *к.* газостійки́й.
ГАЗООБРА́ЗНЫЙ газува́тий, $ф^р$ га́зовий [**в -ом состоя́иии** у -ому ста́ні].
ГАЗОПРОВО́Д газогі́н.
ГАЛА́НТНЫЙ гре́чний.
ГАЛДЁЖ ша́рварок.
ГАЛДЕ́ТЬ галас/ува́ти, ґвалтува́-, га*(ла)*ла́йка-;
--й що ~у́є ◊, розґвалто́ваний, зви́клий /с-и/ ♦, гала́йко, крику́н, $п^к$ гала́йкува́тий /-у́чий/, шваркотю́- /-ітли́вий/, */дім/* гамірли́-, спо́внений га́мору.
ГАЛЕРЕ́Я *(круг дому)* кружга́нок, $о^к$ опаса́ння.
ГАЛИМАТЬЯ́ Хи́мині ку́ри, сон рябо́ї кобили, на-вербі-гру́ші, півтора́ людсько́го, що-й-ку́пиие-де́ржиться.
ГАЛКА *г.* кавка.
ГАЛЛЮЦИНИ́РОВАТЬ: --й що галюцину́є, схильний до галюцина́цій, $п^к$ галюцина́торний.
ГАЛОПИ́РОВАТЬ чвал/ува́ти, скака́- учва́л;
--й що ~у́є ◊, р-й /с-и/ ♦, скаку́н, $п^к$ /- *інфляцію/* нестри́мний, невпи́н-, обва́ль-, розтрино́же-.
ГА́ЛОЧКА: для -ки *(захід)* "га́лочковий".
ГАНГРЕ́НА вогне́ць.
ГАРАНТИ́РОВАТЬ ґарантува́ти, *о.* дава́- го́лову на відру́б, ручи́[а́]тися голово́ю;
--й що ґаранту́є, гото́вий /$з^г$-й, з-й/ за♦, ґара́нт, $п^к$ ґаранті́йний, *о.* з ґара́нтією.
ГАРА́НТИЯ *(за)*пору́ка [**-ней э́тому** -ою цього́].
ГАРДЕРО́БНАЯ роздяга́льня, роздяга́лка.
ГА́РКАТЬ: --й що /$м^н$ хто/ ги́рка ◊, зви́клий ги́ркати, гари́кало, $п^к$ гари́кливий.
ГАРМОНИ́РОВАТЬ гармонува́ти, $ф^р$ відзву́чува-, уприє́мнюва-, *(з довкіллям)* пасува́- до *чого*, *(між собою /- фольклор/)* *п.* перегу́куватися;
--й що гармонію́є ◊, з-й г., спо́внений гармо́нії, $п^к$ су́голосний /гармоні́й-/ до *чого*, *(голос)*ді́бра-.
ГАРМО́НИЯ співзву́ччя, *(в гурті)* зла́года; & *(річ)* гармо́нійка.
ГАРЦЕВА́ТЬ гарцюва́ти, гра́ти коне́м;
--й що гарцю́є ◊, розгарцьо́ваний, р-й за♦, гарцівни́к, *(- коня)* баски́й.
ГАРЬ горі́ле [**-ью па́хнет** горі́лим па́хне].
ГАСИ́ТЬ гаси́ти, *(борг)* спла́чувати;
--й що га́сить ◊, с-и ♦, покли́каний за♦, для гасі́ння, за́йнятий -ям, гаси́льник, гаси́тель, $о^к$ гасі́й, $п^к$ гаси́льний + %, *п.* глуши́ль-, */- домішку/* депреси́в-, $с^к$ -га́сиий, -га́сник [**-й ого́нь** вогиега́сний, *(річ)* вогнега́сник]; **-й и́звесть** що га́сить вапио́, вапня́р, ма́йстер ♦ вапно́;
-йся/-и́мый га́шений, зага́шува-, $с^к$ -га́сний [**самогася́щийся** самога́сний].
ГА́СНУТЬ: --й = угасающий; не -й невгау́щий, незга́сний.
ПРИГА́СНУТЬ: що пригас́, прига́слий, Ǿ.
ГАСТРОЛИ́РОВАТЬ ґастрол/юва́ти;
--й що ~ю́є, зви́клий ♦, ~е́р, *о.* на гастро́лях.
ГАСТРО́ЛЬНЫЙ *(виступ)* *г.* гости́нний.
ГВОЗДЬ: г. сезо́на шеде́вр /родзи́нка/ сезо́ну; **никаки́х -де́й** нія́ких я́ких.
ГДЕ: г. бы *(то)* **ни́** *(было)* хай /хоч/ де́ *(бу́де)*; [**г. бы ты ни́ был** хоч де б ти був, хай де ти бу́деш]; **г. же** де то; **г. найдёшь, г. потеря́ешь** де загу́биш, а де зна́йдеш; **г. попа́ло** бу́дь-де; **г. там!** та де!, де́ тобі!, де в бі́са /ка́та/!; **г. уго́дно** де хо́чеш /-ете/, бу́дь-де; **г. уж** де ж таки́, куди́ вже [**г. уж тут петь** к. вже тут співа́ти]; **где уж** *кому* **что де́лать** де вже *кому* що роби-?, де б *хто* що робив?; **а г. ещё мог бы быть** а де ж би був; **уж где-где́, а** де, як де, а [**у. г.-г., а в Ри́ме...** де, як де, а в Ри́мі...]; **то-ли ещё г.** чи там де.
ГДЕ-ЛИ́БО хай де, бу́дь-де.
ГДЕ́-НИБУДЬ: г.-н. в друго́м ме́сте деі́нде; **не г.-и., а** аж [**учи́лся не г.-н., а в Шве́ции** учи́всь аж у Шве́ції].
ГДЕ́-ТО десь; **г.-то чуть ли не** десь аж [**г.-то ч. ли ие в Ри́ме** десь аж у Ри́мі].
ГДЕ́-ТО ЖЕ де́сь то [**г.-то же есть Н.** д. то є Н.].
ГЕЕ́ННА пі́дсвіт, $і^с$ геге́нна.
ГЕНЕРА́Л & $з^н$ генералю́га.
ГЕНЕРИ́РОВАТЬ ґенерува́ти;
--й що ґенеру́є, з-й ♦, ґенера́тор.
ГЕНОЦИ́Д народовби́вство, ви́нарід.
ГЕРОИ́ЧЕСКИЙ геро́йський, звитя́жливий.
ГЕРО́Й: г. мероприя́тия /пра́здника/ *ж.* іменин-

ник, *г.* уроди́нник.

ГИ́БЕЛЬ про́пасть, *п°* про́пад, *фр* згу́ба [**уйти́ от -ли** втекти́ од -би], кіне́ць [**нашёл свою́ г.** знайшо́в свій к.]; **на краю́ -ли** пе́ред заги́беллю /прі́рвою/, на краю́ прі́рви.

ГИ́БЛЫЙ: -ое де́ло дурне́ ді́ло, ма́рна річ /спра́ва/.

ГИ́БНУТЬ загиба́ти /ви-/, запропада́-, іти́ на про́пасть, умира́-;

--й що ги́не ◊, запропа́щуваний, приріче- /роко́ва-/ на заги́бель /смерть/, ма́йже зни́клий /ви́мер-/, на ме́жі заги́белі, в обі́ймах /ла́п-/ сме́рти, близьки́й до заги́белі, нézда́тний /без ша́нсів/ вижи́ти, *(- культуру)* нezда́тний іти́ в но́гу з ча́сом, *і.* сме́ртник /*ж* -ниця/, погибе́ль-, *пк* (от-от) пропа́щий, зникóмий, умиру́щий, мру́щий, поги́бельний /за-/, сме́рт-, *фр* ни́ще-, зни́щува-, *ок* от-от-ме́ртвий, загибу́щий.

ГИБРИ́Д мі́шанець.

ГИГА́НТСКИЙ гіганти́чний; **-кие шаги́** семими́льні кро́ки.

ГИМН сла́вень.

ГИМНАЗИ́ЧЕСКИЙ гімназі́йний.

ГИМНА́СТИКА *г.* ру́ханка.

ГИМНАСТИ́ЧЕСКИЙ *г.* руханко́вий; **-кие упражне́ния** ру́ханка.

ГИПНОТИЗИ́РОВАТЬ гіпнотиз/ува́ти;

--й що ~у́є, з-й *(за)*♦, наді́лений гіпно́зом, гіпнотизе́р, *(ефект)* *пк* гіпноти́чний + %;

-йся/-ый гіпнотизо́ваний, *пк* підгіпно́з-, *о.* під гіпно́зою /гіпно́зом/.

ГИПО́ТЕЗА *(і в науці)* здо́гад, припу́щення.

ГИРЛЯ́НДА плетени́ця.

ГИ́РЯ & важо́к; **ГИ́РЬКА** ва́жельце.

ГЛАВА́: г. семьи́ *ф.* хазя́їн.

ГЛАВА́РЬ *о.* пе́рша скри́пка.

ГЛАВЕ́НСТВО зверхни́цтво.

ГЛАВЕ́НСТВОВАТЬ верхово́д/ити, старшинува́-, *о.* гра́- пе́ршу скри́пку;

--й що ~ить ◊, зви́клий ♦ ◊, верхово́да, провідни́к , зве́рх-, ватажо́к, ота́ман, *пк* провідни́й, головни́й, чі́ль-, ключови́й, ста́рший, *фр* кома́ндний, */- роль/ г.* пра́пор-, © на чолі́.

ГЛА́ВНОЕ *фр* вся си́ла [**г. в том** в. с. в тім]; **и, г., кому́ /где, когда́/**, і то кому́ /де, коли́/ [**пел, и г., с кем** співа́в, і т. з ким]; и, **г.,кто!** і т. хто!; **са́мое г.** найголовні́ше, © всьому́ голова́ [**с. г. – здоро́вье** здоро́в'я – в. г.].

ГЛА́ВНЫЙ ключови́й, чолови́й; **-ное лицо́ пра́здника** *ж.* імени́нник, *г.* уроди́н-; **-ым о́бразом** го́ловно.

ГЛАДИ́ЛЬНЫЙ: -ная доска́ прасува́льна до́шка, *г.* до́шка до прасо́вання.

ГЛА́ДИТЬ гла́дити;

--й 1. що гла́дить ◊, зви́клий ♦, для гла́дження, за́йня́тий -ям, глади́льник, гладі́й, */річ/* гладило, *пк* глади́льний, 2. що прасу́є, за́йня́тий прасува́нням, прасува́льник, *пк* прасува́льний; **-й по голо́вке** © гла́дивши по голі́вці; **-й про́тив ше́рсти** © гла́дивши про́ти ше́рсти;

ПО♦♦♦: не -ят по голо́вке па́нькатися не бу́дуть.

ГЛА́ДКИЙ стру́ганий, гладе́ньк-, на́че ко́взанка;

ГЛА́ДКО *(йде)* як по ма́слу.

ГЛАДЬ *о.* доло́нище, *(води)* пле́со.

ГЛАЗ *п.* до́гляд [**ну́жен г.** тре́ба -ду]; **с -зу на г.** в чоти́ри о́ка, о́чі-в-о́чі; **прочь с г.!** геть з-пе́ред о-че́й!; **за -за́** поза́очі, за спи́ною; **на -за́** *(лізти)* пе́ред о́чі; **куда́ -за́ глядя́т** світ-за́очі, куди́ о́чі світя́ть; **-за́ на лоб ле́зут** о́чі ро́гом лі́зуть; **-за́ на мо́кром ме́сте у** *кого* тонкосльо́зий *хто*; **-за́ разбежа́лись** забіга́ли о́чі; **свои́ми -а́ми** на вла́сні о́чі; **чёрными /жёлты- +/ -а́ми** *(позирати)* *ок* чорноо́ко /жовтоо́ко +/; **в -а́х темнеет /му́тится, потемне́ло, помути́лось/ у** *кого* світ макі́триться /закрути́вся/ *кому*; **с г. доло́й, из се́рдца вон** о́чі не ба́чать, се́рце не боли́ть;

ГЛАЗА́: глубоко́ поса́женные г. ямкува́ті о́чі; **есть /поеда́ть/ глаза́ми** *кого* не відво́дити очей від; **с по́лными любви́ глаза́ми** з ра́єм ща́стя в оча́х.

ГЛАЗЕ́НЬЕ роздивля́ння, лу́пання очи́ма.

ГЛАЗЕ́ТЬ роздивля́тися, лу́пати очи́ма, ви́трішки лови́- спогляда́-, *жм* зи́ри-, вилу́плюва- баньки́;

--й що роздивля́ється ◊, зади́влений, зви́клий с., р-й роздиви́тися, витріща́ка, © ви́лупивши б.

ГЛАЗИРО́ВКА *(покриття)* по́ливо, поли́ва, ¤ ґлянсо́вання, *(дія)* ґлянсува́ння.

ГЛАЗНО́Й: -а́я впа́дина я́ма оче́й, о́чна я́м(к)а.

ГЛАЗО́К *(у дверях)* *г.* про́зір.

ГЛАЗОМЕ́РНЫЙ © на о́ко; **-ная съёмка** о́бмір на о́ко.

ГЛАС: г. вопию́щего в пусты́не крик /го́лос/ крикуна́ в пусте́лі /пусти́ні/.

ГЛАСИ́ТЬ стве́рдж/увати, *ур* ректи́, *ок* припи́сува-; **зако́н -и́т** зако́н припи́сує /тве́рдить, ~ує/;

--й що стве́рджує ◊, ☺ (про)ві́сник, опові́с-, *(параграф)* де ска́зано.

ГЛА́СНЫЙ: г. звук голосі́вка.

ГЛАША́ТАЙ *(ідей)* пропові́дник, *п.* ру́пор.

ГЛИ́НА & *(каолін)* гли́нка.

ГЛИ́НЯНЫЙ: -ная по́чва /земля́, ме́сиво/ гли́нище.

ГЛИСТ; ГЛИСТЫ нутрячки́.

ГЛИСТООБРА́ЗНЫЙ глистува́тий, нутрячко́вий

ГЛОБА́ЛЬНЫЙ всесві́тній, універса́льний.

ГЛОТА́ТЬ лиг/а́ти: **г. слова́** харама́ркати;

--й що ~а́ ◊, глита́й, зви́клий /с-и/ ♦, з-й лигну-, *пк* ковта́льний; **-й пилю́лю** зм-й лигну́- пігу́лку; **-й слёзы /слю́нки/** © ковта́ючи сльо́зи /сли́нку/; **-й слова́** харама́ркало, харама́ркач; **-й шпа́ги** лига́йшворі́нь; **-щие движе́ния** ковта́льні ру́хи;

--ый ко́втаний, глит-, ли́г-; **легко́ -ый** ковтки́й.

ГЛО́ТКА пе́лька *(не в.)*, горля́нка.

ГЛО́ХНУТЬ: --й що глу́хне ◊, прире́чений заглу́хти, с-и глу́хну-, ма́йже глухи́й /оглу́хлий/, напівоглу́х-, напівглухи́й, *(звук)* напівзаглу́хлий, щора́з глухі́ший;
ЗАГЛО́ХНУТЬ *(- біль)* заці́пнути, занімі́-, $ф^р$ запа́с- [**слух загло́х** чу́тка запа́ла];
-о́хший заглу́хлий, ущу́х-, заці́п-, занімі́-, *(розвій)* занепа́-, *(сад)* здича́ві-, здичі́-, запу́щений, Ø;
ПРИГЛО́ХНУТЬ приглу́хнути;
-о́хший при́глу́хлий.
ГЛУ́БЖЕ > ГЛУБОКО.
ГЛУБИНА́: в -не́ души́ /се́рдца/ на дні душі́ /се́рця/; **в -ну́** вглибшки; **из -ны́ веко́в** з-пе́ред віків; **из -ны́ души́** з дна душі́; & *с.* найгли́бша глибина́; **во всю -ну́** взавгли́бшки;
ГЛУБИНО́Й завгли́бшки.
ГЛУБО́КИЙ *с.* безо́дняний, *(сон, слід)* тверди́й, *(- ніч)* глухи́й, глу́пий; **г. покло́н** низьки́й уклі́н;
ГЛУБОЧА́ЙШИЙ глибоче́нний, глибоче́з-, надглибо́кий;
ГЛУБОКО́ *(збагнути) о.* до дна; ◊;
ГЛУ́БЖЕ $п^к$ гли́бшенький, $п^р$ тро́хи гли́бше; **немно́го г. > поглу́бже.**
ГЛУБОКОМЫ́СЛЯЩИЙ $п^к$ бага́тий ду́мкою.
ГЛУМИ́ТЬСЯ $о^к$ кпи́ти з *кого*; **г. над** *кем* витира́- но́ги об *кого*;
-йся що кпить ◊, вда́тний на кпи́ни, оса́ не чолові́к, глузі́й, глузівни́к, іржа́, ґе́дзь, $п^к$ глумли́вий, глузли́-, посмі́шли-.
ГЛУП: г. как про́бка дурни́й як пень /як са́ло без хлі́ба/; **г. как си́вый ме́рин** дурни́й як сту́па /бара́н/; **не г.** *кто* ма́є го́лову (не з мо́ркви).
ГЛУПЕ́ТЬ $о^к$ спад/а́ти з ро́зуму;
--й що ~а́ з р., щора́з дурні́ший;
ПОГЛУПЕ́ТЬ *г.* стума́ніти; ◊.
ГЛУПЕ́Ц недо́ум(ок), те́лепень, недоте́па.
ГЛУ́ПО: не г. *(придумано)* розумне́нько;
ГЛУ́ПЫЙ пустоголо́вий ◊; **-ые ре́чи /слова́/** дурноля́пство.
ГЛУПОВА́ТО *(дивитися)* дурно́ко; ◊;
ГЛУПОВА́ТЫЙ прицю́цькуватий, йолопува́- ◊.
ГЛУ́ПОСТЬ неро́зум, недоу́мство, не́глузд; **по -сти** че́рез ду́рість, з дурно́го ро́зуму;
ГЛУ́ПОСТИ *д.* бзду́ри.
ГЛУХО́Й при́глу́хлий.
ГЛУШИ́ТЬ глуш/и́ти;
--й що ~ить ◊, р-й за♦, ~ни́к, $п^к$ ~ли́вий, заглу́ш- + %;
-и́мый глу́шений.
ГЛУШЬ Кудкуда́ківка [**в таку́ю г.?** в таку́ -ку?].
ГЛЫ́БА грудома́ха.
ГЛЫ́БООБРА́ЗНЫЙ бри́листий, брила́стий.
ГЛЯДЕ́ТЬ позира́ти; **г. во все глаза́ /в о́ба -а́за/** сте́жи- в чоти́ри о́ка, не спуска́- з о́ка; **того́ и гляди́** 1. ото́ й гляди́, ще й спра́вді, 2. от-о́т; **не гля́дя** насбліп, про́сто з мо́сту; **ни на что не -дя** бе́збач, пан чи пропа́в, на одча́й душі́; **на́ ночь -дя** про́ти но́чі; **куда́ глаза́ -я́т** *(їхати)* гала́світа, гала́йсвіта, куди́ о́чі світя́ть;
--й що ди́виться ◊, зади́влений, наці́ле- очи́ма, уп'я́вши о́чі, гляда́ч, глядько́, */за ким/* догляда́ч /на-/, $п^к$ наглядальний, наглядо́вий; **-й в о́ба глаза /во все глаза́/** © сте́живши в чоти́ри о́ка; **-й вперёд** наці́лений (очи́ма) впере́д; **-й на** *что* **чьими глаза́ми** зади́влений на *що* **чи́ми** очи́ма; **-й неви́дящим взгля́дом** з невидю́щим по́глядом; **-й по верха́м** верхогля́д, роззя́ва; **-й пря́мо /сме́ло/ в глаза́** наці́ле- очи́ма про́сто /тве́рдо/ в о́чі;
-йся = смотрящийся;
ГЛЯДЬ! ник!;
ГЛЯ́НУТЬ *ф.* лупну́ти ◊; **куда́ ни глянь** хоч куди́ глянь;
НАГЛЯДЕ́ТЬСЯ *(на кого)* ски́нути о́ком; **не мо́жешь н.** *(на кого)* ди́вишся і не нади́вишся; **не -жу́сь не напасу́ очей;** **гля́ньте на неё!** подиві́ться на не́ї!, ганьба ї́й!
ГЛЯ́НЕЦ: покры́тый -нцем ви́глянсований.
ГЛЯНЦЕВА́ТЬ & $д^к$ ви́глянсувати.
ГНАТЬ: го́нящий *р.* $с^к$ гони́- [гониві́тер] +/± **загоняющий /вы-, про-, под-, от-, раз-/;**
гони́мый гна́ний, го́не-, *(- горілку) ф.* гна́тий;
♦♦♦СЯ *(за ким)* уганя́ти; **г. по пята́м за** *кем* на п'я́ти /хвіст/ наступа́- /ди́ха- в поти́лицю/ *кому*; **г. за дли́нным рублём** шука́- легко́го хлі́ба;
-йся уганяючий;
ПО♦♦♦СЯ: за больши́м пого́нишься – ма́лое потеря́ешь ки́нься за са́рною – за́йця прога́виш; **за ма́лым пого́нишься, большо́е потеря́ешь** не жалі́й ухналя́, бо підко́ву згу́биш.
ГНЕВ пересе́рдя, $ф^р$ жаль; **не во г. будь ска́зано** ви́бачте на сло́ві, не гні́вайтесь на ці́м сло́ві, не у гнів ка́жучи; **во -ву́** спересе́рдя.
ГНЕ́ВАТЬ; РАЗГНЕ́ВАТЬ $р^к$ нагні́вати;
ГНЕ́ВАТЬСЯ гнів/ати, *о.* тупоті́- нога́ми, *(на кого)* ма́- гнів /важки́м ду́хом ди́ха-/ на *кого*;
-йся що ~ає ◊, розгні́ваний, розлю́че-, $п^к$ гнівли́вий, лю́тий, *о.* у гні́ві, ви́ведений з рівнова́ги; **смени́ г. на ми́лость** не гні́вайся;
РАЗГНЕ́ВАТЬСЯ уда́ритися в гнів, *г.* загні́ва-;
-вший(ся) Ø; **-вшийся** розгні́ваний /за-/;
ПРОГНЕВАТЬСЯ нагні́ватись.
ГНЕЗДИ́ТЬСЯ гніздува́тися, $д^к$ заку́бли- *(в душі)* пуска́ти корі́ння, *с.* сиді́- ка́менем;
-йся що гнізди́ться ◊, закорі́нений, загні́жджe-, $п^к$ власти́вий /притама́нний/ *кому*.
ГНЕСТИ́ гніти́ти, *п.* дави́- ду́шу; **г. ду́шу** лежа́- тягаре́м на се́рці;
-ту́щий що гні́тить ◊, зви́клий /з-й/ ♦, гноби́тель, пригно́блювач, пригні́чу-, $п^к$ гніту́чий; **-щая тоска́** ре́вна ту́га.
ГНЁТ $ф^р$ ярмо́; **под -ом** під п'ято́ю /ярмо́м/.

ГНИТЬ гни́ти, перетруха́-, розклада́тися;

--**й** що гние́ ◊, загни́ваний, напівзогни́лий, пói-ня́тий гниття́м, поки́ну- ♦, ма́йже зогни́лий /зо-тлí-, струхлí-, перегни́-/, $п^к$ гни́лявий, гниву́щ-ий, $с^к$ гни́й- [**-ющее де́рево** гни́й-дерево], -гни́-лий [**ме́дленно -й** тихогни́лий; **скоро -й** скоро-гни́лий]; **-й сте́бель** гниля́к;

СГНИТЬ: -вший що згнив, зогни́лий, $о^к$ поро́-хнявий.

ГНОЕВИ́ДНЫЙ /ГНОЕПОДО́БНЫЙ/ гноюва́-тий.

ГНОЙ́ТЬСЯ: -йся що гноїться ◊, загно́єний, на-си́че- гно́єм, весь у гно́єві, гноя́к, гнойови́к, гно́-янка, $ф^р$ з гно́єм, $п^к$ гнійни́й, *(- очі)* з очи́ма, що гно́яться, капра́вий, кислоо́кий.

ГНУС *(комашня)* мушка́.

ГНУСА́ВИТЬ: --й що гугни́ть, гу́(г)нявий, гу́гн-явець, $ж^і$ гу́нька.

ГНУ́СНОСТЬ плюга́вство.

ГНУ́СНЫЙ плюга́вий, га́дський, $ф^р$ ни́ций;

ГНУСНЕ́ЙШИЙ *(най)*мерзосвітній, мерзю́чий.

ГНУТЬ згина́ти /ви-, від-, за-, на-, при-, під-, пе-ре-/; & попогну́- спи́ну > **изрядно потрудить-ся, наишачить-**; **г. горб** труди́ти по́перека; **г. спи́ну** *(перед ким)* гну́тися; **г. ше́ю пе́ред** *кем* гну́тися дуго́ю пе́ред;

гну́щий що гне ◊, зви́клий /с-и/ гну́ти, з-й /$з^м$-й/ зігну́-, $п^к$ згина́льний /ви-/; **-й спи́ну** зви́клий гну́-тися;

гну́тый гну́тий, $о^к$ гне́нний.

ГНУ́ТЬСЯ (у *три дуги)* згина́тися /пере-/, скру́-чува-;

-йся що гне́ться ◊, $п^к$ гну́чий, гнучки́й, вигини́с-тий, еласти́чний, пружки́й, *(вділ)* хилки́й, $п^{-о}$ зíг-ну́тий [**-я в три поги́бели** зíгнутий у три дуги́];

СОГНУ́ТЬСЯ > СГИБАТЬСЯ.

ГНУША́ТЬСЯ: -йся 1. **брезгающий**, 2. що цура́-ється, зви́клий гордува́ти, горду́н, $п^к$ згíрдний, гордівли́вий, пиха́тий, панови́-;

ПО♦♦♦ погре́бати *що* (не *чим)* [**не погнуша́лся моим тала́нтом** не -ав мо́го хи́сту].

ГОВА́РИВАТЬ де́йкати, поде́йкува-, говори́- бу́- [**он -ал** він говори́в був].

ГОВЕ́ТЬ говíти;

--**й** що говíє, зви́клий ♦, говíльник.

ГО́ВОР гу́тірка.

ГОВОРЕ́НИЕ бала́канка /-ання/

ГОВОРО́К ти́ха гу́тірка.

ГОВОРИ́ТЬ говори́ти, мо́ви-, *г.* говори́- до *кого*, *о.* оберта́- язико́м, *(погордо)* ки́да- че́рез губу́, *(легковажно)* ду́рно /на вíтер/ ки́да- слова́; **мно́-го г.** ма́- до́вгий язи́к; **невня́тно г.** ми́мри-; **про-должа́ть /г./** $ф^р$ ве́сти́ своє́; **г. в нос** гугня́вí[и]-, гугни́-; **г. вздор** верзти́ /ля́па-/ язико́м; **г. ерун-ду́** Хи́мині ку́ри пра́ви-, тю́льку гна́-; **г., как по-пи́санному** ♦, як з кни́жки бра́-; **г. ко́лкости** шпи-га́- слова́ми; **г. на чистоту́** ♦, як на спо́відi /дух-у́/; **г. намёками** каза́- навздога́д *(буряків)*; **г. на́ ухо** нашíптува-; **г. неле́пости** верзти́ ка́зна-що; **г. не по бума́жке** ♦ з уст; **г. обиняка́ми** ♦ за́гад-ками, захо́ди- зда́лека; **г. по́д нос** харама́рка-; **г. 'рр'** íрка-; **г. речь** промовля́-; **г. с оби́дой в го́л-осе** копи́ли- губи; **г. сквозь зу́бы** цíди́- /$д^к$ про-/ крíзь зу́би; **г. чи́стую пра́вду** каза́- саму́ пра́вду; **всё в** *ком* **-и́т о си́ле** си́ла так і пре з *кого*; **кто мно́го -и́т – ма́ло** де́лает де мо́ре слів, там ма́ло діл; **что ни -ри** як не є, кажи́ не кажи, хоч там що кажи́ /каза́-/; **ну вот он и -и́т** ото́ж він і ка́ж-е; **-лось** гово́рено; **-ря́ пра́вду** якщо́ че́сно; **-ря́ про́сто** коли́ про́сто; **мя́гко -ря́** щоб не сказа́-йна́кше; **не -ря́ о** *чем* помину́вши *що*, *(в кінці мови)* я вже мовчу́ про, не ка́жучи вже про, вже не ка́жу- про; **не -ря́ худо́го сло́ва** не при ха́ті ка́жу-; **ни сло́ва не -ря́** ні па́ри з уст, мо́вчки; **че́-сно /открове́н-/ -ря́** $ж^м$ пра́вду кажу́ тобі /Вам/; **смету́т траву́, не -ря́ о** *ком* згла́дять траву́, не то що *кого*; **что бы ни -ри́ли** хай там *що* хто ка́же; **вот и говори́** *кому*! $е^м$ от і кажи́ *кому*!, хоч ка-жи́, хоч не кажи́ *кому (*- ко́ристь одна́*)*;

--**й** що /$м^н$ хто/ гово́рить ◊, зви́клий /с-и/ ♦, мо́в-ець, мовля́нин, бала́ка, балаку́н, пащеку́н, $з^н$ ба-зíка, говори́льник, $п^к$ словомо́вний, балаку́ч[щ]-ий, $у^р$ мовля́щий, *р*. говору́-, /*nmax*/ $п^о$ живоголо́-сий, *о*. з мо́вою [**-й кста́ти и некста́ти** з доре́ч-ною і недоре́ч- мовою], з *яким* язико́м [**мно́го -й** з до́вгим я.], $с^к$ -мо́вець [**краси́во -й** красномо́-вець], -мо́вний [**ма́ло -й** маломо́вний], *о*. де ска́-зано [**ука́з, -й об э́том** ука́з, де про це с.]; **-й** *что* з *чим* на уста́х [**-й ко́лкости** з у́щипками на уста́х]; **-й на одно́м языке́** одномо́вець; **-й непоня́тно** ґерґотли́вий /джер-/; **-й о** *чём* © засві́-дчуючи *що* [**-й о возмо́жности** з. можли́вість]; **мно́го -й** 1. балаку́чий, говорю́-, язика́тий, торо-хтíй, говори́ло, 2. багатозна́чний, промо́вистий; **ничего́ не -й** незначни́й, малозна́ч-, незначу́щ-ий, без жо́дної ваги́; **му́дро /ско́ро +/ -й** мудро-мо́вний /скоро- +/; **-й в нос** гу́гнявий; **-й в по́-льзу** як свíдчення на ко́ристь *чого*; **-й глу́пости /вздор, ерунду́, наобу́м/** дурноля́п; **-й де́ло** не-базíка, непащеку́н; **-й де́рзости** хам, грубія́н, з ха́мським язико́м; **-й за глаза́** пащеку́н поза́очі; **-й ко́лкости** їжакув-а́тий; **-й на мно́гих языка́х** полігло́т; **-й намёками** зви́клий ♦ на́тяками; **-й на́ ухо** шепту́н, © с-и нашíптувати; **-й неле́по-сти** дурноля́п, маста́к верзти́ ка́зна-що; **-й пло́-скости** банальноязи́кий, бана́льний, з борода́-тим /сíр-, зачо́вган-/ язиком; **-й по́д нос** харама́-ркало, © харама́ркаючи; **-й по-ру́сски** росíй-ськомо́вний /моско-/, што́кало; **-й по-япо́нски** знаве́ць япо́нської; **-й ро́бот** словомо́вний ро́бот; **-й сам за себя́** *(факт)* до́сить промо́вистий; **-й с досто́инством** з гíдною мо́вою.

ГОВОРИ́ТЬСЯ мо́витися; **-и́тся** *(у книзі)* оповідано, ска́зано;
-йся гово́рений, мо́вле-, ка́за-, вислóвлюва-;
РАЗГОВОРИТЬСЯ *г.* розбесі́дуваися.

ГОВЯ́ДИНА *з.* бужани́на /*від* бугáй/, *г.* яловизна.

ГО́ГОТ ґелґо́тнява.

ГОД: в г. *(виробляти)* рі́чно, на рік; **из гóда в г.** рік-рі́чно; **чéрез г.** за рік; **в оди́н г.** за оди́н рік; **до истечéния -да** до кінця́ ро́ку; **по истечéнии -да** за рік; **покá позволя́ют -дá** по́ки слу́жать лі́тá; **-дá беру́т своё** *п*° літá обсідáють /обсіли/; по **свои́м -áм** на свої́ лі́тá; **в э́том -ду́** це́й рік, цьо́го́ ро́ку; в **таки́е -ды** за таки́х ро́ків; **в -ды революци́и** за револю́ції.

ГОДИ́НА: в -ну бéдствий під лиху́ годи́ну.

ГОДИ́ТЬСЯ знадобля́тися, *з*ᵉ надавá-; **ни на что не годиться** бути цілком безкорисним; **так не годи́тся!** *ж*ᴹ так не йде!;
-йся що годи́ться ◊, *п*ᴷ гóжий, годя́щий, здáлий, придáтний, зугáр-, підхожий, *г.* приго́-; **-я в отцы́** го́ден бу́ти за бáтька; **-я к употреблéнию** ужиткóвий; **никудá не -я** нікуди́шній; **ни на что не -йся** ні на що не здáлий,
ПРИ♦♦♦ прислужи́тися. стáти в по́мочі /приго́ді/ ◊.

ГОЛ: г. как сокóл го́лий як горобéць під стріхою /як доло́ня/.

ГОЛОВÁ: сам себé г. сам собі пан; **г. елóвая** капустя́на головá; **г. заби́та** *чем* головá со́хне від *чого*; **г.** *чья* **зáнята** чем *кому* хо́дить /розхо́диться/ **про** що; **г. идёт кру́гом** жуки́ в голові гуду́ть; **г. полнá забóт /заби́та/** заклопóтана /затýрка-/ головá; **г. пу́хнет /идёт кру́гом/** головá в'я́не /гуде́/; **г. пу́хнет /трещи́т/ от** *чего* головá розсідáється з *чого*; **г. трухóй набита** у *кого* у *чи́й* голові ви́лами уклáдано; **однá г. – хорошó, а две – лу́чше** оди́н ро́зум добре, а два ще крáще; **не в -вé** *кому* что не до мислі *кому* що; **вниз -óй** догори́ ногáми, сторч головóю; **скóлько -ов, стóлько умóв** сто баб, сто рад; **-ву вы́тащил – хвост увя́з** го́лову ви́тягнув – хвіст загру́з; **в пéрвую -ву** *о*ᴷ упе́ршуруч; **быть в -вé** бу́ти на ду́мці.

ГОЛОВНÓЙ *п.* провідни́й, чіль-; **г. убóр** шáпка; *в*ᴵ **г. у. взять /снять/!** шапки на го́лову /з голови́/!; **-нóе предприя́тие** провіднé підприє́мство.

ГОЛОВОКРУЖЕ́НИЕ запáморока, *б*ᶟ о́бморок, *ф*ᴾ умліва́ння, млість; **до -ия** до млости.

ГОЛОВОКРУЖИ́ТЕЛЬНО головокрутливо;
ГОЛОВОКРУЖИ́ТЕЛЬНЫЙ пáморочливий, пáморочний, *п*° шаленоплин-.

ГОЛОВОЛÓМКА заморо́чка.

ГОЛОВОЛÓМНЫЙ *(- річ)* кáверзний, метикувáтий, *(- задачу)* крути́й.

ГОЛОВОРÉЗ зарізя́ка, різу́н.

ГОЛОВОРÉЗНЫЙ зарізя́цький.

ГОЛОВОТЯ́П недотéпа, партáч, тупáк, „швець".

ГÓЛОД *(штучний)* голодомо́р; **г. – наилу́чшая припрáва** голо́дному й опéньки м'я́со.

ГОЛОДÁТЬ голодувáти, клáца- зубáми, сиді- на голо́дному пайку́, Бо́жим ду́хом жи́-
--й що голоду́є ◊, ви́голоджений, зви́клий /зᴹ-й/ ♦, вічно голо́дний /без хліба/, мо́ре- го́лодом, *і.* голодю́к, *о*ᴷ голодя́нин;
ИЗГОЛОДÁТЬСЯ ви́голодніти, ви́голодатися, *д.* ви́мерха-;
-вшийся зголоднілий /ви-/, зголодо́ваний, ви́мерха-, ви́голодже- /за-/, *о.* голо́д-, як вовк, Ø;
НА♦♦♦СЯ: -вшийся зголоднілий, /ви́-/, Ø;
ПРО♦♦♦СЯ ви́голодніти /про-/; **-áешься – хлéба достáть догадáешься** бідá навчи́ть коржі з мáком ї́сти; **-вшись** зголодніло /ви́-/;
-вшийся ви́голоднілий /з-/, ви́голоджений, Ø; **óчень -я** *ф*ᴾ нáче три дні не їв.

ГОЛÓДНЫЙ *ó* з голо́дного крáю, *д.* неївший, *(-життя)* без'ї́жний, *(на що)* спрáглий *чого.*

ГОЛОДÓВКА голодівка, *п*° голодівля.

ГОЛОДРÁНЕЦ халами́дник, драб, обдéртюх, *г*ᵈ голо́дник.

ГОЛОЛÉДИЦА *о*ᴷ гололід.

ГÓЛОС *(серця)* по́клик; **во весь г.** на по́вні гру́ди /по́вне го́рло/; **в оди́н г.** в одну́ ду́шу; **всéми /рáзными/ -áми** на всі голоси́.

ГОЛОСИ́ТЬ *(з плачем)* го́лосом голоси́ти;
--й що голо́сить ◊, зви́клий голоси́-, крику́н, горлáнь, голоси́льник, голосій, *ж*ᴵ голосни́ця, *ф*ᴾ з голосі́нням, *п*ᴷ голоси́льний.

ГОЛОСОВÁТЬ голосувáти;
--й що голосу́є, зобов'я́заний /зви́клий/ ♦, з прáвом го́лосу, учáсник голосувáння, голосувáльник, ви́борець, *ф*ᴾ го́лос;
ПРО♦♦♦ відголосувáти, віддáти голос;
-вший Ø.

ГОЛОСОВÓЙ: -ы́е свя́зки *г.* голосові стру́ни.

ГОЛОШТÁННЫЙ голодрáбий.

ГОЛУБИЗНÁ *о.* волошкóвість, *д.* блаки́т *(ч.р.).*

ГОЛУБÓЙ: -ы́м цвéтом *(цвісти)* го́лубо.

ГОЛУ́БЧИК голубо́к, голубо́чок, голуб'я́тко, *з*ᵉ го́лубе!; **-ки** голуб'я́та, *ф.* гáврики.

ГÓЛЫЙ ☺ голобо́сий, *(краєвид)* безросли́нний, *(здогад)* сами́й тільки; **(с) -ыми рукáми** голі́руч, **(з)** го́лими рукáми, *(піти)* нізчи́мно; **-ому пожáр не стрáшен** го́лий дощу́ не бої́ться; **с миру по ни́тке – -ому рубáшка** з хáти по ни́тці – сиротá у свитці, *п*⁻° громáда – вели́кий чоловік.

ГОЛЫТЬБÁ, ГОЛЬ злидо́та; **голь на вы́думки хитрá** бідá навчи́ть калачі /коржі з мáком/ ї́сти; **голь перекáтная** *п*⁻° голо́та чорномозо́льна.

ГÓМОН *о.* лунá голосів.

ГОНÉ/НИЕ, *п*ᴾᵉ *м*ᴴ **~НИЯ** нáгінка, цькувáння.

ГОНÉЦ посланéць; **-цá** © *п*ᴷ гонéцький [**лóвкость -цá** гонéцький сприт].

ГÓНКА гін, гони́тва [**г. вооружéний** г. озбро́єнь];

ГО́НКИ: г. на лошадя́х верхого́ни.
ГО́НЩИК переrо́нець, біту́н, $р^к$ гонча́к, скороrо́н.
ГОНЯ́ТЬ ганя́ти, гони́-, *с.* го́ном гна́- /гони́-/; **г. как Сидорову козу, г. до седьмо́го по́та** ганя́як соло́ного за́йця /як Си́дорову козу́/;
–й що ганя́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦, поста́влений гони́-, за́йня́тий го́ном, гони́тель, ганя́йло, *р.* гоні́й, го́ню́х, $п^к$ го́нчий, $с^к$ -го́н [**-й тю́льку** тюлького́н], -гін [самогін]; **-й голубе́й** зви́клий ♦ голубів; **-й соба́к** *п.* розбайдико́ваний, ба́йда, ле́дар;
-ый гна́ний, го́нений;
ПОГОНЯ́ТЬ: п. в строю́ попомуштрува́ти; **п. до седьмо́го по́та** попоганя́-;
ГОНИ́МЫЙ го́нений, гна́-, гно́бле-, ути́скува ◊.
ГОНЯ́ТЬСЯ вганя́ти за *ким*; **г. за успе́хом** шука́- /жада́-, пра́гну-/ у́спіху;
-йся що вганя́ ◊, зви́клий ♦, за́йня́тий гони́твою, гоне́ць, шука́ч *чого* [**-я за успе́хом** ш. у́спіху], $п^к$ гони́тельський, гоне́ць-.
ГОП-КОМПА́НИЯ гоп-компа́нія, ша́тія-бра́тія, гуля́йбрати.
ГОРА *(маса) п.* мо́ре; **г. на душе́** ка́мінь на се́рці; **г. родила мышь** з лемеша́ – шва́йка, вийшов шпик; **по -ре́/-а́м** горо́ю /го́рами/; **не за -а́ми** незаба́ром, невдо́взі, ось-о́сь, *(*ось-ось*)* за плечи́ма;
ГО́РЫ *о.* гімала́ї.
ГОРА́ЗД: на всё г. на всі ру́ки ма́йстер, на все з-й.
ГО́РБИТЬ $∂^к$ пого́рбити.
ГО́РБИТЬСЯ: -йся що го́рбиться, згорблений, горба́нь, го́рба́ч, го́рбаль, $п^к$ горба́тий;
С♦♦♦ *г.* приго́рбитися;
-вшийся згорблений /по-, при-/, ско́рче-, згорба́тілий, $е^в$ похи́лений напере́д, Ø;
СГО́РБЛЕННЫЙ $о^к$ згорба́тілий + **-вшийся.**
ГОРДЕЛИ́ВО по́гордо ◊ → $п^к$ **гордящийся.**
ГОРДИ́ТЬСЯ вдава́тися в пиху́, велича́-, спо́внюва- го́рдощів, *(чим)* ви́соко ста́вити *що*; **-и́сь не зва́нием, а зна́нием** хвали́сь не ра́нгом, а ро́зумом;
-йся що пиша́ється ◊, го́рдий з *чого*, спо́внений го́рдощів, зви́клий /р-й/ пиша́тися, горду́н, гордівни́к, горді́й, $з^н$ чванько́, $ж^і$ гордя́чка, горді́й-, горду́ха, $п^к$ $н^г$ пихли́вий, чванли́-, розпишні́лий;
ВОЗГОРДИ́ТЬСЯ заде́рти но́са ◊;
-вшийся набундю́чений /роз-/, загорді́лий, із заде́ртим но́сом, Ø;
ЗАГОРДИ́ТЬСЯ *п.* забагаті́ти, *г.* загорді́-, забундю́читися;
-вшийся забундю́чений,запані́лий, забагаті́-, *г.* загорді́-, Ø.
ГО́РДОСТЬ гордо́та.
ГОРДЫЙ & прего́рдий.
ГО́РЕ $ф^р$ безголі́в'я [**на г. себе́** собі на б.]; **г. го́рькое** страшне́ /вели́ке/ го́ре; **г. от ума́** ли́хо з ро́зуму; **г. пости́гло** ли́хо спітка́ло; **г. да мо́ре – не вы́пьешь до дна** го́ре як мо́ре: ні перепливти́ ні ви́пи-; **н -ря ма́ло** *кому ф.* ки́сло в борщ /і нужди́ ма́ло/ *кому*, і ба́йдуже собі *хто*, го́ре покоти́в *хто*; **с -ем попола́м** сяк-та́к, то сяк, то так, го́ря прикупи́вши, з лихо́ю біdо́ю.
ГО́РЕ- *г.* ці́ли́й твій /Ваш/ [**г.-ле́ктор** цілий твій /Ваш/ ле́ктор].
ГОРЕВА́ТЬ побива́тися, поневіря́-, біду́ва́ти;
–й що горю́є *(за ким)* ◊, розгорьо́ваний, зви́клий ♦, зажу́ре-, засму́че-, обтя́же- горем, горюва́льник, бід*(ол)*а́ха, горопа́-, $п^к$ бідола́шний, горопа́ш-, ± **бедствующий;**
ИЗГОРЕВА́ТЬСЯ: -вшийся ви́горений, збідо́ва-, Ø.
ГО́РЕ-МА́СТЕР ма́йстер-лама́йстер, попсу́й-майстер, парта́ч, *г.* ці́ли́й твій /Ваш/ ма́йстер.
ГОРЕМЫ́КА тягни́біда.
ГОРЕ́ТЬ пала́ти, *(- світло) сяя-*; **г. жела́нием** па́лко бажа́-, хоті́- аж-аж-а́ж, горі́- бажа́нням; **г. негодова́нием** кипі́- від обу́рення, гні́вом ди́ха-; **г. не́навистью** пе́клом /важки́м ду́х-/ ди́ха-; **г. нетерпе́нием** умира́- /аж труси́тися/ з нетерпля́чки; **-ит в рука́х у** *кого* завза́то працю́є *хто*;
–й що гори́ть ◊, па́лений, спа́люва-, розво́гне-, по́йня́тий вогне́м, в огні́, *г.* горі́ючий, *(- свічку)* засві́чений, запа́ле-, $п^к$ горю́чий, палки́й, поломі́нки́й, полум'я́ни́й, $р^в$ горі́ння [**бы́стро -й** швидко́го г.]; **-й без пла́мени** жари́стий; **-й жела́нием** охо́плений бажа́нням, знетерпели́вл-; **-й негодова́нием** розгні́ва-, що аж; **-й не́навистью** запа́ле- нена́вистю; **-й нетерпе́нием** му́че- нетерпля́чкою; **-ие глаза́** промени́сті /блиску́чі/ о́чі;
-вший горі́лий, Ø;
НАГОРЕ́ТЬ: -и́т *(кому)* нагори́ть, діста́не на горі́хи *хто*;
ПОГОРЕ́ТЬ $ж^н$ *(на чому)* спали́тися;
РАЗГОРЕ́ТЬСЯ: -вшийся розгорі́лий, Ø.
ГО́РЕЧЬ: испо́лненный -чи пригі́рчений.
ГОРИЗО́НТ небокру́г, кругови́д, *г.* о́вид.
ГОРИЗОНТА́ЛЬНЫЙ /-НО/ позе́мний /-но/, рівноле́глий /-ло/.
ГОРИ́ЛЛИЙ гори́лячий.
ГОРИ́СТЫЙ горува́тий.
ГО́РКА *(меблі)* сті́нка.
ГО́РКНУТЬ; ПРО♦♦♦ згіркоті́ти;
-о́ркший згі́ркли́й /про-, ви́-/, згіркоті́-, *(- масло)* ї́лки́й;
ГОРЛА́НИТЬ горла́ти, $о^к$ вигорла́нюва-;
–й що горла́, зви́клий /маста́к/ ♦, горла́й, горла́нь, горлоде́р, горлопа́н, зіпа́ка, крику́н, $о^к$ розрепето́ваний, $п^к$ горла́тий, крикли́вий, $ф^р$ з мі́дним го́рлом.
ГО́РЛО: во всё г. скі́льки го́рла; **по г.** *(аж)* по са́ме ні́куди /са́му за́в'язку, по са́ме го́ді/; **добы́ть -ом** ви́кричати; **добы́тый -ом** ви́кричаний; с

то́нким -ом тонкого́рлий.
ГОРНОДОБЫВА́ЮЩИЙ *(район)* ру́дний, ша́хт-, рудодобувни́й.
ГОРНОЛЫ́ЖНЫЙ *ц^д* горолі́жний.
ГОРНОПРОМЫ́ШЛЕННЫЙ рудопромисло́вий.
ГОРНОСПАСА́ТЕЛЬНЫЙ аварійно-го́рній.
ГОРНОСТРЕЛКО́ВЫЙ *р^в* гірської піхо́ти.
ГОРНОТЕХНИ́ЧЕСКИЙ *к.* рудотехні́чний.
ГО́РНЫЙ *(кришталь)* гірськи́й, *(інститут)* ру́дний; **г. хребе́т** гірськи́й кряж; **-ная промы́шленность** ру́дна промисло́вість.
ГО́РОД & *протомі́сто; **ни к селу́ ни к -ду** ні в склад ні в лад, ні сі́ло ні впа́ло; **большо́го -да /в большо́м -де/** *(рух)* великоміськи́й.
ГОРОДИ́ТЬ: г. чушь Хи́мині ку́ри пра́вити;
НА♦♦♦ наговори́ти тро́є ві́дер ди́му.
ГОРОДО́К городе́ць.
ГОРОЖА́НИН *з^н* міщу́х.
ГОРООБРА́ЗНЫЙ горува́тий.
ГОРООБРАЗУ́ЮЩИЙ горотво́рчий.
ГОРО́Х: как об сте́ну г. як горо́хом об сті́нку.
ГОРО́ХОВЫЙ: чу́чело -ое /шут г./ чупера́дло, копи́ця горо́хова.
ГОРОХООБРА́ЗНЫЙ горохува́тий, горошкува́-.
ГОРО́ШЕК: ткань в г. мате́рія в кра́почку.
ГОРТА́ННЫЙ горлови́й, горляни́й.
ГОРШО́К *з^н* черепо́к; **от -ка́ два вершка́** вби́вся в ріст як за́єць у хвіст, ви́ріс - як кіт навси́дячки, від землі не ви́дно.
ГО́РЬКИЙ *(плач)* ре́вний, *(- слова)* терпки́й;
ГОРЧА́ЙШИЙ гірки́й-(пре)гірки́й, гірку́щий;
ГО́РЬКО *ф^р* со́лоно;
ГОРЬКОВА́ТЫЙ гірка́вий.
ГОРЮ́ЧЕ-СМА́ЗОЧНЫЙ: г.--ые материа́лы горю́чі масти́ла.
ГОРЮ́ЧИЙ займи́стий; **-ая жи́дкость** -та ріди́на́.
ГОРЯ́ЧИЙ *(слід)* сві́жий.
ГОРЯЧИ́ТЬСЯ гарячкува́ти, па́ри- парка́, поро́- гаря́чку;
-йся розгарячко́ваний, гарячкува́тий /-кови́-/;
РАЗ♦♦♦ розпалені́ти, розгарячі́-, розпаші́-;
-вшийся розпалені́лий, розпаші-, розгарячі́-, Ø;
РАЗГОРЯЧЁННЫЙ розпаші́лий, *п^о* згарячі́-.
ГОРЯ́ЧКА *(у праці)* запа́рка.
ГОСПОДИ́Н: полновла́стный г. цар і Бог;
ГОСПОДА́ *ф^р* па́нство [**г. хозя́ева** п. господарі]; **уважа́емые г.!** пано́ве товари́ство /добро́дій-ст-/!; *(в кінці мови)* про́шу па́нства [**он здесь, у. г.!** він тут, п. п.!]; **да́мы и г.!** пані й пано́ве!.
ГОСПО́ДНИЙ: пути́ -ни неисповеди́мы Бо́жі доро́ги недосліди́мі /го́ді збагну́ти/.
ГОСПО́ДСТВОВАТЬ *(домінувати)* переважа́ти, превалюва́-, *(панувати)* верхово́дити над *ким*, влади́чи-, держа́- го́ру над *чим*;
--й 1. що пану́є ◊, зви́клий /покли́каний/ панува́ти, пан, волода́р, влада́р, господа́р, *п^к* пані́вни́й, керівни́й, владу́щий, зве́рхницький, *(все)*вла́дний, *(- позицію)* ключови́й, *(- висоту)* кома́ндний, 2. - **доминирующий**;
ВОЦАРИ́ТЬСЯ *(над ким)* запанувати, обсі́с- *кого*.
ГОСПО́ДЬ: прости́ -ди! *в^ст* хай Бог ми́лує!; **-ди, отведи́ и сохрани́!** Бо́же, відведи́ і заступи́!, *в^м* свят!, свят!, свят!.
ГОСПОЖА́ *п^т* пані́йка, пані́єчка.
ГОСТЕПРИИ́МНЫЙ гостелю́бний.
ГОСТЕПРИИ́МСТВО хліб-сіль [дя́кую за х.-с.].
ГОСТИ́ТЬ гостюва́ти;
--й що гостю́є, розгость́ований /за-/, зви́клий ♦, гість [**-й у царя́** ца́рський г.], гостюва́льник, *о.* у гостя́х, у ро́лі го́стя.
ГОСТЬ застільник; **ре́дкий г.** *і^р* рі́дкісний птах; **к встре́че -те́й всё гото́во** засте́лено столи́, до стрі́чі госте́й все гото́во: ± ГОТОВИТЬСЯ.
ГОСУДА́РСТВЕННИК державотво́рець.
ГОСУДА́РЬ: ми́лостивый г.! мости́вий па́не (мосьпане)!; **ми́лостивые -ри́** пано́ве товари́ство /добро́дій-/.
ГОТО́В: г. на любу́ю авантю́ру гото́вий хоч на край сві́ту; **г. отда́ть после́днюю руба́шку** роздайбіда;
ГОТО́ВЫЙ *п^о* спогото́ваний; **г. к** *чему* пригото́на *що*; **г. на всё /на любо́е де́ло/** гото́вий у вого́нь і во́ду; **на всём -ом** на по́вному пансіо́ні.
ГОТО́ВИТЬ готува́ти, підготовля́-, підрихто́вува-, *(в дорогу)* виряджа́-, *(кадри)* вишко́люва-; **г.** *кого* **к какой [*н.* адвока́тской] карье́ре** спосо́би- *кого* **на кого** [*н.* на адвока́та];
--й що готу́є ◊, за́йня́тий готува́нням, покли́каний під♦, зви́клий ♦, *п^к* підгото́вчий, /*кадри*/ вишко́лювальний, вишкільни́й, © готу́ючи;
ГОТО́ВИТЬСЯ *ó* розправля́ти кри́ла ◊; **г. быть** *кем* готува́тися на *кого*; **г. к встре́че госте́й** застеля́ти столи́; **г. к оборо́не** *о.* наїжа́чуватися; **г. к сведе́нию счето́в /распра́ве +/ с** *кем* гостри́ти зу́би на *кого*;
-йся що готу́ється ◊, гото́ваний, підгото́влю-, підрихто́ву-, вишко́лю-, *(в дорогу)* споря́джу-, зби́раний, *п^к* ма́йже /от-о́т/ гото́вий, /*з'їзд*/ майбу́тній; **-я в вуз** ма́йбу́тній студе́нт.
ГОТО́ВНОСТЬ гото́вість, охо́та [**с -тью** з -тою]; **боева́я г.** *(!) г. в^й* го́стре поготі́вля (аля́рм!).
ГОФРИ́РОВАННЫЙ збри́жений.
ГОФРИ́РОВАТЬ бри́жити.
ГРАБИ́ТЕЛЬСКИЙ & здирський, здирчий.
ГРАБЁЖ *(хліба у селян в СССР)* ви́качка.
ГРА́БИТЬ грабува́ти, *(підданих)* обдира́-; **-абь награ́бленное!** грабу́й грабо́ване!
--й що грабу́є ◊, зви́клий /с-и/ ♦, грабі́жник, дері́й, зди́рця, зди́рник, драпі́жник, *п^к* грабі́жницький, зди́рни-, драпі́жни-, драпі́жний.
ГРАБА́СТАТЬ; ЗА♦♦♦ загребти́, запі[о]рва́-.

ГРАВИРОВА́ТЬ *г.* ритува́ти; *д*ᴷ ви́ритува- /на-/;
--й що гравію́є, ма́йстер гравіюва́ння, за́йнятий -ям, граве́р, гравіюва́льник, *г.* ритівни́к, *п*ᴷ гравіюва́льний, *г.* ритівни́чий;
ВЫ́ГРАВИРОВАННЫЙ *г.* нариту́ваний ◊.
ГРА́ДОМ безпере́рвним пото́ком, *(- сльози)* як горо́х.
ГРАДУА́ЦИЯ степенува́ння.
ГРАЖДАНИ́Н *у*ᴾ син; **г. ми́ра** всесвітя́нин.
ГРАЖДА́НСКИЙ *(похорон)* грома́дський.
ГРА́МОТА лист; **охра́нная г.** охоро́нний л.
ГРАМОТЕ́Й *з*ᴴ мудраге́ль, писа́ка, вче́ний і перевче́-.
ГРА́МОТНЫЙ: ши́бко г. вче́ний і перевче́-, хто всі розумі́ поїв, великогра́мот-, *ф*ᴾ найперевче́-.
ГРАН: ни -на ні зерни́ни, ні кри́хти.
ГРАНДИО́ЗНЫЙ *(вплив)* могу́тній *(- видовище)* бучни́й,
ГРАНИ́ТЬ; ОТГРАНИ́ТЬ: о. мысль ви́струнчити ду́мку;
ГРАНЁННЫЙ: г. стака́н гранча́к.
ГРАНИ́ЧИТЬ сусі́дити, сусі́дува-, прилягá-;
--й що межу́є ◊, *п*ᴷ межови́й, сусі́дній, приле́глий, *о.* межа́ в межу́ з; **-й с** ***чем*** на кордо́ні з *чим*, на межі́ [-й **с преступле́нием** на м. зло́чину].
ГРАНИ́ЧНЫЙ *(- пору)* найкра́йніший.
ГРАНЬ: бокова́я г. *(у приладах)* сті́нка.
ГРАФ *з.* грап.
ГРАФИ́ТЬ ліні́їти, лініюва́ти;
--й що графи́ть ◊, за́йнятий гра́фленням, розгра́флювач, *п*ᴷ графи́льний, лініюваль-;
ГРАФЛЁННЫЙ ліні́єний ◊.
ГРАФЛЕ́НИЕ ліні́єння, лініюва́ння.
ГРАФО́ВКА *(папір)* ліно́вання, *(дія)* > ГРАФЛЕНИЕ.
ГРАЦИО́ЗНЫЙ фігу́ристий, гнучки́й, *п*ᴼ зви́нистий, *(- позу)* згра́бний, *(стан)* струнки́й, тонкоста́нний, *ф.* танцплоща́доч-.
ГРАЧ; ГРАЧИ́ га́йворінь, га́йворона.
ГРЕ́БЕНЬ: с гре́бнем *(півень)* гребеня́стий.
ГРЕБЕШО́К: под оди́н г. під маши́нку; & *п*ᴷ *гребінце́вий.
ГРЕБО́К *(річ)* лопа́тка, весе́льце.
ГРЕ́ЗИТЬ: --й що мрі́є ◊, замрі́яний, заколи́са- /поло́не-/ мрі́ями, зви́клий мрі́яти, мрі́йник, *п*ᴷ мрі́йний, мрі́йливий, *п*ᴼ сномрі́йний, *ф*ᴾ у мрі́ях, у снах, в поло́ні мрій;
ГРЕ́ЗИТЬСЯ 1. верзти́ся, приви́джува-, ма́ри-, сни́-, 2. жи́ти у снах ◊, *к*ᴴ уявля́тися, *о*ᴷ прима́рюва-, ± ЧУДИТЬСЯ;
-йся 1. що верзе́ться, приви́джуваний, 1./2. *п*ᴷ прима́р-, химе́р-, нереа́ль-, прима́рливий, 2. *о.* живи́й у снах /у мрі́ях/.
ГРЕК *і*ᶜ гре́чин.
ГРЕМЕ́ТЬ *(- громи)* коти́тися; **то и де́ло г. свои́м го́лосом** вигро́млювати;
--й що грими́ть, спо́внений гу́ркоту, с-и грим́іти, *п*ᴷ гримли́вий, гримкотли́-, гурко[і]тли́-, брязкітли́-, граму́чий, брязку́-, гримкотю́-, гуркотю́-, торох*(ко)*тю́-, брязкотю́-, *о.* з гу́ркотом, з бря́зкотом, © знай брязь та брязь;
ЗАГРЕМЕ́ТЬ *(- грім)* грю́кнути; *(куди)* *ж*ᴴ зашелесті́- [**-ит** ***кто*** *(аж)* зашелести́ть]; **з. в тюрьму́** *ж*ᴴ загримі́- кайда́нами;
ОТГРЕМЕ́ТЬ *ф*ᴾ відлуна́ти, відбу́хка- ◊;
-вший *п.* відспі́ваний ◊;
ПРО♦♦♦ *(- грім)* гри́мнути, грю́к-, *(- подію)* нароби́- ше́лесту; **п. в отве́т** відгу́ркнутись;
-вший ☺ розсла́влений /про-/, Ø.
ГРЕСТИ́ веслува́ти, гребти́; & *д*ᴷ *відвеслува́ти;
-бу́щий 1. що веслу́є ◊, весля́р, гребе́ць, *о́* на ве́слах, 2. що гребе́ ◊, зви́клий /с-и/ гребти́, загріба́льник, громаді́ль-, гребу́н, загріба́ч, *п*ᴷ гребни́й, ± **загреба́ющий; -й к себе́** загребу́щий, загре́ба;
ОТГРЕСТИ́ 1. відвеслува́ти, 2. відгребти́;
НАГРЕСТИ́СЬ 1. попоеслува́ти, 2. попогребти́;
-ёбшийся Ø.
ГРЕ́ТЬ*(СЯ)* нагріва́ти*(ся)* /о-, ви-/;
--й що /*м*ᴴ хто/ гріє ◊, призна́чений нагрі́ти, нагріва́льник, нагріва́ч /о-/, *п*ᴷ нагріва́льний /о-, ви-, зі-/, нагрівни́й /о-, ви-/, огрі́йливий, за́вжди те́плий, *о*ᴷ огріву́щий /ви-, зі-/, *с*ᴷ -грі́йний [**самогре́ющий** самогрі́йний]; **-й прибо́р** грі́лка, нагріва́ч-; **-й ру́ки** маста́к грі́ти ру́ки, © грі́вши р.; **негре́ющий** *с*ᴷ негрі́й- [негрі́й-душа];
-йся грі́тий, нагрі́ваний /о-, ви-, зі-/; **-я на со́лнце** вигрі́ва- на со́нці.
ГРЕХ: как на г. на́лихо; **есть тот г., чего́ -ха́ таи́ть** ніде пра́вди ді́ти; **г. жа́ловаться /се́товать/** гріх Бо́га гніви́-; **г. сказа́ть** шко́да й мо́ви.
ГРЕХОВО́ДНИЧАТЬ гріхово́дити;
--й що гріхово́дить, зви́клий ♦, відо́мий як гріхово́да, гріхово́да, грі́шник, блу́д-, *ж*ⁱ грі́шниця, блу́д-, *п*ᴷ грі́шний, *о*ᴷ гріхово́дистий.
ГРЕ́ЧЕСКИЙ: г. язы́к гре́ка, *г.* гречи́зна.
ГРЕШИ́ТЬ гріши́ти, бра́- гріх на ду́шу, *у*ᴾ согріша́-; **г.** ***чем*** гріши́- на *що*;
--й що гріши́ть ◊, зви́клий /с-и/ ♦, грі́шник, *у*ᴾ согріши́тель, *п*ᴷ грі́шний, гріхо́в-, + **греховодничающий;**
НАГРЕШИ́ТЬ: изря́дно н. попогріши́ти;
ПРОГРЕШИ́ТЬСЯ прогріши́ти;
-вшийся з гріхо́м на душі́, *п*ᴼ про́гріпшний, Ø.
ГРИБ краснюк, дощови́к; & *гри́бище /= місце під грибами/; **деше́вле -бо́в** ма́йже запівду́рно.
ГРИВА́СТИЙ густогриви́й.
ГРИМА́СНИЧАТЬ кривля́тися, стро́їти міни;
--й що кривля́ється ◊, зви́клий /с-и/ ♦, кривля́ка, грима́сник, *о.* з грима́сами.
ГРИМИРОВА́ТЬ гримува́ти, наклада́- грим;
--й щориму́є ◊, гриме́р, для гримува́ння, за́йнятий -ям, *п*ᴷ гримува́льний;

-йся/-ый кого гриму́ють, гримо́ваний.
ГРИППОВА́ТЬ: ~й що ґрипу́є, хво́рий на ґри́п*(у)*, ґри́пник.
ГРОБ: по г. *(жизни)*, **до -ба** до ско́ну, *(аж)* до сме́рти; **хоть в г. ложи́сь** хоч умри́.
ГРО́БИТЬ: г. *кого ф^p* виля́зити бо́ком *кому* [**спорт -ит её спорт** виля́зить їй бо́ком];
УГРО́БИТЬ загна́ти в моги́лу;
-вший Ø.
ГРОБОВО́Й: -а́я тишина́ /-о́е молча́ние/ © ти́хо, як у домови́ні.
ГРОЗДЕВИ́ДНЫЙ грон*(к)*ува́тий.
ГРО́ЗДИТЬСЯ гро́нитися.
ГРОЗДЬ брость, ки́тичка.
ГРОЗИ́ТЬ нахваля́тися, *(війною)* ляка́ти, заля́кува-, *н^о* па́хну- [**-и́т отка́зом** гарбузо́м па́хне];
~й що погро́жує ◊, зви́клий нахваля́тися, р-й заляка́ти, з погро́зами на уста́х, страши́дло, страхо́вище, страхопу́д, *п^к* загро́зливий, застра́ш-, страшки́й; **-й** *чем* © загро́жуючи *чим*;
-йся = грозящий + *о^к* грозьли́вий;
ПО♦♦♦ насвари́ти /по-/ па́льцем ◊.
ГРО́ЗНО згрі́зна;
ГРО́ЗНЫЙ лю́тий [Ива́н Г., *г.* Іва́н Лю́тий].
ГРОМ: г. аплодисме́нтов бу́ря о́плесків; **г. и мо́лния!** сто чорті́в!, *з^п* кара́мба!; **с -ом** *(- зливу)* громови́стий.
ГРОМА́ДА *(- ліс) ф^p* стіна́.
ГРОМА́ДИНА ☺ *о^к* монстр; *(велет)* бамбу́ла.
ГРОМА́ДНОСТЬ вели́кість.
ГРОМА́ДНЫЙ (- *популярність*) широ́кий;
ГРОМА́ДНЕЙШИЙ велете́нський, вели́кий як світ, превеличе́зний.
ГРОМА́ДЬЕ моноліт.
ГРОМИ́ЛА погро́мник, плюндрі́й, пали́вода, ло́мус, *з^п* ванда́л.
ГРОМИ́ТЬ громи́ти, розбива́-, руйнува́-, ни́щи-, *(ворога)* трощи́-, розтро́щува-, *ф.* колошма́ти-, *о.* би́- у хвіст і гри́ву, макого́ни-;
~й що гро́мить ◊, зви́клий /с-и/ ♦, за́йнятий погро́мом, *і.* ГРОМИЛА, *п^к* погро́мний, громи́ль-;
громи́мый гро́млений, розгро́млюва-, розби́ва-, руйно́ва-, ни́ще- ◊;
РАЗГРОМИ́ТЬ розби́ти до ноги́ /на го́лову/.
ГРО́МКИЙ *(оглушливий)* громоголо́сий; *п.* сканда́льний [**-ая исто́рия** -на істо́рія]; **-ое и́мя** сла́вне ім'я́.
ГРОМОВЕ́РЖЕЦ громови́к.
ГРОМОГЛА́СНЫЙ *(звук)* поту́жний, *п^о* громовла́д-.
ГРОМОЗДИ́ТЬ*(СЯ)* грома́дити*(ся)*, нава́люват-и*(ся)*, *(на тісній площі)* тули́ти*(ся)*;
~й що ту́лить ◊, зви́клий /с-и/ нава́лювати, з-й нагрома́ди-, для нагрома́дження, за́йнятий -ям, нагрома́джувач, *п^к* громади́льний + %;
♦♦♦СЯ (- *думки)* роїтися, *(- гори)* височі́ти;
-йся/-и́мый грома́джений, ту́ле-, нагрома́джува-, нава́лю-.
ГРОМО́ЗДКИЙ завели́кий, слонува́тий, здорове́нний, ду́же вели́кий, незграбню́щий, одороблува́тий, невклади́стий, *(- масивні форми будови /піч у хаті +/)* розло́жис-, *о^к* бо́вдурний.
ГРОМО́ЗДКОСТЬ *о^к* бо́вдурність ◊ → ↑.
ГРОМЫХА́ТЬ *(- вибухи)* гу́пати, га́хка-;
~й що гримоти́ть ◊, розгурко́чений, *п^к* *(- грім)* громо́хкий, гримотли́вий, гримли́-, гримкотю́чий, гуркотю́-, торохтю́-, грюку́-, грюкотю́-, тріску́-, гуркітли́вий, торохкітли́-, *о.* з гу́ркотом.
ГРОССМЕ́ЙСТЕР ґросма́йстер.
ГРОТ & ґро́тка, ґро́тик.
ГРОТЕ́СК: изображённый с -ом ґротеско́ваний.
ГРО́ХАТЬ; ГРО́ХНУТЬ *(убити) ж^н* завали́ти, кро́пну-, ко́кну-, *г.* закатру́пи-;
ОТГРО́ХАТЬ *ф. (житло)* зіп'я́сти, ви́бехкати, *ф.* відбе́хка-;
УГРО́ХАТЬ *ж^н* = ГРОХНУТЬ.
ГРО́ХОТ*(А́НЬЕ)* гурко́тнява, *ф^p* торо́хнява, *о^к* гри́міт.
ГРОХОТА́ТЬ гри́мати, гро́мом гримі́-, *(здерідка)* погу́ркува-;
-чущий що гурко́че ◊, *с^к* -гуркотій [**-й пото́к** по́тік-гуркоті́й] + **громыхающий, ± гремя-**;
ЗАГРОХОТА́ТЬ *(- грім)* загусті́ ◊.
ГРОШ: ни за г. ні за́ що ні про́ що, про́сто так; **-ша ло́маного не сто́ит** не ва́ртий до́брого сло́ва, то́рби сі́чки не варт; **не́ было ни -а́, да вдруг алты́н** упа́в у гара́зд, як му́ха в смета́ну, тра́пилось, як сліпі́й ку́рці про́со; **ни гроша́** *і^с* ні шеляга.
ГРУБЕ́ТЬ гру́бш/ати;
~й 1. що ~а ◊, щора́з гру́бший, *ф^p* напівзагру́блий, **2. хамеющий.**
ГРУБИ́ТЬ пащекува́ти, грубія́ни-, кривосло́ви-, дава́- во́лю язику́, кри́вди- слова́ми, *(кому)* гари́ка- на *кого*, *(в очі)* цві́ка-;
~й що гари́ка ◊, розпащеко́вани^й, с-и ♦, пащеку́н, гари́кало, хамло́ /-лю́га/, грубія́н, *п^к* гари́кливий, пащекува́тий, грубія́нис-, рі́зкий на язи́к .
ГРУБИЯ́Н хам*(ло́)*, хамлю́га, *о.* пога́ний на язи́к.
ГРУБОВА́ТЫЙ хамува́тий, рі́зкий на язи́к.
ГРУ́БОСТЬ ха́мство, брута́льщина;
ГРУ́БОСТИ ха́мські слова́ /вчи́нки/.
ГРУ́БЫЙ неоте́саний, нече́м-, негре́ч-, брута́ль-, гру́бий, ха́мський, *(неточний)* прибли́зний; **-ая рабо́та** база́рна робо́та; **-ая пи́ща** соба́чі харчі́; **-ые корма́** кі́нський корм;
ГРУБЕ́ЙШИЙ найбрута́льніший.
ГРУ́ДА стос;
ГРУ́ДЫ сто́си.
ГРУДИ́ТЬСЯ ку́пчитися, тирлува́тися;
-йся що ку́пчиться ◊, ску́пчуваний, *ф^p* ску́пче-;
С♦♦♦ зби́тися, згрома́ди-, з'юрми́- ◊;

-вшийся згрома́дже- ◊, зби́тий доку́пи, Ǿ.
ГРУДНО́Й *(- дитя)* запа́зушний, г. **сосо́к** пи́пка.
ГРУДЬ: по́лной -дью на по́вні *(*всі*)* гру́ди; **г. с гру́дью** гру́ди-в-гру́ди; **с -дью нараспа́шку** ☺ розхри́станий, розхри́станець.
ГРУЗ: без -за порожняко́м.
ГРУ́ЗИК тягаре́ць.
ГРУЗДЬ: назва́лся -ём – полеза́й в кузо́в убра́вся грибо́м – лізь в борщ.
ГРУЗИ́ТЬ вантажи́ти, ладува́ти, наладо́ву-;
–й що ладу́є ◊, $з^{г}$-й /$з^{м}$-й/ на♦, зви́клий /с-и/ ♦, за́йня́тий вантаже́нням, вантажни́к, $п^{к}$ = %;
-йся/-и́мый вантаже́ний, наванта́жува- /за-/, ладо́-, наладо́ву-, *о.* під заванта́женням.
ГРУЗНЕ́ТЬ дебелі́ти.
ГРУ́ЗНУТЬ > ВЯЗНУТЬ.
ГРУ́ЗНЫЙ ☺ важкоті́лий.
ГРУЗОВИ́К вантажі́вка, ваговіз, *г.* тягарі́вка, тягаро́ве а́вто /віз/.
ГРУЗОВО́Й *(- авто) г.* тягаро́вий.
ГРУЗОПОДЪЁМНИК, ГРУЗОПОДЪЁМНОЕ УСТРО́ЙСТВО підо́йма.
ГРУЗОПОДЪЁМНЫЙ: г. кран *о* кран-підо́йма.
ГРУЗОПОЛУЧА́ТЕЛЬ відбо́рець вантажу́.
ГРУ́ЗЧИК до́кер, $ф^{р}$ портови́к.
ГРУНТОВА́ТЬ: –й що ґрунту́є, $з^{г}$-й заґрунтува́ти, для ґрунтува́ння, за́йня́тий -ям, ґрунтува́льник, $п^{к}$ ґрунтува́льний, ґрунті́вний.
ГРУНТО́ВКА ¤ ґрунто́вання, *(дія ще)* ґрунтува́-.
ГРУНТОВО́Й: -а́я доро́га ґрунті́вка.
ГРУ́ППА *(дрібна)* жме́ня, жме́нька.
ГРУППИРОВА́ТЬ: –й що групу́є ◊, з-й згрупува́ти, за́йня́тий групува́нням, групува́льник, $п^{к}$ групува́льний + %, $ф^{р}$ де згрупо́вано [**сою́з,–й слепы́х** спі́лка, де з. сліпи́х], © групу́ючи;
-йся/-ый групо́ваний, гурто́-, згурто́ву-.
ГРУСТИ́ТЬ тужи́ти се́рцем; **переста́ть г.** $п^{о}$ розжури́тися;
–й що суму́є ◊, зажу́рений, засму́че-, по́йня́тий су́мом /сму́тк-, журбо́ю/, *о.* у сму́тку, у ту́зі, $п^{к}$ сумни́й, смут-, журли́вий, тужли́-, сумови́тий;
ЗА♦♦♦ затужи́ти се́рцем ◊; **-и́л *кто*** жаль узя́в *кого*;
-вший Ǿ;
ВЗГРУСТНУ́ТЬСЯ: -у́лось *им* жаль узя́в *їх*.
ГРУСТЬ *з.* сму́та, осму́та.
ГРУ́ША: ди́кая г. гнили́чка.
ГРЫ́ЖА *г.* пропу́клина.
ГРЫЗТЬ *(голову)* прогриза́ти, $ф^{р}$ /ви-, роз-, пере- +/; **г. как се́мечки** луза́ти як насі́ння;
–й що гриз/е́ ◊, зви́клий гри́зти, ~у́н, $п^{к}$ ~у́чий, гризьки́й; **-й но́гти /ло́к-/** $з^{м}$-й куса́- ні́гті /лі́к-/;
(У)ГРЫЗНУ́ТЬ *р. (в)*гризну́ти;
ГРЫЗТЬСЯ ги́ркатися; $д^{к}$ розгирка- /пере- +/;
-йся що гризе́ться ◊, розсва́рений, гото́вий ♦, *(*ві́чно*)* у сва́рці, сварун́, ги́ркало, гари́ка-, $п^{к}$ сварли́вий, заї́дли-, гари́кли-, гризли́-, гризьки́й.
ГРЯДА́: камени́стая г. *(на річці)* поро́ги, *(на морі)* ри́фи, ланцю́г ри́фів.
ГРЯДУ́ЩИЙ > ГРЯСТИ.
ГРЯЗНУ́ЛЯ *г.* бруда́с.
ГРЯ́ЗНЫЙ $ф^{р}$ яло́зний; & буробрудни́й;
ГРЯЗНЕ́ЙШИЙ брудню́щий, найбрудні́ший.
ГРЯ́НУТЬ ви́бухти, *(- грім)* грю́кнути, хря́с-.
ГРЯСТИ́: -ду́щий що йде ◊, $п^{к}$ прийде́шній, майбу́тній, насту́пний, $п^{о}$ прийшлий.
ГУБА́: г. не ду́ра $п^{-о}$ на всі чоти́ри ку́тий;
ГУ́БЫ & губеня́та; **м'яси́стые г.** *г.* ви́кочені уста́; **сжать г.** *г.* зати́снути уста́.
ГУБИ́ТЬ: –й 1. що занапаща́, з-й /гото́вий/ занапасти́ти, занапа́щувач, руйнівни́к, згу́б- /ви́-/, $п^{к}$ руйнівни́й, згу́б- душогу́б-, згу́бливий /ви́-/, згу́бчий /ви́-/, $с^{к}$ загуби́- [**-й красу́** загуби́краса]; © занапасти́вши, 2. **уничтожа́ющий; -й *что*** [*н.* ліс] шкідли́вий для *чого* [*н.* лі́су];
ЗА♦♦♦ занапасти́ти; **з. жизнь *чью*** вкороти́- ві́ку *кому*; **з. ду́шу *чью*** зба́ви- ві́ку *кому*;
ПОГУБИ́ТЬ занапасти́ти ◊; **п. до́лю** утопи́- /розколо́-/ до́лю.
ГУБОВИ́ДНЫЙ, ГУБООБРА́З- на взір губ*(и́)*.
ГУБОШЛЁП пля́мкало.
ГУ́БЧАТЫЙ губкува́тий.
ГУДЕ́ТЬ *о.* густи́, як бджо́ли в у́лику;
–й що гуде́ ◊, $п^{к}$ гугітли́вий, гуготю́чий, гучли́вий, стугонли́-, гуду́[ю]чий, стугоню́-.
ГУЖЕВО́Й возови́й, тяглови́й.
ГУЖО́М ва́лкою.
ГУЛ сту́гін, гу́гіт, луна́ [**г. стои́т** л. йде], *(людський)* го́мін, клеко́тнява; **г. стоит, как в *чём*** гуде́, як у *чім*.
ГУЛЕВО́Й гуля́щий; **г. скот** -ща худо́ба; **-ая земля́** -ща земля́.
ГУЛЯ́КА шалапу́т, $я^{і}$ безпу́тній, $ж^{і}$ гультя́йка, гультя́йниця.
ГУЛЯ́ТЬ¹ гуля́ти, прогу́люватися, проходжа́-; & вигу́лювати; **г. по рука́м** ходи́- з рук до рук;
–й¹ що /$м^{н}$ хто/ гуля́ ◊, розгу́ляний, зви́клий ♦, *г.* прогулько́вець, *о.* на про́ході /про́гульці, прогу́лян-/, *(вільний)* гуля́щий; **-й по рука́м** *(лист)* огля́даний /чи́та-/ багатьма́; **-ая пу́блика** пу́бліка на про́гульці /про́ході +/, *г.* прогулько́вці;
-вший¹ Ǿ; **кот, -й сам по себе́** кіт, що ходи́в, де сам знав;
ЗАГУЛЯ́ТЬ: -вший що загуля́вся, пізноблу́д, пізногу́л, пі́зній гуля́ка, Ǿ;
РАЗГУЛЯ́ТЬСЯ *(- бурю)* розви́хритися ◊.
ГУЛЯ́ТЬ² гуля́ти, бенькетува́-, мед-горі́лку пи́-; **г. на бала́х** балюва́-;
–й² що /$м^{н}$ хто/ бенькету́є ◊, охо́чий до гульні́, гульві́са, гультя́й, гультіпа́ка, гуля́ка, *о.* на гуля́нні /гу́лянці, гу́лях, гу́льках/, $с^{к}$ гуля́й- /**-ая бра́тия** гуля́йбрати/; **-й на сва́дьбе** весі́льча́нин.

ГУММИАРА́БИК *г.* ара́бська ґу́ма.
ГУРЬБА́ вата́га;
ГУРЬБО́Й вата́гою, ро́єм, гурто́м.
ГУ́СЕНИЦА *д.* гу́сельня; *(танка)* плазу́н.
ГУСТЕ́ТЬ тужа́віти, гу́сну-;
–й що /*м*ⁿ хто/ гу́сне ◊, з-й загу́снути, щора́з густі́ший /тужа́ві-, рясні́-/, напівзагу́слий, ма́йже загу́с- /затужа́ві-/;
ЗА♦♦♦: -вший загу́слий, затужа́ві-, Ø.
ГУ́СТО *о*ᵏ зча́ста, *(дзвонити)* оглу́шливо, лу́нко, безуга́вно;
ГУСТО́Й *(- зелень)* ряснолистий; ◊;
ГУСТЕ́ЙШИЙ найгусті́ший, густи́й-густі́сіньк-.
ГУСТОРАСТУ́ЩИЙ густоро́слий, густи́й.
ГУСТОТА́ густина́, *(лісу)* гущі́нь.
ГУСЬ: г. ла́пчатый мудраґе́ль, *я*ⁱ хитрому́дрий; **г. свинье́ не това́рищ** шпак орлу́ /пі́ший кі́нному/ не това́риш.
ГУСЬКО́М шнурко́м, цу́г-, ного́ за ного́ю, слі́д-у-слі́д.
ГУ́ЩА *(- густу рідину)* не́теч.

Д

ДА *ф*ᵖ таж [**Куда́? Да, пря́мо** Куди́? Таж про́сто]; **ну, да!** еге́!, еге́ж!, *і*ᵖ авже́ж!; **да бу́дет вам изве́стно** щоб ви зна́ли, *д.* (а)би́сьте зна́ли; **да ведь** але́ж, таж; **да здра́вствует со́лнце, да скро́ется тьма!** Хай сві́титься со́нце, хай зги́не пітьма́!; **да минует нас ча́ша сия́** хай мине́ нас цей хрест; **да ну** *ф*ᵖ та де [**да ну, вор** та де, зло́дій]; **да, что Вы /ты/** та Ви /ти/ що, Бог з Ва́ми /тобо́ю/.
ДАВА́Й: и д. та й ну [**и д. колошма́тить** та й ну гамсели́ти].
ДАВА́ТЬ дава́ти, уділя́-, *(життя)* дарува́-; д. **взаймы** випозича́-; д. **взя́тку** *кому* підпла́чува- /підкупля́-/ *кого*; д. **возмо́жность** дозволя́-, уможли́влюва-; д. **во́лю** розв'язува- сві́т, *(потурати)* попуска́- *(ві́жки) кому*; д. **во́лю языку́** ♦ во́лю слова́м /язику́/; д. **го́лову на отсече́ние** ♦ го́лову на ві́дру́б; д. **жи́зни** ♦ га́рту; д. **кля́тву /прися́гу/** присяга́ти*(ся)*, склада́ти прися́гу; д. **ло́жные показа́ния** кривосві́дчи-; д. **направле́ние** скеро́вува-; д. **на прока́т** випозича́- *кому*; д. **о себе́ знать** *(після зникнення)* об'явля́тися; д. **обеща́ние**, обіця́ти, ♦ сло́во; д. **огла́ску** витяга́на лю́ди; д. **отпо́р** ♦ відкоша́; д. **отчёт** склада́- звіт /спра́ву/, звітува́-; д. **о́чную ста́вку** роби́- зво́дини; д. **побе́ги** вкрива́тися па́гінням; д. **пода́чки** ♦, як ста́рцеві; д. **по рука́м** ♦ одкоша́; д. **показа́ния** сві́дчи-, склада́- сві́дчення, зізнава́-; д. **поня́ть** *г.* ♦ до зрозумі́ння; д. **пра́во** *кому* упра́внюва- *кого*; д. **представле́ние о** відкрива́ти о́чі на; д. **при́быль** прино́сити зиск; д. **прию́т** прихища́-; д. **просто́р** *(чому)* ♦ во́лю; д. **рабо́ту** *кому г.* затру́днюва- *кого*; д. **разноречи́вые показа́ния** не в одно́ сві́дчи-; д. **свобо́ду де́йствий** розв'язува- ру́ки; д. **сове́т** *кому* ра́ди- *кого*; д. **указа́ния** загадува-; д. **урожа́й** *о*ᵏ урожа́ї-; д. **уро́ки** ♦ ле́кції; д. **ход де́лу** зру́шува- спра́ву; **-а́й(те) бежа́ть /игра́ть, спать +/** бі́жімо /гра́ймо, спі́мо +/; **-а́й(те) не бу́дем!** ме́нше з тим!; **даёшь ли ты себе отчёт** *ж*ᶜᴹ що ти собі ду́маєш?; **даю́т – бери́, бьют – беги́** даю́ть – хапа́й, б'ють – тіка́й;
НЕ ДАВАТЬ: не д. жи́зни не ♦ про́світку; **не д. переды́шки** *кому* ганя́- *кого* як соло́ного за́йця; **не д. поко́я** *с.* не ♦ жи́ти, /- *думки*/ му́ля-, ви́тися гадю́кою ко́ло се́рця, /- *клопіт*/ ляга́ти на се́рце; **не д. прохо́да** про́ступку не ♦; **не д. спать** зганя́- /про-/ сон з оче́й; **так не -ёт** *что* © так... ж*(е)* [**плю́нуть, так не -ёт дисципли́на** плю́ну-, так дисципліна ж];
--й що дає́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦, спромо́жний /покли́ка-, у си́лі/ да́-, дава́ч, даве́ць, дава́л-, дава́льник, *з.* да́ха, *(життя)* *у*ᵖ дарува́тель /*ж*ⁱ -ка/, *п*ᵏ ще́дрий, даву́щий, дава́льний, жерто́в- [**-ая рука́** ще́дра /-на/ рука́], *с*ᵏ -да́вець [**-й рабо́ту** праце-да́вець], -да́вчий [**-й заём** позикода́вчий], -да́йний [**-й жизнь** життєда́йний], *ф*ᵖ де дано́ [**код, -й ключ** код, де дано ключ]; **-й взаймы** позича́йло; **-й взя́тки** хабарода́вець; **-й возмо́жность** © дозволя́ючи; **-й во́лю** визволи́тель, /*поблажливий*/ потака́ч; **-й во́лю языку́** без мі́ри у слова́х, язика́тий; **-й вы́ход** *чему* © даючи́ ви́хід; **-й го́лову на отсече́ние** з^Г-й да́- го́лову на ві́дру́б; **-й за́работок** грошеда́йний; **-й заро́к** з^Г-й заректи́ся; **-й знать** інформа́тор, доноси́тель, *у*ᵖ сповісти-; **-й присягу /кля́тву/** заприся́жуваний; **-й направле́ние** *о.* заспі́вний; **-й обозначе́ние /обоснова́- +/ = обозначающий /обосновыва- +/**; **-й осе́чку** зати́нчивий; **-й отве́т** з^М-й /р-й/ відповісти; **-й пи́щу** *чему*/для *чего* з-й підживи́- *що*; **-й плоды́ = -й результаты**; **-й побе́ги** укри́тий па́гінням; **-й по́вод** з-й да́- при́від; **-й (ло́жные) показа́ния** сві́док, *(*кривосві́док*)*; **-й поня́тие о** *чём* з-й да́- уя́влення про *що*; **-й пота́чку** зви́клий потура́-, потака́ч, потака́йло, побла́жливий; **-й права́ гражда́нства** що дає́ права́ громадя́нства; **-й преиму́щество** кози́рний; **-й при́быль** зиско́вний; **-й себе́ отчёт в** *чём* свідо́мий *чого*; **-й себя́ знать** ще й до́сі відчу́тний; **-й результа́ты** результати́вний, плі́д-; **-й себя́ обману́ть** легки́й на підмо́ву; **-й сло́во** зобов'я́зуваний, ± **обеща́ющий**; **-й сове́т** пора́дливий, з пора́дою на уста́х; **-й согла́сие** зго́дний; **-й толчо́к = стимулирующий**; **-й урожа́й (на гекта́р)** з урожа́єм *(*на гекта́р*)*; **-й уро́ки** репети́тор; **не -й ни о́тдыху ни сро́ку** гото́вий замори́- робо́тою; **не -й по́вода** © не даючи́ при́воду; **не -й поко́я = беспокоящий**; **не -й результа́тов** безрезульта́тний;

рука́ -его да не оскуде́ет хай ві́чно по́вниться рука́ дав́ущого, хай не убо́жіє рука́ д.;

ДАТЬ: д. во́лю *чему* не стри́мувати *чого* [**д. в. рукам** би́тися, ла́пати; **д. в. нога́м** вдари- в закаблу́ки; **д. в. мы́слям** пори́ну- в ро́здуми; **д. в. языку́** розпатя́катися]; **д. встря́ску** нам'я́ти чу́ба; **д. де́нег** *(ворожці)* позолоти́- ру́чку; **д. кля́тву /кля́твенное обеща́ние/** заприсягти́ся; **д. ма́ху** схи́би-, *г.* обмахну́тися; **д. наставле́ние** *кому* наста́вити *кого* до *чого*, *г.* зиска́- *кого* на *що*; **д. иахлобу́чку /иагоня́й/** накрути́ти хвоста́; **д. нача́ло** започаткува́-; **д. обе́т** *ф*ᴾ завзя́тися [**сло́вно дал о.** мов завзя́вся]; **д. оплеу́ху** ля́снути по пи́ці; **д. о себе́ знать** *(- чуття)* озва́тися; **д. о́тповедь** да́ти відсіч; **д. отпо́р** *ф.* да́- одкоша́; **д. первонача́льный толчо́к** зру́ши- з мі́сця; **д. по́вод к разгово́рам** нагада́- козі́ смерть; **д. по́ носу** *п*⁻ᵒ утє́р- но́са; **д. поня́ть** *г.* да́- до зрозумі́ння; **д. по ша́пке** ски́ну- з пара́фії, *к.* турну́-; **д. прикури́ть** да́- ли́ха /пе́рцю, чо́су, га́рту/; **д. путёвку в жизнь** поста́ви на но́ги; **д. себя́ обману́ть** да́тися на підмо́ву; **д. себя́ почу́вствовать** да́тися взнаки́; **д. толк** *чему* дове́сти́ до ді́ла *що*; **д. хо́ду** дремену́-, дмухну́-, да́- дра́ла, *(тихенько)* *н*³ шамі́ль-шамі́ль; **ие д. в оби́ду** відборони́-, заступи́- *кого*, не да́- заподі́я- кри́вди *кому*; **не д. себя́ в оби́ду = ие даться в обиду; не д. спу́ску** не попусти́-; **ни д. ни взять** ні дода́- ні відня́-; **ей мо́жно бы́ло д. 30** їй пока́зувало 30; **не так легко́ дать** *кому* не ду́же й даси́ *кому*;

-вший Ǿ; **-й заро́к** *п*⁻ᵒ заприся́жений; **-й ма́ху** © да́вши ма́ху, схи́бивши; **-й нача́ло** © започатку́вавши, *і.* ініціа́тор.

ДАВА́ТЬСЯ дава́тися, *ф*ᴾ прихо́дити [**-лось легко́ -ило** ле́гко]; **д. в ру́кн** *(- здобич)* не опира́тися, підкоря́-; **не даётся легко́** *кто* не ле́гко взя́ти *кого*; **даю́тся обе́ды** даю́ть обі́ди;

-йся да́ваний /ви-, на-, по-/; **-я ди́ву** зачудо́ва-;

ДА́ТЬСЯ *(в руки)* упа́сти; **не д. в оби́ду** *кому* го́рло перегри́зти *кому*.

ДА́ВЕЧА *г.* да́ві, о́ногди.

ДАВИ́ТЬ д(ч)ави́ти, нагні́чува-, *р.* зада́влюва-;

--й що да́вить, на́вчений /схи́ль-/ дави́-, нагні́чувач, дави́льник, души́тель, *(річ)* дави́ло, *п*ᴷ даву́чий, давки́й, дави́льний + %, */біль/* гніту́чий [**-ая боль** г. біль], */чобіт/* мульки́й, *(бандаж)* з при́тиском, *с*ᴷ дави́- [дави́муха];

-йся ча́влений, да́вле-, ду́ше-, ти́сне-, тиснути́й;

ПОДАВИ́ТЬСЯ удави́тися, /за-/ ◊;

-вший(ся), Ǿ;

ДАВЛЕНИЙ прида́влюваний ◊.

ДА́ВНИЙ *(час)* дале́кий-предале́кий; **бо́лее д.** давні́ший; **с -их пор** *г.* від літ [раби́ від літ].

ДАВНО́ *(відомо)* не від сього́дні /учо́ра/; **д.-д.!** ще аж-о́н-коли!; *(уже́)* **дово́льно д.** *г.* від до́вшого ча́су; **давны́м-д.** за царя́ Горо́ха.

ДАВНОПРОШЕ́ДШИЙ *о*ᴷ давнєколи́шній.

ДА́ВНОСТЬ *(давня)* предкові́чність, *ф*ᴾ зада́внення [**за -тью** *(времён)* че́рез з.]; **тысячеле́тней -ти** *г.* з-пе́ред ти́сячі літ [**акведу́к тысячеле́тней -ти** акведу́к з-пе́ред ти́сячі літ].

ДА́ЖЕ *ф*ᴾ **аж** [**бу́дто д. с ра́достью** мо́вби аж із ра́дістю], ба [слова́ жарту, ба їдко́го гу́мору], ба й [**споко́йно, д. с ю́мором** спокі́йно, ба й із гу́мором]; не то що, а [**подчиня́ется д. мы́сли** слу́ха не то що, а ду́мку], й [**бои́тся д. гля́нуть** бої́ться й гля́нути], і то [**д. я пришёл** я і то прийшо́в], і той /і та, і те +/ [**д. де́ти смея́лись** ді́ти і ті смі́ялись], аж і [я аж і чарку поставив], хай і [оди́н, хай і осві́чений, не зро́бить]; **д. е́сли бы хоте́л** хоч би й хоті́в; **д. и** аж [**д. и сюда́ слы́шно** аж сюди́ чу́ти]; **д. ру́чку взя́ли** ру́чку і ту взяли́; **д. не..., а** не то..., а [**д. не года́, а дии** не то роки́, а дні]; **и д.** і на́віть, ба на́віть, ба і [**ти́брнл кото́мки и д. мешки́** ци́брив торби́, ба й мішки]; **или д.** а то й; **скоре́е д.** десь на́віть; **что д.** аж [**я так уста́л, что д. не слы́шал** я так стоми́вся аж не чув], що аж [**что д. вспоте́л** що аж упрі́в].

ДА́КАТЬ ага́кати, еге́кати;

--й що егека́ ◊, зви́клий еге́кати, еге́кало, ага́ка-, *п.* потака́ч, потака́йло.

ДАЛЁКИЙ: дово́льно д. далече́нький;

ДАЛЕКО́ аж [**д. за селом** аж за селом], аж там [**где́-то д. в перспекти́ве** аж там десь у перспекти́ві, в дале́кій перспекти́ві], *е*ᴹ у чо́рта в зуба́х, аж он де, *(кому до вершин)* уми́тися *кому* [**д. ещё Илье́ до чемпио́на** Іллі́ ще уми́тися до чемпіо́на]; **д., где...** аж *(он)* там, де...; **д. за** геть по [**д. за по́лиочь** г. по півночі]; **д.** *кому* **до кого** уми́тися *кому* до ко́го; **д. кулнку́ до Петро́ва дня** *п*⁻ᵒ дале́ко ку́цому до за́йця; **не на́до д. ходи́ть** недале́ко й ходи́ти; **так д.** аж сюди́ /туди́/ [**так д. лети́т** аж сюди́ /туди́/ лети́ть]; */- час/* ген аж [**д. за полночь** ген аж поза північ]; **д.-д.** аж-там-аж-та́м, *с.* аж-там-аж-там-аж-та́м; **д.-широко́** на всю даль і весь шир;

ДАЛЕКОИДУ́ЩИЙ далекося́жний /-ся́глий, -бі́жний/, сягли́вий, *(план)* далекогля́дний, *з.* замі́ристий.

ДАЛЁКОСТЬ *(заобрійна)* тума́нні бе́звісті.

ДАЛЬ *о.* дале́кий світ [**така́я д.** таки́й д. с.], *п*ᵒ да́лек; **бесконе́чная д.** *(небес)* безме́жжя; **да́льняя д.** ви́рій, дале́кий да́лек [**из да́льней -ли** з дале́кого да́леку, з ви́рію]; **из да́льних -лей** *п*ᵒ з да́лека-дале́ка, з ви́рію; **в таку́ю д.** аж так дале́ко /он куди́/, аж сюди́ /туди́/; **из тако́й -ли́** аж о́н звідки; **в тако́й -ли́** аж о́н де;

ДА́ЛИ *п*ᵒ заобрії.

ДАЛЬНЕ́ЙШИЙ: в -ем *ф*ᴾ зго́дом [**в -ем я отда́л** з. я віддав].

ДА́ЛЬНОСТЬ: д. де́йствия за́сяг; **за -тью расстоя́ния** бо дале́ка відстань, че́рез дале́ку в.

ДА́ЛЬШЕ: д. не́куда аж нікуди, про́сто до гаплико́в, аж по са́ме го́ді, n^{-o} на всю гу́бу́, куди́ твоє́ діло; **что д. не́куда** що про́сто йой [**худо́й, ч. д. н.** худи́й, що п. й.].

ДА́МА: да́мы и господа́! $n^{рн}$ пані й пано́ве!; & $n^{к}$ *да́миста (= що вигляда, як дама).

ДА́ННЫЙ: в д. моме́нт на цю хвили́ну, нара́зі; **в -ом слу́чае** у цьо́му ра́зі.

ДАНЬ $ф^{р}$ ви́яв [**д. уваже́ния** в. пова́ги], нале́жне; **отда́ть д.** *кому* > **ОТДАВАТЬ.**

ДАР даро́вання, *(небес)* ма́нна небе́сна; & дару́ночок;

ДАРЫ́ *(даро)*при́носи, дароприно́сини.

ДАРИ́ТЬ дарува́ти;

–й що дару́є, зви́клий ♦, р-й /гото́вий/ по♦, ще́дрий *(на дари́)*, подару́йко, дарівни́к, дарува́ль-, дарода́вець, дари́тель, $n^{к}$ да́рчий, дарува́льний, $у^{р}$ дароно́с-, даву́щий, *о.* з дара́ми, $с^{к}$ дару́й- [дару́й-рука]; **-й на па́мять** © дару́ючи на зга́дку;

ДАРИ́ТЬСЯ: -и́лось даро́вано;

-йся/-и́мый даро́ваний, $n^{к}$ да́рчий, дарови́й;

ПОДАРИ́ТЬ: п. рублём гля́нути во́вком.

ДАРИ́ТЕЛЬ подару́йко, $у^{р}$ дари́тель + **дарящий.**

ДАРИ́ТЕЛЬНЫЙ да́рчий + $n^{к}$ → **дарящий.**

ДАРМОЕ́ДНИЧАТЬ дармоїжк/увати;

–й що ~ує, зви́клий /при́вчений/ ♦, дармоїд, тру́тень, парази́т, $n^{к}$ дармоїдський, дармоїдний.

ДАРОВА́ТЬ: –й = дарящий; -й бессме́ртие некта́ристий, $с^{к}$ дару́й-безсме́ртя; **-й жизнь** дари́тель життя́; **-й свобо́ду** визволи́-.

ДАРОВИ́ТЫЙ кебе́тливий, $у^{р}$ богомпомі́чений.

ДА́РОМ за спаси́бі, за так; & пу́сто-ду́рно; **не д.** не ду́рно; **чуть ли не д.** запівду́рно.

.**ДАРОНО́СНЫЙ** дарни́й, $у^{р}$ дароно́сний.

ДАТИ́РОВАТЬ ста́вити да́ту, датува́-;

–й що дату́є ◊, призна́чений ♦, $n^{к}$ = %, © дату́ючи;

-йся дато́ваний.

ДА́ТСКИЙ да́нський.

ДАТЧА́НИН да́нець.

ДА́ТЧИК *т.* $р^{к}$ видаве́ць /банк/ *(да́них)*, ба́нкер.

ДА́ЧА коте́дж, *а.* бу́нгало, *(мала)* да́чка.

ДАЯ́НИЕ да́вання, да́нка.

ДВА: в д. счёта раз-два́ і гото́во; **д. медве́дя в одно́й берло́ге не уживу́тся** два ведме́ді в одно́му кублі не живу́ть; **д. сапога́ па́ра** яке́ їхало, таке́ й зди́бало.

ДВА́ЖДЫ $ф^{р}$ два по [**д. два** два по два; **д. три** два по три; **д. четы́ре** два по чоти́ри; +].

ДВЕРЬ: д. в д. две́рі-в-две́рі; **д. о́тперта для зва́ных и незва́ных** тут зва́ні та незва́ні ма́ють вступ /вхід/;

ДВЕ́РИ: д. не закрыва́лись две́рі рип та рип.

ДВИ́ГАТЕЛЬ *(розвою)* чи́нник, © ді́яч, промо́тор.

ДВИ́ГАТЬ *(1. двигает, 2. движет)* 1. урухо́млювати, 2. спону́кува-, активізува́-, стимулюва́-, *(ким)* керува́-, *о.* штовха́- впере́д;

–й/-жущий що ру́ха ◊, призна́чений ру́хати, з-й ру́ши-, двигу́н, руші́й, $n^{к}$ руші́йний, рухови́й + % ; **–й рабо́ту** стимуля́тор пра́ці; **е́ле –й нога́ми** © ле́две несучи́ но́ги; **-жущее нача́ло** руші́йна си́ла, $ф^{р}$ руші́й;

ДВИ́НУТЬ помандрува́ти, *ф.* стругну́- ◊;

-вший Ø;

ДВИ́ГАТЬСЯ ру́хатися, не стоя́ти на місці, *(ворушитися)* со́ватися, *(- деталі)* ходи́ти; **не д. г.** не руша́тися; **д. в го́ру** іти́ вго́ру; **д. /сплошно́й/ ма́ссой** іти́ ла́вою, **сиде́ть не дви́гаясь** сиді́-, скла́вши ру́ки;

-жущийся/-йся що ру́хається, з-й ♦, рухо́мий, ру́ханий, зру́шув-, урухо́млюв-, $n^{к}$ *(во)*рухли́вий, ходови́й, мобі́льний, /*- лавину*/ нестри́м-, *о.* у *(ста́лому)* ру́сі, у ста́ні ру́ху, $с^{к}$ -ру́шний [**легко́ -я** легкору́шний], + **движимый; не -я** стрино́жений, *і.* недви́га; **не -я с ме́ста** © ані руш з мі́сця; **-я вокру́г** *чего* з-й кружля́ти /оберта́тися/ круг *чого*;

-жимый *(чим)* ру́ханий, рухо́мий, заохо́чуваний, активізо́-, стимульо́-, керо́-, спону́к/ув/аний, захо́пле-, по́йня́тий; **-ый жела́нием** заохо́чений /спону́ка-, захо́пле- +/ бажа́нням; **-мое иму́щество** рухо́мість;

ДОДВИ́ГАТЬСЯ дору́хатись, досо́ва- ◊;

ДВИ́НУТЬСЯ *(куди)* пода́тися ◊;

-вший(ся) Ø; **-я** зру́шений, урухо́мле-, посу́нутий.

ДВИЖЕ́НИЕ хід [**в -ии** на ходу́, в ру́сі], *(соку)* струмува́ння.

ДВОЕДУ́ШНИЧАТЬ лука́вити, торгува́- на два база́ри;

–й що лука́вить, з-й на лука́вство ◊, двоєду́шець, двору́шник, ± **двурушничающий.**

ДВОИ́ТЬСЯ двоїтися, роздво́юва- /по-/;

-йся що двоїться ◊, роздво́юваний /по-/, $n^{к}$ двоїстий, полови́нчас-, $р^{к}$ роздві́йчас-; **-я в глаза́х** двоїстий /подво́юваний/ в оча́х.

ДВОЙНО́Й: -а́я игра́ *о.* і на́шим і ва́шим.

ДВОР: моне́тный д. карбівня́; **от -ра́ к -ру́** ха́та в ха́ту; **во -ре** $о^{к}$ за поро́гом; **при -ре́ царя́** се́ред слуг царя́; **не ко -ру́** *хто* не до ма́сти.

ДВОРНИЧИХА & $n^{к}$ *двірни́ччин

ДВОЮ́РОДНЫЙ *г.* стрие́чний.

ДВОЯКОДЫ́ШАЩИЙ дводи́шний.

ДВУЖИ́ЛЬНЫЙ $n^{к}$ двожи́лавий.

ДВУКО́ЛКА $n^{о}$ двоколісниця.

ДВУЛИ́ЧНЫЙ *і.* двоєду́х, © і на́шим і ва́ш-.

ДВУРУ́ШНИЧАТЬ двору́шничати; служи́- дво́м пана́м, годи́- і на́шим і ва́ш-, торгува́- на два база́ри, $n^{о}$ двої- ду́шу;

–й що слу́жить д. п. ◊, зви́клий ♦, двору́шник, двоєду́шець, дволи́кий Я́нус, $n^{к}$ двоєду́шний, двору́шницький, дволи́кий, *о.* і на́шим і ва́ш-, слуга́ двом пана́м.

ДВУРУ́ШНИЧЕСКИ двоєду́шно, і на́шим і ва́-.

ДВУСМЫ́СЛЕННОСТЬ *п*$^{-о}$ подвійне дно.
ДВУСТОРО́ННИЙ *ф*^{р} обопільний.
ДВУХВЕСЕ́ЛЬНЫЙ на два веслá.
ДВУХКОЛЕ́ЙНЫЙ на дві кóлії.
ДВУХКОЛЁСНЫЙ *д.* двоколовий.
ДВУХКОПЕ́ЕЧНЫЙ за дві копійки.
ДВУХМЕ́СТНЫЙ *к.* на двох.
ДВУХСЛО́ЙНЫЙ на два шари́, з двох шарів.
ДВУХСТЕПЕ́ННЫЙ *к.* двоступне́вий.
ДВУХСТУПЕ́НЧАТЫЙ *к.* двощаблéвий.
ДЕБАТИ́РОВАТЬ*(***СЯ***)* обговóрювати*(ся)*, піддадавáти*(ся)* дебáтам; **-алось** обговóрювано ◊;
–й що дебатýє ◊, зáйнятий дебáтами, зви́клий ♦ /дебатувáти/, полеміст;
-йся/-ый дебатóваний, обговóрю-, піддá- д.
ДЕБА́ТЫ обговóрення.
ДЕ́БЕТ *ф*^{р} прибýток.
ДЕБО́Ш, ДЕБОШИ́РСТВО галабýрда.
ДЕБОШИ́Р розбíяка.
ДЕБОШИ́РИТЬ войдувáти, колобрóди-, колобрóї-, брóї-;
–й = **скандалящий.**
ДЕ́БРИ хáщі, нéтрища, *ж*^{м} хащаки́.
ДЕ́БРЯНЫЙ *р. п*^{о} нéтряний.
ДЕБЮТИ́РОВАТЬ: –й що дебютýє, з^{г}-й на дебю́т, дебютáнт, © дебютýючи, ± НАЧИНАТЬ.
ДЕ́ВА *п*^{о} незáйманка, *ж*^{н} *г.* нeóрана, непроби́та, нерозпечáтана.
ДЕВАЛЬВИ́РОВАТЬ піддавáти девальв/áції;
–й що ~ýє ◊, з^{г}-й на девальвáцію, *п*^{к} ~аційний;
-йся девальвóваний, піддá- ~áції, *п*^{б} знецíню-.
ДЕВА́ТЬ запротóр/ювати; **кудá себя́** д. що зі собóю роби́ти;
–й що ~ює ◊, р-й /з-й/ запротóрити. ~ювач.
ДЕВА́ТЬСЯ зникáти, щезá-, пропадá-, *(менша-)* потахá-;
-йся що зникá ◊, *п*^{к} зникóмий, подíваний /за-/;
неизвéстно кудá -я не знáти, де подíваний;
никудá не -я вíчно присýтній;
ДЕ́ТЬСЯ *(*за*)*подíтися ◊, *ф*^{р} завія- [**гдé-то -лся** десь -вся]; **кудá д.?** куди́ себе подíти?; **никудá не дéнешься** нікýди не втечéш;
-вшийся подíтий, зни́клий, щéз- ◊, Ø.
ДЕВА́ХА дівýля.
ДЕВИ́ЦА *з*^{н} дівýля.
ДЕВИ́ЧЕСТВО *(панночок)* панянство.
ДЕВИЧИЙ панянський, *(прізвище) г.* з дóму.
ДЕ́ВКА *з*^{н} хвóйда.
ДЕВОВА́ТЬ дівувáти, *(щасливо) г.* дівóчити.
ДЕ́ВОЧКА *(вдачі хлопця)* хлопчýрка; & дівчини́на, дівчини́сько.
ДЕ́ВСТВЕННИЦА незáйманка, *і*^{с} цілýха, *ж*^{н} *г.* нeóрана, непроби́та, нерозпечáтана.
ДЕ́ВСТВЕННЫЙ *(ліс)* цілинний, нетóрка-, *(- рослинність)* дівóче бýй-, *с*^{к} дівич- [**д. лес** дівичбір], *(- землю)* непочáтий, перелóгóвий.
ДЕ́ВУШКА & піддівка, дівчýк, дівéга.
ДЕВЯНО́СТО *у.* дев'ятдеся́т;
ДЕВЯНО́СТЫЙ дев'ятдеся́тий.
ДЕВЯТЬЮ́ *ф*^{р} дéв'ять по [**д. два** д. по два; **д. три** д. по три; **д. четы́ре** д. по чоти́ри +].
ДЕГАЗИ́РОВАТЬ: –й що дегазýє, для дегазáції, зáйнятий -ією, дегазáтор, *п*^{к} дегазаційний.
ДЕГЕНЕРА́Т ви́родок; & ♦ик /= шибздик/.
ДЕГЕНЕРАТИ́ВНЫЙ ви́родкувáтий, ши́бздикувáтий.
ДЕГЕНЕРИ́РОВАТЬ вирóджуватися, перевóди-, виродніти, *д*^{к} звиродні-, ви́родитися, перевéс-;
–й що вироднíє ◊, прирéчений дегенерувáти, ДЕГЕНЕРАТ, ви́родок, *п*^{к} дегенерати́вний, виродкувáтий, шибздикувá-, *о* у стáні звироднíння.
ДЕГРАДИ́РОВАТЬ деградувáти, занепадá-, схóди- на пси, *о.* скóчуватися у прíрву;
–й що деградýє ◊, прирéчений ♦, охóпле- деградáцією, *о.* у стáні занéпаду; **не -й** несхи́льний ♦.
ДЕГУСТИ́РОВАТЬ дегуст/увáти, брáти прóбу;
–й що ~ýє ◊, для ~áції, зáйнятий -ією, ~áтор, *п*^{к} ~аційний, де ~ують [**цех, -й вина** цех, де д. ви́на];
-йся дегустóваний, піддá- дегустáції.
ДЕД-МОРО́З *у.* Святи́й Миколáй.
ДЕ́ДОВ *о*^{к} дíдній.
ДЕ́ДУШКА: на дерéвню -ке на селó дíдові.
ДЕЕСПОСО́БНЫЙ повноси́лий, дієздáтний.
ДЕЖУ́РИТЬ чергувáти, *о.* служи́ти чéргý;
–й що чергýє ◊, поклі́каний ♦, чергувáльник, черговий, вартови́й, *о.* на чéрзі.
ДЕЖУ́РСТВО чéргá, *(на стійці)* вáрта.
ДЕЗАВУИ́РОВАТЬ дезаву/ювáти, *п*$^{-о}$ не визнавá-, знімá- з сéбе відповідáльність за;
–й що ~ю́є ◊, з^{м}-й ♦, більше не відповідáль- за.
ДЕЗЕРТИ́РОВАТЬ дезерт/увáти;
–й що ~ýє, р-й /з^{г}-й/ ♦, скóрий на втíки, ~и́р, утікáч з вíйська, *п*^{к} ~и́рський.
ДЕЗЕРТИ́РСТВО *д.* перебíжництво.
ДЕЗИНТЕГРИ́РОВАТЬ: –й що дезинтегрýє, дезинтегрáтор, *п*^{к} дезинтеграційний.
ДЕЗИНФИЦИ́РОВАТЬ дезинф/ікувáти;
–й що ~ікýє, для ~éкції, зáйнятий -ією, ~éктор, *(річ)* ~ектáнт, *п*^{к} ~екційний + %;
-йся/-ый дезинфікóваний.
ДЕЗИНФОРМА́ЦИЯ *к.* дезинфóрм.
ДЕЗИНФОРМИ́РОВАТЬ дезинформ/увáти;
–й що ~ýє, для /з метóю, пóвен/ ~áції, зáйнятий /наси́чений/ -ією, ~áтор, окозами́лювач, *п*^{к} ~аційний, окозами́люваль-, *о*^{к} окозами́льчий.
ДЕЗОДОРИ́РОВАТЬ дезодорувáти;
–й що ~ýє, для ~áції, зáйнятий -ією, ~áтор, *(річ)* ~áнт, *п*^{к} ~аційний + %;
-йся/ -ый дезодорóваний.
ДЕЗОРГАНИЗОВА́ТЬ: –й що дезорганізýє, зáйнятий дезорганізáцією, дезорганізáтор, *п*^{к} дезорганізаційний, ± **расстраивающий;**

-йся/-ый дезорганізо́(ву)ваний.

ДЕЗОРИЕНТА́ЦИЯ збиття́ з доро́ги /*п.* пантели́ку/, окозамилення

ДЕЗОРИЕНТИ́РОВАТЬ дезорієнт/ува́ти /зво́дити на манівці́, баламу́ти-, збива́- з пантели́ку/ *їх*, забива́- ба́ки /зами́люва- очі, міша́- ка́рти/ *їм*;
--й що ~у́є ◊, з-й баламу́тити ◊, баламу́т, *п*ᴷ дезорієнтаці́йний, баламутливий, для дезорієнта́ції;
ДЕЗОРИЕНТИ́РОВАННЫЙ зве́дений на манівці́, дезорієнто́ва-, зби́тий з пантели́ку ◊.

ДЕ́ЙСТВИЕ чин, *(небезпечне)* гра з вогне́м, *(машин)* робо́та, *ф*ᴾ рух [**привести́ в -ие** пусти́- в р.]; **маши́на в -ии** маши́на в робо́ті /в ру́сі, в дії/;
ДЕ́ЙСТВИЯ *(вчинки)* поступо́вання.

ДЕЙСТВИ́ТЕЛЬНО *(нема сумніву)* таки́-так [д., **он** т.-т., він];
ДЕЙСТВИ́ТЕЛЬНЫЙ *ю.* чи́нний, правоси́ль-; **быть -ым** ма́ти си́лу; д. **до** ма́є си́лу /в си́лі, чи́нний/ до.

ДЕЙСТВИ́ТЕЛЬНОСТЬ: в -сти на ділі.

ДЕ́ЙСТВОВАТЬ діяти, *г.* поступа́-; *(рішуче)* бра́- бика́ за ро́ги, *з*ᴴ товкти́ся, *(- указ)* ма́ти си́лу /чи́нність/; **не д.** *(- руки)* не слу́хати(ся); д. **в ка́честве** *кого* виступа́ти як *хто*; д. **вразбро́д** не в один гуж тяг(ну́)-́; д. **на не́рвы** гра́- на не́рви, натяга́- не́рви, нервува́- *кого*; д. **неосмотри́тельно** не спита́вши бро́ду, лі́з- в во́ду; д. **опроме́тчиво** руба́- з плеча́; д. **по свое́й во́ле** чини́- свою́ во́лю; д. **реши́тельно** бра́- /хапа́-/ бика́ за ро́ги; д. **согласо́ванно** іти́ в но́гу; д. **сообща́** тяг(ну́)-́ в оди́н гуж, взя́тися за ру́ки;
--й що діє ◊, дія́ч, покли́каний, задіяний, по♦, зви́клий /схи́ль-/ ♦, *п*ᴷ діяльний, акти́в-, ефекти́в-, чи́н-, робо́чий, дійови́й, /*парк авт*/ ходови́й, *ф*ᴾ в робо́ті, в дії, в ру́сі, в ходу́, в си́лі, своє́ю діє́ю [**успе́шно -й** у́спішний с. д.], /*де*/ з по́лем дії у *чому*, *с*ᴷ -ді́йний [**равноде́йствующий** рівноді́йний], -у-дії [**-й ро́бот** ро́бот-у-дії]; **возбужда́юще /опьяня́ю- +/ -й = возбуждающий /пьяня- +/; постоя́нно /безупре́ч-, осторо́ж-, реши́тель- +/ -й** постійний /бездога́н-, обере́ж-, рішу́чий +/; **-й аэродро́м** акти́вне /робо́че/ лето́вище; **-й вразбро́д** хаоти́чної дії; **-й вулка́н** живи́й вулка́н; **-й на не́рвы** *г.* разли́вий + **нервирующий**; **-й наверняка́** © діючи несхи́бно; **-й откры́то** з відкри́тим забра́лом, не хова́ючи на́мірів; **-й поря́док** суча́сний поря́док; **-й ука́з** чи́нний ука́з; **-й фа́ктор** чи́нник; **-й че́рез го́лову** зви́клий ♦ че́рез го́лову; **-ая а́рмия** польова́ а́рмія; **-ая моде́ль** робо́ча моде́ль; **-ие ли́ца** дійові́ осо́би, *з.* лицеді́ї; **ме́дленно -й яд** отру́та повільної дії;
ЗА♦♦♦ задіяти, ◊, *ф*ᴾ урухо́мити;
ПОДЕ́ЙСТВОВАТЬ вжи́ти /задія-/ вплив ◊;
-вший що впли́нув, задіяний, Ø.

ДЕКЛАМИ́РОВАТЬ декламува́ти, *г.* рецитува́-;
--й що декламу́є ◊, р-й за♦, зви́клий /с-и/ ♦, декла́ма́тор, чите́ць, *г.* рецита́тор, *п*ᴷ деклама́торний, декламаці́й- + %;
-йся/-ый деклამо́ваний, рецито́-.

ДЕКЛАРИ́РОВАТЬ деклар/ува́ти, проголо́шу- /о-/, *у*ᴾ голоси́ти, *д*ᴷ за♦, проголосити;
--й що ~ує ◊, зᴹ-й /покли́ка-/ проголоси́ти, проголо́шувач, *у*ᴾ возвісти́тель, *п*ᴷ ~аці́йний, *ф*ᴾ де проголо́шено [**ука́з, -й права́** ука́з, де п. права́];
-йся/-ый проголо́шуваний, декларо́- ◊.

ДЕКЛАССИ́РОВАТЬСЯ: -йся що декласу́ється, декласо́ваний, *о.* відбі́га- /відбі́глий/ від своїх.

ДЕКОЛЬТЕ́ па́зушина.

ДЕКОРИ́РОВАТЬ прикраша́ти, оздо́блюва-;
--й що декору́є ◊, покли́каний декорува́ти, декора́тор, *п*ᴷ декораці́йний + %, ©;
-йся/-ый декоро́ваний, прикра́шу-, оздо́блю-.

ДЕКРЕТИ́РОВАТЬ декрет/ува́ти, встано́влюва- /припи́су-/ зако́ном;
--й що ~у́є ◊, покли́каний ♦; ± УСТАНАВЛИВАТЬ.

ДЕ́ЛАТЬ роби́ти; д. **без ума́** пха́- коло́ду, коти́- брус; д. **больши́е глаза́** о́чі на лоб виверта́-; д. **больши́е шаги́** ши́роко ступа́-, шуга́-; д. **весё- лую ми́ну при плохо́й игре́** ♦ весе́лу міну в ке́пській грі; д. **вид** става́- в по́зу; д. **внуше́ние** вичи́тува- *кому*; д. **возмо́жным /досту́п-, нагля́д-, невозмо́ж-, прия́т- +/** уможли́влюва- /удосту́пню-, уна́очню-, унеможли́влю-, уприє́мню- +/; д. **вырази́тельным** увира́зню-, виопу́клю-; д. **в отме́стку** відпла́чуватися; д. **вред** шко́дити; д. **вы́вод /заключе́ние/** висно́вува-, ♦ ви́сновок; д. **гимнасти́ческие упражне́ния** вправля́- гімна́стику /ру́хан-/; д. **гла́зки** стріля́- очи́ма; д. **два де́ла** кува́- на два міхи́, торгува́- на два база́ри; д. **докла́д /объявле́ние +/**, доповіда́- /оголо́шува- +/; д. **га́дости** ка́пости-; д. **зака́з** замовля́-; д. **заявле́ние** заявля́-, склада́- зая́ву; д. **зигза́ги** кривуля́- *(д*ᴷ *на-)*; д. **из дерьма́ котле́тку** ♦ з ву́ха сови́ шовко́ву торби́нку; д. **из ме́лочей собы́тие** ♦ з му́хи слона́, роздува́- кади́ло; д. **иску́сственным** уштучнювати; д. **киносъёмку** фільмува́-; д. **круг** *(в русі)* ♦ гак; д. **не с того́ конца́** ♦ че́рез го́лову; д. **не́чего** *в*ᶜᵐ нема́ ра́ди; д. **обтека́емым** залі́зува- обшаро́ву-, вигла́джу-, за(о)кру́глю-, знего́стрю-; д. **одолже́ние** ♦ до́брість; д. **отво́д** *кому* відво́ди- *кого*; д. **отступле́ние** ухиля́тися; д. **оце́нку** цінува́ти; д. **о́чную ста́вку** зво́ди- віч-на́-віч, *г.* конфронтува́- *(д*ᴷ *с-)*; д. **па́кости** чини́- ка́верзи; д. **переме́ны** міня́- декора́ції; д. **по приме́ру** *кого* іти́ за *чиїм* при́кладом; д. **по образцу́** *чего г.* взорува́тися на *що*; д. **попы́тки** про́бувати; д. **послабле́ние** попуска́- віжки, дава́- по́пуск; д. **предупрежде́ние** попереджа́-; д. **снисхожде́ние** ♦ поле́гкість /побла́жку/; д. **ста́вку на** *кого* ва́жи- /числи́-/ на; д. **сто́йку** става́- на рука́х /на ру́ки/; д. **стро́гое внуше́-**

нне накру́чувати хвоста́; **д. ударе́ние** наголо́шува-, вдаря́-, кла́с- на́голос; **д. упо́р на** *что* підкре́слюва- *що*; **д. уси́лия** напру́жуватися; **д. честь** ♦ че́сть *кому*; **д. ши́ворот-навы́ворот** ста́ви- віз попере́д коня́; **что ни -ай** хоч скач хоч плач; **с э́тим ну́жно что́-то д.** на це тре́ба яку́сь ра́ду;
--й що /$м^н$ хто/ ро́бить ◊, покли́каний /з-й, $з^м$-й/ з♦, викона́вець, © роби́вши, $ф^р$ позна́чений [**-й успе́хи** п. успі́хами], де ро́блять [**цех, -й та́ру** цех, де р. та́ру]; **-й больши́е /кру́глые/ глаза́** з очи́ма ма́ло не на ло́бі; **-й весёлую ми́ну при плохо́й игре́** з весе́лою мі́ною у ке́пській грі; **-й всё возмо́жное** гото́вий з♦ все; **-й га́дости** ка́посник; **-й глу́пости** зви́клий ♦ дурни́ці; **-й два де́ла** кова́ль на два мі́хи; **-й измере́ння /огово́рку +/ = измеряющий /оговариваю- +/**; **-й из му́хи слона́** панікe̍р, з-й розду́- кади́ло; **-й круг** $з^м$-й з♦ гак; **-й надсе́чки** карбівни́к, за́йня́тий карбува́нням; **-й наоборо́т** зви́клий ♦ навпаки́; **-й не с того́ конца́** © роби́вши че́рез го́лову; **-й обтека́емым** покли́каний зализа́ти, залі́зувач, знего́стрю-, $п^к$ залі́зувальний; **-й одолже́ние** р-й прислужи́тися, $і^р$ до́брий вуйко; **-й отступле́ние** що ро́бить ві́дступ /у́хил/; **-й па́кости** ка́посник, ка́верз-, $п^к$ ка́посний; **-й пого́ду** заспі́вувач, головна́ фігу́ра; **-й сто́йку** що стає́ на ру́ки; **-й ударе́ние** що наголо́шує ◊, зви́клий наголо́шувати, з-й наголоси́-; **-й уси́лие** © напру́жуючись; **-й уси́лия** гото́вий докла́с- сил; **-й честь** *кому* що ро́бить честь; **ничего́ не -й** не обтя́жений пра́цею, неро́ба; **не -й секре́та из** *чего* © не ма́вши на́міру таї- *що*;
НА♦♦♦ *(дурниць)* нако́їти; **н. дело́в /беды́/** на♦ ха́ле́пи /ли́ха/, нако́ї- ли́ха; **н. зигза́гов** накривуля́-; **н. зла** негара́зд вчини́-;
-вший Ø; **-й мно́го зла** Ø;
ПО♦♦♦: ничего́ не -аешь нема́ ра́ди, ні́чого не попи́шеш; **но что -аешь** та що поді́єш;
СДЕ́ЛАТЬ *(діло)* ви́конати, *(річ)* ви́готови-, створи́-, змайструва́-, *(бучу)* зчини́-; **с. бо́льно** *кому* завда́- бо́лю; **с. больши́е глаза́** поста́виочі ро́гом; **с. в благода́рность за** *что* відця́чи-за; **с. возмо́жным** уможли́ви-, $ф^р$ да́- наго́ду; **с. всё возмо́жное** з♦ все, що мо́жна; **с. всё для** *их* не́бо прихили́- *їм*; **с. вы́говор** *ф.* накрути́- хвоста́; **с. вы́чет** відрахува́-, *г.* відтягну́- з; **с. грима́су** скриви́тися; **с. до́брое де́ло** добро́ вчини́-; **с. досту́пным** удосту́пни-; **с. ки́слую ми́ну** сква́си- гу́би; **с. круг** да́- га́ку, з♦ гак, *(в повітрі)* кружельну́-; **с. намётку** назна́чи- *(пунктиром)*; **с. неподви́жным** знерухо́ми-; **с. нечувстви́тельным** *(етером)* замори́-; **с. нововведе́ние** *п.* сказа́- нове сло́во; **с. одолже́ние** прислужи́тися, з♦ ми́лість /до́бр-/; **с. от воро́т поворо́т** діста́- /спійма́-, вхопи́-, з'ї́с-/ о́близня, скуштува́- /узя́-, з'ї́с-, діста́-/ гарбуза́; **с. пе́рвый шаг тру́дного пу-** зру́ши- ка́мінь з мі́сця; **с. поку́пки** обкупи́тися, з♦ за́купи; **с. поползнове́ние /попы́тку/** спро́бувати; **с. нагля́дным /невозмо́ж-, однообра́з-, самостоятель-, незави́симым, недействи́тель- +/** унао́чни- /унеможли́в-, уодноманітн-, усамості́йн-, унезале́жн-, *г.* унева́жн- +/; **с. свои́м пра́вилом** покла́с- собі́ за пра́вило; **с. справедли́вым** усправедли́ви-; **с. стра́шные глаза́** ви́звіри- бу́ркала /о́чі/, ви́звіритися; **с. шаг** ступи́ти крок [**-гу не -ает** -ку не -ить]; **не с. и малéйшего уси́лия** па́льцем не кивну́-;
-вший Ø;
СДЕ́ЛАННЫЙ зро́блений /по-/, упо́ра-, вчи́не-, ви́кона-, ви́готовле-, змайстро́ва- ◊;
СДЕ́ЛАННОЕ до́ро́бок.
ДЕ́ЛАТЬСЯ вико́нуватися, виготовля́ти- ◊; **д. бодре́е** бадьорі́ти; **д. вырази́тельным** виразні́-; **д. горба́тым** горба́ті-; **д. изве́стным** вбива́тися в сла́ву; **д. могу́чим** могутні́ти; **д. те́сным** сті́снюватися; **д. ху́же /лу́чше/ +** гі́ршати, кра́щ- +; **д. я́вным** об'явля́тися; **-лась попы́тка** про́бувано; **-лась ста́вка на** чи́слено на;
-йся ро́блений, ко́є-, вико́нува-, виготовлюва- ◊;
-я на́спех ро́блений по́спіхом; **-я скупы́м /несно́сным +/**, деда́лі скупі́ший /несте́рпні- +/;
С♦♦♦ *(з ким)* тра́питися; **с. бесплодным** вияло-віти; **с. глу́бже /длинне́е, ле́гче, умне́е +/** поглибша-, подо́в-, поле́г-, порозумні́- +/; **с. неподви́жным** знерухо́міти; **с. самостоя́тельн-** зіп'я́стися на вла́сні но́ги; **с. уго́дным** приподо́би-;
-вшийся Ø; **-я беспло́дным** ви́яловілий; **-я длинне́е /ум-, ле́гче +/** подо́вшалий, порозумні́-, поле́г- +; **-я невозмо́жным /незави́сим-, недейст-ви́тельн- +/** унеможли́влений, унезале́жне-, *г.* унева́жне- +; **-я неподви́жн-** знерухо́мле-, знерухо́мілий.
ДЕЛЕГА́Т ви́борний.
ДЕЛЁЖКА ділячка.
ДЕЛЕ́НИЕ: д. на три элеме́нта розтро́єння.
ДЕЛИКАТЕ́С *ф.* смакови́дло;
♦♦♦Ы $ф^р$ марципа́ни, $о^к$ харчосма́ки.
ДЕЛИКА́ТНИЧАТЬ ця́цькатися, церемо́ни-;
--й що мані́житься ◊, при́вчений церемо́нитися, зви́клий до мані́рности, $п^к$ делікатний, мані́р-, церемон-, церемо́нливий.
ДЕЛИ́ТЬ: ділити; **д. попола́м** переполови́нюва-; **д. ра́дость и го́ре** діли́- до́лю й недо́лю;
--й що /$м^н$ хто/ ді́лить ◊, $з^г$-й по♦, за́йня́тий дільбо́ю, розподі́лювач, розподі́льник, ділі́й, *м.* дільни́к, $п^к$ діли́льний, розподі́ль-, розподі́льчий;
-йся/-и́мый ді́лений, розді́люва- /по-/, р-й поділи́тися, *м.* поді́льний; **-я** $с^к$ -ді́льчий [**самоделя́щийся** самоді́льчий]; **-я о́пытом** з-й поділи́тися до́свідом.
ДЕЛИ́ШКИ $н^г$ ша́хри-ма́хри.
ДЕ́ЛО $ф^р$ робо́та [**в -ле** в -ті], фі́рма, підприє́мст-

во [**соли́дное д.** солі́дне ді́ло] *(з чким ідуть в установу) ж*^{н} інте́рес; **д. большо́й важности** вели́ке ді́ло; **д. в том** річ у тім; **д. в шля́пе** шито-крито; **д. дошло́ до** дійшло́ аж до; **д. за ва́ми** 1. сло́во за ва́ми, 2. за́тримка че́рез вас, 3. тепе́р ва́ша че́рга́; **д. идёт к** іде́ться до; **д. каса́ется** *кого* це стосу́ється до; **д. швах /не шу́точиое/** па́хне сма́леним; **д. про́шлое** ді́ло /спра́ва/ да́внє, було́ та загуло́; **д. слу́чая** випадко́ва річ, ви́падок; **а д. вот в чём** а воно́ о́н що; **а мне что за д.?** а мені що до то́го?; **было д.** 1. ді́ялось, 2. було́ таке́; **в том-то и д.** тож то й є, ото́жт[б]о; **в чём д.?** що таке́?; **ви́данное /слы́ха-/ ли д.?** де Ви бачили?; **ги́блое д.** *о*^{к} ма́рна /дурна́/ спра́ва; **го́рное /инструмента́ль-, оруже́й-, слеса́р-+/ д.** гірни́цтво, струмента́рс-, зброя́рс-, слюсарс-+; **друго́е д.** *г.* що і́ншого; **за д.** *(гріти)* по заслу́зі; **и д. с концо́м** і квит, та й вже; **изве́стное д.** ска́зано *(ж)* [**и. д.**, – **сын** с., – син]; **име́ть д.** ма́ти до ді́ла; **како́е твоё д.?** що тобі до то́го?, *в.* яке твоє́ соба́че ді́ло?; **ма́ло -ла** *кому* **до чего** не обходить *кого* **що**; **мирово́е д.** світова́ річ, світове́!; **но д. не в э́том** та ме́нше з тим; **но́вое д.!** отако́ї!; **одно́ д. – говорить, а друго́е д. – де́лать** одно́ – моло́ти язико́м, а дру́ге – пе́рти плуга; **тако́е и тако́е д.** ота́к і так; **то и д.** знай, одно́, ті́льки й зна́є, що, *г.* зає́дно; **то ли д.** хіба́ порівня́єш?, нема́ то, як [**то ли д. у нас** нема́ то як у нас]; **э́ко д.!** овва́!; **э́то д.** друго́е це вже що и́нше /*г.* и́ншого/; **то́лько и -ла, что** *ф*^{р} одно́ [**т. и -ла, что сто́нет** одно́ сто́гне]; **на де́ле** *(довести)* ді́лом; **в -ле** в ді́лі, в робо́ті [**я в -ле, я и в отве́те** я в ді́лі і я ж відповіда́ю]; **в са́мом -ле** *ф*^{р} таки́ [**в с. -ле нет** т. нема́], *в*^{ст} *е.* гей [**ско́лько же ну́жно в с. д. си́лы...** скі́льки то потрі́бно, гей, си́ли...]; **в са́мом-то -ле** та й спра́вді; **пе́рвым -ом** найпе́рше; **не к -лу** не в ла́д, не до ре́чі; **-лу – вре́мя, весе́лью – час** на все свій час, впере́д ді́ло, тоді забава;

ДЕЛА́ *г.* ору́дки [**по дела́м** за ору́дками, у спра́вах]; **не у дел** *кто* не при ді́лі, без слу́жби, звільнений від справ; **ну и д.!** оце́ ма́єш!, ну й робо́та!; **д. давно́ мину́вших дней** похо́ди царя́ Горо́ха.

ДЕ́ЛЬНЫЙ *(прое́кт)* пу́тній, дола́дний.

ДЕ́ЛЬЦЕ *н*^{г} ша́хер-ма́хер.

ДЕЛЯ́НКА *(з іншою ніж навколо рослинністю)* уро́чище.

ДЕМАСКИ́РОВАТЬ розмаско́в/увати, виво́дина чи́сту во́ду, зрива́- ма́ску з; **д. себя́** пока́зува- *(осля́чі)* ву́ха;

--й що ~у́є ◊, з-й демаскува́ти, демаскува́льник, *п*^{к} демаскува́льний.

ДЕМАСКИРО́ВКА *(дія)* демаскува́ння /роз-/, ¤ демаско́ва- /роз-/.

ДЕМИЛИТАРИЗИ́РОВАТЬ: --й що деміліта́риз/у́є, за́йня́тий деміліта́рнза́цією, *п*^{к} ~заці́йний; **-йся/-ый** ~о́*(ву)*ваний, підда́- ~за́ції.

ДЕМИФОЛОГИЗИ́РОВАТЬ розмі́фотво́рити /*н*^{дк} розмі́фотво́рювати/;

--й розмі́фотво́рчий.

ДЕМОБИЛИЗОВА́ТЬ: --й що /*м*^{н} хто/ демобіліз/у́є, з^{г}-й /покли́ка-, з^{м}-й/ ~ува́ти, *п*^{к} ~аці́йний; **-йся/-ый** демобілізо́*(ву)*ваний, спи́су- з ві́йська.

ДЕМОКРАТИЗИ́РОВАТЬ *д*^{к} здемократизува́ти;

--й що /*м*^{н} хто/ демократиз/у́є, для демократиза́ції, за́йня́тий -ією, з-й ♦, *п*^{к} ~аці́й-;

-йся/-ый демократизо́*(ву)*ваний, у ста́дії ~а́ції;

-вшийся здемократизо́ваний.

ДЕ́МОН & *ж*^{і} де́мониця.

ДЕМОНИ́ЧЕСКИЙ злоси́льний, злоси́лий.

ДЕМОНСТРИ́РОВАТЬ демонстр/ува́ти, пока́зу-, *о.* гра́- /*д*^{к} по-/ м'я́зами, *(кіно)* крути́-;

--й що /*м*^{н} хто/ ~у́є ◊, р-й /з-й/ про♦, зви́клий ♦, за́йня́тий по́казом, демонстра́тор, демонстра́нт, для демонстра́ції, як ~а́ція для *кого*;

-йся/-ый ~о́ваний, пока́зу-, *п*^{к} демонстраці́йний;

-вшийся вже демонстро́ваний, Ø;

ПРО♦♦♦ показа́ти, задемонструва́-, *у*^{р} яви́- [**-уй му́жество** яви́ мужність];

-вший Ø.

ДЕМОНТИ́РОВАТЬ розбир/а́ти, розмонто́вува-;

--й що /*м*^{н} хто/ ~а́ ◊, за́йня́тий демонтаже́м, з^{м}-й розібра́ти, демонта́жник, *п*^{к} демонтува́льний;

-йся/-ый демонто́ваний, на демонтажу́.

ДЕМОРАЛИЗОВА́ТЬ деморалі́з/ува́ти, розклада́-, розтліва́-.

--й що /*м*^{н} хто/ ~у́є ◊, для деморалі́за́ції, за́йня́тий -ією, призна́чений ♦, *п*^{к} ~аці́йний, розтліву́щий, розкладу́-, ☺ мора́льно нестікий;

-йся ~о́ваний, підда́- ~а́ції, розтлі́в-, розкла́д-.

ДЕМЬЯ́НОВ: -ва уха́ Дем'я́нова юха́.

ДЕНАТУРИ́РОВАТЬ денатур/ува́ти;

--й що /*м*^{н} хто/ ~у́є, денатура́тор, *(річ)* денатура́т, *п*^{к} денатура́торний, ~аці́й-, для денатура́ції.

ДЕНАЦИОНАЛИЗА́ЦИЯ *(асиміляція)* ви́народо́влення.

ДЕНАЦИОНАЛИЗИ́РОВАТЬ роздержа́вл/ювати, уприва́тню-, *(асимілювати)* винародо́влю-;

--й що /*м*^{н} хто/ ~ює ◊, з^{м}-й роздержа́вити, за́йня́тий роздержа́вленням, *п*^{к} денаціоналізаці́йний, роздержа́вчий, винародо́в-;

-йся/-ый денаціоналізо́ваний, ~ю-, винародо́-.

ДЕ́НДИ *с. (що оберта шик у культ)* сноб.

ДЕ́НЕЖНЫЙ: в -ом выраже́нии /исчисле́-/ у грошовій рівнова́ртості /еквівале́нті/.

ДЕНОНСИ́РОВАТЬ *д*^{я} денонс/ува́ти, *(пакт)* розрива́-, більше не визнава́- /не дотри́му-/ *чого*;

--й що /*м*^{н} хто/ ~у́є ◊, з^{г}-й ♦, *п*^{к} ~а́торний + %;

-йся/-ый ~о́ваний, більше не дотри́му- /визна́-/.

ДЕНТИ́Н зубо́вина.

ДЕНЩИ́К джу́ра.

ДЕНЬ: *(*раз*)* **в д.** *(*раз*)* на день; **в тот д.** то́го́ дня, *к.* той день; **ка́ждый второ́й д.** що-дру́гого-дня; **на /про/ чёрный д.** на /про/ чо́рний день; **д. да ночь – су́тки прочь** *п*^{о} аби́ день до ве́чора; **среди́ бе́ла дня** у білий день; **не́ было дня** дня не мина́ло; **д. ото дня** день при дні; **д. по дню /изо дня в д./** день-крізь-де́нь; **что ни д., то** щодня́; до **конца́ дней** дові́ку, до ско́ну /сме́рти/; **днём и но́чью** *ф*^{р} день і ніч; **ка́ждые два-три дня** що-два-три-дні; **на днях** не сього́дні-за́втра.

ДЕНЬ-ДЕНЬСКО́Й день-де́нечки.

ДЕ́НЬГИ *е*^{к} ко́шти, *ф.* копі́йка, моне́та, валю́та, купи́ло, побрязкачі́, фіна́нси, *ж*^{н} ба́кси, баксо́та; **д. на упла́ту** *ж*^{н} плати́ло; **д. счёт лю́бят** копі́йка лік лю́бить, *п*^{о} жи́ймо, як брати́, а раху́ймось, як жиди́; **бе́шеные д.** страшні гро́ші; **легко́ на́житые д.** дурні г.; **ме́лкие /сере́бряные, ме́д-/ д.** дрібняки́, срібня-́, мідя-́; **остальны́е д.** ре́шта гро́шей; **ни за каки́е д.** *(*не сде́лаю*)* *ф*^{р} хоч уби́й(те) /хоч ви мене́ рі́жте /обси́пте зо́лотом/ *(*не зроблю́*)*; **при -га́х** з грошима /грішми/.

ДЕПОНИ́РОВАТЬ *(гроші)* вклад/а́ти;
–й що /*м*^{н} хто/ ~а́, вкладни́к, депоне́нт, р-й ♦;
-йся депоно́ваний, вкла́да-.

ДЕПРЕ́ССИЯ зане́пад, спад, *(душі)* *ф*^{р} зневі́ра, пригні́ченість.

ДЁРГАНЬЕ *о*^{к} смикани́на, торгани́на.

ДЁРГАТЬ сми́кати; **д. за язы́к** сі́пати за язи́к;
–й що сми́че ◊, зви́клий ♦, з-й розша́рпа-, за́йнятий сми́канням, сіпа́ка, рвач, *п*^{к} = %; **-й но́сом** шморгу́н; **-й постоя́нными тре́бованиями** із ста́лими вимо́гами;
-йся сі́паний, сми́ка-, то́рга-, ша́рпа-, ску́ба-, вири́ва-, рва́-, *(- вуса)* посі́пува-, посми́кува-, *п*^{к} конвульсі́й-, рвучки́й, *ф.* дриґотю́чий;
ДЁРНУ́ТЬ: д. за язы́к сіпону́ти за язи́к; ◊;
ИЗДЁРГАТЬ розша́рпати ◊.

ДЕРЕВЕНЕ́ТЬ ціпен/і́ти, тве́рдну-, *(- руки-ноги)* коцю́бну-;
–й що ~іє ◊, напівзате́рплий, вже ма́йже зате́рп- /заціпені-, закоцю́б-/, щора́з ду́жче зате́рп- +;
ОДЕРЕВЕНЕ́ТЬ *(на дуб)* здубі́ти;
-вший задубі́лий /з-/, зате́рплий /о-/.

ДЕ́РЕВО: д. от плодо́в, а челове́к от трудо́в позна́ётся на де́рево диви́сь, як ро́дить, а на люди́ну – як ро́бить;
ДЕРЕ́ВЬЯ & деревця́та.

ДЕРЕВЦО́ деревця́тко.

ДЕРЕВЕ́НСКИЙ *(- манери)* *з*^{н} гречкосі́йський.

ДЕРЕВООБРАБА́ТЫВАЮЩИЙ деревообро́бний.

ДЕРЖА́ВА & держа́вка.

ДЕРЖА́ТЕЛЬ *с*^{к} -де́ржець [**д. за́йма** позикоде́ржець]; **д. для бума́г** клешня́ *(*на папе́ри*)*.

ДЕРЖА́ТЬ ма́ти в рука́х, *ф*^{р} ма́- [**д. куре́й** м. куре́й]; плека́- [**не д. гне́ва** не п. гні́ву]; **д. в карма́не п.** держа́- в кулаці́; **д. в когтя́х** трима́- в ла́пах; **д. в кулаке́** ма́- у жме́ні; **д. в ку́рсе чего** інформува́- про що; **д. в па́мяти** пам'ята́-; **д. в повинове́нии** трима́- в поко́рі, ма́- го́ру над *ким*; **д. в по́ле зре́ния** ма́- на о́ці, не спуска́- з о́ка, ма́- в по́лі зо́ру; **д. в стра́хе** застра́шува-, ско́вува- стра́хом, тероризува́-; **д. в тиска́х** трима́- в шо́рах; **д. в уме́ /голове́/** ма́- на ду́мці; **д. ка́мень за па́зухой** носи́- /ма́-/ камі́нь за па́зухою; **д. курс на** ***что*** прямува́- до *чого*; **д. на почти́тельном расстоя́нии** не підпуска́- заблизько; **д. нос по ветру** чу́-, ві́дки ві́тер ві́є; **д. отве́т пе́ред** ***кем*** ста́ва- на суд пе́ред *ким*; **д. пари́** іти́ в закла́д, *д.* би́- парі́; **д. под каблуко́м** трима́- під панто́флею; **д. под наблюде́нием** *ф.* трима́- на му́шці; **д. под стекля́нным колпако́м** здува́ порохи́ з; **д. речь** ма́- сло́во, промовля́-; **д. себя́** *з.* пове́стися [**как лу́чше д. с.** як лі́пше п.]; **д. себя́ в рука́х** трима́ти себе́ в шо́рах; **д. сове́т** ра́ди- ра́ду; **д. у́хо во́стро** начува́тися; **д. у́шки на маку́шке** огляда́- на за́дні коле́са; **д. хвост трубо́й** трима́ти хвіст бу́бликом /уго́ру/; **д. язы́к на при́вязи** наки́ну- вузде́чку на язи́к; **-жи́ карма́н (ши́ре)!** спідіва́йся!, держи́ в оби́дві жме́ні!, *п*^{о} знайшо́в дурни́х!, та де!; **держи́-лови́!** держи́-хапа́й!;
–й що /*м*^{н} хто/ трима́ ◊, зви́клий трима́ти, з-й /призна́че-/ утри́ма-, держа́тель, трима́йло, *к*^{н} трима́ч, *п*^{к} підтримко́вий, держки́й, *о.* з чим у рука́х [**-й свечу́** із сві́чкою в р.], *с*^{к} -де́ржець [**-й зало́г** заставоде́ржець], держи́- [держи́дерево], © трима́ючи, вхопи́вши руко́ю, взя́вши в ру́ки /під свою́ вла́ду/; **-й в когтя́х** що трима́ в ла́пах; **-й в кулаке́** ма́ючи у жме́ні; **-й в ку́рсе чего** що дає́ зна́ти /інформу́є/ про що; **-й в секре́те** з-й трима́- в секре́ті, держки́й на язи́к; **-й в стра́хе** з-й застра́ши- /ску́- стра́хом, стероризува́-/; **-й в уме́** з ду́мкою; **-й ка́мень за па́зухой** з ка́менем у па́зусі; **-й курс на = -й путь в**; **-й на при́вязи** зви́клий трима́- на припо́ні; **-й на приме́те** що ма́є на прикме́ті /за́мітці/; **-й пари́** *о*^{к} заклада́йло; **-й под каблуко́м** що ма́є під панто́флею; **-й под карау́лом** взя́вши під ва́рту; **-й под стекля́нным колпако́м** що здува́ порохи́ з; **-й по́рох сухи́м** гото́вий до бо́ю; **-й путь в** подорожа́нин до, на шляху́ до; **-й ру́ку** ***чью*** гото́вий тягти́ ру́ку за *ким*; **-й себя́ в рука́х** за́вжди стри́маний /зі́бра-/, з-й трима́- себе́; **-й сло́во** госпо́дар сло́ва, держки́й на сло́во; **-й ша́шку на́голо** з ого́леною ша́блею; **-й экза́мен = экзаменующийся**; **высоко́ -й зна́мя** з ви́соко підне́сеним пра́пором;
-вший Ø;

ДЕРЖА́ТЬСЯ *(правил)* доде́ржувати, *(на людях)* ве́стися /*д*^{к} пове́сти-/, *ф*^{р} стоя́ти [**на ком свет -тся** на ко́му світ -ї́ть]; **д. вме́сте** трима́тися ку́пи /вку́пі/; **д. в секре́те** не розголо́шуватися; д.

в цене́ не спада́ти з ціни́; д. **выжидательно** вичі́кува-; д. **друг дру́га** = д. **вместе**; д. **заодно́ с** в оди́н гуж тягти́ з; д. **на́гло** ма́ло в о́чі **не** плюва́-; д. **на пове́рхности** бу- на плаву́, **не** потопа́-; д. **на почти́тельном расстоя́нии** не наближа́тися заблизько; д. **своего́ /свои́х взгля́дов/** стоя́ти на сво́му; **то́лько -и́сь!** *(так швидко)* аж гай шуми́ть!, аж пір'я лети́ть!, *(такий якісний)* $в^{і}$ куди́ твоє́ діло!; *(***так***)* **что то́лько -и́сь** що аж ну, *(*так, що аж*)*;

-йся що /$м^{н}$ хто/ трима́ється ◊, утри́муваний /до-/, *р.* трима-, $ф^{р}$ розміще-, *о.* в за́городі /в конте́йнері, в ха́ті +/, $п^{к}$ ві́рний *чому*; **-я в тени́** за́вжди в ті́ні; **-я зуба́ми за** © вхопи́вшися зуба́ми за; **-я компа́нии** арті́льний, компані́йський; **-я на ни́точке** зави́слий на волоску́; **-я на расстоя́нии** за́вжди на віддалі; **-я на́гло** наха́бний, зухва́лий, *і.* дзиндзі́вер-зух; **-я своего́** ві́рний собі́; **-я свои́х взгля́дов** ві́рний своїм по́глядам; **-я** *(***стро́гих***)* **пра́вил** ві́рний *(*тверди́м*)* пра́вилам; **скро́мно -я** скро́мний у пове́дінці; **-я уве́ренно** впевпе́внений; **е́ле -я на нога́х** © ле́две несучи́ но́ги;

-вшийся Ǿ.

ИЗДЕРЖА́ТЬСЯ *(геть)* ви́грошитися.

ДЕРЗА́ТЬ ва́житися, ма́ти відва́гу;

--й що /$м^{н}$ хто/ ва́житься ◊, по́вен відва́ги, з-й на все, відчайду́х, відчая́ка, одча́йдуша́, $п^{к}$ відва́жний, відчайду́ш- /-ду́шливий/, смі́ли-, зважли́-, дерзли́-, заго́нистий, $о^{к}$ дерзу́щий, $у^{р}$ дерзнове́нний, спо́внений дерза́нь.

ДЕРЗИ́ТЬ пащекува́ти, дава́- во́лю язику́, *(в очі)* цві́ка-, $о^{к}$ кривослови-;

--й що /$м^{н}$ хто/ грубіянить ◊, звиклий п., грубія́н, лихосло́в, дзиндзі́вер-зух, чо́рний рот, $п^{к}$ чорноро́тий, + ДЕ́РЗКИЙ; ± ГРУБИТЬ.

ДЕ́РЗКИЙ заго́нистий, заво́їс-, *(у мові)* пащекува́-, різки́й на язи́к.

ДЕРЗНОВЕ́ННЫЙ дерзу́щий, спо́внен- дерза́нь.

ДЕ́РЗОСТЬ: сме́лый до -сти смілив́ий – аж зухва́лий.

ДЕРЬМО́ $в^{і}$ лайно; д. **соба́чье** *л.* зілля соба́че, недо́їдок котя́чий.

ДЁРН $о^{д}$ $з^{б}$ дерни́на; **слой дёрна** шар дерни́ни.

ДЕРНОВАТЬ: --й що /$м^{н}$ хто/ дерну́є, для дернува́ння, за́йнятий -ям, дернувальник, $п^{к}$ дернува́льний.

ДЁРУ $о^{к}$ в но́ги [**ребя́та – дёру** хло́пці – в но́ги].

ДЕРУСИФИКАЦИЯ відмоско́вщення.

ДЕСЕ́РТ *у.* за́їдки; **на** д. на соло́дке.

ДЕСТАБИЛИЗИ́РОВАТЬ *о.* вибива́ти /ви́бити/ з ко́лії.

ДЕСЯТИКРА́ТНЫЙ $б^{з}$ десятерни́й;

ДЕСЯТИКРА́ТНО вде́сятеро.

ДЕСЯТИ[ДВАДЦАТИ]ЭТА́ЖКА десяти[двадцяти]верхі́вка.

ДЕСЯТИЭТА́ЖНЫЙ *о.* на де́сять по́верхів, *к.* десятиве́рхий; д. **мат** стове́рхі матюки́.

ДЕСЯ́ТОК $з^{г}$ деся́тка.

ДЕСЯ́ТЫЙ: -ая вода́ на киселе́ *(родич)* че́рез доро́гу навпри́сядки.

ДЕСЯТЬЮ́ де́сять по [д. **два** д. по два; д. **три** д. по три; д. **де́сять** д. по де́сять].

ДЕТАЛИЗИ́РОВАТЬ: --й що /$м^{н}$ хто/ деталізує, с-и деталізувати, загли́блений у дета́лі, за́йнятий деталіза́цією, деталізатор, *(опис)* спо́внений подро́биць, $п^{к}$ деталізацій-, для деталіза́ції;

-йся/-ый деталізо́ваний.

ДЕТА́ЛЬ *(події)* подро́биця, *(машини)* части́на.

ДЕТВОРА́ $о^{к}$ дітлашня́.

ДЕТДО́М дитя́чий дім, *г.* сироти́нець.

ДЕТДО́МОВЕЦ дитдо́мівець.

ДЕТЕРМИНИ́РОВАТЬ визнач/а́ти;

--й що *(*$м^{н}$ хто*)* ~а́ ◊, з-й ви́значити, *м.* детермінант, $п^{к}$ визнача́льний;

-йся/-ый детерміно́ваний, визна́чу-.

ДЕТИ́ШКИ: -кам на молочи́шко $в^{і}$ на підтримку штанів.

ДЕ́ТИЩЕ діти́сько.

ДЕТОНИ́РОВАТЬ детонува́ти;

--й що *(*$м^{н}$ хто*)* детону́є, з-й ♦, для /схи́льний до/ детона́ції, детона́тор, $п^{к}$ детонаці́йний;

-ый детоно́ваний.

ДЕ́ТСКИЙ *г.* діто́чий, *р.* дити́нський; & ранньодити́нський; д. **сад** *г.* світли́чка.

ДЕ́ТСТВО дитя́чі /хлоп'я́чі, дівча́чі/ літа́, *(найраннє)* немовля́тність; **в -ве** $ф^{р}$ зма́лку, мали́м, дити́ною.

ДЕ-ФА́КТО *у.* на ділі.

ДЕФЕ́КТ недо́лік, ґандж, *(у машині)* неспра́вність.

ДЕФИЛИ́РОВАТЬ *(перед ким)* прохо́дити пара́дним ма́ршем;

--й що *(*$м^{н}$ хто*)* дефілю́є ◊, ра́дий пройти́ п. м., $п^{к}$ пара́дний, *о.* на пара́дному ма́рші.

ДЕФИ́С $п^{рн}$ де́фіс, *у.* ро́зділка.

ДЕФОРМИ́РОВАТЬ псува́ти фо́рму;

--й що *(*$м^{н}$ хто*)* деформу́є ◊, з-й /гото́вий/ деформува́ти, деформа́тор, $п^{к}$ деформаці́йний, деформува́ль-, для деформа́ції;

ДЕФОРМИ́РОВАТЬСЯ втрача́ти фо́рму;

-йся/-ый деформо́ваний, підда́- деформа́ції.

ДЕЦЕНТРАЛИЗОВА́ТЬ*(***СЯ***)* $н^{дк}$ розосере́дж/ува́ти*(*ся*)*, $д^{к}$ розосере́дити*(*ся*)*;

--й що *(*$м^{н}$ хто*)* ~ує ◊, з-й /гото́вий/ розосере́дити, децентраліза́тор, розосере́джувач, $п^{к}$ відцентро́вий, відосере́дній, *п.* сепарати́стський;

-йся/-ый децентралізо́ваний, розосере́джу-, підда́- децентраліза́ції.

ДЕШЕВЕ́ТЬ деше́вш/ати, спада́ти з ціни́;

--й що ~а ◊, напівздешеві́лий, щора́з деше́вший;

ПОДЕШЕВЕ́ТЬ упа́сти в ціні́, спа́сти з -ни́ ◊;

-вший здешеві́лий /по-/, подеше́вша-, Ǿ.

ДЕШЁВКА дешеви́нка, *(- творчість)* мо́тлох, макулату́ра; **по -ке** запівду́рно, запівда́рма, за півціни́, за бе́зцінь.

ДЕШИФРОВА́ТЬ дешифр/о́вува́ти /де-/;
–й що *(м*ᴴ хто*)* ~у́є ◊, з-й /гото́вий/ розшифрува́ти, дешифра́тор, розшифро́вувач, ~ува́льник, пᴷ ~ува́льний, ~а́тор-, розшифро́вчий.

ДЕЯ́НИЕ ді́я, ді́ло, п⁻ᵒ поступо́вання; **герои́ческое** д. по́двиг; **престу́пи-** д. зло́чин.

ДЕ́ЯТЕЛЬНОСТЬ: шпио́нская /торго́вая +/ д. шпигу́нство /торгі́вля +/.

ДЖУ́НГЛИ & пᴷ джу́нглевий.

ДЖИГИТОВА́ТЬ: –й що *(м*ᴴ хто*)* джигіту́є, зви́клий джигітува́ти, джигі́т, пᴷ джигітува́льний, © джигіту́ючи; ± ГАРЦЕВАТЬ.

ДЖИГИТО́ВКА *(дія)* джигітува́ння, *(тип гарцювання)* джигіто́ва-.

ДЗЕ́КАТЬ: –й що *(м*ᴴ хто*)* дзе́ка, зви́клий /при́вчений/ дзе́кати, дзе́кало.

ДИАБЕ́Т: са́харный д. *г.* цукри́ця.

ДИАГНОСТИ́РОВАТЬ ста́вити ді́агно́з/у/;
–й що *(м*ᴴ хто*)* ста́вить ді́агноз ◊, покли́каний поста́вити д., ді́агно́ст*(ик)*, пᴷ ді́агности́чний.

ДИА́МЕТР *у.* попере́чник, *з.* про́мір.

ДИАМЕТРА́ЛЬНО *(різні)* фᴾ поля́рно.

ДИАПАЗО́Н *(знань +)* о́бсяг, пᵒ о́брій, фᴾ ві́яло [широ́ким ві́ялом розки́нулись слова́ прамо́ви].

ДИАПОЗИТИ́В рᴷ про́зірка.

ДИВИ́ТЬСЯ: д. *чему* дивува́ти; & пере♦ся.

ДИ́ВО: зелёное д. розма́й.

ДИЗА́ЙН уприва́блення *(ви́робів, вида́нь +)*.

ДИ́КИЙ *з.* ди́вий, *п.* чотирино́гий, *о.* ні́би в лі́сі ріс, *(голос)* не свій.

ДИКО́ВИНА: не в -ну не в дивоту́, невдивови́жу.

ДИКО́ВИНКА п⁻ᵒ ціка́винка.

ДИКОРАСТУ́ЩИЙ дикоро́слий, саморо́слий.

ДИКТОВА́ТЬ дикт/ува́ти, нака́зувати, *(свою волю)* накида́-, верхово́ди- над *ким*, *(на магнетофон)* нагово́рюва-;
–й що *(м*ᴴ хто*)* ~у́є ◊, с-и ♦, ~а́тор, пᴷ ~ува́льний, вожди́стий + %; **-й усло́вия** зви́клий ♦ умо́ви;
-йся/-ый дикто́ваний, нака́зув-, наки́д-, нагово́рюв-; **-я обстоя́тельствами** зале́жний від обста́вин, спону́к*(ув)*а- обста́винами.

ДИКТО́ВКА: под -ку *чью (діяти)* під ду́дку *чию/ кого.*

ДИ́КТОР *г.* заповіда́ч.

ДИЛЕ́ММА *о.* одне́ з двох, або́-або́, як пі́вень на пло́ті *(куди стрибне?)*.

ДИПЛО́М атеста́т ви́шу; **получи́вший** д. оᴷ одипло́млений.

ДИРЕКТИ́ВА *у.* настано́ва, вказі́вка, при́пис.

ДИРИЖИ́РОВАТЬ: –й що *(м*ᴴ хто*)* дириґу́є, за́йня́тий дириґуванням, дириґе́нт, © дириґу́ючи; & зᵇ дириґенту́ра.

ДИРИЖЁРСТВО дириґенту́ра.

ДИСГАРМОНИ́РОВАТЬ *г.* оᴷ дисонува́ти;
–й що *(м*ᴴ хто*)* дисгармоніює ◊, пᴷ немилозву́чний, неспівзву́ч-, дисгармоні́й-, какофоні́ч-, *о.* без скла́ду й ла́ду.

ДИСК кружа́ло; **небольшо́й** д. кружа́лко, кружа́льце, зᴾ диске́тка.

ДИСКВАЛИФИЦИ́РОВАТЬ *(фахівця)* позбавля́ти /позба́вити/ прав *(гра́ти, лікува́ти +)*;
–й що *(м*ᴴ хто*)* дискваліфіку́є +, уповнова́жений /*г.* упова́жне-, упра́вне-/ дискваліфікува́ти, пᴷ дискваліфікаці́йний;
-йся дискваліфіко́ваний, позба́влю- прав.

ДИСКРЕДИТИ́РОВАТЬ дискредит/ува́ти, знесла́влю-;
–й що *(м*ᴴ хто*)* ~у́є ◊, з-й ♦, для ~а́ції, за́йня́тий -ією, знесла́влювач, паплю́жник, пᴷ ~аці́йний + %;
-йся/-ый дискредито́ваний, знесла́влю-, підда́- дискредита́ції.

ДИСКРИМИНИ́РОВАТЬ обме́жувати права́;
–й що *(м*ᴴ хто*)* дискриміну́є ◊, зви́клий дискримінува́ти, для дискриміна́ції, за́йня́тий -ією, спрямо́ваний на дискриміна́цію, обме́жувач прав, пᴷ дискримінаці́йний;
-йся дискриміно́ваний, обме́жу- у права́х;
ДИСКРИМИНИ́РОВАННЫЙ дискриміно́ваний, фᴾ упослі́дже-.

ДИСК[П]УТИ́РОВАТЬ обгово́рювати, бра́ти у́часть у ди́спуті, ве́сти́ /н² розво́дити/ диску́сію;
–й що *(м*ᴴ хто*)* дискуту́є ◊, зви́клий ♦, уча́сник диску́сії, за́йня́тий -ією, диспута́нт + **споря́щий**;
-йся/-ый дискуто́ваний, обгово́рю-, пᴷ дискусі́йний.

ДИСЛОЦИ́РОВАТЬ *(військо)* розташо́вувати, розміща́ти;
–й що *(м*ᴴ хто*)* дислоку́є ◊, покли́каний розмісти́ти, для дислока́ції, за́йня́тий -ією, пᴷ дислокаці́йний + %;
-йся/-ый дислоко́ваний, розмі́щу-, розташо́ву-.

ДИССЕРТА́ЦИЯ *(доповідь) г.* розпра́ва.

ДИСТА́НЦИЯ ві́ддаль, ві́дстань, *(у спорті)* диста́нція; д. **огро́много разме́ра** диста́нція на про́стяж незмі́ре́нна.

ДИСТИЛЛИ́РОВАТЬ: –й що *(м*ᴴ хто*)* дистилю́є, для дистиля́ції, за́йня́тий -ією, дистиля́тор, пᴷ дистиляці́йний + %;
-йся/-ый дистильо́ваний, підда́- дистиля́ції.

ДИСЦИПЛИНИ́РОВАТЬ дисциплін/ува́ти;
–й що *(м*ᴴ хто*)* ~у́є, покли́каний ♦, © ~у́ючи;
-йся дисципліно́ваний.

ДИТЯ́: досто́йное д. **роди́телей** ґᴾ *о.* я́блуко від я́блуні.

ДИФТЕРИ́Т *у.* о́бклад.

ДИФФЕРЕНЦИА́ЦИЯ: д. **заку́почных и сда́точ- цен** диференція́ція цін купі́влі та зда́чі.

ДИФФЕРЕНЦИ́РОВАТЬ диференці/юва́ти, п⁻ᵒ розчлено́вува-, розклад- на части́ни

--й що *($м^н$* хто*)* ~ю́є ◊, з-й ♦, розчлено́вувач, диференція́тор, $п^к$ ~юва́льний, розчленува́ль-;
-йся/-ый ~йо́ваний, розчлено́ву-, підда́- ~юва́нню.

ДИЧА́ТЬ: **--й** що *($м^н$* хто*)* дичі́є, с-и дичі́ти, напівздичі́лий, вже ма́йже здичі́-, щора́з дикі́ший;
ОДИЧА́ТЬ: **-вший** здичаві́лий.

ДИЧИ́ТЬСЯ *(кого)* саха́тися;
-йся що *($м^н$* хто*)* цура́ється ◊, дику́н, $п^к$ ди́кий формува́- про що; д. **в па́мяти** пам'ята́-; д. **в повиновéнии** трима́- в поко́рі, ма́- го́ру над *ким*; д. **в по́ле зре́ния** ма́- на о́ці, не спуска́- з о́ка, ма́- в по́лі зо́ру; д. **в стра́хе** застра́шува-, ско́вува- стра́хом, тероризува́-; д. **в тиска́х** трима́- в шо́рах; д. **в уме́ /голове́/** ма́- на ду́мці; д. **ка́мень за па́зухой** носи́- /ма́-/ камі́нь за па́зухою; д. **курс на** ***что*** прямува́- до *чого*; д. **на почти́тельном расстоя́нии** не підпуска́- забли́зько; д. **нос по ветру** чу́-, відки ві́тер ві́є; д. **отве́т пе́ред** ***кем*** ста́ва- на суд пе́ред *ким*; д. **пари́** іти́ в закла́д, *д.* би́- парі́; д. **под каблуко́м** трима́- під панто́флею; д. **под наблюде́нием** *ф.* трима́- на му́шці; д. **под стекля́нным колпако́м** здува́ порохи́ з; д. **речь** ма́- сло́во, промовля́-; д. **себя́** *з.* пове́стися [**как лу́чше д. с.** як лі́пше п.]; д. **себя́ в рука́х** трима́ти себе́ в шо́рах; д. **сове́т** ра́ди- ра́ду; д. **у́хо во́стро** начува́тися; д. **у́шки на маку́шке** огляда́- на за́дні коле́са; д. **хвост трубо́й** трима́ти хвіст бу́бликом /уго́ру/; д. **язы́к на при́вязи** наки́ну- вузде́чку на язи́к; **-жи́ карма́н (ши́ре)!** сподіва́йся!, держи́ в оби́дві жме́ні!, $п^{-о}$ знайшо́в дурни́х!, та де!; **держи́-лови́!** держи́-хапа́й!;
--й що /$м^н$ хто/ трима́ ◊, зви́клий трима́ти, з-й /призна́че-/ утри́ма-, держа́тель, трима́йло, $к^н$ трима́ч, $п^к$ підтримко́вий, держки́й, *о.* з чим у рука́х [**-й свечу́** із сві́чкою в р.], $с^к$ -де́ржець [**-й зало́г** заставоде́ржець], держи́- [держи́дерево], © трима́ючи, вхопи́вши руко́ю, взя́вши в ру́ки /під свою́ вла́ду/; **-й в когтя́х** що трима́ в ла́пах; **-й в кулаке́** ма́ючи у жме́ні; **-й в ку́рсе чего** що дає зна́ти /інформу́є/ про що; **-й в секре́те** з-й трима́- в секре́ті, держки́й на язи́к; **-й в стра́хе** з-й застра́ши- /ску́- стра́хом, стероризува́-/; **-й в уме́** з ду́мкою; **-й ка́мень за па́зухой** з ка́менем у па́зусі; **-й курс на** = **-й путь в**; **-й на при́вязи** зви́клий трима́- на припо́ні; **-й на приме́те** що ма́є на прикме́ті /за́мітці/; **-й пари́** $о^к$ заклада́йло; **-й под каблуко́м** що ма́є під панто́флею; **-й под карау́лом** взя́вши під ва́рту; **-й под стекля́нным колпако́м** що здува́ порохи́ з; **-й по́рох сухи́м** гото́вий до бо́ю; **-й путь в** подорожа́нин до, на шляху́ до; **-й ру́ку** ***чью*** гото́вий тягти́ ру́ку за *ким*; **-й себя́ в рука́х** за́вжди стри́маний /зі́бра-/, з-й трима́- себе́; **-й сло́во** госпо́дар сло́ва, держки́й на сло́во; **-й ша́шку на́голо** з ого́леною ша́блею; **-й экза́мен** = **экзаменующийся**; **высоко́ -й зна́мя** з ви́соко підне́сеним пра́пором;
-вший Ø;

ДЕРЖА́ТЬСЯ *(правил)* доде́ржувати, *(на людях)* ве́стися /$д^к$ пове́сти-/, $ф^р$ стоя́ти [**на ком свет -тся** на ко́му світ -їть]; д. **вме́сте** трима́тися ку́пи /вку́пі/; д. **в секре́те** не розголо́шуватися; д. **в цене́** не спада́ти з ціни́; д. **выжидательно** вичі́кува-; д. **друг дру́га** = д. **вместе**; д. **заодно́ с** в один гуж тягти́ з; д. **на́гло** ма́ло в о́чі не плюва́-; д. **на пове́рхности** бу́- на плаву́, не потопа́-; д. **на почти́тельном расстоя́нии** не наближа́тися забли́зько; д. **своего́ /свои́х взгля́дов/** стоя́ти на сво́му; **то́лько -и́сь!** *(так швидко)* аж гай шуми́ть!, аж пі́р'я лети́ть!, *(такий якісний)* $в^і$ куди́ твоє ді́ло!; *(*так*)* **что то́лько -и́сь** що аж ну, *(*так, що аж*)*; формува́- про що; д. **в па́мяти** пам'ята́-; д. **в повинове́нии** трима́- в поко́рі, ма́- го́ру над *ким*; д. **в по́ле зре́ния** ма́- на о́ці, не спуска́- з о́ка, ма́- в по́лі зо́ру; д. **в стра́хе** застра́шува-, ско́вува- стра́хом, тероризува́-; д. **в тиска́х** трима́- в шо́рах; д. **в уме́ /голове́/** ма́- на ду́мці; д. **ка́мень за па́зухой** носи́- /ма́-/ камі́нь за па́зухою; д. **курс на** ***что*** прямува́- до *чого*; д. **на почти́тельном расстоя́нии** не підпуска́- забли́зько; д. **нос по ветру** чу́-, відки ві́тер ві́є; д. **отве́т пе́ред** ***кем*** ста́ва- на суд пе́ред *ким*; д. **пари́** іти́ в закла́д, *д.* би́- парі́; д. **под каблуко́м** трима́- під панто́флею; д. **под наблюде́нием** *ф.* трима́- на му́шці; д. **под стекля́нным колпако́м** здува́ порохи́ з; д. **речь** ма́- сло́во, промовля́-; д. **себя́** *з.* пове́стися [**как лу́чше д. с.** як лі́пше п.]; д. **себя́ в рука́х** трима́ти себе́ в шо́рах; д. **сове́т** ра́ди- ра́ду; д. **у́хо во́стро** начува́тися; д. **у́шки на маку́шке** огляда́- на за́дні коле́са; д. **хвост трубо́й** трима́ти хвіст бу́бликом /уго́ру/; д. **язы́к на при́вязи** наки́ну- вузде́чку на язи́к; **-жи́ карма́н (ши́ре)!** сподіва́йся!, держи́ в оби́дві жме́ні!, $п^{-о}$ знайшо́в дурни́х!, та де!; **держи́-лови́!** держи́-хапа́й!;
--й що /$м^н$ хто/ трима́ ◊, зви́клий трима́ти, з-й /призна́че-/ утри́ма-, держа́тель, трима́йло, $к^н$ трима́ч, $п^к$ підтримко́вий, держки́й, *о.* з чим у рука́х [**-й свечу́** із сві́чкою в р.], $с^к$ -де́ржець [**-й зало́г** заставоде́ржець], держи́- [держи́дерево], © трима́ючи, вхопи́вши руко́ю, взя́вши в ру́ки /під свою́ вла́ду/; **-й в когтя́х** що трима́ в ла́пах; **-й в кулаке́** ма́ючи у жме́ні; **-й в ку́рсе чего** що дає зна́ти /інформу́є/ про що; **-й в секре́те** з-й трима́- в секре́ті, держки́й на язи́к; **-й в стра́хе** з-й застра́ши- /ску́- стра́хом, стероризува́-/; **-й в уме́** з ду́мкою; **-й ка́мень за па́зухой** з ка́менем у па́зусі; **-й курс на** = **-й путь в**; **-й на при́вязи** зви́клий трима́- на припо́ні; **-й на приме́те** що ма́є на прикме́ті /за́мітці/; **-й пари́** $о^к$ заклада́йло; **-й под каблуко́м** що ма́є під пан-

то́флею; **-й под карау́лом** взя́вши під ва́рту; **-й под стекля́нным колпако́м** що здува́ порохи́ з; **-й по́рох сухи́м** гото́вий до бо́ю; **-й путь в** подорожа́нин до, на шляху́ до; **-й ру́ку** ***чью*** гото́вий тягти́ ру́ку за *ким*; **-й себя́ в рука́х** за́вжди стри́маний /зі́бра-/, з-й трима́- себе́; **-й сло́во** госпо́дар сло́ва, держки́й на сло́во; **-й ша́шку на́голо** з ого́леною ша́блею; **-й экза́мен** = **экзаменую́щийся**; **высоко́ -й зна́мя** з ви́соко підне́сеним пра́пором;

-вший Ø;

ДЕРЖА́ТЬСЯ *(правил)* доде́ржувати, *(на лю-дях)* ве́стися /$д^к$ пове́сти-/, $ф^р$ стоя́ти [**на ком свет -тся** на ко́му світ -ї́ть]; д. **вме́сте** трима́тися ку́пи /вку́пі/; **д. в секре́те** не розголо́шуватися; **д. в цене́** не спада́ти з ціни́; **д. выжидатель-но** вичі́кува-; **д. друг дру́га = д. вме́сте**; **д. заодно́ с** в оди́н гуж тягти́ з; д. **на́гло** ма́ло в о́чі не плюва́-; **д. на пове́рхности** бу́- на плаву́, не потопа́-; **д. на почти́тельном расстоя́нии** не наближа́тися забли́зько; **д. своего́ /свои́х взгля́дов/** стоя́ти на сво́му; **то́лько -и́сь!** *(так швид-ко)* аж гай шуми́ть!, аж пі́р'я лети́ть!, *(такий якісний)* $в^і$ куди́ твоє́ ді́ло!; *(так)* **что то́лько -и́сь** що аж ну, *(*так, що аж*)*; до *кого,* дикува́тий, вовкува́-; **-я люде́й** відлю́дько, відлю́дькуватий, ди́кий до люде́й.

ДИЧЬ звірина́.

ДЛИНА́ *(маршруту)* про́стяж, про́тяг; **во всю -ну́, по всей -не́** у всю довж; взавдо́вж*(ки)*;

ДЛИНО́Й завдо́вжки.

ДЛИННОКЛЮ́ВЫЙ довгодзьо́бий.

ДЛИННО́ТА; ДЛИННО́ТЫ слове́сні гімала́ї, рясносло́в'я.

ДЛИ́ННЫЙ *с.* предовже́нний; **д. язык у** ***кого*** язика́тий *хто*;

ДЛИННЕ́ЙШИЙ, ДЛИННЮ́ЩИЙ найдо́вший, довже́нний, довж*(ел)*е́з-, до́вгий-*(пре)*до́вгий, *(твір)* розве́зистий.

ДЛИ́ТЕЛЬНЫЙ: бо́лее д. $з^г$ до́вший [по до́вшій мо́вчанці]; **-ое вре́мя** $ф^р$ до́вгі ро́ки́, до́вгими рока́ми, до́вго-предо́вго.

ДЛИ́ТЬСЯ: ***что-то*** **дли́тся** ни́тка в'я́жеться;

-йся що трива́ ◊, розтя́гнений, $п^к$ трива́лий, тягу́чий, *г.* тя́глий; **до́лго -я** забарни́й; **бесконе́чно /ве́ч-/ -я** нескінче́нний, безконе́ч-, ніко́ли не скасо́*(ву)*ва-, до́вгий як вік, *ш.* ві́чно трива́ючий.

ДЛЯ на [**д. пи́сем** на листи́], як на [**как для Жа́шкова** як на Жа́шків], під [**для того́ вре́мени** під ту по́ру], *д.* до [**д. чте́ния** до чи́тання]; **д. меня́ /тебя́ +/** *фр.* мені́ /тобі́ +/; **д. того́** на те; **д. того́, чтобы** щоб, *д.* аби́; **для согласова́ния, изуче́- +/** щоб узго́дити /ви́вчи- +/; **не́ для чего** нема́ до чо́го.

ДНЕВА́ЛИТЬ чергува́ти;

--й що *($м^н$* хто*)* чергу́є ◊ $я^і$ черго́вий, днюва́льний, *о.* на чергува́нні, на днюва́льстві.

ДНЕВА́ТЬ: д. и ночева́ть пропада́ти дні та но́чі; **--й и ночу́ющий** дні та но́чі *де.*

ДНЁМ се́ред бі́лого дня, *д.* по дню; **д. и но́чью** день і ніч, як день, так ніч; **д. с огнём** *(не знай-ти)* із сві́чкою в рука́х.

ДНО: подво́йное д., підте́кст, двозна́чність; **с са́мого дна** з найни́жчого ни́зу; ± АЛЮЗІЯ.

ДНОУГЛУБИ́ТЕЛЬНЫЙ: -ое су́дно погли́блювач *(дна)*.

ДО $ф^р$ пе́ред, з-пе́ред [до **войны́** п. війно́ю, з-п. війни́], по [**до краёв** по ві́нця], з [**душ до сорока́** душ із со́рок], бли́зько, ма́йже [**зал вмеща́ет до ста душ** за́л/я/ вмі́ща бли́зько ста /ма́йже сто/ душ]; **до густо́го состоя́ния** *(терти)* нагу́сто; **до ре́чі** $о^к$ до мі́сця; **до седьмо́го коле́на** *(карати)* до найдальших нащадків; **до твёрдого состоя́ния** *(морозити)* натве́рдо; **до того́** *(о-бжегся)* аж так; **до того́, что** аж [**гнул до т.,** ч. **слома́л** гнув, аж зломи́в]; **до того́** *какой,* **что...** таки́й *який,* що... [**до т. глуп, что...** таки́й дурни́й, що...]; до чего́ а що *(*вже*)* [**до ч. просто́рный!** а що просто́рий!], страх яки́й [**до ч. зол** с. я. злий], $ф^р$ Го́споди /Бо́же/ яки́й! [**до ч. хороша́, до ч. красна́!** Г., яка́ хоро́ша, Бо́же, яка́ га́рна!, та яка́я ж хоро́шая, яка́ чепурне́нька!], ну й [**д. ч. глуп** ну й дурни́й], на́що вже > ЧТО; не до ***чего кому*** не в голові́ *кому що*;

ДО ТЕХ ПОР: до тех пор, пока́ до́ти, аж до́ки, до́ти, до́ки, аж до́ти, до́ти, по́ки не, $ф^р$ аж по́ки [**терпе́ли до тех пор, пока́ не узна́ли** терпі́ли аж по́ки не дізна́лися]; **до тех пор, пока́ не** аж [**и дли́лось д. т. п., пока́ не рассвело́** і тягло́ся – аж розви́днилось].

ДОБА́ВКА *о.* підкидна́ ка́рта.

ДОБАВЛЯ́ТЬ додава́ти, докида́-, долуча́- /-у́чува-/, доплюсо́вува-, підхлі́бля-;

--й що *($м^н$* хто*)* додає ◊, ради́й /гото́вий/ дода́ти, зви́клий /с-и/ додава́-, $п^к$ = %;

-йся/-ый дода́ваний, доплюсо́вув-, долу́чув-, долу́ч-, доки́д-, докла́дув-, *(до слів)* дото́чув-, доки́д-;

ДОБА́ВИТЬ *(до чого /глини +/)* **намі́шати у** *що*; **д. от себя́** вкину- й сво́го п'ятака́, домалюва́- ро́ги й но́ги, *г.* в*(в)*ергну- від себе; **д. к** ***чему*** *г. ф.* наштукува́- *чим*;

ДОБА́ВИТЬ(СЯ) доточи́ти*(ся)*.

ДОБЕГА́ТЬ: --й що *($м^н$* хто*)* добіга́, з-й добі́гти, зви́клий /с-и/ добіга́-, добіга́йло, $о^к$ добігу́н.

ДОБЕ́ГАТЬСЯ: -вшийся Ø.

ДОБИВА́ТЬ: --й що *($м^н$* хто*)* добива́, покли́каний /з-й, $з^м$-й/ доби́ти, $п^к$ = %;

-ый доби́ваний.

ДОБИВА́ТЬСЯ вимага́ти, доправля́тися, допевня́-, досту́кува-, *(настирливо)* сту́кати в усі две́рі, *(відповіді)* допи́туватися, *(мети)* досяга́ти,

дохо́ди-, здобува́- /осяга́-, вибо́рюва-/ *що*, *(чого)* пра́гну- (здобу́-), $о^{к}$ запобіга́- [д. **благосклóнности /поощре́ння/** у *кого* запобіга́- ла́ски у]; д. **высо́кого ка́чества** роби- на со́вість; д. **ми́лости** запобіга́- ла́ски; д. **призна́ння** *(на допиті)* вибива́- пра́вду; д. **расположе́ния** *о.* стели́тися при́язню; д. **успе́ха** ма́ти у́спіх; д. **це́ли** іти́ до мети́;

-йся що *(м^н* хто*)* домага́ється ◊, з^м-й /з-й/ домогти́ся, зви́клий /с-и/ домага́-, боре́ць, шука́ч, *г.* здобу́вець, *(прав)* вибо́рювач, $п^{к}$ жаду́щий, жадни́й, (упе́рто) спра́глий, © вимага́ючи; **-я любви́** (упе́рто) спра́глий любо́ви, жаду́щий /спра́глий/ коха́ння; **-я любо́й цено́й** гото́вий здобу́за вся́ку ціну́; **-я от** *кого* © з вимо́гами до; **-я расположе́ния** запобіга́ч ла́ски; **-я своего́** боре́ць за своє́; **-я це́ли** спра́глий осягти́ мету́;

ДОБИ́ТЬСЯ ви́старатися, осягти́ /придба́-/ *що*, доско́чи- /дійти́, прийти́ до/ *чого*; *(криком)* ви́крича-; *(плачем)* взя́- сльозо́ю; *(посади)* ви́еднащо, з^н доп'ясти́(ся) *чого*; д. ***чего-либо*** $ф^{р}$ взя́ти [**д., разжа́лобив** взя- сльозо́ю]; д. **криком** взя́- кри́ком; д. **ле́стью** взя́- ле́стощами; д. **мольба́ми** доблага́тися; д. **непревзойдённых /чрезвыча́йн-, небыва́л- +/ успе́хов /результа́т-/** спійма́- Бо́га за бо́роду; д. **расположе́ния** запобігла́ски, придба́- ла́ску; д. **с больши́ми уси́лиями** ви́дер- із зубів; д. **своего́** доско́чи- /допе́внитися, дійти́, доп'ясти́, докона́-/ сво́го; д. **свое́й це́ли** прийти́ до фі́нішу; д. **согла́сия /то́лку/** дійти́ зго́ди /пуття́/; д. **то́лку** *(питавши)* допита́тися; д. **успе́ха (в жизни)** ма́ти у́спіх, (дале́ко піти́); **не д. то́лку** вхопи́- ши́лом па́токи; **тру́дно д.** *куда* висо́кі поро́ги *де*; **не -ёшься успе́ха** (дале́ко) не розжене́шся;

-вшийся Ø; **не -я отве́та** © не діста́вши відпові́ді.

ДОБИРА́ТЬ добира́ти, дозби́рувати;

--й що *(м^н* хто*)* добира́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦, за́йнятий до́бором, добира́ч, дозби́рувач, $с^{к}$ добира́й- [добира́й-рештки];

ДОБИРА́ТЬСЯ *(куди)* дістава́тися, добува́-, *(до істини)* доко́пува-, дошу́кува- *чого*;

-йся/-ый доби́раний, дозби́рув-; **-я** *(куди)* що діста́ється ◊, р-й /ма́вши на́мір/ діста́тися, подоро́жанин, шука́ч, *о.* на шляху́ до, близьки́й до *чого*;

ДОБРА́ТЬСЯ діста́тися ◊, з^н допха́-, *(не конче своєю волею)* прибі́-; д. **до смы́сла** дорозумі́-; д. **до** *кого (допекти кому)* діста́ти *кого*; д. до **конца́** *о.* досягти́ дна.

ДО́БЛЕСТНЫЙ звитя́жний, звитя́жлив-.

ДО́БЛЕСТЬ звитя́га, геро́йство, ГЕРОЇЗМ,

ДОБРА́ЧНЫЙ $о^{к}$ передподру́жній.

ДОБРЕ́ТЬ става́ти добрі́шим;

--й що *(м^н* хто*)* добріша́ +, чимра́з добрі́ший;

ПОДОБРЕ́ТЬ: -вший подобрі́лий, Ø;

РАЗДОБРЕ́ТЬ набра́тися ті́ла;

-вший погла́дшалий, розгла́д-, розтовсті́-, розко́ханий, Ø.

ДОБРО́[1] $ф^{р}$ гаразди́ [**нет ху́да без добра́** нема́ біди́, щоб не ви́йшли гаразди́]; **от -ра́ -ра́ не и́щут** в раю́ ра́ю **не** шука́ють, від добра́ не тіка́ють; **не к -ру́** не пе́ред добро́м, **не на** добро́; **это не к -ру́** це недо́брий знак;

ДОБРО́М *(притягти)* ла́скою, *(віддати)* по-до́брому.

ДОБРО[2] майно́.

ДОБРОВО́ЛЬНО $о^{к}$ охо́тою.

ДОБРОДЕ́ТЕЛЬНЫЙ $о^{к}$ доброно́сний; **-ая душа́** спасе́нна душа́.

ДОБРОДУ́ШНЫЙ *з.* добротли́вий.

ДОБРОЖЕЛА́ТЕЛЬНО $о^{к}$ серде́чно, з відкри́тим се́рцем;

ДОБРОЖЕЛА́ТЕЛЬНЫЙ $п^{рн}$ добрози́чли́вий; при́язний.

ДОБРОЖЕЛА́ТЕЛЬНОСТЬ добрози́чливість, $о^{к}$ добрози́ччя.

ДОБРОЖЕЛА́ТЕЛЬСТВОВАТЬ сприя́ти *чому*;

--й що *(м^н* хто*)* зи́чить добра́ ◊, добрози́чливець, $п^{к}$ добрози́чливий, спо́внений добрози́ччя; **± содействующий**.

ДОБРОКА́ЧЕСТВЕННЫЙ $ц^{д}$ я́кісний.

ДОБРОПОРЯ́ДОЧНЫЙ $ф^{р}$ безгрі́шний.

ДОБРОСЕРДЕ́ЧНЫЙ $о^{к}$ несварли́вий.

ДО́БРЫЙ ☺ сла́вний [**д. ма́лый** сла́вний хлопа́ка], *(пашпорт)* ді́йс-, *(тон)* присто́й-, *(хліб)* я́кіс-, *(смак)* ви́тонче-; & *(доброт-)* добря́чий, добре́нний; **чего́ -ого** дивись! [він, д.!, ска́же]; **-ое ста́рое вре́мя** до́брі старі́ часи́; **бу́дьте /столь/ добры́** бу́дьте /такі́/ до́брі;

ДОБР: быть мо́жет, Вы бу́дете столь добры́ мо́же, Ви зро́бите аж таку́ ла́ску;

ДОБРЕ́ЙШИЙ $о^{к}$ до́брий з до́брих, до́брий-предо́брий, *жм* таки́й до́брий, таки́й до́брий.

ДОБЫВА́ТЬ здобува́ти; д. **борьбо́й** вибо́рюва-; д. **с больши́м трудо́м** добува́- з-під землі́;

--й що *(м^н* хто*)* здобува́ ◊, з-й /покли́ка-, з^м-й, гото́вий/ здобу́ти, с-и /маста́к/ ♦, (роз)добу́дько, *г.* здобу́вець, $к^{н}$ добува́ч, $п^{к}$ (ви)добувни́й, здобу́вчий, доби́чливий, $с^{к}$ здобу́дь- [здобу́дь-гріш]; **-й борьбо́й** вибо́рювач; **-й свои́м горбо́м** здобу́вець вла́сним горбо́м /хребто́м/;

-йся/-ый (з)добу́ваний /ви-/; **-ый борьбо́й** вибо́рюваний.

ДОБЫ́ТЬ *(тяжкими заходами)* ви́колотити; д. ***что*** доско́чити *чого*; д. **колдовство́м** ви́чарувати; д. **обма́ном** ви́шахру-.

ДОБЫ́ТЧИК *г.* здобу́вець.

ДОБЫ́ЧА роздобу́ток [на роздобу́тки = **на про́мыслы**].

ДОВЕДЕ́НИЕ: д. **до све́дения** дове́дення до ві́дома, *д.* удові́дне-.

ДОВЕ́ДЫВАТЬСЯ довідуватися, *г*ᵈ вивідува-.
ДОВЕ́РЕННОСТЬ *о*ᵏ вірчий лист.
ДОВЕ́РЕННЫЙ *і.* сповірник; **-нное лицо́** сповірник /*ж*ⁱ -ниця/, *ф*ᵖ пра́ва рука́.
ДОВЕ́РИЕ: оказа́ть д. ви́явити /не злегкова́жи-/ довіри, не стопта́- д.; **на взаи́мном -ии** на віру;
ДОВЕРИ́ТЕЛЬ *о*ᵏ віродавець.
ДОВЕРИ́ТЕЛЬНО *о*ᵏ втаємни́чено, *г.* довіро́ч-;
ДОВЕРИ́ТЕЛЬНЫЙ вірчий, *г.* довіро́чний.
ДОВЕРШЕ́НИЕ: в д. всего́ плюс /на дода́ток/ до всього, *ж*ᴹ тут ще й те.
ДОВЕРЯ́ТЬ довіря́ти, прийма́- на віру, *(с)*по-віря́- /упевня́тись/ на *кого*; **д., не проверя́я** вірити на сло́во; **не д.** *кому* не ма́ти віри до *кого*;
--й що *(м*ᴴ хто*)* довіря ◊, зви́клий ♦, спо́внений довіри до, ймовіра, *ю.* довіри́тель, віродавець, *п*ᵏ довірливий, *о.* з довірою до;
ДОВЕ́РИТЬ *(секрет /кому/)* довіритися *кому*, зра́ди- пе́ред *ким*;
-йся/-ый довірюваний, *з.* довіря-; **-я** легковір-, неспоку́ше-, *(кому)* з-й зра́дитися пе́ред *ким*;
ДОВЕ́РИТЬСЯ *(кому)* зра́дитися пе́ред *ким* ◊.
ДОВЛЕ́ТЬ *(над ким) д.* тяжіти;
--й 1. доста́тній, 2. *д.* **тяготеющий**.
ДО́ВОД аргуме́нт.
ДОВОДИ́ТЬ допрова́джувати, *т.* викінчу-; **д. до** *чего* призво́дити /спричиня́тися/ до, спричиня́ти *що*; **д. до бе́лого кале́ния** розжа́рювати до білого жа́ру, *п.* дово́ди- до чо́ртиків, *д*ᵏ доїс- до печінок; **д. до исступле́ния** дово́ди- до нестя́ми /до ша́лу/; **д. до конца́** *что* дава́- ра́ду *чому*; **д. до ру́чки** дово́ди- до кра́ю; **д. до све́дения** подава́- до відома, сповіща́-, інформува́-; **д. до совершéнства** доскона́ли-; **не доведи́ Госпо́дь** хай Бог ми́лує;
--й 1. що *(м*ᴴ хто*)* дово́дить ◊, з-й дове́сти́, зви́клий дово́ди-, допрова́джувач, *о*ᵏ *(до)*водій, *п*ᵏ *т.* викінчувальний, 2. що призво́дить до ◊, з-й спричини́ти, призвідець, причи́нник; **-й до бе́лого кале́ния** розжа́рювач до білого жа́ру, *п.* з-й доїсти до печінок; **-й до конца́** *что* з-й да́- ра́ду *чому*; **-й до све́дения** інформа́тор; **-й до соверше́нства** за́йня́тий доскона́ленням;
-йся/**-и́мый** дово́джуваний, допрова́джу-, викінчу-; **-я** *(родичем)* що дово́диться;
ДОВЕСТИ́: д. до изнеможе́ния ухо́ркати; **д. до ру́чки /до ги́бели/** занапасти́-; **д. до то́лку /надлежа́щего состоя́ния/** дове́сти́ до діла /до ро́зуму/; **д. до све́дения** пода́- /дове́сти́/ до відома, *г*ᵈ удовідни-; ◊; **не д. до добра́** призве́сти́ до ли́ха;
ДОВЕДЁННЫЙ: д. до изнеможе́ния ухо́рканий.
ДОВО́ЛЬНО: д.! го́ді!; **д. высоко́** височе́нько; **д. давно́** давне́нь-, *ф*ᵖ не відсього́дні; **д. далеко́** далече́нько; **д. мно́го** багате́нь-, чима́ло; **д. об э́том** го́ді /бу́де, до́сить/ про це, ме́нше з тим; **д. широ́кий /высо́- +/**, широче́нький /височе́- +/; **с меня́ д. (э́того)** вже ма́ю до́сить *(цього́)*;
ДОВО́ЛЬНЫЙ *ф*ᵖ заспоко́єний; **д.** *чем* вдово́лений з *чого*.
ДОВО́ЛЬСТВИЕ утри́мання [**на -ии** на -анні]; **вещево́е д.** о́дяг, уніфо́рма; **пищево́е д.** харчі, харчува́ння, *о*ᵏ прохарчо́ва-; **су́точное д.** добове́ забезпе́чення; **поста́вить /зачи́слить/ на вещево́е /пищево́е/ д.** > ЗАЧИСЛЯТЬ; **снять с -ия** припини́ти забезпе́чення.
ДОВО́ЛЬСТВО благода́ть; **жить в -ве** не зна́ти го́ря, жи́ти, не зна́вши го́ря.
ДОВО́ЛЬСТВОВАТЬ: --й *кого* **чем** що *(м*ᴴ хто*)* постача́ *кому* **що**, постача́льник, *п*ᵏ постача́льний, *с*ᵏ постача́й [постача́й-сам-себе].
ДОВО́ЛЬСТВОВАТЬСЯ *(де)* забезпе́чуватися, годува́-, *(чим)* обхо́ди-, бути щасли́вим /си́тим/;
-йся *(де)* забезпе́чуваний, годо́-, *(чим)* вдово́ле- /за-/, си́тий; **-я ма́лым** си́тий мали́м.
ДОГА́ДЫВАТЬСЯ здога́д/уватися, доду́мува-;
-йся що *(м*ᴴ хто*)* ~ується ◊, з-й ~а́ти-, с-и ♦, швидки́й на ~и, ~ько, *п*ᵏ ~ливий, кмітли́-, пора́дли-;
ДОГАДА́ТЬСЯ дорозумітися ◊, *о.* ля́снути *(себе́)* по ло́бі.
ДОГЛА́ДЫВАТЬ: --й = догрызающий.
ДОГОВА́РИВАТЬ *(кого)* вие́днувати; *(до кінця)* домовля́-, догово́рюва-;
ДОГОВА́РИВАТЬ(СЯ) *о*ᵏ една́ти(ся);
--й 1./2. що *(м*ᴴ хто*)* догово́рює ◊, 1. покли́каний договори́ти, 2. зму́ше- договори́ти;
-йся/-ый 1./2. догово́рюваний, домо́влю-, 1. вие́дну-, *і.* договірни́к, уча́с- уго́ди, *п*ᵏ договірни́й, 2. дока́зува-; **-я** 3. що *(м*ᴴ хто*)* добала́кується ◊, з-й наговори́ти за́йвого; **-неся сто́роны** партне́ри, договірні сто́рони, уча́сники уго́ди;
ДОГОВОРИ́ТЬСЯ: д. о *чем* **с** кем ви́говорити собі *що* у кого [**-и́лся с ним о мешке́** ви́говорив собі у нього мішо́к].
ДО́ГОВО́Р уго́да; **по -а́м** згідно з уго́дами, на підста́ві уго́д; **д. доро́же де́нег** сло́во па́че гро́шей, сказа́в сло́во – бережи́ *(його́)*!.
ДОГОВОРЁННОСТЬ домо́влення; **по -ти** за домо́вленням, на домо́влення, © домо́вившись.
ДОГОЛА́ *(роздягти)* до тіла.
ДОГО́НКА *р.* дого́ня, догін; **в дого́нку /вдого́нку/** в дого́ню, вдогін, навздогін.
ДОГОНЯ́ТЬ наступа́ти /насіда́-/ на п'я́ти, спобіга́-; **слеза́ слезу́ -я́ет** сльоза́ сльозу́ побива́;
--й що *(м*ᴴ хто*)* наздоганя́ ◊, зᴹ-й /з-й/ наздогна́ти, спобіга́ч, *о*ᵏ дого́нець, *п*ᵏ навздогінний, спобіга́цький + %, *о.* вже на п'я́тах у *кого*, © наздоганя́ючи;
-ый спобіганий, *(наз)*дого́нюва- ◊.
ДОГОРА́ТЬ догоря́ти, попел/іти;
--й що ~іє ◊, поки́нутий ♦, напівзга́слий, *п*ᵏ за-

гасу́щий, *о.* вже ма́йже спопелі́лий /ви́гас-, зга́с-/, напівзгорі́-, $с^к$ догоря́й- [**-ая свеча́** догоря́й-свічка].

ДОГРЫЗА́ТЬ: --й що *(м" хто)* догриза́, зви́клий /с-и/ догриза́ти, гризу́н, ± **грызущий.**

ДОДЕ́ЛЫВАТЬ докі́нч/увати;

--й що *(м" хто)* ~ує ◊, покли́каний /з^м-й/ доро-би́ти, $п^к$ = %, © доробля́ючи;

-йся/-ый доро́блюваний, докі́нчу-, *о.* у доро́бці.

ДОДУВА́ТЬ : /ЗА-/; ДОДУ́ТЬ додму́хати, $д^к$ -ну́-.

ДОДУ́МЫВАТЬ доду́мувати;

--й що *(м" хто)* доду́мує, з-й доду́мати, с-и ♦;

-йся = догадывающийся;

ДОДУ́МАТЬСЯ дорозумі́тися; д. **самому́** ді-йти́ своє́ю голово́ю.

ДОЕЗЖА́ТЬ: --й що *(м" хто)* доїзди́ть ◊, зви́клий /с-и/ доїзди́ти, доїжджа́нин, доїжджа́чий.

ДОЖДЕОБРА́ЗНЫЙ дощи́стий.

ДОЖДИ́ТЬ; ЗАДОЖДИ́ТЬ $н^о$ роздощи́тися.

ДОЖДЬ & дощи́сько; **идёт** д. $о^к$ дощи́ть; **зали́-тый -я́ми** задо́щений.

ДОЖИВА́ТЬ дожив/а́ти;

--й що *(м" хто)* ~а́, поки́нутий ♦, © ~а́ючи; **-й век** на схи́лі ві́ку, на скінчу́ життя́; **-й после́д-ние дни** 1. при кі́нці ві́ку, 2. на Бо́жій доро́зі;

ДОЖИ́ТЬ: д. **до прекло́нных лет** дожи́ти до похи́лого ві́ку.

ДОЖИДА́ТЬ очі́кувати, сподіва́тися [**-а́й!** сподіва́йся!];

--й(ся) що *(м" хто)* очі́кує ◊, зви́клий чека́ти на, наста́влений дочека́тися, © чека́ючи на, у че-ка́нні на;

ДОЖДА́ТЬСЯ $о^к$ діжда́ти сво́го.

ДОЗВО́ЛЕНО: не д. не ві́льно.

ДОЗВОЛЯ́ТЬ > ПОЗВОЛЯТЬ;

-йся дозво́лений, *(можливий)* дозволе́нний.

ДОЗИ́РОВАТЬ дозу/ва́ти;

--й що *(м" хто)* ~є, зви́клий ♦, для ~ва́ння, за́йня́-тий -ям, ~ва́льник, */річ/* доза́тор, $п^к$ дозува́льний;

-йся/-ый дозо́ваний.

ДОЗНАВА́ТЬСЯ дізна/ва́тися, доскі́пуватися;

-йся що *(м" хто)* ~є́ться ◊, покли́каний /ма́ючи на́мір/ ~тися, *о́* на до́відках, ± **доискивающийся.**

ДОЗО́Р стежа́, ☺ стежови́й, дозо́рчий;

ДОЗО́РНЫЙ *(- службу)* стежови́й.

ДОЗРЕВА́ТЬ зрі́ти, спі́ти;

--й/-ый що зріє ◊, дозрі́ваний, напівдозрі́лий, ма́йже дости́г-, щора́з спілі́ший, у ста́дії дозрі-ва́ння, на шляху́ до зрі́лости, $п^к$ доходжа́лий, от-о́т вже зрі́лий.

ДОЗЫВА́ТЬСЯ :/ВИ-/; доклика́тися /$д^к$ докли́к-/.

ДОИ́ГРЫВАТЬ(СЯ): --й що *(м" хто)* догра́є, з^м-й догра́ти, спону́ка- /заохо́че-/ дограва́ти;

-йся догра́ваний, *(- партію шахів)* зали́шений, (щоб) догра́ти, $п^к$ недо́граний;

ДОИГРА́ТЬСЯ: доигра́лся! досту́кався!, добі-га-!, доскака́-!, догуля́-! +.

ДОИ́СКИВАТЬСЯ доскі́пуватися, доко́пува-, $і^р$ доглу́пува-, *(питавши)* допи́тува-, *(причини)* до-хо́дити, шука́-, вишу́кува- /роз-/, *с.* гли́бше ко-па́-, $ф^р$ дале́ко ходи́- [**заче́м** д.? на́що д. х.?];

-йся що *(м" хто)* дошу́кується ◊, гото́вий /по-кли́каний/ дошука́тися, за́йня́тий по́шуком, шу-ка́ч, $п^к$ доскі́пливий, $о^к$ пошу́кли-, © шука́ючи, у по́шуках;

ДОИСКА́ТЬСЯ *(кого)* допита́тись до, *(чого)* напита́ти *що.*

ДОИ́ТЬ: --й що *(м" хто)* до́їть, поста́влений до-ї́ти, доя́р /$ж^і$ -ка/, дої́лець, $п^к$ дої́льний.

ДО́ЙНЫЙ: -ая коро́ва *п.* (☺, *що)* $ф^р$ золоте́ дно.

ДОКАЗА́ТЕЛЬСТВО *(наочне)* сві́дчення, *р.* сві-до́цтво, *(в диспуті)* аргуме́нт; д. *чего* до́каз на *що*; **в** д. на до́каз; **ве́ские -ва** переко́нливі до́-кази +; **-ва того́** до́кази на те.

ДОКА́ЗЫВАТЬ дово́ди/ти *їм*, переко́нува- *їх*;

--й що *(м" хто)* ~ть ◊, зви́клий ♦, покли́каний до-ве́сти́, для дове́дення, за́йня́тий -ям, дока́жчик, $п^к$ доказо́вий; **-й на де́ле** з-й дове́сти́ ді́лом; **-й своё превосхо́дство** схи́льний ♦ свою́ ви́щість;

-йся/-ый дово́джуваний, у ста́дії дове́дення, $п^к$ доказо́вий;

ДОКАЗА́ТЬ: д. **на де́ле** дове́сти́ ді́лом; д. **на фа́ктах** дове́сти́ фа́ктами; д. **свою́ справедли́-вость** успра́ведли́витися;

-ый дово́джуваний, переко́ну-, $п^к$ довідни́й.

ДОКА́ПЫВАТЬСЯ: -йся 1. доко́пуваний, 2. **до-искивающийся.**

ДОКА́ТЫВАТЬСЯ: -йся доко́чуваний, що до-ко́чується;

ДОКАТИ́ТЬСЯ: д. до *чего* (**до преступления**) зійти́ на *що* (на злочи́нство);

-вшийся до що зійшо́в /гото́вий/ на, на гра́ні *чого.*

ДОКЛА́Д: без -да не входи́ть вхід пі́сля до́зволу; **по -ду** *(дебати)* на до́повідь.

ДОКЛА́ДЫВАТЬ доповід/а́ти, рапортува́-, відда-ва́- ра́порт, доно́си-, *(до чого)* додава́-, долуча́-;

--й 1. що *(м" хто)* ~а́ ◊, р-й доповісти́, допові-да́ч, рапортода́вець, інформа́тор, $н^г$ доно́щик, $п^к$ рапортода́вчий, інформа́торський, 2. що докла-да́ ◊, доклада́ч, кладі́й, кладі́льник, $п^к$ = %;

-йся/-ый 1. допові́даний, рапорто́ва-, доно́шу-ва-, повідо́млюва-, 2. докла́да-, долу́ча-, дода́ва-;

ДОЛОЖИ́ТЬ $ф^р$ зголоси́ти; **-жу́ я Вам** $в^{ст}$ ска-жу́ я Вам, тре́ба Вам зна́-; **осме́люсь** д.! $в^й$ зго-ло́шую з ла́ски Ва́шої!, ± ОСМЕЛИВАТЬСЯ.

ДОКУМЕНТИ́РОВАТЬ документ/ува́ти, $д^к$ /за-/;

--й що *(м" хто)* ~у́є, з-й /покли́ка-/ ♦, для ~а́ції, *і.* докуме́нт, ☺ документа́тор, $п^к$ ~аці́йний;

ПРОДОКУМЕНТИ́РОВАТЬ задокументува́ти;

-вший Ø.

ДОКУПА́ТЬ прикупл/я́ти;

--й що *(м^н хто)* ~я́, зви́клий ♦, покупе́ць, © -я́ючи.

ДОКУЧА́ТЬ му́ляти, не дава́- спа́- /спо́ко́ю/, ко-ло́шка-, пекти́ в п'я́ти, смокта́- се́рце, *н°* болі́-, турбува́-, тривожи́-, гри́з- го́лову, гра́- на не́рви; **--й** що *(м^н хто)* докуча́ ◊, р-й /гото́вий, зви́клий, с-и/ ~а́ти, *і.* зола́, смола́, оса́, іржа́, насти́ра, *п^к* *(на)*доку́чливий, уї́д-, набри́д- /о-/, уче́пистий.

ДОЛ & до́лище, *м^н* до́лища.

ДОЛА́МЫВАТЬ: --й що *(м^н хто)* доло́млює ◊, з-й /р-й/ доломи́ти, с-и дола́мува-, *п^к* доломчий, доло́млювальний + %; ± ЛОМАТЬ;

-йся/-ый дола́муваний, доло́млю-.

ДОЛБЁЖКА до́вбанка.

ДОЛБИ́ТЬ довбти́, *(науку)* внзу́джува-, *(човен з колоди)* жоло́би-; д. **го́лову** *(- думки)* не вихо́-дитн з голови́;

--й що *(м^н хто)* довбе́ ◊, покли́каний про♦, зви́кл-ий ♦, для до́вбання, за́йня́тий -ям, до́вба́ль, дов-ба́льник, довба́ч, довбу́н, *(науку)* зуди́ло, *(одне)* товчі́й, товкма́ч, *(річ)* до́вбало, *п^к* до́вба́льний;

-йся до́вбаний;

ДОЛБАНУ́ТЬ теле́пнути, смальну́-, влупи́-, шпортону́- ◊.

ДОЛГ: д. **не вели́к, да лежа́ть не вели́т** борг не реве́, а спа́ти не дає́; д. **платежо́м кра́сен** умі́в бра́-, умі́й верта́-, що ви́нен – відда́- пови́нен; **по -гу слу́жбы** з обо́в'язку; **быть в -а́х** ма́-борги́; **быть в -гу́** у *кого* завини́- *кому*; **в -а́х, как в шелка́х /по уши в -а́х/** по ши́ю в борга́х, ма́є бага́то наши́йннць *хто*.

ДО́ЛГИЙ: бесконе́чно д. *о.* до́вгий, як нещастя; **дово́льно** д. довге́нький; **на бо́лее** д. **срок** на-до́вше;

ДО́ЛГО трива́ло ◊; *с.* до́вго-предо́вго; д. **ли, ко́ротко ли** до́вго чн ко́ротко.

ДОЛГОВРЕ́МЕННЫЙ довготрива́лий, ста́- [**-ое сооруже́ние** -ла спору́да]; д. **о́тпуск** трива́ла відпу́стка.

ДОЛГОВЯ́ЗЫЙ *п^{-о}* циба́тий, *о^к* лози́нистий.

ДОЛГОЖДА́ННЫЙ давноочі́куваний, давно́ ви-гля́да-.

ДОЛГОЖИВУ́ЩИЙ довговічний.

ДОЛГОИГРА́ЮЩИЙ *р^к* довгогра́йний, довго-гра́вчий, *с^к* -довгогра́й [**-ая пласти́нка** *г.* плита́-довгогра́й];

ДОЛГОРУ́КИЙ /-У́КО/ *п.* загребу́щий ◊ /-у́ще, довгору́ко/.

ДОЛГОСОХРАНЯ́ЮЩИЙСЯ довгосвіжий.

ДОЛГОСРО́ЧНЫЙ *(довго)*трива́лий; **-ая ссу́да** по́зичка надо́вго /на до́вгий те́рмін/.

ДОЛЕВО́Й: -о́е уча́стие у́часть на пая́х.

ДОЛЕТА́ТЬ: --й/-ый що *(м^н хто)* доліта́ ◊, до-лі́таний, з-й доле́тіти, літу́н, *п^к* летю́чий, літу́-, © доліта́ючи.

ДОЛЖА́ТЬ; ЗАДОЛЖА́ТЬ *кому о.* сиді́ти в ки-ше́ні *чиїй*;

ЗАДОЛЖА́ТЬСЯ напозича́тися ◊;

-вшийся боржни́к, по ши́ю в боргу́, Ø.

ДО́ЛЖЕН му́шу, му́сиш, му́сить [**не хочу́, но** д. хіба́ хо́чеш? – му́сиш!]; д. **был** мав [д. **б. идти́** м. іти́]; д. **быть** му́сить /ма́є/ бу́ти; **быть -ным** му́с-н-, *(гроші)* завини́-; **-ным о́бразом** як ма́є бу́-;

ДОЛЖНО́: д. **быть** *в^{ст}* ма́є /му́сить/ бу́ти;

ДОЛЖНЫ́ му́симо [**мы** д. **ми** м.], му́сите, му́сять.

ДО́ЛЖЕНСТВОВАТЬ: --й що *(м^н хто)* му́сить ◊, *п^к* зобов'я́заний, *о.* з обо́в'язком.

ДОЛЖНИ́К винува́тець.

ДО́ЛЖНОЕ належність.

ДОЛЖНОСТНО́Й урядо́вий, посадо́-; **-о́е лицо́** посадо́вець.

ДО́ЛЖНОСТЬ: вступле́ние в д. обняття́ поса́-ди; **по́сле вступле́ния в** д. по обнятті п.; **в /на/ -сти** на /при/ поса́ді; **по -ти** *(мушу)* з обо́в'язку.

ДОЛИВА́ТЬ *(чарку)* підпо́вн/ювати, підповня́-; **--й** що *(м^н хто)* ~ює ◊, долива́льник, долива́ч, підпо́вню-, *п^к* = %;

-ый підпо́вня-, доли́ва-, підпо́внюва-.

ДОЛОЖИ́ТЬ ДОКЛАДЫВАТЬ.

ДО́ЛЬКА сегме́нт, *(цитрини)* скі́бочка.

ДО́ЛЬКОВЫЙ сегмента́рний.

ДО́ЛЯ *(правди)* зе́рня, дрі́бка, *ф^р* тро́хи, *(складник)* елеме́нт [д. **грехо́вности** е. гріхо́вности]; д. **пра́вды** зе́рня /дрі́бка/ пра́вди; **в ка́ждой шу́тке** – д. **пра́вды** ко́жен жарт ма́є тро́хи п.

ДОМ *(житло)* домі́вля, *(царський)* дина́стія; **де́тский** д. *г.* сироти́нець; д. **опе́ки /престаре́лых/** *г.* старе́чий дім; д. **призре́ния** приту́лок /дім/ *(опі́ки)*; д. **терпи́мости** *г.* розпу́сний дім; д. **умалишённых** божеві́льня, *с^у* психу́шка; **по -а́м** по хата́х.

ДО́МА: не все д. у *кого* деся́тої кле́пки бракує *кому*, без кле́пки в голові *хто*.

ДОМА́ШНИЙ домови́й, *(приручений)* *г.* осво́є-ний; д. **обихо́д** ха́тній ужи́ток; **-яя пти́ца** дро-бина́; **-его изде́лия** доморо́бний;

ДОМА́ШНИЕ роди́на, *з.* че́лядь.

ДО́МЕНЩИК *я^і* домнови́й.

ДОМИНИ́РОВАТЬ домінува́ти, переважа́-, пре-валюва́-, переви́щу- число́м, бу́- в бі́льшості, *г.* горува́-, *(над місцевістю)* панува́-;

--й що *(м^н хто)* доміну́є ◊, найпоши́реніший, найпопуля́рн-, зви́клий ♦, з-й перева́жи-, бі́ль-ший число́м, *о.* за́вжди в бі́льшості, *п^к* панів-ни́й, перева́ж-, головни́й, доміна́нт-, домінацій-, домінати́в-, *(- тему)* улю́бле-, *і.* доміна́нта, © на пе́ршім мі́сці, *(- ноту)* найчасті́ший, *(- ролю)* виріша́льний, ± **господствующий**.

ДОМОВО́ДСТВО *ц^д* хазяйнува́ння.

ДОМОГА́ТЬСЯ: -а́ющийся = добива́ющийся.

ДОМОСЕ́ДНИЧАТЬ сиді́ти вдо́ма, домонтарю-ва́-, *о^к* домува́-.

ДОМОХОЗЯ́ЙКА господи́ня.

ДОМОЧА́ДЦЫ че́лядь.
ДОМЫ́СЛИВАТЬ *і*ᵖ догл́упуватися.
ДОНА́ШИВАТЬ: –й що *(м*ᴴ хто*)* доно́шує, звиклий доно́шувати, доно́шувач, *р*ᴷ *(до)*носі́й, *п*ᴷ = %;
-йся/-ый доно́шуваний.
ДОНЕСЕ́НИЕ *(- бойові дії)* реля́ція.
ДОНИМА́ТЬ дотика́ти, шпига́-, травмува́-, гра́на не́рви, *(кого)* дотина́- /*с.* дозоля́- до живи́х печіно́к *кому*; д. **до живо́го** дістава́- /до живо́го/;
–й що *(м*ᴴ хто*)* допіка́ ◊, з-й допекти́, маста́к допіка́ти, оса́, ґедзь, іржа́, смола́, *п*ᴷ дошкульни́й, шкульки́й, дітќливий;
ДОНЯ́ТЬ діста́ти /*п*⁻ᵒ жбурну́- гру́дкою в/ *ко́го́*.
ДОНКИХО́ТСТВОВАТЬ вою́вати з вітряка́ми;
--й що *(м*ᴴ хто*)* вою́є з в., звиклий в. з в., боре́ць із в.
ДОНОСИ́ТЬ рапортува́ти, сповіща́ти, *ф.* ка́пати;
-й що *(м*ᴴ хто*)* доно́сить, звиклий доно́сити, рапортода́вець, інформа́тор, *у*ᵖ сповісти́тель, *н*² доно́щик, стука́ч, кля́вза, ± **докладывающий**; **-й по нача́льству** доповіда́ч нача́льству;
ДОНЕСТИ́ *е*ᵉ просигналізува́ти ◊.
ДОНЫ́НЕ: д. **бывший /существу́ющий/** дотепе́рішній.
ДОНОСИ́ТЬСЯ *(- звук)* пробива́тися, прорива́-, надліта́ти, запада́- в у́хо, *(здалеку)* далені́-, *(- запах /звідки/)* тягну́-;
-йся що доліта́ +, *(звук)* дале́кий, зда́леку чу́тий, *(запах /звідки/)* не́сений.
ДОПЕКА́ТЬ допіка́ти, *с.* залива́- са́ла за шку́ру;
–й 1. що *(м*ᴴ хто*)* допіка́, с-и ♦, зᴦ-й допекти́, *п*ᴷ *т.* допіка́льний, © допіка́ючи, 2. **донимающий**;
ДОПЕ́ЧЬ надопекти́; д. **до живо́го** в'ї́стися в печі́нки;
-йся/-ый 1. допе́чуваний, 2. **дразнимый**.
ДОПИВА́ТЬ допив/а́ти;
–й що *(м*ᴴ хто*)* ~а́, звиклий ♦, допива́ч, *п*ᴷ = %;
-йся/-ый допи́ваний;
ДОПИ́ТЬСЯ напи́тися ◊;
-вшийся напи́тий [**-я до чо́ртиков** н. до зеле́ного змія];
ДОПИ́СЫВАТЬ: –й що *(м*ᴴ хто*)* допи́сує, за́йня́тий допи́суванням, писе́ць, *п*ᴷ = %, © допи́суючи;
-йся/-ый допи́суваний;
ДОПИСА́ТЬСЯ *(віршами)* довіршува́тися ◊.
ДОПЛА́ЧИВАТЬ: --й що *(м*ᴴ хто*)* допла́чує, зᴦ-й доплати́ти, допла́чувач, доплаті́й, *п*ᴷ = %;
-ый допла́чуваний.
ДОПЛЫВА́ТЬ: –й/-ый доплива́ний, що *(м*ᴴ хто*)* ~а́, з-й доплив́ти, © доплива́ючи, пла́вом до *чого*.
ДОПО́ДЛИННО *к.* стеме́нно → достеме́нно;
ДОПО́ДЛИННЫЙ *о.* чи́стої води́ ◊; & достеменні́сінький.
ДОПОЛЗА́ТЬ: --й що *(м*ᴴ хто*)* доповза́, зᴹ-й долі́зти, пласту́н, © доповза́ючи.

ДОПОЛНЕ́НИЕ *о*ᴷ при́кладка.
ДОПОЛНИ́ТЕЛЬНО ще й [підня́в **ще й** па́лець], на додачу.
ДОПОЛНЯ́ТЬ допо́в/нювати, додава́ти;
–й що *(м*ᴴ хто*)* ~ня́ ◊, зᴦ-й /гото́вий/ ~нити, допо́внювач, *п*ᴷ допо́внювальний, додатко́вий, ~нюючий + %; **-й друг дру́га** де оди́н допо́внює о́дного /дру́го-/, *с*ᴷ допо́вни-один-о́дного; **взаимодополня́ющий** взаємодопо́внювач;
-йся/-ый допо́внюваний, дода́-.
ДОПОЛУЧА́ТЬ діст/ава́ти /забира́ти/ ре́шту;
–й що *(м*ᴴ хто*)* ~ає́ решту, відбо́рець ре́шти.
ДОПОТО́ПНЫЙ прапе́рвісний, давньові́ч-.
ДОПРА́ШИВАТЬ допи́т/увати, роби́ти до́пит;
–й, що *(м*ᴴ хто*)* ~ує ◊, за́йня́тий ~ом, покли́каний ~а́ти, слі́дчий, ~увач, *і*ᵖ інквізи́тор, *п*ᴷ = %;
-йся/-ый допи́туваний, *п*ᴷ піддо́питний.
ДОПРИЗЫ́ВНИК *р*ᴷ довійськови́к.
ДОПРОДАВА́ТЬ допро́дувати.
ДОПУСКА́ТЬ толерува́ти, дозволя́-; **не д. и мы́сли** і в го́лову не кла́с- /поклада́-/; **я -ка́ю /мы -ка́ем/ и э́то** мо́же й так; **не -а́й э́того** не дозволя́й цьо́го́; **никто́ не -а́л и мы́сли** ніко́му і бли́зько ду́мки не було́; **допу́стим**! да́ймо на те!, припусті́мо!;
–й що *(м*ᴴ хто*)* толеру́є ◊, схи́льний ♦, *п*ᴷ толера́нтний до *чого*, *г*ᵃ допусто́вий; **-й возмо́жность** © припуска́ючи можли́вість; **-й растра́ту** розтра́тник; **-й оши́бки /оплóшность/** схи́льний до помило́к; **-й ру́гань** лихосло́в, чо́рний рот; **-й недосмо́тр** недба́лий, хала́тний; **не -й возраже́ний** безапеляці́йний; **не -й вы́бора** безальтернати́в-; **не -й мы́сли о** не го́ден і ду́мати про; **не -й** *чего* *ф*ᵖ позба́влений *чого* [**в недопуска́ющей сомне́ний фо́рме** у позба́вленій су́мнівів фо́рмі];
ДОПУСТИ́ТЬ *д.* попусти́ти; д. *что з.* прогріши́тися *чим*; д. **опло́шность** схи́бити, негара́зд вчини́-; д. **оши́бку** впа́сти в по́милку; **-им!** *ф* скажі́мо!, неха́й!, *в*ᶜᵐ припусті́мо;
-и́мый = -йся + *п*ᴷ кра́йній, крити́чний, *о*ᴷ непере́ступ-;
ДОПУСТИ́МО мо́жна допусти́ти; **не** д. го́ді д.
ДОПУСКА́ТЬСЯ: -а́ется не заборо́нено, ві́ль; **не -а́ется** заборо́нено, не ві́льно; **-а́лось /-а́лись/** не заборо́нено, віль- *(було)*;
-йся/-ый припусти́мий, припуще́нний /до-/, дозво́лен-, дозво́ле-, акцепто́ва-, санкціоно́ва-, практико́ва-, передба́че-, *п*ᴷ можли́вий, допуско́вий, ± СНОСНЫЙ;
ДОПУ́ЩЕНО: д. **потво́рством** попу́щено.
ДОПУЩЕ́НИЕ до́пуст, *(в уяві)* здо́гад.
ДОПЫ́ТЫВАТЬСЯ: -йся що *(м*ᴴ хто*)* допи́тується, з-й допита́тися, звиклий допи́тува-, *п*ᴷ допи́тливий, доскі́пли-, ціка́-, *і.* допи́тливець; **-я узна́ть** ціка́вий зна́ти, вда́тний на до́питки;

ДОПЫТА́ТЬСЯ *о*ᴷ відпита́ти.

ДОРАБА́ТЫВАТЬ доробля́ти, допрацьо́вува-;
--й що (*м*ᴴ хто) доробля́, зви́клий ♦, покли́каний дороби́-, доробітча́нин, *п*ᴷ доро́бчий + %;
-йся/-ый доро́блюваний, допрацьо́ву-, підда́-доро́бці, в доро́бці.

ДОРАБО́ТКА *о*ᴷ дове́ршення.

ДОРО́ГА *(при вулиці)* їздня́; **проє́зжая** д. *г.* ♦ до їзди́; **столбова́я /больша́я/** д. гости́нець, *(асфальтна)* асфальті́вка, *і*ᶜ смоляна́ *(доро́га)*, смоля́нка; **то́рная** д. би́тий шлях; **по -ге** *(їдучи)* доро́гою, в доро́зі, шля́хо́м; д. **в ад вы́мощена до́брыми наме́рения-** шлях до пе́кла тору́ють до́брі на́міри; **-гу осилит иду́щий** хто йде – ді́йде, *к*ᴴ доро́гу здола́є той, хто йде; **-гу! – дерьмо́ идёт!** розда́йся мо́ре! – лайно́ пливе́! & шляшо́к.

ДО́РОГО: д. **да ми́ло, дёшево да гни́ло** до́рого та ми́ло, де́шево та гни́ло;
ДОРОГО́Й *з*⁻ᶜ дороге́нький!, золоти́й!, го́лубе!.

ДОРОГОСТО́ЯЩИЙ дороги́й, недеше́вий, ва́ртісний, кошто́в-, дорогоці́н-, *о*ᴷ дорогу́щий.

ДОРО́ДНЫЙ *(- овочі)* бу́йний.

ДОРОЖА́ТЬ доро́жча/ти, *г.* дорожі́ти;
--й що ~є, щора́з доро́жчий, *г.* дорожі́ючий;
ПОДОРОЖА́ТЬ здорожі́ти ◊;
-вший здорожі́лий, подоро́жча-, Ø.

ДОРОЖИ́ТЬ *(чим)* не могти́ скла́сти ціни́ *чому*, трясти́ся над *чим*, *ф*ᴾ стоя́ти за *що*;
--й що (*м*ᴴ хто) дорожи́ть ◊, гото́вий трясти́ся над *чим*, не го́дний скла́сти ціни́;
-йся схи́льний дорожи́тися.

ДОРО́ЖКА *(килимок)* хідничо́к, *д.* про́стілка.

ДОРЫВА́ТЬСЯ *(до чого)* накида́тися на *що*;
-йся що (*м*ᴴ хто) допада́ється ◊, р-й допа́стися /зви́клий допада́-/ до *чого*, *п*ᴷ ла́сий, охо́чий до, допа́дливий, допа́ди́стий;
ДОРВА́ТЬСЯ: д. до *чего* доско́чити *чого* [д. **до вла́сти** д. вла́ди]; ◊;
-вшийся що допа́вся, Ø.

ДОСА́ДА *ф*ᴾ жаль; **пла́чет /пла́кал/ от -ды** *кто* *ф.* чорти́ беру́ть /бра́ли/ *кого*.

ДОСА́ДНЫЙ неприє́мний, при́крий; **са́мый доса́дный** найприкрі́ший;
ДОСА́ДНЕЙШИЙ *(промах)* найприкрі́ший.

ДОСА́ДОВАТЬ гри́зти лі́кті, *д*ᴷ вда́ри- в по́ли рука́ми, *(на межі відчаю)* рва́- на собі воло́сся;
-ует *кто* доса́да бере́ *кого*;
--й що (*м*ᴴ хто) доса́дує ◊, кого́ бере́ доса́да, *п*ᴷ доса́дливий, *о.* по́йнятий доса́дою, з доса́дою в се́рці;
-ующе доса́дливо;
РАЗДОСА́ДОВАТЬСЯ *о.* набра́тися доса́ди, *с.* вда́рити(ся) об по́ли рука́ми; **-уется /-ался/** *кто* доса́да ві́зьме /взяла́/ *кого*;
-вшийся що роздоса́д/увався, ~уваний, Ø.

ДОСАЖДА́ТЬ дотина́ти, дошкуля́-, *(кому)* допіка́-, *о.* наступа́- на па́льці /мозолі́, *г.* нагнітки́/; д. **до живо́го** залива́- за шку́ру са́ла;
--й = донимающий;
ДОСАДИ́ТЬ *(кому)* впекти́ся, насоли́ти, надопекти́, залі́зти в печі́нки́, ді́ста- до живо́го, у-пекти *кого* ◊.

ДОСИ́ЖИВАТЬ: **--й** що (*м*ᴴ хто) доси́джує, зᴹ-й /гото́вий/ доси́діти, сиду́н, *п*ᴷ сидя́чий; **-й срок** © пе́ред кінце́м те́рміну, кінча́ючи те́рмін;
-ый доси́джуваний.

ДОСКА́ *ф*ᴾ кла́дка [**ста́вить на одну́ -ку** ста́вити на одну́ -ку], *(у стелі)* стели́на, *(шкільна) г.* та́блиця.

ДОСКОНА́ЛЬНО *(знати)* *о*ᴷ нави́літ ◊;
ДОСКОНА́ЛЬНЫЙ всебі́чний, ґрунто́в-, іде-а́ль-, дове́рше-, ви́кінче-, відмі́н-, бездога́н-, взірце́вий, *о.* висо́кої про́би.

ДОСКРЁБЫВАТЬСЯ; ДОСКРЕСТИ́СЬ *о*ᴷ додря́патися.

ДОСЛЕ́ДСТВИЕ дослі́дство.

ДОСЛЕ́ЖИВАТЬ досте́жувати.

ДОСЛО́ВНО сло́во-в-сло́во.

ДОСЛУ́ЖИВАТЬ: **--й** що (*м*ᴴ хто) дослу́жує, зᴹ-й /зобов'я́за-/ дослужи́ти, © пе́ред кінце́м слу́жби, кінча́ючи слу́жбу;
-йся/-ый дослу́жуваний; **-я** ма́ючи на́мір дослужи́ти(ся);
ДОСЛУЖИ́ТЬСЯ *і*ᴾ доробі́тися; ◊.

ДОСМА́ТРИВАТЬ; **♦♦♦СЯ** догле́джуватись;
--й що (*м*ᴴ хто) додивля́ється ◊, зви́клий додивля́тися, покли́каний догля́нути, догляда́ч /о-, пере-/; **-й** *что* р-й додиви́тися;
-йся/-ый догля́дуваний /о-, пере-/, *о.* на о́гляді /пере́гляді/;
ДОСМОТРЕ́ТЬ *(кого)* догле́діти;
ДОСМОТРЕ́ТЬСЯ догле́дітись.

ДОСПЕВА́ТЬ = ДОЗРЕВАТЬ.

ДОСТАВА́ТЬ дістава́ти, *(відки)* витяга́-, *(конечне)* розжива́тися на *що*, стара́- *чого*; ± ПОЛУЧАТЬ;
--й що (*м*ᴴ хто) діста́є, зви́клий ♦, з-й ді́ста́-, *п*ᴷ здобу́вчий, *о.* на по́шуках + **добывающий; -й до потолка́** що сяга́ сте́лі; **-й из-под земли́ /со дна мо́ря/** го́дний ді́ста́ти з дна мо́ря;
♦♦♦СЯ *ф*ᴾ прихо́дити [**ей легко́ -аётся** їй ле́гко -ить]; д. **в награ́ду** дава́тися в нагоро́ду;
-йся/-ый діста́ваний, витя́г-, дося́г-, *(роз)*добу́в-; **нелегко́ -я** ва́жко здобу́-, нелегки́й; **нелегко́ -иеся де́ньги** запрацьо́вані /мозольо́-/ гро́ші;
ДОСТА́ТЬСЯ припа́стися [**кому́ -ается** кому́ припаде́ться]; д. **без труда́** як з не́ба впа́сти; д. **тяжёлым трудо́м** кров'ю обкипі́-;
-вшийся що ді́ста́вся, Ø; **-я без труда́** як з не́ба впав; **-я по насле́дству** спадко́вий, успадко́ваний; **легко́ -я** *(успіх)* легки́й.

ДОСТА́ВКА /ДОСТАВЛЕ́НИЕ/ доста́ва; **с -кой на дом** з доста́в*(к)*ою додо́му.

ДОСТАВЛЯ́ТЬ достача́ти, припрова́джува- /до-, спро-/, *(допровадити)* прова́ди-, *(втіху)* прино́си-, дарува́-, додава́- *чого*, *(вісті)* постача́-; д. **беспоко́йство** завдава́- кло́поту; д. **наслажде́ние** *кому* аж-он-як тіши- /осоло́джува-, по́вни- ра́дістю/ *кого*; д. **неприя́тности** завдава́- при́крощів; д. **прия́тные мину́ты** уприє́мнюва-; д. **ра́дость** *кому* грі- се́рце *чиє*, дарува́- /справля́-/ ра́дість; д. **удовлетворе́ние** прино́си- задоволе́ння /сатисфа́кцію/; д. **удово́льствие** *кому* дарува́- насоло́ду, справля́- прие́мність, прино́си- втіху, тіши- /грі-/ се́рце /ду́шу/, тіши- *кого*;
--й 1. що *(м^н* хто*)* приставля́ ◊, покли́каний приста́вити, доставе́ць, постача́льник, $п^к$ доста́вчий, достача́льний, за́йнятий доста́вою; 2. що *(м^н* хто*)* завдає́ ◊, зви́клий завдава́ти, з-й завда́-, призвідець; **-й беспоко́йство** обтя́жливий, моро́чли-, доку́чли-, клопітни́й, насти́р-; **-й го́ре** призвідець го́ря; **-й груз** доставе́ць вантажу́; **-й неприя́тности** при́крий, неприє́мний; **-й о́тдых** відпочинко́вий; **-й прохла́ду** відсвіжу́ющий; **-й удово́льствие** прие́мний, насоло́дливий, ка́йфо-; **не -й хлопо́т** що їсти не про́сить;
-йся/-ый 1. припрова́джуваний /спро-/, допра́влю-, доста́рчу-, дода́-, $п^к$ доставни́й 2. завда́ва-;
ДОСТА́ВИТЬ *ф.* притараба́нити ◊; д. **себе́ хло́поты** *о.* пові́си- собі ка́мінь на ши́ю; д. **удово́льствие** *кому* спра́ви- прие́мність, натіши- *кого* [д. у. **се́рдцу** н. се́рце].

ДОСТАВЩИ́К доставе́ць, доставни́к, постача́ль-, *р.* достарчу́к.

ДОСТА́ИВАТЬСЯ; ДОСТОЯ́ТЬСЯ: -вшийся досто́яний, Ø.

ДОСТА́ТОК *о.* і надво́рі і в комо́рі; **в -ке** *(запасів)* до́сить;
ДОСТА́ТКИ гаразди́.

ДОСТА́ТОЧНО до́сить, вдо́сталь, нале́жно [д. **обу́чен** н. ви́школений], $ф^р$ є і є [**ещё д.** ще є і є]; **бо́лее чем** д. *(*аж, вже*)* задо́сить, по за́в'язку, *є* подоста́тком; *(предостаточно)* є й перее; **бу́дет** д. ви́стачить; д. **того́, что** до́сить то́го, що;
ДОСТА́ТОЧНЫЙ $о^к$ нале́жний [**в -ой ме́ре /сте́пени/** нале́жною мі́рою, до́сить].

ДОСТА́ТОЧНОСТЬ: при -ти де́нежных средств коли́ до́сить ко́штів.

ДОСТИГА́ТЬ *(успіхів +)* ма́ти *що*, *(межі)* добіга́- [**моро́з -а́ет** моро́з -а́], *(розмірів)* набува́-, *(доганяти)* спобіга́-; & засяга́-; д. **апоге́я** сяга́- апоге́ю; д. **вы́сшей то́чки** дохо́ди- вершка́; д. **зре́лого во́зраста** дожива́- до зрі́лих літ; д. **компроми́ссов** *о.* роби́- так,щоб вовки́ були́ си́ті й ко́зи цілі; д. **совершенноле́тия** дороста́- сво́го ро́зуму, дохо́ди- по́вних літ; д. **соверше́нства** *д.* дохапуватися вершка́; д. **успе́ха** *о.* підкоря́ти верши́ни;
--й що *(м^н* хто*)* сяга́ ◊, з-й досягти́, $п^к$ сягли́вий, з-й /спромо́ж-/ на [**-й бо́льших скоросте́й** з-й на великі шви́дкості], $ф^р$ аж до [**-й 40°** аж до 40°], $с^к$ -сяг [**-й туч** хмарося́г], © *(до)*сяга́ючи; **далеко́ -й** сягли́вий; **-й апоге́я** © сяга́ючи вершка́ /апоге́ю/; **-й бо́льшого прогре́сса** в з вели́ким прогре́сом у; **-й зре́лого во́зраста** ма́йже /от-о́т вже/ доро́слий, $ж^м$ доходжа́-; **-й не́ба** донебе́сний; **-й огро́мных разме́ров** з-й набу́ти аж-он-яки́х ро́змірів; **-й разме́ров** *чего* ма́йже таки́й як *що*; **-й це́ли** $п^к$ пробивни́й, © сяга́ючи мети́; **-й успе́ха** з неодмі́нним у́спіхом;
-йся/-ый дося́ганий /о-/, здобу́в- /на-/, спобі́г-; **-ый** $п^к$ досяжни́й;
ДОСТИ́ЧЬ доп'ясти́ /г. ді-/, доско́чи-; $ф^р$ ви́битися [**ле́то -гло апоге́я** літо ви́билося в найви́щу сере́дину]; д. *чего* спійма́ти за бо́роду *що* [*н.* ща́стя]; д. **взаимопонима́ния** порозумі́тися, знайти́ спі́льну мо́ву; д. **вы́сшей то́чки** сягну́- вершка́ /апоге́ю/; д. *(*зрелого*)* **во́зраста** *(їй)* ста́- на порі, *(йому)* дорости́ сво́го ро́зуму; д. **зре́лого жи́зненного вы́бора** ста́- на порі життє́вого ви́бору; д. **равнове́сия** врівнова́жи- шальки́ терезі́в; д. **свое́й це́ли** доп'ясти́ся сво́го; д. **совершенноле́тия** дійти́ сво́го ро́зуму /своїх літ/; д. **соглаше́ния** дійти́ зго́ди; д. **успе́ха** ви́дертися на Олі́мп; д. **це́ли** осягну́- мету́, доско́чи- сво́го; **нау́ка не -и́гла э́того** ру́ки нау́ки не дійшли́ до цьо́го; **не** д. **це́ли** *о. (- грім і п.)* вда́рити в пісок;
-и́гший дося́глий, *(їх)* спобі́г-, Ø;
--й взаимопонима́ния що дося́г порозумі́ння; **-й 18 лет** *кому́* мину́ло 18 літ; **-ижи́мо** мо́жна досягти́; **э́то не -ижи́мо** цьо́го́ го́ді д.; **-жи́мый** можли́вий, здійсне́нний, досяжни́й, ле́гко дося́га- /ося́га-, здобу́ва-, набу́ва-, спобі́га-/.

ДОСТИЖЕ́НИЕ *(творче)* у́спіх, перемо́га, *к.* до́сяг *г.* о́сяг, *(раптове)* риво́к; **по -ин совершенноле́тия** дійшо́вши повнолі́ття; **по ме́ре -ия** *чего* з да́льшим *чим* [**по м. -ия возмужа́лости** з д. змужні́нням].

ДОСТИЖИ́МОСТЬ ся́гліcть.

ДОСТОВЕ́РНЫЙ $ф^р$ достеме́нний.

ДОСТО́ИНСТВО сві́тла сторона́, *(*поря́дна*)* я́кість, плюс, $ф^р$ го́нор, честь, $о^к$ найкра́щість, заслу́га [**по -ву** по -зі]; **чу́вство со́бственного -ва** самоповага; **испо́лненный чу́вства со́бственного -ва** гі́дний себе́, що знає собі ці́ну́;
ДОСТО́ИНСТВА перева́ги, ко́зирі, плюси́, пози́тиви, сві́тлі /кра́щі/ сто́рони /я́кості/, *(твору)* си́льні місця́; д. **и недоста́тки** сві́тлі й те́мні сто́рони, сві́тла й ті́ні; ± ПРЕИМУЩЕСТВА.

ДОСТО́ЙНЫЙ /*к.* **ДОСТО́ИН**/ ☺ шано́вний, че́с-, $у^р$ веле́б-; д. **внима́ния писа́теля** ва́ртий пера́; д. **вся́ческого подража́ния** гі́дний найши́ршого насліду́вання; д. **господи́н!** ласка́вий па́не!; д. **ки́сти худо́жника** *кто* хоч карти́ну пиши́ з *кого*; д. **лу́чшего примене́ния** ва́ртий лі́п-

шого застосува́ння; д. **наказа́ния** каригі́дний;
ДОСТО́ЙНЕЙШИЙ $з^{-в}$ високогі́дний.
ДОСТОПОЧТЕ́ННЫЙ $з^{-в}$ шано́вний, всече́сний.
ДОСТОПРИМЕЧА́ТЕЛЬНОСТИ *(міста)* па́м'ятні місця́.
ДОСТОПРИМЕЧА́ТЕЛЬНЫЙ *(- місце)* па́м'ятни́й.
ДОСТОЧТИ́МЫЙ високосла́вний, *(пан-отче!)* всече́сний.
ДОСТРА́ИВАТЬ добуд/ува́ти;
--й що *(м^н^ хто)* ~о́вує, з^г^-й /з^м^-й/ ♦, за́йня́тий добудо́вою, будівни́к, будіве́ль-;
-йся/-ый добудо́вуваний, домуро́ву-.
ДО́СТУП *(крізь гурт)* до́товп; **нет -па** *(к) кому* висо́кі поро́ги для *(у) кого*, зака́зано доро́гу *кому*, нема́ до́товпу *кому*.
ДОСТУ́ПНЫЙ *(текст)* зрозумі́лий, *(- ціни)* невисо́кий, помірко́ваний, $з^{г}$ поцін-, ☺ него́рдий; д. **для всех** досту́пний усім; д. **зре́нию** відкри́тий для о́ка; **быть -ым** лежа́ти на по́ве́рхні.
ДОСУ́Г ві́льний час; & $п^{к}$ *дозві́льний.
ДОСЧИ́ТЫВАНИЕ дорахо́вання.
ДОСЧИ́ТЫВАТЬ дорах/о́вувати, долі́чува-;
--й що долі́чує ◊, з^м^-й /покли́ка-/ ~ува́ти, за́йня́тий дорахо́ванням, рахівни́к;
ДОСЧИТА́ТЬСЯ: не д. го́ді дорахува́тися; ◊;
-йся/-ый долі́чуваний, дорахо́ву-, дочи́слю-.
ДО́СЫ́ТА невпо́їд.
ДОСЮ́ДА аж сюди́.
ДОСЯГА́ЕМОСТЬ $ф^{р}$ до́сяг; **вне** *(***преде́лов***)* **-ти** за ме́жами до́сягу, по́за до́сягом.
ДОСЯГА́ТЬ: -ый досяжни́й. ± ДОСТИГАТЬ.
ДОТЛА́ *о.* до цу́рки.
ДОТЛЕВА́ТЬ дотліва́ти, попелі́-, бра́тися по́пелом;
--й/-ый що *(м^н^ хто)* дотліва́ ◊, дотлі́ваний, поки́нутий ♦, ма́йже зотлі́лий, $п^{к}$ дотліву́щий.
ДОТО́ШНЫЙ зану́дний, зану́дливий, доскі́пли-, доі́дли-, *(шукач)* ни́шпорли-, *і.* $н^{г}$ ни́шпорка;
ДОТО́ШНО доскі́пливо ◊.
ДОТРА́ГИВАТЬСЯ доторка́ти, дотика́ти*(ся)*, черка́тися;
-йся що *(м^н^ хто)* торка́ ◊, ра́дий торкну́ти, дото́ркуваний, $п^{к}$ доти́ч-, © торка́ючи.
ДОТЯ́ГИВАТЬ: --й що *(м^н^ хто)* дотяга́, ра́дий /з-й/ дотягти́, *(до)*тягa͡ч, © дотяга́ючи;
-йся/-ый дотя́ганий; **-я** © от-о́т /ще тро́хи й/ дотягнеться, с-и дотяга́тися;
ДОТЯНУ́ТЬ: д. **ля́мку** *(- вік)* доживоті́ти.
ДОУ́ЧИВАТЬ доу́чувати;
--й що доу́чує ◊, зви́клий ♦, р-й довчи́-, за́йня́тий доу́чуванням, у́чень;
-йся/-ый доу́чуваний; **-я** що доу́чується;
ДОУЧИ́ТЬСЯ: -вшийся довче́ний, Ø; **не -вшийся** недовче́ний.
ДО́ХЛЫЙ ☺ здохля́к, $ж^{і}$ здохли́ця.
ДО́ХНУТЬ: --й що до́хне, ма́йже здо́хлий, напівдо́х-, $о^{к}$ здиху́щий, © от-о́т здо́хне.
ДОХНУ́ТЬ > ДЫШАТЬ.
ДОХО́Д прибу́ток; **валово́й** д. гуртови́й п.; **чи́стый** д. /**при́быль**/ зи́ск, чи́стий прибу́ток; **в** д. **госуда́рства** на ко́ристь держа́ви.
ДОХОДИ́ТЬ *(до межі)* добіга́ти *чого*; д. **до** *чего* прихо́ди- до *чого*; д. **до бе́лого кале́ния** сатані-; д. **до дра́ки** дохо́ди- до чу́ба; д. **до кра́йности** /**до ру́чки, до то́ч-**/ дохо́ди- кра́ю; д. *(***свои́м***)* **умо́м** доскі́пуватися /доглу́пува-/*(своє́ю)* головою;
--й що *(м^н^ хто)* дохо́дить ◊, з-й дійти́, щора́з бли́жчий до, $п^{к}$ доходжа́лий, близьки́й [**-й до абсу́рда** б. до абсу́рду], $ф^{р}$ аж до [**жара́, -щая до 40°** спе́ка аж до 40°], © от-о́т /ще тро́хи й/ ді́йде; **-й до** *чего* ма́ло не *який* [**-й до безу́мия** ма́ло не божеві́льний; **-й до све́дения** *кого* перека́зуваний *кому*;
ДОЙТИ́: д. **до ру́чки** зійти́ на же́бри /пси/, дороби́тись, $ф^{р}$ бу- на межі́;
-ше́дший що дійшов, ді́йшлий, *(- овоч)* зрі́лий, дости́г-, Ø; **-й до** вже аж [**-й до 40°** в. аж 40°], вже не ме́нший, як [**-й до 40°** в. не м., як 40°]; **-й до** *чего* вже близьки́й до *чого*, вже зо́всім *який* [**-й до абсу́рда** в. з. абсу́рдний]; **-й до безу́мня** напівбожеві́льний, ма́йже збожево́лілий; **-й до све́дения** *кого* перека́заний *кому*.
ДОХО́ДНЫЙ: -ое ме́сто хлі́бне мі́сце; **-ое месте́чко** хлібне́ньке /тепле́-/ мі́сце.
ДОХОДЯ́ГА доходя́га, *в.* здохля́к*(а)*.
ДО́ЧИСТА *(під мітлу)* до кри́хти, до цу́рки.
ДО́ЧКА & до́ньця.
ДОШКО́ЛЬНИК дошкільня́к.
ДОШКО́ЛЬНЫЙ: -ое воспита́ние дошкі́лля.
ДО́ШЛЫЙ ☺ до́йда, до́ка.
ДРАГОЦЕ́/ННОСТЬ; ~ННОСТИ $і^{р}$ ключі́ до ца́рства небе́сного.
ДРАГОЦЕ́ННЫЙ самоцві́тний, $п^{о}$ золотоці́н-; д. **мой!** дороге́нький мій!.
ДРАЖА́ЙШИЙ $з^{-в}$ дороге́нький, золоте́нь-.
ДРАЗНИ́ЛКА перекривля́чка.
ДРАЗНИ́ТЬ роздра́жнювати, *г.* дразни́- *(прізвиськами)* дражни́тися; д. **гусе́й** виклика́ти во́вка з лісу [не **-ни́** г. не **-а́й** во́вка з лі́су, не нага́дуй козі́ смерть]; **лишь бы не** д. г. аби́ ли́хо ти́хо;
--й*(ся)* що *(м^н^ хто)* драту́є ◊, маста́к дражни́ти, з-й /р-й/ роздражни́-, дратівни́к, $м^{а}$ подра́з-, $п^{к}$ дразли́вий, подра́зли-, драт*(ів)*ли́-, дратівни́й;
-и́мый драто́ваний, роздрато́ву-, передра́жню- /роз-/;
РАЗДРАЗНИ́ТЬ: р. гусе́й нагада́ти козі́ смерть; **р. себя́** ті́льки оско́му наби́ти; ◊;
ПОДРАЗНИ́ТЬСЯ подрочи́тися ◊.
ДРАЗНЁННЫЙ драто́ваний ◊.
ДРА́КА $о^{к}$ бити́ка, поре́брик; **по́сле -ки кулака́ми не ма́шут** по відпра́ві не дзво́нять.

ДРАКО́НИТЬ громи́ си́пати на го́лову *кому/ чию*, драко́ни- *кого*.

ДРАКО́НОВСКИЙ *к*. драко́нський.

ДРА́ЛА $о^к$ в но́ги; ± ДЁРУ.

ДРАМАТИЗИ́РОВАТЬ *(що)* роби́ти траге́дію /$ж^м$ біду́/ з *чого*;

--й що *($м^н$ хто)* драматизу́є, схи́льний драматизува́ти, для драматиза́ції.

ДРАМАТУ́РГ $з^н$ драморо́б.

ДРАПИРОВА́ТЬ задрапо́в/увати;

--й що *($м^н$ хто)* ~ує +, за́йня́тий драпува́нням, драпува́льник, $п^к$ драпува́льний;

-йся/-ый драпо́ваний, задрапо́ву-.

ДРАТЬ: **д. гло́тку** роззявля́ти пе́льку; **д. нос** ви́соко не́сти́ся;

деру́щий що *($м^н$ хто)* дере́ ◊, зви́клий де́рти, ра́дий зде́р-, за́йня́тий дертя́м, дері́й, зди́рця, деру́н, драч, рвач, $п^к$ деру́чий, $с^к$ дери́-, -де́р [**-й го́рло** дери́горло, горлоде́р], -дра́нець [**-й ри́зы** ризодра́нець]; **-й гло́тку** горла́нь, горлоде́р; **-й ко́ру** короде́р; **-й живо́го и мёртвого** живолу́п, лупі́й; **-й шку́ру** шкуроде́р, *п*. жми́крут;

НАДРА́ТЬ: **н. у́ши** но́сом потовкти́, як кошеня́;

ДРА́ТЬСЯ би́тися /іти́/ навкула́чки, *ф*. ца́патися, *(один-на-один)* $д^а$ сту́катися;

деру́щийся 1. що *($м^н$ хто)* дере́ться ◊, дра́ний, рва́-, лу́пле-, розри́ва-, розди́ра-, шмато́ва-, 2. що б'є́ться ◊, зви́клий би́тися, навкула́чник, уча́с- бі́йки, $р^к$ бійка́р, $п^к$ навкула́чний, *о*. у бі́йці; **постоя́нно -я** = ДРАЧЛИВЫЙ.

ДРАЧЛИ́ВЫЙ забі́йкуватий, швидки́й до бі́йки, охо́чий до навкула́чок.

ДРЕБЕДЕ́НЬ *ф*. поло́ва.

ДРЕБЕЗЖА́НИЕ $о^к$ ди́ркіт.

ДРЕБЕЗЖА́ТЬ брині́ти, деренча́-, диркоті́-.

--й що брини́ть ◊, $п^к$ деренькý́чий, деркотили́вий, деренчли́-, дирку́чий, деркотю́-, *(голос)* череп'я́ний, *о*. з дре́нькотом.

ДРЕ́ВКО *(списа)* спис́овище.

ДРЕ́ВНИЙ старові́чний, віковда́вній, праси́вий, прада́вній, стари́й-престари́й, $ф^р$ поро́слий мо́хом, *(нарід)* старожи́тній;

ДРЕВНЕ́ЙШИЙ найдавні́ший, $о^к$ давньопре́дківський;

ДРЕ́ВНИЕ: **д. говори́ли** у да́вньому сві́ті /анти́чні лю́ди, римо-гре́ки/ каза́ли, анти́чний світ каза́в; **д. наро́ды** прада́вні наро́ди.

ДРЕВО/ВИ́ДНЫЙ /~ОБРА́ЗНЫЙ/ деревистий.

ДРЕ́ЙФИТЬ; СДРЕ́ЙФИТЬ *д*. зво́мпити.

ДРЕЙФОВА́ТЬ: **--й** що дрейфу́є, $з^м$-й дрейфува́ти, $п^к$ дрейфува́льний, дре́йфови́й, © дрейфу́ючи, *о*. ста́ло у дре́йфі; **-ее су́дно** дри́фтер.

ДРЕМА́ТЬ *(- сили)* не розвива́тися /виявля́-/;

-лющий що *($м^н$ хто)* дрімá ◊, р-й задріма́ти, дріма́ха, дріма́йло, *з*. дріма́к, $п^к$ напівсо́нний, дрімо́т-, дрім(от)ли́вий, сонли́-, $о^к$ присну́лий, дріму́чий, при́спаний, *п*. бездія́ль-, *(- недугу)* прита́є-, © у дрімо́ті, дріма́ючи; $с^к$ дріма́й- [дріма́й-ву́лиця];

ЗА♦♦♦ призасну́ти; & здріма́тися /= подріма́ти/;

-вший *р*. призасну́лий, $к^н$ задріма́-, Ø;

ВЗДРЕМНУ́ТЬ *г*. передріма́тися /з-/.

ДРЕМОТА́ $о^к$ со́нність; **напа́ла д.** вда́рило в сон.

ДРЕМУ́ЧИЙ *(ліс)* $ф^р$ ціли́нний.

ДРЕНАЖИ́РОВАТЬ: **--й** що *($м^н$ хто)* дренажу́є, для дренажува́ння, за́йня́тий -ям, дренаже́р, $п^к$ дрена́жний + %;

-йся/-ый дренажо́ваний, підда́- дренажува́нню.

ДРЕССИРОВА́ТЬ муштр/ува́ти, *(людей)* шко́ли-, вишко́люва-;

--й що ~ує ◊, зви́клий /охо́чий/ ♦, за́йня́тий муштрува́нням /му́штрою/, муштрува́льник, $п^к$ муштрува́льний + %;

-йся/-ый шко́лений, муштро́ва-, вишко́лю-, підда́- му́штрі.

ДРЕССИРО́ВЩИК муштрува́льник.

ДРОБИ́ТЬ дрібни́-, розбива́-, розтро́щу-, *п*. роз'є́дну-, *(каміння)* товкти́ /$д^к$ по-/;

--й що *($м^н$ хто)* кри́шить ◊, зви́клий ♦, з-й /$з^м$-й/ по♦, для дро́блення, за́йня́тий -ям, дроба́р, дроби́льник, криши́ль-, роздро́блювач, подрі́бнювач /роз-/, $п^к$ криши́льний, дроби́-;

-йся/-и́мый кри́шений, дро́бле-, дрі́бне-, розкри́шува-, роздрі́бню- /по-/, роздро́блю-, то́вчений, $п^к$ роздрі́бни́й, товче́-, пото́вче-.

ДРО́ГНУТЬ $д^к$ здригну́тися, ті́пну-, *(- ворога)* заті́па-, хитну́-, $ф^р$ тьо́хнути [**се́рдце -уло** се́рце -уло]; **враг -ул** во́рог заті́пався /став здава́ти/;

-вший *(голос)* тремтя́чий, *(перед ворогом)* споло́ханий, Ø; **-ие ряды́** споло́хані ла́ви;

ПРОДРО́ГНУТЬ: **-о́гший** > **прозя́бший**.

ДРОЖА́ТЬ *р*. дриготі́ти, *ф*. дрижаки́ ї́с-, *(- світло)* мерехті́-, *(перед ким)* труси́- штана́ми, боя́тися *кого*, *(за кого)* уболіва́ти, тлі́- душе́ю, *(у трясці)* би́тися, труси́-, ті́па-; **д. над** *кем* здува́- порохи́ з *кого*; **д. от стра́ха** $ф^р$ цокоті́- зуба́ми; **-жа́ от стра́ха** із стра́хом Бо́жим; **-и́т, как оси́новый лист** *кто* дрижаки́ б'ють *кого*; $д^{пк}$ **дрожа́** зсудо́млено, з дриготою ◊ → ♦;

--й що *($м^н$ хто)* тремти́ть ◊, $п^к$ тремтли́вий, тремтя́чий, /- *світло*/ мерехтли́вий, тріпотли́-, мигтю́чий, тріпотю́-, *(рух)* дриготю́-, конвульси́вний, спазмати́ч-, судо́м-, *(- мову)* запи́куватий, заі́кува- /*голос*/ перери́вчас-, *о*. як у тря́сці, з тремті́нням; **-й за свою́ жизнь** боягу́злива шку́ра, © з душе́ю у п'я́тах, потерпа́ючи за свою́ шку́ру; **-й над** *чем* гото́вий трясти́ся над; **-й над ка́ждой копе́йкой** ла́ден вме́рти за ко́жну копі́йку; **дрожмя́ -й** ті́паний, як у тря́сці;

ЗА♦♦♦: **з. у** *кого что* затруси́тися *кому що*;

-вший затремті́лий, задвигті́-, *(звук)* забрині́-, *(світло)* замигті́-, Ø;

ПРОДРОЖА́ТЬ: -вший протремтілий, Ø.
ДРОЖЖЕВО́Й dріжча́ний.
ДРОЖЬ тіпа́чка, дрижаки́, *к.* тре́мт, *ж.* цига́нський піт [**д. пробира́ет** ц. піт пройма́є], *г*ᵈ дріжки́ /= дрижаки́/ [д. пробіга́ють по ті́лі]; **д. пробира́ет /в д. броса́ет/** *кого* дрижаки́ їсть /хапа́, ло́вить/ *хто*, дрижаки́ б'ють *кого*.
ДРУГ: д. с дру́гом одни́ з дру́гим; **ста́рый д. лу́чше но́вых двух** стари́й друг ва́ртий нови́х двох;
ДРУЗЬЯ́: д. познаю́тся в беде́ ві́рну люди́ну пізна́єш у лиху́ годи́ну, дру́зів пізнаю́ть у біді́; **д. с топоро́м навстре́чу** приятелі з па́льцем на гачку́.
ДРУГО́Й не той, *ф*ᵖ дру́гий [**рю́мку-другу́ю** ча́рку-дру́гу]; **д. челове́к, кто́-нибудь д.** *ф*ᵖ хто і́нший [**д. ч. и не ска́жет** х. і. і не ска́же]; **ни тот ни друго́й** ні той ні той, ні той ні дру́гий; **Н. – одно́, а М. – (совсе́м) друго́е** Н. що одне́, а М. що друге́, Н. – це одне́, а М. – це дру́ге.
ДРУ́ЖБА: по -бе по-товари́ськи, з при́язні, як друг, як дру́гові.
ДРУЖЕЛЮ́БИЕ друзя́цтво.
ДРУ́ЖЕСТВЕННЫЙ & давньодружній; **-ые отноше́ния** *ф*ᵖ при́ятельство.
ДРУЖИ́ННИК & *п*ᵏ *дружи́нницький.
ДРУЖИ́ТЬ: --й що *(м*ᴴ хто*)* дру́жить ◊, здру́жений з, з-й /зᴦ-й, гото́вий/ дружи́ти з, збра́таний /з'є́дна-/ дру́жбою, друг /при́ятель, това́риш, *с.* побрати́м/ *чий*, *п*ᵏ дру́жній з;
ПОДРУЖИ́ТЬ(СЯ) заприязни́тися ◊;
-вшийся здру́жений, запри́язнений /с-/.
ДРУ́ЖНО дру́жньо, *о.* в оди́н го́лос /гуж/, в одну́ ду́шу /шку́ру/;
ДРУ́ЖНЫЙ дру́жній, товариський; ЕДИНОДУШНЫЙ.
ДРУЖО́К: для ми́лого -жка́ и серёжка из ушка́ для ми́лого дру́га і вола́ з плу́га.
ДРЫ́ГАТЬ дри́ґати;
--й що *(м*ᴴ хто*)* дри́ґа, зви́клий ♦, *п*ᵏ дриґотли́вий, дриґотю́чий, © дриґ-дри́ґ *чим*;
-йся = -й + п. ще живи́й;
ЗАДРЫ́ГАТЬ: з. нога́ми *м*ᶜ *(- звіра в агонії)* закоси́ти.
ДРЫ́ХНУТЬ спа́ти без за́дніх ніг, пу́хнут-;
--й що *(м*ᴴ хто*)* пу́хне ◊, розі́спаний, *і.* хропу́н.
ДРЯ́БЛЫЙ дра́глий.
ДРЯ́ЗГИ пересва́ри.
ДРЯНЦО́, ДРЯНЧУ́ЖКА *п*⁻ᵒ ши́бздик, *г.* драб.
ДРЯНЬ ☺ чортзна що́, *г.* драб.
ДРЯХЛЕ́ТЬ порохня́віти, *д.* обумира́ти;
--й що ста́ріє, напівспорохня́вілий, дедалі старі́ший, глибше поста́рілий, *(- пам'ять)* маразмати́чний.
ДРЯ́ХЛОСТЬ *в*ⁱ ста́рощі, старе́чий вік, старе́ча не́міч.
ДУБА́СИТЬ duба́сити;
--й що дуба́сить ◊, за́йнятий лу́пкою, лупи́ндя, *п*ᵏ ще́дрий на стуса́ни, © ста́вши ♦.
ДУБЕ́ТЬ; ЗА♦♦♦: залубені́ти;
-вший заду́блий, залубені-; **-й от моро́за** *(одяг)* халабу́дистий.
ДУБИ́НА © убо́їще, ло́мус, бець.
ДУБИ́ТЬ *(шкури)* чини́ти;
--й що *(м*ᴴ хто*)* чи́нить ◊, за́йнятий ви́чинкою, з-й ви♦, чинба́р, *(річ)* дуби́ло, дуб, *п*ᵏ дуби́льний, *ф*ᵖ для ду́блення, © ста́вши дуби́ти.
ДУБЛИ́РОВАТЬ дубл/юва́ти;
--й що *(м*ᴴ хто*)* ~ю́є, за́йнятий ~яже́м, покли́каний про♦, дубле́р, *п*ᵏ ~юва́льний, © взя́вшися ♦, *б* де ~ю́ють [цех, **-й фи́льмы** цех, де д. фі́льми];
-йся/-ый дублько́ваний.
ДУГООБРА́ЗНЫЙ каблукува́тий, дуга́стий.
ДУДЕ́ТЬ гра́ти на дуду́, дудні́ти;
--й що *(м*ᴴ хто*)* дудни́ть ◊, ста́вши дудні́ти, дуда́р(ик), ду́дник.
ДУ́ДКИ чо́рта з два, *ф*ᵖ нема́ дурни́х!.
ДУ́ЛО *з.* го́рло, *(гармати)* жерло́.
ДУ́ЛЬНЫЙ дулови́й, жерлови́й.
ДУ́ЛЯ *ж.* моско́вська буру́лька.
ДУ́МАТЬ міркува́ти, мізкува́-, ду́мати-гада́-, розкида́- голово́ю, снува́- думки́, поверта́- ро́зумом, *(над чим)* обду́мува- *що*, *(важко)* суши́- го́лову, *д.* гадкува́-, *о.* ма́- на ми́слі, бу́- не від то́го, щоб, *(впадати в роздуми)* ду́ма- своє́; **кто мог д.?** хто б сподіва́вся?; **и д. забу́дь** і не ду́май; **не до́лго -ая** не до́вго ду́мавши, *г.* без наду́ми; **мно́го не -ая** з легки́м се́рцем; **почему́ ты так ду́маешь?** з чо́го ти взяв?; **а ты как -ал?** а ти *(ж)* ду́мав?, са́ме так!; **что он себе́ ду́мал?** що він собі́ ду́мав? *г.* що він мав на ува́зі?; **не ду́мая** *г.* без наду́ми;
--й що *(м*ᴴ хто*)* ду́ма ◊, зами́слений, заду́ма-, загли́бле- у думки́, спо́внений дум, з-й /охо́чий/ ми́слити, мисли́тель, *п*ᵏ мозкови́й [**-ая эли́та -ва́** еліта], ☺ інтеліге́нтний, *о.* з ду́мкою, в заду́мі, в ду́мах, у ро́з-думах, *с*ᵏ -ду́мний, -ду́м [**ту́го -й** важкоду́мний, важкоду́м]; **-й ду́му** загли́блений у ро́здуми; **мно́го о себе́ -й** висо́кої ду́мки про се́бе; **не -й о** *ком* без ду́мки про *кого*; **ничего́ не -й** з пусто́ю голово́ю; **± мыслящий;**
ВЗДУ́МАТЬ ☺ забаг(ну́)тися *кому*;
ЗАДУ́МАТЬ загада́ти ◊;
ПОДУ́МАТЬ: п. то́лько! поду́мати!; *і*ᵖ **поду́маєш! куди́ там!;**
ДУ́МАТЬСЯ: но́чью лу́чше -ается вночі́ кра́ще ду́мати;
ЗАДУ́МАТЬСЯ запа́сти в заду́му ◊.
ДУ́МКА: ду́мки наплыва́ют ро́ем ду́мка ду́мку здоганя́є, думки́ ро́єм /ро́яться/, думо́к – рій.
ДУНА́Й & Дуна́йщина.
ДУНОВЕ́НИЕ *ж*ᴹ хух; *(вітру)* ле́гіт, *г.* ле́гіт

вітру.

ДУПЛЕ́ТЬ дупла́віти, *д*ᵏ подупла́віти.

ДУ́РА дуре́па, дури́нда.

ДУРА́К ду́рбас, дури́ло; & дури́лисько; **наби́тый д.** ду́рень з ду́рнів, *г.* тума́н 18-ий; **д. дурако́м** ду́рень ду́рнем; **не д. был** не був дурни́й; **не будь д.** ☺ не ду́рень бу́вши; **не д. пое́сть** ла́сий на ї́жу; **-а́м зако́н не пи́сан** ду́рневі зако́н не пи́сано; **-а́м сча́стье** над сирото́ю Біг з калито́ю.

ДУРАКОВА́ТЫЙ макоцві́тний.

ДУРА́ЦКИЙ *о*ᵏ дурня́чий, блазнюва́тий.

ДУРА́ЧИТЬ дури́ти, пошива́- в ду́рні, го́лови *(дівча́там)* заверта́-;

--й що *(м*ᴴ хто*)* ду́рить ◊, з-й о♦, зви́клий ♦, метки́й на ша́хри, дури́світ, дури́люд, шахра́й, *з*ᵇ дурисві́тщина, *п*ᵏ шахраюва́тий, дури́світський.

ДУРА́ЧИТЬСЯ дурі́ти, ходи́ти на голова́х;

-йся що *(м*ᴴ хто*)* дурі́є ◊, ско́рий на бе́шкети, пусту́н, жиру́н, дурі́й, бла́зень, *с.* збито́шник, бешке́т-, шибе-, *п*ᵏ пустотли́вий, шалапу́тний, *о.* ско́рий на зби́тки, з ду́рощами в голові́.

ДУРДО́М *ж*ᴴ ду́рка.

ДУРЕ́ТЬ: дуре́ет *кто* заверта́є го́лову *(заверта́ється голова́) кому*;

--й = одуревающий.

ДУРИ́ТЬ; ЗАДУРИ́ТЬ *(голову)* замакі́трити; ◊;

--й > обманывающий.

ДУРМА́НИТЬ па́мороч/ити, п'яни́ти, забива́ти па́мороки, пуска́ти ману́ на *кого*;

--й що *(м*ᴴ хто*)* ~ить ◊, з-й за♦, наси́чений дурма́ном, спо́вне- дурма́ну, дурма́н, *п*ᵏ ~ливий, дурма́нли-, дурма́нний, *(дух)*, мло́с-, п'янки́й.

ДУРНЕ́ТЬ бри́днути, ми́ршавіти;

--й що *(м*ᴴ хто*)* ми́ршавіє ◊, деда́лі бридкі́ший /ми́ршав-/;

ПОДУРНЕ́ТЬ *з.* зневі́рніти; ◊.

ДУ́РНО *(від спеки)* *о*ᵏ па́морочно; **ей сде́лалось д.** їй ста́ло мло́сно /зле/, вона́ умлі́ла;

ДУРНО́Й не найкра́щий, негі́дний, *(- недугу)* венери́ч-, *(дурний)* *г*ᵈ *ф.* сього́днішній [я не ~].

ДУ́РОСТЬ ду́рість, бо́вдурство, *д.* дуре́нс-, *г.* глупота́, *ф*ᵖ за́моро́чка; **по -сти** з дурно́го ро́зуму, че́рез ду́рість, *ф*ᵖ по-дурно́му.

ДУРЬ за́дур, *ф*ᶠ жир [**от избы́тка ду́ри** з дурно́го жи́ру], *е*ᵉ ро́зум [ро́зуму на це ви́стачить].

ДУТЬ *о.* вітри́ти; *(губи)* копи́ли-; **д. в у́ши** ту́рка- у ву́ха *кому*, *(на кого)* ка́па-; **и в ус не ду́ет** ані́ га́дки, і в ус не дме;

--й що *(м*ᴴ хто*)* дме ◊, за́йня́тий дуття́м, покли́канний заду́ти, зви́клий /маста́к/ ду́-, ма́йстер дуття́, дмуха́ч, *с*ᵏ -ду́в, -ду́вний [**-й стекло́** склоду́в, *п*ᵏ склоду́вний]; **-й гу́бы** обра́жений, серди́тий, із закопи́леними губа́ми, © закопи́ливши гу́би; **-й спирт** *ф.* смокту́н; **-й стекло́** видува́льник;

ЗАДУ́ТЬ задму́хати ◊;

ДУ́НУТЬ пху́кнути ◊.

ДУ́ТЬСЯ *о.* копи́лити /закопи́лювати/ гу́би;

-йся що *(м*ᴴ хто*)* дме́ться ◊, розду́ваний /на-, ви-/, підда́- дуттю́; **-я на** *кого* = **дующий губы.**

ДУХ *ф*ᵖ стиль, мане́ра [**не в его́ -хе** не в його́ сти́лі /мане́рі/]; **в тяжёлом /хоро́шем/ расположе́нии ду́ха** з важки́м /легки́м/ се́рцем; **прису́тствие ду́ха** *ф*ᵖ вольови́тість; **ду́ху не переноси́ть** на дух не терпі́ти; **не хва́тит -ху** *(сказати)* не пове́рнеться язи́к, *(зробити)* не піді́йметься. рука́; **ни слу́ху ни -ху** ні чу́тки ні ві́стки; **бли́зкий по -ху** рі́дний душе́ю;

ДУ́ХИ страхи́, ті́ні, ма́рища.

ДУХИ́ паху́чі шафра́ни, *ф*ᵖ па́хощі.

ДУХО́ВКА *г*ᵈ ру́ра; & *о*ᵏ духі́вка.

ДУХО́ВНЫЙ: -ое лицо́ духівни́к, душпа́стир; **-ая пи́ща** духо́вний хліб /пожи́вок/.

ДУХОТА́ парно́та́, безпові́тря.

ДУША́ *ф* га́врик [**пять душ** п'ять -ів]; **черни́льная д.** калама́р; **д. нараспа́шку** розкри́йдуша; **д. не принима́ет** в ду́шу не лі́зе; **в -ше́** по́думки; **по -ше́** до душі́, до ми́слі, до вподо́би; **не по -ше́** не до ми́слі; **ско́лько -ше́ уго́дно** скі́льки душа́ забажа́є, скі́льки влі́зе, досхочу́; **по -а́м** *(говорити)* *о.* від се́рця до се́рця; **большо́й -ши́** ☺ бага́тий душе́ю; **от всей -ши́** з усьо́го се́рця, щи́ро, відве́рто, ще́дро, на по́вну си́лу, ду́же сумлі́нно; **ни -о́й ни те́лом** ні ті́лом ні душе́ю; **едва́ -шу унёс** ле́две з душе́ю ви́рвався;

ДУША́-ЧЕЛОВЕ́К спасе́нна /добря́ча/ душа́, *б*ᶾ душа́-чолові́к.

ДУШЕВНОБОЛЬНО́Й хво́рий душе́ю, слаби́й на голову.

ДУШЕ́ВНЫЙ: с -ым тре́петом із стра́хом Бо́жим.

ДУШЕРАЗДИРА́ЮЩИЙ *(крик)* розпа́чливий, відчайду́шний, *р*ᵏ роздери́-душу-крик; **-ая сце́на** роздери́-ду́шу-сце́на.

ДУШЕСПАСИ́ТЕЛЬНЫЙ *ц.* душоціли́ющий.

ДУШЕЩИПА́ТЕЛЬНЫЙ = СЕРЦЕЩИПАТЕЛЬНЫЙ.

ДУШИ́ТЬ души́ти *(слово)* зати́скува-, виду́шу-;

--й що *(м*ᴴ хто*)* ду́шить, гото́вий /з-й/ за♦, души́тель, гноби́-, *(критику)* зати́скувач, *п*ᵏ заду́шливий, даву́чий;

-йся ду́шений, заду́шуваний, змо́рю- заду́хою, знеси́лю- від заду́хи, *ф*ᵖ в заду́сі.

ДУШИ́СТО *п*ᵖᴴ за́па́шно.

ДУ́ШКА *п*ᵐ ду́ся.

ДУЭ́Т *г.* дво́спів.

ДЫ́БИТЬСЯ става́ти ди́бки, зди́блюватися; ± ВЗДЫБЛИВАТЬСЯ;

-йся *(кінь)* що стає́ ди́бки, зди́блюваний, *п*ᵏ ди́бистий, *о*ᵏ диба́с-.

ДЫ́БОМ ди́бки, ду́бом; **станови́ться д.** ди́битися; **во́лосы встаю́т д.** во́лос ди́биться /стає́ ди́б-

ки/; **встаю́щий д.** здиблюваний; **вста́вший д.** зди́бле-.

ДЫБЫ́: **на д.** *(стати)* навди́бки.

ДЫМ ку́риво; **нет -ма без огня́** *г.* де не гори́ть, там ся не кури́ть.

ДЫМИ́ТЬ(СЯ) диміти, куріти;

-й(ся) що дими́ть, пови́тий ди́мом, $п^к$ димни́й, курни́й, димува́тий, димови́й, диму́чий, димли́ний, $ф^р$ заді́мле-; **-я костёр** ку́рище, ку́риво, димне́ /курне́/ бага́ття.

ДЫ́МКА *(серпанок /у природі/)* си́нява, юга́.

ДЫМОВО́Й: **-а́я труба́** дима́р.

ДЫМООБРАЗУ́ЮЩИЙ димотво́рчий.

ДЫРА́ *(кудкудаківка)* $ф^р$ пу́стка;

ДЫРИ́ЩА дірома́ха.

ДЫРОКО́Л $ц^д$ пробива́ч.

ДЫХ ди́хало; **под д.** *(вдарити)* в ди́хало.

ДЫХА́НИЕ: **до после́днего -ия** до заги́ну; **д. весны́** по́вів весни́.

ДЫХА́ТЕЛЬНЫЙ видихо́вий /*г.* від-/, $к^н$ респіра́торний.

ДЫША́ТЬ ди́хати, зво́ди- дух, *(чим)* $ф^р$ тхну́- [тхне старосві́тчиною], *(- умлілого)* пуска́- па́ру; & *г.* віддиха́-; **тяжело́ д.** хе́ка-; **д. зло́бой на ко-го** важки́м ду́хом /пе́кл-/ ди́ха- на; **д., изверга́я ого́нь** вогнеди́ха-; **д. сча́стьем** пашi- ща́стям; **е́-ле -шит** ле́две зво́дить дух;

--й що *($м^н$ хто)* ди́ха ◊, з-й ди́ха-, $п^к$ ди́хальний, $с^к$ -ди́шний [**огнеды́шащий** вогнеди́шний], ди́хай- [ди́хай-вогнем]; **е́ле -й** ле́две живи́й; **не -й** бездиха́нний; **тяжело́ -й** захе́ка-; **-й зло́бой** по́вен злоби́; **-й ра́достью** по́вен ра́дости, окри́лений ра́дістю; **-й си́лой** *кто* по́вен си́ли, си́ла так і паши́ть /пре/ з *кого*; **-й сме́ртью** крематорійний;

ДОХНУ́ТЬ: **д. не́когда** нема́ коли́ й голови́ почу́хати;

НАДЫША́ТЬ: **мно́го не -ит** вже на Бо́жій доро́зі, пряде́ на тонку́;

НАДЫША́ТЬСЯ: **-вшийся** що нади́хався, © нади́хавшись, Ǿ;

ОТДЫША́ТЬСЯ відхе́кати ◊, Ǿ.

ДЬЯ́ВОЛ & $ж^і$ дия́волиця.

ДЬЯ́ВОЛЬСКИЙ злоси́льний, злоси́лий, дияволі́чний, *(намір)* *о.* чо́р-, Каї́нів, *л.* холе́рний.

ДЬЯВОЛЬЩИ́НА сатани́нство, сатані́вство.

ДЮ́ЖИНА двана́дцятка, ту́зінь.

ДЮ́НА ви́дма, на́дма.

ДЯ́ДЯ: **д. Сэм** ву́йко Сем.

ДЯ́ДЬКА & ^{а}вуєчко.

Е

ЕВРЕ́Й /$п^к$ **ЕВРЕ́ЙСКИЙ**/ $р^к$ гебре́й /$п^к$ гебре́йський/.

ЕГОЗИ́ТЬ верті́тися дзи́ґою;

--й що *($м^н$ хто)* кру́титься ◊, зви́клий верті́тися, верту́н, дзи́ґа, непоси́да, пусту́н, жиру́н, *(перед ким)* забіга́йло, підле́сник, верти́хвіст, $п^к$ вертки́й, вертля́вий, непосидю́щий, пустотли́вий, метушли́-, /*перед ким*/ підле́сли-, запобі́гли-.

ЕДА́ ї́дло, пожи́ва, пожи́вок, *(з неба)* $у^р$ ма́нна, *(харчі)* продово́льство, провізія, провія́нт, *(варена)* ва́риво.

ЕДВА́ $ф^р$ ма́ло [**е. не сто лет** м. не сто літ], чи [**едва́ ли был** чи й був], $ф^р$ тільки но; **е. ли** $о^к$ хто́зна чи; **е. лишь** зале́две; **е. не** тільки що не [**е. не разва́лится** т. що не зава́литься];

ЕДВА́-ЕДВА́ $о^к$ тільки-тільки.

ЕДИНИ́ЧНЫЙ *г.* $о^к$ одинце́вий.

ЕДИНОБО́ЖИЕ однобо́жжя.

ЕДИНОБО́РСТВОВАТЬ боро́тися одинце́м;

--й що *($м^н$ хто)* бо́реться о., з-й /при́вче-/ б. о., єдинобо́рець /одно-/, $п^к$ єдино[одно]бо́рчий, © сам-на-са́м з во́рогом.

ЕДИНОВЛА́СТИЕ одновла́ддя, $п^{-о}$ тоталітари́зм.

ЕДИНОДУ́ШНО односта́йно, однозгі́дно, одноголо́сно, в од-и́н го́лос /ду́шу, шку́ру/;

ЕДИНОДУ́ШНЫЙ односта́йний, однозгі́д- ◊.

ЕДИ́НОЕ: **е., что** отó тільки й [**е., что оста́лось** о. т. й лишилося].

ЕДИНОЛИ́ЧНО /-НЫЙ/ особи́сто /-тий/, персона́льно /-ний/, індивідуа́льно /-ний/.

ЕДИНООБРА́ЗНЫЙ станда́ртний.

ЕДИНОСУ́ЩИЙ єдиносу́тній.

ЕДИ́НСТВЕННО $ф^р$ єди́но можли́вий [**е. логи́ческий вы́ход** є. м. логі́чний ви́хід];

ЕДИ́НСТВЕННЫЙ *(раз)* *о.* пе́рший і оста́нній, *ф* тільки й..., що [**-ое удово́льствие** т. й утíхи, що]; **е. в своём ро́де** уніка́льний, неповто́р-, незрівня́н-.

ЕДИ́НСТВО суці́льність, нероз'є́днан-, *(мистецьке)* ці́лість.

ЕДИ́НЫЙ одноці́лий; **-ое це́лое** одноці́лість.

Е́ДКИЙ *(- слова)* терпки́й, припе́рчений; & ї́дючий;

Е́ДКО те́рпко.

ЕДО́К $ф^р$ рот [**пять -о́в** п'ять ротів].

ЕЖЕ- що- [**ежеминýтно** щохви́лі].

ЕЖЕДНЕ́ВНО день-у-де́нь;

ЕЖЕДНЕ́ВНЫЙ кожноде́нний; **-ая газе́та** $о^к$ щоде́нка.

ЕЖЕМИНУ́ТНО раз-у-ра́з.

ЕЖЕНЕДЕ́ЛЬНО тижне́во [п'ять годи́н т.], на ти́ждень;

ЕЖЕНЕДЕ́ЛЬНЫЙ тижне́вый, раз на ти́ждень.

ЕЖЕНО́ЩНО ніч-у-ніч, щоніч, щоно́чі.

ЕЖЕЧА́СНЫЙ *(постійний)* кожноча́сний.

ЁЖИТЬСЯ: **-йся** 1. що *($м^н$ хто)* щу́литься ◊, *(з холоду)* ску́лений, зви́клий ку́литися, 2. **смуща́ющийся**.

ЕЖО́ВЫЙ: в -ых рукави́цах у тісни́х рука́х, в шо́рах.
Е́ЗДИТЬ ї́здити, *(часто)* роз'ї́зди́ти; **е. верхо́м** ї́здити ве́рхи, *о*[к] вершникува́ти; **е. верхо́м на** *ком* ї́здити на *чиє́му* горбі́;
--й що *(м*[н] хто*)* ї́здить, зви́клий ♦, їзде́ць, подорожа́нин, *п*[к] їздови́й, роз'ї́зни́й, подоро́жній, *о.* в доро́зі, в ро́з'ї́здах;
-вший Ø; **-й за грани́цу** бува́лий за кордо́ном;
ИЗЪЕ́ЗДИТЬ: и. *что* попої́здити по *чім*;
-вший Ø;
СЪЕ́ЗДИТЬ *(куди)* побувати *де*; **с. по физионо́мии** шарну́- в пи́сок, заціди́- в пи́ку, заліпи́- ля́паса, да́- ляща́, © по пи́ці лясь!;
-вший ; **-й по фи́зии** © по пи́ці лясь!
ЕЗЖА́ТЬ *(куди)* ї́здити, бува́ти *де*;
-вший що бува́в ◊, зви́клий бува́ти, бува́лець, ча́стий їзде́ць /гість/, *п*[к] бува́лий, їжджа́лий, Ø.
Ё́КАТЬ: --й що *(м*[н] хто*)* ке́вкає ◊, ке́вкало, © ке́вкаючи;
Ё́КНУТЬ *(- серце)* тьо́хнути, ті́пнутись.
Е́ЛЕ-Е́ЛЕ: е.-е. душа́ в те́ле тільки-тільки душа́ в тілі.
ЕЛЕ́ЙНЫЙ: -ые ре́чи масні слова́.
ЕЛО́ВЫЙ: -ая голова́ голова́ з кло́ччя.
ЕЛО́ЗИТЬ яло́зити, со́вгати, со́ватися;
--й що *(м*[н] хто*)* яло́зить ◊, зви́клий /ра́дий/ со́ватися, я́ло́за́, *р*[к] совгу́н. *п*[к] яло́зливий.
Ё́ЛОЧНЫЙ: ё. база́р яли́нний база́р; **-ые украше́ния** прикра́си на яли́нку.
Е́ЛЬНИК смере́ччина.
Ё́МКИЙ місткий, укла́дистий.
Ё́МКО *ф*[р] цілко.
Ё́МКОСТЬ *ф*[р] о́бсяг, об'єм, *с*[о] ємність.
ЕР *(старослов'янська літера)* їр.
ЕРАЛА́Ш *п.* ка́ша, *о.* цига́нський пра́зник.
ЕРЕПЕ́НИТЬСЯ *ф*[р] огина́тися, става́ти ди́бки;
-йся що *(м*[н] хто*)* комизи́ться, схи́льний /зви́клий/ комизи́тися, комиза́, упертю́х, норовли́вець, *п*[к] норовли́вий, норови́стий;
РАЗЪЕРЕПЕ́НИТЬСЯ розпасіюва́тися, розходи́тися.
Е́РЕСЬ *і*[с] ге́ресь.
ЕРЕТИ́К герети́к.
Ё́РЗАТЬ: --й що *(м*[н] хто*)* со́вається ◊, зви́клий со́ватися, со́вгало, совгу́н, верту́н, *п*[к] вовту́зливий, © со́ваючись +;
Ё́РЗНУТЬ *ф*[р] пручну́тися;
ПОЁ́РЗАТЬ посо́ватися ◊.
Е́РИК *(старослов'янська літера)* ї́рик.
ЕРО́ШИТЬСЯ куйо́вдитися, кострубатитися.
ЕРУНДА́, ЕРУНДИСТИКА Хи́мині ку́ри, *р.* дурни́на, *(!)* бридня́!; **е. на по́стном ма́сле** Хи́мині ку́ри, сон рябо́ї коби́ли, на горо́ді бузина́, а в Киє́ві дя́дько, таке́, що й ку́пи не де́ржиться.
ЕРУНДИ́ТЬ *(дією)* дурі́ти, *р.* дурни́ну стро́їти;
--й що *(м*[н] хто*)* верзе́ ка́зна-що ◊, гото́вий верзти́ к.-що, дурноля́п, верзя́кало, *(діями)* з-й на все дурне́, колобро́да, *п*[к] химе́рний.
ЕРУНДО́ВСКИЙ *і* **ЕРУНДО́ВЫЙ** таки́й собі [**е. рома́н** таки́й собі рома́н].
ЕРШИ́СТЫЙ *(упертий)* затя́тий.
ЕРЫ́ *(літера* ы*)* *у.* яри́, їри́.
ЕРЬ *(старослов'янська літера)* *у.* ї́рик.
Е́СЛИ: е. б же якби́ (ж) то; е. бы *г.* коби́; **е. бы знать** якби́ знаття́; **е. говори́ть** пра́вду коли́ ж до пра́вди; **е. бы не** © так... ж [**плю́нул, е. бы не прися́га** плю́нути, так прися́га ж]; **е. же нет** коли́ ж нема́; **е. мо́жно так вы́разиться** *(в кінці мови)* скажу́ так [**чу́ял ню́хом, е. м. т. в.** чув ню́хом, скажу́ так]; **е. на то пошло́** раз так; **е. хоти́те** *в*[ст] сказа́ти б; **е. что** раптом що, у разі що, якби що, аби що [аби що – будитиму всіх]; **е. что, то** у разі що, то, а як що до чого, то; **е. э́то пра́вда** ко́ли цьо́му пра́вда; **а е.** *ж*[м] або́ як [**а е. ся́ду, то что?** або́ як ся́ду, то що?]; **а е. да́же так** а хоч би й так; **а что, е.** ану́ж; **вот е. бы** ото́ б як; **уж е.** *ф*[р] як ма́ємо [**уж е. умира́ть** як ма́ємо вмира́ти]; *д!* УГОДНО.
ЕСТЕ́СТВЕННЫЙ *(- вісну)* саморі́дний; **е. цвет лица́** приро́дня[а] це́ра; **-ые грани́цы** приро́дні ме́жі.
ЕСТЕСТВО́: всё е. *ф*[р] душа́ й ті́ло [**всем -о́м** душе́ю й ті́лом].
ЕСТЬ[1] ї́сти, з'ї́да́-, *(трохи)* заку́шува-, *(зі смаком)* умина́-, затира́-, *(жадібно)* ха́вка-, *ж*[н] ха́ва-, *(очі димом)* роз'ї́да-; **е. глаза́ми** све́рдли- очи́ма; **е. г. нача́льство** виявля́- соба́чу ві́дданість; **е. по́едом** гри́з-, ї́с- як іржа́ залі́зо; **ел без аппети́та** ї́в і не ї́в; **ешь борщ с гриба́ми, держи́ язы́к за зуба́ми** мовчи́ глуха́ – ме́нше гріха́, мовчи́ та дих /та хліб ї́ж/;
едя́щий /поеда́ющий/ що ї́сть ◊, зви́клий /с-и/ ї́сти, з-й з'ї́с-, за́(йня́тий) ї́дженням /ї́до́ю/, ї́да́к, ї́де́ць, ї́ду́н, *п*[к] жеру́щий, пожиру́-;
едо́мый = съедаемый /> СЪЕДАТЬ/.
НАЕ́СТЬСЯ: -вшийся наї́джений Ø.
ЕСТЬ[2] *(форма дієслова* БЫТЬ*)*; *(!)* **есть!** *в*[й] *г.* нака́з!, *р*[к] так є!; **у меня́ е.** я ма́ю; **е., да не про ва́шу честь** не для пса ковбаса́; **е. тако́е де́ло!** хай бу́де так!, коли́ так, то й так!, по рука́х.
ЕФРЕ́ЙТОР ста́рший солда́т *(коза́к)*.
Е́ХАТЬ ї́хати, *(поволі)* тю́па- плуга́нитися, *(возом)* телі́жи-, *(в кареті) ф.* коти́ти; **е. в объе́зд = объезжать; е. гало́пом** чвалува́ти; **е. на** *чём* ї́ха- *чим* [по́їздом, во́зом]; **е. по** *чему* ї́ха- *чим* [**е. по дере́вне** ї. село́м];
е́дущий що *(м*[н] хто*)* ї́де, зви́клий ♦, ра́дий /з[г]-й/ по♦, ї́зде́ць, подорожа́нин, *п*[к] подоро́жній, *о.* в доро́зі; **-й в Н.** в /по/ доро́зі до Н.;
ЗАЕ́ХАТЬ: з. по́ уху всмали́ти по у́ху;
(ПО)НАЕ́ХАТЬ привали́ти [**-ало наро́ду** -и́ло

людéй] ◊.
ЕХИ́ДНИЧАТЬ *п*^{-о} підштри́кувати;
СЪЕХИ́ДНИЧАТЬ відва́жити со́ли ◊.
ЕХИ́ДНО з підштрика́чкою, підштри́куючи, *з.* з по́смішкою;
ЕХИ́ДНЫЙ *о*^к злоязи́кий, *(- заувагу)* ї́дкий, спо́внений ї́ді; & яхиднува́тий.
ЕХИ́ДСТВО лука́вство, *ф*^р їдь.
ЕХИ́ДСТВОВАТЬ злораді́ти, підштри́кувати; ± ЕХИДНИЧАТЬ.
--**й** що *(м*^н хто*)* підштри́кує ◊, зви́клий /с-и/ підштри́кувати, ра́дий підштрикну́-, злю́ка, яхи́да, *п*^к злоязи́кий, яхи́дний, *р*^к підштрику́чий.
ЕЩЁ *ф*^р аж [**знак, взя́тый е. от пре́дков** знак у-зя́тий аж від пре́дків], там [**то ли е. кем он был** чи ким він там був]; **е. бы** куди́ ж пак!, де ж пак, ще́ б таки, © де ж би [**е. бы не знать!** де ж би я не знав!]; е. **до того́, как** ще за́ки; **е. и** аж [**бу́дет е. и чересчу́р** бу́де аж зана́дто]; **е. и о́чень!** ще й як!; **е. ко́е-что** ще там щось; е. **одно́ после́днее сказа́нье – и ле́топись око́нчена моя́** ще одна́ ба́йка, і бува́йте здоро́ві; **е. то́лько** ще́-но; е. **тот** ще той! будь-бу́дь! не пита́й! *п*^{-о} нівро́ку!; **е. чего́** ото́ ви́гадали /-ав/, таке́ й ска́жеш /-ете/!; **вот е.!** ото́ ще!; **всё е.** *ж*^м і да́лі [**я в. е. спал** я і д. спав]; **и́ли где́-нибудь е.** чи там де; **како́й-нибудь** е. чи там яки́й; **кто́-нибудь е.** чи там хто; **тот е.** ще той [**он – т. е. тип** він ще той тип]; **и́ли е. что** /**где, как** +/ чи там що /де, як +/; **а кто бы е. мог быть?** а хто б же то був?, а хто б іще́ міг бу́ти?.

Ж

Ж, ЖЕ *г.* чей же; **ж бы** б то [**кто ж бы Вам дал?** хто б то Вам дав?].
ЖАБОВИ́ДНЫЙ жабува́тий.
ЖА́ДИНА жадько́.
ЖА́ДНИЧАТЬ скнар/ува́ти, трясти́ся над *чим* /*п*^{рв} над копі́йкою/;
--**й** що *(м*^н хто*)* ~ує ◊, зви́клий трясти́ся над копі́йкою, по́йня́тий жадо́бою, жадю́га, скна́ра, скупердя́га, скупердя́й, *д.* захла́нник, *п*^к жадню́чий, жа́дібний, жадли́вий, жадни́й, скна́рий, скупи́й, жми́кру́тистий.
ЖА́ДНОСТЬ заже́рство; **с -тью** *ф*^р спра́гло, спра́гнено.
ЖА́ДНЫЙ па́жерливий.
ЖА́ЖДА: ж. *чего* жага́ за *чим* [**ж. ме́сти** ~ за помстою]; **паля́щая ж.** смага́; **с -ой** спра́гнено.
ЖА́ЖДАТЬ: ж. *чего* спа́ти і ба́чи- *що*;
--**й** 1. мо́рений спра́гою, 2. що *(м*^н хто*)* пра́гне, спо́внений пра́гнення, *п*^к спра́глий, спра́гнений, жаду́щий, жажде́нний, жажди́вий, хти́вий, *о*^к жа́дібний /голо́д-/ на *що*, *ф*^р ла́сий на *що*; **-й во́ли** *о*^к волеспра́глий;
ВОЗЖА́ЖДАТЬ запра́г*(ну)*ти, возхоті́-, спрагні́-;
-вший запра́глий, *п*^{-о} спрагні́-, Ø.
ЖАЛЕ́ТЬ щади́ти [**не ж. сил** не щ. сил], *д.* бануа́-; **не ж. кра́сок** дава́- во́лю фанта́зії; **есть о чём ж. /не́ о чём ж./** якби́ щось ва́рте; **сам ж. бу́дешь** сам нера́д*(ий)* бу́деш; **не -е́я** не жалі́вши; **не -е́я сил** не щади́вши сил;
--**й** 1. що *(м*^н хто*)* жалі́є ◊, гото́вий пожалі́ти, спо́внений жалю́, по́йня́тий жале́м, жалібни́к, жалісли́вець, *п*^к жалісли́вий, жа́лісни́й, співчутли́вий, 2. що шкоду́є ◊, з-й бу́ти оща́дливим, оща́дливий, оща́дний, *с*^у еконо́м-; **не -й кулако́в** ще́дрий на стусани́;
ПОЖАЛЕ́ТЬ *(кого)* поспівчува́ти *кому*; ◊;
-вший Ø.
ЖА́ЛИТЬ жали́ти, жига́ти;
--**й** що жа́лить, *п*^к жалки́й, жалю́чий, жальли́вий, жижки́й, *і.* жигу́н, *п*^о гострожа́лий;
УЖА́ЛИТЬ *ф*^р/*п.* дікну́ти.
ЖА́ЛКИЙ: ж. вид бліди́й ви́гляд; & **жалча́йший** найжалюгі́дний.
ЖА́ЛОБНЫЙ жалібли́вий, *(спів)* панахи́дний.
ЖА́ЛОВАНЬЕ: быть на -ньи служи́ти за пла́ту.
ЖА́ЛОВАТЬ уділя́ти /на-/, дарува́-; **ж. к** *кому* вчаща́- до *кого*;
--**й** що *(м*^н хто*)* уділя́ ◊, р-й уділи́ти, ласка́вець, милости́в-, доброчи́н-, добро́дій;
-ый даро́ваний, наді́лю- /у-/, нада́- ◊;
ЖА́ЛОВАННЫЙ *(кому)* уді́лений ◊;
ОБЖА́ЛОВАТЬ зака́ржити /о-/ *кого*, пода- в суд на *кого*;
ПОЖА́ЛОВАТЬ *(в гості)* примандрува́ти, загости́-, *(здалеку)* добу́тися; **с чем пожа́ловал***(и)*? що ска́жеш*(-ете)*?;
РАЗЖА́ЛОВАТЬ *в*^і відібра́ти ти́тул, позба́визвання́.
ЖА́ЛОВАТЬСЯ ска́ржитися, нарі́ка́ти; **ж. на** пла́катися на; **ж. на здоро́вье** кво́литись;
-йся що *(м*^н хто*)* ска́ржиться ◊, схи́льний ♦, скаржни́к, *(на долю)* скиглі́й, *п*^к скаржли́вий; **-я** *(***на судьбу́***)* бі́дкало, нарі́ка́й-, скиглі́й.
ЖА́ЛОСТЬ милосе́рдя; **ж. овладева́ет** жаль бере́; **из -ти к** *кому* з милосе́рдя до, жалі́ючи /щади́вши/ *кого*.
ЖАЛЬ *п*^р при́кро [**мне о́чень ж.** мені ду́же п.];
ЖА́ЛЬЧЕ *о*^к шкодні́ш*(е)*.
ЖАНР & підж́анр.
ЖАР *(у хворого)* гаря́чка.
ЖАРА́ *г.* го́ряч, *о*^к гарячі́нь, *р*^к га́ряч.
ЖА́РИТЬ сма́жити, шква́ри-, пекти́, підсма́жувати /об-/, *(робити з жаром)* креса́-, сади́-, смали́-, рі́за-;
--**й** що сма́жить ◊, за́йня́тий сма́женням, р-й підсма́жити, смажі́й, *п*^к /- *сонце*/ жарки́й, палки́й, пеку́чий, палю́-, *к*^н спеко́тний, *т.* сма́жи́льний;

-йся сма́жений, пря́же-, */на сонці/* пе́че-, па́ле-, сма́ле-; ◊;

ЖА́РЕНЫЙ *(факт)* ***ф.*** родзи́нковий; ◊.

ЖАРИ́ЩА шква́ра, шкваро́та.

ЖА́РКИЙ *(день)* парни́й; **-ие стра́ны** те́плі краї́;

ЖА́РКО: ни ж. ни хо́лодно ні гі́рко ні со́лоно, ні хо́лод- ні ду́ш- /жа́рко/, *п*[б] ки́сло мені́ в борщ.

ЖАРОПОНИЖА́ЮЩИЙ протигаря́чко́вий.

ЖАТЬ[1] *(- чобіт)* му́ляти, гри́зти;

ЖА́ТЬСЯ горнутися, ти́сну-; **ж. к** *кому* горну́тися /припада́ти/ до *кого*;

жму́щий 1. що ти́сне ◊, *п*[к] мульки́й, 2. що ча́вить, зви́клий ча́вити ◊, *і.* = **выжимающий;**

жму́щийся що ти́снеться ◊, р-й при♦, с-и ♦, *і.* притýла, */скупий/* скна́ра, скупа́р, скупі́й, *п*[к] ощ-а́дливий, скупе́нький, скупува́тий; **-я в камо́рке** зати́снутий у комі́рчи́ні; **-я к ма́тери** © припа́вши до ма́тері; **-я к стене́** прикипі́лий до стінки; **-я от хо́лода** зіщу́лений з /від/ хо́лоду; ± **прижимающийся**.

ЖАТЬ[2]**: жиу́щий** що *(м*[н] хто*)* жне, жнець, ста́вши жа́ти.

ПОЖА́ТЬ: посе́ешь ве́тер – пожиёшь бу́рю то сіє ві́тер - пожне́ бу́рю.

ЖГУ́ЧИЙ *(цілунок)* жагу́чий, *(біль)* пеку́-, *(- кропиву) о*[к] жижки́й, *(- питання)* злободе́нний.

ЖДАТЬ чека́ти, очі́кува-, *о*[к] зажида́ти; **ж. не дожда́ться** всі жда́ники поїс-; **ж. при́нца** *(- жениха)* вигляда́- со́нця; ж. с **нетерпе́нием** жда́ти, як били́на роси́ з не́ба; **ж. у мо́ря пого́ды** чека́ти з мо́ря пого́ди; **жди-дожида́й** жди-пожди́; **жду́щий = ожидающий** + *і. о*[к] чека́лець; **-й у мо́ря пого́ды** *с*[к] чека́й-з-мо́ря-пого́ди;

ЗАЖДА́ТЬСЯ: -вшийся що всі жда́ники поїв, © поївши всі ж., *к*[н] зажда́лий.

ЖЕ © аж [**нет же!** аж ні!], *ж*[м] бо [**почему́ же так?** чом бо так?], *о.* в ка́та [**где же ты был?** де ти в к. був?], ж його́ [**куда́ же пойти́?** куди́ ж його́ піти́?], таки [**то́т же то́й таки**], ж таки [**туда́ же** туди́ ж таки], то [**как же так?** як то так?], то ж [**а чья же?** а то ж чия́?]; **э́то почему́ же?** а то чому́? **да скажи́те же** та ж кажі́ть; ± Ж.

ЖЕВА́ТЕЛЬНЫЙ: -ая рези́на жува́чка.

ЖЕВА́ТЬ: ж. губа́ми пля́мкати; **ж. жва́чку = пережёвывать ж.**;

жую́щий що жує́ ◊, зви́клий жува́ти, з-й розжува́-, жува́ка, жва́кало, *п*[к] жува́льний, жу́йний; **-й губа́ми** пля́мкало.

ЖЕЗЛ *ж*[м] жезло́.

ЖЕЛА́НИЕ *(палке)* пра́гнення, *ф*[р] во́ля [**про́тив -ия** про́ти во́лі]; **появи́лось ж.** припа́ла охо́та; **при -ии** ма́вши бажа́ння /охо́ту/, якщо́ захо́чеш /(за)хоті́ти/, коли́ схоті́-, бажа́ючи, було́ б бажа́ння /охо́та/, коли захо́чеш; **при всём -ии** ду́же хоті́вши, *(не вийде)* хоч би й хоті́в /-іла +/; **по -ию** *кого*, **по** *чьему* **-ию** на *чиє* бажа́ння; по **со́бственному -ию** на вла́сне бажа́ння /ру́ку/, самохі́ть, власнові́льно; **из -ия** */стать/* бажа́вши; **горе́ть** *(хто)* **(стра́стиым)** **-ем** корті́ти *кого*.

ЖЕЛА́ТЕЛЬНЫЙ (по)ба́жаний.

ЖЕЛАТИ́Н *г.* за́холод;

ЖЕЛАТИНООБРА́ЗНЫЙ на взір желати́ни, желати́нистий, *г.* за́холодистий.

ЖЕЛА́ТЬ бажа́ти, пра́гну- ма́- охо́ту; **ж. добра́ /зла/** зи́чи-, *з.* ми́сли- добро́ /ли́хо/; **кто -а́ет** хто хо́че, кому́ охо́та; **никому́ не -а́ю так пла́кать** бода́й ніко́му так не пла́кати;

--й 1. що *(м*[н] хто*)* хо́че ◊, розохо́чений, спо́вне-бажа́ння, охо́пле- -ям, *п*[к] охо́чий, ла́сий на *що*, *с.* жаду́щий, спра́глий, *і.* охо́тник, *ф*[р] зголо́шений, ± **жаждущий**, 2. що зи́чить ◊, р-й /з-й/ нази́чити, зичли́вець, *п*[к] зичли́вий, ще́дрий на побажа́ння; **-й добра́** добрози́чли́вець, *п*[к] доброзичли́вий; **-й зла** злози́чли́вець, *п*[к] злози́чли́вий; **-щие** хто хо́че;

-ый ба́жаний ◊; **стра́стно -ый** ви́мріяний;

ВОЗЖЕЛА́ТЬ *(хто)* забагатися *кому*; + ВОЗЖАЖДАТЬ;

-вший = возжаждавший;

ЖЕЛА́ННЫЙ ви́мріяний ◊;

ЖЕЛА́ТЬСЯ *н*[о] ба́гтися [**-ось** ба́глося], пра́гтися.

ЖЕЛЕ́ драглі́.

ЖЕЛЕ́ЗКО залі́зце.

ЖЕЛЁЗНЫЙ *(- обійми)* цупки́й;

ЖЕЛЁЗНО! муро́вано! свя́то! [**это ж.!** Це м.! +].

ЖЕЛЕЗОПЛАВИ́ЛЬНЫЙ залізото́пний; **ж. заво́д** гама́рня.

ЖЕЛЕПОДО́БНЫЙ драгли́стий.

ЖЕЛИ́РОВАТЬ твори́ти желе́;

--й *р*[к] желетво́рний, драглетві́рний /-тво́рчий/.

ЖЕЛОБИ́ТЬ жоло́бити.

ЖЕЛТЕ́ТЬ жо́вкнути, *п*[о] янтарі́ти;

--й що *(м*[н] хто*)* жо́вкне ◊, щора́з жовті́ший, ма́йже жо́втий, напівви́жовклий, зажовті́-, от-о́т уже́ жо́втий, с-и ♦, *(- жито)* заполові́лий;

ПОЖЕЛТЕ́ТЬ ви́жовкнути ◊;

-вший Ø, ви́жовклий, пожо́вк-, *(- щось жовте)* жовтя́к, *(- пашню)* пополові́лий, /с-/.

ЖЁЛТИЗНА́ *о*[к] жовті́нь

ЖЁЛТЫЙ: в ж. цвет *(помалювати)* нажо́вто.

ЖЕМА́НИТЬСЯ мані́ж/итися, мані́ри-, церемо́ни-, лама́-, кривля́-;

-йся що *(м*[н] хто*)* ~иться ◊, зви́клий /схи́льний/ ♦, мані́рник, кривля́ка, *п*[к] мані́рний, мані́ж-, церемо́н-, то́н-, *р.* дзиґльо́ва-, *о*[к] мані́жистий.

ЖЕМА́ННЫЙ церемо́нний + *п*[к] → **жеманящийся**.

ЖЕМЧУ́ЖНЫЙ перла́стий.

ЖЕНА́: ж. бра́та братова́; **ж. дя́ди** дя́дина.

ЖЕНИ́ТЬСЯ одру́жуватися, *о*[к] дружи́-, іти́ під віне́ць, бра́- шлюб;

-йся = сочетающийся браком + *(тричі)* троєже́нець;
-вшийся на одру́жений з, по́бра- з, пошлю́бле- з, оже́не- з.

ЖЕ́НСКИЙ: ж. пол амазо́нство.

ЖЕ́НЩИНА *(безмужня)* стара́ ді́ва, $п^{-о}$ си́ня панчо́ха, *(неодношлюбна)* багатому́жниця;
ЖЕ́НЩИНЫ жіно́цтво, кра́ща части́на лю́дства, *в.* бабо́та, *(на Сході)* $з^{н}$ гаре́мне м'я́со.

ЖЕРЕБЕ́Ц *(кастрований)* лоша́к.

ЖЕРЛО́ *(гармати)* хо́бот.

ЖЕРНО́В; ЖЕРНОВА́ жо́рна, *(хатні)* зерноте́рка.

ЖЕ́РТВА *г.* офі́ра; **стать -ой геноци́да** піти́ під ніж.

ЖЕ́РТВЕННИК жерто́вня, $у^{р}$ тре́бище.

ЖЕ́РТВОВАТЕЛЬ жертвода́вець, же́ртвувач, ± **жертвующий.**

ЖЕ́РТВОВАТЬ же́ртвувати, кла́с- на вівта́р, іти́ на /прино́си- в/ же́ртву, наклада́- *чим* (здоро́в'ям +), *г.* офірува́-; **ж. собо́й** віддава́- себе́ в же́ртву, ♦ себе́; **ж. собо́й ра́ди** *кого* віддава́- ду́шу за;
--й що *(*$м^{н}$ хто*)* же́ртвує ◊, зви́клий ♦, р-й по♦, ще́дрий на поже́ртви, жертвода́вець, же́ртвувач, $п^{к}$ жерто́вний, *г.* жертве́нний; **-й собо́й** саможерто́вний, *і.* саможе́ртва;
ПО♦♦♦ $у^{р}$ покла́сти на вівта́р ◊; **п.** *кем/чем* поже́ртвува- *кого/що*; **п. жи́знью** відда́- життя́; **п. собо́й** *о.* закри́- ті́лом амбразу́ру;
-вший Ø;
-йся/-ый же́ртвуваний, офіро́-, прино́шу- у же́ртву.

ЖЕРТВОПРИНОШЕ́НИЯ $м^{н}$ при́носи (жертв), $р^{к}$. жертвопри́носи, жертвоприно́сини.

ЖЕСТИКУЛИ́РОВАТЬ жестикул/юва́ти, розма́- ху- рука́ми;
--й що ~ю́є ◊, зви́клий ♦, ма́йстер ~я́ції, $п^{к}$ ~яці́йний.

ЖЕСТИКУЛЯ́ЦИЯ ми́ги, ручна́ мо́ва.

ЖЁСТКОСТЬ *т.* $р^{к}$ зби́тість.

ЖЁСТКИЙ $ф^{р}$ (за)крути́й, важки́й, *(нагляд)* суво́рий, ☺ упе́ртий, *(спектр поглядів)* безви́борний, *(- лещата)* цупки́й, $ф^{р}$ моноліт́ний, залі́з-, негнучки́й, гру́бий, змо́ршкуватий, побрижо́ваний, збри́же-, *д.* рапа́тий, *т.* зби́тий [**-ая констру́кция** -та /тверда́/ констру́кція]; **-ие ме́ры** круті́ за́ходи; **-ие усло́вия** важкі́ умо́ви;
ЖЁСТКО цу́пко ◊.

ЖЕСТОЧА́ЙШИЙ лю́тий-прелю́тий, люте́зний.

ЖЕСТЯ́НКА *д.* балща́нка.

ЖЕЧЬ пали́ти, смали́-, пуска́- (з) ди́мом;
жгу́щий що па́лить ◊, розпе́чений, зви́клий пали́ти, покли́каний /ра́дий/ спали́-, палі́й, $п^{к}$ палю́чий, пеку́-, смалки́й, жалки́й, $с^{к}$ пали́- [пали́вода, пали́копа]; ± ЖГУЧИЙ,
-йся спа́люваний, па́ле-, пе́че- ◊.

ЖИВИ́ТЕЛЬНЫЙ живода́йний, живоно́сний.

ЖИВИ́ТЬСЯ; ПОЖИВИ́ТЬСЯ: п. за чужо́й счёт з'ї́здити в рай на чужо́му горбі́[у́]; **тут мо́жно п.** тут па́хне сма́леним /на́ше ме́леться/; **не п.** ма́ти ду́лю з ма́ком; **-и́лся волк – огло́блей да по́ боку** $п^{-о}$ поживи́вся як соба́ка му́хою;
-вшийся Ø.

ЖИ́ВНОСТЬ $п^{о}$ живи́зна.

ЖИ́ВО *(бачити)* ви́разно;
ЖИВО́Й ☺ $о^{к}$ сьогосві́тній, $ф^{р}$ акти́вний, шпарки́й [**-ое уча́стие** -на *(-ка́)* у́часть], щи́рий [**ж. восто́рг** щи́ра ра́дість /захо́плення/]; **-о́го сло́ва не услы́шишь** ніхто́ не заговори́ть; **до живо́го** *р.* дожи́ва; **в -о́м ви́де** *(показати)* $о^{к}$ нажи́во;
ЖИВЕ́ЙШИЙ найжваві́ший ◊, живі́сінький, жваві́сінь-; *(- участь)* найшпаркі́ший, найакти́вні-, *(- співуття)* найщирі́-.

ЖИВОПИСА́ТЬ: -щущий що *(*$м^{н}$ хто*)* малю́є ◊, маля́р, мисте́ць, арти́ст, $з^{н}$ живопи́сець, $п^{к}$ мальовни́чий.

ЖИВОПИ́СНЫЙ мальовни́чий, *(щодо малярства)* маля́рський [**-ая те́хника** -ка те́хніка].

ЖИВО́Т: то́лстый ж. широ́ке че́рево.

ЖИВОТВОРИ́ТЬ животв/о́ри́ти;
--й що *(*$м^{н}$ хто*)* ~о́рить, з-й ♦, $п^{к}$ животво́рч[н]ий, живода́й-, спо́вне- життя́, $у^{р}$ животворя́щий, /-*воду*/ цілю́-, живлю́-, *е.* живу́-, живи́й.

ЖИВОТВО́РНЫЙ $о^{к}$ нешкідли́вий, *(вплив)* спасе́нний.

ЖИВО́ТНОЕ ☺ би́дло, бидля́тина, скотиня́ка.

ЖИВО́ТНЫЙ зоологі́чний [**-ая не́нависть** -на нена́висть].

ЖИВОТРЕПЕ́ЩУЩИЙ животрепе́тний, серцезвору́ш-, звору́шливий, *(повен життя)* живи́й, *(- тему)* злободе́нний, актуа́ль-.

ЖИВУ́ЧИЙ *с.* ма́ло не безсме́ртний; **живу́ч как ко́шка** *кто* і до́вбнею не доб'є́ш *кого.*

ЖИ́ЖА рі́диво.

ЖИЗНЕЛЮ́Б сонцелю́б; **быть -ом** ма́ти живу́ ду́шу.

ЖИЗНЕЛЮ́БИЕ *о.* сонцелю́бство.

ЖИ́ЗНЕННО $ф^{р}$ як со́нця [**ж. необходи́мо** тре́ба, як со́нця];
ЖИ́ЗНЕННЫЙ $к^{н}$ віта́льний, *(образ)* реа́льний, живи́й.

ЖИЗНЕОБЕСПЕ́ЧЕНИЕ: систе́ма -ия систе́ма вижива́ння.

ЖИЗНЕОБЕСПЕ́ЧИВАЮЩИЙ для вижива́ння; **-ие сре́дства** за́соби вижива́ння.

ЖИЗНЕОПА́СНЫЙ: -ая ситуа́ция *о́* мі́нне по́ле.

ЖИЗНЕРА́ДОСТНОСТЬ життєра́дість, живора́діс[ніс]ть, сонцелю́бство, живо́ї душі́ ра́дість.

ЖИЗНЕРА́ДОСТНЫЙ живора́дісний, по́вен /спо́внений/ життя́.

ЖИЗНЕУСТРЕМЛЕНИЕ *г.* життє́ва настано́ва.

ЖИЗНЕУТВЕРЖДА́ЮЩИЙ *к.* оптимісти́чний, сонцелю́б-, живолю́б-, динамі́ч-, *о.* сонцено́с-,

спо́вне- життя́ /ене́ргії/.

ЖИЗНЬ існува́ння, буття́, *(вартість існування)* прожиття́, про́жи́ток, *ф*ᵖ вік [**всю свою́ ж.** весь свій в.], *ф.* житу́ха [**как ж.?** як житуха?]; *(чья)* **ж. дала́ тре́щину** *(під чиїми ногами)* урва́лася доро́га життя́; **ж. прожи́ть – ие по́ле перейти́** вік прожи́ти – ие по́ле перейти́; **бью́щая ключо́м ж.** бу́йиоці буття́ /життя́/; **дорога́я /дешёвая/ ж.** дороге́ /деше́ве/ прожиття́, *ж*ᴴ все до́рого /де́шево/; **ие иа ж., а на смерть** до заги́ну; **ии в ж.** иі в світі; **в -ии** на віку́; **ие от хоро́шей -ни ие** з розко́шів, **не з** добра́, *з*ᴱ не з гаразду́; **до скоича́иия -ии** до ско́ну.

ЖИЛЕ́Т камізе́лька, *ф*ᵖ жаке́т /*д!* БРОНЕЖИЛЕТ/.

ЖИЛЕ́ТКА: от -ки рукава́ ді́рка з бу́блика, *п*⁻ᵒ ду́ля в жме́ні.

ЖИЛЕ́Ц: не ж. иа бе́лом све́те *кто* на тонку́ пряде́ /на Бо́жій доро́зі, в моги́лу ди́виться/ *хто*, землею па́хне від *кого*.

ЖИ́ЛИТЬ; НА♦♦♦ надури́ти.

ЖИЛИ́ЩЕ житло́, *з*ᴴ коли́ба, нора́, каза́рма, *ж*ᴴ ха́та; & жи́тлечко.

ЖИЛО́Й *(дім) г.* мешкане́вий, ме́шкальний.

ЖИ́МОЛОСТЬ деревни́к.

ЖИР *(живих істот)* са́ло; **ие до -ру ие до** сміху; **ие до -ру, быть бы жи́ву** не до жи́ру, аби́ жи́ву.

ЖИРА́Ф жира́фа.

ЖИРА́ФОВЫЙ: -ая антило́па антило́па-жира́фа.

ЖИРЕ́ТЬ оброста́ти са́лом /ті́лом/, гла́дша-, гла́дну-;

--й що *(м*ᴴ хто*)* оброста́ са́лом, деда́лі гла́дший, с-и гла́днути, *о.* обро́щуваний са́лом;

ЗАЖИРЕ́ТЬ закабаніти ◊;

-вший закабані́лий, обро́слий са́лом ◊, Ø.

ЖИ́РНЫЙ *(шрифт)* гру́бий.

ЖИРО́К *ф*ᵖ сальце́.

ЖИРОТО́ПНЫЙ салото́пний, *з.* салотопе́нний.

ЖИТЕ́ЙСКИЙ: -ие пра́вила *г.* життє́ва настано́ва.

ЖИ́ТЕЛЬ *г*ᵈ насе́льник, *(селища)* селища́нин; **прибре́жный ж.** бережа́нин; **ж. предме́стья** передміщу́х; **ж. степи́** степови́к; **иско́нный ж.** тубі́лець, абори́ге́н.

ЖИ́ТЕЛЬСТВО ме́шкання; **вид иа ж.** па́шпорт; **ме́сто -ва** о́сідок, *к*ᴴ місце ме́шкання, *г.* заме́шкання.

ЖИТЬ існува́ти, топта́- ряст, по світі ходи́-, бу́- живи́м і здоро́вим, *о.* бу- під со́нцем, *(нікчемою)* животі-, нікче́мствува-; **ж.** *чем* 1. жи́- /їс- хліб/ з *чого*, 2. захо́плюватися *чим*; **ж. вегетати́вной жи́знью** *ф.* рости́ як капу́ста на горо́ді, жи́- як дереви́на; **ж. в долг** жи́- иа борг; **ж. в любо́вном окруже́иии** купа́тися в любо́ві; **ж. в иужде́** бідува́-; **ж. в одино́честве /одино́ко/** самоті-; **ж. в по́лном доста́тке ие зна́-** го́ря, жи́- як у Бога за двери́ма /у Христа́ в за́пічку/, жи́-, не зна́вши го́ря; **ж. в по́лиом согла́сии** жи́- без чвар, жи́- душа́ в ду́шу; **ж. в постоя́нной трево́ге** жи́- иа вулка́ні; **ж. в пра́здиости** ие бра́тися і за холо́дну во́ду; **ж. в стра́хе** боя́- своєї ті́ні; **ж. в супру́жестве** жи́ти в па́рі; **ж. жа́лованьем** жи́- з платні; **ж. на иждеве́иии** *кого ф.* сиді́- на *чиїй* шиї; **ж. иа** *что* **/жа́лованье, пе́нсию/** жи- з *чого* /платні, пе́нсії/; **ж. на иизком жи́зненном у́ровне** не зво́ди- кінців доку́пи; **ж. на отлёте** жи́- на відлю́дді; **ж. на ре́нту** стри́гку́пони; **ж. на содержа́нии** *кого* утри́муватись *ким*; **ж. иа широ́кую но́гу** розкошува́ти; **ж. ие по сре́дствам** прожива́- більше, як заробля́-; **ж. пода́чками** жи́- на ласка́вому хлібі, у ру́ки диви́тися; **ж., по́льзуясь покрови́тельством** *кого* *ф*ᵖ жи́ти за *чиєю* (широ́кою) спи́н-; **ж. припева́ючи** жи́-, як мед пи́- [**живу́т п.** живу́ть, як мед п'ють]; **ж. с капита́ла** *ф.* жи́- з копійки; **Бо́жим ду́хом ж.** голодува́-; **как -ёте-(-мо́жете)?** як живі-здоро́ві?, як Бог ми́лує?;

живу́щий що *(м*ᴴ хто*)* живе́ ◊, зви́клий /с-и, покли́каний/ жи́ти, з-й /зᴹ-й/ прожи́-, жите́ць, жива́ха, *(в домі)* ме́шканець, *г.* заме́шкалий, *(в краю)* жи́тель, *п*ᴷ живи́й (і здоро́-), посе́лений, з домі́вкою [**-й в те́ле рыб** з д. утілі риб], *о.* бу́- під со́нцем **-й в долг** бага́тий з по́зичок; **-й в доста́тке** замо́жни[і]й, *о.* з доста́тком; **-й в изгна́иии,** ви́гнанець; **-й в ми́ре /согла́сии/** з-й жи́- без чвар; **-й в иеве́жестве** зашкару́блий у не́уцтві; **-й в нищете́** злида́р, підто́чуваний зли́днями; **-й в нужде́** біда́р бідаре́м; **-й в пра́здности** зви́клий до иеро́бства, гультя́й, неро́ба, біло-ру́чка; **-й в ро́скоши** зви́клий /при́вчений/ до розко́шів, розкошелю́б; **-й в своё удово́льствие** зви́клий жи́- собі иа втіху, сибари́т; **-й в** *чьем* **созиа́нии** живи́й у *чиїй* па́м'яті; **-й как ко́шка с соба́кой** © жи́вши, як кіт із псом; **-й иа отлёте** завгоро́дній /заца́ринський/ (поселе́нець); **-й на содержа́нии** *кого* утри́муваний *ким*; **-й иа чужо́й счёт** зви́клий жи́ти чужи́м ко́штом; **-й иа широ́кую иогу = -й в пра́здности** © розкошу́ючи; **-й ие по сре́дствам** що прожива́ більше, як заробля́; **-й ии́щенством** що живе́ з жебрів, ста́рець, жебра́к; **-й под одно́й кро́влей** співжиле́ць, з-під одно́го да́ху; **-й свои́м умо́м** зда́ний на вла́с- ро́зум, сам собі пан; **-й чужи́м умо́м** му́дрий чужо́ю голово́ю; ± **проживающий;**

ЗАЖИ́ТЬ: з. ло́рдом, заба́рствовать розпано́шитися;

ПОЖИ́ТЬ *(в добрі)* попожи́ти в добрі, побайдикува́-; **п. вдо́воль** нажи́тися; **п. в своё удово́льствие** попожи́ти /попогуля́-/ на світі; **-вём – уви́дим** що було́ – ба́чили, що бу́де – поба́чимо, поба́чим як там бу́де;

-вший Ø;

ПРОЖИТЬ: п. весь век непра́вдой перебреха́тися че́рез життя́;

НАЖИ́ТЬСЯ: н. – **нажи́лся** що нажи́вся, то нажи́вся;

СЖИ́ТЬСЯ зрости́ся душе́ю.

ЖИТЬЁ: -тья́ нет про́світку нема́; **-тья́ не бу́дет** п. не бу́де.

ЖМУРИ́ТЬ: ж. и лови́ть *(у грі)* жмури́тися.

ЖМУ́РИТЬСЯ щу́литися, мру́жити /примру́жувати/ о́чі;

-йся що *(м^н* хто*)* щу́литься ◊, зви́клий /с-и/ мру́жити о́чі, жмурко́, жмури́ло, *о.* з примру́женими очи́ма.

ЖМУ́РКИ: быть ло́вящим в игре́ в ж. жмури́тися.

ЖОНГЛИ́РОВАТЬ жонгл/юва́ти;

--й що ~ю́є, зви́клий /с-и/ ♦, за́йня́тий жонглюва́нням, жонгле́р, *п^к* жонглюва́льний, © ~ю́ючи.

ЖРАТВА́ *в. (дія)* жертя́, *(що)* ї́жа.

ЖРАТЬ: жру́щий = пожирающий;

ЗАЖРА́ТЬСЯ знахабні́ти;

-вшийся знахабні́лий, Ø.

ЖРЕ́БИЙ *(чий)* хрест, льос; **по -ию** жеребко́м, ки́нувши же́реб.

ЖРИ́ЦА жреки́ня.

ЖУЖЖА́ТЬ *(- бджіл)* дзу́мкати, дзи́зка-, *(в голові)* густи́ джмеле́м;

--й що дзижчи́ть ◊, *п^к* дзизкотю́чий, дзизку́-, зумкотю́-, зумкітли́вий, дзизкотли́-, *(- веретено)* фуркітли́-, фуркотю́чий, *(голос)* туркотю́-, туркітли́вий, *о.* з дзижча́нням +;

НАЖУЖЖА́ТЬ: -вший Ø; **-й у́ши** нату́ркавши по́вні ву́ха;

ПРОЖУЖЖА́ТЬ *(вуха)* протурча́ти; **п. у́ши** проточи́- го́лову;

-вший все у́ши набри́длий свої́м ту́рканням;

РАЗЖУЖЖА́ТЬСЯ: -вшийся *г.* розжу́джений, Ø.

ЖУ́ЛИК махля́р, *з.* підтя́га.

ЖУЛИКОВА́ТЫЙ шахрува́тий, шельмува́-.

ЖУ́ЛЬНИЧАТЬ махл/юва́ти, махля́рити;

--й що ~ю́є ◊, зви́клий шахрува́ти, з-й замахлюва́-, зді́бний /ско́рий/ на ша́хри, махля́й, махля́р, ше́льма, ошука́нець; *п^к р^к* махльови́тий;

НАЖУ́ЛЬНИЧАТЬ *г.* натума́нити.

ЖУЛЬЁ махлярня́, шахрайня́.

ЖУ́ЛЬНИЧЕСКИ ша́храми, круті́йством, махля́рством;

ЖУ́ЛЬНИЧЕСКИЙ махля́рський ◊.

ЖУ́ЛЬНИЧЕСТВО махля́рство, ша́хри*(*-ма́хри*)*, *д.* фармазо́н.

ЖУ́ПЕЛ *о^к* страши́*(*д*)*ло.

ЖУРИ́ТЬ докоря́ти /випіка́- о́чі/ *кому*, *(чим) д.* витикати *що* [*н.* бідність], *ж^м (кому* **чим***)* довбти́ о́чі.

ЖУРНАЛИ́СТ газетя́р, *з^н* журналю́га, *н^г* аку́ла пера́.

ЖУРНАЛИ́СТСКИЙ газетя́рський.

ЖУРЧА́ТЬ дзюрча́ти, цокоті́-, дзюркоті́-, *г^д* цюркоті́-; *(- струмки) п^о* гомоні́-;

--й що дзюрчи́ть ◊, спо́внений дзю́ркоту, дзюркоту́н, дзюркоті́й, *п^к* дзюркотю́чий, дзюркітли́вий, журкітли́-, *(потік)* воркітли́-, *ф^р* сварли́-, *о.* з дзю́ркотом; **-й ручеёк** струмо́чок-цокото́ч-.

ЖУ́ТКИЙ жаский, жа́хітній, *(голос)* замоги́льний;

ЖУ́ТКО жа́сно, жа́ско ◊.

ЖУТЬ несві́тський жах, жахі́ття, жахо́та, *о^к* мо́торош, *(!)* жахи́ Госпо́дні!; **ж. берёт** се́рце холо́не; **до -ти похо́ж** до щему́ /о́ко-в-о́ко, страще́нно/ поді́бний.

ЖУ́ХЛИЙ бля́клий, прив'я́-, шо́рск-, *(лист)* зжо́вк-.

ЖУ́ХНУТЬ бля́кнути, шо́рскнути, прив'яда́ти;

ПОЖУ́ХНУТЬ *у.* ви́бляк*(*ну*)*ти ◊;

-вший = ПОЖУХЛЫЙ, Ø;

ПОЖУ́ХЛЫЙ ви́бляклий, прив'я́-, пошо́рск- ◊.

З

ЗА *ф^р* під [**за но́мером** під но́мером], по [**за** *кем/чем (іти)* по *кого/що*], при [**за столо́м** при столі́]; **за едо́й** при ї́жі, при столі́.

ЗАБАВЛЯ́ТЬ ба́вити, розважа́-, ті́ши-, весели́-;

--й що *(м^н* хто*)* ба́вить ◊, зви́клий /маста́к/ ♦, заба́вник, поті́ш-, куме́д-, веселу́н, *п^к* куме́дний, розважа́ль-, розваго́вий;

ЗА♦♦♦СЯ ба́витися, забавля́-, *о^к* пустува́ти;

-йся/-ый *(*роз*)*ба́влений; **-я** захо́пле- заба́вою, р-й заба́ві, охо́чий до заба́в, *п^к* грайли́вий, весь у заба́ві.

ЗАБА́ВНЫЙ: -ая исто́рия придибе́нція.

ЗАБАЛЛОТИ́РОВАТЬ *о^к* не обра́ти.

ЗАБЕГА́ЛОВКА забіга́йлівка, *г.* генде́лик.

ЗАБЕ́ГАТЬ; ♦♦♦СЯ: -вшийся забі́ганий, Ø.

ЗАБЕГА́ТЬ забі́г/а́ти; **з. вперёд** пха́тися напере́д, лі́зти попере́д ба́тька *(*в пе́кло*)*;

--й що *(м^н* хто*)* ~а́, р-й забі́гти, зви́клий ♦, ~а́йло, забі́жни́й; **-й вперёд** зви́клий пха́тися напере́д;

ЗАБЕЖА́ТЬ *(куди) ф^р* підско́чити /за-/; **-ги́!** підско́ч!, *к.* скоч!.

ЗАБЕ́ЛИВАТЬ біли́ти;

--й що *(м^н* хто*)* бі́лить ◊, з-й за♦, за́йня́тий забі́люванням, забі́лювач, *п^к* біли́ль- + %;

-йся/-ый забі́люваний, бі́лений.

ЗАБИВА́ТЬ забива́ти, захара́щу-, заглуша́ти;

--й що *(м^н* хто*)* забива́ ◊, за́йня́тий забива́нням, з-й заби́ти, зви́клий ♦, *п^к* = %; **-й го́лову** ту́ркало; **-й зву́ки** заглу́шливий, глушни́к; **-й себе́ в го́лову** ладе́н забра́ти собі в го́лову;

-йся/-ый заби́ваний, захара́щу-, заглу́шу-;

ЗАБИ́ТЬ: з. клин ме́жду *кем* наси́пати при́ску

між *ким*; з. **ключо́м** зафонта́ни-, *(- життя)* забуя́-; з. **трево́гу** вда́ри- на спо́лох;
ЗАБИ́ТЫЙ загéпаний ◊;
ЗАБИ́ТЬСЯ: з. *куда* запха́тися, зати́ри-; з. **в судороге** затіпа-, *(- тварин)* задри́га-; з. **в у́гол** зати́сну- /заши́-/ в кутку́;
-вшийся Ø, *(- серце)* що ма́ло не ви́скочить з груде́й; **-я в у́гол** завме́рлий у кутку́.

ЗАБИРА́ТЬ забира́ти-, бра́-, хапа́-, *с.* грабува́-, експропріюва́-, *(кого)* арешто́вува-; з. **в долг** боргува́тися; **-а́ет за ду́шу** порива́ до живо́го се́рця; **-а́лось** заби́рано;
--й що *(м^н^ хто)* ~а́ ◊, зви́клий /схи́льний, с-и/ ♦, з-й забра́-, хапко́, хапу́н, грабі́жник, *к^н^* експропрія́тор, *п^к^* забиру́щий; **--й си́лу = набираю- с.**;
ЗАБРА́ТЬ: з. **у** *кого* відібра́ти *кому* ◊;
ЗАБИРА́ТЬСЯ *(звідки)* ушива́тися; ◊;
-йся/-ый заби́раний, *(- худобу)* за́йма-, *(отвір)* закла́да-, *п^к^* забі́рни́й; *п!* ИЗЫМАТЬ;
ЗАБРА́ТЬСЯ *(куди)* втасува́тися /за-/, втереса́-, *(звідки)* заме́с-, ви́нес-, *(з хати)* ви́кину-, ± ИНФИЛЬТРОВАТЬ;
-вшийся зате́саний /у-/, утере́бле-, зати́ре-, залі́злий /в-/ ◊, Ø;
ЗА́БРАННЫЙ: з. **решёткой** заґрато́ваний; **о́кна -ны решётками** ві́кна заґрато́вано.

ЗАБЛАГОВРЕ́МЕННО *о^к^* напере́д.

ЗАБЛАГОРАССУ́ДИТЬСЯ *д^к^*: **как** *кому* **-илось** як *хто* сам знав.

ЗАБЛУЖДА́ТЬСЯ помил/я́тися, *ф^р^* не могти́ збу́- ілю́зій, ма́- ілю́зії, блуди́- *(ду́мкою)*; **-а́ется** *кто* на о́чі полу́да впа́ла *кому*;
-йся що ~я́ється ◊, зви́клий ♦, зби́тий з пантели́ку, вве́дений у блуд /*к^н^* ома́ну/, з хи́бними по́гляда-, нез-й збагну́ти істи́ни, зашо́ре-, з зашо́реними очи́ма; **-я гре́шник** *п.* заблу́кана вівця́;
-вшийся Ø; ± БЛУЖДАТЬ.

ЗАБЛУЖДЕ́НИЕ блуд, *ф^р^* збо́чення, *р^к^* зами́лення; **вводи́ть в з.** > ВВОДИТЬ; **введённый в з.** зби́тий з пантели́ку;
ЗАБЛУЖДЕ́НИЯ *м^н^ (ідейні)* блука́ння.

ЗАБОЛЕВА́НИЕ *д^к^* захво́рення.

ЗАБОЛЕВА́ТЬ захво́рювати, занеду́ж/вати;
--й/-ый що ~ує ◊, схи́льний до захво́рення, скру́чува- /змо́рю-/ неду́гою, у ста́дії захво́рення, *п^к^* нездужа́ючий, хво́рий, щора́з сла́бший /хирні́-/;
ЗАБОЛЕ́ТЬ *(- зуб)* заболі́-; *(на що)* захво́рі- ◊;
-вший 1. ☺ захво́рілий, занеду́жа-, засла́б-, 2. *(зуб)* заболі́-, Ø.

ЗАБО́Р: з. **к -ру** тин-у-ти́н; **на́шему -ру двою́родный плете́нь** *(родич)* че́рез доро́гу навпри́сядки, десята вода́ на киселі́.

ЗАБО́ТА: **одна́** з. *ф^р^* тільки й ду́мки; **не моя́** з. мені́ не кло́піт, мені́ нема́ ді́ла, мене́ не обхо́дить; **и -ты ма́ло** *кому* і нужди́ ма́ло, і за ву́хом не сверби́ть; **ма́ло -ты о** *чём* не лежи́ть на се́рці *що* [им м. -ты о нау́ке ім не л. на с. нау́ка];
ЗАБО́ТЫ: **свои** з. *о.* свій глек на капу́сту; **-о́т ма́ло** *кому* голова́ не боли́ть *кого*; **то́лько и -о́т** тільки й ді́ла /й клопоті́в/.

ЗАБО́ТИТЬ *(кого)* лежа́ти на се́рці *кому*.

ЗАБО́ТИТЬСЯ турбува́тися /піклува́-, жури́-/ *ким*, клопота́- /дба́ти/ за *кого*/на *кого*/*що*, з. **о** *ком* побива́тися за *ким*; **не з. о** *чём* зане́дбувати *що*; **(ни о чём) не забо́титься** і в ус не ду́ти;
-йся що *(м^н^ хто)* турбу́ється *чим* ◊, заклопо́таний *чим*, зви́клий /с-и/ ♦, по́вен турбо́т /кло́потів/, з-й подба́ти, дбайли́вець, дба́ха, клопоту́н, *п^к^* турбо́тний, турбо́тливий, дбайли́-, клопітли́-, клопітни́й, *о^к^* піклува́тий, *о.* у кло́потах про; **-я о друго́м** з ду́мкою про і́ншого /і́нше/.

ЗАБО́ТЛИВЫЙ спо́внений турбо́т, *(що береже)* бережи́стий, *ф^р^* матери́нський, опіку́нсь-.

ЗАБРАКО́ВЫВАТЬ: **--й = бракующий**;
ЗАБРАКОВАТЬ зґанджува́ти ◊.

ЗАБРА́СЫВАТЬ закида́ти, зане́дбува-; з. **гря́зью** обкида́- боло́том; з. **камня́ми** каменува́-, побива́- камі́нням;
--й що *(м^н^ хто)* закида́ ◊, зви́клий /маста́к/ ♦, з-й /з^г^-й/ заки́да- /заки́ну-/, ки́дальник, закида́ль-, киду́н, киді́й, *п^к^* ки́дальний + %; **-й гря́зью** *п.* накле́пник; **-й камня́ми** каменува́ль-, *п^к^* каменува́льний;
-йся/-ый заки́даний, зане́дбув-, занеха́юв- ◊, *(крам)* заво́жув-;
ЗАБРОСА́ТЬ: з. **ша́пками** покри́ти шапка́ми;
-вший: **-й ш.** © покри́вши шапка́ми;
ЗАБРО́СИТЬ *о.* ки́нути під ла́ву;
-вший Ø; **-й му́зыку** © заки́нувши му́зику;
ЗАБРО́ШЕННЫЙ зане́дбаний, забу́тий Бо́гом.

ЗАБРЕДА́ТЬ: **--й** що *(м^н^ хто)* забріда́, заблу́каний, забро́да;
ЗАБРЕСТИ́ *(випадково)* примандрува́ти;
-дший заблука́лий, Ø; ± **заблудший** > ЗАБЛУЖДАТЬ.

ЗАБРЫ́ЗГИВАТЬ оббри́зк/увати, обпо́рску-, обля́пу- /за-/;
--й що *(м^н^ хто)* ~ує ◊, з-й /р-й/ заля́пати, с-и ♦, ля́пало, по́рська- *п^к^* хлюпки́й, порськи́й, ляпу́чий + %;
-йся/-ый обпо́рскуваний /за-/, забри́зку- /об-/, заля́пу- /об-/, заболо́чу-, задри́пу-, забрьо́ху- ◊;
ЗАБРЫ́ЗГАТЬСЯ: **-вшийся** запо́рсканий /об-/, забри́зк-, заля́п- /об-/, задри́п-, забрьо́х-, заболо́чений ◊, Ø.

ЗАБУЛДЫ́ГА галайда́, голтіпа́ха, *(пияк)* залива́ха.

ЗАБУЛДЫ́ЖНЫЙ *о^к^* гольтіпа́цький.

ЗАБУ́РИВАТЬ забу́р/ювати, бури́ти;
--й що *(м^н^ хто)* ~ює, зви́клий ♦, з^г^-й /р-й/ забури́-, бури́льник, *п^к^* бури́льний, забу́рюваль-;
-йся/-ый забу́рюва-, бу́ре-.

ЗАБЫВА́ТЬ забува́ти, не пам'ята́-, викида́- з голови́, *о.* пуска́- в непа́м'ять, *ф*ᵖ випуска́- з уваги, не врахо́вува-, *(речі)* покида́-, залиша́-, не бра́-, *(милу)* розлюбля́-; **з. о** ***ком*** не ду́ма- /не дба́-/ про /за/ *кого*, байдужі- до *кого*; **не сле́дует з. и о том** *жс*ᴹ і те сказа́ть;

--й що *(м*ᴴ хто*)* забува́ ◊, схи́льний /зви́клий/ ♦, з-й забу́-, забу́дько, недба́ха, *п*ᴷ забу́дькуватий, безпа́м'ятни́й, забу́тливий + ЗАБЫВЧИВЫЙ; **-й о** ***ком*** байду́жий до *кого*;

ЗАБЫТЬ *(свідомо)* ви́кинути з па́м'яті; ◊;

ЗАБЫВА́ТЬСЯ не пам'ята́тися, вилітати з голови́, припада́- пи́лом, іти́ в забуття́ /небуття́/, *(у сварці)* втрача́- контро́ль над собо́ю, *н*ᶻ зрива́тися з ланцюга́; **не з. жи́ти в па́м'яті;**

-йся/-ый забу́ваний, не врахо́ву-, розлю́блю-; **-я** що забува́ється +, схи́льний ♦ся, непам'ятли́вий, © забува́ючи з ким ма́є до ді́ла, *(у сварці)* втра́тивши контро́ль н. с.; **-я сном /во сне/** р-й забу́тися у сні, заспоко́єний /угамо́ва-/ сно́м;

ЗАБЫ́ТЬСЯ *н*° уплисти́ за водо́ю; ◊;

ПРИЗАБЫ́ТЬ: -вший*(ся)* Ø; **-й** *к*ᴴ призабу́лий; **-я** призабу́тий, *о.* приси́паний по́рохом *(ча́су)*;

ПОЗАБЫ́ТЬ призабу́ти;

-вший*(ся)* Ø; **-йся** призабу́тий;

ЗАБЫ́ТЫЙ: давно́ з. *п*° перезабу́тий.

ЗАБЫ́ВЧИВЫЙ непам'ятки́й, непам'ятли́вий, непам'яту́щий; ☺ *о.* забу́дьків брат.

ЗАБЫТЬЁ: нисланное ча́рами з. *п*° обма́ра [**в -ом ч. -тьи́** в -а́рі].

ЗАВА́Л *д.* зава́га.

ЗАВА́ЛИВАТЬ: --й що *(м*ᴴ хто*)* зава́лює ◊, р-й /з-й, зᴳ-й/ завали́ти, *п*ᴷ зава́лювальний, зава́льний, зава́листий + %;

-йся/-ый зава́люваний /про-/, заки́ду-, *п*ᴷ зава́льний; **-я** що зава́люється ◊, нахи́люваний /по-/, *і.* валя́ка, *п*ᴷ завальни́й, валю́щий, зава́листий;

ЗАВАЛИ́ТЬСЯ: хоть -и́сь хоч гре́блю гати́, хоч лопа́тою вигріба́й.

ЗАВА́РИВАТЬ: --й що зава́рює, гото́вий /зᴳ-й/ завари́ти, *п*ᴷ = %;

ЗАВАРИ́ТЬ: з. ка́шу навари́ти пи́ва, затія- бу́чу; **ты завари́л ка́шу, ты и расхлёбывай** хто навари́в, той хай і ї́сть; **ты -и́л ка́шу, а мне расхлёбывать** ти навари́в ка́ші, а мені ї́сти, сліпи́й завини́в, а горба́того пові́сили;

-вший Ø; **-й ка́шу** коло́тник, Ø;

-йся/-ый зава́р/юваний; **-я** *п*ᴷ ~истий, заварни́й.

ЗАВАРУ́ХА заворо́уха.

ЗАВЕВА́ТЬ: --й що *(м*ᴴ хто*)* завіва́, з-й завія́ти, *п*ᴷ завії́ливий.

ЗАВЕДЕ́НИЕ *(звичай)* за́від, узвича́єння, *р.* устано́ва, *(контора)* бюро́.

ЗАВЕ́ДОВАТЬ заві́д/увати, керува́-, головува́-;

--й що *(м*ᴴ хто*)* ~ує ◊, наста́влений /призна́че-/ + ♦, заві́дувач *чого*, керівни́к, упра́витель, голова́.

ЗАВЕ́ДОМО напере́д, зазнаки́, *ф*ᵖ у за́в'язку, від поча́тку [**з. ло́жный** брехли́вий у за́в'язку, б. від поча́тку].

ЗАВЕРБО́ВЫВАТЬ: -ающий = вербующий.

ЗАВЕРИ́ТЕЛЬ посві́дник, *ф*ᵖ сві́док.

ЗАВЁРТКА *(у бандурі)* натяга́ч струн, *т.* за́крутка, що закру́чується.

ЗАВЁРТЫВАТЬ загорт/а́ти, замо́тува-, завива́-, закру́чува-;

--й що *(м*ᴴ хто*)* ~а́, з-й /с-и/ ♦, покли́ка- загорну́-, ~а́льник, ~а́йло, /річ/ ~а́ч, *п*ᴷ ~а́льний + %;

-йся/-ый заго́ртаний, замо́тув-, зави́-, закру́чу-.

ЗАВЕРША́ТЬ кінч/а́ти, закі́нчува- /ви-/, заве́ршува- /ви-/, дово́ди- до кінця́, *ф*ᵖ замика́- ко́ло;

--й що *(м*ᴴ хто*)* ~а́ ◊, зᴹ-й /з-й, покли́ка-/ закінчи́ти, заве́ршувач, *(стіг)* верши́й, верши́гора, *п*ᴷ заверша́льний, верши́ль-, заклю́ч-, фі́ніш-, кінце́вий, оста́нній + %;

ЗАВЕРШИ́ТЬ: з. сде́лку вда́рити по рука́х; **з. разви́тие** ви́вершитися;

♦♦♦СЯ ♦ся ◊, *(- рік, день +)* добіга́ти кінця́;

-йся/-ый закі́нчуваний /ви-/, завершу- /ви-/;

ЗАВЕРШИ́ТЬСЯ ви́вершитися ◊.

ЗАВЕРЯ́ТЬ засві́дч/увати, запе́внюва-;

--й що *(м*ᴴ хто*)* ~ує ◊, покли́каний /гото́в-/ засві́дчити, запе́внювач, *ю.* посві́дник, *з*ᴴ завіри́тель, *п*ᴷ засві́дчувальний + %;

-йся/-ый засві́дчуваний, запе́внюю-.

ЗАВЕ́СА: дымова́я з. фі́говий листо́к, камуфля́ж, маскува́ння, шту́чна смуга ди́му.

ЗАВЕ́ШИВАТЬ запин/а́ти, заві́шува-;

--й що *(м*ᴴ хто*)* ~а́ ◊, зᴹ-й зап'я́сти, зви́клий /с-и/ ♦, запина́льник, *п*ᴷ запина́льний + %;

-йся/-ый запи́нан[т]ий, заві́шуваний;

ЗАВЕ́ШАТЬ зашто́рити ◊;

ЗАВЕ́ШАННЫЙ зашто́рений ◊.

ЗАВЕЩА́ТЕЛЬНЫЙ *ф*ᵖ спадко́вий [**-ое распоряже́ние** -ва во́ля, *к*ᴴ -ве розпоря́дження].

ЗАВЕЩА́ТЬ заповіда́ти, відпи́сува-, відка́зува-, *г.* заві́ща-;

--й що *(м*ᴴ хто*)* заповіда́ ◊, запові́да́ч, а́втор духівни́ці, *п*ᴷ заповіда́льний + %, © заповіда́ючи ◊;

-ый запові́даний, відпи́сув-, відка́зув- ◊.

ЗАВИВА́ТЬ *(волос)* кучеря́в/ити, завива́-, *ф*ᵖ закру́чувати,;

--й що *(м*ᴴ хто*)* ~ить ◊, зви́клий ♦, р-й за♦, за́йня'тий зави́вкою /кучеря́вленням/, *(річ)* завива́ло, *п*ᴷ = %;

-йся/-ый кучеря́влений, зави́ва-, закру́чува-; **-я пиро́г** зави́ванець.

ЗАВИ́ДНЫЙ *(- рису)* за́здрости гі́дний.

ЗАВИ́ДОВАТЬ за́здрити, за́здрости-, диви́тися за́здрим о́ком, *о.* ковта́ти слину́, *ф*ᵖ порива́- о́чі, ма́- за́здрість на *кого*; **з.** ***чему*** за́здри- на *що*; **зави́довал** ***кто*** ї́ли за́здрощі *кого*;

--й що *(м*ᴴ хто*)* за́здрить ◊, по́йня́тий за́здрістю

до *кого*, за́здрісник, за́вид-, за́вида, за́видько, $n^к$ за́здрий, за́здрісний, за́ви́дливий, завидю́щий, заздро́кий;

ИЗ♦♦♦СЯ: -вшийся сто́чений за́здрістю.

ЗАВИ́НЧИВАТЬ загви́нчувати, закру́чу-, завірчу-, зашрубо́ву-;

--й що загви́нчує ◊, зви́клий ♦, з-й загвинти́-, за́йня́тий загви́нчуванням, $n^к$ = %;

-йся/-ый загви́нчуваний, закру́чу-, зашрубо́ву- ◊.

ЗАВИРА́ТЬСЯ забрі́хуватися;

-йся що забрі́хується, схи́льний ♦, брешко́, забре́ха, бреху́н*(е́ць)*, $n^к$ брехли́вий, забреху́щий, *жс*^{м} заме́луватий, *о.* з Брехунівки;

ЗАВРА́ТЬСЯ: -вшийся забріханий, Ø.

ЗАВИСА́ТЬ: --й що *(м*^{н} хто*)* зависа́, поки́нутий ви́снути, $n^к$ $к^н$ зави́сливий + **зависший;**

ЗАВИ́СНУТЬ: -и́сший зави́слий.

ЗАВИ́СЕТЬ зале́жати, $ф^р$ лежа́- [**секре́т успе́ха -ит от** *чего* секре́т у́спіху лежи́ть у *чому*]; **не з.** ма́ти вільні ру́ки;

--й/-имый що *(м*^{н} хто*)* зале́жить, узале́жнений, пов'я́за- з *чим*, $n^к$ зале́ж-, несамості́й-, ☺ підпорядко́ва- /підле́глий/ *кому*, *о.* у *(ста́лій)* зале́жності; **всеце́ло -й** цілко́м підвла́дний; **ни от кого́ не -й** сам собі пан; **всё, от** *кого* **-щее** все, що в *чиїх* си́лах.

ЗАВИ́СИМОСТЬ зале́жність; **в -ти от** *чего* як до *чого* [**в -ти от ли́чности** як до чоловіка], як на *що* [**в -ти от вку́са** як на чий смак]; **в -ти от вре́мени го́да** як до пори́ ро́ку.

ЗА́ВИСТЬ: к -ти *чьей* на за́здрість /за́здри/ *кому*; **с -стью** за́здро, за́здрісно.

ЗАВИТО́К *(на письмі, на будівлі)* фі́гель.

ЗАВИТУ́ШКА куче́рик, *(на письмі)* закарлю́чка;

ЗАВИТУ́ШКИ: с -ами *(почерк)* гадючкува́тий.

ЗАВЛАДЕВА́ТЬ заволоді́ва́ти, запосіда́-, *о.* прибира́- до рук;

--й = овладевающий; -й внима́нием зви́клий привертати /з-й приверну́-/ ува́гу;

ЗАВЛАДЕ́ТЬ запосі́сти ◊; **з.** *чем* запопа́с- *що*, $о^к$ перебра́- до своїх рук *що* [**з. разгово́ром** п. розмо́ву до с. р.]; **з. умо́м** запа́сти в го́лову;

-вший Ø, $к^н$ заволоді́лий, запосі́-.

ЗАВЛЕКА́ТЬ затяга́ти, зама́нюва-, зва́блюва-, споку́шу-;

--й що зама́нює ◊, з-й /р-й, гото́вий/ затягти́, зама́нювач, зва́бник, споку́с-, заохо́т- до зваб; $n^к$ зваблви́вий, знадли́-, споку́сли-, зама́нли-, манли́-, магнети́чний; **-й сли́шком далеко́** з-й затягти́ задале́ко;

-ый затя́ганий, зама́нюв-, зва́блю-, зна́джу-, споку́шу-, захо́плю-;

ЗАВЛЕ́ЧЬ *(гаком і п.)* зага́чити; ◊.

ЗАВО́Д *(кінський)* розплі́дник; **нефтеперераба́тывающий з.** рафіна́рня.

ЗАВОДИ́ЛА *о.* пе́рша скри́пка.

ЗАВОДИ́ТЬ заво́д/ити, запрова́джува-, *(бучу)* здійма́-, заколо́чува-, *(пружину)* накру́чу-; **з. в тупи́к** заво́дити у глухи́й кут /безви́хідь/ ;

--й що *(м*^{н} хто*)* ~ить ◊, зви́клий ♦, з-й /з^г-й/ заве́сти́, засно́вник, ініція́тор, зачина́тель, запрова́джувач, *(сварку)* ~ій /заводія́ка, призві́дець, призві́дник/ *чого*, $n^к$ = %, *о.* для заве́дення /за́во́ду/;

ЗАВЕ́СТИ́: з. дру́жбу заприятелюва́ти ◊; **з. обыкнове́ние** взя́- мо́ду; **з. разгово́р** пове́сти́ мо́ву;

-е́дший Ø;

ЗАВОДИ́ТЬСЯ *(з ким)* зачіпа́тися; ◊;

-йся/-и́мый заво́джуваний, запрова́дж- *(- пружину)* накру́ч-, */сварку/* зді́йманий, заколо́чува-, *(прилад)* заводни́й; **-я** $n^к$ заводія́цький, забія́-;

ЗАВЕ́ДЕНО $ф^р$ веде́ться [**е́сли так з.** раз так в.].

ЗАВОДНО́Й: как з. як на шру́бах.

ЗАВОЕВА́НИЕ *(у борні)* ви́борення, *(здобуте)* завойо́вання.

ЗАВОЁВЫВАТЬ здобув/а́ти, завойо́ву-, *(права)* вибо́рю-;

--й що *(м*^{н} хто*)* ~а́ ◊, покли́каний /націле-, наста́вле-, з-й/ здобу́ти, ~ець, завойо́вник, *а.* конкістадо́р, *с.* понево́лювач, $n^к$ агреси́вний, зага́рбницький, завойо́вниць-, $о^к$ понево́льчий, *о.* у проце́сі здобуття́;

-йся/-ый здобу́ваний, завойо́ву-, понево́лю-;

ЗАВОЕВА́ТЬ: -а́ли /-а́ло/ *кто/что* здобу́то /завойо́вано/*ким/ч-*;

-вший Ø; **-й всео́бщее призна́ние** ви́знаний геть усіма́, загальнови́знаний, ду́же популя́р-, Ø.

ЗАВОЗИ́ТЬ: --й що *(м*^{н} хто*)* заво́зить, покли́каний заве́зти́, возі́й, $n^к$ = %, $р^к$ завозі́й, завозя́нин;

-и́мый заво́жуваний, $р^к$ завозни́й.

ЗАВОЛА́КИВАТЬ *(хмарами)* укрива́ти, застила́-, *(світ)* засо́тува-, *(слізьми)* засно́ву-; **з. ту́чами** захма́рю-;

--й що *(м*^{н} хто*)* затяга́ ◊ +, покли́каний /з^м-й, з-й, гото́вий/ затягти́, *і.* заволо́ка, $n^к$ = %; **-й ту́чами** *(вітер)* хмарого́н;

-йся/-ый затя́ганий ◊, *(хмарами)* укри́ва-, засти́ла-, засте́люва-; **-йся ту́чами** захма́рюва-.

ЗАВОРА́ЖИВАТЬ заворо́ж/увати, чарува́-, гіпнотизува́-;

--й що *(м*^{н} хто*)* ~ує ◊, з-й /покли́ка-/ заворожи́ти, ворожі́й, чаклу́н, ворожби́т, $n^к$ заворо́жливий, гіпноти́чний, $с^к$ заворожи́- [**-й ду́шу** заворожи́-душа];

ЗАВОРОЖИ́ТЬ *(їх)* *е.* пороби́ти /почини́-/ *їм*.

ЗАВОРА́ЧИВАТЬ заверта́ти /по-/, *(на шляху)* скру́чува-; *(рукава)* зака́сува-, зака́чува-; **з. деньга́ми** оберта́- тисяча́ми;

--й 1. що *(м*^{н} хто*)* заверта́ ◊, зви́клий ♦, р-й скрути́-, завертайло /по-/, $n^к$ = %, © са́ме на поворо́ті /скру́ті/, 2. **завёртывающий,** $n^к$ = %; **-й деньга́ми** запанібра́та з тисяча́ми;

-йся/-ый 1. пове́ртаний /за-/, скру́чу-, 2. зака́-

чу-, зака́су-, зако́чу-, засу́ку- + **завертивающийся**.
ЗАВСЕГДА́ТАЙ ста́лий /ча́стий/ бува́лець, ча́стий гість, *о.* ніко́ли не браку́є *кого*.
ЗА́ВТРАК *п.* жда́ник [**-ами сыт не бу́дешь** -ами не наїси́ся].
ЗА́ВТРАКАТЬ сні́дати;
--й що *(м^н^* хто*)* сні́да, зви́клий ♦, сні́дальник, *о.* за сні́данням.
ЗАВУАЛИ́РОВАТЬ *д^к^/н^дк^ (хиби)* заличко́вувати/ заличкува́ти.
ЗАВЫВА́ТЬ завива́ти, ви́ти, ревти́;
--й що *(м^н^* хто*)* ви́є ◊, зви́клий /с-и/ ♦, реву́н, *(жалібно)* скиглі́й, *п^к^* реву́чий, *с.* сторреву́чий, з голосни́м виття́м /ре́вом/.
ЗАВЫША́ТЬ зави́щувати, *(норми)* збі́льшу-;
--й що *(м^н^* хто*)* зави́щує ◊, з-й зави́щити, зви́клий ♦, *п^к^ т.* зави́щувальний + %;
-йся/-ый збі́льшуваний, зави́щу-, *о.* щора́з бі́льший /ви́щий/.
ЗАВЯЗА́ТЬ; ЗАВЯ́ЗНУТЬ захря́с*(ну)*ти;
-я́зший що загру́з ◊, засмо́ктаний багно́м /боло́том +/, *п^к^* загру́злий, захря́слий, Ø.
ЗАВЯ́ЗКА: под *(са́мую)* **завя́зку** по са́му за́в'язку
ЗАВЯ́ЗЫВАНИЕ *(стосунків)* започаткува́ння, *г.* нав'я́зува-, започатко́ва-.
ЗАВЯ́ЗЫВАТЬ в'яза́ти, обв'я́зува- /пере-/, *(дружбу)* започатко́вува-; з. **отношения** захо́ди- у /*г.* нав'я́зува-/ стосу́нки;
--й що *(м^н^* хто*)* в'я́же ◊, з-й /з^г^-й, покли́ка-, р-й/ зав'яза́ти, *п^к^* в'яза́льний + %, ± **вяжущий**; **-й отноше́ния** р-й ма́ти стосу́нки;
♦♦♦СЯ: -ались рома́ны *о^к^* плела́ся любо́в;
-йся/-ый зав'я́зуваний /по-/; зашмо́ргу-, в'я́заний, *п^к^ о^к^* в'язки́й.
ЗА́ВЯЗЬ *(брунька) г.* пу́пляшок.
ЗАГА́ДЫВАТЬ зага́дувати, *(наперед)* віщува́ти;
--й що *(м^н^* хто*)* зага́дує ◊, зви́клий ♦, метки́й на за́гадки, зага́дько; **-й напере́д** віщу́н, ора́кул, з-й каза́ти напере́д.
ЗАГА́ЖИВАТЬ заги́джувати, запога́нювати, га́дити, паску́дити;
--й що *(м^н^* хто*)* заги́джує ◊, з-й запаску́дити, схи́льний запога́нюва-, *п^к^* паску́дний, гидю́чий, гидосві́тній;
-йся/-аемый заги́джуваний, запаску́джу-, запога́ню- ◊;
ЗАГА́ДИТЬ обпаску́дити, забагни́ти ◊;
ЗАГА́ДИТЬСЯ *р^к^* запогані́ти, забагні́ти ◊.
ЗАГА́Р *о^к^* за́смаг.
ЗАГИБА́ТЬ гну́ти, загина́- /під-, пере-/;
--й що *(м^н^* хто*)* загина́ ◊, зви́клий /с-и/ з., покли́каний /з-й/ за́♦, *п^к^ т.* загина́льний; **-й словцо́** чо́рний рот; **-й це́ну** з-й запра́вити ціну́;
-йся/-ый гну́тий, заги́нан[т]ий, *о.* легки́й на згин, *п^к^* гнучки́й, вигі́нистий /за-/, еласти́чний, гну́чий, */- річку/* колінкува́тий;
ЗАГНУ́ТЬСЯ *ж^н^* опрягти́ся; з. **крючко́м** закандзю́битись;
ЗА́ГНУТЫЙ за́гну́тий, закаблу́чений, *(гачком)* закандзю́бле-.
ЗАГЛА́ВИЕ ти́тул.
ЗАГЛА́ВНЫЙ *(вірш)* заспівни́й, *і^р^* паровоз; **-ая роль** пе́рша /провідна́/ ро́ля /роль/.
ЗАГЛА́ЖИВАТЬ: --й що *(м^н^* хто*)* загла́джує ◊, з-й /з^г^-й, р-й/ загла́дити, *п^к^* = %, ± **гладящий**;
-йся/-ый загла́джуваний, *(праскою)* прасо́в-, *(гріх)* зати́р-.
ЗАГЛА́ТЫВАТЬ зако́втувати, лига́ти, ковта́ти;
--й що *(м^н^* хто*)* лига́ ◊, р-й /з-й/ лигну́ти, глита́й, *о^к^* лига́ка, *п^к^* ковта́льний + %, ± **глотающий**;
-ый зако́втуваний /про-/, ко́вта-, ли́га-.
ЗАГЛУША́ТЬ заглу́шувати, тамува́ти, сти́шу-, притлу́млю-;
--й що *(м^н^* хто*)* заглу́шує ◊, зви́клий ♦, покли́каний /з-й/ заглуши́-, глушни́к, *п^к^* глуши́льний, заглу́шливий, тамува́льний + %;
-йся/-ый глу́шений, заглу́шуваний, сти́шу-, притлу́млю-, *(біль)* тамо́-, затамо́ву-, *(вогонь)* зага́шу-.
ЗАГЛЯДЕ́НЬЕ: одно́ з. куди́ твоє́ ді́ло [**доро́га – одно́** з. доро́га, к. т. д.], *(- коней +)* на всю гу́бу.
ЗАГЛЯ́ДЫВАТЬ загляда́ти, *(у гості)* вчаща́-, наві́дуватися, *(по кутках)* ни́шпорити, шука́- очи́ма; & позагляда́-;
--й що *(м^н^* хто*)* загляда́ ◊, зви́клий ♦, ни́шпорка, *о^к^* зи́ркало, зазира́ка, загляда́йло, *о.* зирк туди́, зирк сюди́; **-й вперёд** далекогля́дний;
ЗАГЛЯНУ́ТЬ ки́нути о́ком ◊.
ЗАГЛЯ́ДЫВАТЬСЯ задивля́тися;
-йся що *(м^н^* хто*)* задивля́ється, схи́льний /зви́клий/ ♦, роззя́ва, витріща́ка, продаве́ць ви́трішок, *п^к^* роззявкува́тий + %.
ЗАГНИВА́ТЬ загнива́ти, гни́ти;
--й що гниє́ ◊, загни́ваний, загниву́щий, с-и ♦ + **гниющий**.
ЗАГОВА́РИВАТЬ забала́кувати, *о.* обзива́тися сло́вом, зав'я́зувати розмо́ву; з. **зу́бы** підпуска́ляси, забала́кува- зу́би;
--й що *(м^н^* хто*)* забала́кує ◊, зви́клий /с-и/ ♦, р-й забала́ка-, охо́чий до розмо́ви; **-й зу́бы** шепту́н /шепту́ха/, зна́хур, *п.* окозами́лювач, маста́к забива́ти ба́ки;
-ый забала́куваний, *(- зуби)* замо́влю-, відші́пту-, загово́рю-;
ЗАГОВОРИ́ТЬ обізва́тися, відкри́ти ро́т*(а)*, пору́ши- мо́вчанку, розв'яза́- гу́бу́, *д.* припита́тися; **-и́ла со́весть** обізва́лася со́вість;
-вший *о.* пору́шник мо́вчанки, Ø.
ЗАГОВА́РИВАТЬСЯ *о.* пле́сти́ нісені́тниці, гріши́- язико́м, розпуска́ти /розв'я́зува-/ язи́к*(а́)*, дава́- во́лю язику́;

-йся 1. що *(м^н^ хто)* забала́кується, з-й /гото́вий/ розпусти́ти язи́к*(а́)*, дурноля́п, словоблу́д, безконтро́льний базі́ка, 2. = **заговариваемый.**

ЗА́ГОВОР: з. **молча́ния** навми́сне замо́вчування, з^п^ змо́ва замо́вчування.

ЗАГО́Н: быть в -не у Бо́га теля́ з'ї́сти.

ЗАГОНЯ́ТЬ заго́нити, заганя́-; з. **в тупи́к** припира́- до сті́нки, п^-о^ заво́дити на слизьке́;

--й що *(м^н^ хто)* заганя́, р-й загна́ти, зви́клий ♦, заго́нич, *(за)*гоні́й, заганя́йло, у^р^ гони́тель, ± **гоня́ющий; -й в у́гол** з-й припе́рти до сті́нки;

-йся/-ый кого́ заганя́ють, гна́ний, го́не-;

ЗАГНА́ТЬ *(гоном)* затовкти́, *(куди)* запрото́ри- [з. **туда́, куда́ во́рон косте́й не занесёт** з. туди́, де ко́зам ро́ги пра́влять]; з. **в гроб** загна́- в моги́лу; з. **копе́йку** урва́- куш; з. **в тупи́к /у́гол/** к. прищу́чи-;

ЗАГНА́ТЬСЯ задале́ко забі́гти /заї́ха-, забра́тися/ ◊; з. **в несча́стье** загна́тися у неща́стя, напита́ти н.;

ЗА́ГНАННЫЙ зато́вчений ◊.

ЗАГОРА́ЖИВАТЬ городи́ти, загоро́джува-, затуля́-, закрива́-;

--й що *(м^н^ хто)* горо́дить ◊, р-й /з^г^-й, з-й/ загороди́ти, зви́клий ♦, за́йнятий городьбо́ю, загоро́джувач, п^к^ загородни́й, загоро́джуваль-; **-й путь** *кому* © ста́вши попере́к *чиє́ї* доро́ги;

-йся/-ый загоро́джуваний /пере-/, зату́лю-, закри́-.

ЗАГОРА́ТЬ сма́гнути, смали́тися, засма́жува-, обпа́люв- *(со́нцем)*;

--й що *(м^н^ хто)* сма́литься ◊, засма́жуваний, засма́лю-, обпа́лю- *(со́нцем)*, зви́клий смали́тися, охо́чий сма́гнути *(*на со́нці*)* +.

ЗАГОРА́ТЬСЯ *(чим)* перейма́тися; **се́рдце /душа́, кровь/ -а́ется** се́рце /душа́, кров/ палені́є;

-йся що займа́ється ◊, по́йманий /охо́плюва-/ вогне́м, *(- сві́тло)* засві́чува-, п^к^ займи́стий, т. запальни́й; **-я** *чем* швидки́й до *чого*;

ЗАГОРЕ́ТЬСЯ: -вшийся що зайня́вся ◊, по́йнятий вогне́м, заво́гнений, *(бажанням)* пере́йнятий, /по́-/, д. загорі́лий, Ø; **-я гне́вом** спалені́-; **-я жела́нием** пере́йнятий бажа́нням.

ЗАГО́РНЫЙ загі́рній.

ЗАГОТОВЛЯ́ТЬ готува́ти, дба́- на [з. **прида́ное** д. на по́саг, д. на рушники́];

--й що *(м^н^ хто)* готу́є ◊, за́йнятий заготі́влею, заготіве́льник, заготівни́к, п^к^ загото́вчий, заготіве́льний;

-йся/-ый гото́ваний, загото́влю-;

ЗАГОТО́ВИТЬ *(припасаючи)* пристара́ти.

ЗАГОТО́ВОЧНЫЙ к. загото́вчий, *(матеріял)* на заготі́вку, заготі́вчий.

ЗАГРАДИ́ТЕЛЬНЫЙ ф^р^ запобі́жний [з. **ого́нь** з. вого́нь].

ЗАГРАЖДА́ТЬ: --й = загораживающий т. захисни́й.

ЗАГРАЖДЕ́НИЕ загоро́да [**про́волочные -ия** дротяна́ з.].

ЗАГРЕБА́ТЬ гребти́, загріба́-, *(не лише гроші)* горну́-;

--й що *(м^н^ хто)* гребе́ ◊, р-й /ла́сий/ загребти́, зви́клий з., загре́ба, загріба́льник *(ж^і^ -ниця)* п^к^ загребу́щий, загре́бистий, загріба́льний, о. довгору́кий + %; **-й де́ньги** загре́ба; **-й жар чужи́ми рука́ми** ла́сий гребти́ жар чужи́ми рука́ми;

-ый загрі́баний, гре́бе-, заго́рта-, га́рба-, зага́рбува-. п^к^ загрі́бни́й.

ЗАГРИ́ВОК п^рн^ за́гривок; **быть отягчённым** *чем* ма́ти *що* на карку́, бу́ти обтя́женим *чим*.

ЗАГРО́БНЫЙ тогосві́тній; з. **мир** за́світи, о^к^ позасві́ття.

ЗАГРОМОЖДА́ТЬ захара́щ/увати, *(мотлохом)* забива́ти;

--й що *(м^н^ хто)* ~ує ◊, зви́клий /с-и/ ♦, захара́щувач, п^к^ захара́щувальний + %;

-йся/-ый захара́щуваний, зава́лю-, заби́-, заста́влю-.

ЗАГРОМОЖДЕ́НИЕ о^к^ зава́ла.

ЗАГРУЖА́ТЬ ванта́жити, заванта́жува-, ладува́-, заладо́вува-;

--й що *(м^н^ хто)* ванта́жить ◊, за́йнятий ладува́нням, ванта́жник, ладів-, ладува́ль-, заванта́жувач, *(працею)* з-й обтя́жити, п^к^ *(за)*ванта́жний, заванта́жуваль- + %;

-йся/-ый ванта́жений, заванта́жува-, ладо́-, *(працею)* обтя́жу-, п^к^ завантажни́й ◊.

ЗАГРЫЗА́ТЬ; ЗАГРЫ́ЗТЬ ф^р^ заску́бти.

ЗАГРЯЗНЯ́ТЬ брудни́ти, забру́днюва-, занечи́щу-;

--й що *(м^н^ хто)* брудни́ть ◊, зви́клий забру́днювати, забру́да, задри́па, занечи́щувач, призві́дець забру́днення, п^к^ кальни́й, бруд-, кальки́й + %;

-йся/-ый забру́днюваний, занечи́щу-, зака́лю-, д. забру́джу-; **-ее веществ́о** забру́днювач;

ЗАГРЯЗНЁННЫЙ заболо́чений ◊.

ЗАГУ́Л; ЗАГУ́ЛЫ гу́лі.

ЗАД: -ом наперёд наза́дгу́зь.

ЗАДА́БРИВАТЬ піддо́брювати, уласка́влю-, заго́джу-, годи́ти як боля́чці *кому*; з. *кого* піддо́брюватися під *кого*;

--й що *(м^н^ хто)* уласка́влює ◊, піддо́брюваний під, ско́рий на улеща́ння, зви́клий піддо́брюватися, з-й /ла́сий, гото́вий/ задо́брити, піддо́брювач, забіга́йло, підшива́-, підлипа́-, лесту́н, лизу́н, підле́сник, підлабу́з-, п^к^ запобі́гливий, улє́сли- /під-/;

-йся/-ый піддо́брюваний, уласка́влю-, заго́джу-, задо́брю-, уле́щу-.

ЗАДАВА́ТЬ завдава́ти; з. **зага́дки** г. годува́- за́гадка́ми; з. **тон** о^к^ гра́- пе́ршу скри́пку, заспі́вува-, чини́- за́спів;

--й що *(м^н хто)* завдає ◊, готóвий /поклúканий/ завдáти, давéць, *п^к* завдавáльний, *(генератор)* мáтірній, *о^к* завдавýщий; **-й балы́** звúклий у-ряджáти балі[ú]; **-й вопро́с** *кому* з питáнням до *кого*, з питáнням на устáх; **-й пе́рцу /жа́ру/** р-й втéр- мáку; **-й стра́х** страхопýд, страшúло, страшáк; **-й тон** головнá фігýра, заспівувач, пéрша скрúпка, флю́гер, *п^к* заспівнúй лейтмотúв; **-й уро́к** давéць завданнá;

-ый завдáваний, загáду-;

ЗАДА́ТЬ: з. дёру /**стрекача́**/ дременýти, чкурнý-, дмухнý-, дá- дмухачá, накивá- п'ятами, врíза- пóли; **з. по пе́рвое число́** всúпа- по сáму за-'в'язку; **з. по́рку** відшмагá- /попо-/; **з. трёпки** всúпа- бóбу;

-вший взбу́чку /го́ну, жа́ру, звóиу, пе́рцу, та́-ску, трёпки/ © дáвши духопéлу /бóбу, клáду, кýчми, нáтруски, прочухáн-/.

ЗАДАВА́ТЬСЯ стáвитися, вúсоко нéстúся пéред *ким*, ходúти, як пáва /пáвою, павичéм/, *д.* фасóнитися; з. **вопро́сом** © сушúти *(ламá-)* гóлову *чим*; з. **це́лью** клáсти собі за метý;

-йся 1. **зазиающийся**, 2. **-я** *чем* що стáвить собі *що*, завзя́тець, *п^к* завзя́тий, заповзя́тливий *зробити що*, *о.* з нáміром, з дýмкою, © мáючи на óці *що*; **-я вопро́сом** шукáч відповіді на питáння; **-я це́лью** перéйнятий метóю, з метóю, © мáючи иа меті;

ЗАДА́ТЬСЯ: з. **мы́слью** узя́ти на дýмку; **з. це́лью /мы́слью/** забрá- собі в гóлову *що*, заповзя́тися, поклáсти собі за метý; **з. це́лью** иамогтúся; навратúтися, заповзя́тися.

ЗАДА́НИЕ & завдáннячко; **по -ию** дістáвши завданнá, на завданнá.

ЗАДА́РИВАТЬ задарóвувати, обдарóвувати;

--й що *(м^н хто)* задарóвує ◊, звúклий /с-и/ ♦, *о.* щéдрий на дарú /дарýнки/, ± **дарящий.**

ЗАДА́ТОК *(зла) п.* вірус;

ЗАДА́ТКИ: име́ть з. *чего/кого* заповідáтися на *що/кого*.

ЗАДА́ЧА *ф^р* діло [**иепоси́льиая** з. заважкé д., д. не легéньке]; **вот задача!** *е^н* ось! [**быть му́дрым – в. з.!** бýти мýдрим – ось!];

ЗАДВИГА́ТЬ: --й що *(м^н хто)* засувá ◊, поклúканий /признáче-, р-й/ засýнути, звúклий /с-и/ засувá-, *п^к* = %;

-йся/-ый засýваний, *п^к* засувнúй.

ЗАДВО́РОК *п^{рн}* зáдвірок.

ЗАДЕВА́ТЬ *(кого)* зачіпáти, займá-, черкá-, торкá-, *г.* затóркува-, *(в отвір)* задівá-, проселя́-*(словом)* дошкуля́-, допікá-; **з. жи́знениые иитере́сы** наступá- на гóрло; **з. за живо́е** *п.* брáза печінкú, діставá- до живóго, аж до сéрця діставá-; **з. сокрове́нные чу́вства** *ф.* перевертá- все всерéдині;

--й 1. що *(м^н хто)* зачіпá ◊, схúльний /звúклий, с-и/ ♦, задерúка, зачéпа, *п^к* зачíпливий, зачіпнúй, задúрливий, задúристий, задерúкуватий, *о^к* заводíйний, завóдистий, *с.* загóнистий, 2. що запротóр/юе, з-й ~úти, ~ювач, *п^к* ~чúй, ~úстий, 3. *(нитку)* що задівá, з-й задí-, *п^к* = %; **-й за живо́е** дошкульнúй;

ЗАДЕВА́ТЬСЯ *(- ☺)* завіятись ◊;

-йся/-ый задíваний; *п^{рв}* **-ый** 1. зачíпаний, зáйма-, урáжува- /об-/, чéрка-, тóрка-, *г.* затóркуваний, 2. запротóрю-, заподíю-;

ЗАДЕ́ТЬ: з. **за живо́е** дістáти (до живóго), взя́за печінкú, вразú- /діткнý-/ до живóго.

ЗАДЕ́ЛЫВАТЬ *(у що)* вмонтóв/увати, *(вади)* личкувá-, заличкóву-, *(діри)* замурóву-, закладáти, *(дошками)* загорóджува-;

--й що *(м^н хто)* ~ує ◊, зáйня́тий личкувáнням, *п^к* = %;

-йся/-ый вмонтóвуваний, личкó-, заличкóву-, загорóджу-, забú-, замáзу-, зашпарóву-, запакóву-, зарíвню-, замурóву-, заклáданий.

ЗАДЁРГАННОСТЬ *(душевна)* забóрсаність.

ЗАДЁРГИВАТЬ[1] засмúкувати, *(кого)* затýрку-;

--й[1] що *(м^н хто)* засмúкує ◊, з-й затýркати, звúклий ♦, тýркало, *(що смика)* сíпало, тóргало;

-йся[1]**/-ый**[1] затýркуваний, засмúку-, зашáрпу-;

ЗАДЁРГАТЬ *(кого) ф^р* затю́кати, закричáти ◊;

ЗАДЁРГАННЫЙ забíганий, *г.* зацóфа-, забéмба-, *з.* заскýбле- ◊.

ЗАДЁРГИВАТЬ[2] /*д^к* **ЗАДЁРНУТЬ**/ *(завісу)* запинáти, зашмóргува-, затягá-;

--й[2] що *(м^н хто)* запинá ◊, звúклий /с-и/ запииáти, шморгýн, *о^к*. запинáльник, затягáч, зашмóргувач, *п^к* = %,

-йся[2]**/-ый**[2] зашмóргуваний, затя́га-, запúна-;

ЗАДЕ́РЖИВАТЬ затрúмувати, загáюва-, *(кого)* барú-, *(ріст)* гальмувá-, *(що)* не випускá- з рук *чого*;

--й що *(м^н хто)* затрúмує ◊, с-и ♦, забáра, загáйко, *о^к* гальмівнúк, *п^к* забарнúй, загáй-, гальмівнúй, тамувáль-, затрúмуваль- + %, *т.* затримкóвий, © затрúмуючи; **-й взгляд** © зупиня́ючи /зупинúвши/ пóгляд; **-й разви́тие** гальмівнúк /гальмівнúй для/ рóзвитку;

-йся/-ый затрúмуваний, загáю-; **-я** ☺ забáрливий.

ЗАДЕ́РЖКА загáйка; **без -ки!** иегáйно!

ЗАДИ́Р *(голови)* задертя́.

ЗАДИ́РА забíяка, навкулáчник.

ЗАДИРА́ТЬ *(ягня)* шматувáти;

--й що *(м^н хто)* задирá ◊, *с^к* задерú- [задрúніс], *(кого)* = **задевающий**[1]; **-й иос** прúнда, чванькó, задерúніс, *п^к* зазнáйкувáтий, із задéртим нóсом;

ЗАДИРА́ТЬСЯ завóдитися, *(з ким)* скакáти гóпки до *кого*;

-йся/-ый дéртий, задúраний, *(- здобич)* шматóва-, *(кого чіпають)* зáйма-; **-я** забíякуватий,

забія́цький, заво́їстий + **задевающий**[1], *(з ким)* заводі́й сва́рки, *(- дошку)* зади́рчастий.
ЗАДИ́РИНА за́дирка.
ЗАДИ́РИСТЫЙ зачі́пливий;
ЗАДИ́РИСТО забія́цьки ◊;
ЗАДИ́РИСТОСТЬ забія́цтво ◊.
ЗА́ДНИЙ *(- двері)* зати́льний; з. **прохо́д** $п^{рн}$ відхідни́к; з. **ум** му́дрість по шко́ді; **-им умо́м кре́пок** розу́м- по шко́ді **-им число́м** $к^{н}$ постфа́ктум.
ЗА́ДНИК *(у взутті)* за́п'яток.
ЗА́ДНИЦА *в.* гу́зно, $о^{к}$ оза́ддя, $е^{в}$ не найкра́ще мі́сце.
ЗАДО́ЛЖЕННОСТЬ заборго́вання, зале́глість, *о.* наши́йниця, *(державна)* дефіци́т; **просро́ченная** з. зада́внена заборго́ваність /зале́глість/.
ЗА́ДОМ: з. *(*перёд*)* наза́дгу́зь.
ЗАДО́Р $ф^{р}$ по́рох *(*і порохівни́ця*)* [по́роху не ста́не].
ЗАДО́РИНКА: без сучка́, без -ки ні сучка́, ні за́дирки.
ЗАДО́РНЫЙ зачі́пливий, пі́вникуватий, *(спів)* заго́нистий, молоде́цький, хва́цький, шпарки́й.
ЗАДРА́ИВАТЬ *(люк)* замика́ти глу́хо, бра́ти на болти́;
--й що *(*$м^{н}$ хто*)* задра́ює ◊, за́йня́тий задра́юванням, с-и задра́ювати, $п^{к}$ задра́ювальний.
ЗАДУВА́ТЬ задува́ти, *(свічку)* дму́хати на, *(вогонь)* гаси́ти;
--й 1. що *(*$м^{н}$ хто*)* задува́ ◊, зви́клий /с-и/ дму́хати на, дмуха́ч, дму́хало, $п^{к}$ *т.* задувни́й, 2. що га́сить ◊, за́йня́тий гасі́нням, гасі́й, гаси́льник, гаси́тель, $п^{к}$ гаси́льний, $с^{к}$ -га́сний, -га́сник [**-й ого́нь** вогнега́сний, вогнега́сник];
ЗАДУ́ТЬ задму́хати, задмухну́ти ◊.
ЗАДУ́МЫВАТЬ заду́мувати, ма́ти на́мір, збира́тися, планува́ти;
--й що *(*$м^{н}$ хто*)* заду́мує ◊, $п^{к}$ гото́вий /*о.* з на́міром, з ду́мкою, по́вен бажа́ння/ *що робити*, © збира́ючись ◊;
-ый заду́муваний, плано́- ◊.
ЗАДУ́МЫВАТЬСЯ *г.* застановля́тися; **не -у́мываясь** без наду́ми;
-йся заду́муваний, зами́слю-, *о.* в заду́мі, в ро́здумах, заглиблений у ро́здуми; **не -аясь** *к.* без вага́нь;
ЗАДУ́МАТЬСЯ: -вшийся заду́маний, $п^{к}$ заду́мливий, Ø.
ЗАДУШЕ́ВНИЙ душе́вний, $ф^{р}$ ре́вний.
ЗАДЫХА́ТЬСЯ захе́катися, задиха́ться;
-йся захе́каний, зади́х-, запи́рх-, *п* яду́шний, яду́шливий, ди́хави́чний, задишливий, зади́шкуватий;
ЗАДОХНУ́ТЬСЯ: -вшийся уду́шений за-/ ◊, Ø.
ЗАЕДА́ТЬ заїда́ти, заку́шувати, *(- механізм)* затина́тися; **зае́ло** *(кого)* взяло́ за печінки;
--й 1. що *(*$м^{н}$ хто*)* заїда́, зви́клий заїда́ти + **едящий**, 2. що затина́ється, $п^{к}$ зати́нчивий; **-й разгово́рами о** ***чём*** нудьга́, іржа́, заверни́голова, © прогриза́ючи го́лову *чим;*
ЗАЕДА́ТЬСЯ *д. (з ким)* заїда́тися, свари́-;
-йся/-ый 1. заї́джуваний, заку́шу-; **-я** 1. ☺ зви́клий свари́тися, сварун, $п^{к}$ заї́дливий, ± **грызущийся,** Ø;
ЗАЕ́СТЬ: зае́ло заколупа́ло;
ЗАЕ́ДЕННЫЙ заї́джений.
ЗАЕЗЖА́ТЬ *(до кого)* заїзди́ти, вчаща́ти, гостюва́ти /бува́ти/ у;
--й що *(*$м^{н}$ хто*)* заї́зди́ть ◊, р-й завіта́ти до *кого*, відві́дувач, гість, заїжджа́нин, $п^{к}$ заї́жджий, заї́зни́й, подоро́жній, бува́лий у, */непрохано/* уна́дливий;
ЗАЕ́ХАТЬ заї́хати, *(вдарити)* загили́-, */в ухо/* учи́сти-, */в пику/* заціди́-, шарну́-;
ЗАЕ́ЗЖЕННЫЙ зачо́вганий, пережо́ва- /по-/ ◊.
ЗАЕ́ЗЖИЙ ☺ подоро́жній, *(двір)* заїзни́й.
ЗАЁМ: фунди́рованный з. консолідо́вана по́зика.
ЗАЁМНЫЙ позичко́вий.
ЗАЖА́РИВАТЬ сма́жити;
--й що *(*$м^{н}$ хто*)* сма́жить ◊, за́йня́тий сма́женням, гото́вий засма́жити, смажі́й, смажи́льник, $п^{-о}$ смалі́й, $п^{к}$ смажи́льний + %;
-йся/-ый сма́жений, засма́жува-, зашква́рюва-.
ЗАЖИВА́ТЬ *(- рану)* заго́юватися, го́ї-, зароста́ти, затяга́тися; **до сва́дьбы -ёт** $ж^{н}$ заросте́, як на соба́ці;
--й що го́їться ◊, ма́йже заго́єний, $т^{р}$ підго́є-, с-и го́їтися;
ЗАЖИ́ТЬ: -вший заго́єний, *(дещо)* /під-/ ◊.
ЗАЖИВЛЯ́ТЬ го́їти; ± ЛКУВАТИ;
--й що го́їть ◊, покли́каний /з-й/ заго́їти, на́вчего́ї-, для го́єння, $п^{к}$ го́йний, лікува́ль- + %, цілю́щий, $ф^{-р}$ живлю́щий;
-ый го́єний, заго́юва- /під-/ ◊.
ЗАЖИГА́ТЬ *(вогонь)* запа́лювати, заво́гню-, *(світло)* засві́чу-;
--й що *(*$м^{н}$ хто*)* засві́чує ◊, покли́каний запали́ти, зви́клий ♦, для запа́лення, за́йня́тий -ям, запа́лювач, засві́чу-, палі́й, смалі́й, світі́й, $с^{к}$ запали́- [запали́душа], засвіти́- [засвіти́душа], *(річ)* запа́льни́к, $п^{к}$ запальни́й, запа́люваль- + %, */заклик/* запалю́щий;
-йся/-ый запа́люваний, засві́чу-, розпа́лю-, засма́лю- ◊; **-я** займи́стий, запа́ли-, запальни́й;
ЗАЖЖЁННЫЙ заво́гнений ◊, *(- ряд свічок)* позасві́чуваний.
ЗАЖИ́М *(деталь)* $о^{к}$ клешня́.
ЗАЖИМА́ТЬ затиска́ти; з. **в кула́к** трима́- /ма́-/ у жме́ні /в рука́х/; з. **рот** вкоро́чува- /обтина́-/ язика́, замуро́вува- уста́;
--й що *(*$м^{н}$ хто*)* затиска́ ◊, зви́клий /ма́йстер, с-и/ ♦, з-й /гото́вий/ зати́сну-, для за́тиску, за́йня́тий

-ком, зати́скувач, жми́крут, *(річ)* затиска́ч, $n^к$ затискни́й, *т.* затиско́вий, $к^н$ затиска́льний, */скупі́й/* крути́й, скупи́й; **-й в кула́к** © трима́ючи у жме́ні; **-й кри́тику** зати́скувач кри́тики; **-й рот** © затика́ючи ро́та;

-йся/-ый зати́скуваний, зату́лю- ◊.

ЗАЖИ́ТОЧНО як у Бо́га за двери́ма /за па́зухою/;

ЗАЖИ́ТОЧНЫЙ $о^к$ добро́бутній.

ЗАЖИ́ТОЧНОСТЬ добро́бут; & $n^р$ добро́бутньо /= замо́жньо/.

ЗАЖМУ́РИВАТЬСЯ: -йся що замру́жується + **жмурящийся.**

ЗАЖУ́ЛИВАТЬ: –й = жульничающий;

-ый замо́туваний, замахо́рю-, зама́хлю- ◊.

ЗАЗЕМЛЁННОСТЬ зазе́мленість.

ЗАЗЕМЛЯ́ТЬ зазе́млювати;

–й що *(м*^{н} хто*)* зазе́млює ◊, призна́чений заземли́ти, зви́клий ♦, зазе́млювач, $n^к$ заземни́й + %, для зазе́млення;

-йся/-ый зазе́млюваний.

ЗАЗЕРКА́ЛЬЕ задзерка́лля.

ЗАЗНАВА́ТЬСЯ зано́ситися, де́рти /задира́-/ но́са /ки́рпу/, ви́соко літа́- /не́сти́ся/, ста́ви-, вдава́в пиху́, ходи́ти як па́ва /па́вою, павиче́м/;

-йся що *(м*^{н} хто*)* ста́виться ◊, *і.* чванько́, хваль-, задава́ка, зарозумі́лець, самохва́л, задери́ніс, $n^к$ хвальковити́й, чванькови-, зазна́йкува́-, заго́нис-, недосту́пливий, *о.* з пихо́ю в се́рці, із заде́ртим но́сом, ось то я;

ЗАЗНА́ТЬСЯ розібра́тися, запишá- ◊;

-вшийся Ǿ, *і.*/$n^к$ → **-йся.**

ЗАЗО́Р люфт.

ЗАЗО́РНЫЙ $ф^р$ неприро́дні[и]й, шкідли́вий.

ЗАЗРЕ́НИЕ: без -ия со́вести *(брехати)* безбо́жно, в живі́ о́чі, пози́чивши о́чі в Сірка́.

ЗАЗУ́БРИВАТЬ зазу́блювати, щерби́-, *(науки)* товкти́, човпти́, визу́джувати;

–й 1. що *(м*^{н} хто*)* зазу́блює ◊, зазу́блювач, для зазу́блення, $n^к$ = %, 2. що визу́джує ◊, зви́клий /ма́йстер, с-и/ визу́джувати, зуди́ло;

ЗАЗУ́БРИВАТЬСЯ 1. бра́тися щерби́нами /зазу́блина-/, 3. *(- трибки)* зачіпля́-;

-йся/-ый 1. ще́рблений, зазу́блюваний /ви-/, вище́рблю-, 2. визу́джу-, 3. зачі́плю-;

ЗАЗУБРИ́ТЬСЯ: -вшийся 1. поще́рблений /ви́-/, зазу́бле-, 2. ви́зудже-, 3. заче́пле-, Ǿ.

ЗАЗЫВА́ЛА закли́ка́йло, кличко́, клика́ч, зама́нювач.

ЗАЗЫВА́ТЬ кли́кати, заклика́-, закли́кува-;

–й що *(м*^{н} хто*)* заклика́ ◊, зви́клий -ти, кличко́, (за)клика́ч, клику́н, заклика́льник, закли́кувач, $n^к$ закли́чний, заклика́ль-;

-ый кли́каний ◊.

ЗАИ́ГРЫВАТЬ загрáва́ти, закида́- о́ком; **з. с де́вушками** жирува́-, чіпа́- дівча́т;

–й що заграє́ ◊, зви́клий ♦, ско́рий на зальо́ти, $n^к$ грайли́вий, флі́рто-; **-й** *(с же́нским по́лом)* джигу́н, зальо́тник, залиця́ль-, *ж*^{м} моргу́н, *в.* ба́хур; ± КОКЕТНИЧАТЬ.

ЗАИКА́ТЬСЯ запи́куватися;

-йся що *(м*^{н} хто*)* запи́кується ◊, заї́ка, ги́кавець, $n^к$ ги́кавий, заги́кливий, запи́куватий /заї́ку-/, німува́-, із запи́куватою мо́вою;

ЗАИКНУ́ТЬСЯ: и не з. о *чём* і ні сло́ва про *що.*

ЗАЙЛИВАТЬСЯ: -йся що заму́люється, заму́люваний, покри́ва- /затя́га-/ му́лом;

ЗАЙЛЕННЫЙ заму́лений; **-еное ме́сто** заму́лисько.

ЗАИ́МКА за́ймище.

ЗАИМООБРА́ЗНО навза́єм, навзамі́н, *о.* як по́зику [**дать з.** да́ти як п.];

ЗАИМООБРА́ЗНЫЙ як по́зика.

ЗАИ́МСТВОВАТЬ позича́ти, наслі́дува-, мавпува́-, *(досвід)* перебира́-. *(твір)* плагі́ювати;

–й що *(м*^{н} хто*)* позича́, зви́клий /с-и/ позича́ти, наслі́дувач, запозича́йло, епіго́н, плагія́тор, $n^к$ запози́чливий + %;

-йся/-ый запози́чуваний, пере́йм-, наслі́дув-, мавпо́в-;

ПО♦♦♦ запози́чити, *с.* сплагія́тити ◊.

ЗАИНТЕРЕСО́ВЫВАТЬ заціка́в/лювати, виклика́- /буди́-/ ціка́вість;

–й що ~лює ◊, з-й ~ити, зви́клий /с-и/ ~люва-, лювач, щора́з цікаві́ший;

ЗАИНТЕРЕСО́ВАННЫЙ: быть -ым *(кто)* **в чём** ітися *кому* про **що** [**он -ан в бра́ке** йому́ іде́ться про шлюб].

ЗАИНТРИГО́ВЫВАТЬ заінтриго́вувати;

–й що заінтриго́вує, з-й заінтригува́ти + **интригующий;**

ЗАИНТРИГОВА́ТЬ розпали́ти ціка́вість ◊.

ЗАИ́СКИВАТЬ запобіга́ти [**з. расположе́ния ♦** ла́ски]; **з. пе́ред** *кем* піддо́брюватися під /підшива́- до, *г.* заска́кувати ко́ло/ *кого, р.* диви́тися в зу́би *кому;*

–й що *(м*^{н} хто*)* запобіга́ пе́ред *ким* ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й /гото́вий/ піддобри́тися, забіга́йло, підшива́й-, $n^к$ запобі́гливий, обле́с- /під-, *(усміх)* у-/, $ф^р$ підхлі́б-, *ж*^{м} масни́й, масне́нький, ± **подольщающийся.**

ЗАЙМОДЕРЖА́ТЕЛЬ вла́сник по́зики.

ЗАЙЦЕОБРА́ЗНЫЕ $з^о$ *к.* зайці́, *о.* роди́на зайці́в.

ЗАКАБАЛЯ́ТЬ закайда́н/ювати, закріпа́чу-, уя́рмлю-, понево́лю-, $д^к$ заполони́ти;

–й що *(м*^{н} хто*)* ~юе ◊, покли́каний /з на́міром/ уярми́ти, понево́лювач, закріпа́чу-.

ЗАКАВЫ́КА мудра́ція.

ЗАКАДЫ́ЧНЫЙ: з. друг нерозли́йвода.

ЗАКА́З: как по -зу як на те.

ЗАКА́ЗЫВАТЬ замовля́ти; *(робити)* забороня́ти;

–й 1. що замовля́, р-й замо́вити, зви́клий ♦, замо́вець, замо́вник, 2. **запрещающий;**

-йся/-ый 1. замо́влюваний, $п^к$ замовни́й, 2. **запрещаемый.**

ЗАКА́ЛЫВАТЬ коло́ти, зако́люва-;

--й що *($м^н$* хто*)* ко́ле +, зви́клий /с-и/ коло́ти, з-й /покли́ка-/ заколо́-, колі́й, $п^к$ колі́йський, ± **колющий;**

-йся/-ый ко́лотий, зако́люваний, заши́лю-; **-ый** $п^о$ закла́нний.

ЗАКАЛЯ́ТЬ гартува́ти, загарто́вува-;

--й що *($м^н$* хто*)* гарту́є ◊, з-й загартува́ти, зви́клий ♦, за́йнятий гартува́нням, гартівни́к, гартува́ль-, гартівни́чий, $п^к$ гартівни́й, гартува́ль- + %;

-йся/-ый гарто́ваний, загарто́ву-;

ЗАКАЛИ́ТЬ ви́гартувати, ви́сталити ◊;

ЗАКАЛИ́ТЬСЯ ви́сталитись ◊;

-вший(ся) Ø; **-я** загарто́ваний, ви́стале- ◊.

ЗАКА́НЧИВАТЬ кінча́ти, заве́ршувати, викі́нчувати /за-/;

--й що *($м^н$* хто*)* кінча́ ◊, р-й заве́ршити, зви́клий ♦, заве́ршувач, $п^к$ заверша́льний + %, кінце́вий;

ЗАКА́НЧИВАТЬСЯ *о.* ма́ти кіне́ць; ◊;

-йся/-ый закі́нчуваний /ви-/, заве́ршу- /ви-/ ◊;

ЗАКО́НЧИТЬ ви́вершити ◊.

ЗАКА́ПЫВАТЬ: --й 1. *(∂^к* **ЗАКА́ПАТЬ***)* що *($м^н$* хто*)* зака́пує, з-й зака́пати, ка́пало, ка́пальник, для зака́пування, $п^к$ ка́пальний + %, 2. *(∂^к* **ЗАКОПА́ТЬ***)* що *($м^н$* хто*)* зако́пує, покли́каний закопа́ти, зви́клий /с-и/ зако́пува-, копа́ч, $п^к$ копа́льний + %;

-йся/-ый 1. зака́пуваний, 2. зако́пу-.

ЗАКА́РМЛИВАТЬ перегодо́в/увати /об-/;

--й що *($м^н$* хто*)* ~ує ◊, зви́клий ♦, перегодо́вувач, $п^к$ перегодо́вчий;

-йся/-ый перегодо́вуваний, обгодо́ву-.

ЗАКАРПА́ТЕЦ карпа́тець, карпа́тчик.

ЗАКА́Т *(прогресу)* смерк*(а́ння)*; **на -те** *(со́лнца)* при за́ході со́нця, навза́ході *(с.)*; **пришёл на -те** *(со́лнца)* прийшо́в під за́хід с.

ЗАКА́ТКА *т.* о́бтиск.

ЗАКА́ТЫВАТЬ[1] /∂^к **ЗАКАТА́ТЬ**/ *т.* обтиска́ти, *(рукав)* зака́сува-; **з. исте́рику** впада́ти в гісте́рику; **з. сце́ны** роби́ти сце́ни;

--й[1] що *($м^н$* хто*)* загорта́ ◊, р-й загорну́ти, зви́клий загорта́-, загорта́йло, *(до тюрми)* запрото́рювач, $п^к$ загорта́льний + %;

ЗАКАТА́ТЬ *(штани)* підкоти́ти, *(догану)* загили́ти; ◊;

♦♦♦СЯ[1] загорта́тися; **з. сме́хом** ляга́ти зо сміху;

-йся[1]**/-ый**[1] 1. заго́ртаний, зака́сув-, уко́чув-, уторо́вув-.

ЗАКА́ТЫВАТЬ[2] /∂^к **ЗАКАТИ́ТЬ**/ зако́чувати /закоти́-/;

--й[2] що *($м^н$* хто*)* зако́чує ◊, зви́клий ♦, з-й закоти́-, $п^к$ = %; **-й балы́** даючи́ бенке́т за бенке́том; **-й исте́рику** зви́клий гістерикува́ти; **-й пощёчину** © ляп по пи́ці; **-й сце́ны** ско́рий до сіме́йних сцен;

-йся[2]**/-ый**[2] зако́чув-, $п^к$ зако́тистий; **-я** *(- сонце)* приза́хідній, заходо́вий; **-я сме́хом /ка́шлем/** ду́шений сміхом /ка́шлем/, у на́паді -ху /-лю/;

ЗАКАТИ́ТЬ *(віз) з.* заточи́ти; ◊;

ЗАКАТИ́ТЬСЯ: -ась *чья* **звезда́** закоти́лася зоря́, *ф.* урва́- лафа́.

ЗАКА́ЧИВАТЬ заколи́с/увати, *(помпою)* нагніта́-, *(у морі)* хита́-, захи́тува-, змо́рюва- хи́тави́цею /$р^к$ хи́танкою/, виверта́- нутро́;

--й 1. що *($м^н$* хто*)* ~ує ◊, з-й ~а́ти, $п^к$ колиса́льний, */помпою/* нагніта́ль- + %, 2. що *($м^н$* хто*)* захи́тує ◊, схи́льний захи́тува-, го́йдало, $п^к$ = %;

-йся/-ый 1. заколи́суваний, нагніта-, */комір/* зако́тистий, 2. захи́туваний, змо́рюва- хи́тави́цею /$р^к$ хи́танкою/;

ЗАКАЧА́ТЬСЯ: -а́ешься! *(від утіхи)* умре́ш!; **-а́етесь!** уме́рти!

ЗАКВА́СКА *к.* за́квас.

ЗАКИ́ДЫВАНИЕ *(голови)* за́кид, задертя́.

ЗАКИ́ДЫВАТЬ[1] /∂^к **ЗАКИДА́ТЬ**/ ки́дати, закида́-;

--й[1] що *($м^н$* хто*)* закида́ ◊, з-й заки́дати, зви́клий /с-и/ закида́-, *і.* → **бросающий;**

ЗАКИДА́ТЬ: ша́пками *з.* покри́ти шапка́ми;

ЗАКИ́ДЫВАТЬ[2] /∂^к **ЗАКИ́НУТЬ**/ *(голову)* підкида́ти;

--й[2] що *($м^н$* хто*)* закида́ ◊, з-й заки́ну-, зви́клий /с-и/ закида́-, *і.* → **бросающий; -й у́дочку** © закида́ючи ву́дочку;

ЗАКИ́НУТЬ *(голову)* заде́рти ◊.

ЗАКИПА́ТЬ скип/а́ти, кипі́-, *(- море)* пі́нитися, вирува́ти, буру́нити*(ся)*, *(- діяльність)* зав'я́зуватися, розгоря́-, *(злобою)* вибуха́ти, перейма́тися, *(- чуття)* нароста́ти;

--й що ~а́є ◊, напівзакипі́лий, ма́йже закипі́-, гото́вий закипі́ти, $п^к$ булькітли́вий, булькотю́чий, © от-о́т закипи́ть, закипа́ючи, *(гнів)* щора́з ду́жчий, *(- море)* щора́з бурхли́віший, $п^{-о}$ забуру́нений, забуру́нілий;

ЗАКИПЕ́ТЬ *о.* забулькоті́ти ◊, *(- кров)* запекти́ся;

-вший закипі́лий, забулькоті́- ◊, *(- кров)* запе́чений, Ø.

ЗАКИСА́ТЬ ки́снути, квасні́ти, ква́снути;

--й що ки́сне ◊, поки́нутий ♦, щора́з квасні́ший, $п^к$ кислува́тий, кисло́ва-, малоки́слий, ма́йже скис-;

ЗАКИ́СНУТЬ: -и́сший ски́слий /за-/.

ЗАКЛА́ДЫВАТЬ заклада́ти, *(основи)* кла́с-, *(речі)* заставля́-, *(карету)* запряга́-;

--й 1. що *($м^н$* хто*)* заклада́ ◊, з-й закла́сти, с-и ♦, $п^к$ = %, 2. **запрягающий,** 3. що *($м^н$* хто*)* заставля́ ◊, р-й /гото́вий/ заста́вити, зви́клий заставля́-, заставни́к, $п^к$ заставни́й; **-й осно́ву /фунда́мент/** засно́вник, основополо́ж-, фунда́тор;

-йся/-ый 1. закла́даний, засно́вув-, 2. запря́г-, 3. заста́влюв-, відда́в- у заста́ву, *і.* заста́ва, заста-но́ва, *з.* заста́вщина;

ЗАЛОЖИ́ТЬ *жн (донести поліції +) г.* всипати;

ЗАЛО́ЖЕННЫЙ: -ые ве́щи заставщи́на.

ЗАКЛЕ́ИВАТЬ заліплювати, ліпи́ти;

–й що *(мн хто)* заклеює ◊, р-й заклеїти, за́йнятий заклеюванням, заклеювач, заліплю-, *пк* = %;

-йся/-ый заліплюваний, заклею-.

ЗАКЛЁПКА ню́та.

ЗАКЛЁПЫВАТЬ нютува́ти /*дк* за-/, бра́- в ню́ти, закле́пува-;

–й що *(мн хто)* нюту́є ◊, з-й /зг-й/ заклепа́ти, нютува́льник, *пк* нютува́льний;

-ый нюто́ваний, закле́пу-.

ЗАКЛИНА́НИЕ *(дія)* клятьба́, закляття́, *(слово)* закля́ття.

ЗАКЛИНА́ТЕЛЬ *ок* шама́н, накладач закля́ття.

ЗАКЛИНА́ТЬ заворо́жувати, наклада́- закля́ття; **заклина́ю** *фр* ой [**не повтори моих ошибок, з. тебя, не повтори!** не повтори моїх хиб, ой, не повтори!];

–й що *(мн хто)* заклина́ ◊, з-й закля́сти, заклина́ч, шама́н, наклада́ч закля́ття, *пк* заклина́льний;

-ый закли́нан[т]ий, заворо́жуваний; *д!* ЭМОЦИОНАЛЬНЫЙ.

ЗАКЛИ́НИВАТЬ плішити, закли́нюва-;

–й що *(мн хто)* плішить ◊, покли́каний /з-й/ запліши́ти, *пк* пліши́льний + %;

-йся/-ый заплішуваний, закли́ню-; **-я** *пк* закли́нистий.

ЗАКЛЮЧА́ТЬ *(мир)* підпи́сувати, *(контракт)* бра́- [я з ним -ту не брав]; **з. в объя́тия** бра́- в обі́йми; **з. в себе́** місти́- /ма́-/ в собі;

–й 1. **содержащий**[3], 2. що *(мн хто)* уклада́ ◊, гото́вий /покли́каний, з-й/ укла́сти, с-и уклада́-, уклада́ч, 3. що *(мн хто)* висно́вує, © висно́вуючи, 4. **заканчивающий**; **-й брак** новоже́нець, жени́х; **-й в объя́тия** © пригортаючи, обіймаю-; **-й в себе́** що ма́є в собі; **-й в ско́бки** © беручи́ в дужки́; **-й догово́р** уклада́ч уго́ди, договірни́к; **-й пари́** рішений закла́стися /би́тися об закла́д/; **-й под стра́жу** що бере́ під ва́рту;

ЗАКЛЮЧА́ТЬСЯ: з. в том поляга́ти в /г. на/ то́му; **з. в чем** *фр* зводитися до чого; **з. в следующем** полягати ось у чім;

-йся/-ый 1. **содержащийся**[3], 2. укла́дуваний, поміщу-, *(в тюрму)* ув'я́зню-, *(пакт)* підпи́су-; **-ый** 3. висно́ву-; **-я в чём** *А.* наявний у *чім*, *Б.* що поляга́є в *чім*, © поляга́ючи в; **-я в ско́бки** бра́ний у дужки́;

ЗАКЛЮЧИ́ТЬ: з. соглаше́ние *ф.* вда́рити по рука́х; **по чём ты -ил?** *жм* звідки ти взяв?, з чо́го ти взяв?.

ЗАКЛЮЧЕ́НИЕ *о.* оста́нній ако́рд; **з. ми́ра** заміре́ння; **в -ние** на заве́ршення.

ЗАКЛЮЧИ́ТЕЛЬНЫЙ *(акорд)* оста́нній, *(- сцену)* фіна́льний.

ЗАКО́ВЫВАТЬ: –й що *(мн хто)* зако́вує ◊, зви́клий зако́вувати, кова́ль, *п* = %, © куючи́, зако́вуючи;

-йся/-ый ко́ваний, зако́ву- /с-/, *(в кайдани)* заби́-.

ЗАКОЛА́ЧИВАТЬ/–й > ЗАБИВАТЬ.

ЗАКОЛДО́ВЫВАТЬ *ок* напуска́ти мару́;

–й що *(мн хто)* зачаро́вує ◊, з-й зачарува́ти, чаклу́н, чарівни́к, відьма́к;

-ый чаро́ваний, зачаро́ву-, заворо́жу-;

ЗАКОЛДО́ВАННЫЙ закля́тий ◊.

ЗАКО́Н: з. гласи́т в зако́ні сказано.

ЗАКО́ННЫЙ: -ая си́ла *фр* чи́нність [**войти́ в -ую си́лу** набра́ти -ности].

ЗАКОНОПА́ЧИВАТЬ шпар/ува́ти, зашпаро́ву-;

–й що *(мн хто)* ~у́є ◊, за́йнятий шпарува́нням, шпарува́льник, *зн* конопа́т-, *пк* = %;

-ый шпаро́ваний, зашпаро́ву-.

ЗАКОНОПОСЛУ́ШНЫЙ *к.* правослу́шний.

ЗАКОНТРАКТО́ВЫВАТЬ: –й = контрактую-.

ЗАКОРЕНЕ́ЛЫЙ *(злодій)* забісо́ваний.

ЗАКОРЮ́ЧКА *(на письмі)* за́крутка.

ЗАКОСНЕВА́ТЬ скні́ти, шкару́бну- закляка́-, дубі́-; **з. в поро́ках** мерзені-, мерзі- у гріха́х;

–й що *(мн хто)* скніє ◊, щора́з зашкару́бліший, гото́вий заскні́ти, ма́йже заскні́лий, с-и дубі́ти, ма́йже закля́клий; **+ коснеющий**; **-й в поро́ке** оплу́туваний гріха́ми, © мерзі́ючи у гріха́х;

ЗАКОСНЕ́ТЬ заду́бнути, *п.* збудені-, *ок* прискні- /з. о-/, *(- душу)* порости́ мо́хом;

-вший 1. заскні́лий /о-, при-/, збудені-, зашкару́б-, заду́б- закля́к-, *(- одяг /на морозі/)* цупки́й, *п.* плі́снявий, Ø; **-й в поро́ке** оплу́таний гріха́ми, замерз(ен)і́лий (у гріха́х).

ЗАКОУ́ЛОК закутина.

ЗАКРА́ДЫВАТЬСЯ закрада́тися, *(у серце)* заповза́ти, пуска́- корінці́ /закорі́нюватися/ *де*; ± ВКРАДЫВАТЬСЯ;

-йся що закрада́ється, закорі́нюваний [**-я в се́рдце** з. у се́рці], *пк* закра́дливий, */сумнів/* щора́з чіткі́ший;

ЗАКРА́СТЬСЯ *ф.* втелю́щитися, *(в душі)* загнізди́-; **з. в ду́шу** *(- підозру)* зашкря́бати ду́шу.

ЗАКРА́ИВАТЬ кро́їти, кра́яти;

–й що *(мн хто)* кра́є ◊, за́йнятий кро́єнням, с-и кро́їти, закрі́йник, ма́йстер кро́ю, *пк* закрі́йний, кро́їль-, закро́юваль-, кра́яль-;

-йся/-ый кра́яний, кро́є-, закро́юва-.

ЗАКРО́ЕННЫЙ закра́яний, закро́єний.

ЗАКРА́ШИВАТЬ *(у певний тон)* заба́рвл/ювати, фарбува́-;

–й що *(мн хто)* ~ює ◊, з-й заба́рвити, зви́клий заба́рвлюва-, *(річ)* барвни́к, ☺заба́рвлювач, фарба́р, *пк* барвни́й + %;

-йся/-ый заба́рвлюваний, фарбо́-, зафарбо́ву-.

ЗАКРЕПЛЯ́ТЬ кріп/и́ти, закрі́плюва-;
--й що *(м^н^* хто*)* ~ить ◊, призна́чений /з-й/ за♦, с-и ♦, закрі́плювач, *п*^к^ кріпни́й, закрі́плюваль-, закрі́пливий, закрі́пчий, для закрі́плення; **-й желу́док** протипроносни́й;
-йся/-ый крі́плений, закрі́плюва-, *п*^к^ закріпни́й;
ЗАКРЕПИ́ТЬ: з. **надо́лго** утрива́лити; ◊.

ЗАКРЕПОЩА́ТЬ понево́лювати, уя́рмлю-, закайда́ню-;
--й = закабаляющий;
-йся/-ый закріпа́чуваний, понево́лю-, уя́рмлю-, закайда́ню-.

ЗА́КРОМ за́сторонок.

ЗАКРУГЛЯ́ТЬ: --й що *(м^н^* хто*)* закругля́ ◊, з-й закругли́ти, для заокру́глення, за́йня́тий -ям, заокру́глювач, *п*^к^ = %;
-йся/ -ый за*(*о*)*кру́глюваний.

ЗАКРУ́ТКА за́крутка, *(в бандурі)* натяга́ч струн, *т.* за́кривка, що закру́чується.

ЗАКРУ́ЧИВАТЬ *(шруб)* загвинчувати; з. **га́йки** *п.* не дава́- по́пуску, поси́люва- режи́м;
--й що *(м^н^* хто*)* закру́чує ◊, звиклий закру́чувати, для закру́чення, за́йня́тий -ям, закру́чувач, *п*^к^ закру́чувальний + %; **-й га́йки** *п.* крути́й, несхи́льний до по́пусків, © поси́люючи режи́м; **-й го́лову** головокру́т, закрути́голова, *п*^к^ головокру́тний;
-йся/-ый закру́чуваний, загви́нчу-; **-я** *п*^к^ закру́чливий, закру́тистий, закарлю́чис-, гадючкува́-, кругойду́чий, закрутни́й, спіра́ль-;
ЗАКРУ́ЧЕННЫЙ закаблу́чений, *(круг голови /- коси/)* обве́де- вінко́м.

ЗАКРЫВА́ТЬ *(очі)* стуля́ти, *ф*^р^ замика́-; з. **глаза́ на** ***что*** хова́- го́лову в пісо́к; з. **ла́вочку** ***п.*** припиня́-, кла́с- край; з. **приём /две́ри до́ма пе́ред** ***кем/*** більше не прийма́- /*кого*/; з. **рот** ***кому*** не дава́- і сло́ва мо́ви- /і ро́та роззя́ви-/;
--й що *(м^н^* хто*)* закрива́ ◊, звиклий закрива́ти, з-й закри́-, для закриття́, за́йня́тий -я́м, закривач, замика́ч, затика́ч, *п*^к^ = %; **-й глаза́ на** без ува́ги на; **-й дверь** з^м^-й зачини́ти две́рі; **-й две́ри до́ма пе́ред** ***кем*** © зарі́кшись прийма́- *кого*; **-й заседа́ние** © закрива́ючи засі́дання; **-й рот** ***кому*** © затикаючи ро́та;
ЗАКРЫ́ТЬ: з. **на замо́к** замкну́ти; з. **рот** вкороти́- язика́ ◊;
♦♦♦СЯ: закро́йся! замовкни!, ти́хо будь!;
-йся/-ый закри́ваний, зату́лю-, *(- двері)* зачи́няний, *(- очі)* заплю́щува-, *(кран)* закру́чу-, *(- рану)* затя́ганий; *п*^к^ закривни́й, *с*^к^ закри́йся- [закри́йся-наглухо]; **плО́тно -я** гермети́ч-.

ЗАКУПА́ТЬ куп/ува́ти;
--й що *(м^н^* хто*)* ~у́є ◊, для *(за)*купівлі, зайнятий *(за)*купі́влею, з^г^-й закупи́ти, за́купень, заку́пник, купе́ць, *п*^к^ заку́пчий, купі́вельний;
-йся/-ый купо́ваний, закупо́ву- /с-/, *п*^к^ закупни́й.

ЗАКУ́ПКА за́куп*(*ка*)*, купі́вля, *г.* за́купи.

ЗАКУПО́РИВАТЬ затика́ти, закупо́рюва-, *(пляшку)* закорко́вува-;
--й що *(м^н^* хто*)* затика́ ◊, звиклий затика́ти, р-й заткну́-, для затика́ння, за́йня́тий -ям, затика́ч, закупо́рювач, *п*^к^ *т.* закупо́рчий, закорко́в- + %;
-й на́глухо гермети́чний;
-йся/-ый закорко́вуваний, закупо́рю- ◊.

ЗАКУ́ПОРКА *(шлунку)* непрохі́дність; з. **вен** *м*^а^ тромбо́з вен.

ЗАКУ́ПОЧНЫЙ купіве́льний [**торго́во-з.** торго́во-к.], закупни́й, *о*^к^ за́ку́пчий.

ЗАКУ́СКА *ф.* закусо́н, за́кусь, за́куска, *р.* за́їдки, *(до чарки)* почаркі́в'я; **на -ку** на соло́дке.

ЗАКУ́СЫВАТЬ заку́шувати /пере-/, заку́сюва-, заїда-;
--й що *(м^н^* хто*)* заку́шує ◊, звиклий /с-и/ заку́шувати, р-й закуси́-, за́йня́тий пере́кускою; **-й гу́бы** © заку́шуючи гу́би;
-йся/-ый заку́шуваний ◊;
ПОДЗАКУСИ́ТЬ під'ї́сти, *ф.* коня́ попа́сти.

ЗАКУ́ТЫВАТЬ ку́т/ати, *(дуже)* тушкува́ти;
--й що *(м^н^* хто*)* ~ає ◊, звиклий ку́тати, з-й закута-, для заку́тування, за́йнятий -ям, *п*^к^ = %;
-йся/-ый заку́туваний, зави́-, замо́ту-, угó́ртаний, *і.* загорни́душа;
ЗАКУ́ТАТЬ; ЗАКУ́ТАН ***кто*** вгó́рнено *кого*.

ЗАЛА́МЫВАТЬ зало́мювати; з. **це́ну** пра́ви-, як за ба́тька;
--й що *(м^н^* хто*)* зало́млює ◊, з-й заломи́ти, звиклий /с-и/ зало́млюва-, зало́млювач, *п*^к^ = %; **-й ру́ки** руколо́м; **-й ша́пку = ломающий ш.**; **-й це́ну** маста́к запра́вити ціну́;
-йся/-ый ла́маний, ло́мле-, зала́мува-, зало́млюва-; **-я** *п*^к^ зало́мистий, ламу́чий, ламки́й.

ЗАЛЕГА́ТЬ: --й/-ый що залягá, зале́глий, просте́ртий пласто́м, *о*^к^ заля́ганий, *(під землею)* підзе́м-.

ЗАЛЁЖИВАТЬСЯ переле́ж/увати;
-йся що *(м^н^* хто*)* ~ує ◊, *п*^к^ переле́ж*(*ув*)*аний, переле́жа́лий, */крам/* неходови́й, без по́питу;
ЗАЛЕЖА́ТЬСЯ: -вшийся зале́жаний /пере́-/, залежа́лий, ◊.

ЗАЛЕЗА́ТЬ зала́зити, *(правдою й неправдою) з.* утере́суватися;
--й що *(м^н^* хто*)* зала́зить ◊, з-й залі́зти, звиклий зала́зи-, проля́за, інфільтра́нт, *п*^к^ ула́зистий, *р.* утере́суваний.

ЗАЛЕ́СЬЕ загá́йок.

ЗАЛЕТА́ТЬ: --й що *(м^н^* хто*)* залітá ◊, залі́таний, з-й зале́тіти, звиклий /с-и/ залітá-, літу́н, *п*^к^ залі́тний, © залітá́ючи.

ЗАЛЕ́ЧИВАТЬ: --й що *(м^н^* хто*)* заго́ює ◊, з-й /покли́ка-/ заго́їти, лі́кар, *п*^к^ го́йний, лікува́ль- + %, цілю́щий;
-йся/-ый заго́юваний, залі́кову-.

ЗАЛИВА́ТЬ: з. за га́лстук залива́ти за ко́мір, залива́- о́чі;
--й 1. що *(м*ⁿ хто*)* залива́ ◊, за́йня́тий залива́нням, з-й /р-й, гото́вий/ зали́ти, залива́льник, залива́ха, *п*ᵏ залива́льний, *о*ᵏ зали́вчий, *р*ᵏ заливу́щий, ± **затопляющий;** 2. **сочиняющий; -й го́ре** *(вино́м)*, **-й за га́лстук** залива́ха;
-ый зали́ваний;
ЗАЛИ́ТЬ: з. со́лнцем *п*° осо́нити; ◊;
ЗАЛИВА́ТЬСЯ *(трелями)* витьо́хкувати, співа́-, *(піснею)* розлива́тися, *(кров'ю)* підплива́ти; **з. кро́вью** закрива́влюватися; **з. румя́нцем** шаріти; **з. слеза́ми** умива́тися слізьми́; **з. сме́хом** лу́скати зо сміху, заляга́тися *(*сміхом*)*;
-йся/-ый зали́ваний; **-я** *(сміх)* *п*ᵏ зали́вистий, зали́вчас-, дзвінки́й, *(- страву)* заливни́й; **-я кро́вью** закрива́влюва-; **-я румя́нцем** зали́- рум'я́нцем, © шаріючи; **-я слеза́ми** уми́- слізьми́; **-я сме́хом** от-о́т лу́сне зо сміху, лу́скаючи зо сміху; **-я соловьём** © витьо́хкуючи, як солове́й;
ЗАЛИ́ТЬСЯ *(сміхом)* *о.* забу́лькати; ◊;
ЗА́ЛИ́ТЫЙ *о*ᵏ залля́тий, *(асфальтом)* заасфальто́ваний, *(дощем)* задо́ще-, *(кров'ю)* закрива́вле-; **з. дождя́ми** задо́ще-; **з. со́лнцем** *п*° осо́н*(*ч*)*е-.
ЗАЛИВНО́Й: з. пья́ница залива́ха.
ЗАЛИ́ЗЫВАТЬ: --й що *(м*ⁿ хто*)* зали́зує, зви́клий зали́зувати, гото́вий зализа́-, лизу́н.
ЗАЛИХВА́ТСКИЙ *(спів)* заго́нистий, шпаркий.
ЗАЛОГОДЕРЖА́ТЕЛЬ заставоде́ржець, кредито́р /лихва́р/ під заста́ву.
ЗАЛО́ЖНИК зару́чник.
ЗАЛОСНЁННЫЙ *о*ᵏ уте́ртий.
ЗАЛП ви́пал, *(як салют)* *з.* са́льва, яса́; **-ом** *(випити)* ду́хом.
ЗА́ЛПОВЫЙ: з. ого́нь вого́нь ви́палом.
ЗАМА́ЗЫВАТЬ ма́зати, мастити. зма́щувати;
--й що *(м*ⁿ хто*)* зама́щує ◊, зви́клий зама́зувати, з-й за♦, мазій, мастій, зама́зувач, ма́зальник, мастиль-, *(глиною)* шпарува́ль-, *(річ)* мази́ло, *п*ᵏ зама́щувальний, мастиль-, мазю́чий + %, для зама́щування; **-й глаза́** окозами́лювач, *о*ᵏ забийбаки;
-йся/-ый ма́щений, зама́щува-, зама́зу-, заму́рзу-, шпаро́-, зашпаро́ву-;
ЗАМА́ЗАТЬ: з. **глаза́** запха́ти о́чі; з. **рот** *п.* вкороти́- язика́.
ЗАМА́ЛЧИВАТЬ промо́вчувати, не зга́ду-, збува́ти мо́вчанкою;
--й що *(м*ⁿ хто*)* замо́вчує ◊, ра́дий /з-й/ замо́вчати, замо́вчувач, *п*ᵏ замо́вчувальний, *с*ᵏ замовч- [замо́вч-огріхи];
-йся/-ый замо́вчуваний, не зга́ду- ◊.
ЗАМА́НИВАТЬ: --й > ЗАВЛЕКАТЬ.
ЗАМА́НЧИВО зала́сно, *ф*ᵖ хти́во;
ЗАМА́НЧИВЫЙ манли́вий ◊.
ЗАМА́РИВАТЬ: --й що *(м*ⁿ хто*)* замо́рює, з-й замо́рити, замо́рювач;
ЗАМОРИ́ТЬ: з. червяка́ закропи́ти ду́шу, задуши́- комаря́, попоїс-, *ф.* коня́ попасти;
-вший Ø; **-й го́лодом** голодомо́рець.
ЗАМА́ШКА ви́хватка, *ф*ᵖ мане́ра.
ЗАМЕДЛЯ́ТЬ гальм/ува́ти, *(крок)* спома́лю-;
--й що *(м*ⁿ хто*)* ~ує ◊, з-й за♦, гальмівни́к, сповільнювач, *п*ᵏ гальмівни́й + %, для сповільнення; **-й рост** гальмівни́к ро́сту; **-й ход** сповільнювач ру́ху;
ЗАМЕ́ДЛИТЬ: не з. случи́ться /предста́ви-/ не забари́тися, незаба́ром тра́питися;
♦♦♦**СЯ** повільні́шати, помалі-, гальмува́тися ◊;
-йся/-ый сповільнюваний /упо-/, сти́шу- /при-/, гальмо́-, затри́му-, щора́з повільні́ший.
ЗАМЕНЯ́ТЬ бу́ти за *кого/що*, заміщат- /заступа́-/ *кого*;
--й що *(м*ⁿ хто*)* заступа́ ◊, призна́чений заміни́ти, засту́пни́к, засту́п-, *(річ)* замін-, замінювач, *п*ᵏ замінний, *о.* *(*гідна*)* заміна, для заміни, *п*ᵖ за́місць [**-й обе́д** з. обі́ду];
-йся/-ый замінюваний, *п*ᵏ замінний.
ЗАМЕРЗА́ТЬ ме́рзнути, моро́зитися, *(- тіло)* коцю́бнути, кля́кну-, закляка́-, *(- мокрий одяг)* става́- ко́зубом; *(- ґрунт)* дубі-;
--й що *(м*ⁿ хто*)* ме́рзне ◊, поки́нутий замерза́ти, напівзаме́рзлий, *о*ᵏ заме́рзаний, *і.* мерзля́к, змерзлю́х, замерзлю́х, *т.* моро́жений, *п*ᵏ *р*ᵏ замерзу́щий, *о.* ма́йже /ма́ло не/ заме́рзлий;
ЗАМЁРЗНУТЬ: з. на́смерть заме́рзнути на кістку;
-ёрзший *(*за*)*ме́рзлий /по-/, Ø; **-й на́смерть** заме́рз- на кістку.
ЗАМЕРЯ́ТЬ міряти, заміряти /ви-/;
--й що *(м*ⁿ хто*)* міря ◊, покли́каний з♦, за́йня́тий мірянням, мірялъник, *п*ᵏ мірчий, мірялъний + %;
-йся/-ый міряний, замірюва- ◊.
ЗАМЕСТИ́ТЕЛЬ: з. председа́теля *г.* містоголова́.
ЗАМЕТА́ТЬ ме́сти́; **з. следы́** затира́ти /загорта́-/ сліди́, хова́- *(д*ᵏ похова́-*)* кінці́;
--й що *(м*ⁿ хто*)* мете́ ◊, зви́клий /с-и/ заміта́ти, з-й /з^м-й/ заме́сти́, мітільник, заміта́ль-, заміта́йло, заміта́ч, *п*ᵏ = %; **-й следы́** с-и затира́ти сліди́ /хова́- кінці/;
-йся/-ый ме́тений, заміта-;
♦♦♦**СЯ** забігати туди́-сюди́, *ф*ᵖ тик-ми́к [**гость -а́лся в се́нях** гість тик-ми́к по /у/ сі́нях];
-вшийся *о.* сюди́ тик, туди́ мик, Ø.
ЗАМЕ́ТНО ви́дко, зна́ти, *г.* слідно, *о* постере́ж-;
ЗАМЕ́ТНЫЙ *(ухил)* чимали́й ◊; **чуть з.** *о.* пункти́рний.
ЗАМЕЧА́НИЕ зава́га, *с.* дога́на; **нельзя́ сде́лать з.** *кому* ні́чо́го не скажи́ *кому.*
ЗАМЕЧА́ТЕЛЬНО на сла́ву, ве́льми гара́зд, хіб-

а-ж-та́к [*н.* підкувався], *е*^{м} я Вам /тобі/ скажу́, (!) здо́рово!, світова́ річ!, умре́ш!, уме́рти!, ого-го́(-го́)!, аж-он-як + *п*^{р} [аж-он-як кла́сно /здо́рово +/]; з. **пел** *е*^{м} так співа́в, так співа́в;

ЗАМЕЧА́ТЕЛЬНЫЙ знамени́тий, щонайкра́щий, *о.* аж-он-яки́й, на сла́ву, *у*^{р} велелі́пний, *ф*^{р} золоти́й [з. **игро́к** з. граве́ць], *е*^{м} умре́ш який [з. **конце́рт!** у. я. конце́рт!].

ЗАМЕЧА́ТЬ поміч/а́ти, постерігá-, завважá-, *(на чому)* роби́- знак, назна́чува-;

--й що *(м*^{н} хто*)* ~а́ ◊, з-й заува́жити, ско́рий на за́мітку, *п*^{к} завва́жливий, спостере́ж-, замі́т-, доба́ч-, пам'ятки́й + %; **-й схо́дство** з-й помі́ти-схо́жість;

-йся/-ый (с)постере́жуваний, доба́чу-, заува́жу-, *(на чому)* карбо́-, назна́чу-;

ЗАМЕ́ТИТЬ угле́діти /за-/, догля́ну- ◊, *з.* доди-ви́тися; **заме́тьте!** *ф*^{р}. ага́! [**Заме́тьте! В день свято́го Валенти́на** Ага́! У день свято́го Валенти́на]; **не** з. недоба́чити, *г.* перео́чити;

-вший Ø.

ЗАМЕША́ТЕЛЬСТВО *п*^{рн} за́мішка, замі́шання, зам'я́ття́, зам'ятня́, *(в роботі)* перебі́й.

ЗАМЕ́ШИВАТЬ 1. міша́ти, колоти́-, *(у що)* вмо́тува-, уплу́тува-, 2. міси́-, замі́шува-;

--й 1. що міша́ ◊, з-й /покли́ка-/ уплу́тати, зви́клий міша́-, міша́льник, *п*^{к} міша́льний, для заплу́тування, 2. що мі́сить ◊, з-й /покли́ка-/ замісити, міси́льник, *п*^{к} міси́льний, для за́місу;

--йся/-ый 1. мі́шаний, коло́че-, розмі́шуваний, заплу́ту- /у-/, 2. замі́шува-;

ЗАМЕША́ТЬ; ЗАМЕ́ШАННЫЙ *(у що)* вмо́таний ◊;

ЗАМЕША́ТЬСЯ: -вшийся *і.* заміша́нець, Ø.

ЗАМЕ́ШКАТЬСЯ *ф*^{р} зага́витися.

ЗАМЕЩА́ТЬ: з. до́лжность кем *п*$^{-о}$ онови́ти поса́ду *ким*;

--й що *(м*^{н} хто*)* заступа́ ◊, покли́каний /з-й/ заміни́ти, замісни́к, засту́п-, *о*^{к} замі́на, *п*^{к} замі́нний + %, *о.* для замі́ни; **-й до́лжность** *п*$^{-о}$ оно́влений на поса́ді;

-йся/-ый замі́щуваний, замі́ню-, оно́влю-, *п*^{к} *о*^{к} засту́пний.

ЗАМЕЩЕ́НИЕ: ко́нкурс на з. до́лжности ко́нкурс на оно́влення поса́ди.

ЗАМИНА́ТЬСЯ те́ртися-м'я́тися, затина́-, запи́кува-, *д.* мню́ха-;

-йся *(м*^{н} хто*)* що затина́ється ◊, *і.* запи́ка, м'я́ло, *п*^{к} запи́куватий, недорі́ку-;

ЗАМЯ́ТЬСЯ *о*^{к} зати́катись-зами́катись ◊.

ЗАМИ́НКА за́пинка.

ЗАМИРА́НИЕ: с -ием се́рдца із стра́хом Бо́жим, млі́ючи се́рцем.

ЗАМИРА́ТЬ *о*^{к} нерухо́міти, *(- звук)* далені́-, *(- серце)* те́рпну-, в'я́ну-; з. **от восто́рга** умліва́ від захо́плення; **се́рдце -а́ет** се́рце в'я́не /холо́не, мре, завмира́/, холо́не в душі́ /на се́рці/;

--й що *(м*^{н} хто*)* завмир/а́ ◊, с-и ~а́ти, *(звук)* щора́з ти́хший, *п*^{к} напівзавме́рлий, ма́йже завме́р-; **-й от восто́рга** умлі́лий від ра́дощів /захо́плення/; **-й от стра́ха** умлі́лий зі страху́;

ЗАМЕРЕ́ТЬ: з. на ме́сте прикипі́ти до мі́сця;

-ерший завме́рлий, зате́рп- ◊, *(звук)* зага́с-, зга́с-, Ø.

ЗА́МОК *г*^{д} фесту́нок; **возду́шные за́мки** *к.* казко́ві за́мки.

ЗАМО́К: за семью́ -а́ми за́мкнутий на сім замкі́в.

ЗАМОЛКА́ТЬ ни́шкнути, мо́вкну-, німі́-, примовка́-;

--й що *(м*^{н} хто*)* ни́шкне ◊, напівзамо́вклий, ма́йже занімі́-, щора́з ти́хший /глухі́-, ме́нше чу́тий/;

ЗАМО́ЛКНУТЬ відгомоні́ти, онімі́-, *о.* закуси́уста́, прикуси́- /проковтну́-/ язи́к(а́), пори́ну- в мо́вчанку ◊; **-кни!** ти́хо будь!

-кший замо́вклий, зати́х-, завме́р-, ущу́х-, онімі́-, відгомоні́- ◊.

ЗАМОРА́ЖИВАНИЕ *д*^{к} заморо́ження.

ЗАМОРА́ЖИВАТЬ моро́зити, заморо́жувати;

--й що *(м*^{н} хто*)* моро́зить ◊, зви́клий з., з-й заморо́зи-, для заморо́ження, за́йня́тий -ям, заморо́жувач, морози́льник, *(річ)* холоди́ль-, рефрижера́тор, *п*^{к} морози́льний, заморо́зливий + %, рефрижера́тор-, моро́зячий; **-й зарпла́ту** заморо́жувач платні́;

-йся/-ый моро́жений, заморо́жува- ◊;

ЗАМОРО́ЗИТЬ захолоди́ти ◊, *(проект)* покла́с- під сукно́.

ЗАМОРА́ЧИВАТЬ заду́рювати;

--й що *(м*^{н} хто*)* заду́рює ◊, заду́рювач *(голови́)*, *с*^{к} задури́голова.

ЗАМОРИ́ТЬ > ЗАМАРИВАТЬ.

ЗА́МОРОЗКИ *о*^{к} при́холодки.

ЗАМУ́ЖЕСТВО *ф.* за́між [*р*^{в} за́мужу] [**каково́ оно́** з. /**каково́ быть за́мужем**/ яки́й той за́між].

ЗАМУ́РЗЫВАТЬ; ЗАМУ́РЗАТЬ *д.* заму́рати, *(фарбою)* заквеця-;

ЗАМУ́РЗАННЫЙ *(фарбою)* заквецяний ◊.

ЗАМУРО́ВЫВАТЬ *(діру)* замуро́вувати, заклада́ти ка́менем, *(снігом /вікно/)* залі́плювати;

--й що *(м*^{н} хто*)* замуро́вує ◊, зви́клий /с-и/ ♦, покли́каний /з-й/ замурува́-, *п*^{к} мурува́льний + %;

-йся/-ый закла́даний ка́менем, замуро́вува-, залі́плю-.

ЗАМУСО́ЛИВАТЬ засли́нювати, заяло́жу-, забру́дню-, зашму́льгу-, зачо́вгу- + МУСОЛИТЬ;

--й = мусолящий;

ЗАМУСО́ЛЕННЫЙ *о.* зашму́льганий, зачо́вга- ◊.

ЗАМУХРЫ́ШКА *(миршавець)* ши́бздик.

ЗАМУ́ЧИВАТЬ катува́ти, мордува́-, заму́чу-;

--й що (*м*[н] хто) заму́чує, мучи́тель, кат, *п*[к] заму́чувальний.
ЗАМШЁЛЫЙ поро́слий мо́хом, *п.* заскні́лий.
ЗАМЫ́ЗГИВАТЬ зашмаро́в/увати, зашмо́ргу-, зачо́вгу-;
--й що (*м*[н] хто) ~ує ◊, з-й /ра́дий/ зачо́вгати;
-йся/-ый зашмаро́вуваний, забру́дню-, зачо́вгу- ◊;
ЗАМЫ́ЗГАТЬ зашму́льга-, зами́зка- ◊;
ЗАМЫ́ЗГАННЫЙ зашмаро́ваний, зашму́льга-, зашмо́рга-, зачо́вга- ◊.
ЗАМЫКА́ТЬ замика́ти, бра́ти на замо́к;
--й що (*м*[н] хто) замика́ ◊, *п*[к] /*у лаві*/ кра́йній, кінце́вий, хвостови́й, *т.* замика́льний + %, *о.* на краю́; **-й ше́ствие** кра́йній /за́дній/ у проце́сії /похо́ді, ході/;
-йся/-ый що замика́ється, зами́каний, *п*[к] замика́ль-; **-я в себе́** загли́бле- у собі, відлю́дько, *п*[к] неарті́льний, некомпані́йський, відлю́дькуватий; **-я в скорлупу́** шкаралу́пник;
ЗАМКНУ́ТЬСЯ: -вшийся круг за́мкнене ко́ло; **-ся в себе́** *п*[-о] недото́ркливий.
ЗАМЫСЛОВА́ТО заму́дро, закру́тисто, *ж.* кандибо́бером;
ЗАМЫСЛОВА́ТЫЙ викрута́стий, вузлува́-, закру́тис- ◊, *(образ)* химе́рний, *г.* штуде́р-.
ЗАМЫШЛЯ́ТЬ заду́мувати, зами́слюва-, ма́- на́мір /за́дум/, планува́-, збира́тися; з. **недо́брое /уби́йство +/** гостри́ти ніж на *кого*;
--й що (*м*[н] хто) заду́мує ◊, по́йнятий /захо́плений/ ду́мкою, спо́вне- на́міру, з на́міром; **-й зло** із зло́ю ду́мкою, *у*[р] злоначина́ющий;
-йся/-ый заду́муваний, плано́-.
ЗА́НАВЕС *о*[к] засло́на, *г.* курти́на.
ЗАНАРЯЖА́ТЬ *(на працю)* наряджа́ти /від-/, посила́-, признача́-, визнача́- мі́сце пра́ці;
--й що (*м*[н] хто) наряджа́ ◊, покли́каний наряди́ти, *к*[н] наря́дник, *ж*[м] наряди́ло, наря́дчик;
-йся/-ый відря́джуваний /зана-/, призна́чу-, поси́ланий ◊.
ЗАНА́ШИВАТЬ *(одяг)* перено́шувати /ви-/;
ЗАНО́ШЕННЫЙ ви́ношений /пере-, за-/.
ЗАНЕМОГА́ТЬ занеду́жувати, заслаба́-;
ЗАНЕМО́ЧЬ: -о́гший що занеду́жав ◊, засла́блий, *п*[к] нездужа́-, неду́жий.
ЗАНЕСЕ́НИЕ *ф*[р] за́пис [**с -ем в** *какое* **де́ло** із -ом до *якої* спра́ви].
ЗАНИЖА́ТЬ *(дані)* зме́ншувати; з. **тре́бования** *с*[у] зани́жува- пла́нку;
--й що (*м*[н] хто) зани́жує ◊, з[м]-й /покли́ка-, гото́вий/ зани́зити, схи́льний /зви́клий/ зме́ншува-, зани́жувач, *п*[к] зани́жувальний + %;
-ый зани́жуваний, зме́ншу-, щора́з ни́жчий /ме́нший/.
ЗАНИМА́ТЕЛЬНЫЙ *(співбесідник)* ціка́вий на язи́к.
ЗАНИМА́ТЬ *(гріш)* позича́ти, *(пост)* обійма́-, *(місце)* запосіда́-, *(душу)* захоплюва-, *(чергу)* *о*[к] засто́юва-; з. **бо́лее высо́кое положе́ние** стоя́- ви́ще; з. **внима́ние** бра́- *(всі)* о́чі на се́бе, бу́- в це́нтрі ува́ги; з. **выжида́тельное положе́ние** ви́чікува-; з. **до́лжность (высо́кое п. в о́бществе)** обійма́- *(висо́ке стано́вище у грома́ді)* поса́ду; з. **высо́кое положе́ние** перебува́- на висо́кому стано́вищі; **не з.** *кому* чего не браку́є /бра́кне/ *кому* чого; **-а́йте места́ согла́сно ку́пленным биле́там** сіда́йте на мі́сця, вка́зані у квитку;
--й 1. що (*м*[н] хто) позича́ у *кого*, р-й пози́чити, позича́льник, *п*[к] = %, 2. що (*м*[н] хто) займа́ ◊, зви́клий /с-и/ займа́-, з-й /покли́ка-, гото́вий/ зайня́-, **-й внима́ние** у це́нтрі ува́ги; **-й выжида́тельное положе́ние** вичі́куючи; **-й высо́кое п.** висо́кий досто́йник, на висо́кому стано́вищі; **-й города́** здобу́вець міст; **-й госте́й** маста́к розважа́ти госте́й; **-й дете́й** дитя́чий заба́вник; **-й до́лжность** на поса́ді; **-й ме́сто** в розташо́ваний у; **-й мно́го ме́ста** невкла́дистий, непокладни́й, розкла́дистий; **-й оборо́ну** оборо́нець; **-й о́чередь** що займа́ че́ргу́; **-й пе́рвое ме́сто** на пе́ршому мі́сці; **-й положе́ние** на стано́вищі; **-й центра́льное п.** розташо́ваний у це́нтрі;
-ый 1. пози́чаний, 2. за́йма-, обі́йма- ◊, *(пост)* тепе́рішній, свій;
ЗАНЯ́ТЬ запосі́сти, *(місце)* *ф*[р] засі́с- [*н.* двір], /*у змаганні*/ ви́бороти; ◊;
ЗАНИМА́ТЬСЯ *(з учнями)* підучу́вати *кого*; з. *чем* 1. роби́- *що* [*чем* **ты -ешься?** *що* ти ро́биш?], 2. жи́- з *чого* [з. **пра́ктикой** ж. з пра́ктики], 3. ба́витися у *що*, ма́ти до ді́ла з *чим*, ході́- ко́ло *чого*; **уси́ленно з.** *чем* загли́блюватися у *що*; **с увлече́нием** з. *чем* коха́- в *чому*; з. **бесполе́зным де́лом** перелива́ти з пусто́го в поро́жнє; з. **выве́дыванием** *о*[к] ви́відництвува-; з. **де́лом** роби́- ді́ло, бра́тися до ді́ла, жи́ти з бі́знесу; з. *какой* **де́ятельностью** працюва́- в *якій* га́лузі [з. **нау́чной д.** п. в г. нау́ки]; з. **земледе́лием** по́ра- зе́млю, хліборо́би-; з. **земляны́ми рабо́тами** грабарюва́-; з. **любо́вью**, гра́тися в любо́в; з. **отхо́жим про́мыслом** ході́- на заробі́тки; з. **охо́той** ході́- на вло́ви /полюва́ння/, жи́- з ми́сливства; з. **по́исками /разрабо́ткой +/** шука́- /розробля́- +/; з. **приобрета́тельством** гребти́ до се́бе; з. **самоана́лизом** *ф.* по́рпатися в собі́; з. **скотово́дством** скота́рити; з. **собо́й** гляді́- себе́; з. **с покупа́телями** обслуго́вува- *кого*; з. **спо́ртом +** віддава́тися спо́рту +; з. **торго́влей** крамарюва́-, жи́- з торгі́влі; з. **туале́том** чепури́тися;
-йся що (*м*[н] хто) займа́ється ◊, *(чим)* за́йнятий, захо́плений, затру́дне- у *чому*, загли́бле- у *що*, *(де)* у́чень /студе́нт/ *чого* [**-я в институ́те** с. інститу́ту]; **-я земляны́ми рабо́тами** граба́р; **-я отхо́жим про́мыслом** заробітча́нин; **-я пе́нием**

за́йня́тий співами; **-я по́исками /разрабо́ткой +/ = ищущий /разрабатывающий +/**; **-я сапо́жничеством** швець; **-я собо́й** за́йня́тий собо́ю; **-я туале́том** за́йня́тий туале́том; **-я хозя́йством** затру́днений у господа́рстві, госпо́дар;

ЗАНЯ́ТЬСЯ: з. ***чем*** зачепи́ти ру́ки за /о/ *що*; ◊; ***чем*** **з.?** до *чого* взятися?

ЗА́НОВО *о*[к] поно́вно.

ЗАНО́ЗА *(у тілі)* шпи́чка.

ЗАНОСИ́ТЬ *(у книгу)* зано́сити, запи́сува-, *(меч)* підно́си-; *(снігом)* заві́юва-;

--й що *(м*[н] хто*)* зано́сить ◊, зви́клий /с-и/ ♦, покли́каний зане́сти́, *(за)*носі́й, *п*[к] */снігом/* заві́йливий + %;

-йся/-и́мый зано́шуваний ◊, *(у книгу)* запи́сува-, *(чим)* засипа́-, заме́та-, *п*[к] заносни́й;

ЗАНЕСТИ́ занéсти́, *(стихією)* замча́ти;

-сший Ǿ.

ЗАНО́СЧИВЫЙ заго́нистий.

ЗАНОЧЁВЫВАТЬ *(здерідка)* підночо́вувати.

ЗАНЯ́ТИЕ *ф*[р] ді́ло, фах, ремесло́, хліб [**не за своё з.** не за свій х.], *(міста)* зайняття́, *(посади)* обняття́, *(учнів)* навча́ння; **пусто́е /бесполе́зное/ з.** *ф.* дурне́ ді́ло, все одно́, що во́вком ора́ти; **род -ий** профе́сія; **без определённого -ия** *ж.* приший-кобилі-хвіст.

ЗА́НЯТОСТЬ заклопо́тання, кло́поти, *(на праці)* *г.* затру́днення.

ЗА́НЯТ(ЫЙ) не ві́льний, не вака́нт-, *(чим)* заклопо́та-, *(на праці)* затру́дне-; **з. по го́рло** маю /-є/ по́вні ру́ки пра́ці; **мы так -ты** у нас мо́ре робо́ти; **быть постоя́нно -ым** не ма́- ні дня ні но́чі, сві́ту бі́лого не ба́чи-; **быть -ым по го́рло** ма́- по́вні ру́ки пра́ці; **быть -ым свои́ми мы́слями** ду́ма- про своє́.

ЗАО́БЛАЧНЫЙ: **-ая высь /даль, простра́нство/** надхма́р'я /за-/, *о*[к] позахма́ри, *ф*[р] небе́сні сфе́ри.

ЗАОДНО́ одни́м ри́пом, *(за)* одни́м за́ход-; *(заразом)* нара́з [все н. пита́ти]; **быть з.** *о.* в одну́ ду́дку гра́ти.

ЗАОСТРЯ́ТЬ гостри́ти, виго́стрюва- /за-/, *(косу)* манта́чи-, заправля́-;

--й що *(м*[н] хто*)* го́стрить ◊, за́йня́тий го́стренням, заго́стрювач, гостри́льник, */річ/* гостри́ло, *п*[к] гостри́льний, заго́стрюваль- + %; **-й внима́ние на чём** з на́голосом на;

ЗАОСТРЯ́ТЬСЯ виго́стрюватися ◊;

-йся/-ый го́стрений, заго́стрюва- /ви-/ ◊; **-я** щора́з гострі́ший; **-я кве́рху** *з.* захво́стуватий, *(шпиль)* гострове́рхий;

ЗАОСТРИ́ТЬ *(увагу)* *о*[к] заакцентува́ти; ◊.

ЗАПАДА́ТЬ прова́люватися; *(в голову)* западáти у свідо́мість; **з. в ду́шу** захо́ди- в ду́шу;

--й що *(м*[н] хто*)* запада́ється ◊, прова́люваний, схи́ль- /с-и/ запада́ти, *п*[к] западу́щий запа́дистий;

-ая ме́стность запа́дина;

-ый запа́даний, *п*[к] западни́й;

ЗАПА́СТЬ: **-вший** прова́лений, запа́лий ◊, Ǿ.

ЗАПА́ЗДЫВАТЬ припі́знюватися /с-, за-/;

--й що *(м*[н] хто*)* спі́знюється ◊, спі́знюваний /за-, при-/, *п*[-о] спі́знений /за-, при-/, зви́клий п., *г.* пі́зній Іва́н, *(рефлекс)* запізні́лий, *п*[к] пі́зній + %, *т.* зага́яний; **-щие нейтро́ны** спі́знені нейтро́ни;

-ый спі́знюваний /за-, при/;

ЗАПОЗДА́ТЬ: **-вший, -а́лый** спі́знений /при-, за-/, спізні́лий /при-, за-/, ☺ *г.* пі́зній Іва́н *п*[к] *(за)*пі́зній, Ǿ.

ЗАПАКО́ВЫВАТЬ > УПАКОВЫВАТЬ.

ЗАПА́ЛЬЧИВЫЙ ☺ се́рце з пе́рцем у *кого*.

ЗАПА́РИВАТЬ: **--й** що *(м*[н] хто*)* запа́рює, покли́каний запа́рити, за́йня́тий запа́рюванням, запа́рювальник, *п*[к] запа́рювальний, запа́ристий;

-йся/-ый па́рений, запа́рюва-.

ЗАПА́РЫВАТЬ: **--й** 1. **засека́ющий**, 2. **зака́лываю-**, 3. **по́ртя-**.

ЗАПА́С: **про з.** *(берегти)* взапа́с; **з. не помеша́ет /повреди́т, обремени́т +/** запа́с ї́сти не про́сить.

ЗАПАСА́ТЬ припаса́ти /за-/, заготовля́ти;

--й що *(м*[н] хто*)* запаса́ ◊, зви́клий ♦, з[г]-й запасти́, за́йня́тий запа́сами, заготівни́к, заготіве́ль-, *п*[к] запа́сливий + %;

♦♦♦СЯ *(терпінням)* набира́тися *чого*; ◊;

-йся/-ый загото́влюваний, припа́су-; **-я** *п*[к] запа́сливий, забезпе́чли- + %; **-я терпе́нием** гото́вий терпі́ти;

ЗАПАСТИ́СЬ *(на певний час)* пристара́ти; ◊.

ЗАПА́СНИК *(в музеї)* фонд.

ЗАПАТЕНТО́ВЫВАТЬ > ПАТЕНТОВАТЬ.

ЗАПА́ХИВАТЬ[1,2]: **--й** 1. що *(м*[н] хто*)* заво́рює ◊, покли́каний заора́ти, зви́клий /с-и/ заво́рювати, ора́ч, ора́тай, ра́та́й, 2. що *(м*[н] хто*)* запина́ ◊, *п*[к] = %, © запина́ючи;

-йся/-ый 1. заво́рюваний /ви-/, о́ра-, *п*[к] о́рний, 2. запи́наний, заго́рт-, заку́тув-, *ж*[м] запи́натий, *(-двері)* зачи́няний;

ЗАПАХА́ТЬ[1]: **з. чужу́ю зе́млю** вора́тися в чужу́ зе́млю;

ЗАПАХНУ́ТЬ[2] *(полу одягу)* загорну́ти, запну́-, зап'я́сти́, *(двері)* зачини́-, *(з тріском)* затрі́сну-.

ЗАПЕВА́ТЬ: **--й** що *(м*[н] хто*)* заспі́ває ◊, зви́клий заспі́вувати, заспі́(ву)вач, заводі́й, *п*[к] заспівни́й;

ЗАПЕ́ТЬ: **з. второ́й** завторува́ти.

ЗАПЕКА́ТЬ; ЗАПЕКА́ТЬСЯ *(- губи)* ше́рхнути, зашерха́-, пересиха́-;

--й що пече́, зви́клий /с-и/ запіка́ти, ра́ди́й /з[м]-й/ запекти́, за́йня́тий запе́ченням, *п*[к] = %;

-йся/-ый пе́чений, запе́чува-, пересиха- ◊;

ЗАПЕ́ЧЬСЯ: **-ёкшийся** запе́чений /с-/, *(- кров)* закипі́лий, *(- губи)* засма́г-, *(за)*ше́рх- /по-/, пересо́х-, спа́лений, *п*[к] смажни́й, Ǿ.

ЗАПЕ́НИВАТЬСЯ; ЗАПЕ́НИТЬСЯ: **-вшийся**

запінений.

ЗАПЕЧАТЛЕВА́ТЬ *(у творі)* відтвóрювати, *(у серці)* урізьблюватися у *що*; з. **в пáмяти** карбувáти, фіксувá- /закарбóву-, зафіксóву-/ в пáм'яті;
--й що *(м^н^* хто*)* карбýє ◊, з-й закарбувáти, зáйнятий фіксáцією, фіксáтор; **-й в пáмяти** з-й закарбувáти в пáм'яті;
ЗАПЕЧАТЛЕ́ТЬ *о^к^* вреп'я́шити ◊, *(на крижалях)* накарбувá-;
ЗАПЕЧАТЛЕВА́ТЬСЯ урізьблюватися ◊;
-йся/-ый, *(у серці)* берéжений, закарбóвува-, карбó-, урізьблю-, фіксó-, зафіксóву-, *(у творі)* відтвóрю-, зобрáжу-; ◊;
ЗАПЕЧАТЛЕ́ТЬСЯ *(в пам'яті)* вкарбувáтися, залиши́ти слід, врізьби́тися у пáм'ять; ◊;
ЗАПЕЧАТЛЁННЫЙ *о^к^* вреп'я́шений, *(на скрижалях)* накарбóва-; *(у кадрах)* відкадрó-; ◊.

ЗАПИВА́ТЬ: --й що *(м^н^* хто*)* запивá ◊, зви́клий /с-и/ запивáти, рáдий /з^г^-й, з^м^-й/ запи́-, запивáйло, запивýщий;
ЗАПИ́ТЬ удáритися в горілку ◊;
-йся/-ый запи́ваний.

ЗАПИВО́ХА заливáха, запивáйло, неминáй-корчма.

ЗАПИНА́ТЬСЯ запи́куатися /заїк-/, зашпóртува-, спотикá-;
-йся 1. що *(м^н^* хто*)* спотикáється ◊, спотикáйло, шпóрта-, 2. що запи́кується, недорíка, *п^к^* запи́куватий, заїкува-.

ЗАПИРА́ТЬ запирáти, замикá-, закривá-, защіпа-; з. **дух** забивá- дух;
--й що *(м^н^* хто*)* запирá ◊, покли́каний /з-й/ замкнýти, для закриття́, замикáч, *п^к^* замикáльний, *т.* стóпор-, запірний, *ф^і^* бар'éр-, /*напрям*/ безви́хід-; **-й дух** з-й заби́ти дух, *і.* запри́дух;
-йся/-ый зами́каний, зачи́нюв-, закри́в-, защіплюв-, засýв-, перекри́в-; **-я** *(злочинець) п^к^* затя́тий, упéртий, зати́нчивий.

ЗАПИ́СКИ *м^н^* *о^к^* зáписи.

ЗАПИСНО́Й *(завзятий) о^к^* зая́длий; **-ая кни́жка** нотáтник.

ЗАПИ́СЫВАТЬ запи́сувати, брá- на папір, нотувá-;
--й що *(м^н^* хто*)* запи́сує ◊, покли́каний /з^м^-й, з^г^-й/ записáти, зви́клий ♦, для запи́сування, зáйнятий -ям, писéць, запи́сувач, протоколíст, *п^к^* записýщий, писáльний + %, записни́й, *с^к^* -пи́сний, -запи́сувач [**самозапи́сывающий** самопи́сний, самозапи́сувач]; **-щее устрóйство** запи́сувач;
ЗАПИСА́ТЬ занотувáти /від-/ ◊;
ЗАПИ́СЫВАТЬСЯ *(у друзі)* ши́тися;
-йся/-ый запи́суваний, нотó-, занотóву-, спи́су-, упи́су-, *п^к^* записни́й; **-ый** *р^к^* писóмий;
ЗАПИСА́ТЬСЯ *г.* вписáтися ◊.

ЗА́ПИСЬ *ф^р^* лист **дáрственная [меновáя, нагрáдная, передáточная, переуступи́тель-, раздель-]** з. дáрчий [міновий, нагорóдний, переписний, уступни́й /від-/, *(по)*дільчий] лист.

ЗАПИ́ХИВАТЬ пхáти, бгá-, *(куди)* заштóвхува-; з. **во** *что* набивá- /напакóву-/ *що*;
--й що *(м^н^* хто*)* пхá ◊, з^г^-й /з^м^-й/ запхáти, зáйнятий заштóвхуванням, запихáч, запихáйло, штовхáч, заштóвхув-, штóвхало, *п^к^* = %;
-йся/-ый пхáний, бгá-, штóвха-, заштóвхува-, наби́-, напакóву-;
ЗАПИ́ХНУТЫЙ зáпхáний, *ж^м^* запхáтий ◊.

ЗАПЛЁСКИВАТЬ захлю́пувати, заплéску-;
--й що *(м^н^* хто*)* захлю́пує ◊, з-й захлю́пнути, зви́клий ♦, хлюпíй, *п^к^* хлюпітли́вий, плюскітли́-;
-йся/-ый захлю́пуваний, заплíску-.

ЗАПЛЕТА́ТЬ плéсти́, заплітá-:
--й що *(м^н^* хто*)* плетé ◊, покли́каний /з-й, з^г^-й, з^м^-й/ заплéсти́, плетíй, *п^к^* заплітáльний; **-й ногáми** © як не своїми ногáми, кульгáючи на обидві ноги́;
-йся/-ый плéтений, заплíта-; **-я** *(- мову)* плутáний, недорíкуватий, *(язик)* неслухня́ний, мов не свій, *о^к^* повстяни́й.

ЗАПЛЕ́ЧНЫЙ: з. **мешóк** наплéчник; **-ых дел мáстер** мáйстер тортýр, заплíчних діл мáйстер, заплíчник.

ЗАПЛЫВА́ТЬ: з. **жи́ром** жирíти сéрцем;
--й що *(м^н^* хто*)* запливá, р-й /з-й/ запливти́, плавéць, *г.* плавáк, *п^к^* запли́вистий, *(чим)* запли́ваний.

ЗА́ПОВЕДЬ *о^к^* словокáз.

ЗАПОДА́ЗРИВАТЬ мáти підóзру, *(за)*підóзрювати;
--й що *(м^н^* хто*)* підóзрює ◊, схи́льний запідóзрювати, готóвий запідóзри-, перéйнятий підóзрою, *п^к^* підозрíливий, *з.* запози́рливий, *о.* з підóзрою на *кого*, ± **подозревающий;**
-йся/-ый *(за)*підóзрюваний, *з.* підозрéнний.

ЗАПОДЛИЦО́ упри́щерть.

ЗАПО́ЕМ *(пити)* запíйно, по-чóрному

ЗАПОЛЗА́ТЬ заповзáти, залáзи-, *о.* я́щіркою влáзи-;
--й що *(м^н^* хто*)* залáзить ◊, з-й /з^м^-й, заповзти́, зви́клий заповзá-, повзýн, плазýн, *п^к^* повзýчий.

ЗАПОЛИТИЗИ́РОВАННЫЙ *(- життя)* розполітикóваний.

ЗАПОЛНЕ́НИЕ *(чим)* ви́повнення, *(вакансій) г.* обсáда.

ЗАПОЛНЯ́ТЬ пóвнити, напóвнюва- /за-/, *о^к^* загáчува-, *(двір)* облягá-, *(вакансію) г.* обсáджува-;
--й що *(м^н^* хто*)* пóвнить ◊, з-й /з^м^-й/ запóвнити, для запóвнення, запóвнювач, *п^к^* запóвнювальний + %;
-йся/-ый пóвнений, запóвнюва- /на-, ви-/, загáчу-.

ЗАПОЛУЧА́ТЬ діставáти, *о^к^* засягá-, *д^к^* засягнý-; **-вший** Ø.

ЗАПОМИНА́НИЕ *д^к^* запам'ятáння.

ЗАПОМИНА́ТЬ пам'ятáти, тя́ми-, запам'ятову-

ва- з. **надо́лго** пам'ята́- /тя́ми-/ до нови́х ві́ників;
--й що *(м^н^* хто*)* пам'ята́ ◊, з-й /р-й, гото́вий/ за♦, *п*^к^ пам'ятки́й, пам'ятли́вий, пам'яту́щий, /*прилад*/ запам'ято́вчий; -ее **устро́йство** *т.* па́м'ять;
ЗАПО́МНИТЬ *о.* заруба́ти на но́сі ◊;
ЗАПОМИНА́ТЬСЯ дава́- втямки́, не забува́- ◊;
-йся/-ый запам'ято́вуваний, затя́млю-, ва́жко забу́-, ле́гко зга́ду-, легки́й на зга́дку;
ЗАПО́МНИТЬСЯ вби́тися в го́лову ◊, *(надолго)* да́- взнаки́;
-вший(ся) Ǿ; **-я** затя́млений ◊.
ЗА́ПОНКА шпо́н(ь)ка.
ЗАПО́Р *м*^а^ закрі́плення шлу́нку.
ЗАПОРА́ШИВАТЬ запоро́шувати /при-/;
--й що *(м^н^* хто*)* запоро́шує ◊, з-й запоро́шити, запоро́ха, запоро́шувач, *п*^к^ запоро́шливий, порошистий, курни́й + %;
ЗАПОРА́ШИВАТЬСЯ припада́ти по́рохом ◊;
-йся/-ый що *(м^н^* хто*)* припада́ по́рохом, запоро́шуваний /при-/, заку́рю-, *п*^к^ порошни́й, *о*^к^ запоро́шистий.
ЗАПОТЕВА́ТЬ *(- скло)* бра́тися тума́ном, туманіти;
--й/-ый 1. що туманіє ◊, затума́нюваний, по́йма- /покри́ва-/ тума́ном, 2. **потеющий**;
ЗАПОТЕ́ТЬ: -вший 1. запоті́лий, стумані́-, укри́тий тума́ном, Ǿ, 2. спітні́лий, упрі́-, употі́-, Ǿ.
ЗАПРА́ВКА *(чим) г.* запра́ва.
ЗАПРАВЛЯ́ТЬ заправля́ти, *(їжу)* смачи́-, засма́чува-,*(верховоди-)* пра́ви- ба́д(ом); з. **кем** верхово́ди- над *ким*; з. **крова́ть** стели́- /застеля́-/ лі́жко;
--й 1. що *(м^н^* хто*)* заправля́ ◊, за́йня́тий запра́вою, запра́вник, *п*^к^ запра́вний, + %, 2. що *(м^н^* хто*)* верхово́дить над *ким* ◊, зви́клий верхово́дити, верхово́да, ватажо́к, заводі́яка, *п*^к^ головни́й, пе́рший, ста́р-, вожди́стий, верхово́дис-; **-й крова́ть** стелі́й лі́жка, © застеляючи лі́жко; **-й маши́ну** запра́вник маши́ни;
ЗАПРАВЛЯ́ТЬСЯ *(паливом) г.* засобля́тися /*д*^к^ засоби́тися/;
-йся/-ый запра́влюваний, *(- їжу)* засма́чу-, зато́вчу-, засма́жу-, закри́шу- *п*^к^ заправни́й;
ЗАПРА́ВЛЕННЫЙ *(у що /н. у рямці/)* за́браний; ◊.
ЗАПРА́ШИВАТЬ запи́тувати, *в*^і^ роби́ти за́пит;
--й що *(м^н^* хто*)* запи́тує ◊, запи́тувач, *о*^к^ (за)пита́йло, *о.* (по)даве́ць за́питу /запи́та́ння/, *п*^к^ запи́тливий, (за)пита́льний;
-ый пи́таний, запи́тув-;
ЗАПРОСИ́ТЬ: з. **сли́шком до́рого** передорожи́ти.
ЗАПРЕССО́ВЫВАТЬ: --й що *(м^н^* хто*)* запресо́вує ◊;
запрессо́вывающий = прессующий, *п*^к^ = %;
-ый запресо́вуваний, пресо́ва-.
ЗАПРЕТИ́ТЕЛЬНЫЙ *р*^к^ заборо́нчий.
ЗАПРЕ́ТКА *(заборонний знак /смуга/)* стій!, *з*^п^ запре́тка.
ЗАПРЕ́ТНЫЙ: з. **плод** зака́заний о́воч; з. **плод сла́док** га́рна ді́вка, як засва́тана.
ЗАПРЕЩА́ТЬ забороня́ти, *ж*^м^ борони́- *кому* [**кто им -а́ет?** хто їм -ить?], наклада́- табу́ /ве́то/, *о*^к^ табуюва́-; з. **говори́ть** затика́- /закрива́-/ ро́т(а); **-а́ю води́ться с** *кем* щоб я бі́льше не ба́чив *кого*;
--й що *(м^н^* хто*)* забороня́ ◊, р-й /з^м^-й/ заборони́ти, *п*^к^ заборо́нний, *п*^р^ про́ти [**зако́н, -й або́рты** зако́н п. або́ртів], *о.* спрямо́ваний про́ти, © із заборо́ною;
ЗАПРЕЩА́ТЬСЯ: -а́ется заборо́нено, не ві́ль-;
-йся/-ый заборо́нюваний, зака́зу- ◊; **-я** *п*^к^ заказни́й, *о.* під заборо́ною;
ЗАПРЕЩЕНО́ заборо́нено ◊; *ф*^р^ *ж*^м^ зась!; **не з.** ві́льно ◊.
ЗАПРОПАСТИ́ТЬ; ЗАПРОПАСТИ́ТЬСЯ запропа́сти;
-вшийся запропа́щений, загу́бле-, поді́тий не зна́ти куди́ /де/.
ЗАПРО́С: по -су о на за́пит про.
ЗА́ПРОСТО *ф*^р^ з у́спіхом.
ЗАПРУ́ЖИВАТЬ зага́чувати, захара́щува-, забива́-, *п.* залива́-;
--й 1. що *(м^н^* хто*)* зага́чує ◊, покли́каний /з^м^-й, з-й/ загати́ти, зви́клий /с-и/ зага́чува-, зага́чувач, запо́внюв-, *п*^к^ = %, 2. що *(м^н^* хто*)* захара́щує ◊, захара́щувач + **заливающий**;
-йся/-ый 1. зага́чуваний, запо́вню-, 2. захара́щу-, заби́-, зали́-;
ЗАПРУДИ́ТЬСЯ: з. **наро́дом** зароїтися (від лю́ду), заю́рми-;
-вшийся н. заю́рмлений, заби́тий людьми́;
ЗАПРУ́ЖЕННЫЙ *(людьми)* заби́тий; ◊.
ЗАПРЯГА́ТЬ: --й що *(м^н^* хто*)* запряга́, р-й /з-й/ запрягти́, зви́клий /при́вчений/ запряга́-, запряга́ч, запряга́йло, *п*^к^ = %;
-йся/-ый запря́ганий, *п*^к^ запряжни́й;
ЗАПРЯ́ЧЬ *(кого)* сі́сти на ши́ю *кому*.
ЗАПРЯ́ТЫВАТЬ = ПРЯТАТЬ;
ЗАПРЯ́ТАТЬ *ж*^н^ затирити;
ЗАПРЯ́ТАТЬСЯ захова́тися, /при-/, *(де)* заши́-;
-вшийся захо́ваний /при-/, Ǿ.
ЗАПУ́ГИВАТЬ страха́ти, заля́кува-, застра́шу-, затю́ку-, тероризу-;
--й, що *(м^н^* хто*)* заля́кує ◊, з-й /покли́ка-/ застра́шити, зви́клий /с-и/ застра́шува-, страхопу́д, страши́ло, *п*^к^ застра́шливий + %;
-ый застра́шуваний, заля́ку-, затю́ку- ◊;
ЗАПУ́ГАННЫЙ затю́каний ◊, *г. п*^-о^ позв'язува-
ЗАПУСКА́ТЬ *(мотор)* урухо́млювати, пуска́- в ді́ю /рух/, *(сад)* зане́дбу-; *(ракету)* вистрі́лю-; з. **ла́пу во** *что о*^к^ грі́ти ру́ки *чим* /*на чім*/;

–й 1. що *(м*ⁿ хто*)* запуска́ ◊, за́йня́тий за́пуском, з-й /зᴹ-й/ запусти́ти, зви́клий /с-и/ запуска́-, пуска́ч, *п*ᵏ запускни́й, *т.* запуско́вий, 2. що *(м*ⁿ хто*)* зане́дбує ◊, *і.* недба́ха, недба́йло, *п*ᵏ недба́лий, © зане́дбуючи; **-й бо́роду** запуска́ючи бо́роду; **-й глаза́ *куда*** з очи́ма уп'я́тими *куди*; **-й дела́** недба́йло, байду́жий до ді́ла; **-й змея́** за́йнятий за́пуском змі́я; **-й ла́пу** *о*ᵏ зви́клий грі́ти ру́ки;

-йся/-ый 1. що його́ запуска́ють, ки́даний, пошпу́рюв-, *р* запу́ск-, *(мотор)* урухо́млюв-, 2. зане́дбув-, занеха́юв-; **-а́емая раке́та** вистрі́лювана раке́та, *(у космос)* виво́джу- на орбі́ту р.

ЗАПУСТЕ́НИЕ *(стан)* зане́дбання; **в состоя́нии -ия** зане́дбаний.

ЗАПУСТЕВА́ТЬ; ЗАПУСТЕ́ТЬ *о.* порости́ терна́ми /бур'яна́-/;

-вший запусті́лий, поро́слий т., забу́тий Бо́гом *(*і людьми́*)*, *Ø*.

ЗАПУ́ТАННОСТЬ, ЗАПУ́ТЫВАНИЕ *∂*ᵏ заплу́тання.

ЗАПУ́ТЫВАТЬ плу́т/ати, заплу́тува- /пере-/, *(в аферу)* затяга́- /в-/, замо́тува-, *(кого)* спантели́чу-, збива́- з пантели́ку, затума́ню-;

–й 1. що *(м*ⁿ хто*)* ~ає ◊, схи́льний /зви́клий, с-и/ ♦, з-й за♦, плу́таник, заплу́тувач, ускла́днюв-, закру́чув-, заверни́голова, *п*ᵏ тума́нистий, закру́тливий, заплу́т-, пантели́ч- + %, 2. **замешивающий**[1];

-йся/-ый 1. плу́таний, заплу́тува- /у-, с-, пере-/, спантели́чува-, розгу́бле-, заблу́ка-, 2. **замешиваемый**[1];

ЗАПУ́ТАТЬ *(у тенета)* вмота́ти; ◊;

ЗАПУ́ТАННЫЙ замо́таний [**-ое де́ло** -на спра́ва], /в-, у-/.

ЗАПЫХА́ТЬСЯ захе́куватись, незди́ха- [*п*ᶲ незди́шуся, -и́шеться];

-йся що *(м*ⁿ хто*)* захе́кується ◊, захе́куваний, заса́пу-, зади́ху- ◊, сапу́н, *п*ᵏ задшли́вий + %;

ЗАПЫ́ХАТЬСЯ запи́рхатися ◊; *∂*ⁿᵏ **-авшись** *(прибігти)* без ду́ху;

-вшийся захе́каний, заса́па-, запи́рха- ◊.

ЗАПЯ́СТЬЕ *п*ʳⁿ за́п'ясток.

ЗАПЯТА́Я: **до после́дней -о́й** до ни́точки.

ЗАПЯ́ТКИ за́п'ятки.

ЗАРАБА́ТЫВАТЬ заробля́ти, ма́- заробі́тки; **самостоя́тельно** з. свій хліб їс-; **хорошо́** з. присто́йно заробля́-, жи́- за́рібно;

–й що *(м*ⁿ хто*)* заробля́ ◊, з-й зароби́ти, заробітча́нин, зарі́бник, *г.* заробля́щий, *п*ᵏ заробі́тний, зарі́б-, заробітко́вий; **хорошо́ /прили́чно/ -й** з присто́йними заробі́тками, *ж*ᴹ заробо́тящий; **-й свои́м горбо́м** з-й зароби́ти свої́м хребто́м /горбо́м/;

-йся/-ый заро́бляний, *к*ⁿ заро́блюва- ◊.

ЗА́РАБОТОК: **для -ка** *(- працю)* заробітко́вий; & *беззаробі́тний.

ЗАРАЖА́ТЬ заража́ти, інфект/ува́-;

–й що *(м*ⁿ. хто*)* ~у́є ◊, з-й зарази́ти, носі́й зара́зи, *п*ᵏ зара́зливий, зара́зний + %, *г*ᵈ порива́ючий;

-йся/-ый зара́жуваний, інфекто́-, підда́- інфе́кції;

ЗАРАЗИ́ТЬСЯ *(настроєм)* підпа́сти під *що*.

ЗАРАЗИ́ТЕЛЕН: **дурно́й приме́р** з. кова́ль коня́ куе́, а жа́ба ла́пу наставля́, *з*ⁿ куди́ кінь з копито́м, туди́ й жа́ба з хвосто́м.

ЗАРАСТА́ТЬ: **з. со́рной траво́й** бур'я́ні́ти;

–й що *(м*ⁿ хто*)* пороста́ ◊, поки́нутий /с-и/ пороста́ти, ма́йже поро́слий, напівпоро́с- /-заро́с-/, *ф*ʳ покри́ваний [**-й гря́зью** п. ле́пом];

ЗАРАСТИ́: **з.** *(*со́рной*)* **траво́й** затрав'я́ніти, *(*забур'я́-*)*;

-о́сший поро́слий /за-/; **-й** *(***сорной***)* **т.** затрав'я́ні́лий, *(*забур'я́-*)*.

ЗАРЁЗ *у*ᴾ за́різь; **до -зу** го́стро [**ну́жен до -зу** г. потрі́бен].

ЗАРЕКА́ТЬСЯ: **-йся** що *(м*ⁿ хто*)* зарі́кається, зарі́каний, зᴹ-й /зᴳ-й/ заректи́ся, маста́к /зви́клий/ зарі́ка́-, *п*ᵏ зарі́кливий;

ЗАРЕ́ЧЬСЯ зака́ятися ◊; **до тех пор, пока́ не заре́кся** до́ти, аж затя́вся;

-ёкшийся *Ø*.

ЗАРИСО́ВКА за́рис, замальо́вання, *(дія ще)* замалюва́ння.

ЗАРИСО́ВЫВАТЬ мал/юва́ти, замальо́ву-;

–й що *(м*ⁿ хто*)* ~ює ◊, р-й замалюва́ти, за́йнятий малюва́нням, маля́р, малюва́льник, худо́ж-, *д.* арти́ст, *п*ᵏ малюва́льний;

-йся/-ый мальо́ваний, замальо́ву-.

ЗА́РИТЬСЯ зазіха́ти; **з. на *что*** *о.* накида́ти /погляда́- за́здрим/ о́ком на, порива́- о́чі на;

-йся що *(м*ⁿ хто*)* зазіха́ ◊, зви́клий зазіха́ти, зазіха́йло, *п*ᵏ заздро́кий, ла́сий на;

ПОЗА́РИТЬСЯ гля́нути за́здрим о́ком ◊;

-вшийся ◊.

ЗАРНИ́ЦА *(спалах)* ми́гавка.

ЗАРОЖДА́ТЬСЯ *(- ідеї)* *о.* схо́дити в голові́;

-йся заро́джуваний, за́рід, за́родок, за́в'яз-, *п*ᵏ за́родко́вий;

ЗАРОДИ́ТЬСЯ *(- думку)* забли́снути ◊;

-вшийся забли́слий ◊.

ЗАРОЖДЕ́НИЕ: **з. жизни** первопочи́н життя́.

ЗА́РОСЛИ ро́зрости, *ж*ᴹ хащакі́; **з. и́вы** верболі́з.

ЗАРПЛА́ТА & *п*ᵏ *зарплатне́вий.

ЗАРУБЕЖЬЕ закордо́н, зарубі́жжя, заокеа́ння.

ЗАРУБЦО́ВЫВАТЬСЯ рубцюва́тися, затяга́- *(*рубце́м*)*, зароста́ти;

-йся що *(м*ⁿ хто*)* зароста ◊, зарубцьо́вуваний, затя́га- *(*рубце́м*)*; **не -йся** незатя́га- рубце́м, невиго́й-, незаро́ста-.

ЗАРУЧА́ТЬСЯ: **з. *чем*** забезпе́чувати собі *що* [**з. подде́ржкой** з. с. підтримку]; **з. согла́сием** ді-

става́ти зго́ду;

ЗАРУЧИ́ТЬСЯ: з. *чем* ви́старати /діста́-/ *що*, *ф*ᴾ з'єдна́- *що* ◊ [**з. симпа́тией** з. прихи́льність]; **з. располо́жением** доско́чити /з'єдна́- собі/ ла́ски /прихи́льности/; **з. согла́сием** ви́стара- зго́ду; **-вшийся** Ø; **-я подде́ржкой** © діста́вши підтримку; **-я согла́сием** що ви́старав зго́ду, Ø.

ЗАРЫВА́ТЬ(СЯ)[1] зако́пувати*(ся)*, зарива́ти*(ся)*; **--й** що зако́пує ◊, р-й закопа́ти, с-и зако́пува-, копа́ч, копа́льник, *п*ᴷ копа́льний + %;

ЗАРЫ́ТЬ закопа́ти ◊; **з. тала́нт в зе́млю** занапасти́ти тала́нт;

-йся[1]/**-ый**[1] зако́пуваний; **-я**[1] з-й закопа́тися; **-я**[1] **в глуши́** ра́дий схова́тись у глушині;

ЗАРЫ́ТЬСЯ: -вшийся Ø.

ЗАРЫВА́ТЬСЯ[2] забага́то бра́ти на се́бе, нахабні́ти, *р*ᴷ зухвалі́-;

-йся[2] 1. що *(м*ᴴ хто*)* з. бере́ на с., 2. що *(м*ᴴ хто*)* нахабні́є ◊, наха́ба, *п*ᴷ скаже́ний, розгну́зда-, безпардо́н-, без жо́дного стри́му;

ЗАРВА́ТЬСЯ: -вшийся зарозумілий, знахабні-, оскажені- ◊, Ø.

ЗАРЯ́ДКА *(гімнастична) г.* ру́ханка; & *(батарій)* *підзаря́дка.

ЗАРЯЖА́ТЬ *(кріс)* зарядж/а́ти, набива́-, ладува́-, заправля́-;

--й що *(м*ᴴ хто*)* ~а́ ◊, за́йнятий заряджа́нням, зви́клий ♦, рі́шений заряди́-, ладівни́к, заря́д-, *в*ᴴ заряджа́ль-, заряджа́йло, *я*ⁱ замкови́й, *п*ᴷ ладівни́й, заряджа́ль- + %, *р*ᴷ зарядо́вий;

-йся/-ый заря́джуваний, наби́-, ладо́-, запра́влю-, *с*ᴷ –заря́дний [**самозаряжа́ющийся** самозаря́дний];

ЗАРЯДИ́ТЬ: заряжа́й! *в*ᴴ заряди́ кріс!

ЗАСА́ЖИВАТЬ 1. *(чим)* сади́-, 2. *(за ґрати)* ув'я́знюва-, позбавля́- во́лі; **--й**[2] = **заключа́ющий под стра́жу;**

ЗАСА́ЖЕННЫЙ: з. ле́сом залі́снений, укри́тий лісом.

ЗАСА́ЛИВАТЬ[1] заса́лювати, засмальцьо́ву-, заялі́жу-;

--й[1] що *(м*ᴴ хто*)* заса́лює ◊, зви́клий заса́лювати, *п*ᴷ масткий, мастю́чий, масни́й, *і.* я́ло́за;

-йся[1]/**-ый**[1] ялі́жений, заяло́жува-, заса́лю-, засмальцьо́ву-.

ЗАСА́ЛИВАТЬ[2] *(рибу)* соли́ти, засо́люва-;

--й що со́лить, гото́вий засоли́ти, за́йнятий засо́лом, солі́льник, засо́лювач, *п*ᴷ солі́льний;

-йся[2]/**-ый**[2] со́лений, засо́люва-.

ЗАСА́СЫВАТЬ засмо́ктувати, смокта́-, *(в багно)* затяга́-;

--й що *(м*ᴴ хто*)* смо́кче ◊, з-й засмокта́ти, зви́клий ♦, смокту́н, *п*ᴷ смо́кчучий, смокта́льний + %, /- *багно*/ трясови́н-, грузьки́й, засмо́ктливий + %;

-йся/-ый засмо́ктуваний, смо́кта-, затя́га-;

ЗАСОСА́ТЬ ◊; **-а́ло под ло́жечкой** засмокта́ло під се́рцем.

ЗАСА́ХАРИВАТЬ; ЗАСА́ХАРЕННЫЙ обцу́крений.

ЗАСЕДА́ТЬ; ЗАСЕ́СТЬ: з. в голове́ цвя́хом уві́зти в го́лову; **з. в го́лову** уроїтися в го́лову.

ЗАСЕ́ИВАТЬ; ЗАСЕ́ЯТЬ *о*ᵈ сі́йнути.

ЗАСЕКРЕ́ЧИВАТЬ; ЗАСЕКРЕ́ЧЕННЫЙ секре́тний, затає́мне-, затаємни́че-.

ЗАСЕЛЯ́ТЬ засе́лювати, сели́-, *(дім)* заме́шку-;

--й засе́лювач, заме́шкувач + **поселя́ющий;**

-ый заселюваний, заме́шку- + **поселя́емый.**

ЗАСЕНТЯБРИ́ТЬ *д*ᴷ: **-и́ло** повіяло /потягну́ло/ зимо́ю.

ЗАСЕ́ЧКА *т.* за́черк.

ЗАСИ́ЖИВАТЬСЯ: -йся що *(м*ᴴ хто*)* заси́джується, заси́джуваний;

ЗАСИДЕ́ТЬСЯ: -вшийся заси́ділий, Ø; **-вшаяся в неве́стах** пере́ста́рок.

ЗАСКОРУ́ЗЛЫЙ *(одяг, скутий морозом)* цупки́й.

ЗАСКОРУ́ЗНУТЬ *д*ᴷ скоржа́віти.

ЗАСЛО́Н засту́ла.

ЗАСЛО́НКА за́кривка.

ЗАСЛОНЯ́ТЬ за́ступати, осло́ню- /за-/, *(світло)* заступа́-, затуля́-;

--й що *(м*ᴴ хто*)* за́стує ◊, з-й /покли́ка-/ затули́ти, *(річ)* затула, *(явище)* за́слін, *п*ᴷ = %, *с*ᴷ затули́- [**-й ве́тер** затули́вітер];

-йся/-ый за́ступаний, зату́лю-, засло́ню-, закри́-;

ЗАСЛОНИ́ТЬСЯ: з. *кем/чем* захили́тися за *кого/що*; ◊.

ЗАСЛУ́ЖЕННОЕ заслужени́на.

ЗАСЛУ́ЖИВАТЬ *(за негідні вчинки)* заробля́ти; з. *чего* заслуго́вува- на *що* [**з. упомина́ния** з. на зга́дку]; з. *(*внима́ния*)* бу́- ва́ртим *(*ува́ги*)*;

--й що *(м*ᴴ хто*)* заслуго́вує, заслу́же́нник, *п*ᴷ ва́ртий, гі́дний [не **-й дове́рия** не г. дові́ри]; **-й внима́ние** слу́шний, ва́ртий ува́ги; **-й дове́рие** цілко́м наді́йний; **-й награ́ду** гі́д- /ва́ртий/ наго́роди; **-й наказа́ние** каригі́д-; **-й порица́ние** ва́ртий о́суду; **не -й снисхожде́ния** не гі́дний по́пусту /поле́гші/; **не -й уваже́ния** *ж*ᴹ мізи́нця не ва́рт*(ий)*;

ЗАСЛУЖИ́ТЬ *(працею)* дороби́тися, *(догану)* зароби́ти, *(звання) ж*ᴹ доско́чи-; *(медалю)* обмеда́литися; з. **дове́рие /похвалу́/** сподоби́тися *чого*; з. **призна́ние** *о.* підкори́ти Олі́мп;

-вший Ø; **-й неодобре́ние** *чьё* засу́джений *ким.*

ЗАСЛУ́ШИВАНИЕ *к.* заслу́хування.

ЗАСЛУ́ШИВАТЬ заслу́хувати, слу́х/ати, вислу́х*(ов)*увати;

--й що *(м*ᴴ хто*)* ~а ◊, гото́вий /з*ᴹ*-й/ ви́слухати, слуха́ч, *п*ᴷ = %;

ЗАСЛУ́ШИВАТЬСЯ *б*ᶟ заслуха́тися;

-йся/-ый слу́ханий, заслу́хув- /ви-/;

ЗАСЛУ́ШАТЬСЯ: -вший*(ся)* Ø; **-я** заслу́ха-

ний.
ЗАСМА́ТРИВАТЬ заглядáти, зазирáти;
--й що *(м*ⁿ хто*)* зазирá ◊, р-й зазирнýти, зви́клий ♦, заглядáч, заглядько, ни́шпорка, © зазирáючи;
ЗАСМА́ТРИВАТЬСЯ *(на чию красу) о.* губи́ти óчі на *чиїй* красі;
-йся = заглядывающийся.
ЗАСО́ВЫВАТЬ пхáти, засувá-, запихá-;
--й що *(м*ⁿ хто*)* пхá ◊, рáдий /з^м-й/ запхáти, зви́клий засувá-, сóвало, $п^к$ = %;
ЗАСУ́НУТЬ $ф^р$ застроми́ти ◊;
-йся/-ый пхáний, сóва-, засýва- ◊, $п^к$ засувни́й.
ЗАСОРЯ́ТЬ сміти́ти, засмíчува-, занечи́щу-, захарáщу-, *(очі)* запорóшу-;
--й що *(м*ⁿ хто*)* засмíчує ◊, зви́клий ♦, з-й /р-й/ засміти́-, засмíчувач, занечи́щу-, захарáщу-, $п^к$ = %;
ЗАСОРИ́ТЬ; ЗАСОРЁННЫЙ забур'я́нений ◊;
-йся/-ый засмíчуваний, занечи́щу-, заби́-, захарáщу- ◊.
ЗАСТА́ВА: тамóженная з. ми́тниця.
ЗАСТАВА́ТЬ заставáти, застýку-, *(на гарячому)* лови́-;
--й що *(м*ⁿ хто*)* застаé, рáдий запопáсти, © застаючи́;
ЗАСТА́ТЬ запопáсти, заскóчи- ◊; **з. на мéсте преступлéния** заскóчити на гаря́чому, *о.* накри́ти мóкрим рядnóм.
ЗАСТАВЛЯ́ТЬ[1] примýшувати /з-/, принево́лю-, си́лу-, невóлити; **з. покори́ться** *о.* стáви- на колíна;
--й що *(м*ⁿ хто*)* змýшує ◊, з-й /р-й/ примýсити, приневóлювач, підганя́йло, *(по)*сіпáка, $п^к$ примусóвий для *кого*, приневóльчий, © примýшуючи; **не -й дóлго проси́ть себя́** когó не трéба два рáзи проси́-;
ЗАСТА́ВИТЬ[1] змýсити ◊; **з. говори́ть** *кого* розв'язáти язи́к*(á) кому*; **з. молчáть** *кого* заткнý- /закри́-/ рот /втя́- язи́к /язики́/ *кому*; **з. служи́ть** *что (удачу) ж.* схопи́- за хвіст; **не з. себя́** *(дóлго)* **ждать** не забари́тися; **не -ил дóлго себя́ проси́ть** йогó не трéба бýло два рáзи проси́ти.
ЗАСТАВЛЯ́ТЬ[2] заставля́ти, застановля́-, захарáщува-;
--й[2] 1. *(чим)* що *(м*ⁿ хто*)* заставля́, зви́клий ♦, захарáщувач, $п^к$ = %; ± ЗАГРОМОЖДА́ТЬ.
ЗАСТАРЕВА́ТЬ > УСТАРЕВАТЬ;
ЗАСТАРЕ́ТЬ перестáріти ◊;
-вший перестáрілий, Ø + ЗАСТАРЕЛЫЙ;
ЗАСТАРЕ́ЛЫЙ застáрілий, *о.* переси́паний нафталíном.
ЗАСТЁГИВАТЬ(СЯ): --й що *(м*ⁿ хто*)* застібá, р-й застебнýти, зви́клий застібá-, $п^к$ застібáльний + %;
-йся застéбуваний, запи́нан[т]ий, $п^к$ застíбний.
ЗАСТИГА́ТЬ заставáти, спобігáти;
--й що *(м*ⁿ хто*)* застаé, спобігáч, $п^к$ спобíгливий + **застающий**; **-й врасплóх** заскóчливий, $п^{-о}$ зненáцький;
ЗАСТИ́ГНУТЬ запопáсти ◊;
-игший Ø.
ЗАСТИЛА́ТЬ *(- сутінь) о.* замерéжувати;
ЗАСТИЛА́ТЬ(СЯ) застеля́ти, стели́-, застилá-, *(слізьми)* заснóвувати*(ся)*, *(хмарами)* затягáти*(ся)*; з. **тýчами** захмáрювати*(ся)*;
--й що *(м*ⁿ хто*)* застеля́ ◊, зви́клий /с-и/ застеля́-, з-й застели́-, стелíй, *(річ)* зáстілка, $п^к$ = %, © застéлюючи; **-щая пеленá** зáстил;
-йся/-ый застéлюваний, засти́ла-, затя́га-, запи́на-, заволíка-, *р.* запи́натий;
ЗАСТЛА́ТЬ; ЗА́СТЛАННЫЙ *(- ліжко)* нерозстéлений.
ЗАСТО́Й бéзрух, стогнáція, стоя́ча водá, *(творчий)* безтвóрчість.
ЗАСТО́ПОРИВАТЬ стопори́ти, затри́м/ува-, гальмувá-, спиня́-;
--й що *(м*ⁿ хто*)* ~ує ◊, з-й спини́ти, зви́клий спиня́-, стóпор, гальмó, $п^к$ затри́мчий, стóпорний, гальмівни́й + %;
-йся/-ый застопóрюваний, затри́му-, спи́ню-, гальмó- ◊.
ЗАСТРА́ИВАТЬ буд/увáти;
--й що *(м*ⁿ хто*)* ~ýє ◊, с-и будувáти, зáйнятий забудóвою, будівéльник, *(за)*будівни́к, $п^к$ > → **строящий**;
-йся/-ый забудóвуваний, під забудóвою.
ЗАСТРЕВА́ТЬ застрягáти, $з^г$ стря́гну-, *(у багні)* загрузá-; з. **в гóрле** не лíз- в гóрло;
--й що *(м*ⁿ хто*)* застрягá ◊, застря́ганий, с-и /схи́льний/ застрягáти, мáйже застря́глий /загрýз-/; **-й в гóрле** © стáвши поперéк гóрла;
ЗАСТРЯ́ТЬ захря́снути ◊;
-вший застря́глий, захря́с-, загрýз-, Ø.
ЗАСТРО́ЙКА *(будівля)* забудóвання.
ЗАСТУПА́ТЬ *(на зміну)* ставáти, *(дорогу)* перетинá-, перекривá-;
--й що *(м*ⁿ хто*)* заступá ◊, готóвий /покли́каний/ заступи́ти, *і. /на пост/* змíна /під-/, $п^к$ змíнний /під-/, $к^п$ заступáль-, /- *зміну/* свíжий; **-й дорóгу** © як колóда на дорóзі; **-й на пост /дежýрство/** змíнний стійкáр /стійкови́й, варто-́, черго-́/.
ЗАСТУПА́ТЬСЯ обставати за *ким/чим*;
-йся за що *(м*ⁿ хто*)* обстаé за *чим* ◊, з-й заступи́тися, зви́клий /с-и/ обставáти, захисни́к, застýп-, оборóнець, опікýн, $к^п$ протéктор.
ЗАСТУ́ПНИК оборóнець, захисни́к.
ЗАСТУ́ПНИЦА покровá.
ЗАСТУ́ПНИЧЕСТВО $о^к$ застýпство.
ЗАСТЫВА́ТЬ застигáти, холóну-, закля́кá-, дубí-, завмирá-, *(- віск)* тужáв/і-; **кровь -ы́ла в жи́лах** похолóло на душі́;
--й що ~іє ◊, з-й затужáвіти, мáйже захолóлий

/застиґ-, заме́рз-, закля́к-, задубі-, затужа́ві-/, щора́з тве́рд(і)ший /тужа́ві-/, напівтверди́й, у ста́ні тужа́віння, © коли́ застига́ +;

ЗАСТЫ́ТЬ закови́з(ну)ти ◊, *(на місці)* прикипі-(до місця);

-вший захоло́лий, заме́рз-, застиґ-, закля́к-, задубі-, затужа́ві- ◊.

ЗАСУ́ЧИВАТЬ: -ающий рукава́ © зака́суючи рука́ва.

ЗАСУ́ШИВАТЬ суш/и́ти, засу́шува-;

--й що *(м^н^* хто*)* ~ить ◊, за́йнятий су́шенням, суши́льник, *п^к^* суши́льний + %, засу́шливий, для засу́шення;

-йся/-ый су́шений, засу́шува-.

ЗАСЧИ́ТЫВАТЬ *(о́чка)* запи́сувати, зарахо́ву-. залі́чу-, дода-́;

--й що *(м^н^* хто*)* зарахо́вує ◊, з-й /р-й/ зарахува́т-и, за́йнятий за́ліком, рахівни́к, заліко́вець /об-/, запи́суач, *(річ)* лічи́льник, *п^к^* зарахо́вчий, заліко́в-; **-й в счёт до́лга** що запи́сує на раху́нок бо́ргу, з^м^-й дода́ти до бо́ргу;

-йся/-ый залі́чуваний, зарахо́ву- ◊.

ЗАСЪЁМКА фільмува́ння.

ЗАСЫЛА́ТЬ сла́ти, *(далеко)* запрото́рюва-, висила́-, завдава́-;

--й що *(м^н^* хто*)* шле ◊, покли́каний /з-й, з^м^-й, гото́вий/ засла́ти, зви́клий /с-и/ засила́-;

-йся/-ый заси́ланий /ви-/, запрото́рюва- ◊, *і.* за́сла́нець /ви́-/.

ЗАСЫ́ЛКА *к.* за́си́л.

ЗАСЫПА́ТЬ[1] засина́ти, впада́ти в сон;

--й[1] що *(м^н^* хто*)* засина́, с-и засина́ти, з-й засну́-, по́йманий сном, напівсо́н-, напівзасну́лий, от-от вже засну́-; **не -й** безсо́нний;

ПОЗАСЫПА́ТЬ посну́ти [**-па́ли** посну́ли];

-вшие посну́лі, Ǿ;

ЗАСНУ́ТЬ *(неміцно)* задріма́ти, *о.* придави́шпака́; *б^а^* посну́-;

-вший по́йнятий сном, в обі́ймах сну, засну́лий, *д.* засну́тий, *о.* вже со́нний, © вже спить, *(не один) м^н^* посну́лі, Ǿ;

ЗАСПА́ТЬ(СЯ): -вший(ся) що заспа́в, за́спаний, непро́спа-, Ǿ.

ЗАСЫПА́ТЬ[2] си́пати. засипа́ти;

--й[2] що *(м^н^* хто*)* си́пле ◊, з-й /з^м^-й, гото́вий, з^г^-й/ заси́пати, за́йнятий си́панням, сипа́ль, засипа́льник, *п^к^* засипни́й, засипу́щий;

-йся/-ый си́паний, заси́пува-, засипа́-, затру́шув-, *(питаннями)* заки́дув-. *п^к^* засипни́й;

ЗАСЫ́ПАТЬСЯ *(на іспиті)* запа́ритись.

ЗАСЫ́ПКА *(на іспиті)* запа́рка; **на -ку** *(питання)* на запа́рку.

ЗАСЫРА́ТЬ *в.*: з. **мозги́** запу́дрювати мо́зок.

ЗАСЫХА́ТЬ схну́ти, всиха́ти, засиха́ти;

--й що *(м^н^* хто*)* со́хне, напівзасо́хлий, зали́шений /схиль-, с-и/ засиха́ти, чимра́з сухі́ший, ма́йже засо́хлий;

ЗАСО́ХНУТЬ: -о́хший засо́хлий /в-/, Ǿ.

ЗАТАЁННОСТЬ прича́єність.

ЗАТА́ИВАТЬ таї́ти, зата́юва- /при-/;

--й що *(м^н^* хто*)* таї́ть ◊, наста́влений /з^м^-й, з мето́ю/ затаї́ти, зата́ювач, *п^к^* зата́йливий /по-/; **-й дыха́ние** © затамо́вуючи дух; **-й зло́бу** з ка́мением за па́зухою;

ЗАТАИ́ТЬ: з. **злость** взя́ти ка́мінь за па́зуху; **-и́в дыха́ние** згні́тивши по́дих;

-вший Ǿ; **-йся** зата́єний ◊, Ǿ;

ЗАТА́ИВАТЬСЯ таї́тися ◊, ни́шкнути;

-йся з-й зани́шкну-, ма́йже зата́єний /прини́шклий/, напівприни́ш-;

-йся/-ый та́єний, зата́юваний /при-/, *п^к^* секре́т-, потайни́й ◊;

ЗАТАИ́ТЬСЯ притаї́тися /за-/, причаї- ◊;

-вшийся зата́єний, прит[ч]а́є-.

ЗАТА́ЛКИВАТЬ > ЗАПИХИВАТЬ;

ЗАТОЛКА́ТЬ *(з труднощами) ф^р^* втереби́ти.

ЗАТА́ПТЫВАТЬ: --й = топчущий; -й в грязь р-й змі́ша́ти з боло́том;

ЗАТОПТА́ТЬ *ф^р^* затовкти́.

ЗАТА́СКИВАТЬ *(куди)* затяга́ти, зати́рюва-, ти́ри-, запрото́рюва-; *(одяг)* зано́шувати, заяло́жува-;

--й 1. що *(м^н^* хто*)* затяга́ +, з-й затягти́, зви́клий затяга́-, за́йнятий ти́ренням; 2. що *(м^г^* хто*)* зано́шує *(одяг)* ◊.

ЗАТАСКА́ТЬ 1. ◊, 2. розноси́ти, ви́човгати ◊;

ЗАТАЩИ́ТЬ зати́рити ◊;

ЗАТА́СКАННЫЙ 1. затя́ганий ◊, 2. ви́човга-, розно́ше- /за-, ви́-/ ◊.

ЗАТА́ЧИВАТЬСЯ/-йся > ЗАОСТРЯТЬСЯ.

ЗАТВЕРДЕВА́ТЬ тве́рднути, тужа́віти, дубі́ти;

--й що *(м^н^* хто*)* тве́рдне ◊, щора́з тве́рд(і)ший /цупкі- +/, ма́йже затве́рдлий /затужа́ві-, задубі- +/, ± **застывающий;**

ЗАТВЕРДЕ́ТЬ стве́рднути, *р.* ви́гусну- ◊.

-вший затве́рдлий, задубі-, затужа́ві- /с-/, забуча́ві-, *р.* ви́гус-, *(на морозі)* цупки́й, *(ґрунт)* заці́пкуватий.

ЗАТЕ́РИВАТЬСЯ загу́блюватися;

-йся = теряющийся.

ЗАТВО́Р *(у зброї) в^й^* замо́к, за́кривка.

ЗАТЕВА́ТЬ зат́ювати, заколо́чува-, уряджа́-, накре́слюва-, захо́джуватися, захо́ди-, започатко́вувати, організо́ву-, ініцію-, зава́рю- ка́шу /пи́во/, *п.* закро́ю-, *о.* горо́д городи́ти; з. **про́тив** ***кого*** компанува́- на *кого*; з. **ссо́ру** почина́- /вдава́тися у/ сва́рку;

--й що *(м^н^* хто*)* заколо́чує ◊, ра́дий /гото́вий/ поча́ти, витівни́к, організа́тор, ініція́-, верхово́да, вига́дько, коло́тник, баламу́т(а);

-йся/-ый зат́юваний, заду́му-, уря́джу-, започатко́ву-, накре́слю-, заколо́чу- ◊;

ЗАТЕЯТЬ: з. ссору збити $о^к$ бучу /колотнечу/.
ЗАТЕЙНИК забавник + *і*. → **затевающий**.
ЗАТЕКАТЬ затікати, заплива-, *(чим)* підплива-, *(- руки-ноги)* терпну-, затерпа,- замліва-;
--й що заплива ◊, *(рідиною)* підпливаний /залива-/, щораз мокріший, *(- кінцівки)* замліваний, майже затерплий /замлі-/;
ЗАТЕЧЬ: -ёкший *(рідиною)* підпливлий /залитий/, *(- руки)* затерплий /о-/, замлі-, Ø.
ЗАТЕМНЯТЬ затемнювати, затьмарювати;
--й що *($м^н$ хто)* затемнює ◊, з-й затемнити, для затемнення, зайнятий -ям, затемнювач, затьмарю-, $п^к$ = %; **-й сознание** *(за)*паморочливий, запаморочний;
-йся/ -ый затемнюваний ◊.
ЗАТЁСЫВАТЬ тесати, затісува-;
--й що затісує ◊, з-й затесати, с-и затісува-, для затісування, зайнятий -ям, $п^к$ тесальний + %;
-йся/-ый затісуваний, тесаний.
ЗАТЁСЫВАТЬСЯ затісуватися, *п.* замішува-, *з.* утересува-, пролазити, прослизати;
-йся 1. *(брус)* затісуваний, 2. що *($м^н$ хто)* замішується ◊, замішуваний, утересу-, радий замішатися, інфільтрант, пролаза, замішанець;
ЗАТЕСАТЬСЯ $ф^р$ втеребитися ◊; з. *куда* інфільтрувати *що*;
-вшийся утересаний, заміш-, пролізлий, просли- ± **затёсывающийся**.
ЗАТЕЯ: без -еи сплоха.
ЗАТИРАТЬ *(кого)* затирати, притлумлюва-, не дава- ходу /заступа- дорогу/ *кому*;
--й що *($м^н$ хто)* затира ◊, радий затерти, звиклий затира-, затиральник, $п^к$ затиральний + %;
-йся/-ый затираний, *(суперником)* притлумлюв-, заглушув-.
ЗАТИСКИВАТЬ: --й що *($м^н$ хто)* затиска, затискувач, $п^к$ = %;
-ый затискуваний.
ЗАТИХАТЬ тихшати, затиха-, ущуха-, слабша-, залята-, *(- галас)* замовка-, /*- звуки*/ віддалятися, даленіти;
--й що ущуха +, щораз тихший, напівзатихлий, майже ущух- /замовк-, затих-, згас-/, *(звук)* завмирущий;
ЗАТИХНУТЬ *(звук)* віддалитися, віддаленіти, відгомоні- ◊;
-ихший затихлий, згас- ◊, *(звук)* віддалені-, + **замолкший**, Ø.
ЗАТИШЬЕ безвітря; з. **перед бурей** тиша перед бурею; **выжидательное** з. $о^к$ принишклість.
ЗАТКНУТЬ > **ЗАТЫКАТЬ**.
ЗАТМЕВАТЬ тьмарити, затьмарюва- /по-/, *(кого)* перевершува-;
--й що *($м^н$ хто)* затьмарює ◊, з-й затьмарити, звиклий затьмарюва-;
-йся/-ый затьмарюваний /по-/, *п.* перевершу-;
ЗАТМИТЬ *г.* притьмити ◊.
ЗАТО: з. ведь $ц^д$ зате.
ЗАТОЛОЧЕННЫЙ затовчений.
ЗАТОПЛЯТЬ топити, затопля-, затоплюва-, залива- водою, спуска- на дно;
--й що *($м^н$ хто)* топить ◊, с-и топити, з-й затопи-, $п^к$ потопний, $о^к$ затопель-, повеневий + %;
-йся/-ый затоплюваний, зали- водою, занурюна дно; **-ый** потопний /за-/.
ЗАТОР завала, *(криги)* зашерет *($м^н$ зашерти)*, *(на шляху)* $р^к$ тромб; **-ры льда** зашерти, гори /стоси, завала/ криги.
ЗАТОРМАЖИВАТЬ гальмувати, загальмову-, *(функції)* заморожу-, затриму-, загаю-;
--й що *($м^н$ хто)* гальмує ◊, з-й загальмувати, с-и гальмува-, гальмівник, $п^к$ гальмівний, $р^к$ загальмовчий + %, для гальмування;
-йся/-ый гальмований, загальмову-, *п.* затриму-, загаю-.
ЗАТРАГИВАТЬ чіпати, торкати*(ся)*, *г.* заторкува-, *(зачіпати)* займа-; **з. вопрос** порушува- справу; **з. жизненные интересы** наступа- на горло *кому*; **не затрагивая** незачіпливо, не чіпаючи;
--й що *($м^н$ хто)* торка, радий /$з^м$-й/ зачепити, зачепа, задерика, *(- тему)* порушник *чого* + **задевающий**; **-й больное место** дошкульний, уразливий, діткли-; **-й чьи интересы** всупереч *чиїм* інтересам; **-й проблему** порушувач *чого*;
-ый заторкуваний, займа-, порушува- ◊.
ЗАТРАПЕЗНЫЙ *(віджилий) п.* примулений.
ЗАТРАТА; ЗАТРАТЫ видатки.
ЗАТРАЧИВАТЬ тратити, затрача- /ви-/, $о^к$ платити;
--й що *($м^н$ хто)* витрача ◊, з-й /$з^м$-й/ витратити, звиклий /с-и/ витрача-, витратник, витрачувач, платник; **-й много времени** © не шкодуючи часу;
-йся/-ый витрачуваний /роз-/, плачений ◊.
ЗАТРЕБОВАННОСТЬ *к.* попит.
ЗАТРЕБОВАТЬ > **ТРЕБОВАТЬ**.
ЗАТРУДНЕНИЕ: после долгих -ий по великих труднощах.
ЗАТРУДНИТЕЛЬНЫЙ кепський, дещо /трохи/ важкий; *(стан)* клопітний, сутуж-, обтяжливий, *(- питання)* морочли-, дражли-; *(- обставини)* несприятли-; **-ое положение** притуга, кепське становище.
ЗАТРУДНЯТЬ утруднювати, обтяжу-, завдавати клопоту /труду/, клопота-, *(заважати)* става- на перешкоді /заваді/, перешкоджа-;
--й що *($м^н$ хто)* утруднює ◊, з метою утруднити, з-й обтяжи- *кого* /перешкоди- *кому*/, звиклий обтяжува-, $п^к$ важкий, тяж-, кепський, обтяжливий, морочли-, утрудли-, клопітний, несприятливий для [**-й работу** н. для праці];
ЗАТРУДНЯТЬСЯ 1. важчати, 2. вагатися, *(ка-*

зати) ие зна́ти як;
-йся $ф^{р}$ него́деи, неспромо́ж- [**-я отве́тить** н. відпові́сти, не зна́ючи як в.].

ЗАТУМА́НИВАТЬ тума́ни́ти, затума́нюва-, *(кого)* запа́морочува-, тумана́ пе́р- на;
--й що *($м^{н}$ хто)* тума́ни́ть ◊, ра́ди́й /з-й/ затума́ни́ти, зви́клий /с-и/ тума́ни́-, $п^{к}$ тума́нний, запа́морочливий, © затума́нюючи;
ЗАТУМА́НИТЬ $о^{к}$ заімли́ти ◊.

ЗАТУМА́НИВАТЬСЯ тумані́ти, хмарні́-, імлі́-;
-йся затума́нюваний, запа́морочу-, ма́йже стуманілий;
ЗАТУМА́НИТЬСЯ похмарні́ти, $п^{к}$ заімли́тися, заімлі́-;
-вшийся стуманілий /за-/, похмарні́-, заімлі́-, заімлений, Ø;
ЗАТУМА́НЕННЫЙ $о^{к}$ заімлений ◊.

ЗАТУПЛЯ́ТЬ тупи́ти, затупля́ти;
--й що *($м^{н}$ хто)* ту́пить, зви́клий тупи́ти, з-й затупи́-, $п^{к}$ тупи́льний + %;
ЗАТУПЛЯ́ТЬСЯ тупі́ти, тупи́тися, затупля́тися;
-йся/-ый ту́плений, зату́плюва- /при-/, щора́з тупі́ший;
ЗАТУПИ́ТЬСЯ притупі́ти /за-/ ◊;
-вший*(ся)* Ø; **-я** притупі́лий /за-/.

ЗАТУ́РКАННЫЙ зато́вчений.

ЗАТУХА́ТЬ га́снути, погаса́ти /ви-, за-/;
--й що загаса́ ◊, гото́вий /прире́чений/ зга́снути, ма́йже зга́слий, у ста́ні згаса́ння, $р^{к}$ загасу́щий /ви-/, $с^{к}$ -га́сний [**слабозатуха́ющий** тихога́сний], згаса́й- [згаса́й-коливання]; **-щие колеба́ния** загасу́щі колива́ння.

ЗА́ТХЛЫЙ *(світ)* плі́снявий.

ЗАТЫКА́ТЬ затика́ти, засува́-, застро́млюва-, *(вуха)* затуля́-; з. **дыры** затуля́- /затика́-/ дірки́; з. **проре́хи** запо́внюва- прога́лини; з. **рот** $о^{к}$ замуро́вува- уста́;
--й що *($м^{н}$ хто)* затика́ ◊, з-й заткну́ти, зви́клий /с-и/ затика́-, для затика́ння, затика́ч, затика́йло, $п^{к}$ затика́льний + %; **-й рот** ра́ди́й замурува́ти уста́, *п.* зати́скувач кри́тики;
ЗАТКНУ́ТЬ: з. **за по́яс** *кого* © уми́тися *кому* [**я -ну́ за п.** *кого* хай -еться *хто* до ме́не];
-йся/-ый зати́каний, засу́в-, застро́млюв-;
ЗАТКНУ́ТЬСЯ: **-ни́сь!** *в.* закри́й свою́ поми́йницю; **пусть -у́тся** неха́й похова́ються.

ЗАТЯ́ГИВАТЬ тяг*(ну́)*ти́, зашмо́ргува-, зволіка́т-, *(пісню)* заво́ди-; з. **что** га́ятися з *чим*;
--й що *($м^{н}$ хто)* затяга́ ◊, зви́клий -ти, з-й затягти́, тяга́ч, шморгу́н, зашмо́ргувач, *(час)* заба́ра, зага́йко, мару́да, $п^{к}$ затягу́щий, мару́дливий, заба́рли-, забарни́й, мару́д-, *т.* затяга́ль- + %;
ЗАТЯНУ́ТЬ ◊; *(пісню)* заспіва́ти;
ЗАТЯ́ГИВАТЬСЯ ◊; *(зволікатися)* *д.* задляга́-, *(з чим)* зага́юва-;
-йся/-ый що затяга́ється ◊, затя́ганий, зашмо́ргув-, зага́юв- ◊, $п^{к}$ затяжни́й, затя́жливий;
ЗАТЯНУ́ТЬСЯ: **-вшийся** зашмо́ргнутий, *(зліт)* без мі́ри до́вгий, задо́вгий, $ф^{р}$ переде́ржаний.

ЗАУ́МНЫЙ $о^{к}$ залітерату́рений.

ЗА́УМЬ заму́дрість, $п^{-о}$ безглу́здя, абракада́бра, на вербі́ гру́ші, Хи́мині ку́ри, $ф^{р}$ химе́ри.

ЗАУНЫ́ВНЫЙ *(спів)* сумни́м-сумни́й.

ЗАУПОКО́ЙНЫЙ *п.* *(спів)* панахи́дний.

ЗАУРЯ́ДНЫЙ ордина́рний.

ЗАУ́ЧИВАТЬ вчи́ти, завча́-, зау́чува-;
--й що *($м^{н}$ хто)* вчить, з-й /$з^{м}$-й, $з^{г}$-й/ завчи́ти, зви́клий завча́-, у́чень, $п^{к}$ завча́льний;
-йся/-ый у́чений, зау́чува-.

ЗАХВА́ЛИВАТЬ перехва́лювати /за-/, звели́чу-, хвали́ти хва́льма;
--й що /$м^{н}$ хто/ захва́лює ◊, зви́клий захва́лювати, хвалі́й, хвали́тель, велича́льник, звели́ч-, $п^{к}$ захва́лювальний + %, велича́ль-, панегіри́ч-;
-ый захва́люваний, звели́чу-, перехва́лю- ◊.

ЗАХВА́Т *(поле дії агрегату)* за́сяг [з. **плу́га** з. плу́га], $ф^{р}$ ся́гли́сть.

ЗАХВА́ТЫВАТЬ 1. захо́плювати, зага́рбу-, га́рбати, забира́-, бра́-, прихва́чува-, засяга́-, запопада́-, розпростира́- кри́ла на *що*, *(місце)* запосіда́-; 2. *(на гарячому)* засту́кува-, заска́кува-, спобіга́-, накрива́- мо́крим рядно́м; 3. *(кого)* перейма́-, *(дух)* спира́-, забива́-;
-ает /**-и́ло**/ **дух** спира́є /спе́рло/ дух /ві́ддих/; **-ает** *кого* **что** © перейма́ється **чим** *хто* [**её -вала игра́** вона́ перейма́лася гро́ю];
--й що /$м^{н}$ хто/ захо́плює ◊, гото́вий /ра́ди́й, покли́каний/ захопи́-, зага́рбник, за́йманець, захо́плювач, запірва́ч, $п^{к}$ загребу́щий, загре́бистий, драпі́жний, зага́рбливий, $п^{о}$ загарбни́й, /*гак*/ засяжни́й, чіпки́й, /*факт*/ захо́пливий, захватни́й, /- *видовище*/ фееричн-, могу́тній, запридушні[и]й, захо́плюючий, серцезвору́шний, /*твір*/ гостроці́ка́вий, гостросюже́тний, *с.* умре́ш яки́й!, $с^{к}$ -ся́жний, -ся́глий [**широко́ -й** широкося́жний, широкося́глий], захопи́-душу [захопи́-душу істо́рія], /*гак*/ для захва́ту; **-й дух** запридушні[и]й, з-й спе́рти дух;
-ый бра́ний, захо́плюваний, зага́рбув-, забир-, засту́кув-, заска́кув- ◊;
ЗАХВАТИ́ТЬ запопа́сти ◊; *(читача)* взя́-; **нас -и́ла ночь** нас зайшла́ ніч; **-и́ло дух** спе́рло дух;
-вший Ø, *і./$п^{к}$* → **-ающий**;
ЗАХВА́ТЫВАТЬСЯ[2] *(пальцями)* зама́цуватися, заяло́жува-;
ЗАХВА́ТАННЫЙ *(брудний)* зачо́вганий.

ЗАХЛЁБЫВАТЬСЯ: з. **слеза́ми** души́тися від плачу́ /сліз/; з. **от сме́ха** души́тися зо сміху; **захлёбываясь** $п^{р}$ взахли́н;
-йся що /$м^{н}$ хто/ захлина́ється ◊, гото́вий захлину́тися, с-и захлина́-, $п^{к}$ залі́вчастий, залі́-

вис-; **-я от слёз /сме́ха/** ду́шений слі́зьми́ /смі́хом/; **-я от сча́стья** п'я́ний від щастя;

ЗАХЛЕБНУ́ТЬ(СЯ) засьорбну́ти(ся);

ЗАХЛЕБНУ́ТЬСЯ удави́тися водо́ю;

-вшийся уда́влений водо́ю, Ø.

ЗАХЛЁСТЫВАТЬ[1] /д^к **ЗАХЛЕСТА́ТЬ**/ шмага́ти, хви́ська-, хво́ста-;

--й[1] що /м^н хто/ шмага́ ◊, ра́дий /покли́каний, гото́вий/ зашмага́ти, п^к хвиськи́й;

-йся[1]**/-ый**[1] хви́ськаний, шма́ганий, захльо́стув-.

ЗАХЛЁСТЫВАТЬ[2] /д^к **ЗАХЛЕСТНУ́ТЬ**/ заплі́скувати, захлю́пу-, залива́ти /покрива́-/ водо́ю;

--й[2] що /м^н хто/ захлю́пує ◊, с-и захлю́пувати, з-й захлю́пнути;

-ый[2] заплі́скуваний, захлю́пу-, зали́- /покри́-/ водо́ю;

ЗАХЛЕСТНУ́ТЬ ф^р затопи́ти ◊.

ЗАХЛО́ПЫВАТЬ *(клацаючи)* затрі́скувати, *(двері)* грю́ка- *чим*;

--й що /м^н хто/ затрі́скує, ра́дий грю́кати, грю́кало, тріску́н;

-йся/-ый затрі́скуваний, зачи́ню- з грю́ком;

ЗАХЛО́ПЫВАТЬСЯ кла́цати, затрі́скуватися;

ЗАХЛО́ПНУТЬ *(двері)* захля́снути ◊;

ЗАХЛО́ПНУТЬСЯ: -лось ф^р затрі́снуто;

-вшийся затрі́снутий.

ЗАХО́Д о^к за́біг [**в два -да** у два -ги], *(один цикл)* на́ворот;

ЗАХО́ДЫ *(у значенні* **про́нски***)* за́біги.

ЗАХОДИ́ТЬ *(до кого)* захо́дити, відві́дува- *кого*, */часто/* вчаща́-, *(далеко)* сяга́-, *(задалеко)* переби́ра- мі́ру, *(- сонце)* сіда́-, *о.* ляга́- спа́ти; **далеко́ з.** переби́ра- мі́ру, перехо́ди- межу́, *(зана́дто)* заганя́тися; **з. на огонёк** забіга́- на сві́тло /сві́тельце/; **з. по доро́ге** заверта́-; **з. сли́шком далеко́** заганя́тися задале́ко;

--й *(углиб)* загли́блюваний, що /м^н хто/ захо́дить ◊, ра́дий зайти́, зви́клий захо́ди-, *і.* відві́дувач, гість, з^н за́йда, п^к з. заходи́стий; **-ее со́лнце** со́нце навза́ході, приза́хідне /над-, нав-/ с.;

ЗАЙТИ́ ◊; **з. в да́вность** зада́внитись; **далеко́ з. в шу́тках** розжартува́тися /над мі́ру/; **когда́ зашла́ речь о** *чём* коли́ зайшло́ про *що*;

заше́дший за́йшлий, */углиб/* загли́блений, Ø; **-й в зако́нную си́лу** правоси́льний, чи́нний, Ø.

ЗАХОЛУ́СТНЫЙ загумінко́вий.

ЗАХОЛУ́СТЬЕ загу́мінок.

ЗАХУДА́ЛЫЙ *в.* затру́шений, зачу́ха-, *п.* задри́па-.

ЗАЦВЕТА́ТЬ цвісти́, зацвіта́-, заквіта́-, кві́тну-, квітува́-, плісняві́-;

--й що /м хто/ цвіте́ ◊, п^к квіту́чий, *(*щора́з більше*)* розкві́тлий, *о.* укри́тий первоцві́том, у цвіту́, у перво́цвіту́;

ЗАЦВЕСТИ́: -е́тший закві́тлий, заплі́сняві-, Ø.

ЗАЦЕПЛЯ́ТЬ (за)чіпл/я́ти, *(гаком)* зага́чува-, *(кого)* зачіпа́-;

--й що /м^н хто/ ~я́ ◊, покли́каний /ра́дий/ зачепи́ти, с-и зачіпля́-, заче́па, зачі́плювач, п^к зачіпли́вий, *т.* зачі́плювальний + %;

ЗАЦЕПЛЯ́ТЬСЯ зашпо́ртуватися ◊;

-йся/-ый зачі́плюваний /пере-/, зашпо́рту-, п^к зачі́пний; **-я** чіпки́й, заче́пистий, *(ногою)* чепи́нога.

ЗАЦИ́КЛЕННЫЙ закомплексо́ваний, зарозумі́лий у *чому* [з. у своїй некомпете́нтності], зациклений на *чому*.

ЗАЧАРО́ВЫВАТЬ зачаро́вувати, чарува́-, заполо́ню-;

--й що /м^н хто/ чару́є, з-й /покли́ка-/ зачарува́ти, зви́клий чарува́-, чарівни́к, чароді́й-, п^к чарівли́вий, чарівни́й, чароді́й-;

-ый чаро́ваний ◊.

ЗАЧАРО́ВАННЫЙ зачаро́ваний, заворо́же-, закля́тий.

ЗАЧАСТУ́Ю по́часту.

ЗАЧЕ́М на ді́дька, на ли́ху годи́ну, ф^р що [**да з. далеко́ идти́** та що дале́ко йти]; **з. бы** ф. чого́ б [**з. бы я рвал** ч. б я рвав?], і чого́ б ото́ [і ч. б о. припле́нтався]; **з. ждать** __**на каки́е-то осо́бенные**__ **заведе́ния** на́що жда́ти __аж на які́сь__ за́клади.

ЗАЧЕ́М-ТО ЖЕ на́щось-то [**з.-то же они́ шли** н.-то вони́ йшли].

ЗАЧЁРКИВАТЬ перекре́сл/ювати /ви-, за-/, *г.* скре́слю-;

--й що /м^н хто/ ~ює ◊, ра́дий закре́слити, зви́клий закре́слюва-, закре́слювач /пере-, ви-/, п^к = %;

-йся/-ый закре́слюваний /ви-, пере-/, *г.* скре́слю-.

ЗАЧЁСЫВАТЬ зачі́сувати;

--й що /м^н хто/ зачі́сує ◊, зви́клий /с-и/ зачі́сувати, ра́дий зачеса́-, п^к чеса́льний + %;

-йся/-ый че́саний, зачі́сува-;

ЗАЧЕСА́ТЬСЯ розсверббі́тися ◊;

ЗАЧЁСАННЫЙ *(надто)* прили́заний ◊, г^д ви́чублений.

ЗАЧЁТ зарахо́вання, *(дія ще)* зарахува́ння.

ЗАЧИНА́ТЬ зачинати, започатко́вувати;

--й = начинающий;

ЗАЧИНАТЬСЯ зав'я́зуватися, ф^р виника́ти ◊.

ЗАЧИСЛЕ́НИЕ *(на посаду)* призна́чення; **с -ием в штат** зарахува́вши у штат.

ЗАЧИСЛЯ́ТЬ зарахо́вувати, залі́чу-, *(на рахунок)* запи́су-, зано́сити, *(на посаду)* признача́-; **з. на дово́льствие** ста́ви- на забезпе́чення; **з. на /вещево́е, пище-/ дово́льствие** ста́ви- на з. /о́дягом, харча́ми/;

--й що /м^н хто/ зарахо́вує ◊, покли́каний зарахува́ти, с-и зарахо́вува-, п^к = %;

-йся/-ый зарахо́вуваний, залі́чу-, зачи́слю-, запи́су-, призна́чу- ◊.

ЗАЧИ́ТЫВАТЬ *г.* відчи́тувати;
ЗАЧИ́ТЫВАТЬСЯ: з. *чем* човпти́ *що* [з. **рома́нами** ч. рома́ни];
--й що /*м*ⁿ хто/ зачи́тує ◊, покли́каний зачита́ти, за́йня́тий чи́та́нням, чите́ць, чита́ч, зачи́тувач;
-йся/-ый *(кому)* чи́таний, зачи́тува- /від-/; **-я *чем*** завзя́тий /при́страсний/ чита́ч *чого*;
ЗАЧИТА́ТЬСЯ: -вшийся зачи́таний ◊.
ЗАШИБА́ТЬ: з. деньгу́ гребти́ /роби́ти до́брі/ гро́ші;
--й д. загре́ба, загріба́йло, грошоро́б, *п*⁻ᵒ скоробага́тько.
ЗАШИВА́ТЬ зашива́ти, ши́ти;
--й що /*м*ⁿ хто/ зашива́ ◊, для зашива́ння, з-й /покли́ка-/ заши́ти, за́йня́тий шиття́м, швач /*ж*ⁱ шва́чка/;
-йся/-ый заши́ваний, ши́тий.
ЗАШКА́ЛИВАТЬ зашка́л/ювати;
--й що ~юе, схи́льний /с-и/ зашка́лювати, *п*ᵏ зашка́лювальний.
ЗАШНУРО́ВЫВАТЬ зашнуро́вувати, шнурува́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ зашнуро́вує ◊, з-й зашнурува́ти, за́йня́тий шнурува́нням, шнурува́льник, *п*ᵏ шнурува́льний;
-йся/-ый шнуро́ваний, зашнуро́ву-.
ЗАШТО́ПЫВАТЬ ци[е]рува́ти;
--й = штопающий.
ЗАШТУКАТУ́РИВАТЬ > ШТУКАТУРИТЬ.
ЗАЩЁЛКА за́тріска, за́щіпка.
ЗАЩЁЛКИВАТЬ затрі́скувати, защіпа́ти;
--й що /*м*ⁿ хто/ затрі́скує ◊, ра́дий затрі́снути, зви́клий затрі́скува-, *п*ᵏ затрі́скувальний;
ЗАЩЁЛКИВАТЬСЯ кла́цати, затрі́скуватися, *п*ᶲ клац!;
-йся/-ый затрі́скуваний; **-я** з-й затрі́снутися, *о.* з кла́цанням, © клац-кла́ц.
ЗАЩЕМЛЯ́ТЬ затиска́ти, зати́скува-, заще́млю- *(д*ᵏ *р*ᵏ защемну́-*)*;
--й що /*м*ⁿ хто/ затиска́ ◊, з-й защемну́ти, с-и заще́млюва-, для заще́млення, за́йня́тий -ям, *п*ᵏ *т.* затиска́льний + %;
-йся/-ый зати́скуваний, прище́млю- /за-/, прищи́ку-; **-ый** затисни́й, защем-́;
ЗАЩЕМИ́ТЬ защикну́ти [*р*ᵏ защемну́ти → *з.* защекну́- → защикну́-], *(- серце)* замло́ї-, зану́ди-, защемі-; **-и́ло се́рце** засмокта́ло під се́рцем.
ЗАЩИ́ПКА защи́па, за́щипка, защи́пування.
ЗАЩИЩА́ТЬ захища́ти, борони́-, обороня́-, става́- в оборо́ні, *(ідеї)* обсто́юва-, обстава́- за *чим*, *(кого)* заступа́-, відбороня́-, стоя́- за *ким*; **з. ро́дину** *п*ᵒ става́- за вітчи́зну; **з. со́бственную то́чку зре́ния** стоя́- на своє́му; **упо́рно** з. стоя́-горо́ю;
--й що /*м*ⁿ хто/ боро́нить ◊, покли́каний борони́ти, за́йня́тий за́хистом, захисни́к, оборо́нець, засту́пник, борони́тель, адвока́т, *п*ᵏ захисни́й, оборо́н-, оборо́нчий, для за́хисту, *ф*ᵖ де боро́нять [**суд, -й власть** суд, де б. вла́ду]; **-й диссерта́цию** дисерта́нт; **-й от превра́тностей судьбы́** з-й оборони́ти від грима́с до́лі;
-ый боро́нений, обсто́юва- ◊, *п*ᵏ підза́хис-, *о.* під за́хистом *кого*.
ЗАЩИЩА́ТЬСЯ захища́тися ◊, *о*ᵏ става́ти до оборо́ни;
-йся що /*м*ⁿ хто/ боро́ниться ◊, гото́вий /з-й, зᴹ-й/ борони́тися, оборо́нець, захисни́к, бо́є́ць /ли́цар/ оборо́ни; **-я от *чего*** боре́ць із *чим*;
ЗАЩИТИ́ТЬСЯ *(в полеміці)* відборони́тися; ◊;
-вшийся захи́щений ◊, Ø;
ЗАЩИЩЁН: надёжно з. *о.* за кита́йським му́ром.
ЗАЯВЛЕ́НИЕ: по -ию *(ухвала)* на заяву.
ЗАЯВЛЯ́ТЬ заявляти, стве́рджува-, зголо́шу-; **з. жа́лобу** подава́ти ска́ргу на /оска́ржува-/ *кого*; **з. иск** заклада́- по́зов; **з. о своём существова́нии** підійма́- го́лову, *(з безісти)* об'явля́тися; **з. о себе́** вихо́дити з ті́ні; **з. отво́д *кому*** відво́ди- *кого*; **з. права** *ж*ⁿ кача́- права́;
--й що /*м*ⁿ хто/ заявля́ ◊, спону́каний /зᴹ-й/ заяви́ти, с-и заявля́-, подаве́ць /а́втор/ зая́ви, із зая́вою *(*на уста́х*)*, проха́ч, *к*ⁿ заявни́к, *г.* аплікá́нт;
-й своё уча́стие ра́дий зголоси́ти свою́ у́часть;
-йся/-ый що його зголо́шують, стве́рджуваний, зая́влю-, зголо́шу-, *к.* зая́влений;
ЗАЯВИ́ТЬ: з. категори́чески сказа́ти як відруба́-; **з. о себе́** *о*ᵏ да́ти себе́ почу́-; **з. о себе́ как о *ком*** „засвіти́тися" як *хто*.
ЗАЯВЛЯ́ТЬСЯ *(після зникнення)* об'явля́тися;
-йся 1. **-ый**, 2. що заявляється, *р*ᵏ об'явле́нний;
ЗАЯВИ́ТЬСЯ *(в гості)* примандрува́ти; ◊;
-вший*(ся)* Ø.
ЗАЯ́ДЛЫЙ ☺ затя́тий, на́рваний, *о.* з пе́рцем.
ЗА́ЯЦ & за́йчиха, зайченя; **уби́ть двух за́йцев** спекти́ дві пече́ні на одні́й ва́трі; **за двумя́ за́йцами пого́нишься – ни одного́ не пойма́ешь** двох зайців лови́ти, сміху́ наробити.
ЗВА́НИЕ ти́тул, ра́нг[ґа]; **одно́ з., что** тільки й сла́ви, що; **и -ня нет** і знаку́ нема́.
ЗВА́НЫЙ: мно́го -ых, ма́ло и́збранных ря́сно кли́каних, ма́ло ви́бра-.
ЗВАТЬ © зва́тися [**её зову́т Ли** вона́ зве́ться Лі]; з. *кого* *ж*ᴹ гука́ти на *кого*; **как её зва́ли** *ж*ᴹ як вона́ прозива́лася;
зову́щий що /*м*ⁿ хто/ кли́че ◊, ра́дий /гото́вий, зᴹ-й/ закли́кати, с-и кли́ка-, клику́н, кличко́, клича́к, *п*ᵏ /*до чого*/ закли́чний, *р*ᵏ заклику́щий, /*погляд*/ манли́вий, вабли́-, прива́бли-, вабки́й, споку́сливий, *о.* із за́закликом, *с*ᵏ зови́- [Незови́батько]; **-й на по́мощь** з кри́ком „ряту́йте!", *г.* з кри́ком о по́міч;
-йся зва́ний, нази́в- /про-/, *о.* на ім'я́, на и́ме́ння.
ЗВЕЗДА́: у́тренняя з. світова́ зоря́, Вене́ра.

ЗВЕЗДАНУ́ТЬ *в.* теле́пнути, смальну́-, влупи́-, шпортону́-.
ЗВЁЗДНЫЙ *п°* зорянистий, *(- світи)* зазо́ряний; **з. час** зо́ряна пора́ /час/; **-ые миры́** *п°* надсвіти́.
ЗВЕЗДООБРА́ЗНЫЙ зірча́стий, зірка́тий.
ЗВЕЗДОПРОХО́ДЕЦ зорепла́вець.
ЗВЕЗДОПРОХО́ДЧЕСКИЙ зорепла́вчий.
ЗВЕНЕ́ТЬ дзвеніти, дзеленча́-, дзеле́нька-, дзе́нька-, дзенькоті́-, дзеленькоті́-, те́нька-, бриі́ні-; **з. в уша́х** ляща́- у ву́хах; **з. кандала́ми** бряжча́- кайда́нами;
-й що дзвени́ть ◊, видзво́нюваний, роздзе́нька-, дзе́нькало, дзенькоті́й, *п*[к] дзвінки́й, дзенку́чий, дзеленьку́-, дзенькотю́-, *о.* з дзе́нькотом /дзво́н-/, © знай зеиь та дзень, дзінь-дзе́нь; ± **звякающий**;
ЗАЗВЕНЕ́ТЬ: -е́ли це́пи *п°* загули́ кайда́ни.
ЗВЕНО́ *(організації)* кліти́на.
ЗВЕРЁК звірик.
ЗВЕРЕОБРА́ЗНЫЙ, -ПОДО́БНЫЙ звір*(к)*ува́тий.
ЗВЕРЕ́ТЬ звіріти, *п*[-о] шалені́-, шалі́-, скажені́-, сатані́-, става́- звіром;
-й що /*м*[н] хто/ звіріє ◊, с-и звіріти, напівозвірі́лий, щора́з лютіший, з чимра́з більшою лю́ттю;
ОЗВЕРЕ́ТЬ оскаженіти ◊;
-вший озвірі́лий, оскажені́-, ошалі́- ◊, Ǿ.
ЗВЕ́РСКИЙ звіролю́тий.
ЗВЕ́РСТВОВАТЬ шаліти, скаженіти;
-й що /*м*[н] хто/ лютує ◊, зви́клий /с-и/ лютува́ти, охо́плений ша́лом, звірю́ка, *о.* звір звіром, як лю́тий звір, гірший од звіра, *п*[к] звіролю́тий.
ЗВОН *ф.* дзе́ньки-бре́ньки; *(не лише по небіжчику)* по́дзвін.
ЗВОНИ́ТЬ видзво́нювати /*д*[к] ви́дзвони-/ *(- новину)* /роз-/; *(у дзвін)* ба́мка-, бала́мка-, *(телефоном)* телефонува́-; **з. во все колокола́** крича́- на весь світ; **з. изо всех сил** *(- дзвони) г.* розшиба́тися;
-й що /*м*[н] хто/ дзво́нить ◊, ра́дий задзвони́ти, дзвонар, ба́мкало, *п.* бо́[е́]вка-, *с*[к] -дзво́нний, -дзвін [**самозвоня́щий** самодзво́нний, самодзвін] + **звенящий**; **-й во все колокола́** дзвона́р в усі дзво́ни, крику́н на весь світ, с-и крича́ти на весь світ;
ЗАЗВОНИ́ТЬ *(глухо у дзвін)* заба́мкати [**глу́хо -и́л ко́локол** заба́мкав дзвін];
ОТЗВОНИ́ТЬ: -и́л – и с колоко́льни доло́й своє́ діло зробив, а там хоч трава́ не рости́;
ПОЗВОНИ́ТЬ *(телефоном)* зателефонува́ти, задзвони́ти;
-вший Ǿ;
ДОЗВОНИ́ТЬСЯ: д. до *кого* ви́дзвонити *кого.*
ЗВОНО́К: по -ику́ на дзвіно́к /дзво́ник/.
ЗВУК & пра́звук; **з. открыва́емой две́ри** рип двере́й; **ни -ка** ні чичи́рк; **свистя́щие -ки** ви́свисти;
ЗВУ́КИ *(свисту)* ви́свисти; & звукоба́рви.
ЗВУКОВО́Й: звуково́й структу́рой зву́ком.
ЗВУКОЗАПИ́СЫВАЮЩИЙ звуко́писний; **з. аппара́т** звукозапи́сувач.
ЗВУКОИЗОЛИ́РУЮЩИЙ звукоізоляці́йний, звукостійки́й.
ЗВУКОНЕПРОНИЦА́ЕМЫЙ, ЗВУКОПОГЛОЩА́ЮЩИЙ звукостійки́й.
ЗВУКОПРОВОДЯ́ЩИЙ звукопровідни́й, *і.* звукопровідни́к.
ЗВУКОУЛА́ВЛИВАТЕЛЬ *к.* звуколо́в, *р*[к] розслуха́ч.
ЗВУКОУЛА́ВЛИВАЮЩИЙ звуколо́вчий, *р*[к] розслухо́вий.
ЗВУЧА́ТЬ звуча́ти, гуча́-, *(тонко)* брині́-, *(голосно)* луна́-;
-й що брини́ть ◊, по́вен зву́ків [**-й как марш** п. ма́ршових зву́ків], с-и луна́ти, *п*[к] лунки́й, дзвін-, зву́чни́й, звучи́стий, *о.* із зву́ком /звуча́нням/, *с*[к] -зву́кий [**-й как гром** громозву́кий], -голо́сий [**и́скренне -й** щироголо́сий], -зву́чний [**сла́дко -й** солодкозву́чний]; **неприя́тно -й** *(голос)* деру́чий;
ОТЗВУЧА́ТЬ *о*[к] відгомоніти ◊;
-вший відгомонілий ◊, Ǿ;
ПРОЗВУЧА́ТЬ: -и́т вы́стрел впаде́ стріл;
-вший *(з уст)* ви́голошений, ви́словле-, Ǿ.
ЗВЯ́КАНЬЕ дзвя́кіт; *ф.* дзе́ньки-бре́ньки.
ЗВЯ́КАТЬ дзвякати, дзвякоті́-, дзенька-, теле́нька-, бряжча́-, брязкоті-, цо́ка-, цокоті́-; & підтеле́нькува-;
-й що /*м*[н] хто/ дзвя́кає, брязку́н, бря́зкало, дзе́нька-, цокоту́н, *п*[к] брязку́чий, брязкотю́-, цокотю́-, *о.* з бря́зкотом; ± **бряцающий**.
ЗВЯ́КИ-БРЯ́КИ дзе́ньки-бре́ньки.
ЗДА́НИЕ *з.* хоро́мина.
ЗДОРО́В: будь з.! *в*[ст] тю-тю́!, куди́ твоє́ ді́ло! [**дом у них – б. з.!** дім ма́ють – тю-тю́! /куди́ твоє́ ді́ло!/].
ЗДОРО́ВАТЬСЯ віта́тися /здоро́вка-/ до *кого*/з *ким*, на добридень давати *кому*, *(за руку)* ру́чкатися, *(з цілунком)* чоло́мка-;
-йся що /*м*[н] хто/ віта́ється ◊, зви́клий віта́тися, ра́дий при~, *п*[к] привітний, *о.* з віта́нням *(*на уста́х*)*; **не -я** © переста́вши віта́тися;
ПОЗДОРО́ВАТЬСЯ *о.* засла́ти добри́день ◊.
ЗДО́РОВО: за з. живёшь ні за́ що ні про́ що, да́рма-га́рма.
ЗДОРО́ВЬЕ: как ва́ше з.? як ся ма́єте?; **з. доро́же де́нег** здоро́в'я – найбільше бага́тство, над здоро́в'я нема́ бага́тства; **для подде́ржки -вья** *(захід) п*[к] *г.* здорове́льний.
ЗДРА́ВИЕ: быть в до́бром -ии ма́тися до́бре; **-ия жела́ем** *в*[й] здоро́ві бу́дьте!.
ЗДРА́ВИЦА многолі́ття, Мно́гая лі́та.

ЗДРАВОМЫ́СЛИЕ *фр* слу́шність [**ме́ра -ия** мі́ра -ости].
ЗДРАВОМЫ́СЛЯЩИЙ розва́жливий, розсу́дли-, помірко́ваний, *о.* із сві́тлим ро́зумом.
ЗДРАВООХРАНИ́ТЕЛЬНЫЙ *(захід) г.* здорове́льний.
ЗДРА́ВСТВОВАТЬ бу́ти живи́м і здоро́вим *о.* топта́- ряст; **-уй(те)!** *ґр* на́ тобі!, здра́стуйте, мої́ дру́жечки, ось я ва́ша молода́!;
--й *пк* живи́й, *о.* живи́й і здоро́вий.
ЗДРА́ВЫЙ: з. смысл *по* тве́рез [**лишённый здра́вого смы́сла** неспо́вна тве́резу].
ЗДРА́СЬТЕ!: з. вам! здра́стуйте, мої́ дру́жечки, ось я ва́ша молода́!
ЗЕВА́ТЬ позіха́ти, ґави /вітри́/ лови́-, ви́трішки купува́-, воро́н рахува́-;
--й 1. що /*мн* хто/ позіха́ ◊, позіха́йло, *пк кн* позіха́льний, © позіха́ючи, 2. що /*мн* хто/ ло́вить ґав ◊, роззя́в(ля́к)а, ґа́-, розтеле́па, розве́за, солопі́й, виріща́ка, дармови́с, шлапа́к, нестеле́па, продавець ви́трішок, *пк* роззя́вкуватий; **-й по сторона́м** = --й[2];
ПРОЗЕВА́ТЬ *ще* проморга́ти, проспа́ти ца́рство небе́сне; не **п.** *фр* не попусти́ти;
-вший роззя́ва, ґа́ва ◊, Ǿ.
ЗЕЛЕНЕ́ТЬ зелені́ти, зелени́тись, *прн* вру́ніти; *дк* зазелені́-, відзелені́- /= *а.* відцвісти́, *б.* відроди́тися/;
--й що вру́ніє ◊, чимра́з зеле́н(і)ший, укри́ваний зело́м, *пк* зелене́нький, вру́нистий, *(сад)* вже зазеленілий, вже ма́йже зеле́ний, © от-о́т уже́ й зеле́ний;
ЗАЗЕЛЕНЕ́ТЬ: -вший зазеленілий.
ЗЕЛЕНИ́ТЬ: --й що /*мн* хто/ зелени́ть, зеленю́щий, схи́льний /с-и/ зелени́ти, з[г]-й /з-й, з[м]-й/ обзелени́-, зелени́льник, *пк* зелени́льний.
ЗЕЛЕНОВА́ТЫЙ зеленка́вий.
ЗЕЛЁНЩИК зеленя́р.
ЗЕЛЁНЫЙ & заленкува́тий, зазеле́ний /недозрі́лий = недосві́дче-/; **з. змий** скляни́й бог; **-ая тоска́ /ску́ка/** нуде́зна нудьга́.
ЗЕ́ЛЕНЬ зеленина́, *по* па́зелень; & зеле́ності, зе́леноші.
ЗЕ́ЛО *пр ві* ба́рдзо.
ЗЕ́ЛЬЕ зілля; & зіллячко.
ЗЕМЛЕУСТРОИ́ТЕЛЬНЫЙ: -ая коми́ссия комісія землевпоря́дження.
ЗЕМЛЯ́ *ур* земна́ тверд; **на го́лой -ле́** про́сто до́лі, *(сісти)* **на чём стои́шь** *(> СЕСТЬ)*.
ЗЕМЛЯ́К *ок* однозе́мець.
ЗЕМЛЯНО́Й *(колір)* земл(ян)и́стий.
ЗЕНИ́ТНЫЙ *г.* протилету́нський.
ЗЕРНООБРА́ЗНЫЙ зернува́тий, на взір зерна́.
ЗЕРНООЧИСТИ́ТЕЛЬНЫЙ *к.* зерночи́сний.
ЗЁРНЫШКО: з. к зёрнышку *(добирати)* колосо́к до колоска́.

ЗИЖДИ́ТЕЛЬ *ур* сотвори́тель.
ЗИ́ЖДИТЬСЯ ґрунту/ва́тися, базува́-, спира́- на, *жм* стоя́ти [на чім світ стої́ть?]; **з. на чём** *о.* ма́ти під собо́ю *що*;
-йся що ~ється ◊, базо́ваний, опе́ртий /с-/ на, *о.* на ґру́нті, на ба́зі.
ЗИМА́ *о.* бі́лі му́хи [**до -мы́** до -их мух].
ЗИ́МНИК *(зимова дорога)* зимня́к.
ЗИМОВА́ТЬ: --й що /*мн* хто/ зиму́є, зви́клий зимува́ти, з-й перезимува́-, зимі́вник, зимови́к, *пк* зиму́шній, зимува́льний, зиму́ючий, *(- рослину)* зимостійки́й;
-вший перезимо́ваний, Ǿ.
ЗИЯ́ТЬ зя́яти, *(- прірву)* глибочі́-, *(- вікна)* стоя́ о́твором, світи́- пу́сткою;
--й 1. що глибочі́є ◊, *пк* безде́нний, глибоче́з-, /*отвір*/ розве́рстий, *ок* розве́ржений, /- *пащу і п.*/ роззя́вле-, розту́ле-, *о.* без дна, як безде́нна прі́рва, 2. що сві́тить пу́сткою, поки́нутий о́твором; **-ая про́пасть** безде́нне прова́лля; **-ие о́кна** ме́ртві ді́ри ві́кон;
ЗАЗИЯ́ТЬ заглибочі́ти ◊.
ЗЛА́КИ /ЗЛА́КОВЫЕ/ пашня́, пашни́ця; **хле́бные з.** збі́жжя.
ЗЛИ́ТЬСЯ зли́тися, *прн* зло́сти-, се́рди-, *о.* кипі́ти ки́пнем, важки́м ду́хом ди́ха-; & злува́тися; **з. на кого** ма́ти злість на *кого*;
-йся що /*мн* хто/ се́рдиться ◊, щора́з серди́тіший, розсе́рджений, розгні́ва-, розлю́че-, *пк* зло́сти́вий; **-я на кого** злий /серди́тий/ на;
ОБОЗЛИ́ТЬСЯ узли́тися;
РАЗОЗЛИ́ТЬ(СЯ) розгні́вати(ся), роззло́стити(ся);
-вший(ся) Ǿ; **-я** розсе́рджений, розлю́че-, роззло́ще-, ра́птом таки́й серди́тий.
ЗЛО: как на з. як на те, *фр* як на сміх.
ЗЛО́БА: з. что лёд, до тепла́ живёт і лихе́ се́рце на со́нці та́не.
ЗЛО́БНЫЙ; ЗЛОБНЕ́Е & *до ок* *злобні́шати.
ЗЛО́БСТВОВАТЬ злобува́ти, зло́сти́тися, чо́ртом /пе́кл-/ ди́хати;
--й що /*мн* хто/ зло́ститься ◊, по́вен /спо́вне́ний/ зло́сти /злоби́/, злю́ка, зло́сник, злоби́тель, зло́сти́вець, *о.* скорпіо́н, із сли́ною в ро́ті, *жі* я́зя, *пк* злий, злобли́вий, зло́бний.
ЗЛОВО́НИЕ со́пух.
ЗЛОВО́ННЫЙ гостросмердю́чий, смородли́вий.
ЗЛОВРЕ́ДНЫЙ ☺ вре́дний, на́пасний.
ЗЛОДЕ́Й враг, супоста́т, лихово́да, *жм* злодія́ка.
ЗЛОДЕ́ЙКА вра́жа ма́ти, лиході́йниця.
ЗЛОДЕ́ЙСКИ підсту́пно;
ЗЛОДЕ́ЙСКИЙ вра́жий, підсту́пний, лиході́й-, зловоро́жий.
ЗЛОДЕ́ЙСТВОВАТЬ лиході́яти, лихово́ди-, чини́- лиході́йства.
ЗЛОДЕЯ́НИЕ; ЗЛОДЕЯ́НИЯ чо́рні /крива́ві/

ділá.

ЗЛОЖЕЛА́ТЕЛЬНЫЙ *п*[рн] злозичли́вий, ради́й втопи́ти у ло́жці води́.

ЗЛОЙ злобли́вий, жо́вчний, *с.* злий, як соба́ка, *(на кого/що)* лихи́й, *(звір)* хи́жий, ☺ жорсто́кий, неща́дний, *(намір)* підсту́п-, демоні́ч-, дия́вольський, *(- долю)* лихи́й, нещасли́вий, *(- насіння)* шкідли́-, отру́йний, *(- вість)* недо́брий, пога́ний, *(перець)* го́стрий, яду́чий, *(язик)* ущи́пливий, *(рибалка)* зая́длий, завзя́тий, *(мороз, вітер)* шпарки́й; **з. до рабо́ты** роботя́щий; **з. на язы́к** злоязи́кий, лихи́й на язи́к, чорноро́тий; **зла́я си́ла** *п*[о] злоси́ла; **-ые языки́** злі язики́; ± **недоброжелательстующий.**

ЗЛЕ́ЙШИЙ злю́щий*(-презлю́щий)*, злий-презли́й, *(ворог)* найлюті́ший, запе́клий, смерте́льний, кро́в-, непримире́н-.

ЗЛОКЛЮЧЕ́НИЕ *о.* лиха́ годи́на, *з.* притичина;

ЗЛОКЛЮЧЕ́НИЯ знего́ди, мита́рства, *з.* негіддя.

ЗЛОКО́ЗНЕННЫЙ *о.* ради́й втопи́ти у ло́жці води́.

ЗЛОНАМЕ́РЕННЫЙ зловоро́жий, *ф*[р] злосли́вий, *о.* із злим на́міром.

ЗЛОНРА́ВНЫЙ вредню́щий.

ЗЛОПА́МЯТНЫЙ лихопо́мний.

ЗЛОПА́МЯТСТВО злопа́м'ять.

ЗЛОПОЛУ́ЧНЫЙ *(день)* злоща́сний.

ЗЛОПЫХА́ТЕЛЬСТВО злоязи́чення.

ЗЛОПЫХА́ТЕЛЬСТВОВАТЬ злоязи́чити, зло́стува-, злобува́-, зло́ститися, *о.* бри́зкати сли́ною;
--й що */м*[н] хто/ злобу́є ◊, спо́внений злоби́, *п*[к] злоязи́кий, зло́сти́вий, зловоро́жий, *і.* → **злобствующий**.

ЗЛОРА́ДСТВОВАТЬ злораді́ти, зловтіша́тися;
--й що */м*[н]. хто/ злораді́є ◊, злора́дько, *п*[к] злора́дий, зловті́шний, зловті́шливий, *о.* із злора́дістю в се́рці.

ЗЛОРЕЧИ́ВЫЙ злоязи́кий, лихи́й на язи́к, злорі́ка.

ЗЛОСЛО́ВИТЬ грішити язико́м, си́пати чорта́ми, *с.* матюка́тися, *з.* злорі́чити, *с*[о] лихосло́вити, злосло́вити;
--й що */м*[н] хто/ лихосло́вить ◊, схи́льний лихосло́вити, лихосло́в, злорі́ка, чо́рний рот, *п*[к] лихомо́вний, злорі́кий, *с.* матюкли́вий,. *о.* з ла́йкою на уста́х, з лихи́ми слова́ми.

ЗЛО́СТНЫЙ *(банкрут)* *о*[к] зловми́сний; **з. неплате́льщик** з. неплаті́й.

ЗЛОСТЬ *о.* скре́гіт зубо́вний; **з. берёт** *кого* розлю́чується *хто*; **от /со/ -ти** сперес́ердя, зо́зла.

ЗЛОУМЫ́ШЛЕННИК лиходу́мець, лиході́й, шко́да, шкідни́к, злочи́н-, злоді́яка, *р*[к] законолю́м.

ЗЛОУПОТРЕБЛЕ́НИЕ надужиття́, надужива́ння, зловжи́ток, надужи́ток, зловжиття́.

ЗЛОУПОТРЕБЛЯ́ТЬ надужив/а́ти, зловжива́-;
--й що */м*[н] хто/ ~а́ ◊, зви́клий зловжива́ти, схи́льний /охо́чий/ до зловжива́нь, беззако́нник, винува́тець зловжива́нь; **-й дове́рием** що зловжива́ довірою /довір'ям/;
-ый зловжи́ваний, надужи́-.

ЗЛОЯЗЫ́ЧНЫЙ злоязи́кий.

ЗЛЮ́КА *(жінка)* *з.* я́зя.

ЗМЕЕВИ́ДНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ змія́стий, гадючкува́-, *о.* як змія́.

ЗМЕИ́НЫЙ: -ая му́дрость гадю́ча му́дрість; **-ое гнездо́** гадю́чник; **-ое отро́дье** гадю́че ко́дло /насі́ння/; **-ым кова́рством** *(досягти мети)* *о.* гадю́чим по́повзом.

ЗМЕИ́ТЬСЯ *(шлях)* кривуля́ти, петля́-, гадю́читися, звива́-, в'юни-;
-йся що петля́ ◊, *п*[к] в'юнки́й, кривуля́стий, гадючкува́-, зви́вис-, змія́с-, петля́с-, зигзагува́-, *о.* просте́ртий зигза́гами, *с*[к] -по́круч [шлях-по́круч]; ± **извивающийся**.

ЗМЕЯ́: з. подколо́дная потайна́ га́дина, гад повзу́чий.

ЗНАК: -ки отли́чия відзна́ки, нагоро́ди, хрести́, ордени́ й медалі; **-ки разли́чия** розпізна́вчі /ра́нгові/ знаки́, *ж*[м] лички́, зірочки́.

ЗНАКО́МИТЬ*(СЯ)* знайо́мити*(ся)*, *(з чим)* ознайо́млювати*(ся)*;
--й що */м*[н] хто/ знайо́мить ◊, ради́й познайо́мити, с-и знайо́ми-, ознайо́млювач, *р.* знакоми́тель, *п*[к] ознайо́мчий + %, © з мето́ю познайо́мити;

ПОЗНАКО́МИТЬ *о*[к] заприязни́ти ◊;

ЗНАКО́МИТЬСЯ *в.* знюхуватися /об-/ ◊;
-йся що */м*[н] хто/ знайо́миться ◊, ознайо́млюваний, ради́й познайо́митися; *д*[к] ПОЗНАКОМИТЬ*(СЯ)* *і* ОЗНАКОМИТЬ*(СЯ)*;

ОЗНАКО́МИТЬ*(СЯ)* ознайо́мити*(ся)*, обізнатися;
-вшийся ознайо́млений ◊;

ПОЗНАКО́МИТЬСЯ запізна́тися, *ж*[м] пізна́тися ◊;
-вшийся познайо́млений /за-/, запізна-, заприя́зне- ◊, Ø.

ЗНАКО́МСТВО *(кого з ким)* (за)знайо́млення.

ЗНАКО́МЫЙ при́ятель; **з. до бо́ли** знайомні́сінький; **з. с** *чем* обізнаний на *чому*.

ЗНАКОЧЕРЕДУ́ЮЩИЙСЯ *м.* *(ряд)* знаковері́мінний.

ЗНАМЕНА́ТЕЛЬНЫЙ прикме́тний, *г.* марка́нт-, *(факт)* голосни́й, *(день)* пропа́м'ят-.

ЗНАМЕ́НИЕ прикме́та [**з. вре́мени** п. ча́су].

ЗНАМЕНИ́ТОСТЬ ☺ світи́ло, сла́вна осо́ба, зі́рка, зоря́.

ЗНАМЕНИ́ТЫЙ усла́влений, славнозві́с-, зі́рковий.

ЗНАМЕНОВА́ТЬ означа́ти /по-/, сві́дчи-, засві́д-

чува-;

–й що свідчить ◊, покликаний засвідчити;

ЗНАМЕНОВАТЬСЯ: з. *чим* виявля́тися у *чім*; **-йся** *чим* з-й ви́явитися у *чім*, $n^{к}$ сла́вний /зна́-, знакоми́тий/ *чим*.

ЗНА́МО: з. **де́ло** авже́ж, ая́кже.

ЗНА́МЯ: **со зна́менем за мной ша́гом марш!** $в^{й}$ із пра́пором за мно́ю кро́ком руш!

ЗНА́НИЕ: з. – си́ла у знанні – си́ла, *з.* знаття́ – то си́ла; **со -ем де́ла** по-знаве́цькому;

ЗНА́НИЯ: **име́ть бо́льшие** з. зна́ти все на світі.

ЗНА́ТНЫЙ: **-ого ро́ду** висо́кого колі́на.

ЗНАТО́К $i^{р}$ зубр; з. **своего́ де́ла** знаве́ць сво́го фа́ху /ді́ла, спра́ви/; **глаз -ка́** знаве́цьке о́ко; **вид -ка́** знаве́цький ви́гляд; **быть -о́м** *чего* зна́тися /визнава́-/ на *чому*.

ЗНАТЬ[1] *і.* аристокра́тія, *о.* голуба́ кров.

ЗНАТЬ[2] зна́ти, віда-, зна́тися на чім, уміти, бу́- свідо́мим /в ку́рсі/ *чого*; **как з.?** $жс^{м}$ *(чи)* я зна́ю?; **реши́тельно ничего́ не** з. ні сно́м ні ду́хом не зна́-, аж нічо́го не з.; з. **в лицо́** зна́- з лиця́ /на вид, з ви́ду, на обли́ччя/; з. **как свои́х пять па́льцев** зна́- як свою́ доло́ню /кише́ню, як облу́пленого/; з. **почём фунт ли́ха** ба́чи- сма́леного во́вка; з. **со́кола по полёту** ви́дно па́на по халя́ві /-ах/; **не з., куда́ дева́ться** не зна́-, на яку́ ступи́-; **не з., куда́ де́ться от стыда́** позича́- оче́й у Сірка́; не з. **ме́ры в баловстве́** ходи́- на голова́х; **не з., что сказа́ть** не могти́ прийти́ до сло́ва; з. **не зна́ю** сном-ду́хом не зна́ю; **не хоте́ть** з. *кого* не признава́тися до *кого*; **кто мо́жет з.?** хто ж то зна́є?; **где уж ему́ з.!** $i^{р}$ він там зна́є!; **са́ми зна́ете** $ф^{р}$ не вам ка́зати /пита́-/; **Вы э́то прекра́сно -ете** Вам не тре́ба говори́-; **-ешь** *(евфемічний осуд)* [**ну и шу́тки у тебя́, -ешь** таке́ й ска́жеш]; **не -ешь, где найдёшь, где потеря́ешь** не зна́єш, де ви́граєш, а де програ́єш; **ни сном, ни ду́хом не зна́ю** зна́- – не зна́ю, чу́- – не чув; **всяк сверчёк, знай свой шесто́к** не літа́й, воро́но, в чужії хоро́ми, $n^{о}$ ше́вче, знай своє́ ше́вство *(а в краве́цтво не міша́йся)*; **она́ не смы́слит, что он и без неё зна́ет** $i^{р}$ $е^{в}$ вона́ йому́ розка́зує! [= вона́ не тя́мить, що він і без не́ї зна́є!]; **ну́жно з.** $ф^{р}$ знай [**ещё н. з., когда́** ще й зна́й, коли́];

–й що $/м^{н}$ хто/ зна́є ◊, знаве́ць, зна́йко, віду́н, $n^{к}$ тяму́щий, досвідчений, обізна-, підуче-, компете́нт-, */погляд +/* знаве́цький, *о.* з голово́ю, з кле́пкою в голові, у ку́рсі *чого*, $с^{к}$ -зна́вець [**всезна́ющий** всезна́вець]; **-й** *что* свідо́мий *чого*, підку́тий **на** *чім*; **ни сном ни ду́хом не -й** без найме́ншого поня́ття; **-й в лицо́** що зна́є на вид /з ви́ду/; **-й всех наперечёт** вже пізна́вши ко́жного одно́- /всіх до о́дно-/; **-й всю подного́тную** втаємни́чений в усе́, всезна́вець, знаве́ць усі́х секре́тів; **-й гра́моту,** письме́нний; **-й как своих пять па́льцев** *что* до́бре підку́тий на *чім*; **-й ме́ру** помірко́ваний; **-й на зубо́к** піду́чений на зубо́к; **-й насквозь** прошива́ючи зо́ром на́скрізь; **-й своё ме́сто** невибаѓливий, невимо́гли-, скро́мний, без прете́нс[з]ій; **-й себе́ це́ну** 1. спо́вне- самопова́ги, гід- себе́, 2. пе́в- у собі; **-й со́весть** со́віс-, сумлін-, з Бо́гом у се́рці; **-й толк** тяму́щий; **-й счёт деньга́м** оща́дливий, еконо́м-; **-й та́йну** втаємни́че-; **-й це́ну** знаве́ць ціни́ /ва́ртости/; **-й честь** ненабри́дливий; **-й ходы́ и вы́ходы** знаве́ць ходів та ви́ходів; **не -й ве́ку** віч-; **не -й зимы́** беззи́м-; **не -й поко́я** невто́м-, безуто́м-; **не -й сна** невсипу́щий, © не зна́ючи сну;

ЗНАТЬСЯ: **-йся** *(з чим)* обізнаний, *(з ким)* знайо́мий.

ЗНАТЬ[3] $в^{ст}$ вида́ть; з., **она́ си́льна** в., вона́ ма́є си́лу.

ЗНА́ХАРЬ *з.* примі́вник $/жс^{і}$ -иця/.

ЗНА́ХАРСКИЙ ворожби́чий.

ЗНАЧЕ́НИЕ $ф^{р}$ зміст, *м.* $б^{з}$ ва́ртість [**числово́е з.** числова́ в.]; & першозна́чення; **име́ть з.** ва́жити [**име́ть бо́льшое з.** бага́то в.]; **не иметь -ия** не гра́- ро́лі; **э́то име́ет з.** це таки́ щось зна́чить; **э́то не име́ет -ия** $жс^{м}$ то ді́ло десяте́, $ф^{р}$ то нічо́го [**но э́то не н. -ня** але́ то нічо́го].

ЗНАЧИ́МЫЙ = **значащий** (> ЗНАЧИТЬ).

ЗНА́ЧИТ $в^{ст}$ $жс^{м}$ зна́ться.

ЗНАЧИ́ТЕЛЬНО бага́то, куди́ [з. **ши́ре** к. ши́рше], геть [з. **по́зже** г. пізні́ше, аж по́тім-по́тім], *с.* геть-ге́ть, $ф^{р}$ аж [**их обручи́ли з. по́зже** їх заручи́ли аж пізні́ше], *(вище)* на го́лову;

ЗНАЧИ́ТЕЛЬНЫЙ добря́чий [д. ку́сень]; **-ое мно́жество** чимала́ кі́лькість.

ЗНА́ЧИТСЯ $в^{ст}$ мовля́в.

ЗНА́ЧИТЬ зна́чити, ма́- зна́чення /вагу́/, ва́жи-, означа́-; **мно́го з.** бага́то ва́жити; **что бы э́то зна́чило?** що воно́ за знак?;

–й що зна́чить ◊, $n^{к}$ значу́щий, ваговитий, ваго́мий, важли́вий, ва́ртий, *о.* з вагою, вели́кої ваги́ /зна́чення/; **ничего́ не -й** без жо́дної ваги́, нічо́го не ва́ртий.

ЗНА́ЧИТЬСЯ зна́читися, рахува́-, *(у списку)* стоя́ти, писа́тися, бу́ти запи́саним; **-ится** запи́сано; **в графе́ -ится** у графі стої́ть; **по бала́нсу -ится** на баля́нсі є;

-йся що зна́читься ◊, запи́саний, є, $n^{к}$ ная́в- [**-я в спи́ске** н. /є/ у списку], *о.* в раху́нку, у числі́, на спи́ску; **в спи́сках не -я** нема́ у спи́сках.

ЗНОБИ́ТЬ моро́зити, труси́-, *(тру́сом)* трясти́, *д.* студи́-;

–й що моро́зить ◊, $n^{к}$ пропа́сний, гарячко́вий.

ЗНОЙ шква́ра, жаро́та.

ЗНО́ЙНЫЙ *(- сонце)* смалкий, жаро́тний.

ЗОБ *(воло)* підго́рля, підго́рлина, підши́йок, $с^{о}$ підгру́ддя.

ЗОВ *(серця)* го́лос; **по -у** на за́клик /по́-/; **по -ву**

се́рдца на п. се́рця.
ЗОВУ́ЩИЙ/СЯ/ > ЗВАТЬ.
ЗОДИА́К *г.* звірокру́г.
ЗОДИАКА́ЛЬНЫЙ звірокру́жний.
ЗОЛОТИ́СТЫЙ золотося́йний.
ЗОЛОТИ́ТЬ золоти́ти, позоло́чува-, *ф*ᵖ солоди́; з. **пилю́лю** солоди́- пігу́лку, *(мовивши)* завива́- слова́ у папірці́;
--й що /*м*ⁿ хто/ золо́тить, за́йня́тий золо́ченням, золоти́льник, позоло́т-, *п*ᵏ золоти́льний; **-й пилю́лю** що солоди́ть пігу́лку +;
ПОЗОЛОТИ́ТЬ ви́золотити /об-/ ◊;
-вший Ø;
ОЗОЛОТИ́ТЬСЯ роззолоти́тися ◊;
ПОЗОЛО́ЧЕННЫЙ золо́чений ◊.
ЗОЛОТНИ́К: мал з., да до́рог *п*⁻ᵒ мала́ іскра по́ле па́лить.
ЗО́ЛОТО & *про́золоть; з. **люби́ть, себя́ погуби́ть** сре́бло́ – чо́ртове ребро́; **чи́стого -та** щирозло́тий; **весь в –те** роззоло́чений.
ЗОЛОТОДОБЫВА́ЮЩИЙ *к.* золотору́дний.
ЗОЛОТО́Й *(вік)* щасли́вий, *ф*ᵖ знамени́тий [**-ая семёрка** -та сі́мка]; з. **мешо́к** то́рба з грі́шми; з. **во́зраст /-а́я пора́, -о́е вре́мя/** красна́ мо́лодість; з. **молото́к и желе́зные две́ри отворя́ет** золота́ шва́йка мур пробива́; з. **теле́ц** золоте́ теля́.
ЗО́ЛУШКА попелю́ха, попелю́шка.
ЗОНДИ́РОВАТЬ зондува́ти; з. **по́чву** закида́- ву́дочку, розві́дува-, прома́цува-;
--й що /*м*ⁿ хто/ зонду́є, за́йня́тий зондаже́м, гото́вий прозондува́ти, *п*ᵏ зондува́льний +%; **-й по́чву** покли́каний розві́дати, розві́дник;
-йся/-ый зондо́ваний.
ЗОНТИКООБРА́ЗНЫЙ парасо́лькуватий.
ЗО́НТИЧНЫЙ парасо́левий, парасо́льковий.
ЗООЛОГИ́ЧЕСКИ *(ненавидіти)* тварю́чно.
ЗО́РКИЙ го́стрий на о́ко, всеви́дящий, стоо́кий; **са́мый** з. найвидю́чіший.
ЗО́РЬКА: до бе́лой -ки до світа́ння, до зорі́.
ЗРЕ́ЛИЩЕ *у*ᵖ зри́ще, *о.* є на що подиви́тися; **увесели́тельное** з. розваго́ва вистава; **удиви́тельное** з. диво́вище.
ЗРЕ́ЛОСТЬ *о.* повноси́лля.
ЗРЕ́НИЕ *(здатність бачити)* видю́щість; **с** *(э́той)* **то́чки -ия** під *(цим)* о́глядом; **под угло́м -ия** під о́глядом; **с двух то́чек -ия** під двома́ о́глядами.
ЗРЕТЬ[1] зрі́ти, дозріва́- спі-, достига́-, сти́гну-, спілі́-;
зре́ющий що зріє ◊, чимра́з сти́гліший /спілі́-, дости́глі-/, напівдозрі́лий /-дости́г-, -доспі-/, вже ма́йже зрі-, *п*ᵏ доходжа́-, *р*ᵏ визріву́щий, *о*ᵏ зрі́ючий.
ЗРЕТЬ[2] зрі́ти, ба́чи-, диви́тися, *(крізь що)* прозріва́ти;
зря́щий що /*м*ⁿ хто/ зрить ◊ + **видящий**.
ЗРИ́ТЕЛЬНЫЙ візуа́льний.
ЗРИ́ТЕЛЬСКИЙ гляда́цький.
ЗРЯ *(за)* пу́сто-ду́рно; **не** з. не ду́рно, заслу́жено, по заслу́зі.
ЗУБ: ни в зуб *(не знати)* ні бум-бу́м; & зубо́к, *м*ⁿ зубеня́та.
ЗУ́БЬЯ: с насечёнными -ми зубцьо́ваний.
ЗУБОВИ́ДНЫЙ зубча́стий, зубцюва́тий.
ЗУБОДРОБИ́ТЕЛЬНЫЙ зубодроби́льний.
ЗУБОРЕ́ЗНЫЙ зубцюва́льний.
ЗУБОСКА́ЛИТЬ шкі́рити /продава́-, вишкіря́-, вискаля́-, щи́ри-/ зу́би, справля́ти сміу́шки, скализу́бити;
--й що /*м*ⁿ хто/ шкі́рить зу́би ◊, р-й ви́♦ з., зви́клий /охо́чий/ ♦ з., скалі́зуб, сміх*(от)*у́н, висміва́ка, *п*ᵏ сміхотли́вий, *о.* охо́чий до кпин.
ЗУБРИ́ЛА зуди́ло.
ЗУБРИ́ТЬ *(науки)* товкти́, човпти́, визу́джува-, *(напам'ять)* зᵉ витве́рджува-;
--й що товче́ ◊, за́йня́тий зу́дженням, р-й ви́зудити, зви́клий визу́джува-, зуди́ло, зубрі́й, товчі́й.
ЗУБЧА́ТКА триб*(о́к)*, зубча́к.
ЗУБЧА́ТЫЙ: -ое колесо́ зубча́к.
ЗУДЕ́ТЬ[1] свербі́ти;
--й що сверби́ть, *п*ᵏ сверблячий, свербли́вий, *о*ᵏ свербу́чий, *о.* по́йня́тий сверблячкою.
ЗУДЕ́ТЬ[2] дзижча́ти, дзвені́-, брині́-; ту́рка-, туркота́-;
--й що брини́ть ◊, дзизкотю́чий, дзизку́-, зумкітли́вий, туркітли́-, туркотю́чий.
ЗУДИ́ЛА 1. =ЗУБРИЛА, 2. *(причепа)* іржа́, смола́.
ЗУ́ММЕР *т.* виклика́ч, *п*ᵇ пи́щик.
ЗЫ́БИТЬСЯ 1. вкрива́тися бри́жами, 2. мо́рщи-; & бри́жити.
ЗЫ́БКИЙ хилитки́й, хита́вий, вихлюва́тий, драглис-, киселюва́-.
ЗЫБЬ *(на воді)* жму́ри, бри́жі.
ЗЫ́КАТЬ гука́ти, нагу́кува- /ви-/, зіпа́-, зи́ка-;
--й що /*м*ⁿ хто/ гука́ ◊, зви́клий ♦, р-й гукну́-, крику́н, горла́нь, *п*ᵏ горла́тий, *о.* гучни́й /голосни́й/ як грім.
ЗЫ́КНУТЬ гукну́ти ◊; & відзи́кнути.
ЗЯ́БНУТЬ ме́рзнути, ме́рз-, замерза́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ме́рзне ◊, поки́нутий ме́рзнути, змерзлю́х, *ж.* парши́ве порося́, *(на морозі)* напівзаме́рзлий, *п*ᵏ мерзлякува́тий, *о*ᵏ замерзу́щий, мерзьки́й, *о.* в обі́ймах хо́лоду, труськи́й на хо́лоді, ± **замерзающий**;
ИЗЗЯ́БНУТЬ попоме́рз*(ну)*ти ◊;
-я́бший попоме́рзлий, Ǿ.

И

И *ф*ᵖ аж [**и вот** аж ось]; **и всё тако́е про́чее** то-

що, і все таке́ (*и́нше*); **и да́же** аж [він так зрадів, що їде, аж ие дочу́в усього́]; и **накоие́ц** аж [я повз до́вго-до́вго, аж діста́вся до води́]; **и так да́лее** то́що, і т. д., і т. п., і все таке́ (*и́нше*); **и тут** аж ось [**и т. веду́т Б.** аж ось веду́ть Б.]; **и тут вдруг** аж ось [аж ось відчиии́ли бра́му], аж [аж той заговори́в]; **сего́дня и вы́шлю** сього́дні, не зволіка́ючи, ви́шлю.

И́БО © ж бо [**и́бо мы могли́** ми ж бо могли́].

ИВА́НОВСКИЙ: во всю -ую иа всю ву́лицю, на по́вну па́ру.

ИГЛООБРА́ЗНЫЙ го́лча́стий, *б*° шпилькува́тий.

ИГНОРИ́РОВАНИЕ иеві́дгук ◊.

ИГНОРИ́РОВАТЬ ігнорува́ти, (*небезпеку*) легкова́жи- /не́хтува-/ *що*, не зверта́- ува́ги иа;

--**й** що /*м*ⁿ хто/ ігнору́є ◊, зви́клий /схи́льний/ не́хтувати, з^м-й /р-й, гото́вий/ зие́хтува-, *п*ᵏ легкова́жний до *чого*, © ігнору́ючи; -**й опа́сность** відчайду́х, відчайдуша́, *п*ᵏ відва́жний, хоро́брий, безстра́шний, *с.* відчайду́ш-, *о.* гото́вий на все; **-щие** *м*ⁿ хто ігнору́є.

И́ГО ярмо́ [**под и́гом** в ярмі́].

ИГО́ЛКА: как иа -ах як на ножа́х.

ИГО́ЛОЧКА: с -ки (*убраний*) як на пара́д(*у*) /весі́лля/, як иова́ копі́йка, що́йно з хе[і]мчи́стки.

ИГО́РНЫЙ: и. дом картя́рня, *жс*^м шуля́рня, *з*ⁿ казино́.

ИГРА́ *ф*ᵖ за́бавка [**де́тские -ры** дитя́чі -ки], (*звуків, барв*) виграва́ння; **опа́сиая и.** гра з вогне́м;. **и. слов** *п*° словогра́.

ИГРА́ТЬ гра́ти, гуля́-, гра́тися, ба́ви-, (*в душі*) *н*° дзвені́-, (*на сцені*) вико́нува- роль, (*на гармонію*) *з*ⁿ ри́па-, (*на бубон*) бубни́- /*д*ᵏ забубни́-/; **и. большу́ю роль** *п.* бага́то ва́жи-; **и. в бирю́льки** гра́тися в ко́ники, ба́ви- дурни́цею /в дитя́чі за́бавки/; **и. в откры́тую** гра́ти з відкри́тим забра́лом; **и. коме́дию** розі́грува- /лама́-/ коме́дію; **и. в пря́тки** гра́тися в хо́ванки; **и. свое́й жи́зиью /жи́зиью и сме́ртью/** ва́жити голово́ю; **и. в футбо́л** *ж.* ду́ма- нога́ми;

--**й** що /*м*ⁿ хто/ гра́ ◊, за́йня́тий гро́ю, зви́клий ♦, покли́каний за♦, граве́ць, *з*ⁿ гравцю́ня, *ж*ⁱ гравчи́-, *п*ᵏ гра́льний, граве́цький, *с*ᵏ -гра́й [**-й в ка́рты** картогра́й], -гра́й, -гра́льний, -гра́вчий **самоигра́ющий** самогра́й, самогра́льний, самогра́вчий]; **-й большу́ю игру́** граве́ць у вели́кій грі; **-й в дурачка́** граве́ць у ду́рня; **-й в ко́сти** *з.* кости́рник; **-й в ко́шки-мы́шки** граве́ць у котами́шки; **-й в ку́клы** що ще ба́виться ведме́диками; **-й все́ми цвета́ми ра́дуги** мінли́вий, перели́вчастий, весе́лчас-; **-й гла́вную роль** пе́рша скри́пка; **-й глаза́ми** моргу́н; **-й жа́лкую роль** нікче́ма, попи́хач, маріоие́тка; **-й жи́зиью = игнори́рующий опасиость**; **-й зарю́** сурма́ч; **-й коме́дию** комедіа́нт, маста́к стро́їти коме́дії; **-й иа би́рже** біржови́й ма́клер; **-й иа ие́рвах** ва-ри́вода, коверзу́н, іржа́; **-й иа пиаии́ио** піяні́ст; **-й иа́ руку** *кому* потака́ч *чий*; **-й иа скри́пке** скрипа́ль; **-й пе́рвую скри́пку** пе́рша скри́пка; **-й но иаслы́шке** граве́ць иа слух; **-й роль** викона́вець ро́лі, (*факт*) важли́вий; **-й огнём** ризика́нт, *з́* знайди́біда; **-й слова́ми** каламбури́ст; *м*ⁿ -ие хто гра́є [**-ие иа трубе́** хто гра́є на трубу́];

ВЗЫГРА́ТЬ (*- кров*) *ф*ᵖ скипі́ти /за-/;

СЫГРА́ТЬ: с. в я́щик *ф.* врі́зати ду́ба; **с. злу́ю шу́тку с** *кем* устругну́- шту́ку /підпусти́- шпи́льку, підне́сти́ пе́рцю, відва́жи- со́ли/ *кому*, взя́- иа Бо́га *кого*; **с. роль в чём** зава́жи- у *чому* [у цім рі́шенні зава́жило те, що бу́де рух];

-вший Ø;

И́ГРАННЫЙ гу́ляний ◊, (*- колоду карт*) вжи́ва-.

ИГРО́К (*во что* або *на чём*) = **игра́ющий**.

ИГРОЧИ́ШКА гравцю́ня.

ИГРУ́ШКА & ля́лечка; **как и.** як иова́ копі́йка.

ИДЕА́Л *г.* первовзі́р.

ИДЕАЛИЗИ́РОВАТЬ ідеаліз/ува́ти, *о.* ба́чи- в роже́вому сві́тлі, диви́тися крі́зь роже́ві окуля́ри иа, *с.* боготвори́ти;

--**й** що /*м*ⁿ хто/ ~у́є ◊, гото́вий ♦, ідеалі́ст, *п*ᵏ ідеалісти́чний; **-й всё вокру́г** прекраснолу́шний;

-йся/-ый ~о́ваний, зобра́жеиий у роже́вих тона́х ◊.

ИДЕА́ЛЬНЫЙ бездога́нний, дове́рше-, доскона́лий.

ИДЕНТИФИЦИ́РОВАТЬ ідентифік/уваати, ототожнюва-;

--**й** що /*м*ⁿ хто/ ~у́є, з-й /покли́ка-/ ~ува́ти, за́йня́тий ~а́цією, ототожнювач, *п*ᵏ ~аці́йний + %;

-йся/-ый ~о́ваний ◊; ± ОТОЖДЕСТВЛЯТЬ.

ИДЕНТИ́ЧНЫЙ одна́ковий, таки́й са́мий.

ИДЕ́Я на́дум, иа́думка;

ИДЕ́И на́думи.

ИДИО́МА > ЗВОРОТ.

И́ДОЛ бо́жище, *о.* свята́ коро́ва; & і́дольчик.

ИДОЛОПОКЛО́ННИК ідоля́нин.

ИДОЛОПОКЛО́НСТВО ідоля́нство.

ИДТИ́ іти́, крокува́-, ступа́-, простува́-, прямува́-, (*ледве*) ди́ба-, *з*ⁿ пле́нтатися, (*услід*) ступа́ти слі́д-у-слі́д; (*у бій*) руша́-, (*- час*) збіга́-, сплива́-, пливти́, йти́ся [**к чему́ идёт?** до чо́го йде́ться?], (*- розмову*) точи́-, (*на що*) пуска́-, відва́жува- /з-/, иасмі́люва-; (*до чого*) зано́си- на *що* [**-лось** на дощ], па́хнути *чим* [**шло к дождю́** па́хло доще́м], (*- дні*) тягну́тися *кому*; **и. в бой** става́ти до бо́ю; **и. в го́ру** (*шлях*) пну́тися вго́ру; **и. в но́гу с** *кем* не відстава́- від *кого*; **и. в но́гу со вре́меием** не відстава́- від життя́; **и. врасре́з с** *чем* супере́чи- *чому*; **и. в ход** іти в ді́ю; **и. зигза́гами** (*- шлях*) в'ю́нити(*ся*); **и. к** *чему* захо́дитися /зано́си-/ на *що* [**шло к войне́** -лось на війну́]; **и. в но́гу** ступа́- крок-у-кро́к; **и. за поку́пками** роби́- за́купи, *г.* іти́ на з.; **и., как по ма́с-**

лу *фр* іти́, як з води́; **н. крутыми дорогами жи́зни** іти́ крутосхи́лами життя́; **и. кувырко́м** іти́ пере́кидом; **и. на мирову́ю** іти́ на зами́рення; **и. на по́льзу** іти́ на ко́ристь; **и. на попра́вку** *(- настрій)* розпого́джуватися; **и. на попя́тную** дава́ти за́дній хід, ми́катися наза́д; **и. напроло́м** іти́ пробо́єм /на пробі́й/; **н. на руководя́щую рабо́ту** *жн* іти́ /*зн* шити́ся/ в нача́льники; **и. насма́рку** схо́ди- на пси; **и. на у́быль** *к.* спада́-; **и. на у́дочку** іти́ /клюва́-/ на гачо́к; **и. на ум** спада́- на ду́мку; **и. на усту́пки** *ще* поступа́тися; **и. побира́ться** іти́ з торба́ми; **и. по́лным хо́дом** кипі- [**рабо́та идёт п. х.** робо́та кипи́ть]; **и. по направле́нию к** прямува́ти /простува́-/ до; **и. по пути́** верста́- шлях; **и. по пята́м** крок-у-кро́к ступа́- за; **и. по следа́м** *кого* іти́ *чиїм* слі́дом; **и. по стопа́м** *кого* ступа́- у *чий* слід, топта́- *чию* сте́жку; **и. по у́лице /по́лю, росе́/** іти́ ву́лицею /по́лем, росо́ю/; **и. пра́хом** леті́- з ві́тром; **и. про́тив со́вести** позича́- очей у Сірка́; **и. (рука́) об руку** *п.* іти́ о́бруч; **и. свои́м путём** іти́ як зна́ти [**пусть -ёт с. п.** хай іде́ як знає]; **и. свои́м чередо́м /поря́дк-/** іти́ своїм ладо́м; **и. сле́дом = и. по пятам**; **и. чьим сле́дом** ступа́- у *чий* слід; **и.** успе́шно *кому* до́бре йти; **и. в дра́ку, не жале́ть воло́с** пусти́вся би́тися – чу́ба не жалі́й; **у нас всё шло хорошо́** ми дава́ли собі ра́ду до́бре; **идёт к** *чему* зано́ситься на *що*, незаба́ром очі́кується *що*, поді́ї розвива́ються у на́прямі до *чого* [іде́ до ми́ру]; **идёт, как на крыльях** *кто* но́ги самі несу́ть *кого*; **идёт речь о** *чем* розхо́диться /хо́дить/ о /про/ *що*; **иди́ своей доро́гой** іди́ собі *(*куди́ йде́ш*)*; **иди́ ты...!** та йди ти...!; **де́ло шло к ве́черу** бра́лося вечорі́ти; **о како́м узле́ мо́жет и. речь?** який це мені ґудзь?; **шёл автомати́чески** *кто* © но́ги самі не́сли́ *кого*;

--й що /*мн* хто/ йде ◊, зви́клий ходи́ти, з-й про- йти́, хода́к, *пк* подоро́жній, перехо́жий, *(фільм)* демонстро́ваний, пока́зу-, *(від чогось)* *ск* від- [**-й от земли́** відзе́мний], © по /в/ доро́зі, на ма́рші, йдучи́, диб-диб; **далеко́ -й** далекося́жний /-ся́глий/, *(план)* далекогля́дний; **-й в го́ру** 1. верходря́п, 2. роби́вши блиску́чу кар'є́ру; **-й в кильва́тере** що йде в кільва́тері; **-й в но́гу** йдучи́ нога́ в но́гу; **-й в но́гу с** *кем* © ні на крок від *кого*; **-й во главе́** провідни́к; **-й вразре́з с** *чем* /**наперекор** *кому*/ супере́чний з *чим* /всу́переч *кому*/; **-й за гро́бом** © йдучи́ за труно́ю; **-й к де́лу** доді́льний, доре́ч-, слу́ш-, підхо́жий; **-й к лицу́** до лиця́ *кому*; **-й к наме́ченной це́ли** в доро́зі до своє́ї мети́; **-й на вы́ручку** визволи́тель, рятівни́к; **-й на носка́х** йшо́вши навшпи́ньки; **-й на пла́ху** стра́ченець; **-й на по́льзу** ко́рисний; **-й на попя́тную** гото́вий відступи́тися /порачкува́ти +/; **-й на риск** ризика́нт, свідо́мий ри́зику; **-й на смерть** сме́ртник; **-й напроло́м** зг-й іти́ пробо́єм, безкомпромі́с-, безо́гляд-; **-й напропалу́ю** відчайду́х; **-й насма́рку** прирече- зі́йти на пси; **-й на тара́н** ріше- іти́ на тара́н; **-й об руку** © йшо́вши о́бруч; **-й обы́чной /свое́й/ чередо́й** рути́н-; **-й под гору** що йде з гори́; **-й по линии наиме́ньшего сопротивле́ния** зви́клий іти́ лі́нією найме́ншого о́пору; **-й по направле́нию к** по доро́зі до; **-й по пути́** 1. попу́тник, 2. послідо́в-; **-й по стопа́м** послідо́-; **-й свое́й чередо́й** рути́н-; **-й ско́рым ша́гом** прудконо́гий; **не -й в счёт** не врахо́вуваний; **не -й к де́лу** неслу́шний, побі́ч-; **доро́гу оси́лит -й** хто йде – ді́йде, доро́гу здола́є той, хто йде;

-щие хто йде [**-щие в це́рковь** хто йде до це́ркви];

ПОЙТИ́: п. броди́ть по све́ту піти́ світа́ми /у світи́/; **п. в ата́ку** заатакува́ти; **п. вверх дном** піти́ хо́дором; **п. во вред** ви́йти на шко́ду; **п. в ого́нь и в во́ду** *к.* ско́чи- в ого́нь; **п. войно́й** *ур* ста́- на прю; **п. в пляс** піти́ в ско́ки, да́ти во́лю нога́м; **п. зигза́гами** *(- дорогу)* зав'юни́ти; **п. к праотца́м** переступи́- межу́ ві́чности; **п. кувырко́м** *(- справи)* *п-о* піти́ наперекося́к; п. **на** *что* пусти́тися на; п. **насма́рку** піти́ псо́ві під хвіст /по́між па́льцями/; **п. на про́пасть** піти́ на про́пасть, розси́патися на по́рох; **п. на у́быль** *(- мороз)* пересі́стися [**моро́з пошёл на у.** моро́з пересі́вся]; **п. на штурм** *ок* заштурмува́ти; **п. по ко́чкам** *жн* *п-о* пусти́тися бе́рега, піти́ крізь те́рня; **п. по плохо́й доро́ге** зійти́ на слизьку́ сте́жку; **п. пра́хом** піти́ на про́пасть /у прі́рву/, розві́ятися з ві́тром /по́рох-/, розси́пана порох, піти́ /полеті́-/ з ві́тром, *д.* упа́с- в во́ду; **п. по** *чьим* **стопа́м** спа́с- на *чию* сте́жку; **не п. на по́льзу** *ф.* не піти́ в ру́ку; **ей пошёл 20-ый год** її повернуу́ло на 20 /двадця́тку/; **втора́я неде́ля пошла́** на дру́гий ти́ждень поверну́ло; **пошли́ разгово́ры /спо́-/** поточи́лися балачки́ /супере́чки/.

ИЕРА́РХИЯ *(*службо́ва*)* драби́на, *(*бюрократи́чна*)* номенклату́ра, шта́ти, адміністра́ція, апара́т; *& ха* ґієра́рхія, *ок* єра́рхія.

ИЕРОГЛИ́ФЫ письмена́, си́мволи, значки́, зна́-; *(букви)* кривульки́, закарлю́ч-; *п.* тайно́пис, криптогра́фія, *яі* незрозуміле; *& ха* ґієрогліфи.

ИЖДИВЕ́НИЕ: быть на -ии *ф.* сидіти на шиї.

И́ЖЕ: и и́же с ни́м(и) *су* і компа́нія, і к°, з компа́нією /товариша́ми/.

ИЗ *фр* на [**из пяти́ ко́мнат** на п'ять кімна́т; **из двух блюд** на дві стра́ви]; **не из** *каких* **не** *який*, не *якенький* [**зада́ча не из лёгких** завда́ння не легке́ /не леге́нь-/].

ИЗБАВИ́ТЕЛЬ *ур* спаси́тель.

ИЗБАВЛЯ́ТЬ рятува́ти, вирято́ву- /у-/, визволя́-, звільня́-, позбавля́- /ви-/;

--й що /*мн* хто/ рятує ◊, ра́дий /з-й, покли́ка-/

ви́рятувати, рятівни́к, вибави́тель, визволи́-, $п^к$ рятівни́й, визво́ль-, $о^к$ виба́вчий + %;

ИЗБА́ВИТЬ: Бо́же избáвь! боро́нь Бо́же!, неха́й Бог ми́лує /боро́нить/!;

ИЗБАВЛЯ́ТЬСЯ *(по)*збуватися ◊; **и. от** *кого* забива́ти цвяхи́ в *чий* гріб; **и. от** *чего (по)*збува́тися *чого*, викида́ти за борт *що*, *(зайвого з душі)* виду́шувати з се́бе по краплі́ні;

-йся/-ый рято́ваний, вирято́ву-, виба́влю-, звільню-, ра́дий зди́хатися /збу́-, спе́ка-/; **-я от опа́сности** з-й зди́хатися небезпе́ки;

ИЗБА́ВИТЬСЯ: и. от *чего* зди́хатися /спе́ка-, відкара́ска-/ *чого* ◊, *о.* ви́шуми- з *чого*, $ф^р$ *(по)*-збу́ти *що* [**и. от моро́ки** позбу́-. біду́ *(з голови́)*]; **и. от** *кого* сплéсти́ личаки́ *кому*; **и. от** *чего* **цено́й больши́х уси́лий** *г.* ви́храпатися з *чого*; **и. от и́га** ви́пряг- з ярма́; **и. от наважде́ния** *п.* ви́диха- з ча́ду; н. **от хлопо́т** $ф^р$ ма́ти спо́кій, скину- кло́піт з голови́; **-ился от иллю́зий** *кто* полу́да з оче́й спа́ла /відкри́лися о́чі/ *кому*;

-вший*(ся)* Ø; **-я** ви́бавлений, ви́рятова-, звільне- ◊.

ИЗБЕГА́ТЬ уника́ти, ухиля́тися від, вимина́ти /об-/, обхо́ди- *(десятою доро́г-)*, бокува́-, $г^д$ вивтіка́-; *(праці)* цура́тися, *(кого)* саха́-; **и. боёв** відси́джува- в око́пах; **и. опа́сности** обмина́ти ри́фи;

--й що /$м^н$ хто/ уника́ ◊, р-й ухили́тися від *чого*, звы́клий ухиля́- в. *ч.*, $п^к$ уни́кливий, ухи́льний, несхи́ль- до *чого*; **-й взгля́дов** пону́ра; -й **знако́мств** несхи́льний /неохо́чий/ до знайо́мств; **-й люде́й** відлю́дько; **-й наказа́ния** з-й уни́кнути ка́ри /ви́й- сухи́м з води́/; **-й разгово́ров** несхи́льний до розмо́в;

избега́вший Ø;

ИЗБЕЖА́ТЬ $г^д$ ви́втікти ◊; **и. наказа́ния** ви́й- сухи́м з води́, ви́скочи- на сухе́; **не и. Бо́жьего суда́** *кому* при́йде на *кого* су́дний день;

-жа́вший *р.* уни́клий, Ø; **-й наказа́ния** що ви́йшов сухи́й з води́.

ИЗБЕЖА́НИЕ: во -ие *чего* щоб не ма́ти *чого*; **во -ие повторе́ния** щоб не повто́рювати*(ся)*.

ИЗБИВА́ТЬ би́ти, вибива́- /з-/, товкти́, лупцюва́ти, духопе́ли-, дуба́си-, пра́-, хво́ї-, *п.* частува́-, *о.* лічи́- ре́бра, лата́- бо́ки, дава́- лу́пки /духопе́лу/;

--й що /$м^н$ хто/ б'є ◊, ра́дий віддуба́сити, звиклий дуба́си-, побива́н, прач, товка́ч, клепа́йло, *п.* моло́тник, молотобо́єць, $п^к$ штурхобо́чний, © лупцю́ючи;

-йся/-ый би́тий, зби́ваний /ви-, по-/, то́вче-, лу́пле-, підда́ва- биттю́ ◊;

ИЗБИ́ТЬ попоби́ти, да́ти лу́пня ◊;

ИЗБИ́ТЫЙ ☺ поби́тий ◊; *(жарт)* заї́жджений, ви́човга-, пережо́ва-, зато́пта-, *(- риму)* зате́ртий, *(- пісню)* співаний-переспіва-.

ИЗБИЕ́НИЕ: и. младе́нцев побиття́ маля́т.

ИЗБИРА́ТЕЛЬНЫЙ *(засіб)* селекти́вний, *(- дію ліків)* вибірко́вий.

ИЗБИРА́ТЬ обира́ти /ви-, до-/, $б^а$ повибира́-; **и.** *кем* обира́- на *кого* [*н.* на го́лову];

--й що /$м^н$ хто/ обира́ ◊, покли́каний /$з^г$-й/ обра́ти, зви́клий обира́-, ви́борець, $п^к$ ви́борчий, $ф^р$ вибірко́вий, *о.* з пра́вом обира́ти, © обира́ючи;

-йся/-ый оби́раний /ви-/, о́бранець, $п^к$ ви́борний, $о^к$ добі́р-;

ИЗБРА́ТЬ $ф^р$ прибра́ти [**и. наказа́ние** п. ка́ру]; **и. профе́ссию инжене́ра** *ф.* вда́ритися в інжене́ри;

И́ЗБРАННЫЙ о́браний /ви-, до-, *г.* ді-/; **-ое о́бщество** добі́рне товари́ство .

ИЗБРА́НИЕ $п^{рн}$ обра́ння́.

ИЗБУ́ШКА: и. на ку́рьих но́жках ха́тка на ку́рячій ла́пці.

ИЗБЫ́ТОК $п^о$ ро́зповінь, *з.* перепо́вня [**и. чувств** п. се́рця], *(слів)* зли́ва, град; **и. чувств** перечу́леність; **от -ка чувств** з перечу́лення; **с -ом** з голо́вою, зверх но́рми; ± ИЗОБИЛИЕ.

ИЗВА́ЯННЫЙ *г.* ви́ритий.

ИЗВЕ́ДЫВАТЬ зазнава́ти /ді-/, спізнава́-, *(пробою)* про́бува-, куштува́-, *(горе)* терпі́-, *о.* випива́- ківш ли́ха;

ИЗВЕ́ДАТЬ засмакува́ти ◊; **и. го́речь разлу́ки** спізна́- біль розлу́ки;

-вший що спізна́в ◊, *п* знайо́мий уже́ з *чим* [**-й го́речь разлу́ки** з. у. з бо́лем розлу́ки], Ø; **-й мно́го го́ря** горопа́ха, бідачи́сько;

ИЗВЕ́ДАННЫЙ спі́знаний, за́знаний ◊, $ф^р$ перебу́тий.

И́ЗВЕРГ не́люд, супоста́т.

ИЗВЕРГА́ТЬ виверга́ти, викида́-, вишвирга́-, $ф^р$ шпурля́-; $ф^з$ випо́рскува-; **и. прокля́тья** сади́ти чорта́ми; ± ПОВЕРГАТЬ;

--й що виверга́ ◊, з-й ви́вергнути, зви́клий виверга́-, викида́йло, $п^к$ $о^к$ вивергу́щий + %, *о.* у проце́сі ви́верження; **-й прокля́тья** чортопха́й, з чорта́ми /прокля́ття-/ на вуста́х;

ИЗВЕ́РГНУТЬ ви́вергнути ◊, *(з горла риби)* ви́плюну-;

ИЗВЕ́РГНУТЫЙ ви́вержений ◊, *(з горла риби)* ви́плюну-;

♦♦♦СЯ вулка́нити, *(- вогонь)* жбу́ха-, шуга́- ◊, *(- дим)* сади́-;

-йся/-ый ви́верганий, вики́д-, випо́рскув-, ви́швирг-, виплю́в-; **-я вулка́н** живи́й вулка́н;

ИЗВЕРЯ́ТЬСЯ, ИЗВЕ́РИВАТЬСЯ зневіря́тися, *о.* втрача́ти ві́ру, впада́- в неві́ру, втрача́ти наді́ю, *г.* спроневі́рюватися;

ИЗВЕ́РИТЬСЯ: -вшийся зневі́рений ◊, $п^о$ зрозпа́чений.

ИЗВЕСТКО́ВЫЙ: -ая я́ма /печь, предприя́тие/ вапня́рка.

ИЗВЕ́СТНО зна́ти; **да бу́дет Вам и.** щоб Ви зна́

ли, тре́ба Вам зна́ти, i^c аби́сьте зна́ли; **наскóлько мне и.** скільки я зна́ю;

ИЗВЕ́СТНЫЙ сла́вний, $ф^p$ *(досі)* ба́че-; **и. всему́ ми́ру** світово́ї сла́ви; **всем и.** дале́ко й широко зна́ний, *ф.* самі зна́єте хто; **всеми́рно и.** світової сла́ви; **печа́льно и.** горезвісний /сумно-/; **никому́ не и.** *ф.* з ву́лиці; **-ое де́ло** $в^{cm}$ ска́зано [-ое д., **сын** с., син]; **они́ всем -ны** їх всі зна́ють.

ЙЗВЕСТЬ: устано́вка для о́бжига -ти вапня́рка.

ИЗВЕЩА́ТЬ сповіщати /о-, повідомля́-, інформува́-/ *кого*, дава́- зна́- /подава́- вістку/ *кому*;

--й що /$м^н$ хто/ сповіща́ ◊, ра́ди́й сповісти́ти, зви́клий сповіща́-, вісту́н, *(*опо*)*вісник, вістоно́ша, інформа́тор, *а.* геро́льд, $у^p$ провісник, віщу́н, возвісти́тель, $п^к$ вістови́й, сповіща́льний + %, © сповіща́ючи;

-йся/-ый сповіщаний /опо-/, повідо́млюв-, інформо́в-;

ИЗВЕСТИ́ТЬ *о.* да́ти зна́ти ◊;

-вший Ø.

ИЗВЕЩЕ́НИЕ оповістка; **по -нии** 1. сповісти́вши, 2. діста́в- вістку.

ИЗВИВА́ТЬСЯ звива́тися, в'юни́- змії-, гадю́чи-, *(- шлях)* крути́-, *(хитруючи)* викру́чува-, *(плазом)* стели́-, плазува́ти, $ф^p$ ходи́- ви́вертом; **и. зме́йкой** *(- вітер у лісі)* низа́тися; **и. змеёй** визміюва-;

-йся що /$м^н$ хто/ в'є́ться ◊, зви́клий звива́ти-, в'юн, плазу́н, $п^к$ зви́вистий, кривуля́-, закру́ти-, закарлю́чи-, вихиля-, в'ю́ни-, *(*по*)*кру́чений, витки́й, в'юнки́й, $с^к$ -по́круч [шлях-по́круч], + **змеящийся**, ± ИЗВИЛИСТЫЙ; **-йся змеёй** визміюваний, $д^к$ ви́зміяний.

ИЗВИ́ВЫ $о^к$ по́кру́ччя.

ИЗВИ́ЛИНА *(не в мозку)* за́крут.

ИЗВИ́ЛИСТЫЙ колінкуватий, закарлю́чис-, ви́крутис-, $ф^p$ криви́й [**-ые пути́** криві доро́ги].

ИЗВИНЕ́НИЕ пере́про́с, перепро́сини.

ИЗВИНЯ́ТЬ вибач/ати /про-/, проща́-, дарува́-; **и. себя́** *(чим) г.* засло́нюватися;

--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, гото́вий ~ити, схи́льний ~а́-, $п^к$ ~ливий [про-], ~ний, $п^{-o}$ непам'ятки́й, *д.* ~а́ючий $с^к$ проба́ч- [Проба́чусіх];

-ый вибачни́й;

ИЗВИНИ́ТЬ подарувати ◊; **и. за** ***что*** $ф^p$ ви́бачи- *що* [**-и́те за мой вид** -чте мій ви́гляд]; **-и́те за выраже́ние** не Вам ка́жучи, шанувава́вши слу́хи Ва́ші, дару́йте /ви́бач-/ на сло́ві, перепро́шую на сло́ві, не при ха́ті зга́дуючи; **-и́те великоду́шно** ви́бачте ласка́во;

ИЗВИНЯ́ТЬСЯ: и. в мы́слях пе́ред ***кем*** перепро́шувати *кого* по́думки; ◊;

-йся що /$м^н$ хто/ вибача́ється, ра́ди́й /$з^г$-й, $з^м$-й/ ви́бачитись, проха́ч проба́чення, $п^к$ /*тон*/ вибачливий, перепро́сли-, проха́льний; **-я в мы́слях пе́ред** ***кем*** проха́ч проба́чення в *кого* по́думки.

ИЗВЛЕКА́ТЬ витяга́ти, *(*ви*)*добува́- /з-/, вийма́-, оде́ржува-, вилуча́-, видаля́-, *(*ви*)*дістава́-, *ф.* витру́шува-, *(з голови)* вигріба́-; *(користь із читання)* вино́си-, ма́-; **и. вы́году из** ***чего*** ма́- зиск /ко́ристь/, грі- ру́ки /набива́- кише́ні/ *чим*; **и. вы́году, по́льзуясь хао́сом** лови́- ри́бку в каламу́тній воді; и. **из-под спу́да** витяга́- на світло, відпоро́шува-; **и. по́льзу из** ма́- ко́ристь з; **и. при́быль** = и. выгоду;

--й 1. що /$м^н$ хто/ витяга́ ◊, з-й ви́тягти, 2. що добува́ ◊, зви́клий добува́ти, здобу́вець, *(*роз*)*-добу́дько, $п^к$ добувни́й; **-й ко́рень** *м.* що добува́ ко́рінь, © добува́ючи к.; **-й на свет** *(***из-под спу́да***)* з-й відпоро́ши-; **-й по́льзу** з-й ма́ти ко́ристь; **-й при́быль** зви́клий ма́- зиск; **-й уро́к из** ***чего*** напоу́млюваний *чим*, що ма́є нау́ку з *чого*; **-щие** хто витяга́;

-йся/-ый витя́ганий, *(*ви*)*добу́в- /з-/, діста́в-, оде́ржув-, вийм- ◊;

ИЗВЛЕ́ЧЬ *(*ви́*)*діста́ти ◊, *(з пам'яті) п.* ви́креса-, ви́снува-, *(науку)* ви́нес-, *(із закамарків пам'яті)* ви́верну-; **и. из о́бласти забве́ния /на свет, из-под пы́ли, из-под спу́да/** *г.* відпороши́-;

ИЗВЛЕЧЁННЫЙ ви́тягнений, оде́ржа-, ви́луче-, ви́дале-, ви́діста-, ви́несе-, $ф^p$ ви́снува- ◊.

ИЗВЛЕЧЕ́НИЕ оде́ржання, *(*ви*)*добуття́, ви́далення, ви́луче-, $ф^p$ надбання́ [**и. дохо́дов** надбання́ /оде́ржа-/ прибу́тків]; **и. плода́** ви́далення пло́ду; **в це́лях -ия при́были** щоб ма́ти зиск.

ИЗВНЕ́ ззовні, назве́рх.

ИЗВОДИ́ТЬ *(гроші)* перево́дити, стра́чува-, витрача́-, тра́ти- /витрача́-/ ма́рно; *(кого)* зво́ди-, занапа́ща-, ни́щи-, вини́щува-, вигу́блюва-, вибавля́-, му́чи- заму́чува-, дратува́-, роздрато́вува-, тягну́-, /вийма́-, вимо́тува-/ ду́шу /кишки́, не́рви/ *кому*, вари́- во́ду з *кого*; **и. насме́шками** допіка́- кпи́нами;

--й 1. що /$м^н$ хто/ перево́дить ◊, ра́ди́й переве́сти́, гото́вий занапасти́-, марнотра́т, вини́щувач, губи́тель, нищи́-, 2. що тя́гне ду́шу ◊, зви́клий вари́- во́ду з /мучи́-/ *ко́го́*, вари́вода, драті́вни́к; **-й насме́шками** глузі́й, глузівни́к, з-й допекти́ кпи́нами; **-й доно́сами** я́беда, з-й доїха- я́бедами;

-и́мый занапа́щуваний ◊;

ИЗВЕСТИ́ переве́сти́ ◊, *(кпинами)* доїха-; **и. доно́сами** доїха- я́бедами;

ИЗВЕДЁННЫЙ занапа́щений ◊.

ИЗВО́ЛИТЬ бажа́ти, хоті-, зво́ли-, завда́- собі тру́ду, спромогти́ся, зва́жи- [**не -ил прийти́** не спромігся прийти́, не завда́в собі тру́ду п., зва́жився не п.]; **не и.** зва́житися не, дозво́лити собі не [**не -ил петь** зва́жився не співа́ти, дозво́лив собі не с.]; -**льте** *(чемний наказ)* © з ла́ски

Ва́шої /своє́ї/ [**-льте взгляну́ть** гля́ньте з л. с.]; **-льте вы́йти!** *з.* про́шу на ви́ступці!; **-оль(те) ра́доваться!** на́ тобі!, ма́єш! /ма́єте!/; **чего́ -лите?** чим мо́жу служи́ти?; **где ты -лил ходи́ть?** де ти взяв мо́ду ходи́ти?;

-вший що спромі́гся ◊, $п^к$ відва́жливий, *Ø*: **не -вший** *(сделать)* © дозво́ливши собі не *(зробити)*; ± **осмелившийся**;

ИЗВОРА́ЧИВАТЬСЯ вивертá́тися, викру́чува-; *(давати собі раду)* оберта-; *(хитрувати)* вибріхува-, крути́ти хвосто́м, звива́тися вуже́м *($м^н$ -а́ми)*; ± ВЫКРУЧУВАТЬСЯ

-йся що /$м^н$ хто/ викру́чується ◊, зви́клий викру́чуватися, з-й ви́крути-, в'юн, крути́хвіст, ви́крутень, $п^к$ в'юнки́й, виверткий, порськи́й, слизьки́й, метки́й, промітни́й, спри́т-, $о^к$ вибріху́щий + ИЗВОРОТЛИИВЫЙ;

ИЗВЕРНУ́ТЬСЯ ви́борсатися ◊.

ИЗВОРО́ТЛИВО $о^к$ викрута́сно ◊;

ИЗВОРО́ТЛИВЫЙ в'юнки́й, порськи́й, гнучки́й, ви́кру́тливий, *о.* у сту́пі не влу́чиш *кого*, як в'юн у руці.

ИЗВРАЩА́ТЬ перекручувати, *(правду)* переверта́- /ста́ви-/ (з ніг на го́лову), викривля́-, спотворюва-, псува́-, *(смаки)* калі́чи-, розбе́щува-;

--й що /$м^н$ хто/ викривля́ ◊, зви́клий /схи́льний/ викривля́ти, з-й перекрути́-, крутій, перекру́чувач, спотво́рю-, калі́чник, розбе́щувач, $п^к$ викривлю́щий, $у^р$ кривоу́стий + %, ± **развращающий**;

ИЗВРАЩА́ТЬСЯ: --я схи́льний до збо́чень, збоченець, $п^к$ збо́ченський; **-ый** перекру́чуваний, викри́влю-, спотво́рю-, розбе́щу-, калі́чений;

ИЗВРАЩЁННЫЙ збо́чений, кру́че- ◊, ☺ збо́ченець; **и. челове́к** збо́ченець.

ИЗВРАЩЕ́НЕЦ збо́ченець, ю́ро́да.

ИЗВРАЩЕ́НИЕ ю́ро́дство; **полово́е и.** стате́ве збо́чення.

ИЗВРАЩЁННОСТЬ збо́ченство.

ИЗВРАЩЕ́НЧЕСКИЙ збо́ченський.

ИЗГИ́Б ви́гин, *д.* ви́крут, *(річки)* колі́но; & ви́гинець.

ИЗГИБА́НИЕ *(тіла)* $о^к$ ви́хит;

ИЗГИБА́НИЯ *ф.* вихиля́си й викрута́си.

ИЗГИБА́ТЬ згина́ти /ви-/, криви́-

--й що /$м^н$ хто/ вигина́ ◊, з-й ви́гнути, $п^к$ вигина́льний /з-/, гну́чни́й;

-ый гну́тий, виги́нис-, $ф^р$ виги́натий;

ИЗГИБА́ТЬСЯ вихиля́тися, згина́- ◊, ± ЗВИВАТИСЯ;

-йся що /$м^н$ хто/ згина́ється ◊, з-й зігну́тися, зви́клий згина́-, $п^к$ гнучки́й, гну́чий, виги́нистий, вихиля́с-, *(- річку)* зало́мис-, **с -щейся спино́й** гнучкоспи́нний; ± **извивающийся**.

ИЗГИ́БОЧНЫЙ вигина́льний /з-/.

ИЗГЛА́ЖИВАТЬ вигладжувати /з-/, *(з пам'яті)* витира́-;

ИЗГЛА́ДИТЬ *(з пам'яті)* ви́терти; ◊; **и. след** зате́рти слід.

ИЗГЛА́ЖИВАТЬСЯ *(з пам'яті)* вимерха́ти; **н. из па́мяти** вивітрюватися з голови́;

-йся из па́мяти ма́йже зни́клий з па́м'яті.

ИЗГНА́НИЕ *д.* екзи́ль, *(плоду)* ви́далення; **и. стра́ха** знебоя́зне-.

ИЗГНА́ННИЧЕСТВО $о^к$ ви́гнанство, ви́гнанщина.

ИЗГОЛО́ВЬЕ $п^{рн}$ при́головач, $ф^р$ го́лови [**в -вьи** у голова́х].

И́ЗГОЛУБА-СИ́НИЙ блава́тний (що аж), волошко́вий.

ИЗГОНЯ́ТЬ виганя́ти, вигони-, *(усува-)* вилу́ча́-, виключа́-, *(плід)* $м^а$ зганя́-, видаля́-:

--й = выгоняющий, $с^к$ -згі́нний [**плодоизгоня́ющий** плодозгі́нний].

ИЗГОТОВИ́ТЕЛЬ виробни́к, виготівни́к, продуце́нт.

ИЗГОТО́ВКА $в^й$ поґото́ва; **с ружьём на -ку** з наго́то́ваним крі́сом, з крі́сом напоготові.

ИЗГОТОВЛЕ́НИЕ ви́роблення.

ИЗГОТОВЛЯ́ТЬ виготовля́ти, виробля́-, продукува́-, фабрикува́-;

--й що /$м^н$ хто/ виробля́ ◊, за́йня́тий ви́робленням, з-й ви́робити, для ви́роблення, виробни́к, продуце́нт, фабрика́нт, $к^н$ вигото́влювач, $п^к$ продукці́йний, вигото́вчий, $ф^р$ де виробля́ють /ро́блять/ [**цех, -й сыр** цех, де в. /р./ сир];

-йся/-ый ро́блений, виро́блюва-, продуко́-, фабрико́-, вигото́влю-, виріб, проду́кт, фабрика́т; **-я/-ый в цеху́** ви́ріб /проду́кт +/ це́ху;

ИЗГОТО́ВИТЬ *(багато)* напродукува́ти ◊.

ИЗДА́НИЕ *($н^{дк}$ дія)* видава́ння.

ИЗДАВА́ТЬ 1. *(книжки)* видава́ти, публікува́-, 2. *(звуки +)* (ви)дава́-, вимовля́-, випуска́-, розсипа́-; **и. декре́ты** декретува́- /$д^к$ за-/; **и. за́пах** па́хну-, спо́внюва- па́хощами /арома́том/; **и. звук** звуча́-, луна́-, *(- струну +)* брині́-; **и. нечленораздéльные зву́ки** ти́ка- й ми́ка-; **и. скрипя́щие зву́ки** ри́па-; **-лось** вида́вано;

--й 1. <u>що /$м^н$ хто/ видає́ ◊</u>, за́йня́тий виданням, <u>з-й ви́дати, схи́ль- видава́-</u>, видаве́ць, $п^к$ вида́вчий, 2. *підкреслені* 1 + **произносящий**; **-й вопль /крик/** крику́н, о́йкало, *о.* з кри́ком; **-й за́пах** із за́пахом; **-й звук** *чего* із зву́ком як *що*; **-й писк** писку́чий; **-й распоряже́ние** розпоря́дник, $п^к$ розпорядчий; **-й стон** стогні́й, *о.* із сто́гоном; **-й храп** хропу́н; **-щие** хто видає́;

--йся/-ый 1. вида́ваний, публіко́-; **-ый** 2. вида́ва-, вимо́влюва-.

И́ЗДАВНА від да́внього да́вна, ще он відко́ли.

И́ЗДАЛИ $ф^р$ з віддалі.

ИЗДА́НИЕ *(книжки)* $о^к$ ви́друк.

ИЗДА́ТЕЛЬША видавчи́ня.

ИЗДЕВА́ТЕЛЬСТВО *(словесне)* кпи́ни.

ИЗДЕВА́ТЬСЯ знуща́тися /глуми́-, збиткува́-, глузува́ти/ з *кого*, коверзува́- над *ким*, му́чи- /катува́-, мордува́-/ *кого*, вари́- во́ду з *кого*, пи́- кров *чию*, *(словами)* здійма́- на глум *кого*, кпи́- з *кого*;

-йся що /$м^н$ хто/ п'є кров ◊, охо́чий /зви́клий/ знуща́тися, гото́вий /ра́дий/ познуща́-, крово- пі́й, мучи́тель, кат(ю́га), не́люд, недо́люд(ок), звір, *(язиком)* глузі́й, глузівни́к, коверзу́н, зби- то́шник, вари́вода, $к^н$ знуща́льник, $п^к$ знуща́ль- ний, глузли́вий, глумли́-.

ИЗДЁВКА на́сміх, $о^к$ пі́дсміх, $б^з$ по́сміх, по́смі- шка.

ИЗДЕ́ЛИЕ проду́кт, фабрика́т; **дома́шнего -ия** доморо́бний, саморо́б-;

ИЗДЕ́ЛИЯ *(з чого)* перетво́ри *чого* [п. молока́].

ИЗДЕ́РЖКА; ИЗДЕ́РЖКИ вида́тки, втра́ти, пе- реви́трати [**и. произво́дств** п. виробни́цтв]; **мо- ра́льные и.** мора́льні втра́ти.

ИЗДЫХА́НИЕ: после́днее и. оста́нній здих; **при после́днем -ии** одно́ю ного́ю в моги́лі, на Бо́жій доро́зі, на поро́зі сме́рти; **быть п. п. -ии** на ла́дан ди́хати, пря́сти на тонку́.

ИЗЖИВА́ТЬ *(що)* збува́ти, викорі́ню-, збува́тися /зди́ху-/ *чого*;

--й що /$м^н$ хто/ викорі́нює ◊, за́йнятий ви́корі- ненням, покли́каний ви́коренити, ра́дий збу́ти- ся, викорі́нювач, $п^к$ викорі́нювальний; **-й себя́** щора́з ме́нше вжи́ваний /дотри́му-, практико́- +/;

ИЗЖИ́ТЬ спе́катися *чого* ◊;

-вший Ǿ; **-й себя́** віджи́лий, віджи́тий, заста́рі- лий, відме́р- ◊;

ИЗЖИ́ТЫЙ *(звичай)* віджи́тий, не дотри́мува- ний /практико́-/ ◊;

-йся/-ый віджи́ваний, викорі́ню-, підда́- ви́корі- ненню; **тру́дно -ый** *(пережиток)* цупки́й.

ИЗ-ЗА: из-за вы́еденного яйца́ за ма́сляні ви́- шкварки.

ИЗЛАГА́ТЬ виклада́ти, *(думку)* вислo̍влюва-, розгорта́ти, формулюва́-, доповіда́- про, знайо- ми́- /ознайо́млюва-/ з *чим*, *(зміст)* перека́зува-; **кра́тко и.** (**содержа́ние**) *г.* реферува́- /$д^к$ з-/; **и. в пи́сьменной фо́рме** кла́с- на папі́р /$д^к$ по~ на п., списа́- на папе́рі/; **и. пи́сьменно** подава́- на письмі́ [**изложи́те п. пода́йте на п.**]; **и. свою́ то́чку зре́ния** розкрива́- свій по́гляд; **логи́чно и.** *(слова)* зво́ди- доку́пи;

--й що /$м^н$ хто/ виклада́ ◊, з-й ви́словити, по- кли́каний доповісти́ про, виклада́ч, викладо́- вець, доповіда́ч про; **-й пи́сьменно** що подає́ на письмі́; **-й теóрию /то́чку зре́ния/** що розгорта́ теóрію /то́чку зо́ру/; **-щие** хто виклада́;

-йся/-ый викла́даний, вислo̍влюв-, розго́рт-, формульо́в-, перека́зув-, доповід- /роз-/;

ИЗЛОЖИ́ТЬ *(дані)* пода́ти; ◊.

ИЗЛА́МЫВАТЬ: --й = ломающий;

ИЗЛОМА́ТЬ пополоми́ти ◊;

-вший Ø.

ИЗЛЕ́ЧИВАТЬ виліко́вувати, виго́ю-, го́ї-, ліку- ва́-, *(враз)* зніма́- руко́ю;

--й що /$м$ хто/ го́їть ◊, з-й /покли́ка-/ ви́гоїти, лі́кар, *ж.* ескула́п, $п^к$ го́йний, лікува́ль-, цілю́- щий, живлю́-, *о.* для лікува́ння + ЦЕЛИТЕЛЬ- НЫЙ; **-й** *что (лік)* помічни́й від *чого*;

-йся/-ый го́єний, виго́юваний, ліко́-, виліко́ву- ◊;

ИЗЛЕЧИ́ТЬ вигоїти ◊;.

ИЗЛЕ́ЧЕННЫЙ *(од ізюзій)* отя́млений; ◊;

-и́мый ле́гко го́єний ◊, $п^к$ виліко́в-, виго́й-;

ИЗЛИВА́ТЬ вилива́ти /про-/, ли́-; **и. ду́шу** *кому* звіря́тися пе́ред *ким*; **и. свои́ чу́вства** розкри- ва́ти свою́ ду́шу; **и. свою́ жёлчь на** *кого* обли- ва́ти жо́вчю *кого*;

--й що /$м^н$ хто/ ллє ◊, покли́каний ви́лити, ви- лива́льник, $п^к$ вилива́льний, **-й ду́шу** *кому* ра́- дий звіритися пе́ред *ким*, *(вірш)* сповіда́льний;

ИЗЛИ́ТЬ *(тугу)* ви́співати; **и. слёзы** ви́сльози- тися; ◊;

-вший(ся) Ø; **-я** ви́литий, *(у пісні)* ви́співаний;

ИЗЛИВА́ТЬСЯ виливатися /роз-/ ◊; **и. в выра- же́ниях благода́рности** розсипатися слова́ми подя́ки, $д^к$ розця́кува-;

-йся/-ый вили́ваний /про-/, © розли́тий [**ток, -а́ющихся из неё страсте́й** струм, розли́тих у ній при́страстей]; **-я в выраже́ниях блáгода́р- ности** розця́куваний, із зли́вою слів подя́ки на уста́х.

ИЗЛИ́ШЕК $п^{рн}$ на́длишок, *(переплачене)* пере- пла́та; **с -шком** з га́ком, $ф^р$ з голово́ю.

ИЗЛИ́ШЕСТВО $п^о$ перещедрення;

ИЗЛИ́ШЕСТВА *г.* пересади.

ИЗЛИ́ШЕСТВОВАТЬ надужива́ти, ужива́- над мі́ру, перебира́- мі́ру, не зна́- мі́ри, $п^о$ $д^к$ пере- ще́дритись;

--й що /$м^н$ хто/ перебира́ мі́ру ◊, схи́льний /с-и/ надужива́ти, $п^к$ нескро́мний, марнотра́т-, роз- тра́тливий, © не зна́ючи мі́ри; **-й в пи́ще** що надуживає їжу /їжею/, жеру́н, ненаже́ря, нена́- жера, заже́ря, чревоlю́б, *о.* без мі́ри в їжі.

ИЗЛИ́ШНЕ вза́йве; **и. об э́том говори́ть** це за́й- ве гово́рення;

ИЗЛИ́ШНИЙ непотрі́бний /безпо-/.

ИЗЛИЯ́НИЕ: и. чувств $п^о$ ви́спів душі́.

ИЗЛОВЧА́ТЬСЯ добира́ти хи́сту, викру́чувати- ся, примудр/я́-,

-йся що ~я́ється ◊, $п^к$ ви́крутливий, ви́борс- + **выкру́чивающийся**;

ИЗЛОВЧИ́ТЬСЯ знайти́ спо́сіб, добра́ти хи́сту ◊, *(у бійці)* ви́борсатися, ви́крути-, ви́верну-, *г.* звину-, ± СПРАВИТЬСЯ;

-вшийся що знайшо́в спо́сіб ◊, Ǿ.

ИЗЛОЖЕ́НИЕ *(дія і наслідок дії)* ви́клад.

ИЗЛО́М *(річки)* колі́но.
ИЗЛО́МАННОСТЬ ламани́на.
ИЗЛО́МАННЫЙ: и. язы́к /вещь/ ламани́на.
ИЗЛО́МОК ламани́на.
ИЗЛУЧА́ТЬ випромі́нювати /~ся/, промінюва́-, *п°* промені́-, *т.* еманува́-; **и. жар** пашí-; **и.** *что* світи́- /яріˊ-, ясні́-, промені́-/ *чим*; **и. свет** світи́тися, *(на кого/що)* промінюва́ти; **и. со́лнце** *ж°* би́ти со́нцем [від нього б'є со́нцем]; **-а́ет си́лу** *кто ф.* си́ла так і пашить /пре/ з *кого*;
--й що */м°* хто/ випромі́нює ◊, з-й ви́промінити, випромі́нювач, *п°* промени́стий, *р°* випромі́нчий, *ф°* емісійний, випромі́нюваль-, *о.* світосяй-, *с°* -бри́зний [**-й со́лнечный свет** сонцебри́зний]; **-й свет** сонцеда́й- /-ще́дрий/; **-й тепло** теплопромі́нний /~бри́з-/, огрі́йливий;
ИЗЛУЧА́ТЬСЯ промені́ти ◊;
-йся/-ый випромі́нюваний /роз-/, *к.* розпромі́не- ◊.
ИЗЛУЧЕ́НИЕ *д°* ви́промінення.
ИЗМА́ТЫВАТЬ вимо́тувати, висо́ту-, висна́жу- **и. ду́шу** *о.* вимо́тувати кишки́;
--й що */м°* хто/ вимо́тує ◊, зви́клий /с-и/ вимо́тувати з-й ви́сота-, *п°* висна́жливий, */довго/* мару́дний + %; **-й ду́шу** вари́вода, сльота́, іржа́;
-йся/-ый вимо́туваний, висо́ту-, висна́жу-;
ИЗМОТА́ТЬСЯ *(душею) з.* попорва́тися; ◊;
-вшийся = изнемогший, *(душею)* **= истомившийся;**
ИЗМО́ТАННЫЙ *(дорогою)* здоро́жений, виснаже- дорогою: ◊.
ИЗМЕЛЬ/ЧА́ТЬ подрі́бнювати /роз-/, дрібни́-, криши́- *(у ступі)* товкти́;
ИЗМЕЛЬЧИ́ТЬ: и. в порошо́к *г.* спорошкува́ти;
ИЗМЕЛЬЧЁННЫЙ: и. в порошо́к спорошко́ваний.
ИЗМЕ́НА *о.* поцілу́нок Ю́ди.
ИЗМЕ́ННИК запро́данець, христопрода́в-, ренега́т, *ж°* ю́да, прода́жна шку́ра.
ИЗМЕ́НЧИВЫЙ *ф°* перепа́дистий, *(характер)* настрое́вий.
ИЗМЕНЯ́ТЬ[1] змі́нювати, міня́-, міни́-, переміня́-, переіна́кшува-, *ф°* втрача́- *що* [**-и́л свое́й вы́держке** втра́тив свою́ ви́тримку];
--й 1. що */м°* хто/ міня́ ◊, зви́клий міня́ти, з-й змі́ни-, переіна́кшувач, модифіка́тор, *п°* неста́лий, щора́з і́нший, *с°* -змі́нний [**формоизменя́ющий** формозмі́нний];
-ый[1] змі́нюваний /пере-, *г°* від-/, *п°* змі́нний, мінли́вий, неста́лий, щора́з і́нший /нови́й/;
ИЗМЕНЯ́ТЬ[2] зраджувати *кого/що*, *(чоловіка) о°* скака́- у гре́чку;
--й[2] що */м°* хто/ зра́джує ◊, з-й на зра́ду /зра́дити/, зра́дник, запро́данець, христопрода́в-, відсту́пник */р°* бого~, герети́к/, ю́да, схи́льний зра́джувати, *п°* зрадли́вий, віроло́мний, неві́р-; **-й** до́лгу зра́дник, запро́данець, прода́жна шку́ра; **-й жене́ /-ая му́жу/** зрадли́вець /зрадли́виця/; **-й убежде́ниям** відсту́пник від перекона́нь, ренега́т; **-й фо́рму** із змі́нною /неста́лою/ фо́рмою, щора́з і́ншої фо́рми; **-щие** хто зра́джує;
-ый[2] зра́джуваний;
ИЗМЕНИ́ТЬ: и. му́жу наста́вити ро́ги *кому*; ◊.
ИЗМЕНЯ́ТЬСЯ змі́нюватися /від-, пере-/, зазнава́ти змін, *п°* іна́кші-, іна́кша- /*д°* поіна́кші-, зіна́кша-/;
-йся = -ый[1] + схи́льний до змін, змін-, *ф°* пливу́чий [**-иеся пара́метры** -у́чі пара́метри], *с°* -змі́нний [**неоднокра́тно -я** частозмі́нний]; **-неся усло́вия** щора́з і́нші умо́ви; **-я по величи́не** змі́нний /щора́з і́нший/ величино́ю;
ИЗМЕНИ́ТЬСЯ зміни́тися ◊, ста́ти і́ншим, *(-настрій)* відміни́тись; **и. до неузнава́емости** втра́тити пе́рвісну подо́бу; **и. к лу́чшему** покра́ща-, полі́пша-, поверну́- на кра́ще; **и. к ху́дшему** погі́рша-, поверну́- на гі́рше;
-вшийся змі́нений, цілко́м /тепе́р уже́/ і́нший, цілко́м нови́й [**-я темп** ц. н. темп], Ø; **-я в лице́** цілко́м і́нший на виду́, © с-и і́ншим на виду́; **-я к лу́чшему** *(на лице́)* тепе́р куди́ кра́щий *(з лиця́)*.
ИЗМЕРЕ́НИЕ *(часовий вимір)* обраху́нок.
ИЗМЕРИ́ТЕЛЬНЫЙ *к.* мі́рчий, ви́мірчий.
ИЗМЕРЯ́ТЬ вимі́рювати /з-, об-/, виміря́- /об-/, міря-;
--й що */м°* хто/ міря ◊, за́йнятий ви́міром, з-й /з°-/ ви́міряти, вимі́рювач, мі́ряльник, ви́мір-, *п°* мі́ряльний, вимі́рюваль-, *(ви́)*мі́рчий;
ИЗМЕ́РИТЬ: -и́мый ле́гко вимі́рюваний ◊, *п°* вимі́рни́й, змі́ре́н-;
-йся/-ый мі́ряний, вимі́рюваний /з-/.
ИЗМОЖДЕ́НИЕ *к.* ви́снага.
ИЗМОЖДЁННЫЙ *о.* мов з хреста́ зня́тий, *(працею)* спрацьо́ваний, ви́мерха-, *і.* здохля́ка; **и. го́рем** покра́яний го́рем.
ИЗМОКА́ТЬ змо́кати, звимока́ти;
ИЗМО́КНУТЬ попомо́к*(ну)*ти ◊;
-о́кший ви́моклий, змо́к-, попомо́к-.
ИЗМЫВА́ТЬСЯ знуща́тися /збиткува́-/ з *кого*, потура́ти *ким*, поштурхува- *кого*, кепкува́- /глузу-/ з *кого*, зану́дству- над ким; **и. над** *кем* поневіря́тись *ким*, не дава́ти ступи́- /про́світку/ *кому*, тягти́ ду́шу /вари́- во́ду, вива́рюва- в., пі́кров / з *кого*, плюва́- в ка́шу *кому*; не **позво́лит и. над собо́й** не дасть наплюва́- собі в ка́шу;
-йся що */м°* хто/ глузу́є з ◊, поштурхувач, з-й /гото́в-/ ви́тяг- ду́шу з, вари́вода, кровопи́вець, мучи́тель, *д.* з'їди́-, ± **издевающийся;**
ПО♦♦♦: п. над *кем* ви́варити во́ду з *кого*, наплюва́- в ка́шу *кому* ◊.
ИЗМЫШЛЕ́НИЯ *м°* *о.* сон рябо́ї коби́ли.
ИЗМЫШЛЯ́ТЬ вига́дувати, бра́- /вискі́пува-/ з

голови́ /зі сте́лі/, фантазува́-, склада́- міфи;
--**й** що /м^н хто/ вига́дує ◊, швидки́й на ви́гадки, з-й ви́гадати, схи́дь- /охо́чий/ вига́дува-, вига́дник, вига́дько, фантазе́р, *с́* брехýн, *п*^к вига́дливий;
ИЗМЫШЛЯ́ТЬСЯ *(- факт)* вискі́пуватися ◊;
-йся/-ый вига́дуваний, вими́слю-, вискі́пу- ◊.
ИЗНА́НКА опа́к.
ИЗНАСИ́ЛОВАНИЕ *(серійне)* ґвалтува́ння.
ИЗНАЧА́ЛЬНО вже в за́родку /за́думі/, від поча́тку /за́родку/, *(від Адама)* зро́ду-ві́ку, *ф*^р раз [я не зби́вся з раз узя́того то́ну; раз заве́дений поря́док];
ИЗНАЧА́ЛЬНЫЙ *ф*^р ма́тірній.
ИЗНА́ШИВАНИЕ ни́щення, *(грошей)* стира́ння.
ИЗНА́ШИВАТЬ вино́ш/увати /з-/, *(взуття)* сто́пту-, *(машини)* спрацьо́ву-, амортизува́-, виробля́-, *(речі)* *п*^б нищи-, обша́рпува-;
--**й** що /м^н хто/ ~ує ◊, з-й ви́носити, зви́клий нищи-, © вино́шуючи;
♦♦♦**СЯ** *п*^б ни́щитися ◊, *(- машини)* *ф.* розри́пува-, роздри́мбу- ◊, *(- людей)* витрýджу-, висна́жу-; бы́стро и. *(- одяг)* *о.* горі́ти;
-йся/-ый що зно́шується ◊, ни́щений, зно́шува-, обша́рпу-, виро́блю-, витрýджу-, висна́жу-, амортизо́-, підда́- амортиза́ції, зужи́-;
ИЗНОСИ́ТЬ(СЯ): **-вший(ся)** *Ø*; **-я** зни́щений, зно́ше-, зужи́тий ◊.
ИЗНЕ́ЖИВАТЬ роз(ма)ні́жувати, пе́стити, розпе́щува-;
ИЗНЕ́ЖИТЬСЯ ви́пеститися ◊.
ИЗНЕМОГА́ТЬ *(от чего)* знемага́ти на *що* /з. немощі́-/, упада́- на силах, вимо́рюватися, мордува́-, виси́люва- /зне-/, вибива́- із сил, *(від думок)* суши́-, *(з нудьги)* пропада́ти від /з/ *чого*, *(на сонці)* млі-, умліва́-; **и. от забо́т** сві́ту бі́лого не ба́чи-;
--**й** що /м^н хто/ знемага́ ◊, знеси́люваний /ви-/, знемо́жу-, вимо́рю-, *о.* у знемо́зі, по́йнятий знемо́гою, у ста́ні знемо́ги, *п*^к знемо́жливий, © ті́льки душа́ в ті́лі; **-й от го́лода** ви́голоднілий, знеси́люваний го́лодом, доходя́га; **-й от не́дуга** вимо́рюваний недýгою;
ИЗНЕМО́ЧЬ: **-о́гший** знемо́жений, знеси́ле-, ви́море-, знемощі́лий ◊, *(на сонці)* розімлі́- /зі-/.
ИЗНЕМОЖЕ́НИЕ *п*^к ви́снага, *ф*^р змо́ра, упа́д [до **-ия** до змо́ри /упа́ду/]; **до по́лного -ия** *(працювати)* до крива́вого по́ту.
ИЗНИЧТОЖА́ТЬ *в*^і загла́джувати, вибива́- до ноги́ /до цýрки/.
ИЗНИЧТОЖЕ́НИЕ *в*^і загла́да.
ИЗНО́С амортиза́ція, *р*^к витертя́, *п*^б ни́щення.
ИЗНУРЕ́НИЕ *к.* ви́снага.
ИЗНУРЯ́ТЬ висна́жувати, змо́рю- /ви-, *(сонцем)* роз-/, мори́ти, витрýджува-, висо́ту- /витяга́ти/ жи́ли, вганя́- в піт, виси́люва-;
--**й** що /м^н хто/ мо́рить ◊, з-й ви́снажити, *п*^к виснá́жливий, *(- спеку)* мло́сний, несте́рп-, ©.
ИЗНУРЁННЫЙ *о.* мов з хреста́ зня́тий, *(працею)* струджений, ви́мерха-.
ИЗНЫВА́ТЬ знемага́ти, ни́-, занива́-, *(зі спеки)* млі-, розімліва́-, *(душевно)* нýди- сві́том, ни́ді-, тлі- /мýчитися, скні́ти/ душе́ю, в'я́ну- /со́хну-, скні-/ се́рцем, *д.* сни́ді- [с. грибо́м]; **и. в нево́ле** гнýтися в ярмі́; **и. от** *чего* потерпа́ти; и. **под и́гом** стогна́- в ярмі́; **-а́ет** *кто* се́рце те́рпне в *кого/кому*;
--**й** що /м^н хто/ ни́діє ◊, по́йнятий нудьго́ю, *п*^к напівме́ртвий від *чого*, *о.* у нудо́тному ста́ні, у ста́ні занýди /нудьги́/, з ка́менем на се́рці; **-й от жа́жды** спра́гнений, спра́глий, напівме́ртвий од спра́ги; **-й от тоски́ /скýки/** по́йнятий нудьго́ю, *о.* з ка́менем на се́рці;
ИЗНЫ́ТЬ: **и. в одино́честве** ви́самотіти; **и. душо́й** попонýди- сві́том, попонýдитися;
-вший знýджений /попо-/, знудьго́ва-, *Ø*; **-й в одино́честве** ви́самотілий.
ИЗОБИ́ЛИЕ *р*^к передоста́ток, *о*^к по́внява, *п*^о ро́зпо́вінь, *ф*^к ро́зкіш [**и. вреди́т** р. шко́дить], мо́ре [**и. овоще́й** м. горо́дини].
ИЗОБИ́ЛОВАТЬ рясні́ти /*п.* буя́-/ *чим*, перелива́тися (че́рез край);
--**й** *чем* бага́тий на *що*, рясни́й *чим* /від *чого*/, по́вен *чого*, *(фактами)* наси́чений, *п*^к *п*^о повноще́дрий, *о.* з передоста́тком *чого*; **-й водоворо́тами** крутли́вий; **-й украше́ниями** витребе́нькуватий.
ИЗОБЛИЧА́ТЬ викрива́ти, виявля́-, *(в суді)* винува́- звинува́чу-; **и. во лжи /обма́не/** виво́дити на чи́сту во́ду;
--**й** що /м^н хто/ викрива́ ◊, покли́каний ви́крити, зви́клий викрива́-, потрі́бний для викриття́, за́йнятий -ям, викрива́ч, викрива́льник, виявни́к, *п*^к викрива́льний, викривни́й;
-ый викри́ваний, вино́-, звинува́чу- ◊, *п*^к викривни́й.
ИЗОБРАЖА́ТЬ зобража́ти, малюва́- вимальо́ву- /з-/, *(у творі)* виво́дити, відтво́рюва-, пока́зу-, ве́сти́ пе́ред читаче́м, *(портрет)* портретува́-; **и. в мра́чных кра́сках** малюва́- в те́мних тона́х; **и. из себя́** *кого* става́- в по́зу *чию*; и. **на лице́** відбива́- на видý /лиці/;
--**й** що /м^н хто/ малю́є ◊, з-й змалюва́ти, ра́дий зобрази́-, для відтво́рення, за́йнятий -ям, змальо́вувач, відтво́рю-, зобра́жу-, творе́ць карти́ни /о́бразу/, образотво́р-, *п*^к образотво́рчий, зобра́жувальний, зобража́ль-, /*умовно*/ емблемати́ч-, *ф*^р де зобра́жено [**сни́мок, -й двор** фо́то, де з. двір]; **-й из себя́** що вдає́ із се́бе, *о*^к удава́ка, *к*^н удава́льник; **-й мра́чными кра́сками** зви́клий малюва́ти в те́мних тона́х; **-й на лице́** *что* з *якою* мі́ною обли́ччя; **-й собо́й** що пока́-

зу́є собо́ю;

ИЗОБРАЗИ́ТЬ *(рельєфно)* урельє́фнити, *(міну)* ви́майструва- ◊; **и. на лице́** відби- на виду́ /лиці́/;

-йся/-ый змальо́ву- /роз-/, зобра́жу-, відтво́рю-, мальо́-, пока́зу-, відби́- ◊;

ИЗОБРАЗИ́ТЬСЯ: -вшийся зобра́жений, відтво́ре-, відби́тий ◊, Ø; **у́жас, -я на лице́** жах, відби́тий на обли́ччі.

ИЗОБРАЗИ́ТЕЛЬНЫЙ: -ое иску́сство *к.* образотво́рчість.

ИЗОБРЕТА́ТЬ винахо́дити, роби- винахід, вига́дува-, вимудро́вува-, шука́- /добира́-/ спо́собу /хисту/, *(не лише винахід)* бра́тися на шту́ки, $з^н$ вифантазо́вува-;

--й що /$м^н$ хто/ винахо́дить ◊, з-й /покли́ка-/ ви́найти, *(у скруті)* $з^м$-й винахо́ди-, швидки́й на ви́гадки, шука́ч /добира́ч/ спо́собу /хи́сту/, винахі́дник, вига́д-, вигадько, $п^к$ винахі́дливий, вига́дли-;

-йся/-ый винахо́джуваний, вифантазо́ву- ◊;

ИЗОБРЕСТИ́ *(спосіб)* ви́міркувати ◊.

ИЗОЛИ́РОВАТЬ *(кого)* усамо́тнювати, ізолюва́-, відокре́млю-;

--й що /$м^н$ хто/ ізолю́є ◊, з-й /покли́ка-/ заізолюва́ти, зви́клий ізолюва́-, ізолюва́льник, усамо́тнювач, відокре́млю-, *(річ)* ізоля́тор, $п^к$ ізоляці́йний, ізолюва́ль-, для ізоля́ції, © ізолю́ючи;

ИЗОЛИ́РОВАТЬСЯ *(від світу)* замика́тися /замкну́-/ в собі; ◊;

-йся/-ый ізольо́ваний, усамо́тню- ◊;

-вшийся усамо́тнений, за́мкне- у собі ◊;

ИЗОЛИ́РОВАННЫЙ усамо́тнений, відріза- від світу, *о.* немо́в у барока́мері ◊.

ИЗОЩРЁННОСТЬ *о.* гра в бісер.

ИЗОЩРЯ́ТЬСЯ вито́нчуватися, заго́стрю-, розвива-, удосконалю-, викаблу́чу-,'вила́мува-, викобе́ню-, лі́зти із шкі́ри, набива- руку, *(в їжі +)* витребе́денькува-; **и. в красноре́чии** розсипа́ пе́рла красномо́вности;

-йся що /$м^н$ хто/ вила́мується ◊, удоскона́люваний, вито́нчу- ◊, ра́дий наби́ти ру́ку, за́йнятий удоскона́ленням, $н^г$ педа́нт, пури́ст, акурати́ст, формалі́ст, *д.* перфекціоні́ст, $п^к$ витребе́денькуватий [*н.* у стра́вах]; **-я в красноре́чии** з пе́рлами красномо́вства на уста́х.

ИЗ-ПОД $ф^р$. з [**и.-п. земли́ вы́рос** із землі ви́ріс] **и.-п. па́лки** за бою́сь [**рабо́тать и.-п. па́лки** роби́ти за б.].

ИЗРЕЗА́ТЬ; ИЗРЕ́ЗАТЬ попорі́зати.

ИЗРЕКА́ТЬ *(слова)* вирі́кати /про-/, промовля́-, си́пати *чим*, $у^р$ ректи́ /речу́, -че́ш/, глаголá-;

--й що /$м^н$ хто/ рече́ ◊, ра́дий ви́ректи, ма́йстер вирі́ка-, промо́вець, вирі́ка́льник, $п^к$ вирікá́льний, мовля́щий, глаго́ля-.

ИЗРЕЧЕ́НИЕ висло́влювання.

ИЗРЫГА́ТЬ вирига́ти, виверга́-, рига-, викида́-; **и. прокля́тья = изверга́ть п.**;

--й що /$м^н$ хто/ рига́ ◊, з-й ви́ригати; **-й прокля́тья = извергающий п.**;

-йся/-ый = извергаемый.

ИЗРЯ́ДНО до́бре-таки, *(випити)* багате́нько, *(після дієслова)* таки-та́к [**и. нализа́лся** набра́вся т.-т.], $ф^р$ по за́в'язку, цу́пко, до́сить-таки́, *(з дієсловом)* попо- + $д^о$ [**и. наму́читься** попому́читися; **и. напуга́ть** пополяка́ти; **и. поводи́ть** поповоди́-];

ИЗРЯ́ДНЫЙ *(куш)* добря́чий, $н^г$ яки́х ма́ло [**-ая сво́лочь** паску́да, я. м.] ◊.

ИЗУВЕ́Р не́люд, супоста́т.

ИЗУВЕ́РСКИЙ нелю́дський.

ИЗУВЕ́РСТВОВАТЬ бузувірствувати;

--й що /$м^н$ хто/ бузувірствує, зви́клий б., бузувір, недо́люд, фана́тик, $п^к$ бузувірський, нелю́дсь-, фанати́чний, отру́є- фанати́змом.

ИЗУКРА́ШИВАТЬ/--й > УКРАШАТЬ.

ИЗУМИ́ТЕЛЬНЫЙ дивогля́дний, *д.* диво́ч-.

ИЗУМЛЯТЬ дивува́ти, вража́-, здиво́вува-, зачудо́ву-;

--й що /$м^н$ хто/ диву́є ◊, з-й /покли́ка-, ра́ди́й/ здивува́ти, зви́клий дивува́-, $п^к$ ди́вний, дивови́ж-, дивогля́д-, ди́вним-ди́в-, ди́вний-преди́в-, *і.* дива́к.

ИЗУМЛЯ́ТЬСЯ дивува́тися ◊, чудува́-, *о.* само́му собі /своїм оча́м/ не ві́рити, не могти́ ви́йти з ди́ва;

-йся що /$м^н$ хто/ диву́ється ◊, здиво́ваний, зачудо́-, вра́жений, *о.* него́д- ви́йти з ди́ва;

ИЗУМИТЬСЯ *г.* здумі́тися ◊, *о.* сплесну́ти /вда́рити(ся) в по́ли/ рука́ми;

-вшийся $з^г$ здумі́лий, Ø;

ИЗУМЛЁННЫЙ здиво́взний ◊; **быть -ым** *о.* сплесну́ти /вда́рити(ся) в по́ли/ рука́ми, не могти́ ви́йти з ди́ва.

ИЗУЧА́ТЬ вивча́ти, студіюва́-, дослі́джу-, осяга́ти нау́ки;

-а́юще *(пильно)* © вивча́ючи;

--й що /$м^н$ хто/ вивча́ ◊, ра́дий /з-й, готов-/ ви́вчити, для ви́вчення, за́йнятий -ям, у́чень, дослі́дник, муж нау́ки. $п^к$ науко́вий, $ф^р$ де вивча́ють [**институ́т, -й рак** інститу́т, де в. рак]; **-щие** хто вивча́;

ИЗУЧИ́ТЬ *(детально)* ви́студіювати ◊;

ИЗУЧА́ТЬСЯ: -йся/-ый виу́чуваний, студійо́-, дослі́джу-, призна́чений для ви́вчення; ◊.

ИЗЪЯВЛЯ́ТЬ виявля́ти /за-/, висло́влюва-; **и. жела́ние (вы́ступить)** зголо́шуватися (до сло́ва); **и. согла́сие** пристава́ти (на);

-ляя согла́сие згі́дливо;

--**й** що /$м^н$ хто/ виявля́ ◊; **-й жела́ние** зголо́шуваний, доброво́лець, охо́тник, $п^к$ охо́чий, гото́вий; **-й поко́рность** $з^г$-й ско́ритися, $п^к$ покі́рний; **-й согла́сие** зго́дний.

ИЗЪЯЗВЛЯ́ТЬСЯ бра́тися /укрива́-/ ви́разками /боля́чка́ми/;
-йся що бере́ться в. ◊, укри́ваний в., $п^к$ ви́разкува́тий, болячкува́-, *о.* у ви́разках, з иезагóєним гнояко́м.
ИЗЪЯ́Н щерби́на, *(в душі)* ви́щерблення; **с -ом** надще́рблений /ви-/.
ИЗЪЯ́ННЫЙ щерба́тий.
ИЗЪЯСНЯ́ТЬ/--й = ОБЪЯСНЯТЬ/--й;
ИЗЪЯСНЯ́ТЬСЯ вислóвлюватися, говори́ти, розмовля́-; **и. же́стами** говори́ти на ми́гах;
-йся що /$м^н$ хто/ гово́рить ◊, ± **разговаривающий**; **-я же́стами** мига́ль, мигомо́вний; **-я иа миóгих языка́х** поліглóт.
ИЗЫМА́ТЬ вилуча́ти, забира́-, конфіскува́-;
--й що /$м^н$ хто/ вилуча́ ◊, покли́каний ви́лучити, за́йня́тий ви́лученням;
-йся/-ый вилу́ч*(ув)*аний, коифіскóва-, заби́ра-;
ИЗЪЯ́ТЬ ви́лучити, скоифіскува́- ◊, *(шматок тексту) п.* злиза́-.
ИЗЫСКА́НИЕ пóшук.
ИЗЫСКА́ТЕЛЬ $о^к$ пошукóвець.
ИЗЫСКА́ТЕЛЬНЫЙ пошукóвий.
ИЗЫ́СКИВАТЬ вишу́кувати /по-/, зиахóди-, досліджува-, розві́ду-, $н^2$ ни́шпори-; **и. ме́ры** добира́- засоби́; **и. спóсоб** добира́- спóсіб;
--й що /$м^н$ хто/ шука́ ◊, зви́клий вишу́кувати, за́йня́тий пóшуком, шука́ч, розві́дув-, дослідник, пошукóвець, $п^к$ розві́дувальний + %, дослідницький, дóслідчий, *о.* у пóшуках [**-й ме́ры** у п. засобі́в]; **-й сре́дства** 1. у пóшуках кóштів /за́собів/, 2. шу́каючи спóсобу;
-йся/-ый шу́каний, вишу́кува- /по-/, розві́ду-, дослі́джу-, об'є́кт пóшуку /дослі́дження, рóзвідки/;
ИЗЫСКА́ТЬ вишукати ◊, *ф.* ви́колотити.
ИЗЮ́МИНКА *(щось цікаве)* ціка́винка.
ИЗЯ́ЩНЫЙ ви́то*(н)*чений, тóче-, ви́шука-, елега́нт-, згра́б-, граці́йн- /граціо́з-/, стру́нки́й, струнке́нь-, зграбие́-, фігу́ристий; $ф^р$ деліка́тний, *(при)*гóжий, *о.* зграбного́- стрункотілий; **-ая** як ви́точеиа; **-ая же́иищина** елега́нтна жінка; **-ые черты́** ви́точені ри́си.
ИКРА́ & $п^к$ *ікра́стий /= бага́тий на ікру́/.
ИКА́ТЬ ги́ка́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ги́ка́, ги́кало, ги́кавець, $п^к$ ги́кавий.
ИКРОМЕТА́НИЕ: ме́сто -ия не́рестилище.
И́ЛИ: и́ли же $ф^р$ чи то [**мие и́ли же бра́ту** мені чи то бра́тові], або́ й [**дóма и́ли же здесь** вдóма або́ й тут].
ИЛЛЮ́ЗИЯ мана́, *о.* цвіт па́пороті.
ИЛЛЮЗО́РНЫЙ $п^о$ прима́рливий, $ф^р$ прима́рний, уя́в-, *г.* спови́д-.
ИЛЛЮСТРА́ЦИЯ & $з^б$ *ілюстрати́в.
ИЛЛЮСТРИ́РОВАТЬ ілюструва́-, супровóдималюнка́ми /при́клада-, поя́снення-/;
--й що /$м^н$ хто/ ілюстру́є ◊, з-й проілюструва́ти /наве́сти́ при́клади/, зви́клий ілюструва́-, ілюстра́тор, $п^к$ ілюстраці́йний, ілюстрати́в-, для ілюстра́ції; **-й приме́рами** © ілюстру́ючи при́кладами;
-йся/-ый ілюстро́ваний, супровóджу- малю́нка́ми /при́клада-, пояснення- +/.
ИМА́ТЬ: --й > що бере; /*походить від* $д^о$ ма́ти/.
ИМЕНИ́ННИК, -НИЦА *г.* уроди́нник, -ниця.
ИМЕНИ́НЫ *г.* уроди́ни.
И́МЕННО са́ме, таки́ [**и. так т.** так], аж [аж тут ви́дно сиагу́ народу], $ф^р$ тільки ио [це було́, коли́ ще тільки ио твори́вся світ].
ИМЕННО́Й $п^{рн}$ іме́нний [-на части́на мóви] *(список)* поіме́и-.
ИМЕНОВА́ТЬ називáти, зва-, титулува́-, іменува́-;
--й що /$м^н$ хто/ імену́є ◊, зви́клий /готóвий/ титулува́ти;
-йся/-ый зва́ний, нази́-, іменó-, титулó-;
ПЕРЕИМЕНОВА́ТЬ пере*(иа)*зва́ти.
ИМЕ́ТЬ ма́ти; **и. больши́е позиа́иия в** *че́м* дóбре зна́тися на *чому*; **и. большóй вес /большу́ю ва́жность/** бага́то ва́жи-; **и. в виду́** ма́- иа óці /на прикме́ті, на меті́/; **и. в виду́** *что* ціли- *куди*, ма́- иа умі́ /ду́мці/ *що*; **и. в ежедие́вмом рациóне** *(певні харчі)* ма́- на щоде́нь; **и. ви́ды иа** ва́жи- на; **и. в карма́ие** *кого* трима́- у жме́иі; **и. власть** ма́- пра́во /си́лу/; **и. в своём акти́ве** ма́- за плечи́ма; **и. в своём распоряже́иии** посіда́-, ма́- під *(своє́ю)* рукóю, *г.* ма́- до диспози́ції; **и. де́ло** ма́- до ді́ла; **и. жи́зиеииый óпыт** перейти́ бага́то світу; **и. запусте́лый вид** світи́- пу́сткою; **и.** *(***реша́ющее***)* **зиаче́иие** ма́- си́лу /зиа́чення/, ва́жи- *(*над усе*)*; **и. ме́сто** *(- дощі)* перепада́-; **и. иа иждиве́иии** утри́мува-; **и. иа приме́те** ма́на óці /прикме́ті/; **и. обыкиове́ние** зроби́ти своїм зви́чаєм, взя́- мóду, практикува́-; **и. осиова́иие** ма́- підста́ву; **и. отноше́иие к** стосува́тися до; **и. подхóд к** *кому* уміти підійти́ /зна́- з якóго кінця́ /бóку/ зайти́, зна́- ключ/ до *кого*; **и. попо́лзиове́иие** роби́- за́біги, щоб; **и. превосхóдство иад** *кем* стоя́- на гóлову ви́ще від *кого*; **и. представле́иие обо всём** иаба́читися всьогó; **и. пристра́стие к** *чему* полюбля́ти /бу́- залю́бленим у/ *що*; **и. свобóду де́йствий** ма́- вільну ру́ку; **и. се́рдце иа** *кого* се́рдитися /ма́ти жаль/ на; **и. склóииость к** *чему* полюбля́- *що*; **и. слóво** *г.* ма́- гóлос; **и. смысл** ма́- сенс /ра́цію, глузд/; **и. сóвесть** ма́- ду́шу, ма́- Бóга в се́рці; **и. соприкосиове́иие** с *чем* торка́тися *чого*, *(з ким)* ма́ти ді́ло з; **и. спосóбиости** *кого* [*н.* **певца́**] вда́тися *ким* [*н.* співакóм]; **и. сре́дства к существова́иию** ма́ти шматóк хлі́ба /за́соби до існува́ння/; **и. терпе́иие** ма́- терпе́ць; **и. те́сные конта́кты** $р^м$ ма́- иайті́сніші конта́кти; **и. хожде́-**

ние бу́- в /не вилуча́тися з/ о́бігу; **не и. возмо́жности яви́ться** *г.* бу́ти перешко́дженим; **не и. жи́зненного о́пыта** не ню́ха- по́роху; **не и. значе́ния** *о.* не ма́- ваги́, ма́ло ва́жи-, то нічо́го, що [**не -ло з., что о́ба служи́ли** то н., що оби́два служи́ли]; **не и. мале́йшего жела́ния** не хті-ані-ні; **не и. мале́йшего поня́тия о** *чём* ні сном ні ду́хом не зна́- про, *ф.* не ню́ха- *чого*, *г.* не ма́- зеле́ного поня́ття; **не и. (никако́го) представле́ния** *ф.* тя́мити, як свиня́ в апте́ці; **не и. ничего́ о́бщего с** *чем* близько не ночува́ти біля *чого*; **не и. пото́мства** *о.* рости́ в сто́вбур; **не и. представле́ния о войне́** не ню́ха- по́роху; **не и. свобо́дной мину́ты** не ма́- ні дня ні но́чі, ніколи й уго́ру гля́ну- *кому*; **име́ет /-е́ло/ ме́сто** *что г.* прихо́дить /-йшло́/ до *чого* [**и. м. кри́зис** п. до кри́зи]; **не име́й ста рубле́й, а име́й сто друзе́й** не май ста рублі́в, а май сто братів; **-е́й(те) в виду́!** зва́ж(те)!;

--й що /м^{н} хто/ ма́є, посіда́ч /вла́сник/ *чого*, п^{к} бага́тий на *що*, /- *тягар*/ обтя́жений *чим*, *о.* з *чим* [**-й большо́е бу́дущее** з вели́ким майбу́тнім], з *чим* на рука́х [**-й капита́л** з капіта́лом на р.], з *чим* на ши́ї [**-й долги́** з борга́ми на ш.], з *чим* на утри́манні [**-й семью́** з сім'є́ю на у.], © ма́ючи; **-й больши́е позна́ния в** *чем* ерудо́ваний у *якій* га́лузі, до́бре підку́тий на *чім*; **-й большо́е значе́ние** преважли́вий, ду́же важли́-; **-й в виду́** © ма́ючи на ува́зі; **-й в своём акти́ве** *что* з *чим* за плечи́ма; **-й в своём распоряже́нии** *что* ма́вши під руко́ю; **-й вес** вагови́тий, вагомий, з ваго́ю; **-й власть над** *кем* волода́р /влади́ка/ *чий*; **-й возмо́жность** спромо́жний, © ма́ючи змо́гу; **-й го́лову на плеча́х** з голово́ю на в'я́зах; **-й де́ло с** *чем* за́йня́тий *чим*; **-й де́ло с** *кем* пов'я́заний з; **-й жа́лкий вид** як у во́ду опу́щений; **-й жела́ние** гото́вий, охо́чий; **-й зада́ние** © ма́ючи завдання́; **-й зако́нную си́лу** правоси́льний; **-й значе́ние** із зна́ченням, важли́вий (для); **-й зуб на** *кого* © ма́ючи зуб на; **-й каса́тельство** приче́тний; **-й ме́сто** ная́вний, зафіксо́ва-; **-й мно́го о́бщего с** з ку́пою спільних рис із; **-й наме́рение /поползнове́-/ = намерева́ющийся**; **-й обыкнове́ние** призвича́єний; **-й (по́лное) основа́ние** з по́вним пра́вом; **-й отли́чие** відмі́нний, (- *відзнаки*) нагоро́дже-; **-й отноше́ние к** приче́т- до; **-й перспекти́вы** перспекти́вний; **-й подхо́д** з-й підійти́; **-й пра́во** з пра́вом, *г.* упра́вне-; **-й превосхо́дство над** що ма́є перева́гу над; **-й представле́ние о** до́бре знайо́мий з, наслу́ханий про; **-й (то) преиму́щество** з (ті́єю) перева́гою; **-й примене́ние** застосо́вуваний; **-й ру́ку** © ма́ючи ру́ку; **-й сбыт** (*крам*) ходови́й; **-й свобо́ду де́йствий** ві́льний у своїх ді́ях; **-й своё объясне́ние в** *чем* пояснюваний *чим*; **-й си́лу** ді́йсний, чи́н-; **-й сла́бое зре́ние** підслі́п(уват)ий, **-й соприкоснове́ние = соприкаса́ющийся**; **-й с.** с зму́шений ма́ти ді́ло /за́йня́тий/ з; **-й спрос** (*крам*) ходови́й; **-й сре́дства к существова́нию** забезпе́чений шматко́м хлі́ба; **-й схо́дство** поді́бний, схо́жий; **-й тенде́нцию к** з по́тягом до; **-й те́сные конта́кты** з найті́сні́шими конта́ктами; **-й у́ши, да слы́шит** хто ма́є ву́ха, хай слу́ха; **-й це́лью** з мето́ю; **-й фо́рму** у фо́рмі, фо́рмою; **-й хожде́ние** тепе́р ув о́бігу; **-й це́нность** ці́нний, кошто́в-; **не -й де́нег /тала́нта, вку́са, цены́ +/**, безгрошови́й /безда́рний, без смаку́, безці́нний +/; **не -й ничего́ о́бщего** як не́бо і земля́; **не -й представле́ния** без жо́дного уя́влення; **ничего́ не -й про́тив** зго́дний; **не́что, не -щее це́нности** поло́ва;

ЗАИМЕ́ТЬ *д.* запопа́сти.

ИМЕ́ТЬСЯ: -е́тся в виду́ *что* іде́ться про *що*; **-е́тся в прода́же** прода́ється; **е́сли таковы́е -е́ются** якщо́ такі́ є; **име́лось** було́ (та й було́); **-йся** який є, ная́вний; **-я (в нали́чии)** що є, п^{к} ная́вний, прису́тній, *о.* в ная́вності, на рука́х.

И́МИДЖ ма́рка [**тако́й наш и.** така́ на́ша м.], о́браз, *п.* (до́бре) ім'я́, репута́ція, лице́ [**бере́чь** *чей* **и.** берегти́ *чиє* л. /і./], честь [**лишь бы и. офице́ра не страда́л** аби́ ч. офіце́ра не па́дала], ф^{р} честь мунди́ра.

ИМИТИ́РОВАТЬ імітува́ти;

--**й** що імітує, для іміта́ції, за́йня́тий -ією, іміта́тор, п^{к} імітаці́йний + %, ± **подража́ющий**;

-йся/-ый іміто́ваний.

ИММИГРИ́РОВАТЬ: --й/-ый що іміґру́є, з^{г}-й /ріше-, з^{м}-й/ іміґрува́ти, (і)міґра́нт, п^{к} іміграці́йний.

ИММУНИЗИ́РОВАТЬ імунізува́ти, роби́- іму́нним /несприйня́тлив-/;

--**й** що /м^{н} хто/ імунізу́є ◊, з-й імунізува́ти, для імуніза́ції, за́йня́тий -ією, п^{к} імунізаці́йний, імуноге́нний.

ИМПОЗА́НТНОСТЬ *д.* виста́вність.

ИМПОЗА́НТНЫЙ ☺(по)ставни́й /ви-/, показни́й (із се́бе).

ИМПОНИ́РОВАТЬ імпонува́ти, подо́батися, припада́ти /припа́сти/ до смаку́, д^{к} заімпонува́ти;

--**й** що /м^{н} хто/ імпону́є ◊, з-й сподо́батися, п^{к} сподо́бний, *о.* до вподо́би; **-й** *кому* уподо́баний /заімпоно́ва-/ *ким*.

ИМПОРТИ́РОВАТЬ: --й що /м^{н} хто/ імпорту́є, за́йня́тий і́мпортом, з^{м}-й імпортува́ти, імпорте́р; **-йся/-ый** імпорто́ваний, призна́че- на і́мпорт, п^{к} і́мпорт-.

ИМПРОВИЗИ́РОВАТЬ: --й що /м^{н} хто/ імпровізу́є, охо́чий до імпровіза́ції, імпровіза́тор, п^{к} імпровізаці́йний;

-ый імпровізо́ваний.

И́МПУЛЬС по́штовх.
ИМПУЛЬСИ́ВНЫЙ рвучкий, пори́вчастий.
ИМУ́ЩЕСТВО *фʳ* пожи́тки, мізе́рія.
ИМУ́ЩИЙ майнови́тий, бага́-, мае́тний, *о.* з гроши́ма, з майно́м, з капіта́л-; **власть и.** владомо́жець, си́льний сві́ту сього́.
И́МЯ *пᵒ* іме́но́, *(речей)* наймéння, на́зва, на́звище /-исько/, *сᵒ* найменува́ння; *п.* сла́ва, репута́ція, популя́рність, авторите́т, імідж.
ИМЯРЕ́К ім'ярі́к.
ИНАКОМЫ́СЛЯЩИЙ іноду́мець, інакоду́м-.
ИНАУГУРА́ЦИЯ *(президента)* заприся́ження, інавгура́ція, *(короля)* коронува́ння, корона́ція.
ИНА́ЧЕ а то *(на початку мови)* [а то поі́ду в го́ри], а ні, то [а ні, то ціле порося́]; **не и.!** авже́ж /та вже ж/ не як!; **не и., как** *ф⁻ʳ* не що, як; **так и́ли и.** сяк чи так; **и. не вы́йдет /не полу́чится/** нема́ іншої ра́ди; **и. бы́ло бы ху́до** а то тако́го було б.
ИНВАЛИ́ДНЫЙ калічкува́тий; **-ая коля́ска** візо́чок інвалі́да, інвалі́дний в.
ИНВЕ́РСИЯ *рᵏ* перестано́в(к)а.
ИНВЕСТИ́РОВАТЬ інвестува́ти, вклада́- капіта́л /гро́ші/;
--й що /*мʰ* хто/ інвесту́є ◊, покли́каний /зʳ-й/ інвестува́ти, інве́стор, вкла́дник капіта́лу, *пᵏ* інвестиці́йний;
-ый інвесто́ваний.
ИНДЕВЕ́ТЬ бра́тися /укреива́-, припада́ти/ моро́зом, тумані́-;
--й покри́ваний па́мороззю, напівстумані́лий, *фʳ* укри́тий па́мороззю;
ЗАИНДЕВЕ́ТЬ *(- скло)* взя́тися /запу́ши-/ моро́зом /срі́блом/ ◊;
-вший що взя́вся моро́зом ◊, *пᵏ* затумані́лий, *о.* у срі́бному пуху́, запу́шений срі́блом /моро́зом/.
И́НДЕКС пока́жчик.
ИНДИ́ГО *бᶟ* калі́я.
ИНДИВИ́Д(УУМ) осо́ба, особи́стість, *яⁱ* сме́ртний.
ИНДИВИДУА́ЛЬНЫЙ особи́стий.
ИНДУКТИ́РОВАТЬ індукува́ти;
-й що індуку́є, з-й індукува́ти, інду́ктор, *пᵏ* індукти́вний, індукці́й-;
-йся/-ый індуко́ваний.
ИНДЮ́К гинди́к, інді́йський пі́вень; ☺ при́нда; & індичо́к.
ИНЖЕКТИ́РОВАТЬ інжект/ува́ти;
--й що ~у́є, інже́ктор, інже́кторний.
И́НЕЙ *(на вікнах)* *жᴹ* моро́з.
ИНЕ́РТНЫЙ ☺ бездія́льний, мля́вий.
ИНИЦИАТИ́ВА почи́н, нова́ція, сві́жа /нова́/ іде́я; **по -ве** за́ходом /з легко́ї руки́, з ініція́тиви, з пода́чі/ *кого*; **по** *чьей* **-ве** *о.* з *чиєї* пода́чі /ініція́тиви/; **по со́бственной -ве** на вла́сну ру́ку.
ИНИЦИАТИ́ВНЫЙ заповзя́тливий, зара́д-, вихі́д-, *пᵇ* промі́тний, беру́чкий, *ф.* скорохва́ць-.
ИНИЦИА́ТОР піоне́р, зачина́тель, *жᴹ* заводі́й, *оᵏ* засно́вник, основополо́ж-.
ИНИЦИИ́РОВАТЬ *рᵏ* початкува́ти /*дᵏ* за-/, *дᵏ* заініціюва́ти;
--й що /*мʰ* хто/ ініціює ◊, покли́каний започаткува́ти, з-й заініціюва́-, ініція́тор, *пᵏ* ініціюва́льний + %;
-ый ініційо́ваний.
ИНКОРПОРИ́РОВАТЬ: -щие языки́ полісинтети́чні мо́ви.
ИНКРИМИНИ́РОВАТЬ: и. *кому* **что** ста́вити за прови́ну, винува́- /*г.* приви́нюва-/ *кого* **в** **чому**;
--й що /*мʰ* хто/ інкриміну́є ◊, інкриміна́тор, (об)винува́ч, винува́тель, *пᵏ* інкриміна́ці́йний + %;
-йся/-й інкриміно́ваний, винува́че-, ста́вле- за прови́ну, *г.* приви́нюва-.
ИНКРУСТИ́РОВАТЬ інкрустува́ти, виклад/а́- *(деревом +)*;
--й що /*мʰ* хто/ ~а́є ◊, інкруста́тор, *пᵏ* інкрустаці́йний;
-ый інкрусто́ваний ◊.
ИНОГДА́ *фʳ* раз, коли́ [**и. я́сно, и. дождь** раз я́сно, раз дощ, коли́ я́сно, коли́ дощ]; **а и. да́же** *фʳ* а то і [**днём, а и. д. но́чью** вдень, а то і вночі].
ИНОЗЕ́МЕЦ *(земляк на чужині)* закордо́нник, ± ИММИГРАНТ.
ИНОЗЕ́МНЫЙ & інозе́мницький.
ИНО́Й: тот и́ли и. той чи той, оди́н чи дру́гий; **-о́го вы́хода нет** нема́ і́ншої ра́ди.
ИНОСКАЗА́ТЕЛЬНЫЙ при́тчевий.
ИНОСТРА́НЕЦ *(закордонний житель)* закордо́нець.
ИНОСТРА́ННЫЙ *(- слово)* чужи́й, иншомо́вний, чужомо́в-.
ИНОХО́ДЕЦ однохі́д, одноходець.
И́НОХОДЬ одно́хідь.
ИНСИНУИ́РОВАТЬ інсинуюва́ти, зво́дити на́клепи;
--й що /*мʰ* хто/ інсинуює ◊, інсинуя́тор, накле́пник.
ИНСПЕКТИ́РОВАТЬ інспектува́ти, контролюва́-, перевіря́-, нагляда́- за;
--й що /*мʰ* хто/ інспекту́є ◊, призна́чений інспектува́ти, для інспе́кції, за́йнятий -ією, інспе́ктор, контроле́р, нагля́да́ч, *пᵏ* інспекці́йний, контро́ль- + %; ± РЕВИЗОВАТЬ;
-йся/-ый інспекто́ваний, контро́льо-, переві́рю-.
ИНСПИРИ́РОВАТЬ інспір/ува́ти, надиха́ти, *нᵉ* підбу́рювати;
--й що /*мʰ* хто/ ~у́є ◊, з-й надихну́ти /на ~а́цію/, ~а́тор, натхне́нник, підбу́рювач, під'ю́джу- ◊, *пᵏ* ~аці́йний = % + **вдохновляющий**;
-йся/-ый нади́ханий, інспіро́в-, підбу́рюв-, під'ю́джув-, підштри́кув-, підбе́хтув-.

ИНСТИНКТИ́ВНЫЙ підсвідо́мий.
ИНСТРУКТА́Ж > ПОДГОТОВКА.
ИНСТРУКТИ́РОВАТЬ інструктува́ти, дава́ти вказівки́;
--й що /*м*ⁿ хто/ інструкту́є ◊, за́йня́тий інструктаже́м, інстру́ктор, даве́ць вказіво́к, *п*ᵏ інструкційний, інструкти́в-;
-йся/-ый інструкто́ваний, годо́- вказівка́ми.
ИНСТРУ́КЦИЯ: и. по обслу́живанию /эксплуата́ции/ робо́ча інстру́кція.
ИНСТРУМЕ́НТ *(ін)*струме́нт, *(політики)* знаря́ддя, *(музичний) д.* гра́ло; & ~а́рій.
ИНСТРУМЕНТИ́РОВАТЬ/--й > ОРКЕСТРОВАТЬ.
ИНСЦЕНИ́РОВАННЫЙ *к.* відрежисо́ваний.
ИНСЦЕНИ́РОВАТЬ інсцен*(із)*/ува́ти, *(бій)* режисерува́- /*д*ᵏ від~/;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є ◊, покли́каний ♦, за́йня́тий інсценіза́цією, інсценіза́тор, режисе́р, *п*ᵏ інсценізаці́йний + %;
-ый інсцено́ваний ◊.
ИНТЕГРИ́РОВАТЬ інтегрува́ти, злива́- в одно́, збира́- доку́пи, *г.* доку́пи-;
--й що /*м*ⁿ хто/ інтегру́є ◊, з-й проінтегрува́ти, /*річ*/ інтегра́тор, *п*ᵏ інтеграці́йний, *м.* інтегр*(у-в)*а́ль-, *о.* в ро́лі стри́жня;
-йся/-ый інтегро́ваний ◊.
ИНТЕЛЛЕ́КТ *(людський)* ро́зум.
ИНТЕЛЛЕКТУА́ЛЬНЫЙ *(гурт)* осві́чений.
ИНТЕЛЛИГЕ́НТСТВОВАТЬ інтеліге́нствувати;
--й заінтеліге́нчений.
ИНТЕНСИ́ВНЫЙ інтенси́вний, поси́ле-, напру́же-, *о.* хуртови́н-.
ИНТЕРВА́Л про́міжок, *(часу – ще)* павза, пере́рва.
ИНТЕРВЬЮ *у.* ро́зпити.
ИНТЕРВЬЮИ́РОВАТЬ інтерв'ювати, розпи́ту-, бра́ти інтерв'ю́ у;
--й що /*м*ⁿ хто/ бере́ інтерв'ю́, інтерв'юе́р, розпи́тувач.
ИНТЕРЕ́С ко́ристь, *(у значенні* зиск*)* *п*ᵖⁿ інте́рес; **в -ах де́ла** для ко́ристи спра́ви; **свои́ -сы** своя́ ко́ристь.
ИНТЕРЕ́СНЫЙ *(і напружений /твір/)* сюже́тний;
ИНТЕРЕ́СНЕЙШИЙ прецікáвий, суперціка́-.
ИНТЕРЕСОВА́ТЬ ціка́вити, *ф*ᵖ ва́би- [**нас не -а́л цирк** нас не -ив цирк], *(з ч.* не*)* обхо́ди- [**их не -а́ла свобо́да** їх не -ила свобо́да]; **и.** *кого о.* займа́- *чию* ува́гу; **и.** *кого* что *ф*ᵖ іти́ся *кому* про що [**их интересова́л барыш** їм ішло́ся про зиск]; **не /ма́ло/ и.** *кого* бу́ти не в голові *кому* [**её м. -у́ют мо́ды** їй мо́ди не в г.]; **ничто́ не -ва́ло** *кого* **не** бу́ло ді́ла *кому* ні до чо́го;
--й що ціка́вить, з-й заціка́вити, *п*ᵏ ціка́вий для *кого.*
ИНТЕРЕСОВА́ТЬСЯ ціка́витися, виявля́ти інтере́с до *чого*, *(з метою)* ма́- на о́ці *що*; **и. интимностями** загляда́ти під спідни́цю; **чем он -у́ется?** *жᵐ* що у нього в голові?; **ты ниче́м не -у́ешься** тобі ніщо́ не в г.
-йся що /*м*ⁿ хто/ ціка́виться ◊, заціка́влений, *п*ᵏ допи́тливий, ціка́- до *чого*, інтереса́нт, *о*ᵏ допи́тливець, *о.* по́йня́тий ціка́вістю до; **-я** *чем* кто *жᵐ* в голові *що* кому [**все**, **-иеся мо́дами** всі, кому́ в голові мо́ди]; ± ЛЮБОПЫТСТВОВАТЬ.
ИНТЕРНА́Т гурто́житок, *з.* бу́рса.
ИНТЕРНИ́РОВАТЬ інтернува́ти, ки́да- /ки́ну-/ за дроти́ /колю́чий дріт/.
ИНТЕРПРЕТИ́РОВАТЬ інтерпретува́ти, витлума́ч/у-, тлума́чити;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, з-й /покли́ка-/ ви́тлумачити, зви́клий тлума́чи-, за́йня́тий тлума́ченням, інтерпрета́тор, тлума́ч, *п*ᵏ тлума́чний, витлума́чливий, інтерпрета́торський + %;
-йся/-ый тлума́чений, інтерпрето́ва-, витлума́чува-.
ИНТЕРФЕРИ́РОВАТЬ інтерфер/ува́ти;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є, з-й і., *п*ᵏ інтерфере́нтний, для інтерфе́ренції, *р*ᵉ інтерфере́нції.
ИНТЕРЬЕ́Р обла́днане нутро́ будівлі /кімна́ти +/.
ИНТИ́МНИЧАТЬ приязни́тися, діли́- секре́тами /інти́мом, інтимним/, допуска́ти інти́мності, бу́- на інти́мній нозі;
--й що /*м*ⁿ хто/ ділиться інти́мним ◊, зви́клий діли́тися секре́тами, схи́льний до інти́мности, *о.* на інти́мній нозі.
ИНТИ́МНОСТЬ *к.* інти́м, *ф*ᵖ задуше́вність.
ИНТИ́МНЫЙ *р*ᵏ свій, що аж;
ИНТИ́МНЕЙШИЙ *о*ᵏ найсвоїший.
ИНТРИГОВА́ТЬ інтриг/ува́ти, *жᵐ* бра́- на бо́га, заво́ди- /плести́/ павути́ння, снува́- інтри́ги, плести́ тене́та, *(чим)* заціка́влюва-, лоскота́- ціка́вість; **и.** *кого о.* розпа́люва- /лоскота́-/ ціка́вість *кому*; **-у́ет** *кого* что корти́ть зна́ти *(аж-ажа́ж) кого* що;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є ◊, зви́клий ~ува́ти, схи́льний /охо́чий/ до ~, за́йня́тий ~ами, ~а́н, ма́йстер ~, *п*ᵏ ~и́ський, /- *подію*/ загадко́вий, гостроціка́-, лоскотли́-, ціка́- до кортя́чки, *с*ᵏ інтригу́й- [інтригу́й-назва]; **-ще** *(казати)* © інтригу́ючи;
-ый інтриго́ваний ◊.
ИНТУИТИ́ВНО *(почувати)* се́рцем, нутро́м, шкі́рою, *о.* як розуміють малі ді́ти, *ф*ᵖ утро́бно;
ИНТУИТИ́ВНЫЙ інтуїти́вний, позадо́свідний.
ИНТУИ́ЦИЯ шо́сте чуття́, підсвідо́мість.
ИНФАНТИ́ЛЬНЫЙ *(вигляд) ф.* молокосо́сний.
ИНФА́РКТ *жᵐ* ро́зрив се́рця, *д.* а́так се́рця.
ИНФЕ́КЦИЯ зара́за.
ИНФИЛЬТРА́ЦИЯ просо́ч[т]ування, просяка́-.
ИНФИЛЬТРОВА́ТЬ інфільтр/ува́ти;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є, для інфільтра́ції, за́йня́тий

-ією, гото́вий ♦, інфільтра́нт, $n^к$ інфільтраційний + %, *(- пухлину)* глиби́н-;
-ый інфільтро́ваний.
ЙНФИНИТИВ *у.* дієйме́нник.
ИНФОРМА́ЦИЯ *(дії)* повідомля́ння, ¤ відо́мості.
ИНФОРМИ́РОВАТЬ інформ/увати, дово́ди- до відома, дава́- зна́- /інформа́цію/;
--й що /$м^н$ хто/ інформу́є ◊, зви́клий і., ра́дий поінформува́-, ~а́нт, ~а́тор/, $n^к$ ~аці́йний, ~ати́в-, для ~а́ції, з ~а́цією про *що*;
-йся/-ый інформо́ваний.
ИНФРАСТРУКТУ́РА n^{-o} геть усе для існува́ння грома́ди або сусі́льства.
ИОНИЗИ́РОВАТЬ: --й що йоніз/у́є, з-й ~ува́ти, ~а́тор, $n^к$ ~аці́йний, ~а́тор-, ~ува́ль-;
-ый йонізо́ваний.
ИО́ТА: на -ту на мачи́ну; **ни на ио́ту** *(а)*ні на во́лос, ані на ні́готь.
ИПОСТА́СЬ по́стать, осо́ба, о́браз, x^a гіпоста́сь; в **-си** в ро́лі, в хара́ктері, в по́статі.
ИППОДРО́М гіподро́м, біго́вище, скако́ви-.
ИРОНИЗИ́РОВАТЬ іроніз/ува́ти, приправля- іронією, *(пишучи)* бра́- в лапки́; **и. над** *кем* підку́шувати, /підштри́ку- *(сло́вом)*/ *кого,* підсміхуватися з *кого*;
-й що /$м^н$ хто/ ~у́є з *кого* ◊, зви́клий /схи́льний/ ~ува́ти (з), ра́дий підштрикну́-, схи́льний до іронії, ~а́тор, підку́шувач, підштрика́ч, $n^к$ іронічний, підсмі́шливий, підсмі́шкуватий, ~а́торський, *о.* припра́влений іро́нією.
ИРО́НИЯ $ф^р$ підсміх, сіль [**приправля́ть -ией** *что* підсипа́ти со́ли *куди*].
ИСК: по и́ску на по́зов.
ИСКАЖА́ТЬ перекру́ч/увати, викривля́-, нівечи- *(факти)* роби́- з білого чо́рне; **и. пра́вду** криви́- про́ти пра́вди;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, зви́клий /маста́к/ ~увати, з-й /гото́вий/ перекрути́-, ра́дий скалі́чи-, ~увач, спотво́рю-, круті́й, калі́чник, $n^к$ криводзерка́льний, спотворюваль- + %, $р^к$ спотво́рчий /-ливий/;
-йся/-ый перекру́чуваний, викри́влю- /пере-/, спотво́рю-, нівечений, калі́че-.
ИСКА́ТЕЛЬ: и. приключе́ний = ищущий п.
ИСКА́ТЬ перевертати догори́ нога́ми *(все на світі)*, ни́шпори-; & шука́ти го́стрим о́ком; **и. вчера́шний день** шука́- ві́тра в по́лі; **и. конта́ктов с** *кем* припи́туватися *до кого,* шука́ти конта́ктів з *ким*; **и. приключе́ний** роби́- аванту́ри; **на́чать н.** *(очима)* зашука́-, забі́га-; **ищи́те и обря́щете** шука́йте і зна́йде-, хто шука́є - зна́йде; **по чужи́м карма́нам не ищи́** n^o лю́дям у ру́ки не загляда́й;
ищущий що /$м^н$ хто/ шука́ ◊, за́йнятий по́шуком, зви́клий /с-и/ шука́ти, покли́каний розшука́-, схи́ль- до по́шуків, шука́ч, пошуко́вець, $n^к$ пошу́кливий, ни́шпорли- /- *око*/ шука́цький, /*погляд*/ розгу́блений, *(чого /н. любови/)*, спра́гне-, спра́глий, у по́шуках; © шука́ючи; **-й популя́рности** честолю́б, шука́ч сла́ви; **-й приключе́ний** шука́ч приго́д, аванту́рник, *е.* знайди́біда; **-й** *чьего* **расположе́ния** запобіга́ч ла́ски у *кого*, /забіга́йло, запобі́гливий/ пе́ред *ким*; **-й** *чьей* **руки́** завзя́вшися заручи́тися з *ким*; **-ая нату́ра** неспокі́йна нату́ра;
иско́мый шу́каний, пошу́кува- /від-, роз-/ ◊;
ПОИСКА́ТЬ: каки́х п. яки́х ма́ло, $н^г$ ще той [**плут, каки́х п.** ще той дури́світ].
ИСКЛЮЧА́ТЬ виключа́ти, *(думку)* не припуска́-, *(повтор)* перекре́слюва-, *о.* вино́си- за дужки́, *(зі школи)* спи́сува-, *ф.* виганя́-, *(з гурту)* відлуча́- від *чого*; **исключа́я** *(о)*крі́м, за ви́їмком, *(кого) з.* ні́же *хто* [**и. бого́в** ні́же боги́]; **не исключа́я** © не без то́го, щоб [**не и. вы́пивки** не б. т., щ. ви́пити];
--й що виключа́ ◊, ра́дий /наста́влений/ ви́ключити, $n^к$ несумі́сний з *чим*, © виключа́ючи; **-й други́е вариа́нты /реше́ния/** безальтернати́вний;
-йся/-ый вилу́чуваний, спи́су-, перекре́слю-, виво́джу-, відлу́чу- від;
ИСКЛЮЧИ́ТЬ *(з партії)* ви́чистити; **и. себя́** *(з гри)* ви́лучитись;
ИСКЛЮЧЕНО́: не и. $в^{ст}$ $ф^р$ чого́ до́брого.
ИСКЛЮЧЕ́НИЕ ви́їмок; **за -ием = исключая.**
ИСКЛЮЧЕНО́: э́то и. $о^к$ про це не мо́же бу́ти й мо́ви.
ИСКЛЮЧИ́ТЕЛЬНО винятко́во, особли́-, $ф^р$ сами́й /-е́, -а́, -і́/ тобі [**и. де́ти** самі́ т., ді́ти], **не** звідки, а з *чого* [**че́рпают и. из я́мы** беру́ть не з., а з я́ми], © ті́льки *(те)* й *робить*, що [**был за́нят и. едо́й** т. те й ро́бить, що ї́сть, за́йнятий лише ї́жею /де б поїсти];
ИСКЛЮЧИ́ТЕЛЬНЫЙ виїмко́вий, *(випадок)* особли́-.
ИСКОНИ́ спервові́ку.
ИСКО́ННЫЙ *(- чвари)* да́вній, *(житель)* корі́нний.
ИСКОПА́ЕМЫЙ викопни́й, $г^р$ допото́п-; **-ое** копа́лина, *п.* допото́пна істо́та.
ИСКОРЕНЯ́ТЬ викорі́н/ювати, корчува́-, викорчо́ву-, *о.* вирива́ти з ко́ренем, руба́- під ко́рінь, *(бур'ян)* поло-, випо́люва-, *(хиби)* ліквідо́ву-, вини́щу-;
--й що /$м^н$ хто/~ю́є ◊, з-й ви́корінити, за́йнятий ліквіда́цією, ~ювач, корчува́льник, полі́ль-, ліквіда́тор, $n^к$ корчува́льний + %;
-йся/-ый корчо́ваний, викорі́ню-, викорчо́ву-, випо́лю-, ліквідо́*(ву)*-, по́лотий, вини́щуваний;
ИСКОРЕНИ́ТЬ $ф^р$ ви́рвати з м'я́сом ◊;
-и́мый ле́гко викорі́нюваний ◊, $n^к$ викорі́нний; **тру́дно -ый** $ф^р$ цупки́й.

Й́СКОСА зукóса.
Й́СКРА: из -ры возгорíтся плáмя із іскри пóлум'я /шквал вогню́/ повстáне;
Й́СКРЫ *(в очах, з очей)* каганці́, зірки́, свічки́.
Й́СКРЕННИЙ рéвний, *о.* правди́вий сéрцем.
Й́СКРЕННОСТЬ: и. отсýтствует щи́ре слóво запéрто.
ИСКРИВЛЕ́НИЕ закри́внна *($п^{ре}$ $м^{н}$ закри́вини)*.
ИСКРИВЛЯ́ТЬ викривля́ти /пере-, с-/, криви́ти, викри́влювати;
--й що /$м^{н}$ хто/ викривля́ ◊, рáдий /з-й/ ви́кривити, зви́клий /схи́льний/ викривля́-, викривля́ч, $п^{к}$ (ви)кривлю́щий, криву-, *т.* криви́льний, $о^{к}$ криводзеркáль- + %;
ИСКРИВИ́ТЬСЯ ви́кривитися ◊:
-йся/-ый кри́влений, викривлюва-, $п^{-о}$ ви́кривле- /пере-, с-/ Ø; **-я** кривуля́стий, кривýлькувá-;
ИСКРИВИ́ТЬ(СЯ): -вший(ся) Ø; **-я** покри́влений.
ИСКРИ́НКА жари́нка.
ИСКРИ́ТЬСЯ іскрíти, си́па- íскрами, виіскрюватися, *(блискати)* яскрíти, *(- вогні)* вигравáти;
-йся що іскри́ть ◊, розíскрений, $ф^{р}$ заяскрíлий, $п^{к}$ іскри́стий, грайли́вий, іскромéтний, *о.* у ся́йві íскор, спови́тий снопóм íскор;
ЗАИСКРИ́ТЬСЯ заіскрíти ◊, *(в очах)* зажéврíти;
-вшийся заіскрíлий, зажéврі- ◊, Ø.
ИСКУПА́ТЬ *(гріхи)* $р^{я}$ покýтувати /с♦/, *о.* нéсти́ покýту за, відкупóвува-; **и. грехи́** спасáтися;
--й (грехи́) що /$м^{н}$ хто/ покýтує *(гріхи́)* ◊, рáдий нéсти́ покýту, обтя́жений покýтою, покýтник, $у^{р}$ ИСКУПИТЕЛЬ, *о.* на покýті; **-й вину́** спокýтливий;
-ый (с)покýтуваний /відпо-/;
ИСКУПИ́ТЬ $у^{р}$ відкупи́ти ◊, *(чим)* розплати́тися [**ты искýпишь здорóвьем** ти розплáтишся здорóв'ям]
ИСКУПИ́ТЕЛЬ $р^{я}$ Відкупи́тель, Спаси́тель, $ф^{р}$ Спас [**от Христá-Искупи́теля** від Христá-Спáса].
ИСКУПЛЕ́НИЕ відпокýта, *не* $у^{р}$ ви́куп.
ИСКУ́СНИК: и. в *чём* мáйстер на *що*.
ИСКУ́СНО по-мистéцьки, *(брехати)* глáдко;
ИСКУ́СНЫЙ *г.* штудéрний; **сáмый и.** $о^{к}$ чи́стої прóби; **и. лжец** метки́й до брéхонь; **и. мáстер** філігрáнний /ювелíр-/ мáйстер, мáйстер тонки́х робíт.
ИСКУ́ССТВЕННЫЙ штýчний, *(- ноги)* протéз-, *(- квіти)* рóбле-, *(діамант)* фальши́вий.
ИСКУ́ССТВО: и. трéбует жертв ýспіх не лю́бить ледáчих.
ИСКУША́ТЬ спокушувати, звáблювати, знáджу-, *о.* ввóдити у спокýс/у, *(пробою)* випробувати;
--й 1. що /$м^{н}$ хто/ звáблює ◊, ~ник, звáб-, перелéс-, *ф.* звíд-, зводи́тель, $у^{р}$ ~и́тель, $п^{к}$ ~ливий, звабли́-, знáдний, швидки́й до звáби; 2. що /$м^{н}$ хто/ випрóбує з-й ви́пробувати, с-и в., випрóбувач, $п^{к}$= %;
-йся/-ый 1. спокýшуваний, звáблю-, знáджу- ◊, 2. випрóбу-;
ИСКУШЁННЫЙ: и. óпытом $ф^{р}$ стрíляний; ◊.
ИСКУШЕ́НИЕ привáба;
ИСКУШЕ́НИЯ *(життя)* принáди.
ИСПАРЕ́НИЯ *о.* ви́поти.
ИСПА́РИНА пíтнява, ви́потина, піт.
ИСПАРИ́ТЕЛЬ випáрювач, випарóву-.
ИСПАРЯ́ТЬ випáр/ювати, випарóвува-;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~ює, рáдий ви́парити, випарни́к, $п^{к}$ випарни́й + %;
-ый випáрюваний, випарóву-, $п^{к}$ випарни́й;
ИСПАРЯ́ТЬСЯ випарóвувати(ся), вивíтрюватися, схóдити пáрою, *(- запах)* видихáтися, *(- лик)* тáнути;
-йся/-ый що випарóвує ◊, випарóвуваний, вивíтрю-, *п.* зникóмий, $п^{к}$ летки́й.
ИСПЕПЕЛЯ́ТЬ попéлити, спопеля́-, *о.* пали́- /обертá-/ на пóпіл;
--й що /$м^{н}$ хто/ попели́ть ◊, рáдий спопели́ти, $п^{к}$ попелю́щий, уби́вчий, нищíвний, $п^{к}$ вогнегрíз-;
-й взгляд уби́вчий пóгляд.
ИСПЕЩРЯ́ТЬ цяткувáти, вицяткóвува-, мерéжи-;
--й що /$м^{н}$ хто/ цяткýє ◊, з-й поцяткувáти, зви́клий /мастáк/ цяткувá-, зáйнятий цяткувáнням, $п^{к}$ цяткувáльний;
ИСПЕЩРИ́ТЬ *(світлом)* промерéжати;
-ый цяткóваний, мерéже- ◊ + ИСПЕЩРЁННЫЙ;
ИСПЕЩРЁННЫЙ промерéжаний, розцяткóва-; **и. звёздочками** поцяткóва- *(зірочкáми)*.
ИСПИВА́ТЬ $у^{р}$ > ВЫПИВАТЬ.
ИСПИ́СЫВАТЬ спи́сувати /об-, по-/, розпи́су-;
--й що /$м^{н}$ хто/ спи́сує ◊, рáдий пописáти, зви́клий розпи́сува-, писéць, писáка, $п^{к}$ = %, ± **пишущий**;
-йся/-ый спи́суваний /об-, роз-/;
ИСПИСА́ТЬСЯ: -вшийся бíльше не з-й писáти, $п^{-о}$ ви́писа-, Ø.
ИСПИ́ТИЕ $у^{р}$ випиття́.
ИСПОВЕ́ДНЫЙ *(- щирість)* сповідáльний.
ИСПОВЕ́ДОВАТЬ сповідáти, *(догми)* сповíдува-, визнавá- дотри́му-;
--й 1. що /$м^{н}$ хто/ сповідá ◊, готóвий ви́сповідати, зáйня́тий спóвіддю, сповідни́к, сповідáч, 2. що /$м^{н}$ хто/ сповíдує ◊, захóплений /полóне-/ вíрою, *(- теорію)* визнавець, */релігію/* визнавéць вíри, вíря́нин, *о.* з вíрою в сéрці;
♦♦♦СЯ сповідáтися ◊, *(в церкві)* ітú до спóвіді, *п.* розкривá- /*ф.* вивертá-/ дýшу *кому*;
-йся/-ый 1. що сповідáється, сповíданий, сповідáльник, *о.* на спóвіді, на духý, 2. сповíдуваний,

визна́-, дотри́му- ◊;

ИСПОВЕ́ДАТЬСЯ ви́сповідатися;

-вшийся ви́сповіданий, Ø.

ИСПОВЕДЬ: **для -ди** *(місце)* сповіда́льний.

И́СПОДВОЛЬ $о^к$ без по́спіху.

ИСПОДЛО́БЬЯ $о^к$ спо́хмура.

ИСПОДТИШКА́ спо́тайна, *о.* під шумо́к.

ИСПОКО́Н: **и. веко́в** $о^к$ спервові́ку.

ИСПОЛНЕ́НИЕ: **по -нии** ви́конавши; **об /по/ -нии доложи́ть** ви́конавши, повідо́мити; **при -нии чего** вико́нуючи *що*.

ИСПОЛНИ́ТЕЛЬ $ф^р$ реаліза́тор; **слепо́й и.** гви́нтик; **суде́бный и.** судовиконав́ець.

ИСПОЛНИ́ТЕЛЬНОСТЬ со́вісність, ре́вн-, служли́в-, службі́стська стру́нка, /жи́лка/.

ИСПОЛНИ́ТЕЛЬНЫЙ *(- бюро)* *г.* екзекути́вний, *(- команду)* $в^й$ остато́ч-, *г.* до вико́нання, ☺ акура́тний, рете́ль-, стара́н-, ре́в-, служли́вий, запопа́дли-, запобі́гли-, $н^г$ вислу́жли-, ревнослу́жний, справнослу́ж-, службі́ст, $ж^і$ /~ка/.

ИСПОЛНЯ́ТЬ вико́нувати, справля́-, здійсню́ва-, роби́-, уважа́-, уволя́-, учиня́-, *д.* сповня́-, $ф^р$ відбува́-, реалізува́-, *г.* до вико́на́ння [**мно́го и.** бага́то до в.]; **и. бесполе́зную рабо́ту** *о.* шука́ го́лки в сіні, коти́- брус; **и. весе́нние рабо́ты** веснува́-; **и. возло́женные на кого обя́занности нести́** покла́дений на *чиї* пле́чі хрест; **и. все при́хоти** годи́-, як болячці; **и. до́лжность** ма́- /заступа́-/ поса́ду; **и. чье жела́ние** чини́- /вволя́-/ во́лю *чию*; **и. мно́го обя́занностей** бу́- за все /всіх/; **и. непоси́льный труд** пра́цюва- без розги́ну; **и. поле́зную рабо́ту** роби́- ді́ло; **и. при́хоти** уво́люва- при́мхи; **-яй!** кому́ ска́зано?!, що я сказа́ла?!

--й що $/м^н$ хто/ вико́нує ◊, з-й ви́конати, с-и вико́нува-, за́йня́тий викона́нням, викона́вець, вико́нувач, здійсню-, реаліза́тор, $п^к$ викона́вчий + **выполняющий,** $п^{рк}$ для [**бюро́, -ее зака́зы** бюро́ для замо́влень], $ф^р$ щоб вико́нувати [**рабы́, -ие всё раби́,** щ. в. все]; **-й жела́ние** викона́вець во́лі, ра́дий вво́лити во́лю; **-й поле́зную рабо́ту** за́йня́тий ді́лом; **-й рабо́ту** викона́вець робо́ти; **вре́менно -й обя́занности** тимчасо́вий засту́пник *кого*;

-ый вико́нуваний, здійсню-, спра́вджу-, реалізо́-, ро́бле- ◊; **-ый под баян** підбая́нний;

ИСПО́ЛНИТЬ дове́сти́ до ді́ла ◊, *(волю)* уво́ли-; *(ряд задумів)* *ф.* поробі́-; **и. обеща́ние** доде́ржа- /дотри́м-/ сло́ва;

-и́мый ле́гко здійснюваний ◊, $п^к$ здійсне́н-.

ИСПО́ЛНЕННЫЙ зро́блений ◊; **и. цини́зма** зцинізо́ва-; **и. чу́вства со́бственного досто́инства** гі́дний себе, спо́внений самоповаги́;

ИСПО́ЛНЕНО: **бу́дет и.** бу́де зро́блено ◊;

ИСПОЛНЯ́ТЬСЯ вико́нуватися ◊, *(чим)* переповнюватися, /- *душу*/ налива́-; **-я́ется** вико́нувано ◊;

-йся/-ый 1. що вико́нується, спо́внюваний /пере-/ ◊; 2. *(- річницю)* що мина́ ◊, $п^к$ близьки́й, насту́пний, прийде́шній; **вско́ре -я** *о.* не за гора́ми, $р^к$ от-от-о́тній; **-я сего́дня** *(- свято)* сього́днішній;

ИСПО́ЛНИТЬСЯ: **-вшийся** Ø, *(сон)* спра́вджений, *(- дату)* що́йно мину́лий.

ИСПО́ЛЬЗОВАНИЕ: **по -нии** ви́користавши.

ИСПО́ЛЬЗОВАТЬ використо́вувати, послуго́вуватися, користува́-, корист́ати(ся) $/д^к$ с~/ з *чого*, *(рештки)* утилізува́ти, зужитко́ву-, *(засіб)* практикува́-, бра́- /взя́-/ на озбро́єння; вдава́тися /вда́-/ до, пуска́ти /пусти́-/ в ді́ло, *(собі на користь)* доі́- $/д^к$ ви́~/ *кого*; **и. возмо́жность** не промину́- наго́ди; **и. нестаби́льную ситуа́цию** лови́- ри́бку в каламу́тній воді; **не и.** пуска́- /пусти́-/ за ві́тром;

--й що $/м^н$ хто/ використо́вує ◊, з-й $/з^г$-й, ра́дий, гото́вий/ скориста́ти(ся) з, зви́клий /с-и/ користа́ти(ся) з, користува́ч, утиліза́тор, $ф^р$ де утилізу́ють [**цех, -й му́сор** цех, де у. смі́ття́]; **-й в ка́честве** з-й вжива́ти як; **-й возмо́жность** ра́дий наго́ді; **-й по назначе́нию** © використо́вуючи, як призна́чено; **-й сво́йства** користа́ю- із власти́востей; **-й служе́бное положе́ние** шука́ч ко́ристей на слу́жбі; **-й ме́тод** практика́нт спо́собу, що практику́є спо́сіб;

ИСПОЛЬЗОВАТЬ ви́користати, зужиткува́- ◊;

ИСПО́ЛЬЗОВАТЬСЯ використовуватися ◊; **не и.** дармува́ти;

-йся/-ый ужи́ваний, використо́ву-, зужитко́ву-, практико́-, утилізо́- ◊, $п^к$ ужитко́вий, *о.* уже́ в ді́лі /в робо́ті, в дії/; **-я по назначе́нию** у ді́лі як призна́чено; **не -я** гуля́щий, невжи́ваний, безужитко́вий, $ф^р$ ме́ртвий [**не -я фонд** м. фонд], $с^к$ гуля́й- [гуля́йполе].

ИСПО́ЛЬЩИК *у.* полови́нник.

ИСПРАВИ́ТЕЛЬНЫЙ попра́вчий.

ИСПРАВЛЕ́НИЕ попра́ва; **и. слу́жбы** $з^н$ службі́стика.

ИСПРАВЛЯ́ТЬ лагодити, лади-, справля- /на-/, ремонтува́-, *о.* лата́- ді́ри; **и. до́лжность** бу́- на поса́ді, обійма́- поса́ду;

--й що $/м^н$ хто/ ла́годить +, за́йня́тий напра́вою, здатний напра́вити, ремонте́р, направля́ч /ви-/, ла́годильник, $п^к$ ла́годильний + %; **-й до́лжность на** поса́ді;

ИСПРА́ВИТЬ напра́вити ◊;

-и́мый ле́гко випра́влюваний ◊, $п^к$ попра́в-, ☺ випра́в-.

ИСПРАВЛЯ́ТЬСЯ направля́тися ◊;

-йся/-ый ремонто́ваний, напра́влю-, ла́годжений, пра́вле- ◊.

ИСПРА́ВНО /-НЫЙ/ акура́тно /-ний/.

ИСПРАЖНЕ́НИЯ $д^а$ ка́ки.

ИСПРАЖНЯ́ТЬСЯ випорожн/я́тися, ~я́ти шлу́нок, *д*^а ка́ка-, *в.* сра́-;
-йся випоро́жнюваний, за́йня́тий ~енням шлу́нку, *в.* серу́н.
ИСПРА́ШИВАНИЕ *ф*^р клопота́ння; **и. креди́тов** к. про креди́ти.
ИСПРА́ШИВАТЬ *к*^н проси́ти, клопота́тися про *що*, запро́шувати;
--й = ходатайствующий.
ИСПУ́Г: быть вие себя́ от -га переляка́тися на смерть; **от -га** з *(пере)*ля́ку.
ИСПУСКА́ТЬ випуска́ти, *(звуки)* видава́-, *(запах)* видиха́-; **и. арома́т** схо́ди- па́хощами; **и. пар** парува́-; **и. свет** світи́тися;
--й що /*м*^н хто/ видає́ ◊, *п*^к *ф*^і випромі́нний, емісі́й- + %; **-й арома́т** запашни́й, паху́чий, запаху́щий, *о.* із за́пахом; **-й вздох = вздыхающий; -й вопль /крик/ = вопя-; -й дух = умираю-; -й пар** що пару́є, пови́тий па́рою /клу́бами па́ри/; **-й свет = светящийся; -й стои = стонущий; -ый** *(звук)* вида́ваний, *(- світло)* випромі́ню-; ◊;
ИСПУСТИ́ТЬ: и. за́пах ви́дихати*(ся)*;
-вший з. *(- сіно +)* ви́диханий, вже без за́паху.
ИСПЫТА́НИЕ *(чого)* про́бний ка́мінь для *чого*; **для -ия** на про́бу;
ИСПЫТА́НИЯ *(труднощі)* поневіря́ння.
ИСПЫТА́ТЕЛЬ випробо́вець.
ИСПЫТА́ТЕЛЬНЫЙ про́бний, випро́бувальвипробо́вчий [**и. срок** в. пері́од].
ИСПЫТУ́ЮЩИЙ *(погляд)* пи́льний, допитли́вий, запи́тли-, сторожки́й, *с.* інквізи́торський.
ИСПЫ́ТЫВАТЬ випро́б*(ов)*увати, роби́- і́спит, піддава́- про́бі, бра́- на про́бу, *(му́ку)* терпі́-, зазнава́-, *(знегоди)* ма́-; **и. коифу́з** не зна́- иа яку ступи́-; **и. иа про́чиость** *ф*^р про́бува- на зуб; **и. иевзго́ды /лише́иия/** поневіря́тися /*д*^к попо-/; **и. иедоста́ток /нужду́/** відчува́ти брак /потре́бу/; **и. ра́дость** раді- се́рцем; **и. свою́ судьбу́** гра́тися з вогне́м; **и. судьбу́** гра́тися з до́лею навпере́ваги; **ие и. иедоста́тка в** *чём* ма́ти до́сить *чого*; **ие и. нужды́ ии в чём** ма́- все, що тре́ба; **-ает чу́вство облегче́иия** *кто о.* розви́днюється на се́рці *кому*;
--й 1. що /*м*^н хто/ випро́бує ◊, за́йня́тий про́бою, з-й ви́пробувати, с-и випро́бу-, випро́бувач, дослі́дник, *р*^к випробо́вець, *п*^к випробо́вчий + %, 2. що /*м*^н хто/ зазнає́ ◊; **-й влече́иие = влекомый; -й влия́иие /возде́йствие/** під впли́вом /ді́єю/; **-й го́лод и хо́лод** голо́дний і холо́д-, в го́лоді і в хо́лоді; **-й жа́жду** спра́глий; **-й лише́иия** поневі́рюваний; **-й иаслажде́иие /удово́льствие/ = иаслаждающийся; -й иедоста́ток** © відчува́ючи брак; **-й нужду́** то́чений злидня́ми + **нуждающийся; ие -й иедоста́тка в** *чём* забезпе́чений *чим*; **ие -й иужды́ ии в чём** забезпе́че- усі́м, чим тре́ба, © усе́ йому́ й є;
-йся/-ту́емый 1. випро́буваний, дослі́джу- ◊, *(учень)* екзамено́-, *п*^к підіспитний;
-йся/-тываемый зазна́ваний, звіду-, зажи́-, відчу́-, пережи́-, пізна́- ◊;
ИСПЫТА́ТЬ ви́терпіти ◊, *(погане)* ви́пи- ківш гіркої́; **и. вероло́мство** иаковта́тися гачкі́в; **и. до конца** *(кепське) о.* ви́пити до дна; **и. иа себе́ /иа со́бствеиином о́пыте/** зазна́- /відчу́-/ на вла́сній шку́рі; **и. иа пра́ктике** спрактикува́- /ви́-/; **и. превра́тности жи́зни /судьбы́/** бу́- иа коні́ й під коне́м; **и. сча́стье** зазна́- щ́астя;
-вший *что* вже знайо́мий з *чим*, *(голод)* попому́чений *чим*, *(горе)* на́вчений /би́тий/ *чим*, *і.* дізиаве́ць, Ø; **-й влече́иие** відчу́вши по́тяг; **-й иа своём горбу́** що ви́терпів на вла́сній шку́рі, знайо́мий з вла́сного до́свіду; **-й иаслажде́иие** зазиа́вши втіхи; **-й нужду́** попото́чений злидня́ми; **-й удово́льствие от** втішений *чим*;
ИСПЫ́ТАННЫЙ *(пережитий)* за́зианий /ді-/.
ИССЕКА́ТЬ висіка́ти, вирі́зьблювати, *(капусту)* шаткува́ти;
ИССЕ́ЧЬ: и. в капу́сту посі́кти́ на ло́кшину;
ИССЕ́ЧЕННЫЙ пошатко́ваний, обшми́га- ◊.
ИССЛЕ́ДОВАНИЕ & *(мала розвідка)* ро́звідочка; **без -ия вопро́са иельзя́...** не дослі́ди́вши пи́та́ння, не мо́жна...
ИССЛЕ́ДОВАТЕЛЬСКИЙ *о*^к до́слідчий.
ИССЛЕ́ДОВАТЕЛЬСТВО до́слідницто.
ИССЛЕ́ДОВАТЬ дослі́джувати, вивча́-, аналізува́-, студіюва́-, експериментува́-, ста́ви- до́сліди, *(надра)* розві́дува-, *(глибше)* гли́бше копа́-;
--й що /*м*^н хто/ дослі́джує ◊, для дослі́дження, за́йня́тий -ям, дослі́дник, експеримента́тор, розві́дник, *п*^к до́слідний, дослі́дницький, розві́дчий, розві́дувальний, дослі́дливий + %, © с-и ♦;
-йся/-ый дослі́джуваний, студійо́-, розві́ду- ◊, *п*^к піддо́слідний, *о.* призна́че- на до́сліди.
И́ССТАРИ спрадаве́н.
ИССТУПЛЕ́НИЕ *п*^о несамови́ття; **до -ия** до безпа́м'яті /упа́ду/, © аж о́чі ро́гом лі́зуть /полі́зли/.
ИССЯКА́ТЬ висиха́ти, виче́рпуватися, *(- сили)* та́нути, *(- джерело) р.* висо́чуватися;
--й/-ый що виче́рпується ◊, виче́рпуваний, висо́чу-, *п*^к виче́рпний, *о.* ма́йже ви́черпаний, на межі́ зни́кнення;
ИССЯ́КНУТЬ *ф*^р ви́гаснути ◊;
-я́кший ви́сохлий, ви́черпаний, ви́соче-, Ø.
ИСТА́СКИВАТЬ; ПОИСТАСКА́ТЬ попошмо́ргати;
ПОИСТА́СКАННЫЙ попошмо́рганий.
ИСТЕКА́ТЬ виті́кати, виплива́-, *(строк)* вихо́ди-, *(час)* мина́- збі-, га́я-; **и. кро́вью** крива́витися, збіга́ти /сплива́-/ кро́в'ю;
--й/-а́емый 1. що витіка́ ◊, випли́ваний, с-и виті́ка́ти, 2. що мина́ ◊, закі́нчуваний [**-й в э́том**

году́ з. цей рік], 3. що /$м^{н}$ хто/ сплива́, спли́ваний; **-й кро́вью** спли́ваний кров'ю;

ИСТЕ́ЧЬ: -ёкший що мину́в ◊, $п^{к}$ ви́теклий, *(час)* мину́-, збіг-, зга́яний, Ø; **-й кро́вью** знекро́вле-.

ИСТЕ́РИКА: до исте́рики *(хотіти)* аж-аж-а́ж, що аж, так, що ну.

ИСТЕРИ́ЧЕСКИ *(кричати +)* не своїм го́лосом; **ИСТЕРИ́ЧЕСКИЙ** ґістери́чний, нерво́вий, несамови́тий, *с.* божевільний; & ґістерій-, $с^{о}$ істери́ч-.

ИСТЕРИ́Я $п^{рн}$ ґісте́рія.

ИСТЕЧЕ́НИЕ $ф^{р}$ кіне́ць [**до -ия сро́ка** до кінця́ те́рміну] **за -ием сро́ка** че́рез кіне́ць те́рміну; **с -ием вре́мени** з бі́гом /*г.* упли́в-/ ча́су; **по -ии сро́ка /го́да/** як ви́йде те́рмін /рік/, як мину́в те́рмін /рік/; **по -ии не́которого вре́мени** тро́хи згодом.

И́СТИНА $ф^{р}$ ра́ція [**э́то соотве́тствует -ие** в цьо́му є р.]; **и. в после́дней инста́нции** остато́чна і́стина, $о^{к}$ оста́ння кра́пка над 'і'; **в э́том есть до́ля -ины** $ж^{н}$ воно́ тро́хи й пра́вда.

ИСТЛЕВА́ТЬ зотліва́ти /ви-, пере-/, тлі-. порохня́ві-;

--й що тліє ◊, перетлі́ваний, ма́йже зотлі́лий, поки́нутий тлі́ти;

ИСТЛЕ́ТЬ перетлі́ти, спорохня́ві-, взя́тися тлі́нню ◊;

-вший зотлі́лий /ви-, пере-/, спорохвня́ві-, взя́тий тлі́нню, поро́хнявий, Ø.

ИСТО́КИ джере́ла, ко́рені, $ф^{р}$ корі́ння [**и. э́того явле́ния** к. цьо́го́ я́вища].

ИСТОЛКО́ВЫВАТЬ витлума́чувати, тлума́чи-, *(сни)* відга́дува-;

--й що /$м^{н}$ хто/ тлума́чить ◊, з-й ви́тлумачити, зви́клий /с-и/ тлума́чи-, тлума́ч, *(- сни)* відга́дько, $к^{н}$ відга́дник, $п^{к}$ тлума́чний + %;

-йся/-ый тлума́чений, витлума́чува-, витовкма́чу- /роз-/, *(сон)* відга́ду-.

ИСТОНЧА́ТЬСЯ то́ншати, вито́нчуватися.

ИСТОРГА́ТЬ викида́ти, виверга́-, *(звуки)* видобува́-, видава́-; *(вирива-)* видира́-; *(сльози)* виклика́-; **и. слёзы у** *кого* $п^{-о}$ проби́- сльозо́ю *кого*;

--й 1. **извергающий,** 2. що /$м^{н}$ хто/ видира́ ◊, р-й ви́дерти, зви́клий видира́-, рвач, рваль, *(звуки)* ви́добува́ч, видава́ч, 3. що /$м^{н}$ хто/ виклика́ ◊, з-й ви́кликати, охо́чий виклика́-, збу́дник, призві́дець, спричи́нник; **-й слёзы** збу́дник сліз;

ИСТО́РГНУТЬ *(сльози)* ви́добути, *(зі себе)* ви́лони-; ◊;

-гший, -гнувший Ø;

ИСТОРГА́ТЬСЯ *(з гурту)* вила́муватись; ◊;

ИСТО́РГНУТЫЙ ви́добутий ◊.

ИСТО́РИК & доісто́рик /= фахіве́ць із доісто́рії/.

ИСТОРИ́ЧЕСКИЙ *(виняткової ваги)* епоха́льний.

ИСТО́РИЯ $о^{к}$ літописа́ння, $ф^{р}$ бува́льщина, *(вигадана)* „якбитоло́гія"; & доісто́рія, істо́рійка,

ИСТОЧА́ТЬ вилива́ти /роз-/, ли́-, ля́-, точи́-; **и. арома́т** схо́ди- па́хощами; **и. свои́ ми́лости на** *кого* огріва́- своє́ю ла́скою *кого*;

--й що- /$м^{н}$ хто/ вилива́ +, гото́вий ви́лити, $п^{к}$ ще́дрий на *що*, $с^{к}$ -точи́вий [**-й ми́ро** мироточи́вий]; **-й арома́т = испуска́ющий а.**; **-й свои́ ми́лости на** ще́дрий своє́ю ла́скою до, ми́лости́вець /доброді́йник/ *чий*; **-й слёзы** 1. **лью́щий с.**, 2. сльозоточи́вий, $к^{н}$ сльозогі́нний;

ИСТОЧА́ТЬСЯ вилива́тися ◊, *(- події)* ма́ти мі́сце, *(- розмову)* пле́стися;

-йся/-ый вили́ваний /роз-/ ◊.

ИСТО́ЧНИК *(знань)* крини́ця; & праджерело; **неиссяка́емый и. бога́тства** золоте́ дно; **и. дохо́да** © жива́ копі́йка; **из ненадёжного -ка** *(дізнатися)* *ж.* „під це́ркою"; **ба́за -ов** джере́льна ба́за.

ИСТО́ШНЫЙ: и. крик роздери́-ду́шу-кри́к.

ИСТОЩА́ТЬ[1] *(тіло)* випо́щ/увати, висна́жу-;

--й що /$м^{н}$ хто/ ~ує ◊, покли́каний /з-й/ висна́жити, $п^{к}$ висна́жливий;

ИСТОЩИ́ТЬ: -вший Ø;

ИСТОЩА́ТЬСЯ виснажуватися ◊, *(- ґрунт)* пісні́ти, ~уватися;

-йся/-ый що випо́щується ◊, висна́жуваний, випо́щу-, *(ґрунт)* виро́блю-, *(запас)* вичéрпу-, *о.* щора́з худі́ший /марні-, пісні-/, на межі́ ви́снаження /ви́черпа- +/, $п^{к}$ вичéрпний, ☺ доходя́га, здохля́к;

ИСТОЩЁННЫЙ ви́пощений, *г.* недожи́влений ◊.

ИСТОЩА́ТЬ[2] > ТОЩА́ТЬ.

ИСТОЩЕ́НИЕ ви́пощення +, ± ИЗМОЖДЕ́НИЕ; **на гра́ни -ия** ☺ доходя́га.

ИСТРЕБИ́ТЕЛЬСКИЙ $о^{к}$ нищи́тельський.

ИСТРЕБЛЕ́НИЕ загла́да, $п^{о}$ ви́губа, $ф^{р}$ пота́ла, нару́га, по́їд.

ИСТРЕБЛЯ́ТЬ ни́щити, губи́- вибавля́-, вини́щува-, вигу́блю-, викорі́ню-, *(людей)* вимордо́ву-, вибива́ти, виду́шу-, *г.* масакру́-;

--й що /$м^{н}$ хто/ ни́щить ◊, зви́клий вини́щувати, з-й /гото́вий/ ви́нищи-, за́йня́тий ви́нищенням, вини́щувач /з-/, ни́щи́тель, викорі́нювач, губи́тель, вигу́бник /з-/, душогу́б, $п^{к}$ нищі́вний, зни́щуваль- /ви-/, вигу́бчий /з-/, вибáв-, вигу́бливий + %, *о́* ге́ній ни́щення;

-йся/-ый ни́щений, вини́щува- /з-/, викорі́ню-, вигу́блю-, вимордо́ву-, виби́-, масакро́-;

ИСТРЕБИ́ТЬ $ф^{р}$ ви́лущити, *д.* стереби́- ◊.

ИСТУКА́Н: как и. *(стояти +)* задубі́ло; **сиде́ть, как и.** сиді́ти як засва́таний /-на/; **стои́т, как и.** стої́ть, як мальо́ва-;

ИСТЯЗА́НИЕ $о^{к}$ заму́чування.

ИСТЯЗА́ТЬ катува́ти, мордува́-, тортурува́-, му́-

чи-. бра́- на му́ки, сма́жи- на повільному вогні, здира́- шку́ру, залива́- са́ла за шку́ру;
--й що /мн хто/ кату́є ◊, зви́клий /поста́влений/ катува́ти, з-й /гото́вий/ ви́мучи-, кат, мучи́тель, катю́га, не́люд, бузувір, шкуроде́р, лю́тий звір, ма́йстер торту́р, інквізи́тор, пк шкуроде́рний, лю́тий + %, п! **мучающий**;
-ый като́ваний, мордо́-, тортуро́-, підда́- му́кам ◊.

ИСХА́ЖИВАТЬ вихо́джувати;

ИСХОДИ́ТЬ *о.* попоміряти /нога́ми/; **и.** *что* попоходи́- по *чому*.

ИСХО́Д (змагань, виборів) *г.* ви́слід, *фр* спад [**на -де ночи** на спа́ді /скінчу́/ но́чі]; **на -де на** скінчу́; **на -де дней** на схи́лі віку.

ИСХОДИ́ТЬ[1] вихо́дити, *(- час)* збіга́-, *(- запах)* іти́, ли́тися, розлива́-; **и. из** *чего* ґрунтува́- на *чому*, *ф.* відшто́вхува- від *чого*; **и. из души́** *ф.* пе́рти з нутра́; **-дя из** на підста́ві /ґру́нті, ба́зі/;
--й 1. що вихо́дить ◊, пк вихідни́й, *(баланс)* кінце́вий, 2. *(запах)* що йде ◊, поши́рюваний, розли́-, 3. що ґрунту́ється ◊, ґрунто́ваний;
-й из на підста́ві; **-й из достове́рного исто́чника** вірогі́дний; **-й из предположе́ния** ґрунто́ваний на припу́щенні; **-й от** *кого* оде́ржаний від.

ИСХОДИ́ТЬ[2] ви́ходити;

ПОИСХОДИ́ТЬ[2] попоходи́ти, попоміряти нога́ми.

ИСХО́ДНЫЙ *(- стадію)* ма́тірній; *(пункт)* відправни́й, відпра́вчий; **и. пункт** *фр* пускови́й /старто́-/ майда́нчик.

ИСЦЕЛЯ́ТЬ ціли́ти, го́ї-, лікува́-, віджи́вля-, *(враз)* зніма́- руко́ю;
--й що /мн хто/ го́їть ◊, для лікува́ння, за́йнятий -ям, з-й зціли́ти, цілитель, лікар, *ж.* ескула́п, пк /засіб/ цілю́щий, бальза́мний, лікува́ль-, помічни́й від, /аромат/ бальзамі́ч-, *ф-р* живлю́щий, /-воду/ *е.* живи́й; **-й ду́шу** душоцілю́щий;
-йся/-ый лі́кований, го́єний ◊;

ИСЦЕЛИ́ТЬ: -и́мый ле́гко го́єний ◊, вигі́й-, вилі́ков-, *ур* зціле́н-.

ИСЧА́ДИЕ: и. а́да дитя́ /ви́плід/ пе́кла.

ИСЧЕЗА́ТЬ зника́ти, щеза́-, та́ну-, ги́ну-. іти́ на про́пасть /пра́хом/, зника́- як сніг навесні́, *(- слід)* пропада́-, губи́тися, *о.* оберта́- в ніщо́, розчиня́- у про́сторі, *(помалу)* перево́ди-, *(з голови)* вивітрюва- /*д.* з-/, *о.* вигаса́ти, тіка́- в пісо́к, *жм* утіка́- [**и. с глаз** *у.* з оче́й]; **и. из по́ля зре́ния** зника́- з оче́й; **-а́ет разли́чие** стира́ються ме́жі; & *с.* зника́ти бли́скавкою;
--й що /мн хто/ зника́ ◊, зни́ко́мий, запропа́щуваний, виві́трю-, приріче́ний пропа́сти, ма́йже зни́клий, на межі́ зни́кнення, обе́ртаний у ніщо́, пк запропа́сливий, /- тіні/ розта́ваний, та́ну́чий, *(хутко)* мину́щий; **-й в толпе́** проко́втуваний юрбо́ю; -й **из па́мяти** забу́ваний, виві́трю-; -й **с горизо́нта** вже ма́йже за о́брієм; **-й с лица́ земли́ /со све́та/** ма́йже зни́клий з лиця́ землі́; **не -й** ві́чно прису́тній;

ИСЧЕ́ЗНУТЬ запропасти́тися, ка́нути в во́ду /Ле́ту/, мов крізь зе́млю піти́ /провали́тися/, піти́ за водо́ю /ві́тром/, відійти́ в небуття́, *(по)*ді́тися [**и где всё -зло?** де все й -і́лося?], *ф.* злиня́ти, здимі́-, запропа́с-, *р.* знебу́тися, пощезну́ти, *д.* послизну-, *(- слід)* запа́с-, ізсли́зну-; **исче́з** *кто* одвіяло *кого*; **и. без следа́ /бессле́дно/** як у во́ду впа́с-, пропа́с-, як руді́ ми́ші /-да́ -ша/, зни́кну-, як бу́лька на воді́; **и. вдали́** віддалені́-/з-/; **и. в толпе́** загуби́тися між на́товпом; *(з очей)* зни́кнути з оче́й *кому*; **и. с конца́ми** піти́ як го́лка в сі́но; **бессле́дно исче́з** *кто* мов коро́ва язико́м злиза́ла *кого*;
-ни! *(з очей)* згинь-пропади́!;
-вший запропа́лий, зни́к-, ще́з-, Ø; **-й вдали́** віддалені́лий.

ИСЧЕЗНОВЕ́НИЕ запропа́щення.

ИСЧЕ́РПЫВАТЬ вичерп/увати, *(сили)* висо́тува-, *(гроші)* вибира́-;
-й що /мн хто/ вичерпує ◊, зг-й ви́черпати, пк /-зміст/ вичерпний, всебі́ч-, по́в-, вичерпливий, якнайповні́ший, якнайдокла́дні-;
-ающе виче́рпно ◊ → --**й** *о.* до найме́ншої дета́лі;

ИСЧЕ́РПЫВАТЬСЯ ~уватися ◊, *(- сили)* та́нути, не става́-, *(- запас)* вихо́ди-;
-йся що та́не ◊, виче́рпуваний, вибира-, висо́тува-;

ИСЧЕРПА́ТЬ *(сили)* ви́сотати ◊;
-ый виче́рпний, *ок* вичерпа́нний;
-а́вший(ся) Ø; **-йся** ви́черпаний, ви́сота- ◊.

ИСЧИСЛЕ́НИЕ *фр* обраху́нок [**рублёвое и.** *о.* в рубля́х]; **в рублёвом -ии** обчи́слений в рубля́х.

ИСЧИСЛЯ́ТЬ обчи́сл/ювати. обрахо́ву- /ви-/, вичи́слю-, вичисля́ти, *(пудами +)* подава́- /фіксува́-, запи́су-/ в *пудах* +; **и. свой о́пыт года́ми** ма́- за плечи́ма роки́;
--**й** що /мн хто/ лі́чить ◊, з-й ~ити, с-и ~юва-, для ~ення, за́йнятий -ям, рахівни́к, ~ювач, ~ювальник, *(річ)* лічи́ль-, пк лічи́льний, ~юваль- + %;
-йся/-ый обчи́слюваний /ви-/, обрахо́ву- /ви-, пере-/, рахо́-, перелі́чу-, лі́чений ◊; **-ый пуда́ми** пода́ваний /запи́су-/ в пуда́х;
-и́мый ле́гко обрахо́вуваний ◊, пк злі́че́н-, зчисле́н-.

ИТО́Г: и. труда́ до́ро́бок, *о.* зажи́нок; **в коне́чном -ге** пі́сля всього́; **по -ам** *чего* як пі́дсумок *чого*.

ИТО́ГОВЫЙ сума́рний.

ИША́К & ішачу́ра.

ИША́ЧИТЬ іша́чити, *о.* не поклада́- рук, роби́- як віл /тра́ктор/, пе́р- плу́га, тягну́- во́за, *р.* гару-

ва́-, ± ВКАЛЫВАТЬ;

--й що /$м^н$ хто/ іша́чить ◊, звиклий іша́чити, іша́к, *о.* день і ніч у робо́ті, тягловий кінь /віл/;

НАИШАЧИТЬСЯ попогну́ти спину ◊.

ИЩЕЙКА слідопит, слідчий пес.

К

К, КО $ф^р$ для [**при́нял к исполне́нию** прийня́в д. вико́нання], на [**к э́тому толка́ет** *что* на це штовхає; **слепо́й ко всему́** сліпий на все]; **к дождю́** *(- погоду)* на дощ; **к лу́чшему** на кра́ще; **ни к чему́** ні на́ що; **к ноге́!** $в^й$ до стопи кріс!; **к но́чи** під ніч; **к пяти года́м** *(засудити)* на п'ять ро́ків; **к са́мому ху́дшему** *(готовий)* на найгірше; **к тому́ же** та й те, ще й [**он к тому́ же врач** він ще й лікар]; **к ху́дшему** на гірше; **к** *чему* на *що* [**всё скла́дывалось к тому́** усе́ склада́лося на те], *г.* *чому* [пригляда́тись *чому*].

-КА $о^к$ -бо [**подожди́те-ка** пождіть-бо].

КАБАК $б^о$ гарбу́з.

КАБАКОВЫЙ гарбузо́вий.

КАБАЛА $ф^р$ за́шморг.

КАБАН: ди́кий к. ве́пер; & каба́нчик.

КАБИНЕТ & кабіне́тик, кабіне́тище.

КАБЛУК: под -о́м *(у неї)* під панто́флею, *(не в неї)* під п'ято́ю.

КАВАЛЕР молоди́к.

КАВАЛЕРИЙСКИЙ ве́ршницький.

КАВАЛЕРИЯ кінно́та.

КАВАРДАК = БЕСПОРЯДОК.

КАВЕРЗНЫЙ закови́чний.

КАВЫЧКИ: взя́тый в -ки залапко́ваний [**сло́во, -ое в -ки** залапко́ване сло́во].

КАДИТЬ кади́ти, кури́-; *(їм)* звели́чува- *їх*, кади́ти́мія́м /фіміам/ *їм*;

--й що /$м^н$ хто/ ка́дить ◊, ра́дий накади́ти, кади́льник, $о^к$ кадій, $п^к$ кади́льний.

КАДКА цебе́р.

КАЁМКА > ОКАЁМКА.

КАЖДЫЙ & щоко́жний; **к. по-сво́ему с ума́ схо́дит** ко́жен дуріє на свій лад, ко́жен ма́є свої при́мхи /*в.* бзду́ри/; **на -ого** на бра́та; **на -ой страни́це** щосторінки; **в -ом но́вом ка́дре** щоново́го ка́дру; **с -ым го́дом** *(менше +)* що рік, то; **всем и -ому** *(дати)* ко́жному одно́му; **всех и -ого** ко́жного одно́го; **в -ом но́мере** щоно́мера, щочисла́.

КАЗАРМА коша́ра.

КАЗАРМЕННЫЙ каза́рмовий.

КАЗАТЬ; СКАЗАТЬ сказа́ти, $у^р$ проректи́, *(невлад)* ля́пну-, бо́вкну-, *(різко)* рубну́-, *(мамі)* пожалітися, *(слово)* ви́голосити, *(на кого)* нагово-ри́-, нака́па-, донести́; & ска́же, як косо́ю вко́сить; **не́чего с.** нічо́го не ска́жеш; нема́ що ♦; **так с.** $ж^м$ як той каза́в, *д.* ти б каза́в; -и́*(те)* **пожа́луйста** $і^р$ скажи́[іть] на ми́лість, подумаєш!; **скажи́ спаси́бо** ма́єш ща́стя [**с. с., что жив** м. щ., що живий]; **что ска́жет, е́сли...** що бу́де каза́ти, як...; **я Вам скажу́** $в^{ст}$ скажу́ я Вам, хоч ві́рте, хоч – ні, повірте; **с. то и то всё равно́, что не с. ничего́** ♦ те й те все одно́, що не с. нічо́го;

СКАЗАНО: не в оби́ду /гнев, уко́р/ будь с. не ма́й*(те)* цих слів за зле.

КАЗАТЬСЯ здава́тися, $о^к$ вигляда́ти [**-жется, здесь** -а́є, що тут]; **-жется** *р.* гада́ється;

-жущийся що зда́ється ◊, га́даний, $п^к$ уя́в-, фікти́в-, ілюзо́р-, *г.* спови́д-, позір-, *о.* на ви́гляд; **-йся ве́чностью** до́вгий як вік.

КАЗЁННЫЙ $ф^р$ держа́вний, *(у зброї)* гузови́й; **на к. счёт** ко́штом держа́ви /ска́рбу/, держа́вним ко́штом.

КАЗНА $з^г$ скарб.

КАЗНАЧЕЙ *у.* скарбни́к, скарбни́чий.

КАЗНАЧЕЙСКИЙ *(білет)* держа́вної скарбниці, *(вексель)* від скарбниці.

КАЗНАЧЕЯ $ж^і$ скарбни́ча, $ж^м$ скарбни́чка.

КАЗНИТЬ стра́чувати, кара́- на го́рло /смерть/.

--й що /$м^н$ хто/ стра́чує ◊, кат, кара́тель, *з.* карда́ш, $п^к$ кара́льний *(на го́рло)*, кара́тельний;

КАЗНИТЬСЯ му́чити /кара́-/ себе́, му́читися, кара́тися *(в душі)*;

-и́мый *(не на горло)* ка́раний, *(на горло)* стра́чува-, стра́тенець.

КАЗНОКРАД $р^к$ скарбокра́д.

КАЗНЬ ка́ра [**еги́петская к.** єги́петська к.]; **сме́ртная к.** ка́ра сме́рти /на го́рло/.

КАЗУС $ф^р$ шту́ка.

КАИНОВ *(задум)* душогу́бний, зарізя́цький, смертоно́сний.

КАЙМИТЬ лямува́ти, облямо́ву-.

КАК аж [стою, аж тут хтось...]; **к. бы легко́ не дава́лось** хоч як ле́гко дає́ться; **к. бы не** хоч як; **к. бы не так** та ба, де ж пак!, нема́ дурни́х!, $і^р$ аякже!, сподіва́йся!; **к. бы ни** *делал* хоч як /хай як/ *робить* [**к. бы ни упра́шивал** х. як про́сить]; **как бы то ни́ бы́ло** хай там як, *(чи)* сяк чи так, як не є, що не кажіть; **к. бы э́то мог быть он?** де ж би це він?; **к. бы я мог смея́ться?** де ж би я смія́вся?; **к. Вам /тебе́/ уго́дно** во́ля Ва́ша /твоя́/, як собі хо́чете /-еш/; **к. вдруг** аж нара́з; **к. ви́дно** ма́буть, пе́вно; **к. должно́ быть** як ма́є бу́ти; **к. же так?** як таки́ так? **к. и не́ было** *кого* на́че ли́зень злиза́в; **к. мо́жно быстре́е /глу́бже, ра́ньше/** чимшви́дше /чимгли́б-, чимра́н(і)-/, *к.* якшви́дше /якгли́б-, якра́н(і)-/; **к. мо́жно ча́ще** чимчастіш; **к. нельзя́ лу́чше** як не ма́є бу́ти кра́ще, $ф^р$ в са́мий раз; **к. ни** хоч як *(там)* [**к. ни крути́** х. як крути́]; **к. ни доса́дно** + хоч як при́кро +; **к. ни бодри́сь** х. як бадьори́сь; **к. посмотрю** коли́ подивлю́сь; **к.**

придётся як бу́де; **к. раз** $о^{к}$ аж [зігну́в аж удвоє]; **к. скоро** коли́; **к. так?** а то як?, $ф^{р}$ де ж?; **к. так мо́жно** як таки́ [**к. т. м. оставля́ть без присмо́тра?** як таки́ лиша́ти без до́гляду?]; **к. то́лько** що́йно [**к. т. прие́ду** щ. приїду], ско́роно, ско́ро [**к. т. он ска́жет** с. він ска́же]; **а к. же!** $і^{р}$ еге́ ж!, якра́з!, $ф^{р}$ де ж пак! [**Чва́нится: а к. же! Ефре́йтор!** Чва́ниться: де ж пак! Єфрейтор!]; **а к. загоре́лись глаза́ у** *кого* тре́ба було́ ба́чити *чиї* очі; **ну, к.?** то й як?; **а ты к. ду́мал?** а ти думав?, авже́ж не як.

КА́К-НИБУДЬ *(абияк)* $ф^{р}$ як Бог пошле́.

КА́К-НИКА́К як не є.

КАКО́В: к. пасту́х, таково́ и ста́до яки́й пасту́х, така́ й череда́; **к. приве́т, тако́в и отве́т** яка́ ша́на, така́ й дя́ка, яки́й „Добри́день", таке й „До́брого здоро́в'я".

КАКО́Й: к. бы *(то)* **ни́ был** © хай яки́й бу́де [**к. бы злой ни́ был** хай яки́й злий бу́де]; **к. же** яки́й то; **к. ни есть** яки́й не є, хай яки́й; **к. уго́дно** бу́дь-який, яки́й хо́чеш, хоч /хай/ я.; **како́й у́жас /стыд, ме́рзость, га́д- +/** $е^{м}$ це ж тре́ба!; **вот к.!** он яки́й!; **ни в каку́ю** хоч убий, хоч ти вмри; **-и́м ты был, таки́м ты и оста́лся** яки́й *(ти)* був, таки́й і до́сі; **ни за -и́е бла́га /де́ньги, сокро́вища, коври́жки/** ніза́що в світі; **чёрт зна́ет к.** $г^{д}$ яке́-таке́ ка́зна-що.

КАКО́Й-ЛИБО: к.-л. друго́й яки́й інший.

КАКО́Й-НИБУДЬ $з^{н}$ яки́йсь там [**не к.-н. обо́рвыш /замухры́шк-а, захуда́лый/** не яки́йсь там драб /ши́бздик, затру́шений/]; **не в к.-н.** куди́ твоє́ ді́ло [**оде́т не в како́е-нибудь тряпьё** у́браний к. т. д.]; **не к.-н., а** аж [запосів аж перший ряд]; **хоть к.** абия́кий; **и́ли ещё к.-н.** $ф^{р}$ або́що [**кра́сный и. е. к.-н.** черво́ний або́що].

КАКО́Й-ТО: како́й-то же яки́йсь-то [**до́лжен быть како́й-то же поря́док** має бути яки́йсь-то лад].

КА́К-ТО $ф^{р}$ аж ось, я́ко́сь [**к.-то в оди́н прекра́сный день** аж ось одно́го ра́зу]; **к.-т. же** я́ко́сь-то [**к.-т. же обойдётся** я.-т. бу́де]; **к.-т. раз** аж якось [**ка́к-то раз я слы́шу** аж я́кось я чу́ю].

КА́КТУС & ка́ктусик.

КАЛАМБУ́Р/ИТЬ ~ити, гра́- слова́ми, приклада́- при́кладки;

--й що $/м^{н}$ хто/ ~ить ◊, гото́вий закаламбу́рити, зви́клий ~и-, ма́йстер /меткий до/ каламбу́рів, каламбури́ст.

КАЛЕЙДОСКО́П *(безліч)* віяло [віяло шляхів].

КАЛЕ́КА $ж^{і}$ калічка.

КАЛЁНЫЙ: -ое желе́зо $ф^{р}$ гаря́че залізо /*д!* ВЫЖИГАТЬ/.

КАЛЕ́ЧИТЬ калічити, нівечи-;

--й що $/м^{н}$ хто/ калічить ◊, гото́вий /з-й/ скалічити, калічник, костоло́м, *(сам себе)* самору́б, /*на війні*/ самостріл, $п^{к}$ костоло́мний;

ИСКАЛЕ́ЧИТЬСЯ: -вшийся скалічілий;

ПО♦♦♦СЯ ушко́ди- себе́, $п^{рн}$ скалічі-, ста́- /зроби́тися/ калі́кою;

-вшийся скалічілий, Ø.

КАЛИБРОВА́ТЬ: --й що $/м^{н}$ хто/ калібру́є, з-й відкалібрува́ти, для калібрува́ння, за́йня́тий -ям, калібрува́льник, $п^{к}$ = %;

-йся/-ый калібро́ваний.

КАЛЛИГРА́ФИЯ красно́пис.

КАЛО́ША: ста́рая к. ☺ старий баня́к.

КАЛЬКУЛ/И́РОВАТЬ: --й що $/м^{н}$ хто/ ~ю́є, покли́каний скалькулюва́ти, ~юва́льник, для ~я́ції, за́йня́тий -ією, *(річ)* ~я́тор, $п^{к}$ ~яці́йний + %;

-ый калькульо́ваний.

КАЛЬЦИФИКА́ЦИЯ зва́пнення /-іння/.

КАЛЯ́КАТЬ балака́ти, гомоні́-, гу́тори-, базіка-, тереве́ни-, перекида́тися слова́ми, $н^{з}$ галу́-балу́, балу́-балу́;

--й що $/м^{н}$ хто/ гу́торить ◊, охо́чий до гу́тірок, балаку́н, базіка, © усе́ галу́-балу́ та галу́-балу́.

КАМЕ́ДЬ ґу́ма, $с^{о}$ ґу́ма.

КАМЕНЕ́ТЬ кам'яніти, камені́-;

--й що кам'яніє, ма́йже /ма́ло не/ скам'янілий, © кам'яніючи.

КАМЕНИ́СТЫЙ *(вигляд лиця)* *г.* бовванува́тий.

КА́МЕННЫЙ: к. у́голь *г.* тверде́ ву́гілля.

КАМЕННОУ́ГОЛЬНЫЙ *г.* твердову́гільний.

КА́МЕНЬ: с -нем на се́рдце з важки́м се́рцем; **-ни в пе́чени** $п^{б}$ ка́мінь печіно́к; **-ни в по́чках** ка́мінь нирок; **под лежа́чий к. вода́ не течёт** під лежа́чий ка́мінь вода́ не біжи́ть;

КА́МНИ: к. разва́лин гру́зи.

КАМНЕСЕЧЕ́НИЕ $м^{а}$ ро́зтин на ка́мінь /на ви́лучення ка́меню/.

КАМПА́НИЯ *(військова)* випра́ва; & $п^{к}$ *кампані́йний.

КАМУФЛИ́РОВАТЬ > МАСКИРОВАТЬ.

КАМУФЛЯ́Ж *о.* димова́ заві́са /засло́на/, фі́говий листо́к.

КАМЧА́ТКА *(глушина)* Кудкуда́ківка [**в таку́ю глушь?** у таку́ -ку?].

КАМЫ́Ш шува́р, очере́т.

КАМЫШЕ́ВЫЙ очере́тний.

КАНА́ДЕЦ $о^{к}$ канаді́єць.

КАНА́ДСКИЙ канаді́йський.

КАНА́Л *з.* пере́кіп.

КАНВА́ *(сюжетна)* лінія, *о.* „крива́ напру́ги".

КАНДЕЛЯ́БР ставни́к.

КАНИ́КУЛЫ вака́ції.

КАНИКУЛЯ́РНЫЙ вакаці́йний.

КАНИТЕ́ЛИТЬСЯ мару́ди/тися, волово́ди-, моро́чи-, розво́ди- з, вози́- як кіт із са́лом, марнува́ти час; **не к.** бра́- бика́ за ро́ги;

-йся що $/м^{н}$ хто/ ~ться ◊, зви́клий /с-и/ волово́дитися, мару́да, мару́дник, заба́ра, загайко, $п^{к}$ мару́дливий, заба́рли-, волово́дистий.

КАНУ́Н день пе́ред *чим*, *фр* надвечі́р'я [**к. пра́здника** святко́ве н.], *мн* передо́дні [п. свя́та].

КА́НУТЬ *(в воду)* піти́, пірну́-, впа́с-; **к. в Ле́ту /в ве́чность/** піти́ /відійти́/ в за́світи, *жм* піти́ під шум, переве́стися на по́піл; **к. в про́шлое** відле́тіти; **как в во́ду -ул** *(як)* під шум пішо́в; **как бу́дто -ул в во́ду** на́че за сім земе́ль пішо́в; **-вший** Ø; **-й в Ле́ту** *фр* забу́тий.

КАНЦЕЛЯРИ́СТ *іс* підпи́сок, *жм.* писарчу́к.

КА́ПАТЬ кра́пати /-оті-/, ка́па- /-оті-/, ля́па-, *гд* ця́па- /-оті-/, *пф* кап [**кран -ает** кран кап та кап]; **не ка́плет над** *кем (дощ)* за ши́ю не ллє *кому*;
--й що ка́па ◊, призна́чений ка́пати, для ка́пання, за́йнятий -ям, ка́пальник, *пк* ка́пальний, крапотли́вий, ляпотли́-,© знай, кап та кап;
КА́ПНУТЬ *(за щось)* перепа́сти ◊.

КА́ПЕЛЬКА: **до (после́дней) -ки** до (оста́нньої) кри́хти /крихти́ни/.

КАПИТА́Л *фр* копі́йка [**жить с -ла** жи́ти з -ки]; **основно́й к.** і́стинні гро́ші, і́ста, стовп; **уставно́й к.** устано́вчий к.

КАПИТАЛООБРАЗОВА́НИЕ капіталотво́рення.

КАПИТЕ́ЛЬ *(колони)* *бу* наве́ршя.

КАПИТУЛИ́РОВАТЬ капітул/юва́ти /*дк* с~/, здава́тися, склада́ти збро́ю;
--й що /*мн* хто/ ~ює ◊, гото́вий /*зм*-й/ скла́сти з., *зг*-й на капітуля́цію, капітуля́нт, *пк* капітуляці́йний.

КАПЛЕОБРА́ЗНЫЙ на взір кра́плі, крапли́стий.

КА́ПЛЯ ка́пка, ля́п-, *(дрібка)* кри́хта, *(сумніву)* кри́хта, тінь [**без -ли сомнения** без -ні с.], *фр* рі́ска [**во рту - ни -ли** ні рі́ски в ро́ті]; **как две -ли воды́ (похо́ж)** о́ко-в-о́ко *(подібний)*; **к. в -лю** о́ко-в-о́ко; **к. по -ле** © кап-ка́п та кап-ка́п; **по -ле** по краплі́ні.

КАПРИ́З: **по -зу судьбы́** з при́мхи /при́мхою/ до́лі.
КАПРИ́ЗЫ за́баги, *г.* ви́баги ◊

КАПРИ́ЗНИК коверзу́н, перебе́ндя, *с.* вари́вода.

КАПРИ́ЗНИЧАТЬ комизи́тися, вередува́ти, коверзу-, капризу-́, витребе́ньковати, крути́- но́сом, шука́- кістки в молоці́; **к. при вы́боре** *чего* перебира́ти *чим*;
--**й** що /*мн* хто/ вереду́є ◊, розвередо́ваний, схи́ль- вередува́ти, вереду́н, коверзу́н, вереді́й, вереда́, комиза́, перебе́ндя, вередни́к, вереду́ля, капризу́-, *с.* вари́вода, *пк* вередли́вий, заба́гли-, примхли́-, коми́зли-, химе́рний;
ЗАКАПРИ́ЗНИЧАТЬ розвередува́тися ◊;
-вший ◊;
РАСКАПРИ́ЗНИЧАТЬСЯ: **-вшийся** розвередо́ваний ◊.

КАПТЕНА́РМУС комірни́к.

КАПУ́Т АМБА, гапли́к; **к.** *кому* **(ему́, ей)** та й по *кому* (по ньо́му, по ній).

КАПЮШО́Н & каптуре́ць.

КА́РА *(стягнення)* пока́рання, *(дія)* покара́ння.

КАРА́БКАНЬЕ дря́пання /тере́бка-/ *(вго́ру)*, *ок* верходря́пство.

КАРА́БКАТЬСЯ тере́бкатися, видира́-, видря́пува-, *д.* чаря́пка-, *(вгору)* п'я́стися, де́р- /дря́па-, лі́зти/ (вго́ру);
-йся що /*мн* хто/ дере́ться ◊, с-и де́ртися, верходря́п, верхола́з, дря́пець, *д-к* деру́чий *(уго́ру)*, *рк* теребку́-, © у ру́сі вго́ру, де́ршися вго́ру; **уме́ло -я** деручки́й.
ВСКАРА́БКАТЬСЯ ви́теребкатись ◊.

КАРА́КУЛЬ сму́шок.

КАРА́КУЛЕВЫЙ смуше́вий.

КАРАПУ́З при́земок, пуза́нчик, *г.* карапу́з.

КАРА́ТЬ кара́ти, *о.* завдава́ти ка́ри;
--й що /*мн* хто/ кара́ ◊, зви́клий кара́ти, ра́дий покара́-, кара́тель, кара́льник, *з.* карда́ш, *пк* кара́льний [**-й меч** к. меч], кароді́й-; **-щая десни́ца** *ур* кара́юча /кароді́йна/ десни́ця;
-йся/-ый ка́раний.

КАРАУ́Л: **хоть к. кричи́** хоч ляж та й плач.

КАРАУ́ЛЬНЫЙ: **-ое помеще́ние** вартівня́.

КАРАУ́ЛИТЬ вартува́ти, чатува́-, стерегти́, охороня́-;
--й що /*мн* хто/ варту́є ◊, поста́влений на ва́рту, покли́ка- стерегти́, вартови́й, вартівни́к, охоро́нець, сто́рож, *пк* охоро́нчий, *о.* на ва́рті /сті́йці/, на сторо́жі.

КАРЕ́ТА *(дорожня)* ридва́н.

КАРЕ́ТНЫЙ: **к. сара́й** возі́вня.

КАРИКАТУ́РА: **к. на** *кого/что* *ф.* теж мені́ *хто/що* [**к. на уста́в** т. м. стату́т].

КАРКА́С *(воза)* снасть, *(конструкції)* кістя́к.

КА́РКАТЬ кря́кати, крю́ка-, *(- людей)* ки́рка-, роззявля́- пе́льку;
--й що кря́ка ◊, зви́клий кря́кати, ра́дий заки́рка-, кря́кало, кру́кало, ки́ркало, © **знай, кру та кру.**

КА́РЛИК корду́пель, корду́плик, *зн* ши́бзд-, недо́мірок; & *д.* карло́.

КА́РЛИКОВЫЙ карлува́тий ◊.

КАРМА́Н: **по на́шему -ну** на на́шу кише́ню; **не по -ну** *кому* **не** по зуба́х, не на *чию* кише́ню, *(купи́в би, та)* купи́ло притупи́ло, © ціна́ куса́ється; **держа́ть в -а́не** ма́ти в кише́ні /в кула́ці, за па́зухою/.

КАРМА́ННЫЙ *(критик)* власноха́тній, ку́плений.

КАРНИ́З *г.* (віко́нний) при́мурок.

КАРТА́ВИТЬ гарка́вити;
--й що /*мн* хто/ гарка́вить, *пк* гарка́вий, *і.* гарка́вець, гарку́н, гарку́ша.

КАРТЁЖНИК картогра́й.

КАРТИ́НА *ф.* мальови́дло, *(панорама)* видо́вище, *(фантастична)* ви́диво; **у́жасная к.!** © неха́й би мої́ о́чі ніко́ли не ба́чили!.

КАРТИ́НКА: как к. /**как иа -ке**/ як намальо́ваний, ☺ ви́цяцько-.

КАРТИ́ШКИ картеня́та.

КА́РТОЧКА: почто́вая -ка пошті́вка.

КА́РТОЧНЫЙ ка́ртяний; **к. до́мик** ха́тка з карт, *п.* ми́льна бу́льбашка.

КАРТО́ШКА: нос -ой ки́рпа, бульба́стий (бульбува́-) ніс.

КАРЬЕ́Р: с ме́ста в к. про́сто з мо́сту, спрожо́гу, з поро́га /копита́/.

КАРЪЕ́РА & $п^к$ *кар'єристи́чний [к. гін].

КАРЬЕРИ́СТ *ф. г.* кар'єро́вич, *о.* лове́ць чинів.

КАСА́ТЕЛЬСТВО доти́чність.

КАСА́ТЬСЯ торка́ти(ся), дотика́ти(ся), *(кого)* стосува́тисся до /обхо́дити/ *кого*, *д.* ти́катися /ти́чи-/ (до) *кого* /$п^ф$ ти́четься, ти́чився/; *(теми)* зверта́- до *чого*, перескакувати на *що*, *($п^{рв}$ $п^ф$)* ти́катися [**каса́ется** ти́четься]; **меня́** /**его́** +/ **не -а́ется** мені /йому́ +/ ма́ло ді́ла до; **кого́ -а́ется?** до ко́го ча́рка п'є́ться?; **э́то Вас не -а́ется** Ва́ше ді́ло – сторона́, $е^в$ це у ва́шу зада́чу не вхо́дить; **что -а́ется меня́** що до /як на/ ме́не; **не -а́ется** *кого* не про *кого* [**бу́дто её не -а́ется** на́че не про не́ї]; **а что касается** *чего*, **то** $ф^р$ а що вже до *чого*, то [**а ч. к. глаз, то...** а що вже до оче́й, то...]; **не -ось** *кого* не обхо́дило;

-йся що стосу́ється до ◊, $п^к$ приче́тний /дoти́ч-, стосо́в-/ до, $п^р$ стосо́вно до, відно́сно, що́до [**намёк, -я меня́** на́тяк що́до ме́не]; **а что каса́ется** *кого/чего* що́ ж до /що́ждо/;

-ый/-йся доти́каний, то́рка-, че́рка-, зачі́па-, стосо́ва- ◊, $п^к$ дотикака́льний, дотико́вий;

КОСНУ́ТЬСЯ: е́сли -ётся *чего* $ж^м$ як до *чого* прийдеться /припаде́/; **е́сли бы -у́лось** якби́ до чо́го дійшло́ся.

КА́ССА: к. взаимопо́мощи *г.* ка́са самопо́мочі, $ж^м$ самопо́міч.

КАССИ́РОВАТЬ *ю.* касува́ти, скасо́ву-, *г.* унева́жню-, *д.* канцелю-;

--й що /$м^н$ хто/ касу́є ◊, покли́каний /$з^г$-й, ра́дий/ скасува́ти, каса́тор, $п^к$ касаці́йний;

-ый касо́ваний, скасо́ву-, унева́жню- ◊.

КАСТРИ́РОВАТЬ кастр/ува́ти, стерилізува́-, вичища́-, валаша́-, знеплі́днюва-;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, покли́ка- ~ува́ти, за́йнятий ~а́цією, ~а́тор, валаша́л, валаша́льник, ~ува́ль-, $п^к$ валаша́льний + %;

-йся/-ый кастро́ваний, знеплі́дню-, вичи́щу- ◊.

КАТА́ЛКА *(шпитальна)* візо́чок.

КАТАПУЛЬТИ́РОВАТЬ(СЯ) катапульт/ува́ти-(ся);

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, призна́чений катапультува́ти, $п^к$ катапультаці́йний, для катапульта́ції;

-йся/-ый катапульто́ваний, зму́ше- катапультува́тися.

КАТАСТРОФИ́ЧЕСКИ *(бракує)* до зарі́зу;

КАТАСТРОФИ́ЧЕСКИЙ: в -ом положе́нии *кто* гори́ть земля́ під нога́ми у *кого*.

КАТА́ТЬ *(тісто)* кача́ти, вика́чувати, *(у валки)* валкува́-, *(сталь)* вальцюва́-, *(автом)* вози́-, *(енергійно діяти) ф.* шпа́ри-;

--й що /$м^н$ хто/ кача́ ◊, ра́дий ви́качати, за́йнятий кача́нням, ката́ль, возі́й, возі́льник, вальцюва́ль-, *(повсть)* шапова́л, валя́льник, *(білизну)* ката́льник /$ж^і$ -ниця/, $п^к$ ката́льний, вальцюва́ль- + %;

-ый ка́чаний, ка́та-, ва́ля-, вальцьо́ва-.

КАТА́ТЬСЯ качатися ◊; **как сыр в ма́сле к.** жи́ти як у раю́; **к. на конька́х** бі́га- на ко́взанця́х; **к. со́ смеху,** рва́- бо́ки, ляга́- від сміху, регота́до упа́ду; **лю́бишь к. – люби́ и са́иочки вози́ть** лю́биш ї́зди- – люби́ й санча́та вози́-; **как сыр в ма́сле -а́ется** як варе́ник у смета́ні пла́ва; **-йся** що кача́ється ◊, зви́клий ката́тися, запро́шений поката́-, пасажи́р, *г.* прогулько́вець, *о.* на про́гульці /прогу́лянці/ + **-ый**; **-я на конька́х** ковзаня́р, бігу́н **на** ко́взанця́х; **-я со́ смеху** © з ди́ким /гомери́чн-/ сміхом, ляга́ючи від сміху.

КАТЕГОРИ́ЧЕСКИ $ф^р$ ру́ба.

КАТЕХИ́ЗИС *г.* катехи́зм.

КАТИ́ТЬ коти́ти, су́ну- ко́том; **кати́!** манджа́й!; **-ти́ домо́й!** маха́й додо́му!;

--й що /$м^н$ хто/ ко́тить ◊, покли́каний /з-й, $з^м$-й, гото́вий/ покоти́ти, за́йнятий ко́том, коті́й, $п^к$ коти́льний;

КАТНУ́ТЬ *в.* махну́ти [**-ём за́ город** -ім на приро́ду /за мі́сто/].

КАТИ́ТЬСЯ коти́тися, ско́чува-, коти́ти, су́нуко́том, *(- віз)* ї́ха-, *(- сльози)* текти́, *(- голови в бою)* леті́- з пліч; **к. по накло́нной пло́скости** *о.* ско́чуватися у прі́рву; **шаро́м к.** як по ма́слу йти;

-йся що /$м^н$ хто/ ко́тить(ся) ◊, ко́чений, ско́чува-, $з^м$-й /поки́нутий, с-и/ коти́тися, *(річ)* покотьо́ло, *о.* колобо́к, $п^к$ котки́й, котю́чий, переко́тистий, © ко́том; **легко́ -я** покотю́чий; **-я гра́дом пот** © піт струмко́м; **-я по накло́нной пло́скости** ко́чений /ско́чува-/ у прі́рву /по похи́лій площині́/; **-я по́д гору** © ко́том з гори́.

КАТО́К *д.* ко́взаниця.

КА́ТОРЖНЫЙ $о^к$ ка́торже́нний, $і^с$ кана́льський.

КАТУ́ШКА шпу́ля, шпу́лька; **на всю кату́шку** на весь заря́д /диск/, на всю коту́шку /поту́гу/.

КАТУ́ШЕЧКА шпу́лечка.

КА́ФЕДРА кате́дра, *(проповідника) г.* проповіда́льниця.

КАФЕДРА́ЛЬНЫЙ: к. собо́р кате́дра, катедра́л, $с^о$ кафедра́льний собо́р.

КАЧА́ЛКА крі́сло-коли́ска, *к.* коли́ска.

КАЧА́ТЬ гойда́ти, хита́-, вихи́тува- /роз-/, вигойду-, колиса́ти, *(головою)* крути́-, *(утопленого)* труси́-; **к. голово́й** *о.* кив-ки́в голово́ю; **к. го-**

ловóй по пóводу *чего* общмáкувати *що*;

--й що /*м*^н^ хто/ гóйдá ◊, покли́каний /з^м^-й/ погóйдáти, зви́клий гойдá-, для гóйдання /помпувáн-/, зáйня́тий -ям, колисáлець /*ж*^i^ -лка/, *(помпою)* помпувáльник, *п*^к^ коливáльний, коли́саль-, гóйдáль-, помпувáль-, *р.* гойдли́вий + %; **-й головóй** © кив-ки́в головóю, хитáючи г.;

КАЧА́ТЬСЯ *(без упину)* вигóйдуватися; ◊;

-йся/-ый гóйданий, колих-, коли́с-, хи́т-, похи́тув- /ви-/, помпóв-, *п*^к^ хиткий, хилит-, хитли́вий, гойдли́-, погóйдли-, *(човен)* переки́дистий, © знай хить та хить;

КАЧНУ́ТЬСЯ хитнýтися ◊; **-ись чáшки весóв** -ись шáльки терезів.

КА́ЧЕСТВО: в -ве *(- живих осіб)* в харáктері, в рóлі, *(- речі)* у фóрмі [**в -ве приложéния** у ф. додáтку]; **по -ву** я́кістю; **отли́чного -ва** *о.* хоч на ви́ставку.

КА́ЧКА *(на морі)* хитани́на, *р*^к^ хи́танка.

КА́ША *(в голові)* лемíшка; **к. во рту** у *кого* мов клóччя жýє *хто*.

КА́ШЛЯТЬ: --й що /*м*^н^ хто/ кáшля ◊, розкáшляний, дýше- /обтя́же-/ кáшлем, бухи́кало, *п*^к^ кашли́вий, *о.* з кáшлем, у нáпаді кáшлю, *н*^з^ кахи́-кахи́; **-й стари́к** стари́й з кáшлем, кашли́вий стариган;

ЗАКА́ШЛЯТЬСЯ розкáшлятись, закахи́катися;

РАСКА́ШЛЯТЬСЯ: -вшийся розкáшляний, Ǿ;

КАШЛЯНУ́ТЬ & кашельнýти.

КАЮ́К *(кому)* гапли́к, + КАПУТ.

КА́ЯТЬСЯ кáятися, розкáюва-, *(з досадою на себе)* кусáти /гри́з-/ лíкті;

-йся що /*м*^н^ хто/ кáється ◊, з^г^-й покáятися, зви́клий кáя-, покýтник, покая́н-, кáятник; *п*^к^ покýтній, покая́нний, ☺ розкáя-, *о.* з покýтою /каяття́м/ *(у сéрці)*;

ПОКА́ЯТЬСЯ *(визнати вину)* повини́тися, *ф*^р^ вдáри- у грýди; ◊;

-вшийся розкáяний, Ǿ.

КВА́ЗИ- нíби- [**квазиучёный** нíбивчéний].

КВА́КАТЬ кýмкати, кря́ка-, крю́ка-, скрекотá-, *с*^о^ квáка-;

--й що кýмка ◊, кýмкало, квáкало, скрекотýн /*ж*^i^ -тýха/, кря́ка, кря́кíвка, © знай кум та кум /ква та ква/.

КВАЛИФИЦИ́РОВАННЫЙ *о.* підкýтий *(*на всі чоти́ри*)*.

КВАЛИФИЦИ́РОВАТЬ кваліфікувáти, підкóву-, *(дії)* розцíню-;

--й що /*м*^н^ хто/ кваліфікýє ◊, з-й розціни́ти, зви́клий розцíнюва-, *п*^к^ кваліфікаці́йний + %;

-йся/-ый кваліфікóваний, розцíню- ◊.

КВАНТУ́ЮЩИЙ *ф*^i^ квантувáльний.

КВАРТИ́РА мéшкання, *(невелика)* малометрáжка; **чáстная к.** *ф.* привáтка.

КВАРТИ́РНЫЙ *(- кризу)* житлови́й.

КВАРТИРОВА́ТЬ мéшкати, квартирувá-, винаймá- мéшкання;

--й що /*м*^н^ хто/ мéшка, квартирáнт, мéшканець, *(по)*жилéць, *з.* комíрник, *п*^к^ замéшкалий, *о.* на мéшканні, на квартúрі.

КВАРТИРОВЛАДЕ́ЛЕЦ /КВАРТИРОХОЗЯ́ИН/ влáсник кварти́ри.

КВА́СИТЬСЯ квáснути, квасніти, виквáшувати, квáситися;

-йся що квáсне ◊, поки́нутий квáснути, квáшений, виквáшува-, піддáва- квáшенню, *п*^к^ квасни́й;

-вшийся квáшений ◊, Ǿ.

КВАСЦЫ́ ки́слий кáмінь.

КВАШНЯ́ ☺ лемíшка.

КВИТА́НЦИЯ квитóк, *г.* поквитóвання; **по -ции** на квитóк /квитáнцію/.

КВИТА́ТЬСЯ квитáтися;

РАСКВИТА́ТЬСЯ розквитáтися, зреваншувá-, відплати́-, бýти кви́т*(и)* [ми кви́ти].

КЕ́ГЛИ *г.* крýглі.

КЕ́МПИНГ шатрувáння.

КЕРОСИ́НЩИК *п.* під'ю́джувач, підбéхту-, підштрикáч, підштрикáйло.

КИВА́ТЬ кивáти, хитá-, *п*^ф^ кив;

--й що /*м*^н^ хто/ кивá ◊, кивýн /*ж*^i^ -ýха/, © знай кив та кив; **-й головóй** зви́клий хитáти головóю, кивýн, *ф*^-р^ покивáн, © кив-кив головóю.

КИДА́ТЬ ки́дати, метá-, шпурля́-, вéрга-, швиргá-, *п*^ф^ кидь;

--й що /*м*^н^ хто/ ки́да ◊, зви́клий /с-и/ ки́да-, покли́каний /з^г^-й, з^м^-й/ ки́ну-, ки́дальник, кидýн, кидéць, киді́й, метáльник, швиргýн, *п*^к^ ки́дальний + %, © знай кидь та кидь;

-йся/-ый ки́даний, вéрга-, шви́рга- ◊;

КИ́НУТЬ: -ули /-уло/ ки́нуто;

ПЕРЕКИ́НУТЬ *ф.* перефутбóлити ◊.

КИНЕМАТОГРАФИ́СТ працівни́к кінá[ó], *ф.* кінорóб, кінóшник.

КИНЖА́ЛЬЧИК кинджáлик.

КИНОВА́РНЫЙ *р*^к^ цинóберний.

КИНОВА́РЬ цинóбра.

КИНОСЪЁМКА фільмувáння; **дéлать -ку** фільмувáти.

КИНОСЪЁМОЧНЫЙ фільмувáльний.

КИНО́ШНЫЙ кінóшни[і]й.

КИПЕ́НИЕ *о*^к^ кипíнь.

КИПЕ́ТЬ кипíти, закипáти /ви-/, *(аж)* пíнити*(ся)*, булькотíти, клекотí-, *с.* кипí- ки́пнем; *п.* бýрха-, бурхотí-, нуртувá-, вирувá-, *(-життя)* клекотí-, ходи́- хóдором, *(- пристрасті)* *о*^к^ шкварчá-; & кипí- життя́м; **к. в котлé** вари́тися в казанí; **к. страстя́ми** колоти́-; **-éли стрáсти** колоти́ло-;

--й що /*м*^н^ хто/ кипи́ть ◊, постáвлений /зали́ше-/ кипíти, мáйже закипíлий, у стáні кипíння, запíнений, вкри́тий пíною, *(у чім)* вáрений, перевá-

рюва-, $п^к$ кипу́чий, кипл[']я́-, булькотю́-, булькітли́вий, *(казан) (*вже*)* закипі́лий /забулькоті-/, майже закипі-, *(- море)* розшалі-, розбу́рханий, розго́йд-, розбуру́не-, бурхли́вий, *(- пристрасті)* розбуя́лий, © от-о́т закипи́ть; **-й гне́вом** розлю́чений, по́йня́тий гні́вом; **-й страстя́ми** колотли́вий, коло́чений при́страстями; **-ая вода́** окріп, ки́пень, вар, кип'я́ч;

ПЕРЕКИПЕ́ТЬ *(- емоції)* відшумува́ти, ви́шумі-, *г.* ви́шумува-, ви́шумитися;

-вший перекипі́лий, ви́шумі- ◊, Ǿ.

ВСКИПЕ́ТЬ *(гнівом)* спалахну́ти;

КИПУ́ЧИЙ ге́йзерний, *(- діяльність)* невсипу́щий.

КИПЯТИ́ТЬ *(воду)* кип'ятити, перева́р/юва-;

--й що $/м^н$ хто/ кип'яти́ть ◊, покли́каний переварити, взя́вшись прокип'яти-, перева́рювач, за́йня́тий кип'ятінням, *(річ)* кип'яти́льник, $п^к$ кип'ятильний;

КИПЯТИ́ТЬСЯ *(- воду)* кип'ятитися, перева́рюва-, *п.* гарячкува́ти, нервува́тися, *г.* денервува́-, *о.* лізти на стінку, вогне́м /при́ском/ си́па-;

-йся/-ый що ~юється ◊, кип'яче́ний, перева́рюва-, денерво́-, рознерво́-, зви́клий гарячкува́ти, гото́вий ліз- на стінку, $п^к$ нерво́вий, *з.* заво́їстий, © аж при́ском си́пле.

КИСЕ́ЙНЫЙ: -ая ба́рышня *г.* капелю́шкова па́нна.

КИСЛЕ́ЙШИЙ ки́слим-ки́слий, ки́слий-прекис-.

КИ́СЛО-СЛА́ДКИЙ ви́нний.

КИ́СЛЫЙ квасни́й; & ^{а}квасне́нький.

КИ́СНУТЬ ква́снути, квасніти, *п.* ну́дити світом;

--й що $/м^н$ хто/ ква́сне ◊, зали́шений к., ма́йже скислий, ще тро́хи й ки́слий, у проце́сі скиса́ння; **-ие о́вощи** ква́сиво.

КИСТЕВИ́ДНЫЙ *(- ягоди)* $р^к$ гронува́тий, гронови́-, $п^к$ *(цвіт)* кит(ч)а́стий, *(- кукурудзу)* волоти́стий, © гро́нами, ки́тицями.

КИСТЬ $а^н$ п'ясть, *(маляра́)* квач, ква́чик; & ки́тичка.

КИЧИ́ТЬСЯ гну́ти ки́рпу, чва́нитися, хизува́-, при́нди-, ви́соко не́сти́ся, вихваля́-, бундю́чи-, *г.* ра́дува- *чим*;

-йся що $/м^н$ хто/ чва́ниться ◊, схи́льний /зви́клий/ п., спо́внений чва́нства, чванько́, при́нда, хвалько́, $п^к$ чванли́вий, чваньковитий, пиха́-, хизува́-, гордопи́шний, зарозумі́лий, *д.* фуду́льний, $о^к$ чва́нистий. *о.* з пихо́ю в се́рці.

КИШЕ́ТЬ кишіти, *(ро́єм)* роїтися, комаши-, мураввли́-; **так и -и́т** *(кишмя́)* аж роїться;

--й *чем* що киши́ть від *чого* ◊, $п^к$ рійни́й, закишілий, © як комашні /оселе́дців/ *чого*, аж киши́ть від *чого*; **-й червя́ми** хробачли́вий, © аж киши́ть від черви́;

ЗАКИШЕ́ТЬ $ф^р$ зарясніти ◊.

КИШЕ́ЧНИК *к.* кишки́.

КИШКА́ *(пожежна)* рука́в; **к. тонка́ /сла́ба/** по́роху /ду́ху/ **не ста́не**, жи́ла тонка́.

КИШКООБРА́ЗНЫЙ *у.* кишкува́тий.

КЛА́ДЕЗЬ: к. му́дрости крини́ця му́дрости, ☺ жива́ енциклопе́дія.

КЛА́ДКА *(кам'яна)* ви́кладка.

КЛАДОВА́Я *г.* кладівка.

КЛАН & $п^к$ *клановитий /= на взір кла́ну/.

КЛА́НЯТЬСЯ уклоня́тися, розкла́нюва-, *(кому)* кла́ня- до *кого*, *(навзаєм)* відклоня́-; **зе́мно к.** $з^г$ вигина́ти ка́рк(а);

-йся що $/м^н$ хто/ вклоня́ється ◊, зви́клий кла́нятися, ра́дий вклони́-, © з покло́ном, вклони́вшися; **зе́мно -я /-я в но́ги/** з дозе́мним покло́ном; **ннкому́ не -я** ніко́му невклі́нний;

ПОКЛОНИ́ТЬСЯ *(навзаєм)* відклони́тися; ◊.

КЛА́ПАН хлипа́к, $м^у$ хли́павка.

КЛАСС: высо́кого -са висо́кого рі́вня, $с^у$ висо́кої пла́нки.

КЛАССИФИЦИ́РОВАТЬ класифікува́ти, розбива́- на кла́си /гру́пи, катего́рії/, $д^к$ скласифікува́-;

--й що $/м^н$ хто/ класифіку́є ◊, покли́каний с., для класифіка́ції, за́йня́тий -ією, класифіка́тор, $п^к$ класифікаційний;

-йся/-ый класифіко́ваний, розби́- на кла́си /гру́пи, катего́рії/.

КЛАСТЬ кла́сти, поклада́- /на-, ви- +/, *(до кишені)* хова́-; **к. го́лову** наклада́- голово́ю; **к. ду́шу во** *что* = **вкладывать ду́шу**; **к. коне́ц** кла́с- край; **к. на счёты** ки́да- на рахівни́цю; **к. нача́ло** започатко́вува-; **к. под сукно́** відклада́- на бе́зрік; **к. пятно́ на** *кого* плямува́- /очо́рню-, знесла́влю-/ *кого*; **к. себе́ в карма́н** прибира́ти до кише́ні;

-ду́щий що $/м^н$ хто/ кладе́ ◊, $з^г$-й покла́сти, зви́клий кла́с-, кладі́й, кладу́н, кладі́льник, наклада́ч /по-, ви- +/, $п^к$ кла́дчий, $с^к$ -кла́д [дармокла́д]; **-й в карма́н** зви́клий кла́сти до кише́ні; **-й в осно́ву** © покла́вши в осно́ву; **-й в рот** що кладе́ в рот; **-й го́лову** поклада́ч голови́; **-й коне́ц** $с^к$ клади́-край; **-й на му́зыку** *что* а́втор нот до *чого*; **-й нача́ло** зачина́тель, ініція́тор, $п^к$ початко́вий, ста́ртови́й; **-й под сукно́** ра́дий відкла́сти на бе́зрік; **-й** *(*земны́е*)* **покло́ны** уклі́нний проха́ч, *(у храмі)* ще́дрий на *(*дозе́мні*)* покло́ни, богомі́льний, $г^р$ святи́й та бо́жий; **-й пятно́ на** *кого* ганьби́тель /знесла́влювач, очо́ри-/ *кого*; **-й резолю́цию** наклада́ч резолю́ції;

-йся кла́дений, накла́да- /у-, по-/, $(м^{ур})$ муро́ва- ◊.

КЛЕВА́ТЬ клюва́ти, *(- птахів)* дзьо́ба-, $п^ф$ дзьоб, *(- рибу)* сми́ка-, $п^ф$ смик; **к. на дармовщи́ну** лови́тися на дурни́чку; **к. но́сом** поку́нювати, куня́- си́дячи, клюва́- но́сом мак, окунів лови́-;

--й що $/м^н$ хто/ клює́ ◊, $п^к$ клюва́льний, дзюба́стий, © знай, дзьоб та дзьоб; **-й но́сом** = дрем-

лющий © закуня́вши си́дячи;

КЛЮ́НУТЬ клю́нути ◊; **к. на** *что* купи́тися на; **не к. на провока́цию не** пове́стися /*г.* клю́нути/ на прово́кацію;

ИСКЛЕВА́ТЬ *(віспою)* подовба́ти; ◊.

КЛЕВЕТА́ТЬ клепа́ти, зво́ди- на́клеп, обмовля́- /оббрі́хува-/ *кого*, **наговорю́-** /набрі́ху-, накле́пу-, зво́дити пеню́/ на *кого*;

-ве́щущий що /$м^н$ хто/ зво́дить на́клеп ◊, ра́дий оббреха́ти, схи́льний клепа́-, накле́пник, обмо́в-, кля́уз-, набре́ха, фабрика́нт на́клепів, $п^к$ кля́узний + %.

КЛЕ́ИТЬ кле́їти, ліпи́-, скле́юва-, прилі́плюва- /з-, на-, роз-/;

--й що кле́їть, ра́дий скле́їти, за́йнятий кле́єнням, клеї́льник, лі́пиль-, скле́ювач, розлі́плю-, накле́ю-, $п^к$ клеї́льний, ліпи́ль- + %;

КЛЕ́ИТЬСЯ кле́їтись, $ф^р$ в'яза́- [**разгово́р не -ился** розмо́ва не -а́лася], бра́- рук [**ничего́ не кле́илось** ні́чо́го не бра́лося рук]; **не к.** *(- гру) $ж^м$* не йти;

-йся кле́єний, лі́пле-, скле́юваний, прилі́плю- /з-, на-, роз-, об-/, $п^к$ г[к]лейки́й, глеюва́тий, липки́й, липу́чий, прили́пливий.

КЛЕЙ: столя́рный к. кару́ка, кару́к.

КЛЕ́ЙКИЙ липу́чий.

КЛЕЙМИ́ТЬ таврува́ти, плямува́-, паплю́жи-, штемпува́-; **к. позо́ром** ганьби́-, вкрива́- ганьбо́ю, несла́ви-, знесла́влюва-;

--й що /$м^н$ хто/ тавру́є ◊, $з^м$-й /покли́ка-/ затаврува́ти, за́йнятий таврува́нням, таврува́льник, знесла́влювач, $п^к$ таврува́льний + %, паплю́жливий; **-й позо́ром = позорящий;**

-и́мый паплю́жений, тавро́ва-, штемпо́ва- ◊.

КЛЕПА́ТЬ *(брати на нюти)* нютува́ти;

--й що /$м^н$ хто/ кле́пле ◊, поста́влений клепа́ти, за́йнятий клепа́нням, клепа́льник, клепа́ч, клепа́йло, *(річ)* клепа́ло, кала́та́ло, $п^к$ клепа́льний;

-йся кле́паний, нюто́ваний..

КЛЕ́ТКА *(в зошиті)* кра́тка; **грудна́я к.** огру́ддя; **в -ку** *(папір)* карта́тий.

КЛЕШНЕВИ́ДНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ клешня́стий, клешнюва́-, як кле́шня́, у фо́рмі /на взір/ клешні́.

КЛИКУ́ШЕСТВОВАТЬ галасува́ти, гістерик/ува́-, вереща́- /кричі́-/ у гісте́риці;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, *і.* крикли́вець /$ж^і$ крикли́виця, гістери́чка/, $п^к$ крикли́вий, гістери́чний, крикли́вицький, біснува́тий.

КЛИН плі́шка, за́плішка; **куда́ ни кинь – всё клин** і сюди́ га́ряче́ і туди́ бо́ляче́; **к. -ом вышиба́ть** вого́нь вогне́м дола́ти.

КЛИНО́К *(шаблі)* залі́зко.

КЛИНООБРА́ЗНЫЙ клинува́тий; **-ое письмо́** клино́пис, клино́писне письмо́.

КЛИНОПИ́СНЫЙ $п^{рн}$ клино́писний.

КЛИНЦО́ВКА клинцува́ння.

КЛОБУ́К *у.* ка́пту́р.

КЛОК пучо́к, жмут;

КЛО́ЧЬЯ *(пучки)* жму́ття.

КЛО́КОТ & клеко́тнява.

КЛОКОТА́НЬЕ бу́лькіт, клеко́тнява.

КЛОКОТА́ТЬ клекота́[і]ти, бурхоті́-, вирува-, нуртува́-, булькоті́-;

-чущий що клеко́че ◊, розклеко́чений, клекоту́н, булькоті́й, $п^к$ клеко[і]тли́вий, бурхітли́-, клекотю́чий, *о.* вулкані́чний, © з кле́котом; **-ще** вулкані́чно ◊.

КЛОНИ́ТЬ хили́ти, нахиля́- /по-, с-/, гну́-, **к. к** *чему (у розмові) о.* топта́- сте́жку *(до якої* кри-ни́ці*)*; **к. разгово́р к** *чему* гну́- /ве́сти́/ до *чого*; **-ит ко сну** тя́гне на сон;

КЛОНИ́ТЬСЯ хили́тися ◊; **к. к** *чему (н.* **к войне́***)* зано́ситися на *що (н.* на війну́*)*; **к чему́ э́то -тся?** до чо́го воно́ йде?;

-я́щий*(ся)* = **склоняющий***(ся)*, $п^к$ *р.* ско́систий;

КЛОП *(- дитину)* пу́цьвірок.

КЛОХТА́ТЬ /КВОКТА́ТЬ/ квокта́ти;

-чущий що кво́кче, розкво́ктаний, квокту́н, $ж^і$ кво́чка, квокту́ха, $п^к$ квоктли́вий.

КЛОЧЁЧЕК клаптеня́; **-ёчки** клаптеня́та.

КЛОЧО́К *(землі)* п'ядь.

КЛУБ $а^н$ & $м^н$ клу́би, клубо́виська.

КЛУБ/И́ТЬСЯ & *переклубо́читися /= *(- емоції в пам'яті)* переміша́-/; **к. па́ром** парува́ти;

-йся що ~о́читься, розклубо́чений, $п^к$ ~очли́вий, $о^к$ ~отли́-, ~отю́чий, *о.* у ~ах *(чого)*; **-я па́ром** що пару́є, пови́тий па́рою /~ами па́ри/;

СКЛУБИ́ТЬСЯ: -вшийся склубо́чений, Ø.

КЛУБНЕВИ́ДНЫЙ бульба́стий.

КЛУБНИ́КА *г.* труска́вки́.

КЛУБО́ЧКОМ *(лежати)* кала́чиком.

КЛУ́МБА квітни́к.

КЛЫК *(вепра)* різа́к.

КЛЮВООБРА́ЗНЫЙ дзюба́тий.

КЛЮЧ *(джерело)* живе́ць, жи́вчик.

КЛЮЧО́М ці́вкою, дзюрко́м, *(летіти)* шну́ром, шнурко́м; **бить к.** при́скати.

КЛЯ́НЧИТЬ каню́чити, кла́ндати, цига́нити;

--й що /$м^н$ хто/ каню́чить ◊, зви́клий /с-и/ каню́чити, каню́ка, кланди́га, *д.* ґди́ра, $п^к$ каню́чливий.

КЛЯ́СЕР *(коробочка для візитівок)* візитни́ця.

КЛЯСТЬ кля́сти́, проклина́-;

-ну́щий що /$м^н$ хто/ клене́ ◊, *о.* з прокля́ттями *(*на уста́х*)*, ± **проклинающий.**

КЛЯ́СТЬСЯ присяга́ти*(ся)*, божи́тися, бігма́-, заклина́-, склада́ти прися́гу; **к. и божи́ться** божи́тися і присяга́-; **-у́сь!** щоб я так жив!;

-ну́щийся що /$м^н$ хто/ присяга́ ◊, заприся́жуваний, зви́клий божи́тися, гото́вий /$з^г$-й/ присягну́ти, $п^к$ прися́жний, *і. ф.* бо́жкало;

ПО♦♦♦: -вшийся заприся́жений, прися́глий, *фᴾ* прися́жний, Ø.
КЛЯ́ТВЕННО *і* **КЛЯ́ТВЕННЫЙ** під прися́гою; **-ое обеща́ние** обіця́нка п. п.; **взять -ое о. с** *кого* заприсягти́ *кого*; **-ые обеща́ния** божба́.
КЛЯТВОПРЕСТУПЛЕ́НИЕ кривоприся́га.
КЛЯТВОПРЕСТУ́ПНИК кривоприся́жник.
КЛЯТВОПРЕСТУ́ПНЫЙ кривоприся́жний.
КЛЯ́УЗНИЧАТЬ клепа́ти язико́м, нашіптува-, *(на письмі)* писа́- кля́узи;
--й що /*мᴴ* хто/ нашіптує ◊, схи́льний нашіптувати, гото́вий нашепта́-, я́беда, кля́узник, ка́верз-, шепоти́н-, інтрига́н, суціга, *пᴷ* кля́узний, ± **клевещущий.**
КНИ́ЖИЦА книже́нція.
КНИ́ЖНЫЙ & книга́рський.
КНО́ПКА *(електрична)* ґу́дзик, *(маля)* КЛОП.
КНУТ & *з⁶* бато́жжя.
КНЯЗЬ & *князе́нко /-івна/ /= син /дочка́/ князя/.
КОАГУЛИ́РОВАТЬ *у.* (- *рідини /н. молоко/)* зсіда́тися, скипа́-;
--й що коагулю́є, з-й коагулюва́ти, для коагуля́ції, схи́льний зсі́датися /до к./, коагуля́нт, *пᴷ* коагуляці́йний;
-йся коагульо́ваний, *і.* коагуля́т.
КО́ВАНЫЙ ви́куваний, *фᴾ* відку́тий.
КОВА́РНЫЙ *(намір)* чо́рний; **-ое существо́** змій.
КОВА́РСТВО *п⁰* підсту́пство.
КОВА́ТЬ кува́ти, підко́вувати /за-, об- +/;
--й що /*мᴴ* хто/ кує́ ◊, з-й ви́кувати, кова́ль, кова́ч, *пᴷ* кува́льний, для кува́ння, *сᴷ* -ко́в [**-й ору́жие** зброє́ко́в]; **куй желе́зо, пока́ горячо́** кова́ль кле́пле, по́ки те́пле, коси́ коса́, по́ки роса́, гни гілля́ку, по́ки молода́; **-й де́ньги** скоробага́тько;
-йся ко́ваний, підко́ву- /за-, ви- +/, *пᴷ* ковки́й.
КОВЁР *(килимок)* дорі́жка, про́стілка; & килиме́ць.
КОВЕ́РКАТЬ перекру́чува-, спотво́рюва-, нівечи-, калі́чи-, лама́-;
--й що /*мᴴ* хто/ спотво́рює ◊, при́вчений /схи́ль-/ калі́чити, калі́чник, парта́ч, спотво́рювач, ± **искажающий**; **-й слова́** недорі́ка, калі́ка кривомо́вий, з ла́маною мо́вою;
ИСКОВЕ́РКАТЬ *(мову) г.* покрути́ти; ◊;
ИСКОВЕ́РКАННЫЙ спотво́рений, скалі́чений /пере-/ ◊.
КО́ВРИКОВЫЙ килимко́вий.
КОВЧЕ́Г & *пᴷ* *ковче́жний.
КОВШ & ко́вшик.
КОВЫЛЯ́ТЬ шкандиба́ти, шкутильга́-, кульга́-, кри́ва-, кривуля́-, клига-, ди́ба-, (- *бузька)* циба́-;
--й що /*мᴴ* хто/ шкандиба́ ◊, зви́клий шкандиба́ти, кульга́, криву́ля, шканди́ба, *пᴷ* кульга́вий, кривоно́гий, криви́й, криве́нький; **-й нога́ми** *жᴹ* петельгу́зий;
ДОКОВЫЛЯ́ТЬ докли́гати ◊.
КОВЫРЯ́НИЕ длубани́на.
КОВЫРЯ́ТЬ колупа́ти, копирса́-, длу́ба-, виколу́пува-, *(землю)* шпо́рта-; *(в носі) г.* довба́-;
--й що /*мᴴ* хто/ колупа́ ◊, зви́клий /с-и/ колупа́ти, ра́дий /з-й/ розколупа́-, колупа́льник, шпо́рта, *пᴷ* копирса́льний + %;
-ый колу́паний, розколу́пува-, копи́рса-, длу́ба-, шпо́рта- ◊;
КОВЫРНУ́ТЬ: к. се́рце угри́зтися в се́рце; ◊;
НАКОВЫРЯ́ТЬ *ф.* нашпо́ртати ◊;
ПЕРЕКОВЫРНУ́ТЬ перені́вечити /по-/ ◊;
СКОВЫРНУ́ТЬ сколупну́ти ◊, *(кого з посади)* сплести́ личаки́ *кому*, підва́жи- *кого*;
ИСКОВЫ́РЯННЫЙ *(віспою)* подо́вбаний; ◊;
КОВЫРЯ́ТЬСЯ *фᴾ* ба́братися ◊, *(в душі)* шпо́рта-;
-йся 1. що /*мᴴ* хто/ колупа́ється ◊, зви́клий ш., ☺ по́рпало, шпо́рта-, 2. **-ый.**
КОГДА́ *жᴹ* аж (= аж коли́) [**напишу́, к. прие́ду** напишу́, аж приї́ду], *сᴾ* *(на початку мови)* як [**к. ещё** як іще́]; **к. бы ни** ☺ хай коли́ [**к. бы ни принёс** х. к. принесе́]; **к. бы то ни́ было** будь-коли, хоч коли́; **Бог весть к.!** *(давно)* ще аж о́н коли!; **к. ж ещё** коли то ще.
КОГДА́-НИБУДЬ *о.* як не тепе́р, то в четве́р; **к.-н. в друго́й раз** коли-и́нше.
КОГДА́-ТО (= **пре́жде**) пе́рше [**как было́ к.-то** як пе́рше було́].
КОГДА́-ТО ЖЕ коли́сь-то [**к.-т. же заберу́т** коли́сь-то заберу́ть].
КОГО́: у к. кому́ [**ру́ки опусти́лись у к.** ру́ки опусти́лися кому].
КОГО́-ТО ЖЕ когось-то [**кого́-то же изберу́т** кого́сь-то оберу́ть].
КОГОТО́К: к. увя́з – всей пти́чке пропа́сть *сʸ* сказа́в А, ска́жеш і Б.
КО́ГОТЬ; КО́ГТИ: показа́ть к. ви́пустити кі́гті.
КОДИ́РОВАТЬ код/ува́ти, закодо́вува-;
--й що /*мᴴ* хто/ ~у́є ◊, з-й закодува́ти, для кодува́ння, за́йнятий -ям, *пᴷ* кодува́льний, © коду́ючи;
-йся/-ый кодо́ваний, закодо́ву-.
КОДИФИЦИ́РОВАТЬ кодифік/ува́ти;
--й що /*мᴴ* хто/ ~у́є, призна́чений ~ува́ти, для ~а́ції, за́йнятий ~ією, ~атор, *пᴷ* ~аці́йний, © ~у́ючи;
-йся/-ый кодифіко́ваний.
КО́Е-: к.-где́ сям-та́м, то тут то там, то там то сям, де-де́, де-не-де́; **к.-ка́к** *(зробити)* на халту́ру, я́ко-та́ко; **к.-когда́** поде́коли, десь-не-де́сь; **к.-куда́** *(зайти)* в одне́ мі́сце.
КО́ЖА: к. да ко́сти у *кого* сві́тить ре́брами *хто*; **ни -жи ни ро́жи** ні лиця́ ні зро́сту.
КО́ЖАНКА дубля́нка.
КОЖЕ́ВЕННЫЙ: к. заво́д чинба́рня, гарба́р-.

КОЖУРА́ *(на цибулі +)* кожушо́к.
КОЗЁЛ *с*ᵐ кобилка; **к. без бороды́** шу́тий цап; **к. отпуще́ния** *г.* жертве́нний козе́л, *ф*ᵖ дурні́ший за се́бе [**иска́ть -ла́ о.** шука́ти -і́шого за с.].
КО́ЗНИ ка́верзи, інтри́ги.
КОЗЫРЯ́ТЬ *(чим)* хизува́тися, *з*ᶻ попи́сува-;
--й що /*м*ᴴ хто/ козиря́ ◊, зви́клий козиря́ти, при́нда.
КОЗЯ́ВКА казю́ка, казю́чка.
КО́КАТЬ; (ПРИ)КО́КНУТЬ *(вбити)* уколо́шкати, *г.* кро́пну-.
КОКЕ́ТКА дженджеру́ха, кокету́ха.
КОКЕ́ТЛИВО, -ВЫЙ зальо́тно, -ний.
КОКЕ́ТНИЧАНЬЕ зальо́ти.
КОКЕ́ТНИЧАТЬ кокетувати, стро́ї- фі́глі-ми́глі /вихиля́си та викрута́си/, дженджури́тися;
--й що /*м*ᴴ хто/ кокету́є ◊, зви́клий кокетува́ти, охо́чий до коке́тства, кокету́н, *ж*ⁱ коке́тка, кокету́ха, дженджеру́ха, *п*ᴷ коке́тливий, грайли́-, дженджури́стий;
НАКОКЕ́ТНИЧАТЬСЯ накокетува́тися, нажениха́тися ◊.
КОКЕ́ТСТВО *г.* кокете́рія.
КОКСОВА́ТЬ: --й що /*м*ᴴ хто/ кокс/у́є, коксува́льник, *п*ᴷ = %;
-йся що ~у́ється, ~о́ваний, з-й ~ува́тися, *п*ᴷ ~ува́льний, *к*ᴴ ~івни́й.
КОКТЕ́ЙЛЬ *(з напоїв)* ведмі́дь.
КОЛ па́кіл; **хоть к. на голове́ теши́** *кому* хоч голово́ю об сті́нку товчи́ /хоч ноже́м ріж/ *кого*;
КО́ЛЬЯ па́кілля.
КОЛБАСА́ *(кров'яна)* кров'я́нка.
КОЛДОВА́ТЬ чаклува́ти, відьмува́-, ві́дьмити, шама́ни-, ворожи́-;
--й що /*м*ᴴ хто/ відьму́є ◊, з-й чарува́ти, за́йнятий ворожбо́ю, чаклу́н, чарівни́к, характе́р-, відьма́р /-а́к/, ворожби́т, *ж*ⁱ ві́дьма;
ВЫ́КОЛДОВАТЬ ви́ворожити, ви́чарува- ◊.
КОЛДОВСКО́Й *о*ᴷ чорнома́говий, відьма́чий.
КОЛЕБА́НИЕ хитани́на, *(цін)* стрибки́; **без -ний** не до́вго ду́мавши, *г.* без наду́ми; **без -ния бы сде́лал** ота́к би взяв і зроби́в.
КОЛЕБА́ТЬ колива́ти, хита́-, вихи́тува- /роз-/, *г.* колиба́-; **к. усто́и** розхи́ту- підва́лини, розго́йду- човна́;
--й, -лющий що /*м* хто/ хита́ ◊, зви́клий вихи́тувати, з-й /покли́ка-, ради́й/ розхита́-, вихи́тувач /роз-/, *п*ᴷ колива́льний; **-й усто́н** руйнівни́к /розхи́тувач/ підва́лин;
ПОКОЛЕБА́ТЬ *(підвалини)* підва́жити; **п. ве́ру** захита́- ві́ру;
-вший Ø.
КОЛЕБА́ТЬСЯ хита́тися, вихи́тува-, вага́-, те́ртися-м'я́-, *ф.* мню́ха-, *(- брезкле тіло)* колоти́-, *(ґрунт)* двигті́ти, тіка́- /пливти́/ з-під ні́г, *(- ціни)* стриба́-, не стоя́- на мі́сці; **не к.** *о.* і о́ком не моргну́-;
-лющийся/-йся що хита́ється ◊, коли́ваний, хи́та-, вихи́тува-, коли́ха-, тре́пет-, *п*ᴷ нетривки́й, нестій-, хиб-, хи(с)т-, хилит-, хитли́вий, мінли́-, вібраці́йний, *(- величину)* непостій-, раз-у-раз и́нший, ☺ неріш́у́чий, огля́дистий, полови́нчас-, *д.* мню́ха, *о.* як пі́вень на пло́ті /куди стрибне?/, *(човен)* вихлюва́тий, вихля́с-, *ф*ⁱ коливни́й; **не -я** безо́глядний, безтре́пет-, ріш́у́чий.
КОЛЕНКО́Р *б*ᶻ перка́ль.
КОЛЕНКО́РОВЫЙ перкале́вий.
КОЛЕНОПРЕКЛОНЁННЫЙ укля́клий, сколі́нений.
КОЛЕНОПРЕКЛО́ННЫЙ *о*ᴷ вірнопі́дданчий.
КО́ЛЕР: *(малювати)* **в бе́лый /зелёный, кра́сный +/ к.** *г.* на бі́ло /на зеле́но, на черво́но +/.
КОЛЕСИ́ТЬ колува́ти, бува́- тут і там, ї́зди- туди́-сюди́, роз'їжджа-, роз'ї́зди́-, *(блукаючи)* кружля́-, роби́- гаки́;
--й 1. що /*м*ᴴ хто/ роз'ї́зди́ть ◊, охо́чий до ма́ндрів, бува́лий тут і там, вояже́р, літу́н, обходи́світ, *о.* ві́чно в ма́ндрах, 2. що /*м*ᴴ хто/ колу́є ◊, зᴹ-й кружля́ти, © кружля́ючи;
ИСКОЛЕСИ́ТЬ попомандрува́-; **и.** *что* попоїзди- по *чім*;
-вший *что о.* ча́стий гі́сть *де*, Ø.
КОЛЕСО́ & *с*ᴷ *-колі́сий [злотоколе́сий]; **как нема́занное к.** як нема́заний віз.
КОЛЕСОВИ́ДНЫЙ колі́ща(с)тий, *р*ᴷ колесува́-, на взір /у фо́рмі/ ко́леса, як ко́лесо.
КОЛ & *з*ᵇ па́кілля.
КОЛЕЯ́ слід; **по нае́зженной -ее** *г.* стари́м слі́дом.
КО́ЛИКИ *ф*ᵀᴾ заві́йна; **до -ик** до ко́рчів; & ко́льочки́.
КОЛИ́ЧЕСТВО число́; **большо́е к.** си́ла, ку́па, шмат; **ничто́жное к.** мі́зер; **несме́тное к.** *чего о.* хоч гать гати́ *чим*; **поря́дочное к.** чима́ло; **по -ву /в -ве/** кі́лькістю, число́м; **в большо́м -ве** © як му́хи на мед; **в (тако́м) большо́м -ве** *(зійтися)* (так) чи́сле́нно; **больши́м -ом** хма́рою /-ами/, вели́кою кі́лькістю.
КО́ЛКИЙ *(пень)* лупки́й, *(- слово)* припе́рчений.
КО́ЛКОСТИ до́тинки, у́щипки.
КОЛЛАБОРАЦИОНИ́СТ *к.* коляборáнт.
КОЛЛЕ́ГА това́риш, побрати́м, *ф.* однока́шник.
КОЛЛЕ́ГИУМ коле́гія.
КОЛЛЕКТИ́В гурт, *(команда)* обслу́га, *с*ᵐ дружи́на.
КОЛЛЕКТИ́ВНО гурто́м, по-гуртово́му;
КОЛЛЕКТИ́ВНЫЙ гуртови́й.
КОЛЛЕКЦИОНЕ́Р призби́рувач.
КОЛЛЕКЦИОНИ́РОВАТЬ призби́р/увати, збира́ти;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ру́є ◊, за́йнятий /захо́плений/ ~уванням, колекціоне́р, ~увач, *п*ᴷ колекці́йний,

© ~уючи.

КОЛЛЕ́КЦИЯ збиранúця, збúранка, *(картин)* збірка.

КОЛЛИ́ЗИЯ зіткнення, *г.* зу́дар.

КОЛОБРО́ДИТЬ 1. тинáтися, вéшта-, валáнда-, сновигáти, швéндя-, 2. *(витівати)* шурубу́ри-, колобрóди-, *(коло)*брóї-;

–й 1. що /*м*ⁿ хто/ швéндяє ◊, звúклий швéндяти, швéндя, сновúга, сновигáйло, 2. що колобрóдить, галабу́рда, колобрóда /-ник/.

КОЛОВОРО́Т вир, кручія́.

КОЛОВРАЩЕ́НИЕ *в.* кругó*(ó)*біг.

КО́ЛОКОЛ: -ла́ звоня́т *о.* дзвóни грáють; **во все -ла́** *(дзвонити)* *п.* на всі усю́ди.

КОЛОКОЛООБРА́ЗНЫЙ дзвонуватúй, як дзвін, на взір дзвóна.

КОЛОКО́ЛЬЧИК *(бубонець)* балабóнчик.

КОЛОКО́ЛЬНЫЙ: к. звон передзвін, церкóвний дзвін, *(поминальний)* пóдзвін, подзвіння.

КОЛОКО́ЛЬНЯ: отзвони́л и с -ни доло́й зробúв своє́ діло і бувáй здорóв.

КОЛОНИЗА́ТОРСКИЙ зáйдівський.

КОЛОНИЗИ́РОВАТЬ: –й що /*м*ⁿ хто/ колоніз/у́є, з-й ~увáти, зáйнятий ~áцією, колонізáтор, *п*ᴷ колонізаці́йний, зáйдівський;

-йся/-ый колонізóваний.

КОЛО́НКА *(цифр)* стовпéць.

КО́ЛОС & *з*ᵇ колóсся.

КОЛОСИ́ТЬСЯ колосúтися, колосіти;

-йся що колосіє ◊, с-и колосúтися, *п*ᴷ колосúстий, *о.* у процéсі колосіння, вже з пóвним кóлосом, *р*ᴷ розколосілий;

ЗАКОЛОСИ́ТЬСЯ: -вшийся заколóшений, заколосілий /роз-/.

КОЛОСНИКИ́ *г.* ру́шти.

КОЛОССА́ЛЬНЫЙ *(у значенні* знаменитий*)* умрéш якúй, /*обід*/ бучнúй, цáрський.

КОЛОТИ́ТЬ бúти, сту́ка-, грюка-, гати-, калáтá-, гамселú-, побивá-, лупцювá-, лупáси- +, *(довбнею)* гарáтá-;

–й 1. **бьющий**, 2. **избивающий**, щéдрий на стусанú.

КО́ЛОТЫЙ *(- дрова)* тя́тий.

КОЛО́ТЬ шпигáти, *(дрова)* тя́-, колó-; **к. глаза́** цвіка- в óчі, *(чим)* виїдá- /му́ля-/ óчі;

–й що /*м*ⁿ хто/ кóле ◊, постáвлений /призначе-, звúклий, с-и/ колóти, з-й /рáдий/ поколó-, колій, *п*ᴷ кілкúй, колькúй, лупкúй, колю́чий, *о*ᴷ шпигу́-, їжакувáтий, /*- зброю*/ холóдний, кинджáль-, шпичáстий, *р*ᴷ колíйський; **-й дрова́** дровору́б; **-й топо́р** колу́н;

-йся кóлений, закóлюва-, тя́тий, *п*ᴷ лупкúй, *(-щетину)* колю́чий, їжакувáтий;

КОЛЬНУ́ТЬ *(у)*шпигну́ти ◊;

ПОКОЛО́ТЬ *(дрова)* *о*ᴷ потя́ти ◊;

-вший Ø;

ПОКО́ЛОТЫЙ *(- дрова)* покóлотий, потя́тий.

КОЛОШМА́ТИТЬ гамсел/úти, мотлошú-, макогóни-, колінчи-, репіжи-;

–й що /*м*ⁿ хто/ ~úть ◊, + **колотящий**.

КОЛПА́ЧИТЬ: –й > ОКОЛПАЧИВАТЬ.

КОЛЫБЕ́ЛЬ: с -ли до гро́ба /моги́лы/ змáлку до ‘стáнку, з малóго мáлку до старóго ‘стáнку.

КОЛЫБЕ́ЛЬНЫЙ: -ая пе́сня колисáнка & заколúсуванка.

КОЛЫХА́ТЬ; ВСКОЛЫХНУ́ТЬ розбу́рхати, *р.* взру́ши-.

КОЛЫХА́ТЬСЯ коливáтися, гойдá-, хитá-, хи-литá-, вихúтува-, погóйдува-, *(в очах)* мерехтіти;

-йся що хилитáється ◊, вихúтуваний, колúх-, гóйд-, погóйдув-, *п*ᴷ хилиткúй, мерехтлúвий, *о*ᴷ колихлú-, колихкúй, ± **трясущийся**.

КОЛЬ: уж к. раз [**уж коль тако́е де́ло** раз такé діло]; **к. на то пошло́** *(а)* раз тáк, як до тóго йдéться; **к. ско́ро** колú, якщó, за умóви, що, *ф*ᴾ колú-но [**к. ско́ро э́то так** колú-но це так].

КОЛЬЦЕВА́ТЬ: –й що /*м*ⁿ хто/ кільцю́є, зáйнятий кільцювáнням, кільцювáльник, *п*ᴷ кільцювáльний, © с-и кільцювáти.

КОЛЬЦЕВИ́ДНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ *у.* кільцювáтий, кільчáстий, на взір /у фóрмі/ кільця́.

КОЛЬЦО́ *(ковбаси)* кружáлко.

КОЛЮ́ЧИЙ *(- рослину)* шпичкувáтий, шпильчáстий.

КОЛЮ́ЧКА кóлька, *(писемна)* шпигáчка.

КО́ЛЮЩЕРЕ́ЖУЩИЙ що кóле й ріже, з-й колóти й різа-, шпигучорізучий; **к. предме́т** колю́чий різá/чó/к, різу́чий гостря́к, *р*ᴷ списоніж.

КОЛЯ́СКА *(інваліда)* візóчок.

КОМ, КОМО́К, КО́МИЩЕ гру́дка, гру́дочка, грудомáха;

КО́МЬЯ гру́ддя.

КОМА́НДА *(екіпаж)* обслу́га, *(спортивна)* *г.* дружúна; **по -де** на комáнду.

КОМАНДИ́Р: к. батальо́на курінний; **к. взво́да** чотовúй; **к. ро́ты** сотéнний; **к. отделе́ния** ройовúй.

КОМАНДИРОВА́ТЬ відрядж/áти, висилáти, делегувá-.

–й що /*м*ⁿ хто/ ~á ◊, рáдий /*з*ᴹ-й/ відрядúти, с-и відряджá-, посилáч, відря́джувач, *п*ᴷ відря́дний;

-йся/-ый відря́джуваний, висúл-, командирóв-, делегó-, *і.* посланéць, делегáт;

-вший Ø *і.* → **–й**.

КОМАНДИРО́ВОЧНЫЙ *к.* відря́дний [**-ое удостовере́ние** -не посвідчення]; **-ые** *(гроші)* добові.

КОМА́НДНЫЙ: к. соста́в старшúна.

КОМА́НДОВАНИЕ комáнда [**под -ием** під -ою].

КОМА́НДОВАТЬ комáндувати, врядувá-, рáди-, верховóди-, розпоряджáтися; **к. пара́дом** прáви- бал*(ь)*; **никто́ мно́ю не -ует** ніхтó мені не

вка́з;

--й що /м^н хто/ кома́ндує ◊, покли́каний /с-и/ кома́ндувати, кома́ндувач, командо́[и́]р, п^к кома́ндний;

ПОКОМА́НДОВАТЬ поверхово́дити ◊;

СКОМА́НДОВАТЬ *о.* да́ти кома́нду ◊.

КОМА́Р: к. но́са не подто́чит ніхто́ не підкопа́ється, спро́буй підкопа́йся!.

КОМБИНА́Т: к. бытово́го обслу́живания комбіна́т побуто́вих по́слуг.

КОМБИНИ́РОВАТЬ комбінува́ти, *(дії)* поє́дну-, *(для себе)* вихитро́ву-, крути́ти на всі бо́ки /як ци́ган со́нцем/; & ∂^к ви́комбінува-;

--й що /м^н хто/ комбіну́є ◊, з-й на комбіна́ції, зви́клий /с-и/ комбінува́ти, комбіна́тор, о^к махіна́-, п^к комбіна́торний /-ський/ + %;

-йся/-ый комбіно́ваний, поє́дну-, вихитро́ву-, викомбіно́- ◊.

КОМБИНА́ТОРСТВО комбіна́торство, ґешефтя́рство.

КОМЕНДА́НТСКИЙ: к. час поліці́йна годи́на.

КОМЕДИА́НТСТВОВАТЬ гра́ти коме́дію;

--й = играющий комедию.

КОМЕ́ТА хвоста́та зірка.

КОМИССА́РСТВОВАТЬ коміса́рити.

КОМИ́ССИЯ *(відсоток)* комісо́ве; **к. по** *(***составле́нию, прода́же** *+)*, комі́сія для *(*уклада́н-ня, про́дажу *+)*; **к. по охра́не труда́** к. охоро́ни пра́ці; **к. по трудовы́м спо́рам** конфлі́ктна комі́сія.

КО́МКАТЬ м'я́ти, бга́-, жу́жми-, жма́ка-;

--й що /м^н хто/ жма́ка ◊, жма́кало, ра́дий пожма́кати, п^к жма́кальний, © с-и жма́ка-;

НАКО́МКАТЬ нам'я́ти, набга́ти ◊;

*(***ПО***)***ИСКО́МКАТЬ** попожма́кати, попобга́- ◊.

КОММЕНТА́РИЙ: -рии изли́шни © ні дода́ти ні відня́ти.

КОММЕНТИ́РОВАТЬ комент/ува́-, дава́- коментарі́, супрово́ди- коментаре́м;

--й що /м^н хто/ ~у́є ◊, з^м-й /покли́ка-/ прокоментува́ти, с-и ~ува-, комента́тор, *о.* у своє́му коментарі́ про, © коменту́ючи;

-йся/-ый коменто́ваний, супрово́джу- коментаре́м.

КОММУНИКА́ЦИЯ сполу́чення, *(словесна)* зв'язо́к.

КОММУТИ́РОВАТЬ п^-о переключа́ти;

--й для комута́ції, комута́тор, п^К комутаці́йний, комута́тор-.

КОММЮНИКЕ́ *(*урядо́ве*)* повідо́млення.

КО́МНАТА *(мала)* комірчи́на /*і темна*/ цю́па, *(на сон)* і^с ложни́ця; & кімна́тка, цю́пка.

КОМПАНЕ́ЙСКИЙ *з.* прики́дливий до люде́й.

КОМПА́НИЯ товари́ство, гурт [**про́сим в -нию** про́симо до -ту], *(комерційна)* фі́рма, спі́лка, дім, *(весела)* гоп-компа́нія; **не к.** *кто кому* не ма́є нічо́го спі́льного *хто* з *ким*; **в -нии** в гурті́, се́ред гу́рту; **-нией** гурто́м; **в -нии с** *кем* ф^р у па́рі з; **в -нию** до товари́ства; **за -нию и жид пове́сился** п^-о за гурто́м і стри́жене біжи́ть.

КОМПАНЬО́Н партне́р.

КОМПАНЬО́НКА *г.* това́ришка.

КО́МПАС дороговка́з.

КОМПЕНСА́ЦИЯ *(дія)* відшкодува́ння, *(гроші)* відшкодо́ва-.

КОМПЕНСИ́РОВАТЬ відшкодо́вувати, компенсу-́, ф^р зрівнова́ж-у-, надолу́жу-, попо́внюю-, ± ВОЗМЕЩАТЬ;

--й що /м^н хто/ компенсу́є ◊, з^г-й /з^м-й, гото́вий/ відшкодува́ти, відшкоді́вни́к, *(річ)* компенса́тор, п^к компенсаці́йний, компенса́тор-, компенсува́ль- + %, для компенса́ції, с^к компенсу́й- [**-ая составля́ющая** к.-складова́];

-йся/-ый компенсо́ваний, відшкодо́ву-, зрівнова́жу-, надолу́жу-, попо́внюю- ◊.

КОМПЕТЕ́НТНЫЙ обі́знаний, *(у чім)* як у се́бе вдо́ма; **к. в** *чём* знаве́ць *чого*.

КОМПЕТЕ́НЦИЯ обі́знаність.

КОМПИЛИ́РОВАТЬ насми́к/увати, компілюва́-;

--й що /м^н хто/ ~ує +, зви́клий компілюва́ти, компіля́тор, насми́кувач, п^к компіляці́йний, компіляти́в-, с^к насми́куй-, © ~уючи;

-йся/-ый компільо́ваний, насми́ку-.

КОМПИЛЯ́ЦИЯ насмикани́на.

КОМПЛЕКТОВА́ТЬ комплект/ува́ти укомплекто́в-, склада́ти ~и, добира- до ~у;

--й що /м^н хто/ ~у́є ◊, для ~ува́ння, за́йня́тий -ям, ~ува́льник, *о.* добира́ч до компле́кту, склада́ч ~ів, п^к ~ува́льний, ~аці́й-, ~ор- + %, ф^р де комплекту́ють [**цех, -й дета́ли** цех, де к. дета́лі];

-йся/-ый комплекто́ваний, укомплекто́ву- ◊.

КОМПОНЕ́НТ *у.* складни́к.

КОМПОНОВА́ТЬ компонува́ти, *(вірші)* писа́ти;

--й = сочиняющий.

КОМПОСТИ́РОВАТЬ: --й що /м^н хто/ компост/у́є, призна́чений ~ува́ти, *(річ)* компо́стер, п^к ~ува́льний, для компостува́ння;

-йся/-ый компосто́ваний.

КОМПРОМЕТИ́РОВАТЬ компромі́т/ува́ти, знесла́влю-, очо́рн-;

--й що /м^н хто/ ~у́є ◊, з-й /ра́дий/ скомпромітува́ти, зви́клий знесла́влю-, для ~а́ції, за́йня́тий -ією, п^к знесла́вчий + %, /*факт*/ ~аці́й-, сканда́ль-, компрома́т-; **-й материа́л** компрома́т;

-йся/-ый компроміто́ваний, знесла́влю-, очо́рню-.

КОМПРОМИ́СС & компромі́сик.

КОМФО́РТ виго́ди;

КОМФОРТА́БЕЛЬНЫЙ виго́дний, *о.* з виго́дами.

КОНВЕ́НЦИЯ *(поштова)* уго́да, *(збори)* з'їзд.

КОНВЕ́РТ к^н обго́ртка.

КОНВЕРТИ́РОВАТЬ*(СЯ)* конверт/ува́ти*(ся)*, обмі́нювати*(ся)*;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є +, *п*ᵏ ~ува́льний, ± **обменивающий;**
-йся/-ый ~о́ваний, обмі́ню-, *п*ᵏ ~а́бельний; **-мая валю́та** тверда́ валю́та.

КОНВОИ́РОВАТЬ конво/юва́ти, супрово́ди-, охороня́-, ескортува́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ю́є ◊, зви́клий ~юва́ти, ~ї́р, *(збро́йний)* супрові́дник, охоро́нець, *з*ᵇ ~́й, су́провід, *п*ᵏ су́провідний, ~́й-, для ~юва́ння;
-йся/-ый конвойо́ваний, супрово́джу-, ескорто́-.

КОНВО́Й збро́йний су́провід.

КОНВУЛЬСИ́ВНЫЙ > СУДОРОЖНЫЙ.

КОНВУ́ЛЬСИИ ко́рчі, корчі́й, судо́ма, дрижаки́.

КОНДЕНСИ́РОВАТЬ конденс/ува́ти, ущі́льню-, згу́щу-, згуща́ти;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є ◊, з-й /призна́че-/ сконденсува́ти, ущі́льнювач, *(прилад)* ~а́тор, *п*ᵏ ~аці́йний, конденса́тор- + %, для конденса́ції;
-йся/-ый конденсо́ваний, згу́щу-, ущі́льню-.

КОНДИ́ТЕР цуке́рник.

КОНДИ́ТЕРСКАЯ цуке́рня.

КО́НДОВЫЙ *ф*ᵖ старосві́тський.

КОНДРА́ШКА: к. хвати́л ***кого*** хапу́н вхопи́в *кого*.

КОНЁК кони́сько.

КОНЕ́Ц & кі́нчик, при́кінець [напри́кінці]; **к.** де́лу скі́нчено спра́ву /ді́ло/; **к. – де́лу вене́ц** кіне́ць ді́ло хва́лить; **к. све́та** кіне́ць ві́ку, *о*ᵏ ґвалт [це вже ґ.]; **под к. /при -це́, в -це́/** *ф*ᵖ насо́ста́нок, при кінці́, напри́кінці, в оста́нню хвили́ну; **в -це́** *(року +)* кінце́м, *як п*ᵖᵏ кіне́ць [**в -це́ улицы** к. ву́лиці]; **в са́мом -це́** наса́мкінець + **под к.**; **в -це́ -цо́в** *к.* укі́нці; **до -ца́** цілко́м, абсолю́тно, до кра́ю /ре́шти/; **до -ца́ дней** ***чьих*** по́ки й ві́ку *чийого*, по́ки но́ги но́сять *кого*; **и де́лу к., и де́ло с -о́м** на ті́м і кіне́ць, *ж*ᴹ та й вже, та й го́ді; **к -цу́** на кіне́ць; **и -цы́ в во́ду** і шука́й ві́тра в по́лі.

КОНЕ́ЧНО: к. же авже́ж, що так, та вже ж, авже́ж таки́, *к.* вже ж [**к. же, наза́д** вже ж, наза́д], *ф*ᵖ ну, а що ж, та... же ж [**к. же Ада́м!** та Ада́м же ж!], *(відповідь)* а ти *(ж)* ду́мав?!; **ну-да, к.** авже́ж пак.

КОНЕ́ЧНОСТИ ру́ки-но́ги.

КОНЕ́ЧНЫЙ *(етап)* оста́нній, *(результат)* остато́чний.

КОНКРЕТИЗИ́РОВАТЬ *ф*ᵖ уто́чнювати.

КОНКРЕ́ТНЫЙ *(цілко́м)* пе́вний, *(чітко)* ви́значе- /окре́сле-/.

КОНКУРЕ́НТ супе́рник.

КОНКУРЕ́НЦИЯ: не зна́ющий -ции безконкуренці́йний.

КОНКУРИ́РОВАТЬ конкур/ува́ти, супе́рнича-, змага́тися;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є ◊, з-й /зᴹ-й/ ~ува́ти, втя́гнутий у ~е́нцію, ~е́нт, супе́рник, *п*ᵏ ~е́нтний, супе́рницький; **успе́шно -й** ~ентозда́тний; **-ая фи́рма** фі́рма-конкуре́нт.

КО́ННИЦА ве́ршництво, *і*ᶜ коза́цтво.

КОНОПА́ТИТЬ шпар/ува́ти;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є, покли́каний зашпарува́ти, для шпарува́ння, за́йня́тий -ям, шпарува́льник, *п*ᵏ шпарува́льний;
-йся шпаро́ваний.

КОНОПА́ТКА *(дія)* шпарува́ння, *(матеріял)* шпаро́вання.

КОНОПА́ТЧИК шпарува́льник.

КОНСЕ́НСУС зго́да, пого́дження.

КОНСЕРВИ́РОВАТЬ консерв/ува́ти, зберіга́ти;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є ◊, с-и ~ува́ти, з-й законсерву́ва́-, для ~а́ції, за́йня́тий -ією, *і. /чинник/* ~а́нт, *п*ᵏ ~аці́йний, консервува́ль-, *ф*ᵖ де консерву́ють [**цех, --й кровь** цех, де к. кров];
-йся/-ый консерво́ваний, підда́- консерва́ції;
ЗА♦♦♦ *(розвій)* заморо́зити, припини́-, *(плян)* покла́с- під сукно́.

КОНСОЛИДИ́РОВАТЬ консолід/ува́ти, згурто́ву-, гуртува́-, збира́ти доку́пи, змі́цнюва-, *п.* цементува́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є ◊, покли́каний /з-й/ сконсолідува́ти, ~а́тор, *п*ᵏ консолідаці́йний, гуртівни́й + %, для консоліда́ції;
-йся/-ый консолідо́ваний, згурто́ву-, гурто́-, змі́цню- ◊.

КОНСО́РЦИУМ консо́рція;
КОНСО́РЦИУМА́ЛЬНЫЙ консорці́йний.

КОНСПЕКТИ́РОВАТЬ конспектува́ти, законспекто́ву-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є ◊, зви́клий /с-и/ ~ува́ти, зᴹ-й законспектува́-, за́йня́тий конспектува́нням, © конспекту́ючи.

КОНСТАТИ́РОВАТЬ констатува́ти, засві́дч-, стве́рдж-, відзнача́ти;
--й що /*м*ⁿ хто/ констату́є ◊, покли́каний /зᴹ-й/ засві́дчити, засві́дчувач, *п*ᵏ сві́дчий, свідо́цький, твердосві́дчий, *о.* як стве́рдження /сві́дче-/, © стве́рджуючи.

КОНСТИТУИ́РОВАТЬ конституюва́ти, визнача́-, встановля́-, уряджа́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ встановля́ ◊, *п*ᵏ устано́вчий, уряду́щий.

КОНСТРУИ́РОВАТЬ *(машини)* констру/юва́ти твори́-, будува́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ю́є +, за́йня́тий /захо́плений/ ~юва́нням, з-й с~юва́ти, ~́ктор, творе́ць, будівни́к, *я*ⁱ будівни́чий, *п*ᵏ ~́кторський;
-ый конструйо́ваний, тво́ре-, будо́ва-.

КОНСТРУКТИ́ВНО *(вирішити)* *ж*ᴹ до ді́ла,

КОНСУЛЬТИ́РОВАТЬ консульт/ува́ти, ра́ди-, дава́- пора́ди;

--й що /м^н хто/ ра́дить ◊, з^г-й /покли́ка-/ проконсультува́ти, с-и ~у́-, ~а́нт, (по)ра́дник, п^к ~ати́вний, ~аці́й-, дорадчий, для ~а́ції, ©;

ПРО♦♦♦СЯ: **п.** с *кем* запобі́гти пора́ди в *кого*.

КОНТА́КТ *(людей)* спілкува́ння, звя'зок, *(з аудиторією)* взаєморозумі́ння, е^п до́тик, мі́сце до́тику; **♦♦♦И** стосу́нки, взає́мини, зно́с-, с^о взаємові́д- ◊.

КОНТАКТИ́РОВАТЬ контакт/ува́ти, ма́- конта́кт, спілкува́тися;

--й що /м^н хто/ ~у́є ◊, з-й сконтактува́ти, п^к ~ний, *о.* з ~ом.

КОНТИНЕ́НТ матери́к, суході́л.

КОНТО́РА бюро́ [**погреба́льная к.** похоро́нне б.].

КОНТО́РКА *(стіл) г.* бю́рко.

КОНТРАБА́НДА *г.* переми́тництво.

КОНТРАКТОВА́ТЬ контракт/ува́ти, підряджа́-, ряди́-, догово́рюва-, законтракто́вува-, найма́-, *з.* єдна́-, годи́-;

--й що /м^н хто/ ~у́є ◊, покли́каний підряди́ти, с-и підряджа́-, за́йня́тий ~ува́нням, підря́дник, найма́ч, п^к контрактаці́йний;

-йся/-ый ~о́ваний, догово́рюв- ◊, договірни́к, строкови́к, *ю.* ~а́нт.

КОНТРА́СТ протиле́жність, поля́рн-, розбі́жн-, *о.* (як) не́бо і земля́.

КОНТРА́СТНЫЙ протиле́жний, поля́р-, розбі́ж-, як не́бо і земля́.

КОНТРАСТИ́РОВАТЬ: --й що /м^н хто/ контрасту́є, п^к поля́рний.

КОНТРНАСТУПЛЕ́НИЕ о^к протина́ступ.

КОНТРОЛИ́РОВАТЬ контрол/юва́ти, перевіря́-, здійснюва- контро́ль, *(пресу)* цензурува́-;

--й що /м^н хто/ ~ю́є ◊, покли́каний /гото́вий/ проконтролюва́ти, для ~ю, за́йня́тий ~ем, призна́чений /с-и/ ~юва́ти, ~е́р, перевірник, це́нзор, п^к контро́льний, перевірчий + %; **-й рыча́г** ва́жіль ~ю;

-йся/-ый ~ьо́ваний, перевірю-, цензуро́-, п^к під~ьний, підцензу́р-;

ПРОКОНТРОЛИ́РОВАТЬ сконтролюва́ти /про-/.

КОНТУЗІЯ *у.* пото́вчення.

КО́НТУР о́брис, *(лінія)* о́бвід, *(губ)* рису́нок.

КО́НУС *г.* стіжо́к; **-ом** стіжко́м, шатро́м.

КОНУСООБРА́ЗНО шатро́м, ко́нусом;

КОНУСОВИ́ДНЫЙ, КОНУСООБРА́ЗНЫЙ коні́чний, стіжкува́тий, шатрув-, *о.* у фо́рмі /на взір/ ко́нуса, як ко́нус /шатро́/.

КОНФЕДЕРАТИ́ВНЫЙ конфедераці́йний.

КОНФЕДЕРА́ТКА *(шапка) г.* рогати́нка, рогатівка.

КОНФЕРИ́РОВАТЬ конфер/ува́ти;

--й що /м^н хто/ ~у́є, призна́чений про~ува́ти, с-и к., конферансьє́.

КОНФИДЕНЦИА́ЛЬНЫЙ > СЕКРЕТНЫЙ.

КОНФИРМОВА́ТЬ конфірм/ува́ти;

--й що /м^н хто/ ~у́є, для ~а́ції, за́йня́тий -ією, п^к конфірмаці́йний;

-йся конфірмо́ваний, *і.* конфірма́нт.

КОНФИСКА́ЦИЯ ви́власнення, *г.* конфіска́та.

КОНФИСКОВА́ТЬ конфіск/ува́ти, вивла́сню-, *(пресу)* вилуча́ти;

--й що /м^н хто/ ~у́є ◊, покли́каний ви́власнити, п^к ~аці́йний + %;

-йся/-ый конфіско́ваний, вивла́сню-, вилу́чу-.

КОНФЛИКТОВА́ТЬ конфлікт/увати, захо́ди- в конфлі́кт, не мири́тися;

--й що /м^н хто/ ~у́є, розсва́рений /пере-/, розконфлікто́ва-, зви́клий ♦ з, втя́гнутий у ~ з, *о.* у конфлі́кті з, ± **ссорящийся.**

КОНФРОНТА́ЦИЯ протибо́рство.

КОНФРОНТОВА́ТЬ протибо́рствувати, конфронтува́-, *(з ким) з.* ма́ти пеню́, *(зі стихіями)* д^к напе́ртися про́ти;

--й що конфронту́є ◊ + **противоборствующий.**

КОНФУ́З зні́чення, замі́ша-, ні́яковість.

КОНФУ́ЗИТЬ соро́м/ити, засоро́млюва-, зні́чува-, *р.* стида́-;

--й що /м^н хто/ ~ить ◊, з-й засоро́мити, сором́тник, сороми́тель, п^к соромни́й, соромі́т-, непристо́й-, *о.* з мето́ю засоро́мити;

♦♦♦СЯ встида́тися, ні́ти-, ні́яковіти, не зна́- на яку́ ступи́-;

-йся соромли́вий, сором'я́зли-, встидли́-, з^п конфу́зли-;

СКОНФУ́ЗИТЬСЯ зні́яковіти, завстида́тися, *ф.* скапшу́чи- ◊;

-вший(ся) Ø; **-я** засоро́млений, сконфу́же-, зні́яковілий ◊;

СКОНФУ́ЖЕННЫЙ зні́яковілий ◊.

КОНЦЕНТРАЦИО́ННЫЙ: к. ла́герь *г.* концентра́к.

КОНЦЕНТРА́ЦИЯ ф^р зосере́дження.

КОНЦЕНТР/И́РОВАТЬ: --й що /м^н хто/ ~у́є ◊, покли́каний зосере́дити, зви́клий /с-и/ зосере́джува-, зосере́джувач, ущі́льнювач, згу́щувач, п^к ущільни́й, густи́ль-, зосере́дчий, *(речовина)* ~ат *чого,* п^к ~аці́йний + %, для ~а́ції, ф^р де с~о́вано [**полк, -й та́нки** полк, де с. та́нки];

КОНЦЕНТРИ́РОВАТЬ(СЯ) концентрува́ти-(ся), зосере́джувати(ся), збира́ти(ся) /збива́ти(ся)/ доку́пи /в кула́к/, *(- рідке)* наси́чувати(ся); ◊;

-йся/-ый зби́раний в кула́к, ~о́ваний, зосере́джу-, наси́чу- ◊.

КОНЦЕРТИ́РОВАТЬ дава́ти конце́рт/и, *(як гість)* гастролюва́-;

--й що /м^н хто/ ~у́є ◊, за́йня́тий ~ами, зви́клий д. к., ~а́нт, гастроле́р.

КОНЦЕРТМЕ́ЙСТЕР імпреса́ріо; & х^а концертма́йстер.

КОНЧА́ТЬ кінча́ти, викі́нчувати /за-, до-/, вер-

ши́-, заве́ршува-, ста́ви- кра́пку /хрест/ на *чім* /над *чим*/, *(шахри)* кла́с- край *чому*; **к. жизнь самоуби́йством** самовбива́тися; **к. рабо́ту** шаба́шити;

--й що /*м*ⁿ хто/ кінча́ ◊, з-й /гото́вий/ закінчи́ти, зви́клий /с-и/ кінча́-, закі́нчувач, верши́тель, *о.* напри́кінці /при кінці/ *чого*, *п*ᵏ заверша́льний + %, © закінчи́вши + **завершающий**; **-й жизнь самоуби́йством** самогу́бець; **-й скве́рно /пло́хо/** з пога́ним кінце́м; **-й студе́нт** що кінча́ сту́дії, диплома́нт; **-й университе́т** випускни́к /ґраду́ант/ університе́ту;

-ый закі́нчуваний, /ви-, до-/, заве́ршу- ◊;

КО́НЧИТЬ *(діло)* спра́вити, зроби́-, да́- ра́ду *чому*; **к. жизнь самоуби́йством** вкороти́- собі вік*(у)*, відібра́- собі життя́, *г.* попо́вни- самогу́бство; **пло́хо -ит** *кто* добра́ не бу́де з *кого*; **-ил де́ло, гуля́й сме́ло** зроби́в ді́ло, гуля́й сміло;

ПОКО́НЧИТЬ: п. с *чем* збу́тися *чого*, *(упоратися)* да́ти ра́ду *чому*; **п. жизнь самоуби́йством** вчини́ти самогу́бство; **п. с собо́й** вкороти́ти собі вік*(у)*; **п. счёты с** *чем* розквита́тися з *чим*;

-вший Ǿ; **-й с собо́й** самогу́бець, Ǿ;

♦♦♦СЯ вики́нчуватися ◊, верши́-, заве́ршува-, добіга́ти кінця́, дохо́ди- кра́ю; **пло́хо к.** ма́ке́пський кіне́ць, вила́зи- бо́ком;

-йся = **-ый** + *п*ᵏ скінче́нний, ☺напівживи́й + **агонизирующий**; **-я пло́хо** з ке́пським кінце́м;

СКОНЧА́ТЬСЯ відійти́ у ві́чність, упоко́їтися, *у*ᵖ ру́шити в Бо́жу доро́гу, ста́- пе́ред Бо́жим поро́гом;

-вшийся упоко́єний, Ǿ, ± **умерший**;

КО́НЧИТЬСЯ ко́нчилось *ж*ᴹ го́ді **[а зате́м и -ось** а тоді́ й г.]; **неизве́стно, чем бы -лось** не зна́ти, що й було́ б;

КО́НЧЕННЫЙ *д*⁻ᵏ ви́кінчений ◊;

КОНЧЕНЫЙ *п*ᵏ запропа́щений, безнадій-; **к. челове́к** пропа́ща голова́.

КО́НЧИК *ф*ᵖ при́кінець.

КОНЧИ́НА відхі́д у ві́чність.

КОНЬ *(у шахах)* *г.* скаку́н; **к. к коню́** кінь-у-кінь; **куда́ к. с копы́том, туда́ и рак с клешнёй** кова́ль коня́ кує́, а жа́ба ла́пу наставля́, на́те й мій глек на капу́сту; **не в -ня́ корм** не по голові́ ша́пка.

КОНЬКИ́ *з*ᶻ ли́жви.

КОНЬКОБЕ́ЖЕЦ *з*ᶻ лижва́р.

КО́НЮХ стае́нний.

КОНЮ́ШЕНЬКА ста́єнька, ста́єнка.

КОНЮ́ШНЯ *(на буйволи)* буйволя́тник.

КООПЕРИ́РОВАТЬСЯ коопер/ува́тися;

-йся що /*м*ⁿ хто/ ~у́ється, ~о́ваний, у проце́сі коопера́ції.

КООПТИ́РОВАТЬ кооптува́ти;

--й що /*м*ⁿ хто/ коопту́є, зᴳ-й /зᴹ-й/ кооптува́ти, *п*ᵏ кооптува́льний;

-йся/-ый коопто́ваний.

КООРДИНА́ЦИЯ: отсу́тствие -ии *о.* пра́ва рука́ не зна́є, що ро́бить лі́ва.

КООРДИНИ́РОВАТЬ координ/ува́ти, узго́джу-/по-/, *г.* узгі́дню-;

--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є ◊, призна́чений ~ува́ти, з-й с~у-, для ~а́ції, за́йнятий -ією, ~а́тор, узго́джувач, *п*ᵏ ~аці́йний, узго́джуваль- + %;

-йся/-ый координо́ваний, узго́джу- /по-/, узгі́дню-.

КО́ПАНКА *(на рибу)* са́джавка.

КОПА́НЬЕ *(в архівах)* ба́брання, бабрани́на.

КОПА́ТЬ розко́пувати /ви-/, *(бульбу)* вибира́-; **к. я́му** *кому* *о*ᵏ прото́чува- нори під *чиїми* нога́ми;

--й що /*м*ⁿ хто/ копа́ ◊, для копа́ння, зᴹ-й /покли́ка-/ ви́копати, копа́ч, копа́льник, лопа́т-, граба́р, *п*ᵏ копа́льний + %, *с*ᵏ -коп [**-й зе́млю** землеко́п], копа́й- [копа́йкорч]; **-й моги́лу** гробоко́п, моги́льник; **-й руду́** рудоко́п;

КОПА́ТЬСЯ ри́тися, по́р*(п)*а-, шпо́рта-, длу́ба-, ба́бра-, *(в піску)* гребти́ся; ◊; *(в душі)* ни́шпорити; **к. в гря́зном белье́** ба́братися у бру́дах, перетру́шувати чужу́ білі́зну;

-йся/-ый 1. що /*м*ⁿ хто/ копа́ється ◊, ко́паний, вико́пува- /роз-/, *(- бульбу)* вибира-, 2. що /*м*ⁿ хто/ по́рпається, по́рпало, *к.* шпо́рта, ра́дий по́рпатися, © по́рпаючись: **легко́ -я** копки́й, *з.* копачки́й; **-я в гря́зном белье́** загли́блений у бру́ди, перетру́шувач чужи́х бру́дів;

ПО♦♦♦ *(в кишені)* подлу́батися; **п. в словаря́х** попогорта́ти словники́.

КОПЕ́ЕЧНИЧАТЬ *о.* трясти́ся над *(ко́жною)* копі́йкою.

КОПЕ́ЕЧНЫЙ *з.* ша́говий.

КОПЕ́ЙКА: к. рубль бережёт *ж*ᴹ копі́йка рублі́ береже́.

КОПИРОВА́ЛЬНЫЙ *(папір)* перебивни́й.

КОПИ́РОВАНИЕ наподі́бнення, *(для сміху)* пародію́ва-.

КОПИРОВА́ТЬ копіюва́ти, *о*ᵏ наподі́бню-, *(для сміху)* пародію-́;

--й що /*м*ⁿ хто/ копію́є ◊, зᴳ-й /з-й/ скопіюва́ти, копії́ст, копіюва́льник, пароди́ст, *п*ᵏ копіюва́льний, пароді́й-.

КОПИРО́ВЩИК копії́ст.

КОПИ́ТЬ збира́ти, склада́- /від-/, призби́рува-, нагрома́дж-, накопи́ч-; **к.** *(капіта́л)* *ф.* збива́ти копі́йку; **к. зло́бу /не́нависть/ к** *кому* гостри́- ніж на *кого*;

--й що /*м*ⁿ хто/ призби́рує ◊, захо́плений призби́руванням, с-и призби́рувати, збира́ч, призби́рув-, нагрома́джу-, накопи́чу-, *п*ᵏ → **накапливающий**; **-й зло́бу /не́нависть/ к** *кому* гото́вий втопи́ти у ло́жці води́ *кого*;

ПОДНАКОПИ́ТЬ призібра́ти ◊, *(гроші)* на-

склада́-.
КОПНА́ & *(вкритий копицями лан)* *закопи́чений.
КОПОШИ́ТЬСЯ *(коло чого)* моро́читися, по́р-(п)а-, товкти́ся, метуши́-, *(кишіти)* рої-, муравли́-, комаши́-; ± СУЕТИТЬСЯ;
-йся що /*м*ⁿ хто/ комаши́ться ◊, зви́клий по́ратися, клопоту́н, по́рпало, *п*ᵏ метушли́вий, комашли́-, *о.* в робо́ті ко́ло *чого.*
КОПТИ́ТЬ 1. *(- свічку +)* димі́ти, кади́-, 2. *(м'ясо)* вуди́-, дими́-, productи́млюва-; **к. не́бо** скні- /животі-/ під не́бом, *п*⁻ᵒ ну́ди- сві́том, в'я́ну- на пні, *о*ᵏ зака́джува- не́бо, оббива́- бо́ки;
--й 1. що /*м*ⁿ хто/ дими́ть ◊, зали́шений /с-и/ диміти, *п*ᵏ кі́птявий, курни́й, дим-, чад-, 2. що /*м*ⁿ хто/ ву́дить ◊, за́йнятий ву́дженням, *р*ᵏ вуджівни́к, *п*ᵏ = %; **-й не́бо** неро́ба, гультя́й, ба́йда;
-йся 2. ву́джений, зади́млюваний, заку́рю-.
КОПЧЕ́НИЯ, КОПЧЁНОСТИ вудженина.
КОПЧЁНЫЙ *(- ковбасу)* сухи́й, ву́джений, *(- кераміку)* ди́млений.
КОПЫ́ТО & копи́тце, копи́течко.
КОПЬЕВИ́ДНЫЙ, КОПЬЕОБРА́ЗНЫЙ списча́стий, шпича́с-, на взір /у фо́рмі/ списа́.
КОПЬЕЦО́ *(стебельце)* списик.
КОРА́ & *п*ᵏ *тонкоко́рий.
КОРАБЛЕКРУШЕ́НИЕ (по)тро́щення корабля́, суднотро́щення; ± КРУШЕНИЕ.
КОРАБЕ́ЛЬНЫЙ суднови́й.
КОРА́БЛЬ судно́.
КОРА́ЛЛ *(в усіх значеннях)* кора́ль;
КОРА́ЛЛЫ кора́лі.
КОРАЛЛОВИ́ДНЫЙ на взір /у фо́рмі/ кора́лів.
КОРЁЖИТЬ; ПЕРЕКОРЁЖИТЬ: -ило *кого* напа́ли ко́рчі на;
ИСКОРЁЖЕННЫЙ *(- ноги)* покандзю́блений.
КОРЁЖИТЬСЯ жоло́битися;
-йся що жоло́биться ◊, жоло́блений, ко́рче-, скру́чува-, судо́мле-, ± **корчащийся**; *д*ᵏ > ПОКОРЧИТИСЯ
КОРРЕКТИ́ВА по́пра́вка; **внести́ -вы** підпра́вити.
КОРЕНА́СТЫЙ окоре́нкуватий, оса́дку-, оцу́пку-, гамали́ку-.
КОРЕНИ́ТЬСЯ корени́тися; **к. в** *чём* гнізди́-, місти́-, ма́ти свій ко́рінь;
-йся що міститься ◊, закорі́нений, загні́жджe-, *п*ᵏ притама́нний *чому, о.* ста́ло прису́тній /наявний/.
КОРЕННО́Й *(житель)* споконві́чний, постій-, тубі́ль-, автохто́н-, абориге́н-, місце́вий, /*тут*/ туте́шній, /*там*/ тамте́ш-, *(одесит)* уро́джений, *(зуб) г.* чере́нній, *(- породу)* ма́тір-, *(кінь)* голо́бельний, *(- зміну)* істо́т-, кардина́ль-, ґрунто́в-, радика́ль-.
КО́РЕНЬ *(зла)* причи́на; & корі́не́ць, корі́нчик; **к. уче́ния го́рек, а плод сла́док** ко́рінь нау́ки гірки́й, зате́ плід соло́д-; **до -рне́й воло́с** *(який)* на́скрізь, *(почервоніти)* аж до вух; **до -рня́** до ноги́ /пня/; **хлеб на -рню́** хліб у по́лі;
КО́РЕНІ *(явища)* джере́ла, *с*ᵒ ви́токи.
КОРЗИ́НА: потреби́тельская к. спожива́цький ко́шик, ко́шик спожива́ча.
КОРИГУВА́ТИ виправля́ти /під-/.
КОРИ́ТЬ > ДОКОРЯТИ.
КОРИ́ЧНЕВЫЙ бу́рий, кашта́нов-, шоколя́дн-, кашта́нист-.
КО́РКА *(на виразці)* струп, *(хліба)* цілу́шка.
КОРКОВИ́ДНЫЙ на взір /у фо́рмі/ ш[с]кори́ни, корува́тий, *м*ᵃ струпува́-.
КОРМ: подно́жный к. па́ша.
КОРМИ́ТЬ годува́ти, харчува́-, живи́-, *г.* корми́-; **хле́бом не корми́** *кого (а дай щось улюблене)* цу́кром не году́й /хлі́ба не дава́й/ *кому,* а дай щось улю́блене;
--й що /*м*ⁿ хто/ году́є ◊, з-й прогодува́ти, за́йнятий годі́влею, году́н, годівни́к, годува́ль- хлібода́вець, хлібода́р, корми́люд, *г.* корми́тель, *п*ᵏ годівни́й, годува́ль-, хлібода́вчий + %; **-щая гру́дью** ма́ти-годівни́ця, /*не рідна*/ ма́мка; **-й обеща́ниями** обіця́льник;
-йся годо́ваний, харчо́- ◊, *о.* у проце́сі годува́ння, на відгоді́влі.
КОРНА́ТЬ кра́яти, *п*⁻ᵒ чі́мхати;
ОБКОРНА́ТЬ *ф*ᵖ обгри́зти, *(гілля)* обчі́мха-, обчухра́-; **о. кры́лья** втя́ти /об-/ кри́ла;
-вший Ø;
ОБКО́РНАННЫЙ обкра́яний, обчі́мха-, обчу́хра-, обгри́зе- ◊.
КОРНЕВИ́ДНЫЙ корени́стий, у фо́рмі /на взір/ ко́реня.
КОРНЕВИ́ЩЕ корі́ння, корі́ня́ччя.
КОРНЕВО́Й корінне́вий, коріння́чий.
КОРНЕПЛО́Д *г.* корі́ня́к.
КО́РОБ: с три -ба *(наговорити)* сім мішкі́в греча́ної во́вни /*з*ⁿ арешта́нтів/.
КОРО́БИТЬ жоло́бити, *п. (кого)* шокува́-, перекорчу-, облива́ти холо́дною водо́ю, обсипа́- моро́зом, пройма́- по́т-; её **-ит** її обсипа́ моро́з-;
--й 1. що /*м*ⁿ хто/ жоло́бить, з-й пожоло́бити, 2. що /*м*ⁿ хто/ обсипа́ м. ◊, з-й переко́рчити, *п*ᵏ /*вираз*/ нетакто́вний, безпардо́н-;
ПЕРЕКОРО́БИТЬ переко́рчити [**-ило** *кого* скрути́вся *хто*];
ПОКОРО́БИТЬ переко́рчити; **-ило** *кого* переко́рчило *кого;*
КОРО́БИТЬСЯ жолобі́ти, шкару́бну-, шкарубі́-, шкару́битися, ду́би-, стовбу́рчи- ◊;
-йся що жолобі́є ◊, жоло́блений, шкару́бле-, скру́чува-, *п*ᵏ шкарубки́й, шкарубкува́тий, ☺ переко́рчуваний;
ПОКОРО́БИТЬСЯ *(од нетакту)* переко́рчитися, *о*ᵏ зажолобі́ти, *(- чобіт)* зашкару́бнути;

-вшийся пожоло́блений, зашкару́блий ◊, Ø.
КОРО́БКА & коро́бочка.
КОРО́БОЧКА *г.* пуде́лко.
КОРО́ВА: чья б к. мыча́ла, а чья б молча́ла чиє б нявча́ло, а чиє б мовча́ло.
КОРОЛЕ́ВСКИЙ *н°* коро́нний.
КОРОНА́РНЫЙ вінце́вий.
КОРОНАЦИО́ННЫЙ коронува́льний.
КОРОНОВА́ТЬСЯ коронуватися, дістава́ти /прийма́-/ коро́ну, заступа́- на ца́рство;
-йся що /*м*ⁿ хто/ короню́ється ◊, короно́ваний, покли́ка- на ца́рство; **-я мона́рх** нови́й цар /мона́рх/.
КОРООБДИ́РОЧНЫЙ *р*ᵏ кородéрний; **-ая маши́на** коро́дерня.
КОРООБДИ́РЩИК кородéр.
КОРООЧИСТИ́ТЕЛЬНЫЙ *к.* корочи́сний.
КОРОТА́ТЬ *(вік)* збува́ти; **к. вре́мя** вбива́- час; **к. дни** *г*ᵈ труча́- дні напере́д се́бе;
-й вре́мя що вбива́ час, *о.* зви́клий байдикува́ти /марнува́- час/; **-й вре́мя в** *чём* нічи́м не за́йня́тий, тільки *чим*.
КО́РОТКО *ф*ᵖ бли́зько, до́бре [**к. знако́мый** до́бре /бли́зько/ знайо́мий], *с*ᵏ куцо- [**короткоголо́вый** куцоголо́вий; **-но́гий** куцола́пий; **-па́лый** куцопа́лий; **-ше́ий** куцово́лий; **-шёрстый** куцоше́рстий +].
КОРОТКОЖИВУ́ЩИЙ недовговічний.
КОРОТЫ́Ш *ж*ⁱ корóту́ха.
КОРОТЫ́ШКА курду́пелик.
КОРО́ЧЕ: к. говоря́ (одни́м) сло́вом /сл'ом/.
КО́РОЧКА *(на виразці)* стру́пик.
КОРПЕ́ТЬ *(без руху)* *п*⁻° чапіти; **к. над** *чем* со́хнути /пропада́-, розпада́тися, *в.* мудо́ха-/ над *чим*;
-й що /*м*ⁿ хто/ со́хне над *чим* ◊, зᵐ-й /гото́вий/ пропада́ти над *чим*;
ПРОКОРПЕ́ТЬ попосо́хнути, попоси́діти;
-вший Ø.
КО́РПУС *(машини)* ті́ло.
КОРРЕКТИ́РОВАТЬ коректува́ти, кори[е]гува́-, пра́ви-, виправля́-;
-й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є ◊, покли́каний /з-й/ с~ува́ти, за́йня́тий ~ува́нням, ~ува́льник, ~ор, *п*ᵏ ~ува́льний + %, корекці́й-, для коре́кції, *с*ᵏ -коректи́вний [**светокорректи́рующий** фотокоректи́вний];
-йся/-ый коректо́ваний, кори[е]го́-.
КОРРЕ́КТНЫЙ че́мний.
КОРРЕСПОНДЕ́НТ *(у листуванні)* листува́льник.
КОРРИДО́Р *г.* передсі́нок; & *д.* каліда́р.
КОРРОДИ́РОВАТЬ кородува́ти, *ф*ᵖ вивітрюватися;
-й що ~у́є схи́льний до коро́зії, *п*ᵏ коро́зійний + %;
-ый кородо́ваний вивітрю-.
КОРРУМПИ́РОВАННЫЙ корумпо́ваний, прода́ж-, підку́п-, ☺ хаба́рник, корупціоне́р, *о*ᵏ корумпа́р.
КОРРУ́ПЦИЯ *ф*ᵖ прода́жність.
КОРСА́Ж *п*⁻° ста́ник.
КОРСЕ́ТКА *д.* *(безрукава кохта)* керсе́т(ка).
КОРЧЕВА́ТЬ корчува́ти, викорчо́вувати, *(пеньки́)* *д.* де́рти;
-й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є ◊, призна́чений корчува́ти, з-й /гото́вий/ ви́корчу-, для ~ува́ння, за́йня́тий -ям, ~ува́льник, *п*ᵏ ~ува́льний + %;
-йся/-ый корчо́ваний, викорчо́ву-; **-ый уча́сток** корчу́нок.
КО́РЧИТЬ *н°* ко́рчити, судо́ми-, скру́чува-, переко́рчува-, карлю́чи-, коцю́рби-, ті́па- [**её -ит** її ті́пає]; **к. из себя́** вдава́- /стро́ї-, мо́рщи-, роби́-/ (і)з /зі/ се́бе;
-й що /*м*ⁿ хто/ ко́рчить ◊, зви́клий /с-и/ ко́рчити, ра́дий уда́-, комедія́нт, удава́ка, *к*ⁿ удава́льник, *п*ᵏ *(біль)* судо́мний + %; **-й дурака́** ра́дий ко́рчи- ду́рня; **-й из себя́** *кого* © удаю́чи з се́бе; **-й ро́жи** що стро́їть мі́ни +, кривля́ка, грима́сник; **-й смире́нника** святи́й та бо́жий; **-й шута́** ра́дий блазнюва́-, бла́зень;
ПОКО́РЧИТЬ *(ноги тщ)* покрути́ти ◊;
КО́РЧИТЬСЯ вигина́тися в ко́рча́х, судо́ми-;
-йся ко́рчений, скру́чува-, судо́мле-, переко́рчува-, коцю́рбле-, карлю́че-, ті́па-, *о.* у ко́рча́х;
СКО́РЧИТЬ(СЯ) ску́лити(ся), скоцю́рбитися;
-вший(ся) Ø; **-я** ску́лений, ско́рче-, скру́че-, скарлю́че-, скоцю́рбле-, зсудо́мле-;
ПОКО́РЧИТЬСЯ: -вшийся поко́рчений, покру́че- ◊, Ø.
КОРЫ́СТНЫЙ *ф*ᵖ шку́рний, *ф.* загребу́щий; **из -ых побужде́ний** зі шку́рних міркува́нь (моти́вів).
КОРЫСТОЛЮ́БЕЦ *з*ⁿ мискобо́рець, *о.* до се́бе – обома́ рука́ми, від се́бе – ні па́льцем.
КОРЫСТОЛЮБИ́ВЫЙ пожа́дливий, грошо́любний, шку́р-, грабови́тий, *г.* ха́пчи́вий.
КОРЫСТОЛЮ́БИЕ пожа́дливість, грабови́т-, заже́рство, грошолю́б-, *з*ⁿ мискобо́р-.
КОРЫ́ТНИК мискобо́рець.
КОРЫ́ТО: оста́ться у разби́того -та зазна́ти невда́чі, лиши́тися ні з чим /край розби́того кори́та/.
КОРЫТООБРА́ЗНЫЙ *р*ᵏ не́цькува́тий, на взір /у фо́рмі/ не́цьок.
КОСА́[1] *(піскова)* *ф*ᵖ пере́сип.
КОСА́[2] *(дівоча)* & *м*ⁿ ко́си-дрібу́шечки́.
КОСИ́ТЬ: к. гла́зом /-а́ми/ *о*ᵏ зи́зити; **-и́т на оди́н глаз** ☺ криви́й на одне́ о́ко; **кося́** скоси́вши о́ко;
-й 1. що /*м*ⁿ хто/ ко́сить, покли́каний скоси́ти, коса́р, *п*ᵏ коси́льний, © коси́вши; 2. що /*м*ⁿ хто/ зи́зом ди́виться ◊, *п*ᵏ кривоо́кий, зизоо́-, зи́зий,

зизува́тий, *о.* з криви́м /зи́зим/ о́ком; **-й глаза́** = **-й** 2.; **-й рот** *п*[к] криворо́тий;
ПОКОСИ́ТЬСЯ 1. упо́ратися з косови́цею, 2. гля́нути зи́зом ◊.
КОСИ́ТЬСЯ[1] *(- хату)* хили́тися;
-йся[1] переко́шуваний, перехня́блю-, хи́леиий;
ПОКОСИ́ТЬСЯ[1]: **-вшийся**[1] переко́шений, похи́ле-, перехня́бле-, Ø.
КОСИТЬСЯ[2] *(оком)* криви́м /зи́зим/ о́ком погляда́ти /диви́тися/, *д.* подава́ти косяки́;
-я́щийся[2] = **косящий глаза**;
ПОКОСИ́ТЬСЯ[2] гля́нути криви́м о́ком ◊.
КОСМА́ТИТЬСЯ: -йся розку́дланий, розку́чма-.
КОСМА́ТЫЙ кучма́стий.
КОСМИ́ЧЕСКИЙ *(корабель) д.* міжпро́стірний; **к. аппара́т неодиокра́тного испо́льзоваиия** *к.* ракетоліта́к; **к. кора́бль** *о*[к] космоліт.
КОСМОЛОГИ́ЧЕСКИЙ світозна́вчий.
КОСМОЛО́ГИЯ світозиа́вство.
КОСМОПОЛИТИ́ЗМ *з*[-п] безґру́нтя.
КОСМОПОЛИТИ́ЧЕСКИЙ вселю́дський, ± ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНЫЙ.
КО́СМОС & *д*[-к] *п*[о] *закосмі́чений.
КОСНЕ́ТЬ 1. скніти, ни́ді-, шкару́бі-, ду́бну-, 2. дубі-, кля́кну-, закляка́-;
--й що /*м*[н] хто/ ни́діє ◊, поки́нутий ни́діти, напівзаскні́лий, щора́з зашкару́бліший /задубілі-, заскні́лі-/, *ф*[р] пліснявий, ± **закосневающий**, 2. що /*м*[н] хто/ закляка́ = **застывающий; -й в иеве́жестве** заскні́лий у не́утві /иевігласт-, те́мря-/;
ЗАКОСНЕ́ТЬ *о.* заче́рствіти душе́ю ◊.
КОСНОЯЗЫ́ЧНЫЙ кривомо́вий, тяжкомо́вний.
КО́СНЫЙ бездія́льний, іне́ртний, *ф*[р] загумі́нковий.
КО́СО, И́СКОСА косяка́, скі́сним спа́дом, зи́з-; **к. смотре́ть** з. диви́тися, зизува́ти;
КОСО́Й: -а́я са́жень (в плеча́х) *п*[о] міцноті́лий.
КОСОГЛА́ЗИЕ зизоо́кість.
КОСОГЛА́ЗЫЙ скісноо́кий.
КОСОЛА́ПЫЙ *р.* шеверно́гий, корячконо́гий.
КОСОПРИЦЕ́ЛЬНЫЙ *(вогонь) в*[и] на́вскісний.
КОСТЁЛ косте́л.
КОСТЁЛЬНЫЙ косте́льний.
КОСТЕНЕ́ТЬ *(в усіх значеннях)* дубі́ти;
-е́ющий = коченеющий, ± закостенева-.
КОСТИ́СТЫЙ маслакува́тий.
КОСТИ́ТЬ: --й с-и карта́ти /кобени́-/.
КОСТЛЯ́ВИЙ кістко́ватий, око́стуватий, коща́вий, *с*[о] кости́стий.
КОСТРО́ВЫЙ ва́тровий.
КОСТЫ́ЛЬ *з*[я] *г.* бретна́ль.
КОСТЫЛЯ́ТЬ 1. дуба́сити, дубцюва́- /луп-/, ту́зати, 2. шкандиба́-;
--й 1. що /*м*[н] хто/ дуба́сить ◊, зви́клий /с-и/ ту́зати, ще́дрий на стусани́, 2. **ковыляющий**.
КОСТЬ *(велика)* костома́р[х]а; **к. от -ти́ чьей** з кро́ви й ко́сти *чиєї*;
КО́СТИ *з*[б] масла́ччя.
КОСТЮ́М: к. Е́ви оде́жа Е́ви; & костю́мчик.
КОСТЮМЕ́РНАЯ костюме́рня.
КОСТЯ́К карка́с.
КОТ: к. в сапога́х кіт у чобітка́х.
КОТЁЛ *(оточення) в*[и] мішо́к; **всё в оди́н к.** все на ку́пу; **как пивио́й к.** *(завбільшки)* як діжа́ в розли́ві; **в -ле́ собы́тий** у ви́рі /виру́/ поді́й.
КОТЕЛО́К *п.* > БАШКА.
КОТИ́РОВАТЬ квотува́ти;
КОТИ́РОВАТЬСЯ квотува́тися, цінува́-, оціню-ва-, бу́ти в ціні́ /о́бігу/, ма́ти ва́ртість /ціну́/; ± КОНВЕРТИРОВАТЬ(СЯ);
-йся що ма́є ва́ртість ◊, квото́ваний, оці́ню-, *п*[к] ва́ртісний, ва́ртий, ваго́мий, пу́тній, путя́щий;.
КОТИРО́ВКА квотува́ння.
КОТИРО́ВОЧНЫЙ квотува́льний.
КОТИ́ТЬСЯ[1] коти́ти(ся), пересува́тися ко́том; **к. в бе́здну** па́дати у прі́рву;
--й(ся) що ко́тить, пересу́ваний ко́том, клубо́к, *п*[к] котю́чий, © коти́вши(сь).
КОТИ́ТЬСЯ[2]: **-я́щаяся**[2] що ко́титься, зви́кла /с-и/ коти́тися, ско́ра окоти́тися.
КОТЛОВА́Н *(в землі)* ча́ша.
КОТЛОВИ́НА ви́долинок.
КОТЛООБРА́ЗНЫЙ чашува́тий, казанува́-, на взір /у фо́рмі/ казана́.
КОТО́РЫЙ що ото́ [що ото́ літа́в над земле́ю]; **к. раз** уко́тре; **кото́рый-то же** котри́йсь-то, яки́йсь-то; **о -ром** *ж*[м] що [**тот, о -ром расска́зываю** той, що розка́зую]; **при -ом/-ой -ых/** *ф*[р] коли́ [**систе́ма, п. -ой...** систе́ма, коли́...].
КОФЕЁК каву́ся.
КОЧЕВА́ТЬ кочува́ти, мандрува́-, ве́сти́ цига́нське життя́;
--й що /*м*[н] хто/ кочу́є ◊, зви́клий кочува́ти, кочови́к, мандрівни́к, перекоти́по́ле, літу́н, перелітний птах, *(у шатрі)* шате́рник, *п*[к] кочови́й, *к*[н] кочівни́й, кочівни́чий, *о.* **на коле́сах**, у ві́чних ма́ндр-, *с*[к] ни́ні-тут-за́втра-там.
КОЧЕ́ВНИК *(у шатрі)* шате́рник.
КОЧЕ́ВНИЧЕСКИЙ кочівни́цький, шате́рни-.
КОЧЕ́ВЬЕ *п*[рн] кочови́ще.
КОЧЕНЕ́ТЬ закляка́ти, кля́кну-, дубі́-, коцю́бну-, ду́бну-, качані́-;
--й що /*м*[н] хто/ кля́кне ◊, напівзакля́клий /-задубі-, -закоцю́б-, -заме́рз-/, поки́нутий /с-и/ замерза́ти, вже ма́йже закля́клий, заду́б- ◊.
КОЧЕРГА́ *(мала)* коцю́бка; & *п*[к] *кочере́жний.
КО́ЧКА: по -ам *(у значенні* по нерівних місцях*)* по вибо́ях.
КОША́ЧЬИ коти́ /тигр, лев, КОШКА/.
КО́ШКА *(велика)* пантера, барс, ягуа́р; *м*[о] кітвиця; **как к. с соба́кой** як кіт із псом; **как угоре́лая к.** як ошпа́рений (кіт); **-ке игру́шки, а мы-**

шке **слёзы** кому́ весíлля, а ку́рці смерть; **на се́рдце -ки скребу́т** у *кого* аж на се́рці холо́не *кому/*в *кого*; & *г.* кíт(оч)ка, *п*ᵏ *кíшчин.

КОШМА́Р жахíття, *о.* жахи́ Госпо́дні.

КОШМА́РНЫЙ страхітли́вий, страхови́нний, *(сон)* несвíтський; **-ая реа́льность** *п*ᵇ страшни́й суд.

КО́ЩУНСТВОВАТЬ блюзни́ти, блюзнува́-, зневажа́- Бо́га;

--й що /*м*ⁿ хто/ блюзни́ть ◊, зви́клий /с-и/ блюзни́ти, з-й на блюзнíрство, блюзнíр, богонена́висник, богобо́рець, *п*ᵏ блюзнíрський, богобо́рчий, богоненави́сний, *о.* з ге́рессю на уста́х.

КОЭФФИЦИЕ́НТ коефіціє́нт, *г.* співчи́нник.

КРА́БОВЫЙ кра́б'ячий.

КРАЕУГО́ЛЬНЫЙ *ф*ᵖ ку́тній.

КРА́ЖА: к. со взло́мом кра́діж із вло́мом.

КРАЙ & крайо́к, крає́чок; **до -ёв** *(повний)* ущерть, по береги́; **-ем гла́за** в піво́ка; **-ем у́ха** впіву́ха.

КРА́ЙНЕ надмíру, надмíрно, на́дмір, куди́ як, *ф*ᵖ до зарíзу, го́стро [**к. необходи́м** г. потрíбний], *(- щось негативне)* не-дай-Го́споди-якúй [**к. капри́зный** не-д.-Г.-я. вередли́вий]; **к. необходи́м** потрíбен як повíтря;

КРА́ЙНИЙ *(термін)* оста́нній, *(- потребу)* пеку́чий, нагальний, *(захід)* рішу́чий, крути́й, *(егоїст)* надмíрний, страше́н-, не-дай-Го́споди-якúй, *(- швидкість)* грани́чний; **по -ей ме́ре** принайме́нше, хоч, бода́й, в уся́кому ра́зі, *г.* пре́цінь.

КРА́ЙНОСТЬ *ф*ᵖ надмíрність, край [**до -сти** до кра́ю, крайнє, що аж]; **до -сти возмущённый** обу́рений що аж; **из -сти в к.** од кра́йности до кра́йности.

КРА́ПАТЬ/--й = КАПАТЬ/капающий.

КРАСА́ВЕЦ *ф.* красю́к.

КРАСА́ВИЦА красю́чка; & *некрасу́ня.

КРАСИ́В: к. лицо́м га́рний з лиця́;

КРАСИ́ВЫЙ го́жий, пи́шний, *ф*ᵖ ефе́ктний, театра́ль- [**к. жест** е. /т./ жест]; & кра́сний, як той мíсяць на не́бі; **-ые слова́** пи́шні слова́; **за -ые глаза́** за хоро́ші о́чі; **не роди́сь -ой, а роди́сь счастли́вой** не роди́сь кра́сна, а роди́сь ща́сна;

КРАСИВЕ́Е *п*ᵖ гарнíше, кра́ще, *п*ᵏ гарнíший /-нíшенький/, кра́щий;

КРАСИ́ВЕЙШИЙ найгарнíший, га́рний-прега́р-, гарнíсіньк-.

КРА́СИТЬ 1. фарбува́ти, краси́-, заба́рвлюва-, 2. прикраша́-, кра́си́-;

--й що /*м*ⁿ хто/ фарбу́є ◊, зви́клий /с-и/ фарбува́ти, ра́дий /зᴹ-й, з-й/ пофарбува́-, фарба́р, фарбува́льник, фарбíвни́к, *(річ)* барвни́к, *п*ᵏ фарбува́льний + %, барвни́й, 2. = **украшающий;**

-йся фарбо́ваний, заба́рвлю- ◊, *п*ᵏ краси́вий.

КРА́СКА: к. стыда́ же́вриво со́рому.

КРАСНЕ́ТЬ червонíти, шарí-, пекти́ ра́ка, шарíтися, залива́- рум'я́нцем /кармази́но́м, фа́рбою/, *ф*ᵖ мали́нíти, *(за кого)* соро́митись;

--й що /*м*ⁿ хто/ червонíє ◊, с-и червонíти, щора́з червонíший, *ф*ᵖ зачервонíлий, вже ма́йже черво́ний, ще тро́хи й ч., от-о́т вже ч., *(за кого)* зᴹ-й пекти́ ра́ка, © пíкши ра́ка; **-й до уше́й /до корне́й воло́с/** зали́ваний фа́рбою по ву́ха;

ЗА♦♦♦*(СЯ)* зашарíти*(ся)* [**мне уда́рила кровь в лицо́** я зашарíвся].

ПОКРАСНЕ́ТЬ: -вший почервонíлий, зашарí- ◊; **-й как рак** © спíкши ра́ка /ра́кíв/;

РАСКРАСНЕ́ТЬСЯ: -вшийся розшарíлий /за-/, розчервонí-, розпашí-, Ǿ.

КРАСНОБА́Й *к.* фразе́р.

КРАСНОБА́ЙСТВО фразе́рство.

КРАСНОРЕЧИ́ВО *у*ᵖ золотоу́сно ◊; **говори́ть к.** як з кни́жки бра́ти;

КРАСНОРЕЧИ́ВЫЙ пишномо́вний, солодкомо́в-, бага́тий на сло́во, *у*ᵖ золотоу́стий, *(жест)* вимо́вний.

КРАСНОРЕ́ЧИЕ пишномо́вність, *о*ᵏ пишнослíв'я.

КРАСНОСЛО́В гранослo̍в.

КРА́СНЫЙ: -ая нить *(твору)* провідна́ ни́тка; **-ной ни́тью проходи́ть** *п*⁻⁰ просяка́ти на́скрізь.

КРАСОВА́ТЬСЯ красува́ти*(ся)*, викраша́тися, пиша́-, як ма́кíв цвіт, як мак процвіта́ти, пишнí-, *р.* герцюва́-; **к. всё цвети́стее** барви́стіша-; **без конца́ к.** викрасо́вуватися;

-йся що /*м*ⁿ хто/ красу́є ◊, зви́клий пиша́тися, спо́внений /по́вен/ краси́ /пихи́/, *н*² при́нда, *п*ᵏ красови́тий, пи́шний *(*як ма́кíв цвіт*)*, гордопи́ш-, величнопи́ш-.

КРАСОТА́: -о́й, по -те́ на вро́ду [**после́дняя -о́й** оста́ння на в.];

КРАСО́ТЫ *(життя)* принáди.

КРАСО́ТКА гарню́ня, кра́лечка.

КРАСТЬ кра́сти [кра́ду, кра́де], тягну́-, цу́пи-, купува́- за три о́гляди, *(стало)* злодія́чи-, *(крадене)* відкрада́-; **к.** у *кого* *г.* кра́сти *кому*;

-ду́щий що /*м*ⁿ хто/ кра́де ◊, зви́клий /на́вчений, зᴹ-й/ кра́сти, кра́дíй, краду́н, зло́дій, злодія́ка, злодю́га, *п*ᵏ крадю́чий;

НАКРА́СТЬ *ж*ⁿ нати́рити; ◊.

УКРА́СТЬ *о.* прироби́ти но́ги *чому*; *(крадене)* відкра́с-; ◊;

КРА́ДЕНЫЙ: -ое добро́ впрок не идёт кра́деним *(добро́м)* не забагатíєш.

КРА́СТЬСЯ *о*ᵏ скрада́тися /під-/;

-ду́щийся що /*м*ⁿ хто/ кра́деться ◊, *п*ᵏ скра́дливий, /*крок*/ ти́хий, нечу́тний, крадькува́тий, безшеле́сний, прити́ше-, © як потайни́й хижа́к.

КРА́ТКИЙ недо́вгий, *(у мові)* лаконíчний, нерозве́зистий;

КРАТЧА́ЙШИЙ найкоро́тший, *ф*ᵖ ду́же ко-

ро́ткий [**в к. срок** в д. к. строк]; **в -шее вре́мя** *г.* в ду́же коро́ткому ча́сі.

КРАТКОВРЕ́МЕННЫЙ *к.* недо́вгий [**-ая остано́вка** -га зу́пи́нка].

КРАТКОСРО́ЧНЫЙ нетрива́лий, недо́вгий, короткоча́сний /-трива́лий/, нетрива́лий, з мали́м стро́ком, коро́ткий, на коро́ткий час.

КРА́ТКОСТЬ *(у мові)* лаконі́чність.

КРАХ неу́спіх, прова́л, *(мрій)* нездійснення.

КРАХМА́ЛИТЬ крох/ма́лити;

--й що /$м^н$ хто/ ~ма́лить ◊, зви́клий к., з-й /покли́ка-/ накрохма́ли-, для ~ма́лення, за́йня́тий -ям, $п^к$ крохма́листий, крохма́льний.

КРЕАТИ́ВНЫЙ тво́рчий, винахі́дливий.

КРЕДИ́Т: в к. на́борг; **по -ту** на креди́т.

КРЕДИ́ТНЫЙ: -ая ка́сса /това́рищество/ кредитівка.

КРЕДИТО́Р лихва́р, позича́йло.

КРЕЙСИ́РОВАТЬ крейсувати, *(стало)* курсува́-, пла́ва-;

--й 1. **курсирующий**, 2. що /$м^н$ хто/ крейсу́є, для крейсува́ння, за́йня́тий -ям, *(судно)* *(*патру́льний*)* кре́йсер.

КРЕ́КИНГ рафіна́рня.

КРЕМА́ЦИЯ тілопа́лення.

КРЕМНИ́СТЫЙ: к. путь *п.* терни́стий шлях, важка́ доро́га.

КРЕ́НДЕЛЬ *г.* пле́те́ник.

КРЕНИ́ТЬСЯ хили́тися, нахиля́- /по-/, $м^о$ дава́ти крен;

-йся що дає́ крен ◊, хи́лений, нахи́люва-, *о.* щора́з похи́ліший, © с-и дава́ти крен.

КРЕПИ́ТЬ кріпи́ти, скрі́плюва- /за-/, скріпля́-, *п.* змі́цню-, зміцня́ти; **к. си́лу** додава́- /на-/ си́ли; **к. ду́шу** кріпи́- ду́шу, ли́- силу в д.; **к. у́зы дру́жбы** погли́блю- бра́тство;

--й 1. що /$м^н$ хто/ крі́пить ◊, за́йня́тий кріпленням, кріпи́льник, кріпля́р, $п^k$ кріпи́льний + %, кріпни́й, *(мед)* снажли́вий, © с-и кріпи́ти, 2. **укрепляющий; -й у́зы дру́жбы** настро́єний брата́тися;

-и́мый = крепящийся;

КРЕПИ́ТЬСЯ кріпи́тися ◊, держа́-, трима́-, не па́дати ду́хом /на ду́сі/, $д^к$ вда́ри- ли́хом об зе́млю;

-йся 1. що /$м^н$ хто/ крі́питься ◊, крі́плений, закрі́плюва- /с-/, 2. що /$м^н$ хто/ не па́да ду́хом, настро́єний по-бойово́му.

КРЕ́ПКИЙ тверди́й [**к. оре́шек** т. горі́шок]; & міцню́щий; **дово́льно к.** кріпке́нький; **к. ду́хом** сильноду́хий, **к. сон** тверди́й сон; **-ок на́ ухо** при́глухий;

КРЕ́ПКО *(спати)* тве́рдо; *(держати)* мов залі́зом; & міцно-міцно; **к. сби́тый** ☺ міцно збитий;

КРЕ́ПКО-НА́КРЕПКО *(дуже суворо)* тве́рдо-на́тве́рдо, пренайсуво́ро;

КРЕПЧА́ЙШИЙ крі́пкий-(пре)крі́пки́й, *(мороз)* лю́тий-прелю́-.

КРЕ́ПНУТЬ міцні́ти, крі́пша-, вбива́тися в си́лу, спина́- на но́ги, *(по хворобі)* окли́гувати, здоро́вша-, прихо́ди- до сили;

-й що /$м^н$ хто/ міцні́є ◊, *о.* щора́з міцні́ший /сильні́-, здоро́в-, крі́п-, тве́рд-, ду́жчий/;

ОКРЕ́ПНУТЬ убитися в си́лу, *(фінансово)* *ф.* підлата́-, підкува́-; **о. стволо́м** *(- дерево)* постовбурі́ти;

-пший зміцні́лий, *(- худобу і п.)* ви́гуляний, Ø.

КРЕПОСТНИ́ЧЕСКИЙ *(щодо кріпацтва)* кріпа́цький, *(щодо кріпосника)* кріпосни́цький.

КРЕПОСТНО́Й $і^с$ *(в усіх значеннях щодо кріпацтва)* кріпа́цький, ☺ кріпа́к.

КРЕ́ПОСТЬ тве́рдість, три́вкість; *ю.* лист [**закладна́я к.** заставний л.; **ку́пчая к.** ку́пчий /запрода́жній/ л.].

КРЕПЧА́ТЬ міцні́шати, ду́жча-, крі́пша-;

--й що ду́жча ◊, *о.* *(- мороз, бурю)* щора́з люті́ший /дошкульні́-, міцні́-, сильні́-, ду́жчий/, © с-и ду́жчати.

КРЕ́СЛО & крісе́лко, крісе́льце.

КРЕСТ & кре́стик; *д.* кру́цик [кру́цики на горня́тках].

КРЕ́СТИ *(в картах)* *д.* жир, *д.* хресть, хресто́.

КРЕСТО́ВЫЙ *д.* хресто́вий *(*= жиро́вий*)*.

КРЕСТИ́ТЬ хрести́ти, трима́- до хреста́, охре́щува-, дава́- ім'я́, *(іновірця)* наверта́-, вихре́щува-, *(рукою)* кла́с- хрест на; **нача́ть к.** *(небо блискавками)* захрести́-;

--й що /$м^н$ хто/ хре́стить ◊, покли́каний охрести́ти, хрести́тель, $п^к$ хрести́льний + %;

КРЕСТИ́ТЬСЯ хрести́тися ◊, *о.* склада́ти хрест;

-йся хре́щений, охре́щува-, уво́джу- у хрест, *(іновірець)* вихре́щу-, наве́ртаний, ви́хрест, пере́хрест;

КРЕЩЁННЫЙ $д^{-к}$ хре́щений, вве́де- у хрест;

КРЕЩЁНЫЙ $п^к$ хреще́ний.

КРЕ́СТНЫЙ: к. путь хре́сна доро́га.

КРЕСТОВИ́ДНЫЙ $ф^р$ навхре́сний [**-ая вя́зка** на в'язь].

КРЕСТООБРА́ЗНО кри́жем, хреста́то;

КРЕСТООБРА́ЗНЫЙ хреща́тий.

КРЕТИ́Н ши́бздик.

КРЕТИ́НИСТЫЙ шибздикува́тий.

КРЕТИ́НИТЬСЯ; ОКРЕТИ́НИТЬСЯ скретині́ти;

-вшийся скретині́лий Ø.

КРЕЩЕ́НИЕ: боево́е к. *г.* вогне́ва́ про́ба.

КРИВИ́ТЬ криви́ти, викривля́- /с-/, **к. душо́й** криви́- душе́ю, криводу́ши-;

--й що /$м^н$ хто/ кри́вить ◊, зви́клий /с-и/ викривля́ти, гото́вий /з-й/ ви́криви-, $п^к$ криву́щий, *т.* криви́льний; **-й душо́й** криводу́шний;

ИСКРИВИ́ТЬ перекривúти /по-, с-/.
КРИВИ́ТЬСЯ кривúтися ◊, перекóшува-, *(надуто)* кривúти гýби;
-йся 1. що /*м*ⁿ хто/ крúвиться ◊, звúклий кривúтися, кривля́ка, 2. що перекóшується ◊, кривúй, кривýщий, кривобóкий, щорáз кривíший;
СКРИВИ́ТЬСЯ: -вшийся скрúвлений ◊, Ø.
КРИВЛЯ́КА *а.* цúрлих-манíрлих.
КРИВЛЯ́ТЬСЯ манíритися, викаблýч/ува-, викобéнюва-, вилáмува-, *(ви)*кривля́-, *к*ⁿ ґримасувáти;
-йся що ~ється, звúклий /готóвий/ кривля́тися, кривля́ка, ґримáсник, *(фігляр)* мартопля́с, *п*ᴷ ґримáсливий, *о.* з ґримáсами.
КРИВО́Й: -áя улы́бка кúсла /сúлувана, вúмуше-/ ýсмішка /ýсміх/.
КРИВОШЕ́ЙИЙ кривов'я́зий.
КРИВОШИ́П кóрба.
КРИВОШИ́ПНО-ШАТУ́ННЫЙ *у.* кóрбогонкóвий.
КРИВОШИ́ПНЫЙ кóрбовий.
КРИ́ЗИСНЫЙ *ф*ᵖ межовúй, кризовúй, гранúчний [**-ая ситуа́ция** -вá /-на/ ситуáція].
КРИК & крúкнява; **нестóшный /исступлён-, отчáян-/ к.** *о.* роздерú-дýшу-крик; **я́ростный к.** рев, ревíння;
КРИ́КИ крúкнява.
КРИКЛИ́ВЫЙ *(колір)* ядýчий, разю́-, шпаркúй, заяскрáвий.
КРИКУ́Н & крикуня́ра.
КРИМИНА́ЛЬНЫЙ *(кодекс)* кáрний, *(світ)* злочúнний.
КРИСТАЛЛИЗИ́РОВАТЬ: --й що /*м*ⁿ хто/ кристалізýє, з-й скристалізувáти, кристалізáтор, *п*ᴷ кристалізаціóйний;
-йся кристалізóваний, з-й кристалізувáтися.
КРИСТАЛЛОВИ́ДНЫЙ, /-ОБРА́ЗНЫЙ/ *к.* кристалíчний, *о.* на взір /у фóрмі/ кристáла.
КРИТЕ́РИЙ мíрило.
КРИ́ТИКА: нúже вся́кой -ки не вáртий і крúтики.
КРИТИКОВА́ТЬ *о.* брáти в роботý, *(у пресі)* протягáти;
--й що /*м*ⁿ хто/ критикýє ◊, звúклий /схúльний, с-и/ критикувáти, готóвий розкритику-, крúтик, *з*ⁿ критикáн, *п*ᴷ критúчний;
-йся/-ый критикóваний, піддá- крúтиці.
КРИ́ТИКША критикéса.
КРИТИ́ЧЕСКИЙ *(розум)* аналітúчний, *(вік)* переломóвий, перелóмний, *(стан)* небезпéч-, критúч-.
КРИЧА́ТЬ волáти, лементувá-, галасý-, вигýку- /на-/, репету-́, *(на кого)* грúмати, *д.* галáйка-, *(як пугач)* пýга-, пугúка- **к. блáгим мáтом** кричáне своїм гóлосом, кричá- /зіпá-/ на пуп, прóбі ревтú; **к. во всё гóрло** на всі зáводи кричá-; **к. во всю глóтку** реві-, як корóва; **к. на** ***кого*** грúма- на; **к. на всех перекрёстках** кричá- на весь світ; **начáть к.** *ф*ᵖ у крик [**я -ал к.** я – у крик]; **кричú-ие-кричú** безнадíйно;
--й що /*м*ⁿ хто/ кричúть ◊, звúклий кричáти, з^{м-}й закричá-, розкрúчаний, розгýка-, крикýн, верещáка, зіпá-, горлáнь, гримáйло, *п*ᴷ криклúвий, галаслú-, верескли́-, *ф*ᵖ кричýщий, ревýчий, *(колір)* шпаркúй, разю́чий, ядý-, *о.* з крúком /вéреск-, гáлас-, рев-/; **грóмко -й** з голоснúм крúком; **-й благúм мáтом /во всё гóрло/** розрепетóваний, *о.* з дúким рéвом; **-й дурны́м гóлосом** крикýн не своїм гóлосом; **-й на всех перекрёстках = звонящий во все колокола;**
КРИ́КНУТЬ загукáти ◊; **к. „Э́врика!"** вдáрити себé по чолí; **к. в отвéт** відгýкну-, відкрúкну-;
ВСКРИ́КНУТЬ *г*ᵈ скричáти ◊;
КРИКАНУ́ТЬ галаснýти ◊;
ДОКРИЧА́ТЬСЯ: д. до хрипоты́ захрúпти від крúку;
-áвшийся до х. захрúплий в. к.;
НАКРИЧА́ТЬСЯ попокричáти, насúтитися крúком, *(удосталь)* вúкричатися;
-вшийся Ø;
РАСКРИЧА́ТЬСЯ: -вшийся *о*ᴷ розкрúчаний, Ø.
КРОВА́ВИТЬСЯ кривáвити*(ся)*, закривáвлюватися, схóдити крóв'ю, *р*ᴷ кривáвіти, *(від світла)* червоніти;
-йся що /*м*ⁿ хто/ кривáвить ◊, закривáвлюваний, залúва- крóв'ю, *п*ᴷ кривáвий, кровоточú-, *ф*ᵖ закривáвлений; **-я рáна** закривáвлена /кровоточúва/ рáна.
КРОВАВЫЙ *(задум)* душогýбний, зарізя́цький.
КРОВА́ТЬ *(розкладна)* розкладáчка; & ліжечко.
КРО́ВЕЛЬНЫЙ: -ое желéзо бля́ха.
КРО́ВЕЛЬЩИК *д.* крúтник.
КРОВИ́НКА: ни -ки в лицé блідúй *(*на видý*)*, як стінá.
КРОВОЖА́ДИНА кровожéр, *ж*ⁱ кровожéра.
КРОВОИЗЛИЯ́НИЕ *ф*ᵖ нáгла кров.
КРОВООСТАНА́ВЛИВАЮЩИЙ кровоспúнний, *(крово)*тамувáль-, *м*ᵃ гемостатúч-, *о.* прóти кровотéчі.
КРОВОПИ́ЙЦА > КРОВОСОС; & *ж*ⁱ кровожéра.
КРОВОПРОЛИ́ТИЕ кровопúвство.
КРОВОПРОЛИ́ТНЫЙ м'ясорýбний.
КРОВООЧИСТИ́ТЕЛЬНЫЙ *к.* кровочúсний.
КРОВОСМЕСИ́ТЕЛЬ *р*ᴷ кровоблýдник.
КРОВОСМЕСИ́ТЕЛЬНЫЙ кровосýмішний, *р*ᴷ кровоблýд-.
КРОВОСМЕШЕ́НИЕ кровосýміш*(ка)*, *р*ᴷ кровоблýд.
КРОВОСО́С кровопúвець, кровопíй, п'я́вка.
КРОВОСОСА́НИЕ кровосмоктáння.
КРОВОСОСУ́ЩИЙ кровопúвчий.
КРОВОТОЧИ́ТЬ кривáвити*(ся)*;

--й що /м^н хто/ крива́вить(ся), п^к кровоточи́вий, крива́-, о. з невпи́нною кровоте́чею, ± **кровавящийся.**

КРОВОХА́РКАТЬ ха́ркати кро́в'ю;

--й що /м^н хто/ ха́рка кро́в'ю, о. з кровоха́рканням.

КРОВЬ: к. бро́силась /уда́рила/ в го́лову кров шугну́ла в го́лову; **к. от -ви и плоть от пло́ти** *г.* кров од кро́ви і кість од ко́сти; **к. с молоко́м** *(- вроду)* хоч з лиця́ во́ду пий; **в -ви́** о^к в нату́рі [**э́то у неё в -ви́** це в її н.].

КРОВЯНО́Й: -а́я колбаса́ кров'я́нка.

КРОИ́ТЬ клинцюва́ти; ± ВЫКРАИВАТЬ.

КРО́МЕ: к. всего́ про́чего по́надусі́м, по́за всім и́ншим, *ж^м* та ще й те; **к. как** більше як [**нигде́, к. как там** ніде́ б. як там; **никто́, к. как он** ніхто́ б. як він]; **к. того́** *ф^р* та ще й те, що [**к. т. – он стар** та ще й те, що він стари́й], *ф^{-р}* да пак ще ж; **не чей, к. как** не чий, а [**не чей, к. как мой** не чий, а мій]; **нигде́, к. как** ніде, а; **никако́й, к. как** не яки́й, а [**н. поро́к, к. как э́тот** не яка́, а оця́ ва́да]; **никто́, к. как** не хто, а, не хто, як [**и., к. как он** не хто, а /як/ він]; **кому́ же, к. меня́?** вже не кому́, як мені́.

КРОМЕ́ШНЫЙ: ад к. на се́рдце /душе́/ у *кого* в душі́ *чиї́й* як у пе́клі.

КРО́МКА кант, край; ві́нце, пружо́к, береж-́, бе́рег, ві́нчик, кра́й-.

КРОМСА́ТЬ шматува́ти, кра́я-, чикри́жи-, кре́мса-, паюва́-;

--й що /м^н хто/ чикри́жить ◊, зви́клий /с-и/ кра́яти, з^м-й розкра́я-, края́льник, *(річ)* різа́к, ніж, п^к шматува́льний, паюва́-, © міх-ма́х, чик-чи́к, ± РЕЗАТЬ;

-ый шматований, кра́я-, чикри́же- ◊;

ИСКРОМСА́ТЬ попокра́яти, о^к перешаткува́- ◊; **-вший,** Ø;

ПОИСКРОМСА́ТЬ попокре́мсати ◊;

ИСКРО́МСАННЫЙ почикри́жений, перешатко́ва- ◊;

НАКРОМСА́ТЬ понакре́мсати ◊.

КРОПА́ТЕЛЬ *(писака)* ба́зграч, шкряботу́н *(ж^і -у́ха)*.

КРОПА́ТЬ 1. ши́ти, лата́-, 2. парта́чи-, парто́ли-, ля́па-, дря́пя-, ба́згра-;

--й 1. **шьющий,** 2. що /м^н хто/ парта́чить ◊, зви́клий парта́чити, парта́ч, *(пером)* писа́ка, перодря́п, ба́зграч, графома́н, п^к **невмілий; -й стихи́** віршома́з.

КРОПОТЛИ́ВЫЙ пи́нявий; **к. труд /рабо́та, заня́тие/** мураши́на пра́ця.

КРОТ Зі́нське щеня́, *(місце, заселене кротами)* крото́вище.

КРО́ТКИЙ незло́бний, незлоб(л)и́вий, плохи́й, плохови́тий, тихомі́рний, о. як голу́бка, *ф^р* що й му́хи не заче́пить.

КРОХА́ і КРО́ХОТКА *(маля)* маню́ня, мацюпу́ля.

КРОХА́ крихти́на, одро́бина.

КРОХОБО́Р в^і загни́біда.

КРОХОБО́РСТВОВАТЬ скна́рити, трясти́сь над *(ко́жною)* копі́йк-;

--й що трясе́ться н. *(к.)* к., гото́вий т. н. *(к.)* к., загни́біда, скна́ра, скупа́р, скупі́й, скуперд́яга, п^к скупи́й, скна́рий.

КРО́ХОТНЫЙ маню́ній, мацюпу́[і]сі́нький, мацюпу́лень-, мацюпу́січ-.

КРО́ШЕЧКА кри́хітка, ☺ маню́ня, кришеня́тко.

КРОШЕЧНЫЙ: к.-к. отаку́сі́нький + *жест.*

КРОШИ́ТЬ криши́ти, дрібни́ти;

ИСКРОШИ́ТЬ попокриши́ти, ви́криши-;

ПОКРОШИ́ТЬ попоруба́ти, попокриши́-, посі́кти́ на ло́кшину, *(не дрібно)* по(по)кре́мса-, почикри́жи-, попокрая-, пошматува́-.

КРОШИ́ТЬ(СЯ): к-ся и рассыпа́ться п^о крихкоті́ти

-а́щий(ся) > РАСКРАШИВАТЬ(СЯ)^2;

ОТКРОШИ́ТЬСЯ відкриши́тися, /ви́-/;

-вшийся відкри́шений /ви́-/, Ø.

КРО́ШКА одро́бина; ☺ маню́ня, мацюпу́ля; **бы́ли бы -ки, а мы́шки бу́дут** аби́ кори́то, а сви́ні бу́дуть.

КРУГ *(гурт)* товари́ство, середо́вище, *(святих)* у^р гро́но, *ф^р* о́бсяг [**к. дел /обя́занностей/** о. справ /обо́в'язків/]; **в к.** *(ставати)* кружка́; **спаса́тельный к.** п. до́шка порятуу́нку; **в -гу́** по́між, се́ред [**в -гу́ друзе́й** с. дру́зів]; **по -гу** *(бігати)* кружка́;

КРУГИ́ *(під очима)* мішки́; **к. пе́ред глаза́ми плы́вут /стоя́т, мелька́ют +/** мерехти́ть в оча́х;

КРУ́ГИ: к. а́да пеке́льні ко́ла.

КРУГЛЕ́ТЬ; ОКРУГЛЕ́ТЬ покругліти;

-вший покругл́ілий, Ø.

КРУГЛОСУ́ТОЧНО о. 24 годи́ни, день і ніч;

КРУГЛОСУ́ТОЧНЫЙ к. добови́й.

КРУ́ГЛЫЙ *ф^р* абсолю́тний, по́в- [**к. идио́т** а. /п./ ідіо́т]; **-ое состоя́ние** чималі́ мае́тки.

КРУГОВО́Й: -о́е движе́ние, -а́я тропа́ о^к кругові́д.

КРУГОВОРО́Т *(істот)* клубо́чнява, *(подій)* кругове́рть, п. буру́н [в буруні нови́н].

КРУГОВРАЩЕ́НИЕ кругойду́чість, круго́біг.

КРУГОВРАЩА́ТЕЛЬНЫЙ кругобі́жний, кругойду́чий.

КРУГОЗО́Р виднокóло, *(науковий)* ерудиція, *ф^р* горизо́нт, о́брії [**расширя́ть к.** ши́рити о́брії]; **с широ́ким -ом** широкогля́дний.

КРУ́ГОМ ко́лом, кружка́.

КРУГО́М *ф^р* скрізь [**к. винова́т** с. ви́нен]; **к. да о́коло** кружка́ й кружка́, ко́лом і навко́ло; **к. дура́к** ду́рень ду́рнем; **к. плут** ше́льма ше́льмою; **к. сво́лочь** по́гань по́ганню.

КРУГООБОРО́Т кругóбіг, $к^н$ кругообертáння.
КРУГООБРА́ЗНЫЙ круглястий, *д.* обóбруватий.
КРУГОСВЕ́ТНЫЙ $о^к$ кругземéльний.
КРУЖЕВНИ́ЦА мерéжниця, $п^{рн}$ мерéживниця.
КРУЖИ́ТЬ крутити, кружля-, колувá-, *(- шлях)* в'юнитися; **к. гóлову** *кому* запáморочува- *кого*; **--й** 1. **крутящий**, 2. **кружащийся**, 3. **колесящий**, 4. **извивающийся**; **-й гóлову** *кому* з-й запáморочити *кого*, крутиголова, головокрýт, баламýт, $п^к$ *(за)*пáморочливий;
ВСКРУЖИ́ТЬ: в. гóлову задурити гóлову;
КРУЖИ́ТЬСЯ крутитися ◊, обертá-, кружляти, *(- голову)* йти óбертом, ходи- хóдором; **к. юлóй** вертітися дзигою, іти млинкóм; **головá -ится у** *кого* світ /головá/ вéрнеться *кому*, пáморочиться в голові *кому*; **-áсь** кружляючи +, $ж^м$ кружкá, крутькá;
-йся що /$м^н$ хто/ кружля ◊, звиклий /с-и/ кружляти, рáдий /$з^м$-й/ крутитися, $п^к$ кругойдýчий, кругобіжний, *о.* у круговéрті, ± **юлящий**[1]; **-я в тáнце** у круговéрті тáнцю; **-я в хоровóде** кружáнин; **без концá -я** многовéрткий;
ЗАКРУЖИ́ТЬСЯ *(в голові)* заверетéнитись; ◊; **-вшийся** *(- голову)* запáморочений, замакітре-; ◊, Ø.
КРУЖО́К & гуртóчок.
КРУПИ́ЦА дріб*(оч)*ка; **по -це** крупинка до крупинки, крихтинка до крихтинки, колосóк до колоскá.
КРУПНОЗЕРНИ́СТЫЙ бýйний, буйнозéр-, ядря-, ядéр-, ядренистий.
КРУ́ПНЫЙ недрібний, чималий, добірний, *(- фігуру)* масив-, *(куш)* солід-, немалий, *(дощ)* краплистий, ядéрний, *(- аферу)* широкозакрóє-, *(успіх)* *(ви)*значний, великий, *(- судини +)* головний, *(- зерно)* = КРУПНОЗЕРНИСТЫЙ, *(пісок)* зернистий.
КРУПЧА́ТЫЙ дрібчатий.
КРУТИЗНА́ *(якість)* закрýтистість.
КРУТИ́ЛЬНЫЙ вертільний.
КРУТИ́ТЬ вертіти, обертá-, *(- хугу)* хурдéли-, кушпéли-, *(стегнами)* вигóйдува-; **к. варгáнку** *д.* крути- веремію; **к. мозги́** морóчи- гóлову;
--й що /$м^н$ хто/ крýтить ◊, звиклий крутити, рáдий /з-й/ закрути-, крутій, крутильник, $п^к$ крутильний, верті-, обертá-, $ф^р$ ґвинтовий, $с^к$ -крýт, крути-, -крýтний, [**-й гóлову** головокрýт, крутиголова, $п^к$ головокрýтний];
КРУТИ́ТЬСЯ вертітися ◊, кружляти; **к., как бéлка в колесé** крутитися, як дзиґа /як мýха в окрóпі, як в'юн в ополóнці/; **к., как в водоворóте** крутитися, як в'юн на патéльні;
-йся що /$м^н$ хто/ крýтиться ◊, обéртаний, крýче-, вéрче-, з-й крутитися, крутькó, вертýн, $п^к$ верткий, вертлявий, крутли-, закрýтистий, *(шлях)* звивис-, кривуляс-;
ЗА♦♦♦: з. в головé закрутитися /потовпи-/ в голові; ◊;
КРУТНУ́ТЬСЯ *(о)*крутнýтися ◊, *(в повітрі)* кружельнути;
КРУТАНУ́ТЬСЯ окрутнýтися, крутонý-.
КРУ́ТО *(зварений)* натвéрдо; **к. прихóдится** *кому* (важкá) бідá обсіла *кого*;
КРУТО́Й $о^к$ різкий [**-áя перемéна** різкá зміна], *(- яйце)* натвéрдо звáрений; **к. кипятóк** крутий окріп; **-ы́е пути́** *(пізнання)* крутосхóди.
КРУТОПА́ДАЮЩИЙ *(- деталь)* дзьобáстий.
КРУЧЕ́НИЕ *(перед люстром)* крутанина.
КРУЧИ́НА $в^і$ жаль, скрýха, гризóта.
КРУЧИ́НИТЬСЯ журитися, вдавá- в тýгу;
-йся = **тоскующий**;
ЗА♦♦♦: -лся *кто* жаль узяв *кого*;
-вшийся зажýрений, засмýч-, спóвн- жалю́, Ø.
КРУШЕ́НИЕ *(судна)* розбиття, $о^к$ *(по)*трóщення *(корабля)*, суднотрóщення; **потерпéвшее к.** сýдно $з^г$ рóзбиток.
КРУШИ́ТЬ/--й = СОКРУШАТЬ/**--й**;
КРУШИ́ТЬСЯ трощитися.
КРЫЛА́ТЫЙ *(вираз)* ходовий, поширений.
КРЫЛОВИ́ДНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ крильцювáтий.
КРЫМ: где К., а где Рим де піп, а де попóва грýша.
КРЫСОЛО́ВКА щуролóвка.
КРЫТЬ крити, покривá- /у-/, *(дах соломою)* пошивá-; **к. нéчем** *кому* слів /арґумéнтів/ бракýє /заціпило/ *кому*, прикусив язик*(á)* *хто*;
-бющий що /$м^н$ хто/ криє ◊, зáйнятий покриттям, рáдий /з-й/ покрити, покрівéльник, укривáль-, *(соломою)* пошивáль-, *(річ)* покрівéць, покривáло, $п^к$ покривáльний /у-/, покрівéль-;
КРЫ́ТЬСЯ критися ◊, ховá-, *(у чім)* полягá-, таїтися;
-бющийся що криється ◊, покриваний /у-/, прихóву-, $ф^р$ прихó- [**-аяся тут причи́на** -ана тут причина], /с-/, затáє-, ☺ потáйливий, нещирий.
КРЫ́ША *(протекція)* $ж^н$ заплíччя, $с^у$ дах; **к. к -ше** стріха-в-стріху; **поéхала к.** *ф.* поїхала стріха; **с** ***какóй*** **кры́шей** $с^к$ -дáхий [**с зелёной -шей** зеленодáхий].
КРЫШЕОБРА́ЗНЫЙ дашкувáтий, у фóрмі дáху, як дах.
КРЫ́ШКА зáкривка, *(погреба, люка)* ляда, *(кому /йому, їй/)*, та й по *кому* (по ньóму /ній/); **тут емý и к.** тут йомý й гак, тут йомý жáба молочкá /цицьки/ й дасть.
КРЮЧКОВА́ТЫЙ *(напис)* $о^к$ гадю́чкувáтий.
КРЮЧКОНО́СЫЙ горбонóсий.
КРЮЧКОТВО́Р канцелярський щур, каламáр, $г^д$ крутáр.
КРЮЧКОТВО́РСТВО казуїстика, бюрократизм, крутанина, канцелярські гачки.

КРЮЧКОТВО́РСТВОВАТЬ займа́тися крутійством, карлю́чити, закида́- канцеля́рські гачки́ /г. загина́- карлю́чки/ *кому*;
--**й** що /$м^н$ хто/ карлю́чить ◊, с-и к., за́йнятий крутíйством, крутíй, казуї́ст, канцеля́рський щур, $п^к$ карлючкува́тий, казуїсти́чний.

КРЮЧО́К: спусково́й к. $в^й$ язичо́к, гачо́к.

КРЯЖ $п^о$ сугі́р'я.

КРЯ́КАТЬ *(- качку)* ка́хкати, кря́ка-;
--**й** що кря́че ◊, *і.* $о^к$ ка́хкало, кря́кало, *(птах)* кря́чка, $п^к$ крякý чий.

КРЯХТЕ́ТЬ кректа́ти;
--**й** що /$м^н$ хто/ кре́кче, кректу́н, крекоті́й.

КСТА́ТИ до мі́сця, $ф^р$ на ча́сі [**как нельзя́ к.** ду́же на ч.]; **как нельзя к.** якнайдоре́чніше, аж-о́н-як до ре́чі [**сыр понадо́бился как нельзя́ к.** сир знадоби́вся аж-о́н-як до ре́чі].

КТО: к. бы ни © хай хто [**к. бы ни пел** х. хто співа́]; **к. бы он ни был** хто він *(там)* не є; **к. бы то ни был** хоч *(би)* хто, аби́хто [**кому́ бы то ни́ было** аби́кому]; **к. ж бы** хто б же; **к. куда́** куди́ хто запопа́в /ба́чив/; **к. мо́жет знать?** хто ж то зна́є?; **к. тако́й?** що за оди́н?; **к. уго́дно** будь-хто́, хоч хто, хай хто; **не к. другой** не хто ж [**он, не к. д.** він, не х. ж]; **кем** від ко́го [**нау́ченный кем** на́вчений від ко́го]; **не к., а** аж [**я хоте́л, что́бы не кто, а он меня́ учи́л** я хотів, щоб аж він мене́ вчив].

КТО́-ЛИБО: мой *(**твой** +)*, **а не кого́-либо друго́го** не чий, а мій *(твій +)*.

КТО́-НИБУДЬ: к.-н. оди́н котри́йсь; **не к.-н.** не аби́хто, *ф.* не хвіст соба́чий.

КТО́-ТО ЖЕ хто́сь-то [**кто́-то же сде́лает** хто́сь-то зро́бить].

КУБ *(дрів)* стіс.

КУ́БАРЕМ млинко́м, *д.* ку́желем, *(з кручі)* сторчголо́в /стрім-/.

КУ́БИК *(на петлиці)* *ф.* куба́р.

КУВЫРКА́ТЬСЯ перевертáтися, коти́- клубко́м, іти́ в пере́верти;
-**йся** що /$м^н$ хто/ ко́титься к. ◊, переве́ртаний, перекида-, зви́клий /с-и/ переверта́тися, ра́дий переверну́-, вертýн, переверта́йло, $п^к$ переко́тистий, переверткий, сторчголо́вий, © у пере́вертах, клубко́м-клубко́м.

КУВЫРКО́М пере́стрибом, ± СТРЕМГЛАВ.

КУДА́: к. как ну́жно ду́же потрі́бно; **к. мать, туда́ и дитя́** куди́ коза́, туди́ й вовк, куди́ го́лка, туди́ й ни́т-; **к. ни** © хай куди́ [**к. ни пошлёт** х. к. пошле́]; **к. ни глянь** де не глянь; **к. ни шло** неха́й вже, мо́же бу́ти; **к. там!** куди́ ж пак!, так куди́!, та де!; **к. пода́льше** куди́-и́нде; **к. уго́дно** хоч куди́, куди́ хо́че*(ш)* /-уть +/; **к. уж** $і^р$ © якнайне- + $с^{нl}$ [**к. уж кста́ти** якнайнедоре́чніше]; **к. хо́чешь** на всі чоти́ри сто́рони; **ещё к. ни шло** ще туди́-сюди́; **хоть к.!** *(річ)* куди́ твоє́ ді́ло!, що назива́ється, я тобі дам!, будь здоро́в!

КУДА́-НИБУДЬ: к.-н. в друго́е ме́сто куди́-и́нде.

КУДА́-ТО ЖЕ кýди́сь-то [**куда́-то же отвезу́т** куди́сь-то відвезу́ть].

КУЗЁН *г.* стри́йчич.

КУЗНЕ́Ц: ка́ждый сам своего́ сча́стья к. ко́жен сам кує́ собі́ ща́стя.

КУЗНЕ́ЧИК *о.* ко́ник-стрибуне́ць.

КУКАРЕ́КАТЬ кукурі́кати, співа́ти пі́внем;
--**й** що кукурі́ка ◊, зви́клий /с-и/ кукурі́кати, ра́дий закукурі́ка-, *і.* пі́вень, кукурі́кало.

КУ́КИШ *ж.* комбіна́ція з трьох па́льців.

КУКЛОВО́Д ляльково́д.

КУКОВА́ТЬ кува́ти, ку́ка-, кукува́-;
--**й** що кує́ ◊, $п^к$ /*голос*/ зозу́лячий, © знай ку́ку та ку́ку.

КУ́КОЛЬНЫЙ: -ая коме́дия 1. фарс, коме́дія та й го́ді, деше́ва к., 2. придурювання.

КУКУ́ШКА: к. хва́лит петуха́ $п^{-о}$ незда́ра хва́лить нezда́ру.

КУЛА́К & кулача́, кулацю́ра.

КУЛА́ЧНЫЙ *(бій)* штурхобо́чний.

КУЛЁК *з.* ку́лик.

КУЛИНА́РНЫЙ: -рная кни́га *г.* страво́пис.

КУЛЬ & ку́лик; **кулём** *(все)* на ку́пу [**вали́ к.** вали́ *(все)* на к.]; **вали́ -ём – пото́м разберём** гати́ в ті́сто і ки́сле і прі́сне.

КУЛЬМИНА́ЦИЯ *(цвіту)* $п^о$ ро́зповінь.

КУЛЬТИВИ́РОВАТЬ культивува́ти, виро́щу-, випле́ку-, плека́ти, розво́ди-, сприя́- ро́звиткові;
--**й** що /$м^н$ хто/ культиву́є ◊, за́йнятий виро́щуванням /розве́де-/, з-й ви́плекати, с-и культивува́-, *(річ)* культива́тор, дряпа́к, $п^к$ культиваці́йний, виро́щуваль- + %;
-**йся**/-**ый** культиво́ваний, виро́щу-, розво́джу- ◊.

КУЛЬТЯ́ кикіть.

КУМА́ & кума́ся, ку́мця.

КУМЕ́КАТЬ куме́кати, метикува́-, пе́тра-, шни́пори-;
--**й** що /$м^н$ хто/ пе́тра ◊, $п^к$ тяму́щий, голова́тий, тямови́тий, *і.* знаве́ць *чого*, *о.* з голово́ю.

КУ́НИЙ; КУ́НЬИ $б^і$ куни́чі.

КУМОВСТВО́ $п^{-о}$ прияteлі́зм.

КУПА́ЛЬНЫЙ купеле́вий.

КУПА́ЛЬНИК *г.* купелі́вка.

КУПА́ТЬ купа́ти;
--**й** що /$м^н$ хто/ купа́, ра́дий ви́купати, $п^к$ купа́льний;
КУПА́ТЬСЯ купа́тися, бра́ти ку́піль, $д^о$ купа́тоньки, ку́пці;
-**йся** що /$м^н$ хто/ купа́ється ◊, ку́паний, зви́клий /с-и, люби́тель/ купа́тися, ра́дий скупа́-, пля́жник, купа́ль-, $р^к$ купа́лець, *о.* на купа́нні, в ку́пелю; -**я в крови́** ку́паний у крові, закрива́вле-, *о.* по колі́на в крові́;

-ый ку́паний;
ИСКУПА́ТЬСЯ: -вшийся ску́паний /об-, ви́-/, Ǿ.
КУПЕ́ пере́діл, пере́ділка.
КУПИ́РОВАНИЕ *(нападу недуги)* $в^{і}$ припи́нення.
КУПИ́РОВАТЬ *(напад недуги)* припиня́[и́]ти;
--й = останавливающий.
КУПИ́ТЬ: придёт беда́ – -ишь ума́ по на́добі зна́йдеш і в ка́добі.
КУ́ПОЛ: вну́тренняя сторона́ -ла підба́ння.
КУПОЛОВИ́ДНЫЙ /-ОБРА́ЗНЫЙ/ у фо́рмі /на взір/ церко́вної ба́ні, як церко́вна ба́ня, $о^{к}$ круглове́рхий.
КУРА́ЖИТЬСЯ 1. бадьори́тися, при́нди-, кози-ри́-, 2. колобро́їти, колобро́ди-, бро́ї-, 3. знуща́тися, збиткува́-;
-йся 1. що /$м^{н}$ хто/ при́ндиться ◊, зви́клий при́ндитися, при́нда, *о.* ко́зирем ді́ло, 2. **куролесящий,** 3. що /$м^{н}$ хто/ збитку́ється ◊, *і.* вари́вода, ± **издевающийся;**
РАСКУРА́ЖИТЬСЯ розпри́ндитися ◊;
-вшийся розпри́нджений ◊, Ǿ.
КУРА́НТЫ дзиґарі.
КУРА́ТОР опіку́н, нагля́да́ч.
КУРГУ́ЗЫЙ ку́ций *(*як за́ячий хвіст*)*.
КУРЕ́Ц курі́й.
КУРИ́ЛКА: жив к.! ще не вмер кури́лка!.
КУРИ́ЛЬНИЦА $к^{н}$ при́лад для ку́рення, *(на Сході /де дим проходить крізь воду/)* кальян.
КУРИ́РОВАТЬ 1. опікуватися /$д^{к}$ за-/, 2. нагляда́ти;
--й що /$м^{н}$ хто/ опікується *чим* ◊, за́йня́тий опікою /2. **на́глядом**/, опіку́н, кура́тор, $п^{к}$ кура́торський, 2. **надзирающий;**
-йся/-ый 1. опікуваний, під опікою *кого,* 2. **надзираемый.**
КУРИ́ТЬ пали́ти, кури́-; & поку́рювати; **к. фимиа́м** гримі- сла́ву, кади́- тимі́ям;
--й що /$м^{н}$ хто/ па́лить ◊, зви́клий кури́ти, куре́ць, курі́й, раб тютюну́; **-й фимиа́м** *кому* звели́чник /велича́ль-, хвали́тель, прослави́-/ *кого*;
-ая молодёжь молоді курці;
КУРИ́ТЬСЯ кури́тися, димі-, курі́ти, *(спирт)* гна́тися;
-йся 1. що ку́риться ◊, $п^{к}$ курни́й, димни́й, димли́вий, покри́тий ку́рявою, ± **дымящийся,** 2. ку́рений, па́ле-, *(спирт)* гна́-, $п^{к}$ кури́ль-;
ПРИКУРИ́ТЬ: дать п. *ф.* $і^{д}$ да́ти ли́ха.
КУРЛЫ́КАТЬ кру́кати, $п^{ф}$ усе́ кру та кру;
--й що кру́кає ◊, © знай кру та кру.
КУРО́К *(у зброї)* гачо́к, язичо́к, *к.* спуск; ± КРЮЧОК.
КУРОЛЕ́СИТЬ колобро́дити, колобро́ї-, бро́ї-, шурубу́ри-;
--й що /$м^{н}$ хто/ бро́їть ◊, зви́клий колобро́дити, галабу́рда, урви́голова, пали́вода, жлоб, колобро́дник, бешке́т-, *(малий)* збито́ш-, шибе-, урви́тель, $п^{к}$ колобро́дистий, жлобува́-; *(- дітей)* збито́шний;
НАКУРОЛЕ́СИТЬ поподурі́ти ◊;
-вший Ǿ.
КУРОЛЕ́СИЦА $в^{і}$ катава́сія, веремі́я, каварда́к, $о^{к}$ ша́рварок.
КУРСИ́РОВАТЬ курсува́ти, *(регулярно)* *ф.* ходи́ти;
--й що курсу́є ◊, призна́че- курсува́ти, ла́йнер, маршру́тне судно́, $п^{к}$ маршру́тний [**-й ка́тер** м. ка́тер] *о.* на лі́нії.
КУ́РСЫ: к. кро́я и шитья́ краве́цькі ку́рси.
КУ́РТКА $п^{-о}$ жупане́ць.
КУРЧА́ВИТЬСЯ кучеря́віти, *(- волос)* ви́тися;
-йся що кучеря́віє ◊, $п^{к}$ витки́й, кучеря́вий, кучеря́венький, кучеря́вистий, закучеря́влений, щора́з кучеря́віший;
ЗАКУРЧА́ВЛЕННЫЙ кучеря́вий, закру́чений; витки́й; зави́тий.
КУ́РЫ: к. заклюю́т ку́ри засміють /заклюю́ть/.
КУРЬЁЗ сміхови́на.
КУРЬЕ́Р гоне́ць, *ж.* ста́рший, куди́ пошлю́ть, *(в установі)* посильни́й /роз-/.
КУРЯ́ТНИК *з.* ко́єць; & курничо́к.
КУС & шматя́ра.
КУСА́ТЬ куса́ти, *(лікті)* гри́зти;
--й що /$м^{н}$ хто/ куса́ ◊, куса́ка, $п^{к}$ кусли́вий, кусю́чий, зубатий, *т.* куса́льний; **-й ло́кти** гото́вий гри́зти лі́кті;
-йся/-ый ку́саний; **-я** що /$м^{н}$ хто/ куса́ється ◊, схи́льний куса́тися, *і.*/$п^{к}$ → **кусающий;**
ИСКУСА́ТЬ попокуса́ти, згризти;
УКУСИ́ТЬ: у. себя́ за язы́к вкуси́тися за язи́к; **му́ха -ла** *кого* ґедзь напа́в *кого*; **бли́зок ло́коть, да не -ишь** є в глеку́ молоко́, та голова́ не влі́зе.
КУСО́К $г^{д}$ бука́та [в ко́жній ха́ті – по бука́ті].
КУСО́ЧНИК шмато́чник, шмате́шник.
КУСТА́РНИЧАТЬ кустарюва́ти;
--й що /$м^{н}$ хто/ кустарю́є /шевцю́є, кравцю́є +/, зви́клий /с-и/ кустарюва́ти, за́йня́тий доморо́бством, куста́р, ремісни́к, доморо́бець, $п^{к}$ куста́рницький, ремісни́чий, доморо́бчий.
КУСТА́РНЫЙ ремісни́чий, доморо́бний, саморо́б-.
КУСТИ́ТЬСЯ кущи́тися, *(*в*)*руни́тися;
-йся що ру́ниться ◊, $п^{к}$ /*- трави*/ *(*в*)*ру́нистий, /*- кущі*/ кущува́тий, корчува́-, кущи́с-, корча́с-.
КУ́ТАТЬ ку́тати, тушкува́-; & $д^{к}$ утушкува́ти;
--й*(ся)* > ЗАКУТЫВАТЬ.
КУТЕРЬМА́ бу́ча, ре́йвах, ку́чма, ка́ша, $ф^{р}$ ше́лест [**подня́ть -му́** нароби́ти -ту].
КУТИ́ТЬ гуля́ти, пи́ти-гуля́-, гультяюва́-, бенькету́-;
--й що /$м^{н}$ хто/ п'є-гуля́є ◊, зви́клий гуля́ти, ра́дий гульну́-/побенькетува́- +/, гуля́ка, гульві́са, гультя́й, гультіпа́ка, бенкета́р, $п^{к}$ гультя́йсь-

кий, розгу́льний.
КУХО́ННЫЙ кухе́нний; **-ая латы́нь** кухе́нна лати́на.
КУ́ЧА *фр* ого́! [**бума́ги – ку́ча!** ого́ папе́ру!]; & ку́пка, ку́почка.
КУ́ЧЕР пого́нич, поганя́йло.
КУЧЕРЯ́ВИТЬСЯ > КУРЧАВИТЬСЯ.
КУ́ЧНОСТЬ гу́стість.
КУ́ЧНЫЙ густи́й; **-ая стрельба́** *вй* густи́й во́го́нь.
КУШ *фр* гріш [**изря́дный к.** чимали́й г.].
КУША́К *(з грошима)* че́рес.
КУ́ШАТЬ ї́сти, спожива́-, призволя́тися;
--**й** що /*мн* хто/ їсть ◊, ї́де́ць, їда́к, їду́н, *ф.* жеру́н, *о.* за ї́жею.
КУШЕ́ТКА кана́па.
КХМЕР хмер; **кра́сные -ры** черво́ні хме́ри.
КЮВЕ́Т рівча́к, кана́ва.

Л

ЛАБИАЛИЗИ́РОВАТЬ лябіялізувати;
--**й** що лябіялізу́є, з-й лябіялізува́ти, *пк* лябіялізаці́йний + %;
-йся лябіялізо́ваний, *пк* лябіяль-.
ЛАВИ́НА обва́л сні́гу; **л. войск** хма́ра /мо́ре/ ві́йська.
ЛАВИ́ННЫЙ обва́льний.
ЛАВИНООБРА́ЗНО /-НЫЙ/ як лаві́на.
ЛАВИ́РОВАТЬ маневрува́ти, лаві́ру-, обмина́ти ри́фи /го́стрі кути́/, *(уникати біди)* викру́чуватися, петля́ти на всі бо́ки, *(ризикуючи)* баляснува́ти на ле́зі ножа́, *ок* еквілібрува́ти;
--**й** що /*мн* хто/ лявіру́є ◊, зм-й /зви́клий/ лявірувати, в'юн, крути́хвіст, *пк* лявірува́льний, *п.* в'юнки́й, верт-, © ско́ком-бо́к-, маневру́ючи +.
ЛА́ВКА *(академічна, суднова)* крамни́чка; **мясна́я л.** м'яса́рня.
ЛА́ВОЧКА, ЛАВЧО́НКА генде́лик.
ЛА́ВРО́ВЫЙ з ла́вра.
ЛА́ГЕРНИК та́бірник, таборови́к.
ЛАД: на л. их де́ло не пойдёт чобі́т не вши́ють ці шевці́.
ЛА́ДИТЬ ла́годити, ладна́-, ла́ди-; **л.** (**ме́жду собо́й**) жи́ти без чвар, жи́ти у зго́ді;
--**й** 1. що /*мн* хто/ живе́ у з. ◊, *пк* злагі́дний несварли́вий, © не зна́ючи чвар, 2. що /*мн* хто/ ла́годить ◊, покли́каний нала́годити, ла́годильник, *пк* ла́годливий, *т.* ла́годильний; **-й со все́ми** безконфлі́ктний; не **-ие ме́жду собо́й** нездатні жи́ти без чвар;
ЗАЛА́ДИТЬ: з. своё пра́вити /торо́чи-/ своє́ї; ◊;
ПОЛА́ДИТЬ дійти́ зго́ди, дійти́ (до) ладу́; ◊;
СЛА́ДИТЬ дійти́ (до) ладу́; ◊; **с. с** *чем* да́ти ра́ду *чому*; ◊; **с. с** *кем* дійти́ (до) ладу́ з *ким*; ◊;
-вший Ø.
ЛА́ДИТЬСЯ 1. іти́ на лад, ла́дитися, нала́годжува-, *о.* іти́ як по ма́слу, 2. готува́тися, збира́-; **де́ло не -ится** ді́ло не кле́їться;
-йся 1. що йде на лад ◊, нала́годжуваний, 2. **готовящийся**.
ЛА́ДНО: и л. и скла́дно і в лад і в склад; **л. уж** *ок* де на́ше не пропада́ло;
ЛА́ДНЫЙ & ладне́нький.
ЛАДЬЕВИ́ДНЫЙ, ЛАДЬЕОБРА́ЗНЫЙ човна́стий, човнува́тий, *о.* на взір /у фо́рмі/ човна́.
ЛАЗЕ́ЙКА лаз, прола́з, *(для обходу закону)* об'ї́здка.
ЛА́ЗЕР ла́зер.
ЛА́ЗЕРНЫЙ ла́зерний.
ЛА́ЗИТЬ ла́зити, по́взати, плазува́ти;
--**й** що /*мн* хто/ ла́зить ◊, зви́клий ла́зити, лазько́, (п)лазу́н, лазі́й, ла́зильник *пк* повзу́чий, *рк* /*кущ*/ (п)лазу́чий, /*бур'ян*/ сланки́й, чіпки́й.
ЛАЗУ́ТЧИК пласту́н.
ЛАЙ *к.* брех.
ЛАКА́ТЬ хлебта́ти, хлиста́ти, хлебеста́ти, хли́скати;
--**й** що /*мн* хто/ хле́бче ◊, зви́клий /с-и/ хлебта́ти, гото́вий /ра́ди́й/ ви́хлебта-, хлисту́н, хлебту́н, хлебесту́н, *пк* хлепту́чий.
ЛАКЕ́ЙСТВОВАТЬ *(перед ким)* плазува́ти, підлабу́знюватися, стели́- листо́м, лаку́зи-;
--**й** що /*мн* хто/ плазу́є ◊, зви́клий /на́вчений, зм-й, гото́вий/ плазува́ти, лизу́н, лизоблю́д, підлабу́зник, лаку́за, плазу́н, *пк* підлабу́зливий, прислу́жли-, /- *манери*/ лакеюва́тий, плазува́-, /*рід*/ лаке́йський, *о.* лаке́йської поро́ди.
ЛАКИРОВА́ТЬ лакува́ти, *фр* наво́ди- блиск;
--**й** що /*мн* хто/ лаку́є ◊, зви́клий /покли́каний, с-и/ лакува́ти, для лакува́ння, за́йня́тий -ям, лакува́льник, *пк* лакува́льний;
-йся/-ый лако́ваний.
ЛА́КОМИТЬСЯ ла́сува́ти, *рк* солоди́тися;
-йся що /*мн* хто/ ласу́є, зви́клий ласува́ти, ра́ди́й /гото́вий, охо́чий/ поласува́-, ласу́н, ласі́й, ласько́, ласолю́б(ець), ласогу́б, *з.* лагоми́нець, *пк* ла́сий до, *рк* ласови́тий.
ЛА́КОМКА смаку́н, *жі* ласу́ня.
ЛА́КОМСТВО смакови́дло;
ЛА́КОМСТВА смако́лики, сма́коші, *г.* присма́ки.
ЛА́МПА *(на 100 свічок)* стова́тка.
ЛА́ПА & лапи́сько.
ЛАПООБРА́ЗНЫЙ лапа́тий, на взір (у фо́рмі) ла́пи.
ЛАРЕ́Ц *(для дороги)* погрібе́ць.
ЛА́СКА прихи́льність, зичли́вість, *по* ла́гідь.
ЛАСКА́ТЬ пе́стити, ла́щи-, милува́-, голу́би-, приголу́блюва-, жа́лува-, ні́жи-, *фр* ті́ши- [ті́ши- о́ко]; **л. взор** вбира́- о́чі;
--**й** що /*мн* хто/ пе́стить ◊, зви́клий пе́стити, *(по-*

гляд) спо́внений ніжности, $п^к$ пестли́вий, голубли́-, ласка́-, ніжний, ще́дрий на ла́ску /пе́стощі/;
-й взор прие́мний для о́ка, прива́бливий; **-й себя́ наде́ждой** бага́тий ду́мкою; **-й слух** прие́мний для ву́ха /слу́ху/;
-ый пе́щений, голу́бле-, мило́ва- ◊; **-ый со́лнцем** в обі́ймах со́нця;
ЛАСКА́ТЬСЯ ла́щитися, милува́- ◊;
-йся 1. що /$м^н$ хто/ ла́щиться ◊, ско́рий до пе́стощів, $п^к$ → **-й**; 2. = **-ый**;
ОБЛА́СКАННЫЙ обла́щений ◊; **о. успе́хом** в обі́ймах /на кри́лах/ у́спіху.
ЛА́СКОВОСТЬ $п^о$ ла́гідь.
ЛА́СКОВЫЙ ла́гідний, $п^о$ $с^к$ ла́гідь- [ла́гідь-ніч]; & лагідне́нький.
ЛА́ТКА *(землі)* кла́поть; & ла́точка [л. снігу].
ЛА́СТОЧКА: одна́ л. весны́ не де́лает одна́ ластівка, то ще не весна́.
ЛАТА́ТЬ лата́ти, зала́тува-, наклада́- ла́ти, *р.* латкува́-;
--й що /$м^н$ хто/ лата́ ◊, ма́йстер лата́ти, за́йнятий лата́нням, лата́ч, зала́тувач, лата́льник, $п^к$ лата́льний;
-йся/-ый ла́таний, зала́тува-; **-я** *п.* = **лакейству́ющий;**
ЛА́ТАННЫЙ ла́таний(-перела́таний), розла́т-.
ЛАТЕ́НТНЫЙ $о^к$ дрімли́вий.
ЛАТИ́НСКИЙ: -ая а́збука *к.* лати́нка.
ЛА́ТКА: л. на -ке рубе́ць на рубцю́, *г.* руб ру́ба не де́ржиться.
ЛАТУ́ННЫЙ з жо́втої міді, мося́жний.
ЛАТУ́НЬ жо́вта мідь, *з.* мося́ж.
ЛАУРЕА́Т: л. Но́белевской пре́мии нобеліа́нт.
ЛА́ЦКАН за́кот, вило́га.
ЛА́ЯТЬ 1. га́вкати, бреха́-, *с.* валува́-, 2. свари́-;
--й 1. що га́вка, зви́клий /охо́чий, с-и/ га́вкати, гавку́н, $р^к$ га́вкало, $п^к$ гавку́чий, брехý-, брехли́вий, гавкітли́-, 2. **бранящий;**
-йся = бранящийся.
ЛГАТЬ бреха́ти, *ф.* залива́-, ли́- /відлива́-/ ку́лі, підпуска́- москаля́, вози́- попа́ в ре́шеті, криви́- про́ти пра́вди, $т^р$ побрі́хува- /при-/;
лгу́щий що /$м^н$ хто/ бре́ше ◊, зви́клий /схи́льний/ бреха́ти, ра́дий /гото́вий/ набреха́-, брехýн, бреха́ч(ка), брехуня́ка, брехуне́ць, *ф.* свист(у́н), $п^к$ брехли́вий, $у^р$ кривоу́стий, *о.* з Брехунівки.
ЛГУН, ЛЖЕЦ *(надхненний)* Хлестако́в, баро́н Мюнхга́взен.
ЛГУНИ́ШКА брешко́.
ЛЕБЕДИ́НЫЙ лебе́дій, лебе́дячий.
ЛЕБЕЗИ́ТЬ *(перед ким)* підлабузнюватися лабузни-, стели́- листо́м, запобіга́ти, лата́тися /підсип-́, підшив-́, підле́щув-/ до *кого*;
--й що /$м^н$ хто/ лата́ється до ◊, зви́клий лата́тися, з-й підлата́-, підшива́йло, забіга́й-, підлабу́зник, *о.* і задко́м і передко́м пе́ред *ким*, ± **подольщающийся.**
ЛЕВ *о.* цар звірів, & леви́ця, левеня́, левчу́к.
ЛЕВЕ́ТЬ лівіти, лівіша-;
--й що /$м^н$ хто/ ліві́є ◊, гото́вий полівіти, схи́льний лівіша-, щора́з лівіший, вже ма́йже лі́вий, $ф^р$ полівілий.
ЛЕВОВРАЩА́ЮЩИЙ лівокру́тний, лівокру́т.
ЛЕВОВРАЩА́ЮЩИЙСЯ *к.* лівобіжний.
ЛЕВША́ $я^і$ ліворýкий.
ЛЕ́ВЫЙ: л. зака́з *ф.* ліва́к.
ЛЕГКОМЫ́СЛЕННЫЙ легкоду́хий, *г.* легкоду́шний.
ЛЕГА́ВАЯ *(собака)* ви́жлиця.
ЛЕГАЛИЗИРОВАТЬ легалізувати, узако́ню-, узако́ни-, визнава́- /ви́зна-/ зако́нним, скасо́вува- /скасува́-/ заборо́ну, дозволя́-, дозво́ли-;
--й що /$м^н$ хто/ легалізу́є ◊, $з^г$-й узакони́ти, легаліза́тор, узако́нювач, $п^к$ легалізаці́йний, $п^{-о}$ легітима́цій- + %;
-йся/-ый легалізо́ваний, узако́ню-, визна́- зако́нним ◊.
ЛЕГА́ЛЬНЫЙ лега́ль-, зако́н-, дозво́ле-, не заборо́не-, не підпі́ль-.
ЛЕГЕ́НДА ± ФИКЦИЯ.
ЛЕГИ́РОВАТЬ легувати;
--й що /$м^н$ хто/ легу́є, $п^к$ легува́льний, для легува́ння;
-йся/-ый лего́ваний.
ЛЕГИТИМИЗОВА́ТЬ > ЛЕГАЛИЗИРОВАТЬ.
ЛЁГКИЙ: с -им па́ром до́брого здоро́в'я, поми́вшись;
ЛЕГЧА́ЙШИЙ найле́гший, $ф^р$ леге́сенький, $о^к$ легі́сінький.
ЛЁГКИЕ: одни́ми -ки́ми *(гукнути)* на самі́ леге́ні.
ЛЕГКОВО́Й *(- авто)* особо́вий, пасажи́рський.
ЛЕГКОИСПАРЯ́ЮЩИЙСЯ летки́й.
ЛЕГКОМЫ́СЛЕННЫЙ шалапу́тний, легкоду́ш-, вітрого́н-, з ві́тром у голові́.
ЛЕГКОМЫ́СЛИЕ шалапу́тство.
ЛЕГКОПЛА́ВКИЙ легкото́пк[н]ий.
ЛЕГКОПРОНИКА́ЮЩИЙ $р^к$ легкосягу́чий, легкопрося́жний.
ЛЕГКОПРОНИЦА́ЕМЫЙ $в^і$ легкопросяжни́й.
ЛЕГКОРАСЩЕПЛЯ́ЮЩИЙСЯ лупки́й.
ЛЕГКОСТИРА́ЮЩИЙСЯ легкопра́ний.
ЛЕГКОВУ́ШКА *(авто)* легкови́к.
ЛЕГЧА́ТЬ ле́гшати;
ПО♦♦♦ *(їм)* $н^о$ попусти́ти ї́х [**больно́му -а́ло** хво́рого попусти́ло].
ЛЁД & *(простір під кригою)* *підльо́ддя; **по льду** *(іти)* кри́гою.
ЛЕДЕНЕ́ТЬ 1. крижаніти, обмерза́- /бра́тися/ кри́гою, 2. кля́кну-, дубі́-, холо́ну-;
--й 1. що крижані́є ◊, напівскриженілий, напівобме́рз-, с-и крижаніти, укри́ваний кри́гою,

ма́йже укри́тий кри́гою, щора́з цупкі́ший від моро́зу, © стаючи́ кри́гою, крижані́ю-, 2. **коченеющий**.

ЛЕДЕНИ́ТЬ моро́зити, ско́вува- кри́гою, *(душу)* пройма́- хо́лодом;

--й що ско́вує к. ◊, з-й заморо́зити, $п^к$ /- *воду*/ льодови́й, льодува́тий, крижани́й, холо́д- як лід, /*мороз*/ цупки́й, /*жах*/ несві́тсь-, /- *видовище*/ мо́торошний, жахли́вий, *(сум)* $о^к$ льодува́тий.

ЛЕДОХО́Д кригопла́в.

ЛЕДЯНО́Й $п^о$ крижа́нистий, $г^д$ ледови́тий, *(голос)* $о^к$ моро́зний, холо́д- як лід.

ЛЕДЯ́ШКА *г.* сопля́к льо́ду.

ЛЕЖА́НИЕ ле́жа, ле́жанка; **для -ия** лежа́льний.

ЛЕЖА́НКА лежа́к, тапча́н, *(пляжна)* шезло́нг.

ЛЕЖА́ТЬ лежа́ти, байдикува́-, виле́жуватися, $г^е$ розташо́ву-, бу́ти розташо́ваним, *(- обов'язь) з.* зависа́-, *(на плечах)* $ф^р$ спочива́-; **лёжнем л.** лежа́- ле́жма; **л. без де́ла** дармува́-; **л. мёртвым капита́лом** лежа́- обло́гом /ме́ртвим капіта́л-/; **л. нетро́нутым** стоя́- обло́гом; **душа́ /се́рдце/ не -и́т у** *кого* **к чему** се́рця не ма́є *хто* до **чого**, не йде на ду́шу *кому* **що**; **не -и́т душа́ к** *кому* се́рце не прийма́ *кого*; **пло́хо -и́т** *что* уво́дить зло́дія в гріх *що*;

--й 1. що /$м^н$ хто/ лежи́ть, лежа́чий, (роз)просте́ртий, простя́гну-, покла́дений /роз-/, зви́клий лежа́ти, ле́жень, валя́ка, *(річ)* лежа́к, © ле́жачи, ле́жма, (нав)ле́жачки, 2. розташо́ваний; **ле́жнем -й** ві́чно на боку́, ві́чний ле́жень; **пло́хо -й** без до́гляду; **-й без де́ла** гуля́щий, поки́нутий дармува́ти; **-й в осно́ве** покла́дений в осно́ву, основополо́ж-, *(принцип)* нарі́ж-, головни́й; **-й в разва́линах** у руї́нах; **-й ка́мнем на се́рдце** як ка́мінь на се́рці; **-й мёртвым гру́зом /капита́л-/** безко́рисний, без ніяко́ї ко́ристи; **-й на боку́ /на печи́/ = лежнем -й**; **-й на плеча́х** *чьих* покла́дений на *кого*; **-й невозде́ланным** облого́вий; **-й пласто́м** просте́ртий кри́жем; **-й под сукно́м** заморо́жений, законсерво́ва-, покла́дений під сукно́;

НАЛЕЖА́ТЬСЯ пополе́жати ◊;

-вшийся Ø;

СЛЕЖА́ТЬСЯ: -вшийся зле́жаний, зле́жалий, зле́глий, Ø.

ЛЕЖЕБО́КА ле́жень, валя́ка, *з.* полежі́й, $с^к$ лежи́бік, $п^к$ лежебо́кий.

ЛЕЗТЬ лі́зти, *(вгору)* вила́зи-, вилізá-, п'я́стися; **л. в буты́лку** $о^к$ пока́зувати го́нор, $п^{-о}$ па́рипарка́; **л. в /на/ глаза́** му́ля- /мозо́ли-/ о́чі, навертáтися на о́чі, вистро́млюва- пе́ред о́чі; *(назо́йливо)* **л. в го́лову** ти́сну- до голови́, *(торо́чи-) кому*; **л. в петлю́** пха́ти го́лову в за́шморг /ярмо́/; **л. из ко́жи** лі́з- зі шкі́ри, із се́бе пну́тися, розсіда́-; **л. на рожо́н** пха́ти па́льці між две́рі, лі́з- на ку́лю; **за сло́вом в карма́н не -зет** *кто* кле́паний /швидки́й/ на язи́к, слів не позича́; **глаза́ на лоб ле́зут** о́чі ро́гом лі́зуть;

--й що /$м^н$ хто/ лі́зе ◊, з-й улі́зти, зви́клий /с-и/ вла́зи-, проłáза, $п^к$ *(усю́ди)* вла́зистий; **-й в буты́лку** схи́льний вдава́тися в амбі́цію; **-й в глаза́** зви́клий му́ляти о́чі; **-й в го́лову** *(- думки)* невідсту́пний, насти́рливий; **-й в ду́шу** вла́зли-; **-й из ко́жи (вон)** гото́вий розсі́стися; **-й на сте́ну** с-и лі́зти на сті́нку;

ПОЛЕ́ЗТЬ: п. в петлю́ почепи́ти ури́вок на ши́ю; **п. на лоб** *(- очі)* ста́ти ро́гом.

ЛЕЙТЕНА́НТ чота́р, & лейтена́нтик; **мла́дший л.** хору́нжий; **ста́рший л.** пору́чник.

ЛЕКАРИ́ШКА лікарчу́к, $ж^н$ лі́пи́ло.

ЛЕКА́РСТВО: л. от /про́тив/ *чего* лі́ки на *що*.

ЛЕ́КЦИИ *(у вишах)* ви́кла́ди.

ЛЕЛЕ́ЯТЬ пе́сти́ти, плека́-, вико́хува-, випле́ку-, випе́щува-, здува́ти порохи́ з, *(квіти)* догляда́-; *(надію)* грі- в се́рці; **л. мечту́ о чём** вимрі́ва- /$д^к$ ви́мрія-/ *що*;

--й 1. **нежащий**, 2. що /$м^н$ хто/ плека́ ◊, з-й ви́плекати, схи́льний плека́-, $к^н$ плека́льник, плека́ч, /$ж^і$ *г.* -а́чка = ма́мка/, випле́кувач, випе́щу-, *(квіти)* догля́да́ч; **-й мысль** з тає́мною ду́мкою; **-й наде́жду** з наді́єю в се́рці;

ЛЕЛЕ́ЯТЬСЯ *р.* пе́ститися ◊;

-ый 1. пе́щений, голу́бле-, 2. пле́ка-, випле́кува-, вико́ху-, вигрі- у се́рці, пле́канець, $п^к$ плека́нний + %.

ЛЕНИ́ВЕТЬ; РАЗ♦♦♦ $г^д$ зліни́віти /роз-/.

ЛЕНИ́ВЫЙ & ледачкува́тий; **-му всегда́ пра́здник** леда́чому і в бу́день свя́то; **у -ой пря́хи и про себя́ нет руба́хи** з ле́жі не спра́виш оде́жі.

ЛЕНИ́ТЬСЯ лінува́тися, ледар/юва́ти;

-йся що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, зви́клий ледарюва́-, леда́що, ле́дар, валя́ка, ле́жень, неро́ба, $п^к$ леда́чий, ліни́вий, лінькува́тий, ледачкува́-, *о.* неохо́чий до пра́ці, без охо́ти щось роби́ти;

РАЗЛЕНИ́ТЬСЯ: -вшийся (ро)зледащі́лий, Ø.

ЛЕ́НТА та́сьма, *(стрічечка)* пружо́к, *(липуча)* липу́чка.

ЛЕНТОВИ́ДНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ стрічкува́тий, на взір стрі́чки.

ЛЕ́НТОЧНЫЙ: л. червь $б^і$ ціп'я́к.

ЛЕНТЯ́ЙНИЧАТЬ ледарюва́ти, посиде́ньки справля́-, посиде́ньку ва-;

--й = лоботрясничающий.

ЛЕНЦА́: с -о́й лінькува́тий, ледачкува́-.

ЛЕНЬліни́вство, неохо́та, $ф^р$ баглаї́ [**лень одоле́ла** б. вки́нулись]; **(все)**, **кому́ не л.** (всі), хто ма́є охо́ту, ко́жен охо́чий /хто захо́че, неледа́чий/, всі охо́чі, $ф^р$ не... хіба́ ліни́ві [**ходи́ли в., к. н. л.** не ходи́ли хіба́ ліни́ві]; **л. напа́ла /одоле́ла** /лі́нощі /баглаї́/ обсі́ли; **не л. тебе́ /Вам/** і охо́та тобі /Вам/; **кому́ не л.** ко́жен вся́кий /о-

ди́н/, вся́ке, хто хо́че.

ЛЕ́ПЕТ: де́тский л. дитя́чий бе́льківт.

ЛЕПЕТА́ТЬ белькота́[і]ти, жебоні́-, бубоні́-, лопота́[і]ти;

-чущий що /*м*ⁿ хто/ белько́че ◊, белькоту́н, *п*ᵏ белькі[о]тли́вий, жебонли́-, белькотю́чий, /- *листя*/ лопотли́вий, лопотю́чий.

ЛЕПЁШКА ко́ржичок.

ЛЕПИ́ТЬ *(справу)* тули́ти, пришива́-; **л. как лепёшки** ліпи́- як варе́ники;

--й що /*м*ⁿ хто/ лі́пить ◊, з^г-й зліпи́ти, зви́клий ліпи́-, ліпля́р, ліпи́ло, ліпа́к, *ж*ⁱ ліпа́шка, *п*ᵏ ліпи́льний, *р*ᵏ лі́пчий;

ПРИЛЕПИ́ТЬ *ф*ᵖ притули́ти, дода́-, приста́ви- ◊, *(хлюпком)* прихлю́пну-, *п*ᶠ хлюп; **прилепи́ли** до́дано, приста́вле-, приту́ле-;

ЛЕПИ́ТЬСЯ ліпи́тися, виліплюва-, *(- дім над прі́рвою)* ти́сну-;

-йся що лі́питься ◊, лі́плений, вилі́плюва-, *п*ᵏ ліпки́й, *(над прі́рвою)* приту́лений, прити́снутий, *с*ᵏ ліпи́- [Ліпи́шишка].

ЛЕПРОЗО́РИЙ прокаже́льниця.

ЛЕ́ПТА *ж.* глек на капу́сту [**вот и моя́ л.** на́те й мій г. на к., на́те й мої́х п'ять, щоб було́ де́сять].

ЛЕС & пі́дліс, при́ліс, *м*ⁿ лісі́ща; **л. ру́бят – ще́пки летя́т** де п'ють, там і ллють.

ЛЕ́СТНИЦА: обще́ственная л. суспі́льна драби́на; **с са́мой ни́зшей ступе́ни обще́ственной -цы** *о.* з найни́жчого ни́зу.

ЛЕ́СТНИЧНЫЙ: л. пролёт сходови́й марш.

ЛЕСТЬ *о.* слове́сний мед.

ЛЁТ *(птахів та п.)* ширя́ння.

ЛЕТА́: за не́сколько после́дних лет *(зроблено)* пе́ред кількома́ рока́ми; **сре́дних** лет уже́ немолоди́й /-да́, -ді́/; **твои́х лет** твого́ ві́ку; **лета́ми** ві́ком, на літа́; **не по лета́м** *г.* по́над свій вік [**и. п. л. умён** п. свій вік му́дрий].

ЛЕТАРГИ́Я *п*ᵖᴴ лета́ргія.

ЛЕТА́ТЬ літати, *(нестримно)* шуга́ти;

--й що /*м*ⁿ хто/ літа́ ◊, окри́лений, з-й /на́вче-, зви́клий/ літа́ти, літу́н, летя́га, легкокри́л, /*річ*/ літа́к, *п*ᵏ летю́[у́]чий, крила́тий, легкокри́лий /швидко-/, літа́льний, *п*ᵒ розлі́та-, /*птах*/ піднебе́с-, *о.* на кри́лах, у ле́ті /польо́ті/, у не́бі /піднебе́ссі/, *с*ᵏ авіо- [**-ая ло́дка** авіочо́вен], ± **летя́щий; -ая кре́пость** крила́та форте́ця, *с*ᵏ -літа́к [**-ая ло́дка** чо́вен-літа́к]; **-ие лягу́шки** жа́би-літуни́.

ЛЕТЕ́ТЬ летіти, *п*ᵒ ли́ну-, *(в небо)* спинатися; *(- дні)* схо́дити, мина́-, *(- час)* тіка́-, як вода́ з доло́ні; *(хутко рухатися)* ві́тром не́сти́ся; **л. вверх торма́шками /в тартарары́/** леті́- сторчголо́в /у прі́рву/; **л. в про́пасть** па́да- у прі́рву; & леті́- стріло́ю, з^в леті́тися [туди́ лети́ться че́рез мо́ре]; **л. для** *кого (- час)* бі́г- *кому*; **то́лько пе́рья летя́т** аж гай шуми́ть /пі́р'я лети́ть, і́скри кре́шуть/;

--й що /*м*ⁿ хто/ лети́ть ◊, споку́шений /з^м-й/ полеті́ти, на́вче- леті́-, літу́н, повітропла́вець, *п*ᵏ лету́[ю́]чий, крила́тий, повітропла́вний, /*камінь*/ ки́нутий, *о.* у ле́ті, на кри́лах, у пові́трі, в польо́ті, *с*ᵏ -ле́тний [**низколетя́щий** низьколе́тний], ± **летающий.**

ЛЁТНО- *о*ᵏ аеро- [**л.-такти́ческий** а.-такти́чний].

ЛЁТНЫЙ *г.* лету́нський [**л. костю́м** л. костю́м; **л. соста́в** л. склад], *с*ᵏ авіо- [**-ые происше́ствия** авіопри́го́ди; **-ая кни́жка** авіокни́жка]; **-ое де́ло** аерона́втика; **-ая подгото́вка** авіови́шкіл; **-ое по́ле /аэродро́м/** лето́вище.

ЛЕ́ТО *о.* нові ві́ники [**до -та** до -и́х ві́ників].

ЛЕТУ́Н летя́га, *о.* перелі́тний птах.

ЛЕТУ́ЧКА *(збори)* хвили́нка.

ЛЁТЧИК лету́н, літу́н.

ЛЕЧЕ́БНИЦА *г.* лічни́ця.

ЛЕЧЕ́БНЫЙ *(- зілля)* ліка́рський, *г.* лічни́чий.

ЛЕЧЕ́НИЕ го́єння, *у*ᵖ зці́лення.

ЛЕЧИ́ТЬ лікува́ти, *(рану)* го́ї-, виліко́вува-, вигою-, *р.* курува́ти, *(враз)* зніма́- руко́ю;

--й що /*м*ⁿ хто/ лікує ◊, з-й /ра́дий/ ви́лікувати, для лікува́ння, за́йнятий -ям, лі́кар, цілі́тель, *п*ᵏ лікува́льний, го́й-, цілю́щий, *п*ᵒ го́їстий, /- *трави*/ ліка́рський; **-й врач** закрі́плений /відповіда́ль-, роди́н-/ лі́кар;

-йся го́єний, ліко́ва-, виго́ю-, виліко́ву-, паціє́нт, *п*ᵏ хво́рий;

ДОЛЕЧИ́ТЬ доволо́дати ◊.

ЛЕЧЬ лягти́; **л. свинцо́м на грудь** облягти́ гру́ди; **как ля́жет ка́рта** *п.* як складу́ться обста́вини;

лёгший просте́ртий, Ø.

ЛЕ́ШИЙ *ф*ᵖ враг; **л. бы тебя́ задави́л** щоб Вас ді́дько злиза́в, щоб тебе́ чорти́ вхопи́ли.

ЛЖЕ- квазі- [**лженау́чный** квазінауко́вий], криво- [**лжесвиде́тель** кривосві́док].

ЛЖЕСВИДЕ́ТЕЛЬСТВОВАТЬ кривосві́дч/ити;

--й що /*м*ⁿ хто/ ~ить ◊, зви́клий ~ити, гото́вий покривосві́дчи-, кривоприся́жник, кривосві́док, *п*ᵏ кривоприся́жний.

ЛЖЕУЧЕ́НИЕ кривовче́ння.

ЛЖИ́ВОСТЬ забрі́ханість.

ЛЖИ́ВЫЙ забрі́ханий, *у*ᵖ кривоу́стий.

ЛИ: то ли... то ли... чи то... чи то.

ЛИБЕРА́ЛЬНИЧАТЬ ліберальств/увати, гра́тися /пошива́-, ши́-/ в лібера́ли;

--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, схи́льний лібера́льствувати, поши́ваний у лібера́ли, лібера́л, *і*ᵖ таки́й лібера́л, що ну, всім лібера́лам лібера́л, *п*ᵏ *(псевдо)*лібера́льний, не в мі́ру лібера́ль-.

ЛИБЕРА́ЛЬНЫЙ вільноду́мний.

ЛИ́БО: л. грудь в креста́х, л. голова́ в куста́х пан або пропа́в, здобу́ти або вдо́ма не бу́ти.

ЛИ́ВНЕВЫЙ зли́вний.

ЛИ́ВНЕМ *n*ᴾ злúвно, злúвою, лявúнно.
ЛИ́ДЕР & *ж*ⁱ лíдерка.
ЛИ́ДЕРСКИЙ провідни́чий /-и́цький/.
ЛИ́ДЕРСТВОВАТЬ *і* **ЛИДИ́РОВАТЬ** лідерувáти, вéсти́ перéд, задавá- тон, ходи́- в лíдерах;
--й що /*м*ⁿ. хто/ ведé перéд ◊, зви́клий ходи́ти в лíдерах, з-й задá- тон, лíдер, */флоту/* флáґман, *n*ᴷ лíдерський, передови́й, провідни́й, аванґáрд-, */у спорті/* головни́й, пéрший, *о.* на чолí *(*змагáнь*)*, на пéршому мíсці, на цей час лíдер.
ЛИЗА́ТЬ лизати, лизька-; & *і. n*ᴼ *лизь [л. бли́скавки /= зиґзáґ б.];
-жущий що /*м*ⁿ хто/ ли́же ◊, рáдий лизну́ти, с-и лизá-, лизу́н, лизáка, підшивáйло, підсипáй-, підчи́хвіст, підлабу́за, *n*ᴷ лизáльний, лизу́чий; **-й ру́ки /нóги, пя́тки/** лизу́н /лизáка/ рук /ніг, п'ят/;
УЛИЗНУ́ТЬ ви́слизнути*(*ся*)*, *n.* уши́тися;
НА♦♦♦СЯ набрáтись, як жáба му́лу.
ЛИК: к -ку святы́х до числá /лíку/ святи́х.
ЛИКВИДА́ЦИЯ *д*ᴷ зліквідувáння.
ЛИКВИДИ́РОВАТЬ *н*ᵈᵏ ліквідувáти, зни́щу-, *(борг)* сплáчува-, *г.* вирíвнюва-, ви́рівня-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ліквідýє ◊, з-й /зᴳ-й, зᴹ-й/ зліквíдувáти, для ліквідáції, зáйня́тий -íєю, ліквідáтор, *n*ᴷ ліквідаці́йний;
ЛИКВИДИ́РОВАТЬ *д*ᴷ зліквідувáти, зни́щи- ◊; **л. задóлженность** ви́ліз- з боргíв, *г.* ви́рівня- залéглість;
-йся/-ый ліквідóваний, зни́щу-, піддá- ліквідáції ◊.
ЛИКОВА́НИЕ *о.* безмéжна /висóка/ рáдість, *о*ᴷ трирáдість.
ЛИКОВА́ТЬ тріумфувáти, раді- без меж /сéрцем/, скакá- з рáдощів, чмані- від щáстя, *n*ᴼ грáти-густи́ [**всё -ýет** усé грáє-гудé], спóвнюватися рáдістю, ± РАДОВАТЬСЯ;
--й що /*м*ⁿ хто/ тріюмфує ◊, безмéжно р-й з *чого*, спóвнений /безмéжної/ рáдости, тріюмфáнт, *n*ᴷ бýчно-весéлий, тріюмфáльний, *(переможний)* ура-віváт-, *о.* з безмéжною рáдістю в сéрці;
-ие звýки грім [**-ие з. побéды** грім перемóги];
-ще високорáдісно, вéсело-бýчно, тріюмфаль- ◊;
ВОЗЛИКОВА́ТЬ сп'яніти сéрцем, *р*ᴿ возрáдуватися; **душá -áла** аж світ милíший став.
ЛИ́ЛИЯ: морскáя л. *р*ᴷ морськé латáття.
ЛИМИТИ́РОВАТЬ лімітувáти, *о.* накладá- лíміт;
--й що /*м*ⁿ хто/ лімітýє ◊, зви́клий лімітувáти, для лімітувáння, зáйня́тий -ям, *n*ᴷ лімíтний, лімітацій- + %;
-йся/-ый лімітóваний, *о.* з лімíтом; ± ОГРАНИЧИВАТЬ*(*СЯ*)*.
ЛИМО́Н: вы́жатый л. ви́душена цитри́на, ви́трушений мішóк.
ЛИМО́НКА *(граната)* рéпанка.
ЛИМО́ННЫЙ: -ая кислотá цитри́нна кислотá.
ЛИМОНОВИ́ДНЫЙ *к.* як цитри́на, на взір /у фóрмі/ цитри́ни.
ЛИ́НЗА *г.* сóчка.
ЛИНЗОВИ́ДНЫЙ лінзувáтий, на взір /у фóрмі/ лíнзи, як лíнза.
ЛИ́НИЯ *(спорíднення)* колíно, *(поведінки)* настанóва [**генерáльная л.** загáльна н.]; **л. поведéния** *n*⁻ᴼ поступóвання.
ЛИНОВА́ТЬ лінí/їти, лініювá-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~їть ◊, лініювáльник, *n*ᴷ лініювáльний, для лініювáння;
-йся лінíяний, лінійóва-.
ЛИНЧЕВА́ТЬ линчувáти, чини́ти самосу́д;
--й що /*м*ⁿ хто/ линчýє ◊, линчувáльник, учáс- самосу́ду, *n*ᴷ линчувáльний, самосу́д-;
-ый линчóваний.
ЛИНЯ́ТЬ линя́ти, вицвітáти;
--й що линя́ ◊, щорáз безбáрвніший, *n*ᴷ линю́щий, *ф*ᴾ линя́лий;
ПОЛИНЯ́ТЬ: -вший злиня́лий, ви́линялий.
ЛИ́ПНУТЬ ли́пнути, приставá-, *ж*ᴹ брáтися;
--й що /*м*ⁿ хто/ ли́пне ◊, з-й прили́пнути, *n*ᴷ липу́чий, липки́й, бер*(*уч*)*ки́й;
ВЛИ́ПНУТЬ *(в біду)* встрягти́, влíз- в бідý, ускóчи- *(*ви́ще халя́в*)*, ушелéпатися, уклепá-;
-пший вли́плий, *(в халепу)* встря́г-, уклéпаний ◊, Ø.
ЛИРИ́ЧЕСКИЙ: л. беспоря́док поети́чний розгардія́ш.
ЛИРОВИ́ДНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ на взір /у фóрмі/ лíри, як лíра.
ЛИСТ: окладнóй л. податкóвий лист; **опроснóй л.** анкéта.
ЛИСТА́ТЬ гортáти, перегорта-, перегортува-;
--й що /*м*ⁿ хто/ гортá ◊, зáйня́тий гортáнням, с-и гортáти, © гортáючи;
ПОЛИСТА́ТЬ: изря́дно п. *(книги)* попогортáти; ◊.
ЛИ́СТВЕННЫЙ: -ые óвощи листянá горóдина.
ЛИСТОВИ́ДНЫЙ /-ОБРА́ЗНЫЙ/ листкувáтий, у фóрмі /на взір/ ли́стя.
ЛИСТО́ВКА летю́чка.
ЛИСТОПА́Д & *n*ᴼ листопáдь.
ЛИСТОПРОКА́ТНЫЙ *к.* прокáтний.
ЛИТА́ВРЫ тулумбáси.
ЛИТЕРАТУ́РА *(божественна)* висóка лíтерату́ра; **худóжественнная л.** крáсне письмéнство.
ЛИТЕРАТУ́РНЫЙ: -ое твóрчество письмéнство.
ЛИТОГРАФИ́РОВАТЬ літограф/увáти;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ýє, для ~увáння, зáйня́тий -ям, ☺ літóграф, *n*ᴷ ~увáльний, *ф*ᴾ ~íч-.
ЛИТЬ ли́ти, ллю-, проливá- /ви-, за- +/, точи-, *(*-*дрібний дощ)* ціди-́;
льющий що /*м*ⁿ хто/ лле ◊, зви́клий ли́ти, рáдий ви́ли-, виливáльник, *т.* ливáр*(*ник*)*, *n*ᴷ ли́вчий, виливáль-, ливу́щий + %, © ллючи́; **-й вóду** *(***на** *чью* **мéльницу***)* водолíй *(*на *чий* млин*)*; **-й**

кровь покли́каний проли́ти кров; **-й слёзы** у сльоза́х, зали́тий сльізьми́, © пролива́ючи сльо́зи; **--й, как из ведра́** © ллючи́, як з відра́;

ЛИ́ТЬСЯ ли́тися ◊, *(- води)* струмува́ти, струмі́-, *(- звуки)* снува́тися, *(- піт)* коти́-; **л. то́нкой струёй** ціди́-; **л. че́рез край** *чего* перепо́внювати *що*;

льющийся що ллє́ться ◊, розли́ваний /про-, ви-, *(куди)* на-/, $п^к$ струмли́вий, ливний, ливки́й, $ф^р$ розли́тий [**ток, -ихся из неё страсте́й** пóтік, -тих у ній при́страстей]; **-я че́рез край** © перепо́внюючи; **-я стру́ями /пото́ка-/** струм*(ен)*и́стий.

ЛИ́ФЧИК нагру́дник, ста́ник.

ЛИХВА́ $ф^р$ гак [**с -о́й** з га́ком], *(у картах)* перебі́р.

ЛИ́ХО $п^р$ шпа́рко, безстра́шно;

ЛИХО́Й презавзя́тий, *(спів)* шпарки́й, *(боєць)* безстра́шний, $ф^р$ відчайду́ш-; **л. па́рень** хло́пець-зух.

ЛИХОРА́ДИТЬ моро́зити, труси́-, ті́па-, *(тру́сом)* трясти́, колоти́-; **-ит** *кого* трясця трясе́;

--й 1. ☺ з гаря́чкою, у гаря́чці, $п^к$ гарячко́вий, 2. *(- недугу)* що моро́зить ◊, $п^к$ трясу́чий, колотю́-.

ЛИХОРА́ДКА: золота́я л. золота́ лихома́нка; **у больно́го л.** хво́рий ма́є гаря́чку.

ЛИХОРА́ДОЧНО $о^к$ маніяка́льно;

ЛИХОРА́ДОЧНЫЙ $о^к$ лихома́нний, *(рух)* шпарки́й, *(блиск очей)* маніяка́льний; **л. жар** гаря́чка.

ЛИЦЕВА́ТЬ: --й що /$м^н$ хто/ лицює ◊, звикли́й лицюва́ти, за́йня́тий лицюва́нням, лицюва́льник, $п^к$ лицюва́льний;

-йся/-ый лицьо́ваний, перелицьо́ву- /об-/.

ЛИЦЕВО́Й *(чоловий)* $о^к$ пере́дній, фронта́льний; **л. с двух сторо́н** личкови́й; **л. счёт** $о^к$ і́менни́й раху́нок.

ЛИЦЕДЕ́ЙСТВОВАТЬ: --й що /$м^н$ хто/ лицеді́є, лицеді́й, комедія́нт, акто́р, $п^к$ лицеді́йний.

ЛИЦЕЗРЕ́ТЬ $о^к$ спозир'а́ти, спостеріга́-, $г$ обсерва́-;

--й що /$м^н$ хто/ -а́ ◊, схи́дьний /ста́вши/ с., за́йня́тий спозира́нням, *(спо)*гляда́ч, спостеріга́ч, $п^к$ споглядальн*(ицьк)*ий.

-и́мый спози́раний, спогля́да-, спостері́га-.

ЛИЦЕМЕ́РИЕ $о^к$ криводу́шність.

ЛИЦЕМЕ́РИТЬ $о^к$ лука́вити, фарисе́йствувати, криви́ти душе́ю;

--й що /$м^н$ хто/ лука́вить ◊, звикли́й ♦, лицемі́р, лука́вець, фарисе́й, $п^к$ лука́вий, криводу́шний, лицемі́р-.

ЛИЦЕМЕ́РНЫЙ $о^к$ криводу́шний, *о.* хамелео́н-, $е^в$ нещи́рий.

ЛИЦЕПРИЯ́ТНО $о^к$ не по пра́вді.

ЛИЦЕПРИЯ́ТСТВОВАТЬ не бу́ти безсторо́нні́м, виявля́- упере́дженість, *(кому)* сприя́- *чиїй* сторо́ні;

--й що /$м^н$ хто/ ~я́ *кому* ◊, $п^к$ небезсторо́нній, несправедли́вий, упере́джений.

ЛИЦО́ $ж^м$ пи́сок, твар, $н^г$ су́рло, мо́рда, марми́за, пи́ка; *(будівлі)* пе́ред, фаса́д, фронт, чоло́; *(сукна)* верх, лицьови́й бік; *п.* зо́внішність, о́браз; *(явища)* суть, єство́, хара́ктер; *(землі)* по́ве́рхня; & ли́чко, ли́ченько; **-ца́ нет на** *ком* мов з хреста́ знятий *хто*, лиця́ не зна́ти на; **-о́м к -цу́** $о^к$ ніс-у-ні́с, о́чі-в-о́чі, чоло́-в-чоло́; **знать в л.** зна́- з лиця́; **смотре́ть в л.** диви́тись у ві́чі; **ви́деть по -цу́** ба́чити з оче́й; **по -цу́ ви́дно** з лиця́ зна́-; **пе́ред -о́м** 1. *(кого)* пе́ред очи́ма, 2. *(чого)* зустрі́вши *що*, *г.* в обли́ччі *чого*; **прочита́ться /изобрази́-/ на -це́** *(- думку)* світи́тися на обли́ччі;

ЛИ́ЦЯ що́ки.

-ЛИ́ЦЫЙ -ли́кий [темноли́кий], -ли́ций [біголи́ций, хитроли́ций].

ЛИ́ЧНО персона́льно, *(діяти)* само́му [**л. яви́ться** прийти́ с.];

ЛИ́ЧНЫЙ: -ая жизнь прива́тне життя́, *г.* прива́т; **в ли́чной жи́зни** у прива́ті; **л. соста́в** $в^й$ вої́цтво; **-ые счёты** особи́сті порахунки.

ЛИ́ЧНОСТЬ $у^р$ син [**выдаю́щаяся л. на́шей э́ры** видатни́й с. на́шої доби́]; **что э́то за л.?** що це за оди́н /одна́/?

ЛИША́ТЬ *(щастя +)* збавля́ти, не дава́-; **л. аргуме́нты убеди́тельности** підва́жува- си́лу арґуме́нтів; **л. вла́сти** обезвла́днюва-, позбавля́- вла́ди, скида́-, вали́-, *(царя)* знетро́нюва-; **л. возмо́жности** унеможли́влюва-; **л. во́ли к де́йствию/** $ф^р$ обезвла́днюва-; **л. ме́ста** звільня́- з поса́ди; **л. разнообра́зия** уодноманітнюва-; **л. ра́зума /рассу́дка/** знетя́млюва-; **л. свобо́ды де́йствий** зв'я́зува- ру́ки; **л. себя́ удово́льствия** позбавля́- себе́ прие́мности; **л. сло́ва** відбира́- сло́во; **л. созна́ния** забива́- па́мороки; **л. споко́йствия** не дава́- спо́кою;

--й що /$м^н$ хто/ позбавля́ ◊, ра́дий /з-й, з^м-й/ позба́вити, відбира́ч, позба́влюв-, $п^к$ $р^к$ позба́вчий, **-й возмо́жности** $с^к$ в'яжи́-рука; **-й жи́зни** вби́вця, душогу́б; **-й ме́ста** ра́дий позба́вити поса́ди; **-й ра́зума /рассу́дка/** знетя́мливий; **-й свобо́ды**, відбира́ч свобо́ди; **-й сло́ва** відбира́ч сло́ва, © позбавля́ючи сло́ва;

-ый позба́влюваний, $ж^м$ зба́вля-;

ЛИШИ́ТЬ: л. *чего* перекри́ти кана́л *(кра́ник)*; **л. жи́зненных благ** *о.* перекри́- ки́сень /пові́тря/; **л. жи́зни** відібра́- життя́; **л. рассу́дка** обезглу́зди- *кого*, відби́- глу́зди *кому*; **л. совреме́нной вне́шности** *(ви́да +)* знесуча́сни-; **л. челове́ческого досто́инства /о́браза/** упослі́ди- /оберну́- на би́дло/;

ЛИШЁННЫЙ *(прав)* $о^к$ здеправо́ваний; **л. возмо́жности яви́ться** *(из-за боле́зни)* *г.* перешко́дже- *(неду́гою)*; **л. красоты́ живо́й ре́чи** *(твір)* окни́жне-; **л. рассу́дка** знетя́мле-; **л. сил**

и средств (з)неспромо́же-; л. трево́г знезтриво́же-; л. удово́льствий безмедо́вий;

ЛИША́ТЬСЯ втрача́ти, (по)збува́тися; л. подви́жности нерухо́міти; л. чувств умліва́-;

-йся що /м^н хто/ втрача́ ◊, збу́ваний, © втрача́ючи + -ый;

ЛИШИ́ТЬСЯ: л. бли́зких осамоті́ти; л. наде́жды збу́тися надії; л. ног збезно́жіти; л. подви́жности знерухомі-, знерухо́митись; л. разнообра́зия о^к зоднакові́ти; л. расположе́ния відпа́с- ла́ски; л. рассу́дка збу́тися /одбі́гти/ ро́зуму, обезглу́зді-, загуби́- ро́зум, спа́с- з ро́зуму; л. сил знеси́лі-, підупа́с- на силі; л. созна́ния втра́ти- па́м'ять, знеприто́мні-; л. ума́ збу́тися ро́зуму, відби́- /ріши́-, спасти з/ глу́зду; л. чувств знеприто́мніти, втра́ти- па́м'ять; лиши́лся терпе́ния *кто* терпе́ць урва́вся *кому*;

-вшийся Ø; -я подви́жности знерухо́млений, знерухо́мілий; -я ума́ обезглу́зді-; -я чувств зомлілий /у-/, знеприто́мні-.

ЛИ́ШНИЙ: без -их слов без ніяких я́ких; с -им з гачко́м [три с -им три з г.]; не -нее /не -не, -ним не бу́дет/ не зашко́дить /заваля́ється/, ф^р г. не від ре́чі.

ЛИШЬ аж [л. че́рез мину́ту аж по хвилі], аж ось [не міг взя́ти вчо́ра, аж ось ни́ні], ле́две [л. рассвело́ л. розви́днилось], що́йно [л. тогда́ щ. тоді], р. іно, йно; л. впосле́дствии аж [аж ви́явилося]; л. когда́ аж [скажу́, аж настане час]; л. по́сле того́ аж відта́к; л. тогда, как аж як [аж як поснідали]; л. то́лько ско́ро, аж [аж акт шлю́бу зму́сив її ви́знати]; л. (то́лько) ф^р аж [л. (т.) тепе́рь аж тепе́р], тільки-но, що́йно; л. неда́вно тільки-тільки, от-от-о́т.

ЛИШЬ БЫ аби́, р^м аби́-но.

ЛИЧИ́НА (*маска*) ф^р намітка [під -ою ідеалістки].

ЛОБ & лоби́сько; лоб в лоб ніс-у-ніс, гру́ди-в-гру́ди, чоло́-в-чоло́; что в л., что по́ лбу не вмер Дани́ло – болячка задави́ла.

ЛОБОВО́Й т. фронта́льний.

ЛОБЗА́ТЬ з^н лиза́ти (гу́би *кому*), ли́зька-;

–й(ся) що /м^н хто/ цілу́є(ться) ◊, зви́клий /с-и/ цілува́ти(ся), лизу́н, цілува́льник, цілу́йко, о. з поцілу́нком, ©.

ЛОБОТРЯ́С м'я́ло.

ЛОБОТРЯ́СНИЧАТЬ д. ледачити;

–й що /м^н хто/ ледарює ◊, розледа́щений, зви́клий ледарюва́ти, ло́бур(*яка*), ледацю́га, неро́ба, гультя́й, гульві́са, п^к леда́чий, ліни́вий.

ЛОВЕЛА́СНИЧАТЬ залиця́тися, волочи́-, пуска́- в зальо́ти, упада́ти до жіно́к /дівча́т/;

–й що /м^н хто/ упада́ до жіно́к ◊, схи́льний волочи́тися, донжуа́н, зальо́тник, ловела́с, ф. бабі́й, ба́бич, баболю́б, п^к женихли́вий, о. швидки́й на зальо́ти.

ЛОВИ́ТЬ лови́ти, (*на лету*) хапа́-, (*рибу*) вило́влюва-, (*кого*) ганя́тися за, (*на гарячому*) засту́кувати, заска́ку-, (*погляд*) переййма́ти, (*щастя*) ж. хапа́- за хвіст; л. на ме́сте преступле́ния лови́- на гаря́чому; л. себя́ на чём поміча́- за собо́ю *що*;

ИЗЛОВИ́ТЬ спійма́ти, г. прилови́- ◊;

ПОДЛОВИ́ТЬ залови́ти, (*кого де*) запопа́с-, з^г прилови́- ◊;

УЛОВИ́ТЬ спійма́ти, влови́ти /з-/ ◊;

ЛОВИ́ТЬСЯ: лови́сь, ры́бка, ма́лая и больша́я лови́сь, ри́бко, вели́ка й мала́;

–й що /м^н хто/ ло́вить ◊, за́йнятий /захо́плений/ ло́вом, зви́клий лови́ти, лове́ць, п^к ло́вчий, лови́льний, лову́чий, /*прилад*/ для ло́ву /ло́влення/, с^к -ло́в [-й ры́бу риболо́в], © лови́вши, спійма́в-;

-й моме́нт у по́шуках наго́ди; -й ры́бку лове́ць ри́бки; -й себя́ на мы́сли © лови́вши себе́ на ду́мці;

-йся/-и́мый ло́влений, ха́па-, вило́влюва- ◊.

ЛОВКА́Ч маста́к (на все, до всього), бува́лець, спри́тна (метка́) голова́, ф^р хват, скорохва́т, проноза, спритня́га, хлюст, з. доте́пник.

ЛО́ВКИЙ г. зви́нний, з. ру́чий, (*ділець*) в'юнки́й, гнуч-, мет-, ф^р швид-, ж^м зна́тний, о. ніде́ непропа́щий, д. доско́цький; л. нае́здник впра́вний верхіве́ць; л. плут проноза, хлюст;

ЛО́ВКО (*зробити*) му́дро, г. зви́нно, ж^м зна́тно;

ЛОВЧА́ЙШИЙ спритню́щий.

ЛО́ВКОСТЬ сприт; л. рук и никако́го моше́нства міх-ма́х і все ва́ше, бу́де на́ше.

ЛО́ВЛЯ: ме́сто -ли ло́вище.

ЛОВУ́ШКА во́вча я́ма, (*на птахів*) переве́сиця.

ЛО́ВЧИЙ: -ая я́ма па́стка, во́вча яма.

ЛОВЧИЛА спритня́га; ± ЛОВКАЧ.

ЛОВЧИ́ТЬСЯ; ИЗЛОВЧИ́ТЬСЯ добра́ти хи́сту /спо́собу/ [добери́ хи́сту при вели́кому дри́сту, щоб штанів не закаля́ти];

ПРИЛОВЧИ́ТЬСЯ ф^р спрово́ритися.

ЛОГАРИФМИ́РОВАТЬ логари[т][ф]м/увати;

–й що /м^н хто/ ~у́є, за́йнятий ~ува́нням, ~ува́льник, п^к ~ува́льний, ~і́чний;

-йся/-ый ~о́ваний.

ЛО́ДЫРНИЧАТЬ > ЛОБОТРЯСНИЧАТЬ.

ЛО́ДЫРЬ обби́йбік, обби́йбока.

ЛО́ЖЕ & півло́же.

ЛО́ЖЕЧКА а^н ди́хало; под -ку (*вдарити*) під ди́хало; под -кой під се́рцем.

ЛОЖИ́ТЬ; ПО♦♦♦: как Бог на ду́шу поло́жит як заманеться /забандю́ри-/; п. в карма́н схова́ти до кише́ні.

ЛОЖИ́ТЬСЯ (*вкладатися*) кла́стися, (*- тінь*) па́дати, (*- фарбу*) наклада́тися; (живы́м) л. в гроб (живи́м) лізти в я́му;

-йся що /м^н хто/ ляга́ ◊, кла́дений, наклада́- /по-/, зви́клий /с-и/ ляга́ти, ра́дий /з^м-й/ лягти́, © ляга́ючи; -я на пле́чи кла́дений на пле́чі, © ля-

га́ючи на п.;

ЛЕЧЬ: свинцо́м л. на се́рдце лягти́ ка́менем на се́рце /ду́шу/;

лёгший що ліг +, покла́дений /на-/, © лі́гши.

ЛО́ЖКА: че́рез час по ча́йной /столо́вой/ ло́жке ча́йну /столо́ву/ ло́жку щогоди́ни.

ЛО́ЖНЫЙ уя́вний, *(свідок)* фікти́в-, брехли́вий, *(донос)* безпідста́вний, *(міт)* облу́д-, $с^к$ псевдо-, криво-, ніби- [**-ое уче́ние** псевдовчення́; **-ая прися́га** кривоприся́га; **л. око́п** ні́бишанець].

ЛОЖЬ: бессо́вестная /на́глая/ л. безпардо́нна брехня́, брехня́ в живі́ о́чі; **л. на коро́тких но-га́х** б. ма́є коро́ткі но́ги.

ЛОКАЛИЗИ́РОВАТЬ локалізува́ти, не допуска́-пошире́ння да́лі да́ного мі́сця;

--й що локалізу́є, з-й локалізува́ти, локаліза́тор, $п^к$ локалізува́ль-ний, локалізаці́й-, для локаліза́ції;

-йся/-ый локалізо́ваний.

ЛОКА́ЛЬНЫЙ місце́вий.

ЛО́КОНЫ *о.* пе́рсні.

ЛО́КОТЬ: л. к ло́ктю лі́коть-у-лі́коть.

ЛОКТЕВО́Й: локтева́я я́мка міжлі́ктя.

ЛОМА́ТЬ лама́ти, ломи́-, трощи́-, *(хліб)* розла́мува-, *(гілля)* /об-/; **ма́стер л.** ма́йстер-лама́йстер; **л. го́лову** суши́ти го́лову; **л. дрова́** *п.* перебива́-че́рез колі́но; **л. зу́бы на** *чём* лама́- зу́би об *що*; **л. ко́пья** воюва́-, змага́тися; **л. – не стро́ить** руйнува́ти – не мурува́-; **л. ша́пку** *(перед ким)* шапкува́-; **л. себе́ го́лову /-овы/ над** *чим* суши́-го́лову /ги́бі-/ над *чим;*

ПОЛОМА́ТЬ: п. зу́бы *п.* не ма́ти у́спіху, зазна́- невда́чі; **по криво́й доро́ге -а́ешь но́ги** не зверта́й з доро́ги, бо поло́миш но́ги;

ЛОМА́ТЬСЯ *(перед ким)* вила́муватися, $ж^м$ викаблу́чува-; $н^о$ **-а́лось** ло́млено, ла́мано;

--й що /$м^н$ хто/ лама́ ◊, зви́клий лама́ти, $з^г$-й /покли́ка-, $з^м$-й, гото́вий/ зломи́-, лама́ч, лама́й(ко), лама́йстер, $п^к$ *т.* лама́льний,ломи́ль- + %, ломови́й, $р^к$ ло́мчий, лома́цький, *с.* руйніви́й, *(біль)* судо́м-, $с^к$ -ла́м, -ло́мний [**-й лёд** кригола́м; **-й шею** карколо́мний], © лама́ючи, ломи́вши; **-й вековы́е тради́ции** губи́тель вікови́х тради́цій; **-й го́лову над** *чем* © лама́ючи го́лову над; **-й дурака́** ради́й ко́рчити ду́рня; **-й зу́бы над** *чем* узя́шись опанува́ти *що*; **-й коме́дию** комедія́нт, ради́й стро́їти коме́дії; **-й лёд безразли́чия** з-й розби́ти кри́гу байду́жости; **-й поря́док /ряды́/** пору́шник поря́дку /лав/; **-й ша́пку пе́ред** *кем* 1. уклі́нний проха́ч, 2. забіга́йло, підшива́-, запобі́гливий пе́ред; **-й язы́к** калі́чник мо́ви;

-йся/-ый ла́маний, ло́мле-, ла́мле-, тро́ще-, *(голос)* перери́вчастий; **-я** що ло́миться, ламу́чий, ламки́й, крих-, ламли́вий, розло́мистий, ☺ кри-в-ля́ка, схи́льний мані́ритися, мані́рний, церемо́н-;

ЛО́МАННЫЙ ло́млений ◊.

ЛОМИ́ТЬ ломи́ти, лама́-; **л. ко́сти (в суста́вах)** судо́ми-; **л. це́ну** пра́ви- /$д^к$ за-/ як за ба́тька; $н^о$ **ло́мит** *кого* судо́мить;

--й що ло́мить ◊, *(біль)* ломо́тний, судо́м-, ± **ломающий**.

ЛОМИ́ТЬСЯ ломи́тися, лама́-, *(під вагою)* розсіда́-, *(куди)* лі́зти напро́пу́д; **л. в откры́тую дверь** *п.* дово́ди- очеви́дне; **теа́тр -ится от пу́блики** пу́бліка розно́сить теа́тр, т. розсіда́ється від пу́бліки;

ломя́щийся що /$м^н$ хто/ лі́зе напро́пу́д ◊, вло́мник, напа́с-, *(під вагою)* аж вгина́ється; **-я в откры́тую дверь** му́дрий дово́дити очеви́дне.

ЛО́МКА ро́звал, ро́зла́м, розло́м, руйнува́ння, руйна́ція.

ЛО́МКИЙ ламки́й, ламли́вий.

ЛО́МТИК *(накришений)* кри́ше́ник.

ЛО́МЩИК $т^к$ метранпа́ж, *д.* ломка́р.

ЛО́НО & ло́нце.

ЛО́ПАСТЬ лопа́тка.

ЛОПА́ТКА: во все -тки $в^і$ в соба́чу рись.

ЛОПАТО/ВИ́ДНЫЙ, ~ОБРА́ЗНЫЙ лопа́тистий, на взір /у фо́рмі/ лопа́ти, як лопа́та.

ЛО́ПАТЬ[1] запиха́тися *(їжею);*

ЛО́ПАТЬ[2] розтрі́скуватися, розре́пува-, розлу́скува-, перерива́-, розсіда́-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ запиха́ється ◊, зви́клий /ра́ди́й/ запиха́тися, жеру́н, заже́ря, 2. **лопающийся**;

ЛО́ПНУТЬ: -вший 2. ре́пнутий, трі́сну-, ло́пну-, трі́слий, розре́паний, розтрі́ска-, *(пуп'янок)* розпу́клий, Ǿ.

ЛО́ПАТЬСЯ ло́пати, лу́ска-, трі́ска-, ре́па-, $н^ф$ лусь, *(на дріб)* розска́куватися, розпу́кува-; **л. от зло́сти** со́хнути від зло́сти;

-йся що лу́ска ◊, схи́льний лу́скати, розтрі́скуваний, розре́пу-, розлу́ску-, *(пуп'янок)* розпу́ку-, $п^к$ /*терпець*/ оста́нній; **-я от жи́ру** ду́шений жи́ром; **-я от зло́сти** гото́вий лу́снути від зло́сти; **-я от сме́ха** ду́шений смі́хом;

ВЛО́ПАТЬСЯ ушеле́пкатися, *о.* влі́зти /встрягти́/ в біду́;

-вшийся устря́глий /влі́з-/ у біду́, Ǿ.

ПОЛО́ПАТЬСЯ: -вшийся (по)ре́паний, Ǿ.

ЛО́ПОТ *(крил)* хля́пання, *(голосів)* го́мін.

ЛОСНИ́ТЬСЯ лисні́ти, масні́-, ли́ска-, вили́скува-;

-йся що лисні́є ◊, $ф^р$ залисні́лий, $п^к$ лиску́чий, лисню́чий, *о.* з ли́ском /по́лиском/.

ЛОТЕРЕ́Я $н^{-о}$ жеребо́к [тягну́ти ж.], ± ЖРЕБИЙ; & $с^о$ лотере́я.

ЛОТО́К *(у гарматі)* ко́роб.

ЛОХМА́ТИТЬ куйо́вдити, ко́шла-, розкуйо́вджува-, розпа́тлу-;

--й що /$м^н$ хто/ па́тлає ◊, ради́й розпа́тлати, $п^к$ *т.* = %, © па́тлаючи;

-йся ко́шланий, ку́дла-, па́тла-, кудла́нь, ку́дла, кудла́й, патла́нь, патла́ч, куйо́вда, $п^к$ кошла́тий, кудла́-, патла́-, коструба́-, кустра́-.

ЛОХМО́ТЬЯ фа́нтя.

ЛО́ХМЫ *(брів)* острі́шки.

ЛО́ШАДЬ: на -дя́х кі́ньми.

ЛУБЕНЕ́ТЬ коржа́віти.

ЛУБЕНЧА́НИН, -А́НКА лубе́нець, -е́нка, $п^m$ лубе́ночка.

ЛУБНЫ́ *у.* Лубні́.

ЛУ́БОЧНЫЙ *п.* деше́вий.

ЛУДИ́ТЬ цинува́ти, білй- *(ци́ною)*;

-й що /$м^н$ хто/ цину́є ◊, цинува́льник, луди́ль-, $п^к$ цинува́льний, луди́ль-;

-йся цино́ваний, біле- *(ци́ною)*, лу́дже-;

ПОЛУДИ́ТЬ поцинува́ти ◊.

ЛУЖА & калаба́нька.

ЛУЖА́ЙКА *(газон)* травни́к.

ЛУКА́ВЫЙ *(навчений лукавства)* злука́влений, *(погляд)* спо́вне- лука́вства.

ЛУКА́ВИНКА: с -ой шельмува́тий, *(в очах)* з *(хи́трими)* бі́сиками.

ЛУКА́ВИТЬ /ЛУКА́ВСТВОВАТЬ/ криви́ти душе́ю, лука́ви-, крути́-;

-й /-ующий/ що /$м^н$ хто/ лука́вить ◊, зви́клий /с-и/ лука́вити, спо́внений лука́вства, лука́вець, крутíй, лицемі́р, $п^к$ лука́вий, криводу́шний, лицемі́р-, *с.* підсту́п-; **не -й** нелука́вий, чи́стий се́рцем *(душе́ю)*.

ЛУКА́ВСТВО: испо́лненный -ва злука́влений.

ЛУНА́: ничто́ не ве́чно под -о́й ніщо́ не ві́чне під не́бом.

ЛУНА́ТИК снобро́да.

ЛУНОВИ́ДНЫЙ, -ОБРА́З- мі́сяцюва́тий, як мі́сяць, на взір /у фо́рмі/ мі́сяця.

ЛУ́НОЧКА *(нігтя)* мі́сячик.

ЛУПИ́ТЬ *о.* годува́ти бе́бехами;

-й глаза́ витріща́ка, © ви́лупивши о́чі.

ЛУПОГЛА́ЗЫЙ лупа́тий.

ЛУЧ: л. све́та в тёмном ца́рстве $с^у$ ковто́к сві́жого пові́тря.

ЛУЧЕВИ́ДНЫЙ /-ОБРА́ЗНЫЙ/ променя́стий, на взір /у фо́рмі/ про́меня, як про́мінь.

ЛУЧЕЗА́РНЫЙ сяйли́вий, ся́їстий, світоза́рний, $п^о$ стопромі́н-, самоцві́т-, зорі́ючий.

ЛУЧЕИСПУСКА́ЮЩИЙ $п^к$ випромі́нювальний, *к.* випромі́нч[н]ий, *і.* випромі́нювач.

ЛУЧЕПРЕЛОМЛЕ́НИЕ *к.* зало́млення про́менів.

ЛУЧИ́ТЬСЯ промені́ти, визо́рювати.

ЛУ́ЧШЕ: л. ма́ло, чем ничего́ кра́ще щось, як ні́чо́го; **л. не говори́ть /вспомина́ть/** бода́й не /шкода́ й/ каза́ть /зга́дувать/; **л. опла́чиваемый** кращепла́тний; **л. сини́ца в рука́х, чем жура́вль в не́бе** кра́ще сини́ця в жме́ні, як жураве́ль в не́бі; **л., чем ничего́** $ф^р$ і то хліб; **тем л.** то й кра́ще; **как нельзя́ л.** кра́ще не тре́ба; **куда́ л.** *(як відповідь)* не те сло́во; **делал бы что-нибудь л.** роби́ вже кра́ще! [**молча́л бы л.** мовчи́ вже к.!; **чита́ла бы л.** чита́й вже к.];

ЛУ́ЧШИЙ & кра́щенький ◊; $і^д$ скрі́зь до́бре, а вдо́ма найлі́пше.

ЛУ́ЩИТЬ лу́щити, розлу́щува-, *(горішки)* луза́-, лу́ска-;

ВЫЛУ́ЩИВАТЬСЯ: -йся що вилу́щується, вилу́щуваний, $г^д$ ви́лушок /= вилущене ядро горіха/.

ЛЫ́ЖИ *г.* ле́щета, со́вги [гу́сеничні со́вги].

ЛЫ́ЖНИК лещета́р.

ЛЫ́КО: не -ом ши́тый не з ли́ка ши́тий.

ЛЫСЕ́ТЬ *о.* губи́ти во́лос;

-й що /$м^н$ хто/ ли́сіє ◊, вже напівли́сий /облі́сілий/, ма́йже ли́сий, щора́з лисі́ший, *і.* лиса́к, лису́н, голомо́зько, *ж.* лисоло́б, бо́са голова́, $п^к$ голомо́зий, голомши́вий, лиса́вий, © лисі́ючи.

ЛЫ́СЫЙ гологоло́вий, *ж.* лисоло́б *і всі і.* + $п^к$ → **лысеющий.**

ЛЫ́ЧКА *(на погоні)* вус;

ЛЫ́ЧКИ ву́са.

ЛЬВЁНОК левчу́к.

ЛЬГО́ТНЫЙ $о^к$ привіле́йний.

ЛЬНООЧИСТИ́ТЕЛЬНЫЙ льоночи́сний.

ЛЬНУТЬ прихиля́тися /горну́-, прикипа́ти/ *(се́рцем)*, ли́пну- *(листо́чком)*, ви́тися ко́ло *кого*, сусі́ди- /ку́пи-, ти́сну-/ до, $о^к$ су́ну- [**л., как к свято́й воде́** с., як до свяче́ної води́];

льну́щий що /$м^н$ хто/ го́рнеться ◊, зви́клий горну́тися, ра́дий пригорну́-, пригорта́йло, приту́ла, $п^к$ в'юнкий коло *кого*; **-й се́рдцем к** *кому* ва́блений се́рцем до *кого*;

ПРИЛЬНУ́ТЬ *о.* прили́пнути листо́чком, $ф^р$ прикипі́ти; ◊;

-вший прикипі́лий, прили́плий листо́чком ◊, Ø.

ЛЬСТЕЦ лесту́н, підшива́йло, підсипа́й-, забіга́й-, *г.* підхлі́бник, $я^і$ лести́вий.

ЛЬСТИ́ВЫЙ підла́зистий, солодкомо́вний, підхлі́б-, підхлі́бливий, *р.* прими́льний, *о.* з ме́дом на уста́х, солодкомо́вець, $п^о$ уле́сник; **-ые ре́чи** медо́ві слова́ /ре́чі/.

ЛЬСТИТЬ лести́ти, уле́щува-, підхлі́бничати; **л. самолю́бию** *чьему* лоскота́- самолю́бство *чиє*; **л. себя́ наде́ждой** грі- собе́ наді́єю, багаті- ду́мкою;

-й що /$м^н$ хто/ лести́ть ◊, з-й /ще́дрий/ на ле́стощі, підле́сник, лесту́н, $п^к$ лести́вий, уле́сли- /об-, під-/, підла́зистий, підхлі́бний, підхлі́бливий; **-й себя́ наде́ждой** © грі́вши /грі́ючи/ собе́ наді́єю, багаті́ючи ду́мкою.

ЛЬСТИ́ТЬСЯ *(на що)* спокуша́тися, ла́си-, *ф.* клюва́ти;

-йся що /$м^н$ хто/ ла́ситься ◊, споку́шуваний, зва́блю-; **-я наде́ждой = -й себя н.;**

ПОЛЬСТИ́ТЬСЯ: -вшийся споку́шений, зва́-

блений, Ø.

ЛЮБЕ́ЗНИЧАТЬ фліртува́ти, підпуска́ти ля́си;
--й що /*м*ⁿ хто/ підпуска́ ля́си ◊, зви́клий жени-ха́тися, ра́дий пожениха́-, зальо́тник, *п*ᵏ женихли́вий.

ЛЮБЕ́ЗНОСТЬ *ф*ᵖ ла́ска [**окажи́те л.** зробі́ть ла́ску], *г.* че́мність [**по́льзуясь -тью** че́рез ч.];
ЛЮБЕ́ЗНОСТИ компліме́нти, *ф*ᵖ ля́си.

ЛЮБЕ́ЗНЫЙ гре́чний; & ласка́вéнький; **бу́дьте -ны!** зробі́ть таку́ ла́ску!, зробі́ть /скажі́ть +/ з ла́ски своє́ї! [**бу́дьте столь -ны приня́ть** прийміть з ла́ски своє́ї].

ЛЮБИ́МЕЦ *у*ᵖ возлю́бленник, *(царя)* фавори́т; **л. судьбы́ = баловень судьбы.**

ЛЮБИ́МЫЙ ми́лий се́рцю, рі́дний, *(ким)* лю́блений, ± ВОЗЛЮБЛЕННЫЙ.

ЛЮБИ́ТЕЛЬ *ф*ᵖ тро́хи [**фе́рмер-л.** т. фе́[а́]рмер].

ЛЮБИ́ТЬ люби́ти, вмира́- за *ким*, коха́- /*(без тями)* боготвори́- /божестви́-, обо́жнюва-/ *кого*, *(музику)* цінува́-, *(квіти +)* коха́тися в *чім*; & *с.* ♦ до сму́тку; **л. всем се́рцем** ♦ душе́ю; **безграни́чно л.** *кого* душі́ не чу́- в *кому*; **л., как соба́ка па́лку** ♦ як соба́ка кия́;
--й що /*м*ⁿ хто/ лю́бить ◊, зако́ханий /залю́бле-/ у, захо́пле- *чим*, спо́вне- любо́ви до, ві́дданий се́рцем *кому*, *і.* люби́тель *чого*, /*музики*/ ціни́т-, *п*ᵏ охо́чий до *чого*, *о.* усі́м се́рцем у *чім*, *с*ᵏ -лю́б [**-й петь** співолю́б], -лю́бець [**-й бра́тьев** братолю́бець], -лю́бний [**-й тепло́** теплолю́бний], © коха́ючи; **-й без па́мяти** зако́ха- до нестя́ми; **-й Вас** *(у листі)* ві́дда- Вам, з любо́в'ю (до Вас), щи́ро Ваш; **-й петь** залю́бле- у спі́ви; **-й посмея́ться** сміхотли́вий; **-й ро́дину** патріо́т; **-й свою́ рабо́ту** захо́плений своє́ю пра́цею; **-щие** хто лю́бить;
ПОЛЮБИ́ТЬ прикипі́ти се́рцем до *кого* ◊; **п. душо́й** *кого* припа́сти (всім) се́рцем /всіє́ю душе́ю/ до;
-вший залю́блений, зако́ха-, прикипі́лий се́рцем до, Ø;
ЛЮБИ́ТЬСЯ милува́тися у *чім*; **л. с** *кем* коха́тися в *кому*; *кого* **лю́бится** *кого* лю́блять;
-йся *п*ᵖᵉ *м*ⁿ **-иеся** коха́ні, зако́хані, залю́блені, хто коха́ється ◊ + ЛЮБИМЫЙ;
ПОЛЮБИ́ТЬСЯ прикипі́ти до се́рця, запа́сти в ду́шу;
РАЗЛЮБИ́ТЬСЯ 1. ста́ти люби́-, 2. переста́- л.; **-вшийся** зосоружі́лий, Ø.
ЛЮ́БО: л. посмотре́ть є на що подиви́тися, *ж*ⁿ ти б ба́чив /Ви б -или/ [**збруя – л. п.!** збруя – ти б б.!]; **не л. – не слу́шай, а врать не меша́й** вір не вір, а не кажи́ „бре́шеш".

ЛЮБОВА́ТЬСЯ милува́тися, *(чим)* *о*ᵏ чарува́-, *з.* любува́ти з *чого* /на *що*/;
-йся що /*м*ⁿ хто/ милу́ється ◊, милува́льник, зами́луваний, замило́-, зачудо́-, зачаро́-, зади́влений на *що*, схи́льний ♦.

ЛЮБО́ВНИК *(цариці)* фавори́т.

ЛЮБО́ВНИЦА *з.* напе́рсниця.

ЛЮБО́ВНЫЙ *р.* лю́босний; **-ое влече́ние** *п*ᵒ шал залю́блення.

ЛЮБО́ВЬ *з.* лю́бість; **л. зла – полю́бишь и козла́** любо́в сліпа́ – доведе́ до попа́; **л. и благодя́ть** зго́да й любо́в, мир і спо́кій; **л. не карто́шка, не вы́бросишь в око́шко** любо́в не пі́чка, за́йметься – не пога́сиш, коха́ння не запобі́жи́ш зра́ння; **по -бви́** з любо́ви, з лю́бости, до любо́ви; **-бви́ все во́зрасты поко́рны** живи́й живе́ гада́, *к*ⁿ коха́нню вся́кий вік підвла́дний.

ЛЮБОЗНА́ТЕЛЬНЫЙ доскі́пливий, *о.* ціка́- до всьо́го, жаду́щий /спра́глий/ знань, охо́чий до нау́ки, ціка́вий-все-зна́ти, ± ЛЮБОПЫТНЫЙ.

ЛЮБО́Й хоч хто [**-о́го спроси́** хоч кого́ спита́й], хто хо́че(щ) /-ете/, яки́й хоч /хо́че(щ), -ете/; **л. на вы́бор** яки́й ті́льки хо́чеш; **л. национа́льности** *ф*ᵖ всіх націона́льностей; **л. друго́й** вся́кий и́нший; **в л. моме́нт** ко́жної ми́ті, бу́дь-коли; **-о́го со́рта** *ф*ᵖ всіх сорті́в; **-о́му и ка́ждо-** всім і вся́ко-, ко́жно- одно́-; **в -о́е вре́мя** бу́дь-коли; **в -о́м слу́чае** так чи так, у вся́кому разі, чи сяк чи так;

ЛЮБОПЫ́ТНЫЙ доскі́пливий, ціка́- що аж, ціка́- з ціка́вих, *о.* заба́вно-ціка́вий, ціка́вий-ціка́-, *(факт)* курйо́зний, ± ЛЮБОЗНАТЕЛЬНЫЙ.

ЛЮБОПЫ́ТСТВОВАТЬ доскі́пуватися, допи́тува-, ціка́ви- (що аж /до всьо́го/) ;
--й що /*м*ⁿ хто/ ціка́виться ◊, схи́льний ціка́витися, допи́тливець, *п*ᵏ ціка́вий (що аж /до всьо́го/), допи́тли-, доскі́пли-, не в мі́ру ціка́-, жадни́й /охо́чий/ зна́ти, ± ЛЮБОЗНАТЕЛЬНЫЙ.

ЛЮД: база́рный л. базаря́ни, *о*ᵈ базаря́нин.

ЛЮ́ДИ: что -ям, то и нам що грома́ді, те й ба́бі; & людення́та, люди́ська, на́длю́ди.

ЛЮДОЕ́Д *м*ᵐ песиголо́вець.

ЛЮДОЕ́ДСКИЙ людоже́рний, каніба́льський.

ЛЮК: л. с кры́шкой люк з ля́дою.

ЛЮМИНЕСЦИ́РОВАТЬ люмінесц'іюва́ти;
--й що ~іює, з-й ~іюва́ти, *п*ᵏ люмінесце́нтний.

ЛЮПИ́Н *г.* лупи́н.

ЛЮТОВА́ТЬ = СВИРЕПСТВОВАТЬ.

ЛЮ́ТЫЙ *(мороз)* серди́тий, тріску́чий.

ЛЯГА́ТЬ брика́ти, хвица́-, виха́-;
--й/-йся що брика́ ◊, бри́ку́н, брика́йло, *п*ᵏ брикли́вий, бриқу́чий.

ЛЯЗГ *г.* ло́міт (-оту).

ЛЯ́ЗГАТЬ бря́зкати, брязкоті́-, ляща́-, ля́ска-, кла́ца-;
--й що /*м*ⁿ хто/ бря́зка ◊, зви́клий /с-и/ ♦, р-й по♦, брязк(от)у́н, *(річ)* побрязка́ч, *п*ᵏ брязкітли́вий, брязку́чий, брязкотю́-, *п*ᵒ бря́зкітний, © бря́зкавши /-каючи/, знай брязь та брязь; **-й зуба́ми = ляскающий з..**

ЛЯ́МЗИТЬ *ф.* ти́рити;

СЛЯ́МЗИТЬ сти́рити.
ЛЯ́МКА тягло́.
ЛЯ́ПАТЬ 1. бо́вкати, ля́па-, хля́па-, *п*^ф бовк, бевк, лясь, ляп; *(раз-у-раз)* поля́пува-, *(розчин кельмою)* /при-/; 2. парта́чи-, парто́ли-;
--й 1. що /*м*^н хто/ бо́вка ◊, схи́дьний ♦, бо́вкало, бе́вкало, бовку́н, ляскоту́н, 2. **портачащий**;
ВЛЯ́ПАТЬСЯ *о.* влі́зти в біду́.
ЛЯ́ПИС пеке́льний ка́мінь.
ЛЯ́ПСУС *к.* ляп.
ЛЯРД нутря́к.
ЛЯ́СКАТЬ ля́скати, кла́ца-;
--й що /*м*^н хто/ кла́ца ◊, зви́клий кла́цати, ляскоту́н, *п*^к ляску́чий, ляскітли́вий, ляскотю́чий, © знай лясь та *(й)* лясь; **-й зуба́ми** © кла́цаючи зуба́ми;
ЛЯ́СКНУТЬ *(об мур /- кулю/)* цьво́хнути; ◊.
ЛЯ́СЫ: л.точи́ть ля́си-баля́си точи́ти.

М

МАВР му́рин; **м. сде́лал своё де́ло, м. мо́жет уйти́** м. зроби́в своє́ ді́ло, м. мо́же йти.
МА́ВРСКИЙ му́ринський.
МАГ чарівни́к.
МАГИ́ЧЕСКИЙ чарівни́ч[цьк]ий.
МАГАЗИ́Н *у.* крамни́ця; **цвето́чный м.** квіт*(ни)*-ка́рня; **ювели́рный м.** ювелі́р-.
МАГНЕТИЗИ́РОВАТЬ: -й 1. **гипнотизирующий**, 2. що магнетизу́є, з-й магнетизува́ти, *п*^к = %;
-йся/-ый 1. гіпнотизо́ваний, 2. магнетизо́-.
МАГНИ́ТИТЬ магнет/ува́ти;
--й що ~у́є, з-й на♦, *п*^к магнетува́льний.
МАГНИ́ТНЫЙ: м. железня́к морське́ залі́зо.
МА́ЗАНЫЙ: одни́м ми́ром м. одни́м ми́ром миро́ваний, одно́го пір'я птах.
МА́ЗАТЬ мастити, маза-, вима́зува-, смарува́-, *(квачем /п*^ре *зле/)* ква́ця-, *д.* ґва́дзя-, *(глиною)* обма́зува-, *(з кріса)* прома́хуватись; **м. гу́бы** *п.* масти́- гу́би ме́дом, обіця́- золоті́ го́ри; **м. (как) дегтя́рной ки́стью** ква́цяти, ґве́дзя-;
-жущий що /*м*^н хто/ масти́ть ◊, зви́клий ♦, з-й /р-й/ на♦, мазі́й, мазі[и́]льник, ма́заль-, масти́ль-, *(річ)* масти́ло, мази́-, шмаройд-, *п*^к масткий, масти́льний + %; **-й по губа́м** *п.* 1. обіця́льник, 2. підлабу́з-;
-йся ма́заний, ма́ще-, вима́зува- /об-/, смаро́ва-, *п*^к масткий, бер*(уч)*-́, каль-́, мазь-́, мазю́чий;
ПОМА́ЗАТЬ: не -жешь не пое́дешь суха́ ло́жка го́рло де́ре, нема́заний віз скрипи́ть; **-а́жешь – пое́дешь** *г.* ку́ку в ру́ку;
ПРИМА́ЗАТЬ *(хлюпком)* прихлю́пнути; ◊;
МАЗНУ́ТЬ: куда́ -у́л! куди́ замі́рився!
МАЗИ́ЛА малярчу́к, квачома́з.
МАЗНЯ́ ляпани́на, квацяни́на.
МАЗУ́РИК *(= одна особа)* га́врик [10 **-ов** 10 -ів].
МАЗЬ: де́ло на мази́ ді́ло йде, проце́с пішо́в.
МАЗЮ́КАТЬ ква́цяти, *д.* кве́ця-, *ф*^р ма́зька-, ба́зґра-;
--й ма́зькало, квецько́, *п*^к → **мажущийся**;
ПОМАЗЮ́КАННЫЙ *в*^і покве́цяний ◊.
МАК & мачо́к [мачко́м наси́пано /= оби́льно насы́пали/].
МАКА́Р: где М. теля́т не пас де ко́зам ро́ги пра́влять.
МАКА́ТЬ моча́ти, умоча́ти;
--й що /*м*^н хто/ моча́ ◊, зви́клий ♦, з^м-й умочи́-, моча́льник, *п*^к моча́льний.
МА́КЛЕР посере́дник.
МА́КЛЕРСТВОВАТЬ маклерува́ти, факторува́-;
--й що /*м*^н хто/ маклеру́є ◊, за́йня́тий ма́клерством, ма́клер, бро́к-, фа́ктор, посере́дник, *п*^к ма́клерський, фа́кторсь-, посере́днииць-, бро́керсь-.
МАКСИМА́ЛЬНЫЙ *(як)*найбі́льший, *(тиск, ціна)* найви́щий, *о*^к якнайкра́щий.
МАКУ́ШКА щолопо́к.
МАЛ: м., да уда́л хоч мале́, та завзя́те; **м. золотни́к, да до́рог** мала́ і́скра по́ле па́лить, мала́ пта́шка, та кі́гті го́стрі; **м. мала́ ме́ньше сама́** дрібно́та /мале́ча/; **от -ла́ до вели́ка** 1. старе́[і] й мале́[і], 2. з мало́го ма́лку до старо́го ста́нку;
МА́ЛО ску́по [**м. запо́лненній зал** с. запо́внена за́ля]; *(дуже)* як кіт напла́кав, на па́льцях полічи́ти; **сли́шком м.** зама́ло; **м. кто** рі́дко хто; **м. ли где** ма́ло де; **м. ли кому́ захо́чется** ма́ло кому́ захо́четься; **м. ли кто** ма́ло хто; **ма́ло ли с кем** ма́ло з ким; **м. ли что** ма́ло що, *ф*^р чого́ ті́льки не [**м. ли ч. ка́жется** ч. т. не зда́ється]; **м. ли что он захо́чет /ска́жет/** ма́ло що він схо́че /ска́же/; **м. того́ = бо́лее того́**; **ни м. ни мно́го**, а аж [аж ці́лий ти́ждень]; **как м. про́жито, как мно́го пережи́-** про́жито ма́ло, а скі́льки пережи́то; **без -го** тро́хи /ма́ло, за мали́м/ не.
МАЛО- скупо- [**малосло́вный** скупомо́вний];
МА́ЛЫЙ *ф*^р хлопа́ка [**сла́вный /весёл-/ м.** сла́вний /весе́л-/ х.]; **от -ой и́скры да большо́й пожа́р** ти́ха вода́ гре́блі рве, з мало́ї хма́ри вели́кий дощ; **без -ого** за мали́м не; **с ма́лых лет до ста́рости** з мало́го ма́лку до старо́го ста́нку;
МАЛЕ́ЙШИЙ *о*^к жодні́сінький [**ни -его внима́ния** -ої ува́ги]; *ф*^р *г.* зеле́ний [**не име́ю -его поня́тия** -ого поня́ття не ма́ю], *р*^м тінь [**без -его сомне́ния** без ті́ні су́мніву].
МА́ЛЕНЬКИЙ: м.-м. отаку́сенький + *жест*; **са́мый м.** найме́ншень-.
МА́ЛОСТЬ & дрі́бонька.
МАЛЁХОНЬКИЙ *к*^н крихі́тний.
МАЛИ́НА: не жизнь, а м. не життя́, а рай *(ка́зка)*.
МАЛОВА́ЖНО: м., что *ф*^р то ні́чо́го, що;
МАЛОВА́ЖНЫЙ яки́й-таки́й, малоці́нний, малозна́ч-.

МАЛОВЕРОЯ́ТНО /-НЫЙ/ *о.* ви́лами по /на/ воді́ пи́сано /-ний/.
МАЛОВРАЗУМИ́ТЕЛЬНЫЙ малопереко́нливий.
МАЛОДУ́ШЕСТВОВАТЬ малоду́шничати, виявля́- легкоду́хість, *ф.* труси́- штана́ми;
--й що /*м*[н] хто/ тру́сить ш. ◊, зви́клий т. ш., легкоду́х, слабо-́, *п*[к] легкоду́хий, слабоду́-.
МАЛОДУ́ШНЫЙ бездуху́хий, *я*[і] плоху́та.
МАЛОЗАСЕЛЁННЫЙ малозалю́днений.
МАЛОЗНА́ЮЩИЙ малодосві́дчений, *ф.* малопідку́тий, *о*[к] малозна́й.
МАЛОИЗВЕ́ДАННЫЙ малоспі́знаний.
МАЛОИЗВЕ́СТНЫЙ *ф.* „з ву́лиці".
МАЛОЛЕ́ТСТВО *ф*[р] ма́льство [с **-тва** з -тва]; **в -ве** зма́лку, © коли́ ще пі́шки під стіл бі́гав /-ла/.
МАЛО-МА́ЛЬСКИ *ф*[р] бода́й тро́хи; **хоть м.-м.** хоч скі́льки-не́будь.
МАЛООБЪЯСНИ́МЫЙ *з*[-п] малодослі́джений, нерозга́да-, малоз'ясо́ва-, малозрозумі́лий.
МА́ЛО-ПОМА́ЛУ *р.* тро́хи-потро́ху.
МАЛОПРИМЕНИ́МЫЙ маловжи́ваний.
МАЛОПРИМЕЧА́ТЕЛЬНЫЙ таки́й собі́.
МАЛОРАЗГОВО́РЧИВЫЙ маломо́вний /скупо-/.
МАЛОРО́СЛЫЙ приса́дкуватий.
МАЛОСВЕ́ДУЩИЙ те́мний, *о.* те́мна ніч, ні бе ні ме, *з*[б] темнота́, ± МАЛОЗНАЮЩИЙ.
МАЛОСОДЕРЖА́ТЕЛЬНЫЙ пустопоро́жній, пустодзво́нний.
МАЛОСТО́ЙКИЙ *(газ)* нетривки́й.
МА́ЛОСТЬ *я*[і] о́бмаль.
МАЛОУСПЕВА́ЮЩИЙ *(учень)* слабе́нький, без помі́тних у́спіхів, дале́ко не пе́рший, *е*[в] не з пе́ршої деся́тки.
МАЛОУТЕШИ́ТЕЛЬНЫЙ не ду́же вті́шний.
МА́ЛЫЙ > МАЛО.
МАЛЫ́Ш *ф.* пу́цьверінок.
МАЛЬБРУ́К: М. в похо́д собра́лся Мальбру́к на прю зібра́вся.
МАЛЬЧИ[У]КО́ВЫЙ хлопчако́вий.
МАЛЬЧИКОВА́ТЫЙ хлопчакува́тий; **-ая де́вочка** хлопчу́рка.
МАЛЬЧИ́ШЕСКИЙ хлоп'я́цький.
МАЛЬЧИ́ШЕСТВО хлоп'я́чість.
МАЛЬЧУГА́Н хлоп'я́к.
МАЛЮ́СИНЬКИЙ маню́ній.
МАЛЮ́ТКА мацюпу́ля.
МАЛЯ́РНИЧАТЬ маляру́вати;
--й що /*м*[н] хто/ маляру́є, за́йня́тий маляруван́ням, ма́ляр.
МА́МА: той ма́мы *кто ф.* ще той [**т. м. спец** ще той спец].
МА́МЕНЬКА маму́ся.
МА́МЕНЬКИН: -на до́чка ма́мина до́ня; **м. сыно́к** ма́мин сино́к.
МА́МОНТ *у.* ма́мут.
МАМУ́ЛЯ ма́мця.
МАНДА́Т гра́мота, припору́чення.
МАНЁВР *ж*[н] ви́верт, ви́крут, викрута́с, комбіна́ція, *о.* такти́чний хід, хід коне́м.
МАНЁВРЕННЫЙ маневро́вий.
МАНЕВРИ́РОВАТЬ маневр/ува́ти, ла́віру-;
--й що /*м*[н] хто/ ~у́є ◊, з-й /зви́клий/ ♦, ~ува́льник, *п*[к] ~о́вий, ~ува́льний, *о.* у ~ах, ± **лавирующий**.
МАНЕ́Р: на м. на взір; **на оди́н м.** на оди́н копи́л; **таки́м -ом** *в*[і] таки́м ро́б- /мане́р-, кандибо́бер-/.
МАНЕ́РА: м. письма́ письмо́; **м. поведе́ния /м. держа́ться/** *г.* настано́ва.
МАНЕ́РНИЧАТЬ мані́ж/итися, мані́ри-;
--й що /*м*[н] хто/ ~иться ◊, зви́клий ♦, кривля́ка, *ж*[і] мані́рниця, *п*[к] мані́рний, *о.* з мане́рами.
МАНЕ́РНО *ф*[р] спа́нська.
МАНЕ́РНОСТЬ *з*[п] ци́рлих-мані́рлих.
МАНЖЕ́Т *г.* зарука́вок.
МАНИАКА́ЛЬНЫЙ: -ое состоя́ние стан власти́вий маньяку́.
МАНИПУЛИ́РОВАТЬ маніпул/юва́ти, комбінува́-, роби́- махіна́ції, *о.* крути́- на всі бо́ки;
--й що /*м*[н] хто/ ~ю́є ◊, зви́клий ♦, маніпуля́тор, *п*[к] /~я́торський, ~я́торний/, маніпуляці́йний, + %, для маніпуля́ції, ± **комбинирующий**;
-ый маніпульо́ваний ◊.
МАНИ́ТЬ мани́ти, ва́би-, спокуша́-, прива́бл/юв-; **м. из моги́лы** ва́бити з гро́бу;
--й що /*м*[н] хто/ ~ює ◊, з-й прива́бити, споку́сник, /*птах*/ вабе́ць, *п*[к] прина́дний, вабли́вий, манли́-, прива́бли-, прина́дли-, споку́сли-.
МАНИФЕСТИ́РОВАТЬ маніфест/ува́ти;
--й що /*м*[н] хто/ ~у́є, ~а́нт, *п*[к] ~аці́йний, © ~у́ючи, с-и ♦.
МАНКИ́РОВАТЬ не́хтувати *кого/що*, манкува́*ким/чим*; **м.** *кем о.* ї́здити по голові́ *кому*;
--й що /*м*[н] хто/ не́хтує *кого/що* ◊, зви́клий не́хтувати, з-й зне́хтува-, недба́йло, недба́ха, недбайли́вець, *о*[к] недба́л-, *п*[к] недба́лий, недбайли́вий.
МАНОВЕ́НИЕ: м. руки́ по́мах па́льця [**-ием р.** -ом п.]; **по -ию волше́бного же́зла** по щу́чому вели́нню; по **-ию /-ием/ руки́ /волше́бной па́лочки/** від по́маху руки́ /чарівно́го пру́тика/.
МАНСА́РДА *г.* підда́шшя.
МАНТИ́ЛЬЯ на́кидка.
МАНУСКРИ́ПТ руко́пис.
МАНЬЯ́К одержи́мий ма́нією.
МАРАКОВА́ТЬ розумі́тися на *чім*, тя́мити, щу́пи- *що*, метикува́-, куме́ка-, *о.* розкида́- голово́ю; **м. в чём** зна́тися на *чім*;
--й що /*м*[н] хто/ тя́мить ◊, *п*[к] тяму́щий, досві́дчений, *о.* ко́ваний на всі чоти́ри, з голово́ю.
МАРА́ТЬ ма́зати, брудни́-, каля́-, ба́бра-, *(кого)* плямува́-, очо́рнюва-, облива́- боло́том /бру́д-/; & розба́бру-; **м. репута́цию** *чью* оч. *чиє* ім'я́;
--й що /*м*[н] хто/ каля́ ◊, з-й обли́ти бру́дом, мазі́й, *п*[к] кальки́й, маст-, мазь-, *п.* → **очерняю-**

щий; **-й бума́гу** перодря́п; **-й репута́цию** очо́рнювач; **-й ру́ки** з^м-й пога́ни- ру́ки;
-йся/-ый забру́днюваний, очо́рню-, обли́- бру́дом, викре́слю- ◊; **-я** *п.* гото́вий опаску́дитися;
ЗАМАРА́ТЬ захво́йдати ◊, *(руки)* загі́дити.
МА́РГАНЕЦ ма́нґан.
МАРГИНА́ЛЬНЫЙ *п.* загумі́нко́вий.
МАРИНОВА́ТЬ *(продукти)* ква́с/ити, маринува́-;
--й що /*м*^{н} хто/ ~ить ◊, с-и ♦, з-й на♦, для ква́шення /маринува́-/, за́йнятий -ям, маринува́льник, *п*^{к} маринува́льний;
-йся/-ый ква́шений, марино́ва-; **марино́ванное мя́со** душени́на.
МАРИОНЕ́ТКА ля́лька.
МАРОДЁРСТВОВАТЬ маросде́р/ствувати;
--й що /*м*^{н} хто/ ~ствує, ско́рий до ~ства, за́йнятий -ом, зви́клий /с-и/ ♦, маросде́р, *п*^{к} ~ський, ©.
МАРТЫ́ШКИН: м. труд ма́рна пра́ця.
МА́РФА Ма́рта.
МАРШ! га́йда! ході́м! пішли́! *ф.* киш!
МАРШИРОВА́ТЬ марш/ува́ти, крокува́- /ступа́-/ ма́ршем;
--й що /*м*^{н} хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, покли́каний про♦, маршови́к, маршува́льник, *п*^{к} маршува́льний, *о.* на ма́рші, © кроку́ючи ма́ршем.
МАРШИРО́ВОЧНЫЙ маршува́льний.
МАСКИРОВА́ТЬ маск/ува́ти, замаско́ву-, хова́- від оче́й, *(гірше кращим)* личкува́-, заличко́ву-; **не м.** зва́- ре́чі свої́ми імена́ми;
--й що /*м*^{н} хто/ ~у́є ◊, гото́вий /з-й, покли́ка-/ за♦, зви́клий /с-и/ ♦, для ~ува́ння, за́йнятий -ям, маскува́льник, *п*^{к} маскува́льний + %; **-й неуда́чу** з весе́лою мі́ною у ке́пській грі;
МАСКИРОВА́ТЬСЯ *о.* убира́ти ове́чу шку́ру;
-йся/-ый маско́ваний, замаско́вув-, заличко́вув-, личко́в-, убир- в ове́чу шку́ру ◊;
ЗАМАСКИРОВА́ТЬСЯ & примаскува́тися ◊;
ЗАМАСКИРО́ВАННЫЙ з. *чем ф*^{р} схо́ваний за фаса́дом *чого* [**з. целому́дрием** с. за ф. неви́нности].
МАСКИРО́ВКА *(дія)* маскува́ння, *(дія і камуфляж)* маско́вання; *о.* димова́ заві́са /засло́на/, фі́ґовий листо́к, *г.* оборо́на.
МАСЛА́К *д.* кість, кі́стка, масла́к, масо́л.
МАСЛЁНКА *т.* масти́льниця, *п*^{б} мазни́ця.
МА́СЛЕННИЦА: не всё коту́ м. до ча́су дзба́нок во́ду но́сить, урва́лися коту́ масни́ці, мину́лися роки́, що розпира́ли боки́.
МА́СЛО *(машинне) о*^{к} оли́ва; **ерунда́ на по́стном -ле** на вербі́ гру́ші, Хи́мині ку́ри, сон ря́бої кобили; **как -ом по се́рдцу** як ме́дом по губа́х.
МА́СЛЯНЫЙ *(мастильний)* олі́вний.
МА́ССА *(безліч)* мо́ре, хма́ра, *ф*^{р} нава́л [**м. дел** н. пра́ці); **-ой** *о*^{к} хма́рою.
МАССА́Ж натира́ння, розтира́ння.
МАССАЖИ́РОВАТЬ натира́ти /роз-/, масажува́ти, роби́- маса́ж, *д*^{к} змасажува́-;
--й що /*м*^{н} хто/ натира́ ◊, для натира́ння, за́йнятий -ям, натира́ч, масажи́ст, *п*^{к} натира́льний + %;
-йся/-ый нати́раний /роз-/, масажо́ва-.
МАССИ́ВНИЙ *о*^{к} обі́ймистий, дебе́лий, важки́й.
МАССИ́РОВАННЫЙ *(вогонь)* зосере́джений, *ф*^{р} шква́льний.
МАССИ́РОВАТЬ 1. масажува́ти, 2. *в*^{й} ку́пчи-, зосере́джува-, *к*^{н} масува́-, *о.* збира́- в *(оди́н)* кула́к;
--й 1. **массажирующий**, 2. **сосредотачиващ-**;
-йся/-ый 1. масажо́ваний, 2. ску́пчув-, зосере́джув-, збир- в *(оди́н)* кула́к, *р.* масо́в-.
МАСТА́К *д. (на що)* ма́йстер, *(у чім)* мисте́ць, віртуо́з, *(дока)* спри́тна голова́, *к*^{н} спри́тник, *о.* підку́тий *(*на всі чоти́ри*)*.
МА́СТЕР золоті́ ру́ки; **м.** *чего* ма́йстер на *що*; **м. на все ру́ки** маста́к до всього́, *г.* ма́йстер від усього́, на всі шту́ки зда́лий, і швець, і жн-. і на ду́ду гр-; **де́ло -ра бои́тся** робо́та ма́йстра бої́ть.
МАСТЕРИ́ТЬ майстр/ува́ти, роби-, споруджува-; & *д*^{к} ви́майструвати;
--й що /*м*^{н} хто/ ~у́є ◊, за́йнятий ~ува́нням, з-й /узя́вшись/ з♦, зви́клий ♦, ма́йстер, *п*^{к} ~ови́тий.
МАСТЕРСКА́Я *(митця) г.* робі́тня.
МАСТЕРСКИ́ /-СКО́Й/ майстрови́то /-и́тий/.
МАСТЬ: одно́й -сти *(- коней)* во́лос-у-во́лос; **како́й -ти?** яки́й на масть?.
МАСШТА́Б мі́ри́ло, машта́б; **в бо́лее широ́ком -бе /широ́ких -ах/** *г.* на ши́ршу ска́лю, у ши́ршому за́сягу;
МАСШТА́БЫ *(робіт)* ро́змах.
МАСШТА́БНЫЙ ши́рокозакро́єний.
МАТЕРИА́Л речови́на́, сировина́, *(ілюстраційний)* ілюстрати́в.
МАТЕРИАЛИЗОВА́ТЬ матеріяліз/ува́ти, *(у що)* вті́ло-, *з*^{п} урече́влю-, *г.* оприя́вню-;
--й що /*м*^{н} хто/ ~у́є ◊, с-и ♦, з-й вті́ли-, вті́лювач, *п*^{к} вті́лювальний;
♦♦♦СЯ матеріялізува́тися ◊, *д*^{к} оприя́вни-;
-йся/-ый матеріялізо́ваний, вті́лю- ◊;
-вшийся зматеріялізо́ваний, *о*^{к} оприя́нений, Ø.
МАТЕРИАЛИСТИ́ЧНЫЙ матеріялісти́чний, зматеріялізо́ва-, пере́йнятий матеріялі́змом.
МАТЕРИАЛЬНО-ОТВЕТСТВЕННЫЙ: м.-ное лицо́ відповіда́льний за майно́, зару́чник майна́.
МАТЕРИА́ЛЬНЫЙ не духо́вний, *ф*^{р} пло́тський; грошовви́, майно́-.
МА́ТЕРИН ма́тчин.
МАТЕРИ́НЩИК, МАТЕРЩИ́ННИК матюга́льник, чо́рний рот, лихосло́в.
МАТЕРИ́ТЬСЯ /МАТЕРЩИ́НИ-/: -йся що /*м*^{н} хто/ матюка́ється, *п*^{к} матюк[ч]ли́вий.
МАТЁРЫЙ *(запеклий)* забі́со́ваний.
МА́ТОВЫЙ тьмя́ний, *(- скло) г.* притьме́нний.
МАТРО́НА пані́ма́тка.
МА́ТУШКА *(попадя) г.* і́мость, добро́дійка; **-ки**

мой! ма́ти моя́!.

МАТЬ: м. родна́я! не́ньо рі́дна! ма́ти моя́! ма́мо рі́дна!; **в чём м. роди́ла** як ма́ти вроди́ла, в костю́мі Е́ви /Ада́ма/, © світи́вши грі́шним ті́лом.

МАТЬ-ПЕРЕМА́ТЬ так-перета́к, туди́-перетуди́, в-ро́т-поза-ро́т.

МАХ *фр* *(за́)*мах, за́хід, рип, уда́р; **одни́м ма́хом** одни́м ри́п- /за́ход-, уда́р-, за́мах-/, в оди́н мах.

МАХА́ТЬ маха́ти, ма́я-, виха́-, *(руками)* розкида́-, розма́хува- /ви-/, *(ногами)* бала́мка-; **м. полоска́ющимся на ветру́** *чем* витріпочува- *чим*; **по́сле дра́ки кулака́ми не ма́шут** по відпра́ві не дзво́нять;

--й/-шущий що /*мн* хто/ маха́ ◊, розма́ханий, зви́клий ♦, маха́льник, замаха́йло, *пк* маха́льний, *т. /- крило/* махови́й, *о. /чим/* мах-ма́х, *ск* ма́й- [Ма́йборода], © маха́ючи;

МАХНУ́ТЬ *(куди) ф.* дмухну́ти, стругну́-, майну́-, гайну́-, чкурну́-; **м. в свет** піти́ у світи́ /світа́ми/; **м. кры́льями** *г.* розмахну́- кри́лами; **-ни́!** скоч!; **-ни́ руко́й!** махни́ руко́ю на *що* /= зне́хтуй/, *ен* плюнь і розітри́!

-вший Ø; **-й руко́й на** © махну́вши руко́ю на;

РАЗМАХА́ТЬСЯ: -вшийся розма́ханий, Ø.

МАХИ́НА ☺ доро́бало, *(що)* озія́; & озі́їще.

МАХИНА́ЦИИ *(комерційні)* ґешефтя́рство.

МАХО́РКА ру́банка.

МАХО́РОЧНЫЙ *(дим)* *ок* махря́ний.

МАХРО́ВЫЙ *(рушник)* волоха́тий, ☺ яки́х ма́ло [**м. шовинист** шовіні́ст я. м.].

МА́ЧЕХА: как м. *(ставитися)* по-ма́чушиному.

МАШИНА́ЛЬНЫЙ *(жест)* мимові́льний.

МАЯТНИКООБРА́ЗНЫЙ на взір /у фо́рмі/ ма́ятника, як ма́ятник.

МА́ЯТЬСЯ *(поневірятися)* мордува́тися, побива́-, *фр* колоти́-, сві́ту бі́лого не ба́чити, терпі́- го́ре, *д.* сни́ді- грибо́м, *(морально)* тлі- душе́ю;

-йся що /*мн* хто/ мордýється ◊, поневі́рюваний, мýченик, стра́д-, терпели́вець, *пк* стражде́нний, *о.* ві́чно в бі́ді, ві́чний біда́р, © знемага́ючи +;

ИЗМА́ЯТЬСЯ *(дуже)* попому́читися, перетлі́ти душе́ю ◊; **и. в по́исках** попошука́ти; **и. в покло́нах пе́ред** *кем* попокла́нятися *кому*; **и. в про́сьбах** попопроси́ти; **и. душо́й** попону́дитися, попону́дити сві́том; **и. в хло́потах** попобі́га-, попотовкти́ся; **и., нянчившись** попопа́нька-;

-вшийся перетлі́лий душе́ю ◊, Ø.

МГЛИ́СТЫЙ мрякува́тий.

МГНОВЕ́НИЕ моме́нт, секу́нда, кліп о́ка, *фр* *(коро́тка)* мить [**семь -ний весны́** сім *(-ких)* ми́тей весни́; **в коро́ткие -ия** за короткі -ті]; **в то же м.** то́ї ж ми́ті; **в одно́ м. /в м. о́ка/** як стій, у блим /змиг, кліп/ о́ка, блискави́чно, *г.* вмлі́віч, у млі о́ка, *д.* на мліг о́ка, *о.* як батого́м ля́снув;].

МГНОВЕ́ННО = в одно мгновение.

МГНОВЕННОДЕ́ЙСТВУЮЩИЙ блискави́чної ді́ї, блискави́чний.

М-ДА м-да*(к)*, *по* м-гу, ум-гу́!

МЕ́БЕЛЬ: для ме́бели про ледське́ о́ко, для ме́блів /профо́рми/.

МЕБЛИРОВА́ТЬ меблювати, обставля́- ме́блями;

--й що /*мн* хто/ меблю́є ◊, за́йнятий меблюва́нням, меблюва́льник, *пк* меблюва́льний;

-ый мебльо́ваний ◊.

МЕБЛИРО́ВКА *(речі)* ме́блі, *(у)*мебльо́вання, *(дія)* меблюва́ння.

МЕГЕ́РА *з.* я́зя.

МЕД & *(кислий)* кисломе́д, *(прізвище)* Кисломе́д.

МЕДВЕДЕОБРА́ЗНЫЙ ведмедкува́тий.

МЕДВЕ́ДИЦА: Больша́я М. *(*Вели́кий*)* Віз; **Ма́лая М.** Мали́й В.

МЕДВЕ́ДКА *бі* під'ї́день.

МЕДИ́ЙНИЙ за́собів інформа́ції, видавни́чий.

МЕДОПЛАВИ́ЛЬНЫЙ міднoто́пний.

МЕДИКАМЕ́НТЫ ліки.

МЕДИЦИ́НА *о.* ліка́рська опі́ка.

МЕ́ДЛЕННО ти́хо, звільна, по-воло́вому, *о.* як мо́кре гори́ть; **м., но ве́рно** пома́лу, але впе́рто;

МЕ́ДЛЕННЫЙ ти́хий; **на -ом огне́** на мало́му вогні́; **-иная смерть** *по* розтя́гнена смерть.

МЕДЛИ́ТЕЛЬНОСТЬ не́квап, *о.* воля́чість.

МЕДЛИ́ТЕЛЬНЫЙ волови́тий, пи́нявий, некваппи́-.

МЕ́ДЛИТЬ бари́тися, га́я-, га́яти час, зволік/а́-, *ф.* воловóди-, *зг* отяга́тися;

--й що /*мн* хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, воловóда, ~а́ч, мару́да, ~а́йло, *пк* заба́рливий, мару́дли-, мару́дний, © зволіка́ючи.

МЕ́ДНИК кітля́р, котля́р, *г.* міця́р.

МЕДНОВА́ТЫЙ міцявий.

МЕ́ДНЫЙ: м. ку́порос си́ній ка́мінь.

МЕДО́ВЫЙ: -ые ре́чи масні́ слова́.

МЕДУ́ЗА водяне́ *(*морське́*)* се́рце.

МЕДУ́ЗИЙ меду́зячий.

МЕ́ЖДУ: м. на́ми не для чужи́х вух; **м. собо́й** *(обирати)* з-по́між се́бе, *(мовити)* про́між се́бе; **м. тем** по́між тим, *фр* се́ред то́го, *(значить* тим ча́сом*)* *г.* у міжча́сі; **м. про́чим** *(зайти)* так собі́.

МЕЖДУВОЕ́ННЫЙ: м. пери́од *по* міжвоє́ння.

МЕЖЕВА́ТЬ межува́ти;

--й що межу́є, з-й роз♦, с-и ♦, для межува́ння, за́йнятий -ям, межува́льник, *пк* межува́льний;

-йся межо́ваний.

МЕ́КАТЬ ме́к/ати, меке́ка-, бе́ка-;

--й що ~а, бе́кало, меке́ка-, мекотли́вий, *о.* з бе́канням, © бе́каючи.

МЕЛЕ́ТЬ мілі́ти, мілі́ша-, плітку́ша-;

--й що мілі́є, щора́з плиткі́ший, ма́йже обмілі́лий, напівзмілі́лий;

ОБМЕЛЕ́ТЬ змілі́ти /об-/;

-вший змілі́лий /об-/.

МЕ́ЛКИЙ: на -ие кусо́чки *жм* на сто́крат; &

дрібню́сінький.

МЕ́ЛКО *о.* ку́рці по колі́но ◊;

МЕЛЬЧА́ЙШИЙ найдрібні́ший, *(*дрібни́й-*)*дрібні́сінький.

МЕЛКОЗЕРНИ́СТЫЙ дрібнозе́рній.

МЕЛКОПЛА́ВАЮЩИЙ мілково́дний, ☺ невисо́кого польо́ту, невели́ке цабе́ /пти́ця/.

МЕЛКОСИДЯ́ЩИЙ *(човен)* мілкопла́вний, мілково́д-.

МЕЛКОТА́ *(- живі душі)* дріб'язо́к, дрібно́та.

МЕЛКОТРА́ВЧАТЫЙ *п⁻º* посмітю́шний, *(- душу)* ослима́чений.

МЕЛОДИ́ЧЕСКИЙ милозву́чний.

МЕЛОЧИ́ТЬСЯ скнарува́ти, трясти́ся над копі́йкою, бу́ти дріб'язко́вим;

-йся що /*м*ᴴ хто/ трясе́ться н. к., схи́льний т. н. к., скна́ра, скуперд́я́й, *п*ᴷ дріб'язко́вий, скупи́й.

МЕ́ЛОЧНЫЙ: *(*но*)* **не бу́дем -ыми** *(*та*)* ме́нше з тим.

МЕ́ЛОЧЬ *(гроші)* дрібняки́; *(дрібниця)* аби́щиця; **по -чам** дрібни́ми по́рція-, тро́хи то́го, тро́хи сьо́-; **должа́ть по -чам** позича́ти щось тут, щ. там /тро́хи тут, тро́хи там/; **по -чи** *(збирати)* дрібни́чками, *(зібрати)* вся́ких дрібни́ць, *(почати)* з дрібни́ць; **ко́е-что по -чи** те́є-се́є; **ко́е-чего́ по -чи** то́го-сьо́го, тро́хи то́го, тро́хи сьо́-; **-чи жи́зни** усе́ дрібне́, про́за життя́; **вы́ше -чей жи́зни** над усе́ дрібне́.

МЕЛЬ *(замулена)* заму́лисько.

МЕЛЬКА́НИЕ метля́ння, шмига́-, пере́мельк, *(рук)* пере́махи, міх-ма́хи.

МЕЛЬКА́ТЬ миготі́ти, мерехті́-, *(в очах)* скака́-, проска́кува-, *д*ᴷ проско́чи-, *п*ᶠ мельк!; **в глаза́х -а́ет** мерехти́ть в оча́х; **-а́я** *з.* про́гульком;

--й що мигти́ть ◊, *п*ᴷ миготю́чий, стрибу́- /міх-ма́х/ в оча́х, миготли́вий, мерехтли́-, /*- вогні*/ блискотли́-, пробли́скуватий;

ЗАМЕЛЬКА́ТЬ заблі́мати ◊;

*(***ПРО***)***МЕЛЬКНУ́ТЬ** *ц*ᵈ мигну́ти, *ф*ᵖ проле́ті-, пробли́сну-, прозирну́-, промигну́-, *(миттю)* промигті́-, мигону́-, *(в голові)* перебі́г-;

-вший пробли́слий, *к*ᴴ промайну́- ◊, Ø;

ПРИМЕЛЬКА́ТЬСЯ *о.* попоме́тлятися в оча́х, *(до́бре)* попому́ляти о́чі, *ф*ᵖ наби́- оско́му, проми́гатися, *г.* збудені́ти;

-вшийся набри́длий, осточорті́-, *г.* збудені́-, *(термін)* обжи́тий ◊, Ø.

МЕ́ЛЬКОМ при́торком, *(зріти)* одни́м о́к-, *(чути)* одни́м ву́х-.

МЕ́ЛЬНИЦА млині́вка [млин і око́лиця млина́].

МЕЛЬЧА́ТЬ 1. дрібні́- /-і́ша-/, нікчемні́-, 2. мілі́-;

--й що /*м*ᴴ хто/ дрібні́є ◊, напівздрібні́лий, щора́з дрібні́ший /нікче́мні-, 2. мілкі́-/;

ИЗМЕЛЬЧА́ТЬ[1] знікчемні́-, змізерні́-, змалі́- ◊;

-вший змалі́лий, здрібні́-, змі́зер-́, знікчем-́, Ø.

МЕЛЬЧИ́ТЬ дрібни́ти, подрі́бн/юва-, криши́-;

--й що /*м*ᴴ хто/ кри́шить ◊, з-й по♦, зви́клий ♦, ~ювач, *п*ᴷ криши́льний, ~юваль-, дрібни́ль- + %, для ~ення;

-йся подрі́бнюваний, дро́бле-, кри́ше-.

ИЗМЕЛЬЧИ́ТЬ попокриши́ти ◊.

МЕМОРИА́ЛЬНЫЙ пам'ятни́й, вікопо́м-, *г.* пропа́м'ятний.

МЕМУА́РНЫЙ *о*ᴷ спогада́льний.

МЕМУА́РЫ спо́гади.

МЕ́НА вимі́на.

МЕ́НЕЕ *ф*ᵖ не так [**м. серьёзно** не т. серйозно]; **тем не м.** *ф*ᵖ таки́ [я та́ки́ скажу́], а проте́ [**а ты т. не м. молчи́** а проте́ ти мовчи́], та... все одно́ [**т. не м. он зашёл** та він в. о. зайшо́в], а от же [**т. н. м., засну́л** а от же, засну́в], *в*ᶜᵗ позати́м, по́при це все; **и т. не м. і...** таки́ [**и т. не м. я сел** і я таки́ сів]; **но т. не м.** та все́ таки, а втім одна́к [**но т. не м. я вы́играл** та я все т. ви́грав, а втім о. я ви́грав]; **тем не м. – факт!** *(коли важко повірити)* але́ ж ма́єш! – факт!

МЕНОВО́Й вимі́нний.

МЕНСТРУА́ЦИЯ мі́сячка.

МЕНСТРУИ́РОВАТЬ менстр/уюва́ти;

--й що ~ую́є, *п*ᴷ менструаці́йний, менструа́ль-.

МЕНТАЛИТЕ́Т душе́вний склад, мента́льність.

МЕНТА́ЛЬНЫЙ розумо́вий.

МЕ́НЬШЕ: не м., чем аж [**не м., ч. три** аж три].

МЕНЬШИНСТВО́ *(етнічне)* меншина́; **относя́щийся к -ву́** менши́нний.

МЕНЯ́, МНЕ + > Я.

МЕНЯ́ТЬ міня́ти, змі́нюва- /ви-, роз-, об-/; **м., как перча́тки** міня́-, як рукавички /ци́ган ко́ні/; **м. куку́шку на я́стреба** міня́ти ши́ло на шва́йку /ми́ло/; **де́ла не -я́ет** не ро́бить пого́ди /різни́ці/, лиша́є без змін; **э́то не -ет ситуа́ции** це не міня́ пого́ди;

--й що /*м*ᴴ хто/ міня́ ◊, с-н ♦, метки́й до міньби́, міня́йло, *п*ᴷ міня́льний + %; **-й куку́шку на я́стреба** маста́к міня́ти ши́ло на ми́-; **-й направле́ние** щора́з в і́ншому на́прямі /з і́ншим на́прямом/; **-й фо́рму** щора́з і́ншої фо́рми;

МЕНЯ́ТЬСЯ *о.* зазнава́ти змін ◊; **м. к лу́чшему /ху́д-/** поверта́ти на кра́ще /гі́рше/;

-йся/-ый мі́няний, змі́нюва- /об-, ви-, роз-/, *п*ᴷ змі́н-, *о*ᴷ мінки́й, *с*ᴷ -змі́нний [**неоднокра́тно -я** частозмі́нний]; **-я** *п*ᴷ нестабі́ль-, нестійки́й, мінли́вий, неста́лий, /*- погоду*/ перепа́дистий, щора́з /чимра́з то, раз до ра́зу/ і́нший; **не -я** стабі́льний, ста́лий, стійки́й; **бы́стро -я** калейдоскопі́чний, щора́з, і то ху́тко, і́нший; **-я в лице́** © враз і́нший на виду́; **-я к лу́чшему /ху́дшему/** щора́з то кра́щий /гі́рший/; **-я под влия́нием настрое́ния** настрое́вий.

МЕ́РА спо́сіб [**-ры защи́ты** спо́соби за́хисту], *ф*ᵖ межа́ [**м. прили́чия** межа́ присто́йности]; **ни в ко́ей** *(***како́й***)* **-ре** *ф*ᵖ ні́яким сві́том; **в по́лной**

-ре цілко́м, *(задовольнити)* до гаразду́; **в ра́вной /одина́ковой, той же/ -ре** однако́во, а так са́мо, *(на початку думки)* рівно ж; **в тако́й -ре** аж так*(ий)*; **по -ре того́** мірою то́го; **по кра́йней -ре** принайме́нше /що-/, *(*хоч*)* бода́й, *г.* пре́цінь; **по -ре сил** по змо́зі; **в по́лную -ру** на всю свою́ охоту, без обмежень, скільки має охо́ти; **не зна́я -ры** на всю міру; **-ой** *(порціями)* видавце́м; без **-ры** *(пити)* безо́щадно; **сверх -ры** че́рез край, *(хвалити)* аж-о́н-як, *(гніватися)* хіба-ж-та́к; **ра́вной -ой** на́рівно.

МЕРЕ́ЩИТЬСЯ верз/тísя, ввижа́-, приви́джува-, *(в очах)* снува́-, *р.* вздріва́-, *(видніти)* мрі́ти*(ся)*.
-йся що -е́ться +, прима́рливий, прима́рний + **чудящийся, грезящи-**;
ПРИМЕРЕ́ЩИТЬСЯ прима́ритися ◊;
-вшийся Ø.

МЕРЗА́ВЕЦ паску́да, *з.* суціга.

МЕ́РЗКИЙ падлю́чий, *фр* соба́- [**-ая душа́** -ча душа́]; **-ое существо́** оги́да, оги́дник /*ж*ⁱ -ниця/.

МЕРЗЛОВА́ТЫЙ мерзлува́тий.

МЁРЗЛЫЙ ме́рзлий; & мерзлува́тий.

МЁРЗНУТЬ замерза́ти, ме́рзну-, качані-. *ж*ᴹ моро́зитися, *(- землю)* дубі́ти, *(- тіло)* коцю́бну-, кля́кну-, закляка́-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ме́рзне ◊, моро́жений, поки́нутий ме́рзнути, змо́рюваний моро́зом, мерзля́к, змерзлю́х, *о.* в обі́ймах хо́лоду, на хо́лоді, на моро́зі, *ж.* парши́ве порося́.

МЕ́РЗОСТНЫЙ *о*ᴷ га́дський.

МЕ́РЗОСТЬ *(властивість)* плюга́вство.

МЕ́РИТЬ /-ЯТЬ/ мі́ряти, вимі́рюва- /об-, за- +/; **м. доро́ги** топта́- шляхи́; **м. на свой /чей/ арши́н /ме́рку/** мі́ря- /натяга́-/ на свій /*чий*/ копи́л, приміря́- до се́бе світ;
--й = измеряющий; **-й глаза́ми** © мі́ряючи очи́ма; **-й на свой арши́н** зви́клий мі́ряти на свій копи́л; **-й то́ю же ме́рою** зви́клий мі́ряти на ту саму мі́рку.
МЕ́РИТЬСЯ мі́рятися, вимі́рюва- ◊; **м. взгля́дами** лама́ти очи́ма по́гляд.

МЕРКАНТИ́ЛЬНЫЙ торгове́льний, комерці́й-, гендля́рський; скупи́й у дрібни́цях.

МЕ́РКНУТЬ ме́рк*(ну)*ти, примерка́-, га́сну-, зга-са́-, *(- світло)* тьмяні́-, тьма́ритися;
--й що ме́ркне ◊, напівзга́слий, напівпоме́рк-, щора́з тьмяні́ший, прире́чений зга́снути, *п*ᴷ загасу́щий, вгасу́-, га́снучий, ± ГАСНУТЬ;
ПОМЕ́РКНУТЬ *(- світло)* притемни́тися ◊;
-ерк свет в глаза́х світ хитну́вся в оча́х.

МЕРОПРИЯ́ТИЕ а́кція; **публи́чное м.** *г.* імпре́за.

МЕРТВЕ́ТЬ ме́ртвіти, *(- руки)* те́рпну-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ме́ртвіє ◊, напівме́ртвий, ма́йже ме́ртвий, ма́йже мрець, напівтру́п, напівмре́ць, © от-о́т помре́;
ОМЕРТВЕ́ТЬ змертві́ти, *г.* /за-/;
ПОМЕРТВЕ́ТЬ: -вший змертві́лий /по-, *г* за-/.

МЕРТВЕ́ЦКИ: м. пьян *о*ᴷ п'я́ний до нестя́ми.

МЕРТВЕЧИ́НА мерля́тина, *в.* здохля́-.

МЕРТВИ́ТЬ мертви́ти, ди́ха- сме́ртю;
--й що мертви́ть ◊, *о.* з по́дихом сме́рти, *п*ᴷ мертво́тний, мертве́н-, мертву́щий, мертводу́хий, /-*тишу*/ моги́льний, /*сморід*/ тру́п-.

МЁРТВЫЙ: м. капита́л *о*ᴷ ме́ртвий скарб.
МЁРТВО *(кріпити)* камі́нно, *(на)*ме́ртво.

МЕРТВЯ́ЩИЙ *(- нудьгу)* роздериро́тий.

МЕРЦА́НИЕ *п*ᵒ ме́рехт.

МЕРЦА́ТЬ мерехті́ти, рях́ті-, бли́ма-, миг*(о)*ті-, мрі-, *(- зорі)* вимо́ргувати;
--й що мерехти́ть ◊, *(- світло)* тріпотли́вий, блимкотли́-, мерехтли́-, мерехки́й, блимки́й + **мелькающий**; **-й огонёк** *п*ᵒ мерехти́нка.

МЕ́СИВО *о*ᴷ ка́ша.

МЕСИ́ТЬ мі́сити; **м. грязь** брьо́ха- по боло́ту;
--й = вымешивающий[1].

МЕССИА́НСТВО *г.* післа́нництво.

МЕСТА́МИ тут-і-та́м, то тут, то там.

МЕСТЕ́ЧКО: тёплое м. тепле́ньке мі́сце; **хле́бное м.** хлі́бна поса́да /слу́жба, мі́сце/.

МЕСТИ́ мести́, вимі́тати /за-, об-/;
-ту́щий що /*м*ᴴ хто/ мете́ ◊, с-и ♦, з-й ви́♦, за́йнятий мéтінням, метíльник, *п*ᴷ метíльний, ± **заметающий /об-, вы-/**.

МЕ́СТНИЧЕСТВО *к*ᴴ парафія́льщина.

МЕ́СТНОСТЬ *г.* тере́н, *о*ᴷ місця́ [**в зде́шней -ти** в туте́шніх -ях, *г.* в цьо́му тере́ні].

МЕ́СТНЫЙ *(тут)* туте́шній, *(там)* тамте́шній.

МЕ́СТО *фр* ні́ша [**заня́ть своё м.** зайня́ти свою́ ні́шу]; **м. пало́мничества** *п.* ме́кка; **м. уби́йства** *з.* сукро́вище; **на м. его́ /её, любы́х предме́тов +/** нато́місць; **ни с -та** ані руш; **с -та в карье́р** з копита́, про́сто з мо́сту, *фр* спрожо́гу; **на чьём** (**его** +) **ме́сте** бу́вши *ким* (ним +); **будь я на твоём /Ва́шем/ -те** якби́ на ме́не; **друго́й бы на его́ /моём +/ -те** якби́ на и́ншого; **в друго́м -те** деі́нде; **в одно́м -те** *(сісти)* при ку́пі; **в са́мом недосту́пном -те** на дні мо́ря; **на -те преступле́ния** на гаря́чому, на мі́сці зло́чину; **по -а́м!** на місця́!; **по -ту жи́тельства** *(куди)* на мі́сце /*(де)* на мі́сці о́сідку /прожива́ння, ме́шка-/; **душа́ не на -те у** *кого* на се́рці *чиєму* коти́ /чорти́/ скребу́ть;
МЕСТА́: из окре́стных мест *п*ᵒ знадовкі́л; **м. соедине́ния** *(розбитого)* сту́лини, *п*ᵒ сту́лини-шра́ми.

МЕСТОЖИ́ТЕЛЬСТВО *фр* домі́вка; **постоя́нное м.** о́сідок, *о.* наси́джене мі́сце.

МЕСТОНАХОЖДЕ́НИЕ *о*ᴷ знахо́дище.

МЕСТОПРЕБЫВА́НИЕ о́сідок; **постоя́нное м.** ста́лий о.

МЕ́СЯЦ: по -а́м 1. помі́сячно, 2. *(розподіляти)* на мі́сяці; & *півмі́сячник.

МЕ́СЯЧНЫЙ *(- ніч) п°* місяцеся́йний; **при -ом све́те** *ж^м* до мі́сяця.
МЕ́СЯЧНЫЕ мі́сячка.
МЕТА́ЛЛ: презре́нный м. зо́лото, *ф.* мерзе́нний мета́л.
МЕТАЛЛОВИ́ДНЫЙ, -ОБРА́З- на-взір-мета́лу.
МЕТАЛЛОПЛАВИ́ЛЬНЫЙ металото́пний; **м. заво́д** гама́рня.
МЕТАЛЛУ́РГ залізоро́б.
МЕТАБОЛИ́ЗМ о́бмін речови́н.
МЕТАМОРФО́ЗЫ *(фортуни) о.* зле́ти-паді́ння.
МЕТАСТАЗИ́РОВАТЬ метастаз/ува́ти;
--й що ~у́є, *п^к* метастазотво́рчий, метастати́ч-.
МЕТА́НИЕ: м. из стороны́ в сто́рону розтелесо́ваність.
МЕТА́ТЬ[1] мета́ти, *(петлі)* обкида́-, *(ниткою)* фастриґ/ува́-;
--й[1] що */м^н* хто/ ~у́є ◊, за́йня́тий ~ува́нням, *п^к* фастриґува́льний;
-ый фастриґо́ваний.
МЕТАТЬ[2] ве́ргати; **м. гро́мы и мо́лнии** ♦ /посила́-/ громи́, *ф.* си́па- чорта́ми, *о^к* тупоті́- нога́ми; **м. и́скры** си́па- і́скри; **ие мечи́те же́мчуг пе́ред сви́ньями** не кладі́ть помара́нчів сви́ням – воні́ ма́тимуть їх за карто́плю;
ме́чущий що */м^н* хто/ ки́да ◊, з-й метну́ти, мета́льник, ки́да-, *п^к* мета́льний, ки́да-, *р^к* вергу́чий, для мета́ння, ± **кидающий; -й гро́мы и мо́лнии** 1. громови́к, громове́ржець, 2. з чорта́ми на уста́х, *ф.* чортопха́й; **-й и́скры из глаз** з і́скрами в оча́х;
-ый ки́да-, ве́рга-;
МЕТНУ́ТЬ: -вший Ø;
РАЗМЕТА́ТЬ *(бомбою) ф.* розхе́кати ◊.
МЕТА́ТЬСЯ телесува́тися, шамота́-, *п.* не знахо́дити собі́ мі́сця, би́тися як ри́ба об лід, *(з боку в бік)* ша́рпа-, бо́рса-, ґе́дза-, метуши́-, бі́гати, гаса́-, *(у сні)* жаха́тися; **м. из стороны́ в сто́рону** телесува́тися, ти́катися-ми́ка-, *п^ф* ти́к-ми́к;
-йся = метаемый, телесо́ваний, бо́рса-, ґе́дза- ◊;
ме́чущийся зашамо́таний, зані́коле-, розтелесо́ва-, розпаніко́ва-, охо́пле- /по́йнятий/ па́нікою, *(погляд)* розбі́га-, *п^к* метушли́вий, безла́дний, хаоти́ч-, *о.* як несамови́тий /ґе́дзем уку́шений/, сам не свій; **-я из стороны́ в сто́рону** розтелесо́ваний; *д!* ЗАМЕТАТЬСЯ /> ЗАМЕТАТЬ/;
МЕТНУ́ТЬСЯ мотну́тися, порсну́ти ◊;
-вшийся Ø.
МЕТЁЛКА: под -ку під ко́рінь; **всё под -ку** усе́ до кри́хти.
МЕТЕ́ЛЬ *о^к* круже́лиця, *г.* заметі́льниця.
МЕТИЛЕ́НОВЫЙ: -ая синь берлі́нська си́нька.
МЕ́ТИТЬ *(значити)* карбува́ти, позна́чу-, *(тавром)* штемпува́ти, *(вироби)* маркува́-, *(бажати бути ким)* ши́тися /мости́-, пну́ти-, ці́лити-/ в;
--й 1. що */м^н* хто/ значи́ть ◊, зви́клий /с-и/ карбува́ти, за́йня́тий карбува́нням, карбівни́к, марке́р, значи́льник, *п^к* значи́льний + %, 2. що */м^н* хто/ пне́ться ◊, *(зробити)* наста́влений, наці́ле-, настро́є-, *о.* з на́міром, з ду́мкою, з мето́ю;
-йся 1. зна́чений, позна́чува-, карбо́-, штемпо́-, 2. що пнеться.
МЕ́ТКА карб, знак, *ж^м* хре́стик, га́лочка.
МЕ́ТКО *(влучити) о.* як в о́ко.
МЕТЛА́ *(витерта) з^н* шкріба́чка; **но́вая м. чи́сто метёт** нова́ щі́точка на кіло́чку.
МЕТОДИ́ЧНО *о.* п'ядь за п'я́ддю.
МЕХОВЩИ́К кушні́р.
МЕЦЕНА́ТСТВОВАТЬ бу́ти мецена́т/ом, ощедря́- митці́в;
--й що */м^н* хто/ ощедря́ митці́в, с-и ~ом, мецена́т, ощедри́тель митці́в, *п^к* ~ський, *о.* в ро́лі ~а.
МЕЧЕВИ́ДНЫЙ на взір /у фо́рмі/ меча́, як меч, *р^к* мечикува́тий.
МЕ́ЧЕННЫЙ тавро́ваний, карбо́в-, зна́че- [**-ые а́томы** зна́чені а́томи].
МЕЧТА́: сла́достная м. соло́дка мрі́я /ду́мка/;
МЕЧТЫ́ *(соло́дкі)* сни; **неосуществи́мые м.** *о^к* сподіва́ння без наді́ї.
МЕЧТА́ТЬ мрі́яти, ма́ри-, сни́- *(вочеви́дь)*, захо́ди- в хма́ру; **м. о чём** ма́ри- *чим*; **и не м.** і в го́лову не кла́с-;
--й що*/м^н* хто/ мрі́є ◊, замрі́яний /роз- ◊/, захо́пле- /поло́не-, окри́ле-/ мрі́ями, схи́льний /с-и/ ♦, мрі́йник, *п^к* мрі́йливий, *о.* у мрі́ях, на кри́лах мрій; **-й мно́го о себе́** з висо́кою ду́мкою про се́бе, що бага́то про се́бе ду́ма /мрі́є/;
ПОМЕЧТА́ТЬ попосни́ти ◊;
ПЕРЕМЕЧТА́ТЬ перемрі́яти, пересни́ти ◊;
МЕЧТА́ТЬСЯ мрі́ятися ◊; **-а́лось** мрі́яно, ма́рено, сни́лось вочеви́дь;
ЗАМЕЧТА́ТЬСЯ: -вшийся що замрі́явся, замрі́яний, зади́вле- у хма́ри, загли́бле- у мрі́ї, мрі́йник, *о.* у поло́ні мрій, Ø;
РАЗМЕЧТА́ТЬСЯ: -вшийся розімрі́яний, розма́ре-, Ø.
МЕШАНИ́НА *о.* горо́х з капу́стою, *а.* конгломера́т, *(мов)* су́ржик.
МЕША́ТЬ заваж/а́ти, перешкоджа́-, *о.* става́- на зава́ді, плу́татися під нога́ми, лі́зти по́під ру́ки, *(діяти)* не дава́-, *(не іно про рідину) ф^р* колоти́- [наколоти́- горо́ху з капу́стою], *(кашу)* розколо́чува-; **м. гре́шное с пра́ведным** міша́- кукі́ль до пшени́ці; **м. с гря́зью** зато́птува- у бруд /боло́то/; **ие -а́ет /-а́ло бы/** не зашко́дить /-ило б/; **ие -а́ет** *кому* **что** ї́сти не про́сить **що** у *кого*;
--й 1. що */м^н* хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, *п^к* гальмі́вний, переби́вчий, перешко́дний, зава́дливий, *к^н* зава́дний, обструкці́й-, */гість/* за́йвий, *о.* на зава́ді /перешко́ді, перепо́ні/, *с^к* -перешко́да [**-й сигна́л** сиґна́л-перешко́да], 2. що */м^н* хто/ міша́ ◊, з-й /р-й/ розміша́-, міша́льник, *п^к* міша́льний,

для розмі́шування; **-й** ***чему*** © перешкоджа́ючи;
ПОМЕША́ТЬ зашко́дити [**не -а́ет не -ить**]; **не п.** *ф*ʳ шляху́ не перебі́гти;
-ый 2. мі́шаний, коло́че-, розмі́шува-, розколо́чува-, *(розчин)* мішанко́вий.

МЕША́ТЬСЯ *(між чим)* лі́зти, плу́татися, *(- пахощі)* перемі́шув-; **м. в уме́** спада́ти з глу́зду; **м. не в своё де́ло** пха́- но́са до чужи́х справ /до чужо́го про́са/; **м. с толпо́й** порина́- в юрбу́, губи́тися між на́товпом;
-йся 1. = **вмешивающийся**, 2. = **-ый**; **-я в уме́ /умо́м/ на межі́ божеві́лля, -я с толпо́й** проко́втуваний юрбо́ю.
ПОМЕША́ТЬСЯ відби́тися /скрути́- з, спа́сти з/ глу́зду, *ж*ᴹ повреди́тись ро́зумом; **п. в уме́** хибну́- ро́зумом; **п. на** ***чём*** *ф.* заци́кли- на, *о.* спа́ти й ба́чи- *що*; **п. умо́м** *о*ᴷ рішитися тя́ми;
-вший(ся) Ø; **-я** слаби́й на го́лову, неспо́вна ро́зуму, кру́чений, *(на чім)* = ПОМЕШАННЫЙ.
ПОМЕ́ШАННЫЙ кру́чений, *ж*ᴹ малоу́м-, *(на чім)* схи́бнутий, схи́блений, заци́кле-, з ва́вкою в голові́, *г.* зварійо́ваний; **ти́хо п.** ти́хий божеві́льний /*г.* вар'я́т/, неспо́вна ро́зуму, але́ ти́хий, *о*ᴷ причи́нуватий, *о.* приби́тий на *(у)* цвіту́.

МЕ́ШКАТЬ бари́тися, га́ятися:
--й що /*м*ᴴ хто/ ба́риться ◊, *п*ᴷ заба́рливий, мару́дли-, зага́йний, ± **медлящий**.

МЕШКОВА́ТЫЙ ☺ тулуба́стий, *(одяг)* бахма́-.

МЕШКОВИ́ДНЫЙ /-ОБРА́ЗНЫЙ/ мішкува́тий, лантух-, *(верхній одяг)* тулуба́стий.

МЕШО́К: совсе́м как м. мішо́к мішко́м; **спа́льный м.** спа́льник;
МЕШКИ́ *(під очима)* синці́.

МЕШО́ЧНИК торба́р, торботря́с.

МЕЩАНИ́Н міщу́х.

МЕЩА́НСКИЙ міщу́цький, *о.* провінційно-циру́льницький.

МЗДОИ́МЕЦ *ф*ʳ здирця.

МИГ *(!)* блим!; **в тот же м.** тої ж миті; **и в м.** *ж*ᴹ і враз!, і на́!

МИГА́ЛКА морга́л-, блику́н*(е́ць)*, кагане́ць.

МИГА́ТЬ *(- очі)* клі́пати, морга́-, мига́-, бли́ма-, побли́мкува-, *п*ᶲ блим!, морг!, кліп!;
--й що /*м*ᴴ хто/ морга́ ◊, зви́к̲лий /с-и/ морга́ти, моргу́н /*ж*ⁱ -у́ха/, *п*ᴷ миготли́вий, тріпотли́-, мерехтли́-, блимли́-, блимки́й, моргу́чий, мигтю́-, © знай морг та морг; **-й ого́нь** бли́мавка; **не -щим взгля́дом /не мига́юще/** неблимно;
МИГНУ́ТЬ *(- думку)* мигону́ти ◊.

МИ́ГОМ враз, ма́хом, *ф*ʳ в цю хвили́ну.

МИГРИ́РОВАТЬ мігрува́ти, міня́- о́сідок;
--й що /*м*ᴴ хто/ мі́грує, з^м-й мігрува́ти, мігра́нт, *п*ᴷ міграці́йний, мігрува́ль-, *ф*ʳ кочови́й, непосидю́щий; **-щие** хто мі́грує, *ж.* тут-і-та́ми.

МИЗАНТРО́П *(людо)*нена́вид[с]ник.

МИЗЕ́РНО муши́но [муши́но мали́й] ◊;
МИЗЕ́РНЫЙ мізе́рний, *ф*ʳ не яки́й [там робо́та не яка́], неважне́цький.

МИЗИ́НЕЦ *к*ᴴ мізи́нний па́лець, & мізинчик.

МИЗИ́ННЫЙ *п.* найме́нший, наймоло́дший.

МИЛ: бе́лый свет не м. і цига́нські ді́ти не ми́лі;
МИ́ЛЫЙ лю́бий; **за -ую ду́шу** 1. залюбки́, 2. так і знай; **с -ым рай и в шалаше́** хоч хліб з водо́ю, аби́ се́рце з тобо́ю;
МИ́ЛЫЕ люб'я́та;
МИЛЕ́ЙШИЙ! го́лубе!, *г.* лю́бцю! → лю́бець;
МИ́ЛО прие́мно ◊.

МИЛЁНОК солодя́тко, серденя́т-.

МИ́ЛЕНЬКИЙ: как м. *(виконає)* без сло́ва, ніде́ не ді́неться.

МИ́ЛКА, МИЛА́ШКА солодя́тко, серденя́т-.

МИЛЛИО́Н: м. терза́ний *(душе́вна)* му́ка з мук.

МИ́ЛОВАТЬ ми́лувати, щади́-, амне̲стува́-, *(від смерти)* дарува́- життя́; **м. глаз** ті́шити о́ко;
--й що /*м*ᴴ хто/ ми́лує ◊, зви́к̲лий ♦, з^г-й по♦, милос/е́рдник, *п*ᴷ ~е́рд(н)ий /~ти́вий/ до *кого*, ©;
-ый ми́луваний, амне̲сто́-, *р*ᴷ щади́мий;
ПОМИ́ЛОВАТЬ: поми́луй(те)! Бог з тобо́ю /Ва́ми/!, *с.* бі́йся /-тесь/ Бо́га!;
СМИ́ЛОВАТЬСЯ *ф*ʳ пожа́литися [**-уйся, Го́споди!** пожа́лься, Бо́же!]; **сми́луйтесь! = поми́луйте!** = бі́йтеся Бо́га!.

МИЛОВА́ТЬ: --й(ся) = ласкающий(ся).

МИЛОЗВУ́ЧНЫЙ *(голос)* щебетли́вий.

МИЛОСЕ́РДИЕ: из -ия зара́ди Христа́.

МИЛОСЕ́РДСТВОВАТЬ: м. ***кому*** зглядатися на /ма́ти згляд до/ *кого*, ма́- милосе́рдя до *кого*;
--й що ма́є згляд до ◊, спо́вне̲ний милосе́рдя, *і./п*ᴷ → **ми́лующий**.

МИ́ЛОСТЫНЯ *о.* про́шений хліб.

МИ́ЛОСТЬ: на м. *ф*ʳ з ла́ски своє́ї [**скажи́те на м.** скажі́ть з л. с.]; **Ва́ша м.** *з*ᵉ Ва́ша гі́дність; **-ью Бо́жьей** з ла́ски Бо́жої, Бо́жою ла́скою;
МИ́ЛОСТИ *о.* золоти́й дощ.

МИ́ЛОЧКА *з*ᵉ ла́стівко!, се́рденько!, ри́бонько!

МИМИКР/И́РОВАТЬ ~ува́ти; ± ПОДРАЖАТЬ;
--й що ~у́є, з-й ♦, схи́льний до ~і́ї, *п*ᴷ ~ува́ль-.

МИМОЛЁТНО /-НЫЙ/ *ф*ʳ мимобі́жно /-ний/.

МИМОХО́ДОМ *о.* був та й нема́.

МИНДА́ЛЬНИЧАТЬ па́нькатися /мані́жи-/ з *ким*, ста́ви- побла́жливо до *кого*, потур'а́ти *кому*;
--й 1. що /*м*ᴴ хто/ па́нькається ◊, *п*ᴷ мані́рний, 2. що /*м*ᴴ хто/ ~а́ ◊, зви́к̲лий ~а́ти, потака́ч, до́брий ву́йко, *п*ᴷ побла́жливий, добре́нький-солоде́нь-.

МИНИМА́ЛЬНЫЙ *(*як[що]*)*найме́нший.

МИ́НИМУМ & *мі́німум-мініми́симум.

МИНИ́РОВАТЬ мінува́ти, заклада́- мі́ни;
--й що /*м*ᴴ хто/ міну́є ◊, с-и ♦, з-й /з^м-й/ за♦, міне́р, заклада́ч мін, *п*ᴷ мі́нний, мінува́ль-;
-йся/-ый *(за)*міно́ва-.

МИ́ННЫЙ: м. загради́тель *р*ᴷ мінома́тка.

МИНОВА́ТЬ *(про)*мина́ти, *(- час /хутко/)* *(*піно-

ю) збіга́-, $д^к$ відбіг-; *(іти повз)* омина́-, $д^к$ мину́-, *(скінчитися)* $д^к$ мину́тися; **двум смертя́м не быва́ть, одно́й** не **м.** чи пан, чи пропа́в – двічі не вмира́ти;
--й що /$м^н$ хто/ мина́ ◊, з-й промину́ти, зви́клий мина́-, $п^к$ мину́щий, промина́льний;
-вший $п^к$ мину́лий, збіг- ◊, Ø;
ОБМИНУ́ТЬ: **не обмине́шь** коне́м не об'ї́деш;
ПРЕМИНУ́ТЬ: **не п.** *(зробити)* не (пр)омину́ти, не проґа́ви-, не забу́-;
не -вший © не забу́вши ◊.

МИНУ́ТА: **ка́ждая м. дорога́** ко́жна хвили́на на вагу́ зо́лота; **с -ты на -ту** от-о́т; **в да́нную -ту** оце (за́раз), нара́зі; **в хоро́шую -ту** під до́бру ру́ку; **сию́ -ту** за́раз таки́, в цю хвили́ну, заразі́сінько (таки).

МИНУ́ТНЫЙ: **-ое де́ло** $в^{ст}$ раз-два́ й гото́во; **по́сле -ого** *чего* по хвилі *чого* [**п. -ого молча́ния** по х. мо́вчанки].

МИР & *з.* суми́р; **потусторо́нний м.** за́світи, позасві́ття; **м. пра́ху** *кого* $п^б$ хай бу́де земля́ перо́м /пу́х-/ *кому*; **м. хи́жинам, война́ дворца́м** мир хата́м, війна́ пала́ц-; **в -ре и согла́сии** у згоді та спо́кої; **во всём -ре** на ці́лім сві́ті; **на -у и смерть красна́** в товари́стві і смерть ми́ла, $п^{-о}$ за компа́нію і жид повісився; **далёкие /неве́домые/ миры́** гала́й-світи́.

МИРА́Ж & $п^к$ *міраже́вий.

МИРИ́ТЬ(СЯ): **--й(ся)** = **примиряющий(ся)**; **не -ńся** непримире́нний, безкомпромі́с-.

МИ́РО: **одни́м -ом ма́заны** одно́го ті́ста книші́.

МИРОВОЗЗРЕ́НИЕ світоба́чення.

МИРОЗДА́НИЕ світотві́р.

МИРО́К сві́тик.

МИРОТВО́РЧЕСКИЙ світотво́рчий.

МИРОСОЗИДА́ЮЩИЙ світотво́рчий.

МИРСКО́Й *(парафіяльний)* миря́нський.

МИ́СКА *(велика)* ми́са, ± ЧАША.

МИ́ССИЯ обо́в'язок, пови́нність; $д^л$ представни́цтво; *(лицаря)* завда́ння́, дору́че-, призна́че-, відповіда́льність; *(фанатична)* місія́нство.

МИСТИФИКА́ЦИЯ окозами́лення.

МИСТИФИЦИ́РОВАТЬ = **вводить в заблуждение**; містифік/ува́ти, збива́- з пантели́ку;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, за́йня́тий ~а́цією, охо́чий до ~а́цій, ~а́тор, $п^к$ ~аці́йний, $с^к$ збива́й-з-пантели́ку [збива́й-з-пантели́ку-інформа́ція].

МИСТИ́ЧЕСКИЙ загадко́вий, таємни́чий, несусві́тній.

МИ́ТИНГ ві́че.

МИТИНГОВА́ТЬ мітинг/ува́ти, па́лко обгово́рюва-, виступа́- із за́кликами;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, розмітинго́ваний, р-й /с-и/ ♦, горла́нь, крику́н, ~а́нт, мітинга́р, уча́сник мі́тингу; **-щая толпа́** розбу́рханий на́товп.

МИТИНГО́ВЫЙ *(стиль)* трибу́нний.

МИФИ́ЧЕСКИЙ: **-ое тво́ренье** $п^о$ мі́тотві́р.

МИШЕ́НЬ: **па́дающая м.** підко́шувана мета́; **появля́ющаяся м.** митте́ва мета́; **скрыва́ющаяся м.** зникома мета́.

МИШУРА́ позло́тиця, *(у мові)* вибли́скування.

МИШУ́РНОСТЬ позлі́тковість.

МИШУ́РНЫЙ сухозло́тий, позлі́тковий.

МЛАДЕ́НЕЦ, МЛАДЕ́НЧИК дитинча́, дитя́, $ф^р$ маля́(тко).

МЛАДЕ́НЧЕСКИЙ: **с -их лет** з мало́го ма́льства, з пу́п'янку.

МЛАДЕ́НЧЕСТВО немовля́тність; **с -ва** з ма́льства, зма́лку, з пу́п'янку.

МЛА́ДШИЙ: **м. кома́ндный соста́в** підстарши́на; **шко́ла -его кома́ндного -ва**, підстарши́нська шко́ла; **-ие офице́ры = м. командный состав**.

МЛЕТЬ млі́ти, зомліва́- /у-/;
--й що /$м^н$ хто/ умліва́ ◊, огóртаний мло́стю, $п^к$ напівзомлі́лий, ма́йже зомлі- /непритомний/, © умліва́ючи;
РАЗОМЛЕ́ТЬ /ОБО-/ & $б^а$ повмліва́ти.

МЛЕ́ЧНЫЙ: **М. Путь** Чума́цький Шлях.

МНЕ́НИЕ *г.* опі́нія, $ф^р$ уя́влення [**соста́вить себе́ м.** ви́робити у.]; **по моему́ -ию** $о^к$ на мій суд і смак; **по о́бщему -ию** на ду́мку всіх /загалу́/; **тут не мо́жет быть двух -ний** *(після твердження)* $ж^м$ то вже так.

МНИ́МЫЙ фікти́вний, нереа́ль-, *г.* спови́д-, $ф^р$ мі́тич-, $с^к$ ні́би- [**м. больно́й** ні́би-хво́рий].

МНИ́ТЕЛЬНЫЙ недові́ркуватий, огля́дис-, перенасторо́жений, упере́дже- /насторо́же-/ до усього /всіх/, на́дто обере́ж-, перестороже́кий, *о.* на-все-з-підо́зрою, спо́внений підо́зри, по́вен страхів, *к.* ми́сливий, *г.* запідо́зрисві́т.

МНИТЬ /$д^к$ ВОЗОМНИ́ТЬ/ ду́мати, гада́-, уявля́-, забира́- собі в го́лову, багаті- ду́мкою, переко́нува- себе́;
--й що /$м^н$ хто/ ду́ма ◊, з-й за́брати собі в го́лову, химе́рник, бага́тий ду́мкою + **мнительный**;
ВОЗОМНИ́ТЬ забра́ти собі в го́лову ◊;
-вший Ø; + **возгордившийся**; **-й, что...** © забра́вши собі в го́лову, що...; **-й о себе́** загорді́лий; **-й себя́ ба́рином** запані́лий.

МНО́ГИЕ не оди́н [не оди́н дав би], $і^с$ мно́зі.

МНО́ГО не оди́н, нетро́хи, ря́сно, ку́па, си́ла, мо́ре, ги́бель, хма́ра, страх [**людéй – с.!**], $ф^р$ стільки [тре́ба с. сказа́ти!], *(значно)* куди́ [**м. ме́ньше** к. ме́нше], *о.* до ли́ха, як піску́ морсько́го, як опе́ньків на пеньку́, як колора́дських жуків, як грибі́в пі́сля до́щу, як бліх у шолуди́вого пса; **м. шу́ма из ничего́** з вели́кої хма́ри мали́й дощ, бага́то га́ласу даре́мно; **ни м. ни ма́ло** якра́з, рі́вно, копі́йка в копі́йку, $ф^р$ аж [аж ці́лий рік]; **дово́льно м.** чима́ло, багате́нько; **о́чень м.** до бі́са /ді́дька, ка́та, ги́белі/, ку́ри не клюю́ть, $ф^р$ аж он /ого́/ скі́льки; **так м.** аж стільки [**т. м. укра́л?**

аж стільки вкрав?]; **по -гу** *чего* © чима́ло;

МНО́ГО- буйно- [**многово́дный** буйново́дий], веле- [**многогла́с-** велегла́сний], вельми- [**многочти́мый** вельмисла́вний], громо- [**многозву́чный** громозву́кий], довго- [**многоле́тний** довголітній], кілька- [**многодне́в-** кількаде́нний], мульти- [**многокана́ль-** мультикана́ль-], повно- [повново́дий]; полі- [**многобра́чие** полігамія], різно- [**многоцве́тный** різноба́рвий], рясно- [**многопло́д-** рясноплóдий], сто- [**многоно́жка** стоніжка], стосот- [**многовеко́вый** стосотвіко́вий], *ф.* бага́то [**многоме́стный** на б. місць].

МНО́ГОЕ: и м. друго́е і ще бо́зна-тільки-що; **о -ом** бага́то про що; **во -ом** бага́то в чім.

МНОГОВЕКО́ВЫЙ стосотвіко́вий, *к.* віко́-.

МНОГОВО́ДНЫЙ рясново́дий, буйново́дий.

МНОГОГЛА́СНЫЙ стоу́стий, велегла́сний, *п°* стодзво́нний.

МНОГОГОВОРЯ́ЩИЙ промо́вистий.

МНОГОГОЛО́ВЫЙ стоголо́вий.

МНОГОГОЛО́СИЕ стоголосся.

МНОГОГОЛО́СЫЙ стоголо́сий.

МНОГОГРА́ННЫЙ ряснogра́нний, *о*[к] багатодо́нний.

МНОГОГРЕ́ШНЫЙ стогрішний.

МНОГОДНЕ́ВНЫЙ кількаде́нний.

МНОГОДУ́МНЫЙ стоду́мний.

МНОГОДЫ́РЧАТЫЙ рясноді́рий.

МНОГОЖИ́ЛЬНЫЙ *п°* стожи́льний.

МНОГОЗВУ́ЧНЫЙ стозву́кий, громозву́кий.

МНОГОЗНА́ЧНЫЙ /-ЗНАЧА́ЩИЙ/ *о*[к] ряснозна́чний, *(жест)* вимо́в-, промо́вистий.

МНОГОЗУ́Б *р*[к] стозу́б.

МНОГОКРА́СОЧНЫЙ сто[буйно]ба́рвий.

МНОГОКРА́ТНО *к.* нера́з /не раз/, *ж*[м] сто раз;

МНОГОКРА́ТНЫЙ неоднора́зо́вий, повто́рний, *г*[а] повто́рюва-.

МНОГОЛИ́КИЙ ряснoли́кий, столи́кий.

МНОГОЛЮ́ДНО /-НЫЙ/ лю́дяно /-ний/.

МНОГОМЕ́РНЫЙ рясно/ви́мірний /багато~, неодно~/.

МНОГОМЕ́СТНЫЙ: м. лимузи́н стомісний л.

МНОГОМОТО́РНЫЙ кількамото́рний.

МНОГОНО́ГИЙ стоно́гий.

МНОГОНО́ЖКА стоніжка.

МНОГООБЕЩА́ЮЩИЙ по́вен /з мо́рем/ наді́й, перспекти́вний, багатонаді́й-.

МНОГООБРА́ЗИЕ розмаїття, гранови́тість.

МНОГООБРА́ЗНЫЙ розмаїтий, грoнови́-, *п.* ряснoгра́нний, барви́стий; & гронува́тий, *к*[н] гроноподібний.

МНОГОО́ПЫТНЫЙ *о.* би́тий на всі копи́та.

МНОГООТРАСЛЕВО́Й *к.* розгалу́жений, ряснові́тий, галу́зис-.

МНОГОПЛО́ДНЫЙ рясноплóдий.

МНОГОРЕЧИ́ВЫЙ розве́зистий.

МНОГОРЯ́ДНЫЙ кількаря́дний.

МНОГОСЕМЕ́ЙНЫЙ сім'я́ни́стий, багатодітний, *е.* семибра́тній.

МНОГОСЛЁЗНЫЙ ряснослъо́зий, стослъо́зий.

МНОГОСЛО́ВНОСТИ *(у творі)* розло́гості.

МНОГОСЛО́ВНЫЙ просторі́куватий, розве́зис-, ряснoречи́вий, ряснoсло́-, ряснoмо́вний.

МНОГОСЛО́ЖНЫЙ 1. *л*[і] кількаскладо́вий, 2. *(проект)* заскладни́й, *ф.* складню́щий.

МНОГОСЛО́ЙНЫЙ кількашаро́вий, *ф*[р] шарува́тий [**м. ого́нь** ш. вого́нь].

МНОГОСТЕПЕ́ННЫЙ кількаступне́вий.

МНОГОСТОРО́ННИЙ ряснoгра́н-, розгалу́же-.

МНОГОСТРАДА́ЛЬНЫЙ страждéнний, *у*[р] довготерпели́вий, всетерпели́-.

МНОГОСТУПЕ́НЧАТЫЙ ступінчастий, щаблис-, кількашаблéвий, кількаета́пний.

МНОГОТО́МНЫЙ кількато́мний.

МНОГОТО́ЧИЕ трикра́пка.

МНОГОТРУ́ДНЫЙ стотру́дний, *(шлях)* терни́стий.

МНОГОТЫ́СЯЧНЫЙ кількати́сячний, *п°* стосоттисяч-.

МНОГОУКЛА́ДНЫЙ кількаукла́дний.

МНОГОУ́МНЫЙ *у*[р] стому́дрий.

МНОГОЦВЕ́ТНЫЙ ряснoба́рвий, стоба́р-, кольоро́-, барви́стий, строка́-, *с°* ряснoба́рвний.

МНОГОЦВЕ́ТЬЕ рясноцві́ття, барви́стість, строка́тість, *о.* бу́йноші барв.

МНОГОЦЕЛЕВО́Й універса́льний, ряснoці́льо-ви́й.

МНОГОЧАСОВО́Й кілька[довго]годи́нний, нескінче́н-.

МНОГОЧИ́СЛЕННЫЙ *(здвиг)* *о*[к] густи́й; **с -ыми уча́стника-** *(збір)* числе́нний учасниками.

МНОГОЧТИ́МЫЙ вельмисла́влений, вельмисла́вний.

МНОГОЭТА́ЖКА висо́тка, висо́тний дім, багатоверхі́вка.

МНОГОЭТА́ЖНЫЙ кілька*(по)*верхо́вий, багатове́рхий, *(матюк)* стове́р-, многове́р-, *(дім)* висотний, & сто*(по)*верховий.

МНОГОЯЗЫ́ЧНЫЙ *у*[р] стоязи́кий.

МНОГОЯ́РУСНЫЙ кількая́русний.

МНОГОЯЧЕ́ЙКОВЫЙ ряснoгні́здий.

МНО́ЖЕСТВО ма́са, мо́ре, рій, про́пасть, *п°* многота́; *(вели́кое)* **м.** вели́ка си́ла; **бесчи́сленное м.** бе́зліч; **м. люде́й** *ж*[м] люде́й-люде́й!; **вели́ким -ом** хма́рою.

МНО́ЖИТЕЛЬНЫЙ мно́жильний.

МНО́ЖИТЬ мно́жити, розмно́жува- /при-, на-/, *(А на Б)* перемно́жу-; збільшу-;

--**й** що /*м*[н] хто/ мно́жить ◊, зви́клий ♦, з-й по♦, для *(роз)*мно́ження, за́йнятий -ям, збільшувач, розмно́жу-, *м.* мно́жник, *п*[к] множни́й, мно́жиль-, розмно́жуваль- + %;

-йся/-имый мно́жений, перемно́жува- /роз-/, збільшува- ◊.

МОБИЛИЗОВА́ТЬ *(військо)* набира́ти, $н^{дк}$ $о^{к}$ мобіліз/о́вува-, *(сили)* напру́жу-, $д^{к}$ змобілізува́-;

--й що /$м^{н}$ хто/ ~у́є ◊, покли́каний *(з)*мобілізува́ти, за́йня́тий ~а́цією, $п^{к}$ ~аці́йний;

-йся/-ый мобілізо́ваний, напру́жу- ◊.

МОГИ́ЛА *(братська)* $ж^{н}$ брату́ха.

МОГИ́ЛЬНИК староdáвнє /розко́пане/ кладо́вище.

МОГУ́ЧИЙ *о.* стоси́лий /буйно-/, $п^{о}$ стору́кий; & надмогу́тній.

МОГУ́ЩЕСТВЕННЫЙ ☺ можновла́дний.

МОГУ́ЩЕСТВО $п^{о}$ всеси́ла, могу́ття, могу́ть.

МОДЕЛИ́РОВАТЬ модел/юва́ти;

--й що /$м^{н}$ хто/ ~ю́є, з-й /покли́ка-, р-й/ з♦, моделі́ст, модельє́р, моде́льник, ~юва́ль-, моде́ль, $п^{к}$ ~юва́льний, для ~юва́ння, $с^{к}$ моделю́й- [**-й аппара́т** моделю́й-апарат]; ± **воспроизводящий**;

-йся/-ый модельо́ваний.

МОДЕРНИЗИ́РОВАТЬ модерніз/ува́ти, усуча́сню- /$д^{к}$ усуча́сни-/, *ф.* оно́влюва- /онови́-/;

--ий що /$м^{н}$ хто/ ~у́є ◊, з-й усуча́снити, с-и усуча́снюва-, для ~а́ції, за́йня́тий -ією, ~а́тор, $п^{к}$ ~аці́йний;

-йся/-ый модернізо́ваний, усуча́сню- ◊.

МОДЕ́РНЫЙ моде́рний, нові́тній, новоча́сний, найнові́ший, *ф.* мо́дний.

МОДИ́СТКА *г.* моднярка.

МО́ДНЫЙ *(і масовий)* конве́єрний; & **модне́йший** наймодні́ший; **ста́ло -ым** зайшла́ мо́да.

МОДИФИЦИ́РОВАТЬ видозмі́нювати: модифік/ува́-

--й що /$м^{н}$ хто/ ~у́є ◊, з-й /покли́ка-/ видозміни́ти, ~а́тор, $п^{к}$ ~аці́йний, для видозмі́ни /~а́ції/;

-йся/-ый ~о́ваний, видозмі́ню-, підда́- ~а́ції; **-я** гнучки́й.

МОДУЛ/И́РОВАТЬ модул/юва́ти;

--й що /$м^{н}$ хто/ ~ю́є, з-й /$з^{г}$-й/ з♦, *(річ)* ~я́тор, $п^{к}$ ~юва́льний, ~яці́й-, ~я́тор-, для ~я́ції /~юва́ння/; *(голос)* перели́вчастий, з перели́вами;

-йся/-ый модульо́ваний, підда́- модуля́ції.

МОЖЖЕВЕ́ЛЬНИК *д.* же́реп.

МО́ЖНО $ф^{р}$ мож; **м. и до́лжно** мо́жна і тре́ба.

МОЗГ; МОЗГИ́: м. не на ме́сте у *кого* кле́пки браку́є *кому*; **до -га́ косте́й** $о^{к}$ до шпі́ку кісто́к, *(який)* на́скрізь.

МОЗГЛЯ́ВЫЙ $о^{к}$ шибздикува́тий.

МОЗГЛЯ́К ши́бздик.

МОЗГОВА́ТЬ мізкува́-, метику́-, вари́- головою́;

--й що /$м^{н}$ хто/ метику́є ◊, з-й вари́ти г., розума́ка, $п^{к}$ тяму́щий, головáтий, тямови́-, з голово́ю.

МОЗГОВИ́ТЫЙ *о.* з голово́ю.

МОЗГОВО́Й: м. центр мозкови́й це́нт*(е)*р.

МОЗГОКРУ́Т заморо́ка, го́ловокру́т, круті́й.

МОЗГОКРУ́ТСТВО головокру́тство, круті́й-.

МОЗО́ЛИТЬ му́ляти; **м. глаза́** бу́- сі́ллю в о́ці;

--й що му́ля ◊, $п^{к}$ мулький, мозо́льний; **-й глаза́** ☺ дармови́с, © як сіль в о́ці; **-й язы́к** базі́ка, дурноля́п.

МОЗО́ЛЬ *г.* на́гніток, на́гнітка.

МОЙ: с **моё** *(пожити)* сті́льки, як я.

МО́ЙЩИК мийка́р.

МО́КНУТЬ мо́к*(ну)*ти, вимока́ти, мочи́тися;

--й що /$м^{н}$ хто/ мо́кне ◊, напівви́моклий, поки́нутий мо́кти, $ф^{р}$ *(на)*мо́чений; **-й лиша́й** екзе́ма, мокре́ць.

МОКРОТА́ *(мокрий одяг +)* мокря́ччя.

МО́КРЫЙ & *і.* $ж^{н}$ *мокру́ха /= уби́вство/.

МОЛВА́ *(пересуди)* *з.* по́славка.

МО́ЛВИТЬ: --й = говорящий;

-вший © мо́вивши, Ø;

ВЫ́МОЛВИТЬ: в. сло́во здобу́тися на сло́во;

ЗАМО́ЛВИТЬ: з. сло́во за *кого* обста́ти за *ким*, мо́ви- сло́во за *кого*;

ПРОМО́ЛВИТЬ $і^{р}$ перепусти́ти че́рез гу́бу́.

МОЛЕ́ЛЬЩИК богомо́лець, молитве́нник.

МОЛИ́ТВА: Ва́шими -ами молитва́ми Ва́шими.

МОЛИ́ТВЕННЫЙ: м. дом моли́то́вня, моле́ль-.

МОЛИ́ТЬ блага́ти, моли́-, Христо́м-Бо́гом проси́-, $е^{м}$ так просй-, так проси́-, *(кого)* па́да- в но́ги *кому*; & $д^{к}$ ублага́-; **м. о поща́де** випро́шувати /вимо́лю-/ поща́ду;

--**й** що /$м^{н}$ хто/ блага́ ◊, зви́клий /с-и/ блага́ти, проха́ч, $з^{н}$ каню́ка, $п^{к}$ блага́льний, *р.* благу́щий, *о.* з блага́нням [**-й о по́мощи** з блага́нням про по́міч], спо́внений блага́ння, $с^{к}$ моли́- [моли́бога], © блага́ючи;

-и́мый *р.* бла́ганий;

ВЫ́МОЛИТЬ ви́благати ◊.

МОЛИ́ТЬСЯ *о.* ру́ки до Бо́га простяга́ти; ◊;

--й*(ся)* Ø; **-я** молі́льник, богомо́л, отчена́шник /-ниця/, $п^{к}$ богомі́льний, моля́щий, $і^{р}$ святи́й та бо́жий, ± **верующий; -я Бо́гу** Моли́бога;

ВЗМОЛИ́ТЬСЯ заблага́ти;

-вшийся Ø.

МО́ЛКНУТЬ: --й = замолкающий.

МОЛНИЕВИ́ДНЫЙ /-ОБРА́ЗНЫЙ/ як бли́скавка, на взір /у фо́рмі/ бли́скавки.

МОЛНИЕНО́СНО $с^{у}$ раке́тою, *о.* раз – і там!.

МОЛОДЁЖНЫЙ юна́цький.

МОЛОДЕ́ТЬ молоді́ти, моло́дша-. става́- моло́дшим, не ста́рі-; **м. года́ми** молоді́- про́ти літ;

--**й** що /$м^{н}$ хто/ молоді́є ◊, щора́з моло́дший, $п^{к}$ молодя́вий, *(ліс)* вже помолоді́лий; **-й на глаза́х** щора́з /про́сто/ на оча́х моло́дший;

ПОМОЛОДЕ́ТЬ $п^{о}$ помолоді́ти /за-, з-/ ◊;

-вший помолоді́лий ◊.

МОЛОДЕ́Ц *(у значенні* одна особа*)* га́врик [10 **-о́в** 10 -ів]; **м. к -цу́** оди́н-в-оди́н, оди́н від о́дного кра́щий; **м. на ове́ц, а на -ца – сам овца́** молоде́ць про́ти ове́ць, а про́ти -ця́ – сам вівця́.

МОЛОДЕ́ЧЕСТВОВАТЬ геро́йствувати.
МОЛОДИ́ТЬ молоди́ти, підмоло́джува- /від-/;
--й що молоди́ть ◊, з-й відмолоди́ти, с-и відмоло́джува-, $n^к$ молоди́льний, $o^к$ відмолодни́й, для відмоло́дження, за́йнятий -ям.
МОЛОДИ́ТЬСЯ підмоло́джуватися ◊;
-йся що /$м^н$ хто/ молоди́ться ◊, моло́джений, підмоло́джува- /від-/, охо́чий підмолоди́тися, © с-и молоди́-.
МОЛОДО́Й: м. и ре́звый молоди́й і жва́вий; **м.-м.** молодю́сінький, *г.* молодю́сь-; **м. побе́г** літоросль; **из -ы́х, да ра́нний** молоди́й та бо́рзий;
МО́ЛОДОСТЬ: в (ра́нней) -сти за́молоду *(*за пе́ршого мо́лоду*)*; **по -ти** *(прощати)* че́рез молоді літа́ /вік/, *(не вміти)* бу́вши молоди́м; & з-замо́лоду /= змо́лоду/.
МОЛОЖА́ВЫЙ молодя́вий.
МОЛОКО́ *(кисле)* кисля́к; **м. ма́тери** по́корм; **м. на губа́х не обсо́хло** у *кого* ще жовторо́тий *хто*; **кто ожёгся на -ке́, ду́ет на холо́дную во́ду** наляка́в міх, то й то́рби стра́шно, опікся на молоці, то й во́ду сту́дить.
МОЛОКОСО́С шмарка́ч, пискля́, сопля́к, цуценя́, щеня́, жовторо́тик, *д.* паршук; & $n^к$ *жовторо́тий.
МОЛОТИ́ТЬ молот/и́ти, гармануві́-, гарма́ни-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ить ◊, зви́клий молоти́ти, з-й обмолоти́-, за́йнятий молотьбо́ю, ма́йстер молотьби́, моло́тник, $n^к$ молоти́льний, для молотьби́;
МО́ЛОТЫЙ розмо́лотий, розме́лений ◊.
МОЛО́ТЬ моло́ти, розме́люва-, *(на жорнах)* жорни́-; *(язиком)* верзти́; **м. вздор** Хи́мині ку́ри пра́ви-; **ме́лет языко́м** *кто г.* язи́к кру́титься мов млино́к на вітрі в *кого*;
ме́лющий що /$м^н$ хто/ ме́ле ◊, ма́йстер моло́ти, з-й розмоло́-, за́йнятий ме́ливом, ме́льник, млина́р, *р.* мелі́й, $n^к$ ме́лючий, розме́лювальний, розме́ль-, $c^к$ -ме́льний [**-й муку́** борошноме́льний]; **-й языко́м** /-й **вздор**/ дурноля́п;
-йся що ме́леться, ме́лений, розме́люва-, ме́ля-.
МОЛОТЬБА́ *д.* молочі́ння.
МОЛО́ЧНЫЙ: -ые проду́кты набіл, ді́йливо;
-ая фе́рма молоча́рня.
МОЛЧАЛИ́ВО © ні па́ри з уст;
МОЛЧАЛИ́ВЫЙ скупи́й на сло́во.
МОЛЧА́НИЕ невідгук, невідповідь; **м. – знак согла́сия** $o^к$ мо́вчить – зна́чить зго́ден; **м. – зо́лото** хто мовчи́ть, той двох навчи́ть; **по́сле мину́тного -ия** по хвилі мо́вчанки.
МОЛЧА́ТЬ мовча́ти, німува́- *(*як ри́ба*)*, держа́- язи́к за зуба́ми, справля́- мо́вчанку, ні па́ри з уст не пуска́-, $к$ ні па́ри з уст [**я -а́л** я – ні п. з у.]; & мовча́-, як ка́мінь; **не м.** гомоні́-; **м. в тря́почку** не розтуля́- ро́т(а); **Молчи́!** прикуси́ язи́к!;
--й що /$м^н$ хто/ мовчи́ть ◊, схи́льний /зви́клий/ мовча́ти, мовчу́н, мовча́н, $n^к$ мовчазни́й, безсло́вес-, безмо́в-, німо́т-, німи́й, мовч(а)кува́тий, мовчу́щий.
-вший *Ó*, $ф^р$ мовчазни́й до́сі [**-й судья́** мовчазн. суддя́].
МОЛЧО́К $ф^р$ ні сло́ва, ні па́ри з уст [**об э́том – м.** про це – ні с., про це – ні па́ри з уст].
МОЛЬ *г.* $м^н$ мо́лі [**м. пое́ла** мо́лі поїли].
МОМЕ́НТ: в настоя́щий м. тепе́р, на цю хвили́ну, нара́зі; **к настоя́щему -ту** натепе́р, на цей час;
МОМЕ́НТЫ $ф^р$ хвили́ни.
МОМЕНТА́ЛЬНО враз, як стій, *з.* притьмо́м.
МОМЕНТА́ЛЬНЫЙ митте́вий, блискави́чний.
МОНА́ШЕСТВОВАТЬ черне́чити, ченцюва́-, бу́ти ченце́м /черни́цею/, (- $ж^і$) черни́чи-;
--й що /$м^н$ хто/ ченцю́є ◊, ві́рний черне́чому о́біту, черне́ць /$ж^і$ черни́ця/, *п.* відлю́дько, самі́тник, аске́т, $n^к$ черне́чий, черне́цький, самі́тниць-, відлю́дниць-, відлю́дькуватий, аскети́чний.
МОНГОЛОВИ́ДНЫЙ монголосхо́жий /-поді́б-/;
МОНГОЛОПОДО́БНЫЙ монголо́їдний, монго́листий, $o^к$ монголосхо́жий.
МОНЕ́ТНЫЙ: м. двор карбівня́.
МОНИ́СТО & *нами́стинка.
МОНОЛИ́ТНЫЙ одноці́лий, суці́льний, *(рух)* згурто́ваний.
МОНОПОЛИЗИ́РОВАТЬ монополіз/ува́ти;
--й що ~у́є, зви́клий /настро́єний/ ~ува́ти, монополі́ст, $n^к$ ~аці́йний, для монополіза́ції.
МОНОПО́ЛЬНЫЙ безконкуренці́йний.
МОНОТОННОСТЬ $o^к$ моното́нія.
МОНОТО́ННЫЙ однозву́кий /-звучни́й, -то́н-/.
МОНСТР потво́ра, страхі́ття; & $ж^і$ монстри́ня.
МОНТА́ЖНИЧАТЬ монтажникува́ти;
--й за́йнятий монтаже́м, монта́жник, монтаже́р.
МОНТИ́РОВАТЬ монт/ува́ти, збира́-, склада́- доку́пи;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, за́йнятий ~аже́м, з-й зібра́ти, ~е́р, ~ува́льник, ~а́ж-, $n^к$ ~ува́льний, ~а́ж-;
-йся/-ый монто́ваний ◊; ± МОНТАЖНИЧАТЬ.
МОНУМЕ́НТ па́м'ятник.
МОНУМЕНТА́ЛЬНЫЙ вели́чний.
МОРАЛИЗОВА́ТЬ мораліз/ува́ти, повча́-, чита́- мора́ль;
--й що ~у́є, настро́єний /схи́ль-, зви́клий/ ~ува́ти, ~а́тор, моралі́ст, чите́ць мора́лі, $n^к$ ~а́торський;
-ый моралізо́ваний.
МОРГА́ТЬ *(очима)* клі́пати, лу́па-, підмо́ргува- *кому* /*вказуючи – ще*/ на *кого*, $n^ф$ морг; **м. в отве́т** відмо́ргува-;
--й що /$м^н$ хто/ морга́ ◊, розмо́рганий, зви́клий морга́ти, р-й підморгну́-, моргу́н, кліпко́, $n^к$ моргу́чий, моргоснліпий, /- *світло*/ миготли́вий, мерехтли́-, блимки́й, © знай морг та морг; **не -й** незмигли́вий;
МОРГНУ́ТЬ: гла́зом не м. бровою не пове́сти́;

не успе́ть гла́зом м. не зчу́тися;
НАМОРГА́ТЬСЯ попоморга́ти, розморга́тися;
-вшийся попомо́рганий /роз-/, Ø.
МОРДОВОРО́Т держимо́рда.
МО́РЕ: м. по коле́но хоч би що *кому*; **за -ем телу́шка полу́шка, да рубль перево́з,** $п^{-о}$ там до́бре, де нас нема́, сла́вні бу́бни за гора́ми, всі ко́зи в зо́лоті.
МОРЕПЛА́ВАТЕЛЬ $п^{о}$ мореплáв.
МОРЕПЛА́ВАТЕЛЬНЫЙ мореплáвчий.
МОРИ́ТЬ *(голодом)* мори́ти, вимо́рюва-;
–й що /$м^{н}$ хто/ мо́рить ◊, зви́клий мори́ти, ра́дий замори́-, мори́льник, $п^{к}$ мори́льний + %, $с^{к}$ мори́- [Мори́квас];
-йся/-и́мый мо́рений, вимо́рюва-;
ПРИМОРЁННЫЙ примо́ре-, здохлякува́тий.
МОРОЗИ́ЛКА морози́льня, льодо́в-, льо́дник.
МОРО́З: трееку́чий м. *д.* кип'я́чий моро́з.
МОРО́ЗИТЬ моро́з/ити, заморо́жува- /під-, об-/;
–й що /$м^{н}$ хто/ ~ить ◊, за́йня́тий моро́женням, з-й заморо́зити /під-, об-/ зви́клий /маста́к/ моро́зи-, ~и́льник, $п^{к}$ морози́льний, моро́зячий;
СМОРО́ЗИТЬ *(ляпнути)* бо́вкнути, *(не лише словесно)* утя́- до гапликів; **с. глу́пость** сплéска́- дурни́цю.
МОРОСИ́ТЬ мрячи́ти, мжи́чи- *(і)*мжи́-, *(- дощ)* сіятись *(*як крізь тонке́ си́то*)*, накрапа́ти;
–й що мжить ◊, $п^{к}$ мря́чний, *о.* із мря́чкою; **-й дождь** хля́павка, дощ із мря́чкою /мжи́чкою/.
МОРО́ЧИТЬ моро́чити, заду́рюва- заморо́чува-, *(задурювати)* забива́- ба́ки, зами́люва- о́чі, *(голову)* клопота́- [не клопочи́ голови́!];
–й що /$м^{н}$ хто/ моро́чить ◊, з-й /ра́дий/ заморо́чити, заверни́голова, закрути́-, $п^{к}$ *(за)*моро́чливий; **-й го́лову** закрути́голова.
МОРЩИ́НИСТЫЙ побрижо́ваний, збри́жений.
МОРЩИ́НИТЬ*(СЯ)* бри́жити*(ся)*;
МОРЩИ́НИТЬСЯ *(- овочі)* мо́рхнути;
–й = сморщивающий;
-йся що мо́рхне, змо́рщуваний, $п^{к}$ брижа́тий, брижува́-, *(- овочі)* мо́рхлий;
ИЗМОРЩИ́НИТЬСЯ змо́рхнути;
ИЗМОРЩИ́НЕННЫЙ *(з)*мо́рхлий.
МО́РЩИТЬ: –й = сморщивающий;
-йся мо́рщений, змо́рщува-, $п^{к}$ змо́ршкуватий;
ПОМО́РЩИТЬСЯ *($п^{рв}$ - овоч)* змо́рхнути /по-/;
-вшийся помо́рщений, *(по)*мо́рхлий, ☺ Ǿ.
МОСТИ́ТЬ мости́ти, брукува́-, замо́щува- /ви-/, *(чим)* виклада́-; *(шлях)* торува́-;
–й 1. що /$м^{н}$ хто/ мо́стить ◊, ра́дий підмости́ти, мости́льник, $п^{к}$ мости́льний, 2. що /$м^{н}$ хто/ брукýє, за́йня́тий брукува́нням, брука́р, бруківни́к, $п^{к}$ брукува́льний;
-и́мый = -йся[2].
МОСТИ́ТЬСЯ мости́тися ◊, вмо́щува- /при-/;
-йся 1. що /$м^{н}$ хто/ мо́ститься ◊, мо́щений, вмо́щува- /за-, під-, при-/, 2. що брукується, брукó-.
МОТА́ТЬ[1] мота́ти, метля́- навива́-, намо́т/у- /об-, роз-/;
–й що /$м^{н}$ хто/ мота́ ◊, зви́клий ♦, з-й на♦, для мота́ння, за́йня́тий -ям, мота́льник, ~уваль-, $п^{к}$ мота́льний, ~уваль- + %, $с^{к}$ мота́й- [**-й не́рвы зву́к** мота́й-нерви-зву́к]; **-й не́рвы** вари́вода, зви́клий ша́рпа- не́рви; **-й себе́ на ус** мота́й-собі́-на-ву́с;
-ый[1] мо́таний, намо́тув- /об-, роз-/, нави́в-.
МОТА́ТЬ[2] три́ньк/ати, розтри́нькува-, гайнува́-, транжи́ри-, ци́ндри-, перево́ди-;
–й[2] що /$м^{н}$ хто/ ~а ◊, зви́клий ♦, з-й роз♦-, ~ало, марнотра́тець /-ник/, переві́д-, розтри́нькувач, $п^{к}$ марнотра́тний, розтра́тливий;
-ый[2] розтри́нькуваний ◊, транжи́ре-.
МОТА́ТЬСЯ метуши́тися, мотля́-, бі́гати, ви́солопивши язи́к*(а)*;
-йся 1. що /$м^{н}$ хто/ метуши́ться ◊, заклопо́таний, *о.* у метушні́, з ви́солопленим язико́м, 2. = **-ый**[1], 3. = **-ый**[2];
ЗАМОТА́ТЬСЯ: -вшийся замо́таний, заморо́че- ◊.
МОТИ́В: по ли́чным -ам з особи́стих моти́вів /причи́н/.
МОТИВИ́РОВАТЬ мотив/ува́ти, умотиво́ву-, обґрунто́ву-, подава́ти моти́ви, *г.* узаса́днювати;
–й що /$м^{н}$ хто/ ~у́є ◊, з-й у♦, узаса́днювач, мотива́тор, $п^{к}$ мотиваці́йний, мотивува́ль- + %, ©;
-йся/-ый мотиво́ваний, умотиво́ву-, обґрунто́ву-, узаса́дню-.
МОТИВИРО́ВКА *(дія)* мотивува́ння, *(зміст)* мотиво́ва-, моти́ви.
МОТО́Р двигу́н, руші́й.
МОТОСТРЕЛКО́ВЫЙ мотопіхо́тний.
МОТОЦИКЛЕ́ТНЫЙ мотоци́кловий.
МОТРИМОНИА́ЛЬНЫЙ за́мі́жницький.
МОТЫ́ЖИТЬ сапа́ти, сапува́-, шарува́-;
–й що /$м^{н}$ хто/ сапа́ ◊, с-и ♦, з-й про♦, за́йня́тий сапа́нням /шарува́-/, сапа́льник, шарува́-, сапува́-, $п^{к}$ шарува́льний, сапа́ль-, сапува́ль-.
МОТЫЛЁК *(білий)* $п^{о}$ білокри́лець.
МОХНА́ТИТЬ ко́шлати, кошла́ти-, волоха́ти-, ку́дла-, кострyба́чи-, ку́стра-, ку́чми-;
–й що /$м^{н}$ хто/ ко́шлає ◊, зви́клий ♦, з-й роз♦, *т.* для ко́шлання;
♦♦♦СЯ кошла́тіти, волоха́тіти, волоха́титись ◊;
-йся ко́шланий, ку́стр-, ку́дл-, *і.* кострyба́ч /-а́нь/, ку́чма, кудла́й, ку́дла, волоха́ч, $п^{к}$ кудла́тий, кошла́-, кострyба́- ◊;
ЗАМОХНА́ТИТЬСЯ заволоха́тіти ◊;
-вшийся заволоха́тілий ◊, Ǿ.
МОХОВИ́ДНЫЙ /-ОБРА́ЗНЫЙ/ мохува́тий, на взір мо́ху, як мох.
МОЧИ́ТЬ мочи́ти, ква́си-;
–й що /$м^{н}$ хто/ мо́чить ◊, зви́клий ♦, за́йня́тий мо́ченням, мочи́льник, $п^{к}$ мочи́льний;

ЗАМОЧИ́ТЬ *(дощем) о.* засльози́ти; ◊;
ИЗМОЧИ́ТЬ *(дощем)* попопра́ти; ◊;
ОТМОЧИ́ТЬ *(коника)* учво́рити, відки́нути;
ПОДМО́ЧЕННЫЙ *(-реноме)* підми́тий, зіпсу́-.
МОЧИ́ТЬСЯ відправля́ти малу́ нужду́;
-йся 1. що мо́читься ◊, поки́нутий ква́ситися, ква́шений, мо́че-, 2. що відправля́ малу́ нужду́, © відправля́ючи м. н.
МОЧЬ[1] могти́, спромага́тися, умі́ти, бу́- зда́тним, © у си́лі [**е́сли бы нау́ка могла́** якбі в си́лі нау́ки]; **не м. прийти́ в себя́ от изумле́ния** не могти́ ви́й- з ди́ва; **как живёте-мо́жете** як Бог ми́лує /живе́ться*(*-мо́жеться*)*/;
могу́щий що /*м*[н] хто/ мо́же ◊, *п*[к] спромо́жний /-жен/, го́дний /-ден/, зда́тний /-тен/, зуга́р-, зда́лий, *і.* ма́йстер, знаве́ць, *о́* в си́лі; **-щие** хто мо́же;
СМОЧЬ змогти́, зду́жа-, здолі́-, *ф*[р] вда́-;
смо́гший спромо́жний ◊, ± **сумевший**, Ø.
МОЧЬ[2] *і.* си́ла, міць, снага́, спромо́га; **что есть мо́чи** чимду́ж, щомога; **мо́чи нет** незмо́га, снаги́ не стає́.
МОШЕ́ННИК махля́р, *г.* видриду́шник.
МОШНА́: м. пуста́ *ж.* купи́ло притупи́ло.
МО́ЩИ: живы́е м. © ре́брами сві́тить *хто*.
МО́ЩНОСТЬ: на по́лную м. *ф.* на по́вну /всю/ па́ру /си́лу/.
МО́ЩНЫЙ *о.* стоси́лий.
МОЩЬ: во всю м. на всю спромо́гу /поту́гу/; **в по́лную мощь** на по́вну си́лу.
МРАЗЬ па́дло, шмарово́з, *е*[м] мразь.
МРАК: м. иеве́жества ца́рство те́мряви; **покры́тый -ом**, замря́чений; **покрытый -ом неизвестиости** замря́чений мря́кою незнання́ /неві́да-/.
МРАЧНЕ́ТЬ *(*по*)*хмурні́ти, /*д*[к] спо-/, хмурні́ша-;
--й що /*м*[н] хто/ хмурні́є ◊, деда́лі похму́ріший /хмурні́-/, © с-и хмурні́ти, *ф*[р] спохмурні́лий;
ПОМРАЧНЕ́ТЬ спохмурні́ти, *г.* посолові́ти;
-вший спохмурні́лий.
МСТИТЬ мсти́тися /помща́-/ иад *ким* /на *кому*/, чини́ти по́мсту, *і*[р] відд́ячува-, відпла́чу-;
--й що /*м*[н] хто/ мсти́ться ◊, гото́вий по♦, зви́клий ♦, захо́плений по́мстою, ме́сник, мсти́вець, *у*[р] помсти́тель /*р.* відо-/, *п*[к] *(*по*)*мсти́вий.
МУДА́К *в. л.* муди́ло, жлоб, довба́к.
МУДО́ХАТЬСЯ > ВКАЛЫВАТЬ.
МУДРЕНО́: ие м. не шту́ка;
МУДРЁНЫЙ заму́дрий; **-ая шту́чка, -ое де́ло** мудра́ція; **у́тро ве́чера -ние́** дасть Бог світ, дасть і сові́т, ра́но голова́ мудрі́ша.
МУДРЕ́ТЬ мудр/і́ти /-і́ша-/. розумні́- /-і́ша-/.
--й що /*м*[н] хто/ ~і́є ◊, щора́з /з ча́сом/ мудрі́ший.
МУДРЕ́Ц: на вся́кого -ца́ дово́льио простоты́ ко́жен му́дрий сво́го́ ду́рня зна́йде.
МУДРИ́ТЬ мудр/ува́ти, вимудро́ву-, хитрува́-;
--й що /*м*[н] хто/ ~у́є ◊, с-и ♦, з-й ви́♦, мудре́ць, мудрі́й, мудраге́ль, ~аге́лик, *п*[к] *(*хитро*)*му́дрий, химерува́тий.
МУ́ДРО *ж*[н] зна́тно;
МУ́ДРЫЙ *(указ)* Соломо́нів; & доро́сло мудрий
МУ́ДРСТВОВАТЬ/--й > МУДРИТЬ/--й.
МУЖА́ТЬ мужні́ти, дохо́ди- літ, става́- му́жнім, маторі́-, вилю́днюва-, *(- жінку)* матерні́-;
--й що /*м*[н] хто/ мужні́є ◊, деда́лі мужні́ший, вже ма́йже змужні́лий /зматорі́-/, © с-и мужні́ти.
ВОЗ♦♦♦: -вший що змужнів, змужні́лий ◊, Ø.
МУЖА́ТЬСЯ: -а́йся /-тесь/! трима́йся /-тесь/!
МУЖЕПОДО́БНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ чоловікува́тий, усі́м чолові́к, як ч., зо́всім як ч.
МУ́ЖЕСТВО: гражда́нское м. громадя́нська відва́га /му́жність/, *г.* цивільна відва́га.
МУЖИ́К хлоп, *ф.* Іва́н [**без -ка́ нет рабо́ты** без Іва́на нема́ й па́на]; & *з*[б] мужико́та.
МУЖИКОВА́ТЫЙ мугі́ристий, дядькува́тий.
МУЖИ́ЧИЙ, МУЖИ́ЦКИЙ хло́пський.
МУЖИЧО́К: м. с ногото́к = от горшка́ два вершка́ *(*> ГОРШОК*)*.
МУЖЧИ́НА *ф*[р] хлоп;
МУЖЧИ́НЫ *з*[б] чолові́цтво, чолові́ча стать.
МУЗИЦИ́РОВАТЬ музи́чити;
--й що /*м*[н] хто/ музи́чить, зви́клий музи́чити, ра́дий помузи́чити, музи́*(*ч*)*ка, *з*[н] бре́нькало.
МУЗЫКА́ЛЬНО /-НЫЙ/ *п*[о] орга́нно /-ний/.
МУ́КА *ф*[р] ка́ра [**прииять -ку** прийня́ти -ру]; **м. му́чеиическая** му́ка з мук, му́ка, яки́х ма́ло; **-ки му́ченические** *о.* сибі́ри.
МУМИФИЦИ́РОВАТЬ муміфік/ува́ти;
--й що /*м*[н] хто/ ~у́є, зви́клий ♦, для ~а́ції, за́йня́тий -ією, ~а́тор, *п*[к] ~аці́йний;
-йся/-ый ~о́ваний; ± БАЛЬЗАМИРОВАТЬ.
МУ́МИЯ 1. забальзамований труп, *(- людину)* шкі́ра й ко́сті, суха́р сухаре́м, 2. *(оксид заліза)* фа́рба; & *п*[к] *(*ультра*)*мумія́стий.
МУНДИ́Р *і*[с] жупа́н; **карто́фель в -ре** бараб́оля /карто́пля, бу́льба/ в жупана́х /кожу́хах/.
МУНДШТУ́К *ж*[м] цига́рочник.
МУНИЦИПАЛИЗИ́РОВАТЬ муніціпаліз/увати;
--й що /*м*[н] хто/ ~у́є, з[г]-й /з[м]-й/ ♦, за́йня́тий ~а́цією, ~а́тор, *п*[к] ~аці́йний;
-йся ~о́ваний.
МУРАВЕ́ЙНИК муравли́ще, кома́шник, *д.* мурашко́вина.
МУРА́ВИТЬ полив'а́ти, вкрив- поли́вою, глянсу-;
--й що /*м*[н] хто/ ~а́ ◊, з-й ♦, за́йня́тий глянсува́нням, поли́в'яник, ~а́ль-, *п*[к] ~а́льний, для ~а́ння;
-йся поли́ваний, глянсо́-, укри́- поли́вою.
МУРА́ШКА мура́ха; **МУРА́ШКИ: м. по те́лу бе́гают** за́шпори /моро́з/ поза́ шкі́рою хо́дять/-ить/.
МУРЛЫ́КАНЬЕ му́ркіт.
МУРЛЫ́КАТЬ муркота́[і]ти, му́рка-, *н*[з] мур-му́р;
--й що мурко́че ◊, *і.* *(*кіт-*)*воркіт, *п*[к] муркітли́вий, вор-, муркотю́чий, вор-, © знай мур та му́р.
МУРОВА́ТЬ мурува́ти, вимуро́ву-;

--й що /*м*ⁿ хто/ мурýє ◊, з-й ви́♦, с-и ♦, му́ляр, мурівни́к, каменя́р, *п*ᵏ мурува́льний;
-йся муро́ваний, ± **строящийся**.
ВМУРО́ВАННЫЙ *(у стінку) г*ᵈ вма́щений.
МУСКУЛАТУ́РА, МУ́СКУЛЫ м'я́зи.
МУСКУЛИ́СТЫЙ жи́лавий.
МУСО́ЛИТЬ яло́зити, сли́ни-, засмальцьо́вува-, заса́лю-, масльо́нити;
--й що /*м*ⁿ хто/ яло́зить ◊, схи́льний ♦, слинько́, яло́за, *п*ᵏ яло́зний, яло́зливий, сли́ня-;
-йся яло́жений, заяло́жува-, засли́ню-, заса́лю-, засмальцьо́ву- ◊;
ИЗМУСО́ЛИТЬ ви́шмульгати /попошму́-/ ◊.
МУ́СОР *жⁿ /поліцай/* ляга́вий.
МУ́СОРНИЦА сміття́рка, відро́ на сміття́.
МУ́СОРНЫЙ смітнико́вий, смітю́шний; **-ая я́ма** смітни́к, вигрібна́ я́ма.
МУ́СОРИТЬ/--й = СОРИТЬ/--й.
МУСОРОВО́З сміття́рка.
МУССИ́РОВАТЬ роздму́хувати кади́ло, бра́- на язи́к, *к*ⁿ мусува́-; **постоя́нно м.** човпти́;
--й що /*м*ⁿ хто/ мусу́є ◊, р-й взя́ти на язи́к, роздму́хувач кади́ла, © взя́вши на язи́к;
-йся мусо́ваний, роздму́ху-.
МУСУЛЬМА́НИН *о.* чалмоно́сець.
МУТИ́ТЬ 1. каламу́т/ити, колоти́-, 2. баламу́ти-, 3. ну́ди-; **м. созна́ние** забива́ти па́мороки;
--й 1. що /*м*ⁿ хто/ ~ить ◊, з-й за♦, ~ник, 2. **баламутящий; -й во́ду = баламутящий,** 3. що ну́дить;
-й созна́ние з-й заби́ти па́мороки.
МУТИ́ТЬСЯ > МУТНЕТЬ; **-тся в глаза́х /в голове́/** світ макі́триться /кру́ти-, йде о́бертом/ *кому*;
-йся = мутнеющий; -я рассу́док щора́з сла́бший ро́зум;
ПОМУТИ́ТЬСЯ: -лось в глаза́х у *кого* потьма́рився світ *кому*;
-вшийся скаламу́чений, збаламу́- *(розум)* запа́моро-, замакі́трений.
МУТНЕ́ТЬ каламу́т/ніти, тьмяні́ти;
--й що ~ніє ◊, щора́з каламу́тніший /тьмяні́-/, *(вже)* ма́йже каламу́тний, напівкаламу́тний;
ПОМУТНЕ́ТЬ скаламу́титися ◊;
-вший скаламутні́лий, потьмяні-, Ø.
МУ́ТНЫЙ тьмя́ний.
МУ́ХА & мушня́; **под -ой** під гра́дусом; **едя́т его́ /её +/ му́хи** ма́тері його́ /її́ +/ ковінька, кат його́ /її́ +/ не взяв.
МУЧЕ́НИЕ *ф*ᵖ ка́ра, > МУКА.
МУ́ЧЕНИК *г.* му́чень.
МУ́ЧЕНИЧЕСКИЙ стра́дницький, *(- дорогу)* хре́сний, ґолґо́тний.
МУЧИ́ТЕЛЬНЫЙ *(для душі)* гризьки́й, гризо́тний, *(біль)* гризу́чий.
МУ́ЧИТЬ му́чити, катува́-, мордува́-, завдава́- мук, розпина́-, бра́- на му́ки, залива́- са́ла за шку́ру, *г.* заму́чува-, *(душевно)* гри́з-, тягти́ ду́шу, смокта́- /сса́-/ се́рце, на дава́- спо́кою /поко́ю/, ± ИСТЯЗАТЬ; **м. ду́шу** лежа́- ка́менем на се́рці;
-ила со́весть гри́зло сумлі́ння;
--й що /*м*ⁿ. хто/ му́чить ◊, охо́чий /зви́клий, с-и/ ♦, мучи́тель, кат, катю́га, розпина́тель, *(у побуті)* вари́вода, *п*ᵏ болю́чий, *(біль)* гризу́-, *ф*ᵖ катівський, *р*ᵏ катува́льний, мордува́-;
-ый/-имый = мучающийся;
МУ́ЧИТЬСЯ му́читися ◊, страждáти, зазнава́- мук; *(душею)* кара́тися душе́ю; **м. с** ***кем*** ма́ти бі́ду́ з *ким*; **чтобы м. /му́чить себя́/** на му́ку собі;
-йся му́чений, мордо́ва-, като́-, тортуро́-, му́ченик, стра́д-, *п*ᵏ стражде́нний, довготерпели́вий, *о.* ві́дданий на му́ки, ± **страдающий**;
ИЗМУ́ЧИТЬСЯ /НА-/ попому́читися ◊;
-вшийся попому́чений, Ø;
ОТМУ́ЧИТЬСЯ відте́рпіти ◊;
-вшийся відму́чений, відте́рпілий ◊, Ø.
МУ́ШКА: на му́шке *(держати)* під прицілом.
МУ́ШТРА ви́шкіл.
МУШТРОВА́ТЬ муштр/ува́ти, шко́ли-, вишко́люва-, вимуштро́вува-, тренува́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є ◊, за́йнятий ~ою, з-й /покли́каний/ ви́♦, ~ува́льник, тре́нер, *п*ᵏ ~ува́льний + %;
-йся/-ый шко́лений, муштро́ва- вишко́лю-, трено́-, *і.* ви́шкільни́к.
МЧАТЬ мча́ти, гна́-; & *д*ᵏ домча́ти /при-, про- +/.
МЧА́ТЬСЯ мча́ти, леті́- стріло́ю /на кри́лах/, гна́- [**м. на коне́** г. коне́м], го́ном гна́-, гна́- як ві́тер, *(- час)* ле́том леті́-, *з.* чку́ри-, уляга́-; **м. во весь дух** бі́гти ві́тром /ку́лею, стріло́ю/; **м. для** ***кого*** *(- час)* бі́гти *кому*;
-йся що /*м*ⁿ хто/ мчить ◊, з-й по♦, *п*ᵏ летю́чий, шпарки́й, швид-́ /гон-́/ як ві́тер, *ф*ᵖ крила́тий, навза́відний; **-я во весь дух** © з ві́тром навза́води, щоду́ху так і мчить; **-я стрело́й** швидки́й як стріла́;
ПОМЧА́ТЬСЯ *ф*ᵖ врі́зати, чкурну́-, поле́ті- стріло́ю /як стріла́/;
-вшийся Ø.
ПРИМЧА́ТЬСЯ приле́тіти /надбі́г-, прискака́-, пригна́-/ стріло́ю;
-вшийся приле́тілий /◊/ стріло́ю, примча́-, Ø;
ПРОМЧА́ТЬСЯ пробі́гти /прогна́- ◊/ стріло́ю;
-вшийся *р*ᵏ промча́лий, пробі́г- стріло́ю, Ø;
УМЧА́ТЬСЯ замча́ти /поле́ті-/ стріло́ю;
-вшийся Ø, *(час)* збі́глий, мину́-, *(на крилах)* поли́нулий.
МЫ́КАТЬ: м. го́ре тягну́ти біду́;
--й го́ре тягни́біда.
МЫ́КАТЬСЯ бідува́ти, горюва́-, поневіря́тися, *(блукати)* тиня́-; **м. из стороны́ в сто́рону** телесува́-; **м. по бе́лу све́ту** волочи́- по світа́х;
-йся 1. **бедствующий,** 2. **блудящий²** + розтелесо́ваний.
МЫ́ЛИТЬ мили́ти, нами́л/юва-; **м. го́лову** ***п.*** на-

кру́чува- хвоста́;

--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, зви́клий ♦, з-й на♦, за́йня́тий ми́ленням, нами́лювач, $п^к$ ми́льний + %; **-й го́лову** *п.* чите́ць мора́лі, накру́чувач хвоста́;

-йся ми́лений, нами́люва-; **легко́ -я** милки́й.

МЫ́ЛО & ми́лини /= ми́льна вода́/.

МЫЛОВА́Р *г.* миля́р.

МЫЛОВА́РЕННЫЙ: м. заво́д милова́рня, *г.* миля́рня.

МЫ́ЛЬНЫЙ: м. пузы́рь ми́ляна бу́льбашка /бу́лька, ба́нька/.

МЫ́СЛЕННО по́думки, *о.* ду́мкою [**хоте́л м. гна́ться за ней** хотів д. гна́ти за не́ю];

МЫ́СЛЕННЫЙ уя́вний; **-ым взо́ром** по́думки.

МЫ́СЛИТЬ ми́слити, ду́ма-, гада́-, міркува́-, уявля́-, *(самостійно)* ма́- свою́ го́лову; **м. други́ми катего́рия-** ♦ и́накше; **м. про себя́** ду́ма- собі́; **м. себя́** *кем* уявля́- себе́; **логи́чно м.** ма́- го́лову на пле́чах /в'я́з-/; **незави́симо м.** іти́ про́ти те́чії;

--й що /$м^н$ хто/ ми́слить ◊, з-й ♦, мисли́тель, $р^в$ ми́слення [**традицио́нно -й** традиці́йного м.], $ф^р$ з ми́сленням [**логи́чески -й** з логі́чним м.], $п^к$ голова́тий, тяму́щий, глибокоду́мний, інтелектуа́ль-, *о.* з голово́ю, $с^к$ -ду́м(ець) [**инакомы́слящий** іноду́мець], -ду́мний [**разномы́слящий** різноду́мний; **глубокомы́сля-** спо́вне- глибо́ких дум; **-й о́бразами** образоду́м]; **мно́го о себе́ -й** висо́кої ду́мки про се́бе;

-йся/-нмый ми́слений, уя́влюва-, га́да-, *г.* спови́д-; **-ый** можли́вий [**все -ые завере́ния** усі́ -и́ві запе́внення]; **-ное ли де́ло! /-но ли!/** хіба́ (так) мо́жна!, $е^м$ де́ ж таки?, хто таке́ ба́чив?.

МЫСЛЬ ду́мка, га́д-, ду́монь-; **меня́ /её +/ не покида́ла м.** мені́ /їй +/ не вихо́дило з голови́; **нея́сная м.** напівду́мка; **по -ли** *чьей* на ду́мку; **при** *(одно́й)* **-ли** на *(саму́)* ду́мку /зга́д-/; **-ями** $ф^р$ ду́мкою [**соедини́мся -ями с** єдна́ймося д. з]; **и в -лях не́ было у** *кого* і на ду́мці не мав *хто*; **что́бы и в -ях не́ было** і в го́лову не поклада́й(те); **-ли поле́зли в го́лову** обсі́ли думки́; **быть за́нятым свои́ми -ями** ду́мати (про) своє́;

МЫ́СЛИ *(давні)* прадумки́.

МЫТА́РСТВО поневіря́ння, *ф.* поневі́рка;

МЫТА́РСТВА побива́ння, тиня́-, *(не йно в мандрах)* Одиссе́я.

МЫТА́РСТВОВАТЬ поневір/я́тися, *(де)* тиня́-;

--й що /$м^н$ хто/ ~я́ється ◊, поки́нутий на біду́, обтя́жений біда́ми, біда́ха, сірома́-, горопа́-, бідачи́сько, сіро́ма, $п^к$ сірома́шний, горопа́ш-, бідола́ш-, злиде́н-, незамо́жни[і]й.

МЫТЬ ми́ти, вимива́- /від-, на-, об-, пере-, у- +/;

мо́ющий що /$м^н$ хто/ ми́є ◊, за́йня́тий миття́м, зви́клий ♦, покли́каний /з-й/ ви́♦, ми́йник, вимива́ка /від-, об-, про-, у-/, $п^к$ ми́йний, промива́ль- /пере- +/ + %, промивни́й /ви-/, для миття́, $с^к$ -м-ий, -ми́йний [**-й шерсть** вовноми́й, $п^к$ вовноми́йний]; **-й зо́лото** золотоми́й, промива́ч зо́лота; **-й посу́ду** посудоми́й;

-йся ми́тий, вими́ваний /від-, на-, об-, пере-, у-, про-/; **-щнеся обо́и** вими́вані /$п^б$ ми́й-/ шпале́ри;

МЫ́ТЫЙ *(ви)*митий /пере-, під-, від-, об-, у- +/.

МЫТЬЁ: не -ём, так ка́таньем не ки́єм, то до́вбнею, $п^{-о}$ не вмер Дани́ло – болячка задави́ла.

МЫЧА́ТЬ му́кати, ревти́, *(- телят)* мека-, *(- ☺)* мугика-, ми́мри-; **чья б коро́ва -а́ла, а чья б молча́ла** чиє́ б гарча́ло, а чиє́ б мовча́ло;

--й що му́кає ◊, р-й заревти́, му́кало, реву́н, ☺ муги́кало, ми́мря, $п^к$ реву́чий, *о.* з му́канням.

МЫШЕВИ́ДНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ мишкува́тий.

МЫШИ́НЫЙ: -ая возня́ 1. дрібні́ кло́поти, бу́ча за ону́чу, $о^к$ ми́шача шамотня́, 2. дитя́ча гра, дитя́чі і́гри.

МЫШКОВА́ТЬ: --й що мишку́є, з-й лови́ти мише́й, миш(к)оло́в.

МЫШЬ: наду́лся, как мышь на крупу́ наду́вся як сич /як інди́к пе́ред сме́ртю/; **лету́чей -ши** $р^в$ *(- крило)* кажа́нячий.

МЫШЬЯ́К миша́к, арсе́н.

МЭР *(міста)* поса́дник.

МЯ́ГКИЙ *(- зиму)* сирі́тський; & м'яке́(се)нький.

МЯ́ГКО: м. сте́лет, да жёстко спать слова́ масні́, а пироги́ пі́сні, сло́вом – шо́вк- гапту́є, ді́лом – ши́л- шпига́є;

МЯГЧА́ЙШИЙ (м'яки́й-)м'які́сінький.

МЯГКОТЕ́ЛЫЙ пухкоті́лий.

МЯГЧИ́ТЬ м'якши́ти, пом'я́кшувати;

--й що м'якши́ть ◊, з-й по♦, $п^к$ м'якши́льний, пом'я́кшуваль-, ± **смягча́ющий**.

МЯКИ́НА: на -не не проведёшь на маку́ху не ві́зьмеш.

МЯ́КНУТЬ ла́гідн/і́ти. м'я́кша-;

--й що ~і́є ◊, с-и ♦, напівзм'я́клий, щора́з м'я́кший /ла́гідні-/.

МЯ́МЛИТЬ 1. ми́мрити, харама́рка-, 2. м'я́тися;

--й 1. що /$м^н$ хто/ ми́мрить ◊, ми́мря, харама́ркало, недорі́ка, © с-и ♦, 2. що /$м^н$ хто/ мне́ться, *і.* заба́ра, мару́да, м'я́ло, яло́за, тюхті́й, те́лепень, харама́ркало, *з.* штри́ха-мни́ха.

МЯ́МЛЯ ми́мря, + *і.* → **мя́млящий.**

МЯСИ́СТЫЙ *(- губи)* розква́систий.

МЯСНИ́К м'яса́р.

МЯСНО́Й: -а́я ла́вка м'яса́рня.

МЯ́СО *(свіже)* свіжина́, *(м'ясні страви)* м'яси́во; **молодо́е м.** моложа́тина.

МЯСОЕ́Д ☺ м'ясоже́р.

МЯСТИ́СЬ 1. бенте́житися, непоко́ї-, турбува́-, 2. мета́тися, метуши́-, розви́хрюва-;

-ту́щийся 1. $п^к$ неспокі́йний, бенте́ж- + **волну́ющийся**, 2. непосидю́щий, метушли́вий, бунті́вли-, сум'ятли́-, сум'ятни́й, розбу́рха-, спо́вне- метушні́, з розбу́рханим се́рцем, *(- думки)* розхри́станий, вулка́н-, *(- душу)* розви́хре-.

МЯТЁЖНИК *(за)*коло́тник.
МЯТЁЖНЫЙ *о*[к] вулка́нний.
МЯ́ТИНА *ф*[р] бга́нка.
МЯТЬ м'я́ти, бга́-, жу́жми-, розмина́- /ви-/, *р.* м'яшку́рити, *(папір)* жма́кати, *(льон)* ті́па-, те́р-; **мну́щий** 1. що /*м*[н] хто/ мне ◊, з-й розі♦, зви́клий ♦, м'я́льник, *р.* бгач, жма́кало, *(річ)* м'я́-, *п*[к] м'я́льний, бга́ль-, *с*[к] -м'я́ка [-**й ко́жи** кожум'я́ка], ± **разминающий**, 2. що /*м*[н] хто/ ті́па *(коноплі)*, з-й ті́па-, ті́па́льник, *п*[к] ~льний, для ~ння;
ИЗМЯ́ТЬ попом'я́ти, попожма́кати ◊;
ИЗМЯ́ТЫЙ *(- обличчя)* пожо́ваний ◊;
МЯ́ТЬСЯ м'я́тися ◊, *(вагатися)* те́ртися-м'я́-, ти́катися-ми́ка-, му́ля-, му́ли-, *д.* мику́ли-;
мну́щийся що мне́ться ◊, м'я́тий, бга́ний, розми́на-, жма́ка-, *р.* розми́натий, *(віск)* з-й м'я́тися, *п*[к] м'яки́й, глев-, гли́зявий, ☺ боязки́й, несміли́вий, соромли́-, сором'язли́-, сором'язни́й, невпе́вне-, нерішу́чий, огля́дистий, що не зна, на яку́ ступи́ти, *о.* ні в си́х ні в ти́х;
МЯ́ТЫЙ жма́каний, бга́-, *(папір)* пожма́ка-, & ви́м'ятий /розі- +/; **мя́тое ме́сто** м'я́тина;
ЗАМЯ́ТЬСЯ *о*[к] зати́катись-зами́катись ◊.
МЯУ́КАНЬЕ ня́вкіт.
МЯЧ *з.* опу́ка.

Н

НА *о*[к] над [**на мо́ре** *(іти)* над мо́ре]; **на де́ле** *жс*[м] воно́ [аж воно́ і тут є ви́хід; бо воно́ і так бува́]; **на плечо́!** *в*[й] на плече́ кріс!; **на реме́нь!** *в*[й] на ремі́нь кріс!; **на́ тебе!** отако́ї! [**н. т.! опя́ть дождь!** о.! зно́ву дощ!], отака́ лови́сь!, ота́к-пак!, ма́єш!; *(**и вот**)* **на́ тебе!** *(і аж ось /і наре́шті, от тобі й/)* ма́єш!, *ф*[р] раз! [А тут – раз!]; **на все 100%** на цілу гу́бу́; **на удивле́ние** напро́див.
НАБАВЛЯ́ТЬ наки́д/а́ти, додава->
~й що /*м*[н] хто/ ~а́, з[г]-й /не від то́го, щоб/ наки́нути, наки́да́ч, *п*[к] наки́дувальний;
-йся/-ый наки́д*(ув)*аний, *п*[к] накидни́й.
НАБАЛДА́ШНИК наве́ршник, *п*[б] гу́ля.
НАБЕГА́ТЬ набіга́ти /над-/, наска́ку/ва-, *(- хвилі)* нако́чуватися, *(морщитися)* бри́жи-;
~й що /*м*[н] хто/ наска́кує ◊, набі́ганий ~ва-, нако́чу-, *(що ляга зморшками)* мо́рщений, ☺ ~вач, *п*[к] нако́тистий, бри́жис-, © набіга́ючи;
НАБЕЖА́ТЬ: -вший надбі́глий ◊, Ø.
НАБИВА́ТЬ *(кишеню, живіт)* набива́ти, нато́птува-, *(люльку)* *ѓ* наклада́-; **н. глаз** натрено́ву- о́ко; **н. ру́ку** нала́му- ру́ку; **н. це́ну** наганя́ти ціну́;
~й що /*м*[н] хто/ набива́ ◊, з-й /з[м]-й/ наби́-, наби́ва́ч, набива́льник, *п*[к] набива́льний, *р*[к] наби́вчий, набиву́щий + %; **-й глаз** спра́глий натрену́ва- о́ко; **-й карма́н** маста́к грі- ру́ки; **-й оско́мину** *(харч)* оско́мистий, *н.* = **надоедающий**; **-й ру́ку** *р*-й налама́- ру́ку;
НАБИ́ТЬ *(опудало)* ви́пхати, *(у спорті /п*[рв] *футболі/)* насту́ка-; **н. глаз** наби́- о́ко; **н. ру́ку** напрактикува́тися; **ли́шь бы н. брю́хо** во́вна не во́вна, аби́ ки́шка по́вна;
-вший Ø; **-й глаз** © наби́вши /натренува́в-/ о́ко; **-й оско́му** заоско́млений;
НАБИВА́ТЬСЯ *(куди)* нарина́ти, *(з чим)* нав'я́зуватися;
-йся/-ый наби́ваний, напако́ву-, нато́пту-, *п*[к] набивни́й /*т*[й] ви-/; **-я** що /*м*[н]. хто/ набива́ється ◊, зви́клий нав'я́зувати-, *жс*[м] накида́ч, *п*[к] налі́зливий, *п*[-о] /в-/, © ось мої 5, щоб було 10;
-вшийся *(людьми)* НАБИТЫЙ, нато́птаний;
НАБИ́ТЫЙ *(чим)* напако́ваний, напха́- /-тий/; *(ким)* перепо́внений; **н. глаз** натрено́ване /знаве́цьке/ о́ко; **н. дура́к** *г.* тума́н 18-ий; **-ая рука́** напрактико́вана /нала́ма-, впра́в-/ рука́.
НАБИРА́ТЬ набир/а́ти, *(висоту)* /за-/, *т*[я] склада́-, *(воду)* черпа́-; **н. в долг** бра́- на́бір; **н. высоту́** ширя́- ви́ще й ви́ще; **н. оборо́ты ♦** розго́ну, розкру́чуватися; **н. си́лу** убива́- в си́лу, ♦ на си́лі;
~й що /*м*[н] хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, з-й /р-й/ набра́-, за́йнятий набо́ром, ~а́ч, *т*[я] склада́ч, *п*[к] склада́льний, ~а́ль-, ~у́щий; **-й в долг** зви́клий бра́- на́бір; **-й высоту́** © ширя́ючи ви́ще й ви́ще, забира́- висоту́; **-й оборо́ты** *(- явище)* прoривни́й; **-й си́лу** щора́з міцні́ший; **-й ско́рость** щора́з шви́д-;
НАБРА́ТЬ: н. в рот воды́ забу́ти язика́ в ро́ті; **н. глаза́ на** *кого* взя́- в о́ко; **н. оборо́ты** *(- язик)* набра́- о́бертів, *жс*[м] розмолоти́тися; **н. разма́ху** *ф*[р] розбуя́-;
НАБИРА́ТЬСЯ: н. сил = набирать силу; н. ума́ дохо́дити ро́зуму;
-йся/-ый наби́раний /за-/, скла́да-, *(з частин)* набо́ристий; **-я сил** уби́ваний у си́лу; **-я сме́лости** щора́з сміли́віший; **-я ума́ /ра́зума/** чимра́з мудрі́ший;
НАБРА́ТЬСЯ *(випити)* підхмели́тися, піднапи́-, підохо́ти-, *г.* набра́-, як жа́ба му́лу, *г*[д] наму́ли-; **н. беды́** набі́г- ли́ха; **н. впечатле́ний** зазна́ вра́жень; **н. сил** *г*[д] прибу́- в си́лі; **н. сме́лости** набра́тися ду́ху; **н. стыда́** попоклі́пати *(очима)*; **н. ума́** дійти́ глу́зду; **н. шко́льной учёности** поповчи́тися у шко́лах;
-вший*(ся)* Ø; **-я** підхме́лений, підохо́че-, піднапи́тий.
НАБЛЮДА́ТЕЛЬНЫЙ наглядо́вий [**-ая коми́ссия** -ва комісія), *о*[к] спостеріга́вчий, *(пост)* стежо́ви́й, *(пункт)* *р*[к] дозо́рчий.
НАБЛЮДА́ТЬ спостер/іга́ти, спогляда́-, *(три)*ма́на о́ці, *г.* обсервува́-; **н. за** *кем* па́с- очи́ма /не спуска́- з оче́й/ *кого*;
~й що /*м*[н] хто/ ~іга́ ◊, з-й ~егти́, зви́клий ♦, ~іга́ч, спогляда́ч /на-, до-/, *(з вежі)* дозо́рець, *п*[к] стежови́й, ~е́жли-, примі́тли-, ува́жли-, обсерваці́й-

ний, для на́гляду + НАБЛЮДАТЕЛЬНЫЙ;
ПОНАБЛЮДА́ТЬ попосте́жити ◊; **п. за** ***чем*** *о.* не спуска́- оче́й з *чого*.
♦♦♦СЯ спостеріга́тися ◊, *фр* трапля́- [**таки́е грехи́ -ются** такі́ гріхи́ -ються], ма́ти мі́сце [**-лся рост** мав м. ріст]; **-а́ется, -а́лось** спостере́жено;
-йся/-ый догля́даний, спостере́жув-, *г.* обсерво́в-; **-я** що має мі́сце ◊; **-я в действи́тельности** спостере́жуваний у приро́ді /житті́, сві́ті/; **-ый** *(зусебіч)* відкри́тий;
-вшийся що мав мі́сце ◊, спостере́жений, зафіксо́ва-, *р.* спостері́га-, Ø.
НАБЛЮДЕ́НИЕ: по -иям як спостере́жено.
НАБЛЮДЕ́НИЯ *(помічене) д.* помі́чення.
НАБО́Р компле́кт, *(струментів)* справи́лля, *(дія) т.* монта́ж, *(висоти)* $а^в$ забира́ння.
НАБО́РЩИК склада́ч, набира́ч.
НАБРА́СЫВАТЬ накида́ти, *(одяг)* напина́-, *(шкіц)* робі́- на́черк, *г.* шкіцува́- /$д^к$ нашкіцува́ти/; **н. на себя́** ***что*** прикида́тися *чим*;
--й що /$м^н$ хто/ накида́ ◊, с-и ♦, з-й наки́да- /наки́ну-/, $п^к$ *т.* накида́льний, ± **бросающий**; **-й план** за́йня́тий на́черком пля́ну;
НАБРО́СИТЬ *(ескіз)* начеркну́ти ◊;
НАБРА́СЫВАТЬСЯ *(на кого)* напосіда́тися;
-йся/-ый наки́даний ◊, $п^к$ накидни́й; **-я на** ***кого*** © з ла́йкою /обра́з-/ призна́чен- *кому*, з мо́крим рядно́м на *кого*; **-я на рабо́ту** з одно́ю ду́мкою: працюва́ти; **-я с упрёками на** ***кого*** © зі зли́вою доко́рів *кому*;
НАБРО́СИТЬСЯ заатакува́ти ◊; **н. на** ***кого*** *о.* ки́нутися осо́ю /$м^н$ о́сами/ на *кого*; **н. с упрёками** $жс^м$ ки́нутися, як кіт на ми́шу;
-вший*(ся)* Ø;
НАБРОСА́ТЬ*(СЯ)* наве́ргати*(сь)* ◊.
НАБРО́СОК за́рис, шкіц, ескі́з.
НАБРЯКА́ТЬ бубня́в/іти, набряка́-, *д.* пучня́ві-;
--й що ~іє ◊, поки́нутий ♦, щора́з бубня́віший /пухлі́-/, ма́йже набря́клий, напівнабря́к-;
НАБРЯ́КНУТЬ набубня́віти, набубні́- ◊;
-я́кший бубня́вий, набря́клий, набу́х-, набубня́ві-, Ø.
НАБУХА́ТЬ бучаві́ти, напуха́- + НАБРЯКАТЬ;
--й що набряк/а́ ◊, з-й ~нути, щора́з пухлі́ший, $п^к$ напівроздý тий, напівнабря́клий, напівнапу́х-;
НАБУ́ХНУТЬ напу́хнути, розду́тися ◊.
набу́хший розду́тий, набучаві́лий, напух- ◊.
НАБУШЛА́ТИТЬСЯ $д^к$ $жс^м$ налама́тися, нате́р-, нахапа́- ве́рхів;
-вшийся Ø.
НАВАЖДЕ́НИЕ на́па́сть, наслання́, накли́кання.
НАВА́ЛИВАТЬ нава́л/ювати, нако́чува-, ве́рга-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, р-й навали́ти, зви́клий ♦, наклада́ч, ~ю-, наванта́жув-, $п^к$ ~ювальний + %,
НАВАЛИ́ТЬ *(- людей)* нати́снутися ◊;
НАВА́ЛИВАТЬСЯ нава́люватися, нако́чува-, *(на що)* налята́ти, допада́тися до *чого*;
-йся/-ый нава́люваний, наки́ду-, нако́чу-, ве́рганий, наля́га-, $п^к$ нава́листий, *(на що)* допа́дливий до *чого*;
НАВА́ЛКА: в -ку на́сипом.
НАВА́ЛОМ на́сипом, ку́пою, зава́лом.
НАВА́Р: бу́дет н. и нам щось і нам ка́пне.
НАВА́РИВАТЬ наготовля́ти, нава́рюва-, наготовлю-;
--й що /$м^н$ хто/ нава́рює ◊, с-и ♦, з-й навари́-, за́йня́тий готува́нням, *т.* зва́рювальник, $п^к$ нава́рювальний;
-йся/-ый нава́рюваний, наготовлю-, $п^к$ *т.* наварни́й, $к^в$ нава́ристий.
НАВА́СТРИВАТЬ наго́стрювати; **н. глаза́** виго́стрювати о́чі; ± ОСТРИТЬ, ЗАОСТРЯТЬ;
НАВОСТРИ́ТЬ: н. глаза́ ви́гострити о́чі; **н. глаза́ на** *кого* взя́ти в око *кого*.
НАВЕВА́ТЬ наві́ювати, наві́а-, ± ВЕЯТЬ;
--й що /$м^н$ хто/ наві́ює +, с-и ♦, з-й наві́яти, наві́ювач, ві́яльник, $п^к$ ві́яльний + %;
-йся/-ый наві́ваний, наві́ю-;
НАВЕ́ЯТЬ *фр* нагна́ти.
НАВЕДЕ́НИЕ: н. поря́дка порядкува́ння; **для -ния спра́вок** *(іти)* на до́відки, $с^у$ щоб дові́датися.
НАВЕ́ДЫВАТЬСЯ вчащ/а́ти, захо́дити;
-йся що /$м^н$ хто/ ~а́є ◊, зви́клий захо́дити, *(невто́мний)* відві́дувач, ча́стий гість, $п^к$ бува́лий;
НАВЕ́ДАТЬСЯ: н. к ***кому*** завіта́ти до *кого*, *(- горе +)* посту́ка- у *чиї* две́рі.
НАВЕРБО́ВЫВАТЬ*(СЯ)* > ВЕРБОВАТЬ*(СЯ)*.
НАВЕ́РНО: н. же ма́буть то.
НАВЁРСТЫВАНИЕ & $д^к$ надолу́ження.
НАВЁРСТЫВАТЬ надолу́жувати, наздоганя́-, *о.* доганя́- по́тяг;
--й що /$м^н$ хто/ надолу́жує ◊, схи́льний ♦, з-й /гото́вий/ надолу́жи-, $п^к$ надолу́жливий;
-йся/-ый надолу́жуваний, натя́га-.
НАВЕСЕЛЕ́ $п^о$ повеселі́ло.
НАВЕ́СНЫЙ *(вогонь)* $в^й$ крути́й.
НАВЕ́ТРЕННЫЙ відві́тряни́й.
НАВЕ́ШИВАТЬ наві́ш/увати, начі́плю-, чіпля́ти;
--й що /$м^н$ хто/ наві́шує ◊, з-й начепи́ти, зви́клий ♦, $п^к$ = %, © с-и чіпля́ти;
-йся/-ый ~уваний, начі́плю-, $п^к$ навісни́й, начі́п-.
НАВЕЩА́ТЬ: --й > НАВЕДЫВАТЬСЯ;
-ый відві́дуваний /на-, про-/;
НАВЕСТИ́ТЬ завіта́ти до *кого* ◊.
НАВИВА́ТЬ навива́ти, накру́чува-, намо́ту-;
--й що /$м^н$ хто/ накру́чує ◊, зви́клий ♦, з-й на-крути́ти, мота́льник, нави́ва́ч, намо́ту-, накру́чу-, $п^к$ нави́вчий, намо́тувальний, накру́чуваль- ◊;
-йся/-ый намо́туваний, накру́чу-, нави́-, $п^к$ навивни́й.
НАВИСА́ТЬ навис/а́ти /з-, за- /$д^к$ зави́с*(ну)*-/ [**-ла опа́сность** зави́сла небезпе́ка], *(над чим)* ви́сіти

над, *(- загрозу)* ви́сі- тінню, загрожува-;
--й що ~á ◊, схи́лений над *чим*, $n^к$ напівнавис́лий, $n^{-о}$ = **нависший**, *(- брови)* нави́слий, *т.* нависни́й, *о.* над головóю;
-**йсший** що звис ◊, зви́слий /на-, за-/, *(- загрозу)* нави́слий над *чим*, *(цілкóм)* реа́льний; **с -шей листвóй** *(дуб) о.* густобрóвий /-ли́стий/.

НАВЛЕКА́ТЬ *(сум)* накликáти, навертá-, *(біду)* стягá-; **н. подозрéние** стягá- підóзру на *кого*; **н. сон** $ф^р$ ♦ сон;
--й що /$м^н$ хто/ накликá ◊, схи́льгий ♦, з-й накли́ка-, стягáч, $n^к$ накликýщий; **-й на себя подозрéние** стягáч підóзри на сéбе;
-ый накли́куваний /ви-/, натя́ганий /с-/ ◊;
НАВЛЕ́ЧЬ: н. на себя́ беду́ напитáти *(собі)* ли́ха; **н. несчáстье** перейти́ з порóжніми відрами дорóгу;
-ёкший Ø.

НАВОДИ́ТЬ навóд/ити, *(сум)* наганя́-, нагóни- *(мости)* перекидá-, прокладá-, *(куди)* напровáджув-, *(кріс)* націлюв-; **н. блеск** чи́стити пір'я, *ф.* навóди- марафéт; **н. дремоту́** присипля́-; **н. красоту́** чи́сти- пір'я; **н. лоск /блеск/** опорядж-á-; **н. на мысль** підкáзува- /*г.* насувá-/ ду́мку, давá- на здóгад; **н. порядок** давá- лад; **н. ску́ку** зану́дствува-; **н. спрáвки** збирá- відóмості, довідуватися, іти́ на дóвідки, розпи́тува-; **н. у́жас** пóвни- жáхом серця́, тероризувá-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ить ◊, з-й навéсти́, зви́клий ♦, навідни́к, націлювач, $n^к$ нáвідний; **-й вопрóс** нáвідне питáння; **-й дремоту́ /дрёму/** дрімли́вий; **-й кри́тику** кри́тик*(áн)*; **-й мосты́** прокладáч мостів, *п.* побóрник дру́жби; **-й** *их* **на мысль** підкáзуючи ду́мку *їм*; **-й ору́дие** навідни́к; **-й порядок** покли́каний дá- лад; **-й ску́ку /тоску́/** нудóтний, зану́дливий, доїдли-, зану́дистий, зану́дний, *і.* нудьгá *(нудьгóю)*, нудя́р, нудьгá не *хто* [**-й с. лéктор** н. не лéктор]; **-й спрáвки** с-и розпи́тувати /збирá- фáкти/; **-й страх** почвáрли-вий; **-й у́жас** жахли́-, кошмáрний;
-йся/-и́мый навóджуваний, напровáджув-, рихтóв-, переки́д-, проклáд-, $n^к$ навідни́й, прокладни́й, перекидни́й;
НАВЕСТИ́ *г.* напровáдити; **н. на размышлéния** піддá- ду́мку, завдá- думóк; **н. порядок** дá- лад /гарáзд/; **н. спрáвки** розпитáти.

НАВО́ДКА *(кріса)* націлювання, *(вказівка)* нáвід.

НАВОДНЯ́ТЬ затопл'я́ти, затóплюва- *(ринок)* перепóвню- /на-/;
--й що /$м^н$ хто/ ~я́ ◊, $з^м$-й затопи́ти, для напóвнення, ~ювач, навóдню-, $n^к$ пóвенéвий, ~ювальний + %; **-й ры́нок** з-й перепóвнити ри́нок;
-йся/-ый затóплюваний, зали́-, напóвню- /пере-/

НАВО́З гній, угнóєння, *г.* навóзи.

НАВО́ЗНЫЙ гнойóви́й, $р^к$ гнóяний; **-ая ку́ча** ку́па гнóю, гнойóвище.

НАВОРА́ЧИВАТЬ нагорт/áти, навертá-, вéрга-, нагромáджува-;
--й що /$м^н$ хто/ ~á ◊, зви́клий ♦, з-й нагорну́-, ~áйло, для ~áння, $n^к$ ~альний + %; **-й гóры лжи** © розли́вши мóре брехні́;
-ый нагóртаний, навéрт-, вéрг-, накру́чув-, ~ув-;
НАВОРОТИ́ТЬ навéргати, наверши́- ◊;
НАВОРО́ЧЕННЫЙ навéршений ◊.

НАВОР/А́ЖИВАТЬ; ~ОЖИ́ТЬ накли́кати.

НАВСЕГДА́ $ж^м$ на все, *(без віддання)* назóвсім; **раз н.** раз на всé.

НАВСКИ́ДКУ $в^й$ нáвскидь.

НА́ВЫК $о^к$ впрáвність, умíння.

НАВЫ́ЛЕТ нáскрізь.

НАВЫ́ТЯЖКУ наввипинки.

НАВЬЮ́ЧИВАТЬ в'ю́чити;
--й що в'ю́чить ◊, покли́каний /з-й/ на♦, зви́клий нав'ю́чува-, $n^к$ нав'ю́чувальний;
--йся/-ый в'ю́чений, нав'ю́чува-.

НАВЯ́ЗЧИВЫЙ учéпистий, уї́дливий, учéпли-, улі́зли-, налáзли-, *(страх)* чіпки́й, невідчéпний, непозбу́тній, *(- бажання)* свербу́чий; **н. человéк** причéпа; **-ая идéя** непозбу́тня ідéя, ідéя фікс; **-ое состоя́ние** невідчéпні мáрення.

НАВЯ́ЗЫВАТЬ наплітáти, *п.* наки́да-, нав'я́зува-;
--й що наплітá ◊, з-й нав'язáти, зви́клий накидáти, $n^к$ в'язáльний + %; **--й свои́ идéи** охóчий накидáти свої́ ідéї;

НАВЯ́ЗЫВАТЬСЯ нав'язуватися ◊, напрóшува-, набива-, вíша- на ши́ю;
--**йся/-ый** нав'я́зуваний, наки́д-, утелю́щув-; **-я** зви́клий ♦, $n^к$ = НАВЯЗЧИВЫЙ; **-я на мою́ шéю /гóлову/**, готóвий сíсти мені́ на ши́ю.

НАГИБА́ТЬ гну́ти, хили́-, нагинá-, нахиля́-;
--й що /$м^н$ хто/ гне ◊, ради́й на♦, зви́клий /с-и/ нагинá-, нагинáч /-áйло/, $n^к$ *т* нагинáльний;
-ый гну́тий, хи́лений, *р.* наги́наний, нахи́ля-.

НАГИБА́ТЬСЯ гну́тися, згинá- /пере-/, *(до землі)* припадáти, пригинáтися;
-йся нахи́люваний, наги́на- /пере-/, гну́чий, $n^к$ хилки́й, гнучки́й, © нагинáючись;
НАГНУ́ТЬСЯ: -вшийся нагну́тий /при-/, нахи́лений /по-/, Ø.

НАГЛЕ́ТЬ нахабні́ти, зухвалі-, сідá- на гóлову;
--й що /$м^н$ хто/ нахабніє ◊, з-й сі́сти на гóлову, чимрáз зухвáліший /нахáбні-/, нахáба, зухвáлець, $n^к$ нахáбний, зухвáлий;
ОБ♦♦♦ розперезатися, розпанóши-, роззухвáліти;
-вший знахабні́лий, роззухвáлі-, розперезаний, роззухвале-, © раптом такий зух, Ø.

НАГЛЕ́Ц зух, дзіндзівер-зух.

НА́ГЛОСТЬ безсорóмність, зухвáлля, n^0 зухвáль, *г.* безли́чність; **не хватáет -ти** *(мовити)* не повертáється язи́к, *(зробити)* не п. рукá; **и у тебя́ хватáет -ти?** і в тéбе повертáється язи́к /рукá/?.

НА́ГЛЫЙ зухвáлий, зарозумі́-, загóнистий, нахá-

бний, безсоро́м-, безпардо́н-, *г.* безли́ч-;

НАГЛЕ́ЙШИЙ презухва́лий, нахабню́щий.

НА́ГЛУХО герметично, *к.* глу́хо, *(спеленати)* цу́пко.

НАГЛЯ́ДНО наявно, $i^{д}$ на о́чі;

НАГЛЯ́ДНЫЙ самоочеви́дний.

НАГНА́ИВАТЬ: --й(ся) що нагно́ює*(ться)*, нагно́юваний.

НАГНОИ́ТЬСЯ: -вшийся нагно́єний, Ø.

НАГНЕТА́ТЬ нагніт/а́ти, нагні́чува-; **н. атмосфе́ру** нагніта́ти а., роздува́- кади́ло, роби́- духоту́; **н. атмосфе́ру из-за** *чего* роби́- біду́ з *чого*;

--й що /$м^{н}$ хто/ ~а́ ◊, з-й ♦, ~а́ч, нагні́чув-, $п^{к}$ ~а́льний, $р^{в}$ ~а́ння, для н.; **-й атмосфе́ру** з-й розду́- кади́ло, зви́клий ♦ а. /роби́- духоту́/;

-ый нагні́таний, нагні́чува-.

НАГОВА́РИВАТЬ *(на плівку)* наговор/ювати; *(на їх)* набріху-, нашіпт-, клепа́ти; **зря н.** обмовля́-;

--й 1. що /$м^{н}$ хто/ ~ює ◊, зви́клий ♦, наговорюв-ач, $п^{к}$ */на плівку/* = %, 2. що /$м^{н}$ хто/ обмовля́ ◊, зви́клий **-ти**, метки́й на обмо́ви, обмо́вник, накле́п-, пліткар, $п^{к}$ обмо́вницький, накле́п-, обмо́вчий, *о́* з на́клепом на; **-й пласти́нку** за́йнятий за́писом на платі́вку; **зря -й** накле́пник, обмо́в-;

-йся/-ый 1. наговорюваний, запи́су-, 2. обмо́вляний, набріхува-, нашіпту-, нату́рку-;

НАГОВОРИ́ТЬ набала́кати ◊; **н. ли́шнее** ляпну- за́йве; **н. с три ко́роба = наврать с т. к.**;

НАГОВОРИ́ТЬСЯ ви́говоритися ◊;

-вший(ся) Ø; **-й ли́шнего** © ляпнувши за́йве;

-йся ви́говорений ◊, Ø.

НАГОЛО́ *(роздягтися)* до ті́ла, *(стригти)* під маши́нку.

НАГО́Н наздоганя́ння, $я^{і}$ наздогі́н.

НАГОНЯ́ТЬ *(на)*здоганяти, наспіва́-, спобіга́-, наступа́- на п'я́ти *кому*, ви́сі- на хвості́ у *кого*; **н. тоску́ (страх)** розводи́- плачі́, *(*наганя́- чо́рну хма́ру*)*, *(на кого)* завдава́- ту́ги *(*страху́*)* *кому*;

--й 1. що /$м^{н}$ хто/ здоганя́ ◊, зави́слий на хвості́ у, щора́з бли́жчий до, © ма́йже наздогна́вши, от-о́т дожене́, 2. **навёрстывающий**; **-й ску́ку /тоску́/** нудни́й, нудо́т-, малоціка́вий, ☺ = **наводящий с.**; **-й це́ну** зви́клий наганя́ти ціну́;

-йся/-ый 1. *(на)*здого́нюваний, наспів-, спобіг-, 2. надолу́жув-;

НАГНА́ТЬ: н. стра́ху нагна́ти хо́лоду, завда́- страху́, пополяка́- *кого*; **н. кри́ком** *звіра* $м^{с}$ накрича́- на *звіра*;

НАГОРА́ТЬ; НАГОРЕ́ТЬ: -и́т *кому* перепаде́, діста́неться на горі́хи.

НАГО́РНЫЙ гі́рський, го́ряний, $п^{о}$ го́рній.

НАГОТА́ $ф^{р}$ со́ром [**прикры́ть -ту́** прикри́ти с.].

НАГОТА́ВЛИВАТЬ/--й > ГОТОВИТЬ;

НАГОТО́ВИТЬ *(до свят)* пристара́ти, напо́ра-.

НАГРА́БЛЕННОЕ грабо́ване, *і.* грабо́вання.

НАГРАДНО́Й; НАГРАДНЫ́Е преміяльні.

НАГРАЖДА́ТЬ нагоро́/джувати, дава́- нагоро́ду, преміюва́-; **н. тумака́ми** годува́- бе́бехами; **и. ще́дрыми аплодисме́нтами** ря́сно опле́ску-;

--й що /$м^{н}$ хто/ ~джує ◊, $з^{г}$-й /$з^{м}$-й, р-й/ ~ди́ти, з ~до́ю *(*в рука́х*)* для *кого*, ~джувач, доручи́тель нагоро́ди, $п^{к}$ ~дни́й, премія́ль- + %, для ~дження;

НАГРАДИ́ТЬ: и. склеро́зом осклеро́зити; ◊;

-йся/-ый *(ви)*нагоро́джуваний, премійо́-, обдаро́ву-, наді́лю-, відбо́рець нагоро́ди; **-ый аплодисментами** *(*ря́сно*)* опле́скуваний.

НАГРЕ́В гріття́.

НАГРЕВА́НИЕ на́грів.

НАГРЕВА́ТЬ нагріва́ти /ви-/, грі́ти;

--й 1. що /$м^{н}$ хто/ нагріва́ ◊, с-и ♦, р-й нагрі́-, для нагріва́ння, за́йнятий -ям + **греющий**, 2. **обманывающий**; **-й ру́ки** маста́к грі́ти ру́ки;

-йся/-ый грі́тий, чимраз тепліший /гарячі-/ + **греющийся**;

НАГРЕ́ТЬ: н. ру́ки *г.* помасти́ти па́льці; ◊;

-вший, -вший ру́ки Ø;

НАГРЕ́ТЬСЯ *(на сонці)* ви́грітися; ◊;

-вшийся ви́грітий /на-, о-/.

НАГРОМОЖДА́ТЬ грома́д/ити, нагрома́джува-, накопи́чу-, копи́чи-;

--й що /$м^{н}$ хто/ ~ить ◊, покли́каний /з-й/ на♦, зви́клий ♦, для ~дження, за́йнятий -ям, на~джувач, накопи́чу-, $п^{к}$ ~и́льний, *т.* кумуляти́в- + **накапливающий**;

-йся/-ый грома́джений, нагрома́джува-, накопи́чув-, копи́че-, $ф^{р}$ накла́д-, нава́люв-.

НАГРУ́ЗКА *(працею)* обтя́ження.

НАГРУЖА́ТЬ ванта́жити, наванта́ж/ува-, ладува́-, *(працею)* обтя́жува-;

--й що /$м^{н}$ хто/ ~у́є ◊, с-и ♦, з-й на♦, для наванта́ження, за́йнятий -ям, ванта́-жник, $п^{к}$ наванта́жувальний, ванта́ж-. ± **грузящий**;

-йся/-ый = грузящийся.

НАГУ́ЛИВАТЬ нагу́л/ювати, випаса́тися;

--й що /$м^{н}$ хто/ ~ює ◊, зали́шений в., випа́-саний.

НАГУ́ЛЯННЫЙ нагу́ляний, ви́пасе-, *(- дитину)* нажиро́ва-, $п^{к}$ безкорова́й-.

НАДА́ВЛИВАТЬ наду́ш/увати /ви-/, натиска́-, нати́скува-, нача́влю-;

--й що /$м^{н}$ хто/ ~у́є ◊, з-й ~и́ти, зви́клий натиска́-, за́йнятий ча́вленням, $р^{к}$ чавлі́й, $п^{к}$ дави́льний + % + **нажимающий**; **-й кно́пку** © нати́снувши ґу́дзик*(а)*; **-й сок** чавлі́й /з-й на~/ со́ку;

-йся/-ый ча́влений, ду́ше-, наду́шува-, нача́влю-, нада́влю-, нати́ску-.

НАДА́ИВАТЬ надо́ювати /у-/, доі́-;

--й що /$м^{н}$ хто/ надо́ює ◊, с-и доі́ти, з-й надоі́-, дояр /$ж^{і}$ -рка/, $п^{к}$ доі́льний.

НАДБА́ВКА на́двишка;

НАДБА́ВОЧНЫЙ на́двишко́вий, на́двишній, надба́вковий.

НАДВИГА́ТЬСЯ насува́ти*(ся)*, *(- туман)* стели́-

тися, су́нути, /*ніч*/ спада́-, захо́ди-, /*хмари*/ нарина́-; /*час*/ наближа́тися, настава́ти;

-**йся** що су́не ◊, насу́ваний, чимра́з бли́жчий, *о.* (вже) на підхо́ді, *п*[к] насувни́й, /- *свято*/ насту́пний, (зо́всім) близьки́й, /*голод*/ ма́йже немину́чий, цілко́м реа́льний, /*ніч*/ щора́з густі́ший, (*бунт*) гото́вий ви́бухнути, (- *бурю*) от-от-о́тній.

НАДВИ́НУТЬСЯ: -вшийся що насу́нувся ◊, насу́нутий, набли́жений (впритýл), *о.* близьки́й-близі́сінький, вже ось-ту́тній /близьки́й/, Ø.

НАДГОРТА́ННИК надго́рля.

НАДГРО́БНЫЙ: н. ка́мень на́дгро́бок, *п*[о] на́дгроб.

НАДДАВА́ТЬ: н. хо́ду приспі́ш/увати крок;

-**й хо́ду** приспі́шувач кро́ку, © ~уючи крок.

НАДЕВА́ТЬ одяга́ти, убира́-, напина́-. наклада́- [**н. смири́тельную руба́шку** н. гамівну́ соро́чку]; **н. ма́ску** убира́тися в ове́чу шку́ру; **н. на ше́ю хому́т** пха́ти го́лову в ярмо́; **н. хому́т** *п.* наклада́- ярмо́;

--**й** що /*м*[н] хто/ вбира́ ◊, р-й убра́ти, зви́клий ♦, *п*[к] = %; © накла́вши ма́ску; -**й петлю́ на ше́юь** *кому* гото́вий уярми́- *кого*; -**й сапоги́** © взува́ючи чо́боти;

-**йся/-ый** надя́ганий /о-/, убира-, наді́ва-, накла́да-, узу́ва-;

НАДЕ́ТЬ (*окуляри*) почепи́ти; **н. очки** *ж.* осідла́- но́са;

-**вший** Ø; -**й ма́ску** *кого* замаско́ваний під *кого*.

НАДЕ́ЖДА *о.* світло в кінці туне́лю; **сла́бая н.** мала́ надія;

НАДЕ́ЖДЫ: обма́нутые н. зве́дені надії.

НАДЕЛЁННЫЙ (*знанням*) підку́тий.

НАДЕЛЯ́ТЬ наді́л/я́ти /у-/ *кому*, /об-/ *кого*, (*чим*) дава́- *що*; обдаро́вува- *кого*; **н. вырази́тельностью** увира́знюва-; **н. неподви́ж-** нерухо́ми-; **н. права́ми** дава́- права́, уповнова́жу-, *г.* упра́вню-;

--**й** що /*м*[н] хто/ ~я́ ◊, с-и ♦, р-й /з-й/ ~и́-, ~ювач, розподі́лю-, *п*[к] = %, для наді́лення; -**й волше́бной си́лой** *с*[к] чар- [-**ая в. с. трава** чарзі́лля], наділя́й- [наділя́й-права цар]; **ще́дро -й** ще́дра душа́;

-**ый** наді́люваний /об-, у-/, обдаро́ву- ◊.

НАДЕ́ЯТЬСЯ ма́ти /поклада́-/ надію, сподіватися, спо́внюва- надіями; -**е́юсь** ма́ю надію; **бу́дем н.** дасть Біг; **на Бо́га наде́йся, а сам не плоша́й** Бо́же поможи́, а сам не лежи́, не лежи́, небо́же, то й Біг помо́же;

-**йся** що /*м*[н] хто/ ма́є надію ◊, обнаді́яний, спо́вне- надій, *о.* в надії, з надією на; -**я как на ка́менную го́ру** © покла́вшися як на кам'яну́ гору; -**я на аво́сь** з надією на "мо́же"; -**я на свои́ си́лы** з надією на вла́сні си́ли;

ПО♦♦♦: п. на *кого* спусти́тися на *кого* .

НАДЗИРА́ТЕЛЬ *з*[н] вертуха́й.

НАДЗИРА́ТЬ нагляд/а́ти /до-/ *кого/що*, *о.* стоя́- над душе́ю;

--**й** що /*м*[н] хто/ ~а́ ◊, с-и /покли́каний/ ♦, ~а́ч /до-/, *п*[к] ~о́вий, пильно́кий, для ~у; -**й прокуро́р** наглядо́вий прокуро́р, прокуро́р (*для*) на́гляду;

-**ый** нагля́даний /до-/, підна́гляд-, під на́глядом.

НАДЗО́Р: под -ом (*батьків*) *ж*[м] під о́ком; **коми́ссия по -ру** наглядо́ва комі́сія.

НАДЛА́МЫВАТЬ надла́м/увати, надло́млю-;

--**й** що /*м*[н] хто/ надло́млює +, с-и ♦, з[м]-й надломи́-, за́йнятий ~уванням, ~увач, *п*[к] *т.* ~ува́льний + %, © надло́млюючи;

-**йся/-ый** надло́млюваний, ~у-; -**ый** *п*[к] ~ни́й.

НАДЛЕЖА́ТЬ нале́ж/ати; (*как*) **надлежи́т** слід, тре́ба (як ма́є бу́-, як годи́ться);

--**й** *п*[к] ~ний, відпові́д-, слу́ш-, потрі́б-; -**им о́бразом** як ма́є бу́ти.

НАДМЕ́ННО зви́со́ка, (*питати*) *о.* че́рез гу́бу;

НАДМЕ́ННЫЙ пихови́тий, бундю́чний, загордий, (*погляд*) зве́рхній.

НА́ДО: так ему́ и н. туди́ йому́ й доро́га; **что н.** (*якісний*) що назива́ється; **что тебе́ н.?** чого́ ти хо́чеш?; **и /ведь/ н. же** це ж тре́ба.

НА́ДОБИТЬСЯ; ПО♦♦♦: -вшийся потрі́бний, Ø.

НА́ДОБНОСТЬ потрі́бність, *ж*[м] на́доба [при на́добі зна́йдеш і в ка́добі]; **в слу́чае -ти** як бу́де тре́ба; **по ме́ре -ти** у мі́ру потре́би; **смотря́ по -ти** зале́жно від потре́би.

НАДОЕДА́ТЬ набрида́ти /о-/, (на)докуча́-, осору́житися, *о.* ліз- (в о́чі) осо́ю, нав'яза́- на зуба́х;

--**й** що /*м*[н] хто/ докуча́ ◊, зви́клий докуча́ти, з-й надоку́чи-, приче́па, іржа́, сльота́, смола́, *п*[к] набри́дливий /о-/, (на)доку́чли-, насти́рли-, *ф*[р] зану́дли-, доі́дли-, *с.* осору́жли-, (*харч*) оско́мний;

НАДОЕ́СТЬ остобі́сіти, спри́критися, нав'язнути на зуба́х; & наку́чи-; **н. пу́ще го́рькой ре́дьки** осточорті́-, надопекти́, сиді- в печінка́х, остоги́дну- до нудо́ти; **надое́л** *кому* кто збайдужі́в *хто* до кого;

-**вший** остоги́длий, набри́д- /о-/, Ø; -**й пу́ще го́рькой р.** осточорті́лий, обри́д- /◊/ до нудо́ти.

НАДОЕ́ДЛИВЫЙ: -ая му́ха му́ха-набриду́-.

НАДОУ́МЛИВАТЬ напоумля́ти, напу́ч/ува-, навча́-, ра́ди-, ра́я-;

--**й** що /*м*[н] хто/ ~ує ◊, с-и ♦, р-й напоу́ми-, напу́тник, напра́в-, ме́нтор, *п*[к] пора́дливий, напоу́мли-, з напоу́мленням /напу́тніми слова́ми/;

НАДОУ́МИТЬ *о.* наве́сти́ на ду́мку ◊.

НАДПИ́СЫВАТЬ надписувати;

--**й** що /*м*[н] хто/ надпи́сує, с-и ♦, р-й надписа́-, надпи́сувач, *п*[к] *т.* = %, © надпи́суючи;

-**ый** надпи́суваний.

НА́ДПИСЬ: довери́тельная н. ві́рчий на́пис; **загла́вная н.** ти́тульний на́пис; **переда́точная н.** відступни́й на́пис.

НАДПО́ЧЕЧНИК *р*[к] надни́рник.

НАДРА́ИВАТЬ дра́ї/ти, надраюва-, натира́-, *о*[к] швабрува́-;

--й що /$м^{н}$ хто/ ~ть ◊, за́йнятий швабрува́нням, с-и ♦, з-й на♦, $п^{к}$ швабрува́льний, натира́ль- + %;
-йся дра́єний, надра́юваний, натир-, швабро́в-.
НАДРУГА́ТЕЛЬСТВО *о.* плюво́к у ду́шу.
НАДРЫ́В зойк душі́; **без -ва** без *(душе́вної)* надса́ди, без зо́йків душі́.
НАДРЫВА́ТЬ *(здоров'я)* надрив/а́ти надса́джу-, надвере́джу-; **н. живо́т со́ смеху** кишки́ рва́- зо сміху; н. **се́рдце /ду́шу/** *кому* шпа́ри в се́рце заганя́-; **н. си́лы = надрываться;**
--й що /$м^{н}$ хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, з-й /$з^{м}$-й/ надірва́-, ~а́ч, $п^{к}$ ~ний /під-/; -й го́лос /ду́шу/ © ~а́ючи го́лос /ду́шу/; **-й живо́т со́ смеху** ду́шений сміхом, ма́ло не мрець зо сміху, па́даючи зо с.;
-ый надри́ваний /під-/, надса́джу-, надвере́джу-;
♦♦♦СЯ уверéджуватися, розрива́-, рва́ти /порива́-/ пуп, наклада́- здоро́в'ям, *(у праці)* морду-ва́тися, *(лізти зі шкіри)* розсіда́ти-, аж розтина́- [**пел, надрыва́ясь** співа́в, аж розтина́вся]; **н. со́ смеху = надрывать живот со с.**; **се́рдце /душа́/ -а́ется** се́рце в'я́не;
-йся що /$м^{н}$ хто/ розрива́ється ◊, гото́вий перерва́тися, $п^{к}$ надса́дний /-истий/, */голос/* надри́вис-; **-я со́ смеху = -ающий живот со смеху;**
НАДОРВА́ТЬ *(здоров'я)* надвере́дити ◊;
НАДОРВА́ТЬСЯ надсади́ти пу́п*(а)* ◊.
НАДСА́ЖИВАТЬ > НАДРЫВАТЬ.
--й *(го́лос)* = **надрывающий** *(голос)*; **-й го́рло** крику́н, горла́нь, *о.* з мідним го́рлом; **-й грудь** гото́вий перерва́тися;
-йся = надрывающийся.
НАДСА́ДНЫЙ *(- працю)* увере́дливий.
НАДСЕКА́ТЬ надру́б/увати /за-/;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~ує, с-и ♦, $з^{м}$-й надруба́-, для зару́бування, за́йнятий -ям, $п^{к}$ *т.* = %;
-ый надру́буваний /за-/.
НАДСТРА́ИВАТЬ надбудо́в/увати;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~ує, с-и ♦, покли́каний надбудува́-, за́йнятий ~ою, $п^{к}$ ~чий + %, ± **строящий;**
-йся/-ый надбудо́вуваний.
НАДСТРО́ЙКА *(бюрократична)* $і^{р}$ на́ріст.
НАДУВА́ТЕЛЬСТВО *д.* фармазо́н.
НАДУВА́ТЬ надима́ти, *(вітрила)* напина́-; дури́-;
--й 1. що /$м^{н}$ хто/ надима́ ◊, за́йнятий дуття́м, надува́льник, $п^{к}$ надува́льний, для надува́ння, 2. що /$м^{н}$ хто/ ду́рить ◊, зви́клий д., з-й одури́-, дури́світ, ошука́нець, ше́льма, $п^{к}$ ошу́кливий, дури́світський + **обманывающий; -й гу́бы** © закопи́люючи гу́бу; **-й щёки** © надима́ючи що́ки;
-ый 1. наду́ваний, надима-, $п^{к}$ надувни́й, 2. ду́рений, ошу́кува-, обду́рю- /під-/;
НАДУ́ТЬ 1. напу́шити, *(губи)* закопи́ли-, набундю́чи-, 2. *(їх)* одури́-, убра́- в шо́ри; **н. в у́ши** *(на їх)* нака́па-;
НАДУВА́ТЬСЯ *(пихато)* напиндю́чуватися ◊;
-йся 1. **-ый**[1] з-й надува́тися, напиндю́чуваний, *(вином)* нали́гу-, 2. **-ый**[2];
НАДУ́ТЬСЯ $о^{к}$ накукурі́читися, *(від образи)* ви́пнути гу́би; **н., как мышь на крупу́** наду́тися як сич /инди́к, як кво́чка на дощ/;
-вшийся 1. НАДУТИЙ, на́пну-, на́п'я-, напиндю́чений, бундю́ч-, пиха́тий, *о.* наду́- як сич;
НАДУ́ТЫЙ *(- губи)* закопи́лений + **-вшийся.**
НАДУ́ШЕННЫЙ напа́хчений, напарфу́мле-, наодеколо́не-.
НАЕДА́ТЬ наїда́ти, *(шию)* відпаса́-; **н. хо́лку** відпаса́- ши́ю;
--й що /$м^{н}$ хто/ наїда́, с-и наїда́ти, р-й наїс-;
НАЕ́СТЬ: н. брю́хо /живо́т/ відпа́сти живі́т, запуза́тіти;
НАЕДА́ТЬСЯ наїда́тися; **н. до отва́ла ♦** – ма́ло не лу́снути;
-йся що /$м^{н}$ хто/ наїда́ється, р-й наї́стися, зви́клий ♦, жеру́н; не **-я** ненатле́нний, ненаси́т-, невсити́мий, ніко́ли не си́тий;
НАЕ́СТЬСЯ *(добре)* попої́сти;
-вшийся що наї́вся ◊, нагодо́ваний, $п^{к}$ си́тий, *(вже)* неголо́дний, Ø;
НАЕ́ДЕННЫЙ *(- черево)* розі́пханий, нагу́ля-.
НАЕ́ЗД на́пад, наї́зд.
НАЕЗЖА́ТЬ наїзд/и́ти, *(шлях)* торува́-, уторо́ву-;
--й 1. *(гість)* що /$м^{н}$ хто/ ~и́ть, зви́клий ♦, відві́дувач, гість, наїжджа́нин, $п^{к}$-бува́лий, наї́жджий, *(на їх)* ©наї́хавши; 2. **проторяющий;**
наезжа́вший 1./2. Ø
ПОНАЕЗЖА́ТЬ понаї́здити, понаїжджа́-, ± ПОНАЕХАТЬ /> ЕХАТЬ/.
НАЁМ на́йманка, $о^{к}$ найм, *г.* ви́наєм, $о^{к}$ ви́на́йм; **сдаётся в н.** /$п^{б}$ **под н.**/ до ви́на́йму;
НАЁМНЫЙ $і^{с}$ охо́чий; **-ая пла́та** *г.* пла́та за ви́на́йм /$к^{н}$ ви́наєм/.
НАЖА́РИВАТЬ насма́жувати, напіка́-, *(до білого жару)* розжа́рюва-, *(грати з жаром)* смали́-, різа- + НАЯРИВАТЬ;
--й 1. що /$м^{н}$ хто/ насма́жує + **жарящий,** 2. *(- гравця)* що /$м^{н}$ хто/ витина́ ◊, з-й витина́ти /шква́ри-, різа-, креса́-, виграва́-/.
НАЖДА́К точи́ло.
НАЖИ́ВА зиск; **с целью -вы** щоб нагрі́ти ру́ки.
НАЖИВА́ТЬ дба́ти, набува́-, нажива́-, гребти́ до се́бе; н. **свои́м трудо́м** дороблятися; **н. хребто́м** нажива́ти горбо́м;
--й що /$м^{н}$ хто/ дба́є ◊, охо́чий набува́ти, з-й набу́-, дба́ха, заклопо́таний набуття́м *чого*, загре́ба, *о.* у кло́потах про [**-й капита́лы** у к. п. капіта́ли]; **-й врага́** з-й нажи́- во́рога; **-й свои́м трудо́м** з-й доробитися; -й **состоя́ние** у кло́потах про ма́єтки /бага́тство/;
-ый нажи́ваний, набу́- ◊;
НАЖИ́ТЬ доробитися, надба́ти, *ф.* нагребти́ ◊, $ф^{р}$ набі́г- [**н. беду́** набі́г- ли́ха, набра́тися біди́]; **н. долг** залі́зти в борги́; н. **неприя́тности** наж-

и́ти кло́піт; и. **состоя́ние** ♦ *(вели́ких)* має́тків;
-вший Ø; **-й беду́** © набі́гши ли́ха; **-й состоя́ние** надба́вши чималі́ ста́тки;
НАЖИВА́ТЬСЯ наживатися /роз-/ ◊, грі́ти ру́ки, набива́- кишені́;
-йся що /м^н хто/ гріє ру́ки ◊, за́йня́тий збага́ченням, захо́плений нажи́вою, шука́ч нажи́ви, п^к наживни́й;
НАЖИ́ТЬСЯ *(на святі життя)* набу́тися; ◊.
НАЖИВЛЯ́ТЬ нажив/ля́ти;
--й що /м^н хто/ ~ля́, с-и ♦, з-й ~и́-;
-йся/-ый ~ляний, нажи́влюва-, п^к наживни́й.
НАЖИВНО́Й набутни́й, набу́тній.
НАЖИГА́ТЬ напа́л/ювати /ви-/, випіка́-;
--й що /м^н хто/ ~юєе ◊, с-и ♦, з-й ~и́-, п^к ~юва́льний + %; **-й тавро́** таврува́льник, п^к таврува́льний; **-й у́гли́** палі́й ву́гілля;
-йся/-ый спа́люваний /на-, ви-/, випе́чу-.
НАЖИ́ЛИВАТЬ; НАЖИ́ЛИТЬ надури́ти;
-вший дури́світ, Ø.
НАЖИ́М ф^р тиск [**под -ом** під –ом].
НАЖИМА́ТЬ ти́снути, натиск/а́-, нати́скува-, нада́влю-, наду́шува-, нача́влюва-, чави́т-;
--й що /м^н хто/ ~а́ ◊, с-и ♦, з-й на♦, за́йня́тий ча́вленням, п^к ~а́льний, т. ~о́вий, п. наполе́гли-, вимо́гли- до, крути́й, о. з ~ом; **-й на все педа́ли /кно́пки/** © ~а́ючи на всі педа́лі /ґу́дзики/; **-й на учёбу** з головою у книжка́х, усе́ над кни́жкою;
-йся/-ый ти́снутий, нати́ск(ув)аний /по-/, нада́влю-, наду́шу-, нача́влю-, п^к натискни́й.
НАЖИРА́ТЬ *(пику)* відпас/а́ти, д^к відпа́сти;
--й що /м^н хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, з-й відпа́сти;
-йся зви́клий нажира́тися, р-й /не від то́го, щоб/ нажер-.
НАЗА́Д *(глип!)* поза́д се́бе; **10 лет тому́ н.** г. пе́ред 10-ма́ рока́ми; **мно́го лет тому́ н.** г. пе́ред літа́-; **н. доро́ги нет** що ста́лося, то вже не відста́неться.
НАЗАЛИЗИ́РОВАТЬ назаліз/ува́ти;
--й що /м^н хто/ ~у́є, з-й ♦, для ~а́ції, п^к = %;
-йся/-ый назалізо́ваний.
НАЗВА́НИЕ: одно́ н. тільки сла́ва, що; **то́лько одно́ н.** тільки й то́го, що на́зва.
НАЗЕ́МНЫЙ ф^р із землі́ [**-ое наблюде́ние** сте́ження із землі́].
НА́ЗЕМЬ додо́лу, вділ, *(спустити очі)* в зе́млю.
НАЗИДА́НИЕ напоу́млення; **в н. потомству /потомкам/** для нау́ки /як нау́ка/ пото́мкам /пра́внукам/; **в н.** *кому* ото́, щоб *хто* знав.
НАЗИДА́ТЕЛЬНО напу́тньо, моралізато́рськи ◊;
НАЗИДА́ТЕЛЬНЫЙ *(тон)* напу́тній. ме́нторський, моралізатор-.
НАЗИДА́ТЬ повч/а́ти, напу́чува-, напоумля́-;
--й що /м^н хто/ ~а́ ◊, с-и ♦, з-й напу́ти-, ме́нтор, напу́тник, напра́в-, п^к ~а́льний, напу́тній /-ливи́й/, ме́нторський, моралізатор-, для /як/ ~а́ння.
НАЗЛО́ на збитки.
НАЗНАЧА́ТЬ признач/а́ти /ви-/, г. номінува́-, *(ціни)* встано́влюва-, фіксува́-, д. да́- [**-или ему помо́щника** -ли́ йому́ помічника́], *(ліки)* випи́су-;
--й що /м^н хто/ ~а́ ◊, зви́клий /з пра́вом/ ♦, з^г-й /уповнова́же-, г упра́вне-/ ~и-, п^к номінува́ль-; **-й лека́рства** що випи́сує ліки, випи́сувач ліків; **-й свида́ние** © ~ивши поба́чення; **-й це́ну** цінува́льник, п^к цінува́ль- + %, з пра́вом визнача́- ціну́;
-йся/-ый призна́чуваний /ви-/, встано́влю- /на-/, номіно́-, випи́су-, ◊;
НАЗНА́ЧИТЬ *(строки)* розписа́ти, *(на посаду)* жс^м поста́ви-, г. зголоси́-; ◊;
НАЗНА́ЧЕННЫЙ *(на пост)* п^к наказни́й, г. номіно́ва-, *(- час)* припи́са-, *(- ліки)* ви́писа-.
НАЗНАЧЕ́НИЕ г. номіна́ція; **целево́е н.** спеція́льне призна́чення; **при -ии** признача́ючи; **при -ии сро́ка** визнача́ючи те́рмін.
НАЗО́ЙЛИВЫЙ уче́пистий, ув'я́зливий, г. улі́з-.
НАЗРЕВА́ТЬ визрі/ва́ти, наспі́-, вистига́-, *(- події)* насува́тися;
--й що ~а́ ◊, ~ваний/на-/, у ста́дії ~ва́ння, ма́йже ~лий, *(- події)* близьки́й, вже недале́-, цілко́м реа́льний;
НАЗРЕ́ТЬ: -вший ви́зрілий /на-/, наспі́-, насти́г-, ви́спі-, о. покли́каний ча́сом.
НАЗЫВА́ТЬ назива́ти, зва-, наріка́-, дава́- ім'я́, іменува́-, титулува́-, хрести́-, жс^м кли́ка-;
--й що /м^н хто/ зве ◊, зви́клий ♦, р-й назва́-, п^к називни́й; **-й ве́щи свои́ми имена́ми** © назива́ючи біле бі́лим (а чо́рне чо́ри-); **-й себя́** назва́вши себе́;
НАЗВА́ТЬ охрести́ти ◊; **н. ди́ким не -ёшь** ди́кий, мо́же, й не ди́кий;
НАЗЫВА́ТЬСЯ назива́тися ◊, *(після зникнення)* об'явля́-; **что -а́ется** куди́ твоє́ ді́ло, я тобі́ дам, пе́рший сорт /кля́са/, що назива́ється;
-йся/-ый зва́ний, нази́ва-, наре́че-, титуло́ва- ◊, о. на ім'я́, з /під/ і́менем /на́звою/;
НАЗВА́ТЬСЯ: -а́лся груздём – полеза́й в кузо́в убра́вся грибо́м – лізь в борщ;
-вший(ся) Ø; **-я** ф^р на́званий ◊.
НАИ́ВНИЧАТЬ удава́ти наївн/ого, прикида́тись ~им;
--й що /м^н хто/ вдає́ ~ого ◊, з^м-й ♦ ~ого, в ро́лі ~ого, з ~им ви́глядом, у ма́сці ~ого /~ости/.
НАИ́ВНОСТЬ дити́нність, к. наї́в.
НАИ́ВНЫЙ нехи́трий, небитий, безхи́трий, зеле́ний, і^р рожевощо́кий, *(гурт)* дитсадкі́всь-.
НАИ́ГРЫВАТЬ бре́ньк/ати, награва́-;
--й що /м^н хто/ ~а ◊, р-й по♦, зви́клий /с-и/ ♦;
-ый *(на тасьму)* награ́ваний;
НАИГРА́ТЬСЯ нагулятися, награ́-, напогра́-;
-вший(ся) Ø; **-я** нагу́ляний ◊;
НАИ́ГРАННЫЙ *(сміх)* си́луваний, ро́бле-, на́гра-, на́гратий, уда́ваний; ± **притворяющийся**.

НАИЗНА́НКУ догори́ спо́дом.
НАЙЛОК *д.* на́брідь.
НАИЛУ́ЧШИЙ: не -им о́бразом не найкра́ще.
НА́ИСКОСЬ ско́сом, косяка́, *ф.* наперекося́к.
НАЙТИЕ на́слання, зі́слання.
НАЙТИ́ > НАХОДИТЬ.
НАКАЗА́НИЕ *(міра)* пока́рання, *(дія)* *(по)*кара́-, екзеку́ція, *(дисциплінарна кара)* стя́гнення; **в н.** за ка́ру, як ка́ра [**в н. – жди́те** як к. – чека́йте]; **вы́сшая ме́ра -ия** найви́ща ка́ра; **двух -ий за одну́ вину́ не налага́ют** ви́нного двома́ батога́ми не б'ють.
НАКА́ЗЫВАТЬ[1] кара́ти, *о.* наклада́- поку́ту /стя́гнення/, не гла́ди- по голі́вці;
--й що /*м*^{н} хто/ кара́ ◊, з-й /з^м-й/ по♦, з пра́вом /упра́вне-/ ♦, за́йня́тий ~́нням, ~́тель, екзеку́тор, *п*^{к} ~́льний;
-йся/-ый ка́раний;
-ый[1] *(вчинок)* ка́рний, каригі́д-, підле́глий ка́рі.
НАКА́ЗЫВАТЬ[2] = ПРИКАЗЫВАТЬ.
НАКА́Л *(пристрастей)* нап'я́ття; **ла́мпа непо́лного -ла** *о*^{к} напівжарі́вка.
НАКА́ЛИВАНИЕ *к.* розжа́рення **ла́мпочка -ия** жарі́вка.
НАКА́Л/ИВАТЬ, ~Я́ТЬ розжа́рювати, розпіка́-, *(атмосферу)* розпа́люва-, нагніта́-, *(обставини)* напру́жува-; **н. атмосфе́ру** наганя́- духоту́;
--й/-я́ющий що /*м*^{н} хто/ розпіка́ ◊, покли́каний /призна́че-/ розжа́рити, за́йня́тий розжа́рюванням, *п*^{к} розжа́рювальний + %; **-й атмосфе́ру** з-й розпали́- при́страсті;
НАКАЛИ́ТЬ: н. а. розпали́ти при́страсті
НАКАЛЯ́ТЬСЯ: атмосфе́ра -я́ется /-и́лась/ *о.* наступа́ють /набі́гли/ чо́рні хма́ри;
-йся/-ый/-я́емый розжа́рюваний, розпе́чу-, розпа́лю-, *(- стосунки)* заго́стрю-.
НАКА́ЛЫВАТЬ нако́л/ювати, *(на що)* настро́млювати, наштри́ку-, нашпи́лю-;
--й 1. що /*м*^{н} хто/ ~юе ◊, зви́клий ♦, з-й наколо́-, колі́й, *п*^{к} = %, 2. що /*м*^{н} хто/ нашпи́лює +, р-й нашпили́ти, маста́к нашпи́люва-, *п*^{к} = %;
-йся/-ый 1. нако́люваний, нару́бу-, 2. нашпи́лю-, наштри́ку-, настро́млю-, вико́лю-, нарі́зу-.
НАКАНУ́НЕ: случи́вшийся н. напередо́дній.
НАКА́ПЛИВАНИЕ збі́рка, назби́рування, *(грошей)* *о*^{к} збива́ння копі́йки.
НАКА́П/ЛИВАТЬ, ~ЛЯ́ТЬ копи́чити, накопи́чува-, нагрома́джу/ва-, грома́ди-, набува-, ку́пчи-, *о.* горну́- /гребти́/ на ку́пу, *ф*^{р} дба́-, *т.* акумулюва́-, *(досвід)* примно́жу-; **н. де́ньги** збива́- копі́йку; **н. сре́дства для** *о.* наро́щува- м'я́зи для;
--й/-я́ющий що /*м*^{н} хто/ ~уе ◊, з-й /покли́ка-/ зі́бра́ти, охо́чий призби́рува-, за́йня́тий збі́ркою /збо́ром +/, збира́ч, склада́ч, призби́рув-, нагрома́джу-, у-, *н*^{г} скна́ра, загни́біда, *п*^{к} ~́вальний + %, громади́ль-, *т.* кумуляти́в-, *р*^{к} нагрома́дливий, накопи́ч-, для ~ення, **-й де́ньги** загни́біда, *с*^{к} збий-копійка;
НАКОПИ́ТЬ насклада́ти ◊, *(чутки)* *о.* наниза́-;
ПОДНАКОПИ́ТЬ призі́бра́ти ◊;
НАКА́ПЛИВАТЬСЯ, НАКОПЛЯ́ТЬСЯ грома́дитися, ку́пчи-, *(крам)* рости́ в го́ри;
-йся/-ый/-я́ем- грома́джений, копи́че-, зби́ра-, нагрома́джуваний, накопи́чу-, ску́пчу-, призби́ру-, примно́жу- ◊;
НАКОПИ́ТЬ(СЯ) призі́бра́ти*(ся)*, *о.* наснува́ти*(ся)*;
НАКОПИ́ТЬСЯ *(- зло)* накипі́ти; **-и́лось** нагрома́джено, накопи́че-, ску́пче-, призі́бра-;
-вший(ся) Ø; **-я** *(по)*призби́раний /*(по)*наз-/ ◊, *(- зло)* накипі́лий.
НАКА́ПЫВАТЬ накап/увати, наля́пу-; нако́пу-;
--й 1. що /*м*^{н} хто/ ~уе ◊, з-й ~ати, *(річ)* ка́пальник, *п*^{к} ка́пальний, 2. що /*м*^{н} хто/ нако́пує, з-й накопа́ти, копа́ч, копа́льник, *п*^{к} копа́льний;
-ый 1. ка́паний, нака́пув- ◊, 2. коп-, нако́пув-.
НАКА́РМЛИВАТЬ нагодо́в/увати, годува́-;
--й що /*м*^{н} хто/ ~уе ◊, с-и ♦, з-й наси́ти́- + **кормя́щий**;
-ый годо́ваний, нагодо́вува-;
НАКОРМИ́ТЬ наси́ти́ти ◊.
НАКА́Т *(гармати)* *(на)*ко́т.
НАКА́ТЧИК *в*^{й} нако́чувач, *р*^{к} котій.
НАКА́ТЫВАТЬ тор/ува́ти, уторо́ву-, нако́чува-, *п.* нагрома́джу-; & *нако́чуватися /пере-/;
--й 1. що /*м*^{н} хто/ ~уе ◊, зви́клий ♦, з-й у♦, для торування. за́йня́тий -ям, *п*^{к} торува́льний + %, 2. що /*м*^{н} хто/ нако́чує ◊, с-и нако́чувати, з-й накоти́-, нако́чувач, *п*^{к} нако́чувальний + %;
-йся/-ый 1. торо́ваний, уторо́вува-, нако́чу-, нака́чу-, 2. нако́чу-, наї́жджу-, *п*^{к} нако́тистий; **-я** *(що ближча)* = **надвигающийся**;
НАКАТАТЬ *(клявзу)* нашпа́рити ◊.
НАКА́ЧИВАТЬ помп/ува́ти, напомпо́ву-, *(ідеями)* натовкма́чу-;
--й що /*м*^{н} хто/ ~у́е ◊, с-и ♦, з-й на♦, для помпува́ння, за́йня́тий -ям, *п*^{к} помпува́льний + %;
-йся/-ый напомпо́вуваний, нака́чу-, *(вином)* напо́ю-, *п.* натовкма́чу-.
НАКВА́ШИВАТЬква́сити, наква́ш/ува-;
--й що /*м*^{н} хто/ ~уе ◊, с-и ♦, з^г-й на♦, за́йня́тий ква́шенням, ~увач, кваськó, *п*^{к} кваси́льний + %;
-ый ква́шений, наква́шува-.
НАКИ́ДКА *(на ліжко)* покрива́ло, *(на тіло)* плащ, *г.* за́гортка; **в на́кидку** *п*^{о} на́опашки/.
НАКИ́ДЫВ/АТЬ[1] /*д*^{к} НАКИДА́ТЬ/: **--й**[1] що /*м*^{н} хто/ накида́, с-и накида́ти, покли́каний наки́да-;
-ый[1] наки́д*(ув)*аний;
~АТЬ[2] /*д*^{к} НАКИ́НУТЬ/ *(одяг)* наклада́-, напина́-; **н. петлю́ на себя́** лі́з- *(само́му)* в за́шморг;
--й[2] що /*м*^{н} хто/ наклада́ ◊, з^м-й накла́сти, наки́да́льник, *п*^{к} накида́льний, © накладаю́чи, раз-

два́ і нап'я́в, $n^к$ = %, ± НАБРАСЫВАТЬ;
-йся²/-ый² накла́даний, наки́д-, напи́н- /д. -атий/.
НАКИПА́ТЬ *(- сльози)* збира́тися;
НАКИПЕ́ТЬ *(на душі)* набро́статися ◊.
НАКЛА́ДКА *(у кріслі)* надло́же.
НАКЛАДНА́Я лист [**тра́нспортная н.** перевізни́й л.], о́рдер /на оде́ржання/.
НАКЛА́ДНО витра́тно.
НАКЛА́ДЫВАТЬ кла́сти, наклад/а́- /*(зашморг)* за-/; **н. печа́ть на них** лиша́- слід на їх, кла́с- печа́ть /тавро́/; н. **ру́ку /ла́пу/** прибира́- до рук;
–й, налага́ющ- що /$м^н$ хто/ кладе́ ◊, для ~а́ння, за́йня́тий -ям, с-и ♦, з-й на♦, ~а́ч, ~а́льник, кладі́й, $n^к$ ~а́льний + %; **-й запла́ты** лата́льник, маста́к лата́-; **-й печа́ть н.** з-й лиши- слід, © лиша́ючи с.; **-й ру́ку /ла́пу/** з-й на♦ ла́пу; **-й на себя́ ру́ки** самогу́бець;
-йся/-ый/налага́ем- кла́дений, накла́да-, намо́щува-, $n^к$ накладни́й; ± НАЛАГАТЬ;
НАКЛА́СТЬ = НАЛОЖИ́ТЬ /> НАЛАГАТЬ/.
НАКЛЁВЫВАТЬСЯ *(- посаду)* випад/а́ти;
-йся що ~а́ ◊, наклько́вуваний, тепе́р уже́ близьки́й /досяжни́й/, близьки́й до здійснення /придбання́, дося́гне-/, © ма́йже в рука́х.
НАКЛЕ́ИВАТЬ кле́ї-, ліпи́-, накле́юва-, наліплю-;
–й що /$м^н$ хто/ наліпл/ює ◊, ~ювач + **клеющий**;
-йся/-ый ліплений, кле́є-, наліплюва-, накле́ю-, $n^к$ наліпни́й + **клеющийся**.
НАКЛЕ́ЙКА на́ліпок, на́ліпка; & к. на́ліп.
НАКЛЁПЫВАТЬ клепа́ти, накле́п/ува-;
–й, що /$м^н$ хто/ ~ує, с-и к., р-й наклепа́-, для ~ування, за́йня́тий -ям, $n^к$ клепа́льний + %;
-йся/-ый кле́паний, накле́пува-.
НАКЛИКА́ТЬ наклика́-, *(біду)* стяга́-, навро́чува-;
–й що /$м^н$ хто/ наклик/а́ ◊, с-и ♦, з-й накли́ка-, $n^к$ навро́чливий, $n^о$ навро́чий; **-й беду́ шама́н** відьма́р; **-й бу́рю** громоно́сний; **-й на себя́ беду́** з-й напита́- собі ли́ха;
-ый накли́к*(ув)*а́ний, стя́г-, навро́чув-;
НАКЛИ́КАТЬ: н. беду́ навро́чити; ◊.
НАКЛО́ННЫЙ *(- лінію)* скісни́й [по скісній лінії].
НАКЛОНЯ́ТЬ хили́ти, гну́-, нахил/я́-, нагина́-;
–й що /$м^н$ хто/ гне ◊, з-й /$з^г$-й, $з^м$-й, р-й/ на♦, зви́клий /с-и/ нахиля́-, $n^к$ *т.* нахильни́й, © раздва́ і нахили́в, хили́в, хили́в і ма́йже нахили́в;
-йся/-ый гну́тий, хи́лений, нахи́люва-, /по-, с-, пере-/, *п.* спрямо́ву-, $n^к$ похи́лий, похи́листий /с-/; **-я** $n^к$ хилки́й;
НАКЛОНИ́ТЬСЯ нахили́тися /при-, пере-, с-/, нагну́-;
-вшийся похи́лений /с-, на-, пере-/, $n^к$ похи́лий, схи́листий /по-/, набо́куватий + %.
НАКОВА́ЛЬНЯ $а^н$ кова́делко.
НАКОЛА́ЧИВАТЬ товкти́, би́-, наса́джува-;
–й = набивающий;
-йся/-ый наби́ваний, наса́джу- ◊.

НАКОНЕ́Ц $ф^р$ аж [**н., в оди́н прекра́сный день** аж одно́го дня], аж тепе́р [н. **дал** аж тепе́р дав], © аж ось [**вот когда́ н.** аж ось коли́]; **и /вот/ н.** $ф^р$ а це ось [**нове́лла, по́весть и н. рома́н** нове́ла, по́вість, а це ось рома́н].
НАКОНЕ́Ц-ТО аж ось.
НАКОПИ́ТЕЛЬ призбирувач, *т.* збира́ч.
НАКОПЛЕ́НИЕ надбання́, примно́ження.
НАКОПЛЯ́ТЬ > НАКАПЛИВАТЬ.
НА́КОСЯ: н., вы́куси! ось *(*тобі*)* ма́єш!, на з'їж!
НАКРА́ДЫВАТЬ накрада́ти; & понакрада́ти.
НАКРА́ПЫВАТЬ накрап/а́ти /по-/, накра́пува-;
–й що ~а́ ◊, *(дощ)* дрібни́й, © знай крап і крап.
НАКРАХМА́ЛИВАТЬ крохма́л/ити, накрохма́люва-;
–й що /$м^н$ хто/ ~ить ◊, с-и ♦, з-й на♦, для накрохма́лення, за́йня́тий -ям, $n^к$ = %;
-йся/-ый крохма́лений, накрохма́люва-.
НАКРА́ШЕННЫЙ *(- губи) г.* накармінений.
НАКРЕНЯ́ТЬСЯ дава́ти крен;
-йся = кренящийся;
НАКРЕНИ́ТЬСЯ: -вшийся похи́лений /на-, с-/, *о.* з кре́ном, $n^к$ похи́лий .
НАКРУ́ТКА на́крутка.
НАКРУ́ЧИВАНИЕ $д^к$ накру́чення.
НАКРУ́ЧИВАТЬ крути́ти, накру́чува-, насу́ку-, нави-; *(в писаннях)* понавига́дува-, понакру́чу-;
–й що /$м^н$ хто/ кру́тить ◊, с-и ♦, з-й на♦, для накру́чення, за́йня́тий -ям, накру́чувач, $n^к$ = %; **-й хвост** з-й на♦ хвоста́;
-йся/-ый кру́чений, накру́чува-, насу́ку-, нави́- ◊
НАКРУТИ́ТЬ *(кого) о.* вкуси́ти [**что накрути́ло кого** що вкуси́ло /нашпигува́ло/ *кого*].
НАКРЫВА́НИЕ накриття́.
НАКРЫВА́ТЬ кри́ти, накрива́-, *(дурити)* піддурю́ва-; н. **на стол** $о^к$ сервува́ти, *г.* сервітува́-;
–й що /$м^н$ хто/ накрива́ ◊, с-и ♦, з-й на♦, для накриття́, за́йня́тий -ям, накрива́ч, $n^к$ = %, накривни́й; **-й на стол** за́йня́тий сервува́нням, © застеля́ючи стіл; **-й обе́д /у́жин +/,** © застеля́ючи стіл на обі́д /вече́рю +/;
-йся/-ый накри́ваний, серво́-, $n^к$ накривни́й ◊;
НАКРЫ́ТЬ *(кого)* спійма́ти на гаря́чому, накри́- мо́крим рядно́м;
НАКРЫ́ТЬСЯ *(щезти)* га́вкну-, бу́льк-, $ж^н$ угробитись, **-лось** га́вкнуло; **-лись /-ся/** тю-тю́!.
НАКУПА́ТЬ накупля́ти, накупо́вува-, купля́-;
-й що /$м^н$ хто/ накупля́ ◊, р-й накупи́ти, зви́клий ♦, *(по)*купе́ць; ± ПОКУПАТЬ.
НАЛА́ВЛИВАТЬ нало́вл/ювати, лови́-;
–й що /$м^н$ хто/ ~ює, з-й налови́ти, ± **ловящий.**
НАЛАГА́ТЬ наклада́ти, ± НАКЛАДЫВАТЬ; н. **взыска́ние** наклада́- ка́ру; **н. епити́мью** завдава́- поку́ти; **н. пеню́-** штрафува́-; **н. печа́ть на** *кого* лиша́- слід на *кому*;
–й = накладывающий; -й наказа́ние = нака-

зывающий; -й обя́занность поклада́ч обо́в'язку; -й отпеча́ток з-й лиши́ти слід; -й печа́ть = опечатывающий; -й п. на *кого* лиша́ючи слід на *кому*; -й резолю́цию наклада́ч резолю́ції; -й штраф = штрафующий;

-йся/-ый накла́дений, кла́де- ◊, $п^к$ накладни́й;

НАЛОЖИ́ТЬ: н. на себя́ ру́ки заподі́яти собі смерть; н. печа́ть ви́тисну- /ви́карбува-/ печа́ть.

НАЛА́ДЧИК напра́вник, монтаже́р, монтажи́ст, $о^к$ ладна́ч, нала́днувач, коре́ктор, *д.* інсталя́т-.

НАЛА́ЖИВАТЬ ладна́ти, упорядко́вува-, нала́годжу-, направля́ти, достосо́вува́- /при-/, дава́- лад, дово́ди- до ладу́, $р^к$ нала́днува-; н. дела́ ладна́- спра́ви; н. де́ло ста́вн- ді́ло; н. отноше́ния /свя́зи/ заво́ди- /зав'я́зува- *(г.* на-*)*/ стосу́нки;

--й з-й /покли́ка-/ на♦, *і.* НАЛАДЧИК, $п^к$ лагоді́льний, коректува́ль- + %; -й дела́ © да́вши лад спра́вам; -й де́ло з-й поста́ви- ді́ло; -й отноше́ния з-й заве́сти /зав'яза́- *(г.* на-*)*/ стосу́нки;

-йся/-ый нала́годжуваний, нала́дну-, напра́влю-, достосо́ву- /при-/, припасо́-, упоряддко́-;

НАЛА́ДИТЬ: н. отноше́ния на♦ стосу́нки, *(пі-сля розриву) о.* розтопи́ти лід;

♦♦♦СЯ ладна́тися, нала́годжува- ◊, нормалізува́-, іти́ на лад; жизнь -ется життя́ нормалізу́є-ться /захо́дить у звича́йну ко́лію/.

НАЛА́МЫВАТЬ: н. язы́к наверта́ти язи́к*(а́)*;

--й що $/м^н$ хто/ нало́млює +, з-й /покли́ка-/ наломи́ти, с-и нала́мува-, ± ломающий;

-ый тро́щений, нала́мува-, нало́млюва- ◊;

НАЛОМА́ТЬ: н. дров наколоти́ти горо́ху з капустою, наробн- дурни́ць;

-вший *д.* © наро́би́вши дурни́ць ◊, Ø.

НАЛЕГА́ТЬ наляг/а́ти, напира́-, натиска́-;

--й що $/м^н$ хто/ ~а́ ◊, с-и напира́ти, р-й напе́р-;

ПРИНАЛЕ́ЧЬ: п. на но́ги да́ти нога́м зна́ти.

НАЛЕГКЕ́ ☺ *ф.* "ру́ки в брю́ки", $о^к$ легкома́.

НАЛЕПЛЯ́ТЬ ліпи́ти, налі́пл/юва-, накле́ю-;

--й що $/м^н$ хто/ ~ює ◊, с-и♦, р-й на♦-, ~ювач, $п^к$ *т.* наліплювальний + % + лепящий;

-йся/-ый налі́плюваний, накле́ю-, $п^к$ наліпни́й, ± лепящийся.

НАЛЁТ *(тонкий шар) г.* шаро́к, *(барви)* по́лиск, *(на овочах)* пило́к, пушо́к, тума́н, *(фальшу)* до́мішка, при́смак, $о^к$ на́вів, на́пуск; с -ёта спрожо́гу, з ма́ху, на́скоком, з на́скоку, з розго́ну.

НАЛЕТА́ТЬ налі́т/а́ти, наска́кува-, нападатися, $п^0$ налина́ти;

--й/-ый що $/м^н$ хто/ ~а́ ◊, наска́куваний, р-й налеті́ти, зви́клий ♦, напа́сник, $п^к$ штурмови́й, налітни́й, © з на́скоку; стремительно -й *(*що налі́та́*)* як шулі́ка /шулі́кою/; ± АТАКОВАТЬ;

НАЛЕТЕ́ТЬ заатакува́ти ◊; стреми́тельно н. впа́с- шулі́кою; н. ко́ршуном /как ко́ршун/ ки́нутися, як кіт на ми́шу.

НАЛИВА́ТЬ ли́ти, налив/а́- /за-, у-, під-/, нато́чу-; *(борщ)* насипа́ти, си́па-;

--й що $/м^н$ хто/ ли́є ◊, з-й налі́ти, для ~а́ння, за́йня́тий -ям, налива́льник, наливайко, $п^к$ налива́йчий, *т.* налива́льний, ± льющий;

НАЛИВА́ТЬСЯ: н. кро́вью набіга́ти /напли-ва́-/ кро́в'ю; н. со́ком $о^к$ бро́ститися;

-йся/-ый ~аний /у-, за-/, нато́чу-, $п^к$ ~ни́й, ~истий; -я кро́вью © набіга́ючи кро́в'ю, $п^{-о}$ набіглий кро́в'ю.

НАЛИ́ТЬСЯ: -вшийся Ø, *(кров'ю)* набіглий.

НАЛИЗА́ТЬСЯ набра́тися, як чіп /жа́ба му́лу/.

НАЛИПА́ТЬ > ЛИПНУТЬ *і* ПРИЛИПАТЬ.

НАЛИТО́Й *(- плоди)* тужа́вий.

НАЛИЦО́ пе́ред очи́ма [причи́на н. причи́на п. о.], на́віч, на по́хваті, $п^{-о}$ як на доло́ні, ніде́ не схова́єш, © прису́тній [всі прису́тні]; все н.! всі як оди́н!, всі у збо́рі!; преступле́ние н. є всі о́зна́ки зло́чину.

НАЛИ́ЧЕСТВОВАТЬ бу́ти наявним;

--й ная́вний, прису́тній, *о.* на рука́х, в акти́ві.

НАЛИ́ЧИЕ: в -ии за душе́ю, на рука́х, під рука́ми; при -ии коли́ є, $к^н$ за ная́вности.

НАЛИ́ЧНЫЙ $ф^р$ факти́чний [н. соста́в факти́чний стан /склад/], гото́вий [н. това́р г. крам].

НАЛО́Г: прогресси́вно-подохо́дный н. відприбутко́вий пода́ток; тамо́женный н. ми́то; уравни́тельный н. рівня́льний /рів-/ п.; н. на лиц п. з осіб.

НАЛОГОПЛАТЕ́ЛЬЩИК $я^і$ оподатко́ваний, платі́й пода́тку, *г.* пода́тник, $о^к$ платі́душа.

НАЛЮБОВА́ТЬСЯ: не -у́ется о́ка не відведе́.

НАМАГНИ́ЧИВАТЬ *г.* магнетиз/ува́ти, $р^к$ магне́[і]тити;

--й що ~у́є ◊, маста́к ♦, з-й намагне́[і]ти-, для намагне́[і]чування, за́йня́тий -ям, $п^к$ *т.* намагне́[і]чувальний;

-ый намагне́[і]чуваний.

НАМА́ЗЫВАТЬ ма́за-, ялозн-, смарува́-, нама́щу-

--й що $/м^н$ хто/ смару́є ◊, з-й намасти́ти, за́йня́тий ма́щенням, *і.*→ мажущий, $п^к$ масти́льний, смарува́ль- + %;

-йся/-ый ма́щений, нама́щува-, нама́зува-, ма́за-, смаро́ва-, яло́же-.

НАМА́ТЫВАТЬ мота́ти, намо́тувати, нави́-;

--й що $/м^н$ хто/ намо́тує ◊, с-и ♦, з-й на♦, намо́тувач + мотающий.

НАМЁК знак, тінь; сде́лан н. натя́кнуто; н. по *чьему* а́дресу камі́не́ць у *чий* горо́д; нет и -ка на *что* і не па́хне *чим*, нема́ й ті́ні *чого*, і не ночува́ло *що*; нет ни мале́йшего -ка нема́ й знаку́.

НАМЕКА́ТЬ натяка́ти, дава́- на́тяки, ки́да- камі́нці у *чий* горо́д, говори́- на здога́д буряків /за́гадками, маніве́ця́-/, *(на кого)* $ж^н$ пи́ти до *кого* [до *кого* ча́рка п'є́ться?];

--й що $/м^н$ хто/ натяка́ ◊, р-й натякну́ти, с-и ♦, натяка́йло, © натяка́ючи, *о.* з на́тяком на.

НАМЕРЕВА́ТЬСЯ ду́мати, ма́- на о́ці, хоті́-, мі́рятися, порива́-, ма́ти намі́р /ду́мку/, *к.* ма́- [**он -а́лся зайти́** він мав зайти́], *б³* наставля́тися, *р.* намі́рюва-, намі́ря́-;
-и́йся наста́влений, ріше-, *пᴷ* гото́вий, *о.* з ду́мкою /на́міром/;
НАМЕ́РИТЬСЯ наста́витися [**я -ился ждать** я -ився чека́ти], налаштува́-, нала́годи- ◊;
-вшийся = **-и́йся**, *Ø*.
НАМЕ́РЕН: я был н. уе́хать я мав від'їхати;
НАМЕ́РЕННО ум́исно, спеціа́льно;
НАМЕ́РЕННЫЙ гото́вий, наста́влений, налаштова-, націле-, орієнто́ва-, *п⁻ᵒ* жаду́щий, © з на́міром, ма́вши на́мір, завзя́вшись; **быть -ым** ма́ти.
НАМЕ́РЕНИЕ *г.* наста́влення; **не в мои́х -иях** *(де́лать)* я не ма́ю на́міру *(роби́ти)*.
НАМЕРЗА́ТЬ намерз/а́ти;
--и́/-ый що ~а́, наме́рзаний, схи́льний /с-и/ ♦;
НАМЁРЗНУТЬ(СЯ): -ёрзший(ся) *Ø*; **-й** наме́рзлий, *о.* у на́мерзі; **-я** *(до́бре)* попоме́рзлий.
НА́МЕРТВО *(кріпи́ти)* ме́ртво; *(напова́л)* на смерть, *(поруба́ти)* упе́нь.
НАМЕТА́ТЬ[1]**: -й** що наміта́ ◊, з-й наме́сти́, с-и наміта́-, *сᴷ*-ме́тний [**-й сугро́бы** снігоме́тний];
НАМЕТА́ТЬСЯ[2] підкува́тися, нала́ма-, напрактикува́-, набу́ти спри́ту, наби́- ру́ку.
НАМЁТЫВАТЬ[1]**: --й** = **метающий**[1];
-ый наме́туваний, фастриґо́-, + **наки́дываннй**.
НАМЁТЫВАТЬ[2] наме́тувати, *(вчи́ти)* підко́ву-, нала́му-, наби́- ру́ку;
--й 1. що /*мᴴ* хто/ обкида́ ◊, с-и наме́тувати, з-й наки́да-, *пᴷ т.* накида́льний, ± **мечущий**, 2. *п.* що /*мᴴ* хто/ підко́вує ◊, с-и п., р-й підкува́- + **натаскивающий**[2];
-ый 1. наки́д*(ув)*аний, наме́ту-, 2. **натаскиваемый**[2];
НАМЁТАННЫЙ *(у чому)* підку́тий, нала́маний, напрактико́ва-, *(- око)* ви́гостре-; **н. в поли́тике** заполітизо́ва-; **н. глаз** у *кого* би́те /ви́гострене, призвича́є-/ о́ко ма́є *хто*.
НАМЕЧА́ТЬ накре́сл/ювати, проектува́-, програмува́-, роби́- на́черк, передбача́-, плянува́- *(напере́д)*, значи́-, познача́-, *р.* виміча́-; **н. зада́чи** визнача́- на́міри /мету́/; **н. пути́** розробля́- шляхи́;
--й що /*мᴴ* хто/ ~ює ◊, за́йня́тий на́черком, с-и ♦, з-й ~и-, програмі́ст, проектува́льник, ~ювач, *пᴷ т.* програмува́льний + %, © ~юючи; **-й зада́чи** ~ювач на́мірів /мети́/; **-й пути́** ~ювач шляхі́в;
НАМЕЧА́ТЬСЯ *(- тенденцію)* з'явля́тися, вимальо́вува-, пробива́-, *ф.* викльо́вува-, закро́юва- на *що*, *(- зміни)* прозира́ти, захо́ди-;
-и́ся/-ый накре́слюваний, закро́ю-, пляно́-, програмо́-, проекто́-, передба́чу-, позна́чу- /на-/, вимі́чу-; **-я** *пᴷ* пункти́рний, *п⁻ᵒ* заповідже-;
НАМЕ́ТИТЬСЯ: -вшийся накреслений ◊, помі́тний тепе́р, вже помі́тний [**-я прогре́сс** вже п. прогре́с], *Ø*; **-я отны́не** відтепе́рішній;
НАМЕ́ЧЕННЫЙ запрограмо́ваний, запляно́- ◊, *фᴾ* ви́значе-, *г.* заповідже-.
НАМИНА́ТЬ намин/а́ти;
--й що /*мᴴ* хто/ ~а́ ◊, з-й нам'я́ти, зви́клий ♦;
НАМЯ́ТЬ: н. бока́ полата́ти бо́ки, полічи́- ре́бра, надсади́- бе́бехи; **н. хо́лку** *(ше́ю)* нам'я́- чу́ба;
-вший *Ø*.
НАМНО́ГО *(менше, вище +)* *фᴾ* бага́то [б. кра́ще].
НАМОКА́ТЬ намок/а́ти, мо́кну-;
--й що /*мᴴ* хто/ ~а́, напівнамо́клий, с-и ♦, поки́нутий мо́кну-, *пᴷ* намо́кливий, ± **мокнущий**;
НАМО́КНУТЬ: -кший намо́клий, *Ø*.
НАМОРА́ЖИВАТЬ моро́зити, наморо́жува-;
--й що наморо́жує, покли́каний наморо́зити, с-и наморо́жува-, *пᴷ* = %, *п!* **морозящий**;
-йся/-ый моро́жений, наморо́жува-.
НАМЫВА́ТЬ намив/а́ти, *(мул)* наму́люва-;
--й що /*мᴴ* хто/ ~а́ ◊, с-и ♦, р-й нами́-, за́йня́тий ~а́нням, ~а́ч, *пᴷ* намива́льний, нами́вчий;
-йся/-ый нами́ваний, наму́лю-, *пᴷ* намивни́й.
НАМЫ́ЛИВАТЬ ми́лити, нами́л/юва-; **н. го́лову** *п.* накру́чу- хвоста́;
--й що /*мᴴ* хто/ ми́лить ◊, за́йня́тий ми́ленням, с-и ♦, з-й на♦, *пᴷ* = %; **-й г.** © накру́чуючи х.;
-йся/-ый нами́люваний, ми́ле-.
НАНЕСЕ́НИЕ *(мазі на шкіру)* нама́щення; **н. побо́ев** побиття́; **н. уда́ра** завдання́ уда́ру.
НАНИМА́ТЬ найма́ти, *(на працю)* бра́-, набира́-, вербува́-, догово́рю-, *(хату)* винайма́ти в *кого*;
--й що /*мᴴ* хто/ найма́ ◊, с-и ♦, гото́вий /*зᴳ*-й/ найня́-, найма́ч, вербува́льник, набира́ч, *пᴷ* = %;
♦♦♦СЯ *(на працю)* найма́тися, годи́-, става́ти, *(за контрактом)* контрактува́тися, вербува́-, догово́рюва-;
-йся/-ый на́йманий, наби́р-, вербо́в-, догово́рюв-, контракто́в-, контракта́нт; **-я** що го́диться ◊, *зᴳ*-й найня́тися, *і.* договірни́к;
НАНЯ́ТЬСЯ *гᵈ* ста́нути на дні ◊.
НА́НОВО *(переписати)* пасві́жо.
НАНОСИ́ТЬ[1] *(удар)* завд/ава́ти, *(шар)* наклада́-; **н. вред** ♦ шко́ди; **н. ме́тки** познача́-; **н. на ка́рту** значи́- /познача́-/ на ма́пі; н. **оскорбле́ние** /**оби́ду**/ *им* чини́- кри́вду, кри́вди- *їх*; н. **поврежде́ние** *им* увере́джува- *їх*; **н. уда́р** ударя́-, ♦ уда́ру; **н. уще́рб живо́й си́ле** *их о.* пуска́- кров *їм*;
--й 1. що /*мᴴ* хто/ ~ає ◊, з-й ~а́ти, 2. що нано́сить ◊, зви́клий нано́си-, за́йня́тий нане́сенням, *пᴷ* нано́шувальний + %; **-й визи́т** візите́р, гість; **-й вред** *им* шкідли́вий для *їх*; **-й ме́тки** позна́чувач, *пᴷ* познача́льний; **-й оскорбле́ние /оби́ду/** кри́вдник, з обра́зою на уста́х; **-й побо́и** штурхобо́чник; **-й поврежде́ние** *им* увере́дливий для *їх*; **-й пораже́ние** *им* перемо́жець *їх*; **-й ра́ну /уда́р/** © завдаючи ра́ни /уда́ру/; **-й уще́рб** *кому* кри́вдний для *кого*;

НАНЕСТИ́ 1. завдáти ◊, 2. наклáсти ◊;
н. **визи́т вéжливости** прийти́ з поклóном до; **н. вред /ýщéрб/** *чему* пощерби- *що*; **н. сокруши́тельный удáр** *о.* дá- під ди́хало /дих/; н. **телéсные повреждéния** *ф.* відби- бéбехи;
♦♦♦СЯ 1. завдавáтися, 2. намáщува-, накладá-; ◊;
-йся/-и́мый 1. завдáваний, заподíюва-, чи́не-, 2. нанóшува-, намýлюва-, наклáда-, намáщува-, $п^к$ наносни́й;
НАНОСИ́ТЬ[2] **/НАНОСИ́ТЬСЯ**[2]/ попоноси́ти.
НАНЮ́ХИВАТЬ винюх/увати /на-, роз-/;
--й що- /$м^н$ хто/ ~ує ◊, готóвий /$з^г$-й/ ♦, ~увач /роз-/, ню́хало, *п.* ни́шпорка, $п^к$ ни́шпорливий.
НАОБОРО́Т *г.* проти́вно.
НАОБУ́М: н. **лáзаря** наóсліп, *(гатити)* як сліпи́й сокирою, навздогáд, навманнá, бéзбач, $п^о$ невпопáд.
НАОДЕКОЛО́НЕННЫЙ підпáхчений /на-/.
НАО́ТМААШЬ розгóнисто.
НАОТРЕ́З навíдруб.
НАПАДА́ТЬ *(на їх)* атакувáти /штурмувá-, *(зусебіч)* опадá-/ їх, *(- жах +)* нарииá- на *кого*, *(надибува-)* натрапля́- на, *(- біди)* обсідá-, *(накидатися на що)* допадáтися до *чого*; *(з докорами)* доскíпува-; н. **на след** *(- пса)* нанюхувати /брá-/ слід; н. с **упрёками** накривá- мóкрим рядно́м;
--й що /$м^н$ хто/ атакýє ◊, с-и ♦, готóвий за♦, напáсник, напáд-, *(у футболі)* фóрвард, $п^к$ агреси́вний, нападни́й, штурмови́й, иападó-, иапáдистий, напáсливий, *о.* для нáпаду /атáки/, в атáці;
НАПА́СТЬ *(на їх)* за♦ їх, *(- дощ)* захопи́-, $ж^м$ ýки́нутися [**саранчá -áла** саранá вки́нулась]; **-áла лень** баглаї обсíли; **тоскá -áла** узя́в жаль; **ты не на тогó -áл** ти менé з ки́мось переплýтав.
НАПА́ДКИ нáскоки, ви́пади; с **-ами на** *кого* иáпадом на *кого*.
НАПАДЕНИЕ $ф^р$ агрéсія.
НАПАИВАТЬ[1] > ПОИТЬ.
НАПА́ИВАТЬ[2] *т.* налютóв/увати;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує /$с^о$ напáює/, с-и ♦, $з^г$-й налютувá- /напаá-/, $п^к$ лютувáльний, пая́ль-.
НАПА́РЫВАТЬСЯ иаражáтися, напóрюва-, натикá-, налітáти, наскáкува-; **н. на сопротивлéние** зустрічáти /натрапля́- на/ óпір;
-йся наскáкуваний, © наскáкуючи, от-óт налéти́ть ◊; **-я иа** *кого* заскóчений *ким*; **-я иа сопротивлéние** © зустрічáючи /натрапля́- на/ óпір;
НАПОРО́ТЬСЯ наштрикнýтися, напоткнý- ◊.
НАПА́СТЬ *i.* недогóда, $ф^р$ бідá, *о.* удáр дóлі; **вот н.!** $ф^р$ ти скажи!
НАПЕ́В *(церковний)* глас.
НАПЕВА́ТЬ наспíвувати; **н. под нос** вимуги́ку-;
--й що /$м^н$ хто/ муги́че ◊, зви́клий курни́кати; **-й в ýши** шепоти́нник;
-йся/-ый наспíвуваний.
НАПЕРЕБО́Й навперéбивки, навперéйми, оди́н з-пéред /поперéд/ óдного /дрýгого/.
НАПЕРЕГО́НКИ́ навзáводи.
НАПЕРЁД *г.* згори́ [**н. извéстно** з. відóмо].
НАПЕРЕКО́Р нáсторч, навсýпереч [**н. судьбé** н. дóлі], *з.* нáкриво, *(назло)* на збитки.
НАПЕРЕКОСКИ́ навперекося́к + НАИСКОСЬ.
НАПЕРЕРЕ́З *р.* впере́стріть.
НАПЕРЕЧЁТ: все н. чи́сто всі, геть усі, всі як оди́н.
НАПЁРСНИК фавори́т; н. **развpáта** гріховóд*(а)*.
НАПИВА́ТЬСЯ напивáтися /*с.* у-/, захмеля́-; **н. пья́ным** заливáти óчі;
-йся що /$м^н$ хто/ ~ється, с-и ♦, р-й /не від тóго, щоб/ напи́тися;
НАПИ́ТЬСЯ иадýдлитися, нажлýкти-, налигá-, насмоктá- ◊, *(доволі)* попопи́ти; **н. допьянá** упи́тися; н. **до чёртиков** набрá- як жáба мýлу;
-вшийся підпи́лий, підпи́тий /на-/, нали́ганий, захмéле-, $п^р$ напідпи́тку, *о.* під чáркою;
ПОНАПИВА́ТЬСЯ попи́тися.
НАПИ́ЛЬНИК: бáрхатный н. шліфувáльний терпýг.
НАПИРА́ТЬ налягáти, натискá-, нати́скува-;
--й що иапирá ◊, р-й /$з^м$-й/ напéрти, с-и напирá-, иастира, $п^к$ наполéгливий, иапосíдли-, насти́рли-, невідстýпний, *д.* иапóристий, *т.* напíрни́й.
НАПИ́ТЫВАТЬСЯ : ПРОПИТЫВАТЬСЯ.
НАПИ́ХИВАТЬ напихáти, напакóвува-, набивá-, иапóвню-, иатовкмáчу-, натóпту-;
--й що /$м^н$ хто/ напакóвує ◊, с-и ♦, готóвий напхá-, натóптувач;
-йся/-ый напакóвуваний, иаби́-, напóвню-, натóпту-, натовкмáчу- ◊; **-ый** $о^к$ пхáний;
НАПХА́ТИ набгáти ◊, *(у мішок) ф.* набéхка-;
НАПИ́ХАННЫЙ напхáтий ◊.
НАПИ́ЧКАННЫЙ *(чужим розумом)* нáпханий.
НАПЛА́ВКА навáрювання, навáрка.
НАПЛАВНО́Й *т.* наварни́й.
НАПЛАВЛЯ́ТЬ *(метали)* навáр/ювати, натóплюва-;
--й 1. що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, зáйня́тий ~юванням, с-и ♦, з-й навари́-, $п^к$ ~ювальний, 2. що /$м^н$ хто/ натóплює, с-и иатóплюва-, р-й натопи́-, $п^к$ = %;
-йся/-ый 1. навáрюваний, $п^к$ наварни́й, 2. натóплюваний, $п^к$ иатопни́й.
НАПЛАСТО́ВЫВАТЬ нашарóв/увати;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, з-й нашарувá-, для ~ання, зáйня́тий -ям, $п^к$ нашарóвчий + %;
-йся/-ый нашарóвуваний, напластóву-;
НАПЛАСТОВА́ТЬСЯ: -вшийся нашарóваний, иапластó-,
НАПЛЕВА́ТЕЛЬСКИЙ плювáцький, сви́нсь- [**-ое отношéние** -ке стáвлення].
НАПЛЁВЫВАТЬ/--й > ПЛЕВАТЬ;
НАПЛЕВА́ТЬ: мне н.! мені до ля́мпочки /до стéлі, до одногó мíсця/.

НАПЛЫВА́ТЬ напливáти, *(- спогади)* наповзá-, наринá-, *(- хмари)* набігá-, наступá-, *(- туман)* насувáтися, наближá-;
--й/-ый що напливá ◊, с-и ♦, готóвий напливтú, наплúваний, $п^к$ напливнúй, *о.* щорáз блúжчий.
НАПОДО́БИЕ на взір.
НАПОКА́З $х^а$ на пóказ, $ж^м$ для показýхи.
НАПОЛЗА́ТЬ наповзáти, налáзи-, наринá-, насувáтися, *(- туман)* напливáти хвúлями;
--й/-ый що налáзить ◊, насýваний, напóвз-, с-и ♦, $п^к$ плазовúтий, налáзливий, *(туман)* повзýчий, © нáповзом, плáзом; ± **ползущий**.
НАПОЛНЕ́НИЕ напóвненість.
НАПИ́ТОК питвó, питтá; **спиртнóй н.** $н^I$ трýнок;
НАПИ́ТКИ $з^б$ питнé, $о^к$ питúме, $у^р$ медú.
НАПОЛНЯ́ТЬ напóвнювати /за-, ви-/, пóвни-, набивá-, *(водóю став)* завóдню-;
--й що /$м^н$ хто/ пóвнить ◊, с-и, з-й /поклúка-/ напóвни-, для напóвнення, зáйнятий -ям, напóвнювач, $п^к$ напóвнювальний + %;
-йся/-ый напóвнюваний /за-, ви-/, налú-, набú-, $п^к$ наливнúй, набивнúй;
НАПО́ЛНИТЬ: н. ***чем*** напустú- *чого*; ◊.
НАПОЛОВИ́НУ $с^к$ допів- [**н.** гóлий допівгóлий].
НАПОМИНА́НИЕ прúгадка, *г.* упíмнення; **несмотрá на неоднокрáтные -ня** пóпри чáсті нагáдування, дармá що не раз нагáдувано.
НАПОМИНА́ТЬ нагáд/увати /при-/, виглядá- як *що*, скидáтися на, *(- кривди)* випоминá- за *що*;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и /охóчий/ ♦, з-й нагадá-, для нагáдування, $п^к$ подíбний до, схóжий на, *о.* зóвсім як [**-й Фомý** зóвсім як Хомá]; **-й о** ***чём*** як прúгадка про *що*; **-й обрýбок** обрýбкуватий.
НАПО́Р тиск [**под -ом** під -ом], *(води)* *г.* навáл.
НАПО́РИСТО наполéгливо, напосíдли-, з розгóном, розгóнисто;
НАПО́РИСТЫЙ напосíдливий, навáлистий ◊.
НАПРАВЛЕ́НИЕ *(напрям)* спрямóвання, *(документ)* óрдер, мандáт, *з.* вúряд, *(службове)* відрядження; **по -ию к** у нáпрямі до; **по -нию прямó шáгом марш!** $в^й$ напрямкú крóком руш!, $к^н$ прóсто хóдом р.!; **по двум -иям, в двух -иях** *(діяти)* *о.* двоколíйно, *ж.* на два базáри.
НАПРА́ВЛЕННОСТЬ спрямóвання, *(іронічна)* настáвленість, настáвлення.
НАПРАВЛЯ́ТЬ спрямóвувати, унапрáмлю-, напровáджу- на, напýчу- /$д^к$ напутúти/, *(кого)* делегувá-, відряджá-, *(на діло)* призначá-, *(ноту)* посилá-, *(ніж)* гострú-; **н. к** ***чему (думки)*** навертá- до *чого*; **н. мысли к** ***кому*** навертáтися дýмкою до *кого*; **н. на путь и́стины** навертáти на прáведну /справля- на дóбру/ дорóгу;
--й 1. що /$м^н$ хто/ спрямóвує ◊, с-и ♦, з-й /признáче-/ скерувá-, посилáч, відряджáч; $п^к$ напрямнúй, провід-, вказів-, дороговкáз-, напрямкóвий, /- *силу*/ керівнúй, $в^й$ чоловúй, 2. **заостряющий; -й на путь и́стины** з-й навернýти на прáведну дорóгу; **-й путь /шагú, стопы́/ = -йся;**
НАПРА́ВИТЬ *(куди)* спрáвити, *г* зголосú- [з. їх до лікáрні]; **н. лыжи** *п.* почимчикувá-, помандру-; *(на добру путь)* навéсти, напýтити;
-вший *і.* → **--й**, Ø;
ПЕРЕНАПРА́ВИТЬ $і^р$ перефутбóлити;
НАПРАВЛЯ́ТЬСЯ *(куди)* правувáти, брá- курс, верстá- шлях; ◊;
-йся/-ый 1. спрямóвуваний, скерóву-, делегó-, відрядджу-, признáчу-, *м.* напрáмлю-, *п.* напровáджу- на, навéртаний, 2. нагóстрюв-; **-я** 1. що /$м^н$ хто/ прямýє ◊, по /в/ дорóзі /на шляхý/ до, готóвий у дорóгу /з дýмкою ітú/ *куди*, $п^к$ подорóжній;
НАПРА́ВИТЬ(СЯ) попровáдити(ся) ◊ + **направить лыжи;**
-вшийся Ø, © взя́вши курс;
НАПРА́ВЛЕННЫЙ *(куди)* з прицілом; **намéренно н.** спецiя́льно настáвлений.
НАПРАВЛЯ́ЮЩИЙ $в^й$ чоловúй.
НАПРА́ВО правóбіч.
НАПРА́СЛИНА $ф^р$ пенá; ± КЛЕВЕТА.
НАПРА́СНО по-дурнóму, *(винуватити)* безпідстáвно; **н.!** $ф^р$ дé там! [**просúл, но н.!** просúв, та дé там!]; & мáрно-дáрма;
НАПРА́СНЫЙ безрезультáтний, *(наклеп)* безпідстáв-, *(- образу)* незаслýже-; **н. труд** мáрна прáця; **-ые старáния** дарéмні зáходи /зáбіги/, $в^{ст}$ шкóда й зáходу.
НАПРА́ШИВАТЬСЯ напрóшуватися, набивá-, нав'я́зува-, накидá-, *(на образу)* напúтувати *чого*; **-ается вы́вод** виринá вúсновок;
-йся що /$м^н$ хто/ набивáється ◊, р-й напросúтися, с-и /схúльний/ напрóшува-, $п^к$ нав'я́зливий, причéпли-, НЕВІДЧЕПНИЙ, учепистий, чіпкúй, непозбýтній.
НАПРИМЕ́Р для прúкладу, $ф^р$ отó /отáк, отáкечки/ як [**н., как я** отó, як я], *к.* он [**как, н., пёс** як он пес]; **как н.** **(н)** як ось, як от (і); $ж^м$ оцé [**н., кто посéет, егó н...** оцé, хто посíє, йогó й...], як отó [**как, н., лóшади** як отó кóні].
НАПРОЛЁТ *(зиму +)* *з.* встяж.
НАПРОЛО́М прóтовпом.
НАПРОПАЛУ́Ю: идтú н. ітú на одчáй душí.
НАПРО́ТИВ *(візаві)* прóсто, $о^к$ чéрез дорóгу; *(навпаки)* *г.* протúвно, *ч.* якрáз ні [**Сýхо? – Н., сы́ро** Сýхо? – Якрáз ні, сúро].
НА́ПРОЧЬ нáчисто, зóвсім, дощéнту, до рéшти.
НАПРУ́ЖИВАТЬ *(тіло)* випрýжувати.
НАПРЯГА́ТЬ *(сили)* напрýж/увати, збирá-, мобілізувá-, *з.* висúлю- [**н. зрéние** в. зір], *(пам'ять)* напинáти; **н. зрéние** випинá- óчі; **н. мозгú /зрéние/** трудú- гóлову /óчі/; **н. мысль** бúтися дýмкою; **н. сúлы** силкувáтися, *р.* сúлува-; **н. ум** напрýжувати дýмку;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, з-й напру́жи-, $п^к$ /м'яз/ натяжни́й, для на́тягу, *т.* ~ливий + %, *о.* з напру́женням [**-й все си́лы** з н. усі́х сил, з усі́х сил];
-ый = -йся;
♦♦♦СЯ напру́жуватися ◊, напина́-, настру́нчува-, доклада́ти /не щади́-/ сил /зуси́ль/, роби́- зуси́лля, лі́з- із шку́ри, $о^к$ пру́житися;
-йся напру́жуваний, настру́нчув-, натя́г-, нату́жув-, *о.* щора́з тугі́ший /пруг(кі)-, пружні́-/, © доклада́ючи зуси́ль;
НАПРЯ́ЧЬСЯ: -я́гшийся напру́глий ◊, Ǿ;
НАПРЯЖЁННО *о.* у по́ті чола́ ◊;
НАПРЯЖЁННЫЙ тугі́й ◊, *(- нерви)* настру́нчений; **в -ых отноше́ниях** *о.* на ножа́х.
НАПРЯМИ́К без церемо́ній.
НАПУ́ДРИВАТЬ напу́дрювати, пудрува́ти;
--й = пудрящий;
-йся/-ый пудро́ваний, напу́дрю-, пу́дрений;
НАПУ́ДРЕННЫЙ $о^к$ пудро́ваний.
НАПУСКА́ТЬ пуска́ти /на́-, *(куди)* в-/, *(на їх)* насила́-; **н. на себя́ вид** бра́- на се́бе ви́гляд; **н. страх** наганя́- хо́лоду;
--й що /$м^н$ хто/ пуска́ ◊, с-и на♦, з-й напусти́-, за́йнятий насила́нням, $п^к$ = %, ± **пускающий; -й на себя́ стро́гость** зви́клий вдава́- суво́рого; **-й страх** © наганя́ючи хо́лоду, $п^к$ мо́торошний;
НАПУСКА́ТЬСЯ накида́тися, наска́кувати, накрива́- мо́крим рядно́м, напосіда́тися;
-йся/-ый *(вигляд)* уда́ваний, си́лу-, *(на кого)* нацько́ву-, наси́ланий, $п^к$ напускни́й; **-я** р-й напа́стися, зви́клий /с-и/ наска́кувати, напа́сник, $п^к$ напа́дистий;
НАПУСТИ́ТЬСЯ: н. **(как зверь)** ви́звіритися; **н. с бра́нью /упрёками/** накри́ти мо́крим рядно́м; **-и́лся/-и́лась** +/ **на** *кого* мо́крим ря́дном на; **-вшийся** Ǿ.
НАПУ́ТСТВОВАТЬ напу́чувати, напоу́млюва-, настановля́- на до́брий ро́зум;
--й що /$м^н$ хто/ напу́чує ◊, с-и напу́чувати, з-й напоу́ми-, $п^к$ напоу́мливий, напу́тли-, напу́тній, *о.* з напу́тнім сло́вом на уста́х;
-ый напу́чуваний, напоу́млю-, настано́в- на д. р.
НАПУХА́ТЬ напуха́ти /роз-/, бубня́ві-, *г.* набіга́-;
--й що напуха́ ◊, щора́з пухлі́ший /біль-/, у ста́дії напуха́ння;
НАПУ́ХНУТЬ напу́хнути ◊:
-у́хший напу́хлий /роз-/, набря́к-, набуча́ві-, набубня́ві-, набі́г-.
НАПЫ́ЖИВАТЬСЯ настовбу́рчуватися, наї́жу-;
-йся настовбу́рчуваний, наї́жачу-, напиндю́чу-, з-й напиндю́читися, с-и пиндю́чи-.
НАПЫ́ЩЕННОСТЬ *(у мові)* пишносло́в'я.
НАПЯ́ЛИВАТЬ нацу́плювати, напина́-, *(на ніс)* садови́-;
--й що /$м^н$ хто/ напина́ ◊, з-й нап'я́сти́, с-и /зви́клий/ напина́-, *т.* напина́ючи;
-йся/-ый натя́ганий, наса́джув-, наді́в-, надя́г- ◊;
НАПЯ́ЛИТЬ *(шапку)* насади́ти; ◊;
-вший Ǿ.
НАРАБА́ТЫВАТЬ дба́ти, доробля́тися, напрацьо́вувати;
--й що /$м^н$ хто/ дба́є ◊, с-и ♦, з-й на♦, для до́ро́бку, *(твори)* до́ро́бок, за́йнятий -ком, $п^к$ = %;
НАРАБО́ТАТЬ дороби́тися ◊;
-йся/-ый дба́ний, доро́блюва-, $п^к$ доробко́вий, *і.* до́ро́бок.
НАРАБО́ТКА до́ро́бок, на́дбане, напрацьо́ване;
НАРАБО́ТКИ до́ро́бок.
НАРАВНЕ́: н. с *чем* рі́вно з *чим*, $ф^р$ у па́рі з.
НАРАСПА́ШКУ наро́зхрист; **душа́ н.** душа́ на́встіж, се́рце на доло́ні.
НАРАСПЕ́В спі́вом, ви́співом, виспі́вуючи.
НАРАСТА́ТЬ *(- темп)* наро́щуватися, нароста́ти /з-, ви-, об-/, рости́, $п^{рн}$ понаро́ста-;
--й/-ый що нароста́ ◊, наро́щуваний, $п^к$ росту́чий, вгоруйду́-, нестри́мний, обва́ль-, прудкоро́слий, *о.* чимра́з бі́льший /ви́щий, ду́жчий +/, із ста́лим ро́стом; **всё -й** *(- кризу +)* щора́з глибший, *(тиск)* щора́з ду́жчий; **после́довательно -ие явле́ния** ланцюго́ва реа́кція;
НАРАСТИ́ нарости́ ◊; & $б^а$ понарости́.
НАРА́ЩИВАТЬ наро́щувати, доточу-, *(пузо)* рости́-, *(силу)* щора́з збі́льшува-; **н. мо́щность** поту́жніти;
--й що /$м^н$ хто/ наро́щує ◊, с-и ♦, з-й нарости́-, наро́щувач, $п^к$ наро́щувальний + %;
НАРА́ЩИВАТЬСЯ наро́ста́ти ◊, *(- силу)* рости́, зроста́-, щора́з збі́льшуватися;
-йся/-ый щора́з збі́льшуваний, наро́щ-, доточ-.
НАРЕЗА́ТЬ нарі́зувати, накра́ю-, натина́-, кра́я-;
--й що /$м^н$ хто/ нарі́зує ◊, з-й нарі́зати, с-и /зви́клий/ кра́я-, $п^к$ нарі́зчий, нарі́зувальний + %;
-йся/-ый нарі́зуваний, накра́ю-, карбо́-, кра́яний, $п^к$ нарізни́й; **-я** *(вином)* = **напивающийся**;
НАРЕ́ЗАТЬ *(хліб)* покра́яти; ◊;
НАРЕ́ЗАННЫЙ *(хліб +)* покра́яний; ◊.
НАРЕКА́ТЬ наріка́ти, назива́-, $і^с$ хрести́-;
--й 1. **называющий**, 2. **сетующий**;
-йся = называющийся.
НАРИЦА́ТЕЛЬНЫЙ *(образ)* узага́льнений.
НАРКОТИЗИ́РОВАТЬ: --й що /$м^н$ хто/ наркотизу́є, с-и /з-й/ наркотизува́ти, $п^к$ наркоти́чний.
НАРО́Д на́рід, $ф^р$ лю́ди; & прана́рід.
НАРОДОНАСЕЛЕ́НИЕ лю́дність.
НАРОЖДА́ТЬСЯ >РОЖДАТЬСЯ.
НАРО́ЧНО: бу́дто н. як на зло, як на те;
НА́РОЧНЫЙ ☺ гоне́ць, $і^с$ скорохо́д.
НАРТУ́ЧИВАТЬ живосрі́блити /$д^к$ на-/;
--й що /$м^н$ хто/ живосрі́блить, с-и ♦, з-й на♦, $п^к$ живосрі́бчий, наживосрі́блювальний;
-йся/-ый живосрі́блений, наживосрі́блюва-.
НАРУ́ЖНОСТЬ: прия́тной -сти га́рний на вро́-

ду, приє́мний на взір.
НАРУ́ЖНЫЙ надвірній.
НАРУ́ЖУ *(випливати)* наяв.
НАРУМЯ́НИВАТЬ рум'я́нити, нарум'я́нюва-;
--й що /*м*ⁿ хто/ рум'яни́ть ◊, с-и ♦, р-й /з-й/ на♦, *п*ᵏ =%, © нарум'я́нюючи;
-йся/-ый рум'я́нений, нарум'я́нюва-.
НАРУ́ЧНИКИ *е*ᵉ залізця.
НАРУША́ТЬ пору́ш/увати, переступа́- межу́ *чого*, *(обіт)* ламá-, *(слово ще)* відступа́- від /не доде́ржува-/ *чого*, *(кордон)* перетина́-, перехо́ди-, *(рівновагу)* виво́ди- з *чого*, *(зв'язок)* перерива́-; **н. обеща́ние** ламá- сло́во; н. **поко́й** /**споко́йствие**/ збу́рюва- /заколо́чу-/ спо́кій; **н. ход рабо́ты** /**сле́дствия** +/, перебива́- пра́цю /слідство +/;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, з-й ~и́ти, с-и ♦, ~ник, *п*ᵏ = %, *о.* з ~енням; **-й грани́цу** /**дисципли́ну**/, ~ник кордо́ну /дисципліни/; **-й зако́н** ~ник зако́ну, протизако́нний; **-й молча́ние** пору́шник мо́вчанки; **-й обеща́ние** зра́д- сво́го сло́ва; **-й ход рабо́ты** + зви́клий перебива́ти пра́цю +;
-йся/-ый ~уваний, пере́ри-, переби́- ◊, ла́маний;
НАРУ́ШИТЬ *(заборону)* переступи́ти, *(спокій)* скаламу́ти-, *(присягу)* злама́-; **н. молча́ние** злама́- мо́вчанку; **н. обе́т -а́ния** з. печа́ть мо́вчанки; **н.** тишину́ нароби́- ґва́лту;
НАРУ́ШИТЬСЯ злама́тись [ро́зклад -а́вся] ◊;
НАРУ́ШЕННЫЙ *ф*ᵖ розла́маний [*н.* ро́зклад].
НАРУШЕ́НИЕ *(слова) г.* зла́мання.
НАРУШИ́ТЕЛЬ: н. споко́йствия пору́шник спо́кою.
НАРЫВА́ТЬ 1. нако́пувати, 2 нарива́-, рва́-, 3. *(-нарив)* визріва́-;
--й 1. що /*м*ⁿ хто/ нако́пує, з-й **накопа́ти**, ± **копающий**, 2. що /*м*ⁿ хто/ рве ◊, р-й нарва́-, *п*ᵏ наривни́й + **рвущий**, 3. що визріва́, визрі́ваний;
-ый 1. нако́пуваний, 2. нари́в-, нади́р-, *п*ᵏ наривни́й, 3. = **--й**³;
♦♦♦СЯ наска́кувати, *(на небезпеку)* наража́тися;
-йся 1./2./3. = **-ый**, 4. *(на кого)* що /*м*ⁿ хто/ наска́кує +, гото́вий наско́чити, с-и /зви́клий/ ♦, *(на що)* нара́жуваний, *п*ᵏ нара́зливий;
НАРВА́ТЬСЯ *(на що)* наразитися, *о*ᵏ нахопи́-; ◊; **н. на беду́** нарази́- /нахопи́-/ на ли́хо; **н. на неприя́тность** напита́ти собі кло́поту;
-вший(ся) Ø.
НАРЯ́Д *(припис)* за́гад, *(на працю)* ви́ряд, *(гурт)* загі́н, артіль, ла́нка, *(одяг) з*ᶻ у́брання; **убо́гий н.** *ф*ᵖ ла́тана свити́на.
НАРЯ́ДНО *о*ᵏ ви́ставно;
НАРЯ́ДНЫЙ *(ошатний) з.* прибі́рний ◊.
НАРЯЖА́ТЬ вбира́ти, виряджа́- /об-/, чепури́-, *с.* води́- в зо́лоті, *(на працю)* ЗАНАРЯЖАТЬ;
--й 1. що /*м*ⁿ хто/ чепури́ть ◊, р-й ви́рядити, с-и виряджа́-, *п*ᵏ чепури́льний, 2. **занаряжающий**;
НАРЯЖА́ТЬСЯ *(у що)* виряджа́тися /об-/, прибира́- ◊, *(на працю)* відряджа́-;
-йся/-ый 1. пи́шно вби́раний, приби́ра-, виря́джува- /об-/, причепу́рю- ◊, 2. **занаряжаемый**;
НАРЯДИ́ТЬСЯ ви́рядитися ◊; **н., что Мала́нья на сва́дьбу** убра́тися, як піп у ри́зи;
-вшийся пи́шно вбра́ний, ви́рядже-, причепу́ре- ◊, Ø.
НАСАЖДА́ТЬ наса́дж/увати, сади́-, садови́-, *(ідеї)* прище́плюва-, *(нове)* заво́ди-, запрова́джува-;
--й що /*м*ⁿ хто/ са́дить ◊, покли́каний насади́ти, с-и /зви́клий/ ♦, за́йнятий ~уванням, наса́джувач, садівни́к, прище́плювач, *п*ᵏ сади́льний + %;
-йся/-ый са́джений, наса́джува-, прище́плю-, запрова́джу- ◊.
НАСА́ЖИВАТЬ наса́джувати, настро́млю-, нати́ку-, наштри́ку-, *т*ᶦ пришива́ти;
--й що /*м*ⁿ хто/ настро́млює ◊, с-и настро́млювати, з-й настроми́-, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый наса́джуваний, настро́млю-, наштри́ку-, нати́ку-, *т*ᶦ приши́-.
НАСА́ЛИВАТЬ *(кому)* > ДОНИМАТЬ;
НАСОЛИ́ТЬ насоли́ти, *о*ᵏ наперчи́- ◊.
НАСА́РИВАТЬ/--й > СОРИТЬ.
НАСА́СЫВАТЬСЯ насмо́ктуватися, наду́длю-;
-йся р-й насмокта́тися, насмо́ктуваний; ◊;
НАСОСА́ТЬСЯ: -вшийся *(*вже*)* насмо́ктаний ◊, Ø.
НАСА́ЧИВАТЬСЯ; НАСОЧИ́ТЬСЯ насочи́тися, *(бальзамом)* набальзамува́тися;
-вшийся насо́чений, набальзамо́ва-.
НАСВИ́СТЫВАТЬ висви́стувати /на-/, свиста́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ висви́стує ◊, розсви́станий, с-и ♦, р-й ви́свистати, свисту́н, © висви́стуючи;
-йся/-ый висви́стуваний /на-/.
НАСЕДА́ТЬ на*(по)*сіда́ти*(ся)*, нава́люватися, не дава́ти спочи́нку, *(- військо)* напира́-, налягá-; **рабо́ты –а́ют** пра́ця пра́цю жене́;
--й що /*м*ⁿ хто/ напосіда́ ◊, нава́люваний, зᴦ-й напе́рти, охо́чий /с-и/ напира́-, *п*ᵏ напосі́дливий.
НАСЕКА́ТЬ нару́бувати /за-/, *т.* нарі́зува-, різьби́-, карбува́-; **н. зу́бья** зубцюва́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ зару́бує ◊, с-и ♦, з-й заруба́-, карбівни́к, різьбя́р, *п*ᵏ різьби́льний + %; **-й зу́бья** зубцюва́льник, *п*ᵏ зубцюва́льний;
-йся/-ый зару́буваний, карбо́ва-, різьбле- ◊.
НАСЕКО́МОЕ кома́ха; & кома́шка.
НАСЕКОМООПЫЛЯ́ЕМЫЙ запи́люваний кома́хами.
НАСЕЛЕ́НИЕ: всё н. *о.* старе́[і] й мале́[і].
НАСЕЛЁННОСТЬ залю́дненість, залю́днення.
НАСЕЛЯ́ТЬ *(куди)* сел/и́ти, населя́- /о-, за-/, залю́днюва-, *(що)* жи́- /прожива́-/ на *чім*;
--й що /*м*ⁿ хто/ живе́ ◊, розсе́лений /о-/, насе́лювач /за-/, залю́дню-, насе́льник, жи́тель, жива́ха, жиле́ць, ме́шкан-, тубі́л-, *п*ᵏ осі́лий, *о.* з осе́лею;
-йся/-ый ~ений, насе́люва- /о-, за-/, залю́дню-, ◊.

НАСЕ́ЧКА за́руб.
НАСИ́ЖИВАТЬ наси́джу/вати, /*(яйця птахами)* ви-/; **н. ме́сто** призвича́юватися до місця;
--**й** що ~є ◊, за́йнятий ~ванням, *о.* на я́йцях; **-й ме́сто** призвича́юваний до місця, © ~ючи місце;
-ый наси́джуваний /ви-/ ◊;
НАСИДЕ́ТЬ: н. ме́сто зрідни́тися з місцем; ◊.
НАСИ́ЛИЕ си́лування, силомі́ття, *г.* наси́ла; **путём -ия** си́лою, при́мусом, силомі́ттю, силко́м.
НАСИ́ЛОВАТЬ си́лува/ти, приму́шу-, принево́лю-, *(жінок)* ґвалту-́, зму́шу- /бра́ти/ си́лою;
--**й** що /$м^н$ хто/ си́лує ◊, с-и си́лувати, з-й зму́си-, принево́лювач, ґвалтівни́к, $п^к$ ґвалтівни́й;
-ый *(при)*си́луваний, приму́шу-, ґвалто́-, принево́лю- ◊.
НАСИ́ЛУ *с.* на превели́ку си́лу.
НАСИ́ЛЬНО ґва́лтом, во́лок-; **н. мил не бу́дешь** на си́лува́ння нема́ ми́лува́ння.
НАСИ́ЛЬСТВЕННО ґва́лтом, ґвалто́вно;
НАСИ́ЛЬСТВЕННЫЙ ґвалтівни́й, ґвалто́в-.
НАСКА́КИВАТЬ наска́кувати, налітá-, напада́-, атакува́ти /$д^к$ заатакува́ти/;
--**й/-ый** 1. що /$м^н$ хто/ наска́кує ◊, наска́куваний, © наско́чивши, 2. що /$м^н$ хто/ налітá ◊, с-и атакува́ти, напа́сник, зви́клий ♦, з-й на́ско́чи-.
НАСКВО́ЗЬ *(зрю)* навиліт, $ф^р$ цілко́м, абсолю́тно [**н. лжи́вое заявле́ние** ц. /а./ брехли́ва зая́ва].
НАСКО́ЛЬКО: н. хвата́ет глаз скільки сяга́ о́ко /захо́пиш о́ком/; **н. э́то справедли́во** яка́ цьо́му пра́вда.
НАСКУ́ЧИВАТЬ: н. *кому* зну́джувати *кого*;
НАСКУ́ЧИТЬ *(на)*доку́чити, набри́дну-, *с.* зосоружі-, знавісні-; **н.** *чем* зну́дитися від *чого*;
-вший *(вже)* набри́длий, зосоружі-, знавісні- ◊.
НАСЛАЖДА́ТЬСЯ зазнава́ти /зажив-́/ насоло́ди /втіхи/, кайфува́-, ма́- втіху /насоло́ду, $п^о$ пи́- ра́дість/ з/від *чого*, втіша́тися /$с^о$ насоло́джув-/ *чим*, *(грою)* чарува́-, *(щастям)* упива́-, *(славою)* купа́- в *чім*; **н.** *чем* смакува́ти *що*, ма́- втіху від *чого*; **н. жи́знью /всéми ра́достя- жи́зни/** бра́- від життя́ все; **н. плода́ми** пожина́- плоди́; **н. сла́вой /сча́стьем/** купа́тися у сла́ві- /щасті/; **н. ро́скошью** купа́- у розко́шах, розкошува́ти, раю-́;
-йся що /$м^н$ хто/ ті́шиться з *чого* ◊, *(по́єний-)*-чаро́ваний /усоло́джу-, упи́-/ *чим*, с-и упива́тися, в поло́ні втіхи від *чого*, © упива́ючись;
НАСЛАДИ́ТЬСЯ упи́тися ◊; **н. жи́знью** попожи́ти на світі, нажи́тися у с.
-вшийся Ø;
ПОНАСЛАЖДА́ТЬСЯ: п. *(вдо́воль)* попоті́шитися, порозкошува́ти, попораюва́ти; ◊.
НАСЛАЖДЕ́НИЕ зала́сся, кайф, смак [с **-ем** із -о́м], *ф.* любота́ [**про́сто н.** про́сто л.], $п^о$ п'янь.
НАСЛА́ИВАТЬ нашаро́вувати, кла́сти шара́ми;
--**й** що /$м^н$ хто/ нашаро́вує ◊, с-и **н.**, покли́каний нашарува́-, $п^к$ = %, $р^к$ нашаро́вчий;
-йся/-ый нашаро́вуваний, кла́дений шара́ми.
НАСЛЕ́ДИЕ $ф^р$ надбання́ [**культу́рное н.** культу́рне н.], $н^І$ роди́ма пля́ма.
НАСЛЕ́ДОВАТЬ успадко́вувати, дістава́- у спа́док, бу́- спадкоє́мцем, $р^к$ одіди́чува-, *(традиції)* перейма́-, *ю.* спадкува́-;
--**й** що /$м^н$ хто/ діста́є у с., с-и у., з-й успадкува́-, спадкоє́мець, насту́пник, $п^к$ спадкоє́мний, спадко́вий, $о^к$ успадко́вчий, $с^к$ спадку́й- [спадку́йдулю];
-йся/-ый успадко́вуваний, одіди́чу-, оде́ржу- у спа́док, пере́йманий;
УНАСЛЕ́ДОВАТЬ одіди́чити ◊; **у.** *чьи* **черты́** уда́тися в *кого*
-вший Ø;
УНАСЛЕ́ДОВАННЫЙ $п^к$ $о^к$ спа́дщинний;
♦♦♦СЯ: -йся успадко́вуваний ◊, $п^к$ спадкоє́м-.
НАСЛЕ́ДСТВЕННЫЙ спадщи́нний, *(за́мок)* родови́й.
НАСЛОЕ́НИЕ *(дія)* напластува́ння, нашару-́. *(дія і ¤)* нашаро́ва-, напласто́-.
НАСМА́РКУ на пси [**пошло́ н.** зійшло́ на пси].
НА́СМЕРТЬ *(злякати)* усме́рть.
НАСМЕХА́ТЬСЯ глузува́ти /кепку-́, кпи́ти, смія́тися /насміва́-/ з *кого*, висміва́ти /підійма́- на сміх, бра́- на глу́зи/ *кого*; & викпива́-, посміхуватися;
-йся що /$м^н$ хто/ глузу́є з *кого* ◊, с-и с. з, р-й ви́сміяти *кого*, метки́й на кпи́ни, глузі́й, глузівни́к, $п^к$ глузли́вий, глумли́-, кпи́нли-, насмішкуватий /по-/, насміха́с-;
НАСМЕЯ́ТЬСЯ: н. над *кем* ви́сміяти /о-/ *кого*, закпи- з *кого*; **н. вдо́воль** *(весь)* сміх ви́смія-.
НАСМЕ́ШКА при́смішка; **как в -ку** як на сміх.
НАСМЕ́ШЛИВЫЙ = $п^к$ → **насмехающийся.**
НАСМЕ́ШНИК кепку́н +, *і.* → **насмехающийся.**
НАСО́С смок; **нагнета́тельный н.** звича́йний с.
НАСТАВИ́ТЕЛЬНО /-ЫЙ/ $о^к$ доктора́льно /-ний/, ме́нторський.
НАСТАВЛЕ́НИЕ *(діяти)* настано́ва, *(друковані правила) г.* пра́вильник, *(заповідь)* $о^к$ слововка́з, наставля́ння.
НАСТАВЛЯ́ТЬ *(речі)* наставля́-, ста́ви-, *(на розум)* навча́- напоумля́-, навча́- ро́зуму /на до́брий ро́зум/, напрямля́-, *(вуха)* нашоро́шува-; **н. на путь и́стины- = направля́ть- на п. н.**; **н. на ум** наверта́- /навча́-/ на р.; **н. рога́** скака́- у гре́чку;
--**й** 1. що /$м^н$ хто/ наставля́ ◊, р-й *(по)*наста́вити, 2. що /$м^н$ хто/ навча́ ◊, с-и /зви́клий/ навча́-, навчи́тель, ме́нтор, напу́тник, $б^з$ напра́в-, $з^п$ наста́в-, $п^к$ напу́тливий, напоу́мли-, напу́тній, повча́льний; **-й на ум = -й²**; **-щая рога́** схи́льна скака́ти у гре́чку; **-й у́ши** з нашоро́шеним ву́хом;
-йся/-ый 1. настано́влюваний, 2. напу́чу-, напоу́млю- ◊.
НАСТА́ВНИК ме́нтор, $б^з$ напра́вник; **духо́вный**

н. душпа́стир.

НАСТА́В/НИЧЕСКИЙ /**~И́ТЕЛЬНЫЙ**/ напу́тній, ме́нторський

НАСТА́ИВАТЬ наполяг/а́ти, домага́тися, *(ліки)* настоювати; н. **на** ***чём*** тве́рдо стоя́- на, вимага́- /домага́тися/ *чого*, не відступа́- від *чого*; н. **на своём** *(в розмові) ж*ᴹ (і да́лі) мости́ти своє́;

--й 1. що /*м*ᴴ хто/ ~а́ ◊, с-и ♦, насти́ра, з-й /зумі́вши) ~ти́, наполе́гливо терди́й, т. у своїх вимо́гах, *п*ᴷ упе́ртий, невідсту́пний, наполе́гливий, напосі́д-, *о*. з твердо́ю вимо́гою, щоб + НАСТОЙЧИВЬІЙ, 2. *(ліки +)* що /*м*ᴴ хто/ насто́ює ◊, с-и /на́вчений/ насто́ювати, *п*ᴷ насто́юваль-;

-йся/-ый 2. насто́юваний;

НАСТОЯ́ТЬ зуміти наполягти́ [**е́сли он -ои́т** коли́ він зуміє н.], *д*. напе́ртися, намогти́ся;

-вший*(ся)* *Ø*; **-я** попосто́ялий;

НАСТА́ИВАТЬСЯ *(- культуру у віках)* набира́ти си́ли, вбива́тися в си́лу, набира́- я́кости.

НА́СТЕЖЬ *г*. о́твором, нао́твір.

НАСТИГА́ТЬ (наз)доганя́ти, спостига́-, *(- бурю)* спобіг/а́- /*д*ᴷ *ще* спобігну-/, наспіва́-, *(кого)* наступа́- на п'я́ти *кому*;

--й 1. **нагоняющий**, © на п'я́тах у *кого*, ще тро́хи й дожене́, 2. що /*м*ᴴ хто/ ~а́ ◊, с-и ~ти, ма́йже ~лий; **-й беглеца́** вже на п'я́тах у втікача́;

-ый спобі́ганий, наспіва- ◊;

НАСТ/И́ЧЬ, **~И́ГНУТЬ** спобі́гти, спобі́гну- ◊;

-и́гший 1. *Ø*, 2. спобі́глий, спости́г- ◊, *Ø*.

НАСТИЛА́ТЬ настел/я́ти, настила́-, стели́-;

--й що /*м*ᴴ хто/ ~я́ ◊, с-и ♦, з-й настели́-, стелі́й, насте́лювач, *п*ᴷ стели́льний + %;

-йся/-ый сте́лений, насте́люва-, намо́щу-, *п*ᴷ настильни́й.

НАСТИ́ЛЬНЫЙ *(вогонь) в*ᴵᴵ попризе́мний.

НАСТО́ЙЧИВО наполе́гливо, насти́р-, насти́рно, навра́тливо *о*. як Колу́мб до Аме́рики; *(вимагати)* упе́рто; н. **приня́лся** як узя́всь, як узявсь;

НАСТО́ЙЧИВЫЙ неухи́льний ◊; **-ое жела́ние** *ф*. сверблячка.

НАСТО́ЙЧИВОСТЬ завзя́ття, *(упертість) г*. загорі́лість.

НАСТО́ЛЬКО до тако́ї мі́ри, аж так*(ий)* [**не н. мал** не аж таки́й мали́й; **не н. кре́пко** не аж так мі́цно]; н. **же** та так же [**н. же ясно** та т. же я́сно], настільки ж, до такої міри, як; н., **что стал** аж [**си́ний н., ч. с. чёрный** си́ній, аж чо́рний].

НАСТО́ЛЬНИЙ *(- книгу)* підру́чний.

НАСТОРА́ЖИВАТЬ насторо́жувати, *(слух)* напру́жу-, *(вуха)* нашоро́шу-, *д*. насторо́чу-;

--й що /*м*ᴴ хто/ насторо́жує ◊, с-и ♦, з-й насторо́жи-, спо́внений триво́ги, *п*ᴷ підозрі́лий, триво́жний, /*сигнал*/ насторо́жливий; **-й слух** = **-йся**; **-й у́ши** = **наставляющий у.**;

-йся насторо́жуваний, нашоро́шу-, настру́нчу-, з нашоро́шеними /*(- звіра)* нащу́ре-/ ву́ха-, щора́з насторо́женіший, *п*ᴷ сторожки́й;

НАСТОРО́ЖЕННО *(ставитися)* зи́зом.

НАСТОРО́ЖЕННОСТЬ *о*ᴷ насторо́га.

НАСТОЯ́НИЕ домага́ння, наполяга́-; **по -ию** на домага́ння; **по -ию** ***кого*** як вимагає *хто*.

НАСТОЯ́ТЕЛЬНО нага́льно, *(просити)* уклі́н-; н. **проси́ли** *ж*ᴹ так проси́ли, так проси́ли;

НАСТОЯ́ТЕЛЬНЫЙ наполе́гливий [**-ое тре́бование** -ива вимо́га], *(- справу)* невідкла́дний, *ф*ᴾ неухи́ль-, коне́ч-; **-ая необходи́мость** коне́чна /пеку́ча/ потре́ба, коне́чність.

НАСТОЯ́ЩИЙ правде́шній, чи́стий *(тобі)* [**-ее го́ре** -те горе], досто́тній, правди́вий, *(друг)* щи́рий, *(не лише про правду)* су́щий [**н. запоро́жец** с. запоро́жець], *о*ᴷ повнометра́жний [**н. идио́т** п. ідіо́т], *ф*ᴾ ці́лий [**-ее сча́стье, что** ці́ле ща́стя, що], *ж*ᴹ ну, про́сто [**н. арти́ст** ну, п. арти́ст]; **-ее зо́лото** щи́ре зо́лото; **в -ее вре́мя** оце́ (тепе́р), *г*. нара́зі; до /с/ **-щего вре́мени изве́стный /де́йствующий, испо́льзуемый, устано́вленный +/**, дотепе́рішній /відтепе́ріш-/; до /с/ **-его вре́мени** дотепе́р /від-/.

НАСТРА́ИВАТЬ[1] *(ліру)* стро́їти, настро́юва-, нала́джу-, *(проти)* накру́чу-, нашпиго́ву-, настре́нчу- *(радіо)* регулюва́ти, підстро́ю-; н. **на** ***какой*** **лад** виклика́ти *який* на́стрій;

--й[1] *(ліру)* що /*м*ᴴ хто/ стро́їть ◊, с-и /ма́йстер/ н., з-й настро́ї-, настро́ювач, ладна́ч, *п*ᴷ настро́ювальний + %;

НАСТРО́ИТЬ[1]: н. ***кого́*** **к** ***кому́*** *г*. успосо́би- *кого́ для ко́го*; **н. со́лнечно** насна́жи- со́нцем ду́шу;

♦♦♦СЯ[1] *(діяти)* нала́годжуватися; ◊;

-йся[1]/**-ый**[1] настро́ю-, нала́джу-, настру́нчу-, підбу́рю-, нашпиго́ву-, накру́чу-, настре́нчу-, регульо́-, підстро́ю-;

НАСТРО́ИТЬ*(СЯ)*[1]: **-вший***(ся)* *Ø*; **-я** настро́єний ◊ → **-ый**[1].

НАСТРАИВАТЬ[2] : ЗАСТРАИВАТЬ;

--й[2] що /*м*ᴴ хто/ набудо́вує, р-й набудува́ти, с-и набудо́ву-, будівни́к, ±/+ **строящий**;

-йся[2]/**-ый**[2] набудо́вуваний.

НАСТРИГА́ТЬ настриг/а́ти, стри́гти;

--й що /*м*ᴴ хто/ ~а́ ◊, с-и ♦, з-й настри́г-, ± **стригущий**;

НАСТРИ́ЧЬ: -и́гший *Ø*.

НАСТРОЕ́НИЕ: тяжёлое н. чо́рний на́стрій; **уны́лое н.** сму́ток; **яви́лось н. у** ***кого*** зібралося на на́стрій *кому*; **в приподнятом /весёл-/ -нии** під весе́лу ру́ку /руч/; **в хоро́шем /плохо́м, угнетённ-/ -нии** з легки́м /важки́м/ се́рцем; **в уны́лом -нии** засму́чений; **быть в плохо́м -нии** не на ту но́гу вста́ти; **челове́к -ния** настроє́ва осо́ба.

НАСТРО́Й настроє́вість.

НАСТРО́ЙКА настро́єння, *р*ᴷ настрі́й.

НАСТРОПАЛЁННЫЙ намо́влений, підше́пта-.

НАСТУ́КИВАТЬ насту́кувати /*(виявляти)* ви-/;

--й що вистукує ◊, звиклий вистукувати, р-й настука-, вистукувач /на-/, стукач, $n^к$ = %;
-ый вистукуваний /на-/;
НАСТУ́КАТЬ *(на клавішах)* наклацати; ◊.
НАСТУПА́ТЬ наступати, *(ногою)* става-, *(армією)* іти в наступ /атаку/, просуватися (вперед), *(- зміни)* наспіва-, настава-, насуватися, *(- погоду)* встановлюва-, $ф^р$ заходити [**-ила ночь** -йшла ніч]; **н. на люби́мый мозо́ль** става- на нагнітки; **н. на́ ногу** става- на пальці; **н. на пятки** става- на закаблуки; **н. на пяты** висі- на хвості;
--й 1. що /$м^н$ хто/ стає ◊, с-и ♦, з-й наступи-, 2. що настає /надходить/ ◊, *д.* надходячий, $n^к$ наступний, прийдешній, майбут-, незабар-, уже (зовсім) близький, щораз ближчий, *о.* вже на підході, $о^к$ от-от-отній, *(сутінок)* щораз густіший, 3. що /$м^н$ хто/ атакує ◊, $n^к$ наступальний, штурмовий, (швидкий) у наступі, ± **нападающий**; **отны́не -й** відтепешній; **-й на го́рло** *кому* з-й стати на горло; **с -им пра́здником** $ц^д$ із святом, *о.* на порозі свята, *а.* з прийдешнім святом;
НАСТУПИ́ТЬ *(- тишу)* запасти [**-ило молча́ние** запала мовчанка]; **-или су́мерки** звечоріло;
-вший *(ранок)* вже ясний, *(сутінок)* вже густий; **внеза́пно -й** як-з-небавпалий, Ǿ.
НАСТУПЛЕ́НИЕ *(свят +)* прихід [**с -ием весны́** з -одом весни]; *(військ)* просування (вперед); **стреми́тельное н.** атака, штурм; **по -ии сро́ка** коли вийде /вийшов/ термін; **с -ем темноты́** коли смеркло /смеркне/.
НАСУ́ПЛИВАТЬ насуп/лювати, супити;
--й що /$м^н$ хто/ супить ◊, звиклий ♦, © ~ивши;
НАСУ́ПЛИВАТЬСЯ похмурніти, нахнюплюватися, супити- ◊;
-йся насуплюваний, нахнюп-, $n^к$ насупливий;
НАСУ́ПИТЬСЯ: -вшийся спохмурнілий, насуплений, нахнюпле-, Ǿ.
НАСЧЁТ щодо, стосовно; **н. э́того я споко́ен** це мене не турбує; **а н. того́, чтоб** $ц^д$ а [**а н. т., ч. купи́ть – не купи́л** а купити – не купив].
НАСЧИ́ТЫВАТЬ налічувати, нарах/ов-, *(плату)* запис- на рахунок /конто/, *(де)* містити, ма- в собі;
--й що /$м^н$ хто/ налічує ◊, с-и ♦, з-й ~ува-, рахівник, $n^к$ нараховчий, $n^р$ місткістю /розміром, обсяг-/ на [**-й сто страни́ц** *о.* на сто сторінок];
-йся нараховуваний, налічу-, запису- на рахунок /конто/.
НАС/ЫЛА́ТЬ; ~ЛА́ТЬ *($n^{рв}$ біду)* викликати чарами /насланням/; **н. ча́ры на** *кого* обмари- *кого*;
--й: **засылающий.**
НАСЫПА́ТЬ насип/ати /у-, по-, ви-, під-/, сипа-;
--й що /$м^н$ хто/ сипле ◊, с-и ♦, з-й насипа-, насипач, сипаль, насипальник, $n^к$ = %;
-йся/-ый сипаний, насипа- /-ипува-/, $n^к$ ~ний ◊.
НАСЫЩА́ТЬ *х./п.* насичувати; нагодовува-, сити-, *(чим)* сповнюва-, збагачу-, *(ринок)* забезпечу-, наповню-, *(вогнем)* $n^о$ навогню-;
--й що насичує /$м^н$ хто/ ◊, с-и ♦, з-й /$з^г$-й/ насити-, $n^к$ *(харч)* тривний, *т.* = %;
НАСЫЩА́ТЬСЯ *(чим)* наїдатися, набира- ◊;
-йся/-ый годований, насичу-, наповню-, збагачу-, забезпечу-, сповню- *чого/чим* ◊;
НАСЫ́ТИТЬ $о^к$ натлити ◊;
-вший(ся) Ǿ; -я ситий, нагодований, насиче-;
НАСЫ́ЩЕННЫЙ $ф^р$ багатий на факти [**-ое изложе́ние** б. на ф. виклад].
НАТА́ЛКИВАТЬ пхати, наштовхува-, штовха-, *(юдити)* підштрикува-, підбива-; **н. на преступле́ние** доводи- до гріха, ш. на гріх /злочин/;
--й що /$м^н$ хто/ штовха ◊, с-и ♦, р-й /з-й/ пхну-, штовхач, підштрику-, $n^к$ = %; **-й на мысль = наводящий на м.**;
-ый пханий, наштовхува-, підби-, підштрику- ◊.
НАТА́ЛКИВАТЬСЯ наскакувати ◊, *(на що)* надибу- *що*, *(на опір)* натрапляти, натикатися, наража-, напорюва-, зустріча- /здиба-/ з *чим*;
-йся наскакуваний, наражу- ◊, $n^к$ наразливий;
НАТОЛКНУ́ТЬСЯ наскочити ◊; **н. на препя́тствие** напоротися /натрапити/ на перешкоду.
НАТА́ПТЫВАТЬ > НАБИВАТЬ; & $n^р$ *натоптом
НАТА́СКИВАТЬ наносити, натяга-, накрада-, *(на себе)* напина-, *(кого)* вишколюва-, підучу-, наламу-, підкову-;
--й 1. що /$м^н$ хто/ наносить ◊, з-й нанести, $n^к$ = %, 2. що /$м^н$ хто/ підучує ◊, с-и п., зайнятий вишколом, інструктор, муштрувальник, $n^к$ = %, 3. що натяга ◊, © напинаючи;
♦♦♦**СЯ** налам/уватися ◊, *(- мову)* ~увати язика;
-йся/-ый 1. наношуваний, натяга-, краде-, 2. муштрований, підучу-, наламу-, 3. натяганий, напина-, *р.* напинатий; ◊;
НАТАСКА́ТЬ настягати ◊, $жн^н$ натири-;
♦♦♦**СЯ** 1. попотягати, *п.* поповештатися;
НАТА́СКАННЫЙ нанесений ◊, *(в науці)* налама- + НАМЁТАННЫЙ.
НА́ТЕ: н. вам! маєте!; ± **на тобі!** /> НА/.
НАТЕ́ЛЬНЫЙ: -ая руба́ха (спідня) сорочка.
НАТИРА́ТЬ натир/ати /роз-, *(дрібно)* у-/, тер-, *р.* шмугля-, *(підлогу)* начища- (до блиску), *(палубу)* драї-, надраюва-, *(мозолю)* намулю-;
--й що /$м^н$ хто/ ~а ◊, с-и ♦, з-й натер-, для ~ання, зайнятий -ям, ~ач, натиральник, $n^к$ ~альний + %;
-йся/-ый натираний /роз-/, тертий, начищуваний, надраю-, *(- мозолю)* намулю-; ◊.
НАТО́ПТЫШ натоптень.
НАТОРЕ́ТЬ $д^к$: **н. в** *чём* підкуватися (на всі чотири), налама-, наламати /наби-/ руку /призвичаїтися/ до *чого*, напрактикува-;
-вший підкутий (на всі ч.), наламаний, призвичає-, напрактикова-, на всі ноги кутий, Ǿ;
ПОДНАТОРЕ́ТЬ добре підкуватися, $о^к$ намай-

струва́-, прибу́ти в си́лі /винахі́дливості, ме́тко-/, набра́тися си́ли /винахі́дливости, ме́тко-/;
-вший до́бре нала́маний /підку́тий/, Ø + **нато-ревший**.

НАТОЩА́К на́голодно.

НАТРА́ВЛИВАТЬ *(псів)* цькува́ти, нацько́ву-, насила́-, *(словесно)* підбу́рю-, підштри́ку-, під'ю́джу-, підцько́ву-, *к.* ю́дити;
--й що /*м*^{н} хто/ цькує́ ◊, р-й на♦, с-и /зви́клий/ ♦, за́йня́тий цькува́нням, *п*^{к} = %;
-йся/-ый цько́ваний, нацько́ву- /під-/, підбу́р-ю-, підштри́ку-, наси́ланий ◊;
НАТРАВИ́ТЬ під*(тро)*ю́дити, *о.* спусти́- з лан-цюга́ ◊.

НАТРУ́СКА *п*^{рн} на́труска, *ф*^{р} на́трус [**путём -ки** на́трусом, *о*^{к} вна́трус].

НАТУ́ГА надса́да; **с -ги** з пра́ці; **с -ой** нату́жно.

НАТУ́ЖИВАТЬ *(сили)* напру́жувати, збира́-, мобілізува́ти;
НАТУ́ЖИВАТЬСЯ напина́тися, роби́ти зуси́л-ля, доклада́- зуси́ль ◊;
--й*(ся)* = **напрягающий***(ся)*;
НАТУ́ЖИТЬСЯ нап'я́стися ◊, *(до неба)* ви́ст-рунчи-.

НАТУ́РА приро́да; **по -ре** на вда́чу [**иной по -ре** і́нший на в.]; **за -ру** *(бути)* за нату́рника /-ицю/.

НАТУРАЛИЗОВА́ТЬ натураліз/ува́ти;
--й що /*м*^{н} хто/ ~у́є, с-и /покли́каний/ ♦, *п*^{к} = %;
-йся/-ый ~о́ваний, підле́глий натураліза́ції.

НАТУРА́ЛЬ/НО *г*^{д} непритворе́нно;
~НЫЙ *(дурень) ж.* повнометра́жний; ◊.

НАТЫКА́ТЬ натика́ти, настро́м/люва-, нако́лю-;
--й що /*м*^{н} хто/ ~ює ◊, с-и ♦, з-й /з^м-й/ настроми́-, настро́млювач, нако́лю-, *п*^{к} = %;
НАТЫКА́ТЬСЯ *(на що)* напо́рюватися, нашт-о́вхува-, нара́ж*(ув)*а́-, наска́кувати, натрапля́- ◊;
-йся/-ый настро́млюваний, нако́лю-, наштри́ку--я наштовху-, нара́жу-, наска́ку- ◊.

НАТЯ́ГИВАТЬ натяга́ти /с-/, *(робу)* напина́-, *(віжки)* тяг*(ну́)*-́, *(воду)* всо́тува-, *(бал) ш*^{к} завищу-;
--й що /*м*^{н} хто/ тя́гне ◊, с-и ♦, /з^м-й/ стягті, *(на)*-тяга́ч, *п*^{к} натяго́вий, натяжний, для на́тягу + %;
-йся/-ый *(с)*тя́ганий /на-/, тя́гне-, підви́щува-, усмо́кту-, підда́- на́тягу, *п*^{к} натяжни́й;
НАТЯНУ́ТЬ *(лук) п*^{о} настру́нити; ◊; **н. нос** *кому* піддури́- /поши́- в ду́рні/ *кого*, *п*$^{-о}$ наста́вино́са *кому*;
НАТЯ́НУТЫЙ *(- нерви)* настру́нчений; ◊.

НАТЯ́ЖКА *ф*^{р} перебір, *г.* пересáда; **с большо́й -ой** від си́ли, *ф*^{р}ості́льки-оскі́ль-; **без -ки** без бре́шеш.

НАУГЛЕРО́ЖИВАТЬ карбон/ува́ти;
--й що ~у́є, с-и ♦, з-й від♦, *п*^{к} = %;
-ый карбоно́ваний, підле́глий карбона́ції.

НАУГО́ЛЬНИК нарі́жник.

НАУГО́ЛЬНЫЙ нарі́жний.

НАУ́КА & на́учка /= життє́вий уро́к/.

НАУКОЁМКИЙ наукомі́сткий.

НАУКООБРА́ЗНЫЙ, -ПОДО́БНЫЙ нібинауко́вий, псевдонауко́вий.

НАУ́СЬКИВАТЬ *ф*^{р} накру́чувати + НАУЩАТЬ;
--й = **натравливающий**.

НАУТЮ́ЖИВАТЬ *о.* прасува́ти як на пара́д*(у)*;
--й © прасу́ючи як на п.

НАУ́ШНИК ☺ шепоти́нник, фіска́л, *(що)* слу́хальце;
НАУ́ШНИКИ слу́хальця.

НАУ́ШНИЧАНЬЕ, НАУ́ШНИЧЕСТВО підшепти, фіска́льство.

НАУ́ШНИЧАТЬ підші́пт/увати, капа́-, фіска́ли- ± ЯБЕДНИЧАТЬ.
--й що /*м*^{н} хто/ ~ує +, с-и /зви́клий/ ♦, охо́чий до ~ів, ско́рий на ~и, шепту́н, шепті́й, шепоти́нник, ~увач, фіска́л, *п*^{к} доно́щицький, шепоти́нни-.

НАУЩА́ТЬ намов/ля́ти, підбу́рюва-, підштри́к-у-, накру́чу-;
--й що /*м*^{н} хто/ ~ля́ ◊, охо́чий до намо́в, с-и /зви́клий/ ♦, ~ник /під-/, підбу́рювач, підштри́ку-, *п*^{к} намо́вчий + %, *о.* з намо́вою на уста́х;
-ый ~люваний, підбу́рю-, підштри́ку-, накру́чу-.

НАУЩЕ́НИЕ пі́дшепти, на́від; **по -нню** *кого* намо́влений *ким*.

НАФА́БРИВАТЬ фарбува́ти, нафарбо́ву-, смарува́-, нашмаро́ву-, підмальо́в/у-;
--й що /*м*^{н} хто/ ~ує ◊, с-и /маста́к/ підмальо́вувати, пімальо́вувач;
-йся фарбо́ваний, нашмаро́ву-, підмальо́ву- ◊.

НАФАРШИРО́ВЫВАТЬ > ФАРШИРОВАТЬ.

НАХА́Л висіка́ка.

НАХА́ЛЬНЫЙ & нахабнува́тий, нахабню́щий.

НАХА́ЛЬСТВО: как у тебя́ хвата́ет -ва? як у те́бе язи́к поверта́ється?; ± НАГЛОСТЬ.

НАХЛЁСТЫВАТЬ знай стьоба́ти /тря́ска-/; *(петлю на що)* зашмо́рг/ува-, накида́- за́шморг;
--й 1. що /*м*^{н} хто/ знай стьоба́ ◊, с-и /р-й/ т., 2. що /*м*^{н} хто/ ~ує ◊, © накида́ючи за́шморг;
-йся/-ый 1. настьо́буваний, *(знай)* стьо́ба-, 2. зашмо́ргува-; **-я** *(вином)* = **напиваюшийся**.

НАХЛОБУ́ЧИВАТЬ насува́ти, нацу́пл/ю-, наса́-джу-, натяга́ти;
--й що /*м*^{н} хто/ ~ює ◊, с-и ♦, р-й нацу́пи-, © ~ючи;
-ый натя́ганий, нацу́плюва-, наса́джу-, насу́-.

НАХМУ́РИВАТЬ > НАСУПЛИВАТЬ.

НАХОДИ́ТЬ знахо́дити /відна-/, відшу́кува-, нади́бу-, виявля́ти, *(гадати)* добача́-, *(куди)* набіга́-, *(слова)* добира́-, підшу́кува-, *(поміч)* дістa-́, оде́ржу-, *(час)* викра́ю-, *(резерви)* вишу́ку-, *(-благодать)* спада́ти [**нашла́ благода́ть на** спа́ла благода́ть на]; ужива́- [**н. развлече́нне в** *чём* у. розва́ги з *чого*]; **н. выраже́ние в** *чём* вилива́тися у *що*; **н. вы́ход из** *(***затрудни́тельного***)*

положе́ния вив'я́зува- з ха́ле́пи (*дава́ти собі ра́ду у скру́ті*); **н. доро́гу к се́рдцу** добира́тися до се́рця /*м*[н] серде́ць/; **н. на** *кого* опосідати *кого*; **н. ну́жным** вважа́- за потрібне; **н. о́бщий язы́к** *ф.* знюхуватися; **н. отговорку** відбріхува-; **н. о́тзвук** відлу́нювати; **н. паралле́ли /то́чки соприкоснове́ния/ с** *чем о.* перекида́ти міст до *чого*; **н. при о́быске** витру́шува-; **н. развлече́ние в** *чём* ма́- розвагу з *чого*; **н. спо́соб /сре́дство/** добира́- спо́собу, спромага́тися; **н. удово́льствие в** *чём* коха́- в *чому*; **н. утеше́ние в** *чём* тіши- з *чого /чим/*; **н. утеше́ние /удовольств-/** мати вті--ху; **не н. себе́ ме́ста** не зна́-, де й дітися /приткну́-/; **как -ишь /-ите/ ну́жным** як (*собі*) зна́єш /-єте/;

--й 1. що /*м*[н] хто/ знахо́дить ◊, з-й /поклика-/ знайти́, с-и ♦, шука́ч, відкрива́ч, винахідник, *п*[к] винахідливий, 2. що натрапля́ ◊, © натрапля́ючи; **-й возмо́жным** з[г]-й на; **-й выраже́ние в** *чём* ви́значений *чим*; **-й вы́ход** пора́дливий /за-/, з-й знайти́ ви́хід; **-й вы́ход из положе́ния** з-й ви́в'язатися з ха́ле́пи, зара́дний, зара́дливий; **-й о́бщий язы́к** з-й порозумі-; **-й отраже́ние /подтвержде́-, призна́- +/** відби́ваний /потве́рджу-, визна́- +/; **-й примене́ние** застосо́ву-; **-й сбыт** ходови́й; **-й удово́льствие в** *чём* гото́вий втіша́- з *чого*; **не -й себе́ ме́ста** неприка́яний;

НАЙТИ́ (*істину*) відкри́ти, (*що все гаразд*) поба́чи-; ◊; *& б*[а] повизнахо́ди-; **н. вы́ход** зара́дисобі, да́- собі ра́ду, ви́в'язатися з, добра́ти спо́собу; **н. вы́ход и вы́браться** ви́дістатися; **н. до́ступ /доро́гу/ к** *чему* протерти сте́жку до *чого*; **н. душе́вный поко́й** спочи́- душе́ю; **н. ключ к се́рдцу** досту́катися до се́рця; **н. лазе́йку** знайти́ об'їздку; **н. ме́сто** (*в душі*) посіс- місце; **н. на** *кого* © вступи́- у *кого* [**что-то нашло́ на меня́** щось у ме́не -и́ло]; **н. недочёт в** *чём* да́- дога́ну *чому*; **н. отве́т** здобу́тися /спромогти́-/ на відповідь; **н.** (**поко́й и**) **уедине́ние** (*у глушині*) зашиі-; **н. прию́т** (*де*) пригрі-, прихили́ти го́лову [**не́где н. п.** нема́ де г. п.]; **н. связь** ви́снувазв'язо́к; **н. себе́ моги́лу** зломи́- собі карк; **н. себя́** приста́- до бе́рега; **н. сре́дство** спромогти́ся; **н. сча́стье** *ж.* вхопи́ти Бо́га за бо́роду; **днём с огнём не н.** із свічкою в рука́х не знайти́; **как найдёт на** *кого* як набіжи́ть; **как найдёшь /-те/ ну́жным** як собі зна́єш/-те/; **нашла́блажь /дурь/ на** *кого* при́мхи напа́ли на, узя́в о́дур *кого*;

наше́дший 1. що знайшо́в ◊, Ø, 2. що натра́пив ◊, Ø; **-й всео́бщее призна́ние** ви́знаний усіма́; **-й подтвержде́ние** потве́рджений; **-й себе́ моги́лу** зломи́вши собі карк; **-й смерть** загиблий; **-ие в дом** зібрані в до́мі.

НАХОДИ́ТЬСЯ (*міститися*) розміща́тися, (*- споруди*) стоя́ти, (*- землі, острови +*) лежа́-, (*між людей*) те́ртися, (*на замку, замітці, мертвій точці*) стоя́ти; **н. в бе́дственном положе́нии** бідува́-; **н. в зави́симости от** зале́жа- від; **н. в ми́лости** бу́- фавори́том; **н. в печа́ти** друкува́тися; **н. в по́льзовании** бу́ти в ужи́тку, вжива́тися; **н. в распоряже́нии** *кого* бу́ти під руко́ю; **н. в созна́нии (в бессозна́тельном состоя́-)** бу́- (не) при тямі; **н. в состоя́- шо́ка** *ж*[м] сиді- як ми́ша під ві́ником; **н. в тосклй́вом ожида́нии** жда́- як ка́ри; **н. на краю́ ги́бели** стоя́- над прі́рвою /пе́ред загибеллю/; **н. на слу́жбе** 1. ма́- поса́ду, бу́- на слу́жбі, 2. бу́- на (*місці*) пра́ці; **н. на содержа́нии** *кого* утри́муватися *ким*; **н. под впечатле́нием** бу́ти під вра́женням; **н. под ружьём** їс- солда́тську ка́шу, ходи́- з крісом; **н. под угро́зой (уничтоже́ння)** бу́- загро́женим; **-о́дится под вопро́сом** ви́лами по воді пи́сано; **находя́сь** бу́вши;

-йся що /*м*[н] хто/ перебува́ ◊, той, що *де* [**для -хся в мо́ре** для тих, хто в мо́рі], розташо́ваний, розмі́ще-, зали́ше-, *п*[к] прису́тній, ная́вний, *з*[к] що [**-я в ку́хне** що в ку́хні], © перебува́ючи ◊, *о.* під суча́сну /на цю/ по́ру [**-я в тюрьме́** п. с. п. в'я́зень], *п*[р] нара́зі, тепе́р [**-я в командиро́вке** т. у відря́дженні], уже́ [**-я в ста́дии ро́ста** у. в ста́дії ро́сту]; **-я в** *чём* ная́вний у; **-я в блаже́нном неве́дении** сном-ду́хом не зна́ючи; **-я в бе́дственном положе́нии** засмо́ктуваний бідо́ю; **-я в дозо́ре** дозо́рець, дозо́рчий; **-я в доро́ге** (*що*) в доро́зі; **-я в заключе́нии /под стра́жей/** ув'я́знений; **-я в жа́лком состоя́нии** зане́дба- до кра́ю; **-я в командиро́вке** нара́зі у відря́дженні; **-я в конфли́кте с** пересва́рений з; **-я в ми́лости** фавори́т, тепе́р у ла́сці; **-я в настоя́щее вре́мя в** тепе́р у, під суча́сну по́ру в; **-я в небреже́нии** зане́дбаний; **-я в обраще́нии** (*гроші*) в обі́гу, обіго́вий; **-я во взаимоде́йствии /зави́симости, движе́нии +/ = взаимоде́йствующий /зави́ся-, дви́гающийся +/**; **-я во дворе́** надві́рній, що у дворі́; **-я в оппози́ции к** опозиці́йний до; **-я в печа́ти** друко́ваний; **-я в по́льзовании** *кого* ужи́ваний /використо́ву-/ *ким*; **-я в пренебреже́нии** зане́дбаний, занеха́я-; **-я в противоре́чии с** цілко́м несумі́сний з; **-я в равнове́сии** урівнова́же-; **-я в распоряже́нии** *кого* нара́зі під руко́ю; **-я в состоя́нии** *чего* під суча́сну по́ру у ста́ні; **-я в тяжёлом состоя́нии** на цю по́ру у скру́ті; **-я за грани́цей** закордо́нний, © тепе́р за кордо́ном; **-я ме́жду не́бом и землёй** зави́слий між не́бом і землею; **-я на берегу́** бережа́нин; **-я на вооруже́нии** тепер на озбро́єнні; **-я на иждиве́- кого** утри́муваний *ким*; **-я на лече́- під**да- лікува́нню; **-я на пути́ к** на шляху́ до; **-я в ремо́нте** поста́вле- на ремо́нт; **-ся на слу́жбе** службо́вий; **-я под контро́лем** *их* підконтро́льї́м; **-я под надзо́ром** підна́гляд-; **-я под уда́ром /угро́зой/** загро́же-; **-я там /тут/** (*- речі*) ная́в-

там /тут/;

-вшийся *фр* ще, вже [**-я до́ма** ще /вже/ вдо́ма], тоді ще /вже/ *де* [**-я в о́тпуске т.** ще /вже/ на вака́ції], Ø;

НАЙТИ́СЬ знайти́ся; **н.,** ***что*** **сде́лать не** розгуби́тися і зроби́ти *що*; **(не) н., что сказа́ть /ответи́ть/** (не) спромогти́ся /здобу́-/ на *що* [**нашёлся, что с. /о./** спромі́гся /здобу́в-/ на сло́во /відповідь/; **не н., что сказа́ть** не здобу́тися на відповідь, не знайти́, що відпові́сти]; **находя́сь при исполне́нии** *чего* вико́нуючи *що*;

-е́дшийся Ø.

НАХО́ДЧИВЫЙ зара́дний, пора́дливий /за-/.

НАХОЖДЕ́НИЕ ви́явлення; **в слу́чае -ия** в ра́зі ви́явлення, якщо́ ви́явиться.

НАХО́ХЛИВАТЬСЯ настовбурчувати пір'я, настовбу́рчуватися, пинд/ю́чи-, напиндю́чува-;

-йся що /$м^н$ хто/ ~ю́читься ◊, настовбу́рчуваний, наїжа́чу-, напиндю́чу-, с-и /зви́клий/ ~ю́читися;

НАХО́ХЛИТЬСЯ: -вшийся напиндю́чений, наїжа́че-, настовбу́рче- ◊, Ø.

НАХРА́ПОМ пробо́єм, напро́пуд, про́топтом.

НАЦАРА́ПЫВАТЬ надря́п/увати, нашкря́бу-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує, с-и ♦, р-й ~а-, $п^к$ = %;

-йся/-ый дря́паний, надря́пува-, нашкря́бу-.

НАЦЕ́ЛЕННОСТЬ *г.* наста́вленість /-а́влення/.

НАЦЕ́ЛИВАТЬ *(кріс)* наво́дити, спрямо́вува-, наставля́-, наці́люва-;

--й що /$м^н$ хто/ наці́лює ◊, с-и н., $з^м$-й наці́ли-, $п^к$ *т.* наці́лювальний, © наці́люючи;

♦♦♦СЯ *(крісом)* прицілюватися, *(ногою)* заміря́-, *(на пост)* ці́ли-; *п.* збира́-, намага́-, ма́ти на́мір, волі́-, планува́-,

-йся/-ый наці́лований, нарихто́ву-, спрямо́ву-, *о.* з на́міром, з мето́ю;

НАЦЕ́ЛИТЬСЯ наста́витися, *(робити)* налаштува́-.

НАЦИОНАЛИЗА́ЦИЯ удержа́влення.

НАЦИОНАЛИЗИ́РОВАТЬ удержа́вл/ювати;

--й що ~ює ◊, с-и у., $з^г$-й удержа́ви-, за́йнятий удержа́вленням, $п^к$ = %;

-йся/-ый націоналізо́ваний, удержа́влю-.

НАЦМЕ́Н *д.* е́тни[і]к.

НАЧА́ЛО старт, *о.* пе́рші кро́ки; *(засада)* кано́н, зако́н, станда́рт, нарі́жний ка́мінь, *(мистецтва)* осно́ва, *(аскетичне /вдачі/)* за́сновок, жи́лка, ри́са, елеме́нт, *(об'єднавче)* стри́жень, *(джерело)* ко́рінь [**два -ла** ***чего*** два -ені], пра́корінь [**жизненное н.** п. життя], *(материнське)* інсти́нкт, *(божеське)* дух, *(жіноче)* Я, стихія, приро́да, субста́нція, джерело́, *(творче)* ге́ній, і́скра, я́кість, джерело́, $ф^р$ си́ла [**сде́рживающее н.** гальмівна́ с.]; **н. нача́л** ко́рінь ко́ренів, осно́ва осно́в, пра́корінь; **до́брое /зло́е/ н.** добро́ /зло/; **с –ла существова́ния** ***чего*** відко́ли існу́є *що*; **с са́мого -ла** від *(са́м)*поча́тку; **в са́мом -ле** напри́поча́т-, вже на поча́тку; **под -ом** під руко́ю /ору́д-/; **э́то послужи́ло -ом** з то́го отó й пішло́;

НАЧА́ЛА *(наук)* початки́, азú, елеме́нти; *(культури)* джере́ла, *(громадські)* заса́ди, $ф^р$ ре́йки [**на комме́рческих -х** на комерці́йних -ках].

НАЧА́ЛЬНИК звéрхник; **н. карау́ла /карау́льный н./** нача́льник /коменда́нт, команди́р/ сторо́жі /ва́рти/ [к. в. на своє місце!].

НАЧА́ЛЬНЫЙ $ф^р$ ста́ртовий.

НАЧА́ЛЬСТВЕННЫЙ звéрхницький.

НАЧА́ЛЬСТВО: под -ом під ору́дою /руко́ю/.

НАЧА́ЛЬСТВОВАТЬ верхово́дити /бу́- звéрхником, старш/ува́-/ **над** *ким*;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, с-и /покли́каний/ верхово́дити, керівни́к, нача́ль-, звéрх-, верхово́да, $п^к$ звéрхницький, нача́льни-, кома́ндний.

НАЧА́ТКИ $м^н$ *(знань)* азú.

НА́ЧАТ/О: ещё не н. *о.* ще й кіт не жени́вся;

~ЫЙ започатко́ваний, заініційо́-, поча́тий.

НАЧЕКУ́: быть н. бу́ти напоготóві, начува́тись.

НА́ЧЕРНО на чо́рно.

НАЧЕ́РПЫВАТЬ/–й(ся) > ЧЕРПАТЬ.

НАЧЕРТА́НИЕ $о^к$ назна́чення.

НАЧЁСЫВАТЬ начі́сувати, *(вавку)* начу́ху-;

--й що /$м^н$ хто/ начі́сує ◊, с-и /охо́чий/ начі́сувати, з-й наческа́-, $п^к$ = %;

-йся/-ый начі́суваний, начу́ху-, нашкря́бу-;

НАЧЕСА́ТЬ *(вовни)* начухра́ти.

НАЧЁТЧИК *(догматик)* талмуди́ст.

НАЧИНА́НИЕ почи́н, ініція́ти́ва, за́біг, на́мір(и).

НАЧИНА́ТЕЛЬ ініціа́тор.

НАЧИНА́ТЬ почина́ти, /за-/, стартува́- *о.* проклада́- пе́ршу бо́розну, роби́- пе́рші кро́ки, кла́с- поча́ток, започатко́вува-, *(бесіду)* заво́ди-, *(лихе)* затіва́-, *(від чого) ф.* танцюва́-; **н. жизнь** вчи́тися ходи́ти; **н. игра́ть роль** набира́- ваги́; **н. исково́е де́ло** заклада́- по́зов; **н. с азо́в ♦** від Ада́ма; **н. своё** заво́ди- своє́ї; **н. ссо́ру** заво́дитися; **-а́я с** $ф^р$ від [**-ая с 1917 г.** від 1917 р.];

--й що /$м^н$ хто/ почина́ ◊, с-и р. п. к., з-й /покли́ка-/ поча́-, зачина́тель, ініціа́тор, початкі́вець, дебюта́нт, нова́к /-чо́к/, започатко́вувач, почина́льник, $п^к$ молоди́й, $ф^р$ пе́рший, ста́ртовий, © на поча́тку́, поча́вши; **-й не с того́ конца́** зви́клий роби- че́рез го́лову; **-й опера́тор** опера́тор-початкі́вець; **-й речь приве́тствием** з приві́том на поча́тку́ промо́ви; **-й с того́, что ©** *т.* поча́вши з то́го, що;

НАЧА́ТЬ: н. реализа́цию трудоёмкой иде́и зру́шити ка́мінь з мі́сця; **н. собира́ться** зазбира́тися;

-вший *(робитися)* вже тро́хи *який* [**-й закиса́ть** вже тро́хи ки́слий], Ø;

НАЧИНА́ТЬСЯ *(роз)*почина́тися ◊, *(дощ +)* зрива́-, схо́плю-, *п.* заро́джу-, *(- свята)* захо́дити [**-ается пост** захо́дить піст];

-йся що починáється ◊, готóвий почáтися, *п*[к] новúй, *о.* на почáтку́, з почáтком [**-я в три часá** з п. о трéтій годúні], *п*[р] одрáзу [**-я пóсле обéда** одрáзу по обíді /*к.* по обíді/];

НАЧА́ТЬСЯ: и **-алáсь катавáсия** і пішлó і закрутúлося;

-вшийся *(*вже*)* *(*роз*)*почáтий, *ф*[р] започаткóваний, затíя-, *Ø*.

НАЧИНЯ́ТЬ начиняти, фаршувáти;

--й що /*м*[н] хто/ начиня́ ◊, р-й нафаршувáти, с-и /звúклий/ ф., фаршувáльник, *п*[к] фаршувáльний;

-йся/-ый начúняний, фаршóва-, начúню-.

НАЧИСЛЕ́НИЕ *(сума і дія)* нарахóвання, *(дія)* нарахувáння; **путём -ия** нарахóвуючи, *ф*[р] нарахóванням.

НАЧИСЛЯ́ТЬ нарахóвувати, налíчу-, начúслю-, запúсу- на рахýнок /кóнто/;

--й що /*м*[н] хто/ нарахóвує ◊, с-и /звúклий/ нарахóвувати, зáйнятий нарахóванням /нарахувá-/, рахівнúк, *п*[к] = %, © иарахóвуючи;

-йся/-ый нарахóвуваний, налíчу-, запúсу- на рахýнок /кóнто/.

НАЧИСТОТУ́, НАЧИСТУ́Ю *(відверто)* як на духý; **всё начистýю** усé до крúхти.

НАЧИЩА́ТЬ: н. дóчерна вичóрнювати;

-й що /*м*[н] хто/ начищá, с-и начищáти, з-й /з[м]-й, р-й/ начúсти-, *п*[к] чистúльний + %;

-йся/-ый начúщуваний, *(на чорно)* вичóрню-.

НАШ: -ша берёт! нáша звéрху!

НАШЁПТЫВАНИЕ шéпти, підшепти.

НАШЁПТЫВАТЬ *ф*[р] иабурмóчувати;

--й = иаушничающий;

-ый нашíптуваний, натýрку-, набурмóчу-.

НАШЕ́СТВИЕ *п*[о] пóтопт.

НАШИВА́НИЕ нашиття́.

НАШИВА́ТЬ: **--й** що /*м*[н] хто/ нашивá, с-и нашивáти, нашивáльник, *п*[к] иашивáльний; **-й заплáты** латáч, латкáр;

-йся/-ый нашúваний, *п*[к] нашивнúй /*д*[к] нашúтий/.

НАШПИГО́ВЫВАТЬ *п. (кого)* накрýчувати, під'ю́дж/у-;

--й 1. що /*м*[н] хто/ нашпігóвує ◊ + **фаршнрующий**, 2. що /*м*[н] хто/ ~ує, с-и ~увати, ~увач.

НАШТАМПО́ВЫВАТЬ > ШТАМПОВАТЬ.

НАЩУ́ПЫВАТЬ намáцувати, налáпу-, мáцати, лáпа-, *п*[ф] мац*(*-мáц*)*, лап*(*-лáп*)*;

--й що /*м*[н] хто/ намáцує ◊, з-й намáцати, звúклий /с-и/ намáцува-, мацькó, лапкó, лапýн, *п*[к]= %.

-йся/-ый мáцаний, лáпа-, намáцува-, налáпу-.

НАЭЛЕКТРИЗО́ВЫВАТЬ > ЭЛЕКТРИЗОВ-.

НАЯВУ́ *о.* бíлим днем, *б*[з] вочевúдь, *п*[о] унаяв.

НАЯ́РИВАТЬ шквáрити, *(грати)* гатú-, смалú-, чúсти-, рíза-, стрúг-, вишквáрюва-, *(оркестрою)* тулумбáси-, *(гопака)* садú-, кресá-, оддирá-;

--й = иажаривающий[2].

Н-ДА *(!)* мгу, умгý, тек-с, т-а-а-к, *о*[к] и-да.

НЕ *ф*[р] і + *а*[н] [**царь не возражáл** цар і дозвóлив], гóді [**не купúть /приобрестú, разыскáть, иайти/ ни за какúе дéньги** гóді купúти /придбá-, розшукá-, знайтú/ за грýбі грóші /хай за які г./; **ие взять сúлой** гóді взя́ти сúлою]; **не гдé-нибудь, а** нідé íнде, як; **не тогó** *ф*[р] не той [**ои не тогó...** він не той...], кéпський [**делá не тогó** кéпські спрáви]; **ие до тогó** ие до сóли; **не смей! /лезь!, тронь! +/** зась!; **не то... не то...** чи то... чи то...

НЕБЕЗЫЗВЕ́СТНЫЙ відóмий усíм, дóбре у. в.

НЕБЕРУ́ЩИЙСЯ небрáний, *п*[к] неберкúй.

НЕБЕ́СНЫЙ *(- красу)* знéбавзя́тий.

НЕБЛАГОВИ́ДН/О *(виглядати)* убóго;

~ЫЙ *(- дії)* тéмний, *с.* чóр-, *(вигляд)* убóгий.

НЕБЛАГОДА́РНОСТЬ невдя́чливість, свиня́ч-.

НЕБЛАГОДА́РНЫЙ свинувáтий, невдя́чливий, *і.* невдя́чник /*ж*[і] –ниця/.

НЕБЛАГОЗВУ́ЧНЫЙ *(- мову)* повстяний.

НЕБЛАГОПОЛУ́ЧИЕ негараздú.

НЕБЛАГОПОЛУ́ЧН/О нелáдно, негарáзд, *ж*[м] не слáва Бóгу, *(де)* не все гарáзд;

~ЫЙ *ф*[р] непéвний, *(- родину)* проблéм-; **н. в отношéнии** *чего* загрóжений *чим.*

НЕБЛАГОПРИЯ́ТНЫЙ *(кінець)* нещаслúвий, иедóбрий.

НЕБЛАГОРАЗУ́МНЫЙ *о*[к] неслýшний.

НЕБЛАГОРО́ДНЫЙ *(вчинок)* нелúцарський, некозáцький, *(метал)* чóрний, иедорогúй.

НЕБЛАГОТВО́РНЫЙ шкідлúвий.

НЕБЛАТТНО́Й *ж*[н] фрáєр, Сúдір Полікáрпович.

НЕ́БО: попáсть пáльцем в н. попáсти пáльцем у стéлю; **дáже иéбу жáрко** аж пéкло сміéться.

НЕБОЛЬШО́Й: н. рукú невелúкий [**зло н. рукú** невелúке лúхо]; **с иеболшúм** з хвóстиком.

НЕБРЕ́ЖНО *р.* безувáжно, *(робити)* иа халтýру, *(писати)* на колíні, *(казати)* крíзь зýби.

НЕБРЕ́ЖНОСТЬ: по -ти чéрез недбáльство.

НЕБРИ́ТЫЙ: и., ио во фрáке без штанíв, але з кравáткою.

НЕБРОНИ́РОВАННЫЙ иезарезервóваний.

НЕБРОНИРО́ВАННЫЙ *к.* безпáнцерний.

НЕБРО́СКИЙ неефéктний, неблискýчий.

НЕБЬЮ́ЩИЙСЯ що не бéться, *п*[к] неб'ючкúй, небиткúй, вíчний, міцнúй; **-ееся стеклó** вíчне шклó.

НЕВАЖНЕ́ЦКИ злéцьки;

НЕВАЖНЕ́ЦКИЙ злéцький, иеиайкрáщий, *(заробіток)* сякúй-такúй.

НЕВА́ЖНО ие стрáшно [**э́то и.** це ие с.], дармá [**ио н.** та дармá!]; **и., что...** *ф*[р] то нічóго, що...;

НЕВА́ЖНЫЙ ненайкрáщий, *о*[к] не аж-áж; + НЕВАЖНЕЦКИЙ.

НЕВЕ́ДЕНИЕ незнаття́.

НЕВЕ́ЖЕСТВЕННЫЙ *(неуцький)* невíгласький

НЕВЕ́РНОСТЬ: супрýжеская и. скóки в грéчку.

НЕВЕ́РНЫЙ *(крок)* хúбний, помилкóвий.

НЕВЕРОЯ́Т/НО: это н.! *г.* це не до поду́мання;
~НЫЙ: -ым о́бразом © хто б міг поду́мати?;
~НЕЙШИЙ найнеймовірніший.

НЕВЕ́РУЮЩИЙ *с*ᴷ невір- [**земля́ -ующих** невір-земля́].

НЕВЕ́РЯЩИЙ невіра, неймовіра.

НЕВЕ́СЕЛО *о.* не до сміху.

НЕВЕ́СТКА синова́; **-ке в отме́стку** щоб помститися, зара́ди по́мсти.

НЕ́ВЕСТЬ: н. что /кто, где +/ не зна́ти що /хто, де +/, хто́зна й що; ± НЕИЗВЕСТНО.

НЕВЗГО́ДА незла́года; **душе́вная н.** душе́вна н.;
НЕВЗГО́ДЫ поневіря́ння, *(життєві)* негаразди́.

НЕВЗИРА́Я: н. на без о́гляду на [**н. на ли́ца** б. о. на осо́бу]; **н. на то, что** дарма́ що.

НЕВЗНАЧА́Й мимохіть, *д.* незна́рошне, *з.* незна́внич.

НЕВЗРА́ЧНОСТЬ некраса́.

НЕВЗРА́ЧНЫЙ неприва́бливий, безба́рвний, сякий-такий, *о.* сіро-нега́рний.

НЕВЗЫСКА́ТЕЛЬНЫЙ *(скромний)* безамбіційний, просте́сеньк-;
НЕВЗЫСКА́ТЕЛЬНОСТЬ просте́сенькість ◊.

НЕВИ́ДИМЫЙ *(- мішень)* закритий.

НЕВИ́ДЯЩИЙ сліпи́й; *(погляд)* *о*ᴷ пустоо́кий.

НЕВИ́ННЫЙ *г.* Бо́гу ду́ха ви́нний.

НЕВМЕНЯ́ЕМЫЙ *п*⁶ неспо́вна ро́зуму, *с.* очманілий, *ф*ᴾ безрозсу́дний [**-ое состоя́ние** б. стан], *ж*ᴹ не свій [**ста́ла -ой** мов не своя́ ста́ла].

НЕВМЕША́ТЕЛЬСТВО невстрява́ння.

НЕВМЕ́ШИВАЮЩИЙСЯ несхи́льний устрява́ти, безсторо́нній.

НЕВМЕЩА́ЮЩИЙСЯ него́дний вмісти́тися.

НЕВНЕСЕ́НИЕ *(грошей)* непла́та; **н. в спи́сок** неза́пис до спи́ску.

НЕВНИМА́НИЕ брак ува́ги.

НЕВНИМА́ТЕЛЬНО *(слухати)* че́рез верх;
НЕВНИМА́ТЕЛЬНЫЙ роззя́вкува́тий.

НЕВНЯ́ТНО невтя́мно;
НЕВНЯТНЫЙ невтя́мний, нечіткий ◊, *(крик)* недорікий, *(- мову)* *п*⁻ᵒ повстяни́й.

НЕВОЕ́ННЫЙ цивільний; **н. челове́к** *г.* невійськови́к, *ф.* шпак.

НЕВОЗВРАЩЕ́НЕЦ неповоро́тець.

НЕВОЗВРАЩЕ́НИЕ *(грошей)* невіддання́.

НЕВОЗВРАЩЕ́НЧЕСТВО неповоро́тство.

НЕВОЗДЕ́РЖАННЫЙ неповзде́ржливий, *г.* неповстри́мли-.

НЕВОЗМЕСТИ́МЫЙ невідшкодо́вний, *г.* *(- згубу)* невіджа́лува-.

НЕВОЗМО́ЖНО *ф*ᴾ го́ді [**в проти́вном слу́чае н. бу́дет** іна́кше г. бу́де] **н. вы́держать** го́ді /нема́ як/ ви́тримати, © нема́ спа́су; **н. предста́вить** не вклада́ється в голові; **н. разобра́ться** чорт но́гу зло́мить; **н. что́-либо предприня́ть** *ф.* хоч ґвалт кричи́.

НЕВОЗМО́ЖНОСТЬ *о*ᴷ незмо́га; **до -сти** до неможли́вого.

НЕВОЗМУТИ́М ☺ го́ді зворушити *кого* [**судья́ н.** суддю́ г. з.];
НЕВОЗМУТИ́МО *(реагує)* *о.* на́че ніде́ нічо́го;
НЕВОЗМУТИ́МЫЙ незвору́шливий, ☺ невколу́пний, *(спокій)* крижани́й, *(- тишу)* будуа́р-.

НЕВОЗНАГРАДИ́МЫЙ невідця́куваний, невідпла́чу-, *г.* невіджа́лу- [**-ая поте́ря** -на втра́та].

НЕВОЗРАСТА́ЮЩИЙ незбільшуваний, *ф*ᴾ заморо́же-.

НЕВО́ЛИТЬ принево́лювати, приму́шу- /з-/, си́лу-, понево́лю-;
-й що /*м*ᴴ хто/ си́лує ◊, с-и нево́лити, принево́лювач /по-/, © зму́шуючи, *о.* з на́міром принево́лити, ± **принуждающий**.

НЕВО́ЛЬ/НО невласновільно, © сам, сама́, само́ [**рука н. потянулась** рука сама потяглася];
~НЫЙ ненавми́сний, *(необдума-)* несвідо́мий.

НЕВООБРАЗИ́МЫЙ яко́го го́ді уяви́ти, *у*ᴾ непомисле́нний, неуявле́нний.

НЕВООРУЖЁННЫЙ з го́лими рука́ми, *ф*ᴾ го́лий [**-ым гла́зом** -им о́ком].

НЕВОСПЛАМЕНЯ́ЮЩИЙСЯ незайми́стий.

НЕВОСПОЛНИ́/МЫЙ неопла́тний, *г.* невіджа́лува- [**-ая утра́та** -на втра́та], *(запас)* вичерп-;
~ОСТЬ *г.* *п*⁻ᵒ невіджа́луваність ◊.

НЕВОСПРОИЗВОДИ́МЫЙ невідтворе́нний.

НЕВОСТРЕ́БОВАННЫЙ невідзи́сканий, *(баґаж)* невідібра-, *(лист)* незапи́та-, невзя́тий.

НЕВОЮ́ЮЩИЙ *о.* незахо́плений війно́ю, невтя́гнутий у війну́, *п*ᴷ нев[й]тра́льний.

НЕВРАЗУМИ́ТЕЛЬНЫЙ невтя́мливий /-мний/, невторо́п-, *о.* що не де́ржиться /ліпиться/ ку́пи.

НЕВРАЩА́ЮЩИЙСЯ безоберто́вий.

НЕВРЕДИ́М: це́л(ый) и н. живи́й і здоро́-;
НЕВРЕДИ́МЫЙ *ф*ᴾ неза́йманий.

НЕВТЕРПЁЖ *о*ᴷ невтерпе́ць, *(кому)* непоси́дячка бере́ *кого*, корти́ть *кого*, заніколилось *кому*, *о.* не до ви́терпу.

НЕВЫЛИВА́ЮЩИЙСЯ невили/вки́й, ~ву́щий.

НЕВЫНОСИ́М ☺ го́ді ви́тримати *кого* [**ребёнок н.** дити́ну г. в.];
НЕВЫНОСИ́МО *о.* до не́стерпу, не до ви́терпу; **э́то н.** це го́ді ви́тримати;
НЕВЫНОСИ́МЫЙ *о.* не до ви́терпу, *(холод)* соба́чий, яки́й /яко́го/ го́ді ви́тримати.

НЕВЫ́ПЛАЧЕННЫЙ *(борг)* *г.* зале́глий.

НЕВЫРАЗИ́/МО го́ді ви́словити [**э́то н.** це г. в.];
~МЫЙ яки́й го́ді ви́словити, *ф.* я Вам /тобі/ не мо́жу сказа́ти яки́й, *к*ᴴ невисло́вний.

НЕВЫРАЗИТЕЛЬНОСТЬ *о*ᴷ безба́рвність.

НЕВЫРАЗИ́ТЕЛЬНЫЙ безба́рвний.

НЕВЫСОКОМЕ́РНЫЙ досту́п/ливий, ~ний.

НЕВЫ́СПАВШИЙСЯ неви́спаний.

НЕВЫСЫПА́НИЕ неви́спання [**от -ия** з н.].

НЕВЫСЫХА́ЕМЫЙ, НЕВЫСЫХА́ЮЩИЙ *о*[к] невисиху́щий, ві́чно мо́крий,.

НЕГАТИВН/О: н. отно́сится него́же ста́витися; **~ЫЙ** негати́вний, него́жий, не позити́в-, негі́д-, нега́р-, нezда́лий, ненайкра́щий, непутя́-, недола́дний, недолу́гий, ке́пський, непу́тній, негара́здний; *(не лише м.)* від'є́м-; *(вислід)* протиле́ж- очі́куваному, малова́ж-, малозна́ч-, безу́спіш-, погане́нький, не таки́й, як гада́лося; *(- дії)* неспри-я́тливий, шкідли́-; *(факт)* не[мало]прива́бли-, з-й відтру́тити, недоре́ч-, неподо́б-, те́м-, неба́жа-, безко́рис-; *(відпис)* запере́ч-; *(відгук)* несхва́ль-, неприхи́ль-; ☺ несимпати́ч-, непра́вед-, многогрі́ш-, непоря́д-, відра́зливий; & сто♦.

НЕГАТИ́ВЫ *(чогось)* ті́ні, ва́ди, *(неполадки)* негаразди́.

НЕ́ГДЕ: бу́дет н. не бу́де де; *кому* **н. лечь** + *хто* не ма́є де лягти́ +.

НЕГИ́БКИЙ *з*[н] дубо́вий, *(*твердо*)*ка́м'яни́й.

НЕГЛА́СНО за закри́тими двери́ма, при закри́тих две́рях.

НЕГЛА́СНОСТЬ: н. ли́чной жи́зни прива́тність.

НЕГЛИЖИ́РОВАТЬ не́хтувати, легкова́жи-;

–й що */м*[н] хто/ не́хтує ◊, с-и /схи́льний/ легкова́жити, з-й злегкова́жи-, *п*[к] легкова́жний.

НЕГНИЮ́ЩИЙ *с*[к] негни́й- [**-ее де́рево** негни́й-дерево].

НЕГНУ́ЩИЙСЯ негнуч/ки́й, ~и́й, непохи́льний.

НЕГО́ДНЫЙ: н. к употребле́нию нezда́лий; **-ые сре́дства** нezда́лі за́соби.

НЕГОДОВА́НИЕ *ф*[р] лють [**кипе́ть от -ия** дави́тися з лю́ті].

НЕГОДОВА́ТЬ обу́рюватися, пала́ти /кипі́-/ гні́вом /лю́ттю/, гні́вати*(ся)*;

–й що */м*[н] хто/ обу́рюється ◊, с-и **п.** г., обурений, розгні́ва-, *п*[к] гні́вний, *о.* по́вен гні́ву /обу́рення/, з обу́ренням.

НЕГОДЯ́ЩИЙСЯ: н. к употребле́нию невжитко́вий, *ф.* нezда́лий.

НЕГРЕ́ЮЩИЙ нezда́тний грі́ти, неогріву́щий, *д.* негрі́ючий, *с*[к] негрі́й [негрі́йдуша].

НЕДА́ВНИЙ *о*[к] допі́рішній, *(факт)* сві́жий; **с -них пор** знеда́вна /від-/, *д.* нezда́в-;

НЕДА́ВН/О *о*[к] сві́жо [**н. засе́янный** с. засі́яний]; & ~ечко; **совсе́м н.** зо́всім учо́ра /ще з. у./.

НЕДАЛЁКИЙ ☺ нехи́трий, туманува́тий; **в -ом про́шлом** ще зо́всім неда́вно.

НЕДАЛЬНОВИ́ДНЫЙ вузькозо́рий.

НЕДВИЖИ́МО *(сидіти)* грибо́м, ка́менем;

НЕДВИ́ЖИ́МЫЙ *ф*[р] ме́ртвий; **недвижи́мое иму́щество** нерухо́мість;

НЕДВИ́ЖИМОСТЬ стан спо́кою бе́зрух, ме́ртва то́чка, ◊.

НЕДВУСМЫ́СЛЕННЫЙ однозна́чний.

НЕДЕ́ЙСТВУЮЩИЙ недійови́й, неакти́вний, неефекти́в-, ме́ртвий, нерухо́мий, не в ходу́, нezда́тний ді́яти, *ю* нечи́нний.

НЕДЕФОРМИ́РУЮЩИЙ бездеформаці́йний, *р*[к] зеродеформаці́й-.

НЕДЕ́ЛЯ: с бу́дущей -ли з неді́лі *(як зо дня)*; **че́рез -лю** за ти́ждень.

НЕДОБРОЖЕЛА́ТЕЛЬ злози́чливець.

НЕДОБРОЖЕЛА́ТЕЛЬНЫЙ злози́чливий.

НЕДОБРОЖЕЛА́ТЕЛЬСТВОВАТЬ, НЕДОБРОХО́ТСТВОВ- злози́чити;

–й що */м*[н] хто/ злози́чить ◊, гото́вий утопи́ти в ло́жці води́, злози́чливець /недобро-/, злоби́тель, *п*[к] недобрози́чливий /зло-/.

НЕДОБРОКА́ЧЕСТВЕННЫЙ *к.* нея́кісний.

НЕДОВЕ́РЧИВЫЙ підозрі́ливий, *як і.* малові́р.

НЕДОВЕРЯ́ЮЩИЙ недові́рливий, підозрі́ли-, недові́ркуватий, *(кому)* спо́внений недові́ри до *кого*.

НЕДОВЕ́ШИВАТЬ недоваж/ува́ти;

–й що */м*[н] хто/ ~у́є, не без то́го, щоб ~и́ти, с-и /зви́клий, ма́йстер/ недова́жува-.

НЕДОВО́ЛЬНЫЙ *г*[д] незаспоко́єний.

НЕДОВЫПОЛНЯ́ТЬ недовико́н/увати;

–й що */м*[н] хто/ ~ує, ~а́вець, © недовико́нуючи.

НЕДОГОВА́РИВАТЬ ± ЗАМАЛЧИВАТЬ;

–й що */м*[н] хто/ недогово́рює ◊, схи́льний недомовля́ти, р-й промо́вча-, недомо́ва, *п*[к] = %, © недогово́рюючи;

-йся/-ый недомо́влюваний, недогово́р- ◊.

НЕДО/ДАВА́ТЬ: –й що */м*[н] хто/ ~дає́, з-й ~да́ти, *п*[к] недодаву́щий, © ~даючи́, ві́чно з недода́чею.

НЕДОДЕ́ЛАННЫЙ *п.* недова́рений, недопече-, ☺ ши́бздик.

НЕДОДЕ́ЛЫВАТЬ: –й що */м*[н] хто/ недоробля́, зви́клий недоробля́ти, *і.* *о*[к] недоро́ба.

НЕДОЕДА́НИЕ *г.* недожи́влення.

НЕДОЕДА́ТЬ: –й що */м*[н] хто/ недоїда́, ненаї́джений, ві́чно голо́д-, *г.* недожи́вле-, *і.* доходя́га, здохля́к, *п*[к] зголодні́лий.

НЕДОЗРЕВА́ТЬ: -й що недостига́ ◊, не з-й дозрі́ти.

НЕДОЗРЕ́ЛЫЙ: -ым *п*[р] на́дзелень [**горо́х убра́ли -ым** горо́х зібра́ли н.].

НЕДОИ́МКА зале́глість; **н. по нало́гам** податко́ва з.;

НЕДОИ́МКИ *д.* нео́платки.

НЕДОИ́МОЧНЫЙ *р*[в] зале́глости; **н. проце́нт** відсо́ток на зале́глість /від зале́глости/.

НЕДОКВА́СИВШИЙСЯ *с*[к] -недо́квас [**-ееся я́блоко** я́блуко-недо́квас].

НЕДОКО́С *(місце)* о́гри́вок.

НЕДОКУ́РОК *ф.* бичо́к.

НЕДО́ЛГА: и вся н. і вся ра́дість, оце́ й усе́; **вот и вся н.** от і вся /оце́ й уся́/ му́зика.

НЕДОЛГОВЕ́ЧНЫЙ короткотрива́лий.

НЕДОЛИВА́ТЬ: –й що */м*[н] хто/ недолива́, с-и /зви́клий/ недолива́ти, *і.* недолива́ха.

НЕДОЛЮ́БЛИВАТЬ *(кого)* неполюбля́ти, не симпатизува́- *кому*;
--й що /$м^н$ хто/ неполюбля́ ◊, $п^к$ неприхи́льний до, *о.* з антипа́тією до, без симпа́тії до.
НЕДОМЕ́РИВАТЬ: --й що /$м^н$ хто/ недомі́рює, маста́к недомі́рювати, схи́льний недомі́ряти.
НЕДОМОГА́ТЬ нездýжати, слабýва-, недугува́-;
--й що /$м^н$ хто/ слабýє ◊, $п^к$ нездужа́лий, нездоро́вий, *р.* боля́щий, *о.* тро́хи /ле́гко/ хво́рий, з легко́ю сла́бістю, © слабýючи, занедýжавши.
НЕДОМО́ЛВКА недо́сказ.
НЕДОМЫ́СЛИЕ $ф^р$ неро́зум [**по -ию** че́рез н.].
НЕДОНО́СОК недорі́д жіно́чий.
НЕДООСЧАСТЛИ́ВЛЕННЫЙ недоощасли́влелений.
НЕДООЦЕ́НИВАТЬ недоці́нювати, легкова́жи- /$д^к$ з-/ *що*;
--й що /$м^н$ хто/ недоці́нює ◊, нез-й оціни́ти, $п^к$ легкова́ж-, © недоці́нюючи, ± **пренебрегающий**;
-йся/-ый недо(о)ці́нюваний, легкова́же-.
НЕДОПЛА́/ЧИВАТЬ: --й що /$м^н$ хто/ ~чує, зви́клий ~чувати, недоплаті́й, ~тни́к, $п^к$ = %;
-йся/-ый недопла́чуваний.
НЕДОПОЛУЧА́ТЬ недо/бира́ти /$к^н$ ~оде́ржува-/;
--й що /$м^н$ хто/ недобира́ ◊, зви́клий недобира́ти, гото́вий недобра́-, *о.* з недобо́ром;
-ый недоби́раний, недооде́ржув-.
НЕДОПОЛУЧЕ́НИЕ недобі́р.
НЕДОПОНИМА́ТЬ недо/ми́слювати, недотя́м-, недоусві́до́м-, недохо́п-;
--й що /$м^н$ хто/ ~тя́млює ◊, $п^к$ недоте́пний, ~тя́мкуватий, недорозума́ка, *о.* з недохва́том;
-а́юще ~тя́мкува́то, баранкува́-, *(гляді́ти)* непорозумі́ло, *о.* як теля́ на соро́ку, © не розумі́ючи;
-ый недотя́млюваний, недоусві́до́м-, недоми́с-.
НЕДОПУСТИ́МЫЙ $о^к$ недозволе́нний.
НЕДОПУЩЕ́НИЕ недо́пуск.
НЕДО/РАБА́ТЫВАТЬ ~ро́блювати, ~працьо́ву-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ро́блює ◊, зви́клий /схи́льний/ ~ро́блювати, недоро́блювач, *о.* з недоро́бкою;
-йся/-ый недопрацьо́вуваний, недоро́блю-.
НЕДОРА́ЗВИТЫЙ *ф.* молокосо́сний.
НЕДОРАЗУМЕ́НИЕ $о^к$ закови́ка; **э́то н.** ☺ $е^в$ цей ще мені́ [**Ах, э́то н. Х.**! Ах, цей ще мені́ Х.!];
НЕДОРАЗУМЕ́НИЯ *(з чим) г.* непого́дження.
НЕДОРОГО́Й *(ці́ною)* поці́нний.
НЕДОСИ́ЖИВАТЬ: --й що /$м^н$ хто/ недоси́джує, нез-й доси́діти, $с^к$ недосиди́- [недосиди́-птах], ©.
НЕДОСКА́ЗЫВАТЬ > НЕДОГОВАРИВАТЬ.
НЕДОСЛУ́ШИВАТЬ: --й що /$м^н$ хто/ недослýхує, нез-й дослýхати, недо́слух, © недослýхуючи.
НЕДОСМО́ТРЕННЫЙ недогля́нутий.
НЕДОСТАВА́ТЬ не става́ти /вистача́-/, бракува́-, бра́кну-, $д^к$ забра́кну-;
--й що його́ бракýє ◊, забра́клий, *(- гроші)* розтра́че-, $п^к$ відсýтній, потрі́бний *(для попо́внення)*, необхі́д-, нале́ж- до недоста́чі; **-ая сýмма** сýма недоста́чі;
НЕДОСТАТЬ *($т^к$ у $п^ф$)* забра́кнути; **недоста́ло сил** забра́кло сил.
НЕДОСТА́ТОК: ни в чём емý нет -ка усе́ йомý (й) є;
НЕДОСТА́ТКИ *(чиї)* слабкі́ місця́, слабкі́ /те́мні/ сто́рони.
НЕДОСТА́ТОЧНО недо́сить, $о^к$ ма́ло, скýпо;
НЕДОСТА́ТОЧНЫЙ *(харч)* мізе́рний.
НЕДОСТА́ТОЧНОСТЬ $п^о$ недо́сит ◊.
НЕДОСТИЖИ́М © го́ді досягти́ [**реко́рд н.** реко́рду г. д.];
НЕДОСТИЖИ́МО э́то -мо цьо́го́ г. д.
НЕДОСТУ́ПНЫЙ: н. *хто* висо́кі поро́ги у *кого*, $г^д$ недоступле́нний; **н. взо́ру** недозри́мий.
НЕДОСУ́Г $я^і$ ні́коли [**тако́й н.** таке́ н.].
НЕДОСЧИ́ТЫВАТЬ недолі́чувати, недорахо́в-;
--й що /$м^н$ хто/ недолі́чує ◊, зви́клий /схи́льний/ недолі́чувати, з-й недорахува́-, $п^к$ = %;
-ый недорахо́вуваний, недолі́чу-;
НЕДОСЧИ́ТЫВАТЬСЯ $ф^р$ виявля́ти втра́ту /неста́чу/, засві́дчува- втра́ту, втрача́-; ◊;
-йся 1. що /$м^н$ хто/ недолі́чується ◊, недолі́чуваний, недорахо́в-, схи́ль- /зви́клий/ недолі́чуватися, з-й недорахува́-, 2. що /$м^н$ хто/ виявля́ втра́ту ◊, з-й ви́явити в., © засві́дчуючи втра́ту;
НЕДОСЧИТА́ТЬСЯ $ф^р$ упе́внитися у втра́ті ◊;
-вшийся Ø.
НЕДОСЫПА́НИЕ недо́сип.
НЕДОСЫПА́ТЬ *(ніч)* не досипля́- /висипля́тися/;
--й 1. що /$м^н$ хто/ недосипля́ ◊, зви́клий недосипля́ти, ві́чно недо́спаний, 2. що /$м^н$ хто/ недосипа́, зви́клий недосипа́ти, недосипа́йло.
НЕДОСЯГА́ЕМОСТЬ *о.* зао́брійність.
НЕДОСЯГА́ЕМЫЙ недося́жний, $о^к$ зао́брій-, недосяга́нний; **н. для взо́ра** недозри́мий.
НЕДОТЁПА *д.* недора́йда, недора́вда.
НЕДОУМЕВА́ТЬ не могти́ ви́й- з ди́ва [**я -а́л** я не міг в. з д.], не могти́ зрозумі́-, розво́ди- рука́ми, ди́вом дивува́-, дивува́тися, чудý-, *г.* зумі́-;
-й що /$м^н$ хто/ не може в. з д. ◊, нез-й в. з д., здиво́ваний, зачудо́-, спантели́чений, розгýбле-, збенте́же-, зби́тий з пантели́ку, нез-й зрозумі́ти;
-а́юще баранкува́то, збенте́жено ◊, *о.* як теля́ на соро́ку, © розві́вши рука́ми, *(гляді́ти)* непорозумі́ло + **недопонимающе**.
НЕДОУМЕ́НИЕ спантели́чення.
НЕДОУМЕ́ННО *(гляді́ти)* = **недоумевающе**.
НЕДОУ́ЧИ/ВАТЬСЯ недоýчуватися, недовча́-;
НЕДОУЧИ́ТЬСЯ: -шийся що недовчи́вся, недовче́ний, *і.* недо́ук.
НЕДОУ́ЧКА $ж^і$ $п^{рн}$ недо́учка.
НЕДРЕ́МЛЮЩИЙ $о^к$ безсо́нний, недрі́ма́н-.
НЕ́ДРУГИ $м^н$ $р^к$ не́друзі.
НЕДУ́РСТВЕННО /-НЫЙ/ $о^к$ незле́цьки /-кий/,

зна́тно /-ний/, ф^р мо́же бу́ти.
НЕДЮ́ЖИННЫЙ о^к небуде́нний.
НЕЖДА́ННО/-НЕГА́ДАННО ніби з не́ба впа́ло; **~-НЕГА́ДАННЫЙ** ніби з не́ба впав.
НЕДОСТАТОЧНОСТЬ & недо́сит
НЕЖДА́ННЫЙ > НЕОЖИДАННЫЙ.
НЕ́ЖЕНКА о^к пе́щенець, *г.* теплю́х
НЕЖИЛО́Й о^к незаме́шкалий.
НЕ́ЖИТЬ пе́стити, голу́би-, милува́-, ніжи-, *(ди-тя)* ма́за-;
--й що /м^н хто/ ніжить ◊, спо́внений ніжности, п^к пестли́вий, голубли́-, пестій, милува́льник, *о.* з ніжністю; -й **взор** *(край)* спо́внений краси́; -й **слух** /**у́хо**/ милозву́ч-;
ИЗНЕ́ЖИТЬ розмані́жити ◊.
НЕ́ЖИТЬСЯ виніжуватися, пе́сти-, раюва́ти, розкошу-́, *(в перинах)* жирува́-, *(у парі)* голу́битися; ± БЛАЖЕНСТВОВАТЬ;
-йся що /м^н хто/ виніжується ◊, виніжуваний, с-и виніжуватися, охо́чий до пе́стощів + НЕЖЕНКА;
ИЗНЕ́ЖИТЬСЯ *г.* зделікатні- *(*як жінка*)* ◊.
НЕ́ЖНИЧАНЬЕ лю́бощі.
НЕ́ЖНИЧАТЬ упада́ти коло /лици́тися до/ *кого*, милува́-, голу́би-, о^к ніжи-, па́нька- + НЕЖИТЬ;
--й 1. **ухаживающий**, 2. що /м^н хто/ милу́ється ◊, розмані́жений, охо́чий до лю́бощів + **нежащий**.
НЕ́ЖНОСТЬ о^к ла́гідь;
НЕ́ЖНОСТИ о^к ніжно́ти.
НЕЖНЫЙ ніжний, *(тепличний)* тенді́т-;
НЕЖНЕ́ЙШИЙ ніжні́сінький, претенді́тний, преніж-, найтенді́тн(іш)ий, найніжн(іш)ий.
НЕЗАВИ́ДНЫЙ неприва́бливий, не ва́ртий за́здрощів, невідра́дний [**-ое положе́ние** -не стано́вище].
НЕЗАВИ́СИМО: и. **от** *чего* без о́гляду на *що*; **н. от** *кого* хо́че то́го *хто*,чи ні;
НЕЗАВИ́СИМЫЙ *(жанр)* автоно́мний; **быть -мым** ма́ти ві́льну ру́ку, не зале́жа- не від *кого.*
НЕЗАВИ́СЯЩИЙ незале́жний, самості́й-, неузале́жне-, непідпорядко́ва- ніко́му, *о.* без жо́дної зале́жности; **н. от** *чего* п^к непов'я́заний з *чим.*
НЕЗАЖИВА́ЮЩИЙ що не го́їться, незаго́йний.
НЕЗАИНТЕРЕСО́ВАННЫЙ *(зиском)* безінтересо́вний.
НЕЗАКОННОРОЖДЁННЫЙ дитя́ любо́ви, позашлю́бний /не-/, пригу́лян-, безкорова́й-, к^н незаконно(на)ро́дже-, незако́н-, *в.* байстрю́к.
НЕЗАКРЫВА́ЮЩИЙСЯ *(- рану)* незаго́йний, *(сейф, хід)* ста́ло відкри́тий /відчи́нений/.
НЕЗАКРЫ́ТЫЙ: быть -ым *г.* стоя́ти о́твором [**кали́тка -та** хві́ртка стої́ть о.].
НЕЗАМЕДЛИ́ТЕЛЬНО ф^р прожо́гом, мерщі́й.
НЕЗАМЕНИ́М *кто* го́ді заміни́ти *кого* [**шеф н.** ше́фа г. з.];
НЕЗАМЕНИ́МЫЙ о^к незаступи́мий, заміне́нний, незаступле́н-, *о.* кого́ го́ді заміни́ти.
НЕЗАМЕРЗА́ЮЩИЙ ві́чно та́лий /розме́рз-/, незамерзу́щий.
НЕЗАМЕ́ТНО о^к незавва́жно, *о.* як тінь.
НЕЗАМЕ́ТНЫЙ о^к непросте́жений.
НЕЗАМЕ́ЧЕННЫЙ недоба́чений, *г.* перео́че-.
НЕЗА́НЯТЫЙ о^к ві́льний, гуля́щий.
НЕЗАПА́МЯТНЫЙ о^к непа́м'ятни́й; **-ые времена́** забу́ті /непа́м'ятні/ часи́, праві́ки́; **с -ых времён** о^к споконві́ку, спервові́-, з праві́кі́в, з-пе́ред віків; **в -ые времена́** *ж*^м давно́, ой, давно́.
НЕЗАПРА́ВЛЕННЫЙ *(харч)* *ж*^м непідби́тий.
НЕЗАПЯ́ТНАННЫЙ о^к несплямлений.
НЕЗАТЕ́ЙЛИВЫЙ о^к сяки́й-таки́й.
НЕЗАТИХА́ЮЩИЙ *(біль)* ста́лий, *(- пульсавію)* безпере́рвний, *(- бурю)* і да́лі лю́тий /шале́ний/, *(гамір)* і да́лі гучни́й /гомінки́й, галасли́вий/.
НЕЗАТРЕ́БОВАННЫЙ *(багаж)* неза́браний, невідібра-, незапи́та-, *(акт) з.* неви́правле-.
НЕЗАТУХА́ЮЩИЙ незагасу́щий, невгасу- [**-щие колеба́ния** -у́щі колива́ння].
НЕЗАУРЯ́ДНЫЙ непере́січний, неордина́р-, *з.* нешпе́т-, *(автор)* видатни́й, ф^р хіба́ ж таки́й [**я проявил -ую ло́вкость** я ви́казав х. ж т. сприт].
НЕЗАХОДЯ́ЩИЙ що не захо́дить, *(- сонце)* незаходи́мий, безза́хідній.
НЕЗАЩИЩЁННЫЙ о^к безборо́нний, відкри́тий всім вітра́м, *о.* як горо́х при доро́зі;
НЕЗАЩИЩЁННОСТЬ о^к безборо́нність ◊.
НЕЗДОРО́ВЫЙ *(клімат)* шкідли́вий.
НЕЗЕМНО́Й *о.* не від сві́ту цьо́го.
НЕЗЛОПА́МЯТНЫЙ *з.* незлопо́мний.
НЕЗНАКО́МЕЦЬ н^і чужа́к.
НЕЗНАКО́МЫЙ *о.* (люди́на) з ву́лиці;
НЕЗНАЧИ́ТЕЛЬНЫЙ незначу́щий, дрібни́й, незнач-́, другоря́д-, *(гріх)* несерйо́з-, *(крен)* мізе́р-, *(ринок)* благе́нький, ф^р ніяки́й [ра́на була́ ніяка].
НЕЗНА́ЮЩИЙ що не зна́є, необізнаний, п^к те́мний, недосвідче-, некомпете́нт-, нетяму́щий, не в ку́рсі, без знаття́; **н. происходя́щего** не в ку́рсі поді́й.
НЕЗЫ́БЛЕМ ф^р го́ді похитну́ти [**дру́жба -ма** дру́жбу г. п.];
НЕЗЫ́БЛЕМЫЙ о^к несхи́тний, кого́ г. п.
НЕИЗБЕ́ЖНЫЙ *г.* невідкли́чний, р^к невідверне́н-, ф^р фата́ль-, непозбу́тній;
НЕИЗБЕ́ЖНОСТЬ *г.* невідкли́чність ◊.
НЕИЗБЫ́ВНЫЙ непозбу́тній, незнико́мий, вічнтрива́лий, нетлі́нний, *(борг)* невила́з-, *(- тугу) г.* невідкли́ч-.
НЕИЗВЕ́ДАННЫЙ неспі́зnative, *(етап)* непро́йде-; **-ные да́ли** р^к дале́кі далеко́сті.
НЕИЗВЕ́СТНО о^к чи й [**н. бы́ли ли** чи й були́]; хто́зна, бо́зна, бог /святи́й/ його́ зна́є [**н. кто** бо́зна хто, б. й. з., хто], хто його́ зна́є, біда́ зна́є

[**н. отку́да** біда́ зна́є зві́дки]; **н. кто** /**как, где, куда́** +/ незна́ти хто /як, де, куди́ +/, хто́зна-хто /-як, -де, -куди́ +/; **н. отку́да** /**с каки́х пор, до каки́х пор**/ бо́зна зві́дки /відко́ли, до́(по́)ки/;

НЕИЗВЕ́СТНЫЙ: -ная о́бласть *(знань) ж.* чужа́ пара́фія; **-ым о́бразом** не зна́ти як.

НЕИЗВЕ́СТНОСТЬ *я*[i] невідо́ме, незна́но [**из -ти** з незна́на], *п*[0] не́відь, *г.* несвідо́мість; **покры́тый мра́ком -ти** пови́тий мря́кою таємни́чости.

НЕИЗВЛЕКА́ЕМЫЙ *(- міну)* безпід'є́мний, безвитя́жний, *(корінь) м.* недобувни́й.

НЕИЗГЛАДИ́МЫЙ *(слід)* невитравни́й.

НЕИЗЛЕЧИ́М(ЫЙ): **н.** *кто* го́ді ви́лікувати *кого* [**больно́й н.** хво́рого г. в.]; **боле́знь -ни́ма** хворо́бу г. в.;

НЕИЗЛЕЧИ́МЫЙ *(хворий) о*[к] безнаді́йний, невиліку́ва-, невиліко́вува-.

НЕИЗМЕ́НЧИВЫЙ, НЕИЗМЕНЯ́ЮЩИЙСЯ незмі́нний.

НЕИЗМЕРИ́М(ЫЙ) *ф*[р] го́ді ви́міряти [**уро́н н.** шко́ду г. в.];

НЕИЗМЕРИ́МО *о*[к] безмі́рно;

НЕИЗМЕРИ́МЫЙ незміре́нний, безмі́р- [**-ая даль -на** да́леч], необмірни́й.

НЕИЗРЕЧИ́МЫЙ *о*[к] невисловле́нний.

НЕИМЕ́НИЕ: за -ием *о*[к] не ма́ючи /ма́вши/, бо нема́; **за -ием вре́мени** бо нема́ ча́су́, за ніко́льством; **за -ием гербово́й, пи́шем на просто́й** на безри́б'ї і рак ри́ба, у степу́ і хрущ м'ясо.

НЕИМОВЕ́РНО *(злий) о*[к] стра́шно, *(злитися)* аж-аж-а́ж, що аж, *(злий)* яки́х ма́ло;

НЕИМОВЕ́РНЫЙ *(факт) г.* несотворе́нний, *(мороз)* страшни́й, нестерпу́чий, *о*[к] неспога́дний, неуявле́н-.

НЕИМУ́ЩИЙ *о*[к] нестате́чний.

НЕИСКОРЕНИ́М(О) *ф*[р] го́ді ви́коренити [**зло -мо** зло г. в., злу нема́ перево́ду];

НЕИСКОРЕНИ́МЫЙ невитра́вний, *о.* що його́ го́ді ви́коренити.

НЕИ́СКРЕННОСТЬ *(у голосі)* фальши́ва но́тка.

НЕИСКУПИ́МЫЙ *(гріх)* неспокутни́й, сме́рт-, неспокуте́н-, непроще́н-, неспоку́тува-, *д.* неспасе́н- неспоку́тній, незамоли́мий, *у*[р] неспокути́-.

НЕИСКУШЁННЫЙ *о*[к] неспоку́шений, *ф.* неби́тий, зеле́ний.

НЕИСПОВЕДИ́МЫЙ *о*[к] недослідимий, незбагне́нний, що його́ го́ді збагну́ти [**-мы пути́ Госпо́дни** Бо́жі доро́ги го́ді збагну́ти, Бо́жі доро́ги недослідимі].

НЕИСПО́ЛНИВШИЙСЯ *(сон)* несправджений.

НЕИСПОЛНИ́МЫЙ нереа́льний, нереалісти́ч-.

НЕИСПОЛНИ́ТЕЛЬНЫЙ *о*[к] незапопа́дливий, неслужборе́вний, *і.* неслужбі[и́]ст.

НЕИСПО́ЛЬЗУЕМЫЙ *о*[к] ме́ртвий [**н. фонд** м. фонд].

НЕИСПО́РЧЕННЫЙ *(душею)* незбо́чений.

НЕИСПРАВИ́М(ЫЙ): **н.** *кто* го́ді ви́правити *кого* [**он н.** його́ г. в.].

НЕИСПРА́ВНЫЙ *о*[к] зіпсу́тий, зіпсо́ваний, ненапра́вле-, ☺ недба́лий.

НЕИСПРА́ВНОСТЬ *(чого)* дефе́кт, *(кого)* недба́лість ◊.

НЕИСПЫ́ТАННЫЙ неза́знаний, *о*[к] непі́зна-, незасмако́ваний, *п*[к] непізна́нний.

НЕИССЯКА́ЕМЫЙ *(- сили)* невисна́жни́й *(запас) з.* безвиво́д- /безпере-/; **н. исто́чник** золоте́ дно, клонда́йк.

НЕЙСТОВО *(кричати +)* не своїм го́лосом;

НЕЙСТОВЫЙ *о*[к] нестя́мливий, фанати́чний, божевіль-, *о.* сам не свій.

НЕЙСТОВСТВО несамови́ття ◊, *(звуків)* буйно́вище; **впасть в н.** розлюті́ти, розсатані́-, знесамови́ті-, ◊; **впа́вший в н.** знесамови́тілий, розсатані́-, розшалі́-, розлюті́-, оскажені́-, Ø.

НЕЙСТОВСТВОВАТЬ шал(ен)і́ти, *о*[к] несамови́ті-, пасіюва́- фанаті́-, *(стихії)* розви́хрюватися; **--й** що /*м*[н] хто/ шаліє, спо́внений ша́лу, охо́плешалом, щора́з несамови́тіший, несамови́тий, шале́ний, скаже́-, нестя́м-, оскаженілий, розшалі́-, *п*[0] багатоша́-, стоша́-, *(океан)* розбуя́-, © шалі́ючи, +/± НЕИСТОВЫЙ;

-вший що несамови́тів ◊, Ø.

НЕИСТРЕБИ́МО *о*[к] невигу́бно;

НЕИСТРЕБИ́МЫЙ невитра́вни́й, неубіє́н- ◊.

НЕИСЧЕЗА́ЮЩИЙ всепрису́тній.

НЕИСЧЕРПА́ЕМ(ЫЙ): **запа́с н.** запа́с го́ді ви́черпати;

НЕИСЧЕРПА́ЕМЫЙ *о*[к] невичерпа́нний; **н. исто́чник** золоте́ дно, *о.* клонда́йк.

НЕЙТРАЛИЗОВА́ТЬ *о*[к] знешко́джувати;

--й що /*м*[н] хто/ нев[й]тралізу́є ◊, з-й знешко́дити, для знешко́дження, за́йня́тий -ям, *п*[к] ней[в]тралізаці́йний + %;

-йся/-ый нев[й]тралізо́ваний, знешко́джу-.

НЕЙТРАЛИТЕ́Т *ф*[р] невтруча́ння.

НЕКАЗИ́СТЫЙ *о*[к] затру́шений, жалю́гід-, непара́д-, *ф.* не ду́же ду́же.

НЕ́КИЙ *о*[к] таки́й собі.

НЕ́КОГДА[1]: **н. дохну́ть** ніко́ли й угору гля́нути /і но́са вте́рти/.

НЕ́КОГДА[2] *о*[к] ото́ коли́сь [**как н.** як ото́ коли́сь].

НЕКОНТА́КТНЫЙ *(детонатор)* безконта́ктний, ☺ неартіль-, некомпані́йський.

НЕКОНЧАЮЩИЙСЯ *с*[к] бе́зкрай- [**н. путь** бе́зкрай-доро́га].

НЕКОРРЕ́КТНЫЙ ☺ неджентльме́нський.

НЕКОРЫСТОЛЮБИ́ВЫЙ незаже́рливий, непожа́дли-, безкори́сли-.

НЕКОРЯ́ЩИЙСЯ непокі́рливий.

НЕ́КОТОРЫЙ: в -ом смы́сле сказа́ти б; **-ые из нас** поодино́кі з нас; **уже́ с -ых пор** *г.* вже від до́вшого ча́су; **-ым о́бразом** я́ко́сь, *ф*[р] якою́сь

мі́рою; **и -рые дру́гие** і ще де́які /де́хто/.

НЕКРАСИ́В(ЫЙ): н. лицо́м нега́рний на вид.

НЕКРА́СЯЩИЙСЯ некраси́вий.

НЕЛА́ДЕН будь ты н.! щоб ти скис!, цур, ду́рню, і ма́сла гру́дка!; **будь он н.!** хай йому́ грець /цур, хрін/!, цур йому́!, гори́ він я́сни́м вогне́м!, неха́й він ски́сне!;

НЕЛА́ДНО: тут что-то н. тут щось не так; **будь оно́ -дно!** хай воно́ згори́ть!, хай йому́ вся́чина!.

НЕЛАДЫ́ $м^н$ *(неполадки)* негаразди́.

НЕЛЕГА́ЛЬНЫЙ *у.* незако́нний, заборо́нений.

НЕЛЁГКАЯ $ф^р$ нечи́ста си́ла [**н. принесла́** н. с. нагна́ла].

НЕЛЕГКО́ $о^к$ непро́сто.

НЕЛЕ́ПО *(сказати) о.* ні приши́в, ні прилата́в, ні приши́ти, ні прилати;

НЕЛЕ́ПЫЙ несосвіте́нний, неприторе́- /*д.* -творе́-/ $ф^р$ незру́ч- [**в -ом положе́нии** в -ому стано́вищі, ні в сих ні в тих, як соба́ка в човні́];

НЕЛЕ́ПЕЙШИЙ найбезглу́здіший, безглузді́сінький, дикі́сі-;

НЕЛЕ́ПОСТЬ $о^к$ несосвіте́нність ◊, $ф^р$ недоре́чність, ка́зна-що, півтора́ людсько́го.

НЕЛИНЯ́ЮЩИЙ $с^к$ нелиня́й- [**-его кра́сного цве́та** нелиня́й-черво́ний].

НЕЛИЦЕПРИЯ́ТСТВОВАТЬ не зважа́ти на осо́бу, бу́ти безсторо́ннім;

--й що /$м^н$ хто/ не зважа́ на осо́бу ◊, безсто́роннiй, неупере́джений, справедли́вий.

НЕЛИ́ШНЕ $ф^р$ не від ре́чі [**н. бу́дет /вспо́мнить +/** не від ре́чі бу́де /згада́ти +/].

НЕЛО́ВКИЙ $п^{-о}$ недолу́гий; *(- мовчанку +)* обтя́жливий; **в -ом положе́нии** ні в сих ні в тих.

НЕЛУКА́ВЫЙ *о.* про́стий се́рцем.

НЕЛЬЗЯ́ $о^к$ зась! [що попо́ві мо́жна, то дяку́ – зась!]; **н. сказа́ть, что** не те, щоб [**н. с., ч. я пил** не те, щ. я пив]; **н. сказа́ть, что́бы** не те, щоб не [**н. с., ч. не ел** не те, щоб не їв]; **как н. лу́чше** як не мо́же бу́ти кра́ще; **н. нико́им о́бразом** нема́ як.

НЕЛЮБЕ́ЗНО *(відповідати)* крізь зу́би.

НЕЛЮБИ́МЫЙ $о^к$ нелю́блений.

НЕЛЮДИ́М $о^к$ пону́ра, безлю́док.

НЕМАЛОВА́Ж/НО $ф^р$ не що-не́будь;

~НЫЙ не яки́й-не́будь /яки́йсь *(*там*)*/.

НЕМА́ЛЫЙ $ф^р$ он яки́й [**дости́г -ых лет** вбився в он які́ літа́];

НЕМЕ́ДЛЕННО, НЕМЕ́ДЛЯ *о.* в цю хвили́ну, $ф^р$ мерщі́й, без зволіка́нь, одра́зу, з поро́га, $жс^м$ притьмо́м.

НЕМЕ́РКНУЩИЙ *з.* невечі́рній, *в.* невгасу́щий, *(- славу)* невмиру́-.

НЕМЕ́ТЬ німі́ти, губи́- мо́ву, проко́втува- язи́к*(á)*, *(- руки-ноги)* те́рпну-, затерпа́-, млі-, замліва́-,закляка́-, завмира́-; **н. от удивле́ния не могти́** вий- з ди́ва;

--й 1. що /$м^н$ хто/ німі́є ◊, ма́йже німи́й, напівнімий, по́йманий німото́ю, ще тро́хи й зо́всім німи́й, *(- гіч)* огорта- ти́шею, $ф^р$ /ма́ло не/ заніміл- ий, 2. що те́рпне ◊, напівзате́рплий, напівзамлі́-, напівзаці́п-, напівзавме́р-;

ЗАНЕМЕ́ТЬ: -вший зате́рплий /о-/, замлі́-, занімі́- ◊, **+/± оцепеневший;**

ОНЕМЕ́ТЬ остовпі́ти, завме́р-, заціпені́-, задубі́-, закля́кну-, зашкару́бну-, закоцю́бну-, замлі́-, замо́вкну- наві́ки.

НЕМИГА́ЮЩЕ некліпно, неблим-, незми́г-, незми́гливо;

НЕМИГА́ЮЩИЙ неморгу́чий ◊; **-им взгля́дом** некліпно.

НЕМИЛОСЕ́РДНО *(н. пекти)* страше́нно.

НЕМИ́ЛЫЙ НЕЛЮБИЙ, *г* неба́жаний, неприє́м-

НЕМИНУ́ЕМЫЙ *г.* невідклични́й.

НЕМНОГО *(розуміти)* $о^к$ ма́ло що;

НЕМНО́ГИЙ: за -им остано́вка дрібни́ці браку́є; **в -их слова́х** кількома́ слова́ми;

НЕМНО́ГИЕ: о́чень н. ду́же ма́ло хто, лі́чені па́льцями.

НЕМНОГОРЕЧИ́ВЫЙ *о.* скупи́й на слова́.

НЕ́МОЩНЫЙ нездоля́щий, $н^г$ дохлякува́тий.

НЕМЫ́СЛИМ © го́ді й ду́мати про [**побе́да -ма** про перемо́гу г. й д.]

НЕМЫ́СЛИМО *г.* не до поду́мання, $ф^р$ го́ді [**н. доста́ть** г. діста́ти];

НЕМЫ́СЛИМЫЙ $ф^р$ неможли́вий.

НЕМЫ́СЛЯЩИЙ нез-й ми́слити, безголо́вий, безду́мний, безмисле́нний.

НЕНАВИ́ДЕТЬ нена́видіти спо́внюватися нена́вити; **н. все́ми фи́брами души́** бу́ти гото́вим з'ї́сти живце́м /втопи́ти в ло́жці води́/;

--й що /$м^н$ хто/ нена́видить ◊, запа́лений нена́вистю, спо́внений нена́висти, нена́висник, нена́вида, нена́видець, $п^к$ нена́видний, нена́вис-, антагоністи́ч-, ненави́сливий, *о.* з нена́вистю в се́рці /в оча́х/; **-й все́ми печёнками /фи́брами души́/** гото́вий з'ї́сти живце́м /втопи́- в ло́жці води́/;

-имый нена́виджений;

ВОЗНЕНАВИ́ДЕННЫЙ зненáвиджений.

НЕНАВИ́СТНЫЙ: ста́вший -ым зненáвиджений.

НЕНА́ВИСТЬ *о.* чо́рна зло́ба.

НЕНАДЁЖНО *о.* бі́лими ни́тка́ми ши́то;

НЕНАДЁЖНЫЙ *о.* крихки́й, соло́м'яний ◊.

НЕНА́ДОБНОСТЬ & ніко́мунепотрі́бність.

НЕНАЕДА́ЮЩИЙСЯ що не наїда́ється, ніко́ли не си́тий, $п^к$ нена́си́тний, ненатле́н-, ві́чно голод-, нена́тлий, *і.* нена́жеря.

НЕНАЛЮБИ́ВШИЙСЯ неналю́блений.

НЕНАРО́КОМ так собі́ [**н. посмотре́ть** т. с. подиви́тися]

НЕНАРУ́ШЕННЫЙ незру́шений /непо-/ ◊.

НЕНАСИ́ЛЬСТВЕННЫЙ *(- смерть)* свій [по́-

мер -ой сме́ртью вмер своє́ю сме́ртю].

НЕНА́СТЬЕ *фᵖ* плюта́, *о.* дощова́ годи́на; **наступи́ло н.** занего́дилось.

НЕНАСЫ́ТНЫЙ невсите́нний, *гᵈ* їстови́тий.

НЕНАХО́ДЧИВЫЙ *фᵖ* непора́дливий.

НЕНОРМА́ЛЬНЫЙ *о.* з-за ро́гу мішко́м приби́тий, *(дивакуватий)* *зⁿ* бзікува́тий, *г.* бзи́кнутий.

НЕНОРМАТИ́ВНЫЙ: -ая ле́ксика ненормати́в.

НЕНУ́ЖНЫЙ *фᵖ* безпотрі[е́]бний.

НЕОБДУ́МАННЫЙ *фᵖ* безду́мний.

НЕОБИЛЕ́ЧЕННЫЙ безбіле́тний.

НЕОБИТА́ЕМЫЙ *оᵏ* необжи́тий, *(дім)* незаме́шкалий; **-ое ме́сто** відлю́ддя.

НЕОБЛАГА́ЕМОСТЬ: н. при́были безподатко́вість прибу́тку.

НЕОБЛАГА́ЕМЫЙ безподатко́вий.

НЕОБОЗРИ́/М го́ді огле́діти [**свод н.** о́брій г. о.]; **~МЫЙ** неозоре́нний, неозо́ре-, широкопо́лий; **н. просто́р** /**даль**/ неозі́р, *мᴴ* неозо́ри.

НЕОБОСНО́ВАННЫЙ *оᵏ* неслу́шний.

НЕОБОСО́БЛЕННО *о.* при ку́пі.

НЕОБРАТИ́М *фᵖ* го́ді оберну́ти [**процесс н.** проце́с г. о.; **э́то -и́мо** це г. о.];
НЕОБРАТИ́МЫЙ необерне́нний, незворо́тній.

НЕОБРАТИ́МОСТЬ незворо́тність.

НЕОБРЕМЕНЁННЫЙ необтя́жений; **н. едо́й** без'ї́жний.

НЕОБУ́ЗДАННЫЙ розгну́зданий, *фᵖ* розтрино́же-, ди́кий, *(- уяву)* несамови́тий.

НЕОБУСЛО́ВЛЕННЫЙ необумо́влений, незумо́вле-, *(в угоді)* незастере́же-.

НЕОБХВА́ТНЫЙ *(стовбур)* необхва́тний.

НЕОБХОДИ́МО потрі́бно, необхі́д-, *оᵏ* тре́ба ◊;
НЕОБХОДИ́МЫЙ *фᵖ* (до)коне́чний;
НЕОБХОДИ́МЕЙШИЙ найпотрі́бніший, найнеобхі́дн(іш)ий ◊, *фᵖ* щонайпе́рший [*н.* крок].

НЕОБХОДИ́МОСТЬ потрі́бність, коне́чн-, *фᵖ* мус; **кра́йняя н.** доконе́чність; **е́сли возни́кнет н., в слу́чае -ости, при -ости** коли́ тре́ба, в ра́зі потре́би, як бу́де тре́ба /за́йде потре́ба/; **нет никако́й -ти** *еᴹ* ду́же мені́ тре́ба!

НЕОБЩИ́ТЕЛЬНЫЙ *оᵏ* неконта́ктний.

НЕОБЪЯСНИ́М *фᵖ* го́ді поясни́ти [**факт н.** факт г. п.; **э́то -мо** це г. п.].

НЕОБЪЯ́ТНЫЙ неокра́їй, неокра́єний, *з.* неогоро́нний; **-ое простра́нство** безме́жжя, бе́змір, *рᵏ* незмірі́нь.

НЕОБЫ́ДЕННЫЙ небуде́нний, незвича́й-.

НЕОБЫКНОВЕ́ННЫЙ *оᵏ* винятко́вий, особли́-, небува́лий, феномена́льний, *(- гру)* неповто́р-, неперeве́рше-, *(- силу)* надлю́дський, *(- враження)* могу́тній; **что́-то -ое** щось надзвича́йне.

НЕОБЫЧА́ЙНО *о.* аж та́ке [**что тут н. интере́сного** що тут аж тако́го ціка́вого];

НЕОБЫ́ЧНЫЙ небуде́нний [**н. ажнотаж** н. ажіота́ж].

НЕОБЯЗА́ТЕЛЬНЫЙ *оᵏ* неконе́чний, *(курс лекцій)* факультати́в-

НЕОДНОКРА́ТНО не раз /нера́з/, не раз і не два, ще і ще раз, *оᵏ* раз-дру́гий, неодно́раз, *(повторювати)* ря́сно; **н. выслу́шиваемый** слу́ханий-переслу́-; **н. интервьюи́рованный** пи́таний-перепи́т-; **н. перекра́иваемый** кра́яний-перекра́-.

НЕОДНОЛЕ́ТНИЙ кількарі́чний.

НЕОДОБРЕ́НИЕ *фᵖ* до́кір.

НЕОДОБРИ́ТЕЛЬНЫЙ *оᵏ* докі́рливий.

НЕОДОЛИ́М *фᵖ* го́ді здола́ти [**дух н.** д. г. з.];
НЕОДОЛИ́МЫЙ *оᵏ* необори́мий, © не до подола́ння.

НЕОДУХОТВОРЁННЫЙ *о.* неокри́лений.

НЕОДУШЕВЛЁННЫЙ: н. предме́т неісто́та.

НЕОЖИ́ДАННО *(прийшло)* ні́би з не́ба впа́ло; *(прийти)* як з не́ба впа́сти /грім, сніг/ на го́лову/; **н. появи́ться** на́че з землі ви́рости;
НЕОЖИ́ДАННЫЙ неочі́куваний, нежда́-, непередба́че-, *оᵏ* неспога́да-, *(раптовий)* на́глий.

НЕОЖИ́ДАННОСТЬ *оᵏ* сюрпри́з.

НЕОКАЗА́НИЕ *(помочі)* ненадання́ /непо-/.

НЕОКРА́СИВШИЙСЯ = не + **окрасившийся**.

НЕОКРЕ́ПШИЙ *о.* ще немі́цни́й, ще слабки́й, *(- вино)* замолоди́й.

НЕОЛОГИ́ЗМ новотві́р.

НЕОПЕ́РИВШИЙСЯ неопе́рений, безпе́рий, *п.* жовторо́тий.

НЕОПИСУ́ЕМ *фᵖ* го́ді відтвори́ти [**их восто́рг н.** їхнє захо́плення г. в.];
НЕОПИСУ́ЕМО *о.* що й не сказа́ти [**н. краси́в** га́рний, що й не сказа́ти];
НЕОПИСУ́ЕМЫЙ *оᵏ* несказа́нний, *рᵏ* невідтворе́-, неуявле́-, *о.* що й сказа́ти не мо́жна, я тобі́ /Вам/ не мо́жу сказа́ти яки́й.

НЕОПРА́ВДЫВАЮЩИЙ: н. затра́ты невиплатний.

НЕОПРЕДЕЛИ́ВШИЙСЯ ще-не-ви́значений, безпричáль-, *о.* на роздорі́жжі.

НЕОПРОВЕРГА́ЕМЫЙ неспросто́вуваний, *пᵏ* незапере́чливий, *фᵖ* = **неопровержимый**.

НЕОПРОВЕ́РЖИ́М *фᵖ* го́ді спростува́ти [**у́лики -и́мы** до́кази г. с.; **э́то -и́мо** це г. с.];
НЕОПРОВЕРЖИ́МЫЙ неспросто́вний.

НЕОПРЯ́ТНЫЙ свинува́тий, *і.* задри́панець, *жⁱ* /-анка/, зачу́ханка

НЕО́ПЫТНЫЙ *о.* (за)зеле́ний.

НЕОРГАНИЗО́ВАННО *фᵖ* як Бог пошле́;
НЕОРГАНИЗО́ВАННЫЙ безла́дний, хаоти́ч-.

НЕОРГАНИ́ЧЕСКИЙ: н. мир не́рість, усе́, що не росте́ [мінера́ли, геологі́чні поро́ди, земля́, камі́ння, мета́ли]

НЕОРДИНА́РНО *(співати)* по-особли́вому;
НЕОРДИНА́РНЫЙ непере́січний.

НЕОРИГИНА́ЛЬНЫЙ *о.* прили́заний, пісни́й; & *і.* пісно́та.

НЕОСВЕДОМЛЁННОСТЬ *о.* малозна́вство.
НЕОСЛАБЕВА́ЮЩИЙ, НЕОСЛА́БНЫЙ неосла́бний, і да́лі си́ль-, *(рух)* безнастан-, безупи́н-, *(- увагу)* пи́ль-, *о́* роззявленоро́тий, *(інтерес) п⁻°* невщу́хлий.
НЕОСМЫ́СЛЕННЫЙ *(погляд)* недоу́мкуватий, баранкува́-.
НЕОСО́ЗНАННЫЙ *оᵏ* невтя́млений.
НЕОСПОРИ́М *фᵖ* го́ді запере́чити [**успе́х н.** у́спіх г. з.; **э́то -мо** це г. з.];
НЕОСПОРИ́МЫЙ > БЕЗПЕРЕЧНИЙ.
НЕОСУЩЕСТВИ́М *фᵖ* го́ді здійсни́ти [**план н.** план г. з.; **э́то -и́мо** це г. з.];
НЕОСУЩЕСТВИ́МЫЙ *оᵏ* незбу́тній.
НЕОСЯЗА́ЕМЫЙ *б⁻°* непрома́цуваний, *фᵖ* нереа́ль-, уя́в-, неочеви́д-, недосту́п- чуття́м, *оᵏ* непідконтро́ль-.
НЕОТВРАТИ́М *фᵖ* го́ді відверну́ти [**крах н.** крах г. в.; **э́то -и́мо** це г. в.];
НЕОТВРАТИ́МО *фᵖ* так і [**зло н. проявля́ется** зло так і випира́є];
НЕОТВРАТИ́МЫЙ *г.* невідкли́чний, *рᵏ* невідверне́н-, *фᵖ* фата́ль-, *о.* що його́ /яко́го/ го́ді відвернути; & безвідкли́чний.
НЕОТВЯ́ЗНО *фᵖ* щільно.
НЕОТВЯ́ЗЧИВЫЙ *оᵏ* непозбу́тній.
НЕОТДЕЛИ́М *фᵖ* го́ді відокре́мити [**успе́х н. от** *чего* у́спіх г. в. від; **э́то -и́мо** це г. в.];
НЕОТДЕЛИ́МЫЙ *фᵖ* невідри́вний, *о.* що його́ г. відокремити; **н. от** *чего* нерозлу́чний з *чим.*
НЕОТЁСАННЫЙ *оᵏ* необчу́храний.
НЕОТКЛА́ДЫВАЕМЫЙ невідкла́дний.
НЕОТКЛОНЯ́ЮЩИЙСЯ невідхи́льний.
НЕОТЛО́ЖНЫЙ *(- діло)* шпарки́й, пеку́чий, найнага́льніший.
НЕОТЛУЧА́ЮЩИЙСЯ вічно прису́тній.
НЕОТЛУ́ЧНО безвідсту́пно, безвідхо́д-, *о.* ка́менем [**н. сиде́ть** сидіти к.];
НЕОТЛУ́ЧНЫЙ *оᵏ* безвідсту́пний, безвідхо́д-, вічно прису́тній, прив'я́заний як пес до бу́ди.
НЕОТМЕНЯ́ЕМЫЙ *г.* невідкли́чний.
НЕОТРАЗИ́М *фᵖ* го́ді відверну́ти [**уда́р н.** уда́р г. в.; **э́то -и́мо** це г. в.];
НЕОТРАЗИ́МЫЙ *(ефект)* могу́тній, *(удар)* невідверне́нний.
НЕОТСТУ́ПНО *о.* слід-у-слі́д, крок-у-кро́к;
НЕОТСТУ́ПНЫЙ *оᵏ* невідче́пний.
НЕОТЦВЕТА́ЮЩИЙ = НЕУВЯДАЮЩИЙ.
НЕОТЧУЖДА́ЕМЫЙ невивла́снюваний; **-ое иму́щество** -ане майно́.
НЕОТЫМА́ЕМЫЙ невідійманий.
НЕОТЪЕ́МЛЕМ = НЕОТДЕЛИМ;
НЕОТЪЕ́МЛЕМЫЙ невіддільний, вічно прису́тній, *(од цілого) г.* невідсту́пний, *оᵏ* невідня́т-.
НЕОФИ́Т нововірець.
НЕОХО́ТНО нера́до, *(дуже) о.* із *(зубо́вним)* скре́готом.
НЕОХО́ЧИЙ *оᵏ* знеохо́чений.
НЕОЦЕНИ́М *фᵖ* го́ді оціни́ти [**вклад н.** вклад г. о.; **э́то -и́мо** це г. о.].
НЕОШИБА́ЮЩИЙСЯ непоми́льний, *з́* непоми́лешний.
НЕОЩУТИ́М *фᵖ* го́ді відчу́ти [**уда́р н.** уда́р г. в.; **э́то -и́мо** це г. в.];
НЕОЩУТИ́МЫЙ *оᵏ* невідчу́ваний, *фᵖ* неочеви́д-, нереа́ль-, нематеріа́ль-, *(слід)* незри́мий, *о.* що його́ го́ді відчу́ти.
НЕПА́РНЫЙ: -ые предме́ты ро́зпарки.
НЕПЕРЕВАРИ́МЫЙ, НЕПЕРЕВА́РИВАЮЩИЙСЯ неперетравни́й.
НЕПЕРЕВОДИ́МЫЙ неперекладни́й, *оᵏ* неперекла́да́нний.
НЕПЕРЕДАВА́ЕМЫЙ *оᵏ* невідда́ваний, *жᴹ* що й не сказа́ти.
НЕПЕРЕНОСИ́М *фᵖ* го́ді ви́тримати [**зной н.** спе́ку г. в.; **э́то -и́мо** це г. в.].
НЕПЕРЕСЕЧЁННЫЙ: -ая ме́стность рівна місце́вість.
НЕПЕЧА́ТНЫЙ *(нецензурний)* не для дру́ку, *ж.* недрука́бельний.
НЕПИТА́ТЕЛЬНЫЙ *оᵏ* нена́їдний.
НЕПЛАТЁЖ непла́та [**н. нало́гов** н. пода́тків].
НЕПЛАТЁЖНОСТЬ непла́тність.
НЕПЛАТЁЖНЫЙ непла́тний.
НЕПЛАТЕЛЬЩИК *оᵏ* неплатій.
НЕПЛО́ХО *оᵏ* неабия́к, ± НЕДУРСТВЕННО.
НЕПОБЕДИ́М *ф⁻°* го́ді здола́ти [**наро́д н.** на́рід г. з.], *(форт)* яки́й го́ді здобу́ти;
НЕПОБЕДИ́МЫЙ *(- силу) г.* не до подо́ла́ння.
НЕПОБЕЖДЁННЫЙ непереможе-, неподо́ла-.
НЕПОВОРО́ТЛИВОСТЬ *оᵏ* вайлува́тість.
НЕПОВОРО́ТЛИВЫЙ *оᵏ* вайлува́тий.
НЕПОВТОРИ́М *фᵖ* го́ді повтори́ти [**о́пыт н.** до́слід г. п.; **э́то -и́мо** це г. п.].
НЕПОВТО́РНЫЙ *фᵖ* по́диву гі́дний.
НЕПОГРЕШИ́МЫЙ безгрі́шний, *і* святи́й та бо́жий.
НЕПОДВЕ́РЖЕННЫЙ: н. *чему* несхи́льний до *чого,* непроникне́нний *чим.*
НЕПОДВИ́ЖНО *(стояти)* стовпо́м, *(сидіти)* грибо́м;
НЕПОДВИ́ЖНЫЙ як с.; **-ое существо́** недви́га.
НЕПОДВИ́ЖНОСТЬ *оᵏ* бе́зрух;
НЕПОДДАЮ́ЩИЙСЯ непідда́тливий, непідда́йний, несхи́льчивий, туги́й, непідмо́вний, *п°* непідда́т-; **н. измере́нию** незмірен-, неоміря-, неомір-; **н. иссле́дованию** *(- давнину)* недозри́мий.
НЕПОДЛЕЖА́ЩИЙ що не підляга́, непідле́глий, **н.** *чему* /**н. ремо́нту**/ непідле́глий *чому,* непризна́чений на *що;* **н. опла́те** безопла́тний, неплатіжний, неале́ж- до спла́ти, непідле́глий спла́ті; **н. отме́не** *г.* невідкли́чний.

НЕПОДОБА́ЮЩИЙ що не ли́чить, *п*[к] неподо́бний, непристо́й-, сви́нський, ха́мсь-.
НЕПОДХОДЯ́ЩИЙ що не пасу́є, непідхо́жий, негодя́щий, незда́лий, неприда́тний, не відповід-, неслу́ш-, неприйнятни́й, неможли́вий, не той; **-ая компа́ния** не та компа́нія.
НЕПОДЦЕНЗУ́РНЫЙ *(твір)* шухля́дний.
НЕПО́ЗНАННЫЙ неспізнаний.
НЕПОКОЛЕБИ́М: вождь н. вождя́ го́ді похитну́ти;
НЕПОКОЛЕБИ́МЫЙ непохи́тний /нес-/, невхиту́щий, стійки́й, тверди́й.
НЕПОКОРЁННЫЙ *(бастіон)* нездобу́тий.
НЕПОКО́РНЫЙ *о*[к] ремсти́вий, неслухня́ний.
НЕПОЛА́ДКИ *(різні)* негаразди́.
НЕПОЛЕГА́ЮЩИЙ *с*[г] твердосте́блий.
НЕПОЛНОЦЕ́ННЫЙ *о*[к] меншова́ртий, *ф*[р] меншобра́тній.
НЕПОЛО́ЖЕНО не нале́жить, не вільно, не передба́чено.
НЕПОМЕ́РНЫЙ *(- дії)* *ф*[р] хіба́ ж таки́й.
НЕ ПО́МНЯЩИЙ: не п. родства́ безрідько.
НЕПОНИМА́ЮЩЕ безду́мно, безтя́м-, без розуміння, *(глядіти +)* непорозуміло, баранкува́то, по-бара́нячи, обараніло, барано́м, спантели́чено, *о.* як теля́ на соро́ку, © не розуміючи.
НЕПОНИМА́ЮЩИЙ що не розуміє, нетяму́щий, недоте́пний, невторо́п-, безголо́вий, нетя́мкуватий, нетямкови́-, несвідо́мий *чого*, розтеле́па, недоте́-, те́лепень, тума́н тумано́м, него́дний збагну́ти;
-ще непорозуміло, невторо́пно, © не розуміючи.
НЕПОНЯ́ТНО *о*[к] невтя́мно.
НЕПО́НЯТЫЙ неусвідо́млений, неутя́мле-.
НЕПОПРАВИ́М *ф*[р] го́ді ви́правити /на-/ [**уро́н н.** шко́ду г. в. /н./; **э́то -и́мо** це г. в. /н./].
НЕПОРО́ДИСТЫЙ безпоро́дний.
НЕПОРО́ЧНОСТЬ *п*[о] непоро́ччя.
НЕПОРО́ЧНЫЙ *о*[к] непогрішний, безгріш-.
НЕПОСВЯЩЁННЫЙ *о*[к] профа́нний.
НЕПОСЕ́ДЛИВОСТЬ непоси́дя́чка.
НЕПОСЕ́ДЛИВЫЙ *о.* легки́й на но́ги, *р.* походю́щий, *я*[і] непоси́дько, *п*[рв] *ж*[і] походю́ха.
НЕПОБЕДИ́МЫЙ © не до подола́ння.
НЕПОСИ́ЛЬНЫЙ заважки́й, непідси́льний, *с. (- працю)* ка́торжний, *о.* по́над людські си́ли.
НЕПОСЛУ́ШНЫЙ *і.* не́слух.
НЕПОСРЕ́ДСТВЕННО пря́мо, лице́-в-лице́, з рук до рук, *п*[р] зблизька, *о.* прямо́ю наво́дкою; **н. Вам** доконе́чне Вам.
НЕПОСТИЖИ́МО го́ді збагну́ти; **э́то** *(уму)* **н.** це го́ді збагну́ти, це не вклада́ється в голові;
НЕПОСТИЖИ́МЫЙ нерозга́дни́й, незглиби́мий, *г.* несхо́пний, *з.* непое́м-; **уму́ -ые ве́щи** несосвіте́нні /несотворе́-/ ре́чі.
НЕПОСТОЯ́ННЫЙ *(- вдачу)* настрое́вий.
НЕПОСТОЯ́НСТВО *(вдачі)* настрое́вість.
НЕПОТОПЛЯ́ЕМЫЙ непотопе́льний, *с*[к] непотопи́- [**н. барка́с** непотопи́-баркас].
НЕПОТОПЛЯ́ЕМОСТЬ непотопе́льність.
НЕПОХО́ЖЕСТЬ *о*[к] іншість.
НЕПОХО́ЖИЙ відмінний, *о*[к] інший.
НЕПРА́ВДА брехня́, *у*[р] лжа, *п.* несправедли́вість, кри́вда; **-ой свет пройдёшь, да наза́д не воро́тишься** брехне́ю світ про́йдеш, та наза́д не ве́рнешся.
НЕПРАВДИ́ВЫЙ брехли́вий.
НЕПРАВДОПОДО́БНО /-НЫЙ/ неймовірно /-ний/, невірогідно /-ний/, химе́рно /-ний/, неприро́дньо /-ній/.
НЕПРА́ВИЛЬНЫЙ *б*[з] непопра́вний, *(висновок)* помилко́вий.
НЕПРАВОМО́ЧНЫЙ неправомо́жні[и]й, неправоси́льний.
НЕПРА́ВЫЙ *(- діло)* *о*[к] непра́ведний.
НЕПРЕВЗОЙДЁН/НО *д.* там таки́й..., таки́й [**н. му́дрый** там т. му́дрий, т. му́дрий];
~НЫЙ *о.* умре́ш яки́й!, хіба́ ж таки́й [**нам вы́пал н. шанс** нам тра́пився х. ж т. шанс; **-ая ло́вкость** х. ж т. сприт]; ± ВЕЛИКОЛЕПНЫЙ.
НЕПРЕДВИ́ДЕННОЕ: е́сли случи́тся что́-либо н. як ста́неться чи́стий ґвалт, *п*[~о] як що не так.
НЕПРЕДОТВРАТИ́М *ф*[р] го́ді відверну́ти [**бунт н.** бунт г. в.; **э́то -и́мо** це г. в.].
НЕПРЕДРЕШЁННОСТЬ непередрішення, непередрішенство, непередрішеність.
НЕПРЕДСКАЗУ́ЕМ *ф*[р] го́ді передба́чити [**коне́ц н.** кіне́ць г. п.; **э́то -емо** це г. п.];
НЕПРЕДСКАЗУ́ЕМЫЙ непередба́чуваний, непрогнозо́-, *о.* що його́ го́ді передба́чити.
НЕПРЕДУБЕЖДЁННЫЙ *о*[к] безсторо́нній, незашо́ре-.
НЕПРЕДУСМОТРИ́ТЕЛЬНЫЙ необа́чний.
НЕПРЕКЛО́ННЫЙ *о.* кам'яни́й.
НЕПРЕКРАЩА́ЮЩИЙСЯ ста́лий, безупинний, безпереста́н-, віч-, нескінче́н-, неперебу́тній.
НЕПРЕЛО́ЖНЫЙ *(закон)* *о*[к] невідхи́льний, невідкли́ч-, *(факт)* безсумнів-.
НЕПРЕМЕ́ННО *о.* хай там що, кров з но́са, аж [чи аж сло́вом тре́ба сказа́ти], *г.* мусо́во; **н. Вам** доконе́чне Вам;
НЕПРЕМЕ́ННЫЙ *(секретар)* незмінний.
НЕПРЕОДОЛ/И́М *о*[к] го́ді взя́ти /подола́-/; **барье́р н.** бар'є́р г. в. /п./;
~И́МО *о.* як зло́дія вкра́сти [**н. влечёт** корти́ть, як з. в.]; **э́то н.** це г. п.;
НЕПРЕОДОЛИ́МЫЙ нездола́нний /непо-/, непобо́р-.
НЕПРЕРЫ́ВНОСТЬ тя́глість, спадкое́мність, послідовність.
НЕПРЕХОДЯ́ЩИЙ нетлінний, неперебу́тній, непромину́щий, незнико́мий, вічнотрива́лий, *г.* не-

проминáльний [**-ая цéнность** -на вáртість].
НЕПРИВЕ́ТЛИВО *о*ᴷ з-чу́жа.
НЕПРИВЛЕКА́ТЕЛЬНОСТЬ *ф*ᴾ наготá [**во всей -ти** в усíй -ті].
НЕПРИВЫ́КШИЙ *ф*ᴾ незви́чний [**я к э́тому н.** на це я н.].
НЕПРИВЫ́ЧКА *о*ᴷ відзвичáєння [**с -ки** з в., без прáктики].
НЕПРИВЫ́ЧНЫЙ *о*ᴷ непрактикóваний.
НЕПРИГЛЯ́ДНО *(виглядати і п.)* убóго, неокови́рно;
НЕПРИГЛЯ́ДНЫЙ *о*ᴷ неокови́рний, убóгий, *с*ʸ бомжувáтий; **-ая внéшность** убóгий ви́гляд.
НЕПРИГЛЯ́ДНОСТЬ *о*ᴷ жалю́гіддя.
НЕПРИГО́ДНЫЙ нездáлий.
НЕПРИЕ́МЛЕМ *ф*ᴾ гóді прийня́ти /схвали́-/ [**совéт н.** порáду г. п.; **э́то -éмо** це г. с.].
НЕПРИКАСА́ЕМЫЙ недоторкáнний, недотóрквивий.
НЕПРИКА́ЯННЫЙ 1. нерозкáяний, 2. безприту́льний, вíчний шукáч свóго мíсця, *(невлаштований) о.* як собáка в човнí.
НЕПРИКОСНОВЕ́ННОСТЬ: в -ти в цíлості.
НЕПРИКОСНОВЕ́ННЫЙ незáйманий, *(фонд)* непору́ш-; **н. запáс** неруши́мий запáс, *в*ᴴ НЗ.
НЕПРИКРА́ШЕННЫЙ *о*ᴷ не(при)лички́ваний.
НЕПРИКРЫ́ТЫЙ *(- брехню +)* відвéртий.
НЕПРИЛИ́ЧНО неподóбна річ [**э́то н.** це н. р.];
НЕПРИЛИ́ЧНЫЙ *(вираз)* нецензу́рний, ву́лич-, вульґáр-, ± НЕПЕЧАТНЫЙ.
НЕПРИМЕНИ́М *ф*ᴾ гóді застосувáти [**мéтод н.** метóду /мéтод/ г. з.; **э́то -и́мо** це г. з.];
НЕПРИМЕНИ́МЫЙ *о*ᴷ невжи́ваний.
НЕПРИМЕ́ТНО *о.* не в при́мітку.
НЕПРИМЕЧА́ТЕЛЬНЫЙ *ф*ᴾ такий собí.
НЕПРИМИРИ́М *ф*ᴾ годі замири́ти [**враги́ -и́мы** ворогів г. з.].
НЕПРИНУЖДЁННО *о*ᴷ розку́то;
НЕПРИНУЖДЁННЫЙ *о*ᴷ відпру́жений, *(- позу)* недбáлий, розку́тий.
НЕПРИСОЕДИНЯ́ЮЩИЙСЯ *(електрон)* бездóмний, сам-по-собí.
НЕПРИСОЕДИНИ́ВШИЙСЯ позаблóковий, нев[й]трáльний.
НЕПРИСТО́ЙНО > НЕПРИЛИЧНО;
НЕПРИСТО́ЙНЫЙ *о.* хоч у́ха затуля́й + НЕПРИЛИЧНЫЙ.
НЕПРИСТУ́ПНЫЙ *(форт)* укрíплений, захи́щ е-, нездобу́тній, ☺ гордови́тий, недосту́пливий, *о.* висóкі порóги у *кого*.
НЕПРИСУ́ТСТВЕННЫЙ *з. (час)* неурядóвий.
НЕПРИТВО́РНЫЙ натурáльний, *д* непритворéн-.
НЕПРИТЯЗА́ТЕЛЬНОСТЬ *п*ᵒ простéсенькість.
НЕПРИТЯЗА́ТЕЛЬНЫЙ *о*ᴷ непретенс[з]íйний, неперебíрливий, *п*ᵒ простéсенький, *ф*ᴾ нуждéнний, *о.* без претéнс[з]íй.
НЕПРИЧА́СТНЫЙ: я непричáстен *і*ᴾ я не я, і хáта не моя́.
НЕПРИЯ́ЗНЕННО *(ректи)* чéрез гу́бу, крізь зу́би.
НЕПРИЯ́ЗНЬ: с я́вной -нью *(ректи)* крізь зу́би.
НЕПРИЯ́ТЕЛЬ *о*ᴷ противóрець.
НЕПРИЯ́ТНОСТЬ *о*ᴷ кáпость, *ф*ᴾ клóпіт; **больша́я н.** *о.* ніж у сéрце.
НЕПРИЯ́ТНЫЙ *(- вістки +) г.* неми́лий; **довóльно /весьмá/ н.** прикрувáтий.
НЕПРОБУ́ДНО *(спати) о.* як уби́тий.
НЕПРОГЛЯ́ДНОСТЬ *п*ᵒ бéзпроглядь.
НЕПРОГЛЯ́ДНЫЙ *р*ᴷ непрозирéнний, непрози́рливий, *п*ᵒ непроглядими́й, *(безпросвітній)* непросвітлéнний.
НЕПРОДОЛЖИ́ТЕЛЬНЫЙ короткотривáлий.
НЕПРОИЗВОДИ́ТЕЛЬНЫЙ *(- трату)* мáрний.
НЕПРОИЗВО́ЛЬНО *о*ᴷ самó собóю.
НЕПРОИЗНОСИ́М *ф*ᴾ гóді ви́мовити [**звук н.** звук г. в.; **э́то -и́мо** це г. в.];
НЕПРОИЗНОСИ́МЫЙ важкомóвний, язиколóм-, *о.* що йогó гóді ви́мовити.
НЕПРОМОКА́ЕМЫЙ, -А́ЮЩИЙ непромóкливий, стíйкий на дощ, *о.* непродощими́й.
НЕПРОНИЦА́ЕМ(ЫЙ) гермети́чний, непрося́жний, непрозирéн-, некрíзький, *г.* незгли́бний, *у*ᴾ непросвітлéн-, *(- млу)* густи́й-прегусти́й, *(- хмари)* тужáвий, *о.* як стінá /мур/, *с*ᴷ -стíйкий [**газонепроницáемый** газостíйкий]; **н. для** *чего* з-й затри́мувати *що*; **н. для воды́** водостíйкий; **-я тáйна** глибóка таїнá /таємни́ця/.
НЕПРОНИЦА́ТЕЛЬНЫЙ непрови́дливий, негли́бóкий.
НЕПРОПУСКА́ЮЩИЙ *к.* бар'єрний, блокáд-, *к*ᴴ непропускáль-, ± НЕПРОНИЦАЕМЫЙ.
НЕПРОСМА́ТРИВАЮЩИЙСЯ *п*ᴷ непрогля́дний, *(- давнину)* недозри́мий, непрозíрний.
НЕПРОСТИ́МЫЙ > НЕИСКУПИМЫЙ.
НЕПРОСТИ́ТЕЛЬНЫЙ *(гріх)* смéртний.
НЕПРОСТРЕ́ЛИВАЕМЫЙ непрострíльний.
НЕПРОТИВЛЕ́НИЕ: н. злу наси́лнем непроти́дія злу /неборóття зі злом/ наси́льством.
НЕПРОТО́ЧНЫЙ: н. пруд непротóчний ставóк.
НЕПРОФИЛИ́РУЮЩИЙ *о*ᵃ *(предмет)* загальнонаукóвий.
НЕПРОХОДИ́М *ф*ᴾ гóді перейти́; **лес н.** ліс г. п.
НЕПРОХОДИ́МОСТЬ *о*ᴷ непрохíддя, непрóхідь, непролáззя.
НЕПРОХОДИ́МЫЙ *(на воді)* непропли́в[а]ний.
НЕПРОЧИ́ТЫВАЮЩИЙСЯ невідчитни́й.
НЕПРО́ЧНЫЙ *ф*ᴾ солóм'яний; **н. мир** с. мир.
НЕПУТЁВЫЙ *о*ᴷ шалапу́тний; **что́-либо -ое** аби́що.
НЕПУТЁМ *о*ᴷ по-дурнóму.
НЕРАБО́ТАЮЩИЙ *(мотор)* заглу́хлий, застóпорений, нерухóмий, ☺ незáйнятий.
НЕРАБО́ЧИЙ *(час)* вíльний, гуля́щий, *(мотор)*

= **неработающий**.
НЕРАВНОДУ́ШНЫЙ: быть -ым к *кому* трима́ти *кого* у се́рці; **он -шен к ней** його́ се́рце ли́не до не́ї.
НЕРАВНОМЕ́РНО *о.* раз бі́льше, раз ме́нше.
НЕРАДИ́ВЕЦ $о^к$ недба́ха /-лю́х/, $ж^і$ недба́йлиця.
НЕРАЗБЕРИ́ХА $о^к$ розгардія́ш, ка́ша, нерозбери́-бери́, *(плутанина)* калам́уття.
НЕРАЗБО́РЧИВЫЙ *(почерк)* нечита́бельний, нечитки́й.
НЕРАЗВИВА́ЮЩИЙСЯ малорозви́нений, загальмо́ва- у /стри́ма- у, несхи́ль- до. без/ ро́звитку, нез-й розвива́тися, відста́лий, безрозвитко́в-.
НЕРАЗГА́ДЫ/ВАЕМЫЙ, ~ВАЮЩИЙСЯ нерозгада́нний, нерозга́дливий, нерозгадни́й.
НЕРАЗГЛАШЕ́НИЕ неро́зго/лос, ~ло́шення.
НЕРАЗГОВО́РЧИВЫЙ *о.* скупи́й на слова́.
НЕРАЗГРЫЗА́ЕМЫЙ нерозгри/за́нний, ~зни́й.
НЕРАЗДЕ́ЛЬНО $о^к$ при ку́пі.
НЕРАЗДРАЖА́ЮЩИЙ спокі́йний, заспокі́йливий.
НЕРАЗЛИЧИ́М $ф^р$ го́ді розрізни́ти [**черты́ -и́мы** ри́си г. р.; **э́то -и́мо** це г. р.];
НЕРАЗЛИЧИ́МО $о^к$ неро́згля́дно;
НЕРАЗЛИЧИ́МЫЙ $о^к$ неро́згля́дний, нерозрізня́н-.
НЕРАЗЛУ́ЧНЫЙ: н. друг нерозли́йвода; **-ые друзья** дру́зі-нерозли́йвода.
НЕРАЗОРВА́ВШИЙСЯ нерозі́рваний, *(- бомбу)* неви́бухлий.
НЕРАЗРЕШИ́М $ф^р$ го́ді розв'яза́ти [**конфли́кт н.** конфлі́кт г. р.; **э́то -и́мо** це г. р.];
♦♦♦ЫЙ нерозв'язни́й, нерозв'я́зува-, нерозв'яза́н-, *о.* що його́ го́ді розв'яза́ти, тверди́й горі́шок.
НЕРАЗРОДИ́ВШИЙСЯ нерозро́джений.
НЕРАЗРО́ЗНЕННЫЙ нерозрізне́нний, $п^о$ нерозрізни́мий *(дмух)* нерозгля́дний, $с^к$ нерозгляди́- [нерозгляди́-тінь] ± НЕРАЗБОРЧИВЫЙ.
НЕРАЗРУШ/А́ЕМЫЙ, ~И́МЫЙ нелегколо́мний, незнище́н-, ві́ч-, $у^р$ безві́ч-, *(- річ)* стійки́й.
НЕРАЗРЫ́ВНО $о^к$ ті́сно; **н. связа́н** т. спле́тений;
НЕРАЗРЫ́ВНЫЙ $о^к$ нерозла́мни́й; *(зв'язок)* непору́шний.
НЕРАЗУМЕ́НИЕ: по -ию че́рез неро́зум.
НЕРАЗУ́МНЫЙ $о^к$ нерезо́нний, безрозу́м-, *(крок)* нерозсу́дливий, *(- вимогу +)* безглу́здий.
НЕРАСПИ́САННЫЙ *(посуд)* гладки́й, непомальо́ваний, безба́рв-.
НЕРАСПОЛОЖЕ́НИЕ $о^к$ антипа́тія, нелюбо́в.
НЕРАСПУСТИ́ВШИЙСЯ *(цвіт)* нерозпу́клий; **н. цвет** нерозпу́ківка.
НЕРАССТАЮ́ЩИЙСЯ *(з чим)* нерозмину́щий.
НЕРАСТВОРИ́М $ф^р$ го́ді розчини́ти [**оса́док н.** о́сад г. р.; **э́то -и́мо** це г. р.].
НЕРАСТОРЖИ́М $ф^р$ го́ді розбрата́ти [**сою́з н.** сою́з г. р.; **бра́тство -и́мо** бра́тство г. р.);
НЕРАСТОРЖИ́МЫЙ нерозри́вний, нероз'є́м-, *о.* що його́ го́ді розірва́ти.
НЕРАСТОРО́ПНЫЙ $о^к$ невторо́пний, вайлува́тий, лемехува́-, зателе́пкува-.
НЕРАСТРА́ЧЕННЫЙ *(- юнь)* нерозхлю́паний, неви́хлюпнутий.
НЕРАСЧЁТЛИВЫЙ $о^к$ непрактико́ваний, непракти́ч-.
НЕРАСЧЛЕНИ́МЫЙ нерозді́льний, нероз'є́м-.
НЕРВИ́РОВАТЬ нервува́ти /г. де-/, гра́- на не́рви /псува́- кров, ша́рпа- /натяга́-/ не́рви/ *кому*, *(звуками)* тягти́ за ду́шу, дратува́-, роздрато́ву-;
--й що /$м^н$ хто/ нерву́є ◊, з-й рознервува́ти, зви́клий нерува́-, $п^к$ драті́вни́й, дражли́вий, драті́вли́-, $с^к$ драту́й- [драту́йнерви]; **не -й** спокі́йний;
-йся/-ый нерво́ваний, драто́- ◊;
♦♦♦СЯ: -йся рознерво́ваний /з-, *г.* зде-/ ◊.
НЕ́РВНИЧАТЬ нервуватися, $о^к$ дратува́-;
--й що /$м^н$ хто/ нерву́ється ◊, рознерво́ваний, роздрато́-, нез-й вгамува́ти не́рви, $п^к$ нерво́вий;
ПЕРЕ♦♦♦: -вший перенерво́ваний, Ǿ;
ИЗ♦♦♦СЯ: -вшийся знерво́ваний /*г.* зде-/ ◊, Ǿ;
РАЗ♦♦♦СЯ: -вшийся рознерво́ваний /*г.* зде-/ *о.* ра́птом таки́й нерво́вий ◊, Ǿ.
НЕРВОТРЁПКА *ф.* мандра́ж.
НЕРЕАЛИЗО́ВАННОСТЬ $о^к$ невідбу́лість.
НЕРЕА́ЛЬНО $о^к$ неправде́шньо;
НЕРЕА́ЛЬНЫЙ $о^к$ небува́лий, ефеме́рний, неправде́шнній, *(потойбічний)* несві́т-, неземни́й.
НЕРЕА́ЛЬНОСТЬ $о^к$ небува́лість, *о.* сон рябо́ї коби́ли.
НЕРЕГУЛЯ́РНО $ж^м$ пере́ймом.
НЕРЕ́ДКО не́зрідка.
НЕРЕСТИ́ТЬСЯ нерести́тися, $ж^м$ те́р-;
-йся що не́ре́ститься ◊, *о.* у проце́сі не́ресту, під час не́ресту; **-я у берего́в** $р^в$ прибере́жного не́ресту.
НЕРЕШИ́ТЕЛЬНОСТЬ: в -сти нері́шу́че; **быть в -ти** те́ртися-м'я́ти-, не зна́ти, на яку ступи́- /з яко́го кінця́ узя́тись/.
НЕРЕШИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ несміли́вий.
НЕРЖАВЕ́ЮЩИЙ $о^к$ іржостійки́й, стійки́й до іржі́, іржовідпо́рний, несхи́ль- ржа́віти, безбу́рий, ві́чний, $с^к$ нержа́віі́- [**н. мета́лл** нержа́віі́мета́л].
НЕРО́БКИЙ $о^к$ бойови́тий, *з.* неплохи́й.
НЕРО́ВЕН ЧАС ану́ж, борони́ Бо́же!.
НЕРО́ВНЫЙ *(рельєф)* пого́рблений.
НЕРУШИ́МЫЙ *(- дружбу)* $с^к$ нерозли́йвода.
НЕРЯДОВО́Й непере́січний.
НЕРЯ́ХА зателе́па, недбалю́х.
НЕРЯ́ШЛИВЫЙ задри́пистий, зателе́пува-.
НЕСБЫ́ВШИЙСЯ нездійснений, незбу́тній, *(сон)* несправ́джений
НЕСБЫ́ТОЧНЫЙ $о^к$ нереа́льний, фантасти́ч-.
НЕСВАРЕ́НИЕ: н. желу́дка розві́льнення шлу-

нку.

НЕСВАРИ́МЫЙ незва́рюваний, *(ким)* нестра́влю-, *п*ᵏ нестра́вний.

НЕСВИХНУ́ВШИЙСЯ несхи́бнутий /-збо́чений/.

НЕСВЕ́ДУЩИЙ *а.* некомпете́нтний, *о.* не в ку́рсі, ± НЕЗНАЮЩИЙ.

НЕСВОЕВРЕ́МЕННО *(соверше́нно)* **н.** *(*абсолю́тно, ге́ть*)* невча́сно /не на ча́сі/.

НЕСВЯ́ЗНЫЙ що ку́пи не де́ржиться, незби́тий доку́пи, *(виклад)* незв'я́заний, розхри́ст-.

НЕСГИБ/А́ЕМЫЙ, ~А́ЮЩИЙСЯ негнучки́й, незги́нистий, ☺ незла́мний, непохи́т-, *у*ᵖ незігне́н-, *г.* невгну́тий.

НЕСГОВО́РЧИВЫЙ *о*ᵏ кам'яни́й, невло́м-, зати́нчивий, заї́дли-, тугий, незла́гідний.

НЕСГОРА́ЕМЫЙ вогнетривки́й, неспали́мий.

НЕСДОБРОВА́ТЬ не збу́тися /мину́ти/ біди́.

НЕСЕРЬЁЗНЫЙ *(план) о.* нане́сений ві́тром.

НЕСКАЗА́Н/НО *ж*ᴹ що й не сказа́ти [**н. яр** лю́тий, що й не с.];

~НЫЙ неописа́нний, *о.* що й сказа́ти не мо́жна.

НЕСКЛА́ДНО: н. скро́ен, да кре́пко сшит хоч і незгра́бний, а міцни́й як дуб.

НЕ́СКОЛЬКО не оди́н [не о. рік], з па́ру [**приме́рно н. часов** так з па́ру годи́н], *о.* жме́нька, *д.* скільки-то; **н.** *(да́же) ф*ᵖ тро́хи аж [**н. суро́ва** т. аж суво́ра; **н. даже стро́гий лицом** т. аж суво́рий з лиця́]; **на н. дней** *п*ᵒ на паруде́ння.

НЕСКОНЧА́ЕМОСТЬ *о.* ві́чне трива́ння.

НЕСКОНЧА́ЕМЫЙ нескінче́нний, *о.* ві́чно трива́лий.

НЕСКРО́МНОСТЬ: не побою́сь обвине́ний в -ости не бу́ду гра́ти скро́мника.

НЕСКРЫВА́ЕМЫЙ неприхо́ваний, нета́є-, відве́ртий, я́вний [**с -ой иро́нией** з -ою іро́нією].

НЕСКУПО́Й ще́дрий.

НЕСЛА́БНУЩИЙ що не слабне, не*(п)*осла́бний, і да́лі си́льний, *(- цікавість)* пи́ль-.

НЕСЛА́ЖЕННЫЙ *о*ᵏ незгра́йний, розхриста-.

НЕСЛОВООХО́ТЛИВЫЙ скупи́й на слова́, мало́мо́вний.

НЕСЛУ́ШАЮЩИЙСЯ *і.* не́слух.

НЕСЛЫ́ХАННЫЙ *о*ᵏ небува́лий, сенсаці́йний, *п*ᵒ неви́чутий; **-ая де́рзость** неймові́рне зухва́льство.

НЕСЛЫ́ШНО /-НЫЙ/ *о.* безшеле́сно /-ний/.

НЕСМЕ́ЛЫЙ боязки́й, легкоду́хий, огля́дистий.

НЕСМЕНЯ́ЕМОСТЬ: н. су́дей незмі́нність су́ддів.

НЕСМЕ́ТНО *о.* порахува́ти не порахує́ш.

НЕСМЕ́ТНЫЙ необліко́ваний; **-ое бога́тство** *о.* золоті́ го́ри.

НЕСМЕЩА́ЕМЫЙ *ф*ⁱ некозву́чий.

НЕСМИНА́ЕМЫЙ незми́натий, незімне́нний.

НЕСМОЛКА́ЕМЫЙ /-А́ЮЩИЙ/ неуга́вний, невгаву́щий, безнаста́нний, *(- оплески)* рясни́й, довготрива́лий, нескінче́нний; **стоя́л н. гул** /шум/ гуло́ як у ву́лику /у млині́/; **бу́рные, до́лго -щие аплодисменты** бу́ря о́плесків, рясні́, довготрива́лі оплески, ± НЕСТИХАЮЩИЙ.

НЕСМОТРЯ́: н. на дождь /снег +/ дощ не дощ /сніг не сніг +/; **н. на** *г.* без о́гляду на; **н. на э́то** *ф*ᵖ все одно́ [**н. на э́то, я ся́ду** все одно́ я ся́ду], *(*так-*)*таки́ [**н. на э. я сел** я т.-т. сів]; **н. ни на что** неха́й там що, по́при все; *Модель:* **н. на все уси́лия /= вопреки́ ожида́ниям/** так... і не [так ніко́ли й не навчи́вся, так ніко́му й не сказа́в, так нічо́го й не знайшо́в, так ні з ким і не зустрі́вся].

НЕСМЫВА́ЕМЫЙ невідми́ваний, *п*ᵏ невідми́вний; **н. позо́р /пятно́/** ві́чна ганьба́ /пля́ма/.

НЕСМЫВА́ЮЩИЙ невідмиву́щий.

НЕСМЫ́СЛЯЩИЙ нетяму́щий, нетя́мкуватий, *і.* нетя́ма, +/± НЕПОНИМАЮЩИЙ.

НЕСМЫШЛЁННЫЙ невторо́пний.

НЕСНИСХОДИ́ТЕЛЬНЫЙ непобла́жливий, грі́зно-крути́й.

НЕСНО́СНЫЙ *о*ᵏ неможли́вий, *(вередливий)* моро́чли-.

НЕСОВМЕСТИ́М *ф*ᵖ го́ді поєдна́ти [**труд н. с едо́й** пра́цю г. п. з ї́дженням; **э́то -мо** це г. п.].

НЕСОВПАДА́ЮЩИЙ *(погляд)* різнобі́жний, *(*геть, цілко́м*)* розбі́жний.

НЕСОВРАТИ́МЫЙ непідку́пний, стої́ч-.

НЕСОВРЕМЕ́Н/НО *о*ᵏ по-старосві́тськи;

~НЫЙ старожи́тній, старосві́тський.

НЕСОГЛАСО́ВАННО *о.* хто в плуг, хто в луг.

НЕСОГЛАСУ́ЮЩИЙСЯ неузго́джуваний, неузго́дже-, неузгі́дне-, несумі́с-, розбі́ж-; **н. с** *чем* всу́переч *чому*.

НЕСОГЛАША́ЮЩИЙСЯ незгі́дний.

НЕСОЗНАЮ́ЩИЙСЯ невизнаве́ць пра́вди, незго́дний зізна́тися, *ж*ᴹ забісо́ваний, закато́-.

НЕСОИЗМЕРИ́М *ф*ᵖ го́ді порівня́ти [**уро́н н. с** *чем* шко́ду г. п. з *чим*; **го́ре -мо с** го́ре г. п. з];

НЕСОИЗМЕРИ́МЫЙ *о*ᵏ неспівмі́рний, *г.* не до порі́вняння.

НЕСОМНЕ́Н/НО *о*ᵏ я́вно, очеви́д-, *ф*ᵖ нема́ мови́, таки́ [**что-то н. дал** щось таки́ дав];

~НЫЙ *о*ᵏ я́вний, очеви́д-, безумо́в-.

НЕСОМНЕ́ННОСТЬ: с –тью без ри́хти су́мніву.

НЕ СООБРАЖА́ТЬ недотя́мкувати;

–й недотя́мкуватий.

НЕСООБРАЗИ́ТЕЛЬНЫЙ, НЕСООБРАЖА́ЮЩИЙ *о*ᵏ безголо́вий, нетя́мкуватий, невтя́мний, невторо́п-, важки́й на здо́гади.

НЕСООБРА́ЗНЫЙ: не́что -ое таке́, що й ку́пи не де́ржиться.

НЕСООТВЕ́ТСТВИЕ *о*ᵏ незгі́дність.

НЕСООТВЕ́ТСТВУЮЩИЙ що не відповіда́, *п*ᵏ невідповідний, неслу́ш-, недоре́ч-, незгі́д- з, дале́кий від, *о.* цілко́м іна́кший; **абсолю́тно н.**

ф. як коро́ві сідло́.
НЕСОПОСТАВИ́МЫЙ непорівня́нний.
НЕСОРАЗМЕ́РНЫЙ > НЕСОИЗМЕРИМЫЙ.
НЕСОСТОЯ́ВШИЙСЯ що не відбу́вся, невідбу́тий, *п*$^{-0}$ невідбу́лий, *ф*^{р} ефеме́рний.
НЕСОСТОЯ́ТЕЛЬНОСТЬ *(планів)* банкру́тство, крах, прова́л, *(доказів)* недоста́тність.
НЕСОСТОЯ́ТЕЛЬНЫЙ *(доказ)* недоста́тній, *(наклеп)* безпідставний; **н. должни́к** банкру́т.
НЕСПЕКА́ЮЩИЙСЯ иез-й коржа́віти.
НЕСПЕ́ШНО *о*^{к} по́вагом, неквапли́во;
НЕСПЕ́ШНЫЙ неквапли́вий.
НЕСПЕ́ШНОСТЬ не́спіх, не́квап.
НЕСПОКО́ЙНО: там н. там иебезпе́чно;
НЕСПОКО́ЙНЫЙ *о*^{к} схвильо́ваний, збу́дже-.
НЕСПОСО́БНОСТЬ: по -ти че́рез незда́лість.
НЕСПОСО́БНЫЙ *з.* безкебе́тний, ☺ недоте́па.
НЕСПРАВЕДЛИ́ВОСТЬ *о*^{к} тяжка́ кри́вда, *у*^{р} непра́вда [**враг -ти** во́рог -ди].
НЕСПРАВЕДЛИ́ВЫЙ *(суд)* упере́джений, необ'єкти́в-, *(вирок)* незаслу́же-.
НЕСПРАВЛЯ́ЮЩИЙСЯ: н. с ***чем*** него́дний да́ти ра́ди *чому.*
НЕСПРОСТА́ *з.* несплохa.
НЕСРАВНЕ́ННО без порівняння, © без міри, куди́ [**тепе́рь иам н. ху́же** тепе́р нам куди́ /без міри/ гірше].
НЕСРАВНИ́МО *ф*^{р} го́ді порівня́ти.
НЕСТАНДА́РТНО *(віщати +)* по-особли́вому.
НЕСТАРЕ́ЮЩИЙ вічномолоди́й /-свіжий, -ю́ний/, *д.* неста́ріючий, ± БЕССМЕРТНЫЙ.
НЕСТЕРПИ́МО нестéрпно /неви-/, *(хотіти)* до жаги́;
НЕСТЕРПИ́МЫЙ нестéрпний /неви-/.
НЕСТЕСНЯ́ЮЩИЙСЯ безсоро́мний, безцеремо́н-; **н. в выраже́ниях** писка́тий, пащекува́-.
НЕСТИ́ нéсти, перено́си- /в-, за-, ви-/, *(затяжке)* тараба́ни-, пéр-, *(обов'язки)* справля́-; **н. ахине́ю /вздор, околе́сицу, чушь/** Хи́мині ку́ри пра́ви- /гони́-/, прова́ди- на вербі́ гру́ші, ку́лі ли́-, розка́зува- сон рябо́ї коби́ли, тю́льку гна́-; **н. мора́льную отве́тствениость за** ***что*** ма́- *що* на со́вісті, © лежа́- на со́вісті [**он несёт м. о. за** ***что*** він ма́є *що* на с., на його́ с. лежи́ть *що*]; н. (**незаслу́женное**) **наказа́иие** (безневи́нно) кара́тися; **н. расхо́ды** тра́ти-, витрача́-, покрива́ти вида́тки, ма́ти ви́трати;
--й що /*м*^{н} хто/ несе́ ◊, з^{м}-й нéсти, **носі́й**, несу́н, *о.* з но́шею, *п*^{к} /- *опо́ру*/ підтримко́вий, хребе́тний, *р*^{к} плечови́й [**-ая ба́лка -ва́** ба́лка], *(струм)* тягови́й, головни́й, стрижне́вий, *с*^{к} -но́сець [**-й зна́мя** прапороно́сець], -носі́й [**-ее крыло́** крило́-носі́й, плечове́ к.], -но́сний [**-й смерть** смертоно́сний]; **-й** ***что*** з *чим* у рука́х /на пле́чах, на та́ці +/; **высоко́ -й го́лову** з ви́соко підне́сеною голово́ю; **-й заря́д** насна́жений заря́дом; **-й издержки** обтя́жений ви́тратами; **-й информа́цию** наси́чений інформа́цією; **-й иагру́зку** *т. Р*^{к} хребе́тний; **-й наказа́иие** © відбува́ючи ка́ру; **-й обя́занность** викона́вець обо́в'язку /повинности/; **-й вздор /околе́сицу +/** дурноля́п; **-й отве́тственность** відповіда́льний; **-й убы́тки** обтя́же- зби́тками, © зазнаючи́ зби́тків; **-й эне́ргию** носі́й енергії; **-ая пове́рхиость** підтримко́ва по́верхня;
ПО♦♦♦: п. **наказа́ние** діста́ти ка́ру, бу́- покара́ним; **п. убы́тки** ма́ти зби́тки, *б*^{з} утра́титися, *ф.* нагрі́-; **не п. убы́тку** зоста́- при свої́х інтере́сах;
НЕСТИ́СЬ *(мчати)* летіти /мча́-/ стріло́ю, летінавздогі́н вітрові, *б*^{з} чку́ри-, *(над чим)* ширя́-, *(-води)* струмі́-, збіга́-; **иёсся, как угоре́лый /очертя́ го́лову/** гнав, ніби за ним хто з батого́м летів; **-ся́сь к це́ли** мча́вши до мети́;
-йся 1. що несе́ться +, не́сений, тараба́не-, перено́шува-, *ф.* пе́ртий, 2. що /*м*^{н} хто/ мчить ◊, розімча́лий, з-й мча́ти, гоне́ць, бігу́н, літу́н, *п*^{к} *п*^{о} легкокри́лий, *о.* иа кри́лах, 3. *(- курей)* несу́чий, яйценосний, 4. *(запах)* розно́шува-; **-я, как угоре́лый** *г.* розімча́лий ку́лею; *с*^{к} -пли́нний [**ди́ко -я** шаленопли́нний];
ПО♦♦♦ полетіти /погна́-, майну́-/ стріло́ю, *(у танець)* пусти́тися; **п. ры́сью** уда́рити чва́лом;
-ёсший(*ся*) *Ø*; **-й наказа́иие** пока́раний.
НЕСТИХА́ЮЩИЙ невгаву́щий, і да́лі лунки́й, ± НЕСМОЛКАЮЩИЙ.
НЕСТО́ЯЩИЙ нева́ртий /мало-/; **и. упомииа́ния** *ж*^{м} ніяки́й [**уда́р был н. у.** уда́р був н.].
НЕСТРО́ЙНЫЙ *(стан)* неграціо́зний, *(голос)* хибки́й.
НЕСТЫКУ́ЮЩИЙСЯ безстикови́й.
НЕСТЬ ніcть [**н. числа́** ніcть числа́].
НЕСТЯЖА́НИЕ *р*^{к} негре́бство.
НЕСУДИ́МОСТЬ несу́дженість.
НЕСУДИ́МЫЙ несу́джений.
НЕСУРА́ЗИЦА *о.* півтора́ людсько́го, що й ку́пи не де́ржиться.
НЕСУРА́ЗНОСТЬ *о*^{к} несосвіте́нність, химеря́тина.
НЕСУРА́ЗНЫЙ *о*^{к} несосвіте́нний; **не́что -ое** таке́, що й ку́пи не де́ржиться, щось несотворе́нне /несосвіте́нне/.
НЕСУСВЕ́ТИЦА *о.* таке́, що соба́ка із смета́ною не проковтне́ /що і в борщ не кришать/.
НЕСУСВЕ́ТНЫЙ *г.* несотворе́нний, *ф*^{р} несамови́тий [**-ые дела́** -ті ре́чі]; **-ая чепуха́** Хи́мині ку́ри (що хо́дять у череду́ недо́ені), на вербі́ гру́ші (а на ялиці я́блука).
НЕСУЩЕ́СТВЕННЫЙ *о*^{к} другоря́дний.
НЕСУЩЕСТВУ́ЮЩИЙ *о*^{к} ви́гаданий, нереа́ль-, уявле́н-, химе́р-, уя́в-, незафіксо́ва-, відсу́тній, живи́й лише́ у снах, *(де)* невідо́мий, *ф*^{р} ме́ртвий ни́ні.

НЕСЧА́СТЬЕ *(казус)* ха́ле́па, *(нещасли́ва)* приго́да; **к -ью** на ли́хо, як на те; **к** *чьему* **-ью** на ли́хо /го́ре/ *кому* [**к моему́ -ью** на ли́хо мені]; **не́ бы́ло бы сча́стья, да н. помогло́** нема́ біди́, щоб не ви́йшли гаразди́ /щоб на добро́ не ви́йшло/.

НЕСЪЕДО́БНЫЙ о^{к} неспоживни́й, нестра́вний.

НЕСЪЁМНЫЙ непору́шний, нероз'є́м-, незмін-, *(- вісь)* глухи́й.

НЕТ, НЕ́ТУ нема́, нема́є, *р.* не є, ф^{р} Біг дасть, Бог ми́лував; **н. сомне́ния** аж [диви́всь у вікно́ – аж хтось там є]; **н. того́, что́бы сде́лать** нема́, щоб зроби́ти [нема́, щоб сказа́- „Дя́кую"]; **не́т уж** це вже ні [**н. уж, извини́** це вже ні, проба́ч]; **и в поми́не н.** нема́ й знаку́, нема́, хоч запали́; **на н. и суда́ н.** на нема́ й ра́ди нема́; **о, н.!, э́то уж н.!** е ж бо, ні!, то вже ні!, ні, ні;

НЕТАКТИ́ЧНОСТЬ о^{к} не́такт.

НЕТАКТИ́ЧНЫЙ о^{к} некоре́ктний, неджентлме́нський.

НЕТА́ЮЩИЙ ві́чно ме́рзлий.

НЕТЕРПЁЖ о^{к} неви́держка, ф^{р} непосидя́чка.

НЕТЕРПЕ́НИЕ: с -нем нетерпля́че; **с -ием жду** чека́ю не дочека́юсь; **сгоре́ть от -ня** лу́снути з нетерпля́чки.

НЕТЕРПЕ́ТЬСЯ: н. *кому* корті́ти *кого*; **не -йся** яко́го корти́ть, охо́плений кортя́чкою.

НЕТЕРПИ́МОСТЬ нетолера́нтність.

НЕТЕРПИ́МЫЙ нетолера́нтний, *і.* нетерпи́мець.

НЕТЕ́РПЯЩИЙ: н. отлага́тельства невідкла́дний, терміно́вий, нега́йний, шпарки́й.

НЕТЛЕ́ННЫЙ о^{к} вічносу́щий.

НЕТОРОПЛИ́ВОСТЬ не́спіх, не́квап.

НЕТОРОПЛИ́ВЫЙ n^{о} неспішки́й.

НЕТРО́НУТЫЙ о^{к} неді́ткнутий, неру́шений, незаче́пле-, неді́ткне-, *(- дівчину)* ж^{н} небра-, г^{д} нерозпеча́та-, непроби́тий.

НЕТРУДЯ́ЩИЙСЯ *і.* нетрудівни́к, тру́тень, білору́чка, *с.* парази́т, *о.* незви́клий до пра́ці.

НЕ́ТУ > НЕТ.

НЕУБЕДИ́ТЕЛЬНЫЙ *(аргумент)* нерезо́нний, *о.* щерба́тий.

НЕУБЫВА́ЮЩИЙ неубутни́й /-у́тній/, *(рівень)* і да́лі висо́кий.

НЕУВАЖЕ́НИЕ *г.* малова́ження.

НЕУВАЖИ́ТЕЛЬНЫЙ *(- причину)* недоста́тній.

НЕУВЯДА́ЮЩИЙ, -А́ЕМЫЙ о^{к} нев'яду́щий, невідцві́тний, n^{о} неоцві́тні[и]й, *п.* нестліву́щий, ві́чно живи́й /свіжи́й/, у ві́чному цвіту.

НЕУВЯ́ЗКА о^{к} конфу́з.

НЕУГАСА́ЮЩИЙ, -СИ́МЫЙ о^{к} невгасу́щий.

НЕУГО́ДНО, -О́ДНЫЙ *о.* не до вподо́би.

НЕУГОМО́ННЫЙ о^{к} невпокі́йливий, розсваво́лений.

НЕУДА́ВШИЙСЯ невда́лий, нежда́-, невда́тний, безу́спіш-, безрезульта́т-, схи́бле-, невда́ло ви́кона-, с^{к} -невда́ха [**-аяся па́ска** па́ска-невда́ха].

НЕУДА́ЧА о^{к} неу́спіх, крах, фія́ско, прова́л.

НЕУДА́ЧНЫЙ о^{к} нефорту́нний, *(крок)* нежда́лий; **совсе́м н.** прова́льний.

НЕУДА́ЧНИК & невдалю́га.

НЕУДЕ́РЖИВАЮЩИЙ него́дний втри́мати.

НЕУДЕРЖИ́МО о^{к} стрімголов, *(тягтись)* як дити́на за ма́тір'ю /до ма́тері/.

НЕУДЕРЖИ́МЫЙ *(ріст)* шпарки́й, *(сміх)* рясни́й, невтри́мливий, г^{д} неповзде́ржний, ф^{р} розхри́ста- [**-ая у́даль** -не молоде́цтво], о^{к} неприп'я́тий [**н. вихрь** *о.* сто ві́трів -их], *(- веселощі)* о^{к} розсваво́лений.

НЕУДИВИ́ТЕЛЬНО о^{к} не ди́во /дивови́жа/.

НЕУДО́БНО о^{к} не з руки́.

НЕУДОБОИСПОЛНИ́МЫЙ непохва́тний, важки́й що аж /для ви́ко́на́ння /зді́йсне-/.

НЕУДОБОПРОИЗНОСИ́МЫЙ язиколо́мний.

НЕУДОБОЧТИ́МЫЙ: н. текст *ж.* не-розбери́-соба́ка-текст.

НЕУДО́БСТВО о^{к} дискомфо́рт; **извини́те за н.** ви́бачте за невиго́ди.

НЕУДО́БЬ о^{д} *(- землю) г.* невжи́тки м^{н}.

НЕУДОВО́ЛЬСТВИЕ: к *чьему* **-ию** як прикрі́сть *кому* [**к вели́кому -ию нам обо́им** як вели́ка п. нам обо́м].

НЕУЁМНЫЙ n^{о} неповстри́мний, *(- дітей)* ж^{м} га́спидський, *(- веселощі)* о^{к} розсваво́лений.

НЕУЖЕ́ЛИ ф^{р} чи то ж [**н. пра́вда?** чи то ж пра́вда?]; **н. э́то п.?** невже́ ж цьо́му п.?

НЕУЖИВА́ЮЩИЙСЯ, НЕУЖИ́ВЧИВЫЙ о^{к} незла́гідливий, сварли́-, заї́дли-, нез-й ла́годити.

НЕУЗАКО́НЕННЫЙ протипра́вний.

НЕУЗНАВА́ЕМ ☺ го́ді пізна́ти *кого* [**брат н.** бра́та г. п.].

НЕУЗНАВА́ЕМОСТЬ: до -ти о^{к} до невпізнаття́.

НЕУКЛО́ННЫЙ о^{к} невідхи́льний, *(ріст)* безупи́н-.

НЕУКЛЮ́ЖИЙ г^{д} брусо́ватий.

НЕУКОСНИ́ТЕЛЬНЫЙ о^{к} доскі́пливий.

НЕУКРОТИ́М ф^{р} го́ді прибо́ркати [**бура́н -и́м** бура́н г. п.];

НЕУКРОТИ́МЫЙ о^{к} неприборка́нний, *(- блювоту)* нестри́м-, *о.* що його́ г. п.

НЕУКРОТИ́МОСТЬ о^{к} неприборка́нність.

НЕУЛОВИ́М ☺ го́ді спійма́ти *кого*;

НЕУЛОВИ́МЫЙ вислизу́щий (з рук), *(- риси)* недозри́мий, о^{к} ефеме́рний, невпійма́н-, незбагне́н-, *(- тугу +)* ледь помі́т-, *(звук)* безшеле́с-.

НЕУМЕ́ЛЫЙ о^{к} безкебе́тний, *(- працю)* парта́цький.

НЕУМЕ́РЕННО *(пити)* безо́щадно.

НЕУМИРАЮЩИЙ невмиру́щий, *і.* невмирака, ± БЕССМЕРТНЫЙ

НЕУМОЛИ́М ☺ го́ді вблага́ти *кого*;

♦♦♦ЫЙ ☺ кам'яни́й, *(голос)* крижани́й.

НЕУМОЛКА́ЕМЫЙ, -А́ЮЩИЙ о^{к} невгаву́щ-

ий, і да́лі лунки́й, ☺ нестули́губа; *(- овації)* нескінче́нний, **н. посети́тель** нестули́губа-гість

НЕУМЫВА́ЮЩИЙСЯ *і.* невмива́ка.

НЕУМЫ́ШЛЕННО *о*ᵏ мимохі́ть, без на́міру.

НЕУНЫВА́ЮЩИЙ *о*ᵏ ві́чно весе́лий /безтурбо́тний, безжу́р-/.

НЕУПОТРЕБ/И́ТЕЛЬНЫЙ, ~ЛЯ́ЮЩИЙСЯ, ~ЛЯ́ЕМЫЙ невжи́ваний, невжитко́вий.

НЕУПРА́ВКА *ф*ᵖ незмо́га.

НЕУПРАВЛЯ́ЕМ: проце́сс н. проце́с непідконтро́льний, проце́сом го́ді керува́ти.

НЕУРАВНОВЕ́ШЕННОСТЬ дисбаля́нс.

НЕУРАВНОВЕ́ШЕННЫЙ *ж*ᴹ неого́втаний, *о.* се́рце з пе́рцем у *кого.*

НЕУРО́ЧНЫЙ: -ое вре́мя неробо́чий /неслужбо́вий, гуля́щий/ час; **в -ое вре́мя** не в робо́чий /службо́вий/ час.

НЕУРЯ́ДИЦЫ *(суспільні +)* негаразди́.

НЕУСПЕВА́ЮЩИЙ *(учень)* слабе́нький, дале́ко не пе́рший, не з пе́ршої деся́тки, *і.* невстига́йло.

НЕУСПОКА́ИВАЮЩИЙСЯ *о*ᵏ невпокі́йливий, невгамо́вний, і да́лі збу́джений.

НЕУСТАНОВИ́ВШИЙСЯ неуста́лений, хитки́й, мінли́вий, нетривки́й, неустабілізо́ваний, *(- моду)* неви́робле-.

НЕУСТО́ЙКА *ж*ᴹ про́мах, невда́ча, *(стягнення)* штраф.

НЕУСТО́ЙЧИВЫЙ *о*ᵏ плитки́й.

НЕУСТОЯ́ВШИЙСЯ невсто́яний.

НЕУСТРАНИ́М *ф*ᵖ го́ді усу́нути [**дефе́кт н.** дефе́кт г. у.; **э́то -и́мо** це г. у.];

НЕУСТРАНИ́МО *(засісти в голові)* гвіздко́м;

НЕУСТРАНИ́МЫЙ *о*ᵏ непозбу́тній, ві́чно прису́т- /ная́вний/, *о.* що його́ г. у.

НЕУСТРАШИ́М: он н. він не зна́є страху́, його́ го́ді застра́шити;

♦♦♦ЫЙ: быть -ым не зна́ти страху́.

НЕУСТРО́ЕННОСТЬ *о*ᵏ незакорі́неність.

НЕУСТРО́ЕННЫЙ *о.* як соба́ка в човні́.

НЕУСТУ́ПЧИВОСТЬ *о*ᵏ заї́лість.

НЕУСТУ́ПЧИВЫЙ *о*ᵏ кам'яни́й, зати́нчивий, непідхи́льний, забісо́ва-, *(упертий)* затя́тий.

НЕУСТЫДИ́МЫЙ: быть -ым не зна́ти со́рому.

НЕУСЫ́ПНЫЙ *о*ᵏ сторожки́й, пильноо́кий.

НЕУТЕШИ́ТЕЛЬНЫЙ *о*ᵏ невідра́дний.

НЕУТОЛИ́МЫЙ *о*ᵏ незагамо́вний /непо-, нев-/.

НЕУТОМИ́М: брат н. брат не зна́є вто́ми;

НЕУТОМИ́МЫЙ *п*ᵒ неутомле́нний; **быть -ым** не зна́ти вто́ми.

НЕУТОПА́ЕМЫЙ непотопле́нний, непотопе́ль-.

НЕУЧТЁННЫЙ *о*ᵏ зне́хтуваний.

НЕУЧИ́ТЫВАЕМЫЙ *о*ᵏ не́хтуваний.

НЕУЯЗВИ́М *ф*ᵖ го́ді допкули́ти *кому* [**он н.** йому́ г. д.]; **н. для пуль** *хто* ку́ля не бере́ *кого*;

НЕУЯЗВИ́МЫЙ *о*ᵏ недіткли́вий, грубошкі́рий, іму́нний, невколу́п-, *(форт)* нездобу́тній;

НЕУЯЗВИ́МОСТЬ *о*ᵏ іму́нність ◊.

НЕФТЕДОБЫ́ЧА *к.* нафтодо́бу́ток.

НЕФТЯ́НИК *о*ᵏ нафта́р.

НЕХИ́ТРЫЙ *(хто)* *о*ᵏ тумануватий.

НЕХО́ЖЕНЫЙ *о*ᵏ нето́птаний, *д.* непере́йде-.

НЕЦЕЛЕСООБРА́ЗНЫЙ: -ая тра́та вре́мени марнува́ння ча́су.

НЕЦЕНЗУ́РНЫЙ *о*ᵏ „недрука́бельний".

НЕЧА́ЯННО *о*ᵏ мимохі́ть.

НЕ́ЧЕГО *(чекати)* го́ді [**н. ждать** го́ді чека́ти]; **н. бу́дет** *(пити)* не бу́де чого́; **н. и говори́ть** шко́да слів, го́ді /на́що/ й каза́ти, *о*ᵏ вже й не пита́йте; **н. сказа́ть** нема́ що каза́-, ні́чо́го не ска́жеш [**умён, н. с.** розу́мний, н. не с.]; **у** *кого* **н. есть** *хто* не ма́є що їс-; **от н. де́лать** зніче́в'я, не ма́вши що роби́-.

НЕЧЕЛОВЕ́ЧЕСКИЙ *(- муки)* пеке́льний, *(успіх)* надлю́дський.

НЕЧЁТКИЙ *о*ᵏ безвира́зний; *(лист)* нечиткий, нечитабельний; *(- мову)* розхлю́па-, безла́д-, розве́зистий, *(образ)* розпли́вчас-, розла́зис-.

НЕЧЁТКО *(бачити, чути)* мов крізь сон; ◊.

НЕЧИСТОПЛО́ТНО *(зробити)* брудни́ми рука́-.

НЕЧЛЕНОРАЗДЕ́ЛЬНЫЙ > БЕССВЯЗНЫЙ.

НЕ́ШТО: н. я зна́ю? чи я *(*там*)* зна́ю?, *к.* я зна́ю?

НЕШУ́ТОЧНЫЙ: -ое де́ло *о*ᵏ не ви́грашки.

НЕЯВИ́ВШИЙСЯ неприбу́лий.

НЕЯ́СНО *(бачити, чути)* мов крізь сон.

НИ: ни в каку́ю хоч ріж його́ /мене́ +/, анірýш *(*не хо́че*)*; **ни два ни полтора́** *о*ᵏ ні до чо́бота на закаблу́к ні до череви́ка на рант; **ни за что ни про что** *ф*ᵖ про́сто так; **ни то ни сё** *о*ᵏ ні дівчи́на ні вдова́, ні пес ні бара́н; **ни бо́льше, ни ме́ньше, а аж** [їй приділено аж цілий абза́ц], **како́й ни на есть** яки́й не є; **кто бы то ни́ был** хай хто бу́де; **во что бы то ни ста́ло** хай там що, щоб тут що, кров з но́са.

НИВЕЛИ́РОВАТЬ нівел/юва́ти, уодноста́йню-, уодномані́тню-, зодноко́влю-, *(різнощі)* зво́дити ніна́що /наніве́ць/, стира́- ме́жі;

-й що /*м*ᴴ хто/ ~ю́є ◊, з-й з~юва́ти, для ~юва́ння, за́йня́тий -ям, ~юва́льник, *п*ᵏ ~яці́йний, ~юва́ль- + %;

-йся/-ый нівельо́ваний, уодноста́йню-, уодномані́тню-, зво́джу- ніна́що /наніве́ць/ ◊.

НИГДЕ́: н. бо́льше, а... вже ж не де, а...; **н. кро́ме, как** не де, як, ніде́ крім, як.

НИЖЕСЛЕ́ДУЮЩИЙ *о*ᵏ насту́пний, да́льший.

НИЖЕСТОЯ́ЩИЙ *о*ᵏ підря́дний, підпорядко́ва-, *ф*ᵖ низови́й.

НИЗ *г.* доли́на.

НИЗА́ТЬ низа́ти, нани́зува-, *о*ᵏ сил/я́-;

ни́жущий що /*м*ᴴ хто/ ~я́є ◊, р-й нанизати, охо́чий нани́зува-, ма́йстер низа́ння, низа́льник, нани́зувач, *п*ᵏ низа́льний + %;

-йся ни́заний, нани́зува- ◊.

НИЗВЕРГА́ТЕЛЬ $о^к$ знетро́нювач.

НИЗВЕРГА́ТЬ скида́ти, вали́-, *(вділ)* ве́рга- /*(воду)* жбу́ха-, *р.* шубо́вста-/ *(вділ)*, *(царя)* знетронюва-, зневла́днюва-, *(кумира)* скида́- з п'єдеста́лу; **н. прави́тельство** знетро́нюва- у́ряд; **-али́сь** зневла́днювано;

–й 1. що /$м^н$ хто/ жбу́ха д. ◊, з-й ве́ргнути д., за́йня́тий ве́рганням д., 2. що /$м^н$ хто/ ва́лить ◊, $з^г$-й знетро́нити, знетро́нювач, зневла́днювач;

-ый 1. жбу́ханий /ве́рга-/ д., 2. знетро́нюва-, зва́люва-, ски́да-, *к.* зневла́дне-.

НИЗВЕ́РГНУТЬ *(царя)* зневла́днити ◊;

НИЗВЕ́РГНУТЫЙ низри́нутий, знетро́нен- ◊;

НИЗВЕРГА́ТЬСЯ па́дати, спада́-, ◊, *(вділ)* шуга́-, шубо́вста-, зверга́тися, ско́чува-, си́пати- *(*як з мішка́*)*, *о.* па́дати з п'єдеста́лу;

-йся ве́рганий /ско́чув-/ *(*вділ*)*, долубі́жний, лавиноподі́б-, як лави́[і]на, у нестри́мному ру́сі вділ, **-я сплошно́й ма́ссой** ско́чуваний /зве́рга-/ суці́льною ма́сою; ± **нисходящий, ниспадаю-**;

НИЗВЕ́РГНУТЬСЯ пори́нути, низри́ну- ◊.

НИЗВЕРЖЕ́НИЕ знетро́нення.

НИЗВОДИ́ТЬ *(*$у^р$ ни*)*зво́дити *(*вділ*)*, *п.* зни́жува-;

–й що /$м^н$ хто/ зво́дить *(*в.*)* ◊, покли́каний /з-й/ зве́сти́ *(*вділ*)*, зводі́й, знижувач, $п^к$ = %; **-й с не́ба на зе́млю** з-й низве́сти́ з не́ба на зе́млю:

-и́мый *(*$у^р$ ни*)*зво́джуваний, зни́жу-.

НИ́ЗКИЙ $о^к$ невисо́кий, *(зиск)* мали́й, мізе́рний; & низе́*(*се*)*нький;

НИ́ЗКО ни́зько ◊;

НИ́ЖЕ ни́жче ◊; **н.** *чьего* **досто́инства** що прини́жує *чию* гі́дність;

НИ́ЗШИЙ ни́жчий ◊; & ни́жченький;

НИЖА́ЙШИЙ найни́жчий ◊, $о^к$ низьки́м-низьки́й, *(уклін)* дозе́мний.

НИЗКОЛЕТЯ́ЩИЙ *(- мету)* поприземний, низьколе́[і]т-.

НИЗКООПЛА́ЧИВАЕМЫЙ *к.* малоопла́тний.

НИЗКОПОКЛО́ННИЧАТЬ *(перед ким)* плазува́ти /$о^к$ ра́бству-/, ни́зько кла́нятися, схиля́- /шапкува́ти, гну́- го́лову, вигина́- карк, стели́тися під но́ги /листо́м/, упосліджува-, підлабузню-/;

–й що /$м^н$ хто/ плазу́є ◊, гото́вий /зви́клий/ стели́тися *(*листо́м*)*, плазу́н, підні́жок, підлабу́зник, низькопоклон-, холо́п *(*холо́пом*)*, підлабу́за, лаки́-, $п^к$ низькопокло́нний, ни́зько /ги́д-/ запобі́гливий, підле́сли-, підлабу́зли-, /*- манери*/ плазува́тий, ± **по-дольщающийся**.

НИЗКОПОКЛО́ННЫЙ, ~ИЧЕСКИЙ $о^к$ гнучкоши́їй, вірнопідданчий, лакеюва́тий + $п^к$ → ↑.

НИЗКОПОКЛО́НСТВО $о^к$ схиля́ння, шапкува́-, лизоблю́дство.

НИЗКОУРОЖА́ЙНЫЙ маловрожа́йний.

НИЗЛАГА́ТЬ/–й > НИЗВЕРГАТЬ/**низвергаю-**.

НИЗЛО́ЖЕННЫЙ > НИЗВЕРГНУТЫЙ.

НИ́ЗМЕННЫЙ *(інстинкт)* $о^к$ нутряни́й, твари́н-, зоологі́ч-.

НИКА́К $п^р$ ні сяк ні так [**нельзя н.** не можна н. с. н. т.]; *ч.* вигляда́є [**н. ты пьян** в., ти п'я́ний]; **н. нет** Бог ми́лував.

НИКАКО́Й & ніякі́сінький; **н. не** нія́кий [**н. не дом** н. дім]; **н. пла́ты там не́ было** платня́ там була́ нія́ка.

НИКЕЛИ́РОВАТЬ нікелю/ва́ти;

–й що /$м^н$ хто/ нікелю́є, з-й понікелюва́ти, для ~ва́ння, за́йня́тий -ям, ~ва́льник, $п^к$ ~ва́льний;

-йся/-ый нікельо́ваний.

НИ́КНУТЬ ни́кнути, хили́тися, схиля́-, *п.* сла́бша-, $о^к$ *(- пашню)* укляка́-;

–й що /$м^н$ хто/ ни́кне ◊, с-и ни́кнути, щора́з похи́ліший, напівпохи́лений;

ПОНИ́КНУТЬ пони́кнути ◊;

ПОНИ́КШИЙ що пони́к, пони́клий, схи́лений /по-/, похи́лий, укля́клий.

НИКОГДА́ *о.* на туре́цький Вели́кдень, як рак сви́сне *(*а щу́ка дри́сне*)*, ні тепе́р ні в четве́р; **н. не** ***сделает одно*****, н. не *сделает другое*** ні тобі *зробить одне*, ні *(*тобі*)* *зробить друге* [**н. не усмехнётся, н. не заговори́т** ні тобі усміхне́ться, ні *(*тобі*)* загово́рить].

НИКОГО́: н. нет $о^к$ ні душі́.

НИКОМУ́: смотри́, н. не говори́! про це – ніко́му!

НИКТО́: и н. друго́й і більш ніхто́.

НИКУДЫ́ШНИЙ *г.* до нічо́го.

НИКЧЁМНЫЙ $о^к$ ліліпу́тський, пігме́йсь-; & *знікче́мнений /= зро́бле- нікче́мою/.

НИКЧЁМНОСТЬ жалюгі́ддя, пігме́йство, ніку́ди́шність, мізе́р-.

НИМБ віне́ць.

НИМФОМА́НКА *в.* слабка́ на передо́к.

НИПОЧЁМ: всё н. *кому* мо́ре по колі́на /$п^{-о}$ і нужди́ ма́ло/ *кому*.

НИСКО́ЛЬКО $о^к$ ані-ні, ні на копі́йку, ні на ма́кове зе́рня, ні на кри́хту, ні кри́хти, ні кра́пельки, $ф^р$ нічо́го [це н. не ва́дить].

НИСПАДА́ТЬ $о^к$ спада́ти додо́лу /вділ, **на** зе́млю/, *(- коси, гілля +)* звішуватися, звиса́ти;

–й/-ый що спада́ додо́лу ◊, зві́шуваний /*(потік)* спрямо́ва-/ додо́лу /◊/, $п^к$ долубі́жний, простопа́д-, спа́дистий, поло́жис-, похи́лий, $с^к$ спада́й- [спада́й-рельєф]; **стро́го -й релье́ф** спада́й-круто-рельє́ф; ± **низве ргающийся**.

НИСПОВЕРГАТЬ > НИЗВЕРГАТЬ.

НИСПОСЫЛА́ТЬ $у^р$ посила́ти /дарува́-/ з небе́с /згори́/, низпосила́-;

–й що /$м^н$ хто/ дару́є з н. ◊, ще́дрий на дари́, дари́тель, $у^р$ низпосила́-, висо́кий дарода́вець; **-й благода́ть /вдохнове́ние/**, дари́тель /низпосила́-/ благода́ті /надхне́ння/;

-йся/-ый даро́ваний згори́ /з небе́с/ ◊.

НИСПРОВЕРГА́ТЕЛЬ 1. знетро́нювач, зневла́-

дню-, 2. розві́нчу-.

НИСПРОВЕРГА́ТЬ > НИЗВЕРГАТЬ, *(теорію)* розві́нчувати, *с.* розбива́- в пух і прах;
–й 1. = **низвергающий**, 2. = **развенчиваю-**;
-йся/-ый 1. = **низвергающийся**, 2. розві́нчуваний, розби́- в пух і прах;
НИСПРОВЕ́РГНУТЬ обезвла́днити ◊.

НИСПУСКА́ТЬ: –й = спускающий.

НИСХОДИ́ТЬ схо́дити вділ, спуска́тися, *(- рельєф)* спада́ти, *ф*^{р} дава́ти пі́льгу /по́пуст/;
–й 1. що схо́дить *(додо́лу)* ◊, щора́з ни́жчий, *п*^{к} низхідни́й, спадни́й, спа́дистий, спадови́й, ско́тистий, долубі́жний, 2. що /*м*^{н} хто/ дає́ пі́льгу ◊ + **сиисходящий; по -ей ли́нии** по лі́нії спа́ду, по спадові́й /долубі́жній/ лі́нії.

НИТЕВИ́ДНЫЙ, НИТЕОБРА́ЗНЫЙ *у.* ниткува́тий, нитча́стий, на взір ни́тки.

НИ́ТКА: н. /ни́зка/ бус разо́к кора́лів; **по -ке дойдёшь до клубо́чка** ни́точка доведе́ до клубо́чка; **сухо́й -ки нет /не оста́лось/ на** *ком* мо́крий як хлющ *хто.*

НИТРИ́РОВАТЬ, НИТРОВА́ТЬ ні́тру/ва́ти;
-ующий/-у́ющий що ні́тру́є, з-й знітрува́ти, *п*^{к} ~ва́льний, для ~ва́ння; **-ая смесь** ~ва́льна су́міш.

НИТЧА́ТКОВЫЕ *б*^{і} баговинува́ті, *о*^{к} жабури́сті.

НИ́ТЧАТЫЙ ниткува́тий.

НИТЬ *ф*^{р} шнур, *(викладу)* послідо́вність; **кра́сная н.** *(твору)* провідна́ ни́тка; **шерстяна́я н. /ни́тки/** га́рус.

НИЧЕГО́ *ф*^{р} дарма́, *ж*^{н} ні гриця́; **н. друго́го не остава́лось** не було́ і́ншої ра́ди; **и. не ду́мая** *(сидіти)* і га́дки не ма́ючи, *ж*^{м} отако́ собі; **н. не понима́ю!, ума́ не приложу́!** *о*^{к} що за ока́зія?; **н. нет** *о*^{к} чортма; **н. себе́!** *ф.* ого-го́!, *(почавши мову)* нівро́ку (собі)!; **н. тако́го** ніч́о́го недоре́чно- /него́жо-, пога́но-/; **и. ие ска́жешь** що й каза́ти [га́рна, щ. й к.]; **без н.** *(борщ)* нізчи́мний, ні з чим; *(іти)* голі́руч, з го́лими /пусти́-/ рука́-; **ро́вным счётом /решительно/ н.** аж ніч́о́го, *о.* го́лому за па́зуху; **и н. друго́го** і більш ніч́о́го; **(ио тут) н. не поде́лаешь /понни́шешь/** (на це) нема́ ра́ди.

НИЧТО́ ніщо, нуль, *ф*^{р} мі́зер; **и. другое, как** не що, як [не що, як по́ле]; **ни с чем** *(пиріг)* з та́ком.

НИЧТО́ЖЕ: н. сумня́шеся (і) ні га́дки собі.

НИЧТО́ЖЕСТВО ☺ кру́глий нуль, мізер, *о*^{к} жалюгі́ддя, *(рівняючи з ким) чийого* мізи́нця не варт.

НИЧТО́ЖНО: н. ма́лое *ф*^{р} го́лочка; **н. ма́лое коли́чество** кра́пля в мо́рі;
НИЧТО́ЖНЫЙ: -ое коли́чество мі́зер.

НИЧТО́ЖНОСТЬ *о*^{к} нікче́мство, жалюгі́ддя.

НИЧУ́ТЬ © ані-ні́ [**н. не хоте́лось** не хоті́лося ані-ні́].

НИЩА́ТЬ убо́жіти, підупада́-, бідні́-, мізерні́-, нікче́мні-, капцані- зво́дитися на пси /ніна́що/, *с.* розоря́тися;
–й що /*м*^{н} хто/ убо́жіє ◊, напівзубо́жілий, чимра́з убо́г(і)ший, ма́йже зо́всім ста́рець;
ОБНИЩА́ТЬ озлидні́ти, *о.* зійти́ на зли́дні ◊;
-вший зубо́жілий, підупа́-, озлидні- ◊.

НИ́ЩЕНСКИЙ старе́чий, старе́цький.

НИ́ЩЕНСТВОВАТЬ старц/юва́ти, же́бра, /-а́чи-, -акува́-/, проси́- ми́лостину- /Христа́ ра́ди/, ході- на же́бри /з торба́ми/, жи́- Христо́вим ім'я́м;
–й що /*м*^{н} хто/ ~ю́є ◊, поки́нутий /с-и/ же́брати, ста́рець, жебра́к, злида́р, торба́р, проха́ч, прошáк, *п*^{к} жебру́щий, напівозлидні́лий, старча́чий, убо́гий, злиде́нний, жебракува́тий, *п*$^{-о}$ озлидні́лий, ожебра́чений, *о.* жебра́к жебрако́м.

НИ́ЩИЙ торботря́с + *і.* → ↑; **н. ду́хом** убо́гий ду́хом, дрібноду́хий.

НО коли́ ж [**ио э́то не так** коли́ ж це не так]; **но ведь** але́ ж, але́-бо!; **ио вдруг** аж [аж він заговори́в]; **ио вот** аж [ми застря́гли. Аж над'ї́хав оди́н]; **ио что же?** то й що ж?; **но всё же** а втім.

НОВА́ТОРСТВОВАТЬ нова́торствувати, займа́тися нова́торством;
–й що /*м*^{н} хто/ нова́торствує ◊, за́йня́тий нова́торством, нова́тор, раціоналіза́тор.

НОВИ́НКА: кии́жная н. *ф*^{р} новодру́к.

НОВИЧО́К *о*^{к} перша́к;
НОВИЧКИ́ *з*^{б} нова́цтво.

НОВО- щойно- [**новорождённый** щойно(на)ро́джений].

НОВОВВЕДЕ́НИЕ нова́ція, новина́, нова́ устано́ва /пра́ктика, мо́да +/.

НОВООБРАЗОВА́НИЕ *(дія)* новотво́рення, (¤) новотві́р.

НОВОПРИБ/Ы́ВШИЙ, ~ЫВА́ЮЩИЙ новоприбу́лець.

НОВОРЕ́ЧЬ новоле́ксика.

НОВОРОЖДЁННЫЙ ново/ро́дженець, ~ро́док.

НОВОСТРО́ЙКА *о*^{к} забудо́вання.

НО́ВШЕСТВО нова́ція, новина́, змі́на, *о.* оста́ннє сло́во, нови́й зви́чай, *с*^{о} нововве́дення.

НО́ВЫЙ *о*^{к} свіжий; & нове́(се)нький, нові́сінь-;
НОВЕ́ЙШИЙ найнові́ший, нові́сінький, нові́тній, новоча́сний, моде́р-, найнові́тніший.

НОГА́ & ні́ж(ень)ка, нога́ка; **и. челове́ка** людська́ нога́; **чего** *чья* **ле́вая н. захо́чет** як замане́ться *кому;* **на дру́жеской /коро́ткой/ -ге́** запанібра́та; **иа ра́виой -ге́** як брати́; **на ро́дственной -ге́** як рі́дні; **иа широ́кую -гу** *о*^{к} розкі́шно; **что́бы твое́й -ги́ здесь не́ было!** щоб і дух твій тут не пах!; **со всех иог** прожо́гом; **ни -о́й к** *кому* ані́ на порі́г до *кого;* **-ги́ не бу́дет** *чьей где* нога́ не сту́пить *чия куди́;* **в -гу с** *чем* крок-у-кро́к з; **никуда́ – ни -го́й** *п*^{ф} → сиді́ти до́ма, ніде́ не вихо́ди- [**я – никуда́ – ни ного́й** я сидю́ до́ма];
НО́ГИ *(мамута)* ступаки́; & ноженя́та.

-НО́ГИЙ з *якими* нога́ми [**длииноно́гий** з до́вгими нога́ми], циба́тий.

НОГОТО́К: с н. як ма́кове зе́рня; **мужичо́к с ногото́к** коротý́н, курдý́пель, *о.* мізи́нчик.

НО́ГОТЬ: с н. з ні́готь, з мізи́нець, з напе́рсток.

НО́ЖКА *(куряча)* стеге́нце, *(чарки)* стояне́ць.

НОЗДРЕВА́ТЫЙ ніздря́вий.

НОКАУТИ́РОВАТЬ нокаутува́ти, відбива́- па́м'ять, збива́- з ніг;

--**й** що /$м^н$ хто/ нокаутý́є ◊, з-й зби́ти з ніг, © зби́вши з ніг, $п^к$ $п^{-о}$ карколо́мний, ребро-, *(удар)* $р^к$ прощай-па́м'ять-уда́р, відбий-па́м'ять-уда́р.

НОЛЬ *г.* зе́ро, $х^а$ нуль; **н. внима́ния** $о^к$ ні́би й не ба́чить, хоч би брово́ю пові́в, $ф^р$ ні́чо́го собі з то́го не ро́бить; **н. внима́ния, фунт презре́ния** виявля́є не ува́гу, а знева́гу.

НО́МЕР $х^а$ нý́мер, *(преси)* приміне́рник, *(програми)* *г.* то́чка; **э́тот н. не пройдёт** це не ви́горить.

НОМЕРНО́Й *(носій)* *г.* числови́й.

НО́РМА: -мы вре́мени /представи́тельства, при́были, проце́нта/ часові́ /представни́цькі, прибуткові́, відсоткові́/ но́рми.

НОРМАЛИЗОВА́ТЬ $о^к$ наво́дити поря́док, упорядко́вува-, ста́ви- на свої́ місця́, $д^к$ знормалізува́-;

--**й** що /$м^н$ хто/ нормаліз/ý́є ◊, покли́каний ~ува́ти, для ~а́ції, за́йня́тий -ією, $п^к$ нормалізаці́йний;

НОРМАЛИЗОВА́ТЬСЯ захо́дити /зайти́/ в но́рму /ко́лію, свої́ береги́/, става́- /ста́-/ на свої́ місця́; $д^к$ ви́гараздитися,

-йся нормалізо́ваний, підда́- нормаліза́ції.

НОРМА́ЛЬНЫЙ звича́йний, *(душевно)* не збоче-

НОРМИРОВА́ТЬ норму/ва́ти, унормо́ву-;

--**й** що /$м^н$ хто/ ~є ◊, покли́каний ~ва́ти, для ~ва́ння, за́йня́тий -ям, ~ва́льник, $п^к$ ~ва́льний;

-йся що ~ється; **-я/-ый** нормо́ваний, унормо́ву-.

НОРОВИ́СТЫЙ $о^к$ неприручений.

НОРОВИ́ТЬ воліти, намага́тися, мости́-, ши́-, ціли-, порива́-, силкува́-. п'я́стися, наврати́-, пха́-, націля́-, мі́ри-; **так и -и́т** аж трý́ситься, хо́че;

--**й** що /$м^н$ хто/ волі́є ◊, наста́влений, наці́ле-, спо́вне- /по́вен/ бажа́ння, $п^к$ гото́вий, *о.* з на́міром /дý́мкою/, ± **желающий.**

НОС *(судна)* *з.* про́ва; **под -ом** *(близько)* під бо́ком, за плечи́ма.

НОСИ́ТЕЛЬ *(прізвища)* вла́сник.

НОСИ́ТЬ: н. имя зва́тися; **н. по све́ту** *(- магію)* води́ти світа́ми; **и. титул героя** ходи́- у геро́ях;

--**й** що /$м^н$ хто/ но́сить ◊, с-и /покли́каний/ носи́ти, за́йня́тий носі́нням, носі́й, не́сун, $п^к$ носи́льний, $с^к$ -но́сець [**-й рога́** рогоно́сець], -но́сний [**-й вене́ц** вінценосний]; **-й и́мя** з ім'я́м, під і́менем, вла́сник і́мени; **-й ма́ску** замаско́ваний під, під ма́скою; **-й на рука́х** *кого* гото́вий здува́- порохи́ з; **-й назва́ние** під на́звою, на́званий; **-й ору́жие** із збро́єю, озбро́є-; **-й фами́лию** *кого* під прі́звищем; **-й хара́ктер** *чего* ідентичний з *чим*, зо́всім як *що*;

-и́мый но́шений, не́сений;

НО́ШЕНЫЙ *(мало)* прино́шений, *(дуже)* /за-/.

НОСИ́ТЬСЯ *(гасати)* шмигля́ти, *(- чутки)* іти, шуга́-, кружля́-, *(- душі)* вита́-, *(по хаті)* пý́рха-, *(в небі)* ширя́-, *(- плітки)* гуді́- ро́єм, *(з ким)* здува́- порохи́ з *кого*, па́нькатися /ця́цька-/ з *ким*; & *(з торбою)* $д^к$ розноси́-; **н. как угоре́лый** гаса́ти; **-лся и -лся /-лся, не перестава́я/** знай, гаса́в;

-йся 1. що но́ситься, но́шений, не́сений, $п^к$ носки́й, для но́шення, 2. що /$м^н$ хто/ гаса́ ◊, с-и гаса́ти, р-й погаса́-, 3. що /$м^н$ хто/ па́нькається ◊, зви́клий па́нькатися; **-я по ко́миатам** гаса́ючи з кімна́ти до кімна́ти; **-я с** *чем* пере́йнятий *чим.*

НОСИ́ЩЕ $о^к$ нося́ра.

НОСО́К *(взуття)* пе́ре́д.

НОСТАЛЬГИ́РОВАТЬ: *р.* **-й** *(за чим)* стý́жений.

НОСТАЛЬГИ́Я $п^{рн}$ нoста́лгія.

НО́ТА: на высо́кой -те високоно́тний.

НО́ТКА: с -ой недове́рия з дрі́бкою недові́ри.

НОТИФИЦИ́РОВАТЬ нотифік/ува́ти;

--**й** що /$м^н$ хто/ ~ý́є, $п^к$ ~аці́йний, для ~а́ції.

НОТАРИА́ЛЬНО: н. заве́ренная ко́пия *к.* нотарі́яльна ко́пія.

НОУ-ХА́У до́свід (робо́ти), виробни́чий д., секре́ти виробни́цтва /технологі́ї/.

НОЧЕВА́ТЬ става́ти на ніч /ночі́влю/, *(рідко)* підночову- /пере-/; **н не -а́ло** *что* і не па́хне *чим*;

--**й** що /$м^н$ хто/ ночý́є ◊, с-и /зви́клий/ ночува́ти, $з^м$-й заночува́-, ночува́льник, нічлижа́нин, *о.* на ночі́влі;

ПЕРЕНОЧЕВА́ТЬ підночува́ти ◊.

НОЧНО́Й *д.* уно́чішний, *(сторож)* цілоні́чни́й.

НОЧЬ & $п^р$ *ніч-у-ніч; **на н. гля́дя** навпро́ти ночі.

НО́ЧЬЮ $п^о$ вні́ч; **ни днём ни н.** ні вдень ні вночі́; **н. все ко́шки се́ры** вночі́ всі коти́ сі́рі.

НРАВ вдача, хара́ктер; **нра́вом** вда́чею, зі вда́чі [тихий зі -чі]; **по -ву** на вда́чу [і́нший на вда́чу];

НРА́ВЫ $к^н$ культý́ра стосý́нків; **о, времена́, о, н.!** який тепе́р світ наста́в!, $б^{-о}$ о, часи́, о, звича́ї!.

НРА́ВИТЬСЯ подо́батися, імпонува́ти, *(кому)* припада́- /бý́-/ до се́рця /вподо́би, смакý́/, бý́- в уподо́бі, /*багатьом*/ ма́- ý́сіх у *кого*; **не н.** *о.* коло́- в но́сі; **как кому́ -ится** як собі хто хо́че;

-йся що /$м^н$ хто/ подо́бається ◊, уподо́баний *ким*, $п^к$ симпати́чний /ми́лий, прие́мний/ *кому*, сподо́б-, *з.* уподо́б-, *о.* до вподо́би /смакý́, шми́ги/, під сма́к;

ПОНРА́ВИТЬСЯ сподо́батися, приподо́би-, припа́сти до се́рця, запа́с- в о́ко /се́рце, дý́шу/, заімпонува́- ◊; **не п.** *кому* *о.* закрути́- в но́сі;

-вшийся уподо́баний, сподо́-, Ø.

НРАВОУЧЕ́НИЕ *(нотація)* $о^к$ напоý́млення, повча́ння.

НРАВОУЧИ́ТЕЛЬ $о^к$ ме́нтор, мораліст.

НРАВОУЧИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ ме́нторський, $р^к$ на-

пу́чувальний.

НРА́ВСТВЕННОСТЬ доброзвича́йність.

НРА́ВСТВЕННЫЙ *о*[к] ети́чний, доброзвича́й-.

НУ *ф*[р] але́ж [**ну и жара́** але́ж і спе́ка], ану́ж [**ну, как затёет дра́ться он** а., захо́че би́тись він], сло́вом /> СЛОВОМ/, *і*[р] та де!; **ну и** 1. ну ж [**ну и ба́бы** ну ж бабо́та], 2. але́ж [**ну и пи́ли** а. пили́], але́ж бо [**ну и дождь!** але́ж бо дощ!], 3. а тако́ж [**бы́ли де́ти, ну, и отцы́** були́ ді́ти, а т. батьки́]; *(!)* **ну и вот!** то й от!; **ну и** *какой* але́ж то *який* [**ну и хи́трый** алеж то хи́трий!]; **ну и хорошо́** то й гара́зд; **ну и /так/ что?** то й що?; **ну, коне́чно!** *і*[р] аякже! **ну, так вот** то й от, ото́ж; **ну тебя́ /вас/** таке́ ска́жеш /-ете/; **ну, ты поду́май!** ну, ти скажи́!; **ну что ты?** та ти що?; **а ну** ану́ж; **да ну!** та де!; невже́!; **тако́й, что ну!** куди́ твоє́ ді́ло!, я тобі́ дам!, *з*[п] будь здоро́в!

НУ ДА а так, ато́ж, ая́, ага́, еге́ *(ж)* [**ну да, ты ля́жешь, а я?** еге́, ти ля́жеш, а я?]; **ну да, ну да,** а так, а так, ато́ж, ато́ж.

НУВОРИ́Ш скоробага́тько, новобага́тько.

НУДИ́СТ *о*[к] нуда́р.

НУ́ДНОСТЬ нудя́тина.

НУ́ДНЫЙ нудни́й, нудо́т-, *ж*[м] мару́д-, *о*[к] зану́дливий, позіха́сто-роздери́ротий; & нудьгови́-.
НУДНЕ́ЙШИЙ найнудні́ший, *(*нудни́й-*)*нудні́сінький.

НУЖДА́: **кра́йняя н.** скру́та; **в э́том у нас бо́льша́я н.** нам до зарі́зу тре́ба; **по кра́йней /неотло́жной/ -де́** з коне́чної потре́би.

НУЖДА́ЕМОСТЬ потре́ба, мі́ра потре́би.

НУЖДА́ТЬСЯ 1. *(бідувати)* терпі́ти зли́дні, відчува́- нужду́, *(в чім)* не ма́- *чого*, *(дуже)* поневіря́тися, 2. потребува́ти, ма́- потре́бу; **не н. ни в чьей по́мощи /опе́ке/** дава́- собі́ ра́ду само́му; **я не -юсь в** *этом в.* засу́нь*(*те*)* *це* собі в...;
-йся 1. що /*м*[н] хто/ біду́є ◊, розбідо́ваний, розгорьо́-, незабезпе́чений /мало-/, бі́д-, злиде́н-, нужде́н-, *о.* голо́д- і холо́д-, ста́ло в нужді́, 2. що /*м*[н] хто/ потребу́є ◊, обтя́же- потре́бою, р-й ма́ти [**-я в лека́рстве** р. м. лі́ки], *п*[к] бі́дний /голо́д-, зголодні́лий/ на *що*, *о.* у потре́бі, з вели́кою потре́бою; **-я в** *чём* *ф*[р] підле́глий *чому* [**-я в ремо́нте** п. ремо́нту], спра́глий *чого* [**-я в отцо́вском сча́стьи** с. ба́тьківського ща́стя], поки́нутий без *чого* [**-я в уходе** п. без до́гляду], зо́всім підупа́лий без [**-я в по́мощи** з. п. б. по́мочі], ± **тре́бующий** *чего*; **-я в деньга́х** занепа́лий без /© потребу́ючи/ гро́шей; **-я в доказа́тельстве** непереко́нливий без до́казу; **-я в лече́нии /за́йме/** зацікавлений у лікува́нні /по́зиці/; **-я в прове́рке** підле́глий пере́вірці.

НУ́ЖЕН *ф.* зда́вся [**заче́м я н.?** на́що я з.?];
НУ́ЖНО: **н. доба́вить /подчеркну́ть +/** а ще й те; **что вам здесь н.?** *е*[в] що ви тут забу́ли /загуби́ли/?; **мне не н.** *этого*! *е*[м] засу́нь*(*те*)* *це* собі в...!; **н. же!** і то тре́ба!; **ничего́ не н. кому́ кро́ме** *чего* ті́льки *(*по*)*да́й кому́ *що* [**ей ничего не н., кро́ме ора́тора** їй ті́льки пода́й красномо́вця];
НУ́ЖНЫЙ & **нужне́йший** *о*[к] *(*потрі́бний-*)* потрі́бні́сінький; **быть -ым** *ж*[м] зда́тися [**заче́м я ну́жен?** на́що я -а́вся?]; **ну́жен, как соба́ке пя́тая нога́** потрі́бен, як сніг на Вели́кдень

НУ́-КА *о*[к] ну ж бо, ану́-но; **н.-к.** + *дієслово*, а + *дієслово*-но [**н.-к. сними́ руба́шку!** а зніми́-но соро́чку!]; **ну́-ка, ну́-ка** ану-ну́.

НУ́КАТЬ: **--й** що /*м*[н] хто/ ну́ка, зви́клий /с-и/ ну́кати, ну́кало, поганя́й-, пого́нич, *о.* з ну́канням, © ну́каючи, ну́кавши.

НУЛЁВКА *г.* зері́вка.

НУЛЕВО́Й: **с н. отме́тки** *(почати)* *к.* з нуля́.

НУЛЛИФИЦИ́РОВАТЬ нулі́фік/ува́ти;
--й що /*м*[н] хто/ ~у́є, *п*[к] ~аці́йний, для ~а́ції.

НУМЕРОВА́ТЬ нумер/ува́ти;
--й що /*м*[н] хто/ ~у́є, р-й про~ува́ти, с-и ~ува́-, ~ува́льник, *(що)* ~а́тор, *п*[к] ~ува́льний, для ~а́ції;
-йся що нумеру́ється; **-йся/-ый** нумеро́ваний.

НУ́-ТКА: **ну́-т.!, ну́-т.!** ану́-ну́!.

НУТРО́ & нутро́вище; *ф*[р] душа́ [**не́чем н. накорми́ть** нема́ чим ду́шу поживи́ти /закропи́-/]; *(***не***)* **по -ру́** *ф*[р] *(*не*)* до ми́слі [**прийти́сь по -ру́** прийти́ся до м.]; **быть не по -ру́** крути́ти в но́сі *кому*.

НЫ́НЕШНИЙ *(рік)* цей, *(збір)* сьогорі́чний.

НЫРО́К, НЫРЯ́ЛЬЩИК ☺ *о*[к] порина́льник.
НЫРКО́М *п*[р] нурце́м, нурця́.

НЫРЯ́ТЬ порина́ти, пірна́-, упірна́-, *п.* шмига́-;
--й що /*м*[н] хто/ пірна́ ◊, зви́клий пірна́ти, р-й пірну́-, нуре́ць, порина́льник, *п*[к] порина́льний, нуре́цький, *с*[к] -нуре́ць [**-й буй** буй-нуре́ць];
НЫРНУ́ТЬ шубо́вснути, гу́лькну- ◊, *(у во́ду)* піти́ з голово́ю;
-у́вший Ø.

НЫ́ТИК *о*[к] стогні́й, *д.* ґди́ра.

НЫТЬ ни́ти, *д.* ґди́ри-, *(- зуб)* болі́-, *(- серце)* в'я́ну-, щемі́-, скні-, скімі́-, *(- кості)* ломи́-, *(нарікати)* розво́ди- жалі́;
но́ющий що /*м*[н] хто/ ни́є ◊, наста́влений /зви́клий/ ни́ти, скиглі́й, стогні́й, *п*[к] скімли́вий, /*біль*/ щемли́-, щемки́й, терпки́й, ± **скуля́щий**.

НЮА́НС *(голосу)* інтона́ція, *(барви)* відті́нок;
НЮА́НСЫ *(звуків, барв)* перели́ви.

НЮ́ХАТЬ ню́хати, виню́хува- /об-/, пово́ди- но́сом, *(- собак)* ню́ши-, нюшкува́-;
--й що /*м*[н] хто/ ню́ха ◊, охо́чий /с-и/ ню́хати, за́йнятий ню́ханням, нюха́ч, ню́хальник, *п*[к] нюхли́вий, нюшли́-, ню́хальний, нюхови́й;
-ающе нюхли́во;
НЮ́ХАТЬСЯ обню́хуватися ◊;
-йся що обню́хується ◊; **-я/-ый** обню́хуваний ◊.

НЯ́НЬКА: **быть -кой** *о.* витира́ти со́плі *кому*.

НЯ́НЬЧИТЬ пе́стити, па́нька-, гляді́-, ба́ви-, *с.* ма́за- пирого́м, потура́- забага́нкам;

–й що /*м*ⁿ хто/ па́нька ◊, покли́каний па́нькати, па́нькало, ня́ня, ня́нька.

НЯ́НЬЧИТЬСЯ па́нькатися, ця́цька-, *(делікатничати)* церемо́ни-;

-йся що /*м*ⁿ хто/ па́нькається ◊, зви́клий /з-й, покли́ка-/ па́нькатися.

О

О! о!, *(на початку мови)* е! [**О, нет, не говори́!** Е, ні, не кажи́!].

ОБА́БИТЬ *д*ᵏ зжіно́чити = зроби́ти жіно́чим.

ОБАГРЯ́ТЬ червони́ти, крива́ви-, закрива́влюва-, *у*ᴾ багри́-, обагря́-; **о. кро́вью** залива́- кро́в'ю;

–й (кро́вью) що /*м*ⁿ хто/ крива́вить ◊, р-й закрива́вити, закрива́влювач, *п*ᵒ багрі́й, *п*ᵏ крива́вий, багряний, © закрива́вивши; **-й ру́ки в крови́** зви́клий крива́вити ру́ки;

-йся/-ый закрива́влюваний, крива́вле-; **-ый** ба́гре- ◊;

ОБАГРИ́ТЬ: о. ру́ки *чьей* **кро́вью** ма́ти *чию* кров на рука́х;

-вший р. в крови́ з рука́ми у крові́, Ø;

ОБАГРИ́ТЬСЯ: о. кро́вью заю́шитися, узя́- к. ◊

-вшийся к. закрива́влений, заю́ше-.

ОБАЛДЕВА́ТЬ ч(у)мані́ти, дурі́-, тетері́-, барані́-, обе́звнюва-, спада́- з ро́зуму;

–й що /*м*ⁿ хто/ дурі́є ◊, напівочмані́лий;

ОБАЛДЕ́ТЬ обарані́ти ◊, загуби́- го́лову, опупі́-, знетя́митися;

-вший збарані́лий, оч(у)мані́-, отетері́-, здурі́-, знетя́млений ◊.

ОБАЛДЕ́НИЕ (з)баранíння, обара́не-; **до -ия** до опупі́ння ◊.

ОБАСУРМА́НИВАТЬ басурма́н/ити, ту́рчи-;

–й що ~ить ◊, р-й /гото́вий/ побасурма́нити, зви́клий /с-и/ басурма́ни-, обасурма́нювач;

ОБАСУРМА́НИВАТЬСЯ *к.* басурма́ніти;

-йся що ~иться; **-я/-ый** басурма́нений;

ОБАСУРМА́НИТЬСЯ збасурма́ніти;

-вший(ся) Ø; **-я** збасурмані́лий.

ОБАЯ́НИЕ чар, *з*ⁿ ау́ра шарм, хари́зма, *о*ᵏ душе́вний чар, душе́вна гра́ція, *ф*ᴾ чарі́вливість.

ОБАЯ́ТЕЛЬНЫЙ спо́внений ча́ру /ша́рму/, харизмати́ч-, *р*ᵏ ома́рливий, *о.* хоч до ра́ни прикладáй *кого,* ☺ душа́-чоловік, *с*ᵏ чару́й-душа.

ОБАЯ́ТЬ *р.* полони́ти, заполо́нюва-, чарува- зачаро́ву-, ома́ню-, *р*ᵏ ома́рю-;

–йᵒ = **чарующий.**

ОББИВА́ТЬ > ОБИВАТЬ.

ОББИ́ВКА *(дія і* ⌑*)* оббиття́.

ОББИРА́ТЬ > ОБИРАТЬ.

ОБВА́ЛИВАТЬ вал/и́ти, обва́люва- /за-/, обу́рю-, *(землею)* обкладáти, *(піском)* обка́чува-;

–й що- /*м*ⁿ хто/ ~ить ◊, з-й /зᴹ-й/ обвали́ти, с-и обва́люва-, валі́й, для обва́лювання, за́йнятий -ям, *с*ᵏ обвали́- [обвали́хата];

♦♦♦СЯ вали́тися ◊;

-йся що ва́литься ◊; **-я/-ый** ва́лений, обва́люваний /за-/, обу́рюв-, *(землею)* обкла́д-, *(піском)* обка́чув- /у-/, *п*ᵏ обва́листий /за-/, © вали́вши ◊;

ОБВАЛИ́ТЬСЯ: -вшийся обва́лений ◊.

ОБВА́РИВАТЬ обва́рювати, ошпа́рю-;

–й що /*м*ⁿ хто/ ошпа́рює ◊, с-и ошпа́рювати, покли́каний ошпа́ри-, *п*ᵏ обва́рювальний + %; *с*ᵏ обвари́- [обвари́нога];

-йся/-ый ошпа́рюваний, обва́рю-, *п*ᵏ обварни́й.

ОБВЕ́ИВАТЬ, ОБВЕ́В- обвíювати, обвíва́-, обмáю-, *(віялом)* обма́ху-, обпа́ху-;

–й що /*м*ⁿ хто/ обвíва́ ◊, с-и обвíва́ти, р-й обвíя-, для обвíва́ння, обвíва́ч, обма́ю-, опа́ху-, *с*ᵏ обвíй- [обвíйвітер], *п*ᵏ обвíву́щий + %;

-йся/-ый обвíваний, обвíю-, обма́ю-, обпа́ху-.

ОБВЁРТОЧНЫЙ *г.* пакунко́вий.

ОБВЁРТЫВАТЬ(СЯ) > ОБЁРТЫВАТЬСЯ;

–й(ся) = обёртывающий(ся).

ОБВЕ́ТРИВАТЬ обвíтрю/вати, *п*ᵒ обви́хрю-;

–й що /*м*ⁿ хто/ обвíтрює ◊, с-и обвíтрювати, з-й обвíтри-, обвíтрювач, *п*ᵏ обвíтрювальний + %;

-йся що ~ється ◊; **-я/-ый** обвíтрюваний ◊;

ОБВЕ́ТРИТЬСЯ звітрі́ти ◊.

ОБВЕ́ШИВАТЬ[1] *(кого)* недова́жувати *кому*;

–й[1] = **недовешивающий;**

-йся[1]**/-ый**[1] обва́жуваний, окра́ду- на вазі́.

ОБВЕШИВАТЬ[2] обвíшу/вати, обчíплю-;

–й[2] що /*м*ⁿ хто/ обвíшує ◊, с-и о., р-й обвíша-, обвішу́вач, *п*ᵏ = %, *с*ᵏ чíпля́й- [чíпля́йбляха];

-йся[2] ~ється ◊; **-я**[2]**/-ый**[2] обвíшу-, обчíплю-;

ОБВЕ́ШАТЬСЯ[2]**: о. побряку́шками** поначíпля́ти бря́зкалець /бля́шок/.

ОБВЕ́ШИВАТЬ[3] *г*ᵈ тичку/ва́ти, вити́чу-;

–й[3] що /*м*ⁿ хто/ тичку́є, с-и тичкува́-, з-й ви́тичи-, для тичкува́ння, за́йнятий -ям, *п*ᵏ = %;

-йся[3] що ~ється ◊; **-я**[3]**/-ый**[3] тичко́ваний, вити́чу-;

ОБВЕ́ШИТЬ[3]**, ОБВЕХОВА́ТЬ** обтичкува́ти ◊.

ОБВИВА́ТЬ обвива́ти (в'юно́м) /опо-, по-/, обмо́ту-, обкру́чу-, обсно́ву-, обсо́ту-, обгорта́ти;

–й що обвив/а́ ◊, с-и ~а́ти, р-й обви́-, *п*ᵏ витки́й круг *чого, т.* ~а́льний + %, © як плющ, ~а́ючи;

-йся що ~ється, *п*ᵏ ~и́стий; **-я/-ый** ~аний /пооб-/, огорта- обкру́чува-, обмо́ту-, обсо́ту-, *п*ᵏ ~ни́й ;

ОБВИ́ТЬ(СЯ): -вший(ся) Ø; **-я** що ~ся, обви́тий /по-/, огорну-, обкру́чений, обмо́та-, обсо́т- ◊.

ОБВИНЕ́НИЕ винува́чення /з~, об~/, оска́рже-, *ф*ᴾ пеня́ [**выдвинуть о.** звести́ -ню́]; **встре́чное о.** контрвинува́чення; **по -ию в** *чём* де звинува́чено за *що* [**де́ло по -ию в** справа, де з. за, с. про винува́чення за].

ОБВИНИ́ТЕЛЬНЫЙ *(- слово)* (об)винува́льний.

ОБВИНЯ́ТЬ винува́ти /винува́ти-, оска́ржува-, звинува́чу- /об-/ за *що*, склада́ти вину́ /пеню́/

на, *(в полеміці)* $з^н$ віша- всіх собак на *кого*; **о. во лжи** винува- за брехню;

--й що /$м^н$ хто/ винує ◊, с-и /звиклий/ винувати, покликаний оскаржи-, *(об)*винувач, винуватель, звинувачувач, оскаржу-, $п^к$ винувальний + %, *о.* (і)з (з)винуваченням.

ОБВИНЯ́ТЬСЯ $з^г$ винуватися; **-яется кто** винувачено /звинувачува, оскаржува-/ ◊ *кого*;

-йся що ~ється ◊; **-я/-ый** винувачений, звинувачуваний /об-/, оскаржу-, *ю.* звинувачеиий.

ОБВИСА́ТЬ обвисати /з-/;

--й що звиса ◊, с-и обвисати, *(завжди)* обвислий, $п^к$ обвисливий, ± **иависающий** /с-/.

ОБВОДИ́ТЬ обводити, *(тином)* обгороджува-, обноси-; *(футболіста)* обмотува-; **о. взором что** розглядатися по *чому*;

--й що /$м^н$ хто/ обводить ◊, з-й обвести, с-и /звиклий/ обводи-, зайнятий обводом, обвідник, $п^к$ обвідний, обхідний, *т.* обводовий; **-й взглядом** © кинувши оком, розглядаючись по *чому*;

-ый обводжуваний ◊, $п^к$ обвідний;

ОБВЕСТИ́: о. взором что кинути оком /$о^к$ пусти- погляд/ по *чому*; **о. вокруг пальца** поши- в дурні, обмахля-, обмахори-.

ОБВОЗИ́ТЬ обво/зити, вози-;

--й що /$м^н$ хто/ обвозить зайнятий обвозом, р-й обвезти, с-и /звиклий/ обвози-, *(об)*возій, обвезько, $п^к$ обвізний, обвозовий;

-йся/-и́мый що ~зиться, ~жуваний; $п^к$ обвізний.

ОБВОЛА́КИВАНИЕ *(плівкою)* плівкотворення.

ОБВОЛА́КИВАТЬ обволікати, обкутува-, огорта-, оповива-, *(хмарами)* затяга-; **о. плёнкой** огорта- /вкрива-, затяга-/ плівкою, твори- плівку круг *чого*;

ОБВОЛА́КИВАТЬ(СЯ) обволікати*(ся)*, повивати*(ся)* ◊;

--й що огорта ◊, с-и огортати, з-й огорну-, огортач, $п^к$ плівкотворчий + %; **-й плёнкой** плівкотворчий, для плівкотворення; **-ие веществá** плівкотвори, плівкотворчі речовини;

-йся/-ый огортаний, затяга-, закутува- /об-/, укриваний плівкою ◊, ± **обвиваемый**.

ОБВОРА́ЖИВАТЬ зачаров/увати, чарува-, заворожу-, обмарю- чарами;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, повен чарів, с-и ч., з-й заворожи-, чарівник, $п^к$ чарівний, чарівливий, заворожли-, $с^к$ заворожи- [заворожидуша];

ОБВОРОЖИ́ТЬ *(чаром)* обмари-, *з.* підкури- ◊.

ОБВОРА́ЧИВАТЬ обтулю-; ЗАВОРАЧИВАТЬ.

ОБВОРО́ВЫВАТЬ о(б)крад/ати;

--й що /$м^н$ хто/ ~а, с-и /звиклий/ о., з-й обікрасти, крадій, крадун + **ворующий**;

-йся/-ый окраданий, обікрада-.

ОБВОРОЖИ́ТЕЛЬНОСТЬ *к.* чар.

ОБВОРОЖИ́ТЕЛЬНЫЙ *(усміх)* сліпучий, + $п^к$ → **обвораживающий**.

ОБВЫКА́ТЬ звикати, призвичаюватися;

--й > **привыкающий**;

ОБВЫ́КНУТЬ оббутися ◊;

ПРИОБВЫ́КНУТЬ $в^і$ принатуритися;

-вы́кший принатурений, Ø.

ОБВЯ́ЗЫВАНИЕ $р^к$ обов'язь.

ОБВЯ́ЗЫВАТЬ в'язати, обв'язува-, $б^з$ об'язу-;

--й що /$м^н$ хто/ в'яже ◊, с-и о., з-й /р-й/ обв'яза-, зайнятий в'язанням, в'язаль, $п^к$ в'язучий + %;

-йся/-ый що в'яжеться ◊, обв'язуваний, в'яза-;

ОБВЯЗА́ТЬСЯ *(чим)* обіпнутися, обіп'яс- ◊.

ОБВЯ́ЛИВАТЬ прив'ял/ювати /ви-, об-/, в'ял/и-;

--й що /$м^н$ хто/ ~юе ◊, с-и п., з-й вив'яли-, зайнятий в'яленням /вуджен-/, $п^к$ в'ялильний + %;

-йся/-ый що ~иться, ~ений, прив'ялюва- /ви-/ ◊.

ОБ/ГЛА́ДЫВАТЬ обгризати;

--й що /$м^н$ хто/ обгриза, звиклий /с-и/ обгризати, р-й обгриз-, обгризько, $п^к$ обгризущий, $с^к$ обгризи- [обгризикора];

~ГЛОДА́ТЬ *(м'ясо від кісток)* обшматувати; ◊.

ОБГО́Н(КА): в -ôн(ку) кого © переганяючи /випереджа-/ *кого.*

ОБГОНЯ́ТЬ випереджати, переганя- /об-/;

--й що /$м^н$ хто/ переганя ◊, с-и п., з-й перегна-, зайнятий обгоном, $п^к$ обгінний, випереджаль-;

-йся/-ый перегання-, перегонюва-, випереджу-.

ОБГОРА́ТЬ обгоряти, $т^р$ засмалюватися;

--й/-ый що обгоря ◊, с-и о., покинутий обгорі-, обпалюваний вогнем, *(сонцем)* засмалю-.

ОБГРЫЗА́ТЬ/--й > ОБГЛАДЫВАТЬ.

ОБДАВА́ТЬ *(чим)* обливати, обхлюпува- /хлюпа- на/ *кого*, *(жаром)* обсипа-, *(теплом)* опахува-, *(морозом)* пронива-, *п.* пройма-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ облива ◊, с-и обливати, р-й обли-, 2. що /$м^н$ хто пройма, © пройма́ючи;

-ый 1. обливаний, обхлюпу-, обсипу-. обсипа-, обкида-, пронива-, 2. пройма-;

ОБДА́ТЬ *(водою)* обхлюпнути, хлюпну- на *кого*; ◊; **о. вáром** ошпари- *(окропом)*; **о.** *каким* **взглядом** прони- *яким* оком; **о. презрéнием** прони- прикрим /$к^н$ зневажливим/ оком.

ОБДЕ́ЛЫВАТЬ оброб/ляти, *п.* влаштовува- /об-/, *(дільце)* обкручу-, *(дурити)* обдурю-, обмахор-;

--й що /$м^н$ хто/ обробля ◊, с-и /звиклий/ обробляти, з-й оброби-, зайнятий обробкою, $п^к$ обробний, обробчий + %; **-й делá** ґешефтмахер;

-йся/-ый що ~яється, оброблюваний, оправлю-, оздоблю-, влаштову-, пораний ◊;

ОБДЕ́ЛАТЬ: о. дéло прокрутити аферу; **о. все свои делá** дати раду всьому.

ОБДЕЛЯ́ТЬ *(діливши)* недодава-, *(при столі)* обмина- /про-/, обходи- *(стороною)*, *(наділяти)* = ОДЕЛЯТЬ; **о. виимáнием** обходити увагою;

--й 1. що /$м^н$ хто/ не дає, с-и /звиклий/ не давати, $з^м$-й не да-, $п^к$ криводільчий, 2. **оделяющий**;

-ый 1. завжди обійдений, позбавлюва- *чого*, 2.

оделяемый;

ОБДЕЛЁННЫЙ *(чим)* 1. обді́лений, позба́вле- *чого*, 2. наді́ле-; **о. судьбо́й** обі́йде- до́лею.

ОБДИРА́ТЬ де́рти, обдира́-, обшмо́ргува-, облу́плю-, *(грабунком)* оббира́ти, *(зерно)* шеретува́-, *(лушпу)* облу́щува-, лу́щи-; **о. ша́рканием** *(шкіру)* обшму́льгува-;

--й що /$м^н$ хто/ обдира́ ◊, с-и обдирати, р-й обде́р-, за́йня́тий обдертя́м /облу́плюванн-, шеретува́-/, дері́й, деру́н, лупі́й, обдира́ч, драч, *п.* здирця, здирник, $п^к$ $с^г$ шеретува́льний, лущи́ль- + %, для обдира́ння /дертя́/;

-йся/-ый що обдира́ється, обди́раний, де́ртий, обшмо́ргуваний, обшму́льгу-, облу́плю-, облу́щу-, шерето́-, лу́щений, **-я** лупки́й.

ОБОДРА́ТЬ *(терши)* обшму́льгати; ◊; **о. как ли́пку** обску́бти як горо́х при доро́зі, вилиза- як кі́шечка молоко́;

ОБО́ДРАННЫЙ голодра́ний, обі́рва-, обску́ба- ◊, *д.* обдра́шпа-, ☺ обде́ртю́х.

ОБДИ́РКА $р^к$ дертя́.

ОБДУВА́ТЬ обдима́ти, обдува́-, обдму́ху-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ обдува́ ◊, с-и о., р-й обду́-, для обдуття́, за́йня́тий -ям, $п^к$ = %, 2. **надувающий**[2]

-йся/-ый 1. обду́ваний, обди́м-, 2. обду́рюв-.

ОБДУВКА $р^к$ обдуття́.

ОБДУ́МЫВАТЬ обмірко́в/увати, проду́му- /об-/, метикува́ти, вива́жува-, розважа́-, ду́ма- над *чим*

--й що /$м^н$ хто/ обду́мує ◊, с-и о., $з^г$-й обду́ма-, $п^к$ розва́жливий, © у ро́здумах про, ~уючи;

-йся/-ый що ~ється, обду́муваний, вива́жу- ◊.

ОБЕ́ГАТЬ > БЕГАТЬ.

ОБЕГА́ТЬ оббіга́ти, випереджа́-, обганя́-, *п.* уника́-, омина́-, цура́тися;

--й 1. що /$м^н$ хто/ оббіга́ ◊, р-й оббі́гти, зви́клий /с-и/ оббіга́-, 2. **обгоняющий**, 3. **избегающий**.

ОБЕ́ДАТЬ; ПО♦♦♦: пло́тно п. до́бре попої́сти; **мы тут не -аем** не на́ше ме́леться.

ОБЕ́ДНИЙ обі́дній; & пообі́дній, післяобі́дній.

ОБЕДНЯ́ТЬ збі́днювати;

--й $п^{рв}$ *т.* що збі́днює, с-и збі́днювати, з-й збідни́ти, $п^к$ збі́днювальний;

-ый збі́днюваний.

ОБЕЗБО́ЛИВАТЬ знебо́л/ювати, знечу́лю-, анестезува́ти-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, с-и з., з-й /покли́ка-/ знебо́ли-, *(засіб)* аналге́тик, $п^к$ протибольови́й + %, анестети́чний, аналгети́ч-, для знечу́лення, $р^в$ знебо́лення [**-ие сре́дства** за́соби з., анесте́тики, анестети́чні за́соби];

-йся/-ый знебо́люваний, знечу́лю-, анестезо́-.

ОБЕЗВЕ́ТРИВАТЬ *(вітрила)* зневі́трювати.

ОБЕЗВО́ЖИВАНИЕ знево́днення.

ОБЕЗВО́ЖИВАТЬ $п^{рв}$ *т.* знево́дн/ювати;

--й що ~ює ◊, с-и ♦, з-й знево́днити, знево́днювач, для знево́днення, за́йня́тий -ям, $п^к$ = %;

-йся/-ый знево́днюваний /обез-/.

ОБЕЗВРЕ́ЖИВАТЬ знешко́дж/увати;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує, с-и ~увати, з-й знешко́ди-, знешко́джувач, $п^к$ ~увальний, знешко́дливий, *к.* знешко́дний, для ~ення, за́йня́тий -ям;

-йся/-ый знешко́джуваний, $п^к$ знешкодни́й.

ОБЕЗГА́ЖИВАТЬ знега́жувати;

--й що /$м^н$ хто/ знега́жує ◊, с-и знегажувати, з-й знега́зи-, $п^к$ = %, для знега́ження;

-йся/-ый знега́жуваний.

ОБЕЗГЛА́ВЛИВАТЬ стина́ти го́лову, обезголо́влювати, *(кількох)* руба́- го́лови *кому*;

--й що /$м^н$ хто/ стина́ го́лову ◊, с-и р. г., р-й стя́ти го́лову, головосі́к, $п^к$ = %;

--йся/-ый обезголо́влюваний;

ОБЕЗГЛА́ВИТЬ *(одного)* стя́ти го́лову *кому*, *(рух)* позба́вити про́воду /елі́ти/ ◊.

ОБЕЗДО́ЛИВАТЬ знедо́лювати /обез-/, недо́ли-.

ОБЕЗДУ́ШЕННЫЙ $п^о$ безне́бий.

ОБЕЗЖИ́РИВАТЬ випо́щ/увати, знежи́рю-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, з-й ви́пости-, ~увач, знежирю-, $п^к$ = %, для ~ення, за́йня́тий -ям;

-йся/-ый що ~уться, випо́щуваний, знежи́рю-.

ОБЕЗЗАРА́ЖИВАТЬ знезара́ж/увати, дезинфікува́-; ± ОБЕЗВРЕЖИВАТЬ

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, с-и ♦, з-й знезара́зи-, для дезинфе́кції, за́йня́тий -ією, знезара́жувач, дезинфе́ктор, *(річ)* дезинфекта́нт, $п^к$ знезара́зливий дезинфекці́йний, знезара́жуваль-;

-йся/-ый що ~ується, ~уваний, дезинфіко́-.

ОБЕЗЛИ́ЧЕНИЕ $о^к$ *(з)*однако́ві́ння.

ОБЕЗЛИ́ЧИВАТЬ знеосо́бл/ювати, зоднако́влю-, ніве́лю-, *о.* зачі́су- під одну́ гребі́нку;

--й що /$м^н$ хто/ знеосо́блює ◊, с-и позбавля́ти свого Я, з-й знеосо́би-, $п^к$ = %;

♦♦♦СЯ однакові́ти, збува́тися сво́го Я, $п^{-о}$ озвича́йнюва-, знеосо́блю-, зачі́су- п. о. г. ◊;

-йся/-ый ~юваний, збу́- сво́го Я, зачі́су- п. о. г.;

ОБЕЗЛИ́ЧИТЬ $п^{-о}$ ослима́чити, $о^к$ зоднако́в- ◊;

ОБЕЗЛИ́ЧИТЬСЯ зоднакові́ти ◊;

-вший(ся) *Ø*; **-я** зоднакові́лий, знеосо́блений, позба́в- сво́го Я, заче́саний п. о. г. ◊.

ОБЕЗЛЮ́ДЕТЬ $д^к$ збезлю́д*(н)*і́ти /обез-/, ви́люднi- /зне-/, $о^к$ осамоті́ти, $н^{дк}$ безлю́дні́ти;

-вший ви́люднілий, знелюдні́-, осамоті́-, осамо́чений, осамі́тне-, $п^к$ безлю́д-.

ОБЕЗЛЮ́ЖИВАТЬ вилю́дн/ювати /зне-/;

--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, з-й ~ити, с-и ♦, ~ювач /зне-/, $п^к$ = %;

-ый вилю́днюваний /зне-/, збезлюджу-;

ОБЕЗЛЮ́ДИТЬ ви́люднити, *(позбавити друзів)* осамо́тни-.

ОБЕЗНАДЁЖИВАТЬ обезнаді́/ювати, знекри́лю-;

--й що /$м^н$ хт°/ ~́ює ◊, с-и ♦, з-й обезнаді́я-, ~́ювач, знекри́лю-, $п^к$ обезнаді́йливий, знекри́льчий;

ОБЕЗНАДЁЖЕННЫЙ обезнаді́яний, $п^о$ знек-

ри́лений.

ОБЕЗОБРА́ЖИВАТЬ спотво́р/ювати, потво́ри-, *(гидко)* викривля́-, знекра́шува-, чупера́дли-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, с-и ♦, з-й спотво́ри-, за́йня́тий ~енням, ~ювач, $п^к$ *(шрам)* гидки́й до бри́ду, потво́рчий, чупердливий, *г.* виродли́- + %;
♦♦♦СЯ спотво́рюватися, потворні́ти ◊;
-я/-ый ~юваний, викри́влю-, знекра́шу- ◊;
ОБЕЗОБРА́ЗИТЬСЯ спотворні́ти ◊;
-вший*(ся)* Ǿ; **-я** спотворні́лий, спотво́рений.

ОБЕЗОРУ́ЖИВАТЬ роззбро́/ювати /зне-/, нев[й]тралізува́-, вибива́- збро́ю з рук, $п^{-о}$ обезвла́днюю-, обезша́бл-, *(сміхом)* знеси́л- /*г.* обез-/, *(ласкою)* зв'я́зу- ру́ки й но́ги *кому*, топи́ти кри́гу;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, с-и ♦, з-й роззбро́ї-, для ~́ення, за́йня́тий -ям, ~́ювач, $п^к$ = %; **-ая улыбка** топи́-кри́гу-у́сміх;
-йся/-ый роззбро́юваний /обез-/, обезша́бл- ◊;
ОБЕЗОРУ́ЖЕННЫЙ $п^о$ обезша́блений ◊.

ОБЕЗУГЛЕРО́ЖИВАТЬ декарбоніз/ува́ти /$д^к$ з-/;
-й що ~у́є, с-и ♦, з-й з., ~а́тор, $п^к$ ~аці́йний;
-ый декарбонізо́ваний;
ОБЕЗУГЛЕРО́ДИТЬ здекарбонізува́ти.

ОБЕЗУМЕВА́ТЬ тра́тити тя́му, $о^к$ несамови́/ті-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ті́є ◊, напівзбожево́лілий /-божеві́льний/, знетя́млюва-, щора́з несамови́тіший, © втрача́ючи ро́зум;
ОБЕЗУМЕ́ТЬ ошал*(ен)*і́ти, знесамови́т-, $о^к$ знетя́митися, обезглу́зді́ти, втра́ти- ро́зум /тя́му/;
-вший знетя́млений, ошалі́лий, обезглу́зді-.

ОБЕЗЬЯННИК 1. дресува́льник мавп, 2. епіго́н.

ОБЕЗЬЯ́ННИЧАТЬ мавп/ува́ти, сліпо наслі́ду-;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, с-и /зви́клий/ ♦, $з^м$-й з♦, наслі́дувач, епіго́н, $з^н$ ма́впа, $п^к$ мавпува́льний.

ОБЕЗЬЯНОПОДО́БНЫЙ мавпува́тий, як ма́впа.

ОБЕЛЯ́ТЬ *(від гріхів)* вибі́л/ювати, *г.* уневи́нню-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, покли́каний /р-й/ ви́білити, с-и ~юва-, вибі́лювач, $п^к$ = %, © ~юючи;
-ый вибі́люваний, уневи́нню-.

ОБЕРЕГА́ТЬ бере/гти́, оберіга́-, борони-, обороня-, захища-, охороня-, стерегти́;
--й що /$м^н$ хто/ ~же́ ◊, с-и ♦, р-й з♦, оберіга́ч, $п^к$ оберіга́вчий, бережи́стий, ± **охраняющий**;
-ый бере́жений, стере́же-;
ОБЕРЕГА́ТЬСЯ берегти́ся, оберіга́-, остеріга́-;
-йся береже́нний + **берегущийся**;

ОБЁРТЫВАТЬ *(у що)* загорт/а́ти, *(чим)* обгорта́-, обкру́чува-, обмо́ту-, *(убік)* оберта́-/ /по-/, *(другом)* /пере-/, *(туди й назад)* оберта́тися;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, с-и /зви́клий/ ~а́ти, з-й огорну́-, ~увач, ~а́йло, для ~а́ння, за́йня́тий -ям, $п^к$ обгортко́вий + %;
ОБЕРНУ́ТЬ: о. в шу́тку переве́сти́ на жарт;
ОБЁРТЫВАТЬСЯ обвив/ати(ся) ◊;
-йся/-ый що ~а́ється, обго́ртаний /за-/, обкру́чув-, обмо́тув-, обе́ртаний, пове́рт- /пере-/ ◊;
ОБЕРНУ́ТЬСЯ: о. тяжёлыми после́дствиями не мину́ти добро́м.

ОБЕСКРО́ВЛИВАТЬ знекро́в/лю-, *(боєм)* знеси́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~лює ◊, с-и ♦, з-й знекро́ви-, ~люва ч ◊, $п^к$ = %, $р^к$ ~ливий, знекро́вчий;
-йся/-ый знекро́влюваний, знеси́лю-.

ОБЕСКУРА́ЖИВАТЬ знеохо́чувати, відбива́- охо́ту /ви- ґрунт з-під ніг/ *кому*, $о^к$ збива́- з то́ну /знему́жню-, зневі́рю- в собі, збенте́жу-/ *кого*;
--й що /$м^н$ хто/ відбива́ о. ◊, збенте́жувач ◊, с-и ♦, з-й /з на́міром/ відби́ти о., $п^к$ $р^к$ бенте́жчий;
ОБЕСКУРА́ЖЕННЫЙ = **-вшийся** збенте́жений, знеохо́че-, зневі́ре- у собі, зби́тий з то́ну.

ОБЕСПЕ́ЧЕН: он по́лностью о. $ф^р$ все йому́ є.

ОБЕСПЕ́ЧЕНИЕ: на по́лное о. *(іти)* на все гото́ве; **на по́лном -нии** *(жи-)* на всьо́му гото́вому;
ОБЕСПЕ́ЧЕННЫЙ: о. сре́дствами /ору́диями/ за́сібни́й.

ОБЕСПЕ́ЧИВАТЬ забезпе́ч/увати, *(запити)* задовольня́-, *(успіх)* ґарантува́-, *(їх)* дба́- на їх; **о. *их чем*** постача́- *їм що*; **о. прию́том** прихища́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, з-й /покли́ка-/ забезпе́чи-, ґара́нт, забезпе́чувач, $п^к$ забезпечний, ґаранті́й-, ~ливий + %, для ~ення, щоб забезпе́чи-, $р^в$ забезпе́чення [**-й отря́д** загі́н з.]; **-й успе́х /побе́ду/** з-й забезпе́чи- у́спіх /перемо́гу/, $ф^р$ кози́р-; **-й функциони́рование** *р.* диспе́тчер;
-йся/-ый забезпе́чуваний, ґаранто́-, задово́лю-;
-ый прию́том прихи́щаний;
ОБЕСПЕ́ЧИТЬ: о. *кого* наста́чити *кому* [**не обеспе́чишь** *кого* не наста́чиш *кому*]; ◊.

ОБЕСПЛО́ЖИВАТЬ знеплі́дн/ювати, каструва́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює, с-и ~ювати, з-й знеплі́дни-, для ~ення, ~ювач, $п^к$ = %, $р^к$ знеплі́дчий;
-йся/-ый знеплі́днюваний;
ОБЕСПЛО́ДИТЬ $о^к$ обезді́тнити ◊;
ОБЕСПЛО́ДИТЬСЯ: -вшийся знеплі́днений, Ǿ.

ОБЕСПОКО́ЕННОСТЬ $о^к$ затурбо́вання /-ість/.

ОБЕСПОКО́ИВАТЬ; ОБЕСПОКО́ИТЬ стурбува́ти /по-/, занепоко́ї-, затриво́жи-;
ОБЕСПОКО́ЕННЫЙ затриво́жений; стурбо́ва- ◊; **кра́йне о. *кто*** душа́ не на місці в *кого*.

ОБЕССА́ХАРИВАТЬ знецу́крювати;
--й що знецу́крює, с-и знецу́крювати, з-й знецу́кри-, для знецу́крення, $п^к$ = %;
-ый знецу́крюваний.

ОБЕССИ́ЛЕВАТЬ знеси́л/юватися, знемага́-, занепада́ти на си́лі /с- на си́лах/, безси́лі-, охлява́-, *г.* упада́ти із сил;
--й що /$м^н$ хто/ безси́ліє ◊, ~юваний /ви-/, знемо́жу-, щора́з сла́бший /~ені-/, от-о́т вже безси́лий;
ОБЕССИ́ЛЕТЬ знемогти́, знемогти́сь на си́лах, знеси́літи, знемощі́-, охля́ну- ◊;
-вший знемо́жений, знеси́л-, знеси́лілий, охля́- ◊, *р.* хля́-, Ǿ;
ОБЕССИ́ЛЕННЫЙ = **обесси́левший**.

ОБЕССИ́ЛИВАТЬ знеси́лювати, *о.* забира́ти всі си́ли, *(у бою)* знекро́влювати;
--й що /*м*[н] хто/ знеси́лює ◊, с-и з., з-й /з мето́ю/ знеси́ли-, знеси́лювач, знекро́влю-, напівзнеси́лений, *п*[к] знеси́люваль-, висна́жливий, *ок.* знеси́льчий;
ОБЕССИЛИВАТЬСЯ = ОБЕССИЛЕВАТЬ;
-йся = обессилевающий.
ОБЕССИ́ЛИТЬ забра́ти всі си́ли ◊.
ОБЕССО́ЛИВАТЬ знесо́лювати, опрісн- /-я́ти/;
--й що /*м*[н] хто/ знесо́лює ◊, с-и знесо́лювати, з-й знесо́ли-, *п*[к] знесо́льчий + %, для знесо́лення;
-йся/-ый знесо́люваний, опрісню-.
ОБЕССУ́ЖИВАТЬ; ОБЕССУ́ДИТЬ: не -дьте! не здивýйте!, *г.* не ма́йте мені за зле.
ОБЕСЦВЕ́ЧИВАТЬ знеба́рвл/ювати, *(мову)* уодноманітнювати;
--й що /*м*[н] хто/ ~юе, с-и ~ювати, з-й знеба́рви-, знеба́рвлювач, для знеба́рвлення, *п*[к] = %;
-йся/-ый знеба́рвлюваний, уодноманітню-.
ОБЕСЦЕ́НИВАТЬ знецінювати;
--й що /*м*[н] хто/ знецінює, с-и ♦, р-й знеціни́-, з мето́ю знецінення, *п*[к] = %;
♦♦♦СЯ *о.* спада́ти з ціни́, *ф.* вихо́ди- в тира́ж ◊;
-йся/-ый знецінюваний;
ОБЕСЦЕ́НИТЬСЯ упа́сти в ціні ◊.
ОБЕСЧЕ́ЩЕНИЕ *(трупа)* окра́дення /-еність/.
ОБЕЩА́ТЬ обіця́ти*(ся)*, *к*[н] зобов'я́зуватися, *о.* дава́ти сло́во, *(без гарантії)* ки́да- слова́ на вітер, *г.* прирікá-; **о. быть** *кем г*[д] заповіда́тся на *кого*;
--й що /*м*[н] хто/ обіця́ ◊, с-и ♦, р-й на♦, ще́дрий на обіця́нки, обіця́льник, *п*[к] багатонадійний, перспекти́в-, по́вен надій, *г*[д] заповідаючий; **-й золоты́е го́ры** ще́дрий на масні слова́, гото́вий обіця́ти золоті го́ри; **-й ра́дость** благовісний;
-ый обіцяний, зобов'я́зува-, заповіда-;
ПООБЕЩА́ТЬ *г.* приобіця́ти ◊; **-вший** Ø;
ОБЕ́ЩАННЫЙ: -ого три го́да ждут каза́в пан, що кожу́ха дам *(*і сло́во його́ те́пле*)*, сподіва́вся дід на обід, та й без вече́рі спа́ти ліг;
ОБЕ́ЩАННО обіцяно, *г.* приобіцяно.
ОБЖА́РИВАТЬ обсма́ж/увати, сма́жити;
--й що /*м*[н] хто/ ~ує ◊, с-и ♦, р-й ~и-, смажі́й, ~увач, за́йня́тий *(об)*сма́женням, *п*[к] = %, **± жарить**;
--йся/-ый обсма́жуваний, сма́жений.
ОБЖИВА́ТЬ: --й що /*м*[н] хто/ обжива́, р-й обжи́ти, с-и обжива́-;
ОБЖИВА́ТЬСЯ обжива́тися, оку́блюва-, убива́- в пір'я, става́ти на но́ги, *ф.* оброста́- са́лом;
-йся/-ый що /*м*[н] хто/ обжива́ється ◊, обжи́ваний, уби́ва- в пір'я ◊, с-и ♦, вже скоро обжи́тий;
ОБЖИ́ТЬСЯ *о.* нагрі́ти місце ◊;
-вшийся обжи́тий, Ø.
ОБЖИГА́ТЬ о*(б)*па́л/ю- /*т.* ви-/, обсма́-, смали́ти, опіка-, пекти́, *п.* жа́ли-, *(окропом)* ошпа́рюва-;
--й що /*м*[н] хто/ опа́лює ◊, з-й опекти́, с-и обпа́люва-, за́йня́тий сма́ленням, смалі́й, обпалю/вач, *п*[к] палкий, пеку́чий, палю́-, *(цілунок)* жагу́-, */вітер, мороз/* щипу́-, смалкий, шпаркий, цупкий, дошкульний, *(- кропиву)* жальли́вий, *т.* = %;
ОБЖЕЧЬ *(шкіру від пір'я)* обш[с]мали́ти; ◊; **о. огнём оче́й** обкреса́- очи́ма /по́глядом/;
ОБЖИГА́ТЬСЯ опіка́тися ◊, *(мати невдачі)* набива́ти гу́лі;
--йся/-ый що ~ється, сма́лений, обсма́люва-, обпа́лю-, опе́чу-, ошпа́рю-, випа́лю-, жа́лений ◊;
ОБЖЕ́ЧЬСЯ попекти́ся, *п.* обпали́ти /присмали́-/ кри́ла; **обжёгся на молоке́ и на во́ду ду́ет** наляка́в міх, то й то́рби стра́шно;
-ёгший*(ся)* Ø; **-я** обпа́лений, обсма́л-, попе́ч-, ошпа́р- ◊.
ОБЖИМА́ТЬ обтискати /-увати/, обда́влювати, зду́шу-, *(шмаття)* викру́чу-, *т.* обтяга́ти;
--й що обда́влює ◊, с-и о., з-й обти́снути, для обтяга́ння, за́йня́тий -ям, *п*[к] *р*[к] обтяга́льний, + %;
-йся/-ый обтя́ганий, обда́влюв-, обти́скув- *п*[к] обтяжний, *к*[н] обтискний.
ОБЖИРА́ТЬ *о*[к] об'їда́ти, *(зелень)* обгриза́ти;
--й що /*м*[н] хто/ об'їда́ ◊, зви́клий обжира́ти, р-й обжер-, обжира́йло, дармоїд *(*на шиї у *кого)*, *п*[к] па́жерливий, проже́рли-, нена́тлий;
-ый об'їджуваний, обса́дже- дармоїдами, *(- гілля)* обгри́за-;
♦♦♦СЯ запиха́тися. переїда́-, набива́ти утро́бу;
-йся зви́клий обжира́тися, охо́чий до обже́рства, гото́вий їсти без кінця́, обже́ра, проже́-;
ОБЖУ́ЛИВАТЬ обшахро́вувати, обмахо́рю-, **о. на рацио́не** обкрада́ти на харча́х;
--й = облапошивающий.
ОБЗАВОДИ́ТЬСЯ *(чим)* заво́дити собі *що*, доро́блятися *чого*; **о. медалями** *о*[к] обмеда́люва-;
-йся *чем* р-й заве́сти́ собі /с-и заво́ди- с./ *що*;
ОБЗАВЕСТИ́СЬ *(друзями) ф.* оброс́ти; **о.** *чем* доско́чи- /додба́-, доп'ясти́*(ся)*/ *чого*, діста́ти /нагуля́-/ *(*собі*) що*, уби́тися /убра́-/ в *що* [**-ёлся оде́ждой** уби́вся в оде́жу]; **о. семьёй** *ф.* оку́бли-, зви́ти гніздо́, ста́- сім'янини́ном; **о. хозя́йством** розгосподáритись /за-/, ста́ти госпо́дарем, загосподарюва́-;
-вшийся Ø, *(друзями)* обро́слий, *(сім'єю)* оку́блений, *(газдівством)* загосподáре-, *(медалями)* обмеда́ле-.
ОБЗВА́НИВАТЬ видзво́н/ювати /об-/;
--й що /*м*[н] хто/ ~ює, р-й ви́дзвонити, с-и ♦;
-ый видзво́нюваний /об-/.
ОБЗО́Р о́гляд, *о*[к] озира́ння, по́зір [**под -ом** під по́зо́ром].
ОБЗЫВА́ТЬ *о*[к] дражни́ти *ким*, приклада́- прізвиська, дражни́тися;
--й що /*м*[н] хто/ дра́жнить ◊, схи́льний /с-и/ дражни́тися, з-й обізва́ти, *о.* з ла́йкою на уста́х;
-ый нази́ваний /у-, об-/, передра́жню-.

ОБЗЫВА́ТЬСЯ озива́тися, відгу́кува-, подава́ти го́лос, $г^∂$ відкли́кува-;
-йся що /$м^н$ хто/ озива́ється ◊, с-и п. г., р-й /$з^м$-й/ озва́тися, © озва́вшися;
ОБОЗВА́ТЬСЯ озва́тися, пода́ти го́лос, сказа́- сло́во ◊, *(- гаї) $п^о$* загомоні́-.
ОБИВА́НИЕ $о^к$ оббиття́.
ОБИВА́ТЬ оббив/а́ти, обтріпу-, *(залізом)* око́ву-, *(пороги)* $о^к$ обто́пту-, обто́вку- /обтовка́ти/;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, с-и ♦, покли́каний обби́-, за́йнятий оббиття́м, обби́вач, оббива́льник, $п^к$ обби́вчий /-у́щий/ + %, $с^к$ обби́й- [обби́йбік]; **-й поро́ги** зви́клий оббивати /обто́пту-/ поро́ги;
-йся/-ый обби́ваний, обто́пту-, обтріпу-, обша́рпу-, око́ву-, $п^к$ оббивни́й;
ОБИ́ТЬ: о. гво́здиками поцвяши́ти, ви́цвяхува-; **о. поро́ги** обтовкти́ поро́ги;
ОБИ́ТЫЙ: о. бля́шками /гвоздя́ми/ ви́цвяхований; **о. желе́зом** оку́тий залізом.
ОБИ́ДА обра́за, $о^к$ покри́вдження, $ф^р$ жаль [**вся моя о. на** весь мій жаль на]; **не в -ду будь ска́зано** не до Вас ка́жучи; **не посчита́йте за -ду** *г.* не ма́й-те мені́ за зле;
ОБИ́ДЫ кри́вди, $з^б$ кри́вда.
ОБИ́ДНО при́кро; **как ни о.** хоч як при́кро;
ОБИ́ДНЫЙ *(- слова)* дошку́льний, шкульки́й, $г^∂$ обиджа́ючий.
ОБИ́ДЧИВЫЙ діткли́вий, обра́з-, тонкосльо́зий.
ОБИЖА́ТЬ кри́вд/ити *кого*, чини́- кри́вду *кому*, *(словом)* обража́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ить ◊, з-й с♦, зви́клий ♦, кри́вдник, $п^к$ кри́вдний, обра́зливий, при́крий, дошку́льни́й, $г^∂$ обиджа́ючий;
-ый кри́вджений, покри́вджува-, обра́ж-;
ОБИ́ДЕТЬ ура́зити ◊; **му́хи не -ит** му́хи не заче́пить;
-вший Ø; **кро́вно -й** © смерте́льно обра́зивши ◊.
ОБИЖА́ТЬСЯ $о^к$ копи́лити /надува́-/ гу́би, се́рдитись [**не обижа́йся!** не се́рдься!] ◊; & обра́жуватися; **о. на** *кого* (**за** что) *г.* бра́- за зле *кому* (**що**);
-йся схи́льний обража́тися, обра́жений, із закопи́леними губа́ми, $п^к$ → ОБИДЧИВЫЙ, $с^к$ *(за)*-копи́ль- [*(за)*копи́льгуба].
ОБИЛЕ́ЧИВАТЬ *кого* продава́ти квитки́ *кому*;
--й що продае́ квитки́, продаве́ць квиткі́в.
ОБИ́ЛИЕ $о^к$ передоста́ток, *п.* го́ри, хма́ра, си́ла, мо́ре [**о. кра́сок** м. барв], $ф^р$ ще́дрість, $п^о$ густоцві́ття, пишнокві-, $к^н$ *(не лише питво)* розли́ване мо́ре, © ду́же бага́то.
ОБИ́ЛЬНО *(забезпечити) о.* ще́дрим доще́м.
ОБИНЯ́К: без -о́в $о^к$ без ніяких яки́х, про́сто з мо́сту, без церемо́ній, навпросте́ць, © без со́рому ка́зка.
ОБИРА́ЛА $о^к$ дряпі́ка, шкуроде́р, шкуролу́п, шку́ра, шку́рник.
ОБИРА́ТЬ оббир/а́ти, *(плоди)* /з-/, зрива́- /об-/, *(кого)* окрада́-, ♦, обдира́-, грабува́-;
--й що /*м* хто/ ~а́ ◊, зви́клий окрада́ти, з-й обде́р-, драч, дері́й, зди́рця, дряпі́ка, $п^к$ оббиру́щий, *т.* оббира́льний + %; **-й до ни́тки** з-й зде́рти оста́нню соро́чку;
-ый обби́раний /з-/, зри́ва- /об-/ обди́р-, окра́д- ◊;
ОБОБРА́ТЬ *(овочі)* стереби́ти; ◊;
-вший Ø; **-й до ни́тки** © обде́рши до ни́тки.
ОБИРА́ТЬСЯ ◊; **ОБОБРА́ТЬСЯ** $о^к$ спе́катися, здиха-, збу́ти*(ся)*; **стыда́ не -ёшься** со́рому не збу́деш]; **хлопо́т не -ёшься** ма́тимеш кло́піт; **не -ёшься беды́ набере́шся** біди́, не збу́деш- ли́ха.
ОБИТА́ЕМОСТЬ *(населеність)* житлозда́тність.
ОБИТА́ЛИЩЕ $п^{-о}$ о́сідок, *г.* обита́лисько.
ОБИТА́ТЕЛЬ = *і.* → **обитающий**.
ОБИТА́ТЬ жи́ти, прожива́-, пробува́- /пере-/, *(населяти)* залю́днюва-, заселяти, обжива́-, *(в хаті)* ме́шка-, *(- звірів)* води́тися;
--й що /$м^н$ хто/ живе́ ◊, *(в лісі)* поди́буваний, *і.* ме́шканець, жи́тель, *(по)*жиле́ць, абориге́н, тубі́лець, автохто́н, $п^к$ заме́шкалий, /*тут*/ туте́шній, /*там*/ тамте́шній; **давно́ -й** старожи́л;
-ый залю́днений, засе́ле- /на-/, обжи́тий, *(дім)* заме́шканий.
ОБКА́ЛЫВАТЬ обко́лю/вати;
--й що /$м^н$ хто/ ~є, с-и ♦, з-й обколо́-, $п^к$ = %;
-йся/-ый обко́люваний.
ОБКА́ПЫВАТЬ 1. обка́п/ува- 2. обко́п-, копа́ти-;
--й 1. що ~ує, с-и ♦, з-й обка́па-, ка́пальник, $п^к$ = %, 2. що /$м^н$ хто/ обко́пує, с-и обко́пувати, р-й обкопа́-, *і.* → **копающий**, $п^к$ = %;
-йся/-ый 1. обкапуваний, 2. обко́пу-, ко́паний.
ОБКА́ТКА *(машин)* о́б'їзд.
ОБКА́ТЫВАТЬ *(у чім)* обка́чувати, *(укочувати)* обко́ч/у-, *(кругли-)* обто́чу-, *(навколо)* обво́зити, *(авто)* виї́жджува- /об-/, виїзди́- /об-/;
-й 1. що ~ує ◊, з-й обкоти́ти, $п^к$ = %, 2. що обво́зить, р-й обве́зти́, 3. **точащий**, 4. **объезжаю-**[2];
-йся/-ый 1. обко́чуваний, обка́чу-, 2. обво́жу-, 3. обто́чу-, 4. виї́жджу-;
ОБКА́ТАННЫЙ *(вислів)* ука́чаний; ◊.
ОБКИРКО́ВЫВАТЬ кайлува́ти, *ф.* общю́ку-.
ОБКЛА́ДЫВАТЬ обклада́ти, обмо́щува-, обгорта́-, *(військом)* ото́чува-, облягá-, *(лайкою)* ла́я-;
--й що /$м^н$ хто/ обклада́ ◊, з-й обікла́сти, зви́клий обклада́-, обклада́ч, $п^к$ *т.* обкладни́й, + %;
-йся/-ый обкла́даний, обго́рт-, обмо́щув-, опови́в-, облямо́вув-, ото́чув-; $п^к$ обкладни́й, ± ОБЛАГАТЬ;
ОБЛОЖИ́ТЬ: -вший Ø.
ОБКРА́ДЫВАТЬ > ОБВОРОВЫВАТЬ.
ОБКРУ́ЧИВАТЬ обкру́ч/увати, обмо́ту- /за-/;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, р-й обкрути́ти, с-и ~ува-, ~увач ◊, $п^к$ обкру́тливий + %, $с^к$ обкрути́- [обкрути́душа];
-йся/-ый обкру́чуваний, обмо́т-, $п^к$ обкру́тливий.

ОБКУ́СЫВАТЬ: **--й** що обку́шує, р-й /з-й/ обкуса́ти, *пᴷ* = %; +/± **кусающий**;
-йся/-ый обку́шуваний.

ОБЛАГА́ТЬ обкладáти, *(податом)* оподаткóвува-; **о.** ***чем*** накладá- *що* [**о. пóшлиной** н. ми́то];
--й = обкладывающий, *пᴷ* облогóвий; **-й налóгом /пóшлиной/** *(о)*податкóвець, накладáч подáтку /ми́та/, *(інспектор)* податкóвий;
-йся/-ый = обкладываем-; -ый налóгом /пóшлиной/ оподаткóвуваний /обклáду- ми́том/.

ОБЛАГООБРА́ЖИВАТЬ упристóйн/ювати, робú- гóжим;
--й що ~ює, ~ювач, зáйня́тий ~енням, с-и ♦, з-й ~и-.

ОБЛАГОРА́ЖИВАТЬ ушляхéтн/ювати;
--й що /*мᴴ* хто/ ~ює, с-и ♦, з-й ~и-, зáйня́тий ~енням, ~ювач, *пᴷ* ~юючий + %, *сᴷ* ушляхéтни-;
-йся/-ый ушляхéтнюваний;
ОБЛАГОРО́ДИТЬСЯ ~итися, *п⁰* ошляхéтніти;
-вшийся ушляхéтнений, ошляхéтнілий, Ǿ.

ОБЛАДА́ТЬ володíти, мá-; **о.** ***чем*** *о.* мá- за душéю /на рукáх/ *що*; **о. склóнностью к** ***чему***, манахил /уподобання, смак/ до *чого*; **о. чу́вством сóбственного достóинства** *к.* зиá- собí ціну́;
--й що /*мᴴ* хто/ мáє ◊, наділений /обдарóван-/ *чим*, посідáч /влáсник/ *чого*, *о.* на рукáх з *чим*, *пᴷ (- знання +)* підку́тий [**-ий знáнием** підку́тий знання́м]; **-й** ***чем*** *фᴾ* з *чим* [**-й свóйствами** з власти́востями], *пᴾᴷ* при [**-й деньгáми** при грóшах]; **-й преиму́ществом** наділений перевáгою; **-й слу́хом** обдарóва- слу́хом; **-й способностью к** ***чему*** здíбний /схиль- +/ до *чого*;
ОВЛАДЕ́ТЬ > ОВЛАДЕВАТЬ;
ВОЗОБЛАДА́ТЬ *(над ким)* взя́ти гóру, запанувáти, перемогти́ *кого*, *уᴾ* возторжествувá-;
-вший перемíгший, Ǿ.

О́БЛАКО *(О́БЛАЧКО)* хмáрка *(хмари́нка)*.

ОБЛА́МЫВАТЬ облáм/увати /*п.* у-/, облóмлювати, ламá-, *(кого)* перекóнува-, прибóрку-:
--й що /*мᴴ* хто/ ~ує ◊, с-и ♦, р-й обломи́-, зáйня́тий лóмкою, ламáч, ламáйло, *пᴷ* ламучий + %; **-й бокá** мастáк латá- бóки /відбивá- бéбехи/;
-йся/-ый лáманий, облáмува-, облóмлю-, умóвлю-, перекóну-; **-я** ламки́й, ламу́чий;
ОБЛОМА́ТЬ: **о. кóгти** відрубáти пазурí; **о. рогá** втя́- /зби́-/ рóги; ◊;
ПООБЛОМА́ТЬ *(роги)* позбивáти ◊;
-вший Ǿ.

ОБЛАПО́ШИВАТЬ дури́ти, махля́ри-, махл/ювá-, обмахóрю-, обшалапу́чу-, *п.* об'їжджá-;
--й що /*мᴴ* хто/ ~ю́є ◊, махля́р, + **обманывающий;**
-йся/-ый ду́рений, обмахóрюваний, обду́рю- ◊;
ОБЛАПО́ШИТЬ *ф.* обмики́тити, обкру- ◊.

ОБЛА́СКАННЫЙ *(сонцем)* *оᴷ* приголу́блений.

О́БЛАСТЬ *(дій)* сфéра, гáлузь, *(ареал)* терéн; **в -ти** *(гумору)* у сфéрі, *ж.* на терéнах.

ОБЛАЧА́ТЬ обряджáти, убирá- в шáти, *уᴾ* облачá-;
--й що /*мᴴ* хто/ обряджá ◊, покли́каний обряди́ти, с-и /зви́клий/ ♦; ± ОДЯГАТИ;
-йся/-ый уби́раний /одя́га-/ в шáти, *іᶜ* ря́дже-;
ОБЛАЧИ́ТЬСЯ обряди́тися ◊;
-вшийся обря́джений, у́бра- /одя́гне-/ в шáти, Ǿ.

ОБЛАЧЕ́НИЕ шáти.

ОБЛЕГА́ТЬ отóчувати, обляг/á-, огортá-, *(тіло)* обтягáти, облипá-, обпинá-;
--й/-ый що ~á ◊, зрóблений, щоб облягти́, *(одяг)* облягу́чий, *п⁰* обли́плий, *г.* обти́с-, *сᴷ* облипáй-тíло- [**-щие штани́шки** о.-т.-штанці].

ОБЛЕГЧА́ТЬ полéгш/увати /об-/;
--й що /*мᴴ* хто/ ~ує, с-и ♦, з-й полéгши-, полéгшувач, *пᴷ* = %, для полéгші;
-йся/-ый полéгшуваний /об-/;
ОБЛЕГЧИ́ТЬ полéгши-, *(напругу)* відпру́жи-, відтяжи́- ◊;
ОБЛЕГЧА́ТЬСЯ лéгшати ◊;
ОБЛЕГЧИ́ТЬСЯ полéгшати ◊;
-вший*(ся)* Ǿ; **-я** полéгшений.

ОБЛЕГЧЕ́НИЕ *оᴷ* полéгша; **о. приобретéния /пóльзова-/** *п⁻⁰* удосту́пнення.

ОБЛЕДЕНЕВА́ТЬ обмерз/áти, брáтися кри́гою;
--й/-ый що ~á ◊, с-и ♦, ~аний, затя́га- кри́гою, *пᴷ* ~áльн-, напівобмéрзлий, ± **оледеневающий;**
ОБЛЕДЕНЕ́ТЬ: **-вший = оледеневший.**

О́БЛЕДЬ *(на деревах +)* óкидь.

ОБЛЕКА́ТЬ *(одягом)* ОБЛАЧАТЬ, *(чим)* покривáти /у-, *(славою)* о-/, *(о)*повивá-, огортá-, *(у що)* втíлюва-, *(мовою)* виявля́-, вислóвлюва-, *(довірою)* наділя́-; **о. в плоть и кровь /-тью и -вью/** убирá- в тíло і кров, втíлюва-; **о. влáстью** наділя́- влáдою; **о. полномóчиями** уповновáжува-, *г.* упрáвню-, умандатóву-;
--й 1. що убирá +, с-и укривáти, р-й убрá- [**-й плóтью и крóвью /в -ть и -вь/** з-й втíли- в], 2. що повивá, з-й пови́- [**-й тáйной** р-й пови́- таїнóю], 3. що втíлює, з-й втíли́ти [**-й во** ***что*** з-й в. у], 4. **наделяющий: -й довéрием** © наділя́ючи довíрою, *сᴷ* наділя́й- [наділя́й-довíрою];
ОБЛЕ́ЧЬ: **о. влáстью** *оᴷ* уповновáжити, надáпрáво *кому*, *г.* уповáжни-; ◊;
♦♦♦СЯ: **о. в весéнние /осéн-/ тонá** *п⁰* весні́ти /осені́-/; ◊;
-йся/-ый 1. уби́раний /при-/, одя́га-, 2. огóрта-, окри́в- /по-/, опови́-, отóчу-, 3. втíлю-, надá-, вислóвлю-, 4. наділю-; **-я полномóчиями** уповновáжу-, упрáвню-, умандáтову-;
ОБЛЕ́ЧЬСЯ: **о. в весéнние** *(осéн-)* **тонá** *п⁰* звесні́ти /зосені́-/; **о. влáстью** посíс- влáду, доскóчи- /доп'я́стися/ влáди;
-ёкшийся Ǿ; **-я в весéнние** *(осéн-)* **тонá** звеснíлий /зосенíлий/;
ОБЛЕЧЁННЫЙ у́браний ◊; **о. влáстью** наді-

лений вла́дою, уповнова́же-, *г.* упра́вне-, умандато́ва-, © доско́чивши влади.
ОБЛЕПЛЯ́ТЬ облипа́ти; облі́плюва-;
-я́ющий що облипа́ ◊, с-и ♦, з-й облі́пи́-, $n^к$ = %;
-ый облі́пляний, облі́плюва-.
ОБЛЕТА́ТЬ облі́т/а́ти, *(- листя)* о(б)пада́ти;
--й що ~а́, с-и ♦, з-й облеті́-, літу́н, $c^к$ облітáй-[облітáй-листя].
ОБЛИВА́ТЬ облив/а́ти /по-/: **о. помо́ями** *п.* паплю́жи-, облива́- боло́том;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, с-и /зви́клий/ ♦, з-й обли́-, $n^к$ *т.* облива́льний + %; **-й помо́ями** паплю́жник, очо́рнювач;
♦♦♦**СЯ** *(потом +)* залива́тися, вмива́-, *(кров'ю /- серце/)* обкипа́ти [**се́рдце кро́вью -а́ется** се́рце кро́в'ю -а́, за се́рце п'явки́ ссуть, до се́рця мов га́дина яка́ підступа́];
-йся/-ый залі́ваний /об-, по-/; **-я по́том** + умі́в- по́том +, $n^к$ обливни́й, *о.* в поту́, як ску́па-; **-я слеза́ми** весь у сльоза́х;
ОБЛИ́ТЬ: о. гря́зью обпаску́дити;
ОБЛИ́ТЬСЯ: о. кро́вью *ф.* умитись ю́шкою;
-вший(ся) Ø; **-я** обли́тий /за-, по-/, обіллятий.
ОБЛИГА́ЦИЯ: по -ии *(виграти)* на облі́га́цію.
ОБЛИ́ЗЫВАТЬ обли́зувати, *(пальці)* обсмо́кту-;
--й що /$м^н$ хто/ обли́зує ◊, р-й облиза́ти, с-и /зви́клий/ ♦, ± **лижущий;**
ОБЛИЗА́ТЬ: па́льчики -и́жешь *(так смачно)* язи́к проковтне́ш; ◊;
♦♦♦**СЯ** ковта́ти слі́нку ◊, *о.* їсти о́близні;
-йся/-ый обли́зуваний; **-я** що /$м^н$ хто/ облизу́ється, $з^м$-й обли́зуватися ◊.
ОБЛИПА́ТЬ: --й обли́пчастий.
ОБЛИЦО́ВЫВАТЬ личкува́ти, заличко́ву- /об-/;
--й що /$м^н$ хто/ личку́є ◊, с-и личкува́ти, з-й за-, за́йня́тий личкува́нням, личкува́льник, $n^к$ = %;
-йся/-ый личко́ваний, заличко́ву- /об-/.
ОБЛИЧА́ТЬ викрив/ати /роз-/, виявля́-, вика́зува-, *(вади)* плямува́-, таврува́-, засу́джу-, критику-́;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, з-й ви́крити, ~а́ч [**-й злоупотребле́ния** в. зловжива́нь], $n^к$ ~а́льний + %;
-йся/-ый викри́ваний /роз-/, $n^к$ викривни́й ◊, *(-вади)* таврóва-, засу́джу-, огу́джу-, критико́-;
ОБЛИЧЁННЫЙ ви́критий, ви́явлений ◊.
ОБЛОЖНО́Й *(дощ)* облого́вий.
ОБЛОКА́ЧИВАТЬСЯ: -йся що /$м^н$ хто/ спира́ється на лі́коть, © спира́ючись /спе́ршися/ на л.;
ОБЛОКОТИТЬСЯ: -вшийся спе́ртий /о-/ на л.
ОБЛО́МОК *к.* відла́м, відщеп;
ОБЛО́МКИ *(корабля)* ро́збиток.
ОБЛУ́ПЛИВАТЬСЯ облу́(ш)пл/юватися, лу́щи-, облі́за́ти /з-/;
-йся що ~ється ◊, облу́(ш)плюваний, гото́вий облі́зти, © облі́за́ючи;
ОБЛУПИ́ТЬСЯ: -вшийся облу́(ш)плений, полу́па-, облі́злий /з-/, Ø.

ОБЛУЧА́ТЬ опромі́н/ювати;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює, з-й ~ити, с-и ~юва-, ~ювач, $n^к$ = %, $p^к$ ~чий, для ~ення, за́йня́тий -ям;
♦♦♦**СЯ** опромі́нюватися, *о.* купа́- у про́менях;
-йся/-ый опромі́нюваний, ку́па- у про́менях;
ОБЛУЧИ́ТЬ *(золотим сяйвом)* прозолоти́ти; ◊;
ОБЛУЧЁННЫЙ *(сонцем)* просо́нчений; ◊.
ОБЛЫ́ЖНЫЙ $ф^р$ безпідста́вний [**-ые обвине́ния** -ні винува́чення].
ОБЛЮБО́ВЫВАТЬ захо́плюватися *чим*, добир/а́ти до вподо́би;
--й що /$м^н$ хто/ добира́ до в. ◊, схи́льний ♦;
ОБЛЮБОВА́ТЬ сподо́ба́ти ◊, *(місце)* нагле́ді-.
ОБМА́ЗЫВАТЬ масти́ти, обмащува-, обмазу-, ма́зати, смарува́-, *п.* брудни́-, забру́днюва-;
--й що /$м^н$ хто/ ма́же ◊, с-и ♦, р-й за♦, за́йня́тий ма́щенням, $n^к$ *т.* = %, ± **мажущий;**
-йся/-ый ма́щений, ма́за-, смаро́ва-, обма́зу- /-ма́щу-/, обс/ш/маро́ву-, забру́дню-, заму́рзу- /об-/;
ОБМА́ЗАТЬ обсмарува́ти ◊.
ОБМА́Н $o^к$ махлюва́ння, махля́рство, шахра́й-; **о. чувств** мана́, облу́да, ілю́зія; **о. зре́ния** ома́на зо́ру, зорова́ /опти́чна/ ілю́зія, опти́чний обма́н.
ОБМА́ННЫЙ $o^к$ нече́сний, фікти́в- [**-ое движе́ние** ф. рух]; **-ым путём** нече́сно, махля́йством.
ОБМА́НЧИВЫЙ $o^к$ манли́вий, ілюзо́рний.
ОБМА́НЩИК махля́р, дури́світ.
ОБМА́НЫВАТЬ обду́р/ювати, обтума́н-, обма́н-, тумана́ пуска́ти, махлюва́-, махля́ри-, дури́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ю́є ◊, зви́клий /мастак/ дури́ти, махля́р, дури́світ, ошука́нець, дури́люд, $n^к$ облу́дний, облу́дливий, ома́нли-, ошу́кли-, піддурли-, $ф^р$ де ду́рять [**банк, -й всех** банк, де д. усі́х];
ОБМАНУ́ТЬ *(надії)* не спра́вдити; ◊;
ОБМА́НЫВАТЬСЯ $ф^р$ ма́ти ілю́зії; ◊;
-йся/-ый ду́рений, піддуу́рюва- /об-/, ошу́ку-, підма́ню-, зра́джу- ◊;
ОБМАНУ́ТЬ-: о. в чём помили́тися на *чі́м*; ◊.
ОБМА́ТЫВАТЬ *(павутинням +)* обсо́тувати;
--й що /$м^н$ хто/ обмо́тує ◊, с-и ♦, з-й обсота́-, за́йня́тий обмо́ткою, обмо́тник, $n^к$ = %, ± **мотающий.**
-йся/-ый мо́таний, обго́рт-, обмо́тув-, обви́-, обсо́ту-;
ОБМО́ТАННЫЙ *(павутинням)* обсо́таний; ◊.
ОБМА́ХИВАТЬ: --й що /$м^н$ хто/ обма́х/ує, с-и ~увати, р-й обмахну́-, ~увач, маха́льник, $n^к$ = %;
-йся/-ый ~уваний, $з^м$-й ~ну́тися, зви́клий ~ува-.
ОБМЕЖЁВЫВАТЬ обмеж/о́вувати, $o^к$ межува́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~о́вує ◊, за́йня́тий межува́нням, с-и м., р-й ~ува́-, межува́льник, $n^к$ = %;
-ый межо́ваний, обмежо́ву-.
ОБМЕ́Н міньба́, ви́мін, вимі́на; **в о.** в о́бмін; **в о. на что** як пла́та за *що* [**в о. на зе́млю** як п. за зе́млю].
ОБМЕ́НИВАТЬ міня́ти, обмі́нюва-, $e^к$ конверту-́;
--й що /$м^н$ хто/ міня́є ◊, р-й об♦, с-и /зви́клий/ ♦,

міняйло, $п^к$ міня́льний + %;
♦♦♦СЯ *(словами)* перекида́тися; **о. взгля́дами** перезиркува-; **о. ко́лкостя-** шпига́-; **о. мне́ния-** *з.* обра́джува-;
-йся/-ый міняний, обмі́нюва- /за-, про-/, конверто́ва-; **-я взгля́дами** © перегляда́ючись; **-я мне́ниями** р-й обміня́тися ду́мкою; **-я рукопожа́тиями** ти́снучи оди́н о́дному ру́ки, ру́чкаючись;
ОБМЕНЯ́ТЬСЯ *(чим)* розміня́тися; **о. взгля́дом** перегляну- з *ким*; **о. улы́бками** пересміхну́-.
ОБМЕ́ННЫЙ $о^к$ вимінний.
ОБМЕ́РИВАТЬ, ОБМЕРЯ́ТЬ мір/яти, обмі́рюва- /*(дурити)* недо- *кому*/; **о. взгля́дом** ♦ очи́ма;
--й 1. що /$м^н$ хто/ ~я ◊, с-и ♦, р-й з♦, обмі́рювач, $п^к$ = %, + **измеряющий**, 2. що обду́рює ◊, зви́кли-й иедомі́рювати; **-й взгля́дом** © ~яючи очи́ма;
-йся/-ый 1. мі́ряний, обмі́рюва-, 2. недомі́рюва-.
ОБМЁТЫВАТЬ *(петлі)* обкид/а́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, с-и обкида́ти, з-й обки́да-;
-йся/-ый обки́д*(ув)*аний.
ОБМИРА́ТЬ 1. завмира́ти, 2. зомліва́-, $п^о$ хапа́тися за се́рце, *(- серце)* в'я́нути;
--й = **замирающий** + гото́вий зомлі́ти ◊;
ОБМЕРЕ́ТЬ змертві́ти ◊;
обме́рший 1./2. Ø, 1. завме́рлий, 2. зомлі́лий.
ОБМОЗГО́ВЫВАТЬ обмірко́в/увати;
--й що ~ує + **обдумывающий**.
ОБМОЛА́ЧИВАТЬ обмолочувати, молоти́ти;
--й що /$м^н$ хто/ обмоло́чує ◊ + **молотящий**;
-ый обмоло́чуваний, моло́че-.
ОБМО́ЛВКА $о^к$ ляп.
ОБМО́ЛВ/ЛИВАТЬСЯ помиля́тися на сло́ві, ля́пати, не ду́мавши;
-йся що /$м^н$ хто/ ля́па н. д. ◊, з-й ля́пнути н. д.;
~ТЬСЯ $о^к$ ля́пнути *(язико́м)*, © злеті- з язика́ в *кого* ◊; **сло́вом не о.** че́рез гу́бу не плю́ну-;
-вшийся Ø.
ОБМОРА́ЖИВАТЬ обморо́ж/увати /при-/;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й обморо́зи-, $п^к$ морози́льний + %;
-йся/-ый ~уваний /при-/, відкри́тий для ~ення.
О́БМОРОК *з.* мло́сті [**упа́л в о.** ***кто*** мло́сті обняли́ *кого*]; **в -ке** зомлі́лий; **до -ка** до мло́стей.
О́БМОРОЧНЫЙ мло́сний; **-ое состоя́ние** мло́сний стан, *з.* мло́сті.
ОБМУНДИРОВА́НИЕ *(одяг)* ви́ряд, $р^к$ обмундиро́вання; **боево́е о.** збро́йний ви́ряд.
ОБМУНДИРО́ВЫВАТЬ *(об)*мундир*(о́в)*ува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ мундиру́є ◊, с-и м., покли́каний обмундирува́-, $п^к$ мундирува́льний + %, ©;
-йся/-ый мундиро́ваний, обмундиро́ву-;
ОБМУНДИРО́ВАННЫЙ *к.* мундиро́ваний ◊.
ОБМУРО́ВЫВАТЬ мурува́ти, обмуро́ву-;
--й що /$м^н$ хто/ обмуро́вує ◊, з-й обмурува́ти, с-и /зви́клий/ обмуро́ву-, для обмуро́вання, за́йнятий -ям, $п^к$ обмуро́вчий, обмуро́вувальний + %;
-йся/-ый обмуро́вуваний, муро́-.
ОБМУСО́ЛИВАТЬ заяло́жувати, засли́ню-;
--й що /$м^н$ хто/ засли́нює + **мусолящий**;
-йся/-ый = **мусолящийся**.
ОБМЫВА́ТЬ обмив/а́ти *(- море)* *ф.* обхлю́пу-;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, с-и ♦, р-й /з-й/ обми́-, за́йнятий миття́м, обмива́ч, $п^к$ *т.* = %;
-йся/-ый зми́ваний /об-/, обпи́р-, обхлю́пув-, $п^к$ обмивни́й;
ОБМЫ́ТЬ обми́ти ◊;
обмы́тый зми́тий /об-/, обі́пра-, обхлю́па-.
ОБМЯКА́ТЬ м'я́кнути, м'я́кша-, $с^о$ обм'яка́-, зм'я́кшуватися;
--й що /$м^н$ хто/ м'я́кне ◊, с-и м'я́кнути, з-й пом'я́кша-, $п^к$ напівобм'я́клий;
ОБМЯ́КНУТЬ зм'я́кнути *(на віск)* ◊;
-я́кший зм'я́клий /об-/.
ОБНАДЁЖИВАТЬ обнаді́/ювати, додава́- ду́ху, вселя́- /підкида́-/ наді́ю, підбадьо́рюва-;
--й що ~ює ◊, з-й обнаді́яти, по́вен наді́й, $п^к$ ~ли́вий, підбадьо́р-, багатонаді́йний, *с.* надиху́щий;
--йся/-ый, підбадьо́рюваний, обнаді́ю-.
ОБНАЖА́ТЬ заго́л/ювати /о-/, *(меч)* наготовля́-, иаготовлюва-, *(з піхов)* вийма́-, добува́-, вихо́плюва-, *(правду)* розкрива́- /від-/, виявля́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~юе ◊, с-и ♦, р-й /$з^м$-й/ ~и́-, $п^к$ = %; **-й го́лову**, © скида́ючи ша́пку /капелю́х +/; **-й ду́шу** відве́ртий до кра́ю, із се́рцем на доло́ні; **-й меч** © вийма́ючи /вихо́плюючи/ меч;
-йся/-ый заго́люваний /о-/, добу́-, наготовлю-, розкри́- /ви-, від-/ ◊.
ОБНАРО́ДОВАТЬ $д^к$ $о^к$ оприлю́днити, $н^{дк}$ оприлю́днювати.
ОБНАРУ́ЖЕ́НИЕ ви́явлення, *г.* помі́чення.
ОБНАРУ́ЖИВАТЬ вияв/ля́ти, відкрива́-, відшу́кува-, *(риси)* ма́-, *(страх)* вика́зува-, *(відвагу)* $у^р$ явля́-; **о. при о́быске** витру́шува-; **о. противоре́чие в ре́чи** лови́- на сло́ві; **не о. зиа́ний** пла́ва-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ля́ ◊, відкрива́ч /ви-/, ~ни́к, с-и ♦, з-й /покли́ка-/ ви́яви-, для ви́явлення, $п^к$ викрива́льний, виявни́й + %, © ~ля́ючи, ± **разоблачающий**; **-й при́знаки** © ~ля́ючи о́зна́ки, 2. наді́лений о́зна́ками; **-й ра́дость** ~ля́ючи ра́дість; **-й спосо́бности** наді́лений здібностями;
ОБНАРУ́ЖИТЬ $о^к$ знайти ◊; **о. по́лное иепонима́ние** *о.* як з не́ба впа́сти;
♦♦♦СЯ виявля́тися ◊, вихо́дити наве́рх, виплива́- на по́ве́рхню, вила́зи- з-під сні́гу /як ши́ло з мішка́/, $п^{-о}$ става́- я́сно [**как -лось** як ста́ло я́.], *(по зникненню)* об'явля́тися, *(на виду)* вичи́тува-, *(- риси)* прогляда́ти випира́- [чолові́ча приро́да так і випира́], захо́д/и- [у множині́ між ци́ми мо́вами ~ить різни́ця]; ± **выходить наружу**;
-йся/-ый виявлюваний, вика́зу-, відшу́ку-, відкри́- /роз-, ви-/; **-я** що виявля́ється;
ОБНАРУ́ЖИТЬСЯ $ф^р$ проклю́нутись, ви́лізти

наве́рх, поба́чи- де́нне сві́тло ◊, *(зі схову)* об'яви́тися; **-илось та́йное** ви́лізло ши́ло з мішка;
-вший(ся) Ø; **-й по́лное непонима́ние** ніби з не́ба впав.

ОБНА́ШИВАТЬ обша́рп/увати, ми́зка-, де́р-, © горі́ти [**он всё -ает** на ньо́му все гори́ть];
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, маста́к обша́рпати, схи́дьний м., обдертю́х, ми́зкало;
-йся/-ый обша́рпуваний; **-я** *п*ᵏ деру́чий, деркий;
ОБНОСИ́ТЬСЯ обша́рпатися, обми́зка-, обтріпа́-, поде́р-; **о. до дыр** ті́лом засвіти́ти;
ПООБНОСИ́ТЬСЯ пооде́ртися ◊;
-вшийся пооде́ртий, пообтрі́паний, пообша́рпа-, Ø.

ОБНИМА́ТЬ обійма́ти, охо́плюва-, огорта́-, *(о)*-повива́-, *(страх)* *о*ᵏ перейма́- /по-/, *(науку)* осяга́-, *(оком)* /за-/, *(кого)* пригорта́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ обійма́ ◊, с-и о., з-й охопи́-, *т.* обійма́ч ◊, *п*ᵏ обійму́щий, обі́ймовий + %, *п.* широкося́ж-; **-й взгля́дом** © охопи́вши о́ком;
ОБНЯ́ТЬ *(кого)* пригорну́ти, *г*ᵈ обійми́-, *(душу чим)* облягти́; **о. взгля́дом** ухопи́- очи́ма;
-йся/-ый обі́йманий, ого́рта-, охо́плюва-, опови́ва-, по́йма- ◊; *д!* ОБЫМАТЬ.

ОБНОВЛЕ́НИЕ віднов́лення /о-/, *з.* поно́вини, *(☐)* обно́ва, відно́ва.

ОБНОВЛЯ́ТЬ віднов'ля́ти /(п)о-/, відно́влюва- ◊;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~лює ◊, с-и ♦, покли́каний /з-й, гото́вий/ обнови́-, за́йнятий ~ленням, ~люва́ч, ~ник /(п)о-/, *п*ᵏ ~ний /об-/, оно́вчий /від-/ + %;
-йся/-ый відно́влюваний /по-, о-/, щора́з нові́ший /моде́рні-/.

ОБНОСИ́ТЬ: --й : ЗАНОСИТЬ, ПОДНОСИТЬ.

ОБНЮ́ХИВАТЬ обню́х/увати, ню́ха-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, за́йнятий ~уванням, охо́чий ♦, нюха́ч, ню́хальник, *п*ᵏ = %, ± **нюхающий**;
-йся/-ый обню́хуваний, ню́ха-.

ОБОБЩА́ТЬ узага́льн/ювати, *о.* стри́г- /підстрига́-/ під одну́ гребі́нку;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ює, с-и ♦, з-й ~и-, ~юва́ч, для ~ення, за́йнятий -ям, *ф*ᵖ ~ений, *п*ᵏ сума́р-, підсумко́вий, підсумо́вчий + %, стосо́вний до всіх;
-а́юще в зага́льних ри́сах, назага́л;
-йся/-ый узага́льнюваний, підстри́га- п. о. г.;
ОБОБЩИ́ТЬ *п*⁻ᵒ підсумува́ти, підве́сти ри́ску, підби́- пі́дсумок ◊;
ОБОБЩЁННЫЙ узага́льнений, сума́р- ◊.

ОБОБЩЕСТВЛЯ́ТЬ усуспі́льн/ювати;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ює, покли́каний ~ити, с-и ♦, ~юва́ч, для ~ення, за́йнятий -ям, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый усуспі́льнюваний.

ОБОГАЩА́ТЬ збага́чувати, озоло́ч-, багати́ти; **о. свой вну́тренний мир** багаті- се́рцем і душе́ю;
--й що /*м*ⁿ хто/ збага́чує ◊, с-и збага́чувати, з-й збагати́-, збага́чувач, *п*ᵏ збага́чувальний + %;
ОБОГАТИ́ТЬ збагати́ти ◊; **о. свой вну́тренний мир** *чем о.* зачерпну́ти в се́рце *що*;
♦♦♦СЯ: о. *чем* багаті- /збага́чуватися/ на *що*;
-йся/-ый збага́чуваний, озоло́чу-; **-я** що /*м*ⁿ хто/ збага́чується, с-и /зви́клий/ збага́чуватися;
ОБОГАТИ́ТЬСЯ: о. *чем* збагаті́ти на *що* [**о. о́пытом** з. на до́свід].

ОБОГОТВОРЯ́ТЬ обо́жнювати, божестви́-, боготвори́-, обо́жува-;
--й що /*м*ⁿ хто/ боготвор/и́ть ◊, с-и ~и́ти, гото́вий обожестви́-, обо́жнювач, адора́тор, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый обо́жнюваний, обо́жува-, боготво́ре- ◊.

ОБОГРЕ́В зігрі́ття, *р*ᵏ о́грів, *о*ᵏ зо́гріток.

ОБОГРЕВА́ТЕЛЬ огріва́ч*(ка)*, нагріва́ч*(ка)*.

ОБОГРЕВА́ТЕЛЬНЫЙ огрі́йливий.

ОБОГРЕВА́ТЬ огрів/а́ти /ви-, на-, про-, піді-, зо-, пере-/, грі-; **-ает** *р*ᵐ мо́же огрі́ти;
--й що ~а́ ◊, с-и ♦, з-й огрі-, для ~а́ння, за́йнятий -ям, ~а́ч, ~а́льник, *п*ᵏ ~ни́й, ~а́ль-, огрі́йливий, *р*ᵏ ~а́цький;
-йся/-ый огрі́ваний /на-, зо- ◊/, *п*ᵏ огрівни́й /на-/.

О́БОД *(решета)* обича́йка.

ОБОДО́К смý́жка, поясо́к, опоя́сок.

ОБОДРЯ́ТЬ підбадьо́р/ювати, заохо́чу-, осмі́лю-, додава́ти ду́ху;
--й що ~ює ◊, с-и ♦, р-й ~и-, ~юва́ч, заохо́чу-, *п*ᵏ ~ливий, бадьору́щий + %, для бадьо́рости;
♦♦♦СЯ бадьорі-, бадьорі́ша-, підбадьо́рюватися;
-йся/-ый підбадьо́рюваний, заохо́чу- ◊;
ОБОДРИ́ТЬСЯ збадьорі́ти ◊;
ПРИОБОДРИ́ТЬСЯ побадьорі́шати ◊.

ОБОЖА́ТЕЛЬ *з*ⁿ адора́тор.

ОБОЖА́ТЬ = ОБОГОТВОРЯТЬ; **о.** *кого/что* умира́ти за *ким/чим* [**я -жаю мёд** я -ра́ю за ме́дом];
--й що /*м*ⁿ хто/ обо́жує + **обоготворяющий;**
-ый обо́жуваний + **обоготворяемый**.

ОБОЖЕСТВЛЯ́ТЬ/--й > ОБОГОТВОРЯТЬ;
--й = обоготворяющий;
ОБОЖЕСТВЛЯ́ЮЩЕ млі́ючи як пе́ред Бо́гом;
ОБОЖЕСТВИТЬ обо́жнити + ОБОготвоРИТЬ;
ОБОЖЕСТВИ́ТЬСЯ обоготвори́тися, обожестви́- + ◊ → ОБОГОТВОРИТЬСЯ.

ОБОЗНАВА́ТЬСЯ/-йся > ОШИБАТЬСЯ/**-йся**;
ОБОЗНА́ТЬСЯ прийня́ти за і́ншого ◊, *ф*ᵖ не впізна́ти, *б*ᶾ опізна́тися;
-вшийся що не впізна́в ◊, © не впізнавши, Ø.

ОБОЗНАЧА́ТЬ познач/а́ти /ви-, від-, о-/, значи́-, позна́чувати, *ф*ᵖ пока́зу-, виявля́ти;
--й що /*м*ⁿ хто/ значи́ть ◊, с-и ♦, р-й позна́чи-, *(вжитий)* для ~ення, за́йнятий -ям, ~ува́ч, *(що)* по́значка, *п*ᵏ емблемати́ч- + %, © як по́значка;
ничего́ не -й без жо́дного знаку́ /зна́чення/;
♦♦♦СЯ *(- риси)* прогляда́ти, наміча́тися, */напрям/* викльо́вува-, *о*ᵏ лиша́ти слід /кла́с- печа́ть/ на; ◊;
-йся/-ый *(п)*озна́чуваний /ви-/ ◊; **-я** *(здаля)* = **вырисовывающийся;**
ОБОЗНА́ЧЕННЫЙ *(в розкладі)* розпи́саний; ◊.

ОБОЗНАЧЕ́НИЕ знак [**бу́квенное о.** лі́терний з.]

ОБОЗРЕВА́ТЬ огляд/а́ти, озира́-, роззира́ти*(ся)* *(*навкруги́*)*; **о.** ***что*** розгляда́тися по *чому*;

–й що /*м*ⁿ хто/ озира́ ◊, с-и озира́ти, р-й розгля́нутись, за́йня́тий о́глядом, ~а́ч, *п*ᵏ оглядо́вий;

ОБОЗРЕ́ТЬ *о.* оки́нути о́ком ◊;

-и́мый ле́гко огля́даний, досту́п- для о́гляду, *п*ᵏ осяжни́й;

ОБОЗРЕВА́ТЬСЯ оглядатися; бу́ти на видноті́;

-йся/-ый огля́даний /роз-/, ози́р-, відкри́тий для о́ка *(*для всіх вітрі́в*)*, підда́ваний о́глядові, цілко́м на видноті́, під о́глядом *кого*.

ОБОЗРЕ́НИЕ *(*о́гля́д*)*ини, *ф*ᵖ по́каз [для **-ия** на п.]; для **всео́бщего -ия** пе́ред людські́ о́чі; **теа́тр обозре́ний** оглядо́вий теа́тр, теа́тр огля́дин.

ОБОЛВА́НИВАТЬ оступа́ч/увати, дури́-, зату́ркува- *(*го́лову*)*; обті́су-, *(стригти)* обмакого́ню-;

–й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, з-й ~и-, ~увач, для ~ення, за́йня́тий -ям;

-йся/-ый ду́рений, зату́ркува-, оступа́чу-, обду́рю-, обті́су-, обмакого́ню-, обмакоти́рю-.

ОБОЛО́ЧКА: сосу́дистая о. суди́нниця.

ОБО́ЛТУС пе́нтюх.

ОБОЛЬСТИ́ТЕЛЬНО зальо́тно;

ОБОЛЬСТИ́ТЕЛЬНЫЙ = **обольщающий**, *ф*ᵖ жа́да́ний [**о. успе́х** ж. у́спіх] ◊.

ОБОЛЬЩА́ТЬ споку/ша́ти, ва́би-, зваблюва-, зна́джу-, на́дити, зво́ди-; **о. себя́ наде́ждой** багаті́ду́мкою, колиса́- /потіша́-/ себе́ надією /-ями/;

-й що /*м*ⁿ хто/ ~ша́ ◊, з-й ~си́-, с-и ~ша́-, ~сник, зва́б-, баламу́т, *у*ᵖ ~си́тель, *п*ᵏ ~сливий, звабли́-, знадли́-, зна́дний, *з.* ома́н-, ± **пленяющий**; **-й себя́ надеждой** гото́вий ті́шитися надією;

♦♦♦**СЯ** спокуша́тися ◊; **о. мечта́ми** багатіти ду́мкою, колиса́- себе́ мріями; **о. наде́ждой** *о*ᵏ дури́тися надією + **обольща́ть себя́ н.**;

-йся/-ый що /*м*ⁿ хто/ спокушається, споку́шуваний, зва́блю-, зна́джу-, зво́джу-, *(надіями)* поті́шу-, заколи́су-; **-я мечта́ми** заколи́су- мріями.

ОБОЛЬЩЕ́НИЕ споку́са, зва́да, *з.* омані́ння, *о.* ла́сий шмато́к, *о*ᵏ ва́блення ◊, *(ілюзія)* облу́да.

ОБОМЛЕВА́ТЬ умліва́ти /зо-, розі-/, те́рпн/у-, хапа́тися за се́рце;

–й що /*м*ⁿ хто/ ~е ◊, охо́плюваний мло́стю, напівзомлі́лий, с-и ♦, гото́вий умлі-, ± **млеющий**;

ОБОМЛЕ́ТЬ умлі́ти ◊, похоло́ну- [**я весь и -е́л** я й -ло́в уве́сь];

-вший умлі́лий ◊, Ø; **-й от стра́ха** ні живи́й ні ме́ртвий.

ОБОРА́ЧИВАТЬ оберт/а́ти /перев-, пов-/, *(що)* дава́- ра́ду *чому*, *(на кого)* ♦, спиха-, перекида́-; **о. огло́бли** *с*ʸ дава́- за́дній хід;

–й що /*м*ⁿ хто/ ~а́ ◊, с-и ♦, з-й оберну́-, *п*ᵏ ~а́ль-, оборо́т- + %, для ~а́ння; **-й огло́бли** зᴹ-й да́- за́дній хід;

ОБЕРНУ́ТЬ *(на порох)* сте́р-; ◊; ± СВЕРНУТЬ;

♦♦♦**СЯ** обертатися ◊, *(з чим)* справля́-, дава́ти собі ра́ду, *(на кого)* роби́тися *ким*, *(круг чого)* обгорта́-, обкру́чува-, обмо́ту-; **о. неприя́тностью /о. во вред/** *ф.* вила́зити бо́ком;

-йся/-ый обе́ртаний /пов-, перев-/, переки́д-, обгорт-, обкру́чув-, обмо́тув-, *п*ᵏ оборо́тний, оберта́ль-; **-я** *п*ᵏ повороткий; **-я неприя́тностью** прире́чений ви́лізти бо́ком, з ке́пським кінце́м, © с-и вила́зити бо́ком;

ОБЕРНУ́ТЬСЯ упо́ратися, спра́ви-, да́ти собі ра́ду ◊, *(на що)* перекинутися /*г.* переміни́-/; **о.** ***чем*** ви́йти на *що* [**о. добро́м** в. на добро́];

-вшийся обе́рнутий, пове́р- ◊, Ø; **-я во вред** ви́лізлий бо́ком.

ОБОРВА́НЕЦ = ОБОРВЫШ, ± ОБОРВАННЫЙ.

ОБО́РВЫШ *ф.* обде́ртус, обдертю́х.

ОБОРО́НА > ЗАЩИТА.

ОБОРО́НЧЕСКИЙ оборо́нчий.

ОБОРОНЯ́ТЬ борони́ти, обороня́- /від-/, захища́-, става́- в оборо́ні;

–й = **защищающий** + за́йня́тий оборо́ною, для оборо́ни, при оборо́ні;

-йся/-ый = **защищающийся/-ый**; **-я** *ф*ᵖ заатако́ваний [**-я фланг** з. фланг].

ОБОРО́Т хід [**о. дел** хід справ /робо́ти, діл/]; **совсе́м друго́й о.** зо́всім і́нше ді́ло.

ОБОРО́ТИСТЫЙ, ОБОРО́ТЛИВ- промітни́й, проно́зливий, виверткий, в'юнки́й, скорохва́ць-, *д.* доско́ць-, *г.* оборотни́й.

ОБОРУ́ДОВАНИЕ *(техніка)* *п*ᵖⁿ облáднання, *(дія)* обла́дна́ння.

ОБОРУ́ДОВАТЬ *н*ᵈⁿ/*д*ⁿ устатко́вувати /устаткува́-/, обла́дн/у- /обладна́-/, обла́годжу- /обла́годи-/, *(хату)* опоряджа́- /опоряди́-/;

–й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, с-и ~увати, поклли́каний обладна́-, для устаткува́ння, за́йня́тий -ям, *п*ᵏ = %;

-йся/-ый обла́днуваний, устатко́ву- ◊.

ОБОСНОВА́НИЕ *(дія)* обґрунтува́ння, *(дія* + ¤*)* обґрунто́ва-;

ОБОСНО́ВАННЫЙ *(погляд)* слу́шний; **быть -ым** ма́ти слу́шність.

ОБОСНО́ВЫВАТЬ обґрунт/овувати, аргументува́-, вмотиво́ву-, *г.* узаса́дню-, *(справедливо)* усправедли́влю-;

–й що /*м*ⁿ хто/ ~о́вує ◊, с-и ♦, з-й ~ува́-, за́йня́тий ~о́ванням, мотива́тор, ~о́вувач, узаса́дню-, *п*ᵏ засадни́чий + %; **-й тео́рию** ~о́вувач тео́рії;

♦♦♦**СЯ** 1. обґрунто́вуватися ◊, 2. оку́блюва-, влашто́вува-, оселя́-, обжива́ти мі́сце;

-йся/-ый обґрунто́*(*ву*)*ваний, умотиво́ву-, узаса́дню-, аргументо́- ◊; **-я** оку́блю-, осе́лю- ◊;

ОБОСНОВА́ТЬСЯ *(оселитися)* *о.* зви́ти *(*собі*)* кубло́ /гніздо́/; ◊;

-вшийся оку́блений, осе́ле- ◊.

ОБОСО́БЛЕННО не при ку́пі;

ОБОСО́БЛЕННЫЙ окре́мішній.

ОБОСОБЛЯ́ТЬ(СЯ) відособл/яти*(ся)*, відокремлювати*(ся)*, виосібнювати*(ся)*;
-й що /*м*ⁿ хто/ ~ює ◊, з-й відосо́бити, с-и /схі́дньний/ ~юва-, за́йня́тий відосо́бленням, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый відосо́блюваний, відокре́млю-, виосі́бню-; **-я** що /*м*ⁿ хто/ виосі́бнюється ◊.

ОБОСТРЯ́ТЬ заго́стр/ювати, гостри́-;
-й що /*м*ⁿ хто/ ~ює, гото́вий ~ити, с-и /схи́дьний/ ♦, для ~ення, за́йня́тий -ям, ~ювач, *п*ᵏ = %; *с*ᵏ гостри́- [гостри́кіготь];
-йся/-ый заго́стрюваний, го́стре-.

ОБОЮ́ДНО *п*⁻⁰ навза́єм;
ОБОЮ́ДНЫЙ *(меч)* двого́стрий, двосі́чний, дволе́зий; **по -ому согла́сию** за взає́мною зго́дою, за з. обо́х сторі́н /партне́рів/.

ОБОЯ́ТЕЛЬНЫЙ *о*ᵏ милоду́шний, душа́-чоловік.

ОБРАБА́ТЫВАТЬ оброб/ля́ти /*(тему)* роз-/, *(писання)* опрацьовува-, працюва́- над, *(дані)* упорядко́вува-, *(ділъце)* обкру́чу-, *(землю)* по́рати, ходи́- ко́ло землі́; **-ает** *р*ᵐ мо́же оброби́-;
-й що /*м*ⁿ хто/ ~ля́ ◊, с-и ♦, з-й ~и́-, для ~ки, за́йня́тий -кою, ~ник, ~лювач, *п*ᵏ ~ний, опрацьо́вчий + %, *с*ᵏ ~и́- [~и́лан]; **-й зе́млю** хлібо́ро́б, рільни́к;
-йся/-ый ~люваний /роз-/, опрацьо́ву-, обкру́чу-, підда́- ~ці, в обро́бці, *(- землю) г.* упра́вний.

О́БРАЗ *ф*ᵖ триб [**о. жи́зни** т. життя́]; **о. де́йствий** поступо́вання; **приня́ть челове́ческий о́.** набу́ти людсько́ї подо́би, ви́людні-; **-ом** *о*ᵏ ро́бом [**каки́м -ом?** яки́м р. /світ-, ди́в-, *ф.* кандибо́бе-р-/], як са́ме; **таки́м -ом** *к.* ота́к, *ж*ᵐ ото́ так; **нико́им -ом** ніяким світом; **нико́им -ом не аж ні-** я́к /під жо́дним о́глядом, абсолю́тно/ не; **нельзя́ н. -ом** *(*абсолю́тно, хоч уби́й*)* нема́ як; **миле́йшим -ом** любе́нько; **надлежа́щим -ом** як ма́є бу́ти, гара́зд; **подо́бным -ом** *о*ᵏ аналогі́чно, ота́к; **са́мым реши́тельным -ом** якнайрішу́чіше; **не́которым -ом** якоо́сь мі́рою, тро́хи [т. пое́т]; **каки́м бы то ни было -ом** хай яки́м спо́собом; **не лу́чшим -ом** не найкра́ще; **по -зу и подо́бию** о́бразом і подо́бою, на взір та подо́бу; **по своему́ о́бразу и подо́бию** на свій взір та подо́бу.

ОБРАЗЕ́Ц *ф*ᵖ лад [**по одному́ -зцу́** на оди́н лад]; **о. для подража́ния** первовзі́р; **по -зцу́** на взір; **по** *чьему* **-зцу́** взору́ючись на *кого*.

О́БРАЗНЫЙ алегори́чний, карти́н-, перено́с-, *(-мову)* барви́стий, яскра́вий, живи́й, *(опис)* мальовни́чий, кольори́тний, *п*⁰ стоо́браз-.

-ОБРА́ЗНЫЙ -ува́тий, -схо́жий, -поді́бний, навзір- [**сердцеобра́зный** серцюва́тий, серцесхо́жий, серцеподі́бний, на-взір-се́рця].

ОБРАЗОВА́НИЕ *о*ᵏ шко́лення, шко́ли [**име́ть хоро́шее о.** ма́ти до́брі ш.]; *(судів)* організа́ція.

ОБРАЗО́ВЫВАТЬ[1] утво́рювати /ви-, с-/, твори́- *(партію)* засно́ву-, *(систему)* розбудо́ву-;
-зу́ющий що /*м*ⁿ хто/ тво́рить ◊, за́йня́тий тво́ренням, з-й утвори́ти, на́вче- твори́-, творе́ць, засно́вник, фунда́тор, *х.* утво́рювач, *п*ᵏ тво́рчий, витво́р-, твірни́й, формува́ль- + %, *с*ᵏ -тво́рчий, -тві[о́]рний [**горообразу́ющий** горотво́рчий, горотві́рний], -ге́нний **ракообразу́ющий** канцероге́нний];
♦♦♦**СЯ**[1] постава́ти, витво́рюватися ◊;
-зу́ющийся/-зу́емый тво́рений, утво́рюва- /ви-, с-/, формо́-, засно́ву-, розбудо́ву- ◊;
ОБРАЗОВА́ТЬСЯ[1] *(прийти в норму)* ви́гараздитися; ◊; **о. к лу́чшему** ви́йти на кра́ще.

ОБРАЗО́ВЫВАТЬ[2] шко́лити, освічува-, дава́- освіту;
-й що /*м*ⁿ хто/ дає́ осві́ту ◊, *(*пр*)*освітя́нин, *к*ⁿ просві́тник, *о.* сія́ч осві́ти, *у*ᵖ просвіти́тель, *п*ᵏ *(*пр*)*осві́тній + %;
-йся/-ый осві́чуваний, шко́лений;
ОБРАЗО́ВАННЫЙ осві́чений ◊, *і*ᵖ високовче́-.

ОБРАЗУ́МЛИВАТЬ наво́ди- на ро́зум, напоумля́-;
ОБРАЗУ́МИТЬ *о*ᵏ схамену́ти, отя́мити ◊;
♦♦♦**СЯ** прихо́дити до ро́зуму /до-, при-, поверта́тися/ до тя́ми, бра́тися за ро́зум;
ОБРАЗУ́МИТЬСЯ отя́митися, прийти́ до глу́зду ◊;
-вшийся отя́млений, Ǿ.

ОБРАЗЦО́ВЫЙ *о*ᵏ етало́нний.

ОБРАМЛЕ́НИЕ ¤ опра́ва, облямо́вання, обрамі́в'я, *(дія)* облямо́вання, обрамо́вува-.

ОБРАМЛЯ́ТЬ обрамо́вувати, *ф*ᵖ ото́чу-, *(ікону)* оправля́ти;
-й що /*м*ⁿ хто/ облямо́вує ◊, с-и о., р-й облямува́-, облямо́вувач, ± **окаймляющий**;
-йся/-ый облямо́вуваний, опра́влю-;
ОБРАМЛЁННЫЙ *о*ᵏ око́нтурений ◊.

ОБРАСТА́ТЬ обро́ста́ти /*(мохом)* по-, за-/; **о. гря́зью** *о*ᵏ покрива́тися ле́пом; **о. пе́рьями** вбива́- в пі́р'я, зароста́ти пі́р'ям;
-й/-ый що пороста́ ◊, обро́станий /за-/, покрива- *чим*, зали́ше- пороста́ти, схи́дь- /с-и/ обро́ста́-, напівобро́слий; **-й гря́зью /мо́хом/** покри́ваний ле́пом /мо́хом/; **-й подро́бностями** прикра́шуваний /декоро́в-/ подро́бицями /дета́ля-/;
ОБРАСТИ́: о. бородо́й *о*ᵏ заборода́тіти; **о. щети́ной /во́лосом, ше́рстью, ло́хмами/** заволоха́ті-;
-о́сший обро́слий ◊, Ǿ; **-й бородо́й** заборода́ті-; **-й щети́ной** + заволоха́ті-.

ОБРА́ТНО *з*ᶻ наві́дворі́т;
ОБРА́ТНЫЙ *о*ᵏ наза́дній, *в*ᶦ за́дній [**о. скат холма́** з. схил горба́]; **-ая по́чта** по́воро́тна по́шта [**с -ой по́чтой** -ою по́штою]; **-ая сторона́** *(квитка)* зворо́т; **на -ом пути́** у зворо́тній доро́зі; **в -ую /противополо́жную/ сто́рону** навспа́к.

ОБРАЩА́ТЬ поверта́ти /об-, з-/, спрямо́вува-, *(на вжиток)* ужива́-, використо́вува-, *(на кого)* переверта́-, перекида́-; **о. в бе́гство** зму́шува- ті́ка́-; **о. в ничто́** зво́ди- на пси, занапаща́-; **о. вним-**

а́ние зауважува-, зверта́- ува́гу, *з.* тура́-, бра́- на у.; **о. во *что*** [*н.* в дым] *ж*^{м} пуска́- *чим* [*н.* ди́мом]; **о. в свою́ по́льзу** поверта́- собі на ко́ристь; **о. к *чему*** наверта́- до *чого*; **о. на себя́ внима́ние** бра́- всі о́чі на се́бе; **о. в шу́тку** зво́ди- на сміх, перево́ди- на жарт, збува́- жа́ртом /-ами/; **не о. внима́ния** *(на) ж*^{м} не бра́- *чого* до голови́ *(не* зважа́- на*)*; **не -а́ет в.** *о.* і у́хом не веде́; **не -а́й мале́йшего в.!** плюнь і розітри́!;

–й що /*м*^{н} хто/ оберта́ ◊, с-и -ти, з-й /р-й/ оберну́-, *п*^{к} = %, *т.* → **вращающий**; **-й в бе́гство** з-й погна́-; **-й взор на** з по́глядом, зве́рненим на; **-й внима́ние на** © зверта́ючи ува́гу на; **-й в прах /пе́пел/** з-й сте́р- на по́рох; **-й в свою́ ве́ру** р-й наверну́- на свою́ ві́ру; **-й в шу́тку** зви́клий перево́ди- на жарт; **-й на путь и́стины = направляющий на п. и.**; **-й на себя́ внима́ние** © взя́вши всі о́чі на се́бе; **-й ору́жие про́тив** поверта́ючи збро́ю про́ти; **-й стопы́ = направляющийся**;

-ый обе́ртаний, пове́р- /з-, на-, пере-/, скеро́ваний, спрямо́-, перетво́рю-, ужи́ваний, *п*^{к} оборо́т-;

ОБРАТИ́ТЬ *(очі)* наставити; ◊; **о. внима́ние на *кого*** наки́ну- о́ком *кого*, гля́ну- в чий бік; **не о. внима́ния** пропусти́- повз ува́гу;

-и́мый оборотни́й, ле́гко обе́рта- /перетво́рюв-/ ◊.

ОБРАЩА́ТЬСЯ поверта́тися ◊, *(ким)* перекида́- на *кого*, *в певному колі) ж*^{м} те́р-, тирлува́-, *(- гроші)* ходи́ти; **о. в бе́гство** рятува́тися вте́чею; **о. в пе́пел** попелі́ти; **о. в ра́зные инста́нции** обббива́- поро́ги різних служб /інста́нцій/, ки́датися туди́-сюди́; **о. во *что*** перехо́дити у, става́- *чим* [**о. в разва́лины** с. руї́ною]; **о. в слух** напру́жува- весь свій слух; **о. в суд** позива́тися; **о. за *чем*** зверта́- по *що*, шука́ти *чого*; **о. за сове́том к *кому*** кли́ка- на пора́ду *кого*; **о. к реа́лиям** спуска́тися на зе́млю, диви́- пра́вді в о́чі; **о. к чу́вствам и ра́зуму** говори́ти до се́рця й ро́зуму; **о. от *чего* к чему** перекида́- місто́к від *чого* до **чого**; **о. по де́лу** вдава́тися /зверта́-/ у спра́ві; **о. с *кем*** *г.* трактува́ти *кого*; **о. с *чем*** © *ж*^{м} походи́- ко́ло *чого* [уміє походи́- ко́ло залі́за]: *н*^{дк} = *д*^{к};

-йся = -ый + *о.* в о́бігу, *(куди)* охо́чий /зви́клий/ зверта́тися ◊, *п*^{к} звертальний + % обіго́вий; **-я в бе́гство** з^{м}-й тіка́ти; **-я за по́мощью** шука́ч по́мочі; **-я к *чему*** з^{м}-й зверну́тися до *чого*; **-я к адвока́ту /врачу́/** © клие́нт адвока́та /пацієнт лі́каря/; **-я к изуче́нию** © взя́вшися до ви́вчення; **-я к фа́ктам** зацікавлений фа́ктами, © узя́вшися до фа́ктів; **пло́хо /осторо́жно/ -я с** пога́ний /обере́ж-/ у пово́дженні з /у ста́вленні до/; **-я с про́сьбой** проха́ч;

ОБРАТИ́ТЬСЯ *(у кого)* поробитися *ким* ◊; **о. в бе́гство** намасти́ти п'я́ти са́лом; **о. в слух** *г.* перемі́нитися на слух ◊; **о. в ничто́** переве́стися ні́нащо; **о. к красноре́чию** осідла́ти коня́ красномо́вства; **все взгля́ды -лись к /на/** *о.* о́чі всіх спочи́ли /зверну́лися/ на;

-вшийся обе́рнений, пове́р- /з-, на-/, переве́дений, перетво́ре-, ужи́тий, Ø; **-я в жа́бу** *ф*$^{-р}$ переки́нутий жа́бою; **-я в слух** © напру́живши весь свій слух;

ОБРАЩЁННЫЙ: о. в чернь осірома́шений; ◊.

ОБРАЩЕ́НИЕ *(дія)* обе́рнення ◊, *(обіг)* циркуля́ція, *(заклик)* відо́зва; **хоро́шее /ве́жливое/ о.** пошані́вок; **гру́бое о.** ха́мство, ха́мське ста́влення; **в -ии** в о́бігу, в ходу́; **в -ии с *кем*** у ста́вленні до *кого*.

ОБРЕ́З *(книжки)* край; **в о. *чего*** о́бмаль *чого*;

ОБРЕ́ЗОК *о*^{к} сукра́йок.

ОБРЕЗА́ТЬ обрі́зувати, втина́- /від-, об-/, обкра́юва-, *(дроти)* пере́різу-, *(волос)* обстрига́-, *(мовця)* урива́- /пере-/; **о. кры́лья *п.*** підбо́ркува-;

–й що /*м*^{н} хто/ втина́ ◊, с-и ♦, з-й втя́-, за́йнятий обрі́зуванням, обрі́зувач, *п*^{к} обрі́зчий + %, *с*^{к} обрі́ж- [обрі́жкрила]; **-й кры́лья** підбо́ркувач;

-йся/-ый обрі́зуваний /у-, пере-/, ури́ваний /пере-/, обкра́ю-, тя́тий ◊, *п*^{к} обрізни́й, *о.* прокру́стовий.

ОБРЕКА́ТЬ прирі́кати, засу́джува-, *у*^{р} рокува́-;

–й що /*м*^{н} хто/ прирі́ка ◊, р-й приректи́, с-и /зви́клий/ прирі́ка-, *і.* суддя́, © прирі́каючи;

-ый роко́ваний, засу́джу-, прире́чений;

ОБРЕ́ЧЬ: о. на вторы́е ро́ли удругоря́днити; ◊.

ОБРЕЧЁННЫЙ прире́чений ◊; **о. на вторы́е ро́ли** удругоря́днений.

ОБРЕМЕНЕ́НИЕ *о*^{к} тягота́.

ОБРЕМЕНИ́ТЕЛЬНО обтя́жливо; **е́сли Вам не бу́дет о.** якщо́ Вас не обтя́жить;

ОБРЕМЕНИ́ТЕЛЬНЫЙ обтя́жливий, *к.* тяжки́й [**-ое поруче́ние** -ке́ дору́чення].

ОБРЕМЕНЯ́ТЬ обтя́жувати, бу́- тягаре́м /сіда́- на шию/ *їм*, *г.* обнату́жува-, *(працею)* переванта́жу-, переобтя́жу-, *(клопотами +)* клопота́ти;

–й що /*м*^{н} хто/ обтя́жує ◊, с-и ♦, з^{г}-й обтя́жи-, щора́з тя́жчий, *п*^{к} обтя́жливий, *(за)*тяжки́й для;

♦♦♦СЯ обтя́жувати себе́, *г.* обнату́жуватися ◊;

-йся/-ый обтя́жуваний /переоб-/, переванта́жу-, обнату́жу-;

ОБРЕМЕНИ́ТЬ *о.* повісити ка́мінь на ши́ю ◊, *(дітьми)* обсади́-; **ско́лько Вас не -и́т** що мі́лість Ва́ша;

ОБРЕМЕНЁННЫЙ обтя́жений ◊, **о. хло́потами** заклопо́та-, *н*^{г} заморо́че-, *ф.* притру́ше- кло́потами, *д.* напосі́лий; **ниче́м не о. *кто*** розв'я́зані ру́ки в *кого*.

ОБРЕТА́ТЬ знахо́дити, здобува́- /на-/, спобіга́-, *р.* придбава́-; **о. в борьбе́** вибо́рюва-; **о. поко́й** спочива́- душе́ю; **-ёт *кто*** да́сться *кому*;

–й що /*м*^{н} хто/ здобува́ ◊, с-и набува́ти, р-й доско́чи-, здобу́вець, + **добывающий, приобрета-**;

ОБРЕСТИ́ придба́ти, запопа́с-, діста́-, доско́чи- /доп'я́сти́(ся)/ *чого*, *(щастя)* спобі́гти, *о*^{к} ма́-,

(вітчизну) прибра́-, зиска́-; **о. *что*** здобу́тися на *що* [**о. дар ре́чи** з. на сло́во]; **о. вновь** відзиска́ти [**о. вновь дар ре́чи** в. мо́ву]; **о. дове́рие /сла́ву, уваже́ние/** доско́чи- дові́ри /сла́ви, поша́ни/; **о. душе́вный поко́й** знайти́ душе́вний рай, спочи́- /від-/ душе́ю, ски́ну- ка́мінь з душі́; **о. кры́лья** здобу́- кри́ла, доско́чи- крил; **о. поко́й** ма́- спо́кій; **о. пра́во на *что*** доп'я́сти́ся /*р.* допосі́с-/ *чого*; **о. самостоя́тельность** ста́ти на вла́сні но́ги; **о. силу** вбитися в силу; **о. счастли́вую возмо́жность** ма́ти до́бру наго́ду; **о. челове́ческий о́браз** здобу́тися на людську́ подо́бу.

-е́тший яки́й доско́чив ◊, $д^1$ спобі́глий, Ø;

ОБРЕТЁННЫЙ при́дбаний ◊, *(рай)* відна́йде-, *(- вітчизну)* при́бра-; **о. в борьбе́** ви́боре-.

ОБРЕТА́ТЬСЯ *(де)* перебува́ти, жи́-, існува́-, знахо́дитися, поверта́-, те́рти-, товкти́-, оберта́ти-;

-йся = находящийся.

ОБРЕСТИ́СЬ *(в чужих краях)* попотовкти́ся;

ОБРЕТЕ́НИЕ здобуття́; **о. в борьбе́** ви́борення.

ОБРЕШЕ́ЧИВАТЬ *(дах)* решети́ти, решетува́- латува́-; *(стіну)* дранкува́-;

-й що /$м^н$ хто/ решети́ть ◊, с-и /маста́к/ ♦, з-й об♦, $п^к$ *т.* решети́льний;

-йся/-ый реше́чений, решето́ва-, дранко́-, ґрато́-.

ОБРИСО́ВЫВАТЬ *(чим)* окре́слювати, *(квачем)* розмальо́в/у- /з-, об-/, $ф^р$ опи́су-;

-й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, р-й описа́-, за́йня́тий о́писом, $п^к$ метки́й на о́писи + %;

-йся/-ый окре́слюваний, опи́су-, обмальо́ву- ◊.

ОБРУБА́ТЬ обру́б/увати /від-/, кре́мса-, обтина́- /від-/, окра́юва-;

-й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й обтя́-, ~увач, ~ник, $п^к$ ~чий + %, *о.* на обру́бці, для обру́бки, $с^к$ обруби́- [обруби́вухо]; ± **рубающий**;

-йся/-ый кре́мсаний, обру́був- /від-/, окра́юв-, $п^к$ обрубни́й.

ОБРУЧА́ТЬ заруча́ти, $п^{-о}$ вінча́ти;

-й що /$м^н$ хто/ заруча́ ◊, $з^г$-й заручи́ти, свяще́ник, пан-оте́ць, $п^к$ = %;

-йся/-ый зару́чуваний, ві́нча-, молоди́й.

ОБРУ́ШИВАТЬ зава́л/юва- /з-, об-, роз-/, обу́рю-;

-й що /$м^н$ хто/ ~юе ◊, с-и ♦, з-й завали́-, $п^к$ = %;

-ый ва́лений, зава́люва- /об-, з-, роз-/, обу́рю-;

♦♦♦**СЯ** зва́люватися ◊, *(на кого)* нападати, напосіда́ти(ся) /накида́тися/ на, *(- клопоти)* обсіда́ти /пада- на/ *кого*, *(- біди)* си́патися;

-йся 1. що па́да ◊ + **-ый**, 2. *(на кого)* = **набрасывающийся**, 3. що обсіда́є ◊ + **сваливающийся**;

ОБРУ́ШИТЬСЯ поси́патися, *(на голову)* звали́-, *(на кого)* упа́сти на го́лову *чию*, *(- град)* ви́сіятись; **о. на *кого*** за(по)взя́тися про́ти; **неожи́данно о. на *кого*** накри́ти мо́крим рядно́м;

-вшийся на го́лову © як сніг на го́лову, Ø.

ОБРЫ́В *(круча) р.* обва́л, *з.* за́рва.

ОБРЫВА́ТЬ урива́ти /об-, від-, з-, пере-/, рва́-, обдира-, обску́бува-, *(життя)* вкоро́чу-;

-й 1. що /$м^н$ хто/ урива́ ◊, с-и ♦, р-й урва́-, для обри́ву, за́йня́тий -ом, рвач, обдира́ч ◊, урви́тель, $п^к$ ури́вчий /об-/ + %, $с^к$ урви́- [урви́ухо], © урива́ючи, 2. **обкапывающий**[2]; **-й разговор** що урива́ розмову;

-йся/-ый 1. рва́ний, ури́ваний /об-, від-, з-, пере-/, обску́бу-, обша́рпу-, вкоро́чу-, обди́раний, $п^к$ відривни́й /об-/, ури́вистий, ури́вчас-, 2. обко́пува-; **-я** що урива́ється ◊;

ОБОРВА́ТЬ *(мовця /різко/)* обрі́зати, *(життя)* вкороти́-; ◊; **-а́л речь на полусло́ве *кто*** слова́ застря́гли в го́рлі *кому*;

ОБРЫВА́ТЬСЯ урива́тися ◊;

ОБОРВА́ТЬСЯ: -лась жизнь переста́ло би́тися се́рце; **-лось *кому*** увірва́лась ни́тка *чия*, $ф^р$ го́ді [**а зате́м и -лось** а тоді́ й г.]

ОБО́РВАННЫЙ обі́драний ◊, $з^н$ голодра́ний.

ОБРЯ́ДНО обрядо́во, за обря́дами.

ОБСА́СЫВАТЬ обсмо́ктувати, смокта́ти;

-й що /$м^н$ хто/ обсмо́ктує, с-и ♦, з-й обсмокта́-, смокту́н, $п^к$ смокта́льний + %;

-йся/-ый обсмо́ктуваний, смо́ктаний.

ОБСЕКА́ТЬ обсіка́ти, обру́був-, обтин-́; ± СЕЧЬ;

-й що /$м^н$ хто/ обтина́ ◊, с-и ♦, з-й обруба́-, обру́бувач, *(річ)* сіка́ч, обтина́ч, $п^к$ обру́бчий + %;

-ый обру́буваний $п^к$ обрубни́й, обти́натий.

ОБСЕМЕНЯ́ТЬ засі́(ю)в'я́ти /об-/, *(бульбу)* сади́-;

-й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, с-и ♦, з-й засі́я-, сі́я́ч, $п^к$ = %;

-йся/-ый засі́ваний /об-/, заса́джу-, $к^н$ підда́- обсіменінню.

ОБСЕ́ЧКА *(струмент)* (об)сіка́ч, обтина́ч.

ОБСКА́КИВАТЬ обска́кувати, випереджа́-;

-й що /$м^н$ хто/ обска́кує ◊, с-и ♦, р-й обскака́-, обска́кувач, $п^к$ = %, ± **опережающий**;

-ый обска́куваний, випере́джу-;

ОБСКАКА́ТЬ *(вийти заміж вперед старшої сестри)* $ф^{-о}$ підверну́ти під кори́то *кого*.

ОБСЛЕ́ДОВАНИЕ обсте́ження, інспе́кція, ревізія, *з.* обслі́дження, *(хворих)* о́гляд, *г.* ба́дання.

ОБСЛЕ́ДОВАТЬ обсте́жувати, інспектува́-, ревізува́-, *з.* обслі́джу-, *(хворих)* огляда́-, *г.* ба́да-;

-й що /$м^н$ хто/ огляда́ ◊, с-и ♦, покли́каний обсте́жи- за́йня́тий обсте́женням, обсте́жувач, інспе́ктор, ревізо́р, $п^к$ обсте́жувальний + %;

-йся/-ый обсте́жуваний, інспекто́-, ревізо́-, обслі́джу-, огля́даний, ба́да-.

ОБСЛУ́ЖИВАНИЕ обслу́га /-о́вання, $ф^р$ по́слуги [**цех бытово́го -ия** цех побуто́вих по́слуг].

ОБСЛУ́ЖИВАТЬ *(в барі)* обслуго́в/увати /при-/, слугува́-, *г.* обслу́гу-, *(хорого)* обхо́дити;

-й що /$м^н$ хто/ ~ує, з-й обслужи́ти, с-и ♦, для ~ання, за́йня́тий -ям, ~увач, *р.* обслу́жник, $р^к$ ~ець, $п^к$ обслуго́в(ч)ий; **-й персона́л** обслу́га;

-йся/-ый обслуго́вуваний, обслу́ж-, *г.* обслу́г-.

ОБСТАВЛЯ́ТЬ обставля́ти, меблюва́-, опорядж-́,

устатковув-, забезпе́ч-, *ж*ᴴ дури́ти, обду́рюва-;
–й 1. що /*м*ᴴ хто/ обставля́ ◊, с-и обставля́ти, р-й обста́ви-, опоря́джувач, упоря́дник, *п*ᴷ меблюва́льний + %, 2. **обеспечивающий**, 3. **обманыв-**;
-йся/-ый 1. мебльо́ваний, устатко́ву-, опоря́джу-, 2. забезпе́чу-, 3. обду́рю-;
ОБСТА́ВЛЕННЫЙ *(меблями)* заста́влений; ◊.
ОБСТАНО́ВКА обста́вини, ситуа́ція, *ф*ᴾ довкілля, довкру́жжя, *п. (*мікро*)*клі́мат [**благоприя́тная о.** сприя́тливий к.], *(меблі) (у)*мебльо́вання.
ОБСТЕНИ́ТЬ *д*ᴷ *(вітрила) м*ᴼ застіни́ти.
ОБСТИ́РЫВАТЬ обпира́ти, обмива́-;
–й що /*м*ᴴ хто/ обпира́ ◊, с-и обпира́ти, з-й обіпра́-, за́йнятий прання́м, обпира́ч, *п*ᴷ = %;
-йся/-ый обпи́раний, обми́ва-.
ОБСТОЯ́ТЕЛЬСТВО: неприя́тное о. біда́ [**намёк на како́е-то н. о.** на́тяк на яку́сь біду́].
ОБСТОЯ́ТЕЛЬСТВА обста́вини, фа́кти, причи́ни, моти́ви [**по ли́чным -ам** з особи́стих причи́н /мотивів/], *ф*ᴾ карти́на [**о. де́ла** к. спра́ви]; **стеснённые о.** скру́та; **под давле́нием -ств** радне-ра́д; **ни при каки́х -вах** під жо́дним о́глядом; **смотря́ по -ам** як до обста́вин;
ОБСТОЯ́ТЕЛЬСТВЕННЫЙ ситуати́вний.
ОБСТОЯ́ТЬ: как -я́т дела́ у *них* як веде́ться *їм*.
ОБСТРЕ́ЛИВАТЬ обстріл/ювати, стріля́-, бра́під о́бстріл;
–й що /*м*ᴴ хто/ стріля́ +, с-и обстрі́лювати, р-й обстріля́-, за́йнятий о́бстрілом, стріле́ць;
-йся/-ый ~юваний, підда́- ~у, взя́тий під ~;
ОБСТРЕ́ЛЯННЫЙ *(бувалий) о*ᴷ стріляний.
ОБСТУ́КИВАТЬ обсту́к/увати, сту́ка-;
–й що /*м*ᴴ хто/ ~ує, с-и ♦, з-й ~а-, стука́ч, *п*ᴷ = %;
-йся/-ый обсту́куваний, сту́ка-.
ОБСТУПА́ТЬ обступа́-, обстав-́, ото́чув-, обляг-́;
–й що /*м*ᴴ хто/ обступа́ ◊ + **окружающий**;
-ый = окружаемый.
ОБСТУПЛЕ́НИЕ обступа́ння, ото́че-, обло́га.
ОБСУЖДА́ТЬ обмірко́в/увати, обгово́рю-, кружля́ти ду́мкою навко́ло *чого*, міркува́- на всі бо́ки, *(міною думок)* обра́джуватися над *чим*, *(пляни)* розгляда́ти; **неодобри́тельно о.** обцма́кува-; **тща́тельно /всесторо́нне/ о.** міркува́- на всі бо́ки; **о. в публи́чных места́х** труби́- на весь світ;
–й що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, с-и о., з-й обговори́-, за́йнятий /за/ обгово́ренням, обгово́рювач, диспута́нт, *п*ᴷ полемі́чний, дискусі́й- + %;
-йся/-ый обміркóвуваний, обгово́рюв-, розгля́д-;
ОБСУДИ́ТЬ *(твір) о*ᴷ обчита́ти; ◊; **о. *что*** обра́дитися над *чим*.
ОБСЧИ́ТЫВАТЬ недодава́ти, недопла́чу-, махо́рити /*д*ᴷ об-/, обмахо́рюва-, *с*ᴼ обрахо́в/увати;
–й що /*м*ᴴ хто/ недодає́ ◊, зви́клий /маста́к/ махо́рити, з-й ~ува́-, махля́р, обрахо́вувач, *п*ᴷ = %;
-йся/-ый обмахо́рюваний, обду́рю-, обрахо́ву-;
ОБСЧИТА́ТЬСЯ *о.* помили́тися в раху́нку ◊;
раз, два и обчёлся раз, два і по всьо́му.
ОБСЫПА́ТЬ обсип/а́ти /по-/, обтру́шува-, обсіва́-;
–й що /*м*ᴴ хто/ ~а́ ◊, с-и ♦, з-й обси́па-, сипа́ль, *п*ᴷ *т.* ~а́льний;
ОБСЫ́ПАТЬ *(чим)* припороши́ти ◊;
ОБСЫПА́ТЬСЯ: о. пу́дрой обпу́дрюватися; ◊;
-йся/-ый обсипа́ний, обси́пув-, обтру́шув-, обсі́в-, *п*ᴷ обсипний; **-я** *р*ᴷ обси́пистий;
ОБТА́ЧИВАТЬ 1. обто́ч/увати, 2. обшива́ти;
–й 1. що /*м*ᴴ хто/ ~ує, для ~ення, за́йнятий -ям, с-и ♦, з-й обточи́- *п*ᴷ = %, 2. = **обшивающий**;
-йся/-ый 1. обто́чуваний, 2. обши́-, *п*ᴷ обшивни́й.
ОБТЕКА́ЕМО *(відповідати)* гну́чко;
ОБТЕКА́ЕМЫЙ > ОБТЕКАТЬ.
ОБТЕКА́ТЕЛЬ *р*ᴷ зали́зувач.
ОБТЕКА́ТЬ 1. обтік/а́ти, 2. зали́зува- ◊ → **-ый**;
–й 1. що ~а́ ◊, © + **-ый**, 2 **зализывающий**.
-ый 1./2. зали́заний, заокру́гле-, обшаро́ва-, обте́ртий, *п*ᴷ *(ви́)*окру́глий, гладкоті́-, слизькоті́-, *к*ᴴ обтіка́льний, обті́чни́й, *(- відповідь)* дипломати́ч-, гну́чкий; **де́лать -ым** > ДЕЛАТЬ.
ОБТИРА́ТЬ обтир/а́ти, обшму́льгува-, обшму́ргу-; **о. углы́** ши́тися по кутка́х; ± ОТИРАТЬ;
–й що /*м*ᴴ хто/ ~а́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й обте́р-, для ~а́ння, за́йнятий -ям, ~а́ч, *п*ᴷ обтира́льний;
-йся/-ый обти́раний, обшму́льгу-;
ОБТЕРЕ́ТЬ обте́рти ◊;
ОБТЕРЕ́ТЬСЯ обшму́льгатися, обшліфува́- ◊;
-ёрший(ся) Ǿ; **-я** обте́ртий, обшму́льганий ◊;
ОБТЁРТЫЙ обте́ртий, ви́шмульганий /об-/, ви́шмурганий, /об-/, обті́чни́й.
ОБТРЁПЫВАТЬ обтрі́п/увати, обша́рпу-, тріпати, *г.* *п*⁻ᴼ вистрі́пува-;
–й що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, р-й ~а-, для ~ування, обтрі́пувач, *п*ᴷ = %;
-йся/-ый обтрі́пуваний, обша́рпу-, вистрі́пу-;
ОБТРЕПА́ТЬСЯ: -вшийся обтрі́паний ◊, *п*ᴷ *г.* стрепеха́тий, Ǿ;
ПООБТРЕПА́ТЬСЯ поподе́ртися ◊;
-вшийся поподе́ртий пообтрі́паний ◊, Ǿ.
ОБТЫКА́ТЬ обтика́ти, *(перлами)* виса́джува-;
–й що /*м*ᴴ хто/ обтика́, с-и ♦, з-й обти́ка-;
-ый обти́каний;
ОБТЫ́КАТЬ *о*ᴷ *г.* ви́садити [**о. алма́зами** в. діяма́нтами].
ОБТЮРИ́РОВАТЬ обтюр/ува́ти;
–й що обтюру́є, ~а́тор, *п*ᴷ ~ато́рний, для ~а́ції.
ОБТЯ́ГИВАНИЕ *к.* о́бтяг.
ОБТЯ́ГИВАТЬ обтяга́ти /ви-, роз-/, обпина́-, оточува-;
–й що /*м*ᴴ хто/ обтяга́ ◊, с-и обтяга́ти. за́йнятий о́бтягом, обтяга́ч, *п*ᴷ обтягу́щий + %, обтяжни́й;
-йся/-ый обтя́ганий /ви-, роз-/, ото́чува-, *п*ᴷ обтяжни́й.
ОБТЯ́ПЫВАТЬ обса́пувати, обцю́ку-, *(діло)* обла́годжу-, *(ділъце)* обкру́чу- /про-/;

--й 1. що /$м^н$ хто/ обса́пує ◊, с-и обса́пувати, за́йня́тий сапа́нням, сапа́ль*(ник)*, $п^к$ = %, 2. общю́кувач, 3. **-й** **де́льце** за́йня́тий ґеше́фтом;

ОБТЯ́ПАТЬ: о. де́ло /**де́льце**/ прокрути́- афе́ру;
-ый 1. обса́пуваний, 2. общю́ку-, 3. *(- ділье)* обла́годжу-, обкру́чу- /про-/.

ОБУВА́ТЬ взува́ти /у-, о-/;
--й що /$м^н$ хто/ взува́, с-и взува́-, р-й узу́-, $п^к$ = %;
-йся/-ый узу́ваний.

ОБУ́ВКА взува́чка.

ОБУ́ГЛИВАТЬСЯ вугл/іти, $с^о$ обвуглюватися;
-йся що ~іє, з-й з♦, с-и /схи́льний/ ♦, напівзвуглі́лий, ма́йже звуглі́-;
ОБУ́ГЛИТЬСЯ звугліти ◊;
-вшийся звуглі́лий, Ø.

ОБУ́ЗДЫВАТЬ загну́здувати, *п.* прибо́рк- /під-/;
--й що /$м^н$ хто/ загну́здує ◊, с-и ♦, з-й загнузда́-, *п.* = **укрощающий**, $п^к$ = %;
-ый загну́здуваний, *п.* прибо́рку-, уко́ську-;
ОБУЗДА́ТЬ взя́ти в шо́ри, прикрути́- хвоста́ ◊.

ОБУРЕВА́ТЬ *(кого)* порива́ти, охо́плю-, опанову-, оволоді́- *ким*, огорта́ти, перепо́внюва- пойма́- [**-а́ет желя́ние** -а́ бажа́ння], *г.* пройма́- [її пройма́ нена́висть]; *(- думки)* обсіда́- *(го́лову)*, $у^р$ окрива́-, $ф^р$ бра́- [её **-а́ли сомие́ния** її -а́ли су́мніви]; **-а́ет дремота́** *кого* впада́ в сон *хто*;
--й що порива́ *кого* ◊, с-и♦, гото́вий охопи́-, $п^к$ порив́ущий, *г.* пориваючий;
-ый охо́плюваний, опано́вув-, по́йм-, ого́рт-, окри́в-; **-ый стра́стью /-тя́ми/** по́йманий шале́ною жаго́ю /по́йманий шале́ними чуття́ми/;
ОБУЯ́ТЬ *(- тугу, сумніви)* обсі́сти /опо-/ ◊, $ф^р$ взя́- [её **-я́л страх** її взяв страх]; **-я́ла смерте́льиая тоска́** на́че полови́ни сві́ту не ста́ло.
-вший оволоді́лий, обсі́- ◊, Ø.

ОБУСЛА́ВЛИВАТЬ обумо́вл/ювати /з-/,律става́- умо́вою /спричиня́тися до/ *чого*, спричиня́ти *що*, *(в уго́ді)* застеріга́-; о. чем узале́жнюв- від чого;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, с-и ♦, $з^м$-й узале́жни- від, $п^к$ $ф^р$ причи́нний + %, © с-и умо́вою [**-й появле́иие** с-и умо́вою появи];
-йся/-ый обумо́влюваний /з-/, спричи́ню-, застере́жу-, узале́жню- від.

ОБУСТРА́ИВАТЬ дава́ти лад, опоряджа́-, обла́днува-, облашто́ву-, обла́годж-, обжива́ти;
--й що /$м^н$ хто/ дає лад ◊, с-и ♦, покли́каний /р-й, гото́вий/ да́ти л., опоря́джувач ◊, $п^к$ = %;
ОБУСТРО́ИТЬ(СЯ) обла́годити*(ся)* ◊;
ОБУСТРА́ИВАТЬСЯ обжива́тися, облашто́вува-, оку́блюва-, убива́- в пі́р'я, става́ти на но́ги;
-йся/-ый обла́днуваний, опоря́джу-, облашто́ву-, уби́- в пі́р'я ◊, пбжи-, *о́* вже ско́ро обжи́тий;
ОБУСТРО́ИТЬСЯ нагрі́ти мі́сце, $жс^м$ ота́ковитися ◊;
ОБУСТРО́ЕННЫЙ обжи́тий, облашто́ваний, обла́годже-, впорядко́ва- ◊, *(дім)* $г^д$ уря́дже-.

ОБУСТРОЙ́ТЕЛЬ $к^н$ облаштува́льник, $жс^м$ до́брий господ́ар.

ОБУСТРО́ЙСТВО *(дія)* обла́годження, облаштува́-, *(дія і ⌑)* облашто́ва-, $о^к$ облашту́нок.

ОБУЧА́ТЬ навча́ти, вчи́-, виу́чува-, шко́ли-, вишко́люва-, $ф^р$ досві́дчува-, інструктува́-;
ОБУЧА́ТЬ(СЯ) навча́ти*(ся)*, шко́лити*(ся)*, вишко́лювати*(ся)*, осві́чувати*(ся)* ◊;
--й що /$м^н$ хто/ вчи/ть ◊, с-и ш., покли́каний навчи́-, для навча́ння́, за́йня́тий -ча́нням, учи́тель, педаго́г, виклада́ч, вихова́тель, $п^к$ навча́льний, ви́шкільний + %;
-йся що /$м^н$ хто/ вчи́ться ◊, с-и вчи́тися, р-й ви́~-;
-йся/-ый у́чений, шко́ле-, вишко́люва-, охо́пленавчання́м, у́чень, школя́р, студе́нт, вихова́нець, *г.* вишкільни́к;
ОБУЧИ́ТЬ(СЯ): о. *какой* **профе́ссии** *г.* спосо́бити*(ся)* на *кого* [о. **адвока́тской п.** с. на адвока́та];
ОБУ́ЧЕННЫЙ ви́школений ◊.

ОБУЯ́ТЬ $д^к$ > ОБУРЕВАТЬ.

ОБХА́ЖИВАТЬ обхо́дити, дба́- /піклува́тися/ за /про/ *ко́го*, ходи́ти ко́ло *кого*, $ф^р$ уле́щува-, *(ласкою)* уласка́влю-, *р.* прибо́рку-, уко́ську-;
--й 1. що /$м^н$ хто/ обхо́дить ◊, *і.* хода́к, 2. = **заботящийся**, 3. що /$м^н$ хто/ уласка́влює ◊, р-й улести́ти, с-и /зви́клий/ уле́щува-, лесту́н;
-имый 1. обхо́джуваний, 2. догля́да-, 3. уле́щува-, уласка́влю-, прибо́рку-, уко́ськува-.

ОБХВА́Т $о^к$ обі́ймище.

ОБХВА́ТЫВАТЬ обхо́плювати, обійма́-, огорта́-;
--й що /$м^н$ хто/ обійма́ ◊, +/± ОБНИМАТЬ, ОХВАТЫВАТЬ.

ОБХО́Д *(закону)* о́б'їздка; **в о.** $ф^р$ ско́ком-бо́ком; **в о.** *чего* поминувши *що*; **в о. зако́на** обмина́ючи зако́н, *(придбати)* $ф^р$ криви́ми доро́гами.

ОБХОДИ́ТЕЛЬНЫЙ $п^к$ такто́вний.

ОБХОДИ́ТЬ обхо́дити, *(об)*мина́- /ви-, об-/ *кого*, $ф^р$ ото́чувати, випереджа́-, дури́-; о. **внима́нием** лиша́- по́за ува́гою, збува́- неува́гою; о. **круго́м** колува́-; о. **молча́нием** збува́- мо́вчанкою; о. **сторономо́й**, обмина́-;
--й що /$м^н$ хто/ обхо́дить ◊, р-й обійти́, зви́клий /с-и/ ♦, за́йня́тий обхо́дом, обхідни́к, $п^к$ обхідни́й, *о.* на обхо́ді, $ф^р$ = **окружающий, опереж-, обманыв-**; **-й** **дозо́ром** обхідни́й дозо́рець; **-й** **круго́м** під час обхо́ду, $ф^р$ кругойду́чий; **-й** **молча́нием**, © збува́ючи мо́вчанкою;
ОБОЙТИ́ обі́йти ◊; о. **молча́нием** перемо́вча-, збу́- мо́вчанкою; о. **ответ м.** збу́- відповідь *(мо́вчанкою)*; о. **с коля́до́й** обколядува́-;
ОБОЙДЁННЫЙ помі́нений ◊, *(мовчанкою)* збу́тий.

ОБХОДИ́ТЬСЯ *(з чим)* обхо́дитися, пово́ди-, *(без чого)* оберта́-, $ф^р$ дава́ти собі ра́ду [о. **без д.** с. р. без]; *(в копійку)* ко́штува-;

-йся *(у гріш)* що ко́штує /ціно́ю в/ *гріш*; **-я гру́бо /приве́тливо/ с** *кем* брута́льний /привіт-/ до *кого*; **-я без чего** з-й да́ти собі ра́ду без *чого*;

ОБОЙТИ́СЬ обійти́ся ◊, перебу́-, *(минутися)* перемеже́ни-; **не -дётся без** *кого (вода́)* не освя́титься без *кого*; **-шло́сь благополу́чно** не дійшло́ до неща́стя; **благополу́чно не -шло́сь** дійшло́ до н.; **я обойду́сь без** *чьей* **по́мощи** я дам собі ра́ду сам;

-ше́дшийся що обійшо́вся ◊, *(в копійку)* що ко́штува́в, ціно́ю в; **-я в копе́ечку** ку́плений /зро́бле- +/ за гру́бі гро́ші.

ОБХОДНО́Й обхідни́й; **о. путь** о́б'їздка; **-ы́м пуём /-ы́ми -я́ми/** манівце́м /манівця́ми/.

ОБХОЖДЕ́НИЕ: хоро́шее /ве́жливое/ о. пошанівок.

ОБЦЕЛО́ВЫВАТЬ обцілю́/увати /ви-/;

--й що /$м^{н}$ хто/ ~ує, с-и ♦, р-й обцілува́-; +/± ЦІЛУВАТИ;

-ый вицілю́вуваний /об-/.

ОБША́РКИВАТЬ обчо́вгувати, *(шкіру)* обшму́льгу-.

ОБШИВА́ТЬ обшива́ти; **о. до́сками** дилюва́ти;

--й що /$м^{н}$ хто/ обшива́ ◊, с-и ♦, з-й обши́-, для обшиття́, за́йня́тий -я́м, $п^{к}$ обши́вчий + %;

-йся/-ый обши́ваний /у-/, $п^{к}$ обшивни́й;

ОБШИ́ТЫЙ обши́тий; **о. до́сками** $з^{г}$дильо́ваний.

ОБШИ́ВКА $п^{рн}$ о́бшивка.

ОБШИ́РНОСТЬ *(промови)* розве́зистість.

ОБШИ́РНЫЙ розло́гий, розле́глий, місткий, величе́нь-, чимале́-, *(опис)* довге́-, розве́зистий.

ОБШМЫ́ГИВАТЬ оббіга́ти, обчо́вгува-, заяло́жу-;

ОБШМЫ́ГГАТЬ обшму́льгати ◊.

ОБШО́РХИВАТЬ вишму́льгувати /об-/, вишму́ргу-, $д^{к}$ ви́шмульгати /об-/, ви́шмурга-;

ОБШО́РХАННЫЙ ви́шмульганий /об-/, ви́шмурга-.

ОБЩА́ТЬСЯ спілкува́тися, єдна́-, води́-, зна́-, зустіча́-, комунікува́-, контактува́-, дружи́ти, това́ришува-, ма́- стосу́нки; **нача́ть о.** $д^{к}$ заспілкува́тися, поєдна́-, подружи́ти, потоваришува́-;

-йся що /$м^{н}$ хто/ ма́є стосу́нки ◊, те́ртий /бува́лий, зна́ний/ се́ред, с-и ♦, р-й подружити, $п^{к}$ дру́жній, товари́ський, компані́йсь-, артільний, конта́кт-, комуніка́бель-, комунікати́в-;

ПРИОБЩИ́ТЬСЯ > ПРИОБЩАТЬСЯ.

ОБЩЕАРМЕ́ЙСКИЙ, -ВОЙСКОВО́Й всеармійський.

ОБЩЕЖИ́ТИЕ гурто́житок, $о^{к}$ інтерна́т, *з.* бу́рса; **согла́сно пра́вилам -ия** як у людей.

ОБЩЕИЗВЕ́СТНЫЙ $о^{к}$ відо́мий усім, всезна́ний, загальнозна́-.

ОБЩЕ́НИЕ $о^{к}$ конта́кт [**ли́чное о.** особи́стий к.], $р^{к}$ спілко́вання, $к^{н}$ взає́мнення.

ОБЩЕПРИ́ЗНАННЫЙ $о^{к}$ всю́ди ви́знаний.

ОБЩЕПРИ́НЯТЫЙ $о^{к}$ пошире́ний всю́ди, загальнови́знаний.

ОБЩЕРАСПРОСТРАНЁННЫЙ $о^{к}$ поши́рений скрізь.

ОБЩЕ́СТВЕННЫЙ *(- місце)* публі́чний; **в -ом ме́сте** в публі́чному місці, *к.* на лю́дях.

О́БЩЕСТВО *(співдружність, громада) г.* спільно́та; **в -ве** се́ред людей /гу́рту/.

ОБЩЕУКРЕПЛЯ́ЮЩИЙ бадьору́щий, покріпу́-, живлю́-, тонізаці́йний, тоніза́тор-, тонізу́ючий, для тоніз/ації, з-й ~увати, $п^{о}$ снажли́вий.

ОБЩЕФЛО́ТСКИЙ всефло́тський.

О́БЩИЙ *(тираж)* суку́пний; **в о. котёл** *п.* до гу́рту; **в -ей сло́жности** в ціло́му; **в -ем, в -их черта́х** назага́л; **в -ем-то** загало́м; **по -ему мне́нию** на ду́мку всіх, на зага́льну д.; **-ее ме́сто** зага́льник, зага́льність; **-ие места́** зага́льщина; **-ими си́лами** гурто́м, ро́єм; **не име́ть ничего́ -его с** *чем о.* бли́зько не лежа́ти біля *чого*.

ОБЩИ́НА грома́да; **родова́я о.** родова́ г.

ОБЩИ́ННИК член грома́ди.

ОБЩИ́ННОСТЬ *р.* громадоцентри́чність.

ОБЩИ́ННЫЙ грома́дський, $р^{в}$ грома́ди [**-нная земля́** земля́ грома́ди /грома́д/].

ОБЩИ́ПЫВАТЬ общи́пувати, обску́бу-, обпа́трю-, па́трати;

--й що /$м^{н}$ хто/ обску́бує ◊, за́йня́тий па́транням, с-и па́трати, з-й обпа́тра-, скубрі́й, $п^{к}$ = %;

-йся/-ый па́траний, обску́бува-, общи́пу- ◊.

ОБЩИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^{к}$ грома́дський, арті́льний, конта́кт-.

О́БЩНОСТЬ *г.* спільно́та, $г^{д}$ спільництво.

ОБЪЕГО́РИВАТЬ > ОБЛАПОШИВАТЬ.

ОБЪЕДА́ТЬ об'їдати, обжира́ти;

-а́ющий(ся) = обжирающий(ся);

-ый = обжираемый;

ОБЪЕ́ДЕННЫЙ об'ї́джений, обже́ртий.

ОБЪЕДЕНИЕ 1. обже́рство, 2. смакота́, *(!)* язи́к проковтне́ш!, па́льчики обли́жеш!

ОБЪЕДИНЕ́НИЕ *(дія)* об'є́да́ння, ¤ об'є́дна-, *г.* згрома́дження.

ОБЪЕДИНЯ́ТЬ об'єднувати /по-. з-/, єдна́-, гуртува́-, згурто́ву-, брата́ти, збира́- доку́пи, $к^{н}$ інтегрува́-;

--й що /$м^{н}$ хто/ єдна́ ◊, с-и ♦, з-й об'єдна́-, об'є́днувач, $п^{к}$ об'єдна́вчий, єдна́льний + %, інтеграці́й-, *о.* стрижне́вий, $у^{р}$ брату́щий, $о^{к}$ гуртівни́й, уніта́р-; **-й уси́лия** © єдна́вши зуси́лля;

ОБЪЕДИНИ́ТЬ поєдна́ти ◊, *о.* зав'яза́- у ву́зол; **о. уси́лия** *к.* спрягти́ся;

ОБЪЕДИНЯ́ТЬСЯ єдна́тися, збира́- доку́пи ◊;

-йся/-ый об'є́днуваний /по-/, гурто́-, згурто́ву-, інтегро́-, бра́таний, зби́ра- доку́пи; **-я** що єдна́ється, с-и єдна́тися, з-й /р-й/ об'єдна́тися;

ОБЪЕДИНЁННЫЙ об'є́дна- ◊, собо́р-, уніта́р-.

ОБЪЁЗД *(дорога)* о́б'їздка.

ОБЪЕЗДНО́Й: о. путь /доро́га/ об'ї́здка.

ОБЪЕЗЖА́ТЬ об'їжджа́ти, об'ї́зди-, *(об)*мина́-, пераганя́-, випереджа́-, $о^к$ дури́-; **о. круго́м** колува́-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ об'ї́здить ◊, зви́клий ♦, з-й /$з^г$-й, $з^м$-й/ об'-їха-, *о.* в об'ї́зді, 2. що виї́жджує *(коня́)*, $я^i$ об'ї́зни́й, $з^п$ об'ї́жчик, $п^к$ = %; **-й дозо́ром** ї́здови́й дозо́рець; **-й круго́м** $з^м$-й колува́ти;

-йся/-ый 1. обми́наний ◊, *д.* обми́натий, 2. виї́жджуваний.

ОБЪЁМ *(посудини)* мі́сткість; **в по́лном -ме** у по́вному /всьо́му/ о́бсязі.

ОБЪЁМИСТЫЙ *(містки́й)* $о^к$ укла́дистий.

ОБЪЯВЛЯ́ТЬ оголо́шувати, оповіща́-, вісти́-, *г.* заповіда́-, повідомля́-, сповіща́-, дава́- зна́-, заявля́-, ознаймля́-, освідчува-, *(подяку)* склада́-; **о.** ***кем*** наріка́- /назива́-/ *ким*; **о. недействи́тельным** *г.* унева́жнюва-;

--й що /$м^н$ хто/ оголо́шує ◊, с-и ♦, р-й оголоси́-, опові́сник, вісту́н, вістови́й, $п^к$ сповіща́льний /опо-/, *о.* з повідо́мленням; **-й благода́рность,** склада́ч подя́ки; **-й войну́** вісту́н війни́, що оголо́шує війну́; **-й пригово́р** чите́ць ви́року; **-й собра́ние откры́тым** © відкрива́ючи збо́ри;

-йся/-ый оголо́шуваний, опові́щу- /спо-/, повідо́млю-, осві́дчу- ◊;

ОБЪЯВИ́ТЬ оголоси́ти ◊, задеклару́ва́-, *(війну)* *г.* ви́повіс-; **о. войну́** ***чему п.*** ста́- на прю з *чим*;

ОБЪЯВИ́ТЬ(СЯ): -вший(ся) *Ø*; **-я** *(після зникнення)* $р^к$ *(об')*явле́нний.

ОБЪЯ́ВЛЕННЫЙ *г.* заповідже- ◊; **о. вне зако́на** $з^п$ проскрибо́ва-.

ОБЪЯСНИ́ТЕЛЬНЫЙ: -ая запи́ска *к.* пояснення, $о^к$ лист-пояснення.

ОБЪЯСНЯ́ТЬ поясн/ювати /ви-, роз-/, з'ясо́вува-, дава́- поя́снення, *(сни)* тлума́чи-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, с-и ♦, з-й /взя́вшись/ поясни́-, для пояснення, за́йня́тий -ям, роз'я́снювач /по-/, тлума́ч, $п^к$ тлума́чний + %, *о.* з поясненням, $с^к$ поясни́- [поясни́-факт], © ~юючи;

♦♦♦СЯ *(з і́м)* порозумі́ва́тися, ма́ти розмо́ву, *(мово́ю)* говори́-, розмовля́- ◊; *(на ми́гах)* спілкува́тися, **о. в любви́** ***ей*** осві́дчува- *ї́й*, проси́ти *ї́ї* руки́; **о. мы́сленно с** ***кем*** мча́- ду́мкою до *кого*;

-йся/-ый поя́снюваний /роз'-, ви-/, з'ясо́вува-, тлума́че-; **-я с** ***кем*** що ма розмо́ву з; **-я в любви́** осві́дчуваний, з осві́дченням на уста́х; **-я зна́ками** з-й говори́ти на ми́гах, $р^к$ ми́га́ль; **-я по-ру́сски** москвомо́вний, *ф.* што́кало;

ОБЪЯСНИ́ТЬ переговорити ◊; **чем о.?** *ф.* що воно́ за знак?;

-и́мый ле́гко поя́снюваний ◊, $п^к$ поясне́нний;

ОБЪЯСНИ́ТЬСЯ порозумі́тися ◊; **о. в любви́** ***кому*** відкри́ти се́рце;

-вший(ся) *Ø*; **-я в любви́** осві́дчений.

ОБЪЯ́ТИЯ: желе́зные о. цупкі́ обі́йми.

ОБЫВА́ТЕЛЬ $о^к$ філі́стер.

ОБЫ́ГРЫВАТЬ: --й що /$м^н$ хто/ обі́грує, с-и обігрувати, р-й обігра́-, $п^к$ = %; ± РАЗЫГРЫВАТЬ;

-йся/-ый обі́груваний.

ОБЫЗВЕСТВЛЕ́НИЕ $о^к$ зва́пнення /-і́ння/.

ОБЫКНОВЕ́НИЕ $о^к$ мо́да, звича́й, тради́ція, узвича́єння, *ф.* заведе́нція; **по -ию** зазви́чай, як звича́йно /за́вжди/, $ж^м$ знай собі́ [знай собі́ снідав]; **сверх -ия** всу́переч звича́ю +.

ОБЫКНОВЕ́НН/ЫЙ © як **[о. вол** віл як віл]; **са́мый о.** звичайні́сінький; **-ое де́ло** звича́йна річ.

~ЕЙШИЙ звичайні́сінький, звича́йний собі́.

ОБЫМА́ТЬ; ОБЪЯ́ТЬ: нельзя́ о. необъя́тное го́ді осягну́ти неося́жне; *д!* ОБНИМАТЬ.

ОБЫ́СКИВАТЬ обшу́кувати /пере-, від-/, труси́-, $ф^р$ знахо́ди-;

--й що /$м^н$ хто/ тру́сить ◊, с-и т., $з^м$-й обшука́-, за́йня́тий тру́сом, викона́вець тру́су, труси́й, обшуко́вець, шука́ч, $п^к$ обшуко́вий + %;

-йся/-ый обшу́куваний, підда́- о́бшуку, *о.* на о́бшуку.

ОБЫ́ЧАЙ $о^к$ мо́да.

ОБЮРОКРА́ЧИВАТЬСЯ обчину́шуватися, збюрокра́чува- /об-/;

-йся збюрокра́чуваний /о-/, обчину́шу-;

ОБЮРОКРА́ТИТЬСЯ збюрокра́тіти ◊;

-вшийся збюрокра́тілий ◊;

ОБЮРОКРА́ЧЕННЫЙ обчину́шений ◊.

ОБЯ́ЗАН му́сить, $ф^р$ ви́нен **[никто́ никому́ не о.** ніхто́ ніко́му не в.]; **был обя́зан** му́сив.

ОБЯ́ЗАННОСТЬ обо́в'язок, пови́нність $п^{-о}$ місія; **о. наблю́дения** обо́в'язок нагляда́ти; **э́то его́ о.** *ф.* на то є він; **круг -тей** обо́в'язки.

ОБЯ́ЗАННЫЙ: быть -ым му́сити **[ты обя́зан быть** ти му́сиш бу́ти]; **быть -ым** ***кому*** **чем** завдя́чувати *кому* що, бу́ти вдя́чним *кому* за що.

ОБЯЗА́ТЕЛЬНО ко́нче, *(до)*коне́чно, $о^к$ аж [хіба́ аж сло́вом слід сказа́ти?], *о.* хай там що́, будь-що́, кров з но́са, будь-що-бу́дь, $ф^р$ так і знай **[о. напьётся** т. і з. – нап'ється].

ОБЯЗА́ТЕЛЬСТВО зобов'я́зання, $ф^р$ обо́в'язок; **кля́твенное о.** обі́т, обі́тниця; **пи́сьменное о.** прися́жний лист; **ве́рный -ву** зобов'я́зливий.

ОБЯ́ЗЫВАТЬ зобов'яз/увати, $ф^р$ зв'я́зу- сло́вом /підпи́скою/ **[о. подпи́ской** з. сло́вом /п./], змушу- **[долг -ает** обо́в'язок -ує], поклада́ти відповіда́льність **[э́то ко мно́гому -ает** це -да́ вели́ку в.]; **о. к** ***чему*** зму́шувати до *чого*;

--й/-у́ющий що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, з-й /з на́міром/ зобов'яза́-, ~ува́ч, $п^к$ мі́сійний **[-ие нача́ла** мі́сійні заса́ди], імперати́в-, нормати́в-, *ю.* зобов'яза́ль-; **-й** ***кого*** обов'язко́вий /*г.* мусо́вий/ для *кого*; **-й подпи́ской** © зв'яза́вши підпи́скою;

ОБЯ́ЗЫВАТЬСЯ зв'язува́ти себе́ сло́вом ◊;

-йся/-ый зобов'я́зуваний /з-/, зму́шу-, $п^к$ зобов'я́зливий;

ОБЯЗА́ТЬСЯ взя́ти на се́бе мі́сію, зв'яза́- себе́ сло́вом ◊;
-вший*(ся)* Ø; **-я** зобов'я́заний, зв'я́за- сло́вом +.
ОВЕВА́ТЬ обвів/а́ти, обві́юва-, *(славою +)* спо- вива́- /опо-/;
--й що /м^н хто/ ~а́ ◊, схи́дний ♦, з-й обві́я-, п^к ~а́льний + %;
-йся/-ый обві́юваний, спови́- /опо-/;
ОВЕ́ЯННЫЙ *(славою)* укри́тий, спови́-, о^к ома́- яний; **о. ветра́ми** завітрений /об-/.
ОВЕЩЕСТВЛЯ́ТЬ матеріяліз/ува́ти, р^к предме́т- ни-, к^н урече́влюва-, упредме́тню-;
--й що /м^н хто/ ~у́є ◊, с-и ♦, з-й упредме́тни-, п^к = %, с^к матеріялізуй- [матеріялізу́й-ідеї];
ОВЕЩЕСТВЛЯ́ТЬСЯ предме́тніти ◊;
-йся/-ый матеріялізо́ваний, урече́влю- /з-/, у- предме́тню-;
ОВЕЩЕСТВИ́ТЬСЯ о^к упредме́тніти ◊;
-вший*(ся)* Ø; **-я** упредме́тнілий ◊.
ОВЛАДЕВА́ТЬ *(чим)* заволодів/а́ти /о-/, опано́ву- /здобу-, захо́плю-, привла́сню-, посіда́ти, осяга́-, прибира́- до рук/ *кого/що*, ф^р бра́- [**-а́ет сомне́- ние** бере́ су́мнів], *(чиєю увагою)* полони- /запо- ло́нюва-/ *чию* ува́гу, *(собою)* опано́вува- себе́, бра́- себе́ в ру́ки, *(ким)* обсіда́- /охо́плюва-, обі- йма́-/ *кого*, *(жагою)* опосіда́- *кого*, *(- жах)* пе- репо́внюва- /нарина́- на/ *ко́го́*; **о.** *кем* напада́- на *кого* [**страх -е́л** *кем* страх -а́в на *кого*];
--й 1. що /м^н хто/ ~іва́ ◊, с-и ♦, з-й ~і- *чим* /при- бра́- до рук *що*/, здобу́вець, привла́снювач, запо- ло́ню-, опано́ву-, п^к = %, 2. що /м^н хто/ охо́плює ◊, с-и о., з-й охопи́-, © нарина́ючи на *кого*, ± **о- хватывающий**, 3. що /м^н хто/ опано́вує ◊, с-и опано́вувати, р-й /з на́міром/ опанува́-, к^н опа- но́вувач; **-й зна́ниями** © опано́вуючи знання́;
-ый 1. ося́ганий, здобу́в-, привла́сню- ◊, 2. охо́п- лю-, 3. опано́ву-, перепо́вню-, ого́ртний, по́йма-;
ОВЛАДЕ́ТЬ *(ким)* обсі́сти *кого* ◊, *о.* вхопи́- за се́рце [**ре́вность -е́ла** *кем* ре́внощі -и́ли за с. *кого*]; о. *чем ж.* схопи́- за хвіст *що*; **о. профе́с- сией** *кого* ви́вчитися на *кого*; **о. собо́й** взя́ти се- бе́ в ру́ки, опанува́тися; **мысль -е́ла** *кем* © весь увійшо́в у свою́ ду́мку *хто*.
О́ВОЩ: вся́кому -щу своё вре́мя на все свій час;
О́ВОЩИ горо́дина.
ОВЧИ́НКА: о. вы́делки не сто́ит това́р не варт робо́ти.
ОГИБА́НИЕ *(рогу судном)* опері́зування.
ОГИБА́ТЬ огина́ти, обкру́чува-, ото́чу-, *(ріг)* опе- рі́зу-, обплива́ти, об'їзди́-; о. *что* заверта́- за *що*;
--й що /м^н хто/ огина́ ◊, с-и ♦, з-й /з на́міром/ обігну́-, п^к обвідни́й, довкру́ж-, обкру́тистий /за-/ + %, с^к опері́зуй- [опері́зуй-вогні];
-йся/-ый огі́наний, ото́чува-, обкру́чу-, опері́з- у-, обпли́-, об'ї́жджу-; **-ый** п^к обвідни́й.

ОГЛА́СКА: без -ки ти́шком-ни́шком.
ОГЛАША́ТЬ оголо́шувати /роз-/, оповіща́- *(ук- аз)* оприлю́днюва-, ф^р голоси́-, *(вирок)* зачи́- тува-, *(звуками)* напо́вню- /с-/, *ц.* оглаша́ти;
--й що /м^н хто/ оповіща́ ◊, с-и о., покли́каний о- прилю́дни-, за́йня́тий оповіщенням, вісту́н, о- пові́сник, оприлю́днювач, *а.* геро́льд, *(перед пу- блікою) г.* заповіда́ч, п^к = %; **-й кри́ками ра́дос- ти** *о.* уравіва́тний, з ви́гуками ра́дости (на ус- та́х); **-й прика́з** чите́ць нака́зу, © чита́ючи *що*;
-йся/-ый оприлю́днюваний, оповіщу-, оголо́- шу- /роз-/, зачи́ту-, *(криком)* напо́вню- /с-/;
ОГЛАСИ́ТЬСЯ: о. кри́ками ф^р загусти́ [**соб- ра́ние -ось к.** збо́ри загули́]; +/± ОБЪЯВЛЯТЬ.
ОГЛАШЕ́НИЕ розголо́шення /о-/, оприлю́дне- [**не подлежи́т -ию** не для о.].
ОГЛОЕ́Д *ж*^н живої́д, з^н оглої́д.
ОГЛОУШИВАТЬ приголо́мшувати, приглу́шу-;
ОГЛОУ́ШИТЬ придовбе́шити ◊.
ОГЛУПЛЯ́ТЬ оступа́ч/увати, обара́ню-, обезг- лу́жджу-, знетя́млю-;
--й що /м^н хто/ ~ує ◊, с-и о., з-й оступа́чи-, оба- ра́нювач, ◊, п^к оступа́чливий, заду́рли- + %, с^к оступа́чуй- [оступа́чуй-громаду];
ОГЛУПИ́ТЬ *ф.* причмели́ти ◊;
ОГЛУПЛЯ́ТЬСЯ тумані́ти, барані-, тупі́- ◊;
-йся/-ый оступа́чуваний, обара́ню-, знетя́млю-, обезглу́жджу-, ро́блений ду́рнем, чимра́з тупі́- ший /дурні-/; **-я** що тупі́є ◊.
ОГЛУША́ТЬ приголо́мшувати, приглу́шу-, глу- ши́ти, голо́мшити;
--й що /м^н хто/ глу́шить ◊, с-и г., р-й приглуши́-, спо́внений ре́ву, п^к оглу́шливий, ляски́й, ляску́- чий, приголо́мшливий, *т.* глуши́льний + %; **-й го́лос** громоголо́сий; **-й зво́н** стодзво́нний;
-йся/-ый глу́шений, голо́мше-, приглу́шува-, приголо́мшу-;
ОГЛУШИ́ТЬ глушону́ти, причмели́ти ◊;
ОГЛУШЁННЫЙ причме́лений ◊.
ОГЛУШИ́ТЕЛЬНО *(дзвонити) ф.* гу́сто;
ОГЛУШИ́ТЕЛЬНЫЙ оглу́шливий, ляски́й, ляску́чий, з-й приглуши́ти, *с.* приголо́мшливий, *(голос)* громоголо́сий
ОГЛЯ́ДКА ф^р о́гляд [**без -ки** без -ду]; **без -ки** *з.* нео́бзир.
ОГЛЯ́ДЫВАТЬ огляда́ти /про-, пере-/, озира́-;
--й що /м^н хто/ озира́ ◊, с-и о., р-й огле́ді-, за́й- ня́тий о́глядом, огля́да́ч, п^к оглядо́вий + %;
-ый огля́даний, обзи́ра-, п^к о^к підо́гляд-;
ОГЛЯДЕ́ТЬ, ОГЛЯНУ́ТЬ: о. взо́ром змі́ряти о́ком (з голови́ до п'ят); ◊.
ОГЛЯ́ДЫВАТЬСЯ[1] /д^к **ОГЛЯДЕ́ТЬСЯ**/ *(округ)* роздивля́тися, розгляда́-, роззира́-, д^к роззирну́-;
-йся[1] що /м^н хто/ ~ться ◊, с-и ♦, р-й роздиви́-, ог- ля́да́ч, н^г роззя́ва, п^к розгля́дистий, роззявкува́-.
ОГЛЯ́ДЫВАТЬСЯ[2] /д^к **ОГЛЯНУ́ТЬСЯ**/ огля-

да́тися, озира́-; **стать о.** $д^к$ заозира́тися;
-йся[2] що /$м^н$ хто/ озира́ється ◊, с-и ♦, $з^м$-й озирну́-, $п^к$ огля́дистий /-ливий/, © ози́раючись;
ОГЛЯНУ́ТЬСЯ озирну́тися ◊; **не успе́ешь /не успе́л/ о., как** незчу́єшся /незчу́вся/, як.
ОГНЕДЫ́ШАЩИЙ *(дракон)* $о^к$ вогнеди́х.
ОГНЕОПА́СНЫЙ *к.* займи́стий.
ОГНЕПОКЛО́ННИК $о^к$ вогнепокло́нець.
ОГНЕСТРЕ́ЛЬНЫЙ *(- зброю) к.* пальни́й, $п^о$ огни́стий, *(- рану)* стріляний.
ОГОВА́РИВАТЬ обмовля́ти /обгу́джува-, оббріху-, $о^к$ окле́пу-/ *кого, (в угоді)* застеріг/а́ти *що,* роби́- застере́ження, *(загодя)* домовлятися, *е.* зуро́чувати;
--й 1. що /$м^н$ хто/ оббрі́хує ◊, охо́чий до обмо́в, з-й оббрехати, обмо́вник, накле́п-, огу́д-, $п^к$ огу́дний + %, 2. що /$м^н$ хто/ а́ ◊, $п^к$ застере́жний, застере́жливий, © із застере́женням, ~ши;
♦♦♦СЯ застерiга́тися ◊, *(словом)* помиля́- на сло́ві, ля́пати не в лад ($д^к$ ля́пну- н. в л.);
-йся/-ый 1. оббрі́хуваний, огу́джу-, обмо́влю-, 2. застере́жу-, я́сно застере́жений; **-я** *(словом)* з-й ля́пнути не в лад, звиклий ля́па- н. в л., ля́пало;
ОГОВОРИ́ТЬ обпліткува́ти ◊.
ОГОВО́РКА *(в угоді)* закови́чка; **без -ок** $ж^м$ без сло́ва; **с больши́ми -ами** $ф^р$ не без закови́чок.
ОГОЛЕ́НИЕ $о^к$ обголи́зна.
ОГОЛЕ́Ц *(хлопчина)* $ж^н$ шкет.
ОГОЛТЕ́ЛЫЙ *(- агітацію)* безпардо́нний, розгну́зда-.
ОГОЛЯ́ТЬ ого́л/ювати /за-/, оголя́-; **о. те́ло** $п^{-о}$ світи́- тілом;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, с-и ♦, р-й ~и́-, $п^к$ = %, ©;
ОГОЛЯ́ТЬСЯ $о^к$ голіти;
-йся/-ый заго́люваний /о-/;
ОГОЛИ́ТЬСЯ *(- дерева)* ви́голіти; ◊;
-вший(ся) Ø; **-я** ви́голілий, ого́лений /за-/.
ОГОНЁК *(свічки)* пломіне́ць; **без -нька́** *(робити)* як мо́кре гори́ть /горіло/; **с -ньќом** шпа́рко.
ОГО́НЬ $п^о$ по́лумінь, же́вриво, *(душі)* на́тхне́ння, насна́га; **о. от свои́х** ого́нь своі́х, гол у своі́ воро́та; **днём с -ём** *(вдень)* із свічкою; **из -ня́ да в по́лымя** з дощу́ під ри́нву, з жа́ру та в по́лум'я; **ме́жду двух -гне́й** між Сци́ллою і Хари́бдою, з дощу́ під ри́нву.
ОГОРА́ЖИВАНИЕ $б^з$ городьба́.
ОГОРА́ЖИВАТЬ город/и́ти, обгоро́джува-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ить ◊, за́йня́тий ~ьбо́ю, с-и ♦, покли́каний об♦, ~и́льник, $п^к$ ~и́льний + %;
-йся/-ый горо́джений, обгоро́джува-.
ОГОРО́Д *(при хаті)* зільни́к /= *г.* квітни́к/; & горо́дець; **в** *чей* **о. ка́мешек** до *кого* ча́рка п'є́ться, на *кого* ко́титься бо́чка; **в -де бузина́, а в Ки́еве дя́дька** на горо́ді бузина́, а в Ки́єві дя́дько, $п^{-о}$ це в лісі, а це в стрісі.
ОГОРО́ШИВАТЬ > ОШАРАШИВАТЬ.

ОГОРЧА́ТЬ смути́ти, засму́чува-, завдава́- жа́лю, при́кро вража́-, пойма́- доса́дою, *о.* скребти́ по се́рцю; **о.** *кого* завдава́- *(душе́вного)* бо́лю /ра́ни-/кра́я-/ се́рце/ *кому* [**ие -а́й её** не край ії се́рця]; **её -а́ло** її бра́ла доса́да;
--й що /$м^н$ хто/ сму́тить ◊, с-и ♦, з-й за♦, $п^к$ при́крий, сумни́й, доса́д-, неприє́м-, безра́діс-, $с^к$ смути́- [смути́серце], +/± **удручающий**;
ОГОРЧИ́ТЬ за♦ ду́шу, завда́- се́рцю жалю́, $ф^р$ діткну́-;
ОГОРЧА́ТЬСЯ *(чим)* жури́-, гри́з-, вдава́- в ту́гу ◊; **излишне о. из-за** *чего* роби́ти бі́ду з *чого* [**зачем о. из-за пустяко́в** на́що р. б. з дурни́ці]; **-а́ется** *кто* жаль бере́ *кого*;
-йся/-ый засму́чуваний, при́кро вра́жа-; **-я** по́йма- доса́дою;
ОГОРЧИ́ТЬСЯ сту́житися, засмути́- душе́ю; ◊;
ОГОРЧЁННО $о^к$ гірко ◊;
ОГОРЧЁННЫЙ засму́чений, зажу́ре-, стуже-.
ОГОРЧЕ́НИЕ засму́чення, доса́да, душе́вний біль [**с -ием** з -им бо́лем], сум [це ви́кликало сум над пропа́щим ча́сом].
ОГРАЖДА́ТЬ городи́ти, обгоро́джува- /від-/, *(від чого)* берегти́, оберіга́-, укрива́-, *(права)* захища-, бороні́-, охороня́-, *(мир)* забезпе́чува-; **о. про́волокой** дротува́-;
--й 1. **ограживающий,** $п^к$ межови́й [**-й пе́ленг** м. пе́ленг], 2. що /$м^н$ хто/ захища́ ◊, с-и б., призна́чений оборони́-, захисни́к, оборо́нець, охоро́н-, $п^к$ захисни́й, оборо́нчий, для за́хисту;
♦♦♦СЯ відгоро́джуватися, захища́- ◊;
-йся/-ый 1. **ограждаемый,** 2. боро́нений, укри́ва-, забезпе́чува-, хоро́не-, бере́же- ◊.
ОГРАЖДЁННЫЙ: о. *(колю́чей)* **про́волокой** задротований.
ОГРАЖДЕ́НИЕ $о^к$ відгоро́дження /за-/.
ОГРА́НИВАТЬ грани́ти, шліфува́-;
--й > шлифующий;
ОГРАНЁННЫЙ гранча́стий.
ОГРАНИ́ЧИВАТЬ обме́ж/увати, лімітува́-, $м^а$ *(межі ураження)* локалізува́-, *(муром)* відгоро́джу-, ото́чу-, $г^д$ стісняти, *г.* ограни́чува-; **ничем не о.** розв'язу- ру́ки;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, з-й обме́жи-, обме́жувач, $п^к$ межови́й + %, для обме́ження;
ОГРАНИ́ЧИТЬ обме́жити ◊; **о. свобо́ду де́йствий** зв'яза́ти ру́ки й но́ги;
♦♦♦СЯ обме́ж/уватися ◊, $ф^р$ задовольня́-;
-йся/-ый ~уваний, лімі́то-, ото́чу- ◊; **-я** з-й ~итися;
ОГРАНИ́ЧИТЬСЯ вдоволи́тися [**я -лся ча́ем** я -вся ча́єм], сказа́ти тільки [**-и́чусь приве́том** скажу́ т. приві́т]; **о.** *чем* обме́житися на *чім* ◊;
ОГРАНИ́ЧЕННЫЙ обме́жений ◊, стрино́же- [**ниче́м не о.** не стрино́же], *(погляд)* зашо́ре-, позба́вле- широти́, однобі́ч-, вузьки́й, ☺ вузькозо́рий /-гля́дний/, закомплексо́ва-, забамбу́ле-.

ОГРАНИЧИ́ТЕЛЬНЫЙ *о*^{к} для обме́ження.
ОГРЕВА́ТЬ > ОБОГРЕВАТЬ;
ОГРЕ́ТЬ *п.* влупи́ти, ушква́ри-, учи́сти-, заціди́-, всмали́-.
ОГРО́МНЫЙ *о*^{к} колоса́льний, *(- гроші)* шале́-, *(- славу)* широ́кий.
ОГРУБЕВА́ТЬ грубі́ти, гру́бну-, гру́бша-;
--й що гру́бне ◊, щора́з гру́бший /*п.* бруталь́ні-/;
ОГРУБЕ́ТЬ згрубнути, огрубі-;
-вший огрубілий, згру́б-, *(- руки)* запрацьо́ваний, ре́па-, Ǿ.
ОГРЫЗА́ТЬСЯ відгриза́тися /о-/, відга́вкува-; **не -а́ясь** *(робити)* без сло́ва;
-йся що /*м*^{н} хто/ огриза́ється ◊, зви́клий ♦ ◊, *п*^{к} опри́скливий, *о*^{к} огри́зистий.
ОГРЫ́ЗОК; ОГРЫ́ЗКИ *ф*^{р} окру́шини.
ОГУ́ЛОМ *о*^{к} на гурт.
ОГУ́ЛЬНО *о*^{к} га́музом, без розбо́ру.
ОДА́ЛЖИВАТЬ позич/а́ти /ви♦, боргува́-/ *кому*, **--й** що /*м*^{н} хто/ ~а́ *кому* ◊, с-и ♦, р-й **~и-**, ~а́йло, лихва́р, *п*^{к} *г.* випозича́льний, © ~а́ючи *кому*;
-ый пози́чаний /випози́чув-, да́в- у борг/ *кому*.
ОДАРЯ́ТЬ обдаро́вувати, дарува́-, наділя́- /об-/; **о. пе́снями** обспі́вува-;
--й = **дарящий** + обдаро́вувач, *п*^{к} обдаро́вчий;
-ый обдаро́вуваний, наділю- /об-/;
ОДАРЁННЫЙ *(чим)* обдарований /на-/, наді́ле- ◊; *п*^{к} талановитий.
ОДЕВА́ТЬ (з)одяга́ти, убира́-, *(ярмо, окуляри)* наклада́-, *з*^{н} *д*^{к} почепи́-, *(асфальтом)* покрива́-;
--й що /*м*^{н} хто/ одяга́ ◊, с-и ♦, з-й /з^м-й, р-й/ одягти́, *п*^{к} одяго́вий + %;
ОДЕВА́ТЬСЯ *г.* стро́їтися, пристро́юва-; *(пишно)* виряджа́-;
-йся/-ый одя́ганий, уби́ра-, накла́да-, покри́ва-; **изы́сканно -я** білорукави́ч-; **(хорошо́) -я** за́вжди до́бре у́бра-;
ОДЕ́ТЬСЯ одягти́ся ◊; **о. в цвет** *(весною)* розпо́вни- цві́том; **о. как ку́колка** убра́-, як на пара́д(у), *г.* ви́строї- як ля́лечка.
-вший(ся) Ǿ; **-я** *с*^{к} -ша́тний [**-я в зе́лень** зеленоша́тний];
ПРИОДЕ́ТЬСЯ *о*^{к} опара́дитись ◊;
-вшийся одя́гнутий, причепу́рений, Ǿ;
ОДЕ́ТЫЙ *г.* ви́строєний /*з*^{г} при-/; & *м*^{н} повдя́гані; **быть -ым во** *что* ма́ти на собі́ *що*; **о. в джи́нсы** *о*^{к} уджинсо́ваний.
ОДЕ́ЖДА *(робоча)* ро́ба; & *д.* фанти́на; **фо́рменная о.** одностр́ій, уніфо́рма; **по -де встреча́ют, по уму́ провожа́ют** у́брання /у́браного/ віта́ють, ро́зум /розу́мно-/ проща́ють /проводжа́-/.
ОДЁЖКА: по -ке протя́гивай но́жки ви́ще пу́па не підско́чиш, раху́йся з кише́нею.
ОДЕЖО́НКА удя́ганка.
ОДЕКОЛО́Н *ф*$^{-р}$ паху́ща /*г.* колоо́ниська/ вода́.
ОДЕЛЯ́ТЬ обділ/я́ти /на-, у-/, обдаро́вува-;
--й що /*м*^{н} хто/ ~я́ ◊, с-и /охо́чий/ уділя́ти, гото́вий уділи́-, *і.* → **дарящий**, ± **одаряющий**;
-йся/-ый обдаро́вуваний, обділю- /на-, у-/.
ОДЁРГИВАТЬ обсми́к/увати, обсі́пу-, спиня́ти, оса́джува- /при-/;
--й що /*м*^{н} хто/ ~ує ◊, зви́клий обсми́кувати, за́йнятий ~уванням; **-ее нача́ло** гальмівна́ си́ла;
-йся/-ый обсми́куваний, обсі́п-, приса́дж- /о-/
ОДЁРНУТЬ *о.* поста́вити на мі́сце ◊.
ОДЕ́РЖИВАТЬ: о. верх над *кем* бра́ти го́ру над *ким*, долá- /побо́рюва-, поду́жу-/ *кого*; **о. побе́ду в бою́** вихо́дити перемо́жцем з бо́ю;
--й верх /побе́ду/ близьки́й до перемо́ги, з-й перемогти́, перемо́жець;
ОДЕРЖА́ТЬ: о. верх над *кем (у спорі)* переважи́ти *кого*; ◊;
-вший п. переміѓший, перемо́жець, Ǿ.
ОДЕРЖИ́МОСТЬ *о*^{к} пере́йнятість *чим*.
ОДЕРЖИ́МЫЙ одержи́мець, *(чим)* пере́йнятий, опано́ваний; **о. лунати́змом** снови́да, *п*^{к} снови́дий.
ОДИ́Н: о. в друго́й *(переходить)* оди́н в о́дний, голова́ в го́лову; **о. во́зле одного́** оди́н при о́днім; **о. в по́ле не во́ин** оди́н кіл пло́ту не де́ржить; **о. и друго́й** *ф*^{р} оди́н /*з*^{н} одне́/ з дру́гим; **о. из пе́рвых** чи не пе́рший; **о. к одному́** *(щільно)* плече́-в-плече́; **о. на друго́й** *(схожий)* оди́н на о́дний /о́ден/; **о. по́дле друго́го** при ку́пі; **о. то́лько** сам лише́; **в о. миг /мгнове́ние, секу́нду/** як батого́м трі́снув; **как о.** *(рівно)* як скло; **не о., а аж** [**не о., а пять** аж п'ять]; **всех до -ного́** *(потяти)* усі́х до ноги́; **ни одного́ клочо́чка** жо́дного /жодні́сіньк-/ кла́птика.
ОДИНА́КОВО *ф*^{р} в оди́н спо́сіб;
ОДИНА́КОВЫЙ *о.* з одно́го ті́ста.
ОДИ́Н-ЕДИ́НСТВЕННЫЙ одни́м-оди́н, оди́неди́ний, сам оди́н.
ОДИНО́КИЙ *о.* сам (оди́н), оди́н як па́лець, як верства́ на шляху́, як та били́на в по́лі, *е*^{м} стра́шно оди́н.
ОДИНО́КО *о*^{к} самото́ю, самотино́ю.
ОДИНО́ЧЕСТВО *о*^{к} самоти́зна, бездрузі́вство; **в -ве** самото́ю.
ОДИНО́ЧКА *(камера)* (по)оди́нка; **в -чку** *о*^{к} самото́ю, одинце́м.
ОДИНО́ЧНЫЙ *о*^{к} індивідуа́льний, одина́р-, одина́цький, *г.* поо́ди́нчий, © одинце́м, *(- камеру)* самоти́нний, на одно́го; **о. бой** індивідуа́льний бій, бій сам-на-са́м.
ОДИО́ЗНЫЙ *о*^{к} не при ха́ті зга́дуваний.
ОДНА́ЖДЫ *о*^{к} одно́раз, *ф*^{р} раз [я не збі́вся з раз узя́того то́ну]; **ка́к-то о.** аж я́кось [аж я́кось ка́же].
ОДНА́-ОДИНЁШЕНЬКА одна́-одне́нька, сама́-самі́сінька.
ОДНО́[1] *ч*^{к}: **о. друго́му** *(не ме́шает)* одне́ о́дному

(не шко́дить); **о. на одно́ выхо́дит** оди́н чорт - що соба́ка, що хорт; **как о. це́лое** як приши́тий [**как о. ц. с конём** на коні, як приши́ий]; **то о., то друго́е** то се, то те; **всё о., что де́рево, что бревно́** оди́н чорт – що соба́ка, що хорт;

ОДНО² *р.* знай [**она́, одно́, пла́чет** вона́, знай, пла́че].

ОДНОВРЕ́МЕННО *ф*ᵖ нара́з, за раз [сім діл за раз ро́бить].

ОДНОЗНА́ЧНЫЙ тото́жній, рівнова́ртий, одна́ковий, не двозна́чний, однозгі́дний.

ОДНОКА́ШНИК: быть -ом *чьим е*ᵉ діли́ти час і мі́сце з *ким*.

ОДНОМЕ́РНЫЙ одномі́рний, одномир-, *п*⁻ᵒ однорі́вневий.

ОДНОМЕ́СТНЫЙ на одно́го.

ОДНООБРА́ЗИЕ *о*ᴷ моното́нія.

ОДНООБРА́ЗНО *о.* на оди́н копи́л.

ОДНОПО́ЛЮСНЫЙ *ф*ᵖ однобо́кий.

ОДНОСТЕПЕ́ННЫЙ *(- вибори)* одноступне́вий.

ОДНОСТОРО́ННИЙ *о*ᴷ однобо́кий.

ОДНОЭТА́ЖНЫЙ *о*ᴷ па́ртерний.

ОДНОЯЗЫ́ЧНЫЙ одномо́вний, *і.* одномо́вець.

ОДОБРЕ́НИЕ *г.* апроба́та, *г.* *ф*ᵖ призна́ння [деся́тник пле́скає по плечі з -ям]; **с -ия** з до́зволу, діста́вши добро́ /схва́лення/, *г.* під апроба́тою.

ОДОБРИ́ТЕЛЬНО *о*ᴷ з похвало́ю, похвалі́бно.

ОДОБРЯ́ТЬ схва́л/ювати, дозволя́-, хвали́-, похваля́-, *г.* апробува́- *ф*ᵖ полюбля́- [**я не -яю мод** я не -я́ю мод];

-й що /*м*ⁿ хто/ ~ює ◊, с-и ♦, зᴦ-й /наста́вле-, р-й/ схвали́-, *п*ᴷ схва́льний, прихи́ль-;

-йся/-ый схва́люваний, апробо́- ◊.

ОДОЛЕВА́ТЬ перемага́ти /з-/, дола́-, побо́рюва-, поду́жува-, переси́люва-, бра́- го́ру, *(- злидні)* обсіда́- /опо-/, */горе/* притиска́- [**го́ре -а́ет** біда́ притиска́], */сон/* мори́-, змо́рюва-, */клопоти +/ с.* бра́- за го́рло, му́чи- [ка́шель заму́чив]; **о.** ***чем*** *(- вади)* тягну́- в боло́то (вад); **-а́ет сон** чіпа́ сон *кого-о, ж.* сліпці сва́тають; **тоска́ -а́ет** журба́ су́шить, хроба́к се́рце то́ч-; **-ва́ло** ***что*** обсіда́ло *що* [**-ва́ли слёзы /ко́лики/** -а́ли сльо́зи /ко́льки/];

--й 1. що /*м*ⁿ хто/ дола́ ◊, з-й здола́ти, перемо́жець, *п*ᴷ перемо́жний, 2. що /*м*ⁿ хто/ мо́рить, © с-и змага́-, гото́вий опрягти́, 3. що /*м*ⁿ хто/ му́чить, гото́вий заму́чити, мучи́тель;

-ый 1. до́ланий, побо́рюва-, поду́жу-, переси́лю-, *д.* бо́ротий, 2. змо́рюваний, 3. заму́чу-, му́чений, мо́ре-; **-ый дремото́й** нез-й прогна́ти сон; **-ый ле́нью** розледа́ще-;

ОДОЛЕ́ТЬ зду́жати, опрягти́, покла́с- на оби́дві лопа́тки, *ф*ᵖ перева́жи-, обсі́с- [**нужда́ -е́ла** зли́дні –і́ли]; **лень -е́ла** баглаї напа́ли; ◊;

-и́мый подола́нний, ле́гко бо́ротий ◊.

ОДОЛЖА́ТЬ = ОДАЛЖИВАТЬ;

ОДОЛЖИ́ТЬ *г.* визичити ◊;

ОДОЛЖА́ТЬСЯ: о. у ***кого*** користа́тися з *чиєї* ла́ски, бути ви́нним /зобов'я́за-, вдя́ч-/ *кому*;

-йся зви́клий користа́тися з ла́ски; **-я у** ***кого*** зобов'я́заний /вдя́ч-/ *кому*.

ОДОМА́ШНИВАТЬ прируча́ти;

ОДОМА́ШНИТЬ *(пса)* відво́вчити ◊.

ОДР: на сме́ртном -ре́ на Бо́жій посте́лі.

ОДУРА́ЧИВАТЬ дури́ти, обду́рюва-, підма́ню-, оступа́ч/у-, пошива́ти в ду́рні;

--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, с-и о., з-й оступа́чи-, заду́рювач (ґолів) + **обманывающий**;

-ый оступа́чуваний, поши- у ду́рні + **обманываемый**.

ОДУРЕВА́ТЬ дурі́ти, чмані́-, чумані́-, тумані́-; **о. в одино́честве** *з.* тумо́ю тумані́ти;

--й що /*м*ⁿ хто/ дурі́є ◊, по́йманий ду́ром, напівздурі́лий, ма́ло не здурі́-, близьки́й до здурі́ння, гото́вий з♦;

ОДУРЕ́ТЬ знетя́митися ◊; *д*ⁿᴷ **одуре́в** з дурно́го жи́ру;

-вший здурі́лий /о-/, очмані́-, отумані́- /с-/, знетя́млений, *(сторопілий)* тороплé-, Ø.

ОДУРЕ́НИЕ *о*ᴷ заморо́ка; **доходи́ть до -ия** тумані́ти.

ОДУРМА́НИВАТЬ дурма́нити, запа́морочува- /обмо-/, забива́- па́мороки, тума́ни- ро́зум, *о*ᴷ знетя́млюва-;

--й що /*м*ⁿ хто/ дурма́нить ◊, с-и з. п., з-й задурма́ни-, задури́голова, заду́рювач (ґолі́в), *п*ᴷ дурма́нний, заду́ристий, заду́рливий, запа́морочли- + %, */запах/* п'янки́й, для задурма́нення;

-йся/-ый дурма́нений, задурма́нюва-, запа́моро́чу- /обмо-/ ◊;

ОДУРМА́НИТЬ *о.* наве́сти́ тума́н ◊.

О́ДУРЬ (о́)дур, *о*ᴷ па́морока; **до -ри** до -ру /нестя́ми, зану́ди, одурі́ння, упа́ду/.

ОДУРЯ́ТЬ дурма́н/ити, п'яни́-, заду́рю-, запа́морочу-;

--й що /*м*ⁿ хто/ ~ить ◊, с-и ♦, з-й за♦, заду́рювач (ґолі́в), *п*ᴷ дурма́нний, дурма́нливий, заду́рли-, (за)па́морочли-, *(запах)* п'янли́-, п'янки́й.

ОДУХОТВОРЯ́ТЬ окрил/я́ти *(ду́хом)*, запа́люва-, надиха́-, *г.* духотвори́-, одухо́влюва-, *о.* збага́чу- /насна́жу-/ ду́хом;

--й що /*м*ⁿ хто/ ~я́є ◊, с-и ♦, з-й надихну́-, натхне́нник, *п*ᴷ надиху́щий, пориву́-, запалю́-, духотво́рчий, духоно́сний;

ОДУХОТВОРИ́ТЬ *г.* одухотво́рити, одухо́в- ◊;

ОДУХОТВОРЯ́ТЬСЯ *о.* багаті́ти ду́хом ◊;

-йся/-ый нади́хуваний, запа́лю-, окри́лю-, одухо́влю-, одухотво́рю-;

ОДУХОТВОРЁННЫЙ бага́тий ду́хом, окри́лений *(ду́хом)*, *г.* одухотво́ре-, одухо́вле-, одуше́вле-, *ф*ᵖ опромі́не-, духо́вно бага́тий, ± ВДОХНОВЛЁННЫЙ.

ОДУШЕВЛЕ́НИЕ *г.* одуше́влення, одухотво́ре-,

$п^о$ окри́ле- душі́; **с -нием** окри́лено.

ОДУШЕВЛЯ́ТЬ *г.* одушевля́ти, *о.* оживля́-, воскреша́- ду́шу, вдиха́- життя́ /д./, окриля́- /запа́люва-/ *(д.)*, $ф^р$ збу́джу-, захо́плю-, + ОДУХОТВОРЯТЬ; ± ОЖИВЛЯТЬ;

--й що /$м^н$ хто/ вдиха́ ж. ◊, с-и в. ж., р-й вдихну́ти ж., воскреси́тель, натхне́нник, $п^к$ животво́рний, живлю́щий + **одухотворяющий;** ± **оживл-;**

ОДУШЕВЛЯ́ТЬСЯ *о.* воскреса́ти душе́ю ◊;

-йся/-ый = **одухотворяемый** + захо́плюваний, ожи́влю-, воскре́шу-, збу́джу-;

ОДУШЕВЛЁННЫЙ окри́лений, воскре́слий душе́ю + ОДУХОТВОРЁННЫЙ.

ОДЫ́ШКА ди́хави́ця, я́духа.

ОДЫ́ШЛИВЫЙ ди́хави́чний.

ОЖЕСТОЧА́ТЬ *г.* озві́рювати, *о.* додава́- жо́вчі /жорсто́кости/, буди́- жорсто́кість, роби́- жорстоким /лю́тим, звіром/, $ф^р$ визві́рю/ва-;

--й що /$м^н$ хто/ ро́бить лю́тим ◊, с-и /зви́клий/ додава́ти жо́вчі, з-й ви́звіри- се́рце, © ~ючи;

♦♦♦СЯ *г* озві́рюватися, *о.* че́рствіти /кам'яні́-/ се́рцем, люті́-, звірі́-, става́- лю́тим /жорсто́к-, звіром/, жорсто́кіша-, безжа́лісніша- ◊; *(проти кого)* пе́клом ди́ха- на, *(- серце)* бра́тися кри́гою;

-йся/-ый озві́рюваний /ви-/, ро́бле- жорсто́ким, щора́з запе́кліший /люті́-, жорсто́кі-/;

ОЖЕСТОЧИ́ТЬ озли́ти ◊, *(кого)* скува́- кри́гою *чиє* се́рце, $р^к$ ви́звіри- с.;

ОЖЕСТОЧИ́ТЬСЯ озлі́ти, розлюті́-, скам'яні́- /заче́рстві-, зашкару́бну-/ душе́ю /се́рцем/, ви́звірі- *(се́рцем)* [**ожесточи́лся** ви́звірів се́рцем], *(- серце)* запекти́ся *(лю́ттю)*, *(на кого)* завзя́-; **се́рдце -лось** се́рце взяло́ся кри́гою; **-и́лся** ***кто*** се́рце заіржа́віло /взяло́ся кри́гою/ *кому*/у *кого*;

-вшийся озлі́лий, розлюті́-, зашкару́б- /заче́рстві-, ви́звірі-/ се́рцем, озло́блений, розлю́че-, Ø;

ОЖЕСТОЧЁННЫЙ ☺ озві́рений, закато́ва-, *г.* загорі́лий, *о.* з ви́звіреним се́рцем, $о^к$ ви́жорсточений, розлю́че-, що аж.

ОЖЕСТОЧЕ́НИЕ озлі́лість, *з.* о́злість, *о.* іржа́ на се́рці, $р^к$ озвірі́лість; **с -ием** *(сказати)* ви́звірившп ду́шу /се́рце/.

ОЖИВА́ТЬ ожива́ти /від-/, воскреса́ти;

--й = **воскресающий** + покли́каний до життя́;

ОЖИ́ТЬ $о^к$ віджи́ві́ти;

-вший воскре́слий, $к^н$ ожи́-, Ø; **-й с весно́й** *(- річку, сад)* розвесні́-.

ОЖИВЛЯ́ТЬ віджи́вл/я́ти /о-/, воскреша́-, *г.* животвори́-, *(рух)* пожва́влюва-; *(барви)* відно́в-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ ~я́ ◊, с-и ♦, з-й віджи́ви-, $п^к$ живлю́щий /від-/, віджи́вни́й, животво́р- /-да́й-/, реаніма́ці́й-, *г.* оживля́ючий, */- воду/* $ф^{-р}$ живу́щий, живи́й + **воскрешающий**, 2. що /$м^н$ хто/ пожва́влює, з-й пожва́вити, відно́влювач, пожва́влю-, $п^к$ = %, для пожва́влення;

-щее сре́дство *з.* живи́ло;

ОЖИВЛЯ́ТЬСЯ пожва́влюватися ◊, жваві́ти, жваві́ша-, *с.* воскреса́-;

-йся/-ый 1. **воскрешаем-**, 2. пожва́влюваний, відно́в-; **-я** щора́з жваві́ший;

ОЖИВИ́ТЬСЯ пожваві́шати ◊, *(враз)* стрепену́тися;

ОЖИВЛЁННЫЙ ожи́влений /під-/, пожва́вле- ◊, $п^к$ живи́й, жва́-, бадьо́рий, & пожва́вленіший; *(майдан)* по́вен ру́ху.

ОЖИДА́ЛКА почека́льня, чека́льна за́ла /$с^о$ зал/.

ОЖИДА́НИЕ: о. беды́ $ф^р$ начува́ння; **о. прибы́тия госте́й** вигля́дини; **в -ии** чека́ючи на; **зал -ия** > ОЖИДАЛКА; **сверх -ия** зо́всім несподі́вано, всу́переч сподіва́нням, $в^{ст}$ хто б міг сподіва́тися?, *г.* надсподі́вано; **по́сле до́лгих -ий** по до́вгім чека́нні.

ОЖИДА́ТЬ чека́ти на, жда́-, дожида́- /-ся/, очі́кува- *(на)*, $ф^р$ передбача́-, ма́- наді́ю, сподіва́тися, *(звідки)* визира́- /вигляда́-/ *кого*; $о^к$ па́хну- *кому* [**их -а́ет тюрьма́** їм -не тюрма́]; **напряжённо о.** сиді́- на ножа́х; **как и сле́довало о.** як і мо́жна було́ чека́-; **кто бы мог о.** хто б сподіва́вся;

--й що /$м^н$ хто/ жде ◊, с-и ♦, $з^г$-й за♦, очі́кувач, $о^к$ чека́лець, $п^к$ чека́льний + %, $с^к$ чека́й- [чека́й-з-моря-погоди]; **-щие** хто чека́;

♦♦♦СЯ передбача́тися ◊; **ожида́ется** ма́є бу́ти ◊;

-йся/-ый жда́ний, очі́кува-, споді́-, передба́чу- ◊.

ОЖИРЕ́НИЕ $жс^м$ перегодо́ваність.

ОЖО́Г; ОЖО́ГИ $о^к$ опе́чини.

ОЖО́ГОВИЙ *(- недугу)* від о́пі́ків.

ОЗАБО́ЧЕННОСТЬ $о^к$ затурбо́вання.

ОЗАБО́ЧИВАТЬ турб/ува́ти, непокої́-, клопота́- заклопо́чува-, завдава́- кло́поту /$о^к$ думо́к/;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, + **беспокоящий;**

ОЗБО́ЧИВАТЬСЯ дба́ти ◊;

-йся/-ый заклопо́чуваний, затурбо́ва-, $р^к$ дба́-;

ОЗАБО́ЧЕННЫЙ стурбо́ваний, занепоко́є-, заклпо́та- /-ливий/, **быть -ым** ***чем*** дба́ти про *що*.

ОЗАГЛА́ВЛИВАТЬ дава́ти за́головок /на́зву/, $р^к$ заголо́влюва-;

--й що /$м^н$ хто/ дає́ на́зву ◊, р-й да́ти за́голо́вок /на́зву/, © да́вши на́зву ◊;

-ый під за́голо́вком, $р^к$ заголо́влюваний;

ОЗАГЛА́ВЛЕННЫЙ під за́голо́вком, заголовлений.

ОЗАДА́ЧИВАТЬ пантели́ч/ити, спантели́чува-, дивува́-, бенте́жи-, завдава́- моро́ки *кому*, *(словом +) ф.* підко́пува- *кого*;

--й що /$м^н$ хто/ ~ить ◊, з-й с♦, зви́клий ♦, $п^к$ заморо́чливий, бенте́жли-, чудерна́цький, дива́ць-, незрозумі́лий, загадко́вий;

-йся/-ый ***чем*** пантели́чений, спантели́чува-, підко́пу-, не в си́лі ви́йти з ди́ва від *чого*;

ОЗАДА́ЧИТЬ поста́вити пе́ред пита́нням, $о^к$ о-обезра́ди- ◊.

ОЗАРЕ́НИЕ озорі́ння, озо́ре- /роз-/, *(дум)* спа́лах,

зблиск; **сойдёт** *(***сошло́***)* **о. на** *кого* зазоріє *(*-іла*)* ду́мка *кому*/у *кого*; **как о.** як спа́лах ду́мки.

ОЗАРЯ́ТЬ осява́ти, освітлю-, озо́рю-, *(сонцем)* озоло́чу-, заба́рвлю- зо́лотом, n^o обро́шу- /опроміню- /роз-/ со́нцем, *(вид)* промінити, *(- думку)* спала́хува-, */усміх/* гра́- [**улы́бка -я́ет лицо́** у́сміх -а́ на уста́х /губа́х/]; **о.** *кого* зоріти *кому* [коха́ння нам зоріє]; **о. со́лнцем** осо́нчува-;

--й що зоріє ◊, покли́каний озоріти, $n^к$ осяву́щий, осяйни́й, промени́стий, золоти́й, сліпу́чий, © у спа́лахах сяйва, заба́рвивши зо́лотом; **-й лучами** © опромінивши;

ОЗАРИ́ТЬ *(світлом)* опромінити; ◊; **лицо́ -и́ла улы́бка** на обли́ччі сяйну́в у́сміх;

ОЗАРЯ́ТЬСЯ осява́тися ◊, світи́-, засві́чува-, світлі́ти, ярі-, *(вогнями)* пойма́тися, купа́- у про́менях *чого*; *(- обличчя)* розпромінюва-;

-йся/-ый ося́ваний, озоло́чу-, освітлю-, опромі́ню-, заба́рвлю- зо́лотом + ОЗАРЁННЫЙ, *(сонцем)* осо́нчуваний;

ОЗАРИ́ТЬСЯ сполум'яніти, зазорі- ◊, n^o озо́ритись, *(усміхом)* розпроміни-, *(- очі)* загра́ти *(*як зо́рі*)* [**лицо́ -лось улы́бкой на уста́х -а́в** усміх; **глаза́ -лись** о́чі -а́ли я. з.]; **о. улы́бкой** розпромінити у́сміх;

-вшийся сполум'янілий, зазорі-, Ø;

ОЗАРЁННЫЙ n^o світозо́рий, світосяйний, осія́н-, */сонцем/* розпроміне-, обро́ше-, y^p освітле́н-, ± **сияющий**; **о. звёздами** озо́рений; **о. со́лнцем** осо́нчений.

ОЗВА́НЧИВАТЬСЯ $л^I$ дзвіншати, одзві́нчуватися;

-йся щора́з дзвінкі́ший, одзві́нчуваний.

ОЗВЕРЕ́НИЕ знелю́днення, $ф^p$ знавіснíння.

ОЗВУ́ЧИВАТЬ: --й що /$м^н$ хто/ озву́чує і, с-и озву́чувати, за́йнятий озву́ченням, озву́чувач, $n^к$ $p^к$ звукода́йний +%;

-йся/-ый озву́чуваний.

ОЗДОРОВИ́ТЕЛЬНЫЙ $o^к$ здоровода́йний, *г.* здорове́льний.

ОЗДОРОВЛЯ́ТЬ оздоро́влювати, $p^к$ здорови́ти;

--й що /$м^н$ хто/ оздоро́влює, с-и о., з-й оздоро́ви-, для оздоро́влення, за́йнятий -ям, $n^к$ оздоро́вчий, здоровода́йний + %, *г.* здорове́ль-;

ОЗДОРОВЛЯТЬСЯ *г.* здоровіти ◊;

-йся/-ый оздоро́влюваний, здоро́вле-.

ОЗЕЛЕНЯ́ТЬ зелен/и́ти, зазеле́нювати /о-, роз-/;

--й що /$м^н$ хто/ ~и́ть ◊, с-и з., р-й озелени́-, за́йнятий озеле́ненням, озеле́нювач, $n^к$ = %;

ОЗЕЛЕНЯ́ТЬСЯ n^o роззеле́нюватися ◊, *г.* зеленіти;

-йся/-ый озеле́нюваний /за-, роз-/, зеле́не-;

ОЗЕЛЕНИ́ТЬСЯ зазеленіти /о-/ ◊;

-вший*(***ся***)* Ø; -я зазеленілий /о-/ ◊.

ОЗЕРЦО́ $o^к$ озеря́; & $м^н$ озер(ц)я́та.

ОЗИРА́ТЬСЯ > ОГЛЯДЫВАТЬСЯ.

ОЗЛОБЛЕ́НИЕ *з.* о́злість.

ОЗЛОБЛЯ́ТЬ зли́ти, лю́ти- роз'я́тр/юва-, розлю́чу-;

--й що /$м^н$ хто/ ~юе ◊, с-и /звиклий/ р., з-й роз'ятри́-, роз'я́трювач, розлю́тувач;

♦♦♦СЯ роз'ятрюватися ◊, ма́ти зуб **на** *кого*;

-йся/-ый роз'я́трюваний, розлю́чу-, щора́з лютіший;

ОЗЛО́БИТЬ озли́ти;

ОЗЛО́БИТЬСЯ, *ще* озли́тися, завзя́тися на *кого*, $p^к$ ви́звіріти;

-вшийся роз'я́трений, розлю́че-, озлілий, ви́звірілий, © ма́ючи зуб на, Ø, ± **ожесточившийся**.

ОЗНАКОМИ́ТЕЛЬНЫЙ *к.* ознайо́мчий.

ОЗНАКОМЛЯ́ТЬ*(***СЯ***)* > ЗНАКОМИТЬ*(*СЯ*)*;

-я́ющий*(***ся***)* = **знакомящий***(***ся***)*;

ОЗНАКО́МИТЬ ознайо́мити, $o^к$ запізна́ти;

ОЗНАКО́МЛЕННЫЙ ознайо́млений, запізна-, обізна-.

ОЗНАМЕНОВА́НИЕ $ф^p$ знак, відзна́ка.

ОЗНАМЕНО́ВЫВАТЬ познача́ти /від-/, засвідчува-, *(нову епоху)* започатко́вувати;

ОЗНАМЕНО́ВЫВАТЬСЯ *(чим)* виявля́тися в *чому* ◊; **о.** *чем о.* става́ти ціхою *чого*;

-ающий*(***ся***)* = **знаменующий***(***ся***)*;

-а́вший*(***ся***)* Ø; **-я** © ста́вши ціхою *чого*.

ОЗНАЧА́ТЬ: --й що означа́ ◊, вжи́тий на означе́ння /для о., із зна́ченням/, $n^к$ означа́льний /ви-/, © ма́ючи зна́чення;

-йся/-ый = **обозначаемый**.

ОЗНО́Б $ф^p$ дрижаки́, трясу́чка, тря́сця.

ОЗОНИ́РОВАТЬ озонува́ти, *(повітря)* відсві́жу-;

-й що /$м^н$ хто/ озону́є, з-й заозонува́ти, *(річ)* озона́тор, $n^к$ озонаці́йний, озона́тор-, для озона́ції; *д!* ОСВЕЖАТЬ;

-ый озоно́ваний.

ОЗОРНИЧА́ТЬ пустува́ти, витіва́-, виробля́-, витворя́-, ходи́- на голова́х, ка́пости-, *с.* бешкетува-, збуткува́-, роби́- шко́ду;

--й 1. **бедокурящий**, 2. **проказничающий**.

ОЗОРНО́Й шалапу́тний, збито́ш-, ка́пос-, шельмува́тий, бешке́тливий.

ОЙ: ой ли? справді?.

О́ЙКАТЬ о́йкати, зо́йкати;

О́ЙКНУТЬ о́йкнути, зо́йкну-; & ви́зойкнути.

ОЙ-ОЙ-О́Й: ещё ой-ой-о́й ще ого-го́!; **ещё ой-ой-о́й когда́!** ще ого́ коли́!

ОКАЁМКА вінце, пружо́к, бере́ж-, вінчик, бе́рег.

ОКА́ЗИЯ $ф^p$ тріп [під той /такий/ т./]; **что за о.!** що за чортівня!.

ОКА́ЗЫВАТЬ *(вплив)* роби́ти, справля́-, *(увагу)* виявля́-, $ф^p$ приділя́- [**о. внима́ние** п. ува́гу], *(опір)* чини́- *(послуги)* надава́-, уділя́- *(поміч)* подава́-; **о. влия́ние** ма́- вплив; **о. давле́-** ти́сну-; **о. подде́ржку** *кому* підпира́- /спомага́-/ *кого*, підставля́- плече́ *кому*; **о. по́мощь** става́- до по́мочі, простяга́- /подава́-/ ру́ку п.; **о. по́чести**

/**честь**/ *кому* = **воздавать п.**; **о. противоде́йствие** протидія-, чини́- перешко́ди; **о. расположе́нне** виявля́- прихи́льність; **о. реша́ющее влия́ние** $о^к$ роби́- пого́ду; **о. синсхожде́- = снисходить** виявля- до́брість, ма́- се́рце /Бо́га в се́рці /животі́/; **о. соде́йствие** *кому* сприя́-, підпира́- *кого*; **о.** *(***отча́янное***)* **сопротивле́ние** ста́ви- *(*шале́ний*)* о́пір, *(*пруча́тися рука́ми й ногá-*)*; **о. услу́гу** прислуго́вуватися; **о. хоро́ший приём** виявля́ти щи́ру гости́нність;

--й що /$м^н$ хто/ ро́бить ◊, с-и уділя́ти, з-й /р-й/ зроби́-; **-й благотво́рное де́йствие /влия́ние/** живода́йний, спасе́н-, цілю́щий; **-й** ***что*** $ф^р$ уділя́ч *чого* [**-й по́мощь** у. по́мочі]; **-й влия́ние** впливо́вий, з-й впли́нути; **-й внима́ние** ***кому*** ува́жний до *кого*; **-й давле́-** наста́влений ти́снути; **-й** *какое* **де́йствне** з-й поді́я- *як* [**-й прямо́е д.** з-й поді́я- безпосере́дньо]; **-й дове́рие** схи́льний довіря́-, © довіря́ючи; **-й короле́вский приём** зви́клий прийма́- по-ца́рськи; **-й любе́зность** р-й зроби́- ла́ску; **-й медве́жью услу́гу** © ощасли́вивши ведме́жою по́слугою; **-й ми́лость** ***кому*** ми́лостивець *чий*; **-й мора́льное возде́йствне** покли́каний мора́льно впли́нути; **-й подде́ржку** *кому* ра́дий підтри́ма- *кого*; **-й покрови́тельство = покровительствующий**; **-й по́мощь** помага́ч, р-й помогти́, с-и помага́-; **-й по́чести** покли́каний скла́с- ша́ну; **-й почёт = уважающий**; **-й предпочте́ние** $з^г$-й відда́- перева́гу; **-й расположе́-** ***кому*** прихи́льний до *кого*; **-й соде́йствие = соде́йствующий**; **-й сопротивле́ние** з-й чини́- опір, © поста́вивши о́пір; **-й услу́гу** р-й прислужи́тися; **-й хоро́шее де́йствие** *(лік)* помічни́й; **-й хоро́ший приём** відо́мий своє́ю гости́нністю; **-й честь** ***кому*** за́вжди з поша́ною до; **не -й сопротивле́ния** безо́пірний;

-ый ро́блений, чи́не-, вия́влюваний, віддá- /по-, на-/, пока́зу-, приділю-, уділю- ◊;

ОКАЗА́ТЬ: о. медве́жью услу́гу зроби́- ведме́жу по́слугу; **о. по́мощь** простягти́ ру́ку по́мочі, ста́- до п.; **о. сопротивле́ние** поста́ви- о́пір; **о. услу́гу** прислужи́тися;

-вший Ø.

ОКА́ЗЫВАТЬСЯ виявля́тися, опиня́- ◊, бу́ти [**её там не оказа́лось** її там не було́], *(у ситуації)* потрапля́- /устряга́-/ у *що*; **о. на высоте́** засвідчува- висо́кий рівень; **-ется** вихо́дить [**о. – ложь** в. – брехня́], аж воно́ [**о. – нет** а. в. – ні], *г.* пока́зується; **-ется, вот в чём де́ло** аж воно́ он що; **-йся** 1. = **-ый**, 2. © потра́пивши, 3. ста́в- [**-я ну́жным** с. потрі́бним];

ОКАЗА́ТЬСЯ *(де)* знайти́ся /від-/, $ф^р$ показа́-, ста́ти [**я -лся причи́ной** я став причи́ною]; **о. в неми́лости** втра́ти- прихи́льність; **о. на виду́** ви́й- на лю́ди; **о. на высоте́ положе́ния** ви́яви- свою́ перева́гу; **о. неспосо́бным к** ***чему*** не спромогти́ся на *що*; **о. поле́зным** ста́ти у приго́ді; **о. в убы́тке** зазна́- втрат; **-а́лось** *(*аж*)* ви́йшло; **-ется /-лось/** аж то [аж то мій брат]; **он -лся вино́вным** ви́йшло, що він ви́нен; **кто -лся прав?** на чиє́ ви́йшло?, хто мав ра́цію?;

-вшийся зна́йдений /від-/, прису́тній, *о.* тепе́р *(*уже́*)*, під суча́сну по́ру [**-я в тюрьме́ т.** /під с. п./ в тюрмі], Ø; **-я в дурака́х** поши́тий у ду́рні; **-я в неми́лости** тепе́р у неласці; **-я на высоте́** © засві́дчивши висо́кий рівень.

ОКАЙМЛЯ́ТЬ облям/о́вувати, обво́ди-, обрамля́-, оторо́чува-, ото́чу-; **о. шитье́ мере́жками** мережити;

--й 1. що /$м^н$ хто/ ~о́вує ◊, с-и о., р-й ~ува́-, для ~ува́ння, ~о́вувач, $п^к$ = %, © ~о́вуючи, 2. що оторо́чує ◊, с-и оторо́чувати, для оторо́чення, за́йня́тий -ям, оторо́чувач, $п^к$ = %, 3. **окружащий**;

-йся/-ый 1. лямо́ваний, облямо́ву-, 2. оторо́чу-, 3. ото́чу-;

ОКАЙМЛЁННЫЙ облямо́ваний, обве́де-, обра́мле-, оторо́че, ото́че-; **о. мережками** переме-ре́жений /роз-/.

ОКА́ЛИНА брусли́на.

ОКАМЕНЕВА́ТЬ кам'ян/і́ти;

--й що ~іє, схи́льний к., напівзакам'янілий, ма́йже скам'яні́-, близьки́й до /у проце́сі/ скам'яні́ння;

ОКАМЕНЕ́ТЬ *о.* затве́рднути на ка́мінь ◊.

ОКАНТО́ВКА облямі́вка, облямо́вання.

ОКАНТО́ВЫВАТЬ кантува́ти, ± ОКАЙМЛЯТЬ;

--й що /$м^н$ хто/ канту́є ◊, с-и к., з-й обкантува́-, за́йня́тий кантува́нням, $п^к$ кантува́льний;

-йся/-ый канто́ваний, обканто́ву-.

ОКА́НЧИВАТЬ кінча́ти, закі́нува- /ви-, с-/, заве́ршува-, ста́ви- кра́пку, ± ФИНИШИРОВАТЬ; **о. говори́ть** *ф.* закругля́тися;

♦♦♦СЯ кінча́тися ◊, дохо́дити *(*до*)* кра́ю /кінця́/; **о.** *(***не***)***благополу́чно** вихо́ди- на до́бре *(*зле*)*; **э́тим -ется** ***что*** на цьо́му й кіне́ць *чого*;

--й*(***ся***)* = **кончающий***(***ся***)*; **-я** ***чем*** у кінці з *чим* [**-я инвали́дностью** у к. з калі́цтвом], © і як кіне́ць – *що* [**-я сме́ртью** і як кіне́ць – смерть];

ОКО́НЧИТЬ закінчи́ти ◊, *о́* допливти́ /приста́-/ до бе́рега, досягти́ мети́, прийти́ до фі́нішу;

ОКО́НЧИТЬСЯ скінчи́тися ◊; **о.** ***чем*** прийти́ до *чого* [**неуже́ли -ится тем, что...** невже́ при́йде до то́го, що...]; **о.** *(***не***)***благополу́чно** ви́йна *(*зле*)* до́бре; **о. неприя́тностью** ви́ліз- бо́ком; **о. неуда́чей** скінчи́тися пши́ком, піти́ пра́хом;

-вший*(***ся***)* Ø; **-я** скі́нчений ◊.

ОКА́ПЫВАТЬСЯ: -йся що /$м^н$ хто/ обко́пується, с-и обко́пуватися, $з^м$-й обкопа́-, за́йня́тий обко́пуванням.

ОКАТОЛИ́ЧИВАТЬ католи́ч/ити, лати́ни-, облати́нюва-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ить, р-й облати́нити, с-и /схи́-

льний/ к., за́йня́тий ~енням, облати́нювач;
-йся/-ый католи́чений, облати́нюва-.

ОКА́ТЫВАТЬ: -ающий = обливающий;
-йся/-ый = обливаемый;
ОКАТИ́ТЬ: о. холо́дной водо́й *п.* остуди́ти жагу́ /хіть/, накри́- мо́крим рядно́м.

О́КАТЬ: --й що /*м*ⁿ хто/ о́кає, о́кало, с-и /звик-лий, при́вчений/ о́кати, *о.* з о́канням.

ОКАЯ́ННЫЙ $о^к$ неприка́яний.

ОКЕА́Н *жс.* вели́ка калаба́ня; & $п^к$ *океані́чний [о. краєви́д].

ОКИ́ДЫВАТЬ: о. взо́ром всё вокру́г роззира́тися на всі бо́ки;
-ающий взгля́дом © ки́нувши о́ком;
ОКИ́НУТЬ: о. взо́ром *что* ки́нути очи́ма /о́ком/ по *чому*, роззирну́тися

ОКИРКО́ВКА *(дія)* кайлува́ння, ¤ обкайло́ва-.

ОКИРКО́ВЫВАТЬ обкайло́вувати, кайл/ува́ти, $д^к$ обкайлува́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є, с-и к., з-й обкайлува́-, за́йня́тий кайлува́нням, кайлува́льник, $п^к$ = %, © кайлу́ючи;
-йся/-ый кайло́ваний, обкайло́ву-.

ОКИСЛЯ́ТЬ *д!* ОКСИДИРОВАТЬ:
ОКИСЛЯ́ТЬСЯ: -йся що оксиду́ється ◊, окси-до́ваний, с-и /з-й/ оксидува́тися.

ОККЛЮДИ́РОВАТЬ $ф^і$: --й $п^к$ оклюдува́льний.

ОККУПА́НТ $о^к$ за́йма́нець.

ОККУПА́ЦИЯ за́йма́нщина.

ОККУПИ́РОВАТЬ окуп/ува́ти, зага́рбувати;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є ◊, окупа́нт, зага́рбник, за́йма́нець, $п^к$ окупаці́йний, © ста́вши окупува́ти;
-йся/-ый окупо́ваний, зага́рбу-.

ОКЛА́Д *(за місяць)* платня́; *(ікони)* ша́ти.

ОКЛЕ́ИВАТЬ облі́плювати, обкле́ю-;
--й що /*м*ⁿ хто/ облі́плює ◊, с-и о., р-й облі́пи́-, облі́плювач, обкле́ю-, $п^к$ = %, © облі́плюючи;
-йся/-ый облі́плюваний, обкле́ю-.

ОКЛИКА́ТЬ озива́ти /$д^к$ озва́ти/, гука́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ озива́є, с-и о., р-й озва́-, озива́ч, © озва́вши;
-ый ози́ваний.

ОКНО́: с больши́ми -ами вікна́стий; **под -ами** попідвіко́нню.

О́КО: ви́дит о́., да зуб неймёт бли́зько лі́коть, та не вку́сиш, га́рна ді́вка, як засва́тана.

ОКО́ВЫ $п^о$ кайда́ння.

ОКО́ВЫВАТЬ о(б)ко́вувати /за-, с-/;
--й що /*м*ⁿ хто/ обко́вує ◊, с-и обко́вувати, р-й обку́-, за́йня́тий обкуття́м, $п^к$ = %;
-йся/-ый обко́вуваний /за-, с-/.

ОКОЛА́ЧИВАТЬСЯ *(без діла)* ошива́тися, тиня́-, ве́шта-, товкти́ся, вала́нда-, байдикува́ти, ба́йдики би́-, ни́ка-, шве́ндя-;
-йся що /*м*ⁿ хто/ тиня́ється ◊, с-и /зви́клий/ тиня́тися, р-й повала́нда-, шве́ндя, снови́га, ба́йда, дармови́с; **-я на база́ре** базаря́нин; **-я в толпе́** нерозлу́чний з юрбо́ю.

ОКОЛДО́ВЫВАТЬ чарува́ти, зачаро́ву- заворо́жу- /об-/, обма́рю-, напуска́ти мару́;
--й = зачаровывающий;
-йся/-ый чаро́ваний, зачаро́ву-, заворо́жу- /об-/, обма́рю-.

ОКОЛЕВА́ТЬ здиха́ти /по-/, пропада́-, дубі́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ здиха́ ◊, прире́чений опрягти́ся, напівдо́хлий, ма́йже здо́хлий;
ОКОЛЕ́ТЬ опрягти́ся, заде́рти но́ги ◊;
-вший здо́хлий, одубі́-, Ø.

ОКОЛЕ́СИЦА *(абсурд)* химе́рія, Хи́мині ку́ри.

ОКО́ЛИЦА: к ми́лому семь вёрст не око́лица до мі́лої небо́ги нема́ дале́кої доро́ги.

ОКОЛОПЛО́ДНЫЙ біляпло́дий.

ОКОЛОСЕРДЕ́ЧНЫЙ білясерпе́вий /-се́рдий/.

ОКОЛОСОСКО́ВЫЙ білящи́пковий.

ОКОЛОСУСТАВНО́Й білясугло́бовий.

ОКОЛО́ТОК: в -тке $п^о$ $п^р$ понавко́ло.

ОКОЛПА́ЧИВАТЬ дури́ти, оступа́ч/ува-, обмахо́рю-, піддýрю- /об-/, пуска́ти тумана́ на *кого*;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, с-и о., з-й /з на́міром/ оступа́чи-, дури́люд /-світ/, махля́р + **обманывающий;**
-ый піддýрюваний, обмахо́рю-, оступа́чу-, поши́- у ду́рні + **обманываемый.**

ОКО́ЛЫШ о́коло.

ОКО́ЛЬНЫЙ *(шлях)* $о^к$ побі́чний; **о. путь** о́б'їздка, *п.* бокова́ сте́жка; **-ым путём** $о^к$ околя́са, околя́сом, *к.* кру́жно; **-ыми путя́ми** околя́сами.

ОКОЛЬЦО́ВЫВАТЬ кільц/юва́ти, обкільцьо́ву-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ю́є, за́йня́тий кільцюва́нням, с-и к., покли́каний обкільцюва́-, $п^к$ = %;
-йся/-ый кільцьо́ваний, обкільцьо́ву-.

ОКО́ННЫЙ вікняни́й.

ОКОНЧА́НИЕ: по -нии *чего* © скінчи́вши *що*, з кінце́м *чого* [**по -нии го́да** з кінце́м ро́ку].

ОКОНЧА́ТЕЛЬНО $о^к$ кінце́м, $п^б$ без ги́ркання, *(відмовитися)* кру́то, ру́ба, рішу́че́, раз наза́вжди́, *(переконатися)* наре́шті;
ОКОНЧА́ТЕЛЬНЫЙ *(- слово)* оста́нній, рішу́чий, ру́ба ска́заний, *г.* невідкли́ч-, *(баланс)* кінце́вий.

ОКО́РИВАТЬ, ОКОРЯ́ТЬ корува́ти, здира́- кору́
--й що /*м*ⁿ хто/ кору́є ◊, с-и з. к., покли́каний обкорува́-, за́йня́тий корува́нням, корува́льник, $п^к$ корува́льний.

ОКО́Т *(овець)* обкі́т, $жс^м$ кот.

ОКОСТЕНЕВА́ТЬ костені́ти, кля́кну-, закляка́-, дубі́-, ду́бнути; *п.* скні́-;
--й що ду́бне ◊, с-и /поки́нутий/ д., близьки́й до одубі́ння, напіводу́блий, *(ма́йже)* закостені́-;
ОКОСТЕНЕ́ТЬ оду́бнути ◊;
-вший оду́блий /за-/ + **оцепеневший.**

ОКОЧЕНЕВА́ТЬ; ОКОЧЕНЕ́ТЬ: -вший *д!* О-

КОСТЕНЕВАТЬ.
ОКОЧЕНЕ́НИЕ *о*^{к} за́кляк.
ОКОЧУ́РИТЬСЯ *д*^{к} да́ти /врі́за-/ ду́ба, заде́рти /простягти́/ но́ги, опрягти́ся;
-вшийся здо́хлий, заду́б-, вже неживи́й, Ø.
ОКРА́ШИВАТЬ фарбува́ти, краси́-, викраша́-, мал/юва́-, заба́рвлю-;
--й що/*м*^{н} хто/ ~ю́є ◊, с-и м., з-й заба́рви-, за́йнятий фарбува́нням, фарба́р, ма́ляр, *п*^{к} барвни́й + %;
-йся/-ый фарбо́ваний, мальо́-, обмальо́ву-, заба́рвлю-.
ОКРАСИТЬСЯ заба́рвитися ◊ → **-вшийся**;
-вшийся (по)фарбо́ваний /за-, роз-/, ви́краше- /о-, за-/, заба́рвле-, розкра́ше-, обмальо́ва-.
ОКРЕ́СТНОСТЬ *п*^{рн} окі́л.
О́КРИК *о*^{к} ви́гук, по́гук.
ОКРИ́КИВАТЬ/--й > ОКЛИКАТЬ.
ОКРОВА́ВЛИВАТЬ: --й = обагряю- /кровью/;
-ый = обагряемый /кровью/.
ОКРОПЛЯ́ТЬ кропи́ти, окропля́- /за-, с-, по-/
--й що /*м*^{н} хто/ кро́пить ◊, с-и кропи́ти, р-й скропи́-, кропи́льник, скро́плювач, *(річ)* кропи́ло, *п*^{к} кропи́льний + %;
-йся/-ый кро́плений, скро́плюва- /за-, о-/ ◊;
ОКРОПИ́ТЬСЯ *о*^{к} скропи́тися ◊.
О́КРУГ окру́га; **вое́нный /избира́тель-/ о.** військо́ва /ви́борча/ окру́га.
ОКРУ́ГЛЫЙ *к.* кру́глий.
ОКРУГЛЯ́ТЬ кругли́ти, округля́ти /за-/, заокру́глюва-; **-ляя** кру́гло [**-ляя, вы́йдет** к. бу́де];
--й що /*м*^{н} хто/ кругли́ть ◊, з-й закругли́ти, с-и кругли́-, *п*^{к} за(о)кру́глювальний + %;
ОКРУГЛЯ́ТЬСЯ кругліти ◊;
-йся/-ый за(о)кру́глюваний ◊, *р*^{к} заокру́гливий;
ОКРУГЛИ́ТЬСЯ скругліти /за-, о-/;
-вший(ся) Ø; **-я** скруглілий ◊;
ОКРУГЛЁННО *к.* кру́гло;
ОКРУГЛЁННЫЙ: в -ом приближе́нии кру́гло.
ОКРУЖА́ТЬ *(людьми)* обстава́ти, *(муром)* обно́си-, опері́зува-, *(місто)* бра́- в за́шморг, *(німбом)* оповива́-, *г*^{д} окружля́-; **о. забо́той** здува́ порохи́ з; **о. кольцо́м** бра́- в за́шморг; **о. любо́вью** огорта́- любо́в'ю; **о. себя́** обставля́тися;
--й що /*м*^{н} хто/ ото́чує ◊, с-и о., з-й /з^м-й/ оточи́-, за́йнятий ото́ченням, *п*^{к} навко́лишній /дов-/, */мур/* обвідни́й + %; **-й мир** довкі́лля; **-й *что*** розміщений круг *чого*; **-щая обстано́вка** довкі́лля, довкру́жжя; **-щая среда́, -щее *і.*** довкі́лля; **-щие** хто ото́чує, всі навко́ло, найбли́жчі *(лю́ди)*, прибі́чники, *п*^{к} близькі́, прису́тні, *з*^{б} довкі́лля, ото́чення [**от -щих её людéй** від людéй її о.]; **-щие ли́ца** людське́ ото́чення; **-щие слова́** слове́сне о.; **никто́ из -щих** ніхто́ /жо́дна душа́/ навко́ло;
-йся/-ый ото́чуваний, обго́рта-, обно́шува-, опері́зу-, опови́- ◊;
ОКРУЖИ́ТЬ *ж*^{м} опа́сти, *(ласкою)* огорну́- ◊; **о. себя́** *кем* обста́витись, обста́вити себе́; **о. те́сным кольцо́м** обста- ина́че рій, *(ворога)* взя́- в за́шморг.
ОКРУЖЕ́НИЕ *о*^{к} довкі́лля [літерату́рне д.].
ОКРУЖНО́Й округо́вий, *(- залізницю)* обвідни́й.
ОКРУ́ЖНОСТЬ *з.* кружина́[я́]; **в -ости** в о́бводі, по ко́лу.
ОКРЫЛЯ́ТЬ окриля́ти, надиха́-, насна́жува-, *о.* пришива́- кри́ла; **о. *кого*** розправля́- кри́ла *кому*;
-й що /*м*^{н} хто/ окриля́ ◊, *г*^{д} порива́ючий, з-й окрили́ти, *п*^{к} крилотво́рчий + **вдохновляющий;**
-ый = вдохновляемый.
♦♦♦СЯ розгорта́ти /розправля́-/ крила ◊;
ОБЕСКРЫ́ЛЕ́ТЬ *д*^{к} *п-о* знекрила́тіти.
ОКСИДИ́РОВАТЬ оксидува́ти, *с*^{о} окисля́-;
--й що /яки́й/ оксиду́є, з-й оксидува́ти, *п*^{к} оксидаці́йний, для оксида́ції;
-йся/-ый оксидо́ваний, підда́- оксида́ції.
ОКУ́КЛИВАТЬСЯ лялькува́тися, залялько́ву-;
-йся залялько́вуваний, у ста́дії лялькува́ння.
ОКУЛИ́РОВАТЬ очкува́ти;
--й що /*м*^{н} хто/ очку́є, с-и очкува́ти, з^м-й ста́- о., за́йнятий очкува́нням, очкува́льник. *п*^{к} = %;
-ый очко́ваний.
ОКУЛИРО́ВКА очкува́ння.
ОКУЛІРОВЩИК очкува́льник.
ОКУЛИ́СТ очни́к.
ОКУНА́ТЬ зану́рювати, опуска́- у во́ду, умоча́-;
--й що /*м*^{н} хто/ зану́рює ◊, р-й /з^м-й/ зану́рити, *п*^{к} *р*^{к} зану́рчий + %, © с-и зану́рюва-;
ОКУНА́ТЬСЯ пірна́ти, упірна́- ◊;
-йся/-ый що /*м*^{н} хто/ пірна́ ◊, зану́рюваний, мо́чу-, *і.* нуре́ць;
ОКУНУ́ТЬСЯ *о.* пірну́ти з головою ◊, + НЫРНУТЬ;
-вший(ся) Ø; **-я с голово́й** зану́рений з голово́ю;
ОКУ́НУТЫЙ зану́рений, умо́че-
ОКУПА́ЕМОСТЬ оплатність, випла́тність.
ОКУПА́ТЬ випла́ч/увати /о-/, поверта́- ви́трати;
--й що /*м*^{н} хто/ ~ує, с-и в. ◊, р-й ви́плати-, *п*^{к} виплатни́й /о-/;
-ый/-йся випла́чуваний /о-/;
ОКУПА́ТЬСЯ випла́чу/ватися ◊;
-йся що ~ється, *п*^{к} виплатни́й, безутра́т-, незбитко́вий, *к*^{н} окупни́й, *о.* з гаранто́ваним зи́ском;
ОКУПИ́ТЬ(СЯ) *з*^{г} ви́платити(ся).
ОКУ́РИВАНИЕ *д*^{к}/*н*^{дк} обку́рення.
ОКУ́РИВАТЬ обку́рювати;
--й що /*м*^{н} хто/ обку́рює, за́йнятий обку́ренням, с-и обку́рювати, з-й обкури́-, *п*^{к} = %;
-йся/-ый обку́рюваний.
ОКУ́ТЫВАТЬ *(що і чим)* обку́тувати- /за-/, обгорта́- /за-/ обвива́- /за-/, обту́лю-, обійма́ти [**ночь -ает зе́млю** ніч зе́млю обійма́], окрива́-, обляга́- /*(мрякою)* за-/ [**тьма -ала бор** те́мрява -а́ла бір], *(- ніч)* па́да- на; **о. ды́мом** зади́млюва-;

--й що /$м^н$ хто/ огортá ◊, з-й огорну́ти, с-и огортá-, $п^к$ = %; --й **та́йиой = -йся тайиой** окри́ваний таїно́ю;

ОКУ́ТЫВАТЬСЯ обку́туватися ◊; [*дорівнює* ОКУТЫВАТЬ *чим*]: о́вид обку́тує ди́мом = овид обкутується димом; [це робить **-й = -йся**]

-йся/-ый/--й окри́ваний, обку́ту- /за-/, *(о)*пови́-, зави́- /об-/, огóртаний, обíйма- ◊;

ОКУ́ТАТЬ: **о. ды́мом** зача́діти; ◊;

ОКУ́ТАТЬСЯ: **о.** ***чем*** [*н.* тума́ном] пови́тися у *що* [*н.* в тума́н].

ОКУ́ЧИВАТЬ $с^г$ підгорта́ти /об-/, підсипа́- /об-/, (сапою) підса́пува-, *г.* підбива́-;

--й що /$м^н$ хто/ підгортá ◊, с-и підгорта́ти, за́йнятий підгортáнням, підгорта́льник, $п^к$ = %;

-йся/-ый підгóртаний /об-/, підса́пув-, підси́пув- /об-/, підсипа́ний /об-/.

ОЛА́ДЬИ $м^н$ нали́сники, $о^д$ нали́сник.

ОЛЕДЕНЕВА́ТЬ 1. = ОБЛЕДЕНЕВАТЬ + крижаніти, 2. ОКОСТЕНЕВАТЬ

--й 1. **обледеиевающий**, 2. **окостеневающий**;

ОЛЕДЕНЕ́ТЬ скрижаніти, *д.* закригані-, зожеле́ді-;

-вший 1. обме́рзлий, скрижані-, зожеле́ді-, укри́тий кри́гою, 2. закля́клий, заду́б*(і)*-, заледені-, захоло́-, засти́г-, закостені-.

ОЛЕ́НЬ & о́лене́ць, о́лени́ця, оленя́.

ОЛИМПИ́ЙСКИЙ *(спокій)* гелленісти́чний.

ОЛИЦЕТВОРЕ́НЬЕ & уосі́бнення.

ОЛИЦЕТВОРЯ́ТЬ *(кого і ким)* уосо́бл/ювати, персонфікув-а́-, $п^{-о}$ втілю-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, с-и ~ювати, з-й уосо́би-, ~ювач, втілю-, ~енець, персоніфіка́тор, живи́й о́браз, як ~ення, *(ким)* = **-йся** [**--й им** = уособлюваний їм]; **-й** зло демоніч-;

-йся/-ый уосо́блюваний, втілю-, персоніфіко́-.

О́ЛОВО *у.* ци́на;

ОЛОВЯ́ННЫЙ *у.* ци́но́вний, *(погляд)* безвира́зний, тупи́й.

О́ЛУХ о́глух, кеп; **о́. царя́ иебе́сного** йо́лоп царя́ небе́сного.

ОМА́ЧИВАТЬ; ОМОЧИ́ТЬ: **о. слеза́ми** *(очі)* запла́кати о́чі.

ОМЕРЗЕ́НИЕ $ф^р$ відра́за, зану́да, збри́дження, гидь [до **-иия** до відра́зи /зану́ди, збри́дження, ги́ді/].

ОМЕРЗИ́ТЕЛЬНЫЙ гидосвітній, гидю́чий, з-й ви́кликати оги́ду; **-ая ли́чиость** мерзо́та з мерзо́т.

ОМЕРЗЕ́ТЬ $д^к$ огиднути, остогидну-, огиді-, остогиді-, збри́днути, збри́ді-, збри́дитися;

-вший збри́джений, збри́ділий ◊, Ǿ.

ОМЕРТВЕВА́ТЬ мертвіти;

--й що /$м^н$ хто/ мертвіє, ма́йже ме́ртвий, напівме́рт-, у ста́дії омертвіння.

ОМОЛА́ЖИВАТЬ молоди́ти, відмоло́джува-;

--й що /$м^н$ хто/ відмоло́джує ◊, с-и м., покли́каний відмолоди́-, за́йня́тий відмоло́дженням, молоди́льний + %;

-йся/-ый відмоло́джуваний.

ОМРАЧА́ТЬ затьма́рювати, тьма́ри-, тьми́-, охма́рюва- /за-/, хма́ри-, вкрива́- хма́рами, ки́датінь на, $ф^р$ смути́-, засму́чува-;

--й 1. що тьма́рить ◊, с-и т., з-й /з метóю/ затьма́ри-, $п^к$ тьма́ристий, $п^о$ охма́рливий + %, © затьма́рюючи, як хма́ра, *(чим)* = **-йся** ***чим*** [**--й ссорой** затьма́рюваний сварою], 2. **опечаливающий**;

ОМРАЧИ́ТЬ *(світ) р.* захму́рити; ◊;

ОМРАЧА́ТЬСЯ тьма́ритися ◊, хмарніти, похмурніти;

-йся/-ый 1. тьма́рений, затьма́рюва-, захма́рю- ◊, 2. **опечаливающийся**;

ОМРАЧИ́ТЬСЯ похмаріти ◊; **-и́лось** ***что*** хма́рка набігла на;

-вшийся 1. затьма́рений /по-/, захма́ре- /о-/, 2. спохмурнілий + **опечалившийся**.

О́МУТ $о^к$ нурто́висько.

ОМЫВА́ТЬ *(береги)* $о^к$ розлива́тися кру́г *чого*;

--й 1. **обмыва́ющий**, 2. що омива́є ◊, розли́тий окру́г;

--йся/-ый 1. обми́ваний, 2. оми́-, розли- окру́г.

ОН: **у него́** $ф^р$ йому́ [**иа коле́иях у и.** на колінах йому́].

ОНАНИЗИ́РОВАТЬ солодійствувати.

ОНЕМЕВА́ТЬ > НЕМЕТЬ;

ОНЕМЕ́ТЬ: **-вший** занімілий, зате́рп- /о-/, *(- боки)* відле́жаний, *(- ноги)* заси́дже-.

ОНЕМЕ́ЧИВАТЬ німчити, германізува́-;

--й що /$м^н$ хто/ німчить, с-и н., з-й понімчи-;

ОНЕМЕЧИТЬ понімчити /з-/ ◊;

ОНЕМЕ́ЧИВАТЬСЯ $р^к$ німчіти ◊;

-йся/-ый німчений, знімчува-, германізо́-;

ОНЕМЕ́ЧИТЬСЯ $р^к$ знімчіти ◊;

-вший*(ся)* Ǿ; **-я** зні́мчений ◊, знімчілий;

ОНЕМЕ́ЧЕННЫЙ знімчений ◊.

О́НО: **во вре́мя о.** коли́сь, аж он коли́;

О́НЫЙ: **ещё со времёи óиых** ще он відко́ли.

ОПАДА́ТЬ о*(б)*пада́ти /с-/, стуха́-, ху́дну-, $ф^р$ па́да-, відпада́-, не трима́-, *(- листя)* облітá-

--й що опада́ ◊, с-и о., у ста́ні опада́ння, © опада́ючи, *(лист)* зів'я́лий, па́далишній, па́дош-, осін-, зірваний вітром;

ОПА́СТЬ: **-вший** о*(б)*па́лий, сту́х-, сху́д-, па́дошній, відпа́лий, *(- листя)* облеті-, Ǿ.

ОПА́ЗДЫВАТЬ спізню/ватися /за-, о-/, пізни́-;

--й/-ый що /$м^н$ хто/ -ється ◊, спізнюваний /за-/, за́вжди спізне-, с-и /зви́клий/ с., $з^м$-й спізни́-, спізню́х, *г.* пізній Іва́н, $п^к$ *(за)*пізній, $п^{-о}$ запізнений, запізнілий;

ОПОЗДА́ТЬ: **о. к обе́ду** спізни́тися на обід; ◊;

-вший спізнений /за-/, запізнілий, Ǿ.

ОПА́ИВАТЬ упо́/ювати /об-/;

--й що /$м^н$ хто/ ~юе, с-и у., р-й упоїти;

-ый упо́юваний /об-/.

ОПАЛЁННЫЙ: о. в боя́х *(вояк)* $о^к$ задимлений боя́ми; **о. со́лнцем** $п^о$ ви́сончений /про-/.

ОПА́ЛИВАТЬ /ОПАЛЯ́ТЬ/ > ОБЖИГАТЬ.

ОПА́ЛЫВАТЬ випо́лювати /об-/, поло́-, обса́п/у-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и о., взя́вшись обсапа́-, за́йнятий обса́пуванням, сапа́льник, полі́ль-, $п^к$ сапа́льний, полі́ль-;

-йся/-ый обса́пуваний, випо́лю- /об-/, по́лотий.

ОПАСА́ТЬСЯ побо́юватися, *г.* опаса́-, $ф^р$ потерп/а́ти;

-йся що /$м^н$ хто/ ~а́є ◊, с-и п., спо́внений побо́ювань.

ОПАСЕ́НИЕ: без -ий безпе́чно; **из -ия** побо́ючись.

ОПА́СНОСТЬ *(постійна)* *о.* Дамо́клів меч; **с -тью для жи́зни** наража́ючи життя́;

ОПА́СНОСТИ *(таємні)* підво́дне камі́ння /ри́фи/.

ОПА́СНЫЙ *(вояж)* над безо́днею; **-ое предприя́тие** гра з вогне́м.

ОПА́ХИВАТЬ 1. $с^г$ обо́рювати, 2. обві-, обві́ю-, обма́ху-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ обо́рює + **пашущий**, 2. що /$м^н$ хто/ обвіва́ ◊, с-и о., р-й /з-й/ обмахну́-, $п^к$ = %;

-йся/-ый 1. обо́рюваний, 2. обма́ху-, обві́ю-, обві-.

ОПЕКА: взять под -е́ку *кого* заопі́куватися *ким*;

ОПЕКА́ТЬ *(кого)* опі́кувати, ма́- у своїй опі́ці /під -кою/, трима́- опі́ку над /опі́куватися/ *ким*, *(занадто)* води́- за ру́ку, годува́- з ло́жки;

--й що /$м^н$ хто/ опі́кується ◊, с-и о., р-й заопі́кува-, опіку́н, протéктор, патро́н, $п^к$ опіку́нчий + %, для опі́ки;

ОПЕКА́ТЬСЯ: о. *кем* опі́куватися *ким* ◊, бу́ти під опі́кою *кого*, держа́- в опі́ці *кого*;

-йся/-ый опі́куваний, протеґо́-, під опі́кою, $п^к$ підопі́чний.

ОПЕКУ́НСКИЙ опіку́нчий.

О́ПЕРА: из друго́й -ры $ж^м$ з іншої бо́чки.

ОПЕРАТИ́ВНИК *(*в Ґула́зі*)* $ж^н$ о́пер.

ОПЕРА́ЦИЯ $н^і$ ша́хер-ма́хер, *(військова)* випра́ва; **-ии по прода́же** опера́ції про́дажу.

ОПЕРЕЖА́ТЬ випереджа́ти /по-, *г.* у-/, забіга́- *(*напере́д*)* [**о. собы́тия** з. н. *(*поді́й*)*], *ф.* лі́з- пóпере́д ба́тька в пе́кло, бі́г- попере́ду паровóза;

--й що /$м^н$ хто/ випере́джує ◊, с-и в., з-й ви́переди-, $п^к$ = %, *ж.* попере́дба́тьковий, $ф^і$ випередни́й, $ф^р$ аванґа́рд-, передови́й, $р^к$ випере́дли-, для ви́передження, за́вжди попере́ду, з ви́передженням, $с^к$ попере́д- [**-щее напряже́ние** попере́д-напру́га]; **-й в разви́тии** розви́нені́ший;

-ый випере́джуваний /по-/;

ОПЕРЕДИ́ТЬ: о. своё вре́мя підне́сти́ся над свої́м ча́сом.

ОПЕРЕ́ТОЧНЫЙ опере́тковий.

ОПЕРИ́РОВАТЬ *(кого)* оперува́ти, роби́- опера́цію *кому*, *(чим)* ору́дува-, маніпулюва́-, *(фактами)* послуго́вуватися;

--й 1. що /$м^н$ хто/ операу́є ◊, с-и о., з-й прооперува́-, опера́тор, операціоні́ст, викона́вець опера́ції, $п^к$ операці́йний [**-й врач** о. лі́кар], $с^к$ оперу́й- [оперу́й-лі́кар] 2. **владеющий**^{2} + маніпуля́тор;

-йся/-ый 1. оперо́ваний, підда́- опера́ції, під опера́цією, 2. ору́дуваний, маніпульо́-; **-ый** опера́бель-.

ОПЕРЯ́ТЬСЯ опе́рюватися, вбива́- в пі́р'я, укрива́- /обро́ста́ти/ пі́р'ям;

-йся опе́рюваний, укри́- /обро́станий/ пі́р'ям, убива- у пі́р'я /*п.* колодочки́/;

ОПЕРИ́ТЬСЯ *о.* порости́ в пі́р'я ◊, *п.* змужні́-, *(мати ви́году)* *п.* підлата́тися;

-вшийся опе́рений, укри́тий пі́р'ям ◊, ☺ *п.* змужні́лий.

ОПЕЧА́ЛИВАТЬ засму́чувати, смути́-, жури́-, о-горта́- се́рце су́мом /завдава́ти сму́тку/ *кому*;

--й що /$м^н$ хто/ засму́чує ◊, с-и з., з-й /з на́міром/ засмути́-, спо́внений сму́тку, засму́чувач, $п^к$ зажу́рливий, засму́тли-, сумли́-, скорбо́тний;

ОПЕЧА́ЛИТЬ пови́ти сму́тком, завда́- жалю́ ◊;

ОПЕЧА́ЛЕННЫЙ & сумнува́тий, зажу́рений, *о.* ні́би цвя́ха з'ї́в;

ОПЕЧА́ЛИВАТЬСЯ зажу́рюваися, смутні́ти ◊;

-йся засму́чуваний, зажу́рю-, щора́з смутні́ший, © у сму́тку;

ОПЕЧА́ЛИТЬСЯ засмутні́ти ◊; **-ился** *кто* узя́в жаль *кого*;

-вшийся ра́птом таки́й сумни́й, засму́чений, зажу́ре-, засмутні́лий, пови́тий сму́тком, *г.* засумо́ваний, *о.* на́че хма́рою опови́вся.

ОПЕЧА́ТКА *ф.* чо́ртик.

ОПЕЧА́ТЫВАТЬ опеча́тувати /за-/;

--й що /$м^н$ хто/ опеча́тує ◊, с-и опеча́тувати, покли́каний /р-й/ опеча́та-, для опеча́тування, за́йнятий -ям, $п^к$ *т.* опеча́тувальний + %;

-йся/-ый опеча́туваний /за-/.

ОПЕ́ШИТЬ $д^к$ розгубитися, сторопі́ти, остовпі́-, $ф^р$ присі́с- [**так и -шил** так і присі́в], *о.* вда́ритися в по́ли рука́ми, не зна́ти, що й каза́ти;

-вший сторопі́лий, остовпі́-, розгу́блений, Ø.

ОПИВА́ЛА обпива́йло.

ОПИРА́ТЬСЯ спира́тися /об-, у-/; **о. о стол** спира́- на сті́л;

-йся що /$м^н$ хто/ спира́ється ◊, $з^м$-й спертися, опе́ртий /с-/, *о.* з оперт́ям на; **-я на** *кого* підтри́муваний *ким*.

ОПИСА́НИЕ: при -а́нии *чего* опи́суючи *що*.

ОПИ́СЫВАТЬ спи́сувати /о-, пере-/, *(коло)* окре́слю-, *(події)* оповіда́-, змальо́ву-, *(образно)* зобража́- відтво́рюва-, перено́си- на папі́р, $о^к$ портретува́-, *(вдачу)* характеризува́-, *(речі)* реєстру́-, *(за борги)* наклада́ти аре́шт, поціно́вува-; **о.**

иму́щество цінува́- /$д^к$ по-/ майно́;
--й що /$м^н$ хто/ спи́сує ◊, с-и с., покли́каний списа́-, за́йня́тий о́писом, описо́вець, $п^к$ описо́вий, опи́сувальний, *м.* окре́слюваль-, /*майно*/ цінува́ль-, $ф^р$ де опи́сано [**рома́н**, **-й го́лод** рома́н, де о. го́лод] + **изобража́ющий**; **-й иму́щество** цінува́льник; **-й круг** кругойду́чий, кругобі́жний;
-йся/-ый оповіданий, опи́сува- /с-, пере-/ змальо́ву-, окре́слю-, ціно́-, оціню- ◊; **неописуемый** неописа́н- ◊.
ОПИСА́ТЬ віддати в сло́ві ◊; **о. круг** (*дією*) зроби́- ко́ло, перекрути́тися, (*рукою*) описа́ти, окре́сли-; **о. стиха́ми** обвіршува́-; **перо́ не в си́ле о.** тре́ба було́ ба́чи-;
О́ПИСЬ (*річ*) рее́стр, (*дія*) пере́пис; **инвента́рная о́.** інвента́рний рее́стр.
О́ПИУМ о́пій, (*дурман*) $г^д$ дурлени́на.
ОПЛА́КИВАТЬ опла́кувати /при-/, *о.* обмива́- слізьми́, (*долю*) нарікати на;
--й що /$м^н$ хто/ опла́кує ◊, гото́вий опла́кати, с-и опла́кува-, $п^к$ тужли́вий + %, ± **печаля́щийся**;
-йся/-ый опла́куваний, обми́- слізьми́;
ОПЛА́КАТЬ: о. *кого* відпла́кати по *кому*; **о. утра́ту** $о^к$ відрида́ти.
ОПЛА́ТА *у.* ви́плата, $ф^р$ ви́плат [купува́ти на в.].
ОПЛА́ЧИВАТЬ опла́чувати /с-, від-/, плати́- за;
--й що /$м^н$ хто/ пла́тить за ◊, $з^г$-й заплати́ти за, платі́й, платни́к, $р^к$ грошода́вець, $п^к$ опла́т- /ви-/, платни́й, платі́ж-, грошода́вчий, *о.* для опла́ти;
ОПЛАТИ́ТЬ проплати́ти ◊;
-йся/-ый пла́чений, опла́чува- /с-, від-/, $п^к$ оплатни́й /ви-/; **-ый** пла́тний, $с^к$ -пла́тний [**низкоопла́чиваемый** малопла́тний];
ОПЛА́ЧЕННЫЙ пропла́чений ◊;
ОПЛЁВЫВАТЬ о(б)пльо́вувати;
--й що /$м^н$ хто/ о(б)пльо́вує, р-й о(б)плюва́ти, с-и /зви́клий/ о(б)пльо́ву-, плюва́ка, обпльо́вувач;
-йся/-ый о(б)пльо́вуваний.
ОПЛЕТА́ТЬ о(б)пліта́ти, (*павутинням*) обсо́тува-, (*брехнею*) о(б)плу́ту-, $ф^р$ дури́ти;
--й що /$м^н$ хто/ о(б)пліта́ ◊, с-и о., р-й о(б)пле́сти́, за́йня́тий о(б)пліта́нням, о(б)пліта́льник, плеті́й, $п^к$ = %, $с^к$ оплети́- [оплети́душа];
-йся/-ый о(б)пле́таний, обсо́тув-, о(б)плу́тув-.
ОПЛЕУ́ХА $п^б$ п'ятери́ця.
ОПЛОДОТВОРЯ́ТЬ заплі́д/нювати, (*землю*) $п^о$ зерни́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~нює ◊, с-и з., з-й заплідни́-, за́плід, за́рід, ☺ заплі́днювач, заплі́дник, $п^к$ заплі́дний, заплі́длив-, заплі́дч-, для заплі́днення + %;
-йся/-ый заплі́днюваний, $п^к$ запліднйй.
ОПЛО́Т $о^к$ цитаде́ля[ь], (*опора*) *г.* осто́я.
ОПЛЫВА́ТЬ обплива́ти, (*салом*) /за-, (*- свічку*) о-, (*кров'ю*) під-/, (*- тіло*) бре́зкну-, (*- ґрунт*) сповза́-, обсува́тися;
--й 1. що /$м^н$ хто/ обплива́ ◊, с-и о., $з^м$-й обплив-ти́, плаве́ць, © обплива́ючи + **-ый**[1] 2. що /$м^н$ хто/ бре́зкне, щора́з оду́тіший, (*ма́йже геть*) оду́тий + **-ый**[2], 3. що опливає + **-ый**[3], 4. що обсува́ється, $п^к$ повзьки́й, повзу́чий + **-ый**[4];
-ый 1. обпли́ваний, 2. запли́- /(*кров'ю*) під-/, 3. опли́-, 4. обсу́-, $п^к$ обсувни́й;
ОПЛЫ́ТЬ: -вший (*- обличчя*) оду́тлий, обре́зк-, розпу́х-, оду́тий, (*ґрунт*) обсу́нутий, Ø.
ОП-ЛЯ́! гоп-ля́!.
ОПОВЕЩА́ТЬ (*кого*) сповіща́ти /опо-/, повідомля-, інформува́-, дава́- зна́- /вісти́-, вістува́-/ *їм;*
--й = извеща́ющий.
ОПОГА́НИВАТЬ паску́д/ити, запаску́джува- /о-/, опога́ню-, пога́нити;
--й що /$м^н$ хто/ ~ить ◊, з-й /р-й/ запаску́дити, зви́клий паску́ди-, пога́нець, паску́да, паску́дник, $п^к$ паску́дливий, ± **опоро́чивающий**;
ОПОГА́НИТЬ сплюга́вити ◊;
-йся/-ый пога́нений, паску́дже-, запаску́джува-, опога́ню-;
ОПОГА́НЕННЫЙ сплюга́влений ◊.
ОПОДЛЕ́НИЕ $о^к$ упі́длення.
ОПОДЛЯ́ТЬСЯ спі́длюватися, $о^к$ підлі́ти;
ОПО́ДЛИТЬСЯ спі́длитися, спадлю́чи-, спідлі́ти;
-вшийся спі́длений, спадлю́че-, спідлі́лий.
ОПОЗДА́НИЕ: с доса́дным -ием *ф.* у свиня́чі голоси́.
ОПОЗНАВА́НИЕ $о^к$ розпізнава́ння.
ОПОЗНА́НИЕ $о^к$ (*роз*)пізна́ття́.
ОПОЗНАВА́ТЕЛЬНЫЙ *к.* розпізна́вчий.
ОПОЗНАВА́ТЬ пізнава́ти, упізнава́- /роз-/;
--й що /$м^н$ хто/ пізнає ◊, с-и пізнава́ти., покли́каний розпізна́-, $п^к$ розпізна́вчий + %;
-йся/-ый пізна́ваний /розпі-, упі-/.
ОПОЛА́СКИВАТЬ > ПОЛОСКАТЬ.
ОПОЛЗА́НИЕ $о^к$ обсува́ння, о́бсув.
ОПОЛЗА́ТЬ (*в яму*) повзти́, зсува́тися /об-/, ско́чува-, сповза́ти /о(б)-, (*на очі*) на-/, (*з печі*) зла́зи-, (*- імлу*) спада́-, (*- берег*) осіда́-, (*з лиця*) збіга́-;
--й 1. що обсува́ється ◊, обсу́ваний /з-/, $п^к$ $р^к$ осува́нний, *о.* геть обсу́нутий, у проце́сі зсу́ву, 2. що обповза́, $п^к$ $р^к$ обповза́нний + % + **ползу́щий**;
-ый 1. = **--й**, 2. обпо́вз(ув)аний.
О́ПОЛЗЕНЬ $р^к$ о́бсув.
ОПОЛЧА́ТЬСЯ озбро́юватися, ополча́-, збира́- в полки́, (*на кого*) напосіда́-, *с.* повстава́ти;
-йся що /$м^н$ хто/ повстає ◊, с-и п., $з^м$-й повста́-, покли́ка- до збро́ї, $п^к$ напосі́дливий;
ОПОЛЧИ́ТЬСЯ /*на кого*/ $п^б$ ви́звіритися ◊; **о. на** *кого* за(по)взя́тися про́ти *кого*;
-вшийся що ополчи́вся, повста́лий ◊.
ОПОЛЯ́ЧИВАТЬСЯ спо́льщуватися, споля́чу-, $к^н$ полонізува́тися;
ОПОЛЯ́ЧИТЬСЯ: -вшийся спо́льщений ◊, $з^н$ недо́ляшок.

ОПОМИНА́ТЬСЯ *р.*; **ОПО́МНИТЬСЯ** 1. оприто́мніти, очу́ня-, очуті́-, отя́митися /с-/, очу́ма-, очу́ти-, оча́па-, прийти́ до па́м'яті [**-ись!** -йди́ до п.!], 2. опам'ята́тися /с-/, схамену́- /*г.* о-/, прийти́ до глу́зду; **о. от удивле́ния** ви́йти з ди́ва;
-вшийся 1./2. очуті́лий, отя́млений, 1. оприто́мле-, очу́ма-, 2. *д.* оха́нутий.

ОПО́Р: во весь о. *о*ᵏ з ві́тром навза́води.

ОПО́РА *о*ᵏ підпо́ра, опертя́, підва́лина, коло́на, стовп, ба́за, *г.* осто́я, *п.* плече́, рука́.

ОПО́РНЫЙ *т.* підтримко́вий, підпо́рний, плечови́й, *о.* для опертя /під-/; **о. пункт /то́чка/** ба́за.

ОПОРА́ЖНИВАТЬ спорожня́ти /ви-/, споро́жнюва- /ви-/, *о*ᵏ порожни́ти;
--й що /*м*ᴴ хто/ спорожня́ ◊, р-й спорожни́ти, *п*ᵏ *т.* порожни́льний + %, © с-и спорожня́ти;
♦♦♦СЯ спорожня́тися ◊, порожні́ти;
-йся/-ый споро́жнюваний /ви-/;
ОПОРО́ЖНИ́ТЬ(СЯ): **-вший(ся)** Ø; **-я** ви́порожнений, спорожні́лий.

ОПОРО́ЧИВАНИЕ *о*ᵏ паплю́ження, плюга́вл-.

ОПОРО́ЧИВАТЬ ганьби́ти, ославля́-, знесла́влюва- /о-/, паплю́жи-, плюга́ви-, плямува́-, вилива́- поми́ї на, *к*ᴴ опаплю́жува-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ганьби́ть ◊, зви́клий /охо́чий/ ганьби́ти, ганьби́тель, паплю́жник, *п*ᵏ гане́бний для, *р*ᵏ паплю́жливий + %;
-йся/-ый га́ньблений, паплю́же-, плюга́вле-, пля́мле-, осла́влюва- /зне-/, опаплю́жу-;
ОПОРО́ЧИТЬ ви́ганьбити ◊.

ОПОСРЕ́ДСТВОВАННО *к*ᴴ посере́дньо, непря́мо.

ОПОЧИВА́ТЬ спочива́ти /о-/, *(ві́чно)* почи-, покої́тися, спа́ти ві́чним сном;
--й що /*м*ᴴ хто/ спочива́ ◊, р-й спочи́ти, с-и /зви́клий/ спочива́-, відпочива́льник, *о.* на спочи́нку;
ОПОЧИ́ТЬ піти́ на ві́чний спочи́нок, засну́- ві́чним сном;
-вший спочи́лий, *(наві́к)* упоко́єний, на ві́чнім спочи́нку, Ø.

ОПОШЛЕ́НИЕ профана́ція, розкульту́рення, знедухо́вле-, *г.* збудені́-.

ОПОШЛЯ́ТЬ роби́ти ни́цим, вульґариз/ува́-, профанува́-, баналізува́-, знедухо́влю-, заяло́жу-, *г.* обни́жу-, *р*ᵏ зни́чу- /об-/, ни́чи-, ни́ци-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є +, зви́клий /схи́льний/ вульґаризува́-, вульґариза́тор, *р*ᵏ обни́чувач, *п*ᵏ ни́ций, вульґа́рний ~аці́й-, бездухо́в-;
ОПОШЛЯ́ТЬ(СЯ) *г.* будені́ти ◊, *р*ᵏ ни́щіти;
-йся/-ый обни́жуваний, вульґаризо́-, профано́-, баналізо́-, спотво́рю-, заяло́жу-;
ОПО́ШЛИТЬ звульґаризува́ти, збаналізува́ти, знедухо́ви- ◊, *г.* збудені́-, обни́зи-, *р*ᵏ обни́ци-;
ОПО́ШЛИТЬСЯ *р*ᵏ обни́щіти;
-вшийся обни́ці́лий.

ОПОЯ́СЫВАТЬ оперíзувати /під-, пере-/, *(ріг)* огина́-, *(стан)* перевива́-, *з*ᵍ опа́су-, *п.* ото́чу-;
--й що /*м*ᴴ хто/ огина́ ◊, с-и -ти, з-й опереза́-, просте́ртий по́ясом, *п*ᵏ *м*ᵃ поясува́тий, *т.* опері́зувальний + %; **-й лиша́й** поясува́тий лиша́й;
ОПОЯ́САТЬ *г.* опаса́ти ◊;
♦♦♦СЯ опері́зуватися ◊;
-йся/-ый опері́зуваний /під-/, ото́чу-, опа́су- ◊;
ОПОЯСАТЬСЯ: -вшийся що опаса́вся Ø.

ОППОЗИ́ЦИЯ *(дія)* протибо́рство; **быть в -ции к** *кому* *к.* протиставля́тися *кому*.

ОППОРТУНИ́СТ пристосува́нець, угодо́в-.

ОПРА́ВА *о*ᵏ оздо́ба [**в золото́й -ве** в золоті́й -бі].

ОПРАВДА́НИЕ *ф*ᵖ до́каз неви́нности [**в своё о.** як д. своє́ї н.], до́каз доці́льности [**в о. свои́х де́йствий** як д. д. свої́х дій]; **в своё о.** щоб *(я́кось)* ви́правдатися.

ОПРАВДА́ТЕЛЬНЫЙ *к.* виправдо́вчий.

ОПРА́ВДЫВАТЬ випра́вд/увати, виправдо́ву-, *г.* уневи́нню-, *(надії)* спра́вджу-, здійсню-, не зра́джу-; **о. затра́ты** *г.* випла́чуватися; **цель -ет сре́дства** мета́ випра́вдує за́соби;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, зᴦ-й ви́правдати, схи́льний випра́вдува-, випра́вдувач, *п*ᵏ *г.* виправда́льний + %, виправдо́вч-;
-ый випра́вдуваний, уневи́нню- ◊;
ОПРАВДА́ТЬ ви́правдити ◊, *о*ᵏ обезневи́нни-; **о. дове́рие** ви́явитись на висоті́;
-вший Ø; **ие -й наде́жд** прова́льний Ø.
ОПРА́ВДЫВАТЬСЯ правува́тися, випра́вдува- ◊, правди́-, *(вимовками)* *г.* вимовля́-, *(брехнею)* вибрі́хува- /від-/, викру́чува- /від-/, *е.* виво́ди-, *у*ᵖ очища́-; & виправдо́вува-;
-йся = -ый + покли́каний очи́ститися, очи́щува-, *(- чутки)* здійсню-, спра́вджу-;
ОПРАВДА́ТЬСЯ *о*ᵏ ви́правдитися ◊;
-вшийся ви́правджений, Ø.

ОПРАВЛЯ́ТЬ *(одяг)* опоряджа́ти, обсми́кува-, *(в оправу)* оправля́-;
--й 1. що /*м*ᴴ хто/ опоряджа́ ◊, з-й опоряди́ти, *п*ᵏ опоряджа́льний, © опоряджа́ючи, 2. що /*м*ᴴ хто/ оправля́, з-й опра́вити, *п*ᵏ опра́вний;
ОПРАВЛЯ́ТЬСЯ опоряджа́тися ◊, чепури́-, причепу́рюва- /ви-/, *(з недуги)* оду́жувати, окли́гува-, очу́нюва- /ви-/, прихо́ди- до здоро́в'я, *о.* відхо́ди- душе́ю й ті́лом, вихо́джуватися, вичу́ху-, *(від стресу)* відхо́дити душе́ю, ого́втуватися, заспоко́юва-, *(після бою)* залі́зувати ра́ни, *ф*ᶾ справля́- нужду́, випорожня́тися; **о. от удивле́ния** *(прв. з ч.* не*)* вихо́дити з ди́ва;
-йся/-ый 1. опоря́джуваний, обсми́ку-, 2. опра́влю-; **-я** 1. причепу́рюваний /ви-/, 3. оду́жу-, вихо́джу-, вичу́ню-, окли́гу-, вичу́ху-, 4. заспоко́ю-, ого́вту-, 5. випоро́жню-;
ОПРА́ВИТЬСЯ зайти́ в свої́ береги́ ◊; *(від хвороби, биття)* ви́чухатися;
-вшийся 1. опоря́джений, причепу́ре-, обсми́к-

а-, 2. опра́вле-, 3. ви́ходже-, ви́чуха-, 4. заспоко́є-, ого́вта-, 5. ви́порожне-.

ОПРА́ШИВАТЬ опи́тувати /до-, пере-/, пита́-;
--й що /$м^н$ хто/ опи́тує ◊, за́йнятий *(д)о́*питом, зви́клий п., $з^м$-й перепита́-, *(д)*опи́тувач $п^к$ = %;
-йся/-ый опи́туваний /до-, пере-/.

ОПРЕДЕЛЕ́НИЕ $г^а$ означник; **при -ении** *чего* © визнача́ючи *що*.

ОПРЕДЕЛЁНН/О недвозна́чно, такі́ [**э́то о. свиде́тельствует** це т. сві́дчить], $в^{ст}$ ска́зано ж;
~ЫЙ: без -ых заня́тий *о.* на ві́льних хліба́х.

ОПРЕДЕЛЁННОСТЬ $ф^р$ катего́рія.

ОПРЕДЕЛЯ́ТЬ визнача́ти /при-, *г.* о-/, приділя́-, $о^к$ ва́жи- [похвала́ ба́рдів -ла репута́цію кня́зя], $ф^р$ обумо́влюва- /з-/, *ю.* ухва́люва-, постановля́-, *(до школи)* віддава́-, влашто́вува-, *(курс)* установля́-, *(міру)* обчислюва-, вирахо́ву-, вимі́рю-, *(судом)* прису́джува-, *(на пост)* наставля́-, $ф^я$ детермінува́-; **о. досто́инства** відрізня́- зерно́ від поло́ви; **о. ход собы́тий** *о.* роби́- пого́ду;
--й що /$м^н$ хто/ визнача́ ◊, с-и в., покли́каний /з-й/ ви́значи-, для ви́значення, за́йня́тий -ям, $п^к$ визнача́льний + %, пе́в-, *г.* міродáй-, *д.* дефініти́в-, $г^а$ означа́ль-, *і. м.* детерміна́нт; ± **устанавливающий, высчитываю-, измеряю-, судя-**;
-й судьбу́ доленóсний; **-й полити́ческий курс** лейтмоти́в-; **-щим о́бразом** $к^н$ визнача́льно;
ОПРЕДЕЛИ́ТЬ *(куди)* да́ти, ◊, $ф^р$ зорієнтува́тися [**тру́дно было о., где...** ва́жко було́ з., де...]; **о. своё призва́ние** знайти́ себе́;
-и́мый *(ле́гко)* визна́чуваний /*і всі* **-ый**/;
ОПРЕДЕЛЯ́ТЬСЯ визнача́тися ◊, *(на працю)* влашто́вува-, *(до школи)* вступа́ти
-йся/-ый озна́чуваний /ви-/, встано́влю-, окре́слю-, призна́чу-, приді́лю-, улашто́ву-, обчи́слю-, вимі́рю-, зумо́влю-, ухва́лю-, відда́-, наста́влю- ◊, $п^к$ визначни́й;
ОПРЕДЕЛИ́ТЬСЯ *(на посаду)* діста́тися; ◊;
-вший(ся) Ø; **-я** ви́значений, устано́вле-◊; **не -я** неви́значе-, без твердо́ї ду́мки;
ОПРЕДЕЛЁННЫЙ ви́значений ◊;

ОПРЕСНЯ́ТЬ опрі́снювати, знесо́лю-, $р^к$ прісни́-;
--й що опрі́снює, ста́вши з., зда́тний опрісни́-, опрі́снювач, знесо́лю-, $п^к$ = %;
-йся/-ый знесо́лювaний, опрі́сню-.

ОПРЕССО́ВЫВАТЬ > ПРЕСУВАТИ;
--й/-ый = прессующий/-уемый.

ОПРОВЕРГА́ТЬ спрост/о́вувати, *(думку)* відкида́-, відхиля́-, запере́чува- /*г.* пере́чи-/, побива́-;
-й що /$м^н$ хто/ ~о́вує ◊, с-и с., покли́каний /р-й/ ~ува́-, ~о́вувач, $п^к$ ~о́вчий, *(вжитий)* для -ува́ння, за́йня́тий -ям, *(аргумент)* запере́чливий + %, ©;
-йся/-ый ~о́вуваний, запере́чу-, відки́даний ◊;
ОПРОВЕ́РГНУТЬ: -жи́мый спросто́вний, ле́гко спросто́вува- /відки́да-, заперечу́ва-/ ◊.

ОПРОКИ́ДЫВАТЬ перекида́ти, переверта́- /ви-/, вали́-, валя́-, зва́люва- /ви-/, *(нищити)* трощи́-, плюндрува́-, розбива́-, розтро́щува-, *(ідеї)* спросто́вува-, *(плани)* руйнува́-, *(бочку)* виверта́-;
--й що /$м^н$ хто/ перекида́ ◊, с-и р., з-й переверну́-, за́йня́тий тро́щенням, перекида́йло, переверта́- /ви-/, валі́й, руйнівни́к, плюндрі́й, $п^к$ пере́кидний, перекида́ль- + %, руйнівни́й; **-й устаре́вшие до́гмы** руйнівни́к застарі́лих догм;
-йся/-ый ва́лений, переки́да-, переве́рт- /ви-/, відки́д-, зва́люв-, розби́в-, розтро́щув-, спросто́вув- ◊, $п^к$ перекидни́й;
ОПРОКИ́НУТЬ *(чарку)* спорожни́ти, ви́хил-; ◊.

ОПРОМЕ́ТЧИВ/О безо́глядно, прожо́гом, стрі́мголов;
~ЫЙ безо́глядний, стрімголо́вий.

ОПРОМЕ́ТЬЮ прожо́гом, сто́рчголов, стрі́мголов, безо́глядно.

ОПРОСТОФИ́ЛИТЬСЯ $д^н$ $о^к$ опроста́чіти.

ОПРОТЕСТО́ВЫВАТЬ *(вирок) г.* відклика́ти;
--й що /$м^н$ хто/ опротесто́вує, с-и опротесто́вувати, покли́каний /$з^м$-й/ опротестува́-;
-йся/-ый опротесто́*(ву)*ваний, *(вирок)* відкли́к*(ув)*аний.

ОПРЫ́СКИВАТЬ кропи́ти, скро́плюва-, обпо́рску-, обпри́ску-, оббри́зку-;
--й що /$м^н$ хто/ кро́пить ◊, с-и к., р-й скропи́-, за́йня́тий обпо́рскуванням, обпо́рскувач, обпри́с-, *(річ)* кропило, $п^к$ порськучий + %;
-йся/-ый кро́плений, скро́плюва-, обпо́рску-, обпри́ску-, оббри́зку-.

ОПТИМИЗИ́РОВАТЬ оптиміз/ува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, с-и /з-й/ о., $п^к$ = %;
-ый оптимізо́ваний.

ОПТИМИ́СТ $п^о$ сонцелю́б /$ж^і$–ка/.

ОПТИМИСТИ́ЧЕСКИЙ життєра́дісний, сонцелю́б-, $п^о$ со́няш-.

ОПТИ́РОВАТЬ: --й що опту́є, с-и оптува́ти, готовий прооптува́-, $п^к$ = %;
-йся/-ый опто́ваний.

ОПТИ́ЧЕСКИЙ $ф^р$ світлови́й, зорови́й.

ОПТОВ(Щ)И́К гуртівни́к, гуртови́к.

ОПТО́ВЫЙ: о. склад /-ая ба́за/ гуртівня́; **-ая торго́вля** гуртова́ торгі́вля.

О́ПТОМ на гурт, гурто́м, га́муз-, усе́ ра́з-; **о́. и в ро́зницу** гуртом і в роздріб.

ОПУБЛИКО́ВЫВАТЬ > ПУБЛИКОВАТЬ.

О́ПУС *(на злобу дня)* злободе́нка.

ОПУСКА́ТЬ спуска́ти /о-, по-, прис-/, *(вглиб)* зану́рюва- /-я́ти/, *(фразу)* вилуча́-, *(на площину) м. ще* спрямо́вува-, *(стрілу крана)* майна́-, $к^н$ зни́жува-; **о. кры́лья** згорта́- кри́ла, опуска́- ру́ки, *п.* байдужі́-, втрача́- ві́ру в собі, зневі́рюватися, знеохо́чу-; ± СНИЖАТЬ;
--й що /$м^н$ хто/ спуска́ ◊, за́йня́тий спу́ском, с-и с., р-й спусти́-, $п^к$ *т.* спускови́й, опускни́й /с-/, *(м'яз)* для спу́ску; **-й го́лову** похню́плюваний;

-й крылья /рýки/ збайдужілий, знеохóчений, зневíре-;
-ый що його спускáють ◊, щорáз нúжче спýщений /блúжчий до дóлу/, спýсканий, знúжува-, занýрю-, *м.* спрямóву-, *(з тексту)* вилýчу-, $п^к$ *т.* опускнúй, $о^к$ опущéнний;
ОПУСТИТЬ: о. голову похнюпитися; ◊;
ОПУСКÁТЬСЯ спускáтися ◊, спадáти, осідá-, *(морально)* обростá- сáлом /жúр-/, пускáтися берега, спускáтися на дно;
-йся = -ый + що спускається ◊, щорáз нúжчий, $п^к$ спадýщий, $з^м$-й спустúтися, © с-и спускá-;
ОПУСТИ́ТЬСЯ оледащíти, занедбá- /попустú-/ себé, $с^у$ збомжí- ◊, $ф^р$ звéстися [**он совсéм -úлся** він зóвсім звíвся], *(- руки)* впáсти *(*безсúло*)*; **о. до нúщенства** зійтú на жéбри; **о. в изнеможении** $ф^р$ сíсти-впáсти;
-вшийся спýщений /о-/, ☺ оледащíлий, обрóссáлом, Ø; **-я морáльно** морáльний калíка.
ОПУСТОШÁТЬ плюндрувáти, спустóшу-, занапáщу-, пустóшити, ходú- пóтоптом, сія- смерть, *(склад)* спорóжнюва- /ви-/, спорожнá- /ви-/;
--й що /$м^н$ хто/ пустóшить ◊, с-и п., поклúканий спустóши-, спуштóшувач, пустошúтель, плюндрíй, плюндрувáльник, $п^к$ спустóшливий, смертонóсний + %, *о.* спустóшливої дії;
ОПУСТОШИ́ТЬ *(край)* занапастúти; ◊;
-йся/-ый пустóшений, спустóшува-, плюндрó-, спорóжню-;
ОПУСТОШИ́ТЬСЯ спустóшитися, спустóшіти, *(духовно)* збіднíти душéю;
-вшийся спустóшений, сплюндрóва-, занапáще-, *(склад)* порóжній, Ø
ОПУСТОШÉНИЕ $о^к$ розóр.
ОПУСТОШИ́ТЕЛЬ плюндрувáльник, плюндрíй, спустóшувач, пустошúтель.
ОПУСТОШИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ смертонóсний.
ОПУ́ТЫВАТЬ о*(б)*плýт/увати, обмóтува-, обсóту-, обвивáти /опо-/, оплітá-, *(павутинням)* засóтува-, засиóву-, *(кого)* обкрýчу-, прибирáти до рук, *(чию душу)* обмáрюва-, обморóчува-, напускá- /насилá-/ марý на *кого*; **о. дýшу** вливáтися п'ǿвкою в сéрце;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и о., з-й /$з^г$-й/ обплýта-, $п^к$ обмáрливий, морóч- + %, © обснóвуючи павутúнням;
-йся/-ый обсóтуваний, обплýту-, обмóту-, обснóву- /за-/ ◊;
ОПУ́ТАННЫЙ *(павутинням +)* обсóтаний, заснóва-, опавутúне-.
ОПУХÁТЬ пýхнути, напухá- /о-, за-/, *(на виду)* брéзкну-;
--й що /$м^н$ хто/ пýхне ◊, с-и п., прирéчений опýхну-, щорáз пухлíший /брéзклі-, роздýті-/, $ф^р$ роздýваний;
ОПУ́ХНУТЬ: -ýхший пýхлий /с-, о-/, *(- щоки)* брéзк- /о-/, одýт*(л)*ий.
ОПУШЁННЫЙ обшúтий хýтром, опýшеий /за-/, *(чим)* отóчений, оторóче-.
ОПУ́ШКА $о^к$ підлíсся, *(з хутра)* облямíвка.
ОПУЩÉНИЕ *(шлунку)* $р^к$ сповзáння, осідáння.
ОПЫ́ЛИВАТЬ, ОПЫЛЯ́ТЬ[1] *(чим)* обсипáти, притрýшува-, $с^г$ обпúл/ю-;
--й/-я́ющий що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, с-и о., р-й обпилú-, зáйнятий обпúленням, обпúлювач, $п^к$ = %;
-йся/-ый обпúлюваний, притрýшу-, обсúпу-, обсипáний.
ОПЫЛЯ́ТЬ[2] $б^о$ запúлювати;
-я́ющий[2] що запúлює, з-й запилúти, запúльник, $п^к$ запúльний, запúлюваль-;
--йся[2]/**-я́емый**[2] запúлюваний, запильнúй.
О́ПЫТ *(набутий у ділі)* досвíдчення; **на сóбственном -те** на своїй /влáсній/ шкýрі; **приобретённое -ом знáние** досвíдчення; **умудрённый -ом** стрíляний *(*птах*)*.
О́ПЫТНОСТЬ $о^к$ впрáвність.
О́ПЫТНЫЙ ☺ бувáлий, *(у праці)* впрáвний [**-ой рукóй** -ою рукóю].
ОПЬЯНÉНИЕ захмелíння; **в состоя́нии -ия** *ф.* під п'я́ну руч /рýку/.
ОПЬЯНЯ́ТЬ п'янúти, хмелú-, упóюва-,*(до млости)* **п.** млóї-, запáморочува-;
--й що п'янúть ◊, з-й захмелúти, $п^к$ п'янкúй, п'янлúвий, *(*за*)*пáморочли-, п'янкувáтий, хмільнúй, млóс-, дурмáн-;
-ый п'я́нений, упóюва-, захмéлю-, запáморочу-.
ОПЯ́ТЬ: о. двáдцать пять знов за рúбу грóші; **но о. же, éсли...** $ф^р$ та й те, колú... [**но о. же, é. подýмать** та й те, колú подýмати].
ОРА́КУЛ віщун.
ОРА́ТОР *г.* орáтор.
ОРА́ТОРСТВОВАТЬ витíйств/увати, промовля́- *(*з трибýни*)*, виступá-, *г.* орáторствува-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує, звúклий орáторствувати, р-й вúступи-, орáтор, промóвець, витíя, красномóвець, *с.* трибýн.
ОРА́ТЬ горлáти, репетувá-, ґвалтувá-; **о. как сумасшéдший** роздирáтися;
--й що /$м^н$ хто/ горлá ◊, с-и /звúклий/ г., $з^м$-й загорлá-, розрепетóваний, горлáнь, крикýн, верещáка, $п^к$ галаслúвий, криклú-, горлáтий, *о.* з рéпетом /крúк-/; **--й во всю глóтку** горлáнь /© горлáючи/ на всю гýбу;
РАЗОРА́ТЬСЯ розґвалтувáтися ◊.
ОРГАНИЗÓВЫВАТЬ *(віче)* влаштóвувати, уряджá-, організóвува-, $н^{дк}$/$д^к$ організувá-, *(маси)* гуртувá-, згуртóву-;
--й що /$м^н$ хто/ уряджá ◊, с-и у., з-й урядú-, організáтор, упорáджувач, $п^к$ організацíйний, уряджáль-, організáторський, для організáції; **-ее начáло** організацíйна /уряджáль-/ оснóва;
-йся/-ый організó*(ву)*ваний, влаштóву-, урáдж-

у-, гуртó-, згуртóву-;

ОРГАНИЗОВА́ТЬ *д*ᵏ урядúти ◊.

ОРГАНИ́ЧНЫЙ *(зв'язок) о.* пуповúнний.

О́РГИЯ б[в]акханáлія, *п.* свя́то, тріюмф [о. відвéртости].

О́РДЕН *з*ᴴ дармовúс.

О́РДЕР: по -ру на óрдер.

ОРДИНА́РЕЦ вістовúй, вістонóша.

ОРДИНА́РНЫЙ звичáйний, *г.* перéсіч-.

ОРЕ́Х *(порожній)* горíх-дýтель.

ОРИГИНА́Л *(акту)* первовзíр, *(твору) г.* первóпис, первотвíр, ☺ проя́ва, феномéн, бíлий крук; **с -ом вéрно** з оригінáлом згíдно.

ОРИГИНА́ЛЬНИЧАТЬ стрóїти химéри, *i*ᴾ викаблýчуватися;

--й що /*м*ᴴ хто/ стрóїть х. ◊, с-и в., з-й /меткúй/ на химéри, оригінáл, проя́ва, феномéн, химéра, химéрник, *о.* бíлий крук, *п*ᵏ оригінáльний, екстравагáнт-, ексцентрúч-, химéр-, дивакувáтий, химéрис-, *о.* з химéрами;

-вший Ø.

ОРИГИНА́ЛЬНЫЙ незапозúчений, неутéртий, *(незвичайний)* дивакувá-, дивáчний, неприлúза-.

ОРИЕ́НТ Схід, *а.* Оріє́нт.

ОРИЕНТА́ЛЬНЫЙ схíдній, *а.* оріє́нтáльний.

ОРИЕНТА́ЦИЯ *(життєва) г.* настанóва, настáвлення.

ОРИЕНТИ́Р нáвід, вказíвка, вказíвний знак, *(на місцевості) в*ᴴ примíтна тóчка /дім, стовп, клýня, брúла, горб +/, *(прилад)* оріє́нтáтор, дороговкáз.

ОРИЕНТИ́РОВАТЬ оріє́нт/увáти;

--й що /*м*ᴴ хто/ оріє́нтýє, с-и оріє́нтувáти, з-й зоріє́нтувá-, *п*ᵏ оріє́нтацíй- + %, для оріє́нтáції;

♦♦♦СЯ бýти зоріє́нтóваним, *(у чім)* розбирáтися, знáти- на *чому*, давáти собí рáду з *чим*, *(на що)* тримá- /держá-/ курс на, робú- стáвку на;

-ійся 1. що /*м*ᴴ хто/ ~ýється ◊, з-й зоріє́нтувáтися, ~óваний, 2. що розбирáється ◊, з-й розíбрáтися;

С♦♦♦СЯ: -вшийся зоріє́нтóваний, Ø.

ОРИЕНТИРО́ВОЧНЫЙ *о*ᵏ для оріє́нтáції.

ОРКЕСТРОВА́ТЬ інструментувáти, оркестр/ý-, розпúсува- пáртії оркéстри[у];

-й що /*м*ᴴ хто/ ~ýє ◊, с-и і., поклúканий розписá- п. о., мáйстер ~увáння, *п*ᵏ ~увáльний + %;

-ый оркестрóваний, інструментó-.

ОРНА́МЕНТ *о*ᵏ крутовéрть, *(грецький ланцюг) к*ᴴ меáндер.

ОРОЗОВЛЯ́ТЬ; ОРОЗОВИ́ТЬ зарожéвити;

ОРОЗОВЛЁННЫЙ зарожéвлений.

ОРОСИ́ТЕЛЬНЫЙ іригацíйний.

ОРОША́ТЬ зрóшувати /за-/, росú-, *о*ᵏ обвóднюва-, *(слізьми)* скрóплю-, кропúти;

--й що /*м*ᴴ хто/ зрóшує ◊, с-и з., поклúканий зросú-, для зрóшування, зáйня́тий -ям, зрóшувач, іригáтор, *п*ᵏ іригацíйний + %;

-йся/-ый зрóшуваний, скрóплю-, обвóдню- ◊;

ОРОСИ́ТЬСЯ *(чим)* взя́тися росóю; ◊.

ОРТОДОКСА́ЛЬНЫЙ що не допускá відхúлень *(обря́ду, догм)*, *б*ᵒ правовíрний.

ОРТОДО́КСИЯ *з*ᴴ святобóжництво.

ОРУ́ДОВАТЬ *(на якійсь ниві)* дíяти, працювá-, орýдува-, маніпулю-, *з*ᴴ товктúся, *(чим)* послугóвува-, користувá-, володíти, *(ким)* верховóди- над;

--й 1. **действующий**, 2. **пользующийся**.

ОРУЖЕ́ЙНЫЙ: о. склад склад збрóї; **о. завóд** зброя́рня.

ОРУ́ЖИЕ: к орýжию! *в*ᴴ до збрóї!, *с*ᵒ за збрóю! **с -ем в рукáх** збрóйно.

ОСА́ДКИ *о.* знебападú.

ОСА́ДКОМЕР *к.* дощомíр.

ОСА́ДНЫЙ: о. жúтель отóченець.

ОСАЖДА́ТЬ облягáти, брá- в облóгу, отóчува- *(чим)* обсідá- /напо- з *чим*/, *х.* виділя́- в óсад;

--й 1. що /*м*ᴴ хто/ облягá ◊, с-и облягáти, зᴹ-й облягтú, зáйня́тий облóгою, *п*ᵏ облогóвий, 2. що /*м*ᴴ хто/ осáджує ◊, с-и осаджувати, з-й осадú-, осáджувач, *п*ᵏ осаднúй + %; **-щие** *кого* **прóсьбы** напосíдливі прохáння до *кого*;

♦♦♦СЯ *х.* випадáти /виділя́тися/ в óсад;

-йся/-ый 1. отóчуваний, пíдда- облóзі, брáний в облóгу, *о.* в облóзі, 2. осáджуваний, виділю- в осад, *п*ᵏ осаднúй, *г*ᴴ осадóвий, *м*ᴴ опадó-;

ОСАДИ́ТЬ[1] облягтú ◊.

ОСА́ЖИВАТЬ *(назад)* подавá-, *(кого)* присáджувати, давá- вíдсіч /по нóсі/;

--й 1. що /*м*ᴴ хто/ подає назáд, с-и подавати н., зᴹ-й подá- н., *т.* для рýху назáд, 2. що /*м*ᴴ хто/ присáджує ◊, с-и присáджувати, з-й присадú-;

-ый 1. подáваний н., 2. присáджу-;

ОСАДИ́ТЬ[2] *(кого)* притúшити, вказá- /постáви- на/ мíсце.

ОСА́ЛИВАТЬСЯ обростáти сáлом;

-йся що /мᴴ хто/ обростá сáлом ◊, с-и обростáти с., з-й обростú с..

ОСА́НИСТЫЙ сановúтий; **быть -ым** мáти гáрну постáву.

ОСВА́ИВАТЬ засвóювати /обживá-, осягá-, опанóвува-/ *що*, давá- рáду *чому*, *(тему)* розробля́-;

--й що /*м*ᴴ хто/ опанóвує ◊, зáйня́тий засвóєнням, с-и о., поклúканий /з-й/ опанувá-, засвóювач, опанóву-, *п*ᵏ засвойчий, *с*ᵏ [опанýй-щастям];

ОСВА́ИВАТЬСЯ обвикáти, адаптувáтися ◊, призвичáюва-, огóвтува-, оббувá-;

-йся/-ый осяганий, засвóюваний, обжú-, опанóву-, розрóблю-; **-я** призвичáю-, огóвту-, адаптó(ву)-;

ОСВО́ИТЬСЯ дáти собí рáду ◊, оббýтися, *(ознайомитися з роллю)* ввійтú у *що* [ввійтú в роль];

-вшийся призвичáєний, огóвта-, адаптóва-, обвúклий, оббýтий.

ОСВЕДОМИ́ТЕЛЬ *(таємний)* донóщик, стукáч.

ОСВЕДОМИ́ТЕЛЬНЫЙ *к.* освідóмчий.

ОСВЕДОМЛЕ́НИЕ *(внесення у свідомість)* ос-відо́млення.

ОСВЕДОМЛЯ́ТЬ дава́ти зна́- /*(потай)* доно́си-, *ф.* сту́ка-/ *кому*, дово́ди- до відома *кого*, *(вносити у свідомість)* освідо́млюва-, *п*° свідо́мити;
--й що /*м*ⁿ хто/ дає з. ◊, с-и о., р-й да́ти з., інформа́тор, доно́щик, стука́ч, *п*ᵏ освідо́мчий, інформаці́йний, *о.* з інформа́цією, з повідо́мленням;
-ый інформо́ваний, повідо́млю-, освідо́млю-.

ОСВЕДОМЛЯ́ТЬСЯ довідуватися, пита́-, пита́-, розпи́тувати, ціка́витися, *г.* звідува-;
-йся що /*м*ⁿ хто/ пита́ ◊, з на́міром довідатися, за́йня́тий ро́зпитами, с-и /зви́клий/ р., з-й розпита́-, *о.* на ро́зпитках, на до́відках, *п*ᵏ ціка́вий, допи́тли-;
ОСВЕДОМИ́ТЬСЯ © на до́відки [**пойду о.** піду́ на д.].

ОСВЕЖА́ТЬ відсвіж/увати, відсвіжа́-, свіжи́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, покли́каний відсвіжи́-, відсвіжувач, *п*ᵏ свіжи́стий, відсвіжу́щий, ~ливий, *(- свіжість)* джере́ль-, *о.* озо́н-, озо́нистий + %, *ф*ᵖ свіжий, по́вен свіжости, для ~ення;
ОСВЕЖ/А́ТЬСЯ свіжи́тися, *о*ᵏ відсвіжіти ◊;
-йся/-ый ~уваний, щора́з свіжіший, *п*ᵏ ~ни́й;
~И́ТЬСЯ: -вшийся яки́й -и́вся, відсвіжілий, Ø.

ОСВЕТИ́ТЕЛЬНЫЙ *о*ᵏ світи́льний.

ОСВЕЩА́ТЬ освітлювати /ви-/, осві́чу-, світ/и́ти, розлива́- світло, осява́-, вирива́- з пітьми́;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ить ◊, с-и с., з-й освіти́-, за́йня́тий ви́світленням, світоч, освітлювач, *п*ᵏ світи́льний + %, для освітлення, © висвітлюючи;
-йся/-ый освітлюваний /ви-/, ося́ю- ◊;
ОСВЕТИ́ТЬ *(сонцем)* *п*° осо́нчити; ◊;
ОСВЕТЛЁННЫЙ обли́тий світлом ◊;
ОСВЕЩЁННЫЙ освітлений /ви́-/, ося́я- ◊; **о. со́лнцем** осо́нче-.

ОСВИНЦО́ВЫВАТЬ покрив/а́ти о́ливом;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~а́є о́., с-и п. о., покрива́ч о́.;
-ый покри́ваний о́.

ОСВИ́СТЫВАТЬ обсви́стувати, *ф*ᵖ затю́ку-;
--й що /*м*ⁿ хто/ обсви́стує ◊, с-и о., р-й обсвиста́ти, *о.* з ди́ким сви́стом;
-ый обсви́стуваний, затю́ку-.

ОСВОБОЖДА́ТЬ звільня́ти, визволя́-, дава́- во́лю, дарува́- свобо́ду, *(місце)* вивільнюва-, *(з арешту)* випуска́-, *(з посади)* зніма́-, *(з-під ярма)* підійма́- з колін, *(глек)* спорожня́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ звільня́ ◊, с-и д. в., гото́вий звільни́-, виволи́тель, *п*ᵏ визво́льний + %, для звільнення, за́йня́ий -ям;
-ый звільнюваний /ви-/, споро́жню-, підійма- з колін ◊;
ОСВОБОДИ́ТЬ: о. от до́лжности *ф.* да́ти по ша́пці; **о. от забо́т /хлопо́т/** розв'яза́- ру́ки; **о. от занима́емой до́лжности** *ц*ᵈ звільни́- з поса́ди; **-и́те меня́ от Ва́шего присутствия** *е*ᴹ щоб Ваш і дух тут не пах;
ОСВОБОЖДА́ТЬСЯ: о. от *чего* звільня́тися ◊, зди́хува- /спе́кува-/ *чого*, скида́ти (з пліч) *що*; **о. от пут** рва́- /розрива́-/ пу́та /кайда́ни/; **о. от ра́бства** визволя́тися з нево́лі, скида́ти ярмо́, вставá- з колін;
-йся = -ый + щора́з вільніший; **-я от опе́ки** щора́з ме́нше опікуваний;
ОСВОБОДИ́ТЬСЯ *о.* ви́битися з-під гніту, розірва́ти пу́та, *(з чого)* *у*ᵖ отрясти́ся з; **о. от зави́симости** ста́ти на вла́сні но́ги; **-и́лся от заблужде́ний** *кто* полу́да з оче́й спа́ла *кому*;
-вшийся що /*м*ⁿ хто/ звільни́вся, звільнений, визволе-, розкайда́не-, *о*ᵏ визволе́нець, *(пост)* *(*тепе́р*)* вака́нтний, Ø.

ОСВОБОЖДЕ́НИЕ *к.* ви́звіл; **для -ия** щоб звільни́ти /ви́зволи-/; **по -ии** 1. звільни́вшись, ви́зволив-, 2. коли́ звільниться /звільни́вся/.

ОСВЯТИ́ТЕЛЬНИЙ святи́льний, посвятни́й.

ОСВЯЩА́ТЬ святи́ти, освя́чувати, /по-/;
--й що /*м*ⁿ хто/ свя́тить ◊, с-и с., покли́каний освяти́-, святи́льник, *п*ᵏ посвятни́й, святи́ль- + %;
-йся/-ый свя́чений, *(п)*освя́чува-; **-ый** свяще́н-.

ОСВЯЩЕ́НИЕ *(церемонія)* освя́тини.

ОСЕДА́ТЬ (о)сіда́ти(ся), *(у землю)* вгруза́ти, вроста́-, спада́-, осува́тися *(- пил)* припада́ти, *(у сейфі)* збира́тися; **о. на зе́млю** *(- туман)* припада́ти до землі;
--й/-ый що /*м*ⁿ хто/ осіда́ ◊, с-и о., р-й осіс-, осіда́ч, *(у сейфі)* нагрома́джуваний, збір-, *(ґрунт)* обсу́в-, *(на дно)* оса́джув-, *п*ᵏ обсувни́й, заглибни́й, *т.* осідо́вий, осідни́й;
-ый = --й;
ОСЕ́СТЬ *(присмирніти)* присі́сти; ◊.

ОСЁДЛЫВАТЬ сідла́ти, *з.* кульба́чи-;
ОСЕДЛА́ТЬ *(шлях)* *в*ᴴ взя́ти під контро́ль;
-вший своего́ конька́ сівши на сво́го ко́ника.

ОСЕКА́ТЬСЯ *(- зброю, голос +)* затин/а́тися;
-йся що /*м*ⁿ хто/ ~ється, схи́льний з., *п*ᵏ затинчивий.

ОСЁЛ ☺ пе́нтюх, тупа́к.

ОСЕМЕНЯ́ТЬ *с*ᵉ шту́чно заплід/нювати;
--й що /*м*ⁿ хто/ *(*шту́чно*)* ~нює, с-и *(*ш.*)* ~нювати, з-й *(*ш.*)* заплідни́-, ~нювач, *п*ᵏ заплі́дчий + %;
-йся/-ый *(*ш.*)* запліднюваний, *п*ᵏ запліднений.

ОСЕ́ННИЙ *п*° жнив'яни́й, вересне́вий.

ОСЕНЯ́ТЬ отіня́ти /-юва-/, *(кого)* осява́-, спала́ху- в *чиїй* голові, *(усміхом)* опроміню-, *(Божою благодаттю)* благословля́ти; **о. кре́стным зна-ме́нием** наклада́- хрест, благословля́- хресто́м;
--й що /*м*ⁿ хто/ отіня́ ◊, *(- ідею)* блискави́чно ви́зрілий, © осява́ючи; **-й кре́стным знаме́нием** © наклада́ючи хрест;
-ый отінюваний, опроміню-, ося́-, (п)окри́-;
ОСЕНИ́ТЬ *(кого)* сяйну́ти *кому*; *(кого думкою)* бли́снути в *чиїй* голові, стріли- в го́лову /стре́-

льну- до голови́/ *кому*; проши́- мо́зок *чий*, вда́ри- [вда́рила мене́ ду́мка], *(- думку) г.* навину́тися; **мысль -и́ла** ***кого*** блі́снула /спалахну́-, миготну́-, сяйну́-, сту́кну- в го́лову/ ду́мка *кому*, © ля́снув себе́ по ло́бі *хто*; **улы́бка -и́ла лицо́** у́сміх опромі́нив обли́ччя.

ОСЕРЕБРЁННЫЙ $о^к$ ви́сріблений.

ОСЕРЕБРЯ́ТЬ висрі́блювати.

ОСЕ́ЧКА *(зброї)* за́тинка, *(в роботі)* о́бмах.

ОСИ́ЛИВАТЬ перемага́ти, поду́жува-, по́борю-, дава́ти *(собі)* ра́ду *чому* (з *чим*), *(горе)* переси́люва-, *(шлях)* дола́-;

--й що /$м^н$ хто/ дає́ р. ◊, з-й поборо́ти, с-и побо́рюва-, перемо́жець, побо́рювач, переси́лю-, $п^к$ ду́жчий за, $с^к$ бори́- [бори́вітер];

-аемый переси́люваний, побо́рю-, поду́жу-.

ОСИ́ЛИТЬ упо́рати *що*, упо́ратися з *чим* ◊, *(кого)* узя́ти го́ру *над ким*;

ОСИ́ЛЕННЫЙ переси́лений, побо́ре-, побо́ротий, упо́ратий ◊.

ОСИ́НЫЙ: -ое гнездо́ ***п.*** гадю́чник.

ОСИРОТЕ́ЛО $о^к$ сироти́нно.

ОСИРОТИ́ТЬ $д^к$ осамо́тнити, осамо́ти-, знедо́ли-, *(громаду)* зали́ши-, поки́ну-.

ОСКА́БЛИВАТЬ обшкріба́ти, *г.* обшкря́бува-;

--й що /$м^н$ хто/ обшкріба́, с-и о., р-й обшкребти́, обшкріба́ч, за́йня́тий о́бшкребом, $п^к$ = %;

-ый обшкрі́баний, обшкря́бува-.

ОСКА́Л ви́скал, $р^к$ ви́шкір.

ОСКА́ЛИВАТЬ ска́лити, виска́люва-, вищиря́- /о-/, вишкіря́-; **о. зу́бы** шкі́ри- зу́би, шкі́ритися, вишкіря́тися;

--й зу́бы що /$м^н$ хто/ шкі́рить зу́би ◊, с-и ш., р-й ви́шкірити з., вищиря́ка, скали́зуб, $п^к$ щирозу́бий;

-йся/-ый вишкі́рюваний, вищи́рю-, виска́лю-.

ОСКВЕРНИ́ТЕЛЬ $о^к$ ганьби́тель, паплю́жник.

ОСКВЕРНЯ́ТЬ паску́дити, пога́ни-, спога́нюва- /за-, о-/, паплю́жи-, плюга́ви-, заги́джува-, $у^р$ оскверня-;

--й що /$м^н$ хто/ паску́дить ◊, с-и п., з-й спога́ни-, паплю́жник, знева́ж-, ганьби́тель, $у^р$ оскверни́-, $п^к$ паплю́жливий, паплю́жний, $п^о$ скверни́вий, для паплю́ження, $с^к$ оскверни́-сам-себе;

-йся/-ый паплю́жений, пога́не-, паску́дже-, опога́нюваний, обпаску́джу-, $у^р$ оскверне́нний; ± ОПОГАНИВАТЬ;

ОСКВЕРНЁННЫЙ оскверне́нний, заги́джений, сплюга́вле-, запога́не- ◊.

ОСКО́ЛОК *(від кришення)* кри́ше́ник;

ОСКО́ЛКИ $о^к$ дрізки́, друзки́, скалки́.

ОСКО́ЛОЧНЫЙ $р^к$ шрапне́льний, ска́лчастий, ско́лко́вий.

ОСКО́МИНА: набить -ну наби́ти оско́му, збри́ди- *(ким/чим, кого/що)*, відчу́- відра́зу до *кого*.

ОСКОПЛЯ́ТЬ > КАСТРИРОВАТЬ.

ОСКОРБЛЕ́НИЕ *(святих почувань)* плюво́к у ду́шу.

ОСКОРБЛЯ́ТЬ обража́ти, зневажа́-, кри́вди-, *о.* завдава́- обра́зи; **о. де́йствием** зневажа́- чи́ном /вчи́нком, ді́єю/; **о. досто́инство** зневажа́- лю́дську гі́дність; **о. на чём свет стои́т** $ж^м$ так лая́ти, так лаяти; **о. чу́вства** плюва́- в ду́шу;

--й що /$м^н$ хто/ обража́ ◊, зви́клий обража́ти, гото́вий обра́зи-, з обра́зою на уста́х, кри́вдник, $п^к$ обра́зливий, дошкульни́й, вразли́вий, *(тон)* знева́жли-, принизли́-, */вираз/* го́стрий, пеку́чий, спо́внений обра́зи; **-й чу́вства** ***кого*** як плюво́к у ду́шу *кому*;

-ый кри́вджений, обра́жува-, знева́жува-;

-йся дітклі́вий, вразли́-;

ОСКОРБИ́ТЬ *(почуття)* урази́ти; ◊; **о. де́йствием** обра́зи- вчи́нком, наплюва́- в борщ *кому*.

ОСКОТИ́НИВАТЬСЯ би́дліти, оброста́- са́лом, оберта́тися на би́дло, уподі́бнюва- до худо́би;

-йся ма́йже геть зби́длілий, с-и о. с., уподі́блюваний до х.;

ОСКОТИ́НИТЬ оберну́ти на би́дло;

ОСКОТИ́НИТЬСЯ збидлі́ти, $о^к$ запсі́- /розі-/ ◊;

-вшийся зби́длілий, обро́с- с., запсі́- /розі-/, уподі́бнений до худоби, обе́рнутий на би́дло.

ОСКУДЕВА́ТЬ бідні́ти, убо́жі-, підупада́-, схо́ди- на пси, нікчемні́-, мізерні́-, $ф^р$ зменшуватися; **рука́ дающего да не -е́ет** > ДАВАТЬ;

--й що /$м^н$ хто/ убо́жіє ◊, с-и убо́жіти, напівзубо́жілий, щора́з убо́гший /бідні- +/, *(запас)* зме́ншуваний;

ОСКУДЕ́ТЬ озлидні́ти, *о.* зве́сти́ся ніна́що ◊;

-вший зубо́жений, зубо́жілий, озлидні́-, занепа́- /піду́-/, змізерні́-, знікчемні́-, Ǿ; **-й духо́вно** убо́гий /зубо́жілий +/ ду́хом.

ОСКУДЕ́НИЕ $о^к$ озлидні́ння.

ОСКУЛИ́РОВАТЬ $ф^і$ оскулюва́ти;

--й $п^к$ оскулюва́льний, ***п.*** дoти́чний.

ОСЛАБЕВА́ТЬ слабі́ти, сла́бну-, ослаба́-, сла́б*(і)*ша-, підупада́- *(на* си́лі /си́лах/*)*, охлява́-, *о.* іти́ на спад, $о^к$ не́мічні́-, *(- емоції, стихії)* сти́шуватися; **о. зре́нием** ослаба́ти на о́чі;

--й що /$м^н$ хто/ сла́бне ◊, щора́з сла́бший, с-и сла́бнути, вже до́сить осла́блий /охля́-, підупа́на си́лі/, посла́блюваний, *(з віком)* підто́пту-;

ОСЛАБЕ́ТЬ підтоптатися ◊;

-вший осла́блий, охля́-, підупа́- *(на* силі*)* ◊, Ǿ.

ОСЛАБЛЯ́ТЬ послабля́ти /-́люва-/, поле́гшу-, $ф^р$ притлу́млю-, *(віжки)* попуска́ти, *(тиск)* зменшува-; **о. режи́м** відпуска́- віжки́ /га́йку/;

--й що /$м^н$ хто/ послабля́ ◊, с-и п., з-й посла́би-, посла́блювач, $п^к$ */удар/* бу́ферний + %, для посла́блення;

-йся/-ый посла́блюваний, поле́гшу-, зме́ншу-, притлу́млю-;

ОСЛА́БИТЬСЯ: -вшийся = ослабевший.

ОСЛАВЛЯ́ТЬ сла́вити, прославля́- /ви-/, $н^I$ знесла́влюва-, вво́ди- у сла́ву;

--й 1. **прославляющий,** 2. що /$м^н$ хто/ знесла́влює ◊, зви́клий знесла́влювати, р-й знесла́ви-, знесла́влювач, паплю́жник, $п^к$ знеславчий, паплюжливий + %;

-ый 1. **прославляемый,** 2. знесла́влюваний /о-/;

ОСЛА́ВИТЬ $т^к$ *у значенні* 2. знесла́вити ◊.

ОСЛЕПИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ жари́стий, *(- красу)* промени́стий.

ОСЛЕПЛЯ́ТЬ осліплювати /за-/, осліпля́-, сліпи́-, *(розкішшю) о.* би́ти в о́чі;

--й що /$м^н$ хто/ сліпить ◊, с-и с., з-й засліпи́-, засліплювач, $п^к$ разючий, сліпу́-, засліпливий /р. о-/, засліпу́щий, жари́стий, *(- красу)* промени́-, *г.* разли́вий, $п^о$ сліпося́йний + %

-йся/-ый осліплюваний /за-/ ◊.

ОСЛОЖНЕ́НИЕ $з^п$ компліка́ція, *(на шляху до мети)* перешко́да, пере́чіпка; **без -ий** $ж^м$ без біди́, $ф^р$ гла́дко [**обошло́сь б. -ий** зійшло́ /пі-/ г.].

ОСЛОЖНЯ́ТЬ ускла́дн/ювати /-ня́-/, $з^п$ комплікува́-;

--й що /$м^н$ хто/ ~юе ◊, з-й ускла́днити, схи́льний ~юва-, ускла́днювач, для ускла́днення, $п^к$ = %;

ОСЛОЖНЯ́ТЬСЯ складнішати ◊;

-йся/-ый ускла́днюваний, компліко́-; **-я** щора́з складніший.

ОСЛЫ́ШКА $о^к$ недо́слух.

ОСМА́ТРИВАНИЕ *к.* о́гляд.

ОСМА́ТРИВАТЬ огляда́ти /г. об-/, обдивля́тися; **о.** *что* $ж^м$ роззира́- /розгляда́-/ по *чім*; **о. со всех сторо́н** аналізува́ти, $ф^р$ крути́ти на всі бо́ки;

ОСМА́ТРИВАТЬСЯ *(навколо)* роззира́тися;

--й = оглядывающий;

-йся/-ый 1. **оглядываемый,** 2. розгля́даний, за́йнятий /за/ о́глядом;

ОСМОТРЕ́ТЬСЯ розгля́нутися /г. об-/ ◊.

ОСМЕ́ИВАТЬ висміювати /о-/, *г.* висміва́-, осмішу-, $р^к$ осміва́ти;

--й = высмеивающий;

-ый = высмеиваемый + осміваний, осміюю-/ви-/, осмішу-;

ОСМЕЯ́ТЬ $о^к$ обсміши́ти ◊;

ОСМЕ́ЯННЫЙ осміщений, осмія-, ви́смія- ◊.

ОСМЕ́ЛИВАТЬСЯ нава́жуватися, насмілюва-/о-/, *о.* не боя́-, набира́- ду́ху, ва́жи- [**не -юсь** не -усь], ма́ти відва́гу, відкида́- страх;

-йся насмілений, спо́вне- відва́ги, *п-к* відва́жний, рішу́чий, гото́вий, зважли́вий, *ст.* відки́нувши страх, набра́вшися ду́ху, *п!* **дерзающий;**

ОСМЕ́ЛИТЬСЯ посміти, дозво́ли- собі; **-юсь доложи́ть** *(в укр. армії)* голо́шу /зголо́шую/ з ла́ски Ва́шої!; *(в чужих арміях)* $к^н$ насмілюсь доповісти,

-вшийся = отчаившийся².

ОСМЕЯ́НИЕ осмівання, висміювання /о-/, по́сміх, глум, $о^к$ осміщення, *з.* згу́да.

ОСМО́ТР *(лікаря)* $о^к$ о́бслід, *г.* ба́дання.

ОСМОТРИ́ТЕЛЬНЫЙ оба́чний, $г^д$ рахови́тий.

ОСМЫСЛЕ́НИЕ $ф^р$ пізнаття́, ося́гнення ро́зумом, зрозумі-, усвідо́мле-.

ОСМЫ́СЛИВАТЬ усвідо́млювати, розумі-, ося́га́- /підпира́-/ ро́зумом, стара́тися збагну́-, з'ясо́вува- собі, пізнава́- /розпізна-, розга́ду-, розку́шу-/ суть; **о. се́рдцем и душо́й** перепуска́ти крізь се́рце й ду́шу;

--й що /$м^н$ хто/ пізнає суть ◊, с-и з. с., з-й збагну́- суть, осми́слювач, усвідо́м-, для пізнаття́ су́ті, за́йнятий -я́м су́ті, $п^к$ пізнава́льний + % ;

-йся/-ый усвідо́млюваний, осми́слю-, пізна́-, розга́ду-, розку́шу-, з'ясо́ву- собі, $п^к$ $о^к$ осяго́вий;

ОСМЫ́СЛИТЬ *(що) о.* переварити; **о. и прони́кнуться** *чем* перепусти́- крізь се́бе *що*; **о. се́рдцем** перепусти́ти крізь се́рце.

ОСМЫ́СЛЕННЫЙ усвідо́млений, осми́сле- ◊, ося́гнутий ро́зумом.

ОСНАЩА́ТЬ спорядж**а́**ти, *(не вітрилами)* устатко́вува-, обла́д/ну-, забезпе́чу-, екіп*(*ір*)*ува́ти;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и о., покли́каний обладна́-, екіп*(*ір*)*ува́льник, $п^к$ екіп*(*ір*)*ува́льний + %;

-йся/-ый споря́джуваний, обла́дну-, забезпе́чу-, екіп*(*ір*)*о́- ◊.

ОСНАЩЕ́НИЕ *(дія)* обла́днання, устаткува́-, забезпе́че-, екіп*(*ір*)*ува́-, споря́дже-, *(¤)* обла́днання, устатко́вання, ви́ряд.

ОСНО́ВА *(схилу)* спід, $ф^е$ ба́за, ґрунт, підста́ва [**на -ве** на ба́зі, на ґру́нті, на підста́ві].

ОСНОВА́НИЕ *з.* тло, *(гори)* підо́шва, *(мотив)* причи́на [**на како́м -ии** з якої причи́ни /ра́ції/, на яко́му пра́ві, а то *(ж)* чому́ так?]; **до -ия** до ґру́нту /пня, цу́рки/, $ф^р$ до дна, /*знищити*/ геть; *(***не***)* **лишённый -ий** безпідста́вний *(*небезпідста́вний*)*; **нет -ий наде́яться /ожида́ть/** го́ді сподіва́тися; **на непро́чном -ии** на піску́.

ОСНОВА́ТЕЛЬ/НО $о^к$ неаби́як, *(зробити)* гара́зд-таки́, до́бре-таки́

~НЫЙ неаби́який, добря́чий [д. куш].

ОСНОВНО́Й $к^н$ ба́зовий, $з^п$ підставо́-; **в -о́м** зага́лом.

ОСНОВОПОЛАГА́ЮЩИЙ наріжний, *г.* засадни́чий, засадо́вий, *(акт)* ба́зовий.

ОСНОВОПОЛОЖЕ́НИЕ $о^к$ заса́да.

ОСНО́ВЫВАТЬ засно́вувати, будува́-, фундува́-, *(думку)* обґрунто́ву-, опира́ти /с-/, *(загін)* організо́вува-, *(місто)* заклада́-, $ф^р$ ґрунтува́-, базу-́;

--й що /$м^н$ хто/ засно́вує ◊, с-и о., покли́каний заснува́-, засно́вник, фунда́тор, основополо́жник, $у^р$ ба́тько, $п^к$ основополо́жний, наріж-, устано́вчий, *г.* засадни́-, $р^к$ засно́в-;

ОСНОВА́ТЬ $о^к$ зафундува́ти ◊;

ОСНО́ВЫВАТЬСЯ 1. ОБОСНОВЫВАТЬСЯ, 2. ґрунтува́тися, базу-́ ◊; **о. на** *чём* **/на фа́ктах/**

вихóдити з *чого* /з фáктів/, спирáтися на *що* /на фáкти/; **ни на чём не о.** не мáти підстáви;

-йся/-ый заклáданий, заснóвува-, фундó-, будó-, ґрунтó-, обґрунтóву-, базó-, $п^к$ опéртий /с-/;

ОСНÓВАННЫЙ заснований, спéртий /о-/ ◊.

ОСÓБА: высокопостáвленная /вáжная/ о. достóйник, $і^р$ персóна ґрáта.

ОСÓБЕННО $ф^р$ зокремá, (а) нáдто [**о. дéти** з. /(а) н./ діти], аж такий [**нет о. рéзких отли́чий** немá аж -и́х різки́х відмінностей], (з $п^к$) най- [**о. замéтный** найпомітніший]; **а о.**, а найпáче;

ОСÓБЕННЫЙ специфічний, $ф^р$ вели́кий [**без -ых уси́лий** без -их зуси́ль], $ж^м$ аж такий.

ОСÓБЕННОСТЬ особли́вість;

ОСÓБЕННОСТИ специ́фіка.

ОСÓБО $о^к$ надзвичáйно, дýже, $ф^р$ нáдто [**в о. крýпных размéрах** у н. вели́ких рóзмірах]; **о. опáсный /вáжный/** дуже /нáдто/ небезпéчний /важли́вий/;

ОСÓБЫЙ *(відділ)* спеціяльний; **-ой порóды** $н^I$ ще той [**плут -ой п.** ще той дури́світ].

ÓСОБЬ $о^к$ індивід.

ОСОВРЕМÉНИВАТЬ усучáснювати /усучáсни-/.

ОСОЗНАВÁТЬ усвідóмлювати, бу- свідомим *чого*, брá- втямки́, *о.* осягá- рóзумом, здавá- собі спрáву з *чого*, *(силу)* відчувá-, $о^к$. лови́- себé на дýмці, ± ОСМЫСЛИВАТЬ;

--й що /$м^н$ хто/ усвідóмлює ◊, с-и у., з-й усвідóми-, $п^к$ свідóмий *чого*, для усвідóмлення + **осмысливающий;**

-йся/-ый усвідóмлюваний + **осмысливаемый;**

ОСОЗНÁТЬ збагнýти, $о^к$ утя́ми- ◊, © дійти́ до тя́ми *кому* [**-áл** *кто* дійшлó до тя́ми *кому*].

ÓСПА: ветряиáя о. *к.* вітрíвка.

ОСПÁРИВАТЬ заперéчувати, *(думку)* не визнавá-, побóрю-, оспóрю-, *(в суді)* позивá-, *(приз)* борóтися за, $ф^р$ сперéча- /змагá-/ з *ким*/за *що*; **о. мнéние** *чьё* опонувáти *кому*; **о.** *их* **прáво** не визнавá- *їхнього* прáва, змагáтися за прáво з *ими*;

--й що /$м^н$ хто/ не визнає ◊, с-и з., незгóдний визна-, р-й заперéчи-, борéць, невизнавéць, диспутáнт, учáсник ди́спуту /змагáнь/, $п^к$ заперéчливий + %; **-й мнéние** опонéнт; **-й пéрвенство** борéць за пéршість;

-йся/-ый заперéчуваний, невизнá-, побóрю-, $п^к$ /- *майно*/ спірний, оспóрений;

ОСПÓРИТЬ: -и́мый = **-ый**, $ф^р$ сумнівний.

ОСРЕДНЯ́ТЬ $к^н$ усерéдн/ювати;

--й що /$м^н$ хто/ ~ює, с-и у., з-й усерéдни-, зáйнятий усерéдненням, $п^к$ = %, *к.* перéсічний;

-ый усерéднюваний.

ОСРЕДНЁННЫЙ усерéднений, *к.* перéсічний.

ОСТАВÁТЬСЯ *(за)*лишáтися, $ф^р$ мáти [**что мне оставáлось дéлать** що я мав робити], $б^а$ позоставáтися, $п^ф$ і дáлі [**я -áюсь ли́дером** я і д. лідер]; **о. без изменéний** не зазнавáти змін; **о. без ног** *п.* ніг не чý-; **о. без послéдствий** не мáнаслідків; **о. в живы́х** виживá- /пере-/; **о. в невéдении относи́тельно** *чего* нічóго не знáти про *що*; **о. вéрным себé** не схóди- зі своєї дорóги; **о. мёртвой бýквой** лишáтися на папéрі; **о. при своём /осóбом/ мнéнии** стоя́ти й дáлі на своєму, тримáтися й дáлі свогó; **о. при свои́х интерéсах** не зазнавáти втрат; **о. сами́м собóй** не міня́- себé; **-ётся** $ф^р$ *(0 звуку)* [**факт -ётся фáктом, что...** факт *(0 звуку)* фáктом, що...]; **-ётся загадкой** *(в кінці мови)* хто ж то знає? [**почемý мы? -ётся з.** чомý ми? – х. ж то з.?]; **ничегó не -ётся** немá íншої рáди; **ничегó не -áлось** не мав *чого* роби́ти, не мав íншої рáди; **ничегó не -áлось, крóме как** не булó íншої рáди, як; **тóлько и -ётся** однá рáда; **был и остаётся /остáнется/** був і є /бýде/;

-йся зали́шений, поки́нутий, ☺ зали́шéнець, остáнець, © і дáлі [**-я в си́ле** і дáлі чи́нний], $п^k$ залишкóвий, $о^к$ вíчний [**-я в дуракáх** вíчний дýрень]; **-я без изменéний** не змінюваний, незмін-; **-я в наклáде** зáвжди з прóграшем; **-я в невéдении** і дáлі без жóдної гáдки; **-я вéрным себé** не зрадли́вий, і дáлі на стари́х пози́ціях; **-я на мéсте** і дáлі на місці; **-я под вопрóсом** і дáлі нерозв'язаний /під сýмнівом/; **-я /-áвшийся/ при своём мнéнии** упéртий на своєму;

ОСТÁТЬСЯ лиши́тися ◊, *г.* остáти; **о. без ног** *п.* відбíга- нóги; **о. безнакáзаниым** ви́й- сухи́м з води́, омину́- кáру, уни́кну- кáри /покáрання/; **о. без отвéта /послéдствий/** пови́сну- в повітрі; **о. в дéв(к)ах** лиши́тися дíвкою, $ф^{-р}$ на ви́садки зістá-; **о. в дуракáх** поши́- в дýрні; **о. вне пóля зрéиия** лиши́- за кáдром; **о. в однóй рубáшке** лиши́- мáйже гóлим; **о. в пáмяти потóмства** лиши́ти по собí слід; **о. дóлжным /в долгý/** завини́- /заборгувá-/ *кому*; **о. навéки** $ф^р$ завікувá-; **о. на высотé положéния** $с^у$ утри́ма- плáнку; **о. незамéченным** ковзнý- повз увáгу; **о. не у дел** опини́тися за бортóм; **о. ни с чем /с нóсом, на бобáх, при пи́ковом интерéсе/** гарбузá /дýлю з мáком/ з'їсти, дістá- óблизня, вхопи́- ши́лом пáтоки, відійти́ з нóсом, ви́пусти- рáка з рóта; **о. у разби́того корыта** лиши́тися з нóсом; **о. чи́стым** ви́йти сухи́м з вóди; **не о. в долгý /дóлжным/** віддя́чи-; **не о. в востóрге** не ви́яви- захóплення; **не о. иезамéченным** не втекти́ óка; **следá не -нется /-ось/** слíду не остáне /-áло/; **-лось однó воспоминáние** самá згáдка лиши́лася; **не -лось и следá** і слíду /знакý/ немá /не стáло/;

-вшийся позостáлий, зали́шений, залишкóвий, $п^р$ тепéр *(уже)* [**-я без рубáшки** т. у. гóлий як бýбон]; **-я без крóва** тепéр бездóмний; **-я в дуракáх** поши́тий у дýрні, зали́шений дýрнем; **-я в живы́х** пережи́вець, вижи́вáха; **-я мёртвой бýквой** живи́й лишé на папéрі; **-я на бобáх /с**

но́сом, у разби́того корыта, при пи́ковом интере́се/ зали́шений ні з чим, © з'ївши о́близня; **-я сами́м собо́й** і да́лі, який був, © не зміни́вши себе́.

ОСТАВЛЯ́ТЬ *(за)*лиша́ти /по-, об-/, ки́да-, покида́-, *з.* опуска́-, *(не чіпати)* не ру́ха-, *(у спадок)* відпи́сува-; **о. без внима́ния** *что* закрива́ о́чі на, легкова́жи-, *в.* плюва́- на; **о. без отве́та** не відповіда́-; **о. без после́дствий /без удовлетворе́ния/** не задовольня́-; **о. в живы́х** лиша́живи́м; **о. в стороне́** лиша́- на бо́ці, помина́-; **о. в насле́дство** відпи́сува-, залиша́- у спа́док; **о. за собо́й пра́во** застеріга́- собі пра́во; **о. след** кла́с- печа́ть; **не о.** © і да́лі [**не о. в поко́е** і д. турбува́-]; **не о. без после́дствий** не гла́ди- по голі́вці; не **о. свое́й ми́лостью** ма́- у своїй опі́ці [**да не -ит Вас Госпо́дь с. м.** хай Всеви́шній ма́є Вас у с. о.]; **не о. равноду́шным** розвору́шувати *кого*; **не о. сомне́ний** розві́ювати су́мніви; **э́то -я́ет жела́ть лу́чшего** це дале́ко не найкра́щий варіа́нт, це змушує бажа́ти кра́щого;

--й що /$м^н$ хто/ лиша́ ◊, с-и к., з-й покину-, $з^м$-й /з мето́ю/ зали́ши-; **-й без после́дствий** незго́дний задовольни́-; **-й в дурака́х** р-й поши́- в ду́рні; **-й в стороне́** © лиши́вши на бо́ці; **-й в тени́** зви́клий лиша́ти в тіні́; **-й жела́ть лу́чшего** дале́ко не найкра́щий, ще недоскона́лий; **-й позади́ себя́** з-й /р-й/ ви́переди-; **-й след** © лиши́вши слід; **не -й в поко́е** турбу́ючи й да́лі; не **-й сомне́ний** з-й розвія- су́мніви;

-ый що його́ лиша́ють, ки́даний, зали́ша-, зали́ше- ◊, *(- майно)* відпи́сува-;

ОСТА́ВИТЬ позоста́вити ◊, *(тавро)* ви́карбува-, *(кого)* відцура́тися, відсахну́-; **о. без внима́ния** *(по)*збу́ти неува́гою, обмину́- своє́ю ува́гою; **о. без рассмотре́ния** не розгляда́-; **о. при пи́ковом интере́се /на боба́х/** лиши́- ні з чим; **о. след** закарбува́тися; **о. позади́** *п.* переве́ршити; **-авь!** лиши́!, *(не чіпай)* не руш!; **-а́вь вся́кую наде́жду** *ф.* пиши́ пропа́ло; **-авь наде́жду всяк, сюда́ входя́щий** обли́ш надію, хто сюди́ вступа́є; **-им э́то в стороне́** $ф^р$ ме́нше про це;

-вший Ø; **-й в дурака́х** © поши́вши в ду́рні; **-й в одно́й руба́шке** лиши́вши в одні́й соро́чці; **-й с но́сом**, лиши́вши ні з чим; не **-й ка́мня на ка́мне** зруйнува́вши до ґру́нту.

ОСТАЛЬНО́Й: -а́я часть ре́шта; **всё -о́е** ре́шта, усе́ і́нше; **всё -ое вре́мя** *(***все -ые де́ньги***)* ре́шту часу *(*гро́шей*)*; **(а) в -о́м** *(а)* поза ти́м.

ОСТАНА́ВЛИВАТЬ зупиня́ти /с-, при-, *(мовця)* пере-, перебива́-/, *(увагу на чому)* приверта́- /з-/, зосере́джува-; **о. взгля́ды на** *чём* ли́пну- очи́ма до *чого*; **о. кровотече́ние** тамува́- кров;

--й що /$м^н$ хто/ спиня́ ◊, зви́клий -ти, з-й спини́-, *(річ)* сто́пор, */до авта/* автосто́пор, $п^к$ сто́порний, зупи́н-, гальмівни́й, блокува́ль-, тамува́ль- + %, для зупи́нення, $с^к$ -спи́нний [**-й кровь** кровоспи́нний], стоп- [**-й кран** стоп-кра́н]; **-й взгляд на** з очи́ма, уп'я́тими на; **-й внима́ние** зосереди́вши ува́гу; **-й кровь /кровотече́ние/** таму́чий, з-й спини́ти кров, кровоспи́нний; **-й свой вы́бор на** спини́вшися на;

-ый зупи́нюваний /при-, с-, пере-/, переби́-, зосереджу- ◊;

ОСТАНОВИ́ТЬ: о. свой вы́бор на *чём* ви́брати *що*; **о. глаза́ /взгляд/ на** *чём* зачепи́тися о́ком за *що* [**не́ на чём и глаз о.** нема́ за що й о́. з.]; **о. разви́тие** *о.* прибити у цвіту́;

♦♦♦СЯ спиня́тися ◊, *(при)*става́ти, $ф^р$ зависа́-, *(табором)* отабо́рюватися, *(на темі)* торка́- *чого*, приділя́ти ува́гу *чому*, *(на малому)* задовольня́тися *чим*, *(за графіком)* ма́ти зу́пинку; *(***не***)* **о. на дости́гнутом** *(***не***)* спочива́ти на ла́врах; не **о. ни пе́ред чем** іти́ в ого́нь і во́ду /ва-ба́нк/;

-йся 1. = **-ый** + с-и зупиня́тися, $з^м$-й зупини́-, *(на темі)* приділи́вши увагу *чому*, 2. що стає́ ◊, зви́клий спиня́тися, гість, *о.* із зу́пинкою; **-я в гости́нице** зви́клий спиня́- в готе́лі; **-я на собы́тиях** © торка́ючися поді́й;

ОСТАНОВИ́ТЬСЯ приста́нути, *(табором)* окопи́тися ◊, $з^г$ опини́-, *(- дощ) г.* уста́ти, *(на чім /-очі/)* спочи́-, *(перед чим)* упе́ртися у *що*; **-и́лся на полуслове** *кто* слова́ застря́гли в го́рлі *кому*; **вре́мя -и́лось** час загуби́в крок; **-и́сь, мгнове́нние!** спини́ся, мить неспи́нна!, спини́ся, лет часу́!;

-вшийся *(рушій)* засто́порений, *(час)* зави́слий.

ОСТАНО́ВКА $о^к$ переста́нок; **о. за** *чем* за *чим* ді́ло ста́ло; **о. по тре́бованию** зу́пинка на проха́ння; за **на́ми -ки не бу́дет** за на́ми ді́ло не ста́не.

ОСТАНО́ВОЧНЫЙ: о. пункт переста́нок.

ОСТА́ТОК: без -ка без ре́шти, все чи́сто /цілко́м/, усе́ як є, до кри́хти;

ОСТА́ТКИ $о^к$ неліквіди, *ф.* ви́шкребки; **о. сла́дки на дні** найсоло́дше; **о. потерпе́вшего круше́ние су́дна** ро́збиток.

ОСТЕВИ́ДНЫЙ остюва́тий, остякува́-.

ОСТЕПЕНЯ́ТЬСЯ поважні́ти, статечні́-, *о.* дохо́ди- /до/ ро́зуму, бра́тися за ро́зум, ого́втува- + ОБРАЗУМЛИВАТЬСЯ;

-йся щора́з стате́чніший /розсу́дливі-, урівнова́жені-/;

ОСТЕПЕНИ́ТЬСЯ осі́стися ◊, набра́- розуму, прийти́ до глу-зду.

ОСТЕРЕГА́ТЬ/-й > ПРЕДОСТЕРЕГАТЬ/-й;

--й = предостеріга́ющий + $с^к$ остеріга́й-погляд.

♦♦♦СЯ остеріга́тися, стерегти́-. начува́-, не дріма́ти, не спа́-, пильнува́-, бу́- на сторожі, *г.* вистеріга́тися, сокоти́-, ма́- на ба́чності; **-га́ясь** насто́рожки́;

-йся насторо́женный, $п^о$ начу́ванний.

ОСТОЛО́П *г.* тума́н.

ОСТОРО́ЖНИЧАТЬ огляда́тися на за́дні коле́-

са, держа́- бе́рега;

--й ду́же обере́жний, обере́жний що аж /ну/, з о́глядом на за́дні коле́са.

ОСТОРО́ЖНО *(без поспіху)* пома́лу, пово́лі, потихе́ньку /помале́-/

ОСТОРО́ЖНОСТЬ: кра́йняя о. котя́ча обере́жність.

ОСТОЧЕРТЕ́ТЬ $\partial^к$ остобісіти, *о.* сиді- в печінка́х, засі́с- в печінки́.

ОСТРА́СТКА: для -ки на по́страх.

ОСТРИГА́ТЬ/-а́ющий(ся) > СТРИЧЬ*(СЯ)*.

ОСТРИЁ *т. (частина деталі)* шпе́ник.

ОСТРИ́ТЬ *(ніж)* гостри́ти, точи́-, заго́стрюва-, зато́чу-, *(язиком)* жартува́ти, си́па- жа́ртами /до́теп-/, ± ОСТРОСЛОВИТЬ;

--й 1. **заостряющий,** 2. що /$м^н$ хто/ жарту́є ◊, с-и ж., р-й зажар-, го́стрий на язи́к, метки́й до жа́ртів, жарту́н, жартівни́к, сміху́н, доте́пник, хохма́ч, скали́зуб + ОСТРЯК, $п^к$ жартівли́вий;

-йся = заостряющийся.

ОСТРО- гостро- [гострозу́бий], супер- [супердефіци́тний], © ду́же [ду́же дефіци́тний].

ОСТРОКОНЕ́ЧНЫЙ гострякува́тий, шпичаку́-, шпича́стий, шпиля́-, стрімча́-, стрільча́-, *(- кулю)* заго́стрений, *(- будову)* гострове́рхий.

ОСТРОСЛО́В *ф.* хохма́ч + **острящий**[2].

ОСТРОСЛО́ВИТЬ си́пати до́тепи, скализу́би-, смі́шки стро́ї-;

--й = **острящий.**

ОСТРОУМНЫЙ $о^к$ гострсло́вий, гостроязи́кий.

О́СТРЫЙ *(біль)* пеку́чий, *(зір)* о́рлій, *(диспут)* напру́жений, *(брак)* величе́з-.

ОСТРЯ́К доте́пник, жарту́н, жартівни́к, сміх*(от)*у́н, *о.* го́стрий на язи́к, маста́к на до́тепи, $о^к$ гострослóв, *і.* → **острящий**[2].

ОСТУЖА́ТЬ студи́ти, холоди́-, вихоло́дж/ува-, ± ОХЛАЖДАТЬ;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и холоди́ти, з-й ви́холоди-, охоло́джувач /ви-/, $п^к$ осту́дливий + % +/± **охлаждающий;**

-ый охоло́джуваний /ви-/;

ОСТУДИ́ТЬ прохолоди́ти ◊.

ОСТУПА́ТЬСЯ спотика́тися, *п.* помиля́-;

-йся 1. що /$м^н$ хто/ спотика́ється ◊, зви́клий спотика́тися, спотика́йло + **спотыкающийся,** 2. = **ошибающийся;**

ОСТУПИ́ТЬСЯ зашпо́ртатися, $жс^м$ вступи-;

-вшийся зашпо́ртаний, Ø.

ОСТЫВА́ТЬ холо́нути, сти́гну-, остига́-, вихоло́джуватися, *(у печі)* вичаха́ти;

--й що холо́не ◊, холо́нучий, напівви́хололий, вихоло́джуваний, щора́з холодні́ший;

ОСТЫ́ТЬ *і* **ОСТЫ́НУТЬ** ви́холонути, ви́чахну- ◊, *(пересердитись)* перекипі-;

-вший ви́хололий /о-, про-/, простиг-, ви́чах-, Ø.

ОСУЖДА́ТЬ засу́джувати /о-/, суди́-, гу́ди-, огу́джува-;

--й що /$м^н$ хто/ су́дить ◊, зви́клий гу́дити, огу́дник, $п^о$ суди́тель, *с.* суддя́, $п^к$ осу́дливий /за-/, пересу́д-, огу́дний, огу́дливий; -ще осу́дливо, огу́дли-, з о́судом;

ОСУЖДЁН: о. к 5-ти годам засу́джений на 5 р.

-йся/-ый засу́джуваний /о-/, огу́джу-.

ОСУЖДЕ́НИЕ *(судове)* за́суд; **досто́йный -ия** ва́ртий о́суду /за́-/.

ОСУ́НУТЬСЯ > СОВАТЬСЯ.

ОСУША́ТЬ вису́шувати, *(чарку)* вихиля́-, **о. слёзы** обтира́- /спиня́-, вису́шува-/ сльо́зи;

--й що /$м^н$ хто/ вису́шує ◊, с-и в., покли́каний /з-й, $з^г$-й/ ви́суши-, $п^к$ осу́шувальний, осушни́й + %; **-й слёзы** розра́дник, заґово́рювач сліз, © обтира́ючи сльо́зи;

-йся/-ый вису́шуваний /о-/, *(- чарку)* вихи́лювa-, *(- сльози)* обти́ра-, $п^к$ висушни́й /о-/, $с^к$ -су́шний [**самоосуша́ющийся** самосу́шний];

ОСУШИ́ТЬ *(чарку)* дмухнути; ◊.

ОСУШНО́Й: -а́я мель обмі́лина.

ОСУЩЕСТВЛЕ́НИЕ: реа́льное о. вті́лення *(*в життя́*)*.

ОСУЩЕСТВЛЯ́ТЬ здійснювати, вико́ну-. спра́вджу-, реалізу́- /втіло- *(*в життя́*)*, перево́дити в ді́ло /в життя́/, доко́нувати/ *що, г.* до здійснення [не до з.]; **о. контро́ль /обрабо́тку, руково́дство +/,** контролюва́ти /обробля́-, керува́- +/; **о. неосуществи́мое** *о.* натяга́- шку́рку на кисі́ль; **о. посре́дничество** бу́- посере́дником, факторува́-;

ОСУЩЕСТВЛЯ́ТЬСЯ здійснюватися, *ф.* іти́, як по ма́слу ◊; **не о.** *(- план)* лиша́тися на папе́рі;

--й що /$м^н$ хто/ реалізу́є ◊, для здійснення, за́йнятий -ям, с-и р., покли́каний здійсни́-, здійснювач, реаліза́тор, викона́вець, $п^к$ виконавчий, реалізаці́йний + %, $п^{рк}$ для *чого* [**-й надзо́р** для на́гляду]; **-й контро́ль** контроле́р, контро́льний, для контро́лю;

-йся/-ый здійснюваний, вико́ну-, реалізо́ву-, втіло- *(*в життя́*)*, спра́вджу-; **-ый под бая́н** підбая́нний;

ОСУЩЕСТВИ́ТЬ *г.* поповнити, переве́сти́ [**о. контро́ль** п. контро́ль, проконтролюва́ти];

-и́мый здійсне́нний, ле́гко здійснюва- ◊;

-и́мо мо́жна здійсни́ти [**э́то -и́мо** це м. з.].

ОСЦИЛЛИ́РОВАТЬ $ф^і$ осцилюва́ти;

--й з-й до осциля́ції, осциля́тор, $п^к$ осцилюва́льний, осциляці́й-, осциля́тор-, вібраці́й-; ± КОЛЕБАТЬСЯ.

ОСЧАСЛИ́ВЛИВАТЬ щасли́вити, обсипа́- ла́сками /ми́лостями/, *з.* щасти́- [**пусть Бог -вит Вас** хай Бог щасти́ть Вас];

ОСЧАСТЛИ́ВИТЬ облагоді́яти, ± БЛАГОДЕТЕЛЬСТВОВАТЬ.

ОСЫПА́ТЬ си́пати, обсипа́- /за-/, обтру́шува-, обсіва́-, обсі́юва-, обкида́- /за-/; **о. насме́шками**

бра́- /підіймá-/ на глу́зи, здіймá- на глум;
--й що /$м^н$ хто/ обсипá ◊, с-и обсипáти, р-й /з-й/ обси́па-, сипáль, обсипáйло, $п^к$ сипу́чий, обсипу́щий + %, для обсипáння, © обсипáючи; -й **брáнью = ругающий**; -й **вопро́сами** з бéзліччю питáнь до; -й **ласками = благодетельствующий**; -й **насмéшками = насмехающийся**; -й **подáрками** © обсипáючи дарáми; -й **поцелу́ями** вкривáючи поцілу́нками, цілу́й-без-кінця;
♦♦♦**СЯ** обсипатися ◊, *(- ґрунт)* обсувá-, обвáлю-;
-йся/-ый обсипáний, обси́пува-, обтру́шув-, обсіюв-, заки́даний /роз-/, *о.* от-о́т ужé оси́па-, -я обсу́ва-, обвáлюва-, *(- зерно)* теку́чий;
ОСЫ́ПАТЬСЯ *(- фарбу)* $о^к$ облу́шпитися; ◊;
-вший(ся) Ø; -я оси́паний, облу́шпле- ◊.

ОСЯЗА́ТЕЛЬНО *(як) (*нав*)*по́мацки /о́бм-/, на до́тик, *(відчути)* шкірою, пáльцями, до́тиком;
ОСЯЗА́ТЕЛЬНЫЙ $ф^р$ нао́чний, © на до́тик [-ое **познáние** пізнання́ на д.].

ОСЯЗА́ТЬ мáцати, промáцува-, відчувá- до́тиком /на до́тик, діткну́вши/, мá- чу́лість у пу́чках; **о. душо́й** сприймá- душéю;
--й що /$м^н$ хто/ відчувá на до́тик ◊, с-и п., з-й відчу́- на д., $п^к$ чу́лий у пу́чках; ± **воспринимающий, щупаю-**;
-ый відчу́ваний на до́тик, $ф^р$ зри́мий, очеви́дний, реáль-, яв-, нао́ч-;
-мо до́тиком, зри́мо, очеви́дно, нао́чно.

ОТ *(- ліки, засіб)* про́ти [**лекáрство от гри́ппа** ліки про́ти ґри́пи /ґри́пу/]; **о. всегó э́того** аж [Зевс аж застогнáв]; **о. чегó** *(сталося)* з чо́го, *(ліки)* про́ти чо́го; **о. человéка** *(плата)* з осо́би, від душі; **есть от чегó** є з чо́го.

ОТА́БОРИТЬСЯ $д^к$ $о^к$ розтáборитися.

ОТА́ПЛИВАНИЕ о́пал.

ОТА́ПЛИВАТЬ опáлювати, огрівáти;
--й що /$м^н$ хто/ опáлює ◊, зáйня́тий о́палом, с-и о., з-й огрí-, гру́бник, опáлювач, пічку́р, кочегáр, $п^к$ = %;
-йся/-ый опáлюваний, огрí-, $п^к$ огрівни́й.

ОТБАВЛЯ́ТЬ надбир/áти, $п^{-о}$ віднімá-, *(воду)* відливá-, *(пісок)* відсипá-; **хоть -я́й** хоч зали́йся, хоч лопáтою гребú;
--й що /$м^н$ хто/ ~á ◊, зви́клий надбирáти, $з^м$-й надібрá-, $п^к$ = %;
-ый відбáвлюваний, відли́-, відсипáний, надби́ра-.

ОТБЕ́ЛИВАТЬ вибілювати;
--й що /$м^н$ хто/ вибілює, с-и вибілювати, з-й ви́біли-, $п^к$ вибілювальний, білю́щий;
-йся/-ый вибілюваний.

ОТБИВА́ТЬ відбивáти /*(такт)* ви-/, *(косу)* клепá-, виклéпува-; **о. желáние /охо́ту/** *(словом)* відрáджува- /знеохо́чу-/; **о. шаг** карбувáти крок;
--й що /$м^н$ хто/ відбивá +, с-и відбивáти, призначений відби́-, для відбиття́, зáйня́тий -я́м, клепáльник, відбивáч, $п^к$ відбивáльний, клепá-, відби́вчий, відбиву́щий; -й **желáние /охо́ту/** відрáджувач, знеохо́чу-, $п^к$ відрáдливий, знео-хо́тли-; -й **такт** що вибивá такт; -й **хлеб** з-й відби́ти хліб; -й **шаг** © карбу́ючи крок;
ОТБИ́ТЬ *(дівчину)* перекохáти; **о. желáние /охо́ту/** *о.* ки́ну- при́ском, знеохо́ти-;
ОТБИВА́ТЬСЯ відбивáтися ◊, щоси́ли опинá-, *(від своїх)* відбігáти; *(від дому)* > ОТБИТЬСЯ;
-йся/-ый відби́ваний, клéп-, виклéпув-, $п^к$ відбивни́й; **-я от рук** дедáлі неслухня́ніший; **-я рукáми и ногáми** $з^м$-й відбивáтися рукáми й ногá-;
ОТБИ́ТЬСЯ: о. от *чего* ви́битися з, $ф^д$ відбігти *чого* [**о. от рук** в. рук]; **о. от до́ма** відцурáтися /не держá-/ хáти /до́му/; **о. от свои́х** загуби́- від своїх;
-вшийся от до́ма перестáвши держáтися хáти;
-я от свои́х загу́блений від своїх.

ОТБИРА́ТЬ *(у кого)* забирáти /від- *кому*, *(з купи)* над-, до-/;
-й 1. **забирающий**, 2. що /$м^н$ хто/ добирá ◊, с-и /зви́клий/ д., покли́каний добрá-, зáйня́тий до́бором, $п^к$ відбо́рчий, відбиру́щий, /*процес*/ вибірко́вий, селекти́вний;
♦♦♦**СЯ** відбирáтися ◊; **-лось /-лись/** відби́рано;
-йся/-ый 1. заби́раний, 2. /до-, ви-, від-, над-/, $п^к$ відбірни́й;
ОТОБРА́ТЬ: -áло речь заціпило *кому*.

ОТБО́Й *(тривоги)* відклик, $в^й$ вечірня зоря́, $ф^р$ відгін [**нет -о́я** немá -о́ну]; $р^в$ **отбо́я** *г.* © відтриво́жний /відклич-/ [**сигнáл -о́я** відтриво́жний /відкли́ч-/ сигнáл].

ОТБО́РКА ви́бірка.

ОТБО́РОЧНЫЙ селекти́вний, вибірко́вий.

ОТБО́РЩИК добирáч /від-/.

ОТБОЯ́РИВАТЬСЯ відкарáскуватися, викру́чува- /від-/, відмагá-, відпéк/ува-;
-йся що /$м^н$ хто/ ~ується ◊, зви́клий /схи́льний, с-и/ відпéкуватися, р-й відпéка-, відпéкуваний ◊;
ОТБОЯ́РИТЬ *з.* відкарáскати;
ОТБОЯ́РИТЬСЯ відпéртися, зди́ха- ◊.

ОТБРАКО́ВКА ви́бірка.

ОТБРАКО́ВЫВАТЬ вибирáти /від-/, вибрако́вува- /від-/;
--й що /$м^н$ хто/ вибирá ◊, с-и в., р-й ви́бра-, зáйня́тий ви́біркою, для ви́бірки, $п^к$ вибірко́вий, вибрако́вчий + **отбирающий**[2];
-йся/-ый виби́раний, вибрако́вува-.

ОТБРА́СЫВАТЬ відкидáти, *(сумнів)* облишá-, *(сніг)* відгортá-;
--й що /$м^н$ хто/ відкидá ◊, с-и в., з-й відки́ну- /відки́да-/, $п^к$ відгортáльний + %, для відкидáння; -й **сомнéния** з-й обли́шити су́мніви;
-йся/-ый відки́даний, відго́рта-, $п^к$ відкидни́й.

ОТБРО́СЫ $м^н$ $о^к$ відпáдки, по́кидища, *г.* відмéти

[**о. человечества** в. всіх наро́дів], *(фабричні)* ре́шітки, $о^{д}$ невжи́ток.

ОТБУКСИРО́ВЫВАТЬ буксир/ува́ти /$д^{к}$ від-/; ± БУКСИРОВАТЬ;

--й що ~у́є +, с-и б., р-й відбуксирува́- за́йня́тий буксирува́нням, букси́р, $п^{к}$ буксиро́вчий + %;

-йся/-ый буксиро́ваний, відбуксиро́ву-.

ОТБЫВА́ТЬ *(службу)* відбува́ти, *(кару)* терпі-, зно́си-, *ф.* відбе́хкува-, віддуба́сюва-; *(свято)* справля́-, *(нараду)* ма́-; *(куди)* *(ви)*руша́-, вихо́ди-, виї́жджа́- /від-/, виїзди́- /від-/, /*водою*/ відча́люва-, відплива́-; **о. о́чередь** відбува́- че́ргу́;

--й 1. що /$м^{н}$ хто/ відбува́, с-и в., покли́каний відбу́-, відбува́йло, $п^{р}$ тепе́р [**-й срок** т. ув'я́знений], 2. що відхо́дить ◊, с-и руша́ти, гото́вий у доро́гу /ви́руши-/, *(водою)* відча́люваний, $п^{к}$ відхідни́й; **-й наказа́ние** засу́джений, в'язень, тепе́р в ув'я́зненні;

-ый 1. відбу́ваний, відбе́хк-; 2. **отбывающий**[2];

ОТБЫ́ТЬ $п^{о}$ ви́бути, *(кару)* відтараба́ни-, відбу́ха-, відбе́хка- ◊; **о., как гроза́** відгримі-; **о. слу́жбу /я́рмарку +/** відслужи́- /від'ярмаркува́- +/;

-вший Ø;

ОТБЫ́ТЫЙ відбу́тий /пере-/, відбе́хканий ◊.

ОТБЫ́ТИЕ: по отбы́тии 1. відбу́вши, 2. *(куди)* ви́рушивши.

ОТВА́ЖИВАТЬ відна́джувати /-ва́блю-, -у́чу-/;

--й що /$м^{н}$ хто/ відна́джує ◊, с-и в., з-й відна́ди-, відна́джувач, відва́блю-, $п^{к}$ $р^{к}$ відна́дливий + %;

ОТВА́ДИТЬ відши́ти, відва́би-, *о.* да́- одкоша́ ◊;

♦♦♦СЯ[1] відна́джуватися ◊;

-йся[1]/-ый відна́джуваний, відва́блю-, віду́чу-.

ОТВА́ЖИВАТЬСЯ[2]**: -йся**[2] **= осмеливающийся**.

ОТВАЖНИЙ відва́жний, хоро́брий, смілі́вий;

ОТВА́ЖНЕЙШИЙ якнайвідва́жн*(іш)*ий /-хоро́бр*(іш)*ий/, презавзя́тий, хоробрю́щий.

ОТВА́Л: до -ла $о^{к}$ до оско́ми, до на́ситу.

ОТВА́ЛИВАТЬ відва́лювати, відкида́-, відгорта́-, $м^{о}$ відча́люва-, відплива́-, *(куш)* щи́ро кра́я-;

--й що /$м^{н}$ хто/ відва́лює ◊, с-и /зви́клий/ відва́лювати, р-й відвали́-, $п^{к}$ відва́лювальний + %;

ОТВАЛИ́ТЬ *(куш)* щи́ро відкра́яти; ◊;

♦♦♦СЯ: ру́ки -ются у *кого* відбира́є ру́ки *кому*;

-йся/-ый відва́люваний, відки́д-, відго́рт-, кра́яний, відкра́юва-; **-ый** відча́люва-, відпли́ва-;

ОТВАЛИ́ТЬСЯ *(- ніс)* відлеті́ти; ◊;

-вший*(ся)* Ø; **-я** відлеті́лий.

ОТВА́Р $о^{к}$ ви́вар.

ОТВА́РИВАТЬ вива́р/ювати /від-/;

--й що /$м^{н}$ хто/ ~ює ◊, зви́клий /с-и/ в., р-й ви́вари-, вива́рювач, $п^{к}$ *т.* відва́рювальний + %;

-йся/-ый вива́рюваний /від-/, $п^{к}$ виварни́й /від-/.

ОТВЕ́ДЫВАТЬ куштува́ти, зажива́- /спо-/, ку́ша-, призволя́тися, живи́-, $ф^{р}$ зазнава́ти;

--й що /$м^{н}$ хто/ кушту́є ◊, охо́чий скуштува́ти, с-и куштува́-;

-ый кушто́ваний, зажи́- /спо-/, зазна́-;

ОТВЕ́ДАТЬ: о. кулако́в скуштува́ти бе́бехів;

-вший Ø.

ОТВЕРГА́ТЬ відкида́ти, відхиля́-, не прийма́- /визнава́-, схва́лю-/, запере́чу-, не́хту- *що*, *(чуже тіло)* $м^{а}$ відторга́ти, не суміща́тися з *чим*, *(кого)* дава́ти одкоша́ *кому*, пого́рджува- *ким*;

--й що /$м^{н}$ хто/ відкида́ ◊, с-и в., $з^{м}$-й /гото́вий, р-й/ відки́ну-, незго́дний прийня́-, невизнаве́ць, $п^{к}$ той, що /$м^{н}$ ті, хто/ про́ти *чого*; **-й тре́бование** © відхиля́ючи вимо́гу;

-йся/-ый відки́даний, запере́чув-, не́хтув-, пого́рджув-, відхи́люв-, відто́рг-, несумі́сний з *чим*;

ОТВЕ́РГНУТЬ *ф. (жениха)* відча́лити, відши́-, відри́ну-, да́- гарбуза́; ◊;

ОТВЕ́РГНУТЫЙ відто́ргнутий, *р.* відцу́раний; **о. и осуждённый** *(твір)* зато́птаний;

ОТВЕ́РЖЕННЫЙ *(нарід)* упослі́джений, *г.* спроневі́ре-, ☺ поки́нутий, відчу́жений, пого́рдже-, послі́дже-, знікче́мле-, *р.* спонева́же-, найпослідý́щий, $я^{і}$ ізго́й, па́рія, па́синок до́лі, *о.* хто в Бо́га теля́ з'їв, оста́нній у Бо́га, *ц.* окая́нний, окая́нець.

ОТВЕРДЕВА́ТЬ тужа́віти, тве́рдну-;

--й що тужа́віє, щора́з тверді́ший, с-и тужа́віти, з-й стужа́ві-, вже ма́йже /от-о́т уже́/ тверди́й, напівстужа́вілий;

-вший затве́рдлий /с-/, затве́рді-, стужа́ві-, Ø.

ОТВЕРЗА́ТЬ *(уста)* розці́плювати, відкрива́ /роз-/, $у^{р}$ отверза́-;

--й що отверза́ ◊, с-и р., р-й розціпи́-; **-й уста́** з отве́рстими уста́ми, розкри́вши /розці́пив-/ уста́.

ОТВЕ́РСТИЕ *(лазівка)* проля́з.

ОТВЁРТКА *г.* шруботя́г.

ОТВЁРТЫВАТЬ відверта́ти, відкру́чува- /с-/, віддві́рчу-, відгорта́ти, відко́чува-, *(рукав)* відка́чу-, зака́су-;

--й що /$м^{н}$ хто/ відкру́чує ◊, с-и відкру́чувати, р-й /з-й/ відкрути́-, відкру́чувач ◊, $п^{к}$= %;

ОТВЕРНУ́ТЬ: -вший Ø;

♦♦♦СЯ[1] /$д^{к}$ ОТВЕРНУ́ТЬСЯ/ відверта́тися ◊;

-йся[1]**/-ый** відкру́чуваний, /с-/, відві́рчу-, відко́чу-, зака́су-, зако́чу-, відки́даний, відго́рта-, $п^{к}$ зако́тистий;

♦♦♦СЯ[2] /$д^{к}$ ОТВЕРТЕ́ТЬСЯ/ викру́чуватися, відкара́скува-, виплу́тува-, вимо́ту-, вихо́дити сухи́м з води́;

-йся[2] що /$м^{н}$ хто/ викру́чується ◊, зви́клий викру́чуватися, з-й ви́крути-, в'юн, крути́хвіст, ± **отбояривающийся**.

ОТВЕ́С *(прилад)* $о^{к}$ *(*про́бний*)* шнур.

ОТВЕ́СНО $о^{к}$ сторч, на́всторч;

ОТВЕ́СНЫЙ $о^{к}$ крутопа́дний.

ОТВЕ́Т $о^{к}$ реа́кція; **пи́сьменный о.** ві́дпис; **в о.** як ві́дповідь, *(на запит)* © відповіда́ючи; **ни -та ни приве́та** ні гу́ку ні ві́дгуку.

ОТВЕТВЛЕ́НИЕ *о*^{к} рука́в.

ОТВЕТВЛЯ́ТЬ відгалу́жувати, *р*^{к} па́ростити;

-й що /*м*^{н} хто/ відгалу́жує ◊, с- в., з-й відгалу́зи-, *п*^{к} відгалу́зливий, па́ростильний + %, *к*^{н} відгалу́зни́й;

♦♦♦СЯ па́роститися, розгалу́жува- ◊;

-йся/-ый відгалу́жуваний ◊, *п*^{к} па́ростковий.

ОТВЕ́ТНЫЙ *(- атаку)* зворо́тні[и]й, *(вогонь)* відплатни́й, *к*^{н} відповідни́й; **о. уда́р** контруда́р; **-ая но́та** *д*^{я} но́та-ві́дпис, відписна́ но́та; **-ое письмо́** ві́дпис; **-ые ме́ры** відпла́тні за́ходи, контрза́ходи.

ОТВЕ́ТСТВЕННЫЙ *(пост)* висо́кий, *(редактор)* нача́льний; **быть -ым за** *что о.* ма́ти на со́вісті /своїй голові/ *що.*

ОТВЕ́ТЧИК *ю.* винува́тець, *я*^{і} по́званий.

ОТВЕЧА́ТЬ відповіда́ти, відка́зу-, *і*^{с} відріка́ти, *(на письмі)* відпи́сува-, *(за що)* бу- відповіда́льним, *(чому)* задовольня́- *що*, ± СООТВЕТСТВОВАТЬ; **о. взаи́мностью** *з*^{п} відвзає́мнюва-; **о.** *(**высо́ким**)* **тре́бованиям** бу- на рівні; **о. голово́й** ручи́тися голово́ю, дава́ти го́лову на ві́дру́б; **о. шёпотом** відшепо́чу-; **о.** *чем* **на** *что з*^{п} відвзає́мню- *що* [**о. взгля́дом на взгляд** в. по́гляд];

--й що /*м*^{н} хто/ відповіда́ ◊, з-й відповісти́, зви́клий відповіда́-, відповіда́ч, *п*^{к} відповіда́льний, відпові́д-, *о.* у зго́ді; **-й вку́сам** сподо́бний, під смак; **-й голово́й** з^{г}-й ручи́тися голово́ю; **-й ду́ху вре́мени** у зго́ді з ду́хом ча́су, суча́сний; **-й интере́сам /тре́бованиям/** з-й задовольни́ти інтере́си /вимо́ги/; **-й пи́сьменно** відпи́сувач, © відпи́суючи; **-й тре́бованиям /усло́ви-/** відповідний до вимо́г /умо́в/;

ОТВЕ́ТИТЬ *у*^{р} відректи́, *(тихо)* відшепну́-, *(різко)* відрі́за-, *(телефо́ном)* віддзвони́-, *(неохоче)* відбу́ркну-, *(телеграфом)* відтелеграфува́-; **о. взаи́мностью** *з*^{п} відвзає́мни-;

ОТВЕ́ШИВАТЬ відва́жувати, *б*^{у} рівня́- до шнура́;

--й 1. що /*м*^{н} хто/ відва́жує ◊, с-и відва́жувати, р-й відва́жи-, ваґа́р, *п*^{к} ваговий, ваґа́рський, 2. що рівня́ до ш., с-и р. до ш., для відві́шування, за́йнятий -ям; **-й покло́н** з низьки́м покло́ном; **-й пощёчину** тут таки́ да́вши ля́паса;

-йся/-ый 1. відва́жуваний, 2. вирі́вню- до шнура́, відві́шу-;

ОТВЕ́СИТЬ *(губу)* відкопи́лити; ◊.

ОТВИ́ЛИВАТЬ/-ающий > УВИЛИВАТЬ:

ОТВИ́НЧИВАТЬ відґви́нчувати, відкру́чу-;

-й що /*м*^{н} хто/ відґви́нчує ◊, за́йнятий відґви́нчуванням, відґви́нчувач, з^{м}-й відґвинти́ти, © с-и відґви́нчува-, *п*^{к} *т.* відґви́нчувальний + %;

-ый відґви́нчуваний, відкру́чу-.

ОТВИСА́ТЬ обвиса́ти /від-/, звиса́ти;

--й що звиса́ ◊, *ф*^{р} обви́слий, зви́с-.

ОТВЛЕКА́ТЬ відверта́ти, відтяга́-, *о.* забива́- ба́ки, *р*^{к} відва́блю-, *(абстрагувати)* відрива́ти від життя́; **о. внима́ние** заговорю- зу́би;

--й що /*м*^{н} хто/ відверта́ ◊, с-и в., з-й відверну́-, *п*^{к} відва́бливий, відверткий, відтяжки́й, *(- читво)* відпру́жливий, *с*^{к} відверни́-, заговори́-зу́би [**-й внима́ние слух** відверни́-увагу чу́тка, заговори́-зуби чу́тка], *м*^{а} *в*^{й} відтяго́вий, відтяжни́й;

-й внима́ние *с*^{к} відверни́-увагу;

ОТВЛЕКА́ТЬСЯ *(від чого)* відверта́тися ◊, відхиля́-, розпоро́шувати ува́гу, залиша́- о́сторонь *що*, *(щоб відпочити)* відпру́жуватися, *(від занять)* дава́ти собі спо́кій, відверта́- свою́ ува́гу, *(від теми)* відхо́ди-;

-йся/-ый відве́ртаний, відтя́г-, відпру́жув-, відхи́люв-, відри́в- ◊;

ОТВЛЕ́ЧЬСЯ розві́ятися, відпру́жи- ◊; **о. на** *(якусь мить)* відірва́тися на;

-ёкший(ся) Ø; **-я** відве́рнений, відва́бле-, відтя́гне-, віді́рва-;

ОТВЛЕЧЁННЫЙ *п.* абстра́ктний, безпре́дмет-, не конкре́т-; *(підхід)* дале́кий /віді́рваний/ від життя́; *(образ)* нереа́ль-, уя́в-, *(- мислення)* теорети́ч-, метафізи́ч-, непракти́ч-, *к*^{н} умогля́д-.

ОТВОДИ́ТЬ[1] *н*^{дк} відво́дити, відпрова́джува-, *(убік)* відхиля́-, *(біду)* відверта́-, *(винувачення)* відкида́-, *с*^{г} вдса́джува-; **о. глаза́** *кому* забива́- ба́ки, зами́люва- о́чі, ману́ пуска́- на *кого*; **о. ду́шу** вилива́- ду́шу /се́рце/, спочива́- душе́ю; **о. роль** признача́- /приділя́-, готува́-/ ро́лю /роль/;

--й що /*м*^{н} хто/ відво́дить ◊, с-и в., покли́каний відве́сти, за́йнятий відво́дом, відвідни́к, *р*^{к} *(від)*-водій, *п*^{к} *т.* відвідни́й, відводо́вий, для відво́ду /відве́дення/; **-й глаза́** окозами́ювач; **-й ду́шу** р-й ви́лити ду́шу /спочи́- душе́ю/; **-й мы́сли** з-й відверну́- думки́; **-й обвине́ние** відкида́ч винува́чення; **-й роль** р-й приділи́- роль /-лю/; **-й уда́р** © відві́вши уда́р;

-йся/-и́мый відво́джуваний, відпрова́джу-, відхи́лю-, відки́даний, відве́рт-, приді́люва- ◊;

ОТВЕСТИ́: о. ду́шу *(не стриматися)* да́ти се́рцю во́лю, *(гнівно)* ви́кипі-, *(у спокої)* відпочи́- душе́ю; **о. ме́сто** да́- мі́сце; **Бог отвёл** Бог ми́лував.

ОТВОДИ́ТЬ[2] *д*^{к} відводи́ти.

ОТВОЁВЫВАТЬ відвойо́вувати, вибо́рю-;

--й що /*м*^{н} хто/ вибо́рює ◊, с-и вибо́рювати, гото́вий ви́боро-, вибо́рювач, *п*^{к} вибо́рчий + %;

-йся/-ый вибо́рюваний, відвойо́ву-.

ОТВОЗИ́ТЬ[1] *н*^{дк} відво́зити;

--й що /*м*^{н} хто/ відво́зить, з-й відвезти́, зви́клий /с-и/ відво́зи-, візни́к, *(від)*візі́й, *п*^{к} відвозо́вий;

-йся/-и́мый відво́жуваний;

ОТВОЗИ́ТЬ[2] *д*^{к} відвози́ти, *(дати бобу)* відлупцюва́-, віддуба́си-, відчухра́-, віддухопе́ли-, *(закаляти)* завози́ти, засмальцюва́-;

-вший Ø.

ОТВОЛА́КИВАТЬ відволіка́ти, відтяга́-;

--й що /$м^н$ хто/ відтягá, з-й відтягти́, с-и /зви́клий/ відтягá- + **тянущий**; ± **волочащий**;
-йся/-ый відтя́ганий, відволíка-.

ОТВОРА́ЧИВАТЬСЯ відвертáтися відвертáти óчі /гóлову/; **о. от** *кого* повертáти*(ся)* спи́ну *(*спи́ною*)* до, ставáти спи́ною /зáдом/ до;
-йся що /$м^н$ хто/ відвертáється ◊, схи́льний відвертáтися, $з^м$-й відверну́-, відвертáйло, © відвертáючи óчі.

ОТВОРÓТ *(рукава)* закарвáш.

ОТВОРЯ́ТЬ відчиня́ти, *г.* отвирáти;
--й що /$м^н$ хто/ відчиня́ ◊, с-и відчиня́ти, р-й відчини́-, для впу́ску, зáйнятий впу́ском, $с^к$ відчиня́й- [відчиня́й-двері слу́жка];
-йся/-ый відчи́нюваний, отви́раний.

ОТВРАТИ́ТЕЛЬНО $о^к$ паску́дно;
ОТВРАТИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ потвóрний, паску́д-, гидки́й як ніч;
ОТВРАТИ́ТЕЛЬНЕЙШИЙ щонайгидкíший, *(*ґидки́й-*)*прегидки́й, препаску́дний.

ОТВРАЩА́ТЬ *(біду)* відвертáти, відвóди-, відганя́-, усувá-, відхиля́-, не допускá-, запобігá- *чому*;
-áюще $н^з$ бр-р;
--й що /$м^н$ хто/ відвертá ◊, с-и в., з-й відверну́-, відвертáйло, $п^к$ запобігáвчий, запобíжний, *(маневр)* відвертáль-, відверту́щий + %, *о.* з метóю не допусти́-, /*бридкий*/ відрáзливий, відворóтній, обри́дливий, відверткий, гидки́й-як-смéрть;
-ый відвéртаний, усу́ва-, відхиля- ◊;
ОТВРАТИ́ТЬ відхили́ти, *(смерть)* відволá-, *д.* відвалáнда-; ◊;
-и́мый усувни́й, відвернéн-, лéгко усу́ва-.

ОТВРАЩÉНИЕ $о^к$ відворіт, оскóма, обри́дження, гидь [**до -ия** до оскóми, до обри́дження, до ги́ді].

ОТВЫКА́ТЬ відвикáти, відзвичáюватися, *(від чого)* $ф^р$ збувá- /$п^{-о}$ відбігáти/ *чого*;
--й/-ый що /$м^н$ хто/ відвикá ◊, відзвичáюваний, с-и в., р-й збу́тися, вже мáйже відви́клий;
ОТВЫ́КНУТЬ: -кший відви́клий, відзвичáєн-.

ОТВЯ́ЗЫВАТЬ відв'я́зувати, відпинá-;
--й що /$м^н$ хто/ відв'я́зує ◊, з-й відіп'я́сти, с-и відпинá-, для відв'я́зування, зáйнятий -ям, $п^к$ = %;
-йся/-ый відв'я́зуваний, відпи́на-; **не -я** невідчéпний, невідсту́п-, учéпистий;
ОТВЯЗА́ТЬ відіп'ясти /відіпну́, -íпнеш, -íпне/.

ОТГА́ДЫВАТЬ відгáдувати /роз-, у-/;
--й що /$м^н$ хто/ відгáдує ◊, з-й відгадáти, охóчий /с-и/ відгáдува-, відгáдько, $п^к$ = %;
-йся/**-ый** відгáдуваний /роз-, у-/.

ОТГИБА́ТЬ: --й що /$м^н$ хто/ відгинá, с-и відгинáти, з-й відігну́-, $п^к$ відгинáльний, $р^к$ відги́нчий;
-йся/-ый відги́наний, гну́тий *(*убíк*)*, *д.* відги́на-.

ОТГЛА́ЖИВАТЬ відпрасóвувати, $о^к$ прасувá-;
--й що /$м^н$ хто/ відпрасóвує ◊, с-и п., р-й відпрасувá-, зáйнятий прасувáнням, $п^к$ = %;
-йся/-аемый прасóваний, відпрасóвува-.

ОТГОВА́РИВАТЬ відрáджувати /роз-/, розрáю-, відговорюва-, відмовля́ти;
--й що /$м^н$ хто/ відрáджує ◊, схи́льний відрáджувати, настáвле- відрáди-, відрáдько, $п^к$ відрáдливий + %;
-ый відрáджуваний /роз-/, відрáю-, відговóрю-;
♦♦♦СЯ відбалáкуватися ◊, відмагá-, відпéкува-, відбрíхува-;
-йся що /$м^н$ хто/ відмагáється ◊, зви́клий відмагáти-, з-й відбрехá-, відбрехáч.

ОТГОВÓРКА ви́мовка, хи́тра причи́на; **без -рок** без слóва, без ги́ркання, не відмагáючись; **для -ки** $ж^м$ щоб відбрехáтися; **у вся́кого Федóрки свои́ -ки** $п^{-о}$ кóжна птáшка своє́ пíсню співáє.

ОТГОЛÓСОК & відголóсся;
ОТГОЛÓСКИ *(не лише грому)* відгроми.

ОТГОНЯ́ТЬ відганя́ти /об-, про-, *т.* пере-/, відгóни-, *(жестом)* відгéтькува-, *(страхом)* віджáхува-, $ф^р$ обганя́тися; **о. сон** зганя́- сон з очéй;
--й що /$м^н$ хто/ проганя́ ◊, с-и в., покли́каний прогнá-, відгóнич /об-/, /*(річ)* про-/ $п^к$ відгíнний, *о.* для обгóну, $п^к$ = %;
-ый, гнáний, гóне-, одгáня-, одгóнюва-, одгéтьку-, віджáху-, *(спирт)* перегóню- ◊.

ОТГОРА́ЖИВАТЬ: --й що /$м^н$ хто/ відгорóджує, с-и відгорóджувати, р-й відгороди́-, для відгорóдження, зáйнятий -ям, $п^к$ = %;
♦♦♦СЯ ховáтися за стінóю від ◊;
-йся/-ый відгорóджуваний; **-я от** *чего* © ховáючись за стінóю від; **-я стенóй** з-й відгороди́тися стінóю.

ОТГРАНИ́ЧИВАТЬ відмежóвувати, відокрéмлю-;
--й що /$м^н$ хто/ відмежóвує, с-и в., з-й відмежувá-, для відмежувáння, зáйнятий -ям, $п^к$ = %;
-йся/-ый відмежóвува-, відокрéмлю-.

ОТГРЫЗА́ТЬСЯ відгризатися, від'їдá-, відгáркува-; **-йся:** ОБГЛАДЫВАТЬ.

ОТГРУЖА́ТЬ вантáжити, відвантáжува-, відладóв-;
--й що /$м^н$ хто/ відвантáжує ◊, с-и в., $з^г$-й відвантáжи-, для *(*від*)*вантáження, зáйнятий -ям, вантáжник, відвантáжувач, $п^к$ *(*від*)*вантáжний, відладóвчий + %;
-йся/-ый вантáжений, ладóва-, відвантáжува-, відладóву-.

ОТГРУ́ЗОЧНЫЙ *(*від*)*вантáжний, відладóвчий, *о.* для відвантáження.

ОТГУ́ЛИВАТЬ вигу́лювати /від-/, $с^г$ випасá-;
--й що /$м^н$ хто/ відгу́лює ◊, с-и /зви́клий/ в., р-й відгуля́-, $п^к$ гуля́щий + %;
-йся/**-аемый** вигу́люваний /від-/, випáса-;
ОТГУЛЯ́ТЬ *(на балах)* відбалювáти ◊.

ОТДАВА́ТЬ віддавáти, давá-, *(борг)* повертá-, *(чим)* занóси-, *(життя)* жéртвува-, *(в науку)* по-

сила́-, *(заміж)* видава́-, *(належне)* $у^р$ /воз-/; **о. в же́ртву** *кому* віддава́- на пота́лу; **о. жизнь** склада́- /кла́с-/ го́лову; **о. наза́д** поверта́-; **о. покло́н /визи́т, салю́т, после́дние по́чести/** склада́- уклі́н /візи́т(у), салю́т, оста́нню шану/; **о. предпочте́ние** *чему* схиля́тися до *чого*; **о. п.** *кому* с. на *чий* бік; **о. прика́з** дава́ти нака́з, нака́зу-; **о. себе́ отчёт в** *чём* бу́- свідо́мим *чого*; **о. справедли́вость** признава́- слу́шність /ра́цію/; **-аёшь ли ты себе́ отчёт?** $ж^м$ що ти собі ду́маєш?;

ОТДАВА́ТЬСЯ віддава́ти себе́ ◊, *(чому)* захо́плюватися *чим*, *(- звук)* відбива́-, $о^к$ лящати; **о.** *кому* **о.** стриба́- в ліжко *чиє*; **о. воспомина́ниям** порина́- у спо́гади; **о. в по́лное распоряже́ние** *чего* [*н.* **стихи́и**] віддава́тися на пота́лу *чому* [*н.* стихії]; **о. э́хом то́пота** відту́пуватися;

--й що /$м^н$ хто/ віддає ◊, с-и в., з-й /покли́ка-, гото́вий/ відда́-, (від)даве́ць, $р^к$ відда́чник, $п^к$ відда́чний + %, ± **дающий**; **--й в же́ртву** жертводавець, © відда́вши в же́ртву; **-й в закла́д /зало́г/** заста́вник; **-й все си́лы** © не шкоду́ючи сил; **-й до́лжное** $з^м$-й відда́- нале́жне; **-й на поруга́ние /посмея́-, растерза́-, съеде́-/** $з^г$-й відда́- на пота́лу /глум, роздертя́ /по́їд/ *(ле́вам)*/; **-й на произво́л судьбы́** ладе́н ки́ну- напризволя́ще; **-й отчёт** *чему* /*себе́ в чём*/ свідо́мий *чого*, /© усвідо́млюючи/; **-й под суд** $з^г$-й відда́- під суд; **-й покло́н** з покло́ном; **-й после́дний долг** з оста́ннім 'проща́й'; **-й после́днюю руба́шку** роздайбіда; **-й предпочте́ние** © відда́вши перева́гу; **-й прика́з** що дає нака́з, даве́ць нака́зу; **-й распоряже́ния** розпоря́дник, покли́каний порядкува́-; **-ая ру́ку /и се́рдце/** *кому* зго́дна ви́й- за́між за *кого*; **-й себе́ отчёт** *(в чём)* з-й усвідо́мищо, свідо́мий *чого*; **-й справедли́вость** $з^м$-й призна́- слу́шність /*г.* по́вен признання́/ *кому*;

-йся/-ый (від)да́ваний /ви-/, пове́рт-, же́ртвув-, відби́в-, поси́л-, ки́д- ◊; **-я** *(звук)* відлу́нюв-; **-я** *чему* захо́плений *чим*, заглибле- у *що*; **-я в ру́ки** $з^г$-й да́тися в ру́ки; **-я во власть** *чего* $з^м$-й підкори́тися /відда́ти себе́/ *чому*; **-я воспомина́ниям** загли́блений у спо́гади; **-я на во́лю** *чью* $з^г$-й зда́тися на во́лю; **-я печа́ли** по́йнятий ту́гою; **-я рабо́те** захо́плений пра́цею;

ОТДА́ТЬ: о. в уче́ние да́ти в нау́ку; **о. дань вре́мени** зроби́- по́ступку мо́ді /ча́сові/; **о. д. уваже́ния** *им* засвідчи- /ви́яви-/ пова́гу їм/до їх; **о. концы́** *(вмерти)* вріза- ду́ба, заде́р- бо́роду; **о. на поруга́ние** да́- на пота́лу; **о. на посмея́-** $ф^р$ ки́ну- під но́ги; **о. справедли́вость** призна́- слу́шність; **о. честь** відсалютува́ти; **сле́дует о. до́лжное** *г.* нале́житься признання́ *кому*; **тут и ду́шу -а́л** тут його́ чорти́ й ухопи́ли;

ОТДА́ТЬСЯ *(кому)* **о.** затягти́ у ліжко *кого*; **по́лностью о.** *чему* пірну́- з голово́ю у *що*; **о. на поруга́ние** да́тися на пота́лу; **о. под чьё покрови́тельство** ста́ти під *чию* опі́ку;

-вшийся відданий, зда́-, *(чому)* загли́бле- у *що*, захо́пле- *чим*, *(звук)* відлу́не-, відби́тий, Ø.

ОТДА́ВЛИВАТЬ відду́шувати, видавлю- /від-/, вича́влю-, відти́ску-, відтиска́ти, $ф^р$ відтру́чува-;

--й що /$м^н$ хто/ відду́шує ◊, с-и відда́влювати, покли́каний ви́дави-, $п^к$ вичавни́й, витиск- + %;

-йся/-ый вида́влюваний /від-/, відду́шу-, вича́влю-, відти́ску-, відшто́вху-.

ОТДАЛЕ́НИЕ $ф^р$ далина́.

ОТДАЛЁННЫЙ *(- віддаль)* відле́глий, *(час)* да́вній.

ОТДАЛЯ́ТЬ віддаля́ти, *(силою)* відтру́чува-;

--й що /$м^н$ хто/ віддаля́ ◊, с-и віддаля́ти, гото́вий віддали́-, *т.* для відда́лення, $п^к$ = %;

ОТДАЛИ́ТЬ віддалені́ти ◊;

-вшийся віддалені́лий ◊, Ø;

ОТДАЛЯТЬСЯ далені́ти ◊, *(чужeніти)* відчу́жуватися;

-йся/-ый відда́люваний, відчу́жу-, відтру́чу-, щора́з відда́леніший /*(звук)* глухі́-/.

ОТДАЛИ́ТЬСЯ від(п)ли́нути ◊.

ОТДА́ТЧИК віддаве́ць, віддава́ч.

ОТДА́ЧА *(плід праці)* до́ро́бок; **без -чи** *(дати)* назо́всім.

ОТДЕЛЕ́НИЕ $о^к$ підвідділ, се́кція.

ОТДЕ́ЛКА *(піхов меча)* о́бкладка.

ОТДЕ́ЛОЧНЫЙ $о^к$ личкува́льний, викінчуваль-, $р^к$ декорати́в-.

ОТДЕ́ЛЫВАТЬ обробля́ти, *(хату)* опоряджа́-, обла́днува-, $ф^р$ викі́нчува-, личкува́-, наво́диблиск, *(красно)* декорува́-, оздо́блю-, *(їх)* шпе́тити, вичи́тува- *їм*, *(кого)* лупцюва́-, дуба́си-;

--й що /$м^н$ хто/ викі́нчує ◊, с-и в., покли́каний викінчи-, за́йнятий оздо́бленням, оздо́блювач, викі́нчу-, декора́тор, $п^к$ = ОТДЕЛОЧНЫЙ, + %;

-ый обро́блюваний, опоря́джу-, обла́дну-, личко́-, викі́нчу-, оздо́блю-, вичи́ту-, лупцьо́-.

ОТДЕ́ЛАННЫЙ *(мистецьки)* ви́цяцькова- ◊.

ОТДЕ́ЛЫВАТЬСЯ: -йся 1. = **-ый**, 2. **отбояривающийся** + р-й зди́хатися, зви́клий відмага́-; **-я обеща́ниями** р-й відбу́тися обіця́нками; **-я шу́тками** з-й відбу́тися жа́ртами; **-я испу́гом** © лише́ переляка́вшись;

ОТДЕ́ЛАТЬСЯ ви́крутитися, відмогти́ся, *(чим)* відкупи́-; **о. от** *чего* скара́ска- *чого*; **счастли́во о.** де́шево відбу́-, ма́ти ща́стя, ви́йти сухи́м з води́; **о. шу́тками** відбу́тися смі́шками;

счастли́во -авшийся © ма́вши ща́стя, Ø.

ОТДЕ́ЛЬНОСТЬ: по -ти $ф^р$ пооди́нці.

ОТДЕЛЯ́ТЬ виділя́ти /від-/, відокре́млюва-, відмежо́вува-, сепарува́-, відсепаро́ву-, *(від цілого)* відча́ху-, *(лушпиння)* лупи́ти;

--й що /$м^н$ хто/ відділя́ ◊, з-й відокре́мити, зви́клий відокре́млюва-, для відокре́млення, за́йня́тий -ям, відокре́млювач, сепарати́ст, *(річ)* сепа-

ра́тор, *п*^к відокре́мчий, відокре́мливий + %;

ОТДЕЛЯ́ТЬСЯ виділятися ◊, *(від чого)* відстава́ти, лупи́тися, *п.* відщепля́-, *(- націю)* усамостійнюва-;

-йся/-ый відокре́млюваний, відмежо́ву-, відлу́чу- /ви-/, виділю- /від-/, відча́ху-, сепаро́-, лу́плений, *п*^к відді́льний, відокре́мчий, лупки́й, лупли́вий; **-я** усамостійнюваний, відще́плю-;

ОТДЕЛИ́ТЬ *о.* відпасинкува́ти ◊;

-вший(ся) Ǿ; **-я** відокре́млений, відділе- /ви́-/, усамостійне-, відмежо́ва-, відсепаро́-, відча́хнутий;

-и́мый ле́гко відді́люваний /*всі* **-ый**/.

ОТДЁРГИВАТЬ відсми́кувати, відшмо́ргу-;

--й що /*м*^н хто/ відсми́кує ◊, з^м-й відшморгну́ти, © с-и відсми́кувати;

-йся/-ый відшмо́ргуваний, відсми́ку-, відсло́ню-.

ОТДИРА́ТЬ віддира́ти, *е*^м гри́зти зуба́ми;

--й що /*м*^н хто/ віддира́ ◊, с-и г. з., з-й відде́р-.

ОТОДРАТЬ відшмага́ти ◊; о. **за волосы** нам'я- чу́ба, почубе́ньків да́-.

ОТДОХНОВЕ́ННЫЙ: о. **поко́й** спочива́льня.

ОТДУВА́ТЬ(СЯ) видува́ти*(ся)* /від-, роз-/ віддима́ти*(ся)* /роз-/;

--й 1. що /*м*^н хто/ віддува́ ◊, с-и в., р-й відду́-, *т.* для віддува́ння, *п*^к видувни́й, 2. **избивающий**;

-й щёки © роздува́ючи що́ки;

ОТДУВА́ТЬСЯ відстовбу́рчуватися ◊; о. **за** ***что*** розпла́чува- /плати́ти/ за;

-йся/-ый 1. розди́маний /від-/, розду́ва- /від-/, *п*^к видувни́й, *(одяг)* бахматий, 2. лу́пле-, шма́га-;

-я *(- кишеню)* віддутий; **-я за всех козёл** відпу́щення, *г.* жертве́нний к.

ОТДУ́ШИНА *о*^к про́дух.

О́ТДЫХ *о*^к пере́дих; & *(місце спочинку)* спочи́вище; **для -ха** *(комплекс)* відпочинко́вий; **во вре́мя -ха** на відпочи́нку.

ОТДЫХА́ТЬ відпочива́ти /с-, пере-/, передиха́-, *г.* віддиха́-;

--й що /*м*^н хто/ спочива́ +, с-и в., р-й відпочи́-, відпочива́льник, куро́рт-, да́ч-, пля́ж-, відпочива́лець, відпочи́вець, відпочива́йло, *я*^і відпочива́лий, *п*^к відпочива́льний, *о.* на відпочи́нку, *р*^к відпочи́ваний; **-й душо́й** р-й спочи- душе́ю; **-ие** хто відпочиває;

ОТДОХНУ́ТЬ *г*^д спічну́ти, *ж* перезаряди́- батерії /батаре́ї/; *(команда)* *в*^й спочи́нь! /= **во́льно!**/;

-вший відпочи́лий ◊, Ǿ.

ОТЕКА́ТЬ набряка́ти, (- свічку) оплива́- /с-/;

--й 1. що набряка́ ◊, с-и /схи́льний/ набряка́ти, щора́з пухлі́ший, 2. *(- свічку)* що оплива́ ◊, оплі́ваний, *п*^к опли́вчий;

ОТЕ́ЧЬ: отёкший 1. набря́клий, 2. опли́-.

ОТЕ́ЛЬ го́те́ль, *ф*^р заї́зд; & готе́лик.

ОТЕПЛЯ́ТЬ утеплювати, *р*^к тепли́ти;

-й що /*м*^н хто/ уте́плює, с-и у., з-й утепли́-, для уте́плення, за́йня́тий -ям, *п*^к *т.* = %, *о*^к тепли́чний;

-йся/-ый уте́плюваний.

ОТЁСОК обте́сок.

ОТЕ́ЧЕСТВО рі́дний край.

ОТЕ́ЧЕСТВЕННЫЙ *(промисел) г.* крайови́й.

ОТЖИВА́ТЬ віджив/а́ти, *(- звичаї)* відмира́-, не практикува́тися;

--й що /*м*^н хто/ ~а́є ◊, с-и в., віджи́ваний, вже ма́йже віджи́тий, щора́з ме́нше практико́ваний, *(вік)* вже переста́рілий, *п*^к старомо́дний, *с*^о старорежи́м-, *р.* затрапе́з-, © віджива́ючи;

ОТЖИ́ТЬ переста́рітися ◊, *з.* перепо́ри-;

-вший віджи́тий, віджи́лий, відме́р-, переста́рі- /за-/, не практико́ваний, Ǿ.

ОТЖИГА́ТЬ відпа́лювати;

--й що /*м*^н хто/ відпа́лює, с-и відпа́лювати, з^м-й відпали́-, за́йня́тий відпалом, відпа́лювач, *п*^к відпа́лювальний, *к.* відпа́ль-, для відпа́лювання;

-йся/-ый відпа́люваний, *п*^к відпальни́й.

ОТЖИМА́НИЕ ча́влення, *(білизни)* викру́чува-.

ОТЖИМА́ТЬ віджима́ти, вича́влюва-, чави́-, виду́шува-, вида́влю-, вигні́чу-, викру́чу-, *ф*^р відти́ску-, відтиска́ти, відтру́чува-, відпиха́-;

--й що /*м*^н хто/ виду́шує ◊, с-и в., з-й /покли́ка-/ ви́души-, для вигні́чування, за́йня́тий -ям, відти́скувач, вигні́чу-, *п*^к вичавни́й, відтискни́й, відтиско́вий + %;

ОТЖА́ТЬ віджа́ти [*п*^ф віді́жму́, віді́жме*(ш)*] ◊;

-йся/-ый ча́влений, вигні́чува-, вича́влю-, вида́влю-, виду́шу-, викру́чу-, відти́ску-, відшто́вху-, *п*^к відтискни́й, вичав-́.

О́ТЗВУК *о*^к відголо́сся.

О́ТЗЫВ *(з оцінкою)* ду́мка, резюме́; **ле́стный** /**похва́ль-, (не)одобри́тель-**/ о. *(не)*прихи́льний ві́дгук;

ОТЗЫВА́ТЬ відклика́ти, кли́ка-, відзива́-, зва́-, відгу́ку-;

--й що /*м*^н хто/ відклика́ ◊, с-и відклика́ти, р-й відкли́ка-, *п*^к відкли́чний;

-ый відкли́куваний, кли́ка- ◊, *п*^к відкличн́ий.

ОТЗЫВА́ТЬСЯ відгу́куватися ◊, о*(б)*зива́-, відклика́-, *(- луну)* коти́ти-, *(- звук)* іти́ луно́ю, відлу́нюва-, луна́-, *(на твір)* дава́- ві́дгук /реце́нзію/, реагува́-, подава́- го́лос, *(в душі)* знахо́ди- ві́дгук; **о. бо́лью в се́рдце** завдава́- жалю́; **о. о** ***чем*** *(*висло́влювати*)*ся *(*ду́мку*)* про *що*; о. **з́хом** відлу́нювати; **одобри́тельно** о. похваля́-;

-йся ози́ваний, відлу́ню-, відкли́ку-, відби́-, покли́каний да́ти ві́дгук, *п*^к лункий, *(звук)* крилатий, *(- грім звуків)* столу́нний; **-я** о **чём** з гото́вим ві́дгуком про *що*; **вре́дно -я = в. отражающийся**; **ле́стно -я** о з прихи́льною ду́мкою про; **-я з́хом** відлу́нюваний, *п*^к відлу́нистий; **не -я** *(***з́хом***)* *п*^о безлу́нний;

ОТОЗВА́ТЬСЯ відреагувати ◊; **никто́ не -а́лся** *ф.* і пес не га́вкнув.

ОТЗЫ́ВЧИВЫЙ $о^к$ прихи́льний, з чу́лим се́рцем.
ОТИРА́ТЬ: о. углы́ ши́тися /ошива́-, тули́-/ по кутка́х, обтира́ти /підпира́-/ кутки́;
--**й у.** зви́клий ш. по к., зви́клий обтира́ти кутки́.
ОТИРА́ТЬСЯ *(де)* товкти́ся, ошива́/тися;
-йся що /$м^н$ хто/ ~е́ться, ста́вши т., дармови́с, ошива́йло, за́йвий бува́лець, *(в зальотах)* тре́тій ли́шній.
ОТКА́З $ф^р$ гарбу́з [**получи́л о.** діста́в -за́], зре́чення [**о. от насле́дства** з. спа́дщини]; **о. в приня́тии** відмо́ва прийня́ти; **до -за** до кра́ю, *(повнити)* вщерть; **ни в чём нет ему́ -за** все йому́ й є.
ОТКА́ЗЫВАТЬ відмовля́ти *чого, о.* не дава́- зго́ди, *(не йно жениху)* дава́- гарбуза́; **о.** *кому* **в чём** не визнава́- за *ким* **чого**; **не о. себе́ в** *чём* не відмовля́тися від *чого* [**не о. с. в удово́льствии** не в. від насоло́д];
--**й** що /$м^н$ хто/ відмовля́ ◊, с-и в., р-й /$з^м$-й/ відмо́ви-, цар відмо́в, відмо́вич, гарбузода́вець, $п^к$ відмо́вчий, $ж^м$ відка́зливий; **-й от до́ма** *кому* що більше не прийма́ /незго́дний б. гости́ти/ *кого*; **-й себе́ в** *чём* що сам собі відмовля́ *чого*;
ОТКАЗА́ТЬ *ф.* да́ти ду́лю під ніс, *(- мотор)* засто́поритися; **нельзя́ о.** *кому* **в чём** го́ді запере́чи-, що *хто* **який** [**ей нельзя́ о. в му́жестве** г. з., що вона́ му́жня]; **о. в про́сьбе** *кому* не задовольни́- *чийого* проха́ння; **о. в тала́нте** *г.* відмо́ви- тала́нту; **о. от до́ма** *їм* переста́- гости́- *їх*; **не откажи́те в любе́зности** колі́ Ва́ша ла́ска;
-вший Ǿ, *(мотор)* засто́порений.
ОТКА́ЗЫВАТЬСЯ відмовля́тися ◊, зріка́-, відступа́ти*(ся)*, цура́тися, саха́-, *г.* резигнува́ти, не бра́- *чого*, *(від слів)* відпе́куватися, бра́ти свої́ слова́ наза́д; **о. от** *чего* облиша́ *що*; **о. подчиня́ться** *г.* відмовля́- по́слуху; **о. получа́ть /брать/** не прийма́-; **о. служи́ть,** *(- ноги +)* більше не слу́хатися /ру́ха-/;
-йся що /$м^н$ хто/ відмовля́ється ◊, зви́клий відмовля́тися, $з^м$-й відмо́ви-, відсту́пник, відмовля́ль- /-ля́йло/; **-я от** *чего* незго́дний прийня́ти /роби́-/ *що* [**-я от платежа́** незго́д- плати́-]; **-я от свои́х слов** з-й зректи́ся своїх слів; **-я служи́ть** *(- руки-ноги)* него́д- слу́хатися /ру́ха-/;
ОТКАЗА́ТЬСЯ *г.* зрезигнува́ти ◊; **о. от поста́** *г.* з. з поса́ди; **о. от** *чего* відхили́- від се́бе *що*.
ОТКА́ЛЫВАТЬ відко́лювати /об-/, відва́лю-, відча́ху-, *(коники)* витина́ти, */танці ще/* різа-, сади́-, креса́-, віддира́-, $ф^р$ відшпи́люва-; **о. коле́нца** витина́- колі́нця; **о. номера́** викида́- ко́ники;
--**й** 1. що /$м^н$ хто/ відко́лює ◊, с-и в., р-й відколо́-, за́йня́тий відко́люванням, відко́лювач, $п^к$ = %, 2. що /$м^н$ хто/ відшпи́лює; **-й коле́нца** р-й витина́ти колі́нця /п. устругну́- штýку/; **-й номера́** зви́клий викида́- ко́ники;
-йся/-ый 1. відко́люваний /об-/, відва́лю-, відча́ху-, 2. відшпи́лю-;

ОТКОЛО́ТЬ *(штуку)* уде́рти; ◊; **о. номер** ви́кину- фо́ртель, ушква́ри- /утну́-/ штýку;
ОТКОЛО́ТЬСЯ відчахну́тися ◊;
-вшийся 1. відко́лотий, відча́хну- ◊, Ǿ, 2. відшпи́лений, Ǿ; **-йся кусо́к** відла́м;
ОТКО́ЛОТЫЙ відча́хнутий ◊.
ОТКА́ПЫВАТЬ відко́пувати /ви-, роз-/, розрива́-, розшу́ку-, знахо́дити;
--**й** що /$м^н$ хто/ відко́пує ◊, с-и в., р-й відкопа́-, копа́ч, шука́ч, $п^к$ копа́льний + %;
-йся/-ый відко́пуваний /ви-, роз-/, розшу́ку-, знахо́джу-;
ОТКОПА́ТЬ $ф^р$ відгребти́ ◊;
ОТКО́ПАННЫЙ *р.* відгре́бений ◊
ОТКА́РМЛИВАНИЕ *к.* відгоді́вля.
ОТКА́РМЛИВАТЬ відгодо́вувати, годува́-, вико́х/у- /не від-/, віджи́влюва-, *(коня)* випаса́-;
--**й** що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и в., з-й викоха-, за́йня́тий відгоді́влею ◊, $п^к$ відгодо́вчий + %;
-йся/-ый відгодо́вуваний /у-/, вико́ху-, віджи́влю-, випа́саний;
ОТКОРМИ́ТЬСЯ: -вшийся відгодо́ваний, ви́коха-, ви́гуля- ◊, $п^к$ гладки́й;
ОТКО́РМЛЕННЫЙ віджи́влений ◊, *(на паші)* ви́пасе-.
ОТКА́ТЫВАТЬ відко́чувати, коти́-;
--**й** що /$м^н$ хто/ відко́чує, с-и відко́чувати, покли́каний відкоти́-, *(від)*котій, $п^к$ відко́тний + %;
-йся/-аемый відо́чуваний, $п^к$ відкотни́й;
ОТКАТИ́ТЬСЯ *(- повідь)* відпливти́; ◊;
-вшийся відко́чений, ко́че-, Ǿ.
ОТКА́ЧИВАТЬ помп/ува́ти, відпомпо́ву- /ви-/, відкачу-;
--**й** що /$м^н$ хто/ -у́є ◊, с-и п., покли́каний відпомпува́-, за́йня́тий помпува́нням, відпомпо́вувач, $п^к$ *т.* відпомпо́вчий + %, для відпомпо́вання; **-й насо́с** відпомпо́вувач, $р^к$ відпо́мпа;
-йся/-ый помпо́ваний, випомпо́ву- /від-/, відка́чу-.
ОТКА́ШЛИВАТЬ відка́шлювати;
--**й** що /$м^н$ хто/ відка́шлює, с-и в., *(лік)* для відка́шлювання /-лення/, про́ти ка́шлю, $п^к$ = %;
-йся/-ый відка́шлюваний;
ОТКА́ШЛЯТЬСЯ $о^к$ відка́шляти ◊.
ОТКИ́ДЫВАТЬ /$д^к$ ОТКИ́НУТЬ *і* ОТКИДА́ТЬ/ відкида́ти, ки́да-, *(люк)* відкрива́-, *(ногу)* відставля́-;
--**й** що /$м^н$ хто/ ки́да ◊, р-й відки́нути /відки́да-/, зви́клий /с-и/ відкида́-, відкида́ч, $п^к$ відкидни́й + %; **-й го́лову** © закида́ючи го́лову;
-йся/-ый ки́даний /від-, за-/, відкри́в-, відста́влю-, $п^к$ відкидни́й; ± КИДА́ТЬ.
ОТКЛА́ДЫВАТЬ відклада́ти, відсува́-, *(комір)* зако́чува-, *(коні)* відпряга́ти /роз-/; **о. в до́лгий я́щик** відклада́- на Мико́ли *(та й ніко́ли)* /до гре́цьких кале́нд, на туре́цький Вели́кдень/, від-

сува́- на бе́зрік;

--й що /$м^н$ хто/ відклада́ ◊, с-и в., $з^г$-й /$з^м$-й/ відкла́с-, $п^к$ *т.* = %; **-й в до́лгий я́щик** зволіка́ч, © відсува́ючи на туре́цький Вели́кдень /на бе́зрік/;

-йся/-ый відкла́даний, зако́чув-, випря́г- /роз-/, $п^к$ відкладни́й + ОТЛОЖНО́Й; **-я** *(край)* відокре́млюваний, відді́лю-;

ОТЛОЖИ́ТЬСЯ > ОТЛАГАТЬСЯ.

ОТКЛА́НИВАТЬСЯ вклоня́тися /від-/, проща́-;

-йся що /$м^н$ хто/ проща́ється ◊, *о.* с-и проща́тися, $з^м$-й попроща́-.

ОТКЛЕ́ИВАТЬСЯ відлі́плю/ватися, відкле́ї-;

-йся/-ый що ~ється, с-и в., відлі́плюваний, відкле́ю-.

ОТКЛИКА́ТЬСЯ відгу́куватися /-а́-/, + ОТЗЫВАТЬСЯ, *(- природу)* відгомо́нювати /$д^к$ відгомоні-/; **он не -а́лся на распро́сы** він не *(*на*)*дава́вся до запи́тань;

-йся що /$м^н$ хто/ озива́ється ◊, с-и озива́тися, **р-й** озва́-, $з^г$-й відгукну́-; *д!* **отзывающийся**.

ОТКЛОНЕ́НИЕ *к.* відхил, $ф^р$ бо́чення; **о. от те́мы** *ж.* а́рія не з то́ї о́пери.

ОТКЛОНЯ́ТЬ відхиля́ти, *(винувачення)* відкида́ти, *г.* відклика́-, *(дар)* не прийма́-;

ОТКЛОНЯ́ТЬСЯ $о^к$ збо́чувати ◊; **о. от** *чего* відбі́г/а́ти *чого́* /від *чо́го*/;

--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, с-и в., р-й відки́ну-, $п^к$ незго́дний на, *т.* відхильни́й, відкидни́й, збо́чуваль- + %, для відхи́лення;

-йся/-ый відхи́люваний, відки́д-, відво́джув-, відве́рт-; **-я** збо́чув-, зви́клий відхиля́тися, $п^к$ відхильни́й; **-я от** $с^к$ весь-час-убі́к від [**-я от ку́рса** весь-час-убі́к від ку́рсу];

ОТКЛОНИ́ТЬСЯ *ж.* заї́хати на бічну́ ву́лицю; **о. от** відбі́гти *чого* /від *чого*/;

-вшийся відхи́лений, збо́ч-, відбі́глий, Ø.

ОТКЛЮЧА́ТЬ вимик/а́ти /роз-/, *ѓ* вилуча́-, $с^о$ виключа́-;

--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, с-и в., з-й ви́мкну-, *(річ)* вимика́ч, $п^к$ = %;

-ый вими́каний, відклю́чув-, вилу́ч-;

ОТКЛЮЧИ́ТЬСЯ *ф.* *(умліти)* *ф.* ви́рубатися, *п.* забу́ти про все на сві́ті;

-вшийся ви́мкнутий, *(умлілий)* ви́рубаний.

ОТКО́РМОЧНЫЙ відгодо́вчий, для відгоді́влі.

ОТКРЕПЛЯ́ТЬ відкрі́плювати, відкріпля́-;

--й що /$м^н$ хто/ відкріпля́, с-и відкріпля́ти, р-й відкрі́пи-, $п^к$ відкріпни́й + %, $р^к$ відкрі́пливий;

-йся/-ый відкрі́плюваний, $п^к$ відкріпни́й.

ОТКРЕ́ЩИВАТЬСЯ відхре́щуватися, відпе́куватися, відмага́-;

-йся с-и відпе́куватися, **р-й** відпе́ка-.

ОТКРОВЕ́ННИЧАТЬ *(з ким)* відкрива́ти /роз-/ ду́шу *кому*, діли́тися секре́тами з *ким*, $і^д$ виклада́ти /розкрива́-/ ка́рти;

--й що /$м^н$ хто/ відкрива́ ду́шу ◊, с-и в. д., **р-й** відкри́- д., зана́дто відве́ртий, *о́* з душе́ю на доло́ні;

РАЗ♦♦♦СЯ розкри́ти геть чи́сто всю ду́шу.

ОТКРОВЕ́ННОСТЬ: со всей -ью як на духу́.

ОТКРОВЕ́ННЫЙ $о^к$ неприкри́тий; **быть -ым** с *кем* звіря́тися пе́ред *ким*; **бу́дем -ны** що є, то є.

ОТКРУ́ЧИВАТЬСЯ = ВЫКРУЧИВАТЬСЯ;

ОТКРУТИ́ТЬСЯ ви́йти сухи́м з води́, $ж^м$ відге́тькатися, *(язиком)* відбреха́-.

ОТКРЫВА́ЛКА відкрива́чка.

ОТКРЫВА́ТЕЛЬСКИЙ відкрива́цький, $п^о$ відкрива́вчий.

ОТКРЫВА́ТЬ відкрива́ти /*(том)* роз-, *(гріх)* ви-/, *(двері)* відчиня́-, $т^р$ відхиля́-, *(воду)* пуска́-, *(губу)* розтуля́- /$т^р$ від-/, *(очі)* розплющува-, *(сезон)* (роз)почина́-, *(таїну)* вика́зува-, *(руди)* знахо́ди-, *(перед їми що)* розкрива́- *їм* о́чі на *що*; **о. взо́рам те́ло** світи́- ті́лом; **о. глаза́** *кому* зніма́- полу́ду з *чиї́х* оче́й; **о. ду́шу** *кому* звіря́тися пе́ред *ким*; **о. но́вую страни́цу** *п.* почина́ти нову́ сторі́нку; **о. та́йну** *(не іно всупереч присязі)* зра́джува- таємни́цю; **о. широ́кие горизо́нты пе́ред** *кем* виво́ди- на ши́рші во́ди *кого*; **широко́ -а́ет глаза́** *кто* о́чі ро́гом /на лоб/ лі́зуть *кому*;

--й що /$м^н$ хто/ відкрива́ ◊, з-й відкри́ти, зви́клий /с-и/ відкрива́-, за́йнятий відкриття́м, відкрива́ч, відчиня́йло, $п^к$ відкрива́вчий, $к^н$ евристи́чний, *т.* відкрива́льний + %, /*збірку в ССР: 'паровоз.'*/ заспівни́й, © відкрива́ючи, раз і на́встіж, $с^к$ відкри́й- [відкри́й-Аме́рику писа́ка], відчиня́й- [відчиня́й-две́рі]; **-й глаза́** *кому* з-й розв'яза́ти о́чі; **-й дверь** відчиня́й-две́рі; **-й ду́шу** ви́лий-ду́шу; **-й ого́нь** відкри́вай-ого́нь; **-й перспекти́ву** панора́мний; **-й перспекти́вы для** *чего* з широ́кими перспекти́вами *чого*; **-й сезо́н** *(виступ)* дебю́тний; **-й счёт р-й** відкри́ти раху́нок; **-й та́йну** зра́дник таємни́ці; **-й широ́кий просто́р** перспекти́вний;

ОТКРЫ́ТЬ *(кому /таїну/)* зра́дити, *(очі)* $г^д$ створи́-, *(секрет)* *г.* зра́дитися з *чим*; **о. Аме́рику** $і^р$ знайти́ соки́ру під ла́вкою; **о. взо́ру** яви́- зо́ру; **о. глаза́** розв'яза́- о́чі; **о. доро́гу** да́- зеле́не сві́тло; **о. ду́шу** /се́рдце/, **о. секре́т** *кому* ви́сповідатися /зра́ди-/ пе́ред *ким*; **о. та́йну** ви́явити таємни́цю;

ОТКРЫВА́ТЬСЯ відкрива́тися ◊, *(кому)* зізнава́- /сповіда́-, зра́джува-/ пе́ред *ким*, виклада́ти ка́рти, *(- сезон)* розпочина́тися; **о. глаза́м** става́ти пе́ред очи́ма;

-йся/-ый розго́ртаний, відкри́в-, відту́лю-, відсло́ню-, відчи́ню-, розплю́щу-, викри́-, вика́зу-, зра́джу-, $п^к$ відкривни́й; **-я** $з^г$-й зізна́тися, © с-и зізнава́тися, *(сезон)* нови́й, гото́- до відкриття́;

ОТКРЫ́ТЬСЯ *(кому)* = **открыть секре́т**, *(- потайне)* об'яви́тися, *(- двері)* $ж^м$ ри́пнути;

-вшийся відкри́тий /роз-, ви́-/, розго́рну-, відчи́нений, відту́ле-, відсло́не-, розплю́ще-, (роз)-

почáтий, $п^к$ відвéртий, щúрий;
ОТКРЫ́ТЫЙ $г^д$ відóмкнений ◊, *(всім)* привселю́дний, $у^р$ розвéрстий, *(- питання)* нерозв'язаний, *(ким)* вúнайде-, *(терéн)* гóлий; **о. всем ветрáм** нáвстіжний; **под -ым нéбом** під гóлим нéбом; **в -ую** вочевúдь.
ОТКРЫ́ТИЕ *(сезону)* $о^к$ початóк.
ОТКРЫ́ТКА поштíвка.
ОТКРЫ́ТОСТЬ: о. всем ветрáм нáвстіжність.
ОТКУ́ДА: о. бы ни был /**-лá, -лó**/ хай звідки бýде; **о. вéтер дýет** звідки вітер віє; $ф^р$ де [**о. и появился** де і взявся]; **о. ни возьмúсь** ні звідси ні звідти, де і взявся, нíби з нéба впав.
ОТКУ́ДА-НИБУДЬ: не о.-н., а аж [**не о.-н., а с Зáпада** аж із Зáходу]
ОТКУ́ДА-ТО: откýда-то же звідкись то [**откýда-то же прислáли** звідкись то прислáли].
ОТКУПА́ТЬСЯ $н^{дк}$ відкуплятися;
-йся що /$м^н$ хто/ відкупляється, с-и відкуплятися, р-й відкупú-, відкýпник, $п^к$ відкупнúй.
ОТЛА́ВЛИВАТЬ вилóвлювати /від-/, ловúти;
--й що /$м^н$ хто/ вилóвлює ◊, с-и л., р-й /поклúканий/ вúлови-, для вúлову, зáйнятий -ом, $п^к$ = %, + **ловящий**;
-йся/-ый лóвлений, вилóвлюва- /від-/.
ОТЛАГА́ТЬСЯ відкладáтися, *(в душі)* карбувá-, западáти у *що*, *(- руди)* нашарóвуватися;
-йся відклáданий, нашарóвув-, відокрéмлюв-, *(- руди)* $п^к$ відкладнúй;
ОТЛОЖИ́ТЬСЯ *(в душі)* закарбувáтися; ◊;
-вшийся відклáдений, нашарóва-, відокрéмле-, закарбóва-, *(край)* = **отделившийся**, Ø.
ОТЛА́МЫВАТЬ відлáмувати /-лóмлю-/, ламá-, відчáхува-, $о^к$ відпáюва-;
--й що /$м^н$ хто/ відлáмує ◊, с-и л., р-й відломú-, відлáмувач, ламáйло, $п^к$ $р^к$ *(від)*лóмчий + %, $с^к$ ламáй- [ламáйкості], ломú- [ломúкамінь, ломúніс];
-йся/-ый лáманий, лóмле-, відлáмува-, відлóмлю-, відчáху-, відпáю-, $п^к$ відлóмний.
ОТЛЕГА́ТЬ: о. от сéрдца розвиднятися на душі;
ОТЛЕ́ЧЬ: о. от сéрдца відлúг*(ну)*ти на серці ◊;
-лó от с. відлúгло /розвúднилось, розгодúни-/ на душі /сéрці/.
ОТЛЁЖИВАТЬСЯ вилéжуватися /від-/;
-йся що /$м^н$ хто/ вилéжується, с-и вилéжуватися, р-й вúлежа-, *(вічний)* лéжень.
ОТЛЁТ: на -те óсторонь, не при громáді, *(жити)* на відлюдді, за цáриною; **пáра на -те** пáра кóней, де одúн підпряжнúй.
ОТЛЕТА́ТЬ відлітáти, $р^к$ відлинáти;
--й/-ый що /$м^н$ хто/ відлітá, відлíтаний, с-и відлітáти, настáвлений /р-й/ відлéті-, $п^к$ відлітнúй.
ОТЛИВА́ТЬ відливáти /над-/, *(борщ)* відсипá-, *(кулі)* ли-, виливá- [**о. пýли** Хúмині кýри прáви-], *(барвою)* вилúскува-, мінúтися;
--й 1. що /$м^н$ хто/ відливá ◊, с-и л., зáйнятий виливáнням, виливáльник, ливáр, $п^к$ відлúвчий + %, 2. що вилúскує, $п^к$ лискýчий, *о.* з пóлиском [**-й зóлотом** із золотúм пóлиском]; **-й пýли** прибрíхувач, звúклий Хúмині кýри прáвити;
-йся/-ый відлúваний /ви-, над-/, $п^к$ відливнúй, $ф^р$ відлúтий;
ОТЛИ́ТЬ: о. пýлю злúти кýлю; ◊.
ОТЛИ́ВКА $о^к$ литтá.
ОТЛИЧА́ТЬ відрізняти /ви-, роз-/, розпізнавá-, $ф^р$ визначá- /*(премією)* від-/;
--й що /$м^н$ хто/ відрізнá ◊, с-и р., з-й розрізнú-, $п^к$ розпізнáвчий + %, *(знак)* відмíт-, характéр-;
ОТЛИЧА́ТЬСЯ відрізнятися ◊, різнú-, $ф^р$ характеризувá-, *(цілком)* не мáти нічóго спíльного з; **о. от всех** бý- іншим від усíх: **не о. дальновúдностью** дáлі свóго нóса не бáчи-; **не о. глубинóй мысли** неглúбоко орá- дýмкою; **не о. знáниями** /**спосóбностя-** +/ *ф.* мíлко плáва-;
-йся/-ый відрíзнюва- /ви-, роз-/, розпізнáва-, відзнáчува-; **-я** *(чим)* характерризóва-, $п^к$ відмíнний від, далéкий від, цілкóм /геть/ íнший, íнший, ніж, /*геть*/ різнобóжий, не схó- на, не такúй, як, особлúвий, унікáльний, відóмий своїм *чим* [**-я юмóром** в. с. гýмором]; **-я как нéбо от землú** далéкий як нéбо від землí; **я** *таким* **кáчеством** відóмий *такою* рúсою; **-я от** *чего* зóвсім íнший, ніж *що*; **-я от всех** íнший від усíх; **-я размáхом** бучнúй; **-я** *какой* **тóчностью** з *якою* тóчністю;
ОТЛИЧИ́ТЬСЯ $з^{ж}$ пописáтися ◊.
ОТЛИЧЕ́НИЕ $о^к$ вúрізнення.
ОТЛИ́ЧИЕ: существéнное о. істóтна різнúця.
ОТЛИЧИ́ТЕЛЬНЫЙ *(знак)* *к.* розпізнáвчий.
ОТЛИ́ЧНО *с.* на всі сто *(*відсóтків*)*;
ОТЛИ́Ч/НЫЙ *(якісний)* знаменúтий, добíрний, дýже дóбрий, *(- якість)* висóкий;
~НЕЙШИЙ найдобíрніший ◊; **о.!** якúх мáло, що назúвається, пéрша кляса!, і не сказáти!; **-им óбразом** любíсінько: ± КРАСИВЕЙШИЙ.
ОТЛОЖЕ́НИЕ *(жиру)* осідáння, *(руд)* нашарувá-, /*шар*/ нашарóва-; **-ия** відклади.
ОТЛОЖНО́Й *(комір)* відкотнúй, відкóтистий, вилóжис-.
ОТЛУЧА́ТЬ відлучáти /ви- з *чого*/, відлýч/увати;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и в., готóвий /поклúканий/ відлучú-, відлýчник, $п^к$ відлýчні, © ~уючи;
ОТЛУЧА́ТЬСЯ відлучáтися ◊; **не о.** не відхóдити; **не разрешенó о.** не вíльно нідé рýшитися;
-йся/-ый відлýчуваний, $п^к$ відлучнúй; **-я** стáло /раз-у-рáз/ відсýтній, схúльний відлучáтися;
ОТЛУЧИ́ТЬСЯ $ж^м$ відвихнýтися, *з.* відгодú- ◊.
ОТЛУ́ЧКА $ф^р$ відсýтність [**самовóльная о.** самовíльна в.; **в -ой -ке** самовíльно відсýтній.
ОТЛЫ́НИВАТЬ ог*(п)*инáтися, *(- тварин)* норовú-, *(од праці)* ухилá-, відкрýчува-, відмúкувати;
--й/-ый що огинáється ◊, відмúкуваний ◊,

схи́дь- огина́тися, огина́йло, меткий, щоб не робити.

ОТМА́ЛИВАТЬ: --ий що /*м*ⁿ хто/ відмо́лює, с-и в., р-й відмоли́-, ☺ моли́бога, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый відмо́люваний.

ОТМА́ЛЧИВАТЬСЯ відмо́вчуватися, справля́ти мо́вчанку;
-йся що /*м*ⁿ хто/ відмо́вчується ◊, схи́льний відмо́вчуватися /с. м./, *(вічний)* мовчу́н /мовча́н/.

ОТМА́ХИВАТЬ /*д*ᵏ ОТМА́ХА́ТЬ/ *(шлях)* міряти; /*д*ᵏ ОТМА́ХНУ́ТЬ/ відтина́ти, відча́хува-;
--й що /*м*ⁿ хто/ відма́хує ◊, с-и в., р-й /з-й/ відмаха́- /відмахну́-/;
ОТМАХА́ТЬ *(віддаль)* попоміряти, попойти́;
ОТТМАХНУ́ТЬ відтя́ти, відчахну́- ◊;
ОТМА́ХИВАТЬСЯ *д.* відбива́тися, *(від мух)* обма́хува-, обго́ни-, *ф*ᵖ поверта́- спи́ною до;
-йся/-ый відма́хуваний, відча́ху-; **-я** р-й відмахну́тися ◊.

ОТМА́ЧИВАТЬ вимо́чувати /від-/, мочи́ти; **о. номера́ /шту́кн, коле́ица/** викида́ти ко́ники;
--й що /*м*ⁿ хто/ мо́чить ◊, с-и м., р-й ви́мочи-, для відмо́чування, за́йнятий -ям, *п*ᵏ = %; **-й номера́** меткий викида́ти ко́ники;
-йся/-ый мо́чений, відмо́чува- /ви-/, вики́да- ◊;
ОТМОЧИ́ТЬ *(штуку)* уде́рти; **о. но́мер** уде́рти /ушква́ри-/ шту́ку, ви́кину- ко́ника /фо́ртель/; **о. шу́тку** вstругну́ти жарт.

ОТМА́ШКА *(сигнал) к.* відмах.

ОТМЕЖЁВЫВАТЬСЯ відмежо́вуватися /*г.* дистанціюва́-/ від, *о.* умива́ти ру́ки від;
-йся відмежо́вуваний, ра́дий умі́ти ру́ки, *о.* я-не-я́-і-ха́та-не-моя́, *(як)* По́нтій Піла́т.

ОТМЕ́НА *ю.* каса́ція, *ф*ᵖ скасо́вання, *с*ᵒ скасува́-, *г.* унева́жне-, зне́се-, відкли́ка-; **ие подлежа́щий -ие** *г.* невідкли́чний.

ОТМЕНЯ́ТЬ скасо́вувати, касува́-, роби́- /проголо́шува-/ нечи́нним, припиня́- дію *чого*, наклада́- ве́то на, *г.* унева́жнюва-, відклика́-, *(обіцяне)* перекре́слюва-, *(непотріб)* викида́- за бо́рт;
--й що /*м*ⁿ хто/ касу́є ◊, покли́каний /зᴳ-й/ скасува́ти, с-и касува́-, наклада́ч ве́то, *я*ⁱ відповіда́льний за скасува́ння, *п*ᵏ відкли́ч-, *ю.* касаці́й-;
ОТМЕНИ́ТЬ *ф.* переграти ◊, *(дію угоди) ю.* оголоси́ти морато́рій.
ОТМЕНЯ́ТЬСЯ: мероприя́тие -яется за́хід /а́кцію, імпре́зу/ скасо́вано;
-йся/-ый касо́ваний, скасо́ву-, анульо́-, унева́жню-, проголо́шу- н.; *с*ᵏ зна́йте-всі-нечи́нний;

ОТМЕРЯ́ТЬ відмір/я́ти /-мірюва-/, міряти;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~я́ ◊, міряльник, *г.* мірник /= землемір/, *(річ)* міри́ло, мірка, міра, с-и м., покли́каний відміря-, *п*ᵏ *(від)*мірчий + %;
-йся/-я́емый міряний, відмірюва-;
ОТМЕ́РИТЬ: семь раз отме́рь, а раз отре́жь сім раз мір, оди́н раз ріж.

ОТМЕ́СТКА *о*ᵏ відпла́та; **в -ку** як відпла́та, зара́ди по́мсти, на відпла́ту.

ОТМЕТА́ТЬ відкида́ти, відмета́-;
--й 1. що /*м*ⁿ хто/ відміта́ ◊, с-и відміта́ти, р-й відме́сти́, відміта́льник, відміта́йло, *п*ᵏ = %, 2. **отбрасывающий**;
-йся/-ый 1. відме́таний, 2. відки́да-.

ОТМЕ́ТИНА *о*ᵏ карб.

ОТМЕ́ТКА *(оцінка)* бал.

ОТМЕЧА́ТЬ відзнача́ти /по-, за-/, нотува́-, *(хиби)* карбува́-, фіксува́-, реєструва́-, *(свято)* відзнача́-, святкува́-, справля́-, *г.* обхо́ди-, *(кого)* вшано́вува-, *(за що)* нагоро́джува-; **торже́ственио о.** бу́чно вшано́вува-;
--й що /*м*ⁿ хто/ відзнача́ ◊, с-и в., зᴳ-й відзна́чи-, для відзна́чення, за́йнятий -ям, *п*ᵏ = %; **-й преиму́щества /изъя́ны/** карбівни́к плюсів /мінусів, хиб/; **торже́ствеино -й** *(збір)* де бу́чно святко́вано /святку́ють/, вшано́ву-, /вшано́вувано/;
-йся/-ый відзна́чуваний /за-, по-/, карбо́-, фіксо́-, святко́-, вшано́ву-, ното́-, заното́ву-, закарбо́ву-, нагоро́джу-; **-я** *(в поліції)* реєстро́-;
ОТМЕ́ТИТЬ назначи́ти, віднотува́- /за-/; **отде́льно сле́дует о.** на окре́му зга́дку заслуго́вує.

ОТМИРА́НИЕ заника́ння /з-/, *к.* відмертя́.

ОТМИРА́ТЬ відмир/а́ти, заника́- /з-/, пропада́-;
--й/-ый зани́каний, зникo̍мий, що ~а́є ◊, напіввідме́рлий, *(вже)* ма́йже відме́р-, с-и з., прире́чений відме́р- /на відмертя́, зни́кнення/;
ОТМЕРЕ́ТЬ: -е́ршпй відме́рлий, *п*ᵒ відуме́р-.

ОТМЩЕ́НИЕ *п*ᵒ відо́мста.

ОТМЫВА́ТЬ ми́ти, відмива́- /ви-, об-/;
--й що /*м*ⁿ хто/ відмива́ ◊, с-и м., р-й відми́-, *п*ᵏ відмива́льний /ви-/, відми́вчий;
-йся/-ый відми́ваний, вимива́ка, *п*ᵏ відмивни́й;
ОТМЫ́ТЬ(СЯ) *і*ᵖ ви́мити*(ся)* з ми́лом;
-вший(ся) Ø; **-я** відми́тий /об-/, ви́ми- *(з ми́лом)*.

ОТМЫКА́ТЬ *(багнет)* здійма́ти.

ОТМЯКА́ТЬ розм'яка́ти, м'я́кнути;
-й що розм'яка, с-и м'я́кнути, ма́йже розм'я́клий, напіврозм'я́к-;
ОТМЯ́КНУТЬ відте́пліти ◊;
-я́кшнй розм'я́клий, ☺ відте́плі-, Ø.

ОТНЕ́КИВАТЬСЯ відпе́куватися, відмовля́-, каза́ти /товкти́/ „ні" *(та й „ні")*, *п*ᶲ „ні" та й „ні";
-йся що /*м*ⁿ хто/ відпе́кується ◊, зви́клий *(с-и)* в., р-й відпе́ка-, *о.* з одни́м „ні" на уста́х.

ОТНИМА́ТЬ віднімa̍ти, забира́- /від-/, *ю.* конфіскува́-, *(числа) ще* мінусува́-, *(руку)* ампутува́-, *(життя)* позбавля́-; **о. всё вре́мя** *(працею)* не дава́- дихну́- /і вго́ру гля́ну-/; **о. у** *кого* відбира́ *кому*; **отняло́ речь** *кому* заціпило *кому*;
--й що /*м*ⁿ хто/ відбира́ ◊, зви́клий віднімa̍ти, з-й відня́-, відбира́ч, грабі́жник, хапу́н, хапко́, *п*ᵏ = %; **-й мно́го вре́мени** часожe̍рний, забарни́й;
ОТНЯ́ТЬ: о. речь відібра́ти мо́ву, *н*ᵒ заціпити;

♦♦♦СЯ відніма́тися ◊, *(- руки-ноги)* відмовля́- служи́ти, німіˊ-; **язы́к -а́ется (отня́лся) у** ***кого*** язи́к стає́ ру́ба (заціпило /відібра́- мо́ву/) *кому*;
-йся/-а́емый віді́йманий, відби́р- /за-/, конфіско́в-, мінусо́в-, відрі́зув-, ампуто́в-; **-я** *(- руки)* нездатний да́лі служи́ти;
ОТНЯ́ТЬСЯ: -лись ру́ки у ***них*** відібра́ло ру́ки *їм*; **-лся язы́к у** ***них*** зате́рп язи́к /заціпило/ *їм*.

ОТНОСИ́ТЕЛЬНО стосо́вно, більш-менш [**о. ти́хий** б.-м. ти́хий], *о.* з при́воду, $ф^р$ порі́вняно [**о. но́вый** п. нови́й].

ОТНОСИ́ТЬ відно́сити /за-, пере-/, доставля́-, постача́- *кому що, (до графи)* запи́сува-; **о. за счёт** ***кого*** запи́сува- на раху́нок *чий*; **о. на счёт** ***чего*** ста́ви- на карб, ба́чи- причи́ну в *чім* [**отнёс иа с. глухоты́** доба́чив п. у глухоті́];
-й що /$м^н$ хто/ відно́сить ◊, с-и ♦, покли́каний віднести́, за́йня́тий доста́вою, (від)иосі́й, доставе́ць, $п^к$ доставни́й, відно́с-, для відне́сення; **-й за счёт** ***кого*** гото́вий записа́ти на *чий* раху́нок; **-й на счёт** ***чего*** гото́вий ба́чити причи́ну в *чім*;
-и́мый відно́шуваний /за-, пере-/, зарахо́ву-, залі́чу-, поя́сню-, спрямо́ву-, запи́су-, $п^к$ відносни́й; **-й к** ***кому*** стосо́ва- до *кого*.

ОТНОСИ́ТЬСЯ *(- епоху)* припада́- [**о. к X ве́ку** припада́- на X вік]; *3* $о^с$ $о^д$ **-ится** $ж^м$ ти́четься; **о. как к лю́дям** ма́- за люде́й; **о. к** ***какой*** **катего́рии** підпада́- під *яку* катего́рію; **о. к** ***чему*** ма́- відно́шення до *чого*, задивля́тися на що [як Ви задивляєтесь на релігію?]; **о. легкомы́сленно к** ***чему*** легкова́жи- *що*; **о. неодобри́тельио к** ***чему*** ма́- застере́ження до *чого* [**он -и́лся н. к мо́дам** він мав з. до мод]; **о. с преиебреже́иием** не прихо́вува- знева́ги; **о. с уваже́нием к** ма́- пова́гу до; **о. с бо́льшим уваже́иием к** ма́- більше пова́ги до; **о. терпи́мо** толерува́-; **бе́режно о.** дба́-; **враждё́бно о. к** ***кому*** пе́клом /важки́м ду́хом/ ди́ха- /во́вком диви́тися/ на *кого*; **сиисходи́тельно о.** побла́жливо ста́витися, *г.* знижа́-; **как Вы -есь к** ***чему*?** як Ви задивля́єтесь иа *що*?;
-йся 1. = **-имый**, 2. наста́влений [**дру́жески -я** дру́жньо н.], $п^к$ стосо́вний, нале́ж-, приче́т-, $п^{рк}$ про [**зако́н, -я к печа́ти** зако́н про пре́су]; **бе́режно -я** дбайли́вий; **легкомы́слеиио -я** легкова́жний; **отрнца́тельно -я** нега́ти́вно иаста́влений; **терпи́мо -я** толера́нтний; **-я к** ***чему*** $ф^р$ зарахо́ваний до [**-я к одно́й семье́** */рослин/* з. до однієї роди́ни]; **-я к меиьшинству́** менши́нний; **-я к числу́** нале́жний до числа́; **-я к ка́менному ве́ку** відо́мий уже́ за кам'яно́го ві́ку; **-я с** ***чем*** наста́влений *як* [**-я с уваже́нием** шано́бли́во н.], спо́вие- *чого* [**-я с любо́вью /недове́рием, преиебре́же́ии-, уваже́ии- +/** с. любо́ви /недові́ри, знева́ги, поша́ни +/; **-я с похвало́й о** ***ком*** иаста́влений похва́льно до *кого*.

ОТНОШЕ́НИЕ $о^к$ доти́чність [**име́ть о.** ма́ти д.]; **о. к** *г.* наста́влення /настано́ва/ до; **име́ть о. к** ***чему*** ма́- де́що спі́льне з *чим*; **каково́ Ва́ше о. к** ***чему*** як Ви задивля́єтесь на *що*; **хала́тное о. к служе́биым обя́заииостям** службо́ве недба́льство; **како́е о. нме́ет** *что* **к** ***чему*** яки́м бо́ком *що* мо́же торка́тися ***чого***; **в -иии, по -нию к** $ф^р$ супро́ти [**грех в -нни себя́** гріх с. се́бе]; в (**э́том**) **-нии** під (цим) о́глядом; **в проце́нтном -ии** відсотко́во;
ОТНОШЕ́НИЯ: взаи́мные о. *к.* взає́мини; **о. ме́жду** ***чем*** зале́жність між *чим*; **в -ях с** ***кем*** **наста́ло похолода́ние** зайшо́в хо́лод з *ким*; **во всех -ях** всіма́ сторона́ми, з усі́х бо́ків, на всі бо́ки [експанси́вні на всі бо́ки], куди́ не кинь, *г.* під ко́жним о́глядом; **быть в наилу́чших -ях** *о.* жи́ти як ри́ба з водо́ю; **име́ет о.** ***кто с кем*** © перетина́ються шляхи́ *чиї*.

ОТНУЛЕВО́Й $в^і$ від нуля́.

ОТНЫ́НЕ $о^к$ з ціє́ї хвили́ни; **о. де́йствующий /иаме́тившийся, иаступа́ющий, при́нятый +/** відтепе́рішній; **о. и на всю жизнь** відтепе́р і довіку.

ОТНЮ́ДЬ $ф^р$ ге́ть-то [**о. нет** ге́ть-то ні], дале́ко [**о. не геро́й** д. не геро́й]; **о. не** далебі **ие** [**го́лос о. ие сла́бый** го́лос д. не кво́лий].

ОТОБРАЖА́ТЬ зобража́ти, відтво́рюва-, віддава́-, відбива́-, віддзерка́лю-, оприя́вню-;
–й що /$м^н$ хто/ відтво́рює ◊, с-и в., р-й відтвори́-, для відтво́рення, за́йня́тий -ям, відтво́рювач, $п^к$ відтворчий, віддзерка́льний, */- поверхню/* дзерка́ль- + %, *о.* (як) дзе́ркало;
-йся/-ый відтво́рюваний, віддзерка́лю-, відда́-, зобра́жу-, відби́-, оприя́вню-.

ОТОВА́РИВАТЬ: --й що /$м^н$ хто/ отова́рює, с-и отова́рюва- покли́каний отова́ри-, $п^к$ = %;
-йся/-ый отова́рюваний.

ОТОВСЮ́ДУ $о^к$ зусе́світу, *о.* з гори́ і з до́лу.

ОТОГРЕВА́ТЬ вигрі́в/а́ти /віді-, о-, розі-/;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́є, с-и в., р-й ви́грі-, вигріва́ч /о- ◊/, $п^к$ = %; **-й змею́ на груди́** $з^м$-й грі́ти гадю́ку в па́зусі;
-ый вигрі́ваний /віді-, о-, розі/;
ОТОГРЕ́ТЬСЯ ви́грітися ◊.

ОТОДВИГА́ТЬ відсува́ти /по-/, со́ва-;
--й що /$м^н$ хто/ відсува́ ◊, с-и в., р-й відсу́ну-, $п^к$ = %, $с^к$ відсу́нь- [**-й на за́дний план** відсу́нь-на-задній-план];
-йся/-ый со́ваний, відсу́ва-, $п^к$ відсувни́й;
ОТОДВИ́НУТИЙ відсу́нений, відсу́нутий ◊.

ОТОЖДЕСТВЛЕНИЕ $о^к$ утото́жнення.

ОТОЖДЕСТВЛЯ́ТЬ: о. с ***чем*** уподі́бн/ювати /прирі́вню-/ до *чого*, $с^о$ отото́жню-, ідентифіку́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює до *чого* ◊, с-и у. до, гото́вий отото́жни- з, $п^к$ отото́жнювальний + %;
-йся/-ый отото́жнюваний, уподі́б-, прирі́в - ◊.
ОТОЖДЕСТВЛЯ́ТЬСЯ $о^к$ утото́жнюватись ◊.

ОТОМЩА́ТЬ мсти́тися, помща́-, відпла́чувати(ся), відомща́ти;

ОТОМСТИ́ТЬ відплати́ти*(ся) кому*, помсти́тися на *кому* /над *ким*/ ◊;

ОТОМЩЁННЫЙ відо́мщений /по́-/.

ОТМЩЕ́НИЕ: мне о. и аз возда́м мені́ відо́мста і я возда́м.

ОТОПИ́ТЕЛЬНЫЙ *к.* огрівни́й, огріва́ль-.

ОТОПЛЕ́НИЕ *(парове)* огріва́ння.

ОТОРА́ЧИВАТЬ облямо́вувати, лямува́-, торочи́-, обторо́чува-, обшива́-;

--й що /м^н хто/ торо́чить ◊, с-и т., з^г-й обторо́чи-, облямо́вувач, за́йнятий оторо́ченням, п^к = %;

-йся/-ый торо́чений, лямо́ва-, облямо́ву-, обторо́чу-, обши́-;

ОТОРО́ЧЕННЫЙ облямо́ваний, обши́тий ◊.

ОТОРО́ЧКА *(одягу, прапора)* ли́штва.

ОТПАДА́ТЬ відпада́ти, *(- фарбу)* вилу́щуватися /об-/, *(від ідей)* відступа́ти;

--й/-ый що відпада́, с-и відпадати, гото́вий /з^м-й, призна́че-/ відпа́с-, вже ма́йже відпа́лий, напіввідпа́-, п^к відпадни́й, відпа́дистий, відпадо́вий;

ОТПА́СТЬ *(- фарбу)* облу́шпитися; ◊;

-вший відпа́лий, облу́шплений, Ø.

ОТПА́РЫВАТЬ відпо́рювати, поро́ти;

--й що /м^н хто/ відпо́рює, р-й відпоро́ти, звиклий відпо́рюва-, п^к *т.* = %;

-йся/-ый відпо́рюваний по́ротий.

ОТПЕВА́ТЬ відспівувати, спів/а́- за упокій, відправля́- по́хорон;

--й що /м^н хто/ ~а́є за у. ◊, с-и с. за у., з^г-й заспіва́- за у., співа́к, *(у храмі)* черне́ць, свяще́ник;

-ый відспівуваний, *і.* небіжчик.

ОТПЕЧА́ТОК п^рн відбиток, *г.* відбитка.

ОТПЕЧА́ТЫВАНИЕ ви́друк.

ОТПЕЧА́ТЫВАТЬ друкува́ти, видрукo̗ву-, *(слід)* залиша́ти, витиска́- /-́ува-/, *(знімати печать)* розпеча́ту- /від-/, *(різко мовити)* карбу́-, руба́ти;

--й що /м^н хто/ друку́є ◊, за́йнятий ви́друком, с-и д., р-й ви́друку-, друка́р, п^к друка́рський + %;

-йся/-ый друко́ваний, видруко́ву-, відби́-, розпеча́ту-, ру́баний, карбо́ва-, вити́скува-, вити́ска-.

ОТПЕЧА́ТАТЬ віддрукува́ти ◊.

ОТПИРА́ТЬ відмик/а́ти, відчиня́-, відпира́-, *(гачок)* відщіпа́-, *(засув)* відсува́-;

--й що /м^н хто/ ~а́ ◊, с-и відмика́ти, р-й /з-й/ відімкну́-, відмика́ч, *(річ)* відмика́чка, п^к = %;

-йся/-ый відми́каний, відчи́нюва-, відщіпа-, відсу́ва-.

ОТПИ́ХИВАТЬ труча́ти, штовха́-, відтру́ч/ува-, відшто́вхува-, відпиха́-;

--й що /м^н хто/ ~ує ◊, с-и в., гото́вий відтру́ти-, відтру́чувач ◊, відпиха́йло, штовха́йло, п^к = %, © відтру́чуючи ◊;

-йся/-ый відшто́вхуваний, відтру́ч-, віді́пх-. відпи́ханий; **-я** © відшто́вхуючись ◊;

ОТПИХНУ́ТЬ віді́пхну́ти, п^ф *2-а* о^с віді́пхнеш, *3-я* о^с віді́пхне;

ОТПИ́ХНУТЫЙ віді́пхнутий, відшто́вх- ◊.

ОТПЛА́ЧИВАТЬ відда́чувати, відді́ку-, відпла́чу-, *о.* дава́ти здачі, **п.** мсти́тися, у^р воздава́ти;

--й що /м^н хто/ дає́ з., захо́плений відпла́тою, с-и м., р-й помсти́-, ме́сник, п^к мсти́вий + %; **-й той же моне́той** з-й відда́чити тим са́мим;

-йся/-ый відпла́чуваний, відда́чу- ◊;

ОТПЛАТИ́ТЬ: о. услу́гой за услу́гу б^з відгоди́тися.

ОТПЛЫВА́ТЬ відплив/а́ти /ви-/, ф^р відбу́-;

--й/-ый що /м^н хто/ ~а́, ~аний, гото́вий до відплиття́, с-и ~а́ти, р-й відпливти́ /відплисти́/.

ОТПЛЯ́СЫВАТЬ витанцьо́вувати, гопцюва́-, вибри́кува-, вигу́цу-, скака́ти *(го́пки)*, підска́кува-, дава́- ли́ха закаблу́кам, *(гопака)* сади́-, віддира́-, виго́пува-;

--й що /м^н хто/ гопцю́є ◊, розтанцьо́ваний, с-и г., ☺ *(скок-)*скаку́н, © знай гоп та гоп, у ви́рі та́нцю, п^к *ф.* гопцюва́льний + %; с^к скачи́- [скачи́-гопки]; **-й гопа́к** р-й сади́ти гопака́;

-йся/-ый витанцьо́вуваний, вигу́цу- ◊.

ОТПОЧКО́ВЫВАТЬСЯ па́роститися, бруньку́-, з^о відпупко́вува-, ф^р відгалу́жува-;

-йся що па́роститься, відпупко́вуваний, відбруньку́ву-, відгалу́жу-.

ОТПРАВИ́ТЕЛЬ о^к відсила́ч /по-/, *г.* надаве́ць.

ОТПРА́ВКА *(людей)* відря́дження.

ОТПРАВЛЕ́НИЕ *(поштою)* о^к засила́ння, *(обов'язку)* відбува́-, ± ОТПРАВКА; **пе́ред -ием** *куда* руша́ючи *куди*.

ОТПРАВЛЯ́ТЬ виряджа́ти /від-/, відпрова́джува- /с-/, випроваджа́-; *(службу)* відбува́-, вико́ну- *(у храмі)* пра́вити; *(на Сибір)* заганя́-, засила́-, запрото́рюва-; **о. на тот свет** зганя́- зо світу; **о. по по́чте** посила́ти /пере-/ по́штою;

--й 1. що /м^н хто/ посила́ ◊, с-и в., р-й ви́ряди-, *і.* → **отправитель**, відрядни́к, п^к відря́дчий, висилко́вий, 2. що пра́вить (слу́жбу) ◊, за́йнятий відпра́вою; **-й на ка́торгу** р-й загна́ти на ка́торгу; **-й на тот свет** з-й зігна́ти зо світу;

ОТПРАВЛЯ́ТЬСЯ *(в дорогу)* вируша́ти, вибира́тися, виряджа́-, *р.* вимандро́вувати; **о. в путь,** руша́- в доро́гу; **о. на тот свет /к праотца́м/** відходи- в за́світи; **-лись /-лось/** *(у храмі)* відпра́вляно;

-йся/-ый 1./2. відпра́вляний /-́люва-/, 1. випрова́джу- /с-, від-/, виря́джу- /від-/, надси́ланий /по-/, п^к відрядни́й, 2. вико́нува-, відбу́-; **-я** 1. гото́вий у доро́гу, гото́вий ви́рушити, в доро́зі до; **-я на боковую** © пода́вшись до подушо́к;

ОТПРА́ВИТЬСЯ *ф.* ви́пхатися, дмухну́ти, махну́- ◊; **о. в свет** піти́ у світи́; **о. к праотца́м** піти в за́світи; **о. в путе́ше́ствие** помандрува́ти /ви́-/, уда́ритися /пусти́-/ в ма́ндри;

-вшийся ви́ряджений /від-/, випха́-, Ø.

ОТПРА́ВОЧНЫЙ *г.* висилко́вий [**-ая конто́ра**

-ве бюро́].

ОТПРА́ШИВАТЬСЯ; ОТПРОСИ́ТЬСЯ *о*к ви́проситися.

О́ТПРЫСК *б*о па́гін, *з*б па́гілля; ☺ плід, ви́плодок.

ОТПРЯДА́ТЬ відска́кувати, саха́тися;

ОТПРЯ́НУТЬ шара́хнути, *(від)*сахну́тися, відки́ну-, *г.* цо́фну- ◊, *(взад)* поточи́- *(вза́д)*; **о. в у́жасе** віджахну́тися.

ОТПУ́ГИВАТЬ відстра́шувати, ляка́-

--й що /*м*н хто/ відстра́шує ◊, с-и відстра́шувати, з-й відстра́ши-, *п*к відстра́шливий + %, *с*к відстрашуй- [**-ая ма́ска** відстра́шуй-маска];

-ый відстра́шуваний, ля́ка-;

ОТПУГНУ́ТЬ відстра́шити, віджахну́-, *ф*р відна́ди-; ◊.

О́ТПУСК *(час)* ві́дпу́стка, *г.* ві́дпуск, *ф*р вака́ції [**в -ке на** -іях], *(товарів)* ви́дача, видава́ння; **о. по бере́менности** ві́дпуск вагі́тній ма́тері; **находя́щийся в -ке** відпускни́к, зараз у ві́дпуску.

ОТПУСКА́ТЬ *(від)*пуска́ти /ви-, *(трос)* по-, *(змія)* за-/, *(- біль)* ле́гша-, *(товар)* *(ви)*дава́ /про-/, *(вуса)* відро́щува-, *(на волю)* звільня́-, *(кошти)* асигнува́-; **о. в креди́т** дава́- на́бір /на борг/, боргува́-; **о. грехи́** *кому* розгріша́- *кого*; **о. по ве́су** дава́- ваго́ю; **о. с ми́ром** відпуска́- з Бо́гом;

--й що /*м*н хто/ відпуска́ ◊, с-и в., зг-й /р-й/ відпусти́-, за́йнятиій ви́дачею, *п*к відпускни́й, відпуско́вий; **-й бо́роду** р-й запусти́- бо́роду; **-й во́жжи /га́йку/** схи́льний попуска́- віжки́ /га́йку/; **-й грехи́** розгріши́тель; **-й на во́лю** що /*м*н хто/ пуска́ на во́лю; **-й с ми́ром** зг-й пусти́- з Бо́гом;

-йся/-ый звільнюваний, посла́блю-, асигно́-, вида́- /про-/, відро́щу-, *і.* відпускни́к, відпу́ще-, *п*к відпускни́й;

ОТПУСТИ́ТЬ: о. шу́тку *(по чьему* **а́дресу***)* ви́дати жарт *(відва́жити со́ли кому)*.

ОТПУСКНИ́К відпускни́к, *г.* вакаці́йник.

ОТПУСКНО́Й *(- ціну)* прода́жний; **-ые де́ньги** відпустко́ві гро́ші.

ОТПУЩЕ́НИЕ: о. грехо́в ві́дпуст, розгрі́шення; **козёл -ия** *г.* відпусто́вий /жертве́нний/ козе́л.

ОТРАБА́ТЫВАТЬ відробля́ти /ви-, об-/, відпрацьо́вува- /о-/, *(рухи)* відшліфо́вувати;

--й що /*м*н хто/ відробля́ ◊, с-и в., р-й відроби́-, відробітча́нин, *п*к відробітко́вий, відробко́-;

-йся/-ый відро́блюваний /об-, ви-/, відшліфо́ву-, відпрацьо́ву- /о-/, відробітча́нин /об-/, *п*к *п*о відро́блянний.

ОТРАВЛЕ́НИЕ *ф*р отру́та [**смерть от -ия** смерть від -ти], *о*к затруття́.

ОТРАВЛЯ́ТЬ труї́ти, отру́юва- /за-/, *(життя)* псува́-; **о. во́здух** *з.* заповітрю-; **о. ду́шу го́речью** па́дати на ду́шу гірко́ю отру́тою; **о. жизнь** занапаща́- /збавля́-/ вік*(у)* /життя́/;

--й що /*м*н хто/ тру́їть ◊, с-и труї́ти, з-й отруї́-, отру́ювач, *п*к отру́йливий, трійли́-, отру́йний + %, © отру́юючи;

-йся/-ый тру́єний, отру́юва- /за-/.

ОТРА́ДНЫЙ *ф*р просві́тлий [**-ая мину́та** -ла годи́на].

ОТРАЖА́ТЕЛЬНЫЙ *о*к рефле́кторний *(не рефлекто́рний)*, *(- поверхню)* дзерка́льний.

ОТРАЖА́ТЬ відбива́ти, става́- дзе́ркалом *чого*, віддзерка́лю-, *(звук)* відлу́ню-, *(світло)* відсві́чу-, *(наклеп)* запере́чу-, спросто́ву-, відкидати;

--й що відбива́ ◊, с-и в., з-й відби́-, відбива́ч, *(що)* рефле́ктор, *(як)* дзе́ркало, *(погляди)* вираз́ни́к, *п*к відбива́ль-, відлу́н-, рефле́ктор-, відлу́нистий, /- *поверхню*/ дзерка́ль-, *о*к відби́вчий + %, *с*к відби́й- [відби́й-звук], © відбива́ючи; **-й действи́тельность** дзе́ркало ді́йсности; **-й нападе́ние** з-й відби́ти на́пад; **-й симпа́тию** *о*к уподо́бальний;

ОТРАЖА́ТЬСЯ відбива́тися ◊, *(на чім)* познача́-, лиша́ти слід, *ф*р знахо́ди- ві́дгук, відлу́нювати*(ся)*, *(на кім)* *р.* окоша́тися; **о. э́хом** *чего* розлу́нюва- *чим*;

-йся/-ый з-й відлу́нити*(ся)* ◊, відби́ваний, запере́чу-, спросто́ву-, віддзерка́лю-, відлу́ню-, відсві́чу-, *п*к відлу́нистий, відбивни́й, відлу́н-; **-я** *(на чім)* позна́чува-, з-й лиши́ти слід; **вре́дно -я** шкідли́вий;

ОТРАЗИ́ТЬСЯ да́тися взнаки́ ◊; **боле́зненно о. на чём** лиши́ти важки́й слід на, пошко́ди- *чому*; **о. бле́ском** відбли́сну-.

ОТРАЖЕ́НИЕ: о. зву́ка ві́дзвук, ві́дгук, відлу́ння, ві́дгомін.

ОТРАПОРТО́ВЫВАТЬ *к.* рапортува́ти;

--й = рапортующий.

О́ТРАСЛЬ: кни́ги по всем -ля́м книжки́ з усі́х га́лузей.

ОТРАСТА́ТЬ: --й що відроста́, з-й відрости́, с-и відроста́-, вже ма́йже відро́слий, *с*к відрости́- [відрости́кіготь];

ОТРАСТИ: -о́сший відро́слий, Ø.

ОТРА́ЩИВАТЬ відро́щувати, *(ус)* відпуска́- /за-/;

--й що /*м*н хто/ відро́щує ◊, с-и в., р-й відрости́-, *п*к = %;

-йся/-ый відро́щува-.

ОТРЕ́БЬЕ *о*к па́толоч.

ОТРЕ́З *(полотна)* *о*к шмат*(о́к)*.

ОТРЕЗА́НИЕ *к.* ві́дтин.

ОТРЕЗА́ТЬ відрі́зувати /у-/, тя́-, відтина́- /*(шлях)* пере-/, відкра́юва-, відчикри́жу-;

--й що /*м*н хто/ відтина́ ◊, с-и т., р-й відтя́-, *п*к = %, *с*к віді́тни- [віді́тни-машина]; **-й путь к отступле́нию** © перетя́вши шлях до ві́дступу;

ОТРЕ́ЗАТЬ відтя́ти /*2-а о*с віді́тнеш, *3-я о*с віді́тне/, відчикри́жи-, *(словом)* відруба́-, відбри́-; **о. все пути́ к отступле́нию** припе́р- до стіни́;

-йся/-ый тя́тий, відрі́зуваний /у-/, відкра́ю-, відпа́ю-, відшмато́ву-, $п^к$ відрізни́й /об-/; **-я** що відтина́ється.

ОТРЕЗВЛЕ́НИЕ *(моральне)* отя́млення.

ОТРЕЗВ/ЛЯ́ТЬ тверези́ти, витвере́ж/ува- /про-/ *(не п'яного)* отя́млю-;

--й що /$м^н$ хто/ тверези́ть ◊, с-и т., р-й ви́тврерези-, ~́увач, отя́млюв-, для ви́твереження, за́йня́тий -ям, $п^к$ витвере́зливий /про-/, отя́мли- + %, $р^к$ витверезу́щий;

ОТРЕЗВИ́ТЬ ви́тверезити ◊;

~ЛЕ́ННЫЙ ви́твережений ◊, ви́тверезілий;

♦♦♦СЯ тверези́тися ◊, тверезі́ти /-іша-/;

-йся/-ый витвере́жуваний /про-/ отя́млю- ◊, $п^к$ протверезни́й;

~И́ТЬСЯ, ~Е́ТЬ ви́тверезіти /по-/, ви́тверезитися /про-/, отя́ми-;

-вший ви́тверзілий /по-/, витвережений ◊.

ОТРЕ́ЗОК *к.* ві́дтин; & відти́ночок.

ОТРЕКА́ТЬСЯ зріка́тися /ви-/, цура́- відступа́-, *г.* резиґнува́ти /$д^к$ з-/, *(свого кредо)* схо́ди- зі своє́ї доро́ги; **о. от престо́ла** зріка́тися коро́ни; **о. от свои́х слов** бра́ти свої́ слова́ наза́д; **не о. от** *кого* признава́тися до *кого*;

-йся зре́ченець; **-я** *(***от престо́ла***)* $з^г$-й зректи́ся *(*коро́ни*)*, © зріка́ючись; **-я от свои́х слов** $з^г$-й взя́ти свої́ слова́ наза́д, ± **отступающий от с. взглядов;**

ОТРЕ́ЧЬСЯ відкасну́тися, відсахну́- ◊; **о. от** *чего* $ф^р$ відбі́гти *чого*.

-ёкшийся зре́чений, відбі́глий, Ø.

ОТРЕКОМЕНДО́ВЫВАТЬСЯ назива́ти себе́.

ОТРЕША́ТЬСЯ *(від чого)* відмовля́тися, зріка́-, обтряса́-, звільня́-, збува́- *чого*; **о. от жи́зни** ізолюва́- від життя́, $о^к$ заляга́ти на дно; **о. от** *чего* вила́мувати́ся з *чого* [з но́рми], не дотри́мува- *чого*; не вклада́- у *що*;

-йся = отказывающийся, отрека-, избавля-;

ОТРЕШИ́ТЬ усу́нути; **о. от** *чего* звільни́- від /позба́ви-/ *чого*, ви́лучи- з числа́ захо́плених *чим*; **о. от совреме́нной действи́тельности** знезсуча́сни-.

ОТРЕШИ́ТЬСЯ *(від чого)* $ф^р$ відбі́гти *чого*, ки́ну- об зе́млю *чим*, ви́рватися з поло́ну *чого* ◊; **о. от** отрясти́ся від; **о. от всего́** забу́ти про все на світі; **о. от и́га** ви́прягтися з ярма́;

ОТРЕШЁННЫЙ усу́нутий, звільнений від, $о^к$ байду́жий, несьогосві́тній, зре́чений, незацікавле-, непричёт-, *(від чого)* обтря́се- з *чого*.

ОТРЕШЁННОСТЬ відчу́женість, $о^к$ олімпі́йська незвору́шн-, незаціка́влен-, байду́ж-.

ОТРИЦА́ЛОВКА жу́жіль-сміття, $к^н$ антисуспільні елеме́нти.

ОТРИЦА́ТЕЛЬНЫЙ *(бік)* те́мний, *(вчинок)* непохва́ль-, *(відгук)* несхва́ль-, *(- відповідь)* відмо́в-, $ф^р$ найгі́рший [**с -ной стороны́** з -шого бо́ку], *(не лише м.)* від'є́мний; **-ые сто́роны** ті́ні, те́мні сто́рони.

ОТРИЦА́ТЬ запере́ч/увати, відкида́-, крути́- голово́ю, *(вину)* не визнава́-; **тру́дно о.** що пра́вда, то пра́вда;

--й що /$м^н$ хто/ ~́ує ◊, зви́клий відкида́ти, з-й запере́чи-, невизнаве́ць, запере́чник, запере́чувач, $п^к$ ~ливий, ~ний, незго́д- з *чим* + %;

-йся/-ый запере́чуваний, відки́да-, не визна́ва-.

ОТРО́ДЬЕ $ф^р$ насі́ння [**змеи́ное о.** гадю́че н.].

О́ТРОК підпа́рубок, пі́дліток.

ОТРО́СТОК $о^к$ ві́дростень.

О́ТРОЧЕСТВО $о^к$ хлоп'я́чий /підпарубо́-/ вік, підпарубо́чі літа́.

ОТРЫВА́ТЬ[1] рва́ти, відрив-́ /у-/, віддир-́, *(гілки)* відча́хув-, *(од діла)* відверт-́; **не о. глаз от** *чего* припад-́ очи́ма до, не відво́дити о́ка /оче́й/ з;

--й[1] 1. що /$м^н$ хто/ рве ◊, с-и р., р-й /з-й/ урва́-, урива́ч, урви́тель, $п^к$ відри́вчий + %, $с^к$ урви́[урви́голова], **й от себя́** $з^г$-й урва́- від се́бе, урви-від-себе; **не -й глаз** нездатний відвести́ оче́й;

ОТРЫВА́ТЬСЯ[1] рва́тися ◊; **не о.** прикипа́ти;

-йся/-ый 1. рва́ний, ури́в- /від-/, відди́р-, відча́хув-, відве́рт-, $п^к$ відривни́й; **-я от земли́** щора́з да́льший від землі́;

ОТОРВА́ТЬ урва́- ◊; **о. от се́рдца** з душі́ ви́йня-;

ОТО́РВАННЫЙ /= **-вшийся**/ відде́ртий ◊; **о. от земли́** відзе́млений.

ОТРЫВА́ТЬ[2] = ОТКАПЫВАТЬ.

ОТРЫ́ВИСТЫЙ *(звук)* $о^к$ стрибу́чий.

ОТРЫ́ВКА *(дія)* копа́ння, ¤ ко́панка.

ОТРЫ́ВОЧНЫЙ *г.* дориво́чний.

ОТРЫГА́ТЬ рига́ти, відри́гува-, відрига́-;

--й що /$м^н$ хто/ відри́гує ◊, с-и р., му́чений блюво́тою /на́тхою/, $п^к$ = %;

-йся відри́ганий, відри́гува-, $п^к$ відри́гливий.

ОТРЫ́ЖКА на́т[д]ха, ві́дриг.

ОТРЯ́Д $о^к$ ві́дділ, па́ртія, $з^о$ ряд; **боево́й о.** бої́вка; **сторожево́й о.** ча́та.

ОТРЯСА́ТЬ обтряс/а́ти, обтру́шува-, обтрі́п- /с-/;

--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, с-и о., р-й обтрясти́, $п^к$ = %;

-й прах *чего* **со свои́х ног** $з^г$-й зректи́ся *чого*;

-ый обтру́шуваний /с-/, обтрі́пу- /с-/;

ОТРЯСТИ́ обтруси́ти ◊; **о. от пы́ли** відпороши́-; **о. прах** *чего* **со свои́х ног** *к.* зректи́ся *чого*.

ОТРЯ́ХИВАТЬ трі́пати, стру́шув- + ОТРЯСАТЬ;

--й що /$м^н$ хто/ стрі́пує ◊, с-и обтрі́пувати, р-й обтрі́па- + **отрясающий;**

-йся/-ый = отрясаемый;

ОТРЯХНУ́ТЬ $п^{рн}$ обтрі́пати ◊.

ОТСА́СЫВАТЬ висмо́кт/ува- /від-/, відсис-́ /ви-/;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує, с-и в., з-й відсмокта́-, смокту́н, смокті́й, $п^к$ смокта́льний, відсмо́ктув- /ви-/, для відсмо́ктування; **-й насо́с** висмо́ктувач;

-йся/-ый відсмо́ктуваний /ви-/, відси́с- /ви-/.

ОТСВЕ́ЧИВАТЬ відсві́чувати, відбива́- сві́тло;

--й що відбива́ с. ◊, с-и в. с., з-й відби- с., $н^{к}$ = %, $с^{к}$ відбий-світло- [**-й экра́н** в.-с.-екра́н], *о.* з по́лиском, ± **отражающий**;
-йся/-ый відсвічуваний ◊.

ОТСЕБЯ́ТИНА отсебе́ття; & $п^{к}$ *отсебе́тній.

ОТСЕ́ИВАТЬСЯ: -йся відсіваний, відсію-, *(з гурту)* $з^{м}$-й /змушува-/ відсіятися.

ОТСЕ́К $о^{к}$ пере́діл*(ка)*, за́сік*(а)*, *з.* за́сторонок, *т.* па́зуха, ка́мера, про́стір, бу́нкер.

ОТСЕКА́НИЕ > ОТСЕЧЕНИЕ.

ОТСЕКА́ТЬ відсіка́ти, руба́-, обтина́- /від-/;
--й що /$м^{н}$ хто/ відтина́ ◊, с-и в., з-й відтя́-, відтина́ч, $п^{к}$ = %, $с^{к}$ *т.* -відруб [**-й зуб** зуб-відруб];
-йся/-ый відру́буваний, відти́на-, *р.* відти́натий.

ОТСЕЧЕ́НИЕ $о^{к}$ ві́дсік, $м^{а}$ резе́кція, $ф^{р}$ відрі́з, відру́б [**даю́ го́лову на о.** даю́ го́лову на в., ручу́ся головою].

ОТСЕ́ЧКА *т.* ві́дсік [**о. тя́ги** в. тя́ги].

ОТСИ́ЖИВАТЬ відси́джувати /ви-, за-, пере-/;
--й що /$м^{н}$ хто/ відси́джує ◊, с-и відси́джувати, $з^{г}$-й /$з^{м}$-й/ відси́діти, $п^{к}$= %;
-йся/-ый відси́джуваний /за-, пере-, ви-/.

ОТСКА́КИВАТЬ & відска́к/увати, як горо́х від стінки;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~ує, $з^{м}$-й відско́чити, $п^{к}$ відско́чний, © враз відско́чивши, з метки́м ві́дскоком.

ОТСЛА́ИВАТЬ шарува́ти, відшаро́в/у-, пласту-́;
--й що /$м^{н}$ хто/ -́ує ◊, с-и п., з-й відшарува́-, ~увач, $п^{к}$ відшаро́вчий + %, для пластува́ння ◊;
-йся/-ый відшаро́вуваний, пласто́-, відлу́щу-, з-й відлу́щитися; **-я** $п^{к}$ шарува́тий, пластува́-.

ОТСЛЕ́ЖИВАНИЕ відсте́жування /ви-/, $д^{к}$ відсте́ження.

ОТСЛЕ́ЖИВАТЬ відсте́жувати /ви-/, сте́жи-;
--й = следящий.

ОТСЛУ́ЖИВАТЬ відслу́ж/у- /ви-/, *ц* відправля́-;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~ує ◊, с-и відслу́жувати, покли́каний /р-й/ відслужи́-, ± **служащий**;
-ый відслу́жуваний, *ц.* відпра́вляний;
ОТСЛУЖИ́ТЬ: -вший *г.* ви́служений, Ø.

ОТСНИМА́ТЬ фільм/ува́ти, знімá-;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~у́є ◊, с-и ф., р-й зня́-, $п^{к}$ = %;
-ый фільмо́ваний;
ОТСНЯ́ТЬ зафільмува́ти, $с^{о}$ зня́ти;
-вший Ø.

ОТСОЕДИНЯ́ТЬ роз'є́дн/увати /від-/;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~ує ◊, с-и р., покли́каний ~а́ти, для ~ання, за́йнятий -ям, $п^{к}$ роз'єдна́вчий + %;
-йся/-ый роз'є́днуваний /від-/.

ОТСРО́ЧИВАТЬ відклада́ти /призатри́мува-/ на час, відтяга́- /відклада́-, відсува́-/ те́рмін, *д.* підвішува-, відстро́чу-, $ф^{р}$ перено́си-, переклада́-, відда́внюва-; **о. долг** відклада́- спла́ту бо́ргу;
--й що /$м^{н}$ хто/ відклада́ ◊, с-и в. т., $з^{г}$-й /$з^{м}$-й/ відкла́с-, *(плату)* для відда́внення *чого*, $п^{к}$ = %;
-йся/-ый відкла́даний, відстро́чув-, відда́внюв-, затри́мув- на час, підві́шув-, перено́шув-.

ОТСРО́ЧКА $е^{к}$ морато́рій, $р^{к}$ відда́внення, приза́тримка [**о. от призы́ва** п. при́зову].

ОТСТАВА́ТЬ відстава́ти /ви-, об-/ *о.* па́с- за́днiх, *(від гурту)* відбива́тися, *(- фарбу +)* не трима́-, лу́шпи-, відлипа́ти, *(в науці)* не встига́-;
--й 1./2. що /$м^{н}$ хто/ відстає́ ◊, 1. зви́клий відстава́ти, $п^{к}$ /*- фарбу*/ незда́тний трима́тися, ☺ неметки́й, непромі́тний, нерозви́не-, відста́лий, за́дній, $о^{к}$ поза́дницький, /*учень*/ слабе́нь-, *о.* оди́н з оста́нніх, дале́ко не пе́рший, за́вжди в кінці́, у хвості́ [**-й в разви́тии** у х. ро́звитку], © відстаючи́; 2. *(від краю)* відле́глий, відда́лений, *(один від одного)* розса́дже- [широ́ко -джені о́чі];
ОТСТА́ТЬ $е^{н}$ відчепи́тися, $ф^{р}$ відки́ну-, *(- фарбу)* облу́шпи-; **от воро́н -а́л, к па́вам не приста́л** ні па́ва ні га́ва; **от свои́х -а́л, к чужи́м не приста́л** сво́го відбі́г – чужо́го не доско́чив;
-вший відста́лий, *(- фарбу)* облу́шплений, Ø; **о. и заблуди́вшийся** відгу́блений;
ПООТСТА́ТЬ *(від передніх)* $з^{г}$ приоста́тися;
-вший приоста́лий, приста́-, Ø.

ОТСТА́ВКА: уво́ленный /вы́шедший/ в -ку відставни́к.

ОТСТАВЛЯ́ТЬ відставля́ти, відсува́-, $в^{й}$ верну́-;
отставить! $в^{й}$ верни́!
--й що /$м^{н}$ хто/ відставля́ ◊, с-и відставля́ти, $з^{м}$-й /р-й/ відста́ви-, відсува́йло, $с^{к}$ відста́в-, відсу́нь-;
-йся/-ый відсу́ваний, відста́вля-, $п^{к}$ відставни́й, відсувни́й.

ОТСТАВНО́Й *г.* ви́служений; **о. козы́ бараба́нщик** приши́й-кобилі-хвіст, п'я́те ко́лесо до во́за, $п^{-о}$ ста́рший, куди́ пошлю́ть.

ОТСТА́ИВАТЬ борони́ти, обсто́юва-, обстава́за *чим*, *ф.* бу́- за *що* [**о. ра́вные права́** б. за рі́вні права́], $ф^{р}$ става́- за [**о. своё** с. за своє́]; **о.** *что* стоя́- за *чим*; **упо́рно о.** стоя́- горо́ю; **о. своё мне́ние** борони́- свій по́гляд;
--й що /$м^{н}$ хто/ боро́нить ◊, с-и б., гото́вий обороні́-, зви́клий обсто́юва-, побо́рник, аде́пт, боре́ць [**-й свои́ права́** б. за свої́ права́], оборо́нець, захисни́к, обсто́ювач; **-й своё мне́ние** побо́рник сво́го по́гляду;
ОТСТА́ИВАТЬСЯ відсто́юватися ◊, *(- ідеї)* кристалізу́ва-;
-йся/-ый боро́нений, обсто́юва- ◊, *(- рідину)* відсто́юва-;
ОТСТОЯ́ТЬСЯ: -вшийся відсто́яний, кристалізо́ва-, Ø.

ОТСТЁГИВАТЬ відст[щ]іба́ти, відпина́-;
--й що відстіба́ ◊, с-и в., з-й відщебну́-, відстіба́ч ◊, $п^{к}$= %;
ОТСТЁГИВАТЬСЯ відст[щ]і́буватися ◊;
-йся відст[щ]і́буваний, відпи́на-, $п^{к}$ відстібни́й.

ОТСТИ́РЫВАТЬ*(СЯ)* пра́ти*(ся)*, відпира́ти*(ся)* /ви-/, $о^{к}$ відмива́ти*(ся)*;

--й що /м^{н} хто/ відпира́ ◊, с-и в., з-й віді́пра́-, відпира́ч, *ж^{і}* пра́чка, *(річ)* прач, *п^{к}* пра́льний + %, © перучи́, пра́вши;

ОТСТИРА́ТЬ віді́пра́ти /-перу́, -пе́реш/, /ви́-/ ◊;

-йся/-ый пра́ний, відми́ва-, відпи́ра- /ви-/;

ОТСТИ́РАННЫЙ віді́праний /ви́-/.

ОТСТО́Й *(на дні)* фус, відсто́янка.

ОТСТОЯ́НИЕ відда́лення, відле́глість.

ОТСТОЯ́ТЬ: о. от *чего* **на** что лежа́ти від *чого* за [лес **-и́т от** *А* **на три ми́ли** ліс -и́ть за три ми́лі від *А*, до лісу від *А* – т. м.];

--й відда́лений, відле́глий, *о.* на ві́ддалі.

ОТСТРА́ИВАТЬ відбудо́вувати /ви-, до-, за-/, буду-́, *(хату)* ста́ви-, *(радіо)* відстро́юва-;

--й що /м^{н} хто/ відбудо́вує ◊, с-и відбудо́вувати, покли́каний відбудува́-, за́йнятий відбудо́вою, *(від)*будівни́к ◊, *п^{к}* відбудо́вчий ◊ + %;

-йся/-ый будо́ваний, відбудо́ву- /ви- ◊/, *(- радіо)* відстро́ю-, *п^{к}* відбудівни́й.

ОТСТРАНЕ́НИЕ недо́пуск [**о. от рабо́ты** н. до пра́ці].

ОТСТРАНЁННОСТЬ відцу́раність, відчу́же-, відре́че-, непричет-

ОТСТРАНЯ́ТЬ відсува́ти /*(з місця)* у-, звільня́-/, відхиля́-, відтру́чува-, *(жестом)* відге́тьку-, відганя́ти, *(од праці)* не допуска́- до; **о.** *кого* відпиха́- лі́ктями; **о. от до́лжности** усува́- з поса́ди;

--й що /м^{н} хто/ усува́ ◊, р-й /з^{м}-й/ усу́нути; **-й жест** жест „не-підхо́дь"; **-й от до́лжности** що усува́ з поса́ди;

ОТСТРАНИ́ТЬ *(рукою)* відтру́тити ◊;

ОТСТРАНЯ́ТЬСЯ відсува́тися ◊, іти́ геть, відходи- *(геть)*, *ф^{р}* умива́- ру́ки, *о^{к}* іти́ від нещастя; **о. от** *кого* цура́тися *кого*;

-йся/-ый гна́ний, відтру́чува-, відге́тьку-, відсу- /у-/, відхилю-, звільню- ◊;

ОТСТРАНИ́ТЬСЯ відсу́нутися ◊, віддали́-, відсахну́-, відмежува́-, відцура́-, відчахну́-; **о. от** *чего* відцура́- *чого*, *о.* ви́рва- з поло́ну *чого*;

-вший*(ся)* Ø; **-я от ми́ра** відтру́чений від світу;

ОТСТРАНЁННО з-чу́жа, непричетно, відчу́же-, сторо́нньо, ба́йдуже, *(глядіти)* хо́лодно, закам'яніло, з ві́ддалі, зі́сторонь, *(оповідати)* без ті́ні співчуття́, без душі́ /чуття́/, протоко́льним го́лосом, протоко́льно, безпри́страс-;

ОТСТРАНЁННЫЙ відчу́жений, недопу́ще- до, відге́тька-, відтру́че-, непричет-, *(од чого)* дале́кий, віді́пхнутий *(ліктями)*, [**бо́лее о.** відда́леніший].

ОТСТРЕ́ЛИВАТЬСЯ: -йся 1. *(- дичину)* відстрі́люваний, 2. ☺ з^{м}-й відстрі́люватися;

ОТСТРЕЛЯ́ТЬСЯ: -вшийся 2. Ø;

ОТСТРЕ́ЛЯННЫЙ 1. відстрі́ляний.

ОТСТУПА́ТЬ відступа́ти, відхо́ди-, тіка́-, здава́- пози́ції, *(од теми)* відхиля́тися, *(майно)* поступа́- *чим*; **о. от и́стины** відхо́дити від пра́вди;

--й що /м^{н} хто/ тіка́ ◊, з^{м}-й відступи́ти, с-и в., відсту́пник, пору́ш-, *о.* на ві́дступі, у проце́сі ві́дступу, *п^{к}* відступа́льний, відступни́й; **-й от** *чего* з^{м}-й віді́йти́ від; **-й от пра́вил** пору́шник пра́вил; **-й от свои́х взгля́дов** відсту́пник, ренеґа́т; **не -й ни на шаг** © не відступа́ючи ні на крок;

♦♦♦**СЯ:** не **о. от свои́х слов** стоя́ти на своє́му;

-йся/-ый *п^{к}* відступни́й; **-я от** *чего* = **-й от** *чего*.

ОТСТУПЛЕ́НИЕ *(військ)* *о^{к}* ві́дворіт, *(од норми)* відхи́лення.

ОТСТУ́ПНИК *о^{к}* переве́ртанець, *ж^{і}* /-танка/.

ОТСТУ́ПНИЧЕСКИЙ *о^{к}* переве́ртенський.

ОТСУ́ТСТВИЕ *(речей)* не*(до)*ста́ча; **в** *чье* **о.** не при *кому*, як *кого* не було́ [**в её о.** не при ній, як її не було́]; **при -ии, в слу́чае -ия** якщо́ нема́ /не бу́де/; **из-за /ввиду́, по причи́не/ -ия** че́рез брак, за браком, *(в кінці мови)* бо не було́ /нема́/.

ОТСУ́ТСТВОВАТЬ бу́ти відсу́тнім, не бу́- *(прису́тнім)*, *(- річ)* бракува́-;

--й кого́ /що його́/ нема́, *п^{к}* відсу́тній, непрису́т-, *г.* неприя́вний, *(погляд)* непри́то́м-, *о.* яко́го нема́; **-й безве́стно** бе́звісний; **-й по боле́зни** *г.* перешко́джений неду́гою;

-вший Ø *о.* яко́го не було́.

ОТСЧИ́ТЫВАТЬ лічи́ти, рахува́-, відлі́чу-, відрахо́ву-;

--й що /м^{н} хто/ відлі́чує ◊, зви́клий відлі́чувати, р-й відрахува́- *п^{к}* відрахо́вчий, *т.* = %;

-йся/-ый відлі́чуваний, відрахо́в-, лі́чений, рахо́ва-.

ОТСЫЛА́ТЬ одсила́ти, сла́-, *(кого)* відряджа́-; **о. обра́тно** поверта́-;

--й що /м^{н} хто/ шле ◊, зви́клий о., з^{г}-й віді́сла́-, *п^{к}* відси́льчий + %; **-й обра́тно** з^{г}-й поверну́ти;

ОТОСЛА́ТЬ віді́слати /віді́шлю, віді́шлеш/ ◊;

-йся/-ый сла́ний, відси́л-, відря́джув-, відпрова́джув-, *п^{к}* відсильни́й.

ОТСЫ́ЛКА *(людей)* відря́дження.

ОТСЫПА́ТЬ[1]**: --й**[1] що /м^{н} хто/ відсипа́ ◊, с-и відсипа́ти, р-й відси́па-, *п^{к}* відси́пчий + %,

-йся[1]**/-ый**[1] 1. відсипа́ний /над-/, *п^{к}* відсипни́й;

ОТСЫПА́ТЬ[2]**: --й**[2] що /м^{н} хто/ відсипля́, р-й поспа́ти;

-йся[2] зви́клий відсипля́тися;

ОТОСПА́ТЬ*(СЯ)*[2] *о^{к}* ви́спати*(ся)*, попоспа́ти;

-вший*(ся)* Ø; **-я** віді́спаний, ви́спа-.

ОТСЫРЕВА́ТЬ відволо́жуватися, *о^{к}* во́гшати, *р^{к}* вогчі́-;

--й/-ый що во́гшає ◊, відволо́жуваний, напівзмокрі́лий, *п^{к}* відволо́жливий;

ОТСЫРЕ́ТЬ зволожні́ти, зволо́житися /від-/, відві́льгнути, відволо́г-, *р^{к}* звогчі́ти, *с.* змокрі́-;

-вший відволо́глий, звогчі́-, змокрі́-, відві́льг-, відволо́жений, Ø.

ОТСЫХА́ТЬ відсих/ати /в-/; **-о́хни у меня́ язы́к!** бода́й мені́ заці́пило!;

--й/-ый що ~а́ ◊, відси́ханий, с-и /ки́нутий/ усиха́ти, вже ма́йже всо́хлий, у проце́сі всиха́ння, щора́з сухі́ший;

ОТСОХНУТЬ всо́хнути [**и не -нут им ру́ки** і не -нуть їм ру́ки], $б^а$ повсиха́-.

ОТСЮ́ДА: о. сле́дует з цьо́го випливає́.

ОТТА́ИВАТЬ відтава́ти, та́ну-, розмерза́ти*(ся)*, розморо́жуватися, *(- тонкий лід)* розшерха́ти;

--й/-ый що та́не ◊, с-и р., розморо́жуваний, напіврозме́рзлий, вже ма́йже відта́-, щора́з розме́рзліший;

ОТТА́ЯТЬ відта́нути, $п^о$ відте́плі-, розве́сні- *(-тонкий лід)* розше́рхну-;

-вший розме́рзлий, відта́-, розше́рх-, розве́сні-, Ø.

ОТТА́ЛКИВАНИЕ $р^к$ відпих [**то́чка -ния** то́чка -ху].

ОТТА́ЛКИВАТЬ відшто́вхувати, відпиха́-, відтру́чува-, відго́ни-; **-аясь от** *чего* крізь при́зму *ч.*;

--й що /$м^н$ хто/ відтру́чує ◊, з-й відштовхну́ти, с-и відпиха́-, $с^г$ репеле́нт, $п^к$ труча́льний + %, $с^г$ відгін-, ☺ гидосві́тній, оги́дний, потво́р-, гиде́з-;

-йся/-ый відшто́вхуваний, відтру́чув-, відпи́х-;

ОТТОЛКНУ́ТЬ віді́пхну́ти /-пхну́, -і́пхнеш/ ◊;

-у́ли /-у́ло/ *кого* віді́пхнуто;

ОТТОЛКНУ́ТЬСЯ: о. от *чего* взя́ти за відпра́вну́ то́чку *що*, поча́ти ді́я- /міркува́-/ *звідки.*

ОТТА́ПТЫВАТЬ відто́птувати;

ОТТОПТА́ТЬ: о. но́ги *(хідне́ю)* *ф.* утю́пкатися.

ОТТА́СКИВАТЬ тягти́, волокти́, відтяга́-, *(за чуба)* /на-/; **о. за во́лосы** чу́бити;

--й = оттягивающий; **-й за во́лосы** зви́клий чу́бити.

ОТТАСКАТЬ відволокти́ /-очу́, -о́чеш, -о́чать/ ◊.

ОТТА́ЧИВАТЬ гостри́ти, ви[від]го́стрюва-, $п^к$ = %; **--й = заостряющий**;

-йся/-ый го́стрений, виго́стрюваний /від-/.

ОТТЕ́НОК нюа́нс, заба́рвлення, *(сивини)* пі́дсвіт, *(значень)* варія́нт, варія́ція, *(відбита барва)* ви́лиск, по́лиск; **с -ом** *чего* не без *чого* [**с -ом иро́нии** не без іро́нії].

ОТТЕНЯ́ТЬ відтіня́ти /-тінюва-/, *о.* наклада́ тінь на, *п.* виділя́-, підкре́слюва-;

--й що відті́нює ◊, с-и в., р-й відтіни́-, $п^к$ = %;

-йся/-ый відті́нюваний, виді́лю-, підкре́слю- ◊.

ОТТЕСНЯ́ТЬ ти́снути, відтиска́-, відтру́чува-, чини́- тиск, *(за столом і п.)* розставля́- лі́кті;

--й що /$м^н$ хто/ ти́сне ◊, з-й /покли́ка-/ відтру́тити, зви́клий /с-и/ відтру́чува-, $п^к$ = %;

-йся/-ый відтру́чуваний, відти́ску- ◊;

ОТТЕСНИ́ТЬ відтру́тити /-тру́чу, -тру́тиш/, поти́сну- /від-/, попе́р- ◊.

О́ТТИСК відбитка.

ОТТИ́СКИВАТЬ *(знак +)* вибив/а́ти, витиска́- /від-/, виду́шувати /від-/;

--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, с-и в., з-й ви́би-, $п^к$ відтиско́вий + %;

ОТТИ́СНУТЬ *(натовпом)* відпе́рти ◊;

ОТТИ́СНУТЫЙ *(юрбою)* відтру́чений, відпе́ртий /по-/ ◊;

-йся/-ый відти́сканий /ви-/, вибив-, відду́шув-, друко́в-, відпи́х-, $п^к$ відтискни́й.

ОТТОГО́: оттого́-то ти́м-то.

ОТТО́К *(членів, готівки)* відпли́в.

ОТТОПЫ́РИВАТЬ відстовбу́рчувати /на-/, відставля́-, випина́-, віддима́-, *(губи)* копи́ли-;

--й що /$м^н$ хто/ випина́ ◊, с-и випина́ти, р-й ви́пнути, випина́йло, $с^к$ ви́пни- [ви́пни-груди], ©;

ОТТОПЫ́РИВАТЬСЯ халабу́дитися ◊, *(з-під чого)* видима́-;

-йся/-ый випи́наний, відстовбу́рчува-, відду́-, відкопи́лю- ◊, $о^к$ випи́натий, халабу́дис-;

-вшийся відду́тий, ви́пну-, відстовбу́рчений, відкопи́л- /за-/ ◊, Ø;

ОТТОПЫ́РЕННЫЙ халабу́дистий ◊.

ОТТОРГА́ТЬ урива́ти /від-/, відкра́юва-, відтин/-а́-, *(землю)* зага́рбува-, $м^а$ відчу́жу-, відторга́-;

--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, с-и в., р-й відкра́я-, відкра́ювач, зага́рбник, $п^к$ = %, $с^к$ урви́-чуже-ті́ло;

-я/-ый ури́ваний ◊, відкра́ю-, зага́рбу-, відчу́жу-;

ОТТО́РГНУТЫЙ відтя́тий, відкра́яний, зага́рба-, $м^а$ відчу́же-, відто́ргнутий.

ОТТОРЖЕ́НИЕ $м^а$ відчу́ження, відто́ргне-.

ОТТЯ́ГИВАТЬ *(куди)* тягти́, затяга́- /від-, *(наголос)* пере-/, *(полки)* відводи́-, *(від чого)* відверта́-, *(приїзд)* відклада́-, перено́си-, *(руки +)* натру́джува-, *(деталі /в кузні/)* видо́вжу-; **о. вре́мя** зволіка́ти бари́тися, га́я-;

--й що /$м^н$ хто/ відтяга́ ◊, с-и в., з-й /$з^м$-й, р-й/ одтягти́, тяга́ч, $п^к$ *т.* відтяго́вий + %; **-й болт** що видо́вжує прого́нича /болта́/; **-й вре́мя = медлящий** + схи́льний зволіка́-; **-й прие́зд** заціка́влений відкла́с- приї́зд; **-й ру́ки** © натруди́вши ру́ки тягаря́ми;

-йся/-ый відтя́ганий /за-, пере-/ ◊, $п^к$ відтяжни́й.

ОТТЯ́ЖКА *(дії)* $р^к$ приза́тримка.

ОТУПЛЯ́ТЬ: --й : ОГЛУПЛЯТЬ.

ОТУЧА́ТЬ віду́чувати, відзвича́ю-, відбива́ти охо́ту; **о. от привы́чки** відзвича́ю-;

-й що /$м^н$ хто/ віду́чує ◊, з-й /покли́ка-/ відучи́ти, для відзвича́ення, $п^к$ = %, © с-и віду́чува-;

-йся/-ый віду́чуваний, відзвича́ю-;

ОТУЧИ́ТЬ відзвича́їти ◊, $о^к$ відзви́чи-;

-вший Ø.

ОТФИЛЬТРО́ВЫВАТЬ = ФИЛЬТРОВАТЬ.

ОТФЫ́РКИВАТЬСЯ відпи́рхуватися, відчми́хува-.

ОТХА́РКИВАТЬ*(СЯ)* відха́рк/увати*(ся)* /ви-/;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и /зви́клий/ ~увати, $з^м$-й ~а-, $п^к$ відха́ркувальний, для відха́ркування;

-йся/-ый виха́ркуваний /від-/.

ОТХВА́ТЫВАТЬ відрі́зувати, відку́шу-, захо́плю-, зага́рбу-, *(куш)* ури́-, *(хвацько)* утина́-;

--й що /$м^н$ хто/ відча́хує ◊, с-и у., р-й урва́-, урви́тель, *(танець)* скаже́ний у та́нці + %, $с^к$ урви-[урви́гопак];
-йся/-ый відди́раний, відрі́зува-, відкра́ю-, відча́ху-, відру́бу-, відку́шу-, ури́-, зага́рбу-;
ОТХВАТИ́ТЬ *(строк)* вхопи́ти, *(куш)* урва́- ◊.
ОТХМЫ́КИВАТЬСЯ відгму́куватися.
ОТХО́Д $в^й$ відступ, ві́дворіт, *(поїзда)* вибуття́;
ОТХО́ДЫ $м^н$ ре́шітки, $о^д$ невжи́ток.
ОТХОДИ́ТЬ *(- поїзд)* ОТБЫВАТЬ; **о. в ве́чность** відхо́дити у за́світи; **-дит от се́рдца у** *кого* розвидню́ється на се́рці *кому*;
--й 1. **отбывающий**² + *о.* на відхо́ді, на доро́зі [-й **в ве́чность** на д. у за́світи], $п^к$ відхо́жий, відхідни́й, $ф^р$ відгалу́же- [-й **от се́рдца сосу́д** -на від се́рця суди́на], 2. що мина́ ◊, мину́щий, відхі́дливий, 3. відсу́ваний [-й **на второ́й план** в. на дру́гий план], 4. **умирающий**; -й **в о́бласть преда́ния** прире́чений ста́ти леге́ндою /істо́рією/, забу́тий-перезабу́тий;
ОТОЙТИ́ *(- військо)* відтягну́тися, *ф.* відсу́ну-[**отойди!** відсу́нься!] ◊; **о. на душе́** поле́гшати /відли́гну-/ на се́рці; **о. на за́дний план** відступи́- на бік; **о. от** *чего* відбі́г- *(від) чого*; **о. от дел** відійти́ від діл, *р.* лягти́ на дно; **о. от при́нципов** зби́тися на кон'юнкту́ру; **о. от се́рдца** відли́г(ну)ти на се́рці *кому*; **-шло́ от се́рдца** відли́гло /розгоди́нилось/ на се́рці *кому*;
-ше́дший $з^м$-й відійти́, $к^н$ віді́йшлий, *(у засвіти)* упоко́єний, тепе́р уже́ [-й **в о́бласть преда́ния** т. у. істо́рія], Ǿ.
ОТХО́ЖИЙ *(промисел)* сторо́нній; **-ее ме́сто** відхідни́к, *г.* вихо́док, */в бараку/* лятри́на.
ОТЦВЕТА́ТЬ відцвіта́ти, $п^о$ відгоря́ти;
--й що відцвіта́ ◊, с-и в., вже ма́йже відкві́тлий /пере-, відцві-/, напівзів'я́-, вже не пе́ршого цві́ту;
ОТЦВЕСТИ́ відбуя́ти ◊;
-тший відкві́тлий, відбуя́-, $о^к$ відга́с-, $п^о$ відгорі́-.
ОТЦЕ́ЖИВАТЬ ціди́ти, відці́дж/ува- /ви-/;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и ц., р-й відціди́-, відці́джувач, $п^к$ відці́дливий + %, $с^к$ ціди́-крізь-зуби;
-йся/-ый ці́джений, відці́джува- /ви-/.
ОТЦЕПЛЯ́ТЬ: --й що /$м^н$ хто/ відчі́плює, с-и відчі́плювати, р-й /з-й/ відчепи́-, $п^к$ відчі́пливий + %;
-йся/-ый відчі́плюваний, $п^к$ відчі́пний.
ОТЦО́В, О́ТЧИЙ $о^к$ о́тній.
ОТЧА́ИВАТЬСЯ втрача́ти наді́ю, зневіря́тися, зневі́рюва-, піддава́- розпу́ці, бра́- /хапа́-/ за го́лову, упада́ти се́рцем, впада́- в розпу́ку /ро́зпач/; **-ается** *кто* *(аж)* ро́зпач бере́ *кого*;
-йся 1. зневі́рюваний, охо́плю- ро́зпачем, у ро́зпачі, 2. = **осмеливающийся**;
ОТЧА́ЯТЬСЯ $о^к$ зрозпачі́ти ◊;
-вшийся 1./2. Ǿ, 1. зневі́рений, обезнаді́є-, позба́вле- ві́ри, $о^к$ зрозпа́че-, зрозпачі́лий, *о.* у ро́зпачі, по́йнятий ро́зпачем, 2. насмі́лений, $п^к$ шиба́йголовий;
ОТЧА́ЯННЫЙ $о^к$ шиба́йголовий + **-вшийся**, $я^і$ одчайду́х, *г.* газардови́к.
ОТЧА́ЛИВАТЬ: --й що /$м^н$ хто/ відча́лює, гото́вий відча́лити, с-и відча́люва-; ± ОТБЫВАТЬ.
ОТЧА́СТИ $ф^р$ поде́куди [**о. с оши́бками** п. з помилка́ми].
ОТЧА́ЯНИЕ $ф^р$ зневі́ра /спроне-/; **с -ием** розпа́чливо; **под влия́нием -ия** з ро́зпачу; & $д^о$ розпачува́ти /= впада́- в ро́зпач, говори́- в розпу́ці/.
ОТЧЁТ: под о. $ф^р$ під відповіда́льність.
ОТЧЁТНОСТЬ: обя́зан -тью му́сить звітува́ти.
ОТЧИ́ЗНА $п^о$ матери́зна.
О́ТЧИЙ: о. дом рі́дна ха́та.
ОТЧИСЛЕ́НИЕ *(дія)* відраху́нок, *(сума)* відрахо́вання [**целевы́е -ия** спеція́льні в.].
ОТЧИСЛЯ́ТЬ *(гроші)* відрахо́в/увати, виверта́-, *(з праці)* звільня́-, *(куди)* перево́ди-, відряджа́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и в., $з^г$-й відрахува́-, за́йнятий відраху́нком, рахівни́к, $п^к$ $р^к$ ~чий + %;
-йся/-ый відрахо́вуваний, відчи́слю-, перево́джу-, звільню- ◊.
ОТЧИ́ТЫВАТЬ свари́ти /бе́шта-/ їх, вичи́тува-/чита́- нота́цію /мора́ль/, мили́- го́лову/ їм;
--й що /$м^н$ хто/ вичи́тує *кому* ◊, охо́чий чита́ти нота́ції, охо́чий до нота́цій, с-и с., р-й насвари́-, вичи́тувач, свару́н, $п^к$ моралiза́торський;
-ый сва́рений, бе́шта-, вичи́тува-;
♦♦♦СЯ звіт/ува́ти, склада́- /роби́-, дава́-/ звіт;
-йся яки́й ~ує ◊, с-и з., покли́каний да́- звіт, ~ода́вець, справозда́в-, $п^к$ підзві́тний, ~ода́вчий ◊.
ОТЧУБУ́ЧИВАТЬ чудотво́ри-, викида́- ко́ники;
--й що /$м^н$ хто/ викида́ к. ◊, с-и ч., з-й учво́ри-, „чудотво́рець", $п^к$ чудотво́рчий;
ОТЧУБУ́ЧИТЬ учво́рити, удра́- шту́ку, *г.* відцибу́чи-.
ОТЧУЖДА́ТЬ *(людей)* відчу́жувати, відлю́днювати, *(майно)* вивла́сню-;
--й що /$м^н$ хто/ відчу́жує ◊, с-и в., з-й відчужи́-, за́йнятий ви́власненням, вивла́снювач, $п^к$ відчу́жливий + %;
♦♦♦СЯ вивла́снюватися ◊; **о. от** *кого* цура́- *кого*;
-йся/-ый відлю́днюваний, вивла́сню-, відчу́жу-;
ОТЧУ(Ж)ДИ́ТЬСЯ *р.* очужі́ти;
-вшийся очужі́лий, Ǿ;
ОТЧУЖДЁННЫЙ ☺ очужі́лий, неприка́яний, $р^к$ відлю́дне-; *(- майно)* ви́власне-.
ОТЧУЖДЕ́НИЕ *(майна)* ви́власнення, *(від людей)* $р^к$ відлю́дне-, *(примусове)* ви́гнання /-ість/.
ОТШЕ́ЛЬНИК $о^к$ пече́рник, самоти́нець.
ОТШЕ́СТВИЕ відхі́д.
ОТШИ́Б: на -бе на відлю́дді, за ца́риною.
ОТШИБА́ТЬ; ОТШИБИ́ТЬ: о. па́мять відібра́ти /відби́-/ па́мороки.
ОТШИВА́ТЬ; ОТШИ́ТЬ відбри́ти, да́- відкоша́.

ОТШЛИФО́ВКА вишліфо́вання.
ОТШЛИФО́ВЫВАТЬ вишліфо́вувати, *(написане)* вигла́джу-.
ОТШУ́ЧИВАТЬСЯ *о.* відбува́тися жа́ртами /жа́ртом/, перево́дити на жарт;
-йся зви́клий /с-и/ перево́дити на ж. ◊.
ОТЩЕПЛЯ́ТЬ відко́лювати, *(гілку)* відча́х/у-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и в., р-й /$з^м$-й/ відчахну́-, $п^к$ $р^к$ відще́пливий + %;
-йся/-ый відча́хуваний, відще́плю-, $п^к$ відщепни́й.
ОТЪЕДА́ТЬ: **--й** що /$м^н$ хто/ від'їда́, с-и від'їда́ти, з-й від'їс-;
♦♦♦СЯ від'їда́тися, $о^к$ розпаса́-, *о.* наїда́ти ши́ю;
-йся що /$м^н$ хто/ наїда́ ш. ◊, с-и н. ш., р-й наїс- ш.;
ОТЪЕ́СТЬ: **о. ха́рю** замордa̍тіти;
-вший*(ся)* *Ø*; **-й х.** замордa̍тілий; **-я** вго́дований, розпа́се-.
ОТЪЕЗЖА́ТЬ від'їжджа́ти, від'їзди́-, *(ви)*руша́-, виряджа́тися, *(- поїзд)* відхо́дити, /*водою*/ відплива́-;
--й що /$м^н$ хто/ виру́ша ◊, с-и в., гото́вий ви́руши- /ви́їха-/, гото́вий у доро́гу, паса́жир, $р^к$ від'їжджа́нин, $п^к$ від'їжджий; **про́воды -их** про́води від'їжджа́н /пасажи́рів, гото́вих у доро́гу/; **-ие** хто від'їжджа́є, від'їжджа́ни.
ОТЫ́ГРЫВАТЬСЯ відігрaва́тися, *(на кім)* збива́ти оско́му;
-йся 1. що /$м^н$ хто/ відігрується, с-и відіграва́тися, р-й відігра́-, 2. що /$м^н$ хто/ збива́ о., с-и з. о., р-й зби́- о., *о.* не від то́го, щоб зби́ти о.
ОТЫСКА́НИЕ $д^к$ відна́йдення.
ОТЫ́СКИВАНИЕ *к.* відшу́к.
ОТЫ́СКИВАТЬ шука́ти, відшу́кува- /роз-/, віднахо́ди- /з-/, виявля́-, *(поклади)* відкрива́-, *(причину)* доко́пуватися до; **о. глаза́ми** *кого/что* $ф^{-р}$ надивля́ти; **о. путём расспро́сов** нави́тува-;
--й що /$м^н$ хто/ шука́ ◊, за́йня́тий ро́зшуком, с-и ш., з-й розшука́-, шука́ч, $п^к$ розшуко́вий, $с^к$ шука́й- [шука́й-вітра-в-полі];
ОТЫ́СКИВАТЬСЯ розшу́куватися ◊, виявля́-, *(після зникнення)* об'явля́-;
-йся/-ый шу́каний, відшу́кув- /ви-, роз-/, відкри́в-; **-ый** віднахо́джув-.
ОТТЯ́ГИВАТЬ: **о. за́ уши от** *чего* відрива́ти від.
ОТТЯ́ЖКА відтяга́чка, відволі́чка.
ОТЯГОЩА́ТЬ обтя́жувати; ± ОБРЕМЕНЯТЬ;
--й що /$м^н$ хто/ обтя́жує, с-и обтя́жувати, з-й обтя́жи-, щора́з ва́жчий, $п^к$ обтя́жливий;
-йся/-ый обтя́жуваний;
ОТЯГОТИ́ТЬСЯ $п^о$ обвагі́тніти; ◊;
ОТЯГОЩЁННЫЙ $п^о$ обвагі́тнілий; ◊.
ОТЯГЧА́ТЬ: **-а́ющий = отягощающий**; **-ие обстоя́тельства** обтя́жливі обста́вини.
ОФИЦЕ́РСКИЙ $і^с$ старши́нський.
ОФИЦЕ́РСТВО $і^с$ старши́на, старши́ни.
ОФИЦИА́ЛЬНОСТЬ $о^к$ офіці́йщина.
ОФИЦИА́ЛЬНЫЙ: **о. язы́к** офіці́йщина.
ОФОРМИ́ТЕЛЬСКИЙ декорати́вний, декорува́ль- [**-ое иску́сство** -не мисте́цтво].
ОФОРМЛЯ́ТЬ *(візу)* готува́ти, виробля́-, *(на працю)* прийма́-, зарахо́вува-, *(сцену)* декорува́-;
--й що /$м^н$ хто/ готу́є ◊, с-и г., р-й офо́рм/и-, за́йнятий ~ленням, ~лювач, $т^е$ декора́тор, маля́р /худо́жник/ сце́ни, $т^я$ диза́йнер, $п^к$ декорати́вний + %;
-йся/-ый офо́рмлюваний, гото́-, виро́блю-, зарахо́ву-, декоро́-.
ОФФШО́РНЫЙ замо́рський, закордо́нний, дале́кого пла́вання.
ОХА́ИВАТЬ гу́дити, ганьби́-, паплю́жи-;
--й що /$м^н$ хто/ паплю́жить ◊, зви́клий п., паплю́жник, критика́н, $п^к$ огу́дливий, паплю́жли- + %;
-йся/-ый паплю́жений, га́ньбле-, обгу́джува-.
О́ХАТЬ *(з)*о́йкати, о́хка-, стогна́-, *п.* бі́дкатися;
--й що /$м^н$ хто/ о́хкає ◊, розо́хканий, розо́йка-, зви́клий о́хкати, о́хкало /о́й-/, бі́дкало;
О́ХНУТЬ *о.* сплесну- /вда́ри- в по́ли/ рука́ми.
ОХВА́Т $ф^р$ за́сяг, *(з флангів)* $в^й$ $р^к$ обса́да.
ОХВА́ТЫВАТЬ охо́плювати, ото́чу-, *(одяг)* обтяга́-, *(душу)* обсіда́-, розлива́тися хви́лею *де*, *г.* переймa̍ти, $ф^р$ перейма́тися *чим* [**его́ -и́ла печа́ль** він -йня́вся сму́тком], *(- чуття)* ляга́ти на се́рце; **о.** *кого* **чем** *(- чуття)* пройма́- /опада́-, опано́вува-/ *кого* **що**, напада́- на *кого* **що** [**её -и́л у́жас** на не́ї -а́в жах]; **о. гла́зом /взо́ром/** оббіга́- очи́ма, сяга́- о́ком; **о. умо́м** осяга́-, могти́ збагну́-; **дрожь -ает те́ло** дрижаки́ перехо́дять ті́лом; **страх -и́л /-ает/** страх узя́в /бере́/; **-ает /-и́ла/ грусть /скорбь/** *кого* бере́ /взяв/ жаль; **-ает тяжёлое чу́вство** під се́рцем немо́в га́дина в'є́ться; ± ОВЛАДЕВАТЬ;
--й що /$м^н$ хто/ охо́плює ◊, с-и о., з-й /покли́ка-/ охопи́-, $п^к$ широкося́жний, всеося́ж-, *р.* охва́т-, о*(б)*хо́плюваль- + %, охо́пливий, $в^й$ *(маневр)* облого́-, $р^к$ обсадо́-, $с^к$ охопи́- [охопи́-душу] + **обнимающий**; **-й гла́зом /взо́ром/** © оббі́гши очи́ма; **-й подпи́ской** з-й охопи́ти передпла́тою, © охо́плюючи п.; **-й умо́м** з-й збагну́ти, $с^к$ охопи́-розумом;
ОХВАТИ́ТЬ обсі́сти *кого* ◊; **страх -и́л** *их* страх узя́в їх, страхи́ в го́лову полі́зли *їм*; **-и́ла смерте́льная тоска́** на́че полови́ни сві́ту не ста́ло; её **-и́ло чу́вство сожале́ния** її взяв жаль; **-и́ло тяжёлое чу́вство** під се́рцем на́че га́дина повила́ся; **-и́ло предчу́вствие** *кого* передчу́в *хто*;
ОХВА́ТЫВАТЬСЯ $ф^р$ бра́тися [б. вогне́м]; ◊;
-йся/-ый охо́плюваний, ото́чув-, по́йм- /про́-, пере́-, обі́-/, обтя́г-, ого́рт-, спови́в-, окри́в-, ося́г- /за-/, захо́плюв-;
ОХВА́ЧЕННЫЙ *(жахом +)* опано́ваний ◊; **о. беспоко́йством** *хто* душа́ не на мі́сці в *кого*; **о.**

тоско́й сту́жений.

ОХЛАДЕВА́ТЬ холо́нути, холоді́-, остига́-, виолоня́-, *п.* байдужі́-;

--й що /*м*[н] хто/ холо́не /байдужі́є/ ◊, с-и о., щора́з холодні́ший /байдужі́-/, ма́йже цілко́м ви́хололий /збайдужі́-/, напівости́г-, напівохоло́-;

ОХЛАДЕ́ТЬ прихоло́нути ◊, *(пересердитись)* перекипі́-; **о. к** ***чему*** втра́ти- охо́ту до *чого*; **о. к предме́ту любви́** відлюби́-;

-вший прохоло́лий /о-, за-, при-/, ости́г-, збайдужі́-, Ø.

ОХЛАЖДА́ТЬ холоди́ти, студи́-, охоло́джува- /ви-, за-, роз-/, осту́джу- /ви-/, *гарячих)* тверези́-;

--й що /*м*[н] хто/ сту́дить ◊, с-и в., з-й остуди́-, *п*[к] охоло́дни́й, остудни́й, холоди́ль-, охоло́дливий, відсвіжли-, відсвіжу́щий, /*погляд*/ тверезу́-, *т.* рефрижера́торний + %;

ОХЛАДИ́ТЬ прохолоди́ти, ви́студи- /по-/ ◊;

ОХЛАЖДА́ТЬСЯ вихоло́джуватися /про-/ ◊;

-йся/-ый сту́джений, осту́джува-, охоло́джува- /ви-, роз-, за-/; **-я** щора́з холодні́ший.

ОХЛАЖДЕ́НИЕ *о*[к] осту́да.

ОХОРА́ШИВАТЬСЯ чепури́тися, вичепу́рюва- /при-/;

-йся зви́клий чепури́тися ◊, чепуркó.

ОХО́ТА мисли́вство, лове́ц-, *(бажання)* *о*[к] хоті́ння; **о. пу́ще нево́ли** охо́та ду́жча од нево́лі; **по своє́й -те** добровільно; **нет -ты** неохо́та; **на -ту е́хать – соба́к корми́ть** шити-білити – за́втра Вели́кдень.

ОХО́ТИТЬСЯ полюва́ти, ходи́- на вло́ви /полюва́ння/, *о*[к] мисли́ви-, *(за ким)* лови́- *кого*, шука́- за *ким*;

-йся що /*м*[н] хто/ полю́є *кого* /на *кого*/ ◊, зви́клий полюва́ти, з-й заполюва́-, за́йня́тий ло́вами, лове́ць, мисли́в-, звіроло́в, *п*[к] мисли́вий, ло́вчий, *о.* на ло́вах, на полюва́нні.

ОХО́ТКА *ф.* жа́дібка [в **-тку** в -бку]; **в -тку** з охо́тою.

ОХО́ТНИЦА *о*[к] ловчи́ня.

ОХО́ТНИЧИЙ мисли́вський, лове́ць-, ло́вчий [**о. про́мысел** *л.* про́мисел]; **-чья землянка** лісничі́вка.

ОХО́ТНО ра́до, охо́че, залюбки́, *о.* з ра́дістю, *(дуже)* *з*[г] з ви́скоком, *ф*[р] лю́бо [найлюбі́ше = найохо́чіше]; **о́чень о.** з дорого́ю душе́ю.

ОХРА́НА *(варта)* сторо́жа; **о. окружа́ющей среды́** охоро́на довкі́лля; **штат по -не труда́** штат охоро́ни пра́ці.

ОХРАНЯ́ТЬ хорони́ти, пильнува́-, вартува́-, стерегти́, берегти́, *(від чого)* захища́-, охороня́-;

--й що /*м*[н] хто/ стереже́ ◊, с-и с., призна́чений зберегти́, для охоро́ни, за́йня́тий -ою, охоро́нець , вартови́й, сто́рож, захисни́к, *п*[к] захисни́й, охоро́н-, сторожови́й; **-й воро́та** прибра́мний;

ОХРАНЯ́ТЬСЯ берегти́ся ◊; **-я́лось** стере́жено;

-йся/-ый пильно́ваний, варто́-, стере́жений, бере́же-, захи́ще-.

ОЦЕ́НИВАТЬ ціни́ти, цінува́-, оці́ню-, кла́сти ціну́, *о*[к] таксува́-, *(себе)* зна́- собі́ ціну́; **о. в деньга́х /валю́те/** цінува́ти на гро́ші /валю́ту/;

-ающе знаве́цьким о́ком, оці́нювально, оці́нююче ◊;

--й що ціну́є ◊, с-и о., з-й оціни́-, за́йня́тий цінува́нням, цінува́льник, такса́тор, оці́нювач [**-й взгляд** по́гляд -ча], *п* цінува́льний + %, оці́н-, *о*[к] оці́нчий, цінода́в-, *(- око)* знаве́цький, для о́цінки, *с*[к] -ці́нчий [**самооцениваю́щий** самоці́нчий]; **-й по досто́инству** з-й оціни́- по заслу́зі /скла́с- нале́жну ціну́/;

-йся/-ый оці́нюваний, ціно́-, таксо́-;

ОЦЕНИ́ТЬ поцінува́ти ◊, *г.* зацін́и-, *(тверезо)* гля́ну- пра́вді в о́чі, *(кого)* скла́с- ціну́ *кому*; **как о. э́тот факт /собы́тие/?** і що сказа́- на це?.

ОЦЕ́НОЧНЫЙ *о*[к] оці́нковий, цінува́льний [**-ая коми́ссия** -на комі́сія] + *п*[к] → **оце́нивающий**; **о. лист** оці́нн[ч]ий лист; **-ая сто́имость** оці́нна ва́ртість.

ОЦЕ́НЩИК цінува́льник, такса́тор, поціно́вувач.

ОЦЕПЕНЕ́НИЕ *к.* за́кляк.

ОЦЕПЛЯ́ТЬ обступа́ти, ото́чува-, облягá-, обса́джува-, бра́- в за́шморг;

--й що /*м*[н] хто/ ото́чує ◊, с-и о., покли́каний оточи́-, *п*[к] обсадни́й, облого́вий, обла́вний, *р*[к] за́шморго́вий; **-й отря́д** облого́вий /обла́вний/ загі́н, *с*[к] оточи-загін;

-йся/-ый ото́чуваний, обса́джу- ◊.

ОЧА́Г *о*[к] центр, куто́к [**семе́йный о.** сіме́йний к.], гніздо́, гніздо́вище, *(родинний)* ко́ло; **кузне́чный о.** го́рно; **у семе́йного -га́** в роди́нному ко́лі;

ОЧАГИ́ *(опору)* гні́зда.

ОЧАГО́ВЫЙ *о*[к] осере́дковий, во́гнищаний, *(характер)* гніздови́й, *р*[в] во́гнища [**-ые оста́тки** ре́штки в.].

ОЧАРОВА́НИЕ *з*[п] шарм, *б*[з] пова́ба.

ОЧАРОВА́ТЕЛЬНЫЙ *о.* на ди́во га́рний, по́вен ча́рів /ча́ру/, *(куток)* ра́йський.

ОЧАРО́ВЫВАТЬ чарува́ти, зачаро́вувати /при-/, заворо́жу-, обма́рю- *(ча́рами)*, наво́дити ча́ри;

--й що /*м*[н] хто/ зачаро́вує ◊, с-и ч., з-й зачарува́-, спо́внений ча́ру, чарівни́к /-и́ця/, *п*[к] чарівни́й, чарівли́вий, ома́нли-, обма́рли-, при́воротни[і]й, *о.* по́вен ча́ру /ча́рів/;

-йся/-ый чаро́ваний, зачаро́ву- /при-/, заворо́жу-, обма́рю- *(ча́рами)*;

ОЧАРОВА́ТЬ *(чим)* підкури́ти ча́дом *чого* ◊.

ОЧЕВИ́ДЕЦ нао́чний сві́док; **быть -ем** ба́чити на вла́сні о́чі.

ОЧЕВИ́ДНО: соверше́нно о. цілко́м я́сно;

ОЧЕВИ́ДНЫЙ я́вний, реа́льний, *г.* позі́рний.

ОЧЕВИ́ДНОСТЬ *к.* очеви́дь.

ОЧЕЛОВЕ́ЧИВАТЬСЯ вилю́днювати, прийма́-

людськи́й о́браз, прибира́- людські ри́си;
ОЧЕЛОВЕ́ЧИТЬСЯ *к.* ви́людніти ◊.

О́ЧЕНЬ *ф^p* аж [**в о. глубо́кую я́му зары́т** аж у глибо́ку я́му зари́тий], *о^к* ве́лико, здо́рово, неаби́як, гли́боко [г. нецікáвий], з ве́рхом [з ве́рхом цікá-], *р.* силе́нно, *с.* аж геть [**о́. исхуда́л** аж геть схуд], *ж^м* ой [**давно́, о́. давно́** давно́, ой давно́], ой, як /яки́й/ [**о́. легко́** ой, як ле́гко]; не **о́.** не так то, не так, щоб; не **о́. и /большо́й, ста́рый +/** не яки́й там і /вели́кий, стари́й +/; **не о.** *какой* малояки́й [**н. о. интере́сный** малоцікáвий]; **не о. разго́нишься** не ду́же *що зробиш* [не д. й ку́пиш]; **не так, что́бы о́.** не аж ду́же; **о́.-то** аж ду́же; **о́. хорошо́** *(знаний)* до бо́лю /щему́/;
О́ЧЕНЬ-ТО ко́нче; **не о́.-то** не ко́нче, не ду́же й [не **о́.-то ну́жен** не ко́нче /не ду́же й/ потрі́бен].

ОЧЕРЕДНО́Й *з.* чережни́й, *г.* з черги́ [**пя́тый о.** *(з'їзд)* п'ятий з ч.]; **в о.** раз вчерго́ве́.

ОЧЕРЁДНОСТЬ *ф^p* послідо́вність, насту́пн-, послідо́вна змі́на.

О́ЧЕРЕДЬ *з.* ряд [**приде́рживайся -ди** трима́йся ря́ду], *ф^p* поря́док де́нний [**ста́вить на о́.** ста́вити на п. д.]; за *кем* **о́.** *хто* чергови́й, *чия* че́рга́; **в свою́ о́.** і собі́, своє́ю черго́ю /доро́г-/; **в поря́дке -ди** дотри́муючи че́рги́, по че́рзі; **вне -ди** без черги́.

О́ЧЕРК на́рис; & на́рисок.

ОЧЕРНЯ́ТЬ чорни́ти, гу́ди-, обмовля́-, ославл/я́-, обкладá- боло́том, пускá- сла́ву на;
--й що /*м^н* хто/ ~я́є ◊, зви́клий о., з-й осла́ви-, очо́рнювач, обмо́вник, огу́д-, *с.* паплю́ж-. *п^к* = %;
-ёнся/-ый очо́рнюваний, обмо́влю-, осла́влю-; ± ОХАИВАТЬ.

ОЧЕРТЯ́: о. го́лову *о^к* сто́рчголов, закуси́вши вуди́ла.

ОЧЕ́РЧИВАТЬСЯ окре́слюватися, *(в уяві) о.* проростáти.
ОЧЕ́РЧЕННЫЙ окре́слений, *(- риси)* означе-.

ОЧИСТИ́ТЕЛЬ *о^к* вичи́щувач.

ОЧИСТИ́ТЕЛЬНЫЙ *(- молитву)* відпусто́вий, розгрішу́щий; **-ая же́ртва** поку́тня /розгрішу́ща/ же́ртва.

ОЧИ́СТКА чи́щення; **для -ки со́вести** щоб збу́тися гріхá.

ОЧИЩА́ТЬ чи́стити, вичи́щува-, відчищá- /ви-, *(місце)* роз-/, пробирá- /*(від лушпи)* об-/, лу́щи-, *(від мулу)* відмулюва-, *х.* рафінува́-;
--й що /*м^н* хто/ чи́стить ◊, с-и ч., з-й очисти-, очи́сник, вичи́щувач /о-/, *п^к* чисти́льний, очищáль-, очисни́й /роз-/ + %, пурифікаці́й-, для очи́щення, *(- молитву)* поку́тній, відпусто́вий, розгрішу́щий, *р^в* очи́щення [**-ая моли́тва** моли́тва о., поку́тня /◊/ м.]; **-й** *(ду́шу) (піст)* поку́тній, сповідáльний, *с^к* очищáй-душу-піст;
ОЧИ́СТИТЬ: о. свою́ со́весть *г.* усправедли́витися;
ОЧИЩА́ТЬСЯ чи́ститися ◊, *ф^p* чисті́шати [**о. от скве́рны** ч. се́рцем];
-йся/-ый очи́щуваний /об-, від-, роз-, ви-/, обби́ра- /про-/, рафіно́ва-, обру́шу-, споро́жню-, звільню-;
ОЧИ́СТИТЬСЯ *ф^p* обми́тися [**о. от скве́рны** о. від скве́рни], *і^p* ви́митися з ми́лом; ◊;
ОЧИ́ЩЕННЫЙ відчи́щений ◊, *(від мулу)* відму́ле-.

ОЧУНА́ТЬСЯ *д. о.* відхо́дити душе́ю й ті́лом;
ОЧНУ́ТЬСЯ прокину́тися, прочну́-, стя́ми- /о-/, прийти́ до тя́ми, очу́ня-, очу́матися, очу́ти-.

О́ЧНЫЙ: -ая ста́вка зво́дини, зво́ди.

ОЧУТИ́ТЬСЯ *д^к (де)* знайти́ся [**о. в петле́** з. в зá-шморзі], опини́-; **о. в да́мках** пройти́ в да́мки; **о. в двойственном положе́нии** о. між двох сті́льців; **о. в затрудни́тельном п.** ско́чити на слизькé; **о. в нело́вком п.** не знá-, на яку́ ступи́-.

ОШАРА́ШИВАТЬ, ОШЕЛОМЛЯ́ТЬ ошеле́ш/-увати, приголо́мшу-, шокувáти, *к.* голо́мши-, *о^к* вганя́- в по́див; **о.** *кого н^о* запирá- дух *кому*;
--й що /*м^н* хто/ ~у́є ◊, с-и г., з-й приголо́мши-, *п^к* приголо́мшливий, ошеле́ш-, *о^к* запридушні[и]й, *(ефект)* могу́тній, *с^к* збивáй-з-ні́г- [**-щая весть** збивáй-з-ні́г-ві́стка] + **шокирующий**;
-ый приголо́мшуваний, ошеле́шу-, шоко́-, *к.* голо́мшений;
ОШАРА́ШИТЬ, ОШЕЛОМИ́ТЬ пришоло́ми́ти, причмели́-, запа́мороч-, угрі- ◊, як гро́мом приби́-, вдáри- обу́хом по голові́, звали́- /зби́-/ з ні́г, *о^к* ки́ну- в по́див *кого*;
ОШАРАШЕННЫЙ, ОШЕЛОМЛЁН- *(чим)* ошеле́шений, приголо́мше-, запа́мороче-, шоко́ва-, *о.* мов-гро́мом-приби́тий.

ОШИБА́ТЬСЯ помиля́тися /г. об-/, хи́бити; **о. в цене́** помиля́тися на ці́ні; **е́сли не -а́юсь** дай, Бо́же, па́м'яті, коли́ б не збрехáти;
-йся що /*м^н* хто/ помиля́ється ◊, зви́клий помиля́тися, схи́льний до поми́лок, нездáтний уни́кнути по́милки /поми́ло́к/, *п^к* помилко́вий, хи́бний, *і^с* поми́лешній, *р^к* поми́льчивий;
ОШИБИ́ТЬСЯ *г.* обмахну́тися ◊, *о.* впáсти в по́милку.

ОШИ́БКА: вкра́лась о. трáпилася по́милка; **по -ке** *д.* по запáрці; **при допуще́нии -ки** якщо́ трáпиться п.

ОШКУ́РИВАТЬ кор/увáти, *ж^м* шку́ри́ти;
--й що /*м^н* хто/ ~у́є ◊, с-и к., р-й ошкури́-, зáйня́тий ~увáнням, корувáльник, *п^к* ~увáльний + %;
-ый коро́ваний, обкоро́ву-, шку́рений.

ОЩЕТИ́НИВАТЬ наїжáчувати;
--й що наїжáчує ◊, с-и н., © наїжáчуючи;
ОЩЕТИ́НИВАТЬСЯ наїжáчуватися, ощиря́-;
-йся наїжáчуваний, ощи́рю-, визві́рю-, щорáз бі́льше наїжáчений, зви́клий /схи́льний, с-и/ наїжáчуватися;

ОЩЕТИ́НИТЬСЯ наї́житися, ви́звіри- ◊;
-вший(ся) Ø; **-я** наїжа́чений, наї́же-, ви́звіре-.

ОЩУ́ПАНКА *(у картярській грі)* по́лапок, $п^{рв}$ $м^{н}$ по́лапки /= сліди́, ві́дбитки па́льців/.

О́ЩУПЬЮ навпо́мацьки, до́тиком, $к^{н}$ такти́льно, намаца́льно[!].

ОЩУ́ПЫВАТЬ обма́ц/увати /-ла́пу-/, ма́цати, ла́па-;
--й що /*м* хто/ ~ує ◊, с-и м., р-й обма́цати, за́йнятий ~уванням, $п^{к}$ *т.* = % + **щупающий**;
-ый ма́цаний, ла́па-, обма́цува-, обла́пу-.

ОЩУТИ́МО, ОЩУТИ́ТЕЛЬНО відчу́тно, помі́т-, неаби́як, до́сить си́льно, го́стро, $ф^{р}$ до́тиком руки ◊ → ОЩУТИМЫЙ;

ОЩУТИ́МЫЙ, ОЩУТИ́ТЕЛЬНЫЙ відчу́тний на до́тик *(наслідок)* вагоми́й, переко́нливий, *(удар)* дошкульни́й, *(- нестачу)* го́стрий; **о. уро́н /поте́ри/** вели́ка /серйо́зна/ втра́та /-а́ти/.

ОЩУЩА́ТЬ відчува́ти /по-/, ма́- вра́ження, добача́-, *(серцем)* чу́-, *(чуттями)* сприйма́-, *(біль +)* переймáтися *чим*, $ф^{р}$ віщува́ти [**се́рдце -а́ет ги́бель** се́рце -у́є /чу́є/ заги́н]; **не о. недоста́тка в пи́ще** *к.* ма́- до сто́лу все;
--й що /$м^{н}$ хто/ чу́є ◊, пере́йнятий *чим*, с-и в., з-й відчу́-, спо́внений почуття́, ого́рнутий -я́м, $п^{к}$ чутли́вий, © відчува́ючи;

ОЩУТИ́ТЬ: о. боль в се́рдце здригну́тися се́рцем;
-и́мый ле́гко відчу́ваний, $п^{к}$ (від)чутни́й, $ф^{р}$ очеви́дний, реа́ль-, матеріа́ль-, $о^{к}$ я́вний, відве́ртий [**с -и́мой до́зой иро́нии** з -тою до́зою іро́нії], *(зиск)* до́брий, *(зарібок)* поря́дний, вагоми́й;

ОЩУЩА́ТЬСЯ відчува́тися ◊, *(- силу /в кому/)* уга́дува-; **-а́ется потре́бность** © відчува́ємо /відчува́ють/ потре́бу;
-йся/-ый відчу́ваний, сприйм-, доба́чув-.

ОЩУЩЕ́НИЕ $ф^{р}$ вра́ження [**тако́е о., бу́дто я па́даю** таке́ в., ні́би я па́даю], $ф^{р}$ усвідо́млення [**о. оби́ды** у. обра́зи]; **прия́тное о.** $ф^{р}$ післясма́к; $р^{в}$ **-ия** $п^{к}$ відчутте́вий [**компоне́нт -ия** в. компоне́нт].

П

ПА́ГУБА згу́ба, ни́щення, псува́ння, зі́псуття́.

ПА́ДАНЬЕ & па́данина.

ПА́ДАТЬ па́дати, ге́пати*(ся)*, *(помалу)* опуска́тися, *(до ніг)* припада́ти, *(- води)* зверга́тися, *(на голову)* зва́люва-, *(- рівень)* зни́жува-, зме́ншу-, іти́ вниз /*г.* надоли́ну/, *(- росу)* сіда́-, *(- дощі)* випада́-, іти́, *(- волос)* звиса́-, *(- тінь)* ляга́-; **п. в бою́** ги́ну-; **п. в цене́** спада́- з ціни́; **п. ду́хом** па́да- /підупада́-/ на ду́сі, вдава́тися в ту́гу, розпуска́ти ню́ні; **не п. ду́хом** $д^{к}$ вда́ри- ли́хом об зе́млю; **п. на коле́ни** укляка́-, па́да- навко́лішки;
-ает в о́бморок *кто* мло́сно *кому*; **подозре́ние -ает на** $ж^{м}$ ду́мають на; **чуть не -али в о́бморок** аж /ма́ло не/ умліва́ли;
--й/-ый що /$м^{н}$ хто/ па́да ◊, зва́люваний, ва́ле- *(як сніп)*, підко́шува- [**-ая мише́нь** -на мета́], *(показник)* зме́ншу-, зни́жу-, $ф^{р}$ зва́люва-, зве́рга-, зви́клий па́дати, щора́з ни́жчий, *(овоч)* па́далка, $п^{к}$ долубі́жний, долуйду́чий, низхідни́й, спадови́й, спа́дистий, *з.* па́далишній, валю́щий, $ж^{м}$ паду́щий (згори́, з не́ба), $р^{к}$ па́дошній, $ф^{р}$ дзьоба́стий [**замо́к с -им кли́ном** замо́к з -тим кли́ном], /*- зорі*/ паду́чий, /*- потужність*/ сла́бший, $с^{к}$ -па́дний [простопа́дна лі́нія], © па́даючи, беркиць на зе́млю; **-й в о́бморок** гото́вий умлі́ти, напівзомлі́лий, © ще тро́хи й умлі́є; **-й ду́хом** зневі́рений, зневі́рюва-; **-й ка́мнем** © як той ка́мінь згори́; **-й к нога́м** © припада́ючи до ніг; **-й на коле́ни** укляка́ючи; **-й с ног от** *чего* зва́люваний *чим*; **-ая валю́та** знеці́нювана валю́та; **-ая волна́** долубі́жна хви́ля; **-ая звезда́** $ж^{м}$ паду́ча /летю́-/ зоря́; **-ие це́ны** щора́з ни́жчі ці́ни;

ПАСТЬ: ни́зко п. пусти́тися бе́рега, ни́зько впа́сти, ± УПАСТЬ; **п. же́ртвой** ста́- же́ртвою; **п. сме́ртью хра́брых** поля́гти́ як геро́й /-о́ї/;
-вший *(- листя)* опа́лий, *(в бою)* поле́г-, заги́б-, *(- звіря)* (з)до́хлий, *(форт)* здобу́тий, перемо́жений, Ø;
па́дший ☺ зледащі́лий, занепа́-, пропа́щий, *(янгол)* грі́шний; **п. на коле́ни** $п^{о}$ сколі́не-;

УПА́СТЬ бебе́хнути, ге́пнути*(ся)*, ля́пнутися, *(нагло)* упа́сти, як му́ха в мед, *(у воду)* шубо́всну-, *(- форт на війні)* зда́тися; **у. ду́хом** $о^{к}$ опусти́- ру́ки; **у. как подко́шенный** ге́пнутися сно́пом; **не дать пыли́нке у. на** *кого* порохи́ здува́ти з; **вы что с не́ба упа́ли?** ви що з ду́ба впа́ли?
-вший просте́ртий, *(голос)* слабки́й, осла́блий, підупа́-, *(- листя)* опа́- /$к^{н}$ па́-/, *(- бидло)* здо́х-, /*овоч*/ па́дошній, па́далка, Ø; **-й ду́хом** занепа́лий на ду́сі; **-й на коле́ни** укля́к-, сколі́нений; **-й плашмя́** просте́ртий навзна́к; **-й с не́ба** гість із не́ба, Ø.

ПАДЕ́НИЕ упа́д [до упа́ду], *(моралі)* деграда́ція.

ПА́ДКИЙ: п. на *что* ла́сий /за́здрий/ на *що*.

ПА́ЗУХА: как у Бо́га за -ой як у Христа́ в запі́чку.

ПА́ИНЬКА, ПАЙ-МА́ЛЬЧИК золота́ дити́на.

ПА́ЙЩИК *(у ділі)* спі́льник, *(на паях)* пайови́к.

ПАКЕ́Т *(згорток)* паку́нок; **индивидуа́льный п.** $в^{й}$ особи́стий паке́т.

ПАКОВА́ТЬ пакува́ти, запако́ву-; **п. ве́щи /чемода́ны/** пакува́тися;
--й що /$м^{н}$ хто/ паку́є ◊, с-и п., з-й запакува́-, за́йнятий пакува́нням, пакува́льник, $п^{к}$ = %;
-йся/-ый пако́ваний, запако́ву-.

ПА́КОСТИТЬ ка́постити, паску́ди-, шко́ди-, *о.* підклада́- /підсува́-/ свиню́, чини́- ка́верзи;

--**й** що /*м*ⁿ хто/ ка́постить ◊, ка́посник, шко́да, *п*ᴷ ка́посний /-ливий/, га́дський + **шкодящий**;
НА♦♦♦ нака́пости-, насоли́-, наперчи́-;
-**вший** *і*. шко́да, Ø.
ПА́КОСТНЫЙ *о*ᴷ га́дський.
ПА́КОСТЬ *о*ᴷ ка́верза, свинство.
ПАКТ уго́да.
ПАЛАТАЛИЗИ́РОВАТЬ палаталіз/ува́ти;
--**й** що ~у́є, с-и /з-й/ п., *п*ᴷ = %;
-**йся/-ый** палаталізо́ваний.
ПАЛА́ТОЧНЫЙ *о*ᴷ шатро́вий.
ПА́ЛЕЦ: большо́й п. *г*. па́люх.
ПАЛИСА́ДНИК при́садок.
ПАЛИ́ТЬ[1] *(свиню)* смали́ти, *(в печі)* пали́-, *(- сонце)* пра́жи-, шква́ри-; **п. из пу́шек** би́- /сади́-/ з гарма́т;
--**й** що /*м*ⁿ хто/ па́лить ◊, р-й обпали́ти, с-и /зви́клий/ пали́-, палі́й, смалі́й, *п*ᴷ палю́чий, пеку́-, палки́й, смалки́й;
-**и́мый** па́лений, сма́ле-.
ПАЛИ́ТЬ[2] /= **ЖЕЧЬ**/: --**й** > ЖЕЧЬ, *с*ᴷ пали- [пали́вода, пали́копа].
ПА́ЛКА: п. о двух конца́х *о*ᴷ па́лиця о двох кінця́х; **из-под -ки** *(робити)* за бою́сь.
ПАЛКООБРА́ЗНЫЙ патикува́тий.
ПАЛО́МНИК *о*. Бо́жий чолові́к.
ПАЛО́МНИЧЕСТВО про́ща.
ПАЛО́МНИЧАТЬ ходи́ти на про́щу, *п*. поклоня́тися;
--**й** що /*м*ⁿ хто/ хо́дить на про́щу ◊, с-и /зви́клий/ х. на про́щу, проча́нин, богомо́лець, моли́бога, *а*. пілігри́м, *п*ᴷ богомі́льний, богові́р-.
ПА́ЛОЧКА пру́тик [**волше́бная п.** чарівни́й п.], *(чистити плуг од землі)* і́стик; **дирижёрская п.** *г*. бату́та.
ПАЛОЧКОВИ́ДНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ патичкува́тий.
ПА́ЛУБА по́клад.
ПАЛЬЦЕВИ́ДНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ пальча́стий, на взір па́льця.
ПА́МЯТНИК: надгро́бный п. на*(д)*гро́бок.
ПА́МЯТНЫЙ пам'ятко́вий, *(- дату)* ровоко́винний.
ПА́МЯТЬ: твёрдая п. до́бра па́м'ять; **по -ти** з па́м'яті; **по ста́рой -ти** за зви́чкою; **для -ти** щоб пам'ята́ти, на па́м'ятку.
ПА́НИ па́ні; & пано́єчка, паню́ся.
ПАНЕГИРИ́ЧЕСКИ *о*ᴷ бенефі́сно.
ПА́НИКА переполо́х, *ф*ᵖ кіне́ць сві́ту.
ПАНИКЁРСТВОВАТЬ, ПАНИКОВА́ТЬ панікува́ти, *о*. вдава́тися в па́нік/у;
--**й/-у́ющий** що /*м*ⁿ хто/ ~у́є, с-и /зви́клий/ ~ува́ти, охо́плений ~ою, розпаніко́ва- /с-/, паніке́р, *п*ᴷ паніке́рський, пані́чний, переполо́шливий;
ВПАСТЬ В ПА́НИКУ запанікува́ти.
ПАНИ́ЧЕСКИЙ *(страх)* ку́рячий.
ПА́ННА па́нна; & пану́нця.
ПАНОРА́МА кругови́д, *ф*ᵖ краєви́д, видо́вище.
ПАНСИО́Н: по́лный п. ласкави́зна.
ПА́НСКИЙ & старопа́нський [с. капелю́шок].
ПАПА́ХА ку́чма.
ПАПОРОТНИКОВИ́ДНЫЕ, -ОБРА́ЗНЫЕ *б*ᵒ па́пороті, *р*ᴷ па́поротисті.
ПАПУГА́Й & папу́жка.
ПАР: п. косте́й не ло́мит па́ра кісто́к не ло́мить; **на всех -а́х** на по́вну па́ру, по́вним хо́дом; **по́лным -ом** на по́вну па́ру; **свои́м -ом** своі́м пи́хом /мане́р-/; на вла́сну ру́ку; самості́йно, своі́ми си́лами.
ПА́РА двоє́; & па́рка, па́рочка; **два сапога́ п.** яке́ ї́хало, таке́ й зди́ба-; **п. пустяко́в** раз плю́нути; **под -ру** до па́ри; **-ой лошаде́й** *(у)*двоко́нь.
ПАРА́Д *з*ⁿ дефіля́да; **при всём -де** при всій /всім/ пара́ді.
ПАРАДИ́РОВАТЬ *г*. дефілюва́ти.
ПАРА́ДНЫЙ показо́вий, *г*. парадо́-, *(бік)* показни́й, *(одяг)* святко́вий, *(обід)* уро́чи́стий;
ПАРА́ДНОЕ *ж*ⁿ парадня́к.
ПАРАЗИ́Т дармоі́д, тру́тень, нахлі́бник, *г*. галапа́с.
ПАРАЗИТИ́РОВАТЬ: --**й** що /*м*ⁿ хто/ паразиту́є, с-и паразит/ува́ти, ПАРАЗИТ, *п*ᴷ ~и́чний, ~а́р-.
ПАРАЛИЗ/ОВА́ТЬ *н*ᵈᴷ ско́вувати, зв'я́зу- ру́ки й но́ги /по рука́х і по ног-/, ~у-, *п*. зневла́дню-;
--**й** що /*м*ⁿ хто/ ~у́є, с-и п., з-й спаралізува́-, паралізатор, *п*ᴷ паралізаці́йний, паралі́ти́ч- + %;
-**йся/-ый** паралізо́ваний;
ПАРАЛИЗОВА́ТЬ *д*ᴷ *ж*ᴹ поста́вити правце́м ◊;
ПАРАЛИЗО́ВАННЫЙ: как п. *(стоїть)* мов його́ обу́хом по голові́ вда́рили.
ПАРАЛЛЕЛОГРА́М рівнобі́чник.
ПАРАЛЛЕ́ЛЬНЫЙ: -ые бру́сья *о*ᴷ рукохо́ди.
ПАРА́МЕТР: по всем -ам *(підхожий)* під ко́жним о́глядом.
ПАРАФИНИ́РОВАТЬ: --**й** що /*м*ⁿ хто/ парафін/у́є, с-и ~ува́ти, з-й пропарафінува́-, для ~ува́ння, за́йня́тий -ям, *п*ᴷ парафінува́льний;
-**йся/-ый** парафіно́ваний.
ПАРАФИ́РОВАТЬ: --**й** що /*м*ⁿ хто/ парафу́є, с-и /покли́каний/ парафува́ти, *п*ᴷ парафува́льний;
-**йся/-ый** парафо́ваний.
ПАРАШЮТИ́СТ *г*. спаду́н.
ПАРВЕНЮ́ ви́пинок, *м*ⁿ князі́ з грязі́.
ПАРЕ́НИЕ *(мо́ря)* парува́ння.
ПА́РЕНЬ *о*ᴷ хлоп'я́га, *(як панібрат)* хлопа́ка; **свой п.** свій хлоп /хлопа́ка/.
ПАРИКМА́ХЕР *о*ᴷ циру́льник , *ж*. голі́борода, *г*. фризе́р, *ж*ⁿ ци́руль.
ПАРИКМА́ХЕРСКАЯ циру́льня, *о*ᴷ стрига́рня.
ПАРИ́РОВАТЬ відбива́ти, *о*. дава́ти зда́чі;
--**й** що /*м*ⁿ хто/ відбива́ ◊, с-и в., з-й відби́ти, *п*ᴷ = %, © відбива́ючи, ± **отбивающий**;
ОТПАРИ́РОВАТЬ *(у спорі)* відбри́ти ◊;

--йся/-ый, відби́ваний.
ПА́РИТЬ *(ш)*па́рити, випа́рюва-, *(- спеку)* млої́-;
--й що /м[н] хто/ па́рить ◊, с-и па́рити, р-й попа́ри-, зайня́тий па́ренням, пари́льник, п[к] = %;
ПА́РИТЬСЯ: то и де́ло п. випа́рюватися;
-йся/-и́мый па́рений, шпа́ре-, випа́рюва-.
ПАРИ́ТЬ ширя́ти, *(- думку)* буя́-; **п. в облака́х** ширя́- /пла́ва-/ в не́бі, *п.* вита́- у хма́рах, захо́див хма́ру;
--й що ширя́ ◊, с-и /зви́клий/ ш., *(птах)* ширя́к, п[к] небопла́вний, *о.* на кри́лах, © пли́вши в не́бі, ± **реющий; -й полёт** *а*[в] безмото́рний полі́т; **-й в облака́х** 1. що пла́ває в не́бі + **паря́щий**, ± **летаю-**, 2. поло́нений химе́рами, дале́кий від сві́ту.
ПАРКЕ́ТНЫЙ світськоба́льний, світський що аж
ПАРКОВА́НИЕ: для п. *(- площу)* паркува́льний.
ПА́РКОСТЬ парнота́.
ПАРЛАМЕНТА́РИЙ парламента́р, перемо́вець.
ПАРОВА́ТЬ 1. парува́ти, спаро́ву-, добира́ти па́ру, *ф.* сва́та-; & перепаро́вува-; 2. виділя́- па́ру;
--й 1./2. що /м[н] хто/ пару́є ◊, с-и парува́ти, 1. за́йня́тий парува́нням, сват, п[к] па́рний + %, 2. що виділя́ па́ру, укри́тий /пови́-/ па́рою /клу́бами па́ри/, у клу́бах па́ри, п[к] парува́тий, парни́й;
-йся/-ый 1. паро́ваний, спаро́ву-, сва́таний; 2. **-я** п[к] пари́стий.
ПАРОДИ́РОВАТЬ парод/іюва́ти;
--й що /м[н] хто/ ~іює, с-и пародіюва́ти, а́втор паро́дій, пароди́ст, п[к] пароді́йний;
-йся/-ый пародійо́ваний.
ПАРО́ДИЯ: п. на *кого/что* *жс*[м] теж мені́ *хто/що* [**п. на уста́в** т. м. стату́т].
ПАРОЗАНИМА́ЮЩИЙ *с*[г] сі́яний на пару́.
ПАРО́ЛЬ га́сло, *г.* о[к] кли́чка.
ПАРО́ЛЬНЫЙ гаслови́й.
ПАРОНЕПРОНИЦА́ЕМЫЙ паростійки́й.
ПАРООБРА́ЗНЫЙ парува́тий.
ПАРООБРАЗУ́ЮЩИЙ паротво́рчий.
ПАРОХО́Д & паропла́вчик.
ПАРОХО́ДНЫЙ паропла́вчий; **-ая при́стань** при́стань *(для)* паропла́вів.
ПАРТИКУЛЯ́РНЫЙ *і*[с] *(одяг)* циві́льний.
ПА́РТИЯ *(дрібняччя)* жме́ня, жме́нька, *(балету)* роль, *х*[а] ро́ля; **блестя́щая п.** *(молодих)* блиску́ча па́ра; **пра́вящая п.** керівна́ па́ртія,
ПАРТНЁР това́риш, напа́рник.
ПА́РУСНОСТЬ вітри́льність.
ПАРШИ́ВЕТЬ парши́віти, *ф*[р] гі́рша-;
О♦♦♦: -и́вел *кто* шо́лудї напа́ли на *кого*.
ПАРШИ́ВЕЦ о[к] паршу́к.
ПАРШИ́ВЫЙ парха́тий *(- вівцю)* замотоли́чений; & препарши́вий; **-ая овца́ всё ста́до по́ртит** парши́ва вівця́ всю ота́ру зба́вить; с **-ой овцы́ хоть ше́рсти клок** від зло́го давця́ бери́ й капця́.
ПАСКУ́ДА МРАЗЬ, плюга́вець, пога́н-, лайда́к, *жс*[і] шльондра; & паску́дник, паску́дисько.
ПАСКУ́ДНИК ПАСКУДА, *о.* соба́ча шку́ра.
ПАСКУ́ДИТЬ паску́д/ити, опаску́джува-;
--й що /м[н] хто/ ~ить ◊, гото́вий опаску́ди-, з-й на ~ство, ПАСКУДА, п[к] ~НЫЙ, ~ливий + %;
♦♦♦СЯ паску́днiти ◊;
-йся паску́джений, опаску́джува-;
ОПАСКУ́ДИТЬСЯ опаску́днiти ◊;
-вший(ся) Ø; **-я** опаску́днілий, опаску́джений.
ПАСКУ́ДНЫЙ паску́дний, пі́длий, підлякува́тий.
ПАСОВА́ТЬ *с-т* подава́ти м'яч, пасува́-;
--й що /м[н] хто/ пасу́є ◊; маста́к п. м., з-й відпасува́-, пасува́льник, п[к] пасува́льний, © пасу́ючи.
ПАССАЖИ́Р о[к] подорожа́нин, *я*[і] подоро́жній.
ПАССИ́ВНЫЙ безді́яльний, байду́жий.
ПАССИОНА́РНЫЙ буре́м-, вулка́н-, пристрас-.
ПАСТЕ́ЛЬНЫЙ *г.* пастеле́вий.
ПАСТЕРИЗОВА́ТЬ: --й що /м[н] хто/ пастериз/у́є, с-и ~ува́ти, за́йня́тий ~а́цією, пастериза́тор, п[к] пастеризаці́йний + %, для пастериза́ції;
-йся/-ый пастеризо́ваний.
ПАСТИ́ випас/а́ти, /по-, від-/, виво́ди- на па́шу, *(вівці як фах)* чабанува́-;
--й що /м[н] хто/ пасе́ ◊, с-и в., з[г]-й ви́пас-, за́йня́тий ~ом, пасту́х, скота́р, *(вівці)* чаба́н, п[к] = %, ©;
-йся/-о́мый па́сений, випа́са-, ви́веде- на па́шу, зі́бра- на па́ші ◊.
ПАСТУ́ШЕСТВО випаса́ння, пасту́шення.
ПАСТЬ *і. (роззявлена) о.* роззя́вина.
ПАСТЬ *д*[о] > ПАДАТЬ.
ПАСТЬБА́ ви́пас, випаса́ння.
ПАТЕНТОВА́ТЬ: --й що /м[н] хто/ патент/у́є, с-и ~ува́ти, з[г]-й запатентува́-, за́йня́тий ~ува́нням, п[к] */заклад/* патентода́вчий. патентува́льний;
-ый патенто́ваний.
ПАТЕ́ТИКА *і*[р] бомба́стика.
ПАТЕТИ́ЧЕСКИЙ віва́тний, о[к] фанфа́р-, бомбасти́ч-.
ПАТОВА́ТЬ: --й що /м[н] хто/ пату́є, з[м]-й запатува́ти, зви́клий /с-и/ патува́ти.
ПАТРИАРХА́ЛЬНЫЙ *п.* консервати́вний, *(звичай)* старосві́тський.
ПАТРИА́РШЕСТВОВАТЬ патріярхува́ти;
--й що /м[н] хто/ патріярху́є, покли́каний на патрі́ярха, патрія́рх, на чолі́ патріярха́ту.
ПАТРИО́Т *(свого народу)* *у*[р] син [сини́ Украї́ни].
ПАТРО́Н ☺ о[к] хлібода́р, опіку́н.
ПАТРОНИ́РОВАТЬ опі́кувати /патрону-/ *кого*, опі́куватися *ким*;
--й що /м[н] хто/ патрону́є, с-и о., з[г]-й заопі́куватися *ким*, за́йня́тий опі́кою, опіку́н, патро́н, хлібода́р, п[к] опіку́нчий.
ПАТРО́ННИК р[к] набі́йник.
ПАТРО́ННЫЙ: -ая су́мка набі́йниця.
ПАТРОНТА́Ш ладівни́ця.
ПАТРОНТА́ШНЫЙ ладівни́чий.
ПАТРУЛ/И́РОВАТЬ: --й що /м[н] хто/ ~ю́є, с-и

~юва́ти, за́йня́тий ~юва́нням, патру́ль, $п^к$ ~ьний;
-йся/-ый патрульо́ваний.
ПА́УЗА пере́рва, інтерва́л, па́вза.
ПАУПЕРИЗА́ЦИЯ зубо́ження.
ПАХА́ТЬ: -шущий що /$м^н$ хто/ о́ре́, с-и ора́ти, р-й заора́-, за́йня́тий о́ранкою, ора́ч, плугата́р, $у^р$ *(о)*ра́тай, $п^к$ о́рний.
ПА́ХНУТЬ па́хнути, духмяні́-, схо́ди- па́хощами, *(чим)* зано́си- /про-/ [*н.* по́том]; & розпа́хнутися; **п. в во́здухе** *чем* **п.** зано́си- на *що*, ви́сіти в пові́трі, віяі- ду́хом *чого* [**в в. -ло войно́й** -о́силось на війну́, війна́ -і́ла в п., віяло д. війні́]; **п. тепло́м** поверта́ти на тепло́, па́хну- тепло́м, весні́-, березні́-; **-хло** *что* ішо́в дух від *чого*; **и не па́хнет /-хло/** *чем* нема́ /не було́/ й знаку́ *чого*;
-нущий що па́хне ◊, $п^к$ паху́чий, запаху́щий, запаши́стий, запашни́й, аромáт-, духмя́-, пахки́й, напа́хчений *чим*, $с^к$ па́хни- [па́хникниш*(ем)*];
о́стро -й гостропаху́чий;
ПРОПА́ХНУТЬ пропахті́ти, протхну́тися; **п. ды́мом** обдимі́- /про-/;
-а́хший пропа́хлий, прося́к- /пере-/, *(димом)* обдимі́- /про-/, Ø.
ПА́ХОТНЫЙ *(- знаряддя)* хліборо́бський; & орноплу́жний.
ПА́ЧЕ: п. ча́яния всу́переч надіям /сподіва́нн-/.
ПА́ЧКАТЬ бру́днити, забру́днюва-, ма́за-, масти́-, каля́-, *(рідким)* ба́бра-, *(щоки)* заму́рзува-;
-й що /$м^н$ хто/ брудни́ть ◊, **с-и** бр., з-й забрудни́-, $п^к$ калки́й, мазки́й, задрипу́щий + %;
-йся бру́днений, ка́ля-, ма́за-, забру́днюва-, заму́рзу-;
ЗАПА́ЧКАТЬСЯ забрьо́хатися, запе́цька- ◊;
-вшийся забрьо́ханий, задри́па-, забру́дне-, зака́ля-, заму́рза- /об-/, запе́цька-, *і.* задри́па, забрьо́ха, заму́рза, затьо́па, *о.* весь у бру́ді /боло́ті/;
ЗАПА́ЧКАННЫЙ запе́цьканий, обби́рька- ◊;
ИСПА́ЧКАТЬСЯ $ж^м$ повробля́тися у бруд ◊;
-вшийся Ø, + **перепачкавшийся**;
ПЕРЕПА́ЧКАТЬСЯ ви́бабратися ◊;
-вшийся забру́днений, заму́рза- ◊, Ø;
ПЕРЕПА́ЧКАННЫЙ $о^к$ перекалю́жений ◊.
ПАЯ́СНИЧАТЬ блазнюва́ти, фігляру́-, скоморо́ши-, ко́рчи- /строї́-, розі́грува- із се́бе/ бла́зня;
-й що /$м^н$ хто/ блазню́є ◊, зви́клий б., р-й розігра́ти із с. бла́зня, бла́зень, пая́ц, ко́мік, кло́ун, $п^к$ блазе́нський, блазні́всь-, фігля́ристий.
ПАЯ́ТЬ лютува́ти;
-й що /$м^н$ хто/ лютує ◊, с-и лютува́ти /$с^о$ пая́-/, з-й залютува́- /$с^о$ запая́-/, за́йня́тий лютува́нням, лютівни́к, $с^о$ пая́льщик, $п^к$ лютува́льний, пая́-;
-йся люто́ваний, па́яний.
ПЕЙЗА́ЖНЫЙ краєви́дний.
ПЕКЛЕВА́ТЬ питлю/ва́ти;
-й що питлю́є, з-й п., $п^к$ ~ва́льний, для ~ва́ння;
-йся питльо́ваний.

ПЕЛЕНА́ *(завіса)* $о^к$ по́лог, /*на очах*/ полу́да.
ПЕЛЕНА́ТЬ *(с)*повива́ти /о-/, обгорта́-, оку́тува-;
-й що /$м^н$ хто/ сповива́ ◊, с-и с., з-й спови́-, для сповива́ння, за́йня́тий -ям, сповива́льник, *(матеріял)* спови́вач, $п^к$ = %;
-йся/-ый спови́ваний, опови́в-, оку́тув-, ого́рт-.
ПЕЛЕНГОВА́ТЬ: -й що /$м^н$ хто/ пеленґу́є, с-и ~ува́ти, з-й запеленґува́-, для ~а́ції за́йня́тий -ією, *(прилад)* ~а́тор, $п^к$ ~а́торний, пеленґаці́й- + %;
-ый пеленґо́ваний.
ПЕ́НА: с -ой у рта з пі́ною в ро́ті.
ПЕНА́ТЫ: родны́е п. батькі́вські поро́ги.
ПЕ́НИСТЫЙ $о^к$ пі́нний & білопі́нний.
ПЕ́НИТЬСЯ пі́нити*(ся)*, шумува́ти, вирува́-, гра́-; *(- вино)* пі́нитися клу́бом;
-йся що шуму́є ◊, схи́льний шумува́ти, $п^к$ шумни́й, шумови́н-, пі́нявий, пінли́-, шумли́-, $ф^р$ оковитий [**-еєся вино́** -та горі́лка], *з.* кудря́вий;
-неся во́ды $п^о$ пі́ниво.
ПЕНСИОНЕ́Р *г.* емери́т.
ПЕ́НСИЯ *г.* емериту́ра; **вы́йти на -ию** *г.* ви́йти на -у́ру.
ПЕНЁК *(в деталях) т.* шпе́ник.
ПЕ́НИЕ: со́льное п. солоспі́в; **с оби́льным пе́нием** *(де)* спі́вно.
ПЕ́НИС $м^а$ чолові́чий стате́вий о́рган /член/, $д^а$ пісю́нчик, $е^в$ со́ром, причи́нне мі́сце, п'я́та кінці́вка, кіне́ць, пру́тень, стри́ж-, хобото́к, свиня́чий хво́стик, повста́ле єство́, *(як символ)* фа́лос.
ПЕНЯ́ *(грошима)* штраф.
ПЕНЯ́ТЬ наріка́ти на *кого/що* за *що*, /до- *кому* за *що*/, ре́мствува- на *кого/що* за *що*, жалкува́ /скаржитися/ на *кого/що*, пла́ка- [**пусть -я́ет на себя́** хай на се́бе пла́четься]; **не -я́й на зе́ркало, коли́ ро́жа крива́** не зверта́й на дзе́ркало, коли́ пи́сок криви́й;
-й що /$м^н$ хто/ наріка́ ◊, с-и /зви́клий/ н., нарікайло, поплака́й-, $п^к$ ремсти́вий, скаржли́-, плачли́- + **жалующийся**.
ПЕПЕЛИ́ТЬ попели́ти; **-й = испепеляющий**;
ПЕПЕЛИ́ТЬСЯ попелі́ти, попели́тися;
-йся що попелі́є, поки́нутий попелі́ти, © попелі́ючи.
ПЕ́РВЕНЕЦ $о^к$ первоpо́док.
ПЕ́РВЕНСТВОВАТЬ ве́сти пере́д, бу́- пе́ршим, первува́-;
-й що /$м^н$ хто/ веде́ пере́д ◊, с-и ве́сти п., провідни́к, $п^к$ передови́й, найпе́рший, найголовні́-, головни́й, провід-, пріорите́т-, *о.* у пе́ршій ла́ві + **главенствующий**.
ПЕРВИ́ЧНЫЙ *(осередок)* низови́й.
ПЕРВОБЫТНООБЩИ́ННЫЙ первісногрома́дський, *к.* первогрома́дський.
ПЕРВОБЫ́ТНЫЙ $о^к$ предкові́чний, прапе́рший;
-ые времена́ первові́к.
ПЕРВОЗДА́ННЫЙ $о^к$ первотво́рчий, первові́ч-

ний /старо-/, первопричи́н-, *(- чуття)* $п^о$ первоцві́т-, $с^к$ перво- [п. **вулка́н** первовулка́н].

ПЕРВОИСТО́ЧНИК $о^к$ перво́твір; **дре́вний п.** праджерело́; **осно́ванный на -ах** перводжере́льний.

ПЕРВОКЛА́ССНЫЙ, -СО́РТНЫЙ $ж^м$ таки́й, що ну, $ф^р$ куди́ твоє́ ді́ло.

ПЕРВОНАЧА́ЛО пе́рша заса́да, перводжерело́, первоко́рінь, первооснова.

ПЕРВОНАЧА́ЛЬНО поперва́х;

ПЕРВОНА́ЧАЛЬНЫЙ перви́нний, *к.* пе́рший.

ПЕРВООСНО́ВА = ПЕРВОНАЧАЛО.

ПЕРВООЧЕРЕДНО́Й $о^к$ найчі́льні́ший, *(- спраеу)* передні́ший.

ПЕРВОПРОХО́ДЕЦ: быть -дцем *п.* проруба́тися крізь ха́щі, лама́ти пе́рший лід.

ПЕРВОРО́ДНЫЙ $ф^р$ ма́тірній, ада́мовий.

ПЕРВОРО́ДСТВО *ю.* старши́нство [**пра́во -ва** пра́во -ва].

ПЕРВОСВЯЩЕ́ННИЧЕСКИЙ понтифіка́льний

ПЕРВОСТЕПЕ́ННЫЙ *о.* найбі́льшої ваги́.

ПЕ́РВЫЙ $ф^р$ пере́дній; **п. попа́вшийся** $о^к$ пе́рший, хто тра́пився *(*під ру́ку*)*; **п. сорт** *г.* пе́рша кля́са; **-ое ме́сто** $ф^р$ па́льма пе́ршости; **в -ом часу́** о пе́ршій годи́ні; **-ым де́лом** пе́ршим чи́ном.

ПЕРЕ- $о^к$ попро- [**перечита́л** попрочита́в].

ПЕРЕАРЕСТО́ВЫВАТЬ $о^к$ виарешто́в/увати;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує, с-и в., з-й ви́арешту-.

ПЕРЕБАЗИ́РОВАТЬСЯ передислокува́тися;

-йся перебазо́ваний, передислоко́-.

ПЕРЕБА́ЛТЫВАТЬ колоти́ти, переколо́чува-, перебо́вту-;

--й що /$м^н$ хто/ переколо́чує ◊, р-й переколоти́ти, с-и переколо́чува-, $п^к$ переколо́тливий + %;

-йся/-ый переколо́чуваний, перебо́вту-.

ПЕРЕБА́РЩИВАТЬ $о^к$ перепе́рчувати, переби-ра́- мі́ру, передава́- куті́ ме́ду;

--й = преувеличивающий.

ПЕРЕБА́РЫВАТЬ перебо́рювати, переси́лю-, *(себе)* роби́- че́рез не-хо́чу; **переба́рывая нехоте́нье** че́рез не-хо́чу;

--й що /$м^н$ хто/ перебо́рює ◊, с-и пербо́рювати, з-й переборо́-, перемо́жець, перебо́р-, $п^к$ перебо́рчий, перебо́рливий + %, $п^{рк}$ че́рез [**-й бо́льшие тру́дности** ч. вели́кі тру́днощі];

ПЕРЕБОРО́ТЬ: п. свои́ стра́сти перекипі́ти; ◊;

-йся/-ый перебо́рюваний, переси́люв-, перема́г-;

ПЕРЕБЕГА́ТЬ: --й що /$м^н$ хто/ перебіга́ ◊, с-и перебіга́ти, р-й /гото́вий, $з^м$-й/ перебі́г-, перебі́жець, переки́нчик, переки́дько, $п^к$ перебі́гливий, перебі́жистий + %;

ПЕРЕБЕЖА́ТЬ: п. доро́гу *кому* ста́ти на заваді *кому*, переби́- ґеше́фт *кому*;

-ый перебі́ганий.

ПЕРЕБЕ́ЖКА $п^{рн}$ пере́біжка.

ПЕРЕБЕ́ЖЧИК /-ИЦА/ перебі́жець /-бі́жниця/ + *і*. → **перебегающий.**

ПЕРЕБЕ́ЛИВАТЬ: --й що /$м^н$ хто/ перебі́лює, с-и перебі́лювати, за́йнятий перебі́ленням, перебі́лювач, $п^к$ = %;

-йся/-ый перебі́люваний.

ПЕРЕБИВА́ТЬ трощи́ти, перетро́щува-, перебива́- /ви-/, **перебива́я** *(як ремарка)* оди́н попере́д о́дного;

--й що /$м^н$ хто/ перебива́ ◊, р-й переби́ти, зви́клий перебива́-, переби́вець, перебива́льник, $п^к$ переби́вчий, перебиву́щий + %, © с-и п.;

ПЕРЕБИВА́ТЬСЯ *о.* зво́дити кінці́ з кінця́ми /доку́пи/, дава́- *(*собі*)* ра́ду; **п. с хле́ба на квас** тягти́ біду́, перебува́тися то так, то сяк, вбира́- з дра́нки в перепира́нку, тягти́ напівголо́дне існува́ння;

-йся/-ый тро́щений, перетро́щува-, переби́- /ви-/ пери́-, $п^к$ еребивни́й, переби́вчастий; **-я из кулька́ в рого́жку /с хле́ба на квас/** загру́злий у зли́днях;

ПЕРЕБИ́ТЬСЯ *ф.* перекала́тати ◊.

ПЕРЕБИРА́ТЬ перебира́ти, *(провід)* бра́- на се́бе, $т^я$ пересклада́-, *(вибираючи)* крути́- но́сом; **п. в па́мяти** ри́тись у голові́; **п. в уме́** перебира́ти в голові́; **п. по ко́сточкам** перетира́- на зуба́х;

--й що /$м^н$ хто/ перебира́ ◊, с-и п., з-й перебра́-, перебі́рник, перебира́ч, $п^к$ перебі́рливий, вибаґли-, вередли́-, $р^к$ перебі́рчий, перебиру́щий, *т.* сортува́льний + %; **-й в уме́** © перебира́ючи в г.; **-й ко́сточки** *чьи* © узя́вши на язи́к *кого*;

ПЕРЕБРА́ТЬ: -вший Ø;

ПЕРЕБИРА́ТЬСЯ *(куди)* *г.* перено́ситися; ◊;

-йся/-ый переби́раний, перескла́да-, переки́да-, пересипа́-; **-я** *г.* перено́шува-;

ПЕРЕ́БРАННЫЙ пере́браний /$ж^м$ -братий/ ◊.

ПЕРЕБО́Й: без -ёв безпере́рвно.

ПЕРЕБРА́НИВАТЬСЯ свари́тися, заї́д/а́-, гри́з-;

-йся що /$м^н$ хто/ ~а́ється ◊, зви́клий з., ± **грызущийся.**

ПЕРЕБРА́НКА сварня́, заї́д-́, гриз-́, *д.* пересва́ри.

ПЕРЕБРА́СЫВАТЬ перекида́ти, ки́дати че́рез;

--й що /$м^н$ хто/ перекида́, з-й переки́дати /переки́ну-/, с-и перекида́-, переки́дач, $п^к$ переки́дливий, переки́дистий, ки́дальний + %;

ПЕРЕБРО́СИТЬ: п. мост *п.* перекла́сти кла́дку;

♦♦♦СЯ: п. сло́вом /-а́ми/ перемовля́ти слове́чко;

-йся/-ый переки́даний, пере́ки́дько, $п^к$ переки́дький, перекидни́й; **-я слова́ми** р-й перемо́вити слове́чко;

ПЕРЕБРО́СИТЬСЯ *(до іншого табору)* $ж^м$ перемахну́ти ◊.

ПЕРЕБРО́С(КА) пере́кид, $в^й$ передислока́ція.

ПЕРЕВА́Л *г.* про́смик.

ПЕРЕВА́ЛИВАТЬ перева́лювати, переверта́-, переклада́-, перекида́-;

--й що /$м^н$ хто/ перева́лює +, с-и п., з-й перева-

ли́-, за́йня́тий перева́лкою, $n^к$ перева́льчий + %;
ПЕРЕВАЛИ́ТЬ *(через горы)* $о^к$ перехопи́тися, */межу часу/* перекоти́-; **-ли́ло за по́лночь** вже по півночі; **ей -ли́ло за 50** їй уже́ по п'ятдесятці, їй перескочило /переступи́ло/ за 50;
ПЕРЕВА́ЛИВАТЬСЯ перекида́тися ◊;
-йся/-ый перева́люваний, перекла́д-, перевантажув-, переве́рт-; **-я** переки́дистий, *(- ходу)* розвалькува́-, перева́лис-;

ПЕРЕВА́ЛОЧНЫЙ перева́лковий, перева́льний, перевантаж-; п. **пункт** ванта́жня.

ПЕРЕВА́РИВАТЬ перева́рювати, перетра́влю-, *п.* осми́сло-, розку́шу-, *(тему)* аналізу́-; **не п.** *кого* не терпіти;
--й що */м^н* хто/ перева́рює ◊, с-и п., з-й перевари́-, для перева́рення, за́йня́тий -ям, $n^к$ $ф^з$ перетра́вчий, *т.* перева́р- + %; **не -й** *кого* него́ден терпі-;
ПЕРЕВАРИ́ТЬ *(харч)* страви́ти; ◊;
-и́мый легкотра́вний, ле́гко перетра́влюва-;
-йся/-ый перева́рюваний, перетра́ввлю-, $n^к$ перетравни́й, стравни́й; **легко́ -ый /-и́мый/** травни́й, легкотра́вний.

ПЕРЕВЁРСТКА пере́верстка,

ПЕРЕВЁРСТЫВАТЬ: --й що */м^н* хто/ переве́рстує, с-и переве́рстувати, для пере́верстки, за́йня́тий -ою, пере́ве́рстувач, $n^к$= %;
-йся/-ый переве́рстуваний.

ПЕРЕВЁРТЫВАТЬ переверта́ти */(на бік)* по-/, перекида́-, *(сторінки)* перегорта́-, *(в душі)* колоти́-; п. *(всю)* **ду́шу** виверта́- ду́шу;
--й що */м^н* хто/ перекида́ ◊, р-й поверну́ти, с-и п., перевертайло /ви-/, *(сіно)* перего́ртач, перегорта́льник, переверта́ль-; $n^к$ = %; **-й верх дном /нога́ми/** р-й переверну́- догори́ дном /нога́ми/;
ПЕРЕВЕРНУ́ТЬ поста́вити з ніг на го́лову. ◊;
-йся/-ый переве́ртаний, переки́д-, перего́рт-, *і.* верту́н, $n^к$ переки́дистий, перекидьки́й, переверткий; **-я** $з^м$-й переверну́тися;
ПЕРЕВЕРНУ́ТЬСЯ: свет не -иётся, е́сли... світ не зава́литься, якщо́...;
-вший*(ся)* Ø; **-я** переве́рнутий /по-, ви́-/, переки́ну-.

ПЕРЕВЕ́С *о.* кози́рна ка́рта.

ПЕРЕВЕ́ШИВАТЬ перева́жув/ати, переважа́-, *(білизну)* перевішува- /роз-/;
--й що */м^н* хто/ перева́жує ◊, с-и п., р-й перева́жи-, за́йня́тий ~анням /розвішуван- +/, $n^к$ = %;
-йся/-ый перева́жуваний, перевішу- /роз-/; **-я** перехи́ло-;
ПЕРЕВЕ́СИТЬ*(СЯ)***: -вший***(ся)* Ø; **-я** переви́слий.

ПЕРЕВИВА́ТЬ перевива́ти /перепо-/, перепліта́-;
--й що */м^н* хто/ перевива́ ◊, $n^к$ переви́вчий + %;
-йся/-ый переви́ваний, перепліт-, $n^к$ пере́тк-.

ПЕРЕВИ́ВКА *(наслідок дії)* $м^н$ пере́витки.

ПЕРЕВИРА́НИЕ перебрі́хування ◊, пере́брех*(и)*.

ПЕРЕВИРА́ТЬ перебрі́хувати, перекру́ч-, викривля́ти;
--й що */м^н* хто/ перебрі́хує ◊, с-и п., з-й перекрути́-, перебре́ха, перкру́чувач ◊, ± **извраща́ющий**;
-йся перебрі́хуваний, перекру́чу-, викри́влю-.

ПЕРЕВИСА́ТЬ: --й що перевиса́, $n^к$ переви́сливий, © перевиса́ючи;
ПЕРЕВИ́СНУТЬ: -вший переви́слий, Ø.

ПЕРЕВОДИ́ТЬ *(гроші)* пересила́ти, переказува-, *(стрілку дзиґаря)* пересува́-, *(з мов)* переклада́-, *(малюнок)* перебива́-, *(вексель на кого)* перепи́су-, *(кудись) г.* перено́си-; *(добро)* марнува́-, п. **дух** відхе́кувати*(ся)*, відса́пувати*(ся)*, передиха́ти, зво́ди- дух;
--й що */м^н* хто/ перево́дить ◊, з-й переве́сти́, с-и перево́ди-, за́йня́тий перево́дом, перевідни́к, переклада́ч, перека́зувач, перепи́су-, $р^к$ переводі́й, $n^к$ $о^к$ перекла́дчий, *т.* переводо́вий + %;
-йся/-и́мый перево́джуваний, перека́зув-, переси́л-, пересу́в-, перекла́д-, перепи́сув-, переби́в-, вини́щув-, вигу́блюв-, марно́в-, $n^к$ перекладни́й, перебив-́, переказ-́, перевід-́, пересув-́; **не -я** *(незникомий)* безперево́дний;
ПЕРЕВЕСТИ́ *(добро)* пусти́ти за ві́тром, *(дух)* відве́сти́, *(виитратити дурно)* запакува́-; ◊; п. **дух** віді́тхну́ти;
ПЕРЕВЕСТИ́СЬ: п. **/свести́сь/ на нет** переве́стися ніна́що, зве́сти- з лемеша́ на шва́йку, *д.* ви́вес-, *о.* зійти́ на пси, пі́ти в по́рох при доро́зі.

ПЕРЕВО́ДЧИК i^c тлума́ч, драгома́н.

ПЕРЕВОЗИ́ТЬ: --й що */м^н* хто/ перево́зить, с-и перево́зити, з-й переве́зти́, за́йня́тий перево́зом, перевізни́к, перевозі́й, $n^к$ → ПЕРЕВОЗОЧНЫЙ;
-йся/-и́мый перево́жуваний, $n^к$ перевізни́й.

ПЕРЕВО́ЗОЧНЫЙ перевізни́й, *т.* перевозо́вий, *(засіб)* $о^к$ тра́нспортний.

ПЕРЕВООРУЖА́ТЬ пере*(о)*зброювати;
-й що */м^н* хто/ пере*(о)*збро́ює, с-и пере*(о)*збро́ювати, з-й пере*(о)*збро́ї-, за́йня́тий пере*(о)*збро́єнням, $n^к$ пере*(о)*збро́йчий, пере*(о)*збро́йлив- + %;
-йся/-ый пере*(о)*збро́юваний, $n^к$ пере*(о)*збро́й-.

ПЕРЕВОПЛОЩА́ТЬСЯ перевтілюватися, переверт/а́-, *д.* перела́зити; п. **в** *кого* вла́зи- в *чию* шку́ру;
-йся що */м^н* хто/ ~а́ється +, с-и п., з-й перевті́литися, щора́з в і́ншій шку́рі, пере́вертень, $n^к$ перевті́льчий.

ПЕРЕВОРА́ЧИВАТЬ > ПЕРЕВЁРТЫ-, *(сіно)* перевалко́вувати; п. **вверх дном** ста́ви- з ніг на го́лову; п. **/вороти́ть/ го́ры** твори- чудеса́ /дива/.
--й*(ся)* **= перевёртывающий***(ся)*.

ПЕРЕВОРО́Т $n^{рн}$ пере́ворі[о́]т, $а^в$ пере́верт.

ПЕРЕВОСПИ́ТЫВАТЬ *(кого)* перевихо́вувати, *о.* виправля́- хребе́т *кому*;
--й, що перевихо́вує ◊, з-й переви́ховати, с-и п.,

перевиховни́к, для переви́хування,за́йня́тий -ям, *п*ᵏ перевихо́вчий + %;
-**йся/-ый** перевихо́вуваний, *п*ᵏ перевиховни́й
ПЕРЕВЫПОЛНЯ́ТЬ первико́н/увати;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ ~ує, з-й переви́конати, с-и /зви́клий/ ~ува-, перевиконáвець, *п*ᵏ *р*ᵏ ~ливий + %;
-**йся/-ый** перевико́нуваний.
ПЕРЕВЯ́ЗОЧНЫЙ *о*ᵏ бинтувáльний, бинтови́й, перев'я́зко-; п. **материáл** *к.* бинти́.
ПЕРЕВЯ́ЗЫВАТЬ *о*ᵏ в'язáти, *(рану)* бинтувá-;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ перев'я́зує ◊, с-и б., зᴹ-й перев'язá-, перев'я́зувач, *п*ᵏ перев'язни́й, перев'я́зчий, перев'я́зливий + %, + **вяжущий**;
-**йся/-ый** в'я́заний, перев'я́зув-, переви́в-, бинто́в-, перепліт-, *п*ᵏ перев'язни́й,.
ПЕ́РЕВЯЗЬ *(через плече) г.* опáсок.
ПЕРЕГА́ЖИВАТЬ перепаску́джувати, позаги́-;
ПЕРЕГА́ДИТЬ *ф.* пересобáчити ◊;
ПЕРЕГА́ЖЕННЫЙ перепаску́джений, *у*ᴾ оскве́рнений ◊, *п*ᵏ осквернéнний.
ПЕРЕГИБА́ТЬ перегинáти; п. **пáлку** перетягá- струну́, перегинá- пáлицю, передавá- куті ме́ду;
-**й** що /*м*ᴴ хто/ перегинá, з-й перегну́ти, с-и перегинá-, *п*ᵏ *т.* = %; -**й пáлку** схи́льний перетягá- струну́ ◊, занáдто запопáдливий;
♦♦♦**СЯ** перегинатися, перехиля́-, перехи́люва-;
-**йся/-ый** переги́наний /*д.* -тий/, перехи́ля-, перехи́люва-, *п*ᵏ гнучки́й, переги́нистий; -**ый** гну́-.
ПЕРЕГЛЯ́ДЫВАТЬ переглядá-, передивля́тися;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ переглядá ◊, с-и п., р-й переглянy-, зáйня́тий /за/ пере́глядом, перегля́дáч, *п*ᵏ = %;
♦♦♦**СЯ** скидáтися очи́ма ◊, згля́дá- (про́між се́бе), *к*ᴴ обмі́нюва- по́глядами.
-**йся/-ый** перегля́даний ◊; -**я с НН.** © зирк-зи́рк очи́ма з НН.
ПЕРЕГНИВА́ТЬ перегнивáти, гни́-, перетрухá-;
--**й/-ый** що гниé ◊, перегни́ваний, мáйже перегни́лий, поки́нутий гни́ти, прирéчений зігни́-, пі́дданий гниттю́ + **гниющий**.
ПЕРЕГНО́ЙНЫЙ *о*ᵏ гноювáтий.
ПЕРЕГОВА́РИВАТЬ перебалáку-, переговóр/ю-;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ переговóрює, р-й переговори́ти, с-и ~юва-, перемóвник, *п*ᵏ переговíрливий;
ПЕРЕГОВОРИ́ТЬ розмóвитися ◊.
♦♦♦**СЯ** перемовлятися ◊;
-**йся** зáйня́тий розмóвою /переговóрами/, р-й перемóвитися, с-и перемовля́- *п*ᵏ перемóвчий, переговорóвий, переговí[ó]рний, ± **перебрасывающийся словами**.
ПЕРЕГО́НКА дистиля́ція.
ПЕРЕГО́НЩИК *(авт, літаків)* доставéць.
ПЕРЕГОНЯ́ТЬ переганя́ти, перегóни-, випереджа-, обскáкува-, гнá- чéрез, *(через що)* перепускá-, *(на що)* переробля́-; **догнáть и перегнáть!** доженíм і переженíм!
--**й** 1. що /*м*ᴴ хто/ випереджá ◊, с-и в., р-й випереди-, перегóнець, *п*ᵏ випередни́й, 2. що /*м*ᴴ хто/ переганя́ ◊, с-и п., зáйня́тий перегóнкою, *п*ᵏ перегі́нний + %;
-**йся/-ый** 1. випере́джуваний, обскáку-, 2. перегóнений, перегóнюва-, перерóбля-, перерóблюва-, піддавá- перегóнці.
ПЕРЕГОРА́ЖИВАТЬ городи́ти, перегорóджувати, переді́л/ю-;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ ~юе ◊, с-и /зви́клий/ ~юва-, покли́каний переділи́-, перегорóджувач /роз-/, ~юв-, *(шлях)* бар'є́р, *п*ᵏ переді́льчий, перегорóд- + %;
-**йся/-ый** перегорóджуваний /роз-/, переді́лю-, *п*ᵏ перегорóдчастий, перегородни́й.
ПЕРЕГОРА́ТЬ перегоря́ти /ви-/;
--**й** що перегоря́ ◊, прирéчений перегорі́ти, поки́нутий перегоря́-, мáйже перегорі́лий, *п*ᵏ горі́лий, *о.* в огні́;
ПЕРЕГОРЕ́ТЬ перегорі́ти, спопелі́-, перетлі́- ◊;
-**ший** перегорі́лий /ви́-, від-/, спопел-́, перетл-́ Ø.
ПЕРЕГОРО́ДКА *(в органах)* перéтинка.
ПЕРЕГОРО́ДЧАТИЙ перéді́льчий, перегорóд-.
ПЕРЕГРЕБА́ТЬ перегрі́б/áти, перегромáджува-, перегортá-, *(сіно)* перевалкóвувати;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ ~á ◊, с-и п., зᴹ-й перегребти́, зáйня́тий перегрібáнням, *п*ᵏ перегрі́бчий + %;
-**йся/-ый** перегрéбаний, перегромáджув-, перегóрт-, перевалкóвув- *п*ᵏ перегрібни́й.
ПЕРЕГРЕВА́ТЬ: --**й** що /*м*ᴴ хто/ перегрівá, с-и перегрівáти, з-й перегрі́-, перегрівáч, *п*ᵏ перегрі́вчий, перегрі́йливий, + %;
-**йся/-ый** перегрі́ваний, *п*ᵏ перегрівни́й.
ПЕРЕГРУЖА́ТЬ перевантáжувати, переладóву-, *(голову)* труди́-, *(працею)* обтя́жува- /переоб-/; **п. свою́ пáмять** клопотá- /забивá-/ собі́ гóлову;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ переладóвує ◊, с-и п., р-й перевантáжи-, для перевантáження, зáйня́тий -ям, (пере)вантáжник, *п*ᵏ перевантáжний, переладóвчий, перевантáжливий, переобтя́жли- для + %;
-**й свою́ пáмять** зви́клий забивáти собі́ гóлову;
-**йся/-ый** перевантáжуваний, переладóву-, переобтя́жу-;
ПЕРЕГРУ́ЖЕННЫЙ: п. рабóтой запрацьóваний.
ПЕРЕГРУ́З *р*ᵏ нáдвантаж.
ПЕРЕГРУППИРО́ВЫВАТЬ перегрупóв/увати;
-**й** що /*м*ᴴ хто/ ~ує, с-и ~увати, зᴹ-й перегрупувá-, зáйня́тий ~анням, ~увач, *п*ᵏ ~чий + %;
-**йся/-ый** перегрупóвуваний.
ПЕ́РЕД: п. собо́й попéред сéбе.
ПЕРЕДАВА́ТЬ перед/авáти, *(мовою)* відтвóрю-, *(по радіо)* транслювáти, *(енергію)* пересилá-; **п. на словáх** перекáзува-; **п. по эстафéте** передавá- естафéтою, *о*ᵏ штафéтувá-;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ ~аé ◊, с-и п., р-й ~á-, зáйня́тий ~áчею, ~давáч, передавéць, пересилáч, перекáзув-, відтвóрюв-, *т.* транслятор, *п*ᵏ = ПЕРЕДАТ-

ОЧНЫЙ, переда́тний, переси́ль-, трансляці́й- + %; **-й на усмотре́ние** *кому* з^г-й переда́- на *чий* ро́зсуд; **-й по ра́дио** радіоінформа́тор; **-й по эстафе́те** передаве́ць естафе́ти; **-й приве́т от** з привітом від; **-й** *чьи* **слова́** перека́зувач *чиїх* слів;
-йся/-ый ~а́ваний /від-/, відтво́рю-, перека́зу-, трансльо́-, переси́ланий ◊, *п*^к ~атни́й, пересиль-́;
ПЕРЕДА́ТЬ: невозмо́жно п. *какой (н.* **злой)** я тобі /Вам/ не мо́жу сказа́ти *який (н.* злий); **невозмо́жно п. слова́ми** що й розказа́ть не мо́жна; ◊.

ПЕРЕДА́ВЛИВАТЬ переду́ш/увати, переда́влю-, *(сік)* вича́влю- /пере-/, дави́ти *(*знов*)*;
--й що /*м*^н хто/ ~ує ◊, с-и д., з-й передави́-, передушувач, *п*^к дави́льний, ~ливий + %;
-йся/-ый переда́влюваний, ~у-, переча́влю- /ви-/

ПЕРЕДА́ТОЧНЫЙ переда́вчий /на-/, переда́тливий, *(акт)* відступни́й /у-/, *о.* для переда́чі.

ПЕРЕДА́ТЧИК передава́ч, пересила́ч.

ПЕРЕДА́ЧА *(звуків +)* пересила́ння, *(справ /кому/)* перебрання́ *ким*; **акт по -че** акт переда́чі /перебрання́/.

ПЕРЕДВИГА́ТЬ перес/ува́ти, со́ва-, переміща́-, переставля́-, ру́ха-; **п. нога́ми** ча́па-; **п. но́ги** переступа́- нога́ми; **е́ле п. но́ги** ле́две не́сти́ /волочи́-/ но́ги, ле́две переступа́- /со́ва- нога́ми/;
--й що /*м*^н хто/ ~ува́ ◊, с-и р., з-й ру́ши-, за́йнятий ~ува́нням, *п*^к тра́нспортний + %; **е́ле -й но́ги /-ами/** що ле́две воло́чить но́ги /~тупа́ **нога́ми**/;
♦♦♦**СЯ** пересуватися, ру́ха-; **ме́дленно п.** плуга́ни-; **е́ле п.** тягну́- /пле́сти́ся +/ як неживи́й;
-йся/-ый со́ваний, пересу́-, переміщу-, переста́вляний, ру́ха-, *п*^к пересувни́й, мобіль-, рухо́мий, рухли́вий, *о.* на колє́сах, у ру́сі, ± ПЕРЕДВИЖНО́Й; **-я** *ф*^р непосидю́щий.

ПЕРЕДВИЖЕ́НИЕ пересува́ння, рух, пере́сув; **сре́дства -ия** тра́нспортні /мобі́льні/ за́соби.

ПЕРЕДВИЖНО́Й пересувни́й, рухо́мий, переїзни́й, мандрівни́й, *о.* на колє́сах.

ПЕРЕДЕ́Л *п*^рн пере́діл.

ПЕРЕДЕ́ЛКА *ф*^р гарт [**попа́сть в переде́лку** зазна́ти га́рту].

ПЕРЕДЕ́ЛЫВАТЬ переробляти, змі́нюва-, переіна́кшу-; п. **на восто́чный лад** східня́чи-;
--й що /*м*^н хто/ переробля́ ◊, с-и -ти, з-й переробі́-, переро́блювач, за́йнятий переро́бкою, *п*^к переро́бчий /-ро́бний/ + %;
♦♦♦**СЯ** перероблятися, змі́нюва-, перетво́рю- ◊;
-йся/-ый переро́бляний, переро́блюва-, змі́ню-, перетво́рю-, переіна́кшу-, *п*^к переробни́й.

ПЕРЕДЕЛЯ́ТЬ переділ/яти; п. **попола́м** переполови́нювати;
--й що /*м* хто/ переділя́ ◊, с-и ~ти, за́йнятий пере́ділом, переді́лювач, *п*^к переді́льчий + %;
-йся/-ый переді́люваний.

ПЕРЕДЁРГИВАТЬ пересми́кувати, *(кого)* переко́рчу-, сі́пати, ко́рчи- [её **-ает** її аж ко́рчить], ті́па- *ким* [злість аж ті́пає ним], *(плечем)* шмо́рга-, *(факти)* перебрі́хува-, перекру́чу-; **су́дорога -вает лицо́** ми́шка сі́пає обли́ччя;
--й 1. що /*м*^н хто/ пересми́кує ◊, с-и т. *ким*, р-й перекрути́-, пересми́кувач, *(події)* перекру́чу-, *п*^к *р*^к пересми́кливий + %, 2. **извращающий; -й ка́рты** шу́лер, пересми́кувач ка́рт, *с*^к пересми́кни-ка́рта; **-й фа́кты** дезинформа́тор, перебрі́хувач, *с*^к перекрути́- [перебреши́світ], перебреши́- [перекрути́правда];
ПЕРЕДЁРГИВАТЬСЯ перекру́чуватися ◊;
-йся/-ый 1. шмо́рганий, сі́па-, ті́па-, пересми́кува-, переко́рчу-, 2. перекру́чу-, перебрі́ху-, + **извращаемый; -ся лицо́** сі́пане ми́шкою обли́ччя;
ПЕРЕДЁРНУТЬ *(кого)* тіпону́ти, переко́рчи-.

ПЕРЕДЕ́РЖКА *ш*^к повто́рний і́спит.

ПЕРЕДИСЛОКА́ЦИЯ *(пішки) в*^й пере́марш.

ПЕРЕ́ДНИЙ: -няя часть пе́ре́д, передо́к.

ПЕРЕДОВЕРЯ́ТЬ передовіря́ти, передоруч/а́-;
--й що /*м*^н хто/ ~а́ ◊, з^г-й /з^м-й/ ~и́ти, с-и /схі́дний/ ~а́-, *п*^к передові́рчий + %, © ~а́ючи;
-йся/-ый передору́чуваний, передовірю-, для передору́чення.

ПЕРЕДОВО́Й *о*^к прогреси́вний, ☺ передови́к.

ПЕРЕДОЗИРО́ВКА *ж*^н передозня́к.

ПЕРЕДРА́ЗНИВАТЬ передра́жнювати, перекривля́-, дражн/и́тися;
--й що /*м*^н хто/ ~иться ◊, с-и /зви́клий/ д., насмі́дений по~и́тися, пере~ювач, пере~ик, перекривля́ч, *п*^к перекри́вливий + %, ± **дразнящий;**
-йся/-ый ~ений, пере~юваний, перекри́влю-.

ПЕРЕДУ́МЫВАТЬ переду́м/увати /роз-/;
--й що /*м*^н хто/ ~ує ◊, с-и п., з^м-й переду́ма-, *о.* у ро́здумах, *с*^к переду́май- [переду́майділо];
ПЕРЕДУ́МАТЬ *(ряд дум)* поподу́мати ◊.

ПЕРЕДЫХА́ТЬ передиха́ти /*г.* від-/, відди́х/ува-, відса́пувати*(*ся*)*;
--й що /*м*^н хто/ ~ує ◊, р-й відітхнути, на перепочи́нку, відпочива́льник + **отдыхающий;**
ПЕРЕДОХНУ́ТЬ відітхну́ти ◊, *(перекурити) ж.* ста́- на по́пас.

ПЕРЕЕДА́НИЕ пере́їд.

ПЕРЕЕ́ЗД *о*^к *г.* перено́сини.

ПЕРЕЕЗЖА́ТЬ переїжджа́ти, переїзди́-, *(жити)* перево́зитися, перепрова́джува-, *г.* перено́си-;
--й/-ый що /*м*^н хто/ переїзди́ть ◊, с-и п., р-й переї́ха-, за́йнятий пере́їздом, *(жити)* перево́жуваний, *г.* перено́ш-, *п*^к переї́жджий, *о.* на коле́сах;
ПЕРЕЕ́ХАТЬ *(кого) д.* роз'їхати; ◊.

ПЕРЕЖЁВЫВАТЬ жува́ти, пережо́вува-; *(- тварин)* ремига́-; **п. жва́чку** те са́ме товкти́;
--й що /*м*^н хто/ жує́ ◊, с-и /зви́клий/ ж., з-й пережува́-, жува́ка, пережо́вувач, *п*^к жува́льний + %; **-й жва́чку** жува́ка жу́йки, зви́клий товкти́ те са́ме;
-йся/-ый жо́ваний, пережо́ву-, *с.* жо́ваний-пережо́ва-;

ПЕРЕЖЁВАННЫЙ *(зміст)* переме́лений; **-ное невку́сно** жу́йка не смаку́є.

ПЕРЕЖЕ́НИВАТЬСЯ пережéнюватися;

-йся що пережéнюється, схи́дьний пережéнюватися, з^м-й пережени́-, $п^к$ пережéнливий.

ПЕРЕЖИВА́НИЕ потерпа́ння, пережиття́; & переживáннячко.

ПЕРЕЖИВА́ТЬ *(кого)* пережива́ти, *(що)* перебува́-, *(душею)* потерпа́-, перечува́-, умліва́- /болі́-, тлі-, млі-/ се́рцем /душе́ю/, *(горе)* терпі́-, пізнава́- /за-/, приболіва́-; *(за що)* тремті́-, труси́тися; **п. о** *ком* уболіва́ти /потерпа́-/ за *кого*; **п. об утра́те** болі- втра́тою; **не -а́й за нас** не бíйся за нас;

–й 1. що /$м^н$ хто/ пережива́ ◊, з-й пережи́ти, пережи́вець, $п^к$ пережи́вчий; 2. що /$м^н$ хто/ потерпа́ ◊, болі́льник, уболіва́ль-, з бо́лем у се́рці /спо́внений душе́вних мук, з ту́гою в се́рці, зате́рплий се́рцем/ від *чого*, гли́боко вра́жений *чим*, охо́плене- бо́лем се́рця за, $п^к$ болі́ючий за *ким/чим*, $с^к$ болі́й-се́рцем за, потерпа́й-за- [потерпа́й-за-свою-шку́ру]; **-й го́ре** обтя́же- го́рем;

ПЕРЕЖИ́ТЬ *(біду)* перетрива́ти, перечасува́-, перебу́-, *(душевно)* переболі- /перет[м]лі-/ душе́ю, *(арешт чий)* пережури́тися; ◊;

-вший пережи́тий /перетлі́лий серцем/ від, переболі- д., *i.* пережи́вець, Ø;

-йся/-ый 1. пережи́ваний, $п^к$ */зараз/* тепе́рішній, */колись/* тоді́ш-, 2. взя́тий бли́зько до се́рця, $п^к$ уболіва́льний;

НАПЕРЕЖИВА́ТЬСЯ попот[м]лі́ти душе́ю;

ПЕРЕЖИ́ТЫЙ за́знаний /пі-/, відбу́тий, *(біду)* перебу́-;

ПЕРЕЖИТО́Е перебу́те, пережиття́.

ПЕРЕЖИДА́ТЬ перечі́кувати;

–й що /$м^н$ хто/ перечі́кує ◊, с-и п., з^г-й перечека́-, $п^к$ перечі́кувальний;

ПЕРЕЖДА́ТЬ *(лихоліття)* перечасува́ти ◊.

ПЕРЕЖИ́ТОК $ф^р$ роди́ма пля́ма.

ПЕРЕЗВА́НИВАТЬ передзво́нювати;

–й що /$м^н$ хто/ передзво́нює ◊, с-и п., р-й /з^м-й/ передзвони́ти.

ПЕРЕЗИМО́ВЫВАТЬ перезимо́вувати, зиму-;

–й = зимующий + $п^к$ перезимо́вчий;

ПЕРЕЗИМОВА́ТЬ перезимува́ти /від-/, пережи́- /перебу́-/ зи́му;

-вший перезимо́ваний.

ПЕРЕЗРЕВА́ТЬ переспів/а́ти, перестига́-;

–й що перезріва́, с-и ~а́ти, $п^к$ перести́гливий;

ПЕРЕЗРЕ́ТЬ: -вший перести́глий, перезрі-, переспі-, Ø.

ПЕРЕЙГРЫВАНИЕ пере́гра, переграття́.

ПЕРЕЙГРЫВАТЬ перегравáти, *(переборщувати)* передава́- куті́ ме́ду;

–й що /$м^н$ хто/ переграє́ ◊, р-й перегра́ти, перегра́вач, *п.* перебі́льшувач, перебо́рщу-.

ПЕРЕИЗДАВА́ТЬ(СЯ): перевида/ва́ти*(ся)*;

–й що /$м^н$ хто/ ~є́, р-й ~ти, с-и ~ава́-, ~ве́ць, $п^к$ ~вчий + %;

-йся перевида́ваний.

ПЕРЕИНА́ЧИВАТЬ періна́кшува-, переробля́-, роби́- по-сво́му /не так/, *(наказ) ж.* перета́кува-;

–й що /$м^н$ хто/ переіна́кшує ◊, с-и п., з-й переіна́кши-, переіна́кшувач + **переделывающий**;

ПЕРЕИНА́ЧИТЬ зроби́ти не так ◊.

ПЕРЕИСПЫТА́НИЕ $о^к$ перепро́ба.

ПЕРЕКАПЫВАНИЕ $о^к$ пере́ко́п.

ПЕРЕКА́ПЫВАТЬ переко́пувати, копа́ти;

–й = копающ- + р-й перекопа́ти, за́йня́тий переко́пом, $п^к$ переко́пчий, перекі́пливий + %;

-йся/-ый ко́паний, переко́пува-, $п^к$ перекопни́й.

ПЕРЕКА́Т *(на річці)* мілина́, обмі́лина.

ПЕРЕКАТИ́-ПО́ЛЕ $б^о$ перекоти́по- /покоти́-/, ☺ літу́н, перелі́тний птах.

ПЕРЕКА́ТЫВАТЬ перко́ч/увати, *(білизну)* перека́чу- *(сіно)* перевалко́ву-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и п., з-й перекоти́-, за́йня́тий пере́ко́том /~уванням/, ~увач, перекоті́й, $п^к$ перекі́тливий;

-йся/-ый переко́чуваний, перека́чу-, перевалко́ву-, $п^к$ переко́тистий, перекі́тни́й, $с^к$ перекоти́- [перети́поле].

ПЕРЕКА́ЧИВАТЬ *(воду)* перека́чувати, помпув-

–й що /$м^н$ хто/ перека́чує ◊, с-и п., за́йня́тий перека́чуванням, $п^к$ $р^к$ перекачки́й + %; **-й насо́с** перепомпо́вувач, $р^к$ перепо́мпа;

-йся/-ый перека́чуваний, перепомпо́*(ву)*-, $п^к$ перекачни́й.

ПЕРЕКА́ШИВАТЬ 1. *(сіно)* переко́ш/увати; 2. *(кривити)* переко́шу-, скособо́чу-, перекри́влю-, *р.* перехня́блю-;

–й що /$м^н$ хто/ 1./2. ~ує ◊, с-и п., з^м-й перекоси́-, 2. скособо́чувач, $п^к$ скособо́чливий + %;

-йся 1./2. переко́шуваний, 2. перекри́влю-, спотво́рю-, скособо́чу-, перехня́блю-;

ПЕРЕКОСИ́ТЬСЯ скособо́читися ◊;

-вшийся переко́шений, перекри́вл-, перехня́бл-, скособо́ч-, $п^к$ кривобо́кий /косо-/, Ø.

ПЕРЕКИДА́ТЬ; ПЕРЕКИ́НУТЬ *ф.* перефутбо́лити;

ПЕРЕКИ́ДЫВАТЬ*(СЯ)* > ПЕРЕБРАСЫВАТЬ*(СЯ)*; **--й*(ся)* > перебрасывающий*(ся)***.

ПЕРЕКЛАДНО́Й: на -ы́х $з^г$ розста́вленими кі́ньми.

ПЕРЕКЛА́ДЫВАТЬ переклада́/ти, *(мурування)* перемуро́вува-, *(забагато)* передава́- кла́ду;

--й що /$м^н$ хто/ переклада́ ◊, с-и ~ти, з-й /з^м-й/ перекла́с-, за́йня́тий перекладáнням /пере́кладом/, $п^к$ перекла́дчий, перекла́дливий + %;

-йся/-ый перекла́даний, перемуро́вува-, переки́да-, пересипа́-, перепря́га-, $п^к$ перекладни́й, перепряжни́й.

ПЕРЕКЛИКА́ТЬСЯ подава́ти го́лос, перекликá-

тися, перегу́кува-, *п.* скида́- оди́н иа о́дного;
-йся що перегу́кується ◊, перегу́куваний, с-и п. г., р-й пода́- го́лос, *п*ᵏ перегу́кливий, *п.* поді́бний.

ПЕРЕКЛЮЧА́ТЬ перемика́/ти, переключа́-, *(мову)* перево́ди-, */на що/* спрямо́вува- на;
--й що */м*ᴴ хто/ перемика́ ◊, с-и ~ти, з-й перемикачі́-, перемика́ч, *п*ᵏ переми́чливий + %, ©с-и п.;
♦♦♦СЯ: п. иа *что* перекида́ти місто́к до *чого*;
-йся/-ый переми́каний, переклю́ч-, перево́джув-, спрямо́вна-, *п*ᵏ перемични́й; **-я на** перекида́ч містка́ до *чого*;
ПЕРЕКЛЮЧИ́ТЬСЯ *п. (в розмові)* зміни́ти те́му, *ф.* з'їхати [поча́в одне́, а з'їхав на дру́ге];
ПЕРЕКЛЮЧЁННЫЙ *(на іншу колію /потяг/)* перекочений.

ПЕРЕКОВЕ́РКИВАТЬ псува́ти, ні́вечи-, калі́чи-, перекривля́-, перекру́чува-, спотво́рю-;
--й що */м*ᴴ хто/ калі́чить ◊ маста́к калі́чити, з-й покалі́чи-, калі́чник, *п*ᵏ калі́чливий, перекри́в-, перекру́т-, спотво́р- + %;
-ый ні́вечений, калі́че-, перекри́влюва-, перекру́чу-, спотво́рю-.

ПЕРЕКО́ВЫВАТЬ переко́вувати, кува́-; **п. мечи́ на ора́ла** кува́ти з мечі́в ора́ла;
--й що */м*ᴴ хто/ переко́вує, с-и п., покли́каний перекува́-, за́йня́тий перекуття́м, кова́ль, кова́ч, *п*ᵏ = %; **-й мечи́ на ора́ла** кова́ль ора́л з мечі́в;
-йся/-ый переко́вуваний, кова́-;
ПЕРЕКОВА́ТЬ переку́ти ◊.

ПЕРЕКО́РМЛЕННЫЙ *о*ᵏ перето́вщений.

ПЕРЕКО́С *(хиба)* о́гріх, *г.* недотя́гнення; **-сы** пере́хняби.

ПЕРЕКОЧЁВЫВАТЬ перекочо́вувати, перемандро́-;
--й що */м*ᴴ хто/ перекочо́вує, с-и п., зᴦ-й перекочува́-, *(пере)*кочівни́к, мандрів-́, ± **кочующий**.

ПЕРЕКРА́ИВАТЬ перекра́ювати, кра́яти;
--й що */м* хто/ перекра́ює, с-и п., зᴹ-й перекра́я-, за́йня́тий пере́кро́єм, перекро́ювач, *п*ᵏ *р*ᵏ перекро́йливий + %;
-йся/-ый перекра́юваний, кра́я-.

ПЕРЕКРА́ШИВАНИЕ *о*ᵏ перефарбо́вання.

ПЕРЕКРА́ШИВАТЬ перефарбо́в/увати перемальо́-;
--й що */м*ᴴ хто/ ~ує ◊, с-и п., зᴹ-й перефарбува́-, за́йня́тий перефарбо́ванням, ~увач, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый перефарбо́вуваний, перемальо́ву-.

ПЕРЕКРЁСТНО на́впере́хрест.

ПЕРЕКРЁСТНООПЫЛИ́ТЕЛЬ *б*ᵒ хрестозапи́льник.

ПЕРЕКРЁСТНООПЫЛИ́ТЕЛЬНЫЙ хрестозапи́льний.

ПЕРЕКРЕ́ЩИВАТЬСЯ перехрещуватися, *(- дороги)* /с-/;
-йся пере́хрещуваний /с-/, *п*ᵏ пере́хре́сний, на́вхрес-, *р*ᵏ перехре́сливий + %.

ПЕРЕКРИВЛЯ́ТЬ перекривля́/ти /ви-/;
--й що */м*ᴴ хто/ перекривля́, с-и ~ти, з-й перекриви́-, перекривля́ч + **передразнивающий.**

ПЕРЕКРУ́ЧИВАНИЕ перекру́чення, пере́крут.

ПЕРЕКРУ́ЧИВАТЬ перекру́/чувати, крути́-, *(дані)* перебі́рхува-;
--й що */м*ᴴ хто/ ~чує, с-и п., р-й перекрути́-, за́йня́тий пере́крутом, крутій, *п*ᵏ ~тливий + %;
♦♦♦СЯ *(в повітрі)* іти́ в пере́верти;
-йся/-ый перекру́чуваний, *п*ᵏ перекрутни́й, ± **кувыркающийся.**

ПЕРЕКРЫВА́ТЬ перекрива́ти, *(воду)* /за-/ *(рекорд)* переве́ршу-;
--й що */м*ᴴ хто/ перекрива́ ◊, з-й перекри́-, для перекриття́, за́йня́тий -я́м, перекрива́ч, *п*ᵏ *р*ᵏ перекри́йливий + %, перекривни́й;
-йся/-ый перекри́ваний /за-/, переве́ршу-, *п*ᵏ перекривни́й.

ПЕРЕКРЫ́ТИЕ *(дія)* *р*ᵏ пере́крив.

ПЕРЕКУПА́ТЬ перекупля́ти, перекупо́вува-; **п. и перепродава́ть** менджува́ти;
--й що */м*ᴴ хто/ перекупо́вує ◊, с-и п., зᴦ-й перекупи́-, за́йня́тий пере́купом, пере́купень, пере́купець */ж*ⁱ –упка/, спекуля́нт, *п*ᵏ пере́купчий;
-йся/-ый перекупо́ваний, *п*ᵏ перекупни́й.

ПЕРЕКУ́ПКА пере́куп, перекупі́вля.

ПЕРЕКУ́РИВАТЬ переку́р/ювати /ви-, об-/, *(горілку)* перего́ни-, переганя́-;
--й що */м*ᴴ хто/ ~ює ◊, зви́клий п., р-й перекури́-, переку́рювач, переку́рець, *п*ᵏ переку́рчий + %;
-йся/-ый переку́рюваний /ви-, об-/, *(спирт)* переróне-.

ПЕРЕКУ́СЫВАТЬ переку́шувати, *ж*ᴹ переку́сю-, *о.* закида́- щось там у рот;
--й що */м*ᴴ хто/ переку́шує ◊, с-и /зви́клий/ п., р-й перекуси́-, за́*(йнятий)* пере́кускою, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый переку́шуваний, переку́сю-;
ПЕРЕКУСИ́ТЬ перехопи́- ◊, *(до обіду)* підобі́да-; **на́скоро перекуси́в** ки́нувши щось там у рот.

ПЕРЕЛАГА́ТЬ > ПЕРЕКЛАДЫВАТЬ.

ПЕРЕЛА́МЫВАТЬ перела́мувати /-ло́млюва-/, трощи́-, **п. себя́** перебо́рюва- себе́;
--й що */м*ᴴ хто/ перела́мує ◊, за́йня́тий перело́мом, с-и п., з-й переломи́-, *п*ᵏ перело́мний, *р*ᵏ перело́мливий, перебо́рли-, *п*ᵒ рубіко́новий; **-й себя́** з-й переборо́ти себе́;
-йся/-ый перела́муваний, перело́млю-, перетро́щу-, переси́лю-, перебо́рю-; **-я** ламки́й, ламу́чий;
ПЕРЕЛОМА́ТЬ пополама́ти, пополоми́- ◊.

ПЕРЕЛЁЖИВАТЬ; ПЕРЕЛЕЖА́ТЬ: -вший переле́жаний, переле́жалий, Ø.

ПЕРЕЛЕТА́ТЬ перелі́та́ти, літа́-, *о*ᵏ переска́кува-, *(уявою)* переиоситися, ли́нути;
--й/-ый що */м*ᴴ хто/ перелі́та́ ◊, перелі́таний, переска́кув-, перено́шув-, с-и /зви́клий/ перелі́та́ти, зᴹ-й перелеті́-, *(пере)*літу́н, *п*ᵏ перелі́тни́й,

перескóчливий, © лúнучи, ± **летающий**;

ПЕРЕЛЕТЕ́ТЬ $n^{рн}$ перелетíти ◊; *(- птахів)* перепурхну́-.

ПЕРЕЛИВА́ТЬ переливáти*(ся)*, *(барвою)* мінúтися, грáти; п. **из пустóго в порóжнее** *эс*^{м} багáто говорú-, мáло слýха-;

--**й** що /*м*^{н} хто/ переливá ◊, с-и /звúклий/ -ти, з^{г}-й перелú-, зáйнятий переливáнням, $n^{к}$ переливýщий, перелúвчий + %; **-й всéми цветáми рáдуги** > **-йся**; **-й из пустóго в порóжнее** ☺ пустомолóт, торохтíй, цокотýн, $n^{к}$ просторíкуватий, *(звіт)* розвéзистий;

♦♦♦**СЯ** *(в організмі)* циркулювáти, *(барвами)* перлúтися ◊, вигравáти, вилúску-, грáти всімá бáрвами /весéлкою/; ◊; п. **на сóлнце** грá- прóти сóнця; **п. чéрез край** *чего* перепóвнювати *що*;

-йся/-ый перелúваний, $n^{к}$ переливнúй; **-я всéми цветáми рáдуги** грайлúвий, мінлú-, перелúвчастий, перелúви-, з перелúвами; **-я чéрез край** *чего* © перепóвнюючи *що*.

ПЕРЕЛИ́ВЫ $n^{о}$ перéблиски.

ПЕРЕЛИ́СТЫВАТЬ горт/áти, перегортá-;

--**й** що /*м*^{н} хто/ ~áє, с-и г., р-й перегорну-, © гортáвши, гортáючи, $n^{к}$ = %;

-ый перегóртаний, гóртаний.

ПЕРЕЛИЦО́ВЫВАТЬ > ЛИЦЕВАТЬ.

ПЕРЕЛОЖЕ́НИЕ: в переложéнии для аранжóваний для, переписáний для.

ПЕРЕЛО́М $ф^{р}$ грань [**на -ме епóх** на -ні епóх].

ПЕРЕЛО́МНЫЙ *о.* рубікóновий, на грáні.

ПЕРЕЛУ́ЩИВАТЬ перелýщувати, лýщи-;

--**й** що /*м*^{н} хто/ перелýщує, с-и п., з^{м}-й перелýи-, перелýщувач, *(річ)* лущúльник, $n^{к}$ перелýзливий + %;

-ый перелýщуваний, лýще-, $n^{к}$ лущильнúй;

ПЕРЕЛУЩИ́ТЬ перелузáти ◊.

ПЕРЕМАГНИ́ЧИВАТЬ перемагнé[і]чувати;

--**й** що /*м*^{н} хто/ перемагнé[і]чує, с-и п., з-й перемагнé[і]ти-, перемагнé[і]чувач, для перемагнé[і]чування, $n^{к}$ $р^{к}$ перемагнéтливий + %;

-йся/-ый перемагнé[і]чуваний.

ПЕРЕМА́ЗЫВАТЬ перемáщувати /пооб-, пови-, ви-/, перемáзу- /пооб-, пови-, ви-/;

--**й** що /*м*^{н} хто/ перемáщує ◊, перемáщувач /-мáзувач/, $n^{к}$ $р^{к}$ перемáзливий + %, + **мажущий**;

-йся/-ый перемáщуваний /-мáзу-/, $n^{к}$ перемазнúй.

ПЕРЕМА́ЛЫВАТЬ перемéлювати, молó-;

--**й** що /*м*^{н} хто/ перемéлює, с-и п., з-й перемолó-, $n^{к}$ $р^{к}$ перемéльчий + %, + **мелющий**;

♦♦♦**СЯ** молóтися ◊; **-мéлется – мукá бýдет** перетрéться та й минéться;

-йся перемéлюваний, мóлотий.

ПЕРЕМА́НИВАТЬ перемáнювати, перевáблю-, перенáджу-, перетяг/áти;

--**й** що /*м*^{н} хто/ ~á ◊, с-и п., з-й перемані-, перевáблювач ◊, $n^{к}$ перемáнливий + %, © дýмавши ~тú;

-йся/-ый перемáнюваний, перевáблюв-, перетя́г-;

ПЕРЕМАНИ́ТЬ *з.* переєднáти ◊.

ПЕРЕМА́РЫВАТЬ: -й 1. **перемазывающий**, 2. **пачкаю-**, 3. **перечёркиваю-**.

ПЕРЕМА́ТЫВАТЬ перемóт/увати, мотáти;

--**й** що /*м*^{н} хто/ ~́ує ◊, перемóтувальник, перемóтувач, $n^{к}$ перемóтливий + %, + **мотающий**;

-йся/-ый перемóтуваний, мóта-, $n^{к}$ перемотнúй, + **мотаемый**.

ПЕРЕМА́ХИВАТЬ: -й = **перепрыгивающий**;

ПЕРЕМАХНУ́ТЬ 1. *(через)* перехопúтися ◊, перекúнути, 2. *(в інше місце /кому/)* *ф.* дмухнý- ◊;

-вший 1./2. Ø.

ПЕРЕМЕЖА́ТЬ чергувáти, перемежóву-, міня́- /переставля́-, перемíшува-, комбінувá- +/ по чéрзі, викóну- з перéрвами; п. *что* /**с**/ *чем* перенúзу- /перемерéж-/ *що чим (сміхом)* пересипáти, переплітá-, перевивá-, *(нитки, вишиваючи)* промерéжува-;

--**й** що /*м*^{н} хто/ чергýє, с-и п., р-й перемежувá-, перемежóвувач, *(сміхом)* перевúвáч, переплітáч, пересипáч, $n^{к}$ перемéжливий, перенúзли-, перепáдчи-, пересúпчи- + %;

♦♦♦**СЯ** чергувáтися ◊, відбувá- з перéрвами, *(сміхом)* перевивá-; п. /**с**/ *чем* перетикá- *чим*;

-áясь уперéміж, *р.* прóгульком;

-йся/-ый перенúз*(ув)*аний, /перемерéж*(ув)*-, перемежóв*(ув)*-, перевúв-, *(по)*перетúк-, пересúп-, переснóв*(ув)*-, перевúтий/ *чим*, $о^{к}$ перéтканий;

-йся що чергýється ◊, чергóваний, раз-у-рáз /періодúчно, несистематúч-/ повтóрюва-, $n^{к}$ навпéремін-, пóворóт-, спазматúч-, аритмíч-, мозаїч-, перéхрес-, шарувáтий, мерéжча-, стрибкувá-, перéміжнúй, раз такúй, раз такúй, мозаїчної структýри; *(- кульгавість)* нáворотний /-отливий, *(- дощі)* розпорóшений, перепáдистий [**-иеся осáдки** -сті óпади], *(- вогні)* мерехтлúвий; **-щаяся дугá** стрибкувáта дугá; **-я лихорáдка** пóворóтна /нá-/ трясця; **-я хромотá** нáворотлива кульгáвість; ± **чередующийся**.

ПЕРЕМЕ́ННЫЙ: с -ым успéхом із змíнним ýспіхом.

ПЕРЕМЕ́НЧИВЫЙ $о^{к}$ відмíнливий /пере-/.

ПЕРЕМЕ́НЫ: наступúли перемéны *о.* íншим /не тим/ вíтром повіяло.

ПЕРЕМЕНЯ́ТЬ *(пере)*міня́ти /з-/, змíнюва- /пере-/, *(думку)* передýму-;

--**й** що /*м*^{н} хто/ змíнює ◊, с-и п., з-й перемінú-, перемíнювач, $n^{к}$ змíнний, перемíнливий;

-йся/-ый змíнюва- /пере-/ + **меняющийся**;

ПЕРЕМЕНИ́ТЬ перемíняти ◊; **п. гнев на мúлость** пересéрдитись; **п. мнéние** *к.* передýмати.

ПЕРЕМЁТЫВАТЬСЯ перекидáтися, перебíгáти'

-йся 1. що /*м*^{н} хто/ перекидáється ◊ + **перебрасывающийся**, 2. *(до ворога)* **перебегающий**,

$п^к$ → **изменяющий.**

ПЕРЕМЕ́ШИВАТЬ 1. міша́ти, змі́шува- /пере-/, 2. мі́си-, вимі́шува- /пере-/; $д^к$ 1. ви́міша- /пере-/, 2. ви́міси- /пере-/;

♦♦♦СЯ вимі́шуватися /$д^к$ 1. ви́міша- /пере-/, 2. ви́міси- /пере-/;

--й(ся)/-ый[1,2] = **вымешивающий(ся)/-ый**[1,2];

-ый[1] + перего́ртаний, переплу́тува-;

ПЕРЕМЕША́ТЬСЯ[1]**: всё -ось /-а́ется/ в голове́** заварилась /-ється/ салама́ха в голові;

ПЕРЕМЕ́ШАННЫЙ 1. *(- тісто)* ви́мішений, /пере-/, 2. мі́шаний, /з-, пере-/.

ПЕРЕМЕ́ШЕННЫЙ *(- тісто)* ви́міше-.

ПЕРЕМЕЩА́ТЬ переміщ/а́ти, ру́хати;

--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, с-и ~а́ти, з-й перемісти́-, для ~ення, за́йня́тий -ям, $п^к$ = %;

♦♦♦СЯ переміща́тися ◊;

-йся/-ый переміщуваний + **передвигающийся**;

-я що ру́хається, *(- домішку)* $п^к$ перемісни́й, бездо́мний, мандріви́й;

ПЕРЕМЕСТИ́ТЬ: -и́мый ле́гко переміщуваний, $п^к$ пересувни́й, рухо́мий.

ПЕРЕМИ́ГИВАНЬЕ пере́мо́рги.

ПЕРЕМИНА́ТЬСЯ перемина́тися, м'я́-, му́ля-; **п. с ноги́ на́ ногу** не зна́ти, на яку́ ступи́ти;

-йся с ноги на́ ногу © не зна́ючи на я. с., переступа́ючи з ноги́ на но́гу.

ПЕРЕМНОЖА́ТЬ мно́ж/ити, перемно́жува-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ить ◊, с-и м., з-й перемно́жи-, для мно́ження, за́йня́тий -ям, $п^к$ множни́й, *т.* перемножни́й, $р^к$ перемно́жливий + %;

-йся/-мый перемно́жуваний, мно́же-.

ПЕРЕМЫВА́ТЬ ми́ти, перемива́-; **п. ко́сточки** *кому* суди́ти-гу́ди- /бра́- на язи́к, перетира́- на язика́х/ *кого*, перемива́- брудну́ біли́зну *чию*;

--й(ся)/-ый = моющий(ся); **-й ко́сточки** р-й взя́ти на язи́к *кого*, $п^к$ пересу́дливий;

ПЕРЕМЫ́ТЬ: -вший Ø.

ПЕРЕМЫ́ЧКА *(брус)* попере́чина, *(захист від води)* перега́та.

ПЕРЕНАПРЯГА́ТЬ перенапру́ж/увати;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує, с-и /схи́дьний/ п., з-й перенапру́жи-, перенапру́жувач, для перенапру́ження, $п^к$ перенапру́жливий + %;

♦♦♦СЯ: -а́ясь в по́ті чола́;

-йся/-ый перенапру́жуваний.

ПЕРЕНАСЕЛЁННОСТЬ $о^к$ перелю́днення.

ПЕРЕНАСЕЛЁННЫЙ перелю́днений.

ПЕРЕНАСЫЩА́ТЬ перенаси́ч/увати, $п^о$ перегу́щу-;

--й що ~ує ◊, с-и п., з-й перенасити́-, перенаси́чувач, $п^к$ перенаси́чливий + %;

-ый перенаси́чуваний, перегу́щу-;

ПЕРЕНАСЫ́ЩЕННЫЙ перенаси́чений, $п^о$ перегу́ще-; **п. регуля́торами** зарегульо́ва-.

ПЕРЕНИМА́ТЬ перебира́ти, перей/ма́- /за-/, запозича́-, *(в русі)* перехо́плюва-, *(розмову)* заволодіва́- *чим*, *(мову)* нала́му- язика́, **п.** *чью* **мане́ру** нала́муватися на *чий* копи́л /мане́ру/;

--й що /$м^н$ хто/ ~ма́ ◊, с-и п., з-й ~ня́-, $п^к$ ~ня́тливий, запози́ч-, перехо́п- + %, *о.* на пере́ймі;

-йся/-ый пере́йманий /за́-/, запози́чува-, нала́му-, перехо́плю-, перестрі-.

ПЕРЕНОСИ́ТЬ носи́ти, перено́си-, *(горе)* перете́рплюва-, витри́му-, *(терпіти)* $з^н$ вино́сити; **п. лише́ния** пи́- гірку́ ча́ру до дна; **не п.** *кого* $з^н$ не виде́ржува- *кого*, чо́ртом ди́ха- на;

--й 1. що /$м^н$ хто/ перено́сить ◊, $з^м$-й перенести́, с-и /зви́клий/ перено́си-, перено́сник, (пере)носі́й, $р^к$ перено́сець, $п^к$ перено́сний, носи́ль-, перено́сливий, для перено́су, 2. що /$м^н$ хто/ те́рпить ◊, зви́клий терпі́ти, © вите́рплюючи;

ПЕРЕНЕСТИ́ *(знегоди)* перетрива́ти; ◊; **п. боле́знь** перехворі́-;

-е́сший 1. Ø., 2. перете́рпілий, Ø; **-й мно́го** пережи́тий;

♦♦♦СЯ *(уявою)* перелітати, ли́ну-, сяга́-; **п. мы́сленно** блука́- ду́мкою; **п. мы́слями** відбіга́- ду́мкою *куди*;

-йся/-и́мый 1. перено́шуваний, $п^к$ переносни́й, 2. вите́рплюва- /пере-/; **-ый** *г.* зно́с-, можли́вий.

ПЕРЕОБОРУ́ДОВАТЬ перео́бладн/увати, переустатко́в-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, з-й ~а́ти, с-и ~ува-, для переобла́днання, за́йнятий -ям, $п^к$ = %;

-йся/-ый переобла́днуваний, переустатко́ву-.

ПЕРЕОБУВА́ТЬ пере(в)зув/а́ти;

--й що /$м^н$ хто/ ~а́, с-и ~а́ти, $з^г$-й перезу́-, $п^к$ = %;

-йся/-ый пере(в)зу́ваний.

ПЕРЕОДЕВА́ТЬ передяг/а́ти, перебира́-;

--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, р-й передягти́, с-и /зви́клий/ передяга́-, за́йня́тий передяга́нням, $п^к$ *т.* = %;

♦♦♦СЯ передяга́тися ◊; **п. в** *кого* убира́- за *кого*;

-йся/-ый передя́ганий, переби́ра-; **-я в** *кого* у-би́раний за.

ПЕРЕОСМЫ́СЛИВАТЬ $ф^р$ пере(о)цін/ювати, перез'ясо́ву- *(собі)*, переосяга́ти ро́зумом;

--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, с-и п., гото́вий пере(о)ціни́-, переосми́слювач, пере(о)ці́ню- ◊, $п^к$ переосми́сливий, пере(о)ці́нли- + %;

-йся/-ый переоці́нюваний, переосми́слю- ◊.

ПЕРЕОСНАЩА́ТЬ > **ПЕРЕОБОРУДОВАТЬ.**

ПЕРЕОХЛАЖДА́ТЬ перехоло́дж/увати, перестýджу-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує, с-и п., з-й перехолоди́ти, перехоло́джувач, $п^к$ пере(о)холо́дливий ◊ + %;

-йся/-ый пере(о)холо́джуваний, пересту́джу-.

ПЕРЕОЦЕ́НИВАНИЕ переці́нення.

ПЕРЕОЦЕ́НИВАТЬ переці́н/ювати, переціно́ву-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, с-и п., $з^г$-й переціни́-, ~ювач, для ~ення, за́йня́тий -ям, $п^к$ пере(о)ці́нливий + %, © ~ючи; **-й роль** з-й ~и́ти ро́лю /ро́ль/;

-йся/-ый переці́нюваний, перецінóву-;

ПЕРЕОЦЕНИ́ТЬ *(дати високу ціну)* не склáсти ціни́ *чому*, дýже ви́соко ціни́- *що*.

ПЕРЕОЦЕ́НКА перéцінка.

ПЕРЕПАДА́ТЬ перепадáти, *(- дощі ще)* іти, пáда-, *(- копійку)* кáпа-; *(- гроші)* прилипá- до рук;

--й що перепадá, с-и к., $п^к$ перепáдливий, /- *дощі*/ перепáдистий /*гріш*/ шахер-мáхерський, © перепадáючи /-áвши/;

ПЕРЕПА́СТЬ *ф.* кáпнути [**и ей чтó-то -ёт** і їй щось кáпне]; ◊.

ПЕРЕПА́ДЫ $п^{рн}$ перéпади, *(тепла)* перéскоки.

ПЕРЕПАКО́ВЫВАТЬ = ПЕРЕУПАКОВЫВАТЬ.

ПЕРЕПА́ЛКА *(сварка)* $о^к$ перéсвáри.

ПЕРЕПЕВА́ТЬ: **--й** що /$м^н$ хто/ переспі́ває, переспі́вувач.

ПЕРЕПЕЧА́ТЫВАТЬ передрукóв/увати;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує, зáйня́тий перéдруком, с-и ~увати, $з^м$-й передрукувá-, передрукóвувач, $п^к$ *т.* передрукóвчий + %;

-йся/-ый передрукóвуваний.

ПЕРЕПИ́СЫВАТЬ перепи́с/увати /с-/;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, зáйня́тий перéпискою, с-и п., р-й переписá-, перепи́сувач, пи́сар, $п^к$ = %;

♦♦♦СЯ листувáтися, *з.* пересилá- листáми ◊;

-йся/-ый перепи́суваний /с-/, *(на машинці)* друкó-, передрукóву-, $п^к$ переписни́й; **-я** пов'я́за- листувáнням, листувáльник, кореспондéнт, ©.

ПЕРЕПЛАВЛЯ́ТЬ топи́ти, перетопл/я́- /-́люва-/;

--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, с-и т., з-й перетопи́-, зáйня́тий перетóпкою, $п^к$ перетóпний /-ливий/;

-йся/-ый тóплений, перетóплюва-, $п^к$ перетопни́й;

ПЕРЕПЛА́ВИТЬ*(СЯ)* перетопи́ти*(ся)* ◊.

ПЕРЕПЛА́ЧИВАТЬ: **--й** що /$м^н$ хто/ переплáчує, с-и переплáчувати, $з^м$-й переплати́-, переплаті́й;

-йся/-ый переплáчуваний.

ПЕРЕПЛЕ́СК $п^{рн}$ перéплеск.

ПЕРЕПЛЕТА́ТЬ переплітáти, перемерéжува-, *(зелом)* перевивá-, *(книгу)* оправля́-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ перевивá ◊, с-и п., з-й переви́-, $п^к$ переплéтливий, переви́вчий + %, 2. що /$м^н$ хто/ оправля́, зáйня́тий оправля́нням, палітýрник, $п^к$ палітýрний;

-йся/-ый 1. с-и переплітáтися, переплі́таний, переви́ваний, перемерéжу-, переснóву-, $п^к$ переплітни́й, 2. опрáвлюва-;

ПЕРЕПЛЕТЁННЫЙ перéтканий ◊.

ПЕРЕПЛЕТЕ́НИЕ $о^к$ переплéтиво, $о^к$ перéпліт, *п.* клубóк [*н.* інтри́г];

ПЕРЕПЛЕТЕ́НИЯ переплéтини.

ПЕРЕПЛЯ́С; ПЕРЕПЛЯ́СЫ перéскоки.

ПЕРЕПОДГОТА́ВЛИВАТЬ перевишкóл/ювати, перепідготовля́-, перекваліфікóвува-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, с-и п., покли́каний перекваліфікувá-, для переви́школу, зáйня́тий -ом, $п^к$ переви́шкільний.

ПЕРЕПОДГОТО́ВКА переви́шкіл, перепідготі́вля, перекваліфікáція.

ПЕРЕПОЛА́СКИВАТЬ > ПОЛОСКАТЬ.

ПЕРЕПОЛЗА́ТЬ переповза/ти, перелáзи- /-лізá-/;

--й що /$м^н$ хто/ переповзá ◊, с-и /схи́льний/ ~ти, з-й переповзти́, (пере)повзýн, плазýн, перелáзькó, $п^к$ повзýчий, переповзьки́й, перелазьки́й, перелáзливий + %;

-ый перепóвзаний, $п^к$ перелазни́й.

ПЕРЕПОЛНЯ́ТЬ перепóвнювати /-повня́-/, переливá- чéрез край, *(чуття)* розпирá- грýди [**-я́ет дýшу** *что/чем* -рáє грýди *що*]; **п. чáшу терпéния** уривá- терпéць;

--й що /$м^н$ хто/ перепóвнює с-и перепóвнювати, з-й перепóвни-, $п^к$ = %; **-й чáшу терпения** з-й урвá- т.;

ПЕРЕПО́ЛНИТЬ п. чáшу перéповнити чáру; **п. чáшу терпéиия** урвá- терпéць, $ф^р$ припекти́ до живóго, передá- куті́ мéду; ◊;

♦♦♦СЯ *(- душу)* $п^о$ наливáтися [**п. гóречью** н. гіркотóю];

-йся/-ый перепóвнюваний, перели́- ч. к.;

ПЕРЕПО́ЛНЕННЫЙ *(- залю)* пóвний по береги́, *(людьми)* перелю́днений, наби́тий.

ПЕРЕПОНЧАТОКРЫ́ЛЫЙ плівкокри́лий, костокри́лий.

ПЕРЕПРА́ВА $о^к$ перевíз.

ПЕРЕПРАВЛЯ́ТЬ перепровáджувати /с-/, переправля́- /ви-/, переробля́-, перевóзи-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ переправля́ ◊, с-и переправля́ти, з-й перепрáви-, зáйня́тий перепрáвою, перевíзник, перепрáвець, $п^к$ перепрáвчий, переправни́й + %, 2. покли́ка- ви́прави- ◊ + **правящий**[2];

ПЕРЕПРА́ВИТЬ спровáдити ◊, *(в іншу інстанцію)* *ф.* перефутбóли-

♦♦♦СЯ *(через що)* $в^й$ форсувáти *що*;

-йся/-ый 1. перепрáвлюваний, перепровáджу-, перевóжу-, 2. випрáвлюваний /пере-/, перерóб-.

ПЕРЕПРОДАВА́ТЬ перепрóд/увати /від-/, *р.* перекупля́ти;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує, ~увач, + **перекупающий**;

-йся/-ый перепрóдуваний, $п^к$ перекупни́й, перепрóдаж-, *о.* на перепрóдаж;

ПЕРЕПРО́ДАННЫЙ перекýпле-, перепрóда-.

ПЕРЕПРЫ́ГИВАТЬ перестрибувати, перескáк/у-, стрибáти чéрез;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и п., з-й перескóчи-, стрибýн, © перестри́буючи, $п^к$ перестри́бливий;

-ый перескáкуваний, перестри́бу-, перепли́гу-.

ПЕРЕПРЫ́ЖКА $р^к$ перéстриб.

ПЕРЕПРЯ́ТЫВАТЬ перехóв/увати, ховá- деі́нде;

--й що /$м^н$ хто/ховá д. ◊, $з^г$-й переховá-, зви́клий ~ува-, перехóвувач, $п^к$ перехóвчий + %;

-йся/-ый хóваний, перехóву-.

ПЕРЕПУ́ГИВАТЬ*(СЯ)* $о^к$ перепýджувати*(ся)*;

--й = **пугающий** + з-й перелякáти;
-**йся** перепóлохуваний, перепýдж- + **пугаемый**;
ПЕРЕПУГА́ТЬСЯ: -вшийся з душéю у п'ятах.
ПЕРЕПУ́ТЫВАТЬ(СЯ) > ПУТАТЬ(СЯ);
ПЕРЕПУ́ТАТЬСЯ забóрсатись, перекуйóвди-;
ПЕРЕПУ́ТАННЫЙ *о.* перекуйóвджений ◊.
ПЕРЕПУ́ТЬЕ *о*[к] перéпуть.
ПЕРЕРАБА́ТЫВАТЬ переробл/яти, перепрацьó-вува-, *ф*[з] перетрáвлю-, травúти, засвóюва-;
--й що /*м*[н] хто/ переробля́ ◊, зáйнятий пере-рóбкою, с-и ~я́ти, поклúканий переробú-, пере-рóблювач, *п*[к] перерóбний, перерóбчий + %;
-**йся/-ый** перерóблюваний, *ф*[з] перетрáвлю-, за-свóю-; **-я** ☺ зáвжди перепрацьó-.
ПЕРЕРАСТА́НИЕ перерóстання.
ПЕРЕРАСТА́ТЬ *(у)* перерóстáти, обертáтися *чим*
--й що /*м*[н] хто/ переростá, перерóщуваний, с-и перерóстáти, з-й переростú, перéросток; **-й во** ***что*** готóвий обернýтися *чим*.
ПЕРЕРЕЗА́ТЬ перерíзувати, перерíзá-, рíзá-, пе-ретинá-, тя́-, перекрáюва-, крáя-, чикрúжи-, пе-речикрúжува-; **п. попола́м** розполовúню-;
--й що /*м*[н] хто/ перетинá ◊, с-и р., з-й перетя́-, зáйнятий рíзанням, *п*[к] *р*[к] перерíзливий, рíзýчий, *т.* = %; **-й доро́гу** ***кому*** © с-и переймáти *кого*;
-**йся/-ый** рíзаний, перерíзува-, перекрáю-, вирí-зу-, передýшу- ◊, *п*[к] перерíзнúй.
ПЕРЕРЕША́ТЬ розв'язувати ще раз, перерíшá-, передýмува-, міня́- рíшення, *ж.* перетáкува-;
--й що /*м*[н] хто/ передýмує ◊, с-и м. р., звúклий передýмува-, *п*[к] = %;
-**йся/-ый** перерíшуваний, передýму-, перетáку-, розв'язу- ще раз.
ПЕРЕРОЖДА́ТЬ перерóдж/увати;
--й що /*м*[н] хто/ ~ує, с-и п., з-й перероди́-, ~ен-ець, *п*[к] ~енський, перерóдливий /-рóдчий/ + %;
♦♦♦**СЯ** ставáти іншим /не тим/, змíнюватися до невпізнаття́ ◊;
-**йся/-ый** перерóджуваний, перерóджеиець, мá-йже /от-óт ужé/ ~ений, у стáдії перерóдження.
ПЕРЕРО́СТ *п*[рн] пéрéріст.
ПЕРЕРО́СТОК *о*[к] перéстарок, *п*[рн] перéрост-.
ПЕРЕРУ́ГИВАТЬСЯ *о*[к] знай лáяти однé óдного;
-йся © знай лáючи о. о. + **перебраииивающий-**.
ПЕРЕРЫ́В *о*[к] інтервáл, *р.* відгáл [**без -ва** без ~у].
ПЕРЕРЫВА́ТЬ 1. переривáти, *(мовця)* перепи-ня́-, *(мову)* уривá-, *(горло)* перегризá-, 2. пере-кóпува- /пови-/, *(в хаті +)* перекидá-;
--й 1. що /*м*[н] хто/ уривá ◊, с-и п., з-й перервá-, *п*[к] перерúвчий, ± **рвущий**, 2. що /*м*[н] хто/ пере-кóпує ◊, *п*[к] перекóпчий + %, ± **копающий**; **-й всё в до́ме** © перекидáючи все в хáті;
-**йся/-ый** 1. перерúваний /у-/, шматóв-, пере-дúр-, *п*[к] ие суцíльний, перерúвчастий /у-/, урú-вис- *(- розмову)* перебúвчас-, переривнúй, фра-ґментáр-, 2. перекóпува-, перекúда-;

ПЕРЕРВА́ТЬ: п. гло́тку перегрúзти гóрло; ◊.
ПЕРЕСА́ДКА *(на транспорті)* *о*[к] перéсідка, *м*[а] трансплантáція, *п*[-о] перещéплення.
ПЕРЕСА́ЖИВАТЬ пересáджувати /роз-/, *(на ін-ший держак)* насáджувати, настрóмлю-;
--й що /*м*[н] хто/ пересáджує ◊, с-и пересáджу-вати, р-й пересадú-, зáйнятий пересáдкою, *п*[к] пересáдчий /-áдливий/, *т.* = %;
-**йся/-ый** пересáджуваний, иастрóмлю- /насá-джу-/ (на інший держáк) ◊, *п*[к] пересаднúй.
ПЕРЕСА́ЛИВАТЬ *о.* додавáти цýкру до мéду.
ПЕРЕСА́СЫВАТЬ пересмóктувати, пересисá-.
ПЕРЕСДАВА́ТЬ перездавáти, *ш*[к] пересскладá-;
--й що /*м*[н] хто/ перездаé ◊, с-и п., з[м]-й перездá-, зáйнятий перездáчею, *п*[к] перездáвчий + %;
-**йся/-ый** перездáваний, пересклáда-.
ПЕРЕСЕКА́ТЬ перетин/áти *(шлях)* перерíзува-, перехрéщу-;
--й що /*м*[н] хто/ ~á ◊, с-и ~áти, з-й перетя́-, зáйнятий перéтином, *п*[к] перехрéсний, нáвхрестбіж-, перехрéсливий, + %; **-й доро́гу** © ~áючи шлях;
-**йся/-ый** перетúнаний, перерíзува-, порíза-, пе-рехрéщува-, перекрéслю-; **-я** *п*[к] перехреснúй, пересічнúй, *д.* перетúнатий;
ПЕРЕСЕ́ЧЬ *(не іно капусту)* перешаткувáти; ◊;
ПЕРЕСЕЧЁННЫЙ перетя́тий, перерíзаний, пе-решаткóва-, *(рельєф)* нерíв-; **-ая ме́стность** не-рíвна /порíза-/ місцéвість.
ПЕРЕСЕЛЕ́НЧЕСКИЙ переселéнчий.
ПЕРЕСЕЛЯ́ТЬ пересел/яти;
--й що /*м*[н] хто/ переселя́, с-и ~яти, з[г]-й пере-селú-, зáйнятий пересéленням, пересéлювач, пе-ренóшу-, *п*[к] пересéльчий, переселéн- + %;
ПЕРЕСЕЛЯ́ТЬСЯ перебирáтися, *г.* перенóси-;
-**йся/-ый** пересéлюваний, перенóшу-.
ПЕРЕСЕЧЕ́НИЕ *(кордону)* перéхід.
ПЕРЕСИ́ЛИВАТЬ долáти, перебóрювати, *(себе)* перелáму-, *г.* пересúлю-;
--й що /*м*[н] хто/ долá ◊, с-и п., з-й переборó-, *п*[к] *р*[к] перебóрливий, перебóрчий, *т.* = %;
-**йся/-ый** перебóрюваний, пересúлю-, перелáму-
ПЕРЕСКА́ЗЫВАТЬ перекáзувати, переповідá-;
--й що /*м*[н] хто/ перекáзує ◊, с-и п., з-й переповíс-тú, переповідáч, перекáзув-, *п*[к] переказчúй;
-**йся/-ый** перекáзуваний, переповíда-.
ПЕРЕСКА́КИВАТЬ > ПЕРЕПРЫГИВАТЬ;
-а́кивая *п*[р] перéскоком.
ПЕРЕСЛУ́ШИВАТЬ; ПЕРЕСЛУШАТЬ: всех **(всего́) ие п.** *ф*[-р] слýхати не переслý-.
ПЕРЕСМА́ТРИВАТЬ переглядáти, передивля́-тися, *(погляди)* ревізувáти, перецíню-;
--й що /*м*[н]. хто/ переглядá ◊, с-и п., з[м]-й перег-ляну-, зáйнятий перéглядом, переглядáч; **-й взгля́ды** ревізіонíст;
-**йся/-ый** переглядáний, ревізóв-, перецíнюв-, на перéгляді.

ПЕРЕСМЕ́ИВАНИЕ пере́смішки.
ПЕРЕСМЕ́ШНИК ☺ $о^к$ сміху́н.
ПЕРЕСНИМА́ТЕЛЬНЫЙ *(папір)* перебивни́й.
ПЕРЕСНИМА́ТЬ перефотографо́вувати, перефільмо́ву-, $с^о$ перезніма́ти, *(малюнки)* перебива́-;
--й що /$м^н$ хто/ перебива́ ◊, с-и п., з-й переби-, за́йня́тий перебиванням, $п^к$ переби́вчий + %;
-йся/-а́емый перезді́йманий, переби́ва-, перефотографо́ву-, перефільмо́ву-, $п^к$ перебивни́й.
ПЕРЕСОЗДАВА́ТЬ твори́ти за́ново, перевитво́р/юва-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, с-и перевитво́рювати, з-й переви́твори-, за́йня́тий переви́твором, перевитво́рювач, $п^к$ переви́тво́рчий + %;
-йся/-ый тво́рений за́ново, перевитво́рюва-.
ПЕРЕСОЗДА́НИЕ $р^к$ переви́твір.
ПЕРЕСО́РТИЦА $б^{-о}$ пересорто́вання, $п^б$ мішани́на *(сортів)*, не кра́щий сорт.
ПЕРЕСПО́РИВАТЬ $ф^р$ переговор/ювати [**их не -ишь** їх не -иш], $с^о$ переспо́рю-;
--й що /$м^н$. хто/ ~ює +, с-и п., з-й переговори-, ± **спорящий**;
-ый переговорюваний, переспо́рюваний.
ПЕРЕСТАВА́ТЬ перестава́ти, ки́да-, облиша́-, $п^б$ лиша́- [лиши́! = переста́нь!], *(- стихії)* ущуха́-, вгава́- *($т^к$ заперечно)*, припиня́тися; **-а́нь/те/!** $о^к$ поки́нь/те/!, го́ді тобі /вам/!; **не -ва́я** знай, одно́, безпереста́нно, без переста́нку /уга́ву/;
--й 1. що /$м^н$ хто/ перестає ◊, $з^м$-й переста́ти, © переста́вши, 2. що вщуха́є ◊, ма́йже ущу́хлий; **не -й** безнаста́нний, безупи́н- /не-/, безуга́в-;
ПЕРЕСТА́ТЬ переста́ти ◊; п. **быва́ть у** ***кого*** по́ли врі́зати від *кого*; п. **грусти́ть** $п^о$ розжури́тися; п. **игра́ть ва́жную роль** віді́йти́ в тінь; п. **и думать** і в ду́мці не ма́-, і га́дку заки́ну-, і ду́ма- го́ді; п. **интересова́ться** ***чем*** ки́ну- під ла́ву *що*; п. **люби́ть** відлюби́- *кого*; п. **па́дать** *(- дощі)* відпа́да-; п. **серди́ться** пересе́рдитися /від-/; п. **удивля́ться** ви́йти з ди́ва, віддивува́тися; переста́л $ж^м$ го́ді [пив, а тоді го́ді];
-вший спи́нений /при-/, Ø.
ПЕРЕСТАВЛЯ́ТЬ пере*(стано)*вля́ти *(ноги)* пересува́-;
--й що /$м^н$ хто/ переставля́ ◊, с-и п., р-й переста́ви-, за́йня́тий переставля́нням, $п^к$ перестано́вчий + %; **е́ле -й но́ги = е́ле передвига́ющий н.**;
-йся/-ый переста́вляний, перестано́влюва-, пересу́-.
ПЕРЕСТА́ИВАТЬ пересто́ювати;
--й/-ый що /$м^н$ хто/ пересто́ює, пересто́юваний, с-и п., $з^м$-й перестоя́-;
ПЕРЕСТОЯ́ТЬ: -вший*(ся)* перестояний, перестоя́лий, Ø.
ПЕРЕСТИЛА́ТЬ перестел/я́ти, перестила́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~я́ ◊, с-и п., р-й ~и́-, для пересте́лення, за́йня́тий -ям, пересте́лювач, перестила́ч;
-йся/-ый перестелюваний, перестила-.
ПЕРЕСТРА́ИВАТЬ перебу́довувати, $о^к$ роби́- зміни /рефо́рми/, $в^й$ перешико́вува-;
ПЕРЕСТРА́ИВАТЬ*(СЯ)* *(- лад)* реформува́ти*(ся)*, *(- роботу)* реорганізо́вувати*(ся)* ◊;
--й що /$м^н$ хто/ реформу́є ◊, с-и /з-й/ р., за́йня́тий рефо́рмами /перебудо́вою +/, реформа́тор, $п^к$ перебудо́вчий;
ПЕРЕСТРА́ИВАТЬСЯ *(ідейно)* міня́тися, міня́ти орієнти́ри /курс поведі́нки, *ф*. шку́ру/; ◊;
-йся/-ый реформо́ваний, перебудо́ву-, реорганізо́ву-, перешико́ву-; **-я** що реформу́ється ◊, с-и р., гото́вий перебудува́-.
ПЕРЕСТРАХО́ВЩИК $р^к$ перестрахо́вець.
ПЕРЕСТРАХО́ВЫВАТЬ*(СЯ)*: **--й** що /$м^н$ хто/ перестрахо́вує, р-й перестрахува́ти, с-и перестрахо́ву-, $п^к$ перестрахо́вчий + %;
-йся перестрахо́вуваний, перестрахува́льник, перестрахо́вець.
ПЕРЕСТРЕ́ЛКА $п^{рн}$ пере́стрілка.
ПЕРЕСТРО́ЕЧНЫЙ перебудо́вч[н]ий.
ПЕРЕСТРО́ЙКА $о^к$ реорганіза́ція, $п^{-о}$ пере́цінка цінностей.
ПЕРЕСТУ́КИВАТЬСЯ: -йся що /$м^н$ хто/ пересту́кується, с-и /з-й/ пересту́куватись, за́*(йня́тий)* пересту́куванням.
ПЕРЕСТУПА́ТЬ переступ/а́ти, $з^п$ перекро́чува-, *(межі)* перехо́ди- /ви- за/, *о*. лама́- печа́ті; п. **грани́цу** ***чего*** перехо́ди- /переступа́-/ межу́; п. **ме́ру** п. межу́, вихо́ди- за ме́жі, перебира́- мі́ру, перетяга́- струну́, передава́- куті́ ме́ду;
--й що /$м^н$ хто/ переступа́ ◊, с-и /зви́клий/ переступа́ти, $з^м$-й переступи́-, $п^к$ пере́ступний;
-ый перекро́чуваний;
ПЕРЕСТУПИ́ТЬ: п. **грани́цу** перейти́ межу́; ◊.
ПЕРЕСЧЁТ пере́лік, перераху́нок; **в -те на рубли́** рахува́вши на рублі́.
ПЕРЕСЧИ́ТЫВАТЬ перерахо́вувати, переліч́у-, лічи́-, рахува́-;
--й що /$м^н$ хто/ перелі́чує ◊, с-и р., р-й перелічи́-, за́йня́тий пере́ліком, $п^к$ перерахо́вчий + %, ± **считающий**; **-й по па́льцам** с-и перелі́чувати на па́льцях, з-й перелічи́- на па́льцях;
-йся/-ый лі́чений, рахо́ва-, перелі́чу-, перерахо́ву-.
ПЕРЕСЫЛА́ТЬ пересил/а́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́, с-и ~ти, $з^г$-й пересла-, за́йня́тий пере́силкою, $п^к$ $р^к$ пере́си́льчий;
-йся/-ый переси́ланий, $п^к$ пересильни́й;
ПЕРЕСЛА́ТЬ: п. **броско́м** *ф*. перефутбо́лити.
ПЕРЕСЫПАНИЕ $о^к$ пере́сип.
ПЕРЕСЫПА́ТЬ *(що чим)* $о^к$ перетру́шувати, *(сміхом)* перевива́-;
--й 1. що пересипля́, сплюх, 2. що пересипа́, за́йня́тий пере́сипом, сипа́ль, пересипа́льник, переси́п-, переси́пач, переси́пець, $п^к$ переси́пчий,

пересипливий;
--йся/-ый 2. пересипа́ний, перетру́шув-, переви́в-, $п^к$ пе́ресипни́й, пересипа́нний;
ПЕРЕСЫ́ПАННЫЙ переси́паний, перетру́ше-, *(сміхом)* перевитий.
ПЕРЕСЫ́ПКА пе́ресип*(ка)*.
ПЕРЕСЫХА́ТЬ пересиха́ти, *(- губи)* ше́рхну-. зашерха́-, сма́гну-, засмага́-;
--й що пересиха́ ◊, с-и п., ма́йже /от-о́т уже́/ пересо́хлий, *(- губи)* ма́йже заше́рх- /**-охший**/;
ПЕРЕСО́ХНУТЬ: -о́хший пересо́хлий, */- губи ще/* заше́рх- /по-/, сма́г-, засма́г- /по-/, Ø.
ПЕРЕТА́СКИВАНИЕ $ф^р$. пере́тяг.
ПЕРЕТА́СКИВАТЬ перетяга́ти, *(через що)* переволіка́-, тягти́ *(*че́рез*)*;
--й що /$м^н$ хто/ тя́гне ◊, з-й перетягти́, с-и перетяга́-, за́йня́ий пере́тягом, перетяга́ч, $п^к$ = %;
-йся/-ый *(*пере*)*тя́ганий.
ПЕРЕТАСО́ВЫВАТЬ тасува́ти, переміш/у-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и п., $з^м$-й ~а́ти, перетасо́вувач, пере́мішув-, $п^к$ = %, **+ тасу́ющий;**
-йся/-ый тасо́ваний, перетасо́ву-, пере́мішу-;
ПЕРЕТАСОВА́ТЬСЯ: -а́лось *(людей на даній посаді) $ж^м$* перевали́лось.
ПЕРЕТИРА́НИЕ $р^к$ перетертя́.
ПЕРЕТИРА́ТЬ перетир/а́ти, *(піском)* шарува́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, с-и п., покли́каний перете́р-, за́йня́тий перетертя́м, $п^к$ = %, $с^к$ перетри́- [перетри́язик] © ~а́ючи, ~а́вши;
-йся/-ый перети́раний, *(піском)* перешаро́вува-, шаро́ва-.
ПЕРЕТЛЕВА́ТЬ перетліва́ти, перетруха́-;
--й що перетліва́ ◊, напівперетлі́лий, ма́йже перетлі́-, *(жар)* напівпереже́врі-.
ПЕРЕТРА́ВЛИВАТЬ перетр/у́ювати, $м^с$ цькува́-;
--й що /$м^н$ хто/ перетру́ює ◊, с-и п., з-й перетруї-, за́йня́тий ~у́єнням, $п^к$ перетру́йливий + %;
-йся/-ый перетру́юваний, зацько́ву-, запольо́ву-, перетоло́чу-.
ПЕРЕТРЯ́СКА $р^к$ пере́тру́с.
ПЕРЕ́ТЬ пе́рти*(ся)*, *(протовпом)* іти́, су́ну-, *(на рожен)* лі́з-; **п. бу́ром на** *кого* коти́- бо́чку на; **пру́щий** *р.* що /$м^н$ хто/ пре ◊, с-и пе́рти, р-й попе́р-;
ПЕРЕ́ТЬСЯ пе́ртися, *(поперед інших)* пха́-;
-йся що преться ◊, с-и п., р-й попе́р-, ☺ протовпи́га.
ПЕРЕТЯ́ГИВАНИЕ, ПЕРЕТЯ́ЖКА пере́тяг, перетя́гнення, $с^т$ пере́тяги.
ПЕРЕТЯ́ГИВАТЬ перетяг/а́ти, *(вагою)* перева́жува-, *(на свій бік)* перема́ню-;
--й 1. що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, с-и /зви́клий/ п., з-й перетягти́, перетяга́ч, перема́нюв-, $п^к$ перетяжкий, перема́нливий, 2. **перетаскивающий; -й на свою́ сто́рону** р-й перетягти́ на свій бік;
-йся/-ый 1. перема́нюваний, 2. перетя́г-, $п^к$ перетяжни́й.
ПЕРЕУБЕЖДА́ТЬ переко́нувати, наверта́- на іншу ду́мку /по́гляд/, умі́- перекона́-;
--й що /$м^н$ хто/ вміє п., с-и п., з-й перекона́-, переко́нувач, $п^к$ перко́нливий /-а́вчий/, переу́мли-;
ПЕРЕУБЕДИ́ТЬ *д.* переу́мити ◊;
-вший зумі́вши перекона́ти ◊, Ǿ;
-йся/-ый переко́нуваний *(в іншому)*, наве́ртана іншу ду́мку.
ПЕРЕУПАКО́ВЫВАТЬ перепако́в/увати, паку́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує, с-и п., р-й перепакува́-, ~увач, *(пере)*пакува́льник, $п^к$ = %;
-йся/-ый, перепако́вуваний, пако́-.
ПЕРЕУПОТРЕБЛЕ́НИЕ перевжи́ток, перевжива́ння.
ПЕРЕУСТРА́ИВАТЬ перероб/ля́ти, реформува́-, реорганізо́ву-, переобла́дну-, переустатко́ву-, $о^к$ перелашто́ву-; ± ПЕРЕСТРАИВАТЬ.
--й що /$м^н$ хто/ переробля́ ◊, с-и ~ти, р-й переробй-, за́йня́тий перероб́кою /перебудо́в-/, $п^к$ = %, **+ перестраивающий;**
-йся/-ый переро́блюваний, перебудо́ву-, реорганізо́ву-, реформо́-, переустатко́ву- ◊.
ПЕРЕУСТРО́ЙСТВО $о^к$ реорганіза́ція.
ПЕРЕУСТУПА́ТЬ перевідступа́-, *ю.* перепи́сува-;
--й що /$м^н$ хто/ перевідступа́ ◊, $з^г$-й перевідступи́ти, $п^к$ перевідсту́пний, перевідсту́пливий;
-йся/-ый перевідсту́плюваний, перезда́-, перепи́су- + ПЕРЕУСТУПИТЕЛЬНЫЙ.
ПЕРЕУСТУПИ́ТЕЛЬНЫЙ перевідступни́й, переписни́й.
ПЕРЕУСТУ́ПКА переві́дступ.
ПЕРЕУТОМЛЯ́ТЬ перевто́м/люва-, перетру́дж--
--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, зви́клий п., з-й перевтоми́-, перевто́млювач ◊, $п^к$ перевто́мливий + %;
-йся/-ый перевто́млюваний, перетру́джу-.
ПЕРЕУ́ЧИВАНИЕ переви́шкіл.
ПЕРЕУ́ЧИВАТЬ переу́чу/вати, перенавча́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~є, с-и п., з-й перевчи́-, переу́чувач, за́йня́тий ~ванням, $п^к$ переви́шкільни́й + %;
ПЕРЕУЧИ́ТЬ першко́лити ◊;
-йся/-ый переу́чуваний;
ПЕРЕУЧИ́ТЬСЯ: -вшийся перевче́ний, перена́вче-, перешко́ле-.
ПЕРЕФОРМИРО́ВЫВАТЬ переформо́в/увати;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує, с-и п., з-й переформува́-, за́йня́тий ~анням, переформо́вувач, $п^к$ ~чий + %;
-йся/-ый переформо́вуваний.
ПЕРЕФРАЗИ́РОВАТЬ перевисло́вл/ювати;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює, с-и ~ювати, з-й перефразува́-, перевисло́влювач ◊, $п^к$ перефразо́вчий;
-йся/-ый перефразо́вуваний, перевисло́влю-.
ПЕРЕФРАЗИРО́ВКА *(вираз і дія)* перефразо́вання, переви́словле-, *($т^к$ дія)* перефразува́-.
ПЕРЕХВА́ЛИВАТЬ перехва́л/ювати;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює, с-и п., з-й перехвали́-, *(*пер-

е)хвалі́й, перехва́лювач, $п^к$ перехва́льний + %;
-ый перехва́люваний.

ПЕРЕХВА́Т*(ЫВАНИЕ)* $б^з$ пере́йма, $р^к$ пере́ло́в.

ПЕРЕХВА́ТЧИК $о^к$ перело́вець, перело́влювач, $р^к$ пере́ймець.

ПЕРЕХВАТЫВА́ТЬ перехопл/ювати, перело́в-, перейма́-, *(дух)* тамува-, запира́- [**-ает дух** дух запира́є], перебира́- [**п. нить разгово́ра** п. на се́бе розмо́ву]; **п. дыха́ние** забива́- дух; **п. инициати́ву** перебира́- на се́бе про́від;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює +, с-и п., з-й перелови́-, за́йня́тий пере́ло́вом, ~ювач, перело́влю-, пере́ймець, $п^к$ перело́вчий, ~ивий, $р^к$ пере́ймчий + %;
-йся/-ый перехо́плюваний, перело́влюв-, пере́йм-, перебир-, тамов-, підперізув-, переку́шув-, перерізув-, перебо́рщув-;
ПЕРЕХВАТИ́ТЬ *(їжі)* під'їсти ◊; **-и́ло дыха́ние** спе́рся дух;
ПЕРЕХВА́ЧЕННЫЙ перело́влений ◊.

ПЕРЕХИХИ́КИВАТЬСЯ пересмішкуватися;
-йся с-и п., © знай хи-хи́ та ха-ха́ (між собо́ю).

ПЕРЕХЛЁСТ 1. пере́хлюп, 2. перебільшення, $ф^р$ перебір, *г.* переса́да.

ПЕРЕХЛЁСТЫВАТЬ /$д^к$ ПЕРЕХЛЕСТНУТЬ/; $ф^р$ шмага́-, стьоба́-, перехре́щ/ува-, *(- воду)* переплі́ску-, перехлю́пуватися;
--й 1. що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и п., з-й перехрести́-, $п^к$ = %, 2. що /$м^н$ хто/ переплі́скує ◊, с-и перехлю́пуватися, *о.* з пере́плеском, $п^к$ перехлю́пливий, + %;
-йся/-ый 1. перехре́щуваний, перехльо́сту-, 2. переплі́ску-, перехлю́пу-.

ПЕРЕХО́Д $в^й$ пере́марш; **в связи́ с -ом на другу́ю рабо́ту** з о́гляду на нове́ призна́чення.

ПЕРЕХОДИ́ТЬ перехо́дити, переміщуватись, *(межі)* переступа́ти [**п. все /вся́кие/ грани́цы** п. всі ме́жі], *(убрід)* переправля́тися, *(до ворога і про хоробу)* перекида́-, *(в інший стан)* перетво́рюва-, *(на іншу мову)* збива́- [**тут он -ит на арго́** тут він –еться на арго́]; **п. к де́лу /в ста́дию исполне́ния/** дохо́дити до ді́ла; **п. на** *чью* **сто́рону** пристава́- /перекида́тися/ до *кого*;
--й що /$м^н$ хто/ перехо́дить ◊, перепра́влюваний, перетво́рю-, с-и п., з-й перейти́, за́йня́тий пере́хо́дом, перехо́жий, $і^с$ перехожа́нин, $п^к$ перехідни́й, непості́й-, мінли́вий, переходо́-, $о^к$ пере́йдешній, $ф^р$ переміщуваний [**-й в но́вый ко́рпус** п. у нови́й ко́рпус], *о.* з пере́хо́дом [**-й в ова́цию** з п. в ова́цію]; **-й все грани́цы** що переступа́є всі ме́жі;
ПЕРЕЙТИ́: п. на полуголо́дное существова́ние сісти на хліб та во́ду; **п. рубико́н** $ф^р$ переступи́ти межу́;
-ше́дший *(через річку)* перепра́влений, *(в інший стан)* перетво́ре-, *(в новий корпус)* переміще-, *(в овацію) о.* з перехо́дом у *що*, Ø.

ПЕРЕХОДНО́Й: п. пери́од передні́вок, /-і́вка/.

ПЕРЕЦВЕТА́ТЬ; ПЕРЕЦВЕСТИ́: -е́тший переквітлий, Ø.

ПЕ́РЕЧЕНЬ пере́лік, рее́стр, *г.* спис.

ПЕРЕЧИСЛЕ́НИЕ *(на рахунок)* $р^к$ перерахý нок, *(сума)* перерахо́вання.

ПЕРЕЧИСЛЯ́ТЬ перелі́ч/увати, перерахо́ву-, *г.* вичи́слю-, *(поіменно)* назива́ти; **всего́ не -ишь** на воло́вій шку́рі не спи́шеш;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и п., з-й переліч́и-, за́йня́тий пере́ліком, ~увач ◊, $п^к$ перерахо́вчий + %;
-йся/-ый переліч́уваний, перерахо́ву-, вичи́слю-, назив-.

ПЕРЕШЕ́ЕК ши́йка, шия́.

ПЕРЕШИБА́ТЬ *д.* перебив/а́ти, перела́му-, перело́млю-, переве́ршу-; **кнуто́м о́буха /сте́ну лб-/ не -ёшь** про́ти ві́тру піско́м не си́пати;
--й що /$м^н$ хто/ перебива́ ◊, с-и ~ти, з-й переби́-, $п^к$ переби́вчий + %, + **перебивающий;**
-йся/-ый переби́ваний, перело́млю-, перела́му-, переве́рш-, $п^к$ перебивни́й.

ПЕРЕШИВА́ТЬ перешив/а́ти, ши́ти;
--й що /$м^н$ хто/ перешива́, с-и п., з-й /р-й/ переши́-, перешива́ч, за́йня́тий перешиття́м, $п^к$ = %;
-йся/-ый переши́ваний, шитий, $п^к$ перешивни́й.

ПЕРЕЩУ́ПЫВАТЬ перема́ц/увати, перела́пу-, ла́пати, ма́ца-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, р-й перема́цати, с-и перема́цува-, перема́цувач ◊, мацько́, лапко́ $п^к$ = %;
-йся/-ый перема́цуваний, перела́пув-, ма́ц-, ла́п-

ПЕРЕЭКЗАМЕНО́ВКА повто́рний /дру́г-/ і́спит, $м^н$ переі́спити.

ПЕРЕЭКЗАМЕНО́ВЫВАТЬСЯ ма́ти повто́рний і́спит, перескладá-;
-йся зали́шений на дру́гий і́спит, $р^к$ перескладá ч.

ПЕРИ́ОД *(часу)* про́міжок, про́тяг, *(цвітіння)* ста́дія, фа́за, *(історії)* доба́, ета́п, *(життя)* сму́га, *о.* сторі́нка, *(коливань)* трива́лість.

ПЕРИОДИ́ЧЕСКИ $ф^р$ раз-у-ра́з.

ПЕРИПЕТИ́И $м^н$ грима́си до́лі.

ПЕРЛОВИ́ДНЫЙ перлува́тий, перла́с-, на взір пе́рлів.

ПЕРЛЮСТРИ́РОВАТЬ перлюстр/ува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, с-и п., р-й пере~ува́-, для ~а́ції, за́йня́тий ~а́цією, ~а́тор, $п^к$ ~аці́йний + %;
-йся/-ый перлюстро́ваний.

ПЕРМАНЕ́НТНЫЙ безпере́рвний, пості́й-, ста́лий.

ПЕРНА́ТЫЙ: перна́тое ца́рство пта́ство, птахи́, пташина́.

ПЕРО́: из-под -ра́ *кого* з-під *чиє́ї* руки́ /пера́/; **что напи́сано -о́м, не вы́рубишь топоро́м** що напи́сано перо́м, не ви́гризеш і кайло́м.

ПЕРПЕНДИКУЛЯ́РНО сторч, на́всторч, *м.* перпендикуля́рно, *(ставити) ф.* на попа́;
ПЕРПЕНДИКУЛЯ́РНЫЙ сторчови́й ◊.

ПЕРПЕ́ТУУМ-МО́БИЛЕ вічний двигу́н.
ПЕРСО́НА: идёт царь собственной персо́ной аж сам цар іде́.
ПЕРСОНА́ЛЬ/НО особи́сто, *фр* сам [сам цар іде]; **~НЫЙ** *(стіл)* особи́стий, *(склад)* особо́вий.
ПЕРСПЕКТИ́ВА *фр г.* мета́ [**на далёкую -ву** на до́вшу мету́]; **с учётом -вы** *о.* на ви́ріст; **в -ве** *фр* нада́лі;
ПЕРСПЕКТИ́ВЫ *г.* ви́гля́ди.
ПЕРСТ: п. судьбы́ Бо́жий пе́рст.
ПЕ́РСТЕНЬ & перстене́ць.
ПЕРСТНЕВИ́ДНЫЙ, ПЕРСТНЕОБРА́ЗНЫЙ кільцюва́тий.
ПЕРФОРИ́РОВАТЬ перфор/ува́ти;
--й що /*мн* хто/ ~у́є, с-и п., з-й про~, за́йнятий ~а́цією, ~а́торник, *(річ)* ~а́тор, *пк* ~а́торний, для ~а́ції + %;
-йся/-ый перфоро́ваний.
ПЕРЬЕВО́Й *(- ручку)* перови́й.
ПЕСКОУКРЕПЛЯ́ЮЩИЙ піскокрі́пчий, *і.* піскокріп.
ПЕСНОПЕ́НИЕ *ц.* хора́л;
ПЕСНОПЕ́НИЯ *(ви́)*співи, хора́ли.
ПЕСНОТВО́РЕЦ пісня́р.
ПЕСНОТВО́РЧЕСТВО пісня́рство.
ПЕ́СНЯ: Ва́ша п. спе́та Ви спе́чені; **ста́рая п.** пере́грана пла́тівка, стара́ пі́сня.
ПЕСО́К: п. сы́пется *п. (- немічного)* порохня́ си́плеться.
ПЕСО́ЧНИК, ПЕСКА́РЬ *(риба)* піску́н.
ПЕССИМИ́ЗМ *фр* зневі́ра.
ПЕССИМИ́СТ *я* зневі́рений, обезнаді́я-.
ПЕССИМИСТИ́ЧЕСКИЙ *ок* безнаді́йний, зневі́рницький.
ПЕ́СТОВАТЬ пе́стити, плека́- виго́йдува-, виплеку-;
--й що /*мн* хто/ плека́ ◊, с-и /охо́тник/ п., з-й /зумі́вши/ ви́плека-, *пк ок* = %, ± **няньчащий**;
-ый пе́щений, пле́ка-, випле́кува-, виго́йдува-;
ВЫ́ПЕСТОВАТЬ ви́гойда-, ви́колиса- ◊;
-вший Ø;
ПЕ́СТОВАТЬСЯ ня́ньчитися з *ким*, упада́ти ко́ло *кого*;
ВЫПЕСТОВАННЫЙ ви́колисаний, ви́плек- ◊.
ПЕСТРЕ́ТЬ А. рябі́ти, пістря́ві-, ряботі́-, строка́ті-, Б. рясні́-, бу́- застрока́тим;
А. **--й** що рябіє ◊, *пк* рябий, пістря́вий, зозуля́стий *(*на взір*)*, *(занадто)* строка́-, *фр* зарябі́лий, *о.* барви́сто у́браний, в строка́тому у́бра́нні;
Б. **-я́щий** що рясніє ◊, *пк* рясни́й, *фр* зарясні́лий.
ПЕСТРОТА́ *ок* пі́стрява.
ПЕСТРОТКА́НЫЙ ряботка́ний.
ПЕСЧА́НЫЙ *(ґрунт)* *ок* піскува́тий.
ПЕСЧИ́НКА *(велика)* ріни́на.
ПЕТЛЕВО́Й: п. у́зел за́шморг.
ПЕТЛЕОБРА́ЗНЫЙ пете́льчастий, витки́й, звивистий.
ПЕТЛЯ́: хоть в -лю́ лезь хоч ві́шайся, хоч урі́вок на ши́ю чіпля́й.
ПЕТЛЯ́ТЬ кривул/я́ти, іти́ зиґза́ґами, зиґзаґува́-, *(- струмок)* ши́тися;
--й що /*мн* хто/ ~я́ ◊, с-и /зм-й/ ~я́ти, *пк* петля́стий, зви́вис-, зворо́тис-, кривуля́с-, зиґзаґува́-, гадючкува́-, *фр* покру́чений, *о.* просте́ртий пе́тлями.
ПЕТУШИ́ТЬСЯ коко́ш/итися, горо́їжи-, пиндю́чи-, бундю́чи-, *о.* випина́ти гру́ди;
-йся що /*мн* хто/ ~иться ◊, с-и г., зм-й накоко́шитися, © як пі́вень, *пк* ~ливий, пин[бун]дю́ч-.
ПЕТЬ: п. в уни́сон в одну́ ду́дку гра́ти; **п. Ла́заря** прибі́днятися; **п. одну́ и ту же пе́сню** повто́рюва-, як папу́га; **п. с чужо́го го́лоса** співа́- чужі́ пісні́; **сла́дкие пе́сни п.** щебета́- солове́йком;
пою́щий що /*мн* хто/ співа́ ◊, роз[і]спі́ваний, за́йнятий /поглину-/ спі́вом, с-и співа́ти, р-й заспіва́-, співе́ць, співа́к, співу́н, *пк* співо́[у́]чий, *с.* голоси́стий, /*ніжно*/ тонкоголо́сий, *по* тонкоспі́вий, з пі́снею на уста́х; **-й в о́пере** о́перний співа́к; **-й в унисо́н** в-одну́-ду́дку-граве́ць; **-й ла́заря** бі́дкало, що співа́ Ла́заря, *ск* прибідня́й- [прибідня́йдуша]; **-й по наслы́шке** з-й співа́ти /співе́ць/ на слух; **-й сла́ву /дифира́мбы/** *кому* прославитель *чий*; **-й соловьём** *(*із*)* солов'їним го́лосом; **-й с чужо́го го́лоса** співе́ць чужи́х пісе́нь;
СПЕТЬ[1] *ок* ви́співати /за-, про-/;
СПЕ́ТЫЙ *ок* ви́співаний; **Ва́ша пе́сня спе́та** > ПЕСНЯ;
ПЕ́ТЬСЯ: поётся співа́ється; **пе́лось** спі́вано;
-йся спі́ваний, виспі́ву- /пере-/.
ПЕЧА́ЛИТЬ завдава́ти жалю́, смути́-, засму́чува-, жури́-, наганя́- /навіва́-/ сум;
-й що /*мн* хто/ сму́тить ◊, с-и с., з-й засмути́-, спо́внений сму́тку, *пк* сумли́вий, журли́-, тужли́-, жалі́сли-, сумови́тий, плаку́чий;
♦♦♦СЯ *(за ким)* сумува́ти, жури́тися, побива́- смути́- *ким*, вдава́- в ту́гу, *(чим)* гри́зтися;
-йся 1. що /*мн* хто/ суму́є ◊, засму́чений, зажу́ре-, спо́вне- жалю́ /су́му/ пропонува́-, по́йнятий су́мом, жалібни́к, *пк* смутни́й, невесе́лий, нера́дісний, *фр* засмутні́лий, *о.* у ту́зі, у сму́тку, сумни́й душе́ю, 2. що гризе́ться + **пекущийся**[2];
ОПЕЧА́ЛИТЬСЯ засмути́тися ◊, засмутні́ти, *(- загальний стан)* затягти́ся ту́гою;
ОПЕЧА́ЛЕННЫЙ засумо́ваний, засму́че-. засмутні́лий ◊.
ПЕЧА́ЛЬ сму́ток, журба́, ту́га, *з.* *(о)*сму́та; & сумо́вання; **безуте́шная п.** *о.* льодува́тий сум, пеке́льна печа́ль; **и вся печа́ль** ті́льки й кло́поту.
ПЕЧА́ЛЬНО: как ни п. хоч як при́кро;
ПЕЧА́ЛЬНЫЙ *р.* осму́тливий ◊.
ПЕЧА́ТАНЬЕ друк, *ок* ви́друк, друко́вання.
ПЕЧА́ТАТЬ друкува́ти, видруко́ву- /за-, від-, пере-/, *ти* вибива́ти, *жм* *(за)*лиша́- слід /відбиток/;

–й що /$м^н$ хто/ друку́є ◊, с-и д., з-й ви́друкува-, зайня́тий дру́ком, друка́р, $п^к$ друка́рський + %;
-й механи́зм /устро́йство/ друкува́лка, при́нтер; **-й шаг** 1. $п^к$ карбо́ваний крок, 2. $д^{-к}$ © карбу́ючи крок, с-и карбува́ти к.;
НАПЕЧА́ТАТЬ *(на машинці) ф.* насту́кати; ◊;
ПЕЧА́ТАТЬСЯ видруко́вуватися ◊;
-йся/-ый друко́ваний, видруко́вува-, $п^к$ „друка́бель-";
ЗАПЕЧА́ТАННЫЙ *(сургучем)* засургу́чова-.
ПЕЧА́ТЬ $ф^р$ тавро́ [**Ка́инова п.** Ка́їнове т.]; **быть отме́ченным -тью** носи́ти /ма́- на собі/ т.
ПЕЧЕ́НИЕ *(дія)* пе́чення, ¤ смажени́на, *(на тілі)* пеку́чість; **для -ия** *(посуд) г.* до пе́чення.
ПЕЧЁНОЧНОКА́МЕННЫЙ: -ная боле́знь *г.* ка́мінь печіно́к.
ПЕЧНИ́К $о^к$ пічку́р.
ПЕЧЬ[1] *і.* & при́пічок, *д.* при́піч.
ПЕЧЬ[2] $д^о$ пекти́, *(сонцем)* пали́-, смали́-, припіка́-шквари́-; **п., как блины́** ліпи́-, як варе́ники;
пеку́щий що /$м^н$ хто/ пече́ ◊, с-и п., з-й /покли́ка-/ ви́пекти, пе́кар, смалі́й, $п^к$ пеку́чий, пало́-, печи́стий; **-й, как блины́** ліпи́вши, як варе́ники;
ПЕ́ЧЬСЯ пекти́ся, *(сонцем)* смали́- ◊; **п. о ком** опі́кува- *ким*, турбува́- /піклу́-, дба́ти/ за /про/ *їх*;
-йся 1. що пече́ться ◊, пе́чений, па́ле-, сма́ле-, шква́ре-, пря́же-, 2. що /$м^н$ хто/ дба́є ◊, спо́внений турбо́ти, опіку́н, уболіва́льник, болі́ль-, піклува́ль-, дбайли́вець, $п^к$ дбайли́вий, турботли́-, піклува́льний [**дом опе́ки /престаре́лых/** п. буди́нок, /старечий дім/],.
ПЕШЕХО́Д *г.* ході́ць.
ПЕШЕХО́ДНЫЙ *(рух)* пі́ший.
ПЕ́ШИЙ *і.* $з^н$ піхтуря́ка; **п. ко́нному не това́рищ** шпак орлу́ не това́риш.
ПЕШКО́М $о^к$ піхото́ю, *о.* на пі́шо.
ПЕЩЕ́РА $у^р$ склеп.
ПИА́Р *(анг.* P.R.*)* $р^к$ обгро́м *(*обро́бка трома́дськости*)*, *ж.* підбрехи.
ПИА́РЩИК $р^к$ обгромі́ст, *ж.* підбре́хач.
ПИГМЕ́Й & *пігме́йство.
ПИГМЕ́НТ заба́рвлення, барвни́к.
ПИГМЕНТИ́РОВАТЬ пі́ґментувати, заба́рвлю-;
–й що пі́ґменту́є ◊, с-и п., з-й заба́рви-, $п^к$ пі́ґментаці́йний, ба́рвни́й, для пі́ґмента́ції, $п^к$ = %;
-йся/-ый пі́ґменто́ваний, заба́рвлю-.
ПИДЖАЧО́К *д.* тві́нчик.
ПИЖО́Н дже́нджик, же́вжик, ферт, хлюст, пара́дник.
ПИ́КА спис; & спи́сочок; **в -ку** *кому* щоб допекти́ *кому*.
ПИКА́НТНЫЙ *(епізод)* гостроціка́вий, *(факт)* родзи́нко-, ціка́винко- *(жарт)* масни́й.
ПИ́КАТЬ пи́скати,
–й що /$м^н$ хто/ пи́ска, писку́н, $п^к$ писку́чий, пискля́вий, © знай пі та пі;
ПИ́КНУТЬ ка́вкнути, бе́лькну- ◊; **и не пикнул** і не пи́снув /ка́вк-, бе́льк-/.
ПИКЕТИ́РОВАТЬ пікетува́ти;
-й що /$м^н$ хто/ пікету́є, с-и п., уча́сник піке́ту*(ва́ння)*, піке́тник /-ува́ль-/, $п^к$ піке́тний + %;
-ый пікето́ваний.
ПИКИ́РОВАНИЕ $а^е$ *к.* піке́, $р^к$ пікіро́вання.
ПИКИ́РОВАТЬ[1] $а^е$ іти́ в піке́, пікі́рува-, пірна́-, спада́-, *р.* пікува́-;
–й[1] що /$м^н$ хто/ йде в піке́ ◊, с-и п., пікірува́льник, ма́йстер піке́, $п^к$ пікіро́вчий /-ува́льний/, *(літак) г.* спадови́й, *о.* в піке́; **-й бомбардиро́вщик** спадови́й бомбардува́льник /бомбови́к/.
ПИКИ́РОВАТЬ[2]**(СЯ)** шпига́/ти*(ся)* *(*слова́ми, сло́вом*)*; шпиня́ти одне́ о́дного *(с.)*;
–й[2] *р.* що /$м^н$ хто/ шпига́ ◊, с-и ~ти слова́ми, р-й ушпигну́- сло́вом, шпига́ч, © шпига́ючи с.;
-йся що /$м^н$ хто/ шпига́ється слова́ми, с-и /зви́клий/ шпига́тися с. /шпиня́ти одне́ о́дного/, шпига́ч, © шпига́ючи одне́ о́дного с.
ПИКИРО́ВКА[2] *о.* (взає́мне) шпига́ння *(*слова́ми*)*.
ПИ́КОВЫЙ: -ое положе́ние слизьке́ стано́вище.
ПИКООБРА́ЗНЫЙ шпича́стий.
ПИЛА́ ☺ іржа́, оса́, ґедзь.
ПИЛИ́КАТЬ терлика́ти, циги́ка-, тилі́ка-, бри́нька-, вибри́нькува-, вициги́ку-;
–й що /$м^н$ хто/ терли́ка ◊, р-й побри́нькати, с-и /зви́клий/ т., бри́нькало, $п^к$ бринькучий.
ПИЛИ́ТЬ піля́ти, спи́лова-, рі́за-, *(як шашіль)* точи́-, *(кого)* гриз- го́лову /скребти́ мо́ркву/ *кому*;
–й що /$м^н$ хто/ пиля́ ◊, з-й розпиля́ти, пиля́р, трач, $п^к$ = %, для пиля́ння, © ста́вши пиля́ти;
-йся пи́ляний, рі́за-, то́че-, спи́лова- /роз-/.
ПИЛОТИ́РОВАТЬ вести́ літа́к, керува́- літако́м;
–й що /$м^н$ хто/ пілоту́є ◊, з-й /покли́ка-/ повести́ л., с-и пілотува́-, піло́т, для пілотува́ння;
-йся/-ый пілото́ваний.
ПИНА́ТЬ стуса́ти, штурха́-, пха́-, *(ногою)* ко́па-;
–й/-йся що /$м^н$ хто/ ко́пає *(ного́ю)* ◊, ще́дрий на копняки́, с-и ко́пати, р-й /$з^м$-й/ ко́пну-, $п^к$ = %;
-ый што́вханий, шту́рха-, ко́па- *(ного́ю)*.
ПИНО́К стуса́н, *(ногою)* копня́к.
ПИР: п. во вре́мя чумы́ бе́нке́т під час чуми́, та́нець на поже́жі; **в чужо́м -ру́ похме́лье** $п^{-о}$ слі́пи́й завини́в, а горба́того пові́сили, кова́ль завини́в, а сте́льмаха пові́сили.
ПИРАМИДА́ЛЬНО шатро́м;
ПИРАМИДА́ЛЬНЫЙ *о.* на взір шатра́.
ПИРОВА́ТЬ бенькет/ува́ти, балюва́-, гуля́-, пи́ти-гуля́-, справля́- балі́;
–й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, охо́чий до ~ів, зви́клий б., р-й погуля́-, уча́сник бе́нькє́ту, гуля́ка, ~а́р, гульві́са, $п^к$ ~ний; **-щие** хто ~у́є, засті́льники.
ПИ́РШЕСТВО *(розгульне)* вакхана́лія, *с.* о́ргія.
ПИСА́КА, ПИСА́ТЕЛЬ $н^Σ$ аку́ла пера́.
ПИСА́ТЕЛИ жерці́ сло́ва, *ж.* письме́нницька

ри́бка ◊.

ПИСА́НИЕ *зн* шкря́бання.

ПИСА́ТЬ *(букви)* виво́дити, *о.* мере́жи- *(слова́)*, *(чуло)* вийма́- з душі, *(історію)* літописа́-, *(фарбами)* малюва́-, *(невміло)* дря́па- (як ку́рка ла́пою), ба́зґра-, *зн* шкря́ба-, *(подекóли)* попи́сува-, *фр* до пи́сання [**тала́нт п.** хист до п.]; **п. ви́лами по водé** *п-о* плюва́- /дму́ха-/ про́ти ві́тру; **п. в я́щик** писа́- в стіл; **п. му́зыку к** ***чему*** кла́сна но́ти *що*; **нача́ть п.** взя́тися за перо́; **пиши́ пропа́ло** махни́ руко́ю;

НАПИСА́ТЬ *(відповідь)* відписа́ти, *(на машинці)* надрукува́-, *(донос)* наката́-, нашпа́ри-; ◊; **н. му́зыку к** ***чему*** покла́сти на но́ти /му́зику/ *що*;

-шу́щий що /*мн* хто/ пи́ше ◊, за́йня́тий пи́санням, с-и п., з-й написа́-, пи́сар, писе́ць, літера́тор, а́вт-, *(до ЗМІ)* допи́сувач, *зн* писа́ка, *пк* пису́чий, /*гурт*/ писа́цький, письме́нний, літерату́р-, /*папір*/ письмо́вий, писа́льний, *г.* до пи́сання, *ск* -пи́сець [літопи́сець], -пи́сний [борзопи́сний]; **-й как ку́рица ла́пой** з-й лише́ дря́па-, як ку́рка; **-й кренделя́ = выписывающий к.**; **-й кро́вью се́рдца** © писа́вши кро́в'ю се́рця; **-й при́бор** письмо́вий компле́кт; **-й про́писью** *(суму)* зви́клий писа́- бу́квами; **мно́го -й** пису́чий; **-щая бра́тия** писа́цька /письме́нна, пису́ча, літерату́рна/ бра́тія, писа́ки, бра́тія писа́к;

ПИСНУ́ТЬ *зн* шкрябну́ти ◊;

ПИСА́ТЬСЯ писа́тися ◊, *(ким)* чи́сли-; **-лось, -лись** пи́сано;

-шу́щийся пи́саний, ба́зґра-, мальо́ва-, писо́мий, *(машинкою)* друко́-, *(ким)* підпи́су-, імено́-, запи́суваний; **-я про́писью** пи́саний бу́квами;

ПИ́САННЫЙ: говори́т, как по -ому ніби з кни́жки бере́.

ПИСКЛИ́ВО/-ВЫЙ *д.* пища́во/-вий

ПИСТОЛЕ́Т пісго́ль; **п.-пулемёт** кулеме́т-пісго́ль, пістоль- кулемет, пістóль-скоростріл.

ПИСУ́ЛЬКА шпарґа́лка.

ПИ́СЧИЙ: п. мел писа́льна кре́йда.

ПИ́СЬМЕННОСТЬ гра́мота; [**кита́йская п.** кита́йська г.].

ПИ́СЬМЕННЫЙ *о.* на письмі́; **п. прибо́р** письмо́вий компле́кт; **-ая речь** *су* письмо́ [**стиль -ой -чи** стиль письма́].

ПИСЬМЕЦО́ листеня́, листо́чок.

ПИСЬМИ́ШКО сякий-такий лист, листо́чок.

ПИСЬМО́: откры́тое п. пошті́вка.

ПИТА́НИЕ *о.* хліб-сіль; **исто́чник -ия** *т.* джерело́ жи́влення.

ПИТА́ТЕЛЬНОСТЬ поживок, на́їдок.

ПИТА́ТЕЛЬНЫЙ *пк* пожи́вний, *по* живни́й, *рв* жи́влення [**-ые элеме́нты** елеме́нти ж.].

ПИТА́ТЬ харчува́ти, годува́-, живи́-, постача́- *кому що*, *(місто енерґією)* забезпе́чува-, *п.* почува́- [**п. дру́жбу** п. дру́жбу], ма́- [**п. дове́рие** м. ві́ру]; **п. вражду́ /враждébные чу́вства/ к** ***кому*** ма́- зуб /злим ду́хом ди́ха-/ на *кого*; **п. матери́нскую /оте́ческ-/ любо́вь** люби́-, як свою́ дити́ну; **п. наде́жду** ма́- /плека́-/ надію; **п. наде́жды** поклада́- ві́ру, *ір* жда́- з мо́ря пого́ди; **п. недове́рие** недовіря́-, не ма́- дові́ри; **п. не́нависть друг к дру́гу** *д.* нена́видітися між собо́ю; **п. непри́язнь к** ***кому*** важки́м ду́хом ди́ха- /злим о́ком диви́тися/ на *кого*; **п. отвраще́ние к** ***кому/ чему*** на дух не перено́си- *кого/що*, бри́дитися *ким/чим*; **п. уваже́ние к** ***кому*** поважа́- /шанува́-/ *кого*; **нача́ть п. отвраще́ние к** ***кому/чему*** відчу́- відра́зу до *кого/чо-*, збри́ди- *кого/що*;

-й що /*мн* хто/ году́є ◊, с-и живи́ти, з-й прогодува́-, годува́льник, году́н, хлібода́вець, хлібода́р, *т.* живи́льник, постача́ль-, *пк* годува́льний, харчува́-, живи́-, постача́-, пожи́вний, для харчува́ння, *рв* живле- [**-й у́зел** ву́зол ж.]; **-й** ***что п.*** спо́внений *чого* [**-й дове́рие** с. дові́ри]; **-й дру́жбу** дру́жньо наста́влений; **-й наде́жду** з надією; **-й недове́рие** НЕДОВЕРЯЮЩИЙ; **-й не́жное чу́вство к** спо́внений ні́жности до; **-й отвраще́ние к** спо́внений відра́зи до; **-й пристра́стие к** закóха- у *що*; **-й сла́бость к** ***чему*** схиль- до *чого*; **-й со́ком** соконо́сний; **-й уваже́ние к** спо́вне- пова́ги до; **-й уве́ренность** впе́вне-;

ПИТА́ТЬСЯ ї́сти й пи́- ◊, *фр* жи́- [**п. ма́нной небе́сной** ж. ма́нною з не́ба]; **п. акри́дами (и ди́ким мёдом)** святи́м ду́хом жи́-; **п. наде́ждой** багаті́- ду́мкою, жи́- надією;

-йся/-ый годо́ваний, харчо́-, забезпе́чу-, живле́ний, *і.* годо́ванець; **-я** живи́й, си́тий [**-я ма́нной небе́сной** живи́й /си́тий/ ма́нною з не́ба]; **-я па́далью** стерво́їдний, стерво́їд.

ПИТЕ́ЙНЫЙ *ок* питвя́ний, *(питий) жм* пити́мий.

ПИТО́МНИК *(гадюк)* гадю́чник.

ПИТО́Н змій-даву́н.

ПИТЬ пи́ти, випива́-, *(могорич)* /за-/, *(поволі)* /по-/, тягти́, ціди́-, *(горілку)* > ПЬЯНСТВОВАТЬ, *(кров)* смокта́-; **п. го́рькую** загляда́- в ча́рку, ду́дли- /цму́ли-/ окови́ту; **п. запо́ем** пи́- безо́щадно; **п. из го́рлышка** пи́- на́хильцем /з пля́шки/; **п. кровь** кровопи́вствува-; **п. кровь** ***чью п.*** ї́зди- по голові́ *кому*; **как п. дать** *(вірно)* і до ба́бки не ходи́, /*в кінці мови*/ це /то/ вже так;

пью́щий що /*мн* хто/ п'є ◊, зви́клий в., р-й випи-, пите́ць, випива́ка, пия́к, залива́ха, *пк* питу́щий; **мертве́цки -й** непросипе́нний /безо́щад-/ пия́к, питу́щий без про́сипу; **-й за** ***чьё*** **здоро́вье** © випива́ючи до *кого*; **-й кровь** кровопи́вець;

ПИ́ТЬСЯ пи́тися ◊; **пи́лось** пи́вано, пи́то;

-йся пи́тий, *(ви)*пи́ваний /за-/, ду́дле-, цму́ле-, ці́дже-, смо́кта-, *з.* пити́мий, *пк* питни́й, *о.* прида́тний до пиття́.

ПИХА́ТЬ пха́ти, штов-́, штур-́, попи-́, турля́ти, заштовхува-, запиха́-, труча́-, *пф* пхиць, штурх;

–й що /*м*^{н} хто/ пха́є ◊, зви́клий т., р-й турну́-, *п*^{к} = %, штовхач, © пха́ючи;

-йся/-ый пха́ний, што́вха-, шту́рха-, заштовху́ва-, запи́ха-, *і*. попи́хач; **-я** ☺ р-й штовха́тися, © знай штовх та штовх;

ПИХНУ́ТЬ турну́ти ◊.

ПИ́ЧКАТЬ напиха́ти, обгодо́вува-, знай годува́- /залива́-, напиха́-/, *(ідеєю)* знай забива́- го́лову, годува́- й годува́-, *ж*^{м} нака́чува-, набива́- до голови́, *(проповідями)* *і*^{р} причаща́-;

–й що /*м*^{н} хто/ знай году́є ◊, с-и н., р-й накача́-, зви́клий годува́- й годува́-.

ПИ́ЩА: п. для ума́ хліб для душі́; **го́дный в -щу** прида́тний для ї́жі, ї́стівний, *д*. ї́сти́в-.

ПИЩА́ЛКА пи́щик.

ПИЩА́ТЬ пища́-, пи́ска-, пискоті́- *(- пташа)* ці́пка-;

ПИ́СКНУТЬ *р*. ше́рхнути [*з*^{гр} тільки ше́рхни!].

ПЛА́ВАНЬЕ *о*^{к} плав, плавба́.

ПЛА́ВАТЬ пла́ва/ти, & плива́ти;

–й *і* **плаву́чий** що /*м*^{н} хто/ пла́ва, с-и /з-й/ ~ти, р-й попла́ва-, плаве́ць, плава́к, *п*^{к} пливу́чий /пла-/, плавни́й, водопла́в-, плавки́й, *з*. наплавни́й, /*хиткий*/ хилитки́й, *(курс валют)* нестійки́й, *(вміст)* рухо́мий, мінли́вий, незакріплений, *о*. на плаву́, *с*^{к} -пла́вний, -пла́вець [**-й по мо́рю** морепла́вний, ☺ морепла́вець]; **ме́лко -й** невели́ке цабе́ /ця́ця, пти́ця/, дрібно́го калі́бру.

ПЛА́ВЕНЬ *т*. флюс.

ПЛАВИ́ЛЬНЯ гама́рня;

ПЛАВИ́ЛЬЩИК гама́рник.

ПЛА́ВИТЬ топи́ти, сто́плювати /ви-, роз-, пере-/;

–й що /*м*^{н} хто/ то́пить ◊, с-и т., з-й розтопи́-, для то́плення, за́йня́тий -ям, топи́льник, сто́плювач /ви-, роз-, пере-/, *п*^{к} топи́льний, перето́п-, перето́пливий + %, *с*^{к} -ва́рний [**-й стекло́** склова́рний];

-йся що то́питься, то́плений, сто́плюваний /ви-, роз-, пере-/, *п*^{к} топки́й.

ПЛА́ВКА ви́топ.

ПЛА́ВЛЕННЫЙ: п. сыр качкова́л.

ПЛА́ВНО *о*^{к} ле́гко, м'я́ко, пли́нно;

ПЛА́ВНЫЙ *(жест)* окру́глий, м'яки́й, легки́й, пласти́чний, *(спів)* пли́н- пливу́чий, *(звук)* співу́-, *(ритм)* розло́гий; **-ые согла́сные** співу́чі при́голосні /шелестівки/.

ПЛАКА́ТНЫЙ *о*^{к} га́сельний.

ПЛА́КАТЬ пла́кати, заво́ди-, ски́гли-. скі́млиі-квили́-, рю́м(с)а-, ли́- /втира́-, ковта́-/ сльо́зи, смія́тися на ку́тні, умива́- слі́зьми́, захо́ди- плаче́м, *(тихо)* хли́пати, *с*. рида́- *(- скрипку)* голоси́-; & припла́кува-; **го́рько п.** ре́вно п.; **про́сто п. хо́чется** аж плач бере́; **пе́тля /тюрьма́/ пла́чет по** *ком* ши́бениця /тюрма́/ пла́че за *ким*; **привы́кший /скло́нный/ п.** плаку́чий;

-чущий що /*м*^{н}. хто/ пла́че ◊, запла́каний /роз-/, з^{м}-й запла́кати, зви́клий р., зали́тий слі́зьми́, плаксі́й, пла́кса, тонкослі́зка, рю́м(с)а, ре́ва, ню́ня, пла́кальник, скиглі́й, *п*^{к} плакси́вий, плачли́-, плаку́чий, тонкосльо́зий, пла́кальний, *(- очі)* по́вний слі́з, *о*. у сльоза́х, із слі́зьми́ в оча́х; **го́рько -й** у ре́вних сльоза́х; **-й навзры́д** © ре́вно рида́ючи; **-й от ра́дости** із слі́зьми ра́дости в оча́х;

ЗА♦♦♦ ки́нутися в сльо́зи, попусти́ти патьо́ки ◊;

ПО♦♦♦ *(по)*попла́ка-.

ПЛА́КАТЬСЯ ре́мствувати, пла́катися, бі́дка-;

-йся = жалующийся, ропщущий.

РАСПЛА́КАТЬСЯ розпусти́ти /уда́ритися в/ сльо́зи, розрю́ма-, *н*^{дк} розпла́куватися.

-вшийся запла́каний /роз-/, Ǿ.

ПЛАМЕГАСИ́ТЕЛЬ *р*^{к} гаси́вогонь /-полум'я/.

ПЛАМЕНЕ́ТЬ полумені́ти, полун'яні́-, пала́-, *(- сонце)* ся́я-, *о*. бра́тися по́лум'ям;

–й що пала́ ◊, с-и п., *п*^{к} полум'я́ний, пломінки́й, пломени́стий, вогни́с-, стожа́рий, палахки́й, палахли́вий, палахкотли́-, палахкотю́чий, *(- сонце)* сяйли́вий, огнели́кий, *о*. як жар /по́лум'я/, по́йня́тий по́лум'ям.

ПЛА́МЕННЫЙ: -ая печь вогни́ста піч.

ПЛАМЕОБРА́ЗНЫЙ полуменя́стий, *р*^{к} жевру-ва́тий, *о*. як по́лум'я, на взір по́лум'я.

ПЛАМЕОТРАЖА́ТЕЛЬ *р*^{к} відбийполум'я.

ПЛА́МЯ *о*^{к} по́лумі́ння.

ПЛАН план, *о*^{к} за́дум, прое́кт, *ж*^{м} ду́мка, *(дій)* програ́ма, *(далекий)* *м*$^{-о}$ перспекти́ва.

ПЛАНИ́РОВА́ТЬ[1] планува́ти, заду́мува-, проектува́-, склада́- план, *ф*^{р} заплано́вува-, збира́тися, *(землю)* розплано́вува-, розрі́внюва-, рівня́-;

–й 1. що /*м*^{н} хто/ плану́є ◊, с-и /зви́клий/ планува́ти, р-й запланува́-, за́йня́тий плануванням, планува́льник, проектува́-, планови́к, *п*^{к} = %, 2. **–й** що /*м*^{н} хто/ розрі́внює *(зе́млю)* ◊, с-и р., з-й розрівня́-, *п*^{к} розплано́вчий + %;

-йся/-ый 1. плано́ваний, заду́му-, проекто́-, пла́новий, 2. розбиваний, розплано́ву-, розрі́вню-.

ПЛАНИ́РОВАТЬ[2] *(у повітрі)* *з*$^{-п}$ ширя́ти;

–й[2] що /*м*^{н} хто/ планеру́є, с-и п., планери́ст, *п*^{к} /*політ*/ безмото́рний, *р*^{в} планерува́ння [**-щая траекто́рия** траекто́рія п.], © планеру́ючи; **-й спуск** *а*^{в} безмото́рний спуск.

ПЛА́НКА *о*^{к} ли́штва, *п*. *с*^{т} *ф*^{р} рі́вень, вимо́гли/-вість [**не снижа́ть -ку** не зме́ншувати ~вости, *с*^{у} не спуска́- пла́нки].

ПЛАНОМЕ́РНЫЙ *о*^{к} системати́чний, послідо́в-, регуля́р-, періоди́ч-.

ПЛАСТА́ТЬ плата́ти, розпла́тува-;

–й що /*м*^{н} хто/ плата́є ◊, с-и п., з^{м}-й розплата́-, за́йня́тий пла́танням, *п*^{к} *т*. плата́льний + %;

-йся/-ый пла́таний, розпла́тува-.

ПЛАСТИ́НКА *м*^{у} *г*. плита́; **долгоигра́ющая п.** *(плита́-)*довгогра́й.

ПЛАСТИНЧАТОЖА́БЕРНЫЙ /-КЛЮ́ВЫЙ,

-У́СЫЙ/ платозя́брий /-дзьо́бий, -ву́сий/.
ПЛАСТИ́НЧАТОСТЬ шарува́тість, пла́тівчаст-.
ПЛАСТИ́НЧАТЫЙ шарува́тий, пла́тівчас-; **-ые** *(гриби)* $р^к$ шарува́ті, пла́тівчасті.
ПЛАСТМА́ССА $о^к$ пла́стик.
ПЛАСТМА́ССОВЫЙ $о^к$ пла́стиковий.
ПЛАСТОВА́НИЕ $о^к$ шарува́ння.
ПЛАСТОВА́ТЬ *(шар на шар)* шар/ува́ти, 2. пла-та́-, розпла́тува-;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, с-и ш., $з^м$-й нашарува́-, за́йня́тий шарува́нням, $п^к$ шарівли́вий + %, 2. = **пластающий**;
-йся/-ый шаро́ваний, 2. пла́та-, розпла́тува-.
ПЛАСТО́М кри́жем, нерухо́мо, простéршися.
ПЛА́ТА $о^к$ ви́нагорода, *(митцям)* гонора́р, $п^о$ платьба́, *(не грішми)* відді́ка, нагоро́да, $у^р$ мзда.
ПЛАТАНОВИ́ДНЫЙ платанува́тий, як плата́н, на взір плата́на.
ПЛАТЁЖ *(дія)* ви́плата, (с)пла́та, $ф^р$ розраху́нок [**п. в рассро́чку** р. на ви́плат; **рассро́ченный п.** *г.* пла́та ра́тами]; п. **по *чём*** опла́та *чого* [**п. по ве́кселю** о. ве́кселя; **п. по выигрышам** о. ви́г-рашів; **п. по вкла́дам** о. вкла́дів]; **срок -жа́** те́р-мін спла́ти; **долг -жо́м кра́сен** умі́в бра́ти, умі́й і відда́-, хто ви́нен – відда́- пови́нен.
ПЛАТЁЖНЫЙ платі́жний, опла́т-, $о^к$ платни́-чий, *(список)* ви́платни́й; **платёжное тре́бование** платі́жний за́пит.
ПЛАТИ́ТЬ плати́ти, *(за що)* винагоро́джува-, о-пла́чу- *що* /*(порціями)* ви-, *(за зло)* від-/, *(за добро)* відді́чу-, ± ОТПЛАЧИВАТЬ; **п. взя́тку** *им* підпла́чу- *їх*; **п. в рассро́чку** плати́- на вип-лат, *г.* плати́- /випла́чува-/ ра́тами; **п. по счёту /че́ку/** опла́чу- раху́нок /чек/; **п. частя́ми /по ча-стя́м/** *г.* спла́чу- ра́тами; **п. чёрной неблагода́р-ностью** плюва́ти у спасе́нну кри́ни́цю;
--й що /$м^н$ хто/ пла́тить ◊, с-и п., $з^г$-й /$з^м$-й/ за-плати́-, платни́к, платі́й, $о^к$ грошода́вець, $п^к$ пла́-тни́й, платі́ж-, грошода́вчий, $ф^р$ опла́тни́й /ви-, від-/, відді́чливий + %, $с^к$ плати́- [плати́-без-сло́ва]; **-й нату́рой** платі́й нату́рою;
-йся/-и́мый пла́чений, спла́чуваний /о-, ви-, від-/, відді́чу-, $п^к$ платни́й /о-, ви-, від-/;
ЗАПЛАТИ́ТЬ: -вший Ø; **-й голово́й** © від-да́вши життя́;
ПОПЛАТИ́ТЬСЯ *(чим за що)* заплати́ти; **п. жи́знью** з. життя́м /голово́ю/, наложи́ти г.; **п. за *что*** *ф.* нагрі́тися на *чому*;
-вшийся нагрі́тий на *чому*, Ø.
ПЛА́ТНЫЙ *о.* за пла́ту /гро́ші/.
ПЛАТФО́РМА: поса́дочная п. перо́н.
ПЛАТФО́РМЕННЫЙ платфо́рмовий.
ПЛАЧ $о^к$ розпла́кування.
ПЛАЧЕ́ВНОСТЬ $о^к$ жалю́гі́ддя.
ПЛАЧЕ́ВНЫЙ *(стан)* безра́дісний, невесе́лий, при́крий, жалю́гі́дний.
ПЛАЩ *(в арабів)* бурну́с; **п. до пят с капюшо́ном** кире́я.
ПЛАЩ-ПАЛА́ТКА $о^к$ плащ-шатро́, шатро́-плащ.
ПЛЕБЕ́Й $п^о$ юрба́р.
ПЛЕВА́ТЬ плюва́ти, *(крізь зуби)* цви́рка-; **п.!** (на)*чха́-!* **п. в ка́шу** дму́ха- в ка́шу; **п. хочу́ /хо-те́л/!** плюю́ /плюва́в/!; **плюнь и разотри́** *(без !)* до́брого сло́ва не ва́рте; **плюнь и разотри́!** хай йому́ вся́чина!, плюнь і розітри́!;
--й що /$м^н$ хто/ плює́ ◊, с-и п., гото́вий наплюв-а́-, плюва́ка, цви́ркало, $п^к$ плюва́льний, © плю-ючи́; **-й в глаза́** гото́вий плюва́- в о́чі; **-й в по-толо́к** нічи́м не за́йня́тий, неро́ба, ба́йда;
-йся плюва́ка, цви́ркало;
ПЛЮ́НУТЬ: раз п. *ф.* як (дурно́му) з гори́ збі-гти; **п. не́куда** нема́ де го́лці впа́с-;
ОПЛЁВАННЫЙ *д.* обби́р(ь)каний ◊.
ПЛЕ́ВЕЛ $ф^р$ кукі́ль [**отделя́ть пшени́цу от п.** відсі́ювати к. від пшени́ці].
ПЛЕ́ВРА $м^а$ соро́чка.
ПЛЕВРИ́Т оле́гни́ця.
ПЛЁВЫЙ: -ое де́ло дрібни́ця, (дитя́ча) і́грашка /за́бав-/, невели́ке ді́ло.
ПЛЕМЕННО́Й *(жеребець)* $о^к$ ра́совий.
ПЛЕ́МЯ пле́м'я, $з^н$ зі́лля [**где взяло́сь э́то п.?** де взяло́сь це з.?].
ПЛЕНИ́ТЕЛЬНЫЙ чарівни́й /-ли́вий/, прива́б-ли-, прина́дний, розкі́ш-, уро́чий, з-й зача́рува-ти, $е^м$ умре́ш яки́й.
ПЛЕНЯ́ТЬ полони́ти, бра́- в поло́н, *п.* заполо́ню-ва-, чарува́-, зачаро́ву- /при-/, *г.* прилюбля́ти;
--й що /$м^н$ хто/ чару́є ◊, с-и ч., з-й зачарува́-, чарі-вни́к, $ф^{-р}$ переле́с-, $п^к$ чарівни́й /-ли́вий/, прива́б-ли-, прина́дний, $с^к$ чару́й- [**-й ду́шу звук** чару́й-душу-звук];
-йся 1. чаро́ваний, зачаро́ву-, прива́блю-, при-на́джу-, 2. *(браний в полон)* заполо́ню-.
ПЛЕ́СЕНЬ плі́снява, $о^к$ пліснЯ́; **покрыва́ться -енью** плі́сня́віти.
ПЛЕСК $п^о$ хлюп.
ПЛЕСКА́НИЕ $з^н$ хлюпани́на.
ПЛЕСКА́ТЬ пле́скати, плю́ска-, хлю́па-, плес-коті́- /плюс-/, хлюпоті́-, *(- прапори)* лопоті-;
-щущий що /$м^н$ хто/ пле́скає ◊, с-и п., спо́вне-ний пле́скоту, $п^к$ плеску́чий, плескітли́вий, хлю-пітли́-, /*прапор*/ лопотли́-;
ПЛЕСНУ́ТЬ *($т^р$ води)* ля́пнути ◊;
ПРИПЛЕСНУ́ТЬ *(чимось)* прихлю́пнути; ◊;
ПЛЕСКА́ТЬСЯ *(у чому)* тала́патися ◊;
-йся що /$м^н$ хто/ хлю́пається ◊, с-и т., р-й хлю́-патися, хлюпі́й, хлюпоті́й, $п^к$ талапу́щий, хлюп-ки́й + $п^к$ → **плещущий.**
ПЛЕ́СНЕВЕТЬ плі́сня́віти, бра́тися цві́ллю, сня́-діти, цвісти́, зацві́т/а́-;
--й що зацвіта́ ◊, с-и ~а́ти, напівзацві́лий, напів-плі́снявий, затя́ганий /покри́ва-/ цві́ллю;

ЗА♦♦♦ засня́діти, взя́тися цві́ллю ◊; *(- води і п.)* зацвісти́ ря́скою;
-вший запліснявілий, зацві-, засня́ді-, *к.* запліснявий, Ø.
ПЛЕСНЕВО́Й пліснявий [**п. грибо́к** п. грибо́к].
ПЛЕСТИ́ пле́сти, виплітá- /за-/, *(інтриґи)* снувá-; **п. околе́сицу** моло́-, що і в сту́пі не стовче́ш, вига́дува- таке́, що і в борщ не кри́шать; **п. ла́пти** мо́рщи- постоли́;
-ту́щий що /$м^{н}$ хто/ плете́ ◊, с-и п., $з^{г}$-й ви́плес-, для плетення, за́йня́тий -ям, плетільник, плету́н, $р^{е}$ плетій, $п^{к}$ плетільний; **-й вздор /ерунду́, чепуху́/** дурноляп.
ПЛЕСТИ́СЬ пле́сти́ся, пле́нта-, тяг*(ну́)*ти́-, плуга́ни-, тараба́-, *(у хвості)* волокти́-, плу́та-, теліпа́-;
-ту́щийся що /$м^{н}$ хто/ пле́нтається ◊, $п^{к}$ тихоно́гий, *о.* нешвидки́й /повільний/ у ногах, повіль-, як черепа́ха, мов не на своїх ногах; **-я в хвосте́** зви́клий тягти́ся у хвості, $с^{к}$ тягни́сь-у-хвості, © дибу́ль-дибу́ль у х.; **-я нога́ за ного́й** © ле́две несучи́ но́ги.
ПЛЕТЁНКА плетінка, пле́тенка.
ПЛЕТЬ; ПЛЕ́ТИ $з^{б}$ бато́жжя.
ПЛЕЧЕВО́Й *г.* раме́нний.
ПЛЕЧИ́СТЫЙ широкопле́чий /круто-/, широ́кий у пле́чах.
ПЛЕЧО́ *г.* раме́но; со **всего́ -ча́** з усієї си́ли;
ПЛЕ́ЧИ: $п^{ф}$ **плечми́, плеча́ми** $п^{ф}$ плі́чми, плечи́ма.
ПЛЕЯ́ДА *(митців)* гро́но.
ПЛИ́ТКА: облицо́вочная п. лицюва́льна пли́тка.
ПЛОД *(фантазії)* ви́твір /у-/, *(праці)* до́ро́бок.
ПЛОДИ́ТЬ плоди́ти, роди́-, випло́дж/ува-, поро́джу-, розмно́жу-;
-й що /$м^{н}$ хто/ ~ує ◊, с-и п., з-й породи́-, $п^{к}$ плодю́чий, пліднúй, плідли́вий, плодови́тий, плоди́с-, родю́чий;
-йся з-й плоди́тися, випло́джуваний, розмно́жу-, поро́джу-, $п^{к}$ → **плодя́щий**.
ПЛОДИ́ТЬСЯ; НА♦♦♦ намно́житися ◊.
ПЛО́ДНЫЙ $р^{е}$ пло́ду [**-ые мембра́ны** мембра́ни пло́ду].
ПЛОДОВИ́ТОСТЬ *(велика)* $п^{о}$ всеплодю́щість.
ПЛОДОВИ́ТЫЙ сіменя́стий, $п^{о}$ всеплодю́щий.
ПЛОДОВО́Д плодівни́к.
ПЛОДО́ВЫЙ плодови́й, овоче́-, *(горіх)* садо́вий.
ПЛОДОНО́СИТЬ роди́ти, плоди́-, плодоно́си-, *(рясно)* врожаї́тись; **ще́дро п.** *о.* ущедря́-;
-й що ро́дить ◊, зви́клий р., з-й породи́-, $п^{к}$ плодоно́сний, родю́чий.
ПЛОДОНО́СНЫЙ плодю́чий, родю́-, плодоно́сний, врожаї́стий.
ПЛОДООВОЩИ о́вочі.
ПЛОДООВОЩНО́Й овоче́вий.
ПЛОДОТВО́РНЫЙ продукти́вний, рясноплід-, плодотво́р-, плід-,*(- працю)* дійови́й; **быть -ым** дава́ти *(свої)* плоди́.
ПЛОДОТВОРЯ́ЩИЙ плодотво́рчий /-я́щий/, ☺ плодотво́рець.
ПЛОМБИРОВА́ТЬ пломбува́ти, наклада́- /кла́с-/ пло́мбу /-би/;
-й що /$м^{н}$ хто/ пломбу́є ◊, для пломбува́ння, за́йня́тий -ям, с-и н. п., $з^{г}$-й запломбува́-, пломбува́льник, *(річ)* пломбір, $п^{к}$ = %;
-йся/-ый пломбо́ваний.
ПЛО́СКИЙ пла́ский, плиско́ватий, $ф^{р}$ рівний, *р.* плю́склий, *(жарт)* приміти́вний, деше́вий; **-ая сторона́ меча́ /са́бли +/** плаз.
ПЛОСКОГО́РЬЕ $о^{к}$ високорівня.
ПЛО́СКОСТЬ: ро́вная /гла́дк-/ п. *о.* доло́нище.
ПЛОТ $о^{к}$ сплав.
ПЛО́ТНИЧАТЬ теслярува́ти /-люв-/, *д.* майстру-:
-й що /$м^{н}$ хто/ теслю́є ◊, с-и т., $з^{г}$-й потеслюва́-, за́йня́тий теслярством, тесля́р, те́сля, $п^{к}$ теслярський.
ПЛО́ТНО *(притуляти)* тісно, щіль-, *(прилипнути) о.* мо́крим рядно́м;
ПЛО́ТНЫЙ $ф^{р}$ цупки́й, тужа́вий, ☺ нато́птуватий, міцно збі-; & огрядне́нький; **-ое вещество́** цупка́ /компа́ктна/ речови́на; **-ые слои атмосфе́ры** густі шари́ атмосфе́ри, густа́ атмосфе́ра.
ПЛО́ТНОСТЬ *(паперу)* $з^{-п}$ товщина́; **п. населе́ния** $о^{к}$ залю́дненість.
ПЛОТЬ: п. от **-ти** *чьей* з кро́ви й ко́сти *чиєї.*
ПЛОХ: не будь п. не з плохи́х бу́вши; **он о́чень п.** він ду́же слабий, *с.* він пряде́ на тонку́; **п. тот солда́т, кото́рый не мечта́ет стать генера́лом** то не коза́к, що не хо́че бу́ти отама́ном;
ПЛО́ХО: не так уж и п. не аж так зле /пога́но/;
ПЛОХО́Й *(вчинок)* лихи́й;
ПЛОХОВА́ТЫЙ $о^{к}$ благе́нький;
ПЛО́ХОНЬКИЙ $ф^{р}$ сяки́й-таки́й.
ПЛОША́ТЬ; ОПЛОША́ТЬ $о^{к}$ уклепа́тися, ушеле́па-, да́ти ма́ху, *(на іспиті +)* запа́ритися, не да́ти собі ра́ди; не **о.** бу́- /ви́явитися/ на висоті; не **о. бы!** дай, Бо́же, ви́тримати!.
ПЛО́ШКА $о^{к}$ світлечко-сліпавка, $п^{-о}$ оли́вний ліхта́рик.
ПЛОЩА́ДКА $о^{к}$ платфо́рма; **ле́стничная п.**, ма́ршова́ /сходова́/ площа́дка; **сцени́чная п.** підмостки, естра́да.
ПЛОЩАДНО́Й *(жарґон)* ву́личний.
ПЛО́ЩАДЬ *(мала ділянка) о.* п'ятачо́к; & майда́не́ць; **по -ди** *(рівний)* пло́щею; **п. под ози́мыми** ози́мище.
ПЛУГООБРА́ЗНЫЙ як плуг, на взір /у фо́рмі/ -га
ПЛУТ $о^{к}$ махля́й, дури́світ, хитрюга́н, *ф.* бе́стія, кана́лія.
ПЛУ́ТНИ ша́хри-ма́хри, махля́йство, ви́крути, дури́світство.
ПЛУТОВА́ТЫЙ шахрува́тий, шельмува́-.
ПЛУТОВСКО́Й шельмівський, хитрюга́нський.

ПЛУТОВСТВО́ = ПЛУТНИ.
ПЛЫТЬ пливти́, плисти́, текти́ [т. крізь па́льці], *(- хмари)* снува́ти(ся), *(перед очима)* перебіга́ти, $ф^р$ витіка́- [**п. сквозь па́льцы** в. крізь па́льці]; **п. в ру́ки** іти́ в ру́ки; **п. в фарва́тере** трима́йся фарва́теру /*у.* стри́жня/;
-ву́щий що /$м^н$ хто/ пливе́ ◊, с-и п., з-й проспливти́, плаве́ць, *г.* плава́к, $п^к$ пла[и]ву́чий, теку́-, плавни́й, $ф^р$ пли́нний, пливки́й, $с^к$ -ли́нний [**ти́хо -й** тихопли́нний], пливи́- [пливи́-в-руки], *о.* на плаву́, ± **плавающий**; **-й в ру́ки** що йде в ру́ки, дармови́й, *і.* дармівщи́на; **-й в фарва́тере** © йдучи́ фарва́тером /стри́жнем/; **-й по тече́нию /про́тив -ия/** © пли́вши за водо́ю /про́ти во́ди/; **-й скво́зь па́льцы** теку́чий крізь па́льці;
плы́вший *(предмет)* не́сений водо́ю, ки́нутий у во́ду Ø.
ПЛЮГА́ВЕНЬКИЙ $о^к$ шибздикува́тий.
ПЛЮГА́ВЕЦ $о^к$ ши́бздик.
ПЛЮС: п. ко всему́ а ще *(й)* те, що.
ПЛЮ́ХАТЬСЯ ге́пати(ся), *(у воду)* шубо́встати, *(болотом)* брьо́хатися, хлю́па-;
-йся що /$м^н$ хто/ ге́пає ◊, $п^к$ /*звук*/ шубо́всливий, © ге́пнувшися, коло́дою ге-ге́п /шубо́всть/!;
ПЛЮ́ХНУТЬСЯ ля́пнутись ◊.
ПЛЮЩЕВИ́ДНЫЙ на взір /у фо́рмі/ плюща́, як плющ.
ПЛЮ́ЩИТЬ плющи́ти, плеска́-, чави́-, розплю́щува- /с-/, розпле́ску-;
ВПЛЮ́СНУТЬ *(в землю)* втрощи́ти; ◊.
ПЛЯС, ПЛЯ́СКА підско́чний та́нець, *о.* скака́ння го́пки.
ПЛЯСА́ТЬ танцюва́ти, скака́-, гопцюва́-, гуля́-, *о.* іти́ навпри́сядки, би́- го́пки;
-шущий що /$м^н$ хто/ йде н. ◊, *і.* скаку́н, гуля́йнога, $п^к$ підско́чливий, підско́чний + **танцующий**; **-й пе́ред** *кем* схи́дьний стели́тися пе́ред; **-й под** *чью* **ду́дку** зви́клий скака́ти /скаку́н/ під *чию* ду́дку.
ПЛЯСОВО́Й $з^г$ підско́чний [**-ая му́зыка** -о́чна му́зика].
ПЛЯСУ́Н скаку́н, гуля́йнога.
ПНЕКОРЧЕВА́ТЕЛЬ $ц^д$ корчува́льник, $с^к$ копа́йпень, копа́йкорч.
ПО 1. *(де має місце)* **по кла́су** *кого* у кла́сі; **по ме́сту жи́тельства** *(де)* на мі́сці ме́шкання, *(куди)* на -це м.; **по ме́сту слу́жбы** *(де)* на пра́ці, *(куди)* на -цю; **по те́ме** *(дані)* до те́ми; **по хара́ктеру /хара́ктером/** на вда́чу /вда́чею/; 2. *(-фах)* **аге́нт /инстру́ктор, ма́стер/** по *чему* аге́нт /інстру́ктор, ма́йстер/ *чого* [**и. по бо́ксу** і. бо́ксу]; 3. *(на підставі, відповідно, згідно з +)* **по всему́** *(ясно)* з усьо́го; **по во́ле Бо́жией** з Бо́жої во́лі; **по занима́емой до́лжности** відпові́дно до поса́ди; **всё не по нём** все йому́ не так; **по свои́м года́м** на свої́ літа́; **по му́жу** *(прізвище)* у шлю́бі; **по подозре́нию в** запідо́зрений у; **по тому́, как** з то́го, як [**по т., к. напи́сано** *(судять)* з т., як напи́сано]; 4. *(яким робом)* **по по́чте** по́штою; **по телефо́ну** *а.* телефо́ном, *б. дзвонити)* на телефо́н; 5. *(у наслідок)* від [**по детона́ции** від детона́ції]; **по чи́ну, по игре** *(цінувати)* від чи́ну, від гри; 6. *(відносно)* під о́глядом [**по свое́й тру́дности** п. о. скла́дности]; 7. *(уточнення іменника)* **пре́ния по докла́ду** деба́ти на до́повідь; **отчёт по отде́лам /по расхо́дам/** звіт за ві́дділи /про ви́трати/; **комите́т по охра́не** комі́тет охоро́ни; 8. для [**по 10 изда́ниям** *(здійснювати)* д. 10 вида́нь]; 8а. за́для [**брак по -ту** шлюб за́для ви́годи]; 9. здовж [**по фро́нту** з. фро́нту], шляхо́м [**по перепи́ске** *(турнір)* ш. листува́ння], як [**по договорённости** як домо́влено]; **по како́му пра́ву** яки́м пра́вом, *г.* на яко́му пра́ві; 10. © як [**по** *чьему* **сове́ту** як *хто* ра́дить]; **по ито́гам** і як підсумок; 11. **по а́дресу** *(вислати)* на адре́су, *(жити)* © адре́са *чия* [**Х. живёт по тако́му а́дресу:** адре́са Х. така́:]; 12. **лу́чший по** *чём* лі́пший /кра́щ-/ *чим* [**л. по де́яниям** к. ді́яннями]; 13. **по** *ком* *(дзвонити)* над *ким*; 14. **э́то по мне!** це мені́ годи́ться!, це са́ме для ме́не!.
ПОБА́ИВАТЬСЯ $о^к$ потерпа́ти, побо́юватися;
-йся що /$м^н$ хто/ потерпа́ ◊, с-и п., спо́внений побо́ювань, $п^к$ боязкува́тий, боягу́зкова-, полохки́й.
ПОБА́ЛИВАТЬ побо́лювати, ча́сом докуча́- /турбува́-/, © нема́, нема́, й заболі́- [**-ает** *что* нема́, нема́, й заболи́ть];
--й що побо́лює ◊, *о.* не без то́го, щоб ча́сом не заболі́ти, © ота́к ча́сом /нема́, нема́,/ і заболи́ть.
ПОБА́ЛТЫВАТЬ коли́-не-коли́ бовта́ти, побо́втува-, здері́дка колот/и́- /$д^к$ розколоти́ти/;
--й що /$м^н$ хто/ з. ~ить ◊, зви́клий з. к., $з^м$-й з. р.
ПО-БА́РСКИ $о^к$ спа́нська.
ПОБАТАЛЬО́ННО курен**я́**ми.
ПОБАТАРЕ́ЙНО батаре́ями.
ПОБЕ́Г: молоды́е -ги па́рость.
ПОБЕДОНО́СНЫЙ $о^к$ звитя́жливий.
ПОБЕЖДА́ТЬ перемага́ти /з-/, побо́рюва-, дола́-, побива́-, завдава́- пора́зки *кому*, здобува́- перемо́гу над *ким*, *(у грі)* вигpава́-, вихо́ди- перемо́жцем; **п. без бо́я** бра́- го́лими рука́ми;
--й що /$м^н$ хто/ дола́ ◊, с-и -ти /перемага́-/, завзя́вшися перемогти́, перемо́жець, звитя́ж-, $у^р$ побідоно́с-, $п^к$ перемо́жний, звитя́ж-, звитя́жливий, $с́$ неперемо́жний /все-/, $у^р$ побідоно́с-, $о́$ щора́з бли́жчий до перемо́ги, ма́йже переміѓший;
-ый/-и́мый побо́рюваний, поду́жу-, поби́-, ма́йже перемо́жений;
ПОБЕДИ́ТЬ поконáти, *о.* покла́с- на лопатки́, $у^р$ побіди́-;
ПОБЕЖДЁННЫЙ перемо́жений, поко́на-, по-

до́ла-, *о.* покла́де- на лопатки́ ◊.

ПОБЕРЁЖЬЕ надбере́жжя.

ПОБИВА́ТЬ би́ти, розбива́- /по-, пере-/; **п. камéньем** каменува́-; **п. рекóрды** здобува́- рекóрди;

–й що /$м^н$ хто/ побива́ ◊, с-и /звик̲лий/ -ти, з-й поби́-, $п^к$ = %, $с^к$ побий- [побийпес], + **бьющи́й**; **-й камня́ми** $с^к$ побий-камінням, © камену́ючи; **-й рекóрды** рекордсме́н, здобу́вець рекóрдів;

-йся/-ый би́тий, поби́ваний /роз-, ви-/, тóвче-, трóще-;

ПОБИ́ТЬ: -и́ли /-и́ло/ поби́то; **п. до крови́** *($п^{ре}$ ніс)* пусти́ти ю́шку; **п. морóзом**, ви́морози-.

ПОБИВА́ТЬСЯ *(над ким)* убива́тися /по-/, *(в наймах)* поневіря́-; ± МАЯТЬСЯ;

-йся що /$м^н$ хто/ побива́ється, с-и у., готóвий уби́тися, приби́тий гóрем + **мающийся**.

ПОБИРА́ТЬСЯ жéбрати, жебра́чи-, старцюва́-, іти́ на жéбри, іти́ з торба́ми;

-йся що /$м^н$ хто/ жéбрає ◊, с-и /звик̲лий/ ж., $з^м$-й піти́ на жéбри, жебра́к, ста́рець, $п^к$ жебру́щий.

ПОБЛЁСКИВАТЬ вибли́скувати /по-/, мерехті́-, знай бли́ска-;

–й що вибли́скує ◊, $п^к$ блискотли́вий, мерехтли́-, ряхтли́-, *о.* з ви́блисками, $с^к$ вибли́скуй-, © знай бли́скаючи.

ПОБЛА́ЖКА попуска́ння, $р^к$ побла́жка *(*бо $п^к$ побла́жливий*)*.

ПОБЛЁКЛЫЙ > БЛЁКНУТЬ.

ПОБЛИ́ЖЕ $п^к$ бли́жченький, $п^р$ як /щоб/ бли́жче, *р.* бли́жченько.

ПОБО́ИЩЕ $о^к$ побі́й, *о.* м'ясору́бка.

ПОБО́ЛЬШЕ $п^к$ бі́льшенький, $п^р$ як /щоб/ бі́льше, *к.* бі́льше [**п. б таки́х** б. б таки́х].

ПОБО́РНИК *(поглядів)* визнавéць; **п. и́стины** правдолю́бець.

ПОБО́ЧНЫЙ $о^к$ сторóнній.

ПОБРЫ́ЗГИВАТЬ ля́пати, побри́зкува-, *(- дощ)* накрап/а́-;

–й що накрапа́, с-и ~ти, © накрапа́ючи, знай ляп та ляп.

ПОБРЯ́КИВАТЬ побря́зк/увати, нема́, нема́, й бря́зка-, вицóкува-, *(*н., н., й*)* цóка-;

–й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и п., р-й *(*по*)*побря́зка-, © вибря́зкуючи, знай брязь та брязь.

ПОБРЯКУ́ШКА, БЛЕСТЯ́ШКА *(без звуків, але блискуча)* блискотéльце.

ПОБУДИ́ТЕЛЬ $р^к$ заохóтник, $м^а$ стимуля́тор, активіза́-.

ПОБУДИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ спону́кливий, заохóтл-, *(мотив)* руші́йний; **-ая причи́на** моти́в, сти́мул, $п^{-о}$ „пускови́й механі́зм”.

ПОБУ́ДКА $р^к$ буд.

ПОБУЖДА́ТЬ спонука́ти, спону́кува-, підштóвху-, запа́лю-, стимулю-́, провоку-́, заохóчу-, *о.* піддава́ти охóти /вогню́, жа́ру +/; **п. к** *чему* схиля́- /збива́-/ на *що*; **п. к дéйствию** активізува́-, розвору́шу-;

–й що /$м^н$ хто/ спону́кує ◊, с-и с., з-й спону́ка-, заохóтник, підштрика́ч, підцькóвув-, під'ю́джу-, підштрика́йло, *т.* стимуля́тор, $п^к$ спону́кливий, заохóтли-, спонука́льний + %, $с^к$ штовха́й- [**-й к дéйствию** штовха́й-до-дії], активіза́тор, $п^к$ розвору́шливий;

-ый спону́к*(*ув*)*аний, підштóвху-, заохóчу-, провокó-, стимульó-, *к* заохóчений, $у^р$ сподви́гн-;

ПОБУДИ́ТЬ: п. к *чему* $у^р$ сподви́гнути на *що*, $ф^р$ послужи- сиг̲на́лом до *чого*; ◊;

-вший к *чему* $у^р$ сподви́глий на *що* ◊, Ø.

ПОБУЖДÉНИЕ *(до чого, на що)* $о^к$ сти́мул, заохóчення, *(серця)* велі́ння, *о.* „пускови́й механі́зм”, $ф^р$ почува́ння, почуття́ [**из патриоти́ческих -ий** з патріоти́чних -вань /-ттів/]; **из коры́стных -ий** із шку́рних міркува́нь /інтерéсів, моти́в-/, спону́каний шку́рництвом.

ПОБУ́ЛЬКИВАТЬ ча́сом /нема́, нема́, й/ бу́лькати;

–й що ча́сом бу́лькає ◊, © часом бульк та бульк.

ПОБЫ́ВКА $о^к$ побуття́, $ф^р$ вака́ція [**на -ку** на вака́цію].

ПОБЫСТРÉЕ $п^к$ швидшенький, $п^р$ щоб /як/ шви́дше.

ПОВА́ДИТЬСЯ $д^к$ *о.* пізна́ти стéжку в горóх.

ПОВА́ДКА $о^к$ на́хил, манéра, $ф^р$ уна́да [**имéть -ку** ма́ти вна́ду];

ПОВА́ДКИ манéри, нóрови, ви́хватки

ПОВА́ДЛИВЫЙ уна́дливий.

ПОВА́ЛЬНЫЙ *(- арешти)* ма́совий.

ПО́ВАР: быть -ом кухарюва́ти.

ПОВАРСКО́Й $о^к$ кухова́рний.

ПОВЕВА́ТЬ *(- вітер)* повів/а́ти, подиха́-, *(холодом)* потяга́-;

–й що ~а́ ◊, $п^к$ подиху́щий, свіжий, легéнький, повíйливий /за-/.

ПОВЕДÉНИЕ $з^г$ повéдінка; **ли́ния /пра́вила, нóрмы/ -ия** *г.* настанóва; **позóрное п.** стидóвище.

ПОВЕДÉНЧЕСКИЙ поведі́нчий, поведі́нков-.

ПОВÉК $п^о$ по всі дні.

ПОВЕЛЕВА́ТЬ велі́ти, повеліва́-, зага́ду-, нака́зу-, кома́нду-; **п.** *кем* ма́ти вла́ду /владува́-/ над;

–й *(кому)* 1. що /$м^н$ хто/ нака́зує ◊, с-и п., р-й покома́нду-, *(*по*)*вели́тель, командóр, $п^к$ наказóвий, 2. *(ким)* що /$м^н$ хто/ пану́є над ◊, с-и /звик̲лий/ панува́ти, р-й запанува́-, влада́р, волод-́, влади́ка, можновла́дець, *з.* *(*го*)*спода́р, $п^к$ керівни́й, владомóж-, самовла́д-, панівни́й /владу́щий/ над *ким*, /*тон*/ вла́дний;

(ПО)ВЕЛИ́ТЕЛЬ влади́ка, командóр, можновла́дець ◊;

♦♦♦НИЦА влади́чиця, можновла́дч-, цари́ця ◊.

ПОВЕЛИ́ТЕЛЬНЫЙ *(тон)* безапеляці́й-, імперати́в-, команди́рський, нача́льницьк-, наказóвий.

ПОВЕРГА́ТЬ вали́ти, зва́люва-, поверга́-, кида-, *(ворога)* перемага́-, дола́-, побо́рюва-, *ф.* пошива́- у [**п. в нищету́** п. у злі́дні]; **п. в у́жас** *их* завдава́- жа́ху /наганя́- хо́лоду/ *їм*; **п. в уны́ние** наганя́- сум на *їх*; **п. к стопа́м** простира́- до ніг;
--й що /*м*ᴴ хто/ ва́лить ◊, с-и вали́ти, гото́вий по-вали́-; **-й в прах** з-й стер- на по́рох; **-й в у́жас** з-й нагна́- жа́ху; **-й в уны́ние** з-й засмути́-; **-й к сто-па́м /нога́м/** з-й простер- до ніг;
ПОВЕ́РГНУТЫЙ поши́тий [**п. в нищету́** п. у злі́дні]; **п. к нога́м** ки́ну- /простер-/ до ніг;
♦♦♦СЯ пошива́тися у ◊ [**п. в прах** п. в ніщо́]; **п. на коле́ни /к нога́м/** припада́ти на колі́на /до ніг/;
-йся/-ый ва́лений, ки́да-, зва́люва-, переки́да-, поши́ва- у; **-я на коле́ни** зᴹ-й укля́кнути /впа́снавколі́шки/; **-ый в уны́ние** засму́чува-, спо́внено- ту́гою; **-ый к нога́м** ки́да- /прости́ра-/ до ніг;
ПОВЕ́РГНУТЬСЯ: п. в прах розси́патися пра́хом, піти́ на про́пасть;
-е́ргший(ся) Ø; **-й** *(ворога)* переміѓший; **-я** зва́лений /по-/, ки́нутий /пере-/; **-я в нищету́ = пове́ргнутый в н.**; **-я в прах** сте́ртий на по́рох; **-я на коле́ни** укля́клий; **-я в уны́ние** засму́чений; **-я к нога́м** ки́нутий /простер-/ до ніг;
ПОВЕ́РЖЕННЫЙ ☺ побо́рений, перемо́же-, подо́ла-.
ПОВЕ́РЕННЫЙ > АДВОКАТ; & спові́рник.
ПОВЕ́РКА: на -ку оказа́лось на ді́лі ви́йшло.
ПОВЕ́РОЧНЫЙ пере́вірчий.
ПОВЁРТЫВАТЬ > ПОВОРАЧИВАТЬ.
ПОВЕ́РХ *о*ᴷ повзве́рх; **п. ле́су стоя́чего, поверх о́блака ходя́чего** по́над лі́сом, по́над хма́рою.
ПОВЕ́РХНОСТНЫЙ *(огляд)* побі́жний, плитки́й
ПОВЕ́РХНОСТЬ: ро́вная /гла́дк-/ п. доло́нище.
ПОВЕРЯ́ТЬ перевіря́ти, контролюва́-, *(кому що)* /по-, з-/, *(кому)* звіря́тися, зра́джува- пе́ред *ким*;
--й 1. що /*м*ᴴ хто/ перевіря́ ◊, с-и п., покли́каний переві́ри-, контроле́р, переві́рник, *п*ᴷ пере́вірчий, контро́льний, 2. що /*м*ᴴ хто/ звіря́ється ◊, з-й звірити-, спові́рник, *п*ᴷ спові́рливий, 3. що довіря́, зви́клий довіря́ти, *п*ᴷ дові́рливий;
-йся/-ый 1. переві́рюваний, контрольо́-, 2. звірю- *кому*, зра́джу- пе́ред *ким*, 3. зда́ний на *кого*;
ПОВЕ́РИТЬ: п. свою́ та́йну *кому* зра́дитися пе́ред *ким*.
ПОВЕ́СА *о*ᴷ вітрого́н, мартопля́с, *г.* ба́тяр.
ПОВЕ́СНИЧАТЬ жирува́ти, гультяюва́-, *ф.* жеребцюва́-, *г.* батярува́-, *ф*ᴾ байдикува́-;
--й що /*м*ᴴ хто/ гультяю́є ◊, с-и /зви́клий/ жирува́ти, гультя́й, гульві́са, вітрого́н, мартопля́с, не-мина́й-корчма́, *(дон-жуан)* джигу́н, зальо́тник, *г.* ба́тяр, *з*ᴴ жеребе́ць, *п*ᴷ гультіпа́цький; ± ЛОВЕЛАСНИЧАТЬ.
ПОВЕСТВОВА́НИЕ *п*ᴼ повіда́ння.
ПОВЕСТВОВА́ТЕЛЬСКИЙ оповіда́цький.
ПОВЕСТВОВА́ТЬ оповіда́ти /роз-/, повіда́ти;
--й що /*м*ᴴ хто/ оповіда́ ◊, с-и п., за́йня́тий о́повіддю, оповіда́ч, повістя́р, *п*ᴷ розповідни́й /о-/, розповіда́ль-, /о-/;
-ый розповіданий /о-/.
ПОВЕСТИ́ШКА повісти́нка.
ПО́ВЕСТЬ: нет -ти печа́льнее на све́те, чем п. о Роме́о и Джулье́тте сумні́ш нема́є на землі́ сюже́ту, ніж по́вість про Роме́о і Джулье́тту.
ПОВЗВО́ДНО чо́тами.
ПОВИВА́ТЬ повива́ти /об-, опо-, спо-/, огорта́-, *(при пологах)* бабува́-
--й що /*м*ᴴ хто/ повива́ ◊, с-и п., покли́каний спови́-, *(матеріял)* сповито́к, *п*ᴷ сповива́льний /опо-/.
ПО-ВИ́ДИМОМУ як ви́дно, з усьо́го вида́ти.
ПОВИ́ЗГИВАТЬ коли́-не-коли́ вереща́ти, *(- пса)* скавча́-, скі́мли-, скавулі́-, нема́, н., й ви́скну-;
--й що /*м*ᴴ хто/ коли́-не-коли́ вищи́ть ◊, *п*ᴷ верескли́вий, © раз-у-ра́з ви́скаючи.
ПОВИ́ННЫЙ: с -ой голово́й з покая́нною голово́ю.
ПОВИНОВА́ТЬСЯ кори́тися, скоря́-, слу́хати(ся), ходи́ти по шнуру́, *(закону фізики)* підляга́-; **п. во всём** *кому о.* скака́- під *чию* ду́дку; **не п.** виявля́- непо́слух;
-йся що /*м*ᴴ хто/ ко́риться ◊, зви́клий к., зᴳ-й скори́-, *п*ᴷ покі́рний, покі́рливий, слухня́ний, *ф*ᴾ підле́глий, підхлі́бливий, *о.* без но́рову.
ПОВИНОВЕ́НИЕ: быть в -ии у *них* підляга́ти *їм*
ПОВИСА́ТЬ ви́снути, повиса́- /за-, об-, з-/;
--й що ви́сне ◊, поки́нутий в., *п*ᴷ зави́сливий /об-/, *п*⁻ᴼ зави́слий /об-/, вільнови́с-;
ПОВИ́СНУТЬ: -сший зави́слий /об-, з-/, Ø.
ПО́ВОД *(для чого)* підста́ва, причи́на [**без вся́кого -да** без жо́дної -ни], наго́да [**по како́му -ду** з якої -ди]; **по -ду** *ф*ᴾ над *чим* [викликаю́ть сум над пропа́щим ча́сом].
ПОВОДИ́ТЬ: поводи́ть глаза́ми блука́ти очи́ма;
--й глаза́ми © блука́ючи /зирк-зи́рк/ очи́ма;
ПОВЕСТИ́: п. де́ло закерува́ти *чим*.
ПОВОДО́К шнуро́к, мотуз- [**на -ке́** на -ку́].
ПОВОЛО́КА пелена́, серпа́нок; **глаза́ с -ой** спо́внені мло́сти о́чі.
ПОВОРА́ЧИВАТЬ оберта́ти, *(на шляху)* скру́ч/ува-, *(зброю /проти кого/)* спрямо́ву-, оберта́ти, *п.* верховоди́ти, ору́дува-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, с-и с., з-й поверну́-, воротí́й, *(річ)* вороти́ло, *п*ᴷ по́воро́тний, *т.* поверта́ль- /об-/, поверто́вий + %, *о.* на по́воро́ті / скру́ті; **-й огло́бли** © с-и поверта́ти голо́блі;
♦♦♦СЯ поверта́тися ◊, *(на 180°)* куса́ти себе́ за хвіст; **язы́к не -ется** уста́ не розмика́ються;
-йся/-ый пове́ртаний, обе́рт-, скру́чув-; **-я по-воро́тник**, *п*ᴷ повороткий, в'юнки́й, поворо́тистий, *т.* поворотни́й; **-я по окружности** кругойду́чий; **-я спино́й** © стаючи́ спи́ною, показа́в-

ши спи́ну;

ПОВЕРНУ́ТЬСЯ: п. на каблука́х оберну́тися на підбо́рах; **п. вспять** *с^у* да́ти за́дній хід.

ПОВОРО́ВЫВАТЬ зде́рідка кра́сти, нема́, нема́, й укра́с-;

--й що /*м^н* хто/ з. кра́де, зви́клий з. к.; ± **крадущий.**

ПОВОРО́Т по́ворі[о́]т, *(дороги)* *о^к* скрут, за́крут; **ле́гче на -ах!** уважа́й*(те)* на за́дні коле́са!; **круты́е -ты** *(долі)* *п^о* крутозла́ми.

ПОВОРО́ТЛИВОСТЬ *п^рн* по́вороткість.

ПОВРЕЖДА́ТЬ шко́дити, пошко́джува- /у-/, роби́- шко́ду, *(здоров'я)* увере́джува-, ні́вечи-, збавля́-, *п.* щерби́-, *(руку)* калі́чи-;

--й що /*м^н* хто/ псу́є ◊, с-и ш., з-й /р-й/ пошко́ди-, *п^к* увере́дливий, шкідли́- для *чого*, *о^к* калі́чли- + %;

ПОВРЕДИ́ТЬ *ф^р* надщерби́ти, *о.* гі́рше зроби́- [**кому́ ты -и́л?** кому́ ти гі́рше зроби́в?];

-йся/-ый пошко́джуваний /у-/, увере́джу-, ні́вечений, калі́че-;

ПОВРЕДИ́ТЬСЯ: п. в уме́ хибну́тися ро́зумом, засла́бнути на го́лову;

-вшийся в уме́ схи́бнутий ро́зумом, засла́блий на го́лову, схи́блений, збожево́лілий, Ø;

ПОВРЕЖДЁННЫЙ *(- дорогу)* *г.* пони́щений; **места́ми п.** де-не-де́ пошкоджений.

ПОВРЕМЕ́ННЫЙ *(- платню)* *о^к* відчасо́вий.

ПОВСЕДНЕ́ВНОСТЬ *о^к* повсякде́ння, *п^о* буде́-.

ПОВСЕДНЕ́ВНЫЙ всякде́нний.

ПОВСЕМЕ́СТНО *у^р* всюдису́щно.

ПОВСТА́НЕЦ; ПОВСТА́НЦЫ *о^к* ускоки.

ПОВСЮ́ДУ *о^к* тут-і-та́м.

ПОВТОРЕ́НИЕ: п. – мать уче́ния нау́ки ко́рені – в повто́ренні, повто́риш – нау́ки підко́риш.

ПОВТОРИ́ТЕЛЬНЫЙ *(курс)* відсвіжу́щий, відсві́жувальний, відсві́жливий, для повто́рення.

ПОВТО́РНО /-РНЫЙ/ *о^к* поно́вно /-вний/;

ПОВТО́РНО *(з д^о)* © пере- + *дієслово* [**п. пока́зывать** = перепока́зувати].

ПОВТОРЯ́ТЬ повто́рювати, каза́- ще́ раз, *(раз-у-раз)* торо́чи-, товкти́, тве́рди-, жува́-, затяга́- /співа́-/ своє́ї, повто́рюватися, перелива́ти з пусто́го в поро́жнє, *(рухи)* відтво́рю-, наслі́ду-, копіюва́ти, *(вивчене)* відсві́жу-, *(за ким)* прока́зу-; **п. вслух** *(молитву)* відмовля́ти; **п. одно́ и то же** жува́- жу́йку, товкти́ те са́ме;

--й що /*м^н* хто/ повто́рює ◊, с-и п., р-й повтори́-, за́йня́тий повто́ренням, повто́рювач, товчі́й, товкма́ч, наслі́дув-, відтво́рю-, *п^к* товкма́чливий + %, © повто́рюючи; **-й зады́** співе́ць стари́х пісе́нь, неоригіна́льний; **-й неле́пости** схи́дьний товкти́ ка́зна-що, дурноля́п; **-й одно́ и то же** зви́клий товкти́ те са́ме;

-йся/-ый повто́рюваний, відтво́рю-, наслі́ду-, копі́йо-, відсві́жу-, торо́чений, то́вче-, жу́ва-, *п^к* повто́рний, поно́в-, циклі́ч-, на́ворот-, *о.* раз-у-ра́з той са́мий.

ПОВЫША́ТЬ *(ціни +)* підви́щувати, збі́льшу-, наганя́ти, *(голос)* підно́си-, *(вимоги)* *о.* підно́си- пла́нку; **п. созна́тельность /у́ровень культу́ры/** освідо́млюва-; **п. тре́бования** закру́чува- га́йку;

--й що /*м^н* хто/ підви́щує ◊, з-й підви́щити, зви́клий підви́щува-, за́йня́тий підви́щенням, підви́щувач, стимуля́тор [**-й обме́н** с. о́бміну], *п^к* = %; **-й го́лос** зви́клий підно́си- го́лос; **-й но́рмы вы́работки** підви́щувач виробни́чих норм; **-й созна́тельность** освідо́млювач, *п^к* освідо́мчий;

♦♦♦СЯ ви́щати ◊, *(- ціни)* рости́, іти́ вго́ру [**а́кции -а́ются в цене́** а́кції іду́ть в.]; **п. /поднима́ться/ в цене́** *о^к* іти́ в гро́ші;

-йся/-ый підви́щуваний, підно́шу-, побі́льшу-, підійманий; **-я** щора́з ви́щий /бі́льший/;

ПОВЫ́СИТЬСЯ *(- ціни)* підско́чити; ◊;

-вшийся підви́щений, підне́се-, збі́льше-, підня́тий, зро́слий, Ø.

ПОВЫШЕ́НИЕ *(платні)* підвишка, *ф^р* *г.* ви́вищення [**п. в до́лжности /ра́нге/** в. на поса́ді /ра́нгом/].

ПОВЯ́ЗКА *о^к* о́паска.

ПОВЯ́ЗОЧНЫЙ *о^к* бинтува́льний; **п. материа́л** *к.* бинти́.

ПОВЯ́ЗЫВАТЬ зав'я́зувати /по-/, в'яза́-, *(хусткою)* напина́- на /завива́-/ *що*;

--й що /*м^н* хто/ в'я́же ◊, с-и в., р-й пов'яза́-, за́йня́тий в'яза́нням, в'яза́льник, в'язі́й, *п^к* = %;

♦♦♦СЯ: п. платко́м запина́тися ху́сткою, напина́ти ху́стку;

-йся/-ый пов'я́зуваний /за-, об-, ви-/; **-я платко́м** запи́на- ху́сткою;

ПОВЯЗА́ТЬСЯ *(хусткою)* ви́в'язатися ◊;

-вшийся *(хусткою)* запну́тий /на-/, зап'я́- /на-/;

ПОВЯ́ЗАННЫЙ *(хусткою)* зап'я́тий /на-/, запну́- /на-/.

ПОГА́НИТЬ пога́нити, паску́ди-;

-й що /*м^н* хто/ паску́дить ◊, с-и паску́дити, з-й запога́ни-, пога́нець, паску́да, *п^к* паску́дний, пога́-, паску́дливий, ± ОСКВЕРНЯТЬ.

ПОГАСА́ТЬ/--й > УГАСАТЬ;

ПОГА́СНУТЬ: -сший зга́слий /ви́-/, Ø; **-й вулка́н** ме́ртвий вулка́н.

ПОГАСИ́ТЕЛЬНЫЙ *(фонд)* сплатни́й, *р^к* /роз-/.

ПОГАША́ТЬ гаси́ти, загаша́-, *(вексель)* опла́чува- /с-/; **п. заём /ссу́ду/** випла́чу- по́зику /по́зичку/;

--й 1. що /*м^н* хто/ га́сить ◊, с-и гаси́-, з-й згаси́-, гасі́й, поже́жник, *п^к* гаси́льний + %, 2. що /*м^н* хто/ спла́чує ◊, с-и о., з^г-й оплати́ти;

-йся/-ый 1. га́шений, зага́шува- /з-, ви-/, 2. опла́чу- /ви-, с-/.

ПОГАШЕ́НИЕ *о^к* гасі́ння, *(боргу)* *е^к* амортиза́ція, */давністю/* *г.* унева́жнення.

ПОГИБА́ТЬ ги́нути, *(за)*пропада́-, *о^к* вигиба́-, *о.*

іти́ на хрест; **п. в заро́дыше** *о*[к] усиха́- в ко́рені;
--й що /*м*[н] хто/ ги́не ◊, запропа́щуваний, приpе́че- на заги́бель, сме́ртник, *п*[к] пропа́щий, ма́йже ме́ртвий /зни́клий, ви́мер-/, вигибу́щий /за-/, ± **гибнущий**; **-й от** *чего* **п.** змо́рюваний *чим* [**-й со ску́ки** з. нудьго́ю];

ПОГИ́БНУТЬ *о.* лягти́ голово́ю /тру́пом, кістьми́/, наложи́- г., зломи́- собі ка́рк*(а)*, *(од кулі)* діста́- ку́лю в лоб ◊; **поги́б** *о*[к] з*(а)*ги́б;
-бший з*(а)*ги́блий, пропа́щий, *ф*[р] ме́ртвий, Ø; **-й ни за грош** заги́блий ду́рно, © пропа́вши ні за ца́пову ду́шу.

ПОГИ́БЕЛЬ: не избежи́т -ели *кто* прийде погибель на *кого*.

ПОГЛА́ДЫВАТЬ *о.* нема́, нема́, й гризону́ти;
--й що /*м*[н] хто/ нема́, нема́, й гризо́не.

ПОГЛА́ЖИВАТЬ *(вряди-годи)* зде́рідка гла́дити, нема́, нема́, й погла́ди-, *(бороду)* подо́юва-;
--й що /*м*[н] хто/ з. гла́дить ◊, с-и /зви́клий/ з. гла́дити, © ота́к нема́, нема́, й погла́дить;
-ый гла́джений, погла́джува-, *(- бороду)* подо́ю-.

ПОГЛОТИ́ТЕЛЬ *т.* *(*аб*)*сорбе́нт.

ПОГЛОТИ́ТЕЛЬНЫЙ *т.* абсорбці́йний.

ПОГЛОЩА́ТЬ поглина́ти, пожира́-, *т.* абсорбува́ти, усмо́кту-, *(воду)* всо́ту-, *ф*[р] перейма́тися *чим* [**его́ -и́ла рабо́та** він перейня́вся пра́цею]; **п. внима́ние** прико́вувати ува́гу; **п. забо́тами** заклопо́чу-;
--й що /*м*[н] хто/ поглина́ ◊, с-и –ти, з-й погли́ну-, погли́на́ч, вбира́ч, *(*аб*)*сорбе́нт, *п*[к] поглина́льний, абсорбці́й-, поглину́щий + %, для поглина́ння, *с*[к] -же́рний [**-й тепло́** тепложе́рний]; **-й внима́ние** захо́пливий, з-й прикува́ти ува́гу; **-щая внима́ние мане́ра** *с*[к] прику́й-увагу-мане́ра;
-йся/-ый абсорбо́ваний, усмо́ктув-, всо́тув-, погли́н-, пожи́р-, убир́- /за-/, захо́плюв-; **-ый расте́нием** всмо́кту- росли́ною;

ПОГЛОЩЁННЫЙ *(чим)* пере́йнятий; **быть -ым** *чем* перейма́тися, перейня́-.

ПОГЛУ́БЖЕ *п*[к] гли́бшенький, *п*[р] щоб /як/ гли́бше, *к.* гли́бше.

ПОГЛУПЕ́Е *п*[к] дурні́шенький, *п*[р] дурні́ше.

ПОГЛЯ́ДЫВАТЬ погляда́ти, позира́-, закида́- о́ком, гли́па- *(очи́ма)*, зи́рка-, *п*[ф] зирк та зирк; & *д*[к] погли́па-; **п. испо́лненным лука́вства взгля́дом** лука́во позира́-;
--й 1. що /*м*[н] хто/ зи́рка ◊, с-и -ти, © знай зирк та зирк, зи́ркаючи, 2. що /*м*[н] хто/ назира́ ◊, покли́каний назира́ти.

ПОГОВА́РИВАТЬ поде́йкувати, погово́рю-;
--й що /*м*[н] хто/ поде́йкує, с-и /зви́клий/ п., поде́йкувач; ± ТЕРЕВЕНИТИ.

ПОГОВО́РЫ *д.* по́говірка.

ПОГОГА́ТЫВАТЬ *о.* нема́, нема́, й заґелґота́ти, зде́рідка ґелґота́-;
--й що нема́, нема́, й заґелґо́че ◊, ґелґотун.

ПОГО́ДА: благоприя́тная п. полі́ття; **при со́лнечной -де** за со́нця.

ПОГО́ДНЫЙ *о*[к] годи́нний.

ПОГОЛО́ВНО *(усіх /вибити/)* до ноги́; **все п.** всі як оди́н, всі чи́сто;

ПОГОЛО́ВНЫЙ *(податок)* поду́шний, *(- арешти)* ма́совий.

ПОГО́НЩИК *(верблюда)* верблю́дник.

ПОГО́НЯ: в -не за при́былью погна́вшись за ви́годою /зи́ском/, жада́ючи ви́годи; **в -ню за** *чем* навздогі́н за.

ПОГОНЯ́ТЬ[1] поганя́ти /під-/, ге́йка-, ну́ка-;
--й що /*м*[н] хто/ поганя́ ◊, маста́к /с-/ п., пого́нич, поганя́йло, ге́йка-, но́ка-.

ПОГОНЯ́ТЬ[2] > ГОНЯТЬ.

ПОГОРЕ́ЛОЕ *з*[б] погорі́лля, спалени́зна.

ПОГОРЕ́ЛЬЧЕСКИЙ погорі́льчий.

ПОГРАНИ́ЧНЫЙ *(камінь)* межови́й, *(шар)* сумі́жний, сусі́дній; **п. жи́тель** *з.* узгранича́нин.

ПОГРАНИ́ЧЬЕ *з.* узграни́ччя, *ф*[р] кордо́н, *о*[к] при́кордон, *(недержавне)* помежі́в'я.

ПО́ГРЕБ: порохово́й п. порохі́вня.

ПОГРЕБА́ТЬ хова́ти, хорони́-, погреба́-, *о.* віддава́- землі́, проводжа́- в оста́нню доро́гу;
--й що /*м*[н] хто/ хова́ ◊, с-и х., покли́каний хова́-, погре́бник, погреба́р, *п*[к] похоро́нний, похова́ль-, погре́бний, погребо́вий;
-ый хо́ваний, хоро́не-, відда́ва- землі́ ◊.

ПОГРЕБЕ́НИЕ *(могила)* похо́вання, *(дія)* похова́ння; **ме́сто -ия** похо́вання.

ПОГРЕМУ́ШКА бря́зкальце, *ф*[р] дармови́с.

ПОГРЕША́ТЬ *(проти чого)* грі́ши́ти, прогріша́ /со-/, хиби-, помиля́тися;
--й що /*м*[н] хто/ грі́ши́ть ◊, схи́льний помиля́тися, грі́шник, *п*[к] грі́шний, гріхо́в-, ± **грешащий**;

ПОГРЕШИ́ТЬ: п. про́тив поря́дочности *о.* устроми́ти ри́льце в пушо́к.

ПОГРОМЫ́ХИВАНЬЕ *о*[к] по́гурки.

ПОГРОМЫ́ХИВАТЬ *о.* нема́, нема́, й гу́ркнути, зде́рідка гу́рка-, погри́мува-, погрю́ку-, погу́р-;
--й що погу́ркує ◊, с-и п., © погу́ркуючи, ота́к нема́, нема́, й гу́ркне.

ПОГРОХА́ТЫВАТЬ = ПОГРОМЫ́ХИВАТЬ.

ПОГРУЖА́ТЬ зануря́ти, устромля́-, затопля́-, ванта́жи-, наванта́жува- /за-/, *о*[к] ладува́-; **п. во мрак** огорта́- мря́кою; **п. на дно** топи́-;
--й 1. що /*м*[н] хто/ зану́рює ◊, с-и з., р-й зану́ри-, для зану́рення, за́йнятий -ям, *п*[к] зану́рливий, зато́пчий, + %, 2. що /*м*[н] хто/ ванта́жить ◊, с-и в., покли́каний наванта́жи-, для наванта́ження, за́йнятий -ям, ванта́жник, наванта́жувач /за-/, *п*[к] ванта́жний, наванта́жуваль-, наванта́жливий + %; **-й во мрак** © огорта́ючи мря́кою; **-й на дно** © с-и топи́ти;

♦♦♦СЯ іти́ на дно, *(в роздуми)* ду́ма- *(*про*)* своє́; *(у щось нереальне)* угруза́- [угруза́в у ві́чність];

п. во ***что*** бу́- огóрнутим *чим*; **п. в безмóлвне** німі-; **п. в сои** впада́- /за-/ в сон; **п. в мысли** 1. ду́ма- собі /своé/, 2. порина́- в думки́ /у свої рóздуми/;

-йся/-ый 1. зану́рюваний, заглиблю-, устрóмлю- ◊, 2. ванта́жений, ладóва-, наванта́жу-, наладóвува- ◊; **-я** щора́з глибше зану́рений; **-я в воспомннáния** заглиблюва- у спóгади; **-я во** ***что*** [*н.* **мрак**] огóртаний *чим* [*н.* мря́кою]; **-я в рабóту /раздýмье/** що порина́ у пра́цю /рóздуми/, $п^{-о}$ захóплений пра́цею /рóздумами/; **-я в сон** огóртаний /пóйма-/ сном;

ПОГРУЗИ́ТЬСЯ *ð* затопи́тися ◊; **п. в воспоминáния** да́ти вóлю спóгадам; **п. в молчáиие** пори́ну- в мóвчанку; **п. в свои мысли** ду́ма- своé;

-вший*(***ся***)* *Ø*; **-я** зану́рений, загли́бле- /$к^{н}$ пори́нулий/ [**-я в воспомннáния** загли́бле- у спóгади, $к^{н}$ пори́нулий у с.], захóплений, огóрне- /огóрнутий/ *чим*; **-я во** ***что п.*** захóплений *чим*; **-я во мрак** огóрнутий мря́кою; **-я с головóй** зану́рений з головóю;

ПОГРУЖЁННЫЙ = погрузнвшийся.

ПОГРУЖЕ́НИЕ *(в сон)* запада́ння.

ПОГРУ́ЗОЧНО-РАЗГРУ́ЗОЧНЫЙ за- і вивантáжний, $з^{б}$ вантáжний; **п.-р. пункт** вантáжня, пункт вантáжних операцій.

ПОГРЯЗА́ТЬ гру́знути, загруза́-, потопа́-; **п. в** ***чём*** засмóктуватися *чим*, брата́- з *чим*; **п. в мéрзостях** мерз*(*ен*)*іти, паску́дніша-; **п. в порóках /грехáх/** мерзі- *(*у гріха́х*)* [**-я́зли в п.** мерзіють у гріхах];

--й в ***чём*** що потопа́ в *чому* ◊, напівзагру́злий /вже ма́йже загру́з-, засмóктуваний, бра́та- з/ *чим*, нездáт- збу́тися *чого*; **-й в невéжестве** вічний /неприторéн-/ нéук /невігла с/; **-й в иищетé** нездáтний збу́тися зли́днів; **-й в порóке** оплу́та- гріха́ми /блу́дами/;

ПОГРЯ́ЗНУТЬ: п. в порóках змерзеніти; **п. в житéйских бу́днях** *г.* збуденіти;

-я́зший в ***чём*** загру́злий у *чому*, засмóктаний /збра́та- з/ *чим*; **-й в порóках** змерзенілий; **-й в житéйских бу́днях** збудені-.

ПОГУ́ЛИВАТЬ ча́сом прогу́люватися, походжа́ти, здéрідка гуля́- /*п.* гріши-/;

--й що /$м^{н}$ хто/ походжа́ ◊, с-и п., любитель /охóчий/ з. гуля́-, р-й з. погуля́-, $п^{к}$ гуля́щий, © гуля́ючи з.

ПОД $ф^{з}$ з [**пóд гору** з гори́], на [**под свою́ отвéтственность** на свою́ відповіда́льність, *ф.* на свою́ гóлову].

ПОДАВА́ЛЬЩИК $о^{к}$ подавéць, подава́лець.

ПОДАВА́ТЕЛЬ *(деталь)* подава́ч, доставни́к.

ПОДАВА́ТЬ подава́ти, дава́-; **п. в суд на** ***их*** позива́- *їх*; **п. гóлос** озива́тися; **п. жáлобу на** оскáржувати *кого*; **п. надéжду быть /стать/** ***кем*** заповіда́тися /занóси-/ на *кого*; **п. иеотлóжную пóмощь** *кому р.* підклада́ти ру́ки під *кого*; **п. примéр** бу́- за при́клад; **ие п. ви́да** не подава́- знаку́; **не п. при́знаков жи́зни** лежа́- тру́пом;

--й що /$м^{н}$ хто/ подаé ◊, с-и /зви́клий/ п., з-й пода́-, подава́льник, подавéць, подава́л-, $о^{к}$ презента́нт, $п^{к}$ подава́льний, /*механізм*/ доставни́й, достача́ль-, $р^{к}$ доста́вчий, пода́в-, подаву́щий, *о.* на пода́чі, ± **дающий**; **-й в отстáвку** $з^{м}$-й /$з^{г}$-й/ пода́- у відста́вку; **-й гóлос** р-й озва́тися; **-й жáлобу на** що оска́ржує, позива́ч, позива́льник, оска́ржувач, позовни́к, подавéць ска́рги; **-й заявлéиие** подавéць заяви, проха́ч, $к^{н}$ заявни́к, *д.* аплікáнт; **-й знак /сигнáл/** сигналіст; **-й комáнду** подавéць кома́нди; **-й мысль** з готóвою ду́мкою; **-й иадéжды /-ду/** багатонадійний, перспекти́в-, подавéць /генера́тор/ надій, надія дóму /сім'ї/; **-й на стол** що подаé на стіл; **-й пóвод к** ***чему*** призвідник *чого*; **-й при́знаки жи́зни** ще живи́й, з óзна́ками життя́; **-й примéр** бу́вши за при́клад; **не -й прнзиаков жи́зни** труп тру́пом;

ПОДА́ТЬ: не п. ви́да óком не зморгну́ти, ву́сом /бровóю/ не повéсти́, вóлосом не двигну-, знаку́ не пода́-; **п. пóвод** *(***к разговóрам***)* *ф.* нагада́- козі смерть;

-вший *Ø*; **-й весть о себé** © спромігшися на вістку про сéбе; **не -й ви́ду** © нíби не до ньóго ча́рка п'ється;

♦♦♦СЯ подава́тися ◊; **-аётся пóмощь** пода́вано пóміч /допомóгу/;

-йся/-ый пода́ваний; **-я вперёд /иазáд/** © поточи́вшися вперéд /наза́д/;

ПОДА́ТЬСЯ: п. вперёд /назáд/ поточи́тися вперéд /наза́д/; ◊;

-вшийся підупа́лий, змарні-, *Ø*.

ПОДАВЛЯ́ТЬ приду́шувати, дави́-, прибóркува-, глуши́-, *(чуття)* присипля́-, стри́мува-, *(числом)* переви́щува-, побива́-, $ф^{р}$ гніти́-, пригні́чува-;

--й що приду́шує ◊, з-й стри́мати, за́йнятий приду́шенням, пригні́чувач, пригнóблю-, гноби́тель, глуши́-, *(біль)* депреса́нт, $п^{к}$ притлу́мливий, приголóмш-, $і^{с}$ репреси́вний, $п^{о}$ таму́чий, /- *більшість*/ перева́жний, величе́з-, /*лік*/ тамува́ль-, депреси́в-, /- *тишу*/ гніту́чий; **в -ем большинствé** *к.* перева́жно;

ПОДАВИ́ТЬ *(чуття)* приспа́ти *(огонь ворога)* зни́щи-; **п. в себé**, *(сміх +)* зати́сну-;

--йся/-ый глу́шений, приду́шува-, заглу́шу-, пригні́чу-, пригнóблю-, приголóмшу-, притлу́млю-, стри́му-, тамó-, побóрю-;

ПОДА́ВЛЕННЫЙ *(- чуття)* при́спаний; ◊.

ПОДА́ВНО: и п. $о^{к}$ і тóгó бі́льше, *о.* і Бог велів.

ПОДА́ЛЬШЕ $п^{р}$ якда́лі, чимда́лі; **куда́ п.** *(посилати)* куди́-інде.

ПОДА́ТЛИВЫЙ $ф^{р}$ не туги́й, ☺ схи́льчивий.

ПОДА́ЧА *(деталів)* доста́ва; **п. голосóв** голосува́ння; **с -чи** ***кого/чьей*** *(не лише* $с^{т}$*)* з руки́.

ПОДА́ЧКА *о*ᵏ ми́лостина, *о.* кі́стка, масла́к [за **-ку** за м.; **дать -ку** ки́нути кі́стку].

ПОДБА́ДРИВАТЬ бадьори́ти, осмі́люва-, підба-дьо́рю-, підтри́му- на ду́сі;
--й що /*м*ⁿ хто/ бадьори́ть ◊, с-и б., з-й підба-дьо́ри-, *п*ᵏ → **бодрящий** + %;
-ый підбадьо́рюваний, осмі́лю-;
ПОДБОДРИ́ТЬ підда́ти ду́ху ◊;
ПОДБА́ДРИВАТЬСЯ бадьорі́ти ◊;
ПОДБОДРИ́ТЬСЯ збадьорі́ти ◊.

ПОДБА́ЛТЫВАНИЕ підбо́втання.

ПОДБА́ЛТЫВАТЬ колоти́ти, підбо́втува-, під-мі́шу-;
--й що /*м*ⁿ хто/ підмі́шує ◊, с-и к., з-й заколоти́-, за́йня́тий заколо́ченням, підбо́втувач, підмі́шу-, *п*ᵏ колотю́чий, підмі́шливий + %;
-йся/-ый підбо́втуваний, підмі́ш-, коло́чений.

ПОДБЕГА́ТЬ підбіга́ти /над-/: 1. наближа́тися бі́гши, 2. час до ча́су бі́г-, іти́ пі́дбігцем; **под-бега́я** пі́дбігцем;
-й що /*м*ⁿ хто/ підбіга́, с-и п., р-й /зᴹ-й/ підбі́гти, *п*ᵏ підбі́гливий, підбіга́ючий, © надбіга́ючи;
ПОДБЕЖА́ТЬ: -вший надбі́глий /під-/, Ø.

ПОДБЕ́ЛИВАТЬ підбі́л/ювати /*(молоком)* за-/;
--й що /*м*ⁿ хто/ ˜ює ◊, с-и з., р-й забіли́-, *п*ᵏ = %;
-ый підбі́люваний /за-/.

ПОДБИВА́ТЬ підбива́ти, *(хутром)* підшива́-, *(схиляти на що)* підмовля́ти /на-/, підбу́рюва-, накру́чу-, підшту́рху-, під'ю́джу-;
--й що /*м*ⁿ хто/ підбива́ ◊, с-и /зви́клий/ п., з-й підби-, за́йнятий підбиття́м, підбі́йник, підбу́-рювач, під'ю́джу- ◊, *п*ᵏ підби́вчий, підбиву́щий, підштрику́-, підштри́кливий, підбива́ючий, під-бива́льний + %, © підбива́ючи;
ПОДБИ́ТЬ: п. ного́й *(м'яч)* зафутбо́лити; ◊;
♦♦♦СЯ: п. к *кому* лата́тися до *кого*; ◊;
-йся/-ый підби́ваний, підши́-, *п*ᵏ підбивни́й;
-ый підбу́рюваний, під'ю́джу-, підштри́ку- ◊;
-я к *кому* гото́вий підлата́тися до *кого*;
ПОДБИ́ТЫЙ: п. ве́тром *кто* ві́тер у голові́ в *кого*.

ПОДБИРА́ТЬ підбира́ти /з-, до-/, *(з землі)* піді-йма́-, *(поли)* підсми́кува-; **п. по крупи́це** визби́-рува-; **п. ключи́** добира́- ключі́; **п. моти́в** *е.* зво́-ди- на го́лос; **п. па́ру** добира́- до па́ри, парува́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ добира́ ◊, с-и д., покли́каний до-бра́-, для до́бору /підбира́ння/, за́йня́тий до́бор-ом, підбира́ч /до-, з-/, визби́рув-, *п*ᵏ добі́рливий /виз-/, підбі́ркó-, добі́рчий /під-/, підбиру́щий + %; **-й ключи́** добира́ч ключі́в; **-й па́ру** *кому* = **парующий** *кого*;
ПОДОБРА́ТЬ *(ноги, губи)* підібга́ти; ◊;
-йся/-ый доби́раний /з-, під-/, визби́рув-, під-сми́кув-; **-я** *(ворог)* с-и підкрада́тися.

ПОДБОЧЕ́НИВАТЬСЯ бра́тися в бо́ки, підпи-ра́ти бо́ки, бра́- ру́ки в бо́ки;
ПОДБОЧЕ́НИТЬСЯ підпе́ртися в бо́ки ◊;
-вшийся © взя́вши ру́ки в бо́ки ◊.

ПОДБРА́СЫВАНИЕ *(на вибоях)* го́цання.

ПОДБРА́СЫВАТЬ підкид/а́ти, підтру́шува-, *(на вибоях)* го́ца-, підгу́цувати, підгуци́ку-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~а́ ◊, с-и п., р-й підки́ну-, підки-да́ч, *п*ᵏ підкидни́й, підки́дчий, підкида́ю- + %;
♦♦♦СЯ підкида́тися ◊, *(в їзді)* погу́цувати;
-йся/-ый підки́даний /до-/, підтру́шув-, загилю-в- /під-/, *(- дитину)* го́цаний, *п*ᵏ підкидни́й.

ПОДБРЮШИ́НА підчере́вина, *о*ᵏ підчере́в'я.

ПОДВА́ЛИВАТЬ підва́лювати, підсипа́-, підгор-та́-, *(роботу)* підкида́-, додава́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ підсипа́ ◊, с-и п., з-й підси́па-, за́йня́тий пі́дсипом, *п*ᵏ підси́пчий /-ливий/ під-сипа́ючий + %;
-ый підва́люваний, підсипа́-, підго́рта-, підки́-да-, дода́ва-, насу́ва-, прича́люва-.

ПОДВЕДЕ́НИЕ: п. ито́гов підсумо́вування, *к.* підсумо́вання.

ПОДВЕРГА́ТЬ піддава́ти *чому*; п. *чему робити що* [**п. опера́ции** оперува́ти], віддава́ти на *що* [**п. пы́ткам** в. на торту́ри]; п. **ана́лизу** бра́- на ана́лізу /ана́ліз/, аналізува́-; п. **испыта́нию** *ще* бра́- на і́спит, піддава́- про́бі /і́спитові/, випро́-бува-; п. **наказа́нию** віддава́- на ка́ру; п. **насме́-шкам /осмея́нию/** виставля́- на по́сміх /глум/, прохо́ду не дава́-; **п. неприя́тностям** наража́- на кло́поти; **п. опа́сности** зво́ди- на слизьке́; п. *(себя́)* **опа́сности** ста́ви- *(себе́)* під уда́р, підста-вля́- *(свою́)* го́лову; **п. пы́тке** тортурува́-, бра́- на торту́ри; **п. разно́су** розбива́- *(вщент)*; **п. ри́-ску /опа́сности/** *о.* ста́ви- на ка́рту; **п. себя́** *(сме-рте́льной)* **о.** лі́з- на роже́н; **не -а́я кри́тике** безкритично;
--й що /*м*ⁿ хто/ піддає́ ◊, с-и /схи́льний/ п., гото́-вий підда́-, *ф*ᴾ покли́ка- *що робити* [**-й ана́лизу** п. аналізува-], *п*ᵏ за́йня́тий [**-й обрабо́тке** з. об-ро́бкою], схи́льний *що робити* [**-й насме́шкам** с. висміва́-]; **-й бомбардиро́вке** © бомбарду́ю-чи; **-й вивисе́кции** за́йня́тий вівісе́кцією *чого*; **-й де́йствию све́та** що піддає́ дії́ сві́тла, © під-даючи́ дії́ с., *с*ᵏ підда́й-дії́ с.; **-й допро́су** за́йня́-тий до́питом *кого*; **-й заключе́нию** в'язни́тель, покли́каний взя́- під ва́рту; **-й избие́нию** з-й під-штурхобо́чи-, штурхобо́чник; **-й испыта́нию** = **испытывающий**; **-й кри́тике** р-й покритику-ва́-; **-й му́кам /наказа́нию/** = **мучающий** /**ка-раю-**/; **-й о́быску** = **обыскиваю-**; **-й** *(себя́)* **опа́-сности** гото́вий лі́з- в ого́нь і во́ду; **-й свою́ жи-знь о.** гото́вий підста́ви- свою́ го́лову; **-й опера́-ции** зᴦ-й прооперува́-; **-й осмея́нию** р-й ви́смі-ять; **-й пы́тке** = **пытающий**; **-й сомне́нию** схи́-льний бра́- під су́мнів; **-й штра́фу** = **штрафую-щий**; **не -й кри́тике** безкритичний;
-ый підда́ваний /від-/; **-ый допро́су**, допи́тува-;

-ый иаказа́нию ка́раний, відда- на ка́ру; **-ый пытке** като́ваний, тортуро́-, відда́- на му́ки;

ПОДВЕ́РГНУТЬ: п. жесто́кому нстяза́нню /нзбие́-/ ***их*** не лиши́- живо́го місця на їх; п. **кри́тике** (**в газе́те**) протягти́ в газе́ті, взя́- на язи́к; **п. уиижéнню** упослі́ди-, заступ- со́нце /світ/;

♦♦♦СЯ п. аре́сту /наказа́нию/ бу́ти ув'я́зненим /пока́ра-/; **п. измеиéниям** зазнава́- змін; **п. испыта́ииям** зазнава́- поневіря́нь, поиевіря́тися; **п. иападе́нню** бу́ти (за)атако́ваним; п. **иасме́шкам /осмея́нню/** наража́тися на глум; **п. опа́сиости** загляда́ти у ві́чі сме́рти; п. **суду** притяга́тися до су́ду; **п. цензу́ре** прохо́дити цензу́ру; п. **штра́фу** бу́- оштрафо́ваним; **ои -а́ется аре́стам** його́ ие раз ув'я́знюють;

-йся = -ый + $п^к$ підле́глий; **-я** ***чему*** нара́зливий на *що* [**-я опа́сности** н. на небезпе́ку]; **-я влия́нию** підле́глий впли́вові; **-я допро́су** допи́туваний; **-я заключе́нню** ув'я́зню-; **-я испыта́нию** випро́бу-; **-я нападе́нню** атако́-; **-я иасме́шкам** висмі-; **-я опа́сности** (*чего*) нара́жу- на небезпе́ку, (загро́жений *чим*); **-я са́нкциям** підда́васа́нкціям; **-я сомне́нию** підда́- су́мніву; **-я суду́** відда́- під суд; **-я угро́зе** ***чего*** загро́жеиий *чим*; **-я экза́мену** екзамено́ваний;

ПОДВЕ́РГНУТЬСЯ: -гшийся п[в]і́дданий; **-я допро́су** допи́таний; **-я испыта́иию** ви́пробув-, $ш^к$ проекзамено́в-; **-я наказа́нию** пока́р-; **-я иападе́иию** заатако́в-; **-я пы́тке** като́в-, взя́тий на торту́ри; **-я цензуре** процензуро́ваний;

ПОДВЕ́РГНУТЫЙ = подвергшийся;

ПОДВЕ́РЖЕН = ПОДВЕРЖЕННЫЙ;

ПОДВЕ́РЖЕННЫЙ: п. ***чему*** що підпада́ під *що* /підляга́ *чому*/, *р.* ді́ткнутий *чим* [п. **по-ро́кам** д. блу́дами] + **подвергаемый**.

ПОДВЁРТЫВАТЬСЯ: п. **по́д ру́ки** (раз-у-ра́з) лі́зти під ру́ки;

-йся п. р. (*на вибір*) пе́рший-ліп-, ☺с-и лі́зти під ру́ку, $п^к$ попідру́чний, ± **попадающийся п. р.**

ПОДВЕРНУ́ТЬСЯ: (**случа́йно**) **-вшийся** принагі́дний, Ø.

ПОДВЕ́С $о^к$ підві́сся; & $п^к$ *підвісни́й (ре́мінь).

ПОДВЕ́С(КА) по́чіпка.

ПОДВЕСНО́Й почіпни́й /під-, при-/.

ПОДВЕ́СОЧНЫЙ $о^к$ дармови́сний.

ПОДВЕ́ШИВАТЬ чіпля́ти, підчі́плюва-, підві́шу-; **-алось, -ались** чі́пляно, підчі́плювано ◊;

--й що /$м^н$ хто/ підві́шує, с-и п., р-й підві́си-, $п^к$ підчіпко́вий, підчі́пли-, суспеизо́рний, підчіпни́й, підвісни́й + %; **-щая повя́зка** пере́паска; **-щая свя́зка** підчі́пок, підчі́пник;

-йся/-ый підві́шуваний, підчі́плю-, чі́пляний, $п^к$ підчіпни́й, підвісни́й;

ПОДВЕ́ШЕННЫЙ підв'я́заний [**хорошо́ п. язы́к** до́бре п. язи́к].

ПО́ДВИГ *о.* ли́царський вчи́нок.

ПОДВИ́ЖНИЧАТЬ геро́йствувати.

ПОДВИЖНО́Й $о^к$ мобі́льний.

ПОДВИЗА́ТЬСЯ ору́д/увати, (*у якій царині*) ді́я-, працюва́-, *ф.* товкти́ся, $з^г$ попи́сува- [**Н. -а́лся на** *таком* **по́прище** Н. ору́дував /ді́яв, працюва́в, $з^г$ попи́сувався/ на *такі́й* ни́ві];

-йся що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и о., р-й пописа́тися; **-я иа по́прище** робітни́к /$н^г$ поплéнтач/ иа ни́ві.

ПОДВОДИ́ТЬ підво́дити, (*підсумок*) підбива́-; **п.** ***кого*** *з.* підневі́джу-, *о.* зра́джу- наді́ї *чиї*; п. **итóг** $о^к$ підво́ди- ри́ску; **п. под монасты́рь** зво́ди- на слизьке́; п. **под оди́н ранжи́р** стри́г- під оди́н гребіне́ць; п. **под статью́** застосо́вува- /*ф.* пришива́-/ статтю́; п. **черту́ под** ***чем п.*** ста́ви- кра́пку на *чому*;

--й що /$м^н$ хто/ підво́дить ◊, с-и п., з-й підвести́, підводі́й, $п^к$ підвідни́й, підводя́щий, *т.* підводо́вий, $о^к$ доставни́й; **-й итóг** за́йнятий підсумо́ванням, підсумо́вувач, $п^к$ пі́дсумко́вий; **-й черту́** р-й поста́вити кра́пку;

-йся/-и́мый підво́джуваний, $п^к$ підвідни́й;

ПОДВЕСТИ́ (*- пам'ять*) схи́бити; **п.** ***кого*** зра́ди- [**па́мять -ла́ её** па́м'ять -ла її], *з* підневі́ди-; **п. под монасты́рь** звести́ на слизьке́, підвести́ під дурно́го ха́ту.

ПОДВО́ДНЫЙ: п. мир $п^о$ підво́ддя; **-ые ка́мни** ри́фи, підво́дне камі́ння, (*на річці*) (підво́дні) поро́ги.

ПОДВО́З $в^і$ до́віз.

ПОДВОЗИ́ТЬ дово́зити /за-, над-, під-/;

--й що /$м^н$ хто/ підво́зить ◊, с-и д., р-й підвезти́, призна́чений підво́зи-, (під)возі́й, підве́зько, $п^к$ підве́зчий, *т.* підвозо́вий;

-йся/-и́мый підво́жуваний, $п^к$ підвізни́й.

ПОДВОРА́ЧИВАТЬ підкру́чувати, підверта́-, підгорта́-, підко́чува-, підка́с-, підка́ч-, підмо́т-;

--й що підгорта́ ◊, р-й підгорну́ти, зви́клий підгорта́-, підгорта́ч, підго́ртув- ◊, $п^к$ підкру́тливий, підко́ч-, підмо́т- + %;

-йся/-ый підго́ртаний, підкру́чув-, підка́сув-, засу́кув-, підве́рт-, підсу́в- ◊.

ПОДВО́РНЫЙ: -ая кни́га дворова́ кни́га.

ПОДВО́РЬЕ & подві́р'ячко.

ПОДВЯ́ЗЫВАТЬ підв'я́зувати, в'яза́-, підплі́та-;

--й що /$м^н$ хто/ підв'я́зує ◊, с-и п., р-й підв'яза́-, підв'я́зувач, в'язі́й, $п^к$ підв'я́зливий, в'язу́ч- + %;

-йся/-ый підв'я́зуваний, підпері́зув-, підплі́т-, $п^к$ підв'язни́й

ПОДГИБА́ТЬ підгина́ти, підгорта́-, підбира́-;

--й що /$м^н$ хто/ підгина́ ◊, с-и /зви́клий/ п., р-й підігну́-, $п^к$ підги́нчий + %, ± **гнущийся**;

ПОДГИБА́ТЬСЯ (*- ноги*) підла́муватися; ◊;

-йся/-ый підго́ртаний, підги́на-, підла́мува- ◊; **-я** підги́нистий; **-щнеся коле́ни** тремтя́чі /незда́тні трима́ти/ колі́на;

ПОДОГНУ́ТЬ підібга́ти ◊.

ПОДГЛЯ́ДЫВАНИЕ *п^рн* підгляди, підгля́дини, підгляда́ння.

ПОДГЛЯ́ДЫВАТЬ підгляда́ти, підзи́ра-, підди-влятися;

--й що /*м^н* хто/ підгляда́ ◊, с-и п., р-й підгля́ну- /підгле́ді-/, за́йня́тий підглядами, підгля́да́ч, підгляда́йло, мет́кий на підгляди, *п^к* підглядо́вий + %, *о.* на підглядах, *с^к* підгляда́й- [підгляда́й-у-дірочку сусі́да];

-ый підгля́даний, підзи́ра-.

ПОДГНИВА́ТЬ підгнива́-, гни́-, підтруха́- /при-/;

--й що підгнива́ ◊, підгни́ваний, поки́нутий гни́ти, с-и підтруха́-, ± **гииющий;**

ПОДГНИ́ТЬ *о^к* притлі́ти ◊;

-вший підгни́лий, підтру́х- /при-/, притлі́-, Ø.

ПОДГОВА́РИВАТЬ підмовля́ти /на-/, підгово́рюва-, підохо́чу-, ± ПОДСТРЕКАТЬ;

--й що /*м^н* хто/ підмовля́ ◊, с-и п., р-й иамо́ви-, метки́й /ско́рий/ на підмо́ви, намо́вник /під-/, *с.* підбу́рювач;

-ый намо́вляний /під-/, підохо́чува-, підбу́рюва-.

ПОДГО́НКА *р^к* припасо́вання.

ПОДГО́НЩИК 1. допасо́вувач /при-/, 2. підго́нич /по-/, підганя́йло.

ПОДГОНЯ́ЛА підганя́йло.

ПОДГОНЯ́ТЬ підганя́ти, підго́ни-, ква́пи-, иа́гли-, *с.* гна́- в ши́ю, *(пугою)* підстьо́бува-, підбато́жува-, *ж^м* ну́ка-, *(факти)* підтасо́вува-, *(деталі)* допасо́ву-; п. под **оди́н раижи́р** стри́гти під оди́н гребіне́ць;

--й 1./2. *п^к* підгі́нчий, підгі́нний + %; 1. що /*м^н* хто/ підганя́ ◊, с-и на́глити, р-й підігна́-, підганя́йло, підго́нич, підганя́льник, *п^к* підбато́жливий, *с^к* підго́нь- [підго́нькобила], 2. що допасо́вує ◊, с-и д., р-й припасува́-, за́йня́тий припасо́ванням, **-й иерадивых** підго́нич леда́чих, піджениледа́чих; **-й под оди́н ранжи́р** підстри́гач під оди́н гребіне́ць;

-йся/-ый 1. гна́ний, го́не-, ква́пле-, на́гле-, підго́не-, підбато́жува-, підстьо́бува-, 2. припасо́вуваний /до-/, прила́джу-.

ПОДГОТА́ВЛИВАТЬ готува́ти, підготовля́- /при-/, рихтува́-, підрихто́вува-, *(кадри)* шко́ли-, вишко́люва-, тренува́-, навча́-, *ж^м* підко́вува-, *(в дорогу)* споряджа́- /ви-, від-/, збира́-;

--й = 1. **готовящий** + підгото́вник, 2. що /*м^н* хто/ шко́лить, с-и ш., з-й ви́школи-, за́йня́тий ви́школом, вишко́лювач, *п^к* ви́шкільни́й;

-йся/-ый = 1. **готовящийся**, 2. вишко́люваний, вишкільни́к;

ПОДГОТО́ВИТЬ: **п. к** *чему* приготува́- на *що*;

ПОДГОТО́ВЛЕН: **п. к** *чему* **кто** приготовано **кого** на *що*;

ПОДГОТО́ВЛЕННЫЙ *ф^р* напоготові; ◊.

ПОДГОТОВИ́ТЕЛЬНЫЙ *(курс)* *о^к* вишкільни́й.

ПОДГОТО́ВКА *о^к* підготі́вля, лаштува́ння, приго́товини, ви́шкіл [**п. ка́дров** в. ка́дрів; **строева́я** п. муштрови́й в., му́штра], *(швидка)* інструктаж;; **при -ке** готу́ючи.

ПОДГРУЖА́ТЬ: **--й** → *замінити* за- *на* під- *у формах гнізда* ЗАГРУЖАТЬ.

ПОДДА́БРИВАТЬСЯ придо́брю/ватися /під-/, лата́-, підма́зува-, підла́щу-;

-йся що /*м^н* хто/ ~ється ◊, с-и п., р-й піддобри́-.

ПОДДАВА́ТЬ піддавати /до-/, *(м'яч)* гили́-; **п. жа́ру** додава́- ду́ху; п. **хо́ду** приспі́шува- крок;

--й що /*м^н* хто/ піддає́ ◊, з^г-й /з^м-й/ дода́ти, с-и додава́-, додава́ч /під-/; **-й охо́ты** заохо́чувач, р-й підохо́тити, ± **побуждающий;**

♦♦♦СЯ піддава́тися /з-/, підхиля́-, *(впливу)* підпада́ти під, *ф^р* дава́тися [*(ие)* **п. уговóрам** *(*не*)* д. на підмо́ву], надава́- [**не п. ула́живанию** ие н. до зала́годжеиня]; **(ие) п.** *чему* *ф^р* (не) иадава́-до *чого* [ие **п. исчисле́нию не** н. до обраху́нку]; **не п. учёту** не піддаватися обліку;

-йся що /*м^н* хто/ піддає́ться ◊, підда́ваний, схи́ль- піддава́тися, з^м-й підда́-, *п^к* підда́тливий, підда́йний, схи́льчивий, /*змінам*/ гнучки́й, /*обро́бці*/ прида́тний до *чого*; **-я** *чему* легки́й иа *що* [**-я измере́иию** л. на ви́міри]; **-я влия́нию** схи́льний підпада́ти під вплив; **-я искуше́иию** нестійки́й пе́ред споку́сою; **-я ко́лке** порськи́й; **-я обрабо́тке** прида́тний до обро́бки; **-я приобрете́иию** наживни́й, нажитни́й; **-я уговóрам** легки́й иа підмо́ву; ие **-я** упе́ртий, зати́нчивий, стійки́й; ие **-я измере́иию** яки́й го́ді ви́міря-; **не -я исчисле́иию** яки́й го́ді ви́числи-; ие **-я описа́иию** *ж^м* я тобі́ *(*Вам*)* **не** мо́жу сказа́- яки́й; ие **-я прове́рке** неперевірни́й, непідле́глий контро́лю; ие **-я толкова́иию** що його́ го́ді ви́тлумачи-;

ПОДДА́ТЬСЯ да́тися ◊ [п. **иа уговóры** д. на підмо́ву, д. намо́вити]; п. **вла́сти** *(*під*)*да́тися під вла́ду; **п. подговóру** да́тися на підмо́ву; ие п. не да́тися [ие **-а́лся иа уговóры** не да́вся переконати].

ПОДДА́КИВАТЬ та́кати, потака́- /при-/, еге́ка-, угу́ка-, ага́-, *н^І* підга́вкува-, *(годитися з чим)* пристава́- на що;

--й що /*м^н* хто/ та́кає ◊, с-и т., р-й пота́кну-, та́кало, потака́й-, еге́ка-, потака́ч, пота́кув-, *н^І* підга́вкув-, *п^к* пота́кливий, еге́кли-; **-й го́лос** го́лос пота́кувача.

ПОДДЕВА́ТЬ *(під одяг)* піддяга́/ти, *(гаком)* *(*під*)*чіпля́-, *п.* підштри́кува-, під'їда́-, підпуска́-шпи́льку;

--й 1. що /*м^н* хто/ піддяга́, зви́клий ~ти, 2. що підчі́пля́, с-и -ти, р-й підчепи́-, підчі́плювач, *п^к* підчі́пни́й + %, 3. що /*м^н* хто/ підштри́кує ◊, маста́к підштрикува- р-й підштрикну́- підштрика́ч, *п^к* підштрику́чий, під'ї́дливий + %;

ПОДДЕ́ТЬ *(словом /кого/)* відва́жити со́ли /підвезти́ москаля́/ *кому*, *д.* дратну́-; ◊;

-йся/-ый 1. підди́ганий 2. підчі́плюв-, 3. підштри́ку-.

ПОДДЕ́ЛКА *(- крам)* фальсифіка́т.

ПОДДЕ́ЛЫВАТЬ підробля́ти, фальшува́-, фальсифікува́-, підфальшо́вувати;
--й що /*м*ⁿ хто/ підробля́ ◊, с-и п., з-й підроби́-, за́йня́тий підро́бкою, підро́блювач, фальші́вни́к, підро́б-, фальсифіка́тор, *п*ᵏ підро́бчий + %; **-й ру́ку** маста́к підробля́ти по́черк;
♦♦♦СЯ: п. к *кому* лата́тися /підма́зува-/ до *кого*; **п. под** *что* підбира́- під [**п. под тон** п. під тон]; **-йся/-ый** підро́блюваний, фальшо́-, фальсифік-; **-я под** підши́- під, підле́щу- до; **-я под** *их* з-й підши́тися під /підлата́- до, зви́клий лата́- до/ їх.

ПОДДЕ́ЛЬНЫЙ підро́бний.

ПОДДЕ́РЖИВАТЬ підтри́мувати, підде́рж- /до-/, *кого* підпира́ти, підставля́- плече́ *кому*, тягну́- ру́ку за *ким*, *(порядок, діло)* трима́-, *(огонь)* підживля́-; **та́йно п.** стоя́- за спи́ною; **п. знако́мство** води́- хліб та сіль, і да́лі товаришува́-; **п. мора́льно** підтри́мува- на ду́сі; **п. перепи́ску** і да́лі листува́тися; **п. связь** *кого* **з** **ким** в'яза́ти ни́тку між *ким* та **ким**; **п. ту́ловище в вертика́льном положе́нии** *(- звіра)* стоя́- на за́дніх ла́пах;
--й що /*м*ⁿ хто/ підтри́мує ◊, с-и п., покли́каний підтри́ма-, підтри́мувач + **помагающий**, *п*ᵏ підтримко́вий, підпру́жній, /*брус*/ хребе́тний, плечови́й, для пі́дтримки, *р*ᵏ підтри́мчий, *ф*ᵖ ві́рний [**-й до́гмы** в. до́гмам] + %, *о*ᵏ яки́й /що, *м*ⁿ хто/ за; **-й компа́нию** р-й бува́- в товари́стві; **-й перепи́ску** і да́лі листу́ючись; **-й поря́док** покли́каний трима́- поря́док; **-й равнове́сие** хребе́т-, для пі́дтримки рівнова́ги; **-й разгово́р** що підтри́мує розмо́ву; **-й ро́дственные свя́зи** зви́клий родича́тися; **-й тради́цию** ві́рний тради́ції; **не -й** *о*ᵏ яки́й /що, *м*ⁿ хто/ про́ти;
-йся/-ый підпи́раний, підтри́мув-, підде́ржув- /до-/;
ПОДДЕРЖА́ТЬ: -вший що підтримав, Ø;
ПОДДЕ́РЖАННЫЙ підпе́ртий, підтри́ман- ◊.

ПОДДЕ́РЖКА пі́дтримка, підпо́ра, підпертя́, *(не йно у збруї)* підпру́га, *о.* опертя́; **при -ке** *кого*/*чьей* підтри́маний *ким.*

ПОДДУВА́ТЬ піддима́ти, піддува́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ піддува́, с-и п., р-й підду́-, за́йня́тий піддува́нням, піддува́йло, *п*ᵏ піддувальний;
-йся/-ый підду́ваний, *п*ᵏ піддувни́й.

ПОДЕЛО́М за ді́ло, по заслу́зі.

ПОДЕ́ЛЬНИК *р*ᵏ співспра́вець, *з*ⁿ поді́льник.

ПОДЕ́ЛЬЧИВЫЙ поді́льчивий, *(по)*ді́льчий.

ПОДЁРГИВАТЬСЯ[1] *(стискатись-/роз-/)* сі́патися- /ті-/, сми́ка-, *п*ᶠ сіп, тіп, смик; **нача́ть п. за♦** ◊;
-йся[1] що ті́пається ◊, с-и ♦, зᴹ-й сіпну́-, сіпа́ка, сми́кало, *п*ᵏ смикови́й, *р*ᵏ сіпки́й, сіпу́чий, п'явкува́тий.

ПОДЁРГИВАТЬСЯ[2] *(плівкою)* затяга́тися, заволіка́- /*льоду*/ зашерха́ти, *(чим)* покрива́тися *ф*ᵖ бра́-; **п. ды́мкой** тумані́ти; **п. ма́слом** масні́ти;
-йся[2] що затяга́ється ◊, с-и з., затя́ганий, заволіка-, покрива-, покинутий ше́рхнути;
ПОДЁРНУТЬСЯ: -вшийся затя́гнений /-нутий/, *(о)*пови́-, покри́- /у-/, по́йня-, затума́нений, затумані́лий, Ø; **-я ды́мкой** ступані-; **-я льдом** заше́рх-; **-я ма́слом** змасні́-.

ПО-ДЕ́ТСКИ *о*ᵏ дити́нно.

ПОДЕШЕ́ВЛЕ *п*ᵏ деше́вшенький, *п*ᵖ щоб деше́вше.

ПОДЖА́РИВАТЬ підсма́жувати, сма́жи-, пря́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ підсма́жує, с-и підсма́жувати, р-й підсма́жи-, *п*ᵏ = %, + **жарящий**;
-йся/-ый підсма́жуваний /при-/, сма́же-, пря́-.

ПОДЖА́ТИЕ пі́дтиск.

ПОДЖИГА́ТЬ пали́ти, підпа́л/юва-, *п.* підбу́рю-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ює ◊, с-и п., зᴦ-й підпали́-, палі́й, підбу́рювач, *п*ᵏ запальни́й, палі́йський, підбу́рливий + %, *о.* для підпа́лу, *с*ᵏ пали́- [пали́вода];
-йся/-ый па́лений, підпа́люва-, підбу́рю-.

ПОДЖИДА́ТЬ чека́ти, очі́кува- /ви-/, піджида́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ очі́кує ◊, с-и /зви́клий/ чека́ти, зᴹ-й зачека́-, очі́кувач, *п*ᵏ = %, *с*ᵏ чека́й- [чека́й-з-моря-погоди], ± **ожидающий**;
-йся/-ый очі́куваний /ви-/, жда́ний.

ПОДЖИ́М при́тиск /під-/.

ПОДЖИМА́ТЬ підтиска́ти /за-, при-, у-, с-/, *(хвоста)* підгорта́-, підбира́-, підгина́-, попуска́-;
--й що /*м*ᶻ хто/ стиска́ ◊, с-и с., гото́вий сти́сну-, *п*ᵏ підтиску́щий /за- ◊/, сти́сливий /за-, під-, при-/ + %, для пі́дтиску; **-й хвост** *п.* гото́вий втекти́ в кущі́;
-йся/-ый підго́ртаний, сту́люв-, сти́скув- /за-, під-, при-/, *п*ᵏ підтисни́й /за-, при-, с-/.

ПОДЗАБО́РНЫЙ попідти́нний.

ПОДЗАГОЛО́ВОК *о*ᵏ підна́зва.

ПОДЗАДО́РИВАТЬ підбу́рювати, підштри́ку-, підохо́чу- /за-/, піддава́ти вогню́, додава́- охо́ти;
--й що /*м*ⁿ хто/ підохо́чує ◊, с-и д. о., р-й підбу́ри-, підбу́рювач, підштри́ку- ◊, *п*ᵏ підбу́рливий, заохо́т-, підштрику́чий + %, для заохо́ти, *с*ᵏ піштрикни́-, підда́й- /до-/, підби́й-, піддрочи́-, [підда́йвогню, дода́йохоти, підби́й-на-бунт];
-йся/-ый підбу́рюваний, підштри́ку-, підохо́чу-, піддро́чу-;
ПОДЗАДО́РИТЬ *о.* підда́ти ду́ху ◊.

ПОДЗЕМЕ́ЛЬЕ *д.* підземе́лище.

ПОДЗЕ́МНЫЙ: п. ход потайни́к.

ПОДЗО́РНЫЙ: -ая труба́ далекови́д.

ПОДЗУ́ЖИВАТЬ під'ю́джувати, піддро́чу-;
--й що /*м*ⁿ. хто/ під'ю́джує, с-и п., з-й під'ю́дити, під'ю́джувач, *п*ᵏ під'ю́дливий.

ПОДИ́: п. разбери́ іди́ знай, іди́ розбери́; **п. ты!** ти скажи́! [**п. ты, како́й уда́р!** ти с., яки́й уда́р!].

ПОДКА́ЛЫВАТЬ підко́лювати, підшпи́лю-, ко-

ло́-, *(- дрова)* руба́-, підру́бу-, *п.* підштри́ку-:
--й 1. що /*м*[н] хто/ підко́лює, с-и п., р-й підколо́-, підко́лювач, колі́й, 2. **поддевающий**[2];
-ый 1. підко́люваний, підшпи́лю- 2. підштри́ку-;
ПОДКОЛО́ТЬ шпортону́ти ◊.

ПОДКА́ПЧИВАТЬ задимлювати, заку́р-, *р*[к] підву́дж/увати;
--й що /*м*[н] хто/ ~ує, с-и п., р-й підву́ди-, за́йня́тий підву́дженням, вуджівни́к, *п*[к] підву́дливий + %;
-йся/-ый підву́джуваний, зади́млю-, заку́рю-.

ПОДКА́ПЫВАТЬ підко́пувати, копа́ти;
--й що /*м*[н] хто/ підко́пує ◊, с-и к., з-й підкопа́-, *і.* → **копающий**, підко́пувач, *п*[к] підко́пистий, підко́пч- + %, для підриття, *с*[к] підри́й- [підри́йхата];
♦♦♦СЯ: п. под *кого* копа́ти я́му *кому*, підводи- міну під *ким*, прото́чува- но́ри під *чиїми* ногáми;
-йся/-ый підко́пуваний, підри́-, *п*[к] підривни́й, **-я под** *их* р-й ви́копа- я́му *їм*, р-й підкопа́тися під *їх*.

ПОДКАРАУ́ЛИВАТЬ = ПОДСТЕРЕГАТЬ.

ПОДКА́РМЛИВАТЬ підгодо́вувати, піджи́влю-, підхарчо́ву-, году́вати, живи́-, харчува́-;
--й що /*м*[н] хто/ піджи́влює ◊, для підгоді́влі, за́йня́тий -ею, с-и п., р-й підживи́-, *п*[к] підгодо́вчий, підживни́й, *р*[к] піджи́вчий + %;
-йся/-ый підгодо́вуваний, піджи́влю-, підхарчо́ву-, *п*[к] підживни́й;
ПОДКОРМИ́ТЬ *г.* підсити́ти ◊.

ПОДКА́ТКА *р*[к] підкот.

ПОДКА́ТЫВАТЬ 1. підкочувати*(ся)*, під'їзди́-, *(до горла)* підступа́ти, 2. *(рукава)* підка́чу- /за-/;
--й 1. що /*м*[н] хто/ підко́чує ◊, с-и п., за́йня́тий підкотом, *і.* підкоті́й, *т.* підка́тник, *п*[к] підко́тливий підко́тистий + %, 2 що підка́чує, р-й підкача́-;
♦♦♦СЯ: п. к го́рлу підступа́ти до го́рла, займа́ /пере-/ дух;
-йся/-ый 1. підко́чуваний, 2. підка́чу-; **-я к го́рлу** що підступа́ *(клубко́м)* до го́рла.

ПОДКА́ЧИВАТЬ підпомпо́вувати, піддува́-, підка́чува-, кача́-, помпува́-;
--й що /*м*[н] хто/ підка́чує, с-и п., з-й підкача́-, для підпомпо́вання, за́йня́тий -ям, *п*[к] підка́чливий, помпува́льний, *р*[к] підпомпо́вчий + %; **-й насо́с** підпомпо́вувач, *к.* підпо́мпа;
-й підка́чуваний, підпомпо́ву-, підду́- ◊;
ПОДКАЧА́ТЬ *ф*[р] запоро́ти, *г.* навали́-, *ф*[р] підгуля́- [**ци́фры -а́ли** ци́фри -я́ли]; **не п.** не запоро́-, ви́явитися на висоті́, *ф.* држа́- фасо́н, утри́ма- пла́нку; не **подкача́й!** держи́ фасо́н!

ПОДКА́ШИВАТЬ підко́шувати, підто́чу-, підтина́ти;
--й що /*м*[н] хто/ підко́шує ◊, с-и п., з-й підкоси́-, підко́шувач, *п*[к] підти́нчивий + %, *с*[к] підкоси́- [підкоси́трава], © підко́шуючи;
-йся/-ый підко́шуваний, *(- ноги)* підло́млю-, підто́чу-;
ПОДКО́ШЕННЫЙ: как п. *(упасти)* снопо́м, як підтя́тий.

ПОДКИ́ДЫВАТЬ > ПОДБРАСЫВАТЬ.

ПОДКЛА́ДОЧНЫЙ підбі́йковий.

ПОДКЛА́ДЫВАТЬ підклада́ти, підмо́щува-, кла́с- під, *(свиню +)* підсува́-; **п. ми́ну** підміно́вува-;
--й що /*м*[н] хто/ підклада́ ◊, с-и –ти, покли́каний підкла́с-, підкладáч, підклада́йло, *п*[к] підкла́дистий, підкладо́вий, підкла́дли-, підкла́дчий + %, ± **кладущий**; **-й ми́ну под** ра́дий підмінува́ти *кого/що*;
-йся/-ый підкла́даний, підмо́щув-, кла́дений під, *п*[к] підкладни́й;
ПОДЛОЖИ́ТЬ: п. свинью́ підсу́нути свиню́, підне́сти те́ртого хрі́ну, зроби- ка́пость; **п. я́йца под кво́чку** підси́пати кво́чку.

ПОДКЛЮЧА́ТЬ(СЯ) прие́днувати*(ся)* /під'-/, *(до дії)* залуча́ти*(ся)*, *ф*[р] підпряга́ти*(ся)*, підключа́ти*(ся)*;
--й що /*м*[н] хто/ підключа́ ◊, с-и п., з-й залучи́-, *п*[к] підклю́чливий + %, © підключа́ючи, ± **присоединяющий, включающий**;
ПОДКЛЮЧИ́ТЬ: п. к *чему п.* запрягти́ /під-/ до *чого*; ◊;
-йся/-ый залу́чуваний, прие́дну- /під'-/, підклю́чаний, підпря́га-;
ПОДКЛЮЧИ́ТЬСЯ *(- звук)* вплє́стися; ◊.

ПОДКЛЮЧЕ́НИЕ *о*[к] під'є́днання.

ПОДКО́ВЫВАНИЕ *п*[о] підко́вання, підко́ва.

ПОДКОВООБРА́ЗНЫЙ як підко́ва, на взір /у фо́рмі/ підко́ви, *р*[к] підкі́вчастий.

ПОДКО́ВЫВАТЬ : ЗАКОВЫВАТЬ.

ПОДКОВЫ́РИВАТЬ 1. підколу́пувати, 2. підштри́ку-, підку́шу-, під'їда́ти, підпуска́- шпи́льку;
--й що /*м*[н] хто/ підштри́кує ◊ с-и п., р-й підштрикну́-, спо́внений їді, оса́, ґедзь, ґедзю́к, *п*[к] підку́сливий, під'ї́дли-, зади́рли-, ка́верзний + %, ± **поддевающий**[2];
-ый підколу́пуваний, підштри́ку-, підко́лю- ◊.

ПОДКОВЫ́РИСТЫЙ *о*[к] ка́верзний.

ПОДКОВЫ́РКА *(шпилька)* підштрика́чка *о*[к] підсмі́х.

ПОДКОЛЕ́НКИ підколі́нця, підколі́ння.

ПОДКО́П *о*[к] проко́п, *т.* мі́на.

ПОДКО́РМОЧНЫЙ підгодо́вчий, підгоді́ве́льний, піджи́влюваль-, *р*[к] піджи́вчий.

ПОДКРА́ДЫВАТЬСЯ підкрада́тися /за-/, кра́с-;
-йся = крадущийся, © с-и підкрада́тися.

ПОДКРА́ШИВАТЬ підфарбо́вувати, личк/ува́-, заличко́ву-, *(щоки)* підма́зу-, *(брови)* підво́дити;
--й що /*м*[н] хто/ ~у́є ◊, маста́к л., покли́каний заличкува́-, підмальо́вувач ◊, *п*[к] підфарбо́вчий + %;
-йся/-ый підфарбо́вуваний, заличко́ву-, личко́-, підкра́шу-, підмальо́ву-, підма́зу-;
ПОДКРА́СИТЬ приличкува́ти, підлакува́- ◊.

ПОДКРЕПИ́ТЕЛЬНЫЙ покрі́пний, покріпу́щий, *ф*[р] підтримко́вий.

ПОДКРЕПЛЯ́ТЬ кріпи́ти, скріплюва- /під-, по-/, зміцню-, підси́лю-, підтри́му- [**пи́ща -я́ет си́лы** їжа –уе си́ли], *(чим)* підпира́ти, *г.* підбудо́вува-; **--й** що /*м*[н] хто/ кріпить ◊, с-и к., з-й зміцни́-, для підкрі́плення, *п*[к] підтримко́вий, підкрі́пли- /по-, с-/, покріпу́щий, покріпни́й, *г.* підсильни́й, підси́люваль-, *ф*[р] додатко́вий + %;

ПОДКРЕПИ́ТЬ: п. *что* дода́ти си́ли *чому*; ◊; **-йся/-ый** кріплений, підпи́ра-, скріплюва- /під-, по-/, зміцню-, підтри́му-, піджи́влю-, підси́лю-, підтве́рджу- /по-/, *п*[к] підкріпни́й, підсильни́й; **-я** р-й підживи́тися;

ПОДКРЕПИ́ТЬСЯ *о*[к] під'їсти /попо-/, піднӓї́стися, підзапра́ви-.

ПОДКРУ́ЧИВАТЬ підкру́ч/увати, підві́рчу-; **--й** що /*м*[н] хто/ ~уе ◊, с-и п., р-й підкрути́-, *п*[к] підкру́тливий + %; **-й га́йки** щора́з вимо́гливіший; **-йся/-ый** підкру́чуваний, підві́рчу-.

ПО́ДКУП *о*[к] підпла́та; **с по́мощью -па** підкупом, підпла́тою.

ПОДКУПА́ТЬ *(кого)* підкупля́ти, підкупо́вува-, підма́зу-, підпла́ч/ува- /підмогоричу-/ *кому/кого*, *(усміхом)* чарува́ти, здобува́- серця́, топи́-лід (се́рця);

--й 1. що /*м*[н] хто/ ~уе ◊, зви́клий п., з[г]-й підплати́-, підма́зувач, підплаті́й, *п*[к] підма́зливий + %, 2. що /*м*[н] хто/ чару́е ◊, с-и чарува́ти, з-й зачарува́- /розтопи́- се́рце/, *п*[к] чарівли́вий, прива́бли- /*з*[п] підку́пли-/, чарівни́й, спо́вне- серде́чности, © хоч до ра́ни прикладáй, душа́-чоловік, *с*[к] топи́-лід- [**-щая улы́бка** топи́-лід у́сміх];

ПОДКУПИ́ТЬ *о*[к] захаба́рити /під-/, *(кого* **чим***)* розтопи́- се́рце *кому* **чим**;

-йся/-ый 1. підкупо́вуваний, підмого́рич-, підма́з-, підпла́ч-, *п*[к] підкупни́й, підплатни́й, прода́ж-, 2. чаро́ваний, прива́блю-.

ПОДКУ́СЫВАТЬ підку́шувати, підштри́ку-:

--й 1. що /*м*[н] хто/ підку́шуе, с-и п., р-й підкуси́-, 2. **подковыривающий**[2].

ПОДЛА́ЖИВАТЬСЯ лата́тися, підстро́юв-, придо́брю-, підма́зу-, пристосо́ву-, *р*́ прими́лю-, *(низько)* стели́тися листом;

-йся що /*м*[н] хто/ лата́еться ◊, с-и л., з-й підстро́ї-, придо́брюваний, пристосува́нець, *с.* підлабу́зник, підшива́йло.

ПОДЛАКИРО́ВЫВАТЬ *(факти)* ретушува́ти;

ПОДЛАКИРОВА́ТЬ підретушува́ти.

ПОДЛА́МЫВАТЬСЯ: -йся підла́муваний, підло́млю-, *(- ноги)* → **подкашивающийся**.

ПОДЛА́ЩИВАТЬСЯ лащи́тися, лата́-, підла́щува-, підма́зу-; **п. к** *кому* приподо́блюва- *кому*; **-йся = подольщающийся**.

ПОДЛЁДНЫЙ © під кри́гою [-ое **пла́вание** плавба́ п. к.].

ПОДЛЕЖА́ТЬ підляга́ти, нале́жа-; **п.** *чему (амнестії +)* підпада́- під *що*; **де́ло -и́т пересмо́тру** спра́ву тре́ба /нале́жить/ перегля́нути;

--й що /*м*[н] хто/ підляга́ ◊, *п*[к] нале́жний до, призна́че- на *що* [**-й разбо́рке** п. на демонта́ж], *ф*[р] підле́глий; **-й** *чему* ма́е бу́ти *який* [**-й прове́рке** м. б. переві́рений], яки́й тре́ба *що зробити* [**-й рассмотре́нию** я. т. розгля́нути], *ф*[р] незві́льне-від *чого* [**-й обложе́нию нало́гом** н. від пода́тку]; **-й ве́дению** нале́жний до ві́дання; **-й контро́лю** підконтро́льний; **-й наказа́нию** призна́че- на ка́ру; **-й отмене** *р*[к] відкли́ч-; **-й суду́** підле́глий су́дові, підсу́дний; **-й опла́те /уничтоже́нию +/** підле́глий опла́ті /зни́щенню +/; **не -й** *чему* ві́льний від *чого*, **не -й обвине́нию** *(факт)* неоска́ржува-; **не -й оглаше́нию** конфіденці́й-, секре́т-; **не -й опера́ции** *м*[а] неопера́бель-; **не -й пересмо́тру /отме́не/** невідкли́ч-, тверди́й; **не -й сомне́нию** безсумні́вний.

ПОДЛЕ́ТЬ підлі́шати, *г.* підлі́ти;

ОПОДЛЕ́ТЬ спідлі́ти, спідлі́ша-

-вший спі́длений, спідлі́лий, спідлі́ша-.

ПОДЛЕ́Ц *о.* гад повзу́чий.

ПОДЛИ́ВАНИЕ, ПОДЛИ́ВКА *(дія)* підлиття́.

ПОДЛИВА́ТЬ пілива́ти, ли́-, *(борщ)* підсипа́-; **п. ма́сла в ого́нь** підли́ва- оли́ви /докида́- хми́зу/ в ого́нь, *ф*[р] підсипа́- пе́рцю, додава́- куті́ ме́ду;

--й що /*м*[н] хто/ підлива́ ◊, зви́клий -ти, р-й підли-, за́йня́тий підлиття́м, *п*[к] підли́вчий + %;

-йся/-ый підли́ваний, підсипа́-, *п*[к] підливни́й;

ПОДЛИ́ТЬ: п. ма́сла *п.* доли́ти отру́ти, підда́- пе́рцю, підси́па- жа́ру ◊.

ПОДЛИ́ЗА *о*[к] підлизу́н, *ж*[і] /–у́ха/.

ПОДЛИ́ЗЫВАТЬСЯ підли́зуватися, лиза́ти ру́ки **-йся** що /*м*[н] хто/ підли́зуеться, с-и п., р-й підлиза́-, підли́за, підли́зник, підлизу́н, *ж*[і] /-у́ха/, *п*[к] підла́зистий, підлабу́зливий, прислу́жли-, лести́-, *ф*[р] підхлі́бли-, ± **подольщающийся**.

ПОДЛИННЕ́Е *п*[к] до́вшенький, *п*[р] щоб до́вше.

ПО́ДЛИННИК оригіна́л, *(твору)* перво́твір, *(рукопису)* перво́пис, *(зразок) м*[-о] взі́рець.

ПО́ДЛИННЫЙ *о*[к] правде́шній, *о.* чи́стої води́ (з голови́ до ніг).

ПОДЛИПА́ТЬ лата́тися, підшива́-;

--й = подольщающийся.

ПО́ДЛИЧАТЬ підло́тствувати, підло /ги́дко, ни́зько/ запобіга́- /плаз/ува́-/;

--й що /*м*[н] хто/ ги́дко ~у́е ◊, зви́клий г. п, метки́й /ско́рий/ на підло́ти, гидки́й ~у́н, *п*[к] паску́дистий, паску́дний /-ливий/, підло запобі́г-.

ПОДЛО́Г фальсифіка́торство, *ф*[р] підмі́на, підста́ва, *о*[к] підсув, *ф.* ша́хер-ма́хер; **должностно́й п.** службо́ва фальсифіка́ція.

ПОДЛО́ЖНЫЙ підсу́нутий, підкла́дений, підмі́не-, підсувни́й, підкладни́й, підставни́й.

ПО́ДЛОСТЬ *з*[п] підля́тина.

ПО́ДЛЫЙ *(вчинок) о*[к] ганебний; **подле́йший** найпідлі́ший ◊.

ПОДМАГНИ́ЧИВАТЬ : НАМАГНИЧИВАТЬ.

ПОДМА́ЗЫВАТЬ *кого* підпла́чувати *кому*/*кого*;
--й 1. що /$м^н$ хто/ підма́зує ◊, за́йня́тий ма́щенням, звиклий п., р-й підма́за-, підма́зувач, підма́щу-, $п^к$ підма́зливий + %, 2. **подкупающий**[1];
ПОДМА́ЗАТЬ: не -жешь – не поéдешь *г.* хто смару́є, той їде.
♦♦♦СЯ: п. к ***чему*** підшива́тися під *що*/до *чого*;
-йся/-ый 1. підма́щуваний + **подкрашивающийся**, 2. підпла́чу-; **-я** 2. **подольщающийся; -я к** ***чему*** р-й підши́тися під *що*/до *чого*.

ПОДМАЛЁВКА *(річ і дія)* підмальо́вання, *(дія)* підмальо́вування.

ПОДМА́НИВАТЬ мани́ти, підма́нова-, на́ди-, дури́-, підду́рюва-;
--й що /$м^н$ хто/ ма́нить ◊, с-и м., р-й підмани́-, $п^к$ манли́вий, /*жест*/ підма́нли-;
-ый ма́нений, підма́нюва-, на́дже-, ду́ре-, підду́рюва-.

ПОДМА́СЛИВАТЬ масти́ти, підма́щувати, *(кого)* $о^к$ підпла́чу-;
--й 1. що /$м^н$ хто/ підма́щує ◊, с-и п., р-й підмасти́-, ± **подмазывающий**, 2. **подкупающий**[1].

ПОДМА́ХИВАТЬ *(акт)* підма́хувати, $о^к$ черк/а́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́є ◊, звиклий ч., р-й черкну́-, © підма́хуючи, $с^к$ черкни́- [черкни́-з-маху].

ПОДМЕНЯ́ТЬ підмі́нювати, міня́-, підміня́-;
--й що /$м^н$ хто/ підміня́ ◊, с-и м., р-й підміни́-, для підмі́ни, за́йня́тий -ною, підмі́нювач, $п^к$ підмі́нний, підмі́нчий, підмі́нливий + %;
-йся/-ый підмі́нюваний, міня-, $п^к$ підмін-;
ПОДМЕНИ́ТЬ: бу́дто -и́ли *кого* ні́би не той став *хто*; ◊;
ПОДМЕНЁННЫЙ: как п. ні́би вже не той.

ПОДМЁТКА $п^{рн}$ підме́ток, підме́тка.

ПОДМЕЧА́ТЬ постеріга́ти, запримі́чува-, схо́плюва-, поміча́-, мота́- на вус;
--й що /$м^н$ хто/ поміча́ ◊, с-и -ти, бажа́вши помі́ти-, постеріга́ч, $н^г$ підгля́да́ч, підглядайло, $п^к$ примі́тливий, спостере́ж-, $с^к$ мота́й-на-вус- [мота́й-на-вус това́риш], © мота́ючи на в.;
-йся/-ый запримі́чуваний, схо́плюв-, *(с)*постері́г-, $н^г$ підгля́д-;
ПОДМЕ́ТИТЬ запримі́тити ◊.

ПОДМИ́ГИВАТЬ підмо́рг/увати, морга́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и п., р-й ~ну́-, моргу́н, підмо́ргувач /при-/, $п^к$ підмо́ргувальний, $с^к$ морга́й- [морга́й-до-неба], © підмо́ргуючи.

ПОДМИНА́ТЬ підмин/а́ти, підгорта́-, *(свободу)* підбива́- *(*під свою́ ру́ку*)*;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, звиклий п., з-й підім'я́-, $п^к$ = %, $с^к$ підімни́- [підімни́-під-себе], © ~а́ючи;
-йся/-ый підго́ртаний, підби́в-, підми́н-, *д.* підми́натий;
ПОДМЯ́ТЬ підча́вити ◊;
ПОДМЯ́ТЫЙ підча́влений, підби́тий, підім'я-.

ПОДМОЛА́ЖИВАТЬ молод/и́ти, підмоло́джува-, *(пиво)* солоди́-, підсоло́джува-;
--й що /*м*- хто/ ~и́ть ◊, с-и м., з-й підмолоди́-, підмоло́джувач ◊, $п^к$ підмоло́дливий, *(квас)* підсоло́д-, молоди́льний + %, © підмоло́джуючи;
-йся/-ый підмоло́джуваний, *(квас)* підсоло́дж-.

ПОДМОРА́ЖИВАТЬ моро́зити, підморо́жува- /при-/; **-ает** підмерза́є; **-зило** підморо́зило /при-/;
--й що /$м^н$ хто/ підморо́жує ◊, с-и підморо́жувати, р-й підморо́зи-, для підморо́ження, за́йня́тий -ям, підморо́зько, $п^к$ підморо́зливий + %, $с^к$ підморо́зь- [підморо́зьдуша], © підморо́жуючи;
-йся/-ый підморо́жуваний /при-/.

ПОДМО́СТКИ *(сцена)* $п^{рн}$ підмостка.

ПОДМУРО́ВЫВАТЬ $о^к$ заклада́ти підму́рок.

ПОДМЫВА́ТЬ підмива́ти, ми́-, *(кортіти)* порива́-, му́ля-, шпига́-, пекти́ під п'я́ти [**-а́ет** *кого* *(аж)* під п'я́ти пече́]; **его́ так и -а́ет** ***сделать*** він аж тру́ситься, хо́че *зроби́ти*;
--й 1. що /$м^н$ хто/ підмива́ ◊, с-и –ти, р-й підми́-, підмива́ч, підмива́йло, $п^к$ підми́вчий + %, $с^к$ підмий- [підми́йрило], ©, 2. що му́ляє ◊, с-и м., з-й заохо́ти-, $п^к$ заохо́тливий + %, ± **соблазняющий;**
-ый 1. підми́ваний, $п^к$ підмивни́й, 2. заохо́чува-;
-йся що /$м^н$ хто/ підмива́ється, с-и підмива́ти-, р-й підми́-, підмива́ка;
ПОДМЫ́ТЬСЯ: п. *кому* до кого не ва́ртий *хто* чийого мізи́нця.

ПОДМЯ́ТЫЙ > ПОДМИНАТЬ.

ПОДНАЁМ $о^к$ підна́йми, $ф^р$ підконтра́кт.

ПОДНА́ЧИВАТЬ $о^к$ підштри́кувати, підку́шу-;
--й = подковыривающий.

ПОДНЕБЕ́СНЫЙ $ф^р$ підхма́рний /за-/.

ПОДНЕБЕ́СЬЕ $п^о$ на́дсвіти; **из -сья** з-під не́ба, з-під хмар.

ПОДНЕВО́ЛЬНЫЙ: быть -ым ходи́ти в ярмі́; **-ое состоя́ние** $п^о$ піднев́ілля.

ПОДНИМА́ТЬ підійма́ти, $т^р$ підтяга́-, *(руку)* підно́си-, *(кого)* підво́ди-, *(якір)* вива́жува-, *(слухавку)* зніма-; **п. де́ло** пору́шува- спра́ву; **п. зябь** ора́- на зяб; **п. крик** зчиня́- /здійма́-/ ґвалт; **п. курс** $е^к$ підви́щува- курс; **п. на смех** бра́- на глу́зи /кпи́ни/; **п. на щит** підно́си- на п'єдеста́л*(ь)*; п. **паруса́** напина́- вітри́ла; п. **пары́** $с^г$ ора́- на пар; **п. рычаго́м** підва́жува-; **п. спор** заво́ди- супере́чку; **п. трево́гу** би́- на ґвалт, *г.* алярмува́-; п. **флаг** зво́ди- корогву́; **п. целину́** розо́брюва- цілину́; **п. це́ну** наганя́- ціну́; **п. шум** ґвалтува́тися;
--й що /$м^н$ хто/ підно́сить ◊, с-и п., р-й /з-й/ піднести́, для підняття́ /підне́сення/, за́йня́тий -я́м, підійма́ч, $п^к$ підійма́льний, підно́систий, підтяжни́й + %; **-й го́лос** з-й підне́сти́ го́лос; **-й крик** з-й зчини́- ґвалт, © одра́зу в крик; **-й му́скул** підтяжни́й м'яз; **-й наро́д про́тив** з-й підня́ти люд про́ти; **-й на щит** р-й підне́сти́ на щит, ве-

лича́льник; **-й нос = задирающий н.**; **-й паруса́ = распускающий п.**; **-й пыль** що збива́ ку́ряву, збива́ч ку́ряви; **-й ссо́ру** гото́вий зчини́- сва́рку; **-й трево́гу** алярміст, © **вда́ривши на ґвалт**; **-й це́ну** р-й **нагна́-** ціну́;

-ый підійманий /з-/, підношува-, підво́джу- /з-/, підва́жу-, пору́шу-, підви́щу-, збільшу-;

ПОДНЯ́ТЬ *(ціну) ф.* підґвинти́ти; **п. галдёж /крик/ збі́-** бу́чу /ша́рварок/, *р.* підня́- гарми́дер; **п. и посади́ть** *(на хату, дерево +)* ви́сади-; **п. на смех** *кого* закпи́- *(*собі*)* з *кого*; **п. паруса́** розпусти́- вітри́ла; п. **переполо́х** зчини́- бу́чу; **п. ссо́ру** збі́- колотне́чу, заве́сти́ супере́чку; **п. тарара́м** здійня́- ша́рварок; **п. трево́гу вда́ри-** на спо́лох /ґвалт/; **п. шум** зчини́- га́лас, розґвалтува́тися; **п. шуми́ху** наробити ше́лесту;

-вший Ø; **-й меч от меча́ и поги́бнет** хто підніс меч, від меча́ й ля́же, хто чим вою́є – від то́го й ги́не;

♦♦♦СЯ іти́ вго́ру, *(- ціни)* рости́, *(здиратися)* пе́рти вго́ру; *(- стіни)* спина́тися /*д*^{к} зіп'ясти-/ на; п. *(***в во́здух***)* злітати; **н. в цене́** доро́жча-; **п. на защи́ту** става́- до оборо́ни; **не -а́ется** не підно́ситься;

-йся = -ый + підби́ваний, здійма-, підно́шува- /з-, ви-/, *п*^{к} висхідни́й, вертика́ль-, прямови́с-, крути́й, крутосхи́лий, *о.* деда́лі ви́щий /більший/, на злеті, *(клас)* убиваний у пір'я, ± **возвышающийся**; **-я вверх** горобі́жний, вгоруйду́чий; **круто -я вверх** крутосхи́лий, з крути́ми схи́лами; **-я в /на/ го́ру** верходря́п, на ма́рші /у ру́сі/ вго́ру, *(шлях)* весь-час-під-го́ру; **-я в цене́** щора́з доро́жчий; **-я из руи́н** © встаючи́ з руї́н; **-я на врага́** гото́вий ста́ти на во́рога; **-я на вы́сшую ступе́нь** щора́з щабле́м ви́щий; **-я на дыбы́** здибл*(*юва*)*ений; **-я на носка́х** р-й ста́- на па́льчики; **-я на цыпочки** © стаючи́ навшпи́ньки;

ПОДНЯ́ТЬСЯ *(- ціни)* підско́чити, піти́ вго́ру; *(- світила)* підби́тися, *(- тісто)* ви́сходити [**те́сто -ло́сь** тісто ви́сходило]; **п. на́ но́ги** звести́ся на но́ги; **-ла́сь кутерьма́ /сумато́ха/** зчинилася бу́ча; **-лся шум** зчини́вся ша́рварок;

-вший*(***ся***)* Ø; **-я** піднятий /з-/, збі́-, підне́сений, підве́де- /з-/, зчи́не- /у-/, підви́ще-, збільше-, *(- тісто)* ви́сходже-; **-я клу́бами** склубо́че-;

ПО́ДНЯТЫЙ = -вшийся *(-мату) в*^{и} позна́чений.

ПОДНОВЛЯ́ТЬ підновля́ти, підно́влюва-, *(дані)* підсуча́сн/ювати; ± ОБНОВЛЯТЬ;

-й що /*м*^{н} хто/ ~ює ◊, с-и п., р-й піднови́-, за́йнятий підно́вленням, підно́влювач ◊, *п*^{к} підно́вчий + %;

-ый підно́влюваний, підсуча́снию-.

ПОДНО́ЖИЕ *у*^{р} узні́жжя, *(статуї)* постаме́нт, *(стіні)* цо́коль, підму́рок.

ПОДНОСИ́ТЬ підно́сити, частува́-, *(дар)* дарува́-

-й що /*м*^{н} хто/ підно́сить ◊, с-и п., р-й підне́сти́, за́йнятий підно́шенням, підно́шувач, підно́сець, частува́льник, *р*^{к} підносі́й, *п*^{к} підно́счий + %; **-й пилю́лю** р-й підне́сти́ те́ртого хрі́ну;

-йся/-и́мый підно́шуваний, даро́-, *п*^{к} підносний;

ПОДНЕСТИ́ надне́сти́ ◊; **п. пилю́лю** підне́сти́ те́ртого хрі́ну.

ПОДНО́СЧИК підно́сець, *р*^{к} підносі́й.

ПОДНОШЕ́НИЕ *з* ралець; **-ия** дароприноси, дароприно́сини, *к.* при́носи.

ПОДОБА́ТЬ годи́тися, ли́чити, випада́-, нале́жа-, пристава́-;

-й що ли́чить ◊, нале́жний, присто́й-, належи́тий, ± **неподобающий**.

ПОДО́БЕН: п. *кому* таки́й, як *хто*;

ПОДО́БНО: п. *чему ф*^{р} так, як *що*; **п.** *кому* так, як *(*оце́*) хто*; п. мне так, як ось я;

ПОДО́БНЫЙ *ф*^{р} той же таки́; **и тому́ -ое** і все таке́ *(*інше*)*, і таке́ вся́ке.

-ПОДО́БНЫЙ -схо́жий, на-взір-, *с*^{о} -подібний [**обезьяноподо́бный** мавпосхо́жий, на-взір-ма́впи, мавпува́тий, мавподібний].

ПОДО́БИЕ: на п. *чего* на взір, *ф*^{р} щось таке́ ні́би *що* [**на п. арбуза́** щось таке́ ні́би каву́н]; **не́которое п.** щось ні́би [**н. п. вздо́ха** щ. н. зітха́ння].

ПОДОБОСТРА́СТИЕ сервілізм, лаке́йська запобі́гливість.

ПОДОБОСТРА́СТНИЧАТЬ підлабу́знюватися до *кого*, стели́- листо́м перед *ким*;

-й = подольщающийся.

ПОДОБОСТРА́СТНЫЙ *о.* гнучкоши́їй; **-ое существо́** плазу́н, гнучкоши́я істо́та.

ПОДОБРУ́ *о*^{к} ти́хо-ми́рно, *ф*^{р} ти́хом та ми́ром.

ПОДОГРЕВА́ТЕЛЬ нагріва́ч*(*ка*)*.

ПОДОГРЕВА́ТЬ підігрі́в/а́ти /*(*ро*)*зі-, *(*під*)*на-/, *(чвари)* підси́чу-, *(емоції)* підбу́джу-, підси́лю-;

-й що /*м* хто/ ~а́ ◊, с-и п., покли́каний нагрі-, для на́гріву, за́йнятий -ом, нагріва́ч ◊, *п*^{к} нагрівни́й, нагріва́ль- /піді-, розі-/, *(- пристрасті)* підбу́дливий, *с*^{к} зігрі́й- [зігрі́йсерце];

-йся/-ый нагрі́ваний /піді-, *(*ро*)*зі-/, *п*^{к} нагрівни́й /піді-, *(*ро*)*зі-/.

ПОДОЗРЕВА́ТЬ підо́зрювати, підозріва́-, ду́ма- /ма́- підо́зру/ на *кого*, *ф*^{р} боя́тися [бою́сь, що ти бре́шеш], *(хибно)* грішити на *кого*; **и не п.** *ж*^{м} і в го́лову не кла́с-, і га́дки не ма́-; **-а́ет** *кто* підо́зра бере́ *кого*;

-й що /*м*^{н} хто/ ду́має на ◊, схи́льний ду́мати на, *п*^{к} підозрі́ливий, недові́р-, *о.* з підо́зрою на, © с-и п., *с*^{к} запідо́зри- [запідо́зрисвіт];

ПОДОЗРЕВА́ТЬСЯ бу́ти на підо́зрі ◊;

-йся/-ый підо́зрюваний, *(*за*)*підо́зре-, на підо́зрі.

ПОДОЗРЕ́НИЕ: п. па́дает на ду́мають на; **по -ию в чём** запідо́зрений /-на, -ні/ у *чому*; **возника́ет п.** у *кого* бере́ підо́зра *кого*.

ПОДО́Л *о*^{к} спідни́ця [**за п. жены́** за жінчину -и́ц-

ю], *(підігнутий для переносу)* при́піл.
ПОДО́ЛЬШЕ *п*ᴾ як до́вше, *к.* до́вше.
ПОДОЛЬЩА́ТЬСЯ підле́щуватися /лата́-, лащи́-, підлабузнюва-, підсипа-, підма́зува-, *з.* примиля́-/ до *кого*, стели́- листо́м перед *ким*;
-йся що /*м*ᴴ хто/ лата́ється ◊, зви́клий л., р-й підлата́-, підле́сник, підлабу́з-, лестун, підлабу́за, пі́длизень, підлипайло, підшивай-, підчи́хвіст, *п*ᴷ підле́сливий, підлабу́зли-, лести́-, підхлібли-, прислу́жли-, підла́зистий;
ПОДОЛЬСТИ́ТЬСЯ підмости́тися, підлата́-, підкоти́-, *о*ᴷ підстосува́- ◊.
ПОДО́НОК *з.* по́слідок;
ПОДО́НКИ *п*ᴼ жу́жіль-смі́ття; **п. о́бщества** *г.* відпа́дки суспі́льства.
ПОДОПЛЁКА *(явища)* *о*ᴷ меха́ніка, ку́хня, лашту́нки, закуліси.
ПОДОСПЕВА́ТЬ наспіва́ти /при-/, пристига́-;
ПОДОСПЕ́ТЬ нагоди́тися, надбігти ◊;
-вший надбі́глий, приспі́- /на-/, пристиг-, Ø.
ПОДОХО́ДНЫЙ *(податок)* відприбутко́вий, *к.* від прибу́тку.
ПОДПАДА́ТЬ підпад/а́ти, підляга́-, *ф*ᴾ потрапля́- [**п. под влия́ние** п. під вплив];
–й що /*м*ᴴ хто/ ~а́ ◊, прире́чений підпа́сти, *п*ᴷ приналеж-, підле́глий, підхо́жий; **-й под де́йствие** *чего* підле́глий *чому*.
ПОДПА́ИВАТЬ підпо́/ювати, підмогори́чу-;
–й що /*м*ᴴ хто/ ~ює ◊, с-и /зви́клий/ п., з-й підпої-, ~ювач ◊, *п*ᴷ підпі́йчий /-ливий/, *с*ᴷ підпі́й-;
-ый підпо́юваний, підмогори́чу-;
ПОДПОИ́ТЬ *(вмисне)* умогори́чити /під-/ ◊;
-вший Ø.
ПОДПЕВА́ЛА *п.* підли́гач.
ПОДПЕВА́НИЕ; ПОДПЕВА́НИЯ підспів*(к)*и.
ПОДПЕВА́ТЬ підспівувати, *н*ᴱ підга́вку-;
–й що /*м*ᴴ хто/ підспівує ◊, зви́клий п., р-й підспіва́-, підспів*(ув)*ач, підга́вкув-, *п*ᴷ підспівливий, підспівчий + %;
-ый підспівуваний, підга́вку-.
ПОДПИВА́ТЬ; ПОДПИ́ТЬ: -вший підпи́тий, підпи́лий, *о.* під ча́ркою, Ø.
ПОДПИРА́ТЬ підпир/а́ти, підтри́мувати;
–й що /*м*ᴴ хто/ ~а́ ◊, с-и п., р-й підпе́р-, для підпертя́, за́йнятий -я́м, ~а́ч, *(річ)* підпо́ра /-пертя́/, *п*ᴷ підтримко́вий, підпі́рчий + %, *с*ᴷ підіпри́- [підіпри́гора]; **± поддерживающий**;
-йся/-ый підпи́раний, підтри́мув-, *п*ᴷ підпірни́й.
ПОДПИСА́НИЕ: по -ии підписа́вши; **при -ии** підпи́суючи; для **-ия** на пі́дпис.
ПОДПИ́СКА: по -ке *(мати)* як передпла́тник; **аге́нт по –ке** пошйрювач передпла́ти.
ПОДПИ́СЫВАТЬ кла́сти пі́дпис, підпи́сува-, /*(кому)* від-/, *(газети)* передпла́чу-;
–й що підпи́сує ◊, зᴳ-й підписа́ти, підпи́сувач, *ф* підписа́нт, *п*ᴷ = %, *с*ᴷ підпиши́- [підпиши́-всіх], 2. що передпла́чує, р-й передплати́ти, передпла́тник, *п*ᴷ передпла́тний; **-й что** підпи́са- під *чим*; **-й ве́ксель** підпи́са- на ве́кселі;
♦♦♦СЯ: а́кты -аются *кем*, а́кти підпи́сує *хто*;
-йся/-ый 1. підпи́суваний, у проце́сі підписа́ння, 2. передпла́чуваний; **-я** 1. зᴳ-й підписа́тися + **–й**[1] 2. передпла́тник, *п*ᴷ передплатни́й, зг-й передплати́ти;
ПОДПИСА́ТЬСЯ: -шийся 1. підпи́саний, Ǿ, 2. перед-пла́тник, Ǿ;
ПОДПИ́САНО: п., и с плеч доло́й підпи́сано, і хай їм грець.
ПОДПИ́ХИВАТЬ підпиха́-, підшто́вхува-, пха́-, штовха́-;
–й що /*м*ᴴ хто/ підпиха́ ◊, с-и п., р-й підіпха́-, підпи́ха́ч, підшто́вхув-, *п*ᴷ = %, *с*ᴷ підіпхни́-;
-ый підшто́вхуваний, підпиху́-, пха́-, што́вха-.
ПОДПЛЫВА́ТЬ підплива́ти /при-/;
–**й/-ый** що /*м*ᴴ хто/ підплива́ ◊, с-и п., р-й підпливти́, підпли́ваний, плаве́ць, *с*ᴷ підпливи́- [підпливи́-кров'ю]; **-й кро́вью** зали́ваний /підпли́-/ к., © спливаючи к., *с*ᴷ підпливи́-кров'ю.
ПОДПОЛЗА́ТЬ підповза́ти, підла́зи-, підліза́-;
–**й/-ый** що /*м*ᴴ хто/ підповза́, с-и п., р-й підповзти́, підпо́взаний, пі́дповзень, підла́зько, *п*ᴷ підла́зливий, *с*ᴷ підповзи́- [підповзи́гадом].
ПОДПО́ЛЬНЫЙ нелега́льний, *(- Церкву)* катако́мб-.
ПОДПО́ЛЬЩИК *о*ᴷ підпіля́к*(а)*.
ПОДПО́ЧВЕННЫЙ: -ая вода́ *з́* зашку́рна вода́.
ПОДПОЯ́СЫВАТЬ підпері́зувати, переза́-;
–й що /*м*ᴴ хто/ підпері́зує, с-и п., р-й підпереза́-, *п*ᴷ підпере́зчий, підпере́зливий + %;
-йся/-ый підпері́зуваний, пере́заний;
ПОДПОЯСА́ТЬСЯ: -вшийся підпере́заний.
ПОДПРАВЛЯ́ТЬ підправля́ти, *о*ᴷ підпра́влюва-;
–й що /*м*ᴴ хто/ підправля́ ◊, с-и п., з-й підпра́ви-, *п*ᴷ підпра́вчий + %, *с*ᴷ підпра́в- [підпра́вслужба]; **± правящий**[2];
-йся/-ый підпра́вляний, підпра́влю-.
ПОДПРЫ́ГИВАТЬ підстри́бувати, підска́ку-, стриба́ти, плига́-, го́ца-, *п*ᶲ го́ц*(а)*; **-ивая** ско́ком;
–й що /*м*ᴴ хто/ стриба́ ◊, с-и п., р-й підско́чи-, © підстри́буючи, *о.* з підстрибом, *п*ᴷ підско́чний, підстри́бчий /-ливий/, *с*ᴷ підско́ч- [підско́ч-на-хату];
ПОДПРЫ́ГНУТЬ © ви́скочити [**се́рдце -нуло** се́рце ма́ло не ви́скочило].
ПОДПРЯГА́ТЬ підпряга́ти /при-/;
–й що /*м*ᴴ хто/ підпряга́, с-и п., з-й підпрягти́, підпряга́ч, *п*ᴷ підпря́жчий + %;
-йся/-ый підпря́ганий, *п*ᴷ підпряжни́й.
ПОДПУ́ДРИВАТЬ підпу́дрювати, пу́дри-;
–й що /*м*ᴴ хто/ підпу́дрює, с-и п., підпу́дрювач, *п*ᴷ = %, © підпу́дривши;
-йся/-ый підпу́дрюваний, пу́дре-.

ПОДПУСКА́ТЬ підпуска́ти; **не п. на пу́шечный вы́стрел** і бли́зько не підпуска́ти;
--й що /$м^н$ хто/ підпуска́ ◊, с-и п., $з^г$-й підпусти́-, $с^к$ підпусти́- [підпусти́шпилька], © підпуска́ючи; **не -й на пу́шечный вы́стрел** що й бли́зько не підпуска́; **-й шпи́льку** ґедзь, ґедзю́к, $с^к$ підпусти́шпилька;
-ый що його́ підпуска́ють, підпу́сканий;
ПОДПУСТИ́ТЬ: п. шпильку відва́жити со́ли, загну́- карлю́чку, $с^к$ відва́жсоли; ◊.

ПОДРАБА́ТЫВАТЬ підробля́ти, *ф.* /підза-/;
--й що /$м^н$ хто/ підзаробля́ ◊, зви́клий п., р-й підзароби́-, підробітча́нин, *ф.* шаба́шник, $п^к$ шаба́шливий, $с^к$ підзароби- [підзароби́гріш];
-йся/-ый під(за)ро́блюваний, *р.* допрацьо́ву-;
ПОДРАБО́ТАТЬ підзароби́ти ◊.

ПОДРАЖА́ТЕЛЬНЫЙ $і^р$ мавпува́льний.

ПОДРАЖА́ТЬ *(кому)* наслідувати /копіюва́-, переспіву-, *г.* взорува́тися на, $з^н$ мавпува́-/ *кого*, ступа́- в *чий* слід, *(з глумом)* пародіюва́-, *(у мові)* перейма́- язика́; **п. куда́хтанью** приквóктува-;
--й *кому* що /$м^н$ хто/ наслідує *кого* ◊, р-й скопіюва́ти, с-и наслі́ду-, наслі́дувач, *о.* як наслі́дування, $п^к$ переспі́вливий- + %, $с^к$ ступа́й-в-чужий-слід [ступа́й-в-чужий-слід а́втор];
-ый наслідуваний, уда́-, копійо́-, переспіву-, мавпо́-, пароді́йо́-, пере́йманий.

ПОДРАЗДЕЛЯ́ТЬ підрозділяти, ділú- /поділя́-/ (на гру́пи), клясифікува́-;
--й що /$м^н$ хто/ поділя́ ◊, с-и п., з-й клясифікува́-, за́йня́тий клясифіка́цією, $п^к$ подільчий + %, $с^к$ ділú- [ділú-на-групи];
-йся/-ый ділений (на г.), підрозділюва-, класифіко́ва-.

ПОДРАЗУМЕВА́ТЬ ма́ти на ува́зі, $о^к$ ду́ма- /ми́сли-/ (про) [**говорю́ ле́ший, -а́ю Ста́лин** ка́жу дідько, ду́маю /ми́слю/ Ста́лін];
--й що /$м^н$ хто/ ма́є на ува́зі ◊, зви́клий ма́ти на у., © маючи на у., ду́маючи (про);
ПОДРАЗУМЕВА́ТЬСЯ: -а́ется $ф^р$ тут іде́ться про [**-а́ется мо́ре** т. і. про мо́ре]; ◊;
-йся/-ый який ма́ємо /ма́ють/ на ува́зі, про який ду́маємо /-ють/, де тре́ба розумі́ти, де йде́ться про, *(зміст)* зашифро́ваний, ви́словле- /ви́кладе-/ алегори́чно; **-я само́ собо́й** самозрозумі́лий; **-ый** *(закон)* непи́саний.

ПОДРАСТА́ТЬ підроста́ти /з-, до-/, бі́льша-, вбива́тися в пір'я;
--й що /$м^н$ хто/ підроста́ ◊, с-и п., щора́з ста́рший /мужні́-, доро́слі-/, уби́ваний в пір'я, $п^к$ *г.* доросто́вий, *о.* у ро́сті, $с^к$ підрости́- [підрости́-й-перерости́-тата]; **-ее поколе́ние** молоде́ поколі́ння, *г.* до́ріст, па́молодь;
ПОДРАСТИ́ вби́тись у літа́ ◊.

ПОДРЕЗА́ТЬ підрі́зувати, підтина́-, рі́за-, тя́-;
--й що /$м^н$ хто/ підрі́зує ◊, с-и п., покли́каний підрі́за-, для підрі́зування, за́йня́тий -ям, підрі́зувач, втина́ч, $п^к$ *т.* підрі́зчий + %, $с^к$ утни́- [утни́-крила]; **-й кры́лья** прибо́ркувач (крил), © втина́ючи кри́ла;
-йся/-ый, підрі́зуваний, підкра́ю-, $п^к$ підрізни́й;
ПОДРЕ́ЗАТЬ: п. кры́лья прибо́ркати (кри́ла).

ПОДРИСО́ВЫВАТЬ підмальо́вувати, малюва́-;
--й що /$м^н$ хто/ підмальо́вує ◊, зви́клий п., р-й підмалюва́-, $п^к$ підмальо́вчий + %, $с^к$ підмалю́й- [підмалю́й-як-скажуть];
-йся/-ый підмальо́вуваний, мальо́-.

ПОДРО́БНОСТЬ $о^к$ дета́ль; **до мельча́йших подро́бностей** *(звіт)* додрібничко́вий.

ПОДРО́БНЫЙ дета́льний, всебі́ч-, *с.* вичерп-;
ПОДРО́БНЕЙШИЙ найдокла́дніший, докладнісінький, $о^к$ додрібничко́вий.

ПОДРО́СТОК *з.* ви́росток.

ПОДРУБА́ТЬ підру́бувати-, *(шво)* підру́блю-;
--й 1. що /$м^н$ хто/ підру́бує ◊, с-и п., р-й підруба́-, для підру́бу, за́йня́тий -ом, підру́бувач, $п^к$ підру́бчий + %, $с^к$ підруба́й- [підруба́й-під-корінь] 2. що підру́блює, за́йня́тий підру́бленням, $п^к$ підру́блювальний;
-йся/-ый 1. підру́буваний, підти́на-, підти́натий, 2. підру́блю-, $п^к$ підрубни́й;
ПОДРУБИ́ТЬ: -вший под ко́рень © підтя́вши під ко́рінь.

ПОДРУ́БКА *к.* пі́друб, $т^й$ підру́блення.

ПО-ДРУГО́МУ: п.-д. не вы́йдет /не полу́чится/ нема́ і́ншої ра́ди.

ПОДРУ́ЛИВАТЬ підру́лювати, $ф^р$ підча́лю-;
--й що /$м^н$ хто/ підча́лює ◊, с-и п., р-й підрули́-;
ПОДРУЛИ́ТЬ прикермува́ти ◊.

ПОДРУМЯ́НИВАТЬ підрум'я́нювати, рум'я́ни-;
--й що /$м^н$ хто/ підрум'я́нює ◊, з-й підрум'я́нити, $п^к$ підрум'я́нливий + %;
-йся/-ый підрум'я́нюваний, $к^я$ підгні́чу- /за-/.

ПОДРУ́ЧНОСТЬ *р.* по́хват [річ для по́хвату].

ПОДРУ́ЧНЫЙ $о^к$ спомага́вчий

ПОДРЫ́В *(основ)* зру́шення, *(престижу)* дискредита́ція.

ПОДРЫВА́ТЬ підрива́ти, *(основи)* підва́жу-, зру́шу-; **п. авторите́т** *чей* дискредитува́ти *кого*;
ПОДРЫВА́ТЬ(СЯ) $о^к$ надса́джувати(ся), увере́джувати(ся);
--й 1. що /$м^н$ хто/ підрива́ ◊, с-и п., з-й підірва́-, для підри́ву, за́йня́тий -ом, підривни́к, руйні́в-, диверса́нт, $п^к$ підри́вчий, диверсі́йний, /*сили*/ увере́дливий + %, $с^к$ підірви́- [підірви́основи], 2. **подкапывающий; -й авторите́т** *чей* дискредитаці́йний для *кого*, $с^к$ підірви́-ім'я;
-йся/-ый 1. підва́жуваний, підри́-, виса́джу- в повітря, надса́джу-, увере́джу-, зба́влю-, $п^к$ підривни́й, 2. **подкапываемый;**

ПОДРЯ́Д[1] $о^к$ до́говір, контра́кт.

ПОДРЯ́Д[2] $н^р$: **всё п.** геть чи́сто все.

ПОДРЯЖА́ТЬ $о^к$ контрактува́ти, догово́рю-;
--й що /$м^н$ хто/ догово́рює ◊, с-и к., покли́каний договори́-, підря́дн[ч]ик, *а.* контра́ктор, $п^к$ підря́дчий + %, $с^к$ договори́- [договори́-на-Сибір];
-йся/-ый на́йманий, догово́рюв-, підря́джув-, контрактов́-, *і.* договірни́к;
ПОДРЯДИ́ТЬ *(крам /звідки/)* спрова́дити ◊.

ПОДСА́ЖИВАТЬ підса́джувати;
--й що /$м^н$ хто/ підса́джує ◊, с-и п., р-й підсади́-, $п^к$ підса́дчий /-ливий/ + %, $с^к$ підсади́- [підсади́-на-небо], © підса́джуючи;
ПОДСА́ЖИВАТЬСЯ підсіда́ти ◊;
-йся/-ый підса́джуваний, $п^к$ підсадни́й.

ПОДСА́СЫВАТЬ підсмо́ктувати, підсиса́-;
--й що підсмо́ктує ◊, для підсмо́ктування, за́йня́тий -ям, $п^к$ підсмо́кчий + %;
-йся/-ый, підсмо́ктуваний, підси́саний.

ПОДСА́ХАРИВАТЬ солоди́ти, підсоло́джува-;
--й що /$м^н$ хто/ підсоло́джує ◊, с-и с., р-й підсолоди́-, для підсоло́дження, за́йня́тий -ям, підсоло́джувач, солода́р, $п^к$ підсоло́дчий /-ливий/ + %, $с^к$ підсолоди́- [пісолоди́пігулка];
-йся/-ый підсоло́джуваний, підцу́крю-.

ПОДСВЕТКА $о^к$ підсвітка.

ПОДСВИ́СТЫВАТЬ підсви́стувати, свиста́-;
--й що /$м^н$ хто/ підсви́стує, зви́клий п., р-й підсвиста́-, свисту́н, $п^к$ = %, $с^к$ підсви́сни-, ©;
-ый підсви́стуваний.

ПОДСЕКА́ТЬ підтина́ти, *(рибу)* підрі́зувати, *(ліс)* підру́бу- /ви-/;
--й що /$м^н$ хто/ підтина́ ◊, с-и п., р-й /з-й/ підтя́-, підти́на́ч, $п^к$ підру́бчий, підрі́з-, підти́н- + %; **-й трал** трал-підти́на́ч;
-йся/-ый підти́наний, підрі́зув-, підру́був- /ви-/, $п^к$ підрубни́й, *д.* підти́натий.

ПОДСИ́ЖИВАТЬ *(кого)* засіда́ти /чатува́-. чига́-/ на *кого*, пристерiга́- /ви-/ *кого*, *(капостити)* підсід/а́- *кого* /підклада́- свиню́, копа́- я́му/ *кому*;
--й 1. що /$м^н$ хто/ засіда́ на ◊, с-и з., $з^м$-й засі́с-, пристерiга́ч /ви-/, 2. що /$м^н$ хто/ підсіда́ ◊, **с-и** ~ати, з-й підсі́с-, ка́посник, $п^к$ ка́посливий;
-ый що його підсіда́ють +, $б^{-о}$ підси́джуваний.

ПОДСКА́ЗКА $о^к$ підказка; **по -ке души́** *(за)* по́рухом душі́, *(писати)* як на се́рце ляга́є.

ПОДСКА́ЗЫВАТЬ підка́зувати, суфлерува́-, підповіда́-, *(криком)* підкри́кува-, *(ідею)* піддава́-;
--й що /$м^н$ хто/ підка́зує ◊, с-и п., р-й підказа́-, підка́зувач, суфле́р, $п^к$ підка́зчий /-ливий/ + %, $с^к$ підкажи́- [підкажи́-товариш];
-йся/-ый підка́зуваний, суфлеро́в-, підповід- ◊.

ПОДСКА́КИВАТЬ підска́кувати /при-/, скака́-, *(у сідлі)* вигу́цува-;
--й що /$м^н$ хто/ підска́кує ◊, с-и п., р-й підско́чи- /підскака́-/, підска́кувач, скаку́н, $п^к$ підско́чливий, /*танець*/ підско́чний, /*пульс*/ стрибу́чий, $с^к$ підско́ч- [підско́ч-до-неба бла́зень];
-ый підска́куваний /при-/, вигу́цу-.

ПОДСЛА́ЩИВАНИЕ підсоло́да.

ПОДСЛА́ЩИВАТЬ солоди́ти, підсоло́джува- /о-, при-/, *о.* ма́за- ме́дом, *п.* $і^р$ присахари́нюва-;
--й = подсахаривающий + $п^к$ підсоло́дливий;
ПОДСЛАСТИ́ТЬ засолоди́ти /під-/ ◊.

ПОДСЛЕ́ДСТВЕННЫЙ $о^к$ піддо́питний.

ПОДСЛУ́ШИВАНИЕ $о^к$ підслухо́вання, *к.* підслух*(и)*.

ПОДСЛУ́ШИВАТЬ підслуха́ти, підслухо́вува-;
--й що /$м^н$ хто/ підслуха́ ◊, зви́клий п., р-й підслу́ха-, підслуха́ч, $п^к$ /*апарат*/ підслухо́вий + %, $с^к$ підслуха́й- [підслуха́й-апарат]; **-й аппара́т** підслуха́чка;
-йся/-ый підслу́хуваний, підслухо́ву-.

ПОДСМА́ТРИВАНИЕ $о^к$ підгля́дини, $п^{рн}$ підгляди.

ПОДСМА́ТРИВАТЬ: --й/-ый = подглядывающий/-ый.

ПОДСМЕ́ИВАТЬСЯ сміятися, /підсмішкува-, кепк/ува́ти, смішки стро́ї-, кпи́-, *з.* підсмі́юва-/ з *кого*;
-йся що /$м^н$ хто/ ~у́є з *кого* ◊, с-и к., р-й закпи́- з, метки́й на підсмішки, глузі́й, смішко́, $п^к$ глузли́вий, посмі́шли-, /*їдко*/ глумли́-, $с^к$ кепку́й- [кепку́й-з-рідного-та́та], ± **шутящий.**

ПОДСОБЛЯ́ТЬ помага́ти /підпо-, *з.* запо- *кого*/, пособля́-;
--й що /$м^н$ хто/ підпомага́ ◊, с-и п., з-й помогти́, + ПОДСОБНИК, $п^к$ спомага́вчий, допомого́вий, для допомо́ги;
-ый *кем* з по́міччю /$с^о$ за сприя́ння/ *кого*, підпома́ганий *ким*.

ПОДСО́БНИК *(під)*помага́ч /за-, с-/, посо́бник.

ПОДСО́БНЫЙ $о^к$ спомага́вчий.

ПОДСО́ВЫВАТЬ підсувати, су́ну-, *(дрюк під щось важке)* підшиха́-, пха́-;
--й що /$м^н$ хто/ підсува́ , с-и /маста́к/ п., $з^г$-й підсу́ну-, $п^к$ = %, $с^к$ підсу́нь- [підсу́нь-свиню-това́риш], © підсува́ючи;
-йся/-ый су́нутий, підсу́ваний, підпиха- пха́-.

ПОДСОЕДИНЯ́ТЬ $е^7$ підключа́ти, *г.* залуча́-;
--й що /$м^н$ хто/ прие́днує ◊, с-и п., $з^г$-й приєдна́-, $п^к$ *т.* єдна́льний + %, $с^к$ підключи́- [підключи́-на-поміч-гурт];
-йся/-ый прие́днуваний /під-, з'-/, підклю́ча-, залу́ча-.

ПОДСОЗНА́НИЕ $о^к$ підпа́м'ять.

ПОДСПО́РЬЕ підпертя́, опертя́, $м^н$ підпо́ри.

ПОДСПУ́ДНО $с^у$ підкили́мно ◊;
ПОДСПУ́ДНЫЙ $с^у$ підкили́мний, $ф^р$ підзе́м-.

ПОДСТАВЛЯ́ТЬ підставляти /на-/, ста́ви- під;
--й що /$м^н$ хто/ підставля́ ◊, с-и п., р-й підста́ви-, $п^к$ підста́вчий + %, $с^к$ підста́в- [підста́в-другові-но́гу]; **-й но́жку** з-й /зумі́вши/ підста́ви- но́гу;
-йся/-ый підста́вляний /*(мішок)* на-/, підклада-,

ста́вле- під, $п^к$ підставни́й;

ПОДСТА́ВИТЬ: п. но́гу *г.* підкла́сти но́гу.

ПОДСТЁГИВАТЬ підстьо́бувати, підхльо́сту-, підбато́жу-, підсті́б/а́ти;

--й 1. що /$м^н$ хто/ підстьо́бує ◊, зви́клий п., р-й підбато́жи-, підстьо́бувач, $п^к$ підстьо́бчий /-ливи́й/ + %, $с^к$ підстьо́буй-, підстьобни́- [підстьобни́шкапа], 2. що підстіба́-, с-и ~а́ти, $п^к$ = %;

-йся/-ый 1. підстьо́буваний, підхльо́сту-, підбато́жу-, 2. підсті́баний, $п^к$ підстібни́й.

ПОДСТЕРЕГА́ТЬ стерегти́, чатува́- /засіда́-, чига́-/ на *кого*, вистеріга́- /під-, при-, пантрува́-/ *кого*, сиді́- на ча́тах на *кого*;

--й що /$м^н$ хто/ чига́ на ◊, с-и ч. на, наста́влений підстерегти́, підстеріга́ч, $п^к$ вистере́жливий, сторожки́й, насторо́жений, *о.* на ча́тах, у за́сідці, $с^к$ підстережи́- [підстережи́-здобич];

-йся/-ый стере́жений, чато́ва-, підстері́га- /ви-, при-/, пантро́ва-.

ПОДСТИЛА́ТЬ підстеля́ти, підстила́-, стели́-;

--й що /$м^н$ хто/ підстеля́ ◊, с-и п., р-й підстели́-, підсте́лювач, *(під)*стелі́й, $с^к$ підстели́- [підстели́-солома];

-йся/-ый підсти́ланий, підсте́ля-, сте́ле-.

ПОДСТИ́ЛКА $о^к$ пі́дклад, ☺ у́стілка.

ПОДСТРА́ИВАТЬ підбудо́вувати /за-/, *(каверзу)* підстро́ю-, $ф^р$ бра́ти на бо́га;

--й що /$м^н$ хто/ підбудо́вує ◊, с-и п., з-й підбудува́-, для підбудо́ви, за́йнятий -ою, $п^к$ = %, $с^к$ підбудуй- +; **-й ка́верзу това́рищу** $с^к$ підсу́нь-свиню́-това́ришу;

ПОДСТРО́ИТЬ *(каверзу)* підладна́ти; ◊; **п. ка́верзу** підсу́ну- свиню́;

-вший*(ся)* Ø; **-я** підбудо́ваний ◊ → **-ый**.

♦♦♦СЯ $м^у$ перебира́ти стру́ни, *(пристава-)* підпряга́тися; **п. под** ***кого*** приподо́блюва- *кому*;

-йся/-ый підбудо́вуваний, підмуров-, підшико́в-, підла́джув-, настро́юв-; **-я** прие́днув-, підпря́г-.

ПОДСТРЕКА́НИЕ, ПОДСТРЕКА́ТЕЛЬСТВО $о^к$ намо́ва, /під-/, *к.* ю́дження.

ПОДСТРЕКА́ТЬ підбива́ти, підбу́рю-, під'ю́джу-, нацу́ща́ти, підшту́рхува-, підбе́хту-, накру́чу-, піддава́ти охо́ти /піддрочки дава́-/ *кому*;

--й що /$м^н$ хто/ під'ю́джує ◊, с-и н., р-й під'ю́ди-, підбу́рювач, підбе́хту- ◊, $п^к$ підбу́рливий, під'ю́д-, підбу́рювальний + %, $с^к$ підби́й- [**-й на злоладея́ние** підби́й-на-злочин];

-ый підбу́рюваний, підохо́чу-, під'ю́джу-, підбе́хту-, підби́-, піддро́чу-, підстру́нчу-, підшто́вху-, збу́джу-.

ПОДСТРИГА́ТЬ підстрига́ти, стри́г-, *(кущі)* підчи́кува-;

--й що /$м^н$ хто/ підстрига́, с-и п., р-й підстри́гза́йнятий пі́дстригом, стрижі́й, стрига́ль, $п^к$ підстрига́льний + %;

-йся/-ый стри́жений, підстри́ганий.

ПОДСТРОПИ́ЛЬНЫЙ *(- дерево)* під кро́кву.

ПОДСТУПА́ТЬ підступа́ти /при-/, підхо́ди-, *(- сльози)* наверта́тися, ти́сну-; **п. к глаза́м** напліва́ти на о́чі; **п. к го́рлу** підко́чуватися до го́рла;

--й що /$м^н$ хто/ підступа́ ◊, с-и п., з-й підступи́-, на підхо́ді, *(- сльози)* підко́чуваний, гото́вий навернýтися, © підступа́ючи; **-й к го́рлу** підко́чуваний до го́рла;

ПОДСТУПИ́ТЬ: -и́ли слёзы /комо́к/ к го́рлу зібра́лося на сльо́зи *кому*;

ПОДСТУПА́ТЬСЯ підступа́тися, наближа́- ◊;

-йся/-ый наве́ртаний, підко́чув-, набли́жув-, ти́снутий.

ПОДСУ́МОК $в^й$ набі́йниця.

ПОДСУ́ШИВАТЬ підсу́ш/увати, суши́-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує, с-и п., р-й підсуши́-, підсу́шувач, суша́р, *(річ)* суша́рня /-а́рка/, $п^к$ = %, $с^к$ підсуши́- [підсуши́-машина];

-йся/-ый підсу́шуваний, су́шений;

ПОДСУШИ́ТЬ *(трохи)* присуши́ти /під-/.

ПОДСЧЁТ: по -ту ви́дно /оказа́лось/ з підраху́нку ви́дно /випливає, ви́йшло/.

ПОДСЧИ́ТЫВАТЬ підрахо́в/увати /об-, *г.* з-/;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и о., за́йнятий обраху́нком, рахівни́к, *(річ)* лічи́ль-, $п^к$ лічи́льний, підрахо́вчий /об-/, $с^к$ обраху́й- [обраху́й-апарат];

-йся/-ый підрахо́вуваний /об-, з-/, облі́чу-.

ПОДСЫПА́НИЕ *к.* пі́дсип.

ПОДСЫПА́ТЬСЯ підсипа́тися, *(до кого)* лата́-, підсва́тува-, підверта́-, підко́чува-, звива́- в'юно́м ко́ло *кого*;

-йся підсипа́ний, *(до кого)* підсва́ту-, підко́чу-, з-й /р-й/ підлата́тися, метки́й на за́біги, ± **заискивающий**.

ПОДТА́ИВАТЬ підтава́ти, та́ну-, бра́тися водо́ю;

--й = таящий.

ПОДТА́ЛКИВАТЬ пха́ти, попиха́- /під-/, підтру́чува-, підшто́вху-; **п. к** ***чему*** штовха́- на *що*;

--й що /$м^н$ хто/ пха ◊, $з^г$-й попхну́ти, зви́клий підпиха́- /по-/, підшто́вхувач, підпиха́йло, підпиха́ч, $п^к$ $о^к$ попиха́цький, *т.* штовха́льний + %, $с^к$ попхни́- [попхни́воза], ± **побуждающий**;

-йся/-ый пха́ний, підпи́ха- /по-/, підшто́вхува-, підтру́чу-, ± **побуждаемый**.

ПОДТА́СКИВАТЬ підтяга́ти, тягти́, волокти́;

--й що /$м^н$ хто/ підтяга́ ◊, з-й підтягти́, зви́клий підтяга́-, для пі́дтягу, за́йнятий -ом, *(під)*тяга́ч, $п^к$ = %, $с^к$ підтягни́- [підтягни́сопля];

-йся/-ый підтя́ганий, тя́гне-, воло́че-.

ПОДТАСО́ВКА $о^к$ підтасо́вання.

ПОДТАСО́ВЫВАТЬ підтасо́вувати, тасува́-, міша́-, підмі́шува-;

--й що /$м^н$ хто/ підтасо́вує, зви́клий /с-и/ п., з-й підтасува́-, за́йнятий підтасо́ванням, підтасо́вувач, $п^к$ = %, $с^к$ тасу́й- [тасу́йкарти = картя́р];

-йся/-ый підтасо́ву-, тасо́-, підмі́шу-, мі́шаний.

ПОДТА́ЧИВАТЬ підго́стрювати, підто́чу-, *(косу)* підмантачу-, гострити, *(сили)* підрив/а́-; п. **си́лы** ***чьи*** *о.* підгриза́- корі́ння *чиє*;

--й 1. що /$м^{н}$ хто/ підго́стрює ◊, с-и п., з-й підгострú- підго́стрювач, $п^{о}$ гострі́й, $п^{к}$ = %, $с^{к}$ підгострú- [підгострúязик], 2. що підрива́ ◊, с-и ~а́ти, з-й підірва́-, підрива́ч, $п^{к}$ = %, $с^{к}$ підірвú-; **-й си́лы** підрива́ч сил, $с^{к}$ підірвúсила;

-йся/-ый 1. підго́стрюваний, 2. підто́чу-, підри́-.

ПОДТВЕРЖДА́ТЬ потве́рджувати /під-, с-/, $ф^{р}$ сві́дчити, засві́дчува-, *(чим)* підпира́-, *(ділом)* підкрі́плюва-, *(актом)* задокументо́ву-;

--й що /$м^{н}$ хто/ потве́рджує, с-и п., з-й потве́рди-, сві́док, потве́рджувач /під-/, $о^{к}$ підтверді́й, $п^{к}$ стве́рдний, стве́рдливий /під-, по-/ + %, *о.* як потвердження /сві́дче-/, $с^{к}$ підіпри́- [підіпри́-доказ]; **-й необходи́мость /пра́вильн-/** потве́рджувач потре́би /пра́вильности/;

ПОДТВЕРДИ́ТЬ засві́дчити ◊, *(актом)* задокументува́-, $ж^{м}$ $т^{к}$ $п^{ф}$ не да́ти збреха́- [**он мо́жет п.** він не дасть з.];

-йся/-ый стве́рджуваний /по-, під-/, засві́дчу-, підкрі́плю-, задокументо́ву-, підпи́раний.

-вшийся підтве́рджений /по-, с-/, засві́дче-, підпе́ртий, Ǿ.

ПОДТЕ́КСТ *о.* подві́йне дно.

ПОДТРА́ВЛИВАТЬ труї́ти, підтру́юва- /за-/, *(шпигати)* підштри́ку-;

--й 1. що /$м^{н}$ хто/ підтру́ює ◊, с-и п., з-й затруї́-, $п^{к}$ = %, 2. що /$м^{н}$ хто/ під'ю́джує ◊, с-и п., з-й під'ю́ди-, $п^{к}$ під'ю́дливий + %, $с^{к}$ підштрикни́-;

ПОДТРАВИ́ТЬ підтрою́дити ◊;

-йся/-ый 1. підтру́юваний /за-, о-/, 2. підцько́ву-, під'ю́джу-, піддра́жню-, підштри́ку-.

ПОДТРУ́НИВАНЬЕ $п^{о}$ підсміх.

ПОДТРУ́НИВАТЬ > ПОДШУЧИВАТЬ.

ПОДТЫКА́ТЬСЯ; ПОДОТКНУ́ТЬСЯ $п^{ф}$ підіткну́сь, піді́ткнешся, піді́ткнеться;

-вшийся підти́каний, піді́ткнутий.

ПОДТЯ́ГИВАТЬ підтяга́ти, *(не іно підпругу)* підпру́жува- /$д^{к}$ підпру́жи-/, ± ПОДТАСКИВАТЬ;

--й що /$м^{н}$ хто/ підтяга́ +, с-и п., $з^{м}$-й підтягну́-, *(під)*тяга́ч, $п^{к}$ підпру́жний, підпру́жливий, $с^{к}$ підтягни́- [підтягни́пузо];

ПОДТЯ́ГИВАТЬСЯ *п.* виструнчуватися, набира́ти бра́вого ви́гляду, $п^{-о}$ бра́- себе́ в ру́ки;

-йся/-ый підтя́ганий, підпру́жу-; **-я** виструнчу-;

ПОДТЯНУ́ТЬСЯ *п.* ста́ти підтя́гнутим, ви́струнчитися ◊; **-ни́сь!** підтягни́сь!

-вший(ся) Ǿ; **-йся** підтя́гнутий, ви́струнчений, з бра́вим ви́глядом.

ПОДУ́МЫВАТЬ ма́ти ду́мку, ду́ма- собі́, нема́, нема́, й поду́мати;

--й що ду́має собі ◊, по́йня́тий ду́мкою, © ма́вши ду́мку;

ПОДУ́МАТЬ: п. **то́лько!** поду́мати!, тільки поду́май*(те)*!, $ф^{р}$ ти скажи́!, це ж тре́ба!; **кто бы мог п.?** хто б сказав?; **-ав** *г.* по наду́мі; **-аешь** $і^{р}$ вели́ке ді́ло!, $ф^{р}$ теж мені [**-аешь, геро́й** т. м. геро́й]; **ты -ай!** ти скажи́!.

ПО-ДУРА́ЦКИ з дурно́го ди́ва.

ПОДУ́СЬКИВАТЬ підтрою́джувати, підцьков-;

--й = **подтравливающий**.

ПОДУ́ЧИВАТЬ піду́чувати, *(учня)* підтяга́-:

--й 1. що /$м^{н}$ хто/ піду́чує, с-и п., з-й /покли́ка-/ піду́чи́-, репетитор, $с^{к}$ піду́чи́- [піду́чи́-сам-себе], 2. **подговаривающий**;

-йся/-ый 1. піду́чуваний, підтя́га-, 2. підмо́вля-;

ПОДУЧИ́ТЬСЯ $ф^{р}$ умитися [**пусть он -ится** хай він -еться].

ПОДУ́ШЕЧНЫЙ: **-ая на́волочка** *к.* по́шивка.

ПОДУ́ШКА $п^{рн}$ по́душка, $е^{м}$ подуши́на;

ПОДУ́ШЕЧКА $о^{к}$ подуши́нка.

ПОДХАЛИ́М $о^{к}$ підхлі́бник.

ПОДХАЛИ́МИСТО по-підлабу́зницьки, гнучкоши́йо.

ПОДХАЛИ́МСКИЙ $о^{к}$ стоці́лува́льний.

ПОДХАЛИ́МНИЧАТЬ: --й = **подлизывающийся**.

ПОДХВАТЫВАТЬ підхо́плювати, хапа́-;

--й що /$м^{н}$ хто/ підхо́плює, с-и п., з-й підхопи́-, підхо́плювач, хапко́, $п^{к}$ хапу́чий, підхо́п- /-ливий/ + %, $с^{к}$ підхопи́- [підхопи́-м'яч], © підхопи́вши, на по́хваті;

♦♦♦СЯ підхо́плюватися, підска́кувати;

-йся/-ый підхо́плюваний, $п^{к}$ підхопни́й, підхватни́й; **-я** ± **подскакивающий**;

ПОДХВАТИ́ТЬ *(на ноги)* зіп'ястися, зірва́- ◊;

-вший(ся) Ǿ; **-я** зіпну́тий /зіп'я́тий/ *(на но́ги)* ◊.

ПОДХИХИ́КИВАНЬЕ $о^{к}$ підсміхи, підмі́шки.

ПОДХЛЁСТЫВАТЬ підхви́ськувати, підстьоб-;

--й що /$м^{н}$ хто/ підстьо́бує ◊, с-и п., р-й підстьобну́-, $п^{к}$ = %, $с^{к}$ стьобни́- [стьобни́шкапа];

-йся/-ый підстьо́буваний, підхльо́стув-, стьо́б-.

ПОДХО́Д *(до людей)* ключ, ста́влення, умі́ння пово́дитися з *ким*, $ф^{р}$ крите́рій [**кла́ссовый п.** кля́совий к.], мі́рка [**индивидуа́льный п.** індивідуа́льна м.]; **п. к** ***чему*** трактува́ння *чого*, по́гляд на *що*; **уме́лый п. к** умі́ння піді́йти́ до.

ПОДХОДИ́ТЬ підхо́д/ити /над-, при-/, підступа́-, /при-/, *(- ім'я)* пристава́-, *(- ключ)* прихо́дитися, годи́-, *(для чого)* надава́-, *(- годину)* добігати [восьма добігає], *(одяг)* пасува́-, личи-; **п. к концу́** добіга́- кінця́, приступа́- до к.; **п. под** ***что*** [*н.* **про́бу**] відповіда́- *чому* [*н.* про́бі]; **-ит как нельзя́ лу́чше** як вроди́лося;

--й що /$м^{н}$ хто/ ~ить ◊, с-и п., з-й піді́йти́, $п^{к}$ підхо́жий, годя́щий, прида́тний, виги́д-, прийня́т-, можли́вий, відпові́дний, слу́ш-, задові́ль-, приго́жий, приста́лий, $о́$ на підхо́ді, $е^{м}$ хіба ж такий, куди́ твоє́ ді́ло; **наибо́лее -й** найвідпові́дніший;

ПОДОЙТИ́ *ж*[м] приступи́ти*(ся)*, *(раптом)* підско́чи-, *(до лиця)* приста́ти; ◊;

ПОДХОДЯ́ЩИЙ = подходящий.

ПОДЦВЕ́ЧИВАТЬ підкра́шувати, підба́рвл/ю-;

--й що /*м*[н] хто/ ~ює ◊, с-и п., з-й підба́рви-, підба́рвлювач, для підба́рвлення, за́йня́тий -ям, *п*[к] = %

-йся/-ый ~юваний, підфарбо́ву-, підкра́шу-.

ПОДЦЕПЛЯ́ТЬ підчі́плювати, підхо́пло-, чіпля́-;

--й що /*м*[н] хто/ підчіпля́ ◊, с-и п., з-й підчепи́-, підчі́плювач, *п*[к] підчі́пчий /-ливий/ + %, *с*[к] підчепи́- [**-й всякую дрянь** підчепи́-абищо];

-йся/-ый підчі́плюваний /при-/, підхо́плю-, підцу́плю-, *п*[к] підчіпни́й /при-/;

ПОДЦЕПИ́ТЬ *(кого де)* запопа́сти; ◊; **п.** *что* набі́г- *чого* [**п. лю́ес н.** пра́нців]; **п. на крючо́к** зага́чи-.

ПОДЧЁРКИВАТЬ підкре́сл/ювати, *п.* наголо́шуна *чому*, *(риси)* окре́слю-, увира́зню-;

--й що /*м*[н] хто/ ~юе ◊, с-и н. на, з-й наголоси́- на, зви́клий п., підкре́слювач /о-/, увира́зню-, *о.* для підкре́слення [**штрих, -й значе́ние /роль/** штрих д. п. ваги́ /ро́лі/], *п*[к] = %, © ~юючи;

-йся/-ый ~юваний /о-/, наголо́шу-, увира́зню-;

ПОДЧЕРКНУ́ТЬ *о*[к] ви́опуклити ◊;

ПОДЧЁРКНУТИЙ увира́знений ◊.

ПОДЧИНЕ́НИЕ зве́рхність [**в п.** під з.]; **с -ием их** *кому* © підпорядкува́вши їх *кому*.

ПОДЧИНЯ́ТЬ скор/я́ти /під-/, бра́- в шо́ри, *(що чому)* підпорядко́вува-, узале́жню- *що* від *чого, г*[а] підря́джу-, підряджа́ти;

--й що /*м*[н] хто/ ~я́ ◊, с-и с., з-й підкори́-, для підпорядкува́ння, за́йня́тий -ям, підпоря́дник, *п*[к] підря́дний + %, *с*[к] скори́- [**-ий судьбу** скори́-собі-долю], ± **покоряющий;**

♦♦♦СЯ *(приписам)* вико́нувати *що*, не відхиля́тися від /слу́ха-/ *чого*; **не п.** проти́ви-, огина́-;

-йся підпорядко́вуваний, підря́джу-, підко́рю-/с-/, *п*[к] підле́глий, зале́жний, підря́д-, підвла́д- [**-я царю́** п. царе́ві], *о.* покірноголо́вий, ± **зависящий; -я до́лгу** слуга́ обо́в'язку; **-я обстоя́тельствам** раб обста́вин;

ПОДЧИНИ́ТЬ: по́лностью п. себе́ *ф.* трима́ти в кулаці́; ◊;

ПОДЧИНЁННЫЙ підкома́ндний ◊, *(не іно г*[а]*)* підря́д-, *ж.* підкаблу́ч-.

ПОДЧИСТУ́Ю під мітлу́, все до кри́хти, геть чи́сто все.

ПОДЧИЩА́ТЬ підчи/ща́ти, *(писане)* підскріба́-;

--й що /*м*[н] хто/ ~ща́, с-и п., р-й ~сти-, для ~стки, за́йня́тий -кою, ~щувач ◊, *п*[к] = %, *с*[к] підчи́сть-;

-йся/-ый підчи́щуваний, підскрі́баний.

ПОДШИВА́ТЬ підшива́ти, ши́ти;

--й що /*м*[н] хто/ підшива́, с-и п., з-й підши́-, за́йня́тий підшиття́м, підшива́льник, підшива́ч, швач /-ка/, *п*[к] = %, *с*[к] підши́й- [підши́й-кобилі-хвіст];

-йся/-ый підши́ваний, *п*[к] підшивни́й.

ПОДШИ́ПНИК підчі́пник, вальни́ця; **ша́рико́вий п.** кульќо́вий п., кулько́ва в.

ПОДШУ́ЧИВАТЬ жартува́ти, кепкува́-, підсмі́юватися, підсміха́-, смі́шки стро́їти;

--й що жарту́є з *кого* ◊, + **подсмеивающийся;**

ПОДШУТИ́ТЬ: п. над *кем* зажартува́ти /закпи́-/ з *кого.*

ПОДЪЕЗЖА́ТЬ під'їжджа́ти /над-/, під'їзди́-, /над-/, *п.* листо́м стели́тися, підшива́-, лата́-;

--й 1. що /*м*[н] хто/ під'їзди́ть ◊, с-и п., р-й під'їха-, під'їжджа́нин, *с*[к] під'їзди́-, *о.* на під'ї́зді, 2. **подсыпающийся;**

ПОДЪЕ́ХАТЬ під'ї́хати ◊, *п.* підійти́ [**хи́тро п. к** *кому* хи́тро п. *кого*].

ПОДЪЁМ *(рано)* встава́ння, *в*[й] ра́ння зоря́, *(!)* встава́й!, *(дороги)* ви́смик, *(на гору)* узвіз, марш /рух, схід/ угóру, *(душевний)* злет, припли́в енéргії, *с*[т] злет [**п. в склёпку** злет ду́жкою]; **лёгкий /тяжёлый/ на п.** легки́й /важки́й/ на підмо́ву.

ПОДЪЁМНЫЙ під'е́мний, *(гвинт літака)* ста́ртовий, *(міст)* (ро)звідни́й, *г.* стя́га-; **п. механи́зм /сооруже́ние/** підо́йма; **-ое посо́бие** ко́шти на пере́їзд; **-ые** *(гроші)* по́доро́жні.

ПОДЫ́ГРЫВАТЬ підіграва́ти, *м*[у] приграва́-:

--й що /*м*[н] хто/ приграє́ ◊, покли́каний підігра́ти, с-и /маста́к/ приграва́-, приграва́ч /піді-/;

-ый підігра́ваний /при-/;

ПОДЫ́ГРЫВАТЬСЯ приподо́блюватися *кому*/ до *кого*;

-йся 1. **подделывающийся,** 2. **подольщающи-.**

ПОДЫ́СКИВАТЬ підшу́кувати /ви-, на-/, шука́-;

--й що /*м*[н] хто/ підшу́кує ◊, с-и п., р-й нашука-, за́йня́тий по́шуком, шука́ч, пошуко́вець;

-йся/-ый підшу́куваний /ви-, на-/;

ПОДЫСКА́ТЬ *о*[к] піднайти́ ◊, *(місце)* нагле́ді-, натра́пи- собі́.

ПОДЫТО́ЖИВАНИЕ підсумо́вання.

ПОДЫТО́ЖИВАТЬ підсумо́вувати, підбива́- пі́дсумки, підво́ди- ри́ску;

--й що /*м*[н] хто/ підсумо́вує ◊, с-и п., з-й підсумува́-, за́йня́тий підсумо́ванням, підбива́ч пі́дсумків, *п*[к] підсумко́вий, *с*[к] підсуму́й- [підсуму́й-успіхи];

-йся/-ый підсумо́вуваний;

ПОДЫТО́ЖИТЬ підве́сти́ ри́ску ◊, *(думки) о.* змота́- на клубо́к; **п. оконча́тельно** *(не рахунок) г.* ви́лагоди- до кінця́.

ПОЕДА́ТЬ ї́сти, поїда́- /ви́-/, пожира́-; **п. глаза́ми** *о*[к] све́рдли- очи́ма;

--й = едя́щий + що /*м*[н] хто/ поїда́, поїда́ч, *п*[к] *о*[к] поїда́льний; **-й глаза́ми** гото́вий з'ї́сти очи́ма.

ПОЁЖИВАТЬСЯ *о*[к] знай /раз-у-ра́з/ ку́литися;

-йся з[м]-й /с-и/ (раз-у-ра́з) к.

ПО́ЕЗД: п. да́льнего сле́дования по́тяг /по́їзд/ дале́кого сполу́чення, *п*[~о] експре́с.

ПОЁЗДКА *ф*[р] їзда́, доро́га [**в -ке** в -о́зі].

ПОЖА́ЛУЙ зре́штою, чого́ до́брого, грі́шним ді́лом, коли́ хо́чете, *о*ᴷ чи не [**п., лу́чше всех** чи не кра́ще за всіх], хіба́, аж [**п., уже́ в четве́рг** уже́ х. в /аж у/ четве́р], десь [**п., да́же** д. наві́ть], гляди́ /диви́сь/ [**он, п., всё съест** він, гляди́, все з'ї́сть].

ПОЖА́ЛУЙСТА *о*ᴷ *(уклі́нно)* про́шу /-симо/, зроби́ /-іть/ до́брість /ла́ску, ми́лість, по́слугу/, коли́ твоя́ /Ва́ша/ ла́ска, *ф*ᴾ на ми́лість [**скажи́, п.** скажи́ на м.], з ла́ски своє́ї [**укажи́те, п.** вкажі́ть з л. с.], *о.* не в слу́жбу, а в дру́жбу, *(до хати)* ласка́во про́симо, *м*ᴴ бу́дьте ласка́ві, *ф.* будь ла́сочка, *ф*ᴾ на ла́ску [**спой, п.** заспіва́й, на л.]; **скажи́те п.** *і*ᴾ *(= подумаєш)* скажі́те на ми́лість.

ПОЖА́Р: как на п. як на ґвалт; **ни́щему п. не стра́шен** го́лий до́щу́ не бої́ться.

ПОЖА́РНЫЙ: в -ом поря́дке спі́шним поря́дком.

ПОЖА́РИЩЕ *(місце)* погори́джа, палени́сько.

ПОЖА́ТИЕ *(рук)* ру́чкання, рукостиска́-, стиск, *(плечей)* зни́зування, здвига́-, стиска́-.

ПОЖЕ́РТВОВАНИЕ *о*ᴷ дар, да́ток.

ПОЖИ́ЗНЕННО до сме́рти, на весь вік, досме́ртно;

ПОЖИ́ЗНЕННЫЙ досме́ртний, дові́ч-.

ПОЖИЛО́Й *(вік)* передпенсі́йний;

ПОЖИЛЫ́Е *г.* стари́ня.

ПОЖИМА́ТЬ *(руку)* ти́снути, поти́скува- /-а́ти/, *(плечима)* зни́зува-, низа́-, стиска́-, здвига́-;

--й що /*м*ᴴ хто/ стиска́ ◊, с-и с., р-й сти́сну-, **-й плеча́ми** *с*ᴷ стиска́й-плечима; **-й ру́ку** *с*ᴷ стиска́й-руку;

-йся/-ый поти́скуваний /с-/; **-я** *(з холоду)* = **поёживающийся.**

ПОЖИНА́ТЬ жа́ти, пожина́-;

--й що /*м*ᴴ хто/ пожина́ ◊, с-и п., р-й пожа́-, © пожина́ючи; **-й ла́вры /плоды́/** зви́клий пожина́ти ла́ври /плоди́/, *с*ᴷ пожина́й-лаври /-плоди/; **-й сла́ву** пе́щений /голу́блений/ сла́вою.

ПОЖИРА́ТЬ зжира́ти /по-/, поїда́-, же́р-, *в.* ло́па-, лига́-, трі́ска-, *(не їжу)* поглина́-;

--й що /*м*ᴴ. хто/ жере́ ◊, с-и ж., з-й поже́р-, пожира́ч, жеру́н, *п*ᴷ жеру́щий, поглину́-, ла́сий на, *с*ᴷ -же́р, [**-й кни́ги** книгоже́р], -же́рний [**-й вре́мя** часоже́рний], © пожира́ючи; **-й глаза́ми = поеда́ющий г.**.

ПОЖИРНЕ́Й *п*ᴷ гла́дшенький, *п*ᴾ щоб жирні́ш.

ПОЗАПРОШЛОГО́ДНИЙ *г.* передторі́шній.

ПОЗАПРО́ШЛЫЙ *о*ᴷ передоста́нній.

ПОЗВА́НИВАТЬ нема́, нема́, й дзе́нькнути, *ф*ᴾ дзе́нькати, *(- дзвони)* підтеле́нькувати;

--й що дзенька́є ◊, роздзе́ньканий, © дзе́нькаючи, нема́, нема́, й дзе́ньк*(не)*.

ПОЗВО́ЛЕНО дозво́лено, ві́льно.

ПОЗВОЛЕ́НЬЕ: с -нья сказа́ть *о*ᴷ за перепро́шенням, перепро́шую на сло́ві.

ПОЗВОЛИ́ТЕЛЬНО *(спитати)* ві́льно.

ПОЗВОЛЯ́ТЬ дозволя́ти, допуска́- /по-/, дава́- до́звіл, не забороня́-, скасо́вува- заборо́ну /ве́то/; **п.** *что д.* дозволя́- на *що*; **п. ли́шнее** переступа́- межу́; **п. себе́ ли́шнее** дозволя́- собі́ забага́то;

--й що /*м*ᴴ хто/ дозволя́ ◊, зᴳ-й д., него́д- заборони́-, © даючи́ до́звіл; **-й себе́** нездя́т- стри́масебе́;

-йся/-ый дозво́лений, не заборо́не-, узако́не-, передба́че- зако́ном, *п*ᴷ зако́н-, леґа́ль-, *п*ᴷ дозволе́нний;

ПОЗВО́ЛИТЬ: -лю себе́ хай мені́ бу́де ві́льно; **-льте узна́ть** я хтів би зна́ти; **-льте спроси́ть** *в*ᶜᵐ запита́ю я вас; **как же я мог п. себе́ смея́ться?** де ж би я смі́явся?; **как же он мог п. себе́ е́хать после́дним?** де ж би він ї́хав оста́нній?.

ПОЗВЯ́КИВАТЬ побря́зкувати, *о.* нема́, нема́, й бря́зну-, *(- дзвони)* підтеле́нькува-;

--й що побря́зкує ◊, © побря́зкуючи.

ПО́ЗДНИЙ: -ему го́стю глода́ть ко́сти хто пі́зно хо́дить, той сам собі́ шко́дить;

ПО́ЗДНО *о.* у свиня́чі голоси́.

ПОЗДРАВИ́ТЕЛЬНЫЙ *г.* ґратуляці́йний.

ПОЗДРАВЛЯ́ТЬ віта́ти, поздоровля́-, *г.* здоро́вити; **с чем и -ля́ю!** з чим і віта́ю!;

--й що /*м*ᴴ хто/ віта́є, зви́клий в., р-й поздоро́ви-, поздоро́вник, *п*ᴷ поздоро́вчий, віта́льний, *г.* ґратуляці́й-, *о.* з віта́нням /поздоро́влен-/ на уста́х;

-йся/-ый здоро́влений, поздоро́влюва-, віншо́-, ґратульо́-, приві́таний.

ПОЗЕМЕ́ЛЬНЫЙ *(податок)* ланови́й.

ПО́ЗЖЕ: не п. двух *(часо́в)* до дру́гої *(годи́ни)*.

ПОЗИТИ́ВНЫЙ го́жий, не неґати́в-, найкра́щий, путя́-, до́брим-до́брий, гі́дний, га́р-, зда́лий, *(до)*-ла́дний, пу́тній, гара́здний; *(не лише м.)* дода́тній; *(вислід)* важли́вий, важни́й, знач-́, у́спіш-, добри́й; *(- дії)* сприя́тливий, нешкідли́-, добро́м огрі́тий; *(факт)* прива́бли-, сві́тлий, з-й прива́бити, доре́ч-, *(по)*ба́жа-, ко́рис-; *(відгук)* схва́ль-, прихи́ль-; *(відпис)* таки́й, як тре́ба /хоті́в/, не запере́ч-, догі́д-, побла́ж-; ☺ симпати́ч-, поря́д-, пра́вед-, безгрі́ш-, прина́д-; **-ная настро́енность** сві́тла настроє́вість; **эмо́ции -ные и негати́вные** емо́ції сві́тлі /до́брі/ та недо́брі /го́жі та него́жі/; & сто♦; ± ПОЛОЖИТЕЛЬНЫЙ.

ПОЗИТИ́ВЫ *м*ᴴ плюси́, *ф*ᴾ гаразди́.

ПОЗИЦИОНИ́РОВАТЬ *(кого)* обира́ти пози́цію *кому* [**п. себя́ как атеи́ста** о. собі́ п. атеї́ста]; *(себя)* представля́ти себе́.

ПОЗИ́ЦИЯ *(ставлення)* *г.* настано́ва, поста́ва.

ПО-ЗМЕИ́НОМУ *о*ᴷ гадюкува́то.

ПОЗНАВА́НИЕ *о*ᴷ пі́знаття́.

ПОЗНАВА́ТЬ *(с)*пізнава́ти /ді- за-/, *о.* осяга́- /ро́зумом/, *(таємниці)* розкрива́-;

--й що /*м*ᴴ хто/ пізнає́ ◊, с-и п., з-й пізна́-, для пізна́ння, за́йня́тий -я́м, пізнава́ч, пізнаве́ць, *п*ᴷ пізнава́льний, *р*ᴷ пізна́вчий, *с*ᴷ пізна́й- [пізна́й-самсебе], © пізнаючи́; **-й та́йны приро́ды** відкрив-

а́ч таємни́ць приро́ди; **-й ра́дость** *(жи́зни)* з-й пізна́- ра́дість *(життя́)*, $с^к$ пізна́й-радість-життя, © пізнаючи́ р. *(ж.)*; **-й себя́** за́йня́тий самопізнання́м, $с^к$ пізна́й-сам-себе;

-йся/-ый *(с)*пізна́ваний, дізна́-, розкри́-, осяга́ний ро́зумом, $п^к$ пізн*(а́в)*а́нний;

ПОЗНА́ТЬ: п. *(все)* **ра́дости жи́зни** *(до́бре)* попожи́ти на світі.

ПОЗНА́НИЕ $о^к$ осягнення, пізнаття́.

ПОЗОЛО́ТА $п^о$ обзоло́та.

ПОЗО́Р $о^к$ стидо́вище.

ПОЗО́РИТЬ ганьби́ти, паплю́жи-, несла́ви-, шельмува́-, демонізува́-, знесла́влю-, *з.* публі́чити, *о.* обклада́- боло́том, вводи́- в сла́ву;

–й що /$м^н$ хто/ ганьби́ть ◊, с-и г., гото́вий ви́ганьби-, спо́внений ганьби́ до, з ганьбо́ю на уста́х, ганьби́тель, знесла́влювач, паплю́жник, $п^к$ гане́бний для *кого*, паплю́жливий, ганьбли́-, $ф^р$ безсла́вний, $с^к$ ганьби́- [ганьби́-сам-себе];

ОПОЗО́РИТЬ ввести́ в сла́ву, ви́ганьби- ◊;

ПОЗО́РИТЬСЯ ганьбитися ◊, піддава́ти себе́ ганьбі, віддава́- себе́ на глум, набира́тися со́рому, *(ставати посміхом)* осмі́шнюва-;

-йся знесла́влюваний, підда́- ганьбі, $з^г$-й відда́ти себе́ на глум.

ПОЗО́РНЫЙ *(- смерть)* соба́чий; **-ное поведе́ние** стидо́вище.

ПОЗУМЕ́НТ $о^к$ по́злітка, позло́тиця.

ПОЗЫ́В $п^{рн}$ по́зив; **п. на рво́ту** по́тяг блюва́ти.

ПОЗЫВНО́Й: п. сигна́л ви́клик; **-ные** ви́клики.

ПОИ́ГРЫВАТЬ ча́сом гра́ти; **п. в карти́шки** тро́хи ба́витися у ка́рти.

ПОИМЁННЫЙ: п. спи́сок поіме́нник.

ПОИ́МКА $о^к$ за́тримка, аре́шт, захо́плення.

ПО́ИСК *(руд)* ро́звідка; **по́сле до́лгих -ов** по до́вгому шука́нні.

ПОИ́ТЬ напува́ти, *(молоком)* випо́юва-;

НА♦♦♦: н. до чо́ртиков зали́ти вино́м аж по о́чі; **напа́ивающий** що /$м^н$ хто/ напува́ ◊, с-и н., з-й /р-й/ напої́-, $п^к$ напува́льний, © напува́вши.

ПО́ЙМА *з.* по́ліг.

ПОЙМА́ТЬ $д^к$ спійма́ти /в-/, залови́- /в-, з-/, *ж.* вхопи́- за хвіст; **п. Бо́га за бо́роду** $п^{-о}$ пійма́- вітер у вітри́ла; **п. на крючо́к** загачи́-; **п. на охо́те** вполюва́-; **п. с поли́чным /на ме́сте преступле́ния/** запопа́с- на гаря́чому, злови́- за ру́ку; **на мяки́ну не пойма́ешь** на маку́ху не ку́пиш;

♦♦♦СЯ зла́патися ◊, *о.* попа́сти на гачо́к;

-вшийся *(с)*пі́йманий, зло́вле-, зла́па-;

ПО́ЙМАННЫЙ зало́влений ◊.

ПОКА́ $ф^р$ ще й до́сі [**п. нет** ще й д. нема́]; **п.!** *(до побачення)* тим ча́сом!; *& р.* по́кіль; **п.... не** аж [**э́то тяну́лось до́лго п. ко́е-кто́ сам не отколо́лся** це тягло́ся до́вго, аж де́хто сам відколо́вся]; **до тех пор, п.** аж по́ки; **до тех пор, п. не** аж [**ждал до т. пор, п. не уви́дел** чека́в, аж поба́чив]; **п. светло́** за́видна; **п. се́рдце бьётся** по́ки душа́ в тілі; **п. темно́** за́темна; **п. гром не гря́нет, мужи́к не перекре́стится** по́ки грім не вда́рить, Іва́н не перехре́ститься.

ПОКАЗА́НИЕ п. к *чему* © доцільність *чого*;

ПОКАЗА́НИЯ свідчення, зізна́ва́ння, *(приладів)* по́кази; **ло́жные п.** кривосві́дчення; **свиде́тельские п.** свідчення *(сві́дків)*; **п. сторо́н** свідчення сторі́н.

ПОКАЗА́ТЕЛЬНЫЙ *(факт)* показо́вий, симптомати́чний, знаме́н-, промо́вистий.

ПОКАЗУ́ШНЫЙ $о^к$ вітри́нний.

ПОКА́ЗЫВАТЬ пока́зувати, *(ви)*явля́-, демонструва́-, *(в суді)* свідчи-, зізнава́-, дава́- свідчення, *(пальцем)* вка́зува-, *ф.* ти́ця-, *(кігті)* випина́-, випуска́-; **п. куки́ш /шиш, фи́гу/** крути́- /сучи́-, сука́-/ дулі; **п. нос** наставля́- но́са;

–й що /$м^н$ хто/ пока́зує ◊, с-и п., р-й показа́-, за́йня́тий по́казом, демонстра́тор, *(індекс)* пока́жчик, *(в суді)* сві́док, $п^к$ /*кому*/ вказівни́й для *кого*, *(важли́вий)* для по́казу, $с^к$ покажи́-, ± **указыва́ющий**; **-й зу́бы /ко́гти/ п.** ви́шкіривши зу́би /наго́товив- пазурі́/; **-й куки́ш в карма́не** відва́жний на ду́лю в кише́ні, $с^к$ покажи́-дулю-в-кише́ні; **-й нос** з наста́вленим но́сом; **-й па́льцем** зви́клий ти́ця- па́льцем; **-й приме́р** з-й бу́- за при́клад; **-й роль** що пока́зує роль; **-й себя́** р-й показа́- себе́; **-й спи́ну** 1. зви́клий ♦ спи́ну, 2. з-й накива́- п'ятами; **-й спи́ну врагу́** покажи́-спину-ворогу;

ПОКАЗА́ТЬ: п. ку́зькину мать показа́ти, де ко́зам ро́ги пра́влять; **п. спи́ну** накива́- п'я́тами; **п. фи́гу** скрути́- ду́лю; **не п. ви́да** о́ком /ву́с-, брово́ю/ не пове́сти́, во́лосом не двигну-, знаку́ не пода́-;

♦♦♦СЯ $ж^м$ каза́тися [не **-а́йся никому́** не кажи́сь ніко́му]; **п. на глаза́** наверта́- на о́чі; **не п.** не пока́зувати оче́й, не об'явля́тися, $ф^р$ захова́- [**пусть не -ается с** *чем* хай -ється з *чим*];

-йся/-ый пока́зуваний, демонстро́-, виявлю́-, свідчений ◊; **-я** зви́клий з'явля́тися; **-я на глаза́** р-й наверну́- на о́чі; **-ый** показни́й;

ПОКАЗА́ТЬСЯ *(раптом)* ви́гулькнути, *(- сонце)* прогляну́-, *(на обрії)* забоввані́-; **п. вдали́** замаячі́-, зарисува́тися; **п. лю́дям** ви́йти на лю́ди;

-вший*(ся)* Ø; **-я вдали́** замаячі́лий, забовван-́, Ø.

ПОКА́ЛЫВАТЬ нема́, нема́, й кольну́ти;

–й що нема́, нема́ й кольне́, $п^к$ доку́чливий.

ПОКА́ТЫВАТЬ; ПОКАТИ́ТЬ: хоть шаро́м -ти́ хоч м'яче́м коти́, *(чи́сто)* хоч покоти́сь;

♦♦♦СЯ: п. со́ сме́ху регота́ти до впа́ду, ляга́- від сміху;

ПОКАТИ́ТЬСЯ: п. **со́ сме́ху** розреготатися до впа́ду, обрегота́- [**-и́шься со́ с.** обрего́чешся];

-йся со́ с. розрего́чений /розсмі́я-/ до впа́ду, *(ма́ло не)* простертий від сміху, ± **катающий-**

ся со с.

ПОКА́ТЫЙ *о*ᴷ схо́дистий, розко́тис-, ско́тис-.

ПОКА́ЧИВАТЬ *(стегнами)* хиля́ти, пого́йдува-;

--й що /*м*ᴴ хто/ пого́йдує ◊, зви́клий п., *п*ᴷ = %, *с*ᴷ гойда́й- [гойда́йголова], © похи́туючи;

♦♦♦СЯ хиля́тися, виго́йдува- /по-/, похи́ту-;

-йся/-ый пого́йдуваний, похи́тув- /ви-/, го́йд-, хи́т-, коли́с-; *п*ᴷ хи(ли)ткий; **-я от уста́лости** хитки́й, як лози́на, від уто́ми.

ПОКА́ШЛИВАТЬ кахи́кати, покахи́кува-;

--й що /*м*ᴴ хто/ покахи́кує ◊, © з легки́м ка́шлем, знай кахи́ та кахи́.

ПОКАЯ́НИЕ *о*ᴷ споку́та.

ПОКАЯ́ННО *о*ᴷ спрови́нено;

ПОКАЯ́ННЫЙ *(с)*поку́тній, *о*ᴷ покая́льний, спрови́не-.

ПОКИДА́ТЬ ки́дати, покида́-, *(за)*лиша́-, *з.* опуска́-; **не п.** *кого (- тугу +)* не попуска́-; не **-а́ет мысль** не йде з голови́ ду́мка, не йде /не схо́дить/ з ду́мки *що*; не **-а́ет мысль** *кого* **о чём** не йде з голови́ /ду́мки/ *кому* **що**;

--й що ки́да ◊, с-и п., зᴹ-й /ма́вши на́мір/ покину-, незго́д- лиши́тися, © ки́даючи; **-й на произво́л судьбы́** рі́шений /ма́вши на́мір/ ки́нути напризволя́ще;

-ый ки́даний, зали́ша-, що його залиша́ють;

ПОКИ́НУТЬ *(залишити що)* відбі́гти *чого*; **п. на произво́л судьбы́** ки́ну- напризволя́ще.

ПОКЛАДА́ТЬ покла́дати, кла́сти;

--й = кладущий; не -й рук невто́мний, *с*ᴷ непоклада́й-рук [непоклада́й-рук-миряни], © не поклада́ючи р.

ПОКЛА́ДИСТЫЙ *ж*ᴹ солі́дний; & покла́дливе́нький.

ПОКЛА́ДКА *в*ᴴ кла́дення.

ПОКЛЁВЫВАТЬ: п. но́сом поку́нювати.

ПОКЛО́Н: иа п. *(іти)* з покло́ном.

ПОКЛО́ННИК *ф*ᴾ щи́рий друг; **стра́стный п.** ентузія́ст.

ПОКЛОНЯ́ТЬСЯ *(кому)* поклоня́тися /в-/, схиля- пе́ред *ким*, боготвори́ти /божестви́-, ма́- за Бо́га/ *кого*;

-йся що /*м*ᴴ хто/ боготвори́ть ◊, с-и б., гото́вий ма́- за Б., шанува́льник [**-я тала́нту** ш. тала́нту]; **-я и́долам** ідоля́нин; **-я Бо́гу** богові́рний, богопокло́нний;

ПОКЛОНИ́ТЬСЯ *о.* вда́рити покло́на, схили- го́лову пе́ред *ким* ◊.

ПОКО́ВОЧНЫЙ *о*ᴷ кува́льний.

ПОКОВЫ́РЯННЫЙ *(віспою)* подо́вбаний.

ПОКО́ИТЬСЯ поко́їтися, перебува́ти в ста́ні спо́кою, спочива́-, *п*ᵇ лежа́-, спира́тися, базува́-;

-йся 1. що /*м*ᴴ хто/ спочива́ ◊, р-й спочи́-, упоко́єний, покли́ка- на спочи́нок, небі́жчик, покі́йн-, *п*ᴷ нерухо́мий, спокі́йний, *о.* на покої́, *ф*ⁱ у ста́ні спо́кою, 2. базо́ваний, ґрунто́-; **-я ве́чным сном** на ві́чному спочи́нку; **-щаяся по́чка** упоко́єна бру́нька; **-щееся те́ло** *ф*ⁱ ті́ло у ста́ні спо́кою.

ПОКО́Й: приёмный п. прийма́льня; **п. иам то́лько сни́тся** нам спо́кій тільки сни́ться.

ПОКОЛЕ́НИЕ: из -ия в п. з ро́ду в рід; **молодо́е п.** *ф*ᴾ молоді́ го́лови, *г.* до́ріст.

ПОКОРЕ́НИЕ *о*ᴷ упоко́рення.

ПОКОРИ́ТЕЛЬ: п. *(да́мских)* **серде́ц** пали́вода да́мських серде́ць, завойо́вник /здобу́вець/ серде́ць, спокуси́тель дам, знаве́ць стежо́к у гре́чку, жіно́чий подару́нок, *с*ᴷ покори́-дамські-серця.

ПОКО́РНО; ПОКО́РНЕЙШЕ *(дякувати)* красне́нько, кра́сно, *(просити)* уклі́нно.

ПОКО́РНЫЙ *о*ᴷ неремсти́вий, смире́нний, слухня́-, *п.* шовко́вий, *(слуга)* уклі́нний, *(- річку)* упоко́ре-.

ПОКОРНОСТЬ *о*ᴷ поко́ра, *п*ᵒ упоко́ра.

ПОКОРО́ЧЕ *п*ᴷ коро́тшенький, *п*ᴾ щоб коро́тше.

ПОКОРЯ́ТЬ скоря́ти /під-, упо-/, кори́-, підхиля́-, неволи-, бра́- під свою́ ру́ку, понево́люва-, уя́рмлю-, *(нарід)* ста́вити на колі́на, *(серця)* здобува́-, зачаро́вува-, *(природу)* скоря́-; ± СМИРЯТЬ;

--й 1. що /*м*ᴴ хто/ ко́рить ◊, с-и к., з-й скори́-, покори́тель, *(простір)* перемо́жець *чого*, *ф*ᴾ здобу́вець [**-й сердца́ дам** з. да́мських серде́ць, покори́-дамські-серця], *п*ᴷ= %, 2. що здобува́ серця́ ◊, *п*ᴷ → **чарующий**[2];

ПОКОРИ́ТЬ *(світ)* підби́ти ◊; **п.** *кого* забра́ти вла́ду над *ким* [хто над *ким* забере́ вла́ду];

-йся/-ый 1. ко́рений, скорю́ва- /під-/, 2. поло́не-, заполо́нюва-, зачаро́вува-; **-я** зᴹ-й скори́тися, *п*ᴷ підко́ристий, покі́рливий, покі́рноголо́-;

ПОКОРИ́ТЬСЯ: п. *(свое́й)* **судьбе́** покі́рно не́сти́ *(свій)* хрест;

-вшийся упоко́рений ◊, Ø;

ПОКОРЁННЫЙ *(нарід)* *п*ᵒ підби́тий ◊.

ПОКРА́ПЫВАНИЯ *м*ᴴ на́крапи.

ПОКРАСНЕ́НИЕ *(на виду)* зашарі́ння.

ПОКРЕ́ПЧЕ *п*ᴷ крі́пшенький, *п*ᴾ *(якнай)*міцні́ше /*(якнай)*крі́п-, *(якнай)*цупкі-/.

ПОКРИ́КИВАТЬ *о*ᴷ погéйкувати, гри́мати;

--й що /*м*ᴴ хто/ гри́має ◊, с-и /зви́клий/ г., грима́йло, *о.* не без то́го, щоб не гри́мнути.

ПОКРО́В *п*ᵒ габа́ [**сне́жный п.** снігова́ г.].

ПОКРОВИ́ТЕЛЬ *о*ᴷ патро́н, *(митців)* мецена́т.

ПОКРОВИ́ТЕЛЬСТВЕННЫЙ *(тон)* зве́рхній, *(податок)* протекці́йний.

ПОКРОВИ́ТЕЛЬСТВО *ф*ᴾ опі́ка, проте́кція.

ПОКРОВИ́ТЕЛЬСТВОВАТЬ опі́куватися *ким*, протегувати *кому*, патронува́ти *кого*; **п. нау́кам /ро́дственни-/** о. нау́ками /ро́дича-/;

--й що /*м*ᴴ хто/ опі́кується *чим* ◊, с-и п., зᴦ-й /покли́ка-/ заопі́куватися *чим*, опіку́н, оборо́нець, засту́пник, захисни́к, проте́ктор, патро́н, *п*ᴷ захисни́й /протекці́й-/ для *чого* + %; **-й иску́сству** мецена́т; **-й нау́кам** опіку́н над нау́ками;

-ый опікуваний, протеґо́-, підтриму́-, *і.* протеже́.

ПОКРУ́ЧЕННЫЙ *(палець)* поко́рчений, *(не про зерно)* покі́льче-.

ПОКРЫВА́ЛО *о*ᴷ закрива́ло /по-/, покриття́, по́крив, *(на голову)* намі́тка; & ªнамі́точка.

ПОКРЫВА́ТЬ кри́ти, накрива́- /за-, по-, у-/, *(дефіцит)* вирі́внюва-, *(витрати)* поверта́-, бра́- на се́бе, *(простір)* дола́-, прохо́ди-, *(гріх)* прихо́вува-; **п. мра́ком неизве́стности** повива́- таємни́цею /таїно́ю/, закрива́- запо́ною таємни́чости; **п. пе́ной** запі́ню-; **п. поцелу́ями** без кінця́ цілува́-;

--й що /*м*ᴴ хто/ покрива́ ◊, с-и к. + **кроющий**, для покриття́, за́йнятий *-я́м*, *(річ)* покрива́ло, покріве́ць, ☺ покрива́ч, покріве́льник, *п*ᴷ покрива́льний, покріве́ль-, по́криш[в]ко́вий, покри́вчий + %, *с*ᴷ покри́й- [**-й го́лову убо́р** покри́й-голову-убір]; **-й го́лову платко́м** запи́наний ху́сткою; **-й долг /изде́ржки/** з^г-й сплати́- борг /ви́трати/, *с*ᴷ покри́й-борг- /витрати-/; **-й мра́ком неизве́стности** маста́к повива́- таємни́цею; **-й пе́ной** запі́нюючи; **-й простра́нство** з-й покри́ти про́стір; **-й позо́ром = позорящий**; **-й** *(себя́)* **сла́вой** з-й укри́- *(себе́)* сла́вою, деда́лі славні́ший; **-й поцелу́ями** с-и цілува́ти без кінця́, *с*ᴷ цілу́й-без-кінця- [цілу́й-без-кінця-лю́бас];

♦♦♦(СЯ): п.(ся) морщи́нами *(не лик)* бри́жити*(ся)*;

ПОКРЫ́ТЬ *(водою)* захлю́пнути; ◊; **п. ма́том** 1. ви́матюка-, 2. *г.* притьми́-; **п. рубца́ми** пошрамува́-; **п. ру́ганью** облихосло́ви-; **п. собо́й** *ф*ᴾ залягти́ [**валуны́ -ли с. по́ле** валуни́ -ли́ по́ле]; **п. те́нью** отіни́ти;

ПОКРЫ́ТЬ*(СЯ)* *(узорами)* замере́жити*(ся)*;

♦♦♦СЯ кри́тися ◊, *(чим)* бра́- [б. стру́пом]; **п. и́неем** тумані́ти; **п. ко́ркой** шкарубі́-, затяга́тися ні́би стру́пом; **п. мра́ком неизве́стности** тону́ти у мря́ці невідо́мого; **п. пе́ной** запі́нюватися; **п. пле́сенью** затяга́- цві́ллю, зацвіта́ти (ц.); **п. пы́лью** припада́- по́рохом; **п. ря́бью** *(- воду)* мо́рщитися, бри́жи-; **п. то́нким сло́ем** *(не лише льоду)* зашерха́ти;

-йся/-ый покри́ваний /у-, на-/, пошива-, запи́на-, засти́ла-, засте́ляний, опови́ва-, заглу́шу-, спла́чу-, *п*ᴷ покривни́й /на-/; **-я водо́й** зато́плюва- водо́ю; **-я зеленя́ми** покри́ва- схо́дами /зело́м, вру́нами/; **-я ко́ркой** затя́га- ні́би стру́пом; **-я морщи́нами** збри́жува-; **-я мра́ком низве́стности** пови́ва- таїно́ю /таємни́цею/; **-я пе́ной** запі́нюва-; **-я пле́сенью** затяга́- цві́ллю; **-я пы́лью** запоро́шу-; **-я стру́пьями** укри́- стру́пом; **-я тума́ном** ма́йже стумані́лий;

ПОКРЫ́ТЬСЯ *(чим)* взя́тися [**лицо -лось кра́сными пя́тнами** обли́ччя -о́ся черво́ними ви́піками] ◊; **п. во́лнами** захви́ли-; **п. звёздами** визорі́ти; **п. паути́ной** запавути́нитись; **п. пы́лью** припороші́ти; **п. стру́пьями** заструпі́-, взя́тися стру́пом;

-вший*(ся)* Ø; **-я пы́лью** припа́лий; **-я пы́лью** припороші́-; **-я ря́бью /зы́бью/** збри́жений; **-я стру́пьями** укри́тий стру́пом, заструпі́лий;

ПОКРЫ́ТЫЙ *(панцером)* опа́нцерений; **п. и́зморосью** замря́че-; **п. ма́том** 1. ви́матюка-, 2. притьме́н-; **п. мра́ком** пови́тий мря́кою, замря́чений; **п. по́чками** набро́ше-; **п. рубца́ми** пошрамо́ва-, *п*ᴷ рубцюва́тий, шрами́с-.

ПОКРЫ́ТИЕ *о*ᴷ по́крив, покро́в, *(дороги)* по́ве́рхня [**с твёрдым -ием** з твердо́ю -нею].

ПОКРЫ́ШКА *(шина)* по́кришка, *г.* опо́на; **по горшку́ и п.** яка ха́та, таки́й і тин, *(який ба́тько, таки́й і син)*.

ПОКУПА́ТЬ купля́ти, купува́-;

--й що /*м*ᴴ хто/ купу́є ◊, с-и /зви́клий/ к., р-й купи́-, *(по)*купе́ць, *п*ᴷ ку́пчий, купіве́льний, *г.* на за́купах, *с*ᴷ купу́й- [**-й за недо́рого** купу́й-дешево-купе́ць, деше́вий купе́ць];

-йся/-ый купо́ваний.

ПОКУ́ПКА *з*ᶻ купно́ [ку́пно-про́даж], *(одноразова)* по́купка;

ПОКУ́ПКИ *г.* за́купи; **за -ами** *г.* на за́купи; **де́лая -ки** на за́купах.

ПОКУПНО́Й *(- ціну)* прода́жний.

ПОКУША́ТЬСЯ замі́ря́тися, ва́жи-, зама́хува-, *(робити що)* ма́ти на́мір, *(на що)* *о*ᴷ підно́си- ру́ку, *(на майно)* зазіха́-, *(на кого)* роби́- за́мах;

-йся 1. що /*м*ᴴ хто/ ма́є на́мір ◊, с-и п. р., з-й підне́сти́ р., наці́ле-, зазіха́йло, *п*ᴷ гото́вий, *о.* з на́міром /мето́ю/, © ма́вши /ма́ючи/ на́мір, 2. що ро́бить за́мах ◊, гото́вий зро́би- з., *г.* атента́тчик, *о.* з ду́мкою про за́мах; **-я на самоуби́йство** гото́вий заподія- собі смерть, самовби́вець; **-я на уби́йство** з на́міром уби́-; **-я на** *чью* **жизнь** жаду́щий /наці́лений/ уби́ти *кого*.

ПОКУШЕ́НИЕ *г.* атента́т.

ПОЛ /ПОЛОВИ́НА/: *(в)* **п. /-не/ пя́того** *(о)* пів на п'я́ту /до п'я́тої/.

ПОЛА́ *ф*ᴾ припі́л [**в -ле́** *(нести)* у припо́лі].

ПОЛАГА́ТЬ гада́ти, ду́ма-, вважа́-, припуска́-;

--й що /*м*ᴴ хто/ гада́ ◊, с-и /схи́льний/ ду́ма-, з ду́мкою /га́дк-/, впе́вне- у ду́мці, © гада́ючи; **-й свои́м до́лгом = считающ- с. д.**; **-й нача́ло** *чему* покли́каний започаткува́ти *що*, ініці́ятор *чого*; **-й основа́ние** *чему* **= основывающий** *что*;

ПОЛО́ЖИТЬ *(платню)* ви́значити, *(карти на стіл)* ви́клас-; ◊; **п. во** *что* *ж*ᴹ да́- до; **п. го́лову** *у*ᴾ покла́с- живі́т; **п. коне́ц** сказа́- го́ді; **п. нача́ло** започаткува́-, заініціюва́-, відкри́- шлаґба́ум;

ПОЛО́ЖИМ припусті́мо, *ф*ᴾ сказа́ти [**э́то, п., ли́рика** це, с., лі́рика]; *в*ᶜᵗ *з.* да́ймо; **ну, п.!** це ще ба́бка надво́є ворожи́ла, о ні, ви́бач*(те)*!, вибача́йте! [**ну, п., я не спец** в.! я не спец].

-вший Ø; **-й коне́ц** покла́вши край; **-й нача́ло** ініці́ятор;

ПОЛО́ЖЕНО заве́дено, $о^{к}$ передба́че-, так ведеться, нале́жить, годи́ться; **как п.** як ма́є бу́ти;
ПОЛА́ГАТЬСЯ покладати́ся, звіря́-, спуска́-, $о^{к}$ сполягати; *(- гроші)* припада́- /нале́жа-/ *їм*, *(на їх)* числи́-; **как -ется /поло́жено/** як ма́є бу-; **-ется по шта́ту** передба́чено шта́том /у шта́ті/; **-йся** що здає́ться на ◊, з-й покла́стися, */на кого/* зда́ний, $п^{к}$ нале́ж-, який ма́є бу́ти; **-я на аво́сь** зда́- на мо́же /я́кось-то-бу́де/; **-я на авторите́т** зда́- на *чий* авторите́т; **-я на во́лю Бо́жью** зда́- на ла́ску Бо́жу; **-я на самого́ себя́ /на свои́ си́лы/** зда́- сам на се́бе; **-я на сло́во** по́вен віри до сло́ва;
ПОЛОЖИ́ТЬСЯ *(на кого/що)* зда́тися, опе́р-, спусти́- ◊;
-вшийся Ø; **-йся на свой страх и риск** зда́ний сам на се́бе.
ПОЛА́СКОВЕЕ $п^{к}$ ласка́вшенький, $п^{р}$ не так суво́ро.
ПО-ЛАТЫ́НИ лати́ною, з-лати́нська.
ПОЛБЕДЫ́: ещё **п.** ще б нічо́го, ме́нше з тим.
ПОЛДОРОГИ $ф^{р}$ пере́путь [**на -оге** на пере́путі].
ПО́ЛЕ $у^{р}$ ни́ва, *(серед лісу)* опі́лля, *(сфера)* цари́на, *(дій)* аре́на, *(для ігор)* стадіо́н, *(рукопису)* *г.* марґіне́с [**на -я́х** на -сі]; **п. бо́я /бра́ни, сраже́ния/** бойо́вище /-сько/; **п. для самореализа́ции** *г.* по́ле до по́пису; вне **-ля зре́ния** $м^{-о}$ за ка́дром.
ПОЛЕ́ГЧЕ $п^{к}$ ле́гшенький, $п^{р}$ як /щоб/ ле́гше.
ПОЛЕ́ЗНЫЙ *г.* ужитко́вий; **быть -ым** прислужи́тися, іти́ на ко́ристь.
ПОЛЕМИЗИ́РОВАТЬ полемізува́ти, дискуту-́;
--**й** що $/м^{н}$ хто/ полемізу́є, с-и п., р-й посперечатися, за́йня́тий поле́мікою, полемі́ст, дискута́нт, $п^{к}$ полемі́чний, *о.* в поле́міці, ± **спорящий**.
ПОЛЕ́НЦЕ $о^{к}$ поліня́чка.
ПОЛЁТ $ф^{р}$ машта́б [**ни́зкого -та** мало́го -бу], калі́бр [**высо́кого -та** вели́кого -бру]; **п. воображе́ния** буя́ння фанта́зії; **высо́кого -та пти́ца** ви́соко літа́є *хто*, $с^{к}$ ви́соко-літа́й-птах; **с пти́чьего -та** з висоти́ літака́.
ПОЛЁТНЫЙ $ф^{р}$ літа́льний.
ПО́ЛЗАНЬЕ $о^{к}$ $м^{н}$ по́повзи, $о^{д}$ по́повз.
ПО́ЛЗАТЬ по́взати, плазува́-, ла́зи-; **п. на коле́нях** колінкува́ти;
--**й** що $/м^{н}$ хто/ по́взає ◊, плазу́н, пласту́н, повзу́н, $п^{к}$ повзу́чий, плазови́тий, $с^{к}$ повзи́-, © по́взаючи; **-й в ного́х** у *кого* **/на брю́хе** пе́ред *кем*/ з-й плазува́ти пе́ред *ким*; **-й на коле́нях** зви́клий колінкува́-; **-й на четвере́ньках** го́дний лише́ рачкува́-, повзи́-рачки- [повзи́-рачки-дитина], © ла́зивши ра́чки; **-й ра́ком** зви́клий рачкува́-;
ИСПО́ЛЗАТЬ пополáзити ◊;
-вший Ø.
ПОЛЗТИ́ повзти́, ліз-, плазува́-, розповза́тися /-лáзи-, -лізá-/, *(-поїзд)* спиня́- біля ко́жного стовпа́;
--**й** що $/м^{н}$ хто/ повзе́ ◊, $п^{к}$ повзу́чий. © по́повзом, пла́з-, ра́чки + **ползающий**.
ПОЛИВА́ЛКА полива́чка.
ПОЛИВАНИЕ $о^{к}$ *(по)*ли́ття.
ПОЛИВА́ТЬ полива́ти /під-, з-/;
--**й** що $/м^{н}$ хто/ полива́ ◊, с-и п., з-й поли́-, за́йня́тий политтям, полива́льник *(дощ)* полива́йчик, *(річ)* полива́чка, $п^{к}$ полива́льний + %, *о.* за полива́нням, $с^{к}$ поли́й- [поли́й-город-лі́йка];
-йся/-ый поли́ваний /під-, з-/, $п^{к}$ поливни́й.
ПОЛИНДРО́М *ж. г.* рак літера́льний.
ПОЛИРОВА́ТЬ поліру́ва́ти, *(метал)* шліфува́-;
--**й** що $/м^{н}$ хто/ поліру́є, с-и п., з-й відполірува́-, для полірува́ння, за́йня́тий -ям, полірува́льник, $п^{к}$ полірува́льний + %;
-йся/-ый поліро́ваний, шліфо́-, підда́- поліруванню.
ПОЛИРО́ВКА $р^{к}$ поліро́вання.
ПОЛИ́ТИКА: п. кнута́ и пря́ника полі́тика кия́ й пирога́.
ПОЛИТИКА́НСТВОВАТЬ політик/ува́ти;
--**й** що $/м^{н}$ хто/ ~у́є, с-и /зви́клий/ п., політика́нт, $о^{к}$ заполітизо́ваний, розполітико́-.
ПОЛИФОНИ́ЧНЫЙ $о^{к}$ рясноголо́сий.
ПОЛИЦЕ́ЙСКИЙ $о^{к}$ поліція́нт, поліци́ст.
ПОЛНЕ́ТЬ виповнюватися, повні́ти, ☺ гла́дша-;
-й с-и гла́дшати, деда́лі /з ча́сом/ гла́дший;
ПО♦♦♦ набра́тися /наї́сти/ ті́ла, обрости́ ті́лом;
-вший обро́слий ті́лом, роздобрі́-, гладки́й, тіли́стий, Ø;
РАС♦♦♦ набра́тися ті́ла, зачерева́тіти ◊;
-вший зачерева́тілий, обро́с- ті́лом, роздобрі́-, Ø·
ПО́ЛНИТЬСЯ повн/і́ти; **п. зву́ками** гу́дом густи́, *(- ліс)* гомоні́-;
-йся що ~і́є ◊, щора́з повні́ший, перепо́внюваний; **-я зву́ками** $с^{к}$ -дзво́нний [**-я сла́дкими** з. солодкодзво́нний].
ПО́ЛНО!, ПО́ЛНОТЕ! $о^{к}$ ет!, ме́нше з тим!, таке́ гово́риш /-ите/!, таке́ й ска́жеш /-ете/!; **п. вра́ть-то!** розкажи́ кому́ і́ншому! /своїй ба́бці!/.
ПОЛНОВЕ́СНЫЙ $ф^{р}$ повноси́лий.
ПОЛНОКРО́ВНО $п^{о}$ повнозе́рно;
ПОЛНОКРО́ВНЫЙ $п^{б}$ крови́стий, *(- дію)* повноси́лий ◊.
ПОЛНОМЕТРА́ЖНЫЙ *п.* цілкови́тий, абсолю́тний [**п. дура́к** абсолю́тний ду́рень].
ПОЛНОМО́ЧИЕ *г.* повновла́сть, $ф^{р}$ манда́т.
ПО́ЛНОСТЬЮ цілко́м, по́вною мі́рою, *(вжити)* геть; **целико́м и п.** *(відданий)* душе́ю й ті́лом.
ПОЛНОТА́ $о^{к}$ по́вніcть, вичерпн-, $ф^{р}$ на́дмір; **во всей -те́, со всей -о́й** якнайвиче́рпніше; **от -ты́ се́рдца /души́/** з на́дміру почува́нь.
ПОЛНОЦЕ́ННО $п^{о}$ повнозе́рно;
ПОЛНОЦЕ́ННЫЙ $о^{к}$ повнозначний, повновартісний, повнозе́р-, повноці́н-, повномашта́б-.
ПО́ЛНОЧЬ: по́сле полу́ночи за́північ.
ПОЛНОЩЁКИЙ щока́тий.

ПО́ЛНЫЙ ☺ товсти́й, гладки́й, *(- свободу)* необме́жений, *(контраст)* діяметра́ль-, $ф^р$ уве́сь [**на -ую мо́щность** на всю поту́жність]; **п. с верхо́м** по́вний че́рез верх; **п. сил** повноси́лий; **п. тупи́ца** тупа́к тупако́м; **п. успе́х** цілкови́тий у́спіх; **-ая зауря́дность** сіря́к сіряко́м; **в -ую силу** на по́вну си́лу; **-ой жи́знью** *(жити)* на по́вні гру́ди; **-ым го́лосом** на весь го́лос; *д!* ПО́ЛОН;

ПОЛНЕ́ЙШИЙ *(збір)* $о^к$ повні́сінький.

ПОЛОВИ́НА: с **-ны** на́спіл; *д!* ПОЛ.

ПОЛОВИ́НЧАТОСТЬ $о^к$ розполови́неність.

ПОЛОВИНЧА́ТЫЙ $о^к$ розполови́нений /пере-/, з двох полови́н.

ПОЛОВО́ДЬЕ *з.* зали́ва; & $п^к$ *по́вінний.

ПОЛОВО́Й *(- стосунки)* $е^в$ неплатоні́чний; **п. акт** $е^в$ любо́в- акт, $ф^р$ со́ром [**первый п. а.** перший с.]; **п. го́лод** $е^в$ діво́чий го́лод; **-ые о́рганы** *з.* приро́дження; **име́ть -вые сноше́ния** с *кем о.* перейти́ че́рез лі́жко *чиє.*

ПОЛОГОПА́ДАЮЩИЙ похилопа́дний.

ПОЛОЖЕ́НИЕ *(розпорядок)* пра́вила, *(тіла)* поста́ва; **вое́нное п.**, стан обло́ги; **госпо́дствующее** п. панівне́ /кома́нд-/ стано́вище; **ша́ткое п.** слизьке́ с.; **п. ху́же губерна́торского** © святи́й Бо́же не помо́же; **в нело́вком -ни** ні в сих ні в тих; **хозя́ин -ня** воло́да́р стано́вища; **с -ием** *(в обществе) г.* на стано́вищі;

ПОЛОЖЕ́НИЯ: **основны́е** /**о́бщне**/ **п.** заса́ди.

ПОЛОЖИ́ТЕЛЬН/О $ф^р$ хоч ґвалт кричи́ [**п. не́чем** х. ґ. к. нема́ чим];

~ЫЙ *(відгук)* схва́льний, $о^к$ сві́тлий [**-ая фигу́ра** -ла по́стать; **-ое впечатле́ние** -ле вра́ження], ☺ поря́д-, *(бік)* найкра́щий [**с -ной стороны́** з найкра́щого бо́ку], *(не іно м.)* дода́тній; **-ые сто́роны** плюси́; ± ПОЗИТИВНЫЙ.

ПО́ЛОЗ 1. *(в санях)* ко́взальний брус*(о́к)*, 2. уда́в, Boa constrictor; & 1. полозо́к, $м^н$ полози́, 2. полозю́к.

ПО́ЛОН: п. **приключе́ний** бага́тий на приго́ди.

ПОЛОНИ́ТЬ; ЗАПОЛОНИ́ТЬ *(душу)* обсі́сти, *(площу)* залягти́.

ПОЛОСА́ *(газети)* шпа́льта [**газе́тные -сы** газе́тні -ти, -ти газе́т], $ф^р$ зона [**п. отчужде́ния /отво́да/** з. відчу́ження /будо́ви/].

ПОЛО́СКА сму́жка, $о^к$ па́смужка, *(обгортати)* пере́паска; **в -ку** у сму́жку.

ПОЛОСКА́ТЬ полоскати, сполі́скува- /об-, пере-/; & $г^д$ полока́ти

--**й/-щущий** що /$м^н$ хто/ поло́ще ◊, с-и п., з-й ви́полоска-, для полоска́ння, за́йнятий -ям, $п^к$ = %;

ПОЛОСКА́ТЬСЯ *(- прапор)* лопоті́ти;

-йся/-ый поло́сканий, обполі́скуваний /пере-/; **поло́щущийся** *(прапор)* тріпотли́вий, лопот-́;

ПЕРЕПОЛО́СКАННЫЙ переполо́щений /ви́-, про-/.

ПОЛОСНУ́ТЬ $д^к$ різ*(о)*ну́ти, $о^к$ черкну́ти;

-вший Ø.

ПОЛОСОВА́ТЬ рі́зати /розрі́зува-, кра́я-, чикри́жи-/ на сму́ги /*(метал)* на шта́би/; *(нагаєм)* шмага́-, *(ш)*па́ри-, дава́- хло́сти, спи́су- спи́ну;

--**й** що /$м^н$ хто/ рі́же на сму́ги ◊, с-и к. на с., за́йнятий рі́занням на с., $п^к$ рі́жучий на с., © краючи на с.;

ПЕРЕ♦♦♦ *(спину)* переписа́ти *(нагає́м)*.

ПО́ЛОСТЬ *(печі)* че́рево, *(рота)* $о^к$ дупли́на.

ПОЛОТЕ́НЦЕ *т.* пла́хта [**подъёмное п.** пла́хта-підо́йма].

ПОЛОТЁР $з^п$ полоте́р.

ПОЛОТНО & *(шматок тканини)* полотни́н*(к)*а.

ПОЛО́ТЬ полоти, шарува́-, пришува́-, пропо́лю-;

-й = пропалывающий.

ПОЛТОРА́: ни два ни п. $о^к$ ні рябе́ ні пері́сте.

ПОЛУ- $с^к$ допів- [**полуго́лый** допівго́лий], пів- [**полуба́к** півба́к], напів- [**полуживо́й** напівживи́й].

ПОЛУГОЛО́ДНЫЙ: -ое существова́ние життя́ на голо́дному пайку́.

ПОЛУДЁННЫЙ *д.* полуде́нішній.

ПОЛУЖИ́РНЫЙ $о^к$ піджи́рний.

ПОЛУКРО́ВОК /ПОЛУКРО́ВКА *ч.р.*/ міша́нець, мети́с, нечистокро́вний.

ПОЛУКРУГ $п^о$ півкру́жжя.

ПОЛУКРУ́ГОМ $о^к$ пів́ободом.

ПОЛУЛУ́ННЫЙ *(клапан)* $м^а/р^к$ серпа́стий.

ПОЛУМЕ́РЫ $ф^р$ півкро́ки, півдії́.

ПОЛУНО́ЧНИЧАТЬ $о^к$ не спа́ти ноча́ми;

--**й** що /$м^н$ хто/ не спить н., с-и /зви́клий/ не с. н.

ПОЛУ́НОЧЬ: вре́мя до -очи $з^г$ передпі́вніч.

ПОЛУПОДВА́Л *г.* сутере́ни.

ПОЛУПРОНИЦА́ЕМЫЙ $р^к$ напівкрі́зький, напівпрося́жний.

ПОЛУСМЕ́РТЬ: до **-ти** ма́ло не на смерть.

ПОЛУСО́ННЫЙ *ф.* з непроде́ртими очи́ма.

ПОЛУСФЕРИ́ЧЕСКИЙ $о^к$ круглове́рхий.

ПОЛУТЕ́НЬ $о^к$ су́тінь.

ПОЛУ́ТОРНЫЙ $о^к$ півтора́чний.

ПОЛУЧА́ТЕЛЬ відбо́рець, відбира́ч $з^г$ відбира́тель.

ПОЛУЧА́ТЬ дістава́ти, оде́ржу-, отри́му-, відбира́- /*г.* по-/, $ф^р$ ма́- [**п. удово́льствие** м. насоло́ду /прие́мність/]; **п. во владе́ние** дістава́- у вла́сн-; **п. возмо́жность** ма́- наго́ду; **п. воспита́ние** вихо́вуватися; **п. дохо́д** ма́ти прибу́ток; **п. пода́чки от** *кого* жи́- з *чиєї* ла́ски; **п. по квита́нции** відбира́- на квито́к; **п. пра́во го́лоса** *г.* прихо́ди- до го́лосу; **п. расчёт** розрахо́вуватися, бра́ти розраху́нок; **п. реа́льное осуществле́ние** втілюватися; **п. удово́льствие** зазнава́ти насоло́ди, ті́шитися, втіша́-, знахо́дити /відчува́-/ ра́дість, раді- се́рцем; **-а́й***(те)***! -чи́***(те)***!** на́ тобі! *(на́те вам!)*, *(кинувши)* держи́! *(-іть)*!;

--**й** що /$м^н$ хто/ дістає ◊, наді́люваний *чим*, ад-

реса́т, *к*ⁿ одéржувач, *о*ᵏ діставчу́к + **получатель,** *о.* з пра́вом на одéржання, © с-и ♦; **-й возмóжность** © діста́вши наго́ду; **-й в своё распоряже́нне что** що дістає́ пра́во урядува́ти /орýду-/ *чим*; **-й всё бóльшее признáние** щорáз ши́рше ви́знаний; **-й образова́ние** що дістає́ освíту, освíчуваний, вишкóлю-; **-й огла́ску** розголóшу-; **-й пéнсию** пенсіонéр; **-й объяснéние** поя́сню-; **-й поврежде́ние** ушкóджу-; **-й под отчёт** відбóрець під звіт /відповіда́льність/; **-й по подпи́ске** передпла́тник; **-й по счёту** відбóрець; **-й права́ гражда́нства** майбу́тній громадяни́н; **-й разреше́ние** © дістаючи́ дóзвіл; **-й реа́льное осуществле́ние** втíлюваний;

ПОЛУЧИ́ТЬ *ф*ʳ спійма́ти [**-чи́л?** -ма́в?, дістáв?; **-ишь!** спійма́єш!, дістáнеш!]; **п. бары́ш** мá- зиск; **п. во владе́ние** обня́-; **п. дóступ** доступи́тися; **п. ку́киш с ма́слом** злови́ти вітра в пóлі; **п. нагоня́й** дістá- прочуха́на; **п. отка́з** дістá- гарбузá; **п. отпóр** дістá- відсіч /одкошá, по рукáх/; **п. переве́с** *(на виборах)* взя́- гóру; **п. постоя́нную пропи́ску** *п.* набу́- прав громадя́нства, узвичаї́тися, *ф*ʳ бу́ти прийня́тим до ґу́рту; **п. при́быль** мá- зиск; **п. распростране́нне** *(- ідеї) г.* заіснувá-; **п. тумакóв** скуштувá- бéбехів; **п. удовóльствие** натíшитися, мáти втíху /задовóлення/, відчу́- насолóду; **п. шанс** мá- шанс; **п. шлепкóв** *г.* дістá- по штáнях, **-чи́!, -чáй!** мáєш!; **-им** мáтимем*(о)*; **-ишь** мáтимеш, дістáнеш; **-вший** Ø; **-й воспита́ние** ви́хований; **-й всеóбщее призна́ние** загальнови́зна-; **-й пóлную свобóду** *о*ᵏ розсвобíдне-;

ПОЛУЧА́ТЬСЯ *о*ᵏ вихóдити, складáтися [**так -ается /-и́лось/** так -óдить /ви́йшло/, -дáється /склáлося/]; *(не)* **п.** *(не)* клеї́тися /вихóдить, випадáє/; **-а́ется /-ится/ то же са́мое** на одне вихóдить /ви́йде/; **-а́лось** 1. вихóдило, складáлося, 2. одéржувано;

-йся/-ый відби́раний /по-/, одéржува-, отри́му-, здобу́- /на-/; **-я** *(як наслідок)* що вихóдить, утвóрюваний /ви-/, добу́-;

ПОЛУЧИ́ТЬСЯ *(з чого)* ви́лупитись [**ничегó не -лось** нічóго не -илось]; **ничегó не -ится** не бу́де діла; **ничего не -и́лось /-а́ется/** ви́йшов /вихóдить/ пшик, діла не ви́йшло /не вихóдить/; **-вшийся** одéржаний, отри́ма-, відíбра-, здобу́тий /на-/.

ПОЛУЧЕ́НИЕ: **при /по/ -нии** *чего* одéржуючи /одéржавши, дістá-/ *що*; **по -нию** *(ордер)* для одéржання.

ПОЛУ́ЧКА ви́плата, *(сума)* платня́.

ПОЛУ́ЧШЕ *п*ᵏ крáщенький, *п*ʳ як /щоб/ крáще; **п.** *чего* крáще від *чого*.

ПОЛУША́РИЕ: **пра́вого /лéвого/ -ия** © правопівку́льний /лівопівку́льний/.

ПОЛУШУТЯ́ півжáртом.

ПОЛЫХА́ТЬ палахкотí[á]ти, палá-, паленí-;

-й що палахкоти́ть ◊, с-и п., *п*ᵏ палахкітли́вий, палахкотю́чий, палахки́й, палахли́вий;

ОТПОЛЫХА́ТЬ відпаленíти ◊.

ПО́ЛЬЗА *о.* позити́вний баля́нс, *ф.* вжи́ток [**нет никакóй -зы** немá ніякого -ку]; **в -зу** *кого* на кóристь *кому*; **в своú -зу** собí на к.

ПОЛЬЗИ́ТЕЛЬНЫЙ *о*ᵏ пожитóчний.

ПО́ЛЬЗОВАНИЕ *о*ᵏ ужи́ток; **пра́во -ня** пра́во користувáтися; **в чьём бы -ии он ни находи́лся** хай хто користу́ється з йóго /вживáє йогó/.

ПО́ЛЬЗОВАТЬСЯ користувáтися /послугóвува-, *д.* слугувá-, *г.* користáти/ з *чого,* використóвува- *кого/що, (славою +)* мá- *що,* тíшитися /втішá-/ *чим, (чим)* орýдувати; **п. дурнóй репута́цией** мá- недóбру слáву; **п. извéстностью** *кого* мá- популя́рність /слáву/ *кого*; **п. и.** у *кого* $п^{-o}$ мá- свою́ мáрку в *кого*; **п. всéми блáгами** мá- всі блáга; **п. одобрéнием** © дістá- схвáлення; **п. поддéржкой** мá- підтримку; **п. права́ми** мá- правá; **п. результа́тами** *чего* пожинá- плоди́; **не п. авторитéтом** у *них* нічóго не знáчи- для *їх*; **-уясь всесторóннним покрови́тельством** *кого* за *чиєю* ширóкою спи́н-; **-уясь слу́чаем** при цій нагóді;

-йся що /*м*ⁿ хто/ користáє з ◊, зви́клий /допу́щений/ користувáтися з *чого,* з-й скористá- з, кори́стувач, *о*ᵏ користáнт; **-я авторитéтом** авторитéтний; **-я влия́нием** впливóвий; **-я всéми блáгами** наділений всімá блáгами, © мáючи всі блáга; **-я извéстностью** ши́роко відóмий, популя́рний, славéтній; **-я поддéржкой** *кого* підтри́мува- *ким*; **-я пóлной свобóдой** *р.* розсвобíдне-; **-я почётом /уважением/** шанóва-,повáжа-; **-я преиму́ществами** © використóвуючи перевáги; **-я свои́ми права́ми** © користáю- зі своїх прав; **-я слу́чаем** р-й нагóді; **-я** *(***наибóльшим***)* **спрóсом** $п^{-o}$ мóдний, *(крам)* ходови́й, *г. (*найбільш*)* попитни́й; **-я успéхом** відзначе- у́спіхом, з незмíнним у́.; **-я успéхом у чита́теля /зри́теля/** *г.* почитни́й, /мáсово відвíдува-/;

ВОС♦♦♦ *(благами)* зачерпну́ти *чого*; **в. гостеприи́мством** *кого г.* розгости́тися у *кого*; **в. слу́чаем** скористá- з нагóди, ви́користати нагóду /шанс/, вхопи́тися за нагóду; **не в. слу́чаем** пропусти́ти /проґáви-, спартáчи-/ нагóду /шанс/; **-вшийся** Ø.

ПОЛЮБО́ВНО лáгодком, любéнько, мирнéнь-, лю́бо-ми́рно. ти́хо-ми́рно.

ПО-ЛЮ́ДСКИ: **не п.-л.** чéрез гóлову.

ПО́ЛЮС *г.* бігу́н.

ПОЛЯРИЗОВА́ТЬ поляриз/увáти;

-й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є, з-й п., ~áтор, *п*ᵏ ~áторний, ~аці́й- + %;

-йся/-ый поляризóва-.

ПОЛЯ́РНЫЙ & *підполя́рний.

ПОМА́ДИТЬСЯ; НА♦♦♦ *ф.* намáзатися.

ПОМА́ЗЫВАТЬ нема́, нема́, й мазну́ти, *ц.* пома́зува-;
--й = мажущий + що /*м*ⁿ хто/ пома́зує ◊, с-и ма́зати, р-й /покли́каний/ пома́за-;
-йся/-ый пома́зуваний, пома́занець.

ПОМА́ЛКИВАТЬ *о.* трима́ти язи́к за зуба́ми /на гачку́, на мотузку́/, приде́ржува- язи́к*(а́)*, не говори́-, не розтуля́- ро́та, *д*ᵏ прикуси́- язи́к*(а́)*; **п. в тря́почку = п.**; **-ай!** мовчи́ та диш!;
--й = молча- + що не розтуля́ ро́та, несхи́льний говори́ти, мовчу́н; **-й в тря́почку** © ні па́ри з уст.

ПОМЕ́НЬШЕ *п*ᵏ ме́ншенький, *п*ᵖ як /щоб/ ме́нше.

ПОМЕ́СТЬЕ *о*ᵏ посі́лість.

ПО́МЕСЬ *(гібрид)* мі́шанець.

ПОМЕ́ХА *о*ᵏ пере́мішка, *ф*ᵖ закови́ка, *(у праці)* гальмо́; **быть -ой** *о.* кі́сткою /кілко́м/ у го́рлі стоя́ти; **не п.** не заважа́є [**одно́ друго́му не п.** одно́ одно́му не з.];
ПОМЕ́ХИ *т.* фон [**атмосфе́рные п.** атмосфе́рний ф.].

ПОМЕ́ШАННЫЙ /**ти́хо п.**/ неспо́вна ро́зуму, слаби́й на го́лову, *е.* причи́нний, *(на чім)* схи́бле-.

ПОМЕША́ТЕЛЬСТВО: **ти́хое п.** ти́хе божеві́лля, *г.* ти́хе вар'я́тство.

ПОМЕЩА́ТЬ місти́ти, приміща́- /у-, роз-/, розташо́вува-, *(у капсулу)* вклада́-, запеча́тува-, фасу́ва-, пакува́-, запресо́ву-;
--й що мі́стить ◊, хто приміща́ ◊, с-и п., з-й примісти́-, для примі́щення /роз-/, за́йня́тий -ям /роз-/, *п*ᵏ містки́й, просто́рий для *чого*;
ПОМЕСТИ́ТЬ *о*ᵏ да́ти до, убга́-, упха́-, притули́-, приткну́-, примости́-, да́- приту́лок, прихисти́-, *(у трубку)* вста́ви-, *(у капсулу)* запакува́-;
-йся/-ый примі́щуваний /роз-, у-/, розташо́ву-, улашто́ву-, *(куди)* відда́-; **-я в карма́не** ро́зміром /завбі́льшки/ як кише́ня, завбі́льшки з -е́ню; **-я под столо́м** з-й умісти́тися під столо́м;
ПОМЕСТИ́ТЬСЯ *о*ᵏ притули́тися, примости́-, приткну́-, знайти́ приту́лок, *(у що)* вкла́стися, *ф.* влі́зти, убга́тися, упха́-;
-вший*(ся)* Ø; **-я** примі́щений ◊ → **-йся** приту́ле-, примо́щ-, приткну́тий, упха́-, улі́злий.

ПОМЕЩЕ́НИЕ *(у капсулу)* фасува́ння, запако́-; **жило́е п.** житло́.

ПОМИ́МО **п. всего́ про́чего, п. того́** /**э́того**/ поза тим; **п. про́чего** *к*ⁿ се́ред і́ншого.

ПОМИ́Н: **не быть и в -и́не** і не ночува́ти [**не́ было и в -и́не** і не -а́ло]; **и в -не нет** кіт напла́кав, нема́ й знаку́ /зга́дки/, *ф*ᵖ нема́ й на лі́ки, і бли́зько нема́, і не па́хне.

ПОМИНА́ТЬ зга́дувати /спо-/, *(с)*помина́-, **-а́й как зва́ли** *кого* шука́й ві́тра в по́лі, ті́льки й ба́чили *кого*, *а.* помина́й як зва́ти!;
--й що /*м*ⁿ хто/ помина́ ◊, с-и п., гото́вий пом'яну́-, помина́льник, помина́йло *п*ᵏ помина́льний;
-й *(не)***до́брым сло́вом** зга́дуючи до́брим *(лихи́м)* сло́вом;
-йся/-ый зга́дуваний, поми́на-, *д.* поми́натий.

ПО́МНИТЬ пам'ят/а́ти, тя́ми-, не забува́-, носи́- в се́рці; **не п. себя́ от восто́рга** нетя́митися з ра́дощів;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~а́ ◊, с-и **п.**, з-й запам'ята́-, него́дний забу́-, *(річ)* па́м'ятни́к, *п*ᵏ пам'ятки́й, пам'яту́щий, пам'ятли́вий, *с*ᵏ незабу́дь- [незабу́дьподрига], © пам'ята́ючи; **не -й себя́** знетя́млений; **не -й себя́ от восто́рга** з. від ра́дощів;
ПОПО́МНИТЬ запам'ята́ти до нови́х ві́ників ◊;
ПО́МНИТЬ*(СЯ)* держа́ти*(ся)* у голові́;
ПО́МНИТЬСЯ жи́ти в па́м'яті ◊; **мне -ится** мені́ впа́м'ятку́; **не -ится** ***им*** невпа́м'ятку́ *їм.*

ПОМНОЖА́ТЬ/--й = множащий/МНОЖИТЬ.

ПОМОГА́ТЕЛЬ помага́ч.

ПОМОГА́ТЬ помага́ти, допомага́- /за- /с-/ *кого*/, става́- у приго́ді /зара́джува-, сприя́-, *о.* простяга́- ру́ку по́мочі/ *кому*, зарято́вува- *кого*; **вряд ли -жет** *ф.* помо́же як ме́ртвому кади́ло;
--й що /*м*ⁿ хто/ помага́ ◊, с-и п., гото́вий помогти́, помічни́к *(під)*помага́ч, рука́, *с.* ряті́вни́к, *п*ᵏ допомі́жни́й, спомага́вчий, зара́дний, помі́чни́й для *чого*, */доброчинний/* допомого́вий, *с.* ряті́вни́й, *о.* ско́рий на по́міч, для по́мочі, за́йня́тий -ччю, *(діяти)* спрямо́ваний, щоб [**-й уточни́ть** с., щоб уточни́ти]; **-й врать** підбре́хач, підга́вку-.

ПОМО́ЙНЫЙ: **-ая я́ма** вигрі́бна я́ма.

ПОМО́Л *(дія)* *о*ᵏ ме́лення.

ПОМО́ЛВКА *п*ᵒ зашлю́бини.

ПОМОЛОДЕ́ЛОСТЬ замолоді́лість.

ПОМОЛО́ЖЕ *п*ᵏ моло́дшенький, моло́дший [**п.** Вас м. за Вас], *п*ᵖ щоб моло́дше.

ПОМО́ЩНИК *(вірний)* пра́ва рука́.

ПОМО́ЩНИЧАТЬ помічникува́ти.

ПО́МОЩЬ: **без никче́й -щи** *п*ᵖ самоту́жки, *п*ᵏ самоту́жний; **по оказа́нию -щи** *(заклад)* для допомо́ги, *п*ᵏ допомого́вий.

ПО́МПА *о*ᵏ смок; **с -ой** уро́чи́сто, на широ́ку но́гу.

ПОМПЕ́ЗНОСТЬ *(святкова)* *м*ⁿ прибамба́си.

ПОМПЕ́ЗНЫЙ бучни́й.

ПОМРАЧА́ТЬ тьма́рити, потьма́рюва- /за-/, захма́р-; **п. рассу́док** па́морочити /тума́ни-/ ро́зум;
--й що тьма́рить ◊, с-и т., з-й запа́морочи-, затьма́рювач, *п*ᵏ па́морочливий + %, *с*ᵏ па́мороч-;
ПОМРАЧА́ТЬСЯ хмарні́ти ◊;
-йся/-ый тьма́рений, затьма́рюва- /по-/, запа́морочу-, затума́ню-, ма́йже захмарні́лий /о-, по-/;
ПОМРАЧИ́ТЬСЯ поме́ркти ◊; **-и́лся рассу́док** скаламу́тився ро́зум; **-и́лся свет** хитну́вся світ в оча́х.

ПОМРАЧЕ́НИЕ *(розуму)* запа́морочення, *г.* заморо́ка; **п. рассу́дка** скаламу́чення ро́зуму.

ПОМУРЛЫ́КИВАТЬ *о*ᵏ пому́ркувати.

ПОМЫКА́ТЬ: **п.** ***кем*** пошту́рхувати /поневіря́-,

попиха́-, коверзува́- над/ *ким*, їзди- ве́рхи на /по голові/ *кому*, *о.* усі діри затика́- *ким*, потира́- ру́ки об *кого*, **п. собо́й** поміта́ти собо́ю;

--й що /$м^н$ хто/ попиха́ ◊, зви́клий /с-и/ п., поштурха́ч, *з.* поти́ра́ч, $с^к$ попиха́й- [попиха́й-усіма]; © попиха́ючи;

-ый попи́хуваний, пошту́рху-, поневі́рю-, попи́хач, попиха́йло, поштурхо́висько.

ПОМЫШЛЯ́ТЬ поду́мувати, ду́ма-, гада́-, ма́- на́мір /га́дку/, помишля́-; **не п.** $ж^м$ не кла́с- в го́лову *(*в -ви*)*; *(***не***)* **п. о** ***чём*** *(*не*)* ма́- в га́дці *що (чого)*, на ду́мку *(*не*)* йти *кому* [**он не -я́л о побе́ге** йому́ й на ду́мку не йшла втеча]; **и не п.** і га́дки не ма́-, і в ду́мці собі не ма́-;

--й що /$м^н$ хто/ ма́є на́мір ◊, наста́влений, $п^к$ гото́вий, *о.* з ду́мкою, з га́дкою, з на́міром.

ПОМЯ́ТОСТЬ ви́м'ятість.

ПОМЯ́ТЫЙ ви́м'ятий, *(вигляд)* пожо́ваний.

ПОНАПРА́СНУ *(*за*)* пу́сто-ду́рно, коту під хвіст

ПО-НАСТОЯ́ЩЕМУ $ф^р$ такі́ [**тене́рь я п.-н. бою́сь** тепе́р я т. бою́сь].

ПОНАЧА́ЛУ $о^к$ початка́ми, на /при/ початка́х, початко́м.

ПОНЕДЕ́ЛЬНИК: по -ам щопонеділка.

ПОНИЖА́ТЬ знижа́ти /по-/, зни́жува- /по-/:

--й що /$м^н$ хто/ зни́жує ◊, с-и з., з-й знизи-, $п^к$ = %, щора́з ни́жчий, ± **уменьшающий**;

♦♦♦СЯ ни́жчати ◊, іти́ вниз, *(на біржі)* па́да-, *(-рельєф)* спада́-; **п. в цене́** деше́вша-;

-йся зни́жуваний, зме́ншу-, прити́шу-, $п^к$ спа́дистий, спадни́й, спадови́й;

ПОНИ́ЗИТЬСЯ: -вшийся зни́жений, зме́нше-, прити́ше-, Ø.

ПОНИ́ЖЕ $п^к$ ни́жч(еньк)ий, $п^р$ *(*щоб*)* ни́жче.

ПОНИЖЕ́НИЕ *(акцій)* паді́ння, деше́вша-, $ф^р$ спад [**це́ны пошли́ на п.** ціни пішли́ на с.].

ПОНИЗО́ВЬЕ низ, пони́зся.

ПОНИКА́ТЬ ни́кнути, поника́-, хили́тися, похиля́- /с-/, *(- пашню)* укляка́-;

--й що /$м^н$ хто/ ни́кне ◊, хи́лений, похи́люва-, напівпони́клий, © поника́ючи, с-и ни́кнути;

ПОНИ́КНУТЬ: п. голово́й похню́пи- /пону́ри-/ го́лову; **п. ду́хом** занепа́с- ду́хом, зневі́ритися;

-и́кший пони́клий, Ø.

ПОНИМА́НИЕ *(з)*розумі́ння /по- = **взаимоп.**/, тя́ма, свідо́мість; **с -ием** © тя́млячи, з тя́мою; **в тепе́решнем -нии** $в^{ст}$ як тепе́р поду́мати.

ПОНИМА́ТЬ розумі́ти, тя́ми-, втямки́ бра́-, осяга́- ро́зумом, $ж^м$ зна́- ді́ло, куме́ка-, торо́па-, *(ролю)* усвідо́млюва-, здава́- собі спра́ву з, *(по-своєму)* кваліфікува́-, розці́нюва-, *(кого)* ба́чи- на́скрізь, ± ОСОЗНАВАТЬ; **п. в чём-либо** зна́тися /розумі́-/ на чо́мусь;

--й що /$м^н$ хто/ тя́мить ◊, з-й /го́д-/ зрозумі́ти, знаве́ць, розума́ка, тяму́ха, розумі́йко, $п^к$ тяму́щий, тямови́тий, голова́-, кмітли́вий, свідо́мий *чого*, компете́нтний, *г.* ви́розумілий, */усміх/* вибача́ливий, *о.* з голово́ю; **не -й** нетямкови́тий; **-й де́ло** тяму́щий; **-й с полусло́ва** © *кому* не тре́ба каза́ти двічі, *о.* дід за дугу́, а він уже́ на во́зі;

-а́юще © розуміючи, $п^р$ тяму́ще ◊, по-знаве́цькому, з розумі́нням; **непонима́юще** непорозумі́ло.

-йся/-ый що його́ розумі́ють, усвідо́млюваний, кваліфіко́в-, розці́нюв-, розгля́д-, рахо́в-; **-я как** ***что*** сприйм- як *що*; **легко́ -ый** безре́бусний;

ПОНЯ́ТЬ доглу́патися, розшоло́пати, докуме́ка-, второ́па- ◊, добра́- [не доберу́ ніяк], *г.* до зрозумі́ння [**дать п.** да́ти до з.]; **тру́дно было́ п.** не зна́ти було́ [**т. б. п., шу́тит он и́ли се́рдится** не з. б., жарту́є він чи се́рдиться];

-вший Ø.

ПОНОСИ́ТЬ гу́дити, кобени́-, шпе́ти-, кля́сти́, $о^к$ обклада́- боло́том;

-я́щий 1. **позорящий**, 2. **клевещущий**.

ПОНОШЕ́НИЕ $о^к$ огу́да.

ПОНУДИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ спону́кливий.

ПОНУЖДА́ТЬ спонука́ти, спону́кува- /при-/, приму́шува- /з-/, підганя-, підго́ни-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ спону́кує ◊, $п^к$ спону́кливий + %, © с-и спону́кою, 2. **принуждающий**;

-йся/-ый 1. спону́ка-, спону́кув-, 2. **принуждаемый**.

ПОНУЖДЕ́НИЕ $о^к$ прину́ка [**п. к да́че ло́жных показа́ний** п. до кривоприся́жництва].

ПОНУКА́ТЬ підганя́ти, підго́ни-, ну́ка-, ге́йка-;

--й що /$м^н$ хто/ підганя́ ◊, с-и /зви́клий/ п., підганя́йло, пого́нич, $п^к$ підгі́нчий + %;

-ый підга́няний, підго́не-, Ø.

ПОНУ́РИВАТЬСЯ хню́питися, $о^к$ хню́пити /$д^к$ похню́пи-/ го́лову.

ПОНЯ́ТИЕ $ф^р$ га́дка [**не име́ть -ия** не ма́ти й га́дки; **без мале́йшего -ия** без жо́дної -ки, © і -ки не ма́є]; **не име́ть мале́йшего -ия** ні сном ні ду́хом не зна́ти /ві́дати/.

ПОНЯ́ТЛИВЫЙ $з^н$ ви́розумілий, *о. кому* не тре́ба двічі каза́ти.

ПОНЯ́ТНЫЙ: вполне́ п. самоочеви́дний; **-ое де́ло** $в^{ст}$ сам*(*і*)* зна́єш *(*-єте*)*.

ПОНЯТО́Й сві́док; **п. при о́быске** с. під час тру́су.

ПОО́ЙКИВАТЬ знай о́йкати, позо́йкува-, нема́, нема́, й о́йкну-.

ПО-ОСЕ́ННЕМУ $п^о$ осі́ньо.

ПООЧЕРЁДНО чергу́ючись, $ф^р$ ко́лом.

ПООЩРЕ́НИЕ заохо́та, *о.* поплі́скування по плечу́; **в це́лях -ия** щоб заохо́тити, для заохо́чення /заохо́ти/.

ПООЩРИ́ТЕЛЬНО поклепувально по плечу́[і].

ПООЩРЯ́ТЬ заохо́чувати /під-/, підтри́му-, підде́ржу-, $ф^р$ благословля́ти на *що*, додава́- охо́ти, *ф.* піддава́- жару /ду́ху/; **покрови́тельственно п.** поплі́скува- по плечу́;

--й що /$м^н$ хто/ заохо́чує ◊, с-и з., р-й заохо́ти-,

заохо́чувач, $n^{к}$ заохо́тливий + %, для заохо́чення, ± **стимулирующий**;

ПООЩРИ́ТЬ *(кого)* $o^{к}$ підсвіти́ти *кому* ◊;

-йся/-ый заохо́чуваний /під-/, підтри́му- ◊.

ПОП & по́пик, попи́ло; **како́в п., тако́в и прихо́д** який пан, такий і крам.

ПОПАДА́ТЬ *(куди)* дістава́тися, потрапля́ти, *г.* потрафля́-, *(в мету)* влуча́-, поціля́-, попада-, *(за що)* дістава́тися на горіхи; **п. в беду́ /впроса́к/** набира́- біди́; **п. в исто́рию** уска́кувати в істо́рію; **п. в са́мую жи́лку /то́чку/** влуча́- в я́блучко; **п. в число́** нале́жа- до числа́; **п. под кри́тику** ***чью*** потрапля́- на зуб *кому/кого/чий*;

--й 1. що /$м^{н}$ хто/ влуча́ ◊, маста́к в., з-й влучи́-, $n^{к}$ цілки́й; 2. що /$м^{н}$ хто/ потрапля́ ◊, *(в тюрму +)* ча́стий гість *чого*, © потра́пивши; **-й в беду́** нezда́тний збу́тися біди́, $c^{к}$ набери́сь-біди-гаврик; **-й впроса́к** не раз сівши ма́ком /ступи́вши на слизьке́, поши́тий у ду́рні/; **-й в са́мую то́чку** з-й влучи́ти в я́блучко, $c^{к}$ влуча́й-у-яблучко; **-й в число́** ча́сто нале́жний до числа́;

ПОПА́СТЬ тра́пити ◊, $ф^{р}$ знайти́ся, нагоди́-, *(в руки)* влізти; впа́с- [**п. в ру́ки** в. в ру́ки], *(в халепу)* ускочи-; **п. в беду́** добіг- ха́лепи, ускочи́вище халя́в; **п. в безвы́ходное положе́ние** зайти́ у безви́хідь; **п. в затрудни́тельное п.** тра́пина слизьке́ **п. в нело́вкое п.** знайти́ся ні в сих ні в тих, не зна́ти, на яку́ ступи́-, сіс- в калю́жу; **п. в непоня́тную** $ж^{н}$ ускочи- у сливки́; **п. в опа́лу** збу́тися ла́ски; **п. в переде́лку /переплёт/** знайти́ся між двох огнів, вли́пнути, як біб у боло́то; **п. впроса́к** ушеле́патися, ускочити в ха́лепу, набра́- в халя́ви, сіс- ма́ком, втра́пи- як Рябко́ в дерть, ускочи- як кара́сь у ве́ршу, *г.* зароби- як Забло́цький на ми́лі; **п. в са́мую то́чку** як в о́ко вліпи́-; **п. в тон** попа́с- в масть, умасти́-; **п. в** ***чей*** **тон** перейня́- *чий* стиль, заговори́- *чиєю* мовою, $ф^{р}$ умасти́- *кому*; **п. на зубо́к** ***кому*** потра́пи- на язи́к; **п. па́льцем в не́бо** $o^{к}$ сказа́- до ді́ла; **не п.** ***куда*** лиши́тися за борто́м *чого*; **-а́л па́льцем в не́бо** $i^{р}$ притули́в горба́того до стінки; **как -а́ло** *(абияк)* хто́зна-як, *(зробити)* на хіп-хо́п, на гала́й-бала́й; **где -а́ло** де припа́ло; **с кем -а́ло** з будь-ки́м, з ким не прийдеться;

-вший *о.* тепе́р уже́ [**-й в ко́гти** *кому* тепе́р уже́ в ла́пах *чиїх*], Ø; **-й в безвы́ходное положе́ние** заско́чений безви́хіддю; **-й в западню́** спійма-, *п.* спе́че-; **-й в нело́вкое положе́ние** заско́че- ні в сих ні в тих; **-й в са́мую то́чку** *(жарт)* дошкульни́й, © влучи́вши в самісіньке о́ко; **-й как кур во щи** © ускочив- по са́мі ву́ха /по са́ме ні́куди/; **-й на зубо́к** ***им*** тепе́р уже́ на язику́ в *їх*;

♦♦♦СЯ потрапля́ти ◊, *(де-де /огріхи/)* проска́кува-, *(на очі)* потика́тися; **п. в ру́ки** потрапля́ти до рук; **п. на глаза́** наверта́тися /трапля́ти/ на о́чі; **п. на у́дочку** лови́тися на гачо́к; **п. по́д руку** раз-у-ра́з лі́зти під ру́ку; **-а́ется** мо́жна запопа́с-;

-йся що /$м^{н}$ хто/ потрапля́ ◊, с-и п., зди́буваний /по-, на-/, *(ча́сто)* ло́вле-, */по дорозі/ о. (*тепе́р уже́*)* ча́стий, деда́лі частіший; **и́зредка -я** © нема́, нема́, й гля́не /ви́ри-/; **-я в ру́ки** ***чьи*** ча́стий бува́лець у рука́х; **-я на глаза́** щора́з поди́буваний, весь час пе́ред очи́ма; **-я на доро́ге** зди́бува- на доро́зі; **-я на у́дочку** часто ло́вле- на гачо́к; **-я по́д руку** *(річ)* знай лі́зе під ру́ку, ☺ де не посі́й, там і вро́диться, ± **подвёртывающийся п. р.**;

ПОПА́СТЬСЯ *(на чому)* $o^{к}$ злови́тися, спали́-, *ф.* згорі́ти, ©запопа́с- [**мне попа́лся** я запопа́в]; **-вшийся** зло́влений, спі́йма-, Ø; **пе́рвый -я** пе́рший-лі́п-; **-я впроса́к** поши́тий у ду́рні, осоро́млений, © сі́вши ма́ком /в калю́жу/, Ø; **-я в** ***чём*** спі́йманий на *чому*; **-я на у́дочку** с. на гачо́к.

ПОПА́ХИВАТЬ *(чим)* відго́нити, тхну́-, па́хну-;

--й що відго́нить ◊ + **пахнущий**.

ПОПЕРЁК: п. го́рла ру́бом у го́рлі [**стать п. г.** ста́ти р. у г.].

ПОПЕРЕМЕ́ННО че́рез раз, навпереміи́н;

ПОПЕРЕМЕ́ННЫЙ навперемі́нний, раз такий, раз такий.

ПОПЕРЕ́ЧНЫЙ: -ое сече́ние пере́крій.

ПОПЕРХНУ́ТЬСЯ $д^{к}$ заглитну́тися;

-вшийся Ø.

ПОПЕЧЕ́НИЕ: на -ии під опі́кою; **име́ть на -ии** *кого* опі́куватися *ким*.

ПОПЕЧИ́ТЕЛЬСТВО опі́ка.

ПОПЕЧИ́ТЕЛЬСТВОВАТЬ опі́ку/ватися;

--й що /$м^{н}$ хто/ ~ється, с-и о., р-й заопі́кува-, призна́чений ~но́м, опіку́н, кура́тор, $n^{к}$ ~нчий +%; **опека́емый** опі́куваний *ким*.

ПОПИВА́ТЬ $o^{к}$ частува́тися.

ПОПИРА́ТЬ топта́ти *(під но́ги)*. зневажа́-, гноби́-, ути́скува-; **п. зако́н т.** п. н. /плюва́- на/ зако́н, не вико́нува- /не шанува́-/ зако́нів; **п. права́ челове́ка** пору́шува- /узурпува́-, топта́-, не́хтува-, відбира́-/ людські права́;

--й 1. що /$м^{н}$ хто/ то́пче ◊, зви́клий /с-и/ топта́ти, топчі́й, гноби́тель, ути́скувач, пригно́блю-, 2. що /$м^{н}$ хто/ зневажа́ ◊, зви́клий з.; **-й зако́н** $c^{к}$ не-шану́й-законів- [не-шану́й-законів вла́да]; **-й права́** що то́пче під но́ги права́, узурпа́тор прав, $c^{к}$ топчи́-права- [топчи́-права-окупант], © узурпу́ючи права́, по́топтом по права́х;

-ый 1. то́птаний, гно́бле-, пригно́блюва-, 2. зневажу́-, узурпо́-.

ПОПИ́СЫВАТЬ нема́, **и.**, й писону́ти, попи́сува-;

--й що /$м^{н}$ хто/ попи́сує ◊, с-и /зви́клий/ попи́сувати, © попи́суючи.

ПОПЛА́КИВАТЬ нема́, н., й запла́кати, попла́кува-.

ПОПОЛА́М $o^{к}$ пів-на-пів, *(ділити)* надвоє; **с го́рем п.** сяк-та́к, ле́две-ле́две, ли́ха прикупи́вши;

с бедо́й п. *г.* пха́ючи біду́.

ПОПОЛЗНОВЕ́НИЕ потя́гнення, зазіха́-, хіть до *чого*, за́мах на *що*, $ф^р$ прете́нзія [**с -ием на ро́скошь** з прете́нзією на ро́зкіш];

ПОПОЛЗНОВЕ́НИЯ $ф^р$ за́біги.

ПОПОЛНЯ́ТЬ попо́внювати /до-/;

--й що /$м^н$ хто/ попо́внює, с-и д., р-й до́повни-, для попо́внення, за́йнятий -ям, попо́внювач, $п^к$ попо́внювальний + %;

--йся/-ый попо́внюваний /до-/.

ПОПРА́ВКА $п^{рн}$ по́пра́вка, $о^к$ ви́правка.

ПОПРАВЛЯ́ТЬ пра́вити, направл/я́-, /ви-/, ла́годи-, ладна́-, лата́-, ремонтува́-, кори[е]гува́-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ ~я́є ◊, с-и н., з-й напра́ви-, за́нятий напра́вою, направля́ч, ремонтник, $с^к$ полата́й- [полата́йхата], 2. що /$м^н$ хто/ виправля́, с-и в., з-й ви́прави-, за́йнятий пра́вленням, виправля́ч, коре́ктор, $п^к$ = %, $с^к$ ви́прав- [ви́правхиби-майстер];

ПОПРА́ВИТЬ: п. свои́ обстоя́тельства $ж^м$ підлата́тися, підмогти́ся;

♦♦♦СЯ видужувати, здоро́вша-, набира́- ваги́, оброста́- ті́лом /си́ттю/, відхо́ди- душе́ю й ті́лом;

-йся/-ый 1. напра́вляний, напра́влюва-, ремонто́-, зала́годжу-, ла́годжений, 2. випра́вля-, випра́влюва-, кори[е]го́-; **-я** 2. $п^к$ виправни́й, 3. оду́жу-, очу́ню-, оклигу-, 4. чимра́з гла́дший;

ПОПРА́ВИТЬСЯ $ф^р$ оддиха́тися ◊, $з^г$ ви́гаразди-.

ПОПРА́ВОЧНЫЙ ви́правчий, корекці́йний [**п. коэффицие́нт** к. коефіціє́нт]; **-ное выраже́ние** виправни́й ви́раз.

ПОПРА́НИЕ $о^к$ по́топт.

ПО-ПРЕ́ЖНЕМУ $ф^р$ і да́лі [**мы по-п. голода́ли** ми й д. голодува́ли].

ПОПРЕКА́ТЬ докоря́ти, доріка́-, *(в очі)* цві́ка-; **п.** *кого* чем $о^к$ випомина́- *кому* що;

--й = упрекающий.

ПО́ПРИЩЕ *(діяльности)* ца́рина, сфе́ра, $ф^р$ стезя́, *(актора)* кар'є́ра, *(страдника)* терни́ста путь; **литерату́рное п.** © перо́ [**держа́ться -ого -ща** трима́тися за перо́].

ПОПРОША́ЙНИЧАТЬ же́брати, каню́чи-, випро́ш/увати; **-чая** *(зібрати)* по́просом;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, зви́клий ж., р-й наже́бра-, жебра́к, проша́к, $з^н$ каню́ка, $п^к$ жебру́щий, $с^к$ же́брай- [же́брай-попідтинню].

ПОПРОША́ЙНИЧЕСКИЙ проша́цький, *(- звичку)* цига́нсь-.

ПОПРОША́ЙНИЧЕСТВО: -ом по́просом, же́брами, шляхо́м же́брання.

ПОПУГА́ЙНИЧАТЬ мавпува́ти, повто́рюва-;

--й що повто́рює ◊, як папу́га + **обезьяннича-ющий.**

ПОПУЛЯРИЗОВА́ТЬ популяриз/ува́ти, всю́ди-, ши́ри-, поши́рюва-, розповсю́джу-;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, с-и п., з-й **спопуляризува́-**, популяризáтор, $п^к$ ~аці́йний + %, для ~а́ції;

-йся/-ый популяризо́ваний, поши́рю-, розповсю́джу- ◊.

ПОПУЛЯ́РНЫЙ ☺ широкосла́вний, *(роман) г.* почитни́й.

ПОПУСТИ́ТЕЛЬСТВО: при -ве *кого* з благосло́ве́ння /з по́пуску, без жо́дної протиді́ї/ *кого*.

ПОПУСТИ́ТЕЛЬСТВОВАТЬ потура́ти, **п.** *чему* диви́тися крізь па́льці на *що*; **не п.** не дава́ти спу́ску /по́пуску/;

--й = потворствующий.

ПО́ПУСТУ $о^к$ *(за)* пу́сто-ду́рно, *о.* коту́ під хвіст.

ПОПУ́ТНЫЙ *(- заувагу)* принагі́дний, *(вітер)* ходови́й; **-ого ве́тра** щасли́вої путі́.

ПОПУ́ТЧИК това́риш *(у доро́зі)*, $о^к$ подоро́жець, $з^н$ попле́нтач; **быть -ом** товариши́ти.

ПОПЫ́ТКА $с^т$ за́хід, на́ворот, раз; **п. к побе́гу** спро́ба втекти́; **п. – не пы́тка** по́пит – не до́пит; **при -ке к побе́гу** коли́ про́бував втекти́; **с пе́рвой /со второ́й/ -ки**, з пе́ршого /дру́гого/ ра́зу /за́хо́ду/, за пе́ршим /дру́гим/ ра́зом /за́ход-/, пе́ршим /дру́гим/ на́ворот-;

ПОПЫ́ТКИ $о^к$ силкува́ння, за́біги.

ПОПЫ́ХИВАТЬ па́хкати, пи́хка-, попа́хкува-;

--й що /$м^н$ хто/ па́хкає ◊, зви́клий п., $п^к$ пахки́й, © пих-па́х, пих-па́х, попа́хкуючи.

ПОПЯ́ТНЫЙ: идти́ на попя́тную $о^к$ ми́катись наза́д, рачкува́-.

ПОРА́ $у^р$ час-годи́на; **обе́дняя п.** обі́дня годи́на; **предрассве́тная п.** досві́тня г.; **в са́мую -ру** якра́з на ча́сі; **до -ры́ до вре́мени** до ча́су; **до тех пор** $о^к$ доти́хчас; **до тех пор, пока́** до́ти, до́ки, аж по́ки; **до тех пор пока не** до́ти, аж до́ки, аж до́ти, до́ки, до́ки не, аж по́ки не, *(до́ти,)* аж по́ки [аж по́ки ocели́вся]; **до тех пор, пока́ не** до́ти, аж [**пла́кала д. т. п. п. не реши́ла** пла́кала до́ти, аж затя́лася]; **с тех /э́тих/ пор** $о^к$ відта́к; **с каки́х (уже́) пор** *(вже)* відко́ли; **с не́которых пор** від яко́гось ча́су; **с да́вних пор** від да́вніх часі́в; **до сих пор** *(жестом)* по́ти, подо́сі; **на ту -ру** $о^к$ натоді́.

ПОРАБОЩА́ТЬ понево́лювати, уя́рмлю-, заарка́ню-, запряга́ти в ярмо́, забива́- в я́рма;

--й що /$м^н$ хто/ понево́лює ◊, зви́клий п., гото́вий понево́ли-, понево́лювач, уя́рмлю-, $п^к$ каба́льний, ярмоно́с- + %, $с^к$ тягни́-в-ярмо́- [**-й ко́мплекс** тягни́-в-ярмо-комплекс];

-йся/-ый понево́люваний, уя́рмлюв-, підко́рюв-, заарка́нюв-, запря́г- в ярмо́, заби́в- у я́рма.

ПОРАБОЩЕ́НИЕ понево́лення, уя́рмле-, закрі-па́че-, *(краю)* підбі́й; *(стан)* ра́бство, нево́ля.

ПОРАЖА́ТЬ $о^к$ рази́ти [**п. глаз** р. о́ко], уража́-, трощи́-, *(виглядом)* вража́-, впада́- в о́ко, *с.* захо́плюва-, приголо́мшува-, *(вогнем)* $в^й$ накрива́-, *(органи тіла)* ушко́джува-; **п. в права́х** позбавля́- прав; **п. на́ смерть** убива́-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ вража́ ◊, маста́к в., з-й врази́-, захо́плювач, приголо́мшу-, $п^к$ разю́чий, вразли́вий /для *кого*/, приголо́мшли-, засліпу́щий, дивови́жний, *(- вістку)* землетру́с-, *(виглядом)* феєри́ч- + **удивляющий**, 2. що /$м^н$ хто/ уража́ ◊, с-и т., з-й розтрощи́-, $п^к$ нищівни́й, руйнів-́, розтро́щуваль-, уда́р-, аґреси́в-, разю́чий + %, *(ефект)* $р^в$ калічення; **-й воображе́ние** захо́пливий, гострокіка́-; **-й на́ смерть** уби́вчий, смертоно́сний;

ПОРАЗИ́ТЬ: п. гро́мом $о^к$ приби́ти гро́мом; ◊; **-зи́ меня́ си́лы небе́сные!** поби́й мене́ си́ла Бо́жа!; **-и́ло *кого*** підки́нуло *ким*, врази́- /заско́чи-/ *кого*;

ПОРАЖА́ТЬСЯ *(дивуватися)* нетя́митися ◊;

-йся/-ый 2. ура́жуваний, розби́ва- /по-/, тро́ще-, розтро́щува-, $п^к$ діткли́вий*; **-я** 1. ди́вом диво́ваний, приголо́мшу-, захо́плю-, $п^{-о}$ вра́жений, здиво́ва-, нездат- ви́йти з ди́ва;

ПОРАЖЁННЫЙ *(чим)* діткнутий, діткнений; **п. в права́х** позба́вле- прав.

ПОРАЖЕ́НИЕ *(органів тіла)* ушко́дження /по-/, *(у грі)* г. про́гра, про́грана, з. поби́ванка, $ф^р$ знищення [**ору́жие ма́ссового -ия** збро́я ма́сового з.]; **п. в права́х** позба́влення прав.

ПОРАЗИ́ТЕЛЬНО разю́че, *(схожий)* як дві кра́плі води́.

ПОРАЗИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ дивогля́дний, *ф.* хіба́ ж таки́й, аж он яки́й ◊.

ПО-РА́ЗНОМУ $о^к$ рі́зно, вся́ко, по-вся́кому.

ПОРА́НЬШЕ $п^к$ ра́ншенький, ранішни́й, $п^р$ як ра́нше, $о^к$ ра́ншенько.

ПОРАСТА́ТЬ зароста́ти /об-, ви-/;

--й що зароста́ ◊, с-и /поки́нутий/ з., ви́браний, щоб заріс, вже ма́йже заро́слий, чимра́з заро́сліший.

ПОРИЦА́НИЕ: досто́йный -ия гі́дний о́суду.

ПОРИЦА́ТЕЛЬНИЙ $о^к$ дога́нний.

ПОРИЦА́ТЬ гу́дити, га́ни-, ганьби́-, засу́джува-, огу́джу-, $ф^р$ вка́зу- па́льцем на їх; & $д^к$ згу́дити = **осуди́ть**.

--й що /$м^н$ хто/ гу́дить ◊, зви́клий г., з-й зганьби́-, огу́дник, осу́д-, $п^к$ осу́дний, огу́д-, ос[г]у́дливий + %;

-йся/-ый гу́джений, огу́джува-, засу́джува-, га́ньбле-, гі́дний о́суду.

ПОРО́Г *(верхній, ниж-)* $о^к$ пла́нка, *(межа)* поріг ($р^в$ -о́гу), $ф^р$ грани́ця, *(смерти)* грань; & $б^у$ надпорі́жник /**надпоро́жник**/, $п^к$ поро́жистий /= **терни́стый, по́лон тру́дностей**/; **у Бо́жьего -га** пе́ред Бо́жим поро́гом.

ПОРО́ГОВЫЙ поро́го́вий.

ПОРО́ДА *(людей)* $з^н$ зі́лля [**он из э́той же -ды** він з цьо́го ж зі́лля].

ПОРОДНЁННЫЙ *(з ким)* посвоя́чений, *(кровно)* спокрі́вле-; **-ые города́** мі́ста́-побрати́ми.

ПОРОДООБРАЗУ́ЮЩИЙ $г^а$ породотво́рчий.

ПОРОЖДА́ТЬ роди́ти, поро́джува-, виплоджува-, виклика́-, спричиня́- *що*, спричиня́тися до *чого*, *(умови)* витво́рювати, твори́-;

--й що /$м^н$ хто/ поро́джує ◊, с-и п., з-й ви́клика- [**-й тре́ния** з. в. тертя́], *(порив)* тво́рчий, почат-ко́вий, $с^к$ твори́- [твори́-тертя-апарат]; **-й иде́и** з-й твори́ти ідеї, твори́-ідеї- [твори́-ідеї-шко́ла];

-йся/-ый поро́джуваний, випло́джу-, спричи́ню-, витво́рю-, тво́рений;

ПОРОДИ́ТЬ: п. воображе́нием ви́фантазувати; **-вший** Ø.

ПОРО́ЖНИЙ & порожнісінький /=**пусто́й, хоть ша́ром покати́**/.

ПОРОЖНЯКОМ $о^к$ легкома́, ☺ „ру́ки в брю́ки".

ПОРО́К $о^к$ слабке́ мі́сце /стру́нка/, $у^р$ гріх;

ПОРО́КИ $о^к$ неґати́ви, негаразди́, блу́ди, хи́би.

ПОРОСЁНОК: п. под хре́ном порося́ до хрі́ну.

ПОРОСИ́ТЬСЯ: хорошо́ -я́щаяся *(свиноматка)* поро́слива.

ПОРО́ТНО $в^й$ со́тнями.

ПОРО́ТЬ 1. поро́ти, розпо́рюва-, *(ні се ні те)* верзти́, 2. шмага́-, па́ри-, спи́сува- спи́ну; **п. горя́чку** панікува́-, па́ри- парка́, рва́тися, як на ґвалт;

--й 1. що /$м^н$ хто/ по́ре ◊, за́йня́тий пороття́м, зви́клий п., $з^м$-й розпоро́-, $п^к$ по́рючий, *т.* = %, 2. що /$м^н$ хто/ шмага́ ◊, с-и ш., покли́каний відшмага́-, сіка́р, $п^к$ шмагу́чий + %; **--й вздор** /**ерунду́, чушь**/ дурноля́п, зви́клий верзти́ ка́зна-що; **--й горя́чку** кваплни́вий, гна́ний по́спіхом, розпаніко́ва-, розгарячко́-, © у по́спіху;

по́рющийся *р.* 1. розпо́рюваний, по́ротий, 2. шма́ганий;

ВЫ́ПОРОТЬ відшмага́ти, (зав)да́ти хло́сти ◊;

ЗАПО́РОТЫЙ зашма́ганий.

ПО́РОХ: не хвата́ет -ха по́роху не стає́ /= енергії не стає́/.

ПОРО́ЧЕНИЕ $о^к$ плюга́влення.

ПОРО́ЧНЫЙ $о^к$ многогрі́шний, гріхо́в-; **п. круг** заворо́жене ко́ло; **-ая привы́чка** пога́на /хи́б-, гріхо́в-/ зви́чка.

ПОРО́ЧИТЬ ганьби́ти, паплю́жи-, несла́ви-, осла́влюва- /зне-/, вво́ди- в сла́ву, $о^к$ плюга́ви-, обклада́- боло́том, пуска́- сла́ву на /у сла́ву/ *кого*, *(перед ким)* пога́ни-;

--й що /$м^н$ хто/ ганьби́ть ◊, с-и г., з-й ви́ганьби-, за́йня́тий паплю́женням, з ганьбо́ю на уста́х, ганьби́тель, паплю́жник, знесла́влювач, $п^к$ паплю́жливий, ганебний для *кого*, $с^к$ ганьби́- [ганьби́корчма], ± **позоря́щий**;

-йся що ганьби́ться + **опорочиваемый**.

ПОРОШКОВИ́ДНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ порошкува́тий.

ПОРОШКУ́ЮЩИЙСЯ порошко́ваний, з-й порошкува́тися.

ПОРОШО́К: растере́ть в п. змоло́ти на порошо́к, сте́р- на по́рох.

ПОРТ *п°* прича́лище.
ПОРТА́Ч *о*ᴷ попсу́й-майстер.
ПОРТА́ЧИТЬ; СПОРТА́ЧИТЬ спарта́чити, зроби- з лемеша́ шва́йку, *р.* ска́верзи-.
ПО́РТИТЬ псува́ти, шко́ди- *чому*, нівечи- /ни́щити, марнува́-/ *що*, *(роботу)* парта́чи-, *(вік)* занапащá-, *п.* щерби́-, надщéрблюва-; **п. зре́ние** нівечи- о́чі; **п. не́рвы** *кому* вари́- воду з *кого*; **п. чужу́ю жизнь** заїда́- чужи́й вік;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ псує́ ◊, с-и п., з-й зіпсува́-, парта́ч, *с*ᴷ попсу́й- [попсу́й-майсте́р]; **-й впечатле́ние /настрое́-, жизнь/** з-й зіпсува́ти вра́ження /на́стрій, життя́/, попсу́й-враження, попсу́й-настрій, попсу́й-життя; **-й кровь** вари́вода, дратівни́к, дратівни́й для *кого*; **-й ма́рку** парта́ч, бракоро́б, попсу́й-марку;
ИСПО́РТИТЬ зіпсува́ти, *ж*ᴹ зіпсу- ◊, спарта́чи-, *ф.* скапу́сти-, *о.* доки́ну- ло́жку дьо́гтю до; *(настрій) г.* отруї́-, *(життя)* занапасти́-; **н. во́здух** *е*ᴮ напусти́- вітрів, заповітри-, угріши́тися; **и. обе́дню** перейти́ доро́гу *кому*; **ма́слом ка́ши не -ишь** ма́сло ка́ші не псує́;
-вший що зіпсу́в, парта́ч, бракоро́б, калі́чник, попсу́й-майстер, Ǿ;
ПЕРЕПО́РТИТЬ *о*ᴷ перепарта́чити /с-/ ◊;
ПЕРЕПО́РТИТЬ(СЯ) *ф.* перекапу́стити(ся);
-вший(ся) Ǿ; **-я** перепсо́ваний, перепсу́тий;
ПО́РТИТЬСЯ псуватися ◊, *(- настрій)* підупада́ти, *(- погоду +)* гі́рша-; **п. мора́льно** поганіду́шéю;
-йся що псує́ться ◊, псо́ваний, ушко́джува-, нівече-, ни́щe-, марно́ва-, занапа́щува-, схи́ль- псува́тися, *(продукт)* схи́ль- гни́ти, *п*ᴷ нестійки́й; **ско́ро -я** скорогни́лий;
ИСПО́РТИТЬСЯ зіпсу́тися ◊; *(- стосунки) ф.* заква́си-;
-вшийся зіпсу́тий, зіпсо́ваний /по-/, знівече- /по-/, пошко́дже-, спарта́че-, занапа́ще-, *(зір)* зба́вле-, ☺ розпаску́дже-;
ИСПО́РЧЕННЫЙ *(- повітря)* важки́й; ◊;
ПОДПО́РТИТЬСЯ тро́хи зіпсу́тися /підгни́-, притýхну-/;
-вшийся тро́хи зіпсу́тий /підгни́лий, прив'я́-, приту́х- +/, Ǿ.
ПОРТНИ́ХА *о*ᴷ моди́стка.
ПОРТНЯ́ЖНИЧАТЬ кравцюва́ти, *ж*ⁱ швачкува́-;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ кравцю́є, с-и к., за́йня́тий краве́цтвом, краве́ць, *ф.* кравчи́на, *з*ᴴ кравцю́ня, *п*ᴷ краве́цький, *с*ᴷ кравцю́й- [кравцю́й-на-дому].
ПОРТРЕ́Т поли́ччя.
ПОРТУПЕ́Я *з.* шабельта́с.
ПОРТФЕ́ЛЬ & портфе́лик, портфеля́ка.
ПОРУБЕ́ЖЬЕ *з.* узграни́ччя.
ПОРУ́БКА, ПО́РУБЬ *о*ᴷ зруб, зру́би.
ПОРУГА́НИЕ *ф*ᴾ пота́ла [**не дать на п.** не да́ти на пота́лу].
ПОРУ́ГИВАТЬ нема́, нема́, й лайн/у́ти /ви́свари-/, коли́-не-коли́ /здéрідка/ ла́яти*(ся)*;
--**й** що нема́, нема́, й ~е́ ◊, зви́клий з. ла́яти;
-ый к.-не-к. висва́рюваний;
-йся зви́клий коли́-не-коли́ ла́ятися.
ПОРУЧА́ТЬ доруча́ти /припо-/, /-ува-/, довіря́-;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ доруча́, с-и д., гото́вий доручи́-, *п*ᴷ *ю.* дору́чни́й + %, © доручи́вши;
-ый дору́чуваний /припо-/;
ПОРУЧИ́ТЬ: п. *кому* спусти́ти *на кого* [не ма́ла на кого с. діте́й]; ◊;
-йся = -ый + ручающийся.
ПОРУЧЕ́НИЕ *ф*ᴾ по́слуга [**ме́лкие -ия** дрібні -ги]; **по -ию** на дору́чення, ма́ючи д. від.
ПОРУЧИ́ТЕЛЬ *о*ᴷ запору́чник
ПОРУЧИ́ТЕЛЬНЫЙ *(лист)* ґаранті́йний.
ПОРУЧИ́ТЕЛЬСКИЙ *р*ᴮ пору́чника [**-ая по́дпись** підпис п.].
ПОРУЧИ́ТЕЛЬСТВО *о*ᴷ ґара́нтія, запору́ка; **ба́нковское /иму́щественное, суде́б-, ли́ч-/ п.** пору́ка ба́нківська /майно́ва́, судова́, особи́ста/.
ПО́РУЧНИ *(крісла, сходів, балкону)* би́льця.
ПОРХА́ТЬ пу́рхати, *п*ᶠ пурх, *д.* фу́ркати;
--**й** що пу́рха ◊, зви́клий пу́рхати, пурху́н, пу́рхало, легкокри́л, *ж*ⁱ пу́рхавка, *п*ᴷ пурхли́вий, легкокри́лий, © знай пурх та пурх.
ПОРЦИО́ННО по́рціями, видавце́м.
ПО́РЦИЯ па́йка; **небольши́ми -ями** по крапли́ні.
ПО́РЧА *(дія)* збавля́ння, ни́ще-, ¤ зба́влене, знищ-.
ПО́РШЕНЬ то́лок.
ПОРЫ́В *(гніву)* ви́бух, на́пад, *(до чого)* по́тяг, *(душі)* по́рух; & надпори́в.
ПОРЫВА́ТЬ рва́ти, де́р-, *(з чим)* порива́-; **п. с** *чем* *ф*ᴾ відхо́ди- від *чого*, *у*ᴾ отрясá- по́рох *чого* з ніг; **п. с про́шлым** пали́- мости́ /кораблі́/;
--**й = разрывающий**[1];
ПОРВА́ТЬ порва́ти ◊; **п. отноше́ния** розцура́тися; **п. связь с** *кем* відцура́тися *кого*;
ПОРЫВА́ТЬСЯ *(діяти)* *о*ᴷ намага́тися, сі́па-; ◊.
-йся/-ый рва́ний, де́ртий, дра́ний, розри́ва-; **-я** сі́па- + **стремящийся к** *чему*.
ПОРЫ́ВИСТЫЙ рвучки́й, *о*ᴷ пори́вчий.
ПОРЯ́ДКОМ *ф*ᴾ нівро́ку [**п. дли́нный путь** нівро́ку до́вгий шлях].
ПОРЯ́ДОК *ф*ᴾ триб [все йде своїм три́бом], *(міра порівняння)* поря́док [**на п. кре́пче** на п. міцні́ший]; **в -дке** *чего* поря́дком *чого* [**в п. диску́ссии** п. диску́сії]; **в -дке исключе́ния** як ви́нятоқ; **в администрати́вном -дке** адміністрати́вно, -ти́вним поря́дком; **в обы́чном -ке** звича́йним поря́дком, як звича́йно; **в пожа́рном -ке** терміно́во, *ф.* як на пожа́р; **в принуди́тельном -ке** примусо́во; **свои́м -ком** само́ собо́ю; **суде́бным -ком** судо́м, че́рез суд; **всё по -ку** усе́ від ни́тки до го́л-; **всё в -ке** у *кого* на *кого* не ка́пає /ка́пле/.
ПОРЯ́ДОЧНО *о*ᴷ багате́нько;

ПОРЯ́ДОЧНЫЙ *ф*^р^ ваго́мий ◊, *(добрячий)* *о*^к^ дола́дний; **из -ной семьи́** че́сного ро́ду.
ПОСА́Д слобода́, слобі́дка.
ПОСА́ДСКИЙ слобі́дський.
ПОСА́ДКА *а*^в^ призе́млення; **вынужденная п.** ви́мушене п.
ПОСА́ДОЧНЫЙ *(- смугу)* *а*^в^ для призе́млення, *(матеріал)* *с*^г^ саджа́льний.
ПОСА́СЫВАТЬ посмо́ктувати, нема́, нема́, й смокто́нути;
--й що */м*^н^ хто/ посмо́ктує, зви́клий п., з-й смоктону́ти, смокту́н, © посмо́ктуючи.
ПОСВЕЖЕ́Е *п*^к^ свіжі́ший, *п*^р^ тро́хи свіжі́ше.
ПО-СВО́ЕМУ по-своє́му, по-сво́му, на свій лад.
ПО-СВО́ЙСКИ по-своя́цьки.
ПОСВЯЩА́ТЬ посвя́чувати */(чому)* при-, *ц.* ви-/, *(в таїну)* втаємни́чу-; **п.** *кого* **во что** *о*^к^ сповіря́ти *кому* **що**; **п. в свои́ мы́сли** *кого* осві́дчува- /відкрива́-/ свої́ думки́ *кому*; **как бу́дто посвяща́я в та́йну** *(казати)* втаємни́чено;
--й що */м*^н^ хто/ посвя́чує ◊, за́йнятий свя́ченням, святи́тель, *п*^к^ = %; **-й в та́йну** *кого* що */м*^н^ хто/ втаємни́чує ◊, з^г^-й втаємни́чити, *п*^к^ = %; **-й в свои́ мы́сли** *кого* р-й відкри- свої́ думки́ *кому* /зра́дитися пе́ред *ким*/;
-ый посвя́чуваний /ви-, при-/, ознайо́млю-; **-ый в та́йну** втаємни́чу-, осві́дчу-;
ПОСВЯТИ́ТЬ: п. себя́ *чему* посвяти́тися *чому*;
ПОСВЯЩЁННЫЙ посвя́чений /при-, ви́-/, втаємни́че-, осві́дче-; **п. па́мяти** *(вечір)* шанува́ль-.
ПОСЕ́В *п*^рн^ за́сів.
ПОСЕЛЕ́НИЕ *(дія)* засе́лення, ¤ посе́лище, о́сідок; **но́вое п.** новосе́лиця.
ПОСЁЛОК *о*^к^ ви́селок.
ПОСЕЛЯ́ТЬ сел/и́ти, заселя́- /о-/, *(в душах)* сія-;
--й 1. що */м*^н^ хто/ ~ить ◊, за́йнятий осе́ленням, зви́клий с., з^г^-й осели́-, осе́лювач /по-, за-/, *п*^к^ *о*^к^ осе́льчий /за-/ + %, 2. *(в душі)* що */м*^н^ хто/ сіє ◊, з-й посіяти, с-и сія-, сія́ч;
-йся/-ый 1. се́лений, осе́люва- /по-, за-/, поселе́нець, оса́дник, оса́дчий, 2. сі́яний, виклика-, викли́кува-;
ПОСЕЛИ́ТЬСЯ *о*^к^ задомува́ти, задомо́витись; **п. в** *чём* заме́шкати *що*; **п. на постоя́нное жи́тельство** осели́тися на ста́ло, осі́сти *(оса́дою)*;
-вший(ся) Ø; **-я** 1. заме́шкалий, осе́лений /по-/, 2. посія-, ви́клика-.
ПОСЕМЕ́ЙНО роди́нами.
ПОСЕТИ́ТЕЛЬ аві́та́льник, *(частий)* бува́лець.
ПОСЕЩА́ТЬ відві́дувати, *(що)* *о*^к^ бува́- *де*, *(часто)* вчаща́- /топта́- сте́жку/ *куди* /до *кого*/, *ф*^р^ ходи́- до [**я -а́л их я -и́в** до їх];
--й що */м*^н^ хто/ бува́є ◊, зви́клий відві́дувати, р-й відві́да-, відві́дувач, *(ча́стий)* гість, бува́лець, завіта́льник, *п*^к^ *п*^-о^ бува́лий + %, *о.* на відві́динах;
-вший бува́лий, *(де)* ча́стий гість, Ø;
ПОСЕТИ́ТЬ *(кого)* завіта́ти /-гости́-/ до *кого*; ◊;
-йся/-ый відві́дуваний;
-вший Ø.
ПОСЕЩЕ́НИЕ *о*^к^ завіта́ння, *(душпастиря)* *г.* візита́ція.
ПОСИЛЬНЕ́Е *п*^к^ ду́жч(еньк)ий, *п*^р^ *(*тро́хи*)* ду́жче.
ПОСИ́ЛЬНЫЙ підси́льний, *о*^к^ досту́п-, *(- працю)* по си́лі.
ПОСКА́ЛЬЗЫВАТЬСЯ; ПОСКОЛЬЗНУ́ТЬ-: -вшийся що зашпо́ртався, *п.* схи́блений, Ø.
ПОСКО́ЛЬКУ *о.* затим що; **а п.** *ф*^р^ а що [**а п. он не пил, он...** а що він не пив, він...]; **но п.** та раз [**но п. вы** здесь та р. ви тут].
ПОСКОРЕ́Е якшви́дше, *ф*^р^ мерщі́й, щоб шви́дше [**то́лько п.** тільки щ. ш.].
ПОСКРИ́ПЫВАТЬ рипоті́ти, пори́пува-, нема́, нема́, й ри́пну-;
--й що */м*^н^ хто/ пори́пує ◊, с-и п., © знай рип та рип, пори́пуючи.
ПОСЛАБЛЯ́ТЬ: --й 1. **ослабляющий**, 2. **потворствующий**, 3. *(- ліки)* проно́сни́й.
ПО́СЛЕ: п. того́ по то́му; **п. т., как** *ф*^-р^ ото́ як.
ПОСЛЕ́ДНИЙ *о.* пе́рший з кінця́, *(термін)* остато́чний, *(круг)* фі́ніш-, *(факт)* цей; **п. и реши́тельный бой** оста́нній рішу́чий бій; **п. час проби́л** оста́ння годи́на прийшла́; **за /в/ -нее вре́мя** оста́ннім ча́сом, оста́нньо; **по -ему сло́ву** *чего* за оста́ннім сло́вом *чого*; **из -них сил** з оста́нніх сил, оста́нками сил.
ПОСЛЕ́ДОВАТЕЛЬ *(теорії)* визнаве́ць, *ф*^р^ спадкоє́мець.
ПОСЛЕ́ДОВАТЕЛЬНОСТЬ *г.* черго́вість.
ПОСЛЕ́ДСТВИЕ *ф*^р^ результа́т; **по свои́м -иям** свої́ми на́слідками.
ПОСЛЕ́ДУЮЩИЙ *о.* на че́рзі; **-не поколе́ния** *о*^к^ пото́мні поколі́ння.
ПОСЛЕЗА́ВТРА *о*^к^ поза́втрім.
ПОСЛО́ВИЦА *о*^к^ припові́дка; **п. не ми́мо мо́лвится** *п*^-о^ при́казка ска́же як зав'я́же.
ПОСЛО́ЙНЫЙ *ф*^р^ шара́ми [**-ое изуче́ние** ви́вчення ш.].
ПОСЛУЖНО́Й *(список)* вислу́жни́й.
ПОСЛУ́ШНЫЙ *о*^к^ покі́рливий; **быть -ым** слу́хатися.
ПОСМА́ТРИВАТЬ зи́ркати, погляда́-, позира́-;
--й що */м*^н^ хто/ погляда́ ◊, зви́клий позира́ти, зи́ркало, © зи́ркаючи, знай зирк та зирк.
ПОСМЕ́ИВАТЬСЯ бра́ти на сміх *кого*; **п. над** *кем* *о*^к^ покпива́- /смія́тися/ з *кого*;
-йся що */м*^н^ хто/ смі́ється ◊, схи́льний смія́тися з, смішко́, сміху́н, *п*^к^ сміхотли́вий; **-я над** *кем* зви́клий кпи́ти з *кого*.
ПОСМЕЯ́НИЕ *о*^к^ по́глум, *ф*^р^ сміх [**выставля́ть на п.** виставля́ти на с.]; **на п.** на глум, *ф*^р^ ку́рям на сміх.
ПОСО́БИЕ *о*^к^ підпомо́га /за-/, субси́дія, *(книга)*

пора́дник; **п. по безрабо́тице** допомо́га /по́міч/ безробітному; **п. по боле́зни /вре́менной нетрудоспосо́бности, инвали́д-, страхова́нию/** допомо́га /по́міч/ хво́рому /тимчасо́во непрацезда́тно-, інвалі́ду, на забезпе́чення /страхо́вку/.

ПОСОБЛЯ́ТЬ *(ім)* помага́ти /підпо-, с-, запо- *їх*/;

--й що /*м*ᴴ хто/ помага́ ◊, с-и п., з-й помогти́, *і.* → ПОСОБНИК, *п*ᴷ помічний, спомага́вчий, *с*ᴷ поможи́- [поможи́-собі-сам];

ПОСОБИ́ТЬ: п. го́рю зара́дити ли́хові; ◊.

ПОСО́БНИК підру́ч-, співпомага́ч, *н*ᴵ попле́нт-.

ПОСО́БНИЧЕСТВО *о*ᴷ попле́нтацтво.

ПОСО́ЛЬСТВО *г.* амбаса́да.

ПОСПЕВА́ТЬ *(- ягоди)* дозріва́ти; *(за ким)* устига́- [**то́лько -а́й!** тільки встига́й!];

--й 1. **созревающий**, 2. **успевающий**[1]; **-й к зиме́** *с*ᶻ зи́мникува́тий;

ПОСПЕ́ТЬ *(- ягоди)* дозрі́ти; ◊;

-вший = созревший,

ПОСПЕ́ШНО *(писати)* на колі́ні;

ПОСПЕ́ШНЫЙ *о*ᴷ поспі́шливий.

ПОСПЕШНОСТЬ: п. хороша́ при ло́вле блох *п*⁻ᵒ що шви́дко ро́биться, то сліпе́ ро́диться.

ПОСРАМЛЕ́НИЕ *п*ᵒ осоро́ма.

ПОСРАМЛЯ́ТЬ соро́мити, завдава́- со́рому;

--й що /*м*ᴴ хто/ соро́мить ◊, с-и с., з-й осоро́ми-, ганьби́тель, *р*ᴷ сороми́-, *п*ᴷ гане́бний /соромни́й/ для *кого* + %;

-йся/-ый осоро́млюваний, га́ньбле-;

ПОСРАМИ́ТЬ ви́ганьбити ◊.

ПОСРЕ́ДНИЧАТЬ фактор/ува́ти, маклерува́-, посередникува́-;

--й що /*м* хто/ ~у́є ◊, с-и ф., зᴳ-й бу́- посере́дником, фа́ктор, ма́клер, посере́дник, *а.* бро́кер, *о.* як посере́дник +.

ПОСРЕ́ДНИЧЕСТВО: при -ве че́рез посере́дництво, *г.* почере́з *кого.*

ПОСРЕДСТВЕННЫЙ *(якістю)* не найгі́рший.

ПОСРЕ́ДСТВО: при -ве *кого* через *кого*; **-ом** *г.* почере́з.

ПОСРЕ́ДСТВОВАТЬ: --й = посредничающий + *п*ᴷ проміжни́й, зв'язкови́й, проміжко́-.

ПОСТ *(варта)* сті́йка; **на -ту́** на сті́йці.

ПОСТА́ВКА *о*ᴷ доста́ва; **обяза́тельства по -ам** зобов'я́зання /підписка/ на поста́вку.

ПОСТАВЛЯ́ТЬ: --й *кому что* = **снабжающий** *кого чем.*

ПОСТА́ВОЧНЫЙ *(- ціну)* доставни́й.

ПОСТАВЩИ́К доставе́ць, доставни́к.

ПОСТАМЕ́НТ підні́жжя.

ПОСТАНО́ВКА *(питання)* *б*ᶾ постано́ва, *ф*ᴾ підхід до [**п. вопро́са** п. до спра́ви /пита́ння/]; **така́я п. вопро́са недопусти́ма** так підхо́дити до спра́ви не мо́жна.

ПОСТАНОВЛЯ́ТЬ ухва́лювати, постановля́-;

--й що /*м*ᴴ хто/ ухва́лює ◊, гото́вий ухвали́ти, *п*ᴷ постано́вчий + %;

-ый ухва́люваний;

ПОСТАНОВИ́ТЬ ура́дити ◊.

ПОСТАНО́ВОЧНЫЙ *р*ᴷ постано́вчий.

ПОСТЕПЕ́ННО *о*ᴷ ма́ло-пома́лу, пово́леньки-пово́лі, *о.* п'ядь за п'я́ддю.

ПОСТИГА́ТЬ осяга́ти *(ро́зумом)*, розумі́-, могти́ збагну́-, *(кого /- горе/)* спотика́-, */раптом/* па́дає як сніг на го́лову; **п. мир свое́й душо́й** *п*ᵒ нани́зува- світ на вла́сну ду́шу; **п. умо́м** *что* дохо́ди- ро́зумом до *чого*;

--й 1. що /*м*ᴴ хто/ розумі́є ◊, с-и о., з-й збагну́-, *п*ᴷ тяму́щий, голова́тий, кебе́тливий, свідо́мий *чого*, 2. що спотика́є ◊, роко́ваний *кому*; **-й смысл** наста́влений збагну́ти зміст;

-йся/-ый 1. ося́ганий ро́зумом, досту́п- для зрозумі́ння;

ПОСТИ́ЧЬ /ПОСТИ́ГНУТЬ/ досві́дчитися ◊, *ф.* доглу́па-, втя́мити; **п. се́рдцем и душо́й** перепусти́- крізь ду́шу й се́рце; **пости́гла у́часть** *их* *н*ᵒ спобі́гло їх [отаке́ його́ с.];

-и́гший *что* вже досві́дчений у *чім*, Ø;

-жи́мый осяжни́й, осягне́нний, ле́гко ося́га- ◊.

ПОСТИ́ТЬСЯ по́стити, трима́- піст;

-йся що /*м*ᴴ хто/ по́стить ◊, зви́клий п., зᴹ-й попости́-, безскоро́мник, постува́ль-, *п*ᴷ безскоро́мний.

ПО́СТНЫЙ пісни́й, *п*ᵒ пісня́вий, *ж.* на комари́ному са́лі.

ПОСТОВО́Й стійкови́й, стійка́р, сті́йчик.

ПОСТО́Й! > СТОЯТЬ.

ПОСТОРО́ННИЙ: -им вход воспрещён сторо́ннім вхо́ду нема́.

ПОСТОЯ́ЛЕЦ *р*ᴷ заїжджа́нин.

ПОСТОЯ́ЛЫЙ *(двір)* заїзни́й; **п. двор** заї́зд.

ПОСТОЯ́ННО ста́ло, *ж*ᴹ ві́чно, *(знай) о.* щодня́ і щогоди́ни, *ф*ᴾ невідсту́пно, невідлу́ч-, *г.* кожноча́с-, *ф*ᴾ тільки й роби́в, що [**п. е́здил т. й р.,** що ї́здив]; **п. в нали́чии /п. име́ются/** *(харчі +)* безвиво́дно;

ПОСТОЯ́ННЫЙ кожноча́сний ◊, *(гість)* шта́т-, прися́ж-, за́всідній.

ПОСТРАНИ́ЧНЫЙ *(- оплату)* від сторі́нки.

ПОСТРЕ́Л: наш п. везде́ поспе́л *п*⁻ᵒ де не посі́й, там і вро́диться.

ПОСТРИГА́ТЬ/--й > СТРИЧЬ/**-гущий.**

ПОСТРОЕ́НИЕ *(сюжету)* компози́ція, *(логічне)* *о*ᴷ ви́будова, *ф*ᴾ *в*ᴴ збі́рка [**выходи́ на п.!** збі́рка!, в ла́ві з.!].

ПОСТРО́ЧНЫЙ від рядка́ [**-ая пла́та** пла́та від рядка].

ПОСТУ́КИВАТЬ торох*(ко)*ті́ти, *(знай)* стукоті́-;

--й що /*м*ᴴ хто/ стукоти́ть ◊, зви́клий с., стукоті́й, торох*(ко)*ті́й, © знай стук та стук.

ПОСТУЛИ́РОВАТЬ: --й що постулю́є, з-й пропостулюва́ти, © с-и постулюва́-, постулю́ючи;

-ый поступльо́ваний.

ПОСТУПА́ТЬ чини́ти, учиня́-, роби́-, поводитися, *(- товар)* оде́ржува-, надхо́дити; **п. в мединститу́т** *ф.* іти́ на медици́ну; **п. в подчине́ние** перехо́ди- під ру́ку /зве́рхність/; **п. на содержа́ние** перехо́ди- на утри́мання; **п. справедли́во** чини́- по правді; **-а́й по со́бственному усмотре́нию** роби́, як зна́єш;

--й 1. що /*м*ⁿ хто/ ро́бить ◊, зви́клий ч., з^м-й учини́-, 2. що вступа́ ◊, гото́вий вступи́-, вступни́к, новачо́к, 3. що надхо́дить ◊, що має надійти́, надхо́дячий, оде́ржуваний, отри́му- *(крам)* сві́жий; **-й в со́бственность** призна́че- бу́ти вла́сністю; **-й на рабо́ту** шука́ч пра́ці, майбу́тній робітни́к /праців-/; **-й отовсю́ду** звідусю́дний, зусебі́ч-;

ПОСТУПИ́ТЬ пове́стися ◊; **как бы ты -пи́л?** як би ти зроби́в /пові́вся/?; **п. на ме́сто** *з.* діста́ти /ста́- на/ поса́ду;

-вший 1./2. Ø; 2. *(щойно)* оде́ржаний, сві́жий.

ПОСТУПЛЕ́НИЕ *(на працю)* влаштува́ння;

ПОСТУПЛЕ́НИЯ *е*ᵏ *о*ᵏ вне́ски.

ПОСТУ́ПОК; ПОСТУ́ПКИ *о*ᵏ поступо́вання.

ПОСТЫ́ЛЕТЬ; О♦♦♦ знемилі́ти, зосоружі́-;

-вший зосоружі́лий, вже давно́ неми́-, Ø + **опротиве́вший**.

ПОСТЫ́ЛЫЙ *о*ᵏ неми́лий, *п*ᵒ безлю́бий; **сде́латься -ым** зосоружі́ти.

ПОСУ́ДА *(на зерно)* зернови́к.

ПОСУДОМО́ЙКА *г.* помива́чка.

ПОСУ́ШЕ *п*ᵏ сухі́ш(еньк)ий, *п*ᵖ трохи б сухі́ш.

ПОСЫЛА́ТЬ сла́ти, посила́- /ви-, за-, над-, *(поштою)* пере-, *(ворогів)* на-/, *(кого)* відряджа́-, делегува́-; **п. на убо́й** посила́- на смерть;

--й що /*м*ⁿ хто/ посила́ ◊, зви́клий п., з^г-й посла́-, за́йнятий виси́ланням, *п*ᵏ *г.* висилко́вий, *с*ᵏ пошли́- [пошли́-на смерть];

♦♦♦СЯ: п. на *них* покликатися на їх /*г.* від- до їх/;

-йся/-ый виси́ланий /по-, за-, на-, пере-, над-/, відря́джув-, делего́в-, *п*ᵏ посильни́й /ви-, пере-/;

ПОСЛА́ТЬ: п. кару *ф*ᵖ на́пуст напусти́ти.

ПОСЫ́ЛКА *(людей)* відря́дження.

ПОСЫ́ЛОЧНЫЙ *г.* висилко́вий [**-ое бюро́** -ве бюро́].

ПОСЫЛЬНО́Й *ж.* ста́рший, куди́ пошлю́ть.

ПОСЫПА́ТЬ посипа́ти /при-/, си́па-, притру́шува-; **п. го́лову пе́плом** побива́тися як над мерце́м, си́пати по́піл на го́лову;

--й що /*м*ⁿ хто/ посипа́ ◊, с-и п., р-й поси́па-, для посипа́ння, за́йнятий -ям, сипа́ль, посипа́льник, *п*ᵏ посипа́льний + %; **-й пе́плом го́лову** приби́тий го́рем;

-йся/-ый си́паний, присипа́- /по-/, притру́шува-, *п*ᵏ посипни́й;

ПОСЫ́ПАТЬСЯ поси́патися ◊; **п., как из ро́га изоби́лия** поси́патись як горо́х з мішка́; **и́скры из глаз -лись** каганці́ /свічки́, зірки́/ в оча́х засвіти́лися;

-вший(ся) Ø; **-я на го́лову** © як з мішка́ на го́лову.

ПОСЯГА́ТЬ зазіха́ти, ла́ситися, хоті́ти привла́сни-, простяга́- ру́ку /-ки/, роби́- за́мах, ва́жи-; **п. на чужу́ю зе́млю** *о.* розставля́ти лі́кті;

--й що /*м*ⁿ хто/ зазіха́ ◊, с-и /зви́клий/ з., гото́вий /не від то́го, щоб/ привла́сни-, зазіха́йло, *к*ⁿ зазіха́ч, *п*ᵏ ла́сий /за́здрий/ на, *р*ᵏ зазіху́щий, © із за́міром, зазіха́ючи.

ПОТ *о*ᵏ ви́потина, ви́поти, *(не від праці)* пітнява; **п. ка́тнтся гра́дом** піт о́чі залива́є.

ПОТАКА́ЛЬЩИК = ПОТАТЧИК.

ПОТАКА́ТЬ потура́ти, потака́- /-ува-/, підспі́вувати; **-а́ющий** = **потворствующий**.

ПОТАСКУ́ХА *о*ᵏ пові́я, пові́йниця, підті́панка, ля́рва, лаху́дра, шма́ра, хво́йда.

ПОТАСКУ́ШЕЧКА хво́йдочка.

ПОТАСКУ́ШНЫЙ *о*ᵏ хвойдови́тий.

ПОТАСО́ВКА *о*ᵏ бияти́ка, намина́чка, *(прочухан)* хло́ста.

ПОТА́ТЧИК потака́йло, попускай-, потура́й-, підта́кувач, потура́льник, потура́ч.

ПОТВО́РСТВО потака́ння, *р*ᵏ побла́жка *(*бо *п*ᵏ побла́жливий*)*.

ПОТВО́РСТВОВАНИЕ *о*ᵏ потака́ння, по́пуск.

ПОТВО́РСТВОВАТЬ потура́ти, потака́-, по́пуск попуска́-, не протиді́я-, не перешкоджа́-, *з*ᵉ поблажа́-, *з.* дава́- по́тур; ± ПОДПЕВАТЬ; **п.** *чему* диви́тися крізь па́льці на *що*;

--й що /*м*ⁿ хто/ потура́ ◊, схи́льний п., *і.* → ПОТВОРЩИК, *п*ᵏ поту́рливий, побла́жли- до *кого*, схи́льчи-, *р*ᵏ потура́льницький, потура́льний.

ПОТВО́РЩИК потака́йло, потака́ч, *к*ⁿ потура́ч, потура́льник, *п.* підспі́вувач; ± ПОТАТЧИК.

ПОТЁМКИ при́темок; **в -ах** при́темком, у при́темку, те́мрявою.

ПОТЕНЦИА́Л *(емоційний)* заря́д, *ф*ᵖ можли́вість /*м*ⁿ -ості /, *(військовий)* резе́рви, ресу́рси.

ПОТЕНЦИ́РОВАТЬ потенціюва́ти;

--й що потенціює, для потенціюва́ння, за́йнятий -ям, потенція́тор, *п*ᵏ потенція́торний + %;

-ый потенційо́ваний.

ПОТЕ́РЯ: до -ри созна́ния до упа́ду, до безпа́м'яті /непа́м'яті, нестя́ми/.

ПОТЕ́ТЬ поті́ти, упріва́-, пітні́-, *(скло)* запотіва́-;

--й що /*м*ⁿ хто/ поті́є ◊, схи́льний п.и, укри́ваний по́том, запотіва-, упріва-, *п*ᵏ пітня́вий, *п*⁻ᵒ запоті́лий, запітні́-, © упріва́ючи;

ВС♦♦♦: -вший спітні́лий, споті́-, упрі́- /зі-/, *д.* спо́чений, Ø;

ПОПОТЕ́ТЬ *о.* нагрі́ти чу́ба, налама́- хребта́;

-вший Ø.

ПОТЕ́ХА *(скандал)* вереми́я; **де́лу – вре́мя, поте́хе – час** на шість днів пра́ці – одна́ неді́ля, *к.* на все свій час.

ПОТЕШÁТЬ тíш/ити, потíша-, бáви-, забавля́-, весели́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~и́ть ◊, с-и в., покли́каний розвесели́-, веселу́н, витівни́к, забáв-, кумéд-, штукáр, скоморóх, $п^к$ кумéдний, забáв-, весéлий;
-йся над *кем* = **насмехающийся над** *кем.*

ПОТÉШКА зáбавка, $о^к$ бáвлянка, забáвля́нка.

ПОТИРÁТЬ тéрти, *(руки)* потирá- /*г.* за-/;
--й = **трущий** + затирáйло, $с^к$ затирáй- [затирáй-рука]; **-й ру́ки** © затирáючи ру́ки.

ПОТИ́ШЕ $п^р$ ти́хш(еньк)ий, $п^р$ трóхи ти́хше.

ПОТОГÓННЫЙ *(принцип) о.* „давáй! давáй!".

ПОТÓК: -ом *(рухатись)* плáвом;
ПОТÓКИ *(слів)* словоли́вство, *(як злива) п.* ніягáра.

ПОТОКООБРÁЗНЫЙ на взір потóку, струмкувáтий.

ПОТÓМ: а п. а там [**éл, а п. – игрá** їв, а т. – гра].

ПОТÓМСТВЕННЫЙ *о.* з крóвн й кóсти, *(родовий)* фамíльний, фамілі́й-, *(зáмок)* прéдківський.

ПОТÓМСТВО $о^к$ нащáддя.

ПОТОМУ́: п. и $ф^р$ от і [**бóлен, п. и спит** слаби́й, от і спить], то й [**устáл, п. н лёг** стоми́вся, то й ліг].

ПОТОМУ́-ТО (о)тóж, тим-то, $ф^р$ то [**все ходи́ли п.(-то) и я ходи́л** всі ходи́ли, то й я ходи́в].

ПОТОПÁТЬ потопáти, тону́-, топи́тися, ітú на дно, *(у чім)* захрясá- *чим* [будóви, що ни́ми захря́сло місто];
--й 1. **тонущий**, 2. **утопаю-**, 3. *(у чім)* що захрясá *чим*;
потопáвший *(у зелені)* захря́слий *(зéленню)*;
ПОТОНУ́ТЬ $о^к$ затону́ти ◊;
-вший затону́лий, вже на дні, Ø.

ПОТОПЛЯ́ТЬ топи́ти, затопля́-, *(берег)* заливá-;
ПОТОПИ́ТЬ утопи́ти ◊ [**п. в крови́** у. в кровí].

ПОТОРÁПЛИВАТЬ приспíшува-, нáгли-, квáпи-;
--й = **торопящий** → ТОРОПИТЬ;
-ый приспíшуваний, нáгле-, квáпле-;
♦♦♦СЯ поспішáти, $ф^р$ не бари́тися [**-нвайся /-тесь/!** не бари́сь /-íться/!].
-йся що /$м^н$ хто/ поспішá ◊, с-и п., $з^м$-й поспіши́- + **спешащий**;
ПОТОРОПИ́ТЬСЯ поспіши́тися, похопи́- ◊.

ПОТОПТÁНИЕ $о^к$ потолóчення.

ПОТРАФЛЯ́ТЬ потрапля́ти, $о^к$ глáди- по шéрсті, догоджá-;
--й > **угождающий**;
ПОТРÁФИТЬ догоди́ти, умасти́-, $ф^р$ попáс- в тон, підлатáтися, *(зробити)* домудри́-, спромогти́ся; **п.** *чему о.* підроби́- під *що.*

ПОТРЕБИ́ТЕЛЬСКИЙ 1. споживáцький [**-ая корзи́на** с. кóшик], 2. спожи́вчий [**п. кооперати́в** с. кооперати́в], 3. *(- нахили)* = 1.; **п. спрос** пóпит на ри́нку.

ПОТРЕБЛÉНИЕ: душевóе п. поду́шне споживáння.

ПОТРЕБЛЯ́ТЬ *(с)*споживáти *(їжу)* /за-/, їс-, *(не їжу)* витрачá-, трáти-, $к^н$ ужиткóвува-;
--й що /$м^н$ хто/ споживá ◊, зви́клий с., з-й спожи́-, споживáч, їдéць, $п^к$ спожи́вчий, споживáцький + %;
-йся/-ый спожи́ваний /за-/, витрáчу-, $п^к$ спожи́вний.

ПОТРÉБНОСТЬ *(пекуча)* (до)конéчність; **для -сти** на потрéбу.

ПО-ТРÉЗВОМУ по-тверéзому.

ПОТРОШИ́ТЬ пáтрати, пáтрóши-, тельбуши́-, розчиня́-;
--й що /$м^н$ хто/ пáтра ◊, с-и п., р-й попáтра-, для пáтрання, зáйня́тий -ям, $п^к$ = %, $с^к$ пáтрай-;
-йся пáтраний, пáтрóше-, тельбу́ше-, розчи́нюва-, пóротий;
РАСПОТРОШИ́ТЬ ви́патрати, ви́тельбуши- ◊.

ПОТРУДНÉЙ $п^к$ вáжч(еньк)ий, трóхи вáжчий, $п^р$ трóхи вáжче, щоб вáжче.

ПОТРЯСÁТЕЛЬ трясу́н, *(основ)* розхи́тувач.

ПОТРЯСÁТЬ трясти́, потрясá-, труси́-, *(вісткою)* вражá-, стрясá-, шокувá-, трясти́ ду́шу, підіймáвóлос ду́ба, збивá- з ніг, ки́да- в піт, вражá- ножéм у сéрце, забивá- дух, вибивá- з кóлії, морóзи- кров, обсипá- жáром /холóдним пóт-/, перевертá- ду́шу, *(основи)* підвáжува-, підрнвá-; **п. нéбом н землёй** $у^р$ роздирá- небесá; **был потрясён** *кто* кров захолóла в жи́лах *кому*;
-áюще як грім з /я́снóго/ нéба, заприду́шно, вулканíч-, *(дивний)* разю́че, незбагнéнно, $ф^р$ ду́же, занáдто, аж óн як [а. ó. я. гóлосно];
--й 1. **трясущий**, 2. **колеблющий**, 3. що /$м^н$ хто/ вражá ◊, мастáк в., з-й приголóмши-, $п^к$ трясу́чий, разю́-, приголóмшливий, ошелéпли-, пáморочли-, заприду́шній, фантасти́чний, землетру́с-, *о.* аж óн яки́й [а. ó. я. мастáк], $р^к$ потрясу́щий, /*ефект*/ могу́тній, надзвичáйний, серцезвору́ш-, /*кошмар*/ мóторош-, $к^н$ потрясáль-, *(- музику)* вулкáніч-, $о^к$ забийду́ш-, © приголóмшуючи, $с^к$ заби́й-дух [**-щая карьéра** заби́й-дух кар'éра], тряси́-душу [**-щее откровéние** тряси́-душу одкровéння], *(факт)* збивáй-з-ніг-, запри́ду́х- [**-ее зрéлище** запри́-дух видóвище], тряси́-душу [тряси́-душу видóвище], спини́-серце [спини́- серце поді́я], вибухóвий [**в ви́хре -их событи́й** у виру́ -их поді́й], як-грім-з-я́сного-нéба, 4. що /$м^н$ хто/ підрив/á ◊, с-и ~áти, з-й підвáжи-, підривни́к, руйнів-, розхи́тувач, $п^к$ руйнівни́й для *чого* + %, © підривáючи; **-й озиóб** трясу́чка, тря́сця; **-й ору́жием** = **бряцающий о.**; **-й своéй жу́тью** мóторошно кошмáрний; **-й сéрце** $с^к$ потряси́-сéрце-; **-ее зрéлище** могу́тне /$н^Е$ жахли́ве/ видóвище;
ПОТРЯСТИ́ трус(о)ну́ти *чим* [**10 дней, котóрые -ли́ мир** 10 днів, що -у́ли світом], *(кого)*

врази́- се́рце *кому, (морально)* взя́- за се́рце;

ПОТРЯСА́ТЬСЯ трясти́ся, хита́-, звору́шува-;

-йся/-ый 1. трясомый, 2. колеблющийся, 3. звору́шуваний, приголо́мшу-, шоко́-, 4. підва́жу-, розхи́ту-, підри́-, пору́шу-;

ПОТРЯСЁННЫЙ вра́жений ноже́м у се́рце, шоко́ва-, зби́тий з пли́гу /з пантели́ку, з ніг/.

ПОТРЯСЕ́НИЕ $о^к$ шок, *(основ)* зру́шення,

ПОТРЯ́ХИВАТЬ: п. голово́й знай трясти́ /кива́-/ голово́ю;

–й г. © кив-ки́в голо́вою, с-и трясти́ /кива́-/ г., Ǿ.

ПОТУ́ГИ нама́гання, *о.* дерза́-, по́шуки, *(марні)* за́біги, зуси́лля, *(породіллі)* пере́йми.

ПОТУПЛЯ́ТЬ *(очі)* спуска́ти, *(голову)* пону́рюва-, хню́пи-, похню́плюва-;

–й взор нezда́тний підвести́ о́чі, ©ври́вши в зе́млю о́чі; **-й го́лову** з похню́пленою /пону́ре-/ голово́ю;

ПОТУ́ПИТЬ: п. взор спусти́ти /по-/ о́чі, устроми́- /ври́-/ о́чі в зе́млю;

ПОТУ́ПИТЬСЯ $ф^р$ нахню́питися;

-вший*(ся)* Ǿ; **-я** нахню́плений /по-/;

ПОТУ́ПЛЕННЫЙ: п. взорври́ті в зе́млю о́чі.

ПОТУСТОРО́ННИЙ *(по)*засві́тній /несього-, того-/, астра́льнний, не від сві́ту сього́; **п. мир** за́світи, потойбі́ччя, позасві́ття, $п^о$ пото́йбіч.

ПОТУХА́ТЬ: –й = угасающий;

ПОТУ́ХНУТЬ: -хший Ǿ, *(вулкан)* ме́ртвий, *г.* ви́палений.

ПО́ТЧЕВАТЬ: –й = угощающий.

ПОПО́ТЧЕВАТЬ *з.* обчастува́ти /по-/;

-вший Ǿ.

ПОТЯ́ГИВАТЬ знай потяга́ти, *(вино)* попива́-, *(теплом)* тхну́-, подиха́-, *(- запах)* зано́си-;

–й що /$м^н$ хто/ з. потяга́ ◊, с-и п., $п^к$ /- *вітер*/ подиху́щий, /*винце*/ попиву́щий;

-ый попи́ваний, потя́га-, поку́рюв-, попи́хкув-, посмо́ктув-;

-йся © потяга́ючись;

ПОТЯНУ́ТЬ *(теплом)* подихну́ти; ◊; **п. на прелюбодеяние** *(грех)* $е^в$ потягти́ на капу́сту.

ПОУЧА́ТЬ повча́ти /на-/, напу́чува-, напоумля́-, науча́-, *о.* навча́- ро́зуму, *ф.* вставля́- кле́пку;

–й що /$м^н$ хто/ повча́ ◊, с-и п., охо́чий до повча́нь, напу́тник, ме́нтор, $о^к$ повчаяка, *з.* напра́вник, $п^к$ повча́льний, /*тон*/ ме́нторський;

-ый научуваний /по-/, напу́чу-, напоу́млю-.

ПО-У́ТРЕННЕМУ $п^о$ вра́нішньо.

ПО-УЧЁНОМУ по-вче́ному, *з.* з-письме́нська.

ПОХА́БНЫЙ $о^к$ стидки́й, стидни́й.

ПОХВАЛА́: достойный -лы́ ва́ртий похвальби́, хвалигі́дний; **выше вся́ческих -а́л** ва́ртий найви́щих похва́л.

ПОХИТИ́ТЕЛЬ *о.* *(тає́мний)* хапу́н /краді́й/, *з.* запі́рвач, $р^к$ полони́тель.

ПОХИЩА́ТЬ викрада́ти, кра́с-, *о.* по́тай полони́- /викрада́-, забира́-/, *ф.* бра́- на гоп-сто́п, *(молоду)* *е.* умика́- /$д^к$ умкну́-/;

–й що /$м^н$ хто/ викрада́ ◊, зви́клий в., з-й ви́крас-, викрада́ч, краді́й, $п^к$ = %, *і.* → ПОХИТИТЕЛЬ;

-ый кра́дений, викра́да-, по́тай поло́не-, бра́нець'

-а́емая полоня́нка.

ПОХИЩЕ́НИЕ *(молодої)* умика́ння.

ПОХЛЕ́ЩЕ $п^р$ ще й не так, ще он як, $п^к$ ще й не таки́й, ще он яки́й; **кое-что похле́ще** ще й не таке́.

ПОХЛО́ПЫВАТЬ *(по плечі)* поплескувати, поля́пу-;

–й що /$м^н$ хто/ попле́скує ◊, зви́клий п., попле́скувач, © попле́скуючи; **-й по плечу́** *(стиль)* $с^к$ попле́скуй-по-плечі-сти́ль;

ПОХЛО́ПАТЬ *(по плечі)* похля́скати ◊.

ПОХМЕ́ЛЬЕ $ф^р$ поту́ха [**на п.** *(випити)* на -ху]; **в чужо́м пиру́ п.** $п^{-о}$ сліпи́й завини́в, а горба́того пові́сили.

ПОХМЕЛЯ́ТЬСЯ похмеля́тися;

-йся що /$м^н$ хто/ похмеля́ється, с-и п., р-й похмели́-, швидки́й на похмі́лля.

ПОХО́Д $о^к$ марш.

ПОХО́ДКА $о^к$ крок; **по похо́дке** *(пізнав)* з ходи́.

ПО́ХОДЯ $п^р$ $о^к$ при́торком.

ПОХО́ЖЕ $в^{cm}$ видає́ться, вигляда́є [**-же, что был** -а́є, що був];

ПОХО́ЖИЙ: быть -им на *кого* скида́тися на, вигляда́ти як *хто*; **-ие оди́н на друго́го** $ф^р$ схо́жі між собо́ю.

ПО-ХОЗЯ́ЙСКИ $о^к$ хазяйнови́то.

ПОХОРО́ННЫЙ похова́льний; ± ПОГРЕБАТЬ.

ПОХУ́ЖЕ $п^к$ гі́рш*(еньк)*ий, $п^р$ де́що гі́рше.

ПОЧАСОВИ́К відгоди́нний ле́ктор /робітни́к +/.

ПОЧАСОВО́Й від годи́ни, відгоди́нний.

ПО́ЧВЕННИК *(антипод західника)* етнофі́л, ґрунтови́к, опе́ртий-на-ґрунт, $к^н$ ґрунтя́нин, ґрунті́вець.

ПО́ЧВЕННИЧЕСКИЙ етнофі́льський.

ПОЧЁМ: п. знать хто́зна; **п. зря** 1. що є /було́/ си́ли, 2. куди́ попа́ло /по́падя/.

ПОЧЕМУ́: а п. так? а то чому?; **п. бы то ни было** хай з якої́ причи́ни; **п. бы э́то?** чого́ б то?; **п. бы не...?** чому́ ж би не...?.

ПОЧЕМУ́-ТО ЖЕ чому́сь /чого́сь/ то.

ПОЧЕМУ́ЧКА а-чому́-так, а-чого́-так, чого́кайло; **-у́чек** $р^в$ $м^н$ чого́кайлів.

ПО́ЧЕРК $о^к$ руко́письмо.

ПОЧЕРПА́ТЬ *(ідеї)* запозича́ти, запози́чува-, $о^к$ засяга́-;

–й = черпающий.

ПОЧЕРПНУ́ТЬ *(інформацію)* засягти́ ◊;

ПОЧЕ́РПНУТЫЙ $о^к$ заче́рпнутий, *(- знання)* запози́чений.

ПО́ЧЕСТЬ; ПО́ЧЕСТИ $ф^р$ по́мпа [**провести́ с -ями** прове́сти́ з по́мпою]; *(кому)* *п.* $е^в$ буке́ти, ґірля́нди, паніка́ди́ла, віва́ти.

ПОЧЁСЫВАТЬ; ПОЧЁСЫВАТЬСЯ знай чу-

хатися, почу́хува-;

-йся що /$м^н$ хто/ з. чу́хається ◊, зви́клий з. ч.;

ПОЧЕСА́ТЬ *(свербляче місце)* почу́хати.

ПОЧЁТ $о^к$ честь, пошано́вання, пошані́вок.

ПО́ЧЕЧНОКА́МЕННЫЙ: -ая боле́знь *г.* ка́мінь ниро́к.

ПОЧИВА́ТЬ (с)почива́ти /о-/;

--й = отдыхающий + $п^к$ спочива́льний; **-й ве́чиым сном** *(вже)* на ві́чному спочи́нку; **-й иа ла́врах** р-й спочи́ти на ла́врах, $с^к$ спочива́й-на лаврах;

ПОЧИ́ТЬ *(сном праведника)* засну́ти;

-вший спочи́лий, засну́-, упоко́єний; **в Бо́зе -й** с-й у Бо́зі.

ПОЧИ́Н: п. доро́же де́нег почи́н па́че гро́шей.

ПОЧИ́НОК корчу́нок.

ПОЧИНЯ́ТЬ направля́ти, ремонтува́-, ла́годи-, лата́- *(діри)*;

--й що /$м^н$ хто/ ла́годить ◊, с-и н., покли́каний напра́ви-, напра́вник, ремо́нт-, лагоди́[і]ль-, $п^к$ ремо́нтний, лагоди́ль- + %, $с^к$ полата́й- [полата́йхата];

-йся/-ый ла́годжений, пола́годжува-, напра́влю-, ремонто́-, ла́таний.

ПОЧИТА́Й $п^р$ $в^{ст}$ $о^к$ рахува́ти, раху́й.

ПОЧИТА́ТЬ: п. свои́м до́лгом = счита́ть с. д.;

--й 1. **уважающий**, 2. **считающий**; **-й свои́м до́лгом = счита́ющий с. д.**;

ПОЧТИ́ТЬ: п. *(свои́м)* **прису́тствием** $о^к$ опрису́тнитися.

ПОЧИ́ЩЕ $п^к$ чисті́ш(еньк)ий, $п^р$ щоб чисті́ше.

ПО́ЧКА *д.* зеленочо́к; & *д.* пу́пляшок.

ПОЧКОВА́ТЬСЯ рости́ з бру́ньки, мно́житися брунька́ми;

-йся що росте́ з б. ◊, с-и /з-й/ р. з б., $п^к$ брунькува́тий.

ПОЧКОВИ́ДНЫЙ брунькува́тий.

ПОЧТЕ́ННЫЙ $о^к$ пова́жаний, *ц.* всече́сний.

ПОЧТИ́ $о^к$ ле́две не, ма́лощо не, от-о́т вже [**п. спе́лый** от-о́т в. сти́глий], $ф^р$ аж [си́ні аж чо́рні], мо́вби аж, аж ні́би [**п. с оби́дой** аж н. з обра́зою]; **п. что** на́че /ні́би/ аж [на́че аж вида́влює].

ПОЧТИ́ТЕЛЬНО $о^к$ уклі́нно;

ПОЧТИ́ТЕЛЬНЫЙ *(привіт)* уклі́нний; **-ое расстоя́ние** солі́дна ві́дстань, © далече́нько.

ПОЧТИ́ТЕЛЬНОСТЬ $о^к$ пошані́вок.

ПОША́ЛИВАТЬ *о.* не без то́го, щоб не попустува́ти /побешкетува́- +/, $ф^р$ кульга́-, дава́тися взнаки́ [**-вают нерви́шки** -а́ють не́рви, н. даю́ться взнаки́], *(- серце) ф.* барахли́ти;

--й що ча́сом пусту́є ◊, © нема́, н., і щось утне́.

ПОША́ТЫВАТЬ *(стегнами)* виго́йдувати /по-/.

ПОШЕВЕ́ЛИВАТЬ; ♦♦♦СЯ воруши́тися, дри́га-, поверта́-; **-айся!** поверта́йся!

-йся $п^к$ → **шевелящийся**, © нема́, нема́, й поворухне́ться; **не -я** не́руш, недви́га;

ПОШЕВЕЛИ́ТЬ: п. мозга́ми поповари́ти голово́ю.

ПОШИ́Б $о^к$ мані́р, $ф^р$ машта́б, калі́бр [**ме́лкого -ба** дрібно́го машта́бу /калі́бру/].

ПОШИ́ВОЧНЫЙ *(цех)* шва́цький.

ПОШЛЁПЫВАТЬ *(по плечі)* покле́пувати;

--й що /$м^н$ хто/ покле́пує ◊, с-и п., © покле́пуючи;

ПОШЛЁПАТЬ *(по плечі)* поклепа́ти.

ПО́ШЛЫЙ ни́ций, безду́хий, низькоду́-, бездухо́в(н)ий, спро́щений, сірозе́м-, обе́взне-, триві́яль-, бе́взячий, *(смак)* обива́тельський, міща́нсь-, міщу́ць-.

ПОШЛЯ́К ница́к, ци́нік, хам, безду́хий бевзь.

ПОЩЁЛКИВАТЬ зді́рідка- кла́цати, покла́цув-;

--й що /$м^н$ хто/ покла́цує ◊, луску́н, © покла́цуючи, нема́, нема́, й кла́цне.

ПОЩЁЧИНА *п.* обра́за; **п. обще́ствеиному вку́су** обра́за уподо́банням грома́ди /суспі́льства/.

ПОЩИ́ПЫВАТЬ нема́, нема́, й щипну́ти /скубну́ти/, пощи́пува-, поску́бу-;

--й що /$м^н$ хто/ поску́бує ◊, © поску́буючи, пощи́пу-, нема́, нема́, й скубне́ /щипне́/.

ПОЭ́Т $о^к$ вірша́р, *(сонетів)* сонетя́р, $у^р$ співе́ць; $р^в$ **-та** *і* $п^к$ **по́этов** співе́цький [**дар -та** с. дар].

ПОЭТИ́ЧЕСКИЙ *(хист)* $у^р$ співе́цький.

ПОЭ́ТОМУ *к.* тим [**п. и нет** т. і нема́];.

ПОЭ́ТОМУ-ТО *к.* тож, ото́ж.

ПОЯВЛЯ́ТЬСЯ виника́ти, постава́-, прихо́ди- на світ, *(раптом)* вигу́лькува-, з'явля́тися, *(- сивину)* прокида́-, $ф^р$ утво́рюва-; **п. в о́бществе** $ж^м$ вихо́дити на лю́ди /*(в селі)* на ву́лицю/; **ие п.** не пока́зува- оче́й;

-йся що /$м^н$ хто/ з'явля́ється ◊, утво́рюваний [**-я под де́йствием** у. під впли́вом], щора́з видні́ший, тепе́р уже́ помі́тний, $п^к$ *(зо́всім)* нови́й, найнові́ший, $с^к$ вигу́лькуй- [вигу́лькуй-мі́шень]; **-я в печа́ти** зга́дуваний у пре́сі /публіка́ціях, ЗМІ/; **-я на горизо́нте** щора́з видні́ший на о́брії, зо́всім нови́й на о́брії; **-щаяся мише́нь** миттє́ва мета́ /міше́нь/, вигу́лькуй-міше́нь;

ПОЯВИ́ТЬСЯ $ф^р$ взя́тися [**отку́да ты -лся** де ти -вся], *(зграєю)* ви́сипати, *(вчасно)* нагоди́тися, $о^к$ оприя́вни-, *(по зникненню)* об'яви́-, $м^{-о}$ ви́йти з-за ка́дру, *(- незгоди) г.* заіснува́ти; **иео-жи́данно /вдруг/ п.** ви́гулькнути, ви́рину-, ви́рос- з-під землі́, *(наче)* з не́ба впа́с-, хто́зна-зві́дки взя́тися, $ж^м$ вроди́-, ви́рости /вроди́тися/ несі́яний; **-и́лось жела́ние** напа́ла охо́та;

-вшийся нови́й, молоди́й, новоспе́чений /-ство́ре-, -зро́бле-, -ви́да- +/, оприя́вне-, Ø; **-я к тому́ вре́мени** дотихчасо́вий; **-я иеда́вио** віднеда́вній, $ф^р$ ви́буялий.

ПО́ЯС $о^к$ смуга́, зо́на [**тари́фный п.** тари́фна з.].

ПОЯСНЯ́ТЬ з'ясо́вува-, поя́сню- /ви-/, висвітлю-;

--й = объясняющий; **-й свою́ мысль** © поя́снюючи свою́ ду́мку.

ПРА́ВДА © так [**не правда ли?** чи ж не так?], *в*ст вірно [**он, п., упа́л** він – вірно – впав]; **п.?** чи не так?; **п.!** а так!; **п. в огне́ не гори́т и на воде́ не то́нет** пра́вда в огні не гори́ть й у воді не то́не; **е́сли б э́то была́ п.** якби́ цьо́му пра́вда *(*бу-ла́*)*; **не п. ли?** скажи́ *(*-іть*)*? [**интере́сно, не п. ли?** ціка́во, с.?]; **ведь п.?** еге́ ж?; **что п., то п.** *о*к що є, то є; **и́стинная п.** усяі-вся́ пра́вда*(!)*, *(в кінці мови)* *е*м еге-ге́ *(*ж*)*!; **такова́ п.** *(на початку і в кінці)* *ж*м це вже так; **-ду /по -де/ говоря́, -ду сказа́ть** пра́вду каза́вши; *(***не***)* **по правде** *(жити)* *(*не*)*чесно; **е́сли уж говори́ть -**ду як піде на пра́вду, коли́ бу́ти щи́рим, коли́ ж до пра́вди.

ПРАВДИ́ВО по пра́вді;

ПРАВДИ́ВЫЙ *о*к правдомо́вний.

ПРАВДОПОДО́БНО /-НЫЙ/ імовірно /-ний/, вірогідно /-ний/.

ПРА́ВЕДНИК: сон -ика *о*к сон блаже́нних.

ПРА́ВИЛО: как п. *г.* з пра́вила; **-ла вну́треннего распоря́дка** *г.* пра́вильник.

ПРА́ВИЛЬНЫЙ *о*к попра́вний.

ПРА́ВИТЬ керува́ти, урядува́-, управля́- /*(текст)* ви-/, корегува́-, *(човном)* кермува́-; **п. три́зну** справля́- три́зну;

–й 1. що /*м*н хто/ керу́є ◊, с-и к., гото́вий покерува́-, прави́тель, держа́вець, керівни́к, воло́да́р, керма́нич, стернови́й, *п*к панівни́й, керів-́, вла́д-, уряду́щий, владу́-, 2. що виправля́ ◊, за́йнятий пра́вленням, коре́ктор, прави́льник, виправля́ч, *п*к випра́вчий, прави́льний, корегу́валь-, випрямни́й, гостри́ль-; **-ая верху́шка** панівна верхівка, еліта; **-ие круги́** панівні ко́ла;

-йся 1. керо́ваний, 2. пра́вле-, випра́влюваний, кореѓо-, випря́млю-, го́стрений, *п*к виправни́й.

ПРАВЛЕ́НИЕ при твоём -ии за тво́го врядува́ння.

ПРА́ВО: п. на оши́бку пра́во на по́милку; **п. пе́рвенства** пра́во пе́ршого; **по како́му -ву /на каки́х -а́х/** яки́м пра́вом; **по -ву** з по́вним -ом, *ф*р пра́вом [**по -ву да́вности** пра́вом да́вности].

ПРАВОВЕ́Д *о*к правни́к.

ПРАВОВЕ́ДЧЕСКИЙ *о*к правни́чий.

ПРАВОВРАЩА́ЮЩИЙ правокру́тний, правокру́т.

ПРАВОВРАЩА́ЮЩИЙСЯ правобі́жний.

ПРАВОЗАЩИ́ТНИК правозахисни́к.

ПРАВОМО́ЧИЕ правомо́жність, правоси́льн-.

ПРАВОМО́ЧНЫЙ правомо́жний, правоси́ль-, судопра́в-, правочи́н-, *о*к правозда́т-.

ПРАВОТА́ *ф*р слу́шність, ра́ція [**призна́ть -ту** призна́ти -ію].

ПРА́ВЫЙ: Вы -вы́ Ва́ша пра́вда; **ты прав** твоя́ п.; **Вы пра́вы, но** так то *(*воно́*)* так, але́...; **быть -ым** ма́ти ра́цію /слу́шність/; **-ая** *(***рука́***)* **не зна́ет, что де́лает ле́вая** не знає пра́ва *(*рука́*)*, що ро́бить ліва.

ПРАГМАТИ́ЧНЫЙ *п*-о користолю́бний, користоли́вий, *г.* користолюби-.

ПРА́ЗДНИЧНЫЙ *о*к святе́шній, *(одяг)* неді́льний, *г.* бенкето́вий; **в -ой оде́жде** у́браний посвятко́вому.

ПРА́ЗДНО безді*(я́)*льно, *о*к без ді́ла, я́лово;

ПРА́ЗДНЫЙ *(люд)* гуля́щий, гульт́яйський, безді*(я́)*льний, безці́ль-, *(вік)* поро́жній, безкло́пітний, *(- ідеї)* я́ловий; **п. разгово́р** пусте́ бала́кання; **-ое заня́тие** ма́рна пра́ця, *о.* смі́х *(*та й го́ді*)*.

ПРА́ЗДНОВАНИЕ *(свята, ювілею)* відбуття́.

ПРА́ЗДНОВАТЬ святкува́ти, відбува́- *(*свя́то*)*, відзнача́- *(*як свя́то*)*, *(весілля +)* гуля́-, *(ювілей)* *г.* обхо́ди-; **п. ле́тня** справля́- ле́жня; **-алось** святко́вано;

–й що /*м*н хто/ святку́є ◊, с-и с., р-й відсвяткува́-, за́йнятий святкува́нням, захо́плений свя́том, уча́сник свя́та, *д.* празнича́нин, *п*к святко́вий, *о.* на свя́ті, *(люд)* зі́браний на свя́то, *с*к святку́й- [святку́й-Різдво-грома́да], © святку́ючи;

-йся/-ый святко́ваний, відбу́-, відзна́чу- *(*як с.*)*;

ОТПРА́ЗДНОВАТЬ *(весілля)* відгуля́ти; ◊.

ПРАЗДНОСЛО́ВИТЬ > ПУСТОСЛОВИТЬ.

ПРА́ЗДНОСТЬ безклопо́ття + ◊ → ПРАЗДНО.

ПРАЗДНОШАТА́ТЬСЯ тиня́тися, ве́шта-, ви́трішки справля́-, баглаї́ би́-, швэ́ндя- *(*без ді́ла*)*, знай гуля́-;

-йся що /*м*н хто/ швэ́ндяє б. д. ◊, зви́клий швэ́ндяти, лоботря́с, швэ́ндя, *п*к гуля́щий, *ф*р не обтя́жений ді́лом.

ПРАКТИКОВА́ТЬ практик/ува́ти, *(методи)* застосо́ву-, *(- лікаря)* ма́ти пра́ктику;

–й що /*м*н хто/ ~у́є ◊, метки́й у пра́ктиці, зви́клий п., зв'я́заний /за́йнятий/ ~ою, пра́ктик, *ж*м практика́нт, *о.* з пра́ктикою [**-й врач** лі́кар з -ою]; **-й христиани́н** ві́рний обря́ду християни́н;

ПРАКТИКОВА́ТЬСЯ *н*о ма́ти мі́сце, роби́тися [**э́то -ется** це ма́є м., це ро́биться];

-йся/-ый практико́ваний, застосо́ву-;

НА♦♦♦ *о.* набу́ти /набра́-/ пра́ктики; ◊;

-вшийся напрактико́ваний, Ø.

ПРА́ПОРЩИК підхору́нжий.

ПРАРО́ДИНА *ф*р праземля́.

ПРАРОДИ́ТЕЛИ *п*о першоро́дичі.

ПРАХ: п. с ним! хай йому́ цур!, гори́ він ясни́м по́лум'ям! /си́нім вогне́м!/.

ПРЕ- аж на [**преди́вно ску́по** аж на ди́во ску́по].

ПРЕБЛАГОРО́ДНЫЙ че́сний з че́сних;

ПРЕБЛАГОРО́ДНЕЙШИЙ пре́че́сний і препоря́д-.

ПРЕБЫВА́НИЕ *о*к пробуття́ /по-/, *о*к про́буток.

ПРЕБЫВА́ТЬ існува́ти, перебува́- /про-/, жи-, ме́шка-, бу́-, знахо́дитися, оберта́-, *(у світах)* товкти́ся; **п. в возбуждённом состоя́нии** землі́ не чу́ти під собо́ю; **п. в де́тском во́зрасте** ходи́- в коро́тких штаня́х; **п. в заблужде́нии** = ЗАБЛУЖДАТЬСЯ; **п. в одино́честве** *п*о самі́-, самува́-;

п. в состоя́нии депре́ссии *о.* лама́- ру́ки; **п. в трево́жном состоя́нии** бу́- в розтриво́женості;
--й що /*м*ⁿ хто/ перебува́є ◊, перебу́ваний, © перебува́ючи, *п*ᵖ тепе́р [**-й в плену́** т. у поло́ні], *о.* під суча́сну по́ру, *(за межами, на лікуванні +)* = **находящийся**; **-й в поко́е** *ц*ᵈ у ста́ні спо́кою.
ПРЕВАЛИ́РОВАТЬ переважа́ти;
--й = преобладающий > ПРЕОБЛАДАТЬ.
ПРЕВЕЛИКОЛЕ́ПНЫЙ пречудо́вий;
ПРЕВЕЛИКОЛЕ́ПНЕЙШИЙ чудо́вий-пречудо́вий.
ПРЕВЕНТИ́ВНЫЙ запобі́жний, запобіга́вчий.
ПРЕВОЗМОГА́ТЬ перемага́ти, дола́-, перебо́рюва-, поду́жу-, бра́ти го́ру нам *чим*; **п. сон** вила́муватися зі сну;
--й що /*м*ⁿ хто/ дола́ ◊, перемо́жець, перебо́р-, с-и д., з-й подола́ти, *п*ᴷ = %, *с*ᴷ дола́й- [дола́й-сончитво́];
-ый перебо́рюваний /-си́люв-/, поду́жув-, до́л-;
ПРЕВОЗМО́ЧЬ *у*ᵖ презмогти́; п. ***что*** взя́- го́ру над *чим.*
ПРЕВОЗНОСИ́ТЬ возвели́чувати /з-, вихваля́-/ *кого*, кади́- *кому*, *о.* підно́си- до небе́с;
--й що /*м*ⁿ хто/ вихваля́ ◊, схи́льний в., р-й кади́- *кому*, для звели́чування, за́йня́тий -ям, звели́чник, велича́ль-, *п*ᴷ велича́льний + %;
-йся/-и́мый *(во)*звели́чуваний, хва́ле-, підно́шува- до небе́с.
ПРЕВОСХОДИ́ТЬ переве́рш/увати, перекрива́-, затьма́рюва-, *(здогади)* переви́щу-, перехо́ди-, *(чим)* побива́-, *(не йно вагою)* перева́жу-, *о.* ма́ти перева́гу над *чим*, *(славою /кого/)* лиша́- поза́ду; п. **ме́ру прили́чия** перехо́ди- межу́ присто́йности, ± ПРЕВЫШАТЬ;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, с-и п., з-й переве́рши-, *(зна́чно)* бі́льший /ви́щий, кра́-, дове́ршеніший +/ від, *п*ᴷ найви́щий [**-ая сте́пень** н. сту́пінь], чисе́льніший від, © переве́ршуючи; **-й му́жеством /чи́сленностью** +/ мужні́ший /чисе́льні- +/ від; **-й ожида́ния** *г.* надсподі́ваний; **-й по ка́честву** зна́чно я́кісніший; **-ие си́лы** зна́чно бі́льші си́ли; **нет си́лы их -ей** нема́ си́ли над них;
ПРЕВЗОЙТИ́ заткну́ти за по́яс ◊, переплю́ну-, уте́р- но́са /ніс/ *кому*, *с*ᴷ пере- [**п. в сме́хе** пересмія́тися; **п. во лжи** перебреха́ти; **п. в щебета́ньи** перещебета́-]; п. *кого* *ф*ᵖ да́- фо́ру *кому*; **п. всех и вся** спійма́- Бо́га за бо́роду; **п. ожида́ния** переве́рши- сподіва́ння; **п. в хи́трости /колдовстве́, интри́гах/** перехимоpо́ди-;
-ше́дший Ø; **-й ожида́ния** *г.* надсподі́ваний.
ПРЕВОСХИТИ́ТЕЛЬНЫЙ *ж*ᴹ з біса га́рний;
ПРЕВОСХИТИ́ТЕЛЬНЕЙШИЕ *ф*ᵖ ой, га́рні ж, га́рні.
ПРЕВОСХО́ДНО *(знаю)* ве́льми гара́зд; п. **пе́ли** *ж*ᴹ так співа́ли, так співа́ли;
ПРЕВОСХО́ДНЫЙ *о.* на сла́ву, куди́ твоє́ ді́ло, *(обід)* знамени́тий, ца́рський, *(друг)* золоти́й, /*здоров'я*/ пи́шний, /*бібліотека*/ розкі́ш-, *(шанс)* *ф*ᵖ хіба́ ж таки́й, щонайкра́щий; ± ВЕЛИКОЛЕПНЫЙ.
ПРЕВОСХО́ДСТВО ви́щість, пе́рш-, зве́рхн-, перева́га.
ПРЕВРА́ТНО *с*ᴷ кри́во- [**п. толкова́ть** кривотлума́чити];
ПРЕВРА́ТНЫЙ *с*ᴷ кри́во- [**-ое толкова́ние** кривотлума́чення].
ПРЕВРА́ТНОСТЬ: -сти судьбы́ *о*ᴷ при́мхи /зиґза́ґи, грима́си/ до́лі.
ПРЕВРАЩА́ТЬ оберта́ти, перетво́рюва-, трансформува́-, перевті́лю-, *е.* перекида́ти, переверта́-; п. **в нали́чные** *(чек)* мі́ня-; п. **в ни́щих** ожебра́чува-; п. **в прах** перетира́- /с-/ на по́рох; **п. в ничто́** оберта́- ніна́що, перево́ди- на пшик; **п. в ничто́жество** зні́кче́мнюва-;
--й що /*м*ⁿ хто/ оберта́ на ◊, зᴳ-й /з-й/ оберну́ти на /у/ *що*, звиклий оберта́- на, для перетво́рення, за́йня́тий -ям, перетво́рювач, реформа́тор, *(річ)* трансформа́т-, *п*ᴷ перетво́рчий, *г*ᵃ трансформаці́йний + %; **-й в прах** з-й оберну́- на по́рох;
ПРЕВРАТИ́ТЬ *(що у що)* переро́би́ти ◊, *(чуття) о.* перели́-; п. **в нали́чные** *(чек)* ви́міня-;
ПРЕВРАЩА́ТЬ*(СЯ)* трансформува́ти*(ся)*;
ПРЕВРАЩА́ТЬСЯ роби́тися і́ншим, *(на що)* переробля́-, оберта́- /переверта́-, перевті́люва-, переро́ста́ти/ *у що*, роби́тися *чим* ◊, *ф*ᵖ переміня́тися, переро́джува-, змі́нювати ви́гляд, набу́- нові́ї я́кости, ста́- не тим, перетіка́- одне́ в о́дне, перелива́тися, *(- емоції)* перекипа́ти, *(- настрої)* перехо́ди-, става́- *чим*; п. **в лёд** крижані́-; **п. в ничто́** оберта́тися ніна́що, перево́ди- на пшик; **п. в слух** оберта́- на слух;
-йся/-ый перетво́рюваний, трансформо́ва-, обе́рта- /перев-/, ро́бле- *чим*, *п*ᴷ перетво́рчий, трансформаці́йний; **-я в прах** обе́рта- на по́рох;
ПРЕВРАТИ́ТЬСЯ: п. **во** ***что*** переве́стися на, перерости́ /ви́робитися/ у *що*, зроби́- /стати/ *чим*, *г.* переміни́тися у *що*; п. **в желе́** здраглі́ти; **п. в лёд** скрижані́-; **п. в ничто́** переве́сти́ся ніна́що, ще́зти; п. **в прах** спопелі́-, переве́сти́ся на по́піл; **п. в слух** *г.* переміни́- на слух; **п. из А в Б** зроби́- Б з А; **мину́ты -лись в часы́** хвили́ни тягли́ся як ро́ки́;
-вшийся перетво́рений обе́рне-, Ø; **-я в боло́то /грязь/** *(шлях)* розба́гне-; **-я в желе́ /лёд/** здраглі́лий /скрижані́-/ + **-вшийся**; **-я в ничто́жество** зні́кче́мні-; п. **в порошо́к** спорошко́ваний;
ПРЕВРАЩЁННЫЙ: п. в долла́ры одола́рений; **п. в ничтожество** зні́кче́мне-; **п. в порошо́к** спорошко́ва-.
ПРЕВЫША́ТЬ переви́щувати, переве́ршу-, перебо́рщу-, перебира́ти; п. **власть** надужива́- вла́ду /вла́дою/; **п. полномо́чия** *о*ᴷ дале́ко захо́дити;

--й що /м^{н} хто/ переви́щує ◊, с-и п., з-й переви́щи-, куди́ /зна́чно/ ви́щий, п^{к} = %; **-й власть** зви́клий надужива́- вла́ду /-ою/; **не -й не** ви́щий /бі́льший/ від; **не -й длины́** *чего* не до́вш-, ніж *що*;
-йся/-ый переви́щуваний, переве́ршу-, перебо́рщу-, переби́раний;
ПРЕВЫ́СИТЬ перетягну́ти ◊, ф^{е} переступи́- ;
-вший Ø.

ПРЕВЫШЕ́НИЕ: п. вла́сти надужиття́ вла́ди /-ою/.

ПРЕГРА́ДА ф^{р} бар'є́р, за́горо́да, *п.* зага́та, *о.* „берлі́нська /*насправді* моско́в-/ стіна́"; **непреодоли́мая п.** *о.* китáйський мур /стіна́/.

ПРЕГРАЖДА́ТЬ перегоро́джувати /за-/, заступа́-, перекрива́-, *(вхід)* перепиня́- /с-/; **п. путь** става́- на шляху́, стоя́- на доро́зі /попере́к доро́ги/;
--й що /м^{н} хто/ перепиня́ ◊, с-и с., з-й загороди́-, для перекриття́, за́йнятий -ям, п^{к} перегоро́дний + %, *о.* на перешко́ді, на зава́ді, ± **препятствующий**; **-й до́ступ** з-й спини́ти до́ступ; **-й путь** © ста́вши на доро́зі;
-йся/-ый перепи́нюваний /с-/, перегоро́джу- /за-/, перекри́-, п^{к} перегородни́й.

ПРЕДАВА́ТЬ віддавати /ви-, про-/, *(друзів)* вика́зу-, зра́джу-; **п. ана́феме** виклина́- /про-/, д^{к} ви́кляс-; **п. гла́сности** розголо́шува-, оприлю́дню-, *ф.* засві́чу-, ж^{м} вино́сити на лю́ди; **п. забве́нию** викида́- з голови́; **п. земле́** хова́-; **п. ка́зни** стра́чува-, кара́- на го́рло /смерть/; **п. на посмея́ние** в. на по́сміх; **п. огню́ и мечу́** ни́щи- вогне́м і мече́м; **п. пы́ткам /суду́/** в. на му́ки /на су́д/;
--й 1. що /м^{н} хто/ віддає́ ◊, с-и в., гото́вий відда́-, 2. **изменяющий** + вика́жчик, п^{к} вика́жчий; **-й ана́феме** накладáч ана́т[ф]еми; **-й гла́сности** оприлю́днювач, розголо́шу-; **-й ка́зни /суду́/** з^{г}-й відда́- на стра́ту /суд/; **-й огла́ске** р-й розголоси́ти, розголо́шувач; **-й огню́ и мечу́** плюндрі́й, зви́клий ни́щити вогне́м і мече́м; **-й прокля́тию** з^{м}-й прокля́сти́;
-ый 1. відда́ваний, 2. зра́джу-, вика́зу-, п^{к} виказни́й; **-ый гласности** оприлю́днюва-, розголо́шу-; **-ый ка́зни** стра́чу-; **-ый огла́ске** розголо́ш-;
ПРЕДА́ТЬ: п. забве́нию пусти́ти в непа́м'ять; ◊;
ПРЕДАВА́ТЬСЯ віддава́тися ◊, *(розпусці +)* /під-/; **п. глубо́кой ско́рби** су́мом сумува́ти, посипа́- го́лову по́пелом; **п. го́рю** побива́тися, вдава́- в ту́гу; **п. мечта́м** жи́ти мрі́ями, снува́- мрії́, купа́тися у мрі́ях; **п. де́рзким м.** п^{о} буйномрі́яти; **п. несбы́точным м. = тешить себя надеждами; п. обжо́рству /чревоуго́дию/** набива́-утро́бу; **п.** *чему* [**н́ нау́ке**] припада́- до *чого* [н́ до нау́ки];
-йся що /м^{н} хто/ віддає́ться ◊, зви́клий віддава́тися, р-й відда́-; **-я де́рзким мечта́м** буйномрі́йний; **п. мечта́м** заполо́не- мрі́ями; **-я обжо́рству** ненаже́ря, чреволю́б; **-я отча́янию** по́йнятий ро́зпачем, зрозпачі́лий; **-я удово́льствиям** р-й відда́тися розва́гам /насоло́д-/;
ПРЕДА́ТЬСЯ: п. *чему п.* заглиби́тись у *що*; ◊;
-вшийся ві́дданий /під-/, заглибле- у, по́йнятий *чим*, к^{н} пори́нулий у, Ø;

ПРЕ́ДАННО ві́рою і пра́вдою, всіє́ю душе́ю;
ПРЕ́ДАННЫЙ 1. ві́дданий, щи́рий, незрадли́вий, *(- охорону)* о^{к} прибі́чний, 2. зра́дже-, ви́каза-, ви́да-; **п. ана́феме** ви́клятий; **быть -ым** 1. служи́ти в. і п., 2. діста́- ніж у спи́ну;
ПРЕ́ДАННЕЙШИЙ всеві́дданий.

ПРЕДА́НИЕ п$^{-о}$ переповіда́ння; **по -ию** з пере́казів, *з.* пере́казом; **отойти́ в о́бласть -ий** зни́кнути, піти́ в небуття́, відійти́ в непа́м'ять, піти́ за ві́тром /водо́ю/.

ПРЕДА́ТЕЛЬ *о.* прода́йдуша, христопрода́вець.

ПРЕДА́ТЕЛЬСТВО *о.* ніж у спи́ну.

ПРЕДВАРИ́ТЕЛЬНО ф^{р} пе́ред тим;
ПРЕДВАРИ́ТЕЛЬНЫЙ *(рахунок)* орієнто́вний, ф^{р} запобі́ж- [**-ые ме́ры** -ні за́ходи], с^{к} перед- [**-ое сле́дствие** передслі́дство, вступне́ слі́дство; **-ое рассмотре́ние** передро́згляд]; **-ая прода́жа** передпро́даж; **-ое напряже́ние** переднапру́га; **по -ом обсужде́нии** © обмі́ркува́вши напере́д.

ПРЕДВАРЯ́ТЬ випереджа́ти /по-/, передува́-, запобіга́-, *о.* забіга́- впере́д;
--й що /м^{н}. хто/ випере́джує ◊, зви́клий забіга́ти в., ра́дий забі́г- в., п^{к} попере́дні́ший від, відбу́тий перед ти́м [**-й встре́чу** в. п. зу́стріччю] + %, ± **предшествующий**;
-йся/-ый попере́джуваний /ви-/, відбу́- пе́ред тим.

ПРЕДВЕ́СТИЕ при́звістка, о^{к} про́віст-, *о.* пе́рша ла́стівка.

ПРЕДВЕ́ЧНЫЙ о^{к} всеві́чний.

ПРЕДВЕЩА́ТЬ пророкувати, проріка- /при-/, провіща- /приз-, у^{р} воз-/, віщува́-, вга́дува- напере́д, п^{о} вісти́-, *г.* заповіда́-, ф^{р} ворожи́- [**э́то не -а́ет ничего́ до́брого** це не -ить ні́чо́го до́брого]; **п. грозу́** *(- хмари)* п^{о} *(ведалі)* грозові́-;
--й що /м^{н} хто/ пророку́є ◊, зви́клий вісти́-, р-й возвісти́-, віщу́н, провісник, проро́к, ора́кул, п^{к} при́звісний, при́звісливий, прови́дли-, проро́чий, провісницький, віщу́нсь-; **-й беду́** лиховісний; **-й ра́дость** благові́с-;

ПРЕДВИ́ДЕТЬ н^{дк}/д^{к} передбача́ти /д^{к}-ба́чи-/, завбача́- /д^{к}-ба́чи-/, у^{р} н^{дк}/д^{к} прови́ді-;
--й що /м^{н} хто/ завбача́ ◊, с-и з., з-й завба́чи-, прови́дець, п^{к} завба́чливий /перед-/, б^{з} прови́дли-, о^{к} прови́дчий, © передбача́ючи, с^{к} прови́дь-, кажи́-; **-й бу́дущее** з-й завба́чи- майбу́тнє, прови́дь-що-буде-за́втра, кажи́-що-буде-за́втра;
-вший Ø;
ПРЕДВИ́ДЕТЬСЯ завбача́тися ◊, о^{к} зага́дува-, *г.* заповіда́-, ф^{р} па́хнути [**-елся бары́ш** па́хло карбо́ванцями]; **-ится** передба́чено; **-ится** *кто* **в** ком зага́дується хто на *кого* [**в нём и не -лся му-**

жчи́на він і не -вся на чолові́ка]; **и не -ится** *ф.* і не па́хне; **-елось /-елись/** передба́чувано;

-йся/-ый передба́чуваний /зав-/, прогнозо́в-, заповід-, зага́дув-, пророко́в-, віщо́в- ◊;

-вшийся *Ø*, передба́чений /зав-/, прогнозо́ва-, заповідже-;

ПРЕДВИ́ДЕННЫЙ = предвидевшийся.

ПРЕДВКУША́ТЬ смакува́ти напере́д, *(не лише трапезу)* кла́ца- зуба́ми, ковта́- сли́н(к)у, обли́зуватися (від ду́мки про), забіга́ти напере́д ро́зумом; **п. распра́ву /месть/** гостри́- зу́би; **-а́ет** *(у-дово́льствие) кто* ко́титься сли́на в *кого/кому;*

--й що /$м^н$ хто/ смаку́є напере́д ◊, зви́клий смакува́ти н., $с^к$ смаку́й-наперед- [смаку́й-наперед-сади́ст], © смаку́ючи н.;

-ый смако́ваний н., $ф^р$ сподіваний.

ПРЕДВОДИ́ТЕЛЬСТВОВАТЬ бу́ти /сто́я-/ на чолі, верхово́ди-, ве́сти́ пере́д, головува́-, отама́ну-, ватажку-, *(задавати тон)* **п.** козакува́ти;

--й що /$м^н$ хто/ веде́ пере́д ◊, с-и в., р-й покозакува́-, о́браний /призна́че-, покли́ка-/ на ватажка́, провідни́к, проводи́р, верхово́да, ватажо́к, /*у дворян*/ предводи́тель, /*у шляхти*/ марша́лок, $п^к$ провідни́й, $с^к$ веди́-перед- [веди́-перед-ба́ба].

ПРЕДВОЗВЕЩА́ТЬ віща́ти /вісти́-/ напере́д, оповіща́- /про-/, віщува́-, *г.* заповіда-;

--й що /$м^н$ хто/ вісти́ть н. ◊, с-и п., р-й провісти́-, віс́ту́н, прові́сник, передві́сник, ± **предвещать.**

ПРЕДВОСХИЩА́ТЬ уга́дувати /забіга́-, визнача́-/ напере́д, передбача́-, випереджа́- /по-/; **п. собы́тия** перебача́- події, забіга́- напере́д (поді́й);

--й 1. що /$м^н$ хто/ вга́дує н. ◊, с-и з. н., з-й вгада́-н., $с^к$ забіга́й-наперед- [забіга́й-наперед-поді́й огля́да́ч], 2. **предвидящий,** 3. **опережаю-; -й собы́тия** з-й передба́чи- події, $с^к$ забіга́й-наперед-поді́й;

-йся/-ый 1. уга́дуваний н., 2. передба́чу-, визна́чу- н., 3. виперéджу- /по-/.

ПРЕДДВЕ́РИЕ $о^к$ передбра́м'я, передсі́нок, $а^н$ при́сін-, $с^к$ пе́ред- [**п. весны́** пе́редвесна; **п. конца́** $п^о$ пе́редкіне́ць]; **в -ии** *чего* на поро́зі *чого.*

ПРЕДЕ́Л $ф^р$ сте́ля, порі́г /$р^в$ -о́гу/, *(крайній)* грань, вершо́к [**п. жела́ний** в. бажа́нь], спин, обме́ження, $я^і$ зась [**нема́ за́ся**]; **до -е́ла** *(наповнити)* вщерть, до кра́ю;

ПРЕДЕ́ЛЫ *(знань)* о́бсяг, *г.* тере́ни [**в -ах фе́ода** на -ах фео́ду]; **п. необходи́мой оборо́ны** ме́жі необхідної оборо́ни; **за -ами** *чего* $ф^р$ по́за *чим* [**за -ами го́рода** п. мі́стом].

ПРЕДЕ́ЛЬНО: п. я́сно $ж^м$ ду́рень зрозуміє;

ПРЕДЕ́ЛЬНЫЙ кра́йній, грани́чний, $о^к$ максима́ль-, найбі́льший, *т.* поро́го́вий, межови́й.

ПРЕДЕРЖА́ЩИЙ: власть -ая ви́ща вла́да; **вла́сти -ие** наді́лені вла́дою, владомо́жці.

ПРЕДЗНАМЕНОВА́НИЕ при́звістка, $о^к$ знак, *о.* пе́рша ла́стівка.

ПРЕДИСЛО́ВИЕ: а́втор -ия передмо́вець.

ПРЕДКАТОСТРОФА́ЛЬНЫЙ передсу́дній.

ПРЕ́ДКОВСКИЙ $п^о$ пра́рідний.

ПРЕДЛАГА́ТЬ пропонува́ти, зага́дува-, ра́ди-, рекомендува́-, подава́- /під-/ ду́мку, *(загадувати)* $ж^м$ каза́-, *с.* нака́зува-; **п. ру́ку** *кому* проси́-*чиєї* руки́, осві́дчуватися *кому;*

--й що /$м^н$ хто/ пропону́є ◊, зви́клий ♦, р-й за♦, пропоне́нт, пропо́нувач, пора́дник, ініціа́тор, подаве́ць ідеї, © з пропози́цією, пропону́ючи; **-й** *что* з гото́вим *чим* [**-й реше́ние** з гото́вою ро́зв'язкою (на уста́х)]; **-й вопро́с = задаю- в.; -й ру́ку** *(и се́рдце) кому* наста́влений проси́ти *чиєї* руки́; **-й свои́ услу́ги** гото́вий до по́слуг; **-й тост** © підні́сши ча́рку;

-йся/-ый пропо́нуваний, рекомендо́-, зага́ду-, нака́зу-;

ПРЕДЛОЖИ́ТЬ *г.* заініціюва́- ◊; **п. тост** підне́сти́ тост.

ПРЕДЛО́Г: под -ом під ма́ркою, під за́кидом; **под тем -ом, что...,** ніби тому́, що...; **под вы́мышленным -ом** © ви́гадавши причи́ну.

ПРЕДЛОЖЕ́НИЕ пропози́ція, за́гад, пора́да, ініціати́ва; **зако́н спро́са и -ия** зако́н по́питу і пропози́ції.

ПРЕДМЕ́СТЬЕ $о^к$ замі́стя.

ПРЕДМЕ́Т: п. всео́бщих разгово́ров при́тча во язи́цех; **на п. получе́ния /хране́- +/** щоб діста́ти [оде́ржа-] /зберегти́ +/, для оде́ржання /зберіга́- +/; **на п.** *чего* для *чого,* з *якою* мето́ю, $ф^р$ з о́гляду на *що* [**на п. того́** з о́гляду на те]; **-ом догово́ра явля́ется...** уго́ду скла́дено про...

ПРЕДНАЗНАЧА́ТЬ признача́ти /ви-/, $ф^р$ приділя-, $у^р$ суди́- [до́ля суди́ла];

--й 1. що /$м^н$ хто/ признача́ ◊, с-и п., з-й /гото́вий/ призна́чи-, суддя́, 2. **предопределяющий;**

ПРЕДНАЗНА́ЧИТЬ $ф^р$ (при)суди́ти [**судьба́ -ила** до́ля -и́ла]; ◊;

♦♦♦СЯ признача́тися ◊, ма́ти призна́чення, бу́-на те, щоб + $д^о$, [**п. для обуче́ния** бу́- на те, щоб учи́тися], *(- гроші)* нале́жати, $у^р$ суди́тися; **-а́лся** мав нале́жати /служи́-/;

-йся призна́чений, пригото́ва- /зро́бле-, ви́готовле-, збудо́ва- +/ для, розрахо́ва-, © ма́ючи призна́чення;

ПРЕДНАЗНА́ЧЕН(НЫЙ): п. для того́ є на те.

ПРЕДНАМЕ́РЕННЫЙ навми́сний /у-/ $б^{-о}$ напере́д заду́ма-, $о^к$ обміркова-; **п. бой** зачі́пний бій.

ПРЕДНАЧЕРТА́НИЕ *(долі)* при́суд; **п. Бо́жьего провиде́ния** *ц.* по́мисел Бо́жого провиді́ння.

ПРЕДНАЧЕ́РТЫВАТЬ накре́слювати напере́д, закро́юва-, *ѓ* уклада́- н., $у^р$ рокува́-, суди́-, приріка́-;

--й = предопределяющий;

ПРЕДНАЧЕРТА́ТЬ $ф^р$ закрої- ◊, *г.* уложи́- напере́д; $у^р$ написа́- на роду́, (при)суди́- [**так -а́л Всевы́шний** так -и́в Госпо́дь];

ПРЕДНАЧЕ́РТАННО: судьбо́й было п., что... до́ля хоті́ла, щоб...;

ПРЕДНАЧЕ́РТАНН/ЫЙ роко́ваний /прире́че-, (при)су́дже-, написа́- на роду́/ *кому* ◊; **да свершится ~ое!** хай ста́неться приречене!.

ПРЕДОБЕ́ДНИЙ: п. час *п°* передобі́ддя.

ПРЕДОПРЕДЕЛЁННОСТЬ *ф^р* передрі́шення.

ПРЕДОПРЕДЕЛЯ́ТЬ визнача́ти /поклада́-/ напере́д, зумовля́-, обумо́влюва-, *(долю)* приріка́-, рокува́-, *ф^р* суди́-;

--й що /*м^н* хто/ року́є ◊, с-и в. н., з-й ви́значити (напере́д), *п^к* визнача́льний, *г.* мірода́й-;

-йся/-ый роко́ваний, визна́чу- н., зумо́влю- ◊;

ПРЕДОПРЕДЕЛЁННЫЙ немину́чий, фата́льний, роко́ва-, су́дже-, ви́значе- напере́д, передрі́ше- ◊;

ПРЕДОПРЕДЕЛЕНО́ суди́лося /на роду́ напи́сано/ *кому*.

ПРЕДОРОГО́Й *о^к* дороже́нний.

ПРЕДОСТАВЛЕ́НИЕ *о^к* пода́ння́; **с -ием** *чего* нада́вши /по-/ *що*.

ПРЕДОСТАВЛЯ́ТЬ (на)дава́ти /*(звіт)* по-/, *(кому* **що***)* уділя́-, *(вибір)* (за)лиша́-, дозволя́-, *(засоби)* достача́-; **п. возмо́жность** дава́- змо́гу /шанс/; **п. прию́т** прихища́-; **п. свобо́ду де́йствий** дава́- ві́льну ру́ку; **п. себя́ во́ле Бо́жьей** здава́тися на ла́ску Бо́жу; **п.** *кого* **самому́** себе 1. здава́ти *кого* на само́го се́бе, 2. не обме́жувачиєї свобо́ди, 3. лиша́- *кого* на ла́ску до́лі; **п.** *(***себя́, всё***)* **судьбе́** здава́тися на ла́ску до́лі /во́лю Бо́жу/;

--й що /*м^н* хто/ дає́ ◊, с-и у., *о.* гото́вий нада́- /по-/, подаве́ць *чого* [**-й по́мощь** п. по́мочі]; **-й возмо́жиость** що дає́ змо́гу; **-й вы́бор** © дозволяю́чи ви́бра-; **-й на усмотре́ние** з^г-й да́- на ро́зсуд *чий*; **-й свобо́ду де́йствий** з^г-й да́- ві́льну ру́ку; **-й сло́во** © надаючи́ сло́во; **-й убе́жище /пра́во -ища/** з^г-й нада- приту́лок /пра́во -ку/;

ПРЕДОСТА́ВИТЬ *(дані)* пода́ти; ◊; **п. для ознакомле́ния** *что* да́- ознайо́митися з *чим*; **п. ночле́г** *кому* переночува́ти *кого*, да́- ночі́влю *кому*; **п. свобо́ду де́йствий** розв'яза́- ру́ки; **ему́ -или сло́во** він мав /йому́ дали́/ сло́во.

ПРЕДОСТАВЛЯ́ТЬСЯ (на)дава́тися ◊, випада́ти [**-я́ется возможность** -ає шанс; **-я́ется слу́чай** -ає наго́да], *ф^р* ма́- [**Вам -я́ется пра́во** Ви ма́ете пра́во; **-я́ется сло́во** *кому* сло́во ма́є *хто*];

-йся/-ый да́ваний /від-, на-, по-/, уді́лю-; **-аяся возмо́жность** щасли́вий шанс;

ПРЕДОСТА́ВИТЬСЯ *(- нагоду)* тра́питись [**е́сли -ится слу́чай** коли́ тра́питься наго́да]; ◊;

-вшийся що тра́пився, Ø.

ПРЕДОСТА́ТОЧНО (аж) задо́сить, *(діл)* по́вні ру́ки, *ф^р* ще є і є, до́сить-передо́сить, *г.* подоста́тком, *ж^м* є й пере-є́.

ПРЕДОСТЕРЕГА́ТЬ остеріга́ти /пере-/; **п. от** *чего* остеріга́ти пе́ред *чим*; *ф^р* попереджа́-;

--й що /*м^н* хто/ остеріга́ ◊, с-и о., з^м-й остерегти́, остеріга́ч, *п^к* остеріга́вчий /за-/, остере́жний /за-/, застере́жливий, пересторо́ж-, для остере́ження + %;

-ый остере́жуваний /пере-, за-/.

ПРЕДОСТЕРЕЖЕ́НИЕ: для -ия щоб остерегти́.

ПРЕДОСТОРОЖНОСТЬ *ф^р* безпе́ка [**для -ти** для -ки]; **ме́ры -ти** за́ходи -ки.

ПРЕДОСУДИ́ТЕЛЬНЫЙ *(вчинок)* *о^к* о́суду гі́дний, негі́д-, неподо́б-, каригі́д-, осу́д-.

ПРЕДОТВРАЩА́ТЬ запобіга́ти, відверта́-, *(небезпеку)* попереджа́-;

--й що /*м^н* хто/ запобіга́ ◊, с-и в., з-й відверну́-, запобіга́ч, *(річ)* запобі́жник, *п^к* запобі́жний, запобіга́вчий, попере́дливий, для попере́дження + %;

-йся/-ый попере́дж(ув)аний, відве́рт-, запобі́г-;

ПРЕДОТВРАТИ́ТЬ: п. *что* зара́дити *чому* ◊;

-и́мый ле́гко відве́ртаний, *п^к* відверне́нний.

ПРЕДОТВРАЩЕНИЕ *ф^р* зара́да [**для -иия несча́стья** на зара́ду то́го ли́ха].

ПРЕДОХРАНЕ́НИЕ *о^к* оберіга́ння.

ПРЕДОХРАНИ́ТЕЛЬНЫЙ: п. взвод *в^й* *г.* безпе́чник.

ПРЕДОХРАНЯ́ТЬ охороня́ти, забезпе́чува-, оберіг/а́- /у-/, *ф^р* запобіга́-;

--й що /*м^н* хто/ ~а́ ◊, с-и о., з-й оберегти́, для охоро́ни, охоро́нець, за́йня́тий -ою, *(річ)* запобі́жник, *п^к* захисни́й, охоро́н-, ± **предотвращающий**;

-йся/-ый хоро́нений, бере́же-, забезпе́чува-, *п^к* береже́н- [береже́нного Біг бере́же].

ПРЕДПИСА́НИЕ *ж./і^р* курс молодо́го бійця́.

ПРЕДПИ́СЫВАТЬ припи́сувати, зага́ду-, пропону́-, *с.* нака́зу-, дикту́-, *ф^р* встано́влю-, *(кому /щось неподобне/)* прикида́ти;

--й 1. що /*м^н* хто/ припи́сує ◊, зви́клий **п.**, р-й приписа́-, *п^к* приписо́вий, *с^к* припиши́- [припиши́-процедуру лі́кар] + **предлагающий**; 2. **приказываю-, диктую-** + *п^к* розпоря́дчий, *ф^р* програ́мний,

-йся/-ый 1. припи́суваний /про-/, зага́ду-, пропо́ну-, 2. нака́зу-, дикто́-.

ПРЕДПОЛАГА́ТЬ гада́ти, ду́ма-, припуска́-, ма́- на́мір, збира́тися, ма́ти [**-а́л прийти́** мав прийти́], ма́- на ува́зі /на ду́мці/, *(бути умовою)* потребува́- [**рабо́та -ает уме́ние** пра́ця -у́є вмі́ння], *ф^р* підо́зрюва-;

--й що /*м^н* хто/ гада́є ◊, схи́льний припуска́ти, гото́вий припусти́-, ± **намеревающийся**; **-й наличие** що припуска́ наявність;

ПРЕДПОЛОЖИ́ТЬ припусти́ти ◊; **предполо́жим** припусті́мо, неха́й [**-им, их два** -а́й, їх два], да́ймо (на те)!; **кто мог п., что...** іди́ знай, що...;

-вший Ø;

ПРЕДПОЛАГА́ТЬСЯ передбача́тися ◊, ми́сли-, ду́ма- [**как -а́лось** як ду́малось]; **-а́ется** пе-

редба́чено;

-йся/-ый що мо́же /-гло́/ бу́ти, ми́слений, га́да-, припусти́мий, передба́чуваний, доду́му-, *п*ᴷ припу́щений, прибли́з-, можли́вий [**ме́сто -а́емой встре́чи** місце можли́вої зу́стрічі], *г.* здога́дний,; **-аемое** ***каким*** що мо́же /могло́/ бу́- *яким*.

ПРЕДПОЛОЖЕ́НИЕ: по -ию /-иям/ як припуска́ють, згі́дно з припу́щенням /-ями/.

ПРЕДПОЛОЖИ́ТЕЛЬНО *о*ᴷ ймові́рно, *(говорити)* навздога́д;

ПРЕДПОЛОЖИ́ТЕЛЬНЫЙ *о*ᴷ ймові́рний, доду́мува-, гіпотети́ч-.

ПРЕДПОСЫЛА́ТЬ *(что чему)* посила́ти /(по)дава́-/ ***що*** перед *чим*; **п. *чему что*** дава́- /*д*ᴷ пода́-/ ***що*** перед *чим* [**п. статье́ обзо́р** д. о́гляд п. статте́ю];

--й що /*м*ᴴ хто/ дае́ ***що*** перед *чим*, зви́клий д. ***що*** п. *чим*, р-й да́- ***що*** п. *чим*, © пода́вши ***що*** п. *чим*;

-йся/-ый пода́ваний перед *чим*, *п*ᴷ *ф*ᴿ передумо́в-.

ПРЕДПОЧИТА́ТЬ (од)дава́ти перева́гу *чому* над ***чим***, волі-, *о*ᴷ ма́- /вважа́-, визнава́-/ за кра́ще [**я -а́ю не ходи́ть** я ма́ю за к. не йти]; **п. *что* чему** *о*ᴷ вибира́- *що*, а не **що** [**я -чёл теа́тр ци́рку** я ви́брав теа́тр, а не цирк];

--й 1. що /*м*ᴴ хто/ віддає́ перева́гу ◊, зᴦ-й відда́ти п., © віддаючи́ п., 2. що воліє ◊, р-й ви́знати за кра́ще, © волі́ючи; **-й** ***чему*** **что** гото́вий за́мість *чого* ви́бра- **що**;

-йся/-ый 1. часті́ше вибираний, ніж *що*, 2. визна́ва- за кра́щий від *чого*.

ПРЕДПОЧТЕ́НИЕ; ПРЕДПОЧТЕ́НИЯ *ф*ᴾ уподо́бання [**-ия пре́дков** у. пре́дків].

ПРЕДПРИИ́МЧИВОСТЬ *о*ᴷ підприє́мницький хист, ініціяти́вність, ініціяти́ва.

ПРЕДПРИИ́МЧИВЫЙ *о*ᴷ ініціяти́вний, *ф.* скоро́хва́цький.

ПРЕДПРИНИМА́ТЕЛЬСКИЙ *р*ᴷ підприє́мчий.

ПРЕДПРИНИМА́ТЬ (роз)починати, *ф*ᴾ уряджа́-, ра́ди-, роби- [**ну́жно что-то п.** тре́ба щось р.], шука́- ра́ди, дава́- ра́ду; **п.** ***что*** бра́тися до /захо́ди- коло/ *чого*; **п. отчая́нные попы́тки спасти́сь** хапа́- за соло́минку; **п. про́тив** *кого* компанува́ти на *кого*; **ничего́ не п.** не ри́патися, сиді́ти ти́хо, ні кува́- ні моло́-; **что ни -а́л** як не крути́в; **ничего́ не -а́л** ніч́ого не роби́в;

--й що /*м*ᴴ хто/ почина́ ◊, с-и р., р-й поча́-, за́йнятий спра́вою *чого*, здійснювач; **-й попы́тки = пытающийся**; **-й шаги́ к** ***чему*** зᴹ-й вжи́- за́ходів до;

-йся/-ый (роз)поча́тий, започатко́ваний, організо́-, зді́йсню-, уря́джу-, ро́блений, вжи́ва-;

ПРЕДПРИНЯ́ТЬ уряди́ти ◊, започаткува́-, вра́ди-, вдія- [**что тут п.?** що тут удія-?]; **п. ме́ры про́тив** *чего* зара́ди- *чому*; **п. путеше́ствие** пода́тися в ма́ндри; **что бы тут ни п.** © як не крути́; **что́-то ну́жно п.** тре́ба знайти́ /да́-/ яку́сь ра́ду.

ПРЕДПРИЯ́ТИЕ *(розвагове)* за́клад, *(небезпечне)* аванту́ра, *(почин)* затія, *з.* затíва, *ф*ᴾ а́кція, ді́я, *в*ᴴ опера́ція, /*велика*/ кампа́нія.

ПРЕДРАСПОЛАГА́ТЬ *(кого* до ***чего****)* схиля́ти (за́годя) /при-/, роби- прихи́льним, приверта-;

--й 1. що /*м*ᴴ хто/ приверта́ ◊, с-и п., з-й приверну́-, *п*ᴷ прихи́льний, 2. що /*м*ᴴ хто/ схиля́ до ◊, с-и с., р-й схили́-, *п*ᴷ сприя́тливий для *чого*.

ПРЕДРАССВЕ́ТНЫЙ *о*ᴷ передра́нній.

ПРЕДРЕКА́ТЬ> ПРЕДСКАЗЫВАТЬ; *п*ᴼ вісти́ти;

--й = предсказывающий.

ПРЕДРЕША́ТЬ передрі́ш/увати, розв'язу- /визначати/ напере́д, *ф*ᴾ зумо́влюва- /об-/;

--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує, зви́клий п., р-й передріши́-, о́хочий до передрі́шень, *п*ᴷ передрі́шучий + %;

-ый передрі́шуваний, /ви-, визна́чу-/ н., зумо́влю-.

ПРЕДСЕДА́ТЕЛЬ: замести́тель -ля *г.* містоголова́; **избра́ть -ем** обра́ти на го́лову.

ПРЕДСЕДА́ТЕЛЬСТВОВАТЬ головува́ти, бу́- за го́лову /голово́ю/;

--й що /*м*ᴴ хто/ головує́, покли́каний г., голова́, © бу́вши за го́лову.

ПРЕДСКАЗА́НИЕ *о*ᴷ ворожба́, віщу́нок, заповіда́ння, *к.* про́вість; & ªпро́вісток.

ПРЕДСКАЗА́ТЕЛЬ *о*ᴷ ворожби́т.

ПРЕДСКАЗА́ТЕЛЬНИЦА провіща́лка, воро́ж-.

ПРЕДСКА́ЗЫВАТЬ пророкува́ти, проріка́-, провіща-, каза́- напере́д, *(погоду)* передбача́- /зав-/, прогнозува́-, *г.* заповіда́-;

--й = предвещающий + з-й передба́чити, ворожби́т, *(погоду)* прогнози́ст, *о*ᴷ пого́дник, *к*ᴴ завба́ч-, *п*ᴷ прови́дливий; **-й бу́дущее** віщу́н, проро́к, прови́дець; **-й успе́х** прогнози́ст у́спіху;

-йся/-ый = ПРЕДСКАЗАННЫЙ;

предсказу́емый ***п***ᴷ напере́д уга́дуваний, *п*ᴷ *р*ᴷ завбаче́нний;

ПРЕДСКА́ЗАННЫЙ пророко́ваний, віщо́ва-, заповіда-, передба́чува- /зав-/, прогнозо́ва-.

ПРЕДСМЕ́РТНЫЙ при́смертний, *(день)* передві́ч-; **п. час** передсме́ртя.

ПРЕДСТАВА́ТЬ става́ти пе́ред *чим*, з'являтися /об-/ п. *чим*;

--й що /*м*ᴴ хто/ стає́ пе́ред ◊, покли́каний /зᴹ-й/ ста́ти п., © ста́вши п.;

ПРЕДСТА́ТЬ *(в уяві)* поста́ти, *(раптом)* вроди́тися; ◊; **п. в бро́нзе** ви́бронзовіти; **п. взо́ру** об'яви́тися, розкри́- оча́м; п. **пе́ред взо́ром** *кого/* ***чьим*** ста́ти пе́ред очи́ма *кому*;

-вший Ø; **-й в бро́нзе** ви́бронзовілий.

ПРЕДСТАВИ́ТЕЛЬ *з.* відпору́чник.

ПРЕДСТАВИ́ТЕЛЬНЫЙ *(орган)* репрезентати́вний, ☺ показни́й із се́бе, санови́тий.

ПРЕДСТАВЛЕ́НИЕ 1. *з./t*ᴾ лицеді́йство, 2. *(подача)* *ф*ᴾ оприя́вне-, опрису́тне-, *г.* запода́ння́, *(у*

ЗМІ) ви́світле-, *(матеріялу) (широ́кий)* по́каз, *(думки)* розкриття́, *(в уяві)* о́браз; для **-ия** *кому* $ф^р$ для ознайо́млення; **не нме́ть мале́йшего -ия** не ма́ти зеле́ного уя́влення; **в -ии** *кого* в *чиї́х* оча́х; **по -ни** пода́вши; **без мале́йшего -ня** © *ф.* ні в зуб ного́ю.

ПРЕДСТАВЛЯ́ТЬ *(дані)* подава́ти, наво́ди-, *(ордер)* пока́зува-, *(собі)* уявля́-, ба́чи- в уя́ві, *(гостей)* знайо́ми-, назива́-, *з.* заповіда́-, *(погляд)* $о^к$ оприя́внюва-, *(свідків)* виставля́-, *(гурт) г.* заступа́-, *(в тексті)* відбива́-, віддзерка́люва-, *(чиїй увазі)* пропонува́-, *(кому)* вино́си- на суд *чий*, виставля́- пе́ред о́чі *чиї*, *(фарс)* розі́грува-, $у^р$ явля́-, *(виїмок)* станови́-, *(відомості)* надсила́-, */ідеї /кому//* розкрива́-, *(кого)* гра́- ро́лю; **п. в мечта́х** вима́рюва-; **п. в невы́годном све́те** обмальо́вува-; **п. интере́с** бу́- ціка́вим /важли́-/ *кому*, явля́- інтере́с для *кого*, зале́жа- *кому* на чім; **п. к награ́де** визнача́- для нагоро́ди; **п. на** *чьё* **сужде́ние** вино́си- на *чий* (ро́з)суд; **п. поме́ху** станови́- закови́ку; **п. себя́** *кем* виставля́- себе́; **п. собо́й /из себя́/** явля́- собо́ю, $ф^р$ бу́- [**что мы -я́ем собо́й** що ми є]; **п. чек к опла́те** подава́- чек для опла́ти; **не п. интере́са** бу́- неціка́вим; **не п. тру́дности для понима́ния** лежа́- на по́ве́рхні; **не -я́ет себе́** *кто* і не сни́ться *кому*; **что он собо́й -я́ет?** що він за оди́н?; **э́то не -я́ет тру́дности** $ф^р$ це зо́всім не кло́піт;

--й 1. **подающий** + для презента́ції, за́йня́тий -ією, презента́нт, $п^к$ презентаці́йний, 2. що /$м^н$ хто/ відрекомендо́вує ◊, с-и з., р-й познайо́ми-, за́йнятий знайо́мленням, зазнайо́млювач, $п^к$ рекомендаці́йний, 3. що /$м^н$ хто/ розі́грує ◊, с-и р., р-й розігра́-, акто́р, арти́ст, © розі́груючи, *о.* в ро́лі, ± **изобража́ющий**, 4. що /$м^н$ хто/ репрезенту́є ◊, покли́каний репрезентува́ти, репрезента́нт, представни́к, ре́ч-, відпору́ч-, *г.* засту́п-, *о.* як представни́к, для репрезента́ції, за́йня́тий -ією, $п^к$ репрезентаці́йний, © репрезенту́ючи, 5. */труднощі/* що явля́є ◊, з-й ви́кликати, 6. що уявля́ ◊, з-й уяви́-, © уявля́ючи, 7. що стано́вить ◊, © явля́ючи, бу́вши; **-й (большие) тру́дности** *(ду́же)* важки́й; **-й в мра́чном све́те** зви́клий малюва́- в те́мних тона́х; **-й большо́е (практи́ческое) значе́ние** ду́же важли́вий *(для пра́ктики)*; **-й из себя́** *кого* 1. = **-й собой**, 2. © гра́ючи *кого*; **-й (нау́чный) интере́с** ціка́вий *(для нау́ки)*; **-й интере́сы** *чьи* оборо́нець *чиї́х* інтере́сів; **-й исключе́ние** бу́вши ви́нятком; **-й на рассмотре́-** подаючи́ на ро́згляд; **-й себе́** з-й уяви́ти; **-й (большу́ю) сло́жность** *(ду́же)* складни́й; **-й собо́й** *кого (что)* ніхто́ і́нший як *хто*, *(*ніщо́ і́нше як *що)*, © явля́ючи собо́ю; **-й сумасше́дшего** в ро́лі божеві́льного; **-й тру́дность** *кому* заважки́й для *кого*; **-й угро́зу** *чему* загро́зливий для *чого*, нави́слий над *чим*; **-й це́нность** ці́нний; **(не) -й интере́с(а)** ціка́вий, ва́ртий заціка́влення, *(*малоціка́вий*)*; **не -й (нау́чной) це́нности** малова́ртісний *(для нау́ки)*; **не -й тру́дности** неважки́й;

-ый 1. *(за)*пода́ваний, пока́зу-, наво́джу-, 2. знайо́млений, назива-, заповіда-, рекомендо́ва-, пропо́ну-, 3. зобра́жу-, розі́гру-, змальо́ву-, відби́ва-, віддзерка́лю-, 4. репрезенто́-, *г.* засту́плений, 5. уя́влюва-;

ПРЕДСТА́ВИТЬ *(що)* $о^к$ опрису́тнити, *г.* запрезентува́-, оприя́вни-, *(доказ)* запода́-, *(гостей)* заповісти́, *(у тексті)* відби́-; **п. себе́** ви́малюва- собі; **тру́дно себе́ п.** не вклада́ється в голові; **невозмо́жно (себе́) п.** *г.* не до поду́мання; **не мочь себе́ п.** не ма́- й га́дки [**Вы не мо́жете с. п.** Ви не ма́єте й г.]; **-я́вь(те)** $о^к$ таж ті́льки поду́май(те); **не мо́жет себе́ п.** *кто* і не сни́лось /сни́ться/ *кому*; [**ты не мо́жешь себе́ п.** тобі́ й не сни́ться]; **э́то не -ит тру́дностей** це не завда́сть тру́ду;

-вший Ø;

ПРЕДСТА́ВЛЕННЫЙ *(чим)* ви́явлений, засвідче-, розкри́тий /відби́-/ у *чому* [**п. поэ́зией** р. /в./ у поезі́ї], $о^к$ оприя́внений;

ПРЕДСТАВЛЯ́ТЬСЯ уявля́тися ◊, назива́ти себе́, *(яким)* вигляда́-, *(очам)* явля́тися, *о.* стоя́ти в оча́х /пе́ред очи́ма/, *(- нагоду)* випада́- [**-я́ется слу́чай** -да́є наго́да]; **-я́ется возмо́жным** *(зробити)* є наго́да /можли́вість/; **-я́ется необходи́мым** потрі́бно; **-я́ется, что...** *(здається)* вигляда́є, що...;

-йся 1. р-й назва́ти себе́ ◊, 2. що вдає́ із се́бе ◊, комедія́нт, удава́ка, 3. уя́влюваний, приви́джу-, 4. що трапля́ється, $п^к$ принагі́дний, 5. = **-ый**[1,2,3], 6. = **кажущийся**; **-аяся возмо́жность** наго́да;

ПРЕДСТА́ВИТЬСЯ: п. взо́ру об'яви́тися, розкри́- /яви́-/ оча́м; **-а́втесь!** назві́ть себе́!; **-ился слу́чай** ви́пав шанс /наго́да/;

-вший(ся) Ø; **-я слу́чай** слу́шна наго́да.

ПРЕДСТОЯ́ТЬ стоя́ти пе́ред *чим*, уявля́тися; **-ои́т** *(дорога)* лежи́ть, випада́є, па́хне, сте́леться, сві́тить, усміха́ється, *(в майбутньому)* очі́кується; **-ои́т большо́й труд** бу́де бага́то пра́ці; **-ои́т путь** сте́леться доро́га *кому*;

--й що ма́є бу́ти ◊, майбу́тній, прийде́ш-, насту́пний, *о.* на че́рзі; **-й вско́ре** незаба́рни[і]й.

ПРЕДУГА́ДЫВАТЬ уга́дувати *(*напере́д*)*, передбача́-, *о.* як у во́ду диви́тися;

--й що /$м^н$ хто/ вга́дує *(*напере́д*)* ◊, з-й передба́чити, $п^к$ передба́чливий /зав-/, прови́дли-;

-йся/-ый передба́чуваний, вга́ду- *(*напере́д*)*.

ПРЕДУПРЕДИ́ТЕЛЬНО /-НЫЙ/ *(для попередження)* застере́жливо /-вий/.

ПРЕДУПРЕЖДА́ТЬ попереджа́ти /у-/, застеріга́- /о-, пере-/, запобі́г/а́-, відверта́-, $о^к$ випереджа́-; **п. всех и вся** десятому заказува-; **п. об опа́сности** $ц^д$ перестеріга́-;

--й що /$м^н$ хто/ попереджа́ ◊, с-и п., р-й попере́ди-, *(річ)* запобіжник, $п^к$ попере́дливий, застере́жний /о-/, запобіж-, превенти́в-, $м^а$ профілакти́ч-, $р^к$ запобіга́вчий, остеріга́в- /за-/ + %, $с^к$ попере́дь-біль- [попере́дь-біль-ліки] © ~а́ючи;
-йся/-ый попере́джуваний, остере́жува- /за-, пере-/, запобіга-, відве́рта-, випере́джува-;
ПРЕДУПРЕДИ́ТЬ *(загодя)* повідо́мити ◊;
ПРЕДУПРЕЖДЁННЫЙ попере́джений /у-/, остереже- /за-, пере-/, відве́рне-, відве́рнутий.
ПРЕДУПРЕЖДЕ́НИЕ *(загрози)* пересторо́га.
ПРЕДУСМА́ТРИВАТЬ передбач/а́ти /зав-/, *(в угоді)* застеріга́-, *(умови)* визнача́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, з-й завба́чити, $п^к$ передба́чливий /зав-/, прови́д-, *о.* з передба́ченням, $с^к$ передба́ч- [передба́ч-події політик];
-йся/-ый передба́чуваний /зав-/, визна́чува-, застеріга-;
ПРЕДУСМО́ТРЕННЫЙ ви́значений, завба́- ◊.
ПРЕДУСМОТРИ́ТЕЛЬНЫЙ оба́чний.
ПРЕДУ́ТРЕННИЙ $о^к$ доранішній.
ПРЕДЧУ́ВСТВИЕ $ф^р$ віщува́ння.
ПРЕДЧУ́ВСТВОВАТЬ прочува́ти /перед-, ви-, $д^к$ ви́чути/, $п^о$ /пре-/, *о.* чу́ти /відчува́-/ напере́д, чу́- се́рцем; **се́рдце -ует** се́рце віщу́є;
--й що /$м^н$ хто/ чу́є се́рцем ◊, з-й відчу́ти с., попере́джений с. про, спо́вне- передчуття́, $п^к$ чутли́вий, $с^к$ прочу́й-серцем [прочу́й-серцем біду́];
-йся передчу́ваний /про-, від- се́рцем/;
ПРЕДЧУ́ВСТВОВАННЫЙ передчу́тий /ви-, про-/, почу́тий се́рцем.
ПРЕДШЕ́СТВОВАТЬ іти́ /виступа́-/ попере́ду, *(чому)* передува́-, $ф^р$ трапля́тися /става́-, відбу́-/ пе́ред *чим*; **п. *чему*** ма́ти місце п. *чим* /до *чого*/;
--й *чему* що переду́є ◊, відбу́тий перед *чим*, $п^к$ попере́дній, відо́мий /ная́вний, засвідче-, зафіксо́ва-/ пе́ред *чим* /до *чого*/, /- *покоління*/ $п^к$ попере́дній. коли́ш-, дотепе́ріш-, *р.* переду́щий.
ПРЕДЪЯВИ́ТЕЛЬ $о^к$ подаве́ць [**чек на -ля** чек на -вця́].
ПРЕДЪЯВЛЕ́НИЕ $о^к$ пока́зування, *(рахунку)* виставля́-, $ф^р$ пода́ча [**по -ии** 1. після́ -чі, 2. при -чі, показа́вши]; **вход по -ии про́пуска** на вхо́ді покажіть пере́пустку /про́пуск/.
ПРЕДЪЯВЛЯ́ТЬ *(ордер)* пока́зувати, *(вимоги, претенсію)* заявля́-, виставля́-; **п. иск *кому*** заклада́- /кла́с-/ по́зов на *кого*, $ф^р$ позива́тися; **п. обвине́ние в *чём*** винува́ти /звинува́чу-/ за *що*, інкриміну́вати *що*, /*в суді*/ зачи́ту- винува́чення; **п. отво́д *кому*** проси́ти відвести́ *кого*; **п. счёт *им*** виставля́- раху́нок, *п.* жада́- /$д^к$ за-/ від *їх*;
--й що /$м^н$ хто/ пока́зує ◊, с-и п., р-й показа́-, подаве́ць, пред'явни́к; **-й доказа́тельства** подаве́ць до́казів; **-й иск *кому*** позива́ч /позовни́к/ *кого*, заклада́ч по́зову на *кого*; **-й обвине́ние** винува́тель, (об)винува́ч, покли́каний винува́-; **-й претéнзию** © виставля́ючи прете́нз[с]ію; **-й счёт** пред'явни́к /подаве́ць/ раху́нку, *п.* гото́вий зажада́- від *кого*; **-й тре́бование *кому*** з вимо́гою до *кого*, © вимага́ючи від *кого*;
-йся/-ый пока́зуван-, пода́-, заявлю-, ста́влений;
ПРЕДЪЯВИ́ТЬ п. счёт $о^к$ спита́ти /зажада́-/ опла́ту.
ПРЕДЫДУ́ЩИЙ той [**на -ей неде́ле** то́го ти́жня].
ПРЕЕ́МНИК $о^к$ продо́вжувач; **быть -ом *кого*** прийма́ти /прийня́-/ естафе́ту /від/ *кого*.
ПРЕЕ́МСТВЕННОСТЬ $ф^р$ непере́рвність /без-/, $з^п$ тя́глість, $о^к$ насту́пство.
ПРЕЕ́МСТВЕННЫЙ непере́рвний /без-/; **-ая связь** тя́глість.
ПРЕ́ЖДЕ *з.* передо́м, $ф^р$ тоді [той са́мий, що й то́ді]; **п. всего́** передусім, наса́мперед, *д.* найпопере́д; **п. чем** за́ки, за́ким, нім.
ПРЕЖДЕВРЕ́МЕННО *о.* без пори́, *(іти)* зара́но.
ПРЕ́ЖНИЙ $о^к$ дотогоча́сний, дотихчасо́вий.
ПРЕЗЕНТОВА́ТЬ $д^к$ запрезентува́ти; ± ДАРИТЬ.
--й що /$м^н$ хто/ презенту́є ◊, р-й з. + **дарящий**;
-йся/-ый презенто́ваний, даро́-.
ПРЕЗИ́ДИУМ: стол -ма президія́льний стіл.
ПРЕЗИРА́ТЬ *(кого)* зневажа́ти, гордува́- /пого́рджу-/ *ким*, не боятися *чого* [**п. смерть** н. б. сме́рти], *г.* ганьбува́ти *ким*.
--й що /$м^н$ хто/ зневажа́ ◊, с-и з., по́вен зневаги до *кого*, ☺ горду́н, $п^к$ знева́жливий /пого́рдли-/ до *кого*; **-й опа́сность** безстра́шний, відчайду́ш-, $с^к$ зневажа́й-небезпеку-;
-йся/-ый знева́жуваний, пого́рджу-, упослі́джу-, не́хту-, ганьбо́-, $п^к$ мерзе́н-, нікче́м-, ☺ па́рія;
ПРЕЗРЕ́ННЫЙ $о^к$ ганéбний ◊; **п. мета́лл** мерзе́нний мета́л.
ПРЕИМУ́ЩЕСТВЕННО $о^к$ го́ловно, в основно́му, більше то́го, що, у перева́жній більшості;
ПРЕИМУ́ЩЕСТВЕННЫЙ преференці́йний, $ф^р$ першочерго́вий, пільго́вий [**пра́во -го прое́зда** пра́во на п. проїзд]; -ое **пра́во** $ц^д$ привіле́й, $р^к$ пріорите́тне пра́во.
ПРЕИМУ́ЩЕСТВО $о^к$ ко́зир, плюс, кози́рна ка́рта, $п^{-о}$ пріорите́т;
ПРЕИМУ́ЩЕСТВА ви́годи, ± ДОСТОИНСТВА.
ПРЕИСПО́ДНИЙ підсвітній;
ПРЕИСПО́ДНЯЯ $о^к$ гее́нна, геге́нна, підсвіт, $ф^р$ дно мо́ря [**из -ней** з дна мо́ря].
ПРЕИСПО́ЛНЕН: п. са́мых лу́чших пожела́ний к *кому* ра́дий не́бо прихили́ти *кому*;
ПРЕИСПО́ЛНЕННО: п. *чем о.* ди́хає *чим*;
ПРЕИСПО́ЛНЕННЫЙ $о^к$ ви́повнений, по́вен по вінця.
ПРЕИСПОЛНЯ́ТЬ(СЯ) перепо́внювати*(ся)* /ви-, с-/, *(чим /- душу/)* налива́ти*(ся)*; **-ся ра́достью** раді́ти се́рцем *(душе́ю)*;
--й що спо́внює, з-й ви́повнити, випо́внювач /с-,

пере-/, © випо́внюючи;

ПРЕИСПОЛНЯ́ТЬСЯ *(ідеєю)* перейма́тися ◊;

-йся/-ый спо́внюваний /пере-, ви-/, нали́ва-; **-я** пере́йма-;

ПРЕИСПО́ЛНИТЬСЯ *(ідеєю)* загорі́тися ◊;

-вшийся по́вен, по́вний, перепо́вне- /ви́-, с-/, пере́йнятий /про́-/, Ø.

ПРЕЙСКУРА́НТ ці́нник.

ПРЕКЛОНЕ́НИЕ *(перед ким)* па́дання на колі́на, $о^к$ упада́ння, *с.* боготворі́ння *кого.*

ПРЕКЛОНЯ́ТЬ схиля́ти /на-, при-, під-/; **п. коле́ни** става́- навко́лішки /укляка́-, па́да- на колі́на, колі́нкува́-/ пе́ред *ким;*

--й що /$м^н$ хто/ схиля́- ◊, с-и с., $з^м$-й схили́-; **-й го́лову** із схи́леною голово́ю; **-й коле́ни** що укляка́ ◊, $п^к$ $п^{-о}$ укля́клий, $с^к$ укля́кни-перед- [укля́кни-перед-ве́личчю], © с-и навко́лішки;

-ый схи́люваний /на-, під-/, $п^к$ $р^к$ схиле́нний;

ПРЕКЛОНИ́ТЬ: п. коле́ни впа́сти на колі́на ◊;

-вший к. укля́клий.

ПРЕКЛОНЯ́ТЬСЯ *(перед ким)* схилятися ◊, па́дати на колі́на, упада́-, боготвори́- /носи́- на рука́х/ *кого,* ста́ви- сві́чки́ *кому;*

-йся що /$м^н$ хто/ схиля́ється ◊, + **-ый** с-и с., гото́вий схили́-; **-я пе́ред** ***кем*** гото́вий боготвори́ти *кого,* ± **благоговеющий.**

ПРЕКОСЛО́ВИЕ $о^к$ переќір, *ф.* ги́ркання.

ПРЕКОСЛО́ВИТЬ *(су)*пере́чити, $к^н$ протисло́ви-;

--й що /$м^н$ хто/ пере́чить ◊, схи́дьний п., з-й запере́чи-; **не -ит** сло́ва попере́к не скаже.

ПРЕКРА́СНО знамени́то, *(знаю)* ве́льми гара́зд;

ПРЕКРА́СНЫЙ *(твір)* знамени́тий, *о.* на сла́ву, як зоря́ я́сна /со́нце я́сне/, $ф^р$ золоти́й [**п. муж** з. чолові́к]; **за -ые глаза́ /ра́ди -ых глаз/** за хоро́ші о́чі;

ПРЕКРА́СНЕЙШИЙ га́рний-прега́рний; **п.!** *о.* і не сказа́ти!; ± КРАСИВЕЙШИЙ.

ПРЕКРАСНОДУ́ШНЫЙ $о^к$ сві́тлий душе́ю.

ПРЕКРАЩА́ТЬ припиня́ти, кла́с- край *чому,* кінча- *що, (роботу)* облиша́-, згорта́-, заморо́жува-, законсерво́ву-, *(справу)* закрива́ти, *(чинність чого)* касува́- /*г.* унева́жню-/ *що;* **п. *что*** *о.* ста́вити хрест на *чім;*

--й що /$м^н$ хто/ припиня́ ◊, $з^г$-й припини́ти, для припи́нення, © вже *який* [**-й де́йствие** вже недійови́й, *ю.* вже нечи́нний], ± **останавливающий;** **-й де́ятельность** $з^г$-й припини́ти ді́яльність;

ПРЕКРАТИ́ТЬ *(діяльність)* згорну́ти ◊, *(ходити)* поки́ну-; **п. *что*** згорну́- пра́пор *чого;* **п. знако́мство** *о.* розби́- глек;

♦♦♦СЯ кінча́тися ◊ *(- гамір)* ути́шува-, вгава́ти, ущуха́-; **не п.** не вгава́-, *(- мову)* ли́тися ріќою;

-йся/-ый припи́нюваний, закри́-, заморо́жу-, законсерво́ву-, касо́-; **-я** ути́шу-; **не -я** невгаву́щий, неспи́нний, безупи́н-;

ПРЕКРАТИТЬСЯ пересі́стися ◊, *(- гнів)* про-йти; ± СОЙТИ: **с. на нет;**

-вшийся, ущу́хлий, припи́нений, згорнутий, Ø.

ПРЕКРАЩЕ́НИЕ: по -ии припини́вши, пі́сля припи́нення, коли́ припи́нено.

ПРЕЛЕ́СТНИЦА $ф^р$ прива́ба, споку́са.

ПРЕЛЕ́СТНЫЙ $о^к$ небе́сний, розкі́ш-.

ПРЕ́ЛЕСТЬ: п.! красота́!, благода́ть!, лахва́!;

ПРЕ́ЛЕСТИ красо́ти [**все -сти** всі к.], *(жіночі)* прина́ди.

ПРЕЛОМЛЯ́ТЬ перело́млювати /$ф^і$ за-/, перела́му-, ломи́ти, лама́-;

--й що /$м^н$ хто/ зало́млює ◊, с-и з., з-й заломи́-, зало́млювач, $п^к$ зало́мливий, зало́мний /пере-/, + %, $ф^і$ рефракці́й-, для зало́млення, $р^в$ зало́млення [**-ая си́ла** си́ла з.]; ± ПЕРЕЛАМЫВАТЬ;

ПРЕЛОМИ́ТЬ: п. хлеб $б^в$ залама́ти хліб;

-йся/-ый зало́млюваний /пере-/, $п^к$ переломни́й /за-/; **-я** зало́мистий; **-я в созна́нии** змі́нюваний у свідо́мості.

ПРЕЛЬЩА́ТЬ ва́бити, на́ди-, мани́-, прива́блюва- /з-/, принаджу- /з-/, прима́ню- /під-/, спокуша́ти, чарува́-, зачаро́ву- /при-/, *о.* обіця́ти золоті́ го́ри;

--й що /$м^н$ хто/ спокуша́ ◊, с-и с. з-й спокуси́-, споку́сник, зва́б-, прива́блювач ◊, $п^к$ прива́бливий, споку́сли-, зна́дли-, прина́дний, зва́б-, магнети́ч- + **обольщающий;**

ПРЕЛЬСТИ́ТЬ помани́ти, як ца́па капу́стою ◊;

ПРЕЛЬЩА́ТЬСЯ: п. *кем* зако́хуватися в *кого,* захо́плюва- /зачаро́вува-/ *ким;*

-йся/-ый прива́блюваний, прина́джу-, захо́плю-, причаро́ву-, споку́шу-, зна́джу-, зва́блю-, підма́ню-; **-я *кем*** зако́хуваний у *кого,* зачаро́ву- *ким.*

ПРЕЛЬЩЕ́НИЕ $о^к$ пова́ба.

ПРЕЛЮБОДЕ́ЙНЫЙ $о^к$ чужоло́жний.

ПРЕЛЮБОДЕ́ЙСТВО, ПРЕЛЮБОДЕЯ́НИЕ $о^к$ чужоло́жство, *ф.* шлюб без ві́нчання, скік /ско́ки/ у гре́чку.

ПРЕЛЮБОДЕ́ЙСТВОВАТЬ пере́люб чини́ти, чужоло́жи-, бахурува́-, скака́- у гре́чку;

--й що /$м^н$ хто/ ска́че у г. ◊, зви́клий с. у г., чужоло́жець, пере́люб-, пере́лю́бник, $п^к$ пере́лю́бний, чужоло́ж-, бахурува́тий, $с^к$ скачи́-у-гречку- [скачи́-в-гречку-па́ра].

ПРЕЛЮ́ДИЯ $о^к$ при́гравка.

ПРЕМИ́ЛО $о^к$ миле́сенько.

ПРЕМИНУ́ТЬ > МИНОВАТЬ.

ПРЕМИРОВА́ТЬ преміюва́ти, дава́- /да́-/ пре́мію, нагоро́джува- /нагороди́-/;

--й що /м хто/ премію́є ◊, с-и н., покли́каний /рі́ше-, $з^г$-й/ нагороди́-, $п^к$ премія́ль- + %;

-йся/-ый преміјо́ваний, нагоро́джу-.

ПРЕ́МИЯ нагоро́да.

ПРЕМНО́ГО бага́то що аж.

ПРЕМУ́ДРЫЙ: п. песка́рь прему́дрий пічку́р /піску́н/.

ПРЕНЕБРЕГА́ТЬ *(чим)* не́хтувати /легко[мало]-ва́жи-, ігнорува́-/ *що*, гордува́- /*(бридити)* гре́бу-/ *чим*, не зважа́ти на /скида́- з раху́нку, пуска́- за ві́тром, ки́да- під ла́ву/ *що*; **п. гостеприи́мством** цура́тися хлі́ба-со́ли; **п. опа́сностью** не́хтувати небезпе́ку;
--**й** що /$м^н$ хто/ гре́бує ◊, по́вен пого́рди до, горду́н, гордівни́к, $п^к$ знева́жливий /пого́рд-/ до, легкова́жли-, легкова́жний; **-й опа́сностью** відчайду́ш-, безстра́ш-, гаря́ча голова́; **-й разме́рами** © не зважа́ючи на ро́зміри;
ПРЕНЕБРЕ́ЧЬ: п. ***чем*** зігнорува́ти *що* ◊, плюну- на *що*;
-жи́мо мізе́рно [**-мо ма́лый** м. мали́й];
-йся/-ый знева́жуваний, пого́рджу-, не́хту-, зане́дбу-, занеха́ю-, легкова́жений.
ПРЕНЕБРЕЖЕ́НИЕ: с **-ием** пого́рдливо, знева́ж-, по́гордо, з пого́рдою.
ПРЕНЕБРЕЖИ́ТЕЛЬНО /-НЫЙ/ $о^к$ по́гордо /-дий/, *(- погляд)* недба́ло /-лий/.
ПРЕ́НИЯ: п. по докла́ду деба́ти на до́повідь; **п. сторо́н** $о^к$ судогово́рення /-орі́ння/.
ПРЕОБЛАДА́ТЬ переважа́ти, ма́- перева́гу, *(- ідеї)* домін/ува́-, превалюва́-, $ф^р$ випира́- [**поуче́ния не -а́ли** *(в тексті)* нота́ції не випира́ли];
--**й** що ~у́є ◊, найбільш поши́рений, *(най)*поши́реніший, біль- число́м, *(- частку)* біль-, $ф^р$ *(як)*-найбіль-, *(- сили ворога)* зна́чно /куди́/ біль-, [**в -ей сте́пени** перева́жно], $п^к$ перева́жний, пануви́й, *о.* з перева́гою, /*серед чого*/ на пе́ршому мі́сці, © ма́ючи перева́гу + **доминирующий**.
ПРЕОБРАЖА́ТЬ дава́ти нови́й ви́гляд, переіна́кшува-;
ПРЕОБРАЖА́ТЬ*(СЯ)* перетво́рювати*(ся)*, роби́ти*(ся)* і́ншим, зміня́ти*(ся)*, трансформува́ти*(ся)*;
--**й** що /$м^н$ хто/ трансформу́є ◊, с-и т., з-й *(зо́всім)* змі́ни-, для перетво́рення, за́йня́тий -ям, реформа́тор, перетво́рювач, $п^к$ перетво́рчий + %, ± **реформирующий**;
ПРЕОБРАЗИ́ТЬ *о.* зо́всім зміни́ти ◊;
ПРЕОБРАЖА́ТЬСЯ перерóджуватися ◊, змі́нювати ви́гляд, става́- не тим;
-йся/-ый ро́блений і́ншим, переро́джува-, перетво́рю-, трансформо́-, переміню-, цілко́м зміню-;
-я цілко́м і́нший; **постоянно -я** щора́з і́нший;
ПРЕОБРАЗИ́ТЬСЯ: соверше́нно -и́лся на́че не той став;
-вшийся переро́джений, переіна́кше-, трансформо́ва-, тепе́р /зо́всім/ не той, тепе́р цілко́м і́нший, Ø;
ПРЕОБРАЖЁННЫЙ = преобразившийся.
ПРЕОБРАЖЕ́НИЕ $о^к$ переро́дження, переіна́кше-, трансформа́ція.
ПРЕОБРАЗОВА́НИЕ $о^к$ перебудо́ва;
ПРЕОБРАЗОВА́НИЯ $о^к$ перетво́ри.
ПРЕОБРАЗОВА́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ перетво́рчий, перебудо́в-.
ПРЕОБРАЗО́ВЫВАТЬ = ПРЕОБРАЖАТЬ;
--**й** що /$м^н$ хто/ перетво́рює ◊, с-и п., з-й перетвори́-, для перебудо́ви, за́йня́тий -вою, *і.*/$п^к$ → **преображающий** + %; **-й эне́ргию** з-й перетвори́ти ене́ргію;
♦♦♦**СЯ** = ПРЕОБРАЖАТЬСЯ + става́ти і́ншим /не тим/;
-йся/-ый перебудо́вуваний, переіна́кшу-, реформо́- + **преображаемый**; **-я** з бі́гом ча́су /на оча́х/ і́нший, щоде́нь /щогоди́ни +/ *(то)* і́нший;
ПРЕОБРАЗОВА́ТЬСЯ: п. во ***что*** $ф^р$ переро-ди́тися /оберну́-/ на *що*, ви́ли- у *що*.
ПРЕОДОЛЕВА́ТЬ перебо́рювати /по-/, дола́-, $о^к$ пересяга́-, *(гать)* форсува́-, переправля́тися че́рез *що*, *(бар'єр)* бра́ти, *(тяжіння)* переси́люва-;
--**й** що /$м^н$ хто/ дола́ ◊, с-и д., з-й здола́-, перемо́жець, переси́лювач, перебо́рю-, $п^к$ перемо́жний, перебо́рчий + %; **-й все препя́тствия** з-й здола́ти всі перепо́ни; **-й земно́е притяже́ние** з-й переси́ли- земне́ тяжі́ння /ґравіта́цію/; **-й тру́дности** гото́вий переборо́- тру́днощі;
-ый перебо́рюваний /по-/, переси́лю-, форсо́-, бра́ний;
ПРЕОДОЛЕ́ТЬ *(бар'єр)* переско́чити; ◊;
-и́мый ле́гко до́ланий /+ **-ый**/, $п^к$ перебо́р-, здола́н- /по-/; **непреодоли́мый** нездола́нн- /непо-/.
ПРЕОСВЯЩЕ́ННЫЙ високопреподо́бний.
ПРЕПАРИ́РОВАТЬ препарува́ти, $д^к$ спрепару-;
--**й** що /$м^н$ хто/ препару́є, с-и п., покли́каний с., за́йня́тий препарува́нням, препара́тор, $п^к$ препара́торний + %;
-йся/-ый препаро́ваний.
ПРЕПИРА́ТЕЛЬСТВО $ф^р$ змага́ння [**по́сле до́лгих -ств** пі́сля до́вгих змага́нь].
ПРЕПИРА́ТЬСЯ *(з ким)* сперечáтися, перемовля́-, змага́-, *г.* справува́- з *ким*;
-йся що /$м^н$ хто/ сперечáється ◊, зви́клий с., р-й поспереча́-, супере́чник, спереча́ль-, $п^к$ спереч-ли́вий, спереча́льний.
ПРЕПОДАВА́ТЕЛЬ $о^к$ викладо́вець.
ПРЕПОДАВА́ТЬ виклада́ти, *о.* чита́- ле́кції;
--**й** що /$м^н$ хто/ виклада́ ◊, с-и в., р-й прочита́- ле́кції, за́йня́тий виклада́нням, виклада́ч, викладо́вець, $п^к$ *(- мову)* викладо́вий;
-йся/-ый викла́даний, чи́та-, $п^к$ викладо́вий.
ПРЕПОДНОСИ́ТЬ підно́сити, подава́-, дарува́-;
--**й** що /$м^н$ хто/ підно́сить ◊, покли́каний підне́сти́, с-и підно́си-, підносі́й, подаве́ць; **-й пилю́лю** р-й підне́сти́ те́ртого хрі́ну /пігу́лку/;
ПРЕПОДНЕСТИ́ *о.* пода́ти на тарі́лочці, *(факти)* $о^к$ оприя́вни-; **п. пилю́лю** підне́сти́ те́ртого хрі́ну;
ПРЕПОДНОСИ́ТЬСЯ *(як що)* виставля́тися;
-йся/-и́мый підно́шуваний, пода́-, даро́-, виста́вляний.

ПРЕПОДНОШЕ́НИЕ *з.* рале́ць.
ПРЕПОДО́БНЫЙ *(пан-отець)* всече́сний.
ПРЕПОРЯ́ДОЧНЫЙ *о*ᴷ високоче́сний.
ПРЕПОЯ́СЫВАТЬ: п. себя́ на брань підперізуватися до бо́ю;
-й = подпоясывающий.
ПРЕПРОВОЖДА́ТЬ перепрова́джувати /при-, *(куди)* від-/, *(поштою)* пересила́-; **п. вре́мя** збува́- /убива́-/ час;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ пересила́ ◊, с-и п., р-й пересла́-, за́йня́тий пере́си́лкою, пересила́ч, *п*ᴷ пересильчий + %; **-й вре́мя в *чём*** *с*ᴷ збува́й-час-у-*чім* [збува́й-час-у-танцях];
ПРЕПРОВОДИ́ТЬ попрова́дити /*р.* за-/ ◊;
-и́мый перепрова́джаний /при-, від-/, пересила-;
-йся/-ый перепрова́джуваний /при-, від-/, пересила- /над-/.
ПРЕПРОВОЖДЕ́НИЕ *(часу)* га́яння, збува́н-.
ПРЕПЯ́ТСТВИЕ *ф*ᴾ гальмо́, закови́ка, *п.* зага́та; **непреодоли́мое п.** *ф.* (кита́йський) мур /стіна́/, прі́рва.
ПРЕПЯ́ТСТВОВАНИЕ перешкоджа́ння, перешко́дже-.
ПРЕПЯ́ТСТВОВАТЬ перешкоджа́ти, заважа́-, става́- на зава́ді; **п. *чему*** унеможли́влюва- *що*, не дава́- хо́ду *чому*, стоя́- на зава́ді /доро́зі/ *чого*, ки́да- коло́ди під но́ги, *к.* не дава́-, не сприя́-; **п. в достиже́нии це́ли** підставля́- но́гу; **не п. *чему*** *о.* крізь па́льці диви́тися на *що*;
-й що /*м*ᴴ хто/ перешкоджа́ ◊, с-и п., з-й перешко́ди-, с-и на зава́ді, *п*ᴷ гальмівни́й *(для)*, несприя́тливий, перешко́дли- + %, поста́влений на доро́зі, © як перешко́да, для перешко́дження; **-й движе́нию** *ж*ᴹ зага́тистий; **-й разви́тию** гальмівни́й для ро́звитку; **не -й прохожде́нию *чего*** крізьки́й для *чого*; **не -й ро́сту** сприя́тливий для ро́сту;
ВОСПРЕПЯ́ТСТВОВАТЬ *(чому)* ста́ти на зава́ді, зава́ди-, запобі́г-, унеможли́ви- *що* ◊; ***что* -ало** кому *г.* хто перешко́джений *чим*; **-вший** Ø.
ПРЕРА́ЗНЫЙ превся́кий, найрізні́ший.
ПРЕРЕКА́НИЕ *о*ᴷ ги́ркання.
ПРЕРЕКА́ТЬСЯ *о*ᴷ заїд/а́тися, огриза́-, ги́рка-, *з.* пере́чи-, *о.* на́сторч каза́ти;
-йся що /*м*ᴴ хто/ -а́ється ◊, зви́клий огриза́тися, ги́ркало, *п*ᴷ заї́дливий, сперечли́-.
ПРЕРОГАТИ́ВА ви́ключне пра́во; **п. мо́лодости** *ж*ᴹ ді́ло молоде́.
ПРЕРЫВА́ТЕЛЬ *т.* перерива́ч.
ПРЕРЫВА́ТЬ перерива́ти /у-, об-, по-/, перепиня-, перестава́-, *(зв'язок)* перетина́-, *о*ᴷ перебива́-;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ урива́ ◊, с-и у., р-й урва́-, перерива́ч, *е*ᴦ пере́ри́вник, *п*ᴷ пере́ри́вчий + %, © урива́ючи;
-йся/-ый пере́ри́ваний, ури́-, переби́-; **-я** *п*ᴷ пере́ри́вистий, пере́ри́вчас-, ури́в-, епізоди́чний, *(голос)* хибки́й, зри́вистий, нетверди́й;
ПРЕРВА́ТЬ(СЯ): -вший(ся) Ø; **-я** пере́рваний /обі-/, припи́не-, *р.* пере́рватий.
ПРЕСВЕ́ТЛЫЙ *о.* трисві́тлий.
ПРЕСЕКА́ТЬ кла́сти край, припиня́-, не допуска́- , зупиня́-, /с-/, *р.* присіка́-, *о.* дава́- по рука́х, *(критику)* обтина-; **п. в ко́рне** глуши́- /ни́щи-/ в за́родку;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ не допуска́ ◊, с-и з., з-й спини́-, зви́клий не допуска́-, во́рог *чого*; **-й в ко́рне** го́товий зни́щи- в за́родку; **-й злоупотребле́ния** з-й спини- надужива́ння;
-йся/-ый припи́нюваний, підти́на-, глу́ше-, заду́шува- в за́родку, ни́щений;
ПРЕСЕ́ЧЬ: п. в ко́рне підтя́ти в ко́рені, задуши́- в коли́сці.
ПРЕСЛЕ́ДОВАНИЕ *ф*ᴾ гони́тва.
ПРЕСЛЕ́ДОВАТЬ *(кого)* гна́тися за *ким*, пересліідувати, *(невідлучно)* наступа́- /насіда́-/ на п'я́ти *кому*, сиді́- на п'я́тах у *кого*; **п. свои́ интере́сы** дба́- про свої́ інтере́си; **п. цель** ма́- на меті́ /за мету́/;
--**й** 1. що /*м*ᴴ хто/ пересліідує ◊, с-и п., за́йня́тий гони́твою, пересліідувач, гони́тель, *п*ᴷ гони́тельський, *з.* го́нчий, 2. що /*м*ᴴ хто/ дба́є про + **заботящийся**; **-й *кого* (- *думки*)** гнітю́чий для *кого*; **-й коры́стные це́ли** користолю́б, шку́рник; **-й по пята́м** © насіда́ючи на п'я́ти; **-й по суду́** пересліідуючи судо́м; **-й свои́ интере́сы** схи́льний дба́ти про свою́ ко́ристь; **-й цель** © ма́ючи на меті́; **упо́рно -й цель** завзя́тий;
-йся/-ый пересліідуваний, гна́-, гно́бле-, пригні́чува-; **-ый**, *(звір)* польо́ва-; **-ый мы́слью** обтя́же- ду́мкою.
ПРЕСМЫКА́ТЬСЯ плазува́ти, лиза́- чо́боти /стели́тися під но́ги/ *кому*, гну́ти го́лову /карк/ пе́ред *ким*; **-а́ясь** *(перед ким)* і задко́м і передко́м;
-йся що /*м*ᴴ хто/ плазу́е ◊, гото́вий лиза́ти ч., плазу́н, *п*ᴷ плазу́чий, ни́зько /ги́д-/ запобі́гливий, гнучкоши́їй ± **подольщающийся**.
ПРЕ́СНЫЙ *п.* безвира́зний, пісни́й [**-ая ми́на -на́** мі́на].
ПРЕСС *о*ᴷ гніт, дави́ло.
ПРЕССОВА́ТЬ пресува́ти, гніти́-, дави́- спресо́вува- /за-, об-/;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ пресу́є ◊, с-и п., з-й запресува́-, для пресува́ння, за́йня́тий -ям, пресува́льник, *п*ᴷ пресува́льний + %, © пресу́ючи;
-йся/-ый пресо́ваний, спресо́ву- /за-, об-/, гні́че-.
ПРЕСТАРЕ́ЛЫЙ *(вік)* похи́лий; **дом -ых** дім опі́ки, *г.* старе́чий д.
ПРЕСТИ́Ж *о.* до́бра сла́ва, до́бре ім'я́.
ПРЕСТОЛОНАСЛЕ́ДНИК спадкоє́мець (престолу).
ПРЕСТРА́ШНЫЙ *о*ᴷ страше́зний.
ПРЕСТУ́ПНЫЙ *(намір)* чо́рний, *(вигляд)* банди-

ткува́тий.

ПРЕСЫЩА́ТЬ годува́ти до пере́ситу, пересичу-, перегодо́ву- /на-/ доси́та /по са́му за́в'язку/, сити- до оско́ми, *(чим)* набива́- оско́му;

--й що /$м^н$ хто/ пересичує ◊, з-й насити́ти до оско́ми, пересичувач, $п^к$ пересичливий;

ПРЕСЫ́ТИТЬ пересити́ти, $р^к$ натли́ти ◊;

ПРЕСЫЩА́ТЬСЯ пересичуватися, переїда́-, наїда́- досхочу́, набива́ти собі оско́му, *г.* тли́ти;

-йся/-ый перегодо́вуваний, /на-/ доси́та, пересичу-, переї́джу-, /на-/ досхочу́;

ПРЕСЫ́ТИТЬСЯ: -вший*(ся)* Ø; **-я** си́тий по са́му за́в'язку, $к^н$ переси́тілий;

ПРЕСЫ́ЩЕННЫЙ си́тий по са́му за́в'язку, *(щастям)* $п^о$ натле́нний.

ПРЕСЫЩЕ́НИЕ *к.* пере́сит, $ф^р$ оско́ма [до **-ия** до -ми].

ПРЕТВОРЯ́ТЬ перетво́рювати, запрова́джу-, здійсню-, втілю-;

--й 1. **преобразовывающий**, 2. що /$м^н$ хто/ запрова́джує ◊, с-и з., гото́вий запрова́ди-, за́йнятий здійсненням, здійснювач, реаліза́тор, втілювач; **-й в жизнь** з-й здійсни́- /втіли- в життя́/;

-йся/-ый 1. **преобразовывающийся**, 2. запрова́джуваний, здійсню-, реалізо́-, втілю-.

ПРЕТЕНДОВА́ТЬ претендува́ти, заявля́- прете́нс[з]ію; **п. на** ***что*** допомина́тися *чого*;

--й що /$м^н$ хто/ претенду́є ◊, претенде́нт, *о.* з прете́нс[з]ією /-ями/, © ста́вши д.; **-й на мно́гое** заба́гливий.

ПРЕТЕ́НЗИЯ *(покупця)* рекляма́ція; **быть в -зии к** ***кому*** допомина́тися у *кого*, ма́ти прете́нс[з]ію до *кого*, **с большими -ми** заба́гливий.

ПРЕТЕРПЕВА́ТЬ потерпа́ти, терпі-, вите́рплюва- /пере-/, зазнава́-; **п. испыта́ния /лише́-/** поневіря́тися;

--й що /$м^н$ хто/ вите́рплює ◊, с-и т., з-й ви́терпі-, ± **терпящий**; **-й измене́ния** підда́ваний змі́нам, щора́з і́нший;

-ый вите́рплюваний /пере́-/, зазна́ва-;

ПРЕТЕРПЕ́ТЬ *(муку)* перейти́ ◊; **п. бе́дствия** набра́тися біди́; **п. испыта́ния** зазна́- поневіря́нь; **п. крах** полеті- у прі́рву.

-вший що зазна́в, © зазна́вши.

ПРЕТИ́ТЬ бри́дити, бу- гидки́м, *(- їжу)* не лі́з- в го́рло; **прети́т** не йде в рот.

ПРЕТЬ прі́ти, упріва́-, $к^я$ млі-, умліва́-;

--й яки́й пріє ◊, упрі́ваний, напівзіпрі́лий, напівзімлі-, вже ма́йже зіпрі-.

ПРЕУВЕЛИЧЕ́НИЕ: без -ий *ф.* без бре́шеш.

ПРЕУВЕЛИ́ЧИВАТЬ перебі́льшувати /при-/, перебо́рщу-, переда́- куті́ ме́ду, роби́ти з му́хи слона́, *ф.* загина́-, $о^к$ перебира́- мі́ру;

--й що /$м^н$ хто/ перебі́льшує ◊, с-и /схи́льний/ п. схи́ль- до перебі́льшень, перебі́льшувач ◊, $п^к$ = %, $с^к$ переда́й-куті-меду- [переда́й-куті-меду-спіч];

ПРЕУВЕЛИЧИ́ТЬ пересоли́ти, переперчи́- ◊;

-йся/-ый перебі́льшуваний /при-/, перебо́рщу-.

ПРЕУМЕНЬША́ТЬ приме́ншувати, /*(ду́же)* з-/;

--й що /$м^н$ хто/ приме́ншує ◊, схи́льний п., р-й приме́нши-, приме́шувач, $п^к$ = %;

-йся/-ый *(ду́же)* зме́ншуваний /при-/.

ПРЕУСПЕВА́ТЬ ма́ти вели́кі у́спіхи, *о.* бу́- на коні́, процвіта́-, розкошува́-, гараздува́- *г.* просперува́-; **п. за счёт други́х** виїзди́- на чужі́й спи́ні;

--й 1. що /$м^н$ хто/ ма́є в. у. ◊, обла́сканий у́спіхом, $п^к$ уда́чливий, *(все)*у́спішний, *о.* кум королю́, сват міні́стру, 2. **благодействующий**;

ПРЕУСПЕ́ТЬ *(в житті)* ви́битися в лю́ди; ◊.

ПРЕ́ФИКС при́росток.

ПРЕХОДЯ́ЩИЙ *(про)*мину́щий, плинний, неві́ч-, перебу́тній, *г.* проміна́льний, *з.* пере́біж-.

ПРЕЦЕССИ́РОВАТЬ $ф^і$ прецес/ува́ти;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, с-и п., $п^к$ прецесува́льний.

ПРИ 1. $ф^р$ не без [**при деньга́х** не без гро́шей]; 2. пі́сля [**п. пе́рвых слова́х** п. пе́рших слів]; 3. *вимагає* © *переробки* [**п. чте́нии** чита́ючи, чита́вши]; 4. по́при [**п. всей ро́скоши** п. всю ро́зкіш]; п. всём том /э́том/ по́при те /це/ все; 5. $ф^р$ у ра́зі [**п. обнаруже́нии /возникнове- +/** у р. ви́явлення /ви́никне- +/; **п. необходи́мости** у р. потре́би]; 6. коли́ [**п. паде́нии** к. па́дає; **п. пораже́нии** к. пошко́джено; **п. перерабо́тке** ***чего*** к. переробля́ють *що*]; 7. на [**п. взлёте** на злеті́; **п. упомина́нии /мы́сли/** о на зга́дку /ду́м-/ про; **п. ме́сячном све́те** на мі́сячному сві́тлі, *д.* до мі́сяця]; 8. від [**п. сжа́тии** в. сти́ску; **п. мысли** в. ду́мки]; 9. **п. всей** ***чьей*** **бе́дности /ску́по-, дарови́то- +/** хай яки́й *хто* бі́дний /скупи́й, обдаро́ваний +/ [**п. всей её бе́дности** х. яка́ вона́ бі́дна]; 10. **п. всём** ***чьём*** **жела́нии /уваже́-/** хай як *хто* бажа́є /поважа́є/; 11. **п. всём честно́м наро́де** привселю́дно, $б^{-о}$ при всій че́сній грома́ді; **п. дневно́м све́те** *д.* по дню; **п. жела́нии** хоті́вши; **п. исполнении обязанностей** виконуючи повинність; **п. пе́рвом появле́нии** ***чего*** що́йно з'я́виться /-и́лось/ *що*; **п. про́чих ра́вных усло́виях** $ф^і$ коли́ всі показники́ рі́вні; **п. про́чих ра́вных** $п^б$ коли́ все і́нше однако́ве, $к^н$ коли́ і́нші я́кості одна́кові; **п. све́те ме́сяца /пло́шки/** *(читать) д.* до мі́сяця /каганця́/; **п. солнечном све́те** за со́нця; **п. том** $ф^р$ та ще й [**пре́мия, п. т. нема́лая** пре́мія, та ще й немала́], а ще й те; **п. том, что** тоді́, коли́ /як/ [**п. том, что э́то факт** т., к. це факт], $п^б$ і це, що [**п. том, что я не пью** і це, що я не п'ю]; но **п. э́том** але́ тоді́ [**но п. э́. встань** а. т. встань]; **п. первом появлении** ***чего*** щойно з'явиться *що*; **п. полном молчании** у цілковитій тиші.

ПРИБА́ВКА $о^к$ наба́вка, *(платні)* підвиш- /на́д-/.

ПРИБАВЛЯ́ТЬ додава́ти, доклада́- /при-/ прип-

люсо́вува-, *(платню)* підви́щу-, збі́льшу-, *(ціну)* накида́ти, *(слово)* /до-/, дото́чува-; **п. в ве́се** набира́- ваги́; **п. в плеча́х** $т^{и}$ наро́щува- пле́чі; **п. от себя́** додава́- куті ме́ду, докида́- сво́го п’ятака́, додава́- ще й від се́бе; **п. хо́ду** приспі́шу- крок;

--**й** що /$м^{н}$ хто/ додає́ ◊, с-и д., з-й збі́льши-, $п^{к}$ додатко́вий + %, для збі́льшення; **-й в ве́се** щора́з гла́дший; **-й в плеча́х** *(одяг)* з наро́щеними плечи́ма; **-й зарпла́ту** $з^{г}$-й підви́щи- платню́; **-й хо́ду /ша́гу/** © приспі́шуючи крок;

ПРИБА́ВИТЬ *(в описі)* прибі́льшити ◊, *(від себе)* вки́ну- й сво́го п’ятака́; **п. хо́ду** на[д]да́- ході́;

ПРИБАВЛЯ́ТЬСЯ *(- день)* прибува́ти; ◊;

-йся/-ый дода́ваний, збі́льшу- /при-/, підви́щу-, прибрі́ху-, наки́даний /до-/, прибу́в-.

ПРИБАРАХЛИ́ТЬ(СЯ) припара́дити(ся);

ПРИБАРАХЛИ́ТЬСЯ причепури́тися, опоряди́-, прибра́-.

ПРИБЕГА́ТЬ *п.* удава́тися, зверта́-; **п. к** ***чему*** ужива́- *чого*, пуска́тися на [**п. к колдовству́** п. на ча́ри]; **п. к по́мощи** вдава́тися по допомо́гу /по́міч/; **п. к ра́зным сре́дствам** бра́- на всі спосо́би; **п. к си́ле ору́жия** вдава́- до збро́ї; **п. к сомни́тельным сре́дствам** *о.* тонку́ ни́тку сука́ти; **п. к уло́вкам** бра́тися на шту́ки; **п. к хи́трости** бра́- /пуска́-/ на хи́трощі /спо́сіб/; **не п. к иносказа́нию** назива́ти ре́чі сво́їми імена́ми;

--**й** що /$м^{н}$ хто/ вдає́ться ◊, р-й /$з^{м}$-й/ вда́тися, схи́льний вдава́-;

ПРИБЕ́ГНУТЬ: п. к ***чему*** пусти́тися на *що* [**п. к хи́трости** п. на хи́трощі]; ◊; **п. к диплома́тии** поши́- в диплома́ти; **п. к после́днему до́воду** *о.* ки́нути оста́ннього ко́зиря.

ПРИБЕДНЯ́ТЬСЯ вдава́ти бідаря́, співа́- Ла́заря;

-йся що /$м^{н}$ хто/ співа́ Л., зви́клий с. Л., р-й заспіва́- Л., прибідня́йло, $з^{п}$ каза́нська сирота́, © співа́ючи Л.

ПРИБЕ́ЖИЩЕ $о^{к}$ вте́чище.

ПРИБЕРЕГА́ТЬ берегти́, прибері́га-, прихо́вува-, заоща́джу-;

--**й** що /$м^{н}$ хто/ береже́ ◊, с-и б., з-й приберегти́;

-йся/-ый бере́жений, прихо́вува-, заоща́джу-, $п^{к}$ береже́нний [береже́ного Біг береже́].

ПРИБИВА́НИЕ $о^{к}$ прибиття́.

ПРИБИВА́ТЬ прибивати, *(дощем)* приплі́скува-;

--**й** що /$м^{н}$ хто/ прибива́ ◊, с-и п., р-й приби́-, за́йнятий прибиття́м, прибива́ч, $п^{к}$ приби́вчий + %, $с^{к}$ приби́й- [приби́й-до-берега копи́цю];

-йся/-ый приби́ваний, приплі́ску-, $п^{к}$ прибивни́й;

ПРИБИ́ТЬ *(печатку)* вда́рити; ◊.

ПРИБИРА́ТЬ прибира́ти /за-/, чепури́-, причепу́рюва- /ви-/; **п. к рука́м** *(віжки)* бра́- в ру́ки, *(чуже)* зага́рбува-;

--**й** що /$м^{н}$ хто/ прибира́ ◊, с-и /зви́клий/ п., з-й прибра́-, прибірни́к, прибира́ль-, чепуру́н, $п^{к}$ приби́рчий, прибиру́щий + %; **-й к рука́м** 1. **присваивающий**, 2. зви́клий бра́- в ру́ки;

-йся/-ый приби́раний /за-/, вичепу́рюв- /при-/, $п^{к}$ чепурни́й, *з.* прибі́рний;

ПРИ́БРАННЫЙ причепу́рений ◊; ∂ при́братий.

ПРИБЛИЖА́ТЬ наближа́ти /з-/, бли́зи-, *(час)* приско́рюва-; **п. к тем времена́м** $р^{к}$ отоді́шню-;

--**й** що /$м^{н}$ хто/ наближа́ ◊, с-и н., з-й набли́зи-, набли́жувач /з-/, приско́рю-, для набли́ження, $п^{к}$ = %; **-й к понима́нию** з-й набли́зи- розумі́ння;

ПРИБЛИ́ЗИТЬ: п. досту́пность удосту́пни- ◊;

♦♦♦СЯ бли́зитися, доступа́-, підступа́ти, /при-/ бли́жче, *(щора́з)* бли́жча-, стоя́- на поро́зі *чого*, добіга́- *чого* [**п. к концу́** добіга́- кінця], *г.* надтяга́-, *(- смерть)* шви́дша-; **п. к** ***чему*** добіга́ *чого*; **п. к земле́** *(- птахів)* припада́- до землі́;

-йся/-ый набли́жуваний /з-/, приско́рю-; **-я** добі́ганий, шви́дша-, вже *(зо́всім)* близьки́й, щора́з бли́жчий, незаба́рні[и]й, *о.* вже на підхо́ді; & бли́жченький; **-я к** ***чему*** близьки́й до /на поро́зі/ *чого*; **неумоли́мо -я** $р^{к}$ от-от-о́тній; **-я к концу́** близьки́й до кінця́; **-я к по́лной фо́рме** *(місяць)* підпо́вний; **-аяся годовщи́на** близька́ /прийде́шня, насту́пна/ річни́ця; **поздравля́ю с -мся пра́здником** віта́ю на поро́зі свя́та;

ПРИБЛИ́ЗИТЬСЯ доступи́тися ◊;

ПРИБЛИЖЁННЫЙ набли́жений /з-/, приско́ре-, $я^{і}$ найбли́жчий ра́дник, царедво́рець, $п^{к}$ *(- варту)* прибі́чний; **п. к тем времена́м** отоді́шне-.

ПРИБЛИЖЕ́НИЕ $о^{к}$ збли́ження; **в пе́рвом -ии** впе́рше збли́зивши, $п^{-о}$ на пе́рший по́гляд.

ПРИБЛИЗИ́ТЕЛЬНО *(міряй)* на о́ко, $ж^{м}$ згру́бша, десь, ота́к [**п. в пя́том часу́** десь /ота́к/ о п’я́тій годи́ні], так з [**п. не́сколько часо́в** так з па́ру годи́н],

ПРИБЛУ́ДНИК, ПРИБЛУ́ДЫШ припле́нтач.

ПРИБО́Р $о^{к}$ апара́т.

ПРИБО́РНЫЙ $ф^{р}$ для при́ладів [**-ое сукно́** сукно́ д. п.], з при́ладами [**-ая доска́** пане́ль з п.].

ПРИБРЕ́ЖНЫЙ узбере́жний /над-/. берегови́й, $п^{о}$ прибере́гий; **п. жи́тель** бережа́нин.

ПРИБЫВА́ТЬ прибува́ти, *(- воду)* підійма́тися, підно́си-, *(- сили)* мно́жи-, бі́льшати, зроста́-;

--**й** що /$м^{н}$ хто/ прибува́ ◊, с-и п., гото́вий прибу́-, прибу́ваний, прибу́лець, гість, заї́жджий, $п^{к}$ /- *воду*/ прибутни́й, щора́з ви́щий, *о.* на підхо́ді, ± **приходящий**; **-ие го́сти** нестри́мний по́тік госте́й;

ПРИБЫ́ТЬ *(з пригодою)* приби́тися; **п. как гроза́** пригримі́-; **на́шего полку́ -ло** наш рій ро́їться;

-вший прибу́лий, Ø.

ПРИ́БЫЛЬ зиск; **п. в ве́се** $о^{к}$ при́ріст на вазі́; **грома́дные -ли** *о.* золоти́й дощ.

ПРИ́БЫЛЬНО: п. *кому* ви́гідно *кому*, дає́ зиск /прибу́ток/ *кому*.

ПРИБЫ́ТИЕ: по -ии прибу́вши, коли́ прибу́де-

мо /-уть/.

ПРИВА́ЖИВАТЬ прина́джувати;
–й що /$м^н$ хто/ прина́джує, с-и п., з-й прина́ди-, прина́джувач, *(річ)* вабе́ць, $п^к$ = %;
-йся/-ый прина́джуваний.

ПРИВА́Л $о^к$ посто́янка.

ПРИВА́ЛИВАТЬ прива́л/ювати /за-/;
–й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, с-и з., р-й завали́-, $п^к$ = %;
-йся/-ый прива́люваний /за-/, причал-, прихил-;
ПРИВАЛИ́ТЬ: сча́стье -и́ло пощасти́ло, *ф.* ви́пала кози́рна ка́рта.

ПРИВА́РИВАНИЕ $д^к$ прива́рення.

ПРИВА́РИВАТЬ прива́рювати, вари́ти;
–й що /$м^н$ хто/ прива́рює ◊, с-и п., покли́каний привари́-, зва́рник, вару́н, для прива́рення, за́йня́тий -ям, $п^к$ варки́й, прива́рчий + %;
-йся/-ый ва́рений, прива́рюва-, $п^к$ приварни́й, варки́й.

ПРИВАТИЗИ́РОВАТЬ приватиз/ува́ти;
–й що /$м^н$ хто/ ~у́є, с-и /$з^г$-й/ п., за́йня́тий приватиза́цією, приватиза́тор, $п^к$ приватизаці́йний;
-йся/-ый приватизо́ваний.

ПРИВЕДЕ́НИЕ: п. в движе́ние урухо́млення; **п. к** ***чему*** дове́дення до *чого*; **п. в исполне́ние** вико́на́ння.

ПРИВЕРЕ́ДНИЧАТЬ > КАПРИЗНИЧАТЬ.

ПРИВЕ́РЖЕННЫЙ: п. к ***чему*** ві́рний *чому*.

ПРИВЁРТЫВАТЬ прикру́чувати, приві́рчу-, пригви́нчу-, приверта́ти;
–й що /м хто/ приві́рчує ◊, с-и п., р-й приверті́-, прикру́чувач ◊, за́йня́тий приві́рченням, $п^к$ = %, $с^к$ прикрути́-хвіст- [прикрути́-хвіст-ха́му];
-йся/-ый прикру́чуваний, приві́р-, пригвин-, $п^к$ прикрутни́й.

ПРИВЕ́С $о^к$ дова́га.

ПРИВЕ́ТЛИВЫЙ $о^к$ вітли́вий

ПРИВЕ́ТСТВОВАТЬ *(кого)* віта́ти, *г.* ґратулюва́- *кому*, засила́- приві́т, $у^р$ би́- чоло́м, $в^й$ салютува́-, віддава́- салю́т, *ф.* козиря́-;
–й що /$м^н$ хто/ віта́ ◊, с-и в., р-й привіта́-, $о^к$ хто прийшо́в віта́-, $п^к$ віта́льний, *г.* ґратуляці́й-, $ф^р$ *(*щедро*)*приві́т-, вітли́вий, *о.* з віта́нням на уста́х, $с^к$ віта́й- [віта́й-своїх-і-чужи́х];
-йся/-ый *(*при*)*ві́таний, салюто́в-, *г.* ґратульо́в-.

ПРИВЕ́ШИВАТЬ приві́шувати, чіпля́-, причі́плюва- /на-/, *(щодо ваги)* дова́жу-;
–й що /$м^н$ хто/ чіпля́ ◊, зви́клий ч., р-й учепи́-, $п^к$ чіпки́й + %, $с^к$ чіпля́й- [чіпля́й-кобилі-хвіст];
-йся/-ый причі́плюваний /на-/, приві́шу-, дова́жу-, $п^к$ причіпни́й.

ПРИВИВА́ТЬ щепи́ти, прище́плюва- /в-, за-/, $м^а$ вакцинува́-; **п. то́нкие вку́сы** ***им*** вито́нчу- *їх*;
–й який /$м^н$ хто/ ще́пить ◊, р-й прищепи́ти, за́йня́тий ще́пленням, щепі́й, щепи́льник, вакцина́тор, $п^к$ прище́пливий, щепи́ль- + %, $с^к$ щепи́- [щепи́вишня];

ПРИВИ́ТЬ защепи́ти ◊; **п. чужи́е иде́и** нагодува́- не на́шим хлі́бом;
ПРИВИВА́ТЬСЯ *д* прису́куватися, приплíта́- ◊;
-йся/-ый ще́плений, праще́плюва- /у-, за-/, вакцино́-, прису́ку-, припли́таний, $п^к$ *(*при*)*щепни́й;
-й о́спу щепі́й ві́спи;
ПРИВИ́ТЬСЯ защепи́тися ◊;
ПРИВИТО́Й: не п. саморі́дний, самоплі́дний.

ПРИВИ́ВКА $м^а$ вакцина́ція.

ПРИВИЛЕГИРО́ВАННЫЙ уприві́лейо́ваний.

ПРИВИ́НЧИВАТЬ пригви́нч/ува-, прикру́-;
–й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, за́йня́тий пригви́нчуванням, с-и п., р-й пригвинти́-, $п^к$ ґвинти́льний + %;
-йся/-ый пригви́нчуваний, прикру́чу-, $п^к$ прикрутни́й.

ПРИВИРА́ТЬ прибрі́хувати /під-, по-/, бреха́-; відлива́- ку́лі;
–й що /$м^н$ хто/ прибрі́хує ◊, зви́клий п., р-й прибреха́-, прибре́ха, прибрі́хувач, підбре́х-, прибрі́шник + **врущий**;
-ый прибрі́хуваний /під-, по-/.

ПРИ́ВКУС *г.* по́смак, *(після їжі)* післясма́к.

ПРИВЛЕКА́ТЕЛЬНОСТЬ $о^к$ зама́на.

ПРИВЛЕКА́ТЕЛЬНЫЙ *(голос)* соло́дкий; **-ые сто́роны** прина́ди, плюси́.

ПРИВЛЕКА́ТЬ притяга́ти, ва́би-, прива́блюва-, прима́нюва-, спокуша́-, притяга́- о́ко /зір/, *(туристів)* стяга́-, *(до участи)* залуча́-, запро́шува-, *(на свій бік)* перетяга́-, *(увагу на себе)* стяга́- **п. взгля́ды** бра́- на се́бе о́чі; **п. внима́ние** ***чьё*** прико́вува- зір /о́чі/ /вбира́- /пригорта́-/ о́чі/ *чиї*, па́да- в о́ко *кому*, *(чим)* би́- в о́чі; **п. к себе́** приверта́- до се́бе; **п. к себе́ всео́бщее внима́ние** бра́- всі о́чі на се́бе; **п. к суду́** запозива́- до су́ду; **п. к (уголо́вной) отве́тственности** $о^к$ віддава́ під суд; **п. к уча́стию** схиля́- до у́части; **не п. внима́ния** залиша́тися по́за ува́гою;
–й що /$м^н$ хто/ прива́блює ◊, зви́клий п., з-й прива́би-, $п^к$ прива́бливий, ваблй-, споку́сли-, прима́нли-, /зір/ магнети́чний + %, найприва́бливіший, для прива́блення, /- *чари*/ при́воротни́й, $с^к$ приверни́- [**-ая пу́блику рекла́ма** приверни́-пу́бліку-рекла́ма]; **-й внима́ние** з-й приверну́- ува́гу, в це́нтрі ува́ги, оковбиру́щий; **-й к отве́ту** позива́ч; **-й к суду́** $з^м$-й запозва́-, *(*за*)*позива́ч; **-й на свою́ сто́рону** з-й прихили́- на свій бік;
ПРИВЛЕКА́ТЬСЯ *о.* бу́ти покли́каним; ◊; **-а́лись к отве́ту** кли́кано до відповіда́льности;
-йся/-ый притя́ганий, прива́блюв-, прима́ню-, прина́джу-, заціка́влю-, зва́блю-, зна́джу-, споку́шу-, залу́чува-, запро́шу-; **-ый к рабо́те** залу́чуваний до пра́ці; **-ый к суду́** запози́ваний; **-мая сторона́** пози́вана сторона́;
ПРИВЛЕ́ЧЬ: п. на свою́ сто́рону *з.* вие́днати; ◊;

ПРИВНОСИ́ТЬ вно́сити, долуча́-, праще́плюва-, вклада́-; **п. созна́ние** ***им*** освідо́млюва- *їх*;

-й що /$м^н$ хто/ вно́сить ◊, с-и в., з-й внести́, $п^к$ до́норний + %, $с^к$ прищепи́-; -й созна́ние з-й освідо́ми-, $п^к$ освідо́мчий, $с^к$ прищепи́-свідомість;

ПРИВНЕСТИ́ *(у що)* защепи́ти *що* ◊;

-йся/-и́мый *(при)*вно́шуваний, прище́плю- /за-/;

ПРИВНЕСЁННЫЙ внéсений, долу́че-, защéпле-, *(- ідеї)* $о^к$ прийшлий, чужи́й.

ПРИ́ВОД *т.* переда́ча, трансмісія, рушíй.

ПРИВОДИ́ТЬ приво́дити /на-/, вести́, *(їх)* спрова́джува- /припро-/; **п. в восто́рг** захо́плю- до нестя́ми; **п. в движе́ние /де́йствие/** урухо́млю-, /*машину*/ пуска́ти в робо́ту /рух/; **п. в де́йствие** $о^к$ запуска́- в дію; **п. в замеша́тельство** збива́- з пантели́ку, спантели́чу-; **п. в затрудни́тельное положе́ние** збива́ти на слизькé; **п. в исполне́ние** виконува-; **п. в *(надлежа́щий)* поря́док** *(нале́жно)* опоряджа-, дава́- *(нале́жний)* лад, дово́ди- до ладу́ /пуття́/, *(одяг на собі)* обла́джува-; **п. в себя́ = п. в созна́ние; п. в смуще́ние** $р^к$ ніякови-; **п. в смяте́ние** виклика́- переполо́х; **п. в созна́ние** отя́млюва-, опритóмнюва-, приво́ди- до тя́ми; п. **в соотве́тствие с** достосо́вува- /роби́- відповідним/ до; **п. в состоя́ние недвижи́мости** знерухо́млюва-, наверта́- у стан нерухомости **п. в уны́ние** *кого* наганя́- сум на; **п. в я́рость *(бе́шенство)*** розлю́чува-; **п. к *чему*** дово́ди- до *чого*, сприя́- *чому*; п. **к заключе́нию** підка́зува- ви́сновок; **п. к наруше́ниям** сприя́- пору́шенням; **п. к о́бщему знамена́телю** зво́ди- до спільного зна́менника; **п. к присяге** заприся́жува-; **п. себя́ в поря́док** опоряджа́тися;

--й 1. що /$м^н$ хто/ веде́ ◊, зви́клий п., з-й приве́сти́, *(при)*водíй, поводи́р, $п^к$ *т.* приводо́вий, привідни́й, *(м'яз) ще* для приве́дення, 2. що наво́дить ◊, зви́клий наво́ди-, 3. що спричи́нює ◊, з-й спричини́-, 4. що дово́дить, гото́вий дове́сти́ до; **-й аргуме́нты /доказа́тельства, приме́ры/** щéдрий на арґуме́нти /до́кази, при́клади/; **-й в движе́ние** з-й урухо́ми-; **-й в замеша́тельство** з-й збенте́жи-; **-й в затрудне́ние** з-й зби́- на слизькé; **-й в изнеможе́ние** з-й ви́снажи-, висна́жливий; **-й в изумле́ние** з-й здивува́-, дивови́жний; **-й в исполне́ние** викона́вець, здійснювач, реаліза́тор; **-й в него́дность** з-й зіпсува́ти; **-й в отча́яние** з-й дове́сти́ до розпу́ки; **-й в поря́док** за́йнятий упорядкува́нням; -й **в приме́р** © поста́вивши за при́клад; **-й в равнове́сие** з-й зрівнова́жи-; **-й в смуще́ние = смуща́ющий; -й в смяте́ние** з-й переполоши́-, бенте́жний /-ливий/; **-й в содрога́ние** © змýсивши здригну́тися; **-й в созна́ние** опритóмливий, *($п^{рв}$ не умлілого)* отя́м-, витверéз-; **-й в соотве́тствие с *чем*** за́йнятий достосува́нням до *чого*; **-й в у́жас** з-й жахну́ти, кошма́рний, жа́хливий; **-й в уны́ние** з-й засмути́-, сумови́тий, сумни́й; **-й в чу́вство** опритóмнювач; **-й в я́рость *(бе́шенство)*** з-й розлюти́-; **-й к *чему*** сприя́тливий для; **-й к о́бщему знамена́телю** зводíй до спільного зна́менника; **-й себя́ в поря́док** з-й опоряди́- себе́;

ПРИВЕСТИ́: п. в движе́ние урухо́мити, *п.* розру́ха-; **п. в запусте́ние** занапасти́-; **п. в угнетённое состоя́ние** наверну́- ка́мінь на ду́шу; **п. в чу́вство /созна́ние/** очу́ти-; **п. к ги́бели** дове́сти́ до заги́ну; **не приведи́, Го́споди, како́й** не дай, Го́споди, який; **привело́ к *чему*** дійшло́ до *чого*; **-е́дший** Ø.

-йся/-и́мый ве́дений, приво́джува- /на-, до-, з-/, *(с)*прова́джу- /за-/, здійсню-, викóну-, спричи́ню-, $п^к$ приводни́й; **-ый** *м.* звідни́й; **-ый в движе́ние** урухо́млюваний;

ПРИВОЗИ́ТЬ приво́з/ити /до-, за-/, $ф^р$ ве́зти́;

--й що /$м^н$ хто/ ~ить ◊, с-и д., р-й дове́зти́, за́йнятий до́возом /при́во-/, ~я́нин, дове́зько, $п^к$ ~о́вий + **везущий;**

-йся/-и́мый дово́жуваний /за-, при-/, $п^к$ привізни́й /за-, до-/.

ПРИВОЛА́КИВАТЬ притяга́ти, приволіка́-, $ф^р$ волочи́-, тягти́;

--й що /$м^н$ хто/ приволіка́ ◊, с-и п., з-й притягти́, волочíй, волочи́ло, $с^к$ тягни́- [тягни́воза], ©;

-йся/-ый притя́ганий, приволік-, воло́че-, тя́гнутий.

ПРИВО́ЛЬЕ $ф^р$ лахва́.

ПРИВОРА́ЖИВАТЬ приворо́ж/увати /за-/, причаро́в- /за-/;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує- +, маста́к п., з-й ~и́-, чарівни́к $п^к$ ~чий /-ливий/, /*засіб*/ при́воротни́й + %, $с^к$ зачару́й- [зачару́й-душу-ми́лого], © ~уючи;

-йся/-ый приворо́жуваний /за-/, причаро́в- /за-/.

ПРИВХОДЯ́ЩИЙ $к^н$ привхідни́й, *(- умови)* привхо́жий, $ф^р$ побіч- [**-ие усло́вия** -ні умо́ви].

ПРИВЫКА́ТЬ звика́ти*(ся)*, призвича́юватися, $о^к$ принату́рю-; **нам /им/ не п. стать** ми /вони́/ давно́ зви́кли;

--й що /$м^н$ хто/ звика́ ◊, призвича́юваний ◊, с-и п., з-й призвича́ї-, $з^м$-й зви́кнути, ма́йже зви́клий, напівзви́клий;

ПРИВЫ́КНУТЬ: п. к волоки́тству розволочи́тися, розпаску́ди-; ◊;

-ы́кший зви́клий, призвича́єний, принату́ре-, Ø;

-й к теплу́ *г.* теплю́х.

ПРИВЫ́ЧКА: поро́чная п. > ПОРОЧНЫЙ; **п. – втора́я нату́ра** зви́чка – дру́га нату́ра, $п^о$ хто біг за во́зом, побіжи́ть і за саньми́; **де́ло -ки** хто як звик.

ПРИВЫ́ЧНЫЙ *(рух)* $о^к$ про́стий, нескладни́й.

ПРИВЯ́ЗАННОСТЬ прив'я́зання, *о.* серде́чна при́язнь, *(невідривна)* при́пну́тість.

ПРИВЯ́ЗКА $п^{рн}$ при́в'язка, $ф^р$ при́чіпка.

ПРИВЯ́ЗЫВАТЬ прив'я́зувати, в'яза́-, припина́-, *п.* прихиля́-, приверта́- *(до чого)* асоціюва́- з *чим*;

--й що прив'я́зує ◊, $з^м$-й прив'яза́ти, для прив'я́-

зáння /припóну +/, зáйнятий -ям /-ом +/, $п^к$ = %, $с^к$ припни́- [пипни́ніс];

♦♦♦СЯ $о^к$ нападáти*(ся)* ◊, *(чуючи любов)* приростá- сéрцем /душéю/; **п. к *ним*** прихилятися до *їх*;

-йся/-ый в'язаний, прив'язува-, припина-, $п^к$ прив'язни́й; **-я** готóвий прив'язáтися ◊, п'явка, $п^к$ невідчéпний, непозбýтній, учéпистий, напáсливий, причéп- /у-/, прискіп-, набри́д-, докýч-;

ПРИВЯЗА́ТЬСЯ ув'язáтися /при-/ як реп'ях, *(дружбою)* прихопи́- однé до óдного, *(- недугу)* прики́ну-, **п. к *кому*** 1. вчепи́- *кого*, 2. прикипíти душею (і серцем) до *кого*;

ПРИВЯ́ЗАННЫЙ $п^{рн}$ при́пнýтий, при́п'я-, $м^н$ поприпи́нані.

ПРИ́ВЯЗЬ *(для собак)* $м^с$ смик.

ПРИГА́Р *з.* пригáрина.

ПРИГВОЖДА́ТЬ $ц^д$ цвях/увáти, *(до стовпа)* припинá-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, з-й при́п'ясти́, $п^к$ = %;

ПРИГВОЗДИ́ТЬ *(до стовпа)* пристовпи́ти, ***п.*** прикувá- [**страх -и́л её к мéсту** страх -áв її до мíсця]; **п. к позóрному столбý** ви́стави- на потáлу;

-йся/-ый приби́ваний цвяхами, цвяхó-, пришпи́лю-, прикóву-, припи́наний, *р.* припи́натий.

ПРИГИБА́ТЬ пригинáти /з-/;

--й що /$м^н$ хто/ пригинá, с-и п., з-й пригнý-, пригинáйло, $с^к$ пригни́- [пригни́дуб], $п^к$ = %, ©;

-йся/-ый пригинаний, *д.* пригинатий, $п^к$ пригинистий;

ПРИГНУ́ТЬСЯ ◊; **-вшись** $п^р$ при́гинцéм /нá-/, хильцéм.

ПРИГЛАСИ́ТЕЛЬНЫЙ *к.* запросни́й.

ПРИГЛАША́ТЬ запрóш/[х]увати, *(їсти)* /при-/; **п. *кем*** запрóшува- на *кого*;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, зви́клий з., р-й запроси́-, ~увач, $п^к$ запросни́й + %, © із ~енням, ~уючи;

-й к столý ~уючи /запроси́вши/ до стóлу;

-йся/-ый запрóш[х]уваний /при-/;

ПРИГЛАСИ́ТЬ *(на кого)* заангажувáти *кого*;

-си́ли запрóшено; **п. на тáнец** з. до тáнцю.

ПРИГЛАШЕ́НИЕ: по -ию *кого* запрóшений *ким*; **без -ия** *ф.* самопи́хом.

ПРИГЛУША́ТЬ приглушáти /-́увати/, прити́шу-, притлýмлю- *(громом)* приголóмшу-, глуши́ти;

--й що /$м^н$ хто/ приглýшує ◊, зви́клий г., з-й приглуши́-, глушíй, $с^к$ глуши́- [глуши́-рибу-при́лад], $п^к$ глуши́льний + %, © глуши́вши;

-ый приглýшуваний, прити́шу- /с-/, придýшу-, притлýмлю-;

ПРИГЛУШЁННЫЙ *(звук)* при́глухлий; ◊.

ПРИГЛЯ́ДЫВАТЬ доглядáти /на-/, назирá-, глядí-, придивлятися;

--й що /$м^н$ хто/ доглядá ◊, зви́клий д., р-й доглянý-, доглядáч /на-/, зáйнятий дóглядом, $с^к$ доглянь- [догля́ньдитя];

ПРИГЛЯДЫВАТЬСЯ придивлятися, /за-/, ***п.*** призвичáюва-;

-йся присматривающийся; привыкающий;

ПРИГЛЯДЕ́ТЬСЯ *(обриднути)* наби́- оскóму;

ПРИГЛЯНУ́ТЬСЯ сподóбатися /в-/, запáсти в óко /óчі/, © наки́ну- óком *кого* [**емý -ась Зóя** він -ув óком Зóю];

-éвшийся 1./2./3. Ø; 2. **привыкший**, 3. набри́длий, /о-/, остоги́д-, осточортí-;

-ýвшийся уподóбаний, Ø.

ПРИГОВА́РИВАТЬ засýджувати /при-/; **п. к расстрéлу** з. на рóзстріл, *(язиком)* примовля́-, прикáзува-; **п. к штрáфу** присýджува- штраф;

--й 1. що /$м^н$ хто/ засуджує ◊, покли́каний засуди́ти, 2. що примовля́ ◊, зви́клий -́ти, примíвник /$ж^і$ -́ниця/;

-йся/-ый 1. присýджуваний /за-/, 2. прикáзу- ◊;

ПРИГОВОРИ́ТЬ: п. к пяти годам засудити на п'ять рóків; **п. на смéрть** з. на смерть; **п. *кого* к *чему*** $у^р$ приректи́ *кому* що [**-ри́ её к смéрти** приречи́ їй смерть].

ПРИГОВО́Р: обвини́тельный п. *к.* винувáльний при́суд; **п. *кому*** $ф^{-р}$ при́суд над *ким*; **по -ру** за /згíдно з/ ви́роком /при́суд-/.

ПРИГО́ДНЫЙ: п. к *чему* придáтний на *що*.

ПРИГОЛУ́БЛИВАТЬ приголýблювати, милувá-

--й що /$м^н$ хто/ приголýблює, р-й приголýбити, зви́клий приголýблюва-, $п^к$ приголýбливий.

ПРИГО́НКА $о^к$ припасóвання /до-/.

ПРИГОНЯ́ТЬ (при)ганяти, (при)гóни-, гнá-, ***п.*** допасóвува- /при-/;

--й 1. що /$м^н$ хто/ пригóнить ◊, р-й пригнáти, с-и приганя́-, гоні́й, пригóнич, $п^к$ пригíнчий, пригíнний, 2. що /$м^н$ хто/ допас/óвує ◊, зáйнятий ~увáнням, ~óвувач /при-/, $п^к$ ~óвчий /при-/ + %;

-йся/-ый 1. гнáний, гóне-, 2. припасóвува- /до-/.

ПРИГОРА́ТЬ пригоряти /під-/, присмáжуватися;

--й що пригоря́ ◊, схи́льний п., присмáжуваний, поки́нутий п., $с^к$ пригори́- [пригори́паска], ©;

ПРИГОРЕ́ТЬ пригорíти ◊;

-вший пригорíлий /під-/, присмáжений, Ø.

ПРИ́ГОРОК $п^о$ при́гора, *р.* кряж.

ПРИ́ГОРОДНЫЙ $о^к$ замíськи́й.

ПРИГОРЮ́НИВАТЬСЯ жури́тися, сумувáти;

ПРИГОРЮ́НИТЬСЯ засмути́тися ◊;

-вшийся зажýрений, засмýче-, засумóва-, Ø.

ПРИГОТОВЛЕ́НИЕ приготíвля, приготóвання.

ПРИГОТОВЛЯ́ТЬ*(СЯ)* готувати*(ся)*, наготовля́ти*(ся)*, рихтувáти*(ся)*, лáгодити*(ся)*, збирáти*(ся)*;

--й = готовящий + з-й приготувáти;

ПРИГОТОВЛЯ́ТЬСЯ мáти намíр;

-йся/-ый готóваний, рихтó-, наготóвлю-, лагóджений, збúра-; **-я** з нáміром;

ПРИГОТО́ВИТЬСЯ налáгодитися ◊;

-вшийся приготóваний /на-/, нарихтó-, $п^к$ готóвий, Ø.

ПРИГРЕВА́ТЬ пригрів/áти /ви-, о-, у-, на-/;

--й що /$м^н$ хто/ ~а́є ◊, с-и п., р-й пригрі́-, $п^к$ = %;
-йся/-ый огрі́ваний /при-, у-, ви-, на- /;
ПРИГРЕ́ТЬ: п. ме́сто /-те́чко/ нагрі́ти мі́сце;
-вший Ǿ; **-й змею́ на груди́** © вигрі́вши гадю́ку в па́зусі.

ПРИДАВА́ТЬ додава́ти, /над-, *(смак)* на-/; **п. выраже́ние** надава́- ви́разу, *з.* приподо́би-; **п. (бо́льшое) значе́ние** надава́- (особли́вої) ваги́, припи́сува- *(вели́ке)* зна́чення, ба́чи- вагу́ *чого*, не легкова́жи- *що*; **не п. значе́ния** *чему* диви́тися крізь па́льці на /легкова́жи-/ *що*; **п. направле́ние** унапря́млюва-; **п. натура́льный вид** уприро́дню-; **п. постоя́нный хара́ктер** уста́лю-; **п. себе́ вид** напуска́ти на се́бе ви́гляд; **не -а́й значе́ния** махни́ руко́ю, *с.* плюнь і розітри́!;
--й 1. **прибавляющий**, 2. що /$м^н$ хто/ надає́, покли́каний надава́ти, $р^к$ надаве́ць, © надаючи́; **-й вкус** з-й нада́ти смаку́; **-й выраже́ние** © нада́вши ви́разу; **-й значе́ние** схи́льний надава́- ваги́; **-й направле́ние** з-й унапря́ми-; **-й окра́ску** з-й заба́рви-, © надаючи́ заба́рвлення; **-й постоя́нный хара́ктер** *чему* з-й уста́ли- *що*; **не -й значе́ния** *чему* легкова́жний, зви́клий легкова́жи-;
-йся/-ый 1. дода́ваний /над-/, 2. припи́су-, нада́-;
ПРИДА́ТЬ: п. ви́димость справедли́вости зо́вні усправедли́вити; **п. забве́нию** присипа- по́рохом; **п. справедли́вость** усправедли́ви-; **п. худо́жественность** охудо́жни-.

ПРИДА́ВЛИВАТЬ дави́ти, приду́ш/ува-, прида́влюва-, пригні́чу-, /на-/, *(серце)* гніти́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и п., з-й придуши́-, притиска́ч, $п^к$ притиско́вий + %, $с^к$ гніти́- [гніти́-серце ві́стка];
-йся/-ый приду́шуваний, пригні́чу- /на-/, притиску-, прича́влю-, $п^к$ притискни́й;
ПРИДАВИ́ТЬ $ж^м$ прицу́пити ◊.
-вший Ǿ.

ПРИДА́ТОЧНЫЙ додатко́вий, $ф^р$ побі́чний [**-ое тре́бование** -на вимо́га].

ПРИДА́ЧА: в -чу ко всему́ $ф^р$ а ще й те, що.

ПРИДВИГА́ТЬ присува́ти /під-, по-/, *н* наближа́-;
--й що /$м^н$ хто/ присува́ ◊, с-и п., р-й прису́ну-, $с^к$ прису́нь- [прису́нь-душу ми́лої], $п^к$ = %, ©;
-йся/-ый прису́ваний /під-, по-/, набли́ж-, $п^к$ присувни́й.

ПРИДЕ́ЛЫВАТЬ приробля́ти /пере-/, прибудо́вува-, прилашто́ву-;
--й що /$м^н$ хто/ приробля́ ◊, зви́клий п., $з^г$-й приро́би-, за́йнятий приробля́нням, $п^к$ = %;
-йся/-ый приро́блюваний, прибудо́ву-, прилашто́ву-, $п^к$ приробни́й.

ПРИДЕ́РЖИВАТЬ притри́мувати /за-/, приде́рж-, *(рух)* сти́ш-, *(язик)* прику́ш-, $ж^н$ прима́з-;
--й що /$м^н$ хто/ притри́мує ◊, зви́клий п., з-й притри́ма-, тримач, притри́мув-, $с^к$ трима́й- [трима́й-за-хвіст до́лю], $п^к$ притримко́вий /-у́щий/ + %;
♦♦♦СЯ дотри́мувати*(ся)* ◊, *(ста́ло)* трима́-, доде́ржувати, *(ду́мки)* ма́- *що*; **п. каки́х /одни́х, други́х/ взглядов** яки́м /одни́м, і́ншим/ ду́хом ди́ха-; **п. мне́ния** ма́- ду́мку; **п. своего́ ку́рса** ве́сти́ свою́ лі́нію;
-йся/-ый притри́муваний /до-/, приде́рж- /до-/, сти́ш-, прику́ш-, прима́з-; **-я** *чего* ві́рний *чому*; **-я рю́мочки** охо́чий загляда́- в ча́рку; **-я традици́й** традиці́йник; **не -я о́череди** безчере́жний.

ПРИДИРА́ТЬСЯ чіпля́/тися, присі́кува-, сі́ка-, доскі́пува-, $о^к$ напа́стува́ти;
-йся що /$м^н$ хто/ ~ється ◊, схи́льний ч., приче́па, вари́вода, смола́, іржа́, $п^к$ = ПРИДИРЧИВЫЙ;
ПРИДРА́ТЬСЯ: п. к слу́чаю = воспользоваться случаем.

ПРИДИ́РКИ $о^к$ напа́стува́ння.

ПРИДИ́РЧИВЫЙ прискі́пливий, $ф^р$ уче́пистий, напа́сливий, *о.* собакува́тий.

ПРИДОРО́ЖНЫЙ $о^к$ повздоро́жній.

ПРИДУ́МЫВАТЬ наду́мувати, вига́ду-, вими́слю-, винахо́дити, *о.* добира́- спо́собу;
--й що /$м^н$ хто/ вига́дує ◊, метки́й на ви́гадки, зви́клий в., з-й ви́гада-, вига́дько, $к^н$ вига́дник, $с^к$ ви́гадай- [ви́гадай-собі розва́гу], $п^к$ = %, ©;
-йся/-ый вига́дуваний, наду́м- /при-/, вими́слю-;
ПРИДУ́МАТЬ *д.* прирозумі́ти ◊.

ПРИДУ́РОК $о^к$ пришеле́па.

ПРИЕДА́ТЬСЯ набива́ти оско́му, не лі́з- в го́рло, *п.* набрида́- /о-/;
-йся оско́мистий, *п.* набри́дливий, надоку́ч-, осору́ж-, $с^к$ не-лі́зь-у-го́рло [не-лі́зь-у-го́рло ї́жа].

ПРИЕЗЖА́ТЬ приї́здити /-їжджа́-/, *(часом)* /до-/;
--й що /$м^н$ хто/ приїзди́ть ◊, гість, прибу́лець, приї́жджа́нин /до-/, *п* приї́жджий, $с^к$ приїзди́- [приїзди́-кі́ньми го́сті], *о.* (що́йно) з доро́ги;
-вший *(куди)* бува́лий *де*, Ǿ;
ПРИЕ́ХАТЬ: -вший прибу́лий, Ǿ;
ПРИЕ́ЗЖИЙ приї́жджий + **--й**.

ПРИЁМ *(художній)* за́сіб, *(тактичний)* хід, мане́вр, *(урядовий)* *г.* приня́ття, *(гостей)* гости́на, $с^т$ ви́пад [**недозво́ленный п.** недозво́лений в.], *(на працю)* набі́р, *(від кого)* відбі́р, *(ліків)* зажиття́, /*разовий*/ до́за, $ф^р$ на́ворот [**в два -ма** двома́ -ами, за два –ти]; **п. пи́щи** тра́пе́за, зажиття́ ї́жі; **одни́м -ом /в оди́н п./** $ф^р$ одни́м буке́том;
ПРИЁМЫ $о^к$ мето́ди, $ф^р$ те́хніка [**п. карате́** т. карате́], *г.* те́хніки [**руже́йные п.** стріле́цькі т.]; **худо́жественные п.** мисте́цькі за́соби.

ПРИЕ́МЛЕМО я́ко-та́ко, мо́жна прийня́ти ◊;
ПРИЕ́МЛЕМЫЙ *(ерзац)* можли́вий; & сприйня́тни́й.

ПРИЁМНАЯ *(в хаті)* *г.* пара́дний покі́й; **п. дочь** при́брана дочка́.

ПРИЁМНЫЙ *(син)* $о^к$ при́браний, *і.* прийми́т;
-ые часы́ урядо́ві годи́ни.

ПРИЖИВА́Л(КА): на положе́нии -ла /-лки/

(жити) на ласка́вому хлі́бі.

ПРИЖИВА́ТЬСЯ прижива́тися до *чого*, /з- з *чим*/, призвич/а́юва-;

-йся що ~а́ється ◊, ~а́юваний, з-й ~а́їтися, $п^к$ ~а́йливий, прижи́вчи-, $с^к$ зживи́сь- [**-йся к обстоя́тельствам геро́й** зживи́сь-із-обставинами зух];

ПРИЖИ́ТЬСЯ *(- думку) г.* удома́шнитись; ◊.

ПРИЖИГА́ТЬ припік/а́ти, $ф^р$ припа́лювати;

--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, з-й припекти́, с-и п., $п^к$ припіка́льний, $с^к$ припечи́- [припечи́-рану зна́хур];

--йся/-ый припа́люваний, припе́чу-, $п^к$ припечни́й.

ПРИЖИМА́ТЬ ти́снути, притис/ка́-, *(до серця)* пригорта́-, *(- податки)* припіка́-;

--й що притиска́ ◊, с-и п., з-й прити́сну-, ~ка́ч, $п^к$ притиско́вий, притиску́чий + %, $с^к$ прити́сни- [прити́снихвіст]; **-й к груди́** © пригорта́ючи до груде́й; **-й к стене́** © припира́ючи до сті́нки;

ПРИЖА́ТЬ *р.* прицу́пити ◊;

♦♦♦СЯ *к.* тули́тися, *(до чого)* припада́ти;

-йся/-ый приго́ртаний, прити́скува-, придушу-, прича́влю-, приту́лю-, ути́ску-, пригно́блю-; **пло́тно -я** прикипі́лий, © ті́сно пригорну́вшись;

ПРИЖА́ТЬСЯ *(тісно)* прикипі́ти, прищу́литися, $б^а$ поприту́люва-;

-вший(ся) Ø; **-я** припа́лий, прикипі́-, прили́п-, приту́лений.

ПРИЖИ́МИСТЫЙ жми́крутський /-́истий/.

ПРИЗАДУ́МЫВАТЬСЯ заду́муватися, замислю-, ста́ти /поча́-/ ду́ма-, *г.* застановля́тися;

-йся що /$м^н$ хто/ почина́ ду́мати ◊, схи́льний /с-и/ заду́муватися;

ПРИЗАДУ́МАТЬСЯ $ф^р$ поду́мати [треба п.]; ◊.

ПРИЗВА́НИЕ *(нахил)* $о^к$ по́клик; **по -ию** з покли́ка́ння /по́клику/.

ПРИЗЕ́МИСТЫЙ $о^к$ призе́м(н)ий.

ПРИЗЕМЛЯ́ТЬСЯ приземлятися /-люва-/;

-йся призе́млюваний, гото́вий приземли́тися, © в моме́нт призе́млення.

ПРИЗЕ́МНЫЙ $о^к$ попризе́мний.

ПРИЗИРА́ТЬ > ПРИЗРЕВАТЬ.

ПРИЗНАВА́ТЬ визнава́ти /$ф^р$ при-/, у(в)важа́-, *(кого)* пі́знава́-, ма́- за *кого*; **п. необходи́мым** у-важа́- за потрі́бне; **п. пе́рвенство** віддава́- па́льму пе́ршости; **п. правоту́** признава́- ра́цію; **п. свою́ беспо́мощность** розво́ди- ру́ка́ми;

--й що /$м^н$ хто/ визнає́ ◊, с-и в., $з^г$-й ви́зна-, визнаве́ць, © визнаючи́, $ф^р$ де ви́знано [**отве́т, -й грех** відповідь, де в. гріх]; **-й (всю пра́вду)** $з^г$-й сказа́- всю пра́вду; **-й необходи́мым** © вважа́ючи за потрі́бне; **-й правоту́** $з^г$-й призна́- ра́цію; **-й свою́ беспо́мощность** з-й лише́ розве́с- рука́ми; **-й свою́ оши́бку** $з^г$-й ви́зна- свою́ по́милку;

ПРИЗНА́ТЬ: **п.** *что* /**грех**/ призна́тися до *чого* /до гріха́/; **п.** *кем* ви́знати за *кого*; **п. вину́ /себя́ вино́вным/** призна́тися до вини́; **п. него́дным** ви́знати за незда́ле; **п.** *чью* **правоту́ /по́лное основа́ние за** *кем*/, призна́- ра́цію *кому*;

ПРИЗНАВА́ТЬСЯ зізнава́тися ◊, *(коханій)* освідчу- **не п.** не хоті́ти зна́- [**не -ётся** *ф.* не хо́че з.]; **п.** *(во всём)* каза́- /говори́-/ всю пра́вду; **п. в** *чём* визнава́- *що*; **-зна́юсь** $в^{ст}$ пра́вду каза́вши, визнаю́ свій гріх;

-йся/-ый визна́ваний /пі-/; **-я** що /$м^н$ хто/ зізнає́ться ◊, $з^г$-й зізна́тися; **-я в любви́** осві́дчуваний, насміле- осві́дчитися, з осві́дченням на уста́х;

ПРИЗНА́ТЬСЯ зізна́тися ◊, $в^{ст}$ сказа́ти пра́вду, $ф^р$ покла́с- ру́ку на се́рце; **призна́ться** $в^{ст}$ = **признаю́сь**; **п. в** *чём* ви́сповідатися з *чого*; **п. в оши́бке** $п^{-о}$ вда́ритись у гру́ди;

-вшийся $ф^р$ ви́сповіданий, Ø.

ПРИ́ЗНАК: **по всем -ам** як сві́дчать всі о́знаки; **все -ки говори́ли о** *чём* зано́силося на *що* [**в. -ки г. о дожде́** з. на дощ]; **не́ было -ов** *чего* не зано́силося на *що*; **без -ов жи́зни** *(лежить) о.* хоч по попа́ посила́й.

ПРИ́ЗРАК $о^к$ дух, мара́; & марю́ка.

ПРИ́ЗРАЧНЫЙ $о^к$ ефеме́рний, ма́рив-, міраже́вий.

ПРИЗРЕВА́ТЬ *і* **ПРИЗИРА́ТЬ** піклува́тися про /за/ *кого*, опі́кува- *ким*, догляда́ти *кого*, дава́- приту́лок *їм*, прихища́- *їх*;

--й 1. **опекающий**, 2. **заботящийся**, 3. **присматривающий**, 4. що /$м^н$ хто/ прихища́ ◊, $з^г$-й прихисти́ти, *о.* милосе́рдна душа́; ± **опекающий**;

-ый опі́куваний, догля́да-, під до́глядом, прихи́щ(ув)аний;

ПРИЗРЕ́ТЬ прихисти́ти ◊.

ПРИЗЫ́В $о^к$ га́сло.

ПРИЗЫВА́ТЬ приклика́ти, кли́ка-, *(у свідки)* бра́-; **п. Бо́га в свиде́тели** сві́дчитися Бо́гом; **п. на вое́нную слу́жбу** забира́ти до ві́йська; **п. в свиде́тели** *кого* сві́дчитися *ким*;

--й 1. **зовущий** + зви́клий к., $з^г$-й прикли́ка-, покликач, $п^к$ кли́чний, 2. що /$м^н$ хто/ заклика́, зви́клий /с-и/ з., заклика́ч, кличко́, клика́ч, *г.* клику́н, $п^к$ закли́чний, заклику́щий, *о.* із за́кликом, $с^к$ закли́ч- [закли́ч-до-зброї]; **-й в свиде́тели** зви́клий /с-и/ сві́дчитися *ким*; **-й к ору́жию /поря́дку/** закли́ч-до-зброї /-до-поря́дку/; **-й на по́мощь** з кри́ком „рятуйте!" /про допомо́гу/;

-йся/-ый 1. кли́каний, покли́кува- /при-/, 2. закли́ку-, $п^к$ зазивни́й;

ПРИЗВА́ТЬ: **п. к себе́** $у^р$ покликати пе́ред се́бе.

ПРИКА́З, ПРИКАЗА́НИЕ $о^к$ кома́нда, *(по)*велі́ння; **в п.** до нака́зу; **п. к наступле́нию** нака́з наступа́ти; **п. по гарнизо́ну /полку́/** нака́з для зало́ги /по́лку/, нака́з гарнізо́ну /п./; **по** *чьему* **-зу /-а́нию/** як *хто* наказа́в.

ПРИКА́ЗЫВАТЬ нака́зувати, кома́нду-, дава́ти кома́нду /нака́з/; **как прика́жете** *(як)* Ва́ша во́ля;

–й що /м^н хто/ нака́зує ◊, зви́клий к., *(по)*вели́тель, команди́р, наказода́вець, а́втор нака́зу, у^р покли́каний повелі́*(ва́)*-, п^к наказо́вий, кома́ндний, *(тон)* ла́д-, с^к вели- [вели́-тоном-коандира];
-йся/-ый нака́зуваний, зага́ду-, ве́лений.

ПРИКА́ЛЫВАТЬ коло́ти, прико́люва- /за-/, пришпи́-;
–й що /м^н хто/ прико́лює ◊, зви́клий п., з-й приколо́-, колі́й, п^к = %, © прико́люючи, с^к коли́- [коли́-свиней-на-про́даж];
-йся/-ый пришпи́люваний, прико́лю- /за-/.

ПРИКА́НЧИВАТЬ кінча́ти, добива́-;
–й 1. **кончающий**, 2. **добивающий**;
ПРИКО́НЧИТЬ *ж^н г.* кро́пнути, закатру́пи-;
-вший Ø.

ПРИКАРМА́НИВАТЬ привла́снювати, прибира́- до рук;
–й що /м^н хто/ привла́снює ◊, р-й привла́снити, привла́снювач, © привла́снюючи, с^к прибери́- [прибери́-до-рук-чуже-майно́];
-йся/-ый привла́снюваний, прибира- до рук.

ПРИКАСА́ТЬСЯ то́ркатися, доторка́- /при-/, дотика́-, ф^р торка́ти, черка́-;
-йся що /м^н хто/ торка́ ◊, зви́клий т., р-й торкну́-, то́рканий, че́рка-, дото́рк*(ув)*а- /при-/, п^к дотичний, доторка́ль-, с^к торкни- [неторкни-рукою-піч]
ПРИКОСНУ́ТЬСЯ: п. *чем* к чему дотули́ти /діткну́-/ *що* до чого; ◊.

ПРИКИ́ДЫВАТЬ /д^к ПРИКИ́НУТЬ/; *(додавати)* підкида́- /до-/, *(одяг)* приміря́- *(оком)* прикида́-;
–й що /м^н хто/ докида́ ◊, с-и д., з-й доки́ну-, докида́йло, с^к доки́нь-, доки́дай- [доки́нькопійка];
ПРИКИ́НУТЬ *(грубо цінити)* прики́ну- о́ком ◊;
♦♦♦СЯ /д^к ПРИКИ́НУТЬСЯ/ удава́ти, приду́рюватися; **-ся бе́дным** співа́ти /д^к за-/ Ла́заря; **-ся каза́нской сирото́й** ко́рчи- /д^к ско́рчи-/ Ла́заря;
-йся/-ый підки́даний /до-, при-/, примі́рюва-, п^к ☺ приду́рливий, о^к прики́длив-; **-я** що вдає з се́бе ◊, р-й уда́ти з с.; **-я бе́дным /ла́зарем/** зви́клий співа́- Ла́заря, бі́дкало; **-я глупцо́м** зви́клий приду́рюватися.

ПРИКИПА́ТЬ: –й що прикипа́, схи́льний -ти, ☺ п'я́вка.

ПРИКЛАДНО́Й *(- ремесло)* о^к ужитко́вий.

ПРИКЛА́ДЫВАТЬ приклад/а́ти, додава́ти;
–й що /м^н хто/ ~а́ ◊, маста́к п., р-й прикла́сти, п^к = %; с^к дода́й- [дода́й-куті-меду]; ± **кладущий**;
♦♦♦СЯ: п. к рю́мочке загляда́ти в ча́рку;
-йся/-ый прикла́даний /до-/, приту́люв-, дода́в-, п^к прикладни́й; **-я к руке́** © цілу́ючи ру́*(ч)*ку;
ПРИЛОЖИ́ТЬ*(СЯ)* > ПРИЛАГАТЬ.

ПРИКЛЕ́ИВАТЬ прилі́плювати, лі́пи-, клеї́-;
–й що /м^н хто/ прикле́ює ◊, зви́клий п., р-й прилі́пи-, за́йнятий кле́єнням /лі́пле-/, лі́пи́ло, прикле́ювач, прилі́плю-, п^к = %;
-йся/-ый прикле́юваний, прилі́плюва-, кле́є-, лі́пле-.

ПРИКЛЮЧА́ТЬСЯ: -йся = случающийся;
ПРИКЛЮЧИ́ТЬСЯ: что с ним -и́лось? що йому́ ста́лося?.

ПРИКЛЮЧЕ́НИЕ ф^р істо́рія, *(забавна)* придибе́нція;
ПРИКЛЮЧЕ́НЬИЦЕ придибе́нція.

ПРИКО́ВЫВАТЬ прико́вувати, *(увагу)* приверта́-, *(очі)* = ПРИВЛЕКАТЬ, *(до стовпа)* припина́-; **п. к себе́ взгляд** бра́- на се́бе о́чі; **п. к себе́ внима́ние** бу́- в це́нтрі ува́ги; **п. цепя́ми** прикайда́нюва-;
–й що /м^н хто/ припина́ ◊, зви́клий п., з^м-й прикува́-, для прикуття́, за́йнятий –я́м, прико́вувач, п^к = %; **-й к себе́ внима́ние** © с-и це́нтром ува́ги;
-йся/-ый прико́вуваний, припи́на- /д.-атий/.
ПРИКОВА́ТЬ: п. **цепями** п^о приланцю́жити; ◊.

ПРИКО́Л о^к при́корень.

ПРИКО́ЛКА шпи́лька.

ПРИКОЛДО́ВЫВАТЬ > ПРИВОРАЖИВАТЬ.

ПРИКОМАНДИРОВА́НИЕ о^к приді́лення.

ПРИКОМАНДИРО́ВАННЫЙ приді́лений.

ПРИКОМАНДИРО́ВЫВАТЬ о^к приділ/я́ти;
–й що /м^н хто/ ~я́ ◊, с-и п., р-й приділи́-, п^к = %;
-йся/-ый прикомандиро́вуваний, приді́лю-.

ПРИКРЕПЛЯ́ТЬ кріпи́ти, прикрі́плюва-, припина́-;
–й що /м^н хто/ крі́пить ◊, з-й закріпи́ти, п^к закрі́пни́й /при-/ + %, © с-и к., с^к кріпи́- [кріпи́пліт];
-йся/-ый крі́плений, прикрі́плюва- /за-/, п^к → –й.

ПРИКРУ́ЧИВАТЬ : ЗАКРУЧИВАТЬ.

ПРИКРЫВА́ТЬ прикрива́ти /за-/, *(бік)* прихища́-, *(двері)* прчиня́-, *(сяйво)* заступа́-, *п.* прихо́вува-;
–й 1. що /м^н хто/ прикрива́ ◊, схи́льний п., гото́вий прикри́-, для прикриття́, за́йнятий -я́м, р^в прикриття́ [-й отря́д загін п.], п^к прикри́вчий, захисни́й, 2. що /м^н хто/ прихо́вує, зви́клий прихо́вувати, для прихо́вання, за́йнятий -ям, прихо́вувач, п^к прихо́вчий + %, 3. *(ліквідувати)* що /м^н хто/ закрива́, с-и з., з^г-й закри́-;
-йся/-ый 1. прикри́ваний, причи́ню-, прихи́лю-, зату́лю-, п^к прикривни́й, 2. прихо́вува-, прихи́щу-, п^к захисни́й, 3. закри́-, п^к закривни́й;
ПРИКРЫ́ТЬ о^к примкну́ти ◊.

ПРИКРЫ́ТИЕ о^к засло́на.

ПРИКУПА́ТЬ прикуп/ля́ти, прикупо́вува- /до-/;
–й що /м^н хто/ ~ля́ ◊, зви́клий п., гото́вий прикупи́-, за́йнятий ~ом, *(по)*купе́ць, п^к при́купчий;
-йся/-ый прикупо́ваний /до-/, п^к прикупни́й.

ПРИКУРНУ́ТЬ д^к *г.* передріма́тися.

ПРИКУ́СЫВАТЬ прику́шувати /д. -ку́сю-/
–й що прику́шує ◊, зви́клий п., з^м-й прикуси́-, п^к = %, с^к прикуси́- [прикуси́-язик];
-йся/-ый прикушо́ваний, *д.* прику́сю-;
ПРИКУСИ́ТЬ: п. язы́к о^к укуси́тися за язи́к,

узя́ти язи́к на кіло́чок; **-си́ я.!** зашморгни́сь!.

ПРИЛА́ВОК: рабо́тники -вка працівники́ торгі́влі.

ПРИЛАГА́ТЬ додава́ти, доклада́-, долуча́-, *(до кого* **що***)* тули́-, *(мірку)* приклада́-, застосо́вува-; **п. стара́ния** доклада́- пра́ці /рук/, дба́-; **п. уси́лия** *ф.* педалюва́-; **-лось/-лись/** докла́дано; **-ая уси́лия** в по́ті чола́;

--й 1. що /м^н хто/ додає ◊, зви́клий д., з-й дода́-, п^к = %, с^к дода́й- [дода́й-куті-меду], 2. що доклада́, с-и д., з-й докла́с-, доклада́ч, с^к доклади́- [доклади́-рук-трудя́га]; **-й стара́ния** с^к доклади́-рук-, © дбаючи; **-й** *(***все***)* **уси́лия** доклади́-*(*всіх*)*-сил;

-йся/-ый 1. долу́чуваний, дода́-, п$^{-о}$ до́даний, долу́че-, 1./2. докла́да-, 2. застосо́вува-; ± ПРИКЛАДЫВАТЬ;

ПРИЛОЖИ́ТЬ о^к дочепи́ти, *(печатку)* сту́кну-, прити́сну-, *(слово)* притули́-; **п. ру́ку** *(на акті)* підписа́тися, *п.* умочи́ти па́льці; **не́ к чему рук п.** нема́ за що й рук зачепи́-; **ума́ не приложу́***(!)* не дам ра́ди, ф^р що за ока́зія!

-вший*(***ся***)* Ø; **-й ру́ку** підпи́саний, *п.* причет-, © умочи́вши па́льці;

-и́мый застосо́вний, ле́гко застосо́вува- /◊/;

ПРИЛОЖИ́ТЬСЯ: п. к рю́мочке е^в зачепи́ти тро́хи, загля́ну- в ча́рку.

ПРИЛА́ЖИВАТЬ допасо́вувати /при-/, достосо́ву- /при-/, приправля́ти, підганя́-;

--й що /м^н хто/ допасо́вує ◊, зви́клий д., з-й /р-й/ приправи-, п^к = %, с^к припра́в- [припра́в-двері], © допасо́вуючи;

-йся/-ый допасо́вуваний /при-/, достосо́ву-, /при-/, прилашто́ву-, припихто́ву-, приладно́ву-, прила́джу-, припра́вляний.

ПРИЛЕГА́ТЬ *(- одяг) (*тісно*)* пристава́ти, *(- землі)* приляга́-, межува́-, сусі́ди-, примика́-, притира́тися [її горо́д -а́вся до лісу]; **п. уста́ми** *(до чарки)* приклада́- вуста́;

--й що /м^н хто/ приляга́ ◊, зви́клий п., р-й прилягти́, п^к *(*по́*)*близький, сусідній, суміжний, приле́глий, *(- хати)* стріха-в-стріху, стінка-в-стінку, *(- землю)* межа́-в-межу́, *(- одяг)* якра́з до фігу́ри; **-й вплотну́ю к** *(- землі)* межа́-в-межу́ з.

ПРИЛЕЧЬ прилягти́, *(- стихії)* ущу́хну-.

ПРИЛЕТА́ТЬ прилітати, *(- абстракції)* ли́ну-;

--й/-ый що /м^н хто/ приліта́ ◊, прилі́таний, р-й приле́тіти, літу́н, ± **летящий**;

ПРИЛЕТЕ́ТЬ п^о прили́нути;

-вший к^н прилетілий, п^о прили́ну-, Ø.

ПРИЛИВА́НИЕ о^к долиття́ /під-/.

ПРИЛИВА́ТЬ долив/а́ти /під-/, *(- води)* прилива́- /а^м від-/, *(- кров)* шуга́-;

--й що ~а́ ◊, с-и д., р-й доли́-, за́йня́тий долиття́м, долива́ч /під-/, п^к доливчий /під-, прип-/ + %, с^к доли́й- [доли́й-куті-меду];

-йся/-ый доли́ваний /під-/, припли́-, п^к /- річку/ припливни́й, *т.* приливни́й.

ПРИЛИ́ЗЫВАТЬ прили́зувати /за-, ви-/;

--й що /м^н хто/ прили́зує ◊, зви́клий п., з-й /р-й/ прилиза́-, лизу́н, лиза́ло, лизько́, п^к лизьки́й, прили́зчий + %, с^к залижи́- [залижи́-чуб-салом];

-йся/-ый прили́зуваний /за-, ви-/.

ПРИЛИПА́ЛА прилипа́йло, ж^i прилипа́йка

ПРИЛИПА́ТЬ ли́пнути, прилипа́-, ф^р чіпля́тися;

-а́ющий = липнущий + ☺ прилипа́йло, п^к липки́й, липу́чий, прили́пливий, прили́пчастий;

ПРИЛИ́ПНУТЬ: п. к *чему* влі́пнути у *що* [**п. к окну́** влі́пну- у вікно́], прили́пну- до *чого*;

-и́пший що прили́п, прили́плий, Ø.

ПРИЛИ́ЧЕСТВОВАТЬ ли́чи-, бу́- присто́йним, о^к присто́я- [**Вам не -ует** Вам не присто́їть];

--й що ли́чить ◊, п^к *(*добро*)*присто́йний, нале́ж-.

ПРИЛИ́ЧИЕ з. звича́йність; **для -чия** для звича́йности.

ПРИЛИ́ЧНО *(заробляти)* незле́цьки;

ПРИЛИ́ЧНЫЙ *(заробіток)* незле́цький, ф^р ваго́мий [**-ая доплата** -ма допла́та].

ПРИЛОВЧИ́ТЬСЯ > ЛОВЧИТЬСЯ.

ПРИЛОЖЕ́НИЕ *(дія)* о^к долу́чення, ¤ *г.* прило́га, *(печаті)* ві́дтиск; **с -ием печа́ти** з печа́ткою.

ПРИЛЮ́ДНЫЙ о^к принаро́дній.

ПРИМА́ЗЫВАТЬ прима́зувати, прима́щу-, ма́за-, ма́сти-;

--й = мажущий + п^к прима́зливий;

-ый прима́зуваний, прима́щу-, підши́-;

ПРИМА́ЗЫВАТЬСЯ лата́тися, підшива́-;

-йся що /м^н хто/ лата́ється ◊, зви́клий л., гото́вий підши́-, п^к прима́зливий, *(в картах)* р-й прима́зати + **-ый**.

ПРИМА́НИВАТЬ мани́ти, ва́би-, прива́блюва-, прина́джу-, прима́н/ю-;

--й що /м^н хто/ ~ює ◊, з-й прина́дити, для прина́дження, за́йня́тий -ям, п^к прина́дний /-ливий/, прива́б-, вабки́й, м^с ~ний + %, с^к мани́- [мани́-скарбом];

-ый ва́блений, прима́нюва-, прива́блю-, прина́джу-.

ПРИМА́Т верхове́нство, ви́щість, зве́рхність, з^п пріорите́т.

ПРИМА́ЩИВАТЬ мости́ти, примо́щ/ува-, прилашто́ву-, притуля́ти;

--й що /м^н хто/ ~ує ◊, зви́клий п., з^г-й примости́-, *(річ)* приту́ла, п^к = %, с^к мости́- [мости́-сідало];

-йся/-ый мо́щений, примо́щува-, прилашто́ву-, приту́лю-;

ПРИМОСТИ́ТЬСЯ умости́тися ◊.

ПРИМЕНЕ́НИЕ застосува́ння, застосо́в-; **в -ии к** *чему* приклада́ючи до *чого*; **инстру́кция по -ию** інстру́кція /про/ застосува́ння; **досто́ин лу́чшего -ия** ва́ртий і́ншого з., прикла́даний не туди́, де тре́ба.

ПРИМЕНИ́ТЕЛЬНО: п. к *чему* пристосо́вуючи-

ся до *чого*; **п. к по́длости** рівнозна́чно підлості.

ПРИМЕНЯ́ТЬ застосо́вувати, стосува́-, *(засоби)* приклада́-, пуска́- в хід, практикува́-, ужива́- /вдава́тися до/ *чого* [**п. наси́лие** в. до наси́льства]; **п. кра́йние ме́ры** вибива́ти клин кли́ном; **п. физи́ческую си́лу** дава́- во́лю рука́м;

--й що /$м^н$ хто/ застосо́вує ◊, зви́клий с., гото́вий з., практика́нт; **-й ме́тод** © практику́ючи мето́ду /ме́тод/, $с^к$ стосу́й- [стосу́й-силу];

ПРИМЕНИ́ТЬ: п. к ***чему*** допасува́ти до *чого*; ◊; **-и́мый** застосо́вний, ле́гко застосо́вува- /◊/;

♦♦♦СЯ приклада́тися ◊; **п. к обстоя́тельствам** достосо́вува- до обста́вин, **п. к тре́бованиям** зважа́ти на вимо́ги;

-йся/-ый стосо́ваний, застосо́вува-, прикла́да-, вжи́ва-, пристосо́вува-, /до-/; **-я на пра́ктике** ши́роко практико́ва-; **-ый** $п^к$ $к^н$ застосо́вний.

ПРИМЕ́Р *(чого)* при́клад на *що*; **в ка́честве -ра** як при́клад; **и́ли к -ру** або́ взя́ти *що/кого* [**и́., к -ру, я** або́ в. мене́]; **по -ру** насліду́ючи, *г.* взору́ючись на.

ПРИМЕРЗА́ТЬ примерза́ти, прикипа́-;

--й що примерза́ ◊, поки́нутий п., вже ма́йже приме́рзлий, $п^к$ примерзу́щий, $с^к$ прикипи́-наглухо;

ПРИМЁРЗНУТЬ: -ёрзший приме́рзлий, прикипі́-, Ǿ.

ПРИМЕ́РКА *г.* спробу́нок.

ПРИМЕ́РНО десь так; **п. на** на яки́х [**п. на два часа́** на я. дві годи́ни]; **п. так** $ф^р$ хоч би й так [**скажи́ п. т.** скажи́ хоч би й так].

ПРИМЕРЯ́ТЬ приміря́ти, $ф^р$ прикида́-;

--й що /$м^н$ хто/ приміря́ ◊, зви́клий п., р-й приміря-, за́йня́тий при́міркою, примірювач, $п^к$ при́мірчий + %;

♦♦♦СЯ наці́люватися, наставля́-, налашто́вува-;

-йся/-ый примі́рюваний; **-я** ***п.*** наці́лю-, налашто́ву-, наста́вляний.

ПРИМЕ́ТА $о^к$ призна́ка.

ПРИМЕЧА́ТЕЛЬНО $о^к$ показо́во, ва́рто ува́ги, *(до́сить)* характе́рно, *о.* впадає в о́ко, ± ХАРАКТЕРНО;

ПРИМЕЧА́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ показо́вий, знакоми́тий, *(до́сить)* характе́рний, прикме́т-.

ПРИМЕЧА́ТЬ поміча́ти /при-/, постеріг/а́-, зауважува-, накида́- о́ком, бра́- в при́мітку;

--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, схи́льний п., з-й зауважи-, спостеріга́ч, обсерва́тор, $п^к$ примі́тний /-ливий/, спостере́ж-, $с^к$ бери́- [бери́-в-примітку];

-ый *(с)*постере́жуваний, запримі́чу-, зауважу-, $п^к$ примітни́й;

ПРИМЕ́ТИТЬ запримі́тити ◊, *г.* заобсервува́-;

-вший Ǿ.

ПРИМИРЯ́ТЬ замиря́ти /при-/, мири́-, єдна́-;

--й що /$м^н$ хто/ ми́рить ◊, с-и м., з-й помири́-, миротво́рець, $п^к$ ми́р*(отво́р)*чий, миро́вий, примирли- /за-/, зла́гідли́-, $ф^р$ спокі́йний, для примирення, $с^к$ єдна́й- [єдна́й-з-недолею];

ПРИМИРИ́ТЬ поєдна́ти ◊;

-и́мый ле́гко прими́рюваний /◊/, $п^к$ примире́н-.

♦♦♦СЯ мири́тися ◊, прихо́дити до зго́ди, *(з чим)* звика́- до *чого*, толерува́- *що*;

-йся *(з чим)* що /$м^н$ хто/ толеру́є *що* ◊, зви́клий т., гото́вий змири́тися з; не **-я** непримире́нний;

-ый прими́рюваний /за-/;

ПРИМИРИ́ТЬСЯ *(з чим)* змири́тися; ◊.

ПРИМИТИ́ВНЫЙ про́стий, недоскона́лий, недове́ршений, нерозви́не-, *(і модний)* конве́єр-, *(смак)* невибаглиивий, *(спосіб)* нехи́трий, *(- людей)* пе́рвісний, *(погляд)* обме́же-; ± ПОШЛЫЙ.

ПРИМОЛКА́ТЬ примовка́ти /за-/, прищуха́-;

--й : умолкающий;

ПРИМО́ЛКНУТЬ прини́шкнути ◊;

-о́лкший примо́вклий, прищу́х-, прини́шк- Ǿ.

ПРИМОРА́ЖИВАТЬ: --й що приморо́жує, з-й приморо́зити, для приморо́ження, за́йня́тий -ям, $п^к$ = %, $с^к$ приморо́зь- [приморо́зь-собі-язик];

-йся/-ый приморо́жуваний /під-/.

ПРИМЫКА́ТЬ *(багнет)* настро́млювати, наса́джу-, *(очі)* стуля́ти, склепля́-, *(землі)* приляга-, сусі́ди-, межува́-, притира́тися, *(до гурту)* прибива́-, прие́дну-, пристава́ти;

--й 1. що /$м^н$ хто/ настро́млює ◊, р-й настроми́ти, © настроми́вши, 2. що межу́є з *чим* ◊, $п^к$ приле́глий, сумі́жний, *о.* межа́-в-межу́, 3. що /$м^н$ хто/ пристає́ ◊, $з^г$-й приста́ти до;

ПРИМКНУ́ТЬ *(очі)* стули́ти, *(багнет)* насади́- ◊;

-вший приста́лий, *п.* підсва́таний, підклю́че-, Ǿ;

ПРИ́МКНУТЫЙ *(багнет)* настро́млений, наса́дже-;

-йся/-ый 1. настро́млюваний, наса́джу-, 2. прити́раний, 3. прие́дну-, прибл-;

ПРИНАДЛЕЖА́ТЬ *(при)*нале́жати, нале́ж/атися *(до категорії)* зарахо́вува-, відно́си-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ ~ить ◊, $п^к$ *(при)*нале́жний, *(- рису)* власти́вий, *о.* у вла́сності *чиї́й*, як вла́сність *чия*, 2. зарахо́в*(ув)*аний, залі́чу-, відно́шу-; **-й по пра́ву** зако́нно нале́жний; **нікому́ не -й** нічи́й.

ПРИНАДЛЕ́ЖНОСТЬ *(кому)* нале́жність;

ПРИНАДЛЕ́ЖНОСТИ пре́дмети, причанда́ли, $з^б$ причанда́лля, *ф.* прибамба́си.

ПРИНАРЯЖА́ТЬ $о^к$ опоряджа́ти;

--й що /$м^н$ хто/ чепури́ть ◊, с-и ч., р-й причепури́-, за́йня́тий чепурі́нням, $п^к$ чепурни́й, чепури́стий + %, $с^к$ чепури́- [чепури́-собаці-хвіст], ©;

ПРИНАРЯЖА́ТЬСЯ чепури́тися, виряджа́-, прибира́-, хороши́-, опоряджа́-;

-йся/-ый чепу́рений, причепу́рюва-, виря́джу- /опо-/, чепуру́н, чепуркó, дже́нджик, хви́нтик, фе́рт.

ПРИНЕСЕ́НИЕ $о^к$ прино́сини; **п. прися́ги** заприся́ження.

ПРИНИКА́ТЬ припада́ти, притуля́тися, схиля́-;

--й що /$м^н$ хто/ припада́ ◊, схи́льний п., р-й притули́тися, припа́дько /-а́йло/, © припа́вши;

ПРИНИ́КНУТЬ прикипі́ти ◊;

-и́кший схи́лений, притýле-, припа́лий, прикипі-, Ø.

ПРИНИМА́ТЬ прийма́ти, *г.* прийми́-, $ф^р$ бра́- [б. ýчасть], *(план)* $о^к$ пристава́-на, *(закон)* ухва́люва-, *(форму)* набира́- /при-, набува́-/ *чого, (обов'язки)* перебира́-, *(за кого)* бра́-, ма́-, [за ко́го ви мене́ ма́єте?], *(бойове хрещення)* прохо́ди-, *(душ, зобов'язання, на віру)* бра́-, *(напрям)* вибира́-, *(нову віру)* навертáтися на новý ві́ру, *(присягу)* складати; **п. бли́зко к се́рдцу *что*** перейма́тися *чим*, роби́ти біду́ з *чого*, *г.* бра́- собі до се́рця; **п. в до́лю** прийма́- до спі́лки; **п. всерьёз** бра́- серйо́зно /пова́ж-/; **п. в компа́нию** прийма́- до гýрту; **п. в расчёт** врахо́вува-, бра́- до ува́ги; **п. в число́** зачисля́-; **п. в штыки**, зустріча́-, як во́рога; **п. дежýрство /сме́ну, пост +/** заступа́- /става́-/ на че́ргу*(ва́ння)* /змі́ну, ва́рту, стíйку +/; **п. за ма́-** за; **п. за чи́стую моне́ту** не піддава́- сýмніву, ма́- за́ чи́сту моне́ту, ві́ри- на сло́во; **п. к исполне́нию** прийма́- для викона́ння /реаліза́ції/; **п. к све́дению** $жс^м$ мота́- на вус, бра́- на ро́зум; **п. на /вещево́е, пищево́е/ дово́льствие = ставить на /в., п./ д.**; **п. на свой счёт** бра́- на свій карб; **п. оборо́нную пози́цию** *ф.* наїжа́чуватися; **п. *какой* оборо́т** іти́ *якими* доро́гами, обертáтися *яким* бо́ком, розвива́- в *якому* на́прямі [**собы́тия -а́ют нежела́тельный о.** події -а́ються в неба́жаному н.], $ф^р$ перехо́дити /поверта́-/ на *що* [**разгово́р при́нял ино́й о.** розмо́ва перейшла́ на і́нше; **де́ло при́няло плохо́й о.** спра́ва поверну́ла на гі́рше]; **п. пи́щу** заживáти ї́жу, трапезува́-; **п. по́зу** става́- в по́зу; **п. реше́ние** вино́си- ухва́лу; **п. си́лу зако́на** набира́- си́ли зако́ну; **п. угрожа́ющие разме́ры** явля́- щора́з бі́льшу загро́зу; **п. *чью* сто́рону** става́- на *чий* бік; **п. уча́стие *(в чём)*** підставля́- плече́, приклада́- рýки до *чого*, $жс^м$ моча́- па́льці у *що*; **п. уча́стие в *ком*** виявля́- турбо́ту до, турбуватися /опі́кува- /$д^к$ за-/ *ким*, дба́ти про *кого*; **п. хара́ктер** набува́- власти́востей [**п. х. движе́ния** н. в. рýху]; **п. черты́ *чего*** набува́- рис, збива́тися на *що* [**обе́д -а́ет ч. бесе́ды** обі́д -а́ється на бе́сіду]; **не п.** *(кого)* не пуска́ти на порі́г; **не п. *что* бли́зко к се́рдцу** не перейма́тися *чим*, не роби́ти *(собі)* біди́ /кло́поту/ з *чого*; не **п. в оби́ду** не бра́- за зле; **не п. во внима́ние** $ф^р$ помина́-, лиша́- на бо́ці [лиши́вши на бо́ці я́кість]; **не п. в расчёт** не́хтува- *що*; **не п. в счёт** скида́- з рахýнку; **не п. ни под каки́м ви́дом** і на порі́г не пуска-; здесь **не -а́ют *их*** тут висо́кі поро́ги для ї́х; **-а́я во внима́ние** з ува́ги /о́гляду/ на *що*; **не -а́я во в.** помина́ючи;

--й що /$м^н$ хто/ прийма́ ◊, маста́к п., р-й прийня́-, для прийняття́, за́йня́тий **-я́м**, прийма́льник, прийма́ч, $п^к$ прийма́льний, $о^к$ приймýщий, © беручи́, взя́вши; **-й бли́зко к се́рдцу** жа́лісливий, перейня́тли-, ☺ жа́лісли́вець; **-й вид /фо́рму/** з-й набра́- ви́гляду /фо́рми/; **-й во внима́ние /в (ра)счёт/** © взя́вши до ува́ги; **-й всерьёз** гото́вий бра́- серйо́зно; **-й в шýтку** з-й сприйня́- як жарт; **-й горизонта́льное положе́ние** © набува́ючи горизонта́льне поло́ження; **-й за чи́стую моне́ту** довí́рливий, наї́вний, без ті́ні сýмніву; **-й к све́дению** © беручи́ до ві́дома; **-й ме́ры** $з^м$-й вжи́- за́ходів; **-й на свой счёт** гото́вий взя́- на свій карб; **-й оборо́нную пози́цию** гото́вий до оборо́ни; **-й *какой* оборо́т** схи́льний розвива́тися в *якому* на́прямі, *ф.* щора́з менш /бі́льш/ *який* [**-й нежела́тельний о.** щ. менш ба́жаний; **-й угрожа́ющий о.** щ. бі́льш загро́зливий]; **-й пара́д** кома́ндувач пара́ди /-́ду/; **-й угрожа́ющие разме́ры** щора́з бі́льш загро́зливий /-ливі́ший/; **-й уча́стие *(в чём)*** уча́сник *(чого)*, $з^г$-й взя́ти ýчасть *(у чім)*; **-й уча́стие в *ком*** виявля́ючи турбо́ту до *кого*, гото́вий турбуватися /заопі́кува-/ *ким*; **-й хара́ктер** © набува́ючи власти́вости; **не -й уча́стия** *ф.* позапарка́нний;

ПРИНЯ́ТЬ *(вліво, вправо)* поступи́тися; ◊; **п. вид *чего*** $о^к$ ви́брунькува- у *що*; **п. во владе́ние** посі́сти *що*; **п. во внима́ние** $ф^{-р}$ узя́- на ро́зум; **п. де́ло к произво́дству** *ю.* прийня́- спра́ву для судочи́нства /для да́льших процедýр, $жс^м$ в робо́ту/; п. **за *кого*** пізна́- як *кого*; **п. ино́й оборо́т** $о^к$ піти́ і́ншими доро́га-, оберну́тись і́ншим бо́ком; **п. за *что*** взя́ти за *що*; **п. к произво́дству** *ю.* взя́- для судочи́нства; **п. к руково́дству** ма́- за дороговка́з /за провідну́ заса́ду/; **п. к све́дению** $жс^м$ взя́- собі на ро́зум; **п. к се́рдцу** взя́- до се́рця; п. **реше́ние** ура́ди-; **п. р. о *чём*** розпоряди́тися *чим*; **п. уча́стие в де́ле** ма́ти ча́стку в ді́лі; **п. у. в ком** ви́яви- турбо́ту до *кого*; **п. язы́чество** поязи́читися, опога́ни-; **примём *(э́ту сýмму за едини́цу)*** неха́й *(ця сýма - одини́ця)*;

ПРИНИМА́ТЬСЯ прийма́тися ◊; **п. всерьёз** бра́- серйо́зно; п. **за *что*** бра́- *(до) чого*; **п. за учёбу** сіда́ти за па́рту; **-а́ется подпи́ска** $п^б$ прийма́ють передпла́ту; **-а́ются зака́зы** ро́бимо на замо́влення; **-а́лись, -а́лось** при́ймано;

-йся/-ый *(с)*при́йманий /пере-/, бра́-, прибира-/на-, пере-/, набу́ва-, ухва́люва-, визна́ва-, *(захід)* ужива-; ◊; **не -я в расчёт** не́хтуваний;

ПРИНЯ́ТЬСЯ: п. за *что /н.* **наýки/** взя́тися до *чого /н.* наýк/; ◊; **п. за угоще́ние** розгости́тися.

ПРИНОРА́ВЛИВАТЬСЯ пристосо́ву/ватися, принатýрюва-, призвича́юва-, мости́-, примо́щува-, добира́ти спо́собу;

-йся ~ваний, принатýрю-, що /$м^н$ хто/ ~ється, з-й пристосува́тися, $п^к$ призвича́йливий, принатýр-, $с^к$ пристосу́йсь- [пристосýйсь-до-обставин];

ПРИНОРОВИ́ТЬСЯ *г.* достосува́тися ◊.

ПРИНОСИ́ТЬ прино́сити, дава́- /зав-/, *(подяку)* склада́-, **п. бо́льшую по́льзу** нести́ золоті́ я́йця *кому*; **п. в же́ртву** же́ртвува-; **п. вы́году** дава́- ко́ристь /зиск/; **п. дары́** дарува́-, склада́- дари́; **п. дохо́д** дава́- прибу́ток; **п. извине́ния** *кому* перепро́шува- *кого*, склада́- ви́бачення; **п. наслажде́ние** ті́ши-, дава́- насоло́ду; **п. неприя́тности** завдава́- моро́ки; **п. успе́х** прино́си- у́спіх, закі́нчуватися у́спіхом;

–**й** що /*м*ⁿ хто/ прино́сить +, р-й /з^м-й/ прине́сти́, зви́клий /с-и/ прино́си-, *і.* > → **даю́щий**, *(при)*носі́й, *с*ᵏ -но́сний [**-й плоды́** плодоно́сний], ± **нося́щий**; **-й** *что* із *чим* в *(на)* рука́х /на пле́чах +/ [**-й по́чту** з по́штою в р.]; **-й благода́рность** *кому* із сло́вом подя́ки до *кого*; **-й в дар** = **даря́щий**; **-й вред** шкідли́вий; **-й в же́ртву** жертвода́вець, з^г-й же́ртвува-, *п*ᵏ жертвода́вчий, © же́ртвуючи; **-й дары́** дароно́сний, з при́носами; **-й неприя́тности** збито́шний, з-й завда́- моро́ки; **-й плоды́** плі́дний, плодотво́р-, результати́в-; **-й покая́ние** = **кающийся**; **-й по́льзу** кори́сний, помічни́й, *з.* спотре́б-; **-й прися́гу** заприся́жува-, © присяга́ючи; **-й сбор** *(фільм)* ка́совий; **-й успе́х** з-й прине́сти́ у́спіх;

-йся/-и́мый прино́шуваний, *(зав)*да́ва-, скла́да-;

ПРИНЕСТИ́ *(кого)* надне́сти ◊; **п. ве́тром** приві́я-; **п. в доло́нях** *п*⁻ᵒ прине́сти́ на тарі́лочці; **п. уда́чу** *н*ᵒ пове́сти́ся [**попы́тка была́, но не -ла́ -чи** спро́ба була́, та не -ло́ся].

ПРИНОШЕ́НИЕ *що*ᵏ при́нос, *з.* ралець;

ПРИНОШЕ́НИЯ *о*ᵏ дари́, при́носи, даропри́носи, *(даро)*прино́сини.

ПРИНУЖДА́ТЬ приму́шувати /з-/, нево́ли-, прину́кува-, принево́лю-, **п. говори́ть** тягти́ за язи́к;

–**й** що /*м*ⁿ хто/ зму́шує ◊, зви́клий п., з-й приму́си-, принево́лювач, прину́ку-, підганя́йло, *п*ᵏ примусо́вий для *кого*;

-йся/-ый зму́шуваний /при-/, прину́кува-, нево́ле-, принево́люва- /з-/, си́лува-, гна́- при́мусом.

ПРИНУЖДЕ́НИЕ *о*ᵏ принево́лення.

ПРИ́НЦИП *о*ᵏ заса́да; **по -пу** за при́нципом.

ПРИНЦИПИА́ЛЬНЫЙ *г.* засадни́чий.

ПРИНЮ́ХИВАТЬСЯ принюхуватися;

-йся що /*м*ⁿ хто/ принюхується, зви́клий п., з^м-й принюха-, нюшко́, нюхало, *п*ᵏ нюшки́й, принюшливий, *с*ᵏ принюхайсь- [принюхайсь-до-обставин].

ПРИНЯ́ТИЕ: п. прися́ги заприся́ження; **п. на вооруже́ние** взяття́ на озбро́єння.

ПРИ́НЯТО *ф*ᵖ годи́ться [**жреца́ п. благодари́ть** жерце́ві г. дя́кувати]; **так п.** *(у людей)* так воно́ є *(між людьми)*.

ПРИОБРЕТА́ТЕЛЬ призби́рувач, дба́ха, нажива́тель, нажива́ч, *г.* доробке́вич, *ф*ᵖ заробітча́нин, *о.* раб мамо́ни, *н*ᴵ загре́ба, гребу́н обома́.

ПРИОБРЕТА́ТЕЛЬСКИЙ *р*ᵏ до́робко́вий, набува́цький, гребу́чий, загре́бвчий.

ПРИОБРЕТА́ТЕЛЬСТВО *н*ᴵ загребу́щість.

ПРИОБРЕТА́ТЬ придбава́ти, набува́-, гребти́ до се́бе, *з.* придбо́вува-, *(ворогів)* нажива́-, *(повагу)* здобува́-, *(уміння)* дістава́-, засво́юва-, *(працею)* дороблятися *чого*, *(вагу +)* © рости́ [**он -а́ет вес** його́ вага́ /авторите́т/ росте́]; **п. влия́ние** става́ти впливо́вішим; **п. всё бо́льшие разме́ры** ши́ритися, розроста́-, набира́ти ро́змаху /ро́зголосу/; **п. вслепу́ю** купува́- кота́ в мішку́; **п. вырази́тельность** ви́разні-, увира́знюватися; **п. значе́ние** набува́ти ваги́, виплива́- на пе́рше мі́сце; **п. изве́стность** вбива́тися в сла́ву; **п. огла́ску** набува́ти ро́зголосу; **п. распростране́ние** поши́рюватися, ма́ти поши́рення; **п. черты́** *чего* набува́- рис, збива́тися на *що* [**обе́д -а́ет ч. бесе́ды** обі́д -а́ється на бе́сіду];

–**й** що набува́ +, схи́льний н., спра́глий набу́-, охо́чий купува́-, *і.* = ПРИОБРЕТАТЕЛЬ, *п*ᵏ набу́тливий; **-й** *что* щора́з + *вищий ступінь* → *п*ᵏ [**-й распростране́ние** щора́з поши́реніший]; **-й враго́в** © нажива́ючи воро́гів; **-й всё бо́льшие разме́ры** щора́з ши́рший /ма́сові-, бі́ль- ро́змірами +/; **-й значе́ние** щ. ваговитіший, © набува́ючи ваги́; **-й изве́стность** щ. славні́ший /відо́мі-/; **-й огла́ску** розголо́шуваний; **-й о́пыт** щора́з досві́дченіший; **-й права́ гражда́нства** майбу́тній громадяни́н; **-й распростране́ние** поши́рюваний; **-й сво́йство** з-й набу- власти́вости; **-й трудо́м** з-й дороби́тися; **-й фо́рму /хара́ктер/** = **принима́ющий вид /х./**;

-йся/-ый набу́ваний, нажи́-, купо́-, здобу́-, засво́ю-;

ПРИОБРЕС/ТИ́ [~ТЬ] пристара́ти /на-/ собі ◊, *(розжитися)* зиска́-, запосі́с-, *ф*ᵖ запопа́с- /зажи́-/ *чого* [**п. расположе́ние** з. /з./ ла́ски]; **п. госпо́дство** запанува́-; **п. изве́стность** здобу́- *(собі)* ім'я́, зажи́- сла́ви; **п. на́вык** наби́- ру́ку; **п. обма́нным путём** ви́дури-; **п. огла́ску** *о.* за ві́тром полеті́-; **п. о́пыт** нюхну́- по́роху, збагаті́- на до́свід; **п. о́пыт в** *чём* з'ї́сти /про-/ зу́би на *чім*; **п. расположе́ние** зажи́- ла́ски;

-е́тший що /*м*ⁿ хто/ набу́в, набу́тий, запосі́лий; **-й огла́ску** широко розголо́шений; ± ОБРЕСТИ;

ПРИОБРЕТЁННЫЙ наста́раний ◊; *(ім'я)* при́бра-.

ПРИОБРЕТЕ́НИЕ *о*ᵏ набу́ток; **для -ия** щоб придба́ти.

ПРИОБЩА́ТЬ залуча́ти /при-, до-/, прие́днува-, підпряга́-, *і*ᵖ підсва́тува-, *ф*ᵖ причаща́-, тули́-, *(до гурту)* приверта́-, *о*ᵏ гуртува́-, *(виборців)* єдна́-; **п. к ми́ру свое́й души́** *о.* бра́- на крило́ *(своєї)* душі;

–**й** що /*м*ⁿ хто/ долуча́ ◊, зви́клий д., з-й долучи́-, для долу́чення, за́йнятий -ям, підпряга́йло /-а́ч/,

прие́днув-, *ф.* сват, $п^к$ $р^к$ залу́чливий, © с-и п.;
ПРИОБЩИ́ТЬ дочепи́ти ◊; **п. к** ***кому*** зверну́на *чию* сте́жку; **п. к нау́кам** *ф.* поповчи́ти;
♦♦♦СЯ залуча́тися ◊; **п. к** ***чему*** $о^к$ причаща́тися *чого*, допада́- до *чого*; п. к *чьим* **мы́слям** $у^р$ єдна́- ду́мкою з *ким*;
-йся/-ый прилу́чуваний /за-, до-/, прие́днув-, підпря́г-, приве́рт-, доче́плюв-;
ПРИОБЩИ́ТЬСЯ п. к иау́кам *ф.* поповчи́тися; **п. к** ***кому*** зійти́ на *чию* сте́жку [**п. к богача́м** з. на дука́рську /багати́р-/ с.]; п. **к бо́лее весёлому о́бразу жи́зни** наверну́- життя́ на веселі́шу сте́жку;
-вший*(ся)* *Ǿ*; -ся = ПРИОБЩЁННЫЙ;
ПРИОБЩЁННЫЙ підсва́таний, прилу́че- ◊.
ПРИОРИТЕ́Т $п^{-о}$ пе́ршість, $ф^р$ найголовні́ше.
ПРИОСА́НИВАТЬСЯ набира́ти пова́жної /молоде́цької/ поста́ви;
-йся що /$м^н$ хто/ набира́ /м./ п., р-й вигляда́ти молодце́м, $с^к$ набира́й-молодецької-поста́ви.
ПРИОСТАНА́ВЛИВАТЬ*(СЯ)* зупиня́ти*(ся)*, /пере-, при-/, застопорювати*(ся)*, заморо́жувати*(ся)*, законсерво́вувати*(ся)*, $р^к$ призатри́мувати*(ся)*, *ю. д.* підві́шувати*(ся)*;
--й що /$м^н$ хто/ зупиня́ ◊, схи́льний з., з-й зупини́-, $п^к$ сто́порний + %, ± **останавливающий**;
ПРИОСТАНОВИ́ТЬ припини́ти на час, пригальмува́- ◊;
ПРИОСТАНА́ВЛИВАТЬСЯ *г.* пристава́ти; ◊;
-йся/-ый застопорюваний, припи́ню- /зу-, пере-/, заморо́жу-, законсерво́ву-, призатри́му-;
ПРИОСТАНОВИ́ТЬСЯ приста́ти, *г.* приста́ну-;
-вшийся припи́нений, *г*, приста́лий ◊, *Ǿ*.
ПРИОТКРЫВА́ТЬ прочиня́ти, вдхиля́-, *(тро́хи)* відчиня́- /відкрива́-, відту́лю-, *(очі)* розплю́щу-/;
--й що /$м^н$ хто/ *(*т.*)* відкрива́ ◊, р-й *(*т.*)* відкри́ти, © т. відкри́вши; **-й за́навес** з-й відгорну́- завíсу;
-йся/-ый *(*т.*)* відкри́ваний, /відту́лю-, відчи́ню-/, прочи́ню-, відхи́лю-, *(*т.*)* розплю́щу- /розкри́-/;
ПРИОТКРЫ́ТЬ відгорну́ти [**п. заве́су та́йны** в. завíсу та́їни́].
ПРИПАДА́ТЬ пприпада́ти, па́да-, наку́льгува-, **п. к иога́м** $о^к$ сла́тися до ніг;
--й що /$м^н$ хто/ припада́ ◊, схи́льний п., $з^м$-й припа́с-, $п^к$ */на ногу/* кульга́вий; **-й к иога́м** просте́ртий до ніг;
ПРИПА́СТЬ $о^к$ прикипі́ти ◊, *(до ніг)* впа́с-;
-вший припа́лий, прикипі́-, $п^о$ припа́дений, *Ǿ*.
ПРИПА́ДОК *(емоцій)* пароксизм; **серде́чный** п. серце́вий на́пад.
ПРИПА́ДОЧНЫЙ $р^к$ припа́дистий /-ливий/.
ПРИПА́РКА: как мёртвому -ки як ме́ртвому кади́ло.
ПРИПАСА́ТЬ припаса́ти /за-/;
ПРИПАСТИ́ *(дбаючи)* пристара́ти, назапас-; ◊.

ПРИПА́ХИВАТЬ $о^к$ ма́ти душо́к;
--й що ма́є д. ◊, *о.* з душко́м, із за́пахом.
ПРИПЕ́В & при́співочка.
ПРИПЕВА́ТЬ приспі́вувати; **жить припеваючи** жи́ти, як мед пи́ти;
--й що /$м^н$ хто/ приспі́вує, зви́клий п., $с^к$ приспі́вуй- [приспі́вуй-собі-сам], © приспі́вуючи.
ПРИПЕКА́ТЬ припіка́ти /під-/ *(- сонце)* пря́жи-;
--й що підпіка́ ◊, щора́з палкі́ший /гарячі́-, смалкі́-/, $п^к$ пеку́чий, палю́-, *т.* припіка́льний;
-йся/-ый пря́жений, підпе́чува- /при-/.
ПРИПИРА́ТЬ підпира́ти, притиска́-, *(щось важке)* притяга́-, приволіка́-
--й що /$м^н$ хто/ притиска́ ◊, зви́клий п., з-й притисну-, $п^к$ = %, $с^к$ підопри́- [підопри́гора], ©; **-й к стеике́ /в у́гол/** з-й загна́- в *(*тісний*)* кут;
-ый підпи́раний, прити́скува-, притя́га-, приволі́ка-;
ПРИПЕРЕТЬ: п. к сте́нке загна́- в тісни́й кут.
ПРИПИ́СКА *(судна)* реєстра́ція.
ПРИПИ́СЫВАТЬ припи́сувати /до-/, $н^г$ пришива́-; **п. грехи́** ***кому*** віша- гріхи́ на *кого*; **п. заслу́гу** ***кому*** ста́ви- в заслу́гу;
ПРИПИ́СЫВАТЬ*(СЯ)* $о^к$ реєструва́ти*(ся)*;
--й що /$м^н$ хто/ припи́сує ◊, зви́клий п., $з^г$-й приписа́-, $п^к$ припи́счий + %, $с^к$ припиши́- [припиши́-собі-славу];
-йся/-ый припи́суваний /до-/, реєстро́-, $п^к$ приписни́й;
ПРИПИСА́ТЬСЯ: -вшийся припи́саний, зареєстро́в-, приписа́нець, *Ǿ*;
ПРИПИ́САННЫЙ *(де)* зареєстро́ваний; ◊.
ПРИПЛЕ́СКИВАТЬ; ПРИПЛЕСНУ́ТЬ $о^к$ прихло́пнути.
ПРИПЛЕТА́ТЬ приплі́та́ти, приплу́тува-;
--й що /$м^н$ хто/ приплі́та́ +, зви́клий п., р-й приплести́, $п^к$ плету́чий + %, $с^к$ приплети́- [приплети́-на-вербі-гру́ші];
♦♦♦СЯ тараба́нитися, плугани-, теліпа́-, пле́нта-;
-йся/-ый приплі́таний, приплу́тува-; **-я** тарабанений ◊;
ПРИПЛЕСТИ́СЬ приплуга́нитися, притараба́ни-, прителіпа́-, приплента-, приcháпати, приди́ба-, приту́па-;
-етшийся приплуга́нений, притаргá- ◊, *Ǿ*.
ПРИПЛЫВА́ТЬ підплива́ти /при-/, $п^о$ припли́ну-;
--й/-ый що /$м^н$ хто/ приплива́ ◊, припли́ваний /під-/, с-и п., з-й підплисти́, $с^к$ приплинь- [приплинь-мавкою-з-лісу].
ПРИПЛЮ́СНУТЫЙ $о^к$ приплю́склий.
ПРИПЛЯ́СЫВАТЬ пританцьо́в/увати /під-/;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, р-й п.; $с^к$ підтанцюй- [підтанцюй-під-бандуру].
ПРИПОВЕ́РХНОСТНЫЙ підповерхне́вий.
ПРИПОДНИМА́ТЬ підійма́ти *(*щось*)*, підно́с/и- *(*щось*)*, *(очі +)* підво́ди-; **п. ва́гой** підва́жува-;

--й що /*м*[н] хто/ ~ить *(щось)* ◊, р-й підне́сти́ *(щось)*, с-и п., *п*[к] підтяжкий + %; *с*[к] підійми́- [підійми́гора]; **-й за́навес = приоткрывающий з.;**

♦♦♦СЯ підійма́тися *(щось)* ◊; **п. на цы́почках** спина́- /зво́ди-, става́ти/ *(*на па́льчиках, навшпи́ньки*)*; [щось = тро́хи]

-йся/-ый *(щ.)* підійманий /підно́шува-/, підво́джу-; **-я на цы́почках** © стаючи́ навшпи́ньки;

ПРИПО́ДНЯТЫЙ *(щ.)* підня́тий /підне́сений, підве́де-/; **быть в -ом настрое́нии** чу́ти кри́ла за плечи́ма, землі не чу́- під собо́ю.

ПРИПО́Й лю́та.

ПРИПОМИНА́ТЬ прига́дувати /з-, *(кому)* на-/;

--й що /*м*[н] хто/ прига́дує ◊, с-и п., р-й прига́да-, *с*[к] згада́й- [згада́й-молодість-дідуга́н];

ПРИПО́МНИТЬ спам'ята́ти, *г.* припімну- ◊;

ПРИПОМИНА́ТЬСЯ прихо́дити /спада́-/ на па́м'ять ◊, *ф*[-р] дава́тися на па́м'ять;

-а́лось /-а́лись/ прига́дувано;

-йся/-ый прига́дуваний /з-, на-/.

ПРИПОРА́ШИВАТЬ припоро́шувати /за-/, пороши́-;

--й що припоро́шує, с-и п., *п*[к] припоро́шливий + %, *с*[к] припороши́- [припороши́-снігом-пого́да];

-йся/-ый припоро́шуваний /за-/;

ПРИПОРОШИ́ТЬСЯ *р*[к] припорошіти ◊;

-вшийся припорошілий, припоро́шений, Ǿ.

ПРИПРА́ВА *о*[к] при́смачка.

ПРИПРАВЛЯ́ТЬ смачи́ти, засма́чува- /при-/;

--й що /*м*[н] хто/ смачи́ть ◊, зви́клий с., р-й засма́чи́-, *с*[к] смачи́- [смачи́каша], *п*[к] засма́чний + %;

-йся/-ый сма́чений, засма́чува- /при-/.

ПРИПРА́ШИВАНИЕ припро́шування, припро́ху-, припро́сини, *(їсти) з.* принука.

ПРИПРЯ́ЖКА підпряга, підпря́жка.

ПРИПРЯ́ТЫВАТЬ: --й > ПРЯТАТЬ;

ПРИПРЯ́ТАТЬ *ж*[н] притирити.

ПРИРАБА́ТЫВАТЬ : ПОДРАБАТЫВАТЬ.

ПРИ́РАБОТОК підробіток.

ПРИРА́ВНИВАТЬ рівня́-, дорівнюва- /при-/, ста́ви- знак рівности /на одну́ до́шку/;

--й що /*м*[н] хто/ рівня́ ◊, зви́клий р., гото́вий дорівнят-, *п*[к] рівня́льний + %, *с*[к] рівня́й- [**-й ло́шадь к ягнёнку** рівня́й-ягня-до-коня́], © рівня́вши;

-йся/-ый рівняний, прирівнюваний /до-/.

ПРИРАСТА́ТЬ приростати, *(мертво)* прикипа́-, *(- приплід)* рости́, збільшуватися;

--й 1. що приростá ◊, схи́льний п., з-й прирости́, ма́йже приро́слий, 2. що росте́ ◊, збільшуваний, з-й збільшитися; **-й корня́ми** прикорінюва-;

ПРИРАСТИ́ врости́ ◊; **п. к ме́сту** прикипі- на місці /до місця/; **п. на́мертво** прикам'яні-;

-о́сший приро́слий, прикипі-, Ǿ; **-й корня́ми** прикорінений; **-й на́мертво** прикам'янілий.

ПРИРА́ЩИВАТЬ приро́щувати, рости́-;

--й що /*м*[н] хто/ приро́щує, зви́клий п., за́йнятий приро́щуванням, *п*[к] = %, *с*[к] прирости́- [прирости́-палець-калі́ці];

-йся/-ый приро́щуваний.

ПРИРЕ́ЧЬЕ *о*[к] порі́ччя.

ПРИРО́ДА: по -де *(своєю)* приро́дою.

ПРИРУЧА́ТЬ осво́ювати /при-/, одома́шн/юва-, роби- свійським, прируча́-, ого́втува-;

--й що /*м*[н] хто/ приручá ◊, маста́к п., р-й одома́шни-, одома́шнювач, *п*[к] = %, ~юючи, *с*[к] приручи́- [приручи́-вовка-з-лісу], ± **укрощающий;**

-йся/-ый приру́чуваний, одома́шню-, ого́вту-, осво́ю-.

ПРИСА́ДИСТИЙ *(кінь)* приса́дистий.

ПРИСА́ЖИВАТЬ доса́джува- /під-, *(хама)* при-/;

--й що /*м*[н] хто/ приса́джує, з-й присади́ти, *п*[к] приса́дчий + %, *с*[к] присади́- [присади́-жлоба];

-йся р-й /з[м]-й/ присі́сти, Ǿ;

♦♦♦СЯ присіда́ти /під-/; **-айтесь!** сіда́йте!

-ый/-йся приса́джуваний, *п*[к] присадни́й.

ПРИСА́СЫВАТЬСЯ присмо́кт/увати-, присиса́-;

-йся що /*м*[н] хто/ ~ується, присмо́ктуваний, р-й присмокта́тися, *п*[к] смо́кчучий, чіпки́й *(*як смола́*)*, п'явкува́тий, *о.* „п'явка" [**-аяся пласти́нка** „п'явка"], *с*[к] смокчи́- [смокчи́-п'явкою];

ПРИСОСА́ТЬСЯ *о*[к] присота́тися ◊.

ПРИСВА́ИВАТЬ привла́снювати, зага́рбува-, запосіда́-, прибира́- до рук, *з.* собі́чи-, *(ім'я)* прибира́-, *(чин)* надава́-; **п. зва́ние** *кого г.* види́щу-до *кого*;

--й 1. що /*м*[н] хто/ привла́снює ◊, р-й /зви́клий/ п., з-й привла́сни-, зага́рбник, привла́снювач, *п*[к] зага́рбливий, 2. що надає́ ◊, покли́каний нада́-, © надаючи́; **-й зва́ние** *кого* **кому** покли́каний нада́- **кому** зва́ння /ви́вищити **кого** до/ *кого*;

ПРИСВО́ИТЬ запосі́сти ◊, *(право) ж*[м] взя́- собі́; **п. до́брую полови́ну /бо́льшую часть/** переполови́ни-;

♦♦♦СЯ присво́юватися ◊, *о.* ли́пнути до рук;

-йся/-ый 1. привла́снюваний, присво́ю-, зага́рбу-, приби́раний до рук, *п*[к] присвíй-, 2. нада́ва-;

ПРИСВО́ЕННЫЙ *(ким)* запосі́лий, *(- ім'я)* при́браний.

ПРИСВЕ́ЧИВАТЬ присвічувати, світи́-;

--й що /*м*[н] хто/ присві́чує, зви́клий п., р-й присвіти́-, присві́чувач, сті́тич, *п*[к] присві́чувальний, *с*[к] світи́- [світи́-незрячій-бра́тії].

ПРИСЕДА́ТЬ присіда́ти /під-/;

--й що /*м*[н] хто/ присіда́, зви́клий п., р-й присі́с-, присіда́йло /-ся́дько/, *с*[к] прися́дь- [прися́дь-на-хвилину-спортсме́н], © присіда́ючи;

ПРИСЕ́СТЬ *г.* присі́стися ◊.

-вший Ǿ; **-й на ко́рточки** © сі́вши навпо́чіпки.

ПРИСЕ́СТ: в /за/ оди́н п. одни́м на́падом /на́воротом, ри́пом, за́махом/, *ф*[р] одни́м ду́хом, *(хутко)* як води́ напи́тись.

ПРИСКО́РБИЕ *ф*[р] душе́вний біль [с -ем з -им

бо́лем].

ПРИСЛОНЯ́ТЬСЯ приту́лятися, прихиля́-; **п. к** ***чему*** опир/а́тися на /об/ *що*, підпира́ти *що;*

-йся *р.* що /*м*ⁿ хто/ ~а́ється ◊, зви́клий п., р-й о-пе́ртися на;

-вшийся прихи́лений, приту́ле-, опе́ртий на, Ǿ.

ПРИСЛУ́ЖИВАТЬ слугува́ти, прислуго́ву- /у-/;

--й що /*м*ⁿ хто/ слугу́є ◊, зви́клий с., р-й прислу-жи́-, слуга́, служни́к, прислу́ж-, *п*ᵏ прислу́жлив-ий, слугови́тий, *с*ᵏ прислужи́- [прислужи́-до-сто́-лу-лаке́й]. ©.

ПРИСЛУ́ШИВАТЬСЯ дослуха́тися /при-/, при-чува́-, *г.* прислуха́- *чому*, наслух/а́ти /над-/;

-йся що /*м*ⁿ хто/ ~а́є ◊, зви́клий н., зᴹ-й дослу́хат-ися, *с*ᵏ дослуха́й- [дослуха́й-до-кожного-сло́ва].

ПРИСМА́ТРИВАТЬ догляда́ти /на-, *ф*ᵖ по-/, на-зира́- /*г.* до-/, гляді́-, пильнува́-, пантрува́-;

--й що /*м*ⁿ хто/ догляда́ ◊, зви́клий д., р-й догля́-ну-, для до́гляду, за́йнятий -ом, догляда́ч /на-/, *п*ᵏ наглядо́вий + %, *с*ᵏ догля́нь- [догля́нь-дітей-молодиця];

-ый догля́даний /на-/, назир-, пильно́в- ◊;

ПРИСМОТРЕ́ТЬ допильнува́ти ◊.

ПРИСМА́ТРИВАТЬСЯ *(до чого)* придиви́тися, придивл-я́-; *(до місця)* призвича́юва-, звика́ти; **п. к** ***чему*** *г.* пригляда́тися *чому*;

-йся 1. що /*м*ⁿ хто/ придивля́ється ◊, *п*ᵏ ціка́вий, зви́клий п., по́вен зацікавлення *чим*, *о.* з ціка́ві-стю в оча́х, *с*ᵏ придиви́сь- [придиви́сь-до-життя-писа́ка], 2. **привыкающий**;

ПРИСМОТРЕ́ТЬСЯ *(огидну́ти)* наби́ти оско́-му; **п. к** ***кому*** взя́- в о́ко *кого*; ◊;

-вшийся 1. Ø, 2. **привыкший**, 3. набри́длий ◊, Ǿ.

ПРИСМО́ТРЕННЫЙ *ф*ᵖ в до́гляді [**п. скот** худо́ба в д.].

ПРИСМИРЕ́ТЬ *д*ᵏ *ф*ᵖ осі́сти /при-/, *р*ᵏ попло́-х*(і)*ша-;

-вший присмирні́лий, прити́х-, прини́шк-, поп-ло́хша-, Ø.

ПРИСОВОКУПЛЯ́ТЬ додава́ти, долуча́-, *н*ᴱ тул-и́-, *(без підстав)* притяга́- за ву́ха;

--й що /*м*ⁿ хто/ додає́ ◊, зви́клий д., р-й дода́-, *с*ᵏ дотули́- [дотули́-горбатого-до-сті́нки];

-йся/-ый дода́ваний, долу́чув-, приту́люв-, при-тя́г- за ву́ха;

ПРИСОВОКУПИ́ТЬ прилатати, приши́- свою́ при́шву, вки́ну- й сво́го п'ятака́, *(слово)* доки́-ну-, доточи́-, *ж.* дода́- й свої́х п'ять *(*копійо́к*)*, щоб було́ 10; *(жарт* /до *чого/)* приткну-, дочe-пи́-; **п. к** ***чему*** дорости́- до *чого*.

ПРИСОЕДИНЕ́НИЕ *о*ᵏ прилу́ка; **с -ием** ***чего*** до-да́вши *що*.

ПРИСОЕДИНЯ́ТЬ прие́днувати, долуча́- /при-/, *р.* гуртува́-, *(до чого)* *о*ᵏ вправля́- у *що*; *(землю)* прирі́зува-; **клоко́чуще п.** приклеко́чува-;

--й що /*м*ⁿ хто/ прие́днує ◊, р-й приєдна́ти, єднач, прие́днув-, *п*ᵏ приєдна́вчий + %, для прие́днання, за́-йнятий -ям, *с*ᵏ долучи́- [долучи́-до-гурту];

ПРИСОЕДИНИ́ТЬ приточити ◊;

♦♦♦СЯ підпряга́тися *(- звук)* вплітá-, *(до гурту)* пристава́ти; **п. к мне́нию** пристава́- на ду́мку; **не п.** стоя́- над су́тичкою /конфлі́ктом/;

-йся/-ый прие́днуваний, долу́чу- /при-/, *п*ᵏ *р*ᵏ долучни́й; **-я = примыкающий**;

ПРИСОЕДИНИ́ТЬСЯ *(до гурту)* приступи́ти; **на́мертво п.** прикам'яні́-;

-вшийся: на́мертво -я прикам'яні́лий.

ПРИСО́СКА, ПРИСО́СОК смокта́льце, си́са́-ль-, присмо́чок.

ПРИСОЧИНЯ́ТЬ вига́дувати, *о*ᵏ додава́- /прик-ра́шу-/ *(*від се́бе*)*;

--й що /*м*ⁿ хто/ додає́ ◊, зви́клий п. *(*в. с.*)*, вига́дь-ко, вигадник, прикра́шувач, *с*ᵏ дода́й- [дода́й-од-себе-оповіда́ч];

ПРИСОЧИНИ́ТЬ перебра́ти мі́ру в о́повіді ◊.

ПРИСПИ́ЧИТЬ: п. ***кому*** припекти́ /прити́сну-, закорті́-/ *кого*, приспі́-, заніколитися, загорі́-;

приспи́чило *н*ᵒ припекло́, прити́сло; **когда́ -ит** як припече́; **уж е́сли Вам так -ило** коли́ вже Вас так припекло́ /прити́сло/.

ПРИСПОСОБЛЕ́НЕЦ *о*ᵏ пристосо́ванець.

ПРИСПОСОБЛЕ́НИЕ *(дія і прилад)* пристосо́-вання, *(дія)* пристосува́ння.

ПРИСПОСОБЛЕ́НЧЕСКИЙ пристосува́нський.

ПРИСПОСОБЛЯ́ТЬ пристосо́вувати, приподо́б-лю-, припасо́ву-, спосо́бити;

--й що /*м*ⁿ хто/ пристосо́вує ◊, зви́клий п., з-й пристосува́-, *п*ᵏ пристосо́вчий /до-/ + % *с*ᵏ при-стосу́й- [пристосу́й-науку-до-розумі́ння];

ПРИСПОСОБЛЯ́ТЬ(СЯ) *г.* допасо́вувати*(ся)*; ◊.

-йся що достосо́вується ◊, зᴳ-й достосува́тися, для пристосува́ння, за́йнятий -ям, пристосо́ва-нець, *п*ᵏ ☺ гнучки́й, *с*ᵏ допасу́йсь- [допасу́йсь-до-обставин];

-йся/-ый пристосо́вуваний /до-/, принату́рю-, прила́джу-, допасо́ву-, прилашто́ву-, *п*ᵏ присто-со́вни́й, пристосува́нський;

ПРИСПОСО́БИТЬ прила́днати ◊;

-вший(ся) Ǿ; **-я** пристосо́ваний ◊.

ПРИСТАВА́ТЬ *(до чого)* пристава́ти, прилипа́-, */міцно/* прикипа́-, */щільно/ д.* прикиса́-, *(до кого/ чого)* чіля́тися, присі́кува- в'я́знути, *(з хтивим наміром)* напа́стува́-, *(до берега)* причалюва-, прибива́тися; **п. к** ***кому*** бра́- *кого* [не бра́лася мене́ зу́ді́жка]; **п. как ба́нный лист** ли́пнути ше́вською смоло́ю, чіпля́тися, як смола́ до дра́-тви, ув'я́зува- реп'ехо́м; **не -а́й!** не в'я́зни!;

--й/-ый 1. що пристає́ ◊, *п*ᵏ */- фарбу/* беркий, бе-руч-́, чіп-́, */- деталі/* приста́йний, ма́йже при-ста́лий, 2. що /*м*ⁿ хто/ чіпля́ється ◊, зви́клий ч., приче́па, смола́, іржа́, *п*ᵏ приче́пливий, прискі́п-, доку́ч-, напас-, уче́пистий, *с*ᵏ в'я́зни- [в'я́зни-

смолою-продаве́ць], 3. що прича́лює ◊, прича́люваний, прибити-; -й с ножо́м к го́рлу © приступи́вши з ноже́м до го́рла;

ПРИСТА́ТЬ *(до берега)* прича́лити ◊; *(мертво)* прикам'яні-; **п. к** ***кому*** вчепи́тися *кого*; **от свои́х отста́л, к чужи́м ие -а́л /от воро́и отста́л, к па́вам не -а́л/** сво́го відбі́г – чужо́- не доскочив;

-вший 1. приста́лий, прикипі-, прили́п-, *(мертво)* прикам'яні-, 2. Ǿ, 3. прича́лений, прибитий.

ПРИСТАВЛЯ́ТЬ приставля́ти, тули́-, притул/я́-, $т^й$ дото́чува-;

–й 1. що /$м^н$ хто/ ту́лить ◊, © ~и́вши, 2. що /$м^н$ хто/ дото́чує, р-й доточи́ти, $п^к$ = %, $с^к$ притули́-;

-йся/-ый 1. ту́лений, приту́люва-, $п^к$ пристав-ни́й, 2. дото́чува-;

ПРИСТА́ВИТЬ *(до хворох +)* пристанови́ти; ◊.

ПРИ́СТАЛЬНО пи́льно аж го́стро;

ПРИ́СТАЛЬНЫЙ *(погляд)* гостропи́льний, пи́льний що аж.

ПРИСТА́НИЩЕ $о^к$ при́хисток, приста́н-, втє́чище, *г.* пристані́вок, *(в серці)* о́сідок.

ПРИСТЁГИВАТЬ пристіба́ти, припряга́-, приплу́тува- /у-/, *п.* додава́-, *(проблему)* припина́-;

–й 1. що /$м^н$ хто/ пристіба́є ◊, гото́вий приплу́тати, зви́клий /с-и/ припина́-, підпряга́ч, за́йнятий присті́ба́нням, $п^к$ пристібчи́й + %;

♦♦♦СЯ пристіба́тися ◊, прие́днува-;

-йся/-ый що пристіба́ється ◊, присті́баний, підпря́га-, приплу́тув-, припи́н-, $п^к$ пристібни́й.

ПРИСТО́ЙНЫЙ $ф^р$ дола́дний.

ПРИСТРА́ИВАТЬ прибудо́вувати, прилашто́ву- /в-/, притуля́ти, тули́-, $в^й$ $р^к$ долуча́ти до лав;

–й 1. що /$м^н$ хто/ прибудо́вує ◊, р-й прибудува́ти за́йня́тий прибудо́вою, 2. що прилашто́вує ◊, $з^г$-й притули́ти, $п^к$ = %, 3. що долуча́ до лав, © долучи́вши до л.;

ПРИСТРО́ИТЬ *(кого) ф.* присусі́дити; ◊;

ПРИСТРА́ИВАТЬСЯ $в^й$ става́ти до лав, *(під крильцем)* влашто́вуватися; ◊;

-йся/-ый 1. прибудо́вуваний, 2. прилашто́ву-, приту́лю-, приміщу-, 3. долу́чу- до лав; **-я под крылышком** р-й влаштува́тися під крильце́м;

ПРИСТРО́ИТЬСЯ *ф.* зачепи́тися, *д.* прита́кови- ◊;

-вшийся прилашто́ваний ◊.

ПРИСТРА́СТИЕ *(гоббі)* уподо́бання; **п. к** *чему,* зами́лув- в *чім* /*д.* до *чого*/; **с -ием** *(допитувати)* як інквізи́тор; **допро́с с -ием** інквізи́торський до́пит.

ПРИСТРАЩА́ТЬСЯ допада́тися /прилюбля-, приохочува-/ до *чого*, замило́вува- у *чім*;

-йся що /$м^н$ хто/ прилюбляється ◊, с-и п., гото́вий прилюби́-, *(до опію)* наркоман, *(до сивухи)* алького́лік, пропо́єць, залива́ха, $п^к$ прихи́льчивий до *чого*, $с^к$ приохо́ться- [приохо́тся-до-карт];

ПРИСТРАСТИ́ТЬСЯ приохо́титися ◊, допа́с-, *(до пива)* прихили́-; **п. к** ***чему*** допа́с- /прилюби́-/ до *чого*, уп'я́с- у *що*;

-вшийся захо́плений, зако́ха-, приохо́че-, прилю́бле-, Ǿ.

ПРИСТРЕ́ЛИВАНИЕ *(зброї)* $р^к$ пристрі́лянка.

ПРИСТРЕ́ЛИВАТЬ *(вбивати)* пристрі́лювати, *(зброю)* дово́ди- до норми;

–й 1./2. що /$м^н$ хто/ пристрі́лює, © пристрі́люючи, 1. $з^м$-й пристрели́ти, 2. для пристрі́лянки, за́й-ня́тий -кою, пристрі́лювач, $п^к$ пристрі́льчий + %;

-йся/-ый пристрі́люваний ◊.

ПРИСТРЕ́ЛОЧНЫЙ пристрі́льчий.

ПРИСТРО́ЙКА $о^к$ прибуді́вля, прибуді́вка /до-/, прибуді́вок, *ф.* прихала́бок.

ПРИСТРУ́НИВАТЬ стру́нчити, пристру́нчува-, прибира́- до рук, прибо́ркува- /під-/, бра́- в шо́ри;

–й що /$м^н$ хто/ прибо́ркує ◊, з-й/р-й прибо́ркати;

-ый пристру́нчуваний, пристру́ню-, прибо́рку-, прибираний до рук;

ПРИСТРУНИ́ТЬ взя́ти в ру́ки, прикрути́- хвоста́ *кому*, *к.* прикрути́- *кого*; ◊;

-вший Ǿ.

ПРИ́СТУП *(гніву)* ви́бух, *(до кого)* ві́льний до́ступ, пра́во ві́льно приступа́ти; **аиі при́ступу до** ***кого*** висо́кі поро́ги в *кого*.

ПРИСТУПА́ТЬ підступа́ти, доступа́ти*(ся)*, *(до діла) (роз)*почина́ти *що*; **п. к** ***чему*** бра́тися до;

–й що /$м^н$ хто/ підступа́ ◊, с-и п., р-й підступи́-, © підступа́ючи, $с^к$ візьми́сь [візьми́сь-до-праці];

-й к ***чему*** гото́вий почa- *що*;

ПРИСТУПИ́ТЬ: п. к ***чему*** доступи́тися до *чого*; **-и́ли к диску́ссии** розпочали́ /розпоча́то/ диску́сію;

ПРИСТУПИ́ТЬСЯ підступи́тися ◊.

ПРИСТЫЖА́ТЬ засоро́млювати /при-/, завдава́ со́рому, стида́ти /$д^к$ зав~/, страми́-, соро́ми-;

–й що /$м^н$ хто/ соро́мить, з-й засоро́мити, сороміт́ник, присоро́млювач, $п^к$ присоро́мчий /-ливий/ + %, $с^к$ засоро́м- [засоро́м-до- сліз-наха́бу];

-йся/-ый засоро́млюваиий /при-/;

ПРИСТЫДИ́ТЬ *о.* завда́ти со́рому ◊.

ПРИ́СТЯЖЬ підпря́га, підпря́жка, ☺ попле́нтач.

ПРИСУЖДА́ТЬ засу́джувати /при-/, *(доктора)* надава́-;

–й що /$м^н$ хто/ прису́джує ◊, р-й присуди́ти, судця́, прису́джувач, $п^к$ судя́щий + %; **-й зва́ние** покли́каний нада́- /ви́вищи- до/ зва́ння $с^к$ присуди́- [присуди́-иа- смерть];

-йся/-ый прису́джуваний, нада́-.

ПРИСУ́ТСТВЕННЫЙ *(день)* урядо́вий.

ПРИСУ́ТСТВИЕ $і^с$ ра́дна за́ля; **п. ду́ха** самовла́да, *(по́вна)* вла́да над собо́ю, душе́вна рівнова́га́, $п^о$ прито́мність ду́ху; **в -вии** на оча́х; **в моём -вии** при мені́.

ПРИСУ́ТСТВОВАТЬ бу́ти (прису́тнім), *(у творі)* фігурува́-;
--й що фігуру́є, $п^к$ прису́тній /г. прия́вний/, ная́в- /г. при-/, $і^с$ $п^{-б}$ су́щий; **везде́ -й** всюдису́щий.
ПРИСУ́ЩИЙ властиви́й, притама́нний, пито́м-, $ф^р$ роди́мий, з. присвоїтий.
ПРИСЫЛА́ТЬ надсила́ти /*(старостів)* за-/, сла́-;
--й що надсила́ ◊, зви́клий н., р-й присла́-, $п^к$ приси́льчий, $с^к$ засила́й- [засилай-старостів-хлоп];
-йся/-ый надси́ланий /при-/, $п^к$ присильни́й.
ПРИСЫПА́ТЬ присипа́ти /до-, на-, по-, під-/, *(пилом +)* припоро́шувати, притру́шу-;
--й що /$м^н$ хто/ притру́шує ◊, зви́клий п., р-й притруси́-, присипа́йло, $п^к$ приси́пчивий, присипу́щий + %, $с^к$ приси́п- [приси́п-волос-сивино́ю];
-йся/-ый присипа́ний /до-/, притру́шув-, припоро́шув-, $п^к$ присипни́й, $р^к$ присипа́нний.
ПРИСЯГА́ТЬ (за)присяга́ти(ся), склада́ти прися́гу;
--й що /$м^н$ хто/ присяга́ ◊, с-и п., р-й присягну́т-, заприся́жуваний, $п^к$прися́ж-, $с^к$ присягни́- [присягни́-на-вірність];
ПРИСЯГНУ́ТЬ присягти́ ◊;
-вший прися́глий, заприся́жений, присяж-́, Ø.
ПРИТА́ИВАТЬ(СЯ) затаювати(ся), прищу́люватися, *(подих)* затамо́вувати;
--й: **-й дыхание** $с^к$ затаму́й-дух;
--йся $п^к$ прита́йкуватий;
ПРИТАЙ́ТЬ(СЯ) *(мертвим)* зне́живи́тися; ◊;
-вший(ся) Ø; **-й дыха́ние** © затамува́вши дух;
-я прит[ч]а́єний, прищу́ле-.
ПРИТАНЦО́ВЫВАТЬ підтанцьо́в/увати /при-/;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує, зви́клий п. танцю́ра.
ПРИТА́СКИВАТЬ: --й що /$м^н$ хто/ притяга́, зви́клий -ти, р-й притягти́; ± ТАЩИТЬ;
-йся/-ый притя́ганий, прити́рюв-, прино́шув-;
ПРИТАЩИ́ТЬСЯ пришве́ндяти, приплуга́нитися, притарга́ни- ◊;
-вшийся Ø.
ПРИТВО́РНЫЙ ненатура́льний, штуч-, си́лува-.
ПРИТВО́РСТВО приду́рювання.
ПРИТВО́РЩИК комедія́нт, удава́ка, фіґля́р, приду́рок, симуля́нт.
ПРИТВОРЯ́ТЬСЯ удава́ти (з се́бе), придурюватися, о. гра́ти коме́дію; **п.** *кем* симулюва́- *кого*, става́- в по́зу *кого*;
-йся що /$м^н$ хто/ приду́рюється ◊, уда́ваний, з-й придуритися, зви́клий приду́рюва-, *і.* > ПРИТВОРЩИК, $п^к$ приду́рливий, прики́д-, о. з весе́лою мі́ною у ке́пській грі.
ПРИТЕСНЕ́НИЯ $м^н$ $о^к$ на́гінка на *кого*; **тяжеле́йшие п.** $п^о$ найтя́жчі по́топти.
ПРИТЕСНЯ́ТЬ гноби́ти, пригно́блюва-, утиска́-, наступа́- на /бра́- за/ го́рло, прикру́чува- хвоста́;
--й що /$м^н$ хто/ утиска́ ◊, зви́клий у., з-й взя́- за го́рло, *(призна́чений)* для гно́блення, відо́мий у́тисками *кого*, гноби́тель, гони́-, пригно́блювач,ути́ску-, $п^к$ гноби́тельний для *кого* + %, $с^к$ прити́сни- [прити́сни-люд] ©;
-йся/-ый гно́блений, пригноблюва-, ути́ску- /при-/.
ПРИТИХА́ТЬ ущуха́ти, притиха́-, ни́шкну-, угамо́вуватися, *(- вітер)* заляга́ти;
ПРИТИ́ХНУТЬ ущу́хнути ◊; **ветеро́к -ти́х** вітре́ць залі́г *(десь)*;
-и́хший ущу́хлий, прити́х-, прини́шк-, зале́г-, Ø.
ПРИТО́К *(втікачів)* напли́в.
ПРИТО́М *(на початку мови)* до то́го ж; **и п.** $ф^р$ і то [**до́лгой и п. тёмной но́чью** че́рез до́вгу і то те́мну ніч]; **и э́то п., что...** і це тоді́, коли́...
ПРИТО́Н $о^к$ ти́рло.
ПРИ́ТОРНОСТЬ: до **-ти** *(знайомий)* до оско́ми.
ПРИ́ТОРНЫЙ $о^к$ пересоло́джений, нудки́й, засоло́д-, $о^к$ солодка́вий, *(усміх)* солоде́нький.
ПРИТРА́ГИВАТЬСЯ: п. к *чему* $о^к$ торка́ти *що*;
-йся : дотрагивающийся.
ПРИТУПЛЁННОСТЬ притупі́лість.
ПРИТУПЛЯ́ТЬ затупля́ти /при-/, тупи́-, знего́стрюва-, *(чуття)* присипля́-, притлу́млюва-;
--й що /$м^н$ хто/ ту́пить ◊, з-й притупи́-, $п^к$ тупи́льний + %, $с^к$ притупи́- [притупи́коса];
♦♦♦СЯ $о^к$ тупі́ти ◊, *(- чуття)* ослаба́-, *(- зір)* підупада́-, $п^к$ тупки́й;
-йся/-ый ту́плений, прит́уплюва- /за-/, ослаблю-, знего́стрю-; **-я** щораз тупі́ший;
ПРИТУПИ́ТЬСЯ притупі́ти ◊;
-вшийся притупі́лий, осла́б- ◊, Ø;
ПРИТУПЛЁННЫЙ $о^к$ притупі́лий, *(- чуття)* при́спаний.
ПРИ́ТЧА: стать -чею во язы́цех у всіх на губі ви́сіти; **э́то ста́ло -чею во язы́цех** це перетира́ють на язика́х, про це дзво́нять в усі́ дзво́ни.
ПРИТЫКА́ТЬ(СЯ); ПРИТКНУ́ТЬ(СЯ) $о^к$ притули́ти(ся);
--й = прижимающий(ся);
-вший(ся) Ø; **-я** приткну́тий, приту́лений.
ПРИТЯГА́ТЕЛЬНЫЙ о. як со́нце.
ПРИТЯ́ГИВАТЬ притяга́ти, прива́блюва-, прина́джу- **п. за во́лосы** $о^к$ тули́- горба́того до сті́нки; **п. магни́том** $о^к$ примагне́[і]чува-;
--й що /$м^н$ хто/ притяга́ ◊, зви́клий п., р-й притягти́, з-й прива́би-, $п^к$ (при)тягу́щий, прива́бливий, прина́дний, притяга́ль-, магнети́ч-, притяжни́й, $ф^і$ ґравітаці́й- + %, $с^к$ тягни́- [тягни́бока];
-йся/-ый притя́ганий, прива́блюв-, прина́джув-, $п^к$ притяжни́й;
ПРИТЯНУ́ТЬ втягну́ти ◊, попо́вни- *що* **чим**.
ПРИУДАРЯ́ТЬ: п. за *ней* упада́ти ко́ло /лиця́тися до, підбива́ти кли́нці до/ *неї*, смали́- халявкі ко́ло *неї*, **п. за- же́нским по́лом** ли́пну- до жіно́чих спідни́ць;
--й що /$м^н$ хто/ упада́ к. *кого*, зви́клий у., зальо́т-

ник, залицяйло, закоха́нець, відо́мий своїми зальо́тами, $п^к$ женихли́вий; **-й за же́нским по́лом** спідни́чник, швидки́й на зальо́ти, бугайкува́тий, $с^к$ ли́пни- [ли́пни-до-спідниць-дідуга́н];

ПРИУДА́РИТЬ ушквари́ти ◊ [**дождь -рил** дощ ушква́рив], врі́за- [музи́ки врі́зали гопа́к*(á)*].

ПРИУКРА́ШИВАТЬ прикраша́ти, оздо́блюва-, причепу́рю-, підмальо́ву-, підкра́шу-, завива́ти в папірці, підбавля́- *(*слова́м*)* ме́ду; **не -вая** за що купи́в, за те й продаю́;

--й що /$м^н$ хто/ прикраша́ ◊, схи́льний п., з-й прикра́си-, за́йня́тий прикраша́нням, $п^к$ прикрасу́щий + %, $с^к$ підба́в- [підба́в-словам-меду];

-йся/-ый прикра́шуваний /під-/, причепу́рю-, оздоблю-, підмальо́ву-, зави- у папірці;

ПРИУКРА́ШЕННЫЙ підмальо́ваний, підкра́ше-, *о.* прикучеря́вле-, зави́тий у папірці ◊.

ПРИУМЕНЬША́ТЬ приме́ншувати, *(дані)* зани́жу-, *(ролю)* /по-/, недоціню-, легкова́жити *що*, *(ціну)* збавля́-

--й що /$м^н$ хто/ приме́ншує ◊, схи́льний /маста́к/ п., з-й зани́зи-, приме́ншувач, зани́жу-, $п^к$ = %, $с^к$ зба́в- [зба́в-ціну-чоловіче];

-йся/-ый приме́ншуваний /з-/, недоціню-, пони́жу- /за-/, щора́з ме́нший.

ПРИУМНОЖА́ТЬ мно́жити, примно́жува-, збільшу-; **п. состоя́ние** *кому /чьё/* дба́- на *кого*; **п. успе́хи** *ф.* набира́- о́чка /*д.* очки́/;

--й що /$м^н$ хто/ примно́жує ◊, схи́льний п., з-й примно́жи-, примно́жувач, збільшу-, для примно́ження, за́йня́тий -ям, $п^к$ = %, $с^к$ примно́ж- [примно́ж-сторицею скарби́];

-йся/-ый мно́жений, примно́жува-, збільшу-, щора́з більший;

ПРИУМНО́ЖИТЬ $о^к$ прибільшити ◊;

♦♦♦СЯ $ф^р$ оброста́ти *чим* ◊.

ПРИУМНОЖЕ́НИЕ *(чого)* $ф^р$ оброста́ння *чим*.

ПРИУНЫВА́ТЬ ну́дити світом, занепада́-ду́хом, жури́тися, засму́чува-;

--й що ну́дить світом ◊, гото́вий занепа́сти ду́хом, щораз більше занепалий духом, $с^к$ занепади́- [не занепади́-духом во́їн];

ПРИУНЫ́ТЬ зажури́тися, засмути́-, зубо́жіти /занепа́с-/ ду́хом;

-вший зажу́рений, засму́че-, занепалий /зубо́жі-/ д.

ПРИУРО́ЧИВАТЬ *(події)* прив'язувати, відно́си-, приуро́чува-, пристосо́ву-, присвя́чу-;

--й що /$м^н$ хто/ приуро́чує ◊, зви́клий п., $з^г$-й /покла́вши/ приуро́чи-, $с^к$ прив'жи́- [прив'жи́-весілля-до-свят];

-йся/-ый пристосо́вуваний, приуро́ч-, присвя́ч-, відно́ш-, прив'язу-.

ПРИУСА́ДЕБНЫЙ *(прихатій)* присідо́мний.

ПРИУЧА́ТЬ привча́ти, призвича́юва-, нала́му-, *г.* принату́рю-;

--й що /$м^н$ хто/ привча́ ◊, з-й привчи́ти, $с^к$ привчи́- [привчи́-до-праці];

-йся/-ый приу́чуваний, призвича́ю-, нала́му-, принату́рю-;

ПРИУЧИ́ТЬ *(потуранням) з.* дова́дити ◊.

ПРИХВА́ТЫВАТЬ схо́плювати /за- пере-, при-/ бра́- з собо́ю, *(морозом)* приморо́жу-, *(цвіт)* прибива́-, *(мотузом)* перев'я́зу-, *(- хоробу)* чіпля́тися;

--й 1. схватывающий, 2. що /$м^н$ хто/ бере́ з собо́ю ◊, зви́клий бра́ти з с., $п^к$ хапки́й, прихвату́щий;

-йся/-ый прихо́плюваний, приморо́жу-, прибив́-, перев'я́зу- /під-/.

ПРИ́ХВОСТЕНЬ $о^к$ приший́хвіст, попле́нтач.

ПРИХЛЕБА́ТЕЛЬ $о^к$ підхлібник, підхлібець; ± ПОДХАЛИМ.

ПРИХЛЕБА́ТЕЛЬСКИЙ $ф^р$ стоцілува́льний.

ПРИХЛО́ПЫВАТЬ *(в долоні)* ля́скати, пле́ска-, *(з тріском)* затрі́скувати, *(з грюк-)* грю́ка- *чим* /*н.* двери́ма/, $ф^р$ присту́кува-, *(палець)* прищи́ку-;

--й що /$м^н$ хто/ присту́кує ◊, зви́клий п., з-й присту́кну-, $с^к$ плещи- [плещи́-в-долоні пу́бліка];

-йся/-ый приплі́скуваний, присту́ку-, прибив́-, зачи́ню- з грю́ком, прищи́ку-, приду́шу-, закри́-;

ПРИХЛО́ПНУТЬ *(кого)* запопа́сти, заско́чи- ◊, *(двері)* затріснути, *(убити)* *(по)*рішити, присту́кну-, *г.* кро́пну-, закатру́пи-.

ПРИХО́Д *г.* паро́хія; **п. в созна́ние** оприто́мнення, отя́мле-; **п.** *кого* **к вла́сти** перебрання́ вла́ди *ким*; **-ды и расхо́-** прибу́тки й вида́т-.

ПРИХОЖА́НИН *г.* парохія́нин.

ПРИХОДИ́ТЬ прихо́дити /над-, під-/, прибува́-, *ф.* прииту́пу-, притьо́пу-, приди́бу-, *(до кого)* відвіду- *кого*, пока́зу- о́чі *кому*, *(додому)* *(по)*верта́ти*(ся)*, *(- час)* наближа́тися, настава́ти, *(в екстаз)* впада́-, *(легко)* дістава́тися, *(- крам)* оде́ржува-, надхо́дити, $ф^р$ /ви-/ [**-ит коне́ц** *кому* -ить кіне́ць]; **п. в восхи́щение /восто́рг/** умліва́- від захо́плення, $о^к$ підстри́бу- з ра́дощів; **п. в го́лову** наверта́тися на ду́мку; **п. в движе́ние** уру- хо́млюва-, активізува́-, розру́ху-; **п. в забве́ние** запада́ти в непа́м'ять, присипа́тися /припада́ти/ по́рохом; **п. в замеша́тельство** торопі́-, спантели́чуватися; **п. в кра́йнее изумле́ние** не могти́ вий- з ди́ва; **п. в него́дность** става́- неприда́тним; **п. в негодова́ние** *(- небіжчика)* переверта́тися в труні; **п. в неистовство** несамови́тіти, **п. в отча́яние** бра́тися за го́лову, хапа́- за се́рце; **п. в расстро́йство** розла́днува-; **п. в себя́** $о^к$ ого́втува-; **п. в себя́ от удивле́ния** *(*$п^{рв}$ *з ч.* не*)* вихо́дити з ди́ва; **п. в столкнове́ние** *г.* зударя́тися; **п. в у́жас /отча́яние/** хапа́- за го́лову /се́рце/, облива́- холо́дним по́том; **п. в умиле́ние** *п.* та́нути, розтава́-; **п. в упа́док** марнува́тися, іти́ на про́пасть, занепада́-, заника́-, схо́ди- на пси,

тріщá- по всіх швах, припадá- пи́лом; **п. к заключе́нию** роби́- ви́сновок, виснóвува-; **п. к концу́** добігá- кінця́, *(- запас)* викінчуватися; **п. к убежде́нию** перекóну-; **п. на готóвое** до вáтри вогóнь підкладáти; **п. на мысль /на ум/** спадá- /сплива́-, збігá-, іти́, навертáтися/ на ду́мку /язи́к/, зарóюва- в голові; **п. на пáмять** спадáти на пáм'ять; **п. на пóмощь** ставá- до пóмочі, подавá- ру́ку п., ♦ на пóміч; **п. на ум = п. на мысль**; **п. с годáми** *(досвід)* додавáтися з віком; **-ит в гóлову мысль** *кому* ду́має собі *хто* [**невóльно мне -ит в г. м.** мимовóлі я ду́маю с.];

--**й** 1. що /$м^н$ хто/ прихóдить ◊, прибу́ваний, надхóджу-, зви́клий ♦, р-й прийти́, відві́дувач, прибу́лець, приходя́нин, пришля́к, прихóда, прихі́дець, прихó[і]дько, гість, $п^к$ бувáлий, прихóжий /за-/, *(слуга) г.* прихóдячий, $с^к$ прийди́- [прийди́-до-висновку], 2. одéржуваний; **-й в бéшенство = -й в я́рость**; **-й в весёлое настроéние** р-й розвесели́тися; **-й в востóрг /восхище́ние/** мáло не умлі́лий /© млі́ючи/ від захóплення, готóвий прийти́ в екстáз, *о.* в екстáзі; **-й в гóлову /на ум/** *(- ідеї)* зарóюва- у голові; **-й в движе́ние** урухóмлю-; **-й в замешáтельство /смуще́ние/** збентéжу-; **-й в изумле́ние = изумляю́щийся**; **-й в негóдность** © стаючи́ непридáтним; **-й в отчáяние** пóйманий рóзпачем; **-й в противорéчие с** © зайшóвши в суперéчність із; **-й в равновéсие** врівновáжува-; **-й в себя́** очу́ню-, огóвту-; **-й в сознáние /чу́вство/** опритóмню-, от-óт вже притóмний; **-й в соприкосновéние = соприкасаю́щийся**; **-й в состоя́ние упáдка /в упáдок/** забу́тий Бóгом, щорáз більше занепáлий; **-й в столкновéние** прирéчений /$з^м$-й/ зіткну́тися; **-й в у́жас** пóйма- /спóвнюв-/ жáхом; **-й в умилéние** розчу́люв-, готóвий розтáнути; **-й в упáдок** на грáні занéпаду; **-й в я́рость** мáло не ошалі́лий, щорáз лютíший, розлю́чув-; **-й к вы́воду /заключе́нию/** © роби́вши ви́сновок; **-й к концу́** близьки́й до кінця́; **-й к соглашéнию** з-й дійти́ згóди; **-й к убеждéнию** *(*вже*)* мáйже перекóн-; **-й на пáмять** рáптом воскрéслий у пáм'яті; **-й на пóмощь** готóвий прийти́ на пóміч, допомогóвець; **-й на смéну = сменя́ющий**;

-и́вший Ø; **-й вчерá** вчорáшній гість;

ПРИЙТИ́ прийти́, $о^к$ приди́ба- ◊, $з^н$ прилі́з-, *(в голову)* зайти́; **п. в азáрт** розшалі-; **п. в востóрг** захопитися до нестями; **п. в гóлову** спливти́ на ду́мку; **п. в гóсти** загости́-; **п. в движéние** піти́ в рух, урухóмі-, урухóмитися, завору́ши-, розру́ха-, *(- села)* сколоти́-; **п. в замешáтельство** спантели́чи-, не знáти, на яку́ ступи́-; **п. в запустéние** порости́ тернáми /бур'янá-/; **п. в изумлéние** не могти́ ви́й- з ди́ва, $б^а$ пороззявля́- роти́; **п. в крáйнее и.** вдáритися в пóли рукáми; **п. в недоуме́ние** не могти́ ви́й- з ди́ва, розвéсти́ рукáми; **п. в неи́стовство** знесамови́ті-; **п. в нóрму** ♦ до нóрми; **п. в отчáяние** $о^к$ взя́тися за гóлову; **п. в поря́док** $б^з$ ви́ладнатись; **п. в себя́** ♦ до пáм'яті, стя́митися, $ф^р$ огóвта-, дáти собі рáду, *д.* ♦ до сéбе; **п. в себя́ от** *чего* отрясти́ся з *чого*; **п. в себя́ от удивлéния** ви́йти з ди́ва; **п. в состоя́ние** *чего* стá- *чим* [**п. в с. разрушéния** с. руї́ною]; **п. в с. упáдка** занепáс-; **п. в я́рость** розлюті-, розпасіювáтись [**п. в таку́ю я.** так р.]; **п. к заключéнию** $о^к$ ви́міркувати собі; **п. к заключéнию, что...** $ф^р$ зупини́тися на тóму, що...; **п. к решéнию** наду́мати; **п. к окончáтельному р.** остатóчно ви́ріши-; **п. к соглашéнию** дійти́ згóди; **п. кстáти** нагоди́тися, навину́-; **п. на пóмощь** *кому г.* підрятувá- *кого* ◊; **п. на ум** навернýтися на ду́мку; **никому́ не моглó п. в гóлову** не промайну́ло чéрез ду́мку нікóму; **-дёт конéц** *о.* увірветься ни́тка; **пришёл, уви́дел, победи́л** прийшóв, побáчив, поборóв /перемі́г/; **пришлá бедá – отворя́й воротá** іде́ бідá – відчиня́й ворóта; **пришлó мáхом, ушлó прáх-** як прийшлó, так і пішлó; **и в гóлову не -шлó** й на гáдку не спáло;

-шéдший прибу́лий, гість, відві́дувач, прибу́лець, прихóда, прихі́дець, прихі́дько, $з^н$ зáйда, *з.* пришля́к, $п^к$ при́йшлий /зá-, Ø; ± **приходя́щий**; **-й в бéшенство /я́рость/** розшалі́лий; **п. в дáвность** задáвнений /пере-/; **-й в замешáтельство** сторопі́лий; **-й в исступлéние = -й в неи́стовство**; **-й в негóдность** вже непридáтний; **-й в негодовáние** обу́ре-; **-й в неи́стовство** розшалі́лий, знесамови́ті-, знетя́млений; **-й в себя́** очу́ма-, огóвта-; **-й в смущéние** засорóмле-; **-й в упáдок** занепáлий /піду-/, забу́тий Бóгом; **-й в я́рость /бéшенство/** розшалі́лий; **-й к заключéнию** © дійшóвши ви́сновку; **-й на вы́ручку** © прийшóв- на підмóгу; **-й с пови́нной** прийшóв- з розкáянням.

ПРИХОДИ́ТЬСЯ $ф^р$ му́сі[и]ти [**ей пришлóсь уйти́** вонá -іла піти́]; **п. к слóву** бу́- до розмóви, до слóва мóвитися; **п. на** *чью* **дóлю** припадá- *кому*; **-и́лось** $ф^р$ трапля́лось; **-ится нелегкó** *кому* с чем має біду́ *хто* з чим; **не -ится** не випадáє, $ф^р$ гóді [**не -ится удивля́ться** гóді дивувáтися]; **об э́том говори́ть не -ится** про це гóді говори́ти /не мóже бу́- й мóви/; **ничегó не -ится ждать** гóді на щось чекá-; **плóхо -ится** зле ведéться;

-я́ся що припадá ◊, $п^к$ /*кому*/ налéжний, $п^р$ якрáз [**-я по ногé** якрáз до ноги́], *(- родичів)* він же, вонá ж [**он ему́ дя́дей** він же йому́ дя́дько]; **-я по вку́су** якрáз до смаку́, *р.* уподóбний;

ПРИЙТИ́СЬ $ф^р$ прийти́ [**к слóву -шлóсь** -шлó до слóва], мá- [**не знáю, с кем придётся жить** не знáю, з ким жи́- мáю]; **п.** *(не)* **ко двору́** *(*не*)*

сподо́батися; **п. по вку́су** засмакува́ти; **п. по душе́** *кому* $о^к$ припа́с- до се́рця /душі́/, © уподо́ба- [**мы –лись ей по** д. вона́ -ала нас]; **с кем придётся е́хать** з ким ма́ю /ма́є +/ ї́ха-; **не -ётся** го́ді бу́де [**не -ётся жа́ловаться** г. б. наріка́-]; **-ло́сь не по душе́ /вку́су, нра́ву, се́рдцу/** закрути́ло в но́сі; **-ло́сь ту́го** *кому* **п'яти** припекло́;
-ше́дшийся Ø; **-я впо́ру** *(одяг)* якули́п.

ПРИХО́ДОВАТЬ; ОПРИХО́ДОВАТЬ заприбутко́вувати.

ПРИХОРА́ШИВАТЬ $о^к$ вичепу́р/ювати, чепури́-,
--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, зви́клий ч., р-й ви́чепури-, $п^к$ $о^к$ чепуру́щий + %, $с^к$ чепури́- [чепури́-як-лялечку];
♦♦♦СЯ чепури́тися, вичепу́рюва-, вихоро́шу-;
-йся/-ый вичепу́рюваний /при-/, вихоро́шу-, р-й чепури́тися, чепуру́н, чепуркó.

ПРИХОТЛИ́ВЫЙ $о^к$ витребе́нькуватий; & примхува́-.

ПРИ́ХОТЬ: по -ти судьбы́ з при́мхи до́лі;
ПРИ́ХОТИ *(людські)* но́рови, фанабе́рії, *г.* за́баги.

ПРИХРА́МЫВАТЬ наку́льгувати, кульга́-, припада́- на но́гу;
--й що /$м^н$ хто/ кульга́ ◊, шканди́ба, кульга́, шкандиба́йло, $п^к$ кульга́вий, криви́й, © припада́ючи на но́гу.

ПРИЦЕ́Л $р^к$ мірни́к, му́шка; **под -ом** на му́шці.

ПРИЦЕ́ЛЬНЫЙ $о^к$ наці́льний, мірнико́вий.

ПРИЦЕ́ЛИВАНИЕ $в^і$ націлювання.

ПРИЦЕ́ЛИВАТЬСЯ наці́лю/ватися, ціля́ти;
-йся що /$м^н$ хто/ ~еться ◊, наці́люваний, $п^{-о}$ наці́ле-, *п.* намі́ре-, *г.* наста́вле- [**-я е́хать** н. ї́хати], $п^к$ = %, $с^к$ наці́лься- [наці́лься-в-серце].

ПРИЦЕ́НИВАТЬСЯ прицíню/ватися;
-йся що /$м^н$ хто/ ~еться, зви́клий /с-и/ п., $п^к$ прицíнливий, $с^к$ прицiни́сь- [прицiни́сь-до-краму].

ПРИЦЕПЛЯ́ТЬ чіпля́ти, причі́плюва- /до-/;
--й що /$м^н$ хто/ чіпля́ ◊, зви́клий ч., з-й причепи́-, причі́плювач /на-/, $п^к$ причі́пливий /до-, на-, у-/ + %, $с^к$ причепи́- [причепи́-кобилі-хвіст];
ПРИЦЕПИ́ТЬ дочепи́ти ◊;
ПРИЦЕПЛЯТЬСЯ: -лись /-лось/ дочі́пляно;
-йся/-ый причі́плюваний /до-, на-, по-, у-/, $п^к$ причіпни́й /до-, на- +/, $с^к$ причепи́сь- [пичепи́сь-реп'яхом]; **-я** *(до кого)* = **цепляющийся**.

ПРИЧА́ЛИВАТЬ прича́лювати, пристава́-;
--й що /$м^н$ хто/ прича́лює ◊, зви́клий п., з-й прича́ли-, $п^к$ прича́льний, $с^к$ прича́ль- [прича́ль-до-берега];
-йся/-ый прича́люваний.

ПРИЧА́СТНОСТЬ $о^к$ стосу́нок.

ПРИЧА́СТНЫЙ $з^г$ приви́нний /приви́нен/, приви́нник; **п. к** *чему* $н^г$ вмо́чений у *що*; **быть -ым** $о^к$ приклада́ти /прикла́с-/ ру́ку, моча́- /вмочи́-/ па́льці.

ПРИЧАЩА́ТЬ *(за)*причаща́ти, *ó* дава́- прича́стя;
--й що /$м^н$ хто/ причаща́ ◊, зайня́тий прича́стям;
♦♦♦СЯ *о.* прийма́ти п., іти́ до п.; **п. красото́й** *о.* багаті́ти красо́ю; ± ПРИОБЩАТЬ*(СЯ)*;
-йся/-ый заприча́щуваний, прича́сник, причаща́лець.

ПРИЧЁМ *(на початку мови)* до того ж, $о^к$ і то [**п. не то́лько он** і то не лише́ він]; $ф^р$ і, а, але́, проте́ [**сто дыр, п. ка́ждая из них...** сто діро́к, і ко́жна з них...]; **п. так /таки́м о́бразом/, что...** аж, і то так, що... [**топнул, п. т., ч. земля́ задрожа́ла** гу́пнув аж /і то так, що/ земля́ задвигті́ла]; **п. тако́й** аж таки́й [ма́ю лінь, аж таку, що все інше му́чить].

ПРИЧЁСЫВАТЬ зачі́сувати /ви-, під-/;
--й що /$м^н$ хто/ зачі́сує ◊, зви́клий з., р-й зачеса́-, зачі́сувач, $п^к$ = %, © зачі́суючи; **-й под оди́н гребешо́к** гото́вий зачеса́- під оди́н гребіне́ць /під оди́н шнур підвести́/;
-йся/-ый зачі́суваний;
ПРИЧЕСА́ТЬСЯ підчеса́тися ◊.

ПРИЧИ́НА $ф^р$ при́від, за́чіпка; **на всё есть п.** ди́му без вогню́ не бува́є; **по той просто́й -не** про́сто тому́ /че́рез те/; **быть /стать/ -ой** спричини́ти; **без ви́димой -ны** хто́зна від чо́го, з до́брого ди́ва; **по неуважи́тельным -ам** без доста́тніх причи́н; **по уважи́тельным -ам** з пова́жних причи́н.

ПРИЧИ́ННО-СЛЕ́ДСТВЕННЫЙ: -ая связь зв'язо́к причи́н і на́слідків.

ПРИЧИНЯ́ТЬ завдава́ти, заподі́ю-, чини́ти, роби́-, спричиня́ти*(ся)*; **п.** ***что*** призво́дити до *чого*; **п. беспоко́йство** $о^к$ чини́- кло́поти; **п. боль** *кому* болі- *кого*; **п. вред** *кому* $о^к$ чини́- /$д^к$ у-/ зло, $ф^р$ кри́вди- *кого*; **п. душе́вную боль /мора́льные страда́ния/** *о.* пекти́ мо́зок /ду́шу, се́рце/, завдава́- жалю́ /се́рцю ра́ни/, різа- без ножа́, щипа́- за се́рце, гриз- ду́шу, роздира́- /кра́я-, рва́-, гніти́-/ се́рце; **п. муче́ния /страда́-/** *о.* залива́- са́ла за шку́ру, заганя́- шпильки́ під ні́гті, куса́- за се́рце, ні́вечи- /му́чи-, точи́-/ се́рце; **п. неприя́тности** чини́- при́крощі, роби́- зби́тки, наступа́- на мозолі́, псува́- кров, дошкуля́-, *с.* жар на го́лову си́па-; **п. неудо́бство** завдава́ моро́ки; **п. убы́тки** завдава́- зби́тків; **п. уве́чье** калі́чи-; **п. хло́поты** $о^к$ клопота́- /заклопо́чува-/ го́лову, облягá- /обсіда́-/ кло́потами, завдава́ кло́поту /-ів/;
--й що /$м^н$ хто/ завдає́ ◊, зви́клий з., з-й завда́-, спричи́нник, призві́дець, $ф^р$ з насту́пним [**уда́р, -й паде́ние** уда́р з н. паді́нням]; **-й вред** *чему* шкідни́к, шкідли́вий для *чого*; **-й го́ре /неприя́тности/** з-й насоли́- /нароби́- ли́ха/; **-й затрудне́ния** схи́ль- чини́- тру́днощі; **-й поврежде́ние** з-й пошко́ди-; **-й страда́ния** з-й зали́- са́ла за шку́ру; **-й убы́тки** з-й завда́- зби́тків, збитко́в-

ий, утра́тний; **-й уще́рб** *чому* з-й пошко́ди- *що*, кри́вдний для *кого*; **-й хло́поты** клопітни́й;
-ый чи́нений, завда́ва-, заподі́ю-, спричи́ню-;
ПРИЧИНИ́ТЬ: п. боль *о.* врази́ти *(в)* се́рце; **п. вред** зашко́ди-; **п. го́ре** завда́- ли́ха; **п. зло** нега́разд вчини́-; **п. мно́го го́ря** *о.* нанизá- до́вгу ни́зку ли́ха; **п. непоправи́мый вред** підрі́за- під ко́рінь; **п. неприя́тность** насоли́-; **п. оби́ду** заподі́я- кри́вду; **п. страда́ния** врази́- се́рце; **п. уро́н** *чьему* чему *(своїм побутом)* пересиді- *кому* що [**-и́л ли я у. ва́шему дива́ну?** чи ж я -ів вам кана́пу?]; **п. уще́рб** *чему о.* пощерби́ти *що*; **не п. вреда́** па́льцем не зачепи́-; **-и́ло неприя́тность** ви́лізло бо́ком;
-вший Ø; **-й боль /неприя́тность/** *кому* дошку́льний для *кого*.

ПРИЧИСЛЯ́ТЬ прирахо́вувати, прилі́чува- /за-/, додава́-, причисля́- /за-/, $ф^р$ залуча́-; **п. себя́ к** *чему* признава́тися до *чого* [**ппричисля́ют себя́ к э́тому направле́нию** признаю́ться до цьо́го на́пряму];
--**й** що /$м^н$ хто/ залі́чує ◊, $з^г$-й зачи́слити, зви́клий зачисля́-, $п^к$ залі́ко́вий, зарахо́вчий, $с^к$ залучи́- [залучи́-до-ВИШу-комісія];
-йся/-ый прирахо́вуваний /за-/, прилі́чу- /за-/, зачи́слю- дода́-, залу́чу-.

ПРИЧИТА́ТЬ голоси́ти, бі́дкатися [**нача́ть п.** забі́дка- ◊], $ф^р$ бубоні́ти, *(над кіим)* лебеді́-, побива́тися за *ким*;
--**й** що /$м^н$ хто/ голо́сить ◊, зви́клий г., $з^м$-й заголоси́-, *о.* з голосі́нням, $с^к$ голоси́- [голоси́-над-небі́жчиком].

ПРИЧИТА́ТЬСЯ належа́ти*(ся)*, припада́ти*(ся)*;
-йся що нале́жить ◊, $п^к$ нале́жний, призна́че- до спла́ти; **-я по догово́ру** догово́ре-, $п^к$ договірни́й; **-щееся** нале́жність.

ПРИЧМО́КИВАНИЕ $ф^р$ при́цмок [**причмокивая** з при́цмоком].

ПРИЧМО́КИВАТЬ поцма́кувати /при-/, цма́ка-;
--**й** що /$м^н$ хто/ цма́ка ◊, зви́клий прицма́кувати, **р**-й прицма́кнути, цма́кало, $о^к$ цмокті́й.

ПРИЧУ́ДЛИВЫЙ $о^к$ витребе́ренькуватий; **са́мым -ым о́бразом** якнайхиме́рніше.

ПРИЧУ́ДЫ $о^к$ ви́брики, *(Теміди)* грима́си; **с -ами** химе́ристий.

ПРИШВАРТО́ВЫВАТЬ > ШВАРТОВАТЬ.

ПРИШЕ́ЛЕЦ $о^к$ забі́га, прихо́дько, при́йда /за́-/, нова́к, *з.* пришля́к, $з^н$ приплe̋нтач, *о.* варя́г.

ПРИШЕ́СТВИЕ: второ́е п. нове́ прише́стя [до -о́го -**ия** до ново́го прише́стя].

ПРИШИБА́ТЬ; ПРИШИБИ́ТЬ $о^к$ причмели́ти, *з.* присноп́и-.

ПРИШИВА́ТЬ пришива́ти, ши́-, *(справу)* тули́-;
--**й** що /$м^н$ хто/ пришива́, маста́к **п.**, з-й приши́-, $п^к$ = %, $с^к$ приши́й- [приши́й-кобилі-хвіст] + **шьющий**; **-й запла́ты** лата́льник;
-йся/-ый ши́тий, приши́ваний, ту́ле-, $п^к$ пришивни́й;
ПРИШИ́ТЬ: п. статью́ *г.* підвe̋сти́ під кримі- на́л; ± ФАЛЬСИФИЦИРОВАТЬ.

ПРИШПИ́ЛИВАТЬ пришпи́лювати, прико́лю-;
--**й** що /$м^н$ хто/ пришпи́люе ◊, зви́клий /© с-и/ п., з-й пришпили́-, $п^к$ = %, $с^к$ пришпили́- [пришпили́-квітку на гру́ди];
-йся/-ый пришпи́люваний, прико́лю-.

ПРИШПО́РИВАТЬ остро́жити, шпига́- /стиска́-/ *(острога́ми)*;
--**й** що /$м^н$ хто/ шпига́ *(о.)* +, $з^м$-й шпигну́ти *(о.)*, зви́клий /с-и/ шпи́га- *(о.)*; $с^к$ сти́сни-острога́ми- [стисни́-острогами коня́];
-йся/-ый сти́сканий /шпи́га-/ острога́ми, пришпо́рюва-.

ПРИЩЁЛКИВАТЬ кла́цати, прикла́ц/ува-, *(язиком)* прицмо́ку-, цмо́[а́]кати, ля́ска-, цо́ка-;
--**й** що /*мн.* хто/ ~ує ◊, зви́клий к., **р**-й кла́цну-, ляску́н, цмо́кало, цмокті́й, $п^к$ = %, © кла́цаючи;
-йся/-ый ля́сканий, прицмо́кува-, прикла́цу-, приду́шу-, прищи́ку-, присту́ку-.

ПРИЩЕМЛЯ́ТЬ прищи́кувати, прищі́плю-, $р^к$ прище́млю-, *п.* утиска́-;
--**й** що /$м^н$ хто/ прищи́кує ◊, зви́клий п., **р**-й прищеми́-, $п^к$ $р^к$ прище́мливий, прищи́кли- + %;
ПРИЩЕМИ́ТЬ прищеми́ти, прищемну́- /прищикну́-/ ◊;
-йся/-ый прищи́куваний, прищі́плю-, прище́млю-, приду́шу-, ути́ску-, $п^к$ $о^к$ прищемни́й.

ПРИЩЕПЛЯ́ТЬ щепи́ти, прищі[е́]плюва-;
--**й** 1. **прививающий**, 2. *(білизну)* що прище́плює, $п^к$ = %, $с^к$ прищепи́- [прищепи́-дітям любо́в до рі́дного кра́ю], © прище́плюючи;
-йся/-ый 1. **прививаемый**, 2. прище́плюваний.

ПРИЩУ́РИВАТЬ щу́лити, прищу́люва-, примру́жу-; мру́жити;
--**й** що /$м^н$ хто/ примру́жує ◊, зви́клий п., **р**-й примру́жи-, $п^к$ примру́жливий, $с^к$ примру́ж- [примру́ж-очі від со́нця];
-йся/-ый примру́жуваний, прищу́лю-, приплю́щу-; **-я** $п^к$ примру́жливий, прижму́ркуватий;
ПРИЩУ́РИТЬ *(очі)* приска́лити ◊.

ПРИЮ́Т при́хисток, *д.* зогрі́т-, *(схимника)* скит, *(сиріт) г.* за́хист, сироти́нець; $р^в$ **-та** $п^к$ приту́лковий [**де́ти -та** -ові ді́ти].

ПРИЮТИ́ТЬ $д^к$ прихисти́ти, $н^{дк}$ прихища́ти;

ПРИЮТИ́ТЬСЯ $д^к$ $о^к$ приткну́тися, $ф^р$ пригостити, прихили́- го́лову [**не́где п.** нема́ де г. **п.**];
-вший(ся) Ø; **-я** влашто́ваний, примі́ще-, прихи́ще-.

ПРИЯ́ТИЕ *(їжі)* спожиття́.

ПРИЯ́ТНО: мне о́чень п. *(робити) г.* $у^р$ почува́юсь до прие́много обо́в'язку; **о́чень мне п.** ду́же мене́ ті́шить;
ПРИЯ́ТНЫЙ: -ого **аппети́та!** хліб та сіль!, *г.*

смачно́го!

ПРОБАВЛЯ́ТЬСЯ *(чим)* пробува́тися /пере-/, *ф*^{р} задовольня́-, обхо́д/и-;

-йся що /*м*^{н} хто/ ~иться ◊, с-и о., з-й обійти́-.

ПРОБА́ЛТЫВАТЬ *(рідке)* сколо́чувати /пере-/; *(секрет)* виля́пу-, вибо́вку-;

–й 1. що /*м*^{н} хто/ сколо́чує ◊, звиклий с., за́йнятий сколо́ченням, *п*^{к} = %, 2. що /*м*^{н} хто/ вибо́вкує +, з-й пробреха́тися;

-йся/-аемый 1. пробо́втуваний, переколо́чу-, 2. вибо́вку-, вика́-зу-, виля́пу-; **-я = -ающий**^{2};

ПРОБОЛТА́ТЬ(СЯ) пробреха́тися, *з*^{г} прозязи́чи-, ви́ляпати, *з*^{г} виязичи-.

ПРОБА́НИВАТЬ *(гармату)* протира́ти;

–й = протирающий.

ПРОБЕГА́ТЬ пробігати /пере- *(час)* з-/;

–й що /*м*^{н} хто/ перебіга́ ◊, зви́клий /© с-и/ п., з-й пробі́г-, бігу́н, *п*^{к} мимобі́жний, *с*^{к} пробіжи́- [пробіжи́-рекордну-віддаль];

-ый пробі́ганий.

ПРОБЕ́Л *о.* біла пля́ма.

ПРОБИВА́ТЬ пробивати /*(час)* ви-/, *(дорогу)* проклада́-, торува́-, /*криком юрбу*/ розкри́кува-; **п. брешь в чём** проло́млю- *що*;

–й що /*м*^{н} хто/ пробива́ ◊, зви́клий /с-и/ п., з-й проби́-, для пробиття́, за́йня́тий -я́м, пробо́єць, пробива́ч, пробі́йник, *п*^{к} пробі́йчий, проби́в-, пробиву́щий + %, *с*^{к} пробий- [проби́й-дорогу в лю́ди];

ПРОБИ́ТЬ *(- дзиґар)* ба́мкнути, проба́мка- ◊; **п. брешь в стене́** просади́- сті́нку;

ПРОБИВА́ТЬСЯ *(з боєм)* іти́ пробо́єм, *ф*^{р} продира́тися, *(- сивину)* проглядати, витика́тися, *(в люди)* вибива́-, *(- вуса)* сі́я-, засіва́-; ◊;

-йся/-ый проби́ваний, пролáму-, прова́лю-, торо́-, прокла́даний, *п*^{к} пробивни́й; **-я** з^м-й /наста́вле-/ пробитися, *(- траву)* проклюо́вува-; **-я в лю́ди** націлений ви́би- в лю́ди, проби́й-дорогу в лю́ди;

ПРОБИ́ТЬСЯ *(куди)* допха́тися до *чого (крізь що)* промкну́-; ◊;

-вший(ся) Ø.

ПРОБИРА́ТЬ пробира́ти /пере-/. *(до кісток)* пройма́-, прони́зува-, *(грядку)* пропо́лю-, прорі́джу-, *(місце)* очища́ти, звільня́-, *(словами)* вичи́тува- *кому*, чи́сти- (на всі бо́ки), *н*^{о} бра́- [-**а́ет страх** бере́ страх]; **п. до косте́й** пропіка́- до кісто́к; **-а́ет дрожь** *кого* напали дрижаки́ на; **-а́ет д. за** *кого* прóйма́є страх за;

–й 1. що /*м*^{н} хто/ пробира́ ◊, зви́клий п., з-й пробра́-, *п*^{к} прони́зливий, го́стрий, /*мороз*/ шпаркі́й, пробиру́щий, гостропеку́чий, 2. **отчитывающий**, 3. **пропалывающий** + *с*^{к} пробери́- [пробери́-грядку сапо́ю];

-ый 1. прони́зуваний, пробі́р-, про́йм-, 2. вичи́тув-, виговорюв-, 3. пропо́люв-, прорі́джув-, перебір-;

ПРОБРА́ТЬ: п. *кого (вичитати)* проїхатися по *кому*; **холо́дный пот -а́л** *кого* хо́лодом обняло́.

ПРОБИРА́ТИСЯ продістава́тися, продира́-, *(в юрбі)* прото́впплюва-, *(куди)* прослиза́ти, інфільтрува́- *що*;

-йся що /*м*^{н} хто/ продира́ється ◊, ©, ± **–й**;

ПРОБРА́ТЬСЯ *ф*^{р} діста́тися, *г.* продіста́-; ◊;

-вший(ся) Ø; **-я** інфільтра́нт, *п*^{к} просли́злий, *о*^{к} продіста́-.

ПРО́БКА *(на шосе) р*^{к} зага́та, тромб, за́тичка, *о.* ні-взад-ні-впере́д, *ж.* ні-тпру́-ні-ну́.

ПРО́БОВАТЬ про́бувати, випро́бува-, випробо́ву-, *(діяти)* силкува́тися, сі́ка-, нама́га-, порива́-, *ф*$^{-р}$ бра́- [**-вал ползти́ на четвере́ньках** -а́вся ра́чки], *(їжу)* куштува́ти, зніма́- про́бу, *(звуки струн)* перебира́- стру́ни,; **п. свои́ си́лы в литерату́ре** бра́тися за перо́;

–й 1. що /*м*^{н} хто/ про́бує ◊ + **испытывающий**, 2. що /*м*^{н} хто/ кушту́є, зви́клий к., р-й покуштува́-, 3. **пытающийся** + *с*^{к} бери́сь- [бери́сь-доді́ла мо́лодь]; **-й си́лы** © про́буючи си́ли;

-йся/-ый 1. випро́буваний, 2. кушто́-;

ИСПРО́БОВАТЬ зроби́ти про́бу ◊, *(у житті)* зазна́ти; **и. всего́ в жи́зни** наї́стися всіх хлібів;

-вший = испытавший;

ПЕРЕПРО́БОВАТЬ: -вший вже обізнаний /спрактико́в-/ Ø;

ПО♦♦♦ *ф*^{р} пригу́бити, зроби- про́бу; **-буй догада́йся /пойми́, разбери́, угада́й +/** іди́ знай; **-буй докажи́** іди́ доведи́, спро́буй доведи́; **-буй найди́** іди́ знайди́; **-буй то́лько!** Ану́-ну́!;

-вший = испытавший, Ø.

ПРОБО́ЙЧИК пробо́єць пробива́чка, про́тинка.

ПРОБРЫ́ЗГИВАТЬ пробри́зкувати, продзю́рку-

ПРОБУЖДА́ТЬ буди́ти, збу́джува-, *у*^{р} обуджа́-;

–й що /*м*^{н} хто/ бу́дить ◊, зви́клий о., **р-й** збуди́-, буди́тель, *(річ)* буди́льник, *с*^{к} буди́- [буди́мир], *п*^{к} = %;

ПРОБУДИ́ТЬ: п. к жизни *о*^{к} урухо́мити; ◊;

ПРОБУЖДА́ТЬСЯ прокида́тися, буди́-; **-а́ется созна́ние** спада́є полу́да з оче́й;

-йся/-ый бу́джений, збу́джува- /про-, роз-, *у*^{р} о-/;

ПРОБУДИ́ТЬ(СЯ): -вший(ся) Ø; **-я** збу́джений /про-/;

ПРОБУЖДЁННЫЙ *у*^{р} обу́джений; ◊.

ПРОБУРА́ВЛИВАТЬ > БУРАВИТЬ.

ПРО́БЩИК *(хто бере проби)* проба́р.

ПРОВА́Л *о*^{к} невда́ча, неу́спіх, фія́ско, крах, *(у горах)* прова́лля.

ПРОВА́ЛИВАНИЕ *(землі)* запа́дення, запада́-.

ПРОВА́ЛИВАТЬ прова́лювати /за-/, проло́млю-, *(на іспиті)* зарі́зу-, запа́рю-, *(справу)* дово́дити до кра́ху;

–й що /*м*^{н} хто/ зава́лює ◊, зви́клий п. з-й провали́-, *п*^{к} прова́льний + %, *с*^{к} провали- [провали́-

дах-стихія];

ПРОВАЛИ́ТЬ *(голову)* просади́ти; ◊; **п. де́ло** занапасти́- спра́ву;

♦♦♦СЯ *(дах)* обва́люватися, *(лід)* проло́млюва-, *(на іспиті)* запа́рюва-, *(крахувати)* летіти шкере́берть;

-йся/-ый прова́люваний /за-, об-/, проло́млю-, зарізу-, запа́рю-; **-я** $п^к$ провальни́й; **-я сквозь зе́млю** © зника́ючи на оча́х;

ПРОВАЛИ́ТЬСЯ $ф^р$ зни́кнути, пропа́с-, поді́тися, крізь зе́млю піти́, *(на іспиті)* запа́ритись, сісти ма́ком; **с тре́ском п.** ганебно запа́ритись; **п. мне /провали́сь я/ на э́том ме́сте** щоб я пропа́в, щоб я з цього місця не встав, хай мене́ вб'ють, бода́й мій слід запа́в; **п. сквозь зе́млю** запа́стися під зе́млю; **как сквозь зе́млю -и́лся** $о^к$ як у во́ду впав; **-и́сь я на э́том ме́сте!** хай переді мно́ю земля́ розсту́питься!;

-вшийся прова́лений /за-, об-, проло́м-, Ø; **-я сквозь зе́млю** зни́клий на оча́х.

ПРОВА́НИВАТЬСЯ; ПРОВОНЯ́ТЬСЯ $о^к$ просме́рднути, просмердіти*(ся)*;

-вшийся просме́рджений /за-/, просмерділий, Ø.

ПРОВА́РИВАНИЕ $д^к$ прова́рення.

ПРОВА́РИВАТЬ прова́рювати, вари́-;

--й що /$м^н$ хто/ ва́рить ◊, зви́клий п., р-й провари́-, для ва́рення, $п^к$ = %, $с^к$ провари́- [провари́-мед-від-зара́зи] + **варящий**;

ПРОВАРИ́ТЬ *(трохи)* підвари́ти ◊.

-йся/-ый ва́рений, прова́рюва-; **-я** $п^к$ прова́ристий;

ПРОВЕДЕ́НИЕ $о^к$ переве́дення, *(свята +)* відбуття́; **п. в жизнь** втілення в життя́; **для п. рассле́дования** $ц^д$ для розслідування.

ПРОВЕ́ДЫВАТЬ *(кого)* відвідувати /на-/, $о^к$ вчаща́- до, *(- що)* прочува́-, пронюху-, дізнава́-, довідуватися, дошу́кува-, доко́пува-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ вчаща́ ◊ + **посещающий**, 2. що пронюхує ◊, з-й дошука́тися, $п^к$ = %, *о.* на ви́відках, $с^к$ дізна́й*(ся)*- [дізна́й*(ся)*-правди = *ж.* $р^к$ слідчий] ± **выведывающий**;

ПРОВЕ́ДАТЬ *(кого)* завіта́ти до *кого*; ◊;

-йся/-ый 1. **посещаемый**, 2. розвідуваний, ± **выведываемый**.

ПРОВЕ́РОЧНЫЙ *у.* пере́вірчий.

ПРОВЁРТЫВАТЬ провірчувати, просве́рдлю-, прокру́чу- /*(дільце)* об-/;

--й що /$м^н$ хто/ прокру́чує ◊, мастак п., з-й прокрути́-, $п^к$ прокру́тливий + %, $с^к$ прокрути́- [прокрути́-діла-шахра́й];

-йся/-ый провірчуваний, просве́рдлю-, прокру́чу- /об-/; **-я** $п^к$ прокрутни́й /об-/;

ПРОВЕРНУ́ТЬ: п. де́ло $о^к$ обкрути́ти діло /дільце́/.

ПРОВЕРЯ́ТЬ перевіря́ти /ви-, з-/, контролюва́-, роби́- пере́вірку, *(стан)* обсте́жува-, *(міцність)* про́бу- на зуб;

--й що /$м^н$ хто/ перевіря́ ◊, покли́каний /поста́влене-/ перевірити, с-и перевіря́-, за́йнятий пере́віркою, контроле́р, перевірник, перевіря́ль-, $п^к$ контро́льний, пере́вірчий + %;

-йся/-ый перевірюваний /ви-/, контрольо́-, $п^к$ підконтро́льний, перевірни́й.

ПРОВЕ́С *т.* звиса́ння [**стреля́ -са** стріла́ з.].

ПРОВЕ́ТРИВАНИЕ $о^к$ вентиля́ція, $ф^р$ про́дух [**для -ия** для -ху], $д^к$ провітрення.

ПРОВЕ́ТРИВАТЬ провітр/ювати, вентилюва́-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ю́є ◊, с-и п., з-й провітри-, провітрювач, *(річ)* вентиля́тор, для провітрення, за́йнятий -ям, $п^к$ вентиляці́йний + %;

-йся/-ый провітрюваний, вентильо́-.

ПРОВИ́ДЕНИЕ $о^к$ пророкува́ння.

ПРОВИДЕ́НИЕ *о.* невиди́ма рука́; **п. Бо́жье** про́мисел Бо́жий; **п. предначерта́ло** ща́стя хотіло.

ПРОВИ́ДЕТЬ прови́діти, проро́чи-, пророкува́-, передбача́-, $п^о$ прови́дитися *кому* [**он прови́дел** йому́ прови́дилось];

--й що /$м^н$ хто/ прови́дить ◊, з-й п., провидець, проро́к, $п^к$ прови́дливий, прови́дчий, проро́-.

ПРОВИНЦИА́ЛЬНОСТЬ $о^к$ загумінковість.

ПРОВИНЦИА́ЛЬНЫЙ загумінковий.

ПРОВИ́НЦИЯ: в -ии на провінції.

ПРОВИСА́НИЕ *ф.* провисо́н.

ПРОВИСА́ТЬ прогина́тися, провиса́ти, *п.* випада́- з по́ля зо́ру, ± **ВИСЕТЬ**;

--й що прогина́ється ◊, прогну́тий, $п^к$ прови́сливий, *к.* прови́слий, *о.* з про́гином, $с^к$ прови́сни- [прови́сни-конструкція].

ПРОВОДИ́ТЬ прово́дити /пере-/, перепрова́джува- /*(в дію)* за-/, здійсню-, *(час)* перебува́ти /*(свято, збори)* від-/, *(межу)* кла́с-, *(ревізію)* роби́-, *(по реєстру)* запи́су-; *(зиму)* справля́- про́води зими́[і]; **п. вре́мя** гуля́-, забавля́тися, /*де*/ пропада́ти; **пра́здно п. в.** сиді́-, скла́вши ру́ки, тиня́тися без діла; **п. вре́мя в бала́х** балува́ти; **п. всё вре́мя** днюва́- й ночува́-; **п. в жизнь** втілюва- /переводи-/ в життя́, *(лінію)* гну́-; **п. грань /грани́цу/** кла́с- межу́; **п. грань ме́жду** *чем* розрізня́- *що*; **п. медо́вый ме́сяц** медува́-; **п. паралле́ли** порівнюва-, роби́- порівняння; **п. паралле́ль к** *чему г.* нав'я́зува- до *чого*; **п. по счета́м** запи́су- на раху́нки; **п. рассле́дование** розслід*(ж)*у-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ переводить ◊, зви́клий п., з-й /р-й/ переве́сти́, за́йнятий переводом, провідни́к, повожа́тий, поводи́р, $п^к$ провідни́й, /*канал*/ пропускни́й, *(досліди, виміри +)* за́йнятий *чим*, 2. **обманывающий**; **-й в жизнь** з-й переве́сти́ /втіли́-/ в життя́; **-й собра́ние** покли́каний ве́сти збо́ри;

-йся/-и́мый 1. перево́джуваний /про-/, прова́джу- /запро-/, здійсню-, 2. **обманываемый**;

ПРОВЕСТИ́ *(день)* перебу́ти ◊, *(обдурити)* $о^к$

об'їха-, обійти́; **п. весну́** *г.* звеснува́-; **ну́жно п. граиь** тре́ба розрізни́-; **ве́село п. вре́мя** до́бре заба́витися, ве́село погуля́ти; **Вы прия́тно -дёте вре́мя** Вам прие́мно про́йде час; **не -дёшь!** нема́ дурни́х!;

-е́дший Ø;

ПРОВЕДЁННЫЙ прове́дений /пере-/, перепрова́дже- /за-/, здійсне-, записа-, *(день)* перебу́тий /від-/.

ПРОВО́ДКА *(рахунків)* за́пис [**п. по счета́м** з. на раху́нки].

ПРОВОДНО́Й *(зв'язок)* дротови́й.

ПРОВОЖА́НИЕ про́води /*мн*/.

ПРОВОЖА́ТЬ проводжа́ти, прово́ди-, випроводжа́-, випрова́джува- /від-/, $ф^р$ виряджа́-; **п. глаза́ми** ***кого*** проводжа́- очи́ма;

--й що /$м^н$ хто/ проводжа́ ◊, с-и п., з-й прове́сти́, супровідник, проводжа́ль- /$р^к$ -а́лець/, $п^к$ супровідни́й + %, *о.* на про́водах, $с^к$ проводжа́й- [проводжа́й-публіка]; **-ие** хто проводжа́, *з.* про́від;

-йся/-ый прово́джуваний, випрова́джу- /від-/, виря́джу-.

ПРОВО́З $о^к$ пере́віз.

ПРОВОЗВЕЩА́ТЬ проріка́/ти, проголо́шува-, провіща́-, $у^р$ возвіща́-, вісти́-, *г.* призвіща́-;

--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, зви́клий п., *(про)*вісник, провісти́тель /$у^р$ воз-/, $п^к$ призві́сливий, при́звісний, провісницький, $с^к$ возвісти́- [возвісти́-царську-во́лю], ± **возвещающий /пред-/;**

-йся/-ый провіщуваний /воз-, приз-/, проголо́ш-

ПРОВОЗВЕСТИ́ТЬ $о^к$ ознайми́ти ◊; ± ПРОВОЗГЛАСИТЬ;

-вший Ø.

ПРОВОЗГЛАША́ТЬ проголо́шувати /о-/, голоси́-, *г.* проклямува́-;

--й що /$м^н$ хто/ голо́сить ◊, с-и п., покли́каний проголоси́-, голоси́тель, проголо́шувач, $о^к$ голосі́й, зна́йте-всі-клику́н, *а.* геро́льд, $п^к$ проклямаційний, голоси́ль-, © усім-усі́м, $с^к$ голоси́- [голоси́-пришестя-правди];

-йся/-ый голо́шений, проголо́шува- /о-/, проклямо́-; © зна́йте-всі, усім-усі́м;

ПРОВОЗГЛАСИ́ТЬ *(криком)* прокрича́ти; ◊;

ПРОВОЗГЛАШЁННЫЙ $з^н$ прокри́чаний ◊.

ПРОВОЗГЛАШЕ́НИЕ $о^к$ заповіда́ння.

ПРОВОЗИ́ТЬ прово́зити /пере-/;

--й що /$м^н$ хто/ прово́зить ◊, : **перевозящий;**

-йся/-и́мый прово́жуваний, $п^к$ провізни́й + **перевозимый.**

ПРОВОКАЦИО́ННЫЙ $о^к$ провокати́вний, *(- питання)* ка́верзний.

ПРОВОЛА́КИВАТЬ *(зволікати)* воловоди́ти.

ПРОВОЛО́ЧКА $о^к$ прога́йка; **без -ки /-чек/** без тягани́ни /зволіка́нь/, не до́вго ду́мавши, без до́вгих за́бігів.

ПРОВОРА́ЧИВАТЬ > ПРОВЁРТЫВАТЬ.

ПРОВО́РНО $о^к$ борзе́нько;

ПРОВО́РНЫЙ $о^к$ повороткий, сква́пний, уторо́пний, *г.* побігу́щий ◊.

ПРОВО́РСТВО $о^к$ сприт, спір, скវап, уторо́пність.

ПРОВОЦИ́РОВАТЬ: --й що /$м^н$ хто/ провок/у́є, маста́к ~ува́ти, з-й спровокува́ти, ~а́тор, $п^к$ ~аційний, провокати́в-, провока́торський;

-йся/-ый провоко́ваний.

ПРОВЯ́ЛИВАТЬ $о^к$ в'яли́ти, *(димом)* вуди́-, проди́млюва-;

--й що /$м^н$ хто/ ву́дить ◊, зви́клий в., р-й проди́мити, за́йнятий ву́дженням, $п^к$ в'яли́льний;

-йся/-ый вуджений, в'я́ле-, проди́млюва-, пров'я́-.

ПРОГА́ДЫВАТЬ прогр/ава́ти, не ма́- зи́ску, ма́рно стара́тися /$д^к$ про-/;

--й що /$м^н$ хто/ ~ає́ ◊, зви́клий ♦, гото́вий ~а́-, *о.* з ~а́шем, $п^к$ ~а́вчий + %, ± **проигрывающий;**

-ый програ́ваний;

ПРОГА́ЛИНА *о.* біла пля́ма, ± ПРОПУСК.

ПРОГИБА́ТЬ(СЯ) вгина́ти*(ся)*, гну́ти*(ся)* вниз;

--й що /$м^н$ хто/ вгина́, с-и ♦, з-й прогну́-, $п^к$ *т.* прогина́льний, $с^к$ прогни́- [прогни́міст];

ПРОГИБА́ТЬСЯ $ф^р$ вгина́тися, провиса́ти;

-йся/-ый гну́тий уни́з; **-я** що вгина́ється, з-й угина́ти- /угну́-/, $п^к$ проги́нистий, прови́сливий, $п^{-о}$ прови́слий, угну́тий, *о.* з *(вира́зним)* про́гином.

ПРОГЛА́ТЫВАТЬ: --й = глотающий, $п^к$ ковта́льний + %; **-й пилю́лю** $з^м$-й ковтну́ти пігу́лку;

-йся/-ый ко́втаний, проко́втува-, прогли́на-, ли́га-; **тру́дно -ый** давки́й;

ПРОГЛОТИ́ТЬ: мо́лча п. пилю́лю *п.* $ж^м$ перекліпати;

-вший Ø; **-й язы́к** © забу́вши язика́ в ро́ті.

ПРОГЛЯ́ДЫВАТЬ 1. прогляда́ти /пере-/, прозира́-, передивлятися /про-/, *(здалеку)* уга́дува-, 2. недогляда́ти;

--й 1. що /$м^н$ хто/ прогляда́ ◊, зви́клий ♦, р-й прогля́ну-, $п^к$ прозиру́щий, + %, *о.* за пере́глядом, 2. $п^к$ роззя́вкува́тий + **просматривающий**[2];

-йся/-ый 1. перегля́даний /про-/; 2. недоба́чува-;

ПРОГЛЯ́НУТЬ *(звідки)* ви́зирнути ◊;

ПРОГЛЯДЕ́ТЬ $о^к$ прога́вити ◊;

-вший Ø, га́ва, роззя́ва.

ПРОГНИВА́ТЬ гни́ти, *п.* розклада́тися, $п^{-о}$ занепада́ти;

--й прогни́ваний, ма́йже прогни́лий /*всі* **-вший**/, + **гниющий, разлагающийся;**

ПРОГНИ́ТЬ: -вший прогни́лий /зо-/, зотлі́-, перетру́х-, трухля́вий, $о^к$ зґанґренізований

ПРОГНОЗИ́РОВАТЬ прогнозува́-, передбача́-;

--й що /$м^н$ хто/ прогнозу́є ◊, прогнози́ст, зви́клий ♦, з-й передба́чи-, $п^к$ передба́чливий, прови́д-, для прогно́зу, $с^к$ прогнозу́й- [**-й прибо́р** прогнозу́й-прилад]; ± **предсказывающий;**

-ый прогнозо́ваний, передба́чу- /зав-/;

ПРОГНОЗИ́РОВАТЬСЯ *г.* заповіда́тися ◊.
ПРОГОВА́РИВАТЬ промовля́ти, проговóрюва-;
--й = произнося́щий;
ПРОГОВОРИ́ТЬ *(крізь зуби)* процiди́ти; **п. скрежéщущим гóлосом** проскреготáти;
♦♦♦СЯ проговóрюватися, прохóплюва- (слóвом), пробóвкувати, *о*ᴷ виляп/увати /роз-/;
-йся що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, схи́льний в., з-й ви́ляпа-, ля́пало, бóвка-, *о.* хвóрий, як не ви́ляпа;
ПРОГОВОРИ́ТЬСЯ пробрехáтися, ви́ляпати /роз-/, *о.* ви́хопитись із слóвом;
-вшийся Ø.
ПРОГОНЯ́ТЬ гнáти, зганя́- /ви-, на-, про-, пере-/, прогóни- /пере-, ви- +/; **п. сон** зганя́- сон з очéй;
--й що /*м*ᴴ хто/ женé /наганя́/ ◊, зви́клий ♦, з-й ви́-♦, гони́тель, проганя́йло /ви- +/; ± ВЫГОНЯТЬ;
ПРОГНА́ТЬ ви́турити ◊;
-йся/-ый гнáний, гóне-, вигóнюва- /про-, пере- ◊/.
ПРОГОРА́ТЬ згор/я́ти /пере-, про-/, *п.* не мá- щáстя;
-й що ~я́ ◊, поки́нутий з., зали́шений ~і-, *р*ᴷ перегóряний, *п.* невдáха, нещасли́вий, без у́спіху;
ПРОГОРЕ́ТЬ зазнáти невдáчі ◊, збанкруті́-, розори́тися, ожебрáчи-, звéсти́ся на пси /нiнáщо/;
-вший перегорíлий /про-, з-/, *п.* збанкруті́-, банкру́т, Ø.
ПРОГРА́ММА *ф*ᴾ завдáння, метá.
ПРОГРАММИ́РОВАТЬ програм/увати;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є, з-й за♦, зáйня́тий програмувáнням, програмíст, *п*ᴷ прогрáмний + %;
-йся/-ый програмóваний, *п*ᴷ програмóвий.
ПРОГРЕБА́ТЬ гребти́, громáди-, прогрiбá-; веслувá-;
--й що /*м*ᴴ хто/ гребé ◊, зви́клий г., з-й /покли́ка-/ прогорну́ти, *і.* → **гребу́щий**, *п*ᴷ = %;
-ый прогóртаний, прогрiба-, громáдже-, грéбе-.
ПРОГРЕВА́ТЬ зогрiв/áти /на-, о-, про-/;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~á ◊, з-й прогрíти, для прóгріву, зáйня́тий -ом, прогрівáч /зо-, на-, о-/, *п*ᴷ прогрíйливий, прогрівáль- /зо-, на-, о-/;
-йся/-ый прогрíваний /зо-, на-, о-/, *п*ᴷ прогрiвни́й /зо-, на-, о-/.
ПРОГРЕССИ́РОВАТЬ прогресувáти, іти́ /(по)ступá-/ вперéд, не стоя́- на мiсцi, розвивáтися, набирáти си́ли /рóзмаху/, не зупиня́тися на дося́гнутому, удосконáлюва-, розбудóвува-;
--й що /*м*ᴴ хто/ прогресу́є ◊, схи́льний ♦, щорáз сильнíший /акти́внi-, інтенси́внi-, біль- +/, *п*ᴷ прогреси́вний, нестри́м-, динамíч-, акти́в-, інтенси́в-, /*симптом*/ серíй-, /*склероз*/ агреси́в-, незагальмóва-, *ф*ᴾ живу́чий, швидки́й, упéртий.
ПРОГРЫЗА́ТЬ прогриз/áти, гри́з-, проїдá- /пере-/, протóчува-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~á ◊, с-и ♦, з-й ~ти, + **грызу́щий**;
-йся/-ый гри́зений, ~а-, проїджув- ◊, протóчув-.
ПРОГУ́ЛИВАТЬ гуля́ти, прогу́люва-, води́- на прóхiд /*г.* прóгульку/;
--й що /*м*ᴴ хто/ прогу́лює ◊, зви́клий п., р-й прогуля́-, прогу́льник, прогуля́й, *п*ᴷ = %, *с*ᴷ прогуля́й- [прогуля́й-зарплату друг];
-ый гу́ляний, прогу́люва-, *п*ᴷ *г.* прогулькóвий;
♦♦♦СЯ гул/я́ти, *ф*ᴾ походжá-; ◊;
-йся що /*м*ᴴ хто/ ~я́ ◊, розгу́ляний, зви́клий ♦, р-й по♦, ☺ *г.* прогулькóвець, *н*ᴱ прогу́льник, *о.* на прóгульцi, ± **гуля́ющий.**
ПРОГУ́ЛКА *ф.* прóмашка, *г.* прóгулька, *(коней)* провóдка; **загорóдняя п.** ♦ за мiсто.
ПРОГУ́ЛОЧНЫЙ *г.* прогулькóвий.
ПРОГУ́ЛЬНЫЙ *(день)* прогу́ляний.
ПРОДАВА́ТЬ продавáти, спрóду- /*(все-все)* ви-/, *(віру)* зрáджу-; & допрóду-; **п. с аукциóна** продавá- з молоткá /торгiв/, *г.* лiцитувá-;
--й що /*м*ᴴ хто/ продаé ◊, з-й продáти, продавéць [**-й вóду** п. води́], *п*ᴷ = %, ☺ продáжний, зрадли́вий, *с*ᴷ продáй- [продáйдуша]; **-й за недóрого** недороги́й продавéць, продáй-дешево;
-йся/-ый продáваний, спрóду- /за-, ви-/, *п*ᴷ /*річ*/ продáжний, *с. з*ᴴ бестсéлер-, *о.* на прóдаж;
ПРОДА́ТЬ *(кого)* запрóдáти, *(що)* *ж*ᴴ згнá-; ◊;
ПРОДА́ТЬСЯ запрóдáтися, продáти ду́шу; ◊;
-вшийся запрóданець, христопродáв-, продáжна шку́ра, Ø.
ПРОДА́ВЛИВАТЬ продáвл/ювати;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ює, с-и ♦, з-й продави́-, для ~ювання, *п*ᴷ = %;
-йся/-ый продáвлюваний.
ПРОДАВЩИ́ЦА продавчи́ня.
ПРОДА́ЖА прóдаж, *е*ᴷ збут; **обрáтная п.** від♦; **предвари́тельная п.** перед♦; **для -жи на** ♦, до набуття́.
ПРОДА́ЛБЛИВАТЬ довбти́, продóвб/ува-, довбá-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, продóвбувач, дóвбало, довбу́н, дóвбиш, *п*ᴷ довбу́чий + %, *с*ᴷ довби́- [довби́дуб], ± **долбя́щий;**
-йся/-ый дóвбаний, продóвбува-.
ПРОДВИГА́ТЬ просувáти, ру́ха-, пхá- вперéд, *(справу)* давá- хiд *чому*, *(важко)* протискá-;
--й що /*м*ᴴ хто/ просувá ◊, зви́клий ♦, з-й дá- хiд, для просувáння, зáйня́тий -ям, промóтор, *п*ᴷ = %;
♦♦♦СЯ ступáти дáлi ◊; **п. вперёд** поступáти наперéд; **п. по слу́жбе** дiставá- підви́щення /підви́щуватися /ви-, рости́/ на слу́жбі;
-йся/-ый просу́ваний, ру́ха-, щорáз бли́жчий до;
-я по службе *(стáло)* підви́щуваний /ви-/ на слу́жбі;
ПРОДВИ́НУТЬСЯ: п. вперёд *(різко)* зроби́ти ривóк; ◊;
ПРОДВИ́НУТЫЙ *(курс)* *ш*ᴷ поглúблений, ускла́дне-, підси́ле-, складнíший; *(- технiку)* новiтнiй, передови́й.
ПРОДВИЖЕ́НИЕ *(військ)* рух, *(у справі)* пóступ, прогрéс, *(на службі)* *ф*ᴾ підви́щення /*г.* ви́-/.

ПРОДЕВА́ТЬ *(нитку)* просиля́ти, проторга́-, *(гу́мку в трико)* прошмо́ргува-, просми́ку-;
--й що /*м*[н] хто/ просиля́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦, *п*[к] = %;
-йся/-ый просми́куваний, просу́-, прошмо́ргу-, проси́ляний, затя́га-, прото́рга-;
ПРОДЕ́ТЬ *(шворку в трико)* просили́ти ◊.
ПРОДЕ́ЛКИ *о*[к] ко́ники.
ПРОДЕ́ЛЫВАТЬ проробля́ти /ви-/, роби́-, чини́-, учиня́-, *(дослід)* ста́ви-; *(фіглі)* витіва́-, витворя́-;
--й 1. що /*м*[н] хто/ ро́бить ◊, *(дослід +)* за́йнятий *чим*, з-й зроби́-, 2. що витіва́ ◊, з-й утну́-, витівни́к, збито́ш-;
ПРОДЕ́ЛАТЬ *(трюк)* утну́ти ◊;
-йся/-ый 1. ро́блений, чи́не-, проро́блюва-, проби́ва-, ста́вле-, 2. витіваний, витво́рю-, виро́блю-, пока́зу-.
ПРОДЁРГИВАТЬ *(нитку)* проторга́ти;
--й/-ый = **продевающий/-ый**;
ПРОДЁРНУТЬ = ПРОДЕТЬ.
ПРОДЛЕВА́ТЬ продо́вж/увати, *(час)* протяга́-;
--й що /*м*[н] хто/ ~ує ◊, схи́льний ♦, р-й ~и-, ~увач, *п*[к] = %; **-й блаже́нство** *с*[к] продо́вж-дні-щастя;
ПРОДЛИ́ТЬ: п. жизнь подо́вжити вік; ◊;
-йся/-ый продо́вжуваний, протя́га-;
ПРОДЛИ́ТЬ*(СЯ)*: -вший*(ся)* Ø.
ПРОДОЛЖА́ТЬ продо́вжувати, не припиня́-, не ки́да- /облиша́-/, *о*[к] протяга́-, *ф*[р] і да́лі + *д*[о] [**п. копа́ть** і д. копа́-]; **п. говори́ть** і да́лі каза́- /прова́ди-/ *(своє́)*; **-а́ет быть** ***какой*** і да́лі *який*;
--й що /*м*[н] хто/ продо́вжує ◊, продо́вжувач, з[г]-й продо́вжити, *п*[к] = %, © і да́лі [**-й по́иски** і д. в по́шуках; **-й учи́ться** і д. вчи́ться /за кни́жкою/];
ПРОДО́ЛЖИТЬ *о.* підхопи́ти естафе́ту, *(вік)* протягти́ ◊; **п. идти́** і да́лі йти;
♦♦♦СЯ трива́ти, тягну́тися, відбува́- да́лі ◊, *(- бесіду)* точи́- д., *(- роботи)* не припиня́-; **бу́дет п.** до *к.* аж [**де́йствует ны́не и б. п. до...** діє сього́дні і аж до...];
-йся/-ый продо́вжуваний, не припи́ню-; **-я** що трива́, відбу́ваний без пере́рви, *п*[к] неспи́нний, безпере́рв-, ста́лий, тя́глий, /*довго*/ тягу́чий, *с.* безконе́чний, *ф*[р] трива́лий *(да́лі)*, *с*[к] трива́й-і-далі- [**-я кри́зис** т.-і-д.-кри́за], *о.* і до́сі не збі́глий, і до́сі су́щий, і до́сі на коні́, і да́лі на аре́ні;
ПРОДО́ЛЖИТЬСЯ *(на рік)* розтягну́тися на ◊;
-вший*(ся)* Ø; **-я не́сколько дней** кількаде́нний; **-я це́лый день** цілоде́н-.
ПРОДОЛЖЕ́НИЕ продо́вження, *н*[дк] продо́вжува-, *ф*[р] про́тяг; **в п.** *о*[к] *(у)*продовж; **в п. зимы́** че́рез зи́му; **в -ие до́лгого вре́мени** *г.* до́вший час.
ПРОДОЛЖИ́ТЕЛЬНО *о.* до́вгий час;
ПРОДОЛЖИ́ТЕЛЬНЫЙ *(час)* до́вгий-до́-; **-ые аплодисме́нты** ще́дрі о́плески; **-ые, до́лго не смолка́ющие а.** бу́ря о́плесків.
ПРОДУВА́ТЬ продува́ти, продима́-;
--й 1. що /*м*[н]. хто/ продима́ ◊, с-и ♦, з-й проду́-, *п*[к] проду́вчий + %, 2. *(гроші)* *ф.* з-й просади́ти, **+ проигрывающий**[1];
ПРОДУ́ТЬ продмухну́ти ◊, *(гроші)* просади́-;
-йся/-ый 1. проду́ваний, продму́ху-, прові́ю-, *п*[к] продувни́й; 2. програ́ва-, *р.* проса́джува-;
ПРОДУКТИ́ВНОСТЬ *(праці)* *г.* вида́йність.
ПРОДУ́КТЫ: моло́чные п. на́біл, *з.* ді́йливо.
ПРОДУ́МЫВАТЬ > ОБДУМЫВАТЬ;
ПРОДУ́МАНО *о*[к] розду́мано [**не п.** не ♦].
ПРОДЫРЯ́ВЛИВАТЬ діря́вити, *р*[к] дірк/ува́-, решети́-, прореше́чува-;
--й що /*м*[н] хто/ ~у́є ◊, с-и ♦, з-й про♦, продіркувач, *п*[к] діркува́льний + %;
ПРОДЫРЯ́ВИТЬ *(череп)* розчерепи́ти; ◊;
♦♦♦СЯ дірявіти, дірча́ві-, решеті́- ◊;
-йся/-ый діря́влений, дірко́ва-, продіря́влю-;
ПРОДЫРЯ́ВИТЬСЯ продіря́віти, зрешеті́- ◊;
-вший*(ся)* Ø; **-я** зрешеті́лий, продіря́влений, *п*[к] діря́вий, дірча́-, діркува́тий.
ПРОЕДА́ТЬ; ПРОЕ́ДЕННЫЙ *р.* прої́джений.
ПРОЕ́ЗД *(до міста +)* до́їзд; **-да нет!** їзди́ нема́!, нема́ доро́ги!.
ПРОЕЗДНО́Й *(документ)* *о*[к] на про́їзд.
ПРОЕЗЖА́ТЬ проїжджа́ти /пере-/, проїзд/и́- /пере-/, ї́ха- по́при;
--й що /*м*[н] хто/ ~и́ть ◊, зви́клий ♦, проі́жджий /пере-/, проїжджа́чий, подоро́жній, їзде́ць, подорожа́нин, проїжджа́-, *п*[к] проїзчий, подоро́жній, проїжджий /пере-/, проїжджа́чий, *о.* по доро́зі /їзде́ць/ по́при, *с*[к] проїдь- [проїдь-без-квитка], ©;
-йся/-ый переї́жджуваний /про-/, *п*[к] проїзни́й;
ПРОЕ́ХАТЬСЯ: п. на ***чей*** **счёт** відва́жити со́ли /підпусти́- шпи́льку/ *кому*, згада́- „до́брим" сло́вом *кого*;
-вший*(ся)* Ø.
ПРОЕ́ЗЖИЙ *я*[і] подоро́жній, подорожа́нин, проїжджа́-; **-ая часть у́лицы** їздня́.
ПРОЕКТИ́РОВАТЬ прое́кт/ува́ти, уклада́- прое́кт, *д*[к] спроектува́-, уклас́- прое́кт;
--й що /*м*[н] хто/ проекту́є ◊, с-и ♦, покли́каний укла́с- ~, за́йнятий ~ува́нням, ~ува́льник, ~а́нт, *(річ)* прое́ктор, *п*[к] проекці́й- + %;
-йся/-ый проекто́ва- /за♦/.
ПРОЁМ *(дверей)* прого́ни, *о*[д] прогі́н, *о*[к] про́руб.
ПРОЖА́РИВАНИЕ *д*[к] прожа́рення, просма́же-.
ПРОЖА́РИВАТЬ сма́жити, просма́жува- /ви-/;
--й що /*м*[н] хто/ просма́жує ◊, **+ жарящий**, *п*[к] = %, *с*[к] прошква́р- [прошква́р-до-кі́сток], ©;
-йся/-ый сма́жений, просма́жува-, пропе́чува-.
ПРОЖЁВЫВАТЬ пережо́в/увати /про-/, жува́-;
--й що /*м*[н] хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з[м]-й пережува́-, *п*[к] = %, *с*[к] пережу́й- [пережу́й-старі-брехні];
-йся/-ый прожо́вуваний /пере-/.
ПРОЖЕ́КТОР *о*[к] світломе́т, сонцегра́й, *(куди)* ***п.*** ключ до розумі́ння *чого* [це ♦ у млу праві́ку].
ПРОЖИВА́ТЬ *(де)* прожива́ти, жи́-, квартирува́-,

ме́шка-, *г.* заме́шкува- *що* [**п. на чём /на уча́стке/** заме́шкува- *що* /ділянку/], *(вік)* вікува́-;
--й що /$м^{н}$ хто/ живе́ /звик жи́ти/ ◊, жиле́ць, житє́ць, ме́шкан-, квартира́нт, прожива́льник, *г.* заме́шкалий, *о.* на кварти́рі, $с^{к}$ прожи́й- [прожи́й-вік-у-го́рі] ©; **нелега́льно -й** нелеґа́л, нелеґа́льний жиле́ць +;
-ый *(- витрати + де)* прожи́ваний; ◊;
ПРОЖИ́ТЬ: п. век перевікува́ти; ◊.

ПРОЖИГА́НИЕ $д^{к}$ пропа́лення; **п. жи́зни** проци́ндрювання віку /життя́/.

ПРОЖИГА́ТЕЛЬНИЦА: п. жи́зни проци́ндрювачка життя́.

ПРОЖИГА́ТЬ пропа́лювати, прожа́рюва-, пропіка́-; **п. жизнь** марнува́- /проци́ндрю-/ вік /життя́/;
--й 1. що /$м^{н}$ хто/ пропа́лює ◊, с-и ♦, з-й пропали́-, для пропа́лювання, за́йнятий -ям, пропа́лювач, $п^{к}$ = %, $с^{к}$ пропечи́- [пропечи́душа], 2. що марну́є ◊, зви́клий м., марнотра́тець /-ник/, $п^{к}$ марнотра́тний; **-й жизнь** марнотра́тець /проци́ндрювач/ життя́, не-мина́й-корчма́;
-йся/-ый 1. пропа́люваний, просма́лю-, прожа́рю-, пропе́чу-, 2. марно́-, проци́ндрю-;
ПРОЖЖЁННЫЙ ☺ забісо́ваний ◊.

ПРОЖИ́РИВАНИЕ $д^{к}$ проса́лення, $с^{о}$ прожи́ре-.

ПРОЖИ́РИВАТЬ проса́л/ювати;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~ює, зви́клий ♦, р-й проса́ли-, для проса́лення, за́йнятий -ям, ~ювач, $п^{к}$ = %;
-йся/-ый проса́люваний.

ПРОЖО́РЛИВЫЙ $о^{к}$ заже́рливий.

ПРО́ЗА: вкуси́ть -зу жи́зни опроза́їтися.

ПРОЗА́ИК повістя́р.

ПРО́ЗЕЛЕНЬ па́зелень.

ПРОЗОРЛИ́ВО, -ВЫЙ далекогля́дно, -ний, $б^{з}$ прови́длнво, -вий, винозо́ро, -рий.

ПРОЗРА́ЧНОСТЬ $п^{о}$ прозорінь.

ПРОЗРА́ЧНЫЙ $о^{к}$ нескаламу́чений, $о^{к}$ крізьки́й, *(- воду)* світлово́дий; **стать -ым** ви́прозоритись;
ПРОЗРА́ЧНЕЕ: сде́латься п. попрозо́рі*(ша)*ти.

ПРОЗРЕВА́ТЬ прозріва́ти, *(розумом)* прозир/а́-;
--й 1. що /$м^{н}$ хто/ прозріва́, з-й прозрі́ти, ма́йже прозрі́лий, прозріву́щий, 2. що /$м^{н}$ хто/ прозира́, зви́клий ~ти, прозиру́щий, ± ПРОЗОРЛИ́ВЫЙ;
-ый 1. прозрі́ваний, 2. прози́раний;
ПРОЗРЕ́ТЬ *(тьму)* прогле́діти ◊; **-е́л** *кто* о́чі відкри́лись *кому*;
-вший 1. бі́льше не сліпи́й, вже́ видю́щий, 1./2. Ǿ

ПРОЗЫВА́ТЬ: --й що прозива́, охо́чий -ти;
-йся/-ый прози́ваний;
ПРОЗВА́ТЬ продражни́ти ◊, *(влучним прізвиськом)* пришпи́ти влу́чне прі́звисько *кому*.

ПРОЗЯБА́НИЕ $о^{к}$ че́врі́ння.

ПРОЗЯБ/А́ТЬ 1. = ПРОРАСТА́ТЬ, 2. животі́ти, скні-, рости́ як капу́ста на горо́ді, ну́ди- сві́том, те́р- дні, $о^{к}$ нікче́мствува-, *з.* че́врі-, сни́ді- грибо́м; **п. в нужде́ /нищете́/** годува́- злйдні, загруза́- у злидня́х; **п. в одино́честве** самоті́-; **-а́ет** *о.* жи́- – не живе́ і ги́ну- – не ги́не;
--й що /$м^{н}$ хто/ скніє ◊, приріе́чений животі́ти, *о.* забу́тий Бо́гом *(*і людьми́*)*, $п^{-о}$ заче́врілий; $с^{к}$ три́-дні- *(від* те́рти*)* [три́-дні-нероба], © животі́ючи;
-й в одино́честве осамоті́лий, $п^{к}$ сиротли́вий;
~НУТЬ: -бший зме́рзлий /про-, пере-/, Ǿ.

ПРОЙГРЫВАТЬ програва́ти /не ви-/, не ма́- ща́стя /у́спіху/; *(- вправи)* гра́- ще і ще́; **п. в** *чём кому* поступа́тися *чим кому*;
--й 1. що /$м^{н}$ хто/ програє ◊, схи́льний ♦, з-й проса́ди-, **невда́ха**, програве́ць $п^{к}$ програву́щий + %, 2. що /$м^{н}$ хто/ гра́є ше і ще́, *(річ)* програва́ч, $п^{к}$ = %, для програва́ння; **-й в** *чьём* **мне́нии** © втрача́ючи в *чиїх* оча́х;
-йся/-ый 1./2. програ́ваний;
ПРОИГРА́ТЬ *(гроші)* *ф.* просади́ти; ◊.

ПРО́ИГРЫШ *г.* про́гра, про́грання, $я^{і}$ про́грана; **быть в -ше** прогр*(ав)*а́ти.

ПРОИЗВОДИ́ТЕЛЬ *(бик)* відтво́рець.

ПРОИЗВОДИ́ТЕЛЬНОСТЬ $о^{к}$ вида́тність, $ґ$ вида́йність.

ПРОИЗВОДИ́ТЕЛЬНЫЙ $ф^{р}$ ефекти́вний.

ПРОИЗВОДИ́ТЬ *(роботи)* вико́нувати, *(зміни)* здійсню-, відбуватися, *(бучу)* зчиня́ти, здійма́-, твори́-, витво́рюва-, перево́ди- [**п. учёт** п. о́блік]; **п. в офице́ры /генера́лы/** *г.* виви́щува- до офіце́ра /генера́ла/; **п. вы́стрел** стріля́-; **п.** *(***глубо́кое***)* **впечатле́ние** справля́- вра́ження, до-хо́ди- до се́рця *(*запада́- в се́рце /ду́шу/*)*; **п. гул** стугоні́-; **п. жеребьёвку** жеребкува́-, ки́да- жеребо́к; **п. затра́ты** витрача́-; **п. измене́ния** *о.* міня́- декора́ції; **п. на свет** впплоджува-; **п. неплохо́е впечатле́ние** $ж^{м}$ пока́зу- нічо́го; **п. обрабо́тку** обробля́ти; **п. опла́ту** плати́-; **п. осмо́тр** огляда́-; **п. платёж** плати́-; **п. подсчёт** підрахо́вува-, роби́- підраху́нок; **п. приём** прийма́-; **п. прове́рку** перевіря́-; **п. рассле́дование** розслі́дува-, $з^{г}$ розслі́джу-; **п. реви́зию /ро́зыски/** ревізу́- /розшу́ку-/; **п. реши́тельные измене́ния** лама́- лід; **п. упла́ту = плати́ть**; **п. учёт = учи́тывать**; **п. учёт векселе́й** дисконтува́- векселі; **п. эксперти́зу** роби́- експерти́-; **п. эффе́кт** справля́- ефе́кт;
--й 1. що /$м^{н}$ хто/ ро́бить ◊, зви́клий ♦, з-й вико́на-, за́йнятий викона́нням *чого*, за́йнятий *чим*, викона́вець, 2. що виробл/я́ ◊, с-н ~яти, з-й ви́роби-, за́йнятий ви́робленням *чого*, виробни́к, продуце́нт, $к^{н}$ виготовлювач, $п^{к}$ продукти́вний, виробни́чий + %, для ви́роблення, $с^{к}$ -виробни́й [**хлебопроизводя́щий** хлібовиробни́й], де виробля́ють [**цех, -й ши́ны** цех, де в. ши́ни], 3. що справля́ ◊, зви́клий -ти, з-й спра́ви- *(*ефект +*)*, 4. що поро́джує ◊, з-й породи́-, поро́джувач, спорóдитель, *(бугай)* племінни́й, $к^{н}$ плідни́к, $п^{к}$ генерати́вний, 5. що тво́рить ◊, з-й створи́-, творе́ць, $у^{р}$ сотвори́тель, $п^{к}$ продукти́вний, $с^{к}$ -твір-, -тво́-

рчий [плівкотво́рчий], 6. що виви́щує ◊, покли́каний ви́вищи-, 7. що виво́дить, зви́клий виводи-; 8. що відбува́ється, відбу́ваний; **-й в генера́лы** з^г-й ви́вищи- до генера́ла; **-й впечатле́ние** з-й спра́ви- вра́ження; **-й вычисле́ние** обчи́слювач, за́йня́тий обчи́сленням; **-й гул** стугонли́вий; **-й дозна́ние** слідчий, за́йня́тий до́питом; **-й на свет** породи́тель; **-й обыск = обыскивающий**; **-й о́пыты** експериментатор, до́слідник; **-й ошеломля́ющее впечатле́ние** з-й приголо́мши-; **-й переворо́т** в з-й здійсни́- пере́ворі́т у; **-й рабо́ты** викона́вець робі́т, виконро́б; **-й раско́пки** за́йня́тий ро́зкопами; **-й реви́зию** ревізо́р; **-й ремо́нт** ремо́нтник, за́йня́тий ремо́нтом; **-й свой род** схи́льний виво́ди- свій рі́д; **-й сенса́цию** бучни́й, гучни́й, сенсаці́й-; **-й фуро́р** з-й ви́клика- фуро́р; **райо́ны -щие и потребля́ю-** райо́ни, де виробля́ють і спожива́-;

-и́мый 1. ро́блений, чи́не-, вико́нува-, зді́йсню-, 2. продуко́-, виро́блю-, ство́рю- /ви-/, 3. спричи́ню-, 4. поро́джу-, 5. утво́рю-, тво́рений, 6. підви́щува- /ви-/, 7. виво́джу-, $п^к$ по́хідний;

ПРОИЗВЕСТИ́ ви́продукувати ◊; **п. де́йствие** поді́я-; **п. корректи́вы** $ф^р$ змісти́- акце́нти; **п. переполо́х** зчини́- бу́чу;

-ве́дший Ø;

НАПРОИЗВОДИ́ТЬ $о^к$ напродукува́ти ◊.

ПРОИЗВО́ДНЫЙ $ф^р$ дочі́рній.

ПРОИЗВО́ДСТВО *(робіт)* викона́ння, *(судове) ю.* судочи́нство, $о^к$ процесува́ння, $ф^р$ робо́та [**де́ло в -ве** спра́ва в -ті], $е^к$ проду́кція [**п. и воспроизво́дство** п. і репроду́кція], $і^р$ розли́в [**сове́тского -ва** сове́тського -ву]; **п. по слу́жбе** підви́щення на слу́жбі.

ПРОИЗВО́Л $о^к$ самопра́вство, самоду́рс-, вседозво́леність, *с.* гра без пра́вил, невизнання́ жо́дних меж, © мо́ре по колі́на, $р^м$ безприді́л, *(диких сил)* розгу́л; **на п. судьбы́** $о^к$ на пота́лу до́лі, *(покинути)* $ж^м$ на гала́й-бала́й.

ПРОИЗВО́ЛЬНИЧАТЬ = САМОВОЛЬНИЧАТЬ.

ПРОИЗВО́ЛЬНО $о^к$ як-хто-хо́че;

ПРОИЗВО́ЛЬНЫЙ $о^к$ власнові́льний ◊.

ПРОИЗНОСИ́ТЬ вимовля́ти /про-/, *(чітко) (ви́разно)* мо́ви-, прока́зува- $у^р$ прорі́ка- /ви-/; **невня́тно п.** харама́рка-, ковта́- слова́; **п. в растя́жку** *(слова)* ціди́-; **п. вслух** *(молитву)* відмовля́-; **п. речь** п., виголо́шува-; **п. шёпотом** вишепо́чу-. шепоті́ти;

--**й** 1. що /$м^н$ хто/ вимовля́, схи́льний ♦, з-й ви́мови-, $п^к$ вимо́вн[ч]ий, 2. що /$м^н$ хто/ промовля́ ◊, маста́к -ти, з-й ви́голоси-; **-й речь** промо́вець, $ж^і$ /-о́вниця/; **невня́тно -й** харама́ркало;

ПРОИЗНЕСТИ́ $у^р$ ви́ректи /про-/ ◊; **не произнесёт** *кто* не пере́йде че́рез гу́бу *кому*, не ви́мовить *хто*;

-йся/-и́мый 1. вимо́вляний, *(ви́разно)* мо́вле-, проговорю́ва-, $с^к$ -мо́вний [**тяжело́ -я** важкомо́вний], 2. виголо́шуваний, прока́зу-, ка́заний; **легко́ -я** легки́й на вимо́ву, легкомо́вний; **тру́дно -ый** важкомо́вний, язиколо́м-; **-ый шёпотом** ше́птаний.

ПРОИЗРАСТА́ТЬ рости́, проро́ста- /з-, ви-, по-/; **оби́льно п.** © рясні́ти *чим* [**в саду́ о. -а́ют гру́ши** сад -іє гру́шами];

--**й** 1. що виростá ◊, з-й ви́рости, *(де)* поди́буваний, 2. **растущий.**

ПРО́ИСКИ $о^к$ підкопи, за́біги.

ПРОИСТЕКА́ТЬ виника́ти, постава́-, виплива́-; **п. от /вследствие/** *чего* виника́ти завдяки́ *чому*;

--**й = возникающий из /от/** *чего* + $п^к$ ви́никлий з чого/*чому*.

ПРОИСХОДИ́ТЬ відбува́тися, ді́я-, чини́-, става́-, роби́-, твори́-, ко́ї-, ма́ти мі́сце, *(звідки)* похо́ди-, ве́сти́ рі́д, *о.* рости́ корі́нням з, започатковуватися; **п. вследствие** *чего* постава́ти від, виника́- завдяки́ *чому*.

--**й** 1. що ді́ється ◊, ді́яний, чи́не-, тво́ре-, ко́є-, *(під впливом)* здійснюва-, відбу́-, $о^к$ спостере́жу-, зафіксо́ву-, 2. **возникающий**, 3. що похо́дить ◊, $п^р$ ро́дом, похо́дженням [**-й из крестья́н** р. із селя́н]; **-й в результа́те** ви́кликаний в на́слідок; **-й с уменьше́нием** зафіксо́ва- із зме́ншенням; **-щее** поді́я; **всё -щее** усі́ поді́ї;

ПРОИЗОЙТИ́ $ф^р$ зайти́ [**что -шло́ ме́жду ни́ми** що зайшло́ між ни́ми?]; ◊;

-исше́дший /-изоше́дший/ зафіксо́ваний ◊, що мав мі́сце, © ма́вши мі́сце +.

ПРОИСХОЖДЕ́НИЕ $п^{рн}$ поста́ння, $ф^р$ ко́рінь [**гре́ческого -ия** гре́цького ко́реня]; **зна́тное п.** *о.* високоро́дство; **по -ню** $о^к$ ро́дом.

ПРОИСШЕ́СТВИЕ поді́я, приго́да, $о^к$ ока́зія, $ф^р$ істо́рія, *ф.* придибе́нція.

ПРОК: не в про́к *(річ)* не в по́міч; **како́й п. в** *этом*? що *це* дає́?; **а что про́ку? /и како́й п.?/** то й що з то́го?, $ф^р$ на́що то́го?.

ПРОКА́ЗЛИВЫЙ ☺ збито́шний, $о^к$ витівко́вий.

ПРОКА́ЗНИЧАТЬ пустува́ти, дурі́-, витіва́-, витворя́-, бро́ї-, фі́глі стро́ї-, ходи́- на голова́х, бешкетува́-;

--**й** що /$м^н$ хто/ витворя́ ◊, зви́клий ♦, пусту́н, вітівни́к, ка́пос-, збито́ш-, шибе-, урви́тель, урви́голова, $п^к$ пустотли́вий, бешке́тли-, ка́посний, збито́ш-, бешкетува́тий.

ПРОКА́ЛИВАТЬ прожа́рювати, пропіка́-, гартува́-, прогарто́вува-;

--**й** що /$м^н$ хто/ прожа́рює ◊, з-й прожа́рити, прожа́рювач, $п^к$ прожа́рчий + %, для прожа́рення;

-йся/-ый прожа́рюваний, пропе́чу-, гарто́- ◊.

ПРОКА́ЛЫВАТЬ проко́лювати, протика́-, простро́млюва-, пробива́-;

--**й** що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, маста́к ♦, з-й ~о́-, ~ювач, колі́й, $п^к$ проко́льчий + %, для ~ювання, $с^к$ про-

коли́- [проколи́нога];
ПРОКОЛОТЬ проштрикну́ти, просади́- ◊;
-йся/-ый проко́люваний, проти́ку-, простро́млю-, проби́- ◊, $n^к$ прокольни́й, пробивни́й.
ПРОКА́ПЧИВАТЬ: --й(ся) = коптящий(ся);
ПРОКОПТИ́ТЬСЯ $o^к$ прокіптя́віти ◊;
-вшийся прокіптя́вілий, Ø.
ПРОКА́РМЛИВАТЬ прогодо́вувати /з-/, прохарчо́ву-, годува́ти, харчува́-;
--й(ся) = кормящий(ся);
ПРОКОРМИ́ТЬ прожи́ви́ти ◊.
ПРОКА́Т: брать на п. $з^г$ випозича́ти.
ПРОКА́Т(КА) *(дія)* вальцюва́ння, ¤ вальцьо́ва-.
ПРОКА́ТНЫЙ *т.* вальцюва́льний; *(за плату) г.* випозича́ль-; **п. пункт** випозича́льня.
ПРОКА́ТЫВАТЬ проко́чувати, *т.* вальцюва́-, *(білизну +)* прока́чу-;
--й 1. що /$м^н$ хто/ проко́чує ◊, зви́клий ♦, р-й прокоти́-, 2. що прока́чує ◊, з-й прокача́-, 3. = **вальцующий** + за́йня́тий прока́ткою, прока́тник, $n^к$ прока́тний + %, для прока́тки;
ПРОКАТИ́ТЬ: п. на вороны́х забалотува́ти, не обра́-, $б^{-о}$ прове́зти́ на вороних;
-йся/-ый 1. проко́чуваний, 2. прока́чу-, 3. вальцьо́-, прока́ту-;
ПРОКАТИ́ТЬСЯ *(- гомін)* розлягти́ся [**-и́лся го́мон** -ігся го́мін, -гла́сь луна́ голосів].
ПРОКИСА́ТЬ ки́снути, прокиса́-, квасні́-, прокв́ашуватися;
--й що кваснiє ◊, прокв́ашуваний, зали́ше- квасніти, напівпроки́слий, щора́з квасніший /кислі-/;
ПРОКИ́СНУТЬ скваснiти, прокваснiти ◊;
-исший прокв́ашений, скваснілий, проки́с-, Ø.
ПРОКЛА́ДЫВАТЬ проклада́ти /пере-/, *(труби)* кла́с-, уклада́-, *(шляхи)* торува́-, простяга́-, промо́щува-, мости́-, $n^о$ прото́рюва-, *(проїзд)* розчища́-, *(курс)* накре́слюв- + ПРОЛАГАТЬ;
--й що /$м^н$ хто/ кладе́ ◊, маста́к ♦, з-й прокла́с-, для торува́ння, за́йня́тий -ям, проклада́ч /у-/, торува́льник, накре́слювач, $n^к$ прокла́дчий, прокладу́щий + %, ± **кладущий;**
-вавший Ø;
ПРОЛОЖИ́ТЬ *(колію)* протягти́; ◊; **п. доро́гу** промости́- шлях, $n^о$ змурува́- гости́нець, *(до серця)* протопта́- /протер́-, *р.* простели́-/ сте́жку;
-вший Ø;
-йся/-ый кла́дений, прокла́да- /у-/, простя́га-, торо́ва-, промо́щу-, розчи́щу-, накре́слю-, $n^к$ прокладни́й;
ПРОКЛАМИ́РОВАТЬ > ПРОВОЗГЛАШАТЬ.
ПРОКЛЕ́ИВАТЬ прокле́ювати, $ф^р$ кле́ї-, ліпи́-;
--й що /$м^н$ хто/ прокле́ює, маста́к ♦, з-й проклеї-, для прокле́йки, за́йня́тий -кою, прокле́ювач, $n^к$ прокле́йчий + %;
-йся/-ый прокле́юваний, $ф^р$ кле́є-, ліпле-.
ПРОКЛИНА́ТЬ кля́сти́, виклина́ти /за-, про-/;
--й що /$м^н$ хто/ клене́ ◊, зви́клий ♦, гото́вий про- ♦, виклина́ч, $n^к$ $n^о$ проклі́нний, *о.* з прокльо́нами *(на уста́х)*, $с^к$ клени́- [клени́доля], © с-и ♦ ◊;
-йся/-ый про́клятий, $n^к$ прокля́-, *(три)*кля́-.
ПРОКЛЯ́ТИЕ $з^б$ проклятьба́.
ПРО́КЛЯТО: будь оно́ п.! вік би його́ не ба́чити!;
ПРОКЛЯ́ТЫЙ *з.* яропу́дний, яропу́довий, яропу́дів, яропу́жий.
ПРОКО́Л $р^к$ про́штрик.
ПРОКОНОПА́ЧИВАТЬ прошпаро́в/увати, шпарува́-, прошпакльо́вува-, шпаклюва́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊ + **конопатящий;**
-йся/-ый шпаро́ваний, прошпаро́ву- ◊.
ПРОКРА́ДЫВАТЬСЯ прокрада́тися, прола́зити, проліза́-, *(куди)* інфільтрува́- *що*;
-йся що /$м^н$ хто/ прола́зить ◊, зви́клий ♦, з-й пролізти, прола́за, інфільтра́нт, $n^к$ прола́зливий;
ПРОКРА́СТЬСЯ продіста́тися ◊;
-вшийся пролі́злий, інфільтра́нт, Ø.
ПРОКРУ́ЧИВАТЬ > ПРОВЁРТЫВАТЬ;
ПРОКРУ́ЧИВАТЬСЯ: -йся прокру́чуваний, $n^к$ прокру́тливий, прокрутни́й.
ПРОКУ́РИВАНИЕ $д^к$ проку́рення.
ПРОКУ́РИВАТЬ проку́р/ювати, проди́млю-;
--й що /$м^н$ хто/ ~юе ◊, маста́к ♦, з-й прокури́-, для проку́рення, за́йня́тий -ям, ~ювач, $n^к$ = %;
-йся/-ый проку́рюваний, проди́млю-.
ПРОКУ́СЫВАТЬ проку́ш/увати, проку́сю-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує, с-и ♦, р-й прокуси́-, ~увач;
-йся/-ый проку́шуваний.
ПРОЛАГА́ТЬ: п. себе́ доро́гу пробива́ти собі доро́гу, пробива́тися;
--й = прокладывающий; -й себе́ путь гру́дью з-й проби́тися груди́ма.
ПРОЛА́З *к.* лаз.
ПРОЛА́ЗА проно́за.
ПРОЛА́МЫВАТЬ прола́мувати, проло́млю-;
--й що /$м^н$ хто/ прола́мує ◊, с-и ♦, з-й проломи́-, проло́млювач, $n^к$ проло́мний, $р^к$ проло́мчий + %;
-йся/-ый прола́муваний /-о́млю-/, $n^к$ проломни́й.
ПРОЛЕГА́ТЬ *(- шлях)* лежа́ти, тягти́ся, простяга́-, простеля́-, стели́-, *(- зморшки)* виступа́ти;
-ла́ тень ме́жду *кем* чо́рний кіт перебіг між;
--й що лежи́ть ◊, простя́гнутий, просте́р-, просте́лений.
ПРО́ЛЕЖЕНЬ відле́жина.
ПРОЛЕЗА́ТЬ: --й = прокрадывающийся + $n^к$ прола́зливий, проно́зуватий.
ПРОЛЁТ *(сходів)* марш (з двох колі́н), *(мостовий)* перегін; **полпролёта** *(сходів)* колі́но.
ПРОЛЕТА́РИЙ *ж.* пролітайло.
ПРОЛЕТА́ТЬ проліт́ати, ли́ну- [**час как мину́та -а́ет** годи́на за хвили́ну ли́не], *(- час)* леті́-, схо́ди-, збіга́-, *(ху́тко)* мина́-;
--й що ~а́ ◊, зви́клий ♦, з-й проле́ті-, $n^к$ летю́чий, перелі́тний, /*повз*/ мимоле́т- /*час*/ скоромину́-

щий, © над голова́ми, у ле́ті, на кри́лах, леті́вши;
ПРОЛЕТЕ́ТЬ: -вший пролеті́лий, Ø; **-й как одна́ ми́нута** коро́ткий як мить.

ПРОЛИВА́ТЬ ли́ти, розлива́-, /*(кров)* про-/, *ф*ᵖ точи́-; **п. кровь** *о*ᴷ крива́витися;
--й що /*м*ᴴ хто/ розлива́ ◊, охо́чий ♦, з-й роз♦, *п*ᴷ = %, ± **льющий**; **-й кровь** ☺ кровол́ивець, *п*ᴷ кроволи́вчий; **-й кровь /слёзы/ = льющий к. /с./**; **-й свет** з-й проли́ти сві́тло;
ПРОЛИТЬ: п. свет *о*ᴷ ки́нути сві́тло; ◊;
-йся/-ый проли́ваний /роз-, ви-/.

ПРОЛИВНО́Й *(дощ)* зли́вний, зли́ва, хлю́ща.

ПРОЛИФЕРИ́РОВАТЬ проліфер/ува́ти, мно́житися;
--й що ~у́є, с-и м., з-й розмно́жи-, пошир́юваний, *п*ᴷ ~а́тор-, *м*ᵃ скоропл́ід-, *б*ᵒ па́ростковий.

ПРОЛО́М *о*ᴷ ви́лам, проло́мина.

ПРОЛОНГИ́РОВАТЬ продо́вж/увати /*р*ᴷ відда́вню-/ те́рмін;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує те́рмін ◊, зᴹ-й пролонгува́ти, для пролонга́ції;
-йся/-ый пролонго́ва-, продо́вжу-, відда́вню-.

ПРОМА́ЗЫВАНИЕ *д*ᴷ прома́щення.

ПРОМА́ЗЫВАТЬ прома́щ/увати, прома́зу-, масти́ти, маза-, *(невміло)* ква́[е́]ця-, *п.* дава́- хука́;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, маста́к ♦, з-й промасти́-, для ~ення, прома́щувач, *г.* квецько́, *п*ᴷ = %;
-йся/-ый ма́щений, ма́за-, прома́щува-, прома́з-;
ПРОМА́ЗАТЬ *(довго)* попома́за- ◊;
ПРОМА́ЗАННЫЙ: п., (как) дегтя́рной ки́стью прокв́а[е́]цяний.

ПРОМА́ЛЧИВАТЬ промо́вчувати /пере-/, німува́-, мовча́-, *ф*ᵖ не зга́д/ува-;
--й що /*м*ᴴ хто/ не ~ує ◊, не с-и з., з-й промо́вча-, *і.*/*п*ᴷ → **молчащий**, *с*ᴷ мовчи́- [мовчи́-як-риба злоді́й], © ні па́ри з уст;
-ый промо́вчуваний, не зга́ду-.

ПРОМА́СЛИВАТЬ прома́щ/увати, *(олією)* олії́-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує, маста́к о., з-й промасти́-, ~увач, масти́льник, *(річ)* масти́ло, для олі́єння /прома́щe-/, за́йнятий -ям, *п*ᴷ = %;
-йся/-ый прома́щуваний, проолі́ю-. ма́щений ◊.

ПРОМА́ТЫВАТЬ три́нькати, ци́ндри-, проци́ндрюва-, розтри́ньку-, гайну́-, розкида́тися грі́шми'
--й що /*м*ᴴ хто/ ци́ндрить ◊, зви́клий т., р-й розтри́нька-, марнотра́тець /-ник/, три́нькало, розтри́нькувач, проци́ндрювач /*ж*ⁱ -ка/, *п*ᴷ марнотра́тний, *с*ᴷ ци́ндри- [цинд́ри-молодість];
-йся/-ый розтри́нькуваний, проци́ндрю-, гайно́-.

ПРО́МАХ *(хиба)* ля́псус, (пр)о́гріх, недо́гляд, ляп; **не п.** ☺ не в ті́м'я би́тий, сво́го не впу́стить.

ПРОМА́ХИВАТЬСЯ дава́ти ма́ху, хиби́-, *(зі зброї) ф.* іти́ по молоко́;
-йся що дає́ ма́ху ◊, зви́клий дава́ти м. *з*ᴴ молоково́з, ± ОШИБАТЬСЯ;
ПРОМАХНУ́ТЬСЯ: -вшийся Ø.

ПРОМА́ЧИВАТЬ; ПРОМОЧИ́ТЬ *(горло /вином/)* покропи́ти; **п. го́рло** закропи́- го́рло /ду́шу/, розмочи́- язи́к(а́).

ПРОМЕДЛЕ́НИЕ *ф*ᵖ прога́йка [**без -ия** без -ки]; **п. сме́рти подо́бно** зволіка́ння – це смерть; **без -ия** за́раз же, в цю мить.

ПРОМЕЖУ́ТОК інтерва́л, *ф*ᵖ прога́лина, відтинок [**ра́вные -тки вре́мени** рі́вні -нки ча́су]; **п. вре́мени** про́тяг ча́су; **в -тках** у прога́линах; **в -тке** *о*ᴷ про́міжком.

ПРОМЕЖУ́ТОЧНЫЙ *о*ᴷ проміжко́вий, *(- стадію)* сере́динний, *о.* на півдоро́зі.

ПРОМЕ́Р *о*ᴷ о́бмір, ви́мір.

ПРОМЕРЯ́ТЬ/--й : ИЗМЕРЯТЬ.

ПРОМЕРЗА́ТЬ: --й/-ый що промерза́, напівпроме́рзлий, проме́рзаний, поки́нутий промерза́ти, *с*ᴷ ме́рзни- [ме́рзнивухо], © промерза́ючи;
ПРОМЁРЗНУТЬ: -зший проме́рзлий /пере-/, Ø.

ПРОМИ́НКА *(пішки)* про́машка.

ПРОМОКА́ТЕЛЬНЫЙ: -ая бума́га бі́бу́ла.

ПРОМОКА́ТЬ промока́ти /з-, ви-, пере-/, *(чим)* просяка́-, просо́чуватися;
--й/прома́чиваемый що перемока́ +, схи́льний ♦, напівпромо́клий, промо́чуваний ◊, просо́ч-, *п*ᴷ мо́кнучий + %, щора́з мокрі́ший; **не -й** водостійки́й, сухи́й на дощеві́;
-ый *(= --й)* промо́чуваний /ви-, з-, пере-/;
ПРОМО́КНУТЬ: -о́кший промо́клий /ви́-, з-, пере-/; **-й наскво́зь /до косте́й, до ни́тки/** промо́клий /мо́крий/ до рубця́ /ни́тки/.

ПРОМО́ТОР прошто́вхувач, штовха́ч.

ПРОМЫВА́ТЬ перемива́ти /ви-, з-, об-, про-/, ми́-; *(греблю)* прорива́-;
--й = моющий + для проми́ва́ння, за́йнятий -ям, промива́льник, промива́ч, *п*ᴷ проми́вчий + %;
-йся/-ый = моющийся + *п*ᴷ проми́вний.

ПРО́МЫСЕЛ: на про́мыслы на роздобу́тки.

ПРОМЫШЛЯ́ТЬ (роз)добува́ти, *(чим)* жи́- з *чого*, промишля́-;
--й що /*м*ᴴ хто/ роздобува́ ◊, зви́клий ♦, роздобу́дько, *к*ᴴ промисло́вець, *п*ᴷ за́йнятий *чим*.

ПРОНЗА́ТЬ прошив/а́ти, протина́-, протика́-, простро́млюва-, прони́зу-, *ф*ᵖ штрика́ти, шпига́-;
--й 1. що /*м*ᴴ хто/ ~а́ ◊, маста́к ♦, з-й проши́-, колі́й, © уми́ть протя́вши, 2. = **пронизывающий**;
ПРОНЗИ́ТЬ протя́ти, шпирну́- ◊, *о.* прорі́заблі́скавкою;
-вший Ø; **-й взгля́дом** © проши́вши очи́ма; **-й се́рдце** протя́вши се́рце, *п.* дошку́льний, вразли́вий, серцезвору́шний;
-йся/-ый 1. простро́млюваний, прони́зу-, проко́лю-, проштри́ку-, проши́-, 2. **пронизываемый**.

ПРОНЗИ́ТЕЛЬНЫЙ *(зір)* *о*ᴷ гостроколю́чий, *(крик)* відчайду́шний, ди́кий, прора́зливий, *г.* разли́-, *с*ᴷ роздери́-душу-крик.

ПРОНИ́ЗЫВАТЬ *(просочувати)* просяка́ти, *(мо-*

розом +) прошива́- *(на́скрізь)* [**п. до косте́й** п. до кісто́к], *(світлом)* просява́-, просотува-, *п.* прохо́ди- черво́ною ни́ткою че́рез *що /у чому/*; **п. луча́ми /све́том/** просява́-;

--й що прони́зує ◊, з-й прошити, $п^к$ прони́зливий, прони́к-, прони́зуватий, */мороз/* шпаркий, */вітер/* $п^о$ ни́жу́чий, */біль/* шорсткий + % + ПРОНЗИТЕЛЬНЫЙ, © прони́зуючи.

-йся/-ый прони́зуваний, проши́в-, про́йм-, *(чим)* на́скрізь *який* [**-я/-ый сы́ростью** н. сирий];

ПРОНИ́ЗАННЫЙ $о^к$ зани́заний, *(чим)* на́скрізь *який* [**п. ло́жью** н. брехли́вий], */світлом/* просо́таний, */сонцем/* просо́нче-.

ПРОНИКА́НИЕ *(зором)* про́зирк.

ПРОНИКА́ТЬ *(крізь що)* про(с)ми́кувати(ся), (про)діставатися, *(- світло)* просо́чува-, сочи́-, $р^к$ просяга́ти /за-/, прорина́-, *ф.* вла́зи-, *(углиб)* сяга́- вглиб, загли́блюватися /у-/, *(куди)* добува́-, добира́- /про-/, інфільтрува́ти *що*, *(- запах)* просяка́- *що*, */холод/* наплива́-, */дим/* ти́снутися; **п. во** *что (шукати суть)* осяга́ти *що*; **п. взо́ром** сяга́- зо́ром, прозира́-, пройма́- /прошива́-/ о́ком; п. **в суть** діставатися (до) су́ті, доко́пува- су́ті, осяга́ти суть; п. **мы́слью** сяга́- ду́мкою;

--й/-ый що */м^н* хто/ сяга́ ◊, ма_с_так ♦, з-й промкну́- /(о)сягну́ти/, інфільтра́нт, $п^к$ прони́кливий, промика́льний, глибокося́ж-, інфільтрацій-, /- *радіяцію, рану* +/ глиби́н-, зала́зистий /у-/, $р^к$ сягу́щий, $с^к$ -прося́жний [**легкопроника́ющий** легкопрося́жний], **-й вглубь** глиби́н-; ± ПРОНИЦАЕМЫЙ; **-й в су́щность /та́йны/** з-й збагну́ти суть /таємни́ці/;

ПРОНИ́КНУТЬ (про)діста́тися, добу́-, проли́зти ◊, $ф^р$ проли́ну-, втереби́тися, просота́-, *(крізь що)* промкну́-, *(в душу)* залізти; **п. во** *что* $о^к$ збагну́- *що*; **п. взо́ром во** *что* прогля́ну- /прозирну́-, прогле́ді-/ *що*; **п. в тайники́ души́** залі́з- в ду́шу;

-и́кший залі́злий /про-/, прося́г-, втере́блений, просо́та-, промкну́тий, Ø.

ПРОНИКА́ТЬСЯ перейма́тися, *(чим /- душу/)* налива́-, *(ідеєю) г.* пересяка́ти;

-йся що */м^н* хто/ перейма́ється +, схи́дльний ♦, го_то́_вий перейня́-, пере́йманий /про́-/;

ПРОНИ́КНУТЬСЯ *(чим)* загорі́тися; **п. мы́слью** взя́ти /забра́-/ собі в го́лову, *$жс^м$* пусти́тися в ду́мку [**когда́ я -ся э́той мы́слью** як пусти́вся я в ту́ю ду́мку];

-и́кшийся пере́йнятий /про́-/, спо́внений *чим*.

ПРОНИКНОВЕ́НИЕ пройма́ння /пере-/, $о^к$ загли́бле-, просо́чува-, $о^к$ зану́ре-, $ф^р$ інфільтра́ція.

ПРОНИКНОВЕ́ННОСТЬ $о^к$ глиби́нність.

ПРОНИКНОВЕ́ННЫЙ $о^к$ серцезвору́шний /-у́шливий/, *(- слова)* промени́стий, $ф^р$ глиби́нний.

ПРОНИМА́ТЬ пробира́ти, пройма́- /ді-/, *о.* бра́за печінки́, *(- чуття)* $п^о$ прошива́-; **п. ра́достью** *кого* просві́тлюва- ду́шу *кому*;

--й що пробира́ ◊, зви_́к_лий ♦, з-й пробра́-, $п^к$ прони́кливий, звору́шли-, дошку́льний, пробиру́щий, пройму́щий;

-ый про́йманий, проби́ра-, прошива-.

ПРОНИЦА́ЕМЫЙ крізький, $р^к$ прося́жний, $к^н$ проникний, *(зором)* прози́ра-, прозі́рний, *(світлом)* прозо́рий, $р^к$ прозиру́щий, $с^к$ -нестійкий, -прося́жний [**газопроница́емый** газонестійкий, газопрося́жний]; **п. для** *чего* з-й пропуска́ти *що*, незда́тний затри́мувати *що*.

ПРОНИЦА́ТЕЛЬНОСТЬ $о^к$ прови́дливість.

ПРОНИЦА́ТЕЛЬНЫЙ прони́кливий, $б^з$ прови́дли-, *(- око)* видю́щий; **са́мый п.** найвидю́щіший.

ПРОНИЦА́ТЬ > ПРОНИКАТЬ.

ПРОНОСИ́ТЬ проно́сити, *(через що)* нести́;

--й що */м^н* хто/ несе́ ◊, с-**и** ♦, з- й проне́сти́, (про)носі́й, $п^к$ проносний, © несучи́, ± **несущий**;

ПРОНОСИ́ТЬСЯ *о.* пролітати стріло́ю /ві́тром, як стріла́, як мить/, *(де)* шуга́-;

-йся/-и́мый не́сений, проно́шува-; **-я** який шуга́ ◊, зви_́к_лий ш., **р-й** шугну́-, швидкий, як мить /ві́тер, стріла́/, нестри́мний у ле́ті, у нестри́мному ле́ті + **пролетающий**; **-я ви́хрем** $п^о$ шуга́стий; **с шу́мом -я** © в гуркітли́вому ле́ті;

ПРОНЕСТИ́СЬ *(- звук, хвилю)* прокоти́тися, *(- звук)* прогуркоті́ти; ◊.

-ёсшийся $к^н$ проли́нулий, пролеті-, Ø.

ПРОНЫ́РЛИВЫЙ $о^к$ проно́зистий.

ПРОНЮ́ХИВАТЬ проню́х/увати, вишпиго́ву-;

--й що */м^н* хто/ ~ує ◊, ма_с_та́к ♦, з-й /р-й/ пронюха- + **проведывающий**;

ПРОНЮ́ХАТЬ ви́нишпорити ◊.

ПРОПАГАНДИ́РОВАТЬ пропа_г_/ува́-, пропові́д-;

--й що */м^н* хто/ ~ує, с-и ♦, за́йнятий пропа_г_а́ндою *чого*, пропа_г_а́ндист, пропові́дник, $п^к$ = %;

-йся/-ый пропа_г_о́ваний, пропові́ду-.

ПРОПАДА́ТЬ (за)пропада́ти, зника́-, щеза́-, іти́ за ві́тром; **п. по́пусту** лежа́- без ді́ла; **пропади́ ты про́падом!** $е^в$ вік би тебе́ не ба́чи-!; **не -ёт** ☺ дасть собі ра́ду;

--й що */м^н* хто/ пропада́ ◊, запропа́щуваний, приме́че- на зни́кнення, вже ма́йже зни́клий, напівзни́к-, зникомий, $п^к$ запропа́сливий, $п^{-о}$ пропа́щий, $р^к$ запропа́-, ± **исчезающий**;

ПРОПА́СТЬ запропасти́тися ◊, (за)пропа́сти, ви́гину-, ізсли́зну-, *о.* уплисти́ за водо́ю, по́між па́льцями піти́, *(як)* у во́ду впа́с-; **п. ни за грош** пропа́с- ні за ца́пову ду́шу; **пропа́л** *кто* загуло за *ким*; **-а́л, как швед под Полта́вой** пропа́в як ру́да ми́ша /як соба́ка в я́рмарку/; **-ади́ оно́ про́падом** гори́ воно́ си́нім вогне́м /ясни́м по́лум'ям/;

-вший запропа́щений, загу́бле-, зни́клий, заги́б-, запропа́-, (за)пропа́щий, Ø; **бе́з вести -й** загу́блений /пропа́щий/ бе́звісно, безві́сний; **-й ни за копе́йку** заги́блий ду́рно; **-вшее** пропа́жа.

ПРО́ПАДОМ: пропади́ ты /они́ +/ п. $о^к$ добра́ б тобі́ /їм +/ не було́; *д!* ПРОПА́СТЬ.
ПРОПА́ЖА *(дія)* запропа́щення.
ПРОПА́ЛЫВАТЬ $о^к$ поло́ти, сапа́-, шарув/а́-, прашува́-, проріджу-;
--й що /$м^н$ хто/ по́ле ◊, маста́к ♦, з-й про♦, зайня́тий полоття́м, полі́льник, сапа́ль-, шарува́ль-, $п^к$ полі́льний, сапа́ль-, ~а́ль- + %, *о.* на сапа́нні;
-йся/-ый по́лотий, са́паний, шаро́ва-, прашо́-, пропо́лю-, проса́пу-, прорі́джу-.
ПРОПА́РИВАНИЕ $д^к$ пропа́рення.
ПРОПА́РИВАТЬ пропа́рювати, па́ри-;
--й що /$м^н$ хто/ па́рить ◊, зви́клий ♦, $з^м$-й пропа́ри-, для пропа́рення, за́йня́тий -ям, пропа́рювач, пропа́рник, $п^к$ пари́льний, пропа́рюваль-;
-йся/-ый па́рений, пропа́рюва-.
ПРОПА́РКА $р^к$ пропа́рення.
ПРО́ПАСТЬ *(у космосі)* чо́рна дíра́, $ф^р$ поги́бель, про́пад [**-ти на них иет** поги́белі /про́паду/ на них нема́]; **пошло́ на п.** пішло́ на про́пад.
ПРОПЕВА́ТЬ; ПРОПЕ́ТЬ *(втратити голос)* ви́співати.
ПРОПЕКА́ТЬ пропіка́ти /*п.* до-/, пекти́;
--й 1. що /$м^н$ хто/ пропіка́, маста́к ♦, р-й пропекти́, $п^к$ = %, ± **пекущий,** 2. **донимающий;**
-йся/-ый 1. пе́чений, пропе́чува-.
ПРОПИВА́ТЬ пропив/а́ти, пропуска́- крізь го́рло;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, з-й пропи́- + **пьющий;**
-йся/-ый пропи́ваний.
ПРОПИ́СЫВАТЬ пропи́с/увати /за-, *(ліки)* при-/, *(де)* реєструва́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, з-й прописа́ти, реєстра́тор, $п^к$ = %, $с^к$ реєстру́й- [реєстру́й-дівчина];
-йся/-ый реєстро́ваний, пропи́су- /за-, при-/, пи́саний, $п^к$ прописни́й.
ПРОПИ́СКА $о^к$ реєстра́ція.
ПРОПИТА́НИЕ $о^к$ пожи́вок, харч*(і)*, хліб-сіль, *о.* хліб насу́щний, $з^н$ прохарчі́вок.
ПРОПИ́ТКА *(речовина)* *т.* просо́чувач.
ПРОПИ́ТЫВАТЬ просо́ч*(т)*увати, наси́чу-, просяка́ти /$з^г$ пере-/, *(запахом)* пропа́хчува-;
--й що /$м^н$ хто/ просо́чує ◊, зви́клий ♦, з-й просочи́-, просо́чувач, $п^л$ = %;
♦♦♦СЯ $з^г$ пересяка́ти ◊, *(духом)* переймáтися;
-йся/-ый просо́чуваний, промо́чу-, наси́чу-, напа́хчу-; **-я** *(духом)* = **проникающийся;**
ПРОПИТА́ТЬСЯ *(димом)* $о^к$ обдимі́тися; ◊;
-вший*(ся)* Ø; **-я** просо́чений, наси́-, напа́х-, просо́таний, прося́кнутий /-клий/, *(димом)* обдимі́-;
ПРОПИ́ТАННЫЙ просо́таний ◊.
ПРОПИ́ХИВАТЬ*(СЯ)* пропиха́ти*(ся)*, проштовхувати*(ся)*, пха́ти*(ся)*;
--й що /$м^н$ хто/ пропто́вхує ◊, с-и ♦, з-й пропха́-, $п^к$ = % + **пихающий;**
-йся/-ый пха́ний, пропто́вхува-; **-я** з-й /$з^м$-й/ пропха́тися.
ПРОПЛЫВА́ТЬ пропливáти, *(небом)* пливти́;
--й/-ый що проплива́ ◊, зви́клий ♦, з-й пропливти́, *(в небі)* пропли́ваний, ± **плывущий.**
ПРОПОВЕ́ДЫВАТЬ пропові́д/увати, /-віда́-/;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує, маста́к ♦, за́йня́тий про́повіддю *чого*, пропові́дник, $п^к$ пропові́дливий + %;
-йся/-ый пропові́д*(ув)*аний.
ПРОПО́ЙЦА мочи́морда.
ПРОПОРЦИОНА́ЛЬНОСТЬ *(усіх розмірів)* $б^у$ золоти́й ро́зтин;
ПРОПОРЦИОНА́ЛЬНЫЙ $о^к$ домі́рний.
ПРОПО́РЦИЯ *не м.* співвідно́шення.
ПРО́ПУСК $ф^р$ *(пропускання)* пере́пуск, *(у тексті)* прога́лина.
ПРОПУСКА́ТЕЛЬ *т.* пропуска́ч /пере-/.
ПРОПУСКА́ТЬ *(про)*пуска́ти /пере-/, *(стадію розвитку)* *(об)*мина́-, *(крізь що)* переганя́-; **п. ми́мо уше́й** слу́ха- че́рез верх, в одне́ ву́хо впуска́-, у дру́ге випуска́-, $з^н$ пуска́- повз ву́ха;
--й що /$м^н$ хто/ пропуска́ ◊, за́йня́тий про́пуском, р-й пропусти́ти, пропускни́к, $п^к$ пропускни́й, пропуска́ль-, пропуско́вий, перегі́нний, для про́пуску /перего́ну/, $с^к$ пропусти́- [непропусти́-воду-матеріял]; **никого́ не -й** що ніко́го не пропу́стить; **-й ми́мо уше́й** з-й не зверта́- ува́ги, неува́ж-; **-й сквозь па́льцы** недба́лий, зви́к- пуска́- крізь па́льці; **ничего́ не -й** всеви́дящий;
ПРОПУСТИ́ТЬ: п. без внима́ния збу́ти неува́гою; ◊.
ПРОПУСКАТЬСЯ *(в оповіді)* промина́тися; ◊;
-йся/-ый обми́наний /по-, про-/, перего́нен-, $п^к$ пропускни́й /пере-/, $ж^м$ обми́натий /по-, про-/;
ПРОПУСКНИ́К *(санітарний)* $ж^м$ прожа́рка.
ПРОПУСКНО́Й $о^к$ пере́пускни́й.
ПРОРАБА́ТЫВАНИЕ $о^к$ опрацьо́вування, $д^к$ опрацьо́ва-.
ПРОРАБА́ТЫВАТЬ проробля́ти, *(тему)* *г.* студіюва́-, опрацьо́ву-;
--й що /$м^н$ хто/ студіює ◊, за́йня́тий опрацьо́ванням, покли́каний опрацюва́ти, $с^к$ проро́би́-, студіюй- [студіюй-латину учень];
-йся/-ый студійо́ваний, опрацьо́ву-.
ПРОРАБО́ТКА *(творчости)* студіюва́ння, *(теми)* $о^к$ опрацюва́-, опрацьо́ва-.
ПРОРАБО́ТЧИК інстру́ктор, *ф.* розжо́вувач.
ПРОРАСТА́ТЬ проро́ста́ти, *(із землі)* кі́льчитися, проклюо́вува-;
--й що пророста́ ◊, с-и ♦, ма́йже проро́слий, проклюо́вуваний, у ста́дії пророста́ння /кі́льче-/, $с^к$ проростя́- [проростя́трава];
ПРОРАСТИ́: -о́сший проро́слий, Ø.
ПРОРА́ЩИВАТЬ проро́щувати, рости́-;
--й що проро́щує, с-и ♦, з-й прорости́-, пророщувач, для проро́щення, за́йня́тий -ям, $п^к$ = %;
-йся/-ый проро́щуваний.

ПРОРЁЖИВАНИЕ *д*ᵏ проріджения.
ПРОРЁЖИВАТЬ проріджу/вати, пропо́лю-, *(ліс)* прору́бу-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує, с-и ♦, з-й проріди́-, для ~ення, за́йня́тий -ям, ~увач, прорі́дько, *п*ᵏ прорі́дкуватий + %, *с*ᵏ прорі́дь- [прорі́дь-ідеї-в-голові];
-йся/-ый прорі́джуваний.
ПРОРЕЗА́ТЬ прорі́зувати, прорі́за́-, рі́за-, протина́- *(пилкою)* пропи́люва-;
--й що /*м*ⁿ хто/ прорі́зує ◊, маста́к ♦, з-й прорі́за-, прорі́зувач, прорі́зько, прорі́жчик, *п*ᵏ прорі́жчий + %, ± **режущий;**
-йся/-ый прорі́зуваний, рі́за-, гото́вий прорі́затися, зви́клий прорі́зуватися, *п*ᵏ прорізни́й.
ПРОРЕЗИ́НЕННЫЙ *к.* гумо́ваний.
ПРОРЕЗИ́НИВАТЬ *к.* гум/ува́ти;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, з-й про♦, для гумува́ння, за́йня́тий -ям, гумува́льник, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый гумо́ваний.
ПРОРЕКА́ТЬ прорі́ка́ти, пророкува́-, віща́-, віщува́-, провіща́-, *(зміни)* передбача́- /зав-/; каза́ напере́д, прогнозува́-;
--й/-ый = предвещающий/-мый.
ПРОРЕ́ХА *(в сорочці для одягання)* па́зуха.
ПРОРИЦА́ТЕЛЬ *о*ᵏ ора́кул.
ПРОРИЦА́ТЕЛЬНИЦА *о*ᵏ провіща́лка.
ПРОРИЦА́ТЬ: --й = прорекающий.
ПРОРО́К *о*ᵏ провісник.
ПРОРО́ЧЕСКИЙ *о*ᵏ провісницький, провісний;
ПРОРО́ЧЕСТВО *п*° про́вість.
ПРОРО́ЧИТЬ пророкува́ти, провиді-, каза́- напере́д; **-или /-ило/** пророко́вано;
--й = предвещающий.
ПРОРУБА́ТЬ проруб/увати, руба́-:
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, з^г-й проруба́-, руба́ч, прору́був-, *п*ᵏ = %, *с*ᵏ прорубай- [прорубай-вікно-в-Євро́пу], ± **рубящий;**
-йся/-ый прору́буваний, ру́ба-.
ПРОРУ́БКА *р*ᵏ про́руб.
ПРОРЫ́В *фᵖ* пробій [**идти на п.** іти́ пробо́єм].
ПРОРЫВА́ТЕЛЬ *т.* прорива́ч. проко́пувач.
ПРОРЫВА́ТЬ прорива́ти, *(міх)* продіря́влюва-, *(дамбу)* розмива́-, руйнува́-, *(рів)* вико́пу-;
--й 1. що /*м*ⁿ хто/ прорива́ ◊, с-и ♦, з-й прорва́-, проривни́к, руйнівни́к, *п*ᵏ прори́вчий, руйнівни́й + %, ± **рвущий,** 2. **що** вико́пує ◊, з-й ви́копати, *п*ᵏ проривни́й + %, ± **роющий;**
ПРОРЫВА́ТЬСЯ *(- чуття)* вибуха́ти; ◊;
-йся/-ый 1. прори́ваний, продіря́влю-, розми́-, руйно́-, 2. вико́пу- /про-/, 1./2. *п*ᵏ проривни́й;
ПРОРВА́ТЬСЯ: -вшийся 1. про́рватий /-аний/, продіря́вле-, зруйно́ва-; розми́тий, ви́-
-йся/-и́мый 1. перево́джуваний /про-/, прова́джу- /запро-/, здійсню-, 2. **обманываемый;**
ПРОРЫ́ТЬСЯ, ПРОКОПА́-: -вшийся 2. прори́тий, проко́паний.

ПРОСА́ЛИВАТЬ > ПРОЖИРИВАТЬ.
ПРОСА́ЛИВАТЬСЯ; ПРОСОЛИ́ТЬСЯ *о*ᵏ просолі́ти.
ПРОСА́СЫВАТЬСЯ просмо́ктуватися, просиса́-, *п*⁻° просо́чува-, просяка́ти;
-йся що просмо́ктується, просмо́ктуваний, з-й просмокта́тися.
ПРОСА́ЧИВАНИЕ *д*ᵏ просо́чення.
ПРОСА́ЧИВАТЬСЯ просо́чуватися, *(- світло)* прозира́ти, циди́тися, пробива́-, просо́тува-, *(якийсь час)* насо́чува-, сочи́-; **п. (струйками)** продзю́ркувати;
-йся що просо́чується ◊, просо́ч[т]уваний /на-/, продзю́рку-, поки́нутий просо́чуватися, *п*ᵏ інфільтраці́йний;
ПРОСОЧИ́ТЬСЯ: -вшийся просо́чений /на-/, *п.* інфільтрова-, Ø.
ПРОСВЕЖА́ТЬСЯ, ПРОСВЕЖИ́ТЬСЯ *о*ᵏ провіятися.
ПРОСВЕ́РЛИВАТЬ прпсве́рдлювати, провірчу-, прокру́чу-, све́рдлити;
--й що /*м*ⁿ хто/ просве́рдлює ◊, маста́к ♦, з-й просве́рдли́-, сверля́р, *п*ᵏ = %, ± **сверлящий;**
-йся/-ый све́рдлений, просве́рдлюва-, провірчу-, прокру́чу-
ПРОСВЕ́Т *о*ᵏ про́зир.
ПРОСВЕТИ́ТЕЛЬ *о*ᵏ просвітя́нин.
ПРОСВЕТИ́ТЕЛЬСКИЙ просвітя́нський.
ПРОСВЕТЛЁННЫЙ *(погляд)* розпромі́нений.
ПРОСВЕ́ЧИВАНИЕ *(чи є зброя)* пересвітлення.
ПРОСВЕ́ЧИВАТЬ *(кого)* просвітлювати /пере-/;
ПРОСВЕ́ЧИВАТЬ(СЯ) просві́чувати*(ся)*, прозо́ритися, *(крізь що)* світи́-;
--й[1] що просві́чує ◊, с-и п., просві́чувач, *п*ᵏ = %;
--й[2]*(ся*[2]*)* **що** світиться ◊, призна́чений с., з-й засвіти́-, *п*ᵏ просвітчастий, прозо́р*(ист)*-, прозиру́щий + %;
-йся[1]**/-ый**[1] просві́чуваний, просві́тлю-.
ПРОСВЕЩА́ТЬ просвіща́ти, осві́ч/ува-, освідо́млюва-, *п*° просвітля́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, маста́к ♦, покли́каний просвіти́-, *(пр)*освітя́нин, просвіти́тель, просві́тник, *п*ᵏ *(пр)*осві́тній, просві́тницький, освідо́мчий, *фᵖ* правдоно́сний + %;
-йся/-ый *(пр)*осві́чуваний, освідо́млю-.
ПРОСЕ́ИВАНИЕ *о*ᵏ пере́сів.
ПРОСЕ́ИВАТЬ просіва́ти /пере-/, прорешечува-;
--й що /*м*ⁿ хто/ просіва́ ◊, маста́к ♦, з-й просія-, просіювач, сіва́ч, *п*ᵏ = %, © просіва́ючи;
-йся/-ый просі́ваний, просі́ю-, перереше́чу-, *п*ᵏ просіва́нний.
ПРОСИ́ЖИВАТЬ виси́дж/увати /за-, про-/;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, р-й просиді-, сиду́н, сида́к, *п*ᵏ сидя́чий, сидки́й;
-ый виси́джуваний /про-, за-/;
ПРОСИДЕ́ТЬ *(довго)* попоси́діти;

-вший Ø.
ПРОСИ́ТЕЛЬ $o^к$ чоломби́тько.
ПРОСИ́ТЕЛЬНЫЙ: -ым то́ном то́ном прохача́.
ПРОСИ́ТЬ проси́ти, проха́-, *(стало)* випро́хува-, каню́чи-, цига́ни-, кла́нда-, *(куди)* запро́шува-, /*(їсти)* при-/, *(милостиню)* же́бра-, *(суд)* зверта́тися з проха́нням до, клопота́- пе́ред, *(за кого)* клопота́-; **прося́** $o^к$ по́просом; **п. не ну́жно** *кого* до то́го то́ргу й пі́шки *хто*; **п. подая́ние** простяга́ти ру́ку; **п. проще́ния за** *что* © ви́бачи- *що* [**-шу́ п. за мой вид** -чте мій ви́гляд]; **п. у** *кого* **сове́та** проси́- *чиєї* пора́ди; **поко́рнейше п.** уклі́нно проси́- *кого*, проси́- *чиєї* ла́ски; **-шу́ люби́ть и жа́ловать** любі́ть і шану́йте; **-и́те и обря́щете** просі́ть і да́сться вам;
--**й** 1. що /$м^н$ хто/ про́сить ◊, зви́клий ♦, з-й за♦-, з проха́нням (на уста́х), проха́ч, кла́ндало, каню́ка, $п^к$ проха́льний, блага́ль-, 2. **попроша́йничающий**; **-й извине́ния** перепро́шувач, з „перепро́шую" на уста́х; **-й о снисхожде́нии** © блага́ючи про ми́лість; **-й руки́** проха́ч ру́ки;
ПРОСИ́ТЬСЯ: п. в ру́ки лі́зти в ру́ки; ◊;
-йся що про́ситься, зви́клий проси́ти-; з-й попро- + --**й**;
-и́мый про́шений, про́ха-, випро́хува- /при-, за-/;
ПОПРОСИ́ТЬ: п. **вы́йти** ви́просити; ◊.
ПРОСКА́КИВАТЬ проска́кувати, простри́бу-, *(на екрані)* проліта́- (як у калейдоскóпі);
--**й** що /$м^н$ хто/ проска́кує ◊, р-й проско́чити, зви́клий ♦, скаку́н, проска́кувач, $п^к$ швидки́й, як ві́тер + %, /*на екрані*/ калейдоскопі́чний;
-ый проска́куваний, простри́бува-, пропли́га-.
ПРОСКА́ЛЬЗЫВАТЬ прослиза́ти, прохо́плюватися, *(куди)* продістава́-, *(звідки)* прогляда́ти;
--**й** 1. що /$м^н$ хто/ прослиза́ ◊, маста́к ♦, з-й прослизну́-, $п^k$ ковзу́чий, 2. що прогляда́ ◊, проска́куваний, прогля́да-, © нема́-нема́ й прогля́не;
ПРОСКОЛЬЗНУ́ТЬ *(нишком)* пров'ю́ни́тись, прошмигну́ти, просми́кну́тись, промкну́тись;
-вший прослі́злий, пров'ю́нений.
ПРОСЛАВЛЕ́НИЕ $o^к$ просла́ва, велича́ння, звели́чува-, вихваля́-.
ПРОСЛАВЛЯ́ТЬ сла́вити, прославля-, звели́чува-, кади́- тимія́м /c^o фіміа́м/ *кому*, вкрива́ти сла́вою, *г.* велича́-, $н^L$ ославля́- /ви-/;
--**й** що /$м^н$ хто/ сла́вить ◊, маста́к ♦, з-й про♦, прослави́тель, хвали́-, хвалі́й, велича́льник, $п^к$ велича́льний, славосло́в-, панегірі́ч- для *кого*;
-й царя́ ца́рський хвали́тель;
-йся/-ый сла́влений, просла́влюва- /у-/, звели́чу-
ПРОСЛА́ВИТЬСЯ укри́ти себе́ сла́вою; ◊; **п.** *чем* зажи́- сла́ви як *хто*;
-вшийся усла́влений /про-/, укри́тий сла́вою; **-я свои́м** *чем* відо́мий /сла́вний/ своїм *чим*.
ПРОСЛЕ́ЖИВАТЬ сте́жити /висте́жува- /про-/ *кого* ◊, *(за ким)* допильнову- /пильнува́ти/ *кого*;
--**й** що /$м^н$ хто/ сте́жить *кого* ◊, с-и ♦, з-й /покли́ка-/ просте́жи-, стежі́й, слідопи́т, $п^к$ стежови́й + %;
ПРОСЛЕ́ЖИВАТЬСЯ *(- рису)* прозира́ти ◊;
-йся/-ый просте́жуваний /ви-/; **-ый** дослі́ди́мий [недослі́ди́мі доро́ги Бо́жі];
ПРОСЛЕДИ́ТЬ припильнува́ти ◊, $o^к$ прислі́дкува́-; **п. глаза́ми за** *кем* пове́сти́ очи́ма за *ким*, просте́жи- очи́ма *кого*.
ПРОСЛУ́ШАНИЕ $o^к$ ви́слухання.
ПРОСЛУ́ШИВАНИЕ $o^к$ прослухо́вання /ви-/.
ПРОСЛУ́ШИВАТЬ переслу́хувати /ви-/, вислуха́-, вислухо́вува-, слу́ха-;
--**й** що /$м^н$ хто/ слу́ха ◊, зви́клий ♦, $з^м$-й ви́слуха-, для прослу́хування, за́йня́тий -ям, слуха́ч, прослу́хув-, $п^к$ прослухо́вий + %, *т.* вислухо́-;
-йся/-ый слу́ханий, прослу́хува- /ви-, пере-/.
ПРОСМА́ТРИВАТЬ 1. перегляда́ти /про-/, передивля́тися, 2. не поміча́ти, не зауважува-, недобача́/-, *г.* перео́чу-;
--**й** 1. що /$м^н$ хто/ перегляда́ ◊, зви́клий ♦, з-й перегля́ну-, за́йня́тий пере́глядом, $п^к$ = %, 2. що недобача́, схи́льний ~ти, з-й недоба́чи-, $п^к$ незаува́жливий, непостере́жли-;
♦♦♦СЯ прозріва́тися ◊, $ф^р$ прогляда́ти [**вдали́ -ается лес** зда́леку -а́є ліс];
-йся/-ый 1. пере́гляданий /про-/, прози́ра-, $п^к$ прозі́рни́й, 2. недоба́чува-, не заува́жув-, перео́чу-; **-ый** 1. проглядни́й;
ПРОСМОТРЕ́ТЬ 1. перегля́нути ◊; 2. недогле́ді- /нероз-, нерозди́ви́тися /недо-/, не постерегти́/, *г.* перео́чи-.
ПРОСО́ВЫВАТЬ просува́ти;
--**й** що /$м^н$ хто/ просува́ ◊, зви́клий ♦, $з^м$-й просу́ну-, $п^к$ = %, $c^к$ просу́нь-[просу́ньнога], ©;
-йся/-ый просу́ваний.
ПРОСПИРТО́ВЫВАТЬ спирт/ува́ти, проспиртóву- /за-/;
--**й** що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, маста́к ♦, покли́каний про♦, за́йня́тий спиртува́нням, $п^к$ = %;
-йся/-ый проспирто́вуваний /за-/.
ПРОСПО́РИВАТЬ перегово́рювати [її не перегово́риш], програва́-, програва́- парі́ /закла́д/;
--**й** що /$м^н$ хто/ програє́ ◊, незда́тний переговори́ти *кого*;
-ый переговорюваний, програ́ва-, $з^п$ проспо́рю-;
ПРОСПОРИТЬ просперечáтися, прозмага́- ◊.
ПРОСРО́ЧИВАТЬ *о.* пропуск/а́ти те́рмін, *(сплату)* переда́внюва-;
--**й** що /$м^н$ хто/ ~а́ т. ◊, зви́клий ♦, незда́тний вча́сно сплати́-, $п^к$ = %;
-йся/-ый переда́внюваний, c^o простро́чу-.
ПРОСРО́ЧИТЬ: -вший, Ø;
ПРОСРО́ЧЕННЫЙ *(вексель)* зада́внений /пере-/, *г.* ви́гаслий; ◊.
ПРОСРО́ЧКА $р^к$ переда́внення.

ПРОСТАВЛЯ́ТЬ вписувати /за-/ *куди*; **п. число́ /да́ту/** датува́-, ста́ви- /проставля́-/ число́ /да́ту/;
--й що /$м^н$ хто/ проставля́ ◊, с-и п., $з^г$-й проста́ви-, © проставля́ючи;
-йся/-ый вписуваний /за-/, дато́ва-.
ПРОСТА́ИВАТЬ простоювати /г. пере-/;
--й що /$м^н$ хто/ просто́ює ◊, $з^м$-й попосто́яти, © просто́юючи;
ПРОСТОЯ́ТЬ *(довго)* попосто́яти ◊.
ПРОСТЕ́НОК $п^{рн}$ про́стінок.
ПРОСТИЛА́ТЬ простеля́ти, простила́-, стели́-, $о^к$ простира́-;
--й що /$м^н$ хто/ сте́ле ◊, маста́к с., з-й простели́ти /роз-/, $п^к$ = %, © простеля́ючи;
ПРОСТИЛА́ТЬСЯ сла́тися ◊;
-йся/-ый сте́лений, просте́люва-, прости́ла-; **-я** простертий.
ПРОСТИРА́ТЬСЯ тягну́тися, сла́-, простяга́-, простеля́-, простира́-, просто́ри-, розкри́люва-, залягати, $ф^р$ сяга́- до; **п. вширь** широчі́-;
-йся що сяга́ до, просте́ртий, простя́гну-, простя́гнений, розпросто́ре-, просте́ле-, *(- рівнину)* розле́глий, $п^к$ простяжни́й, © простяга́ючись; **широко́ -я** широкопо́лий;
ПРОСТЕРЕ́ТЬСЯ: -ёршийся просте́ртий, розле́глий ◊ ⟶ **простирающийся**, Ø.
ПРОСТИТУ́ТКА повія, коко́тка, прода́жна жінка, паплюга, *п.* безпринци́пна осо́ба.
ПРО́СТО $ф^р$ аж [**п. зло берёт** аж зло бере́; **п. бо́льно** аж ще́мно], *(без мороки) з.* спло́ха; **п. беда́ /коме́дия/ с** *кем* чи́ста біда́ /коме́дія/ з; **п. не ве́рится** аж ди́во бере́; **п. смех** сміх та й го́ді; **п. пла́кать хо́чется** аж плач бере́;
ПРОСТО́Й *(лист)* звича́йний, *(душею)* нехи́трий;
ПРОСТЕ́ЙШИЙ $о^к$ (прости́й-)простісінький;
ПРО́СТО-ТАКИ аж [**п.-т. прогиба́лись** аж угиналися], про́сто аж [**п.-т. ску́чно** про́сто аж ну́дно].
ПРОСТОВА́ТЫЙ $з^н$ дядькува́тий.
ПРОСТОДУ́ШНЫЙ про́ст(оду́шн)ий, нехи́трий.
ПРОСТОЛЮ́ДИН простолю́дець, $і^с$ посполи́тий
ПРОСТОНАРО́ДИЕ $і^с$ чо́рний люд, чернь.
ПРОСТО́Р $п^о$ шир, *(птахам)* во́ля, *(для вияву якостей)* свобо́да, *(для дії)* по́ле, *(степовий)* безме́жжя, просто́рище, широчі́нь, незмірі́нь;
ПРОСТО́РЫ да́лі, широ́ти; **безбре́жные -ры** безбере́жжя, безме́ж-; **необозри́мые -о́ры** неозо́ри; **степны́е -ры** степові́ да́лі /широ́ти/, степова́ незмірі́нь.
ПРОСТОРЕ́ЧИЕ $ф^р$ про́сті слова́.
ПРОСТО́РНО *о.* хоч коне́м грай;
ПРОСТО́РНЫЙ *(одяг)* балахо́нистий; ◊.
ПРОСТРА́ННОСТЬ *(тексту)* розве́зистість.
ПРОСТРА́ННЫЙ *(опис)* *ще* докла́дний; **сли́шком п.** задо́вгий, розве́зистий;
ПРОСТРА́ННЕЙШИЙ (пре)довж(ел)е́зний.
ПРОСТРА́НСТВО *(світове)* о́бшир, $ф^р$ терито́рія, *(під що)* ві́льне мі́сце; **беспреде́льное п.** безме́жжя, бе́змір, незмірі́нь;
ПРОСТРА́НСТВА: необозри́мые п. неозо́ри.
ПРОСТУ́ЖИВАТЬ засту́джувати /про, *г.* пере-/, захоло́джу-;
--й 1. що /$м^н$ хто/ засту́джує ◊, схи́льний ♦, з-й застуди́-, $п^к$ = %, 2. **остужающий**;
-йся/-ый 1. засту́джуваний ◊, 2. **остужаемый**.
ПРОСТУПА́ТЬ *(крізь що)* проступ/а́ти /ви-/, прозира́-, прогляда́-, лі́з-, вила́зи-, $о^к$ проклько́вуватися, прозна́чува-, прохо́плюва-, *(- воду)* сочи́-; **п. нару́жу** випира́ти;
--й що ~а́ ◊, с-и ♦, щора́з видні́ший, $п^к$ помітний, $р^к$ прозиру́щий, ± ВЫРИСОВЫВАТЬСЯ;
ПРОСТУПИ́ТЬ *(з-за хмар) о.* ви́різатися; ◊.
ПРОСТУ́ПОК $о^к$ прови́нність, (про́)гріх; **ме́лкие -пки** підгрішки.
ПРОСТЫВА́ТЬ сти́гну-, простига́- /ви-/, прочаха́-, холо́ну-, не зберіга́- тепла́, вихоло́джуватися;
--й що холо́не ◊, с-и ♦, прохоло́джуваний /ви-/, напіввихололий, нездатний берегти́ тепла́;
ПРОСТЫ́ТЬ ви́холонути, проча́хну- ◊, *(- слід)* ви́стигну-;
-́вший ви́хололи́й /о-, про-/, прости́г- /ви́-/, ви́холоджений, Ø.
ПРОСЧЁТ *(дія)* раху́нок, *(похибка)* про́машка; **при внима́тельном -те** колі́ ува́жно рахува́ти.
ПРОСЧИ́ТЫВАТЬ перелі́ч/увати, перерахо́ву-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, з-й перелічи́-, перелічувач, перерахо́в-, $п^к$ перерахо́вчий, $с^к$ перерахуй- [переахуй-гріхи-свої-тяже́зні]
ПРОСЧИТА́ТЬ 1. прорахува́ти, 2. помили́тися, *г.* перео́чити;
♦♦♦СЯ *п.* недорахо́вувати, помиля́тися рахува́вши;
-йся 1. перелі́чуваний, перерахо́ву-, 2. що помиля́ється рахува́вши ◊, схи́льний п. р., з-й помили́- р.;
ПРОСЧИТА́ТЬ(СЯ): -вший(ся) Ø.
ПРОСЫПА́ТЬ; ПРОСПА́ТЬ *(часинку)* ви́спати.
ПРОСЫПА́ТЬСЯ: п. к жи́зни брунькува́ти;
-йся що /$м^н$ хто/ прокида́ється ◊, збу́джуваний /про-/, пробу́ркува-, вже не со́н-; **-я к жи́зни** $п^к$ *(- велику рослинність)* брунькува́тий.
ПРОСНУ́ТЬСЯ: по́лностью не п. ще не проде́рти оче́й;
-вшийся проки́нений, збу́дже-, пробу́рка-, *д.* проснутий, проки́ну-, Ø.
ПРО́СЬБА $ф^р$ про́ситься [**п. сложи́ть** п. скла́сти]; **по** *чьей* **-бе** на *чиє* проха́ння.
ПРОТА́ЛИНА *(у кризі)* прога́лина, про́лиз.
ПРОТА́ЛКИВАТЬ пропиха́ти, проштовхува-, прото́вплюва-;
--й що /$м^н$ хто/ пропиха́ ◊, маста́к ♦, з-й пропха́-,

$n^к$ = %, $c^к$ пропха́й- [пропха́й-між-иа́товп], ©;
-йся/-ый пропи́ханий, проштовхува-, протру́чу-, прото́вплю-, $c^к$ пропха́йсь- [пропха́йсь-між-иа́товп].

ПРОТА́ПТЫВАТЬ вито́пт/увати /про-, у-/, торува́-,топта́-;
–й що /$м^н$ хто/ ~ує +, зви́клий ♦, з-й /р-й/ протопта́-, $n^к$ прото́пчий. проторо́вчий + %;
-йся/-ый прото́птуваний /ви-/, уторо́ву-, торо́-.

ПРОТА́СКИВАТЬ протяга́ти, проволіка́-, тягти́, волокти́; **п. мысль** $n^{-о}$ підсува́ти /про-/ ду́мку;
–й що /$м^н$ хто/ проволіка́ ◊, с-и в., з-й проволокти́ + **протягивающий**;
ПРОТАЩИ́ТЬ пропе́рти, протараба́ни- ◊;
-йся/-ый воло́чений, проволочува-, проволіка-, $n^к$ протяжни́й, + **протягиваемый**.

ПРОТЕЖИ́РОВАТЬ протегува́ти *кому*, опікуватися *ким*;
--й що /$м^н$ хто/ протегу́є ◊, зви́клий ♦, р-й заопікуватися *ким*, опіку́н *чий*, $n^к$ опіку́нчий + %;
-ый протего́ваний, протеже́ ± ПОКРОВИТЕЛЬСТВОВАТЬ.

ПРОТЕ́З *(дерев'яний /на ногу/)* дерев'я́нка.

ПРОТЕКА́НИЕ *(подій) р.* розпо́виток.

ПРОТЕКА́ТЬ текти́, протіка́-, пливти́, ли́ну-, *(-струмок)* точи́тися, */час/* пропливати, не спиня́тися, */процес/* відбува́-, */недугу/* перебіга́ти, $ф^р$ іти́ [**п. гла́дко** і. гла́дко]; **п., извива́ясь** *(- річку)* повива́тися [**-а́ет, и., ре́чка** повила́ся рі́чка] *(рос. $т^ч$ = укр. $м^н$)*;
--й 1. що тече́ ◊, прото́чний, теку́чий, пливу́-, 2. що мина́ ◊, незда́тний спини́тися, $к^н$ спли́ваний, $n^к$ *(про)*мину́щий, пли́нний, неспи́н-, безупи́н-, прото́ч-, ± **текущий**, 3. що перебіга́, © з пере́бігом; **гла́дко -й** з безпе́чним пере́бігом; **-й при** ***каких*** **усло́виях** з *яким* пере́бігом.

ПРОТЕ́КТОР опіку́н, захисни́к.

ПРОТЕ́КЦИЯ $ф^р$ рука́ [**у неё там – п.** вона́ ма́є там ру́ку], $ж^н$ дах, *ф.* блат; **иметь -ию** ма́ти *(си́льну)* ру́ку; **по -ии** че́рез проте́кцію, за -ією, *ф.* по бла́ту, $ж^н$ під да́хом.

ПРОТЕ́СТ *(чий) о.* крик душі́.

ПРОТЕСТОВА́ТЬ: –й що /$м^н$ хто/ протесту́є ◊, звиклий /$з^м$-й/ протестува́ти, протеста́нт, учасник проте́стної а́кції, $n^к$ протестаці́йний, © з проте́стом на уста́х, протесту́ючи.

ПРОТЕ́ЧКА *к.* те́ча.

ПРО́ТИВ $ф^р$ пе́ред [зло́чин пе́ред лю́дством/; **быть не п.** бу́ти не від то́го, щоб [**Н. был не п. вы́пить** Н. був не в. т., щ. випи-].

ПРОТИ́ВЕТЬ обрида́ти /на-/;
ОПРОТИ́ВЕТЬ о*(сто)*гі́днути, обри́д- /на-, з-/, спри́кри-, зосоружі-, ста́- осору́жним, зосору́житися, уві́ри-, спри́кри-, збри́ди- з *чим* [**мне -ло** ***что*** я збри́дився з *чим*], зоги́ди-, *г.* обри́дити;
-вший збри́длий, оги́д-, зосоружі-, спри́кри-, збри́джений ◊, Ǿ.

ПРОТИ́ВИТЬСЯ опира́тися, чини́ти опір, става́ проти, огина́тися, не скоря́-, змага́- з *чим*, *о.* скака́ти ца́па;
-йся що /$м^н$ хто/ опира́ється ◊, зви́клий ♦, гото́вий /$з^м$-й/ чини́ти о́пір, огина́йло, змагу́н, $n^к$ *з.* проти́вний;
ВОС♦♦♦ ***чему*** *ф.* ста́ти ди́бки про́ти *чого*;
-вшийся Ǿ.

ПРОТИ́ВНИК во́рог, $к^н$ антагоні́ст, опоне́нт, невизнаве́ць, неприхи́льник; **проти́вника** $р^в$ © воро́жий [**си́лы -ка** -о́жі си́ли].

ПРОТИ́ВНЫЙ недру́жній, вре́дний, па́кос-; **п.** ***чему*** незгі́д- /супере́ч-/ з *чим*, *з.* проти́в-; **в -ом слу́чае** *(а)* як ні, коли́ ж ні [**сдай, в -ом слу́чае – беги́** здай, а як ні /коли́ ж ні/ – тіка́й]; **доказа́тельство от -ого** до́каз від супроти́вного.

ПРОТИВОБО́РСТВОВАТЬ протисто/я́ти, конфронтува́-, протибо́рствува-;
–й що /$м^н$ хто/ ~ї́ть ◊, зви́клий п., втя́гнутий у протибо́рство, $n^к$ протибо́рчий, супроти́вний, конфронтаці́й-.

ПРОТИВОДЕ́ЙСТВИЕ $о^к$ опір.

ПРОТИВОДЕ́ЙСТВОВАТЬ протистоя́ти, ста́ви- о́пір /спи́ці в коле́са/, ± ПРЕПЯТСТВОВАТЬ;
–й що /$м^н$ хто/ протидіє ◊, зви́клий ♦, гото́вий /наста́влений/ протидія-, $n^к$ протибо́рчий, $ф^р$ несприя́тливий для, антагоністи́чний, непримире́н-, $р^в$ протидії [**-щая си́ла** си́ла п.]; $з^н$ протидіючий; **не -й** ***кому*** сприя́тливий для *кого*; ± **мешающий, препя́тству-, сопротивляющийся**.

ПРОТИВОЗАКО́ННЫЙ $о^к$ протипра́вний.

ПРОТИВОЗАЧА́ТОЧНЫЙ: -ые сре́дства протизаплідники.

ПРОТИВОИЗНО́СНЫЙ про́ти ни́щення /зно́су/.

ПРОТИВОЛЕЖА́ЩИЙ $о^к$ *(су)*проти́вний.

ПРОТИВООБЛЕДЕНИ́ТЕЛЬ протиобмерза́ч;

ПРОТИВООБЛЕДЕНИ́ТЕЛЬНЫЙ протиобмерза́льний, $р^в$ про́ти обмерза́ння.

ПРОТИВООСКО́ЛОЧНЫЙ протишрапне́ль-.

ПРОТИВОПОКАЗА́НИЕ *ю.* розбі́жні сві́дчення, $м^а$ $n^{рн}$ протипоказа́ння.

ПРОТИВОПОЛО́ЖНОСТЬ: диаметра́льная п. *о.* не́бо і земля́; **в п.** ***чему*** як контра́ст, контрасту́ючи з *чим*.

ПРОТИВОПОЛО́ЖНЫЙ $ф^р$ поля́рний; **в -ую /обра́тную/ сто́рону** $n^р$ навспа́к.

ПРОТИВОПОСТАВЛЯ́ТЬ протиста́вити;
–й що /$м^н$ хто/ протиста́вить ◊, зви́клий ♦, з-й протипоста́ви-, *(м'яз)* протиста́вник, для протиста́влення, $n^к$ протиста́вний + %, $c^к$ протиста́в- [протиста́в-м'яз];
-йся/-ый протиста́влюваний;
ПРОТИВОПОСТА́ВИТЬ: п. себя́ *г.* протиста́витись;
-и́мый $n^к$ протиста́вни́й.

ПРОТИВОРЕЧИ́ВЫЙ $о^к$ розбіжний з *чим*, *г.* контроверсій-, $п^о$ супірний.

ПРОТИВОРЕ́ЧИЕ $о^к$ розбіжність із *чим*; **в -чии** $о^к$ в ро́зладі; **дух -ия** дух /ге́ній/ незго́ди.

ПРОТИВОРЕ́ЧИТЬ *(су)*перечити говори́- на́сторч, *(не словам)* іти́ врозріз із *чим*;
--**й** що /$м^н$ хто/ супере́чить ◊, зви́клий пере́чити, гото́вий за-, $п^к$ супере́чливий /-ний/, проти́в-, розбіж- з *чим*, *(*цілко́м*)* протиле́ж-, *г.* контроверсій-, *о́* у конфлікті з, $п^{рк}$ всу́переч; **-й выводам** розбіжний /всу́переч/ з ви́сновками; **-й зако́ну** розбіж- із зако́ном, *ю.* протизако́н- /не-/, $ф^р$ всу́переч із зако́ном; **-й здра́вому смыслу** безглу́здий; **-й** ***чему*** всу́переч з *чим*.

ПРОТИВОСТОЯ́ТЬ протистоя́ти, *о.* става́- /іти́/ *(*нав*)*про́ти, *г.* протиста́витися;
--**й** що /$м^н$ хто/ протистої́ть ◊, зви́клий /з-й/ ♦, антагоні́ст, $п^к$ супроти́вний, антагоністи́ч-, противо́рчий, *с.* воро́жий; **-й** ***чему*** $ф^р$ спрямо́ваний /що йде/ про́ти *чого*.

ПРОТИВОТА́НКОВЫЙ: -ое ружьё протита́нковий кріс.

ПРОТИВОУГО́ННЫЙ протизлоді́йський, протикра́дний, $а^в$ протипіра́тський; **-ое устро́йство** $р^к$ автосто́рож.

ПРОТИРА́ТЬ: --**й** що /$м^н$ хто/ протира́ ◊, зви́клий -ти, з-й протéр-, за́йня́тий протира́нням, протира́льник, протира́ч, $п^к$ = %, $с^к$ протри- [протри́-рукава пи́сар], © протира́ючи;
-йся/-ый проти́раний.

ПРОТИ́РКА *(річ)* протира́чка.

ПРОТИ́СКИВАТЬ*(*СЯ*)* пропих/а́ти*(*ся*)*, прото́впловати*(*ся*)*, проти́скувати*(*ся*)*;
--**й** що /$м^н$ хто/ пропиха́ ◊, зви́клий ~ти, з-й пропха́-, пропиха́йло, $п^к$ = %, $с^к$ пропхни́-;
-йся/-ый проти́скуваний /-то́вплюв-, -пи́х-/ ◊;
ПРОТИ́СНУТЬСЯ пропе́ртися, проши́ли-, *г.* перепха́-;
-вший*(*ся*)* Ø.

ПРОТОКОЛИ́РОВАТЬ: протокол/юва́ти;
--**й** що /$м^н$ хто/ ~ю́є, с-и ♦, р-й за♦, для ~юва́ння, за́йня́тий -ям, ~і́ст, $п^к$ протоко́льний, © ~ю́ючи;
-йся/-ый протокольо́ваний.

ПРОТОРЯ́ТЬ *(шлях)* проклада́ти, тору/ва́-;
--**й** що /$м^н$ хто/ ~є ◊, маста́к ♦, з-й проклас́-, для ~ва́ння, за́йня́тий -ям, ~ва́льник, $п^к$ = %;
-йся/-ый торо́ваний, уторо́вув-, прокла́д-;
ПРОТОРИ́ТЬ: п. путь *п.* утопта́ти сте́жку; **п. доро́гу** прокла́сти шлях;
ПРОТОРЁННЫЙ $о^к$ протéртий; **п. путь** $ф^р$ би́тий шлях, *о.* уто́птана сте́жка.

ПРОТОТИ́П *г.* первовзір.

ПРОТРА́ВЛИВАТЬ труї́ти, протру́юва-;
--**й** що /$м^н$ хто/ тру́їть ◊, зви́клий ♦, з-й про♦, для тру́єння, за́йня́тий -ям, протру́ювач, протру́йник, $п^к$ протру́йний, протру́юваль-;
-йся/-ый тру́єний, протру́юваний.

ПРОТРАЛИВА́ТЬ тра́лити, протра́люва-;
--**й** що /$м^н$ хто/ тра́лить ◊, маста́к ♦, з-й протра́ли-, для тра́лення, за́йня́тий -ям, тра́лер, тралюва́льник, $п^к$ тралюва́льний, *к.* тра́ль-;
-йся/-ый тра́лений, протра́люва-.

ПРОТРЕЗВЛЯ́ТЬ тверез/и́ти, итвере́жува- /про-/
--**й** що /$м^н$ хто/ ~и́ть ◊, с-и ♦, з-й про♦ /ви́-/, витвере́жувач /про-/, $п^к$ витвере́зливий /про-/ + %;
-йся/-ый твере́жений, протвере́жува- /ви-/;
ПРОТРЕЗВИ́ТЬСЯ, ПРОТВЕРЕЗЕ́ТЬ протверезі́ти, *г.* ви́шумітися;
-вший*(*ся*)* Ø; **-я** протверезі́лий /ви́-/, ви́шумі-.

ПРОТУХА́ТЬ протуха́ти /при-/, ту́хну-;
--**й** що ту́хне ◊, ма́йже проту́хлий, © с-и т.;
ПРОТУ́ХНУТЬ просмерді́тися, просме́рднути, затхну́тися /при-/ ◊;
-у́хший проту́хлий, просме́рд*(*l*)*-, Ø.

ПРОТЫКА́ЛКА про́тичка, *(для намистин)* про́низка, про́тин-, пробива́ч-, пробо́єць, про́низок.

ПРОТЫКА́ТЬ протик/а́ти, простро́млюва-, проко́лю-;
--**й** що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, с-и ♦, з-й проколо́-, простро́млювач, проко́люв-, /річ/ про́тичка, $п^к$ простро́мливий + %;
-йся/-ый простро́млюваний /-ко́люв-, -ти́к-/;
ПРОТКНУ́ТЬ шпирну́ти, проштрикну́- ◊.

ПРОТЯ́ГИВАНИЕ $о^к$ про́тяг.

ПРОТЯ́ГИВАТЬ *(через що)* тяг*(*ну́*)*ти́, *(ноги)* витяга́-; **по одёжке -вай но́жки** знай своє́ сті́йло;
--**й** що /$м^н$ хто/ протяга́ ◊, зви́клий -ти, з-й протягти́, за́йня́тий про́тягом, *(*про*)*тяга́ч, $п^к$ тягу́чий, *т.* протяга́льний, протяжни́й + %, $с^к$ -тя́жний, -тяг [**-й ле́нты** стрічкотя́жний, стрічкотя́г]; **-й вре́мя** схи́льний тягти́ час;
-йся/-ый тя́ганий /про-, прос-, ви-, за-/, $п^к$ простéртий, простя́гну-, /*звук*/ протя́жливий, протя́глий, тягу́чий; **-я** простяжни́й; **-я на со́тни миль** простéртий на со́тні миль;
ПРОТЯНУ́ТЬ *(день)* перепха́ти; ◊;
-вший*(*ся*)* Ø; **-я** простéртий, простя́гну-;
ПРОТЯЖЁННЫЙ простя́гнутий ◊;
ПРОТЯ́НУТЫЙ простя́гнутий че́рез *що*, *(транспарант /через вулицю/)* перече́плений.

ПРОТЯЖ/Е́НИЕ, ~ЁННОСТЬ $о^к$ про́стяж.

ПРОТЯ́ЖКА про́тяг.

ПРОУ́ЧИВАТЬ; ПРОУЧИ́ТЬ $о^к$ но́сом потовкти́, як кошеня́.

ПРОФИЛАКТИ́ЧЕСКИЙ запобіга́вчий, зара́д-.

ПРОФИЛИ́РОВАТЬ профіл/юва́ти;
--**й** що /$м^н$ хто/ ~ю́є, зви́клий ♦, для ~юва́ння, за́йня́тий -ям, ~юва́льник, $п^к$ про́фільний + %;
-йся/-ый профільо́ваний.

ПРО́ФИЛЬ ви́гляд збо́ку; **в п.** збо́ку.

ПРОФО́РМА: для -мы про *(*людське́, чуже́*)* о́ко.

ПРОХА́ЖИВАТЬСЯ прогу́люватися, походжа́-

ти; **п. на** *чей* **счёт** підштри́кува- *кого*, підпуска́ шпи́льку *кому*, ки́да- камі́нці у *чий* горо́д;

-йся що /$м^н$ хто/ **прогу́люеться** ◊, звиклий ♦, р-й прогуля́-, *г.* прогулько́вець; **-я на** *чей* **счёт** не від то́го, щоб підштрикну́ти *кого*, меткий кида-камі́нці у *чий* горо́д.

ПРОХВА́ТЫВА́ТЬ: --й 1. **пронимающий**, 2. **прокусыв-**, 3. *(у пресі)* **протягив-**.

ПРОХЛАДИ́ТЕЛЬНЫЙ: п. напи́ток *(про)*холо́дний напі́й.

ПРОХЛА́ДЦА $ф^р$ холодо́к [**с -дцой** з -ко́м]

ПРОХЛАЖДА́ТЬ*(СЯ)* $о^к$ студи́ти*(ся)*, вихоло́джувати*(ся)*;

--й що /$м^н$ хто/ сту́дить ◊, наста́влений ♦, р-й ви́холоди-, $п^к$ прохоло́дний + %, ± **охлаждающий**;

ПРОХЛАЖДА́ТЬСЯ *п.* роскошува́ти, раюва́-, богува́-, не бра́тися і за холо́дну во́ду;

-йся/-ый 1. прохоло́джуваний /ви-, о-/, сту́дже-; **-я** 2. пові́льний, прокво́листий, 3а. **благоденствующий**, 3б. **бездельнича-**.

ПРОХОДИ́ТЬ *(повз)* іти́, *(вперед)* ступа́-, *(віддаль)* дола́-, *(науки)* вивча́-, *(час)* збіга́-, леті́-, проліта́- /від-/, *(крізь що)* просо́чуватися, пробива́-, *(наскрізь)* прони́зувати, *(службу +)* відбува́-, *(шахту)* виробля́-, *(процес)* перебіга́-, відбува́тися; п. **без осложне́ний** іти́ гла́дко; **п. испыта́ние** склада́- і́спит, випро́буватися; **п. кра́сной ни́тью** прони́зувати *(на́скрізь)*; **п. ми́мо** *чего* мина́- *що*; **п. шко́лу /прове́рку +/** вишко́люватися /перевіря́- +/; **э́то так не пройдёт** *кому* це так не мине́ться;

--й 1. що /$м^н$ хто/ прохо́дить ◊, з-й пройти́, на́вчений прохо́ди-, мимохо́дець, подоро́жній, **подорожа́нин**, $п^к$ прохідни́й /пере-/, перехо́жий, проходжа́лий, мимойду́чий, 2. що мина́ ◊, $п^к$ мину́щий, пли́нний, *г.* проминя́ль-, *о.* у ві́чному ле́ті; **-й испыта́ние /прове́рку, шко́лу +/** випро́буваний перевірю-, вишко́лю- +; **-й кра́сной ни́тью** на́скрізний, лейтмоти́в-; **-й ми́мо** мимохо́дець, мимойду́чий, мимобі́ж-; **-й пра́ктику** практика́нт; **-й ша́хту** © виробля́ючи ша́хту; **-й эта́п** *чего* $з^М$-й пройти́ ета́п;

-йся *(предмет /у школі/)* програ́мний, для ви́вчення;

-и́мый прохо́джуваний /пере-/, $п^к$ прохідни́й;

ПРОЙТИ́ *ф.* продибати ◊, *(- час)* $о^к$ зійти́ /збі́г-/ *(*за водо́ю*)*; **п. мно́го нау́к** поповчи́тися; **п., не перестава́я** попойти́; **п. пешко́м** пропі́шкува́-; **п. прове́рку вре́менем** $п^о$ переле́ті- час; **п. сквозь ого́нь и во́ду** *(***и ме́дные тру́бы***)* $о^к$ пройти́ Крим і Рим /крізь си́то й ре́ше-/, бу- на коні́ й під коне́м, зна́-, де ра́ки зиму́ють; **но́мер не -ёт** нема́ дурни́х!, *ф.* знайшо́в дурно́го /-ну́/!; **прошёл слух** пішла́ чу́тка;

-ше́дший*(ся)* Ø; **-й** *(про)*мину́лий, про́йдений, *(час)* збі́глий, відлеті́-, перебу́тий; **-я** прогу́люваний, ☺ *г.* прогулько́вець;

ПРОЙТИ́СЬ перейти́сь; **п. по** *чьему* **а́дресу** за жартува́ти /закпи́-/ з *кого*; **п. по во́здуху** ви́йна пові́тря;

ПРО́ЙДЕННЫЙ пере́йдений /про-/, *(етап)* $о^к$ перебу́тий [**плоды́ -ной нау́ки** плоди́ -тої нау́ки], **п.** ета́п відрі́заний ета́п, відрі́зана скиба.

ПРОХОЖДЕ́НИЕ *(служби)* відбува́ння.

ПРОХОЛА́ЖИВАТЬ*(СЯ)***/-й***(ся)* > ПРОХЛАЖДАТЬ*(СЯ)*.

ПРОХРО́МЛЕНИЙ $п^б$ загарто́ваний; наси́че-.

ПРОЦВЕТА́НИЕ *(природи)* бу́йнощі, $п^о$ розма́й.

ПРОЦВЕТА́ТЬ процвіта́ти, кві́тну-, цвісти́, буя́-, *с.* розквіта́- пи́шним цві́том, *о.* ди́ха- життя́м, *(- життя)* гараздува́-, *о.* ли́тися ме́дом *(*і молоко́м*)*, *(- режим +)* бу́ти на ма́рші, *п.* ма́- вели́кі у́спіхи, іти́ вго́ру, *(- край)* текти́ молоко́м і ме́дом, *д.* проспeрува́- + **благоденствовать**;

--й 1. *(квітучий)* $п^о$ процвіта́ний, 2. що процвіта́ ◊, опромі́не- у́спіхом, $п^к$ всеу́спіш-, *(край)* медоно́с-, хлібода́й-, щасли́вий, $р^к$ процвіту́щий, *о.* у ро́зквіті + **преуспевающий**;

ПРОЦВЕ́СТЬ: процве́тший розкві́тлий, забуя́-

ПРОЦЕ́ЖИВАТЬ --й > ЦЕДИТЬ.

ПРОЦЕ́НТ: но́рма /разме́р/ -та *г.* відсотко́ва стопа́; **-ты по вкла́дам** відсо́тки на вкла́ди.

ПРОЦЕ́НТНЫЙ: -ая ста́вка *г* відсотко́ва стопа́.

ПРОЦЕ́СС *(розвитку)* хід, плин, пере́біг; **суде́бный п.** $о^к$ судо́ва розпра́ва; п. **о расторже́нии бра́ка** проце́с про розлу́чення.

ПРОЦЕ́ССИЯ $о^к$ по́хід.

ПРОЧЁСЫВАТЬ прочі́с/увати, чеса́-, *(ліс)* збува́ися неба́жаних госте́й;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, покли́каний прочеса́-, для прочі́сування, за́йнятий -ям, $п^к$ = %;

-йся/-ый прочі́суваний, че́саний.

ПРОЧЁТ про́чит.

ПРО́ЧИЙ: и -ая и -ая і все таке́ і́нше; **и -ее** $ф^р$ то́що; **ко всему́ -ему по́при** все і́нше;

ПРО́ЧИЕ всі і́нші; **при -их ра́вных усло́виях** за всіх і́нших рі́вних умо́в, коли всі і́нші умо́ви рі́вні.

ПРОЧИ́СТКА *($п^{рв}$ від лісу)* *з.* про́тереб.

ПРОЧИ́ТЫВАТЬ прочи́тувати /пере-, ви-/, чит-;

--й що /$м^н$ хто/ прочи́тує, прочи́тувач + **читающий**;

ПРОЧИТА́ТЬ *(молитву /собі/)* відмо́вити; & *д.* вчита́- **п. нота́цию** $о^к$ нами́ли- го́лову;

-вший Ø; **-й их** ї́хній прочита́льник.

ПРОЧИ́ТЫВАТЬСЯ *(на лиці)* вичи́туватися, /-*думку*/ світи́-.

ПРО́ЧИТЬ *(заміж)* ла́дити, рихт/ува́-, збира́тися відда́-;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, © рихту́ючи.

ПРОЧИЩА́ТЬ прочища́ти, *(не лише від лісу)* протере́блюва-;

--й что /м^н хто/ прочища́ ◊, с-и ♦, з^г-й прочи́сти-, за́йня́тий чи́сткою, прочи́щувач, п^к чисти́льний + %;
-йся/-ый чи́щений, прочи́щува-.
ПРО́ЧНО о^к глибо́ко [**п. войти́** г. закорени́тися];
ПРО́ЧНЫЙ о^к наді́йний, *(- пу́та)* цупки́й.
ПРО́ЧНОСТЬ о^к наді́йність.
ПРО́ЧНОСТНЫЙ *т.* міцносте́вий.
ПРОЧУ́ВСТВЕННЫЙ перечу́лений.
ПРОЧУ́ВСТВЕННОСТЬ перечу́леність.
ПРОЧЬ геть, *ф.* киш [**п. отсю́да!** к. звідси!].
ПРОШЕ́СТВИЕ ф^р сплин [**по -ни лет** пі́сля -ну літ]; **по -ии** ф^р з кінце́м [**по -ии го́да** з к. ро́ку], *г.* по упли́ві.
ПРОШИБА́ТЬ: --й 1. **пробивающий,** 2. **пробирающий;**
-йся/-ый 1. проби́ваний, проло́млю-, прова́лю-, 2. звору́шу-, розчу́лю- + **пробираемый.**
ПРОШИВА́ТЬ прошива́ти, *п.* прони́зува-;
--й что /м^н хто/ прошива́, маста́к ♦, за́йня́тий прошиття́м, прошива́льник, п^к проши́вчий + %;
-йся/-ый проши́ваний, ши́тий, п^к прошивни́й.
ПРО́ШЛОЕ коли́шність, перего́рнута сторі́нка.
ПРО́ШЛЫЙ о^к коли́шній, да́вній, *п.* вчора́ш-, *(- ви́бори +)* оста́нній, ф^р той [**в п. четве́рг** т. четве́р, то́го́ четверга́]; **в -ом году́** торі́к; **с -ого го́да** *г.* відторі́к; **де́ло -ое** ді́ло да́внє, гріх зга́дувати, що було́, то було́; **-ого ве́ка /столе́тия/** п^о минуловічний.
ПРОШЛЯ́ПИТЬ ∂^к проморга́ти, проґа́ви-, прохля́па- /хля́пну-/ ву́хами;
-вший роззя́ва, ґа́ва, Ø.
ПРОШНУРО́ВЫВАТЬ > ШНУРОВАТЬ.
ПРОЩА́ТЬ проща́ти, вибача́- /про-/, дарува́-, *ю.* амнесту-, *(гріхи)* відпуска́- *кому*, розгріша́- *кого*;
--й что /м^н хто/ проща́ ◊, схи́льний ♦, з^г-й прости́-, п^к проща́ль-, з про́щенням на уста́х /у се́рці/;
-ый вибачуваний /про-/, даро́-, амнесто́-, п^к проще́нний, пробачни́й, прости́мий;
ПРОСТИ́ТЬ: -и́те великоду́шно ви́бачте з ла́ски своє́ї.
ПРОЩА́ТЬСЯ о^к розстава́тися, *(з ким)* говори́ти оста́ннє прощай *кому*, проща́- *кого*, *(з чим)* ста́ви- хрест на *чому*;
-йся что /м^н хто/ проща́ється ◊, с-и прощатися, гото́вий прости́-, проща́льник, п^к проща́льний, *о.* з проща́нням на у́стах, ± **прощаемый;**
ПРОСТИ́ТЬСЯ: п. с *кем* попроща́ти *кого*;
РАС♦♦♦, РАСПРОСТИ́ТЬСЯ *(з ким)* з^н показа́ти ніс *кому*; **р. с** *чем* поста́ви- хрест на *чому*; **р. со всем** *ф.* наплюва́- на все;
-а́вшийся, -и́вшийся Ø.
ПРО́ЩЕ: п. всего́ найпрості́ше; **п. па́реной ре́пы** ді́ло нехи́тре [**э́то п. п. р.** це ді́ло нехи́тре].
ПРОЩУ́ПЫВАТЬ прома́цувати, ма́ца-; п. **по́чву** о^к розві́дува- ґрунт, закида́- ву́дочку;
--й что /м^н хто/ прома́цує, с-и ♦, з-й прома́ца-, для прома́цування, за́йня́тий -ям, п^к = %; **-й по́чву** з-й розві́да- ґрунт, р-й заки́ну- ву́дочку;
-йся/-ый ма́цаний, прома́цува-, розві́ду-.
ПРОЯВЛЯ́ТЬ *(нетерпець)* вика́зувати, *(чуття)* засві́дчу-, *(фото) г.* виклика́ти; **п. бди́тельность** начува́тися; **п. безрассу́дную отва́гу** про́ти рожна́ пе́рти, пе́р- на роже́н; **п. беспе́чность к** *чему* легкова́жи- *що*; **п. беста́ктность** зга́дува- мотузо́к у до́мі ши́беника; **п. вы́держку** не панікува́-; **п. геро́йство** геро́йствува-; **п. гума́нность /гума́нное отноше́ние/** *ф.* ма́- Бо́га в животі́; **п. забо́ту о** *чём* дба́- про *що*; **п. изобрета́тельность** бра́тися на шту́ки; **п. и́стинные наме́рения** пока́зувати ро́ги; **п. недальнови́дность** не ба́чи- да́лі від сво́го но́са; **п. недово́льство** крути́- /∂^к за-/ но́сом; **п. нетерпе́ние** вика́зува- нетерпе́ць; **п. неуваже́ние к** *кому* знева́жа- *кого*; **п. по́лное безразли́чие /беззабо́тность, незаинтересо́ванн-** +/ ма́ло ду́ма-; **п. разбо́рчивость в вы́боре** *чего* перебира́- *чим*; **п. свободомы́слие** іти́ про́ти те́чії; **п. спосо́бности к** *чему* ма́- хист до *чого*; **п. чрезме́рную поспе́шность** хапа́тися як попі́вна замі́ж; **не п. самостоя́тельности** трима́тися за ма́мину /жі́нчину/ спідни́цю;
--й что /м^н хто/ виявля́ ◊, зви́клий -ти, гото́вий ви́яви-, виявни́к, засві́дчувач; **-й бди́тельность** з^м-й начува́тися; **-й внима́ние** ува́жливий; **-й вы́держку** ви́триманий, холоднокро́в-; **-й забо́ту** *(о ком)* дбайли́вий *(*по́вен турбо́т про *кого)*; **-й интере́с к** *чему* зацікавлений *чим*; **-й скло́нность** схи́ль-; **-й снисхожде́ние** поблажливий; **-й спосо́бности к** *чему* зді́б- /з на́хилом/ до *чого*; **-й тенде́нцию** з тенде́нцією /наста́вленням/, що виявля́ тенде́нцію, наста́влений; **не -й акти́вности** *ф.* мов засва́та-;
ПРОЯВИ́ТЬ: п. забо́ту о *чём* заопі́куватися *чим*; **п. инициати́ву** заініціюва́ти; **п. интере́с к** *чему* поверну́тися обли́ччям до *чого*, ухопи́- за *що*; **п. любопы́тство** *(*роз*)*ціка́ви-; **п. нетерпе́ние** знетерпели́ви-; **п. по́лное непонима́ние** впа́сти з не́ба; **п. себя** з^г пописа́тися; **п. снисхожде́ние** ви́явити до́брість /побла́жлив-/; **п. сочу́вствие** проли́- сльозу́;
♦♦♦СЯ виявля́тися, о^к розкрива́-, об'явля́-, *о.* дава́- взнаки́, дава́- зна́ти [**э́то -я́ется** це -є́ться зна́ти], виступа́- наве́рх, знахо́ди- /свій/ ви́яв, вихо́ди- на по́верхню, *(- пля́ми)* виступа́-, ф^р захо́ди-, вже ма́- мі́сце, вже дава́тися взнаки́, почина́ти виявля́- [у мно́жині між ци́ми мо́вами почина́є в. /захо́дить/ рі́зниця]; **-я́ется** *что о.* прорі́заються зу́бки *чого*;
-йся/-ый вия́влюваний, вика́зу-, засві́дчу-, розкри́-, п^к виявни́й, ф^о /про-/; **-я в движе́нии /в фо́рме/** розкри́ваний у ру́сі /у фо́рмі/; **бу́рно -я**

бу́йний; **сла́бо -я** мля́вий-на-про́яви; **стихи́йно -я** стихі́йний;

ПРОЯВИ́ТЬСЯ *о*[к] оприя́внитися ◊, *(- хист)* *(за)*бли́снути;

-вший*(ся)* Ø; **-я** оприя́внений ◊, *(хист)* забли́слий.

ПРОЯСНЯ́ТЬ виясня́ти /про-/, висвітлюва-, з'ясо́ву-;

--й що /*м*[н] хто/ вия́снює ◊, маста́к з., з-й ви́ясни-, для ви́яснення, за́йнятий -ям, вия́снювач, з'ясо́ву-, висві́тлю-, *п*[к] світлоно́сний + %;

ПРОЯСНИ́ТЬ*(СЯ)* *(небо)* *п*[о] розпрозо́рити*(ся)*;

ПРОЯСНЯ́ТЬСЯ розгоди́нюватися, розпого́джу-, ясні́ти, *п*[о] випрозо́рюватися /роз-/, *(- обличчя)* розпромі́нюва-, *п.* става́ти на свої́ місця́;

-йся/-ый вия́снюваний /про-/, розпрозо́рю- /ви-/, з'ясо́ву-; **-я** щора́з ясні́ший;

ПРОЯСНИ́ТЬСЯ *(- небо)* ви́ясніти /за-/, розхма́ритися, роз'ясни́-, ви́прозори-, *о*[к] ви́видніти /об-/, розсвіти́тися;

-вшийся що роз'яснився, ви́яснілий /роз-, за-, про-/, розпого́джений, розпромі́не-, розхма́ре-, роз'ясне-, розпрозо́ре- /ви́-/, розсві́тле-, *п*[к] просві́тлий.

ПРУЖИ́НИТЬ пружи́нити;

--й що пружи́нить, з-й ♦, *п*[к] пру́жни́[і]й, пру́жи́стий, пружи́нис-, пружи́нний.

ПРУТ & прути́на; **из пру́тьев** пру́тяни́й.

ПРЫ́ГАТЬ стриба́ти, скака́-, *(перед ким)* вистри́бува-, *ф*[р] го́пка-;

--й що /*м*[н] хто/ стриба́ ◊, на́вчений ♦, р-й стрибну́-, *(по)*стрибу́н*(е́ць)*, скаку́н, *п*[к] стрибу́чий, пострибу́щий, стрибки́й, стрибли́вий, легки́й на ско́ки; **-й во все сто́роны** цапува́тий;

ПРЫ́ГНУТЬ: п. в ра́зные сто́роны розско́читися; ◊; **вы́ше пу́па не -нешь** *п*[-о] гли́бше пе́кла не прова́лишся.

ПРЫГУ́Н & пострибайло, пострибу́н*(чик)*.

ПРЫЖО́К *о*[к] скік, ви́скік, *г.* ви́скок, ви́стриб, *р*[м] по́стриб [**гото́вый к -ку́** гото́вий до -бу];

ПРЫЖКИ́ стриба́ння, ско́ки, пере́скоки ◊.

ПРЫ́СКАТЬ 1. пи́рскати, 2. *(кидатися бігти)* по́рска-; п. **со́** смеху вибуха́- сміхом, пи́рска-;

--й що /*м*[н] хто/ по́рска ◊, порску́чий; **-й со́ смеху** нездатний стри́мати сміху, © ви́бухнувши сміхом, пи́рснув- *(сміхом)*;

ПРЫ́СНУТЬ 1. *(- звук)* *о*[к] бри́нькнути, 2. порсну́-, дремену́-.

ПРЫ́ТКИЙ *ж*[м] доско́цький; **пры́ток как черепа́ха** швидки́й як черепа́ха.

ПРЫТЬ: во всю п. навза́води, *о*[к] на всю спромо́гу

ПРЫЩА́ВЫЙ *з.* цвілий.

ПРЯДИ́ЛЬЩИК, -ЦА пряду́н, пряду́ха.

ПРЯ́ЛКА пря́дка.

ПРЯМИКО́М *о*[к] впрост.

ПРЯ́МО: п. пе́ред собо́й просто́ли́ць, про́сто се́бе; **п. таки** аж [зігне аж у дугу́];

ПРЯМО́Й *(зв'язок)* безпосере́дній; **-а́я кишка́** відхідна́ ки́шка.

ПРЯМОДУ́ШНЫЙ *о*[к] нелука́вий, про́стий *(се́рцем)*, нехи́трий.

ПРЯМОЛИНЕ́ЙНО *(діяти)* навпросте́ць;

ПРЯМОЛИНЕ́ЙНЫЙ *в*[й] рівнострільний.

ПРЯМОСТОЯ́ЩИЙ стовбо́ватий, стовбува́-, *ф*[р] гінки́й, струнки́й, стрімки́й.

ПРЯ́МО-ТАКИ та́к-таки, *ф*[р] чи́сто [**п.-т. все до одного́** ч. всі до о́дного].

ПРЯ́НИК *ф*[р] ко́ржик.

ПРЯ́НОСТИ спе́ції, корі́ння.

ПРЯ́НЫЙ *б*[з] корі́нний, *ф*[р] припе́рче-, го́стрий.

ПРЯСТЬ прясти, *о*[к] випряда́ти;

-ду́щий що /*м*[н] хто/ пряде́ ◊, на́вчений ♦, з-й ви́♦, для пряді́ння, за́йнятий -ям, пряду́н, пряди́льник, *ж*[і] пря́ха, *п*[к] пряди́льний, пря́див- + %;

-йся пря́дений, випря́да-.

ПРЯ́ТАТЬ хова́ти, хорони́-, захо́вува-, *(втікача)* /пере-, *(хиби)* при-/, *(думки)* не виявля́-, трима́- в секре́ті;

-чущий що /*м*[н] хто/ хова́ ◊, зви́клий ♦, р-й за♦, *п*[к] потайни́й, пота́йливий /за-/ + %, © хова́ючи, хова́вши; **-й го́лову в песо́к** зви́клий ♦ го́лову в пісо́к; **-й концы́ в во́ду** з-й с♦ кінці́ в во́ду;

ЗАПРЯ́ТАТЬ *ж*[н] зати́рити; ◊;

СПРЯ́ТАТЬ *ж*[н] прити́рити; ◊;

ПРЯ́ТАТЬСЯ хова́тися, перехо́вуватися ◊;

-йся хо́ваний, перехо́ву- /за-/, гото́вий схова́тися, хо́ванець; **-я в кусты́** зви́клий ♦ся в кущі́;

СПРЯ́ТАТЬСЯ: -вшийся схо́ванець, схо́ваний /за-/, прича́є-, Ø; **-я в кусты́** прита́є- у куща́х; **-я в себя́** за́мкну́тий у собі.

ПРЯ́ТКИ *о*[к] піжмурки, хо́ванки́ [**игра́ть в п.** гра́тися в п. /х./].

ПСЕВДОНИ́М при́бране ім'я́, *г.* псе́вдо.

ПСИ́НА *(запах)* соба́ччя, /*- сечу*/ мо́кре соба́ччя.

ПСИХИАТРИ́ЧЕСКИЙ *(дім)* божевільницький.

ПСИХОВА́ТЬ скипа́ти, палені́-, впада́- в па́сію, психува́-, пасіюва́-;

--й що /*м*[н] хто/ психу́є ◊, розпсихо́ваний, розпасію́ва-, схи́льний п., псих, © психу́ючи;

ПСИХАНУ́ТЬ психону́ти, *ф.* закукурі́читися, розпсихува́-, розкип'яти-;

РАСПСИХОВА́ТЬСЯ *о*[к] роз'ятрі́ти, *ф.* закукурі́читися ◊;

-вшийся розпсихо́ваний, роз'ятрі́лий, закукурі́чений, ра́птом таки́й псих, Ø.

ПТЕНЕ́Ц *о*[к] пискля́; **жёлторо́тый /неопе́ри́вшийся/ п.** пу́цьвірок.

ПТЕ́НЧИК пу́цьвірок, пу́цьверін-, пискля́тко.

ПТИЦЕОБРА́ЗНЫЙ на взір птаха́, як птах.

ПУБЛИКА́ЦИЯ *о*[к] ви́друк.

ПУБЛИКОВА́ТЬ публік/ува́ти, видава́-, друку́-, оприлю́дню-, пуска́ти у світ /у друк/, *(в журна-*

лі) пуска́- в но́мер;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, з-й оприлю́дни-, видаве́ць, публіка́тор, оприлю́днювач, *п*ᴷ = %;
-йся/-ый публіко́ваний, вида́-, друко́-, оприлю́дню-.

ПУБЛИ́ЧНЫЙ *(торг)* відкри́тий, *(акт)* гла́сний, *(виступ)* принаро́дній; **п. дом** *е*ᴮ приту́лок насоло́ди; **-ая же́нщина** *о*ᴷ пові́йниця; **в -ом ме́сте** *жс*ᴹ на лю́дях.

ПУ́ГАЛО *о*ᴷ страши́дло, страша́к, жу́пел; & страхопу́дище.

ПУГА́ТЬ ляка́ти, полоха́-, споло́хува-, полоши́-, страха́-, жаха́-, пу́ди-, сія- страх, наганя́- страху́;
--й що /*м*ᴴ хто/ ляка́ ◊, маста́к ♦, з-й на♦, страха́ч, страхо́вище /страхопу́д, *к*ᴴ жу́пел/ для *кого*, по́вний страху́, *п*ᴷ страхови́тий, страхоно́сний /-пу́д-/, страшни́й /кошма́р-, жахли́вий/ для *кого*;
ПУГА́ТЬСЯ жаха́тися ◊;
-йся/-ый ля́каний, поло́ха-, стра́ха-, *(- коня)* харапу́дже-, *п*ᴷ якли́вий, страшли́-, полохли́-, полохки́й, бояз-́, страш-́, ☺ страшко́, боягу́з, страхополо́х; *(кінь)* торопки́й, харапу́дливий;
ИС♦♦♦СЯ *о.* набра́тися страху́; **-а́вшись** *(бігти)* без ду́ху; **-а́лся** *кто* за́ячий дух напа́в на *кого*;
-вшийся наля́каний /пере-/, перестра́ше-, переполо́ше-, *о.* з душе́ю у п'я́тах, *(- тварин)* схарапу́джений, Ø.

ПУГЛИ́ВО по́лохко ◊ → **пугающийся**;
ПУГЛИ́ВЫЙ *(кінь)* *о*ᴷ торопки́й.

ПУ́ГОВИЦА & ґу́дзичок; ґудзома́ха.

ПУ́ДРЕНИЦА пу́дерниця.

ПУ́ДРИТЬ пудр/ува́ти, *о*ᴷ пропу́дрювати;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, р-й пропу́дри-, *п*ᴷ *т.* пу́дрильний + %;
-йся пу́дрений, пудро́ва-, пропу́дрюва-.

ПУЗА́ТЫЙ *о*ᴷ широкопу́зий; & *о*ᴷ тельба́тий.

ПУ́ЗО: от пу́за від пу́за, їж-не-хо́чу, ± **от во́льного** /> ВОЛЬНЫЙ/.

ПУЗЫ́РИТЬСЯ 1. бу́льк/ати, *(- шкіру)* бра́тися пухиря́ми, 2. копи́лити гу́би;
-йся 1. що ~а +, с-и ♦, розбу́льканий, *п*ᴷ пухи́ристий, пухи́рча-, пузи́ри-, покри́тий бу́льбашками, *о*ᴷ бульку́чий.

ПУЗЫ́РЧАТЫЙ *(на взір пухиря)* *о*ᴷ бульба́стий.

ПУЗЫ́РЬ: мы́льный п. ми́ляна ба́нька, *р.* бу́льбаха, ☺ пустодзві́н.

ПУЗЫРЬКО́ВЫЙ бу́льба́шко́вий.

ПУЛЕМЁТ *о*ᴷ скоростріл.

ПУЛЕНЕПРОБИВА́ЕМЫЙ /-НЕПРОНИЦА́-/ непрострі́льний [**п. жиле́т** н. жаке́т], кулестійки́й, *к*ᴴ куленепробивни́й.

ПУЛЬВЕРИЗА́ТОР по́рскавка, пи́рскав-, розпо́рскувач, розпи́люв-.

ПУЛЬС *жс*ᴹ жи́вчик, *з*ᴱ б'ю́чка.

ПУЛЬСИ́РОВАТЬ б'ючкува́ти, пульсу-, *(- кров у скронях)* бу́ха-;
--й що пульсу́є ◊, розпульсо́ваний, розб'ючко́-, пульса́тор, *п*ᴷ б'ючки́й *(як пульс)*, *р*ᴷ пульсува́тий, пульса́торний, пульсаці́й-, */біль/* штрику́чий, *(струм)* б'ючкува́тий, *(- думку)* іскроме́тний, *о.* у проце́сі пульса́ції, ті́паний як б'ю́чка, *с*ᴷ пульсуй- [**-й исто́чник** пульсу́й-джерело], ± **толчкообра́зный**.

ПУЛЯ́ТЬ: --й = швыряющий.

ПУНКТ *(в угоді) г.* то́чка, *(збору)* *з*ᴱ стани́ця.

ПУ́НКТИК *о*ᴷ химе́ра, *п*ᴾᴮ *м*ᴴ химе́ри.

ПУНКТИ́Р *г.* точко́ванка.

ПУНКТИ́РНЫЙ *о*ᴷ крапко́ваний.

ПУНКТИ́РОВАТЬ *о*ᴷ крапкува́ти.

ПУПЫ́РЧАТЫЙ *о*ᴷ брунька́стий.

ПУРГА́ *о*ᴷ сніговія, кушпела́.

ПУ́РПУРНЫЙ *о*ᴷ шарла́тний, шарла́товий.

ПУСКА́Й! хай собі!.

ПУСКА́ТЬ пуска́ти, *(куди)* /в~/, дозволя́- йти, *(з рук)* випуска́-, *(на волю)* /від-/, *(вперед)* /про-/, *(на раду)* /до-/, *(змія)* /за-/, *(чутку)* /роз-/, *(у друк)* дава́-, *(в народ)* пошн́рюва- *де*; **п. в печа́ть** ♦ в друк; **п. в расхо́д** *жс*ᴴ ста́ви- до сті́нки; **п. в ход** *что (погрози, зброю)* вдава́тися до *чого*; **п. де́ньги в оборо́т** крути́ти /оберта́-/ гроши́ма; **п. побе́ги** вкрива́тися па́гінням; **п. по́ миру** голяко́м ♦ у світ; **п. пыль в глаза́** *(на)*пуска́- ману́ в о́чі, ♦ дим в о́чі, *г.* ♦ бла́хмана; п. **ру́ки в ход** дава́- во́лю рука́м; **п. шпи́льки** *о*ᴷ шпига́- *(слова́ми)*;
--й що /*м*ᴴ хто/ пуска́ ◊, зви́клий ♦, зᴳ-й пусти́-, *т.* пуска́ч, *п*ᴷ пускови́й + %, для пу́ску *(за́-, ви́-, поши́рення +)*, за́йня́тий пу́ском +; **-й в прода́жу** що пуска́ у про́даж; **-й в расхо́д** з-й поста́видо сті́нки; **-й де́ньги в оборо́т** з-й оберта́- гроши́ма; **-й ко́рни** закорі́нюва-; **-й кро́вь** маста́к ♦ кров; **-й побе́ги /ростки/** укри́ва- па́гінням; **-й пузыри́** 1. зᴹ-й ♦ бульки́, 2. **тонущий**; **-й пыль в глаза́** *кому* 1. з-й пусти́- ману́ на *кого*, 2. з-й зами́ли- о́чі; -й **слова́ на ве́тер** ще́дрий на самі́ слова́; **-й слух** р-й пусти́- чу́тку, сія́ч чуто́к;
-ый пу́сканий, *(на волю)* звільнюва-, *(в обіг)* призна́че-, *(на раду)* допу́ще-;
ПУСТИ́ТЬ: п. в обихо́д запрова́дити у вжи́ток; **п.** *(всё)* **на самотёк** махну́- на все руко́ю; **п. в трубу́ /по́ ве́тру/** *о*ᴷ змарнува́-, пусти́- за ві́тром; **п. в ход** *(машину)* урухо́ми-, пусти́- в рух; п. **козла́ в огоро́д** поста́ви- ца́па горо́д стерегти́; **п. кровь** *(дією війська)* підсмали- кри́ла;
-вший Ø; **-й ло́шадь карье́ром** © погна́вши коня́ учва́л; **-й по́ миру** © пусти́вши з торба́ми.

ПУСКА́ТЬСЯ *(у що)* вдава́тися до *чого*, почина́ти роби́- /захо́ди- у/ *що* [**п. в дра́ку /ссо́ру/** з. у бі́йку /сва́р-/; **п. остроу́мничать** з. у жа́рти], *ф*ᴾ іти́ на *що* [**п. в кра́йности** і. на кра́йність]; **п. во все тя́жкие** 1. не ма́- спи́ну, пуска́тися бе́рега, става́ти на слизьку́ сте́жку /шлях/, 2. не гре́-

бува- нічи́м, іти́ на одча́й душі́ /ва-ба́нк/; **п. в открове́нности** бу́- відве́ртим, як на духу́; **п. в разговоры** захо́ди- в ре́чі /розмо́ву/, */з ким/* спілкува́тися; **п. в рассужде́ния** почина́ти мудрува́-; **п. в риско́ванное предприя́тие** іти́ на одча́й душі́; **п. на аво́сь** поклада́тися на я́кось-тобуде /щастя/;

-йся 1. що */м^н^* хто/ пуска́ється ◊, звиклий іти на, з-й пусти́тися, 2. = **-ый**; **-я в открове́нности** з^г^-й ділй- секре́тами; **-я во все тя́жкие** 1. гото́вий пусти́- бе́рега, 2. щора́з відчайду́шніший; **-я в пляс** вда́ривши в закаблу́ки; **-я в рассужде́ния** схи́льний мудрува́ти; **-я на хи́трости** гото́вий іти́ на хи́трощі;

ПУСТИ́ТЬСЯ: п. волоки́тничать розсоба́читися; **п. вплавь** піти́ пла́вця́; **п. в пляс** да́- во́лю нога́м; **п. в путь** помандрува́-; **п. в размышле́ния** да́- во́лю думка́м; **п. в рассужде́ния** да́- во́лю язику́, уда́ритися в мудрува́ння; **п. в стра́нствие /скита́льческую жизнь/** вда́ритися в ма́ндри, піти́ світа́ми, повія́тись у світи́; **п. в та́иец /иаутёк/** вда́рити нога́ми /навтікача́, *о.* вломи́- но́гу від *кого*/; **п. иа отча́янный посту́пок** піти́ на одча́й душі́; **п. наутёк** да́- хо́ду;

-вшийся Ø; **-я бежа́ть** © вда́ривши навтікача́; **-я в пляс** уда́ривши в закаблу́ки.

ПУСТЕ́ТЬ порожн/іти, пусті́ша-;

--й що ~іє ◊, щора́з ~іший, вже ма́йже спорожні́лий, напівпоро́жній, от-о́т вже поро́жній.

ПУ́СТО по́рожньо, & порожні́сінько;

ПУСТО́Й *(без змісту)* пу́сто́шній; **п. карма́н** у *кого* ві́тер (сви́ще) в *чиїй* кише́ні; **п. ко́лос нос кве́рху дерёт** пусти́й ко́лос догори́ стирчи́ть; **-а́я бо́чка пу́ще греми́т** поро́жня бо́чка гучи́ть, а по́вна – мовчи́ть; **-о́е де́ло** *ф^р^* дрібни́ці, *е^м^* раз плю́нути, аби́що, */пустяк/, е^м^ (на початку мови)* ет!, */посеред, в кінці/* пусте́ (ді́ло); **...и вся́кие пустяки́** ...та и́нше таке́ аби́що;

ПУСТЕ́ЙШИЙ найпусті́ший, пусті́сінький, порожні́сінь-.

ПУСТОВА́ТЬ порожні́ти, стоя́- порожне́м, світи́- /стоя́-/ пу́сткою, *(- землю)* лежа́- п., гуля́-, *(- касу)* світи́- дірка́ми;

--й що порожніє ◊, де пану́є пу́стка, незапо́внений, *п^к^* поро́жній, */- землю/* гуля́щий, */дім/* незаме́шкалий, */край/* необжи́тий, безлю́дний, незасе́ле-.

ПУСТОЗВО́Н *о^к^* дармогра́й, дармохва́л.

ПУСТОЗВО́НСТВО дармогра́йство /-хва́льст-/.

ПУСТОПОРО́ЖНИЙ пу́сто́шній, пустопорож-, *(- думку)* нане́сений ві́тром, поро́жній, аж гуде́.

ПУСТОСЛО́ВИЕ *о.* ма́рні слова́.

ПУСТОСЛО́ВИТЬ тереве́нити, бази́ка-, патя́ка-, ля́па-, верзти́, верзя́ка-, гріши́- язико́м, говори́- /ки́да- слова́/ на ві́тер;

--й що */м^н^* хто/ тереве́нить ◊, розбазі́каний, звиклий ♦, базі́ка, торохті́й, пустомоло́т, *п^к^* пустодзво́нний.

ПУСТОСМЕ́ШКА дурносмі́х.

ПУСТОТЕ́ЛЫЙ *о^к^* поро́жнявий, дудкува́тий, *з.* ду́дли́вий, *к^н^* пустоті́лий.

ПУСТЫ́РЬ *о^к^* пусти́рище, *к.* пу́стище.

ПУСТЬ: п. бу́дет хай бу́де, *ф^р^* то й [ти́ждень, то й ти́ждень]; **п. кричи́т /пи́шет, же́нится, ест** +/, *(на́м-то что?)* хай собі́ кричи́ть /пи́ше, же́ниться, їсть +/, *(яке́ на́ше ді́ло?)*.

ПУСТЯ́К *(мала кількість)* мі́зер, *г.* марни́ця, *ф^р^* аби́що [**э́то не п.** це не а.];

ПУСТЯКИ *і^р^* вели́ке ді́ло, *(!)* за́бавки!, і́грашки!, ви́грашки!; **из-за -о́в /по -а́м/** че́рез /за/ ма́сляні ви́шкварки.

ПУСТЯКО́ВИНА *(абищиця)* нікче́мниця; **э́то не п.** це не аби́що.

ПУСТЯКО́ВЫЙ, ПУСТЯ́ЧНЫЙ *ф^р^* мізе́рний, незначни́й, *(іспит)* неважки́й.

ПУ́ТАНИЦА крутани́на, *(в голові)* мі́ша-, ка́ша.

ПУ́ТАТЬ плу́тати, сплу́тува- /за-, пере-, *(у що)* в-/, *(коні)* пу́та-, *(кого)* забива́- ба́ки *кому*, збива́- з пантели́ку;

--й що */м^н^* хто/ плу́тає ◊, схи́дьний ♦, з-й за♦, круті́й, плу́таник, закрути́голова, *п^к^* закру́тистий, плутли́вий, */запит/* ка́верзний, головоло́м-, ка́зус-, заплу́та-, казуї́стич-, *с^к^* -плу́т [ниткоплу́т] ;

-ый *р!* плу́таний, сплу́тува- /за-, пере-/, зби́ва- /з пантели́ку/;

ПОПУ́ТАТЬ: чёрт -ал лихи́й напу́тив;

ПОПУ́ТАННЫЙ сплу́таний /пере-/;

ПУ́ТАТЬСЯ плу́татися ◊, *(у здогадах)* губи́-, міша́-, *(з ким)* зна́-, волочи́-, вія-, лига́-;

-йся 1. що плу́тається ◊, заплу́туваний, *п^к^* плутли́вий, 2. що вмо́тується +, вмо́туваний, 3. **шастающий**, 4. **якшающийся**.

ПУТЁВКА *(документ)* подоро́жня, *г.* ви́ряд.

ПУТЕВО́ДНЫЙ: -ая нить дороговка́з.

ПУТЕВО́Й *м^о^* ходови́й; **п. лист** доро́жній лист, ви́ряд.

ПУТЁВЫЙ & путне́нький.

ПУТЕРАЗРУШИ́ТЕЛЬ *р* руйну́йшлях, руйну́йколію.

ПУТЕШЕ́СТВОВАТЬ мандрува́ти, подорожу́-, блука́- за моря́ми, © носи́- по світа́х [**мандрує** *хто* -ить по с. *кого*], топта́- шляхи́, *(кіньми, возом)* телі́житися + СТРАНСТВОВАТЬ;

--й що */м^н^* хто/ мандру́є ◊, охо́чий /зви́клий, з^м^-й/ ♦, мандрі́вни́к, мандріве́ць, подорожа́нин, подоро́жувач, *п^к^* мандрі́вний, подоро́жній, мандрівни́чий, *о.* на коле́сах; **-й по** у ма́ндрах /подо́рожах/ по, мандру́ючи по;

ПО♦♦♦ попоїзди́ти по світа́х.

ПУТЬ *(в один кінець)* хо́дка; **ско́льзкий п.** мані́ве́ць, *п^рв^ м^н^* мані́вці; **и в обра́тный п.** і га́йда

назáд; **п. слéдования** шлях, дорóга; **тем и́ли и́ным -тём** так чи інáк; *(**не**)***закóнным /легáль-, ми́р-/ -тём** *(не)*закóнно /легáльно, ми́рно/; **морски́м /вóдным/ -тём** мóрем /водóю/; **-тём авансúрования** авансýючи, авансувáнням; **счастли́вого -ти́!** $у^р$ помагáй-бі!; **по -ти́** *(при нагоді)* принагíдно;

ПУТИ: п. Госпóдни Бóжі дорóги [**п. Г. неисповеди́мы** Б. д. гóді збагнýти, Б. д. недослíди́мі].

ПУФ *(обертаний)* дзи́ґлик, дзи́ґель.

ПУХ: п. и пéрья летя́т /-éло/ аж дим стоїть /-я́в/, аж пір'я летить /-íло/; **в п. и прах** $о^к$ на пух і прах; **ни -ха ни перá** $ф^{-р}$ з роси́ й води́; **пусть бýдет земля́ -ом!** хай бýде земля́ пýхом /перóм/!, хай легкóю бýде земля́!

ПУ́ХЛЫЙ опýхлий /роз-/, $о^к$ пампýшистий, *(- губи)* пóвнявий.

ПУ́ХНУТЬ пýхнути, набухá- /роз-/, бубня́ві-; **головá -нет** головá сóхне;

--й = опухающий, */гаманець/* щорáз грýбший /глáд-/;

ПОДПУ́ХНУТЬ: -хшее *(**мéсто**)* підпýхлина.

ПУЧЕГЛА́ЗЫЙ $о^к$ пукáтий, пукáстий.

ПУЧИ́НА *(моря)* чéрево, нýрт*(а)*, нуртóвисько, вирóви-, вирови́ння, утрóба; **морскáя п.** утрóба мóря.

ПУ́ЧИТЬ обдимáти /з-/, дý-, здувá- /*(живіт)* роз-/, *(очі)* витріщá-, виря́чу-, вилýплю-;

--й 1. що обдимá ◊, з-й роздýти, зви́клий роздувá-; 2. **= -й глазá**; **-й глазá** що витріщá óчі, витріщáка, $п^к$ вирячкувáтий, банькá-, лупá-, *о.* з ви́ряченими очи́ма.

ПУЧО́К $о^к$ бýнтик, *(світла)* жмýтик, снóпик;

ПУЧКИ жмýття.

ПУШИ́СТЫЙ пухки́й, *(сніжок)* вовни́[я]стий.

ПУШО́К *(щоб пудрувати)* пуховичóк.

ПУ́ШКА: как из -ки моментáльно, враз, як стій; **из -ки по воробья́м** батогóм по воді.

ПУ́ЩА $о^к$ нéтрі, гущáвина.

ПУ́ЩЕ: п. всегó дýжче /гíрше/ за все; **п. прéжнего** ще дýжче /гíрше/, гíрше, як дóсі /пéред тим/.

ПЫ́ЖИТЬСЯ 1. п'я́стися, пнý-, тýжи-, силкувá-, 2. пиндючи-, бундючи-, индичи-;

-йся = силящийся.

ПЫЛ пал.

ПЫЛА́НИЕ палахкотíння, & розпалахкотíння.

ПЫЛА́ТЬ палáти, палахкотá*(ї)*-, палахтí-, $у^р$ горí- вогнéм, *(- світло)* ярíти*(ся)*, яри́тися, я́три-, */лице/* пашíти; & ви́палахкоті-, розпалахкотíтися; **п. гнéвом /нéнавистью/** пéклом /чóрт-/ ди́хати; **лицó -áло** вид палахтíв;

--й що палá ◊, пóйня́тий вогнéм, охóплений пóлум'ям, $о^к$ розпломíнений, $п^к$ палки́й, палахки́й, палах*(кот)*ли́вий, палахкýчий, палахкотю́-, пломíнки́й, полум'я́ни́й, вогни́стий, */- лице/* розпашíлий, *о.* у вогні; **-й гнéвом** охóплений гнíвом, розлю́че-; **я́рко -й** палки́м-палки́й, *з.* ятря́ний;

ЗАПЫЛА́ТЬ загорíтися вогнéм, заполум'я́ні- ◊.

ПЫЛЕВИ́ДНЫЙ порохувáтий.

ПЫЛЕ(**ВЛАГО**)**НЕПРОНИЦА́ЕМЫЙ** пило*(в-олого)*стíйки́й, порохостíйки́й, вологостíйки́й.

ПЫЛЕВСА́СЫВАЮЩИЙ пиловтяжни́й, пороховтя́жни́й; **п. аппарáт** втягáч порохíв.

ПЫЛЕОТСА́СЫВАЮЩИЙ пиловикидни́й, пороховикидни́й; **п. аппарáт** викидáч порохíв.

ПЫЛЕУЛА́ВЛИВАТЕЛЬ порохолóв, пилолóв, лови́порох.

ПЫЛИ́ТЬСЯ порошити́ся, пили́-, пилю́жи-;

-йся запорóшуваний, запилю́жу-;

ЗАПЫЛЁННЫЙ запилю́жений ◊.

ПЫ́ЛКИЙ $о^к$ палахки́й.

ПЫЛЬ $ф^р$ порохи́; **п. столбóм** $е^м$ аж пір'я летить, аж гай шуми́ть, аж луна́ йде, *(за ким)* аж кýриться; **тóлько п. столбóм** лишé кýрява встáла; **покры́тый -лью** *г.* присíлий пóрохом.

ПЫ́ЛЬНЫЙ $п^о$ пороши́стий.

ПЫРЯ́ТЬ; ПЫРНУ́ТЬ $о^к$ шпигнýти.

ПЫТА́ТЬ катувáти, мордувá-, тортурувá-, піддавá- тортýрам, брá- на тортýри;

--й що */м^н^ хто/* катýє ◊, зви́клий ♦, з-й піддáти тортýрам, зáйня́тий катувáнням, кат, катю́га, $п^к$ катувáльний + %;

-ый катóваний, тортурó-, мордó- ◊.

ПЫТА́ТЬСЯ намагáтися, мíря-, силкувá-, п'я́с-, пнý-, роби́ти спрóбу /зуси́лля/, прóбува-, $з^н$ сíк[п]атися; **-áясь** нíби аж [**-áясь брóситься** нíби аж ки́нутись];

-йся що */м^н^ хто/* прóбує ◊, націлений, настáвле-, настрóє-, налаштóва-, спóвне- бажáння, зви́клий п., $з^м$-й спрóбува-, $п^к$ готóвий, *о.* з нáміром /дýмкою/, © намагáючись;

ПОПЫТА́ТЬСЯ *о.* зроби́ти спрóбу ◊;

-вшийся Ø.

ПЫ́ТКА *(душевна)* $о^к$ п'я́вка;

ПЫ́ТКИ $о^к$ тортурувáння ◊ → ПЫТАТЬ.

ПЫТЛИ́ВО *(заглядати)* *о.* як сорóка в кíстку.

ПЫХ! $о^к$ чох!.

ПЫХТЕ́ТЬ $н^{дк}$ пи́хкати, хéка-, сопти́, *(над чим)* упрівá-, грí- чýба, *(- паровик)* пýхка-, чóхка-;

--й що */м^н^ хто/* хéка ◊, розхéканий /за-/, запи́хка- ◊, $с^к$ сопи́- [сопи́-як-віл], © пи́хкаючи ◊;

ПЫХТЕ́ТЬ $д^к$ розхéкатися ◊;

ПРОПЫХТЕ́ТЬ *(- пароплав)* $о^к$ прочóхкати.

ПЫША́ТЬ палáти, ярí-, пахтí-, пашí-, *(- вогонь)* бухкотí-; **п. жáром** ди́ха- вогнéм; **п. здорóвьем** ди́ха- здорóв'ям; **п. злóбой** ди́ха- пéклом;

-щущий, 1 **пылающий**, 2. що *(аж)* паши́ть, розпéчений, $п^к$ вогнéнний, $п^о$ паши́стий; **-й жáром** жари́стий; **-й здорóвьем** кров з молокóм; **-й злóбой** з пíною в рóті + **злобствующий.**

ПЫШНОЦВЕ́ТЬЕ $п^о$ *(гаїв, полів)* розмáй, рóзквіт, цвітíння, буя́-, бýйнощі, *о.* зелéне ди́во.

ПЬЕДЕСТА́Л підні́жжя, підму́рок; **п. сла́вы** зірковий п'єдеста́ль /*с*° п'єдеста́л/.

ПЬЯНЕ́ТЬ п'яні́ти, хмелі́-, *(не іно від вина)* упива́тися *чим*, п'яні́ти се́рцем, *п*° наси́чуватися весно́ю;

–й що /*м*ⁿ хто/ п'яні́є ◊, чимра́з п'яні́ший, вже ма́йже п'я́ний, напівп'я́ний /-сп'яні́лий/, *ф*ᵖ вже сп'яні́лий, пі́йманий хме́лем /зеле́ним змі́єм/, під ді́єю хме́лю;

О♦♦♦ *(не іно від вина)* упи́тися *чим*; ◊;

-вший сп'яні́лий, захмелі́-, захме́лений ◊, Ø.

ПЬЯНИ́ТЬ п'яни́ти, хмели́-, запа́морочува-, *(радістю)* збу́джу-;

–й що /*м*ⁿ хто/ п'яни́ть ◊, зви́клий з., з-й захмели́-, *п*ᵏ п'янки́й, п'янли́вий, п'яню́чий, запа́морочливий, хмі́льний, /*запах*/ мло́с-.

ПЬЯ́НИЦА *о*ᵏ п'янделі́га.

ПЬЯ́НКА *о*ᵏ *(ви)*пиття́; **по -ке** з п'я́них оче́й, під п'я́ну руч, по-п'я́н*(ом)*у, по-п'я́ному ді́лу.

ПЬЯ́НСТВОВАТЬ пия́чити, залива́ти о́чі /за ко́мір/, загляда́- в ча́рку, ки́сну- в горі́лці, ходи́- на вино́, *ф*⁻ᵖ пи́ти-гуля́-, мед-горі́лку пи́-; & п'яни́чити;

–й що /*м*ⁿ хто/ пия́чить ◊, схи́льний до пия́цтва, р-й зали́ти о́чі, пия́к*(а)*, п'яни́ця, пивorі́з, залива́ха, випива́ка, пите́ць, *п*ᵏ питу́щий, *о*. немина́й-корчма́;

ОТПЬЯ́НСТВОВАТЬ відпия́чити ◊.

ПЬЯ́НЫЙ *(стіл)* *п*. обсі́лий випива́ками; **п. в лоск** п'я́ний як чіп; **-ой улы́бкой** *(усміхатись)* п'янува́то.

ПЯДЬ: семи́ -ей во лбу видатни́й, сві́тла голова́, аж-аж-аж-яки́й му́дрий, му́дрий з му́дрих.

ПЯ́ЛИТЬ напина́ти, натяга́-, *(очі)* витріща́-, п'я́с-;

–й що /*м*ⁿ хто/ напина́ ◊, маста́к ♦, р-й нап'я́с-;

-й глаза́ = выпяливающий г..

ПЯТА́: по -а́м *п*⁻° крок-у-кро́к.

ПЯТАЧО́К *(в орнаменті)* я́блучко.

ПЯТИКОНЕ́ЧНЫЙ *г*. п'ятираме́нний.

ПЯ́ТИТЬ подава́ти наза́д;

СПЯ́ТИТЬ здурі́ти, ви́жи- з ро́зуму, хибну́тися ро́зумом;

-вший *(с ума́)* збожево́лілий, схи́блений з ро́зуму, *ж*ⁿ стебону́тий, шва́ркну-.

ПЯ́ТИТЬСЯ задкува́ти, рачкува́- /точи́тися, ми́ка-/ *(наза́д)*, іти́ назадгу́зь, дава́- за́дній хід;

-йся що /*м*ⁿ хто/ задку́є ◊, з^м-й /с-и/ ♦;

ПОПЯ́ТИТЬСЯ ви́задкувати /по-/ ◊.

ПЯТНА́ТЬ *г*. п'ятнува́ти, *о*ᵏ демонізува́-;

ЗА♦♦♦ *(престиж)* *ф*. підмочи́ти; ◊; **з.** *чьё* **и́мя** знесла́ви- *кого*.

ПЯТНИ́СТЫЙ *о*ᵏ рябі́й, цятко́ваний, плямува́тий.

ПЯТНО́ *ф*ᵖ мо́кре мі́сце; **гря́зное п.** бля́мба;

ПЯ́ТНА *(червоні /на виду/)* ви́піки.

ПЯТНОВЫВОДИ́ТЕЛЬ *р*ᵏ пля́можéр.

ПЯ́ТЫЙ: с -ого на деся́тое п'я́те че́рез деся́те; **как соба́ке -ая нога́** *(потрібен)* як ді́рка в мо́сті.

ПЯТЬЮ: п. два п'ять по два; **п. пять** п'ять по п'ять; **п. шесть** п'ять по ші́сть.

Р

РАБ: р. Бо́жий *ф. ж.* га́врик [**ско́лько вас -о́в -их?** скі́льки вас -кі́в?]; **р. по нату́ре** раб на вда́чу /зі вда́чі/; **р. умо́м** раб на ро́зум.

РАБОЛЕ́ПИЕ *о*ᵏ лизоблю́дство, сервілі́зм, гнучкоши́йство.

РАБОЛЕ́ПСТВОВАТЬ плаз/ува́ти, *о*ᵏ холо́пству-, стели́тися листо́м /траво́ю/ *(пе́ред кu**м)*;

–й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, холо́п, плазу́н, підні́жок, *п*ᵏ гнучкоши́йий, *(-манери)* плазува́тий;

-юще гнучкоши́йо, плазува́то.

РАБО́ТА: р. не волк – в лес не убежи́т *п*⁻° від робо́ти ко́ні до́хнуть; **за -ту!** до пра́ці!; **на -ту** на пра́цю.

РАБО́ТАТЬ працюва́ти, *ж*ᴹ роби́-; & напрацюва́тися; **р. по на́йму** ♦ за пла́ту; **р. вдвоём** роби́- в па́рі; **р. совме́стно** роби́- в гурті́; **-ает до бессозна́ния** *кто* о́чі ро́гом /на лоб/ лі́зуть *кому*;

–й що /*м*ⁿ хто/ пра́цює ◊, за́йнятий пра́цею /ді́лом/, призна́чений /зви́клий, с-и/ ♦, робітни́к, праців-, трудів-, робота́р, роботя́га, *п*ᵏ трудя́щий, за́йнятий, *г*. затру́днений, *(-програму)* заді́я-, *(-модель)* ді́ючий; *о*. у пра́ці, в робо́ті; **охо́тно -й** охо́чий ♦; **-й без разги́ба** *(ві́чно)* в робо́ті, як віл; **-й в о́бласти** *г*. затру́днений у га́лузі; **-й на чём** *(мотор)* ру́ха- /урухо́млюва-/ *чим*; **-й над кни́гой** за́йнятий писа́нням книги; **-й над** *чем* © працю́ючи над *чим*; **-й над собо́й** за́йнятий пра́цею над собо́ю; **-й на ковре́** цирка́ч, акроба́т; **-й на перифери́и** периферійний працівни́к; **-й на стро́йке** *(як)* робітни́к на будо́ві; **-й на то́рфе** за́йнятий *(пра́цею)* на то́рфі; **-й под нача́лом** *кого* підпорядко́ваний *кому*; **-й по на́йму** пла́тний працівни́к; **-й по совмести́тельству** за́йнятий за сумі́сництвом; **-й с увлече́нием** захо́плений пра́цею.

ПО♦♦♦ *о*. помозо́ли- ру́чки; **п. в тече́ние го́да /ме́сяца +, п. с год /ме́сяц +/** попороби́- з рік /мі́сяць +/;

-вший Ø;

РАБО́ТАТЬСЯ: не -ается не йде робо́та.

РАБО́ЧИЙ *п*ᵏ робі́тний, *(цикл)* ходови́й; ± **рабо́тающий**; **р. по ку́хне** робітни́к ку́хні; **-ие** робітни́цтво; **-ие часы́** *(установи)* урядо́ві годи́ни.

РА́ВЕНСТВО рі́вність, *(формула)* *м*. рі́вняння.

РАВНЕ́НИЕ *(на кого)* рі́вняння.

РАВНИ́НА *о*ᵏ рівноді́л.

РАВНИ́ННЫЙ: р. ландша́фт рівноді́л.

РАВНО: а р. и /р. как/ як тако́ж; **соверше́нно**

всё р. однаковісінько.
РАВНОБЕ́ДРЕННЫЙ *з*ᶻ рівнораме́нний.
РАВНОВЕ́СИЕ: удержа́ть р. злови́ти рівнова́гу.
РАВНОВЕ́СЯЩИЙ рівнова́гий.
РАВНОДЕ́ЙСТВУЮЩАЯ *м.* вислідна́.
РАВНОДУ́ШИЕ *п*° байду́жжя, *(повне)* знеохо́та.
РАВНОДУ́ШНЫЙ *о*ᵏ невразли́вий; **быть -ым к** *чему* і за ву́хом не свербіти *кому що*; **соверше́нно р. к** *кому* кто і за ву́хом не сверби́ть *хто* кому; **стать -ым** збайдужі-; **ста́вший -ым** збайдужілий.
РАВНОЗНА́ЧАЩИЙ, -ЗНА́ЧНЫЙ рівноря́дний.
РАВНОПРА́ВИЕ *ф*ᵖ рівні права́.
РАВНОСИ́ЛЬНО *ф*ᵖ все одно́, що.
РАВНОСТОЯ́ЩИЙ рівнопоста́влений.
РАВНОЦЕ́ННЫЙ рівнова́ртий.
РА́ВНЫЙ: как р. с -ым *о*ᵏ запанібра́та; **на -ых** *(**нача́лах**)* на рівних *(заса́дах)*.
РАВНЯ́ТЬ рівня́ти, вирі́внюва- /до-, з-, під-, при-, *(з чим)* по-/, *(усіх)* стри́г- під оди́н гребіне́ць, підво́ди- під оди́н шнур;
--й що /*м*ᴴ хто/ рівня́ ◊, *п*ᵏ = % + **выравнивающий**;
-ый рівняний, вирі́внюва- /під-, при-, з-, по-/, стри́же- під оди́н гребіне́ць;
♦♦♦СЯ рівня́тися до *кого*, *(на кого)* *о*ᵏ взорува́-, ма́ти за взір *кого*, *в*ᴴ шнурува́тися; **р. по фланго́вому** цілитись о́ком на крилово́го /флангово́-/; **-я́ется** дорівнює, *ф*ᵖ стано́вить, *г.* вино́с-; **-я́йсь напра́во!** /нале́-!/ *в*ᴴ пра́во /лі-/ глянь!;
-йся 1. що /*м*ᴴ хто/ взору́ється ◊, звиклий ♦, з-й ви́рівня-, 2. що дорі́внює, *п*ᵏ рівний, еквівале́нт-, рівнозна́ч-, рівноря́д-, рівнова́ртий, *ф*ᵖ щора́з рівні́ший, 3. = **-ый**; **-я на** *кого* гото́вий рівня́тися на; **-я по фланго́вому** наці́ленний о́ком на крилово́го /фланговбо́го/.
РАД: р. душо́й щи́ро р-й; **р. стара́ться** *е.* до то́го то́ргу й пішки; **-да б душа́ в рай, да грехи́ не пуска́ют** і ра́да душа́ в рай, та гріхи́ не пуска́ють; **жи́зни не р.** білому світу не рад.
РАДЕ́ТЕЛЬ *о*ᵏ болі́льник, уболіва́ль-, клопоту́н, спо́внений турбо́т про *що*.
РАДЕ́ТЬ *о*ᵏ болі́ти *(душе́ю)*, уболіва́- за *кого/що*; **--й** *р.* = **заботящийся**.
РА́ДИ: чего́ р.? *о*ᵏ чого́ це?; **р. Бо́га** *о*ᵏ на Бо́га; **р. споко́йствия** для свято́го спо́кою.
РА́ДИО & *п*ᵏ радієви́й.
РАДИОСТА́НЦИЯ *г.* радіовиси́льня.
РА́ДИУС *г.* про́мінь, *(зона поширення)* за́сяг.
РА́ДОВАТЬ ра́дувати, тіши-, *(душу)* спо́внюва- ра́дістю, солоди́-, *(око)* весели́-; **р. взор** /**глаз**/ тіши- /милува́-/ о́ко; **что ра́дует** *в*ᶜᵗ що прие́мно;
--й що /*м*ᴴ хто/ ті́шить ◊, мастак ♦, з-й розвесели́-, *п*ᵏ ра́дісний /відра́д-, прие́м-/ для *кого*;
ОБРА́ДОВАТЬ вра́дувати /роз-, по-/, потіши́-; **-вший** Ø.
РА́ДОВАТЬСЯ раді́ти, спо́внюватися ра́дістю, ті́ши-, *с.* землі не чу́ти під собо́ю, *(- серце)* щастям би́тися [**се́рдце -уется** се́рце щ. б'є́ться], © ті́шити *що* [**он -ался** *чему* його́ ті́шило *що*]; **р. от души́** ♦ се́рцем; **и изво́ль р.** і робі́ що хо́чеш; **не -у́йся найдя́, не тужи́ потеря́в** знайшо́в – не скач, загуби́в – не плач;
-йся гото́вий ♦, р-й з *чого*, вра́дуваний /роз-/, зраді́лий, по́йня́тий /охо́плений/ ра́дістю, по́вен /спо́вненний/ ра́дощів, **-я** *чему* спо́внений ра́дости від *чого*, зраді́лий з *чого*;
ВОЗ♦♦♦: душа́ -алась аж світ мили́ший став.
ОБРА́ДОВАТЬСЯ: что зраді́в зраді́лий, Ø;
-вшийся вра́дуваний /роз-/, зраді́лий Ø.
РА́ДОСТНО *с.* високора́дісно;
РА́ДОСТНЫЙ *(час)* просві́тлий ◊.
РА́ДОСТЬ *ф*ᵖ насоло́да [*(**одна́**)* **р. для глаз** н. для оче́й]; **в р.** *кому* на ра́дість; **к** *чьей* **-сти** на р. *кому*; **р. сродни́ печа́ли** *о.* з журбо́ю ра́дість обняла́сь; **быть в р.** ста́ти ра́дістю *кому*, прино́си- ра́дість /втіху/; **быть вне себя́ от -ти** землі не чу́- під собо́ю з ра́дощів; **с како́й -ти?** *о*ᵏ чого́ це /з яко́го б то ди́ва, з якої́ ла́ски/?; **от -ти** з ра́дощів; **с -ти ку́дри вью́тся, а от го́ря – секу́тся** щастя пу́шить, а ли́хо су́шить.
РА́ДУГА: цвета́ -ги весе́лча́ні ба́рви.
РА́ДУЖНЫЙ: в -ом све́те *(бачити)* всі ко́зи в зо́лоті.
РАДУ́ШИЕ серде́чність, серде́чна гости́нність.
РАЖ па́сія; **войти́ в раж** > ВОЙТИ.
РАЗ на́ворот [**в друго́й р., повто́рно** дру́гим на́воротом]; **вся́кий р.** за ко́жним ра́зом; **в очередно́й р.** насту́пним з черги́ ра́зом, *с*ʸ вчерго́ве́; **во второ́й** /**тре́тий** +/ **р.** удру́ге /утре́тє +/; **в кото́рый р.** вкотре́; **в со́тый р.** *о*ᵏ встона́дцяте; **в стоты́сячный р.** устоти́сячне; **еди́нственный р.** *ф*ᵖ раз-разо́чок; **как р.** са́ме враз; **ка́к-то р.** *ф*⁻ᵖ ото́ раз; **ли́шний р.** зва́йве; **за оди́н р.** зара́з; **в оди́н раз** нара́з; **на э́тот р.** цим ра́зом, цей раз; **р. гу́сто, р. пу́сто** коли́ гу́сто, а коли́ й пу́с-, ча́сом з ква́с-, поро́ю з водо́ю; **р.-два, взя́ли!** *м*° го́у-го́п!; **р.-два и гото́во** раз-два та й вже /й гото́во, і в да́мках/; **р.-два и обчёлся** раз-два та й по всьо́му; **р. за ра́зом** раз-у-ра́з, кожноча́сно; **р. навсегда́** раз на все; **р. плю́нуть** як Сірку́ му́ху з'їсти; **р. тако́е де́ло** раз так; **р. тако́е де́ло, то...** як що до чо́го, то...;
РАЗБАВЛЯ́ТЬ розво́дити;
--й що /*м*ᴴ хто/ розво́дить, звиклий /с-и/ ♦, з-й розве́сти́, за́йня́тий розве́денням;
♦♦♦СЯ розрі́джувати*(ся)* [**разжи́жился** розрі́д], розводити*(ся)*;
-йся/-ый розво́джуваний; ± РАСТВОРЯТЬ.
РАЗБАЗА́РИВАТЬ розбаза́рювати;
--й що /*м*ᴴ хто/ розбаза́рює, звиклий ♦, з-й розбаза́ри-, розбаза́рювач, *п*ᵏ розбаза́рчий + %;

-йся/-ый розбаза́рюваний.

РАЗБА́ЛТЫВАТЬ 1. розколо́чувати, 2. розля́пу-, 3. розхиту-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ розколо́чує ◊, зви́клий ♦, р-й розколоти́-, $п^к$ = %, 2. що розля́пує ◊, з-й розля́пати, 3. що розхи́тує, з-й розхита́ти;

-йся/-ый 1. коло́чений, розколо́чува-, розбо́вту-, 2. розля́пу-, розпле́ску-, розбріху-, розбо́вку-, розголо́шу-, 3. розхи́ту-, розґви́нчу-; **-я** 2. р-й розбазікатися ◊;

РАЗБОЛТА́ТЬ *о.* ви́везти на лопаті;

РАЗБОЛТА́ТЬСЯ *о.* розв'яза́ти ґу́бу /язи́к/; ◊;

РАЗБО́ЛТАННЫЙ розго́йданий, *(цукор)* розчи́не-; ◊.

РАЗБЕГА́ТЬСЯ розбіга́тися, розска́кува-, *(щоб скочити)* розганя́-; **мы́сли -а́ются** ду́мка ду́мку побива́є;

-йся 1. що /$м^н$ хто/ розбіга́ється ◊, $п^к$ різнобі́жний /роз-/, щора́з відда́леніший, $ф^р$ розбіганий, розблу́ка- [**-иеся глаза́ /мы́сли/** розбігані /розблу́ка-/ о́чі /думки́/], 2. що розганя́ється, зви́клий розганя́тися, *т.* розі́гнаний;

РАЗБЕЖА́ТЬСЯ *(врізнобіч)* розско́читися; ◊;

-вшийся 1. розбі́глий, розбіганий, розскоче-, 2. розі́гнаний, 1./2. Ø.

РАЗБЕРЕ́ЖИВАТЬ роз'ятрювати, розвору́шу-;

--й = бередящий;

РАЗБЕРЕДИ́ТЬ *(душу)* переверну́ти, *(рану)* розвору́ши- ◊; **р. ду́шу** розтрясти́ сумлі́ння;

РАЗБЕРЕ́ЖИВАТЬСЯ $о^к$ ятри́тися ◊;

-йся/-ый роз'я́трюваний, розвере́джу-, розтрою́джу-, ура́жу-.

РАЗБЕРЕДИ́ТЬСЯ розтрою́дитись ◊;

-вший*(ся)* Ø;

РАЗБЕРЕЖЁННЫЙ $о^к$ розвору́шений ◊.

РАЗБИВА́ТЬ розбив/а́ти /*(кригу)* про-/, *(ніс)* розква́шува-, *(армію)* розгро́млю-, *(надії)* руйнува́ти; *(на групи)* діли́-; **р. вдре́безги** трощи́- *(*на га́муз*)*; **р. в ще́пы** трощи́- на дрізки́; **р. ла́герь** розта́борюватися; **р. на ру́брики** рубрикува́-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, з-й розби́-, для розбиття́, за́йня́тий -я́м, розбива́ч /-а́йло/, $п^к$ нищівни́й /руйнів-/ для *чого*, розби́вчий, розбиву́щий, *т.* розбива́льний + %, 2. *(намет)* що напина́ ◊, р-й нап'яс-, $п^к$ = %, 3. що поділя́ ◊, маста́к ділі́-, діли́ло, розподі́лювач, $п^к$ → **разделяющий,** © ділившп; **-й в ще́пы** що тро́щить на дрізки́; **-й до́воды** нищівний для арґуме́нтів; **-й ла́герь /та́бор/** за́йня́тий розта́боренням; **-й око́вы** $с^к$ розірви́-пу́та, розбий-кайдани;

РАЗБИ́ТЬ розге́пати ◊, *(на друзки)* розхе́ка-; **р. вдре́безги** розби- на дрізки́ /на га́муз/; **р. в лепёшку** *г.* зби́- на квасне́ я́блуко; **р. ла́герь** розта́боритися; **р. лёд** *(на воді)* проби́ти лід;

-вший Ø; **-й ла́герь /та́бор/** розта́борений, око́ше-;

РАЗБИВА́ТЬСЯ *(- посуд)* товкти́ся; **р. в лепёшку** лі́зти зі шку́ри, розсіда́тися; **-обью́сь, а кров з но́са [-обью́сь, а найду́** к. з н., знайду́];

-йся/-ый 1./2./3. розби́ваний, $п^к$ розбивни́й, 1. би́тий, розтро́щуваний, розква́шу-, розгро́млю-, розса́джу-, руйно́-, то́вчений, $п^к$ б'ючки́й, розби́вистий, 2. розплано́вуваний, напи́на-, 3. ді́ле-, *(роз)*поді́лювa-; **-я в лепёшку** що розсіда́ється, гото́вий /з-й/ лі́зти зі шку́ри;

РАЗБИ́ТЬСЯ: р. в пух и прах розлеті́тися, як пух;

-йся 1. розби́тий, пото́вчений, розге́па- ◊, *(вік)* зні́вече-, Ø;

РАЗБИ́ТЫЙ *ф.* розге́паний, розбе́хка- ◊, *(чобіт)* розто́пта-.

РАЗБИ́ВОЧНЫЙ для розбиття /розрі́внення/.

РАЗБИРА́ТЕЛЬСТВО *(в суді)* $о^к$ розпра́ва, розсу́дження, розсу́джування.

РАЗБИРА́ТЬ розбира́ти, *(апарат)* демонтува́- /$д^к$ роз-/, $ж^м$ розкру́чу-, *(ноти)* розу́чу-, *(діло)* розслі́д*(ж)*у-, *(книги)* сортува́ти, *(почерк)* чита́-, *(- сон)* мори́-, *(- цікавість)* розпина́-; **р. по ко́сточкам** перетира́- на зуба́х, розбира́- на ґви́нтики; **не-разбери́-поймёшь** *ж.* не розбери́-бери́;

--й що /$м^н$ хто/ розбира́ ◊, зви́клий ♦, з-й /покли́ка-, р-й/ розібра́-, за́йня́тий розбо́ром, розбира́ч, демонта́жник, аналіза́тор, $п^к$ розбо́рчий, розбиру́щий, демонта́жний + %, для демонтажу́ /розбо́ру/; © розбира́ючи; **-й де́ло** слі́дчий; **-й по ко́сточкам** за́йня́тий дета́льним ро́зглядом /ана́ліз-/, /*кого*/ © перетира́ючи на зуба́х;

РАЗОБРА́ТЬ *(почерк)* прочита́ти; ◊;

♦♦♦СЯ *(зле) г.* зна́тися як вовк на зві́здах, *(в людях)* орієнтува́-, зна́ти *кого*; **р. в** *чём* дава́- собі ра́ду з *чим*, розумі́тися /визнава́-/ на *чім*; **р. как свинья́ в апельси́нах** розумі- як свиня́ в апте́ці; **-а́лось** розби́рано; **поди́ разбери́сь** іди́ знай, іди́ розбери́ся;

-йся/-ый бра́ний, розби́ра- /пере-/, упорядко́вува-, розкупо́ву-, розкру́чу-, демонто́-, розу́чу-, розслі́д*(ж)*у-, аналізо́-, сорто́-, розгля́даний, $п^к$ розбі́рний, читки́й; **-я** розбі́рливий, *(у людях)* з-й орієнтува́тися; **-я в** *чём* **= понимающий;**

РАЗОБРА́ТЬСЯ: р. в *чём* розібра́ти *що*, ви́вести кінці́ з *чого*.

РАЗБО́ЙНИК $о^к$ розбі́яка.

РАЗБО́ЙНИЧАТЬ розбишакува́ти, чини́- розбої, *з.* харци́зи-;

--й що /$м^н$ хто/ чи́нить розбо́ї, за́йня́тий розбо́ями, харцизя́ка, харци́зник, розбі́й-, розбиша́ка, банди́т, $п^к$ розбиша́цький, розбі́йниць-, розбиша́кува́тий.

РАЗБО́РКА $о^к$ демонта́ж;

РАЗБО́РКИ $ж^н$ $о^к$ з'ясу́нки.

РАЗБО́РЧИВЫЙ *(почерк)* $о^к$ читки́й, *(у засобах)* розва́жливий, скрупульо́зний, обере́ж-, оба́ч-, з о́глядом на за́дні коле́са; **р. в сре́дствах** вимо́г-

ливий до за́собів; **быть -ым в вы́боре** *чего* перебира́ти *чим.*

РАЗБРАКО́ВКА ¤ розбрако́вання.

РАЗБРАКО́ВЫВАТЬ ґанджува́ти, вибрако́ву-, сортува́ти, перебира́-; ± ВЫБРАКОВЫВАТЬ;

--й что /*м*ⁿ хто/ вибрако́вує ◊, зви́клий ♦, за́йнятий перебо́ром, вибрако́вувач, *п*ᵏ розбрако́вчий + %, ± **сортирующий;**

-ый брако́в/аний, роз-~ув-, сорто́в-, переби́р-.

РАЗБРА́СЫВАТЬ розкида́ти, розме́тува-, ки́да-, мета́-, *(гроші) з*ⁿ шпурля́-;

--й что /*м*ⁿ хто/ розкида́ ◊, маста́к ♦, з-й розки́да- /розки́ну-/, розкида́ч /-айло/, *п*ᵏ *т.* розкидко́вий + % + **кидающий;**

РАЗБРОСА́ТЬ розжбурля́ти ◊;

♦♦♦СЯ розкида́тися ◊; **р. слова́ми** дава́ти во́лю язику́;

-йся/-ый ки́даний, розки́дув-, розме́тув-, *п*ᵏ розкидни́й; **-я** розки́дливий, розки́дистий.

РАЗБРЕДА́ТЬСЯ розбріда́тися, розбро́джува-, розтіка́-, розхо́ди-;

-йся что /*м*ⁿ хто/ розбріда́ється ◊, розбро́джуваний;

РАЗБРЕСТИ́СЬ розброди́тися ◊;

-дшийся розблу́каний, розбро́дже-, порозбріда-.

РАЗБРО́Д *п*ᵏ розтелесо́ваність, *(втеча)* ро́зтіч, *к*ⁿ еміґра́ція.

РАЗБРО́С *ф*ᵖ ро́зсип;

РАЗБРО́СЫ розме́ти ◊.

РАЗБРЫ́ЗГИВАТЬ розпо́рск/увати, розхлю́пу-, розбри́зку-;

--й что /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, р-й розхлю́па-, розпо́рскувач, розхлю́пу- ◊, хлюпі́й, *п*ᵏ = %;

-йся/-ый по́рсканий, хлю́па-, бри́зка-, розпо́рскува-, розхлю́пу-, розля́пу-, розбри́зку-;

РАЗБРЫ́ЗГАТЬСЯ: -вшийся розбри́знутий ◊.

РАЗБУ́РИВАТЬ бури́ти, розбу́р/юва-;

--й что /*мн.* хто/ ~юе ◊, маста́к ♦, з-й пробури-, за́йнятий розбу́ренням /бурі́н-/, бури́льник, розбу́рюваль-, *п*ᵏ розбу́рливий + *т.* = %;

-ый бу́рений, розбу́рюва-.

РАЗБУХА́ТЬ розбуха́ти /на-/, набряка́-, *ф*ᵖ розпуха́-, *(- бруньки)* бубня́ві-, */штати/* розроста́тися, */опис/* оброста́ти дета́лями /подро́биця-/;

--й что бубня́віє, схи́льний ♦, з-й на♦, набу́хлий /напівроз-/, вже ма́йже розбу́х-, *п*ᵏ *т.* = %;

РАЗБУ́ХНУТЬ набуча́віти, розбубня́ві- ◊;

-у́хший набря́клий, набубня́ві- /роз-/, набуча́ві-, розпу́х-, бу́бнявий, обро́слий дета́лями.

РАЗВА́ЛИВАТЬ руйнува́ти, розва́лю-, вали́-;

--й что /*м*ⁿ хто/ руйну́є ◊, руйнівни́к, з-й зруйнува́ти, зви́клий ♦, *п*ᵏ руйнівни́й + %, *с*ᵏ розвали́- [розвали́піч];

♦♦♦СЯ розпада́тися, розсіда́-, *(геть)* розсипа́-;

-йся/-ый ва́лений, розва́люва-, розки́ду-, руйно́ва-; **-я** *(у кріслі)* зви́клий розва́люватися © розвали́вшись;

РАЗВАЛИ́ТЬСЯ /за-/, *(на ложі)* розлягти́ся; *(у кріслі)* ви́гнізди-; ◊;

-вшийся розва́лений, розки́да-, зруйно́ва-; *(на ложі)* © розлі́гшися, як фараон, Ø.

РАЗВА́ЛИНЫ *о*ᵏ розва́лища.

РАЗВАЛЬЦО́ВЫВАТЬ розвальцьо́вувати;

--й что /*м*ⁿ хто/ розвальцьо́вує, зви́клий ♦, з-й розвальцьова́-, за́йнятий вальцюва́нням, розвальцюва́льник, *п*ᵏ вальцюва́льний + %;

-йся/-ый вальцьо́ваний, розвальцьо́ву-.

РАЗВА́РИВАТЬ розва́р/ювати, вари́-;

--й что /*м*ⁿ хто/ ~юе, зви́клий ♦, покли́каний розвари́-, вару́н, ~ювач, *п*ᵏ розва́ристий, ~ливий + %, *с*ᵏ розвари́- [розвари́-на-всю-грома́ду];

-йся/-ый ва́рений, розва́рюва-; **-я** что розва́рюється ◊, з-й розвари́тися, *п*ᵏ розварни́й + *п*ᵏ ⟶ **--й;**

РАЗВАРИ́ТЬСЯ: -вшийся розва́рений, Ø.

РА́ЗВЕ *ф*ᵖ чи ж то [**р. так?** чи ж то так?], невже́ [**р. приду́т?** н. при́йдуть?), що ж [**р. э́то пе́рвый раз?** що ж то пе́рший раз?], де тут [**р. уснёшь** де тут засне́ш], *ж*ᵐ де ж [**р. я так говори́л?** де ж я так каза́в?]; **р. бу́дет** *делать? ф*ᵖ а то щоб *робив?* [**не уме́ет ходи́ть, р. бу́дет танцева́ть?** не вміє ходити, а то щоб танцював?]; **р. есть ещё** де ж іще́ [**р. е. ещё бо́льшее го́ре, чем** де ж іще́ більше го́ре, як]; **р. ма́ло?** хіба́ не до́сить?; **р. мо́жно** де ж [**р. м. так поступа́ть?** де ж таке́ роби́-?]; **р. мо́жно ждать её возвра́та?** де вже їй верну́тися?; **р. не** а то не [**р. не ви́дел?** а то не бачив?]; **р. то́лько** хіба́ що [**р. т. успе́ю** х. що встигну]; **р. только я?** не то я [**р. т. я? Зо́я то́же удиви́лась** не то я – Зо́я аж рука́ми сплесну́ла].

РАЗВЕВА́ТЬ розвіва́ти /-вію-/, *(волос)* розку́длу-;

--й что розвіва́ ◊, © розві́юючи, ± **развеивающий;**

-йся/-ый розві́юваний, розма́ю-, розку́длу-; **-я** что майори́ть ◊, розві́яний, розма́я- *(*на вітрі*)*, *(стяг)* лопотли́вий, лопотю́чий, розма́юваний вітром;

РАЗВЕ́ЯТЬ > РАЗВЕИВАТЬ.

РАЗВЕ́ДКА: на -ку на ви́відки /ро́згляд-, звіди/.

РАЗВЕДО́ЧНЫЙ, РАЗВЕ́ДЫВАТЕЛЬНЫЙ *о*ᵏ розвідко́вий, *г.* ви́відницький, розві́дчий.

РАЗВЕ́ДЧИК звіду́н, пласту́н, *г.* вивіда́ч /-ник/.

РАЗВЕ́ДЫВАТЬ розві́дувати /ви-/, шпигува́-, вишпиго́ву-, розню́ху- /ви-/, *в*ᶣ рекоґносціюва́ти;

--й что /*м*ⁿ хто/ розві́дує ◊, схи́льний ♦, з-й розві́да-, для ро́звідки, за́йнятий -ою, розві́дник /ви́-/, розві́дувач, шпигу́н, *п*ᵇ ни́шпорка, *п*ᵏ розві́дчий + %, *о. н*ᶠ на ни́шпорках;

-йся/-ый розві́дуваний, обсте́жу-, розню́ху-, вишпиго́ву- ◊.

РАЗВЕ́ИВАТЬ розві́ювати, розма́ю-, розма́ху-;

--й что /*м*ⁿ хто/ розві́ює ◊, зви́клий ♦, з-й розві́я-,

за́йня́тий розві́янням, розві́ювач, розма́ю-; **-й в прах** з-й розві́я- на по́рох; **-й сомне́ния** з-й розві́я- су́мніви; **-й тоску́** з-й розби́- ту́гу;

РАЗВЕ́ЯТЬ о^{к} розмаха́ти; **р.** *чьи* **иллю́зии** спусти́- з не́ба на зе́млю *кого*; **р. печа́ль** розби́- ту́гу; **р. тяжёлое настрое́ние** розві́я- нудьгу́;

♦♦♦СЯ *(від занять)* о^{к} відпру́жуватися;

-йся/-ый 1. розві́юваний, розма́ю-, 2. відпру́жу-;

РАЗВЕ́ЯТЬСЯ *о.* по́рохом /за ві́тром/ піти́ ◊;

-вший(ся) Ø; **-я** 1. розві́яний, розма́я-, 2. відпру́же-;

РАЗВЕ́ЯННЫЙ = вшийся.

РАЗВЕНЧА́НИЕ *(Шевченка)* розгайдама́чення.

РАЗВЕ́НЧИВАТЬ розві́нчува-, скида́- з п'єдеста́лу, компромі́тува́-, *(ідею)* розбива́- в пух і прах;

--й що /м^{н} хто/ розві́нчує ◊, спра́глий с. з п., з-й розві́нча́-, маста́к ♦, розві́нчувач, п^{к} = %;

-йся/-ый розві́нчуваний, ски́д- з п., компромі́то́в-, розби́в- в пух і прах.

РАЗВЕРЗА́ТЬ(СЯ) розверза́ти*(ся)*, розкрива́-;

--й що розверза́ +, © розверза́ючи;

-йся/-ый розве́рзаний, розкри́ва-, п^{к} п$^{-о}$ розло́жистий;

РАЗВЕ́РЗНУТЬСЯ *(- землю)* розступи́тися, розпа́с-, *(- прірву)* розверну́-; **-злись хля́би небе́сные** поли́в дощ як з відра́;

-ёрзший(ся) Ø; **-я** розве́рстий /-ве́рзлий/ + **раскрывшийся.**

РАЗВЁРСТЫВАТЬ розподіл/я́ти, розклада́-;

--й що /м^{н} хто/ ~я́ ◊, зви́клий ♦, з-й /покли́ка-/ розподіли́-, за́йня́тий розпо́ділом, розподілювач, *(заклад)* розподі́льник, п^{к} розподі́льчий + %;

-йся/-ый розкла́да-, розподі́люв-, розве́рстув-.

РАЗВЁРТЫВАТЬ розгорта́-, розверта́-, розвива́-;

--й що /м^{н} хто/ розгорта́ ◊, з-й ♦, р-й розгорну́-, розкру́чувач, розго́рту-, п^{к} розгортко́вий, розкру́тли- + %; **-й де́ятельность** с-и ді́я-; **-й рабо́ты** розго́ртувач робі́т;

♦♦♦СЯ: де́йствие -ается захва́тывающе ді́я спира́є дух;

-йся/-ый розго́ртаний, розви́в-, розкру́чув-, розві́рчув-; **-я** п^{к} розкрутни́й, р^{к} розхво́стуватий;

РАЗВЕРНУ́ТЬСЯ *(навсебіч)* розпроста́тися ◊;

-вший(ся) Ø; **-я** *(чуючи волю)* розкри́лений; ◊.

РАЗВЁРЧИВАТЬ розкру́чувати, розві́рчу-;

--й що /м^{н} хто/ розкру́чує ◊, р-й ♦, з-й розкрути́-, розкру́чувач, розві́рчу-, розсве́рдлю-, п^{к} = %;

-йся/-ый розкру́чуваний, розві́рч-, розсве́рдлю-.

РАЗВЕ́С: на р. на вагу́.

РАЗВЕСЁЛЫЙ *(настрій)* о^{к} карнава́льний.

РАЗВЕСЕЛЯ́ТЬ: --й = веселящий;

-ый розвесе́люваний /з-, під-/;

РАЗВЕСЕЛИ́ТЬСЯ: -вшийся розвесе́лений, розгу́ля-, *о.* ра́птом таки́й весе́лий, Ø.

РАЗВЕ́СИСТЫЙ *(- роги)* розсоха́тий.

РАЗВЕТВЛЕ́НИЕ *п.* розкорі́нення.

РАЗВЕТВЛЯ́ТЬ розгалу́жувати;

--й що /м^{н} хто/ розгалу́жує, з-й розгалу́зити, розгалу́жувач, п^{к} розгалу́зливий, розгалу́зистий + %;

-йся/-ый розгалу́жуваний, галу́же-; **-я** широковітий, галу́зис-, розгі́лча-, гілля́-, розло́жи-, *(- шлях)* розсо́шис-, */роги/* розсоха́-, */колії/* розбіжний; ± ОТВЕТВЛЯТЬ;

РАЗВЕТВЛЁННЫЙ *п.* розкорі́нений.

РАЗВЕ́ШИВАТЬ 1. розва́жувати, 2. розві́шува-, *(гілки)* розкида́-; **р. у́ши** слу́ха-, розззя́вивши ро́та;

--й 1. що /м^{н} хто/ розва́жує, р-й ♦, покли́каний розва́жи-, за́йня́тий розва́жуванням, розва́жувач, вага́р, п^{к} = %, 2. що розві́шує, зви́клий ♦, р-й розві́си-, п^{к} = %; **-й ве́тви** розло́гий, крисла́тий, розки́дис-, розло́жис-; **-й у́ши** роззявленоро́-;

-йся/-ый 1. ва́жений, розва́жува-, п^{к} розважни́й, 2. ві́шаний, розві́шув-, розки́дув-, п^{к} розки́дний;

РАЗВЕ́СИТЬ: р. у́ши о^{к} заслу́хатися, с^{у} наста́вити лока́тори;

-вший(ся) Ø; **-й** у. заслу́ханий Ø.

РАЗВИВА́ТЬ розвив/а́ти /розів'ю, розів'єш/, *(думку)* дава́- во́лю *чому*, *(ідею)* погли́блю-, *(швидкість)* набира́ти, *(огонь)* в^{й} змі́цнюва-, підси́лю-;

--й що /м^{н} хто/ розвива́ ◊, р-й ♦, з-й розви́ну-, розкру́чувач, розмо́ту-, розго́рту-, п^{к} розві́йливий, розви́вчий + %, *о.* для ро́звитку, с^{к} розви́нь- [**-щая литерату́ра** розви́нь-літерату́ра], © розвива́ючи; **-й агита́цию** розви́нь-агі́тацію; **-й иде́ю** розго́ртувач іде́ї; **-й наступле́ние** у неспи́нному на́ступі; **-й ско́рость** набира́й-шви́дкість- [н.-ш. літа́к], із щора́з бі́льшою шви́дкістю;

♦♦♦СЯ перебува́ти в ро́звитку ◊, розбудо́вуватися, *о.* не зупиня́- на дося́гнутому, *(- ідеї) п.* розмо́тува-, */дітей/* рости́, зроста́-, */флору/* п^{о} брунькува́ти; **успе́шно р.** тве́рдо става́- на но́ги; **начина́ть р.** брунькува́тися;

-йся/-ый розви́ваний, розкру́чува-, розмо́тува-, розго́рта-; **-я** що /м^{н} хто/ розвивається, схи́льний розвива́ти-, на шляху́ ро́звитку, у ста́лому /ста́дії/ р., неспи́нний /незагальмо́ва-/ у р., п^{к} розвитко́вий, розві́йли-, © перебува́ючи в р.; **бу́рно -я** в чолі́ р.; **бы́стро -я** шви́дкий на ро́звиток; **ма́ло /сла́бо/ -я** скупи́й на р., повільний у ро́звитку; **-я под де́йствием** з-й розвива́тися під ді́єю; **не -я** у хвості́ ро́звитку, загальмо́ваний у р.;

РАЗВИ́ТЬСЯ *(- зелень)* ви́буяти, о^{к} розцві́стися; ◊; **р. во** *что* */хист/* ви́робитися у *що*; **р. во всю си́лу** п^{о} розкри́литись;

-вший(ся) Ø; **-я** розви́нутий, *(хист)* ви́роблений, *(- зелень)* ви́буялий;

РАЗВИТО́Й *(край)* розгосподарений ◊.

РАЗВИДНЯ́ТЬСЯ розвиднятися, дні́ти, д^{к} за♦;

-йся вже задні́лий, *о.* у про́менях світа́нку, щора́з ясні́ший /видні́-, світлі́-/.

РАЗВИ́НЧИВАТЬ розґви́нчувати, розкру́чу-;
--**й** що /*м*ⁿ хто/ розґи́нчує ◊, р-й ♦, з-й розґвинти́-, $п^к$ = %, © розґви́нчуючи;
-**йся/-ый** розґви́нчуваний, розкру́чу-, розхи́ту-.
РАЗВИ́ТИЕ $ф^р$ (ро́з)рі́ст, *(рослин)* розкорі́нення.
РА́ЗВИТОСТЬ $о^к$ (ро́з)рі́ст.
РАЗВИ́ХРИВАТЬСЯ; РАЗВИ́ХРИТЬ-: -вший-ся розви́хрений, $п^к$ розви́христий;
РАЗВИ́ХРЕННЫЙ *(борей)* $п^о$ розгри́влений.
РАЗВЛЕКА́ЛКА забавля́лка.
РАЗВЛЕКА́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ карнава́льно-весе́лий, карнава́льний, розваго́вий.
РАЗВЛЕКА́ТЬ розважа́ти, забавля́-, потіша́-, весели́-, звеселя́- /роз-/ *(се́рце)*, *(у горі)* розра́джува-, заспоко́юва-, *(дитя)* тіши-, ба́ви-; **р. дам** ба́ви- па́ній; **р. разгово́рами** розбала́кува-;
--**й** що /*м*ⁿ хто/ розважа́ ◊, зви́клий ♦, з-й заба́ви-, заба́вник, розважа́ль-, $п^к$ розважа́льний, карнава́ль-, розваго́вий, поті́шли-, заба́вницький, карнава́льно-весе́лий, /*жанр*/ водеві́льний, ☺ весе́лий на язи́к;
РАЗВЛЕ́ЧЬ зігна́ти ту́гу з се́рця ◊;
РАЗВЛЕКА́ТЬСЯ ті́шитися ◊;
-**йся/-ый** розвесе́люваний, ті́ше-, розра́джува-; -**я** захо́пле- /за́йнятий, погли́ну-/ заба́вою /розва́г-/, забаволю́б, *о.* у розва́гах, на заба́ві.
РАЗВЛЕЧЕ́НИЕ *г.* розвесе́лення; ◊.
РАЗВО́Д *(тварин)* ро́зплід, розве́дення;
РАЗВО́ДЫ *м*ⁿ розпли́ви, розпли́виська, патьо́ки, *з*ⁿ розво́ди.
РАЗВОДИ́ТЬ розво́дити, роз'є́днува-, розборон-я́-, *(вартових)* розставля́-, *(двох)* розлуча́-, *(чвари)* шири-; **р. антимо́нии** розво́дитися, розпатя́кувати, просторі́кува-, $о^к$ ♦ пари́; **р. виногра́д** виноградарюва́-; **р. карау́л** розставля́- сторо́жу; **р. туру́сы иа колёсах** прова́ди- сон рябо́ї кобили; **р. филосо́фию** пуска́тися у філосо́фію, *к.* мудрува́ти;
--**й** 1. що /*м*ⁿ хто/ розво́дить ◊, зви́клий ♦, з-й розве́сти́, для розве́дення, за́йнятий -ям, $р^к$ розводі́й, *(забіяк)* розборо́нювач, $п^к$ розвідни́й, розводо́вий, 2. що розлуча́ ◊, гото́вий розлучи́ти, розлу́чник, $п^к$ розлу́чний, 3. **растворяющий,** 4. **выращива-,** 5. **болта-**[2], 6. **разжига-**; -**й антимо́ннии** р-й розпатя́кува-; -**й костёр** взя́вшися розкла́с- ва́тру; -**й часовы́х** розвідни́й, розставни́й;
РАЗВЕСТИ́: чужу́ю беду́ па́льцем разведу́, а к свое́й ума́ не прикладу́ до́бре чуже́ ли́хо мі́ря- – змі́ряй своє́!, чужу́ бі́ду на воді́ розведу́. а сво́їй – кінця́ не знайду́;
-**йся/-и́мый** ве́дений, розво́джува-, розлу́чу-, розпло́джу-, розпа́лю-, розкла́даний, $п^к$ розвідни́й;
РАЗВЕДЁННЫЙ *(спирт)* *р.* розбо́втаний; ◊.
РАЗВОЗИ́ТЬ розво́зити /під-/, *(шлях відлигою)* розпуска́-, розгруза́-;
--**й** що /*м*ⁿ хто/ розво́зить ◊, зви́клий ♦, р-й розве́зти́, для розво́зу, за́йня́тий -ом, розвізни́к, $р^к$ (роз)возі́й, розве́зько, $п^к$ розвізни́й;
-**йся/-и́мый** розво́жуваний, $п^к$ розвізни́й.
РАЗВОРА́ЧИВАТЬ $у^р$ розверза́ти, *(землю)* розо́брюва- розкида́-;
--**й** 1. **развёртывающий**; 2. що /*м*ⁿ хто/ розкида́ ◊, зви́клий р., р-й розки́ну-, $п^к$ = %, 3. що розо́брює, + **пашущий;**
РАЗВОРОТИ́ТЬ $у^р$ розве́рзти, *(бомбою)* розхека́-; ◊;
РАЗВОРА́ЧИВАТЬ*(СЯ)* розгорта́ти*(ся)* ◊;
♦♦♦СЯ *(- події) п.* зави́хрювати ◊;
-**йся/-ый** 1. **развёртывающийся; -я спира́ль** розхво́ствувата спіра́ль; 2. розки́даний, 3. розо́брюва-, розва́лю-, розла́му-, розби́-, розпана́ху-, розкра́ю-;
-**вший***(ся)* Ø; -**я** розкра́яний ◊.
РАЗВОРО́ВЫВАТЬ: --й що /*м*ⁿ хто/ розкрада́, зви́клий -ти, з-й розікра́с-, краді́й, краду́н, розкрада́ч;
-**йся/-ый** кра́дений, розкра́даний, ± РОЗБАЗАРЮВАТИ.
РАЗВОРО́Т $о^к$ ро́зкрил, *(газети)* ро́згорт.
РАЗВРА́ТНИЦА *з.* ло́тра.
РАЗВРА́ТНИЧАТЬ = РАСПУТНИЧАТЬ.
РАЗВРАЩА́ТЬ розбе́щувати, розтлів/а́ти, розпаску́джу-, розсоба́чу-;
--**й** що /*м*ⁿ хто/ ~а́ ◊, з-й розтли́ти, розбе́щувач, $п^к$ розтліву́щий, амора́льний, розкла́дницький, розкладо́вий + %;
-**йся/-ый** розбе́щуваний, розпаску́джу-, розсоба́чу-, розтлі́-;
РАЗВРАТИ́ТЬ розбе́шта-, *ф.* розсоба́чи- ◊.
РАЗВЯ́ЗКА $п^{рн}$ ро́зв'язка, розв'я́зання, ро́зв'язь.
РАЗВЯ́ЗНОСТЬ $ф^р$ пані́бра́тство.
РАЗВЯ́ЗНЫЙ безцеремо́нний, пані́бра́тський, *п.* розхри́станий.
РАЗВЯ́ЗЫВАТЬ розв'я́зувати, розмоту́зу-, розсупо́ню-, *(війну)* розпочина́-; **р. язы́к** розпуска́- гу́бу;
--**й** що /*м*ⁿ хто/ розв'я́зує ◊, з-й розв'яза́ти, для ро́зв'язки /ро́зв'язі/, $п^к$ $р^к$ розв'язу́щий + %, $с^к$ розв'яжи́- [-**й ру́ки** розв'яжи́-ру́ки-]; -**й войну́** палі́й війни́, гото́вий розв'яза́ти війну́;
-**йся/-ый** розв'я́зуваний, розмоту́зу-, розсупо́ню-, $п^к$ розв'язни́й;
РАЗВЯЗА́ТЬ розмотузува́ти ◊, *(супоню)* розсупо́ни-;
РАЗВЯЗА́ТЬСЯ: -а́лся с хло́потами *кто* дав ра́ду кло́потам, поле́гшало на го́лову *кому.*
РАЗГА́ДКА $о^к$ ро́згад.
РАЗГА́ДЫВАТЬ розга́дувати /від-/;
--**й** що /*м*ⁿ хто/ розга́дує ◊, зви́клий ♦, з-й розгада́-, розга́дник, розга́дувач, відга́дько /роз-/, для ро́згаду, за́йня́тий -ом, $п^к$ $р^к$ розгадко́вий, розга́дчий + %;

-йся/-ый розга́дуваний /від-/; **-я** розга́дливий;
РАЗГАДА́ТЬ *о.* розкуси́ти горі́шок ◊, *(підступ)* розгле́ді-.
РАЗГА́Р *п⁰* розпо́вня, *р.* розгаса́ння /→ розгаса́тися/; **(в)** разга́р са́ме [**(в)** р. **гульбы́** са́ме гульня́].
РАЗГИБА́ТЬ розгин/а́ти, випро́стува- /роз-/;
--й що /*мⁿ* хто/ ~а́ ◊, р-й ♦, з-й розігну́-, *аⁿ* розгина́ч, *пᵏ* розги́нчий + %, для ро́згину /~а́ння/;
-йся/-ый розги́наний, розпро́стув- /ви-/, *р.* розги́натий, *пᵏ* розги́нистий;
РАЗОГНУТЬ ви́простати ◊.
РАЗГЛАГО́ЛЬСТВОВАТЬ просторі́кувати, розпатя́ку-, пащеку-́, роздаба́рю-, пра́вити тереве́ні, розво́ди- демаго́гію, розво́дитися, розбала́кува-, розпуска́ти /*дᵏ* розпусти́-/ язи́к на всю гу́бу, *(-маля)* барашкува́-, пискува́-; & розпащекува́тися *(дᵏ)*;
--й що /*мⁿ* хто/ просторі́кує ◊, зви́клий ♦, патя́кало, бала́ка, балаку́н, говору́н, *пᵏ* язика́тий, просторі́кува-, словоблу́дний, ще́дрий на слова́, тереве́нливий.
РАЗГЛА́ЖИВАТЬ прасува́ти, розпрасо́ву-, *(бороду)* розгла́джувати;
--й 1. **гладящий,** 2. що /*мⁿ* хто/ розгла́джує ◊, р-й р., з-й розгла-ди-, *пᵏ* = %;
-йся/-ый 1. прасо́ваний, розпрасо́ву-, 2. гла́джений, розгла́джува-.
РАЗГЛАША́ТЬ розголо́шувати, розславля́-, розля́пува-, розно́си- *(*поговір*)*, піддава́- ро́зголосу, *(на весь світ)* розлу́нюва-, вино́си- на лю́ди;
--й що /*мⁿ* хто/ розля́пує ◊, з-й розбо́вкати, за́йнятий ро́зголосом, розголо́шувач ◊, *ф.* бо́вкало, *пᵏ* розголо́сний + %, *сᵏ* розголоси́- [**-й на весь мир** розголоси́-на-весь-світ];
-йся/-ый розголо́шуваний, розля́пу-, розсла́влю-, розбо́вку-, пiдда́- ро́зголосу, *пᵏ* розголосни́й;
РАЗГЛАСИ́ТЬ *(скрізь)* розкрича́ти ◊, *о.* рознести́ як соро́ка на хвості́.
РАЗГЛАШЕ́НИЕ *к.* ро́зголос.
РАЗГЛЯ́ДЫВАНИЕ: для -ия *(стіл)* розглядни́й
РАЗГЛЯ́ДЫВАТЬ розгляд/а́ти. роздивля́тися;
--й що /*мⁿ* хто/ ~а́ ◊, р-й ♦, з-й розгле́ді- /розгля́ну-/, за́йнятий ~ом, ~а́ч, *пᵏ* ~а́цький, ~о́вий;
♦♦♦СЯ *ж.* продава́ти ви́тріш-ки ◊;
-йся/-ый розгля́даний; **-я** що /*мⁿ* хто/ розгляда́ється, роздивля́ка, *нᴵ* продаве́ць ви́трішок, роззя́ва, *пᵏ* роззя́вкуватий.
РАЗГОВА́РИВАТЬ розмовля́ти, говори-, бала́ка-, гомоні́-, перекида́тися слова́ми, балачки́ /тереве́ні/ пра́вити *(швидко)* шварґоті[а́]-;
--й що /*мⁿ* хто/ бала́ка ◊, зви́клий /р-й/ б., з-й поговори́-, за́йнятий розмо́вою, *(*спів*)*розмо́вник, балаку́н, *пᵏ* балаку́чий /-ли́вий/, говірки́й, *сᵏ* -мо́вний [*/робот/* словомо́вний], **ско́ро -й** скоромо́вний; **бы́стро -й** шварґо[і]тли́вий; **охо́тно -й** охо́чий до балачо́к /розмо́в/;

РАЗГОВОРИ́ТЬСЯ: -вшийся розбала́каний, Ø.
РАЗГОВО́Р: что за р.? 1. про що ми гово́римо?, про що мо́ва?, 2. нема́ пробле́м; **э́то друго́й р.** це і́нша річ; **напра́сный р.** шко́да гово́рення; **о чём р.? /како́й р.?/** про що мо́ва?, нема́ пробле́м; **вот и весь р.** оце́ й усе́, *оᵏ* от тобі віз і переві́з; **р. в по́льзу бе́дных** пусте́ бала́кання, безко́рисна розмо́ва; **вступа́ть в р.** захо́дити в розмо́ву; **то́лько и -ру, что об э́том** ті́льки й чу́єш про це; **гул от -ров** розмо́вно, ду́же га́мір- /розмо́в-, спів-/, бага́то розмо́в.
РАЗГОВО́РНЫЙ *(вислів)* живомо́вний; **р. язы́к** жива́ мо́ва; **р. уро́к** уро́к живо́ї мо́ви.
РАЗГОВО́РЧИВЫЙ *гᵈ* нестули́губа.
РАЗГОНЯ́ТЬ розганя́ти, розго́ни-, розки́шкува-;
--й що /*мⁿ* хто/ розганя́ ◊, зви́клий ♦, з-й /покли́ка-/ розігна́-, за́йнятий розго́ном, гоні́й, *пᵏ* розгі́нний + %; **-й кровь** з-й розігна́-. кров; **-й сомне́ния /тоску́/ = развеивающий с. /т./**;
РАЗОГНА́ТЬ розпу́ди-, розс[в]і́я- ◊; **р. печа́ль /тоску́/** прогна́- /розва́жи-/ ту́гу, зігна́- т. з се́рця;
РАЗГОНЯ́ТЬСЯ розбі́г/а́тися ◊;
-йся що /*мⁿ* хто/ ~а́ється ◊, розбі́ганий, с-и ♦, р-й розбі́г-, *пᵏ* розго́нистий; © розганя́ючись;
-йся/-ый гна́ний, розго́нюва-, розбі́га-;
РАЗОГНА́ТЬСЯ розбі́гтися ◊;
-вший(ся) Ø; **-я** розі́гнаний, розбі́глий.
РАЗГОРА́ЖИВАТЬ перегоро́джувати /роз-, від-/
--й що /*мⁿ* хто/ перегоро́джує ◊, р-й ♦, *зᴦ*-й розгороди́-, за́йнятий розгоро́дженням, розгоро́джувач, *пᵏ* розгоро́дний /пере-, від-/ + %;
-йся/-ый розгоро́джуваний /пере-, від-/, *пᵏ* розгородни́й /пере-, від-/.
РАЗГОРА́ТЬСЯ розгоря́тися, розпа́люва-, *о́* бра́- по́лум'ям, *оᵏ* розпала́хува-, розже́врю-;
-йся що розгоря́ється ◊, розво́гнюваний, розпа́люв-, розже́врюв-, охо́плюв- /по́йм-/ по́лум'ям, щора́з палкі́ший [**-аяся стра́сть** щ. -і́ша жага́];
РАЗГОРЕ́ТЬСЯ *(дуже)* розпалені́ти, розпаші́-, *(з попелу)* ви́жеврі-; **р. из и́скры** розже́врітися;
-вшийся розпалахкоті́лий, розпалені́-, ви́жеврі- /роз-/, розпаші́-, *фᴾ* розбуя́-, розво́гнений, охо́плпо́лум'ям, *(- чвару)* роз'я́тр-, *(рум'янцем)* розшарі́лий; **-иеся стра́сти** розбуя́лі при́страсті, Ø.
РАЗГРАБЛЯ́ТЬ грабува́ти, розграбо́в/у-;
--й що /*мⁿ* хто/ ~ує ◊, р-й ♦, з-й роз♦, за́йнятий грабу́нком, грабі́жник, *пᵏ* розграбо́вчий + → **грабящий;**
-йся/-ый грабо́ваний, розграбо́ву-.
РАЗГРАЖДЕ́НИЕ розгоро́дження.
РАЗГРАНИЧЕ́НИЕ *оᵏ* розмежо́вання.
РАЗГРАНИ́ЧИВАТЬ розмежо́вувати, межува́-;
--й що /*мⁿ* хто/ розмежо́вує ◊, р-й ♦, *зᴦ*-й розмежува́-, для розмежо́вання, за́йнятий -ям, розмежо́вувач, межува́льник, межови́к, *пᵏ* *(*роз*)*межува́льний, межови́й, *рᵏ* розмежо́вчий;

-йся/-ый розмежо́вуваний, межо́-;
РАЗГРАНИ́ЧЕННЫЙ: ре́зко р. мов ноже́м відтя́тий.
РАЗГРА́ФКА, РАЗГРАФЛЕ́НИЕ *о*ᴷ розлініє́ння·
РАЗГРАФЛЁННЫЙ *о*ᴷ розлініє́ний.
РАЗГРАФЛЯТЬ лініїти, розлініюва-, графи́-;
--й що /*м*ᴴ хто/ графи́ть ◊, зви́клий ♦, з-й роз♦, за́йня́тий (роз)лініюванням, *п*ᴷ графи́льний + %;
-йся/-ый лінія[є]ни́й, гра́фле-, розлініюва-, розгра́флю-.
РАЗГРЕБА́ТЬ розгріба́ти, розгорта́-, *р.* гра́ба-;
--й що /*м*ᴴ хто/ розгріба́ ◊, зви́клий ♦, р-й /покли́каний/ розгребти́, за́йня́тий розгорта́нням, розго́ртач, *п*ᴷ розгрібу́щий, розгорту́- + %;
-йся/-ый розгре́баний, розго́рта-, *п*ᴷ розгрібни́й.
РАЗГРУЖА́ТЬ розванта́жувати, виладо́ву- /роз-/
--й що /*м*ᴴ хто/ виладо́вує ◊, зви́клий ♦, р-й розвантажи́-, для розванта́ження, за́йня́тий -ям, розванта́жувач /ви-/, (роз)ванта́жник, *п*ᴷ розванта́жний + %, розванта́жливий, розладо́вчий /ви-/;
-йся/-ый розванта́жуваний /ви-/, розладо́ву- /ви-/, *п*ᴷ розвантажни́й.
РАЗГРУППИРО́ВЫВАТЬ груп/ува́ти, розгрупо́ву-, поділя́ти на гру́пи;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є, з-й роз♦, за́йня́тий по́ділом на гру́пи, *п*ᴷ = %;
-йся/-ый групо́ваний, розгрупо́ву-, ді́лений на г.
РАЗГРЫЗА́ТЬ розгриз/а́ти, *(горіх)* розлу́щува-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~а́, зви́клий ♦, з-й розгри́з-, *п*ᴷ розгризу́щий;
-йся/-ый розгри́заний, розлу́щув-; **-ый** *п*ᴷ розгризни́й.
РАЗГУ́ЛИВАТЬ*(СЯ)* вигу́лювати*(ся)* /роз-/, *(- погоду)* вигоди́нюватися /роз-/, розпого́джу-;
--й = гуляющий + вигу́люваний;
-йся *(вітер)* щора́з шпаркі́ший, *(день)* щ. ясні́-;
РАЗГУЛЯ́ТЬСЯ розігна́тися [*(о́чень)* **не -ишься** *(дале́ко)* не розжене́шся /не заї́деш/, ма́ло що ві́зьм-], *(- стихії)* розсатаніти; ◊; **р. на просто́ре** *ф*ᴾ розпросто́ритися;
-вшийся розсатані́лий, розгу́ляний, *д.* розгу́ка-, *п*ᴷ розго́нистий, Ø.
РАЗДА́БРИВАТЬСЯ розще́дрюватися, роздо́бр-;
-йся що /*м*ᴴ хто/ розще́дрюється ◊, з-й розще́дритися;
РАЗДО́БРИТЬСЯ роздобрі́ти, розщедрі́-;
-вшийся розщедрі́лий, роздобрі́-, ра́птом таки́й до́брий, Ø.
РАЗДАВА́ТЬ роздава́ти, дава́-; **р. взаймы́** розпозича́-;
--й що /*м*ᴴ хто/ роздає́ ◊, зви́клий ♦, з-й розда́-, за́йня́тий розда́чею, (роз)дава́ч, роздава́льник, (роз)даве́ць, *р*ᴷ розда́чник, *п*ᴷ роздавчий + %, *о.* на розда́чі; **-й взаймы́ = дающий в.; ще́дро -й** ще́дра душа́;
-ый (роз)да́ваний, розподі́лю-;

РАЗДА́ТЬ: р. взаймы порозпозича́ти; ◊.
РАЗДАВА́ТЬСЯ *(звук)* луна́ти, розлу́нювати*(ся)*; *(вибух)* гри́мати, *ф*ᴾ спала́хува-, *(ушир)* ширша-, роздува́тися, розпуха́ти, *(у плечах)* ши́рша-; **-аётся пе́ние соловья́** луна́є солов'їний спів; **-а́лись /-а́лось/** роздавано;
-йся 1. що луна́ ◊, розлу́нюваний, *о*ᴷ почу́тий, *п*ᴷ розко́тис-, лунки́й, *с.* стозву́-, *ф*ᴾ звук [**-иеся тре́ли** зву́ки тре́лей/ів], 2. що роздає́ться +, щора́з ши́рший, розтя́га765ний, розши́рюв-, 3. = **-ый**; **гармони́чно -я** *п*ᴼ банду́рний; **зво́нко -я** стодзво́н-, лункодзво́н-; **-ееся э́хом** *і.* розлу́нювання;
РАЗДА́ТЬСЯ *(- звук)* гри́мнути, загусти́ ◊; **-а́лось** загуло́; **-а́лся** *(вибух)* розлі́гся; **-а́лся звон ко́локола** заба́мкав дзвін;
-вшийся 1./2. Ø, 2. розду́тий, розтя́гну-, розпу́хлий.
РАЗДА́ВЛИВАТЬ розду́ш/увати, розча́влю-, души́-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, з-й роздуши́-, розду́шувач, розча́влю-, души́тель, *п*ᴷ = %;
-йся/-ый ду́шений, ча́вле-, розду́шува-, розч[д]а́влю-.
РАЗДА́ИВАТЬ*(СЯ)* роздо́ювати*(ся)*, дої́ти*(ся)*;
--й що /*м*ᴴ хто/ роздо́ює ◊, роздо́ювач, доя́р, *п*ᴷ розді́йливий, *і*ᶜ до́йчий;
-йся/-ый роздо́юваний, до́є-.
РАЗДА́ЛБЛИВАТЬ роздо́вб/увати, довба́-, довб-.
--й що /*м*ᴴ хто/ роздо́вбує, зви́клий ♦, р-й роздовбти́, роздо́вбувач, довба́ль, до́вбуш, *п*ᴷ = %;
-йся/-ый до́вбаний, роздо́вбува-.
РАЗДА́РИВАТЬ роздаро́в/увати, дарува́-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує, зви́клий ♦, гото́вий роздарува́-, розда́йбіда, *п*ᴷ → **дарящий**;
-йся/-ый даро́ваний, роздаро́ву-.
РАЗДА́ТОЧНЫЙ роздава́льний, розподі́льчий, *(список)* на ви́дачу, /*на виплату*/ виплатни́й, *р*ᴮ розда́чі [**р. пункт** пункт р.].
РАЗДВА́ИВАТЬ роздво́/ювати, двої́-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ює ◊, с-и ♦, з-й роздвої́-, *п*ᴷ роздво́йчий + %;
♦♦♦СЯ двої́тися ◊, розполови́нюва-; **мне́ния -я́тся у** *кого* на́двоє ду́мають *хто*;
-йся/-ый роздво́юваний + **двоящийся**;
РАЗДВОИ́ТЬСЯ: -вшийся = РАЗДВОЕННЫЙ, Ø;
РАЗДВО́ЕННЫЙ розполови́нений ◊, *п*ᴷ двійча́стий.
РАЗДВИГА́ТЬ розсув/а́ти, *(юрбу)* розпиха-, *(кущі)* прогорта́-; **р. грани́цы** *о* рзпиха́- лі́ктями сусі́дів; **без конца́ р. преде́лы** обезме́жува-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, з-й розсу́ну-, розсува́ч, *п*ᴷ = %, *с*ᴷ розсу́нь-, © розсува́ючи;
-йся/-ый розпи́ханий, розсу́ва-, розшто́вху-, розхи́лю-, розши́рю-, прогорт́аний, *п*ᴷ розсувни́й, *(циркуль)* розхи́льчастий;

РАЗДВИ́НУТЬ розпе́рти [розіпру, розі́пре] ◊;
РАЗДВИНУТЬСЯ *(- прірву)* розрости́ся ◊.
РАЗДВО́ЕННОСТЬ $о^к$ двоїстість.
РАЗДЕВА́ТЬ*(СЯ)* роздяга́ти*(ся)*, розбира́ти*(ся)*. ого́лювати*(ся)*, витрушувати*(ся)* з одягу; **р-ть глаза́ми** обма́цувати /ма́ца-/ очи́ма, дивитися крізь о́дяг;
--й що /$м^н$ хто/ роздягá ◊, зви́клий роздяга́ти, р-й роздягти́, $п^к$ роздяга́льний + %, $с^к$ роздягни́- [роздягни́-погляд]; **-й взгляд** по́гляд крізь о́дяг; **-йся/-ый** роздя́ганий, розби́р-, ого́лов-; **-я догола́** розби́раний до тіла.
РАЗДЕ́Л *(дія)* $о^к$ дільба́.
РАЗДЕ́ЛЫВАТЬ обробля́ти, *(рибу)* $о^к$ па́тра-, те́льбуши́-; **р. под оре́х** *кого* накру́чувати хвоста́ *кому*, $к^н$ $д^к$ розчи́стити під горі́х;
--й що /$м^н$ хто/ обробля́ ◊, з-й обробити, для обро́бки, за́йня́тий -ою, $п^к$ обро́бчий + %, $с^к$ -обро́бний [-й де́рево деревообро́бний]; **-й под оре́х** з-й накрути́ти хвоста́;
-ый ро́блений, обро́блюва- /роз-/, розби́ра-, па́тра-, те́льбуше-, фарбо́ва-, розши́рюва-, розчи́щува-;
РАЗДЕ́ЛАТЬ *(тушу)* $о^к$ розтелесува́ти ◊;
♦♦♦СЯ *(з їми)* кінча́ти, розрахо́вуватися, розпра́вля-, збува́- *кого*; **р. с** ***чем*** ста́вити кра́пку на; **-йся** 1. що /$м^н$ хто/ кінча́ ◊, с-и ♦, р-й скінчи́-, 2. р-й розквита́тися ◊, 3. = **-ый**;
РАЗДЕ́ЛАТЬСЯ *(з ким)* $о^к$ розквита́тися; ◊;
-вшийся $п^р$ квит, кви́ти [тепе́р ми кви́ти], Ø.
РАЗДЕЛЯ́ТЬ розділя́ти /пере-, по-/, *(кого з ким)* різни́-, розрі́знюва-, відокре́млю- /роз-/; **р.** ***чьи*** **взгля́ды** *о.* одни́м ду́хом ди́хати з *ким*, так са́мо ду́ма-, прихиля́тися до *чиїх* по́глядів; **р. страда́ния** співболі́ти;
--й що /$м^н$ хто/ поділя́ ◊, зви́клий п., р-й поділи́-, за́йня́тий по́ділом, розподі́лювач, ділі́й, *(заклад)* розподі́льник, $п^к$ розподі́льчий, розді́льний /пере-/, розді́люваль-, розподі́ль-, розрі́знюваль-, розділо́вий, розбра́тній, розбрату́щий, роз'єдна́вчий, межови́й + %, для *(роз)*по́ділу, ± **отделяющий**; **-й мне́ние** ***чьё*** одно́ї ду́мки з *ким*, прихи́льний до *чиєї* ду́мки /по́гляду/;
-йся/-ый ді́лений, переді́люва- /роз*(по)*ділю-/, роз'є́дну-, розгалу́жу-, розрі́зню-, відокре́млю-, $п^к$ розді́льний /по-/, $р^к$ відокре́мчий;
РАЗДЕЛИ́ТЬ: р. попола́м розполовини́ти; **р. трапе́зу** хліба-со́ли розділи́ти;
-и́мый розді́льний /по-/, ле́гко ді́лений /+ **-ый**/;
РАЗДЕЛЁННЫЙ розді́лений ◊; **р. попола́м** розполови́нений.
РАЗДЁРГИВАТЬ розсми́к/увати, розша́рпу-, сми́кати, ша́рпа-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, з-й розша́рпа-, за́йня́тий розсми́куванням, розшарпувач, розсмику-, сми́кало, $п^к$ сми́кальний + %;
-йся/-ый сми́каний, ша́рпа-, розсми́кува-, розша́рпу-.
РАЗДИРА́НИЕ $р^к$ роздертя́.
РАЗДИРА́ТЬ шматувати, роздира́-, розрива́-, розкра́юва-, *о.* рва́- на всі бо́ки, *(серце)* кра́я-;
--й що /$м^н$ хто/ шмату́є ◊, зви́клий ♦, з-й розкра́я-, роздира́льник, роздира́ч, роздира́йко, роздира́йло, $п^к$ деру́чий, роздиру́щ-, розди́рчий, розри́в-, /*крик*/ надри́вний, надсад-, несамови́тий, надса́дис-, надри́вис-, прони́зливий, розди́рли- + %; **-й ду́шу** *(крик)* ди́кий, гістери́чний, несамови́тий *(*роздери́-душу-кри́к*)*;
-йся/-ый де́ртий, роздира́ний, розри́в-, шмато́в-, розпана́хув-, розкра́юв-, $п^к$ розривни́й; **-я** $п^к$ розди́рливий.
РАЗДОБЫВА́ТЬ *(ро)*здобува́ти, розжива́тися на *що*, стара́- *чого*;
--й що /$м^н$ хто/ здобува́ ◊, охо́чий ♦, з-й роздобу́-, здобу́вець, стара́тель, роздобу́дько, $п^к$ здобу́вчий;
-ый *(роз)*добу́ваний, $п^к$ добувни́й;
РАЗДОБЫ́ТЬ розстара́тися *чого* /на *що*/ ◊, запопа́сти, $ж^н$ урва́-, $ж^м$ доп'я́с- [**где он -ы́л?** де він доп'я́в?].
РАЗДО́ЛЬЕ *(кому)* во́ля, лахва́, ро́зкіш, *(звуків)* $о^к$ буйно́вище, $п^о$ розпли́ви [**р. просто́ра** розпли́ви про́сторів].
РАЗДО́ЛЬНЫЙ $о^к$ ві́льний, просто́рий, розло́гий, широ́кий, *(лан)* широкопо́лий.
РАЗДОРО́ЖЬЕ *о.* розхре́стя, $ж^м$ розсо́ша.
РАЗДО́РЫ $о^к$ пересва́ри, колотне́ча [**ве́чные р.** ві́чна к.].
РАЗДРАЖА́ТЬ дратува́ти, роздрато́вува-, нервува́-, псува́- кров, гра́- на не́рви, *(фактами)* пекти́ о́чі, *(- голос)* шкребти́ по душі́;
--й що /$м^н$ хто/ драту́є ◊, зви́клий ♦, з-й роз♦, дратівни́к, ґедзь, іржа́, смола́, $м^а$ подра́зник, $п^к$ дразли́вий, подра́зли-, дратівни́й *(для їх)*, *р.* роздро́чуваль-, /- *слово*/ дошкульний + %;
-йся/-ый драто́ваний, роздра́жню-, подра́зню-, роз'я́трю-;
РАЗДРАЖИ́ТЬ: -и́мый подра́зливий, драт*(ів)*ли́-; **легко́ -ый** діткли́вий;
РАЗДРАЖЁННЫЙ $о^к$ розпасійо́ваний ◊.
РАЗДРАЖЕ́НИЕ *(стан)* роздрато́вання.
РАЗДРАЖИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ подра́зливий, гнівли́-, $з^г$ дрокови́стий.
РАЗДРОБЛЯ́ТЬ: --й > ДРОБИТЬ;
РАЗДРОБЛЁННЫЙ *(- каміння)* пото́вчений.
РАЗДУВА́НИЕ *к.* ро́здув.
РАЗДУВА́ТЬ роздува́ти, рпздима́-, *(конфлікт)* розкочега́рюва-;
--й що /$м^н$ хто/ роздима́ ◊, зви́клий ♦, з-й розду́-, для ро́здуву, за́йня́тий -ом, роздува́льник, роздму́хувач, роздува́ч, розкочега́рю-, $п^к$ роздува́льний, розду́вчий + %, $с^к$ розідми́- [розідми́-

брюхо], роздимáючи; **-й кади́ло** рáдий роздýти кади́ло;

РАЗДУ́ТЬ *п.* розкочегáрити; ◊;

РАЗДУВА́ТЬСЯ *ф*[р] розростáтися; ◊;

-йся/-ый дýтий, роздýваний, роздмýху-, розвію-; **-я** щорáз пухлíший;

-вший(ся) Ǿ; **-я** роздýтий, розпýхлий, *п*[к] пукáтий, розпéр-.

РАЗДУ́МЫВАТЬ роздýмувати, розми́слю-, *п.* вагáтися;

--й що /*м*[н] хто/ роздýмує ◊, схи́льний ♦ /до рóздумів/, з-й роздума-, *о.* у рóздумах, *п*[к] роздýмливий, © пори́нувши в рóздуми; *(**тяжело́**)* **-й** спóвнений *(важки́х)* думóк.

РАЗЕВА́ТЬ *(рот)* роззявля́ти, розкривá-;

--й що /*м*[н] хто/ роззявля́, зви́клий ♦, р-й роззя́ви-, ☺ *н*[Е] роззя́ва; **-й рот** © роззя́вивши рóта;

-йся/-ый роззя́влюваний, *р.* роззя́вля-.

РАЗЖА́ЛОБЛИВАТЬ; РАЗЖА́ЛОБИТЬ *ó* взя́ти /проби́-/ сльозóю.

РАЗЖЁВЫВАТЬ розжóвувати, жувá-;

--й що /*м*[н] хто/ розжóвує ◊, зви́клий ♦, з-й розжувá-, *п*[к] жувáльний + %, *с*[к] розжýй- [розжýй-і-поклади-в рот];

-йся/-ый жóваний, розжóву-;

РАЗЖЕВА́ТЬ *(діло)* *о*[к] роздзьóбати; ◊.

РАЗЖИВА́ТЬСЯ розживáтися /за-/, *з*[г] запомагá-;

-йся 1. що /*м*[н] хто/ розживáється ◊, с-и ♦, з-й розжи́-, 2. **раздобывающий**;

РАЗЖИ́ТЬСЯ здобýтися на *що*, розстарá- *чого* /на *що*/ ◊, *ж*[н] урвáти;

-вшийся Ǿ.

РАЗЖИГА́ТЬ розпáлювати /за-/, розжéвр-, розжáр-; **р. стра́сти** *(**в ком**)* підливáти лóю /мáсла/ в огóнь, підсипá- пéрцю,- *(розкочегáрюва- кого)*;

--й що /*м*[н] хто/ розпáлює ◊, с-и ♦, з-й розпали́-, зáйнятий рóзпалом, палíй, розпáлювач, розжáрю-, *п*[к] розпáльчий + %; **-й не́нависть** з-й розпали́- /зви́клий ♦/ ненáвисть; **-й стра́сти** р-й підли́- лóю в огóнь;

-йся/-ый розпáлюваний, розжéврю-, розжáрю-, розпéчу-, *п*[к] розпальни́й;

РАЗЖЕ́ЧЬ *п*[о] розвóгнити ◊.

РАЗЖИЖА́ТЬ розрíджувати, розвóди-;

--й що /*м*[н] хто/ розрíджує ◊, зви́клий ♦, з-й розріди́-, розрíджувач, *п*[к] *р*[к] розрíдчий + %;

-йся/-ый розрíджуваний, розвóдж-, *п*[к] розрідни́й

РАЗЖИЖЕ́НИЕ: р. мозго́в *ф.* розслáблення мóзку.

РАЗЖИМА́ТЬ ростискáти;

--й що /*м*[н] хто/ ростискá ◊, зви́клий ♦, з-й розціпи-, *п*[к] ростискáль-, ростискóвий + %;

РАЗЖА́ТЬ: р. глаза́ розмрýжитися; ◊;

РАЗЖИМА́ТЬСЯ *(- пальці)* випрýчуватися; ◊;

-йся/-ый рости́скуваний, ростýлю-, розцíплю-, випрýчу-, *п*[к] *т.* ростискни́й, ростискóвий;

РАЗЖА́ТЬСЯ розпрýжитися ◊.

РАЗЗАДО́РИВАТЬ роздрóчувати /розохóчу-, розпáлю-, під'ю́дж/у-, підштри́ку-, підстрýнчу-, *г.* пібéхту- *кого,* додавáти вогню́ *кому*, *р.* ю́ди-;

--й що /*м*[н] хто/ ~ýє ◊, під'ю́джувач, з-й під'ю́дити, *п*[к] розпáльчий + %, *(бій)* зачíпни́й;

-йся/-ый роздрóчуваний, розохóчу-, розпáлю-, під'ю́джу-, підштри́ку-, підстрýнчу-, підбéхту-, *п*[к] зачіпни́й;

РАЗЗАДО́РИТЬ: то́лько р. тíльки оскóму наби́ти; ◊.

РАЗЗВА́НИВАТЬ > РАЗБАЛТЫВАТЬ;

РАЗЗВОНИ́ТЬ розбéмкати, рознéсти́ як сорóка на хвостí; ◊ → РАЗБОЛТАТЬ;

-и́вший Ǿ.

РАЗЗНАКО́МЛИВАТЬСЯ 1. перезнайóмлюватися /за-/, 2. ознайóмлюва-.

РАЗЗОЛО́ЧЕННЫЙ *о*[к] весь у зóлоті.

РАЗИ́ТЬ рази́ти, би́-, трощи́-, розтрóщува-, побивá-, кресá-, товкти́, *(чим)* тхнý-, недóбре пáхну-;

--й 1. що /*м*[н] хто/ рази́ть ◊, с-и ♦, з-й розтрощи́-, розтрóщувач, *п*[к] разю́чий, уби́в-, нищíвни́й, 2. що тхне ◊ + **вон**ю**ющий**; **-й меч** уби́вчий меч.

РАЗЛАГА́ТЬ розкладáти, розтлівá-, деморалізувá-, *ф.* розсобáчу-;

--й що /*м*[н] хто/ розкладá ◊, зви́клий ♦, з-й розклáс-, *п*[к] розтлівýщий, розкладý-, тлíнний, деморалізацíй-, розкладóвий, розклáдницький;

РАЗЛАГА́ТЬСЯ гни́ти, розпадáтися ◊;

-йся = гниющий + *п.* піддáваний деморалізáції, *п*[к] розкладни́й, *р*[к] розклáдистий; **легко́ -йся** нестíйки́й, нетривки́й, крихки́й;

-йся/-ый розклáданий, розтлíв-, деморалізó-, розсобáчу-; **-я** розпáдистий, розпадýщий;

РАЗЛОЖИ́ТЬ(СЯ): -и́мый лéгко розклáданий /**-ый**/, *п*[к] розкладни́й;

-вший(ся) Ǿ; **-я** розклáдений, деморалізóва-, гнили́й, прогни́- /пере-/.

РАЗЛА́Д *о*[к] розлáддя, *ф.* роздрáй.

РАЗЛА́МЫВАТЬ розлáмувати /-óмлю-/, руйну́-;

--й що /*м*[н] хто/ розлáмує ◊, зви́клий ♦, з-й розломи́-, розлáмувач, ланáч, *п*[к] *р*[к] розлóмчий + %;

-йся/-ый лáманий, розлáмува-, руйнó-, розлóмлю-; **-я** ламýчий, ламки́й, крих-, розлóмистий.

РАЗЛА́ПИСТЫЙ розлóжистий, розсохá-, розки́дис-.

РАЗЛЕГА́ТЬСЯ *(на ліжку)* вилéжуватися /роз-/;

-йся розлóжистий.

РАЗЛЕ́ЧЬСЯ: разлёгшийся розлéглий, Ǿ.

РАЗЛЕЗА́ТЬСЯ розлáзитися, розлізá-;

-йся що розлáзиться ◊, схи́льний ♦, готóвий розлíз-, *п*[к] розлáзистий, розлáзливий;

РАЗЛЕ́ЗТЬСЯ: -е́зшийся розлíзлий, Ǿ.

РАЗЛЁТ *(від відсутности обмежень)* рóзприск.

РАЗЛЕТА́ТЬСЯ розлітáтися, розвíюва-, розбивá-, *(на друзки)* розпри́ску-, *(врізнобіч)* розскáку-;

-**йся** що розліта́ється ◊, розскаку́ваний, гото́вий розлеті́тися, $п^к$ розльо́тистий, © розліта́ючись;

РАЗЛЕТЕ́ТЬСЯ *(врізнобіч /- людей/)* розско́читися; ◊; **р. в пух и прах** розлеті́- у прах і по́піл; **р. вдре́безги** потрощи́-.

РАЗЛИ́В $о^к$ розли́висько, *з.* зали́ва; **ме́стного -ва** *(вино)* розли́те /розли́ване/ на мі́сці.

РАЗЛИВА́ННЫЙ: -ное мо́ре розли́ване мо́ре.

РАЗЛИВА́ТЬ розлив/а́ти, *(борщ)* насипа́-, си́па-;

--**й** що /$м^н$ хто/ розлива́ ◊, р-й ♦, з-й розли́-, за́йнятий розли́ттям, розли́ва́ч /-а́льник/, $п^к$ розли́вчий + %, $с^к$ розли́й- [-**й во́ду** розли́йвода];

РАЗЛИВА́ТЬСЯ вихо́дити з берегі́в ◊;

-**йся/-ый** розли́ваний, си́па-, $п^к$ розливни́й; -**я** *(-річку)* ~частий; -**я реко́й слёз** у пото́ках сліз.

РАЗЛИНО́ВКА лініюва́ння, ліні́яння.

РАЗЛИНО́ВЫВАТЬ ліні́їти, розлініюва-;

--**й** що /$м^н$ хто/ ліні́їть ◊, з-й ♦, р-й роз♦, за́йнятий ліні́янням /лініюва́н-/, $п^к$ = %;

-**йся/-ый** розлініюваний, лінія-.

РАЗЛИЧА́ТЬ вирізня́ти /роз-, від-/, розрізнюва-, розпізнава́-;

--**й** що /$м^н$ хто/ розрізня́ ◊, розпізнава́ч, розрізню-, р-й ♦, з-й відрізни́-, $п^к$ $р^к$ розрізня́вчий, розпізна́в- + %;

-**йся/-ый** розрі́знюваний /ви-, від-/, розпізна́ва-; -**я** різнополя́рний, *(чим)* відмін-;

РАЗЛИЧИ́ТЬ розрізни́ти ◊;

-**и́мый** *(чим)* помі́тний, ле́гко розпізна́ва-.

РАЗЛОЖЕ́НИЕ $о^к$ гниття́, *(білків)* ро́зпад.

РАЗЛО́М ро́злам.

РАЗЛУЧА́ТЬ розлуча́ти, роз'є́днува-, розпаро́в-;

--**й** що /$м^н$ хто/ розлуча́ ◊, охо́чий ♦, з-й розлучи́-, розлу́чник, $п^к$ $р^к$ розлучки́й + %;

РАЗЛУЧИ́ТЬ розбрата́ти ◊;

РАЗЛУЧА́ТЬСЯ розхо́дитися ◊, не трима́- ку́пи, *(з мрією)* розстава́-; **не р.** трима́- ра́зом;

-**йся/-ый** розлу́чуваний, розрі́зню-, розпаро́ву-, $п^к$ розлучни́й.

РАЗЛЮЛИ́ МАЛИ́НА *i.* лахва́, $п^р$ $о^к$ кра́ще не тре́ба, як у ка́зці.

РАЗМАГНИ́ЧИВАТЬ розмагне́[і]чувати;

--**й** що /$м^н$ хто/ розмагне́[і]чує ◊, зви́клий ♦, з-й розмагне́[і]ти-, $п^к$ розмагне́[і]чувальний, розмагне́[і]тний;

-**йся/-ый** розмагне́[і]чуваний.

РАЗМА́ЗЫВАТЬ вима́зувати /роз-/, розма́щу-;

--**й** що /$м^н$ хто/ розма́зує ◊, р-й ♦, з-й розмаза́-, для розма́зування, $п^к$ розма́зливий + %;

-**йся/-ый** ма́заний, ма́ще-, розма́зува-, розма́щу-; -**я** мазки́й, *п.* розпли́вчастий.

РАЗМАЛЁВЫВАТЬ розмальо́в/увати, $о^к$ розшмаро́ву-;

--**й** що /$м^н$ хто/ ~ує +, охо́чий ♦, з-й розмалюва́-, $п^к$ $р^к$ розмальо́вчий + %;

-**ый** розмальо́вуваний, розшмаро́ву-;

РАЗМАЛЁВАННЫЙ $о^к$ розшмаро́ваний ◊.

РАЗМА́ЛЫВАТЬ: --й = **мелющий** + розме́лювач, $п^к$ розме́лювальний, розме́льчий.

РАЗМА́ТЫВАТЬ розмо́т/увати, *нитки)* розсо́т-;

--**й** що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, з-й ♦, покли́ка- ~а́-, для ~ування, за́йнятий -ям, розмо́тувач, $п^к$ = %;

-**йся/-ый** розмо́туваний, розсо́ту-.

РАЗМА́Х $п^о$ розкри́лля, *(робіт)* широта́, о́бсяг, *(плуга)* за́сяг, $ф^р$ розгі́н [*(бу́ти)* **в розго́ні** = не припиня́ти ді́я-, не згорта́- ру́ки]; **р. крыл** *р.* сяг, $п^о$ ро́зкрил.

РАЗМА́ХИВАТЬ розма́хувати /ви-/, маха́-;

--**й** що /$м^н$ хто/ вима́хує ◊, розма́ханий, поста́вле- ♦, махайло, $п^к$ = %;

-**йся/-ый** розма́х*(ув)*аний /ви-/, ма́ха-;

РАЗМАХНУ́ТЬСЯ: -вшийся розма́хнений, розма́хнут-, Ø.

РАЗМА́ЧИВАТЬ розмо́чувати, мочи́-;

--**й** що /$м^н$ хто/ розмо́чує, зви́клий ♦, з-й розмочи́-, за́йнятий розмо́чуванням, $п^к$ = %;

-**йся/-ый** мо́чений, розмо́чува-.

РАЗМА́ШИС/ТО зама́шисто, $о^к$ розма́хано, *(підписувати) г.* наві́дліт;

~**ТЫЙ** $о^к$ замашни́й, зама́шистий, розкри́лис-, *(крок)* сягнис́-, *(- будівництво)* інтенси́вний.

РАЗМЕЖЁВКА *(дія + ¤)* розмежо́вання.

РАЗМЕЖЁВЫВАТЬ розмежо́вувати, межува́-;

--**й** що /$м^н$ хто/ розмежо́вує ◊, з-й ♦, покли́карозмежува́-, *і.*/$п^к$ → **разграничивающий** + %;

-**йся/-ый** межо́ваний, розмежо́ву-.

РАЗМЕЛЬЧА́ТЬ роздрі́бнювати /по-/, дрібни́-, товкти́, дроби́-, $о^к$ передрі́бнюва-;

--**й** = **дробящий**;

-**ый** дро́блений, то́вч-, $п^к$ роздрібни́й;

РАЗМЕЛЬЧЁННЫЙ передрі́бнений ◊, *(- каміння)* пото́вче-.

РАЗМЕ́НИВАТЬ розмі́нювати, міня́-, *ф.* розфі́ткува-; **р. на ме́лочи** м. на мідяки́;

--**й** що /$м^н$ хто/ міня́ ◊, зви́клий ♦, $з^г$-й роз♦, за́йнятий ро́зміном /міньбо́ю/, $п^к$ розмі́нний + %;

РАЗМЕНЯ́ТЬ наміня́ти ◊;

♦♦♦**СЯ** *(на що) ф.* розфі́тькуватися; **р. на ме́лочи** ♦**ся** на мідяки́, по́рпа- в поло́ві;

-**йся/-ый** розмі́нюваний /об-, за-/, розби́ва-, міня-, $п^к$ розмі́н-; -**я на ме́лочи** деше́вий, дріб'язко́-, $п^{-о}$ меркант́ильний, по́йнятий усі́м дрібни́м, по́рпало в поло́ві;

РАЗМЕНЯТЬСЯ: -вшийся що розміня́вся, розмі́няний /об-, за-/.

РАЗМЕ́ННЫЙ *(- монету)* роздрібни́й.

РАЗМЕ́Р: в -е́ре $ф^р$ ро́зміром; **в больши́х -ах** *(розтрата)* на вели́ку мі́ру /су́му, *г.* ска́лю/.

РАЗМЕРЯ́ТЬ розміря́ти, мі́ря-, *(землю)* межува́-, розмежо́вува-;

--**й** 1. **измеряющий**, 2. **размежёвывающий**;

-**йся/-ый** 1. розмі́рюваний + **измеряем-**, 2. **раз-**

межёвываем-;
РАЗМЕ́РИТЬ ви́міряти ◊;
РАЗМЕ́РЕННЫЙ *(крок)* мі́ряний, ви́міря-, *(побут)* унормо́ва-.
РАЗМЁТЫВАТЬ; РАЗМЕТА́ТЬ *б*ᵍ розі́мча́ти, *(розсіяти)* розточи́-.
РАЗМЕЧА́ТЬ розміча́ти, *ф*ᵖ значи́-, *р*ᵏ розознача́-;
--й що /*м*ᴴ хто/ розміча́ ◊, р-й ♦, з-й розмі́ти-, за́йня́тий ро́зміткою, розмі́тник, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый зна́чений, мі́че-, розмі́ч*(ув)*а-.
РАЗМЕ́ШИВАТЬ 1. розмі́шувати *(д*ᵏ розміси́-*)*, 2. розмі́шува- *(д*ᵏ розміша́-*)*, розколо́чув-, міша́-;
--й 1./2. що /*м*ᴴ хто/ розмі́шує ◊, 1. р-й ♦, з-й розміси́-, *п*ᵏ міси́льний + %, 2. зви́клий розмі́шува-, з-й розміша́-, *п*ᵏ міша́льний + %;
-йся/-ый 1./2. розмі́шуваний, 2. розко́лочува-, міша-; **-я** 2. *(розчин)* *п*ᵏ мішанко́вий;
РАЗМЕША́ТЬ 1. ви́місити ◊, 2. ви́мішати ◊.
РАЗМЕЩА́ТЬ приміща́ти /роз-/, *(мати під рукою)* розташо́вува-, *(в хатах)* розселя́-;
--й що /*м*ᴴ хто/ приміща́ ◊, р-й ♦, призна́чений розмісти́-, розсе́лювач, *п*ᵏ розсе́льчий + %;
-йся/-ый се́лений, розсе́люва-, розташо́ву-, приміщу- /роз-/;
РАЗМЕСТИ́ТЬ: р. **ме́жду** *чем* **и** *чем* *ф* втули́ти між *чим* та *чим*; ◊.
РАЗМИНА́ТЬ м'я́ти, вимина́- /роз-/, *(тіло)* розру́х/ува-, *(ходьбою)* розхо́джу-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, зви́клий /с-и/ р., з-й розім'я́-, *ф*. розмина́йло, *п*ᵏ розру́шливий + %;
-йся/-ый м'я́тий, розми́наний /про-/, розру́хува-, розхо́джу-, *д*. розми́натий;
РАЗМЯ́ТЬ *(скоржавіле)* розкоржа́вити; ◊.
РАЗМИНИ́РОВАТЬ розміно́вувати;
--й що /*м*ᴴ хто/ розміно́вує, зви́клий ♦, р-й розмінува́-, для розміно́вання, за́йня́тий -ям, розміно́вувач, *п*ᵏ *р*ᵏ розміно́вчий + %;
-йся/-ый розміно́вуваний.
РАЗМИ́НКА *с*ᵐ *(роз)*ру́ханка.
РАЗМИНО́ВКА *(роз'їзд)* *о*ᵏ ро́зми́нка.
РАЗМИНУ́ТЬСЯ *д*ᵏ: **р. с** *кем* ви́минути /об-/ *кого*.
РАЗМНОЖА́ТЬ мно́жити, розмно́ж/ува-, розплоджу-, розво́ди-, *о*ᵏ тиражува́-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, з-й ♦, р-й розмно́жи-, за́йнятий розмно́женням, розмно́жувач, розпло́джу-, *п*ᵏ розмно́жувальний, мно́жильний + %;
РАЗМНО́ЖИТЬ *(агітку)* розтиражува́ти; ◊;
-йся/-ый мно́жений, пло́дже-, розмно́жува-, розво́джу-, розпло́джу-, *п*ᵏ щедропло́дий, *с*ᵏ -плі́дний [**бы́стро -я** скороплі́дний]; **неразмножа́ющийся** безплі́д-, безнаща́д-;
РАЗМНО́ЖИТЬСЯ намно́житися ◊;
-вший*(ся)* Ø; **-я** намно́жений ◊.
РАЗМОКА́ТЬ розмок/а́ти, розкиса́-, *(- шлях)* розгруза́-;
--й/-ый що ~а́, розмо́чаний, схи́ль- ♦, щора́з мокрі́ший /грузькі-/, *(вже)* ма́йже розмо́клий /розгру́з-/, *п*ᵏ розмо́чливий, напіврозгру́злий;
-о́кший розмо́клий, розки́с-, розгру́з-.
РАЗМО́Л *(дія)* *о*ᵏ молоття́, мли́во.
РАЗМО́ЛВКА; РОЗМО́ЛВКИ *ф*ᵖ ко́нтри.
РАЗМОНТИ́РОВАНИЕ*(дія і ¤)* розмонто́вання.
РАЗМОРА́ЖИВАТЬ розморо́ж/увати;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує, р-й ♦, з-й розморо́зи-, за́йня́тий розморо́женням, розморо́жувач, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый розморо́жуваний.
РАЗМОЧА́ЛИВАТЬ *(линву)* розкло́ч/увати, *(дерево)* розволо́кню-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й розкло́чи-, за́йня́тий розкло́ченням, розкло́чувач ◊, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый розкло́чуваний, розволо́кню-.
РАЗМЫВА́ТЬ: **--й** що розмив/а́, з-й розми́ти, схи́ль- розмива́-, розмива́ч, *п*ᵏ розми́вчий + %;
-йся/-ый ~аний, *п*ᵏ розмивни́й, розми́вчастий.
РАЗМЫКА́НИЕ *д*ᵏ розі́мкнення.
РАЗМЫКА́ТЬ*(СЯ)* розмика́ть*(ся)*, роз'є́днувати*(ся)*, *(уста, очі)* розтуля́ти*(ся)* /-клі́плювати*(ся)*/;
--й що /*м*ᴴ хто/ розмика́ ◊, охо́чий ♦, з-й розімкну́ти, розмика́ч, роз'є́днув-, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый розми́каний, роз'є́днув-, розклі́плю-, *п*ᵏ розмика́ль-.
РАЗМЫШЛЕ́НИЕ: **вре́мя на р.** час на ро́здуми;
РАЗМЫШЛЕ́НИЯ ду́ми, ро́змисли, *ф*ᵖ заду́ма [пори́нув у заду́му = **погрузи́лся в р.**].
РАЗМЫШЛЯ́ТЬ міркува́ти, обмірко́ву- /роз-/, ду́мати, метикува́-, розкида́- голово́ю, *г*. наду́муватися;
--й що /*м*ᴴ хто/ мірку́є ◊, с-и ♦, зᴹ-й обміркува́-, обтя́жений ро́здумами, спо́вне- ро́здумів, у ро́здумах про, *п*ᵏ *а*. медитати́вний;
ПОРАЗМЫШЛЯ́ТЬ *ф*ᵖ пogра́тися думка́ми ◊;
(ПО)РАЗМЫ́СЛИТЬ розки́нути голово́ю, розду́матися /на-/ [**-лив -авшись**]; **-лив** *г*. по наду́мі;
-вший Ø.
РАЗМЯГЧА́ТЬ м'якши́ти, розм'якша́- /-шува-/;
--й що м'якши́ть ◊, схи́льний ♦, з-й роз♦, розм'якшувач, *п*ᵏ м'якши́льний + %;
РАЗМЯГЧА́ТЬСЯ м'я́кшати, розм'яка́-;
-йся/-ый розм'я́кшуваний /по-/, м'я́кше-; **-я** напіврозм'я́клий;
РАЗМЯГЧИ́ТЬСЯ: **-вшийся** розм'я́клий, Ø.
РАЗМЯКА́ТЬ: **--й** що розм'яка́, схи́льний розм'яка́ти + **размягчающийся**;
РАЗМЯ́КНУТЬ: **-я́кший** розм'я́клий, Ø.
РАЗНА́ШИВАТЬ розно́шувати, *(взуття)* розхо́джу-, розто́пту-;
--й що /*м*ᴴ хто/ розно́шує ◊, р-й ♦, зᴦ-й розноси́-, розхо́джувач, розто́пту-, топчі́й, *п*ᵏ *р*ᵏ розно́счий, розно́сливий + %;
-йся/-и́мый розно́шуваний, розто́пту-, розхо́джу-, *п*ᵏ розносни́й.
РАЗНЕ́ЖИВАТЬ розні́жувати, розпе́щу-, ні́жити'

--й що /м^н хто/ розпе́щує ◊, схи́льний ♦, з-й розпе́сти-, розпе́щувач, п^к ні́жний, розні́жистий + %;
-йся/-ый пе́щений, ні́же-, розпе́щува-, розні́жу-;
-я п^к р^к розні́жистий;
РАЗНЕ́ЖИТЬСЯ: -вшийся розмані́жений, Ø.

РАЗНИМА́ТЬ розді́ймати /з. -ійма́-, д^к розійня́-; п^ф розійму́, розі́йме(ш)/, *(біякі́в)* розво́ди-, розбороня́-, *(деталі)* розбира́-;
--й що /м^н хто/ розбороня́ ◊, р-й ♦, з-й розібра́-, с-и розво́ди-, розводі́й, розве́дько, п^к роз'є́мний, розборо́нчий + %;
-йся/-ый розді́йманий, розби́ра-, розборо́нюва-, п^к роз'є́м-, розвідни́й.

РА́ЗНИЦА: с той -ой, что *(не)* ті́льки й то́го, що *(не)* [**з т. -ой, что** *(не)* **босо́й** т. й т., що *(не)* бо́сий];

РАЗНОБО́Й різнобі́жність /-бі́жжя/, *о.* брак зго́ди, ф^р незла́года, *(хаос)* розгарді́яш.

РАЗНОГЛА́СИЕ *(у свідченнях)* супере́чність.

РАЗНОЗНА́ЧАЩИЙ, РАЗНОЗНА́ЧНЫЙ ф^р рі́зної ваги́.

РАЗНОМЫ́СЛЯЩИЙ різноду́мець, різнобо́жий

РАЗНООБРА́ЗИЕ о^к розмаї́ття, п^о розма́й, різноцві́т, многота́; **внесе́ние -ия во** *что* різномані́тнення /р^к розмаї́тне-/ *чого*; **для -ия** п^-о хоч гі́рше, аби́ и́нше.

РАЗНООБРА́ЗИТЬ різномані́тнити /-ба́рви-/, розмаї́ти-:
--й що /м^н хто/ розмаї́тить ◊, зви́клий ♦, з-й у♦, урізномані́тнювач, п^к різномані́тний для *чого* + %, *о.* для різномані́тности;
-йся урізномані́тнюваний, п^к розмаї́тий;
РАЗНООБРА́ЗИТЬСЯ різномані́тнішати ◊.

РАЗНООБРА́ЗНЫЙ о^к розмаї́тий, ф^р різнобі́чний /-ба́рвий/, п^о стоба́рвий, різнопе́рий;
РАЗНООБРА́ЗНЕЙШИЙ найрізномані́тніший, *(рі́зний-)*прері́зний, щонайрі́зніший.

РАЗНОПЁРЫЙ о^к різноше́рстий.

РАЗНОРЕЧИ́ВО *(свідчити)* не в одно́.

РАЗНО́С *(по графах)* за́пис, запи́сування.

РАЗНОСИ́ТЬ розно́сити, /*(заразу)* пере-/, *(геть)* розві́юва-, трощи́-, /*упень*/ розбива́- *(вщент)*, *(чутки)* ши́ри-, пошир́юва-, розповсю́джу-, *(по графах)* зано́си- /запи́сува-/ до *чого*, ф^р носи́-; **р. весть** п^о розлу́ню-;
--й що /м^н хто/ розно́сить ◊, з-й ♦, з^г-й /покли́ка-/ розне́сти́, за́йнятий розно́сом, *(роз)*носі́й, розно́сник, *г.* розноси́тель, розно́сець, п^к розно́счий + %, с^к -но́ша [**-й по́чту** листоно́ша]; **-й газе́ты** газетоно́ша, **-й пи́щу** страво-; ±**разбивающий**[1];
-и́мый не́сений, розно́шува- /пере-, за-, до-/, запи́су- /до-/, ши́рений, поши́рюва-, розповсю́джу-, розби́-, розтро́щу-, розду́-, п^к розносни́й;
РАЗНЕСТИ́ *(на друзки)* розхе́кати, розімча́-, *(розсіяти)* розточи́-; *(череп)* розсади́- *(словесно, кого)* п. пройти́сь лома́кою по *кому*.

РАЗНОСИ́ТЬСЯ *(- звук)* луна́ти, перелі́та́-, розляга́тися, розтина́-, розко́чува-, розлу́нюва-, коти́- /поши́рюва-/ луно́ю, *(- запах)* пові́вати *чим*, *(- вісті)* шуга́-; **р. э́хом** розлу́нюватися;
-йся 1. = **разносимый**, 2. що луна́ ◊, розлу́нюваний, підхо́пле- /не́се-/ луно́ю, щора́з гучні́ший, п^к лунки́й, розко́тистий, розлу́нис-, розго́нис-, /- *славу*/ ро́зголосни́й, с^к -лу́нний [**далеко́ -я** далеколу́нний], *о.* з ро́скотами;
РАЗНЕСТИ́СЬ б^з розімча́тись, *(- звук)* о^к полі́нути, *(де)* облеті́- *що*; ◊;
-ёсшийся ко́чений луно́ю, ◊ →**разносимый, Ø.**

РА́ЗНОСТНЫЙ р^е різни́ці [**ме́тод коне́чно-ра́зностный** ме́тод скінче́нних різни́ць].

РАЗНОСТОРО́ННИЙ рясногра́нний, *о.* на всі бо́ки.

РАЗНО́СЧИК /-ИЦА/ *г.* розноси́тель /-ка/, *(інфекції)* *(роз)*носі́й, *(газет)* газетоно́ша, *(вістей)* вістоно́-, *(їжі)* стравоно́-, ї́жоно́-.

РАЗНОЦВЕ́ТНЫЙ стоба́рвий, п^б мальо́ваний.

РАЗНОЦВЕ́ТЬЕ о^к пі́стрява.

РАЗНОЧТЕ́НИЕ різнотлума́чення.

РАЗНОШЁРСТНЫЙ о^к строка́тий, різнопе́рий;
-ая пу́блика різнопе́ра пу́бліка, лю́ди вся́кої ма́сти, вся́кі тобі́ лю́ди на масть.

РАЗНОЭТА́ЖНЫЙ різнове́рхий.

РАЗНОЯ́РУСНЫЙ різнорі́вневий /-я́русний/.

РА́ЗНЫЙ: -ого разме́ра різновели́кий; **мно́го -ых взгля́дов** рі́зні вітри́ ві́ють; **мно́го ра́зного** бага́то яко́го [**тут м. -ой ры́бы** тут б. якої ри́би].

РАЗНЮ́ХИВАТЬ розню́хувати, розві́д-, ню́хати;
--й що /м^н хто/ виню́хує ◊, зви́клий /© с-и/ ♦, з-й розню́ха-, п^к ни́шпорливий, р^к розню́шли- + %;
-йся/-ый ню́ханий, розню́хува- /ви-/, розві́ду-.

РАЗОБЛАЧА́ТЬ викрив/а́ти /роз-/, виявля́-, виво́ди- на чи́сту во́ду, демаскува́-, підійма́- заві́су над *чим*, зрива́- ма́ску з *кого*, і^с роздяга́-;
--й 1. що /м^н хто/ ~а́ ◊, р-й ♦, гото́вий /з-й/ ви́кри-, за́йнятий викриття́м, викрива́тель, ~а́ч, ~а́льник, п^к викриву́щий + %, *о́* де ви́крито [**фильм, -й зло** фі́льм, де в. зло], 2. **раздевающий**;
-йся/-ый 1. розкри́ваний /ви-/, виявлю-, розмаско́ву- /де-/, п^к викривни́й, 2. **раздевающийся**;
РАЗОБЛАЧИ́ТЬ *(кого)* о^к розмаскува́ти /зде-/, *(факти)* ф^р ви́світи-, *д.* досві́дчи-; ◊; **р. непра́вду** припе́р- непра́вду до стіни́; **р. себя́ пе́ред** зра́дитися пе́ред *ким*.

РАЗОБЛАЧЕ́НИЕ демаскува́ння /д^к зде-, роз-/.

РАЗОБЛАЧИ́ТЕЛЬ о^к викрива́тель.

РАЗОБЛАЧИ́ТЕЛЬСТВО о^к викрива́цтво.

РАЗОБЩА́ТЬ роз'єднувати, розсва́рю-, розокре́млю- /від-/, *г.* зрізничко́ву-; **р.** *кого* **с** кем забива́ти клин між *ким* та ким;
--й що /м^н хто/ роз'є́днує ◊, р-й ♦, з-й розбрата́-, роз'є́днувач ◊, п^к роз'єднавчий + %, р^к розлу́чливий, *о.* для роз'є́днання, щоб роз'єдна́ти;

РАЗОБЩИ́ТЬ розбрата́ти ◊;
-вший, Ø;
РАЗОБЩА́ТЬСЯ не трима́тися ку́пи, розокре́млюва- ◊; **не р.** трима́- ку́пи;
-йся/-ый незда́тний трима́тися ку́пи, роз'є́днува-, розсва́рю-, відокре́млю-, *п*к розлучни́й;
РАЗОБЩЁННЫЙ розсва́рений, зрізничко́ва- /по-/ ◊.
РАЗОБЩЁННОСТЬ *о*к розбиття́, розсва́реність, *г.* зрізничко́ван-, *о.* розлі́зл-.
РАЗОБЩИ́ТЕЛЬ *т.* роз'є́днувач, відокре́млю-.
РА́ЗОВЫЙ *п*рн разови́й.
РАЗОГРЕВА́ТЬ нагріва́ти /піді-, розі-/;
--й що /*м*н хто/ нагріва́ ◊, р-й ♦, з-й нагрі-, для нагрі́ття, за́йня́тий -я́м, *п*к нагрі́йливий + %, © нагріва́ючи;
-йся/-ый грі́тий, нагрі́ваний /розі-, піді-/;
РАЗОГРЕ́ТЬ(СЯ) обте́пліти(ся), нагрі́ти(ся) ◊;
-вший(ся) Ø; -я розігрі́тий ◊, обте́плілий.
РАЗОДЕ́ТЫЙ *г.* ви́строєний, *п*о пишноша́т(н)ий, оша́тний;
РАЗОДЕ́ТЫЕ (пи́шно) повдя́гані.
РА́ЗОМ *о*к вку́пі, *(одночасно)* заразо́м.
РАЗОМЛЕВА́ТЬ млі́ти, умліва́- /зі-, зо-, розі-/;
--й/-ый що /*м*н хто/ умліва́ ◊, умлі́ваний /зі-, зо-, розі-/, схи́ль- умліва́ти, гото́вий умлі-;
РАЗОМЛЕ́ТЬ: -вший розімлі́лий ◊, Ø.
РАЗОРУЖА́ТЬ роззбро́ювати, *о.* вибива́- збро́ю з рук, знеша́блю-;
--й = обезоруживающий.
РАЗОРЯ́ТЬ руйнува́ти, розоря́-, пусто́ши-, спусто́шува-, плюндру-, розграбо́ву-, ни́щити, зни́щува-;
--й що /*м*н хто/ руйну́є ◊, зви́клий ♦, з-й з♦, руйні́вни́к, руї́н-, плюндрі́й, спусто́шувач, *п*к руйні́вни́й, руї́нницький, спусто́шливий;
РАЗОРИ́ТЬ ожебра́чити, зубо́жи-, пусти́- з торба́ми, *(дуку)* взу́- в постолі́;
РАЗОРЯ́ТЬСЯ банкрутува́ти ◊, *(языком)* горла́- на всю гу́бу, сі́кти́ слова́ми;
-йся/-ый руйно́ваний, плюндро́-, грабо́-, пусто́шений, ни́ще-; **-я** зви́клий репетува́ти +, © горла́ючи на всю гу́бу;
РАЗОРИ́ТЬСЯ зве́сти́ся нінащо ◊;
-вшийся збанкруті́лий, ожебра́чений, зруйно́ва-, взу́тий у постолі́ ◊ → **-йся**, Ø;
РАЗОРЁННЫЙ ожебра́чений ◊.
РАЗОЧАРОВА́НИЕ *(стан)* розчаро́вання; **р. и отчая́ние** спроневі́ра.
РАЗОЧАРО́ВЫВАТЬ розчаро́вувати, обезнадію-;
--й що /*м*н хто/ розчаро́вує ◊, з-й ♦, р-й розчарува́-, спо́внений зневі́ри, *п*к *р*к зневі́рливий;
РАЗОЧАРО́ВЫВАТЬСЯ спроневі́рюватися ◊;
-йся/-ый розчаро́вуваний, зневі́рю-, спроневі́р-;
РАЗОЧАРОВА́ТЬСЯ: -а́лся в жи́зни *кто* світ став немилий *кому*;
-вшийся розчаро́ваний, зневі́ре-, спроневі́ре-, Ø;
РАЗРАБА́ТЫВАТЬ розробля́ти, опрацьо́вува-, /ви-/, *(руди)* добува́-;
--й що /*м*н хто/ розробля́ ◊, з-й ♦, зг-й розроби́-, для розро́бки, за́йня́тий -ою, розро́блювач, розро́бник, *п*к розро́бн[ч]ий + %;
-йся/-ый розро́блюваний, опрацьо́ву- /ви-/, добу́-;
РАЗРАБО́ТАННЫЙ ви́працьований ◊.
РАЗРАБО́ТКА *(дія і ¤)* опрацьо́вання /від-, ви́-/.
РАЗРАЖА́ТЬСЯ вибуха́ти, *(гнівом)* скипа́-, спала́хува-;
-йся що /*м*н хто/ вибуха́ +, *п*к вибуху́щий, © вибуха́ючи;
РАЗРАЗИ́ТЬСЯ спалахну́ти ◊, *(- грозу)* *ф*р упері́щи-, учи́ст-; **р. гне́вом** скипі́- від гні́ву; **р. сме́хом** зайти́ся смі́хом, покоти́- від смі́ху;
-вшийся *(ра́птом)* ви́бухлий /спалахну́-, скипі́-/, *(- бурю)* раптови́й; **-я гне́вом** скипі́лий від гні́ву, спалахну́- гні́вом; **-я сме́хом** ви́бух- смі́хом, © ма́ло не лу́сне від смі́ху.
РАЗРАСТА́НИЕ (ро́з)рі́ст, розро́щення.
РАЗРАСТА́ТЬСЯ розро́статися, розкорі́нюва-, поши́рюва-, буя́ти;
-йся що розроста́ється ◊, неспи́нний у ро́сті, щора́з буйні́ший, *ф*р поши́рюваний, © с-и ♦;
РАЗРАСТИ́СЬ *(- зелень)* ви́буяти /роз-/ ◊;
-о́сшийся розро́слий, ви́буя-, *(пишно)*розбуя́-, Ø; **-о́сшаяся зе́лень** бу́йнощі.
РАЗРАЩЕ́НИЕ *к.* ро́зріст.
РАЗРЕЖА́ТЬ *(ліс)* проріджу/вати;
--й що /*м*н хто/ ~ує ◊, з-й ♦, зм-й прорі́ди-, для прорі́дження, за́йня́тий -ям, прорі́джувач, *п*к *р*к прорі́дчий, прорі́дливий + %;
-йся/-ый прорі́джуваний /роз-/.
РАЗРЕ́З: попере́чный р. пере́крій; **в р.** *п.* на противагу́
РАЗРЕЗА́ТЬ розрі́з(ув)а́ти, кра́я-, рі́за-, *(дошку)* пиля́-;
--й що /*м*н хто/ розрі́зує ◊, з-й ♦, р-й розрі́за-, для розрі́зування, за́йня́тий -ям, розрі́зувач, пиля́р, трач, *п*к *р*к розрі́зчий + %, © с-и кра́яти;
-йся/-ый рі́заний, кра́я-, пи́ля-, розрі́зуваний, розкра́ю-, *п*к розрізни́й.
РАЗРЕША́ТЬ дозволя́ти, дава́- до́звіл, не забороня́-, допуска́-, терпі́-, толерува́-, зніма́- ве́то, *(задачу)* розв'я́зувати, *о*к вирі́шу-;
--й 1. що /*м*н хто/ дозволя́ ◊, схи́льний ♦, зг-й да́- до́звіл, *п*к *р*к допусто́вий, *т.* розді́льний [**-ая спосо́бность** -на зда́тність], 2. що розв'я́зує ◊, з-й розв'яза́ти, за́йня́тий ро́зв'язкою, *п*к = %; **-ая до́за, си́ла, вре́мя/** ефекти́вна, /потрі́б-, дозво́ле-, *р*к вирі́ша́ль-/ до́за /си́ла, час/;
РАЗРЕШИ́ТЬ *(кризу)* подола́ти; **р. помык-а́ть собо́й** да́ти крути́- собо́ю; **р. свобо́ду де́йствий** да́- ві́льну ру́ку; **р. сло́жную пробле́му** *о.*

розв'яза́- ву́зол /ґудзь, ґудзя́/; **р. сомне́ния** розігна́- су́мніви; **-ши́ /-ши́те/ хотя́ бы взгляну́ть** хай хоч гля́ну, да́й/те/ хоч гля́ну;

-вший*(ся)* Ǿ; **-я от бре́мени** розро́джений;

-и́мый ле́гко розв'я́зува- /**-ый**/, $п^к$ розв'язни́й;

♦♦♦**СЯ** кінча́тися, заве́ршува- ◊, врожа́ї- [**мир -е-тся весо́мыми сверше́ния-** світ -їться вагоми́ми звершення-], © розв'я́зувати [**споры -а́ются судо́м** супере́чки розв'я́зує суд];

-йся/-ый 1. дозволе́нний, допуще́н-, не заборо́не-, толеро́ва-, $п^{-о}$ дозво́ле-, 2. розв'я́зува-, виріш-, 3. заве́рш-, закінч-; **-я от бре́мени** розро́дж-.

РАЗРЕШЕ́НИЕ: р. за́йма до́звіл на по́зику.

РАЗРИСО́ВЫВАТЬ вимальо́вувати /*(різко)* /об-, роз-/; & *і.* *розмальо́в/ка;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, з-й розмалюва́ти, $п^к$ розмальо́вчий + %;

-йся/-ый мальо́ваний, розмальо́ву- /об-/, розпи́су-;

РАЗРИСОВА́ТЬ *(до невпізнання)* $з^п$ розмалюва́ти як Бог черепа́ху;

РАЗРИСО́ВАННЫЙ *о.* прикучеря́влений ◊.

РАЗРОЖДА́ТЬСЯ: -йся 1./2. $п^к$ розро́дчий.

РАЗРО́ЗНЕННОСТЬ $о^к$ роздертя́, *г.* порізничко́ваність.

РАЗРО́ЗНИВАТЬ розокре́млювати, розсва́рюва-, вбива́- клин між, *(двох)* розпаро́ву-, розлуч/а́ти;

--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, з-й розсвари́ти + **разобщающий**;

-йся/-ый = разобщаемый;

РАЗРО́ЗНИТЬ розбрата́ти ◊;

РАЗРО́ЗНЕННО /-НЫЙ/ розокре́млено /-ний/ ◊, *г.* порізничко́ва- /-ний/, $о^к$ розтелесо́ва- /-ний/, *(гурт)* роз'ю́шений.

РАЗРУБА́ТЬ розру́бувати, $о^к$ руба́-;

--й що /$м^н$ хто/ руба́ ◊, з-й ♦, р-й розруба́-, $п^к$ розру́бчи́й + %, для розру́бування /ро́зрубки/;

-йся/-ый ру́баний, розру́бува-, $п^к$ розрубни́й.

РАЗРУМЯ́НИВАТЬ; РАЗРУМЯ́НИТЬ *(сонцем)* розже́врити;

РАЗРУМЯ́НИТЬСЯ розшаріти, $о^к$ розпаші-;

-вшийся розшарі́лий, розпаші-, Ǿ;

РАЗРУМЯ́НЕННЫЙ розпаші́лий, розшарі-.

РАЗРУША́ТЬ руйнува́ти, оберта́- на руї́ну, не лиша́- ка́меня на ка́мені, стира́ з лиця́ землі́;

--й що /$м^н$ хто/ руйну́є ◊, з-й ♦, $з^г$-й з♦, руйнівни́к, руї́н-, нищи́тель, *р.* руйна́ч, руйна́тор, $п^к$ руйнівни́й, руї́н-, руйнува́ль-, розгро́м-, $к^н$ деструкти́в-, руї́нницький, спусто́шливий, *о.* для руйнува́ння; **-й до основа́ния** з-й сте́р- з лиця́ землі́;

РАЗРУ́ШИТЬ: **р. изнутри́** підва́жити, зруйнува́- зсере́дини; ◊;

-и́мый нестійки́й, легколо́мний, ле́гко руйно́ва-; **йся/-ый** що руйну́ється, ни́щений, руйно́ва-, розруйно́вува-, обе́рта- на руї́ну; **легко́ -я** як ми́льна ба́нька.

РАЗРУШЕ́НИЕ $ф^р$ руї́на; **быть в состоя́нии -ия** бу́ти в ста́ні -ни.

РАЗРУШИ́ТЕЛЬНО /-НЫЙ/ $о^к$ руї́нно /-ний/.

РАЗРЫ́В *(ракети)* $п^о$ ро́збрик; **наста́л р.** *о.* урва́лася струна́ /ни́тка/.

РАЗРЫВА́ТЬ розрива́ти /по-, у-/, роздира́-, шматува́-, рва́- на всі бо́ки, *(серце)* кра́я-, *(дружбу)* припиня́-; 2. *(землю)* розко́п/ува-, копа́-; **р. хорово́д** розплі́та- ко́ло;

--й 1. що /$м^н$ хто/ розрива́ ◊, охо́чий ♦, з-й розірва́-, за́йнятий шматува́нням, розрива́ч, $п^к$ $о^к$ ривки́й, розри́вчий /-у́щий/, *т.* = %, $с^к$ розірви́- [розірви́-на-друзки́], © розрива́ючи, ± **рвущий**, 2. що розко́пує ◊, з-й ♦, $з^м$-й розкопа-, для розко́пування, за́йнятий -ям, копа́ч, розко́пув-, $п^к$ = %;

♦♦♦**СЯ** *(- міну)* вибуха́ти, *(у праці)* ліз- зі шкі́ри, *(- зв'язок)* перерива́тися, припиня́-, розсіда́-, розпада́-; **р. на ча́сти** розсіда́-; **хоть -и́сь** хоч умри́;

-йся/-ый 1. **раздираемый** + рва́ний, кра́я-, розри́ва-, шмато́-, розшмато́ву-, $п^к$ розривни́й, розри́вистий, *(- міну)* вибуху́щий, /вибухо́вий/, 2. ко́паний, розко́пув-, розри́- /пере-/, розки́ду-; **-я** *(у праці)* гото́вий розсі́стися; **-я на ча́сти** гото́вий розсі́с-;

РАЗОРВА́ТЬСЯ *(у праці)* на дво́є перерва́-; ◊;

-вшийся розі́рваний ◊ → **-ый**, *(- міну)* ви́бухлий, Ǿ.

РАЗРЫВНО́Й *(заряд +)* вибухо́вий.

РАЗРЫХЛЯ́ТЬ *(землю)* розпу́ш/увати /під-/

--й що ~ує ◊, с-и ♦, з-й розпу́ши-, за́йнятий розпу́шенням, ~увач, $п^к$ $р^к$ розпу́шливий + %;

-йся/-ый розпу́шуваний /під-/, $п^к$ розпушни́й.

РАЗРЯ́Д *(клас)* $о^к$ катего́рія.

РАЗРЯ́ДКА *(напруги)* відпру́ження, відпру́га.

РАЗРЯЖА́ТЬ(СЯ) *(- батарею)* висна́жувати*(ся)*, *(- напругу)* відпру́жувати*(ся)*, *(на свято)* чепури́ти*(ся)*, вичепу́рювати*(ся)*, виряджа́ти*(ся)*;

РАЗРЯЖА́ТЬ розрядж/а́ти, *г.* розладо́вува-; **р. атмосфе́ру** *(в гурті)* удоброду́шню-, відпру́жу-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, с-и ♦, з-й розряди́-, $е^л$ розря́дник, $п^к$ розря́дний + %, 2. що чепури́ть ◊, з-й ви́чепури-, чепуру́н, чепурко́, $п^к$ чепури́льний; **-й атмосфе́ру** з-й відпру́жи- напру́гу /стано́вище/;

-йся/-ый 1. відпру́жуваний, висна́жу-, розря́джу-, 2. вичепу́рюв-, пи́шно вби́р-, $п^к$ чепурни́й;

РАЗРЯДИ́ТЬСЯ *(гнівом)* ви́кипіти ◊;

РАЗРЯ́ЖЕННЫЙ $п^о$ опа́тнений ◊.

РАЗУБЕЖДА́ТЬ перекo̒нувати /дово́ди-/, що це не так, наверт/а́- на і́ншу ду́мку;

--й що /$м^н$ хто/ наверта́ на і́ншу ду́мку ◊, с-и н. на і́ншу ду́мку, з-й наверну́- на і́ншу ду́мку, © дово́дивши, що це не так;

-ый наве́ртаний на *і*. д., переко́нува- у хи́бності свої́х думо́к.

РАЗУВА́ТЬ роззув/а́ти;

--й що /$м^н$ хто/~а́, с-и ♦, $з^г$-ий /$з^м$-й/ роззу́-, $п^к$ = %;

-йся/-ый роззу́ва ний.
РАЗУВЕРЯ́ТЬ розчаро́вувати, переко́н/у-, що це не так, $о^к$ зневірю-; хита́ти віру /пе́вність/;
--й який /$м^н$ хто/ ~ує, що це не так ◊, маста́к п., що це не так, з-й переконá-, що це не так, $п^к$ = %;
-йся/-ый зневірю-ваний, розчаро́ву-, переко́ну-, що це не так;
РАЗУВЕ́РИТЬ похитну́ти віру ◊;
РАЗУВЕ́РИТЬСЯ втра́тити віру /пе́вність/, переко́натися, що це не так ◊, *(в собі)* $п^{-о}$ втра́тити ґрунт під ногáми.
РАЗУДА́ЛО /-ЛЫЙ/ $о^к$ заго́нисто /-тий/, презавзя́- /-тий/, $п^о$ буйни́с- /-тий/; *о.* гуляйпільський.
РАЗУЗНАВА́ТЬ вивід/увати /роз-/, розню́ху-, довідуватися, дізнава́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує, с-и ♦, з-й ви́віда-, $п^к$ допитливий, ціка́- + %;
-ый розві́дуваний /ви-/, дізна́-, розпізна́-, розню́ху-.
РАЗУКРА́ШИВАТЬ оздоблювати, прикраша́-, *ф.* розцяцько́вува-;
--й, що /$м^н$ хто/ прикраша́ ◊, с-и ♦, з-й прикра́си-, $п^к$ оздо́бчий + %;
-йся/-ый прикра́шуваний, оздо́блю-, цяцько́-, розцяцько́ву- /ви-/, уквітчу- /за-, роз-/;
РАЗУКРА́СИТЬ*(СЯ)* замере́жити*(ся)* ◊.
РАЗУКРА́ШЕННЫЙ розцяцько́ваний ◊, *б* оздо́бно-дороги́й.
РАЗУКРУПНЯ́ТЬ подрібнювати /роз-/, дроби́-, розкри́шува-, розбива́- на ме́нші паї, $р^к$ розбільшу-, розгрома́джу-;
--й що /$м^н$ хто/ роздрібнює ◊, звиклий ♦, гото́вий роздрібни́-, зайня́тий дро́бленням, $п^к$ = %;
-йся/-ый подрібнюваний /роз-/, розкри́шу-, розгрома́джу-, розбі́льшу-, розби- на м. п.
РА́ЗУМ: ум за р. зашёл глузд за ро́зум заверну́в.
РАЗУМЕ́НИЕ: по моему́ -ию *(як)* на мій ро́зум.
РАЗУМЕ́ТЬ: --й що /$м^н$ хто/ розуміє ◊ + **понимающий;**
УРАЗУМЕ́ТЬ *о.* забігти /вхопи́-/ тропи́ ◊.
РАЗУМЕ́ТЬСЯ: **само́ собо́й -ется** самозрозуміло, авже́ж таки́ так;
-йся = **понимаемый** + *ф* зрозумілий; **само́ собо́й -йся** самоочеви́дний, самозрозумілий.
РАЗУ́МНЫЙ *(аргумент)* слу́шний, резо́н-.
РАЗУПРОЧНЕ́НИЕ $п^{-о}$ посла́блення.
РАЗУПРОЧНЯ́ТЬ посла́бл/ювати, знеміцню-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, с-и ♦, з-й посла́би-, $п^к$ слаби́льний + %;
♦♦♦**СЯ** слабі́ти, знеміцнюватися;
-йся/-ый сла́блений, посла́блюва-, знеміцню-;
РАЗУПРОЧНИ́ТЬ посла́бити, знеміцни-;
РАЗУПРОЧНИ́ТЬСЯ послабі́ти, знеміцні-;
-вший*(ся)* Ø; -я посла́білий, знеміцні-.
РАЗУТЮ́ЖЕННЫЙ *(шлях)* розто́рсаний.
РАЗУ́ЧИВАНИЕ виу́чування, $д^к$ ви́вчення.
РАЗУ́ЧИВАТЬ виу́чувати, учи́-;
--й, що /$м^н$ хто/ вивча́ ◊, взя́вшись ♦, з-й ви́вчи-, за́йня́тий ви́вченням, у́чень;
♦♦♦**СЯ** 1. виу́чуватися ◊, 2. $о^к$ забува́ти нау́ку;
-йся/-ый 1. у́чений, виу́чува- /роз-/; -я 2. що /$м^н$ хто/ забува́ *(нау́ку)*; © забува́ючи *(нау́ку)*.
РАЗЪЕДА́ТЬ роз'їда́ти /про-, пере-/, гри́з-, точи́-, *(спілку)* підто́чува-, *(рану)* ятри́-;
--й що роз'їда́ ◊, с-и ♦, з-й роз'ї́сти, роз'їда́ч, $п^к$ їдки́й, ядучий, всеїду́чий, роз'їду́щий, $ф^р$ гризький, /рану/ ятру́щий, ятри́стий + %, $с^к$ роз'їда́й-[раз'їда́й-байду́жість];
♦♦♦**СЯ** 1. ОТЪЕДАТЬСЯ, 2. *(ржею)* роз'їда́тися ◊;
-йся/-ый гри́зений, то́че-, підто́чува- [**-ый противоре́чиями** п. **супере́чностями**]; **-я** 1. **отъедающийся;**
РАЗЪЕ́СТЬ розточи́ти ◊.
РАЗЪЕДИНЯ́ТЬ роз'є́днувати, розсва́рю-, розпаро́ву-, розлуча́ти, розво́ди- мости́ між *ким*;
--й що /$м^н$ хто/ роз'є́днує ◊, р-й ♦, з-й роз'єдна́-, роз'є́днувач, $п^к$ роз'єдна́вчий + %;
РАЗЪЕДИНИ́ТЬ порізни́ти, розбрата́-, розокре́ми- ◊, *(друзів)* розли- водо́ю.
РАЗЪЕДИНЯ́ТЬСЯ розокре́млюватися ◊;
-йся/-ый роз'є́днуваний, розсва́рю- ◊ + **разлуча-, разобща-.**
РАЗЪЕ́ЗД *(колій)* ро́зминка; **в -ах** у по́дорожах.
РАЗЪЕЗДНО́Й *(- гроші)* подоро́жній.
РАЗЪЕЗЖА́ТЬ роз'їжджа́ти, роз'їзди́-, *(дорогу)* розбе́хкува-;
--й 1. що /$м^н$ хто/ роз'ї́здить, звиклий /р-й/ ♦, $п^к$ роз'ї́зний, *о.* у по́дорожах, 2. що розбе́хкує, с-и ♦;
♦♦♦**СЯ** 1. роз'їзди́тися ◊, 2. *(старе)* розла́зи-, розповза́-;
-йся 1. що /$м^н$ хто/ роз'ї́здиться ◊, $з^м$-й роз'їхати-, *(на шляху)* розмину́щий 2. що розла́зиться ◊, гото́вий розлі́зти-; **-щиеся** $м^н$ їздці у різні бо́ки, © оди́н сюди́, дру́гий туди́;
РАЗЪЕ́ХАТЬСЯ *(кінним)* розскака́тися; ◊;
РАЗЪЕ́ЗЖЕННЫЙ *(їздою)* розбе́хканий.
РАЗЪЁМ *(дія)* ро́з'єм, *(прилад)* роз'є́м, *(повік +)* розве́дення.
РАЗЪЁМНЫЙ $о^к$ роз'є́мний.
РАЗЪЯРЯ́ТЬСЯ шалі́ти, сатані́-, роз'ятря́тися;
-йся спо́внений ша́лу, щора́з люті́ший, © шаліючи;
РАЗЪЯРИ́ТЬСЯ розшалі́ти, впа́сти в па́сію ◊, *з.* роз'ю́шитися;
-вшийся розлю́чений + РАЗЪЯРЁННЫЙ;
РАЗЪЯРЁННЫЙ розшалі́лий, розсатані-, роз'ярі-.
РАЗЪЯСНИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ освідо́мчий.
РАЗЪЯСНЯ́ТЬ поя́снювати /ви-, роз'-/, з'ясо́ву- $ф^р$ освідо́млювати;
--й що /$м^н$ хто/ роз'я́снює ◊, с-и ♦, з-й поясни́-,

$п^к$ освідо́мчий + %, $ф^р$ де пояснено [**миф, -й всё** міф, де п. все];
-йся/-ый роз'я́снюваний /по-, ви-/ ◊.
РАЗЫ́ГРЫВАТЬ розі́гр/увати, удава́- (з се́бе), *(сміхом)* бра́- на бо́га, *г.* натягá- /під-/ *кого*, *(п'єсу)* ста́ви-; **р. из себя́** удава́- (з се́бе); **р. шутá** вдава́- /гра́-, ко́рчи-/ блазня; ± ПОДРАЖАТЬ;
--й 1. що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й розігра́-, арти́ст, $п^к$ = %, 2. що вдає́ ◊, с-и удава́-, гото́вий уда́-, комедія́нт, 1./2. розі́грувач; **-й дурака́** зви́клий ко́рчи- ду́рня /виглу́плюватися/; **-й коме́дию** комедія́нт, маста́к гра́ти комéдії; **-й неви́нного ягнёнка** $i^р$ чи́сте тобі ягня́; **-й роль** *кого* зви́клий удава́- *кого* /прикида́тися *ким*/; **-й спекта́кль** постано́вник /режисе́р/ вистáви;
-йся/-ый 1. гра́ний, розі́грува-, натя́га-, 2. уда́ва-; **-я** *(- подію)* = **происходящий,** *(- емоції)* розпа́люваний, щора́з палкі́ший, *(- море)* розбу́рхуваний, щора́з буре́мніший;
РАЗЫ́ГРЫВАТЬСЯ *(- подію)* ма́ти мі́сце; ◊;
РАЗЫГРА́ТЬСЯ *(- емоції)* роз'ятри́тися; ◊;
-вший(ся) Ø; **-я** *(- емоції)* розбу́рханий, розпа́ле-, роз'я́тр-.
РАЗЫ́СКИВАТЬ розшу́к/увати /г. по-/, шука́-, *(працю)* напи́тува-, *(кого) г.* шука́- за *ким*;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує +, с-и ш. за, за́йня́тий ро́зшуком, метки́й на ро́зшуки, шука́ч, напи́тув- $п^к$ розшуко́вий + %, *о.* на по́шуках;
-йся/-ый шу́каний, розшу́кува- /по-/, напи́ту-;
РАЗЫСКА́ТЬ(СЯ): -вший(ся) Ø; **-я** зна́йдений, відшу́ка- /роз-/.
РАЗЫСКНО́Й $о^к$ розшуко́вий.
РАЙ *(земний)* Арка́дія.
РАЙО́ННЫЙ *г.* районо́вий.
РА́ЙСКИЙ $ф^р$ раєподі́бний.
РАК: как р. на мели́ як ри́ба без води́; **где -и зиму́ют** $о^к$ де чорти́ навкула́чки б'ю́ться.
РА́КОВИНА *(злив)* злив, *г.* му́шля, $п^б$ (по)ми́йниця, умива́льник; & му́шелька, $п^к$ *му́шельний.
РАКООБРА́ЗНЫЙ ракува́тий, як рак;
РАКООБРА́ЗНЫЕ $м^н$ ра́ки.
РАК-ОТШЕ́ЛЬНИК рак-самі́тник.
РАНГ $о^к$ ра́нг(а), зва́ння́.
РАНЕ́НИЕ: вследствие -ия че́рез пора́нення.
РА́НЕЦ $о^к$ напле́[і]чник.
РА́НЦЕВИЙ $о^к$ напле́[і]чний.
РА́НИТЬ ра́нити, уража́-;
--й що /$м^н$ хто/ ра́нить ◊, з-й по♦, $п^к$ разю́чий, ура́зливий, *г.* разли́-;
-и́мый діткли́вий, ура́зли́-, *о.* мімо́зистий;
РА́НЕННЫЙ *(не раз)* перера́нений; ◊.
РА́ННИЙ: бо́лее р. рані́ший; **-ей весно́й** на про́весні.
РА́НО: р. и́ли по́здно $о^к$ як не тепе́р, то в четве́р, *к.* ра́но-пі́зно; **р. пта́шечка запе́ла, как бы ко́шечка не съе́ла** $п^{-о}$ ніхто́ не знає́, що на нього чекає́; **р.-ранёхонько** ні світ ні зоря́;
РА́НЬШЕ $ф^р$ попервáх, пе́ред тим, дотепе́р, до́-сі, *д.* передо́м; **р.** *чего* до *чого*; **как мо́жно р.** якнайрані́ше; **р. чем** *что* попере́д *чого*; **за час р.** пе́ред годи́ною; **р. и́ли по́зже** шви́дше чи пізні́ше; **не р., чем** аж [вставáти аж по сьо́мій].
РА́ПОРТ $о^к$ звіт.
РАПОРТОВА́ТЬ $о^к$ звітува́ти, склада́- звіт;
--й що /$м^н$ хто/ рапорт/у́є ◊, с-и з., з-й відрапортува́-, ~ода́вець, $п^к$ $р^к$ ~ода́вчий, *о.* з ра́портом;
-ый рапорто́ваний;
ЗА♦♦♦СЯ пробреха́тися, зарапортува́-, сі́сти в калю́жу, $ф^р$ загна́тися, забо́рса-;
-вшийся нездáтний ви́брехатися, Ø.
РА́СА: по свое́й ра́се ра́сою, $о^к$ ра́сово [р. однорі́дне насе́лення].
РАСКА́ИВАТЬСЯ ка́ятися, розка́юва-, шкодува́ти, жалкува́-;
-йся що /$м^н$ хто/ ка́ється ◊, с-и ♦, ± **кающийся;**
РАСКА́ЯТЬСЯ: -вшийся розка́яний, Ø.
РАСКА́ЛЫВАТЬ розко́лювати, коло́-, розча́хува-, розкра́юва-, *(гурт)* розбу́рху-;
--й що /$м^н$ хто/ ко́ле ◊, с-и ♦, з-й розколо́-, колі́й, *ц.* розко́льник, $п^к$ = %;
РАСКОЛО́ТЬ розтрощи́ти, рознéсти́ на друзки́ ◊, *(мозок /думками/)* розсади́-, *(гурт)* зруйнува́- зсере́дини;
♦♦♦СЯ ре́патися, розтрі́скува- ◊, *(- голову від болю)* лу́скати;
-йся/-ый ко́лотий, розко́люваний, розса́джу-, розча́ху-, розкра́ю-; **-я** *(пень)* порськи́й, лупки́й;
РАСКОЛО́ТЬСЯ розкра́ятись ◊, *(надвоє)* надво́є ре́пнути;
-вший(ся) Ø; **-я** розко́лений, розтро́ще-, розса́дже-, розко́лотий, розча́хну-, (надво́є) ре́пну-.
РАСКА́ПЫВАТЬ > **РАЗРЫВАТЬ**[2].
РАСКА́РМЛИВАНИЕ розгоді́вля.
РАСКА́РМЛИВАТЬ розгодо́в/увати /від-, пере-/, годува́-, розко́ху-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, з-й розгодува́-, за́йня́тий розгоді́влею, $п^к$ розгодо́вчий + %;
-йся/-ый годо́ваний, розгодо́вува- /від-, пере-/, розко́хува-;
РАСКО́РМЛЕННЫЙ розпа́сений, розко́ха-, перегодо́ва- /роз-, від-/ ◊.
РАСКА́ТЫ *(грому)* $о^к$ ви́ляски, ві́дгроми /ви́-/.
РАСКА́ТЫВАТЬ 1. /$д^к$ **раскача́ть**/ розгорта́ти /-о́ртува-/, *(білизну)* кача́-, розка́чу-, *(шлях)* торува́-; 2. /$д^к$ **раскати́ть**/ *(килим)* розко́чува-;
--й 1. що /$м^н$ хто/ розгорта́ ◊, розго́ртувач, зви́клий ♦, з-й розгорну́-, за́йня́тий розго́рта́нням, $п^к$ = %, 2. що розко́чує, розкотíй, з-й розкоти́ти, $п^к$ = %, 3. **катающий;**
РАСКАТА́ТЬ *(метал)* розпле́ска́ти, *(місце на льоду)* ви́ковза-;
РАСКА́ТЫВАТЬСЯ *(- звук)* ляща́ти; ◊;

-йся/-ый 1. розго́ртаний, розка́чува-, торо́ва-, 1./2. ко́чений, розко́чува-, 3. **катающийся**; **-я** *(звук)* розко́тистий, розго́н-, лунки́й, стодзво́нний;

РАСКАТИ́ТЬСЯ загусти́ [**-лся гром** загу́в грім].

РАСКА́ЧИВАТЬ розго́йд/увати /ви-/, розхи́ту- /ви-/, гойда́ти, хита́-, *п.* розру́хува-; **раска́чиваясь** *ф*^{р} розго́йдано;

--й що /*м*^{н} хто/ ~ує ◊, за́йня́тий розхи́туванням, с-и ♦, з-й розхита́-, розхи́тувач, розго́йд-, *п*^{к} = %;

-йся/-ый го́йданий, хи́та-, розго́йдува- /ви-/, розхи́ту- /ви-/, розру́ху-;

РАСКАЧА́ТЬ *(розворушити)* розру́хати, зру́ши- з ме́ртвої то́чки; ◊;

РАСКА́ЧИВАТЬСЯ виго́йдуватися ◊;

РАСКАЧА́ТЬСЯ: -вшийся розго́йданий /ви́-/, розхи́та- /ви́-/, розру́ха-.

РАСКАЯ́НИЕ: чистосерде́чное р. щи́ре каяття́.

РАСКВАРТИРО́ВЫВАТЬ ста́вити на пості́й, *с*^{о} розквартиро́вува-;

--й що /*м*^{н} хто/ ста́вить на п. ◊, покли́каний по♦ на п., за́йня́тий ста́вленням на п., розквартиро́вувач, *п*^{к} розквартировчий;

-ый ста́лений на пості́й, розквартиро́вува-;

♦♦♦СЯ іти́ /става́-/ на пості́й ◊;

-вший*(ся)* Ø; **-я** поста́влений на п., розквартиро́ва- .

РАСКВА́ШИВАТЬ *(шлях)* розба́гнювати /*д*^{к} розба́гни́-/;

РАСКВА́СИТЬ: р. нос *о*^{к} пусти́ти ю́шку;

-вший*(ся)* Ø; **-я** розква́систий;

РАСКВА́ШЕННЫЙ *(шлях)* розба́гнений, *(ніс)* роз'ю́ше-.

РАСКИ́ДИСТЫЙ *(- брови)* розльо́тистий.

РАСКИ́ДЫВАТЬ 1. /*д*^{к} **раскида́ть**/ розкида́ти, мета́-, 2. /*д*^{к} **раски́нуть**/ *(тент)* розпина́-; **р. ка́рты /на ка́ртах/** ворожи́- на ка́ртах; **р. мозга́ми /умо́м/** розкида́- голово́ю, поверта́- ро́зумом;

--й 1./2. що /*м*^{н} хто/ розкида́ ◊, © розкида́ючи, *п*^{к} розкидни́й, розкида́ль-, 1. з-й розки́дати ◊, 2. з-й розки́ну- ◊, *п*^{к} розки́дистий, розло́жи-, розло́гий; **-й ка́рты /на ка́ртах/** р-й поворожи́- на ка́ртах; **-й умо́м /мозга́ми/** з-й розки́ну- голово́ю, *с*^{к} розкида́й-головою, © розкида́ючи г.;

РАСКИДА́ТЬ 1. розмета́- ◊, 2. розки́ну- ◊, *(тент)* розі́пну́- /-п'ясти́/ /*н*^{ф} розі́пну́, розі́пнеш/;

♦♦♦СЯ[2] простяга́тися, розляга́-, розва́лю- ◊;

-йся/-ый 1./2. ки́даний, розки́дува-, 1. *п*^{к} розкидни́й, розкладни́й, 2. прости́ра-, простя́га-; **-я** *п*^{к} розки́дливий, розкри́листий, розло́ж-, розло́гий;

РАСКИ́НУТЬ*(СЯ)*: **-вший***(ся)* Ø; **-я** *(роз)*просте́ртий, простя́гну-, розтя́глий; **-я шатро́м** *с*^{к} -ша́трий [**-йся бе́лым ш.** білоша́трий].

РАСКИСА́ТЬ квасні́ти, ква́сну-, розкиса́-;

--й що розкиса́, щора́з кислі́ший, гото́вий розки́снути, поки́нутий розкиса́-, ма́йже розки́слий /сквасні-/;

РАСКИ́СНУТЬ скваснí́ти, розква́сну- ◊; **-и́сший** розки́слий, сквасні́-, розква́с-, Ø.

РАСКИСЛЯ́ТЬ розква́ш/увати, *х.* розки́слю-;

--й що /*м*^{н} хто/ ~ує +, с-и ♦, з-й розква́си-, розква́шувач, *х.* розки́слюв-, *п*^{к} = %;

-йся/-ый розква́шуваний, розки́слю-.

РАСКЛА́ДКА *(сил)* ро́зклад.

РАСКЛА́ДОЧНЫЙ *о*^{к} розкладо́вий.

РАСКЛА́ДЫВАТЬ розклада́ти, розкида́-. *(огонь)* розпа́люва-, *(коні)* розпряга́-; **р. ка́рты** розкида́- ка́ртами;

--й що /*м*^{н} хто/ розклад/а́ ◊, с-и ♦, з-й розкла́с-, за́йня́тий ро́зкладом, ~ник, ~а́ч, ~і́й, *п*^{к} ~о́вий + %;

-йся/-ый кла́дений, розкла́да-, розки́д-, розпа́люв-, розпря́г-, *п*^{к} розкладни́й, розкла́дистий;

РАЗЛОЖИ́ТЬ розкла́сти ◊; **р. по по́лочкам** розрубрикува́-, *р*^{к} розполичкува́-; ◊.

РАСКЛА́НИВАТЬСЯ кла́нятися, вклоня́-; **р. с кем** *о*^{к} кла́нятися до *кого*;

-йся що /*м*^{н} хто/ вклоня́ється, з-й ♦, з^{м}-й вклони́-, © з низьки́м покло́ном.

РАСКЛЁВЫВАТЬ роздзьо́б/увати, *о*^{к} дзьо́ба-;

--й що ~ує, з-й роздзьо́бати;

-йся/-ый дзьо́баний, роздзьо́бува-.

РАСКЛЕ́ИВАНИЕ *д*^{к} розлі́плення.

РАСКЛЕ́ИВАТЬ розлі́пл/ювати, розкле́ю-;

--й що /*м*^{н} хто/ ~ює, с-и ♦, з-й розліпи́-, за́йня́тий розлі́пленням, розлі́плювач ◊, *п*^{к} лі́пильний + %;

-йся/-ый лі́плений, кле́є-, розлі́плюваний, розкле́ю-; **-я** нетривки́й, схи́льний розкле́юватися.

РАСКЛЁПЫВАТЬ розкле́пувати, клепа́-;

--й що /*м*^{н} хто/ розкле́пує, зви́клий ♦, з-й розклепа́-, *п*^{к} = %, ± **клепающий**;

-йся/-ый кле́паний, розкле́пува-.

РАСКЛИ́НИВАТЬ розплі́шувати;

--й що /*м*^{н} хто/ розплі́шує ◊, зви́клий ♦, з-й розплі́ши-, *п*^{к} = %;

-йся/-ый розплі́шуваний, розкли́ню-.

РАСКО́ВАННОСТЬ *о*^{к} відпру́женість.

РАСКО́ВЫВАТЬ розко́ву/вати;

--й що /*м*^{н} хто/ ~є, с-и ♦, з-й розку́-, ~вач, *п*^{к} = відпру́жливий + %;

-йся/-ый розко́вуваний, відпру́жу-;

РАСКО́ВАННЫЙ *(дух)* відпру́жений ◊.

РАСКОВЫ́РИВАТЬ розколу́п/увати, роздлу́бу-, колупа́-; ± КОВЫРЯТЬ;

--й що /*м*^{н} хто/ ~ує ◊, з-й ♦, р-й ~а́-, *п*^{к} розколу́пчий + %;

-йся/-ый колу́паний, розколу́пува-, роздлу́бу-.

РАСКО́Л *о*^{к} розбиття́.

РАСКОЛДО́ВЫВАТЬ *р*^{к} відчаро́вувати;

РАСКОЛДОВА́ТЬ розворожи́ти /від-/, відроби́ти *(кому пороблено)* ◊.

РАСКО́ЛЬНИК *ф*^{р} усо́бник.

РАСКО́ПКИ *о*^{к} розко́пини, *о*^{д} ро́зкіп.

РАСКОРЧЁВКА *(місце)* корчу́нок, корчо́вання.
РАСКОРЧЁВЫВАТЬ корчу/ва́ти, викорчо́ву-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~є ◊, с-и ♦, з-й ви♦, за́йня́тий корчува́нням, ~ва́льник, *п*ᵏ = %, ± **корчующий**;
-йся/-ый корчо́ваний, розкорчо́ву-.
РАСКОРЯ́ЧИВАТЬСЯ розкарячуватися;
-йся розчепірюваний, розкро́чу-, *п*ᵏ розкаря́куватий;
РАСКОРЯ́ЧИТЬСЯ: -вшийся розчепірений Ø;
РАСКОРЯ́ЧЕННЫЙ: р. врозь *г* розкро́чений.
РАСКО́СЫЙ *о*ᵏ на́вскісний, *(- очі)* ско́ше-.
РАСКОШЕ́ЛИВАТЬСЯ; РАСКОШЕ́ЛИТЬСЯ *о*ᵏ труснýти калі́ткою, бря́зну- капшуко́м;
-вшийся = расщедрившийся.
РАСКО́ШНЫЙ *(чим)* бага́тий на *що.*
РАСКРА́ДЫВАТЬ розкрад/а́ти, кра́с-, розбаза́рюва-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, з-й розікра́с-, розкрада́ч, розбаза́рюв-, *п*ᵏ = %, + **крадущий**;
-йся/-ый кра́дений, розкра́да-, розбаза́рюва-.
РАСКРАСА́ВИЦА © з лиця́ хоч води́ напи́йся.
РАСКРА́ШИВАТЬ 1. /*д*ᵏ **раскра́сить**/ фарбува́ти, розмальо́ву- *(фа́рбами)*, 2. /*д*ᵏ **раскроши́ть**/ криши́ти, розкри́шува-;
--й 1. що /*м*ⁿ хто/ розмальо́вує ◊, с-и р., з-й розмалюва́-, *п*ᵏ = %, 2. що розкри́шує ◊, зви́клий ♦, з-й розкриши́-, криши́льник, *п*ᵏ криши́льний;
-йся/-ый 1. фарбо́ваний, розмальо́ву- *(фа́рбами)*, 2. кри́шений, розкри́шува-; **-я** *п*ᵏ крихки́й;
РАСКРА́ШЕННЫЙ фарбо́ваний, розмальо́-, *(яро)* розця́цько́-, *п*ᵇ мальо́ва-.
РАСКРЕПЛЯ́ТЬ кріп/и́ти, закріплювати /роз-/;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~и́ть ◊, с-и ♦, з-й /взя́вшись/ закріпи́-, за́йня́тий кріпленням, *п*ᵏ розкріпчий + %;
-йся/-ый кріплений, розкріплюва-, *п*ᵏ розкріпни́й.
РАСКРЕПОЩА́ТЬ розкріпа́ч/увати, *п.* дава́- во́лю, розбива́- зако́ви /кайда́ни/;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує, з-й да́- в., взя́вшися розкріпа́чи-, розкріпа́чувач, *п*ᵏ свободоно́сний + %;
-йся/-ый розкріпа́чуваний;
РАСКРЕПОСТИ́ТЬ *(фантазію)* розку́ти; ◊.
РАСКРУ́ЧИВАТЬ розкру́чувати, розсу́к-, крути́ти.
--й що /*м*ⁿ хто/ розкру́/чує ◊, с-и ♦, з-й ~ти́-, ~увач, розві́рчу-, для ~чення, за́йня́тий -ям, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый розкру́чуваний, розсу́к-; **-я** *п*ᵏ розкрутни́й, розкру́тистий.
РАСКРЫВА́ТЬ розкрива́ти, *(рот)* розтуля́-, роззявля́-, *(очі)* розплю́щува-, *(шафу)* розчиня́-, *(карти)* викладá-, *(книгу)* розгорта́-, *(темні місця чого)* розпрозо́рюва-, *(шпига)* виявля́-, викрива́-, зрива́- ма́ску з, виво́ди- на чи́сту во́ду, *(хист)* *п*ᵒ розкри́лова-, *(чашки квітів)* розхиля́-;
р. наме́рения пока́зува- пазурі́ /ро́ги/;
--й що /*м*ⁿ хто/ розкрива́ ◊, з-й ♦, зᴹ-й розкри́-, для розкриття́, за́йня́тий -я́м, *п*ᵏ викрива́льний + %; **-й глаза́** *кому* взя́вшись відкри́- о́чі, *п*ᵏ правдоно́сний; **-й /свои́/ ка́рты** зᴦ-й ви́клас- ка́рти;
♦♦♦СЯ *(- цвіт)* розпу(с)ка́тися, /*уста*/ розмика́-;
-йся/-ый розкри́ваний /ви-/, розту́люв-, розплю́щува-, розчи́ню-, розпрозо́рю-, роззя́влю-, розго́ртаний ◊; **-я** гото́вий розкри́тися;
РАСКРЫ́ТЬ розвуалюва́ти, *(перед ким)* ви́верну- /ви́клас- /розкри́-/ ка́рти/, ви́яви- на́міри; **р. /запу́танное/ преступле́ние /де́ло/** розмота́ти клубо́к зло́чину /злочи́нний к./; **р. за́мыслы /ка́рты, пла́ны/** *кому* ви́клас- ка́рти пе́ред *ким*; **р. себя́** да́- себе́ пізна́-, зра́ди- себе́; **р. та́йну** *чего* розтаємни́чи- *що*;
РАСКРЫ́ТЬСЯ ви́лізти на по́ве́рхню ◊, *п*ᵒ розтаїтися *(- бутон)* розпелю́сти-; **р. во всю си́лу** /*хист*/ *п*ᵏ розкри́ли-;
-вший(ся) Ø; **-я** розкри́тий, розту́лений, розпрозо́ре-, розплю́щe-, роззя́вле-, розчи́не-, розпу́ще-, ви́явле-, ви́критий ◊.
РАСКРЯЖЁВЫВАТЬ *р*ᵏ кряж/ува́ти;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є ◊, с-и ♦, взя́вшись роз♦, для кряжува́ння, за́йня́тий -ям, кряжува́льник, *п*ᵏ розкряжо́вчий + %;
-йся/-ый кряжо́ваний, розкряжо́ву-.
РАСКУЛА́ЧИВАНИЕ геноци́д селя́н в ССР.
РАСКУЛА́ЧИВАТЬ мароде́рств/увати /чини́- геноци́д/ селя́н;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, призна́чений ♦ ;
-йся/-ый же́ртва мароде́рства с., *с*ᵒ розкурку́люваний.
РАСКУПА́ТЬ розкуп/ля́ти, розкупо́вува-, купля́-, купува́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ля́ ◊, с-и ♦, з-й ~и́-, *п*ᵏ ~о́вчий + %;
-йся/-ый купо́ваний, розкупо́ву-.
РАСКУПО́РИВАТЬ відкорко́в/увати /роз-/;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, з-й розкоркува́-, ~увач /роз-/, *п*ᵏ відкорко́вчий + %, © ~уючи;
-йся/-ый розкорко́вуваний, розку́брю-, розкупо́рю-;
РАСКУ́ПОРЕННЫЙ *(- пляшку)* ~аний.
РАСКУ́РИВАТЬ розку́рювати, кури́-, пали́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ розку́рює ◊, с-и ♦, з-й розкури́-, ± **курящий**;
-йся/-ый ку́рений, па́ле-, розку́рюва-, запа́лю-.
РАСКУ́СЫВАТЬ розку́ш/увати;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує, зви́клий ♦, з-й розкуси́-, розку́шувач, куса́ка, *(річ)* куса́чки, ©;
-йся/-ый розку́шуваний, *д.* розку́сю-;
РАСКУСИ́ТЬ *(горіх)* розлу́щити; ◊;
-вший Ø.
РАСПА́Д *о*ᵏ ро́звал, дезинтегра́ція, *(імперії)* розіме́рення.
РАСПАДА́ТЬСЯ розпад/а́тися /*г* пере-/, розва́люва-, розсипа́-, дезинтегрува́-, дроби́- на шматки́, не трима́- ку́пи, руйнува́-; **не р.** трима́- ку́пи;
-йся що ~ється ◊, с-и ♦, гото́вий розпа́с-, дро́б-

лений на шматки́, розва́люва-, руйно́-, дезинтегро́-, $п^к$ розпа́дистий; **легко́ -я** крихки́й;

РАСПА́СТЬСЯ: -вшийся розва́лений, розси́па-, дезинтегро́ва-, подро́бле- на ш., пошмато́-, Ǿ.

РАСПАКО́ВЫВАТЬ розпако́в/увати;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує, зви́клий ♦, покли́каний розпакува́-, ~увач, розпакува́льник, $п^к$ ~чий + %;

-йся/-ый розпако́вуваний.

РАСПАЛЯ́ТЬСЯ розпаля́тися, розжа́рюва-, розпіка́-;

-йся щора́з палкі́ший /збу́джені- +/, розпа́люва-, розжа́рю-, розпе́чу-;

РАСПАЛИ́ТЬСЯ розпасіюва́тися, розгарячи́-, розво́гни-, $р^к$ розвогні́ти ◊;

-вшийся розпасі́йо́ваний, розпа́ле-, розжа́ре-, розпе́че-, розво́гне-, розвогні́лий, Ǿ.

РАСПА́РИВАТЬ розпа́рювати, па́ри-;

--й що /$м^н$ хто/ розпа́рює, за́йня́тий розпа́ренням, с-и ♦, з-й розпа́ри-, $п^к$ = %;

-йся/-ый па́рений, розпа́рюва-.

РАСПА́РЫВАТЬ розпо́рювати, розшива́-, поро́-;

--й що /$м^н$ хто/ по́ре ◊, зви́клий ♦, $з^м$-й розпоро́-, $п^к$ $о^к$ по́рючий + %;

РАСПА́РЫВАТЬСЯ *(по швах)* тріща́ти; ◊;

-йся/-ый = порющийся; -я с-и поро́тися, з-й розпоро́-.

РАСПА́ХИВАТЬ 1. /$д^к$ **распаха́ть**/ розо́рювати, ора́-, 2. /$д^к$ **распахну́ть**/ розча́хува-, розхри́сту-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ розо́рює ◊ + **пашущий**, 2. що розча́хує ◊, © розча́хуючи + **раскрывающий**;

-йся/-ый 1. о́раний, розо́рюва-, ора́ч, $п^к$ о́рний, 2. розго́рта-, розхри́стува-, розчи́ння-, розчи́нюва- *(на́встіж)*, розча́ху-;

РАСПАХНУ́ТЬ $о^к$ розчини́ти наро́зпаш; ◊;

РАСПАХНУ́ТЬСЯ: -вший(ся) Ǿ; **-я** розго́рнутий, розча́х-, розхри́станий, розчи́не-;

РАСПА́ХНУТЫЙ $о^к$ на́встіжний ◊; **быть -ым** *г.* стоя́ти о́твором.

РАСПЕВА́ТЬ виспі́вувати, співа́-, *(в ніс)* мугика́-;

--й що /$м^н$ хто/ виспі́вує ◊, роз[і]спі́ваний, с-и ♦, р-й ви́співа-, співа́к, виспі́вувач + **поющий**;

-йся/-ый спі́ваний, виспі́ву- /про-/;

СТАТЬ Р.: с. распевать /на-/ под нос замуги́ка-;

РАСПЕ́ТЬСЯ: -вшийся роз[і]спі́ваний, Ǿ.

РАСПЕ́ВЫ ви́співи.

РАСПЕКА́ТЬ шпе́тити, бра́- в шо́ри /робо́ту/, накру́чува- хвоста́, наганя́- /нагóни-/ хо́лоду, бе́шта-, роздрако́нюва-, вичи́тува- моли́тву;

--й що /$м^н$ хто/ накру́чує х. ◊, с-и ♦, $з^м$-й /взя́вшись/ роздрако́ни-, © взя́вши в робо́ту;

-ый бе́штаний, роздрако́нюв-, вичи́тув-, *о.* на моли́тві.

РАСПЕЧА́ТКА *(копій)* розмно́ження, ро́здрук, роздрукóвання.

РАСПЕЧА́ТЫВАТЬ *(пакет)* розпеча́тувати, *(копії)* розмно́жу-, роздрукóву-, *к.* мно́жити;

--й 1. що /$м^н$ хто/ розпеча́тує ◊, з-й ♦, взя́вшись розпеча́та-, $п^к$ = %, 2. **размножающий**;

-йся/-ый 1. розпеча́туваний, 2. розмно́жу-, роздрукóву-, мно́жений.

РАСПИВА́ТЬ випив/а́ти /по-, роз-/, пи́ти;

--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦ + **пьющий**;

-йся/-ый пи́тий, пи́ваний /ви-, роз-/;

РАСПИ́ТЬСЯ розпия́читися, пи́ти безо́ща́дно;

-вшийся розпия́чений, Ǿ.

РАСПИ́ВОЧНО $о^к$ на ро́зпив.

РАСПИ́ЛИВАТЬ пил/я́ти, розпи́люва- /пере-/, *(на дошки)* ділува́-;

--й що /$м^н$ хто/ ~я́ ◊, з-й ♦, взя́вшись роз♦, ділува́льник, трач, розпи́лювач, $п^к$ = %, ± **пилящий**;

-йся/-ый пи́ляний, діло́ва-, розпи́лю-.

РАСПИНА́ТЬ розпина́ти, *п.* катува́-, мордува́-;

--й що /$м^н$ хто/ розпина́, з-й ♦, $з^г$-й /покли́ка-/ розіп'я́сти́, розпина́тель /-а́ч/, кат, $п^к$ $о^к$ розпину́щий, розпина́цький, *д.* розпина́ючий + %;

РАСПИНА́ТЬСЯ *о.* би́ти себе́ в гру́ди; ◊;

-йся/-ый розпи́наний, розпи́натий; **-я за** ***что*** палки́й побо́рник *чого*, гото́вий ♦ся за *що*.

РАСПИРА́ТЬ розпир/а́ти, роздима-, роздува́-, розно́си- [глянь, як її розне́сло́!], розса́джува-;

--й що /$м^н$ хто/ ~а́, зви́клий ♦, взя́вшися розпе́р-, $п^к$ розпира́льний, для розпира́ння;

-йся/-ый розпи́раний, розди́ма-, розду́ва-, розса́джу-.

РАСПИ́СКА *(- оплату)* $о^к$ квито́к, *г.* поквито́вання; **р. в получе́нии** ***(об ознакомле́-)*** ро́зпи́ска про оде́ржання *(ознайо́мле-)*.

РАСПИСНО́Й *(круглий посуд)* обпи́саний /роз-/, *(щодо розпису)* розпи́са-.

РАСПИ́СЫВАТЬ 1. *(стіни)* обпи́с/увати /роз-/, *(папір)* розмальо́ву- /об-/, мере́жа[и]ти, обмере́жува-, цяцькува́-, розцяцько́ву-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, охо́чий ♦, взя́вшися розписа́-, розпи́сувач ◊, за́йня́тий ро́зписом, $п^к$ = %;

РАСПИ́СЫВАТЬСЯ *(на чім)* розпи́суватися /під-/; **р. в получе́нии** ♦ про оде́ржання; **р. в свое́й беспо́мощности** розво́дити рука́ми;

-йся/-ый пи́саний, мальо́в-, розпи́сув- /об-, під-/, розмальо́вув- /об-, ви-/, мере́ж-, цяцько́в-, $п^к$ розписни́й; **-я** *(рукою)* підпи́сува-, ☺ підписа́нт;

РАСПИСА́ТЬСЯ: -вшийся підпи́саний /роз-/, Ǿ.

РАСПИ́ТИЕ *(ви)*пиття́, випива́ння /по-/, ро́зпив.

РАСПИ́ХИВАТЬ розпиха́ти /-тру́чува-, -што́вху-/;

--й що /$м^н$ хто/ розпиха́ ◊, охо́чий /зви́клий/ ♦, з-й розіпха́- -, розпиха́йло, розшто́вхувач, $п^к$ = %;

РАСПИХА́ТЬ *о.* працюва́ти лі́ктями ◊;

-йся/-ый пха́ний, што́вх-, розпи́х-, розтру́чув-, розшто́вху-.

РАСПЛАВЛЯ́ТЬ топи́ти, розтопля́- /-люва-/;

--й що /$м^н$ хто/ -ить ◊, охо́чий ♦, покли́каний роз♦, $п^к$ *т.* топи́льний, розто́плюваль-, $с^к$ розтопи́- [розтопи́крига];

-йся/-ый то́плений, розто́плюва-, $п^к$ топки́й.
РАСПЛАНИРО́ВКА $о^к$ розплано́вання.
РАСПЛАНИРО́ВЫВАТЬ розплано́в/увати, *(землю)* розрі́вню-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, з-й ♦, покли́каний розрівня́-, за́йня́тий ~анням, $п^к$ $р^к$ розплано́вчий + %;
-йся/-ый рі́вняний, розплано́вува-, розрі́вню-.
РАСПЛА́СТЫВАТЬ; РАСПЛАСТА́ТЬ *(крила)* *(роз)*простéрти, розгорну́-;
РАСПЛАСТА́ТЬСЯ розпростéртися, впáсти /лежá-/ плáзом /кри́жем/, заорá- нóсом;
-вшийся *(роз)*простéртий, Ø.
РАСПЛА́ЧИВАТЬ плати́ти, виплá́ч/ува- /с-/;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, з-й ви́♦, платни́к, платі́й, виплá́чувач, $п^к$ розплá́тний /ви-/, ©;
РАСПЛА́ЧИВАТЬСЯ $о^к$ плати́ти, сплá́чува-; **р. по счета́м** сплá́чува- рахý́нки; **р. с** ***кем п.*** мсти́тися на *кому* /над *ким*/;
-йся = платящий + © с-и плати́ти; **-йся с** ***кем*** **= мстящий** *кому*;
-йся/-ый плá́чений, розплá́чува-, $п^к$ розплатни́й;
РАСПЛАТИ́ТЬСЯ *(з ким)* за♦ /ви́-/ *кому*.
РАСПЛЁСКИВАТЬ розхлю́пувати, розплé́ску-;
--й що /$м^н$ хто/ розхлю́пує ◊, с-и ♦, з-й розхлю́па-, хлюпі́й, $п^к$ = %, ± **плещущий*(ся)***;
-йся/-ый розхлю́пуваний, розля́пу-, розплé́ску-, $п^к$ хлюпки́й.
РАСПЛЕТА́ТЬ: --й що /$м^н$ хто/ розплітá, с-и -ти, покли́каний розплé́сти́, $п^к$ *т.* = %, $ф^{-р}$ $с^к$ розмá́й-[-й косý́ розмá́й-коса], розмá́й-зі́лля /*приклад*/;
-йся/-ый розплі́таний, $п^к$ розплітни́й /-плé́тистий/.
РАСПЛО́Д: на р. на плі́д.
РАСПЛЫВА́ТЬСЯ *(у млі)* тá́нути, *(- плями)* розповзá́тися, /*обриси*/ розмивá́-, $о^к$ розквá́чу-;
-йся що тá́не ◊, розми́ваний, щорá́з тумá́нніший /тьмяні́- +/, $п^к$ розпли́вчастий, $о^к$ розля́пис-, розпливý́щий, пливки́й, /*дим*/ хисткий;
РАСПЛЫ́ТЬСЯ: -вшийся розквá́систий, Ø, *(- обличчя)* роздý́тий, розпý́хлий + **оплывший**.
РАСПЛЫ́ВЧАТЫЙ $о^к$ пливки́й, *(вік)* розми́тий, *(- світло)* мерехтли́вий; /*хмари*/ пелехá́тий, $ф^р$ нечі́тки́й, розля́пистий, розхи́таний, неокрé́сле- [**-ое понятие** -не поня́ття].
РАСПЛЮ́ЩИВАТЬ розплé́скувати, плю́щи-;
--й що /$м^н$ хто/ розплé́скує ◊, с-и ♦, взя́вшись розплé́скá́-, плющи́льник, $п^к$ = %;
-йся/-ый плю́щений, розплé́скува-, розплю́щу-.
РАСПОГО́ЖИВАТЬСЯ розгоди́нюватися /ви-/;
РАСПОГО́ДИТЬСЯ розхмá́ритися /пере-/ ◊.
РАСПОЗНАВА́ТЕЛЬНЫЙ розпізнá́вчий, $к^н$ розпізнавá́льний.
РАСПОЗНАВА́ТЬ *(роз)*пі́зн/авá́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~аé ◊, с-и ♦, р-й /з-й/ розпізнá́-, розпізнавá́ч, $п^к$ = РАСПОЗНАВАТЕЛЬНЫЙ;
-йся/-ый *(роз)*пізнá́ваний, легки́й на пізнаття́.
РАСПОЗНА́НИЕ *(роз)*пізнаття́, *(роз)*пізнання́.

РАСПОЛАГА́ТЬ розташо́вувати, приміщ-, *(правами)* корист*(ув)*á́тися з *чого*, *г.* диспонувá́ти; **р.** ***чем*** мá́- під рукóю *що*, *г.* розпоряджá́-, *(грішми)* мá́- за душé́ю *що*; **р. к** ***чему*** схиля́- /заохó́чува-/ до *чого*; **р. к исто́ме** млó́ї- сé́рце; **р. к себе́** вá́би- до сé́бе; **р. по алфави́ту** укладá́- /упорядкó́вува-/ за абé́ткою; **р. свя́зями** *(де)* мá́- рý́ку;
--й 1. що /$м^н$ хто/ розташо́вує ◊, с-и ♦, з-й /взя́вшись/ розташувá́-, зá́йня́тий приміщенням, $п^к$ = %, 2. що вá́бить ◊, з-й привá́би-, привá́блювач, $п^к$ привá́бливий, принá́дли-, вабли́-, принá́дний, прийé́м-, 3. що мá́є під рукóю ◊, © мá́ючи п. р., ± **имеющий**; **-й к** ***чему*** що схиля́ до *чого*, зви́к-лий с. до, з-й схили́- до; **-й к исто́ме** *(день)* млó́сний; **-й к пе́нию** співодá́й-; **-й к себе́** симпати́ч-, з-й привá́би-, *(- зілля)* при́воротни́й; **-й по алфави́ту** що укладá́ за абé́ткою; **-й свя́зями** із си́льною рукóю;
-йся/-ый 1. розташó́вуваний, розмі́щу-, 2. привá́блю-; **-ый** ***р.*** 3. ная́вний;
РАСПОЛАГА́ТЬСЯ влаштовуватися, розкладá́-, приміщá́- ◊, *(на ніч)* ставá́ти; **р. за столо́м** сідá́- до стó́лу; **р. ла́герем** розтá́борюватися; **удо́бно р.** *(у кріслі)* $о^к$ вигні́жджува-;
-йся 1. = **-ый**, 2. що /$м^н$ хто/ влаштó́вується ◊, влаштó́вуваний, отá́борю- /роз-/, 3. що мá́є нá́мір ◊, готó́вий, настá́влений, налаштó́ва-; **-я ла́герем** /**та́бором**/ розтá́борюва-;
РАСПОЛОЖИ́ТЬСЯ *д.* отá́ковитися ◊; **р. ла́герем** /**та́бором**/ окоши́-, **стá́ти** кошé́м /тá́бором/, розтá́боритися;
-вшийся розташó́ваний, розмі́ще-, влаштó́ва-, Ø; **-я ла́герем** /**та́бором**/ розтá́борений, окó́ше-;
РАСПОЛО́ЖЕННЫЙ *(- село)* простé́ртий, *г.* *(роз)*полó́жений; **р. к пла́чу** тонки́й на сльó́зи, тонкосльó́зий; **р. у реки** $о^к$ колорі́чковий; **быть -ым к** ***кому*** прихи́льно стá́витися до *кого*.
РАСПОЛЗА́ТЬСЯ розповзá́тися, розлізá́-, розлá́зи-, *(- плями)* розпливá́-;
-йся що розповзá́ється ◊, с-и ♦ /розпливá́-/, настá́влений розповзти́ся, розпли́ва-, розпó́взува-, $п^к$ розполó́зливий, розлá́з-, розпли́вчий, + %.
РАСПОЛОЖЕ́НИЕ *(місце)* розташó́вання, $ф^р$ поря́док [**р. слов** п. слів]; **в -ии ду́ха** у дó́брому нá́строї, $ф^р$ під весé́лу рý́ку.
РАСПО́РНЫЙ для розпертя́, $р^в$ розпертя́ [**-ая фе́рма** фé́рма р.].
РАСПОРЯДИ́ТЕЛЬ адміністрá́тор, *д.* спорядитель.
РАСПОРЯДИ́ТЕЛЬНЫЙ *ф.* скорохвá́цький, *о.* з організаці́йним хи́стом.
РАСПОРЯ́ДОК: пра́вила вну́треннего -дка *г.* прá́вильник.
РАСПОРЯЖА́ТЬСЯ урядувá́ти, давá́- вказі́вки́, *г.* розпоряджá́ти*(ся)*, *(чим)* мá́- у свої́х рукá́х *що*, рá́ди-, *(де)* верховó́ди-, *(грішми)* орý́дува-; **р.**

чем ма́- під своє́ю руко́ю *що*, *ф*. крути́- *чим* [**р. деньга́ми** ору́дува-/крути́-/ грішми];
-йся що /*м*ⁿ хто/ уряду́є ◊, розпоря́дник, даве́ць вказіво́к, *(на імпрезі)* мае́стро, церемонма́йстер, покли́каний /призна́че-/ ♦ ◊, *п*ᵏ розпоря́дливий, розпоря́дчий, © уряду́ючи;

РАСПОРЯДИ́ТЬСЯ *г.* запорядити, *ф*ᵖ схоті- [**судьба́ -ась** до́ля -іла]; р. о ***чём*** *г.* зарядити *що*; **судьба́ -лась** *г.* до́ля покерува́ла, *(що зробити)* до́ля призна́чила.

РАСПОРЯЖЕ́НИЕ *ф*ᵖ во́ля [**в Ва́шем -ии** у Ва́шій -лі]; **в** ***чьё*** р. *г.* до *чиєї* розпоряди́мости; **быть в** ***чьём*** **-ии** бу́ти під *чиєю* руко́ю /ору́дою *кого*/; **в моём -ии – час** ма́ю годи́ну ча́су; **в Ва́шем -нии** *ф* під Ва́шою руко́ю.

РАСПОЯ́СЫВАТЬСЯ розперізуватися, розгну́здува-, *п*. нахабніти;
-йся що розперізується, розперізуваний, *п*. **нагле́ющий**;

РАСПОЯСА́ТЬСЯ пусти́тися бе́рега ◊, розсаво́ли-, *р*ᵏ роззухва́літи;
-вшийся розпере́заний, розгну́зда-, неприбо́рка-, розсаво́ле-, знахабнілий, роззухвалі-, ра́птом такий зух, *(- уяву)* несамовитий, Ǿ.

РАСПРАВЛЯ́ТЬ *(крила)* *о*ᵏ розгорта́ти, розпуска́-, *(роз)*простира́-; р. **кры́лья** *о*ᵏ розгорта́- кри́ла розправля́- пір'я; р. **пле́чи** *п*ᵒ випру́жуватися; **р. чле́ны** випру́жувати тіло;
--й що /*м*ⁿ хто/ розпро́стує ◊, з-й розпро́стати, *п*ᵏ випро́стувальний + %; **-й кры́лья** © розпусти́вши кри́ла;

РАСПРА́ВИТЬ: р. пле́чи ви́простати пле́чі; р. **чле́ны** розпру́житися /від-/;

РАСПРАВЛЯ́ТЬСЯ: -йся що /*м*ⁿ хто/ розправля́ється; р. **с** ***кем*** р-й розпра́витися з;
-йся/-ый розпро́стуваний /ви-/, розги́на-, рівня-, вирівнюва- /роз-/, розгла́джува-, розго́рта-, розпростира-, щора́з пряміший;

РАСПРА́ВИТЬСЯ розпру́житися /від-/; **р. с** ***чем*** заби́ти оси́кового кілка́ у *що*;
-вший(ся) Ǿ; **-я** ви́простаний ◊ → **-йся**.

РАСПРЕДЕЛЯ́ТЬ розподіля́ти, *(сили)* *п*⁻ᵒ розміря́-, *(на папері)* розпи́сува-;
--й що /*м*ⁿ хто/ розподіля́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦, узя́вшись розподіли́-, для розпо́ділу, за́йнятий -ом, розподілювач, *(пункт)* розподільник, *п*ᵏ розподільчий, розподільний + %;
-йся/-ый розподілюваний, розмірюв-, розпи́сув-, розкла́д-, *п*ᵏ розподільни́й, розподілистий.

РАСПРОДАВА́ТЬ випро́д/увати /роз-, с-/;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й ви́продa-, за́йнятий ~ажем, ~увач, *п*ᵏ = %, ± **продающий**;
-йся/-ый прода́ваний, спро́дува- /ви-, роз-/, *п*ᵏ розпро́дажний /ви́-/; **хорошо́ -я** *(крам)* ходови́й, *г.* попитний.

РАСПРОДА́ЖА *о*ᵏ ви́продаж; **при -же** коли́ був /бу́де/ ви́продаж.

РАСПРОДА́ЖНЫЙ *о*ᵏ ви́продажний.

РАСПРОСТИРА́ТЬ простяга́ти, простира́-, розпросто́рюва-, *(вимоги)* поши́рюва-, *(аж до)* сяга́-; **р. кры́лья /ру́ки/** розправля́- /розкри́люва-/ кри́ла /ру́ки/, *(т*ᵏ кри́ла*)* розкри́люватися;

РАСПРОСТЕРЕ́ТЬ *(крила)* розіп'ясти́; ◊;
--й 1. що /*м*ⁿ хто/ простяга́ ◊, с-и ♦, з-й простерти, © простира́ючи, 2. що сяга́, с-и сяга́ти, покли́каний сягну́-, 3. **распространяющий**; **-й кры́лья /ру́ки/** © розкри́люючи ру́ки /кри́ла/;
-йся 1./2. **простирающийся** + розпросто́рюва́ний, *п*ᵏ розкри́листий, 3. поши́рюваний;

РАСПРОСТЕРЕ́ТЬСЯ розпросто́ритися, *(- кавалок простору)* розігна́- [р. в безвість], впа́сти /лягти́/ кри́жем /пла́зом/, заора́- но́сом;
-ёршись пла́зом, кри́жем, простершись;
-ёршийся *(роз)*просте́ртий, простя́гну-, розло́жис-, Ǿ;

РАСПРОСТЁРТЫЙ: с -ыми кры́льями розкри́лений, *п*ᵒ розкри́листий; + **-ёршийся**.

РАСПРОСТРАНЕ́НИЕ поши́рення.

РАСПРОСТРАНИ́ТЕЛЬ *о*ᵏ шири́тель; р. **книг** *р*ᵏ книгоши́р.

РАСПРОСТРАНЯ́ТЬ ши́рити, поши́рюва-, розповсю́джу-, *р*ᵏ всю́дити, *(запах)* проно́си- *чим*, *(серед людей)* пуска́- між лю́ди; **р. арома́т** ***чего*** па́хну- *чим*; р. **вводя́щие в заблужде́ние слу́хи** пуска́- ману́ між наро́д; р. **злово́ние** шири- /розно́си-/ смо́рід /смердю́чий дух/; **р. молву́ о** ***ком*** пуска́- сла́ву про *кого*; **р. слу́хи** *о*ᵏ сія- чутки́;
--й що /*м*ⁿ хто/ поши́рює ◊, зви́клий ♦, з-й по♦, для ши́рення, за́йнятий -ям, поши́рювач, розповсю́джу-, розповсю́дник, *п*ᵏ = %, *с*ᵏ -шир [**-й книги** книгоши́р]; **р. просвеще́ние** просвіти́тель, просвітя́нин; **-й своё влия́ние** з-й по♦ свій вплив; **-й слу́хи** сія́ч чуто́к, пліткар;

РАСПРОСТРАНИ́ТЬ *(скрізь)* розпусти́ти на цілий світ;

♦♦♦СЯ *(- дим)* снува́тися, /*абстракції*/ просто́ри-; **-я́ется слух** *о*ᵏ хо́дить чу́тка /по́голос*(ка)*/; р. **до бесконе́чности** розбезме́жнюватись /у-/;
-йся/-ый ши́рений, поши́рюва-, розповсю́джува-, *р*ᵏ всю́дже-; **-я** *(базіка)* що розво́диться ◊, схи́льний розво́дитися, *(поголос)* розпатя́куваний, розбазі́ку-, *п*ᵏ стоу́стий, *ф*ⁱ продукти́вний, *т*. широкося́ж-, /*onyx*/ самопу́хлий; **-я до бесконе́чности** розбезме́жнюваний /у-/; ± ПРОЛИФЕРИРОВАТЬ;

РАСПРОСТРАНИ́ТЬСЯ *(де)* облетіти *що* [**в лесу́ -ась весть** ліс облетіла вістка], **не р.** *ф*. засо́хну-;
-вший(ся) Ǿ; **-я** поши́рений, розповсю́дже-;

РАСПРОСТРАНЁННЫЙ всепрису́тній, мо́дний, у мо́ді + **-вшийся**.

РАСПРЫ́СКИВАТЬ > РАЗБРЫЗГИВАТЬ.

РА́СПРЯ *о*^к^ усóбиця, *п*^б^ сварня́.
РАСПРЯГА́ТЬ випряг/áти /роз-/;
--й що /*м*^н^ хто/ ~á ◊, с-и ♦, з-й ви́пряг-, *п*^к^ = %;
-йся/-ый розпря́ганий /ви-/.
РАСПРЯМЛЯ́ТЬ/--й > РАСПРАВЛЯТЬ;
РАСПРЯМЛЯ́ТЬСЯ *о*^к^ випрóстуватися, *(схиленому)* розхиля-;
-йся = **расправляющийся** + розхи́люваний;
РАСПРЯМИ́ТЬСЯ ви́простатися ◊;
-вший*(ся)* Ø + **расправивший***(ся)*; **-я** + розхи́лений.
РАСПУСКА́ТЬ розпускáти, *(учнів)* /від-/, *(партію)* ліквідувá-, *г.* розв'я́зува-, *(вітрила)* напинá-, *(гілля)* розкидá-, простягá-, *(чутки)* рознóси-, *(вузлики)* розв'язува-; **р. гóрло** горлá-; **р. молву́** *(*роз*)*пускá- слáву /поговíр/; **р. язы́к** давá- вóлю язику́;
--й що /*м*^н^ хто/ розпускá ◊, зви́клий /с-и, нáвчений/ ♦, покли́каний /р-й/ розпусти́-, *п*^к^ = %, © розпускáючи; **-й молву́** мастáк пускá- слáву /поговíр/; **-й небыва́льщину** вигáдько; **-й ню́ни** и рéва, рю́мса, *п*^к^ тонкосльóзий; **-й паруса́** © с-и напинá- вітри́ла; **-й слух** = **пускающий с.**;
РАСПУСТИ́ТЬ *(дітей)* *о*^к^ розбéштати, *(партію)* *г.* розв'язá-, *(намисто)* рознизá-; ◊; **р. сóпли** засопли́витися; **р. язы́к** *о*^к^ розпатя́ка-, розбазíка-, дáти вóлю язику́;
-йся/-ый ліквідó*(*ву*)*ваний, розв'зув-, розгóрт-, розки́д-, простя́г-, рознóшув-, розшмóргу-, розсóту-, розбéщу-, *р.* розпу́сканий; **-я** *(цвіт)* розпу́кува-, розбрунькóву-, напіврозпу́клий;
РАСПУСТИ́ТЬСЯ *(духовно)* розволочи́тися, пусти́- бéрега, розсвиня́чи-, збидлíти;
-вший*(ся)* Ø; **-й сóпли** засопли́влений **-я** розпу́щений, ліквідóва-, розв'я́за-, розгóрнутий, нáпну́-, нáп'я́-, розбéщений, розсвиня́че-, збидлíлий, зледащí- /роз-/, *п*^к^ розпу́сний, *(цвіт)* розпу́клий, розквíт-, *(шлях)* розквáсистий, Ø.
РАСПУТНИЧАТЬ гріховóдити, блуди́-, скакáу грéчку, вдавáтися /вдаря́-/ в розпу́сту, ± ПРЕЛЮБОДЕЙСТВОВАТЬ;
--й що /*м*^н^ хто/ гріховóдить ◊, схи́льний ♦, розпу́сник, блу́д-, гріховóда, потіпáха, *п*^к^ розпу́тній, розпу́сний, блу́д-, *у*^р^ блудодíй-, блудли́вий, відóмий своéю розпу́стою, знавéць стежóк у грéчку.
РАСПУ́ТНЫЙ *о*^к^ паплю́жний, блудли́вий.
РАСПУ́ТЫВАТЬ розплу́т/увати, *(клубок)* розмóту-, *(з пут)* розпу́ту-;
--й що /*м*^н^ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й розплу́та-, зáйня́тий ~у́ванням, ~увач, розмóту-, *п*^к^ = %;
-йся/-ый розплу́туваний, розмóту-, *(з пут)* розпу́ту-; **-я с долгáми** виплу́ту- з боргíв;
РАСПУ́ТАТЬ **р. клубóк** *о*^к^ знайти́ кінцí, розкри́- злóчин, *п.* розлу́щи- горíх; ◊.
РАСПУ́ТЬЕ *о*^к^ розсóх[ш]а, перехрéстя.

РАСПУХА́ТЬ розпух/áти, пу́хну-, набрякá-;
--й що ~á ◊, с-и ♦, готóвий розпу́хну-, напіврозпу́хлий, напівнабря́к-, щорáз пухлíший /пухкí-/;
РАСПУ́ХНУТЬ: **-у́хший** розпу́хлий, набря́к-, Ø.
РАСПЫЛЯ́ТЬ розпорóш/увати, розсíю-, обертáти на пóрох;
--й що /*м*^н^ хто/ ~ує ◊, охóчий ♦, з-й розпороши́-, для ~ення, зáйня́тий -ям, розпорóшувач, *п*^к^ = %;
-йся/-ый розпорóшуваний, розсíю-, *п*^к^ ~ливий;
РАСПЫЛИ́ТЬСЯ *о.* піти́ в розпорóшку, *ф.* роздму́хатися ◊.
РАССА́ДНИК *(рослин)* шкíлка, *п.* гнíздóвище, розплíдник, ± ПИТОМНИК.
РАССА́ЖИВАТЬ 1. садови́ти, 1./2. розсáджува-, 2. розкóлю-, розру́бу-, розтинáти;
--й 1./2. що /*м*^н^ хто/ розсáджує ◊, с-и р., з-й /взя́вшись/ розсади́-, *п*^к^ сади́льний + %;
-йся/-ый сáджаний, розсáджува-, розкóлю-, розру́бу-, *п*^к^ розсадни́й;
РАССЕ́СТЬСЯ *(у кріслі перед прохачем)* *о*^к^ вигніздитись; ◊.
РАССА́СЫВАТЬ розсмóкт/увати, розсисá-;
--й що /*м*^н^ хто/ ~ує +, з^м^-й ~áти, ~увач, *п*^к^ = %;
-йся/-ый розсмóктуваний, розсис- розсóтув-;
РАССОСА́ТЬСЯ: **-вшийся** розсмóктаний ◊, Ø.
РАССВЕ́Т: с **-та** здóсвіта; с **-ом** як розвилó; **пéред -ом, до -та** *о*^к^ перéдсвітом, пéред світáнк-.
РАССВЕТА́ТЬ світáти, сірí-, розвидня́тися, розви́днюва-, *(*ви*)*днíти;
--й що світá ◊, с-и ♦, *п*^к^ дóсвітній /перéд-/, світанкóвий, © світáючи, *о.* на світáнку /світáнні/;
РАССВЕСТИ́ задніти, роззорíти ◊;
-ётший *р.* роззорíлий, задні- ◊.
РАССВЕ́ЧИВАТЬ: **--й** що /*м*^н^ хто/ розсвíчує, охóчий розсвíчувати, з-й розсвіти́-, *п*^к^ = %;
-йся/-ый розсвíчуваний.
РАССЕ́ИВАНИЕ *к.* рóзсів.
РАССЕ́ИВАТЬ 1. розсівáти, сíя-, 1./2. розсíю-, 2. розмáюва-, розвíюва-, *(хмари)* розганя́-, *ф*^р^ розпорóшува-, *(увагу)* розосерéджу-;
--й 1./2. що /*м*^н^ хто/ розсівá ◊, схи́льний /зви́клий/ ♦, взя́вшись розсíя-, зáйня́тий рóзсівом, розсівáч, розсíюв-, розпорóшув-, *п*^к^ розсíювальний, розсівáль- + %, © розсíюючи, ± **сеющий**; **-й свет /энéргию/** з-й розсíяти свíтло /енéргію/;
РАССЕ́ЯТЬ *(вітром)* розмахáти ◊;
♦♦♦СЯ *(- людей)* розсипáтися *(десь)* ◊;
-йся/-ый сíяний, розсíва-, розсíю-, розвíю-, розмáю-, розпорóшу-, розосерéджу-, *п*^к^ розсівни́й;
РАССЕ́ЯТЬСЯ: **р. как дым** зди́міти ◊;
-вший*(ся)* Ø; **-я** розсíяний, розвíя-, розпорóше-, розосерéдже-, зни́клий; **-я как дым** здимí-;
РАССЕ́ЯННЫЙ ☺ роззя́вкуватий + **-вшийся**.
РАССЕ́ЯННОСТЬ *(по світі)* розлíзлість.
РАССЕКА́НИЕ *о*^к^ рóзтин.
РАССЕКА́ТЬ розтинáти, тя́-, розсікá-, сíкти́, крá-

я-, розкра́юва-, розко́лю-, розча́ху-, розпана́ху-;
--й що /$м^н$ хто/ розтина́ ◊, зви́клий ♦, з-й розтя́-, для ро́зтину, за́йня́тий -ом, розко́лювач, розча́хув- ◊, *(річ)* сіка́ч, $п^к$ січни́й, розпана́шливий, розкра́йли-, $к^н$ розсічни́й + %, $с^к$ -сік, -січний [-й **во́здух /во́ду, во́лны/** повітрясік, водосік, хвилесік, повітрясі́чний, водосі́ч-, хвилесі́ч-];
-йся/-ый тя́тий, розти́наний, розча́хува-, розрі́зу-, розко́лю-, розча́ху-, розпана́ху-, розкра́ю-, *д.* розти́натий;
РАССЕ́ЧЬ розкра́яти ◊;
рассёкший Ø.

РАССЕКРЕ́ЧИВАТЬ розтаємни́чувати, розсекре́ч/у-, розкрива́ти ка́рти;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, зви́клий р., р-й розсекре́ти-, для ~ення, за́йня́тий -ям, ~увач, $п^к$ = %;
-йся/-ый розсекре́чуваний, розтаємни́чу-.

РАССЕЛЯ́ТЬ: --й що /$м^н$ хто/ розселя́, з-й -ти, $з^г$-й розсели́-, для розсе́лення, за́йня́тий -ям, розсе́лювач, $п^к$ розсе́льчий + %;
-йся/-ый се́лений, розсе́люва-, $к^н$ розсе́ле́нець.

РАССЕЧЕ́НИЕ ро́зсік, $м^а$ диссе́кція /віві-/.

РАССКА́З *($п^{рв}$ усний)* о́повідь.

РАССКА́ЗЧИК: р. анекдо́тов знаве́ць анекдо́тів, маста́к на анекдо́ти.

РАССКА́ЗЧИЦКИЙ *(хист)* оповіда́цький.

РАССКА́ЗЫВАТЬ розповіда́ти /о-/, розка́зува-, *(байку)* ба́я-, *о.* снува́- ро́зповідь; **как по пи́саному р.** як з кни́жки бра́-; **-ай!** $і^р$ говори́!; **-жи́ свое́й ба́бушке!** розкажи́ кому́ і́ншому /своі́й ба́бці/; **-алось, -ались** розповідано;
--й що /$м^н$ хто/ розка́зує ◊, **с-и** ♦, р-й /узя́вшись/ розповісти́, оповіда́ч /роз-/, $п^к$ = %, $ф^р$ де йде́ться [кадр. **-й об э́том** кадр, де про це й.];
-йся/-ый розповіданий /о-/, розка́зу- /пере-/, $п^к$ оповідни́й /роз-/;
РАССКАЗА́ТЬ $ф^р$ нахвали́тися ◊;
РАССКА́ЗАННЫЙ оповіданий ◊ → **-йся**.

РАССЛАБЕВА́ТЬ сла́бнути, слабі-;
--й що /$м^н$ хто/ сла́бне ◊, щора́з сла́б*(і)*ший;
РАССЛАБЕ́ТЬ осла́б*(ну)*ти ◊;
-вший осла́блий, ослабі-, Ø.

РАССЛАБЛЕ́НИЕ *(пружини)* розпри́снення.

РАССЛА́БЛЕННОСТЬ розпру́женість ◊ → $д^о$;

РАССЛАБЛЯ́ТЬ*(СЯ)* відпружу́вати*(ся)*, *(- пружину)* розпру́жувати*(ся)* /*(тіло)* ви-/, розпро́стувати*(ся)*, $к^н$ ростиска́ти*(ся)*;
--й що /$м^н$ хто/ відпру́жує ◊, **с-и** ♦, з-й /взя́вшись/ відпру́жи-, для відпру́ження, за́йня́тий -ям, відпру́жувач, $п^к$ відпру́жливий, відпру́жистий + %; **-я́юще** $п^р$ відпру́жливо;
-йся/-ый відпру́жуваний, розсла́блю-;
РАССЛА́БИТЬ*(СЯ)* відпру́жити*(ся)* ◊;
-вший*(ся)* Ø; **-я** відпру́жений ◊;
РАССЛА́БЛЕННЫЙ = расслабившийся.

РАССЛАВЛЯ́ТЬ *к.* сла́вити;
--й 1. расхваливающий, 2. распуска- молву /слух/;
РАССЛА́ВИТЬ *о.* рознести́ пога́ну сла́ву.

РАССЛА́ИВАТЬ розшаро́в/увати;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує, с-и ♦, з-й розшарува́-, $п^к$ шаротво́рчий, $р^к$ розшаро́в-, $г^а$ стратоге́нний + %;
-йся/-ый розшаро́вуваний;
РАССЛО́ИТЬ*(СЯ)*: -вший*(ся)*; **-я** розшаро́ваний.

РАССЛЕ́ДОВАНИЕ $з^г$ розслі́дження.

РАССЛЕ́ДОВАТЬ розслі/дувати, ве́сти слідство, $з^г$ розслі́джува-, *(причини)* з'ясо́ву-, $п^б$ доко́пуватися /доскі́пува-/ до *чого*;
--й що /$м^н$ хто/ ~д*(ж)*ує ◊, с-и ♦, покли́каний ~ди́-, для ро́зсліду, за́йня́тий -ом, слі́дчий, ~дувач;
-йся/-ый розслі́д*(ж)*уваний, з'ясо́ву-

РАССМА́ТРИВАНИЕ розгля́дини; **для -ия** *(- стіл)* розглядни́й

РАССМА́ТРИВАТЬ розгляд/а́ти /спо-/, роздивля́тися /диви-/ на *що*, *(питання)* вивча́ти, дослі́джува-, аналі́зу-, *(в гурті)* обгово́рю-; **р. как** *что* визнава́ти за; **р. со всех сторо́н** крути́- на всі бо́ки; **р. с пози́ции** *чего* $к^н$ диви́тися крізь при́зму *чого*;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, узя́вшись /гото́вий/ розгля́ну-, для ро́згляду, за́йня́тий -ом, огля́да́ч /роз-, спо-/, дослі́дник, аналіза́тор, $п^к$ дослі́дчий + %, © розгляда́ючи; **-й как** *что* $з^г$-й ви́знати за;
РАССМА́ТРИВАТЬСЯ *(округ)* роззира́тися;
-йся/-ый розгля́даний /спо-, о-/, дослі́джув-, аналізо́в-, обгово́рюв-; **-я как** визна́ваний за;
РАССМОТРЕ́ТЬ-: р. за *чем* нагле́діти собі *що*;

РАССМОТРЕ́НИЕ розгля́дини; **при ближа́йшем -ии** коли́ ува́жніше гля́нути /гля́нули/; **по -ии** розгля́нувши, пі́сля ро́згляду; **к -ию** на ро́згляд.

РАССНА́ЩИВАТЬ *(не вітрила)* розла́днувати, розмонто́ву-, *(вітрила)* $с^о$ розсна́щу-;
--й що /$м^н$ хто/ розсна́щує, з-й розснасти́ти, покли́каний розладна́-, розсна́щувач, розла́дну-, розмонто́ву-, $п^к$ = %;
-йся/-ый розсна́щуваний, розла́дну-, розмонто́ву-;

РАССО́ВЫВАТЬ розпих/а́ти, пха́- сюди́-туди́, *(очерет)* прогорта́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, з-й розіпха́-;
-йся/-ый розпи́ханий, розти́кув-, прого́рт-, пха́ний с.-т., $п^к$ розсувни́й.

РАССОГЛАСОВА́НИЕ *т.* розго́дження, $ж^м$ роздри́мбання.

РАССОРТИРО́ВЫВАТЬ сортува́ти, перебира́-;
--й = сортирующий.

РАССПРА́ШИВАТЬ розпи́тувати*(ся)*, пита́ти*(ся)*, випи́тувати, виві́ду- у *кого*;
--й що /$м^н$ хто/ розпи́тує ◊, с-и ♦, за́йня́тий ро́зпитами, розпи́тувач, виві́ду-, $п^к$ допи́тливий +

%, *д.* допита́цький, *о.* на ви́відках /ро́зпитках/;
-йся/-ый пи́таний, розпи́тува- /о-, пере-/, виві́дува-.
РАССПРО́СЫ *о*ᵏ випи́тування.
РАССРЕДОТОЧЕ́НИЕ *ф*ᵖ розпоро́шення.
РАССРЕДОТО́ЧИВАТЬ розосере́джувати, *п*⁻ᵒ розпоро́шу-, *о*ᵏ розфокусо́ву-;
--й що /*м*ᴴ хто/ розосере́джує ◊, за́йня́тий розосередженням, узя́вшись розосере́дити, розосере́джувач, розпоро́шу-, *п*ᵏ розосере́дчий, розосере́дливий, розпоро́шли- + %;
♦♦♦СЯ *(- звуки)* розсо́туватися [**р. по закоу́лкам села́** р. за́кутками села́]; ◊;
-йся/-ый розосере́джуваний, розпоро́ш-, розсо́т-;
РАССРЕДОТО́ЧЕННЫЙ розосере́джений, розпоро́ше-, розфокусо́ва-.
РАССРО́ЧИВАТЬ *(плату)* *о*ᵏ розтяг/а́ти, *г.* розклада́- на ра́ти, випла́чува- /плати́-/ ра́тами /по́рція-/;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, р-й розтягти́, *о.* з ро́зкладом на ра́ти;
-йся/-мый розстро́чуваний, розтяг-, розкла́дна ра́ти, пла́чений ра́тами /по́рція-/
РАССРО́ЧКА *г.* ро́зклад на ра́ти; **взнос по -чке** *г.* ра́та; **с -ой (платежа́), в -чку** на ви́плат; **ку́пля /прода́жа/ с -ой платежа́** купі́вля /про́даж/ на ви́плат.
РАССТАВА́ТЬСЯ розстава́тися, розлуча́-, проща́-; **р. с заблужде́нием** відми́лювати очі, скида́- полу́ду з оче́й;
-йся що /*м*ᴴ хто/ розлуча́ється ◊, зᴹ-й розста́тися;
РАССТА́ТЬСЯ розпроща́тися ◊;
-вшийся розлу́чений, Ǿ.
РАССТАВЛЯ́ТЬ розставля́ти, приміща́- /роз-/, *т*ᴵ розто́чува-; **р. ло́кти** відпиха́- лі́ктями; **р. се́ти** ста́ви- /розкида́-, наставля́-/ тене́та /сі́ті/ на *кого*; **расставля́лись** розста́вляно, *б*ᵃ порозста́вля-, *(ша́тра)* розпи́нато, *б*ᵃ порозпи́на-;
--й що /*м*ᴴ хто/ розставля́ ◊, зви́клий ♦, покли́каний розта́ви-, розстано́вник, розстано́влювач, *п*ᵏ розстано́вчий + %, © розставля́ючи;
-йся/-ый ста́влений, розста́вля-, розстано́влюва-, розмі́щу-, *т*ᴵ розто́чу-;
РАССТА́ВИТЬ *(шатро)* розіп'я́сти́; **р. пала́тку** розгорну́- шатро́; **расста́вили** розста́влено, *б*ᵃ порозста́в-, *(ша́тра)* розі́пнуто, *б*ᵃ порозі́п-.
РАССТАНО́ВКА: р. сил ро́зклад сил; **с (вырази́тельной) -ой** з (промо́вистими) па́взами; **с чу́вством, с то́лком, с -кой** > ЧУВСТВО.
РАССТЁГИВАТЬ розстіба́ти /-щіба́-/, *(на грудях)* розхри́стува-;
--й що /*м*ᴴ хто/ розстіба́ ◊, с-и ♦, р-й розстебну́-, розсті́бувач, *п*ᵏ = %, © розстіба́ючи;
-йся/-ый розсті́баний, розщіба-, розхри́стува-;
РАССТЕГНУ́ТЬСЯ: -вший(ся) Ǿ; **-я** розсте́бнутий, розхри́станий.
РАССТИЛА́ТЬ стели́ти, простеля́- /роз-/, простила́- /роз-/;
--й що /*м*ᴴ хто/ розстеля́ ◊, зви́клий ♦ /розстеля́-/, взя́вшись /з-й/ розстели́-, для розсте́лення;
♦♦♦СЯ широчі́ти, простяга́тися, розляга́- ◊;
-йся/-ый 1. сте́лений, прости́ла- /роз-/, простеля- /роз-/, 2. **простирающийся; -я** *(плазуючи)* зви́клий стели́тися *(листо́м)* + **пресмыкающийся**;
РАЗОСТЛА́ТЬСЯ: -вшийся розсте́лений, розле́глий ◊, Ǿ.
РАССТОЯ́НИЕ: -ием в *п*ᵖ завда́льшки [**-ием в ми́лю** ми́лю з.]; **на не́котором -ии от** тро́хи да́лі /оддалік/ від.
РАССТРА́ИВАТЬ розла́днувати, розла́джува-, *(прикрістю)* псува́- на́стрій, нервува́-, *(торг)* розбива́- /пере-/, *(місто)* розбудо́вува-; **р. не́рвы** *кому* псува́- не́рви, вибива́- з рівнова́ги *кого*; **р. пла́ны** плу́та- ка́рти; **р. ряды́** лама́- /розбива́-, пору́шу-/ ла́ви;
--й 1. що /*м*ᴴ хто/ розла́днує ◊, з-й ♦, взя́вшись розладна́-, *п*ᵏ *р*ᵏ розладна́вчий + %, 2. що псу́є на́стрій ◊, зви́клий псува́ти н., *п*ᵏ → **нервирующий**, 3. що розбудо́вує, с-и розбудо́вувати, за́йня́тий розбудо́вою, *п*ᵏ розбудо́вчий; **-й ряды́** Ǿ лама́ючи ла́ви;
РАССТРО́ИТЬ ви́бити з ко́лії /рівнова́ги/, *(плян)* розби́-; **р. здоро́вье** зба́ви- здоро́в'я; **р. пла́ны** *чьи* змі́ша- ка́рти *кому*;
-йся/-ый 1. розла́днуваний, розла́джу-, розби́-, розстро́ю-, пору́шу-, 2. рознерво́(ву)-, засму́чу-, вніби- з рівнова́ги, 3. розбудо́ву-;
РАССТРО́ИТЬСЯ перетриво́житися ◊;
-вший(ся) Ǿ; **-я** 1. розла́днаний, 2. перетриво́же-, 3. розбудо́ва- ◊ → **-ый**;
РАССТРО́ЕННЫЙ ви́битий з рівнова́ги, перетриво́жений, рознерво́ва-, *(рояль)* *г.* розі́гра-.
РАССТРА́ЧИВАТЬ вистро́чувати;
--й *т*ᴵ що /*м*ᴴ хто/ вистро́чує, с-и ♦, вистро́чувач, *п*ᵏ строчи́льний + %;
-йся/-ый стро́чений, вистро́чува-.
РАССТРЕ́ЛИВАТЬ розстріл/ювати, *(усіх)* /ви-/;
--й що /*м*ᴴ хто/~ює ◊, с-и ♦, з-й розстріля́-, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый стрі́ляний, розстрі́люва- /ви-/;
РАССТРЕЛЯ́ТЬ *ф.* розшмаля́ти ◊.
РАССТРО́ЙСТВО *(дія і ¤)* ро́зклад, розла́дна́ння, *ф.* роздра́й, *(розгардіяш)* бе́злад /не́-/, безла́ддя.
РАССТУПА́ТЬСЯ 1. розступа́/тися; **р.** *чем* розще́дрюва- на *що*;
-йся що /*м*ᴴ хто/ ~еться, зᴹ-й розступи́тися;
РАССТУПИ́ТЬСЯ *ф*ᵖ розда́тися [**-и́сь мо́ре! -а́йся мо́ре!**] ◊.
РАССТЫКО́ВКА розстико́вання.
РАССУДИ́ТЕЛЬНО *о*ᵏ тямкови́то, з ро́зсудом;
РАССУДИ́ТЕЛЬНЫЙ *о*ᵏ розду́мливий, розми́сли-, тямкови́тий, наді́лений глу́здом ◊.

РАССУДИ́ТЕЛЬНОСТЬ *ф*ᵖ глузд.

РАССУ́ДОК глузд; **-дку вопреки́, наперекóр стихи́ям** супрóти рóзуму і всу́переч стихíям.

РАССУЖДА́ТЬ міркувáти, метикувá-, розміркóвува- розкидá- головóю, *(мудро)* мудрувá-, *(подумки)* роздýмува-, дýма- собí, *ф*ᵖ дýмати [**дóлго не -дая** дóвго не дýмавши]; **не р.!** гóді мудрувáти!; **он рассуждáет так** дýмка в ньóго такá;
--й що /*м*ᴴ хто/ міркýє ◊, схи́льний ♦, © міркýючи, *п*ᴷ розсýдливий, розвáжли-, розми́сли-;
РАССУДИ́ТЬ *о*ᴷ обміркувáти, *з.* обміркувáтися; р. **дéло** розібрáти спрáву.

РАССУЖДЕ́НИЕ; РАССУЖДЕ́НИЯ *н*ᴱ мудрувáння, мудрóвання; **без дóлгих -ий** дóвго не дýмавши, *п*⁻ᵒ без дóвгих зáходів; **без -ий!** дóсить /без/ мудрувáнь!, не мудрýйте!.

РАССУСО́ЛИВАТЬ розпатя́кувати, розбазíку-;
--й = распространяющийся.

РАССЧИ́ТЫВАНИЕ розрахóвання /об-/, розрахýнок /об-/.

РАССЧИ́ТЫВАТЬ розрахóвувати /ви-, об-/, обчи́слю- /роз-/, *(на кого)* покладáти /мá-/ надíю, покладáтися, роби́ти стáвку, вáжи-, чи́слú-, *(з праці)* звільня́-; р. **на** ***что*** [*н.* **успéх**], чекá- на /сподівáтися/ *чого* [*н.* ýспіху]; р. **на получéние** мá- надíю дістá-; **не мог дáже р.** ***кто*** і не снилось *кому*; **на что ты рассчи́тываешь /надéешься/?** що ти собí дýмаєш?;
--й що /*м*ᴴ хто/ обрахóвує ◊, з-й обраувáти, зáйня́тий обрахýнком, розрахóвувач, *п*ᴷ /*свої дії*/ розвáжливий + %; **-й на** ***что*** [*н.* **успéх**], © мáвши надíю на *що* [*н.* ýспіх];
РАССЧИ́ТЫВАТЬСЯ *о*ᴷ розплáчуватися, розчи́слюва-, *(з праці)* відхóдити, звільня́тися;
-йся/-ый розрахóвуваний /ви-, об-/, обчи́слю- /роз-/, звáжу-, звíльню-; **-я** рíшений відíйти́;
РАССЧИТА́ТЬСЯ *(за борг)* оплати́тися /роз-/ ◊;
РАССЧИ́ТАННЫЙ розчи́слений ◊ → **-йся**.

РАССЫЛА́ТЬ розсил/áти; **-áлось /-áлись/** ~ано;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~á, р-й /с-и/ ♦, зáйня́тий ~áнням, *п*ᴷ розси́льчий + %;
-йся/-ый розси́ланий, *п*ᴷ розсильни́й;
РАЗО́СЛАННЫЙ *(- пошту)* розíсланий;
РАЗО́СЛАННЫЕ *б*ᵃ порозси́лані.

РАССЫ́ЛКА *к.* рóзсил.

РАССЫ́ЛОЧНЫЙ *(пункт) г.* висилкóвий.

РАССЫПА́ТЬ розсип/áти, си́пати; р. **блёстки остроýмия** *с.* блискýчі дóтепи;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~á ◊, схи́льний ♦, з-й розси́па-, зáйня́тий рóзсипом, ~áль*(ник)*, сипáль, *п*ᴷ розси́пчий + %; **-й би́сер пéред сви́ньями** зви́клий си́па- пéрла свиня́м;
РАССЫПА́ТЬСЯ *р.* розси́пуватися ◊; р. **в благодáрностях** дя́кувати, не надя́куватись; р. **в похвалáх** засипáти похвалáми; р. **в прах** розсипáтися на пóрох; р. **мéлким бéсом пéред** ***кем*** стели́- листóм пéред *ким*, шóвком стели́- під нóги *кому*; підсипá- *(порошкóм)* до *кого*; р. **в комплимéнтах** розливáти мóре компліментів; р. **в любéзностях** розквітá- люб'я́зністю;
-йся/-ый си́паний, розсипá-, розси́пува-, *п*ᴷ розсипни́й, розсипáнний; **-я** розси́пчастий, розси́пис-, піскувá-, крихки́й, сипки́й, сипýчий; **-я в благодáрностях** © з бéзліччю „дя́кую" *(*на устáх*)*; **-я в комплимéнтах** © розливáючи мóре компліментів; **-я в пыль** порохки́й;
РАССЫ́ПАТЬСЯ піти́ врóзкид ◊; р. **в благодáрностях** роздя́куватися; р. **в извинéниях** завибачá-; р., **как кáрточный дóмик** рéпнути як ми́льна бýльбашка;
-вший*(ся)* ∅; **-я в благодáрностях** з мільйóном подя́к на устáх; **-я в извинéниях** без кінця́ перепрóшуючи; **-я как кáрточный дóмик** ∅.

РАССЫПНО́Й: р. строй *в*ᴷ рóзстрільня.

РАССЫ́ПЧАТЫЙ *(сміх)* розкóтистий, *(- бульбу)* піскувá-, піскóва-.

РАССЫХА́ТЬСЯ; РАССО́ХНУТЬСЯ: -óхшийся розсóхлий, ∅.

РАСТА́ИВАТЬ роста/вáти, тáну-, розтóплюватися, *п.* розчýлю-, розімлівáти, млí-, *(звук)* завмирá-;
--й що ~é ◊, розтáваний, розтóплю- + **таящий**;
РАСТА́ЯТЬ *(під дією емоцій)* розчýлитися;
-вший *(*роз*)*тáлий, розтóплений, *п.* розчýле-, розімлíлий, завмéр-, ∅.

РАСТА́ЛКИВАТЬ розштóвхувати, *(забіяк)* розтрýчу-, *(сонних)* розбýрку-;
--й 1. **распихивающий**, 2. що /*м*ᴴ хто/ розбýркує ◊, розбýркувач, взя́вшись розбýркати, ©;
-йся/-ый 1. **распихиваемый**, 2. розбýркуваний;
РАСТОЛКА́ТЬ розштýрхати ◊.

РАСТА́ПЛИВАТЬ 1. *(піч)* розпáлювати, 2. *(сало)* розтóплю- /с-/, розтопля́ти, *(віск)* топи́-;
--й 1. що /*м*ᴴ хто/ розпáлює, покли́каний розпали́ти, *п*ᴷ = %, 2. **расплавляющий**;
-йся/-ый 1. розпáлюваний, 2. розтóпл-, топки́й.

РАСТА́ПТЫВАТЬ розтóптувати. топтá-, *г.* толóчи-, *(взуття)* розхóджува-;
--й що /*м*ᴴ хто/ тóпче ◊, р-й ♦, з-й розтоптá-, топчíй, розтóптувач, *п*ᴷ = %, © с-и топтáти;
-йся/-ый тóптаний, розтóптува-, толóче-, розтолóчу-, розхóджу-.

РАСТА́СКИВАТЬ розтягáти, розволікá-, рознóси-, розкрадá-, *(заабіяк)* розбороня́-;
--й = растягивающий, раскрадыва-;
-йся/-ый крáдений, розтя́га-, розволíка-, розкрáда-, розби́ра-, рознóшува-, розборóнюва-.

РАСТАСО́ВКА *р*ᴷ розтасóвання.

РАСТАСО́ВЫВАТЬ розтасóв/увати, тасувáти;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, зáйня́тий розтасóванням, зви́клий *т.*, взя́вшись розтасувá-, розтасóвувач, *п*ᴷ *т.* тасувáльний + %;
-йся/-ый тасóваний, розтасóву-.

РАСТВО́Р *(у безмежжі)* $п^о$ ро́зплив; **р. ног** кроківка ніг.

РАСТВОРЯ́ТЬ(СЯ) *(- сіль)* розчиня́ти*(ся)*, розпуска́ти*(ся)*, розво́дити*(ся)*, розво́днювати*(ся)*, *(- двері)* відчиня́ти*(ся)*;
--й 1./2. що /$м^н$ хто/ розчиня́, 1. р-й відчини́ти ◊, 2. з-й розчини́-, розчи́нник, ☺ розчиня́ль-, $п^к$ *т.* розчи́нний, розчиня́ль- + %; **-щая спосо́бность** зда́тність розчиня́ти;
РАСТВОРИ́ТЬ: -вший Ø.
-и́мый розчи́нний, ле́гко розчи́нюва-;
-йся/-ый 1./2. розчи́нюваний, 1. відчи́ню-, розча́ху-, розхи́лю-, 2. розво́дню-, $п^к$ розчи́нний, всерозчи́нливий;
РАСТВОРИ́ТЬСЯ *(у хмарах)* розпливти́ся;
-вшийся Ø; 1./2. розчи́нений, 1. /від-/, розча́хнутий, розхи́лений, 2. розво́дне-, розпу́ще-;
РАСТВОРЁННЫЙ: р. в мильо́нах $п^о$ розмільйо́нений; ◊.

РАСТЕКА́ТЬСЯ роз(п)лива́тися, розтіка́-, *(- базік)* розво́ди-, просторікувати
-йся що розплива́ється ◊, гото́вий розпливти́ся, розпли́вчастий; **-йся мы́слию по дре́ву** *ж.* маста́к розтіка́тися ми́слію по дре́ву.

РАСТЕРЗА́НИЕ $о^к$ роздертя́; **на р.** *(львам)* на поїд ле́вам.

РАСТЕ́РЗЫВАТЬ/--й = ТЕРЗАТЬ/--й;
РАСТЕРЗА́ТЬ розша́рпати, розде́р- на шматки́, $ж^м$ помотлоши́- ◊.

РАСТЕ́РЯННО *(чутися)* ні в сих ні в тих, як соба́ка в човні.

РАСТЕ́РЯННОСТЬ $о^к$ розгу́блення; **в по́лной -сти** = РАСТЕРЯННО.

РАСТИ́ рости́, зроста́- /під-, ви-, до-/, *с.* буя́-, $ф^р$ збільшуватися, *(- дітей)* розвива́-, */зрілі/* дороста́- ро́зуму, дохо́ди- літ, */опір/* поси́люватися, *(вусебіч)* розроста́-; **р. как на дрожжа́х** ♦ як з води́; **р. не по дням, а по часа́м** ♦ як трава́ навесні;
-у́щий що /$м^н$ хто/ росте́ ◊, с-и ♦, з-й ви́♦, чимра́з /деда́лі/ бі́льший /ви́щий, ду́жчий +/, *(видобуток)* збі́льшуваний, $п^к$ неспи́н-, нестри́м-, прогреси́в-, */кущ/* живоро́слий, гінки́й, *о.* на злеті, $с^к$ -ро́слий [**дикорасту́щий** дикоро́слий]; **-й не по дням, а по часа́м /как грибы́/** гінки́й, як з води́, виростаючи як з в.; **си́льно -й** ростови́тий, росту́чий;
ПОРАСТИ: -о́сший щети́ной защети́нений, Ø.

РАСТИРА́ТЬ розтира́ти /у-/, *(пальцями)* розмина́-;
--й що /$м^н$ хто/ розтир/а́ ◊, взя́вшись ♦, покли́каний розте́р-, для ~а́ння, за́йнятий -ям, розтира́льник /в-/, розтира́ч /в-/, *ф.* розтира́йло, $п^к$ = %;
РАСТЁРТЫЙ *(мак +)* вте́ртий;
-йся/-ый те́ртий, розти́раний /у-/.

РАСТИ́ТЕЛЬНОСТЬ: пы́шная р. бу́йноці.

РАСТИ́ТЬ = ВЫРАЩИВАТЬ.

РАСТЛЕВА́ТЬ розтлі́в/а́ти, ґвалту-́, розбе́щу-;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, схи́льний ♦, з-й /гото́вий/ розтли́-, розтли́тель, розбе́щувач, *с.* ґвалтівни́к, $п^к$ ґвалтівни́й, розтлін- для *кого*, $р^к$ розтліву́щий + %, *о.* відо́мий своїм розбе́щенням, © ~а́ючи;
РАСТЛИ́ТЬ розпаскуди́ти, розсоба́чи- ◊;
-йся/-ый розтлі́ваний, розбе́щу-, розпаску́джу-, *с.* ґвалто́-.

РАСТЛЕ́НИЕ: р. умо́в розтлі́ння душ.

РАСТОЛКО́ВЫВАТЬ розтлума́чувати /ви-/, тлума́чи-, $ф^р$ висвітлюва-, розжо́ву-;
--й що /$м^н$ хто/ тлума́чить ◊, охо́чий ♦, взя́вшись розтлума́чи-, $п^к$ тлума́чний + %;
-йся/-ый тлума́чений, розтлума́чува- /ви-/ ◊;
РАСТОЛКО́ВАННЫЙ *ф.* розжо́ваний ◊.

РАСТОПЫ́РИВАТЬ розчепі́р/ювати, *(губи)* відкопи́лю-, *(очі)* витріща́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює, зви́клий ♦, з-й розчепі́ри-, $п^к$ розчепі́рчий;
-йся/-ый розчепі́рюваний.

РАСТОРГА́ТЬ *(угоду)* розрива́ти, $д^я$ денонсува́-;
--й що /$м^н$ хто/ розрива́ ◊, рі́шений ♦, розрива́ч, денонса́тор, $п^к$ розриву́щий, розри́вчий;
-йся/-ый ла́маний, розла́мува-, розри́-, роз'є́дну-, денонсо́-, $п^к$ розривни́й;
РАСТО́РГНУТЬ *(шлюб)* розв'яза́ти ◊;
-о́ргший Ø;
-жи́мый розривни́й, ле́гко розри́ва- ◊.

РАСТОРЖЕ́НИЕ $о^к$ ро́зрив, *(однією стороною)* денонса́ція; **р. бра́ка** розлу́чення.

РАСТОРЖИ́МОСТЬ розри́ваність.

РАСТОРМА́ЖИВАТЬ *(функції)* розгальмо́в/увати, $р^к$ розморо́жу-;
-й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й розгальмува́-, ~увач, розморо́жу-, $п^к$ розгальмо́вчий + %;
-йся/-ый розгальмо́вуваний, розморо́ж-.

РАСТОРМОЖЕ́НИЕ $р^к$ розгальмо́вання, розморо́же-.

РАСТОРО́ПНЫЙ $о^к$ промітни́й.

РАСТОЧА́ТЬ марнува́ти, переводи́-, марнотра́ти-, гайнува́-, розтри́ньку-, три́нька-, ци́ндри-, проци́ндрюва-, *(жарти)* си́па-, розсипа́-;
--й 1. що /$м^н$ хто/ марну́є ◊, зви́клий ♦, з-й розтри́нька-, три́нькало, марнотра́т*(ець)*, розтри́íнькувач, $п^к$ = РАСТОЧИТЕЛЬНЫЙ, 2. що си́пле ◊, гото́вий розси́пати, с-и си́па-, 3. **разгоня́ющий, рассеивающий;**
-йся/-ый 1. марно́ваний, гайно́-, розтри́ньку-, проци́ндрю-, марнотра́чений, 2. си́па-, розсипа́-, 3. **разгоняемый.**

РАСТОЧИ́ТЕЛЬНЫЙ марнотра́тний, розтра́тливий, $ф^р$ ще́дрий.

РАСТРАВЛЯ́ТЬ я́тр/и́ти, роз'я́трюва- трою́ди-, розтрою́джува-, розвере́джу-, драту-́, роздрато́ву-, $т^я$ витру́ю-; **р. ра́ны** си́па- сіль на ра́ни; **р. се́рдце** ятри́- се́рце;

--й що /м^н хто/ ~и́ть ◊, охо́чий ♦, з-й роз'♦, роз'я́трювач, розвере́джу-, *т.* витру́ю-, п^к ятри́стий, ятру́щий, роз'ятру́- + %;
-йся/-ый роз'я́трюваний, драто́-, розтроюджу-, розвере́джу-, роздрато́ву-, роздро́чу- *т/* витру́ю-;
РАСТРАВИ́ТЬ *(кислотою)* ви́труїти; ◊; р. **ду́шу** зашкря́ба- ду́шу; р. **ра́ну** наси́па- со́ли на ра́ну.

РАСТРАНЖИ́РИВАТЬ: --й = расточающий[1].

РАСТРА́ТА: бесполе́зная р. перевід *чого*.

РАСТРА́ЧИВАТЬ тра́тити, розтра́чува-, переви-трача́-, розбаза́рюва-, *(добро)* перево́ди-, *(гроші)* ци́ндри-, розтри́нькува-, проци́ндрю--; ± РАСТОЧАТЬ[1];
--й що /м^н хто/ розтра́чує ◊, зви́клий р., з-й розтра́ти-, розтра́тник, тринькало, п^к розтра́тливий;
-йся/-ый тра́чений, розтра́чува- /переви-/, розтри́ньку-, розбаза́рю-, перево́джу-; ± **расточающий(ся)**[1];
РАСТРА́ТИТЬ *(гроші)* пусти́ти на вітер, *(силу)* збу́-; ◊.

РАСТРЁПЫВАТЬ розтріп/увати, розкуйо́вджу- /с-/, розпа́тлу-, *(коноплі)* тіпати, *(вовну)* чухра́-;
--й що /м^н хто/ ~ує ◊, схи́льний ♦, з-й розтріпа-, розтріпувач, п^к р^к розкуйо́вдливий + %;
-йся/-ый тріпаний, куйо́вдже-, ку́дла-, ~ува-, розкуйо́вджу-, розпа́тлу-, розку́длу-, розшарпу-;
РАСТРЕПА́ТЬ п^рн розтріпати ◊;
РАСТРЕПА́ТЬСЯ *в.* розбреха́тися, розпащеку-ва́-;
-вший(ся) Ø; **-я** 1. розтріпаний ◊ → **-йся**, 2. розпащеко́ва-;
РАСТРЁПАННЫЙ розпеле́ханий, розку́чма-, розку́чмле-, розви́хре-, п^к *г.* стрепиха́тий; ◊.

РАСТРЕ́СКИВАТЬСЯ ре́пати(ся), тріскати(ся);
-йся що ре́пає ◊, ре́паний, розтріскува-, с-и ♦;
РАСТРЕ́СКАТЬСЯ ре́пнути;
-вшийся поре́паний /роз-/, потріска-, розре́пнутий, розтріслий, па́здеристий, Ø.

РАСТРО́ГИВАТЬ звору́шувати, розчу́лю-, бра́ти за ду́шу;
--й = трогающий[3];
РАСТРО́ГАТЬ *(плачем)* проби́ти сльозо́ю; ◊;
РАСТРО́ГАТЬСЯ *г.* перечу́литися; ◊;
-вший(ся) Ø; **-я** зворушений, розчу́ле- /пере-/, Ø;
РАСТРО́ГАННЫЙ *г.* перечу́лений + **-вшийся**.

РАСТРУ́ШИВАТЬ: --й = растрясающий;
РАСТРУСИ́ТЬ протруси́ти ◊;
-вший Ø.

РАСТРЯСА́ТЬ розтряса́ти, розтру́шува-, *п.* розвору́шу-, розру́ху-;
--й що /м^н хто/ розтру́шує ◊, розтру́шувач, трясило, зви́клий ♦, з^м-й розтруси́-, п^к = %;
-йся/-ый розтру́шуваний, розтря́са-, розвору́шува-, розру́ху-, п^к розтрусни́й.

РАСТЯ́ГИВАНИЕ *к.* ро́зтяг.

РАСТЯ́ГИВАТЬ розтяга́ти /ви-/, тягну́-; р. **в ни́тку** шнурува́-, вишнуро́ву-;
--й що /м^н хто/ витяга́ ◊, зви́клий ♦, взя́вшись розтягти́, розтяга́ч /ви-/, п^к розтяго́вий, р^к розтягу́щий + %, с^к тягни́- [**-й добро́** тягни́добро]; **-й в ни́тку** охо́чий /с-и/ шнурува́- р-й ви́шнуру-;
РАСТЯНУ́ТЬ розтягти́, *г.* ви́довжи- ◊;
РАСТЯ́НУТЫЙ о^к розтя́глий + **-вшийся**;
-йся/-ый тя́ганий /роз-, ви-, прос-/, п^к розтяжни́й;
РАСТЯНУ́ТЬСЯ заора́ти но́сом, *(на канапі)* ви́простатися; **-у́вшись** вро́зтяж;
-вший(ся) Ø; **-й** розтя́гши; **-я** розтя́гнутий /ви́-/, ☺ простя́гну-, ви́простаний, *(тип +)* довжеле́з-;
-жи́мый ле́гко розтя́ганий /п^ф → **-йся**/, тягу́чий, *п.* неокре́слений, розпли́вчастий [**-ое поня́тие** -те поня́ття́].

РАСФАСО́ВКА р^к розфасо́вання.

РАСФАСО́ВОЧНЫЙ р^к (роз)фасува́льний, розфасо́вчий.

РАСФАСО́ВЫВАТЬ фас/ува́ти, розфасо́ву-;
--й що /м^н хто/ ~у́є ◊, покли́каний ♦, з-й розфасува-, за́йнятий фасо́ванням, розфасо́вувач, (роз)фасува́льник, розфасо́вець, п^к розфасо́вчий + %;
-йся/-ый фасо́ваний, розфасо́ву-.

РАСФОРМИ́РОВАНИЕ *г.* розв'я́зання.

РАСФОРМИРО́ВЫВАТЬ розформо́в/увати;
--й що /м^н хто/ ~ує, розформо́вувач, зви́клий ♦, взя́вшись розформува́-, п^к розформо́вчий + %;
-йся/-ый розформо́вуваний, *г.* розв'я́зу-;
РАСФОРМИРОВА́ТЬ *г.* розв'яза́ти ◊.

РАСХА́ЖИВАТЬ походжа́ти, проходжа́тися; р. **взад и вперёд** знай ходи́ти сюди́-туди́;
--й що /м^н хто/ з., хо́дить с.-т. ◊, зви́кли́й проходжа́тися, *г.* прогулько́вець, ± **гуляющий**; **-й взад и вперёд** що, знай, хо́дить сюди́-туди́; **-й на свобо́де** до́сі не спі́йманий; **-й по гостя́м** охо́чий ходи́ти в го́сті.

РАСХВА́ЛИВАТЬ вихваля́ти, хвали́-
--й що /м^н хто/ вихваля́, схи́льний ♦, хвалько́, вихваля́ч, с^к -хва́л [дармохва́л], п^к = %, *о.* ще́дрий на хвальбу́;
-йся/-ый хва́лений, вихва́люва- /роз-/.

РАСХВА́ТЫВАТЬ розха́п/увати, хапа́- /вирива́-/ *(з рука́ми)*;
--й що /м^н хто/ хапа́, с-и ♦, з-й розхапа́-, хапко́, п^к хапки́й, ~́ливий, ~у́щий + %, ± **хватающий**;
-йся/-ый ха́паний, розха́пува-.

РАСХИТИ́ТЕЛЬ о^к краді́й, краду́н.

РАСХИЩА́ТЬ розкрада́ти, переполови́нюва-, кра́с-;
--й що /м^н хто/ кра́де ◊, зви́клий ♦, з-й розікра́с-, хво́рий, як не вкра́де, краді́й, розтяга́ч, розкра́д-, переполови́нюв-, *(з праці)* несу́н, п^к хапки́й, приха́пливий, прихапу́щий + %;
-йся/-ый кра́дений, розкра́да-, розтя́га-.

РАСХЛЁБЫВАТЬ висьо́рб/увати, хлебта́-, сьо́р-

ба-, *п.* розплу́тува-; **ты завари́л, а мне р.** ти ви́нен, а на мені́ око́шиться, © сліпи́й завини́в, а горба́того повісили;

-й 1. що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, р-й ви́сьорба-, 2. що розплу́тує, зᴹ-й розплу́та-, ©;

-йся/-ый 1. сьо́рбаний, висьо́рбув- /*к*ⁿ роз-/, хле́бт-, 2. розплу́тув-;

РАСХЛЕБА́ТЬ ви́хлебтати ◊.

РАСХЛЯ́БАННОСТЬ *(розхитаність)* *ж*ᴹ роздри́мбаність.

РАСХЛЯ́БАННЫЙ *(вагон)* роздри́мбаний, *(віз)* розхря́па-, © розхри́ста-.

РАСХО́Д: в р. *(списати)* на вида́ток; **р. пи́щи /дово́льствия/** з'ї́жа [**большо́й р. п.** вели́ка з.]; **-ды на содержа́ние** *ф*ᴾ прожиття́; **-ды по** /*н.* **по пересы́лке**/ ви́тра́ти на /*н.* переси́лку/; **с больши́ми -ами** *п*ᴷ витратни́й; **для -ов** на ви́тра́ти.

РАСХОДИ́МОСТЬ *ф*ⁱ розбі́жність;

РАСХОДИ́МЫЙ *ф*ⁱ розбі́жний.

РАСХОДИ́ТЬСЯ розхо́дитися, *(в ідеях)* не поділя́ти *що*, *(- крам)* вихо́ди-; **р. в чём** розбіга́тися, не збіга́-; **р. в сто́роны** розхиля́-, розмина́-; **р. во взгля́дах** ма́ти рі́зні по́гляди, не одни́м ду́хом ди́ха-; **не р. во взгля́дах** одни́м ду́хом ди́ха-; **слова́ не -ятся с де́лом у** *кого* як ска́же, так і зро́бить *хто*;

-йся що /*м*ⁿ хто/ розхо́диться ◊, щора́з ши́рший /да́ль-/, зви́клий /с-и/ ♦, *п*ᴷ різнобі́жний, несумі́с-, супере́чливий, /*ряд*/ *м.* розбі́жний; **-я во взгля́дах** з рі́зними по́глядами, різнобо́жий; **-я в сто́роны** різнобі́жний, розхи́льчивий; **с -имися корня́ми** *(зуб)* пенькува́тий;

-и́вшийся = разоше́дшийся;

РАЗОЙТИ́СЬ *о*ᴷ розпри́ндитися, розбуя́-, розбіснува́-, розбрика́-, *(- сварунів)* розско́чи-, *о.* розби́ти глек; **(сли́шком)** р. загна́тися *(*задале́ко*)*; **р., как в мо́ре корабли́** розцура́тися, *о.* розійти́ся як стежки́ по лі́сі;

-ше́дшийся розшалі́лий, розбісо́ваний, Ø.

РАСХО́ДНЫЕ *(матроси)* *м*ᴼ відсу́тні, відпустко́ві, на бе́резі.

РАСХО́ДОВАТЬ витрача́ти, тра́ти-, зужива́- /спо-/;

--**й** що /*м*ⁿ хто/ тра́тить ◊, зви́клий ♦, зᴹ-й ви́трати-, *р*ᴷ витратни́к, *п*ᴷ витра́тливий + %;

-йся/-ый тра́чений, витра́чува-, спожи́- /зу-/, *п*ᴷ витратни́й;

ИЗ♦♦♦ ви́кінчити ◊; **и. на** ***что*** заплати́- за;

-вший Ø.

РАСХОЖДЕ́НИЕ незгі́дність, ро́злад, *о́* но́жиці.

РАСХОЛА́ЖИВАТЬ остýдж/увати, *п.* розчаро́ву-, обезнаді́ю-, знеохо́чу-, відбива́ти охо́ту, гамува́- за́пал, витвере́жу-, *р*ᴷ рознаді́ю-;

--**й** що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й відби́- о., витвере́жувач, знеохо́чу-, *с*ᴷ відби́й-охоту- [**-ающая весть** відби́й-охоту-ві́стка], *п*ᴷ витверезу́щий, витвере́зливий, обезнаді́й-, рознаді́й-;

РАСХОЛА́ЖИВАТЬСЯ знеохо́чуватися ◊;

-йся/-ый осту́джу-, знеохо́чу-, витвере́жу-, обезнаді́ю-.

РАСЦВЕ́Т *п*ᴼ розпо́вня, розпо́вінь, розма́й; **в -те сил /лет/** в си́лі /ро́сквіті/ ві́ку.

РАСЦВЕТА́ТЬ цвісти́, кві́тну-, зацвіта́- /роз-/, *о.* ди́ха- життя́м, *п.* процвіта́-, *г.* просперува́-, *(-цвіт)* розпука́ти*(ся)*, розпу́куватися, розпуска́-, /*хист*/ розкрива́-; & розцвіта́-;

--**й** що розцвіта́ ◊, схи́дьний ♦, гото́вий за♦, с-и розцвіта́-, напіврозкві́тлий, вже ма́йже розкві́т-, *ф*ᴾ як та кали́на /**пы́шная ро́жа** +/, *п*ᴷ квіту́чий, © розц[к]віта́ючи;

РАСЦВЕ́СТИ́[Ь] *с.* розбуя́тися, *п*ᴼ розма́ї-; ◊;

-е́тший розкві́тлий, розбуя́-, *(- обличчя)* розпромі́нений, Ø.

РАСЦВЕ́ТКА *ф*ᴾ кольо́ри́ [**я́ркая р.** яскра́ві к.].

РАСЦВЕ́ЧИВАНИЕ *(прапорами)* зама́ювання; **фля́ги -ия** прапори́ /прапорці́/ салю́ту.

РАСЦВЕ́ЧИВАТЬ зама́ювати, оздо́блю-;

--**й** що /*м*ⁿ хто/ зама́ює ◊, зама́ювач, зви́клий /с-и/ ♦, покли́каний оздо́би-, *п*ᴷ зама́йливий + %;

-йся/-ый зама́юваний, прикра́шу-, оздо́блю-, розмальо́ву-.

РАСЦЕЛО́ВЫВАТЬ*(СЯ)* виціло́в/увати*(ся)*, цілува́ти*(ся)*;

--**й** що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, охо́чий ♦, р-й розцілува́-;

-йся/-ый ціло́ваний, розціло́ву- /ви-/; **-я** с-и цілува́тися без кінця́.

РАСЦЕ́НИВАТЬ оці́нювати, *(дії)* кваліфікува́-, трактува́-;

--**й** що /*м*ⁿ хто/ оці́нює ◊, зви́клий ♦, з-й оціни́-, оці́нювач, оці́нник, *п*ᴷ оці́нний, оцінко́вий, кваліфікаці́йний + %;

-йся/-ый оці́нюваний, кваліфіко́-, тракто́-;

РАСЦЕНИ́ТЬ оціни́ти ◊, *(дії)* *г.* потрактува́-;

-вший Ø.

РАСЦЕ́НКА *п*ᴾⁿ о́цінка /ро́з-/, *(дія)* розці́нення.

РАСЦЕПЛЯ́ТЬ розчіпля́ти, розчі́плюва-;

--**й** що /*м*ⁿ хто/ розчіпля́ +, с-и ♦, зᴹ-й розчепи́-, розчі́плювач, *п*ᴷ розчі́пливий, розчі́пчий + %;

-йся/-ый розчі́плюваний, *п*ᴷ розчіпни́й.

РАСЧА́ВКИВАТЬСЯ розпля́мкуватися.

РАСЧЁСЫ *(на тілі)* ро́зчухи, роздря́пини.

РАСЧЁСЫВАТЬ розчі́сувати /ви-, за-/, розчу́ху-, чеса́ти;

--**й** 1. що /*м*ⁿ хто/ розчі́сує ◊, р-й розчеса́ти, для розчі́сування, за́йнятий -ям, чеса́льник, розчі́сувач /ви-, за-/, © с-и ♦, 1./2. *п*ᴷ = %, 2. що розчу́хує, зви́клий розчу́хувати, розчу́хувач, чухрі́й;

-йся/-ый 1. че́саний, розчі́сува- /ви-, за-/, 2. розчу́ху-.

РАСЧЁТ *о*ᴷ розчи́слення, *р.* розпла́та, квитува́ння, *г.* ви́рахунок [люди́на з -нком], *(гармати)* обслу́га; **холо́дный р.** холо́дний ро́зсуд; **нет -та** *о*ᴷ неви́гідно, *г.* не виплачу́ється; **мы в -те** ми

кви́ти; **с таки́м -ом,** **что́бы** так, щоб; **брак по -ту** шлюб за́для ви́годи.

РАСЧЁТЛИВЫЙ *о*ᴷ практико́ваний, *(не дурний)* голова́тий, з голово́ю.

РАСЧЁТНЫЙ рахунко́вий, *р*ᵉ розраху́нку [**-ая едини́ца** одини́ця -ку], *ф*ᴾ розрахо́ваний, проє́ктний [**-ая мо́щность** -иа поту́жність]; **р. счёт** розплатни́й /сума́р-, кінце́вий/ раху́нок.

РАСЧИ́СТКА *о*ᴷ ви́чистка, *(чисте від лісу місце)* корчу́нок.

РАСЧИЩА́ТЬ розчищ/а́ти /про-/, розчи́щува-, чи́сти-; **р. кри́ком** *(дорогу)* розкри́ку-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~á ◊, покли́каний /з^м-/ ♦, з-й розчи́сти-, ~увач, *п*ᴷ чисти́льний + %, ± **чистящий**;
-йся/-ый чи́щений, розчи́щува- /про-/, розкри́к-;
РАСЧИ́СТИТЬ *(захаращене)* розхара́стити; ◊.

РАСЧЛЕНЯ́ТЬ дроби́ти, членува́-, розокре́млю-; **р. на ме́лкие кусо́чки** розбива́ти на сто́кра́т;
--й що /*м*ᴴ хто/ члену́є ◊, зви́клий ч., для членува́ння, за́йня́тий -ям, роздро́блювач, *р*ᴷ дробі́й, *п*ᴷ розокре́мливий, розокре́мчий + %;
-йся/-ый дро́блений, члено́ва-, розчлено́ву-, розокре́млю-, роздро́блю-, *п*ᴷ роз'є́мний;
РАСЧЛЕНИ́ТЬ подроби́ти /роз-/ ◊;
-и́мый ле́гко дро́блений /-ий/, *п*ᴷ роз'є́м-.

РАСЧУДЕ́СНО /-НЫЙ/ збі́са га́рно /з. га́рний/.

РАСША́РКИВАТЬСЯ чо́вгати /ша́рка-/ ного́ю;
-йся що /*м*ᴴ хто/ чо́вга н. ◊, © ша́рк н., Ǿ.

РАСША́ТЫВАТЬ хита́ти, похи́тува- /роз-/, пого́йду-, *(основи)* підва́ж/у-, *(здоров'я)* підрива́ти;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, покли́каний роз♦, вихи́тувач, розла́дну-, *п*ᴷ = %; **-й усто́и** революціоне́р;
-йся/-ый хи́таний, розхи́тува- /ви-/, розла́дну-, розла́джу-, підва́жу-, підри́-;
РАСШАТА́ТЬСЯ *(- нерви)* розто́рсатися; ◊;
-вшийся розхи́таний, розто́рса- ◊, *(- ліжко)* розри́па-, *ф.* роздри́мба-, Ǿ.

РАСШЕВЕ́ЛИВАТЬ розру́х/увати, розвору́шу-, розбу́рку-, *(масу)* взру́шу-; ± БУДИТИ;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, схильний ♦, з-й розру́ха-, ~увач, *п*ᴷ роз(во)ру́шливий /вз-/, розбу́рк-, + %;
-йся/-ый роз(во)ру́шуваний /вз-/, розру́х-, розбу́рк-;
РАСШЕВЕЛИ́ТЬ розто́рсати, розбу́рка- ◊.

РАСШИБА́ТЬ; РАСШИБИ́ТЬ розге́пати.

РАСШИВА́ТЬ *(комір)* вишива́ти, *(шовком)* гаптува́-, *(мережкою)* мере́жи-, *(одяг)* розто́чува-; **р. у́зкие места́** *п.* усува́- перешко́ди;
--й що /*м*ᴴ хто/ вишива́ ◊, зви́клий ♦, покли́каний розши́-, розшива́льник /ви-/, гаптува́ль-, *п*ᴷ = %; **-й у́зкие места́** перебо́рювач перешко́д;
-йся/-ый розто́чуваний, розши́в- /ви-/, мере́ж-, гапто́в-, *п*ᴷ розшивни́й, розточни́й.

РАСШИРЯ́ТЬ *(діло)* ши́рити, поши́рюва-, розвива́-, розгорта́-; **р. кругозо́р** ши́ри- о́брії;

РАСШИРЯ́ТЬ(СЯ) широчи́ти*(ся)*, *(- обсяг)* збі́льшувати*(ся)*, розпросто́рювати*(ся)*;
--й що /*м*ᴴ хто/ ши́рить ◊, покли́каний ♦, з-й розши́ри-, для розши́рення, за́йня́тий -ям, поши́рювач /роз-/, *п*ᴷ розши́рливий /по-/, розбігу́щий + %; **-й представле́ние** з-й розши́ри- уя́влення;
РАСШИРЯ́ТЬСЯ ши́ршати, широчі́-, *(- всесвіт)* розбіга́тися;
-йся/-ый ши́рений, розши́рюва- /по-/, збі́льшу-, розто́чу-, розпросто́рю-, розбі́ганий, розго́рт-, розви́в-; **-я** щора́з ши́рший, схи́льний /наста́вле-/ поши́рюватися, *п*ᴷ розши́ре́нний, *(довгий кінець)* розхво́стуватий; **неудержи́мо -я** без кінця́ поши́рюваний [**-щаяся вселе́нная** без кінця́ п. /розбі́га-/ все́світ].

РАСШИФРО́ВКА, РАСШИФРО́ВЫВАНИЕ *(дія і ¤)* розшифро́вання /від-/.

РАСШИФРО́ВЫВАТЬ розшифро́в/увати /від-, де-/;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує, с-и ♦, для ~ання, за́йня́тий -ям, розшифро́вувач /від-, де-/ дешифра́тор, *п*ᴷ дешифра́торний, розшифро́вчий /від-, де-/ + %;
-йся/-ый розшифро́вуваний /від-, де-/;
РАСШИФРОВА́ТЬ дешифрува́ти ◊.

РАСШНУРО́ВЫВАТЬ розшнуро́в/увати;
--й що ~ує, с-и ♦, з-й розшнурува́-, ~увач *п*ᴷ розшнуро́вчий + %;
-йся/-ый розшнуро́вуваний.

РАСЩЕ́ДРИВАТЬСЯ > РАЗДАБРИВАТЬСЯ;
РАСЩЕ́ДРИТЬСЯ *р*ᴷ розщедрі́ти;
-вшийся рощедрі́лий, ра́птом таки́й ще́дрий, Ǿ.

РАСЩЕЛЯ́ТЬСЯ трі́скати*(ся)*, ре́пати*(ся)*;
-йся що трі́скає ◊, трі́сканий, розтрі́скува-, ре́па-, схи́ль- ре́пати + **трескающийся**.

РАСЩЕМЛЯ́ТЬ розтиска́ти;
-й що /*м*ᴴ хто/ розтиска́, с-и ♦, покли́каний розти́сну-, розтиска́ч, *п*ᴷ розтиско́вий + %;
-йся/-ый розти́ск*(ув)*аний.

РАСЩЕПЛЕ́НИЕ *(свідомости)* розколоття́.

РАСЩЕПЛЯ́ТЬ розще́пювати, розко́лю-, *г.* розщіпа́ти;
--й що /*м*ᴴ хто/ розще́плює, на́вчений ♦, з-й розщепи́-, розще́плювач, *п*ᴷ розще́пливий + %;
РАСЩЕПЛЯ́ТЬСЯ лупи́тися, *г.* розщіпа́- ◊;
-йся/-ый розще́плюваний, розко́люв-, розщі́п-;
-я з-й розщепи́тися, *п*ᴷ лупки́й;
РАСЩЕПИ́ТЬ(СЯ) розколо́ти*(ся)*, розчахну́ти*(ся)* ◊;
-вший(ся) Ǿ; **-я** розще́плений, розко́лотий, розщі́па-, розча́хну-.

РАТИФИЦИ́РОВАТЬ ратифік/ува́ти;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є, з^г-й ♦, *п*ᴷ ратифікаці́йний;
-йся/-ый ратифіко́ваний.

РАТОБО́РСТВО *о*ᴷ змаг, *(двох)* герць.

РА́ТОВАТЬ *(за що)* боро́тися, обстава́ти, стоя́ горо́ю, розпина́тися, обсто́ювати *що*, *(проти)*

змага́-, виступа́-;
--й що /м. хто/ стоїть горо́ю ◊, гото́вий р., по́вен рішу́чости обсто́ювати, обсто́ювач, оборо́нець *чого*.

РАФИНИ́РОВАТЬ відділя́ти зерно́ від поло́ви;
--й що /м^н хто/ рафін/у́є, з-й рафінува́ти, для ~ува́ння, за́йнятий -ям, ~ува́льник, п^к ~ува́льний;
-йся/-ый рафіно́ваний; ± ОЧИЩАТЬ;
РАФИНИ́РОВАННЫЙ очищений, *(смак)* ви́шука-.

РАХИТИ́ЧНЫЙ рахітний.

РАЦИОНАЛИЗИ́РОВАТЬ раціоналіз/ува́ти;
--й що /м^н хто/ ~у́є, з-й ♦, ~а́тор, п^к ~а́торський;
-йся/-ый раціоналізо́ваний.

РАЦИОНА́ЛЬНО /-НЫЙ/ о^к доці́льно /-ний/;
-ные чи́сла *м.* цілі або дробові числа.

РАЦИОНИ́РОВАТЬ раціонува́ти, да-́ видавце́м;
--й що /м^н хто/ раціону́є, зви́клий ♦, п^к = %;
-ый раціоно́ваний, да́ва- видавце́м.

РВАТЬ рва́ти, роздира́-, розрива́-, *(з рук)* /ви-/, *(жили)* /над-/, *(плоди)* /з-/, *(сіпати)* сми́ка-, ша́рпа-, *(волос)* ску́бти́, *(зуб)* видаля́-, *(динамітом)* пуска́- /виса́джува-/ в пові́тря; **р. и мета́ть** о^к сатані́-, сікти́ й руба́-, скака́-, ліз- на сті́нку, при́ском си́па-; **р. на себе́ во́лосы** о^к рва́- во́лос /ко́си, па́тли/, ліз- на сті́нку, би́тися голово́ю об с. /в мур/; **р. на ча́сти** шматува́ти; **на ходу́ подмётки рвёт** без ми́ла го́лить, п^-о дріт пряде́ і па́льців не сли́нить;
--й що /м^н хто/ рве ◊, с-и ♦, покли́каний розі♦, рвач, драч, дері́й, деру́н, підривни́к, виса́джувач у повітря, п^к рвучи́й, розриву́щий, роздира́ючи;
-й и ме́чущий з грома́ми на уста́х; **-й на себе́ во́лосы** гото́вий ліз- на сті́нку; **-й на ча́сти** з-й розшматува́-; **-й с про́шлым** рі́шений порва́- з мину́лим;
ИЗОРВА́ТЬ пoподе́рти; **и. в кло́чья** поде́р- на шматки́, пошматува́-;
-вший Ø;
ПОДОРВА́ТЬ: не бо́йся, не -ёш свой авторите́т не бійся, не спаде́ коро́на з те́бе;
РВАНУ́ТЬ бу́хнути [**-у́ла ми́на** -ула міна], *(віз /кіньми/)* сіпну́-;
РВА́ТЬСЯ роздира́тися ◊, *(пориватися)* сі́па-, *(за чим)* *ф.* займа́ти че́ргу з но́чі, ф^р ши́тися [**р. на руководя́щую рабо́ту** ш. в нача́льники]; **р. из се́рдца** *(- слова)* рва́тися з груде́й; **р. к вла́сти** *о.* хапа́- за булаву́;
-йся 1. що рве́ться, с-и де́ртися, рва́ний, розри́ва-, розди́ра-, де́ртий, дерки́й, деру́чий, *(одяг)* дранти́вий, 2. виса́джува- у пові́тря, п^к розривни́й, рвучки́й, © вибуха́ючи, 3. сми́каний, ша́рпа-, 4. **стремящийся** + п^к рвучки́й, спра́глий, жаду́щий, *о.* аж мліє, хо́че /рве́ться/; *(***неудержимо***)* **-я в бой** спра́глий бо́ю *(*аж тру́ситься*)*; **-я ввысь** гінки́й, виго́нистий /-́час-/; **-я в даль** спрямо́ваний /рвучки́й, аж мліє, рве́ться/ в да́леч; **-я к вла́сти** жаду́щий вла́ди; **-я напроло́м** гото́вий /наста́влений/ іти́ пробо́єм;
ПОДО♦♦♦ *о.* надсади́ти печі́нки́ /бе́бехи/;
РВАНУ́ТЬСЯ сіпну́тися ◊.

РВАЧ о^к деру́н, дері́й.

РВЕ́НИЕ о^к загорі́лість.

РВО́ТА *г.* ви́мети.

РВУ́ШКА *(для міни)* рва́чка.

РДЕТЬ шарі́ти*(ся)*, червоні́ти, же́врі-, рум'я́ніт-, розже́врюватися
--й що же́вріє ◊, охо́плений же́вривом /че́рвінню/, п^к палахкотли́вий, розчервоні́лий, розже́врі-, розже́врений;
ЗАРДЕ́ТЬСЯ: -вшийся зашарі́лий, спалені́-, Ø.

РЕАБИЛИТИ́РОВАТЬ ре*(г)*абіліт/ува́ти, вибі́лю-, випра́вду-, *г.* уневи́нню-;
--й що /м^н хто/ ~у́є, з^г-й ♦, ~аці́йник, вибілювач, випра́вду-, уневи́нню-, п^к реабілітаці́йний + %;
-йся/-ый реабіліто́ваний, вибі́лю-, випра́вду-, уневи́нню-, *і.* реабіліта́нт.

РЕАГИ́РОВАТЬ реагува́ти, відгу́куватися, озива́-;
не р. ни на что *о.* і в ус не ду́ти, ф^р своє́ ду́ма-;
--й що /м^н хто/ реагу́є, зви́клий ♦, з-й за♦, реаге́нт, *о.* ско́рий на відгук, © як відлу́ння; **-ее вещество́** *х.* реаге́нт;
ОТ♦♦♦ за♦; **не о.** проковтну́ти пігу́лку; **как Вы отреаги́руете на э́то?** що Ви на це ска́жете?.

РЕА́КЦИЯ *(на подію)* відлу́ння, ві́дголос, ві́дгук; **и никако́й -ии** і ніхто́ – ніч́ого, і жо́дної реа́кції, *ф.* і соба́ка не га́вкне.

РЕАЛИЗОВА́ТЬ н^дк *(проє́кт)* реалізува́ти, здійснюва-, *(крам)* випро́дува́-;
РЕАЛИЗОВА́ТЬ д^к зреалізува́ти, *(крам)* спро́д-;
--й(ся)/-ый = **осуществляющий(ся)/-ый** + п^-о оприя́внюваний.

РЕА́ЛИЯ о^к факт; **РЕА́ЛИИ** ж^м я^і очеви́дячки.

РЕА́ЛЬНО реа́льно, о^к на ді́лі ◊;
РЕА́ЛЬНЫЙ о^к правде́шній, ді́йсний, не уя́в-, очеви́д- ◊, ф^р живи́й [**р. факт исто́рии** ж. факт істо́рії], *(не містичний)* поцейбі́ч-; & надреа́ль-.

РЕА́ЛЬНОСТЬ о^к очеви́дність, очеви́дь, *д.* реалі́те́т; **счита́ться с -тью** диви́тися пра́вді в о́чі.

РЕБЁНОК *(останній у батьків)* зно́сок, *ж.* ви́шкребок, *(від старих батьків)* пізнехі́р'я, пізнехі́рка, *(сирота)* сиротя́.

РЁБЕРНЫЙ: -ая часть поре́брина, порі́б'я.

РЕВЕ́ТЬ *(- бурю)* ви́ти, завива́-, рев*(і)*ти́, захо́дитися ревом; **ревмя́ р.** рида́- ри́дма; **р. белу́гой** ревти́, як коро́ва;
реву́щий 1. що /м^н хто/ реве́ ◊, реву́н, п^к реву́чий, 2. **плачущий**.

РЕВИЗОВА́ТЬ ревіз/ува́ти, піддава́- ревізії, перевіря́-, *(догми)* перегляда́-, пере*(о)*цінюва-;
--й що /м^н хто/ ~у́є ◊, покли́каний ♦, за́йнятий ревізією, ревізо́р, *(догми)* ревізіоні́ст, п^к ~і́йний;

-йся/-ый ревізо́ваний, підда́- ревізії;
ОБРЕВИЗОВА́ТЬ зревізува́ти.
РЕВМАТИ́ЗМ *з.* гризь.
РЕВНИ́ВЫЙ *о*ᵏ ревню́чий.
РЕВНИ́ТЕЛЬ *о*ᵏ уболіва́льник за *що*.
РЕВНОВА́ТЬ ревнува́ти; **р. о чём** ДБАТИ;
--й що /*м*ᴴ хто/ ревну́є ◊, му́чений ре́внощами, ревни́вець, *п*ᵏ ревню́чий, ревни́вий до *кого*.
РЕВОЛЮЦИОНИЗИ́РОВАТЬ: --й що /*м*ᴴ хто/ революціонізу́є, *(дух)* що рве до бо́ю, з-й революціонізува́ти, *п*ᵏ = **преобразующий** + *о.* овія́ний сві́жими вітра́ми.
РЕГЕНЕРИ́РОВАТЬ реґенер/ува́ти;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є, з-й ♦, ~а́тор, *п*ᵏ ~ати́вний, реґенераці́й- + %;
-йся/-ый реґенеро́ваний.
РЕГИСТРИ́РОВАТЬ реєстр/ува́ти, запи́сувати, /при-/, вно́си- до рее́стру, *(шлюб)* оформля́-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є ◊, покли́каний ♦, за́йня́тий ~а́цією, реєстра́тор, *п*ᵏ реєстро́вий, ~аці́йний + %;
♦♦♦СЯ *(в ЗАГСі)* розпи́суватися;
-йся/-ый реєстро́ваний, припи́су- /за-, роз-/, оформлю-.
РЕГЛА́МЕНТ *(роз)*поря́док, *г.* пра́вильник.
РЕГЛАМЕНТ/И́РОВАТЬ ~ува́ти, упорядко́в-;
--й що /*м*ᴴ хто/ реґламенту́є ◊, покли́каний ♦, для реґламента́ції, за́йня́тий -ією, *п*ᵏ ~аці́йний;
-йся/-ый реґламенто́ваний, упорядко́ву-.
РЕГРЕССИ́РОВАТЬ іти́ не впере́д, а наза́д;
--й що /*м*ᴴ хто/ реґресу́є, схи́льний реґресува́ти, *п*ᵏ реґреси́вний, © реґресу́ючи.
РЕГУЛИ́РОВАТЬ реґул/юва́ти, *(прилад)* настро́ю-, *р.* достосо́ву-, *(рух)* керува́ти *чим*;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ює ◊, покли́каний ♦, для реґулюва́ння, за́йня́тий -ям, реґулюва́льник, *(річ)* ~я́тор, *п*ᵏ реґуляці́й-, ~я́тор-, *т.* контро́ль- + %;
-йся/-ый реґульо́ваний, настро́ю-, достосо́ву-, керо́-.
РЕДАКТИ́РОВАТЬ редаґува́ти, виправля́-, пра́ви-;
--й що /*м*ᴴ хто/ редаґу́є ◊, призна́чений ♦, за́йня́тий редаґува́нням, реда́ктор, *п*ᵏ редакці́йний, *с*ᵏ редаґу́й- [**-й код** редаґу́й-код];
-йся/-ый редаґо́ва-, пра́вле-, випра́влюва-.
РЕДЕ́ТЬ рі́дшати, рі́діша-;
--й що рі́дша ◊, деда́лі рі́дший, напівобрі́длий, *(волос)* ріде́нький, рідкува́т-, *(вже)* ма́й- обрі́длий /о́брідний/; **-ие во́лосы** о́брідкуватий во́лос;
ПОРЕДЕ́ТЬ обрі́днути ◊;
-вший о́брідлий, *п*ᵏ о́брідний, Ø.
РЕ́ДКИЙ; РЕ́ДКО *ф*ᴾ ма́ло коли́.
РЕДЧА́ЙШИЙ найрі́дкісн*(іш)*ий, *(*рідкий-*)*рідкісі́нький, *(- нагоду)* *ф*ᴾ хіба́-ж-таки́й.
РЕ́ДКОСТЬ *(предмет)* рі́дкісна річ, раритéт.
РЕДУЦИ́РОВАТЬ скоро́/чувати, редукува́-;
--й що ~чу́є ◊, з-й ~ти́ти, для ~чення, за́йня́тий -ям, реду́ктор, ~чувач, *п*ᵏ редукці́йний /-тор-, -ти́в- + %;
-йся/-ый скоро́чуваний, редуко́-.
РЕЖИ́МНЫЙ *о*ᵏ режи́мистий.
РЕ́ЗАТЬ рі́зати, кра́я-, чикри́жи-, пана́ха-, пуска́- під ніж, *(хорих)* оперува́-, *(труп)* анатомува́-, *(на іспиті)* прова́люва-, запа́рюва-, *(словами)* бри́-, *(грати що аж)* шква́ри-, смали́-, чи́сти-, гати́-, *(м'яч) г.* стина́-; **р. без ножа́ ♦** без ножа́; **р. глаз** рази́- о́ко; **р. слух** де́р- /рва́-, дратува́-/ ву́ха;
-жущий що /*м*ᴴ хто/ рі́же ◊, зᴳ-й ♦, для рі́зання, за́йня́тий -ям, *(річ)* різе́ць, ☺ рі́зальник, різьбя́р, *(колій)* різни́к, *н*ᴵ різу́н, зарі́за, зарізя́ка, *п*ᵏ рі́зальний, /*край*/ го́стрий, *о*ᵏ різки́й [**-ая боль** р. біль], різу́чий [**-й кре́мень** р. кре́мінь], *с*ᵏ -рі́зний [**-й мета́лл** металорі́зний], -різ [**-й лёд** льодоріз]; **-й по де́реву** різьбя́р; **-й по живо́му** живорі́з;
♦♦♦СЯ рі́затися, *(в карти ще)* аза́ртно гра́ти;
-йся що /*м*ᴴ хто/ рі́жеться, гото́вий ♦, рі́заний, кра́я-, карбо́ва-, рі́зьбле-, вирі́зува-, ко́лотий, тя́-; **-я в ка́рты** затя́- /аза́ртний/ картя́р /картогра́й/.
РЕЗВИ́ТЬСЯ: -йся що /*м*ᴴ хто/ вибри́кує ◊, зви́клий пустува́ти, пусту́н, © пусту́ючи.
РЕ́ЗВЫЙ ☺ *з.* порськи́й, *(розум)* шпарки́й.
РЕЗЕ́РВ *о*ᵏ запа́с, *г.* резе́рва.
РЕЗЕРВИ́РОВАТЬ приберіга́ти, *д*ᵏ зарезервува́-;
--й що /*м*ᴴ хто/ резерву́є ◊, зᴳ-й зарезервува́ти, *п*ᵏ резерво́вий + %;
-йся/-ый резерво́ваний, *п*ᵏ резе́рв-.
РЕЗЕРВИ́СТ *о*ᵏ запасни́к.
РЕЗЕ́РВНЫЙ *о*ᵏ запасни́й, *(хід)* додатко́вий.
РЕЗИДЕ́НЦИЯ о́сідок.
РЕЗИНОПОДО́БНЫЙ ґумува́тий, на взір ґу́ми.
РЕ́ЗКА: **для -ки про́волоки** дроторі́зний.
РЕ́ЗКИЙ *(скрут)* крути́й, *(- риси)* вира́зний, *(контраст)* разю́чий, *(запах)* заго́стрий, різу́чий, *(рух)* пори́вчастий, рвучки́й, *(- манери)* заго́нистий, брута́льний, *(осуд)* категори́ч-;
РЕ́ЗКО різу́че, *ф*ᴾ аж [Хто? – аж підві́вся дід].
РЕЗОЛЮ́ЦИЯ *о*ᵏ постано́ва, ухва́ла.
РЕЗОНА́НС *о*ᵏ відлу́ння, ві́дзвук, ві́дгомін, ві́дголос, ві́дгук.
РЕЗОНЁРСТВОВАТЬ резоне́рств/увати;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує, зви́клий ♦, резоне́р, *п*ᵏ резоне́рський.
РЕЗОНИ́РОВАТЬ *о*ᵏ відлу́нювати, відзву́чу-;
--й що резон/у́є, з-й ~ува́ти, ~а́тор, ☺ резона́торник, *п*ᵏ ~а́нсовий, резона́торний, відлу́нистий;
-ый *р.* резоно́ваний, відлу́ню-.
РЕЗО́ННО: р.! *ф*ᴾ ра́ція!;
РЕЗО́ННЫЙ *о*ᵏ арґументо́ваний, обґрунто́-.
РЕЗУЛЬТА́Т *г.* ви́слід, *т.* ви́хід, *о.* плід, *(праці)* до́робок, *(голосування)* пі́дсумок; **по -ам** *(цінити)* з на́слідків, на підста́ві н.; **по свои́м -ам** свої́ми на́слідка-; **в -те** *о*ᵏ на́слідком, результа́т-, *г.* у ви́сліді, *ф*ᴾ відта́к, *т.* на ви́ході; **в -те э́того**

и *фр* звідси і [**в -те э́того и брак** з. і шлюб]; **не даст -ов** *что* ви́йде пшик з *чого*.

РЕЗУЛЬТИ́РУЮЩАЯ *т.* рівноді́йна, вислідна́, сума́рна, підсумко́ва.

РЕЗЮМИ́РОВАТЬ *ок* підсумо́в/увати, резюму-́;
--й що /*мн* хто/ ~ує ◊, *пк* підсумо́вчий, підсумко́вий, © резюму́ючи;
-йся/-ый резюмо́ваний, підсумо́ву-.

РЕЗЬБА́: р. **по де́реву** дереворізьба́.

РЕИНКАРНА́ЦИЯ перевті́лення.

РЕЙДИ́РОВАТЬ рейдува́ти;
--й що /*мн* хто/ рейду́є, зм-й ♦, за́йня́тий ре́йдом, рейдови́к, *пк* ре́йдовий.

РЕКВИЗИ́РОВАТЬ вилуча́ти, вилу́чува-, вивла́сню-, *ю.* реквізува́ти;
--й що /*мн* хто/ реквізу́є ◊, зви́клий р., покли́каний ви́лучи-, *пк* реквізиці́йний + %;
-йся/-ый реквізо́ваний, вивла́сню-, вилу́чу-.

РЕКЛАМИ́РОВАТЬ реклямува́ти, афішува́-, виставля́- на по́каз, роби́- рекля́му *кому* /для *чого*/, *ф.* розкру́чува- *кого* /*що*/, *зп* піа́ри-; р. **себя́** *ф.* набива́- собі́ ціну́;
--й що /*мн* хто/ реклямує ◊, р-й ви́ставити на п., зви́клий ♦, рекля́міст, *пк* рекля́мний;
-йся/-ый реклямо́ваний, афішо́-, зро́блений /ви́став-/ на п.;
РАЗ♦♦♦ *ф.* роз♦, розпіа́ри-, *ф.* розкрути́- ◊.

РЕКОГНОСЦИ́РОВАТЬ рекогносціюва́ти, розві́ду-;
--й = разведывающий.

РЕКОГНОСЦИРО́ВКА розві́дування.

РЕКОГНОСЦИРО́ВОЧНЫЙ *к.* ро́звідчий.

РЕКОМЕНДОВА́ТЬ рекоменд/ува́ти, пропонува́-, дава́- пора́ду, **(кого** *кому)* знайо́ми- *кого* з **ким**;
--й що /*мн* хто/ ~у́є ◊, зви́клий п., гото́вий пора́ди-, ще́дрий на пора́ди, пора́дник, *о.* для ~а́ції, *рк* рекоменда́тор, а́втор рекоменда́ції, *пк* рекомендаці́йний, © **взя́вшися** ра́дити;
-йся/-ый рекомендо́ваний, пропоно́-, пропо́ну-, відрекомендо́ву-;
ЗА♦♦♦: з. **себя́** *кем* *ок* ма́ти ма́рку *кого*;
-вший Ø; **-й себя́** Ø.

РЕКОНСТРУ́КЦИЯ *ок* перебудо́ва.

РЕЛА́КС *зп* відпру́ження, спочи́нок.

РЕЛАКСИ́РОВАТЬ релаксува́ти, відпру́ж/у-, відпочива́ти;
--й що /*мн* хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, з-й ~и-, релакса́тор, для ~ення, *пк* рела́ксовий, ~ли- + %;
-ый релаксо́ваний, відпру́жу-.

РЕМЁННЫЙ *(- передачу)* *т.* па́совий.

РЕМО́НТ напра́ва.

РЕМОНТИ́РОВАТЬ ремонт/ува́ти, ла́годи-, направля́-, усува́- дефе́кти, *о.* лата́- ді́ри;
--й що /*мн* хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, з-й /взя́вшись/ напра́ви-, відповіда́льний за ремо́нт, за́йня́тий -ом, ремо́нтник, *пк* напра́вчий, ремо́нтний + %;
-йся/-ый ремонто́ваний, напра́вля-, ла́годже-, ві́дда- на ремо́нт, на ремо́нті.

РЕНЕГА́Т *ок* відсту́пник, *зп* відщепе́нець.

РЕНЕГА́ТСТВОВАТЬ: --й що /*мн* хто/ ренега́тствує, *і.* = РЕНЕГАТ, *пк* ренега́тський + ↓.

РЕНЕГАТСКИЙ *ок* переве́ртенський.

РЕНОМЕ́ *ок* ма́рка [**сохраня́ть /по́ртить/** р. трима́ти /псува́-/ -ку].

РЕНТА́БЕЛЬНЫЙ *ок* прибутко́вий, доці́льний, *г.* попла́т-.

РЕОРГАНИЗО́ВЫВАТЬ *ок* перебуд/о́вувати, *дк* зреорганізува́-;
--й/-зу́ющий що /*мн* хто/ ~о́вує ◊, зви́клий ♦, зг-й ~ува́-, для реорганіза́ції, за́йня́тий -ією, реорганіза́тор, *пк* реорганізаці́йний, перебудо́вчий;
-йся/-ый реорганізо́вуваний, перебудо́ву-.

РЕПАТРИИ́РОВАТЬ: --й що /*мн* хто/ репатріює, зм-й репатріюва́ти, за́йня́тий репатрія́цією;
-йся/-ый репатрійо́ваний, репатріа́нт.

РЕПЕЛЛЕ́НТ *ок* відго́нич.

РЕПЕТИ́РОВАТЬ роби́ти про́бу, *(учня)* підтяга́-;
--й 1. що /*мн* хто/ ро́бить п. ◊, зг-й зроби́ти п. за́йня́тий репети́цією /про́бою/, *пк* репетиці́йний, 2. що підтяга́, покли́каний підтягти́, репети́тор, *пк* репети́торський;
-йся/-ый 1. тепе́р /вже/ на репети́ції /про́бі/, *кк* репети́руваний, 2. підтя́га-.

РЕПЕТИ́ЦИЯ про́ба.

РЕ́ПКА *(вузол)* хрест.

РЕПРЕЗЕНТА́НТ представни́к, *г.* відпору́ч-, засту́п-.

РЕПРЕЗЕНТОВА́ТЬ репрезент/ува́ти, *ѓ* заступ-́;
--й що /*мн* хто/ ~у́є, зг-й ♦, репрезента́нт, представни́к, для ~а́ції, *п-к* репрезентаці́йний;
-йся/-ый репрезенто́ваний.

РЕПРЕССИ́ВНЫЙ кара́льний, гони́тельський.

РЕПРЕ́ССИИ *мн* гоні́ння, у́тиски, пересліду́вання, *од* на́гінка.

РЕПРЕССИ́РОВАТЬ репресувати, кара́ти, пересліду́ва-, піддава́- у́тискам /репре́сіям/;
--й що /*мн* хто/ репресу́є +, зви́клий ♦, ви́нний за репре́сії, кара́тель, *пк* репреси́вний, кара́ль-;
-йся/-ый ка́раний, репресо́ва-, підда́- у́тискам /репре́сіям/.

РЕПРОДУ́КТОР *г.* голосни́к.

РЕПРОДУ́КЦИЯ *(дія)* відтво́рення, ¤ ві́дбиток.

РЕПУТА́ЦИЯ *ок* сла́ва [**хоро́шая /плоха́я/** р. до́бра /недо́бра/ с.].

РЕСПИРА́ТОРНЫЙ *(канал)* *ок* віддихо́вий.

РЕСТАВРИ́РОВАТЬ *ок* поно́влювати /від-/, відро́джу-, реставр/ува́ти;
--й що /*мн* хто/ ~ує ◊, з-й відновити, для ~а́ції, за́йня́тий -ією, ~а́тор, *пк* ~аці́йний, ~а́тор- + %;
-йся/-ый ~о́ваний, відно́влю- /по-/, відро́джу-.

РЕСТОРА́ННЫЙ *г.* кав'я́рняний.

РЕСУ́РСЫ *мн* *ок* запа́си, джере́ла, можли́вості,

за́соби, *(грошові)* ко́шти.

РЕТРОГРА́Д *ф*ᵖ книгофо́б.

РЕТУШИ́РОВАТЬ ретуш/ува́ти, підмальо́в- /до-/;

--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є, зви́клий ♦, за́йня́тий ретушо́ванням, ретуше́р, *п*ᴷ ретушува́льний;

-йся/-ый ретушо́ваний, підмальо́ву- /до-/.

РЕФЕРА́Т *о*ᴷ до́повідь, *г.* відчит.

РЕФЕРИ́РОВАТЬ реферува́ти;

--й що /*м*ᴴ хто/ реферу́є, за́йня́тий реферува́нням, с-и ♦, рефере́нт, *п*ᴷ рефера́тивний + %;

-йся/-ый реферо́ваний.

РЕФЛЕ́КС *г.* відрух.

РЕФЛЕКТИ́ВНО /-НЫЙ/ *г.* відрухо́во /-вий/.

РЕФЛЕКТИ́РОВАТЬ відбив/а́-, *(звук)* відлу́ню-;

--й що ~а́ ◊, с-и ♦, з-й відби́-, рефле́ктор, відбива́ч, *п*ᴷ відби́вчий, відбиву́щий, рефле́кторний, відрухо́вий, /*звук*/ відлу́нистий;

-ый рефлекто́ва-, відби́-, відлу́ню-, *п*ᴾ відбивни́й.

РЕФОРМ/И́РОВАТЬ *(лад)* перебудо́вувати;

--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є ◊, схи́льний ◊, зᴦ-й ~ува́-, за́йня́тий ~ою, ~а́тор, *(діяч)* ~іст, *п*ᴷ ~а́торський, *і*ˢ реформаційний, рефо́рме-, перебудо́вчий;

-йся/-ый реформо́ваний, перебудо́ву-.

РЕ́ХНУТЬСЯ *∂*ᴷ відби́тися /спасти з/ глу́зду, відбіг- ро́зуму;

-вшийся схи́бнутий, схи́блений, *з.* ца́пле-, відбі́глий ро́зуму, збожево́лі-, Ǿ, ± **помешавшийся**.

РЕЦЕНЗИ́РОВАТЬ реценз/ува́ти;

--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є, зви́клий ♦, за́йня́тий ~ува́нням, рецензе́нт, *п*ᴷ рецензі́йний;

-йся/-ый рецензо́ваний.

РЕЧЕВО́Й живомо́вний [**р. этике́т** ж. етике́т, етике́т живо́ї мо́ви /живо́го спілкува́ння/].

РЕЧЬ *ф*ᵖ слова́, ле́ксика, *(виступ)* *о*ᴷ сло́во; **кни́жная р.** кни́жна мо́ва; & тро́нна промо́ва; **сла́дкая р.** соло́дкі слова́; **р. адвока́та** сло́во адвока́та; где **р. шла** де йшло́ся; **об э́том не мо́жет быть и ре́чи** про це го́ді говори́ти /нема́ й мо́ви/; **пусты́е ре́чи – слу́шать не́чего** *п*⁻ᵒ люде́й слу́хай, а свій ро́зум май; **о чём речь?** *г.* про що хо́дить?; **послу́шайте речь** *ж*ᴹ щось ма́ю каза́ти.

РЕША́ТЬ вирі́шувати, ухва́лю-, *г.* ріша́-, *(робити висновок)* висно́ву-, *(ребус)* розга́ду- /від-/;

--й 1. що /*м*ᴴ хто/ вирі́шує ◊, зви́клий р., гото́вий /з-й, взя́вшись/ ви́ріши-, *п*ᴷ ключови́й, вирі́ша́ль-, /*голос*/ ухва́ль-, /*етап*/ перело́м-, перело́мо́вий, /- *роль*/ зна́ко-, /*миты*/ рішу́чий, *ф*ᵖ зᴦ-й [**-й оста́ться /пое́хать +/** з. лиши́тися /поі́хати +/], 2. = **разрешающий²** + для ро́зв'язки, за́йня́тий -кою, відга́дько, *п*ᴷ розв'я́зчий + %, *р.* розв'язко́вий; **-й судьбу́** долено́сний, істори́ч-; **пра́во -его го́лоса** пра́во ухва́лова-, ± **право вето**;

-ый 1. вирі́шуваний, ухва́лю-, розсу́джу-, зва́жу-, висно́ву-, *п*ᴷ вирі́шний, 2. розв'я́зува-, розга́ду-, *п*ᴷ розв'язни́й, *о.* з ро́зв'язкою;

РЕШИ́ТЬ надума́ти*(ся)* ◊, покла́сти собі, узя́ду́мку, *(долю)* ви́значи-, *р.* зва́жи- [**-и́л не идти́** -ив не йти; **тру́дно р.** нел́егко з.];

-вший *ф*ᵖ гото́вий, з ду́мкою, *г.* рі́шений, Ǿ;

ПОРЕШИ́ТЬ: п. на том пого́дитися на то́му, приста́ти на те.

РЕША́ТЬСЯ вирі́шувати, ма́- відва́гу, зва́жуватися, насмі́люва-, набира́- духу, наду́мува-, пуска́- на *що*; **не р.** *о*ᴷ вага́-, те́ртися-м'я́-, не ма́ти відва́ги; **р. на всё** іти в ого́нь і во́ду; **зада́ча -ется так** зада́чу розв'я́зують так;

-йся 1./2. = **-ый**, 3. що /*м*ᴴ хто/ зва́жується ◊, насмі́лений, *п*ᴷ зᴦ-й, схи́ль-, *г.* рі́ше-, зважли́вий, гото́вий, ладе́н, ± **дерзающий**; **не -йся** *(***сказа́ть, сде́л- +***)* не насмі́лений /не ма́ючи відва́ги/ *(*сказа́ти, зроби́- +*)*; **-я без колеба́ний** гото́вий без вага́нь; **-я на всё** гото́вий в ого́нь і во́ду;

РЕШИ́ТЬСЯ наду́матися ◊, *(на що)* пусти́-; **р.** ума́ відбі́гти ро́зуму; **не в состоя́нии р.** не ма́ відва́ги [**не мог р.** не мав в.];

-вшийся гото́вий, насмі́лений, *г.* рі́ше-, Ǿ.

РЕШЕ́НИЕ *о*ᴷ ви́хід [**наилу́чшее р.** найкра́щий в.], *(громади)* при́суд, ду́мка [**приня́в тако́е р.** по сій ду́мці]; **по -ию** згі́дно з ухва́лою; **при -ии** *чего* розв'язуючи *що*.

РЕШЕТИ́ТЬ; ИЗРЕШЕТИ́ТЬ поподіря́вити;

ИЗРЕШЕТИ́ТЬСЯ зрешеті́ти;

-вший*(ся)* Ǿ; **-я** зрешеті́лий.

РЕШЁТКА *г.* гра́тка, *о*ᴷ гра́тник, *(щось ґратоване)* ґрато́ванка.

РЕШЕТО́ *(густе)* підреші́тка; **-ом во́ду носи́ть** *о*ᴷ сука́ти мотузки́ з піску́.

РЕШИ́МОСТЬ не хвата́ет -ти ру́ки тру́сяться.

РЕШИ́ТЕЛЬНО *(не вміти)* *о*ᴷ цілко́м, *(*хоч*)* уби́й, *(боронити)* тве́рдо, затя́то, без вага́нь, *(відмовити)* наві́друб, про́сто-таки [**р. забы́л** п.-т. забу́в], та́к-таки [**р. ну́жно** т.-т. тре́ба], *(забороняти)* суворо, невідкличо, хай що кажіть [**р. не могу́** х. щ. к., не мо́жу], *(не хоче)* упе́рто, насти́рно; **р. не** *(*хоч*)* уби́й не; **р. ничего́** аж ні́чо́го;

РЕШИ́ТЕЛЬНЫЙ ☺ тверди́й, безо́глядний, *(час)* перело́м- /*г.* -о́вий/, *(крах)* цілкови́тий.

РЕЩИ *н*ᵒᴷ/*∂*ᴷ *п*ᵒ ректи́, проріка́-, *с*ʸ говори́-, каза́-; **рекущий** що /*м*ᴴ хто/ рече́ ◊, проро́к, © рі́кши, прорікаючи, *с*ʸ **говорящий**.

РЕ́ЯТЬ ри́нути, *п*ᵒ ли́ну-, *(в небі)* ширя́-, кружля́-, пла́ва- в не́бі /на кри́лах/, *п*ᵒ буя́-, *(- прапор)* ма́я-;

ре́ющий 1. що ширя́ ◊, с-и ш., розкри́лений у не́бі, на плаву́ в не́бі, *п*ᴷ небопла́вний, крилопла́в-, небойду́чий, 2. **развевающийся**.

РЖА́ВЕТЬ *(і)*ржа́в/і́ти, *ф*ᵖ бурі́-, бра́тися іржею́;

--й що ~і́є +, покри́ваний іржею́, щора́з іржаві́ший, *(*напів*)*заіржа́вілий, вже ма́йже іржа́вий, напівіржа́вий; **не -щий** неіржа́вистий;

ЗАРЖА́ВЕТЬ взя́тися іржею́ ◊; **так и -е́ет** *(не буде наслідку)* так і присо́хне; не **-е́ет** *п*ᵇ 1. не

забу́деться, 2. *ж*^{н} ста́не ду́ху;
-вший заіржа́вілий, Ø;
ПРОРЖАВЕ́ТЬ: -вший проіржа́вілий, проіржа́влений, Ø.
РЖА́ВЫЙ & (і)ржаве́нький.
РЖАТЬ іржа́ти, ґиґота́-, *п.* регота́-;
--й що ірже́ ◊, с-и ♦, іржу́чий, *п.* ґиґотли́вий, реготли́-.
РИКОШЕТИ́РОВАТЬ іти́ рикоше́том, рикоше́ти-, відска́кува-, відбива́ти-ся;
--й що йде р. ◊, з-й відско́чити, *п*^{к} рикоше́тний, *р*^{к} рикоше́тистий.
РИКОШЕ́ТОМ *п*^{р} *п*$^{-о}$ бумера́нґом.
РИ́НУТЬСЯ *д*^{к} ки́нутися *(*шулі́кою /прожо́гом/*)*, ри́нути*(ся)*, розімча́ти*(ся)*, шугну́ти, ве́ргнутися стріло́ю, *(з діри)* ви́хопи-, *(згори)* шубо́вснути;
-вшийся *(у бій)* розімча́лий /стріло́ю/, не́сений /ве́ргнутий/ стріло́ю, *(з діри)* ви́хоплений, *п*^{к} стрімколе́т-, стрімконо́с-, стрімкойду́чий © ки́нувшись прожо́гом /шулі́кою/, Ø;
НИЗРИ́НУТЬСЯ пори́нути /низ-/, з небе́с у безо́дню впа́с-.
РИСК *ф*^{р} небезпе́ка [**большо́й р.** вели́ка н.]; **р. – благоро́дное де́ло** *ж.* хто не ризику́є, той в тюрмі́ не сиди́ть.
РИСКО́ВАННЫЙ *о*^{к} ризико́вний, *г.* газардо́вий, *(крок)* небезпе́чний.
РИСКОВА́ТЬ ризикува́ти, *о.* іти́ на ри́зик /риск/, підставля́- ши́ю, іти́ ва-ба́нк, *(головою)* іти́ на смерть; **р.** ***чем*** ста́ви- на ка́рту *що*; **безрассу́дно р.** пе́р- на роже́н /про́ти рожна́/; **р. голово́й** ва́жи- голово́ю, підставля́- го́лову; **р.** *(***свое́й***)* **жи́знью** наража́- *(*своє́*)* життя́, підставля́- *(*свою́*)* го́лову /ши́ю/;
--й що /*м*^{н} хто/ ризику́є ◊, зви́клий ♦, гото́вий ризикну́-, ризика́нт, одчайду́х, гаря́ча голова́, *г.* газардови́к, *п*^{к} одчайду́шний, рискови́тий, ± **дерзающий.**
РИСОВА́ЛЬНЫЙ *ф*^{р} рисунко́вий [**-ые принадле́жности** -ве прила́ддя].
РИСОВА́ТЬ малюва́ти, віддава́- в лі́нії; **р. в воображе́нии** вимальо́вува- в уя́ві /голові́/, уявля́-;
--й що /*м*^{н} хто/ малю́є ◊, зви́клий ♦, маля́р, малюва́льник, *п*^{к} малюва́льний, *ф*^{р} де змальо́вано [**рома́н, -й бу́дущее** рома́н, де з. майбу́тнє]; **-й зама́нчивую карти́ну** © у ко́го всі ко́зи в зо́лоті; **-й мра́чными кра́сками = изобража́ющий м. к.**;
-ый мальо́ваний, змальо́ву- /ви-/, відда́- в лі́нії;
РИСОВА́ТЬСЯ *п.* хизува́тися, *д.* фасо́ни-, *з.* гуса́рствувати, *(гордо)* козиря́-, *(у мрії)* постава́- в уя́ві, уявлятися;
-йся 1. що /*м*^{н} хто/ хизу́ється ◊, с-и ♦, *п*^{к} *р*^{к} мані́ристий, хизува́-, *д.* фасо́нис-, 2. що поста́є **в у.** ◊, **вирі́зьблюваний в у.**, 3. = **-ый**;
НАРИСОВА́ТЬСЯ *(з'явитися)* ви́ринути, *ф.* ви́гулькну-, *о.* ви́рос- пе́ред очи́ма, ви́ткнутися;
-вшийся ви́ринулий, ви́рос- п. о., © ви́ринувши +, Ø;
ПОРИСОВА́ТЬСЯ козирну́ти, *г.* пописа́тися;
-вшийся Ø.
РИСТА́ЛИЩЕ біго́вище, скако́-, *з*^{н} гіподро́м.
РИСУ́НОК *з*^{н} мальови́*(д)*ло, *(губ)* за́тиск /с-/, за́лом, о́брис.
РИТУА́Л *о*^{к} церемоні́ял, *у.* обря́д.
РИФМА́Ч *о*^{к} римува́льник, *з*^{н} віршома́з.
РИФМОВА́ТЬ римува́ти, *п*$^{-о}$ віршува́-;
--й що /*м*^{н} хто/ риму́є, з-й за♦, *з*^{н} віршома́з, римува́льник, *п*^{к} римува́льний, римотво́рчий;
-йся/-ый римо́ваний, *п*^{к} римозда́т-;
ЗАРИФМО́ВАННЫЙ заримо́ваний, завіршо́-.
РИХТОВА́ТЬ рихтува́ти, *у.* рівня́-, вирі́вню-;
--й що /*м*^{н} хто/ рихту́є ◊, с-и ♦, з-й ви́рівня-, за́йня́тий рихтува́нням, рихтува́льник, *п*^{к}= %;
-йся/-ый рихто́ваний, вирі́вню-, рі́вняний.
РОБЕ́ТЬ торопі́ти, ніякові́-, ні́титися, губи́-, *с.* тетері́ти, не зна́-, на яку́ ступи́- /де поді́- ру́ки/;
--й що /*м*^{н} хто/ торопі́є ◊, *з.* торопле́нний, *с*^{у} зні́чува-, засоро́млю-, ско́ву- нерішу́чістю, щора́з розгу́бленіший, напівсторопі́лий, ма́йже сторопі́-, © не зна́вши, на яку́ ступи́ти;
ОРОБЕ́ТЬ зні́титися, проковтну́ти язи́к*(а́)*, не зна́-, на яку́ ступи́-, *ф*^{р} розгуби́тися ◊;
-вший зні́чений ◊, отетері́лий, сторопі́-, Ø.
РО́БКИЙ ☺ тихоми́рний, огля́дистий, *з.* плохи́й, плохови́тий.
РОБОТИЗИ́РОВАТЬ роботиз/ува́ти;
--й що /*м*^{н} хто/ ~у́є, за́йня́тий ~а́цією, *п*^{к} = %;
-ый роботизо́ваний.
РОВ & рвище.
РО́ВНО *ф*^{р} аж [**взял р. пять гри́вен** узя́в аж п'ять гри́вень; **р. ничего́** аж ні́чо́го];
РО́ВНЫЙ *о*^{к} одна́ковий [**-ые до́ли** -ві ча́стки́], *(рахунок)* кру́глий [**р. счёт** к. раху́нок], *ф*^{р} гла́дки́й [**на -ом ме́сте** на -кі́й доро́зі]; & рі́вний, як стіл; **-ым счётом** кру́гло; **-ым счётом ничего́** аж ні́чо́го, аж ні́скільки, *о.* кіт напла́кав.
РО́ВНЯ *ф*^{р} свій брат.
РОВНЯ́ТЬ рівня́ти, розрі́внюва- /ви-/, *(по шнуру)* шнурува́-;
--й що /*м*^{н} хто/ рівня́ ◊, с-и ♦, з-й /гото́вий/ ви́♦, *т.* рівня́льник, вирі́внювач /роз-/, *п*^{к} = %;
РОВНЯ́ТЬСЯ *в*^{й} шнурува́тися; ◊;
-йся/-ый рі́вняний, вирі́внюва- /роз-/, шнуро́-.
РОГ: как из -га изоби́лия як з мішка́ /рукава́/.
РОГА́ТЫЙ: р. скот *о*^{к} рогати́зна, дворо́ги.
РОГОВИ́ДНЫЙ рогува́тий, на взір /у фо́рмі/ ро́га[у].
РОГО́ЖИНА *о*^{к} рого́зина.
РОГО́ЖКА: свет в -ку показа́лся закрути́вся світ *кому.*
РОД: сре́дний р. *г*^{а} *з.* ні́який рід; **р. заня́тий** фах, профе́сія; **ра́зного -да** *ф*^{р} уся́кий [**р. -да публи-**

ка -ка пу́бліка]; **тако́го -да** *(о)*таки́й [**де́ло т. -да -ка** спра́ва]; **зна́тного -да** висо́кого колі́на; на **-ду́** *(у кого) (написано)* на віку́, *(*сам Бог велі́в *кому)*; **по -ду де́ятельности** ро́дом ді́яльности.

РОДИ́ЛЬНЫЙ *о*ᵏ породі́льний, поліжни́чий; **р. дом** *г.* матери́нець.

РОДИ́ТЕЛИ *у*ᵖ ба́тько-ма́ти.

РОДИ́ТЬ роди́ти, наро́джува- /по-/, розро́джуватися, *ф*ᵖ ма́ти [мене ма́ма тоді ма́ла], *е*ᵉ з колі́на ви́лупи- [**где возьму́? рожу́?** де візьму́? з колі́на ви́луплю?], *(що)* спричи́нюва-, витво́рюва-, *(відвагу)* буди́-, виклика́-, *(на ниві)* дава́- врожа́й /плоди́/; ± ПОРОЖДАТЬ;

--й що /*м*ᴴ хто/ ро́дить ◊, з-й по♦, *ж*ⁱ *(*по*)*роді́лля, *(*по*)*роди́телька, поліжни́ця, породже́нни-, породи́льни-, ма́ти, *п*ᵏ /*ґрунт*/ родю́чий, урожа́йний, плодоно́с-, *с*ᵏ роди- [**-ая земля́** роди-земля];

РОДИ́ТЬСЯ *з*ᴴ ви́плодитись; ◊;

-йся = рождающийся → РОЖДАТЬСЯ;

-вшийся наро́джений /у-, по-, з-/, *у*ᵖ *(*на*)*рожде́нний, Ǿ;

УРОДИ́ТЬСЯ: -вшийся вро́джений, /на-, з-/, © зро́ду [**-я немы́м** з. німи́й], Ǿ;

ПРИРОЖДЁННЫЙ *ф*ᵖ роди́мий, родови́тий, *д.* дорі́дний.

РОДНИ́К: бога́тый -а́ми джереля́стий, кринича́с-.

РОДНИ́ТЬ(СЯ) рідни́ти*(*ся*)*, брат/а́ти*(*ся*)*, *(*с*)*порі́днювати*(*ся*)*;

--й що /*м*ᴴ хто/ ~а́ ◊, с-и б., з-й збрата́-, *п*ᵏ бра́тній, брате́рський /*ц.* бра́тсь-/, близьки́й, рі́дний, *ф*ᵖ спорі́днюва-, *п*⁻ᵒ спорі́дне-;

РОДНИ́ТЬСЯ родича́тися, кума́-, *г.* рода́- ◊;

-йся що родича́ється ◊, бра́таний, *(*с*)*порі́днюва-, зближу-;

ПОРОДНИ́ТЬСЯ спорі́дни́тися ◊;

-вшийся спорі́днений, посвоя́че-, зближе-, Ǿ;

СРОДНИ́ТЬСЯ зрідни́тися, посвоя́чи-, породича́-; **с. с** *чем о.* прорости́ *чим*;

-вшийся посвоя́чений, породи́че-, Ǿ.

РОДНО́Й: -ые пена́ты рі́дна стріха; **к -ы́м пена́там** під рідну -іху; **на -о́м языке́** по-рі́дному, *ф*ᵖ по-на́шому.

РОДОВИ́ТЫЙ *о*ᵏ високоро́дний, ± АРИСТОКРАТИЧЕСКИЙ.

РОДОНАЧА́ЛЬНИК *о*ᵏ праро́дич.

РО́ДСТВЕННИК: да́льний р. *о.* деся́та вода́ на киселі́; **-ики** *з*ᵇ роди́на.

РО́ДСТВЕННЫЙ *ф*ᵖ близьки́й.

РОДСТВО *д.* кре́вність; **кро́вное р.** кро́вне спорі́днення; **р. со стороны́** *кого* (**отца́** +) рідня́ по *кому* (**по ба́тькові** +); **ли́ния -ва́** колі́но спорі́днення.

РО́ДЫ *м*ᴴ *о*ᵏ по́роди, *о*ᵈ ро́диво.

РОЕ́НИЕ рі́йка; **вре́мя -ия** рі́йка.

РОЖЕ́НИЦА *о*ᵏ поліжни́ця, *р*ᵏ роди́льниця.

РОЖДА́ТЬ > РОДИТЬ;

РОЖДА́ТЬСЯ *у*ᵖ прихо́дити у /на/ світ [**Христо́с -а́ется** Христо́с -ить у с.];

--й = родя́щий;

-йся/-ый наро́джуваний /по-, за-/, спричи́ню-, витво́рю-, тво́рений; **-я** що наро́джується ◊, *п*ᵏ *у*ᵖ рожде́нний;

РОЖДЁННЫЙ *з*ᴴ сплодже́ний; **р. по́лзать – лета́ть не мо́жет** плазу́н ізро́ду орло́м не ста́не.

РОЖДЕ́НИЕ *о*ᵏ наро́дини; **день -ия** *г.* уро́дини; **от -ия** *г.* з уро́дження.

РОЖКО́ВЫЙ *(ключ)* ріжка́тий.

РОЖО́К: ро́жки да но́жки *(лишити)* ро́ги та но́ги, самі́ кі́сточки.

РО́ЗА: нет -зы без шипо́в де любо́в, там і му́ка, *б*⁻ᵒ нема́ ро́жі без шпильо́к.

РОЗЕ́ТКА *(штепсельна) г.* влу́чка.

РО́ЗНИЦА: в -цу *з.* подро́бицею.

РОЗНЬ: челове́к челове́ку р. не всі лю́ди однако́ві.

РОЗОВЕ́ТЬ рожев/і́ти, става́- роже́вим; **нача́ть р.** зароже́ві-;

-й що ~іє ◊, щора́з роже́віший, напівроже́вий, вже ма́йже роже́вий, © стаючи́ роже́вим, от-о́т вже роже́вий;

ПОРОЗОВЕ́ТЬ *о*ᵏ зароже́віти;

-вший зароже́вілий /по-/, Ǿ.

РО́ЗОВЫЙ & роже́вистий; **ви́дящий /ви́денный/ сквозь -ые очки́** рожевоокуля́рний.

РО́ЗОЧКА *(синець на тілі або гидка пляма деінде)* бля́мба.

РО́ЗЫГРЫШ *г.* ро́зігри.

РО́ЗЫСК & ві́дшук.

РОЙ́ТЬСЯ роїтися, *(- думи)* снува́ти*(*ся*)*, юрми́тися, ти́сну-, *(коло дівчат)* ви́-; **р. в голове́** роїв голові́; **р. ро́ем** *о*ᵏ ку́пчи- ро́єм; **мы́сли -я́тся** ду́мка ду́мку побива́є; **рои́лись мы́сли** в'яза́лася ни́тка думо́к;

-йся що рої́ться ◊, с-и /*з*ᴹ-й, з-й/ рої́тися, *п*ᵏ рої́стий, © ро́єм, роя́ми; **-я ро́ем** ку́пчений ро́єм.

РОЙ *о*ᵏ ройо́висько; **из э́того роя́ не бу́дет то́лку** з тої муки́ не бу́де хлі́ба.

РОК *о*ᵏ прире́чення, *о*ᵏ призна́че-; **злой р.** нетала́н, безтала́ння.

РОКИРО́ВКА *р*ᵏ рокиро́вання, рокирі́вка.

РОКОВО́Й *о*ᵏ нещасли́вий, лихоно́сний, *з* су́дній.

РОКОТА́ТЬ рокота́ти, гуркота́*(*і*)*- /ворко-, бурко-/*)*, *(- грім ще)* вигу́ркува-, /*хвилі*/ гомоні́-;

-чущий що гурко́че ◊, рокітли́вий, гуркітли́-, грі́мотли-, розко́тистий, *п*ᵏ банду́рний, *(звук)* воркітли́вий, /*хвиль*/ буру́нний;

ОТРОКОТА́ТЬ: -вший відгуркоті́лий.

РО́ЛИК *о*ᵏ вале́ць.

РОЛЬ: взять на себя́ р. впрягти́ся в ро́ль; **в тако́й ро́ли** *ф*ᵖ отó [її обе́рнуто на вовчи́цю, і отó /= **в такі́й ро́лі**/ вона́ вовчи́цею прибу́ла до...];

(слово **ото** *набирає найрізніших значень).*
РОМА́Н & рома́нчик;
РОМА́НЫ *(не писані) е*ᵉ закóхування.
РОМА́ШКА романéць; **~ШКИ** *м*ᴴ ромéн-зілля.
РОМБОВИ́ДНЫЙ ромбува́тий, на взір /у фóрмі/ рóмба.
РОНЯ́ТЬ *(з рук)* випуска́ти, ки́да-, скида́-, /пере-/, *(сльози)* рони́-, *(ключ)* губи́-, *(слова)* ки́да- нéхотя, ціди́- крізь зу́би, *(чуб)* хню́пи-, *(листя)* сипа́-; **р. зёрна** сія- зéрна *чого*; **р. своё достóинство** упосліджува- сéбé, прини́жу- свою́ гідність;
--й 1. що /*м*ᴴ хто/ рóнить ◊, зви́клий губи́ти, © скида́ючи, 2. *(голову)* **опускающий**, 3. що ки́да нéхотя ◊, 4. *(гідність)* що прини́жує, з-й прини́зи-; **-й оперéние** © скида́ючи пір'я; **-й слёзы** зали́ваний слізьми́; **-й своё достóинство** з-й у-посліди- себé /прини́зи- свою́ гідність/;
-ый/-и́мый рóнений, сія-, ки́да- /с-, пере-/, гу́бле-, си́па-, хню́пле-, прини́жува-;
ЗАРОНИ́ТЬ *о*ᴷ заки́нути [з. **в сéрдце жела́ние** ♦ в сéрце бажа́ння]; з. **в ду́шу** посія- /збуди́-/ в душі; з. **зерно́** *чего* **во** что защепи- па́ростки *чого* в чому;
-вший що посіяв ◊, Ø; **-й и́скру надéжды** що посіяв зéрно́ надії; **-й подозрéние** звідник підóзри;
-вшийся посіяний, збу́дже-, зарóдже-, заки́нутий; **-вшееся сомнéние** зарóджений су́мнів;
ЗАРОНЁННЫЙ *(- зерна)* посіяний; ◊;
ПРОРОНИ́ТЬ *(сльозу) о*ᴷ зрони́ти; **п. звук** чичи́ркну- [**не п. зву́ка** ні чичи́ркну-] /*звідси* ні чичи́рк = **ни гугу́**/.
УРОНИ́ТЬ *(сльозу)* пусти́ти, проли́-; **бои́тся у. свой авторитéт** *кто* боїться, що корóна спадé з *кого*;
-вший Ø.
РОПТА́ТЬ рéмств/увати, *о*ᴷ припла́ку-, *г* порі́ку-;
-щущий що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, зви́клий /з-й/ нарі-ка́ти, нарікáйло, *п*ᴷ ремсти́вий, © нарікáючи.
РОСКО́ШЕСТВОВАТЬ розкош/ува́ти, *о*ᴷ купа́тися в зóлоті /добрі, розкóшах/, кача́- в пери́нах, розкі́шно жи́ти; & *д*ᴷ порозкошува́ти;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є ◊, зви́клий до ~ів, відóмий своїм розкі́шним життя́м, ~елю́б, сибари́т.
РО́СПУСК *(партії) г.* розв'я́зання.
РО́ССКАЗНИ *о*ᴷ оповідки, *н*ᴵ Хи́мині ку́ри.
РО́ССЫПЬ *п*ᴾᴴ рóзсипище.
РОСТ *ф*ᴾ рóзріст; **р. в р.** оди́н-в-оди́н, *(всі)* як оди́н, одногó зрóсту; **бы́стрый р.** *п*⁻ᵒ рóзріст; **во весь р.** на пóвен зріст.
РО́СЧЕРК *о*ᴷ пóмах [**одни́м -ом пера́** одни́м -ом пера́].
РОТ *в.* ха́вка; & ротя́ка.
РО́ТА сóтня, підку́рінь; **команди́р -ты** сотéнний.
РО́ТНЫЙ ☺ сотéнний, підкурін-; **помóщник -ого** підсотéн-.
РОТОЗЕ́ЙНИЧАТЬ лови́ти ґав /вітри́/, ви́трішки їсти; **собра́ться р.** зійти́ся на в.;
--й = **зевающий**².
РОТО́К: на чужóй р. не наки́нешь платóк лю́дям губа́ не запéрта /не заши́єш рóт(а)/.
РО́ЩА *(край гаю)* зага́йок.
РТУ́ТНЫЙ живосрі́бний.
РТУТЬ живé срі́бло.
РУБА́КА *о*ᴷ руба́ч.
РУБА́ТЬ руба́ти, сікти́;
--й що /*м*ᴴ хто/ руба́ ◊, зви́клий ♦, з-й руб(о)ну́-, руба́ка, руба́ч, *п*ᴷ *р*ᴷ ру́бчий + %;
-йся/-ый ру́баний;
РУБАНУ́ТЬ: р. сплеча́ *(язиком)* врі́зати, *р.* вруба́-.
РУБА́ШКА *т.* обгóртка, кожу́х; & сорочи́на; **своя́ р. бли́же к тéлу** своя́ сорóчка бли́жче до ті́ла; **ни́жняя р.** *г.* підсорóчка.
РУБЕ́Ж *(рубікон) о*ᴷ злам, пóріг; **исхóдный р.** вихідни́й ру́біж; **за -óм** за кордóном;
РУБЕЖИ́ *ф*ᴾ óбрії [**нóвые р.** нові ó.].
РУБЕ́ЖНОСТЬ мéжóвість.
РУБИ́ТЬ руба́ти, стина́-, тя-, розру́бува- /пере-/, *(голову)* /від-/, *(ліс)* /ви-/, кла́с- під соки́ру;
--й що /*м*ᴴ хто/ руба́ ◊, зви́клий ♦, з-й ви♦, руба́ч, руба́ка, руба́йло, *(що)* руби́ло, *п*ᴷ руба́льний, *с*ᴷ -ру́б [**-й дрова́** дровору́б]; **-й избу́** ма́йстер ста́ви- ха́ту; **-й сплеча́** зви́клий ♦ з плеча́, безцеремóнний, безпардóн-; **-й у́голь** *р.* вуглеру́б;
-и́мый ру́баний, тя́тий, сі́чений, ста́вле-;
ЗАРУБИ́ТЬ: -вший Ø; **-й себé на носу́** що заруба́в собі на нóсі, Ø;
ИЗРУБИ́ТЬ попосі́кти; **и. в капу́сту** пошаткува́- /поруба́-, попосі́к-/ на капу́сту;
-вший Ø; **-й в капу́сту** що посі́к на капу́сту;
РУБИ́ТЬСЯ би́тися ◊;
-йся 1. що /*м*ᴴ хто/ руба́ється ◊, руба́ка, с-и руба́тися, 2. = РУБЛЕННЫЙ;
РУ́БЛЕННЫЙ ру́баний, сі́че-, тя́тий, *(- хату)* будóва-, ста́вле-.
РУ́БКА *(дія) о*ᴷ пóруб, ру́банка.
РУБЛЬ: от -ля́ и вы́ше *(=* **изря́дно***)* від коша́ і ви́ще, ті́льки так [**даду́т от р. и в.** даду́ть т. т.].
РУ́БРИКА *о*ᴷ графа́, *(газети)* рóзділ; **под -ой** *о*ᴷ під за́головком.
РУБЦЕВА́ТЬСЯ: -йся що рубцю́ється, зарубцьóвуваний, затя́га- рубцéм, © с-и рубцюва́тися.
РУ́ГАНЬ & грі́м-ла́йка;
РУГА́ТЕЛЬНЫЙ *о*ᴷ лихослі́вний, лихомóв-, чорнорóтий, *(стиль)* пашкві́льний, туалéт-.
РУГА́ТЬ ла́яти, свари́-, шпéти-, лихослóви-, бра́-на зу́би; **сам себя́ -а́ю** *в*ˢᵗ *(аж)* чорти́ скребу́ть;
--й що /*м*ᴴ хто/ ла́є ◊, зви́клий ♦, з^м-й ви♦, лайли́вець, пащеку́н, чóрний рот, чортопха́й, *п*ᴷ лайли́вий + РУГАТЕЛЬНЫЙ + %, *о.* з ла́йкою на уста́х; **-й за глаза́** пащеку́н позáочі; **-й на чём**

свет стоит з дикою лайкою на устах;
-ый сварений, висварюва-;
♦♦♦СЯ: р. по матери /-ушке/ матюкатися; ◊;
-йся що /$м^{н}$ хто/ лається ◊, звиклий лаятися, $з^{м}$-й вилая-, сварун, $п^{к}$ сварливий, ±/+ ругающий; -я по матери /-ушке/ матюгальник, $п^{к}$ матюкливий, о. з матюками на устах, звиклий матюкатися, щедрий на матюки;
НАРУГАТЬСЯ (досхочу) пополаятися; ◊;
НАДРУГАТЬСЯ о. наплювати в душу; ◊;
ПОРУГАТЬСЯ погиркатися ◊;
-вшийся Ø.

РУЖЕЙНЫЙ $о^{к}$ крісовий, (- стрільбу) з крісів, $ф^{р}$ стрілецький [р. клуб с. клуб; -ые приёмы -кі випади, г. -кі техніки, $р^{к}$ техніка кріса].

РУЖЬЁ: быть под -ём їсти солдатську кашу, ходи- з крісом.

РУИНЫ $м^{н}$ $о^{к}$ руйновище.

РУКА (п'ясть) пучка, $ф^{р}$ почерк [её р. її п.]; как без рук як риба без води; из верных рук (знає) з певного джерела; из рук в руки з рук до рук; из рук вон плохо ні в кут ні в двері, зовсім погано; в -ки (узяти) до рук; р. об -ку руч-обруч; -ой подать до чего під боком що, на досяг руки що [до Рима р. п. Рим на д. р.]; как -ой сняло як вітром звіяло; на -ку не чист вміє брати, де не клав, майстер до чужих кайстер; на скорую -ку $о^{к}$ абияк; по правую /левую/ -ку праворуч /ліворуч/;
РУКИ: р. к чему приспособлены руки до чого стоять.

РУКАВ & рукавець, рукавчик; речной р. $о^{к}$ віднога, зарічок, $о^{к}$ проріз; от жилетки -ва дірка з бублика, голому за пазуху; спустя -ва на галайбалай.

РУКАВИЧКИ $д^{а}$ пальчата.

РУКОВОДИТЕЛЬ $о^{к}$ провідник, управитель, (держави) лідер.

РУКОВОДИТЬ керувати, ма- у своїх руках що, (оркестрою) орудува-, (де) верховоди-, (ким) руха- [им -ит спесь ним -ає пиха], штовхавперед кого; р. кем вести перед кому;
--й що /$м^{н}$ хто/ керує ◊, з-й ♦, р-й по♦, керівник, провідник, управитель, лідер, для керівництва, зайнятий -вом, $п^{к}$ керівний, провід-, вказів-, директив-, /припис/ настановчий, /апарат/ адміністративний /-аційний/, т. керуваль-, $н^{I}$ бюрократич-, о. за кермом, © керуючи; -ее указание настанова, директи-; -ие указания $i^{р}$ начальницькі вказівки, $о^{к}$ дороговкази;
-имый керований, веде-, о. під проводом /керівництвом, керуванням, орудою/ кого.

РУКОВОДСТВО $ф^{р}$ кермо, керівна ланка, (для дій) провідна засада, дороговказ, $ф^{р}$ рука [под -ом під -ою], вказівки [нуждаюсь в -стве потребую -ок]; р. к действию дороговказ.

РУКОВОДСТВОВАТЬСЯ керуватися, (вказівками) додержувати чого, © води-, руха- [он -ался чем ним водило /руха-/ що]; -уясь соображениями чего зважаючи на що;
-йся що /$м^{н}$ хто/ керується ◊, звиклий ♦, керований /веде-. руха-, © керуючись/ чим.

РУКОПАШНАЯ (бійка) чубанина, чублення.

РУКОПАШНЫЙ: р. бой $о^{к}$ рукопашня.

РУКОПИСНЫЙ $п^{рн}$ рукописний.

РУКОПЛЕСКАТЬ плескати /би-/ (в долоні), аплодува-;
-щущий що /$м^{н}$ хто/ плеще (в долоні) ◊, звиклий ♦, р-й поплеска-, клакер, © аплодуючи.

РУКОПОЛАГАТЬ ц. висвячувати (душпастирів); р. на должность ж. коронува-;
--й що /$м^{н}$ хто/ висвячує ◊, р-й к., $з^{г}$-й висвяти-, $п^{к}$ $р^{к}$ висвятний + %;
-йся/-ый висвячуваний /по-/, короно-,$п^{к}$ исвят-.

РУКОПРИКЛАДСТВОВАТЬ давати волю рукам, би-;
--й що /$м^{н}$ хто/ дає в. р., звиклий д. в. р., штурхобочник, ©.

РУЛЕНИЕ стернування, кермува-, правува-.

РУЛИТЬ $о^{к}$ правувати.

РУЛОН сувій, звій.

РУЛЬ (авта) г. керівниця.

РУНДУК $о^{к}$ ятка, балаган.

РУПОР г. голосник.

РУСИФИКАЦИЯ $о^{к}$ московщення.

РУСИФИЦИРОВАТЬ $о^{к}$ московщ/ити, російщи-, зросійщува-, русифікува-, п. яничари-;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~ить ◊, с-и ♦, поставлений з♦, для ~ення, зайнятий -ям, русифікатор, зросійщувач, $п^{к}$ русифікаційний /-аторський/;
-йся/-ый русифікований, московще-, російще-, зросійщува-, яничаре-.

РУСЛО (крови) потік.

РУСЫЙ $о^{к}$ блондинистий.

РУТИНА $о^{к}$ топчак, зачароване коло.

РУТИННЫЙ (- життя) о. плеснявий.

РУХНУТЬ $д^{к}$ впасти, повалиися /за-, (- імперію) роз-, о. розімпери-/, зазнати краху, г. скрахува-;
-вший повалений /за-, роз-/, зруйнова-, розімпере-, (- надії) розвія-, погубле-, втраче-, загиблий, пропащий, Ø.

РУЧАТЕЛЬСТВО $о^{к}$ ґарантія, ґарантування.

РУЧАТЬСЯ ручити(ся), ґарантува-, дава- поруку'
-йся що /$м^{н}$ хто/ ґарантує ◊, звиклий ґ., готовий поручитися, $з^{г}$-й дати поруку, ґарант, (за)поручник, $п^{к}$ з. поручний, ©.

РУЧКА г. перо; шариковая р. кулькова ручка /перо/; до -ки (дійти) г. до викінчення.

РУШЕНИЕ рушення; всенародное р. $о^{к}$ здвиг.

РУШИТЬСЯ валитися, звалюва-, падати, (руйнуватися) леті- у прірву, (- надії) розвіюватися;
-йся що валиться ◊, валений, руйнова-, завалю-

/з-, роз-/, розвію-, © с-и вали́тися.

РЫ́БА: ни р. ни мя́со *о*^к ні рябе́ ні пері́сте, *г.* ні пес ні кіт; **р. и́щет, где глу́бже, а челове́к,** где **лу́чше** ри́ба шука́, де гли́бше, а чолові́к, де лі́пше; **р.-прилипа́ла** ри́ба-прилипа́йло.

РЫБА́К: р. -ка́ ви́дит издалека́ крук крука́ ба́чить зда́лека, *і*^р свій сво́го позна́ша.

РЫБА́ЛКА, РЫБА́ЧЕНЬЕ *о*^к рибалкува́ння.

РЫ́БКА: что́бы -ку съесть, на́до в во́ду лезть штанів не змо́чиш, ри́бки не зло́виш.

РЫБОВО́Д *к.* ри́бник.

РЫГА́ТЬ блюва́ти, *ж.* ї́хати в Ри́гу;

–й що /*м*^н хто/ ригá ◊, © с-и рига́ти; ±/+ БЛЕВА́ТЬ.

РЫДА́ТЬ рида́ти, захо́дитися плаче́м, души́- /залива́-/ слізьми́; **р. в три ручья́** рида́ти ри́дма, пла́ка- гі́рко-*(*пре*)*гі́рко;

–й що /*м*^н хто/ рида́ ◊, с-и ♦, вми́ваний /зали́-, ду́ше-/ слізьми́, *(*весь*)* у *(*ре́вних*)* сльоза́х, *(звук)* поді́бний до /схо́жий на/ рида́ння, *с*^к рида́й- [**-щие зву́ки лю́тни** лю́тні рида́й-зву́ки], ± **пла́чущий.**

РЫЖЕ́ТЬ руді́ти, руді́ша-;

–й що /*м*^н хто/ руді́є ◊, щора́з руді́ший, схи́льний /с-и/ ♦, вже ма́йже руди́й, от-о́т уже́ руди́й.

РЫ́ЖИЙ *о*^к рудоволо́сий, *(звір)* рудоше́рст-, *(колір)* червоножо́в-, ☺ руда́нь, ру́дик.

РЫЖИНА́ *(рудість)* *п*^рн руди́зна́.

РЫК *о*^к рев, реві́ння, *з*^п рика́ння.

РЫКА́ТЬ *о*^к реві́ти;

–й що реве́ ◊, зви́клий ♦, спо́внений ре́ву, ри́кало, реву́н, рику́н, *п*^к реву́чий, *р*^к рику́чий, *о.* з *(*ди́ким*)* ре́вом /ри́ком/, ± **рыча́щий.**

РЫ́ЛО: р. в пуху́ *о*^к пи́ка в пір'ї, па́льці зна́ти.

РЫ́ЛЬЦЕ: р. в пушку́ у *кого* *о*^к па́льці зна́ти /ву́ха стирча́ть/ *чиї.*

РЫ́СКАТЬ гаса́ти, ганя́-, увиха́тися, бі́гати, *(в пошуках)* ни́шпори-, ни́ка-, *г.* ни́па-;

–й 1. що /*м*^н хто/ гаса́ ◊, зви́клий ♦, гаса́н, 2. що ни́шпорить ◊, зви́клий н., ни́шпора, *п*^к ни́шпорливий, *о.* на ни́шпорках.

РЫ́СЬЮ *о*^к трюхо́м.

РЫТЬ: р. я́му *кому* *о*^к підко́пуватися під *кого*;

ро́ющий = копающий; -й моги́лу = копающий м.; -й я́му копа́ч я́ми;

РЫ́ТЬСЯ *(у гною)* гребти́ся; р. **в гря́зном белье́ = копаться в г. б.; р. в па́мяти** стара́тися пригада́ти;

ро́ющийся = копающийся; -я в архи́вах шука́ч в архі́вах; **-я в** © с-и по́рпатися в; **-я в карма́не** © с-и длу́ба- в кише́ні; **-я в па́мяти** жаду́щий пригада́ти; .

РЫХЛЕ́ТЬ пухкі́шати /крихкі́-, сипк-́/, *о*^к драглі́-;

–й що драглі́є ◊, щора́з пухкі́ший /драглі́-, крихкі́-, сипкі́-, дірча́сті-/.

РЫ́ХЛЫЙ крихки́й, сипки́й, сипу́чий, дірча́стий, *(- тіло)* дра́глий.

РЫ́ЦАРЬ: р. на час © спалахну́в і пога́с; **р. без стра́ха и упрёка** джентльме́н без за́киду; **р. печа́льного о́браза** *к.* Дон-Кіхо́т.

РЫЧАГ *о*^к підва́га, *к.* ва́га; **подъёмный р.** підо́йма, ва́га.

РЫЧА́ТЬ рика́ти, гарча́-;

–й що рика́ ◊, гарку́н, зви́клий гарча́ти, *(звук)* поді́бний до гарча́ння, *п*^к гарку́чий, рику́-, ± **рыкающий** → РЫКАТЬ.

РЬЯ́НО /-НЫЙ/ *о*^к презавзя́то /-тий/, шпа́рко /-кий/, запопа́дливо /-вий/, *(до праці) з.* прики́дливо /-вий/.

РЮКЗА́К *о*^к наплі́чник.

РЮ́МКА: за -ой вина́ при ча́рці *(*вина́*)*.

РЮ́ХАТЬСЯ *д.*; **РЮ́ХНУТЬСЯ** схамену́тися.

РЯБИ́НЫ, РЯБИЗНА́ *(на виду)* *о*^к віспови́ння.

РЯБИ́ТЬ & зарябі́ти; р. **в глаза́х** *(від золота)* ряхті́-, танцюва́- в оча́х; *(*про́сто*)* **-и́т в глаза́х** *(од утоми)* о́чі ро́гом лі́зуть, *(*аж ряхти́ть в очах*)*;

-й в глаза́х мерехтли́вий, миготли́-, ряхтли́-, миготю́чий.

РЯБО́Й *о*^к рябопи́кий.

РЯ́ВКАТЬ ревти́, реві́-, *(- людей)* га́рка-, гари́ка-, *(- пса)* га́вкати;

–й 1. **рыкающий,** 2. що га́рка ◊, зви́клий г., гари́кало, гарку́н, *(звук)* схо́жий на га́ркання, *п*^к гари́кливий, гарку́чий.

РЯД *(домів)* пері́я, *(думок)* рій, *ф*^р се́рія [**р. краж** с. кра́діжок]; **р. лет** кі́лька ро́ків; **р. за -ом** ряду-ря́д; **из -да вон выходя́щий** > ВЫХОДИТЬ; **в -де сёл /слу́чаев +/,** у багатьо́х се́лах /ви́падках +/; **в -ды́** до лав.

РЯДИ́ТЬ виряджа́ти, *з.* єдна́-;

–й = 1. наряжающий, 2. нанимающий.

РЯДИ́ТЬСЯ *о*^к чепури́тися, *(в тогу)* убира́-, *(на маскарад) ж.* маскара́ди-; **р. в то́гу** *кого* поппива́- в *кого*;

-йся 1. що /*м*^н хто/ чепури́ться ◊, уби́раний, р-й ви́рядитися, чепуру́н, 2. **договаривающийся; -я в то́гу** *кого* поши́ваний /уби́ра-/ у *кого*.

РЯДОВО́Й пере́січний, *ф.* сі́рий, рядови́к, сіря́к.

С

С *ф*^р від [**с пе́рвых дней** від пе́рших днів].

СА́БЕЛЬНЫЙ *о*^к шабле́вий.

САБЛЕОБРА́ЗНЫЙ шаблюва́тий, на взір ша́блі.

САБОТИ́РОВАТЬ сабот/ува́ти, підда-́ ~ува́нню;

–й що /*м*^н хто/ ~у́є ◊, ~а́жник, © с-и ♦, *п*^к ~а́жний + %;

-йся/-ый сабото́ваний, підда́- с.

САДИ́ТЬ сад*(*ов*)*и́ти, саджа́-, *(в тюрму)* ув'я́знюва-, *(гопака)* гати́-, рі́за-;

–й що /*м*^н хто/ са́дить ◊, зви́клий ♦, взя́вшись

по♦, за́йня́тий садінням /саджа́н-/, саджа́льник, сади́ль-, $р^к$ садій, $п^к$ саджа́льний, сади́ль- + %, © с-и ♦;

СЕСТЬ сісти ◊, *(в тюрму) ф.* загримі-, *(на іспиті)* запа́ритися; **с. в тюрьму́** сісти на пара́шу; **с. на мель** сіс- ма́ком; **с. на чём стои́шь** сіс- ног- а́х; **где ся́дешь, там и сле́зешь** дале́ко не заї́деш; **ни се́ло ни па́ло** ні до ла́ду ні до при́кладу; **се́вший** осілий, призе́млений, Ǿ; **-й в калóшу** осканда́ле-; **-й в тюрьму** ув'я́зне-; **-й на кóрточки** сівши навпо́чіпки; **-й на мель** сів- ма́ком; **-й на своегó конькá** сів- на свóго кóника.

САДАНУ́ТЬ $д^к$ влупи́ти, шкварну́-, жарну́- ◊;
ПО♦♦♦ *(в тюрму)* засади́ти, запакува́-, завда́- до в'язни́ці; *д.* всади́-; **п. на мель** *п.* посади́- на лід; **п. на ме́сто** присади́-; & посадови́- /у-/;
-вший Ǿ; **-й в калóшу** © посади́вши в калю́жу; **-й на мель** © посади́вши на лід;

САДИ́ТЬСЯ сіда́ти ◊, *(- літак)* призе́млюватися, */ткання/* збіга́-, *(до праці)* бра́-, почина́ти *що*, *(на коня, літак)* ♦, *(на дієту)* перехо́ди-, *(на мілину)* наска́кува-, *(- росу)* випада́-, о♦, */сонце/* захо́ди-; **с. в заса́ду на за♦** на *кого*; **с. в калóшу** ♦ в калю́жу;
-йся/-и́мый са́джений, садо́вле-, ув'я́знюва-, ос- а́джу-, призе́млю-; **-я** з-й сісти, при́вче- ♦, *(- ткання)* схи́ль- збіга́тися; **-я на гóлову** знахабнілий;

САДО́ВНИЧАТЬ садівник/ува́ти;
--й що */м^н^* хто/ ~у́є, за́йня́тий са́дом /садівни́цтв-/, зви́клий ♦, садівни́к, садівни́чий.

САДОВО́Д $о^к$ садівни́чий.

САДО́К & при́садок.

САЖА́ТЬ: **--й = садя́щий**; **-й на кол** садій на па́лю, с-и сади́ти на па́лю, *к.* кат.

СА́ЛИТЬ смальц/юва́ти, засмальцьо́ву-, ялóзити;
--й що */м^н^* хто/ ~ю́є ◊, за́йня́тий смальцюва́нням, с-и ♦, $п^к$ $р^к$ ялóзливий, засмальцьо́вчий + %;
-йся смальцьо́ваний, засмальцьо́ву-, заялóжу-.

САЛЬДИ́РОВАТЬ $е^к$ сальдува́ти;
--й що */м^н^* хто/ сальду́є, за́йня́тий сальдува́нням, $п^к$ = %, © с-и ♦;
-йся/-ый сальдо́ваний.

СА́ЛЬНИК *т.* защільник.

СА́ЛЬНЫЙ *(жарт)* $о^к$ солóний.

САЛЮ́Т віта́ння, *(пальбою)* яса́, са́льва.

САЛЮТОВА́ТЬ салютува́ти, віта́-;
--й що */м^н^* хто/ салюту́є, на́вчений /© с-и/ ♦, $п^к$ віта́льний + %, *о.* із салю́том;
-ый салюто́ваний.

САМ: **с. на себя́ сержу́сь** доса́да на се́бе допіка́ /бере́/; **слóвно с. не свой** мов не при собі; **с. по себе** сам собо́ю, *(гуля)* як сам собі зна́є; **сам /-и, -а́/ по себе́** *г.* сам /-і, -а́/ від се́бе; **с. собóй** *(загорівся)* $ж^н$ з нічóго, ☺ сам із се́бе.

САМО́: **с. собóй** без причи́ни, *(загорілося)* з нічóго; **с. собóю поня́тный /разуме́ющийся/** самозрозумілий /-очеви́дний/.

САМИЗДА́Т самвида́в, *ж.* ґутенбе́рження.

СА́МКА: **де́латься са́мкой** сами́читися, става́ти сами́цею; & $д^к$ посами́читись.

САМОАНА́ЛИЗ *ф.* по́рпання в собі.

САМОБАЛАНСИ́РУЮЩИЙСЯ з-й самобалансува́тися, самобалансир.

САМОБИЧЕВА́НИЕ $о^к$ самопаплю́ження, самознева́га.

САМОБИЧУ́ЮЩИЙ $о^к$ самопаплю́жливий, самопаплю́жний.

САМОБЫ́ТНОСТЬ *(нації)* окре́мішність.

САМОВЗРЫВА́ТЬСЯ самовибух/а́ти;
-йся що ~а́, з-й ♦ /на ~/, *(міна)* підри́вана детона́цією, з автодетона́тором, $п^к$ ~о́вий.

САМОВЛА́СТВОВАТЬ бу́ти тира́ном, диктува́-;
--й що */м^н^* хто/ діє як тира́н ◊, зви́клий д., самовла́дець, беззакóнник, $п^к$ самовла́дний, беззакóн-, відóмий своїм беззакóнням, $п^о$ вожди́стий.

САМОВОЗГОРА́ЮЩИЙСЯ самозайми́стий, самозапальни́й.

САМОВОЗНИКА́ЮЩИЙ самотво́рений, самовитво́рюва-, самовиро́юва-, самоя́вле-, $п^к$ самотво́рчий; **-ие ри́фмы** самотво́рчі ри́ми.

САМОВО́ЛЬНИЧАТЬ сваво́лити. самочи́нствува-, роби́- сваві́лля /що хоті-/, нікóго не слу́ха-;
--й що */м^н^* хто/ нікóго не слу́ха ◊, розсвавóлений, зви́клий ♦, свавóлець, самово́-, $п^к$ самові́льний, сваві́ль-, відóмий своїм сваві́ллям.

САМОВО́ЛЬНО /-НЫЙ/ $о^к$ самопра́вно /-ний/, *ф.* самопи́хом.

САМОВОСПЛАМЕНЯ́ТЬСЯ > САМОВОЗГОРАТЬСЯ.

САМОВЫГИБА́ЮЩИЙСЯ самогну́чий.

САМОВЫКЛЮЧА́ЮЩИЙСЯ самовилу́чуваний.

САМОВЫПАДА́ЮЩИЙ самовипа́даний.

САМОВЫРАЖЕ́НИЕ самови́яв, саморозкриття́.

САМОГОВОРЯ́ЩИЙ самомо́вний.

САМОДВИ́ГАЮЩИЙСЯ, САМОДВИ́ЖУЩИЙСЯ самору́шний, самохід-, самохід.

САМОДЕ́ЙСТВУЮЩИЙ самору́шний, самочи́н-, автомати́ч-.

САМОДЕ́ЛЬНЫЙ доморо́бний.

САМОДОВЛЕ́ЮЩИЙ самодоста́тній, самоцінний, незале́ж-;
-е́ющее $я^і$ самодоста́ття.

САМОДУ́РСТВОВАТЬ: **--й** що */м^н^* хто/ самоду́рствує, самоду́р, відóмий своїм самоду́рством.

САМОЗАБВЕ́ННО *о.* забу́вши про все на світі, *(відданий)* душе́ю й тілом.

САМОЗАГРУЖА́ЮЩИЙСЯ самованта́жний.

САМОЗАКА́ЛИВАНИЕ самогартува́ння.

САМОЗАКА́ЛИВАТЬСЯ самогартува́тися;
-йся самогарто́ваний, самога́рт.

САМОЗАПИ́СЫВАЮЩИЙ само*(за)*пи́сний, самозапи́суваль-; **с. аппара́т** самозапи́сувач.

САМОЗАПИ́СЫВАЮЩИЙСЯ самозаписни́й.
САМОЗАРЯЖА́ЮЩИЙ самозаря́дний;
САМОЗАРЯЖА́ЮЩИЙСЯ самозарядни́й.
САМОЗАТА́ЧИВАТЬСЯ: -йся самого́стрий, *к*^н^ самозаго́стрювальний.
САМОЗАТОРМА́ЖИВАЮЩИЙ самогальмо́вчий;
САМОЗАТОРМА́ЖИВАЮЩИЙСЯ самогальмо́ваний, самогальмівни́й.
САМОЗВА́ННЫЙ *о*^к^ самона́званий, *ц.* самопома́за-, *п*^к^ самоявле́н-.
САМОИСТЯЗА́ЮЩИЙ ☺ самокатув/а́льник, *п*^к^ самокатува́льний, відо́мий своїм ~а́нням.
САМОЛЁТНЫЙ *р*^в^ літака́ [**-ая траекто́рия** траєкто́рія літака́].
САМОЛУ́ЧШИЙ *ж*^н^ такий, що ну, *ж*^н^ куди́ твоє́ ді́ло, *(шанс)* *ф*^р^ хіба́-ж-таки́й.
САМОНАВОДЯ́ЩИЙСЯ самонавідни́й, *(- ракету)* самокеро́ва-.
САМООБЛАДА́НИЕ *о*^к^ вла́да над собо́ю.
САМООБМА́Н *о*^к^ самоо́шук.
САМООБОЛЬЩА́ТЬСЯ багатіти /потіша́- себе́/ ду́мкою, *б*^-о^ самопотіша́тися;
-йся що /*м*^н^ хто/ багатіє д. ◊, зви́клий б. ду́мкою, відо́мий своїм самопотіша́нням.
САМООБСЛУ́ЖИВАНИЕ самообслу́га.
САМООКУПА́ЕМОСТЬ: на нача́лах -ти на самоопла́ті /*г.* самови́платі/.
САМООКУПА́ЕМЫЙ = самоокупающийся.
САМООКУПА́ТЬСЯ: -йся самоопла́чуваний, *п*^к^ самоопла́т-́, *г.* самовиплатни́й, *к*^н^ самоокупни́й.
САМООПЛЕВА́НИЕ *о*^к^ самопаплю́ження, самознева́га.
САМООПРЕДЕЛЯ́ТЬ*(СЯ)*: --й *п*^к^ самовизнача́льний;
-йся усамості́йнюваний, *б*^-о^ самовизна́чу-, *п*^к^ самовизначни́й.
САМООПРОКИ́ДЫВАЮЩИЙСЯ самоперекидни́й, *і.* самоски́д.
САМООПЫЛЯ́ТЬСЯ: -йся самозапи́люваний, з-й самозапи́люватися, *п*^к^ самозапильни́й.
САМООРГАНИЗУ́ЮЩИЙСЯ самоорганізо́ваний, *р*^в^ самоорганіза́ції, *о.* з-й до самоорганіза́-.
САМООСТАНО́В самосто́п.
САМООТВЕРЖЕ́НИЕ *ф*^р^ самопосвя́та.
САМООТВЁРЖЕННО /-ННЫЙ/ саможертовно /-ний/, *п*^о^ самопосвя́т- /-ний/, *к.* посвя́т- /-ний/.
САМООТРЕЧЕ́НИЕ *о*^к^ самовідмо́ва.
САМООТРЕШЕ́НИЕ *о*^к^ самовте́ча.
САМООЧИЩА́ТЬСЯ: -йся *к.* самочи́сний, *с*^о^ самоочи́сний.
САМОПЕРЕДВИГА́ЮЩИЙСЯ самору́шний, самопересувни́й.
САМОПИ́ШУЩИЙ самопи́сний; **-ая ру́чка** вічне перо́, самопи́ска, самопи́сне перо́.
САМОПОДАЮ́ЩИЙ *о*^к^ самодоставни́й, з-й на самопода́чу, *(робот)* самода́вець.
САМОПОДГОТО́ВКА самови́шкіл.
САМОПО́ДЛИННЫЙ: -ая пра́вда чисті́сінька /щи́ра/ пра́вда.
САМОПОЕДА́ЮЩИЙ самоїдний.
САМОПОЖЕ́РТВОВАНИЕ *п*^о^ самопосвя́та.
САМОПОЗНА́НИЕ *о*^к^ себезна́вство.
САМОПРИСВО́ЕННЫЙ *(- право)* самовзя́тий.
САМОПРОВОЗГЛАШЁННЫЙ самопроголо́шений, самозва́н-, *ц.* самопома́за-.
САМОПРОИЗВО́ЛЬНО /-НЫЙ/ *о*^к^ власновільно /-ний/, несанкціоно́вано /-ний/.
САМОРАЗВИВА́ЮЩИЙСЯ саморозви́ваний, з-й на самороз́звій, самості́й- у ро́звитку.
САМОРАЗГРУЖА́ЮЩИЙСЯ *о*^к^ самоски́дний; **с. ваго́н** ваго́н-самоски́д.
САМОРАСПАДА́ЮЩИЙСЯ саморуйно́ваний.
САМОРЕАЛИЗОВА́ТЬСЯ *о.* само́му шука́ти /знайти́/ собе́, дава́- /да́-/ собі ра́ду само́му; **не в состоя́нии с.** *о.* жи́- з обтя́тими кри́лами;
-йся з-й на сямопо́шук, *ф.* сам собі пан.
САМОРЕАЛІЗА́ЦІЯ самопо́шук себе́.
САМОРЕГИСТРИ́РУЮЩИЙ самореєстро́вчий, самореєструва́льний; **с. прибо́р** самоpеє́стр.
САМОРЕГУЛИ́РУЮЩИЙ саморегуля́торний; **с. аппара́т** саморегуля́тор.
САМОРЕГУЛИ́РУЮЩИЙСЯ саморегульо́ваний, *(пристрій)* *і.* саморегуля́тор.
САМОРЕКЛА́МА *ф*^р^ набива́ння собі ціни́.
САМОРЕКЛАМИ́РОВАТЬСЯ роби́ти саморекля́му, *о.* набива́ти собі ціну́;
-йся саморекля́мо́ваний, відо́мий набива́нням собі ціни́ /своїм саморекля́мува́нням/.
САМОСБРА́СЫВАЮЩИЙ самоски́дний, самоскида́ль-, *і.* самоски́д.
САМОСВЕТЯ́ЩИЙСЯ самосвітни́й, *і.* самосвіт.
САМОСНАБЖА́ТЬСЯ: -йся самозабезпе́чуваний, відо́мий своїм самопостача́нням, самопостача́льник.
САМОСОВЕРШЕ́НСТВОВАТЬСЯ: -йся самовдоскона́люваний, відомий своїм самовдоскона́ленням.
САМОСТОЯ́ТЕЛЬНЫЙ *о.* на своїм хлі́бові.
САМОТЁКОМ *ф*^р^ як Біг пошле́.
САМОУВЕ́РЕННО /-НЫЙ/ *к.* самопе́вно /-ний/.
САМОУВЕ́РЕННОСТЬ *о*^к^ самопе́вність.
САМОУГЛУБЛЁННО *п*^о^ серцезану́рено.
САМОУМАЛЕ́НИЕ *о*^к^ самознева́га.
САМОУМИЛЕ́НИЕ саморадо́щі.
САМОУНИЖЕНИЕ *о*^к^ самознева́га, самознеці́нення.
САМОУПЛОТНЯ́ТЬСЯ *о*^к^ самостиска́тися;
-йся самоущі́льнюваний, самости́ску-, самостиска́-, з-й на самости́ск.
САМОУПРАВЛЯ́ТЬ: --й самокерівни́й, *к*^н^ самокерува́ль-;

-йся/-ый 1. що ма́є самоврядува́ння, *о.* на самоврядува́нні, відо́мий своїм самоврядува́нням, $п^к$ самовря́дний, *г.* самоупра́в-, 2. самокеро́ва-.

САМОУСЛАЖДЕ́НИЕ самовті́ха.

САМОУСПОКА́ИВАТЬСЯ $о^к$ спочива́ти на ла́врах;

-йся самозаспоко́юваний, звиклий спочива́ти на ла́врах.

САМОУСТРАНЯ́ТЬСЯ $о^к$ усува́ти само́го себе́;

-йся $з^г$-й сам себе́ усу́нути;

САМОУСТРАНИ́ТЬСЯ $о^к$ відійти́ від діл /в тінь/, $ф^р$ лягти́ на дно само́му.

САМОУТВЕРЖДА́ТЬСЯ; -УТВЕРДИ́ТЬСЯ розкоріни́тися /за-/ само́му, само́му ви́старати /здобу-/ *(собі)* місце під со́нцем;

-вшийся саморозкорі́нений /самоза-/, Ø.

САМОУТВЕРЖДЕ́НИЕ $о^к$ самороз[за]корі́нення, $ф^р$ самозді́йснення, самови́вершення.

САМОУТЕШЕ́НИЕ самовті́ха, самоспівчуття́.

САМОУ́ЧКА $я^i$ самовче́ний.

САМОХО́ДКА $в^й$ автогарма́та.

САМОХО́ДНЫЙ $с^к$ авто- [**-ое ору́дие** авто-гарма́та; **-ая артилле́рия** автоартиле́рія].

САМОЧИ́ННО /-НЫЙ/ $о^к$ самові́льно /-ний/, власнові́ль- /-ний/, самопра́в- /-ний/, без до́зволу, *ф.* самопи́хом.

САМОЧИ́НСТВОВАТЬ: --й > САМОВОЛЬНИЧАТЬ.

СА́МЫЙ *к.* сам [в той сам час], $ф^р$ аж [**в -ом конце́** аж у кінці]; **с. что ни на есть вор** усім зло́діям зло́дій; **с. ч. ни на е. гла́вный** щонайголовніший; **с. лу́чший** найкра́щий, найлі́пший; **с. свято́й** $п^о$ найсвяті́й; **с. широча́йший** щонайши́рший; **на с. коне́ц** наса́мкінець; **на с. нос** *(геть)* аж на ніс; **до -ого ве́чера** аж до ве́чора; **до -ого дна** аж до дна; **-ое бо́льшее** щонайбі́льше, $ф^р$ від си́ли; **-ое ме́ньшее** щонайме́нше; **у -ого кра́я** аж ко́ло кра́ю; **с -ого нача́ла** від своїх початків; **в -ом нача́ле** наприпоча́тку; **в -ую пасть льва** у па́щу само́го ле́ва, аж у па́щу ле́ва; **в -ую то́чку** в са́ме се́рце; **-ого, -ой, -ых, -ые** аж [**по са́мые у́ши** аж по ву́ха, по самі́сінькі ву́ха]; **до са́мого** аж до; **по са́мой среди́не** якраз посере́дині; **загороди́л са́мую среди́ну доро́ги** загороди́в доро́гу якра́з посере́дині;

СА́МЫЙ-СА́МЫЙ самі́сінький; **в -ом-ом конце́** [на самі́сінькому кінці, аж там, аж там, аж там].

САНАТО́РИЙ санато́рія, $о^к$ пансіона́т.

СА́НИ: не в свои́ с. не сади́сь коли́ не кова́ль, то й рук не пога́нь, що попу́ мо́жна, то дяку́ – зась; **каковы́ с., таковы́ и са́ми** яки́й пан, таки́й і крам, яка́ ха́та, таки́й тин, яки́й ба́тько, таки́й син, яке́ сміття́, така́ й мітла́.

САНИ́РОВАТЬ оздоровля́ти, оздоро́влюва-;

--й що $/м^н$ хто/ оздоро́влює ◊, з-й оздоро́вити, для сана́ції, за́йнятий -ією, $п^к$ оздоро́вчий + %;

-йся/-ый оздоро́влюваний, підда́- сана́ції, *к.* сано́ваний, $с^о$ сані́руваний.

САНКЦИОНИ́РОВАТЬ *ю.* затве́рджувати, схва́лю-, наклада́- са́нкцію, дава́- добро́ /са́нкцію/;

--й що $/м^н$ хто/ санкціону́є ◊, $з^г$-й да́ти са́нкцію, © накла́вши с.;

-йся/-ый санкціоно́ваний, затве́рджу-, схва́лю-.

СА́ПА $п^{рн}$ са́па́; **ти́хой -ой** ти́хою -о́ю.

САПО́Г & чоботя́ра; **я про -ги́, а он про пироги́** я йому́ – образи́, а він мені́ – лу́б'я, де Крим, а де Рим, де піп, а де попо́ва гру́ша.

САПО́ЖНИК $i^р$ попсу́й-ма́йстер; **с. хо́дит без сапо́г** краве́ць поде́ртий жупа́н но́сить.

САПО́ЖНИЧАТЬ шевцюва́ти, чоботар/юва́-;

--й що $/м^н$ хто/ шевцю́є ◊, на́вчений ♦, за́йнятий ~ством, швець, ше́вчик, чобота́р, $п^к$ ~ський.

САПО́ЖНЫЙ *(крем)* до /для/ взуття́, до /від, для/ чобі́т.

САРКО́МА м'яса́к.

САТАНЕ́ТЬ: --й що $/м^н$ хто/ сатані́є, щора́з люті́ший, ма́йже осатані́лий, © сатані́ючи.

САТАНИ́НСКИЙ $о^к$ злоси́льний, злоси́лий, *(намір) о.* чо́рний.

САТАНЮ́КА сатанюга.

САХАРИ́Н $о^к$ шту́чний цу́кор, *г.* сахари́на; ***п.*** ілю́зія, личкува́ння ді́йсности *(в СССР)* [рожевоокуля́рна сахари́на]; & $с^о$ сахари́н.

СА́ХАРИТЬ цукрува́ти, $о^к$ солоди́ти *(цу́кром)*;

--й що $/м^н$ хто/ цукру́є ◊, звиклий с. ц., $п^к$ = %;

-имый ***р.*** цукро́ваний, соло́дже- ц.

СА́ХАРНЫЙ: -ая боле́знь *г.* цукри́ця; **-ые ре́чи** медо́ві /соло́дкі/ слова́.

САЧКОВА́ТЬ: --й = увиливающий от работы.

СБАВЛЯ́ТЬ зме́ншувати, зни́жу-, *(звук)* прити́шу-, *(темп)* сти́шу-, *(пиху)* збива́ти;

--й що $/м^н$ хто/ зме́ншує ◊, звиклий ♦, гото́вий зни́зи-, $п^к$ $р^к$ прити́шливий + %;

-йся/-ый зме́ншуваний, зни́жува-, ски́да-, збива-, прити́шува- /с-/.

СБА́ГРИВАТЬ збува́ти *(з рук)*, спе́куватися /зди́хува-/ *чого*;

--й що $/м^н$ хто/ збува́ ◊, с-и ♦, р-й спе́катися;

-ый збу́ваний *(з рук)*.

СБЕГА́ТЬ *(- ☺)* втіка́ти, *(- воду)* збіга́-, стіка́-;

--й/-ый 1. що збіга́ ◊, с-и /звиклий/ ♦, р-й втекти́, втіка́ч, 2. *(- воду)* збі́ганий + **стекающий;**

СБЕЖА́ТЬ: -вший Ø; *(-молоко)* збі́глий, ☺ > **--й.**

СБЕГА́ТЬСЯ збіга́тися, бі́гти з усі́х усю́д /кінці́в/;

-йся *(натовп)* що біжи́ть з у. у. ◊, $п^к$ */матеріял/* $г^о$ збі́жистий, © ста́вши збіга́тися.

СБЕРЕГА́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ щадни́чий, **-ая ка́сса** щадни́ця.

СБЕРЕГА́ТЬ берегти́, хорони́-, щади́-, заоща́джува-;

--й що $/м^н$ хто/ береже́ ◊, $з^м$-й /$з^г$-й, на́вче-/ ♦, заоща́джувач, $ж^i$ береги́ня, $п^к$ оща́дний, еконо́м-,

оща́дливий + %, $с^к$ -ща́дний [**энергосберега́ющий** енергоща́дний];
-йся/-ый бере́жений, horóне-, збері́га-, *(за)*оща́джува-.
СБЕРЕЖЕ́НИЯ *з.* оща́док.
СБЕРКА́ССА $о^к$ щадни́ця.
СБИВА́ТЬ збива́ти, *(літак)* зістрі́лю-; **с. с панталы́ку** $о^к$ ♦ з тропи́, замовля́- /заговóрюва- зу́би/; **с. с (пра́вильного) пути́** ♦ /зво́ди-/ на мані́вці /з путтяˊ/; **с. с то́лку** *кого* запа́морочува- *кого*, заду́рюва- го́лову /забива́- ба́ки, замилюва- очі/ *кому*, пуска́- тумана́ на *кого*;
--й що /$м^н$ хто/ збива́ ◊, **р-й** /**з-й**/ зби́-, збива́ч, $п^к$ збива́льний, зби́вчий, збиву́щий, © **с-и** ♦; $с^к$ збива́й- [**-й с ног** збива́й-з-ніг]; **-й с панталы́ку /с то́лку/** зда́тен спантели́чи-, $п^к$ пантели́чливий, *(факт)* парадокса́льний, ☺ заверни́голова;
СБИТЬ зби́ти ◊; **с. оскóмину** ви́пусти- па́ру; **с. спесь** вкрути́- хвоста́, ♦ ро́ги; **с. с то́лку** ♦ з пли́гу, зату́рка-, замакі́три- го́лову /світ/ *кому*;
СБИ́ТЫЙ: с. лётчик зби́тий піло́т; **с. с пути́** зве́дений на мані́вці;
СБИВА́ТЬСЯ збиватися ◊: **с. со счёта** плу́тати лік /раху́нок/; **с. с доро́ги** $о^к$ ♦ на мані́вці;
-йся/-ый зби́ваний, зістрі́лю-, сколо́чу-, коло́чений, $п^к$ збивни́й; **-я** зби́вистий; **-я с панталы́ку /то́лку/** пантели́чений, спантели́чува-, щора́з /деда́лі/ спантели́ченіший;
СБИ́ТЬСЯ зби́тися ◊; *(з дороги)* схи́бити, *(з думки)* ♦ з пантели́ку; **с. со счёта** загуби́ти лік; **с. с пути́** *(морально)* ♦ на мані́вці, піти́ слизьки́ми доро́гами; **с. с то́лку** заморо́читись, загуби́ти ро́зум, ♦ з пли́гу; **с. с че́стного пути́** ступи́ти на хистку́ кла́дку /слизьку́ сте́жку/;
-вший(ся) Ǿ; **-ся с доро́ги** заблу́каний, заблука́лий, блука́ч.
СБИ́ВЧИВОСТЬ: с. показа́ний плутани́на у свідченнях.
СБИ́ВЧИВЫЙ $ф^р$ непослідо́вний, хи*(с)*тки́й.
СБИ́ТИЕ збиття́, *(літака)* зістрі́лення.
СБЛИЖА́ТЬ(СЯ) зближ/а́ти*(ся)* /на-/, збли́жувати*(ся)*, здру́жувати*(ся)*;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, **с-и** ♦, **з-й** здружи́-, збли́жувач, для збли́ження, $п^к$ *(шов)* стикови́й, стикува́льний + %;
-йся/-ый здру́жуваний, збли́жу-, /на-/;
СБЛИ́ЗИТЬСЯ: -вшийся здру́жений ◊ →↑, Ǿ.
СБЛИЖЕ́НИЕ $о^к$ набли́ження.
СБОЙ $о^к$ хля́ки, рубці́, ке́ндюх, $с^m$ рух не в лад.
СБОР /СБО́РЫ/ *(грошей)* *г.* збі́рка, $ф^р$ ми́то [**портово́й с. /-ры/** портове́ м.]; **комиссио́нный с.** комісі́йні /-не/; **по -ру** © збірко́вий [**а́кция по -ру** -о́ва акція]; **-ры** *(в дорогу)* $о^к$ готува́ння.
СБО́РИЩЕ & збі́ганка.
СБО́РКА $о^к$ монта́ж.
СБО́РНО-РАЗБО́РНЫЙ *(дім)* $о^к$ мобі́льний.
СБО́РЧАТЫЙ *(одяг)* $о^к$ бри́жистий.
СБРА́ЖИВАТЬ фермент/ува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ -у́є ◊, ферментати́вний, ферментаці́й-, для фермента́ції;
-ый ферменто́ваний.
СБРА́СЫВАТЬ скида́ти, $у^р$ зверга́-, *р.* зве́ргува-, *(із себе /не лише одяг/)* схо́плю-; **с. со счёта** не́хту- /не бра́ти до ува́ги/ *що*;
--й що /$м^н$ хто/ скида́ ◊, **с-и** ♦, **р-й** ски́ну-, скида́ч, скида́льник, $п^к$ скида́льний, $с^к$ -ски́д [**-й во́ду** водоски́д], -ски́дний [**самосбра́сывающий** самоски́дний]; **-й ма́ску** $з^м$**-й** ски́ну- ма́ску; **-й пу́ты** звільнюваний від пут; **-й с плеч** *что* звільню- од *чого*; **-й со счёта** © зне́хтувавши *що*;
-йся/-ый ски́даний, схо́плюва-, $п^к$ скидни́й, скидови́й, $о^к$ ски́дистий.
СБРИВА́ТЬ зго́лювати;
--й що /$м^н$ хто/ зго́лює, **з-й** зголи́ти, голя́р, $с^к$ голи́борода;
-йся/-ый зго́люваний.
СБРОС: с. воды́ *к.* жбух.
СБРУ́Я $о^к$ *(кінський)* ви́ряд.
СБРЫ́ЗГИВАТЬ спо́рск/увати, збри́зку-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, **р-й** спо́рскну-, спо́рскувач, $п^к$ $р^к$ порску́чий, бризку́- + %;
-йся/-ый спо́рскуваний, збри́зку-.
СБЫВА́ТЬ збува́ти; **с. с рук** *что* спе́куватися *чого*;
--й що /$м^н$ хто/ збува́ ◊, зви́клий ♦, **з-й** збу́-, збува́ч, збува́льник, $п^к$ = %; **-й кра́деное** *з.* переві́д-;
-ый збу́ваний.
♦♦♦СЯ збува́тися, спра́вджу-, зді́йсню-, реалізу́-;
-йся 1. = **-ый**, 2. спра́вджуваний, зді́йсню-, реалізо́-, $п^к$ збу́тній;
СБЫ́ТЬСЯ збу́тися ◊; *(чого)* збути *що*;
-вший(ся) Ǿ; **-я** спра́вджений ◊, $к^н$ збу́лий.
СБЫ́ТЧИК *(краденого)* *з.* переві́дник.
СВАДЬБА & $м^н$ **весі́лля**
СВА́ЛИВАНИЕ *(літака)* зава́лювання.
СВА́ЛИВАТЬ вали́ти, зва́люва-, *(в купу)* скида́-, *(гріх)* зверта-, спиха́-; **с. в одну́ ку́чу** *п.* злива́- в оди́н ківш;
--й що /$м^н$ хто/ зва́лює ◊, за́йнятий ва́ленням, зви́клий ♦, **з-й** звали́-, валі́й, зва́лювач, $п^к$ зва́льний, зва́люваль- + %, $с^к$ -ски́д [**самосва́ливающий** самоски́д]; **-й вину́** **р-й** зі́пхну- /зви́клий спиха́-/ вину́;
СВАЛИ́ТЬ *(гріх на кого)* $о^к$ скла́сти, перепха́- ◊;
♦♦♦СЯ ва́литися ◊, *(на що)* ляга́ти, *(з пліч)* па́д-;
-йся/-ый ва́лений, зва́люва-, ски́да-, спа́да-; **-я** гото́вий звали́тися, $п^к$ скидни́й, $о^к$ зва́листий;
СВАЛИ́ТЬСЯ звали́тися ◊; **гора́ с плеч -ась** ка́мінь скоти́вся з душі́; **-лось ска́зочное бога́тство на** *кого* потра́пив під золоти́й дощ *хто*; **ка́мень с се́рдца -и́лся** у *кого* світ поши́ршав /попросто́р*(і)*-/ *кому*;

-вший(ся) *Ø*; **-я** зва́лений /по-/, ски́нутий, нахи́лений, перехня́бле-; **-я в посте́ль** зва́ле- недý-гою; **-я от уста́лости** пова́ле- утóмою; **-я с неба** © ні́би з не́ба впав.

СВА́ЛКА $о^к$ зва́лище, пóкиди- *(бійка)* колотне́ча, колотня́.

СВА́РА сварня́.

СВА́РИВАТЬ зва́р/ювати, вари́ти;

--й що /$м^н$ хто/ ~юе, зви́клий ♦, з-й ~и́-, за́йнятий ва́ренням, ~ювальник, зва́р-, ~ювач, ~ич, $п^к$ = %;

-йся/-ый 1. зва́рюваний, ва́ре-, $п^к$ зварни́й, варки́й, $о^к$ зва́рчий, 2. перетра́влюваний; **-я** *(- молоко)* схи́льний скипа́тися, $п^к$ $о^к$ зва́ристий.

СВА́РЕННЫЙ: кру́то с. на тве́рдо зва́рений.

СВА́РКА *т. к.* ва́рка.

СВАРЛИ́ВЕЦ $о^к$ сварýн, гари́кало, гризю́ка, зва́дник.

СВАРЛИ́ВЫЙ $о^к$ гризли́вий, опри́шкуватий; **с. челове́к** = СВАРЛИВЕЦ.

СВА́ТАТЬ(СЯ) сва́тати(ся), $п^{-о}$ заручатися

--й що /$м^н$ хто/ сва́та, с-и ♦, $з^г$-й за♦, сват, сва́тальник, готóвий по♦, $п^к$ сва́тальний;

-йся/-ый сва́таний, засва́тува-; **-я** що /$м^н$ хто/ сва́тається, готóвий /с-и/ ♦ся, сва́тач.

СВЕ́ДЕНИЕ: к Ва́шему -ию *ф.* щоб Ви зна́ли; **дошло́ до моего́ -ия** ста́ло мені́ відóмо;

СВЕ́ДЕНИЯ $о^к$ да́ні, інформа́ція [**с. по ве́домости** і. з відомости]; **по** *чьим* **-ям** з *чиїх* да́них; **по име́ющимся у нас -ям** як ста́ло нам відóмо.

СВЕДЕ́НИЕ: с. счето́в квитува́ння, зве́де- порахýнків, $е^к$ обрахýнок.

СВЕ́ДУЩИЙ $о^к$ кваліфікóваний, *ф.* підкутий.

СВЕЖЕ- $о^к$ щóйно [**свежевспа́ханный** щ. зораний; **свежевы́мытый** щ. ви́митий].

СВЕЖЕВА́ТЬ білува́ти, оббілóву-;

--й що /$м^н$ хто/ білýє, с-и ♦, з-й оббілува́-, за́йнятий білува́нням, білува́льник, $п^к$ білува́льний;

-йся/-ый білóваний.

СВЕЖЕВЫ́КРАШЕННЫЙ щóйно фарбóваний.

СВЕЖЕВЫ́ПАВШИЙ щóйно натрýшений.

СВЕЖЕ́ТЬ свіжі́ти, *(надворі)* холода́-, холодні́-;

--й щора́з свіжі́ший /холодні́-/; засвіжі́лий, /пó-/;

ПО♦♦♦: -вший похолодні́лий, засвіжі́-, /пó-/.

СВЕ́ЖЕСТЬ: не пе́рвой -ти ☺ не в пе́ршій порі́.

СВЕ́ЖИЙ $о^к$ живи́й [-ая копе́йка -ва́ копі́йка], *(слід)* гаря́чий, *(- білизну)* чи́стий, *(- зелень і п.)* молоди́й, *(голос у поезії)* нови́й, *(вигляд)* здорó-, ☺ свіжи́й як огі́рочок, *(- вість)* оста́нній, найнові́ший, *(факт)* неда́вній, *(- риму)* оригіна́льний; & свіжи́стий; **-ая копе́йка** живи́й гріш /копі́йка/; **по -им следа́м** *г.* за́свіжа; **в -ем ви́де** за́свіжа.

СВЕРГА́ТЬ/--й > НИЗВЕРГАТЬ.

СВЕРЖЕ́НИЕ $у^р$ зве́ргнення.

СВЕРКА́НЬЕ рóзблиск, $м^н$ пере́блиски /ви́-, роз-/

СВЕРКА́ТЬ бли́скати, вибли́скува-, ряхті́-, яскрі́-, ярі́-, *о.* ся́я- як зоря́, розі́скрюватися, розбли́скувати, $п^ф$ блись; **с. зóлотом** визолóчуватися; **с. луча́ми** си́пати промі́ння; **то́лько пя́тки -а́ют** ті́льки кýрява встає́;

-й що бли́ска ◊, вибли́скуваний /роз-/, розбли́ска-, $п^к$ бли́скýчий, блискотли́вий, блискотю́чий, злотобли́сний, блискося́й-, вогни́стий, промени́с-, ясни́й, $п^о$ сонцебри́з- /вогне-/, вогнеся́й-, $у^р$ світоза́р-, /- *сонце*/ вогнели́кий, *о.* як жар;

ОТСВЕРКА́ТЬ відбли́скати ◊;

СВЕРКНУ́ТЬ *(за)*бли́снути /роз-/, блисконý- ◊, *(- думку)* спалахнý-, стре́льнý- до голови́;

-вший забли́слий /роз-/, © блись!, *Ø*;

РАССВЕРКА́ТЬСЯ: -вшийся розбли́слий, ра́птом таки́й бли́скýчий, *Ø*.

СВЕРЛИ́ЛЬНЫЙ: с. стано́к свердля́рка.

СВЕРЛИ́ТЬ све́рдли́ти, висве́рдлюва-, *(оком)* прошива́-, *(- думи)* пекти́, мýчи-, гніти́-; **с. мозг** гýпа- в голові́, в'ї́да́тися в мóзок, *(в усі)* стріля́-;

--й що свердлýє ◊, зви́клий ♦, з-й ви́♦, за́йнятий све́рдленням, свердля́р, свердлі́й, свердлува́льник, $п^к$ свердлува́льний, свердлови́й, */погляд/* прони́зли-, свердля́чий, */біль/* пекý-, гризý-, терпки́й, */спогад/* ýї́дливий; **-щая боль** гризýчий біль, © боли́ть на́че све́рдлить хто.

СВЕРЛО́ *(велике)* бура́в; & сверде́льце, сверде́льчик, бура́вчик.

СВЁРСТЫВАТЬ верста́ти;

--й що /$м^н$ хто/ верста́, с-и ♦, з-й зверста́-, за́йнятий верста́нням, верста́льник, $п^к$ верста́льний.

СВЁРТОК $о^к$ звóєць.

СВЁРТЫВАТЬ згорта́ти, *(в русі)* поверта-, скрýчува-, *(гайку)* відґви́нчува-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ згортá ◊, с-и ♦, з-й згорнý-, $п^к$ = %, 2. що скрýчує ◊, © с-и п., з-й повернý-, поверта́ючи, 3. що відґви́нчує, $п^к$ = %, © с-и в.;

СВЕРНУ́ТЬ: с. кала́чиком скрути́ти в пере́весло; **с. ше́ю** $о^к$ скрути́- карк;

СВЁРТЫВАТЬСЯ *(у клубок)* скýлюватися;

-йся/-ый 1. *(з)*гóртаний, стýлюва-, 2. пове́рта-, скрýчува-, зви́-, 3. відґви́нчу-; **-я** *(- молоко)* схи́льний скипа́тися, $р^к$ скипýчий; **-я в клубо́к** скýлюваний;

СВЕРНУ́ТЬСЯ: с. кала́чиком скрути́тися бýбликом /в пере́весло/;

-вшийся згóрнутий, стýлений, скрýче-, *(-молоко)* скипі́лий; **-я в клубо́к** скýлений, зіщýлеу клубóк; **-я кала́чиком** скрýче- бýбликом /кала́чик-/;

СВЁРНУТЫЙ зви́нений ◊.

СВЕРХ $ф^р$ всýпереч [**с. обыкнове́ния** в. звича́ю], пóза [**с. лими́та** пóза лімі́том], $п^б$ пóнад верх /край/; **с. всего́** понадусі́м; **с. всего́ про́чего** пóза всім и́ншим; **с. вся́кой ме́ры** $ф^р$ хіба́-ж-так [**оби́делся с. в. м.** обра́зився х.-ж-т.]; **с. вся́кого обыкнове́ния** аж-он-як: [**его́ назва́ли с. в. о. сы́ром** йогó на́звано а.-о.-як: сер]; **с. ме́ры** аж

зана́дто, над мі́ру; **с. ожида́ния** *г.* надсподі́вано; **с. того́** а ще й те, по́за тим, а ще ж.

СВЕРХ- *о*ᴷ супер- [**сверхмо́дный** супермо́дний], поза- [**сверхпла́новый** позапла́новий].

СВЕРХДЕРЖА́ВА наддержа́ва, супердержа́ва, *г.* надпоту́га.

СВЕРХМА́ЛЫЙ безме́жно мали́й, супермали́й.

СВЕРХСМЕ́ТНЫЙ позакошто́рисний.

СВЕ́РХУ *о*ᴷ з пташи́ного ле́ту /польо́-/, з літака́.

СВЕРХУРО́ЧНИЙ *о*ᴷ надробо́чий, *г.* надобов'язко́вий.

СВЕРХЧУВСТВИ́ТЕЛЬНЫЙ гострочутли́вий.

СВЕРХШТА́ТНЫЙ *о*ᴷ позašта́тний.

СВЕРХЪЕСТЕ́СТВЕННЫЙ *о*ᴷ неземний, несьогосві́тній, *г.* несотворе́нний.

СВЕРЧО́К: всяк с. знай свой шесто́к ше́вче /швець/, знай своє́ ше́вство (а в краве́ц- не міша́йся), зна́йся кінь з коне́м, а віл з воло́м, *п*⁻ᵒ як не кова́ль, то й рук не пога́нь, з чужо́го по́ля я́гід не бери́, кова́ль коня́ кує́, а жа́ба ла́пу наставля́.

СВЕРША́ТЬ роби́ти, доко́нува-, здійсню-, заве́ршу- /вн-/;

--й(ся) = совершающий(ся);

СВЕРШИ́ТЬ *у*ᴾ сподіяти ◊; **с.** ***что*** докона́- *що/ чого*;

СВЕРША́ТЬСЯ діятись ◊;

СВЕРШИТЬСЯ *у*ᴾ сподіятись ◊, *ф*ᴾ діятись [**да -и́тся во́ля Госпо́дия!** ді́йся во́ля Бо́жа!]; **да -и́тся** хай ста́неться.

СВЕРШЕ́НИЕ *о*ᴷ чин, ви́чин, доко́нання, *ф*ᴾ ді́ло;

СВЕРШЕ́НИЯ *у*ᴾ ділá; ***чьи*** **с.** ділá *чиї́х* рук [**его́ с.** ділá його́ р.].

СВЕРЯ́ТЬ звіря́ти, зіставля́-, порі́внюва-;

--й що /*м*ᴴ хто/ звіря́ ◊, зви́клий ♦, *т*ᴿ за́йнятий звіркою, звірник, *п*ᴿ = %;

СВЕРЯ́ТЬСЯ перевіря́ти ◊;

-йся/-ый 1. звірюваний, порі́вню-, зіста́влю-; **-я** 2. **проверяющий**.

СВЕТ світ(ик), підсвіт /всé-, *(потойбічний)* по́за-/, міжсві́ття; **тот с.** кра́щий із світі́в, ца́рство ті́ней; **с. неми́л** ***кому*** світ замакі́трився /на се́рце ка́мінь ліг/ *кому*; **с. темне́ет в глаза́х у** ***кого*** світ закрути́вся *кому*; **на** ***чём*** **с. стои́т** *(лає)* на всі заставки́; **сло́вно на с. роди́лся** ***он*** світ розви́днився *йому*; **такого** ***кого*** [*н.* зло́дія] **с. не знал!** несосві́тенний *хто*; **ча́сти -та сто́роны** сві́ту; **в -те** дале́ко від роди́ни /рі́дних місць/; **ни за что на -те** ні в сві́ті; **по** ***(бе́лу)*** **све́ту** *о*ᴷ по світа́х.

СВЕТИ́ЛО: по небе́сным -ам *(ворожити)* по зо́рях.

СВЕТИ́МОСТЬ *р*ᴷ світлоно́сність.

СВЕТИ́ТЬ світи́ти, зорі́-, розлива́- /ли́-/, сві́тло, о-світлю-, висві́чу- /*(кому)* при-/, *(- сонце)* ся́яти;

--й що /*м*ᴴ хто/ сві́тить ◊, з-й ♦, р-й по♦, призна́чений ли́- сві́тло, сві́точ, *(річ)* світи́льник, світи́ло, *п*ᴷ світи́льний, світося́й-;

-и́мый світлоно́сний, Ø + -йся.

СВЕТИ́ТЬСЯ випромі́нювати (сві́тло) ◊, *(вночі)* світи́-, ся́я-, *(на виду /- думку/)* прочи́туватися; & розсві́чува- /= почина́ти світи́тися/; **с. ра́достью** випромі́нювати ра́дість;

-йся що сві́титься ◊, *п*ᴷ світляни́й, світни́й, світю́чий, світлови́й, світлоно́сний, /- *шкалу*/ самосві́т-, *о*ᴷ світи́стий, світля́с-, *с*ᴷ -світний [**бле́дно -я** тонкосві́тний]; **-я ра́достью** опромі́не- ра́дістю; **-я след** хвіст, світляни́й слід.

СВЕТЛЕ́ТЬ світлі́ти, світлі́ша-, ясні́-, ясні́ша-;

--й щора́з світлі́ший /ясні́-/, вже ма́йже сві́тлий, *ф*ᴾ напівсві́т-, заясні́-;

ПРО♦♦♦ розпромі́нитися ◊, *(на виду)* розсу́пи-;

-вший проясні́лий, просвітлі́-, проя́снений, *(- обличчя)* розпромі́не-, розсу́пле-.

СВЕ́ТЛОСТЬ *п*ᵒ світлі́нь.

СВЕ́ТЛЫЙ *о*ᴷ не те́мний, осві́тле-, *(- воду)* прозо́рий, чи́стий, /*завтра*/ щасли́вий, ра́дісний, /*обличчя*/ ося́я-, нічи́м не затьма́ре-, /*душу*/ шляхе́т-, /*голову*/ розу́м-, *(гість)* вельмо́ж-, висо́кий;

СВЕТЛЕ́ЙШИЙ *у*ᴾ пресві́тлий /все-, сто-/, *ф*ᴾ світлі́сінький.

СВЕТЛЯ́К *д.* світля́ник; & світлячо́к.

СВЕТОНЕПРОНИЦА́ЕМЫЙ світлостійки́й, цілко́м непрозо́рий, сітлонекрізьки́й.

СВЕТОПРЕСТАВЛЕ́НИЕ *(страхи)* страхота́; **час пе́ред -ием** передсу́дня хвили́на /годи́-/; **с. нача́лось!** світ переверта́ється!

СВЕТОПРОНИЦА́ЕМЫЙ світлокрізьки́й, світлонестійки́й, прозо́рий.

СВЕТОПИ́СНИЙ *п*ᴾᴴ світло́писний.

СВЕТОТЕ́НЬ *п*ᵒ сяйвоті́нь.

СВЕТОФО́Р *ж*ᴹ сві́тло.

СВЕ́ТСКИЙ *о*ᴷ бонто́нний.

СВЕ́ТСКОСТЬ *ф*ᴾ своє́ па́нство [**проявля́л с.** вика́зував с. п.].

СВЕ́ЧКА: ни Бо́гу све́чка ни чёрту кочерга́ *о*ᴷ ані до ра́ди ані до зва́ди.

СВЕ́ШИВАТЬ звіш/увати /під-/;

--й що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, зᴹ-й звіси-, *п*ᴷ = %, © звішуючи;

СВЕ́ШИВАТЬСЯ обвиса́ти ◊, *(віл)* спада́-;

-йся/-ый звішуваний /під-/, ма́йже зви́слий, напівобви́с-; **-я бе́рег** *д.* зви́сник;

СВЕ́СИТЬСЯ обви́снути /з-, за-, на-/ ◊;

-вший(ся) Ø; **-я** зви́слий /за-, на-, об-/, перехи́лений, спу́ще-, схи́ле-.

СВИВА́НИЕ зви́ванка.

СВИВА́ТЬ: с. гнездо́ *о*ᴷ мости́ти гніздо́;

--й = вьющий, *п*ᴷ = %;

-йся/-ый ви́тий, зви́ваний /спо-/, пле́те-, су́ка-, скру́чува-;

СВИТЬ: с. гнездо́ огнізди́тися, оку́бли- /за-/, змости́ти гніздо́;

-вший г. огні́ждений, оку́бле-, Ø;

СВИ́ТЬСЯ: **с. в клубо́к** *(- темінь)* склубочіти; **-вшийся в к.** склубочілий.

СВИДА́НИЕ *г.* схо́дини, *(під місяцем) мн* місячні купе́лі.

СВИДЕ́ТЕЛЬ: **Бог – мой с.** Бог мені свідок; **быть -лем** бу́ти за свідка.

СВИДЕ́ТЕЛЬСКИЙ *(- кімнату)* для свідків; **-ие показа́ния** *цº* свідчення.

СВИДЕ́ТЕЛЬСТВО *(акт) ок* квито́к, лист; **зало́говое с.** заставни́й лист; **по -ву** *кого* як свідчить *хто*.

СВИДЕ́ТЕЛЬСТВОВАТЬ свідчити, засвідчува-, *(- що)* говори́-, промовля́-, вка́зува- на; **с. о** *чём фр* ди́ха- *чим* [**здесь всё -ует о про́шлом** тут все -ає мину́лим]; **с.** *(**соба́чью**)* **пре́данность** *кому* їсти очи́ма *кого* (**нача́льство**);

--й що /*мн* хто/ свідчить ◊, р-й ♦, з-й бу́ти свідченням, зг-й (по)♦, свідок, *(що)* свідчення, *пк* свідо́цький, *фр* де засвідчено [**акт, -й о сде́лке** акт, де з. уго́ду]; **-й о** *чём* свідчення *чого*; **-й своё уваже́ние** р-й засвідчити свою́ поша́ну;

О♦♦♦ *ок* зроби́ти о́гляд; ◊;

-вший Ø;

ПОСВИДЕ́ТЕЛЬСТВОВАТЬ *жм тк пф* не да́ти збреха́- [**он мо́жет п.** *п-º* він не дасть з.].

СВИНА́РНИК *ок* свини́нець.

СВИНЕ́Ц о́ливо; **руки /но́ги/ как -о́м нали́ты** ру́ки /но́ги/ як коло́ди.

СВИНО́Й: **(со) свины́м ры́лом в кала́шный ряд** (із) свиня́чим су́рлом у /в/ бубле́йний ряд.

СВИНООБРА́ЗНЫЙ, -ПОДО́БНЫЙ на взір свині, як свиня́, ☺ свинува́тий.

СВИ́НТУС *ок* сви́нтух.

СВИНЦО́ВЫЙ олив'я́ний.

СВИ́НЧИВАТЬ відґви́нчувати, скру́чу-;

--й що /*мн* хто/ скру́чує ◊, з-й /зг-й, зм-й/ скрути́ти, за́йнятий відґви́нчуванням, *пк рк* скру́тливий, скру́тистий, скрутки́й + %, © скру́чуючи;

-йся/-ый відґви́нчуваний, скру́чу-.

СВИНЬЯ́ ☺ свиня́ка, *л.* хрунь.

СВИНЯ́ЧИТЬ: **не устава́ть с.** висвиня́чуватися.

СВИРЕ́ЛЬ *ок* пища́ло, *г.* денцівка, *пº* сопілі; & *пк* *сопілча́ний.

СВИРЕПЕ́ТЬ лютіти, звірі-, сатані-, дич(а́в)і-;

РАССВИРЕПЕ́ТЬ *ок* розсатаніти, озвірі- ◊;

-вший розлю́чений, розлютілий, розсатані-, озвірі-, ра́птом таки́й лю́тий, (що ну́), Ø.

СВИРЕ́ПСТВОВАТЬ лютува́ти, скажені-, шалі-;

--й що /*мн* хто/ лю́тує ◊, скаже́ний, шале́-, розлю́че-, зви́клий ♦, *пк* (звіро)лю́тий, оскаженілий, розшалі-, я́рисливий.

СВИСА́ТЬ звис/а́ти /об-, за-/, *(- коси +)* спада́-;

--й що ~а́ ◊, © звиса́ючи + **свешивающийся**;

СВИ́СНУТЬ: **-и́сший** зви́слий /об-, на-, за-/, Ø.

СВИСТ *ок* по́свист, *(звуки свисту)* ви́свисти, ☺ свисту́н, пустобре́х; **безуде́ржный с.** сви́снява;

СВИСТЫ́ сви́снява.

СВИСТА́(Е́)ТЬ сви/ста́(і)ти, висви́стув- /на-, по-, під-/, *(сюрчком)* сюрча́-, *(- кулі)* брині-;

--й що /*мн* хто/ ~ще ◊, зви́клий ♦, р-й за♦, (свист)-у́н, *пк* свистови́й, свистю́чий, *зп* свистя́-, *рк* свиста́льний, свистува́тий; **-щие зву́ки (мото́ров)** свистю́чі зву́ки; (*пº* свистовітри);

-йся *нº* свистаний, висви́стува-, /на-, під-/;

ПЕРЕСВИСТЕ́ТЬ пересвистіти;

СВИ́СТНУТЬ *(- кулю)* цьво́хнути; ◊.

СВИСТО́К *ок* сюрчо́к.

СВИСТОПЛЯ́СКА хао́с, розгардія́ш, відьо́мський шаба́ш, гоп із сви́стом.

СВИ́ТА *г.* бандерія.

СВИХНУ́ТЬСЯ *дк* з'їхати з глу́зду, хибну́тися ро́зумом, покрути́-, скрути́- (з глу́зду), *жн* шва́ркну-, *(на чому) рк* збо́чи-;

-вшийся ненорма́льний, кру́че-, *(на чому)* схи́блений, заци́кле-, збо́че-, схи́бнутий, зви́хну-, *жн* шва́ркну-, *і.* збо́ченець, *о.* з ва́вкою в голові, Ø.

СВОБО́ДЕН: **вход с.** вхід вільний; **вход с. всем** ко́жному вільно захо́дити;

СВОБО́ДНО *(не тісно)* свобідно, просто́ро, *з.* нао́слаб(і), *(тримати)* безпри́в'язно;

СВОБО́ДНЫЙ *ок* свобідний, неуя́рмле- ◊, *(вибір)* непримусо́вий; **-ое вре́мя** гуля́щий час.

СВОБОДНОВРАЩА́ЮЩИЙСЯ вільнобіжний.

СВОБОДНОНЕСУ́ЩИЙ вільнозмонто́ваний.

СВОБОДОМЫ́СЛЯЩИЙ вільноду́мець, *пк* вільноду́мний.

СВОД *(дія)* зве́дення, *(тарифів)* збірник, *(сигналів)* збірка, реєстр, *(законів)* ко́декс, *(печі)* піднебіння; **с. гражда́нских зако́нов** цивільний ко́декс.

СВОДИ́ТЬ зво́дити, *(люд)* збира́- (доку́пи), *(до мінімуму)* скоро́чува-, *(- корчі)* ко́рчи-, судо́ми-; **с. в моги́лу** ♦ зі світу, дово́ди- до моги́ли; **с. к ми́нимуму** мінімізува́-; **с. концы́ с конца́ми** стяга́- кінці доку́пи, ♦ кінці; **едва́ с. концы́ с к.** тягтися з оста́ннього; **с. на нет** ♦ до нуля́, *(чиїсь плани) г.* ударе́мнюва-; **с. счета́** *ек* роби́- обрахунок; **с. счёты с** *кем* квита́тися з, ♦ пораху́нки з, мсти́тися на *кому* /над *ким*/; **не с. глаз с** *кого* припада́ти очи́ма до;

--й що /*мн* хто/ зво́дить ◊, зви́клий ♦, взя́вшись звести́, *нг* звідник, *рк* зводі́й, *пк г.* зводли́вий, *т.* зводо́-, © с-и ♦; **е́ле -й концы́ с конца́ми** що тя́гнеться з оста́ннього; **-й к ми́нимуму /к нулю́/** з-й звести́ до мінімуму /на нуль/; **-й на нет** з-й звести́ на нівець; **-й су́дорогой** © с-и ко́рчи-; **-й с ума́** з-й звести́ з ро́зуму /скрути́- з глу́зду/; **-й счёты** за́йнятий пораху́нками, ± **мстящий**;

СВЕСТИ́ *(друзів)* зве́сти доку́пи; **с. к шу́тке** оберну́- на жарт; **с. концы́ с конца́ми** кінці доку́пи пов'яза́-; **с. на втору́ю роль** удруго́рядни-; **с. на нет** *(зусилля) г.* ударе́мни-; **с. счёты с** *кем* розквита́тися з *ким*, *о.* забити оси́кового кілка́ в

чию моги́лу; с. с ума́ *о*^к^ скрути́- з глу́зду, обезглу́зди-; свело́ *(живіт)* стягло́, підвело́; **не свёл слу́чай** не довело́ся; **су́дорога -ла́** напа́ли ко́рчі;

СВОДИ́ТЬСЯ зво́дитися ◊; **с. к** *чему о*^к^ схо́дити на *що*, обме́жуватися на *чім* (> СВЕСТИСЬ); **с. к нулю́** схо́дити на нуль; **с. к сле́дующему** схо́ди- на таке́, зво́дитися до *чого*; **с. на нет** схо́ди- на ніве́ць /на нуль/; **-и́ло живо́т** ішли́ мло́сті в животі;

-йся/-и́мый зво́джуваний, ско́рчу-, ко́рчений, судо́мле-, зби́ра- доку́пи, зво́джува- /пере-, ви-/, вини́щу-, скоро́чу-, переби́-, обме́жу-, *п*^-о^ зве́дений, *п*^к^ звідни́й, перебивни́й, збі́р-; **-ый су́дорогой** ізсудо́млюва-; **-я к** *чему* [*н.* **изуче́нию**] обме́жу- на *чім* [*н.* ви́вченні];

СВЕСТИСЬ: де́ло -о́сь к спра́ва /ді́ло/ обме́жилась на;

-е́дший(ся) Ø; **-я к** *чему* зве́дений до *чого*, обме́же- на *чім*;

СВЕДЁННЫЙ: с. су́дорогой покорчений ◊.

СВО́ДНИЧАТЬ звідни/кува́ти;

--й що /*м*^н^ хто/ ~кує, с-и ♦, за́йня́тий ~цтвом, звідник, зводи́тель, *п*^к^ *г.* зводли́вий, *ф*^р^ ~цький.

СВО́ДНЫЙ: с. брат зведеню́к; **-ая сестра́** зведеню́чка.

СВОЁ: с. возьмёт *кто* сво́го не подару́є; **с. на уме́** у *кого* своє́ ду́має *хто*.

СВОЕВО́ЛЕЦ, СВОЕВО́ЛЬНИК самопра́вець.

СВОЕВО́ЛИЕ > ПРОИЗВОЛ.

СВОЕВО́ЛЬНИЧАТЬ > САМОВОЛЬНИЧАТЬ.

СВОЕВО́ЛЬНЫЙ *о*^к^ самопра́вний.

СВОЕВРЕ́МЕННО *п*^о^ вчас; **вполне́ с.** на ча́сі;

СВОЕВРЕ́МЕННЫЙ *(захід) ф*^р^ слу́шний.

СВОЕКОРЫ́СТНЫЙ *о*^к^ грошолю́бний.

СВОЕНРА́ВНЫЙ *о*^к^ нату́ристий.

СВОЕОБРА́ЗНО *(відтворити)* на свій штиб;

СВОЕОБРА́ЗНЫЙ *о*^к^ окре́мішній, *(жанр)* автоно́мний ◊.

СВОЕОБЫ́ЧНИК /-ИЦА/ своє́умець /-у́мка/.

СВОЙ: для -е́й по́льзы /удово́льствия, обихо́да +/, собі на ко́ристь /втíху, вжи́ток +/; **-и́ми глаза́ми** на вла́сні о́чі; **на -и́х на двои́х** *ф.* на ба́тьківських, *д.* на 11-му но́мері (трамва́ю); **свои́ лю́ди – сочтёмся** свої́ лю́ди – домо́вимось.

СВО́ЙСЬКИЙ *(негордий)* своя́цький.

СВО́ЙСТВЕННЫЙ *о*^к^ пито́мий, притама́нний.

СВО́ЙСТВО: по -вам власти́востями.

СВО́ЛОЧЬ *о*^к^ зану́да, паску́да, по́гань, *е*^в^ зара́за;

СВО́ЛОЧИ паску́д(ник)и, падлю́ки, негі́дники.

СВОРА́ЧИВАТЬ *(з дороги) о*^к^ скру́чувати;

--й 1. **свёртывающий**^2^, 2. що відверта́ ◊, з^м^-й /з-й/ відверну́ти, *п*^к^ = %, *с*^к^ верни́- [**-й го́ры** верни́гора], ± **ворочающий**;

-йся/-ый 1. **свёртываемый** + скру́чуваний, 2. відве́рта- /ви-/, зру́шува-, зсу́ва-;

СВЕРНУ́ТЬ: с. ше́ю скрути́ти в'я́зи.

СВОЯ́ЧЕНИЦА сві́сть.

СВЫКА́ТЬСЯ звика́ти(ся), призвича́юватися;

-йся що /*м*^н^ хто/ звика́ ◊, призвича́юваний, ого́вту-, з^м^-й зви́кнути, *п*^к^ призвича́йливий;

СВЫ́КНУТЬСЯ: с. с обстано́вкой обжи́тися ◊; **свы́кшийся** зви́клий, призвича́єний, ого́вта-, Ø.

СВЫСОКА́ *о*^к^ по́гордо.

СВЫ́ШЕ: с. сорока́ *(лет)* за со́рок.

СВЯ́ЗКА *о*^к^ бунт.

СВЯ́ЗНЫЙ *(- мову)* зв'я́заний, *г.* ядéр-.

СВЯ́ЗЫВАТЬ зв'я́зувати /по-, ви-/, сполуча́-, єдна́-, в'яза́-, *(панчохи)* сплíта́-; **с. по рука́м и по нога́м** паралізува́-; **с. ру́ки** *кому* в'яза́-, пу́та- /ско́вува-/ ру́ки, позбавля́- свобо́ди дій *кого*;

--й/-у́ющий 1. що /*м*^н^ хто/ в'я́же ◊, зви́клий ♦, з-й /покли́ка-/ зв'яза́-, в'язі́й, © пов'я́зуючи, в'язавши, *п*^к^ зв'я́зувальний, в'яза́ль-, сполу́ч-, єдна́ль-, в'яжу́чий, *м*^а^ в'я́жу-, для зв'я́зування, *р*^в^ зв'я́зува-, *с*^к^ -в'яз [**-й снопы́** снопов'я́з], в'яжи́- [**-й ове́ц** в'яжи́вівця], 2. зв'язкі́вець, зв'язкови́й, *д.* лучни́к; **-й с** *чем* з-й пов'яза́ти з; **-й по рука́м и по нога́м = парализующий**; **-й ру́ки** що в'я́же ру́ки; не **-й** *ф*^і^ нев'язі́й; **-щее веществó** в'язі́й;

СВЯЗА́ТЬ *(два слова)* стули́ти; ◊; **с.** *(себя́)* **по рука́м и по нога́м** стрино́жи- себе́, зв'яза́- себе́ з рука́ми й нога́ми;

СВЯ́ЗЫВАТЬСЯ лига́тися ◊;

-йся/-ый пле́тений, в'я́за-, зв'я́зув- /по-, ви-/, поє́дну-, сполу́чу-, злі́гу-; **-я** гото́вий зв'яза́тися;

СВЯЗА́ТЬСЯ сконтактува́тися ◊; **с кем ты -а́лся?** з ким ти злига́вся?;

СВЯ́ЗАННЫЙ: с. кро́вным родство́м спокрі́влений; **и всё с э́тим -ное** *(в кінці думки, як підсумок)* і що там ті́льки не є.

СВЯЗЬ *о*^к^ пов'я́зання, по́в'язь, *у*^р^ су́в'язь, *(в'язка) т.* в'язь, *ф*^р^ конта́кти [**поддержива́ть с.** підтри́мувати к.]; **с. времён** пере́гук вікі́в; **без -зи** без жо́дного зв'язку́ /скла́ду/, © незби́тий доку́пи; **в -зи́ с** з о́гляду на; **в э́той -зи́** під цим о́глядом; **вне вся́кой -зи** без жо́дного зв'язку́; **со -я́ми** ☺ © скрі́зь ма́є ру́ку.

СВЯТИ́ТЬ святи́ти, *(їжу)* (п)освя́чува-;

--й що /*м*^н^ хто/ свя́тить ◊, покли́каний о♦, с-и ♦, за́йня́тий свя́ченням, святи́тель, *п*^к^ = %;

-йся свя́чений, (п)освя́чува-.

СВЯТО́Й *у*^р^ благопо́сланий; **-а́я -ы́х** свята́я святи́х, святи́ня святи́нь, *ф*^р^ свя́тощі.

СВЯТОТА́ТСТВОВАТЬ блюзни́ти;

--й що /*м*^н^ хто/ блюзни́ть, зви́клий ♦, блюзні́р.

СВЯТО́ША свято́ха; & святе́нничок.

СВЯТЫ́НЯ 1. храм, *(святих) ц.* санктуа́рі́й[ія], 2. *(проща) п.* ме́кка.

СВЯЩЕ́ННИК *у*^р^ душпа́стир, Бо́жий слуга́, *г.* па́рох.

СВЯЩЕ́ННИЧЕСКИЙ *у*^р^ душпа́стирський.

СВЯЩЕННОДЕ́ЙСТВИЕ урочи́ста відпра́ва

/слу́жба, церемо́нія/.

СВЯЩЕННОДЕ́ЙСТВОВАТЬ ча́ри ді́яти, чародія-, $к^н$ уро́чи́сто пра́ви- слу́жбу, *(над чим)* чаклува́-, $і^р$ ворожи́-;

--**й** що /$м^н$ хто/ діє ча́ри ◊, за́йня́тий священнодійством, священноді́й*(ник)*, $п^к$ святобо́жний, свяще́н-, $і^р$ *святобожий*, © с-и чародіяти.

СВЯЩЕННОСЛУЖИ́ТЕЛЬ $о^к$ душпа́стир.

СВЯЩЕ́НСТВОВАТЬ $п^б$ попува́ти, *г.* душпастир/юва́-;

--**й** що /*м.* хто/ ~ю́є +, покли́каний д., свяще́ник, душпа́стир.

СГИБА́ТЬ згина́ти, гну́ти;

--**й** = **гнущий** + для згину /згина́ння/, згина́ч, $п^к$ згина́льний, $с^к$ -зги́нний [-**й листы́** листозгинний], © с-и ♦; -**й в дугу́** з-й зігну́- в дугу́ /у три погибелі, *г.* в бара́ній ріг/;

СГИБА́ТЬСЯ гну́тися ◊; **с. в переги́б** згина́тися /пере-/ у три погибелі;

-**йся/-ый** гну́тий, зги́нис-, гнучки́й, зігне́нний; -**я кольцо́м пе́ред** *кем* = **заискивающий**; **не -я челове́к** люди́на-ске́ля;

СОГНУ́ТЬСЯ *(у три дуги)* ско́рчитися; **согну́вшись** на́взгинці, при́гинцем; **не согну́вшись** *(стоявши навколішки)* сто́впчиком;

-**вший***(ся)* Ø; -**я** зігну́тий, схи́лений, *(в дугу)* скру́че-.

СГЛА́ЖИВАТЬ згла́джувати, вирі́внюю- [**с. неро́вности** вирі́внюю- /стира́ти/ нері́вності]; **с. разли́чия** уодноста́йню-, уодномані́тню-;

--**й** що /$м^н$ хто/ вирі́внює ◊, зви́клий в., з-й сте́р-, вирі́внювач, згла́джу-, $п^к$ вирі́внювальний + %, *(фільтр)* рівня́ль-; -**й неро́вности** вирі́внювач по́ве́рхні; -**й противоре́чия /о́стрые углы/** з-й згла́ди- суперечності /го́стрі ку́ти/;

--**йся/-ый** згла́джуваний /за-/, вирі́внюв-, сти́р-.

СГЛАЗ $о^к$ навро́чення.

СГЛА́ЗИТЬ $д^к$ зуро́чити, пристрі-; **не с. бы!** нівро́ку!, $ф^р$ Боже, не вменша́й!

СГНИВА́ТЬ згнива́ти, гни́-, *(на труху)* трухля́ві-;

--**й/-ый** що згнива́ ◊, згни́ваний + **гниющий**;

СГНИТЬ: -**вший** зогни́лий, струхлі- /по-/, Ø.

СГОВА́РИВАТЬСЯ змовл/я́тися /до-, у-/ спілкува́-, порозумі́ва́-;

-**йся с** що /$м^н$ хто/ ~я́ється з ◊, змо́вник, с-и ♦ з наста́влений змо́ви- з, захо́пле- змо́вою з, ©;

СГОВОРИ́ТЬСЯ дійти́ зго́ди, увійти́ в змо́ву, пого́дитися ◊;

-**вшийся с** *о.* вже у змо́ві з, Ø; -**шиеся ме́жду собо́й** поспілко́вані;

СГОВОР $о^к$ умо́ва, уго́да, зго́да.

СГОВО́РЧИВЫЙ $о^к$ злагі́дли́вий, уло́мний.

СГОНЯ́ТЬ зганя́ти /ви-, про-/, зго́ни- /ви-, про-/;

--**й** що /$м^н$ хто/ зганя́ ◊, зви́клий ♦, з-й зігна́-, $п^к$ згі́нчий;

-**йся/-ый** гна́ний, го́не-, $п^к$ згі́нний;

СОГНА́ТЬ: с. злость зігна́ти се́рце;

НАСГОНЯ́ТЬ позганя́ти, зігна́- доку́пи ◊.

СГОРА́ТЬ згоря́ти /ви-/, спа́люватися, горі́ти, *(з цікавости)* умира́-, *(щось робити)* бажа́- аж тремті́-, *(від сухіт)* згаса́-; **с. от жела́ния** аж лу́ска- з бажа́ння; **с. от любопы́тства** аж труси́тися з ціка́вости, хоті́ти зна́- аж умліва́-; **с. от нетерпе́ния** умира́- з нетерпля́чки; -**а́л от н.** *кто* нетерпля́чка же́рла *кого*;

--**й/-ый** що згоря́ ◊, по́йня́тий вогне́м, па́лений, спа́люва-, $п^к$ спале́н-; -**й** напівзгорі́лий, *г.* горі́ючий, *о.* у вогні́; -**й от любопы́тства** гото́вий уме́рти з ціка́вости; -**й от нетерпе́ния** же́ртий /па́лений/ нетерпля́чкою; -**й от стыда́** гото́вий уме́рти від со́рому;

СГОРЕ́ТЬ піти́ *(з)* ди́мом /по́лум'ям/ ◊, взя́тися по́пелом, *(- чуття)* відгорі́ти; **с. дотла** згорі́ти /ви́-/ на по́піл /до цу́рки/;

-**вший** згорі́лий /від-/, Ø.

СГРЕБА́ТЬ згріба́ти, грома́ди-, згорта́-, гребти́;

--**й** що /$м^н$ хто/ гребе́ ◊, покли́каний згребти́, за́йня́тий гре́блею, взя́вшись ♦, $п^к$ = % + **гребущий**;

-**йся/-ый** гре́бений, згре́ба-, згрома́джува-, грома́дже-, го́рне-, зго́рта-.

СГРУППИРО́ВЫВАТЬ групува́ти;

--**й** = **группирующий**.

СГРУЖА́ТЬ*(СЯ)* > ВЫГРУЖАТЬ*(СЯ)*.

СГУЩА́ТЬ густи́ти, згу́щува- конденсува́-; **с. атмосфе́ру** нагніта́- атмосфе́ру /духоту́, напру́женість/, $п^{-о}$ роздму́хува- кади́ло; **с. кра́ски** передава́- куті́ ме́ду, *г.* переяскра́влю-;

--**й** що /$м^н$ хто/ згу́щує ◊, згу́щувач, з-й к., взя́вшись /покли́каний, $з^м$-й/ згусти́-, $п^к$ = %; -**й кра́ски** схи́льний перебі́льшувати;

СГУЩА́ТЬСЯ згуса́ти, густі́-; **атмосфе́ра -а́ется** збира́ються хма́ри;

-**йся/-ый** згу́щуваний, $ф^р$ = -**вшийся**;

СГУСТИ́ТЬСЯ: -**вшийся** згу́слий /на-, за-/, загусті́-, Ø.

СДА́БРИВАТЬ присма́ч/увати /за-/, прима́щу-, присмако́ву-, дода́- смаку́ /краси́/, *(ґрунт)* угно́ю-;

--**й** що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, р-й ~и́-, ~увач /за-/, $п^к$ $р^к$ засма́чливий /при-/, угні́йли- + %;

-**йся/-ый** присма́чуваний /за-/, прима́щу-, піддо́брю-, угно́ю- .

СДАВА́ТЬ здава́ти, *(в оренду)* /від-/, *(по недузі)* підупада́- (на здоро́в'ї), *(іспит, зброю)* склада́-; **с. в аре́нду /внаём, внаймы́/** винайма́- /$д^к$ *г.* ви́найми-/; **здоро́вье сдало́** здоро́в'я підупа́ло;

--**й** що /$м^н$ хто/ здає́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦, $з^г$-й зда́-, здаве́ць, здава́ч, здава́льник, $п^к$ здава́льний + %; -**й в аре́нду** ви́наймач, *г.* ви́наємник; -**й ору́жие** $з^г$-й скла́с- збро́ю;

СДАТЬ *(взад /- ☺)* поточи́тис^я, */мороз/* пересі́с-;

-**вший***(ся)* Ø;

СДАВА́ТЬСЯ *(кому /в полеміці/)* схиля́ти чоло́

пе́ред *ким*; **не с.** *(у сварці)* не вступа́тися; **сдаётся внаём** $п^б$ до ви́найму;

-йся/-ый зда́ваний /від-, під-/, скла́да-; **-я в аре́нду** зда́ваний в оре́нду /посе́сію/, ви́найма-; **-я на ми́лость победи́теля** $з^г$-й капітулюва́ти.

СДА́ВЛИВАТЬ стиска́ти, зду́шува-, згні́чу-;

--й що /$м^н$ хто/ стиска́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й сти́сну-, $п^к$ стисни́й + %, */бандаж/* гнітю́чий;

-йся/-ый сти́сканий, зда́влюва-, зду́шу-, згні́чу-;

СДА́ВЛЕННЫЙ *(голос)* прити́шений, приглу́ше-, осла́блий ◊.

СДА́ИВАТЬ: -й що /$м^н$ хто/ здо́ює, с-и здо́ювати, з-й здої-, $п^к$ доі́льний, $р^к$ до́йчий + %;

-йся/-ый здо́юваний, $п^к$ зді́йливий.

СДА́ТОЧНЫЙ $о^к$ здаве́цький.

СДА́ЧА: с. внаём *г.* ви́наймлення, ви́наєм.

СДВА́ИВАТЬ двоїти, подво́ювати /з-/;

--й що /$м^н$ хто/ подво́ює ◊, зви́клий ♦, з-й по♦, $п^к$ = %;

-йся/-ый двоєний, подво́юва- /з-/.

СДВИГА́ТЬ зру́шувати, зсува́-, зближу-, *(з місця /різко/) ще* зрива́-;

--й що /$м^н$ хто/ зру́шує ◊, **с-и** ♦, покли́каний зру́ши-, зру́шувач, $п^к$ = %; **-й го́ры** верни́гора;

-йся/-ый *(і)*зсу́ваний, зру́шу-, збли́жу-, зри́-, $п^к$ зсувни́й;

СДВИ́НУТЬ пору́шити ◊;

-вший Ø;

СДВИ́НУТЫЙ: -ые бро́ви на́пну́ті бро́ви; ◊.

СДЕ́ЛКА $о^к$ контра́кт, торг, ді́ло, опера́ція, $н^I$ ґеше́фт, ша́хер-ма́хер, махіна́ція, $з^г$ інте́рес [**на э́той -ке** на цьо́му –сі]; **с. с со́вестью** торг із со́вістю /сумлі́нням/; **мни́мая с.** фікти́вна уго́да /контра́кт/; **соверши́ть -лку** добу́ти то́ргу;

СДЕ́ЛОЧНЫЙ $ф^р$ контракто́вий; **-ая за́пись** за́пис про уго́ду /опера́цію/.

СДЕ́ЛЬНО $о^к$ від робо́ти.

СДЁРГИВАТЬ зрива́ти, здира́-, стяга́-;

--й що /$м^н$ хто/ здира́ ◊, зви́клий ♦, з-й стягну́-, $п^к$ = %, © с-и стяга́-;

-йся/-ый стя́ганий, зри́ва-, зди́ра-;

СДЁРНУТЬ $р^к$ сто́ргнути ◊.

СДЕ́РЖАННОСТЬ $о^к$ стрим, $г$ повздéржливість.

СДЕ́РЖИВАТЬ стри́мувати /у-, за-, при-/, зде́ржу- /при-/, $ф^р$ таму-́, не да-́ во́лі /хо́ду/, *(звук)* сти́шу-, *(слово)* трима́-, *(язик)* держа́- на припо́ні /кіло́чку/;

--й що /$м^н$ хто/ стри́мує ◊, зви́клий ♦, з-й стри́ма-, за́йня́тий стри́муванням, стри́мувач, $п^к$ тамува́льний, стри́мчий, *(чинник)* гальмі́вни́й *(для)* + %; **-й крик** з-й стри́ма- крик; **-й себя** © стри́муючи себе́; **-й сло́во /кля́тву +/**, держки́й на язи́к, з-й дотри́ма- сло́ва /прися́ги +/; **-й фа́ктор** чи́нник стри́му, гальмі́вни́й ч.; **-ее нача́ло** гальмі́вна́ си́ла;

СДЕРЖА́ТЬ *(гнів)* *ф.* задави́ти ◊; **не с. сло́ва** злама́- сло́во;

СДЕ́РЖИВАТЬСЯ стри́муватися ◊; **с., что́бы не сказа́ть** куса́ти гу́би;

-йся/-ый стри́муваний /при-, у-/, зде́ржу-, тамо́-, прити́шу- /с-/, гамо́-, дотри́му-, доде́ржу-; **-я** зви́клий ♦, $п^к$ стри́мливий /у-/, зде́ржли- /*г.* повз-/; **едва́ -ый** зціплозу́бий [**е. -ый гнев** зціплозу́ба лють];

СДЕ́РЖАННЫЙ /-ННО/ *г.* повзде́ржливий /-во/ ◊.

СДИРА́ТЬ здира́ти /об-, від-/, де́р-, дра́-, лупи́-;

--й що /$м^н$ хто/ дере́ ◊, зви́клий ♦, з-й зде́р-, здира́ч, здира́льник, лупі́й, дері́й, деру́н, $п^к$ $р^к$ зди́рливий + %, $с^к$ -де́р [**-й ко́ру** короде́р]; **-й шку́ру** зви́клий де́рти шку́ру, шкуроде́р;

-йся/-ый де́ртий, дра́ний, зди́ра- /об-/, лу́пле-, спи́сува-; **-я** $п^к$ лупки́й.

СДОБ/НОТЕ́ЛЫЙ, ~НЫЙ *п.* $о^к$ глевтякува́тий.

СДРУЖА́ТЬСЯ брата́тися, здру́жу/ва- /спів-/;

-йся що /$м^н$ хто/ ~́ється ◊, співбра́таний, співдру́жув-, р-й подружи́тися, $п^к$ співдру́жливий;

СДРУЖИ́ТЬСЯ ста́ти дружи-, подружи́-, потоваришува́-, заприятелю-́, зайти́ у при́язнь, побрата́тися;

-вшийся здру́жений, збра́та- /по-/, спри́язне-, Ø.

СДУВА́ТЬ здима́ти, зду/в-́; **с. пыль с них** не зна́-, де й посади́- /здува́- порохи́ з/ ї́х;

--й що /$м^н$ хто/ ~ва́ ◊, зви́клий з., р-й зду́-, $п^к$ = %;

-йся/-ый зду́ваний, звіюв-, спи́сув-, зди́р-, цу́пле-;

СДУТЬ зду́ти /зідму́, зі́дмеш/; **сду́ет** $п^{рн}$ зі́дме; **сло́вно ве́тром -у́ло** $о^к$ як мітло́ю замело́;

-вший Ø.

СДЫХА́ТЬ здиха́ти, до́хну-, кона́-;

--й що здиха́ ◊, поки́нутий ♦, прирече́ний скона́-, $п^к$ напівдо́хлий /-ме́ртвий/;

СДО́ХНУТЬ опрягти́ся, відки́нути хвіст /но́ги/, врі́за- /да́-/ ду́ба, ґи́гну-;

-о́хший здо́хлий, Ø.

СЕБЕСТО́ИМОСТЬ: по -ти за собіва́ртість.

СЕБЯ́! про с. $о^к$ по́думки, до се́бе, *(тихо)* по́шепки; **быть вне с.** само́го себе́ не тя́мити, $д^к$ знетя́митися; **вне с.** знетя́млено.

СЕГО́ДНЯШНИЙ $о^к$ сьогоде́нний.

СЕДЕ́ТЬ си́віти, *о.* бра́тися моло́ко́м;

--й що /$м^н$ хто/ си́віє ◊, щора́з сиві́ший, напівси́вий, вже ма́йже си́-, вже сивува́тий, $п^к$ сива́вий, про́си-, сива́стий, шпакува́-, $п^{-о}$ поси́вілий.

СЕДИНА́: с. в бо́роду, а бес в ребро́ сивина́ в бо́роду, а ді́дько в го́лову.

СЕДЛА́ТЬ сідла́ти, $о^к$ кульба́чити;

--й що /$м^н$ хто/ сідла́ ◊, зви́клий ♦, з-й осідла́-;

-йся/-ый сі́дланий, кульба́че-, $п^к$ підсіде́ль-.

СЕДОВЛА́СЫЙ $о^к$ сивоголо́вий.

СЕДЛООБРА́ЗНЫЙ сідлува́тий, на взір сідла́, як сідло́.

СЕЗА́М: С., откро́йся! Сеза́ме, з'яви́сь!.

СЕЗÓН *о*[к] порá *(рóку)*.
СЕЙ: сию́ мину́ту /секу́нду/ в цю хвили́ну.
СЕКВЕСТРОВА́ТЬ *ю.* секвеструвáти, накладá- секвестр /обмéження/;
--й что /*м*[н] хто/ секвестру́є, секвéстор, з[г]-й ♦, *п*[к] секвéсторний, секвестрацíй- + %, ©;
-йся/-ый секвестрóваний.
СЕКРÉТ & секрéтик.
СЕКРЕТА́РЬ *д*[я] референ́т [**с. по нау́ке** наукóвий р.]; **с. по прéссе** прес-секретáр; **быть -ём** секретарювáти.
СЕКРÉТНИЧАТЬ секрéтничати, вдавá- змóвника, *р*[к] кохáтися в секрéтах, таємни́чи-, 1. тримáти в секрéті, 2. бáви- /ховá- з/ секрéтами, шушу́ка-;
--й что /*м*[н] хто/ секрéтничає, охó<u>чий</u> /зви́<u>клий</u>/ ♦.
СЕКРÉТНО *о*[к] конфіденцíйно, за закри́тими двери́ма, при закри́тих двéрях;
СЕКРÉТНЫЙ *(клуб)* підпíльний нелеґáль-.
СЕКСУА́ЛЬНЫЙ статéвий, *е*[в] неплатонíчний.
СЕКУ́НДА: сию́ -ду в цю хвили́ну.
СЕЛÉКЦИЯ *у.* дóбір.
СЕЛÉНЬЕ: жи́тель -нья селищáнин.
СЕЛИ́ТЬ*(СЯ)*: **--й***(-йся)* > ПОСЕЛЯТЬ*(СЯ)*.
СЕЛÓ: в с. на селó; **в -лé** на селí; **ни в гóроде Ивáн ни в -лé Селифáн** ні пáва ні ґáва, ні пан ані Йван; **ни к -лу́ ни к гóроду** 1. з дóброго ди́ва, ні сíло ні пáло, *(з'явитися)* як гóлий з мáку, як Пили́п з коноплéль, 2. ні в тин ні в ворóта, ні в кут ні в двéрі, ні приши́й ні прилатáй.
СЕЛЬДЬ: как -дéй в бóчке нíде ку́рці клю́нути /гóлкою ткну́-, гóлки /пáльця[ем]/ просу́ну-/.
СЕМÉЙНЫЙ: с. человéк сім'яни́н; **по -ым обстоя́тельствам** чéрез сімéйні причи́ни /обстáви-/.
СЕМЕНИ́ТЬ дрíботí*(á)*ти *(ногáми)*, ту́пцю-, дрíбцю-, видрібóчувати;
--й что /*м*[н] хто/ дрібцю́є ◊, зви́<u>клий</u> дрібцювáти, р-й задрíботí-, дрíботу́н, © дрібцю́ючи;
ЗАСЕМЕНИ́ТЬ задрíботíти ◊;
ПРОСЕМЕНИ́ТЬ продрíботíти ◊.
СЕМЕНИ́ТЬСЯ *б*[о] сíмен/и́тися;
-йся что ~и́ться, з-й об♦, схи́льний ♦, *п*[к] сім'яни́ст-.
СÉМЕЧКИ: как с. *(легко)* як насíння лузáти.
СЕМИДЕСЯТИПЯТИМИЛЛИМЕТРÓВЫЙ на 75 мілімéтрів.
СЕМИМÉСТНЫЙ *о*[к] на сімóх.
СЕМИНА́Р: с. по изучéнию семінáр для ви́вчення.
СЕМЬ: с. бед – оди́н отвéт чи пан, чи пропáв – двíчі не вмирáти; **с. вёрст до небéс и всё лéсом** на горóді бузинá, а в Ки́єві дя́дько; **с. кругóв áда** сім кіл пéкла; **у -ми́ ня́нек дитя́ без глáза** сто баб – сто рад, а дитя́ без пу́па, де багáто господи́нь, там хáта не мéтена.
СЕМЬЮ́: сім по; **с. семь с.** по сім; **с. пять с.** по п'ять; **с. вóсемь, с.** по вíсім.
СЕМЬЯ́ & посімéйство.

СЕНОКÓСНЫЙ сіножáтній.
СЕНСАЦИÓННЫЙ *ф*[р] неймовíрний, гостроціка́вий.
СЕНТИМЕНТА́ЛЬНИЧАТЬ розвóдити сантимéнт/и;
--й что /*м*[н] хто/ розвóдить с., зви́<u>клий</u> ♦, закóханий у ~ах, спóвне- ~ів, *п*[к] сантиментáль-.
СЕНТЯБРИ́ТЬ потягáти зимóю, осени́ти.
СЕПАРИ́РОВАТЬ сепар/увáти, *д*[к] від♦;
--й что /*м*[н] хто/ ~у́є, р-й від♦, зáйня́тий ~увáнням, *(річ)* ~áтор, ☺ ~áторник, *п*[к] ~áторний + %;
-йся/-ый сепарóваний.
СÉРА: уши́ая с. вушни́й вíск.
СЕРБ серби́н /-iя́нин/, *ж*[і] сéрбка /-и́ня, -iя́нка/.
СЕРВИ́З & сервíзик.
СЕРВИ́РОВАТЬ накрив/áти /здóби-/ стіл /столи́/, *г.* сервітувá-, *с*[о] сервíру-;
--й что /*м*[н] хто/ ~á с. ◊, зáйня́тий накриття́м столá /-óлу/, покли́<u>каний</u> ♦, *п*[к] *о*[к] сервірóвчий + %;
-йся/-ый сервóваний, накри́ва- /здóбле-/ стіл.
СЕРВИРÓВКА *(дія)* сервірувáння, ¤ сервірóва-.
СÉРВИС *о*[к] обслу́га, *(побутовий)* пóслуги.
СЕРДÉЧНИК *т. о*[к] стри́жень, ☺ *м*[а] серцеви́к.
СЕРДÉЧНОСТЬ *о*[к] задушéвність.
СЕРДÉЧНЫЙ: -ая му́ка *ф*[р] п'я́вка [п. самóтности]; **-ая су́мка** *(серцéва)* сорóчка.
СЕРДИ́ТО *о*[к] спересéрдя;
СЕРДИ́ТИЙ *(на себе)* лихи́й.
СЕРДИ́ТЬСЯ сéрдитися, гнíва-, злóсти-; **с. на** *кого* мáти сéрце на, *г.* брá- *кому* за злe;
-йся что /*м*[н] хто/ сéрдиться, зви́<u>клий</u> ♦, розсéрджений, розгнíва-, розздлóще-, *п*[к] серди́тий;
РАС<u>♦♦♦</u> *о*[к] розздлóститися, *(на кого)* нагнíва-;
-вшийся розсéрджений, розгнíва- /на-/, роззлóще-, рáптом таки́й серди́тий, Ø.
СЕРДОБÓЛЬНЫЙ *о*[к] перейня́тливий; **-ая душá** роздáйбіда.
СÉРДЦЕ *(чого)* центр, осéрдя, *ф*[р] душá; **с. на ладóни** душá нáвстіж; **с. замирáет** сéрце /в душí, на сéрці/ холóне; **с. упáло /оторвáлóсь/** сéрце тьóхнуло; **с замирáнием -ца** із стрáхом Бóжим, © завмéрши сéрцем; **отлеглó от сéрдца** відли́гло на сéрці; **бли́зко к -цу** *что* лежи́ть на сéрці; **ад кромéшный /кóшки скребу́т/ на с.** під сéрцем немóв гáдина в'є́ться /повилáся/.
СЕРДЦЕБИÉНИЕ *о.* перéстук сéрця.
СЕРДЦЕВÉД /-ВÉДКА/ серцевíда.
СЕРДЦЕВИ́ДНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ серцювáтий, на взíр сéрця, як сéрце.
СЕРДЦЕЩИПА́ТЕЛЬНЫЙ *ó* серцезвору́шний.
СЕРЕБРИ́СТО-БÉЛЫЙ срíбнобíлий.
СЕРЕБРИ́СТЫЙ *(колір) о*[к] морозувáтий.
СЕРЕБРИ́ТЬ срібли́ти, покривá- /біли́-/ срíблом, висрíблю-;
--й что /*м*[н] хто/ срібли́ть, охó<u>чий</u> ♦, р-й ви́♦, зáйня́тий срíбленням, сріблярı, *п*[<u>к</u>] срібли́льний;

СЕРЕБРИ́ТЬСЯ сріблі́ти, срібні-, вили́скува- сріблом, срібли́тися;

-йся срі́блений, посрі́блюва-, із срібним по́лиском, срібно-ся́йний, сріблястий;

ЗА♦♦♦: -вшийся засрі́бнілий, $п^{-о}$ засрі́блений, Ø.

СЕРЕ́ТЬ сірі́ти, сірі́ша-, си́ві-, $ф^р$ розвидня́тися;

--й що сіріє ◊, чимра́з сірі́ший, ого́рт(ув)аний сірістю, засірі́лий, вже ма́йже сірий, напівсі́рий;

ПОСЕРЕ́ТЬ посірі́(ша)ти, засірі́-, (- ☺) *о*. осірома́шитись;

-вший що посірі́в, посірі́лий /за-/, осірома́шений.

СЕРЖ/А́НТСКИЙ СОСТА́В, ~А́НТЫ $i^с$/*г*. підстарши́на.

СЕРЖА́НТСКИЙ $i^с$/*г*. підстарши́нський.

СЕРИЗНА́ $о^к$ сі́рява, $п^о$ сір.

СЕРОВА́ТЫЙ $о^к$ сіря́стий.

СЕ́РОСТЬ $о^к$ сі́рява, сіря́тина, сіри́зна.

СЕ́РЫЙ *п*. сірошине́льний, *(- життя)* безвира́з-; & сіре́нький.

СЕРЬЁЗНЕ́ТЬ; ПОСЕРЬЁЗНЕ́ТЬ споважні́ти.

-вший споважні́лий, Ø.

СЕРЬЁЗНО $ф^р$ не на жарт;

СЕРЬЁЗНЫЙ *(не вітрогон)* стате́чний ◊.

СЕРЬЁЗНОСТЬ: со всей -тью якнайсерйо́зніше, без жа́ртів.

СЕРЯ́ТИНА $о^к$ зага́льщина, сіре по сі́рому.

СЕ́ССИЯ $о^к$ засі́дання.

СЕСТРИ́НСКИЙ $о^к$ сестри́чий, сестрі́нний.

СЕСТЬ > САДИТЬСЯ.

СЕ́ТКА *(на риб)* не́рет.

СЕТКООБРА́ЗНЫЙ сіткува́тий, на взір сітки.

СЕ́ТОВАНИЕ $о^к$ бі́дкання.

СЕ́ТОВАТЬ ре́мствувати, наріка-, припла́кува-, *(на що)* бі́дкатися, жалі-, ска́ржи-; **с. о** ***ком*** бідкува́ти за *ким*;

--й 1. що /$м^н$ хто/ наріка́ ◊, зви́клий ♦, схи́льний бідкатися, нарікайло, бідка-, $п^к$ ремсти́вий, $к^н$ нарікальний, 2. **печалящийся**;

РАССЕ́ТОВАТЬСЯ $о^к$ розвести́ плачі.

СЕ́ТЧАТЫЙ сітяни́й, *(візерунок)* карта́тий.

СЕТЧАСТОКРЫ́ЛЫЙ $ц^д$ сіткокри́лий.

СЕЧЕ́НИЕ (попере́чное) с. пере́крій; **ке́сарево с.** ке́сарів ро́зтин; **золото́е с.** золоти́й пере́тин.

СЕЧЬ сі́кти́, руба́-, *(дрібно)* локши́-, подрі́бнюва-, *(капусту)* шатку-, ☺ хворости́-, *(на дріб)* кра́я-;

секу́щий що /$м^н$ хто/ сі́че ◊, покли́каний ♦, ☺ сіка́р, шмагу́н, *(річ)* сіка́ч, $п^к$ креса́льний, розтина́ль- + %, *м*. січни́й, $ф^р$ для ро́зтину [**-ая пло́скость** площина́ для р.], ± **пересекающий**;

секо́мый тя́тий, сі́чений, ру́ба-, подрі́бнюва-, шатко́ва-, шма́га-, кра́я-;

ЗАСЕ́ЧЕННЫЙ зашма́ганий.

СЕ́ЧЬСЯ сі́ктися, $о^к$ руба́-, би́-; ◊;

секу́щийся 1. що /$м^н$ хто/ б'є́ться ◊, руба́ка, 2. *(- волос)* що січе́ться, схи́льний ♦, 3. **секомый**.

СЕ́ЯТЬ сі́яти, засіва́- /по-/; **с. раздо́ры /ра́спри/** чини́- сва́ри, колоти́- /каламу́ти-/ *(во́ду)*;

--й що /$м^н$ хто/ сіє ◊, покли́каний ♦, з-й за♦, за́йнятий сівбо́ю, сія́ч, сіва́ч, засіва́льник, $п^к$ $р^к$ сіва́льний, $с^к$ -сі́йний [**свеклосе́ющий** бурякосі́й-];

-й недове́рие сія́ч недові́ри, з-й посі́яти -ру;

-йся сі́яний, засі́ваний;

ПОСЕ́ЯТЬ: что -ешь, то и пожнёшь $о^к$ як дба́єш, так і ма́єш, як посте́лишся, так і ви́спишся;

-вший Ø.

СЖИВА́ТЬ *(з хати)* вижива́ти, вику́рю-, *(зі світу)* зганя́ти;

--й що /$м^н$ хто/ вижива́ ◊, наста́влений ♦, з мето́ю ви́жи-, © вижива́ючи; **-й со све́та** © взя́вшися зігна́- зі світу.

СЖИГА́ТЬ спа́лювати, пали́ти;

--й що /$м^н$ хто/ спа́лює ◊, зви́клий ♦, з-й /р-й/ спали́-, для спа́лення, за́йнятий -ям, палі́й, спа́лювач, $п^к$ = % + **жгущий**, © спа́люючи; **-й свои́ корабли́** палі́й своїх кораблів; **-й мосты́ (за собо́й)** $з^м$-й /рі́ше-/ спали́- мости́ (за собо́ю);

-йся/-ый па́лений, спа́люва-, $с^к$ -па́льний [**целико́м -ый** цілопа́льний];

СЖЕЧЬ пусти́ти з ди́мом /з вогне́м, з ві́тром/ ◊.

СЖИЖА́ТЬ зрі́джувати, скра́плю-;

--й що /$м^н$ хто/ зрі́джує ◊, з-й ♦ /зріди́-/, для зрі́дження, за́йнятий -ям, зрі́джувач, скра́плю-, $п^к$ $р^к$ зрі́дливий, © де зрі́джують + %;

-йся/-ый зрі́джуваний, скра́плю-.

СЖИМА́ТЬ стискати /за-/, згнічува-, зці́плю-, ущі́льню-, *(в обіймах)* зду́шу-; **с. се́рдце** $п^{рв}$ $н^о$ ти́снути круг се́рця;

--й що /$м^н$ хто/ стиска́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й /покли́ка-, р-й/ сти́сну-, стиска́ч, $п^к$ сти́сливий + %;

-ее кольцо́ кільце́-стиска́ч, $с^к$ стиска́й-кільце;

СЖАТЬ *(зуби)* зці́пити; ◊;

♦♦♦СЯ ущі́льнюватися ◊; **се́рдце -а́ется /сжа́лось/** се́рце пройма́ється /пройняло́сь/ хо́лодом;

-йся/-ый сти́ск(ув)аний /за-/, ущі́льню-, зці́плю-, зду́шу-, зда́влю-, сту́лю-, $п^к$ стисни́й, сти́сливий; **-я** зіщу́люваний, зні́чу-;

СЖА́ТЬСЯ: с. в клубо́к ску́литися; **с. от хо́лода** пройня́тись хо́лодом; **се́рдце -лось у** ***кого*** здригну́вся се́рцем *хто*;

-вшийся в к. ску́лений, зіщу́ле- у клубо́к.

СЗЫВА́ТЬ склика́ти, кли́ка-, іззива́-, збира́-;

--й що /$м^н$ хто/ склика́ ◊, з-й ♦, рі́ше- скли́ка-, клику́н /-а́ч/, кличко́, склика́нець, $п^к$ склику́щий, © с-и♦; **-й на бой** клику́н на бій, © склика́ючи на б.;

-йся/-ый кли́каний, зва́-, напро́шува-, зби́ра-, $п^к$ склика́н-.

СИБАРИ́Т розкошелю́б, *з*. розкі́шник.

СИБАРИ́ТСТВОВАТЬ розкош/ува́ти, раюва́-;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, сибари́т, розкошелю́б.

СИ́ВЫЙ $п^о$ сивобі́лий.

СИГАРООБРА́ЗНЫЙ як сиґа́ра, на взір сиґа́ри, *р.* сиґарува́тий.

СИГМОВИ́ДНЫЙ сигмо́ідний, сигмува́тий.

СИГНА́Л *фр* знак, оповістка, *ев* на́від, указівка, доно́с; **с. бе́дствия** сиґна́л біди́ /небезпе́ки/, *мо* СОС; **по -лу** на знак.

СИГНАЛИЗИ́РОВАТЬ, СИГНА́ЛИТЬ сиґналізува́ти, сиґна́л/и- /*дк* про-/, подава́- знак*(и́)*;
--й що /*мн* хто/ ~ить ◊, призна́чений ~ити, для ~іза́ції, за́йня́тий -ією, ~іза́тор, ☺ ~іст, гаслівни́к, сиґна́ль-, *пк* сигна́льний, ~ізаці́й-, га́словий;
-йся/-ый сиґналізо́ваний, сиґна́ле-;
ПРОСИГНАЛИЗИ́РОВАТЬ просиґна́лити ◊.

СИДЕ́ЛКА догляда́чка *(*хво́рого*)*.

СИДЕ́НИЕ *(дія і місце) ок* си́дження, *(дія)* сидя́чка, сидня́.

СИДЕ́ТЬ сиді́ти, *(на троні)* за♦, *ур* воз♦, *(вдома)* не вихо́ди- з ха́ти, не ри́патися, *(довго)* те́рти /протира́-/ штани, *(над чим)* працюва́-, *(склавши руки)* байдикува́-, *(у чому)* таї́тися; **с. безвы́ходно /безвые́зд-/** ♦ грибо́м; **с. в печёнках** *ок* в'ї́стися в печінки́; **с. как на иго́лках /уго́льях/** ♦ *(як)* на ножа́х; **с. ме́жду двух сту́льев /на двух с./** торгува́- на два база́ри, жи́- на дві ха́ти, *ок* ї́зди- на двох ко́нях, двох ма́ток /дві коро́ви/ сса́-; **с. на плеча́х у** *кого* наступа́- на п'я́ти /хвіст/ *кому*, ди́ха- в поти́лицю; **с. си́днем /сычо́м/** ♦ як сич у дуплі́; **-ди́т** *(одяг)* ли́чить, пасу́є; **си́дя** *(*навзсидя́ч*(к)*и, навси́дьки, си́дьма;
--й *ур* **восседа́ющий** що /*мн* хто/ сиди́ть ◊, р-й ♦, зм-й від♦, си́день, сиду́н, © си́дячи, *пк* сидя́чий, /*каменем*/ прикипі́лий, /*в неволі*/ затри́маний, ув'я́зне-, поло́не-, /*в душі*/ закорі́не-, зата́є-, *фр* поса́дже- /за-, запрото́ре-, зане́се-, затя́гне-/ *куди* [-й **на мели́** поса́джений /зане́с-/ на мілину́]; **-й в печёнках** осточорті́лий; **-й гвоздём в голове́** нена́че цвя́шок в се́рце вби́тий; **-й ме́жду двух сту́льев** зви́клий торгува́ти на два база́ри; **-й над рабо́той о** *ком* за́йня́тий пра́цею про *кого*; -й **на ко́рточках** сівши навпо́чіпки; **-й на чемода́нах** гото́вий у доро́гу; **-й на ше́е у** *кого* зви́клий ♦ на *чиї́й* ши́ї, утри́манець *чий*; **-й сложа́ ру́ки** зви́клий /р-й/ байдикува́-.

СИДЕ́ТЬСЯ: не **-и́тся на ме́сте** *кому* непосидю́щий *хто*;
НАСИДЕ́ТЬСЯ попоси́діти;
-вшийся Ø.

СИ́ЗОСТЬ *ок* сизина́.

СИ́ЛА *ок* силе́ча; **с. соло́му ло́мит** *п-о* чия́ си́ла, того́ й пра́вда; **по си́лам** по си́лі, до снаги́, під си́лу; **по** *чьим* **-ам** як на *чию* си́лу; **не по -ам** *кому* не до снаги́, над *чиї* си́ли; **в -ле** *(указ)* чи́нний; **быть в -ле** *(- указ)* ма́ти си́лу, бу́- чи́нним; **под -лу = по силам**; **в -лу** си́лою, на підста́ві [**в -лу зако́на** на п. зако́ну]; **/не/ под -лу** *кому* /не/ по си́лі, зава́жко, неси́ла; **во всю /в по́лную/ -лу** на по́вну /всю/ си́лу, повноси́ло;
СИ́ЛЫ *фр* змо́га /спро-/, снага́ [**нет сил** нема́ змо́ги /спро-, снаги́/]; & всеси́ла; **быть в си́лах** могти́, ма́- си́лу, зду́жа-, бу́- го́дним /спромо́ж-/, ма́- спромо́гу; **свои́ми -ами** самоту́жки; **о́бщими -ами** гурто́м, спі́льно; **не в -ах** не в си́лі, нездя́тен, неспромо́ж-; **нет сил** *фр* стає́ неси́ла; **не́ было сил** го́ді було́; **и́зо всех сил** на всю си́лу;

СИ́ЛИТЬСЯ намага́тися, стара́-, напина́-, напру́жува-, п'я́с-, пну́-, сі́па-, *ок* пру́жи-, хоті́ти, волі́-, ма́- на́мір, силкува́тися;
-йся що /*мн* хто/ пнеться ◊, з на́міром, з ду́мкою, © намага́ючись;
-вшийся Ø.

СИЛОВО́Й: -ые ме́тоды *фр* силові́ за́соби.

СИЛО́М *о.* як барана́ на заріз.

СИЛУЭ́Т *ок* за́рис, о́брис, *г.* сильве́т*(к)*а

СИЛЬНЕ́ТЬ ду́жчати, міцні- /-ні́ша-/;
--й що /*мн* хто/ ду́жчає ◊, чимра́з ду́жчий /сильні́ший, міцні́-/.

СИЛЬНОДЕ́ЙСТВУЮЩИЙ ду́же си́льний /ефекти́в-/, надефекти́в-, *д.* дрясти́ч-, *фр* шале́-, *рв* шале́ної дії, *(- отруту)* уби́вчий, смерте́льний.

СИ́ЛЬНО: в вы́сшей сте́пени с. несамови́то, хіба́-ж-так, аж-о́н-як; & стоси́льно;
СИ́ЛЬНЫЙ *по* снажни́й ◊; **-иее ко́шки зве́ря нет** кіт - усі́м звіра́м звір; **-ые ми́ра сего́** володарі́ сві́ту сього́, можновла́дці;
СИЛЬНЮ́ЩИЙ силе́нний.

СИ́МВОЛ *ок* знак.

СИМВОЛИЗИ́РОВАТЬ символіз/ува́ти;
--й що /*мн* хто/ ~у́є, покли́каний ♦, си́мвол, *пк* символі́чний, © ~у́ючи; **-й** *что* © як си́мвол *чого*.

СИМВОЛИ́ЧНЫЙ *ок* зна́ковий, промо́вистий.

СИММЕТРИ́РОВАТЬ *фі*: --й *пк* симетрі́йний.

СИМПАТИЗИ́РОВАТЬ симпатизува́ти *кому*, відчува́- /ма́-/ симпа́тію /ста́витися із -ією/ до *кого*;
--й що /*мн* хто/ симпатизу́є ◊, спо́внений симпа́тії, симпа́тик, *пк* прихи́льний, © симпатизу́ючи;
-ый *пк* симпати́чний.

СИМПАТИ́ЧНЫЙ: -ая ли́чность симпатя́га.
ПРЕСИМПАТИ́ЧНЕЙШИЙ ми́лий і пресимпа́тичний.

СИМПА́ТИЯ; СИМПА́ТИИ *фр* уподо́бання.

СИМПТО́М *ок* про́яв, *(недуги)* ви́яв, о́зна́ка, прикме́та.

СИМУЛИ́РОВАТЬ симул/юва́ти, вдава́ти *кого*, прикида́тися *ким*; **с. боле́знь** удава́ти хво́рого;
--й що /*мн* хто/ ~ю́є ◊, схи́льний до ~я́ції, зви́клий /гото́вий, с-и/ ♦, ~я́нт, *пк ма* ~я́торний, © ~ю́ючи.

СИНДИЦИ́РОВАТЬ синдик/ува́ти:
--й що /*мн* хто/ ~у́є, зви́клий ♦, за́йня́тий ~ува́нням, *пк* синдикува́льний.

СИНЕВА́ТЫЙ *ок* синя́стий.

СИНЕ́ТЬ: --й що сині́є, чимра́з синіший, вже ма́й- си́ній, *фр* заси́нілий, *пк* синя́стий, © сині́ючи;

ПОСИНЕ́ТЬ: п. от хо́лода посіверіти ◊.
СИ́НИЙ & густоси́ній.
СИНИ́ТЬ: -я́щее *(**вещество́**)* сини́ло.
СИ́НТАКСИС складня́, *б*з синта́кса.
СИ́НТЕЗ *о*к взаємотві́р.
СИНТЕЗИ́РОВАТЬ синтез/ува́ти, роби́- си́нтез /-е́зу/, *(образ)* узага́льнюва-;
--й що /*м*н хто/ ~у́є ◊, з-й ♦, для си́нтезу /-е́зи/, за́йня́тий -ом /-ою/, синте́тик, *п*к синтети́чний + %;
-йся/-ый синтезо́ваний, *п*к синтети́ч-.
СИНХРОНИЗИ́РОВАТЬ синхроніз/ува́ти;
--й що /*м*н хто/ ~у́є, покли́каний ♦, ~а́тор, *п*к ~аці́йний, ~а́тор-, для ~ації, за́йня́тий -ією;
-йся/-ый синхронізо́ваний, *п*к синхро́н-.
СИНХРО́ННЫЙ *ф*р одноча́сний.
СИНЯ́К *(під оком) ф.* „баклажа́н".
СИПЕ́ТЬ хрипі́ти;
--й що /*м*н хто/ хрипи́ть, *п*к = СИ́ПЛЫЙ.
СИ́ПЛЫЙ хрипки́й, хрипли́вий, хрипува́тий, хрипу́чий, захри́плий, *(голос)* пропи́тий.
СИРЕ́НА; СИРЕ́НЫ: *р*в **сире́н** сире́нний [**вой -е́н** сире́нне виття́, виття́ сире́н].
СИРЕ́НЕВЫЙ бузко́вий; **станови́ться -ым** бузкові́ти, прибира́- бузко́вого ко́льору; **стать /сде́латься/ -ым** побузкові́-;
ста́вший -ым побузкові́лий.
СИРОТЕ́ТЬ *о*к самотні́ти, самотні́ша-;
ОСИРОТЕ́ТЬ *о*к осамоті́ти ◊;
-вший осамоті́лий, осироті́-, Ǿ.
СИРО́ТКА *(до 6–7 років)* сиротя́.
СИРО́ТСКИЙ: с. дом *г.* сироти́нець, захоро́нка.
СИРО́ТСТВОВАТЬ сироті́ти;
--й сирота́, осироті́лий.
СИСТЕ́МА: юриди́ческая с. *о*к правове́ по́ле.
СИСТЕМАТИЗИ́РОВАТЬ систематиз/ува́ти, приво́дити /за-/ в систе́му;
--й що /*м*н хто/ ~у́є ◊, покли́каний ♦, ~а́тор, *п*к ~аці́йний, для систематиза́ції, за́йня́тий -ією;
-йся/-ый систематизо́ваний, *п*к системати́ч-.
СИСТЕМАТИ́ЧЕСКИ *ф*р раз-у-ра́з.
СИСТЕ́МНО *о*к пості́йно, ста́ло.
СИТУА́ЦИЯ стан*(*о́вище*)*, обста́вина, поло́ження;
СИЮМИНУ́ТНЫЙ 1. під ді́єю хвили́ни, недовготрива́лий, короткоча́сний, 2. *(- потребу)* нега́й-, /*- жагу*/ що аж пече́; 3. /*вигоду*/ хвиле́вий.
СИЯ́НИЕ *(очей)* блиск, *п*о сяяття́, ясногра́й, *(полярне) о*к спо́лохи.
СИЯ́ТЬ ся́яти, *(світлом)* блища́-, ясні́-, *(барвами)* гра́-, вигрáва-, *у*р сія́-, зорі́-, *(- очі)* світи́тися, горі́ти, *п*о яснозо́ритись; **лучи́сто с.** визо́рювати;
--й що ся́є ◊, опромі́нений /роз-/, осяя́- /роз-/, *п*к сяйни́стий, блиску́чий, сяйли́вий, осяйни́й, *п*о осія́н-, осо́н*(*ч*)*е-, *п*рн сяйни́й, /*яскраво*/ пи́шно блиску́чий, стопромі́нний, сонцеся́й- /світло-/, сонцея́с-, сонцели́кий, промени́стий, *с*к -ся́йний [**-й серебро́м** срі́бнося́йний], *у*р світоза́р-; **-щее лицо́** опромі́нене обли́ччя;
ЗАСИЯ́ТЬ *(- усміх)* заясні́ти ◊;
-вший *о*к розсія́ний, Ǿ;
ПРО♦♦♦ *о*к розпромі́нитися /за-/, *(усміхом)* запромені́ти; **-вший** розпромі́нений, *г.* розсія́-, Ǿ.
СКАБРЁЗНЫЙ *о*к соро́мни́й.
СКА́ЖЕМ *в*ст скажі́мо, *ф*р там [**на день, с., и́ли два** на день, там, чи два].
СКАЗ: вот и весь с. *г.* от тобі віз і переві́з.
СКАЗА́ТЬ > КАЗА́ТЬ.
СКАЗИ́ТЕЛЬ *р*к сказі́й.
СКА́ЗКА: с. ложь, но в ней намёк, до́брым мо́лодцам уро́к ка́зка бре́ше, але цить! – хоч і бре́ше, зате́ вчить!
СКА́ЗОЧНЫЙ *ф*-р таки́й, що й не сказа́ти.
СКА́ЗЫВАТЬСЯ виявля́тися, *(на чім)* відбива́-, познача́-, дава́- взнаки́, *(ким)* об'явля́-, *о*к говори́-;
-йся 1. розповіданий /о-/, розка́зув-, 2. що відбива́ється ◊, з-й позна́читися /око́ши-/;
СКАЗА́ТЬСЯ *(на кому) о*к око́ши́тися; **с. больны́м** об'яви́- хво́рим;
-вшийся Ǿ.
СКАКА́ТЬ скака́ти, вистри́бува- гопцюва́-;
-чущий що /*м*н хто/ ска́че ◊, р-й ♦, скаку́н, *(по)*-стрибу́н, *п*к цапува́тий [**-ая похо́дка** -та хода́], /*тромбоз*/ *м*а стрибу́чий, хаоти́чний, /*- букви*/ нері́вний, криви́й, *с*к скачи́- [скачи́дуб], *о.* на *(по́вному)* скаку́, © ска́чучи.
СКА́ЛИТЬ *(зуби)* шкі́ри-, вишкіря́-, ска́ли-; **с. зу́бы** шкі́ритися, вишкіря́-, ска́ли-;
--й зу́бы, ска́лящийся що /*м*н хто/ шкі́риться ◊, зви́клий ♦ся, р-й ви́шкіри-, скали́зуб, скалозу́б.
СКА́ЛЫВАТЬ відко́л/ювати /ви-, с-/, *(лід)* руба́-;
--й що /*м*н хто/ ~ює ◊, зви́клий ♦, з-й ~о́-, за́йня́тий ~юванням, ~ювач /с-, ви-/, *п*к *т.* = %;
-йся/-ый ско́люваний /ви-, від-/, ру́ба- /об-/.
СКАЛЬПИ́РОВАТЬ скальп/ува́ти;
--й що /*м*н хто/ ~у́є, з-й ♦, за́йня́тий ~ува́нням, *п*к = %, © скальпу́ючи;
-ый скальпо́ваний.
СКАМЕ́ЕЧКА *д.* ослі́нець.
СКАНДА́Л *о*к бу́ча, *(ганебна подія)* осудо́вище;
устро́ить с. зби́ти бу́чу;
СКАНДА́ЛЫ *(в сім'ї)* колотне́ча.
СКАНДА́ЛИТЬ бешкет/ува́ти, сканда́ли-, колобро́ди-, галабу́рди-;
--й що /*м*н хто/ ~у́є ◊, зви́клий /с-и/ ♦, р-й по♦, скандалі́ст, бешке́тник, галабу́рда, дебоши́р, *п*к бешке́тливий, сканда́листий, *о*к дебоши́рис-;
О♦♦♦СЯ: -вшийся оскандáлений Ǿ.
СКАНДИ́РОВАТЬ сканд/ува́ти;
--й що /*м*н хто/ ~у́є, зг-й про♦, зви́клий скандува́-, скандува́льник, *п*к = %;
-йся/-ый скандо́ваний.
СКАНИ́РОВАТЬ скан/ува́ти, зчи́ту-, *ф.* злизу-;
--й що /*м*н хто/ ~у́є ◊, за́йня́тий скануванням,

сканува́льник, *(річ)* ска́нер, $п^к$ $р^к$ сканівни́й + %;
-йся/-ый скано́ваний, зчи́ту-, злиз- $п^к$ сканівни́й.
СКА́ПЛИВАТЬ*(СЯ)* збира́ти*(ся)*, назби́рувати*(ся)*, нагрома́джувати*(ся)*, накопи́чувати*(ся)*;
--й 1. що */м^г* хто/ назби́рує ◊, зви́клий ♦, захо́плений накопи́ченням, призби́рувач /на-/, нагрома́джу-, накопи́чу-, $п^к$ збиру́щий + %, 2. що ску́пчує, за́йня́тий ску́пченням, $п^к$ = %;
-йся/-ый 1. зби́раний, скла́да-, зби́ваний, при-з-би́ру- /на-/, нагрома́джу-, накопи́чу-, 2. ску́пчу-;
СКОПИ́ТЬСЯ > СКОПЛЯ́ТЬСЯ.
СКА́ПЫВАТЬ *(по краплині)* скра́пувати.
СКА́РЕД, СКА́РЕДНИК $о^к$ загни́біда.
СКА́РМЛИВАТЬ згодо́вувати;
--й що */м^н* хто/ згодо́вує, зви́клий ♦, рі́шений згодува́-, $п^к$ > → **кормящий**, © згодо́вуючи;
-йся/-ый згодо́вуваний;
СКОРМИ́ТЬ ви́годувати ◊.
СКА́ТЕРТНЫЙ $о^к$ о́брусний, *г.* обрусо́вий.
СКА́ТЕРТЬ о́бру́с, *з.* настільник; & ска́терочка;
-тью доро́га ба́ба з во́за – кобилі ле́гше, з Бо́гом, Пара́сю!
СКА́ТКА *(шинель)* скру́ток.
-СКА́ТНЫЙ -схи́лий, -спа́дний [**односка́тный** *(дах)* односхи́лий, односпа́дний; **двуска́тный** двосхи́лий, двоспа́дний].
СКА́ТЫВАТЬ *(шинель)* скру́чувати, згорта́-, *(повсть)* збива-, валя-, *(водою)* облива́-; **с. в вал** валкува́-; $ш^к$ спи́су-;
--й 1. що */м^н* хто/ скру́чує ◊, з-й згорну́ти, за́йня́тий згорта́нням, згорта́ч, згорта́льник, $п^к$ згорта́льний + %, 2. що ско́чує, покли́каний скоти́ти, $п^к$ = %, © с-и ско́чувати;
СКА́ТЫВАТЬСЯ 1. згорта́тися, збива́- ◊ [**с. к** ***чему*** збива́тися на *що*], 2. ско́чува-;
-йся/-ый 1. скру́чуваний, зго́рта-, ва́ля-, зби́ва-, спи́сува-, 2. ско́чува-;
СКАТИ́ТЬСЯ: с. с ле́стницы скоти́тися *(клубко́м)* зі схо́дів.
СКАЧКООБРА́ЗНЫЙ $ф^р$ аритмі́чний, конвульси́в-, спазмати́ч-, стрибу́чий.
СКАЧО́К $о^к$ по́стриб; *(вгору)* ви́скі[о]к, ви́стриб;
СКАЧКИ́ *(через щось)* пере́скоки.
СКА́ШИВАТЬ вико́шувати, коси́-, *(кулею)* стина́-, *(рот)* криви́-, викривля́-;
--й 1. що */м^н* хто/ ко́сить ◊, з-й к., покли́ка- скоси́-, коса́р, $п^к$ = %; ± **косящий**, 2. що кри́вить, зви́клий криви́ти, викривля́ч, $п^к$ крив*(у́щ)*и́й;
-йся/-ый 1. ко́шений, вико́шува- /с-/, 2. кри́вле-, скри́влюваний /ви-/, $п^к$ скісни́й;
СКОСИ́ТЬСЯ: -вший*(ся)* Ø; **-я** 1. скошений ◊ → **-йся/-ый**, 2. скособо́че-, $п^к$ кривобо́кий;
СКО́ШЕННЫЙ 2. *т.* скісни́й [**с. паз** с. паз].
СКВА́ЖИНА $ф^р$ крини́ця [**нефтяна́я с.** на́фтова к.]; **замо́чная с.** $о^к$ о́твір для ключа́.
СКВА́ШИВАТЬ ква́сити;
--й що */м^н* хто/ ква́сить, зви́клий ♦, з-й за♦, за́йнятий ква́шенням, $п^к$ квасильний, ква́сячий;
СКВА́ШИВАТЬСЯ ква́снути, квасні- ◊;
-йся/-ый ква́шений, сква́шува-, $п^к$ квасни́й; **-я** що квасніє ◊;
СКВА́СИТЬСЯ сквасні́ти ◊;
-вшийся сквасні́лий, сква́шений, Ǿ.
СКВЕ́РНО & кепськува́то;
СКВЕ́РНЫЙ $о^к$ парши́вий ◊.
СКВЕРНОСЛО́В $о^к$ чо́рний рот; **быть -вом** ма́ти ч. р. [**он – с.** він ма́є ч. р.].
СКВЕРНОСЛО́ВИТЬ лихосло́вити, матюка́тися;
--й що */м^н* хто/ лихосло́вить, зви́клий ♦, лихосло́в, лайли́вець, чо́рний рот, $п^к$ гидки́й на язи́к.
СКВОЗИ́ТЬ тяг*(ну́)*ти́, протяга́-, продува́-, продима́-, *(- світло)* просві́чува-, *п.* прозира́-;
--й 1. що */м^н* хто/ тя́гне ◊, $п^к$ продувни́й, © протяга́ючи, 2. що прозира́, $п^к$ помі́тний, до́сить вира́зний.
СКВОЗЬ *д.* проз.
СКЕЛЕ́Т кістя́к.
СКЕЛЕТООБРА́ЗНЫЙ, -ПОДО́БНЫЙ кістякува́тий, на взір кістяка́, як кістя́к.
СКИ́ДКА $з^г$ о́пуст; **со -ой** *(квиток) г.* зни́жко́вий.
СКИ́ДЫВАТЬ скида́ти, *(згори)* спуска́-, */ціну/* $о^к$ зни́жува-, знижа́-;
--й що */м^н* хто/ скида́ ◊, зви́клий ♦, покли́каний скину-, скида́ч, скидайло, скида́льник, $п^к$ = %;
-йся/-ый ски́даний, зни́жува-, $п^к$ скидни́й.
СКИ́ПЕТР булава́.
СКИПИДА́Р $б^з$ терпенти́н/а/.
СКИРДА́ $о^к$ сти́рта.
СКИРДОВА́ТЬ скирт/ува́ти, $о^к$ стиртува́-;
--й що */м^н* хто/ ~у́є, за́йнятий скиртува́нням, скиртува́льник, скиртопра́в, верши́гора, $п^к$ = %;
-йся/-ый скирто́ваний.
СКИСА́ТЬ ки́снути, кваси́-, скиса́-;
--й = **сквашивающийся** + зали́шений ♦, у проце́сі скиса́ння, пі́дданий скиса́нню, $п^к$ напівски́слий, недоки́с-, ма́йже ски́с-;
СКИ́СНУТЬ *г.* сквасні́ти, *п.* ста́- нера́дісним [хло́пець скис]; **слегка́ с.** прики́сну-;
-и́сший ски́слий, скваси́-, *г.* сква́шений, $т^р$ прики́слий.
СКИТ & $ж^і$ скитя́нка.
СКИТА́ЛЕЦ $о^к$ гуля́йнога + **скитающийся**.
СКИТА́ЛЬЧЕСКИЙ $о^к$ обходи́світній.
СКИТА́ТЬСЯ блук/а́ти, $о^к$ ве́штатися, волоса́-;
-йся що */м^н* хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, мандро́ваний, охо́чий до ма́ндрів, блука́ч, блука́лець, мандрівни́к, обходи́світ, $н^г$ перекотипо́ле, шве́ндя, тяга́ка, волоцю́га, *ф.* гула́йнога, $п^к$ мандрівни́й, обходи́світній, *(кіт)* $ж^м$ походю́щий;
НА♦♦♦СЯ поповештатися ◊; **так н.** стільки світів з'їздити;
-вшийся Ǿ.

СКЛАД *о*[к] комо́ра, склеп; **душе́вный с.** *з*[п] мента́льність.

СКЛАДИ́РОВАТЬ складувати, приміща́- у скла́ді; **--й** що /*м*[н] хто/ складу́є, за́йня́тий складува́нням, складува́льник, *п*[к] складува́льний;

-йся/-ый складо́ваний.

СКЛА́ДКА *о*[к] бга́нка.

СКЛАДНО́Й: -ые листы *(у віяла)* скла́дини.

СКЛА́ДЧИНА *г.* збі́рка.

СКЛА́ДЧИННЫЙ *г.* збірко́вий.

СКЛА́ДЫВАНИЕ & складання.

СКЛА́ДЫВАТЬ склад/а́ти, *(на що)* кла́сти, *(речі)* збира́-; **с. ру́ки** згорта́- ру́ки;

--й що /*м*[н] хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, покли́каний скла́сти, за́йня́тий склада́нням, склада́ч, склада́льник, *п*[к] склада́льний, збира́ль- + %; **-й полномо́чия = слагающий п.;**

СЛОЖИ́ТЬ *(пісню)* *о*[к] скомпонува́ти ◊;

♦♦♦СЯ *(- вдачу)* формува́тися, *о*[к] кристалізува́-;

-йся/-ый кла́дений, скла́да-, зби́ра-, сту́люва-, згорта-, додава-, створю- /у-/, формо́-, уста́лю-, укла́даний, *п*[к] складни́й, скла́дчастий;

СЛОЖИ́ТЬСЯ сформува́тися.*(стати нормою)* ви́роби-, *г.* ви́плека-, *(- події)* спле́сти́ся, *(- гадку)* ви́роби- [**-лось мне́ние** -вся по́гляд]; **с.** у *кого* пове́с- *кому*; **как -ится жизнь** у *кого* як *кому* поведе́ться, як обе́рнеть- /пове́р-/ життя́; **может с. впечатле́ние** мо́жна поду́мати;

-вший(ся) Ø; **-й го́лову /ко́сти/** поле́глий; **-я** уста́лений, скла́де-, сту́ле- виробле- [**истори́чески -вшийся** істори́чно ви́робле-] ◊ → **-ый**, *п*[к] ста́лий, *ф*[р] суча́сний [**в си́лу -ихся обстоя́тельств** з о́гляду на -ні обста́вини], ☺ змужні́лий.

СКЛЕ́ИВАТЬ/-й(ся) > КЛЕИТЬ.

СКЛЕП *г.* гробіве́ць.

СКЛЁПКА *с*[т] ду́жка.

СКЛЁПЫВАТЬ скле́п/увати, клепа́-;

--й що /*м*[н] хто/ ~ує, клепа́ч /-па́льник/, взя́вшися ~па́ти, за́йня́тий ~уванням, *п*[к] = %, ± **клепающий;**

-йся/-ый скле́пуваний.

СКЛИ́ЗЛЫЙ *о*[к] осли́злий.

СКЛОН: круто́й с. крутосхи́л; **на -о́не лет** на за́ході ро́ків.

СКЛО́ННОСТЬ *(людська)* *о*[к] жи́лка, *(до чого)* *п*[о] перевиса́ння; **с. к** ***чему*** зами́лування *чим*, охо́та /*ф.* баци́ла/ до *чого* [**с. уваже́ния к ти́тулам** о. /б./ пова́ги до ти́тулів].

СКЛО́ННЫЙ: быть -ым к разгово́рам *ф*[-р] дава́тися на мо́ву.

СКЛОНЯ́ТЬ схил/я́ти /на-, при-, пере-/, хили́-, *(чоло)* припада́- *чим*, *(на свій бік)* приверта́-, *(до роздумів)* сприя́- *чому*, *(до чого)* намовля́- на *що*; **с. к** ***чему*** наверта́- на *що* [**с. к мы́сли н.** на ду́мку]; **с. на** ***что*** штовха́- на;

--й що /*м*[н] хто/ ~я́ ◊, зви́клий ♦, з-й схили́-, *п*[к] = %, © ~я́ючи; **-й коле́ни** © уклякаючи; **-й на любо́вь** що зна́джує +, зва́бник; **-й по всем падежа́м** зви́клий повто́рювати на всі лади́;

СКЛОНИ́ТЬ: с. к ***чему*** намо́вити на *що*; ◊; **-и́ли /-и́ло/** схи́лено;

СКЛОНЯ́ТЬСЯ *(на чий бік)* пристава́ти; ◊; **с. к мы́сли** пристава́- на ду́мку;

-йся/-ый хи́лений, схи́люва- /на-/, приве́рта-, відмі́нюва-, *(погляд)* поту́плю-, *(на гріх)* зна́джу-, зва́блю-, *(на всі лади)* повто́рю-; **-я** гото́вий схили́тися, *(на чий бік)* *(вже)* з[г]-й приста́ти, *(вже)* ма́йже наве́рнений, *п*[к] схи́льний, схи́листий, схи́льчивий; **-я к мы́сли** гото́вий приста́- на ду́мку.

СКЛО́ЧНИК *о*[к] кля́узник, інтрига́н.

СКОБА́ *о*[к] кля́мра.

СКОБЛИ́ЛЬНЫЙ шкря́бальний, скромади́-.

СКОБЛИ́ЛЬЩИК шкря́бальник, скромади́ль-.

СКОБЛИ́ТЬ скреб/ти, скрома́ди-, *о*[к] шкря́ба-;

--й що /*м*[н] хто/ ~е́ ◊, зви́клий ♦, за́йня́тий шкря́банням, ℓ СКОБЛИЛЬЩИК, *п*[к] СКОБЛИЛЬНЫЙ;

-йся 1. шкря́баний, скрома́дже-, 2. **бреющийся;**

ВЫ́СКОБЛИТЬ *(з нутра)* *о*[к] ви́жолобити;

ВЫ́СКОБЛЕННЫЙ *(з нутра)* ви́жолоблений.

СКО́ВАННОСТЬ *г.* шти́вність.

СКО́ВАННЫЙ *г.* шти́вний.

СКО́ВЫВАТЬ ско́вувати, *(морозом)* стиска́-, стин-;

--й що /*м*[н] хто/ ско́вує ◊, з-й ♦, покли́каний скува́-, ско́вувач, *п*[к] ско́вувальний + %, ± **кующий;**

-йся/-ый ско́вуваний, сти́ску-, сти́наний.

СКОЛА́ЧИВАТЬ колоти́ти, збива́-, *(рій)* гуртува́-, *(капітал)* призби́рува-, збира́-, склада́-;

--й 1. що /*м*[н] хто/ збива́ ◊, охо́чий ♦, з[г]-й зби́-, за́йня́тий збива́нням, збива́ч, призби́ру-, збива́йло, гуртівни́к, *п*[к] = %, 2. **сплачивающий;**

-йся/-ый 1. зби́ваний, зби́р-, призби́рув-, скла́д-, 2. гурто́ва-.

СКОЛЬ: с. ни вели́к /обши́рен +/ хай яки́й вели́кий /просто́рий +/; **с. ни обши́рны его́ зна́ния** хай яки́й він осві́чений.

СКОЛЬЗИ́ТЬ ко́взати(ся), *п*[ф] ковзь; **-льзя́** по́коковзом, по́сув-, ВОЛОК-, ЮЗ-.

--й що /*м*[н] хто/ ко́вза ◊, ко́взаний, зви́клий ♦, *п*[к] ковзьки́й, слизь-, порсь-, ковзу́чий, *к*[н] ковзни́й, */графік/* гнучки́й, змі́нний, */- тінь/* легки́й, */рух/* пла́вний, м'яки́й; **-й башма́к** *т.* ковзу́чий башма́к; **-й затво́р** *в*[й] ковзу́чий замо́к; **-й на крыло́** *а*[в] ко́взання на крило́; **-й по пове́рхности** ко́взаний на /по/ по́верхні;

СКОЛЬЗНУ́ТЬ шмигну́ти, гу́лькну- ◊; **с. глаза́ми /взгля́дом/** зи́ркну- очи́ма.

СКО́ЛЬЗКИЙ *ф*[р] ялі́зний [ді́ло -не] *(- мило)* порськи́й; **с. путь** хи́бна /слизька́, яло́зна/ сте́жка, маніве́ць.

СКО́ЛЬКО *ф*[р] що [**с. дал?** що дав?], що то [**а с. бы́ло слёз** а що то було́ сліз], *з*[н] що там [**с. тех де́нег?** що там тих гро́шей?]; **с. ви́дит /-дел/**

глаз куди́ сяга́є /-а́ло/ о́ко; **с. душе́ уго́дно** скі́льки душа́ забажа́є, *ф.* скі́льки влі́зе; **с. же** скі́льки то; **с. ни** *делай роби* ие *роби* [**с. ни пиши́** пиши́ ие пиши́]; **с. ии иа есть** хай скі́льки, скі́льки не є; **с. верёвочка не вьётся – коне́ц ей найдётся** до ча́су дзба́нок во́ду но́сить;.

СКО́ЛЬКО-НИБУДЬ: хоть с.-н. хоч тро́хи.

СКО́МКИВАТЬ/--й = КОМКАТЬ/**комкающий**; **-йся/-ый** м'я́тий, бга́ний, жма́ка-, жу́жмле-.

СКОМОРО́ШЕСКИЙ *ф*^{р} фігля́рський.

СКОМОРО́ШЕСТВОВАТЬ блазнюва́ти, фігляр/у-;
--й що /*м*^{н} хто/ ~у́є ◊, зви́клий ф., фігля́р, бла́зень, куме́дник, *і*^{с} скоморо́х, *п*^{к} фігля́ристий, фігля́рський.

СКОП: всем -ом гурто́м.

СКОПИДО́М загні́біда, жми́крут, скуперд́яй, *б*$^{-о}$ збери́-на-дім, ± **скупящийся**.

СКОПИДО́МСТВОВАТЬ скна́рити, скнарува́-; --**й** що /*м*^{н} хто/ скнару́є ◊, *і*. СКОПИДОМ, *п*^{к} жмикру́тистий, скупе́зний, + **скупящийся**.

СКО́ПИЩЕ *о*^{к} ройо́висько, *(людей)* здвиг.

СКОПЛЕ́НИЕ *(люду)* сто́впище, здвиг, *о*^{к} стяг, *(речей)* зава́ла; **с. войск проти́вника** ску́пчення воро́жих військ.

СКОПЛЯ́ТЬСЯ збира́тися /на-/, назби́рува- нагрома́джува-, иабива́-, *ф*^{р} рої-, набіга́ти;
-йся = скапливающийся;
СКОПИ́ТЬСЯ: -вшийся призби́раний /на-/, нагрома́дже-, накопи́че-, ску́пче-, *ф*^{к} склубо́че- Ø.

СКОРБЕ́ТЬ тужи́ти, вдава́тися в ту́гу, ма́ти тяжки́й жа́ль, посипа́- го́лову по́пелом; **с. о ком** болі- *(се́рцем)* /уболіва́-/ над *ким*;
--**й** що /*м*^{н} хто/ ту́жить ◊, засму́чений, сту́же-, по́йнятий ту́гою, *у*^{р} ско́рбник /*ж*^{і} -иця/, *п*^{к} сумни́й, панахи́д-, скорбо́т-, тужли́вий, *п*^{о} скорбо́тли-; *(***глубоко́***)* **-й** уби́тий /при-/ го́рем.

СКОРБЬ: безуте́шная с. невти́шимий жаль.

СКОРЛУПА́ & шкаралу́пка; **в -пе́** *(жити)* у ко́коні.

СКО́РО *о.* як на кри́лах; **коль с.** *к.* ско́ро;
СКО́РЫЙ *(- поміч)* *о*^{к} негайний; **-ая по́мощь** *к.* ско́ра по́міч; **на -ую ру́ку** *к.* швидко́руч;
СКОРЕ́Е /-Е́Й/ *о*^{к} ра́дше [**я с. дам, чем возьму́** я р. дам, ніж візьму́]; **как мо́жно с.** *о*^{к} мерщі́й, одна́ нога́ тут, дру́га там; **с. всего́** *о*^{к} десь пе́вно /ма́буть/, ма́буть таки́, ма́буть, що, *б*$^{-о}$ скорі́ше /шви́д-/ за все; **с. всего́, что** *ж*^{м} бі́льше то́го, що; **чем с., тем лу́чше** що шви́дше, то кра́ще.

СКОРОПАЛИ́ТЕЛЬНО *о*^{к} спрожо́гу, прожо́гом;
СКОРОПАЛИ́ТЕЛЬНЫЙ *о*^{к} зашвидкий, зана́дто швидки́й.

СКОРОПИ́СНЫЙ *п*^{рн} скоро́писний.

СКОРОПОДЪЁМНОСТЬ *а*^{в} скорозлі́тність.

СКОРОПОДЪЁМНЫЙ *а*^{в} скорозлі́тний.

СКОРОПО́РТЯЩИЙСЯ *о*^{к} скорогни́лий, схи́льний до /під загро́зою/ гниття́, ско́рий на гниття́, ду́же нестійки́й /нетривки́й/.

СКОРОРАСТУ́ЩИЙ скороро́слий.

СКОРОСТНО́Й *с*^{к} бліц- [**с. турии́р** бліцтурнір].

СКОРОСШИВА́ТЕЛЬ *к.* зшива́ч.

СКОРОТЕ́ЧНЫЙ *о*^{к} недовготрива́лий, *(процес)* швидки́й, шви́дкісний, швидкобіж-, *(бій)* короткотрива́лий; **-ая чахо́тка** *р*^{к} вогняні́ сухо́ти.

СКОРОСТЕМЕ́Р *с*^{у} спідо́метр.

СКОРОСТЕУМЕНЬШИ́ТЕЛЬ *р*^{к} гамуйшви́дкість, *к*^{н} швидкостезме́ншувач[!].

СКО́РОСТЬ: прибо́рная с. шви́дкість від при́ладів; **с. при уда́ре** ш. уда́ру; **в -ти иезаба́ром; с неимове́рной -тью** як вого́нь по сухо́му, з космі́чною шви́дкістю; **со -тью** завско́ршки.

СКОТЁНОК *р.* бидля́.

СКО́ТНЫЙ: с. двор *ф*^{р} коша́ра.

СКОТОМОГИ́ЛЬНИК око́пище.

СКОТОПОДО́БНЫЙ бидлува́тий.

СКРА́ДЫВАТЬ скрада́ти, прихо́вува-, роби́- непомі́тним, *(звук)* глуши́-, приглу́шува-;
--**й** що /*м*^{н} хто/ скрада́ ◊, зви́клий ♦, з-й прихова́-, скрада́ч, прихо́вув-, приглу́шу-, затри́му- /с-/, © скрада́ючи, *п*^{к} скра́дливий + %;
-йся/-ый скра́даний, прихо́вув-, приглу́шу-, *п*^{к} скра́дливий.

СКРА́ШИВАТЬ личкува́ти *чим*, загорта́- в папірці́, *(що прикре)* осоло́джува-, солоди́-, золоти́-;
--**й** що /*м*^{н} хто/ личку́є ◊, с-и ♦, з-й озолоти́-, схи́дь- з., осоло́джувач, © личку́ючи *чим*, *п*^{к} = %;
-йся/-ый личко́ваний, осоло́джу-, золо́чений.

СКРЕЖЕТА́ТЬ скрег/оті́*(а́)*ти;
-е́щущий що /*м*^{н} хто/ ~о́че, скреготу́н, скреготі́й, *п*^{к} скреготли́вий, скреготю́чий, © с-и ♦.

СКРЕ́ПКА *(паперів)* *г.* спина́чка.

СКРЕПЛЯ́ТЬ спина́ти, кріпи́-, скріп/люва- /під-, за-/, змі́цню-, *(підписом)* стве́рджу-, засві́дчу-;
--**й** що /*м*^{н} хто/ ~лює ◊, охо́чий к., з-й скріпи́-, для ~леиня, за́йнятий -ям, змі́цнювач, скрі́плю- /за-/, засві́дчу-, *п*^{к} (с)крі́пчий + %, *р*^{к} спи́нчий; **-й по́дписью** засві́дчувач пі́дписом;
-йся/-ый крі́плений, закрі́плюва- /під-, с-/, змі́цню-, стве́рджу-, засві́дчу-, *п*^{к} закрі́пни́й, закрі́пчий;
СКРЕПИ́ТЬ зіпну́ти ◊; **-пя́ се́рдце** з бо́лем се́рця, згні́тивши се́рце /ду́шу/, зці́пив- зу́би.

СКРЕСТИ́ с(ш)кребти́, шкря́б/а- *(душу)* ятри́-; **с. на се́рдце** му́ля- се́рце; **скребёт на душе́** му́лько на душі́ /се́рці/;
-бу́щий що /*м*^{н} хто/ ~а ◊, зви́клий ♦, шкрябоу́н, скромади́льник, шкряботі́й, *п*^{к} скромади́льний, /*звук*/ ~отю́чий, ~отли́вий, *т.* ~ли́- + %;
СКРЕСТИ́СЬ шкряботі́ти ◊;
-йся шкря́баний, скрома́дже- + *і*/*п*^{к} > ⟶ **-бущий**.

СКРЕ́ЩИВА́ТЬ схре́щ/увати; **с. мечи́** бра́тися на ножі́ /мечі́/;

--й що /$м^{н}$ хто/ ~ує, мастáк ♦, р-й схрести-, для ~ення, зáйня́тий -ям, ~увач, $п^{к}$ = %; **-й мечи́ /шпáги/** готóвий схрести- мечі /взятися на ножі/; **-йся/-ый** схрéщуваний, $п^{к}$ перéхрéс-;

СКРЕСТИ́ТЬ схрести́ти ◊; **с. мечи́ /шпáги/** помíрятися мечáми.

СКРИПЕ́ТЬ ри́пати, *(зубми)* скреготá-, *(на скрипку)* грá-, пори́пува-; **с. непрестáнно** вири́плю-; **--й** що /$м^{н}$ хто/ ри́па ◊, *(ск)*рипу́чий, *(ск)*рипли́вий, *о.* із скри́пом, © ри́паючи; **-й как немáзанное колесó** рипу́чий, як незмáщене кóлесо;

СКРИ́ПНУТЬ рипону́ти ◊;

ПОСКРИПЕ́ТЬ: п. ещё $ф^{р}$ попори́пати [**-пи́ мне ещё!** попори́пай менí!];

НАСКРИПЕ́ТЬСЯ попоскрипíти, попори́пати;

РАССКРИПЕ́ТЬСЯ розри́патися;

-вшийся розри́паний, рáптом таки́й рипу́чий Ǿ.

СКРИПИ́ЧНЫЙ $м^{у}$ скрипи́чний *(від* скрипи́ця*)*.

СКРИ́ПКА *г.* скрипи́ця.

СКРИПУ́ЧИЙ *(голос)* неприє́мний; **-ее дéрево два вéка стоúт** $о^{к}$ рипу́че кóлесо дóвше хóдить.

СКРО́МНИЧАТЬ вдавáти скрóмника, багáто не проси́-, мáло вимагá-;

--й що /$м^{н}$ хто/ вдає с. ◊, схи́льний ♦, скрóмник, $п^{к}$ невибáгливий, скрóмний, прóстий, без претéис[з]ій.

СКРО́МНЫЙ $о^{к}$ невибáгливий, без претéнс[з]ій, $ф^{р}$ неголосни́й, *(одяг)* неви́шука-, иепоказни́й, прóстий, *(розмір)* невели́кий, *(обід)* немýдрий, *(- витрати)* иезначни́й, *(- життя)* тихоми́р-;

СКРОМНЕ́ЙШИЙ *(скрóмний-)*скромнісінький, найскромнíший,

СКРУ́ЧИВАТЬ крути́ти, скру́чува- /за-/, *(в баранячий ріг)* гну́-, *(нитки)* сукá-, зсу́кува-;

--й що /$м^{н}$ хто/ скру́чує ◊, зви́клий ♦, з-й скрути́-, для скру́чування, зáйня́тий -ям, скру́чувальник, крутíй, крутькó, $п^{к}$ $р^{к}$ закру́тливий /с-/ + %; **-йся/-ый** кру́чений, скру́чува-, зсу́ку-, зви́-; **-я** $п^{к}$ $о^{к}$ закру́тний /-истий/, *(- листя)* зави́лькува-;

СКРУТИ́ТЬ: с. в барáний рог зігну́ти в дугу́;

СКРУТИ́ТЬСЯ *(- листя)* $о^{к}$ зажолобíти;

-вший(ся) Ǿ; **-я** скру́чений, зсу́ка-, звитий, зажолобíлий.

СКРЫВА́ТЬ кри́ти*(ся)*, маскувáти, ховá-, прихóву- /за-/, не покáзу-, не виявля́ти, *(гріхи)* покривá-, *(від кого, перед ким)* таї-; **с. недостáтки** личкувá- хи́би; **не с.** ие таї- *(гріхá)*; **не с. отвращéиия к** *кому* $д^{к}$ сплю́ну- за *ким*; **не -áя** вочеви́дь;

--й що /$м^{н}$ хто/ криє ◊, зви́клий ♦ся, з-й затаїти, с-и таї-, покривáч, затáю-, прихóву-, $п^{к}$ потайни́й, потáйливий, нещи́рий + %, © кри́ючи; **-й свои́ чу́вства** несхи́льний відкривá- ду́шу; **не -й** відвéртий, щи́рий, нездáтний таїти;

СКРЫВА́ТЬСЯ укривáтися ◊, *(у)*тікáти [**с. из селá** т. з селá];

-йся/-ый хóваний, прихóву- /за-, пере-/, маскó-, не покáзу-, не вия́влю-, покри́-, личкó-, тáєиий, затáюва-, хорóне-, $п^{к}$ підкили́мний; **-я** зникóмий; **-я из глаз** мáйже зни́клий з очéй, зникóмий *(з о.)*; **-я под и́мением** замаскóваний /закоиспірó-/ під íмеием; **-аяся мишéнь** зникóма метá;

СКРЫ́ТЬСЯ укри́тися ◊, *(під водою)* підтопи́-;

-вший(ся) Ǿ; **-я из глаз** зни́клий з очéй.

СКРЫ́ТНЫЙ $о^{к}$ затáйливий, потайкувáтий /при-/.

СКРЫ́ТО $о^{к}$ пóтайно, $ф^{р}$ під полóю, з-під поли́; **с. от** *кого* за *чиєю* спи́ною; **с. от глаз** за кáдром;

СКРЫ́ТЫЙ $о^{к}$ потайни́й, *о.* закáдровий; **с. для глаз горизóнтом** заóбрíйний; **с. /от глаз/** *(епізод)* закáдровий; **с. пеленóй врéмени** недозри́мий; **-ая кáмера** потайнá кáмера.

СКРЮ́ЧЕННЫЙ $о^{к}$ закарлю́чистий.

СКРЯ́ЖНИЧАТЬ: --й = скупящийся.

СКУДЕ́ТЬ мíзерн/íти, убóжі-, підупадáти /за-/;

--й що /$м^{н}$ хто/ ~іє ◊, щорáз біднíший /убóг(і)-/, напівзубóжілий, напівзмізерні-, підтóчуваний зли́днями.

СКУ́ДНЫЙ $о^{к}$ благи́й, благéнький; недостáтній; *(врожай)* мали́й;

СКУДНЕ́ЙШИЙ найбіднíший ◊, *(благи́й-)*благíсінький ◊.

СКУЛА́ *(судна)* щокá.

СКУЛИ́ТЬ скíглити, скавулí-, скíмли-, скавчá-, *п.* *(скаржитися)* *о.* розвóди- жалí;

--й що /$м^{н}$ хто/ скíглить ◊, розіскíглений, схи́ль- ♦, скиглíй, скавлó, плаксíй, $п^{к}$ плакси́вий, скигли́-, скíмли́-, *п.* ремсти́-.

СКУПА́ТЬ скупóв/увати, скупля́-;

--й що /$м^{н}$ хто/ скупóвує, зви́клий ♦, покли́каний скупи́-, зáйня́тий скупíвлею, ску́пник, *з.* зáкупень, $п^{к}$ *(с)*ку́пчий + %, © скупóвуючи;

-йся/-ый скупóвуваний, $п^{к}$ скупни́й.

СКУПИ́ТЬСЯ скнарувáти, скнáри-, *о.* трясти́ся над копíйкою, *(на що)* бу́ти скупи́м; **ие с.** бу́- щéдрим [**не -и́лся на похвалы́** був щéдрий на хвальбу́]; *(**ие**)* **с. на** ***что*** шкодувá- *(не щади́-)* *чого*; **не с. на крáски** давá- вóлю фантáзії;

-йся що /$м^{н}$ хто/ скнару́є ◊, вíчний трясу́н иад копíйкою, скнáра, скупердя́га /-и́ндя/, загни́бíда, $п^{к}$ *(скупи́м-)*скупи́й, скупи́й без мíри, скнáристий, жми́кру́ти-, скупéнький, ± **жадничающий.**

СКУ́ПКА $р^{к}$ скупíвля.

СКУПО́Й; СКУПЕ́ЙШИЙ найскупíший, *(скупи́й-)*скупíсінький.

СКУ́ПОЧНЫЙ $р^{в}$ скупíвлі [**-ая áкция** áкція с.].

СКУ́ПЩИК *з.* зáкупень.

СКУЧА́ТЬ ну́дитися, нудьгувáти, скучá- /ску́чи-/;

--й що /$м^{н}$ хто/ нудьгу́є ◊, зну́джений, мóре- /змóрюва-/ нудьгóю, зви́клий /$з^{м}$-й/ ♦, $п^{к}$ *г.* скучни́й;

ЗАСКУЧА́ТЬ $о^{к}$ ску́чити; ◊;

-вший зну́джений, пóйнятий нудьгóю, $п^{к}$ нудьгови́тий, Ǿ.

СКУ́ЧИВАТЬ спу́п/чувати, ку́пчи-, громáди-;

--й що /м^н хто/ ску́пчує ◊, схи́льний ♦, ріше- ску́пчи-, за́йнятий ~ченням, п^к громади́льний + %;
♦♦♦СЯ ку́пчитися, рої- ◊;
-йся/-ый ку́пчений, ску́пчува-, грома́дже-, згрома́джува-, зби́ра- доку́пи, п^к роїстий;
СКУ́ЧЕННЫЙ: не с. о^к по́рідкий;
СКУ́ЧЕННО: не с. *(сидіти)* по́рідко.
СКУ́ЧНЫЙ о^к зану́дний, зану́дливий, г. скучни́й.
СЛАБ: с. здоро́вьем кво́лий;
СЛА́БО ф^р ле́две [**с. греть** л. гріти],
СЛА́БЫЙ о^к не́мічний, безси́лий, неду́жий, слабе́нький [**с. ветеро́к** с. вітер], о^к хля́лий, *(голос +)* ти́хий, *(вогонь)* мали́й; **с. челове́к** слаба́к;
СЛАБЕ́ЙШИЙ найсла́бший, (слаби́й-)слабісінький.
СЛАБО- мало- [**слабора́звитый** малорозви́нений /-утий/], тихо- [**слабозатуха́ющий** тихога́сний].
СЛАБЕ́ТЬ *і* **СЛА́БНУТЬ** сла́бнути, сла́бша-, о. втрача́- на си́лі, *(- мороз)* перепада́ти(ся);
--й що /м^н хто/ сла́бне ◊, напівосла́блий, щора́з /деда́лі/ сла́бший, *(мороз)* перепа́дистий.
СЛАБИНА́ 1. *(тросу)* про́вис, з. о́слаб, о́сла́ба [**цепь со -о́й** ланцю́г на о́слабі], 2. *(вада)* слабке́ місце.
СЛАБОДЕ́ЙСТВУЮЩИЙ малоефекти́вний, о. слабко́ї дії.
СЛАБОНЕ́РВНЫЙ о^к нерво́вий, діткли́вий.
СЛА́БОПРОНИКА́ЮЩИЙ *(промінь)* неглиби́нний, неглибо́кої дії.
СЛАБОСИ́ЛЬНЫЙ о^к нездоля́щий, малоси́льний, *і.* слаба́к.
СЛА́БОСТЬ о^к не́міч, г. слаби́зна, *(вдачі)* ва́да, ф^р при́мха.
СЛАБОУ́МНЫЙ о. слаби́й на го́лову.
СЛАБОХАРА́КТЕРНЫЙ: с. челове́к м'яку́шка.
СЛА́БЫЙ > СЛАБ.
СЛА́ВИТЬ: -ящий = прославляющий.
СЛА́ВИТЬСЯ: с. *чем* ма́ти сла́ву *чого*, бу́- відо́мим *як що/хто*; **с. изоби́лием** плину- молоко́м і ме́д-;
-йся 1. **слывущий,** 2. сла́влений, п^к всесла́в-.
СЛА́ВНО *(відпочити)* ф. зна́тно;
СЛА́ВНЫЙ *(день)* ф. зна́тний; & всесла́в-, пресла́в-, достосла́в-.
СЛАВОСЛО́ВИТЬ о. ли́ти еле́й;
-ящий = прославляющий.
СЛАВЯНОФИ́ЛЬСТВОВАТЬ: --й що слов'янофільств/ує, схи́льний ~увати, слов'янофіл, п^к слов'янофільський.
СЛАГА́ЕМОЕ > СЛАГАТЬ.
СЛАГА́НИЕ ф. складани́на.
СЛАГА́ТЬ склада́ти, компонува́-; **с. с себя́ полномо́чия /обя́занности/** о^к зріка́тися повнова́жень /обо́в'язків/;
--й що /м^н хто/ склада́ ◊, зви́клий ♦, гото́вий скла́с-, *(річ)* складни́к, п^к складови́й, © склада́ючи.
+ **складывающий; -й пе́сни** пісня́р, творе́ць пісе́нь; **-й полномо́чия** з^г-й скла́с- повнова́ження; **-й с себя́ отве́тственность** ріше- скла́с- з себе відповіда́льність; **слага́ющая** складова́; **слага́ющее** скла́дане, *і.* складни́к;
-йся/-ый = складываемый;
СЛАГА́ЕМОЕ м. дода́нок, *(складова частина)* складни́к, інґредіє́нт, компоне́нт.
СЛОЖИ́ТЬ > СКЛАДЫВАТЬ;
СЛАГА́ТЬСЯ формува́тися, виробля́- ◊;
-йся > складывающийся;
СЛОЖИТЬСЯ > СКЛАДЫВАТЬСЯ.
СЛА́ДКИЙ *(- життя)* всте́лений квітами /ро́жа-/, *(- брехню)* марципа́новий; & пресоло́дкий; **с. до опьяне́ния** смачни́й /прие́м-/ до оп'яні́ння, умре́ш яки́й соло́дкий, © п'єш не нап'є́шся;
СЛАДЧА́ЙШИЙ о^к щонайсоло́дший, соло́дкий-пресоло́дкий, (соло́дкий-)солодні́сінький.
СЛАДКОЕ́ЖКА о^к ласощохли́ст, ж^і ласі́йка.
СЛАДКОРЕЧИ́ВЫЙ солодкоу́стий, медоу́с-, масномо́вний, медоречи́вий, *(- речі)* медо́-, ☺ солодкоголо́сий, о^к красномо́вний, *і.* солодкомо́вець.
СЛА́ДОСТНО /-НЫЙ/о^к медо́во /-вий/.
СЛАДОСТРА́СТИЕ ласолю́бство.
СЛАДОСТРА́СТНЫЙ ласолю́бний.
СЛА́ЖЕННО ф^р в оди́н гуж;
СЛА́ЖЕННЫЙ *(- сім'ю)* зби́тий (в оди́н гуж).
СЛАЙД г. про́зірка.
СЛА́МЫВАТЬ о^к ломи́ти, лама́-;
--**й = ломающий;**
-йся/-ый ла́маний, ло́мле-, зла́мува-, зло́млю-;
СЛОМИ́ТЬ о^к ламну́ти, *(морально)* підломи́-;
-мя́ го́лову о^к сто́рчголов, стрі́мголов, щоду́ху, прожо́гом, на відча́й-душі.
СЛА́НЕЦ лупе́ць, лупа́к.
СЛА́НЦЕВЫЙ лупце́вий, лупако́вий.
СЛАСТОЕ́ЖКА, СЛАСТОЛЮ́БЕЦ о^к ласощохли́ст, ф^р ласі́й /ж^і ласі́йка/.
СЛАЩА́ВЫЙ о^к рахатлуку́мний /-овий/, медо́-.
СЛЕГКА́ *(щеміти +)* потихе́ньку.
СЛЕД р. про́слідок, *(чого)* ф^р тінь; **с. пропа́л** *чей* слід закови́з, © тільки *кого* й ба́чили; **ло́жный с.** хи́бний /облу́д-, фікти́в-/ слід; **нет и -да́** нема́ й знаку́, ф^р і не па́хне; **по горя́чим -а́м** о^к свіжим слі́дом;
СЛЕДЫ́ & слі́доньки.
СЛЕДИ́ТЬ сте́жити /пильнува́-, попаса́-/ *кого*, не спуска́- оче́й з, висте́жува- /про-/ *кого/що/чого*, *(за чим)* стерегти́ *чого*, *(за процесом)* спостеріга́- *що*; **с. взгля́дом** па́с- очи́ма; **с. за собо́й** дба́- про свій ви́гляд, гляді- себе́, диви́тися за собо́ю;
--й що /м^н хто/ сте́жить ◊, за́йнятий сте́женням, призна́чений ♦, ріше- про♦, спостеріга́ч, слідопи́т, р^к стежі́й, п^к слі́дчий, стежови́й, ± **наблюдающий; -й за собо́й** зви́клий гляді- себе́ /дба́- про свій ви́гляд/; **-й за хо́дом** спостеріга́ч хо́ду; **-я́-**

щее **управле́ние** керува́ння на́зирком;
ПОДСЛЕДИ́ТЬ присте́жити /прислiди́-/ *їх* ◊;
-вший Ø.
СЛЕ́ДОВАНИЕ: путь -ия *ц*ᵈ шлях; **в пути́ -ия** в доро́зi; **по́езд да́льнего -ия** по̆їзд на дале́ку вíдстань /дале́кого сполу́чення/, *о́* аж-о́н-куди-по̆їзд.
СЛЕ́ДОВАТЕЛЬ *жс.* дiзна́й-правди; с. **по осо́бо ва́жным дела́м** слíдчий ду́же складни́х справ.
СЛЕ́ДОВАТЕЛЬНО о́тже, *о*ᵏ зна́чить, *ф*ᵖ вихо́д-.
СЛЕ́ДОВАТЬ iти́, прямува́-, йти на́зирцi, *(за ким)* ходи́- хвосто́м, в'яза́тися, iти́ /ступа́-/ за *ким*, iти́ в *чий* слiд, iти́ крок-у-кро́к /слíд-у-слíд/, *г.* слíдува-, *(кому)* вступа́- /iти́/ в *чиї* слiди́, *(день-у-день)* ли́ну-, *(з чого)* висно́вуватися, бу́ти на́слiдком, *(правилу)* бу́- вíрним; *(одне за о́дним)* в'яза́тися; с. ***чьим* внуше́нием** iти́ за намо́вою *кого*; с. за ***кем*** руша́- /ходи́- хвосто́м/ за; с. **по пята́м** за ***кем*** ступа́- слíд-у-слiд *чий*; с. **приме́ру** iти́ за при́кладом, *ѓ* взорува́тися на; с. **сове́там** iти́ /дíя-, роби́-/ як ра́дять; с. **чу́вствам** слу́ха- се́рця; **-ует из** *чего* *о*ᵏ мо́жна ви́снови- з; **как -ует** *(дiяти)* як нале́жить /ма́є бу́-/, гара́зд, до пуття́ /ладу́, дíла/; **бо́лее** *чем* **-ует** бiльш нiж тре́ба, зана́дто; **не -ует огорча́ться** *чем* **/пережива́ть** ***что*, сокруша́ться над /возмуща́-/** ***чем*** +/ не тре́ба роби́- бiди́ з *чого*; **-ует отме́тить /доба́в-, призна́ть/** *ф.* i те сказа́-, та *(ще)* й те, ще й таке; -ует **та́кже отме́тить** + *ф.* та ще й те сказа́-; **(как) сле́довало бы** *(як)* здало́ся /годи́ло-, нале́жало, тре́ба/ б; **-уя приме́ру** йдучи́ за при́кладом, *г.* взору́ючись на;
--й 1. що /*м*ⁿ хто/ йде *(на́зирцi)* ◊, рíшений ♦ н., зви́клий х. хвосто́м, *о.* по /в/ доро́зi, в ходу́, в ру́сi, *с*ᵏ -йду́чий [кругойду́чий], *п*ᵏ *р*ᵏ iду́чий, © йдучи́ ◊, 2. що слíдує ◊, *п*ᵏ насту́пний, черговий, *(по)*да́льший, дру́гий, *з.* чере́жний, *г.* слíдуючий, *ф*ᵖ таки́й, о́сь що [**купи́ -щее:** купи́ таке́ /ось що/:], /- *нащадкiв*/ > **будущий,** *п*ᵖ да́лi [**кто -й?** хто д.?], *ф.* той [**на -й год** на т. рiк], *о́* на че́рзi, у хвостí, *(перелiчуючи)* таки́й, о́сь що > **купи -щее**, 3. що наслíдує ◊, схи́льний наслíдува-, послiдо́вник, наслíдувач, *п*ᵏ вiр-, вíдда-, 4. що вихо́дить з *чого* ◊, висно́вува-, 5. слíду-; **-й в кильва́тере** © йдучи́ в кiльва́тeрi; **-й в Пари́ж** по доро́зi в Пари́ж; **-й побужде́нию со́вести** вiрсвоїй со́вiстi; **-й приме́ру** *кого* © наслíдуючи *кого* /*чий* при́клад/, *г.* взору́ючись на; **-й сове́там** *кого* © вико́нуючи *чиї* пора́ди; *д!* СЛЕДУЮЩЕЕ;
-ый в'я́заний, слíдува-, висно́вува- *(- здачу +)* нале́ж-;
ВОСПОСЛЕ́ДОВАТЬ *ф*ᵖ не забари́тися [**-ал прика́з** нака́з не –и́вся];
-вший Ø;
ПОСЛЕ́ДОВАТЬ *(кому)* пiти́ /вступи́-/ в *чий* слiд, *(за ким)* пiти́ як бджо́ли за ма́ткою, *ф*ᵖ потягти́ся [**-али аре́сты** потягли́ся аре́шти]; п. за *чем (- подiю)* ста́тися за; **п.** *чьему* **сове́ту** пiти́ за *чиєю* пора́дою;
СЛЕ́ДУЮЩЕЕ *я*ⁱ *ф*ᵖ ось що [**купи́ с.** купи́ о. що], *(ось)* таке́ [**мы уви́дели с.** ми поба́чили т.; **в -их черта́х** в -и́х ри́сах]; **де́ло в -ем** дiло тут таке́ /д. це таке́/; **к -ему** *(зводитись)* ось до чо́го.
СЛЕ́ДОМ *(iти)* на́зирцi, на́зирком, *о.* як хвiст за лиси́цею, *(на мить) д.* на́тиком.
СЛЕ́ДСТВЕННЫЙ *(зв'язок)* *ф*ᴬ/*г*ᵃ наслiдко́вий.
СЛЕ́ДСТВИЕ: по материа́лам -ия з матерiя́лiв слíдства; **нет -ия без причи́ны** *ф.* без причи́ни й чиря́к не ся́де.
СЛЕ́ДУЮЩИЙ > СЛЕДОВАТЬ: --й.
СЛЕЖЕ́НИЕ сте́ження.
СЛЕЗА́: до слёз *(довести)* *о*ᵏ до плачу́;
СЛЁЗЫ *п.* мiзе́рна кiлькiсть /я́кiсть/, сльо́зи [то сльо́зи, а не кiно́]; & слiзоньки́.
СЛЕЗА́ТЬ зла́зити /об-/, злiза́- /об-/, *(з коня)* зсiда́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ зла́зить ◊, зви́клий ♦, насмíлений злíзти, © злiза́ючи, с-и зла́зити;
СЛЕЗА́ТЬСЯ зла́зитися ◊; & назла́зитися.
СЛЕЗИ́ТЬСЯ *р*ᵏ сльозíти, *д*ᵏ засльозíти;
-йся що сльози́ть, засльо́зений, спо́вне- слiз, *п*ᵏ сльоза́вий, *ф*ᵖ слiзни́й, засльозíлий;
ПРО♦♦♦ *г.* прослезитися, *о.* пусти́ти сльо́зу; ◊;
-вшийся © пусти́вши с., просльозíлий /за-/, Ø.
СЛЕЗЛИ́ВЫЙ *о*ᵏ тонки́й на сльо́зи.
СЛЁЗНО *о*ᵏ сльоза́ми [**с. проси́ть** проси́ти с.].
СЛЕЗОТОЧИ́ТЬ: -а́щий сльозоточи́вий.
СЛЕПИ́ТЬ[1] *н*ᵈᵏ слiпи́ти, заслíплюва-, *(очi)* рíза-;
-я́щий що слíпить ◊, призна́чений ♦, з-й за♦, *п*ᵏ слiпу́чий, *р*ᵏ заслiпу́щий.
СЛЕПЛЯ́ТЬ; СЛЕПИ́ТЬ[2] злiпи́ти *(нашвидку)* зiбга́ти;
♦♦♦СЯ: -йся злíплюваний, *м*ⁿ позлíплювані;
СЛЕПИ́ТЬСЯ[2]**: -вшийся** зли́плий, Ø.
СЛЕ́ПНУТЬ слíпнути, втрача́- зiр; & *д*ᵏ *б*ᵃ по♦;
--й що /*м*ⁿ хто/ слíпне, напiвослíплий, вже ма́йослíплий /слiпи́й, слiпе́ць/, напiвслiпи́й, © слíпнучи, с-и ♦, на гра́нi слiпоти́;
ОСЛЕ́ПНУТЬ: -пший ослíплий, Ø; **-пшие** послíплi.
СЛЕПО́Й *о*ᵏ неба́чущий.
СЛЕ́ПОК *ф*ᵖ ко́пiя.
СЛЁТ *з*ᶻ здвиг.
СЛЕТА́ТЬСЯ злiт/а́тися, *о́* летíти, як му́хи на мед;
-йся що ~а́ється, *з*ᴹ-й злетíти-, зви́клий /с-и/ ♦;
СЛЕТЕ́ТЬСЯ: -вшийся злетíлий, Ø.
СЛИВ *о*ᵏ злíвиско.
СЛИВА́НИЕ злиття́.
СЛИВА́ТЬ злив/а́ти /ви-, вiд-/;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, р-й зли́-, для злива́ння, за́йнятий -ям, злива́льник, *п*ᵏ = %;
♦♦♦СЯ збiга́тися струмка́ми ◊; **с. с** *чем* *п*⁻ᵒ перевива́-;

йся/-ый ~аний /ви-, від-/, *п*ᴷ ~ни́й; **-я** схи́ль- до злиття́, *п*ᴷ ~истий; **-я с** *чем п*⁻ᵒ переви́ваний *чим*;

СЛИ́ТЬСЯ: с. воеди́но с *чем* [*н.* з кіньми] позлива́-;

СЛИ́ВКИ *(суспільства)* смета́нка, *(краща частина)* з горі́ха зе́рня.

СЛИ́ВОЧНЫЙ: с. сыр *г.* сметанко́вий сир.

СЛИ́ЗЫВАТЬ злизувати /об-, ви-/;

--й що /*м*ᴴ хто/ зли́зує, зви́клий ♦, р-й злиза́-, злизувач, лиза́к, *п*ᴷ злизчий + %, ± **лижущий**;

-йся/-ый злизуваний;

СЛИЗА́ТЬ: как коро́ва языко́м -ла *о*ᴷ як водо́ю змило.

СЛИПА́ТЬСЯ злип/а́тися, *(- очі)* склепля́-;

-йся що ~а́ється ◊, схи́льний ♦, гото́вий склепи́-, ~лю́ваний, скле́плю-, *п*ᴷ ~ливий, злипу́чий;

СЛИ́ПНУТЬ-: -шийся зли́плий, злі́плений, Ø.

СЛИ́ТНЫЙ *о*ᴷ цілоку́пний, нерозді́ль- [**-ая наво́дка** *в*ᴴ -не націлювання].

СЛИ́ТОК *о*ᴷ ви́ливок.

СЛИЧА́ТЬ звіря́ти, порі́внюва-, зіставля́-;

--й що /*м*ᴴ хто/ звіря́ ◊, для порі́вняння, за́йнятий -ям, с-и п., рі́шений порівня́-, *п*ᴷ = %;

-йся/-ый звірюваний, порі́внюв-, зіста́влю-.

СЛИ́ШКОМ аж так [**с. мно́го** аж так бага́то]; **зачем с. м. говори́ть** на́що аж так б. говори́ти.

СЛОВЕ́СНЫЙ *ф*ᴾ у́сний.

СЛО́ВО сло́во; & перво♦; **с. доро́же де́нег** ♦ /до́говір/ па́че гро́шей; **с. за -ом** ♦ по -ву, ♦ до сло́ва; **с. – серебро́, молча́ние – зо́лото** *п*⁻ᵒ хто мовчи́ть, той двох навчи́ть; **с. че́сти** *ж*ᴴ ше́льма бу́ду; **не то с.** *(як коментар)* не те ♦, хіба́ таке́ ♦?; **в по́лном смы́сле -ва** що назива́ється; **ни сло́ва** ні па́ри з уст, ні сло́ва, ні гу-гу́; **к -ву (сказа́ть)** та й те сказа́ти; **говорю́ со слов** *о.* за що купи́в, за те і продаю́; **нет слов для выраже́ния** нема́ слів це описа́ти; **по -а́м** *кого*, по *чьим* **-а́м** з *чиї́х* слів, як ка́же *хто*, *хто* каже, що... [**по её -а́м** з її слів, як вона́ к., вона́ к., що...]; **чтоб -а́м бы́ло те́сно, мы́слям – просто́рно** щоб думка́м було́ ві́льно, слова́м – ті́сно; **с э́тими -а́ми** се́є ка́жучи, на цім сло́ві; **в не́скольких -а́х** кількома́ слова́ми; **при пе́рвых -а́х** пі́сля пе́рших слів; **за -ом в карма́н не ле́зет** швидки́й /до́бре підку́тий/ на язи́к;

СЛО́ВОМ *в*ᶜᵐ ну [**вопро́с о том, о сём, сло́вом, о́бо всём** за́пит про те, про се, ну, про все].

СЛОВОБЛУ́ДЯЩИЙ словоблу́дний, *і.* словоблу́д.

СЛОВОИЗВЕРЖЕ́НИЕ *о*ᴷ пото́ки слів.

СЛОВОИЗЛИЯ́НИЕ зли́ва слів, *к*ᴴ словоли́вство·

СЛОВООХО́ТЛИВЫЙ *о.* охо́чий до балачо́к.

СЛОВОПРЕ́НИЕ деба́ти.

СЛОЁНЫЙ шарува́тий, перекла́дений; **с. пиро́г** перекла́данець.

СЛОЖЁН: пло́тно с. мі́цно зби́тий.

СЛОЖЕ́НИЕ: кре́пкого -ия мі́цно зби́тий.

СЛО́ЖНО /-НЫЙ/ *о*ᴷ непро́сто /-тий/;

СЛОЖНЕ́ЙШИЙ складню́щий, *(складни́й-)* складні́сінький.

СЛО́ЖНОСТЬ: по -ти скла́дністю, під о́глядом скла́дности; **в о́бщей -ти** в су́мі;

СЛО́ЖНОСТИ *ф*ᴾ пробле́ми, тру́днощі, негаразди́ [**жи́зненные с.** життє́ві негаразди́].

СЛОЙ́ТЬСЯ шарува́тися, *к*ᴿ листкува́-;

--я що шару́ється ◊, схи́льний /з-й/ ♦, шарува́тий, *к*ᴿ листкува́-.

СЛОЙ: то́нким сло́ем *(мазати масло)* туманце́м; **пло́тные слои́ атмосфе́ры** густи́й шар атмосфе́ри.

СЛОМ *о*ᴷ перела́м [**на слом** на перела́м].

СЛОМИ́ТЬ > СЛАМЫВАТЬ.

СЛОНЯ́ТЬСЯ тиня́тися, ве́шта-, огина́-, хиля́-, шве́ндяти, ни́па-;

-йся що /*м*ᴴ хто/ ни́па ◊, зви́клий ♦, охо́чий шве́ндя-, шве́ндя, снови́га; ± **валанда́ющийся**;

НАСЛОНЯ́ТЬСЯ попове́штатися, попошве́ндяти.

СЛУ́ЖАЩИЙ служа́ка, службови́к, *г.* служа́щий.

СЛУ́ЖБА: с. пути́ колі́йна слу́жба; *р*ᵉ **-бы** службо́вий [**долг -бы** с. обо́в'язок]; **по -бе** *(товариш)* на слу́жбі, *г.* від слу́жби, *ф*ᴾ службо́вий [**преступле́ние по -бе** с. зло́чин].

СЛУЖБИ́СТ *ж.* переплигниго́пченко.

СЛУЖЕ́БНЫЙ *(час)* *о*ᴷ урядо́вий, офіці́йний, *(вхід)* неофіці́й-, спомага́вчий, *ф.* чо́рний.

СЛУЖИ́ТЬ пра́вити за *що*, служи́- /слугува́-/ *чим*, *(кому)* скака́- під *чию* ду́дку, *(віддаючи належне)* відслу́жува-; **с.** *чем* *о*ᴷ заступа́- *що* [**нож -ит ви́лкой** ніж -а́ виде́льце]; **с. на по́льзу** іти́ на ко́ристь; **с. опроверже́нием** спросто́вува-; **с. по́водом** бу́- причи́ною, спричиня́тися до; **с. поме́хой** *чему* бу́- на зава́ді *чого/чому*; **с. препя́тствием к** *чему* *о*ᴷ перешкоджа́ти, става́- на зава́ді *чому* /в *чім*, до *чого*/; **с. причи́ной** *чего* призво́ди- до, спричиня́- *що*, *о.* кува́- [*н.* ща́стя]; **с. толчко́м для** *кого* **к** чему спону́кува- *кого* на що; **с. бы рад, прислу́живаться то́шно** служи́ти б міг, прислу́жувати – ні;

--й що /*м*ᴴ хто/ слу́жить ◊, гото́вий ♦, з-й бу́- *чим*, слуга́, служа́ка, служи́тель, службо́вець, *(в уряді)* урядо́в-, *п*ᴷ служи́вий, службо́-, /*нащо*/ призна́чений на *що*, *п*ᴾ як [**-й ме́рой** як міри́ло], *о.* на слу́жбі, у ро́лі *кого*; **исполни́тельный -й** службі́ст; **-й в ка́честве** *чего* вжи́ваний як *що*, з-й бу́- *чим*; **-й двум господа́м** слуга́ двох панів; **-й для** *чего* прида́т- /вжи́ва-/ на; **-й доказа́тельством** що слу́жить за до́каз; **-й** *чьим* **интере́сам** на слу́жбі *чиїх* інтере́сів; **-й мамо́не** слуга́ мамо́ни; **-й мери́лом** як міри́ло; **-й на по́льзу** ко́рисний для; **-й на фло́те** на фло́тській слу́жбі; **-й образцо́м** з-й бу́- взірце́м, як взіре́ць; **-й ору́д-**

ием у ро́лі знаря́ддя́; **-й под нача́лом** *кого* підпорядко́ваний *кому*; **-й по на́йму** на́йма-, на́ймит; **-й препя́тствием = препятствующий**; **-й причи́ной** *чего* з-й спричи́нитися до; **-й прогре́ссу** поклика- служи́ти проґре́су; **-й ши́рмой** у ро́лі ши́рми, як ши́рма;

-вший служа́лий, Ø;

НАСЛУЖИ́ТЬСЯ попослужи́ти;

-вшийся Ǿ;

ПО♦♦♦: п. *чему* сприя́ти, ста́- в приго́ді *чому* /на *що*, для *чого*/; **п. во вред** зашко́ди-, піти́ на шко́ду; **п. по́водом** спричини́тися, ста́ти за причи́ну /причи́ною/; **п. препя́тствием** ста́- на перешко́ді; **п. приме́ром** ста́- за при́клад;

-вший Ǿ.

СЛУХ *ф*^{р} луна́ [**что́бы с. дошёл** щоб л. докоти́лась], ву́хо [**согла́сно моему́ -ху** як на моє́ ву́хо]; **по -ам** чу́тка є, що..., якщо́ ві́рити чу́тці; **и -ху нет** *(о ком)* і чу́тка пропа́ла /і слід запа́в/ *(за ким)*; **ни -ху ни ду́ху** ні слу́ху ні ві́стки; **ни -ху ни ху́ху** ні слу́ху ні ду́ху; **быть на -ху́** не схо́ди- з язикі́в, бу́- на язика́х.

СЛУ́ЧАЙ *ф.* придибе́нція, *ф*^{р} ока́зія [**при -ае** при -зії /наго́ді/], шанс [**упусти́ть -ай** проґа́вити ш.], *(нещасливий)* ха́лепа; **на** *(тот)* **с.** у *(то́му)* ра́зі; **удо́бный с.** наго́да, ока́зія; **в -ае** *чего* коли́ бу́де /як за́й-/ *що* [**в -ае необходи́мости** к. б. /як з./ потре́ба]; **ни в ко́ем -ае!** *о*^{к} ніза́що в сві́ті!, під жо́дним о́глядом!; **в друго́м** /**э́т-**/ **-ае** и́ншим /цим/ ра́зом; **в ка́ждом -ае** ко́жного ра́зу, за ко́жним ра́зом; **в лу́чшем -ае** у кра́щому ра́зі, *п*$^{-о}$ хіба́ що [**узна́ю в л. с. по но́су** пізна́ю х. щ. по но́сі]; **в любо́м -ае** так чи так; **при пе́рвом удо́бн- -ае** пе́ршої ж наго́ди; **в проти́вн- -ае** іна́кше, *ф*^{р} а так - [**е́сли бы я был бога́т..., в п. с. - не вы́йдет** якби́ то я мав гро́ші..., а так – не бу́де ді́ла]; **в проти́вном -ае не** а то не [**в п. -ае не успе́ю** а то не встиґну]; **в тако́м -ае** раз так /таке́/, раз таке́ ді́ло, при такі́й годи́ні, *ж*^{м} як так, то й так, *(почавши мову)* коли́ так, то, *ф*^{р} то [**Бо́лен? В т. с. не едь** Слаби́й? То не ї́дь], о́тже [**не явля́ется ли он, в т. с., царём?** чи не є він, о́., царе́м?], *о*^{к} то хай уже́ [**в. т. с. тут напишу́** то хай уже́ тут напишу́]; **в -ае на́добности** як до ді́ла; **в -ае** *чего* ра́птом *що*, як до *чого* прийде́ться /припаде́/, у ра́зі *що*, якби́ *що*, аби́ *що* [аби́ *що* – буди́тиму всі́х]; **в -ае** *чего*, **то** у ра́зі *що*, то, а як що до чого, то; **в том ли́бо друго́м -ае** *(чи)* так чи так; **нере́дки -аи, когда́** ча́сто бува́, що; **благодаря́ счастли́вому -аю** *(вижив)* ща́стям; **во вся́ком -ае** як не є, а; **во вся́ком -ае не** *ж*^{м} вже ж не [**во в. с. не хам** вже ж не хам]; **по -аю** *(купити)* принагі́дно; **по -аю** *чего* з наго́ди *чого*; **по во́ле -ая** *(Провиде́ния)* ви́падок хоті́в *(Провиді́ння -і́ло)*, во́лею ви́падку *(Провиді́ння)*; **от -ая к -аю** *о*^{к} коли́-не-коли́, принагі́дно, вряди́-годи́, ока́зіями; **в ины́х** /**не́котор-**/ **-ях** ча́сом, поде́коли; **во всех -аях** за́вжди, в усі́х ви́падках, за всі́х ока́зій.

СЛУЧА́ЙНО *о.* во́лею ви́падку;

СЛУЧА́ЙНЫЙ *о*^{к} принагі́дний, *(знайомий)* *ф*^{р} з ву́лиці.

СЛУЧА́ЙНОСТЬ *ф*^{р} наго́да; **по счастли́вой -ти** завдяки́ щасли́вій наго́ді, *в*^{ст} як на ща́стя.

СЛУЧА́ТЬ парува́ти, спаро́вува-, спуска́-;

-й що /*м*^{н} хто/ пару́є ◊, зви́клий ♦, з-й с♦, за́йнятий парува́нням, *п*^{к} парува́льний, злучни́й;

-йся/-ый паро́ваний, спаро́ву-, злу́чу-, *п*^{к} злучни́й.

СЛУЧА́ТЬСЯ трапля́тися, става́-, луча́-, ді́я-, ко́ї-, приключа́-, бува́ти, ма́- мі́сце, *(- морози)* перепада́-; **-а́ется** *в*^{ст} диви́сь [**и, -а́ется, кого́-нибудь и приглася́т** і, д., кого́ й запро́сять];

-йся 1. що трапля́ється ◊, *(ча́сто)* поди́буваний /ко́є-, помі́че-/, *п*^{к} випадко́вий, ча́стий, система-ти́чний, 2. **случаемый**;

СЛУЧИ́ТЬСЯ *у*^{р} спод́іятися ◊, *ф*^{р} зайти́ [**-лась ссо́ра** -шла́ сва́рка]; **с. с** *кем* *о*^{к} притра́питися *кому*; **с. кста́ти** нагоди́-; **-и́тся неуда́ча** *о.* чо́рний кіт доро́гу перебіжи́ть; **на́до же тако́му с.!** це ж тре́ба!; **что -ось?** *ж*^{м} що таке́?; **что бы не -лось** *ж*^{м} хай що бу́де; **-и́сь э́то со мной** якби́ на ме́не; **-и́сь э́то с други́м** якби́ на ко́го и́ншого, на и́ншого б це [**-и́сь э́то с д. – у́мер бы** на и́ншого б це – поме́р би];

-вшийся Ǿ; **-вшееся** *я*^{i} поді́я, приго́да.

СЛУ́ЧКА *(тварин)* *о*^{к} спуск.

СЛУ́ШАНИЕ *(справи)* *о*^{к} ро́згляд, переслу́хання; **к -ию** *(призначати)* на /для/ слу́хання.

СЛУ́ШАТЬ слу́хати*(ся)*, *(пильно)* зазира́ти в рот, лови́- ко́жне сло́во, оберта́тися на слух, /*розрізняючи море звуків*/ розслуха́ти, *(діло в суді)* розгляда́-, заслу́хува-, *(лекції)* відві́ду-; & *(що)* *г.* *(чого)* [слу́ха- слі́в]; **с. кра́ем у́ха** слу́ха- че́рез верх, пуска́- повз ву́ха; в одне́ ву́хо впуска́-, у дру́ге випуска́-; **с. разня́в рот** зазира́- в рот, розві́шува- ву́ха; **-ай внима́тельно** *о*^{к} слу́хай сюди́;

ПОСЛУ́ШАТЬ: -ай, ври, да знай же ме́ру бреха́ть бреши́, та не забрі́хуйсь; **-ай-ка, вот -ай!** слу́хай сюди́; **-айте!** щось ма́ю каза́ти;

СЛУ́ШАТЬСЯ *(кого)* слу́х/ати*(сь)*, кори́тися /підкоря́-, підпорядко́вува-/ *кому*, *(в суді)* розгляда́-; **-лось** слу́хано, розгля́да-; **ноги не -аются** *ф*^{р} но́ги йдуть як самі́ хо́чуть;

-й що /*м*^{н} хто/ ~а ◊, охо́чий ♦, з-й ви♦, за́йнятий ~анням, заслу́ханий, ~а́ч, ~ало, *п*^{к} ~ня́ний, ~ови́й, ~альний; **-й кра́ем уха** © ~авши кра́єм ву́ха;

-йся 1. слу́ханий, вислу́хува- /за-/, розгля́да-, 2. підпорядко́ва-, *п*^{к} слухня́-;

НАСЛУ́ШАТЬСЯ *о*^{к} попослу́хати ◊;

-вшийся наслу́ханий, Ǿ.

СЛЫТЬ сла́витися як *хто*/*що*, ма́ти сла́ву /ма́рку/, бу́- відо́мим як *хто*; **с. за** *кого* *з.* ухо́ди- за;

слыву́щий *кем* /за *кого*/ що /*м*ⁿ хто/ має сла́ву *кого* ◊, відо́мий як *хто*, з ма́ркою *кого*;

ПРОСЛЫ́ТЬ: п. за *кого (кем)* ма́ти ма́рку *кого*, просла́витися як *хто*;

-вший *кем* відо́мий як *хто*, Ǿ.

СЛЫХА́ТЬ чу́ти, чува́-, *ф*ᵖ чу́тно;

СЛЫ́ХАННЫЙ: -ое ли де́ло? де Ви ба́чили /ти -ив/?, хто, коли́ чув?, де ж таке́ хто чува́в?;

СЛЫ́ХАНО: где э́то с.? *о*ᵏ де ти чув /Ви чу́ли/?, ти таке́ чув /Ви таке́ чу́ли/?.

СЛЫ́ШАТЬ чу́ти, зачува́- /у-/, *ф*ᵖ ма́- ву́ха, *(звуки)* *к*ⁿ сприйма́-, *(од кого)* дізнава́тися, прочува́ти, *ф*ᵖ слу́ха- [**и с. не хочу́** і с. не хо́чу]; **не -ит** *кто* ву́ха позакладáло *кому*;

--й що /*м*ⁿ хто/ чу́є ◊, з-й по♦, чуйко́, *п*ᵏ не глухи́й, *с*ᵏ почу́й- [почу́йбога]; **не -й** глухи́й, нечу́й, *с*ᵏ нечу́й- [нечуйба́тько];

ПРОСЛЫ́ШАТЬ, УСЛЫ́ШАТЬ *о*ᵏ ви́чути ◊;

ПРОСЛЫ́ШАННЫЙ *о*ᵏ ви́чутий ◊;

СЛЫ́ШАТЬСЯ бу́ти чу́тим ◊, *к*ⁿ сприйма́тися на слух; *(- голос)* луна́ти */слабо/* учува́тися /при-/;

-йся чу́тий, учу́ваний /при-, про-/, *(- нотки в голосі)* ная́вний, прису́тній;

-имый чу́тий, чутни́й, сприйма-, *(звук)* вира́з-;

-вший наслу́ханий /поінформо́ва-/ про, Ǿ;

ПОСЛЫ́ШАТЬСЯ почу́тися /за-, у-, при-/ ◊, загусти́ [**-лось пе́ние** загули́ співи]; **-лось** причу́лося;

-вшийся вчу́тий, почу́тий, Ǿ;

УСЛЫ́ШАННЫЙ: быть -ым *(крізь що)* прокрича́тися.

СЛЮДА́ лосня́к.

СЛЮДЯНО́Й лосняко́вий.

СЛЮ́НКА *з*ᵇ сли́нця.

СМА́ЗКА *(масть)* шмарови́дло, шмаро́вання, *(дія)* шмаро́вання, шмарува́ння.

СМА́ЗЧИК *з*ⁿ шмарово́з, *з.* шмару́йвіз.

СМА́ЗЫВАТЬ зма́щувати, масти́-. *о*ᵏ смарува́-;

--й що /*м*ⁿ хто/ мастить ◊, зви́клий ♦, покли́каний змасти́-, для зма́щення, за́йнятий -ям, масти́льник, *п*ᵏ масти́льний, зма́щуваль- + %;

-йся/-ый ма́щений, зма́щува- /під-/, с[ш]маро́-;

СМА́ЗАТЬ *(вдарити)* шарну́ти, заціди́- ◊.

СМАКОВА́ТЬ *(чим)* упив/а́тися;

--й що /*м*ⁿ хто/ ~а́ється, зви́клий ♦, рі́шений упи́тися, ± **упивающийся**.

СМА́ТЫВАТЬ 1. змо́тувати, 2. /роз-/; **с. у́дочки** забира́тися *(геть)*, врі́зати по́ли /й тіка́-/, *ж*ⁿ/*ф.* нарі́за-, рва́- кі́гті;

--й 1. що /*м*ⁿ хто/ змо́тує ◊, зви́клий ♦, з-й змота́-, для змо́тування, за́йнятий -ям, змо́тувальник, *п*ᵏ = %; 2. *усі* "з" *міняймо на* "роз-"; **-й у́дочки** зᴹ-й /р-й/ забра́тися ◊;

СМА́ТЫВАТЬСЯ вимі́татися [**-айся! -а́йся!**];

-йся/-ый змо́туваний /пере-, роз-/; **-я = -й удочки**;

СМОТА́ТЬСЯ *о*ᵏ повіятись ◊; **-а́йся!** підско́ч!, махни́!

СМА́ХИВАТЬ 1. зма́х/увати /об-/, 2. скида́тися;

--й 1. що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й змахну́-, *п*ᵏ = %, 2. що скида́ється на *кого*, поді́бний до, схо́жий на;

-йся/-ый 1. зма́хуваний /об-/.

СМА́ЧИВАТЬ: --й що /*м*ⁿ хто/ змо́ч/ує, з-й /покли́ка-/ ~и́ти, для ~ування, за́йнятий -ям, *п*ᵏ = %;

-йся/-ый змо́чуваний /про-/.

СМЕ́ЖНИК *з.* промі́жник.

СМЕ́ЖНЫЙ *з.* промі́жний, *о.* межа́-в-межу́.

СМЕКА́ЛИСТЫЙ пора́дливий, уторо́пний, метки́й на ро́зум /язи́к/, *д.* доско́цький, допита́ць-.

СМЕКА́ТЬ; СМЕКНУ́ТЬ *о*ᵏ збагну́ти, добра́-, розкуме́ка-, розчо́впа-, узя́- втямки́, *д.* доту́мка-, *о.* зве́сти кінці́ *чому*, ухопи́- тропи́, *(важко думавши)* доглу́патися;

-вший Ǿ.

СМЕ́ЛО *(казати)* *о*ᵏ без боючись;

СМЕ́ЛЫЙ *о*ᵏ зва́жливий ◊.

СМЕ́ЛОСТЬ: с. города́ берёт де відва́га, там і ща́стя.

СМЕЛЬЧА́К *о*ᵏ завзя́тець.

СМЕНЯ́ТЬ міня́ти, пере♦, за♦, з♦, змі́нюва-;

--й що /*м*ⁿ хто/ міня́ ◊, зви́клий- ♦, зᴦ-й /покли́ка-/, змі́ни-, змі́нник, засту́п-, змі́на /за-/ для *кого*, *п*ᵏ змі́нний + %, © для змі́ни *кого*, на змі́ну *кому*;

-йся/-ый змі́нюваний /за-, пере-/, усу-, *п*ᵏ змі́нний /за-/; **-я ± меняющийся, перемежающийся**; **быстро -я** калейдоскопі́чний, кінематографі́ч-;

СМЕНИ́ТЬ: с. гнев на ми́лость пересе́рдитися; **с. пласти́нку** *п.* з'ї́хати на і́нші ре́йки.

СМЕРКА́ТЬСЯ сутені́ти, смерка́-, вечорі́-;

-йся ого́ртаний су́тінню /су́тінком/, щора́з /деда́лі/ темні́ший, напівсме́рклий, вже ма́й- сме́рк-;

СМЕ́РКНУТЬ(СЯ) *о*ᵏ спізні́ти ◊.

СМЕРТЕ́ЛЬНЫЙ *(- втому)* несві́тський.

СМЕ́РТНЫЙ ☺ *о*ᵏ хреще́ний; **просто́й с.** *і*ᶜ посполи́тий; **-ая казнь** ка́ра сме́рти.

СМЕРТОНО́СНЫЙ *о*ᵏ смертяни́й, смерте́ль-.

СМЕРТОУБИ́ЙСТВЕННЫЙ *к.* вби́вчий.

СМЕРТОУБИ́ЙСТВО *к.* вби́вство.

СМЕРТЬ нежиття́, *ф*ᵖ вмиру́ще [**как на с.** як на в.]; **гражда́нская с.** політи́чна смерть; **на с.** /*гибель*/ напропади́ме; **при́ -ти** при ско́ні; **быть при́ -ти** на ла́дан ди́хати, бу́- на Бо́жій доро́зі, пря́с- на тонку́; **всем -я́м назло́** усі́м смертя́м на збитки, щоб пе́кло засмія́лось, щоб чорті́в ко́лька взяла́ /сме́рті гі́рко ста́ло/, ± **наперекор стихиям**; **пре́жде -ти не умрёшь** чорт не вхо́пить, свиня́ не з'ї́сть.

СМЕРЧ шу́ря-бу́ря; **о́гненный с.** *п*ᵒ вогневи́ця, *м*ⁿ вогневи́ці.

СМЕСЕОБРАЗОВА́НИЕ *(дія)* сумішотво́рення, ¤ сумішотві́р, *о*ᵏ твори́суміш.

СМЕСЬ *о*ᵏ пере́мішка, *п.* вінегре́т(а), *г.* ярина́, *(рі-*

дин) бо́втанка; & мішан-, *(вибухова)* гри́муча су́міш.

СМЕ́ТА: перерасхо́д по -те перевитрата про́ти кошто́рису.

СМЕТА́ТЬ змітати, мести́;

--й що /$м^н$ хто/ зміта́, с-и ♦, з-й змести́; **-й с лица́ земли́** ріше- змести́ з лиця́ землі, $п^к$ = %;

-йся/-ый ме́тений, зміта-.

СМЕТЬ сміти, ма́- відва́гу, насмілюватися, не боя́-, зва́жува- /на-/, $к^н$ бра́ти на се́бе сміли́вість;

--й що /$м^н$ хто/ сміє ◊, $п^к$ сміли́вий, відва́жний, небоязки́й, © ма́вши відва́гу;

ПОСМЕ́ТЬ посміти ◊;

–вший Ø.

СМЕХ $о^к$ хихітня́, *с.* ре́гіт, регітня́, $ф^р$ глум [**как на с.** як на г.], по́сміх [**как на с.** як на п.]; **с., а не *что*** $ф^р$ $п^{-о}$ теж мені *що* [**с., а не уста́в** т. м. стату́т]; **смех!** *(!)* ха!, ха-ха!, сміха́!.

СМЕХУ́Н *(без підстав)* дурносміх.

СМЕШЕ́НИЕ $п^{рн}$ зміша́ння, переміша́-, *(суміш)* пере́мішка /су́-/.

СМЕ́ШИВАТЬ змішувати /пере-/, міша́ти, переплу́тува- /с-/, плу́тат-; **с. Бо́жий дар с яи́чницей** міша́ти грішне з пра́ведним; **с. несовмести́мые поня́тия** тули́- горба́того до стінки;

--й що /$м^н$ хто/ змішує ◊, схи́льний ♦, з-й зміша́-, для змішування, за́йня́тий -ям, змішувач, міша́льник, змішуваль-, мішу́га, *(річ)* мішка, $п^к$ су́мішний + %, $с^к$ міша́й- [**-й с грязью** міша́й-з-боло́том]; **-й Бо́жий дар с яи́чницей** зви́клий міша́- грішне з пра́ведним; **-й ка́рты** метки́й плу́така́рти; **-й с грязью** *кого* ще́дрий ли́- боло́то на;

СМЕША́ТЬ: с. Бо́жий дар с яи́чницей $п^{-о}$ притули́-горба́того до стінки; **с. в одну́ ку́чу** сплести́ в оди́н клубо́к; **с. с грязью** обки́да- боло́том;

СМЕ́ШИВАТЬСЯ *(- барви)* злива́тися доку́пи; **с. с *чем*** $ф^р$ примішува- до *чого*;

-йся/-ый мішаний, плу́та-, змішува- /пере-/, сплу́ту- /пере-/;

СМЕША́ТЬСЯ не зна́ти, на яку́ ступи́-, *(в голові)* хо́дором піти́, *(- емоції) о.* перепле́стися;

-вший(ся) Ø; **-я** збенте́жений, зніяковілий.

СМЕШИ́НКА *(в очах)* $о^к$ весели́нка.

СМЕШИ́ТЬ; РАССМЕШИ́ТЬ & розсмішитися /= розвеселі-/.

СМЕШНО́Й $о^к$ комічний, *(сюжет)* анекдоти́ч-, *(закид)* сміхови́н-; **до -о́го** $в^{ст}$ до сміху;

СМЕШНЕ́ЙШИЙ прекуме́дний.

СМЕЩА́ТЬ зсува́ти, *(з праці)* усува́-, звільня́-;

--й що /$м^н$ хто/ усува́ ◊, с-и у., $з^м$-й усу́ну-, за́йня́тий усу́ненням, $п^к$ *т.* змішувальний + %;

СМЕЩА́ТЬСЯ $о^к$ переміща́тися /з-/, пересува́- /від-, по́-/, відхо́дити/ вбік, збо́чува-, $о^к$ со́ватися;

-йся/-ый змішуваний /пере-/, усу́- /від-, із-, пере-/, /по-/ убік, збо́чу-, звільню-; **-я** з-й со́ватися, $п^к$ пересувни́й, мобіль-, *(надколінок)* $д^н$ ковзу́чий;

СМЕЩЕ́НИЕ $о^к$ збо́чення, відхід /відступ, відсув, по́сув/ убік, $г^л$ дисл(ь)ока́ція, $ф^і$ парала́кс; **с. с до́лжности** звільнення /усу́не-/ з поса́ди.

СМЕЯ́ТЬСЯ сміятися, хихотіти, *о.* лупи́- /шкіри-, скали-/ зу́би, *с.* умира́- зо сміху, захо́дитися сміхом; **с.** /$д^к$ **засмея́ться**/ **в кула́к** пи́[о́]рскати /пи́[о́]рсну-/ в кула́к; **с. в отве́т** відсміюватися; **не -йся над чужо́й бедо́й – своя́ не за горо́й** не смійся чужій біді, бо своя на гряді;

-йся що /$м^н$ хто/ сміється ◊, розсміяний, ду́шесміхом, зви́клий ♦, р-й по♦, сміх(от)у́н, смішко́, $п^к$ сміхотли́вий, *с.* регот-, © із сміхом, сміючи́сь;

-я без по́вода дурносміх, раде́нький, що дурне́нь-; **-я в кула́к** сміли́вий ♦ в кула́к; **-я до ко́лик** гото́вий поме́рти зо сміху; **-я над *кем* = насмехающийся; -щаяся и́скра /ге́ний/** розсміяність;

ЗА♦♦♦ *о.* розси́патись, як сухи́й горо́х ◊, *(в кулак)* пи́[о́]рснути;

ПО♦♦♦: п. над *кем* $о^к$ зажартува́ти *(собі)* з *кого* ◊; **п. от души́** попосміятися;

РАССМЕЯ́ТЬСЯ: -вшийся розсміяний, Ø.

СМИНА́НИЕ, СМЯ́ТИЕ *к.* м'яття́.

СМИНА́ТЬ: --й = мнущий *(> МЯТЬ)*;

-йся/-ый = мнущийся + м'я́тий, бга́ний, зміна-, *р.* змина́тий;

СМЯТЬ: смя́тый зім'я́тий /по-/, зібганий, зіжма́ка-, зжу́жмле-, $п^к$ зімне́нний, .

СМИ́РНЫЙ $о^к$ тихоми́рний, плохи́й; **-ую соба́ку и ко́чет бьёт** пішого со́кола і воро́ни б'ють.

СМИРЯ́ТЬ упоко́рювати, утихоми́рю-, бо́ркати, ко́ська-, бра́- в шо́ри, уко́ськува-, прикру́чу- хвоста́, *с.* обла́му- кри́ла /лама́ти хребе́т/ *кому*, *(хуліганів)* пристру́нюва-;

--й що /$м^н$ хто/ упоко́рює ◊, покли́каний взя́ти в шо́ри, з-й уко́ська-, упоко́рювач, пристру́ню-, прибо́рку-, $п^к$ гамівни́й, *с.* хребтоло́мний;

СМИРЯ́ТЬСЯ *(з долею)* примиря́тися ◊;

-йся/-ый упоко́рюваний, утихоми́рю-, вгамо́ву-, уко́ську-, бо́рканий, ко́ська-; **-я** що /$м^н$ хто/ примиря́ється ◊, рішений примири́тися;

СМИРИ́ТЬСЯ *д.* замири́тися ◊.

СМОЛКА́ТЬ замовка́ти /з-/, мо́вкну-, затиха́-, ущуха́-, вгава́-, *(звук)* завмира́-; **не с.** і да́лі гомоні-;

--й що мо́вкне ◊, вже ма́й- замо́вклий /ущу́х-, сти́х-, завме́р-/, щора́з ти́хший, *(звук)* щора́з глухі- /сла́б-/;

СМО́ЛКНУТЬ: -кший/-вший ущу́хлий, сти́х- /за-/, завме́р-, Ø.

СМОРКА́ТЬСЯ: -йся що /$м^н$ хто/ ся́кається, зви́клий ся́катися, © с-и ся́катися.

СМОРО́ДИНОВКА *(горілка)* порічня́к.

СМОРЧО́К ☺ $о^к$ шибздик, шме́ндрик; **напомина́ющий /име́ю- вид/ -чка** шибздикува́тий.

СМО́РЩИВАТЬ мо́рщити, змо́рщува-;

--й що /$м^н$ хто/ мо́рщить ◊, зви́клий /с-и/ ♦, $з^м$-й з♦, *(м'яз)* змо́рщувач, для змо́рщення $п^к$ = %;

♦♦♦СЯ $о^к$ криви́тися, жоло́би- ◊;
-йся/-ый мо́рщений, кри́вле-, змо́рщува- /на-/, скри́влю-, жоло́блений, $п^к$ змо́ршкуватий, ± морщащийся;
СМО́РЩИТЬСЯ: -вшийся змо́рщений /на-/, скри́вле-, пожоло́бле-, $п^к$ *(по)*мо́рхлий, Ø;
СМО́РЩЕННЫЙ $жс^н$ поба́бчений ◊.

СМОТР *(військ)* пере́гляд, пара́д*(а)*, *г.* дефіля́да.

СМОТРЕ́ТЬ диви́тися, гляді́ти, $у^р$ зрі-, $ф^р$ ба́чи- [смотре́л? ба́чив?], *(кого)* догляда́- /на-, *(що)* о-/, $ф^р$ задивля́тися [как Вы -ите на як Ви задивля́єтеся на], *(уперто /у що/)* вту́плюва-; с. бессты́жими глаза́- позича́- оче́й у Сірка́; с. блуждающим взгля́дом води́- /зи́рка-, ни́шпори-, перебіга́-/ очи́ма; с. бу́кой ♦ ба́сом /во́вк-/; с. в зу́бы *кому* церемо́нитися з *ким*, потура́ти *кому*; с. в о́ба ♦ обома́; с. во́лком во́вком ди́хати; с. восхищённо ♦ із зірка́ми в оча́х; с. в суть ♦ в ко́рінь; с. за поря́дком гляді́ти ладу́; с. по сторона́м розгляда́тися на всі бо́ки; с. свысока́ ♦ че́рез ве́рхню гу́бу; с. с за́вистью за́здрим о́ком погляда́ти, ♦ за́здрими очи́ма, $ф^р$ ковта́- сли́ну; с. тепе́решними глаза́ми ♦ крізь при́зму сучасности; бо́льно с. се́рце боли́ть ♦; ко́со с. криви́м о́ком погляда́ти, *ф.* дави́- косяка́, подава́ косяки́; не с. за собо́й бу́- неоха́йним ко́ло се́бе; смо́тришь $в^{ст}$ диви́сь [и, с., уже́ несу́т і, д., вже несу́ть]; и смо́тришь $в^{ст}$ і диви́сь!, і як на́слідок [ребя́там надое́ло, и смо́тришь. – уже́ танцу́ют хло́пцям набри́дло, і диви́сь, – уже́ танцю́ють]; -ри́! $о^к$ гляди́ но!, $в^{ст}$ диви́сь!, чого́ до́брого, як стає́ ви́дно, як ба́чимо, крім то́го [а тут, д., ще й земля́нка]; -ри́ лу́чше! роззу́й о́чі!; смотря́ по вре́мени як до ча́су; куда́ твои́ глаза́ -е́ли? де твої́ о́чі були́?;
--й 1. що /$м^н$ хто/ ди́виться ◊, зади́влений, наці́ле- очи́ма, зви́клий ♦, глядач, © спрямува́вши по́гляд, $с^к$ -о́кий [-й с не́жностью ніжноо́кий], *о.* в оча́х [-й с укори́зной з до́кором в оча́х], 2. *(кого)* що догляда́, покли́каний д., догля́да́ч /на-/, 3. що огляда́, за́йнятий о́глядом, огля́да́ч, 4. *(куди /- вікно/)* що вихо́дить, *(- жерло)* поверну́тий, $ф^р$ з ви́глядом на [-й на реку́ з в. на рі́чку]; -й в ко́рень зади́влений у ко́рінь; -й в моги́лу вже на Бо́жій доро́зі, земле́ю па́хне *хто*; -й в о́ба сторо́жкий, пи́льний; -й во все глаза́ сте́жачи в чоти́ри о́ка; -й во́лком з во́вчим по́глядом; -й глаза́ми *кого* на *что* схи́льний /$з^м$-й/ ♦ *чиї́ми* очи́ма на *що*; -й другими глазами наста́влений ♦ по-і́ншому; -й за собо́й оха́йний ко́ло се́бе; -й медве́дем з вовкува́тим по́глядом; -й невооружённым гла́зом © розгляда́ючи го́лим о́ком; -й по сторона́м 1. зади́влений на всі бо́ки, 2. роззя́ва; -й пра́вде в глаза́ з-й гля́нути пра́вді в о́чі; -й свысока́ із зве́рхнім /згі́рдним/ по́глядом; -й сентябрём похму́рий, як ніч; -й с за́вистью заздро́окий, за́здрий; -й сквозь па́льцы недба́лий, недба́ха; -й сме́рти в глаза́ зви́клий ходи́ ко́ло сме́рти; -й с наде́ждой з наді́єю в оча́х; -й с недове́рчивостью з недові́рою в о.; -й со свое́й колоко́льни зви́клий мі́ря- на свою́ мі́рку /копи́л/; -й с умиле́нием розчу́лено зади́вле-; -й тре́звыми глаза́- з твере́зим по́глядом; вперёд -й зади́вле- впере́д; ко́со -й із ско́шеним по́глядом, кривоо́кий, © скоси́вши о́чі; ± глядящий;
ПО♦♦♦ & по♦, як ноже́м уда́рити; ко́со п. гля́нути криви́м о́ком; лю́бо п.! Ви б ба́чили!, ти б ба́чив! [конь – л. п.! кінь – ти б б.!]; *(а там)* -им *(а там)* ви́дно бу́де; как я посмотрю́ як я ба́чу;
ПРИ♦♦♦: п. себе́ *что* нагле́діти собі *що*;
РАС♦♦♦ $о^к$ поба́чити, розпізна́- ◊.
♦♦♦СЯ *(- картину)* $р^к$ гляді́тися, огляда́- [как она́ -ится? як вона́ гляди́ться? /-а́ється?/];
-йся огля́даний /до-, роз-, про-/;
-вший*(ся)* Ø; -я огля́нутий /роз-, про-/;
НАСМОТРЕ́ТЬСЯ $о^к$ нагле́дітися, переба́чити *(всього́)*, напа́с- о́чі;
-вшийся Ø.

СМОТРОВО́Й $о^к$ обсерваці́йний, спостере́ж- [-а́я щель с. о́твір, -е́жна шпа́ра].

СМОТРЯ́: с. где як де; с. как ди́влячись як; с. како́й зале́жить /як/ яки́й; с. когда́, як коли́; с. кому́ як кому́; с. кто як хто; с. по *чему* зале́жно від *чого*, з о́гляду на *що*, як до [с. по обстоя́тельствам як до обста́вин].

СМУ́ТА *ще* заворушення.

СМУ́ТНЫЙ: -ое вре́мя *не* $і^с$ непе́вний час.

СМУЩА́ТЬ бенте́жити, соро́ми-, ні́тити, ні́якови-;
--й 1. що /$м^н$ хто/ бенте́жить ◊, з-й з♦, збенте́жувач, $п^к$ бенте́жний, 2. беспокоящий;
♦♦♦СЯ ні́яковіти, не зна́-, на яку́ ступи́- ◊;
-йся/-ый збенте́жуваний, засоро́млю-, зні́чу-; -я схи́льний /с-и/ ♦, $п^к$ сороми́ливий /сором'язли́-/;
СМУТИ́ТЬСЯ зні́титись ◊;
-вший*(ся)* Ø; -я збенте́жений, засоро́мл-, зніч-, зні́яковілий;
СМУЩЁННЫЙ зні́чений ◊.

СМЫВА́ТЬ змив/ати /від-/; с. позо́р витру́ювати ганьбу́; как водо́й -ы́ло $о^к$ як мітло́ю замело́;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́, зви́клий ♦, з-й зми́-, ~а́льник, ~а́ч, ~а́йло, $п^к$ зми́вчий + %, $с^к$ зми́й- [зми́йгріх];
СМЫВА́ТЬСЯ *(- фарбу дощем)* оббіга́ти; $жс^н$ *(ушиватися)* линя́-;
-йся/-ый зми́ваний /від-/, $п^к$ змивни́й, відмивни́й; -я $жс^н$ р-й злиня́ти /ушитися/;
СМЫТЬ: -вший кро́вью оби́ду © зми́вши обра́зу кро́в'ю;
СМЫ́ТЬСЯ $жс^н$ злиня́ти ◊.

СМЫКА́НИЕ $о^к$ стуля́ння, $д^к$ сту́лення.

СМЫКА́ТЬ стуля́ти, замика́- /з-/, бли́зи- /зближа́-/ впритул, *(лави)* сті́снюва-, стісня́-, *(очі)* заплющува-, жму́ри-, /*не зовсім*/ примика́-; не с.

глаз не ♦ /склепля́-/ оче́й;
--й що /$м^{н}$ хто/ стуля́ ◊, зви́клий ♦, з-й стули́-, $п^{к}$ = %, $с^{к}$ стули́- [нестули́губа], © стуля́ючи; **не -й глаз** пильно́кий;
СОМКНУ́ТЬ *(уста)* примкну́ти, *(зуби)* зці́пи-; ◊; *(очі) д.* звести́ [**не -кну́ глаз** не -ду́ оче́й];
СМЫКА́ТЬСЯ бли́зитися /зближа́-/ впритýл ◊, $ф^{р}$ зіступа́-, *(- партії)* об'є́днува-;
-йся/-ый 1. зближуваний в., об'є́дну-, 2. заплю́щу-, скле́плю-, сту́лю-, зці́плю-, сті́сню-; **-я** з-й стули́тися ◊, $п^{к}$ змичний;
СОМКНУ́ТЬСЯ: **–вшийся** за́мкнутий /зі-/, за́мкнений /зі-/, скле́пле-, сту́ле-, зці́плений;
СО́МКНУТЫЙ *(- зуби)* сти́снутий, зці́плений ◊.
СМЫСЛ $о^{к}$ суть, су́тність, єство́, квінтесе́нція, вну́трішня приро́да, раціона́льне зерно́, ко́рінь, душа́, си́ла, поня́ття [**в широ́ком -ле** в широ́кому поня́тті]; **без -ла** без глу́зду; **нет -ла** нема́ ра́ції; **в буква́льном /положи́те-, отрица́те-/ -ле** буква́льно /позити́в-, нега-/; **в не́котором -ле** до де́якої мі́ри, де́якою -ою, сказа́ти б [**он, в и. -ле, и́дол** він, с. б, і́дол], тро́хи [**в и. -ле врач** т. лі́кар]; **в э́том -ле** під цим о́глядом; **по -лу** *(за)* змі́ст-.
СМЫ́СЛИТЬ: -ящий = **поимающий.**
СМЫСЛООБРАЗУ́ЮЩИЙ сенсотво́рчий /змісто-, смисло-/.
СМЫ́ЧКА $о^{к}$ супря́га, спі́лка, єдна́ння, побрати́мство, співпра́ця, брата́ння.
СМЫЧО́К $о^{к}$ лучо́к.
СМЫШЛЁНЫШ тяму́ха.
СМЯГЧА́ТЬ м'якши́ти, пом'якш/ува-, /з-/, уласка́влю-, $о^{к}$ зла́гідню-, *(біль)* поле́гшу-, зме́ншу-, *(провину) ю.* $р^{к}$ відтя́жу-;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, з-й по♦, ~увач, м'якши́ло, для ~ення, $п^{к}$ м'якшу́чий + %, *ю.* відтя́жливий [**-щие обстоя́тельства** -ві обста́вини];
СМЯГЧИ́ТЬ злагідни́ти ◊;
♦♦♦СЯ м'я́кшати, м'ягчі́-, *(біль)* ле́гша-;
-йся/-ый м'я́кшений, пом'я́кшува-, поле́гшу-, відтя́жу-; **-я** уласка́влю-, зла́гідню-;
СМЯГЧИ́ТЬСЯ відсе́рдитися, злагідні́ти, відта́ну- /$п^{о}$ відте́плі-/ се́рцем ◊, *(- біль)* поле́гша-.
СМЯГЧЕ́НИЕ *(вироку)* $о^{к}$ поле́гшення.
СМЯТЕ́НИЕ $п^{рн}$ замі́шання, $о^{к}$ переполо́х, заворýшення, ро́зрух.
СМЯ́ТИЕ > СМИНАНИЕ.
СНАБЖА́ТЬ постача́ти *кому що*, споряджа́- /забезпе́чува-/ *кого чим/кому що*, наділя́- *кому що*;
--й 1. що /$м^{н}$ хто/ постача́ *кому що* ◊, р-й ♦, з-й забезпе́чи-, для забепе́чення, за́йня́тий -ям, доставни́к, постача́ль-, доставе́ць, $п^{к}$ поста́вчий /до-/ + %, 2. що прироблі́я, з-й приробити, $п^{к}$ = %, © приробля́ючи; **-й примеча́ниями** © даючи́ примі́тки;
-йся/-ый 1. забезпе́чуваний, споря́джу-, приста́влю-, 2. приро́блю-, прилашто́ву-, обла́дну-.
СНАБЖЕ́НЧЕСКО-СБЫТОВО́Й *(відділ)* $р^{в}$ постача́ння і збу́ту.
СНА́ДОБЬЕ *(знахарське)* $о^{к}$ ча́р-зі́лля.
СНАРУ́ЖИ $ф^{р}$ назве́рх.
СНАРЯ́Д *(гармати)* га́рматень, *г.* стрільно́;
СНАРЯ́ДЫ *(спортивні)* $з^{е}$ при́лади.
СНАРЯЖА́ТЬ споряджа́ти /*(куди)* ви-, $о^{к}$ виправля́-/;
--й що /$м^{н}$ хто/ споряджа́ ◊, зви́клий ♦, з-й споряди́-, для споря́дження, за́йня́тий -ям, $р^{к}$ споря́дник /розпо-/, $п^{к}$ споря́дчий, споря́дний + %;
-йся/-ый споря́джуваний /ви-/, випра́вля-, лашто́-, ришто́-, ла́годжений.
СНАРЯЖЕ́НИЕ *(воїна)* ришту́нок, амуні́ція, *(лицаря)* обладу́нок, *г.* ви́лад, ви́ряд, лашту́нок, ви́пра́ва.
СНАЧА́ЛА $о^{к}$ передо́м, наприпоча́тку, $ф^{р}$ зра́зу [**де́ти с. боя́лись** ді́ти з. боя́лися], *о.* від Ада́ма.
СНА́ШИВАТЬСЯ > ИЗНАШИВАТЬСЯ.
СНЕГООЧИСТИ́ТЕЛЬ снігочи́сник, снігочи́ст.
СНЕГООЧИСТИ́ТЕЛЬНЫЙ сніговідкидни́й, *к.* снігочи́с-.
СНЕГОУБО́РКА снігочи́щення.
СНЕГОУБО́РОЧНЫЙ снігочи́сний.
СНЕДА́ТЬ суши́ти, ї́с-, гри́з-, $о^{к}$ точи́-, підто́чува-, розпира́- від [**-а́ет за́висть** -а́ від за́здрощів];
--й що /$м^{н}$ хто/ гризе́ ◊, зви́клий г., з-й загри́з- /ви́суши-/, $п^{к}$ гризьки́й, гризу́чий;
-йся/-ый гри́зений, су́ше-, му́че-, то́мле-, то́че-, підто́чува-, ї́дже-.
СНЕ́ЖНЫЙ & вічносніго́вий.
СНИЖА́ТЬ спуска́ти /о-/, зни́жува- /по-, *г.* об-/, знижа́- /по-, об-/, зме́ншу-, *(платню)* рі́за-, обрі́зува-; **с. тре́бовательность** попуска́- ві́жки /поводи́/, $с^{у}$ опуска́- пла́нку;
--й що /$м^{н}$ хто/ спуска́ ◊, зви́клий ♦, з-й зме́нши-, за́йня́тий спу́ском, зме́ншувач, скоро́чу-, $п^{к}$ спускови́й, спускни́й + %, для зме́ншення; **-й расхо́ды** з-й зме́нши- ви́тра́ти;
СНИ́ЗИТЬ *(ціну)* спусти́ти; ◊;
СНИЖА́ТЬСЯ спуска́тися ◊;
-йся/-ый зни́жуваний /по-, об-/, зме́ншу-, скоро́чу-, спу́сканий, $п^{к}$ спускни́й;
СНИ́ЗИТЬСЯ спусти́тися ◊;
сни́зивший(ся) Ø; **-я** зни́жений ◊ → **-йся.**
СНИЖЕ́НИЕ $о^{к}$ спуск, *(рівня)* паді́ння, *(курсу акцій)* $е^{к}$ реду́кція; **с. себесто́имости** зме́ншення собіва́ртости.
СНИМА́ТЬ зніма́ти, здійма́-, *(копію)* роби́-, *(з потяга)* зса́джува-, *(вирок)* касува́-, *г.* відклика́-, *(кого)* фотографува́-, *г.* світли́-, *(біль)* тамува́-, вгамо́ву-, *(останню сорочку)* здира́-, *(пропозицію)* бра́- наза́д, *(побої) ю.* засві́дчува-, *(з роботи)* звільня́-; **с. го́лову** стина́- /скру́чува-/ го́лову; **с. запре́т** касува́- /*г.* відклика́-/ заборо́ну; **с. кварти́ру** найма́- поме́шкання; **с. ма́ску** = **сбра-**

сывать м.; **с. ме́рку** бра́- мір*(к)*у; **с. напряжённость в отноше́ниях** удобродýшнюва- стосýнки; с. **показа́ния** відбира́- свідчення; с. **с /веще-во́го, пищево́-/ дово́льствия** спи́сува- з постача́ння /о́дягом, харча́ми/; **с. скры́той ка́мерой** фільмува́- потайно́ю ка́мерою; **с. со счёта** *(гроші)* вибира́-; с. **с предохрани́тельного взво́да /с предохрани́теля/** відбезпе́чува-; **с.** с **себя́ отве́тственность** умива́- ру́ки; **с. противоре́чие** усува́- супере́чність; с. **стру́жку** с *кого* скрома́ди- мо́ркву /накру́чува- хвоста́/ *кому*; **с. тяжёлое настрое́ние** *кому* розпого́джува- *кого*; с. **фильм** фільмува́-, накру́чува- фільм;

--й 1. що /$м^н$ хто/ здійма́ ◊, призна́чений зняти, *т.* зніма́ч, $п^к$ знімчий + %, для зняття /знімання/, © зніма́ючи, $с^к$ здійми́- [Нездійми́нога], 2. що фотографу́є, фото́граф, $п^к$ = %, 3. що найма́, найма́ч, 4. тамува́льний, © таму́ючи, 5. *ю.* засвідчувач, 6. що звільня́; **-й боль** протибольови́й; **-й допро́с** допи́тувач; **-й запре́т** $з^г$-й скасува́- заборону; **-й кварти́ру** найма́ч поме́шкання, квартиронайма́ч; **-й ме́рку** відбо́рець мірки; **-й сли́вки /пе́нки/** збира́ч вершків; **-й после́днюю руба́шку** з-й /готовий/ зде́р- оста́нню соро́чку; **-й противоре́чие** з-й усу́ну- супере́чність; **-й стру́жку** покли́ка- накрути́- хвоста́; **-й фильм** фільмар, фільмува́льник, $п^к$ фільмува́льний; **-й ша́пку пе́ред** *кем* р-й вклони́тися *кому*;

СНЯТЬ *(рукою) г.* віді́йняти, *(фільм)* накрути́-, зафільмува́-; ◊; **с. напряже́ние** ви́пусти- па́ру; с. **ча́ры** розби́- ча́ри.

ЗАСНЯ́ТЬ *(на плівку)* зафіксува́-, *(фільм)* зафільмува́-, накрути́-; ◊;

-вший Ø;

СНИМА́ТЬСЯ роби́ти фо́то; ◊;

-йся/-ый 1. здійманий, здир-, зса́джув-, касо́в-, $п^к$ знімчий, $к^н$ зні́мний, 2. фотографо́ва-, 3. на́йма-, 4. тамо́ва-, угамо́ву-, 5. засвідчу-, 6. звільню-, ± СЪЁМНЫЙ;

СНЯ́ТЫЙ *(фільм)* накру́чений; ◊.

СНИ́МОК *(фото) г.* світли́на, зні́мка.

СНИ́СКИВАТЬ здобува́ти, придбава́-; с. **дове́рие** $о^к$ запобіга́ти віри;

--й що /$м^н$ хто/ здобува́ ◊, охо́чий ♦, з-й здобу́-; **-й дове́рие** запобіга́ч віри; **-й сла́ву** з-й зажи́сла́ви;

-ый здобу́ваний, зажи́в-, запобі́г-.

СНИСХОДИ́ТЕЛЬНЫЙ *г.* ви́розумілий.

СНИСХОДИ́ТЬ спуска́тися до *чийого* рівня, *(поблажливо ставитися)* дава́ти пільгу /поле́гшу, побла́жку/, ма́- зглядь /се́рце, Бо́га в се́рці /животі/, *(з небес)* схо́ди-; **с. к** *кому* уважа́- *кому*;

--й що /$м^н$ хто/ спуска́ється до ◊, гото́вий да́ти пільгу /зглянутися/, $п^к$ побла́жливий, вибачли-, ми́лости-, *г.* ви́розумілий;

СНИЗОЙТИ́ зми́луватися, згля́ну- на сльо́зи, піти́ на побла́жку, зійти́ з не́ба, ◊, *(злагідніти)* зласка́витися, зроби́ти ла́ску.

СНИСХОЖДЕ́НИЕ $ф^р$ по́пуст[к], жа́лування, зглядь, до́брість, поле́гша, се́рце [**име́ть с.** ма́ти с.], *г.* ви́розумілість, ви́розуміння, $ж^м$ побла́жка; **без вся́кого -ния** суво́ро, по-ста́лінськи.

СНИ́ТЬСЯ ба́чити у сні, сни́тися, *(вочевидь)* увижа́-;

-йся що сни́ться, ба́чений у сні;

НАСНИ́ТЬСЯ $о^к$ насні́ти;

-вшийся насні́лий, Ø;

ПРИСНИ́ТЬСЯ насни́тися /при-/ ◊;

-вшийся Ø.

СНО́ВА & *г.* знова́.

СНОВА́ТЬ 1. снува́ти, *(думки) о.* пря́с-, 2. ша́ста-, сновига́-, шве́ндя-, тиня́тися, ве́шта-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ сну́е, покли́каний ♦, $з^г$-й за♦, за́йнятий снува́нням, снува́льник, $п^к$ снува́льний, 2. що шаста ◊, зви́клий ш., снови́га, шве́ндя, © сновига́ючи, у неспи́нному ру́сі *(*туди́-сюди́*)*;

ЗАСНОВА́ТЬ *(павутинням)* обснува́ти ◊;

ПЕРЕ♦♦♦ перемере́жити, переснува́- ◊;

СНОВА́ТЬСЯ *(- хмари, дим)* клубо́читися, *(- туман)* стели́-; ◊;

-йся 1. *т.* засно́вуваний, 2. снови́га-;

СНОВИДЕ́НИЯ $м^н$ $о^к$ со́нні ма́ри.

СНОГСШИБА́ТЕЛЬНО! умре́ш! ◊;

СНОГСШИБА́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ запридýшні[и]й, землетру́сний, умре́ш який [**-й ром** у. я. ром], ± **потрясающий.**

СНОП *(променів)* жмут.

СНОПОВЯЗА́ЛЬЩИК снопов'я́з.

СНОРО́ВКА $о^к$ хист, спір [**с. в рука́х** с. у рука́х].

СНОС: -су нет *чему* ві́чне *що*; **подлежи́т -су** нале́жить зне́сти́.

СНОСИ́ТЬ 1. > ИЗНАШИВАТЬ, 2. *(кого)* виде́ржувати, вите́рплю-, 3. *(з рахунку)* спи́су-; **не с. головы́** *кому* накладе́ голово́ю *хто*;

--й 1. що /$м^н$. хто/ зно́сить ◊, з-й зне́сти́, ± **нося-щий**, 2. що виде́ржує ◊, з-й ви́держати, 3. що списує, для спи́сування, за́йнятий -ям;

СНЕСТИ́: с. го́лову стя́ти го́лову;

-вший Ø; **не -й головы́** © накла́вши голово́ю;

СНОСИ́ТЬСЯ $о^к$ спілкува́тися, контактува́-, ма́ти конта́кт;

-йся 1. що /$м^н$ хто/ спілку́ється ◊, зви́клий ♦, р-й сконтактува́тися, *о.* у конта́кті; **-я с** *кем* у конта́кті з *ким*; **-йся/-и́мый** 1. що зно́ситься, призна́чений на знос, зно́шува-, 2. виде́ржу-, перено́шу-, вите́рплю-, 3. спи́су-;

СНЕСТИ́СЬ сконтактув/а́тися, зв'яза́-;

-сшийся що ~ався ◊, сконтакто́ваний ◊.

СНО́СНО $о^к$ сяк-та́к, можли́во;

СНО́СНЫЙ $о^к$ нічоге́нький, можли́вий, ненайгі́рший, незле́цький.

СНОТВО́РНЫЙ *(порошок)* $о^к$ насо́нний, снодій-.

СНОШЕ́НИЯ *мн оК* стосу́нки, зв'язки́, *(залізницею)* сполу́чення.
СНЮ́ХИВАТЬСЯ лига́тися, зню́хува-;
-йся що /*мн* хто/ знюхується ◊, гото́вий злига́ти-;
СНЮ́ХАТЬСЯ: -вшийся *р.* злига́ний, Ø.
СОА́ВТОР *оК* співтворе́ць.
СОБА́КА: с. ла́ет – ве́тер но́сит *а.* соба́ка бре́ше, а карава́н іде́; **вот где с. зары́та!** аж о́сь воно́ що!, ось де закови́ка!, *д!* ВОТ; **-ке – соба́чья смерть** катю́зі по заслу́-, соба́ці соба́ча с.
СОБАКОВО́Д соба́чник, псар.
СОБА́ЧИЙ: -чья душа́ *л.* зану́да.
СОБА́ЧИТЬ; ПРИСОБА́ЧИТЬ приспосо́бити.
НА♦♦♦СЯ наламáтися, *жн* набушла́ти-; ◊;
-вшийся набушла́чений, *кн* призвичає-, *зп* насоба́че-, Ø.
СОБЕСЕ́ДОВАТЬ: --й що веде́ бе́сіду, комуніка́тор, співбе́сідник + **разговаривающий.**
СОБИРА́ТЕЛЬСКИЙ збира́цький.
СОБИРА́ТЕЛЬСТВО призби́рування, збира́цтво.
СОБИРА́ТЬ збира́ти, *(з долу)* /під-/, *(люд)* склика́-, ску́пчува-, *(збірку)* призби́ру-, *(куди)* рихтува́ти, ла́годи-; **с. в скла́дки** бри́жи-; **с. до кро́шки /по кро́шкам/** визби́рува-; **с. единомы́шленников** збира́- як ма́тка бджолу́ до ву́лика;
--й що /*мн* хто/ збира́ ◊, на<u>в</u>чений ♦, покли́<u>к</u>а- зібра́-, для збо́ру, за́йнятий -ом, збира́ч, призби́рув- /ви-/, склада́льник, склада́ч, *пК* зби́рчий, збиру́щий, *з.* збо́рчий + %, *сК* збира́й- [**-ая ли́нза** збира́й-лі́нза, лі́нза-збира́ч]; **-й в кула́к = концентрирующий; -й на сто́л = накрываю- на с.; -й недои́мки** збира́ч зале́глости /недоплáти/;
СОБРА́ТЬ *о.* скла́сти /склеї-, зве́сти/ доку́пи ◊; **с. в одно́ це́лое** зібра́ти д.; **с. воеди́но** *оК* стули́-д., *о.* наниза́- на одну́ ни́тку; **с. ко́сти** *г.* позбира́тися [**косте́й не -ёшь** не позбира́єшся];
НА♦♦♦: -вший*(ся)* Ø; **-я** назби́раний;
♦♦♦СЯ збира́тися, ма́ти на́мір, хоті́-, *(де)* схо́дитися доку́пи, назби́рува-, *(куди)* рихтува́-, ла́годи-, *(в гості)* вибира́-, *(додому) жм* бра́-, *(- спогади)* сплива́-; **с. +** *до* ма́ти [**мы -а́лись е́хать** ми ма́ли ї́ха-]; **с. вме́сте** збира́тися доку́пи; **с. в похо́д** *ф-р* убира́-; **с. в скла́дки** бри́жи-; **с. в хорово́д** сплі́тати ко́ло; **с. с ду́хом** набира́тися ду́ху; **с. с мы́слями** хо́лодно зва́жувати; **с. с си́ла-** збира́тися з си́лою; **не с.** *(іти)* і в ду́мці не ма́ти;
-йся/-ый зби́раний, призби́рува- /ви-, на-/, скли́ку-, гурто́-, ску́пчу-, гото́-, лашто́-, рихто́-, споря́джу- /ви-/, стя́ганий, скла́д-, *пК* збі́рни́й, */- гроші/* збірко́вий; **-я** гото́-, з на́міром, з ду́мкою, з мето́ю, *г.* наста́влений, *фр* майбу́тній [**-я на пе́нсию** м. пенсіоне́р], © ма́ючи на́мір; **-я в кула́к** зосере́джува-, концентро́-; **-я в скла́дки** збри́жу-, *фр* збри́же-; **-я с ду́хом** спра́глий набра́тися ду́ху; **-я с мы́слями** с-и хо́лодно зва́жувати; **-я с си́лами** рі<u>ше</u>- зібра́тися з си́лою;

СОБРА́ТЬСЯ *(хутко)* збі́гтися, *(діяти)* нала́годи- ◊, *д.* злаштува́-, *фр* скла́с- [**всё вме́сте -лось** все доку́пи -ося]; **с. вме́сте** *(- напасті)* збі́г- доку́пи; **с. с мы́слями** прийти́ до па́м'яті, зібра́- думки́ доку́пи; **с. со сре́дствами на** *что* стягну́тися на; **с. с си́лами** зібра́- /здобу́-/ на си́лі, *р.* змогти́ся; **с. уходи́ть** взя́- за ша́пку;
-вший*(ся)* Ø; **-я** зі́браний ◊; **-я со сре́дствами** © стягну́вшися;
СО́БРАННЫЙ зі́браний, ви́збира- ◊; **с. в одно́м ме́сте** при ку́пі; **с. в скла́дки** збри́жений.
СОБЛАЗНИ́ТЕЛЬНЫЙ *оК* манли́вий.
СОБЛАЗНЯ́ТЬ ИСКУША́ТЬ, мани́-, зама́нюва-;
--й що /*мн* хто/ спокуша́ ◊, охо́<u>ч</u>ий ♦, з-й /го<u>т</u>о́вий/ спокуси́-, споку́сник, зва́б-, зві́д-, *по* переле́с-, *пК* споку́сливий, звабли́-, прива́бли-, знадли́-, зама́нли-;
СОБЛАЗНЯ́ТЬСЯ піддава́тися на споку́су ◊;
-йся/-ый споку́шуваний, зва́блюва-, зна́джу-, підма́ню-, зво́джу-; **-я** легки́й на споку́су;
СОБЛАЗНИ́ТЬСЯ пона́дитися /пова́д-/ на *що* ◊;
-вший*(ся)* Ø; **-я** споку́шений, зва́бле-, зна́дже-, підма́нутий.
СОБЛЮДА́ТЬ пантрува́ти /пильнува-, допильно́ву-, гляді́ти/ *чого*, *(закон)* дотри́мувати*(ся)* *чого*, шанува́ти, вико́ну-, *(чергу)* не пору́шу-, трима́ти; **с. пра́вила ве́жливости** бу́- че́мним; **с. прили́чие** шанува́тися, трима́ти ма́рку /фасо́н/;
--й що /*мн* хто/ дотри́мує ◊, зви<u>к</u>лий д., *зг*-й /з-й/ дотри́ма-; **стро́го -й** © пи́льно дотри́муючи; **-й зако́нность** законослу́шний /право-/; **-й ме́ру в** *чём* з-й дотри́ма- мі́ри; **-й нейтралите́т** нев[й]тра́ль-; **-й пра́вила прили́чия** з-й шанува́тися;
-йся/-ый дотри́муваний, доде́ржу-, допильно́ву- /при-/, пильно́-, вико́ну-, не пору́шу-;
СОБЛЮСТИ́: с. форма́льности доде́ржати фо́рми.
СОБЛЮДЕ́НИЕ: с -нем *чего* доде́ржуючи *що*.
СОБО́Й із се́бе [**хороша́ с.** га́рна з се́бе; **недово́лен с.** незадово́лений із се́бе].
СОБОЛЕ́ЗНОВАНИЕ *оК* ви́яв співчуття́, ви́слів /ви́словлення, сло́во/ с., співчува́ння, спі́вбіль, співболі́ння.
СОБОЛЕ́ЗНОВАТЬ співчува́ти, висло́влю- співчуття́, *(кому)* співболі́ти *(се́рцем, душе́ю)* з *ким*, діли́- го́ре, вболіва́- за *кого*;
--й що /*мн* хто/ співчува́ ◊, с-и ♦, спо́внений жалю́, співболі́льник, *пК* співчутли́вий, *оК* вболіва́льницький, уболіва́льний.
СОБРА́НИЕ *оК* схо́дини, ві́че, *зн* збирани́на, збіго́висько, *з-в* шано́вна грома́да [**уважа́емое с.!** шано́вна грома́до!], *(творів)* збі́рка, *г.* зі́брання, *(дайджест)* зби́ранка.
СОБСТВЕННОРУ́ЧНО *к.* власно́ру́ч, само́ру́ч.
СО́БСТВЕННЫЙ *(- вагу)* чи́стий; **по -ой инициати́ве /жела́нию/** на вла́сну ру́ку.

СОБУТЫ́ЛЬНИК *о*[к] однопля́шник.
СОБУТЫ́ЛЬНИЧАТЬ *о*[к] чаркува́тися.
СОБУТЫ́ЛЬНИЧЕСТВО чаркува́ння.
СОБЫ́ТИЕ *ф*[р] приго́да.
СОБЫТИ́ЙНЫЙ *к*[н] поді́євий, *р*[к] сюже́тний; **-ая канва́** сюже́тна лі́нія, кістя́к поді́й.
СОВА́ТЬ со́вати, су́ну-, пха́-, стромля́- *(в ніс)* ти́ця-; **с. го́лову в петлю́** ліз- на роже́н /попере́д ба́тька в пе́кло/; **с. нос** пха́ти но́са;
сую́щий що /*м*[н] хто/ пха́є ◊, з-й /узя́вшись/ всу́нути /за-, під-/, зви́клий /на́вчений/ пха́-, со́вало, © пха́ючи; **-й го́лову в петлю́** гото́вий лі́зти на роже́н /у за́шморг, попере́д ба́тька в пе́кло/; **-й нос** зви́клий пха́- но́са; **-й по́д нос** © с-и ти́ця- під ніс;
СУ́НУТЬ суну́ти, підсу́нути ◊;
♦♦♦СЯ со́ватися ◊; **не су́йся** не лізь; **не су́йся в чужи́е дела́** не твоє́ ме́леться *(*не біжи́ з коше́м*)*; **куда́ ни су́нься** *о*[к] хоч куди́ поткни́ся;
сую́щийся що /*м*[н] хто/ пха́ється ◊, со́ваний, зви́клий пха́тися; **-я со свои́м но́сом** зви́клий пха́ти сво́го но́са;
ОСУ́НУТЬСЯ *о*[к] ви́худнути /с-/, зни́діти;
-вшийся змарні́лий, ви́худ- /с-/, *п*[к] марни́й, *(ґрунт)* обсу́нутий, Ø.
СОВЕРША́ТЬ чини́ти, роби́- дове́ршува-, доко́ну-, *г.* попо́вню-, *у*[р] верши́ти, */молитву/* ді́я-, *(діла)* твори́-, *(злочин)* кої́-, *(обряд)* відбува́-; **с. богослуже́ние** пра́ви- слу́жбу Бо́жу; **с. погребе́ние** погріба́-, віддава́- землі́;
-й, що /*м*[н] хто/ здійснює ◊, з-й /гото́вий/ вчини́ти, здійснювач, викона́вець, творе́ць, *(злочин)* винува́тець, лиході́й, *к*[н] зловми́сник; **-й вели́кие дела́** подви́ж-, творе́ць вели́ких діл; **-й движе́ния = двигающи́йся**; **-й колеба́ния** з[м]-й колива́тися; **-й нападе́ние** напа́сник, © напада́ючи; **-й переворо́т /по́двиг/** здійснюючи пере́воро[о́]т /по́двиг/; **-й преступле́ние** що кої́ть зло́чин, злочи́нець; **-й рабо́ту** викона́вець робо́ти; **-й экспеди́цию /прове́рку +/** за́йнятий *чим*;
СОВЕРШИ́ТЬ *о*[к] вдія́ти [**с. чу́до** в. ди́во]; **с. наси́лие** *е*[в] злама́- печа́ті; **с. побе́г** утекти́; **с. поса́дку** призе́млитися; **с. преступле́ние** *о.* взя́ти гріх на ду́шу; **с. прогу́лку в лес /по́ле/** піти́ /ви́й-/ на приро́ду;
СОВЕРША́ТЬСЯ *о*[к] ді́ятися ◊;
-йся/-ый здійснюваний, викону- /до-/, дове́ршу-, попо́вню-, тво́рений, ро́бле-, чи́не-, ко́є-, ді́я-; **-я** відбу́ва-; **-я по окру́жности** *(рух)* колови́й;
СОВЕРШИ́ТЬСЯ споді́ятися ◊; **-и́лось** ста́лося, споді́ялось;
-вший(ся) Ø; **-я** здійснений, ви́кона-, споді́я-, дове́рше-, *(факт)* доко́на-, *(злочин)* ско́є-.
СОВЕРШЕ́ННО *о*[к] абсолю́тно [**с. секре́тно** а. тає́мно], *ф*[р] геть, до ре́шти, достеме́нно [**с. одина́ковый** д. таки́й са́мий], на́чисто, аж [**с. никако́й ро́ли** аж ніяко́ї ро́лі], та́к таки [**с. ничего́?** т.-т. нічо́го?], *о*[к] до ни́тки [**с. забы́л** забу́в до н.]; **с. ве́рно** *з.* авжеж таки та́к; **с. оди́н** самоди́н; **с. так** досто́ту; **с. секре́тно** *о*[к] стро́го секре́тно, цілко́м тає́м-, конфіденці́й-, *г.* довіро́ч-;
СОВЕРШЕ́ННЫЙ *о*[к] дове́ршений, ви́робле- ◊.
СОВЕРШЕ́НСТВО *ф*[р] ви́щий пілота́ж; **в -ве** так, що ні дода́ти ні відня́-, *д.* перфе́ктно.
СОВЕРШЕ́НСТВОВАТЬ удоскона́лювати, *о*[к] доскона́ли-;
-й що /*м*[н] хто/ вдоскон/а́лює, з-й /покли́ка-/ удоскона́лити, для ~а́лення, за́йнятий -ям, *п*[к] = %;
♦♦♦СЯ доскона́литися ◊;
-йся доскона́лений, вдоскона́люва-.
СО́ВЕСТИТЬСЯ *ф*[р] не ма́ти со́вісти [**он -и́лся красть** він не мав с. кра́сти];
-йся ще не зо́всім безсо́вісний, Ø;
УСО́ВЕСТИТЬСЯ *о.* побоя́тися Бо́га ◊.
СО́ВЕСТЬ: чи́стая с. у *кого* ма́є чи́сту ду́шу *хто*; **-сти хвати́ло у неё** і де її со́вість була́?
СОВЕ́Т: по сове́ту на пора́ду.
СОВЕ́ТОВАТЬ ра́дити, дава́- ра́ду, *о*[к] дора́джу-;
-й що /*м*[н] хто/ ра́дить ◊, метки́й /ще́дрий/ на пора́ди, з пора́дою на уста́х, зви́клий ♦, *(до)*ра́дник, даве́ць пора́д, пора́дько, *п*[к] пора́дливий, ра́дний, дора́дчий;
ПРИ♦♦♦ дора́дити, *о.* підда́- ду́мку ◊;
-йся *(з ким)* зви́клий /з[г]-й, гото́вий/ ра́дитися;
-вший Ø;
ПО♦♦♦СЯ: -вавшись *г.* ра́да-в-ра́ду.
СОВЕ́ТСКИЙ сові[є́]тський, *і*[р] солове́ць-; **С. Сою́з** *і*[р] Солове́цький Сою́з.
СОВЕЩА́ТЬСЯ *о*[к] обра́джуватися.
СОВЛАДА́ТЬ *д*[к]: **с. с** *чем* упо́ратися з *чим*, да́ти ра́ду *чому*, подола́- /поду́ж-/ *що*, взя́- го́ру над;
-вший с собо́й © опанува́вши себе́, подола́вши свій страх /гнів +/.
СОВМЕСТИ́МОСТЬ: с. програ́мм сумі́сність програ́м.
СОВМЕ́СТНО *(з ким)* на спі́лку, *(удвох)* обопі́льно, в па́рі, на па́ру, *(жити)* при ку́пі;
СОВМЕ́СТНЫЙ *о*[к] гуртови́й, обопі́льний.
СОВМЕЩА́ТЬ сполуча́ти, пое́днува-, суміща́-;
-й що /*м*[н] хто/ пое́днує ◊, зви́клий п., з-й /покли́ка-/ поєдна́-, сумі́сник, пое́днувач, *п*[к] одноча́сно за́йнятий, сумі́сницький + %; **-й** *какие* **до́лжности** одноча́сно за́йнятий на *яких* поса́дах; **-й прия́тное с поле́зным** © є́дна́ючи прие́мне з ко́рисним;
-йся /-ый/ пое́днуваний, сполу́чу-, сумі́щу-;
-и́мый ле́гко пое́днуваний /+ **-ый**/, *п*[к] сумісни́й, сполучни́й; **-мая програ́мма** сумі́сна програ́ма.
СОВОКУПЛЯ́ТЬ сполуча́ти, *к*[н] усуку́пнювати;
-я́ющий > соединяющий;
СОВОКУПЛЯ́ТЬСЯ 1. = ◊, 2. зляга́тися, парува́-, *ю.* ма́ти стате́ві зно́сини;

-йся що /$м^н$ хто/ ма́є с. з. ◊, паро́ваний, зви́клий м. с. з.

СОВОКУ́ПНОСТЬ $о^к$ ці́лість, усе́ ра́зом; **по -ти преступле́ний** ра́зом за всі зло́чини.

СОВПАДА́ТЬ збіга́тися, *м.* /*- лінії*/ пристава́ти, © рипада́- на *що* [**вы́езд -а́ет с пра́здником** ви́їзд -а́ на свя́то], *(- риси)* то́чно повто́рюватися;

--й що збіга́ється ◊, то́чно повто́рюваний, *(- геометричні фігури)* з-й приста́ти, $п^к$ *м.* збі́жний, приста́й-, /*- погляди*/ одна́ковий, таки́й са́мий, іденти́чний, одни́м ду́хом на́тхнутий /© ди́хає/.

СОВПАДЕ́НИЕ: с. благоприя́тных обстоя́тельств збіг щасли́вих обста́вин, *ф.* лахва́.

СОВРАЩА́ТЬ зво́дити (з путтю́), спокуша́-, розбе́щув-; **с. с пути́ и́стинного** збива́- на мані́вці;

--й що /$м^н$ хто/ зво́дить з п. ◊, з-й спокуси́ти, за́йнятий розбе́щуванням, споку́сник, зві́д-, розбе́щувач, $у^р$ спокуси́тель, $п^к$ споку́сницький, зва́бни- + %; **-й с пути́ и́стинного** з-й зби́ти на м.;

-йся/-ый зво́джуваний з путтю́, споку́шу-, розбе́щу-;

СОВРАТИ́ТЬ $п^о$ зби́ти з путтю́ ◊.

СОВРЕМЕ́ННИК *(тих часів)* тогоча́сник.

СОВРЕМЕ́ННЫЙ $о^к$ новоча́сний, $д^{-к}$ осуча́сне-.

СОВСЕ́М: он с. не наш $г^р$ ду́же він наш!; **с. в друго́м ме́сте** аж десь у дру́гім мі́сці.

СОГБЕ́ННО $о^к$ пригі́нці;

СОГБЕ́ННЫЙ $о^к$ спинозі́гнутий, *(- ходьбу +)* пону́рий.

СОГЛА́СЕН *(!)* зго́да!.

СОГЛАСИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ поєдна́вчий.

СОГЛА́СНО[1] $п^{рк}$ як [**с. мои́м да́нным** як на мої дані], як ка́же [**с. зако́ну** + як ка́же зако́н +].

СОГЛА́СНО[2] $п^р$ *(гомоніти)* як струна́ до струни́; **с. с** *чем* $ф^р$ у па́рі з;

СОГЛА́СНЫЙ & *і.* *су́голось;

СОГЛА́СНАЯ *(літера)* при́голосівка.

СОГЛАСО́ВАННО /-НЫЙ/ $о^к$ узгі́днено /-ний/, *(з ким)* **в** порозумі́нні з *ким.*

СОГЛАСО́ВЫВАТЬ узго́джувати /по-/, узгі́дню-; **с. с усло́виями** пристосо́ву- до умо́в;

-у́ющий/-о́вывающий що /$м^н$ хто/ узго́джує ◊, зви́клий ♦, покли́каний узго́ди-, для узго́дження, за́йнятий -ям, $п^к$ пого́джувальний /уз-/ + %, © с-и ♦, $р^в$ узго́дження [**-й сове́т** ра́да узгодження];

♦♦♦СЯ *о.* іти́ в па́рі ◊; *(із змістом)* впи́суватися в конте́кст; **с. во всём** *о.* бу́ти на одні́й хви́лі;

-йся/-у́емый/-о́вываемый пого́джу- /уз-/, узгі́дню-; **-я с** *чем* однозгі́дний з *чим*;

-вший Ø.

СОГЛАША́ТЬ пого́джувати, єдна́-, мири́-;

--й що /$м^н$ хто/ ми́рить ◊, зви́клий м., з-й помири́- + **согласу́ющий** → СОГЛАСОВЫВАТЬ;

♦♦♦СЯ зго́джуватися /по-/, годи́-, дава́ти зго́ду, не ма́- про́ти ◊, *(з ким)* признава́- ра́цію *кому*; **с. с мне́нием** пристава́- на ду́мку; **не с. с до́гмами** іти́ про́ти течії́;

-йся що /$м^н$ хто/ пого́джується ◊, $п^к$ згі[о]дний, згі́дливий, $ф^р$ $п^{-о}$ злагідли́вий;

СОГЛАСИ́ТЬСЯ змири́тися ◊; **с. на** *что* піти́ на *що*; **с. с** *кем* призна́- пра́вду /ра́цію/ *кому.* **с. с тре́бованием** приста́- на домага́ння.

СОГРЕВА́ТЬ: --й що /$м^н$ хто/ грі́є ◊, рі́шений зогрі́ти, $п^к$ огрі́йливий, $р^к$ зогріву́щий + %, *(напій)* міцни́й, *і.* спотика́ч, ± **гре́ющий**;

-йся/-ый грі́тий, зогрі́ваний /на-, у-/, оте́плю-.

СОГРЕША́ТЬ: --й = грешащий;

СОГРЕШИ́ТЬ набра́тися гріха́, *(проти кого)* прогріши́-.

СОДЕ́ЙСТВИЕ $о^к$ підмо́га; **комите́т -ия** *г.* допомого́вий комі́те́т; **при -ии** *кого* за́ходом /-ами/, підтри́маний *ким*, $к^н$ за сприя́ння.

СОДЕ́ЙСТВОВАТЬ *(їм)* сприя́ти, помага́-, гра́на ру́ку, причиня́тися до *чого*, підтри́мувати на плаву́ /спомага́-/ їх; **с. осуществле́нию** *чьих* **пла́нов** дава́- „зеле́ну ву́лицю" *кому*; **вся́чески с.** *о.* завзя́то підтри́му- на плаву́;

--й що /$м^н$ хто/ сприя́ ◊, зви́клий ♦, з-й по♦, $к^н$ сприя́ч, для сприя́ння, $п^к$ сприя́тливий для, *г.* допомого́-;

ПО♦♦♦ (с)причини́тися до *чого* ◊, *(чому)* заважи́ти [у ці́м рі́шенні зава́жило те, що бу́де рух];

-вший Ø.

СОДЕРЖА́НИЕ $о^к$ пансіо́н [**на по́лном -ии** на по́вному –ні], $ф^р$ платня́ [**основно́е с.** основна́ п.; **с сохране́нием -ия** із збере́женням -ні], *з.* прожиття́; **быть на -ни** *кого* утри́муватися *ким*; **с. прию́та** ко́шти на приту́лок; **беспла́тное с.** ласкави́зна; **на своём -ии** своїм ко́штом; **по** *(своему)* **-ию** *(своїм)* змі́стом.

СОДЕРЖА́ТЬ утри́м/увати, *(поі- й)* годува́-, *(бар)* ма́-, трима́-, *(в собі)* кри́- /вміща́-/ в собі́; **с. на вещево́м /пище-/ дово́льствии** забезпе́чува- о́дягом /харча́ми/;

--й 1. що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, з-й ♦, утри́мувач, 2. що трима́ ◊, вла́сник, госпо́дар, 3. що мі́стить ◊, напо́внений /наси́че-/ *чим*, із вмі́стом, $п^к$ бага́тий на, $п^{рк}$ з [**-й ма́лое коли́чество** з невели́кою кі́лькістю], $с^к$ -вмі́сний [**-й цинк** цинковмі́сний], -но́сний [**-й нефть** нафтоно́сний]; **-й в чистоте́** з-й трима́ти в чистоті́; **-й под аре́стом /стра́жей/** що трима́ /*г.* упра́вне- трима́-/ під аре́штом /ва́ртою/; **-й при́меси** з до́мішками;

♦♦♦СЯ: с. в *чём* гнізди́тися в ◊; **-ится** *кто* трима́ють *кого*;

-йся/-и́мый 1. три́маний, утри́мува-, на утрима́нні, 3. що мі́ститься ◊, умі́щений, $п^к$ ная́в- /прису́тній/ у *чім*; **-я в балло́не** нака́чаний у бальо́н; **-я в** *каком* **коли́честве** ная́в- у *якій* кі́лькості; **-я в буты́лке** нали́тий у пля́шку; **-я в кни́ге** вмі́щений у кни́зі; **-я под стра́жей** утри́мува- під ва́ртою; **-и́мое** *чего* вміст *чого*, усе́, що є *де.*

СОДЕРЖИ́МОЕ *фр* напо́внення.
СОДЕ́ЯНИЕ ско́єння.
СОДЕ́ЯТЬ *дк у.* ско́їти, сподіяти, вдіяти;
-вший Ø;
СОДЕ́ЯННЫЙ вчи́нений, ско́є-, удія-, сподія-.
СОДО́М: с. *(н* **гомо́рра***)* ґвалтівня́.
СОДРОГА́ТЬСЯ здрига́тися, стріпува-, тремті́ти, дриґоті-, дри́ґатися, *(- вії +)* ті́па-;
-йся що здрига́ється ◊, *пк* дриґотли́вий, тремтли́-, дриґотю́чий, тремтю́-, дрижакува́тий, © с-и дри́ґатися, ± **трясущийся**; **-я от у́жаса** © тремті́вши від жа́ху;
СОДРОГНУ́ТЬСЯ: с. от бо́ли здригну́тися се́рцем від бо́лю;
-вшийся Ø, затремті́лий [**-я от у́жаса** ♦ від жа́ху].
СОДРУ́ЖЕСТВО: в -ве *(з ким) фр* у па́рі; **живу́щий в -ве** *(нарід)* співдру́жливий.
СОЕДИНЕ́НИЕ *ок* злу́ка, *(покарань)* об'є́днання.
СОЕДИНИ́ТЕЛЬНЫЙ *ок* поєдна́льний /-а́вчий/.
СОЕДИНЯ́ТЬ(СЯ) з'є́днувати*(ся)*, злуча́ти*(ся)*, збира́ти*(ся)* доку́пи, спряга́и*(ся)*; **с. в одно́ це́лое** стуля́ти*(ся)* /склада́ти*(ся)* +/ доку́пи;
--й що /*мн* хто/ з'є́днує ◊, з-й з'єдна́ти, для сполу́чення, за́йнятий -ям, об'є́днувач, *т.* з'є́дну-, сполу́чник, *пк* сполу́чний, з'є́дуваль-, *(по)*єдна́ль-, злу́ч- + %; **-й прия́тное с поле́зным** з-й поєдна́- прие́мне з ко́ри́сним;
СОЕДИНИ́ТЬ зве́сти /скла́с-/ доку́пи; **с. серд-ца́** злучи́тися в па́рі;
-йся/-ый з'є́днуваний /по-, об-/, злу́чу-, /спо-/ ◊;
СОЕДИНИ́ТЬСЯ *(- звуки)* сплє́сти́ся ◊;
-вший*(ся)* Ø; **-я** з'є́днаний ◊ → **-ый**;
-и́мый ле́гко з'є́днуваний /+ **-ый**/, *пк* сполучни́й, *ок* поєдна́н-.
СОЖАЛЕ́НИЕ: к -ию *ок* на ли́хо.
СОЖАЛЕ́ТЬ шкодува́ти, жалкува́-, висло́влюжаль; **с. о поте́ре** *чего* шкодува́- за *чим*; **с. о случи́вшемся /соде́янном/** куса́- /гри́з-/ лікті; **я сам -е́ю** я сам не рад;
--й що /*мн* хто/ жалку́є ◊, охо́плений /засмуче-/ жале́м, зажу́ре- жа́лощами, гото́вий гри́зти лікті, © шкоду́ючи, ма́ючи жаль.
СОЖИ́ТЕЛЬ *ок* полюбо́вник, *в.* ба́хур.
СОЖИ́ТЕЛЬНИЦА полюбо́вниця.
СОЖИ́ТЕЛЬСТВОВАТЬ жи́ти ра́зом, *ок* підночо́вува-;
--й що /*мн* хто/ живе́ р. ◊, співме́шканець, підночува́льник, *(еротичний)* полюбо́в-, *жі* /-ниця/.
СОЗВА́НИВАТЬСЯ *ок* зв'я́зуватися /контактува́-/ телефо́ном.
СОЗВЕ́ЗДИЕ: с. Го́нчих Псов Гончаки́, сузір'я Гончакі́в; & *пр* *сузі́рно /= сузі́р'ям*(и)*/.
СОЗВУ́ЧИЕ *ок* су́голосся, *фр* ако́рд.
СОЗВУ́ЧНЫЙ *ок* су́голосий; **быть -ым** *фр* перегу́куватися.
СОЗДАВА́ТЬ твори́ти, *(теорію)* розробля́-, *(державу)* розбудо́вува-, *фр* роби́- [**не с. пробле́м** не р. пробле́м]; **с. возмо́жность** *чего* роби́- можли́вим уможли́влюва-/ *що*; **с. впечатле́ние** роби́- вра́ження; **с. карти́ну** *чего* відтво́рюва- /ви-/ *що*; **с. о́бразы** образотвори-; **с. представле́ние** ♦ уя́влення; **с. угро́зу** загро́жу-;
--й що /*мн* хто/ тво́рить ◊, з-й /покли́ка-/ с♦, за́йнятий тво́ренням, творе́ць, витво́рювач /с-/, сотвори́тель, *пк* тво́рчий, конструкти́вний, *ск* -тво́рець [**-й себе́ куми́ра** кумиротво́рець], ± **образующий**; **-й возмо́жность** *чего* з-й уможли́ви- *що*; **-й впечатле́иие** з-й спра́ви- вра́ження; **-й карти́ну = воспроизводящий к.**; **-й предпосы́лки** з-й бу́- передумо́вою; **-й** *(себе́)* **куми́ра** р-й створи́- *(собі)* куми́ра; **-й угро́зу = угрожающий**; **-й усло́вия** творе́ць умо́в;
СОЗДА́ТЬ покли́кати до життя́ ◊;
♦♦♦СЯ: -аётся впечатле́ние мо́жна поду́мати; **-ва́лось впечатле́нне**, *что* вигляда́ло так, що;
-йся/-ый тво́рений, ство́рюва- /у-, ви-, від-/, розро́блю-, будо́-, розбудо́ву-, споруджу-, *пк* майбу́тній [**-я центр** м. центр].
СОЗДА́НИЕ *ур* *(со)*творі́ння.
СО́ЗДАННОЕ до́ро́бок.
СОЗДА́ТЕЛЬ твори́тель.
СОЗЕРЦА́ТЬ спогляд/а́ти, спозира́-;
--й що /*мн* хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, с-и спозира́-, за́йнятий ~а́нням, ~а́ч, спозир-́, *пк* ~а́вчий + %;
-ый спогля́даний, спози́ра-, прози́ра-.
СОЗИДА́НИЕ *ок* розбудо́ва.
СОЗИДА́ТЕЛЬНЫЙ тво́рчий, *(хист)* будівни́-.
СОЗИДА́ТЬ *ок* розбудо́вувати;
--й 1. **создающий**, 2. *(хист)* тво́рчий, *(діалог)* конструкти́вний.
СОЗНАВА́ТЬ усвідо́мл/ювати, бу́- свідо́мим, розумі́-, *(хиби)* визнава́-;
--й що /*мн* хто/ ~ює ◊, з-й ♦, зм-й усвідо́ми-, визнаве́ць, *пк* свідо́мий *чого* [**-й опа́сиость** с. небезпе́ки], *ок* визна́вчий /зі-/; **-й свою́ оши́бку** з-й ви́зна- /ви́знавши/ свою́ по́милку; **-й у́жас своего́ положе́ния** уби́тий жа́хом сво́го стано́вища;
♦♦♦СЯ зізнава́тися /при-/, визнава́ти /зі-/, *(виказувати)* *жн* *г.* си́пати;
-йся/-ый усвідо́млюваний ◊; **-я** зізнаве́ць, зг-й зізна́тися, с-и зізнава́-, *пк* *ю.* зізнава́льний /-а́вчий/;
СОЗНА́ТЬСЯ *жн* розколо́тися, *(виказати)* *г.* всипати; **с. в вине́** призна́тися до вини́;
-вшийся Ø.
СОЗНА́НИЕ свідо́мість, *ок* тя́ма [**дойти́ до -ния** дійти́ до тя́ми], *р.* тя́мок [бли́жче до її тя́мку]; **с. о чём** *(гризе)* ду́мка про *що*; **в -нии** при па́м'яті; **в по́лном -ии** свідо́мий себе́, свідо́мо; **быть в -ии** бу́ти при па́м'яті *(тя́мі)*; **лиши́ться -ия /потеря́ть -ие/** *ок* втра́ти- па́м'ять; **до поте́ри -ия** до безпа́м'яті /безпа́м'яття/; **быть без -ия** бу́- без па́-

м'яті; **находя́щийся вне с.** позасвідо́мий.

СОЗНА́ТЕЛЬНОСТЬ: вноси́ть с. освідо́млювати, *п*° свідо́ми-.

СОЗРЕВА́ТЬ дозріва́ти, зрі- вистига́- + ЗРЕТЬ[1];
--й що зріє ◊, ма́йже дозрі́лий /+ **-вший**/, щора́з дозрі́ліший;
СОЗРЕ́ТЬ: -вший сти́глий, дозрі- *(ви́-)*, дости́г- *(ви́-)*, поспі-, ☺ доро́с-, Ø.

СОЗЫВА́ТЬ > СЗЫВАТЬ.

СОИЗВОЛЕ́НИЕ *фр* ла́ска, по́пуск [**с Бо́жьего -ния** з Бо́жого по́пуску].

СОИЗВОЛЯ́ТЬ; СОИЗВО́ЛИТЬ бу́ти ласка́вим, спромогти́ся на таку́ ла́ску, *п*ф © з ла́ски Ва́шої [**как Вы -или веле́ть** як Ви з ла́ски Ва́шої велі́ли]; **не с.** не завда́ти собі тру́ду [**он не -ил яви́ться** він **не** -а́в с. т. прийти́]; **-оль(те)!** бу́дь(те) ласка́вий[ві]! [**-ль(те) встать!** б. л. вста́ти!]; **е́сли -ите** коли́ Ва́ша ла́ска, якщо́ бу́де на те Ва́ша во́ля.

СОИЗМЕРИ́МОСТЬ *о*к співмі́рність, одномі́рн-, відпові́дн- [**с. наказа́ния преступле́нию** в. ка́ри й зло́чину].

СОИЗМЕРЯ́ТЬ порі́внювати;
--й що порі́внює, для порі́вняння, за́йнятий -ям;
СОИЗМЕРЯ́ТЬСЯ: с. с ***чем*** відповіда́ти *чому*;
-йся/-ый/-и́мый порі́внюваний + СОИЗМЕРИМЫЙ;
СОИЗМЕРИ́МЫЙ *п*к сумі́р-, порівня́н-, відпові́д-, співмі́р-, одномі́р-, домі́р-, спільномі́р-.

СОИСКА́ТЕЛЬ *(посади)* (по)шука́ч, *(на конкурсі)* конкурса́нт, супе́рник, уча́с- ко́нкурсу; **с. награ́д** *ж.* орденопро́сець.

СОКОВЫЖИМА́ЛКА *р*к сокодави́лка.

СОКРАЩА́ТЬ скоро́чувати /в-/, зме́ншу-;
--й що /*м*н хто/ скоро́чує ◊, зви́клий ♦, з-й скороти́-, *п*к скоро́тливий, скоро́чувальний + %;
СОКРАЩА́ТЬСЯ *жм* стиска́тись-/роз-/, ті́па-;
-йся/-ый скоро́чуваний, зме́ншу-, *п*к п'явкува́тий, *м.* скоро́тний; **-я** *п*-° редукці́йний;
СОКРАТИ́ТЬ: с. жизнь вкороти́ти вік*(у)*;
-и́мый ле́гко скоро́чуваний /◊/, *м.* скоро́тний.

СОКРОВЕ́ННО *фр* глиби́нно, утро́бно;
СОКРОВЕ́ННЫЙ *о*к зата́єний, глиби́н-, утро́б-, неоскве́рне- чужи́м о́ком.

СОКРУША́ТЬ трощи́ти, розтро́щува-, розбива́вщент, *п.* суши́- /в'ялі́-/, *(серце)* завдава́- жалю́ *чому*;
--й 1. що /*м*н хто/ тро́щить ◊, зви́клий ♦, з-й розби́- в., *п*к нищі́вний, руйні́в-, бурело́м-, розг-, ро́м- + %, © с-и ♦, 2. зви́клий з. ж. + **печаля́щий**;
♦♦♦СЯ жури́тися побива́- ◊, *(плян)* лама́-, *(душею)* ма́ти тяжки́й жаль, болі́- се́рцем, зало́млюва- ру́ки; **чересчу́р с.** ***чем*** роби́- біду́ з *чого* [**чересчу́р не -а́йтесь** ***чем*** не робі́ть біди́ з *чого*];
-йся/-ый 1. тро́щений, розтро́щува-, розби́-; **-я** 2. **печаля́щийся**;

СОКРУШЁННЫЙ 1. розтро́щений /по-/, 2. зажу́ре-, засму́че-, *п*к печа́лува́тий.

СОКРУШЕ́НИЕ *(сердечне)* побива́ння.

СОКРУШИ́ТЕЛЬНЫЙ *о*к бурело́мний, розгро́м-.

СОЛДА́Т воя́к.

СОЛДА́ТСКИЙ *о*к воя́цький.

СОЛДА́ТИК *(комаха: /Cerambux/)* козачо́к.

СОЛЕВАРЕ́НИЕ соля́рство, солева́рство.

СОЛЁНЫЙ, & солонкува́тий.

СОЛИДАРИЗОВА́ТЬСЯ іти́ в но́гу, односта́йно /узго́дже-/ ді́я-, *(з ким)* *н*г гра́- в одну́ ду́дку;
-йся що /*м.* хто/ соліда́ризу́ється ◊, зви́клий іти́ в но́гу, *п*к солі́да́рний з *ким.*

СОЛИДА́РНО *фр* пліч-о́-пліч.

СОЛИДА́РНОСТЬ *о*к взаємопо́міч, *фр* односта́йність, зго́да.

СОЛИ́ДНЫЙ *(внесок)* неаби́який, *(шматок)* добря́чий, *(дослід)* ґрунто́вний.

СО́ЛНЕЧНЫЙ *(бік)* *п*° осо́нній; **-ое сплете́ние** сплеті́ння Зоді́яка.

СО́ЛНЦЕ: с., во́здух и вода́ со́нце, во́ди і повітря; **восхо́д -ца** сонцесхі́д; **зали́тый -ем** осо́н(ч)ений; **на со́лнце** *(ліг)* про́ти со́нця.

СОЛНЦЕСТОЯ́НИЕ сонцеворо́т.

СОЛОВЕ́ТЬ *о*к бараніти;
--й *р.* щора́з обаранілі́ший, напівобаранілий, ма́йже обарані-;
ОСОЛОВЕ́ТЬ *о*к обараніти;
-вший (п)обаранілий, Ø.

СОЛО́МИНКА: с. утопа́ющего *п.* оста́нній ко́зир; **в чужо́м глазу́ ви́дит -ку** *(а* **в своём бревна́ не в.***)* чуже́ під лі́сом ба́чить (а сво́го під но́сом – ні).

СО́ЛОНО: с. пришло́сь *кому* не з ме́дом було́.

СО́ЛЬ *(твору)* гак, родзи́нка, ціка́вин-; **как с. на ра́ну** мов серпо́м по руці́; & *соля́нка → ВОДА.

СОМНЕВА́ТЬСЯ сумніва́тися, ма́ти су́мнів, не бу́- пе́вним, *фр* бра́- під су́мнів, *п*-° губи́тися в здо́гадах; **мо́жно /мо́жешь/ не с.** так і знай, і до ба́бки не ходи́; **мо́жешь не с.** *жм* не бі́йся [**м. не с.** – бу́ду не б. – бу́ду]; **мо́жешь /-ете/ не с.** *(в кінці мови)* *жм* це вже так; **не -юсь** *(як відповідь)* та вже ба́чу; **-а́ется** ***кто*** су́мнів бере́ *кого*;
-йся що /*м*н хто/ сумніва́ється ◊, по́йнятий /охо́плений/ су́мнівом, по́вен су́мнівів, *р*к сумніва́ка, *п*к сумні́вний, непе́в-, невпе́вне-; **глубоко́ -я** по́вен глибо́ких су́мнівів; **не -я в** ***чём*** впе́внений у *чім*, пе́вний *чого*;
УСОМНИ́ТЬСЯ засумніва́тися, *о*к втра́тити ві́ру, спо́внитися су́мнівів ◊;
-вшийся спо́внений с., Ø.

СОМНЕ́НИЕ: под больши́м -ием *жм* ви́лами по воді́ пи́сано; **вне вся́кого -ия** *о*к по́над су́мнів; **не подлежи́т -нню /нет никако́го -ия/** *о*к так і знай, і до ба́бки /до ста баб/ не ходи́, *фр* а ти (Ви) дума́в (-али)?; **-ний не мо́жет быть** це вже так.

СОН: навéянный чáрами с. обмáра [**в навéянном ч. сне** в обмáрі]; **ни сном, ни пóмыслом** *(не знати)* ні сном, ні дýхом.

СООБРАЖА́ТЬ варúти головóю, мá- гóлову *(*на плéчах*)*, *ф.* кумéка-, пéтра-, торóпа-, міркувá-, *д.* тýмка-, $ф^{р}$ дýма- [**он плóхо -áет** він вáжко дýмає]; **-áет** *кто* головá вáрить у *кого*;

--й що /$м^{н}$ хто/ мáє гóлову ◊, з-й розчóвпати, звúклий /с-и/ міркувá-, розумáка, тямýха, *о.* з головóю *(*на плéчах*)*, бúстрий на рóзум, $п^{к}$ мýдрий, розýмний, кмітлúвий, покмітли-, *(*з*)*догáдли-, кебéтли-, $о^{к}$ бистромýдрий, тямýщий;

СООБРАЗИ́ТЬ зварúти головóю ◊, розчóвпа-, розшолóпа-, розкумéка-, добрá- рóзуму, змикúти-, дотя́ми-, дійтú до тя́мку, вторóпа-, взя́- в тя́му, *(важко думавши)* доглýпатися; с. **бутылку** вúклинцювати пля́шку; **с. на трёх** склáстися на трьох; **с. не могý** рóзуму не добéру.

СООБРАЖЕ́НИЕ: по моúм -иям як на мій рóзсуд; **по** *каким* **-иям?** з *яких* міркувáнь?; **по -ням** *чего* з óгляду на *що*; **по -иям безопáсности** з óгляду на безпéку.

СООБРАЗИ́ТЕЛЬНОСТЬ $о^{к}$ бúстрий рóзум.

СООБРАЗИ́ТЕЛЬНЫЙ бúстрий на рóзум, ± **соображающий.**

СООБРАЗÓВЫВАТЬ*(***СЯ***)* узгóджувати*(*ся*)*, достосóвувати*(*ся*)*; **-уясь с** *чем* у згóді з;

--й = согласовывающий;

-йся 1. узгóджуваний /по-/, достосóву-, $п^{к}$ згідний з, відповід- до, 2. **считающийся; ни с чем не -я** абсýрдний, нісенíт-, цілкóм невідповід-, безглýздий; **-я с обстоя́тельствами** відповідний до обстáвин.

СООБЩА́ $о^{к}$ рóєм, гуртóм, усім гýртом, ± ЕДИНОДУШНО.

СООБЩА́ТЬ сповіщáти /повідомля́-, довóди- до відома/ *кого*, давá- знá- /*(віц)* розповід-/ *кому*; **с. вырази́тельность** надавá- чіткости, увирáзнюва-; **с. свéдения** інформувá-; **с. своё настроéние** заражá- своїм нáстроєм; **с. шёпотом** нашíптува-;

--й 1. що /$м^{н}$ хто/ сповіщá *кого* ◊, рáдий ♦, з-й повідóми- *кого*, зáйнятий оповіщенням, оповісник, інформáтор, $ф^{р}$ реферéнт, $п^{к}$ інформаційний, оповісницький, 2. що надаé ◊, звúклий надава-, з-й надá-; **-й вырази́тельность** з-й увирáзни-, увирáзнювач, $п^{к}$ увирáзнювальний; **-й нóвые кáчества** з-й надá- нових я́костей; **-й своё настроéние** *им* з-й заразú- своїм нáстроєм їх; **-й свéдения** *им* взя́вшись дá- знá- їм, інформáтор;

-ый сповіщуваний /опо-/, повідóмлюв-, перекáзув-, передáв- /на-/, доповід- /роз-/, дáв- знáти, довóджув- до відома;

СООБЩИ́ТЬ принéсти вістку ◊;

СООБЩА́ТЬСЯ $о^{к}$ контактувáтися, мáти контáкт /зв'язóк/, *(знатися)* мá- діло /стосýнки, контáкти/;

-йся 1. = **-ый**, 2. що сполучáється, сполýчуваний, сполýчений [**-йся туннéлем** с. тунéлем], $п^{к}$ $р^{к}$. сполýчливий + %.

СООБЩЕ́НИЕ *(між чим і чим)* зв'язóк; с. **знáний** навчáння [**процéсс -ия** з. процéс н.]; **по -ию** *кого* як повідомля́ /даé знáти/ *хто*.

СООБЩЕСТВО $о^{к}$ збірнóта, спільнó-, побратúмство, *(міжнароднє)* співтовариство.

СООБЩНИЦА & спільничка.

СООРУЖА́ТЬ спорýджувати, будувá-, *(колону)* звóди-, стáви-;

--й 1. що /$м^{н}$ хто/ спорýджує ◊, поклúканий спорудúти, зáйнятий спорýдженням, спорýджувач, будівнúк, спорýд-, $п^{к}$ = % + **строящий,** 2. **выдумываю-,** 3. **устраиваю-;**

-йся/-ый 1. спорýджуваний, будó-, мурó-, 2. вигáду-, 3. влаштóву-;

СООРУДИ́ТЬ *(житло)* зіп'я́сти, $з^{н}$ збéхка- /вú-/, *(нашвидку)* зібгá- [**с. гнездó** з. гніздó], *(якусь річ)* змайструвá-; ◊.

СООРУЖЕ́НИЕ $о^{к}$ будíвля;

СООРУЖЕ́НЬИЦЕ будíвелька, споруденя́, мініспорýда.

СООТВЕ́ТСТВЕННЫЙ $о^{к}$ рівноря́дний.

СООТВЕ́ТСТВИЕ $о^{к}$ згíдність, рівноря́дність.

СООТВЕ́ТСТВОВАТЬ відповід/áти, бý- відповідним до *чого* /під стать *чому*/, узгóджуватися /іти в пáрі/ з *чим*, приставá- до *чого*; ± СОГЛАСОВЫВАТЬСЯ;

--й що ~á ◊, зрóблений під стать, відповідник, $п^{к}$ відповідний до *чого*, згід- з *чим*, відповідно до; **-й действи́тельности** дíйсний, спрáвжній, правдúвий; **-й значéнию** *чего* рівнознáчний *чому*; **-й интерéсам /представлéниям/** згід- з інтерéсами /уя́влення-/; **-й и́стине** íстин-, правдúвий; **-й слýчаю** принагíдний; **-й трéбованиям** *(*цілкóм*)* на рівні вимóг; **-й ýровню** відповідний до рівня.

СООТВЕ́ТЧИК $о^{к}$ співпозúваний.

СООТЕ́ЧЕСТВЕННИК земля́к, края́нин.

СООТНОСИ́ТЬ співвіднóсити, порівнюва-, зіставля́-, *(з чим)* прив'я́зува- до *чого*;

--й > сопоставляющий, сравниваю-.

СООТНОШЕ́НИЕ $о^{к}$ співзалéжність.

СОПЕРЕЖИВА́ТЬ співболíти, $с^{о}$ співпотерпá-;

--й що /$м^{н}$ хто/ співболíє ◊, з-й /схúль-/ ♦, слабúй чужúм гóрем /бóлями/, співболíльник, уболівá-.

СОПЕ́РНИК конкурéнт, *(в коханні)* перебíйник.

СОПЕ́РНИЧЕСТВО $о^{к}$ конкурéнція.

СОПЕ́РНИЧАТЬ бýти супéрником, конкурувá-, виступá- як супéрник, мíрятися *(*сúлою +*)*, змагá-, борó- за пéршість;

--й що /$м^{н}$ хто/ конкурýє ◊, поглúнутий /захóплений/ супéрництвом, супéрник, конкурéнт, опонéнт, $с^{т}$ змагýн, $п^{к}$ супéрницький, *(в коханні)* трéтій зáйвий, перебíйник.

СОПЕ́ТЬ сопти́, соп/і-, са́па-, поса́пув-, $ф^р$ чми́х-; **–й** що /$м^н$ хто/ ~е́ ◊, заса́паний, зви́клий ♦, сопу́н.

СОПЛЕМЕ́ННИК $о^к$ однокро́вець.

СО́ПЛИ $о^к$ шма́рки.

СОПЛИ́ВЫЙ ☺ шмарка́ч, сопляцю́ра.

СОПЛЯ́К; СОПЛЯКИ́ *л.* $з^б$ шмаркота́.

СОПОСТАВЛЯ́ТЬ зіставля́ти з *чим*, рівн- до *чого*; **–й** що /$м^н$ хто/ зіставля́, зви́клий ♦, з-й зіста́ви-, за́йня́тий порі́внянням, порі́внювач, зіста́влю-, $п^к$ = %; -**й да́нные** порі́внювач да́них;

-йся/-ый зіста́влюваний, порі́вню-;

СОПОСТА́/ВИТЬ: ~ви́м с ***чем*** зіста́вмо з *чим*; **-и́мый** ле́гко порі́внюваний /**-ый**/, $п^к$ порі́вня́нний, $к^н$ зіставни́й.

СОПРЕДЕ́ЛЬНЫЙ *(- держа́ву)* сусі́дній.

СОПРИКАСА́ТЬСЯ стика́тися, *(до)*торка́-, торка́ти, *(- землі)* межува́-, прилягá-, сусі́ди-, притира́тися, *(з ким)* спілкува́-, контактува́-, ма́ти ді́ло; с. с **жи́знью** бли́зько пізнава́- життя́;

-йся що /$м^н$ хто/ торка́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦, $з^м$-й ма́ти ді́ло, дото́рканий, $п^к$ приле́глий, сусі́дній, сумі́жний, доти́ч- /с-/, ☺ приче́т-, знайо́мий; **-я** с ***чем*** доти́чний до *чого*; **-я с жи́знью** неізольо́ваний від життя́.

СОПРИКОСНОВЕ́НИЕ $о^к$ до́тик, *(з чим)* зв'язо́к, конта́кт /*не* зі́ткнення!/, знайо́мство, зу́стріч [**с. с реа́льностью** з. з реа́льністю], ді́ткнення до *чого*; **от -ия** від до́тику; **то́чка -ия** то́чка ♦у.

СОПРИЧА́СТНИК $з^г$ приви́нник;

СОПРИЧА́СТНЫЙ $з^г$ приви́нний, *(до твору)* співтворе́ць.

СОПРОВОЖДА́ТЬ супрово́дити, ескортува́-, *(примітками)* додава́- *що*; с. ***что*** ході́- в па́рі з *чим*; с. *кого* товариши́- *кому*; **с. аплодисме́нтами** приплє́скува-; с. **„а́хами" и „о́хами"** приа́хку-; с. **бу́ханьем** прибу́хку-; с. **кри́ком** підкри́ку-; с. **му́зыкой** ***что*** пригрaва́- до *чого*;

–й що /$м^н$ хто/ супрово́дить ◊, покли́каний ♦, супрові́дник, супрово́джувач, адьюта́нт, това́риш, *д.* еско́рт, $п^к$ супрові́дний, супу́тній;

СОПРОВОЖДА́ТЬСЯ: с. ***чем*** $о^к$ іти́ в па́рі з, вести́ за собо́ю /спричиня́-/ *що*;

-йся/-ый супрово́джуваний, з дода́тком /у су́проводі/ *чого*, у па́рі з *чим*, $п^к$ супровідни́й; **-я** ***чем*** © спричини́вши *що*.

СОПРОВОЖДЕ́НИЕ товари́ство [**в -ии** в -тві]; **в -ии конво́я** під конво́єм.

СОПРОТИВЛЕ́НИЕ: без -ия не опира́ючись, без о́пору.

СОПРОТИВЛЯ́ЕМОСТЬ $о^к$ відпо́рність, опорозда́тність.

СОПРОТИВЛЯ́ТЬСЯ чини́ти /ста́в-/ о́пір, дава́- бій /протиді́я-, протибо́рствува-/ *чому*, скака́- ца́па, опира́тися, *ф.* огина́-, пруча́- рука́ми й ного́-;

-йся що /$м^н$ хто/ чи́нить о́пір, $з^м$-й ♦, зви́клий опира́тися, $п^к$ опі́рний, відпо́р-, протибо́рчий, найвідпо́рніший, *о.* брикли́вий.

СОПРЯГА́ТЬ сполуча́ти, пое́дн/ува- пов'я́зу-;

–й що /$м^н$. хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й поєдна́-, для пое́днання, за́йня́тий -ям, $п^к$ поєдна́вчий + %;

-йся/-ый сполу́чуваний, пое́дну-, пов'я́зу- /з-/, спря́ганий;

СОПРЯЖЁННЫЙ пов'я́заний /спря́же- ◊/ з *чим*;

СОПРЯЖЕНО́ $ж^н$ пов'я́зано, спря́же- ◊; с. с **ри́ском** п. з ри́зиком; с. с **расхо́дами** потребу́є ви́тра́т.

СОПУ́ТСТВОВАТЬ *(в дорозі)* товариши́ти; с. ***чему*** іти́ в па́рі з *чим*; **-уй!** *(сприяй!)* $ф^р$ споспіша́й! [**Го́споди -уй!** Го́споди с.!];

–й = сопровожда́ющий, *(- заувагу)* побі́жний, принагі́д-, сателі́т-, додатко́вий, $с^к$ під- [**-ая те́ма** підте́ма]; **-ие обстоя́тельства** побі́жні /принагі́д-, додатко́ві/ обста́вини.

СОР $е^в$ поло́ва.

СОРАЗМЕ́РНОСТЬ домі́рність [**с. наказа́ния преступле́нию** д. ка́ри й зло́чину]; **с. сте́пени вино́вности** д. сту́пеня прови́нности.

СОРАЗМЕ́РНЫЙ $о^к$ співмі́рний, одномі́р-, домі́р-, $ф^р$ гармоні́й-.

СОРАЗМЕРЯ́ТЬ розміря́ти; с. *что* с **чем** $о^к$ достосо́вувати /приво́ди- у відпові́дність/ *що* до **чого**, $р^к$ співміря́- *що* з **чим**;

–й що /$м^н$ хто/ розміря́ ◊, зви́клий ♦, покли́каний достосува́-, $п^к$ $р^к$ достосо́вчий + %, © достосо́вуючи;

-йся/-ый розмі́рюваний /до-, спів-/, достосо́вува-, приво́джу- у в., $п^к$ співмі́рний, пропорці́й-, ± СОИЗМЕРИ́МЫЙ.

СОРА́ТНИК $о^к$ побрати́м, спобо́рник.

СОРБИ́РОВАТЬ: –й що сорбу́є, сорбе́нт, $п^к$ сорбува́льний;

-йся/-ый сорбо́ваний.

СОРВАНЕ́Ц $о^к$ збито́шник, халами́д-, урви́голова, *с.* розбиша́ка.

СОРВИ́ГОЛОВА $о^к$ хло́пець-зух.

СОРЕВНОВА́НИЕ $о^к$ конкуре́нція, $з^н$ змагани́на; ± СОСТЯЗА́НИЕ.

СОРЕВНОВА́ТЬСЯ *(з ким)* змага́тися, конкурува́ти, мі́ря- си́ли, мі́рятись си́лами, гра́- в *чиї* воро́та;

-йся 1. що /$м^н$ хто/ змага́ється ◊, р-й ♦, уча́сник змага́ння, захо́плений /за́йня́тий/ -ям, *г.* змагу́н, $п^к$ змага́льний, змагли́вий, змагови́й, © змага́вшись, на змага́нні, 2. **сопе́рничающий**.

СОРИ́ТЬ смі́ти́ти, засмі́чува- /на-/; с. **деньга́ми** труси́- гаманце́м, шпурля́- гро́ші, ± ЗАГРЯЗНЯ́ТЬ;

–й що /$м^н$ хто/ смі́тить, зви́клий /с-и/ ♦, наста́влений насмі́ти́- + **засоря́ющий**.

СО́РНЫЙ: -ая трава́ $о^к$ хо́пта.

СОРО́ЧКА: ни́жняя с. підсорочи́нка.

СОРТИ́Р ну́жник, *в.* срач.

СОРТИРОВА́ТЬ сортува́ти, перебир/а́-, *о.* відділя́- зерно́ від полови;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~а́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦, для сортува́ння, за́йнятий -ям, сортува́льник, *п*ᵏ = %, © на сортува́нні;
-йся/-ый сорто́ваний, перебир-.
СОРТИРО́ВКА *о*ᵏ ви́бірка /пере́-/, перебира́ння.
СОСА́ТЬ смокта́ти, висмо́ктува-, сиса́-, *(кров)* пи́-, *(соки)* тягну́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ссе ◊, зви́клий ♦, ссаве́ць, смокту́н, сису́н*(ець)*, *о.* п'я́вка, *(річ)* смок, *п*ᵏ смокта́льний, сиса́ль-; **-й со́ки /кровь/** кровопи́вець *чий*, п'я́вка; **-ая боль** гризьки́й /ятру́щий, пеку́чий/ біль, *(у серці)* п'я́вка в се́рці; ± ВЫСАСЫВАТЬ.
СОСЕ́ДСКИЙ *о*ᵏ запарка́нний.
СОСЕ́ДСТВОВАТЬ сусі́дити*(ся)*;
--й що /*м*ⁿ хто/ сусі́дить ◊, розташо́ваний у сусі́дстві, *ф*ᵖ стріха-в-стріху, межа́-в-межу́ + **прилегающий**.
СО́СКА *(для немовлят)* пи́пка, смо́чок.
СОСКОВИ́ДНЫЙ пипкува́тий, як пи́пка.
СОСКА́БЛИВАТЬ відшкря́б/увати, відскріба́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, наста́влений відскребти́, за́йнятий відскріба́нням, ~увач, *п*ᵏ *р*ᵏ відшкря́бчий + %, © с-и ♦, відшкря́буючи + **скоблящий**;
-йся/-ый відшкря́буваний, відскріба-.
СОСКА́КИВАТЬ зіска́кувати;
--й/-ый що /*м*ⁿ хто/ зіска́кує ◊, зіска́куваний, зістри́бу-, зви́клий /с-и/ ♦, © зіско́чивши;
СОСКОЧИ́ТЬ *(з рою думок)* зміни́ти хід думо́к.
СОСКА́ЛЬЗЫВАТЬ спо́рск/увати, ізслиза́-, сповза́-, *п*ᶠ ковзь;
--й/-ый що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, спо́рскуваний, р-й спорсну́ти, незда́тний втри́матися, *п*ᵏ порськи́й, ковзькижй, © тільки ковзь і зсу́нувся;
СОСКОЛЬЗНУ́ТЬ спорсну́ти ◊; **колёса -у́ли с ре́льсов** коле́са з'їхали /зіско́чи-/ з ре́йок; **лы́жи -у́ли с ног** ли́жі /ле́щета/ спорсну́ли з ніг.
СОСКО́К *(з турніка)* відскок.
СОСКРЕБА́ТЬ: --й = соскабливающий.
СОСКУ́ЧИТЬ, СОСКУ́ЧИТЬСЯ *о*ᵏ стужи́тися;
-вшийся зну́джений /за-/, знудьго́ва-, сту́же-, Ø.
СОСЛО́ВИЕ *о*ᵏ стать [**духо́вное с.** духо́вна стать], *з.* конди́ція, *ф*ᵖ верства́, *ф.* масть [**всех -ий** усі́х верств, усі́х масте́й].
СОСЛУЖИ́ВЕЦ *о*ᵏ співпрацівни́к.
СОСЛУЖИ́ТЬ: с. слу́жбу *о*ᵏ прислужи́тися.
СОСНА́ *о*ᵏ хво́я.
СОСНО́ВЫЙ *(- деревину)* смолови́й.
СОСО́К *т.* пи́птик.
СОСРЕДОТОЧЕ́НИЕ: с. внима́ния на *чём* копи́чення *(*зосере́дже-*)* ува́ги на *чому*.
СОСРЕДОТО́ЧИВАТЬ *(сили)* зосере́/джувати, збира́- в кула́к, копи́чи-, концентрува́-, *(промені)* збира́- у фо́кусі, фокусува́-, *(увагу)* фіксува́-;
с. внима́ние на *чём ф.* бра́- на му́шку *що*;
--й що /*м*ⁿ хто/ зосере́джує ◊, зви́клий ♦, з-й зосере́ди-, за́йнятий зосере́дженням, зосере́джувач, *п*ᵏ зосере́дливий + %, *с*ᵏ накопи́ч- [накопи́чсили-бос]; **-й внима́ние** зосере́джений на, © ~ди́вши ува́гу; **-й уси́лия** зосере́дивши зуси́лля;
-йся/-ый зосере́джуваний, копи́че-, ску́пчува-, концентро́-, фокусо́-, фіксо́-;
СОСРЕДОТО́ЧИТЬСЯ: с. на одно́м зациклитися на одному́; ◊;
-вший(ся) Ø; **-я** зосере́джений ◊ → **-йся/-ый;**
СОСРЕДОТО́ЧЕННО *(зібрано) о.* при ку́пі; ◊.
СОСТА́В *з*ᵍ по́тяг, *ф*ᵖ число́ [**нали́чный с.** ная́вне ч.]; **с. преступле́ния** зміст зло́чину, *г.* кримінал; **по** *(*своему́*)* **-ву** своїм скла́дом.
СОСТАВИ́ТЕЛЬ *(сумішей)* препара́тор.
СОСТАВЛЯ́ТЬ склада́ти /у-/, упорядко́вува-, збира́- /♦/ доку́пи, *(уявлення)* виробля́-, *(у сумі)* станови́-, *г.* вино́си-, *(суміш)* препарува́-, *(пісню)* компонува́-, *(рівняння) м.* запи́сува-, *(колекцію)* призби́рува-, *(згори вділ)* переставля́- *(*ни́жче*)*, *ф*ᵖ твори́-, утво́рюва- [**с. еди́ное це́лое** т. одноці́лість, держа́тися ку́пи]; **с. компа́нию** *(в дорозі)* товариши́ти; **с. мне́ние /сужде́-/** виробля́- ду́мку /по́гляд/; **с. па́ру** бу́- до па́ри; **с. предме́т** *чего* станови́- пре́дмет, бу́- -ом; **составля́ет** *(- число)* стано́вить, *г.* вино́сить;
--й 1. що /*м*ⁿ хто/ склада́ ◊, р-й ♦, за́йнятий склада́нням, склада́ч /у-/, склада́льник, *(річ)* складни́к, інгредіє́нт, *п*ᵏ склада́льний + %, 2. що ста́вить по́ряд, за́йнятий ста́вленням п., 3. що готу́є, з-й ви́готови-, за́йнятий ви́готовленням, 4. що ство́рює, зᵍ-й створи́-, 5. що збира́, з-й зібра́-, за́йнятий збо́ром, збира́ч, 6. що стано́вить, *п*ᵏ рі́вний, складови́й, *п*ᵖ якра́з [**-й треть я.** трети́на, рі́вний трети́ні], 7. що явля́ собо́ю, що є *чим*, з-й /призна́че-/ бу́- *чим*, © явля́ючи собо́ю, бу́дучи, бу́вши, 8. **переставляющий; -й исключе́нние** що є ви́нятком; **-й лека́рство** препара́тор лі́ків; **-й мне́ние** з-й ви́роби- ду́мку; **-й па́ру** пари́стий; **-й содержа́ние /су́щность/** *о.* втілення змі́сту /су́ті/; **-й уравне́ние** уклада́ч рі́вняння; **-й часть** *чего* бу́вши /що є/ *(*лише́*)* ча́сткою; **не -й осо́бого труда́** не ду́же важки́й /трудомі́ст-/;
-йся/-ый скла́даний /у-/, зби́ра-, запи́сува-, упорядко́ву-, утво́рю- /с-/, приста́влю- /пере-/, ізсу́ва-, сполу́ча-, гото́ва-, вигото́влю-, препаро́-, здобу́-;
СОСТА́ВИТЬ *о*ᵏ да́ти в су́мі ◊, *(протекцію)* зроби́-, *(рівняння)* написа́-, *ф*ᵖ завда́- [**э́то не -ит тру́дностей** *(*большо́го труда́*)* це не завда́сть *(*вели́кого*)* кло́поту]; **с. за́говор** змо́витися, увійти́ у змо́ву; **с. компа́нию** скла́с- товари́ство, приста́- до гу́рту; **с. компа́нию** *кому* товариши́- /бу́- за това́риша/; **с.** *(какую)* **па́ртию** *(*бу́- *якою* па́рою*)*, взя́- шлюб; **с. себе́ и́мя** усла́витися; **с. себе́ компа́нию** добра́ти собі товари́ство; **с. со-**

стоя́ние забагаті-, дороби́тися вели́ких мае́тків; **-ит** *(у сумі)* станови́тиме; **э́то не -ит** *(большó-го)* **труда́** це не бу́де ва́жко, *(*на це не тре́ба /пі́де/ аж такої пра́ці*)*; **э́то -ит большу́ю су́мму** це дасть вели́ку су́му; **э́то не соста́вит больши́х тру́дностей** це не забере́ бага́то тру́ду, це не по́дорож на по́люс;

СОСТАВЛЯ́ЮЩАЯ складова́, $о^к$ складни́к ◊.

СОСТАВНО́Й $о^к$ скла́да́ний, збі́ра-; **-а́я часть** складни́к, інґредіє́нт, $ф^р$ клітúна, *(зиску)* стаття́.

СОСТОЯ́НИЕ обста́вини, ситуа́ція, [**при шóко-вых -иях** в шо́кових обста́винах /-ції/], $о^к$ мае́тки, ста́тки [чималі с.], $ф^р$ змо́га, спромо́- [**быть в -ии** ма́- змо́гу /спромо́-/, могти́, здола́-, зду́жа-, бу́- го́дним]; **крити́ческое с.** межови́й /крити́ч-ний/ стан; **кру́гленькое с.** чимале́нькі ста́тки; **ме́чущееся с.** розтелесо́ваність; **быть не в -ии** не ма́- си́ли, не ма́- як, не могти́; **быть не в -ии что́-либо сказа́ть /сде́л- +/** тільки рука́ми роз-ве́сти́; **у него́ никако́го -ия** він не ма́є ні кола́ ні двора́; **не в –ии** не в си́лі, не го́ден /спромо́ж-/; **не в -ии произнести́ ни сло́ва** не могти́ ви́добу-сло́ва; **не в -ии сде́лать из-за** *чего* перешко́дж-ений *чим*; **по -ию** $ц^д$ ста́ном; **челове́к с -ем** чо-ловік з мае́тками, мае́тний /багате́нький/ ч.;

СОСТОЯ́НИЯ $ф^р$ злéти й падіння [**психологи́-ческие с.** психологічні з. й п.]; ◊.

СОСТОЯ́ТЕЛЬНО *(жити)* як у Бо́га за две-ри́ма, як у Христа́ в за́пічку;

СОСТОЯ́ТЕЛЬНЫЙ замо́жний, мае́т- статéч-, багате́нький, замо́жне́-, майнови́тий, *(платій)* платоспромо́жний; **с. челове́к = ч. с состояни-ем** > СОСТОЯНИЕ; **быть -ым** не зна́ти нужди́.

СОСТОЯ́ТЬ склада́тися, поляга́ти, бу́-, стоя́- [**с. на учёте** с. на о́бліку]; **с. в бра́ке /заму́жестве/** бу́- одру́женим /-ою/; **с. в бра́ке /зако́не/ с** ма́- шлюб з; **с. в до́лжности** ма́- /обійма́-/ поса́ду; **с. в профсою́зе** бу́- чле́ном профспілки; **с. в родс-тве́ пе́рвой сте́пени** бу́- в пе́ршому коліні спорі-днення; **с. из** ***сто́льких*** ма́- /нарахо́вува-/ *сті-льки*; **с. на вое́нной слу́жбе** служи́- у війську /в а́рмії/; **с. на иждиве́нии** *кого* жи́- *чиї́м* ко́штом; **–й** 1. що склада́ється, скла́дений, утво́ре-, зфор-мо́ва-, 2. **заключающийся**, 3. **находящ-**; **-й в бра́ке** пошлю́блений, одру́же-; **-й в одно́й па́р-тии** однопартіє́ць; **-й в перепи́ске** © *(*і да́лі*)* ли-сту́ючись; **-й из** *чего* [**а́томов**] утво́рений з *чого* [а́томів]; **-й из двух часте́й** скла́де- з двох час-ти́н; -й **на иждиве́нии /содржа́-/** *кого* утри́му-ва- *ким*, утри́манець *чий*, © жи́вши *чиї́м* ко́ш-том; **-й на слу́жбе** за́йнятий на слу́жбі; **-й на учёте** взя́тий /поста́влений/ на о́блік; **-й под наблюде́нием /надзо́ром/** піднагля́дний; **-й под сле́дствием** підслі́д-; **-й под судо́м** підсу́д-.

СОСТОЯ́ТЬСЯ $д^к$ відбу́тися, ста́-, ма́ти мі́сце, $у^р$ сподіятися, $жс^м$ віді́йти́ [**пока́ сва́дьба -и́тся** по́-ки весілля́ віді́йде], склеї́тися [**не -лось** не –ло-ся], $ф^р$ здійсни́-, ста́ти фа́ктом /реа́льністю/ [**со-ю́з не -я́лся** сою́з не став р.], реалізува́тися, *(унезалежнитись)* воскре́снути, вста́- з колін [**Украи́на -лась** Україна -е́сла /-а́ла з к./]; **с. на надлежа́щем у́ровне** ♦ на рі́вні; **не -и́тся** *(діло)* не ви́горить; **де́ло не -и́тся не бу́де** ді́ла;

-вшийся відбу́тий, *р.* перебу́-, $ф^р$ мину́лий [**на -вшемся балу́** на -ому ба́лі], Ø; **не -я** що не від-бу́вся, невідбу́тий, $ф^р$ скасований, *р.* незбу́лий.

СОСТРАДА́НИЕ милосе́рдя, співчуття, співчу-ва́ння, співчутли́вість, $ф^р$ уболіва́ння за *кого/ що*, жаль; из **-ния** з милосе́рдя.

СОСТРАДА́ТЕЛЬНЫЙ милосе́рд*(н)*ий, жа́ліс-ливий, співчут-́, © хоч до ра́ни приклада́й *кого*.

СОСТРАДА́ТЬ жалі́ти, ма- /виявля́-/ милосе́рдя /$з^г$ зглядьі/, $ф^р$ уболіва́- за *ким*, співчува́- *кому*;

–й = сочувствующий + жалібни́к, /$жс^і$ -и́ця/, *о.* відкри́тий бо́лям, $п^к$ милосе́рдний, жа́лісливий, *р.* милосе́рдли-.

СОСТРЕ́ЛКА $в^й$ збива́ння, збиття́, зістрі́лення, зі-стрі́лювання.

СОСТЯЗА́НИЕ змага́ння, супе́рництво, бороть-ба́, $у^р$ змаг, $з^н$ змагани́на, *г.* $о^к$ навза́відництво *(від* навза́води*)*; **с. в бе́ге** перего́ни.

СОСТЯЗА́ТЕЛЬНОСТЬ $о^к$ дух змага́ння, *ю.* зма́г сторі́н.

СОСТЯЗА́ТЕЛЬНЫЙ $с^т$ змагови́й, *(суд) ю.* з деба́тами *(*сторі́н*)*, $о^к$ широпра́вний.

СОСТЯЗА́ТЬСЯ *(з ким)* змага́тися, мі́ря- си́лами /впра́вністю/, мі́ряти си́ли /впра́вність/, іти́ нав-за́води, гра́- в *чиї́* воро́та;

-йся = соревнующийся.

СОСУ́Д: кровено́сные -ды $п^о$ червоножи́ли.

СОСУ́ЛЬКА *г.* со́пля /сопля́к/ льо́ду, *(на гіллі дерев)* замерзля́к.

СОСУЩЕСТВОВА́НИЕ $о^к$ співбуття́.

СОСУЩЕСТВОВА́ТЬ співіснува́ти, *о.* бу́- до́б-рими сусі́дами;

–й що співіснує, з-й /$з^м$-й/ ♦, $п^к$ добросусі́дсь-кий, $ф^р$ парале́льний, ± **существующий**.

СОСЧИ́ТЫВАТЬ: –й = считающий;

СОСЧИТА́ТЬ *г.* зрахува́ти; **и не с.** і лі́ку нема́, $п^{-о}$ є й пере-є́; **всех не с.** всіх не перелі́чиш.

СОТВОРЕ́НИЕ: с. ми́ра постання́ /на-/ сві́ту; **от -ня ми́ра** від поча́тку ві́ку, від Ада́ма, відко́ли світ сві́том.

СОТВОРЯ́ТЬ $у^е$ сотворя́ти;

–й = творящий + з-й сотвори́ти;

СОТВОРИ́ТЬ $у^р$ споді́яти; ◊;

СОТВОРЁННЫЙ $у^р$ сотворе́нний, споді́я-.

СО́ТИК $жс^н$ мобі́лка.

СОТОВИ́ДНЫЙ стільникува́тий, $о^к$ ніздрюва́-.

СОТРУ́ДНИЧАТЬ співпрацюва́ти, співробі́тни-ча-, *(з ворогом)* коля́борува́-;

–й що /$м^н$ хто/ співпрацю́є ◊, залу́чений до спів-

пра́ці, зви́клий /з^{г}-й/ ♦, співпрацівни́к, співробі́т-, $н^{г}$ коля́бора́нт, $п^{к}$ співробітницький, коля́бора́нтський, для співпра́ці, *о.* у співпра́ці.

СОТРЯСА́ТЬ трясти́, труси́-, тру́сом ♦ /труси́-/, стру́шува-, $ф^{р}$ хита́-; **с.** ***что*** трясти́ *чим*;

--й що /$м^{н}$ хто/ трясе́ ◊, охо́чий ♦, з-й захита́-, © раз-у-ра́з стру́шуючи, **с-и** ♦, $п^{к}$ трясу́чий, тряскйй, землетру́сний, горотру́с-, *с.* всетрясу́чий, потрясу́щий, *т.* = %;

СОТРЯСА́ТЬСЯ трясти́ся ◊, ходи́ти хо́дором;

-йся що трясе́ться ◊, трясо́мий, тря́сений, стру́шува-, коли́-, хи́таний, охо́пле- трясьбо́ю, $п^{к}$ труськи́й, трясь-, тремтя́чий, $р^{к}$ двигтю́-, трясу́-, ± **трясущийся**;

-йся/-ый трясо́мий, тря́сений, стру́шува-, хи́та- ◊.

СОТРЯСЕ́НИЕ $о^{к}$ трусани́на, $р^{к}$ трясьба́, *(основ)* зру́шення.

СОУДАРЯ́ТЬСЯ стика́тися /на-/, *г.* зударя́-;

-йся що стика́ється ◊, призна́чений зіткну́тися, ± **натыкающийся**.

СОУ́ЗНИК спів’я́зень, $у^{р}$ соу́зник.

СОУМЫ́ШЛЕННИК $о^{к}$ співзмо́вник, співпомага́ч, співпричи́нник, $ф^{р}$ напа́р-, партне́р.

СО́УС *г.* сос.

СОУ́СТЬЕ ***$м^{а}$*** $ф^{р}$ сполу́чення.

СОУЧА́СТВОВАТЬ бра́ти у́часть, бу́- у спі́лці /спі́льником, співуча́сник-/, *о.* підставля́- плече́;

--й що /$м^{н}$ хто/ бере́ у́часть ◊, р-й ♦, *(спів)*-уча́сник, спі́ль-, співзмо́в-, спрови́н-, полі́гач, партне́р, співпомага́ч, $ф^{р}$ співтворе́ць, $п^{к}$ співу́ча́сний, *(у злочині)* $я^{і}$ спрови́н-.

СОУЧА́СТНИК співуча́сник, співзмо́в-, полі́гач, партне́р, *(у злочині)* спрови́нник, $о^{к}$ співтворе́ць, $я^{і}$ спрови́нний.

СОУЧЕНИ́К $ф^{р}$ коле́ґа, однока́шник, однокла́с-.

СО́ХНУТЬ со́х*(ну)*ти, висиха́-, $о^{к}$ схну́-;

--й = высыхающий;

ИССО́ХНУТЬСЯ: -о́хшийся *(геть)* ви́сохлий /пере-/, Ø.

СОХРАНЕ́НИЕ: с -ем *чего* зберіга́ючи *що*.

СОХРА́ННОСТЬ $о^{к}$ неза́йманість.

СОХРА́ННЫЙ *о.* неза́йманий, *(схов)* безпе́ч-.

СОХРАНЯ́ТЬ зберіга́ти /при-/, берегти́, хорони́-, не витрача́-, *(звичаї)* не пору́шува-, *(віру)* не розчаро́вуватися в *чому*, *(од гниття)* консервува́ти, *(запах)* затри́му-; **с.** за *кем* **пра́во** застеріга́- *кому* пра́во [**с. за собо́й** п. з. собі п.]; **с. прису́тствие ду́ха** зберіга́- душе́вну рівнова́гу; **с. си́лу** *(- указ)* залиша́тися в си́лі; **-я́ет** *(олимпийское)* **споко́йствие** ***кто*** і за ву́хом не свербі́ть *кому*;

--й 1. що /$м^{н}$ хто/ зберіга́ ◊, з^{г}-й ♦, з-й зберегти́, для зберіга́ння, $у^{р}$ хорони́тель, $п^{к}$ консервува́льний + %, © зберіга́ючи, ± **сберегающий**, 2. що не пору́шує, з-й дотри́ма-; **-й** ***что*** і да́лі *такий, такий* як і до́сі [**-й актуа́льность** і да́лі актуа́льний, актуа́льний, як і до́сі]; **-й за собой пра́во** © застері́гши собі пра́во; **-й молча́ние** упе́ртий мовчу́н, і да́лі мовчазни́й, німи́й як і до́сі; **-й споко́йствие** і да́лі спокі́йний, спокі́й-, як і до́сі; **-й фо́рму** © зберіга́ючи фо́рму;

-йся/-ый 1. бере́жений, хоро́не-, схо́вува-, затри́му-, не витра́чу-, консерво́-, *(за ким)* застере́жу- *кому*, 2. дотри́му-, не пору́шу-;

СОХРАНИ́ТЬ *(рівновагу)* $о^{к}$ втри́мати *г.* /за-/, заде́ржа- [**с. спокойствие** з. спо́кій]; **с. ве́рность** доде́ржати ві́ри; ◊;

-вший*(ся)* Ø; **-я** збере́жений, *(давно) г.* затри́ма-.

СОЦИА́ЛЬНЫЙ $о^{к}$ суспі́льний [**с. мир** с. мир].

СОЦИАЛИЗИ́РОВАТЬ: --й що соція́лізу́є, для соція́лізу́ції, за́йня́тий -ією.

СО́ЦИУМ *у.* зага́л.

СОЧЕ́ЛЬНИК: име́вший ме́сто в с. святвечі́рній.

СОЧЕТА́НИЕ: с. несочита́емого пое́днання непое́днуваного.

СОЧЕТА́ТЬСЯ $н^{дк}/д^{к}$ сполуча́тися /сполучи́-/, пое́днува- /поедна́-/; **с. зако́нным бра́ком с** ***кем*** уво́дити /уве́сти́/ в зако́н *кого*; **свои́ лю́ди – сочтёмся** свої́ лю́ди – домо́вимось /поми́рим-/;

--й що /$м^{н}$ хто/ пое́днує ◊, зви́клий п., з-й поедна́-, для пое́днання, за́йня́тий -ям, $п^{к}$ = %;

-йся/-ый пое́днуваний, сполу́чу-; **-я бра́ком** що бере́ шлюб ◊, одру́жуваний, оже́ню-, молоди́к, $п^{к}$ молоди́й, наре́че́ний.

СОЧИНЯ́ТЬ *(композиції)* твори́ти, *(щось нереальне)* фантазува́-; *(хтозна-що)* вига́ду-; **с. му́зыку к** ***чему*** поклада́- на но́ти /му́зику/ *що*;

--й 1. що /$м^{н}$ хто/ компону́є ◊, р-й ♦, з-й с ♦, творе́ць, а́втор, $з^{н}$ писа́ка, $п^{к}$ тво́рчий, компонува́льний, ± **творящий**, 2. **выдумываю-**; **-й му́зыку** компози́тор; **-й музыку к** ***чему*** поклада́ч на му́зику *що*;

-йся/-ый 1. компоно́ваний, тво́ре-, пи́са-, 2. **выдумываем-**;

СОЧИНИ́ТЬ *ф.* зла́дити, скле́ї-, *(версію)* спле́сти́; ◊; **с. му́зыку к** ***чему*** покла́сти на му́зику /но́ти/ *що*;

-вший Ø.

СОЧИ́ТЬСЯ сочи́тися, точи́-, ціди́-, слизі́ти, *(дзюрком)* дзю́ри-, дзю́рка-;

-йся = просачивающийся.

СОЧЛЕНЁННЫЙ $о^{к}$ спря́жений.

СОЧЛЕНЯ́ТЬ спряга́ти; > СОЕДИНЯТЬ.

СОЧУ́ВСТВЕННЫЙ $о^{к}$ прия́зний, *(відгук)* схва́ль-.

СОЧУ́ВСТВИЕ співчуття́, $ф^{р}$ милосе́рдя; **с -ием** *г.* із сантиме́нтом.

СОЧУ́ВСТВОВАТЬ співчув/а́ти, виявля́- співчуття́, ма- зглядь на *кого*, перейма́тися співчуття́м до *кого*, *(ідеям)* бу́ти прихи́льним до;

--й що /$м^{н}$ хто/ ~а́ ◊, схи́льний ♦, спо́вне- співчуття́, розчу́ле- /пере-/, пере́йнятий /по́йня-/ -я́м, симпа́тик, прихи́льн-, $р^{к}$ співчутли́вець, $к^{н}$ співчу-

ва́льник, $п^к$ співчутли́вий /спо-/, жа́лісли-, жаліб-ли-, милосе́рд- /-́ний/, $к^н$ ~а́ль-, /- душу/ прихи́ль-, /ідеям/ прихи́ль- до чого, о. зі сльоза́ми в оча́х.

СО́ШКА *т.* підпо́ра; **ме́лкая с.** дрібно́та, $м^н$ не-до́панки /полу́-/.

СОШНИ́К *(гармати)* лемі́ш.

СОЮ́З *(двох)* танде́м; **быть в -зе с** *кем* трима́ти /спілкува́-/ з *ким*.

СОЮ́ЗНЫЙ $о^к$ спілча́нський.

СО́Я & $п^к$ *со́яний.

СПАД *(чисел)* © згори́ вниз.

СПАДА́ТЬ па́дати, спада́- /о-, *(- запал)* піду-/, /о-*пух*/ стуха́-, /*вітер*/ ущуха́-, *(з пліч)* зсува́тися;

--й що спада́ ◊, схи́льний с., $п^к$ спа́дистий, схи́листий, © спада́ючи, с-и спада́ти;

СПАСТЬ: с. с лица́ змарні́ти; **с. с те́ла** схуд-ну- /на тілі/; **пыл спал** за́пал підупа́в /ущу́х/;

-вший Ǿ; **-й с лица́** змарні́лий; **-й с те́ла** схуд-.

СПАЗМАТИ́ЧЕСКИЙ *(- корчі)* п'явкува́тий, $с^о$ п'явкоподі́бний.

СПА́ЗМЫ ко́рчі, судо́ма.

СПА́ИВАТЬ спо́/ювати, *(дріт)* лютува́ти;

--й 1. що ~́юе, р-й ~іти, $п^к$ = % + **напаивающий** (> ПОИТЬ), 2. що злюто́вуе, $п^к$ = % + **паяющий**;

-йся/-ый 1. спо́юваний, 2. люто́-, злюто́ву-, па́-яний.

СПА́ЙКИ $м^а$ зро́сти , зро́сті, $о^д$ зрость.

СПА́ЙНЫЙ $р^к$ зро́сний.

СПА́ЛЬНЫЙ: с. мешо́к спа́льник.

СПА́ЛЬНЯ $і^с$ ложни́ця.

СПА́РИВАТЬ > ПАРОВАТЬ.

СПА́РХИВАТЬ: --й що спу́рхує, $п^к$ легкокри́лий, © спу́рхуючи.

СПАСА́ТЬ ря́т/ува́ти, $р^я$ спаса́-; **с. положе́ние** ♦ спра́ву /стано́вище, обста́вини, ситуа́цію/;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, покли́каний ♦, з-й у♦, ря-тівни́к, рятува́ль-, $р^я$ спаси́тель, $п^к$ рятівни́й, ря-тува́ль-, рятівни́чий, рятунко́вий, $у^р$ спасе́нний;

-й жизнь /положе́ние/ ~івни́к життя́ /спра́ви +/;

СПАСТИ́: с. от *них* ви́дерти з пазурі́в /зубі́в/ *їх*;

♦♦♦СЯ: с. бе́гством *о.* бра́ти но́ги на пле́чі; ◊;

-йся/-ый ря́то́ваний, вирято́ву-; **-я** $р^я$ спасе́нний;

СПАСТИ́СЬ: с. бе́гством *о.* да́ти нога́м зна́-, накива́- п'я́тами;

-а́сший(ся) Ǿ; **-я** врято́ваний /ви́-/.

СПАСЕ́НИЕ $о^к$ ви́рятовання, поряті́вля, *о.* ви́хід зі стано́вища; **нет с.** нема́ спа́су.

СПАСИ́БО *ф.* аж [**Я не знал, с., Вы сказа́ли** Я не знав, аж Ви сказа́ли]; **с. Вам!** $в^{ст}$ здоро́ві бу́-дьте!; **с. за внима́ние** пасибі за ла́ску /па́м'ять/.

СПАСИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ вибавчий, $у^р$ спасе́нний.

СПАТЬ спа́ти, *ф.* дава́- хропака́; **с. без за́дних ног** ♦ як уби́тий /уби́ті/; **с. мёртвым сном** ♦ як ка́м-інь; **с. сном пра́ведника** $р^м$ ♦ сном пра́ведник-ів; **не спит** *кто* сон не бере́ *кого*;

--й що /$м^н$ хто/ спить ◊, розі́спаний, по́йня́тий сном, в обі́ймах сну, у сні, *(де)* зви́клий ♦, $п^к$ со́н-ний, $ф^р$ при́спа-; **-й без за́дних ног /мертве́цк-им сном/** по́йня́тий ме́ртвим сном; **-й ве́чным сном** на ві́чному спочи́нку; **-й сном пра́ведни-ка** $р^м$ в обі́ймах сну пра́ведників; **-ая краса́ви-ца** при́спана красу́ня, $п^о$ сон-красу́ня;

ПОСПА́ТЬ попо♦, *ф.* придави́- кома́рика ◊; & поспа́тися /= лягти́ ♦/;

УСНУ́ТЬ: -вший *(при)*заснулий, $о^к$ приспа́-, при́спаний, Ǿ;

ЗАСПА́ТЬСЯ: -вшийся оспа́лий /за-/, за́спа-ний, Ǿ;

НАСПА́ТЬСЯ $о^к$ попоспа́ти;

-вшийся попоспа́лий, Ǿ;

РАЗОСПА́ТЬСЯ: -вшийся розі́спаний, Ǿ.

СПЕВА́ТЬСЯ зі́співуватися, *п.* здру́жу-, $н^I$ зню́-ху-, злигу-;

СПЕ́ТЬСЯ $о^к$ ді́йти́ зго́ди ◊, *п.* злига́тися, *б.* із-співа́-;

-вшийся зі́співаний, здру́же-, злига-, Ǿ.

СПЕКА́НИЕ коржа́влення.

СПЕКА́ТЬ *т.* $р^к$ коржа́вити, закоржа́влюва-;

--й що /$м^н$ хто/ коржа́вить ◊, з-й за♦ /с♦/, $п^к$ кор-жа́вильний, $к^н$ спіка́ль-;

СПЕКА́ТЬСЯ $о^к$ коржа́віти ◊;

-йся що коржа́віє ◊, коржавлений, закоржа́в-люва-, схи́ль- ♦, щора́з коржа́віший /смаглі́-, бі́льше спе́чений/, $п^к$ коржа́вий, $к^н$ спікли́вий, спікни́й, $р^к$ коржи́стий [**-я у́голь -те** ву́гілля];

СПЕ́ЧЬСЯ *т.* скоржа́віти /за-/; ◊;

-ёкшийся спе́чений /за-/, *(- губи)* *(за)*сма́глий, *т.* закоржа́ві- /с-/, $к^н$ спі́кливий, Ǿ.

СПЕКУЛИ́РОВАТЬ $о^к$ перепро́дувати; & $д^к$ спекульну́ти;

--й що /$м^н$ хто/ спекулю́є ◊, зви́клий ♦, $з^Г$-й пе-репро́да-, за́йня́тий спекуля́цією, спекуля́нт, пе-репро́дувач, пере́купень /$ж^і$ пере́купка/, $ж^н$ спі-куль + СПЕКУЛЯНТ, $п^к$ спекуляти́вний /-ці́йний/.

СПЕКУЛЯ́НТ $о^к$ ґешефтма́хер, ґешефтя́р, пере́-купень, гендля́р, *ф.* спі́куль, *(кіньми)* менджун;

СПЕКУЛЯ́НТКА пере́купка.

СПЕКУЛЯТИ́ВНЫЙ $о^к$ спекуляці́йний, пере́ку-пський.

СПЕКУЛЯ́ЦИЯ $о^к$ пере́купство.

СПЕРВОНАЧА́ЛА $о^к$ на початка́х, початка́ми.

СПЕСИ́ВИТЬСЯ $о^к$ при́ндитися, гонори́тися;

-йся *не вживано.*

СПЕСИ́ВЫЙ $о^к$ пиха́стий.

СПЕСЬ $о^к$ гордови́тість, бундю́чність, го́нор.

СПЕТЬ[1] > ПЕТЬ. **СПЕТЬ**[2] > ЗРЕТЬ[1].

СПЕХ *(де́ло /это/)* **не к спе́ху** *(це)* не гори́ть.

СПЕЦИАЛИЗИ́РОВАТЬСЯ: -йся що /$м^н$ хто/ спеціялізу́ється, спеціялізо́ваний.

СПЕЦИАЛИ́СТ: с. неопределённого про́филя *ж.* приши́й-кобилі-хвіст; **с. по** *каким* **боле́зням** спеція́лі́ст *яких* хворо́б; **с. по** *чему* фахіве́ць *чо-*

го /з *чого*/; **с. широ́кого про́филя** *ж*^{m} ма́йстер на всі ру́ки.

СПЕЦИА́ЛЬНЫЙ *о*^{к} окре́мий, особли́вий.

СПЕЦИ́ФИКА *о*^{к} своєрі́дність.

СПЕЦИФИЦИ́РОВАТЬ специфік/ува́ти;
--й *р.* що ~у́є, для специфіка́ції, за́йнятий -ією, специфіка́тор, *п*^{к} специфіка́торський + %;
-йся/-ый специфіко́ва-.

СПЕЦИФИ́ЧЕСКИЙ *о*^{к} своєрі́дний.

СПЕ́ЦИЯ; СПЕ́ЦИИ припра́ви, присма́ки.

СПЕ́ШИВАНИЕ спі́шування, *(з авт)* висіда́-.

СПЕ́ШИВАТЬ спі́шувати;
--й що /*м*^{н} хто/ спі́шує, ско́рий ♦, наста́влений спі́ши-, спі́шувач, © спі́шуючи, *п*^{к} = %;
-йся/-ый спі́шуваний.

СПЕШИ́ТЬ поспіша́ти, *(куди)* *о*^{к} гна́-, спіши́тися, ква́пи-; **не́куда с.** *ф*^{р} ніхто́ в ши́ю не жене́; **мне** /**ему́** +/ **не́куда с.** я /він +/ ма́ю /ма́є +/ час; **не -ша́** без по́спіху, не́квапом, не́спіхом;
--й що /*м*^{н} хто/ поспіша́ ◊, зви́клий ♦, *п*^{к} поспі́шливий, квапли́-, хапли́-, по́ква́пний, поспішни́й, *і*^{р} скорохва́цький, © поспіша́ючи, у по́спіху; **-й на вы́ручку** © по́спіхом на по́міч;
-вший Ø.

СПЕ́ШКА *ж*^{м} хапатня́; **в -ке** у по́спіху, *(робити)* під гаря́чу ру́ку; **нет нужды́ в -ке** ніхто́ в ши́ю не жене́; **соверша́емый в -ке** ха́паний [*н́* шлюб]; **из-за -ки** з по́квапу, че́рез по́спіх.

СПЕ́ШНО *о*^{к} шви́дко-шви́дко, по́спіхом, мерщі́й;
СПЕ́ШНЫЙ *о*^{к} швидки́й, невідкла́дний, *і*^{р} скорохва́цький.

СПИВА́ТЬСЯ розпия́чуватися, брата́- з ча́ркою;
-йся що /*м*^{н} хто/ спива́ється, зви́клий ♦, розпия́чений, *(ма́йже)* заки́слий у горі́лці;
СПИ́ТЬСЯ уда́ритися в горі́лку ◊; **оконча́тельно с.** спи́тися з кру́гу /з пуття́/;
-вшийся спи́тий, *о.* заки́слий у горі́лці; **оконча́тельно -я** спи́тий з кру́гу; **-я с кру́гу** пропа́щий за ча́ркою, Ø.

СПИ́ЛИВАТЬ > ПИЛИТЬ.

СПИНА́: за спино́й *о*^{к} за плечи́ма.

СПИРАЛЕВИ́ДНЫЙ у фо́рмі /на взір/ спіра́лі, кругойду́чий, *з.* захво́стуватий.

СПИРА́ЛЬ *о.* безконе́чник.

СПИРА́ТЬ: --й дыха́ние що забива́ дух, з-й заби́ти /спе́р-/ д., © забива́ючи д.;
СПЕРЕ́ТЬ спе́рти *(п*^{ф} зіпру́, зіпреш*)*.

СПИРТОВА́ТЬ спиртува́ти. заспирто́вувати;
--й що /*м*^{н} хто/ спирту́є ◊, на́вчений ♦, з-й за♦, за́йнятий спиртува́нням, *п*^{к} *р*^{к} заспирто́вчий + %;
-йся/-ый спирто́ваний, заспирто́ву-.

СПИ́СОК *о*^{к} рее́ст(е)р, *ф*^{р} лист [**с. же́ртвователей** *г.* збірко́вий л.]; **с.** *чего* спи́сок на *що*; **наградно́й лист** нагоро́дний лист; **наградно́й с.** спи́сок нагоро́джених; **послужно́й с.** службо́ва біогра́фія; **по -ску** за спи́ском.

СПИ́СОЧНЫЙ: с. соста́в облі́ко́вий склад.

СПИ́СЫВАТЬ спи́сувати /пере-/; **с. в тира́ж** *о*^{к} здава́ти в архів;
--й що /*м*^{н} хто/ спи́сує ◊, зви́клий ♦, з^{г}-й спи́са́-, спи́сувач /пере-/, змальо́ву-, *п*^{к} спи́сувальний + %; **-й в тира́ж** гото́вий зда́ти в архів;
-йся/-ый спи́суваний /пере-/, змальо́ву-.

СПИ́ХИВАТЬ *(гріх)* зва́лювати, зверта́-, спиха́-;
СПИХНУ́ТЬ *(на кого)* перепхну́ти ◊.

СПИ́ЦА: после́дняя с. в колесни́це деся́та шпи́ця в ко́лесі.

СПИ́ЧКА & сірничо́к.

СПЛАВ[1] *(дія)* (с)то́плення, *(метал)* стоп.

СПЛАВ[2] *(лісу)* сплав.

СПЛА́ВЛЕННЫЙ *(товар)* збу́тий.

СПЛАВЛЯ́ТЬ *(метал)* топи́ти, сто́плюва-, *(ліс)* сплавля́-, гна-, *(крам)* збува́-.
--й 1. плавящий, 2. *(ліс)* що /*м*^{н} хто/ сплавля́ ◊, поста́влений с., з-й спла́ви-, за́йнятий спла́вом, плота́р, *к*^{н} сплавни́к, *п*^{к} = %, 3. **сбывающий;**
-йся/-ый 1. **плавящийся,** 2. спла́влюваний, гна́-, *п*^{к} сплавни́й, 3. збу́ва-.

СПЛА́ЧИВАТЬ *т.* з'є́днувати, *п.* гурт/ува́-, згурто́вува-, цементува́-, брата́-;
--й що /*м*^{н} хто/ ~у́є ◊, призна́чений г., з-й згуртова́-, *п*^{к} гуртівни́й + %, *у*^{р} (все)брату́щий, © гурту́ючи;
-йся/-ый бра́таний, гурто́ва-, згурто́ву-, цементо́-, об'є́дну- /з'-/;
СПЛОТИ́ТЬ зцементува́ти ◊;
СПЛОЧЁННЫЙ збра́таний ◊ → **-ый,** *п*^{к} одноці́лий.

СПЛЕТА́ТЬ виплі́та́ти /за-, с-/, пле́сти́, ви́ти;
--й що /*м*^{н} хто/ виплі́та́ ◊, умі́лий ♦, рі́шений ви́плес-, виплі́та́ч ◊, за́йнятий виплі́та́нням, *п*^{к} = %;
--йся/-ый ви́тий, пле́тений, спліта- /ви-/, звива-.

СПЛЕТЕ́НИЕ *о*^{к} сплет, *(подій)* склубо́чення, склубо́ченість, *(рук)* скрут, *ф*^{р} ву́зол.

СПЛЕ́ТНИК *д.* лепетя́.

СПЛЕ́ТНИЧАНЬЕ плітка́рство, пащекува́ння.

СПЛЕ́ТНИЧАТЬ пащек/ува́ти, обмовля́-, розпуска́- плітки́, гостри́- язики́, *п*^{ф} *н*^{з} гала́й-бала́й;
--й що /*м*^{н} хто/ ~у́є ◊, з-й ♦, пліткар, ~у́н, обмо́вник, *з.* обсу́да, *п*^{к} пересу́дливий, плітка́рський, гостроязи́-, © усе́ гала́й-бала́й та гала́й-бала́й.

СПЛЕ́ТНИЧЕСКИЙ обмо́вний, обмо́вницький, плітка́рський.

СПЛОХОВА́ТЬ > ПЛОШАТЬ; **не с.** ви́явитися на висоті́.

СПЛОЧЁННОСТЬ *о*^{к} односта́йність; **с. льда** ску́пченість кри́ги.

СПЛОШНО́Й *о*^{к} одноці́лий, цілоку́пний, *(наклеп)* *о*^{к} абсолю́т-, *(бомбіж)* килимо́вий; **с. стено́й /ма́ссой/** ла́вою.

СПЛОШЬ *о*^{к} всуці́ль, геть; **с. и ря́дом** *о*^{к} по́спіль, скрізь і всю́ди.

СПЛЮ́СНУТЬСЯ *д*ᵏ: **-вшийся** Ø; **-я** сплю́щений, сплю́снутий
СПЛЮ́СНУТЫЙ *р.* плю́склий + **-вшийся**.
СПЛЮ́ЩИВАТЬ *о*ᵏ плю́щити, розплю́щува-, розплеску-;
-й що /*м*ᴴ хто/ сплю́щує ◊, зви́клий ♦, з-й /р-й/ с♦, *п*ᵏ плющи́льний + %;
-йся/-ый плю́щений, сплю́щува- /роз-/, розпле́скува-.
СПОДВИ́ЖНИК *о*ᵏ побрати́м, ± СОРАТНИК.
СПОДРУ́ЧНО *о*ᵏ по́хватно, *(припасувати)* в са́мий раз.
СПОКО́ЙНО *ф*ᵖ сумі́рно [ти́хо й сумі́рно в пала́ці].
СПОКО́ЙСТВИЕ: ра́ди -ия для свято́го спо́кою.
СПОКО́Н: с. веко́в *о*ᵏ як світ світом, від віків.
СПОЛА́СКИВАТЬ > ПОЛОСКАТЬ.
СПОЛЗА́ТЬ сповза́ти, зла́зи-, злiза́-, зсува́тися;
-й що /*м*ᴴ хто/ сповза́ ◊, зсу́ваний, зᴹ-й сповзти́, с-и ♦, щора́з ни́жчий, *п*ᵏ повзучий;
СПОЛЗАТЬСЯ сповза́тися ◊;
-йся що зла́зиться ◊, зви́клий ♦, поки́нутий сповзти́ся, *п*ᵏ повзу́чий, *р*ᵏ зла́зливий.
СПО́НСОР грошода́вець.
СПОНТА́ННО, -ННЫЙ *о*ᵏ власнові́льно, -ний.
СПОР *о*ᵏ поле́міка, незго́да; **-ру нет** нема́ сло́ва, нема́ що каза́ти, що не кажі́ть /-жи́/; **ве́рно, -ру нет, но** ві́рно то ві́рно, та; **лу́чше, -ру нет, но** лі́пше то лі́пше, та [**л., -ру н., но како́й ценой?** л. то л., та яко́ю ціно́ю?]; **учёный, -ру нет, но...** вче́ний то вче́ний, та...; **земе́льные -ры** супере́чки за зе́млю.
СПОРАДИ́ЧЕСКИЙ *о*ᵏ поодино́кий.
СПО́РИТЬ сперечáтися, дискутува́ти, полемізува́-, ве́сти́ супере́чку /диску́сію, поле́міку/, *з.* пере́читися, *г*ᵈ перерiка́-, *(при дільбі)* торгува́-; **о вку́сах не -ят** смаки́ рі́зняться /не збіга́ю-/, смак не у всіх одна́к, ко́жен ма́є свій смак;
-й що /*м*ᴴ хто/ сперечáється ◊, роздискуто́ваний, зви́клий ♦, супере́чник, сперечáль-, свару́н, сварли́ва голова́, сварли́вець, дискута́нт, заводія́ка, *п*ᵏ сперечли́вий, сварли́-, сперечáльний, дискусі́й-, за́йня́тий супере́чкою, втя́гнутий у супере́чку, у супере́чці; **жа́рко -й** палки́й супере́чник /дискута́нт/; **-ие сто́роны** супроти́вні сто́рони.
СПОРИ́ТЬСЯ *о*ᵏ ве́сти́ся [**рабо́та не -тся** пра́ця не веде́ться], кипі́ти [робо́та кипі́ла], горі- в рука́х /під -а́ми/ [**рабо́та -и́тся** робо́та гори́ть у р.].
СПО́РНЫЙ *о*ᵏ дискусі́йний, полемі́ч-, *(- дані)* нето́ч-, рі́з- [**э́то -ые ве́щи** це -ні ре́чі]; **э́то -ое утвержде́ние** у це ва́жко повірити, *г.* це контроверсі́йне тве́рдження.
СПОРТ: самолётный с. авіоспо́рт.
СПОРТИ́ВНЫЙ *г.* спорто́вий; **со -ной вне́шностью** *г.* ви́спортований.
СПОРТСМЕ́Н *г.* спорто́вець.
СПО́РЩИК = **споря́щий** (> СПОРИТЬ).
СПО́СОБ *ф*ᵖ поря́док [**с. употребле́ния** п. вжива́ння]; **вся́кими /ра́зными/ -ами** *ф*ᵖ і так і сяк /перета́к/; **по -бу** спо́собом.
СПОСО́БНОСТЬ: с. к чему хист до *чого*; **с. перепры́гивать /подбра́сыв- +/** перестри́бливість /підки́дли- +/; **прирождённые -ти** вро́джений хист;
СПОСО́БНОСТИ хист [**проявля́ть с. к** *чему* ма́ти х. до *чого*].
СПОСО́БНЫЙ *о*ᵏ зді́бен, зда́тен; **ве́жливость, на каку́ю** *кто* **-бен** уся́ досту́пна *кому* че́мність.
СПОСО́БСТВОВАТЬ спри/я́ти, помага́-, гра́- на ру́ку;
-й що /*м*ᴴ хто/ ~я́ ◊, покли́каний ♦, з-й по♦, для сприя́ння, *п*ᵏ сприя́тливий (на *що*), помічни́й, (- *умови*) тепли́ч-, *г.* допомого́вий, © сприя́ючи; **-й** *чему* *с*ᵏ -гі́нний [**-й выделе́нию по́та** потогі́нний];
ПО♦♦♦ *ф*ᵀᴾ да́ти спо́сіб; **п.** *кому/чему* *о*ᵏ прислужи́тися *кому*/на *що*; ± ПОСОДЕЙСТВОВАТЬ.
СПОСПЕ́ШЕСТВОВАТЬ *з.* споспіша́ти [Го́споди споспіша́й!].
СПОТЫКА́НИЕ *о*ᵏ за́шпорт.
СПОТЫКА́ТЬСЯ спотика́тися, перечіпа́-, шпо́рта-, *(на шляху до мети)* **п.** набива́ти ґу́лі;
-йся що /*м*ᴴ хто/ спотика́ється, зашпо́ртуваний, перечі́плю-, схи́льний ♦, спотика́йло, шпо́рта-, *п*ᵏ перечі́пливий, зашпо́ртли-, споти́кли-, *(крок)* спотику́чий;
СПОТКНУ́ТЬСЯ *(на чому)* не змогти́ да́ти ра́ди *чому*; **с. на ро́вном ме́сте** зашпо́ртатися на рі́вному /на рі́вній доро́зі/.
СПОХВА́ТЫВАТЬСЯ схо́плюватися, ки́да-;
-йся що /*м*ᴴ хто/ схо́плюється, з-й вча́сно схамену́тися;
СПОХВАТИ́ТЬСЯ схамену́тися, *г.* нагада́-, *ф*ᵖ сахну́- ◊;
-вшийся Ø, © вча́сно схамену́вшись.
СПРА́ВА *п*ᵖ *ф*ᵖ з пра́вої руки́ /бо́ку/.
СПРАВЕДЛИ́ВО *о*ᵏ по пра́вді.
СПРАВЕДЛИ́ВОСТЬ *п*ᵒ правота́; **по -ти** по пра́вді; **ра́ди -ости** пра́вди ра́ди, зара́ди п.
СПРА́ВКА: по наведённым -ам з до́відок.
СПРАВЛЯ́ТЬ справл/я́ти, пра́ви- [**с. поми́нки** *і*ᶜ п. три́зну], *(свято)* відзнача́-, святкува́-, *(весілля)* відбува́-, гуля́- /*д*ᵏ відгуля́-/; **с. балы́** балюва́-.
-й 1. що /*м*ᴴ хто/ ~я́ ◊, охо́чий ♦ зᴳ-й /зᴹ-й/ спра́ви-, заклопо́та- *чим* [*н.* свя́том], 2. **правящий**[2].
СПРАВЛЯ́ТЬСЯ управля́тися з *чим*, дава́ти ра́ду *чому*, розв'я́зу- /поду́жу-/ *що*, *(самому)* дава́ти собі́ ра́ду, (- *що*) *о*ᵏ пита́-, дізнава́тися, *жᴹ* припи́тува-; **едва́ с. с нуждо́й** тягти́ся з оста́ннього;
-йся 1. що /*м*ᴴ хто/ дає собі́ ра́ду, го́дний да́ти ра́ду *чому*, з-й розв'яза́-, стара́нний, рете́ль-, спра́в-,

2. **осведомляющийся;**

СПРА́ВИТЬСЯ довести́ до ді́ла ◊; **не суме́ть с.** спіткну́тися; **с. с** *чем* $о^к$ да́- ра́ду *чому*, довести́ до ді́ла *що*, ви́в'язатися з *чого*; **с. с тру́дной рабо́той** да́ти ра́ду важкі́й робо́ті.

СПРА́ШИВАТЬ пита́ти*(ся)*, запи́тувати, ста́вити пита́ння, *(поради)* проси́-, шука́-; **с. „куда́?"** ку́дика-; **с. невозмо́жного** пита́- у слабо́го здоро́в'я; **с., не скрыва́я пренебреже́ния /отвраще́-/** пита- че́рез гу́бу /не хова́ючи знева́ги /оги́ди/; **с. /спроси́ть/ разреше́ния** пита́тися /с-/;
--й що пита́ ◊, зви́клий ♦, $з^м$-й /споку́ше-, уповнова́же-/ с♦, з пита́нням на уста́х, даве́ць пита́ння, запи́тувач, $п^к$ запи́тливий /до-/, пита́льний + %; **-й глаза́ми** з пита́нням в оча́х; **-й разреше́ния** © пита́ючи до́зволу, пита́ючись;
СПРОСИ́ТЬ *(ради)* попроси́ти ◊; **с. с** *кого* зажада́- від; **заче́м, -о́сите Вы** $в^{ст}$ на́що, спита́ймо*(ся)*; **а -оси́** *кого* це хай *хто* ска́же.
-йся/-ый пи́таний, запи́тува-, замо́влюва-, шу́ка-;

СПРЕССО́ВЫВАТЬ > ПРЕССОВАТЬ.

СПРИНЦЕВА́ТЬ спринц/юва́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~ю́є, с-и ♦, для ~ва́ння, $п^к$ = %;
-ый спринцьо́ваний.

СПРОВА́ЖИВАТЬ: --й що /$м^н$ хто/ відпрова́джує ◊, відпроваджувач, р-й відпрова́дити, $п^к$ $р^к$ відпрова́дливий + %;
-ый відпрова́джуваний.

СПРОС: с. не бьёт в нос, попы́тка не пы́тка, а с. не беда́ $п^{-о}$ хто пита́є, той не блу́дить; **-су ма́ло с** *кого* © що ві́зьмеш з *кого*; **туда́, где есть с.** а́дре́сно.

СПРУТ *(самиця)* восьмино́жиця.

СПРЫ́ГИВАТЬ зіска́кувати, зістри́бу-;
--й що /$м^н$ хто/ зіска́кує ◊, зви́клий ♦, $з^м$-й зіско́чи-, © зіска́куючи.

СПРЫ́СКИВАТЬ > ВСПРЫСКИВАТЬ.

СПРЯГА́ТЬ відміня́ти *(дієсло́во)*, *(коні)* спряга́-;
--й 1. що /$м^н$ хто/ відмі́нює *(дієсло́во)*, зви́клий ♦, з-й /р-й/ про♦ *(д.)*, $п^к$ = %, 2. що спряга́, зви́клий с., охо́чий спрягти́;
-йся/-ый 1. *(діє)*відмі́нюваний, 2. с*(у)*пря́га-.

СПРЯМЛЯ́ТЬ > ВЫПРЯМЛЯТЬ.

СПУД: из-под -да *(витягти)* на світ Бо́жий; **под -ом** $о^к$ під замко́м, під сукно́м.

СПУСК *(шлях з гори)* узві́з.

СПУСКА́ТЬ спуска́ти /о-/, *(на берег /людей/)* виса́джува-, *(директиви)* видава́-, *(з ланцюга)* відпуска́- /*(кров)* ви-/, *(хортів)* нацько́вува-, *(вагу)* зганя́-; **с. с не́ба на зе́млю** озе́млювати /при-/;
--й що /$м^н$ хто/ спуска ◊, зви́клий ♦, р-й /зм-й, з-й/ спусти́-, за́йнятий спу́ском, $п^к$ спускови́й; **-й на тормоза́х** схи́дьний ♦ **на га́льмах; не -й глаз с** *кого* уп'я́тий очи́ма в /прикипі́лий о. до/ *кого*, © не випуска́ючи з о́ка;
СПУСТИ́ТЬ *(штани)* стягну́ти; ◊; **с. с ле́стницы** ски́ну- зі схо́дів; **-тя́ рукава́** $о^к$ недба́ло;

СПУСКА́ТЬСЯ спуска́тися ◊, *(з гари)* схо́дити, *(круто)* спада́-; *(пла́вно)* **с.** *(- рельєф)* збіга́-;
-йся/-ый яко́го спуска́ють ◊, (с)пу́сканий, призе́млюва-, виса́джу-, вида́-, нацько́ву-; **-ый** для спуску; **-я** $п^к$ спадни́й, узві́з-, *(рельєф)* спа́дистий, *(морок)* щора́з густі́ший; **-я на тормоза́х** $з^м$-й ♦ на га́льмах; **-я по́д гору** на шляху́ з гори́, */узвіз/* весь-час-із-гори́; **кру́то -я вниз** узво́зистий;
СПУСТИ́ТЬСЯ *(ногами)* зійти́, */на фунікулері/* спусти́тися; **с. на зе́млю** $ф^р$ упа́сти з не́ба; **с. с ле́стницы** збіг- по схо́дах /схо́дами/;
-вший*(ся)* Ø; **-я** спу́щений; **-я на зе́млю** призе́мле-.

СПУСКОВО́Й: с. крючо́к язичо́к, *к.* спуск.

СПУСТЯ́ $о^к$ по то́му [**мгнове́ние с.** мить по то́му]; **с. мину́ту** по хви́лі; **с. не́которое вре́мя** переѓодом, за яки́йсь час, по які́мсь часі, тро́хи зго́дом; **с. мгнове́ние** за яку́сь мить.

СПУ́ТАННОСТЬ поплу́таність.

СПУ́ТНИК $о^к$ сателі́т.

СПУ́ТНИКОВЫЙ сателі́тний, супу́тниковий.

СПУ́ТЫВАТЬ плу́тати, сплу́тува-, *(коня)* пу́та-;
--й що /$м^н$ хто/ плу́та ◊, з-й за♦, $п^к$ *т.* = %;
СПУ́ТЫВАТЬСЯ *(з ким)* лига́тися, злигува- ◊;
-йся/-ый плу́таний, сплу́тува- /пере-, за-/, *(путом)* пу́та-, спу́тува-; **-я** зли́гува-, зви́клий лига́тися.

СПЯ́ТИТЬ > ПЯ́ТИТЬ.

СРАБА́ТЫВАНИЕ $ф^р$ урухо́млення, хід у рух [**ло́жное с.** фікти́вний хід у рух].

СРАБА́ТЫВАТЬ іти́ в рух /ді́ю/, $р^к$ урухо́млюватися, *п.* давати /справля́-/ ефе́кт, ма́- у́спіх [**не с.** не м. -ху], ді́я- [**-ает при́нцип** діє при́нцип], *(- явища)* ма́- мі́сце, виявля́- себе́;
--й що йде в рух ◊, урухо́млюваний, з-й піти́ в р., $п^к$ ефекти́вний, результати́в-, © справля́ючи ефе́кт;
СРАБО́ТАТЬ *т.* запрацюва́ти, піти́ в рух, *(- ідею +)* ста́- руші́єм /руші́йною си́лою/.

СРАБА́ТЫВАТЬСЯ 1. ИЗНАШИВАТЬСЯ, 2. *(в гурті)* притира́тися, досяга́ти зла́годи;
-йся 1. **изнашивающийся**, 2. з-й досягти́ зла́годи +, $п^к$ гармоні́йний;
СРАБО́ТАТЬСЯ 2. прите́ртися ◊;
-вший*(ся)* 1./2. Ø; 1. $п^ф$ → **изнашивающийся**, 2. зла́годжений, прите́ртий, $п^к$ гармоні́йний;
СРАБО́ТАННЫЙ *(гурт)* зла́годжений.

СРАБО́ТАННОСТЬ $о^к$ зла́годженість.

СРАВНЕ́НИЕ: при -ии обнару́жено порі́вняння ви́явило; **по -ию** порі́вняно, *(з ким/чим)* $ф^р$ про́ти *кого/чого* [**ре́же по с. с ру́сскими** рі́дше про́ти росія́н]; **вне вся́кого -ия** *г.* не до порі́вняння; **не идти́ ни в како́е с. с** *кем/чем о.* ті́нню не скида́тися на *кого/що*.

СРА́ВНИВАТЬ[1] рівня́ти, зіставля́ти, прово́ди-

паралéль, *о*[к] порíвнюва- /при-/ до *чого*;
--й[1] що /*м*[н] хто/ порíвнює ◊, зви́клий ♦, з-й /з[г]-й/ по♦, зáйнятий порíвнянням, *п*[к] порівня́льний + %;
-йся[1]/**-ый**[1] 1. порíвнюваний /при-/, зістáвлю- ◊;
СРАВНИ́ТЬ: с. Бóжий дар с яи́чницей порівня́ти вели́ку дýпу й Вели́кий піст, притули́- горбáтого до стíнки;
-вший Ø;
и́мый лéгко порíвнюваний /**-ый**/, *п*[к] порівня́-, *м.* /- *числа*/ конґруéнт-; **-мо ли?** хібá порівня́єш?.
СРА́ВНИВАТЬ[2] *(тиск)* рівня́ти, вирíвнюва- /з-/;
--й[2] що /*м*[н] хто/ рівня́ ◊, зви́клий ♦, з-й ви́♦, вирíвнювач /з-/, *п*[к] рівня́льний + %;
-йся[2]/**-ый**[2] рíвняний, зрíвнюва- /ви-/;
СРАВНЯ́ТЬ[2] *(тиск)* ви́рівняти ◊;
СРАВНЯ́ТЬСЯ[2]: **с. с** *кем*/*чем* дорівня́тися до *кого**чого* /*кому**чому*/;
-вший[2]*(ся*[2]*)* Ø; **-я**[2] зрíвняний /ви́-, до-/.
СРА́ВНИВАТЬ[3] *о*[к] роби́ти рíвним, *(льодовиком)* зглáджува-;
--й[3] що рóбить рíвним + **-й**[2];
--йся[3]/**-ый**[3] рóблений рíвним, зглáджуваний;
СРАВНЯ́ТЬСЯ[3]: **с. с** *чем* *о*[к] стáти рíвним з *чим* [**с. с землёй** стати р. із землéю];
-вший[3]*(ся*[3]*)* Ø; **-я**[3] зрíвняний, зглáдже-, рíвний з.
СРАВНИ́ТЕЛЬНО *(з ким/чим)* *ф*[р] проти *кого*/*чого* [**с. с прóшлым гóдом** прóти тóго рóку].
СРАЖА́ТЬ убивáти, звáлю-, підкóшу-, підтинáти, *(вісткою)* вражá-, шокувá-, приголóмшу-;
--й 1. що /*м*[н] хто/ звáлює ◊, зви́клий з., з-й звали́-, *п*[к] разю́чий, смертовби́в-, нищівни́й, смертонóс-, смертéль-, 2. що тя́жко вражá ◊, з-й приголóмши-, *п*[к] приголóмшливий + %;
-ый 1. звáлюваний, підкóшу-, 2. урáжу-, шокó-, прибú-, пригнíчу-, приголóмшу-;
СРАЖА́ТЬСЯ би́тися, стинá- змагá-, борó-, воювáти [**с. с ветряны́ми мéльницами** в. з вітрякáми]; **с. с** *чем* побóрю- *що*;
-йся що бóреться ◊, побóрювач, готóвий б., *о.* в огні, в борні, у боротьбí з, *п*[к] польови́й, бойó-, фронто-; **-я со страстя́ми** побóрювач пристрастей;
СРАЗИ́ТЬСЯ схрести́ти мечí, зчепи́тися ◊.
СРАЖЕ́НИЕ *п*[о] погуля́ння.
СРАМ: с.-то, с.-то какóй! ой, стид же яки́й!
СРАМИ́ТЬ сорóмити, присорóмлюва-, завдавá- сóрому, вкривá- сóромом, *р.* стидá-, *з*[п] конфýзи-;
--й що /*м*[н] хто/ сорóмить ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й при♦, присорóмлювач, *п*[к] сороми́й;
ОСРАМИ́ТЬ *о*[к] ввéсти́ в слáву ◊;
-йся що сорóмить себé, осорóмлюваний /при-/, укри́- сóромом;
ОСРАМИ́ТЬСЯ *о*[к] завдáти собі сóрому, осміши́тися, в сóромі скупá-, *ф.* попоклíпати очи́ма;
-вшийся осорóмлений, Ø.
СРАСТА́ТЬСЯ: -йся що зростáється, з-й зростáтися, схи́льний /© с-и/ зростáтися;
СРАСТИ́СЬ: срóсшийся зрóщений, зрóслий, Ø.
СРА́ЩИВАНИЕ *(линви)* стóчування.
СРА́ЩИВАТЬ зрóщ/увати. *(линву)* стóчувати;
--й що /*м*[н] хто/ ~ує, зви́клий ♦, з-й зрости́-, для ~ування, зáйнятий -ям, *п*[к] зрóщувальний + %;
-йся/-ый зрóщуваний, стóчу-, зали́шений зростáти.
СРЕБРОЛЮ́БЕЦ *о*[к] хапýга, срíблолю́б, зди́рник, зди́рця, загрéба, загрібáйло, жадю́га.
СРЕДА́[1]: **по -ам** у сéреду, по сéредах, сéредами.
СРЕДА́[2] *о*[к] гурт [**в своéй -дé** у своєму гуртí], *(оточення)* *о*[к] довкíлля; **благоприя́тная с.** *ф*[р] стихíя; **вне́шняя с.** *ф*[р] зóвнішній світ; **в своéй -дé** у своїй стихíї; **охрáна окружáющей -ды́** охорóна довкíлля.
СРЕДИ́: с. прóчего пóміж íншого.
СРЕДИЗЕМНОМО́РЬЕ *к.* Середзéм'я.
СРЕДИ́ННЫЙ & середóвий.
СРЕДНЕСТАТИ́ЧЕСКИЙ *ц*[д] перéсíчний.
СРЕ́ДНИЙ *о*[к] перéсíчний, мíрний, *(дитячий вік)* підстáрший; **-ей руки́** посерéдній, не блискýчий, не пéршої деся́тки, перéсíчний; **вы́ше -его** *г.* над перéсíч, *п*[к] надперéсíчний;
СРЕДОТО́ЧИЕ *ф*[р] сéрце, фóкус, *н*[г] гніздóвище.
СРЕ́ДСТВО *о*[к] знаря́ддя́, *(від недуги)* лíки, рáда [**прóтив э́того есть с.** на це є р.]; **испы́танное /безоткáз-, убеди́тель-, неотрази́мое/ с.** кози́рна кáрта; **спаси́тельное с.** *г.* дóшка порятýнку;
СРЕ́ДСТВА *(творчі +)* інструментáр, *п.* палíтра; **нéту -ств** немá спромóги; **за отсу́тствием -ств** чéрез брак кóштів; **на свои́ -ва** своїм кóштом; **оборóтные /платёжн-/ -ва** обігóві /виплатні/ кóшти; **-ва к существовáнию** кóшти на хліб-сíль; **-ва передвижéния** трáнспортні зáсоби; **не по -ам** *(дорого)* не по зубáх; **всéми -ами** *н*[г] всімá прáвдами й непрáвда-.
СРЕЗ *о*[к] перéкрій, перéріз.
СРЕЗА́ТЬ стинáти, зрíзува-, *ф*[р] змéншу-;
--й що /*м*[н] хто/ стинá ◊, з-й стя́-, з[м]-й /з[г]-й/ зрíза-, зрíзувач, *п*[к] зрізýщий, рíзчий + %;
-йся/-ый зрíзуваний, змéншу-, *д.* сти́натий, *п*[к] зрíзний;
СРЕ́ЗАТЬ *(на іспиті)* запáри-, *г.* спали́-; ◊;
СРЕ́ЗАТЬСЯ *(словесно)* стя́тися ◊, *(на іспиті)* запáри-, сíсти мáком.
СРИСО́ВЫВАТЬ *о*[к] відмальóвувати /з-/;
--й що /*м*[н] хто/ змальóвує ◊, зви́клий ♦, з-й змалювá-, зáйнятий змальóвуванням, *п*[к] = %;
-йся/-ый змальóвуваний /пере-, від-/.
СРОДНИ́ *н*[р]: **с.** *чему* подíбний до *чого*, зовсíм як *що* [**с. жукáм** п. до жукíв, зóвсім як жуки́]; **с.** *кому* бли́зький дýхом.
СРО́ДНЫЙ: с. *чему* подíбний до *чого*, © зóвсім як [**с. нáшей мóде** з. як нáша мóда].
СРОК *(проби)* перíод; **на определённый с.** *(- по-*

зику) терміно́ваний; **в кратча́йший с.** якнайшвидше; **в с. /к -ку/** на те́рмін; **на како́й с.?** *ф.* на як до́вго?; **по истече́нии /наступле́-/ -ка** як вийде /наді́-/ те́рмін; **-ом /с. платежа́/ по предъявле́нии** опла́та після́ пода́чі; **биле́т -ом на ме́сяц** квито́к на місяць.

СРОЧНОСЛУ́ЖАЩИЙ строкови́к.

СРО́ЧНЫЙ *(- діло)* шпаркий, *(лист)* спі́шний; **-ая слу́жба** строкова́ слу́жба; **солда́т -ой слу́жбы** строкови́к; **в -ом поря́дке** нега́йно.

СРУБ, СРУ́БКА ви́руб; **на сруб** на ви́руб.

СРУБА́ТЬ зру́б/увати /ви-/, стина́-, руба́-;
--**й** що /*м*[н] хто/ ~ує ◊, з[м]-й ♦, з-й зруба́-, для ви́рубу, за́йня́тий -ом, руба́ч, виру́був- /з-/, *п*[к] = %;
-йся/-ый зру́буваний /ви-/, ско́лю-, *д.* сти́натий.

СРЫВА́ТЬ рва́ти, обрива́-, *(одяг)* стяга́-, *(сміх)* виклика́-; **с. злость** зганя́- /*д*[к] зігна́-/ оско́му /се́рце, гнів, злість, доса́ду/; **с. с *кого*** наду́рюва- з;
--**й** що /*м*[н] хто/ зрива́ ◊, зви́клий ♦, з-й /з[м]-й/ зірва́-, рвач, зрива́ч, *п*[к] = %; **-й злость на *ком*** з-й зігна́- гнів на; **-й цветы́ удово́льствия** зви́клий розкошува́-;
СОРВА́ТЬ: с. куш урва́ти куш; ◊;
СРЫВА́ТЬСЯ *(- дощ)* схо́плюватися; **с. с языка́** наверта́- на язи́к, *г.* випада́ти з гу́би́;
-йся/-ый обри́ваний /у-, ви-, з-/, схо́плю-, рва́ний, зди́ра-; **-я** *(з даху)* спо́рскува-, *п*[к] /*голос*/ нерів-, ламки́й, зри́вистий;
СОРВА́ТЬСЯ *(- бурю)* *о*[к] ру́шити; ◊; **как с цепи́ -а́лся** 1. як опе́чений, 2. як осатані́лий; **с. с языка́** *г.* ви́пасти з гу́би́;
-вший(ся) Ø; **-й ма́ску** © зде́рши /стягну́в-/ ма́ску; **-я** зі́рваний, спо́рснутий, *п*[к] → **-йся**.

ССА́ДИНА *о*[к] пото́вчення.

ССА́ЖИВАТЬ виса́дж/увати, *(шкіру)* здир- /об-/;
--**й** 1. що /*м*[н] хто/ ~ує, р-й ви́садити, *п*[к] = %, ©, 2. що здира́ шкі́ру ◊, гото́вий -ти ш., з-й зде́р- ш.;
-йся/-ый 1. виса́джуваний, 2. зди́р- /об-/, нати́р-.

ССЕДА́ТЬСЯ *(про ткатину)* збіга́тися;
-йся що збіга́ється ◊, схи́льний ♦, з-й збіг-.

ССО́РА зва́да, *о*[к] сварня́, гриз-́, ро́збрат [**в -ре** в -ті]; **с. до добра́ не дово́дит** де незго́да, там ча́сто шко́-; **скло́нный к ссо́рам** заводія́цький, *і.* заводія́ка.

ССО́РИТЬ *(їх)* свари́ти, розсва́рюва-, ла́я-, бра́- в робо́ту, *ф.* бе́шта-, чита́- нота́цію /мора́ль/ *їм*, мили́- го́лову *їм*, кори́-.*їх*, докоря́- /доріка́-/ *їм*;
--**й** 1./2. с-и ♦, ©, 1. р-й на♦, сварун, лайли́вець, чо́рний рот, *п*[к] сварли́вий, лайли́-, чорноро́тий, 2. схи́льний до звад, з-й роз♦, зва́дник, розсварювач, *п*[к] звадли́вий, розбра́тній, *о*[к] розбрату́щий;
ПОССО́РИТЬ *о*[к] розсвари́ти ◊;
ССО́РИТЬСЯ іти́ на конфлі́кт, конфліктува́-, гри́зтися ◊, заїда́-, **с. из-за *чего*** коло́ти- про *що*;
-йся що /*м*[н] хто/ сва́риться ◊, с-и свари́тися, схи́льний к., сварун, сварли́вець + **спорящий**, *п*[к] сварли́вий, заї́дли-, звадли́-, заводія́цький, *о.* у сва́рці /конфлі́кті/, ± **грызущийся**;
ПО♦♦♦СЯ /РАС-/ *к*[н] порва́ти стосу́нки; ◊;
-вшийся розсва́рений, Ø.

ССУ́ДА: долги́ по -ам борги́ від по́зичок.

ССУ́ДНЫЙ: -ая за́пись за́пис про по́зичку, по́зичко́вий за́пис.

ССУДОПОЛУЧА́ТЕЛЬ, ССУДОПРИНИМА́ТЕЛЬ позикоє́мець.

ССУ́ДО-СБЕРЕГА́ТЕЛЬНЫЙ: -ая ка́сса *г.* кредиті́вка.

ССУЖА́ТЬ *(їх)* позича́ти /дава́- по́зичку/ *їм*;
--**й** що /*м*[н] хто/ позича́ ◊, зви́клий ♦ *їм*, р-й /з[г]-й/ пози́чи- *їм*, позича́льник, *ю.* позикода́вець;
-йся/-ый позикоє́мець.

ССУ́ЧИВАТЬ *т*[й] сук/а́ти, зсу́кува-; *(злодія)* роби́- відсту́пником /*ж*[н] су́кою/, *ж*[н] зсу́чувати;
--**й** 1. що /*м*[н] хто/ ~а́ ◊, охо́чий ♦, покли́каний із-♦, для сука́ння, за́йня́тий -ям, сука́льник, *п*[к] = %, 2. що зсу́чує;
ССУ́ЧИВАТЬСЯ *т*[й] сука́тися ◊; *ж*[н] зсу́чува-, става́ти су́кою;
-йся/-ый *т*[й] су́каний, (і)зсу́кува-; *(злодій)* відсту́пник, *ж*[н] зсу́чуваний, су́ка;
ССУ́ЧИТЬСЯ *т*[й] зсука́тися; *ж*[н] ста́ти су́кою, зсу́читися, спадлю́чи-, *в.* ску́рви-;
-вший(ся) Ø; **-я** *т*[й] зсу́каний; *ж*[н] зсу́че-, су́ка, падлю́ка.

ССЫЛА́ТЬ висил/а́ти /за-/, *ж*[м] виво́зити;
--**й** що /*м*[н] хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, з[г]-й засла́-, ©;
♦♦♦СЯ *(на що)* відклика́тися; **с. на** відсила́- до;
-йся/-ый 1. заси́ланий /ви-/, за́сла́нець /ви́-/, *п*[-о] ви́сланий /за́-/; **-я** 2. що поклика́ється ◊, зви́клий покли́ка́тися /від-/, з[м]-й посла́-, ©.

ССЫ́ЛКА *(людей)* ви́везення, ви́вози; **с -кой на** відклика́ючись /по-, посила́-/ на *що*.

ССЫЛЬНОПОЛИТИ́ЧЕСКИЙ політи́чний за́сла́нець.

ССЫЛЬНОПОСЕЛЕ́НЕЦ примусо́во посе́лений, за́сла́- поселе́нець.

ССЫПА́ТЬ (і)зсип/а́ти, си́пати;
--**й** що /*м*[н] хто/ ~а́, зви́клий ♦, з-й (і)зси́па-, за́йня́тий ~а́нням, сипа́ль, зсипни́к, ~а́ль-, *п*[к] = %;
-йся/-ый си́паний, ~ува-, *п*[к] зсипни́й, зсипа́н-.

ССЫ́ПЩИК сипа́ль.

ССЫХА́ТЬСЯ: -йся що зсиха́ється, схи́льний зсиха́тися, з-й зсо́хну-, поки́нутий зсиха́-;
ССО́ХНУТЬСЯ зсо́хтися;
-хшийся ізсо́хлий, Ø.

СТАБИЛИЗИ́РОВАТЬ стабіліз/увати, *г*, у~о́ву-;
--**й** що /*м*[н] хто/ ~у́є, зви́клий ♦, з-й у♦, для ~а́ції, за́йня́тий -ією, *т* ~а́тор, *п*[к] ~аці́йний, ~а́тор- + %;
-йся/-ый ~о́ваний, у~о́ву-, щора́з стабі́льніший.

СТАБИ́ЛЬНЫЙ *о*[к] ста́лий, ± УСТОЙЧИВЫЙ.

СТА́ВИТЬ ста́вити, *(на ноги)* зво́ди-, *(на стійкі)* розставля́-, *(до стінки)* /при-/, *(на чолі)* /на-/, *(на-*

мет) розбива́-, *(на стіл)* подава́-, *(печать)* прикла́да́-, *(вперед)* висува́-, *(ставку)* роби́-, *(п'єсу)* розі́грува-, пока́зува-, *п*[б] дава́-, *(голос)* шко́ли-, /*д*[к] ви́-/, *(вимоги)* заявля́-, виставля́-, *(на голосування)* вино́си-, *(питання)* пору́шува-; **с. в безвы́ходное положе́ние** припира́- до сті́нки; **с. в вину́** *о*[к] інкримі́нува́-, ♦ на карб, *г.* приви́нюва-; **с. ве́хи** тичкува́-; **с. в зави́симость** узале́жнюва-; **с. в заслу́гу** *кому* визнава́- заслу́гу *чию*; **с. во главу́ угла́** ♦ на пе́рше мі́сце, бра́- за осно́ву; **с. в затрудни́тельное положе́ние** заганя́- /заво́ди-/ на слизьке /в кут/; **с. в нело́вкое п.** садови́- в калю́жу; **с. в тупи́к** збива́- з пантели́ку, спантели́чува-; **с. в упрёк** *кому* ♦ на карб; **с. диа́гноз** ді*я*гностува́-; **с. зада́чей** ма́- за мету́; **с. задачу пе́ред** *ними* кла́с- мету́ /зага́дува-/ *їм*; **с. знак ра́венства ме́жду** *чем и* чем дорі́внюва- *що* до чого; **с. леса́** *б*[у] обриштóвува-; **с. на вид** попереджа́-; **с. на (вещево́е, пище-) дово́льствие** ♦ на постача́ння (о́дягу, харчі́в); **с. на ка́рту** *что* ризикува́- *чим*; **с. на но́ги** навча́- жи́-, зво́ди- на но́ги; **с. (на) предохрани́тель** *в*[й] забезпе́чува-; **с. па́лки в колёса** ки́да- коло́ди під но́ги; **с. пе́ред необходи́мостью** *чего* зму́шува- до *чого*; **с. под ружьё** мобілізува́-; **с. под уда́р** наража́- на небезпе́ку /на ли́хо, на уда́р/; **с. свое́й зада́чей /це́лью/** ♦ /кла́с-/ собі за мету́; **с. себе́ це́лью** *с*[у] виставля́- собі пла́нку; **с. себя́ в нело́вкое положе́ние** сади́- (само́го) себе́ в калю́жу; **с. себя́ в смешно́е положе́ние** *г.* осмі́шува- себе́; **с. то́чку** ♦ хрест; **с. то́чки над 'и'** розставля́- акце́нти; **с. ударе́ния** наголо́шува-; **с. усло́вием** ♦ як умо́ву; **ни во что не с.** ма́- за ніщо́;

--**й** що /*м*[н] хто/ ста́вить ◊, зви́клий ♦, з[г]-й /з-й/ по♦, за́йня́тий стано́вленням, © взя́вшися по♦; **-й в зави́симость** © узале́жнюючи; **-й в затрудни́тельное положе́ние** з-й загна́- в кут; **-й в заслу́гу** *им* що визна́є *чию* заслу́гу; **-й в изве́стность** покли́*к*аний да́- зна́-; **-й в нело́вкое положе́ние** маста́к сади́- в калю́жу; **-й во главу́ угла́** го*т*о́вий взя́- за осно́ву; **-й пе́ред необходи́мостью** з-й зму́си-; **-й в счёт** *им* з-й по♦ на карб /закарбува́-/; **-й в тупи́к** з-й спантели́чи-, /- *питання*/ заско́чли-; **-й в уко́р** *кому* что схи́*д*ьний докоря́- *кому* за що; **-й в упрёк** *кому* р-й заки́ну-; **-й зада́чу пе́ред** *кем* з-й загада́- *кому*; **-й знак ра́венства ме́жду** *чем і* чем го*т*о́вий дорівня́- *що* до чого; **-й крест** го*т*о́вий по♦ хрест; **-й магары́ч** © з могоричем у рука́х; **-й на вид** що заува́жує; **-й на ка́рту** *что* ризику́ючи *чим*; **-й на кон** ризика́нт; **-й на ме́сто** *их* з-й показа́- мі́сце *їм*; **-й на (вещево́е, пище-) дово́льствие** з[м]-й по♦ на постача́ння (о́дягу, харчі́в); **-й ни во что** © ма́ючи за ніщо́; **-й о́пыты** за́йня́тий до́слідами; **-й пе́ред необходи́мостью** *чего* зму́шуючи *зробити що* [**-й п. н. отступле́ния** зму́шуючи відступи́-]; **-й под ружьё** *кого* © мобілізу́ючи; **-й под удар** © наража́- на небезпе́ку /уда́р/; **-й (пре)вы́ше всего́** с-и цінува́- над усе́; **-й препя́тствия** перешко́джувач; **-й пробле́му** © висува́- пробле́му; **-й пье́су** постано́вник п'є́си; **-й ребро́м после́диюю копейку** го*т*о́вий тягти́ся з оста́ннього; **-й реко́рд** що здобува́ реко́рд; **-й самова́р** за́йня́тий самова́ром; **-й свое́й зада́чей /це́лью/** взя́вши собі за мету́; **-й себя́ на** *чьё* **ме́сто** го*т*о́вий улі́зти в *чию* шку́ру; **-й с ног на го́лову** *(доказ)* ви́воротній; **-й то́чку** з-й /з[м]-й, з[г]-й/ по♦ кра́пку; **-й то́чки над 'и'** покли́*к*аний роз♦ акце́нти;

-йся ста́(но́)вле-, кла́де-, зво́джува-, наста́влю- /при-, роз-/, розби́-, пода́-, прикла́даний, ро́бле-, вису́ва-, розі́гру-, пока́зу-, заявлю-, вино́шу-, пору́шу-;

ПОСТА́ВИТЬ по♦ ◊; **п. в безвы́ходное положе́ние** загна́- в кут, припе́р- до сті́нки; **п. в вину́** по♦ за провину, інкримінува́-, *г.* привини́-; **п. в нело́вкое /глу́п-/ положе́ние** загна́- на слизьке́; **п. в по́лную зави́симость** зати́сну- в кула́к; **п. в счёт** записа́- на кошт /раху́нок/; **п. в тупи́к** спантели́чи-, зби́- з пантели́ку; **п. де́ло** нала́годи- спра́ву; **п. на вещево́е /пищево́е/ дово́льствие** по♦ на постачання о́дягу /харчі́в/; **п. на но́ги** підве́сти́ /з-/ на но́ги; **п. на я́корь** заяко́ри-; **п. пе́ред собо́й зада́чу, п. свое́й це́лью** узя́- собі за мету́ /завданн́я/; **п. себе́ (нелёгкую) цель** зада́- пла́нку (ду́же ви́соко); **п. себе́ це́лью** *(сделать)* заповзя́тися *(зробити)*;

-вший Ø; **-й крест /на ка́рту/** © поста́вивши хрест /на ка́рту/;

ПОСТА́ВЛЕННЫЙ *(голос)* (ви́)шко́лений;

ПРЕСТА́ВИТЬСЯ: свет не -ится, е́сли... світ не зава́литься, ко́ли...

СТА́ВЛЕННИК *(чий)* наста́влений *ким*, *i.* протеже́ *чий*.

СТАДИО́Н *у*[р] гри́ще.

СТА́ДИЯ *(розвитку)* щабе́ль.

СТА́ДНЫЙ *(віл)* чере́дний, *(баран)* ота́р-, *(кінь)* табу́н-.

СТА́ДО & ота́рище.

СТАЖИРОВА́ТЬ стаж/ува́ти;

--**й** що /*м*[н] хто/ ~у́є, покли́*к*аний ♦, *п*[к] стажува́льний, для стажува́ння, за́йня́тий -ям;

-йся/-ый стажо́ваний, стаже́р, стажи́ст.

СТА́ИВАТЬ > ТАЯТЬ.

СТАКА́Н *(га́рматня)* ко́рпус, *(в кулеметі)* цилі́ндер.

СТАКА́НЧИК *т.* цилі́ндрик.

СТАЛАКТИ́Т *г.* вапняко́вий сопля́к.

СТАЛЕЛИТЕ́ЙНЫЙ: с. заво́д сталева́рня.

СТАЛЕПЛАВИ́ЛЬНЫЙ сталева́рний /-то́п-/.

СТАЛЕПЛАВИ́ЛЬЩИК сталева́р.

СТА́ЛКИВАТЬ *(з ким)* стру́чувати, *г.* зударя́-;

--й що /$м^н$ хто/ стру́чує ◊, схи́льний ♦, р-й /готóвий/ зіпхну́-, $п^к$ = %, © стру́чуючи;

СТОЛКНУТЬ зіпхну́ти ◊;

-ый стру́чуваний, зіштóвху-, звóджу-;

СТА́ЛКИВАТЬСЯ *(з ким) г.* зударя́тися ◊, *(- інтереси)* конфронтува́ти; с. **с** *чем* /**необходи́мостью, проблéмой, тру́дностями**/ става́- пéред *чим* /потрéбою, проблéм-, тру́днощами/;

-йся 1. = **-ый**, 2. що /$м^н$ хто/ стика́ється ◊, здибуваний, стріва-, схи́дь- стика́тися, $з^м$-й зіткну́-; **-я с необходи́мостью /проблéмой, тру́дностями/** © с-и пéред потрéбою /проблéм-, тру́днощами/;

СТОЛКНУ́ТЬСЯ: с. **лба́ми** зіткну́тися ніс-у-ніс;

-вший(ся) Ø; **-я лба́ми** зіткнутий ніс-у-ніс.

СТАЛО БЫТЬ $в^{ст}$ óтже ж *(*то*)*, зна́чить, вихóд- [**с. б., она́ егó женá** вихóдить вонá йогó жíнка].

СТАНДА́РТ *(*уста́лений*)* взірéць, шабло́н, *(*на кóпії*)* трафарéт, $ф^р$ штамп, *у.* копи́л; *(мови)* нóрма, *(думання)* стереоти́п;

СТАНДА́РТИ $ф^р$ зáсоби; ◊.

СТАНДАРТИЗИ́РОВАТЬ стандартиз/ува́ти;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, $з^г$-й ♦, для стандартиза́ції, за́йня́тий -ією, $п^к$ станда́ртний + %;

-йся/-ый стандартизóваний.

СТАНОВИ́ТЬСЯ става́ти, роби́тися; с. *кем* ♦ за *кого*; с. **вверх нога́ми** $ж^м$ ♦ ду́ба*(*ла́*)*; с. **в защи́ту** ♦ в оборóні; с. **в** *(***хоровóдный***)* **круг** сплітá- кóло, ♦ кружка́; с. **в пóзу** прибира́- пóзу; **с. в строй** шикува́тися /♦/ до ла́в*(*и*)*; с. **делика́тным** делікатніти [$д^{-к1}$ зделікатнілий]; с. **длиннéе /тяжелéе, у́же +/**, дóвшати /ва́жча-, ву́жча- +/; с. **достоя́нием гла́сности** оприлю́днюватися, *ф.* засвíчува-; **с. дыбом** ♦ ду́ба /ду́бом/, *(- волос)* бра́тися дрóт-; **с. жу́тко** тягну́ти морóзом по спи́ні; с. **зажи́точным** дороблятися; **с. звóнче /звучнéе/** дзвíншати; с. **извéстным** *им (- факти)* дохóди- до *їхніх* вух; с. **лéгче** *кому* лéгша-, попуска́- [**-ится л.** *кому* лéгшає]; с. **мéлочным** дріб'язкóвіша-; **с. на за́дние ла́пки пéред** стели́тися листóм пéред; с. **на нóги** звóди- /спина́-/ на нóги, *(- хорого)* залíзувати ра́ни; **с. на пути́** *чьём* заступа́- дорóгу *кому*; с. **на цы́почки** спина́тися *(*навшпи́ньки*)*, ♦ на па́льчики; **с. невмоготу́** припіка́-; с. **неподви́жным** нерухóмі-; **с. поперёк дорóги** = с. **на пути́**; с. **предмéтом обсуждéния** потрапля́- на язики́, перетира́тися на язика́х; с. **прозра́чнее** прозóрі-ти; с. **тяжелéе** *(- життя)* суту́жні-; с. **у вла́сти** бра́- кермó влáди; **-ится в тупи́к** *кто* óдур берé *кого*; **-ится гру́стно /ра́до-, гóрько/** *им* сум берé /ра́дість обіймá, жаль берé за ду́шу/ *їх*; **-ится не по себé** *им* неспóкій і сум берé /обіймá/ *їх*, неспóкій заповзá в ду́шу *їм*, рóбиться при́к-ро /му́лько/ на душí /ніби щось му́ляє на душí, щось ніби ляглó на ду́шу/ *їм*;

-йся 1. що /$м^н$ хто/ стає́, зви́клий- ♦, готóвий /$з^г$-й, ма́ючи нáмір/ стá-, © стаючи́, с-и, $ф^р$ постáвлений, 2. що рóбиться ◊, схи́льний роби́тися /з-й з-/ *яким*; **-я в защи́ту** готóвий борони́ти; **-я в круг** збиранний у кóло; **-я во главé** $з^г$-й очóли́-; **-я в пóзу** © прибра́вши пóзу; **-я глу́бже /длиннéе, у́же, грóмче, звóнче +/** щора́з гли́бший /дóв-, ву́жчий, гучніший, дзвíн*(*кі*)*- +/; **-я ды́бом** *(волос)* *(*вра́з*)* зди́блений; **-я на дыбы́** © с-и ду́ба, *п.* готóвий забунтува́-; **-я на кварти́ру** стаючи́ на кварти́ру; **-я на колéни** $з^м$-й укля́кну-, © укляка́ючи; **-я на путь** готóвий ста́- на шлях; **-я на учёт** $з^г$-й /$з^м$-й/ стá- на óблік; **-я на я́корь** що ки́да я́кір; **-я непригóдным** © стаючи́ нездáлим /прида́тн-/; **-я пéред фа́ктом** постáвлений пéред фа́ктом; **-я поня́тным** що стає́ зрозумíлим; **-я поперёк гóрла** © як кíстка в гóрлі, $р^к$ поперекгóрлий; **-я причи́ной** © стаючи́ причи́ною; **-я равноду́шным** щора́з байду́жіший; **-я у вла́сти** що берé кермó влáди, © беручи́ кермó влáди;

СТАТЬ[1] стáти, *(богом)* обожестви́тися, *(простóрішим)* попростóрішати; с. *кем* поробитися *ким*, поши́- в *кого*, ♦ за *кóго* [**с. женóй** ♦ за жінку]; **с. а́[ó]хать** заóхка-; с. **бóлее твёрдым /весёл- +/** потвéрдшати /повеселі- +/; **с. бóлее прозра́чным** ви́прозоритися; **с. бóльно** *кому* заболíти *кого* [**как ей -ло б.!** як її заболіло!]; **с. водяни́стым** зводяні-; **с. вторóй натýрой** зайти́ у кров; **с. в тупи́к** не зна́-, що роби- /каза́-, ду́ма/, на яку́ ступи́-/, спантели́читися, зби́- з пантели́ку; с. **горба́тым** згорба́тіти; с. **жéртвой пожа́ра** *(- речі)* піти́ з ди́мом; **с. зави́симым от** *чего* $п^{-о}$ опини́тися в ла́пах /пазуря́х/ *чого*; с. **извéстным** укри́- сла́вою; **с. калéкой** скалíчíти; с. **крести́ться** захрести́тися; с. **лауреа́том** *ж.* облавреа́ти-; с. **на** *(***грéшный***)* **путь** ступи́ти на шлях *(*♦ на хисткý стéжку /кла́д-/*)*; с. **на жи́тельство** *г.* замéшка-; **с. на нóги** звéсти́ся /зіп'я́с-, зіпну́-/ *(*на нóги*)*; **с. на путь и́стины** піти́ дорóгою пра́вди; с. **на я́корь** зая́коритися; с. **невыноси́мым** в'ї́с- в печíнки́, сидíти в печінка́х; **с. недействи́тельным** *ю.* утра́ти- си́лу; с. **незамéтным** відійти́ в тíнь; с. **неподви́жным** знерухóмі-; **с. поня́тным** зрозумíтись [**чтóбы звýки -а́ли -ми** щоб звýки -лись]; с. **поперёк гóрла** ♦ кíсткою в гóрлі; с. **поперёк дорóги** заступи́стéжку; с. **предмéтом обсуждéния** ♦ при́тчею *(*во язи́цех*)*; с. **причи́ной** *(*с*)*причини́тися; с. **напева́ть /рас-/ под нос** замуги́ка-; с. **серьёзнее /соли́д-/** споважні-; с. **скóльзким** ослизи́-; с. **скýчным** зану́дні-; **с. стенóй** ♦ груди́ма; с. **человéком** ви́люднí-; **с. чужи́м** *кому* відчужí- від *кого*, *р.* почужа́ті-; **ни с. ни сесть** ніде ку́рці клю́ну- /гóлкою ткну́-/, немá де гóлки /па́льця/

просу́ну- /встроми́-/; **во что бы то ни -ло** (*на́до*) хай там що, щоб тут що (*кров з но́са*) – тре́ба); **-нет /-ло/ ту́го /невыноси́мо, невмоготу́/** *кому* припече́ /припекло́/ *кого*;
-вший Ø; **-й водяни́стым** зводяні́лий; **-й кале́кой** скалі́чі-; **-й невозмо́жным** (*бунт*) унеможли́влений, ☺ = **-й невыносимым**; **-й невыноси́мым** кого́ го́ді ви́трима-; **-й неподви́жным** знерухо́мілий; **-й пе́ред диле́ммой** © як пі́вень на пло́ті /*у чий город стрибне*/; **-й под зна́мя** тепе́р під пра́пором; **-й равноду́шным** збайду́жі́лий; **-й ско́льзким** осли́з-; **-й традицио́нным** (*засіб*) утрадиці́йнений, *г.* вте́ртий;
СТА́ТЬСЯ ста́тися, тра́пи-, приключи́-, *ж*[м] лу́чи́- ◊.

СТАНОВЛЕ́НИЕ *о*[к] постання́, ви́робле- [**с. мо́ды** в. мо́ди], (*держави*) розбудо́ва.
СТАНО́К (*гармати*) лафе́т.
СТАНЦИО́ННЫЙ *о*[к] пристанці́йний.
СТА́НЦИЯ *г.* ста́ція.
СТА́ПТЫВАТЬ сто́пт/увати, топта́-;
--й що /*м*[н] хто/ ~ує, схи́дний ♦, р-й ~а́-, *п*[к] = %;
-йся/-ый то́птаний. сто́птува-.
СТАРА́НИЕ: жаль -ний шко́да за́ходу;
СТАРА́НИЯ *п*[рв] *н*[I] за́біги.
СТАРА́ТЕЛЬНО /-НЫЙ/ *о*[к] ре́вно /-ний/.
СТАРА́ТЕЛЬНОСТЬ ре́вність [**изли́шняя с.** за́йва р.].
СТАРА́ТЬСЯ стара́тися, пну́ти-. доклада́ти зуси́ль, *ф*[-р] бра́тися [**-а́ется изо всех сил** бере́ться з усі́х сил]; **с.** ***что сделать*** би́тися над *чим* [**с. разгада́ть** б. н. ро́згадкою]; **с. изо всех сил** зі шку́ри лі́зти /пнутися/, розсіда́-, розпада́-; **с. идти́ в но́гу со вре́менем** ♦ не відстава́ти від сві́ту; **с. поддержа́ть** (*надії* +) підігріва́-, грі-; **с. (при)обрести́** (**обзавести́сь** *чем*) дба́- на *що*; **с. причини́ть зло /вред/** тка́- ли́хо; **с. раздобы́ть** *что* [*н.* **де́ньги**] *ж*[м] ♦ *чого* [*н.* гро́шей]; **рад с.** до то́го то́ргу й пі́шки;
-йся що /*м*[н] хто/ стара́ється ◊, р-й ♦, *п*[к] стара́нний, рете́ль-, ре́в-, дбайли́вий, запопа́д-, упа́д-, /*перед ким*/ вислу́ж-; **-я отблагодари́ть** відда́ч-;
ПЕРЕСТАРА́ТЬСЯ *о.* перегну́ти па́лицю, перетягну́- струну́, переда́- куті́ ме́ду; ◊;
ПОСТАРА́ЬСЯ намогти́ся ◊.
СТАРЕ́ТЬ роби́тися стари́м /-шим/, іти́ з літ, заходи́- в ста́рість, (*- моди*) застаріва́-, *о*[к] давні́-;
--й що /*м*[н] хто/ ста́ріє ◊, *ф.* підто́птуваний, ста́ріючий, щора́з ста́рший, вже /давно́/ немолоди́й, вже поста́рілий, *п*[-о] зіста́рений, © ста́ріючи, (*метал* +) *т.* зно́шуваний; **не -й** вічномолоди́й;
ПЕРЕСТАРЕ́ТЬ: -вший переста́рілий, *п*[к] переста́ркуватий, Ø;
ПЕРЕСТАРЕ́ЛЫЙ = перестаре́вший;
ПОСТАРЕ́ТЬ *о.* (*вже*) зайти́ /вби́тися/ в літа́, (*дуже*) запа́сти в ста́рощі, *т*[р] порости́ мо́хом, (*- жінку*) поба́бчитися [*д*[-к1] поба́бчений];
-вший поста́рілий, зіста́рений, *ж*[і] поба́бчена, *п*[к] приста́ркуватий ◊.

СТАРИ́К *о*[к] стариган, си́ва голова́.
СТАРИКА́ШКА *о*[к] дідо́ра.
СТАРИНА́: глубо́кая с. си́ва давнина́.
СТАРИ́ННЫЙ *о*[к] віко́да́вній, прада́вній.
СТА́РИТЬСЯ; СО♦ *о*[к] приста́рітися, підтопта́-;
-вшийся поста́рілий /зі-, при-/, підто́птаний, зіста́ре-, Ø.
СТАРООБРА́ЗНЫЙ приста́ркуватий.
СТАРОСВЕ́ТСКИЙ *о*[к] староде́нний.
СТАРОСЛАВЯ́НСКИЙ: с. язы́к старослов'я́нщина.
СТАРОСЛУ́ЖАЩИЙ *ж*[н] дід.
СТА́РОСТЬ *ф*[р] старі́ літа́ [**на с.** на с. л.]; **глубо́кая с.** ста́рощі, старе́нна /си́ва що аж/ ста́рість; **посо́бие по -ти** допомо́га на ста́рість.
СТАРТОВА́ТЬ: --й що /*м*[н] хто/ старту́є, гото́вий до ста́рту, *о.* на ста́рті, *п*[к] ста́ртови́й.
СТА́РЧЕСКИЙ *п*[о] старе́чий.
СТАРУШЕ́НЦИЯ старе́нька ба́бця, бабусе́нція.
СТА́РЫЙ: дово́льно с. старе́нький; **с.-преста́рый** стари́й, як світ /що аж/;
СТА́РШИЙ *ф*[р] ви́щий [**с. по зва́нию** в. ра́нгом]; **с. на два́ го́да** *г.* ста́рший двома́ рока́ми;
СТАРЕ́ЙШИЙ *ф*[р] престари́й.
СТАРШИНСТВО́ *о*[к] ста́ршість, *г.* старшина́ [**по -ву́** по старшині́].
СТА́СКИВАТЬ стяг/а́ти /при-/, *р.* цу́пи-;
--й що /*м*[н] хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, р-й ~ти́, © с-и ♦;
-йся/-ый стя́ганий /при-/, цу́пле-;
НАСТА́СКИВАТЬ настяга́ти ◊.
СТАТЕ́ЙКА *о*[к] статі́йка.
СТАТЕ́ЙНЫЙ *о*[к] статі́йний.
СТА́ТНЫЙ *о*[к] станки́й, стате́чний, санови́тий.
СТАТУ́Т *г.* *о*[к] пра́вильник.
СТА́ТУЯ: как с. як з ка́меню те́саний; & стату́е́тка.
СТАТЬ[1] > СТАНОВИТЬСЯ.
СТАТЬ[2]: **с како́й -ти?** з якої ра́ції /*і*[р] ла́ски/?, з яко́го ди́ва?, чого́ це?.
СТАТЬЯ́ (*закону*) арти́кул; **э́то осо́бая с.** це де́що і́ншого; **по всем -я́м** з усі́х бо́ків, в усі́х відно́шеннях.
СТАЦИОНА́Р *о*[к] шпита́лик.
СТАЦИОНА́РНЫЙ *о*[к] пості́йний.
СТА́ЧИВАТЬ 1. зши/ва́ти, штукува́-, 2. сто́чува-;
--й 1. що /*м*[н] хто/ ~ва́ ◊, зви́клий ♦, р-й (і)зши́-, за́йня́тий зшива́нням, зшива́ч, зшива́льник, штукува́ль-, *п*[к] штукува́льний + %, © штуку́ючи, 2. (*нерівності*) що сто́чує, покли́каний /взя́вшися/ сточи́ти, за́йня́тий сто́чуванням, *п*[к] = %;
-йся/-ый 1. ши́тий, зши́ваний, штуко́-, 2. сто́чу-.
СТА́Я *о*[к] ватага, рій, (*риб*) ко́ся́к; **-ей** *о*[к] ро́єм.
СТВОЛ (*у зброї*) ці́вка, (*гармати*) жерло́, (*нерва*)

$р^к$ стебло́; **с богаты́рским стволо́м** *(дуб)* міцностовбурний.

СТВО́ЛЬНЫЙ цівкови́й, жерлови́й; **-ая коро́бка** $в^и$ цівкова́ скри́нька; **-ая накла́дка** надло́же.

СТВОРА́ЖИВАТЬ зву́рджувати;

--й що зву́рджує, з-й зву́рдити, $п^к$ = %;

-йся/-ый зву́рджуваний.

СТВО́РНЫЙ $р^в$ ство́ру, ство́рів [**-ые зна́ки** зна́ки́ ство́рів, створозна́ки].

СТВО́РЧАТЫЙ *(- двері)* $о^к$ половинчастий.

СТЕ́БЕЛЬ: с дли́нным -блем довгосте́блий.

СТЕБЛИ́СТЫЙ $о^к$ стебла́стий.

СТЕГА́ТЬ шмага́ти, сті[ьо]ба́-, *(пугою)* хви́ська-;

--й 1. що /$м^н$ хто/ шмага́ ◊, зви́клий ♦, р-й від♦, $п^к$ = %, 2. що стіба́, с-и стіба́ти, за́йнятий стіба́нням, $п^к$ стьобови́й + %;

-йся/-ый 1. шма́ганий, хльо́ск-, хви́ськ-, 2. стіб-;

СТЁГАННЫЙ $о^к$ бато́жений ◊.

СТЕКА́ТЬ сплива́ти, стіка́-; **с. ручья́ми** хлю́щи-, хлюща́-;

--й/-ый що стіка́ ◊, схи́дьний ♦, $п^к$ теку́чий, плив-́;

СТЕКА́ТЬСЯ *(- багатства)* сплива́тися; ◊;

-йся *(люд)* що схо́диться, ску́пчуваний, *(- гроші)* надхо́джу-; ◊.

СТЕКЛЕНЕ́ТЬ $о^к$ скліти;

ОСТЕКЛЕНЕ́ТЬ заскліти /о-/, поскляніти;

-вший засклі́лий /о-/, Ǿ.

СТЕКЛЕ́НИЕ за́склення, засклі-, $о^к$ вставля́- шиб /скла/.

СТЕКЛИ́ТЬ скли́ти, вставля́- ши́б(к)и́ /скло/;

--й що /$м^н$ хто/ склить ◊, маста́к ♦, з-й за♦, скляр, шкляр, © с-и ♦;

-йся скле́ний, одя́га- у скло, зашива- склом;

СТЕКЛЁННЫЙ *р.* скле́ний;

ЗАСТЕКЛИ́ТЬ $о^к$ обскли́ти ◊;

-вший(ся) Ǿ; **-я** ма́йже *(цілко́м)* за́скле- /об-/;

ЗАСТЕКЛЁННЫЙ засклений ◊.

СТЕКЛО́; СТЁКЛА *(в оптиці)* ске́льця.

СТЕКЛОВИ́ДНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ скли́стий [**-ая ма́сса** -ста ма́са], як скло, на-взір-скла́.

СТЕКЛОЗАВО́Д гу́та.

СТЕКЛООБОГРЕВА́ТЕЛЬ склогрі́в, $р^к$ зогрі́й-скло.

СТЕКЛООЧИСТИ́ТЕЛЬ $р^к$ ви́трискло.

СТЕКЛЯ́РУС про́низка.

СТЕКЛЯ́ШКА шкля́нка, шке́льце, сопля́к скла.

СТЕКО́ЛЬНЫЙ $о^к$ склоро́бний, гу́тний, $р^в$ скла [**с. магази́н** крамни́ця скла].

СТЕКО́ЛЬЩИК *(у заводі)* склоро́б, *з.* гу́тник, *(у домі)* скляр, шкляр.

СТЕЛИ́ТЬ стели́ти, застеля́- /на-, про-, роз- +/, висте́люва-; **мя́гко -ет, да жёстко спать** на язиці мід, а під язико́м лід, на м'яки́х слова́х тве́рдо спа́ти;

--й що /$м^н$ хто/ сте́ле ◊, зви́клий ♦, р-й / з-й/ за♦, стелі́й, засте́лювач /на-, про-, роз- +/, $п^к$ = %;

-йся сте́лений, засте́люва- /на-, про-, роз- +/, $п^к$ сланки́й, повзу́чий, *(тумаан)* поприземний.

СТЕНА́ *(перешкода)* гора́ горо́ю.

СТЕНА́НИЯ розпла́кування.

СТЕНД $о^к$ щит.

СТЕННО́Й & *прозоростінний.

СТЕНОГРАФИ́РОВАТЬ стенографува́ти;

--й що /$м^н$ хто/ стенографу́є, покли́каний ♦, стенографіст, $п^к$ скоро́писний + %;

-йся/-ый стенографо́ваний, скорописа-.

СТЕНОГРА́ФИЯ скоро́пис, *о.* крила́те письмо́.

СТЕПЕ́ННО $о^к$ по́вагом.

СТЕ́ПЕНЬ *(культури)* рівень, *(доктора)* звання́, ти́тул; **в вы́сшей -ни** аж напрочу́д [аж и. бідно], великою мірою, на предиво, *(з $п^р$)* аж-о́н-як [**в в. -ни про́сто** аж-о́н-як про́сто], *(з $п^к$)* аж-о́н-який [аж-о́н-який чо́рний], $ж^м$ що аж [**в в. -ни ки́слый** ки́слий що аж], та як же ж [**в в. -ни прия́тно** та як же ж прие́мно], таки́й... таки́й... [**в в. -ни ло́вкий** т. спри́тний, т. спри́тний]; **в в. -ни** *какой* щонайя*кі́ший* [щонайчесніший]; **в в. -ни опеча́ленный** смутни́й що аж /на́че осі́ння хма́ра/; **в гора́здо бо́льшей -ни** дале́ко більше; **в значи́тельной -ни** куди, зна́чно; **в одина́ковой /ра́вной/ -ни** одна́ково, /рі́вною мірою/; **в ра́зной -ни** різною мірою; **в той же -ни** тіє́ю ж мірою; **по -ни** *чего* відповідно до рівня *чого*; **в той и́ли ино́й -ни** так чи так, так чи ина́к(ше); **до не́которой -ни** *(аж)* тро́хи, $в^{ст}$ сказа́ти б; **до тако́й -ни** настільки, до тако́ї міри, аж таки́й [**до т. -ни ста́рой ориента́ции** аж тако́ї старо́ї орієнта́ції], аж так [**заче́м до т. -ни наеда́ться** на́що аж так наї́да́тися]; **до тако́й -ни..., что** аж [**д. т. -ни популя́рное и́мя, ч. ста́ло тошни́ть** ду́же пошири́не ім'я́, що аж ну́дить]; **не в тако́й -ни** *(спрощений)* не аж так.

СТЕПЬ & степо́к.

СТЕ́РВА[О], СТЕРВЕ́Ц $о^к$ падлю́ка, зану́да, зара́за; & стервя́ка.

СТЕРВЕНЕ́ТЬ > ЗВЕРЕТЬ;

ОСТЕРВЕНЕ́ТЬ $о^к$ розсатані́ти ◊;

-вший розсатані́лий ◊.

СТЕРЕ́ЧЬ стерегти́, $о^к$ глядіти *кого/що*;

-егу́щий що /$м^н$ хто/ стереже́ ◊, зви́клий ♦, $з^г$-й по♦, сто́рож, $п^к$ сторожки́й /$р^к$ стережки́й/, охоро́нний, вартови́й, пильно́кий;

-йся стере́жений, пильно́ва-, бере́же-, ☺ насторо́же-, $п^к$ пи́ль-, стереже́н-, бережен- [береже́ного Бог береже́], сторожки́й, *о.* на сторо́жі.

СТЕ́РЖЕНЬ $о^к$ прут, $ф^р$ стебло́.

СТЕРИЛИЗОВА́ТЬ стеріліз/ува́ти, знепліднo-;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, гото́вий з., з-й знепло́дни-, для ~а́ції, за́йнятий -ією, стерилізатор, знепліднювач, $п^к$ ~аці́йний, ~а́тор-, $р^к$ знеплідчий + %;

-йся/-ый стерилізо́ваний, знепліднo-.

СТЕСНЕ́НИЕ $о^к$ стиск; **с. в чём** нестача *чого*.

СТЕСНЁННО *(жити)* за́тісно;

СТЕСНЁННЫЙ о^{к} ску́тий, скрутни́й [**-ые обстоя́тельства** -тні /ску́ті/ обста́вини, скру́та]; ◊.

СТЕСНЁННОСТЬ о^{к} стиск.

СТЕСНИ́ТЕЛЬНЫЙ 1. ні́яковий, встидли́-, церемо́нли-, 2. *(мир)* неви́гідний, тяжки́й.

СТЕСНЯ́ТЬ стиск/а́ти /у-/, *(дух)* спира́-, *(дорученням)* обтя́жува-, утрудня́-, *(в дії)* обме́жува-, заважа́-, затри́му-, ф^{р} пригні́чу-, гніти́ти;

--й що /м^{н} хто/ ~а́, зви́клий заважа́ти *кому*, р-й обме́жи- *кого*, п^{к} незру́чний, обтя́жливий, к^{н} утру́дли-, /*чобіт* +/ мулькі́й, + СТЕСНИТЕЛЬНЫЙ^{2}; **-й себя́** з-й обме́жи- себе́;

-ый сти́скуваний, зду́шу-, утру́дню-, обтя́жу-, зв'я́зу-, обме́жу-, затри́му-;

♦♦♦СЯ 1. стиска́тися ◊, 2. церемо́ни-, соро́ми-, ніти-, ні́яковіти, не зна́-, на яку́ ступи́-; **не -я́сь в выраже́ниях** *(лаяти)* на чім світ стоїть;

-йся 1. = **-ый**, 2. що /м^{н} хто/ ні́титься ◊, схи́льний соро́митися, п^{к} соромли́вий, сором'язли́-, церемо́нли-, сором'язни́й + СТЕСНИТЕЛЬНЫЙ^{1}, ± **смущающийся**;

ЗАСТЕСНЯ́ТЬСЯ /ПО-/ о^{к} зацеремо́нитись ◊.

СТЕТОСКО́П о^{к} слу́хавка.

СТЕЧЕ́НИЕ: с. наро́да сто́впище, здвиг; **тако́е с. обстоя́тельств** так скла́лося.

СТИЛИЗОВА́ТЬ стиліз/ува́ти;

-й що /м^{н} хто/ ~у́є, зви́клий /с-и/ ♦, р-й від♦, для ~а́ції, за́йнятий -ією, ~а́тор, п^{к} ~а́торський, ~аці́йний, сти́ль-, © стилізу́ючи;

-йся/-ый стилізо́ваний, підда́- стилізі́ції;

СТИЛИЗО́ВАННЫЙ *(ковано)* г підштуко́ваний.

СТИЛИСТИ́ЧЕСКИ: с. пра́вильный *(- написане)* гладкопи́саний.

СТИЛО́ писа́льце, з^{п} стило́.

СТИЛЬ *(творчий)* письмо́, *п.* перо́.

СТИ́МУЛ о^{к} побу́дник, спонука́льна причи́на.

СТИМУЛИ́РОВАТЬ стимул/юва́ти, заохо́чу-;

--й що /м^{н} хто/ ~ю́є ◊, з-й ♦, р-й заохо́ти-, стимуля́тор, заохо́чувач, п^{к} заохо́чувальний, стимуляці́й-, стимуля́тор- + %; **-ще де́йствовать** ц^{д} ♦;

-йся/-ый стимульо́ваний, заохо́чу-.

СТИРАТЬ^{1} стир/а́ти, *(сліди)* /ви-, за-/; **с. грани** о^{к} зоднако́влюва-; **с. г. ме́жду *А* и *Б*** рівня́- *А* з *Б*;

--й^{1} що /м^{н} хто/ ~а́ ◊, с-и ♦, з^{м}-й /з-й/ сте́р-, для витира́ння, за́йнятий -ям, п^{к} = %; **-й гра́ни ме́жду *А* и *Б*** з-й зрівня́- *А* з *Б*; **-й с лица́ земли́** з-й сте́р- на по́рох /з землі/;

СТЕРЕ́ТЬ *(з пам'яті)* ви́терти, о^{к} ви́тисну-; ◊; **с. с лица́ земли́** сте́р- на по́рох, сте́р- з землі, злиза́-, як коро́ва язико́м;

СТИРА́ТЬСЯ^{1} затира́тися ◊;

-йся^{1}**/-ый**^{1} сти́раний /за-, ви-/, згла́джува-.

СТИРАТЬ^{2} пра́ти;

--й^{2} що /м^{н} хто/ пере́, з-й ви́♦, за́йнятий прання́м, прач, ж^{і} пра́чка, п^{к} пра́льний, © с-и ♦;

-йся^{2}**/-ый**^{2} пра́ний, пра́тий;

СТИ́РАН(Н)ЫЙ о^{к} пра́тий ◊.

СТИ́СКИВАТЬ стиск/а́ти, *(кулаки)* стуля́-, *(груди)* підпира́- [**-нуло грудь** підпе́рло гру́ди];

--й що /м^{н} хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, *(зуби)* з^{м}-й зціпи-, п^{к} стисни́й, стиска́ль- + %; **-й зу́бы** зці́пивши з.;

-йся/-ый сти́сканий /за-/, зціплюв- /за-/; **-я** ти́снутий, п$^{-о}$ сти́сну-;

СТИ́СНУТЬ *(зуби)* зціпити; **с. в тиска́х** узя́- в ле́щата;

-вший(ся) Ø; **-я** сти́снутий /за-/.

СТИХ & вірши́ло, вірши́лище.

СТИХА́ТЬ *(звуки)* с/пада́ти, /*ділячись*/ роз~ся;

--й що затиха́ ◊, напівзати́хлий, щора́з ти́хший, ма́йже сти́хлий;

СТИ́ХНУТЬ сти́шитися ◊;

-хший ущу́хлий, сти́х- /за-/, Ø; ± СМОЛКАТЬ.

СТИХИ́ЙНО само́ собо́ю, як Бог посла́в /-шле́/;

СТИХИ́ЙНЫЙ *(випадок)* сліпи́й; ◊.

СТИХИ́Я: наперекор -ям *ж.* щоб пе́кло засмія́лось, щоб чорті́в ко́лька взяла́.

СТЛА́ТЬ(СЯ) > СТЕЛИТЬ(СЯ).

СТО: в с. раз всо́теро.

СТОБА́ШЕННЫЙ о^{к} стове́жатий, стове́жий.

СТОГОЛО́ВЫЙ о^{к} століо́бий.

СТО́ИМОСТНЫЙ: в -ом выраже́нии у ва́ртісному обчи́сленні.

СТО́ИМОСТЬ: по *какой* **-ти** *(плачу́) яку* ва́ртість.

СТО́ИТЬ: -ит /-ило/ 1. *(бити)* є /було́/ за що, 2. до́сить /було́/ [**-ит /-ило/ то́лько сказа́ть /написа́ть +/, и...** д. /було́/ тільки сказа́ти /написа́-+/, і...], 3. тре́ба /було́/ [**-ит /-ило/ то́лько захоте́ть** т. /було́/ тільки захоті-], 4. забере́ /забра́ло/ [**э́то -ит /-ило/ больши́х уси́лий** це забере́ /-а́ло/ бага́то зуси́ль]; **(а) что сто́ило...** *(зробити)* а що якби́...; **чего бы это нам ни -ило** хай що це нас ко́штує; **не -ит** не ва́рт(о) [**не -ит пить** не ва́рто пи́ти]; **ничего́ не -ит** *(утнути)* зо́всім не ва́жко; **ничего́ не -ит** *кому* раз плю́ну-; **чего́-нибудь да -ит** на доро́зі не валя́ється; **оди́н друго́го -ит** обо́є рябо́є, па́ра п'ята́к; **не -ит и говори́ть /вспомина́ть/** е^{м} бода́й не каза́ть /зга́дув-/; **не -ит и (ло́маного) гроша́** до́брого сло́ва не варт, *г.* то́рби січки /спа́леного сірника́/ не в., за соло́м'яну у́стілку не в.;

--й що ко́штує ◊, п^{к} ва́ртий, *г.* popla... попла́тний, ф^{р} поря́д-, *о.* ціно́ю в; & с^{п1} вартні́ший = **доро́же -й**; **ничего́ не -й** ☺ нуль ціна́ *кому*, *(що)* не ва́ртий до́брого сло́ва; **дёшево -й** деше́вий; **ма́ло-ма́льски -й** чогось такі ва́рт.

СТО́ЙКА *(із зброєю)* поста́ва.

СТО́ЙКИЙ о^{к} тривкий, ☺ *г.* виде́ржливий.

СТОЙМЯ́ о^{к} на́всторч, стовбула́.

СТОЛ: за с. *(сісти)* до сто́лу; **пи́сьменный с.** *г.* бю́рко.

СТОЛБЕНЕ́ТЬ; О♦♦♦ задереві́ти, знерухо́мі-;

-вший остовпілий, задереві-, знерухо́мі-.
СТОЛБОВО́Й: -ая доро́га тракт, гости́нець.
СТОЛБООБРА́ЗНЫЙ *п*[рн] стовбо́ватий.
СТОЛКНОВЕ́НИЕ *г.* зу́дар, *(збройне)* *о*[к] бій; & *(лінія зіткнення)* стик.
СТОЛКО́ВЫВАТЬСЯ: -йся що /*м*[н] хто/ порозуміва́ється, з-й /р-й/ порозумітися;
СТОЛКОВА́ТЬСЯ *о*[к] дійти́ зго́ди /ладу́/.
СТОЛОВА́ТЬСЯ харчува́тися, *г.* стравува́-; -йся що харчу́ється ◊, зви́клий ♦, харчівни́к.
СТОЛОВНИ́К харчівни́к.
СТОЛО́ВЫЙ *(сервіз)* обідній.
СТОЛПОТВОРЕ́НИЕ *о*[к] сто́впище, здвиг; страшни́й суд, циганський та́бір.
СТОЛЬ *ф*[р] аж так [**не с.** не аж так], аж таки́й [**не с. мал** не аж т. мали́й]; **с.** ***какое*** **что** *к.* аж таке **що** [**с. могу́чий заря́д** аж таки́й заря́д; **с. громадных размеров** аж таких розмірів];
СТО́ЛЬКО *ф*[р] так [**не с. для того́** не т. на те]; & стілечки, *д*[а] тіцьки; не **с.** /**столь**/ не так; **не с..., ско́лько** *о*[к] не так..., як [**не с. сла́бый, ско́лько хи́трый** не так слаби́й, як хи́трий].
СТОН *(жалібний)* *о*[к] квил;
СТО́НЫ сто́гін, стогна́ння; & посто́гнування.
СТОНА́ТЬ стогна́ти; **с. без умо́лку** висто́гнува-; --й що /*м*[н] хто/ сто́гне ◊, розсто́гнений, зви́клий /© с-и/ ♦, стогні́й, скиглі́й, *п*[к] скигли́вий, /*звук*/ тужли́-, жа́лібни́й, *о.* із сто́гоном, **± скулящий**;
РАС♦♦♦СЯ *д*[к] *н*[дк] знай стогна́ти, висто́гнува-; **-вшийся** розсто́гнений, Ø.
СТО́ПКА *(паперів)* сто́сик.
СТО́ПОРИТЬ затри́м/увати, зупиня́-, сто́пори́-; --й що /*м*[н] хто/ ~ує ◊, схи́льний /© с-и/ ♦, з-й зупини́-, сто́пор, *п*[к] сто́порний, © зупиня́ючи; **-йся** сто́порений, затри́мува-, зупи́нюва-.
СТОРОЖИ́ТЬ: с. слу́чай вичікувати наго́ди; **--й = стерегущий.**
СТОРОНА́ *(місцевість)* *о*[к] око́лиця, *(тупий бік /меча +/)* плаз; **лицева́я с.** лице́, *(дому)* чоло́; **обра́тная с.** зворо́т; **родна́я с.** *о*[к] рідна рідни́зна; **чужа́я с.** чужина́; **с. у́лицы** перія; **моё де́ло с.** моя хата́ скра́ю; **с. по де́лу** сторона́ у спра́ві; **друга́я с. меда́ли** *ж.* и́нший бік Місяця; **в -ну** *о*[к] на́сторонь; **по ту -ну** пото́йбіч; **со -ны** *(втямити)* сторонóю, не пря́мо, з чужи́х уст; **со -ны отца́ /ма́тери/** по ба́тькові /ма́тері/; **со свое́й -ны** і собі, *ф*[р] своїм звича́єм;
СТО́РОНЫ: с обе́их -о́н обіруч; **со всех -о́н** і звідти і звідси, зусі[е́]біч, *(думати)* на всі лади́; **по --ам** *(де)* по бока́х, *(куди)* на бо́ки /сто́рони/; **по обе́им -а́м** оба́боки, оба́біч; **в ра́зные -ны** врізно́біч; **на все четы́ре -ны** на сто вітрів; **во все -ны** навсібіч, напра́во й наліво, по всіх усю́дах, **по о́бе -ны** наобіруч.
СТОРОНИ́ТЬСЯ цура́/тися, саха́-, бокува́ти від *кого*, *ф*[р] не підхо́ди- до, *о*[к] іти́ від нещастя;
-йся що /*м*[н] хто/ ~ється ◊, зви́клий ♦, відлю́дько, *п*[к] відлю́дний, відлю́дькуватий, вовк-́, потайни́й, неприві́т-; **-я люде́й** неприки́дливий до людей;
ПО♦♦♦ оступи́тися [-**ни́сь! -пи́ся!**] ◊, *о.* ста́ти о́сторонь.
СТОРО́ННИЙ *о*[к] побічний.
СТОРО́ННИК *(теорії)* визнаве́ць.
СТОУ́СТЫЙ *о*[к] стоязи́кий, велегла́сний.
СТО́ЧНЫЙ: -ая труба́ ри́нва, *(поземна)* ришта́к.
СТОЭТА́ЖНЫЙ на сто по́верхів, *к.* стове́рхий.
СТОЯ́ТЬ стоя́ти; **с. во главе́** ***чего*** очо́люва- *що*; **с. в о́череди** засто́ю- че́ргу́; **с. гру́дью ♦** стіно́ю; **с.** за *кого/что*, обстава́- за *ким/чим*, борони́- *кого/що*; **с. как изваяние ♦** як стовп /*ж.* як до фотогра́фії/; **с. на коле́нях** кляча́-; **с. на** ***чьей*** **стороне́** тягти́ за *ким*; **с. на** ***чьём*** **пути́ ♦** попере́к доро́ги /закрива́- шлях/ *кому*; **с. на высоте́ тре́бований** *(***вре́мени***)* відповіда́- вимо́гам *(*ча́су*)*, *(*іти́ в па́рі з ча́сом*)*; **с. на коле́нях, не согну́вшись ♦** навко́лішках сто́впчиком; **с. навы́тяжку ♦** на стру́нко /*г.* на по́зір/, *д*[к] ви́струнчитися; **с. на своём** трима́- сво́го, обсто́ювати /пра́вит-/ своє́, хили́- на /гну́-/ своє́; **с. на стороне́** ***кого*** тягти́ ру́ку за *ким;* **с. на стра́же ♦** на ва́рті /сторо́жі/; **с. на цы́почках ♦** на па́льчиках; **с. на часа́х ♦** на стíйці /на ва́рті/; **с. на э́том** держа́тися цьо́го́; **с. над душо́й ♦** над ши́єю; **с. одно́й ного́й в гробу́** пря́с- на тонку́, диви́тися в я́му, бу́ти на Бо́жій доро́зі; **с. пе́ред угро́зой ги́бели** ви́сі- на волоску́; **с. под ружьём** *в*[й] ♦ /не́сти́ ка́ру/ під збро́єю; **с. по кома́нде „сми́рно" = с. навы́тяжку; с. поперёк доро́ги** заступа́- /перепиня́-/ доро́гу *кому*; **с. столбо́м** *(- куряву)* ку́ри́тися; **с. твёрдой ного́й** тве́рдо ♦; **с. у корми́ла вла́сти** трима́- *(*в руках*)* кермо вла́ди; **-́т одно́й ного́й в моги́ле** ***кто*** землéю па́хне від *кого*;
сто́я сто́яч*(*к*)*и, навсто́ячки, навсто́йки;
--й що /*м*[н] хто/ стоїть ◊, стоя́чий, зви́клий ♦, з[м]-й /з-й/ простóя-, *ф*[р] поста́влений /роз-/, опе́ртий, *(де)* вти́сну- /укли́нений/ *куди*, *п*[к] нерухо́мий, непору́шний, невідсту́п-, засти́глий /завме́р- *(*на місці*)*, прикипі́- *(*до місця*)*/, *о.* нена́че стовп, мов уко́паний, *(- будівлю)* зве́де- [**-й на горе́** з. на горі], © стоя́вши, *ф*[р] сторчови́й [**-ая волна́** -ова́ хвиля], *(перед ким /- проблему/)* ная́вний; **-й бли́зко к** ***ним*** набли́же- до їх; **-й в дверя́х** уко́па- у две́рях; **-й в оборо́не** гото́вий /призна́че-, покли́ка-/ борони́-, оборо́нець, захисни́к; **-й во главе́** *(*поста́вле-*)* на чолі; **-й в о́череди** зну́джеу че́рзі; **-й в строю́** ви́шикува-, засти́глий /*м*[н] зі́брані/ у ла́ві, *п.* гото́вий до бо́ю; **-й вы́ше** ***чего*** з-й ста́- ви́ще від; **-й голово́й за** з-й покла́с- го́лову за; **-й горо́й** гото́вий ♦ стіно́ю, несхи́тний *(*як мур*)*; **-й гру́дью** з-й ♦ як стіна́; **-й ды́бом** зди́бле-; **-й за** ***что*** гото́вий борони́- *що*; **-й за спино́й** схо́ваний за спи́ною; **-й нстука́ном /как из-**

вания/ = **-й столбом**; **-й коло́м** настовбу́рче-; **-й коло́м /ко́стью/ в го́рле** як кі́стка в го́рлі; **-й навы́тяжку** ви́струнче-; **-й над душо́й** зви́клий ♦ над ши́єю; **-й на** *какой /чьей/* **доро́ге /пути́/** 1. © с-и на *який /чий/* шлях /сте́жку/, 2. с-и попере́к доро́ги *кому*, *о.* на доро́зі; **-й на за́дних ла́пках** зви́клий стели́тися листо́м; **-й на карау́ле** поста́вленій на сті́йку, вартови́й, сті́йко-; **-й на коле́нях** укля́клий; **-й на краю́ моги́лы /одно́й ного́й в -и́ле/** вже припа́х- землёю; **-й на краю́ про́пасти** с-и пе́ред прі́рвою; **-й на ме́сте** нерухо́мий, підтя́тий у ро́звитку; **-й на о́череди** черго́вий, насту́п-; **-й на пе́рвом /+/ ме́сте** опини́вшися на пе́ршому /+/ мі́сці; **-й на** *какой* **платфо́рме** визнаве́ць *якої* платфо́рми; **-й на пози́циях** © поділя́ючи пози́ції; **-й на прико́ле** $м^о$ законсервова́-, *р.* заприча́ле-; **-й на ра́вной ноге́ с** за панібра́та з; **-й на реа́льной по́чве** опе́ртий на реа́льний ґрунт; **-й на своём** невідсту́пвід сво́го; **-й на своём посту́** засти́глий на своїй стійці; **-й на свои́х /со́бственных/ нога́х** опе́ртий на свої /вла́сні/ но́ги; **-й на́смерть** гото́вий ♦ на смерть; **-й на стра́же** с-и на ва́рті /сторо́жі/; **-й на я́коре** зая́корений; **-й одно́й ного́й в гробу́** вже на Бо́жій доро́зі; **-й особняко́м** окре́мішній; **-й пе́ред глаза́ми** як живи́й пе́ред очи́ма; **-й подбоче́нившись** © с-и ру́ки в бо́ки; **-й под пара́ми** вже під па́рою; **-й под ружьём** поста́влений під збро́ю; **-й по кома́нде „сми́рно"** ви́струнче-; **-й столбо́м** 1. як стовп, нена́че вко́па-, © с-и як стовп, 2. *(- дим)* виго́нистий у не́бо, стовпо́м укли́нений у н.; **-й торчко́м** засти́глий сторчма́, поста́вле- на́всторч; **-й у вла́сти** обтя́же- вла́дою; **-й у поро́га** *чего п.* (зо́всім) близьки́й до /на поро́зі/ *чо́го*; **-й чу́челом** як опу́дало; **легко́ -й** *(кінь)* легки́й на нога́х;

-вший Ø;

ПОСТОЯ́ТЬ посто́яти ◊; **п. за себя́** не да́- себе́ скри́вди- /дму́ха- собі в ка́шу/, ♦ за се́бе; **-то́й!** стрива́й!, $ф^р$ чека́й! [**да -то́й!** та чека́й!]

ЗАСТОЯ́ТЬСЯ засто́ятися ◊:

-вшийся пересто́яний, /за́-/, засто́ялий, Ø.

СТОЯ́ЧИЙ *(комір)* сторчови́й; **-ие во́ды** $п^о$ мертвово́ддя.

СТРА́ВЛИВАТЬ нацько́вув/ати, підбу́рю-; *(чим їдким)* витру́ю-; *(линву)* попуска́ти;

--й 1. що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, с-и ♦, з-й нацькува́-, 2. що витру́ює, з-й ви́труї-, $п^к$ = %, 3. що попуска́;

-йся/-ый 1. нацько́вуваний, підбу́рю-, 2. витру́ю-.

СТРАДА́НИЕ; СТРАДА́НИЯ му́ки, страждання, поневіря́-, митарства, бідува́ння.

СТРАДА́ТЬ стражда́ти, му́читися, мордува́-, пи́ти гірку́ ча́ру до дна, терпі́- му́ку, *(мати ваду)* кульга́-, *(- недугу)* терпі-; **с.** *чем* хибува́- на *що*; **с. желу́дочным заболева́нием** му́читись живото́м; **-а́ет бессо́нницей** *кто* спа́ти – не спить ☺; **--й** що /$м^н$ хто/ стражда́ ◊, прире́чений /© с-и/ ♦, гото́вий /$з^м$-й/ ви́терпі-, спо́вне- му́ки, му́ченик, стра́д-, *ц.* страстоте́рпець, $п^к$ стра́д-, стра́дницький, довготерпели́вий, + **стра́ждущий**, © стражда́ючи, ± **мучающийся**; **-й** *чем* хво́рий /слабий/ на *що*; **-й от ску́ки** зну́дже-; **-й удушьем /одышкой/** яду́шливий, ди́хавич-;

стра́ждущий страждe̋нний, терпе́н-;

ВЫ́СТРАДАТЬ $о^к$ ви́боліти ◊;

-вший ви́болілий, перете́рпі- /ви-/, Ø;

ВЫ́СТРАДАННЫЙ ви́болений, здобу́тий му́кою;

ПЕРЕСТРАДА́ТЬ перете́рпіти ◊; **тяжело́ п.** перейти́ пе́кло мук;

-вший перете́рпілий ◊, Ø;

ПОСТРАДА́ТЬ пому́читися ◊; **п. за иде́ю** зазна́ти цькува́нь за іде́ю;

-вший ушко́джений /по-/, $п^к$ потерпі́лий; **-й от пожа́ра** погорі́лець;

ИС♦♦♦СЯ попому́читися, переболі́ти, попотлі́ душе́ю;

-вшийся переболі́лий, зму́чений /на-, пере-/, згорьо́ва-, збідо́-, $п^к/у^р$ страждe̋нний, *і.* стра́дник, му́че-, страждe̋н-, Ø, ± **изболевшийся**;

НАСТРАДА́ТЬСЯ попому́читися, попоте́рпіти, переболі́-, перетлі́- душе́ю, перемлі́-;

-вшийся перему́чений, /попо-/, довготерпели́вий, ви́болілий /пере- душе́ю/, перете́рпі- /попо-/, пережи́тий, Ø.

СТРА́ДНЫЙ *(шлях)* $о^к$ хре́сний.

СТРА́ИВАТЬ /СТРО́ИТЬ/ *(- звук +)* потро́ювати /потро́ї-/ [**стро́ить ряды́** потро́їти ла́ви];

--й що /$м^н$ хто/ потро́ює, зви́клий ♦, $з^м$-й /покли́ка-/ потро́ї-, потро́ювач, $п^к$ = %, © с-и ♦;

-йся/-ый потро́юваний /с-/;

СТРО́ИТЬ: с. ряды́ потро́їти /с-/ ла́ви.

СТРАНИ́ЦА: на ка́ждой -це щосторі́нки.

СТРА́ННЫЙ: -ым о́бразом ди́вним ди́вом /чин-/.

СТРА́НСТВОВАТЬ мандрува́ти, ма́ндри справля́-, *(пішки)* не близьки́й світ топта́-, *(у світах)* кочува́-, блука́- по світа́х, обхо́ди- світ, $н^г$ тиня́тися по сві́ті /світа́х/;

--й = путеше́ствующий, *(кіт)* походю́щий.

СТРА́СТНО при́страсно, $о^к$ спра́гнено;

СТРА́СТНЫЙ $о^к$ спра́гне- ◊, *(читач)* заповзя́тий, *(прихильник)* ре́вний, *г.* загорі́лий.

СТРАСТОТЕ́РПЕЦ $о^к$ святоте́рпець, терпели́в-.

СТРАСТЬ *(до чого)* при́страсть, па́сія, пра́гнення *чого* [**с. к ли́дерству** п. лідерува́ти], *(до знань)* жадо́ба *чого*; **-ти Госпо́дни** жахи́ Госпо́дні.

СТРАТОСФЕ́РА $п^о$ піднебе́сся.

СТРАХ[1] $ф^р$ переля́к [**со́ -ху** з -ку]; & *о.* ку́рячий страх; **страх!** не дай Го́споди!; **под -ом, -ха ра́ди** *(робити)* за бою́сь; **-ха ра́ди иуде́йска** стра́-

хý рáди юдéйська.
СТРАХ² *п*ʳ *о*ᵏ аж óн [**с. скóлько!** а. ó. скíльки!].
СТРАХОВÁНИЕ *г.* забезпéка, забезпéчення /у-/.
СТРАХОВÁТЬ страх/увáти, *г.* забезпéчу-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ýє ◊, зᴹ-й за♦, уповновáже- /охóчий/ ♦, для ~увáння, зáйнятий -ям, ~увáльник, страховик, *п*ᵏ страховúй, *г.* забезпечнé- + %;
-йся/-ый страхóваний, забезпéчу-.
СТРАХОВИ́ДНЫЙ страшелéзний.
СТРАХОВÓЙ: -áя компáния *г.* забезпечнéва /у-/ компáнія.
СТРАШИ́ЛИЩЕ *о*ᵏ пóстрах, *д*ᵃ бабáй.
СТРАШИ́ЛКА страхáчка.
СТРАШИ́ТЬ: --й страхáч + **пугающий**;
СТРАШИ́ТЬСЯ лякáтися, страхá-;
-йся що /*м*ⁿ хто/ лякáється, схúльний ♦, з-й з♦, *п*ᵏ боязкúй, лякливий, полохли-, *і*. страшкó.
СТРÁШНО *(кому)* страх берé *кого*.
СТРÁШНЫЙ-ПРЕ♦ жаский, як страшний суд.
СТРЕКОТÁТЬ скрекотáти, *о*ᵏ вицвіркóчува-;
-чущий що скрекóче ◊, скрекотýн, цвірк*(от)*ýн, джеркотýн, цокотýн, цокотíй /скреко-, джртко-/, *п*ᵏ скрекотливий, цвіркот-, цокот-, джеркот-.
СТРЕЛÁ & *д*ᵒ *склáсти рýки стрілóю.
СТРЕЛКÓВЫЙ *о*ᵏ піхóтний [**с. окóп** п. шáнець]; **-ая цепь** *г.* рóзстрільня.
СТРЕЛОВИ́ДНЫЙ стрільчáстий, стрілкувá-.
СТРÉЛЬЧАТЫЙ *(- вікна)* лучкувáтий.
СТРЕЛЯ́ТЬ стріляти, *(ба)*бáхка-, гáхка-, пýка-, *ф.* шмаля-, *(з гармат)* бú-, пали-, гати-, *(- біль)* сíпа-, /*у скронях*/ штрикá- [*п*ᶠ штрик], *(у вухах)* бú- дзвóном, *(недокурки)* клянчи-; & вистрілюва-; **с. глазáми** *о*ᵏ стриг- /пря́с-, ♦/ очúма; **с. из пýшки по воробья́м** ітú на мýху з обýхом, бúбатогóм по воді; **с. по** *ком* ♦ на *кого*; **с. с упóра** ♦ з підпóри;
--й 1. що /*м*ⁿ хто/ стріля ◊, охóчий ♦, зᴹ-й /р-й/ стріли-, зáйнятий стрільбóю, стрілéць, *п*ᵏ стрільчий, стрілéцький, вогнепáльний, /*біль*/ штрикýчий, *с*ᵏ -стріл [**-ее приспособлéние** автостріл], -стрíльний [**скорострелЯ́ющий** скорострíль-], 2. **выпрашивающий; -й в упóр** трілéць /стріляючи/ впритýл; **-й без прóмаха** непомúль- стрілéць, снáйпер; **-й глазáми** звиклий стригти очима, з бісиками в очáх; **-й из пýшки по воробья́м** *п*⁻ᵒ пустодзвін; **-ая боль** штрикýчий біль;
-ый 1. стріляний, 2. клянче-;
СТРÉЛЬНУТЬ гáхнути ◊;
ПЕРЕСТРЕЛЯ́ТЬ *о*ᵏ вистріляти ◊;
СТРЕЛЯ́ТЬСЯ стріля́тися ◊;
-йся що /*м*ⁿ хто/ стріля́ється, *(на дуелі)* звиклий /готóвий/ ♦ся + **-ый**¹.
СТРÉЛЯННЫЙ: -ого воробья́ на мякúне не проведёшь *з*ⁿ старóго лиса не виманиш з лісу.
СТРЕМГЛÁВ *о*ᵏ гóном, ± СТРЕМИТЕЛЬНО.
СТРЕМИ́ТЕЛЬНО *о*ᵏ гíнко, шпáр-, прожóгом, нестримно, обвáль-, пробúв-, стрілóю, гóном, шулíкою, як шуліка, *с*ᵒ стрíмко, *(вгору)* крýто, *(падати)* кáменем, *(вискочити)* *о.* як джин з пляшки ◊ → СТРЕМИТЕЛЬНЫЙ;
СТРЕМИ́ТЕЛЬНЫЙ *о*ᵏ нестримний, неспин-, шквáль-, *(напад)* ґвалтóв-, *(бриз)* гураґáн-, *(рух)* блискавúч-, пробивний, розгóнистий, шугáс-, шпаркий, прудкий як стрілá.
СТРЕМИ́ТЕЛЬНОСТЬ гін, нестримність, *з́* прожóг, *п*ᵒ нéстрим.
СТРЕМИ́ТЬСЯ мчáти, леті-, *п*ᵒ лúну-, *ф*ᵖ завзя́тися [**я -лся найтú** я -вся знайтú], *(куди)* пнý-, *(до джерел)* тяжíти, *ф*ᵖ шúтися [**с. на руководя́щую рабóту** ш. в начáльники]; **с. к** *чему* пáлко жадáти /бажá-, хотí-/, прáгну-/ *чого*, змагáти*(ся)* до *чого*, рвáтися *(душéю)* /поривá-/ *куди*;
-йся що /*м*ⁿ хто/ прáгне ◊, настáвлений [**-ся властвовать /к владычеству/** н. панувáти], спрямóва- *куди*, прáгнучий, *п*ᵏ нестримний, гінкий, *с*ᵒ стрімкий, стрімливий, *(діяти)* охóпле- бажáнням, жадýщий; *о.* у нестримному рýсі, з прицíлом на *що*, © пáлко бажáючи, аж млíє, рвéться, + **мчащийся; -я к** *чему* що прáгне *чого*, спóвнепрáгнення /жаги, бажáння/, охóпле- -ям, націле*(всім єствóм)* на *що/куди*, орієнтóва- на *що*, жадýщий *чого* /бý- *де*/, *п*ᵏ спрáглий /спрáгнен-/ *чого*, поривýщий до *чого*, палкий прихильник *чого*, аж млíє, хóче; **-я в Кúев** жадýщий бý- в Києві; **-я вперёд** у нестримному рýсі вперéд; **-я ввысь** *(дуб)* вигóнистий, вигóнчас-, гінкий, *о*ᵏ довисóтній, *п*ᵒ гінкочóлий; **-я к бесконéчности /предéлу/** *м.* спрямóваний у безконéчність /до межí/; **-я к влáсти** жадýщий влáди; **-я к знáниям** спрáглий знань; **-я к идеáлу** націле- на ідеáл; **-я к мúру** *(палкий)* побóрник мúру; **-я к познáнию /совершéнствова-/** *чего* спрáглий пізнá- /удосконáли-/ *що*; **-я к цéли** спрáглий *(своєї)* мети; **-я побывáть /заполучúть +/** спóвнебажáння /пáлко бажáючи/ побувá- /дістá- +/.
СТРЕМЛÉНИЕ *о*ᵏ палкé бажáння, палкá жагá, *(велика)* хіть, поривáння *(сéрця)*, прáгне- /змагá- до/ *чóгó*; **с. к** *чему* *ф.* охóта до *чого*; **в** *(своём)* **-ии** *(зробити)* намагáючись.
СТРЕМЯ́НКА *т.* стýпанка.
СТРИЧЬ стригти, обстригá- /під-/; **с. под однý гребёнку** *о*ᵏ під один шнур підвóдити;
-гýщий що /*м*ⁿ хто/ стрижé ◊, звиклий ♦, р-й /готóвий/ під♦, стригáль, стрижíй, *п*ᵏ стригáцький, *т.* стригáльний + %, /*лишай*/ стрижýчий; **-й купóны** звиклий ♦ купóни, стрижíй купóнів; **-й лишáй** стрижýчий лишáй; **-й под** *(однý)* **гребёнку** схиль- ♦ під один гребінéць, з-й підвестú під один шнур; **-й под ноль** звиклий ♦ під нуль; **-й ушáми** © с-и пря́с- ушима, *п*ᵏ сторожкий;
СТРИ́ЧЬ(СЯ) *(у ченці)* постригáти*(ся)*; **стрúчься в кружóк** стрúгтися під гóрщик;

-йся що /*м*ⁿ хто/ стриже́ться ◊, стри́жений, підстри́га- /по-, об-, під-/, *і.* стри́га; **-я ёжиком** стри́жений під йо́ржика.

СТРОБИ́РОВАТЬ *ф*ⁱ строб/ува́ти;

--й що ~у́є, строба́тор, *п*ᵏ стробува́льний, ~а́тор-.

СТРОГА́ТЬ струга́ти;

--й що /*м*ⁿ хто/ струга́, охо́чий ♦, з-й за♦, за́йнятий струга́нням, струга́ль*(*ник*)*, стружі́й, *(річ)* струга́ч, *п*ᵏ стругацький + %;

-йся/-ый стру́ганий.

СТРО́ГИЙ *о*ᵏ крути́й, вимо́гливий, непанібра́тський, *з.* сторо́гий, *(погляд)* серйо́зний, тяжки́й, *(указ)* тверди́й, *(закон)* невблага́нний, *(одяг)* ви́трима-, стате́ч-, *(стиль)* класи́ч-, *(- значення)* то́ч-, /*послідовність*/ неухи́ль-, скрупульо́з-, доскі́пливий, /*ізоляцію*/ цілкови́тий, по́вний, *(облік)* пи́ль-, *(нагляд)* невсипу́щий; **под -им присмо́тром /охра́ной/** під пи́льним на́глядом /за сімома́ замка́ми/; **в -ом смы́сле сло́ва** у то́чному зна́ченні сло́ва; **сли́шком с.** драко́нівський; **-ие ме́ры** круті́ за́ходи;

СТРО́ГО *(берегти)* *о*ᵏ пи́льно, *(дотримувати)* ре́в-; **с.-на́строго** тве́рдо-на-тве́рдо, якнайсуворі́ше;

СТРОЖА́ЙШЕ пресуво́ро, суво́ро що а̀ж;

СТРОЖА́ЙШИЙ *(нагляд)* невсипу́щий, якнайпильні́ший ◊, суво́рий що а̀ж ◊.

СТРОГОВА́ТЫЙ де́що суво́рий.

СТРОГО́СТЬ *о*ᵏ кру́тість, вимо́глив-, тве́рд-, пи́льн-, *(в поведінці)* стате́чн-.

СТРОЕВИ́К *р*ᵏ муштрови́к.

СТРОЕВО́Й *р*ᵏ муштрови́й, ла́довий, шерего́-, ма́ршо-; **с. шаг** пара́дний /карбо́ва-, уро́чистий/ крок; **-ая подгото́вка** муштрови́й ви́шкіл; **с. уста́в** *г.* впо́ряд.

СТРО́ИТЕЛЬСТВО *о*ᵏ будо́ва, *(держави)* роз♦.

СТРО́ИТЬ будува́ти, зво́ди-, *(мости)* /на-/, *(теорію)* розвива́-, базува́- на *чім*, *(шляхи)* проклада́-, *(зносини)* розвива́-, *(погляди)* формува́-, виробля-, *(фразу)* уклада́-, компонува́-, *(зі себе)* ко́рчи-, прикида́тися *ким*, ши́- /стри́г-/ в *кого*, *в*ʸ шикува́ти, збира́- в ла́ві; **с. возду́шные за́мки** зано́ситися у хма́ри, багаті́ти ду́мкою; **с. гла́зки** *о*ᵏ стріля́- /стри́г-, пря́с-/ очи́ма; **с. из себя́** ко́рчи- з се́бе; **с. иллю́зии** ма́- ілю́зії; **с. ко́зни про́тив** *кого* роби́- /чини́-/ ка́верзи *кому*; **с. коме́дию** лама́- коме́дію; **с. пла́ны** плянува́-; **с. /ра́дужные/ пла́ны** плека́- /роже́ві/ мрії; **с. расчёты на** *что* розрахо́вува- /роби́- ста́вку, ва́жи-/ на *що*; **с. ро́жи** ко́рчи- мі́ни; **с. себе́ иллю́зии** ті́ши- себе́ ілю́зіями, багаті́- ду́мкою;

--й 1. що /*м*ⁿ хто/ буду́є ◊, за́йнятий будо́вою, покли́каний з♦, будівни́к, будіве́ль-, *я*ⁱ будівни́чий, *п*ᵏ будівни́й, будіве́ль-, 2. що шику́є, зви́клий /с-и/ шикува́-, 3. **настраивающий**, 4. що вдає́ ◊, зви́клий удава́-, кривля́ка, комедія́нт; **-й возду́шные за́мки** зви́клий зано́ситись у хма́ри; **-й гла́зки** моргу́н /*ж*ⁱ -гу́ха/; **-й грима́сы /ро́жи, ми́ны/** р-й кривля́тися, кривля́ка; **-й заключе́ния** маста́к /схи́льний/ роби́ти ви́сновки; **-й ко́зни** ка́верзник, інтрига́н; **-й ку́ры** *кому* відо́мий зальо́тами до, зальо́тник; **-й на песке́** з-й /гото́вий/ ♦ на піску́; **-й пла́ны** за́йнятий уклада́нням пля́нів, творе́ць п., плека́ч мрій; **-й предположе́ния** схи́льний припуска́-; **-й свою́ гипо́тезу** © розвива́ючи свою́ гіпо́тезу; **-й смире́нника** *(*из себя́*)* святи́й та бо́жий; **-й тео́рию** © розвива́ючи тео́рію; **-й фра́зу** уклада́ч фра́зи;

ПОСТРО́ИТЬ *(кар'єру)* зроби́ти; ◊;

-вший Ø; **-й на костя́х** © зві́вши на костя́х /кістка́х/; **-я** *в*ʸ ви́шикований, зі́бра- у ла́ві, Ø.

СТРО́ИТЬСЯ шикува́тися до лав [**-тесь!** -теся до л.!]; & вибудо́вува-; **в шере́нгу -о́йся!** в ла́ві зб́ірка!; **Москва́ не сра́зу -илась** нара́з Рим не збудува́ли, вели́ке де́рево пово́лі росте́; **с.!** в ла́ві зб́ірка!; **с. на у́жин!** *в*ʸ зб́ірка на вече́рю!;

-йся 1. будо́ваний, муро́-, споруджу-, зво́джу-, формо́-, пляно́-, базо́-, укла́даний /с-, про-/; 2. шико́ва-, зби́ра- у ла́ві; 3. настро́юва-.

СТРОЙ *ф*ᵖ ла́ва [**стоя́ть в -ою́** стоя́ти в -ві]; **двухшере́ножный с.** двола́ва; **рассыпно́й с.** ро́зстрільня; **при существу́ющем -о́е** за ни́нішнього ладу́, *ф*ᵖ нара́зі.

СТРО́ЙКА: **на -ке** на будо́ві.

СТРО́ЙНЫЙ *о*ᵏ стату́ристий, ставни́с-, струнко-пру́гий, високоста́нний, *ф.* танцплоща́доч-.

СТРОПАЛИ́ТЬ; НАСТРОПАЛИ́ТЬ *о*ᵏ накрути́ти, нашпигува́-;

НАСТРОПАЛЁННЫЙ накру́че-, нашпиго́ва-.

СТРОПИ́ЛЬНЫЙ: -ая нога́ *б*ʸ кро́квина.

СТРОПИ́ТЬ; ОСТРОПИ́ТЬ *м*ᵒ застропи́ти.

СТРОПТИ́ВЫЙ *о*ᵏ сварли́вий, зати́нчивий, *д.* зарі́ча́ний.

СТРОЧИ́ТЬ *(кляузи)* писа́ти, *о.* строчи́-;

--й що /*м*ⁿ хто/ стро́чить +, зви́клий с., з-й настрочи́-, стро́чильник, *п*ᵏ строчи́льний.

СТРО́ЧКА рядо́к; **ме́жду -чек** *р.* неоче́ркнено.

СТРУИ́ТЬСЯ струм/ува́ти, струм*(*ен*)*і-, *о*ᵏ точи́тися, *(дзюрком)* дзю́рити, дзю́рка-, цівкоті́-, *(- кров)* бі́г-, *(- світло)* розлива́тися;

-йся що ~у́є ◊, *(- світло)* розли́ваний, *(промінь)* випромі́ню-, *п*ᵏ струм*(*ен*)*и́стий, ~ли́вий, /*дим*/ змії́стий, в'юнки́й, /*струмок*/ дзюркотли́вий.

СТРУ́ЙКА струмі́нчик, струменя́.

СТРУ́ЙНЫЙ струми́стий, струми́нний, © стру́менем [**-ое введе́ние** уві́д с.].

СТРУ́ПЧАТЫЙ *о*ᵏ струпли́вий, стру́пчий.

СТРЯ́ПАТЬ кухова́рити, готува́-, *(невміло)* ля́па-, парто́ли-, /*писати*/ ба́згра-;

--й 1. що /*м*ⁿ хто/ парто́лить ◊, зви́клий п., з-й спарто́ли-; 2. зви́клий ба́згра-, з-й наба́згра-, ба́зграч, графома́н; 3. **фабрикующий**;

НАСТРЯ́ПАТЬ напартóлити, накапáри-, сяк-так зля́па-, *(вигадок)* нафабрикувá-;
СОСТРЯ́ПАТЬ спартóлити, *(не їжу)* стули́-, зля́па-, зліпи́-, склепá-, *д.* скáверзи-;
-вший Ø.
СТРЯ́ПЧИЙ *(довірена особа)* сповíрник.
СТРЯСТИ́СЬ *(статися) ф.* скуйóвдитися.
СТРЯ́ХИВАТЬ стрíпувати, стрýшу-:
--й що /*м*ⁿ хто/ стрíпує ◊, зви́клий /с-и/ ♦, готóвий /з-й/ струси́-, стрíпувач, стрýшу-, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый стрýшуваний /об-/, стрíпу-, /об-/.
СТУДИ́ТЬ; ОСТУДИ́ТЬ *о*ᵏ прохолоди́ти.
СТУК *о*ᵏ пóстук, гри́міт.
СТУ́КАТЬ; СТУ́КНУТЬ *(об що) о*ᵏ гамсельнýти;
с. в гóлову ви́зріти в голові;
-вший Ø; **-й в гóлову** *(рáптом)* ви́зрілий у голові;
СТУ́КНУТЬСЯ *о*ᵏ зіткнýтися, *г.* зудáри-;
-вшийся зіткнений, зудáре-, Ø.
СТУЛ *г.* крíсло.
СТУ́ЛЬЧИК крісéлко.
СТУ́ПА *(дерев'яна)* салотóвка; & стýпка.
СТУПА́ТЬ ступáти, *(на що)* на♦, стáви- нóгу, ставá- ногóю, *(на берег)* вихóди-; & *д*ᵏ ступи́-; **где не -áла ногá человéка** де не -áла людськá ногá;
--й що /*м*ⁿ хто/ ступá ◊, при́вчений /зᴹ-й, зви́клий/ ♦, *с*ᵏ -ступ [**тяжелó -й** важкостýп], © ступáючи ± **идущий**.
СТУПЕ́НЕЧКА щáблик, щабéлик.
СТУПЕ́НЧАТЫЙ ступнéвий, щаблé- /-я́стий/.
СТУПЕ́НЬКА *о*ᵏ при́ступка, *(драбини)* щабéль.
СТУПНЯ́ *(ноги)* підóшва, стопá.
СТУ́ПОР *м*ᵃ *п*ᵇ заціпенíння, óдуб*(íння)*, зáкляк.
СТУХА́ТЬ *(- опух) р.* потахáти /*д*ᵏ потáхнути/.
СТУЧА́ТЬ стýк/ати, вдаря́-, би́-, гати́-, тарáхка-, тарабáни-, *(на кого) ж*ⁿ донóси-, *ф.* кáпа-, *д*ᵏ на♦ /= *ще* надрукувá-/; **то и дéло глýхо с.** вигýпу-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~а ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й стýкну-, стукáч, стукотíй, ~ало, грюка-, тарáхка-, *п*ᵏ ~іт-ли́вий, грюкіт-, грюкýчий /-отю-/, тарахкотю-;
ПОСТУЧА́ТЬ *(у двері) о*ᵏ застýкати;
СТУЧА́ТЬСЯ: с. к *кому* стýкати до *кого*;
-йся = --й; -я в дверь © с-и стýкати у двéрі;
НАСТУЧА́ТЬСЯ попостýкати, попогрюка-;
-вшийся Ø.
СТУШЁВЫВАТЬ туш/увáти, *о*ᵏ заглáджу-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ýє ◊, зви́клий ♦, з-й заглáди-, © заглáджуючи;
-йся/-ый тушóваний, затушóву-, заглáджу-; **-я** знíчуваний, *п.* зᴹ-й зни́кнути, зникóмий.
СТЫД: ни -дá ни сóвести ні гріхá ні сóрому *(не знáє)*; **от -дá** *(і)*з сóрому; **к -ду** на ганьбý; **к** *чьему* **-дý** *кому* на сóром [**к нашему -дý** нам на с.]; **к своемý -дý** собі на с.
СТЫ́ДНО: с. сказáть /признáться/ *в*ᶜᵐ без сóрому кáзка;
СТЫ́ДНЫЙ стидки́й, сорóмний, ганéб-.
СТЫДИ́ТЬ сорóмити, осорóмлюва-, завдавá- сóрому, увóди- в сóром, *г.* стидá-, стиди́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ сорóмить ◊, зви́клий ♦, з-й /р-й/ при♦, осорóмлювач /при-/, *п*ᵏ осорóмчий + %;
СТЫДИ́ТЬСЯ сорóм/итися, за~люва-, горíти від ~у, мá- сóром; **-ди́(те)сь!** мáй(те) сóвість!;
-йся/-и́мый сорóмлений, осорóмлюва-; **-я** що /*м*ⁿ хто/ сорóмиться ◊, схи́льний сорóмитися, соромли́вий, сором'язли́-, сором'язни́й;
УСТЫДИ́ТЬСЯ завстидáтися ◊;
-вшийся присорóмлений /за-/, Ø.
СТЫК стик; > **СТОЛКНОВЕНИЕ**.
СТЫКОВА́ТЬ стик/увáти, єднá- *(в однé цíле)*;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ýє, нáвчений ♦, скóрий при♦, зáйня́тий стикувáнням, *п*ᵏ стикови́й + %;
СТЫКОВА́ТЬ(СЯ) *(у космосі)* докувáти*(ся)*;
-йся/-ый стикóваний, докóва-; **-я** що стикýється ◊, з-й пристикувáтися, *п*ᵏ стикови́й.
СТЫКÓВОЧНЫЙ стикувáльний, докувáль-.
СТЫ́НУТЬ /СТЫТЬ/ холóнути, простигá-, вихолóджуватися, *р.* холодíти, *(- їжу)* вистигá-, *(- серце)* завмирá-; **кровь -нет** холóне в /на/ душí /сéрці/; **кровь -нет в жи́лах** тéрпнуть жи́ли;
--й що холóне ◊, вихолóджуваний, напівзахолóлий, щорáз холоднíший, поки́нутий вистигáти.
СТЯ́ГИВАТЬ стяг/áти, скýпчува-, концентрувá-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~á ◊, зви́клий /© с-и/ ♦, з-й ~нý-, скýпчувач, зосерéдж-, ~áч, *п*ᵏ стяжни́й, ~ýщий + %; *с*ᵏ стягáй- [**-й полки́ хан** ~áй-полки хан];
-йся/-ый стя́ганий /за-/, скýпчу-, концентрó-, зосереджу-, *п*ᵏ *т.* стяжни́й, *с*ᵏ -стя́жний [**самостя́гивающийся** самостя́жний].
СТЯЖА́ТЕЛЬ *о*ᵏ загрéба, грошолю́б, користолю́б /*ж*ⁱ -ка, -ниця/.
СТЯЖА́ТЕЛЬСКИЙ грошолюбний /-ський/, загребýщий; **по-стяжáтельски** загребýще.
СТЯЖА́ТЕЛЬСТВО загребýщість, загрéбство, грошолю́б-.
СТЯЖА́ТЬ наживáти, гребти́ до сéбе, загрíбá-, *ф*ᵖ призби́рува-, *о.* тяг*(нý)*ти́ в дім як мурáха, збирá- взя́ток, *(славу)* здобувá-, заслýжу-;
--й що /*м*ⁿ хто/ загрíбá ◊, зви́клий п., з-й загребти́, загрéба, призби́рувач, користолю́бець, зди́рник, зди́рця, грошолю́б, *п*ᵏ загребýщий, жáдíбний, зажéрливий; **-й слáву** © зажи́вши слáви;
НАСТЯЖА́ТЬ *(у банк)* наскладáти; ◊.
СУБАРЕ́НДА підорéнда.
СУБАРЕНДА́ТОР підорендáр.
СУББÓТА: по -ам в субó/ту, по ~тах, субóтами.
СУБЛИМИ́РОВАТЬ сублім/увáти;
--й що ~ýє, з-й ♦, для ~áції, під чáс /у процéсі/ с.;
-йся/-ый сублімóваний, піддá- сублімáції.
СУБОРДИНА́ЦИЯ *(дія)* підпорядкувáння, *(дія і стан)* підпорядкóвання.
СУБСИДИ́РОВАТЬ субсид/увáти;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ýє, з-й ♦, готóвий про♦, *п*ᵏ = %;

-йся/-ый субсидо́ваний.

СУБЪЕ́КТ 1. ☺ людина, осо́ба, індивід, істо́та, *(підозрілий)* тип, *ж*^{м} пта́х(а), фрукт, ри́ба, *ф*^{р} о-ди́н [що за о.?], ти́п(чик), су́бчик; 2. *г*^{а} підмет; 3. *ф*^{я} пре́дмет ро́зсуду /су́ду/, єство́; **с. права** *ю.* но-сій прав і обо́в'язків *(живий або юридичний)*.

СУБЪЕКТИ́ВНЫЙ *ф*^{р} однобо́кий.

СУВЕРЕНИТЕ́Т *(держа́вна)* незале́жність.

СУВЕРЕ́ННОСТЬ *о*^{к} незале́жність.

СУГУ́БО /-ЫЙ/ су́то /чи́с-, ви́ключно/ /-ий/.

СУД: с. пото́мства суд істо́рії; **по -ду́** судо́м; **в -де́** *(звітувати)* пе́ред судо́м; **на нет и -да́ нет** на нема́ і ра́ди нема́; **день /час, гром/ стра́шного -да́** су́дній день /час, грім/; **час Бо́жьего -да́** кінецьсвітній час; **не уйти́** *кому* **от Бо́жьего -да́** при́йде на *кого* су́дній день.

СУДА́ЧИТЬ пащекува́ти, розпуска́- язи́к на всю гу́бу; **с. о** *ком* обсу́джува- *кого*;

--й що /*м*^{н} хто/ пащеку́є ◊, зви́клий /с-и/ ♦, *і.* → **сплетничающий,** *п*^{к} → СПЛЕТНИЧЕСКИЙ.

СУДЕ́БНЫЙ: -ое заседа́нне *о*^{к} розпра́ва.

СУДЕ́ЙСКИЙ ☺ *з.* судя́щий.

СУДИ́ТЬ суди́ти, засу́джува-, *у*^{р} твори́- суд, *(в суді)* розсу́джува-, розгляда́- спра́ву, ве́сти́ розпра́ву, *(- що)* ма́- /висло́влюва-, виробля́-/ ду́мку; **с. да ряди́ть** ду́мати й гада́-; **с. по** *ком* прирівнюва- до *кого*; **с. по** *чём* висно́вува- з *чого*; **с. по вне́шнему ви́ду** покла́датися на зо́внішнє вра́ження; **не с. стро́го** бу́ти поблажливим /вибачли-/ [**не -и́те с.!** бу́дьте ~ві!]; **не -и́те н не суди́мы бу́дете** не суді́ть, і вас не суди́тимуть; **су́дя по** *чему* як виплива́ /вихо́дить, ви́дно, вихо́дило-/ з *чого* [**с. по кни́ге** як в. з книги]; **су́дя по всему́** як ви́дно /+/ з усьо́го;

--й 1. що /*м*^{н} хто/ су́дить ◊, зви́клий ♦, покли́каний за♦, суддя́, судови́к, *я*^{і} судя́щий, *п*^{к} суддівський, *о.* Соломо́н, © су́дячи, 2. що висно́вує, з-й ви́роби- ду́мку; **-й о** *чём* суддя́ про *що*; **-й обо всём** з широ́кими по́глядами; **-й по** *ком* © прирівня́вши до *кого*; **-й по** *чём* висно́вуючи з *чого*; **-й по вне́шнему ви́ду** зви́клий ♦ за зо́внішністю, зби́ваний з пантели́ку зо́внішністю;

ВЫ́СУДИТЬ *з.* ви́позивати, *г.* ви́правува- ◊; **-вший** Ø;

ПОСУДИ́ТЬ: -и́те са́ми! поду́майте самі́!;

СУДИ́ТЬСЯ *о*^{к} позива́тися, процесува́-;

-йся/-и́мый 1. су́джений, розсу́джува-, *п*^{к} підсу́д-.

СУ́ДНЫЙ: с. час передсу́дня годи́на /хвили́-/.

СУДОВЕ́РФЬ корабе́льня.

СУДОГОВОРЕ́НИЕ судоговорення, судові́ промо́ви.

СУ́ДОРОГА *о*^{к} конву́льсія, судо́ма [**би́ться в -ах** ко́рчитися в -мі], & судо́мина; **с. свела́** напа́ли ко́рчі; **своди́ть -гой** судо́мити; **сводя́щий су́дорогой** *(біль)* судо́мний, костоло́м-.

СУ́ДОРОЖНО *о*^{к} спазмати́чно, конвульси́в-, судо́м-, *о*^{к} зсудо́мле-, дриготли́во, з дриґото́ю;

СУ́ДОРОЖНЫЙ *о*^{к} дриготли́вий, дриґотю́чий, конвульси́вний /-ійний/ ◊, *(- мову)* запи́куватий, заї́ку-; **с. спазм** ко́рчі, *з.* корчі́й; **-ые движе́ния** дриготли́ві ру́хи.

СУДЬБА *п*^{о} зоря́, *(важка)* хрест; **зла́я с.** *о*^{к} нетала́н, щерба́та до́ля, *ф*^{р} лиха́ годи́на; **с.-злоде́йка** щерба́та д.; **с. игра́ет** *кем* до́ля жарту́є з *ким*; **наперекор -бе́** ки́нувши ви́клик до́лі + **наперекор стихиям; каки́ми -ами?** яки́м сві́том /вітр-/?

СУЕСЛО́ВИТЬ > ПУСТОСЛОВИТЬ.

СУЕТА́ *(шамотня)* *о*^{к} шастани́на, шамо́тнява, кру́тня-; **всё остально́е – с. и ерунди́стика!** все́ і́нше – суєта́ і бзду́ри!

СУЕТИ́ТЬСЯ метуши́тися, товкти́- *(як* Ма́ркó в пе́клі /**по -лу**/*)*, *(у кухні)* по́ра-, *(в хаті)* крути́-;

-йся що /*м*^{н} хто/ ~и́ться ◊, забі́ганий, з^{м}-й ♦, *п*^{к} ~ли́вий, бі́гот-, сум'я́т-, потовку́чий, товку́щий.

СУЕТЛИ́ВЫЙ метушли́вий, *о*^{к} потовку́чий.

СУЕ́ТНОСТЬ *п*^{о} зе́мність.

СУЕТНЯ́ *о*^{к} шамо́тнява + СУМАТОХА.

СУЖА́ТЬ, СУ́ЖИВАТЬ зву́жувати;

-а́ющий/-ающий що /*м*^{н} хто/ зву́жує, зви́клий /© с-и/ ♦, з-й /з^{г}-й/ зву́зи-, *(м'яз)* сфі́нктер, *п*^{к} зву́жувальний + %, для зву́жування, за́йнятий -ям;

-йся/-ый зву́жуваний; **-я** щора́з ву́жчий; **-я к концу́** *(у спіралі)* *з.* захво́стуватий.

СУЖДЁН: -ены́ нам благи́е поры́вы висо́кі нам суди́лись порива́ння /суди́лися жада́ння/.

СУЖДЕ́НИЕ *о*^{к} ви́слів, по́гляд, му́дрість, ро́зсуд, суд [**на Ва́ше с.** на Ваш с.].

СУ́КА *л.* псяю́ха.

СУ́КИН су́чий, *ф*^{р} соба́чий [**с. сын** с. син].

СУКО́ННЫЙ: с. язы́к повстя́ний язи́к.

СУЛИ́ТЬ обіця́ти, *о.* подава́- надії на, *(що буде)* проро́чи-, *п*^{о} вісти́-, *г.* заповіда́-, ворожи́- [**не -и́т ничего́ до́брого** не -ить ні́чо́го до́бро-], *о*^{к} нахваля́тися; **с. вся́ческие бла́га** ♦ золоті́ го́ри;

--й 1. **обещающий,** 2. **предвещаю-; -й золоты́е го́ры** зви́клий ♦ золоті́ го́ри; **-й урожа́й** *такой-то* *с*^{г} з *таким* майбу́тнім урожа́єм.

СУМАСБРО́Д *ф*^{р} зайди́голова.

СУМАСБРО́ДКА *о.* *(жі́нка /па́ні/)* з но́ровами.

СУМАСБРО́ДНЫЙ *о*^{к} шалапу́тні[и]й, кру́чений, оглаше́н-, *о.* з но́ровами.

СУМАСБРО́ДСТВО химе́ри, но́рови, химерува́ння, дур, шалапу́тство, ди́ка пове́дінка.

СУМАСБРО́ДСТВОВАТЬ, СУМАСБРО́ДНИЧАТЬ дурі́ти, химерува́-, химе́ри-, химоро́ди-, *о*^{к} лихотво́ри-;

--й що /*м*^{н} хто/ дурі́є ◊, зви́клий /с-и/ ♦, химоро́да, *п*^{к} химоро́дний, химе́р-, шалапу́тні[и]й, дурни́й, *о.* з химе́рами;

НАСУМАСБРО́ДНИЧАТЬ налихотво́рити ◊.

СУМАСШЕ́ДШИЙ божевільний, ненорма́ль-, *д.*

малоу́м-, *(- дії)* безтя́м-, ідіо́т, маніяк, слаби́й на го́лову, приби́тий у цвіту́, *ф*ᴾ несамови́- [**как с.** як н.], не при тя́мі [**как с.** як не п. т.]; **-й дом** божеві́льня, *п.* циганський та́бір, Содо́м і Гомо́рра.
СУМАСШЕ́СТВИЕ *е*ᵉ скаламу́чення ро́зуму.
СУМАТО́ХА *о*ᴷ бу́ча, шамо́тнява, ша́рварок, замотани́на, *(поспіх)* хапани́на, веремі́я.
СУМАТО́ШНЫЙ *ф*ᴾ ша́рварко́вий, веремі́йний.
СУМБУ́Р *(у голові)* ка́ша, хао́с.
СУМБУ́РНЫЙ *о*ᴷ хаоти́чний.
СУ́МЕРКИ: наступле́ние -ков вечорі́ння.
СУ́МКА *(кур'єра +)* торби́нка; **околосерде́чная с.** соро́ч- *(се́рця)*.
СУММИ́РОВАНИЕ підбива́ння /підбиття́/ підсумків, *р*ᴷ підсумо́вання.
СУММИ́РОВАТЬ підсум/о́вува-, підбива́- під-↑;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~о́вує ◊, з-й ♦, зᴹ-й підсумува́-, підбива́ч п, *(річ)* сума́тор, *п*ᴷ додава́льний + %;
-йся/-ый підсумо́вуваний.
СУМЯ́ТИЦА *о*ᴷ шамо́тнява, замотани́на.
СУНДУ́К & **шкату́лочка в -ке́** при́скринок.
СУП *о*ᴷ ще́рба.
СУПРУ́ГИ, СУПРУ́ЖЕСТВО *(подружня пара)* *о*ᴷ чолові́к та жі́нка, *г.* з⁻ᵉ па́н(ь)ство.
СУРГУ́Ч *о*ᴷ черво́ний віск.
СУРГУ́ЧНЫЙ воскови́й; **-ая печа́ть -ва́** печа́тка; **с -ной печа́тью** *(пакет)* завоско́ваний.
СУРО́ВЕТЬ суво́рішати, *о*ᴷ става́- круті́шим;
--й що /*м*ᴴ хто/ стає́ к. ◊, щора́з круті́ший.
СУРО́ВЫЙ *(указ)* круті́й, режи́мистий, тверди́й, жорсто́кий, невблага́нний, *г.* невідкли́ч-, *(- зиму)* холо́д-, *(вигляд)* неприві́т-, *(погляд)* важки́й.
СУРЬМА́ антимо́н, *х.* сти́бій.
СУ́СЛО *(з винограду)* *г.* мощ.
СУСПЕНЗИ́РОВАТЬ суспенд/ува́ти;
--й що ~у́є, *п*ᴷ суспенді́йний, суспенди́в-;
-ый суспендо́ваний.
СУ́ТКИ: раз в -ки раз на добу́; **кру́глые с.** день і ніч, ці́ла доба́, *ф*ᴾ ці́лу добу́; **-ками** дня́ми й ноча́-, дні й но́чі, *у*ᴾ де́нно й но́щно.
СУТУ́ЛИТЬ *(плечі)* приго́рблювати;
СУТУ́ЛИТЬСЯ го́рбитися, приго́рблюва-, горба́тіти, приго́рбл/юва- плечі́;
-йся що /*м*ᴴ хто/ ~юється ◊, зви́клий ♦, *п*ᴷ суту́л(уват)ий + **-вшийся**;
ССУТУ́ЛИТЬСЯ *ф*ᴾ згорба́тіти ◊;
-вший(ся) Ǿ; **-я** приго́рблений /з-/, згорба́тілий.
СУТЬ *о*ᴷ си́ла [**в чём с.** у чім с.]; **по -ти** до су́ті; **по -ти де́ла** в су́ті ре́чі; **по свое́й -ти** своє́ю су́ттю.
СУТЯ́ГА *о*ᴷ позива́ка.
СУТЯ́ЖНИЧЕСКИЙ позива́цький.
СУТЯ́ЖНИЧЕСТВО позива́цтво, позива́льни-.
СУФЛИ́РОВАТЬ суфл/юва́ти;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ю́є, зᴦ-й ♦, суфле́р, *п*ᴷ ~е́рський.
СУ́ФФИКС *у.* на́росток.
СУХА́РЬ: толчёные -ри́ *г.* те́рта бу́лка, *п*ᵇ суха́рики [лини́ в -ках].
СУХОГРУ́ЗНЫЙ суховó́зний, *і.* сухово́з.
СУХО́Й & сухоно́гий, *д*ᵒ *сухі́шати; *і*ᵈ *сухува́тий у ви́словах; **-а́я перего́нка** суха́ дистиля́ція.
СУХОПУ́ТНЫЙ сухопу́тній, *(полк)*назе́мний.
СУХОПУ́ТЬЕ *ж*ᴹ суха́ путь, сухопу́ть.
СУ́ЧИЙ: -чий сын *л.* зану́да.
СУЧИ́ТЬ сука́ти;
--й що /*м*ᴴ хто/ сука́, за́йня́тий сука́нням, зви́клий /© с-и/ ♦, сука́льник, *п*ᴷ сука́льний;
-йся су́каний, *(- тісто)* розка́чува-.
СУШИ́ТЬ суши́ти, вису́шува- /о-, об-, про-/;
су́шащий що /*м*ᴴ хто/ су́шить ◊, зви́клий ♦, з-й ви́♦, суши́льник, *(річ)* суша́рка, *п*ᴷ суши́льний + %; **-й вёсла** *м*ᵒ зᴹ-й /© с-и/ ♦ ве́сла;
-йся су́шений, вису́шува- /о-, об-, про-/;
ВЫ́СУШИТЬ & ви♦ на трі́ску; ◊;
--й мозги́ мозковису́шливий;
ИССУШИ́ТЬ *о*ᴷ попосуши́ти ◊;
ИССУ́ШЕННЫЙ *(ґрунт)* спра́глий.
СУЩЕ́СТВЕННЫЙ *(- різницю)* *о*ᴷ ґрунто́вний, *(- зауваг)* слу́ш-, *(- зміну)* вели́кий; **-ые обстоя́тельства** *(де́ла)* сутте́ве *(у справі)*.
СУЩЕСТВО́ істо́т/а, душа́ й ті́ло, душа́; & ~ка; **всем -о́м** душе́ю й ті́лом /се́рцем/; **по -ву́** слу́шний [**отве́т по -ву́ -на** відповідь]; **в -ве́ де́ла** в су́ті ре́чі; **всем -о́м** *делал что* так і *робив що* [**в. -о́м стара́лся бежа́ть** так і стара́вся втекти́].
СУЩЕСТВОВА́НИЕ існува́ння, буття́, жи́- (і смерть), *ф*ᴾ трива́ння, *д.* екзисте́нція; & ♦чко; **с нача́ла -ия** *чего* відко́ли існу́є *що*.
СУЩЕСТВОВА́ТЬ існува́ти, бу́-, не зника́-, не пропада́-, топта́- ряст, *(довго)* трива́-, не переводи́тися, *(у світі)* зустріча́-; **с.** *чем* жи́ти з *чого*;
--й який є, що /*м*ᴴ хто/ існу́є ◊, з-й /зᴹ-й/ ♦, *(де)* розташо́ваний, розмі́ще-, *(міф)* поши́ре-, *(світ)* ді́йс-, реа́ль-, *(спосіб)* практико́ва-, *(- права)* зафіксо́ва-, *п*ᴷ су́щий, чи́нний, суча́с-, сього́днішній, тепе́ріш-, ни́ніш-, ная́вний, не покі́й-, не ме́ртвий, живи́й, *(у світі)* відо́мий, */закон/* *з*ᴷ наш, *з*ᴾ існу́ючий, © існу́ючи; **-щие** які́ ті́льки є; **-й в ви́де /приро́де, фо́рме/** поди́буваний у ви́гляді /приро́ді, фо́рмі/; **-й у нас** суча́сний нам;
-вший тоді́шній, тогоча́сний, Ǿ; **-й до того́** дотогоча́сний;
ПРО♦♦♦ перетрива́ти /про-/, ви́жи- ◊;
-вший перетрива́лий /про-/, Ǿ +/± **--й**.
СУ́ЩИЙ: всё су́щее усе́ живе́, органі́чний світ, де́рево життя́; **-ее наказа́ние с** *кем* чи́ста ка́ра Бо́жа *хто*; **-ие пустяки́** для *них* раз плю́нути *їм*.
СУ́ЩНОСТЬ суть, *ф*ᴾ сіль, *о*ᴷ нарі́жний ка́мінь.
СФЕ́РА ку́ля, *(діяльности)* ца́рина, ни́ва, стезя́, га́лузь, кар'є́ра, *(знань)* о́бсяг, *о.* силове́ по́ле.
СФОРМИРО́ВЫВАТЬ > ФОРМИРОВАТЬ.
СХВА́ТКА *о*ᴷ борюка́ння, бо́рс-, *т.* лиси́ці *м*ᴴ.
СХВА́ТЫВАТЬ схо́плювати, хапа́-, *(думку)* ро-

зумі́- з півсло́ва, *(злодія)* затри́мува-;
--й що /*м*ⁿ хто/ хапа́ ◊, зви́клий /© с-и/ х., з^м-й /з-й/ схопи́-, схо́плювач, хапу́н, хапко́, *п*^к хапки́й, беручки́й, хватки́й, хапу́чий, *(знання)* похопли́вий, кебе́тли- + %; **-й на лету́** /с **полуслóва**/ би́стрий на ро́зум, ± **понимающий с п.**; **-й на ходу́** похі́пни́й, похі́пливий;
СХВАТИ́ТЬ схопи́ти, зла́па-, взя́- в ру́ки, запопа́с- ◊; **с.** *что* набі́г- *чого* [**с. лю́ес** н. пра́нців]; **с. за ши́ворот** /**во́р-**/ взя- за шкі́рку, ♦ за о́бшивку;
♦♦♦СЯ: с. **в дра́ке** бра́тися за ба́рки; ◊;
-йся/-ый схо́плюваний /о-, об-, пере-/, перетя́г-, уло́влюв-, скрі́плюв-, ско́вув-; **-я** зви́клий бра́тися за ба́рки, © стя́вшися; **-я за го́лову** © взя́вшися за го́лову;
-вший*(ся)* Ø.
СХЕМАТИЗИ́РОВАТЬ схематиз/ува́ти;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є, зви́клий ♦, для ~а́ції, за́йня́тий -ією, схема́тик, ~а́тор, *п*^к схемати́чний + %;
-йся/-ый схематизо́ваний.
СХОДИ́ТЬ схо́дити, *д.* схожа́-, *(з неба)* спуска́тися, *(з дороги)* збо́чувати, /*стрічному*/ уступа́тися, *(- синці)* зника́ти; **с. на нет** *(- майно)* точи́тися, як крізь ре́шето; с. с **кварти́ры** переби́ра́тися, *г.* перено́си-; с. с *(***пра́вильного***)* **пути́** збива́- на мані́вці; **с. с рук** мина́ти безка́рно, мина́тися, ♦, як з гу́ски вода́; **с. с ума́** божево́лі-, дурі́-; **с. с ума́ от** *кого* дурі́- за *ким*; **не с. со сце́ны** *п.* трима́тися на плаву́; **не с. с уст** бу́ти на уста́х, і да́лі обговоо́рюватися; **Вы что с ума́ сошли́?** що Ви собі́ ду́маєте?; **всяк по-сво́ему с ума́ -ит** ко́жен дурі́є, як умі́є, *п*^-о ко́жен молоде́ць на свій взіре́ць;
--й що /*м*ⁿ хто/ схо́дить ◊, зви́клий /© с-и/ ♦, з^г-й /з^м-й, р-й/ зійти́, *о.* на шляху́ з [**-й с горы́** на ш. /ма́рші/ з гори], *п*^к *т.* сходови́й, схо́дистий; **-й на нет** щора́з ме́нший /непомі́тні-/; **-й со сце́ны** гото́вий /з^м-й, рі́ше-/ зійти́ зі сце́ни; **-й с ума́** що божево́ліє, дове́дений до божеві́лля, ма́ло не здурі́лий, ма́йже збожево́лі-, напівбожеві́льний; **легко́ -й с ре́льсов** схи́льний ♦ з ко́лії /ре́йок/;
СОЙТИ *(з рейок)* зіско́чити; ◊; **с. на нет** пересі́стися, *(- гнів)* пройти́; с. с **коня́** зсі́сти з коня́; с. с **ума́** глу́зду рі́ши́тися, скрути́- /з глу́зду/, повреди́- ро́зумом, *о*^к знесамови́тіти; **с ума́ с.!** умре́ш!, уме́рти!, здурі́- мо́жна!; **мо́жно с ума́ с.** мо́жна сказити́ся; **не с. мне с э́того ме́ста!** щоб я з цього́ мі́сця не встав!;
-ше́дший Ø; **-й в моги́лу** упоко́єний, покі́йи-, небі́жчик; **-й с ре́льсов** Ø; **-й** с **ума́** збожево́лілий, здурі́-, знесамови́ті-;
ПО♦♦♦: п. **с ума́** побожево́літи, подурі́- ◊.
СХОДИ́ТЬСЯ схо́дитися, *(враз)* збіга́-, *(де)* збира́-, *(у чому)* годи́-, *(у точці)* зосере́джува-, *(з ким)* става́ти дру́гом *кому*, *(- одяг)* застіба́тися; с. **во взгля́дах** одни́м ду́хом ди́хати;
-йся що збіга́ється ◊, зби́раний, зосере́джува-, зви́клий ♦, з^г-й /з-й, р-й/ зійти́ся, щора́з бли́жчий /ву́ж-/, *п*^к *м.* збі́жний, *р*^к *(в)*однобі́ж-, © с-и ♦;
СОЙТИ́СЬ *(з ким)* потоваришува́ти з, здружи́тися, *н*^I злига́-, знюха-; **с. во мне́нии** *(***-иях***)* зійти́ся на ду́мці /думка́ми/, ма́ти одну́ ду́мку, *(*не розхо́дитись думка́ми*)*; **одно́ к одному́ сошло́сь** все на ку́пу зібра́лося;
-ше́дшийся *(люд)* зі́браний, *(з ким)* здру́же-, Ø.
СХО́ДНЫЙ схо́жий, *(підхожий)* прийнятни́й [**на -ых усло́виях** на -и́х умо́вах].
СХОДНЯ́К *ф.* зди́банка, здиб.
СХО́ДСТВЕННЫЙ що скида́ється на, схожий, *м.* поді́бний.
СХОЖДЕ́НИЕ *о*^к рух /спуск/ униз.
СЦАРА́ПЫВАТЬ здря́п/увати, дря́па-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує, зви́клий ♦, р-й ~а-, *п*^к = %;
-йся/-ый здря́пуваний, дря́па-.
СЦЕ́ЖИВАТЬ > ЦІДИТИ.
СЦЕНА: сце́на в сце́ну *(повторити)* досце́нно.
СЦЕПЛЯ́ЕМОСТЬ чі́пкість, *к*ⁿ зче́пність.
СЦЕПЛЯ́ТЬ *(з)*чіпля́ти, зчі́пл/юва-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ює ◊, зви́клий /© с-и/ ♦, з-й зчепи́-, ~ювач, *п*^к ~ювальний + %, *р*^к зчі́пливий;
СЦЕПЛЯТЬСЯ зчіпля́тися ◊; с. **в схва́тке** вовту́зитися, борюка́-, бра́- за ба́рки;
-йся/-ый зчі́плюваний, *(- зуби)* зці́плю-, сти́ску-, *п*^к чі́пки́й, *т.* зчі́пни́й;
СЦЕПИ́ТЬ*(***СЯ***)*: **-вший***(***ся***)* Ø; **-я** зче́плений, *(- кількох у бійці)* розборю́ка-.
СЦЕ́ПКА *с*^т *(у боксі)* клі́нч.
СЦИНТИЛЛИ́РОВАТЬ *ф*^I сцинтил/юва́ти;
--й що ~ю́є, сцинтиля́тор, *п*^к сцинтиля́торний.
СЧА́ЛИВАТЬ зча́л/ювати;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ює, зви́клий /с-и/ ♦, з-й зча́ли-, за́йня́тий зча́ленням, зча́лювач, *п*^к = %;
-йся/-ый зча́люваний.
СЧАСТЛИ́ВИТЬСЯ щасти́ти, ве́сти́ся;
ПО♦♦♦ спосу́дитися, спобі́гти щастя, © ма́- щ. [**мне -лось** я мав щ.], *з.* пове́сти́сь [**ей не -ось** їй не -ло́ся].
СЧАСТЛИ́ВО! з Бо́гом!;
СЧАСТЛИ́ВЫЙ *(- життя)* усте́лений кві́тами /ро́жа-/, *(- ідею) п.* золоти́й; **-ые часо́в не наблюда́ют** щасли́ві дзи́ґарів не зна́ють.
СЧАСТЛИ́ВЧИК *д.* щасту́нчик.
СЧА́СТЬЕ *о*^к форту́на, *ф*^р у́спіх, уда́ча; **име́ть с.** *ф*^р брата́тися з до́лею; **как на с.** як на те *(*ща́стя*)*; **Ва́ше /твоё/ с., что** ма́єте /ма́єш/ ща́стя, що; **с. в ру́ки идёт** па́дає кози́рна ка́рта; **тебе́ б тако́е с.!** щоб ти так ди́хав!; **не́ было бы -тья, да нес. помогло́ = нет худа без добра** *(*>ДОБР-О*)*; **к -тью** *г.* ща́стя хоті́ло, щоб; **к -тью, нет** Бог ми́лував; **благодаря́ -тью** *(вижив)* ща́стям.
СЧЁСЫВАТЬ зчі́сувати, чеса́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ зчі́сує ◊, за́йня́тий зчі́суванням,

звúклий ♦, р-й зчесá-, зчíсувач, $п^к$ = %;
-йся/-ый зчíсуваний /ви-/, здря́пу-.

СЧЁТ $ф^р$ карб [**на** ***чей*** **с.** **на** *чий* к.]; **расчётный с.** сумáрний рахýнок; **за** ***чей*** **с.** *чиїм* кóштом, на *чий* кошт; **в с.** $о^к$ на рахýнок, у лік; **не в с.** не в лік, не рахýється; **в с. зарплáты** *(аванс)* зі сýми зарплáти; **за чужóй с.** $о^к$ на дурнúцю; **в два -та** раз, два і готóво, як раз і два; **без -та** *(давати)* не лічúвши; **по -ту** *(котрий)* *г.* з чергú [**вторóй** /**трéтий** +/ **по -ту** дрýгий /трéтій +/ з черги], *(видати)* рахýючи, під лік; **по** *(***бáнковому***)* **-ту** /**-áм**/ з *(*бáнкового*)* рахýнку /-ків/; **быть на -тý** бýти на óбліку, $ф^р$ бý- дорогúм [**кáждая минýта на -ту** кóжна хвилúна -гá]; **быть на хорóшем -тý** бý- у фавóрі /у числí найкрáщих/; **и -ту нет** *е.* є й пере-é; **рóвным -ом** *(*рівно*)* як скло, аж [**р. -ом ничегó** аж нічóго], ні бíльше, ні мéнше ні багáто ні мáло + > РОВНЫЙ;

СЧЁТЫ *(особисті)* порахýнки.

СЧЕТВЕРЁННЫЙ $ф^р$ четвернúй [**-ая установка** ч. агрегáт].

СЧИСЛИ́ТЕЛЬ обчúслювач.

СЧИСЛЯ́ТЬ обчúслювати; **-й = высчитываю-**; **счислúмый** $м^о$/$а^в$ чúслений.

СЧИТА́ТЬ лічúти, рахувá-, вéсти лік, перелíчува-, перерахóвува-, *(вважати)* $о^к$ гадá-, мá- за [**с. хорóшим /плохúм/** мá- за дóбре /злé/], $ф^р$ брá- за *що* [не берú цю кáзку за факт]; **с.** ***кем/ чем*** $о^к$ визнавá- *ким/чим*, мá- /приймá-/ за *кого/ що*; **с. ворóн** $о^к$ ловú- вітрів /ґав/; **с. единúцей** мá- за одинúцю; **с. необходúмым** вважá- за потрíбне; **с. себя́ впрáве** гадá-, що мáє прáво; **с. своúм дóлгом** мá- за свій обóв'язок, *г.* почувáтися до -зку; **с. чéстью** мá- за честь; **есть все основáния с.** гóді заперéчи-; **-áя своúм дóлгом** *(в кінці мови)* з обóв'язку; **считáй** $в^{ст}$ рахувáти [**он, с., мертвéц** він, р., труп /мрець/];
--й 1. що /$м^н$ хто/ рахýє ◊, звúклий /© с-и/ ♦, готóвий /з-й/ по♦, рахівнúк, *(річ)* лічúль-, $п^к$ лічúльний, вирахóвчий + %, 2. що вважá ◊, схúльний г., перекóнаний, © мáючи за; **-й возмóжным** $з^г$-й толерувá-; **-й гáлок** роззя́ва, ловéць ґав; **-й гранúцей** мáючи за межý; **-й единúцей** прийня́вши /поклáв-/ за одинúцю; **-й по пáльцам** © лічúвши на пáльцях; **-й своúм дóлгом** © мáючи за свій обóв'язок; **-й себя́ впрáве** гадáючи, що мáє прáво;

СЧЕСТЬ: не с. без лíку, не злічúти;

ПОСЧИТА́ТЬ: п. за честь мáти за честь; **не -áй***(*те*)* **за труд** $ф^р$ не пожалíй*(*те*)* трýду;

СЧИТА́ТЬСЯ рахуватися, *(з ким)* розрахóвува-, *(ким)* вважá-, $о^к$ вхóдити в лік; **с. с** ***кем*** шанувá- *кого*; **с. с** ***чем*** зважá- на /брá- до увáги/ *що*; с. с **возмóжностью** ***чего*** бý- свідóмим *чого*; **с. с реáльностью** дивúтися прáвді в óчі; **с. со словáми** зважáти на слова, $б^{-о}$ рахувáтися із словáми; **онá ни с чем не -áется** їй і мóре по колíна; **не считаясь с** ***чем*** без огляду на *що*;
-йся/-ый 1. лíчений, рахóва-, чúсле-, перелíчува-, перерахóву- /роз-, ви-/, $к^н$ увáжа-, 2. визнáва-; **-я** ***кем/чем*** що йогó мáють за *кого/що*, вúзнá*(*ва*)*ний *ким/чим* /за *кого/що*, як *хто/що*/; **-я с реáльностью** тверéзий, з тверéзими пóглядами;

СЧЕ́СТЬСЯ $ф^р$ порозумíтися; **своú лю́ди – сочтёмся** свої лю́ди – домóвимось;

СЧИ́ТАННЫЙ порахóва-, *г.* /вú-/.

СЧИ́ТЫВАТЬ $о^к$ відчúт/увати;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує, звúклий ♦, з-й відчитá-, для відчúтування, зáйнятий -ям, відчúтувач, $п^к$ = %;
-йся/-ый відчúтуваний.

СЧИЩА́ТЬ зчищ/áти, чúсти-;
--й що /$м^н$ хто/ ~á, звúклий ♦, з-й зчúсти-, $п^к$ = %;
-йся/-ый зчúщуваний, чúще-.

СШИБА́ТЬ звáл/ювати, збивá-;
--й що /$м^н$ хто/ ~юе ◊, звúклий ♦, з-й звалú-, $п^к$ → **сшибающий** /> СБИВАТЬ/;
-йся/-ый збúваний, звáлю-.

СШИВА́ТЬ/--й = СТАЧИВАТЬ/--й[1].

СЪЕДА́ТЬ з'їдáти, пожирá-, *(- сумніви +)* їс-, точú-, *(- кошти)* поглинá-;
--й що /$м^н$ хто/ з'їда ◊, звúклий /© с-и/ ♦, з-й з'їс-, їдéць, їдýн, $п^к$ = %; **-й глазáми** готóвий з'їсти очúма; **-й живьём** живоїд;
-йся/-ый спожúваний, їдже-, поглúна-, якóго з'їдáють, їдúмий, *д.* поглúнатий;

СЪЕСТЬ $д^а$ згáмати; ◊; **с. зýбы /собáку/** $о^к$ мýху з'їс-, підкувáтися на *чім*; **с. фúгу** дýлю з'їсти; **кто смел, тот два съел** де відвáга, там і щáстя;
-вший Ø; **-й зýбы на** ***чём*** підкýтий на *чім*, Ø.

СЪЕДЕ́НИЕ *(*по*)*жертя́, $ф^р$ поїдáння, пóїд /роздертя́/ [**на с. львам** на пóїд /роздертя́/ лéвам], *р.* з'їжа; **на с.** *(віддати)* на потáлу.

СЪЕДО́БНЫЙ $о^к$ їстú[і]вний, трúвний, стрáвний.

СЪЁЖИВАТЬСЯ кýлит/ися, щýли-, зіщýлюва-;
-йся що /$м^н$ хто/ ~ься ◊, скýлюваний, зіщýлю-, змóрщу-, скóрч-, зніч-, $з^м$-й с♦, звúклий /© с-и/ ♦;

СЪЁЖИТЬСЯ скýлитися, $о^к$ стулú- ◊;
-вшийся *(***в клубóк***)* скýлений *(***калáчиком***)*; ◊.

СЪЕЗД з'їзд; & $п^к$ *з'їздовúй.

СЪЕЗЖА́ТЬ *(з гори)* спускáтися, *(плазом)* сповзáти, *(з дороги)* звертá-, *(з квартири)* перебирáтися, *г.* перенóси-;
--й що /$м^н$ хто/ з'їздúть ◊, $з^г$-й /р-й, готóвий/ з'їхати, *(з місця)* зсýваний, *(з квартири) г.* перенóшу-, $п^к$ *т.* з'їзнúй;

СЪЕЗЖА́ТЬСЯ стягáтися *(*звідусіль*)* ◊;
-йся що /$м^н$ хто/ з'їздúться, стя́ганий звідусíль;

СЪЕ́ХАТЬСЯ зібрáтися *(*звідусіль*)* ◊;
-вшийся зíбраний, прибýлий, стя́гнутий з., Ø.

СЪЁМ *(мешкання)* вúнаем, вúнайм.

СЪЁМКА *(землі)* óбмір, *(фільму)* фільмувáння.

СЪЁМНЫЙ *т.* роз'ємний, змін-, *(- вісь)* віль-.

СЪЁМОЧНЫЙ обмíрний, *м⁻ᵒ* фільмувáль-.
СЪЁМЩИК *(пляну)* обмíрник.
СЪЕСТНÓЕ харч*(і)*, *я'* їстівнé, *оᵏ* їстóвинá.
СЫ́ВОРОТОЧНЫЙ *рᵏ* сирóватний.
СЫ́ГРЫВАТЬСЯ: -я що зіграється, з-й зіграти-.
СЫ́ЗМАЛА змáлку, *о.* з пýп'янку.
СЫ́ЗНОВА *пᵒ* відновá.
СЫН син; & синóк, синáшко, синóньо.
СЫНУ́ЛЯ синáш*(а)*.
СЫ́ПАТЬ сúпати, насипá- /за-, вú-, об-, по-, у-, +/; **-ящий/сы́плю-** що /*мᴴ* хто/ сúпле ◊, звúклий /© с-и/ ♦, з-й на♦, сипáль, *пᵏ т.* сúпальний + %;
СЫПНУ́ТЬ *(куди)* подáтися, шугнýти.
♦♦♦СЯ сúпатися, скакáти [**из глаз úскры -тся** з очéй аж íскра скáче]; **с. грáдом /как из рóга изобúлия/** ♦ як горóх з мішкá /як з рукавá/;
-ящийся/сы́плю- сúпаний, насипá- /ви-, роз-, у-, з- +/, *пᵏ* сипкúй, сипýчий; ± ССЫПАТЬ.
СЫР: как с. в мáсле *(***катáется***)* *(живé)* як варéник у сметáні
СЫР-БÓР: с.-б. загорéлся *(з чого, звідки)* почалóся, шýря-бýря зірвáла-, зчинúла- бýча /гармúдер/, закрутúла- веремíя.
СЫРÉТЬ волóгнути, зволóжув'атися;
--й що волóгне ◊, ~аний /від-/, покúнутий ♦, щорáз сирíший /вогкí-, мокрí-/, вже мáй- відсирíлий.
СЫРОКОПЧЁННЫЙ сировýджений.
СЫ́СКИВАТЬСЯ; СЫСКÁТЬ*(СЯ)*: **-вший***(ся)* Ø; **-я** знáйдений /від-/, відшýка- /роз-/.
СЫСКНÓЙ розшукóвий; **-áя полúция** *iᶜ* -óва поліція; **-áя собáка** *оᵏ* дóйда.
СЫТ: с. по гóрло сúтий по зáв'язку;
♦♦♦ЫЙ: с. голóдного не понимáет сúтий голóдному не вíрить; **быть -ым** ***чем*** мáти дóсить *чого*.
СЫ́ЩИК *з.* слідéць, *зᴴ* шпиг.
СЫ́ЩИЦКИЙ *(хист)* шпигýнський.
СЮРПРИ́З *(річ)* *(по)*дарýнок.
СЮСЮ́КАТЬ *рᵏ* цюцю́кати;
--й *пᵏ* цюцю́кливий.
СЯК-ТАК *фᴾ* тáко-сяко.
СЯКÓЙ-ТАКÓЙ *оᵏ* такúй-не-сякúй.

Т

ТÁБОР & тáборище, *(де був табір)* таборúще.
ТАБУ́: т.! зась!; & *д⁻ᵏ* *затабуйóваний /= перезаборóнений/.
ТАБУЛИ́РОВАТЬ табул'ювáти;
--й що ~ю́є, табулятор, *пᵏ* ~ятóрний + %;
-ый табульóваний.
ТАБУ́Н & табунéць, табýнище.
ТАБУ́НЩИК стáдник.
ТАИ́НСТВЕННЫЙ *пᵒ* таїнний, *г.* містерíйний.
ТÁИНСТВО таїнá; **ТÁИНСТВА** тáйнощі.
ТАИ́ТЬ таїти, затáюва-, тримá- в душí, не викáзува-, не розголóшува-; **т. злóбу** *о.* держá- кáмінь за пáзухою, мá- зуб /гострú- зýби/ на *кого*; **не т. зла к** *кому* держá- зло на *кого*;
--й що /*мᴴ* хто/ таїть ◊, схúльний прихóвувати, звúклий ♦, готóвий /зᴹ-й/ за♦, прихóвувач, *пᵏ* затáйкуватий /при-/, затáйливий /по-/, *сᵏ* крúй-[крúйдуша], © затáюючи, ± **утаивающий**; **-й в себé** ***что*** насúчений *чим*, багáтий на /© крúючи в собí/ *що*; **-й злóбу** зі злобóю в душí /сéрці/;
ТАИ́ТЬСЯ крúтися, прихóвано існувáти ◊; & *пᵒ* *розтаїтися /= розкрúтися/;
-йся що /*мᴴ* хто/ крúється ◊, прихóваний, затáє-/у-/, *пᵏ* → **--й**; **-я от** ***кого*** звúклий крúтися від, **--й** + від, © прихóвуючи від; **не -я** розкрúйдуша;
ПРИТАИ́ТЬСЯ завмéрти *(сéрцем)* ◊.
ТАЙКÓМ *оᵏ* спóтайна.
ТÁЙНА: не быть -ой лежáти на пóвéрхні; **посвящáть в -ну** втаємнúчува- *кого*, зрáджу- таємнúцю *кому*;
ТÁЙНЫ & тáйнощі.
ТÁЙНО *о.* за зáмкнýтими дверúма, *(торгувати)* з-під полú; **т. от** ***кого*** *о.* за *чиїми* плечúма;
ТÁЙНЫЙ *(- сльози)* нікóму не оскáржений.
ТАЙНОПИ́СНЫЙ *пᴾᴴ* тайнóписний.
ТАК *фᴾ* аж [**т. вот где ты!** аж ось де ти!], дýже [**т. скóро** д. скóро], *г.* такé [**т. ли э́то вáжно?** *г.* чи це такé важлúве /вáжнé/?], то [**вот так гóсти!** оцé то гóсті!; **т. что?** то що?], тож [**т. начнём** т. почнíмо]; **т.** *дᵒ* **бы** то б *дᵒ* [**т. съéли бы** то б з'їли]; **т. вéдь** таж [**т. в. я тут** таж я тут]; **т. ведь?** так же ж?; **т. вот** то от, отóж; **ну, т. вот** то й от; **т. вот онó что!** а вонó óн що!; **т. держáть!** *п⁻ᵒ* так тримáймо!; **т... же** таж [**т. слепóй же** таж сліпúй]; **т. и** *фᴾ* аж [**т. и прóсится** аж прóситься]; **т. и быть** гарáзд, нехáй, згóда; **т. нá ж тебе!** мáєш!, телéпсь щáстя в хáту!, як на те, всýпереч сподíваному, все пішлó прáхом!; **т.** ***кому*** **и нáдо** тудú *кому* й дорóга; **т. или úначе** так чи так, хоч так хоч так; **т. как** *оᵏ* бо, затúм що; **т. ли э́то?** чи спрáвді так є?; **т. нет!** аж ні!; **т. нет же!** то ж ні!, аж ні!, таж ні, алé ж ні, так же ж ні, колú ж ні; **т. себé** так*(úй)* собí, *пᴾ* сплóхá; **т. сказáть** *оᵏ* як той кáже, ти б казáв, сказáв би; **т., что** тож і, отóж, аж [**темнó т., ч. не вúд-**тéмно аж не вúд-]; **т., что** *(дáже)* аж [**т., ч. д. глазá слипáются** аж очі злипаються] **т. что же?** то й що?; **не так** ***кто*** **как** кто не стíльки *хто* скíльки кто; **не т. ли?** егé ж?; **не т.-то** не дýже [**не так-то легкó** не д. лéгко]; **всё не т.** усé чéрез гóлову /зáдницю/; **а т. как** а що [**а т. к. я не ел** а що я не їв]; **нельзя́ т. поступáть** не мóжна такóго робúти; **такú т.!** а так!; **э́то не т.** так *(вонó)* не є; **вот э́то т.!** оцé так так!; **как бы не т.!** *iᴾ* аякже!;
ТÁК-ТАКИ такú, так, всé таки, пóпри це, аб-

солю́тно, *ж*[м] а [**т.-т. никто́** а ніхто]; **т.-т. и не** таки́ не;

ТА́К-ТО отаке́-то, *е*[м] он як; **не т.-то**, не так і [**не т.-то про́сто** не т. і про́сто].

ТА́КЖЕ *ф*[р] ще і [**он купи́л т. я́блок** він купи́в ще й я́блук], ж [**и я т.** та й я ж], і собі [**дед т. упа́л** дід і с. впа́в]; **т. и то** ще й те, *ф*[р] ж таки [**т. и то, что удо́бно** зру́чно ж таки́]; **т.** *(и)* тим же хо́дом, що *(й)*; **т. как** до тої міри, як; **а т.** а ще й.

ТАКИ́ аж [**про́сто т. се́рый** про́сто аж сірий], *ф*[р] а [**что́-то т. дал** щось, а дав; **т. не вспаха́л** а не ви́орав], © й [**и́бо т. зна́ю** бо й зна́ю], далебі [**он таки́ прав** д., його́ пра́вда], та [**а что́-то т. де́ржит** а щось та трима́є!], без су́мніву.

ТАКО́В: н был т. *р.* і був такий; **но -а реа́льность** *ж*[м] а́ле́ так є.

ТАКО́ВСКИЙ: не т. хіба́-ж-таки́й [**сла́ли не -ие дары́** сла́ли х.-ж-такі дари́!]; **не т.** *(***что́бы***)* не з тих *(*що*)*, не з тако́го ті́ста *(*щоб*)*.

ТАКО́Й & оце́ таки́й, отаке́нь-; **т. же** той же таки́; **т., зна́ешь** /ну/ *е*[м] таки́й тобі [**т.**, з. /ну/, **как телёнок** т. т., як теля́]; **т. себе́** *кто* не яки́й уже́ там і *хто* [**т. себе́ во́ин** не я. у. т. і во́як]; **не т. уж и лжи́вый** *ф*[р] брехли́вий, мо́же, й не брехли́-; **-и́м о́бразом** *ф.* таки́м мака́ром /кандибо́бер-/, *ж*[м] так отó, 2. óтже, отóж, вихо́дить *(*що*)*; **-и́м же о́.** так са́мо; **на тако́м /тако́й +/ же** *ф*[р] ж [**на -о́м же бе́лом коне́** на білому ж коні]; **-о́е и -о́е де́ло** так і так; **и всё -о́е про́чее** то́що;

ТАКО́Й-РАСТАКО́Й сяки́й-таки́й;

ТАКО́Й-СЯКО́Й *е*[в] дале́ко не пе́рша кля́са;

ТАКО́Й-ТО *о*[к] отаки́й, оце́ таки́й, *(як службове слово)* таки́й *(*і таки́й*)*, яки́й *(*са́ме*)* [**укажи́те: полк т.-то** вкажіть: полк таки́й, вкажіть: яки́й са́ме полк]; **не т.-то уж не** аж таки́й, **не** ду́же вже; **-и́е-то дела́** отаке́!, такі спра́ви!; **-и́е-то пироги́** отакі гаразди́.

ТАКСИ́ *г.* таксі́вка.

ТАКСИ́РОВАТЬ такс/ува́ти;

--й що /*м*[н] хто/ ~у́є, за́йня́тий ~а́цією, зви́клий /с-и/ ♦, ~ува́льник, ~а́тор, *п*[к] ~ува́льний, ~аці́й-;

-йся/-ый таксо́ваний.

ТАКТИ́ЧНЫЙ *г.* безпереса́дний.

ТАЛА́НТ *о*[к] дар, кебе́та, *о.* дар Бо́жий.

ТАЛА́НТЛИВЫЙ *б*[з] кебе́тливий.

ТАЛО́Н *о*[к] квито́к.

ТА́ЛЫЙ *о*[к] розме́рзлий.

ТАЛЬ, ТА́ЛАЯ ЗЕМЛЯ́ *о*[к] талина́.

ТАМ *(як відповідь)* як ба́чиш; **вот т.** *п*[б] оно́, тамо́; **како́е т.!** та де!; и у **кого́ ещё т.** і ще в кого; **т. хорошо́, где нас нет** там до́бре, де нас нема́; **да что там** *то или то*? яку́ вагу ж ма́є *те чи те*?, чи ва́рто зважа́ти на *те чи те*?

ТА́М-ТО *(як службове слово)* там і там, де са́ме [**укажи́те: учи́лся там-то** вкажіть: учи́вся там і там, вкажіть, де са́ме вчи́вся];

ТА́МБУР *(у хаті)* при́сінок.

ТАМБУРИ́Н бу́бон /з бря́зкальцями/, *р.* решітка.

ТАМО́ЖЕННЫЙ: т. досмо́тр ми́тний о́гляд; **-ые сбо́ры** *к.* ми́то.

ТАМПОНИ́РОВАТЬ тампонува́ти;

--й що /*м*[н] хто/ тампону́є, для тампона́ції, за́йня́тий -ією, © с-и ♦, *п*[к] = %;

-йся/-ый тампоно́ваний.

ТА́НЕЦ /*з підскоками*/ підско́чний та́нець, *з*[н] скака́ння го́пки, гопцюва́-; & та́нчик, тано́чок, пританцьо́вування.

ТАНК *п*[о] повзу́н.

ТАНЦЕВА́ТЬ танцюва́ти, витанцьо́ву-, *ф.* виге́цу-, *ф*[р] баля́нсува́ти [**т. над про́пастью** б. над прі́рвою]; & підтанцьо́вува- /від-/, *д*[к] затанцюва́тися; **т. от пе́чки** почина́- від Ада́ма;

--й що /*м*[н] хто/ танцю́є ◊, розтанцьо́ваний, обе́рта- /закру́же-, закру́че-/ у та́нці, зви́клий /охо́чий/ ♦, охо́чий до та́нців, танцюри́ст, танцівни́к, танцюва́ль-, танцю́ра, *з*[н] підска́кувач, *о.* у та́нці, у кругове́рті -нцю, *п*[к] танцюва́льний, танеч-, танцюри́стий, танцівли́вий, *р*[к] танцьови́тий; **-й до изнеможе́ния** гото́вий ♦ до упа́ду; **-й зал** розтанцьо́вана за́ля; **-й на одно́м ме́сте** зви́клий тупцюва́ти на місці; **-й от пе́чки** © поча́вши від Ада́ма; **-й под** *чью* **ду́дку = пляшущий п.** *ч.* **д.**;

-ая па́ра па́ра у та́нці /у кругове́рті та́нцю/;

-у́юще танцівли́во ◊ → **--й**;

-йся/-ый танцьо́ваний, витанцьо́ву-, баля́нсо́-.

ТАНЦЕВА́ЛЬНЫЙ *о*[к] тане́чний ◊ → ↑.

ТА́РА *(з лози /на помідори/)* вере́йка.

ТАРАБА́РИТЬ баля́си точи́ти, ба́витися балачка́ми;

ПОТАРАБА́РИТЬ потереве́нити ◊.

ТАРАБА́РЩИНА шваргани́на, тараба́нщина.

ТАРА́Н *ґ*[с] гуля́й-город; & *п*[к] *тара́нний.

ТАРА́НИТЬ: --й що /*м*[н] хто/ тара́нить ◊, зви́клий тара́нити, з-й протара́ни-; ± ПРОБИВАТИ.

ТАРАРА́М *о*[к] ша́рварок; **подня́ть т.** учини́ти ґвалт, зби́- бу́чу.

ТАРАТО́РИТЬ *о*[к] торох*(*ко*)*ті́ти, си́па- горо́хом;

--й що /*м*[н] хто/ ~ти́ть ◊, зви́клий ♦, торохті́й, цокоту́н, ляско́т-́, *п*[к] лопотли́вий, теркот-́, щебет-́;

ЗАТАРАТО́РИТЬ *о*[к] затараба́нити ◊;

НАТАРАТО́РИТЬ нату́ркати *(*го́лову*)* ◊;

-вший Ø.

ТАРАХТЕ́НЬЕ *о*[к] торо́хнява.

ТАРАХТЕ́ТЬ туркота́ти, торо́хка-, диркоті́-, *(язиком)* си́па- горо́хом;

--й що /*м*[н] хто/ турко́тить ◊, зви́клий ♦, з-й за♦, торохті́й, *п*[к] торох*(*кі*)*тли́вий, диркотли́-, туркотли́-, тріскотли́-, торох*(*ко*)*тю́чий, *к.* торохки́й;

ЗАТАРАХТЕ́ТЬ *(язиком)* поси́пати горо́хом: ◊;

ТАРА́ЩИТЬ витріщ/а́ти;

--й що /*м*[н] хто/ ~а́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й ви́тріщи-, витріща́ка; **-й глаза́** з ви́ряченими очи́ма, *п*[к]

вирячкува́тий, витрішку-́, © ви́рячивши о́чі;
-йся = --й глаза.
ТАРЕ́ЛКА: то же са́мое, но в друго́й таре́лке та са́ма Пара́ска, та і́нша запа́ска.
ТАРЕ́ЛЬЧАТЫЙ *(вершок гори)* кругловерхий.
ТАРИ́РОВАТЬ тарува́ти;
--й що /*м*ⁿ хто/ тару́є, зви́клий ♦, для тарува́ння, за́йня́тий -ям, тарува́льник, *п*ᵏ = %, © тару́ючи;
-йся/-ый таро́ваний.
ТАРИФИЦИ́РОВАТЬ *р*ᵏ тариф/ува́ти /*д*ᵏ про♦/;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~іку́є ◊, зви́клий ♦, з-й про♦, за́йня́тий ~іка́цією, ~іка́тор, *п*ᵏ ~ікаці́йний + %;
-йся/-ый, тарифіко́ваний, тарифо́-.
ТАРТАРАРЫ́ *с*ʸ Берму́дський трику́тник.
ТА́РЫ-БА́РЫ *о*ᵏ ля́си-баля́си, ти́нди-ри́нди *(*корж́і з ма́ком, ти́нди-ри́нди горобе́ць*)*, тереве́ні-ве́ні вербо́ві коле́са, те-те-те́!
ТАСКА́НИЕ *о*ᵏ тя́гання; **т. за во́лосы** чубани́на, чу́блення.
ТАСКА́ТЬ тяга́ти, волокти́; **т. за во́лосы** *(кого)* чу́би-, */один одного/* чу́битися; **т. кашта́ны из огня́ для** *кого* загріба́ти жар для;
--й що /*м*ⁿ хто/ тяга́ ◊, зви́клий /охо́чий/ ♦, з-й поволокти́, за́йня́тий тя́ганням, тяга́ч, носі́й, *н*² несу́н, *с*ᵏ тягни́- [тягни́бік], © тяга́ючи, ± **тягающий; -й по суда́м** © **с-и** ♦ по суда́х; **-й кашта́ны из огня́** зви́клий загріба́- жар;
-ый тя́ганий, но́ше-, воло́че-,ску́ба-, чу́бле-, цу́пле-;
НАТАСКА́ТЬ *(накрасти)* нати́рити; ◊.
ТАСКА́ТЬСЯ тяга́тися, шве́ндяти; **т. по све́ту** © носи́- *кого* [**я -лся по све́ту** мене́ -ло по світа́х];
-йся 1. = **-ый,** 2. що /*м*ⁿ хто/ шве́ндяє ◊, зви́клий ш., р-й пове́штатися, тяга́ка, волоцю́га, шве́ндя, снови́га; **-йся по суда́м** зви́клий ♦ по суда́х.
ТАСОВА́ТЬ тасува́ти, міша́- ка́рти;
--й що /*м*ⁿ хто/ тасу́є, охо́чий ♦, з-й під♦, за́йня́тий тасува́нням, тасува́льник, *п*ᵗ = %;
-йся/-ый тасо́ваний.
ТАСОВА́ТЬСЯ *(ошиватися)* телесува́тися.
РАС♦♦♦ розтелесува́тися
ТАТА́КАТЬ *о*ᵏ ча́хк/ати;
--й що ча́хка, схи́льний /с-и/ ♦, *п*ᵏ чахкітли́вий.
ТАТУИ́РОВАТЬ татую/ва́ти, *ж*ⁿ коло́тися;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~́а, зᴦ-й ви♦, зви́клий ♦, за́йня́тий ~ва́нням, татуюва́льник, *п*ᵏ татуюва́льний;
-йся/-ый татуйо́ваний, обко́лю-.
ТАЧА́ТЬ ши́/ти, *ф*ᵖ штукува́-, пошива́- /з-/;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~́є ◊, зви́клий ♦, з-й по♦, за́йня́тий шиття́м, пошива́льник, штукува́-, *п*ᵏ = %, ©;
-йся/-ый ши́тий, штуко́ваний, пошива- /з-/.
ТАЩИ́ТЬ *д.* цурпе́лити, бе́хка-; **клеща́ми т. сло́во из** *кого* обце́ньками тягти́ за язи́к *кого*;
--й(ся) *р.* > **тянущий(ся)**;
ОТТАЩИ́ТЬ *о*ᵏ відтараба́нити ◊;
УТАЩИ́ТЬ *ж*ⁿ стирити, жу́хну-; ◊;
♦♦♦СЯ *о*ᵏ ле́две переступа́ти з ноги́ на но́гу;
ДОТАЩИ́ТЬСЯ *ф.* допха́тися; ◊;
-вшийся Ø;
ПРИ♦♦♦СЯ *о*ᵏ прителіпа́тися, причала́п(к)ати ◊.
ТА́ЯТЬ та́нути, *(мліти)* *о*ᵏ розчу́люватися /пере-/, *ф*ᵖ скреса́ти [студе́нтська ля́ві́на почала́ с.]; **т. как воск** *о*ᵏ ♦ як сві́чка;
--й 1. що /*м*ⁿ хто/ та́не ◊, то́плений, схи́льний ♦, гото́вий роз♦, ма́йже розта́лий, *п*ᵏ топки́й, *к*ⁿ та́нучий, *р*ᵏ розтаву́щий, */сніг/* мо́крий, 2. **плавящийся**, 3. **чахнущий**, 4. що мліє ◊, © от-от розта́не, ± **замирающий; -й как воск** ☺ щора́з марні́ший, © с-и ♦ як сві́чка;
РАСТА́ЯТЬ *(- ☺)* розчу́литися /пере-/ ◊;
-вший *(*роз*)*та́лий, розто́плений, ☺ розчу́ле- /пере-/, розімлі́лий, завме́р-, Ø.
ТВА́РНОСТЬ твари́нність, утро́бн-, тва́рн-.
ТВАРЬ *з*ᵇ усе́ живе́, *р.* плодь.
ТВЕРДЕ́ТЬ тужа́віти, тве́рдну-;
--й що тве́рдне ◊, схи́льний ♦, з-й за♦, щора́з тве́рдший /тужа́ві-/, ма́йже затве́рдлий /затужа́ві-, тверди́й/;
ЗАТВЕРДЕ́ТЬ *о.* затве́рднути на ка́мінь; ◊.
ТВЕРДИ́ТЬ стве́рджувати, *(те саме)* *п*ᵖⁿ тве́рди-; **т. своё /одно́ и то же/** пра́ви- /прова́ди-/ своє́*(*ї*)*;
--й що /*м*ⁿ хто/ тве́рдить ◊, зви́клий т., схи́льний повто́рюва-, з-й /гото́вий/ повтори́-, *п*ᵏ = %;
-йся повто́рюваний, стве́рджува-, товкма́че-, зау́чува-.
ТВЁРДО *(знати)* до́бре, *(кріпити +)* мі́цно, *о.* камі́нно; **т. и непрекло́нно** залі́зною руко́ю;
ТВЁРДЫЙ тверди́й, не рідки́й, не газува́тий, *с.* ♦ як залі́зо, *(ґрунт)* не м'яки́й, *(сніг)* затужа́віл-ий, *(на дотик)* туги́й, цупки́й, *(горіх)* мі́цний, *(лад)* наді́й-, пе́в-, *(дух)* непохи́т-, незла́м-, стійки́й, *(курс)* незмі́нний, *(намір)* невідкли́ч-, *(- опору)* непору́ш-, *(крок)* упе́вне-, *(- ціни)* ста́лий, *(- знання)* глибо́кий; ◊; **с -ым хара́ктером, -ой нату́ры** ♦ на вда́чу;
ТВЕРДЕ́ЙШИЙ *о*ᵏ *(*тверди́й-*)*тверді́сінький.
ТВЕРДОКОПЧЁННЫЙ твердову́джений.
ТВЁРДОСТЬ *о*ᵏ твердота́; **т. во́ли** непохи́тність.
ТВЕРДЬ: т. *(***земна́я***)* *у*ᵖ тве́рджа.
ТВОРЕ́Ц творе́ць, *у*ᵖ сотвори́тель, всетво́ре́ць, світотво́рець; & *в.* творю́га.
ТВОРИ́ТЬ твори́ти, ство́рюва- /ви-/, *у*ᵖ сотворя́-, *(мистецьки)* вичаро́вува-, *(музику)* писа́-, компонува́-, *(- митця)* бу́- творце́м, *ф*ᵖ кува́-; & спів♦, *д*ᵏ за♦; **т. безобра́зия** чини́- сви́нства; **т. злодея́ния** ко́ї- чо́рні ділá, Ка́їнове ді́ло чини́-; **т. с по́мощью фанта́зии** бра́- з голови́; **т. чудеса́** го́ри переверта́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ тво́рить ◊, з-й /гото́вий, покли́каний/ с♦, зви́клий /© с-и/ ♦, творе́ць, витво́рювач /у-/, а́втор *(*тво́ру*)*, *у*ᵖ сотвори́тель, *п*ᵏ тво́рчий, *с*ᵏ -тво́рець [**-й ми́фы** мі́тотво́рець], -тво́р-

чий, -твірний [**-й го́ры** горотво́рчий, горотвірний], -тво́рний [самотво́рний]; **-й безобра́зия** з-й чини́- свинства; **-й добро́** добротво́рець; **-й злодея́ния** лиходій, супоста́т, творе́ць чо́рних діл; **-й моли́тву** що діє моли́тву, за́йнятий молитвою, з м. на уста́х; **-й покло́ны** © кладучи́ покло́ни; **-й суд** покли́каний чини́- суд; **-й чудеса́** сотвори́тель чуде́с, *е.* верни́гора;

ТВОРИ́ТЬСЯ діятися, відбува́-, здійснюва- ◊;
-йся/-и́мый 1. чи́нений, тво́ре-, ро́бле-, ко́є-, 2. ство́рюва-, компано́ва-, здійснюва-, задію-; **-ый** $с^к$ -тво́рний [**-ый рука́ми** рукотво́рний].

ТВО́РЧЕСТВО *(автора)* до́ро́бок; **литерату́рное т.** письме́нство.

ТЕА́ТР & теа́трик.

ТЕАТРАЛИЗОВА́ТЬ театраліз/ува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, з-й /зви́клий/ ♦, $п^к$ ~аційний;
-йся/-ый театралізо́ваний.

ТЕБЕ́: вот т. и *кто* ось тобі і *хто*, [**вот т. и трус!** ось тобі й боягу́з!, ми даре́мно ма́ли *кого* за боягу́за], и **ия́ тебе** і ма́єш.

ТЕ́ЗИС: -сы по докла́ду те́зи на до́повідь.

ТЕКСТ & текстівка /= текст під фото/.

ТЕКУ́ЧЕСТЬ $п^о$ плинь.

ТЕКУ́ЩИЙ пото́чний, біжу́чий, тепе́рішній, суча́сний, *(рік)* цей, *(- воду)* прото́чний.

ТЕЛЕВИ́ЗИЯ: рабо́тник -ии телевізійник.

ТЕЛЕСКО́П $о^к$ далекогляд.

ТЕЛЕФО́Н: обраща́ться по -ну зверта́тися на телефо́н; **я у -на** я слу́хаю.

ТЕЛЕФО́ННЫЙ *г.* телефонічний.

ТЕЛЕФОНИ́РОВАТЬ телефон/ува́ти, $п^б$ дзвони́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, з-й ♦, $з^м$-й за♦, $п^к$ ~ний, ~íч-;
-ый телефоно́ваний.

ТЕЛЕ́Ц *(сузір'я)* $з^п$ Бик, $р^к$ Теля́.

ТЕЛИ́ТЬСЯ тели́тися, оте́люва-;
-щаяся що те́литься, оте́лювана, © с-и ♦.

ТЕ́ЛО & тільце́.

ТЕЛОСЛОЖЕ́НИЕ $о^к$ компле́кція.

ТЕЛЯ́ЧИЙ: т. восто́рг теля́чі ра́дощі.

ТЕМ: т. не ме́нее аж воно́ [аж в. і тут є ви́хід].

ТЕ́МЕНЬ, ТЕМЬ $о^к$ темнина́.

ТЕМЛЯ́К $о^к$ пере́віса.

ТЕМНЕ́ТЬ темніти, темніша-, вечорі-, поночі-;
--й що темніє ◊, затьма́рюваний, укри́- те́мрявою, щора́з темніший, от-о́т вже те́мний;
ПО♦♦♦: -е́ло в глаза́х світ перемінився; ◊;
-вший потьма́рений, поме́рклий, потемні-, посутені-, звечорі-, Ø;
СТЕМНЕ́ТЬ поме́ркнути /при-/ ◊;
-вший поме́рклий /при-/, потемні- /при-, с-/, споночі-, посутені-, Ø↓.

ТЁМНО-ГОЛУБО́Й волошко́вий

ТЁМНО-СЕ́РЫЙ $о^к$ шпакува́тий.

ТЕМНОТА́ пітьма́, мо́рок; **в /по/ -те** те́мрявою.

ТЁМНЫЙ $ф^р$ нечи́стий [-те діло], $і^с$ ялозний.

ТЕМПЕРА́МЕНТ но́ро[і]в.

ТЕМПЕРАТУ́РА: повы́шенная т. гаря́чка.

ТЕМПЕРАТУ́РИТЬ: --й що /$м^н$ хто/ температу́рить, з гаря́чкою /температу́р-/, у гаря́чці.

ТЕНДЕ́НЦИЯ *г.* наста́влення, настано́ва.

ТЕ́ННИСНЫЙ: -ые ту́фли те́ніски, *г.* те́нісівки.

ТЕНЬ *(місце в тіні)* $о^к$ за́тінь.

ТЕОЛОГИ́ЧЕСКИЙ $о^к$ богозна́вчий.

ТЕОЛО́ГИЯ богослів'я, *ц.* богосло́вія.

ТЕОРЕТИЗИ́РОВАТЬ теоретик/ува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, схи́льний ♦, теоре́тик, $п^к$ = %;
-ый теоретизо́ваний.

ТЕО́РИЯ *(Дарвіна)* вче́ння.

ТЕПЕ́РЕШНИЙ & *дотепе́рішній; **в -ем понима́нии** як тепе́р розуміють.

ТЕПЕ́РЬ *г.* нара́зі; & *натепе́р; **т. настоя́щая пора́** тепе́р са́ме час.

ТЕПЛЕ́ТЬ бра́тися /поверта́ти/ на тепло́, $п^о$ весні-;
ПО♦♦♦ зайти́ся на весну́, відли́гнути, $п^о$ звесні-;
-вший поте́плілий, відли́г-, звесні- Ǿ.

ТЕ́ПЛИТЬСЯ ле́две бли́м/ати, *(- життя)* же́врі-, тремті-;
-йся 1. що л. ~а ◊, з-й ♦, $п^к$ тонкосвітній, 2. що же́вріє ◊, $з^м$-й зга́сну- /зни́кну-/, ле́две живи́й.

ТЕПЛОВО́З $о^к$ теплотя́г.

ТЕПЛООБРАЗУ́ЮЩИЙ теплотво́рчий, теплотвірний, теплотвір.

ТЕПЛОПЕРЕДАЮ́ЩИЙ $р^к$ теплоно́сний.

ТЕПЛОПОГЛОЩА́ЮЩИЙ $р^к$ тепложе́рний

ТЕПЛОПРОНИЦА́ЕМЫЙ теплокрізьки́й.

ТЕПЛОФИЦИ́РОВАТЬ теплофік/ува́ти, отепля́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, охо́чий ♦, за́йнятий ~а́цією, $п^к$ ~аційний + %;
-йся/-ый теплофіко́ваний, оте́плю-.

ТЁПЛЫЙ $о^к$ те́плявий, $ф^р$ дру́жній, серде́чний [**-ая компа́ния** -жній /-чний/ гурт, $і^р$ гоп-компа́нія], *(клімат)* беззи́м-; & те́плий-прете́плий.

ТЕРЕБИ́ТЬ сми́кати, ша́рпа-, *(волос)* ску́бти́;
--й 1. що /$м^н$ хто/ сми́ка ◊, зви́клий ♦, р-й по♦, © сми́каючи, 2. що скубе́ ◊, зви́клий ску́б(а́)ти, 3. що бере́ *(льон)*, бра́льник, $п^к$ бра́льний;
-йся/-и́мый 1. м'я́тий, сми́каний, ша́рпа-, тере́бле-, бга́-, куйо́вдже-, 2. ску́ба-, 3. бра́-, вибира-.

ТЕРЕ́ТЬ те́рти, перетира́ти /на-, про-, ви-, роз-, за-, об- +/, *(- чобіт)* му́ля, гри́з-;
тру́щий 1. що /$м^н$ хто/ тре ◊, за́йнятий тертя́м, зви́клий ♦, трець, $і^с$ трач, $п^к$ $р^к$ теру́щий /за-, роз- +/, 2. що му́ляє ◊, $п^к$ мулький;
-йся 1. те́ртий, перети́раний /на-, про-, об- +/, призна́че- /$з^м$-й, схи́ль-/ те́ртися, підда́ва- тертю́, ни́ще- тертя́м, $п^к$ потеру́щий, тертьови́й, фрикційний, $р^к$ взаємоте́ртий, $р^в$ тертя́;
ВЫ́ТЕРТЫЙ: в. до лоска вишмульганий; ◊.

ТЕРЗА́НИЯ серде́чні /душе́в-/ му́ки, му́ки се́рця.

ТЕРЗА́ТЬ шматува́ти, кра́я- /ятри́-, роздира́-/ *(ду́шу, се́рце)*, мордува́- ду́шу, ша́шелем точи́- се́р-

це, *(- сумніви)* роз'їда́-, терза́-, роздира́- [**-а́ют сомне́ния** *кого* роздира́ють су́мніви], *(сумління)* гри́з-; **т. ду́шу** лежа́- тягаре́м на се́рці;
--й що /*м*[н] хто/ шмату́є ◊, зви́клий ♦, з-й роздер-, мучи́тель, кат, катю́га, *п*[к] гризький, терпк-, гризу́чий, болю́-, нестерпний, *с*[к] *(роз)*дери- [**-й ду́шу** роздери́душа́]; **-й ду́шу** з-й розкра́я- се́рце; **-ая боль** ятру́щий /гризу́ч-/ біль, серде́чи- щем;
ИСТЕРЗА́ТЬ попому́чити ◊;
ТЕРЗА́ТЬСЯ катува́тися, мордува́- /тлі́ти/ душе́ю, не́сти́ тягар у се́рці, карта́тися, гри́з- душе́вно, кара́- в душі /душе́ю/, не могти́ знайти́ мі́сця; **т. мы́слью** угриза́тися со́вістю, © переслідувати ду́мкою *кого*;
-йся/-ый розди́раний, шмато́ва-, му́че-; **-я мы́слью** переслідуваний /обтя́же-/ ду́мкою;
ИСТЕРЗА́ТЬСЯ попому́читися, *р.* попорва́- ◊.
ТЕРРИТО́РИЯ *г.* тере́н, *о*[к] земля́.
ТЕ́РМИН *(строк)* речене́ць.
ТЕРМИНОЛОГИ́ЧЕСКИЙ *о*[к] назвозна́вчий.
ТЕРМИНОЛО́ГИЯ *о*[к] назвозна́вство.
ТЕРМО́МЕТР *п*[б] гра́дусник.
ТЕ́РНИЕ: уви́тый -ием обте́рнений; **че́рез те́рния – к звёздам** до зір крізь те́рня.
ТЕРНИ́СТЫЙ: т. путь *о*[к] хре́сна доро́га.
ТЕРНО́ВНИК *(зарість)* терни́ще, терня́к.
ТЕРНО́ВЫЙ: доста́ется *кому* **в уде́л вене́ц т.** опов'є́ться *чиє* се́рце терно́вим вінце́м.
ТЕРПЕЛИ́ВЫЙ *г.* виде́ржливий.
ТЕРПЕ́НИЕ: т. и труд всё перетру́т терпі́ння і труд усе перетру́ть, *п*[-о] вода́ ка́мінь то́чить; **т. ло́пается** рве́ться терпе́ць.
ТЕРПЕ́ТЬ терпі́ти, витри́мува-, зно́си-, допуска́-, толерува́-, мири́тися з *чим*, *ф*[р] прийма́ти як факт *що*, *(від кого)* зазнава́- обра́з /кри́вди/; **т.** *что о.* пи́ти з ча́ри *чого* [**т. му́ки** п. з ч. страждань]; **т. банкро́тство** банкрутува́-; **т. бе́дствие** терпі- біду́, спізнава́- лиху́ годи́ну, зазнава́- тяжкої скру́ти; **т. го́ре /лише́ния/** понев́іря́тися; **т. крах** леті́ти у прі́рву; **т. невзго́ды** тягну́- біду́; **т. неуда́чи** горі-, бу́- під коне́м; **т. нужду́** би́тися із зли́днями /з нуждо́ю/; **т. угрызе́ния со́вести** кара́тися се́рцем; **не т.** *кого (на дух)* не перено́сити, не виде́ржува-, ди́ха- чо́ртом /я́д-/ на *кого*; **не могу́ т.** душа́ не виде́ржує; **он -ит матерна́льные лише́ния** його́ обсі́ли зли́дні;
--й що /*м*[н] хто/ те́рпить ◊, з-й /гото́вий/ ви♦, зви́клий ♦, терпели́вець, *п*[к] терпля́чий, терпели́вий, толера́нтний до *чого*; **-й банкро́тство** банкру́т, банкруту́ючий; **-й бе́дствие** заско́чений /захо́пле-/ лихо́ю годи́ною /ава́рією, нещастям/, тягни́біда, © зазнаючи́ ава́рії; **-й лише́ния** обтя́же- злиго́днями; **-й неуда́чу /крах/** прова́ль-; **-й пораже́ние** нез-й уни́кну- пора́зки; **-й убы́тки** обтя́же- збитками, зазнавши збиткі́в; **не -й возраже́ний** *(тон)* безапеляці́й-, нача́льницький, наказо́вий; **не -й отлага́тельства** нега́йний, невідкла́д-, нага́ль-, *о.* пи́ль- до зарі́зу;
-и́мый > ТЕРПИМЫЙ;
-вший Ø; **до́лго -й** довготерпели́вий;
ПЕРЕТЕРПЕ́ТЬ ви́терпіти, *(біду)* перетрива́-, *н*[дк] (+ до ♦) перете́рплюва-; ◊;
-вший перете́рпілий ◊, *п*[о] довготерпели́вий;
ПО♦♦♦ *(від бурі +)* зазна́ти шко́ди, *(- здоров'я)* підупа́с-; ◊; **п. ава́рию** зазна́- ава́рії, розби́тися; **п. бе́дствие** *о*[к] доско́чи- ли́ха; **п. крах** сіс- на лід; **п. круше́ние** *(- літак)* розби́тися, *(- судно)* зазна́ти ава́рії (тро́щі) /потро́щи́тися/ на мо́рі; **п. неуда́чу /крах/** зазна́ти невда́чі, згорі-, полеті- у прі́рву, злама́- /спали́- /об-/ кри́ла, *ф.* облиза́- макого́на, спійма́- о́близня, зломи́- карк, вхопи́- ши́лом па́токи /ме́ду/, сіс- ма́ком /на мілину́/, ду́лю з ма́ком з'їс-, поломи́- зу́би, вхопи́- як соба́ка обме́тиці, *(- плян)* розби́тися на дрі́зки; **п. разгро́м** *о.* знайти́ моги́лу;
-вший потерпі́лий, скри́вджений, потерпі́лець, Ø; **-й круше́ние /ава́рию/** що зазна́в ава́рії /тро́щі/, потерпі́лий від ава́рії, *(- судно)* потерпі́лий від ава́рії на мо́рі, ро́збиток; **-й неуда́чу /фиа́ско/** невда́лий, погорі-, © зазна́вши невда́чі; **-й от землетрясе́ния** пони́щений землетру́сом, потерпі́лий від землетру́су; **-й от наводне́ния** потерпі́лий від по́воді, поводя́нин; **-й пораже́ние** перемо́жений, розгро́мле-; **-ая сторона́** скри́вджена сторона́.
ТЕРПЕ́ТЬСЯ *н*[о] *о*[к] жда́тися [**не -е́лось не -лося**]; **не -ится** *кому* нетерпе́ць бере́ *кого*;
НАТЕРПЕ́ТЬСЯ *о*[к] попоте́рпіти, *о.* пізна́- по чім ківш ли́ха;
-вшийся набідо́ваний, нагорьо́-, пережи́тий, *п*[к] попоте́рпілий, *у*[р] довготерпели́вий, Ø.
ТЕРПИ́МО *о*[к] сяк-та́к, можли́во, ненайгі́рше, *ж*[м] мо́жна жи́ти;
ТЕРПИ́МЫЙ витри́муваний, зно́шу-, толеро́-, припусти́мий, *п*[к] припуще́нний, можли́вий, виба́чли-, ненайгі́рший, сяки́й-таки́й, незле́цький.
ТЕРРАСОВИ́ДНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ східча́стий, па́ди-, поро́жи-.
ТЕРРА́СЫ *о*[к] пади́.
ТЕРРОРИЗИ́РОВАТЬ тероризува́ти, заля́ку-;
--й що /*м*[н] хто/ тероризу́є, охо́чий ♦, з-й с♦, терори́ст, *п*[к] терористи́чний;
-йся/-ый тероризо́ваний.
ТЕРЯ́ТЬ губи́ти, втрача́-, *(у ділі)* ма́- зби́тки /втра́ти/, зазнава́- збиткі́в /втрат/; **т.** *что г.* втрача́- на *чому* [**т. си́лу** в. на си́лі]; **т. авторите́т** *о*[к] па́да- в оча́х; **т. былу́ю сла́ву /могу́щество, авторите́т/** схо́ди- на пси; **т. в ве́се** ху́дну-, здава́- на вазі́; **т. власть** *(над собо́й)* зневла́днюватися, *(ф*[р] нетя́ми-*)*; **т. вре́мя** га́яти час [**не -ря́я -е́ни** не -явши -су]; **т. вся́кое уваже́ние к** *чему* витира́- но́ги об *що*; **т. го́лос** спада́- з го́лосу; **т.**

дар ре́чи забува́- язи́ка в ро́ті; **т. дове́рие к** *кому* зневіря́тися у *кім*; **т. значе́ние** відступа́ти на за́дній план; **т. нить** *(бесіди)* зби́ватися з пантели́ку; **т. о́браз челове́ческий** мерзені́ти; **т. орео́л сла́вы** па́да- з п'єдеста́лу; **т. охо́ту** знеохо́чуватися; **т. по́чву под собо́й** ♦ся, не зна́ти, на яку́ ступи́-; **т. равнове́сие** $о^к$ точи́тися; **т. рассу́док** ♦ /втрача́-/ глузд; **т. своё лицо́** компромітува́ /дискредиту-/ себе́; **т. си́лу** $о^к$ знеси́люватися, упада́ти /втрача-/ на си́лі; **т. со́весть** *о.* позича́ о́чей у Сірка́; **т. терпе́ние** нетерпеливитись, втрача́ти терпе́ць /терпіння/, вихо́ди- з терпіння, не могти́ всиді- на місці; **т. управле́ние** втрача́ контро́ль; **не т. по́чвы под нога́ми** стоя́- тве́рдо на землі; **-я́ет созна́ние** *кто* мліє /умчіва́/ *хто*, (стає́) мло́сно *кому*;

--**й** що /$м^н$ хто/ гу́бить ◊, позба́влюваний, зви́клий /с-и/ втрача́ти, з-й втра́ти-, $п^к$ утра́тливий, утра́тний; **-й** *что* нез-й більше *робити* [**-й терпе́ние** н. б. терпіти]; **ничего́ не -й** застрахо́вавід утра́т; **-й в ве́се** щора́з худіший /ле́г-/; **-й ве́ру** зневірюваний; **-й вкус к** *чему* знеохо́чува- у *чім*; **-й власть над собо́й, -й го́лову** нез-й володі- собо́ю, *о.* у нестя́мі; **-й дове́рие** зневірюва-; **-й** *(жизненные)* **си́лы** © втрача́ючи си́ли, *(щора́з безси́ліший)*; **-й золото́е вре́мя** © га́явши золоти́й час; **-й зря /по́пусту/ в.** зви́клий га́ячас, дармови́с, зага́йко; **-й и́з виду** © спуска́ючи з о́ка; **-й интере́с к** *чему* більше не зацікавлений *чим*; **-й наде́жду** обезнадіюва-, позба́влюнадії, © втрача́ючи надію; **-й нить** *чего* нез-й стежи- *що*; **-й па́мять** с-и втрача́- па́м'ять; **-й по́чву под нога́ми** © втрача́ючи ґрунт під нога́ми; **-й равнове́сие** нез-й трима́- рівнова́гу; **-й своё лицо** щораз більше скомпроміто́ва- /здискредито́-/; **-й созна́ние** ма́йже неприто́мний /умлілий/; **-й терпе́ние** знетерпели́влений; **-й трудоспосо́бность** ма́йже непрацездат-; **-й управле́ние** нез-й да́лі керува́-; **-й ум = -й го́лову**;

ПОТЕРЯ́ТЬ $ф^р$ відбігти [сво́го відбіг, чужо́- не доско́чив]; ◊; **п. го́лову** позбу́тися глу́зду; п. **дар ре́чи** втра́тити мо́ву, забу́- язика́ в ро́ті, проглину́- я.; п. **дове́рие к** *кому* позбу́тись довіри до *кого*; **п. и́з виду** по♦; **п. интере́с к** *чему* збайдужі- /знеохо́титись, втра́тити охо́ту, охоло́ну-/ до *чого*, ки́ну- під ла́ву *що*; **п. контро́ль над собо́й** зірва́тися з ланцюга́; п. **ме́сто /до́лжность/** *о.* ви́летіти з сідла́; **п. нить** по♦ кінці; **п. о́браз челове́ческий** розсвиня́читися; **п. охо́ту к** *чему* знеохо́ти- до *чого*; **п. расположе́ние** *чьё* упа́сти в *чиїх* оча́х; п. **рассу́док** за♦ глузд, втра́ти- тя́му, знетя́митися; **п. све́жесть** пропа́хнути нафталіном; **п. со́весть** позичи- о́чі в Сірка́; п. **созна́ние** втра́ти- па́м'ять /па́мороки/, *р.* рішитися глу́зду; **п. терпе́ние** знетерпели́ви-, ви́йти з терпіння, всі жда́ники поїс-; **-я́л аппети́т** *кто* $п^о$ їс- не їсть; **потеря́в го́лову, по волоса́м не пла́чут** зру́баній голові ба́йдуже за чу́бом;

-вший Ø; **-й го́лову** безра́дний, розгу́бле-; **-й зре́ние** осліплий, сліпи́й, незря́чий; **-й интере́с** збайдужілий; **-й рассу́док** очмані-, знетя́млений, Ø; **-й терпе́ние** знетерпели́вле-;

ТЕРЯ́ТЬСЯ губигтися, $о^к$ непевніти, як сліпи́й, *(нітити-ся)* не зна́-, на яку ступи́-; **т. в дога́дках** блука́- у здо́гадах; **т. во мра́ке** зника́- в те́мряві; **т. из ви́да** зника́- з оче́й;

-йся/-ый загу́блюваний /роз-/, утра́чу- /ви-/, марно́-, гайно́-, зба́влю-; **-я** *(серед чужих)* щора́з розгу́бленіший, *д.* замотили́чений; **-я в дога́дках** розгу́бле- у мо́рі здо́гадів; **-я во мра́ке** спантели́че- мря́кою /те́мряв-/; **-я в толпе́** проко́втува- юрбо́ю; **-я из ви́да** © зника́ючи з оче́й;

ЗАТЕРЯ́ТЬСЯ: -вшийся загу́блений, Ø; **-я на краю́ све́та** заки́нутий на край світу;

РАС♦♦♦ не зна́ти, на яку́ ступи́-, усі шляхи́ по♦; **-вшийся** розгу́блений, збенте́же-, зніча-, зніяковілий, © не зна́вши на яку́ ступити ◊, Ø.

ТЕСА́ТЬ теса́ти, обтісува- /ви-/;

те́шущий що /$м^н$ хто/ те́ше ◊, зви́клий ♦, з-й за♦, для теса́ння, за́йня́тий -ям, теса́льник, $п^к$ = %;

-йся те́саний, обтісуваний /ви-/.

ТЕСНИ́ТЬ тісни́ти, *(кого)* відтиска́-, ти́сну- /напира́-, напосіда́-/ на;

--**й** що /$м^н$ хто/ тісни́ть ◊, зви́клий ♦, з-й від♦, $п^к$ /*кого*/ напосідливий на, $р^к$ натиску́щий на, *т.* відтиско́вий, $ф^р$ агреси́вний, © тісни́вши; **-й врага́** с-и ♦ во́рога;

ПО♦♦♦ *в.* відти́снути, відтру́ти-, попха́-, попе́р-;

ТЕСНИ́ТЬСЯ роїтися ◊, *(у гурт)* збива́-; **т. к** *кому* сусіди- до *кого*;

-йся/-и́мый ти́снений, ти́снутий, сти́скуваний /від-/, зда́влю-, ду́шений, ку́пче-; **-я** *(в одні́м місці)* зби́тий, сти́сну-, на́пханий;

ПОТЕСНИ́ТЬСЯ: -и́тесь! посу́ньтеся!;

С♦♦♦СЯ: -вшийся сти́снутий /-ений/, *г.* стісне-.

ТЕ́СНО *о.* хоч бери́ й колі́ньми розсува́й;

ТЕ́СНЫЙ *(контакт)* найтісніший, $ф^р$ вузьки́й [**т. круг друзе́й** -ке́ ко́ло дру́зів].

ТЕСНЕ́ЙШИЙ найтісніший, (тісни́й-)тіснісінький.

ТЕСНОТА́ $п^{рк}$ тіснява, *(од чого)* перепо́внення.

ТЕСТАМЕ́НТ *у.* заповіт, духівни́ця.

ТЁТУШКА *г.* тіту́ся /-енька/, $з^{-в}$ тітко!, тітцю!.

ТЕХНИЗИ́РОВАТЬ техніз'увати /$д^к$ з♦/;

--**й** що /$м^н$ хто/ ~ує, покли́каний ♦, для технізації, за́йня́тий -ією, технізатор, $п^к$ технізаційний, ©;

ТЕХНИЗИ́РОВАННЫЙ технізо́ваний /$д^к$ з♦/.

ТЕЧЕ́НИЕ *(хід)* плин, пере́)біг, *г.* тяг; *(дія)* перебіга́ння, пере́біжка, /*соків, струмів*/ струмува́ння, *(води)* течія́ /$м^н$ те́чії/, *(подій у творі)* сюже́т, *(творче)* на́прям; **часо́в т., т. вре́мени** часо-

плин; **в т.** *о*[к] *(у)*продовж, через [ч. літо], за **[в т. секу́нды** за мить], *г.* тягом **[в т. ря́да лет** т. літ], *р.* бігом **[в т. веко́в** б. віків]; **в т. дня** © цілоденний **[рабо́та в т. дня** цілоденна праця]; **в т. не́скольких дней** © кількаденний; **в т. не́скольких** *(**после́дних**)* **лет** вже від кількох років, *(*вже не один рік*)*; **с -ием** *(**вре́мени**)* з бігом *(*часу*)*; **а с -ием вре́мени** *ж*[н] а туди далі **[ходи́л, а с -ием в. переста́л** ходив, а т. д. й годі]; **по -ию** за водою /течією/.

ТЕЧЬ[1] текти, *(- дах)* протіка-, */час/* мина-, *(потоком)* струмува-, *(- мову)* литися, лунати, звуча-; **т., извива́ясь** */річку/* витися **[течёт, и., ре́чка** в'ється /*ф*[р] повилася/ річка]; **по бороде́ /уса́м/ текло́, а в рот не попа́ло** по бороді текло, а в роті не було;

-ку́щий що тече ◊, розливаний, покинутий ♦, розлитий потоком, біжучий, теку-, пливу-, *п*[к] плинний, проточ-, пливкий, © ринувши потоком, як річка, *с*[к] -біжний /-плинний/ **[ско́ро -й** швидкобіжний, швидкоплинний], ± ТЕКУЩИЙ *і* **плывущий; -й сквозь па́льцы = плывущий с. п.; -й струёй** струменистий, струми-, струмливий, © струмуючи.

ТЕЧЬ[2] *і. о*[к] проточина.

ТЕ́ШИТЬ потіш/ати, тіши-, *о*[к] грі- душу; **т. себя́ наде́ждой** багаті- думкою, ма- ілюзії; **не тешь себя́ иллю́зией, что...** *ф*[р] ти не дивись, що... **[не т. с. и., что их ма́ло** ти не д., що їх мало]; **ниче́м не -ило** *кого* **что...** нічого не казало *чиєму* серцеві **що...**;

--й що /*м*[н] хто/ ~а ◊, звиклий /© с-и/ ♦, з-й /р-й/ потішн-, потішник, *п*[к] потішливий, розваго-, © ~аючи; **-й себя́ наде́ждой** звиклий плека- ілюзії;

ТЕ́ШИТЬСЯ: т. грёзами багатіти думкою; **чем бы дитя́ не -ось, лишь бы не пла́кало** чим би дитя не бавилось, аби не плакало;

НА♦♦♦СЯ: н. вдо́воль попотішитися з *кого*.

ТИ́БРИТЬ цупити, *ж*[н] жуха-;

--й *р.* що /*м*[н] хто/ цупить ◊, з-й по♦, © жухаючи.

ТИГР: бума́жный т. солом'яний бичок.

ТИ́КАТЬ цокати;

--й що цока ◊, © цокаючи, знай цок та цок.

ТИПИЗИ́РОВАТЬ типіз/увати

--й що /*м*[н] хто/ типізує, звиклий /з-й/ ♦, для типізації, зайнятий -ією, *п*[к] типовий, © ~уючи;

-ый типізований.

ТИПУ́Н: т. тебе́ на язы́к чиряк тобі на язик, поприщило б тобі.

ТИ́ПЧИК шмендрик.

ТИР *о*[к] стрільбище.

ТИРА́Ж *(видань) о*[к] наклад.

ТИРА́ЖНЫЙ *о*[к] накладовий.

ТИРАЖИ́РОВАТЬ тираж/увати, розмножу-;

--й що /*м*[н] хто/ ~ує, звиклий ♦, з-й роз♦, для тиражування, зайнятий -ям, *п*[к] тиражувальний;

-йся/-ый тиражований.

ТИРА́НИТЬ тиран/ити, катува-, відбира- права;

--й що /*м*[н] хто/ ~ить ◊, звиклий /© с-и/ ♦, тиран, деспот, кат, мучитель, *п*[к] тиранічний, деспоти-.

ТИРЕ́ риска.

ТИ́СКАТЬ потис/кати, *(романи) ж*[н] оповіда-;

--й *р.* що /*м*[н] хто/ потиска ◊, звиклий ♦, з-й ~ну-.

ТИСКИ́ лещата, *п.* лабети **[зажа́ть в т.** взяти в л.]; *(від тісняви)* стиски **[жили́щные т.** житлові с.].

ТИСНЕ́НИЕ: т. по мета́лу вибивання на металі.

ТИСНЁННЫЙ витиснений /-слий, -нутий/, виби-.

ТИСНИ́ТЬ *(на міді)* вибив/ати, витиска-;

--й що /*м*[н] хто/ ~а, звиклий ♦, з-й витисну-, зайнятий вибиванням, *п*[к] = %;

-и́мый вибиваний /від-/, витиску-, друко-.

ТИТА́Н велетень, велет, *п*[б] кип'ятильний бак.

ТИТРОВА́ТЬ титр/увати;

--й що /*м*[н] хто/ ~ує, призначений ♦, для титрування, зайнятий -ям, титрувальник, *п*[к] = %;

-йся/-ый титрований.

ТИ́ТУЛ звання, *(книжки)* назва.

ТИТУЛОВА́ТЬ титулувати, величати;

--й о /*м*[н] хто/ титулує, звиклий /з[м]-й/ ♦, *п*[к] = %;

-йся/-ый титулований, звеличу-.

ТИ́ХИЙ *о*[к] неголосний, негучний, *(океан)* спокій-, *(- гавань)* сон-, ☺ лагід-, смир-, *(вітер)* слабкий, легень-, *(плач)* глухий;

ТИ́ХО *о*[к] безшелесно, *(- погоду)* хоч мак сій; **т. поме́шанный** > ПОМЕШАННЫЙ;

ТИ́ШЕ *(!) о*[к] тихо!, ша!; **т. е́дешь – да́льше бу́дешь** тихо їдь – далі будеш;

ТИШАЙШИЙ *о*[к] *(*тихий-*)*тихісінький.

ТИ́ХНУТЬ затих/ати, тихша-, *(- бурю)* ущуха-;

--й що ~а ◊, щораз тихший + **затихающий**.

ТИШИНА́ *(сторожка)* принишклість; **мёртвая т.** © тихо як у вусі; **т. и поко́й** мир та спокій.

ТИШЬ: т. да гладь *(**да Бо́жья благода́ть**) о*[к] любов і лад *(*та райська благодать*)*.

ТКА́НЕ- *с*[к] тканно- **[тканекарка́сный** тканнокаркасний].

ТКА́НЕВЫЙ *р*[к] тканний.

ТКАТЬ сну/вати, ткати;

тку́щий що /*м*[н] хто/ ~е ◊, мастак ♦, ~вальник, ткач, *ж*[і] ткаля, *п*[к] ~вальний, ткаль-, ткацький;

-йся тканий;

ПРО́ТКАННЫЙ протканий.

ТЛЕ́ННЫЙ смертний, *с*[к] **невічний**.

ТЛЕТВО́РНЫЙ *(вплив)* розтлівущий.

ТЛЕТЬ тліти, жеврі-, ятритися, жаріти;

--й що тліє ◊, пойнятий тлінням, покину- ♦, у процесі тління, напівзотлілий, ледь теп-, *п*[к] розжеврі-, жаристий, *с*[к] тлій- **[-й разря́д** тлій-розряд].

ТО *о*[к] отó; **то ли** чи там **[день то ли два** день чи там два]; **то ли ещё где́-нибудь /кто́-н., ка́к-н./** чи там де /хто, як/; **то ли ещё что** чи там ще що,

(по переліку) або́що; **то ли..., то ли** $о^к$ не то..., не то, мо́же..., мо́же [**то ли брат, то ли сын** м. брат, м. син]; **то ли..., то ли..., то ли** $ж^м$ що взя́ти..., а що..., а що [**то ли А, то ли Б, то ли В** що взя́ти А, а що Б, а що В]; **то ли ещё как(о́й)?** $в^{ст}$ $ж^м$ чи я там зна́ю?; **не то а то** [**не то уе́ду а то поі́ду**]; © *модель* **кто-то** *сделал робити* хтось *зробив* [**люди то купи́ли** купи́ти лю́ди купи́ли];

-ТО © ото́ [**в э́том-то до́ме** ото́ в цім до́мі], ж [**вот э́то-то и стра́нно** оце́ ж і ди́вно], якра́з [**о́н-то и не по́нял** він якра́з і не зрозумі́в]; **поэтому-то** з ціє́ї от причини; *д!* РОЛЬ;

ТО́-ТО *(як службове слово)* те і те, що са́ме [**укажи́те: сделали то́-то** вкажі́ть: зроби́ли те і те, вкажі́ть, що са́ме зроби́ли], ото́ж [**то́-то и я говорю́** ото́ж і я кажу́]; **то́-то же, то́-то и оно́!** $о^к$ ото́ й воно́, то ж то й є, ти́м-то й ба!, ото́ж то й ба!, а ти ду́мав! /Ви -али!/, *к.* ото́ж!.

ТОВА́Р: -ры пе́рвой необходи́мости това́ри пе́ршої потре́би.

ТОВА́РИЩ това́риш, побрати́м, *(від фаху)* коле́ґа; **гусь свинье́ не т.** шпак орлу́ не ♦; **т. по несча́стью** ♦ у нещ́асті; **т. по ору́жию** бойови́й побрати́м; **т. по профе́ссии** коле́ґа; **т. по слу́жбе** ♦ на слу́жбі /*г.* від слу́жби/; **т. по шко́ле** шкі́льний ♦; **т. председа́теля** засту́пник голови́, *г.* містоголова́; **быть -ем** *(в дорозі)* ♦и́ти, *б.* склада́- компа́нію.

ТОВА́РНЫЙ товаро́вий [**т. по́езд** т. по́їзд, *к.* товарня́к].

ТОВАРОПОЛУЧА́ТЕЛЬ відбо́рець /відбира́ч/ (това́ру).

ТОГДА́: т. как $ж^м$ аж (тоді́ як) [**куплю́ т. к. прие́ду** куплю́ аж приі́ду].

ТОГО́: ни с т. ни с сего́ $о^к$ тиць-гри́ць; **не т.** не той [**он немно́го не т.** він тро́хи не т.].

ТО́-ЕСТЬ б то [**то́-есть я?** я б то?], $ж^м$ у ро́лі.

ТОЖДЕ́СТВЕННОСТЬ тото́жність. $о^к$ ідентичність, близня́тство.

ТОЖДЕ́СТВЕННЫЙ тото́жній, $о^к$ іденти́чний.

ТО́ЖЕ: т. мне *кто* (**нашёлся**) *хто* ще мені́ знайшо́вся, оце так [**т. м. врач** лі́кар щ. м. знайшо́вся, оце́ так лі́кар, *г.* ці́лий твій лі́кар].

ТОЛК путтдя́, $ф^р$ добро́ [**не бу́дет -ку из** *кого* -ра́ не бу́де з], штиб [**другого -ка** і́ншого -бу]; **-ом** = ТОЛКОВО; **с -ом** з ро́зсудом; **без -ку** без путтдя́; **пошли́ то́лки о** *них* узяли́ на язики́ *їх*; **с чу́ством, с -ом, с расстано́вкой** > ЧУВСТВО;

ТО́ЛКОМ $ф^р$ як слід.

ТОЛКА́НИЕ: т. ядра́ *г.* стуса́ння ку́лі.

ТОЛКА́ТЬ пха́ти, попиха́-, турля́-, *(сонного)* торка́-, *(на що)* під'ю́джува-, підштри́ку-, підцько́ву-, *(ядро)* стуса́ти; **т. на преступле́ние** дово́ди- до гріха́; **т. под бок** шту́рха- в бік;

--й 1. яки́й /$м^н$ хто/ штовха́ ◊, зви́клий /© с-и/ ♦, штовха́ч, підшто́вхув-, штовха́льник, труча́йло, *о.* 'пускови́й механі́зм', $п^к$ підгі́нчий + %, 2. **побуждающий; -й в про́пасть** р-й тру́ти- у прі́рву;

ТОЛКНУ́ТЬ пхну́ти, турну́- ◊; **-у́ли** што́вхнуто; **-йся** що /$м^н$ хто/ пха́ється ◊, зви́клий пха́тися;

-ый/-йся 1. пханий, што́вха-, ту́за-, підшто́вхува-, 2. під'ю́джу-, підштри́ку- + **побуждаемый**;

НА♦♦♦СЯ: -вшийся попошто́вханий, Ø.

ТОЛКОВА́ТЬ тлума́ч/ити, витлума́чува- /роз-/, *(говорити)* гомоні́-; ± ИНТЕРПРЕТИРОВАТЬ;

--й 1. що /$м^н$ хто/ ~ить ◊, зви́клий ♦, з-й ви♦, тлума́ч, відга́дув-, $п^к$ тлума́чний + %, для ~ення, за́йнятий -ям, 2. **говорящий**, 3. **рассуждаю-**;

ТОЛКОВА́ТЬСЯ $о^к$ витлума́чуватися ◊;

-йся/-ый 1. тлума́чений, відга́дува-, витлума́чу- /роз-/, розтовкма́чу-.

ТОЛКОВИ́ЩЕ *д.* $п^{-о}$ бала́кання.

ТОЛКО́ВО $о^к$ до ді́ла, до путтдя́, до ладу́; дола́дно; без жа́ртів; пи́льно, наполе́гливо;

ТОЛКО́ВЫЙ $о^к$ пу́тній, $ф^р$ до ді́ла ◊.

ТОЛКОТНЯ́ $о^к$ ти́снява.

ТОЛО́ЧЬ тов/кти́, *(сало на борщ)* зато́вкува-; **т.** одно́ розно́ситися з *чим*, товкти́ одне́;

-ку́щий що /$м^н$ хто/ ~че́, зви́клий ♦, з-й по♦, за́йнятий ~ченням, товчі́й, товчі́льник, товка́ч, $п^к$ ~чі́льний; **-й во́ду в сту́пе** зви́клий ♦ во́ду в сту́пі;

ИСТОЛО́ЧЬ по♦, *(мак, сіль)* втерти;

ТОЛО́ЧЬСЯ *(де)* $о^к$ огина́тися, ошива́-; & *(-сало)* зато́вкува-.

-кущийся 1. що /$м^н$ хто/ ~че́ться ◊, то́вчений, ☺ потовку́чий, 2. **слоняющийся**;

ТОЛЧЁННЫЙ *(трохи /- зерно/)* прито́вчений;

ИСТОЛЧЁННЫЙ то́вчений, *(мак, сіль)* вте́рт-.

ТОЛПА́ $з^н$ ота́ра;

ТОЛПО́Й $о^к$ хма́рою.

ТОЛПИ́ТЬСЯ $о^к$ гу́рмитися, збива́-, *о.* рої́- роєм;

-йся що /$м^н$ хто/ ю́рбиться ◊, зви́клий ♦, $п^{-о}$ з'ю́рблений, ску́пче-, згрома́дже-, зби́тий;

СТОЛПИ́ТЬСЯ згу́рмитися, *р.* нато́впи- ◊;

-вшийся з'ю́рблений, ску́пче-, зби́тий, згрома́джений, нато́впле-.

ТОЛСТЕ́ТЬ гла́дшати, гла́дну-, товсті́-;

--й що /$м^н$ хто/ гла́дне ◊, щора́з гру́бший /гла́д-, товсті́-/, $ф^р$ (вже) розтовсті́лий;

РАС♦♦♦ обрости́ ті́лом ◊, *(- гаманець)* набубня́ві-;

-вший розко́ханий, обро́слий ті́лом, набубня́ві-, Ø.

ТОЛСТОЗА́ДЫЙ $о^к$ огу́зкуватий.

ТОЛСТОКО́ЖИЙ $ф^р$ грубоскра́яний.

ТОЛСТОМО́РДЫЙ $о^к$ мармі́зистий.

ТОЛСТОПУ́ЗЫЙ $о^к$ тельбуха́тий, широкопу́зий.

ТОЛСТОСУ́М $о^к$ жи́рний кіт.

ТО́ЛСТЫЙ $о^к$ вгодо́ваний, бегемо́тистий, не тонки́й, *(живіт)* $е^в$ широ́-, *(портфель)* наби́тий, *(-губи)* м'ясис-, опу́клий; & грубеле́цький, грубе́нь-, гру́бшень- /= тро́хи гру́бший/;

ТОЛСТЕ́ЙШИЙ *(що)*найгла́дший, *(що)*найгру́б-, *(що)*найто́вщий, грубе́зний, товсте́н-, гладе́н-.

ТОЛЧЕЯ́ *о*[к] сто́вписько.

ТОЛЧКООБРА́ЗНЫЙ *(рух)* по́штовхами, *ф*[р] знай шту́рханий /што́вха-, сми́ка-/, ча́стий; **-ые движе́ния /уда́ры/** поштурхування; **-ые уда́ры по *чём*** обшту́рхування *чого*.

ТО́ЛЩА *(шар ґрунту) г*[я] склепі́ння, *а*[н] тіло [**т. че́люсти** т. ще́лепи].

ТОЛЩИНА́ *о*[к] товщі́нь; **на -ну волоси́нки** *(не вірив)* на ма́кове зе́рня.

ТО́ЛЬКО *ф*[р] аж [аж як триво́га, то до Бо́га], то [**не т. душа́, а и** не то душа́, а й]; **т. бы и го́ря** якбі́ ті́льки це; **т. губа́ми шлёпает** ті́льки очи́ма бли́ма; **т. держи́сь!** аж гай шуми́ть! [**за рабо́ту возьмётся – т. д.!** до робо́ти ста́не – аж г. ш.!]; **т. и всего́** ті́льки й то́го, на то́му й кіне́ць, ото́ й ті́льки, *д.* та й то́го; **т. и всего́?** і ті́льки?, ото́ й усьо́го?; **т. лишь** аж [і аж тоді́ поба́чив він]; **т. пе́рья летя́т** аж дим іде́, аж гай шуми́ть, аж кури́ть, аж пір'я лети́ть; **т. тепе́рь** аж ось ко-ли́ [**т. т. он съел** аж ось коли́ він з'їв]; **т. то и знал** те й знав; **т. что** *о*[к] оце́ *(за́раз)*; **лишь т. что** аж оце́ [**л. т. что принёс** аж оце́ приніс]; **не т.** не *делает*, **но...** не то що не *робить*, а...; **но т. не тако́е** *(- щось прикре)* а щоб таке́, то ні; **не т., а и...** не то..., а й [**не то** ля́гти, а й сіс- го́ді]; **не т..., а даже и** не то що..., а й [не мо́же не то що ходи́ти, а й поворухну́тися].

ТОМ & то́мик.

ТОМИ́ТЕЛЬНЫЙ *(- мовчанку)* обтя́жливий, *(час чекань)* передсу́дній, до́вгий як вік.

ТОМИ́ТЬ млої́ти, *к*[я] тушкува́-, *(молоко)* пря́жи-;
--й 1. що млої́ть ◊, *п*[к] мло́сний, млої́стий, висна́жливий, *к*[н] томли́-, © висна́жуючи, 2. що /*м*[н] хто/ мо́рить ◊, з-й замори́ти, *п*[к] бо́лісний, нестерп-, обтя́жливий, /*нудний*/ нудо́тний + %, 3. що пря́жить ◊, © с-и пря́жити, *п*[к] = %;
-и́мый 1. висна́жуваний, 2. му́че-, мо́ре-, 3. *к*[я] пря́же-, тушко́ва-; **-ый жа́ждой** спра́гне-, спра́глий;

ТОМИ́ТЬСЯ *(в неволі)* кара́тися, *(- молоко)* пря́жи-; **т. жела́нием** *о.* ковта́ти сли́ну;
-йся 1. що /*м*[н] хто/ кара́ється ◊, ка́раний, гото́вий умлі́ти + **-имый**[1,2], 2. що ну́диться + **скуча́ющий**, 3. = **-имый**[3];

ИСТОМИ́ТЬСЯ *о*[к] перетоми́тися, замори́-, ви́сили-, попону́ди-; **и. жа́ждой** оспраглі́ти /*п*[о] ви-/;
-вшийся перето́млений /с-/, змуче-, ви́силе-, знемо́же-, *(душею)* зну́дже-, перемлі́лий, Ø, ± **истосковавшийся**; **-я жа́ждой** *(о)*спраглі́лий;

ИСТОМЛЁННЫЙ: и. жа́ждой *п*[о] ви́спраглий.

ТОМУ́: к тому́ же *ф*[р] ще й [**сила́ч, к т. ж. певе́ц** сила́нь ще й співа́к].

ТОН & *тона́ція.

ТОНА́ЛЬНОСТЬ *о*[к] тона́ціям, *м*[у] ключ.

ТОНИЗИ́РОВАТЬ тоніз/ува́ти, збу́джу-, кріпи́-;
--й що /*м*[н] хто/ ~у́є, зви́клий /з-й/ ♦, ~а́тор, для ~а́ції, *п*[к] ~аці́йний, змі́цнювальн-, покріпу́щ- + %;
-йся/-ый тонізо́ваний.

ТОНИ́РОВАТЬ: --й що /*м*[н] хто/ тону́є, за́йнятий тонува́нням, *п*[к] тоні́чний + %;
-йся/-ый тоно́ваний.

ТОНИРО́ВКА тоно́вання.

ТО́НКИЙ тонки́й, не товсти́й, не гру́бий, *(серпанок)* не густи́й, прозо́рий, *(голос)* висо́кий, ☺ худи́й, *(- брови)* вузе́нький, /*риси*/ тенді́тний, *(розум)* го́стрий, прони́кливий, *(запах)* ні́жний, *(- різьбу)* ювелі́р-, філіґра́н-, *(знавець)* доскона́лий, глибо́кий; & тонюсі́нький, ♦, як газе́тка; **т. намёк на то́лстые обстоя́тельства** © навздога́д буря́ків, щоб дали́ капу́сти;

ТОНЧА́ЙШИЙ *о*[к] *(тонкий-)*тонюсі́нький, *п*[-о] філіґра́нний.

ТО́НКОСТЬ *о*[к] тонкота́.

ТО́ННА: в ты́сячу тонн на ти́сячу тонн.

ТОНУ́ТЬ тону́ти, потопа́-, іти́ на дно; **т. во мра́ке** оповива́тися мо́роком, губи́-, зника́ти;
--й = утопа́ющий + напівзатону́лий, приречений затону́ти; **-й во мра́ке** пови́тий /оповиваний/ мо́роком;

ЗАТОНУ́ТЬ піти́ на дно, піти́ під во́ду ◊;
-вший зато́плений, затону́лий, тепе́р уже́ на дні, *(річ)* топля́к, Ø;

УТОНУ́ТЬ *д.* затопи́тися ◊;
-вший уто́плений /по-/, потопе́льник, Ø.

ТО́ПАНЬЕ *о*[к] гупани́на; **беспреры́вное т.** вигу́пування.

ТО́ПАТЬ ту́пати, гу́па-, *п*[ф] туп-ту́п, *(без перерви)* виг[т]у́пувати; & *і.* *тупани́на;
--й що /*м*[н] хто/ ту́па ◊, зви́клий ♦, тупот/і́й, ту́пкало, гу́пало, *п*[к] тупотли́вий, ~ючий, © знай туп і туп, ту́паючи; **то и де́ло то́пать** вигупувати.

ТОПИТЬ[1] пали́ти, опа́люва-; > ОТАПЛИВАТЬ;
--й[1] що /*м*[н] хто/ па́лить ◊, покли́каний на♦, зви́клий ♦, опа́лювач, гру́бник, *п*[к] опа́лювальний + %;
-йся[1]**/-и́мый**[1] па́лений, опа́люва-, огріва-.

ТОПИ́ТЬ[2] *(віск)* топи́ти, *(молоко)* пря́жи-, *(сало)* вито́плюва-; ± ПЛАВИТЬ;
--й[2] що то́пить *(сало +)* ◊, за́йнятий то́пленням, топи́льник, вито́плювач, *п*[к] топи́льний + %;
-йся[2]**/-имый**[2] то́пле-, вито́плюва-, пря́же-.

ТОПИ́ТЬ[3] топи́ти, потопля́-, спуска́- на дно;
--й[3] що спуска́ на дно ◊, зви́клий /© с-и/ ♦, з[м]-й /покли́ка-/ за♦, *п*[к] потопе́льний + %;

ТОПИ́ТЬСЯ потопа́ти, іти́ на дно, тону́- ◊;
-йся[3]**/-имый**[3] зато́плюваний /по-/, то́пле-; **-я** ☺ потопе́льник, уто́пле-, ± **утопающий**.

ТОП-МЕ́НЕДЖЕР кері́вни́й туз.

ТОПОГРА́ФИЯ *г.* теренозна́вство.

ТО́ПОЛЬ топо́ля; & топо́лька, *п*[к] *тополе́вий.

ТОПÓР *(первісний)* руби́ло, *(тесляра)* тесло́, *(гуцула)* ба́ртка; & соки́р-; **хоть т. вéшай** *(*хоч стій*)* хоч па́дай.

ТОПÓРЩИТЬ стовбу́рчити, наї́жа́чува-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, готóвий наїжа́чи-, $п^к$ настовбу́рчливий + %;

ТОПÓРЩИТЬСЯ халабу́дитися, стоя́ти сторч ◊, *(- волос)* ди́битися, зди́блюва-;

-йся стовбу́рчений, наї́ж(ач)ува-, настовбу́рчу-, напиндю́чу-, *(плащ)* халабу́дистий.

ТÓПОТ $о^к$ гу́піт.

ТОПОТА́ТЬ & $д^к$ затупоті́ти.

ТОПТА́ТЬ топта́ти, вито́птува- /за-/, витолóчу-; **т. в грязь** ***кого*** ходи́ти пóтоптом по *кім*; **т. пóд ноги** топта́ти нога́ми; **топча́** $ф^р$ пóтоптом;

-чущий що /$м^н$ хто/ тóпче ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й за♦, топчі́й, топта́льник, $п^к$ топта́льний + %; **-й в грязь = затаптывающий в г.**; **-й дорóгу** зви́клий ♦ сте́жку; **-й пóд ноги** с-и ♦ /з-й за♦/ нога́ми;

-ый тóптаний, толóче-, вито́птува-, витолóчу-;

ПОТОПТА́ТЬ потолочи́ти ◊;

ИСТÓПТАННЫЙ: и. башмáк /сапóг/ шкарба́н.

ТОПТА́ТЬСЯ тупцюва́ти, *(на місці)* перебир- нога́ми;

-чущийся 1. що /$м^н$ хто/ тупцю́є ◊, зви́клий /© с-и/ ♦, ту́пкало, 2. = **топтаемый**;

НАТОПТА́ТЬСЯ попоту́пкати ◊, *(ходивши)* підтопта́тися; **н. в грязи́** попобрьóха-;

-вшийся підтóптаний, попоту́пк-, *(в багні)* попобрьóх-, Ø;

ПОТОПТА́ТЬСЯ попоту́пкати ◊;

-вшийся Ø.

ТОПЬ мочар; & $п^к$ *драг(о)ви́нний.

ТОЛКОВА́НИЕ витлума́чування, $д^к$ ви́тлумаче-.

ТОРГ *(в усіх значеннях)* $о^к$ торгóвище.

ТОРГОВА́ТЬ торг/ува́ти, виставля́- на прóдаж, *р.* купцюва́- **т. сóвестью** ♦ сóвістю, $ф^р$ позича́ючи в Сірка́;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, за́йня́тий ~івлею /~ом/, зви́клий /с-и/ ♦, ~іве́ць, крама́р, $п^к$ ~ове́льний, крама́рський, метки́й-на-тóрг /-до-тóргу/; **-й мя́сом** м'яса́р; **-й на база́ре** базаря́нин; **-й на я́рмарке** ярмарча́-; **-й сóвестью** прода́жна шку́ра;

-ый торгóваний;

СТОРГОВА́ТЬ приторгува́ти, купи́- по тóрзі.

ТОРГОВА́ТЬСЯ шука́ти компромі́су /тóчки дóтику, порозумі́ння, спі́льної мóви/ [автор „торгува́вся" ма́ло не за кóжну ду́мку];

-йся 1. що /$м^н$ хто/ торгу́ється, зви́клий торгува́тися, 2. = **-уемый**.

ТОРЖЕ́СТВЕННЫЙ *(обід)* пи́шний, *(парад)* урóчи́стий, бучни́й, *(спів)* фанфа́р-, ура́-віва́т-.

ТОРЖЕСТВÓ тріу́мф, свя́то свят, урóчи́стість, *р.* урóч-, $ф^р$ ди́ка ра́д-;

ТОРЖЕСТВА́ $п^о$ урóчини.

ТОРЖЕСТВОВА́ТЬ тріумф/ува́ти, *(*урóчи́сто, бу́чно*)* святкува́- *(*перемóгу*)*, труби́- в перемóжний ріг; **т. побе́ду** впива́тися щáстям перемóги;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, спóвнений тріу́мфу, спóвне- ра́дости перемóги /від у́спіху/, п'я́ний від у́спіху, готóвий с. перемóгу, тріюмфа́тор, перемóжець, $п^к$ тріюмфа́льний, ура́-віва́т-, перемóжно-ра́діс-, урóчи́стий, урóчий, *о.* з тріу́мфом; **-й побе́ду** © святку́ючи перемóгу; **-й тон** перемóжно-ра́дісний тон, тон перемóжця;

-у́юще торжеству́ючи, тріюмфу́-, з торжествува́нням;

ВОС♦♦♦ *(над ким)* взя́ти гóру, запанува́-, перемогти́ /подола́-, поду́жа-/ *кого*, $у^р$ восторжествува́-, *г.* затріюмфува́-;

-вший тріюмфа́тор, перемóжець ◊, Ø.

ТОРИ́ТЬ торува́ти, проклада́-;

--й що /$м^н$ хто/ тору́є ◊, зви́клий ♦, з-й прокла́сти, за́йня́тий торува́нням, торува́льник, $п^к$ = %;

-и́мый прокла́даний, торóва-, протóпту-, укóчу-.

ТОРМА́ШКИ: вверх -ками $о^к$ перéкидом.

ТОРМОЗИ́ТЬ гальм/ува́ти, загальмóву-, *(функції)* заморóжу-;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, з-й /$з^м$-й/ за♦, зви́клий /схи́льний, с-и/ ♦, гальмівни́к, гальмува́ль-, $п^к$ гальмівни́й + %, для гальмува́ння, © ~у́ючи;

-йся/-и́мый ~óваний, загальмóву-, заморóжу-.

ТОРМОШИ́ТЬ тóрсати; **т. сознáние** лі́з- в гóлову;

--й що /$м^н$ хто/ тóрса ◊, зви́клий /© с-и/ ♦, ша́рпало, © ша́рпаючи, знай шарп і шарп;

РАСТОРМОШИ́ТЬ розру́хати, розша́рпа- ◊;

-вший Ø.

ТÓРНЫЙ: -ая дорóга /путь/ би́тий шлях.

ТОРОПЕ́ТЬ торопі́ти, знетя́млюватися, губи́-, ніякові́ти, не зна́-, що роби́- /на яку ступи́-/;

О♦♦♦ > ОЦЕПЕНЕТЬ; **о. от** *чего* знетя́митись *чим*;

-вший отетері́лий, сторопі́-, знетя́млений, Ø.

ТОРОПИ́ТЬ на́глити, ква́пи-, підганя́-, приспі́шува-, прина́глюва-, гна́- в ши́ю; **т. собы́тия** прискóрюва- поді́ї, *о.* лі́з- попере́д ба́тька в пе́кло;

--й що /$м^н$ хто/ ква́пить ◊, зви́клий ♦, з-й при♦, підганя́йло /-гóнич/, прискóрювач, $п^к$ підгі́нчий;

ПОТОРОПИ́ТЬ прина́глити ◊;

-и́мый = поторапливаемый;

ТОРОПИ́ТЬСЯ ква́питися, не бари́-, *г.* спіши́- ◊; **-пя́сь** $о^к$ пóспіхом; **не -пя́сь** без пóспіху;

-йся = спешащий + скороспі́шний, заспі́ше-, *г.* приспі́ше-, *(автор)* $р^в$ шви́дкої руки́;

ЗАТОРОПИ́ТЬСЯ $о^к$ заспіши́тись ◊;

-вшийся заспі́шений, ніби впе́че- батогóм, Ø.

ТОРОПЛИ́ВО $о^к$ пóспіхом;

ТОРОПЛИ́ВЫЙ $о^к$ скороспі́шний, пóхапцев-.

ТОРÓС $о^к$ за́шерет; **-сы** за́шерти.

ТОРОЧИ́ТЬСЯ *(- нитки)* виторóчуватися.

ТОРПЕДИ́РОВАТЬ торпедува́ти

--й що /$м^н$ хто/ торпеду́є, покли́каний /$з^м$-й/ ♦,

*п*ᴷ торпе́дний + %, © торпеду́ючи;
-йся/-ый торпедо́ваний.

ТОРФОВА́ТЬ торф/ува́ти, заклада́- торфо́вища;
--й що ~у́є, с-и ♦, торфови́к, *п*ᴷ торфува́льний;
-йся/-ый торфо́ваний; **-я** з-й торфува́тися.

ТОРФЯНИ́К *(торфове багно)* *о*ᴷ торфо́висько.

ТОРЦЕВА́ТЬ торцю/ва́ти;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~є ◊, за́йнятий ~ва́нням, покли́каний ♦ з-й від♦, ~ва́льник, *п*ᴷ ~ва́льний, ©;
-йся/-ый торцьо́ваний.

ТОРЧА́ТЬ стирч/а́ти, стримі́-, *(- ☺)* ви́сну-, викопи́чуватися; **т. пе́ред глаза́ми** му́ля- о́чі; **т. торчко́м** *(- одяг)* халабу́дитися;
--й що ~и́ть ◊, поки́нутий ♦, стирча́к, ☺ дармови́с, *п*ᴷ стирча́стий; **-й пе́ред глаза́ми** зви́клий му́ля- о́чі; **-й торчко́м** *(одяг)* халабу́дистий.

ТОРЧКО́М *о*ᴷ на́всторч, халабу́дисто.

ТОСКА́ *о*ᴷ журба́, зану́да; **т. по ро́дине** носта́лгія; **т. берёт** жаль обійма́; **взяла́ т.** обняла́ журба́, обня́в жаль.

ТОСКЛИ́ВО *о*ᴷ сту́жено, *(на душі)* су́м-, як у домови́ні.

ТОСКОВА́НИЕ *о*ᴷ нудьго́вання.

ТОСКОВА́ТЬ тужи́ти, тлі- душе́ю, сповива́- журбу́; **т. по** *ком* ну́ди- сві́том за *ким* /без *кого*/, пла́ка- за *ким* [**тюрьма́ -у́ет по нём** тюрма́ пла́че за ним];
--й що /*м*ᴴ хто/ ту́жить ◊, спо́внений ту́ги /журби́/, охо́пле- /по́йнятий/ ту́гою, ого́рну- журбо́ю, зну́джений, сту́же-, засму́че-, *п*ᴷ ту́ж-, тужли́вий, зажу́рли-, *о.* у ту́зі, з ту́гою в се́рці, без мі́ри смутни́й, © тлі́ючи душе́ю;
ЗАТОСКОВА́ТЬ *о*ᴷ засумува́ти; **з. от** *чего* зану́дитись *чим*; **-у́ет** *кто* бере́ жаль *кого*;
(И)СТОСКОВА́ТЬСЯ *о*ᴷ попотужи́ти, попожури́тися, перемлі́ти, зотлі́- /попомлі-/ душе́ю; **с. по** *ком* вда́тися в ту́гу /пойня́- ту́гою, стужі́ти/ за *ким*; **душа́ -лась** душа́ зотлі́ла;
-вшийся що сту́жився ◊, сту́жілий, перемлі-, зотлі́- душе́ю, сту́жений, зну́дже-, з наболі́лим се́рцем, Ø; **-я по** *ком* по́йнятий ту́гою за *ким*.
НА♦♦♦СЯ попотужи́ти /-жури́тися/, перену́ди-; **-вшийся** перену́джений, перемлі́лий, *о.* з наболі́лим се́рцем, Ø.

ТОТ *(д!* ТОГО, ТОМУ, В ТОМ-ТО*)*: **т. же** *о*ᴷ той таки́; **т. и друго́й /т., друго́й и тре́тий/** оди́н з дру́гим [**вы́ругал бы того́, -о́го и -ьего** ви́лаяв би -но́го з -гим]; **т. и́ли ино́й** той чи той, оди́н чи дру́гий; **к тому́ же** та ще й, та й те; **в том-то** и у то́му-бо й [**в т.-то и фо́кус** у т.-бо й шту́ка].

ТОТАЛИЗИ́РОВАТЬ тоталізува́ти;
--й що /*м*ᴴ хто/ тоталізу́є, тоталіза́тор, *п*ᴷ тоталіза́торський, ± **обобща́ющий**.

ТОЧЁНЫЙ *(- фігуру)* граціо́зний, струнки́й, гнучки́й.

ТО́ЧЕЧНЫЙ *о*ᴷ цятко́вий.

ТОЧИ́ТЬ гостри́ти, виго́стрюва- /на-/; **т. ля́сы** видума́си /бре́хні, ре́готи/ справля́-.
--й що /*м*ᴴ хто/ го́стрить ◊, за́йнятий го́стренням, зви́клий ♦, з-й ви́♦, гостри́льник, *(на верстаті)* то́кар, *п*ᴷ гостри́льний, тока́р- + %, ©;
-йся/-и́мый виго́стрюваний /на-/, го́стре-, то́че-;
ЗАТОЧИ́ТЬ: з. в тюрьму́ /монасты́рь/ запрото́рити до тюрми́ /манастиря́/.

ТО́ЧКА *(на поверхні)* ця́тка; **т.!** до́сить!, кіне́ць!; & то́чечка; **т. опо́ры** *г.* пункт оперття́; **т. в -ку** о́ко-в-о́ко, йо́та-в-йо́ту, *о*ᴷ кра́пля-в-кра́плю; **и т. і край**; **в са́мую -ку** па́льцем у не́бо; **попа́сть в са́мую -ку** як в о́ко вліпи́ти; **т. в то́чку** точні́сінько, ге́ть-то [ге́ть-то як фарисе́ї].

ТО́ЧНО *(вірно)* правди́во, пра́вильно, *(зроблено)* акура́т-, рете́ль-, *(вчасно)* пунктуа́ль-, *о.* як влучи, чи́сто так [ч. так, як ма́впа]; & то́чно, як в апте́ці; **так т.!** *в*ʸ слу́хаю!, *ф*ᴾ так-таки́ і є [**так т.** т.-таки́ і є]; **т. в три часа́** рі́вно о тре́тій годи́ні; **т. тако́й же** *о*ᴷ якра́з таки́й (са́мий);
ТО́ЧНЫЙ *о*ᴷ досто́тній, достеме́нний, *(час)* вір-, *(опис)* правди́вий, ☺ акура́тний, пунктуа́ль-; **-ая ко́пия** ☺ *(як)* ви́капаний.

ТОЧЬ-В-ТО́ЧЬ о́ко-в-о́ко, *о*ᴷ кра́пля-в-кра́плю, *(схожий)* як дві кра́плі води́.

ТОШНИ́ТЬ: -и́т *д.* недо́бриться.

ТОШНОТА́: до -ты́ *(нудний)* до зану́ди, *(утертий)* до сверблячки.

ТОШНОТВО́РНОСТЬ *о*ᴷ нудьга́, зану́дство.

ТОШНОТВО́РНЫЙ, ТО́ШНЫЙ *(нудний)* *о*ᴷ зану́дливий, *(гидкий)* потво́рний; **т. челове́к** зану́да, нудьга́ не чолові́к, нудьга́, *г.* нудя́р.

ТОШНОТВО́РСТВОВАТЬ *о*ᴷ зану́дствовати.

ТОЩА́ТЬ; ИС♦♦♦: -вший схудлий /ви́-/, охля́-, змарні́-, ви́снажений, ви́поще-, захарчо́ва-, Ø;
О♦♦♦: -вший = истоща́вший + змізерні́лий, *р.* хля́-, Ø.

ТПРУ!: ни т. ни ну ні цоб ні цабе́, ні взад ні впере́д.

ТРАВА́ *(нарізана)* різу́ха; **хоть т. не расти́** хоч вовк траву́ їж; **ти́ше воды́, ни́же травы́** *о*ᴷ як шовко́вий, *(ти́хий)* як ягня́.

ТРАВИ́ТЬ тру́ти, витру́юва-, *(трос)* попуска́-;
--й 1. **отравля́ющий**, 2. що /*м*ᴴ хто/ витру́ює [*н.* тавро́], *п*ᴷ трі́йли́вий, витруйни́й, *с*ᵒ витравни́й + %, © витру́юючи, 3. що витоло́чує *(траву)*, © витоло́чуючи, 4. **натра́вливающий**, 5. що попуска́ *(трос)*, © с-и попуска́ти;
-йся/-и́мый 1. **отравля́емый**, 2. витру́юваний, 3. витоло́чу-, 5. вивільню-, 4. **натра́вливаемый**.

ТРАВМИ́РОВАТЬ роз'ятрювати, *(морально)* роздира́- ду́шу; **т. па́мять** *п*ᵒ в'їда́тися в мо́зок;
--й що /*м*ᴴ хто/ травму́є ◊, зви́клий ♦, з-й роз'ятри-, *п*ᴷ травмува́льний, травмати́ч- + %, ©;
-йся/-ый травмо́ваний, роз'ятрю-.

ТРАВОЯ́ДНЫЕ *і.* траво́їди.

ТРАДИ́ЦИЯ узвича́ення, зви́чай; **по -ии** традиці́йно, як веде́ться /узвича́єно/, $к^н$ за тради́цією.
ТРАДИЦИО́ННЫЙ $о^к$ узвича́єний.
ТРАКТОВА́ТЬ тракт/ува́ти, розці́ню-, тлума́чити;
--**й** що /$м^н$ хто/ ~у́є, зви́клий ♦, ± **толкующий**;
-**йся**/-**ый** тракто́ваний, розці́ню- + **толкуемый**.
ТРА́ЛЬЩИК тра́лер.
ТРА-ЛЯ-ЛЯ́ $ф^р$ дзе́ньки-бре́ньки.
ТРАМБОВА́ТЬ трамб/ува́ти, утоло́чу-, угні́чу-;
--**й** що /$м^н$ хто/ ~у́є, з-й у♦, ~ува́льник, $п^к$ = %;
-**йся**/-**ый** трамбо́ваний.
ТРАМБО́ВКА $о^к$ до́вбня.
ТРАМВА́Й & трамва́йчик.
ТРАМПЛИ́Н *г.* відско́чня.
ТРАМ-ТАРАРА́М *(!)* трах-тарара́х.
ТРАНЖИ́РИТЬ ци́ндр/ити, проци́ндрюва-;
--**й** що /$м^н$ хто/ ~ить ◊, зви́клий ♦, з-й про♦, марнотра́т /-ець, -ник, $п^к$ -тра́тний/, розтра́тливий;
-**йся** = **расточающийся**.
ТРАНЗИ́ТНИЙ переси́льний, *г.* переходо́вий.
ТРАНСКРИБИ́РОВАТЬ транскриб/ува́ти;
--**й** що /$м^н$ хто/ ~у́є, для ~ува́ння, за́йня́тий -ям, $п^к$ транскрипці́йний + %;
-**йся**/-**ый** транскрибо́ваний.
ТРАНСЛИ́РОВАТЬ трансл/юва́ти, пересила́-;
--**й** що /$м^н$ хто/ ~ю́є, для ~я́ції, за́йня́тий -ією, трансля́тор, $п^к$ трансляці́йний + %;
-**йся**/-**ый** трансльо́ваний.
ТРАНСПЛАНТА́ЦИЯ пере́са́дка.
ТРАНСПОРТИ́РОВАТЬ транспорт/ува́ти;
--**й** що /$м^н$ хто/ ~у́є, для ~ува́ння, за́йня́тий -ям, ~ува́льник, $п^к$ ~ний, транспорто́вий + %, ©;
-**йся**/-**ый** транспорто́ваний.
ТРАНСФОРМИ́РОВАТЬ трансформ/ува́ти, перетво́рю-, перероблю́ти;
--**й** що /$м^н$ хто/ ~у́є, для ~а́ції, за́йня́тий -ією, *(річ)* ~а́тор, $п^к$ ~аці́йний, трансформа́тор- + %;
-**йся**/-**ый** трансформо́ваний.
ТРАПЕ́ЗНИЧАТЬ трапез/ува́ти, зажива́- харч;
--**й** що /$м^н$ хто/ ~у́є, зви́клий ♦, ~ник, $п^к$ ~ний.
ТРАПЕ́ЦИЯ *к.* тра́пез.
ТРАПЕЦИЕВИ́ДНЫЙ трапезува́тий, на взір /у фо́рмі/ тра́пеза.
ТРАССИ́РОВАТЬ трасува́ти, лиша́- слід /хвіст/, *(трасу)* накре́слюва-, */на землі/* тичку-;
--**й** 1. що /$м^н$ хто/ ~ює тра́су ◊, за́йня́тий ~енням тра́си, $п^к$ = %, 2. що лиша́ слід ◊, з-й від♦, $п^к$ трасосвітній, хвоста́тий [**-ая пу́ля** $р^к$ -та ку́ля], + %;
-**йся**/-**ый** 1. накре́слюваний, тичко́-, 1./2. трасо́-.
ТРАССИРО́ВКА *(на землі /дія і ¤/)* тичко́вання.
ТРА́ТА *(недоцільна)* марнува́ння, $ф^р$ перевід [**т. вре́мени** п. ча́су].
ТРА́ТИТЬ витрача́ти, робі́- ви́тра́ти; т. **да́ром** /**по́пусту**/ перево́ди-; т. **по́пусту вре́мя** шука́- го́лки в сіні; т. **после́днюю копе́йку** тягти́ся з оста́ннього; не т. **наде́жды** без наді́ї сподіва́-;
--**й** що /$м^н$ хто/ тра́тить ◊, зви́клий тра́тити, з-й розтра́ти-, $п^к$ = % + **транжирящий**; -**й по́пусту вре́мя** $р^к$ часотра́т, © марну́ючи час; -**й по́рох да́ром** маста́к переводи́ти по́рох;
ИСТРА́ТИТЬ: **и. нема́ло вре́мени** не одну́ па́ру підошо́в стопта́ти;
♦♦♦**СЯ** *(на що)* $н^о$ схо́дити [**де́ньги -ятся** /**-ились**/ **на во́дку** гро́ші схо́дять /-или/ на горі́лку];
-**йся** що витрача́ється ◊, *(марно)*тра́чений, марно́ва-, гайно́-, витра́чу-, розтри́ньку-.
ИСТРАТИТЬСЯ *д.* утратитися ◊;
-**вший(ся)** Ø; -**я** що ви́тратився.
ТРА́УРНЫЙ *(спів)* похоро́нний.
ТРАФАРЕ́Т & $д^о$ утрафаре́титися /= ста́ти трафаре́тним/.
ТРАХ! $о^к$ теле́псь!
ТРА́ХАТЬ торо́хк/ати, бу́хка-, $п^ф$ торо́х, бух;
--**й** що /$м^н$ хто/ ~а ◊, зви́клий ♦, ~ало, */язиком/* торохті́й, $ж^і$ торохкоті́йка, © знай бух та бух;
ТРА́ХНУТЬ $о^к$ теле́пнути, садону́-, полосну́-, торо́хну́-, загили́-, угати́-, ушква́ри-, опереза́-, уціди́-, *(- дощ)* уперіщи-, *(по уху)* черкну́-, *(відчебучити)* утя́-, утну́-, учи́сти-, врі́за-; **т. за га́лстук** зали́- за ко́мір;
-**вший(ся)** Ø; -**я** ге́пнутий ◊ → ТРАХНУТЬ.
ТРАХ-ТАРАРА́Х $о^к$ сту́к-грюк.
ТРЕ́БОВАНИЕ: **исково́е т.** *з.* праві́ж; **по** *(***пе́рвому***)* **-ию** на *(пе́ршу)* вимо́гу.
ТРЕ́БОВАТЬ вимага́ти, пра́ви-, насти́рливо пита́-, *(жваво)* сми́ка- за по́ли, *(для етикету)* зобов'я́зува-, $у^р$ *(від митця)* жада́-, *(часу)* забира́- [**лече́ние -ует вре́мени** лікува́ння -ра́ час]; **т. судо́м** виправля́- /пра́ви-/ судо́м; -**ует ухо́да** *ф.* про́сить рук; -**ует** *чего* © тре́ба *що зробити* [**э́то -ует рассмотре́ния** це т. розгля́нути]; *что* -**ует** **чего** $ф^р$ на *що* тре́ба **чого** [**ввоз -ует разреше́ния** на і́мпорт тре́ба до́зволу];
--**й** 1. що /$м^н$ хто/ вимага́ ◊, зви́клий ♦, $з^м$-й зажада́-, вимага́ч, $п^к$ вимо́гливий, $п^{-о}$ вже гото́вий для [**-й перестро́йки** вже г. д. перебудо́ви], © вимага́ючи, 2. що потребу́є ◊, *о.* з потре́бою, © потребу́ючи; -**й** *чего* підле́глий *чому* [**-й ремо́нта** п. ремо́нту], $ф^р$ ма́рний /неефекти́в-, недове́рше-, негото́вий, неперeко́нли-, малова́ртий +/ без *чого* [**-й ухо́да** ма́рний без до́гляду], $ф^р$ *(ще)* до кінця́ **не** *який*, недо-*який* [**-й изуче́ния** ще до к. не ви́вчений, недови́вче-], ± **нуждающийся в чём**; -**й ана́лиза** ще *(до кінця)* не аналізо́ва-; -**й вре́мени** часоже́р-; -**й выполне́ния** /**испо́льзова-, примене-**/ *чего* © потребу́ючи викона́ння /ви́користа-, застосува́-/ *чого*; -**й глубо́кого изуче́ния** ще гли́бо́ко не ви́вчений; -**й дальне́йших иссле́дований** ще до кінця́ не дослі́дже-; -**й затра́т** кошто́в-, дороги́й; -**й максима́льного испо́льзования** *чего* ма́р- без максима́льного ви́користання *чого*; -**й невыполни́мого** гото́в-

ий вимага́ти нездійсне́нного; **-й обрабо́тки** ще до кінця́ не обро́бле-, підле́глий обро́бці; **-й разъясне́ния** незрозумі- без поя́снення; **-й рассмотре́ния** ще до кінця́ не розгля́нутий; **-й тща́тельной прове́рки /рабо́ты/** ста́ранно не перевіре- /опрацьо́ва-/; **-й созда́ния** © потребу́ючи ство́рення; **-й удовлетворе́ния** вимага́ючи сатисфа́кції; **не -й разреше́ния** можли́вий /чи́нний, здійсне́н-/ без до́зволу;

-йся/-ый 1. пра́влений, $к^н$ вима́га-, *(куди)* кли́ка-, 2. потріб- /-бен/, необхід-, ба́жа-, жа́да́-; *(крам)* ходови́й, попитни́й, прода́ж-;

ВОС♦♦♦ $п^{-о}$ відзи́скати, *(вантаж)* запита́-;

-вший Ø;

ВОСТРЕ́БОВАННЫЙ запи́таний, відзи́ска- ◊;

ВЫ́ТРЕБОВАТЬ *(з архіву)* ви́дістати, ви́єдна-, *(з боржника)* „ви́крути-";

ЗАТРЕ́БОВАТЬ запроси́ти, запотре́бува-, $н^{дк}$ запотребо́вува-;

ИСТРЕ́БОВАТЬ *(з архіву)* ви́правити, ви́єдна-; **и. по суду́** в. судо́м;

-вший Ø;

ПОТРЕ́БОВАТЬ: -ует $ф^р$ забере́, візьме, на це треба буде [**э́то -ует вре́мени** це забере́ час; **-ует мно́го вре́мени** візьме бага́то ча́су];

-вший(ся) Ø; **-я** був потрі́бний.

ТРЕВО́ГА $ф^р$ ґвалт [**бить -гу** би́ти на г.], *г.* аля́рм, *(метушня)* переполо́х, па́ніка, *(хвилювання)* турбо́та, уболіва́ння [**т. о** *ком* у. за *кого*]; **т. берёт** неспо́кій обійма́; **по -ге** на ґвалт, *г.* алярмо́во; **сбор по боево́й -ге** *г.* алярмо́вий збір.

ТРЕВО́ЖИТЬ турбува́ти, не дава́- (с)по́кою, виклика́- триво́гу, завдава́- думо́к, занепоко́юва-, *(чим)* переполо́шува-, завдава́- кло́поту, $ж^м$ коло́шка-, пе́к- в п'я́ти, *(- думки)* смокта́- /сса́-/ се́рце, *(гнітити)* *о.* лежа́- (ка́менем) на се́рці, *(уночі)* не дава́- спа́-, *(псів)* дратува́-; **т. воображе́ние** переверта́- все в голові;

--й що /$м^н$ хто/ турбу́є ◊, зви́клий ♦, з-й по♦, *(стан)* спо́внений триво́ги, (ма́ло не) крити́ч-, *с.* глибо́ко /ду́же/ триво́ж-, $п^к$ триво́ж-, неспокій-, бенте́ж-, турбо́т-, пані́ч-, бенте́жливий, занепокі́йли-, *(час)* небезпе́чний, © турбу́ючи; **-й воображе́ние** з-й переверну́ти все в голові;

ПОТРЕВО́ЖИТЬ $ж^м$ поколо́шкати ◊;

-имый *р.* триво́жений, непоко́є-, турбо́ва-, занепоко́ю-, збенте́жу-, переполо́шу-, драто́-, хвильо́-;

♦♦♦СЯ *(ким)* $о^к$ жури́тися, спо́внюва- триво́ги ◊, бу́ти в розтриво́женості; **т. о** *ком* побива́тися за *ким*, уболіва́ти /потерпа́-/ за *кого*;

-йся 1. що /$м^н$ хто/ турбу́ється ◊, зви́клий турбува́тися, уболіва́льник, $п^{-о}$ стурбо́ваний, занепоко́є-, розтриво́же-, збенте́же-, переполо́ше-, схвильо́ва-, 2. = **-имый;**

ВСТРЕВО́ЖИТЬ затриво́жити ◊;

-вший Ø;

ВСТРЕВО́ЖЕННЫЙ затриво́жений, розбенте́же- ◊;

РАСТРЕВО́ЖИТЬ *(серце)* роз'я́трити; ◊;

-вший(ся) Ø; **-я** розтриво́жений, занепоко́є-, розхвильо́ва- ◊;

РАСТРЕВО́ЖЕННЫЙ ☺ розбенте́жений, душа /се́рце/ не на мі́сці в *кого*, *(- серце)* роз'я́тре-; ◊.

ТРЕЗВЕ́ТЬ тверезі́ти, тверезі́ша-;

--й що /$м^н$ хто/ тверезі́є, щора́з твере́зіший, вже ма́йже твере́зий, напівви́тверезілий, © с-и ♦;

ОТРЕЗВЕ́ТЬ ви́хмелятися ◊.

ТРЕЗВИ́ТЬ > **ВЫТРЕЗВЛЯТЬ.**

ТРЕЗВО́НИТЬ дзвон*и́ти (в усі́ дзво́ни), *ц.* благовісти́-, $ж^м$ гу́сто дзвони́-, *(в ухах)* лящи́-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ить ◊, зви́клий ♦, з-й роз♦, ~а́р, *п.* пліткáр, пащеку́н, $п^к$ гучноголо́сий, дзвінки́й, срібнодзво́нний, *(в ухах)* ляски́й, ляску́чий, *п.* пліткáрський; **-й во все колокола́** $п^о$ сто~ний;

РАС♦♦♦ розтруби́ти, *ф.* розля́па-; ◊.

ТРЕ́ЗВЫЙ & $д^о$ *тверезі́шати.

ТРЕЛЕВА́ТЬ трелюва́ти, $ж^м$ тралюва́-;

--й що /$м^н$ хто/ трелю́є, покли́каний ♦, за́йнятий трелюва́нням, трелюва́льник, $п^к$ трелюва́льний;

-йся/-ый трельо́ваний.

ТРЕ́НЕР: т. по пла́ванию тре́нер пла́вання.

ТРЕ́НИЕ; ТРЕ́НИЯ $о^к$ супере́чки.

ТРЕНИРОВА́ТЬ тренува́ти;

--й що /$м^н$ хто/ трену́є, покли́каний ♦, з-й ви́♦, для тренува́ння, за́йнятий -ям, тре́нер, $п^к$ = %;

-йся/-ый трено́ваний;

НАТРЕНИРОВА́ТЬ(СЯ) $о^к$ ви́тренувати(ся);

НАТРЕНИРО́ВАННЫЙ *г.* ви́роблений.

ТРЕНО́ГА триніжок, трині́жка.

ТРЕНО́ЖИТЬ трино́жити, пу́та-;

--й що /$м^н$ хто/ трино́жить ◊, зви́клий /© с-и/ ♦, $з^м$-й попу́та-, $п^к$ $р^к$ трино́жливий;

-йся/-имый трино́жений, пу́таний.

ТРЕПА́ЛКА $т^н$ $п^{рн}$ ті́палка.

ТРЕПА́ТЬ $п^{рн}$ трі́пати, ша́рп-; & $д^к$ заті́па- [аж -ало *кого* /= **бро́сило в дрожь** *кого*/; **т. не́рвы** *им* тягти́ ду́шу /вари́- во́ду/ з *їх*; **т. ю́бки** скака́- у гре́чку; **т. языко́м** пра́ви- /точи́-/ тереве́ні;

--й/-лющий 1. що /$м^н$ хто/ ша́рпа ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й роз♦, $п^к$ = %, © ша́рпаючи; **-лющий не́рвы = мотаю- н.**; 2. **взъерошиваю-**, 3. **колотя-**, 4. **встряхиваю-, вытруши-**, 5. **изнашива-**, 6. **трясущий**, 7. **похлопываю-**, 8. **болтаю-**;

ПОТРЕПА́ТЬ *(знегодами)* попотрі́пати, *с.* залля́- са́ла за шку́ру;

-йся/-лющийся/-ый 1. рва́ний, ша́рпа-, 2. куйо́вдже-, ску́ба-, 3. то́вче-, те́ртий, чу́храний, 4. тріп-, 5. зно́шув-, розтрі́пув- /об-/, розша́рпув- /об-/; 6. тіп-, 8. розбазі́кув-, базі́ка, трепло́.

ТРЕПЕ́РСТИЕ трипе́рстя.

ТРЕ́ПЕТ $о^к$ ті́пачка, ті́панка, тремт, тря́сця, *г.* тре́ма; **с -ом** із стра́хом Бо́жим.

ТРЕПЕТА́ТЬ тремті́ти, *(перед ким)* $о^к$ трясти́ся, *(крильми)* лопоті́ти; **се́рдце -пе́щет** се́рце захо́диться; **трепеща́** із стра́хом Бо́жим;
-щущий що тріпоти́ть ◊, зви́клий ♦, боягу́з, тріпоту́н, $п^к$ тріпотли́вий, тремтли́-, тремтя́чий, /*вогонь*/ мерехтли́вий, миготли́-, мерехки́й, мигтю́чий, боягу́зливий, боязки́й, $к^н$ тре́петний, © з душе́ю у п'ятах, ± **трясущийся**;
ЗА♦♦♦ *о.* затруси́тися, як лист восени́ ◊;
-вший затріпоті́лий, *(- світло)* замерехті́-, *(прапор)* залопоті́-, ☺ затремті́-, Ø.
ТРЕ́ПЕТНЫЙ *(- світло)* $о^к$ мерехки́й.
ТРЕПЫХА́ТЬСЯ *(- тіло)* $о^к$ дри́гати(ся);
-йся = **трепещущий** + дриго́тли́вий;
ВСТРЕПЫХНУ́ТЬСЯ *(с)*тріпону́тися, струс-́.
ТРЕСК: с -ом $ф^р$ з гу́ркотом, з бря́зк*(от)*-, *(піти)* гане́бно, сканда́ль-; **с -о́м провали́ться** з гань-бо́ю сісти в калю́жу.
ТРЕ́СКАТЬ *(кого)* уліплюва- /дава́-/ ляща́ *кому*, *(їсти)* затира́ти, умина́-,
--й 1. що /$м^н$ хто/ дає л. ◊, зви́клий дава́ти лящів, з-й угрі́-, © вліпивши ляща́, + **ударяющий**[1], 2. що умина́ ◊, © с-и умина́ти + **лопающий**[1];
ТРЕ́СНУТЬ опереза́ти, угрі́- ◊; **хоть -сни** хоч розірви́сь, хоч го́пки скачи́;
-вший трі́снутий, ре́пну-, лу́сну-, $о^к$ трі́слий, Ø.
НАД♦♦♦: -вший трі́слий, надтрі́снутий, тро́хи ре́пну-;
НАДТРЕ́СНУТЫЙ *(голос)* череп'я́ний, *(глек)* щерба́тий.
ТРЕ́СКАТЬСЯ лу́скати, ре́па-, трі́скати*(ся)*;
-йся що лу́ска ◊, розтрі́ск*(ув)*аний, гото́вий лу́снути, схи́льний ♦, $п^к$ ре́паний, *р.* тріску́чий;
ПОТРЕ́СКАТЬСЯ $о^к$ полу́патися ◊;
-вшийся шкарубки́й, *(по)*ре́паний, потрі́ска-, полу́па- /роз-/, *(- руки)* чорноро́бський, Ø.
ТРЕСКУ́ЧИЙ тріскотли́вий, тріску́чий, тріскотю́-, *(мороз)* шпарки́й; **-у́чая фраза** помпе́зна /пишномо́в-, високомо́в-, пустопоро́жня/ фра́за.
ТРЕТЕ́ЙСКИЙ *(суд)* мирови́й, арбітра́жний; **т. суд** м. /а./ суд, арбітра́ж.
ТРЕТИ́РОВАТЬ *(кого)* поштурхувати, попиха́-;
--й що /$м^н$ хто/ пошту́рхує ◊, зви́клий /© с-и/ ♦, штурхало, попихай-, поштурха́ч, *з.* потира́ч;
-йся/-ый трети́руваний, пошту́рху-, *і.* попи́хач, поштурхо́височко; ± ПОМЫКАТЬ.
ТРЕТЬ: по -тя́м трети́нами.
ТРЕУГО́ЛКА *г.* трирогаті́вка, трирогати́нка.
ТРЕУГО́ЛЬНЫЙ $о^к$ трираме́нний.
ТРЕФО́ВЫЙ жиро́вий, *д.* хресто́вий.
ТРЕ́ФЫ жир, *д.* хресть.
ТРЁХГРА́ННИК тригра́нник
ТРЁХКУ́ПОЛЬНЫЙ триба́нний.
ТРЁХМЕ́СТНЫЙ на трьох.
ТРЁХСОТЛЕ́ТИЕ трисотлі́ття, трисотрі́ччя.
ТРЁХСОТЛЕ́ТНИЙ трисотлі́тній /-рі́чний/.
ТРЁХСО́ТЫЙ трисо́тий.
ТРЁХСТВО́ЛЬНЫЙ триду́льний, трижерлови́й.
ТРЁХСТЕПЕ́ННЫЙ триступне́вий.
ТРЁХСТУПЕ́НЧАТЫЙ трищабле́вий.
ТРЕЩА́ТЬ *(в голові)* густи́ млино́м, *(- мороз)* шкварча́- [**моро́з -и́т** моро́з аж шкварчи́ть, $ф^р$ моро́зи́ть], *(- комах)* чече́ка-;
треща́щий 1. що тріскоти́ть ◊, $п^к$ = ТРЕСКУЧИЙ, /*мороз*/ шварку́чий, 2. **трескающийся**;
ЗАТРЕЩА́ТЬ $о^к$ заляща́ти ◊.
ТРЕ́ЩИНА *(на живій тканині)* поре́пина.
ТРЕ́ЩИНОЧНЫЙ шпари́нковий, шпари́нний.
ТРЕЩО́ТКА *(іграшка)* $о^к$ тара́хкальце, тара́хкавка, ☺ $о^к$ талала́й, $ж^і$ цокоту́ха.
ТРИ: три дня тому́ наза́д запозавчо́ра.
ТРИ́ЖДЫ $ф^р$ три по [**т. три** три по три; **т. четы́ре** три по чоти́ри; **т. шесть** три по шість].
ТРИБУ́НА *(для промов)* *г.* мо́вниця, *(для глядачів)* $з^г$ сту́пени́ця.
ТРИВИА́ЛЬНЫЙ $о^к$ заяло́жений, зачо́вга-.
ТРИ́ДЕВЯТЬ: за т. земе́ль за тридев'я́тими го́ра́-, *(за си́ні- моря́-)*.
ТРИ́ППЕР *у.* збу́р.
ТРИУМФА́ЛЬНЫЙ *(шлях)* $о^к$ усте́лений квітами /ро́жами/.
ТРО́ГАТЕЛЬНЫЙ *з.* ре́вний.
ТРО́ГАТЬ торка́ти, чіпа́-, *(нервувати)* зворушув-, бра́- за се́рце /ду́шу/, дохо́ди- до се́рця; **не тро́гает** *кого (чиє горе)* не перейма́ється **хто** *чим*;
--й 1. що /$м^н$ хто/ торка́ ◊, © торка́ючи, 2. що чіпа́ ◊, схи́льний зачіпа́ти, заче́па, $п^к$ зачі́пливий, скорий на за́чіпки, 3. що зворушує ◊, з-й зворуши-, $п^к$ зворушливий;
ТРО́НУТЬ *о.* проби́ти сльозо́ю, запа́с- в се́рце *кому*; **и никого́ не -нет** і соба́ка не га́вкне.
ТРО́ГАТЬСЯ *(з місця)* руша́ти, зру́шува-, *(до сліз)* розчу́люватися /пере-/;
-йся 1. що /$м^н$ хто/ руша́ ◊, рі́шений ♦, гото́вий ви́руши-, зру́шуваний, 2. що розчу́люється ◊, розчу́люваний, зворушу-, гото́вий розчу́литися;
ТРО́НУТЬСЯ *(- кригу)* скре́снути; ◊; **т. умо́м** *(с)*хибну́тися *(ро́зумом)*, рі́ши- тя́ми, *(на чому)* спа́ти й ба́чи- *що*; **-лся** *у.* **кто** скаламу́тився ро́зум *кому*; **лёд -улся!** *п.* зру́шило!, кри́га скре́сла!;
-вшийся 1. зру́шений, *(- кригу)* скре́слий, 2. збожево́лі-, схи́бнутий *(ро́зумом)*, 3. притухлий, припа́х-, зіпсу́тий.
ТРО́ЕЧНИК, -НИЦА $ш^к$ трі́єшник, -ниця.
ТРО́ЙКА: -ой утри́конь.
ТРОЙНИ́К *(стоп)* тро́як.
ТРО́ЙСТВЕННЫЙ $о^к$ триєди́ний.
ТРОПА́: протóптанные -пы $о^к$ про́топти.
ТРОФЕ́Й $в^й$ здо́бич.
ТРУБА́: дымова́я т. дима́р, *(на даху)* $о^к$ ко́мин; **подзо́рная т.** далекогля́д /-вид/.
ТРУБАДУ́Р $о^к$ труба́ч.

ТРУБИ́ТЬ *(мелодію)* сурми́ти, вису́рмльва-; **т. в у́ши** ту́рка- у ву́ха; **в тру́бы т.** витру́блюва-;
--й що /м^н хто/ сурми́ть ◊, зви́клий ♦, з-й за♦, сурма́ч, труба́ч, п^к тру́бний; **-й во все тру́бы** = **трезвонящий**;
ПРО♦♦♦ *(вуха)* протурча́ти, *(час)* прокала́та́-;
РАСТРУБИ́ТЬ о^к розкрича́ти повсю́ди.
ТРУ́БКА о^к ду́дка, *(телефонна)* слу́хавка;
ТРУБКООБРА́ЗНЫЙ дудкува́тий, оду́дкува-.
ТРУБООБРА́ЗНЫЙ тру́бча́стий, трубкува́тий, як труба́, на взір труби́.
ТРУ́БЧАТЫЙ = ТРУБКООБРАЗНЫЙ.
ТРУБОУКЛА́ДЧИК *(кран)* р^к тру́бний кран.
ТРУД *(дослідження)* ро́звідка, *(митця)* твір; **неблагода́рный т.** о. натяга́ння шку́рки на кисі́ль; **т. челове́ка ко́рмит, а лень по́ртит** пра́ця люде́й году́є, а лінь марну́є; **сто́ит большо́го -да́** забере́ бага́то пра́ці; **тя́жёлым -о́м** в по́ті чола́; **с -о́м** о^к в по́ті чола́, ле́две-не-ле́две, зале́д-, ли́ха прикупи́вши; **с больши́м /велича́й-/ -о́м** з важко́ю бідо́ю, на превели́ку си́лу; **ве́рится с -о́м** ва́жко повірити; **от -о́в пра́ведных не наживёшь пала́т ка́менных** п^-о робі́м і грудьми́, а не бу́демо людьми́, від робо́ти ко́ні до́хнуть;
ТРУДЫ́ *(чиї)* і^р труди́ *чиї* пра́ведні.
ТРУДИ́ТЬ; НАТРУДИ́ТЬ: н. глаза́ наслі́патися;
ПОНА♦♦♦: п. спи́ну попотруди́ти по́перека.
ТРУДИ́ТЬСЯ працюва́ти (в по́ті чола́), ф. грі́чу́ба, *(обтяжувати себе)* завдава́- собі тру́ду;
-йся що /м^н хто/ працю́є ◊, зви́клий ♦, з-й по♦, працівни́к, трудів-́ /-а́р, -я́га/, працелю́б, трудя́щий, з. труджe̋нний, п^к трудови́й /-івни́чий/, ©;
НА♦♦♦: -вшийся натру́джений /с-, ви́-/, Ø;
ПО♦♦♦ завда́- собі тру́ду [**не -лся встать не -а́в** с. т. вста́-] ◊; **изря́дно п.** попогну́- спи́ну;
ТРУ́ДНО: т. сказа́ть ф. (чи) я зна́ю?;
ТРУ́ДНЫЙ ф^р складни́й [**-ое положе́ние -не́** стано́вище];
ТРУДНЕ́ЙШИЙ *(як)*найва́жчий, преважки́й, *(*важки́й-*)*важкі́сінь-.
ТРУ́ДНООБРАБА́ТЫВАЕМЫЙ важки́й для обро́бки, важкообро́бний.
ТРУДНОПЕРЕВА́РИВАЕМЫЙ важкотра́вний.
ТРУ́ДНОПРОХОДИ́МЫЙ важкопрохі́дний.
ТРУ́ДНОРЕША́ЕМЫЙ трудни́й, крути́й.
ТРУ́ДНОСТЬ о^к суту́жність, пробле́ма; **не соста́вит -сти** не завда́сть /бу́де/ кло́поту;
ТРУ́ДНОСТИ *(побуту)* кло́поти.
ТРУДОВО́Й *(- гроші)* зарőблений, запрацьо́ва-.
ТРУДОДЕ́НЬ з^н дурноде́нь.
ТРУДОЁМКИЙ о^к працеже́рний.
ТРУДОЛЮБИ́ВЫЙ у^р багатотруди́вий.
ТРУДОУСТРО́ЙСТВО р^к затру́днення.
ТРУДОУСТРА́ИВАТЬ г. затру́дн/ювати;
--й що /м^н хто/ ~ює, з-й ~и́ти, ~ювач, п^к = %;
-йся/-ый затру́днюваний.
ТРУНИ́ТЬ > ПОДСМЕИВАТЬСЯ.
ТРУП: лишь че́рез мой т. о^к хіба́ мене́ не ста́не.
ТРУС о^к легкоду́х, айя́йкало, а́йкало, ф. тхір, с. панікe̋р, о. за́яча душа́.
ТРУ́СИТЬ/тру́сящий > БОЯТЬСЯ/-йся.
ТРУСИ́ТЬ: труся́щий 1. **трясущий**, 2. що /м^н хто/ тю́па ◊, © ї́хавши /бі́гши/ підтю́пцем.
ТРУСИ́ТЬСЯ о^к (аж) тремті́ти, па́лко бажа́- [аж т. до приго́д]; & втру́шуватися.
ТРУХА́ о^к три́на, поро́хнява, порохни́ння.
ТРУХЛЯ́ВЕТЬ трухля́віти, тру́хну-, трухлі́-;
--й що трухля́віє ◊, схи́льний /© с-и/ ♦, напівстру́хлий, щора́з трухля́віший /трухлі́-/;
ОТРУХЛЯ́ВЕТЬ = ИСТЛЕТЬ ◊;
-вший стру́хлий, струхля́ві-, Ø.
ТРЯПИ́ЧНЫЙ о^к шма́тяни́й, п^-о лахмі́тя-, з дра́нтя; **-ая ку́кла** лялька з д., к^н ганчі́ркова ля́лька.
ТРЯ́ПКА ☺ у́стілка, о. гнила́ у́стілка в панто́флі.
ТРЯ́ПОЧКА о^к шмати́нка.
ТРЯПЬЁ о^к ла́хи.
ТРЯСИ́НА о^к грузо́висько.
ТРЯ́СКА о^к трясови́ця, р^к трясьба́.
ТРЯСТИ́ трясти́, витряса́- /роз-/, витру́шува-, *(одяг)* витрі́пу-; **т. как в лихора́дке** ки́да- то в жар то в хо́лод; **трясёт** *кого* дрижаки́ пробира́ють; **трясло́** *кого* ті́пав дрож *кого*;
--й що /м^н хто/ трясе́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й ви♦, трясу́н, тряси́льник, п^к трясу́чий + %, с^к тряси́- [тряси́-душу стра́х], **-й хвосто́м** тряси́хвіст;
-о́мый, трясёнвый тру́шений, ті́па-, термо́ше-, то́рса-, витря́са- /роз-/, витру́шува-, витрі́пу-;
ИСТРЯСТИ́ *(в дорозі)* попотрясти́, ви́тряс-;
ТРЯСТИ́СЬ трясти́ся, хита́-, здрига́- ◊, *(- му́ри +)* ходи́ти- хо́дором, *(від холоду)* тремті́-, дрижа́-, вибива́- /і́с-/ дрижаки́, цокоті́- зуба́ми;
-йся 1. що /м^н хто/ трясе́ться ◊, зви́клий ♦, гото́вий за♦, трясу́н, трясидуша, п^к тремтя́чий, труський, тряський, дриготли́вий, тріпотли́-, тремтли́-, трясу́чий, 2. = **-омый; -я над ка́ждой копе́йкой** з-й вме́рти за копі́йку; **-иеся ру́ки** тремтя́чі ру́ки;
ЗАТРЯСТИ́СЬ о^к заколоти́тись ◊;
СТРЯСТИ́СЬ *(- лихо)* спітка́тися, ф^р припа́сти [**-ётся беда́** припаде́ ли́хо].
ТРЯСУ́ЧКА о^к ті́па́чка; **т. его́ маме!** бий його́ коцюба́!
ТУАЛЕ́Т о^к ну́жник, в. срач.
ТУБЕРКУЛЁЗ сухо́ти.
ТУ́ГО *(з грішми)* ті́сно; **т. прихо́дится** не з ме́дом;
ТУГО́Й: т. на *что* нездібний до *чого* [**т. на знако́мства** н. до знайо́мств]; **т. до** *чего* що не розумі́ється на *чому*.
ТУГОДУ́МНИЙ вайлува́тий ду́мкою.
ТУГОПЛА́ВКИЙ туготőпкий.
ТУДА́: туда́-сюда́ /то т. то сюда́/ о^к тик-ми́к; **т. ему́ и доро́га** катю́зі по заслу́зі; **т. я бо́льше не**

ездо́к туди́ я більше не їзде́ць.

ТУ́ЖИТЬСЯ пну́тися, напина́-, лі́зти із шкі́ри; **-йся** що /м^н^ хто/ напина́ється ◊, напру́жуваний, зви́клий /с-и/ ♦, з^м^-й нап'я́с-, © напина́ючись.

ТУЗИ́ТЬ ту́зати, дуба́си-; **--й** що /м^н^ хто/ ту́за ◊, зви́клий ♦, + **дубася́щий**.

ТУМАКИ́ бе́бехи [**награжда́ть -ами** годува́ти -хами].

ТУМА́Н & тумане́ць.

ТУМА́НИТЬ(СЯ) тума́нити(ся), імли́ти(ся), затума́нювати(ся); & д^к^ заімли́тися; **--й** що /м^н^ хто/ тума́ни́ть ◊, з-й за♦, зви́клий /© с-и/ ♦, затума́нювач, п^к^ тума́нний; **-йся** що тумані́є ◊, тума́нений, затума́нюва-, п^к^ тума́нистий.

ТУМА́ННОСТЬ о^к^ мрякови́на.

ТУМА́ННЫЙ ф^р^ неокре́слений; & тума́нистий, туманува́-; **-ые да́ли** о^к^ тума́нні бе́звісті.

ТУ́МБА о^к^ стовпе́ць.

ТУ́МБОЧКА ша́фка.

ТУНЕЯ́ДСТВОВАТЬ паразит/ува́ти, бу́-тру́тнем; **--й** що /м^н^ хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, дармоїд, парази́т, тру́тень, п^к^ паразита́рний, паразити́ч-, дармоїдський.

ТУПА́К ☺ довбе́шка.

ТУПЕ́ТЬ туман/іти, барані́-, тупі́ша-; **--й** що /м^н^ хто/ ~іє ◊, щора́з тупі́ший, вже ма́йже тупи́й, напівступі́лий;

ОТУПЕ́ТЬ о^к^ ступі́ти /за-/.

ТУПИ́К о^к^ за́кутень, заку́тина, сліпа́ стіна́; **стано́вится в т.** *кто* о^к^ збива́ється з пантели́ку, дур го́лову бере́ *чию*.

ТУ́ПИТЬ(СЯ): --й(ся) р!; ± ПОТУПЛЯ́ТЬ(СЯ).

ТУПИ́ТЬ & протупи́ти (= ля́пну- ву́хами);

--й(ся) = **затупля́ющий(ся)**.

ТУПИ́ЦА г. тума́н.

ТУПО́Й: **-а́я сторона́ ша́шки** хребе́т /плаз/ ша́блі.

ТУПОКОНЕ́ЧНЫЙ тупи́й, зату́плений.

ТУРБОЛЁТ турболі́т.

ТУРБОНАСО́С турбопо́мпа, турбосмо́к.

ТУ́РКАТЬ; ЗАТУ́РКАННЫЙ о^к^ загулю́каний.

ТУРЛЫ́КАТЬ кру́к/ати, курли́ка-, п^ф^ кру; **--й** що ~ає ◊, зви́клий ♦, © знай кру та кру, п^к^ р^к^ круклй́вий.

ТУРУ́СЫ о^к^ пуста́ балаканй́на, пусті́ балачки́; **т. на колёсах** нісені́тниці, Хи́мині ку́ри, (що хо́дять у череду́ недо́єні), харки́-макого́ники [розповіда́ти про х.-м.], **на** ве́рбі гру́ші, сон ря́бої коби́ли, таке́-що-й-ку́пи-не-де́ржиться; **нести́ т. на к.** Хи́мині ку́ри пра́вити.

ТУ́СКЛЫЙ (- *світло*) тума́нний, нея́скра́вий.

ТУСКНЕ́ТЬ туман/іти, тьмяні́-, (- *очі*) солові́-; **--й** що ~іє ◊, напівс~ілий, щора́з ~ні́ший /тем-, тьмян-/, вже ма́йже поме́рклий /потьмяні́-/;

ПО♦♦♦ прибля́кнути, стьмяні́-, т^р^ притьма́ритись; **-вший** потьмяні́лий /с-/, поме́рк- /при-/, бля́к- /по-, ви́-/, т^р^ притьма́рений.

ТУТ осьдо́; & р^м^ тут тобі́; **а тут** в^ст^ а це; н **всё т.** та й квит /вже/, ф^р^ і вже [**люблю́ и в. т.** люблю́ і вже]; **и т.** ф^р^ аж [**уже́ се́ли**, н **т. обнару́жилось** вже сі́ли, аж ви́явилось]; **не т.-то бы́ло** де́ там!, гай-га́й!, еге́!, ф^р^ ага́, Вн б хоті́ли /ти б -ті́в/; но **не т.-то бы́ло** так де тобі́, о. та нема́ дурни́х; **т. как т.** ☺ вже й тут [а він вже й тут], як там був /-ла́, -ли́/, несі́яний вроди́вся /-и́лась, -и́лись/.

ТУ́ФЛИ г. ме́шти.

ТУ́ХЛЫЙ о^к^ з душко́м.

ТУ́ХНУТЬ: **--й** 1. **затуха́ющий**, 2. /**про-**/.

ТУЧЕВО́Й о^к^ хма́ряний.

ТУЧНЕ́ТЬ: **--й** що /м^н^ хто/ гла́дша ◊, схи́льний гла́дшати, щора́з гла́дший, © с-и гла́днути.

ТУ́ЧНЫЙ о^к^ тіли́стий, (*не іно про землю*) си́-; **т. как бегемо́т** бегемо́тис-.

ТУШЕВА́ТЬ туш/ува́ти **--й** що /м^н^ хто/ ~у́є, зви́клий ♦, з-й за♦, для тушува́ння. за́йня́тий -ям, тушува́льник, п^к^ = %; **-ый** тушо́ваний.

ТУШЕВА́ТЬСЯ: **-йся** 1. що /м^н^ хто/ зні́чується, зні́чуваний, гото́вий зні́титися, 2. = **-ый**.

ТУШИ́ТЬ(СЯ): **--й** 1. **гася́щий**, 2. к^я^ що /м^н^ хто/ тушку́є, п^к^ = %, ©. тушку́ючи; **-йся** 1. га́шений, зага́шува-, 2. тушко́ва-.

ТЩА́ТЕЛЬНОСТЬ: **с большо́й -тью** ду́же рете́льно; **со всей -тью** якнайпи́льніше.

ТЩА́ТЕЛЬНЫЙ о^к^ пильне́нький.

ТЩЕДУ́ШНЫЙ о. од ві́тру хи́литься /хили́вся/.

ТЩЕСЛА́ВИЕ горди́ня, славолю́бство /често-/, ма́рна сла́ва, ф^р^ амбі́ція, го́нор.

ТЩЕ́ТНО о. як горо́хом об сті́нку.

ТЩИ́ТЬСЯ: **-йся** р. що /м^н^ хто/ силку́ється + **ту́жащийся**.

ТЫ́КАЛКА штри́кавка.

ТЫ́КАТЬ ти́кати, о^к^ штирха́-, п^ф^ тик!, (*знай згадувати*) тули́- [**что ты мне отца́ -чешь!** що ти мені́ ба́тька -иш!]; **т. свой нос** пха́- сво́го но́са; **--й** 1. що /м^н^ хто/ ти́ка (ка́же 'ти'), зви́клий ♦, 2. що ти́ця ◊, зви́клий /с-и/ ти́ця-, з-й ти́цьну-, ти́цькало, 3. що штрика́ ◊, штрика́ч, (*річ*) штрика́чка, штри́кав-; **-й но́сом** маста́к ♦ но́сом;

ТКНУТЬ: **не́где па́льцем т.** ні́де го́лки встроми́ти, нема́ де па́льця просу́ну-;

ТЫ́КАТЬСЯ (*у що*) нашто́вхуватися на *що*; **-йся** п^-о^ = **натыка́ющийся**;

ПОТЫ́КАТЬСЯ о^к^ поштрика́тися; **-вшийся** поти́каний, поштри́каний, Ø;

НАТЫ́КАННЫЙ о^к^ повти́каний ◊.

ТЫЛ (*на війні*) г. запі́лля, п^о^ запли́ччя; **с -ла** ззаду.

ТЫЛОВО́Й в^й^ запі́льний, (*бік*) ф^р^ поти́лич-.

ТЫ́ЛЬНЫЙ о^к^ за́дній, хвостови́й.

ТЫН & тино́чок; **ни в т. ни в воро́та** ні в кут ні в две́рі, ні в п'ять ні в де́в'ять.

ТЫ́РКАТЬ о^к^ ди́ркати, н^з^ дир!, дир-ди́р!(-дир!);

--й що /м^н хто/ ди́рка ◊, п^к тиркотли́вий, тиркотю́чий, © знай дир та дир.

ТЫ́СЯЧА: в -чу раз ти́сячократ; & п^р втисячне.

ТЫСЯЧЕЛЕ́ТИЯ м^н п^о тисячові́кі.

ТЬМА о^к темнина́, *(сила-силенна)* мо́ре; **т.-тьму́щая** мо́ре, го́ри, ф^-р си́ла си́лою, тьма-те́мрява.

ТЮ́КАТЬ 1. цю́кати, ту́ка-, 2. каза́- „тю";

--й що /м^н хто/ цю́ка, зви́клий /с-и/ ♦, цю́кало.

ТЮКОВА́ТЬ: --й(ся) = пакующий(ся).

ТЮРЕ́МНЫЙ & *(спогад)* в'язеиський.

ТЮРЕ́МЩИЦКИЙ 1. тюре́мницький, 2. арешта́нтсь-, в'язеись-.

ТЮРЬМА́ *(у фортеці)* казема́т, о. клі́тка, санато́рія, з^н тюря́га, в'язи́лище.

ТЮ́ТЕЛЬКА: т. в -ку о́ко-в-о́ко.

ТЯ́ВКАНЬЕ о^к дзявкотня́.

ТЯ́ВКАТЬ дзя́вк/ати, ця́вка-, дзявкоті́-;

--й що ~а ◊, зви́клий ♦, п^к ~отю́чий, ~ітли́вий.

ТЯ́ГА: т. к *чему* о^к охо́та до *чого*.

ТЯГА́ТЬСЯ *(в суді)* суд/и́тися, о^к процесува́-; **т. с** *кем* мі́ря- чуба́ми з;

-йся = соревнующийся;

-жущийся що /м^н хто/ ~иться ◊, зви́клий ♦, позо́вник, позива́ка, п^к позо́вний, о. ві́чно в суда́х.

ТЯ́ГОСТНЫЙ безмі́рно сумни́й /тяжки́й/, *(- мовчанку)* тягу́чий, до́вгий як рік.

ТЯ́ГОСТЬ о^к тягота́.

ТЯГОТЕ́ТЬ *(над ким)* тяжі́ти, иависа́-, ви́сну-, ви́сі- ті́нню; **т. к** *чему* ма́- по́тяг /тягну́тися/ до *чого*; **т. над** *кем* о^к тяжі́ти на *кому*;

--й що тяжі́є ◊, нави́слий *(ті́нню)*, © тяжі́ючи; **-й к** *чему* спра́глий *чого*, о. з по́тягом до, спо́виений пра́гнення *чого*, охо́пле- по́тягом до.

ТЯГОТИ́ТЬ *(кого)* обтя́ж/увати, гні́ти-, о. лежа́- тягаре́м на *чиєму* се́рці, колупа́- *чиє* се́рце;

--й що /м^н хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й обтя́жи-, п^к обтя́жливий, гиітю́чий, о. як тяга́р на се́рці;

ТЯГОТИ́ТЬСЯ гніти́тися *чим* ◊, ма́ти за тяга́р *що*, ну́дитися /тлі́ти, скні́-/ се́рцем від *чого*; **-и́тся** *кто* чем на се́рце *кому* тягаре́м ляга́ що;

-йся що /м^н хто/ гні́титься ◊, пригні́чений *чим*, зви́клий /с-и/ иу́дитися, © зну́джеиий се́рцем від, з тягаре́м *чого* на се́рці.

ТЯГУ́ЧЕ о. з ви́тягом + ПРОТЯЖНО;

ТЯГУ́ЧИЙ *(- павзу)* затя́жливий.

ТЯГЧА́ЙШИЙ > ТЯЖКИЙ.

ТЯЖЕЛЕ́ТЬ ва́жчати, тя́ж-, *(- віки)* склепля́тися;

--й що /м^н хто/ ва́жчає ◊, схи́льиий ♦, щора́з ва́жчий, *(- повіки)* гото́вий склепи́тися;

ОТЯЖЕЛЕ́ТЬ обважні́ти, отяжі́-, завагі́тні- ◊;

-вший обважні́лий, отяжі́-, завагі́ти-, Ø.

ТЯЖЕЛО́ ва́жко, тя́ж-, суту́жно ◊ → **тяжёлый**, о. як верблю́ду пройти́ крізь ву́шко го́лки, *(прийдеться кому)* кру́то;

ТЯЖЁЛЫЙ о^к иелегки́й, ☺ важкоті́лий, о. стопудо́вий, *(танк)* потужний, *(настрій)* гнітю́чий, безра́дісний, *(запах)* неприє́м-, густи́й, *(- повітря)* несві́жий, *(злочин)* вели́кий, *(- рану)* небезпе́чний, */враження/* гнітю́чий, невідра́дний, */горе)* глибо́кий, */задачу/* складни́й, *(крок)* незгра́б-, *(погляд)* суво́рий, *(- працю)* уверéдливий, висна́жли-, суту́жний, с. ка́торж-; **т. па подъём** *кто* важки́й на підмо́ву, ва́жко розру́хати *кого*, п^о иедви́га; **-ым трудо́м** *(досягти)* в по́ті чола́;

ТЯЖЕЛЕ́ЙШИЙ важе́зний, важе́и-, *(- втрату)* (сто)бо́ліс-.

ТЯЖЕЛОВЕ́СНЫЙ ☺ важкоті́лий.

ТЯЖЕЛОГРУ́ЗНЫЙ ваговóзний.

ТЯ́ЖЕСТЬ *(на серці)* ка́мінь, кри́га, важкота́.

ТЯ́ЖКИЙ *(- працю)* суту́жний; & тяжки́й як неща́стя;

ТЯГЧА́ЙШИЙ тяжки́м-тяжки́й, *(гріх)* неспоку́ти́мий.

ТЯНИ́-ТОЛКА́Й! тягни́-штовха́й! [= просува́й! */вайлуватого протеже/*].

ТЯНУ́ТЬ тяг(ну́)ти́, *(до себе)* притяга́-, *(куди)* /за-/, *(слова)* /роз-/, *(убік)* /від-/, *(душу)* /ви-/, *(до кого)* ма́- по́тяг, *(жили)* сота́-, висо́тува-, *(чуже)* цу́пи-, ти́ри-, *(у небо)* ва́би-, *(- комин)* ма́тягу, *(за язик)* сі́па-, *(куди)* порива́-; **т. за язы́к** о^к випи́тува-, приму́шува- говори́-; **т. канитéль** зволі́ка-, розво́ди- тягани́ну, ♦ Сі́рка́ за хвіст; **т. ля́мку** ♦ во́за /тягло́/; **он -ет пусто́й но́мер** йому́ ие сві́тить;

--й 1. що /м^н хто/ тя́гне ◊, зви́клий ♦, тяга́ч /ви-, за-, про- +/, витяга́льник /роз-, за-, про- +/, п^к тягу́чий, витяга́льний /роз-, за-, про- +/, с^к тягни́- [Тягни́біда, Тягни́рядно], 2. *т.* тягови́й, робо́чий [**-й винт** р. ґвинт], 3. = **--й волынку**, заба́рливий, схи́льний зволі́ка-; **-й** *(за́)* **ду́шу** з-й ви́йня- ду́шу; **-й жи́лы** зви́клий ♦ жи́ли; **-й за язы́к** тягии́-за-язи́к; **-й каиитéль** зви́клий волово́ди-; **-й ля́мку** тягии́біда; **-ая боль** тягу́чий біль.

ТЯНУ́ТЬСЯ тягти́ся, *(за ким)* пле́нта-, таргáни-, стара́- не відста́ти від *кого*, *(до кого)* відчува́- по́тяг, *(- мотив)* ли́ну- по́вагом, */час/* мина́-, */війну/* трива́-, *(вгору)* гна́тися, виганя́-, *(від А до Б)* сяга́ти, *(до чого)* ж^м су́нутись [**т., как к свято́й** **водé** с. як до свято́ї води́]; **т. до бесконе́чиости /невыноси́мо до́лго/** тягти́ся у ві́чність /ф^-р за голо́дне лі́то/; **вре́мя -ется** **н. д.** час край загуби́в; **-ется** **иить** снує́ться ни́тка /нить/;

-йся 1. що /м^н хто/ тя́гнеться ◊, тя́ганий, зви́клий ♦, з^м-й в♦, п^к тягучки́й, тягу́чий, затя́жливий, простяжни́й, просте́ртий, простя́гну- /роз-/, розтя́глий, трива́-, г. тя́г-, неспине́нний, 2. **плетущийся**, 3. **длящий-**; **-я вверх** стрі́мки́й, гінки́й; **-я к не́бу** доиебе́сний; **-я к све́ту** спра́глий сві́тла.

ТЯ́ПАНЬЕ о^к ця́пання.

ТЯ́ПАТЬ цю́кати, ця́пати;

--й що /м^н хто/ цю́ка ◊, зви́клий /© с-и/ ♦;

ТЯ́ПНУТЬ *(за палець /- пса/)* р^к ця́пнути.

ТЯП-ЛЯ́П стук-грюк, хіп-хо́п, міх-ма́х, ко́со-криво, аби́ живо, $р^к$ цяп-ляп.

У

У: у *кого фр кому* [у **неё дрожа́т руки** її трем-тя́ть ру́ки]; у **бе́рега /стола́/** при бе́резі /столі́/; **у вхо́да** на /при/ вхо́ді; у **микрофо́на** пе́ред мі-крофо́ном; **у мо́ря** над морем; у **нас пра́здник** ми ма́ємо свя́то; у **них (бо́льше опыта)** вони́ ма́ють (бі́льше до́свіду); **у рояля** за роя́лем.

УБАВЛЯ́ТЬ зме́ншувати, *(крок)* прити́шу-;
--**й** що /$м^н$ хто/ зме́ншує ◊, зви́клий /© с-и/ ♦, з-й /$з^м$-й, гото́вий/ зме́нши-, $п^к$ = %;
-**ый** зме́ншуваний, укоро́чув-, прити́шув-, зни́-жув-, відійм-.

УБАЮ́КИВАТЬ колиса́ти, заколи́сува-, лю́ля-, наганя́- /навіва́-/ сон;
--**й** що /$м^н$ хто/ заколи́сує ◊, зви́клий /© с-и/ ♦, з-й /р-й/ за♦, $п^к$ заколи́сливий, *р.* заколи́сни[і]й, *(звук)* колиско́вий, *о.* знай лю́лі та лю́лі;
-**йся/-ый** коли́саний, заколи́сува-, заколи́ху-;
УБАЮ́КАТЬ $о^к$ приколиса́ти ◊.

УБЕГА́ТЬ тіка́ти, *о.* підма́зува- /ма́за-/ п'я́ти (са́-лом), бра́тися в но́ги, *(- дівчат)* світи́ти литка́-ми, *(віддалятися)* далені́-;
--**й** що /$м^н$ хто/ тіка́ ◊, схи́льний /$з^м$-й/ ♦, з-й вте-кти́, втіка́ч, бігу́н, $п^к$ втіка́цький, $ф^р$ зникомий (у далині́), $с^к$ втіка́й- [втіка́й-час]; © втіка́ючи;
УБЕЖА́ТЬ втекти́, накива́- п'я́тами ◊, *о.* зійти́ з оче́й, $ж^н$ чу́хну-; & $б^а$ ви́втіка- /= пови́втіка-/;
-**вший** збі́глий /за-, від-/, вте́[і]клий, Ø.

УБЕДИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ резо́нний, переконáвчий.

УБЕЖДА́ТЬ перекон/увати; у. *кого* **в чём** $о^к$ до-во́ди- *кому* **що**;
--**й** що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й /узя́в-шись/ перекона́-, для ~ання, переко́нувач, запе́-вню-, $п^к$ переко́нливий, ~а́вчий, © ~уючи;
УБЕДИ́ТЬ *(кого)* доне́сти до тя́мку *кому* ◊;
УБЕЖДА́ТЬСЯ *(на досвіді)* досві́дчуватися; ◊;
-**йся/-ый** ~уваний, пересві́дчу-, упе́вню- /за-/;
УБЕДИ́ТЬСЯ стве́рдитися ◊; **у. на (го́рьком) о́пыте** спрактикува́ти, досві́дчитися, /пере-/ на вла́сній шку́рі; -**и́шься сам** ось поба́чиш;
-**вший(ся)** Ø; -**я** переко́наний, упе́вне-, спрак-тико́ва-, досві́дче-.

УБЕЖДЕ́НИЕ *(погляд)* $п^{рн}$ переко́нання.

УБЕРЕГА́ТЬ: --**й = сохраняющий**;
УБЕРЕ́ЧЬСЯ: не у. $о^к$ не вгле́дітися від *чого*;
-**ёгший(ся)** Ø; -**я** збере́жений;
-**йся = предохраняющийся**.

УБИВА́НИЕ $о^к$ зарізя́цтво.

УБИВА́ТЬ вбивати, позбавля́- життя́, *(час)* гай-нува́-, *(горем)* засму́чува-, *(землю)* трамбува́-, *(шлях)* торува́-;
--**й** 1. що /$м^н$ хто/ вбива́ ◊, охо́чий ♦, $з^г$-й /рі́ше-/ уби́-, уби́вця, душогу́б, зарізя́ка, $п^к$ уби́вчий, смертовби́в-, душогу́бний, смертоно́с-, смерте́-ль- для *кого*, $о^к$ убиву́щий, 2. **трамбующий**;
УБИ́ТЬ обірва́ти життя́, ки́ну- під коле́са, *в.* ви́-пусти- кишки́ ◊; **у. двух за́йцев** *а.* спекти́ дві пе-че́ні на одні́м вогні́, спекти́ свою́ пече́ню на чуж-і́м в.; **меня́ чуть не -и́ли** мене́ ма́ло не вби́то;
♦♦♦**СЯ** впада́ти у відча́й ◊, *(за ким)* жури́тися *ким*;
-**йся/-ый** 1. уби́ваний /за-/, приголо́мшу-, приг-ні́чу-, засму́чу-, марно́-, гайно́-, 2. трамбо́-, уто́-пту-, торо́-; -**я по ком** © с-и побива́тися за *ким*;
-**вший(ся)** Ø; -**й** уби́вця, душогу́б, зарізя́ка; -**я** уби́тий /за-, роз-/;
УБИ́ТЫЙ: у. го́рем прибитий го́рем; **у. на ох-о́те** *(звір)* впольо́ваний.

УБИЕ́НИЕ $о^к$ забиття́ /у-/.

УБИ́ЙСТВЕННЫЙ $о^к$ смертоно́сний, душогу́б-.

УБИРА́ТЬ прибир'а́ти /за-/, *(чим)* прикраша́-, *(в гості)* виряджа́-; **у. с доро́ги** зди́хуватися *кого*;
--**й** 1. що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦, $з^г$-й приб-ра́-, ~а́льник, $п^к$ = %, 2. що збира́ ◊, рі́шений зіб-ра́-, за́йнятий жнива́ми, жнива́р, збира́ч, $п^к$ збир-а́льний, *о.* на жнива́х, на збира́нні, 3. що чепу-ри́ть ◊, за́йнятий у́бранням, зви́клий чепури́-, че-пуру́н, $п^к$ = %; -**й с доро́ги** р-й зди́хатися *кого*;
УБИРА́ТЬСЯ *ф.* змо́туватися, змо́тувати ву́д-ки, виміта́тися [-**а́йся!** виміта́йся!];
-**йся/-ый** 1. заби́раний /при-/, $п^к$ склада́- [-**я лы́-жа** $а^в$ -на ли́жа], 2. зби́ра-, 3. /у-/, вичепу́рюва-/при-/ уквітчу- /за-/, закоси́чу-, зама́ю-, прикра́шу-;
УБРА́ТЬСЯ *(з хати)* заме́стися, ви́нес-, ви́п-ровади-; **у. в осе́нний наря́д** *(- ліс)* $п^о$ зосені́ти; **у. в сло́во** *(- думки)* спобі́гти слове́сний ви́раз /слове́сного ви́разу/;
-**вший(ся)** Ø; -**я в осе́нний н.** зосені́лий.

УБЛАГОТВОРЯ́ТЬ $о^к$ вдоволя́ти, $ф^р$ сити́-;
--**й** що /$м^н$ хто/ вдоволя́ ◊, р-й /© с-и/ ♦, з-й /по-кли́ка-/ вдоволи́-, $п^к$ догі́дливий;
-**йся/-ый** вдово́люваний /$р^к$ за-/;
УБЛАГОТВОРИ́ТЬ $о^к$ загоди́ти, умасти́- *чим*, поживи́- [**у. голо́дную ду́шу** п. голо́дну ду́шу].

УБЛАЖА́ТЬ догодж/а́ти, уле́щува-;
--**й** що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, р-й догоди́-, підле́сник, підлабу́з-, підлабу́за, $п^к$ догі́дливий, уле́сли- /під-, об-/, лести́-, підла́зистий + %;
-**ый** уле́щуваний, утихоми́рю-, розра́джу-;
УБЛАЖИ́ТЬ *ф.* підхлі́бити ◊.

УБЛЮ́ДОК $о^к$ недо́людок, $п^{-о}$ ши́бздик, $с^у$ деге-не́ра́т.

УБО́ГИЙ *(духом)* нікче́мний, недолу́гий, жалю́-гі́дний, мізе́р-, нужде́н-; & убо́генький.

УБО́ЖЕСТВО $о^к$ мі́зер, *о.* сльо́зи.

УБО́Й: на у. *(слати)* на смерть.

УБО́ЙНЫЙ $ф^р$ на заріз [**у. скот** това́р на з.].

УБО́Р: головно́й у. *к.* ша́пка.

УБО́РИСТЫЙ *(шрифт)* дрібни́й; **у. по́черк** би́те письмо́.
УБО́РКА: у. се́на косови́ця; **у. урожа́я** жнива́, збір урожа́ю.
УБО́РНАЯ *о*ᵏ ну́жник, відхо́док.
УБО́РЩИК *ф.* замітáйло.
УБЫВА́НИЕ (спад)а́ння, *(чисел)* рух згори́ вниз.
УБЫВА́ТЬ ме́нш/а-, іти́ на спад, *(куди)* відбува́- /ви-/, іти́, *(- опух)* потаха́- /*д*ᵏ пота́хну-/;
--й 1. що ~а ◊, схи́дьний ♦, зме́ншува-, щора́з ~ий /сла́б-, ни́жчий +/ (од попере́днього), *п*ᵏ спадни́й, спа́дистий, спадови́й, паду́щий, *(- воду)* убутни́й, убу́тній, 2. що вибува́, вибу́ваний, зᴹ-й ви́бу-; **-й в командиро́вку** покли́ка- у відря́дження; **не -й** невиче́рп-, невичерпа́н-.
УБЫСТРЯ́ТЬ прискóр/ювати, пришви́дшу-, *(крок)* приспі́ш-, *(події)* на́глити;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~юе ◊, з-й прискóри-, зви́клий /© с-и/ ♦, прискóрювач, пришви́дшу-, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый прискóрюваний, пришви́дшу-, приспі-.
УВАЖА́ТЬ шанува́ти; **у.** *кому* бу́- побла́жливим до *кого*; **у. себя́** зна́- собі ціну́, шанува́тися;
--й що /*м*ᴴ хто/ шану́є ◊, зви́клий /на́вчений/ ♦, шанува́льник, шанува́тель, *п*ᵏ шаноб[в]ли́вий, *р.* пова́жли-, *с*ᵏ шану́й- [**-й колбасу́** шану́йковбаса́]; **-й** *кого* спóвнений пова́ги до *кого*; **-й себя́** спóвнений гі́дности /самопова́ги/;
-йся/-ый шанóваний, пова́жа-, *п*ᵏ шанóвний;
УВА́ЖИТЬ: у. прóсьбу зглянутися на прохáння;
-вший Ø.
УВАЖЕ́НИЕ *о*ᵏ шанóвання; **у. закóнов /ли́чности/** пова́га до закóнів /до осóби/.
УВАЖИ́ТЕЛЬНО *о*ᵏ ува́жливо ◊ → *п*ᵏ↓;
УВАЖИ́ТЕЛЬНЫЙ *(мотив)* достáтній, вірогі́дний, закóн-, вагóмий, *(доказ)* перекóнливий.
У́ВАЛЕНЬ убóїще, *г.* бе́цман, *к.* бець.
УВА́ЛИВАНИЕ *м*ᵒ збóчення, збóчува-, відхи́ле-.
УВА́РИВАТЬ ува́р'ювати /ви-/;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~юе ◊, зви́клий /© с-и/ ♦, з-й увари́-, ува́рювач /ви-/, *п*ᵏ = %, © ува́рюючи;
-йся/-ый ува́рюваний /ви-/, *п*ᵏ ува́ристий.
УВЕДОМИ́ТЕЛЬНЫЙ інформаці́й-, повідóмчий.
УВЕДОМЛЯ́ТЬ повідомля́ти /інформува́-/ *кого*, дава́- зна́- /рапортува́-/ *кому*, сповіща́- *кого/кому*, довóди- до *чийого* відома;
♦♦♦СЯ сповіщ/а́тись ◊; **-лось** да́вано зна́ти ◊;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦ *кого*, зᴹ-й повідóми-, інформа́тор, *р*ᴴ повідоми́тель, *п*ᵏ інформаці́йний, повідóм-, *р*ᵏ повідóмчий + %, *о.* з повідóмленням /ра́портом/, із звісткою;
-йся/-ый повідóмлюваний, оповіщу-, інформó- ◊.
УВЕКОВЕ́ЧИВАТЬ *о*ᵏ убезсме́ртн/ювати;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~юе ◊, з-й /зᴦ-й, готóвий/ прослáвити наві́ки, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый уві́чнюваний, убезсме́ртню-, увікові́чу-;
УВЕКОВЕ́ЧИТЬ *о.* прослáвити наві́ки ◊.
УВЕЛИ́ЧИВАТЬ збі́льш/увати, *(платню)* піднóси-, *(контраст)* поси́люва-, *(темпи)* нарóщу-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~уе ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й ~и-, ~увач /по-/, *п*ᵏ ~увальний /по-/ + %, для ~ення;
УВЕЛИ́ЧИТЬ *о*ᵏ прибі́льшити ◊;
УВЕЛИ́ЧИВАТЬСЯ *о*ᵏ зростáти /при-/, рости́, піднóситися, поси́люва-, нарóщува-;
-йся/-ый збі́льшуваний /по-/, піднóшу-, поси́лю-, нарóщу-; **-я** щора́з бі́льший;
УВЕЛИ́ЧИТЬСЯ побі́льшати ◊;
-вший(ся) Ø; **-я** збі́льшений, зрóслий ◊ → **-йся.**
УВЕ́НЧИВАТЬ увінч/ува́ти, поклада́- віне́ць, укорóнóвува-, *(лоб вінцем)* покрива́-, *(славою)* /у-/;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~уе ◊, зви́клий ♦, з-й увінча́-, поклада́ч вінця́, *п*ᵏ вінце́вий, *ф*ᴾ заверша́льний;
УВЕНЧА́ТЬ уквітча́ти вінкóм ◊;
♦♦♦СЯ: у. успе́хом *к.* принóсити у́спіх; ◊;
-йся/-ый увінчуваний, заквітчу-, укри́- /по-/; **-я успе́хом** у́спішний ◊ *від* **-вшийся у.**;
УВЕНЧА́ТЬ(СЯ) ви́вершити(ся); **у. сла́вой** укри́ти(ся) слáвою;
-вший(ся) Ø; **-я успе́хом** у́спішно /щасли́во, вдáло/ закі́нчений, увінча- у́спіхом;
УВЕ́НЧАННЫЙ *с*ᵏ -ве́рхий [**у. белизно́й** білове́рхий].
УВЕ́РЕННО *о*ᵏ з пе́вністю;
УВЕ́РЕННЫЙ *о*ᵏ спóвнений /пóвен/ ві́ри, *ф*ᴾ з пóвною ві́р-; **у. в** *чём* пе́вний *чого* [**у. в себе́** п. себе́]; **быть глубоко́ -ым** беззастере́жно ві́рити.
УВЁРТКА *о*ᵏ фóртель;
УВЁРТКИ *(юридичні)* óб'їздки.
УВЁРТЛИВЫЙ *о*ᴴ гнучки́й.
УВЁРТЫВАТЬСЯ: -йся 1. **завёртывающийся**, 2. **выкручиваю-**.
УВЕРЯ́ТЬ запевня́ти, перекóнува-, гóлову на відру́б дава́- *кому*, би́- себе́ в гру́ди, розганя́- су́мніви, ручи́тися головóю; **-я́лось** запе́внювано;
--й що /*м*ᴴ хто/ запевня́ ◊, схи́дьний ♦, з-й запе́вни-, *п*ᵏ запе́внювальний, перекóнливий;
-ый запе́внюваний, перекóну-.
УВЕРЯ́ТЬСЯ: -йся що /*м*ᴴ хто/ упе́внюється ◊, запе́внюваний, пересві́дчу-, перекóну-.
УВЕСЕЛЕ́НИЕ *о*ᵏ розвесе́лення.
УВЕСЕЛИ́ТЕЛЬНЫЙ *о*ᵏ розвагóвий.
УВЕСЕЛЯ́ТЬ весели́ти, розвеселя́- /з-/, розважа́-, *(до сліз)* смі́ши-;
--й що /*м*ᴴ хто/ звеселя́ ◊, зви́клий ♦, з-й з♦, веселу́н, жарту́н, забáвник, потíш-, *п*ᵏ розвагóвий, розважа́льний + %;
-йся/-ый бáвлений, звесе́люва- /роз-/, забáвлю-.
УВЕ́СИСТЫЙ *(запас +)* *ф*ᴾ поря́дний.
УВЕ́ЧИТЬ ні́вечити, обезві́чува-, *п.* спотвóрю-;
--й що /*м*ᴴ хто/ калі́чить ◊, зви́клий /с-и/ ♦, готóвий скалі́чи-, калі́чник, обезві́чувач, спотвóрю-, *п*ᵏ калі́чливий + %;
ИЗУВЕ́ЧИТЬ обезві́чити ◊;

-**вший** що скалічив ◊, © понівечивши;
УВЕ́ЧИТЬСЯ *о*ᴷ калічіти ◊.
УВЕ́ЧНЫЙ *о*ᴷ калікуватий.
УВЕ́ШИВАТЬ обвіш/увати;
–й що /*м*ᴴ хто/ ~ує, звиклий ♦, р-й ~а-, ~увач, *п*ᴷ = %.
-**йся**/-**ый** обвішуваний /за-/.
УВЕЩА́НИЯ *м*ᴴ намова [**после до́лгих -ий** по до́вгій намо́ві].
УВЕЩЕВА́ТЬ умовл/я́ти, урезо́нюва-, напоу́млю-, напоумля́ти, *г.* уго́вкува-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~я́ ◊, звиклий /с-и/ ♦, урезо́нювач, напоу́млю-, *п*ᴷ напу́тливий, напоу́мли- + %;
-**ый** урезо́нюваний, уго́вку-, напу́чу-, напоу́млю-.
УВИВА́ТЬ обвив/а́ти; **у.** (**колю́чей**) **про́волокой** дротува́-.
--**й** що /*м*ᴴ хто/ ~а́ ◊, звиклий ♦, з-й обви-, обвива́ч, обмо́ту-, *п*ᴷ обвива́льний, обмо́тува- + %;
♦♦♦СЯ *(коло кого)* *о*ᴷ скака́ти, увиха́тися, ви́- ◊;
-**йся**/-**ый** обви́ваний, обв'я́зу-, обмо́ту-; -**я** *(коло кого)* що в'є́ться ◊, р-й залицятися, меткий на зальо́ти, зальо́тник, донжуа́н, серцеї́д, *с*° ловела́с;
УВИ́ТЬСЯ *(виноградом)* запле́стися; ◊.
УВИ́ЛИВАТЬ огина́тися, відмик/увати від *чого*; крути- хвосто́м, **не -вай!** не одмикуй!;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, ~уваний, звиклий /схи́льний/ ♦, *п*ᴷ ухи́льний, уникливий; -**й от рабо́ты** звиклий ухилятися від робо́ти, *р*ᶻ огинайло.
УВЛАЖНЕ́НИЕ *о*ᴷ зво́гчення.
УВЛАЖНЯ́ТЬ зволо́ж/увати, *р*ᴷ во́гчи- /*д*ᴷ з-/;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, для ~ення, за́йнятий -ям, звиклий ♦, з-й зво́гчи-, ~увач, *п*ᴷ ~увальний, во́гчиль- + %;
УВЛЯЖНЯТЬСЯ *о*ᴷ вогчіти ◊:
--**йся**/-**ый** зволо́жуваний, зво́гчу-;
УВЛАЖНИ́ТЬСЯ *о*ᴷ зволожіти ◊, *(зі споду)* підійти водо́ю [смета́на водо́ю підійшла́];
-**вший(ся)** Ø; -**я** зволо́жений, зво́гче-, зволожнілий, звогчі-;
УВЛАЖНЁННЫЙ = **вшийся**, *т*ᴾ приволо́же-.
УВЛЕКА́НИЕ *(куди)* затяга́ння.
УВЛЕКА́ТЕЛЬНО захо́пливо, ціка́- + *п*ᶲ → *п*ᴷ ↓;
УВЛЕКА́ТЕЛЬНЫЙ *о*ᴷ гостроціка́вий, су́перціка́-, *(твір)* *к*ᴴ гостросюже́тний.
УВЛЕКА́ТЬ ва́бити, прива́блюва-, залуча́-, затяга́-, *(чим)* зара́жа- [**у. весе́льем** з. весе́лістю], *(дівчину)* крути- го́лову *кому*, *(куди)* порива́-;
--**й** 1. що /*м*ᴴ хто/ порива́ ◊, звиклий ♦, з-й при♦, *п*ᴷ поривущий, 2. що захо́плює ◊, з-й захопи-, *п*ᴷ захо́пливий, прива́бли-, гостроціка́-, гостросюже́тний, 3. що зва́блює ◊, схильний спокуша-, з-й спокуси-, зва́бник, споку́с-, *п*ᴷ споку́сливий, знадли-, зваблú-, ± **прельща́ющий**;
УВЛЕКА́ТЬСЯ *о*ᴷ заганя́тися (задале́ко); **у. чем** коха́- в *чім* [**у. кни́гами** к. у книжка́х], ма́ти уподо́бання до *чого*, *е*ᴮ „гріши-" *чим*, носи́тися з *чим*; **у. нау́кой** *ф*ᴾ припада́ти до нау́ки; **у. чте́нием** запо́єм чита́-;
-**йся**/-**ый** 1. ва́блений, затя́га-, не́се-, ве́де-, пори́ва-, 2. захо́плю-, прина́джу-, 3. зва́блю-, споку́шу-; -**я** 2. ☺ що /*м*ᴴ хто/ захо́плюється, схильний захо́плюватися, захо́плений *чим*, зако́ха- у *чім*, *п*ᴷ при́страс-, аза́рт-, улю́бливий, заго́нистий; -**я кем** закоха́нець; -**я телеви́зором** *ж.* зателевізорений;
УВЛЕ́ЧЬСЯ *ф*ᴾ загна́тися ◊; **у. чем** *о.* прилипнути се́рцем до *чого*.
УВЛЕЧЕ́НИЕ *о*ᴷ го́ббі, ко́ник [сісти на сво́го к.], уподо́бання [**у. – не профе́ссия** у. – не фах], *(ким)* замило́ва-, *(чиє)* симпа́тія; **у. чем** зами́лування /замило́ва-, закоха́-/ в *чім*; **у. мо́лодости** закоха́ння мо́лодости.
УВЛЕЧЁННОСТЬ **чем** зако́ханість у *що*.
УВОДИ́ТЬ відво́дити; **у. в сто́рону** збива́- на манівці;
--**й** 1. що /*м*ᴴ хто/ відво́дить ◊, з-й відве́сти́, *п*ᴷ відвідни́й, *т.* відводо́вий, 2. **похища́ющий;**
-**йся**/-**и́мый** 1. ве́дений, відво́джува- /ви-, за-/, 2. кра́дений, викра́да-, ± **похища́емый**.
УВОЗИ́ТЬ вивоз/ити /від-, за-/;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ ~ить ◊, з-й заве́зти́, (від)возій, відвізни́к, відве́зько, *п*ᴷ возовий, відвозо́- + %;
-**йся**/-**ый** 1. ве́зений, відво́жува- /ви-, за-/, *п*ᴷ вивізни́й /від-/, 2. **уводимый**[2].
УВОЛЬНЕ́НИЕ: у. в о́тпуск *в*ᴴ *к.* відпустка.
УВОЛЬНИ́ТЕЛЬНЫЙ *(квиток)* відпуско́вий [**-ая запи́ска -ва** ка́ртка /за́писка/].
УВОЛЬНЯ́ТЬ звільн/я́ти, *(учня)* виключа́-, вигня́-, *(з праці)* усува́- від *чого*, *ф.* дава́- по ша́пці;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ ~я́ ◊, охо́чий ♦, гото́вий /зᴹ-й/ звільни-, *п*ᴷ *о*ᴷ відпуско́вий + %, © звільняючи;
УВОЛЬНЯ́ТЬСЯ *(з армії)* іти́ в запа́с; ◊;
-**йся**/-**ый** ~юваний, усу́- /від-/; -**ый** відпускни́к.
УВЫ́ *о*ᴷ та ба́!, (та) дарма́!; **увы́ и ах!** гай-гай!, овва́ і ов!; **но у.!** тільки ж ба́!, **но, у., напра́сно!** та ба́!.
УВЯДА́ТЬ в'я́нути, відцвіта́-, со́хну-, жо́вкну-;
--**й** що в'я́не ◊, напівзів'ялий, поки́нутий /с-и/ ♦, прире́чений за♦, ма́йже зів'ялий, ± **вяну́щий;**
УВЯ́НУТЬ: -я́дший зів'ялий /при-, за-/, засо́х-, пожо́вк-, ☺ змарні-, ± ЖУХЛЫЙ.
УВЯЗА́ТЬ *о*ᴷ гру́з(ну)ти, вгруза́- /за-/, захряса́-;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ гру́зне ◊, схильний /© с-и/ ♦, ма́йже загру́злий; -**й в долга́х** по ши́ю в борга́х;
УВЯ́ЗНУТЬ захря́с(ну)ти ◊;
-**я́зший** загру́злий /у-/, застря́г- /у-/, захря́с-, Ø.
УВЯ́ЗКА *(дій)* пого́дження.
УВЯ́ЗЫВАТЬ *о*ᴷ в'яза́ти (кінці з кінця́ми), обв'я́зува- /з. об'я́зува-/, шнурува́-;
--**й** що /*м*ᴴ хто/ в'я́же ◊, звиклий ♦, покли́каний по♦, в'яза́льник, в'язій, *п*ᴷ в'яза́льний + %;
УВЯ́ЗЫВАТЬСЯ: у. за кем ходи́ти тінню за; ◊;
-**йся**/-**ый** в'я́заний, пов'я́зув- /об-/, шнуро́в-, *п.*

пого́джув-; **-я** ☺ що хо́дить ті́нню, приче́па, смола́, *п*[к] приче́пливий, ув'я́зли-, уче́пистий.

УГА́ДЫВАТЬ *о*[к] відгáд/увати, *(ребус)* /роз-/;
--й що /*м*[н] хто/ ~ує ◊, звиклий ♦, з-й угада́-, відга́дник, відга́дько /у-/, *п*[к] відга́дливий /до-/ + %;
-йся/-ый відга́дуваний /у-, роз-/, *(роз)*пізна́-;
УГАДА́ТЬ *(в яму)* шубо́вснути; ◊;
♦♦♦**СЯ** *(хто в кому) г.* заповіда́тися /*хто на кого*/ [**в нём -лся геро́й** він -а́вся на геро́я].

УГАСА́ТЬ га́сн/ути, зга́са-, *о*[к] вигаса́ти;
--й що ~е ◊, напівзга́слий, щора́з тьмяні́ший /мар-/, поки́нутий з., ли́шений з♦, ма́йже згаслий, у ста́ні згаса́ння, *п*[к] загасу́щий /в-, з-, ви- /, ~учий;
УГА́СНУТЬ *п*[о] відга́снути; ◊;
-а́сший зга́слий /за-, по-, ви́-/.

УГЛЕДОБЫ́ЧА *к.* вугледо́бу́ток.

УГЛОВО́Й *п*[рн] кутко́вий.

УГЛУБИ́ТЕЛЬ *в.* погли́блювач /за-/.

УГЛУБЛЕ́НИЕ *(заглибина)* *ф*[р] ви́ямок.

УГЛУБЛЯ́ТЬ погли́бл/ювати, *(кризу)* поси́лю-, *(знання)* удоскона́лю-;
--й що /*м*[н] хто/ ~ює ◊, звиклий ♦, покли́каний погли́би-, для ~ення, за́йнятий -ям, погли́блювач, *т.* загли́бник, *п*[к] *р*[к] ~ивий /за-/ + %;
♦♦♦**СЯ** *ф*[р] пірна́ти, гли́бну-, *(у що)* *о*[к] углиба́-/за-/; **у. в воспоминания** порина́- у спо́гади;
-йся/-ый погли́блюваний /за-/, поси́лю-, удоскона́лю-, щора́з гли́бший; **-я** загли́блювач, *п*[к] заглибни́й; **-я в воспомина́ния /в себя́/** зану́рений у спо́гади /у се́бе само́го/;
УГЛУБИ́ТЬСЯ: -ится *что о.* ви́росте сті́на *чого* [**у. отчуждённость** в. с. відчу́ження]; ◊;
-вший(ся) Ø; **-я** загли́блений, зану́р-; **-я в воспомина́ния** пори́нулий /зану́рений/ у спо́гади;
УГЛУБЛЁННЫЙ *о*[к] вгли́блений ◊.

УГНЕТА́ТЬ гноби́ти, гніти́- /в'яли́-/ се́рце, *(дух)* ка́менем ляга́- на се́рце /лежа́- на се́рці/;
--й 1. що /*м*[н] хто/ гно́бить ◊, © с-и ♦, з-й при♦, гноби́тель, пригно́блювач, *п*[к] деспоти́чний, тира́ніч-, *п*[о] ярми́стий, 2. що гні́тить, *п*[к] гніті́ючий, пригно́бливий, *т.*= %, © пригні́чуючи, *с*[к] гніти́- [**-й ум симпто́м** гніти́-розум симпто́м];
-а́юще як лід по се́рцю, о́ливом на ду́шу; **у. де́йствовать /боле́ть/** ляга́ти ка́менем на ду́шу; **как у. бо́льно ста́ло** *кому* аж се́рце *чиє* на́че ка́менем здави́ло;
-йся/-ый гно́блений, пригно́блюва-, пригні́чу-, ути́ску-, *п*[-о] пригно́блений, пригні́че-; **-ый** гну́тий-у-три-дуги́.

УГНЕТЕ́НИЕ *(кого)* гніт над *ким.*

УГОВА́РИВАТЬ умовл/я́ти, урезо́нюва-; **как ни -вай** хоч що хоч кажи́;
--й що /*м*[н] хто/ ~я́ ◊, звиклий /с-и/ у., за́йнятий ~я́нням, уго́втувач, урезо́ню-, ± **увещевающий**;
-ый умо́вляний, урезо́нюва-, угово́рю-, уго́вту-;
-йся = договаривающийся.

УГОВО́Р: у. доро́же де́нег сло́во па́че гро́шей, від сло́ва не відступа́йся;
УГОВО́РЫ намо́ва [**по́сле до́лгих -ов** по до́вгій намо́ві], *ф*[р] підмо́ва, *д!* ПОДДАВАТЬСЯ.

УГО́ДА: в уго́ду *кому п*[о] навдогі́дь.

УГО́ДЛИВЫЙ *о*[к] лакеюва́тий.

УГО́ДНИЧАТЬ годи́ти, догоджа́-, підлещуватися, стели́- листо́м /траво́ю/ пе́ред *ким*;
--й 1. **угождающий,** 2. **подольщающийся.**

УГО́ДНИЧЕСКИЙ *о*[к] вислу́жницький, *(- манери)* плазува́тий, лакеюва́-.

УГО́ДНИЧЕСТВО *о*[к] вислу́жництво, плазува́ння, сервілі́зм.

УГО́ДНО *ф*[р] хо́чеш, хо́чете [**како́й у.** яки́й хо́чеш /хо́чете/; **что /как/ у.** що /як/ хо́чеш /хо́чете/], хоч [**кому́ у.** хоч кому́]; **где у.** бу́дь-де; **когда́ у.** бу́дь-коли; **кто у.** будь-хто́; **куда́ у.** бу́дь-куди; **чего́ душе́ у.** чого́ душа́ забажа́; **как у.** *(довго)* хоч як; **как тебе́ у.** як собі́ хо́чеш; **как Вам у.** *о*[к] во́ля Ва́ша; **как Вам бу́дет у.** як собі́ схо́чете; **как ему́ у.** як собі́ зна́є; **е́сли Вам** *(бу́дет)* **у.** коли́ Ва́ша ла́ска; **ско́лько Вам у.** що ми́лість Ва́ша; ◊ → *п*[к] ↓;
УГО́ДНЫЙ *о*[к] жада́ний, *ф*[р] близьки́й, *з.* подо́бний, *о.* до шми́ги, під смак.

УГО́ДЬЯ *о*[к] зе́млі, *з.* до́бра; **лесны́е у.** ліси́; **полевы́е у.** лани́, о́рні зе́млі.

УГОЖДА́ТЬ *(кому)* годи́ти, догодж/а́-, упада́- ко́ло /стели́тися барві́нком круг/ *кого,* ♦ як боля́чці, розпада́тися над *ким,* приподобля́- *кому*; **у. во всём** *кому* ни́жче трави́ ходи́ти пе́ред *ким*; **у. всем** бу́- хоро́шим для всіх; **у. на** *чей* **вкус** приподо́блюватися *кому*;
--й що /*м*[н] хто/ догоджа́ ◊, звиклий ♦, гото́вий до♦, підле́сник, підлабу́з-, догоджа́ль-, підлипа́йло, підлабу́за, *п*[к] догі́дливий, уле́сли- /об-, під-/, лести́-, підхлі́бли-, прислу́жли-, підла́зистий, лакеюва́-; **-й всем** хоро́ший для всіх;
УГОДИ́ТЬ прислужи́тися, приподо́би- ◊, *(в яму)* шубо́вснути, шу́рхну-, шморгну́-; **стара́ться у.** *(публіці)* гра́ти на пу́бліку; **всем не -и́шь** *г.* ще ся той не вроди́в, хто всім догоди́в.

У́ГОЛ *(ведмежий)* заку́тина; & ку́тик; **из -ла́ в у́.** *о*[к] сюди́-туди́; **во главу́ -ла́** в чоло́, на пе́рше мі́сце; **под -о́м зре́ния** на з о́гляду на.

УГОЛКО́ВЫЙ ку́тниковий.

УГОЛО́К *т.* ку́тник.

УГО́ЛЬНИК *(в деталях) т.* ку́тник.

УГОЛО́ВНО: у. наказу́емый криміна́льно ка́раний, *к.* ка́рний.

У́ГОЛЬ: как на -льях як на ножа́х, як на жари́н-.

УГОМОНЯ́ТЬ угамо́в/увати, заци́тьку-;
--й що /*м*[н] хто/ ~ує ◊, звиклий ♦, з-й угамува́-, угамо́вувач, заспоко́ю-, *п*[к] заспокі́йливий + %, ©;
-йся заспоко́юваний, утихоми́рю-, ~у-, заци́тьку-.

УГО́Н відгі́н, ви́крад, *(літака)* запі́рва́ння, гоп-

сто́п; **у. автомоби́ля** автокра́діж; **у. самолёта** авіопіра́тство; **в -не** вкра́дений /ви́-/, *п*ᵖ укра́дено /ви́-/.

УГО́НЩИК викрада́ч, краді́й, гоні́й *(авта)* автокра́д, *(літака)* (авіо)піра́т, запірва́ч, *і*ᵖ купе́ць на гоп-сто́п.

УГОНЯ́ТЬ *(коні)* гна́ти, *(літак)* викрада́-, бра́- на гоп-сто́п;

--й 1. що /*м*ᴴ хто/ жене́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦, гото́вий по♦, гоні́й, 2. що викрада́ ◊, наста́влений в., ріше- ви́крас-, ви́крадач, авто[авіо]краді́й/, *і.* → УГОНЩИК, купе́ць на гоп-сто́п;

-йся/-ый 1. го́нений, виго́нюва- /від-/, 2. кра́де-, викра́да-, бра́- на гоп-сто́п;

УГНА́ТЬ *(літак)* *з*ᶻ запі[о]рва́ти; ◊;

-вший Ø + УГОНЩИК, © взя́вши на гоп-сто́п.

УГОРА́ЗДИТЬ *д*ᴷ *н*ᵒ: **-ило** *о*ᴷ смикну́ло, *(уродитися)* втра́пило.

УГОРА́ТЬ ча́діти, *п.* чмані́-, *т.* вигор'я́-;

--й 1. що /*м*ᴴ хто/ ча́діє ◊, напівуча́ділий, с-и ♦, 2. що ~я́, поки́нутий в., призна́чений ви́горі-;

УГОРЕ́ТЬ зача́діти ◊;

-вший вча́ділий, очмані́-, зача́джений.

УГОТОВЛЯ́ТЬ *(долю)* рокува́ти, приріка́-, суди́-;

--й що /*м*ᴴ хто/ готу́є ◊, з-й приготува́ти, с-и ♦;

УГОТО́ВИТЬ *(долю)* приректи́ ◊, рокува́- [**судьба́ -ила** до́ля прирекла́ /рокува́-, суди́-/], *ф*ᵖ підсу́ну- [**судьба́ -ила сюрпри́з** до́ля -ула сюрпри́з]; **у. у́часть** суди́тися *кому* [**ей угото́вана у.** їй суди́лося];

УГОТО́ВАННЫЙ *у*ᵖ роко́ваний /су́дже-/ *кому*.

УГОЩА́ТЬ частува́ти, пригоща́-, гости́-, віта́-, шанува́-, *з.* трактува́-, контентува́-;

--й що /*м*ᴴ хто/ часту́є ◊, охо́чий /зви́клий, с-и/ ♦, р-й по♦, за́йнятий частува́нням, частува́льник;

♦♦♦СЯ ♦ся, гости́- /їсти хліб-сіль/ у *кого*; **у. без вы́пивки** ♦ся до поро́жньої ча́рки;

-йся/-ый частo̍ваний, приго́щу-.

УГОЩЕ́НИЕ гости́на, часту́нок, *ф*ᵖ хліб-сіль [**благодарю́ за у.** дя́кую за х.-с.].

УГРОЖА́ТЬ грози́ти(ся), сла́ти погро́зи, *(чим)* ляка́-; **у. опа́сностью** таї- в собі небезпе́ку;

--й що /*м*ᴴ хто/ загро́жує ◊, зви́клий погро́жувати, *п*ᴷ загро́зливий /по-/, *р.* страшли́-, /*тон*/ *с.* ультимати́вний; **-й** *чему* нави́слий над *чим*; **в -ем положе́нии** під загро́зою, загро́жений.

УГРО́ЗА: у. нави́сла над *кем* був загро́жений *хто*; *(***находя́щийся***)* **под -зой** загро́жений; **под -ой сме́рти** під ду́лом пісто́ля;

УГРО́ЗЫ *о*ᴷ за́страшки.

УГРЫЗА́ТЬ & *д*ᴷ угризну́ти;

♦♦♦СЯ: у. со́вестью *о*ᴷ кара́тися душе́ю;

-йся що /*м*ᴴ хто/ му́чається, переслі́дуваний со́вістю /сумлі́нням/.

УГРЫЗЕ́НИЯ: у. со́вести *о*ᴷ до́кори се́рця.

УГРЮ́МЕЦ поню́ра.

УГРЮ́МО, -МЫЙ- *о*ᴷ непривітно, -ний, насу́плено, -ний, хму́рно, -ний; **дово́льно -ый** пону́ркуватий.

УДАВА́ТЬСЯ: -йся що вдає́ться, *п*ᴷ вда́лий *(для кого)*, у́спішний, результати́в-; **не -я** невда́лий безу́спішний, безрезульта́т-;

УДА́ТЬСЯ *ф* ви́танцюватися, ви́горіти [**не -стся** не -ить];

-вшийся Ø, *п*ᴷ → **-йся**.

УДА́ВЛИВАТЬ *о*ᴷ душ/и́ти, *ф*ᵖ зада́влюва-;

--й що /*м*ᴴ хто/ ~ить ◊, з-й удави́ти, души́тель, віша-, зада́влювач, заду́шу-, *с*ᴷ души́- [души́біда];

-йся/-ый ду́шений, заду́шува-, віша-;

УДАВИ́ТЬСЯ *о*ᴷ зашморгну́тися; ◊;

-вший(ся) Ø; **-я** заду́шений, повіше-, уда́вле-, зашмо́ргнутий, вішальник, повішельник

УДАЛЕ́НИЕ *(віддаль)* *о*ᴷ далина́.

УДАЛО́Й, УДА́ЛЫЙ *о*ᴷ презавзя́тий, гуляйпільський.

У́ДАЛЬ *о*ᴷ браву́ра.

УДАЛЯ́ТЬ віддаляти /ви-/, *(зі залі)* виводи-, *о*ᴷ виставля́-, *(плями)* вибавля́-, *(іржу)* очища́-;

--й 1. що /*м*ᴴ хто/ віддаля́, с-и ♦, *п*ᴷ = %, 2. що виставля́ ◊, покли́каний ви́вести, *п*ᴷ вивідни́й, 3. що видаля́ ◊, покли́каний -ти, зᴹ-й ви́дали-, для ви́далення, *п*ᴷ = %, 4. що вибавля́ ◊, зви́клий -ти, з-й ви́бави-, для ви́ведення, за́йнятий -ям, *п*ᴷ вивідни́й, вибавни́й, 5. що усува́ ◊, наста́влений -ти, покли́ка- /зᴹ-й/ усу́ну-, для усу́нення, за́йнятий -ям; **-й пя́тна** *п*ᴷ плямовивідни́й;

УДАЛЯ́ТЬСЯ *(з поля зору)* далені́ти, *д*ᴷ здалені́-, *(бігши)* відбіга́-; **у. от** *чего* відбіга- *чого*;

-йся/-ый 1. відда́люваний, відхи́лю-, 2. виво́джу-, випрова́джу-, виго́нений, виси́ла-, 3. вида́люва-, вилу́чу-, вирі́зу- /від-/, прибира́ний, витя́га-, вири́ва-, ни́ще-, вини́щува-, 4. виво́джу-, виба́влю-, очи́щу-, 5. усу́-, *п*ᴷ усувни́й; **-я** 1. щора́з відда́леніший, зникo̍мий (у далині), © с-и віддаля́тися;

УДАЛИ́ТЬСЯ *о*ᴷ забра́тися (геть) ◊;

-вший(ся) Ø; **-я от дел** більше не за́йнятий ділом, © відійшо́вши від діл.

УДА́Р *(хвороба)* грець; **у. для** ***них*** ніж у се́рце *їм*;

УДА́РЫ & ударя́ння.

УДАРЕ́НИЕ: переме́на -ия переголо́шення.

УДА́РНЫЙ *о*ᴷ бойови́й, нага́льний, пробивни́й, *(механізм)* /*т.* роз-/; **в -ом поря́дке** спішно.

УДАРЯ́ТЬ вдаря́ти, сту́ка-, *(по плечах)* пле́ска-, *(за ким)* смали́- халявки́ до *кого*, *(в ніс запахом)* шиба́-; **у. в го́лову** *(- хміль)* вступа́- в го́лову; **у. в ко́локол** ба́мка- /*д*ᴷ за-, *(один раз)* ба́мкну-/; **у. в сла́бую /чувстви́тельную/ струну́** вража́- в болю́че /дошкульне́/ місце; **у. по интере́сам** зачіпа́- інтере́си; **па́лец о па́лец не -ит** *о*ᴷ і за холо́дну во́ду не ві́зьметься;

--й 1. що /*м*ᴴ хто/ б'є ◊, зви́клий ♦, р-й вдари-,

за́йнятий биття́м, уда́рник, стука́ч, стукоті́й, гу́пало, *(річ)* кала́та-, $п^к$ уда́рний, пробивни́й /роз-/, стукотю́чий, гупотю́-, $с^к$ ударя́й- [**-й в нос за́пах** ударя́й-в-ніс за́пах]; © вдаря́ючи, 2. **ухаживающий**, 3. з при́тиском иа *чому*; **-й в глаза́** 1. сліпу́чий, 2. разю́-, ефе́ктний; **-й в нос** *(запах)* шпарки́й; **-й по карма́ну** дороги́й; **-й в сла́бую струну́** з-й врази́ти в болю́че місце;

-ый 1. би́тий, пле́сканий, кала́та-, гу́па-, 3. наголо́шува-, $п^{-о}$ наголо́ше-;

УДАРИ́ТЬ $о^к$ завда́ти уда́ру, *ф.* вгати́-, загили́-, затопи́-, стусону́-, лу́сну-, вріза-, трі́сну-, опереза́-, ге́пну-, угрі́-, заїха-, потягти́, жарну́- [жарну́в моро́з], *(телеграму)* відби́-, надісла́-, *(- дощ)* влупи́-, *(молотом)* бу́цну-; ◊; **у. по карма́ну** завда́- збиткі́в; **не у. лицо́м в грязь** $о^к$ не спотикну́тися, $о^к$ втри́мати взя́ту но́ту;

-вший Ø; **па́лец о п.** не **-й** па́льцем не пору́шивши.

УДАРЯ́ТЬСЯ вдаря́тися, $о^к$ сту́ка- ◊, *г.* зударя́-; **у. в амбицию** $о^к$ при́нди-, впада́ти в амбіцію, пока́зува- свій го́нор; **у. во** *что (крайність +)* впада́ти /вдава́тися, вдаря́-/ у *що*;

-йся 1. = **-ый**, 2. що вдаря́ється ◊, зуда́рюваний, прире́че- вда́ритися, схи́ль- ♦; **-я в воспомина́ния** © пори́нувши у спо́гади; **-я в кра́йность** гото́вий на кра́йність, екстремі́ст;

УДА́РИТЬСЯ сту́кнутися ◊; **у. в амби́цию** $о^к$ впа́сти в амбіцію, заприндитися /роз-/, $р^к$ розамбі́тни-; **у. в воспомина́ния /кра́йность, слёзы/** пусти́тися у спо́гади /на кра́йність, у плач/; **у. в коле́но** заби́ти колі́но; **у. в религию** приматкобо́житись; **у. в хандру́** зану́дити сві́том;

-вшийся вда́рений, сту́кнутий, Ø; **-я в амби́цию** розпри́нджений, $р^к$ розамбітне-, © впа́вши в амбіцію.

УДА́РНОСТЬ уда́рна пра́ця, по́спіх у пра́ці.

УДА́ЧЛИВЫЙ $о^к$ талановитий, тала́нис-.

УДА́ЧНИК $о^к$ вда́ха.

УДА́ЧНЫЙ $ф^р$ дола́дний, *(час)* слу́шний.

УДВА́ИВАТЬ подво́ювати;

--й що /$м^н$ хто/ подво́ює ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й подво́ї-, $п^к$ подво́ювальний;

-йся/-ый подво́юваний, $п^к$ подвій-.

УДЕ́Л *(доля)* же́реб, тала́н.

УДЕЛЯ́ТЬ приділ/я́ти /у-/, *(щирість)* вихлю́пува-;

--й що /$м^н$ хто/ ~я́ ◊, зви́клий ♦; з-й /$з^г$-й/ приділи́-, **-й внима́ние** © приділя́ючи увагу;

-йся/-ый приді́лений /від-, ви-, у-/.

У́ДЕРЖ $ф^р$ стрим [**без -жу** без -му], $о^к$ втрим.

УДЕРЖА́НИЕ *(сума)* відрахо́вання.

УДЕ́РЖИВАТЬ стри́м/увати, трима́- [**у. внима́ние** т. ува́гу], *(кого)* $о^к$ не пуска́-, *(у голові)* берегти́, *(в руках)* не віддава́-, ма́- й да́лі [**у. в рука́х** м. й д. в рука́х не пуска́- з рук], *(з платні)* виверта́-, *г.* відтяга́-, $ф^р$ берегти́;

--й 1. що /$м^н$ хто/ утри́мує ◊, зви́клий т., $к^н$ утри́мувач, $п^к$ втри́мливий, *т.* підтримко́-, + %, $ф^р$ і да́лі [**-й свои́ пози́ции** і д. на своїх пози́ціях], 2. що ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й ~а-, $п^к$ гальмівни́й + %, 3. що зберіга́ ◊, зви́клий б., з-й зберегти́, $п^к$ = %, © зберіга́ючи; **-й в рука́х** ма́ючи й да́лі в рука́х; **-й гнев** з-й ~ати гнів; **-й в па́мяти** з-й зберегти́ в па́м'яті; **-й су́мму** $з^м$-й відрахува́- су́му;

-ый 1. утри́муваний /під-/, 2. стри́му- /за-, при-/, гамо́-, сти́шу-, 3. бере́жений, захо́вува-, відрахо-;

УДЕРЖА́ТЬ: у. в па́мяти запам'ята́ти; **у. из** *чего* відтягну́- з.

УДЕ́РЖИВАТЬСЯ *(- мороз)* трима́/тися, не сла́бнути; **у. иа нога́х** $о^к$ зберіга́- рівнова́гу;

-йся 1. = **-ый**, 2. що /$м^н$ хто/ ~́ється ◊, з-й ♦, р-й с♦, $п^к$ ста́лий, трива́-, тривки́й, стійки́й, держки́й, *(- ціни)* тверди́й, *(бастіон)* і да́лі невзя́тий;

УДЕРЖА́ТЬСЯ: у. на плаву́ $о^к$ втри́матися на диста́нції; **у. на нога́х** *г.* встоя́тись иа мі́сці; **ие у.** *(сказати)* ие вте́рпіти; **не мочь у. от выска́зывания** на́вска́ч гна́- ду́мку;

-вшийся Ø.

УДЕСЯТЕРЯ́ТЬ $о^к$ десятер/и́ти;

--й що /$м^н$ хто/ ~и́ть, зви́клий ♦, р-й подесятери́-;

-йся/-ый збі́льшуваний вде́сятеро, $п^к$ десятире́н-.

УДЕШЕВЛЯ́ТЬ здеше́влю/ва-

--й що /$м^н$ хто/ ~є, р-й ♦, з-й здешеви́-, ~вач, $п^к$ = %;

-йся/-ый здеше́влюваний.

УДИВИ́ТЕЛЬНО иавдивови́ж; **не у.** нема́ ди́ва, не ди́во; **во́все ие у.** воно́ й не ди́вио; **про́сто у.** аж ди́во бере́; **у. ли?** чи дивота́?; **что у.** що диву́є;

УДИВИ́ТЕЛЬНЫЙ $с^к$ диво- [**у. мир** дивосві́т]; **-ое творе́ние** дивотві́р; **-ым о́бразом** ди́вним ди́вом, *к.* ди́вом; **-ое де́ло!** $в^{ст}$ дивота́!;

УДИВИ́ТЕЛЬНЕЙШИЙ преди́вний, *(див-)*дивнісінький.

УДИВЛЕ́НИЕ дивота́; **иа у.** $ф^р$ подиву гідно; **достойный -ия** дивагі́дний /подиву-/; **от -ия** з ди́ва; **не мог прийти́ в себя́ от -ия** не міг ви́йти з ди́ва; **ко всео́бщему -ию** усім на ди́во; **к** *(моему)* **прия́тному -ию иа** *(мій)* прие́мний по́див.

УДИВЛЯ́ТЬ дивува́ти, $о^к$ здиво́ву-, виклика́- по́див;

--й що /$м^н$ хто/ диву́є ◊, зви́клий ♦, з-й здивува́-, $п^к$ чудни́й, ди́в-, дивови́ж-, оригіна́ль-, безпреце́дент-, неймові́р- для їх, дива́цький, чудерна-;

УДИВИ́ТЬ *о.* ки́нути в по́див, *с.* зби́- з ніг; ◊; **♦♦♦СЯ** ♦ся ◊, виявля́ти по́див, ди́вом ♦*(ся)* з *чого*, не ві́рити своїм оча́м, само́му собі ие в., роби́- вели́кі о́чі, роззявля́- ро́та, о́чі иа лоб виверта́-; у. *чему*/*кому* *г.* подивля́- *кого*/*що*; **ие у.** *чему* ие роби́- ди́ва з їх; **-яется** *кто* ди́во бере́ *кого*;

-йся що /$м^н$ хто/ диву́ється з *чого* ◊, здиво́ваний зачудо́-, иего́дний ви́йти з ди́ва, *і.* дива́к;

УДИВИ́ТЬСЯ *(дуже)* не могти́ ви́йти з ди́ва,

о. сплесну́- /вда́рити*(ся)* в по́ли/ рука́ми; **-и́лся** ***кто*** ди́во взяло́ *кого*.

УДИРА́ТЬ тіка́ти, дава́- дра́ла /драпака́/, пока́зува- хвіст, ма́за- п'я́ти са́лом, врі́за- по́ли, *ж*^{н} нарі́за-, *к*^{н} ряту́ватися вте́чею;

--й що /*м*^{н} хто/ тіка́ ◊, зви́клий *(в)*тіка́ти, рі́шений втекти́, втіка́ч, ± **убегающий**;

УДРА́ТЬ да́ти нога́м зна́- ◊; **у. шту́ку** *о*^{к} ви́кину- шту́ку /фо́ртель/; *(н*^{дк} *для цього значення)* чво́рити, бро́їти.

УДИ́ТЬ ву́дити;

--й що /*м*^{н} хто/ ву́дить, наста́влений ♦, за́йнятий вуді́нням, вуди́льник, *п*^{к} вуди́льний.

УДЛИНЯ́ТЬ подо́вж/увати *(час праці)* збі́льшу-;

--й що /*м*^{н} хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й /з^м-й, р-й/ подо́вжи-, подо́вжувач /ви-/, *п*^{к} = %;

-йся/-ый подо́вжуваний /ви-, з-/; **-я** що до́вшає ◊, щора́з до́вший;

УДЛИНИ́ТЬ *о.* дорости́ти ◊.

УДО́БНО *(взяти)* по́хватно, *(робити)* за́машно, ле́гко [**стано́вится у. и ую́тно** стає л. і за́тишно], *з.* спосі́б-;

УДО́БНЫЙ *о*^{к} замашни́й, підходя́щий; **бо́лее у.** кра́щий [**при бо́лее -ом слу́чае** при кра́щій наго́ді]; **наибо́лее у.** *(шанс)* хіба́-ж-таки́й; **у. в обраще́нии** похватни́й; **при пе́рвом -ом слу́чае** з пе́ршою ж наго́дою.

УДОБОИСПОЛНИ́МЫЙ легки́й.

УДОБООБТЕКА́ЕМЫЙ = ОБТЕКАЕМЫЙ.

УДОБОПЕРЕВОЗИ́МЫЙ легково́зний.

УДОБРЕ́НИЕ *о*^{к} погні́й, *г.* наво́зи.

УДОБРЯ́ТЬ угно́ю/вати;

--й що /*м*^{н} хто/ ~є ◊, за́йнятий угно́єнням, зви́клий ♦, наста́влений угної-, угно́ювач, *п*^{к} = %;

-йся/-ый угно́юваний.

УДО́БСТВО вигода; **УДО́БСТВА** виго́ди.

УДОВЛЕТВОРЕ́НИЕ *з*^{п} сатисфа́кція; **для -ия** ***чего*** щоб задовольни́ти *що*; **с -ием** задово́лено.

УДОВЛЕТВОРЯ́ТЬ задовольня́ти, забезпе́чува-;

--й що /*м*^{н} хто/ задовольня́ ◊, зви́клий ♦, з-й задовольни́- /забезпе́чи-/, *п*^{к} задові́льний для, доста́тній *(*щоб задовольни́-*)*, для задово́лення ◊;

УДОВЛЕТВОРИ́ТЬ *(помсту)* насити́ти, *(цікавість)* заспо́кої-; **у. жела́ние** вво́ли- во́лю; **всех не -и́шь** на всіх не наста́чиш; *д!* УГОДИТЬ;

УДОВЛЕТВОРЯ́ТЬСЯ вдоволя́тися ◊;

-йся/-ый задово́люваний, заспоко́-, забезпе́чу-, спра́вджу-, *п*$^{-о}$ = **-и́вший*(ся)***.

-вший*(ся)* Ø; **-я** задово́лений, заспоко́є-, вво́ле-.

УДОВО́ЛЬСТВИЕ насоло́да [**получа́ть у.** ма́ти -ду], ра́дість [**мало -ия** ма́ло -ости; **с -ием** з -істю], ро́зкіш [**само́е бо́льшое у.** найбі́льша р.], бальза́м для ду́ші; **у. ни́же сре́днего** розва́га /прие́мність/ не з найкра́щих, перспекти́ва не з блиску́ч-; **велича́йшее у.** для ***них*** як маслом по серцю /ме́д- по губа́х/ *їм*; **дорого́е у.** дорога́ ро́зкіш; **одно́ у.** лахва́ та й го́ді, /*діяти*/ як мед пи́ти; **в своё у.** для вла́сної насоло́ди; **быть в у.** ***кому*** = **доставлять у.** *кому*; **с -ием** залюбки́, ра́до, *о*^{к} з охо́тою /ра́дістю, *д.* ви́скоком/; **с бо́льшим -ием** з вели́кою охо́т-, ду́же ра́до; **с велича́йшим -ием** з превели́кою втіхою; **к *(своему́)* вели́кому /велича́йше-/ -ию** на превели́ку втіху *(*собі*)*; **для своего́ -ия** собі на втіху; **бу́дет в у. *кому*** что ма́тиме втіху *хто* від чого; **жить в своё у., срыва́ть цветы́ -ия** жи́ти, розкошу́ючи.

УДО́Й наді́й.

УДО́ЙНОСТЬ моло́чли́вість.

УДО́ЙНЫЙ моло́чли́вий.

УДОРОЖА́НИЕ *о*^{к} ріст цін /ко́штів/.

УДОРОЖА́ТЬ: у. *что* підно́си/ти ціну́ *чого*;

--й що /*м*^{н} хто/ ~ть ціну́, зви́клий ♦, з-й підне́сти́ ц.;

УДОРОЖА́ТЬСЯ *о*^{к} рости́ в ціні, *г.* доро́жі-;

-йся що росте́ в ціні, щора́з доро́жчий, Ø.

УДОСТА́ИВАТЬ сподобля́ти, роб/и́- честь *кому*;

--й що /*м*^{н} хто/ ~ить честь ◊, зви́клий р. ч., гото́вий зр. ч., © з~и́вши ч.; **-й награ́ды** р-й нагороди́ти; **-й че́сти** з-й зр. честь, *п*^{к} шанува́льний;

УДОСТО́ИТЬ: не у. *ф*^{р} не завда́ти собі тру́ду /кло́поту/ [**не у. взгля́дом** не з. с. т. гля́ну-];

УДОСТА́ИВАТЬСЯ бути гі́дним, заслуго́вува- на честь, ма́- честь, сподобля́тися;

-йся/-ый ушано́вуваний, відзна́чу-, визна́- гі́дним; **-я че́сти** © ма́вши честь;

УДОСТО́ИТЬСЯ сподоби́тися ◊, *о.* ста́ти гі́дним, заслужи́- честь; **у. похвалы́** приподо́битися; **-лся *(че́сти)* кто** ви́пала че́сть *кому*;

-вший*(ся)* Ø; **-я** сподо́блений, ви́зна- гі́дним, відзна́че-, ушано́ва-, удосто́є-;

УДОСТО́ЕННЫЙ © заслужи́вши честь + **-я** ↑.

УДОСТОВЕРЕ́НИЕ: командировочное у. по́свідка про відря́дження.

УДОСТОВЕРЯ́ТЬ посві́дч/увати /за-/, стве́рдж-;

--й що /*м*^{н} хто/ ~ує ◊, с-и ♦, покли́каний ~и-, сві́док, посві́дник, ~увач, *п*^{к} свідо́цький + %;

УДОСТОВЕ́РИТЬ *(актом)* задокументува́ти ◊;

♦♦♦СЯ допевня́тися ◊; **у. в *чём*** про́бувати на зуб *що*;

-йся/-ый засві́дчуваний /по-, пере-/, стве́рджу-, упе́вню-, переко́ну-;

УДОСТОВЕ́РИТЬСЯ *(на факті)* досві́дчитися;

-вший*(ся)* Ø; **-я** упе́внений, переко́на-, увірогі́дне-.

УДОСУ́ЖИВАТЬСЯ; УДОСУ́ЖИТЬСЯ *ф*^{р} спрово́ритися, спромогти́- здобу́- на *що* [**у. написа́ть о́ду** з. на о́ду], *р.* намогти́ся; **не у.** не завда́ти собі тру́ду [**не -и́лся встать** не -а́в с. т. вста́-]; **у. отве́тить** здобу́тися на відповідь;

-вшийся Ø.

УДОЧЕРИ́ТЕЛЬ /-НИЦА/ на́званий ба́тько /-на ма́ти/.

УДОЧЕРЯ́ТЬ: --й що бере́ за до́чку ◊, з^г-й взя́ти

за д., назва́ний ба́тько;
-я́емая бра́на за дочку́;
УДОЧЕРЁННАЯ $о^к$ назва́на дочка́.
УДРУЧА́ТЬ засму́чу/вати /пере-/, обтя́жу-, гніти́- се́рце /ду́шу/, ляга́- тягаре́м на се́рце, би́- по се́рцю, наганя́- сум на *кого*;
–й що /$м^н$ хто/ ~є ◊, зви́клий ♦, з-й засмути́-, спо́вне- сму́тку, $п^к$ гнітю́чий, обтя́жливий, безмі́рно сумни́й, безра́діс-, невідра́д-, сумни́й-як-сме́рть, /- *тишу*/ тягу́чий, тяжки́й, важки́й;
УДРУЧИ́ТЬ охма́рити ◊, *(словом)* прив'яли́-;
-и́ло *кого* **что** як ка́мінь на се́рце *кому* лягло́ **що**;
УДРУЧА́ТЬСЯ: -а́ется *кто* сму́ток огорта́ /бере́/ *кого*;
-йся/-ый засму́чуваний /пере-/, пригні́чу-, зажу́рений;
УДРУЧЁННЫЙ *ще* пересму́чений, охма́ре-, *о.* на́че всі шляхи́ загуби́в; **-ое состоя́ние** пригні́ченість; **в -ом состоя́нии** пригні́чений, засму́че- /пере-/, зажу́ре-.
УДУША́ТЬ души́ти, заду́ш/ува-;
–й що /$м^н$ хто/ ду́шить, с-и ♦, з-й за♦, $п^к$ ~ливий, яду́шли-, ~ний, *(дим)* даву́чий, яду́-, давки́й;
-йся/-ый ду́шений, заду́шува-.
УДУ́ШЬЕ $ф^р$ ди́хави́ця.
УДУ́ШЛИВЪЙ *(дим)* даву́чий, непродихни́й.
УЕДИНЯ́ТЬСЯ усамі́тню/ватися, замика́- в собі́;
-йся що /$м^н$ хто/ ~ється ◊, ~ваний, відокре́млю-, зви́клий ♦, р-й усамі́тни-, $п^к$ відлю́дькуватий;
УЕДИНИ́ТЬСЯ *(у глушину)* заши́тися ◊;
-вшийся усамі́тнений, відокре́мле-, Ó;
УЕДИНЁННО самот*(ин)*о́ю ◊ → ↑.
УЕЗЖА́ТЬ ї́хати, виї́жджа́-, виряджа́тися;
–й що /$м^н$ хто/ ї́де ◊, виря́джуваний, р-й від'♦, гото́вий у доро́гу, від'ї́жджа́нин, $п^к$ від'ї́жджий, *о.* пе́ред від'ї́здом /доро́гою/.
УЖ $ф^р$ аж [**не тако́й уж учёный** не аж таки́й вче́ний]; **уж не у́мер ли?** чи не вмер бува́?; **уж и впрямь** так-таки́ [**уж и в. все?** т.-т. всі?].
УЖА́ЛЕННЫЙ: как у. як опе́чений /ошпа́ре-/.
У́ЖАС *с.* кошма́р, $ф^р$ гріб з му́зикою, *(!)* Бо́жий страх!, страшне́ *(ді́ло)*!; **у. охвати́л** *кого* моро́з подира́в по́за шкі́рою *кому*; **у. ско́лько!** аж он скі́льки!, і на віз не вбере́ш!; **в -се** *кто* жах узя́в /охопи́в, пойня́в/ *кого* [**Рим в -се** Рим узя́в жах /охо́плено -ом/]; **к своему́ -су** з жа́хом, © яки́й жах! [**к с. -су я по́нял, что…** я з жа́хом збагну́в, що…, я збагну́в – яки́й жах!, - …];
У́ЖАСЫ жахи́ Госпо́дні; **по́лон -ов** страхови́нний, жахли́вий, кошма́рний.
УЖАСА́ТЬ жаха́ти;
–й що /$м^н$ хто/ жаха́, охо́чий ♦, з-й жахну́-, $п^к$ жахли́вий /страхітли́-/ для *кого*, страхови́нний, мо́торош-, кошма́р-, страшни́й-як-сме́рть;
УЖАСА́ТЬСЯ кам'яні́ти від жа́ху, бра́тися за го́лову ◊; **-а́ется** *кто* кров холо́не в *чиї́х* жи́лах;
-йся що /$м^н$ хто/ жаха́ється, © торопі́ючи /кам'яні́-/ від жа́ху, $п^{-о}$ = **-вшийся**;
УЖАСНУ́ТЬСЯ схопи́тися за го́лову ◊; **я -у́лся** мене взяв жах;
-вшийся сторопі́лий /скам'яні́-/ від жа́ху, Ø.
УЖА́СНО $о^к$ ка́торжно [к. до́вгий], *(стомитися)* смерте́ль-, *(натерпітися)* як у туре́цькій нево́лі, *(бажати)* до сверблячки, *(доскіпливий)* до нудьги, *(безнадійний)*, до розпачу, *(знайомий)* до болю, до щему, $ф^р$ страх яки́й [**у. злой** с. я. злий], *(такий)*, що ну [**у. го́рдый** го́рдий, що ну], і не сказа́ти яки́й [**у. слаб** і не с. я. кво́лий], *(як відповідь)* ще й як [заздриш? – Ще й як]; **у. тяжело́** $ф^р$ дай Бо́же ви́тримати!
УЖЕ́ $р^н$ же [**чтоб уже́ бо́льше не шёл** щоб же бі́льше не йшов].
УЖЕОБРА́ЗНЫЙ як вуж, поді́бний до вужа́;
УЖЕОБРА́ЗНЫЕ $з^о$ вужі́.
УЖЕСТОЧА́ТЬ заго́стрювати, роби́- суво́рішим /круті́-, вимо́гливі-/, підкру́чува- га́йку, *(закон)* $е^в$ удоскона́лю-, змі́цню-, підси́лю-, *(режим)* /по-/, *(умови)* /*побутові*/ погі́ршу-, /*в угоді*/ *ще* обтя́жу-;
–й що /$м^н$ хто/ ро́бить круті́шим ◊, зви́клий ♦, з-й /гото́вий/ загостри́-, зви́клий /© с-и/ обтя́жува-; **-й усло́вия** © погі́ршуючи /обтя́жу-/ умо́ви, $п^к$ = %;
♦♦♦СЯ роби́тися немилосе́рдним, става́ти суво́рішим /круті́-, вимо́гливі-/, круті́ша-, кам'яні́се́рцем, *(- серце)* бра́тися кри́гою, *(- режим)* поси́люва-; ◊;
-йся/-ый загострюваний, удоскона́лю-, змі́цню-, поси́лю- /під-/, обтя́жу-, погі́ршу-, щора́з круті́ший /суво́рі-, вимо́гливі-/, © стаючи́ суво́рішим; **-иеся усло́вия** щора́з ва́жчі /гі́рші/ умо́ви.
УЖЕСТОЧЕ́НИЕ заго́стрення, круті́шання, змі́цне-, удоскона́ле-, підси́ле-, /по-/, погі́рше-; **у. усло́вий** 1. обме́ження право́вої сфе́ри, 2. погі́ршення; *д!* УЖЕСТОЧАТЬ.
УЖИВА́ТЬСЯ жи́ти дру́жньо /душа́ в ду́шу/, умі́- ж. з людьми́, умі́- ла́годи-, зжива́тися;
-йся що /$м^н$ хто/ вмі́є ла́годити ◊, умі́лий л., з-й ♦, $п^к$ зла́гідний, поми́рливий, злагідли́-, несварли́-, згі́дли-, посту́пли-, арті́льний, товари́ський.
УЖИ́ВЧИВЫЙ злагідли́вий + **уживающийся** .
У́ЖИНАТЬ вече́ряти;
–й що /$м^н$ хто/ вече́ря, зви́клий ♦, р-й по♦, за́*(йнятий)* вече́рею, © вече́рявши.
УЗАКО́НИВАТЬ узако́нювати, $к^н$ леґалізу-;
–й що /$м^н$ хто/ узако́нює ◊, з-й узако́нити, для узако́нення, за́йнятий -ям, узако́нювач, $п^к$ = %;
-йся/-ый узако́нюваний, леґалізо́-.
УЗДА́ $м^н$ вуди́ла, *п.* шо́ри; & гнузде́чка, вузде́чка.
У́ЗЕЛ *(на мотузку)* ґудзь.
УЗЕЛКО́ВЫЙ вузличко́вий, ву́зликовий.
У́ЗКИЙ & вузю́сінький.

УЗЛОВА́ТЫЙ *о*[к] ґудзюва́тий, вузла́стий.
УЗЛОВИ́ДНЫЙ ґудзюва́тий, брунькува́- + УЗЕЛКОВЫЙ.
УЗНАВА́ТЬ дізнава́тися, дові́дува-, *о*[к] дошу́кува-, прочува́ти, пронюхува-, *(кого)* пізнава́ти, ідентифікува́- /*д*[к] з-/; **у. о** ***чём*** розві́дуватися про *що*; **-на́в о** ***чём*** *фр* на ві́стку про *що*;
--й 1. що /*м*[н] хто/ дізна́ється ◊, р-**й** /ціка́вий/ дізна́тися, зви́клий ♦, дізнаве́ць, 2. що пізнає́ ◊, покли́каний пізна́ти, на́вчений пізнава́-, *п*[к] пізнава́льний; **-й око́льным путём** з-**й** пронюхa-;
УЗНА́ТЬ *фр* прозна́ти ◊, *(від кого)* почу́-, *(самому)* поба́чи- ◊;
-вший Ø;
-йся/-ый 1. що /*м*[н] хто/ стає́ відо́мим ◊, дізна́ваний, відкри́- /роз-/, *п*[к] відо́мий з *чого*, 2. пізна́ваний, *п*[к] пізнава́н- /у-/.
У́ЗНИЧЕСКИЙ *о*[к] в'я́зенський.
УЗО́РЫ *(на матерії)* квітки́.
УЗУРПИ́РОВАТЬ *(владу)* перебира́ти собі́;
--й що /*м*[н] хто/ узурп/у́є, з-**й** узурпува́ти, за́йня́тий узурпа́цією, узурпа́тор, *п*[к] ~а́торський;
-йся/-ый узурпо́ваний.
У́ЗЫ *фр* тене́та [**освободи́ться от уз** порва́ти т.]; **у. Гимене́я** пу́та Гімене́я; **у. дру́жбы** дру́жні зв'язки́, бра́тні стосу́нки.
У́ЙМА *фр* мо́ре [**у. наро́да** м. людей́, людське́ м.], *(чого)* го́ри.
УКА́З *і*[с] універса́л; **издаи у.** ви́дано ука́з.
УКАЗА́НИЕ: (**наводя́щее**) **у.** на́від.
УКАЗА́ТЕЛЬ *(на шляху)* знак.
УКАЗА́ТЕЛЬНЫЙ: у. столб дороговка́з, вказі́вка.
УКА́ЗКА *(для поліції)* на́від.
УКА́ЗЧИК *о*[к] ука́з [**ты мне не у.** ти мені́ не у.].
УКА́ЗЫВАТЬ *(на мороз)* пока́зувати, *(на хиби)* зверта́- ува́гу, *(як діяти)* повча́-, научa-, поя́снюва-, *(літературу)* рекомендува́-, *(дату)* назива́-; **у. на** свідчи- про [**акце́нт -ал на образова́ние** акце́нт -ив про осві́ту]; **у. а́дрес** зазнача́- адре́су; **у. доро́гу** *(нащадкам)* стели́- /простеля́-/ шлях; **у. на** *кого*, кива́- на [Іва́н кива́є на Петра́];
--й/-у́ющий що /*м*[н] хто/ вка́зує ◊, зви́клий /с-и/ вка́зува-, з[м]-**й** вказа́-, ука́жчик, *(річ)* дороговка́з, вказі́вка, пока́жчик, показни́к, і́ндекс, знак, *т.* індика́тор, *п*[к] вказівни́й, настано́вчий, дороговка́зний, *т.* індика́тор- + %, *о.* де зазна́чено; **-й** ***кому*** вказівни́й для *кого*; **-й а́дрес** © із зазна́ченням адре́си; **-й доро́гу /путь/** (*як*) дороговка́з для, *п*[к] дороговка́зний для; **-й на** ***что*** що сві́дчить про, сві́док *чого* [**-й на броже́ние** с. броді́ння], © як сві́дчення *чого*; **-й** ***кому*** **на ме́сто** з-**й** присади́- *кого*; **-й на недоста́тки** з[м]-**й** вказа́- на хи́би; **-й срок** ***чего*** де зазна́чено да́ту *чого*;
УКАЗА́ТЬ: у. иа две́ри показа́ти, де порі́г, *з.* попроси́- на ви́ступці;
-вший Ø;
УКА́ЗЫВАТЬСЯ: -алось вка́зувано ◊;
-йся/-ый ука́зуваний /по-/, зазна́чу-, зага́ду-, нака́зу-, поя́сню-, рекомендо́-.
УКА́КИВАТЬСЯ; УКА́КАТЬСЯ *в. е*[в] пусти́ти сиро́ватку.
УКА́ЛЫВАТЬ *о*[к] коло́ти, *п*[ф] штрик;
--й = колющий;
-йся/-ый ко́лотий, шпи́ганий, штри́ка-;
УКОЛО́ТЬ *о*[к] ушпигнути ◊; **у. в** (**са́мое**) **се́рдце** урази́- *(аж)* у се́рце, (*різону́- по се́рцю*);
-вший Ø.
УКА́ТЫВАТЬ *(шлях)* тору/ва́ти, *(куди)* відко́чу-;
--й 1. що /*м*[н] хто/ ~є, зви́клий ♦, з-**й** у♦, для ~ва́ння, за́йня́тий -ям, *п*[к] = %, 2. що відко́чує ◊, з-**й** відкоти́-, *(на чім)* з-**й** покоти́- /дмухну́-, махну́-/;
-йся/-ый 1. уко́чуваний /на-/, торо-, уторо́ву-, ука́чу-, котко́-, прико́чу-, запрото́рю-, 2. ко́чений, зако́чува- /від-/;
УКАТА́ТЬ: -а́ли Си́вку круты́е го́рки був кінь, та з'їздився, був голосо́к, та по́зички з'їли;
-вший Ø;
УКА́ТАННЫЙ *(- фразу)* ука́чаний; ◊.
УКА́ЧИВАТЬ *(дитя)* заколи́сувати, присипля́-, *(на судні)* *о*[к] змо́рюва- хи́тави́цею /хи́танкою/;
--й що /*м*[н] хто/ заколи́сує /*на морі* захи́т-/ ◊, зви́клий ♦, з-**й** заколиса́-, *п*[к] заколи́сливий + %;
-йся/-ый заколи́с[х]уваний, *(на морі)* захи́ту-, змо́рю- хи́тави́цею /хи́танкою/.
УКЛА́Д *(суспільний)* *о*[к] лад, форма́ція.
УКЛА́ДЧИК *т.що*[к] уклада́ч.
УКЛА́ДЫВАТЬ уклада́ти; **у. ве́щи** (**в чемода́н**) пакува́тися;
--й що /*м*[н] хто/ кладе́ ◊, зви́клий ♦, покли́ка- укла́с-, уклада́ч, уклада́льник, *п*[к] укла́дливий + %;
УКЛА́ДЫВАТЬСЯ[1] /*д*[к] **УЛОЖИ́-/: не у. в созна́нии** не держа́тися голови́; **э́то ие -ается в голове́** *г.* це не до поду́мання;
-йся[1]**/-ый** кла́дений, уклада́- /с-, ви-, об-/, умі́щува-; **-я** що вклада́ється ◊, з-**й** вмісти́тися, укла́дистий; **не -я** (**в ра́мки**) нез-**й** вмісти́- (в ме́жах);
УЛОЖИ́ТЬСЯ: у. во ***что*** *фр* потягну́ти на [**текст -ится в лист** текст -гне на а́ркуш]; **не -ется в голове́** не пото́впиться в голові;
УКЛА́ДЫВАТЬСЯ[2] /*д*[к] **УЛЕ́ЧЬСЯ**/ ляга́ти; **у. спать** іти́ спа́ти, іти́ /готува́тися/ до сну;
-йся[2] що /*м*[н] хто/ ляга́ ◊, зви́клий ♦, гото́вий ляги́; **-я спать** гото́вий іти́ спа́-; ± УЛЕГАТЬСЯ; **не -я** невкла́дистий, невбга́нний;
УЛЕ́ЧЬСЯ *(спати)* *о*[к] покла́стися ◊;
-ёгшийся Ø; *(- бурю)* > УЛЕГАТЬСЯ.
УКЛО́Н *о*[к] спад; **у. вниз** схил, спа́дистий тере́н; **под у.** *(котитися)* з гори́, схи́лом /спа́дистим тере́ном/ вниз.
УКЛОНОМЕ́Р схиломі́р.
УКЛО́НЧИВО *р*[к] ухи́листо, ухи́льчиво.
УКЛОНЯ́ТЬСЯ *о*[к] огина́тися, *(од праці)* відми́-

кувати; **у. в сто́рону** збо́чува-; **у. от** *чего* відвиха́тися від [**у. от уда́ра** в. від уда́ру]; **у. от исполие́ния обя́занностей** *о.* тіка́ти в кущі;

-йся що /*м*^н^ хто/ відхиля́ється ◊, відхи́люваний, відве́рта-, збо́чува-, з-й відхили́тися, ухи́льник, *п*^к^ ухи́льний /-истий/, уни́кливий, *р*^к^ ухи́льчи-; **-я от ку́рса** збо́чивши (з ку́рсу); **-я от отве́та** уника́ючи відповіді; **-я от рабо́ты** = **увиливающий**; **-я от уда́ра** з-й відверну́ти уда́р, відверну́вши у́.;

УКЛОНИ́ТЬСЯ *(од удару)* відвихну́тися ◊, *(од теми)* відтягну́-;

-вшийся Ø.

УКОКО́ШИТЬ *д*^к^ *г.* кро́пнути, закатру́пи-.

УКО́Л *о.* штрик, *м*^а^ впо́рскнення, *г.* за́штрик.

УКОМПЛЕКТО́ВЫВАТЬ *о*^к^ попо́внювати;

--й = комплектующий + *і.* попо́внювач;

-ый комлекто́ваний, попо́вню-;

УКОМПЛЕКТОВА́ТЬ зібра́ти в одно́ ◊;

--й = комплектующий.

УКО́Р: в у. *кому ф.* по но́сі *кому.*

УКОРА́ЧИВАНИЕ *о*^к^ коро́чення.

УКОРА́ЧИВАТЬ *о*^к^ коротити, прикоро́ч/ува- /с-, під-/; **у. шаг** сти́шува- крок;

--й що /*м*^к^ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й при♦, ~увач /с-, в-/, *п*^к^ = %; **-й жизнь** *кому* гото́вий зба́вивік(у); **-й путь** з-й с♦ шлях; **-й срок** рі́шений с♦ те́рмін /реченець/; **-й хвост** з-й укрути́- хвоста́; **-й шаг** сти́шуючи крок; **-й язы́к** з-й заткну́- рот;

-йся/-ый скоро́чуваний /при-, під-, в-/, пристру́ню-, угамо́ву-, прибо́рку-;

УКОРОТИ́ТЬ *о*^к^ підкоротити ◊.

УКОРЕНЯ́ТЬ закорі́нювати;

--й що /*м*^н^ хто/ закорі́нює +, зви́клий /охо́чий/ ♦, з-й закорени́-, закорі́нювач, *п*^к^ = %;

♦♦♦СЯ розакорі́нюватися /за-/, корени́-, пуска́ти ко́рені /-інці, па́ростки/, вроста́- в ґрунт, *о*^к^ корені́-;

-йся/- закорі́нюваний /роз-/; **-я** що закорі́нюється, щора́з більше закорі́нений, *п*^к^ /*кущ*/ чіпки́й, /*обряд*/ цупки́й;

УКОРЕНИ́ТЬСЯ загнізди́тися, зая́кор- /роз-/ ◊, *о.* врости́ корі́нням /у ґрунт/, *ж*^м^ вглиби́тися;

-вший(ся) Ø; **-я** закорі́нений, зая́кор-, загнізджений-, *г.* вте́ртий, *п*^к^ стокорі́нний, *(обряд)* цупки́й.

УКОРИ́ЗНЕННО *о.* хита́ючи голово́ю.

УКОРЯ́ТЬ кори́ти, випіка́- о́чі, *(чим) д.* витика́що [*н.* бідність], *ж*^м^ *(кому* чим*)* довбти́ о́чі;

--й = упрекаю-; **-й недо́брым сло́вом** доріка́ючи лихи́м сло́вом.

УКРА́ДКОЙ *о.* мов зло́дій.

УКРАША́ТЬ прикраша́ти, розцяцько́вува-, додава́- краси́, *г.* удекоро́ву-, *(квітами)* розквітчу--; **у. жизнь** *о*^к^ уприє́мню- життя́;

-й що /*м*^н^ хто/ прикраша́ ◊, зви́клий /© с-и/ ♦, покли́каний прикра́си-, за́йнятий прикраша́нням, оздо́блювач, заквітчу-, *п*^к^ *р*^к^ оздо́бчий + %;

-йся/-ый прикра́шуваний, оздо́блю-, цяцько́-, заквітчу-, закоси́чу-, замаю-;

УКРА́ШЕННЫЙ *г.* удекоро́ваний; ◊; **у. же́мчугом** оперло́-; **у. резьбо́й** обкарбо́-, пообрі́зьблю-.

УКРАШЕ́НИЕ *о*^к^ мальо́ванка;

УКРАШЕ́НИЯ *о*^к^ здо́блення.

УКРЕПИ́ТЕЛЬНЫЙ *(мур)* фортифікаці́йний.

УКРЕПЛЕ́НИЕ *в*^й^ фортифіка́ція, *(духу)* змі́цнення.

УКРЕПЛЯ́ТЬ міцни́ти, змі́цн/юва-, скрі́плю-, кріпи́ти, *в*^й^ фортифікува́-; **у. дух** змі́цню- дух;

--й що /*м*^н^ хто/ ~ює ◊, зви́клий ♦, покли́каний з♦, для ~ення, за́йнятий -ям, *п*^к^ фортифікаці́й- + %, /*напій*/ покріпу́щий, бадьору́-, *с*^к^ -кріпчий [**-й пески́** піскокрі́пчий]; **-й дру́жбу** з-й з♦ дру́жбу, для ~ення дру́жби; **-й здоро́вье** покріпу́щий, *г.* здорове́льний; -ее **(сре́дство)** покріпу́щий /бадьору́-, тоні́чний/ за́сіб, тоніза́тор;

УКРЕПИ́ТЬ: да -ит Госпо́дь Ваш дух хай Госпо́дь кріпить Вас на ду́сі;

УКРЕПЛЯ́ТЬСЯ міцні́ти ◊;

-йся/-ый змі́цнюваний, скрі́плю- /при-, за-, у-/; **-я** щора́з міцні́ший;

УКРЕПИ́ТЬСЯ вби́тися в си́лу ◊; **у. во мне́нии** укріпи́тися на ду́мці, дотри́мува- ду́мки;

-вший(ся) Ø; **-я** змі́цні́лий, змі́цнений, скрі́пле-;

УКРЕПЛЁННЫЙ фортифіко́ваний ◊ → **-ый.**

УКРО́МНЫЙ: -ое месте́чко затишне́ньке мі́сце.

УКРОТИ́ТЕЛЬ *(звірів)* муштрува́льник.

УКРОЩА́ТЬ прибо́рк/увати, бо́рка-, ко́ськ-, *(звірів)* муштрува́-, дресирува́-;

--й що /*м*^н^ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й прибо́рка-, за́йнятий бо́рканням, прибо́ркувач ◊ → **-ый**, муштруа́льник, *п*^к^ муштрува́льний + %;

-йся/-ый бо́рканий, ко́ська-, прибо́ркува-, уко́ську-, угамо́ву-, упоко́рю-, муштро́-;

УКРОТИ́ТЬ ускромни́ти, підтя́- /облама́-/ кри́ла, скрути́- ро́ги ◊, *(стихію)* загнузда́-;

УКРОЩЁННЫЙ приборканий ◊, *о́* хоч круг пальця обвива́й *кого.*

УКРОЩЕ́НИЕ: у. строптиво́й прибо́ркання норовли́вої /непокі́рної/.

УКРУПНЕ́НИЕ *р*^к^ розбі́льшення.

УКРУПНЯ́ТЬ *о*^к^ побі́льшувати, *р*^к^ /роз-/;

--й що /*м*^н^ хто/ побі́льшує ◊, для розбі́льшення, за́йнятий -ям, зви́клий ♦, з-й розбі́льши-, побі́льшувач /роз-/, *п*^к^ = %;

-йся/-ый збі́льшуваний /по-, роз-/.

УКРЫВА́ТЕЛЬ *о*^к^ переде́ржувач.

УКРЫВА́ТЕЛЬСТВО *о*^к^ перехо́в(ок), *(втікача)* переде́рж(ув)ання.

УКРЫВА́ТЬ покрив/а́ти, *(втікача)* переде́ржу-;

--й 1. що /*м*^н^ хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, покрива́ч /на-/, *п*^к^ = %, 2. що хова́ ◊, з-й прихова́-, схи́льний прихо́вува-, прихо́вувач /пере-/, переде́ржу-, *п*^к^ перехо́вувальний + %, © прихо́вуючи;

-йся/-ый 1. покри́ваний /на-, у-/, 2. хо́ва-, захо́-

ву- /при-, пере-/, передéржу-, *і.* перехóванець;
УКРЫВА́ТЬСЯ не виявля́тися назóвні ◊;
УКРЫ́ТЬСЯ: у. **звёздами** *(- небо)* зазорíти; ◊;
-вший(ся) Ø; **-я** схóваний /за-, при-, пере-/, причáє-, передéржа-, схóванець.
УКУ́ТЫВАТЬ *(димом)* оповивáти, обволíка-, *(хмарами)* затягá-;
–й 1. **закутывающий**, 2. що оповивá ◊, $n^к$ = %, © оповивáючи, с-и ♦, *о.* мов пеленá;
-йся/-ый 1. **закутываемый**, 2. оповúваний, огóрта-, обволíка-, затя́га-;
ПО♦♦♦СЯ позамóтуватися, пообвивá- ◊.
УЛА́ВЛИВАТЬ *(думку)* вгáдувати, розпізнавá-, *(рух)* фіксувá-, *(звуки /з безлічі/)* розслухá-;
–й що /$м^н$ хто/ лóвить ◊, з-й спіймáти, нáвче- ♦, ловéць, улóвлювач, розпізнáвáч, $n^к$ розпізнáвчий + %, *о.* мáючи хист ♦, $c^к$ -лов [**-й звýки** звуколóв]; **-й взгляд** схопúвши пóгляд; **-й зáпах** з-й відчý- зáпах; **-й звук** *(з безлічі)* розслухáч, $n^к$ розслухóвий; **-й момéнт** з-й вúбра- момéнт; **-й смысл** з-й ухопú- зміст /суть, сенс/;
УЛОВИ́ТЬ впіймáти, *(звук)* почý-, *(час)* вúбра-;
-и́мый помíтний, лéгко влóвлюва- /+ *всі* **-ый**/;
-йся/-ый лóвлений, улóвлюва-, схóплю-, відчý-, розпізнá-, розслýху-; **едвá -ый** *(звук)* (мáйже) безшелéсний.
УЛА́ЖИВАНИЕ $о^к$ залáгодження.
УЛА́ЖИВАТЬ ладнáти, давá- рáду *чому*, полáгоджу- /за-/, $р^к$ залáднува-;
–й що /$м^н$ хто/ ~á ◊, звúклий ♦, з-й за♦, залáгоджувач, ~áч, лáгодич, $n^к$ лáгодливий, $ф^р$ злагідлú-;
УЛА́ДИТЬ ви♦ ◊; у. *что* дá- рáду *чому*;
-йся/-ый лáгоджений, залáгоджува- /по-/, залáдну- /у-/.
УЛА́МЫВАТЬ: –й/-ый 1. **уговаривающий/-ый**, 2. **обламывающий/-ый**;
УЛОМА́ТЬ *(кого) д.* умýчити ◊.
УЛЕГА́ТЬСЯ *(- бурю)* ущухáти, стихá- /за-/, вгамóвуватися; **не у.** колотúтися дáлі [**стрáсти не -гáлись** і дáлі колотúлося];
-йся 1. **укладывающи́й**[2], 2. що ущухá ◊, © с-и ♦; **рéки не -ихся страстéй** колотлúві ріки жагú;
УЛЕ́ЧЬСЯ *(- пасії)* вúшуміти, $р^к$ відколотí-, відколотúтися, $н^о$ утрусú- [**-я́жется** утрýситься]; **когдá уля́гутся стрáсти** колú зíйде шум /шумовúння, пíна/, колú відколóтиться;
-ёгшийся вúшумілий, ущýх-, стúх- /за-/, $р^к$ відколотí-, Ø.
УЛЕПЁТЫВАТЬ дрáпати, мáза- п'я́ти сáлом, давá- хóду, брá- нóги на плéчі, чкýри-, $ж^н$ нарізá-;
–й що /$м^н$ хто/ дрáпа ◊, мeткий /с-и/ ♦, р-й дременý-, © поклáвшися на нóги, ± УДИРАТЬ.
УЛЕТА́ТЬ відліт/áти, летí-, *(- час)* минá-;
–й 1. що /$м^н$ хто/ ~á ◊, с-и ♦, з-й відлéті-, ~аний, літýн, 2. що минá , $n^к$ → ПРЕХОДЯЩИЙ.
УЛЕТУ́ЧИВАТЬСЯ вивітрюватися, випарóвувати, зникá- як кáмфорá, *(з думки)* вилітá-;
-йся що випарóвує ◊, випарóвуваний, вивітрю-, з-й вúвітритися, $n^к$ леткúй; **-я из головы́** нетривкúй у пáм'яті; **-я из пáмяти** забýваний;
УЛЕТУ́ЧИТЬСЯ заповíтритися ◊, *(з хати)* замéс-, вúнес-, відлúнути, $ж^н$ злиня́-; **-учься!** згинь-пропадú!;
-вшийся вúвітрений, вúпарува-, *п.* розтáлий, знúк-, щéз-, Ø.
УЛИЗНУ́ТЬ > ЛИЗАТИ.
УЛИ́КА $ф^р$ пéвна прикмéта; **живáя у.** (наóчний, живúй) свідок.
УЛИ́ТА: У. éдет, когдá-то бýдет $о^к$ надíявся дід на обід, та без вечéрі спáти ліг.
УЛИ́ТКА $о^к$ п'явýшник.
УЛИТКООБРА́ЗНЫЙ слимакувáтий.
У́ЛИЦА: житель -цы вуличáнин.
УЛИЧА́ТЬ викрив/áти, *з.* впізнавá-; **у. в преступлéнии** *кого* вивóди- на чúсту вóду *кого*, ♦ *чий* злóчин, ловú- /$д^к$ спіймá-/ на гаря́чому /на злóчині/ *кого*, довóди- злóчин *кому*;
–й що /$м^н$ хто/ ~á ◊, нáвчений ♦, з-й /поклúка-/ вúкри-, зáйнятий викриття́м, викривáч, $n^к$ доказóвий, викривáль-, винувá-, ©;
-йся/-ый лóвлений, ~а-, винувáче-, звинувáчува-, $n^к$ викривнúй;
УЛИЧЁННЫЙ $о^к$ вúведений на чúсту вóду; **он -чён в** *чём* йогó вúкрито в *чому*.
У́ЛИЧНЫЙ: -ая жéнщина вýличниця.
УЛО́В $о^к$ вúлов, *д.* полóв.
УЛО́ВКА $о^к$ манéвр, $ф^р$ фóртель.
УЛОВЧИ́ТЬСЯ > ИЗЛОВЧИТЬСЯ.
УЛУЧА́ТЬ *(хвильку)* $ф^р$ уривáти;
–й врéмя з-й знайтú час;
УЛУЧИ́ТЬ: **у. врéмя** спобíгти годúну; ◊;
-вший врéмя Ø.
УЛУЧША́ТЬ покрáщувати, удосконáлю-, *(показники)* підвúщу-, *(стосунки)* удобродýшню-;
–й що /$м^н$ хто/ покрáщує ◊, звúклий /с-и/ ♦, з-й полíпши-, полíпшувач, покрáщу-, $n^к$ = %;
♦♦♦СЯ ітú на крáще /лíпше/, лíпша-, крáща- ◊;
-йся/-ый полíпшуваний, покрáщу-, удосконáлю-, підвúщу-, щорáз лíпший /досконáлі-, крáщ-/;
УЛУЧШЕ́НИЕ: наступúло у. у *них* покрáщало *їм*.
УЛЫБА́НИЕ $к^н$ усміхáння.
УЛЫБА́ТЬСЯ усміхáтися, *о.* розпливá- в ýсміщі, *(- дорогу /кому/)* пáхнути, світú-, *р.* посмíхуватися; **крúво у.** кúсло всміхá-; **-áется** світить [**э́то мне не -áется** це мені не світить];
-йся що /$м^н$ хто/ ~áється ◊, звúклий ♦, усміхнений, опромí- ýсміхом, $n^к$ усміхáстий, *о.* з ýсміхом (на устáх); **кúсло /кóсо, крúво, вы́нужденно/ -йся** з кúслим /кривúм, вúмушен-/ ýсміхом; **-я до ушéй** з ýсміхом на все облúччя /$з^н$ пíку/; **-я (одними) глазáми** з ~ом (лишé) в очáх;
УЛЫБНУ́ТЬСЯ *(- щастя)* заблúснути; ◊; **у. в**

отве́т відсміхну́тися; **-у́лась сла́ва** зазоріла сла́ва; **-у́лось сча́стье** *кому* розви́днилося *кому*; **-вшийся** усміхнений, Ø.
УЛЫ́БКА & у́смішечка /по́-/.
УЛЬТРАФИОЛЕ́ТОВЫЙ ультрафіялковий.
УЛЮЛЮ́КАТЬ тю́кати, *г.* гулю́кати;
--й що /$м^н$ хто/ тю́кає ◊, зви́клий ♦, з-й за♦, з тю́канням на уста́х, з ди́ким тю́канням;
ЗАУЛЮЛЮ́КАТЬ $о^к$ загулю́кати ◊.
УМ $ф^р$ голова́ [**лу́чшие умы́ о́бщества** кра́щі -ви суспі́льства]; **недю́жинный ум** семиро́зум; **ум за ра́зум зашёл** *кому* заверну́ло в голові; **что на ум взбредёт** $о^к$ що наве́рнеться на язи́к; **ума́ не приложу́** $о^к$ ро́зуму не приберу́; **ума́ пала́та** ро́зуму пала́та; **ума́ пала́та у** *кого* всі розуми́ поїв /великорозу́мний/ *хто*; **с ума́ не идёт** з ду́мки не схо́дить; **с ума́ сойти!** уме́рти!, умре́ш!; **быть без ума́ от** *кого* умира́- /пропада́-/ за *ким*, сліпма́ упада́- ко́ло *кого*; **не то на уме́ у** *кого* не те в голові *кому*; **в здра́вом уме́ и твёрдой па́мяти** в до́брій па́м'яті і при ро́зумі; **себе́ на уме́** $п^к$ потайни́й, хи́трий, $п^{-о}$ хоч дурни́й, та хи́трий, *о.* не ду́рень, *р.* собі на умі; **не в своём уме́** не при ро́зумі; **умо́м** > УМОМ; **уму́ непостижи́мо** не вклада́ється в голові; **уму́ непостижи́мые ве́щи** несосвіте́нні /*г.* несотворе́-/ ре́чі; **в своём ли ты уме́?** що ти собі ду́маєш?;
УМО́М на ро́зум [**после́дний у.** останній на ро́зум].
УМА́ИВАТЬ замо́р/ювати, заму́чу-, $д^к$ ухе́ка-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, зви́клий ♦, з-й ухе́ка-, замо́рювач, $п^к$ = %; ±/+ **изнуряющий**;
-йся морений, замо́рюва-, заму́чу-, $о^к$ ухе́ку-.
УМАЛЕ́НИЕ: у. досто́инства прини́ження гі́дности, *с.* упослі́дже-.
УМА́ЛЧИВАТЬ замо́вчувати, мовча́-, не каза́-;
--й що /$м^н$ хто/ замо́вчує ◊, зви́клий ♦, з-й замо́вча-, замо́вчувач, мовчу́н, $п^к$ = %;
-йся/-ый замо́вчуваний, не говоре-.
УМАЛЯ́ТЬ приме́нш/увати; **у. досто́инство** *чьё* $о^к$ упослі́джувати *кого*; **не у. досто́инства** висо́ко трима́- ма́рку; **ниче́м не -я́ет** *кого* нічо́го не віднімає *кому*;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, з-й ~ити, схи́ль- ♦, $п^к$ = %; **-й досто́инство** з-й упосліди-. принизи- гі́дність, упослі́джувач;
-ый приме́ншуваний, прини́жу-;
УМАЛЯ́ТЬСЯ малі́ти ◊;
УМА́ЛИ́ТЬСЯ змалі́ти ◊.
УМА́СЛИВАТЬ уле́щувати, задо́бр/юва, годи́- як боля́чці *кому*;
--й що /$м^н$ хто/ уле́щує ◊, зви́клий ♦, з-й ~и́-, ~ювач, підхлі́бник, $п^к$ уле́сливий /під-/, підхлі́б- + %;
-йся/-ый задо́брюваний, уле́щу-, уласка́влю-;
-я *(- очі)* блиску́чий, масний;
УМА́СЛИТЬ *(улестити)* підхлі́бити ◊.
УМА́ТЫВАТЬ *(працею)* замо́рювати, забира́ всі си́ли у, *(ногами)* дава́- дра́ла;
--й 1. що /$м^н$ хто/ вимо́тує ◊, зви́клий ♦, з-й замори́-, $п^к$ висна́жливий, сто́мли- + %, 2. що дра́па, зви́клий /с-и/ дра́пати;
-йся/-ый 1. замо́рюваний, вимо́ту-, висна́жу-, вимо́рю-, знеси́лю-; **-я**^{2} = **--й**^{2}.
УМА́ЩИВАТЬСЯ; УМОСТИ́ТЬ- $о^к$ втули́тися.
УМЕ́ЛЫЙ $о^к$ тяму́щий, практико́ваний.
УМЕ́НИЕ: у. добыва́ть здобичливість.
УМЕНЬША́ТЬ зме́нш/увати, *(темп)* сти́шу-, сповільню-, *(плату)* зни́жу-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й зме́нши-, зме́ншувач, $п^к$ зме́ншувальний, зни́жу- + %;
♦♦♦СЯ іти́ на спад, спада́- ◊, $ф^р$ дрібні́-, потаха́-;
-йся/-ый ~уваний /при-/, стишу-, сповільню-, зни́жу-; **-я** с-и іти́ на спад, з-й ~итися, щора́з ме́нший; **-я с уменьше́нием** *чего* ~уваний у мі́ру ~ення *чого*;
УМЕ́НЬШИТЬСЯ $о^к$ змалі́ти ◊;
-вший(ся) Ø; **-я** ~ений /при-/, здрібні́лий, змалі́-.
УМЕНЬШЕ́НИЕ $о^к$ спад, спада́ння.
УМЕ́РЕННО $ф^р$ по-Бо́жому.
УМЕ́РЕННЫЙ *г.* безпереса́дний.
УМЕРТВЛЯ́ТЬ мертв/и́ти, присипля́- на смерть;
--й що /$м^н$ хто/ ~и́ть ◊, зви́клий ♦, з-й у♦, $п^к$ мертво́т-, душогу́б-, уби́вчий; **-й плоть** $п^о$ тілобо́р-;
-йся/-ый уби́ваний, присипля́- на с.
УМЕРЯ́ТЬ стри́му/вати, *(апетит)* обме́жу-;
--й що /$м^н$ хто/ ~є ◊, зви́клий ♦, з-й стри́ма-, ~вач, зде́ржу-, $п^к$ = %; **-й аппети́т** з-й обме́жи- апети́т; **-й боль** з-й поле́гши- біль; **-й гнев** © ~ючи гнів; **-й тре́бования** $з^г$-й зме́нши- вимо́ги; **-й шаг** © сти́шуючи крок;
УМЕ́РИТЬ: у. проявле́ние *чего* [*н.* **тщесла́вия**] **у** *кого* підбо́ркати *які* [*н.* славолю́бні] кри́ла *кому*; **у. пыл** *чей* прити́ши- /присади́-/ *кого*; **у. свой пыл** осі́стися; **у. шаг** $о^к$ прити́шити крок;
-йся/-ый стри́муваний, зде́ржу-, зме́ншу- /по-/, обме́жу-, угамо́ву-, сти́шу-, поле́гшу-.
УМЕ́СТНЫЙ $о^к$ відповідний [**в -ое вре́мя** у в. час].
УМЕ́ТЬ *(викласти)* ма́ти хист, *(зробити)* могти́; **у. подойти́** зна́-, з яко́го бо́ку зайти́;
--й що /$м^н$ хто/ вміє ◊, наді́лений умі́нням /хи́стом/, умі́йко, $п^к$ умі́лий, з-й, спромо́ж- [**-й описа́ть** з. /с./ описа́ти], на́вчений [**-й шить** н. шити], *о.* з умі́нням, © ма́ючи хист; **не -й** неумі́йко, без умі́ння; **-й всё** зда́лий на все, всезді́бний, всевмі́лий; **-й выходи́ть /на- вы́ход/ из положе́ния** пора́дливий, зара́дний; **-й добыва́ть /охо́тничь-/** здоби́чливий; **-й лови́ть** *(кіт)* лову́чий;
СУМЕ́ТЬ $о^к$ змогти́, вда́-, здола́-; **с. доби́ться** ви́говорити собі [**-е́л д. пра́ва** -ив с. пра́во];
-вший змі́гший, Ø; ± УДОСУ́ЖИТЬСЯ.
УМИЛИ́ТЕЛЬНЫЙ $ф^р$ сентимента́льний.
УМИЛОСТИВЛЯ́ТЬ уласка́вл/ювати, заго́джу-;

--й що /м^н хто/ ~юе ◊, звиклий ♦, з-й загоди-, у-ласкáвлювач, п^к милосердний, с^к загоди-;

УМИ́ЛОСТИВИТЬ загодити, умилосéрди- ◊;

-вший Ø.

УМИЛЯ́ТЬ розчýлювати, *(зір)* розніжу-;

--й що /м^н хто/ розчýлює ◊, звиклий ♦, з-й роз-чýли-, розчýлювач, зворýшу-, п^к зворýшливий, солóдкий, ми́лий, при́ємний, *р.* рéвний;

УМИЛЯ́ТЬСЯ тáнути ◊;

-йся зворýшуваний, розчýлю-, розніжу-, готóв-ий розтáнути.

УМИНА́ТЬ м'я́ти, *(їжу)* наминá-, трощи́-, тере-би́-, затирá-, укýтува-;

--й що /м^н хто/ уминá ◊, звиклий ♦, з-й у♦;

-йся/-ый м'я́тий, *р.* уми́на- /роз-, при-/, *(- їжу)* укýтуваний, трóще-, терéбле-, зати́ра-.

УМИРА́ТЬ вмир/áти, о^к ітú на той світ, мéр-, ля-гá- в зéмлю /моги́лу, я́му/, прощáтися зі світом, у^р відхóдити (у зáсвіти /за межý/), *(на порозі смерти)* пря́с- на тонкý /остáнню/ (ни́тку), ди́-ха- на лáдан, грóші одкáзува-, *(з нудьги)* пропа-дá-; **у. за** ***что*** віддавá- дýшу за; **у. за** ***кем*** упадá-за *ким*; **у. со́ смеху** лягá- зо сміху, розсідáтися від сміху;

--й що /м^н хто/ ~á ◊, поки́нутий ♦, прирéчений вмéр-, готóвий спочи́- навіки, мáйже мрець /труп/, п^к умирýщий, мрý-, напівмéртвий, смер-тéнний, /*хорий*/ агоній-, у^р смéрт-, тлін-, при́с-мерт-, п^о притрýн-, (вже) на Бóжій дорóзі /по-стéлі/, в обíймах смéрти, вже на відхóді, © пé-ред смéртю; & і^с співмрущий /живи́й супýтник мерця́/; **-й класс** прирéчений клас; **не -й** безс-мертний, невмирýщий, вічноживи́й, невмирáка;

УМЕРЕ́ТЬ опрягти́ся ◊, зійти́ в моги́лу, піти́ в сирý зéмлю /з життя́/, відки́ну- копи́та, лягти́ в гріб, спочи́- навіки, наложи́- душéю, скінчи́-свої дні, відійти́ у вічність /в лóно Авраáмове/, у^р перейти́ за пруг вічности, перенéстися у Бóжі зáсвіти /у Бóжу вічність, у світ Бóжого цáрства, у той світ, в и́нші світи́/, *ф.* віддáти кінці /Бó-гові дýшу/, скапýтитися, загнý-, *н. (з нетерп-цю, жалю +)* лýснути; **у. в заро́дыше** всóхну-на пні; **у. от кровоизлия́ния** зали́тися крóв'ю;

-ерший помéрлий /у-/, *к.* мéрлий, вже неживи́й /мéртвий, небіжчик/, зáбраний смéртю, *о.* тепéр у зáсвітах /на нéбі/, Ø; **-й насильственной /не-естéстве-/ смéртью** помéрлий не своéю смéртю.

УМИРОТВОРЯ́ТЬ втихоми́р/ювати, зами́рю-, *(бунт)* придýшу-, ф^р заспокóю-;

--й що /м^н хто/ ~юе ◊, звиклий /с-и/ ♦, з-й ути-хоми́ри-, утихоми́рювач, миротвóрець, у^р уми-ротвори́тель, п^к заспокíйливий, (у)тихоми́рли-, злагідли́-, миротвóрчий, /- *дію*/ блáгосний;

-йся/-ый умиротвóрюваний, утихоми́рю-, засп-окóю-, зами́рю-, придýшу-, п^к утихоми́рливий.

УМНЕ́ТЬ розумніш/ати, розумні- дохóди- до тя́-ми *кому*, набирáтися рóзуму;

--й що /м^н хто/ ~а, с-и ♦, щорáз розумніший;

ПОУМНЕ́ТЬ набрáтися рóзуму, дійти́ до тя́ми◊ ;

-вший порозумнілий, Ø.

У́МНИК і^р великорозýмний, хто всі розуми́ поїв.

У́МНИЦА о^к розумáка, розумій.

У́МНИЧАТЬ мудрувáти, вимудрóвува-, *(хитро)* хитрувá-, *(прожектувати)* вигáду-;

--й що /м^н хто/ мудрýе ◊, звиклий ♦, з-й ви́♦, розумáка, мудрагéль, п^к дýже розýмний, *о.* рó-зуму палáта, що всі розуми́ поїв.

УМНОЖА́ТЬ множити, *(А на Б)* перемнóжува-, *(маєтки)* примнóжу-;

--й що /м^н хто/ мнóжить ◊, з-й по♦, звиклий /с-и/ ♦, *м.* мнóжник, п^к = %;

-йся/-ый мнóжений, перемнóжува- /при-, по-/, збільшу-, поси́лю-.

У́МНЫЙ *о.* з клéпкою в голові; **о́чень у.** велико-розýмний; **ишь, како́й у.!** п^-о знайшóв дурни́х!;

-ые ре́чи золоті словá; **-ые ре́чи прия́тно и слу́шать** розýмна річ – душі потíха.

УМОЛА́ЧИВАТЬ молоти́ти, обмолóчува-;

--й що /м^н хто/ обмолóчує ◊, з-й на♦, звиклий ♦, молóтник, молоти́ль-, п^к = %, ± **молотящий**;

-йся/-ый молóчений, обмолóчува- /на-, ви-/.

УМОЛКА́ТЬ замовк/áти, мóвкну-; **не у.** гомоні́-;

--й що /м^н хто/ ~á ◊, с-и ♦, з^м-й ~ну-, щораз ти́хший /глух(і)-/, напівзамовклий, мáйже ~лий /*всі* **-кший**/, п^к угавýщий; **не -й** нестули́губа.

УМО́ЛКНУТЬ: -о́лкни! ти́хо будь!;

-кший замóвклий, зати́х-, сти́х-, ущýх-.

УМОЛЯ́ТЬ благáти, слізно /Христóм-Бóгом/ про-си́-; **у.** ***кого*** пáда- в нóги *кому* /на колíна пéред *ким*/; **умоля́ю** о^к ой [**не повтори моих ошибок, у. тебя, не п.!** не повтори моїх хиб, ой, не п.!];

--й що /м^н хто/ благá ◊, схильний ♦, *(тон)* спóв-не- благáнь, *о.* з благáнням на устáх, п^к благý-щий, слізний + %, © благáючи;

-ще благáльно, о^к наймолитóвніше;

-ый що йогó благáють ◊, мóлений, блáга-, слíз-но прóше-.

УМОПОМРАЧЕ́НИЕ о^к зáворот голови́; **до -ия** п^к до занýди.

УМОПОСТИГА́ЕМЫЙ достýпний рóзуму /ро-зумінню/.

УМО́РА, УМОРИ́ТЕЛЬНО умéрти! умрéш!

УМОРИ́ТЕЛЬНЫЙ умрéш яки́й.

УМОЩНЕ́НИЕ употýжнення, зміцнення.

УМОЩНЯ́ТЬ употýжн/ювати, зміцню-;

--й що /м^н хто/ ~юе, настáвлений ♦, покли́ка-/зг-й, готóвий/ употýжни-, п^к = %;

-ый употýжнюваний, зміцню-.

У́МСТВОВАТЬ: --й ∂> УМНИЧАТЬ.

УМУДРЯ́ТЬ роби́ти мýдрим, навчá-;

--й що /м^н хто/ рóбить мýдрим ◊, з-й навчи́ти;

-ый щорáз мудріший;

УМУДРЯ́ТЬСЯ примудря́тись, става́ти му́дрим, *(зробити)* спромага́тися, добира́ти хи́сту;
-йся 1. що стає́ му́дрим, щора́з мудрі́ший, 2. з-й знайти́ спо́сіб ◊, $п^к$ спромо́жний, з-й, го́д-, $ф^р$ винахі́дливий;

УМУДРИ́ТЬСЯ спромогти́ся, спрово́ри-, примудри́-, знайти́ спо́сіб, добра́- спо́собу /хи́сту/;

УМУДРЁННЫЙ: у. о́пытом $о^к$ спрактико́ваний, досві́дче-, *ф.* ко́ва- на всі чоти́ри.

УМЫВА́ЛКА $о^к$ ва́нна, *г.* лазни́чка.

УМЫВА́ТЬ ми́ти, обмива́- /ви-, в-/ *(росою)* зро́шу-; **у. ру́ки** *п.* відмежо́вуватися, зніма́ти з се́бе відповіда́льність, *о.* обтрі́пува- пі́р'ячко;
--й що /$м^н$ хто/ вмива́ ◊, зви́клий ♦, з-й у♦, за́йня́тий миття́м, $п^к$ = %, ± **моющий**; **-й ру́ки** р-й уми́- ру́ки, гото́вий відме́жува́тися /*д.* дистанціюва́-/, $п^к$ хатоскра́йній;
-йся/-ый ми́тий, уми́ваний /об-, ви-/;

УМЫ́ТЬ: у. ру́ки *д.* дистанціюва́тися від ◊.

У́МЫСЕЛ $о^к$ ро́змисел; **злой у́.** лихи́й на́мір; **с -ом** навми́сно, з ро́змислом.

УНАВО́ЖИВАТЬ угно́ювати, вно́си- до́брива;
--й що /$м^н$ хто/ угно́ює, зви́клий ♦, з-й угно́ї-, за́йня́тий угно́єнням, $п^к$ до́бривний, угно́юваль-;
-йся/-ый угно́юваний.

УНИВЕРСА́ЛЬНОСТЬ всесві́тність, зага́ль-.

УНИВЕРСА́ЛЬНЫЙ всесві́тній, вселюдський, зага́льний, *д.* усі́хній, $ф^р$ всеося́жний, всебі́ч-.

УНИЖА́ТЬ прини́ж/увати, $о^к$ упослі́джу-, унепова́жу-, *о.* витира́ти но́ги об *кого*;
--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й прини́зи-, прини́жувач, $п^к$ прини́зливий /обра́зли-, знева́жли-, упослі́дли-, гане́бний/ для *кого*; **-й досто́инство = умаляющий д.**;

УНИ́ЗИТЬ прини́зити, простели́- під ноги *їх* ◊;
-йся/-ый га́ньблений, прини́жува-, обра́жу-, знева́жу-, упослі́джу-, унепова́жу-; **-я** *(перед ким)* запобі́гливий, ± **пресмыкающийся**;

УНИ́ЗИТЬСЯ упі́длитися ◊, *(перед ким)* зме́нши-;

УНИЖЁННЫЙ: -ые и оскорблён- покри́вджені й прини́ж-.

УНИЖЕ́НИЕ *с.* упослі́дження [**у. па́че го́рдости** у. па́че горди́ні].

УНИЖЁННОСТЬ $о^к$ знева́женість.

УНИЗИ́ТЕЛЬНЫЙ *(- дії)* негі́дний, *(- життя)* упослі́дже-.

УНИ́ЗЫВАТЬ низа́ти, *(перлами)* вини́з/ува- /об-/;
--й що /$м^н$ хто/ обни́зує ◊ за́йня́тий обни́зуванням, зви́клий ♦, з-й об♦, обни́зувач, $п^к$ = %;
-йся/-ый ни́заний, обни́зува- /ви-/;

УНИЗА́ТЬ геть-чи́сто обниза́ти, пообни́зува- ◊.

УНИКА́ЛЬНЫЙ $о^к$ оди́н-єди́ний, оди́н-на-сві́ті, незрівня́нний, неповто́р-, винятко́вий.

У́НИКУМ оди́н у сві́ті, неповто́рний.

УНИМА́ТЬ $о^к$ гам/ува́ти, ко́ська-, бо́рка-;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, з-й у♦, зви́клий /с-и/ ♦, $п^к$ гамі́вний + %; **-й кровотече́ние** з-й спини́- кров, кровоспи́нний; **-й слёзы** з-й с. сльо́зи;

УНЯ́ТЬ: не у. ***что*** ні заї́сти ні запи́ти *чого* [**мою печа́ль не у.** моє́ї журби́ ні з. ні з.];

УНИМА́ТЬСЯ: не у. $ф^р$ не здава́тися;
-йся/-ый гамо́ваний, уко́ську-, утихоми́рю-, заспоко́ю-, прибо́рку-, стри́му-; **не -я** неуга́вний, невгаву́щий, невгамо́в-, нестри́м-;

УНЯ́ТЬ(СЯ): **-вший(ся)** *Ó*; **-я** вгамо́ваний ◊ → **-ый**, спи́не- /при-/, *(вітер)* ущу́хлий.

УНИСО́Н: в у. $о^к$ влад.

УНИТА́РНЫЙ *у.* одноці́лий, єди́ний, неподі́ль-.

УНИФИЦИ́РОВАТЬ уніфі́к/увати, удноста́йню-, однако́ві-, стриг- під оди́н гребіне́ць;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, з-й з♦, для ~а́ції, за́йня́тий -іє́ю, уніфіка́тор, $п^к$ ~аці́йний + %;
-йся/-ый уніфіко́ваний, удноста́йню- ◊.

УНИФО́РМА однострі́й.

УНИЧИЖЕ́НИЕ: у. па́че го́рдости (само)прини́ження па́че го́рдощів /горди́ні/.

УНИЧТОЖА́ТЬ ни́щ/ити, *о.* пуска́- під ніж, *(у-пень)* стира́- на по́рох, *(бліх)* виво́ди-; **у. до основа́ния** ни́щи- до тла, стира́- з *(лиця)* землі́;
--й що /$м^н$ хто/ ~ить ◊, готовий ♦, з-й з♦, за́йня́тий ~енням, зни́щувач /ви-/, руйнівни́к, $у^р$ ~и́тель, $п^к$ ~івни́й, руйнів-, смертоно́с-, широкозгу́б- + %;
-йся/-ый ни́щений, зни́щува- /ви-/, вигу́блю-, ліквідо́-;

УНИЧТО́ЖИТЬ з♦ ◊, зме́сти́ з лиця́ землі́, *(людей)* ви́мордува-, /*у душогубці*/ ви́газу-; **у. с ко́рнем** ви́нищити до ноги́ /до пня/;
-вший *Ó*; **-й с ко́рнем** © зни́щивши до ноги́;
-и́мый ле́гко зни́щуваний /-ый/, $п^к$ знище́н-;

УНИЧТО́ЖЕННЫЙ *(газом)* загазо́ваний; ◊.

УНОСИ́ТЬ відно́сити /за-/; **у. но́ги** тіка́-;
--й що /$м^н$ хто/ відно́сить ◊, зви́клий ♦, з-й /$з^г$-й, покли́ка-/ відне́сти́, (від)носі́й, ± **несящий**;

УНОСИ́ТЬСЯ мча́ти геть ◊, ли́ну- на кри́лах; **у. мы́слями** леті́- в думка́х, забіга́- ду́мкою, мча́- на стрілі́ ду́мки; **у. м. к ним** мча́- ду́мкою до *їх*;
-йся/-и́мый не́сений, відно́шува- /ви-, за-/, бра́-, заби́ра-, кра́де-; **-я** що мчить геть ◊, *о.* у ле́ті, на кри́лах, $п^к$ прудкокри́лий, швидкопли́нний, /-час/ мину́щий; **-я ввысь** небося́жний, небойду́чий, *о.* у небося́жному ле́ті; **-я мы́слями** не́сений на кри́лах думо́к;

УНЕСТИ́СЬ: у. мы́слями відбі́гти /за-/ ду́мкою;
-е́сший(ся) *Ó*; **-й в моги́лу** © забра́вши в моги́лу; **-я** замча́лий, відли́ну-, *(час)* збі́г-, (про)-мину́-, *(на крилах)* поли́ну-, *(спогад)* зни́к-, щез-;
-я мы́слями забі́глий думка́ми.

УНТЕРОФИЦЕ́Р підофіце́р, підстаршина́.

УНТЕРОФИЦЕ́РСКИЙ $і^с$/г. підстарши́нський.

УНЫВА́ТЬ сумува́ти, упада́- се́рцем, опуска́- /хню́пи-, ві́ша-/ го́лову, *о.* ки́сну-;
--й що /$м^н$ хто/ ві́ша го́лову ◊, зви́клий ♦, за-

жу́рений, засму́че-, похню́пле- $п^к$ смутни́й, невесе́лий, безра́дісний.

УНЫ́ЛЫЙ *(мотив)* зажу́рливий, ☺ пону́рий.

УНЫ́НИЕ $о^к$ ту́га, журба́, пону́рливість.

УПА́ДОК *г.* за́ник; **у. ду́ха** *г.* спроневі́ра.

УПАКО́ВКА *(обгортка і дія)* (о)пако́вання, *(дія)* пакува́ння.

УПАКО́ВЫВАТЬ пакувати, запако́ву-;
--й що /$м^н$ хто/ паку́є ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й /$з^м$-й/ за♦, пакува́льник, $п^к$ пакува́льний;
-йся/-ый пако́ваний, запако́ву-.

УПА́РИВАТЬ розпа́р/ювати;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, зви́клий ♦, з-й ~и-, $п^к$ = %;
-йся/-ый розпа́рюваний /ви-/, угрі́-.

УПАСА́ТЬ *р!*; **УПАСТИ́: -си́ меня́, Го́споди, от друзе́й, а от врагов я сам спасу́сь** оборони́ мене́, Го́споди, від дру́зів, а від ворогі́в я сам оборонюсь.

УПЕКА́ТЬ запрото́р/ювати;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює, с-и ♦, з-й ~и-, ~ювач, $п^к$ = %;
УПЕ́ЧЬ: у. за се́рдце врази́ти *(в)* се́рце; ◊;
-йся/-ый запрото́рюваний.

УПЕСТРЯ́ТЬ $о^к$ розцяцько́вувати;
УПЕЩРЁННЫЙ розцяцько́ваний.

УПИВА́ТЬСЯ упив/а́тися, п'яні́ти се́рцем, **п'ян**і- від /з/ *чого* [**у. ща́стям п.** від ща́стя], *(весною)* $п^о$ наси́чуватися весно́ю, *(співом +)* чарува́-;
-йся що /$м^н$ хто/ ~а́ється ◊, зви́клий ♦, р-й упи́-;
УПИ́ТЬСЯ зажи́ти насоло́ди ◊;
-вшийся упи́тий /об-/, обпи́лий, Ø; **-я** *чем* оп'яні- /п'яний/ від /з/ *чого*.

УПИРА́ТЬ: --й що /$м^н$ хто/ спира́ ◊, зви́клий спира́ти, з-й опе́р-, © спира́ючи;
♦♦♦СЯ комизи́тися, не вступа́-, *(на своему)* тве́рдо стоя́ти; **у. во** *что* натрапл/я́- на *що* [**вопро́с -а́ется в по́иск жилья́** ді́ло ~я́ на по́шук житла́];
-йся/-ый *(у що)* о(б)пе́ртий /с-/; **-я** впе́р-, затя́-, *о.* кам'яни́й, *(очима)* уп'я́тий, *і.* упертю́х, $п^к$ комі́зливий; **-я в нехва́тку** *чего* що натрапля́ на /безперспекти́вний че́рез/ брак *чого*;
УПЕРЕ́ТЬСЯ закоми́зитися, затя́- ◊, упе́р-, як коза́.

УПИ́СЫВАТЬ *(їжу)* намина́ти /у-/, теребй-;
--й що /$м^н$ хто/ умина́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й ум'я́-, за́йнятий по́їдом, те́вкало, жеру́н;
-йся/-ый тро́щений, тере́бле-, *д.* уми́наний.

УПИ́ТЫВАТЬ розко́хувати, годува́- *(на са́ло)*;
--й що /$м^н$ хто/ году́є ◊, за́йнятий відгоді́влею, зви́клий ♦, з-й розкоха́ти, $п^к$ відгодо́вчий + %;
-йся/-ый розко́хуваний, годо-, відгодо́ву- /у-/;
УПИ́ТАННЫЙ $о^к$ дебе́лий, пишноті́-, нато́птаний, розгодо́ва- /пере-/, розко́ха- заживни́й, заживне́нький, *(- лице)* по́вня́вий.

УПЛА́ТА $о^к$ запла́та, опла́та [**у. по счёту /ве́кселю/** о. раху́нку /ве́кселя/].

УПЛА́ЧИВАТЬ спла́чувати, плати́-; **у. по счёту /ве́кселю, обяза́тельству/** ♦ раху́нок /ве́ксель, зобов'я́зання/;
--й що /$м^н$ хто/ спла́чує ◊, зви́клий ♦, з-й /$з^г$-й, $з^м$-й/ заплати́-, платни́к, платі́й, $п^к$ = %;
-йся/-ый пла́чений, спла́чува- /за-, ви-/.

УПЛЕТА́ТЬ: у. за о́бе щеки́ умина́ти за оби́дві щоки́;
-й(ся) > УПИСЫВАТЬ.

УПЛОТНЕ́НИЕ $о^к$ гру́бшання, $р^к$ розме́нше-.

УПЛОТНЯ́ТЬ ущі́льн/ювати, густи́-, стиска́-, роби́- цупкі́шим /густі́-, щі́льні́-/, усущі́льнюва-, ущу́плю-, *(землю)* уто́пту- /$ф^р$ на-/, трамбува́ти, пресува́-, спресо́ву-, *(час)* скоро́чу-, $р^к$ розме́ншу; **у. жилпло́щадь** вилуча́ти за́йву пло́щу;
-й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, зви́клий ♦, з-й /покли́ка-/ ущі́льни́-, за́йнятий ~енням, ~ювач, трамбува́льник, топчі́й, $п^к$ ~вальний + %; **-й вре́мя** з-й скороти́- час; **-й по́чву** ~ювач ґру́нту; **-й жилпло́щадь** що вилуча́ за́йву пло́щу; **-й населе́ние** згу́щуючи насе́лення; **-й ткань** з-й згусти́- ткани́ну;
♦♦♦СЯ гру́бшати, густі́-, дебелі́-, ущу́плюватися ◊;
-йся/-ый ущі́льнюваний, згу́щу-, сти́ску-, уто́пту-, ущу́плю-, трамбо́-, пресо́-, скоро́чу-, вилу́-;
УПЛОТНИ́ТЬ(СЯ): -вший(ся) Ø; **-я** згусті́лий, згу́с-, затве́рд-, стужа́ві- /за-/, спресо́ваний, ущі́льне- ◊ → **-ый**.

УПЛЫВА́ТЬ уплив'а́ти /від-/, пливти́;
--й/-ый що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, упли́ваний /від-/, охо́чий ♦, з-й упливти́, плаве́ць, $п^к$ пливу́чий; **-й в небеса́** небося́жний, небойду́чий.

УПОВА́ТЬ ма́ти наді́ю, сподіва́тися, поклада́ти ві́ру, *(на їх)* важи-, розрахо́вува-, орієнтува́тися;
--й що /$м^н$ хто/ ма́є н. ◊, спо́внений наді́й, схи́льсподіва́тися, *(на кого)* орієнто́ва-, *о.* з наді́єю.

УПОДОБЛЁННОСТЬ *чему* взоро́ваність на *що*.

УПОДОБЛЯ́ТЬ: у. *чему* рівня́ти до *чого*, ототожнюва- /рівня́-, ста́ви- на одну́ до́шку/ з *чим*;
--й що /$м^н$ хто/ рівня́ до ◊, зви́клий ♦ до, з-й при♦ до, за́йнятий уподі́бненням до, $п^к$ = %;
♦♦♦(СЯ) у.(ся) *чему* $п^{-о}$ взорува́ти(ся) на *що*;
УПОДОБЛЯ́ТЬСЯ: у. *чему* рівня́тися до чого, ♦ /става́ти на одну́ дошку́, ма́- бага́то спі́льного/ з *чим*; & наподі́бнюватися; **у. живо́тному** мерзені́-; **у. ничто́жеству** нікче́мствува-;
-йся/-ый уподі́бнюваний /прирі́внюю-/ до, ототожню- /порі́внюю- /при-/, ста́влений на одну́ до́шку/ з; **-я** *чему* взоро́ва- на *що*, з-й уподі́бнити /прирі́вня́-/ до *чого*;
УПОДО́БИТЬСЯ: у. *чему* приподо́битися до *чого*; ◊; **у. живо́тному** розсвиня́читися;
-вший(ся) Ø; **-я** уподі́бнений до ◊ → **-ый**; **-я живо́тному** змерзені́лий, розсвиня́чений;
УПОДОБЛЁННЫЙ *чему* взоро́ваний на *що* ◊.

УПОЕ́НИЕ $о^к$ зала́сся, оп'яні́ння з /від/ *чого*, $п^о$ п'ян(ь) [п'ян(ь) ща́стя]; **у.** *чем* п'янка́ ра́дість /млі́сть, евфорі́я, кайф, екста́з/ від *чого*; **в -нии**

= УПОЁННЫЙ.
УПОЁННО в за́хваті /екстазі/;
УПОЁННЫЙ сп'янілий від ра́дости /ка́йфу/, п'я́ний від *чого* [*н.* від щастя];
УПОЙТЕЛЬНЫЙ $o^к$ соло́дкий /смачни́й, прие́м- +/ до оп'яні́ння /с-/, з-й оп'яни́ти, $e^м$ умре́ш яки́й, © п'єш - не нап'є́шся;
УПОЙТЕЛЬНО *(!)* уме́рти!, умре́ш!
УПОЛНОМО́ЧИВАТЬ $з^г$ упова́ж/нювати, упра́в-;
--й що /$м^н$ хто/ ~нює ◊, зви́клий ♦, $з^г$-й уповнова́жи-, ~увач, упра́вню-, пору́чник, поручи́тель;
-йся/-ый уповнова́жуваний, упра́вню-, упова́жню-, $ф^р$ уповнова́жений;
УПОЛНОМО́ЧИТЬ *г.* да́ти повновла́сть ◊;
-вший Ø;
УПОЛНОМО́ЧЕННЫЙ *г.* упра́внений, упова́жне-; **у.** *кем* $o^к$ уповнова́жений від *кого.*
УПОМИНА́НИЕ: при -ии на зга́дку, від -дки.
УПОМИНА́ТЬ зга́дувати;
--й що /*мн.* хто/ зга́дує +, ра́дий /гото́вий, зму́шений/ згада́ти, зви́клий /*ст.* ста́вши/;
УПОМЯНУ́ТЬ згада́ти, *(остерегти) г.* упімну́-;
-йся/-ый зга́дуваний.
УПОМИНА́ТЬСЯ: -вшийся Ø; **-я** зга́даний, спом'я́нутий.
УПО́Р $ф^р$ при́тиск [**с -ом на** з -ом на]; **в у.** *(зустрітися)* ніс-у-ніс.
УПО́РНЫЙ *(опір)* запе́клий, *(упертий)* затя́тий, *(стійкий)* кам'яни́й, *(кулак) т.* сто́пор-, $с^к$ стоп- [**у. винт** стоп-ґви́нт]; **у. кула́к** стоп-кула́к.
УПО́РСТВО $o^к$ запе́клість, заї́л-; **у. /терпенье/ и труд всё перетру́т** $п^{-о}$ вода́ ка́мінь то́чить.
УПО́РСТВОВАТЬ упир/а́тися, затина́-; **у. в** ***чём*** тве́рдо стоя́ти на *чому*, $д^к$ затя́тися на *чому*;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́ється ◊, зви́клий ♦, з-й упе́р-, упертю́х, убо́їще, $п^к$ заповзя́тливий, зати́нчи-, завзя́тущий, закато́ваний, забісо́-; **-й в отста́ивании свои́х взгля́дов** що тве́рдо стої́ть на своє́му .
УПОРЯ́ДОЧИВАТЬ *о.* ста́вити на свої́ місця́;
--й що /$м^н$ хто/ упорядк/о́вує ◊, зви́клий ♦, з-й упорядкува́-, упоря́дник, $п^к$ упоря́дчий + %, $ф^р$ в ро́лі упоря́дника [**систе́ма – э́то -й произво́л** систе́ма – це сваво́ля у р. у.], © ~о́вуючи;
УПОРЯ́ДОЧИТЬ злаштува́ти, зла́ди-, да́- лад ◊;
УПОРЯ́ДОЧИВАТЬСЯ става́ти на свої́ м. ◊;
-йся/-ый упорядко́вуваний, ста́вле- н. с. м. ◊;
УПОРЯ́ДОЧИТЬ*(СЯ)* ви́ладнати*(ся)* ◊;
-вший*(ся)* Ø; **-я** упорядко́ваний, ви́ладна- ◊.
УПОТРЕБИ́ТЕЛЬНЫЙ $o^к$ ужитко́вий, широковжи́ваний [**-ое сре́дство** ш. за́сіб].
УПОТРЕБЛЕ́НИЕ: быть в -ии вжива́тися; **по -ии** вжи́вши, пі́сля вжи́тку; **при -ии** вжива́ючи, під час вжива́ння; **бы́вший в -ии** вжи́ваний; **гото́вый к -ию** гото́вий до вжи́тку; **пе́ред -ием взба́лтывать!** сколоті́ть до вжива́ння!.
УПОТРЕБЛЯ́ТЬ вжив/а́ти, користува́тися з *чого*, послуго́вува- *чим*, *(на що)* пуска́ти /оберта́-/ на, *(їжу, ліки)* спожива́- /за-/, *(силу)* вдава́тися до *чого*, пуска́ти в хід *що*; **у. в пи́щу** спожива́-; **у. все си́лы** доклада́- всіх сил; **у. стара́ние** доклада́- рук; **у. хи́трости** бра́тися на хи́трощі;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, з-й вжи́-, споживá́ч, користу-, ужи-; **-й во зло** зви́клий зло♦;
-й в пи́щу зви́клий спожива́-; **-й си́лу** $з^м$-й вда́тися до си́ли; **-й стара́ние** © доклада́ючи рук;
УПОТРЕБИ́ТЬ: у. все уси́лия докла́сти всіх сил; ◊;
-и́мый приклад́ний, ужитко́вий, ле́гко вжи́ваний;
♦♦♦СЯ не дармува́ти ◊; **не у.** дармува́-;
-йся/-ый *(широко)*вжи́ваний /за-, спо-/, застосо́ву-, використо́ву-, зужи́-, $п^к$ ужитко́вий, $ф^р$ звича́йний.
УПРА́ВА *(на злодія) з.* рішене́ць.
УПРАВЛЕ́НИЕ $o^к$ врядува́ння, адміністру-, $ф^р$ ору́да [**под -ием** під -ою]; **гла́вное у.** головна́ упра́ва; **администрати́вное у.** *(дія)* урядува́ння; **ме́стное у.** місце́ве врядува́ння; **о́рганы госуда́рственного -ия** о́ргани *(держа́вного)* урядува́ння *(держа́ви)*.
УПРАВЛЯ́ЕМОСТЬ $o^к$ керува́ння [**пло́скость -ти** $а^в$ площина́ к.].
УПРАВЛЯ́ТЬ керува́ти, урядува́-, адмініструва́-, *(чим)* ору́дува-; **у. свои́ми чу́вствами** панува́- над собо́ю;
--й що /$м^н$ хто/ керу́є ◊, покли́каний /з-й, зви́клий/ ♦, за́йня́тий урядува́нням, керівни́к, управи́тель, адміністра́тор, провідни́к, лі́дер, *(човном)* керма́нич, стернови́й, $п^к$ керівни́й, провід-, адміністрати́в-, кермови́й, уряду́щий, $р^к$ керува́льний + %; **-ее устро́йство** керу́й-прилад;
УПРАВЛЯ́ТЬСЯ *(з чим)* дава́ти ра́ду *чому*, дава́- собі ра́ду з *чим*, не відстава́-, не па́с- за́дніх;
-йся/-ый керо́ваний, адміністро́-, ору́ду-, *о.* під ору́дою /керува́нням/, $с^к$ -пра́вний [**-ый наро́дом** народопра́вний]; **-я** го́д- да́ти *(собі)* ра́ду;
УПРА́ВИТЬСЯ *(з працею)* обробити́ся ◊, *(хутко) г.* звину́-, *(з чим)* дове́сти́ до ді́ла *що*, да́- ра́ду *чому*; **у. с** ***чем*** да́- собі ра́ду з *чим*; **у. с де́лом** да́- ра́ду спра́ві /ді́лу/;
-вший*(ся)* Ø.
УПРАЖНЕ́НИЯ $o^к$ екзерци́зи, *(армійські)* ви́правки; **во́льные у.** *г.* ру́ханка.
УПРАЖНЯ́ТЬСЯ вправл/я́тися;
-йся що /$м^н$ хто/ ~я́ється, за́йня́тий впра́вами, $з^м$-й /охо́чий/ ♦, *(гімнаст) г.* руханко́вець; **-я в остроу́мии** охо́чий си́пати до́тепи;
ПОУПРАЖНЯ́ТЬСЯ $o^к$ поспортува́ти ◊.
УПРАЗДНЕ́НИЕ $o^к$ ліквіда́ція.
УПРАЗДНЯ́ТЬ $o^к$ касува́ти, ліквідува́-, *з.* зно́си-, *(закони) г.* унева́жнюва-, відклика́-;
--й що /$м^н$ хто/ касу́є ◊, схи́льний ♦, $з^м$-й /покли́ка-/ с♦, ліквіда́тор, ± **ликвиди́рующий**; **-й**

зако́н © скасо́вуючи зако́н;
-йся/-ый ка́сований, скасо́ву-, ліквідо́-, унева́жню-;
УПРАЗДНИ́ТЬ: -вший Ø;
УПРАЗДНЁННЫЙ *(з)*ліквідо́ваний ◊.
УПРА́ШИВАТЬ *(слізно)* проси́ти, проси́ти-блага́-, *ф.* кла́нда-, кля́нчи-. *(їсти)* припро́шува-;
--й що /$м^н$ хто/ про́сить-блага́ ◊, зви́клий ♦-б., слі́зний проха́ч, $п^к$ блага́льний, *о.* із слізним проха́нням;
-ый *(слізно)* про́ханий, припро́шува-;
УПРА́ШИВАТЬСЯ проси́тися ◊;
-йся = просящийся.
УПРЕВА́ТЬ упріва́ти, умліва́-;
--й що /$м^н$ хто/ упріва́ ◊, упрі́ваний, поки́нутий ♦, обли́ваний по́том, $п^к$ пітнявий, © упріва́ючи;
УПРЕ́ТЬ *(- шкіру)* взя́тися по́том; ◊;
-вший упрі́лий, употі- /за-, с-/, спітні́-, умлі́-, Ø.
УПРЕДИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ попере́джувальний, превенти́в-, *(постріл)* застере́жливий, $р^к$ ви́передній [**-ое вре́мя** в. час], ± **предостерегающий.**
УПРЕЖДА́ТЬ попередж/а́ти, запобіга́- *чому*;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, з-й попере́ди-, $п^к$ ~увальний /ви-/, ~а́ль- /ви-/, /*захід*/ превенти́в-, запобі́ж-, профілакти́ч-, $р^к$ запобіга́вчий, $к^н$ упере́дливий, *(уважний до вищих)* запобі́г-.
-йся/-ый попере́джуваний /ви-/, запобі́га-;
УПРЕДИ́ТЬ запобі́гти ◊.
УПРЁК $о^к$ дога́на; **без -ка** без дога́ни.
УПРЕКА́ТЬ доріка́ти, вража́- до́корами, вичи́тува- /чита́- мора́ль/ *кому*, *(гостро)* випіка́- /вибива́-/ о́чі; **у.** *кого* **за что** доріка́- *кому* **чим**; **у. самого́ себя́** карта́- само́го себе́;
--й що /$м^н$ хто/ докоря́ ◊, зви́клий ♦, з-й зроби́- до́кір, $п^к$ докі́рливий, осу́дли-, несхва́льний;
-йся/-ый ка́ртаний, вичи́тува-, ура́жу- доко́рами.
УПРО́ЧИВАТЬ зміцн/ю́вати, уста́люва, кріпи-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, зви́клий ♦, покли́ка- зміцни́-, ~ювач, $п^к$ крі́пчий, покріпу́щий /за-/ + %;
-йся/-ый змі́цнюваний, уста́лю-, укрі́плю- /за-/, устано́влю-.
УПРОЧНЯ́ТЬ: -й(*ся*) = **упрочивающий**(*ся*).
УПРОЩА́ТЬ спро́щувати, **у. до́ступ** удосту́пню-;
--й що /$м^н$ хто/ спро́щує, зви́клий ♦, з-й /$з^м$-й, покли́ка-/ спрости́-, $п^к$ спро́щувальний + %; узвичайнюва́тися;
-йся/-ый спро́щуваний, узвича́йню-;
УПРОЩЁННЫЙ $о^к$ спроста́чений +.
УПРОЩЕ́НИЕ: у. до́ступа удосту́пнення.
УПРУ́ГИЙ $о^к$ пругки́й, тужа́вий, пру́жнявий.
У́ПРЯЖ $ф^р$ шо́ри.
УПРЯ́ЖКА $о^к$ запря́га.
УПРЯ́МЕЦ $о^к$ убо́їще, упе́ртий пе́нтюх /пень/.
УПРЯ́МИТЬСЯ упир/а́тися, норови́-, комизи́-, става́ти ди́бки /го́п-/, *(тве́рдо)* стоя́- на своє́му;
-йся що /$м^н$ хто/ ~а́ється ◊, зви́клий ♦, упертю́х, комиза́, $п^к$ упе́ртий, затя́-, норови́с-, запе́клий, норовли́вий, комі́зли-, *г.* пенькува́тий, *(стійкий)* кам'яни́й;
ЗА♦♦♦ знорови́тися, впе́р- ро́гом ◊;
-вшийся упертю́х, $п^к$ упе́ртий, затя́-, /*кінь*/ зноро́влений, норови́стий, Ø.
УПРЯ́МЫЙ $о^к$ твердока́м'яни́й; **у., как бара́н** упе́ртий, як залі́зний стовп.
УПУСКА́ТЬ *(з рук)* *(ви)*пуска́ти; **у. из ви́да** /и́з виду/ забува́- про, не бра́- до ува́ги, недобача́-;
--й що /$м^н$ хто/ пропуска́ ◊, зви́клий ♦, з-й проґа́ви-, роззя́ва, ґа́ва, розтеле́па; **-й золото́е вре́мя** © марну́ючи золоти́й час; **-й из ви́да** © забува́ючи про; **-й из рук** зви́клий ♦ з рук; **-й слу́чай** з-й проґа́ви- шанс /наго́ду/;
УПУСТИ́ТЬ проморга́ти ◊, да́- ма́ху, погуби́-, попусти́- [не п. сво́го]; **у. из ви́да** *г.* пере́очи-; **у. ла́комый кусо́к** ви́пусти- ра́ка з ро́та; **у. слу́чай** проґа́ви- наго́ду /шанс/; **ничего́ не -ит** ні з чим не розмине́ться;
УПУ́ЩЕННЫЙ промо́рганий, пропу́ще- /ви́-/, недоба́че-, забу́тий, не взя́- до ува́ги.
УПУЩЕ́НИЕ $о^к$ про́мах, *г.* недотя́гнення, пере́оче-, $ф^р$ гріх [**не большо́е у.** не вели́кий г.].
УПЫ́РЬ $ж^і$ упи́риця.
УРА́ВНИВАТЬ рівня́ти, *о.* стри́г- під оди́н гребі́не́ць, підво́ди- під оди́н шнур;
--й 1. що /$м^н$ хто/ рівня́, зви́клий ♦, з-й /покли́ка-/ з♦, зрі́внювач, рівня́льник, $п^к$ рівня́льний, зрі́внюваль- + %, 2. **выравнивающий;**
-йся/-ый 1. рі́вняний, зрі́внюва- /по-/, 2. **выравниваемый.**
УРАВНИ́ЛОВКА $о^к$ рівняйлі́вка, $к^н$ еґалітари́зм.
УРАВНИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ вирі́внювальний, вирівня́ль-, *(податок)* рів-.
УРАВНОВЕ́ШИВАТЬ рівнова́ж/ити, баля́нсува́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ить ◊, з-й /$з^м$-й/ з♦, зви́клий ♦, $п^к$ *т.* рівнова́жний + %, для зрівнова́ження;
УРАВНОВЕ́ШИВАТЬСЯ *к.* рівнова́житися;
-йся/-ый зрівнова́жуваний /у-/, баля́нсо́-.
УРАГА́Н $о^к$ борві́й, гураґа́н, $п^о$ гуля́йвітер.
УРАГА́ННЫЙ $о^к$ хуртови́нний, *(вітер)* $п^о$ серди́тий, *(вогонь)* шква́льний.
УРА́-ПАТРИОТИ́ЧЕСКИЙ: -ая пате́тика $і^р$ квасна́ пате́тика, *(квасна́)* бомба́стика.
УРЕ́ЗКА, УРЕ́ЗЫВАНИЕ $п^к$ вкоро́чення.
УРЕ́ЗЫВАТЬ втина́ти, рі́за-, *(штати)* скоро́чува-, *(платню)* зме́ншу-, зрі́зу-, *(довге)* вкоро́чу-;
--й/-за́ющий що /$м^н$ хто/ рі́же ◊, зви́клий ♦, з-й втя́-, втина́ч, $п^к$ = %, © втина́ючи; **-й зарпла́ту** втина́ч платні́; **-й шта́ты** $з^г$-й скоро́ти- шта́ти;
-йся/-ый рі́заний, врі́зув- /від-, з-/, вкоро́чув- /с-/, тя́тий, обти́наний, $ж^м$ обти́натий;
УРЕ́ЗАТЬ *(права)* $о^к$ вкороти́ти; ◊.
У́РОВЕНЬ *(прилад)* ватерпа́с, *г.* рівни́ло, *(розвою)* щабе́ль, $с^у$ пла́нка [**у. ка́чества** п. я́кости]; **встре́ча на вы́сшем -вне** верши́нна зу́стріч.

УРО́Д *о*^к^ по́круч; **в семье́ не без уро́да** нема́ ро́ду без ви́роду.
УРО́ДЕЦ *о*^к^ шибздик.
УРО́ДИНА *о*^к^ чупера́дло, *(- жінку)* шере́па.
УРО́ДЛИВЫЙ калікуватий, шибздикува́-, гидки́й, брид́-, гиде́зний, *(стиль)* деформо́ва-, ви́кривле-, гроте́ск-.
УРО́ДОВАТЬ калі́ч/ити, нівечи-, *о.* лама́- ко́сті;
–й що /*м*^н^ хто/ ~ить ◊, гото́вий /з-й/ с♦, зви́клий ♦, костоло́м, *п*^к^ костоло́мний + %;
ИЗУРО́ДОВАТЬ переламати ко́сті /кістки́/ ◊;
-вший Ǿ.
УРО́ДОВАТЬСЯ *(на праці)* мордува́тися;
-йся/-ый калічений, нівече-, спотво́рюва-; **-я** *(на праці)* = **ишачащий**.
УРОЖА́ЙНОСТЬ *(землі)* родю́чість.
УРОЖЕ́НЕЦ *о*^к^ ро́дом з [**у. Ки́ева** р. з Ки́єва].
УРО́К *(у школі) о*^к^ ле́кція, годи́на, *(історії /не в школі/)* повча́льна ле́кція, на́учка, *ф*^р^ па́м'ятка [**-ки про́шлого** -ки́ з мину́лого].
УРО́Н *о*^к^ втра́ти, зби́тки.
УРО́ЧИЩЕ 1. приро́дня межа́ *(річка, гори, ліс)*, 2. ділянка з особли́вою рosли́нністю.
УРО́ЧНЫЙ *ф*^р^ робо́чий [**в -ое вре́мя** в р. час].
УРЧА́ТЬ гурч/а́ти, буркоті-, гарча́-;
–й що ~и́ть ◊, спо́внений ~а́ння, зви́клий ♦, буркоту́н, гарку́н, *п*^к^ буркотли́вий, *о.* з гурчанням.
УРЫВА́ТЬ: –й мину́тку з-й урва́ти хвили́нку;
-йся/-ый ури́ваний.
УРЫ́ВКАМИ *о*^к^ на́падами, п'я́те че́рез деся́те, при́хапки, *г.* доривочно.
УС: н в ус не ду́ет та й ні га́дки собі, і ба́йдуже с.
УСА́ДКА *(металу)* стя́гнення.
УСА́ДОЧНЫЙ *(коефіцієнт) т.* від стя́гнення.
УСА́ДЬБА *п*^рн^ обі́йстя [*м*^н^ обійстя́].
УСА́ЖИВАТЬ садж/а́ти, розса́джува-;
–й що /*м*^н^ хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, **з-й** /з^м^-й, р-й/ посади́-, сади́льник, саджа́ль-, *п*^к^ = %;
УСАДИ́ТЬ: -вший Ǿ;
УСА́ЖИВАТЬСЯ сіда́ти, *т.* зсіда́тися;
-йся/-ый що сіда́ /*т.* зсідається/ ◊, са́джаний, заса́джува- /об-/;
УСЕ́СТЬСЯ всадови́тись ◊, *(гордо)* розсіс-;
-вшийся Ǿ; **го́рдо -я** © розсівшися.
УСА́Ч *п*^рн^ крути́ус.
УСВА́ИВАТЬ засво́/ювати, привла́сню-;
–й що /*м*^н^ хто/ ~ює ◊, за́йня́тий ~єнням, схи́льний ♦, з-й ~ї-, ~ювач, *п*^к^ = %; **-й роль** з-й ~ї- ро́ль;
УСВО́ИТЬ *ф*^р^ затя́мити [**-йте себе́ хороше́нько** -мте собі до́бре]; **у. обыкнове́ние /привы́чку/** взя́- зви́чку /мо́ду/;
♦♦♦**СЯ** йти до голови́ [**не -ется** не йде до г.]; ◊;
-йся/-ый засво́юваний, опано́ву-, привла́сню-;
УСВО́ИТЬ(СЯ): -вший(ся) Ǿ; **-я** 1. засво́єний, 2. призвича́є-, ого́втa-, зви́клий, *ф*^р^ обжи́тий;
УСВО́ЕННЫЙ затя́млений ◊.
УСВОЕ́НИЕ *о*^к^ затя́млення; **у. цини́чного поведе́ния** оцині́чне-.
УСЕ́ИВАТЬ обсип/а́ти, *(рожами)* встеля́-
–й що /*м*^н^ хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, з-й /покли́ка-/ обси́па-, обси́плювач, усте́лю-, засі́ю-, *п*^к^ = %;
-йся/-ый обсипа́ний, укри́в-, цятко́-, засі-;
УСЕ́ЯННЫЙ обси́паний, *(квітами)* встеле-; **у. звёздами** узо́ре- /ви́-/.
УСЕКА́ТЬ тя́ти, обтина́-, *(довжину)* скоро́чува-;
–й що /*м*^н^ хто/ втина́ ◊, зви́клий /© с-и/ ♦, з^г^-й втя́-, *п*^к^ = %;
-йся/-ый тя́тий, обти́наний, зрі́зув-, скоро́чув-;
УСЕЧЁННЫЙ втя́тий [**-ая пирамида** -та п.].
УСЕ́РДНЫЙ *о*^к^ упа́дливий + *п*^к^ → **–й** ↓.
УСЕ́РДСТВОВАТЬ *(аж)* розсі́д/а́тися /розпада́-/, розпина́-, розрива́-, лі́зти зі шку́ри, *(у праці)* вганя́- ко́ло робо́ти; **у. в** *чём* припада́- до *чого*;
–й що /*м*^н^ хто/ ~а́ється ◊, з-й лі́зти зі шку́ри, з^г^-й ♦, *п*^к^ стара́нний, рете́льн-, ре́в-, запопа́дливий /у-/, дбай́-, *ж*^м^ зага́р-, *і*^р^ переплигни́го́пченко;
ПЕРЕ♦♦♦ = **ПЕРЕСТАРАТЬСЯ**.
УСИ́ДЧИВОСТЬ *ж.* залізноза́дство.
УСИ́ДЧИВЫЙ *ж./з*^н^ залізноза́дий.
У́СИК *т. г.* ве́рблик.
УСИЛЕ́НИЕ: у. режи́ма *ф.* закру́чування га́йо́к.
УСИ́ЛЕННО /-ННЫЙ/ *о*^к^ напру́жено /-ний/.
УСИ́ЛИВАТЬ підси́л/ювати /по-/, *(темп)* прискорю-; **у. режи́м**, закру́чу- га́йки́;
–й що /*м*^н^ хто/ ~ює ◊, для ~ення, за́йня́тий -ям, зви́клий ♦, з-й підси́ли-, ~ювач /по-/, *п*^к^ = %, ©;
УСИ́ЛИТЬ: у. тре́бования *о.* підібра́ти віжки́, підкрути́- га́йку; ◊;
♦♦♦**СЯ** *(тиск)* більшати, *(звук)* могутні-; ◊;
-йся/-ый підси́люваний /по-/, збільшу-, зміцню-; **-я** що ду́жчає, з-й поси́литися, щора́з міцніший /сильні-, ду́жчий/, *о*^к^ щоду́жчий;
УСИ́ЛИТЬ(СЯ): -вший(ся) Ǿ; **-я** поси́лений, зміцні́лий, *(звук)* змогутні-, *п*^к^ ду́жчий, більший, міцні-, сильні-.
УСИ́ЛИЕ *ф*^р^ за́хід [**без мале́йшего -ия /не прилага́я -ий/** без жо́дного –оду, *к.* без кло́поту]; **с больши́м -ием** у превели́ку си́лу;
УСИ́ЛИЯ *ф*^р^ за́біги, *г.* змага́ння; **без осо́бых -ий** *(писати)* на коліні; **э́то сто́ило больши́х -ий** це забра́ло бага́то сил; **с больши́ми -ями** нату́жно, в по́ті чола́.
УСКОЛЬЗА́ТЬ вислиз/а́ти, *(з-під ніг)* тіка́-; **по́чва -а́ет из-под ног** земля́ тіка́є з-під ніг;
–й що /*м*^н^ хто/ ~а́ +, схи́льний ♦, з-й ~ну-, *п*^к^ ~у́щий, порськи́й, зникомий, **-й из дому** зви́клий зника́- з до́му; **-й от внима́ния** непомі́тний, ледь помі́т-; **-й от отве́та** = **уклоняющийся от о.**;
УСКОЛЬЗНУ́ТЬ: не у. от *чего о*^к^ не проско́чити повз *що*;
-вший ви́слизлий, Ǿ.
УСКОРЯ́ТЬ прискор/ювати, приспі́шу- [**у. шаги́**

п. крок], *(події)* ква́пи-, підганя́-, *(хід)* форсува́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ює ◊, схи́ль- ♦, з-й прискори-, прискорювач, пришви́дшу-, для прискорення, *п*ᵏ *р*ᵏ прискорливий + %, © прискорюючи;
УСКО́РИТЬ прина́глити ◊, *(дію)* урухо́ми-; **у. шаг** надда́- ході́;
-вший(ся) Ø; **-я** прискорений ◊ → **-ый**;
-и́мый ле́гко прискорюваний /*всі* **-ый**/ з-й прискоритися, *о*ᵏ прискоре́нний;
♦♦♦СЯ шви́дшати, *о.* набира́- о́бертів ◊;
-йся/-ый прискорюваний, пришви́дшу-, приспішу-; **-я** щора́з шви́дший;
УСКО́РЕННЫЙ *(крок)* *о*ᵏ приспішений; **-ым ша́гом** *п*⁻ᵒ підбігцем.

УСЛА́ДА, УСЛАЖДЕ́НИЕ *о*ᵏ осоло́да.

УСЛАЖДА́ТЬ уприє́мн/ювати, осоло́джу-, солоди́- ду́шу, тіши- се́рце /ду́шу/;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ює ◊, схи́льний ♦, з-й уприє́мни-, потішувач, осоло́джу-, уприє́мню-, *п*ᵏ осоло́дливий, *(*медо*)*соло́дкий, *р*ᵏ ¯потішу́ющий *п.* утішний, *т.* солоди́ль- + %, для осоло́дження; **-й взор** прие́мний для о́ка;
-йся/-ый потішуваний, осоло́джу-, уприє́мню-.

УСЛЕ́ЖИВАТЬ; УСЛЕДИ́ТЬ допильнува́ти, догле́ді- [**у. за всем** д. всього́]; **за ним не -и́шь** його́ ва́жко догле́діти +;
-вший Ø; **не -ий** © не догледівши ◊.

УСЛО́ВИЕ: предвари́тельное у. передумо́ва; **с -ем** під умо́вою; **при -ии** за умо́ви, під умо́вою;
УСЛО́ВИЯ *о*ᵏ уго́да, *ф*ᵖ обста́вини; **по -ям рабо́ты** 1. умо́вами пра́ці, 2. че́рез умо́ви пра́ці.

УСЛО́ВЛИВАТЬСЯ умовля́тися, домовля́- про умо́ви, зв'я́зува- умо́вами;
-йся що /*м*ⁿ хто/ умовля́ється ◊, умо́влюваний /до-/, зв'я́зу- умо́вами, уча́сник уго́ди, © с-и ♦ ◊.

УСЛОЖНЯ́ТЬ усклада́нювати;
--й що /*м*ⁿ хто/ ускла́днює, зви́клий /схи́льний, © с-/ ♦, з-й ускла́дни-, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый ускла́днюваний, щора́з складні́ший.

УСЛУ́ГА *(послуга)* *з.* прислу́га [**к твои́м /Ва́шим/ -ам** тобі /Вам/ на прислу́гу].

УСЛУ́ЖИВАТЬ прислуго́в/увати;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, охо́чий ♦, р-й прислужи́тися, *п*ᵏ послу́жливий /при-/, люб'я́зний;
УСЛУЖИ́ТЬ *кому* ви́старатись пе́ред *ким*; ◊.

УСЛУ́ЖЛИВЫЙ: у. дура́к опа́снее врага́ *п*ᵇᵒ кра́ще з розу́мним загуби́ти, як з ду́рнем знайти́.

УСЛЫ́ШАНЬЕ: в у. в чу́тку *кому.*

УСМА́ТРИВАТЬ добача́ти, ба́чи-;
--й що /*м*ⁿ хто/ добача́, схи́льний ♦, з-й доба́чи-;
УСМА́ТРИВАТЬСЯ: не -ается не ви́дно, нема́;
-йся/-ый ба́чений, доба́чуваний.

УСМЕХА́ТЬСЯ усміха́тися; & роз♦;
-йся що /*м*ⁿ хто/ усміха́ється *кому*/до *кого*, охо́чий ♦, зᵐ-й усміхну́-, усміхнений, усміхнутий, *п*ᵏ усмішкува-, усмішливий, *о*ᵏ усміха́стий, *о.* з *(*зі щи́рим*)* у́сміхом; & добревсмі́хнений.

УСМИРЯ́ТЬ *(кого)* приструнювати, обла́му- кри́ла /прикру́чу- хвоста́/ *кому*, *(біль)* гамува́ти;
--й що /*м*ⁿ хто/ прибо́ркує ◊, зви́клий п., з-й прибо́рка-, прибо́ркувач, уко́ську-, уго́вту-, утихоми́рю-, упоко́рю-, кара́тель, *п*ᵏ = %, ©;
-йся/-ый бо́рканий, ка́ра-, гамо́ва-, прибо́рку-, утихоми́рю-, упоко́рю-, приструню-, уго́вту-.

УСМОТРЕ́НИЕ *ф*ᵖ ро́згляд; **на Ва́ше у.** на Ваш суд; **по своему́ /со́бственно-/ -ию** на свій /вла́сний/ ро́зсуд, як собі захо́чу, як сам зна́ю, *д.* я́кхотя, *(робити)* на вла́сну ру́ку; **де́йствуй(те) по своему́ -ию** роби́ /-іть/ як зна́єш /-єте/.

УСНУ́ТЬ > УСЫПА́ТЬ².

УСОВЕРШЕ́НСТВОВАНИЕ *о*ᵏ доскона́лення.
УСОВЕРШЕ́НСТВОВАТЬ удоскона́л/ювати, роби́- доскона́лішим, доскона́ли-, *(знання)* підви́щува-, *(душу)* вито́нчува-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ює ◊, зви́клий ♦, з-й удоскона́ли-, ~ювач, для ~ення, за́йнятий -ям, *п*ᵏ = %;
♦♦♦СЯ *о*ᵏ боро́тися із собо́ю, перероста́ти самого себе́;
-йся/-ый доскона́лений, удоскона́люва-, щора́з доскона́ліший;
-вший(ся).Ø; **-я** удоскона́лений.

УСОМНИ́ТЬСЯ > СОМНЕВАТЬСЯ.

УСПЕВА́ЕМОСТЬ *(учнів)* *о*ᵏ у́спіхи.

УСПЕВА́ТЬ устиг/а́ти, *(в науках)* не відстава́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~а́ ◊, охо́чий ♦, зᵐ-й встигну-, тверди́й в у́спіхах, наді́лений у́спіхом, *п*ᵏ здібний, у́спіш-, беручки́й, похі́пливий, похопли́-, уда́тли-, *р*ᵏ усти́гли-, *о.* з *(*добрими*)* у́спіхами; **-й в нау́ке** беручки́й до нау́к; **-й во всём** ма́ючи у́спіхи скрізь; **везде́ -й** що встига́ скрізь;
УСПЕ́ТЬ похопи́тися ◊; **о́хнуть не у. /не у. огляну́ться/** не з*(*о*)*гле́ді-; **не у. опо́мни- /и гла́зом мигну́ть/** незчу́-, нестя́ми-, і о́ком не моргну́ти; **не -е́л сказа́ть** ще не сказа́в;
-вший *к*ⁿ усти́глий, Ø.

УСПЕ́Х *ф*ᵖ уда́ча, дося́гнення, *(на публіці)* фуро́р, *(у турнірі)* перемо́га, ви́граш; **без -ха** ло́бом об сті́нку, *е*ᵐ де там [**проси́л: б. -ха!** Проси́в: де т.!]; **-ха и уда́чи** *(*Вам*)* з роси́ й з води́ *(*Вам*)*; **каковы́ чьи -хи?** *е.* як веде́ться *кому?*

УСПЕ́ШНЫЙ *п*ᵖⁿ у́спішний, *ф*ᵖ безперешко́д-, безна́пасний, © без приго́д.

УСПОКА́ИВАТЬ заспок/о́ювати, утихоми́рю-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~о́ює ◊, зви́клий ♦, з-й заспоко́ї-, заспоко́ювач, розра́джу-, *п*ᵏ заспокі́йливий, миротво́рчий, гамівни́й, гамува́ль-, цілю́щий, /*голос*/ поті́шливий, розра́д-, утихоми́р-, спокі́йний + %; **-й боль** *(лік)* протиболюво́вий; **-й не́рвы** *м*ᵃ седати́вний; **-ее сре́дство** *к*ⁿ транквіліза́тор;
♦♦♦СЯ сти́шуватися ◊; **не у.** *(- бучу)* колоти́-; *(*не*)* **у. на дости́гнуто**ᵐ *(*не*)* спочива́ти на ла́врах;
-йся/-ый заспоко́юваний, ути́шу- /с-/, утихоми́-

рю-, гамо́-, прибо́рку-, розра́джу-, потішу-; не -я колотли́вий; (не) -я на дости́гнутом (не) зви́клий спочива́ти на ла́врах;

УСПОКО́ИТЬСЯ *о.* зайти́ в свої береги́ ◊, відпочи́- се́рцем, *(- біль)* замлі-;

-вший(ся) Ø; **-я** заспоко́єний, сти́ше-, *(- бурю)* ущу́хлий, зати́х-, *(- біль)* замлі́-; **-я на дости́гнутом** спочи́- на ла́врах.

УСПОКОИ́ТЕЛЬНЫЙ *(вплив)* цілю́щий, *(засіб)* $м^а$ седати́вний + $п^к$ → **успокаивающий**.

УСРЕДНЕ́НИЕ пере́січне обчи́слення, $п^{-о}$ уодностайнення, зоднакові-, стриг під одну́ гребінку.

УСРЕДНЯ́ТЬ $о^к$ бра́ти /обчи́слюва-/ пере́січно, $ф^р$ узага́льню-;

--й що /$м^н$ хто/ бере́ п. ◊, зви́клий ♦, $з^м$-й взя́- п., $п^к$ пере́січний, сере́дній, $р^к$ пересічномірний, $к^н$ усере́днюваль- + %, © взя́вшись усере́дни-;

-ый обчи́слюваний /взя́тий/ пере́січно, узага́льню-, $к^н$ усере́дню-;

УСРЕДНЁННЫЙ взя́тий /обчи́слений/ пере́січно, $п^к$ пере́січний, сере́дній.

УСТА: **из уст** *кого* від *кого*; **из уст в уста́** з уст до уст; **из наро́дных уст** $о^к$ з живи́х уст.

УСТА́В: **полево́й у.** $в^й$ полівка.

УСТАВА́ТЬ сто́млю́ватися, натру́джува-; **не -аёт** *делать* знай *робить*;

--й що /$м^н$ хто/ ~еться ◊, сто́млюваний, змо́рю-, натру́джу-, охо́плю- /по́йманий/ вто́мою, схи́ль- ♦; **не -й** безуто́мний, невто́м-; **не -й повторя́ть** що, знай, повто́рює, р-й товкти́ те са́ме;

УСТА́ТЬ змори́тися ◊, *(від кого)* втоми́- *ким*, *с.* рук і ніг не чу́ти; **у. до изнеможе́ния** ви́вали- язи́к з уто́ми; **у. от уедине́ния** $п^о$ ви́самітні-;

-вший сто́млений /в-, по-, на-/, змо́ре- /на-/, приста́лий, Ø; **-й от доро́ги** здоро́жений; **-й от уедине́ния** $п^о$ ви́самітнілий;

ПРИУСТА́ТЬ: **-вший** прито́млений, Ø.

УСТАВЛЯТЬСЯ; УСТА́ВИТЬСЯ видивитися, ви́рячи- /ви́тріщи-/ на *кого*, прикипіти очи́ма до; **у. глаза́ми** прили́пну- /$н^{дк}$ прилипа́-/ очи́ма;

-вшийся прикипілий /прили́п-, вту́плений/ очи́ма, Ø.

УСТАВЛЯ́ТЬ *(чим)* *ще* ста́вити /станови́-/ *що*;

--й що /$м^н$ хто/ заставля́ ◊, схи́льний /© с-и/ заставля́ти, з-й заста́ви-, заставля́ч, $п^к$ = %;

-йся/-ый ста́влений, стано́вле-, заста́(но́)влюва-.

УСТАВНО́Й *(- зобов'язання)* устано́вчий.

УСТА́ИВАТЬ; УСТОЯ́ТЬ *г.* встоя́тись; **не у. про́тив** *чего* не ви́тримати на́ступу /ти́ску/;

-вший ви́стоялий, Ø; **не -й про́тив** не ви́тримавши ти́ску;

УСТОЯ́ТЬСЯ $о^к$ ви́стояти;

-вшийся відсто́яний /ви́-, в-/, $п^к$ ви́стоялий, *(лад)* уста́ле-, тверди́й, ста́лий, Ø.

У́СТАЛЬ вто́ма; **без -ли** $о^к$ безуста́нно.

УСТАНА́ВЛИВАТЬ встано́влювати, станови́-, *(факти)* виявля́-, з'ясо́вува-, *г.* устійнюва-, *(опіку)* уряджа́-, *(ціну)* визнача́-, *(закон фізики)* відкрива́-, *(зв'язок)* 1. знахо́ди-, 2. нав'я́зува-, нала́годжу-, *(стосунки)* започатко́ву-, пого́джуватися ма́ти, *(лад)* запрова́джува-, *(порядок)* наво́ди-, *(антену)* споруджува-; **у. о́чередь** сте́жи- за *чим*, догляда́- *чого*; **у. связь с** *кем* *о.* перекида́- місто́к до *кого*;

--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, зви́клий ♦, з-й установи́-, за́йня́тий стано́вленням, з'ясо́вувач, устійню-, відкрива́ч, запрова́джу-, споруджу-, інсталя́тор, устано́вник, засно́в-, фунда́тор, $п^к$ устано́вчий, інсталяці́йний + %; **-й величину́** © визнача́ючи величину́; **-й взаимосвя́зь** з-й знайти́ взаємозв'язо́к; **-й торго́вые отноше́ния** р-й ма́- торгове́льні стосу́нки; **-й опе́ку** © уряджа́ючи опіку; **-й о́чередь** догляда́ч че́рги́; **-й причи́ны** з-й ви́яви- причи́ни; **-й разме́ры** з-й ви́значити ро́зміри; **-й связь** 1. відкрива́ч зв'язку́, 2. © нав'я́зуючи конта́кт; **-й телефо́н** устано́вник /за́йня́тий встано́вленням/ телефо́ну;

УСТАНОВИ́ТЬ *г.* устійни́ти, *(терміни)* розписа́-; **тру́дно у.** $ф^р$ ва́жко сказа́-; **у. дру́жеские отноше́ния** $п^б$ ста́- на близьку́ но́гу; **у. конта́кт** сконтактува́тися; **у. очерёдность** нала́годити хід черги́; **у. с несомне́нностью** встанови́- без кри́хти су́мніву;

УСТАНА́ВЛИВАТЬСЯ *(- моди)* вироблятися; ◊;

-йся/-ый ста́(но́)влений, встано́влюва-, устійню-, уря́джу-, засно́ву-, визна́чу-, виявлю-, відкри́-, відшу́ку-, започататко́ву-, виро́блю-, нав'я́зу-, споруджу-, запрова́джу-, нала́годжу-;

УСТАНОВИ́ТЬСЯ устабілізува́тися ◊, *о.* зайти́ в но́рму; **-и́лся тако́й обы́чай** так повело́ся;

-вший(ся) Ø; **-я** уста́лений, устабілізо́ва-, *(порядок)* узвича́є-, заве́де-, $п^к$ ста́лий, незмінний, неміня́вий, тривки́й, стійки́й;

УСТАНО́ВЛЕННЫЙ *(для чого)* призна́чений на *що*, *(лад)* узвича́є-, заве́де-, *(факт)* дове́де- ◊ → **-ый**.

УСТАНО́ВКА *ще* агрегат, устатко́вання, при́стрій, механізм, *(дія)* *д.* інсталя́ція, *(на що)* лінія, курс, *(настанова)* наста́влення, *(вказівка)* при́пис; **силова́я у.** сило́вня;

УСТАНО́ВКИ *(життєві)* настано́ва.

УСТАНОВЛЕ́НИЕ $о^к$ стано́влення, узвича́є- *(фактів)* *г.* устійне-, *(якости)* ви́значе-.

УСТАНО́ВОЧНЫЙ $о^к$ агрегатний, *(- правила монтажу)* монта́ж-, для встано́влення, $р^к$ устано́вчий, $к^н$ устано́вний, *(- вказівку)* настано́вчий; **-ые да́нные** пара́метри, *т.* устано́вчі да́ні, $к^а$ анке́тні да́ні.

УСТАРЕВА́ТЬ застарів́ати, віджива́-, вихо́ди- з мо́ди, става́- заста́рілим, давні-, не практикува́тися;

--й що ~а́ ◊, віджи́ваний, напівзаста́рілий, біль-

ше не мо́дний /не практико́ва-/, щора́з ме́нше вжи́ва- /практико́-/, © с-и ♦;

УСТАРЕ́ТЬ: -вший застарі́лий /пере-/, віджи́-, немо́дний, Ø.

УСТИЛА́ТЬ вистел/я́ти; **путь** *чей (не)* **был у́стлан ро́зами** шлях *чий (не)* стели́вся кві́тами;

--й що /$м^н$ хто/ ~я́ ◊, зви́клий ♦, з-й ви́стели-, $п^к$ *т.* = %; **-й цвета́ми** зви́клий ♦ кві́тами;

♦♦♦**СЯ:** у. **ро́зами** стели́тися кві́тами /ро́жа-/; **-йся/-ый** сте́лений, висти́ла-, висте́люв-, укри́в-.

УСТИ́ЛКА *(дія)* $о^к$ сте́лення, $р^к$ сте́лянка.

У́СТНО $о^к$ слова́ми, на слова́х;

У́СТНЫЙ $о^к$ слове́сний.

УСТО́ЙЧИВЫЙ $о^к$ стабі́льний, *(погляд)* тверди́й.

УСТРА́ИВАТЬ влашто́в/увати, організо́ву-, уряджа́-, задовольня́- *кого*, *(життя)* нала́годжува-, *(на ніч)* приміща́-, $ф^р$ стро́ї-, лаштува́-, підхо́ди- [**Вас э́то -ает?** Вам це підхо́дить?]; у. **база́р** зчиня́- га́лас /ша́рварок/; у. **головомо́йку** наганя́- хо́лоду *кому*; у. **заса́ду** іти́ на за́сідки; у. **свои́ дела́** дава́- собі ра́ду; **вполне́ -ает** *кого* якра́з *кому*;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й влаштува́-, для влаштува́ння, за́йнятий -ям, організа́тор, упоря́дник, $п^к$ організаці́йний + %; **-й** *кого* якра́з для *кого*; **-й вы́ставку** організа́тор ви́ставки; **-й на рабо́ту** з-й влаштува́- на пра́цю; **-й свои́ дела́** з-й да́- собі ра́ду; **вполне́ -й** цілко́м до́брий;

УСТРО́ИТЬ *(що)* споряди́ти, *(де)* примісти́-, */влаштувати/* $б^з$ упоряди́-, */кого/* притули́-; у. **бенефи́с** *кому п.* доїха- *кого*; у. **свои́ дела́** да́- собі ра́ду; у. **сканда́л** зби́ти бу́чу /колотне́-/;

УСТРА́ИВАТЬСЯ лаштува́тися [**как легко́ всё -ется** як ле́гко все -ється], $о^к$ закорі́нюва-, *(у кріслі)* вигні́жджува-; ◊;

-йся/-ый лашто́ваний, влашто́ву-, впорядко́ву-, нала́годжу-, організо́ву-, уря́джу- /опо-/, обла́дну-, ство́рю-, примі́щу-, ро́блений, чи́не-;

УСТРО́ИТЬСЯ притули́тися ◊, *(де)* примісти́-, *(надовго)* нагрі́ти мі́сце, *д.* ота́ковитися, *(в житті)* $о^к$ утруси́- в життя́; **благополу́чно** у. *(зайти в норму)* ви́гаразди-, *(в теплім місці)* вкубли-;

-вший*(ся)* Ø; **-я** влашто́ваний, впоря́дже-, примі́ще- + $п^ф$ ⟶ **-ый**; **отли́чно -я** *ф.* кум королю́, сват мі́ністру.

УСТРАНЕ́НИЕ $о^к$ ліквіда́ція.

УСТРАНЯ́ТЬ усува́ти *кого/що*, *(по)*збува́тися *чого*, *(хиби)* ліквідува́ти, *(тертя)* перебо́рюва-, *(проблему)* знімá-, *(перепони)* дола́-;

-я́ющий що /*мн.* хто/ усува́ +, ра́ди́й -ти, покли́каний усу́ну-, для ліквіда́ції, за́йнятий -ією; **-й от до́лжности** що звільня́ з по-са́ди; **-й причи́ны** ра́ди́й усува́ти причи́ни; **-й разногла́сия** ра́ди́й усу́нути незго́ди;

УСТРАНИ́ТЬ *(кого)* ви́вести з гри, зди́хатися, спе́ка-; у. **отчуждённость** розтопи́ти лід серде́ць;

-и́мый ле́гко усу́ва- /перебо́рюва- + $п^ф$ ⟶ **-ый**/, $п^к$ перебо́рний, усувни́й;

♦♦♦**СЯ:** у. **от дел** *о.* заляга́ти на дно; ◊;

-йся/-ый до́ланий, усу́ва-, звільню-, перебо́рю-;

УСТРАНИ́ТЬСЯ *о.* зійти́ з диста́нції; ◊;

-вший*(ся)* Ø.

УСТРАША́ТЬ страх/а́ти, застра́шува-;

--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, охо́чий ♦, з-й на♦, $п^к$ застра́шливий, *(як осторога)* /о-/, */вигляд/* жахли́-, страхітли́-, страшни́й для [**-й новичка́** с. для новачка́], *о.* на по́страх *кому*;

-йся/-ый ля́каний, настра́шув-, заля́ку-.

УСТРАШЕ́НИЕ $ф^р$ по́страх.

УСТРЕМЛЕ́НИЕ $ф^р$ ціль, мета́, приці́л.

УСТРЕМЛЁННОСТЬ $о^к$ наці́леність.

УСТРЕМЛЯ́ТЬ спрямо́в/увати, руша́- *(як вітер)*, *(очі +)* порив- [на чужи́й корова́й оче́й не -ва́й!], *(вгору /гілля/)* тягти́, */ракети/* запуска́-, *(стріли)* наці́люва-, посила́-, си́па- доще́м, *(води)* мча́-, *(полки)* гна́-, $з^н$ пе́р-; у. **к** *чему (думки)* наверта́до *чого*; у. **к небеса́м** *(думи)* вести́ до не́ба;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, з-й спрямува́ти, $п^к$ рвучки́й; **-й взгляд** © уп'я́вши очі; **-й внима́ние** © зосере́дивши ува́гу; **-й полки́** © ки́нувши /$з^н$ попе́р-/ полки́;

УСТРЕМИ́ТЬ: у. **взор** уп'я́лити /уп'я́с-/ о́чі; у. **взор на** *что* вчепи́тися по́глядом за *що*;

♦♦♦**СЯ** шуга́ти *(стріло́ю)* ◊, леті́- ку́лею /ві́тром, ві́трові навздогі́н/, *(вгору)* тягти́ся, порива́-, ли́нути вгору, */- дерева/* виганя́ти*(ся)*, *(в небо)* спина́тися, *(куди)* рва́-, *(думкою)* зано́си-, ли́нути, відбіга́ти, ширя́-, *(- кров /до лиця/)* прилива́-, *(- ворожі сили)* $з^н$ пе́р-; ± СТРЕМИТЬСЯ;

-йся/-ый спрямо́вуваний, скеро́ву-, наці́лю-, пори́-, поси́ланий, наці́ле-, зве́рне-, ки́нутий, зосере́джуваний, вту́плю-, прили́-; **-я** пориву́щий, $п^к$ шпарки́й, гінки́й, нестри́мний, блискави́ч-, нава́ль-, стрімли́вий, стрімки́й + **устреми́вшийся**; **-я ввысь** небося́жний, небойду́чий, в небося́жному ле́ті;

УСТРЕМИ́ТЬСЯ $о^к$ ру́шити прожо́гом, шугну́- /пори́ну-/ стріло́ю ◊, *(думкою)* поли́ну-; у. **вверх** пусти́тися вгору;

-вшийся, спрямо́ваний, скеро́-, наці́лений, зве́рне-, ки́нутий, попе́р- + $п^ф$ ⟶ **-ый**, Ø.

У́СТРИЦА скo̕йка.

УСТРО́ЕН: ди́вно у. **мир** $у^р$ чу́дно веде́ться світ.

УСТРО́ЙСТВО $о^к$ будо́вання, *т.* механі́зм.

УСТУ́П *т.* я́мка; **локтево́й** у. ліктьова́ я.;

УСТУ́ПЫ $г^л$ пади́.

УСТУПА́ТЬ *(кому)* відступ/а́ти, поступа́тися пе́ред *ким*, *(силі)* підкоря́-, *(дешевше)* віддава́ти, *(місце)* дава́-, *(майно)* /пере-/, *(з дороги)* зверта́-, *(якістю)* бу́- гі́ршим ніж *що*; *(и)* **си́ла уму́ -а́ет** пе́ред ро́зумом *(і)* си́ла в'я́не /ни́к-/;

--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, $з^м$-й відступи́-, $п^к$ згі́дливий, посту́пли-, схи́льчи-, *(з)*ла́гідли-,

в[й] відступни́й, *ф*[р] дале́ко сла́бший [**-й** *кому* **в** чём д. с. від *кого* в чому]; **-й доро́гу** з[г]-й да́- доро́гу; **-й ме́сто** гото́вий поступи́тися мі́сцем; -й **па́льму пе́рвенства** з[м]-й відда́- па́льму пе́ршости; **-й полови́ну** з[г]-й відступи́- полови́ну; **-й тре́бованиям** з[г]-й підкори́тися вимо́гам; **не -й в** чём *кому* не сла́бший від *кого* в чому; **не -й** затя́тий, завзя́-, зати́нчивий;

УСТУПИ́ТЬ: у. про́сьбе зглянутися на про́сьбу; **-вший** Ø; **-й за грош** © відда́вши за гріш;
-йся/-ый відсту́плюваний, відда́- /пере-/.

УСТУ́ПКА *о*[к] переда́ча [**у. иму́щества /пате́нта/** п. майна́ /пате́нту/].

УСТУ́ПНЫЙ © усту́пами [**-ое расположе́ние** розташо́вання усту́пами].

УСТУ́ПОЧНЫЙ *(запис) ю.* відступни́й.

УСТУ́ПЧАТЫЙ, УСТУПЧАТООБРА́ЗНЫЙ схо́дистий, пади́с-, схі́дчас-.

УСТУ́ПЧИВЫЙ *о*[к] згі́дливий, зла́гідли-.

УСУГУБЛЯ́ТЬ збі́льш/увати, поси́лю-, *(на гірше)* погі́ршу-, *(провину)* обтя́жу-;
--й що /*м*[н] хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й /гото́вий/ поси́ли-, *п*[к] обтя́жливий; **-й вину́** обтя́жливий;
-йся/-ый збі́льшуваний, поси́лю-, погі́ршу-, обтя́жу-, щора́з гі́рший.

УСЫ́ *(пишні)* „кара́сь у смета́ні"; **по уса́м текло́** *д*[а] по бороді текло́.

УСЫНОВЛЯ́ТЬ *о*[к] бра́ти за си́на, *к*[н] адоптува́-;
--й що /*м*[н] хто/ адопту́є ◊, з[г]-й взя́ти за си́на;
-йся/-ый бра́ний за си́на, адопто́ва-, усино́влю-;

УСЫНОВЛЁННЫЙ назва́ний син, взя́тий за си́на + *п*[ф] → **-ый**.

УСЫПА́ЛЬНИЦА *о*[к] усипа́лище.

УСЫПА́ТЬ[1] обсип/а́ти /по-/; **у. поцелу́ями** обціло́вува-, вкрива́- поцілу́нками;
--й, що ~а́ ◊, для посипа́ння, за́йнятий -ям, зви́клий ♦, р-й обси́па-, посипа́льник /за-/, *п*[к] посипа́льний + %, *р*[к] обсипу́щий /по-, за-/;
-йся/-ый обсипа́ний /за-, по-/, укри́-, засі́-, засі́ю-.

УСЫПА́ТЬ[2]; **УСНУ́ТЬ: -вший** (при)заснýлий, *о*[к] приспа́-, при́спаний, Ø.

УСЫПЛЯ́ТЬ присипл/я́ти, заколи́сувати;
--й що ~я́ ◊, зви́клий ♦, з-й приспа́-, заколи́сувач, присипля́ч, *п*[к] заколи́сливий, присипни́й, снотво́р-, *р*[к] присиплю́щий, /- *тишу*/ сонли́вий;
-йся/-ый заколи́суваний, **засыпающий.**

УСЫХА́ТЬ: --й що всиха́, поки́нутий усиха́ти, щора́з сухі́ший, ма́йже всо́хлий.

УТА́ИВАТЬ прихо́в/увати, таї́-, трима́- в душі́, не вика́зува-, не розголо́шу-;
--й що /*м*[н] хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й прихова́-, зата́ювач, прихо́ву-, *п*[к] пота́йливий, потайни́й + %;
-йся/-ый хо́ваний, прихо́ву-, зата́ю-, *п*[к] потайни́й.

УТА́ЙКА: всё без -ки все до кри́хти.

УТА́ПТЫВАТЬ топта́ти, трамбува́ти, вито́пту-;
--й що /*м*[н] хто/ то́пче ◊, з-й у♦, зви́клий ♦, топчі́й, для трамбува́ння, за́йнятий -ям, *п*[к] = %;
-йся/-ый то́птаний, уто́птув- /ви-, при-/, трамбо́-, утоло́чу-, уторо́ву-.

УТВЕРЖДА́ТЬ тве́рдити, стве́рджува- /за-/, *(упевнено)* заявля́-, *(план)* схва́люва-, *(пакт)* ратифікува́-, *(демократію)* кла́с- /заклада́-/ осно́ви *чого*, узако́нюва- /розвива́-, вкорі́нюва- /за-, роз-/;
у. в чём упе́внюю- [**э́то -ди́ло нас в её и́скренности** це -ило нас в її щи́рості]; **у. в права́х** *кого* **на** что затве́рджу- *чиї* права́ на що; **тру́дно у.** ва́жко сказа́ти; **не бу́ду у.** *ф.* не скажу́;
--й 1. що /*м*[н] хто/ тве́рдить ◊, схи́льний ♦, тве́рдо впе́вне-, *і.* стве́рджувач, *п*[к] стве́рдливий, стве́рджувальний, 2. що затве́рджує ◊, з-й затве́рди-, затве́ржувач, *п*[к] ратифікаці́йний + %, 3. що встано́влює ◊, покли́каний установи́-, *к*[н] утве́рджувач, *п*[к] устано́вчий, основополо́жний + %; **-й в** *чём* з-й упе́вни- в *чому*; **-й в до́лжности** що затве́рджує на поса́ді; **-й демокра́тию** заклада́ч осно́в демокра́тії; **-й достове́рность** з-й установи́- вірогі́дність; **-й пра́во за** *кем* покли́ка- закріпи́- пра́во за; **-й при́нципы** з-й узако́ни- заса́ди; **-й прое́кт** з[г]-й затве́рди- прое́кт;

УТВЕРДИТЬ: у. *кого* **во мне́нии** всели́ти /урі́ї-, прищепи́-/ *кому* ду́мку;

УТВЕРЖДА́ТЬСЯ вкорі́нюватися /роз-, за-/ [**у. в** *чём* закорі́нюва- в *чому*], загні́жджува-, узвича́юва-, здобува́ти (собі) мі́сце, става́- тве́рдо на но́ги, діста́ва- визна́ння, *о.* набира́- о́бертів ◊;
-йся/-ый 1. висло́влюваний, 2. затве́рджу-, схва́лю-, ратифіко́-, 3. встано́влю-, уста́лю-, закрі́плю-, змі́цню-, закорі́ню- /роз-, у-/, узако́ню-, утвердж́у-, *п*[к] *р*[к] утве́рдливий, деда́лі міцні́ший;

УТВЕРДИ́ТЬСЯ зая́коритися, закорени́- /у-, роз-/, ста́ти (тве́рдо) на но́ги ◊, *(- обряд)* зада́внитися, /*ідею*/ защепи́-, /*лад*/ *д.* устабілізува́-; **у. во мне́нии** *ф.* забра́ти собі в го́лову;
-вший(ся) Ø; **-я** уста́лений, зая́кор-, закорі́н- ◊ → **-ый**, *(обряд)* зада́вн-; **-я** *(- тезу)* засво́є-.

УТВЕРЖДЕ́НИЕ *(дія)* закорі́нення /роз-/, узако́не-, /*тез*/ схва́ле-, *(думка)* ви́слів, поло́ження, /*стисла*/ те́за; **по -ию** *кого* як тве́рдить *хто*.

УТЕКА́ТЬ *ф*[р] сплива́ти [**мно́го воды́ -ло́** бага́то води́ -вло́, *ж*[м] загуло́: [було́, та загуло́];
--й = вытекающий.

УТЕПЛЯ́ТЬ отепл/я́ти /у-/;
--й що /*м*[н] хто/ ~я́, для уте́плення, за́йнятий -ям, на́вчений ♦, з-й оте́пли-, оте́плювач, *п*[к] = %;
-йся/-ый оте́плюваний /у-/.

УТЕ́ЧКА *(газу)* *о*[к] уте́ча; **у. зерна́** втра́та зерна́; **у. информа́ции** вте́ча інформа́ції; **у. умо́в** відпли́в інтеле́кту /розумі́в/.

УТЕША́ТЬ поті́ш/а́ти. утира́- /загово́рюва-/ сльо́зи, розганя́- сум, зігріва́- /віді-/ се́рце, умовля́-, заколи́сува-, розважа́-, звеселя́- о́чі *кому*, відводи́ту́гу від се́рця; **у. себя́ мы́слью** багаті́- ду́мкою;

--й що /м^н хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, з-й розра́ди-, розра́дник, уті́ш- + **УТЕШИТЕЛЬ**, р^к потіши́тель, п^к *(серце)*поті́шний, поті́шливий /у-/, заколи́сли-, р^к розра́дли-, розра́дчий;

УТЕ́ШИТЬ: не у. *(горе)* ні заї́сти, ні запи́ти;

УТЕША́ТЬСЯ раді́ти се́рцем /душе́ю/ ◊;

-йся/-ый розра́джуваний, поті́шу-, заколи́су-.

УТЕШЕ́НИЕ ф^р радість [**небольшо́е у.** мала́ ра́дість /розра́да/]; **плохо́е у.** невели́ка ра́дість /розра́да/; **у. для глаз** насоло́да для оче́й.

УТЕШИ́ТЕЛЬ ф^р розра́да [**у. мой! -а́до моя́!**], р^к потіши́тель.

УТЕШИ́ТЕЛЬНЫЙ о^к *(серце)*поті́шний, поті́шливий.

УТИЛИЗИ́РОВАТЬ утиліз/ува́ти;

--й що /м^н хто/ ~у́є, за́йня́тий утиліза́цією, зви́клий /з-й/ ♦, утиліза́тор, п^к утилізаці́й- + %;

-йся/-ый утилізо́ваний.

УТИРА́ТЬ *(сльози)* втир/а́ти /об-/;

--й що /м^н хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, з-й уте́р-, втира́ч, *(річ)* утира́льник, п^к = %; **-й слёзы** © втира́ючи сльо́зи;

-йся/-ый ути́раний /об-/;

УТЕРЕ́ТЬ: у. нос *кому* © уми́тися *кому* [**я -ру́ нос** *кому* хай *хто* уми́ється до ме́не].

УТИ́РКА *(дія)* вти́ранка, *(річ)* витира́чка.

УТИХА́ТЬ затих/а́ти, *(- бурі)* ущуха́-; **не у.** точи́тися [**не -а́л бой** -вся бій; **не -а́ли спо́ры** -лися супере́чки], *(- голоси)* гомоні́ти;

--й що ~а́ ◊, щора́з ти́хший /спокі́йні-/, ма́йже ~лий;

УТИ́ХНУТЬ сти́шитися ◊;

-и́хший зати́хлий, сти́х-, ущу́х-, прини́шк-, вгамо́ваний, сти́ше-, Ǿ.

УТИХОМИ́РИВАТЬСЯ; УТИХОМИ́РИТЬСЯ: утихоми́рившийся втихомі́рений.

У́ТКА *(під ліжком)* о^к урі́льник.

У́ТЛЫЙ о^к нетривки́й, ненаді́йний, хистки́й.

УТОЛЩА́ТЬ пото́вщ/увати, то́вщи-;

--й що /м^н хто/ ~у́є ◊, з-й потовсти́-, схи́льний ♦, п^к = %;

-йся/-ый пото́вщуваний; **-я** щора́з гру́бший;

УТОЛЩА́ТЬСЯ гру́бшати ◊;

УТОЛЩЁННЫЙ пото́вщений, ф^р гру́бший.

УТОЛЩЕ́НИЕ *(місце)* гру́бшість.

УТОЛЯ́ТЬ *(спрагу)* гамува́ти, о^к гаси́-;

--й що /м^н хто/ гаму́є ◊, зви́клий ♦, з-й у♦, п^к заспокі́йливий + %; **-й жа́жду** з-й згаси́- спра́гу;

-йся/-ый гамо́ваний, заспоко́ю-, тамо́-, угамо́ву-;

УТОЛИ́ТЬ: -вший Ǿ.

УТОМИ́ТЕЛЬНО тя́жко, обтя́жливо, нецікаво;

УТОМИ́ТЕЛЬНЫЙ о^к трудни́й, замо́рливий, з-й втоми́ти ◊.

УТОМЛЯ́ТЬ сто́мл/ювати /в-/, замо́р- /з-/, мори́-;

--й що /м^н хто/ ~ює ◊, з-й ♦, з^г-й стоми́-, п^к сто́мливий /у-/, висна́ж-, трудни́й, вто́м-, с^к заморі́- [замори́-муштра];

-йся/-ый сто́млюваний /в-/, замо́рю- /з-/; **-я** ско́рий на вто́му, *р.* вто́мливий;

УТОМИ́ТЬ *(голову, руки)* натруди́ти; ◊;

УТОМИ́ТЬСЯ *ф.* ви́валити язи́к ◊; **у. в одино́честве** ви́самітніти;

-вший(ся) Ǿ; **-я** приста́лий, п^о втомле́нний; **-я в одино́честве** ви́самітнілий;

-и́мый ле́гко мо́рений /-ый/, п^о втомле́н-;

УТОМЛЁННЫЙ: у. в одино́честве /уедине́нии/ ви́самітнілий.

УТОНЧА́ТЬ вито́нч/увати, пото́ншу-;

--й що /м^н хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, з-й ви́тончи-, вито́нчувач, пото́ншув-, п^к = %;

-йся/-ый вито́нчуваний, пото́ншу- /с-/; **-я** щора́з то́нший, п^к збі́жистий, п^-о захво́стуа-;

УТОНЧЁННЫЙ пото́ншений, *(кінець)* то́нший.

УТОНЧЁННОСТЬ о^к тонкота́.

УТОПА́ТЬ потоп/а́ти, топи́тися, іти́ на дно, *(в зелені)* захряса́-, тону́-; **-а́ет** п^о/е^м то́не-то́не [**доро́га -а́ет в цвета́х** то́не-то́не у кві́тах шлях];

--й 1. що ~а́ ◊, поки́нутий ♦, прире́чений потону́-, то́пле-, потопе́льник, уто́пле-, п^к тону́чий, 2. *(у чім /н. зелені/)* що купа́ється, ото́чений /оку́та-, опере́за-/ *чим*; **-й в зе́лени** се́ред мо́ря зе́лені; **-й в крови́** зали́тий кро́в'ю; **-й в ро́скоши** зви́клий купа́тися в зо́лоті; **-й в слеза́х** зали́тий сліз́ьми́; **-й хвата́ется за соло́минку** хто то́не, хапа́ється за соло́мку, *г.* хто потопа́є, бри́тви ся хапа́є;

УТОПИ́ТЬ *(деталь у деталь)* загнізди́ти; ◊; **у. в ло́жке воды́** о^к з'ї́с-, не соли́вши /без со́ли/;

УТОПИ́ТЬ(СЯ): -вший(ся) Ǿ; **-я** уто́плений, потопе́льник, уто́пле-.

УТОПИ́ЧЕСКИЙ о^к утопі́йний.

УТОПЛЕ́НИЕ *(деталі) т.* загні́ждження, загні́жджува-.

УТОЧНЯ́ТЬ уто́чн/ювати;

--й що /м^н хто/ ~ює, зви́клий ♦, з-й уточни́-, для уто́чнення, за́йня́тий -ям, уто́чнювач, п^к *т.*= %, © уто́чнюючи; **-й да́нные** уто́чнювач да́них;

-йся/-ый уто́чнюваний, п^-о усті́йню-;

УТОЧНИ́ТЬ п^-о усті́йнити ◊.

УТРА́ИВАТЬ п^о тро/ї́ти;

--й що /м^н хто/ ~ї́ть, зви́клий ♦, з-й по♦, п^к потро́ювальний, р^к потро́йчий.

УТРАМБО́ВЫВАТЬ > ТРАМБУВАТИ;

УТРАМБО́ВАННЫЙ *г.* у[в]то́вчений.

УТРА́ЧИВАТЬ втрача́ти тра́ти-;

--й що /м^н хто/ втрача́ ◊, зви́клий ♦, прире́чений втра́ти-, п^к утра́тливий, утра́тний;

-йся/-ый тра́чений, утра́чува-;

УТРА́ТИТЬ згуби́ти ◊; **у. дар ре́чи** забу́- язика́ в ро́ті; **у. дове́рие к** *ним* зневі́ритися в ї́х; **у. интере́с к** збайдужі́ти до; **у. привлека́тельность для** *кого* збайдужі- *кому*; **у. расположе́ние** від-

па́с- ла́ски; **у. си́лу** *ю.* ста́- неді́йсним /нечи́н-/; **-вший** Ø; **-й интере́с к** збайдужі́лий до; **-й си́лу** *ю.* неді́йсний, нечи́н-.

У́ТРЕННИК *г.* ра́нішня імпре́за.

УТРИ́РОВАТЬ перебо́рщ/увати, перетяга́- струну́, шаржува́-, пересо́лю-, перепе́рчу-, передаку́ті ме́ду, *г.* переяскра́влю-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й /р-й/ переборщи́-, перебільшувач, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый перебільшуваний, шаржо́-, утри́ру-, перепе́рчу-, перебо́рщу-, пересо́лю-, переяскра́в-.

У́ТРО: на друго́е у. дру́гого ра́нку; **у. ве́чера мудрене́е** ра́но голова́ свіжі́ша /мудрі-/, ра́но бу́де видні́ше, дасть Бог світ, дасть і совіт; **-ом и ве́чером** ра́но й ве́чір.

УТРУДНЯ́ТЬСЯ ва́жчати, става́- ва́жчим;
-йся що ва́жча ◊, щора́з ва́жчий.

УТРУЖДА́ТЬ клопота́ти, труди́-, обтя́жува-, заклопо́чува-, завдава́- кло́поту /*г.* тру́ду/; **у. себя́** завдава́- собі т.; **я не ста́ну Вас** (**чрезме́рно**) **у.** я не завда́м Вам (*бага́то*) тру́ду /кло́поту/;
--й що /*м*ⁿ хто/ завдає́ к. ◊, зви́клий ♦, з-й за♦, *п*ᵏ обтя́жливий, клопотли́- /-ю́чий/, суту́жний;
-йся/-ый обтя́жуваний, турбо́-, заклопо́чу-.

УТРЯСА́ТЬ утру́ш/увати, (*тертя*) зала́годжу-;
--й 1. що /*м*ⁿ хто/ ~ує, зви́клий ♦, з-й утруси́-, 2. **улаживающий; -й вопро́с** з-й владна́- спра́ву;
-йся/-ый 1. утру́шуваний, 2. **улаживаемый;**
УТРЯСТИ́СЬ: -ётся утру́ситься, *п.* обла́годи-. перетре́-, перемне́- й мине́-.

УТУЧНЕ́НИЕ розгоді́вля.

УТУЧНЯ́ТЬ розгодо́в/увати;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й розгодува́-, за́йня́тий розгоді́влею, *п*ᵏ розгодо́вчий + %;
-йся/-ый розгодо́вуваний /від-/, (*грунт*) угно́ю-.

УТЫКА́ТЬ; УТКНУ́ТЬСЯ: -вшийся устро́млений [**-йся но́сом** у. но́сом], *п*ᵖᵍ *с*ᵒ уткну́тий, Ø.

УТЮ́ЖИТЬ прасува́ти, *п.* гамсели́- +;
--й 1. що /*м*ⁿ хто/ прасу́є ◊, зви́клий /р-й/ ♦, прасува́льник, *п*ᴷ прасува́льний, 2. **дубасящий;**
-йся 1. прасо́ваний, 2. лупцьо́ва-, лу́пле- +.

УТЯЖЕЛЯ́ТЬ ускла́днювати, обтя́жу-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ро́бить ва́жчим ◊, зви́клий ♦, призна́чений обтя́жи́ти, *п*ᵏ = %;
-ый ускла́дню-, обтя́жу-, ро́блений ва́жчим;
УТЯЖЕЛЯ́ТЬСЯ ва́жчати, обтя́жувзтися ◊;
-йся 1. що ва́жча ◊, схи́льний ♦, щора́з ва́жчий, погі́ршуваний, 2. = **-ый;**
УТЯЖЕЛИ́ТЬСЯ обважні́ти ◊;
-вшийся обважні́лий, Ø.

УФ! *ф*ᵖ ба!

УХАЖЁР *о*ᵏ кавале́р.

УХАЖЁРСКИЙ зальо́тницький, *з*ⁿ ловела́сівсь-.

УХА́ЖИВАТЬ (*замолоду*) залиця́тися, парубкува́ти; **у. за** ***кем*** *о*ᵏ смали́- халя́вки до /*г.* надска́кува- ко́ло/ *кого*, (*доглядати*) гляді́- *кого*, *г*ᵖ розпада́тися над *ким*, /*за хворим*/ обхо́дити *кого*;
--й 1. що /*м*ⁿ хто/ догляд/а́ *кого*, покли́каний г. /призна́че- догля́ну-, за́йня́тий до́глядом/ *кого*, за-клопо́таний *ким*, © ~а́ючи, 2. що упада́ ко́ло *кого*, зви́клий у. к. *к.*, з-й залиця́тися, залиця́льник, зальо́т-, жени́х, кавале́р, *н*ᴵ бараму́т, донжуа́н, *п*ᵏ женихли́вий, флі́рто-, зальо́тний, *р*ᵏ залиця́ль-, швидки́й на зальо́ти; & *і.* залиця́льність;
-ый 1. по́раний, догля́да-, під до́глядом.

У́ХАРСКИЙ *о*ᵏ заго́нистий.

У́ХАРСТВО *о*ᵏ браву́ра, геро́йствування.

У́ХАРСТВОВАТЬ *ф.* геро́йствувати.

У́ХАТЬ бу́хк/ати, гати́-, гарата́-, (*по чому*) громи́- *що*; (*у що /гроші/*) уга́чува-, пакува́-, вганя́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~а ◊, зви́клий ♦, з-й бу́хну-, бу́хкало, гу́па-, *п*ᵏ бухкітли́вий, © знай бух та бух;
У́ХНУТЬ *н*ᵒ га́вкнути [**всё -уло** все -уло]; ◊.

У-ХА-ХА́! о-хо-хо́!

УХВА́ТКА *ф*ᵖ зді́бність, ви́хватка.

УХВА́ТЫВАТЬ/--й > ХВАТАТЬ, СХВАТЫВ-;
УХВА́ТЫВАТЬСЯ/-йся > ХВАТАТЬСЯ;
УХВАТИ́ТЬСЯ: у. за ***что*** вхопи́тися двома́ рука́ми за; **у. обе́ими рука́ми** вчепи́-, як чорт за грі́шну ду́шу;
-вшийся Ø; **-я за предложе́ние** © вхопи́вшися двома́ рука́ми за пропози́цію; **-я зуба́ми** © вхопи́вшися зуба́ми.

УХИТ[Щ]РЯ́ТЬСЯ спромага́тися, умі́ти, добира́- спо́собу /хи́сту/, зна́ход/и- /шука́-/ спо́сіб;
-йся що /*м*ⁿ хто/ ~ить спо́сіб ◊, з-й знайти́ спо́сіб, р-й шука́- с., хитру́н, хи́тра голова́, *п*ᵏ з-й, спромо́ж-, му́дрий, хи́т-, хитрому́д-, пора́дливий;
УХИТРИ́ТЬСЯ спромо́ритися, ви́хитрувати ◊;
-вшийся Ø.

УХЛО́ПЫВАТЬ (*кого*) *ж*ⁿ зава́л/ювати, (*гроші*) пакува́ти;
--й 1. що /*м*ⁿ хто/ ~ює ◊, з-й завали́ти, *ж*ⁿ мокру́шник, 2. що вга́чує, р-й пакува́-, з-й угати́-;
-ый 1. зава́люваний, 2. (*гроші*) уга́чу-, витра́чу-;
УХЛО́ПАТЬ > УБИТЬ, (*гроші*) запакува́ти ◊.

УХМЫЛЯ́ТЬСЯ > УСМЕХАТЬСЯ.

У́ХО: туг на́ ухо недочува́ *хто*; **кра́ем у́ха** впівву́ха; **по́ уху** (*дати*) по́за ву́хом; **по́ уши** (*закохатись*) по са́му „ма́ківку"; **до уше́й** по са́мі ву́ха; **до са́мых уше́й** аж до вух; **как свои́х уше́й** (**не вида́ть**) як свою́ поти́лицю (*ба́чити*); **двумя́ уша́ми, в два у́ха, в двух уша́х** *о*ᵏ обі́вуш.

УХО́Д (*лікаря*) опі́ка *кого*, (*з гурту*) вибуття́; **у. за** ***кем*** до́гляд *кого*; **самово́льный у. с рабо́ты** самові́льна втеча з пра́ці, **предме́ты -да** ре́чі для до́гляду; **пе́ред -ом** на відхо́ді.

УХОДИ́ТЬ відхо́д/ити /ви-/, (*у глиб віків*) сяга́-, (*з-під ніг*) тіка́-, плис- [**у. из-под ног** п. з-під ніг], (*з дороги*) вступа́тися, (*у міх*) захо́дити, *ф.* ліз-; **у. в небытие́** відліта́- (*у ві́чність*); **у. в отста́вку** подава́тися у відста́вку; **у. в подпо́лье** пере-

хо́дити в підпі́лля; у. **корня́ми во** *что п.* сяга́- корі́нням *чого*; у. **от гла́вного де́ла** розмі́нюватися на мідяки́; **по́чва –ит из-под ног** земля́ запада́ється; **-одя́** на відхо́ді; **уходи́ /уйди́/!** іди́ собі́!;
--й 1. що /*м*ᴴ хто/ ~ить ◊, р-й /с-и/ ♦, зᴹ-й відійти́, гото́вий у доро́гу, *д.* відхо́дячий, відходя́нин, відхо́да, ходя́к,ході́льник, *(поїзд)* розпи́саний ♦, *п*ᴷ відхо́жий, відхідни́й /ви-/, *о.* вже́-на-відхо́ді, пе́ред відхо́дом, *(рік)* близьки́й до кінця́, ± **отходящий**, 2. що заглиблюється, заглиблюваний, зану́рю-, схи́льний сяга́-, з-й заглибитися, 3. що вичерпується, витрачуваний, вичерпу-, 4. *(у валізу)* що лі́зе /захо́дить/, умі́щуваний, з-й вмісти́тися; **далеко́ -й** далекося́глий; **далеко́ -й от** *кого* **в чём** з-й переве́ршити *кого* в **чім**; **-й вверх** горобі́жний, вертика́ль-, прямови́с-; **-й в глубь веко́в** прада́вній; **-й вниз** спа́дистий, долубі́жний; **-й в о́бласть преда́ния** приріече- піти́ в бе́звість /ста́- леге́ндою/, забу́ва-; **-й восвояси** зᴹ-й піти́ геть; **-й в отста́вку** майбу́тній відставни́к; **-й вперёд** пере́дній; **-й в пла́ванье** відпли́ваний, відча́лю-; **-й в подпо́лье** зᴹ-й перейти́ в підпі́лля; **-й в себя́** загли́блю- у се́бе; **-й из-под ног** хилиткий під нога́ми; **-й корня́ми во** *что* з корі́нням у *чім*; **-й на пе́нсию /поко́й/** відхо́жий на пе́нсію /спочи́нок/;
УЙТИ́: **у. в ино́й /лу́чший/ мир** *г.* перене́стися до вічно́сти; **у. восвояси** забра́-; **у. в себя́** прини́шкнути, жи́- ду́мкою; **у. в тень** відійти́ в тінь, лягти́ на дно; **у. из-под ног** *(- ґрунт)* провали́тися під нога́ми; **у. из по́ля зре́ния /от акти́вной жи́зни/** відійти́ в тінь; **у. к праотца́м** піти́ в за́світи; **у. несо́лоно хлеба́вши** поживи́тись як соба́ка му́хою; **ушла́ земля́ из-под ног** попливла́ в оча́х земля́, світ скрути́вся *кому*; **душа́ в пя́тки ушла́ от стра́ха** п'я́ти зате́рпли зі страху́;
-е́дший Ø; **-й** *куда* тепе́р у *чому*, тепе́р вже *де* [**-й в лу́чший мир** т. у за́світах, т. вже на не́бі].
УХУДША́ТЬ: **--й** що /*м*ᴴ хто/ погі́ршує, зви́клий погі́ршувати, з-й погі́рши-, погі́ршувач, *п*ᴷ = %;
УХУДША́ТЬСЯ іти́ на гі́рше ◊;
-йся/-ый погі́ршуваний, щора́з гі́рший.
УЦЕЛЕ́ТЬ *д*ᴷ заці́літи, лиши́тися ці́лим /живи́м/;
-вший заці́лілий, збере́жений, Ø.
УЦЕ́НКА здеше́влення.
УЦЕ́НИВАТЬ здеше́вл/ювати;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ює ◊, зви́клий ♦, з-й здешеви́-, © с-и ♦, здеше́влювач, *п*ᴷ = %;
-йся/-ый здеше́влюваний, зни́жу- у ціні́;
УЦЕНЁННЫЙ здеше́влений ◊ → **-ый** ↑.
УЦЕ́НОЧНЫЙ *р*ᵉ здеше́влення; **у. і́ндекс** і́ндекс з.
УЧА́СТВОВАТЬ бра́ти у́часть, бу́- уча́сником, *(в паях)* ма́- ча́стку /пай/; **у. в** *чём* відбува́- *що*; **у. в риско́ванной опера́ции** диви́тися сме́рті в о́чі; **непосре́дственно у.** бра́ти пряму́ у́часть;
--й що /*м*ᴴ хто/ бере́ у́часть, зви́клий ♦, зᴦ-й/ взя́- у., *(спів)*уча́сник, партне́р, *п*ᴷ акти́вний, прису́тній, приче́тний до *чого*, за́йнятий *чим*, *о.* з голово́ю в *чім*; **-й в** *чём н*ᴵ вмо́чений у *що*, *(у злочині)* прив́ин-, *г.* приви́нник; **акти́вно -й** акти́в- уча́сник; **-й в ко́нкурсе** конкурса́нт; **-й в пая́х** пайови́к, уча́сник па́ю, *г.* уділо́вець; **-й в реа́кции** *х.* акти́вний /прису́тній, за́йнятий/ у реа́кції.
УЧА́СТИЕ *(співчування)* ви́яв турбо́ти, *к.* турбо́та; **приня́ть живе́йшее у. в** *чём* взя́ти найшпаркі́шу у́часть у *чому*; **п. ж. у. в** *ком* ви́явити найщирі́шу турбо́ту до *кого*; **при -ии** з у́частю.
УЧА́СТЛИВОСТЬ: **у. к** *чему* пере́йнятість *чим*.
УЧА́СТНИК *(діла)* спі́льник; **у.** *чего н*ᴵ вмо́чений у *що*; **у. соревнова́ний** *г.* змагу́н; **быть -ом** *чего ф.* моча́ти па́льці у *що*.
УЧА́СТОК *о*ᴷ райо́н, *(фронту)* відти́нок, се́ктор.
У́ЧАСТЬ: **го́рькая у.** неталан, безтала́ння, щерба́та до́ля; **непривлека́тельная у.** ла́таний тала́н.
УЧАЩА́ТЬ *о*ᴷ збі́льшувати частоту́, *р*ᴷ части́-;
--й що /*м*ᴴ хто/ части́ть ◊, з-й ч. /прискори-/, приско́рювач, *р*ᴷ часті́й, *п*ᴷ *р*ᴷ части́льний + %;
УЧАЩА́ТЬСЯ часті́ти ◊;
-йся/-ый ро́блений часті́шим, приско́рюва-, пришви́дшу-; **-я** щора́з часті́ший;
УЧАСТИ́ТЬСЯ зачасті́ти ◊;
-вшийся зачасті́лий, Ø;
УЧАЩЁННЫЙ *о*ᴷ ду́же ча́стий ◊ → **-ый**.
УЧА́ЩИЙСЯ *о*ᴷ слуха́ч; **-аяся молодёжь** студе́нтська мо́лодь.
УЧЁБА *п*ᴾᴴ навча́ння, *г.* учба́.
УЧЕ́БНЫЙ *(рік) о*ᴷ шкі́льний.
УЧЕ́НИЕ нау́ка [**шко́льное у.** шкі́льна н.];
УЧЕ́НЬЕ: **у. – свет, неуче́нье – тьма** уче́ному світ, а невче́ному тьма, нау́ка в ліс не веде́ *(*а з лі́су виво́дить*)*.
УЧЁНЫЙ: **у.-переучёный** найперевче́н[іш]ий.
УЧЁТ *о*ᴷ облі́чення; **на стро́гом /-жа́йшем/ -те** на рете́льному /*(сто)*пи́льно-/ о́бліку; **с -ом** з урахува́нням, з о́глядом на, зважа́ючи на, беручи́ до ува́ги *що*; **без -та** *чего* без о́гляду на *що*.
УЧИНЯ́ТЬ зчиня́ти, чини́-; **у. распра́ву над** *кем* розправля́тися з *ким*; **у. сканда́л** збива́ти бу́чу;
--й що /*м*ᴴ хто/ зчиня́ ◊, зви́клий ♦, з-й зчини́-, ± **совершающий**; **-й сканда́л** зви́клий збива́- бу́чу, збива́ч бу́чі;
-йся/-ый чи́нений, ко́є-, ро́бле-.
УЧИ́ТЕЛЬ *з*ᵇ учительва́, *(дочка -ля)* вчителі́вна.
УЧИ́ТЕЛЬСТВОВАТЬ вчител/юва́ти, бу́- за ~я;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~ю́є, покли́каний ♦, р-й по♦, учи́тель, *п*ᴷ учи́тельський, © вчителю́ючи.
УЧИ́ТЫВАНИЕ обраху́нок, обрахо́вання, *(брання до уваги)* врахо́ва-.
УЧИ́ТЫВАТЬ обрахо́в/увати, бра́- до ува́ги, *г.* узгля́днюва-; **не у.** не́хтува- *що*; **-чти́***(*те*)*! зва́ж*(*те*)*!; **-вая** *что* з о́гляду /ува́ги/ на *що*;
--й 1. що /*м*ᴴ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, з-й обраху-

ва́-, для обраху́нку, за́йня́тий -ом, облі́ко́вець, $п^к$ облі́ко́вий, $р^к$ обрахо́вчий + %, 2. що врахо́вує ◊, з-й взя́- до ува́ги, © с-и врахо́вува-, з урахува́нням, зважа́ючи на, з о́гляду на; **-й влия́ние** © врахува́вши вплив;

УЧИ́ТЫВАТЬСЯ бра́тися до ува́ги ◊;

-йся/-ый 1. обрахо́вуваний, облі́чу-, обчи́слю-, 2. врахо́ву-, зва́жу-, бра́ний до ува́ги; **не -ый** не́хтува-.

УЧИ́ТЬ вчи́/ти, шко́ли-, *(напоумля-)* навча́- /пов-/; **у. уму́-ра́зуму** навча́- на ро́зум;

--й що /$м^н$ хто/ ~ть ◊, покли́каний ♦, з-й на♦, навчи́тель /у-/, $п^к$ навча́льний /по-/, © навча́ючи;

НАУЧИ́ТЬ вста́вити свій ро́зум [сво́го ро́зуму не вста́виш]; **беда́ нау́чит калачи́ есть** бі́да́ навчи́ть коржі́ з ма́ком ї́с-, по на́добі зна́йдеш і в ка́добі;

ПРОУЧИ́ТЬ *о.* показа́ти, де ко́зам ро́ги пра́влять /де ра́ки зиму́ють/, підкува́- на всі чоти́ри, втер- но́са *кому*;

-вший Ø;

♦♦♦СЯ *(вивчати)* студіюва́ти ◊, *о.* гри́з- ґраніт нау́ки, *(ремесла́)* набива́- ру́ку, *(з віком)* набира́тися ро́зуму; **у. всегда́ пригоди́тся** хто вчи́ться, за́вжди згоди́ть-; **у. ходи́ть** спина́- на но́ги; **не уме́ющий у.** *(на оши́бках)* ненавче́нний;

-йся що /$м^н$ хто/ вчи́ться, у́чений, шко́ле-, р-й учи́тися, у́чень, студе́нт, слуха́ч, курса́нт, $п^к$ /-*молодь*/ учні́вський.

УЧРЕДИ́ТЕЛЬ *(мод)* запрова́джувач.

УЧРЕДИ́ТЕЛЬСКИЙ: у. сове́т ра́да засно́вників.

УЧРЕЖДА́ТЬ засно́в/увати, *(моди)* запрова́джу-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, з-й ♦, гото́вий заснува́-, засно́вник, фунда́тор, заклада́ч, запрова́джувач, $п^к$ устано́вчий, $р^к$ засно́в-;

-йся/-ый засно́вуваний, фундо́в-, закла́д-, встано́влюв-, запрова́джув-, уста́люв-.

УЧРЕЖДЕ́НЧЕСКИЙ $р^в$ устано́в*(и)*, за́кладу /-дів/ [**у. сове́т** ра́да устано́ви /за́кладу/].

УШИ́Б $о^к$ пото́вчення, конту́зія.

УШИБА́ТЬ; УШИБИ́ТЬ $о^к$ потовкти́ ◊;

УШИБИ́ТЬСЯ $о^к$ ушко́дити себе́ ◊;

-вшийся = УШИБЛЕННЫЙ + Ø;

УШИ́БЛЕННЫЙ $о^к$ пото́вчений, конту́же-.

УШИВА́ТЬ вкоро́ч/увати *(ши́ючи)*;

--й що /$м^н$ хто/ ~ує, за́йня́тий вкоро́ченням, схи́льний ♦, з-й вкороти́-, ушива́льник, $п^к$ = %;

-йся/-ый вкоро́чуваний, уши- /об-, за-/;

УШИВА́ТЬСЯ[2] *п.* > СМАТЫВАТЬСЯ;

УШИ́ТЬСЯ[2] піти́ собі́, злиня́-, змота́- ву́дочки.

УШИРЯ́ТЬ розши́р/ювати;

--й що /$м^н$ хто/ ~ює, зви́клий ♦, з-й розши́ри-, розши́рювач, $п^к$ розши́рювальний;

-йся/-ый розши́рюваний; **-я** щора́з ши́рший;

УШИРЁННЫЙ $о^к$ ши́рший.

У́ШКО: за у́. да на со́лнышко за хвіст і на со́нце.

УЩЕМЛЕ́НИЕ *(прав)* у́тиск*(и)*, $р^к$ за́щем [**у. гры́жи** з. пропу́клини].

УЩЕМЛЯ́ТЬ защемл/я́ти /при-/, прищи́кува-, завдава́- кри́вди, прикру́чу- хвоста́, *(права)* утиска́ти /за-/, ути́скува-, **у. интере́сы чьи** *о.* наступа́- на хвіст /*с.* го́рло/ *кому*;

--й 1. що /$м^н$ хто/ ~ля́ ◊, $п^к$ $р^к$ защеимливий /при-/, прищи́кли- + % 2. що /$м^н$ хто/ утиска́ ◊, зви́клий у., з-й прити́сну-, ути́скувач /при-, за-/, кри́вдник, $п^к$ кри́вдний, уразли́вий + %; **-й интере́сы чьи** ути́скувач інтере́сів;

УЩЕМИ́ТЬ $р^к$ защемну́ти /при-/ ← прищикну́-;

-йся/-ый 1. защемлюваний /при-/ прищи́ку-, ура́жу-, $п^к$ уще́мливий, 2. кри́вджений, ути́скува- /с-/, обра́жу-, обме́жу-, підда- у́тискам;

УЩЕМЛЁННЫЙ $о^к$ прити́снутий, підда́ний у́тискам.

УЩЕ́РБ втра́ти, зби́тки, $ф^р$ ура́за; **материа́льный у.** матеріа́льні з.; **мора́ль- у.** мора́льна шко́да; **в у.** *кому д.* в неко́ристь *чию*.

УЩЕРБЛЯ́ТЬ $ф^р$ щерби́ти, кри́вди-, завдава́- шко́ди /кри́вди/;

--й 1. що /$м^н$ хто/ завдає́ шко́ди ◊, зви́клий ♦, з-й завда́- ш., кри́вдник /$п^к$ –ний/, 2. **уязвляющий**;

-йся/-ый 1. кри́вджений, скри́вджува-, 2. обме́жу-, ура́жу- /об-/;

УЩЕРБЛЁННЫЙ $п^{-о}$ = УЯЗВЛЁННЫЙ, *(мiся́ць)* $о^к$ ви́щерблений.

УЩЕ́РБНОСТЬ $о^к$ меншова́ртість, ко́мплекс меншова́ртости.

УЩЕ́РБНЫЙ $о^к$ меншова́ртий, *о.* з ко́мплексом *(меншова́ртости)*, $жс^м$ з недохва́том.

УЮ́ТНО $о^к$ за́хисно;

УЮ́ТНЫЙ $п^{рн}$ за́тишни́й, *д.* приту́ль-, $о^к$ будуа́р-, *(куток)* ти́хий, *(- життя)* безбу́рний, спокі́й-, *(- житло)* обжи́тий.

УЯЗВЛЯ́ТЬ ура́жати, жали́-, дошкуля́-, шпига́-, травмува́-, дотика́- [**свое́й жёлчью -я́л всех** своє́ю жо́вчю -а́в усі́х]; **у. самолю́бие** уража́- /травмува́-/ самолю́бство;

--й що /$м^н$ хто/ травму́є ◊, зви́клий ♦, з-й ушпигну́-, $п^к$ дошкульни́й *кому*, шпигу́чий, жальки́й, травмува́льний, $п^о$ стожа́лий, *о.* спо́внений ї́ді;

-йся/-ый жа́лений, шпи́га-, травмо́ва-, ура́жу-, $п^к$ вразли́вий;

УЯЗВИ́ТЬ дітκну́ти *(до живо́го)*, $жс^м$ ужа́ли-, *о.* вхопи́- за се́рце ◊;

-и́мый уразли́вий, дітκли́-, незахи́щений, ле́гко ура́жува- /**-ый**/, діткне́нний; **-ое ме́сто** дошкульне́ /діткли́ве/ мі́сце, *о.* Ахі́ллова п'ята́;

УЯЗВЛЁННЫЙ травмо́ваний, ді́ткне- /-утий/; **-ое самолю́бие** травмо́ване самолю́бство.

УЯСНЯ́ТЬ вияс́н/ювати, з'ясо́ву-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, зви́клий ♦, з-й зрозумі́-;

-й самому́ себе́ з-й усвідо́ми-;

-йся/-ый вия́снюваний /по-/, з'ясо́ву-, усвідо́млю-.

Ф

ФАБРИКОВА́ТЬ фабрик/ува́ти, виробля́-, виготовля́-, *(справу)* пришива́-; ± ПРОИЗВОДИТЬ;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, з-й ви́роби-, за́-йнятий фабрика́цією, фабрика́нт;
-йся/-ый фабрико́ваний, *і.* фабрика́т, ви́ріб.
ФА́БРИТЬ: --й що /$м^{н}$ хто/ фарбу́є ◊ + **красящий**;
-йся фарбо́ваний.
ФАВОРИЗОВА́ТЬ фавориз/ува́ти;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~у́є, за́йнятий ~а́цією, р-й ♦, фавориза́тор, $п^{к}$ фавориза́торський + %;
-йся/-ый фаворизо́ваний + ФАВОРИТ.
ФАВОРИ́Т улю́бленець, коха́нець.
ФАКТ: устано́вленный ф. дове́дений факт; **опла́та по -ту получе́ния** опла́та пі́сля оде́ржання.
ФАКТА́Ж $з^{б}$ фа́кти, звід /збі́рка/ фа́ктів.
ФАКТИ́ЧЕСКИ $ф^{р}$ про́сто /пря́мо/ таки́, на ділі.
ФАЛЬСИФИЦИ́РОВАНО бі́лими нитка́- шито.
ФАЛЬСИФИЦИ́РОВАТЬ підробл/я́ти, б. н. ши́-;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~я́ ◊, зви́клий ♦, з-й підроби́-, за́йнятий підро́бкою, фальсифік/а́тор, підробля́ч, $жс^{н}$ фармазо́н, $п^{к}$ ~аці́йний, ~а́торський;
-йся/-ый фальсифіко́ваний, *і.* фальсифіка́т.
ФАЛЬЦЕВА́ТЬ фальц/юва́ти;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~ю́є, р-й ♦, за́йнятий фальцюва́нням, фальцюва́льник, $п^{к}$ = %;
-йся/-ый фальцьо́ваний.
ФАЛЬШИ́ВИТЬ фальшува́ти, *(у хорі)* різни́-;
--й що /$м^{н}$ хто/ різни́ть ◊, зви́клий /© с-и/ ♦, з-й підфальшува́-, $п^{к}$ фальшува́льний.
ФАЛЬШИ́ВЫЙ *(сміх)* нещи́рий, *(усміх)* чужи́й, причі́плений, $с^{к}$ псе́вдо- [**ф. мая́к** псе́вдомая́к].
ФАМИ́ЛИЯ *(царська)* сім'я́, дина́стія; **по -ии** на прі́звище.
ФАМИЛЬЯ́РНИЧАТЬ паніб/ра́тств/увати, бу́-запаніб/ра́та, панібрата́тися;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~уе ◊, зви́клий ♦, р-й побу́- запаніб/ра́та, $п^{к}$ паніб/ра́тський, © запаніб/ра́та з *ким*.
ФАНАБЕ́РИИ $м^{н}$ химе́рики; & фанабе́рики.
ФАНАТИ́ЧНЫЙ *г.* загорі́лий.
ФАНЕ́РА $о^{к}$ дикт; & $о^{з}$ фане́рчина.
ФАНЕ́РНЫЙ $о^{к}$ ди́ктовий.
ФАНТАЗЁР $п^{-о}$ мрі́йник.
ФАНТАЗИ́РОВАТЬ фантаз/ува́ти, буя́- ду́мкою, шир/я́- по́за хма́рами, порина́- у фанта́зії, віддава́тися фанта́зіям; & $∂^{к}$ на♦;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~у́є ◊, розфантазо́ваний, захо́пле- ~іями, схи́льний ♦, р-й відда́тися ~іям, фантазе́р, $п^{к}$ ~е́рський, ~і́йний, химе́ристий;
ФАНТА́СТИКА: ф.! умре́ш!
ФАНТАСТИ́ЧЕСКИЙ *(кошт)* астрономі́чний, *(стиль) ф.* розбри́ка-; **ф.!** умре́ш яки́й!
ФАНФАРО́Н при́нда, чванько́, хвалько́.
ФАНФАРО́НСТВОВАТЬ: --й що /$м^{н}$ хто/ фанфаро́нить, + **хвастающийся**.
ФАРАО́Н & $жс^{і}$ фараоне́са.
ФАРВА́ТЕР *(на річці)* стри́жень.
ФАРИСЕ́ЙСТВОВАТЬ фарисе́йств/увати;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~уе ◊, зви́клий лицемі́рити, фарисе́й, лицемі́р, $п^{к}$ фарисе́йський, лицемі́рний, святе́нницький, $і^{р}$ святи́й та бо́жий.
ФАРЦЕВА́ТЬ фарц/юва́ти;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~ю́е, зви́клий ♦, за́йнятий фарцюва́нням, фарцівни́к, $п^{к}$ фарцюва́льний.
ФАРШ на́чинка.
ФАРШИРОВА́ТЬ фаршува́ти, нафарширо́вува-, начин/я́- *(фа́ршем)*;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~я́ ◊, зви́клий ♦, з-й начини́- *(ф.)*, зайня́тий фаршува́нням, фаршува́льник, $п^{к}$ = %;
-йся/-ый фаршо́ваний, начи́ню- *(фа́ршем)*.
ФАСОВА́ТЬ фасува́ти;
--й що /$м^{н}$ хто/ фасу́е, з-й роз♦, за́йнятий фасува́нням, фасува́льник, $п^{к}$ = %, *о.* на фасува́нні;
-йся/-ый фасо́ваний.
ФАСО́ЛЬ: ф. многоцветко́вая короле́вий цвіт.
ФАСО́ЛЬНЫЙ: ф. суп квасоля́ник.
ФАСО́Н *(одягу)* $ф^{р}$ крій.
ФАТА́ЛЬНИЙ *(кінець)* $о^{к}$ невідкли́чний.
ФАТОВСТВО́ бана́льна гре́чність.
ФА́ТУМ до́ля, хрест, тала́н, же́реб.
ФАШИЗИ́РОВАТЬ фашизува́ти;
--й що /$м^{н}$ хто/ фашизу́е, за́йнятий фашиза́цією, схи́льний /с-и/ ♦;
-йся/-ый фашизо́ваний, підда́- фашиза́ції.
ФАШИ́НА, ФАШИ́ННИК *(та́ра́с)*ка, тараси́на.
ФАШИ́СТВОВАТЬ: --й що /$м^{н}$ хто/ фаши́ствує, захо́плений іде́ями /залю́б- в іде́ях/ фаши́зму, фаши́ст, $п^{к}$ фаши́стський, фашистикува́тий.
ФЕДО́Т: Ф., да не тот усі́м коза́к, та чуб не так, геро́й, та не той.
ФЕЕРИ́ЧЕСКИЙ $о^{к}$ казко́вий, *(- диво)* разю́чий.
ФЕЛЬДЪЕ́ГЕРЬ $о^{к}$ гоне́ць, кур'є́р.
ФЕМИНИЗИ́РОВАТЬ фемініз/ува́ти;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~у́е, з-й ♦, за́йнятий фемініза́цією, феміні́за́тор, $п^{к}$ фемінізаці́йний;
-йся/-ый фемінізо́ваний.
ФЕМИНИ́СТКА *(в Англії)* суфражи́стка.
ФЕНО́МЕН *(факт)* я́вище.
ФЕНОМЕ́Н ☺ проя́ва, ориґінал.
ФЕНОМЕНА́ЛЬНЫЙ надприро́дній, неземний.
ФЕРМЕНТИ́РОВАТЬ фермент/ува́ти;
--й що ~у́е, з-й ♦, для /прискорю́вач/ фермента́ції, ферме́нт, $п^{к}$ ферментаці́йний, ~ати́в-, ферме́нт- + %, $с^{к}$ піджени́- [піджени́-ферментацію];
-йся/-ый ферменто́ваний, підда́- фермента́ції.
ФЕ́РМА $о^{к}$ фа́рма.
ФЕ́РМЕР $о^{к}$ фа́рмер.
ФЕТИШ(ИЗ)И́РОВАТЬ фетиш/(из)ува́ти; ± ПОКЛОНЯТЬСЯ;
--й що /$м^{н}$ хто/ ~уе, зви́клий фетишува́ти, фетиши́ст, $п^{к}$ фетишисти́чний, фетиши́стський + %;

-йся/-ый фетишо́ваний.

ФЕХТОВА́ЛЬНЫЙ *о*ᴷ фехта́рський.

ФЕХТОВА́ЛЬЩИК *о*ᴷ фехта́р.

ФЕХТОВА́ТЬ фехт/ува́ти;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є, покли́каний ♦, за́йнятий ~ува́нням, ~ува́льник, фехта́р, *п*ᴷ фехтува́льний.

ФЕШЕНЕ́БЕЛЬНЫЙ розкі́шний, великосві́тський.

ФИА́СКО неу́спіх, невда́ча, прова́л, пшик [**кру́пное ф.** вели́кий п.], *о.* неви́печена пере́пічка.

ФИ́ГА: ф. с ма́слом ду́ля з ма́ком.

ФИГЛЯ́РНИЧАТЬ /ФИГЛЯ́РСТВОВАТЬ/ *о*ᴷ кривля́тися, гра́ти комедію, викида́- ко́ники;
--й/-ующий що /*м*ᴴ хто/ фігляру́є ◊, зви́клий ♦, фігля́р, бла́зень, кривля́ка, *п*ᴷ фігля́ристий.

ФИГУ́РА *ф*ᴾ стан [**по -ре** до ста́ну]; **ф. умолча́ния** фігу́ра замо́вчування; **гла́вная ф.** пе́рша скри́пка, **центра́ль- ф.** пуп землі́.

ФИГУРИ́РОВАТЬ фігур/ува́ти, ді́я-, *(у тексті)* зга́дуватися, *(у творі)* бу́ти прису́тнім;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є ◊, зга́дуваний, ~а́нт, *(в суді)* прису́тній, уча́сник, *(у ділі)* замі́шаний, вмо́че-;
-й в ка́честве свиде́теля прису́тній /ви́кликаний/ як свідок.

ФИГУРЯ́ТЬ фасо́нитися;
--й що /*м*ᴴ хто/ фасо́ниться ◊, зви́клий ♦, *п*ᴾ фасо́нистий.

ФИЗИОЛОГИ́ЧЕСКИЙ *(опис) і*ᴾ 'уніта́зний'.

ФИЗКУЛЬТУ́РА *г.* тіловихо́ва.

ФИЗКУЛЬТУ́РНЫЙ тіловихо́вний.

ФИКСИ́РОВАТЬ фікс/ува́ти, зафіксо́ву-, карбу-, закріплю-, знерухо́млю-, *(увагу)* зосере́джу-, *(азот)* засво́ю-, *(події)* реєстру-, бра́ти на папі́р;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, з-й закріпи́-, фіксува́льник, *(річ)* фікса́тор, *п*ᴷ фіксаці́йний, фіксува́ль-, фікса́тор- + %, *(- пам'ять)* чіпки́й;
-йся/-ый фіксо́ваний, закріплю-, знерухо́млю-, зафіксо́ву-, карбо́-, зосере́джу-, реєстро́-, засво́юва-, бра́ний на папі́р;
ЗА♦♦♦ *(у кадрах) м*⁻ᵒ відкадрува́ти ◊.

ФИКТИ́ВНЫЙ *о*ᴷ несправжні́й, ви́гаданий.

ФИ́КЦИЯ *о*ᴷ ви́гадка.

ФИЛАНТРО́П доброчи́нець.

ФИЛАНТРОПИ́ЧЕСКИЙ доброчи́нний /-ді́й-/.

ФИЛИГРА́ННЫЙ *о.* тонко́ї робо́ти.

ФИЛИ́СТЕР обива́тель, міщани́н.

ФИЛО́ЛОГ мовозна́вець; & *ж*ⁱ філологи́ня.

ФИЛО́СОФ *о*ᴷ мудросло́в.

ФИЛОСО́ФИЯ *о*ᴷ мудросло́в'я, *(давня)* праду́мки.

ФИЛОСО́ФСКИЙ *у*ᴾ/*і*ᴾ любому́дрий.

ФИЛОСО́ФСТВОВАТЬ філософ/ува́ти;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є, зви́клий ♦, схи́льний до ~ува́нь, філо́соф, *і*ᶜ любому́др, *п*ᴷ філосо́фський, філософі́чний, *у*ᴾ/*і*ᴾ любому́дрий.

ФИЛО́СОФША філософи́ня.

ФИЛЬМ *(мультиплікаційний) ф.* му́льтик.

ФИЛЬТР ціди́ло.

ФИЛЬТРОВА́ТЬ фільтр/ува́ти, *у.* ціди́-;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є, з-й про♦, зви́клий ♦, ~ува́льник, ціди́ль-, для фільтра́ції, *(річ)* ціди́ло, *п*ᴷ ~ува́льний, фільтраці́й-, ціди́ль-, *о*ᴷ фільтрозда́т-;
♦♦♦(СЯ) профільтро́вувати*(ся)*, проці́джувати*(ся)*;
-йся/-ый ~о́ваний, профільтро́ву-, фільтра́т, *к*ᴴ ~івни́й; **-я ви́рус** ~о́ваний ві́рус, фільтру́й-ві́рус.

ФИНА́ЛЬНЫЙ заверша́льний, заклю́ч-, кінце́вий.

ФИНАНСИ́РОВАТЬ фінанс/ува́ти;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є, з^г-й про♦, с-и ♦, фінанси́ст, *п*ᴷ фіна́нсовий + %, для фінансува́ння;
-йся/-ый фінансо́ваний;
ПРОФИНАНСИ́РОВАТЬ *і*ᴾ позолоти́ти ру́ку.

ФИНА́НСЫ *ф*ᴾ ко́шти, гро́ші.

ФИНИШИ́РОВАТЬ *о*ᴷ прихо́дити до фі́ніш/у;
--й що /*м*ᴴ хто/ ~у́є, пе́рший на фі́нішу, перемо́жець, *п*ᴷ фі́нішний, ~ува́ль-, © прийшо́вши до ф.

ФИНТИФЛЮ́ШКА *г.* багате́лька;
ФИНТИФЛЮ́ШКИ *о*ᴷ цяця́нки.

ФИ́РМА: производя́щая ф. фі́рма-виробни́к.

ФИ́РМЕННЫЙ *(бланк) р*ᵉ фі́рми.

ФИСКА́ЛИТЬ сту́кати, нашіптува-, ка́па- на *кого*;
--й що /*м*ᴴ хто/ доно́сить ◊, зви́клий ♦, з-й на♦, за́йнятий доно́сами, доно́щик, стука́ч, нашіптув-, фіска́л, ю́да, сексо́т, шепоти́нник, *п*ᴷ стука́цький, доно́щиць-, шепоти́нниць-;
НАФИСКА́ЛИТЬ нака́пати ◊.

ФІТНЕСС-КЛУБ *п*⁻ᵒ спорт-клу́б, рости́-клуб.

ФИТЬ! *(звук)* цьвох!.

ФИШБА́ЛКА *м*ᵒ фіш-бру́с.

ФИ́ШКА *ф.* секре́т, пробле́ма [вся ф. в то́му].

ФЛАНГО́ВЫЙ *в*ᴴ крилови́й.

ФЛАНКИ́РОВАТЬ ве́штатися, тиня́-, шве́ндяти, не держа́тися ха́ти;
--й що /*м*ᴴ хто/ ве́штається ◊, р-й ♦, + **бродяжничающий**.

ФЛЕГМАТИ́ЧНЫЙ *ф*ᴾ незвору́шний, мля́вий.

ФЛЕКТИ́РОВАТЬ *л*ᶻ використовувати внутрішню флексію *(- мови)*;
--й що флекту́є, *п*ᴷ флекти́вний + %; **-щие языки́** флекти́вні мо́ви *(індоевропейські, семіт-)*;
-йся/-ый флекто́ваний.

ФЛИРТОВА́ТЬ фліртува́ти, заво́ди- /стро́ї-/ фі́глі-ми́глі, пуска́тися в зальо́ти;
--й що /*м*ᴴ хто/ флірту́є ◊, зви́клий ♦, швидки́й на зальо́ти, зальо́тник, *п*ᴷ зальо́тницький; ± УХАЖИВАТЬ.

ФЛО́РА: ф. и **фа́уна** *к.* усе́ живе́.

ФЛОТИ́РОВАТЬ *г*ᵒ флот/ува́ти, *б*ᵒ виплива́- /с-/;
--й що ~у́є, призна́чений ♦, за́йнятий флота́цією, флота́тор, *п* флотаці́йний;
-йся/-ый флото́ваний, підда́- флота́ції; **-я** з-й флотува́тися.

ФЛУКТУИ́РОВАТЬ *м*ᵃ/*ф*ⁱ флукту/юва́ти, *у.* дрягті́ти, *ф*ᴾ вихи́туватися, вихлюва́ти;

--й що ~ю́є ◊, схильний ♦, $п^к$ киселюва́тий, дрягі-тли́вий, флуктуюва́льний, флуктуацій-; **-ее вни-ма́ние** $м^а$ роз[нез]осере́джена /ковзу́ча/ уваѓа;
-ый флуктуйо́ваний, вихиту-.

ФЛУОРЕСЦИ́РОВАТЬ $ф^і$ флюоресціюва́ти, сві-ти́тися, випромі́нювати світло *(після опромінення)*.
--й що флюоресціює, схи́льний /з-й/ ♦, $п^к$ флюо-ресце́нтний, флюоресцій-;
-ый флюоресційо́ваний.

ФЛЮ́ГЕР млино́к, пого́дник.

ФЛЮСОВА́ТЬ *т.* флюс/ува́ти;
--й що ~у́є, призна́чений ♦, $п^к$ флю́совий + %;
-йся/-ый флюсо́ваний.

ФОЙЕ́ *г.* пере́дсінок.

ФОКУСИ́РОВАТЬ фокус/ува́ти, збира́- у фо́кусі;
--й що ~у́є ◊, призна́чений ♦, $п^к$ фо́кусний + %;
-йся/-ый фокусо́ваний, зби́ра- у фо́кусі.

ФО́КУСНИЧАТЬ штукар/юва́ти, викида́- ко́ни-ки, *п.* вередува́-;
--й 1. що /$м^н$ хто/ ~ю́є ◊, на́вчений ♦, за́йня́тий ~ством, штука́р, 2. *п.* вереду́н, капризу́н, *ф.* ко-меді́янт, $п^к$ вередли́вий, + **капризничающий**.

ФОЛИА́НТ & фолі́янтик.

ФОМА́: неве́рный Ф. Хома́ з неві́рів.

ФОНА́РЬ & ліхта́рик; **с -ём не найти́** із свічкою не зна́йдеш.

ФОНДИ́РОВАТЬ $е^к$ фонд/ува́ти, *у.* твори́- фо́нди;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, з-й ♦, $з^г$-й за♦, $п^к$ = %;
-йся/-ый фондо́ваний.

ФОНДРЕ́ЙЗИНГ *г.* збірко́ва а́кція, збірка ко́штів.

ФОНТА́Н *(вогню)* язики́.

ФОРЕ́ЛЬ пструг, *г.* форе́ля.

ФО́РМА $о^к$ зразо́к, *(одяг)* одностр́ій; **в -ме** уні-формо́ваний; **по (свое́й) -ме** *(своє́ю)* фо́рмою; **по (во) всей -ме** як нале́жить, як ма́є бу́ти, за всіма́ пра́вилами; **не по -ме** *(убраний)* про́ти но́-рми, хто́зна як.

ФОРМАЛИЗИ́РОВАТЬ формаліз/ува́ти, бюрок-ратизува́-, доде́ржу- бу́кви, а не су́ті;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, схи́льний ♦, формалі́ст, $п^к$ форма́льний, формалісти́чний + %;
-йся/-ый формалізо́ваний.

ФОРМА́Т: по -ту *(- книгу)* форма́том, *(добира-ти)* за форма́том; & $д^о$ *форматува́ти, *пере-формато́ву-.

ФО́РМЕНКА $р^к$ одностр́ійка.

ФО́РМЕННЫЙ фо́рмови́й; **-ая оде́жда** одностр́ій.

ФОРМИ́РОВАНИЕ *(дія)* формува́ння, */світог-ляду/* ви́творе-, *(відділ)* $в^й$ формо́ва-.

ФОРМИРОВА́ТЬ форм/ува́ти, зформо́вува- /ви-/, склада́- доку́пи, *(вдачу)* виробля́-, витво́рюва-; **ф. обще́ственное мне́ние** *(своїм Я)* задава́- тон;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, з-й з♦, формівни́к, формува́ль-, ~ува́ч, $п^к$ формотво́рчий + %;
♦♦♦СЯ *о.* визе́рнюватися ◊, *(- погляди)* вико́ву-ва-, *(в голові) ф.* вари́-; & виформо́вува-;
-йся/-ый формо́ваний ◊, у ста́дії формува́ння, $п^к$ виформо́вчий, ± **вырабатывающийся**.

ФОРМОВА́ТЬ *т.* форм/ува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, на́вчений ♦, покли́каний за-♦, для формува́ння, за́йня́тий -ям, формівни́к, формува́ль-, $п^к$ формува́льний, фо́рмови́й;
-йся/-ый формо́ваний.

ФОРМО́ВКА *(річ)* формо́вання.

ФОРМОИЗМЕНЯ́ЮЩИЙ $о^к$ формозмі́нчий, $с^к$ змінí-форму.

ФОРМООБРАЗОВА́НИЕ $о^к$ формотві́р.

ФОРМООБРАЗУ́ЮЩИЙ $о^к$ формотво́рчий.

ФОРМУЛИ́РОВАТЬ формул/юва́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~ю́є, р-й ♦, з-й з♦, для форму-люва́ння, за́йня́тий -ям, $п^к$ = %;
-йся/-ый формульо́ваний.

ФОРМУЛИРО́ВКА ¤ фо́рмула, формульо́вання, *(дія)* формулю́вання.

ФОРСИ́РОВАТЬ *(дію)* форс/ува́ти, приско́рю-, *(річку)* переправля́тися че́рез;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, з-й /покли́ка-/ ♦, $п^к$ форсу-ва́льний + %, © с-и форсува́ти;
-йся/-ый форсо́ваний, приско́рю-.

ФОРСИ́ТИЯ $б^о$ форси́тія, $к^н$ зо́лотодо́щ.

ФОРСИ́ТЬ *о.* надува́ти що́ки; **ф. /блиста́ть/ та-ла́нтами** виблі́скува- тала́нтами; & вихизо́ву-ватися;
--й = фигуряющий.

ФОРТ *(за́мок)* $г^д$ фесту́нок.

ФОРТУ́НА $о^к$ уда́ча, у́спіх, тала́н.

ФОСФОРЕСЦИ́РОВАТЬ фосфор/ува́ти:
--й що~у́є, з-й ♦, $п^к$ ~есце́нтний, ~ува́ль-, ~есці́й-.

ФО́ТО, ФОТОГРА́ФИЯ *г.* світли́на, зня́ток.

ФОТОГРАФИ́РОВАТЬ *г.* світли́ти, знимкува́-;
--й що /$м^н$ хто/ фотограф/у́є ◊, р-й ~ува́ти, з-й зазнимкува́-, за́йня́тий ~ува́нням, ~і́чний + %;
ЗА♦♦♦ зазнимкува́ти ◊;
ФОТОГРАФИРОВАТЬСЯ фотографува́тися;
-йся/-ый що фотографу́ється, фотографо́ваний.

ФОТО́ГРАФША фотографи́ня.

ФОТОРУЖЬЁ фотокрі́с.

ФОТОТИ́ПИЯ $о^к$ світлодру́к.

ФРАГМЕ́НТ відлам.

ФРА́ЕР $ж^н$ не злочи́нець, $ж^н$ чесня́га, Си́дір По-ліка́рпович.

ФРАЗЁР марносло́в.

ФРАЗЁРСТВОВАТЬ словоблу́д/ити;
--й що /$м^н$ хто/ ~ить, зви́клий ♦, фразе́р, марно-сло́в, словоблу́д, $п^к$ /-ний/, фразе́рський.

ФРАКЦИОНИ́РОВАТЬ *х.* фракці/юва́ти, $д^к$ роз♦;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює, з-й ♦, $з^г$-й роз♦, $п^к$ фракці-юва́льний, фракцій-.

ФРА́КЦИЯ $ф^р$ відламок, *(в партії)* відлам.

ФРАНТ $о^к$ мо́дник, піжо́н, *з.* дженджури́ст.

ФРАНТИ́ТЬ $о^к$ шикува́ти, мо́днича-, хверцюва́-, джигу́ни-, параду́ватися, красува́-, дженджури́-;

--й що /м^н хто/ шику́є ◊, зви́клий ♦, р-й покрасува́тися, ферт, піжо́н, мо́дник, дже́нджик, п^к дженджури́стий, фасо́нис-, піжо́нис-, мо́дницький, о. піжо́ном діло.
ФРАНТОВА́ТЫЙ о^к фасо́нистий, піжо́нис-.
ФРАХТОВА́ТЬ фрахт/ува́ти;
--й що /м^н хто/ ~у́є, зви́клий ♦, з-й за♦, фрахтівни́к, фрахтува́ль-, п^к фрахтува́льний;
-йся/-ый фрахто́ваний, п^к п^рн фрахто́вий.
ФРЕЗЕРОВА́ТЬ фрез/ва́ти;
--й що /м^н хто/ ~у́є ◊, з-й ♦, для фрезува́ння, за́йня́тий -ям, фрезува́льник, п^к фре́зерний + %;
-йся/-у́емый фрезо́ваний.
ФРИВО́ЛЬНЫЙ легкова́жний, вітрого́нистий, вітрого́нський.
ФРОНТ *(будови)* чоло́.
ФРОНТА́ЛЬНЫЙ чолови́й, лобови́й, *(бік)* причі́лковий, пере́дній, лицьови́й, зо́внішній.
ФРОНТО́Н причі́лок.
ФТОР б^з флюо́р.
ФУГОВА́ТЬ фуґ/ува́ти;
--й що /м^н хто/ ~у́є, з-й ♦, з^г-й про♦, для фуґува́ння, за́йня́тий -ям, п^к фуґува́льний;
-йся/-ый фуґо́ваний.
ФУ́КАТЬ хук/а́ти:
--й що /м^н хто/ ~а, з-й ♦, ху́кало, знай ху́ та ху́.
ФУНДИ́РОВАНИЕ фундува́ння.
ФУНДИ́РОВАННЫЙ фундо́ваний.
ФУНДИ́РОВАТЬ обґрунто́вувати, е^к фундува-, консолі/ува́-;
--й що /м^н хто/ ~у́є ◊, призна́чений к., за́йня́тий консоліда́цією, п^к консолідаці́йний + %;
-йся/-ый фундо́ваний, консолідо́-, забезпе́чу-.
ФУНКЦИОНИ́РОВАТЬ функвіон/ува́ти, дія-, працюва́-, ф^р відбува́- обо́в'язок, вико́нува- фу́нкцію *чого*; **не ф.** *(- руки +)* не слу́хати*(ся)*;
--й/-ый що /м^н хто/ ~у́є ◊, з-й ♦, з^г-й дія-, функціоно́ваний, функціоне́р, викона́вець фу́нкції, п^к дійовий, акти́вний, чи́н-, функціона́ль-, о. тепе́р у дії /в робо́ті/, с^к -в-дії [**-ая систе́ма** систе́ма-в-дії]; **-й тепе́рь** тепе́рішній, суча́сний.
ФУ́НКЦИЯ обо́в'язок, пови́нність, призна́чення, по́клик*(а́ння)*.
ФУНТ: ф. изю́ма лікоть ква́ші, ківш ли́ха [**знать почём ф. и.** зна́ти почі́м лікоть к. /ківш л./].
ФУ́РИЯ & п^р *фуріо́зно, п^к *фу́рійний.
ФУТ і^с сту́пінь.
ФУТЕРО́ВКА *(матеріял)* футеро́вання.
ФУ́-ТЫ! агій!; **фу́-ты про́пасть!** бий тебе́ ли́хо!
ФУФЫ́РИТЬСЯ при́нд/итися, костри́чи-, як горобе́ць у по́пелі, *(вирядэкатися)* дженджури́-;
-йся 1. що /м^н хто/ ~иться ◊, зви́клий ♦, при́нда, 2. **франтящий**.
ФЫ́РКАТЬ пи́рхати, пши́ка-; & відпи́рхуватися;
--й що пи́рха ◊, пи́рхало, чми́ха-, фу́рка-, п^к фуркітли́вий, о. знай пирх та пирх, © с-и ♦.

X

ХА́ЖИВАТЬ ча́сто ходи́ти, топ/та́- сте́жку;
--й що /м^н хто/ ~че с. ◊, зви́клий т. с., ча́стий гість.
ХАЛА́ТНЫЙ о^к *(на)*плюва́цький, сви́нсь-.
ХАЛТУ́РА *(праця)* ф. шаба́шка.
ХАЛТУ́РИТЬ *(зле робити)* халту́р/ити, парта́чи-;
--й що /м^н хто/ ~ить ◊, зви́клий ♦, з-й напарта́чи-, ~ник, парта́ч, п^к халту́рний + ХАЛТУРНЫЙ;
СХАЛТУ́РИТЬ спарта́чити ◊.
ХАЛТУ́РНЫЙ ф^р таки́й-сяки́й, аби́я-, парта́ць-, цяп-ля́пний; **-ное** таке́-сяке́ аби́яке.
ХАМЕЛЕО́Н о^к крутихвіст, о. і на́шим і ва́шим.
ХАМЕ́ТЬ става́ти хамом, з^п хамі-;
--й що /м^н хто/ стає́ ха́мом ◊, зви́клий /с-и/ х., щора́з хамови́тіший, п^к хамови́тий.
ХАМИ́ТЬ пащекува́ти, грубіяни-;
--й що /м^н хто/ пащеку́є ◊, схи́льний до ха́мства, хам*(ло́)*, п^к хамови́тий, © с-и ♦.
ХАМОВА́ТЫЙ хамови́тий.
ХАМЬЁ о^к свино́та.
ХАНА́ каю́к, капу́т, гак.
ХАНДРА́ п^-о меланхо́лія, м^а гіпохо́ндрія.
ХАНДРИ́ТЬ хандр/и́ти, ма́ти сплін;
--й що /м^н хто/ ~и́ть ◊, зви́клий ♦, по́йня́тий хандро́ю, гіпохо́ндрик, меланхо́лік, у ста́ні меланхо́лії /гіпохо́ндр-/.
ХАНЖА́ фарисе́й, і^р святи́й та бо́жий, к. святи́й-бо́жий.
ХА́НЖЕСТВО о^к лицемі́рство, фарисе́йство.
ХА́ОС ф^р безла́ддя, гарми́дер, з^п бедла́м.
ХАОТИ́ЧЕСКИЙ о^к безла́дний.
ХАРА́КТЕР вда́ча, о^к но́ро[і]в; у **него́ миролюби́вый /неагресси́вный/ х.** він му́хи не заче́пить; **по -ру** на вда́чу [**шут по -ру** бла́зень на в.]; **по** *(своему́)* **-ру** *(своє́ю)* вда́чею, *(свої́м)* хара́ктером; **с тяжёлым -ом** *кто* лихи́й на вда́чу; **обнару́живать х.** пока́зувати нату́ру /ро́ги/.
ХАРАКТЕРИЗОВА́ТЬ дава́- характери́стику, тестува́-, *(явище)* окре́слю-; **х. с положи́тельной стороны** *(чий вчинок)* роби́- честь *кому*;
--й що /м^н хто/ характериз/у́є ◊, зви́клий ~ува́ти, п^к атестаці́йний, характе́р- /характеристи́ч-/ для *кого*; **-й** *кого (- рису)* власти́вий *кому*;
♦♦♦**СЯ: х.** *чем* о^к ма́ти характери́стику *чого*, ма́в собі *що*; ◊;
-йся/-ый що /м^н хто/ ~у́ється ◊, характеризо́ваний, п^к відо́мий свої́м *чим*, © ~уючись, о. з характе́рним /притама́нн-, власти́в-/ *чим* [**-я возникнове́нием /увелнче́- +/** з п. ви́никненням /збільше- +/]; **-я преиму́ществом** наді́лений перева́гою.
ХАРАКТЕ́РНО: х. то прикме́тним є те;
ХАРАКТЕ́РНЫЙ *(запах +)* о^к специфі́чний, своєрі́д-, прикме́т-, ф^р власти́вий.
ХА́РКАТЬ: --й що /м^н хто/ ха́рка, зви́клий /© с-и/

ха́ркати, ха́ркало, *п*[к] харкі[о]тли́вий.
ХА́РЯ *о*[к] су́рло.
ХА́ЯТЬ паплю́ж/ити;
--й що /*м*[н] хто/ ~ить, зви́клий ♦, з-й с♦, паплю́жник.
ХВАЛЕ́БНЫЙ *о*[к] велича́льний, похваліб-, панегірич-, фанфа́р-.
ХВАЛИ́ТЬ хвали́ти, вихвал/я́-, розсипа́тися у похвала́х /хвальбі/, засипа́ти похвала́ми; & перехва́люва-, хва́льма хвали́-;
--й що /*м*[н] хто/ ~я́ ◊, зви́клий /схи́льний/ ♦, р-й по♦, хвалі́й, хвали́тель, *п*[к] похвалі́бний, хвале́б-, велича́ль-; **-й царя́** ца́рський хвали́тель;
-и́мый хва́лений, розхва́люва- /ви-/, вихва́ля-;
♦♦♦СЯ розпи́сува- про себе ◊; **не -ись, идучи́ на рать** не кажи́ „гоп", по́ки не переско́чиш;
-йся що /*м*[н] хто/ ~я́ється ◊, зви́клий ♦ + **хвастающийся**.
ХВАЛЬБА́ *о*[к] словохва́льство.
ХВА́СТАТЬ(СЯ) хвали́тися, вихваля́-, фанфаро́нити;
--й(ся) що /*м*[н] хто/ хва́ста ◊, зви́клий ♦, з-й по♦, хвалько́, хвасту́н, вихваля́ка, *ф*. свист, *з*[н] фанфаро́н, *п*[к] хвалькови́тий, хваст-, чваньк-, свист-, *ж*[н] рекля́мний; **не хва́стающийся** безрекля́м-;
ПО♦♦♦: не мог п. зна́ниями знання́м не грішив.
ХВАСТЛИ́ВО *о*[к] не без хва́стощів;
ХВАСТЛИ́ВЫЙ *о*[к] задавкува́тий.
ХВАСТУ́Н *ф*. свист.
ХВАТ: х.-па́рень хло́пець-зух.
ХВАТА́ЛОВКА *о*[к] хапатня́, *з*[г] ла́панка.
ХВАТАТЬ[1] хапа́ти, *(за що)* ♦ся; **х. звёзды с не́ба** ♦ зо́рі з не́ба; **х. че́рез край** перебира́- мі́ру;
--й[1] що /*м*[н] хто/ хапа́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й вхопи́-, хап(у́н), хапко́, *п*[к] хапки́й, хватки́й, хапкору́-, /*рух*/ хапа́льний, хватни́й, *о*[к] хапови́тий, хапу́чий; **-й за го́рло** © хапа́ючи за го́рло; **-й за́ се́рдце** серцезвору́шний, звору́шливий; **-й на лету́** з-й лови́- на лету́;
ХВАТИ́ТЬ[1] *(вдарити)* врі́зати, вгати́-, ушква́ри-, кре́сну-, дмухну́-, вціди́-, урепі́жи-, опереза́-, теле́сну́-, моло́сну́-, торо́хну-; **х. *(по́ уху)*** черкну́-; **х. взя́тку** схопи́- ку́ку в ру́ку; **х. че́рез край** перетягну́- струну́; **х. греха́ на́ ду́шу** набра́тися /*н*[дк] набира́-/ гріха́; **-и́л уда́р** *кого* вда́рив грець;
-вший[1] Ø; **-й че́рез край** © перебра́вши мі́ру.
ХВАТА́ТЬСЯ[1] хапа́тися, *(за лоб +)* ла́па-; **х. за животы́** бра́ти- за бо́ки /живі́т/, рва́ти бо́ки;
-йся[1] що /*м*[н] хто/ хапа́ється ◊, зви́клий ♦; © схопи́вшися; **-я за го́лову = впадающий в отчаяние; -я за соло́минку** гото́вий вхопи́тися за соло́мку /бри́тву/;
-ый[1] ха́паний, схо́плюва-;
ХВАТА́ТЬ[2] *н*[о] *(ви)*стача́ти, става́-, засяга́- /засягну́-/ [**ско́лько -а́ет глаз** скі́льки о́ко засягне́], достава́- [**э́того ещё не -а́ло!** ще цього́ не -а́ло!]; **не х.** бракува́-; **-а́ет** у *кого* ви́стачить *кому*; **не -а́ет сме́лости** *кому* не ма́є відва́ги *хто*; **на ли́дера не -ает ка́честв** *кому* на лі́дера не тя́гне *хто*;
--й[2] що ~а́ ◊, з-й ♦, *п*[к] доста́тній, вистача́льний;
ХВАТИ́ТЬ[2] *ф*[р] бу́ти [**ско́лько -и́ло сил** скі́льки було́ сил]; **не х.** забра́кну- [**не -и́ло ду́ху** -а́кло ду́ху]; **-ит** ви́стачить, ви́стане, ста́чить; **-ит!** до́сить!, го́ді!; **-ит вре́мени** ча́су до́сить; **-ит трепа́ться!** отаке́ розка́зуй!; **ему́ -и́ло сме́лости /на́гло-, благоразу́мия/ *сделать*** він мав відва́гу /наха́бство, ро́зум/ *зробити*.
ХВА́ТКА *(в дії)* спри́т(ність), *з*. спір, *(рукою)* хват.
ХВАТЬ! *(!)* *ф*[р] черк!.
ХВОИ́НА чати́на.
ХВО́ЙНЫЙ чати́нний, *д*. боровино́вий [**-ые ва́нны** -о́ві ку́пелі].
ХВОРЬ *м*[н] хво́рощі, бо́лесті.
ХВОСТ: х. трубо́й хвіст догори́ /бу́бликом/; & *п*[к] *трихво́стий.
ХВО́Я чати́на, *д*. борови́ння, борови́на.
ХЕЙ-ХО́! гей-гу́!, гей-га́!.
ХЕ́КАТЬ *(вимовляти звук* Г*)* ге́кати;
--й що /*м*[н] хто/ ге́кає, зви́клий ♦, ге́кало.
ХИ́МИЯ *б*[з] хе́мія.
ХИРЕ́ТЬ хирі́ти, марні́ти, вичаха́-;
--й що /*м*[н] хто/ хи́ріє ◊, щора́з хирні́ший /кволі-, ми́ршаві-, підупа́лі- +/, ма́йже захи́рілий, *с*[к] хирі́й- [хирі́й-династія], © хи́ріючи;
ЗАХИРЕ́ТЬ: -вший що підупа́в ◊, підупа́лий, занепа́-, зачу́чвері-, заче́врі-, захи́рі-, змарні́-.
ХИТРЕ́Ц *о*[к] хитрюга́н, *ж*[і] хитру́ня, хитру́ха.
ХИТРИ́ТЬ хитрува́ти, крути́ти хвосто́м;
--й що /*м*[н] хто/ хитру́є ◊, зви́клий ♦, з-й ви♦, метки́й на хи́трощі, хитру́н, хитрюга́н, *п*[к] хи́трий, хитрому́д-, хитру́нський, © хитру́ючи;
ВЫ́ХИТРИТЬ ви́♦, ви́крути- своє́ ◊;
ПЕРЕХИТРИ́ТЬ перехиморо́дити ◊, обкрути́- круг па́льця.
ХИТРОМУ́ДРЫЙ *о*[к] мудраге́льний.
ХИТРОСПЛЕТЕ́НИЕ *(в думках)* мудра́ція.
ХИТРОСПЛЕ́ТЕННЫЙ *о*[к] мудросплетений.
ХИ́ТРЫЙ /ХИТЁР/ *о*[к] метки́й [**хитёр на вы́думки** м. на ви́гадки]; **хитёр как лиса́** хи́трий як лис, шпака́ми годо́ваний *хто*.
ХИТРЮ́ГА хитрюга́н.
ХИТРЮ́ЩИЙ прехи́трий, хи́трий-прехи́трий.
ХИХИ́КАТЬ *б*[з] ки́хкати;
--й що /*м*[н] хто/ ки́хка, зви́клий /с-и/ ♦, *п*[к] хихотли́вий, кихкотли́-, © знай хихи́ та хихи́.
ХИ́ХОНЬКИ-ХА́ХОНЬКИ ги-ги́ та га-га́, хи-хи́ та ха-ха́.
ХИ́ЩНЫЙ *о*[к] дряпі́жний.
ХИ́ЩНИК *о*[к] здоби́чник.
ХИ́ЩНИЧЕСКИЙ здоби́чницький.
ХЛАМ *о*[к] непо́тріб, по́рох, поло́ва.
ХЛЕБ *(недопечений)* глевтя́к; **-ба и зре́лищ** хлі-

ба і зри́ща; **-ом не корми́** нічо́го не дава́й [**-ом не к., лишь бы зре́лища** н. не д., аби́ диво́вища]; **и -ом не корми́** і цу́кром /хліб-/ не году́й.

ХЛЕБА́ТЬ хлепта́ти; **не со́лоно -вши** мов те́ртого хрі́ну поню́хав, спійма́вши о́близня, облиза́макого́на;

--й що /$м^н$ хто/ хле́пче ◊, зви́клий /с-и/ ♦, хлепту́н, $п^к$ хлепту́щий;

-ый хле́птаний, сьо́рба-, *ф.* ли́га-, хли́ська-;

ХЛЕБНУ́ТЬ: х. солёного скуштува́ти те́ртого хрі́ну;

-вший Ø; **-ий го́ря** покра́яний го́рем, © набра́вшися го́ря.

ХЛЕБНОЗЛА́КОВЫЙ $з^г$ збіжже́вий.

ХЛЕ́БНЫЙ: -ое месте́чко хлі́бна поса́да, $р^к$ хлі́бне крісе́льце; **-ые зла́ки** збі́жжя.

ХЛЕБОДА́Р $о^к$ хлібода́вець.

ХЛЕБОРО́Б(СКИЙ) $з^н$ гречкосі́й(ський).

ХЛЕБОРОБСТВОВАТЬ хліборо́б/ити;

--й що /$м^н$ хто/ ~ить, зви́клий ♦, за́йнятий хліборо́бством, хліборо́б, $п^к$ хліборо́бський.

ХЛЕБОСО́Л $о^к$ гостелю́б.

ХЛЕБОСО́ЛЬНЫЙ $о^к$ гостелю́бний.

ХЛЕБОСО́ЛЬНИЧАТЬ > УГОЩАТЬ.

ХЛЕБ-СО́ЛЬ: х.-с. ешь, а пра́вду режь хліб-сіль їж, а пра́вду ріж.

ХЛЁСТ $о^к$ стьоб.

ХЛЕСТА́ТЬ шмага́ти, *(пугою)* хво́ста-, *(язиком)* ля́ска-, *(- дощ)* репі́жи-, плюща́- /3 $о^с$ $о^д$ плющи́ть/, лупи́-, *(- кров)* юши́-, дзюри́-, жбу́ха-, *(пити)* виду́длюва-; & вихльо́скува-;

-щущий 1. що /$м^н$ хто/ шмага́ ◊, зви́клий ♦, шмагу́н, хвосту́н, $п^к$ хвиськи́й, 2. що перíщить ◊, $п^к$ /дощ/ шпарки́й, /вітер/ смальки́й, дошкульни́й, 3. що юши́ть ◊, розхлю́пува- дзюрко́м;

-йся що /$м^н$ хто/ шмага́ себе́, зви́клий ♦ с.;

ХЛЕСТНУ́ТЬ влупи́ти ◊, *(- дощ)* учи́сти-, упері́щи-, *(батогом)* тря́сну-.

ХЛЁСТКИЙ *(вітер)* $о^к$ смальки́й, *(звук)* ляску́чий, ляски́й, $п^ф$ лясь! *(дощ)* шпарки́й;

ХЛЕ́ЩЕ *(- вітер)* $о^к$ смалькі́ше, *(- дощ)* шпаркі́-.

ХЛЕСТЬ! цьвох!

ХЛОБЫСТА́ТЬ *(кров)* жбу́хати + ХЛЕСТАТЬ;

ХЛОБЫСТНУ́ТЬ влупи́ти, *(- дощ)* учи́сти- ◊.

ХЛОП! $о^к$ лоп!

ХЛО́ПАНЬЕ *(дверима)* $о^к$ грю́кіт.

ХЛО́ПАТЬ ля́скати, $ф^р$ ляпоті́-, *(дверима)* хля́ска-, *(по плечах)* попле́скува-, *(в долоні)* би́-, $п^{рн}$ пле́ска́-, *(вухами)* 1. ля́па-, 2. не бра́- втямки́; **х. в ладо́ши** $о^к$ ♦ в доло́ні;

--й 1. що /$м^н$ хто/ ля́ска ◊, зви́клий ♦, р-й ля́сну-, $п^к$ ляску́чий, лопотю́-, бахку́-, ляпотли́вий, 2. що пле́ще ◊, зви́клий пле́ска-, плеску́н, $п^к$ плеску́чий; **-й в ладо́ши** р-й пле́ска- (в доло́ні); **-й глаза́ми** © клі́паючи очи́ма; **-й уша́ми** 1. зевающий + р-й розві́си- ву́ха, 2. нез-й розкуме́ка- /доглу́патися/;

ХЛО́ПНУТЬ *(дверми)* $о^к$ трі́снути, хля́п-; **х. себя́** *(ладо́нью)* **по лбу** ля́сну- себе́ по ло́бі.

ХЛОПОТА́ТЬ клопо́та́тися, пі́клува́-, дба́ти, не́сти́ на собі́ кло́поти, *(в хаті)* метуши́тися, крути́-, *(перед ким)* оббива́ти поро́ги *чиї*; **х. о** *ком* ♦ /проси́ти/ за *кого*; **х. о** *чём* стара́- про *що*; **х. по до́му** *ф.* крути́- по ха́ті; **-очá** *о.* за кло́потами;

-чущий що /$м^н$ хто/ ~четься ◊, заклопо́таний, зви́клий /с-и/ ♦, з-й подба́ти, зви́клий дба́-, за́йнятий ~та́нням, клопоту́н, $п^к$ клопітки́й, клопітли́вий, дбай-, турбот-, метуш-, потовку́чий; **-й о́коло** *чего* заклопо́таний *чим*;

ВЫ́ХЛОПОТАТЬ ви́старати(ся) ◊, ви́правити;

НАХЛОПОТА́ТЬСЯ $о^к$ попокрути́тися ◊.

ХЛО́ПОТЫ *(хатні)* клопотня́; **свои́ х.** $і^р$ свій глек на капу́сту; **-о́т не оберёшься** ма́тимеш кло́піт, набере́шся біди́; **-о́т по́лон рот** кло́поту мо́ре; **-от по́лон рот у** *кого* ма́є по́вну го́лову кло́поту *хто*; **(пребыва́я) в -ах** за кло́потами.

ХЛОПУ́ШКА пу́кавка, *(від мух)* ля́павка.

ХЛО́ПЬЯ $о^к$ луска́, *(снігу)* $о^к$ кла́пті, платки́.

ХЛОРИ́РОВАТЬ хлор/ува́ти;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, за́йнятий хлорува́нням, з-й про♦, хлора́тор, $п^к$ хлорува́льний;

-йся/-ый хлоро́ваний.

ХЛОРОФОРМИ́РОВАТЬ хлороформ/ува́ти;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, зви́клий ♦, з-й за♦, $п^к$ = %;

-йся/-ый хлороформо́ваний.

ХЛЫ́НУТЬ $д^к$ $о^к$ нари́ну-, *(- рідке)* жбу́хну-, /- кров/ шугну́-, *(- дощ)* вда́ри-; **х. пото́ком /ма́ссой/** *о.* ри́ну- мов вода́ у лотоки́;

НАХЛЫ́НУТЬ напли́нути, набі́г- ◊, *(- думки)* обсі́с- *кого* [**-ули мы́сли** -і́ли думки́];

ОТХЛЫ́НУТЬ відпли́нути ◊, *(- води)* $о^к$ відпли́сти́, відпливти́;

ПРИХЛЫ́НУТЬ *(- кров, воду)* шугну́ти ◊.

ХЛЮ́ПАНЬЕ $п^о$ хлюп.

ХЛЮ́ПАТЬ хлю́п/ати;

--й що /$м^н$ хто/ ~а ◊, зви́клий ♦, р-й ~ну-, $п^к$ хлюпітли́вий, © хлю́паючи, знай хлюп та хлюп.

ХЛЮ́ПИК $п^{-о}$ шибздик, шме́ндрик, *д.* шпи́нглик.

ХМЕЛЕ́ТЬ *(від алькоголю)* хмелі́ти, $о^к$ чмелі́-;

--й що /$м^н$ хто/ хмелі́є, напівп'я́нілий, вже ма́йже п'я́ний, вже захме́ле- /захмелі́лий/, © с-и ♦;

ЗАХМЕЛЕ́ТЬ: -вший підхме́лений /за-/, захмелі́лий, очмелі́-, *о.* під ча́ркою;

ОХМЕЛЕ́ТЬ зачмелі́ти ◊;

-вший захмелі́лий, зачмелі́-, зах[ч]ме́лений, Ø.

ХМЕЛЬ *(стан)* $п^о$ п'янь; **во -лю́** $о^к$ під ча́ркою.

ХМУ́РИТЬ су́п/ити, насу́плюва-;

--й що /$м^н$ хто/ ~ить ◊, зви́клий /© с-и/ ♦;

-йся що /$м^н$ хто/ су́питься ◊, насу́плюваний, зви́клий ♦ся, з-й насу́пи-, щора́з насу́пленіший, $п^к$ похму́рий, насу́плений.

ХМУ́РЫЙ & $п^о$ хмари́нний.

ХМУРЬ & $з^б$ хмарови́ння.
ХМЫ́КАТЬ гму́к/ати, чми́ха-, *(у відповідь)* відгму́куватись;
--й що /$м^н$ хто/ ~а зви́клий ♦, © знай гму та гму.
ХНЫ: и хоть бы х. і ні га́дки собі, *(ніякої реакції)* і соба́ка не га́вкне.
ХНЫ́КАТЬ рю́мс/ати, сли́ни- [**не хнычь** не слинь]; **хны́чущий** що /$м^н$ хто/ ~а ◊, зви́клий ♦, рю́мса, пла́к-, плаксі́й, тонкослі́зка, скиглі́й, хли́пайло, $п^к$ плакси́вий, слізли́-, тонкосльо́зий, ± **скулящий**.
ХОД *(у шахах)* $к^н$ тяг; **та́йный х.** потайни́к; **на по́лный х.** на по́вну па́ру; **нет -да** *кому* куда зась *кому* [до Евро́пи їм зась]; **в -де** у проце́сі; **с -ду** з ма́ху, спрожо́гу, з на́скоку; **чёрным -ом** ско́ком-бо́к-; **на (в) -ду́** в ру́сі, по́ходя; **быть в большо́м -ду́** 1. широ́ко вжива́тися, 2. ма́ти по́пит; **в большо́м -ду́** 1. широ́ко вжи́ваний, у широ́кому вжи́тку, 2. *(крам)* не лежи́ть /зале́жується/, *г.* попитни́й; **на по́лном -ду́** *(праця)* кипи́ть; **по -ду** *чего, чим,* взавдо́вжки *чого* [**по -ду ли́нии** ліні́єю, взавдо́вжки лі́нії]; **по -ду де́ла** у проце́сі робо́ти /ро́згляду/.
ХОДА́ТАЙСТВО: по -ву на клопота́ння.
ХОДА́ТАЙСТВОВАТЬ *(за кого)* клопот/а́тися, *(перед ким) ф.* шапкува́ти; **х. о ком** ♦ за *кого*;
--й що /$м^н$ хто/ про́сить ◊, за́йня́тий ~а́нням, зви́клий ♦ за, $з^г$-й по♦, засту́пник, адвока́т, хода́к, $п^к$ засту́пницький, адвока́тсь-, хода́ць-;
ИС♦♦♦ ви́старати*(ся)*, ви́клопотати ◊;
-вший Ø.
ХОДИ́ТЬ ходи́ти, **х. без де́ла (в го́сти)** походе́ньки справля́-; **х. в костю́ме Е́вы** світи́- го́лим ті́лом; **х. в ру́бище** трясти́ ру́б'ям; **х. за** *чем* ♦ по *що*; **х. за поку́пками** *г.* ♦ на за́купи, бу́- на за́купах; **х. колесо́м** ♦ пере́вертом, переверта́тися на голові́; **х. на голове́** стовбула́ перекида́-; **х. над про́пастью, х. по ле́звию бри́твы /ножа́/** ♦ ле́зом бри́тви, ступа́- по гра́ні, балансува́- над прі́рвою, ♦ по бри́тві; **х. на за́дних ла́пках** *(перед ким)* ♦ ходорко́м, *с.* плазува́-; **х. по на́ймам** наймитува́-; **х. по ни́точке** ♦ як шовко́вий, ста́- шовко́вим; **х. по пята́м** ступа́- крок-у-кро́к; **х. по суда́м** тяга́тися по суда́х; **х. у кра́я про́пасти** ♦ ко́ло сме́рти; **-ят слу́хи** іде́ /хо́дить/ чу́тка /по́голос-/; **начать х.** *(- дітей)* зіп'я́стися на но́ги.
--й що /$м^н$ хто/ хо́дить ◊, зви́клий ♦, за́йня́тий ході́нням, хода́к, ходу́н, ході́льник, $п^к$ ходя́чий, *т.* ходи́льний, ходови́й, */- зінсуту деталь/* розхо́джений, *о.* в /на/ ходу́, в ру́сі, © ходи́вши, $с^к$ -хі́дний [**пальцеходя́щий** пальцехі́дний; **ти́хо -й** тихохі́д-]; **-й вверх нога́ми** сторчголо́вий; **-й взад и вперёд** ходи́вши туди́-сюди́; **-й в меха́х /зо́лоте/** убра́- у ху́тро /зо́лото/; **-й в пло́тниках** ◊ тесля́р ◊; **-й го́голем** ходи́вши як па́ва; **-й на голове́** с-и ♦ на голові́; **-й на за́дних ла́пках = стоя-** на з. л.; **-й на зве́ря** звіроло́в; **-й по дела́м** адвока́т; **-й на поводу́ у** *кого* = **пляшущий под** *чью* **дудку**; **-й по ни́точке /стру́н-/** *(тепе́р) (як)* шовко́вий; **-й по рука́м = гуляющий по р.**
ХО́ДКА $ф^р$ на́ворот [**в не́сколько хо́док** кількома́ на́воротами].
ХО́ДКИЙ *(кінь)* ходови́тий.
ХО́ДКОСТЬ ходови́тість.
ХОДЬБА́ *(понура)* пле́нтання; **х. пешко́м** $ф^р$ хід [**час -бы́ п.** годи́на хо́ду].
ХОДЯ́ЧИЙ *(погляд)* поши́рений, *(хворий)* амбулато́рний, ходя́чий, *(- енциклопедію /газету/)* живи́й, *(- чесність)* усо́блений.
ХОЖДЕ́НИЕ $ф^р$ ходá, *(без діла)* тиня́ння, ході́туди́-сюди́; **х. по му́кам** $о^к$ мита́рства; **согбе́нное х.** пле́нтання [**уны́лое с. х.** поню́ре п.].
ХОЗЯ́ЙНИЧАТЬ хазяйнува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ хазяйну́є ◊, зви́клий ♦, р-й по♦, непро́шений госпо́дар.
ХОЗЯ́ЙСКИЙ *г.* ґазді́вський.
ХОЗЯ́ЙСТВЕННЫЙ $о^к$ хазяйли́вий, $р^к$ господа́ристий, *г.* ґаздови́-, ґазді́вни́й.
ХОЗЯ́ЙСТВОВАНИЕ $о^к$ фармува́ння, ґаздува́-.
ХОЗЯ́ЙСТВОВАТЬ господар/юва́ти, *г.* ґаздува́-; & розхазяйнува́тися;
--й що /$м^н$ хто/ ~ю́є, за́йня́тий господа́рством, зви́клий ♦, госпо́дар, ґазда́, $п^к$ хазяйнови́тий, господа́рн[ч]ий, ґаздови́тий, $р^к$ господа́ристий.
ХОЗЯ́ЙЧИК $п^к$ господа́рик.
ХОЗЯ́ЮШКА госпо́ся, ґазди́нька.
ХО́ЛЕНЫЙ $о^к$ догля́даний.
ХОЛМ & горби́сько.
ХОЛМИ́СТЫЙ $о^к$ па́гірчастий, горбко́ват-.
ХОЛМИ́ТЬСЯ $р^к$ па́горитися, здійма́- горба́ми;
-йся що здійма́ється горба́ми ◊, $п^к$ па́гористий, $о^к$ кучугу́ристий.
ХО́ЛОД $е^м$ холоди́ще, холодю́га, *д.* $я^і$ зи́мно [**до -да** до зи́мна]; **от -да** *(- травму)* холодо́вий.
ХОЛОДА́ТЬ холодн/і́ти;
--й що ~і́є, деда́лі ~і́ший, © с-и ♦.
ХОЛОДЕ́ТЬ холон/ути, закляка́-;
--й що ~е ◊, напівзакля́клий, напівзасти́г-, напівзахоло́-, вже ма́йже холо́дний /захоло́лий/, щора́з холодні́ший, $п^к$ ~учий, © с-и ♦.
ХОЛОДЕ́Ц драглі́, студене́ць.
ХОЛОДИ́ЛЬНИК $о^к$ холоди́льня.
ХОЛОДИ́ТЬ $о^к$ студи́ти, охоло́джувати /ви-/;
--й = охлаждающий.
ХОЛОДИ́ЩЕ $о^к$ холодю́га.
ХОЛОДНЕ́ТЬ *о.* поверта́ти /бра́тися/ на хо́лод.
ХО́ЛОДНО: ни х. ни жа́рко ні те́пло ні хо́лодно, ні х. ні ду́шно /ні жа́рко/, ні гі́рко ні со́лод-; **ужа́сно х.** *о.* хоч соба́к ганя́й;
ХОЛО́ДНЫЙ холо́дний, студе́-, сибі́р-, $ф^р$ ме́рзлий, *(блиск)* тьмя́ний, ☺ безпри́страс-, твере́зий, байду́жий, *(у шлюбі)* стри́маний, сухи́й, *(- тіло)*

ме́ртвий, *(- гру)* без вогню́; **х., как А́рктика ♦**, як смерть; & ♦, як Гренля́ндія, холоднослóв-, холода́вий /= прохоло́дний/; мерзлува́тий.

ХОЛОДНЮ́ЩИЙ холоднючий.

ХОЛО́ПСТВОВАТЬ > ПРЕСМЫКАТЬСЯ.

ХОЛОСТИ́ТЬ $c^{у}$ каструва́ти;

--й = кастрирующий.

ХОЛОСТО́Й ☺ безже́нний, *(хід)* я́ловий, неробо́чий, ві́льний, гуля́щий, *(постріл)* сліпи́й; **на -о́м ходу́** на гуля́щому ходу́.

ХОЛОСТЯ́К $о^{к}$ пани́ч, $я^{і}$ нежона́тий, *г.* безже́нець; **ста́рый х.** підто́птаний пани́ч.

ХОЛОСТЯ́ЦКИЙ $о^{к}$ старокавале́рський, паничів-.

ХОЛУ́Й *п.* $о^{к}$ прислу́жник /ви-/, вислуга́ч.

ХОЛУ́ЙСТВОВАТЬ > ПРЕСМЫКАТЬСЯ.

ХОМУТА́ТЬ; ЗАХОМУТА́ТЬ запопа́сти, *(жениха) ф.* окрути́-, *р.* залобода́-.

ХО́РКАНЬЕ $о^{к}$ хо́ркіт.

ХО́РКАТЬ: --й що /$м^{н}$ хто/ хо́рка, розхо́рканий, $п^{к}$ хоркітли́вий, © с-и хо́ркати.

ХОРОВО́Д криви́й та́нець; **собира́ться в х.** спліта́ти ко́ло; **разрыва́ть х.** розпліта́- ко́ло.

ХОРОНИ́ТЬ хова́ти, справля́- по́хорон, $у^{р}$ кла́св моги́лу, *о.* нести́ впере́д нога́ми;

--й = погребающий;

ПОХОРОНИ́ТЬ заби́ти оси́кового кілка́ у *що* ◊;

-вший Ø; **-й себя́ за́живо** живце́м собі́ похова́вши.

ХОРОХО́РИТЬСЯ $о^{к}$ гонори́тися, випина́ти гру́ди, пока́зува- ро́ги, костри́читися *(*як горобе́ць у по́пелі*)*;

-йся = петушащийся.

ХОРО́ШЕНЬКИЙ: -ая исто́рия /де́ло/ фа́йна /файне́нька/ істо́рія *(*що й каза́ть*)*; **-ое де́ло** ну і ну, $в^{ст}$ оце́ ма́єш [**взять?, -ое д.!, а как?** взя́ти?, о. м.!, а як?];

ХОРОШЕ́НЬКО *(розгледіти)* гара́зд, $ф^{р}$ на всі бо́ки [**х. разобра́ться в** *чём* розібра́ти на в. б. *що*], гара́зд таки́, до́бре таки́.

ХОРОШЕ́ТЬ хороші́ти, гарні́ша-, набира́тися краси́, *(- речі)* спо́внюва- краси́;

--й що /$м^{н}$ хто/ хорошіє ◊, щора́з гарні́ший, спо́внюваний краси́;

ПОХОРОШЕ́ТЬ ви́людніти ◊; & ви́гарні-;

-вший ви́людні́лий, ви́гарні- ◊.

ХОРО́ШИЙ: все вы /они́/ -ши́ всі ви /вони́/ одна́кові, $п^{-о}$ комо́лий віл і ґу́лею б'є; **-его поиемно́жку** хоро́шого потро́шку;

ХОРОШО́: х. то, что х. конча́ется кіне́ць ділo хва́лить; **ну и х.** то й гара́зд.

ХОТЕ́ТЬ $о^{к}$ хті́ти, $ф^{р}$ зна- [**ну, как хо́чешь** ну, як зна́єш]; **х. до безу́мия** аж лу́скати з бажа́ння; **кто хо́чет** кому́ охо́та; **хо́чешь не хо́чешь** рад-нера́д, $ж^{і}$ ра́да-не-р-; **не хоти́те – как хоти́те** як собі́ хо́чете, во́ля Ва́ша; **уж е́сли так хо́чешь /-ти́те/** я́кщо таки́й по́спіх; **хоти́м мы э́того, и́ли нет** чи хо́чемо то́го, чи ні, незале́жно від нас;

--й = желающий;

ВОСХОТЕ́ТЬ запра́гнути, $п^{-о}$ спрагні́-;

-вший запра́глий, спрагні́-;

ЗАХОТЕ́ТЬ захті́ти, запра́г- ◊.

ХОТЕ́ТЬСЯ $н^{о}$ ба́гтися [**-ось** ба́глося], $з^{г}$ ба́гну- [**-чется** ба́гнеться], пра́гну-;

ХО́ЧЕТСЯ: х. *кому* хо́че *хто*, бере́ охо́та *кого*, сверблять ру́ки *кому*/у *кого*; **-лось** свербі́ли ру́ки; **-чется есть** *кому* тя́гне за печі́нку /-нки́/ *кого*; **и -чется и ко́лется** ва́жко нести́ і шко́да ки́дать, і хо́четься і ко́леться, і корти́ть і стра́шно, ра́да б душа́ в рай, та гріхи́ не пуска́ють, і сюди́ га́ряче і туди́ бо́ля-; **так и -чется поe̋хать /сыгра́ть, спеть +/** хоч бери́ та ї́дь / грай, співа́й +/;

ЗА♦♦♦ $н^{о}$ захті́тися ◊, запра́гну-, скорті́ти- [**ему́ -ось загляну́ть** його́ скорті́ло зазирну́-]; **-е́лось** напа́ла охо́та; **-четься** *о.* при́йде хіть;

-вший що /$м^{н}$ хто/ захті́в ◊, $п^{к}$ заба́глий, запра́г-, © схоті́вши, *о.* з бажа́нням;

РАСХОТЕ́ТЬСЯ $н^{о}$ відхоті́тися *кому*.

ХОТЬ: х. бы в одио́м глазу́ ніт́рохи не п'я́ний; **х. бы что** ні га́дки [**а ей х. бы** ч. а вона́ ні г.]; **х. верёвки вей из** *кого* хоч у ву́хо бгай *кого*; **х. в лепёшку разбе́йся** хоч ти го́пки скачи́, хоч голово́ю об сті́нку би́йся; **х. во́лком вой** хоч га́вкай; **х. в петлю́ лезь** хоч з мо́сту та в во́ду, хоч пові́сься; **х.** *делай*, **х. не** *делай роби*, не *роби*; [**х. плачь, х. не плачь** плач, не плач]; **х. завали́сь** бери́-не-хо́чу, хоч зали́йся, хоч лопа́тою вигріба́й; **х. из-под земли́ доста́нь** хоч із колі́на ви́лупи; **х. и хо́лодно, да не го́лод-** $п^{-о}$ не одіжно, та в'їж-; **х. ка́к-нибудь** аби́ хоч як; **х. карау́л кричи́ = х. разорвись**; **х. кол на голове́ теши́** хоч ти йому́ що *(*роби́*)* /що хоч кажи́/; **х. куда́** куди́ твоє ді́ло, $п^{к}$ таки́й, що ну!; **х. отбавля́й** хоч зали́йся; **х. разорви́сь** хоч голово́ю би́йся, хоч уби́й-; **х. с ног па́дай** хоч стій хоч па́дай, хоч сядь та й плач; **х. тре́сни** хоч лу́сни; **х. ско́лько-нибудь** бода́й тро́хи, бода́й сяк-та́к, хоч на ця́точку, хоч на ма́кове зе́рня; **х. трава́ не расти́** хоч вовк траву́ їдж; **х. убе́й!** хоч ти мене́ ріж! **х. умри́!** хоч пові́сься, хоч утопи́сь!, хоч голово́ю об сті́нку би́йся; **х. у́ши затыка́й** хоч ву́ха затуля́й; **х. шаро́м покати́** хоч запали́, х. чо́біт гризи́;

ХОТЯ́: х. бы бода́й; **х. бы для сме́ху** хоч на сміх; **х., е́сли поду́мать** хоч і те поду́мати.

ХОХЛА́ТКА *(курка)* чуба́рка.

ХО́ХЛИТЬСЯ стовбу́рчити пір'я, пиндю́читися; -**йся** що /$м^{н}$ хто/ їжиться ◊ + **нахохливающий-**.

ХОХОТА́ТЬ регота́ти, ляга́- /помира́-/ зо сміху, захо́дитися смі́хом, $н^{і}$ іржа́ти; & кихкоті́ти;

-чущий що /$м^{н}$ хто/ регóче, розрего́чений, схиль- ♦, р-й за♦, реготу́н, $п^{к}$ реготли́вий, © ляга́ючи зо сміху;

ХОХОТНУ́ТЬ реготну́ти ◊;

РАСХОХОТА́ТЬСЯ зайти́ся ре́готом ◊;
-вшийся розрего́чений, розсмія- до впа́ду, Ø.
ХРАБРИ́ТЬСЯ кура́житися, випина́ти гру́ди, не па́да- ду́хом, прогоня́- страх, підбадьо́рюва- себе́, © ки́ну- ли́хом об зе́млю [$н^{дк}$ $д^о$ = $д^к$ $д^о$];
-йся що /$м^н$ хто/ кура́житься ◊, зви́клий в. г., з-й прогна́ти страх, © підбадьо́ривши себе́.
ХРА́БРЫЙ: не -го деся́тка не ли́царської вда́чі, не з лицарів.
ХРАМ *(поганський)* ка́пище.
ХРАНЕ́НИЕ: на -ии на зберіга́нні; **х. направле́ния** $в^й$ дотри́мання на́пряму.
ХРАНИ́ЛИЩЕ *д.* схоро́нище.
ХРАНИ́ТЕЛЬ $о^к$ приберіга́ч, бережі́й, $п^о$ обері́г.
ХРАНИ́ТЕЛЬНИЦА $у^р$ береги́ня.
ХРАНИ́ТЬ: х. та́йну *ф.* держа́ти язи́к за зуба́ми;
--й 1. **берегущий**, 2. приберіга́ч + **сохраняющий**, 3. **соблюдаю-**; **-й в па́мяти** © зберіга́ючи в па́м'яті; **-й в та́йне /секре́те/** з-й держа́- язи́к за зуба́ми; **-й де́ньги в кубы́шке** з грі́шми в че́ресі /*д.* в зага́шнику/; **-й молча́ние = сохраняю- м.**; **-й тради́ции** хорони́тель тради́цій;
-йся/-и́мый бере́жений, утри́мува-, хо́-, дотри́му-, доде́ржу-, хоро́нений, *о.* на зберіга́нні.
ХРАПЕ́ТЬ хропти́, *(за)*дава́- /витина́-/ хропака́;
--й що /$м^н$ хто/ хропе́ ◊, розхрі́плий, зви́клий ♦, хропу́н, храпі́й, $п^к$ храпли́вий, храпови́тий, $р^к$ хропу́чий, © витина́ючи хропака́.
ХРЕБЕ́Т: го́рный х. *(гірський)* кряж.
ХРЕН: х. с ним бери́ його́ моро́ка; **х. ре́дьки не сла́ще** що ді́дько пече́ний, що варе́-; **на кой х.** на які́й моро́ки, /*прийшов*/ яко́го ка́та; **ни -на́** *(нема)* ні греця́.
ХРИПЕ́ТЬ: --й що /$м^н$ хто/ харчи́ть ◊, ду́шений хри́пом, $п^к$ хрипки́й /-лий, -ли́вий, -кува́тий, -у́чий/, *о.* з хрипото́ю /хри́пом, хрипі́нням/.
ХРИ́ПЛЫЙ $о^к$ захри́плий.
ХРИ́ПНУТЬ: --й що /$м^н$ хто/ хри́пне, схи́льний хрипі́ти, щора́з хрипкі́ший, напівзахри́плий.
ХРИСТАРА́ДНИЧАТЬ жи́ти Христо́вим ім'я́м;
--й що живе Х. ім'ям + **попрошайничающий**;
ПРОХРИСТАРА́ДНИЧАТЬ проже́брати ◊.
ХРИСТИАНИ́Н $я^і$ хреще́ний.
ХРИСТИА́НСКИЙ *(люд)* хреще́ний, $п^о$ християн-.
ХРИСТОЛЮБИ́ВЫЙ $п^о$ християнний.
ХРИСТО́С & христо́сик.
ХРОМАТИЗИ́РОВАТЬ $ф^і$ хроматиз/ува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, хроматиза́тор, $п^к$ ~а́торний.
ХРОМА́ТЬ кульга́ти, кривуля́-, припада́- на но́гу, наку́льгува-, *г.* кри́ва-, *(- діяльність)* скрипі́-;
--й що /$м^н$ хто/ кульга́ ◊, $з^м$-й /с-и/ ♦, кульга́ /-а́вець/, шканди́ба, шкандиба́йло, криву́ля, $п^к$ криви́й, кульга́-, кривоно́гий; **-й на о́бе но́ги** криви́й на оби́дві ноги́.
ХРОМЕ́ТЬ; О♦♦♦ скриві́ти, *(п)*окульга́ві- /с-/;
-вший скриві́лий, скульгаві- /по-/, покульга́влений, Ø.
ХРОМИ́РОВАТЬ хром/ува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, покли́каний ♦, за́йнятий хромува́нням, хромува́льник, $п^к$ хромувальний;
-йся/-ый хромо́ваний.
ХРОМОТА́ $о^к$ кульгота́.
ХРО́НИКА *(давня)* літо́пис.
ХРОНИ́РОВАТЬ хрон/ува́ти; ± ХРОНОМЕТРИРОВАТЬ;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, ~увальник, $п^к$ ~ува́льний.
ХРОНИ́ЧЕСКИЙ *(грип)* затяжни́й, трива́лий, $п^{-о}$ постійний.
ХРОНОМЕТРИ́РОВАТЬ хронометр/ува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, покли́каний ♦, ~и́ст, $п^к$ хронометри́чний;
-йся/-ый хронометро́ваний.
ХРУ́ПАТЬ хру́мати, хру́мка-;
--й що /$м^н$ хто/ хру́ма ◊, зви́клий ♦, з-й с♦, хру́мкало, © **знай** хрум та хрум.
ХРУ́ПКИЙ: -ое созда́ние *о.* тепли́чна кві́тка.
ХРУСТЕ́ТЬ хрускоті́ти, хру́ска-, хрумті́-;
--й що хрускоти́ть ◊, схи́льний ♦, $п^к$ хрустки́й, хрумки́й, хрускітли́вий, хрумкітли́-.
ХРЫЧ $о^к$ збу́йвік; **ста́рый х.** старе́ лу́б'я.
ХРЮ́КАТЬ: --й що ро́хка $п^к$ рохку́чий, рохкітли́вий, © з ро́хканням, с-и ро́хкати.
ХРЯ́ПАТЬ: --й 1. **трескающий**, 2. **хрупающий**;
СХРЯ́ПАТЬ схру́пати ◊.
ХРЯ́СКАТЬ; ХРЯ́СНУТЬ $о^к$ шарну́ти, шва́ркну-.
ХРЯСЬ! $о^к$ шварк!.
ХУДА́ТЬ /ХУДЕ́ТЬ/ ху́днути, марні́-;
--й/ що /$м^н$ хто/ ху́дне ◊, щора́з худі́ший /марні́-, мізерні́-/, напівсху́длий, © ху́днучи;
ИСХУДА́ТЬ перепа́стися на смик ◊;
-вший Ø + **истощавший**[2] [> ТОЩАТЬ];
ПОХУДЕ́ТЬ *о.* спа́сти з ті́ла /ваги́/ ◊; **п. как ще́пка** стягну́тися на ни́тку;
-вший сху́длий, змарні́-, Ø.
ХУ́ДО $ф^р$ кри́вда [**он -да не де́лает** він -ди не ро́бить]; **нет -да без добра́** нема́ ща́стя без неща́стя, *г.* нема́ біди́, щоб не ви́йшли гаразди́ *(*і нема́ гаразду́, щоб не ви́йшло на біду́*)*.
ХУДО́ЖЕСТВЕННЫЙ $о^к$ мисте́цький, артисти́чний; & $д^о$ *оху́до́жнювати; **х. беспоря́док** артисти́чний гарми́дер; **-ая литерату́ра** кра́сне письме́нство.
ХУДО́ЖНИК /-ИЦА/ $о^к$ мисте́ць /мисткиня/.
ХУДО́Й[1]: **х., как ще́пка** ре́брами сві́тить, худи́й, як шва́йка; **-а́я молва́** лиха́ сла́ва, несла́ва; **-а́я молва́ бежи́т, а до́бр- лежи́т** сла́ва лежи́ть, а несла́- біжи́ть; **быть -ы́м как ще́пка** світи́ти ре́брами; **-ое -ы́м и конча́ется** лихе́ на лихе́ й ви́йде; **от -о́го се́мени не жди до́брого пле́ме-** яке́ корі́ння, таке́ й насі́-, смі́ттям пе́чі не нагрі́єш.
ХУДО́Й[2] пога́ний, зле́цький;
ХУ́ДШИЙ гі́рш/ий; & ~енький; **са́мое -ее** най~е.

ХУ́ЖЕ: х. всех у Бо́га теля́ з'їв [**что я х. в.?** чи я в Б. т. з.?]; **х. не вы́думать** гі́рше не ви́гадаєш; **х. не́куда** да́лі нема́ куди́, аж ніку́ди; **х. нет, чем** *что* нема́ гірш за /як/ *що* /від *чого*/; **х. того́** 1. що гі́рше, 2. ма́ло то́го, **более того; и я /мы/ не х. други́х** на́те й мій /наш/ глек на капу́сту, на́те й мої́х /на́ших/ п'ять, щоб було́ де́сять.

ХУДОЩА́ВЫЙ $о^к$ сухорля́вий, сухоре́брий.

ХУЛИГА́Н $о^к$ пробі́йголова, ракло́.

ХУЛИГА́НИТЬ хуліга́нити;

--й що /$м^н$ хто/ хуліга́нить, зви́клий /© с-и/ ♦, з-й на♦, хуліга́н, пробі́йголова, ракло́, $п^к$ хуліга́нистий, хуліга́нський.

ХУЛИ́ТЬ га́нити, гу́ди-, обклада́- боло́том;

--й що /$м^н$ хто/ гу́дить ◊, огу́дник, паплю́ж-, $п^к$ огу́дливий, паплю́жли-, ганьбли́-, огу́дний, ± **бесчестящий.**

Ц

ЦА́ПАТЬ хапа́ти, ла́па-, дря́па-, цу́пи-;

-й що /$м^н$ хто/ хапа́ ◊, зви́клий ♦, р-й /з-й/ вхопи́-, © хапа́ючи, ± **хватающий**;

-ый ха́паний, ла́па-, дря́па-, цу́пле-, зага́рбува-;

СЦА́ПАТЬ вхопи́ти, злови́-, спійма́-.

ЦА́ПАТЬСЯ: -йся 1. **царапающий(ся)**, 2. **хватающийся**, 3. що /$м^н$ хто/ ги́ркається ◊, зви́клий ги́ркатися, ± **ссорящийся**.

ЦАП-ЦАРА́П! цяп-ла́п!

ЦАРА́ПАТЬ дря́пати, шкря́ба-;

--й що /$м^н$ хто/ дря́па ◊, зви́клий ♦, з-й вдряпну́-, © дряпі́ка, *(річ)* дряпа́к, дряпа́ч, $п^к$ = $п^к$ → **-йся**;

ЦАРАПНУ́ТЬ вдряпну́ти ◊;

ЦАРА́ПАТЬ(СЯ): --й(ся) що /$м^н$ хто/ дря́пає(*ться*) ◊, зви́клий ♦*(ся)*, з-й по♦, дряпу́н, дряпу́га, $п^к$ дряпли́вий, дряпу́чий, деру́-, деручки́й;

-йся/-ый дря́паний, шкря́ба-, де́ртий, $п^к$ деркий, деру́чий + **-й(ся)**.

ЦАРИ́ТЬ: --й = господствующий.

ЦА́РСТВО: ц. ему́ небе́сное! неха́й ца́рствує!, хай спочива́є з Бо́гом!, $ф^р$ ха́й здоро́в бу́де!.

ЦА́РСТВОВАТЬ царюва́ти, сиді́- на престо́лі;

--й що /$м^н$ хто/ царю́є ◊, покли́каний ♦ /на ца́рство/, зви́клий ♦, наре́чений царе́м, /ни́нішній/ цар, $п^к$ ца́рственний, ца́рський [**-й дом ц.** дім].

ЦАРЬ & царе́нко, царе́вич.

ЦВЕСТИ́ цвісти́, вкрива́тися цві́том, *(- край)* процвіта́ти, цві́том ♦, $з^н$ просперува́-;

-ту́щий що цвіте́ ◊, укри́тий цві́том, спо́внений цві́ту, *(весь)* у цвіту́, $п^к$ квіту́чий, квіти́стий, квітни́й, */у розквіті/* розкві́тлий, розкі́шний, пи́ш-, $п^о$ розма́-, */вік/ п.* золоти́й, */вигляд/* сві́жий, здоро́вий, $п^о$ буйноті́лий, $с^к$ -кві́тий [червонокві́тий], -цві́тний [**я́рко -й** яроцві́тний; **за́пах цвету́щей ли́пы** липоцві́тний за́пах], *о.* у си́лі цві́ту;

цве́тший кві́тлий, Ø.

ЦВЕТ & жа́рцвіт; ц. **лица́** це́ра; **неопределённого -та** сі́ро-бу́ро-мали́новий; **во -те лет** у си́лі /цві́ті/ ві́ку, у по́вній бігу́ життя́;

ЦВЕТА́: ц. **ра́дуги** веселча́ні ба́рви.

ЦВЕТЕ́НИЕ $п^о$ цвіть; **ц. медоно́сов** медоцві́т.

ЦВЕТИ́СТО /-ТЫЙ/ строка́то /-тий/, $п^о$ барвінко́во /-вий/.

ЦВЕТИ́СТОСТЬ $о^к$ різноба́рв'я, строка́тість, *о.* бу́йнощі барв.

ЦВЕТО́К & жаркві́тка; **медоно́сный ц.** медоцві́т.

ЦВЕТО́ЧКИ: это то́лько ц. *(**а я́годки впереди́**)* це ті́льки квіточки́ *(а бу́дуть і я́годи)*, найгі́рше – попере́ду.

ЦВЕТО́ЧНИК /-ИЦА/ $о^к$ квітника́р /-ка/.

ЦВЕТО́ЧНЫЙ $п^о$ квітни́й.

ЦВЕТЫ́ *(дрібні)* дрібноквіти.

ЦЕДИ́ТЬ ціди́ти, зці́джува- /про-, на-, ви-/, *(слова)* виду́шува- з*(і)* се́бе;

--й що /$м^н$ хто/ ці́дить ◊, зви́клий /с-и/ ♦, р-й /з-й/ про♦, ціди́льник, $п^к$ ціди́льний;

-и́мый ці́джений.

ЦЕЛЕ́БНЫЙ $о^к$ го́йни́й; & ~ува́тий, ~ови́й.

ЦЕЛЕВО́Й *(кредит)* $о^к$ спеціа́льний.

ЦЕЛЕСООБРА́ЗНО *о.* не без ра́ції, до ді́ла [**говори́ть ц.** говори́ти ді́ло /до ді́ла/].

ЦЕЛЕ/УСТРЕМЛЁННЫЙ, ~НАПРА́ВЛЕН- $о^к$ ціле́вий.

ЦЕЛИБА́Т безшлю́б'я, безже́нство, безже́нний стан.

ЦЕ́ЛИК $в^й$ наці́льник.

ЦЕЛИ́К $г^о$ підо́шва.

ЦЕЛИКО́М $о^к$ на гурт, *(чий)* по́вністю, з рука́ми й ногá-; & ціляко́м; **ц. и по́лностью** з усі́м га́музом, по́вною мі́рою, $ф^р$ *(з)* рука́ми й ногá-.

ЦЕЛИНА́ $о^к$ облі́г, $п^о$ цілинь, *о.* нерозро́блений клонда́йк.

ЦЕЛИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ бальза́мистий.

ЦЕ́ЛИТЬ(СЯ) ціля́ти, вици́люва- *кого/що*, *о.* бра́на му́шку;

--й(ся) що /$м^н$ хто/ ціля́ ◊, зви́клий /с-и/ ♦; **-я из** *чего* з наці́леним *чим*;

-йся наці́люваний /ви-/, $о^к$ = **нацелившийся**;

НАЦЕ́ЛИТЬСЯ: -вшийся наці́лений + **намерившийся**, Ø.

ЦЕЛИ́ТЬ ціли́ти: & ви́цілити

ЦЕ́ЛКА *в.* незаймáнка, *з.* цілу́ха, *г.* нео́брана, непроби́та, нерозпеча́тана.

ЦЕЛОВА́ТЬ цілува́ти, $н^I$ ли́зька-;

--й що /$м^н$ хто/ цілу́є ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й по♦, цілува́льник, $п^к$ цілува́льний;

-йся/-ый ціло́ваний; **-я** © с-и цілува́тися;

ПО♦♦♦: п. в за́днюю часть наси́пати со́ли на хвіст.

ЦЕ́ЛОЕ ці́лість; **еди́ное ц.** одноці́лість.

ЦЕЛОМУ́ДРЕННЫЙ $о^к$ чеснотли́вий.

ЦЕЛОМУ́ДРИЕ $о^к$ неза́йманість.
ЦЕ́ЛОСТНЫЙ $о^к$ одноці́лий, *з.* суку́пний.
ЦЕ́ЛОСТЬ: в -сти *(**и сохра́инос-**) (віддати)* ці́лим *(*та неза́йманим*)*.
ЦЕ́ЛЫЙ /ЦЕЛ/: це́л*(ый)* и невреди́м*(ый)* ☺ живи́й та здоро́-, *(що)* ці́лий та неза́йманий; **на це́лый /-лую, -лых/** аж на [**на -ых семьсо́т** аж на сімсо́т], на ці́лий /-лу, -лих/; **в -ом** загало́м, зго́ла; **в одно́ це́лое** *(скласти)* доку́пи; **-ых** $ф^р$ аж [**-ых три го́да** аж три ро́ки]; **-ых пять** щось аж п'ять, ці́лих п'ять;
ЦЕЛЬ $о^к$ на́мір, $ф^р$ потре́ба [**для иной -ли на и́ншу** -бу]; **ц. дости́гнута** мети́ досягнуто;
ЦЕ́ЛИ на́міри; **в -ях** для, © щоб [**в -ях изуче́ния** для ви́вчення, щоб ви́вчити]; **для ра́зных -ей** то для то́го, то для сьо́-.
ЦЕЛЬНО- $ф^р$ весь [**цельнолито́й** в. ви́литий; **цельнометалли́ческий** в. металі́чний; **цельносварно́й** в. зва́рений].
ЦЕ́ЛЬНЫЙ *(характер)* зі́браний.
ЦЕМЕНТИ́РОВАТЬ цемент/ува́ти, *п.* згурто́ву-; *(обсяг)* обцементо́вува-;
--й 1. що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, рі́шений з♦, ~ник, $р^к$ ~а́р, для ~ува́ння, за́йнятий -ям, $п^к$ хваткий як ~, */розчин/* ~ний + %, 2. **сплачивающий**;
-йся/-ый 1. цементо́ваний, 2. **сплачиваемый**.
ЦЕМЕ́НТНЫЙ: ц. заво́д $к^н$ цементовиро́бня, $р^к$ цемента́рня.
ЦЕНА́: в *(*о́чень*)* **большо́й -не́** на вагу́ зо́лота; **по -ие́** ціно́ю; **по како́й -не** за яку́ ціну́; **по досту́пным -ам** поці́нно; **при цене́ по** ціну́ючи по.
ЦЕНЗУРОВА́ТЬ цензур/ува́ти, піддава́- цензу́рі;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, покли́каний про♦, за́йнятий ~ою, це́нзор, $п^к$ ~ний, це́норськ-;
-йся/-ый цензуро́ваний, пі́дда́- цензу́рі.
ЦЕНИ́ТЬ *(кого)* цінува́ти, дорожи́- *ким*, ви́соко ста́ви-, ста́ви- над усіма́, зна́- ціну́ *кому*;
--й що /$м^н$ хто/ ціну́є ◊, зви́клий ♦, з-й оціни́-, за́йнятий цінува́нням, ціни́тель, цінува́льник, $к^н$ поціно́вувач, $п^к$ цінува́льний + %;
♦♦♦СЯ ма́ти ціну́, бу́- в ціні́ ◊; **-и́лось** ці́нено; **-йся/-и́мый** оці́нюваний, ціно́-, шано́-; **-я** що ма́є ціну́ ◊, високоці́нний, кошто́в-.
ЦЕ́ННОСТНЫЙ: в -ом выраже́нии у ва́ртісному обчи́сленні.
ЦЕ́ННОСТЬ $о^к$ цінно́та, *(що)* кошто́вна річ, */рідкість/* рарите́т; **объя́вленная ц.** зая́влена /пока́за-/ ці́нність /ціна́/;
ЦЕ́ННОСТИ $о^к$ цінноші, цінно́ти ◊.
ЦЕ́ННЫЙ; ЦЕННЕ́ЙШИЙ найці́нніший.
ЦЕНООБРАЗОВА́НИЕ цінотво́рення.
ЦЕНООБРАЗУ́ЮЩИЙ цінотво́рчий.
ЦЕНТР $о^к$ осере́док, осере́ддя, се́рце; & пра́центр; **руководя́щий ц.** *г.* центра́ля; **ц. го́рода** середмі́стя; **са́мый гла́вный ц.** найцентрі́ший центр.
ЦЕНТРА́ЛЬНЫЙ осере́дній, *ж.* найцентрі́ший.
ЦЕНТРАЛИЗОВА́ТЬ централі́з/увати, позбавля́- автоно́мії, зосере́джува- вла́ду *(*в одни́х рука́х*)*;
--й що /$м^к$ хто/ ~у́є, покли́каний ♦, для централіза́ції, за́йнятий -ією, $п^к$ централізаці́йний;
-йся/-ый централізо́ваний.
ЦЕНТРИ́РОВАТЬ > ЦЕНТРОВАТЬ.
ЦЕНТРОБЕ́ЖНЫЙ $о^к$ відосере́дній.
ЦЕНТРОСТРЕМИ́ТЕЛЬНЫЙ $о^к$ доосере́дній.
ЦЕНТРОВА́ТЬ центр/ува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, з-й від♦, для ~ува́ння за́йнятий -ям, центрува́льник, $п^к$ = %, © ~у́ючи;
-йся/-ый центро́ваний.
ЦЕП ціп; & ціпу́ра.
ЦЕПЕНЕ́ТЬ ціпен/і́ти, кля́кну-, закляка́-, *(з жаху)* німі́-, завмира́-, затерпа́-, замліва́-, *с.* кам'яні́-;
--й що /$м^к$ хто/ ~іє ◊, напівзадубі́лий /-скам'яні́-/, ма́йже /от-о́т вже/ заціпені́- /задубі́-, завме́р-, зате́рп-, замлі́-, скам'яні́-/, © ціпеніючи.
ОЦЕПЕНЕ́ТЬ $о^к$ задереві́ти, *о.* на́че до мі́сця прирости́; **о. от** *чего* завмер- серцем від /з/ *чого*; **-вший** заціпені́лий, зaці́п-, заду́б*(і)*-, задереві́-, закля́к-, прикипі́- до мі́сця, Ø; **-й от стра́ха** ні живи́й ні ме́ртвий.
ЦЕПЕОБРА́ЗНЫЙ ланцюгува́тий, на взір ланцюга́.
ЦЕ́ПКИЙ /-КО/ клешня́стий /-сто/, *д.* ліпки́й /-ко/;
ЦЕ́ПКО *(вхопитися)* рука́ми й нога́ми; ◊.
ЦЕПЛЯ́ТЬ чіпля́ти; **ц. ярлыки́** $о^к$ ярликува́-;
--й що /$м^н$ хто/ чіпля́ ◊, зви́клий ♦, $з^м$-й зачепи́-/по-, при-/, зачі́плювач /на-, при-/, $п^к$ зачі́плювальний /при-, на-/, **-й ярлыки́** зви́клий ♦ ярлики́;
-ый = зацепля́емый /при-, на-/, $п^к$ зачіпни́й /на-, при- +/.
ЦЕПЛЯ́ТЬСЯ: ц. к *чему* [*н.* **штана́м**] чіпля́тися *чого* [*н.* штанів]; **ц. к** *кому д.* чіпа́- *кого*; **цепля́лось** $н^о$ чіпляно;
-йся що /$м^к$ хто/ ~є́ться ◊, зви́клий ч., з-й вчепи́-/при-/, приче́па, $п^к$ чіпки́й, уче́пистий /при-, за-/, */осот/* ціпки́й, приче́пливий, ☺ прискі́п-, зачі́п-;
УЦЕПИ́ТЬСЯ: -вшийся = ухватившийся.
ЦЕПО́ЧКА *(для собак)* смик.
ЦЕПЬ *(електрична)* ко́ло, $в^й$ ро́зстрі́льня; **ц. собы́тий** $ф^р$ тя́глість поді́й.
ЦЕРЕМОНИА́ЛЬНО $о^к$ з по́мпою;
ЦЕРЕМОНИА́ЛЬНЫЙ $о^к$ ритуа́льний.
ЦЕРЕМОНИЙМЕ́ЙСТЕР мае́стро церемо́нії, *г.* церемо́ніяр.
ЦЕРЕМО́Н/ИТЬСЯ, ~НИЧАТЬ церемон/итися. маніжи-, *(з ким)* па́нька-, ця́цька-, розво́дити церемо́нії,; **не ц.** хапа́- /бра́-/ бика́ за ро́ги;
-йся що /$м^н$ хто/ ~иться ◊, зви́клий ♦, $п^к$ ~ливий, церемо́нний; **не -я с** *кем* безцеремо́нний з *ким*.
ЦЕРКО́ВКА $о^к$ церкви́ця.
ЦЕСА́РКА $з^о$ панта́рка.
ЦИАНИ́РОВАТЬ ціянува́ти;

--**й** що /м^{н} хто/ ціяну́є, з-й ♦, за́йня́тий ціянува́нням, ціянува́льник, п^{к} ціянува́льний;
-йся/-ый ціяно́ваний.
ЦИВИЛИЗОВА́ТЬ цивіліз/ува́ти:
--**й** що /м^{н} хто/ ~у́є, з-й ♦, цивіліза́тор, п^{к} цивілізаці́йний, цивіліза́торський, для цивіліза́ції;
-йся/-ый цивілізо́ваний;
ЦИВИЛИЗО́ВАННО як у XXI віці.
ЦИКА́ДА п^{б} цвірку́н.
ЦИКЛ: ц. плодоноше́ния за́в'язок [**тре́тий ц. п.** тре́тій за́в'язок /н. помідо́рів/].
ЦИКЛЕВА́ТЬ циклюв'а́ти;
--**й** що /м^{н} хто/ циклю́є, рі́шений ♦, за́йня́тий циклюва́нням, циклюва́льник, п^{к} ~а́льний.
ЦИКЛИ́ЧНЫЙ /-И́ЧЕСКИЙ/ о^{к} кругойду́чий.
ЦИЛИ́НДР б^{г} циліндер, і^{с}/г. вібло.
ЦИЛИНДРИ́ЧЕСКИЙ стовбо́ватий, стовб[пч]-а́-, стовбува́-, і^{с}/г. ві́блий.
ЦИНКОВА́ТЬ цинкува́ти;
--**й** що /м^{н} хто/ цинку́є, з-й ♦, для цинкува́ння /цинко́ва-/, за́йня́тий -ям, цинкува́льник, п^{к} = %;
-йся/-ый цинко́ваний.
ЦИРКУЛИ́РОВАТЬ *(- кров)* циркул/юва́ти, оббіга́-, *(- чутки)* кружля́-, ши́ритися, поши́рюва-;
--**й** що ~ю́є ◊, ши́рений, поши́рюва-, наставле- ♦, п^{к} кругобі́ж-, циркуляці́й-, обі́ж- + %;
-ый ши́рений, циркульо́ва-, поши́рю-.
ЦИРКУЛЯ́РНО о^{к} директи́вно.
ЦИРКУЛЯ́ЦИЯ о́біг.
ЦИТА́ТА о^{к} ви́пис.
ЦИТИ́РОВАТЬ цитува́ти, наво́ди- цита́ти, *(шпарко)* ф. шква́ри-;
--**й** що /м^{н} хто/ циту́є ◊, зви́клий ♦, р-й за♦ /наве́сти́ цита́ту/, цитува́льник, п^{к} = %;
♦♦♦**СЯ: оби́льно -ется** ***кто*** рясні́ють цита́ти з *кого*; **цити́рую молниено́сно** шпа́рко циту́ю;
-йся/-ый цито́ваний.
ЦИФРОВА́ТЬ цифрува́ти;
--**й** що /м^{н} хто/ цифру́є, покли́каний ♦, за́йня́тий цифрува́нням, цифрува́льник, п^{к} = %;
-йся/-ый цифро́ваний.
ЦО́КАТЬ цо́кати, *(на рахівниці)* кла́ца-; & про♦;
--**й** що /м^{н} хто/ цо́ка ◊, зви́клий ♦, з-й на♦, цокоту́н, п^{к} цокітли́вий, цокотю́чий, © цо́каючи;
НАЦО́КАТЬ *(на машинці)* накла́цати ◊.
ЦО́КОЛЬ о^{к} підні́жжя, р^{к} підосно́ва.
ЦУ́ГОМ о^{к} упро́стяж.
ЦЫГА́НИТЬ цига́нити, канючи-, виду́рюва-;
--**й** що /м^{н} хто/ цига́нить ◊, зви́клий ♦, каню́ка.
ЦЫ́КАТЬ ци́тькати;
--**й** що /м^{н} хто/ ци́тька ◊, зви́клий ♦, ци́тькало;
ЦЫ́КНУТЬ гри́мнути, прикри́кну- ◊.
ЦЫПЛЁНОК; ЦЫПЛЯ́ТА: -я́т по о́сени счита́ют не кажи́ „гоп", по́ки не перескочив, ска́жеш „гоп", як переско́чиш.
ЦЫ́ПОЧКИ: на -ах о^{к} на па́льчиках.

Ч

ЧА́ВКАТЬ пля́мкати, жва́ка-; & випля́мкув- /по-/, розпля́мкуватись, д^{к} попля́мкати;
--**й** що /м^{н} хто/ жва́ка ◊, зви́клий ♦, пля́мкало, жва́ка-, розпля́мканий, розжва́ка-, п^{к} пля́мкаль-, плямкоро́тий, плямкогу́бий, о. із жва́канням.
ЧАДИ́ТЬ чади́ти /-ить/, ча́ді- /-іє/, димі́-, курі́-;
--**й** що чади́ть ◊, схи́льний ♦, п^{к} курни́й, димни́й, чадни́й.
ЧАЕВА́ТЬ чаюва́ти, пи́- чай, обпива́тися /у-/ ча́єм;
--**й** що /м^{н} хто/ чаю́є ◊, зви́клий ♦, з-й упи́тися ч., чаюва́льник, о́ за чаюва́нням, п^{к} чаюва́льний.
ЧА́ЕЧНЫЙ *(козак при чайці)* ча́йківський.
ЧАЙ в^{ст} ***ч.*** десь, пак [**река́ здесь, чай, глубока́** рі́чка тут, десь /пак/, глибо́ка], ф^{р} мо́же, з^{г} чей *(же)*, аче́й, чень.
ЧА́ЙКА: -ки ча́їний [**грудь -ки** ча́їні гру́ди]; **птене́ц -ки** чаєня́.
ЧАРОВА́ТЬ 1. чакл/ува́ти, чарува́-, відьмува́-, ча́ри ді́я-, чароді́я-, 2. чарува́-, заворо́жу-, зачаро́ву-, *(красою)* полони́ти;
--**й** 1. що /м^{н} хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, з-й зачарува́-, чарівни́к, чароді́й*(ник)*, маг, ворожби́т, п^{к} чароді́йний, магі́ч-, 2. що чару́є ◊, зви́клий чарува́ти, з-й заворожи́-, п^{к} спо́внений ча́рів, чарівни́й, чарівли́вий, чарівни́чий, чарівки́й, /*голос*/ соло́д-, неземни́й, небе́с-, ф^{р} споку́сливий, с^{к} чар- [**-ще-е зе́лье** чар-зі́лля], ± **завораживающий**;
-йся/-ый 1./2. чаро́ваний, зачаро́ву-, заворо́жу-.
ЧАРОДЕ́ЙКА о^{к} волхви́ня.
ЧАРОДЕ́ЙСТВОВАТЬ > ЧАРОВАТЬ[1].
ЧА́РЫ *(чиї)* шарм, чарівли́вість, чарі́вн-, *(краси)* прина́ди, пова́би, красо́ти.
ЧАС: в недо́брый ч. при лихі́й годи́ні; **после́дний (сме́ртный) ч.** п. оста́нні дні Помпе́ї; **с -су на ч.** от-от; **ч. о́т -су** о^{к} 1. що-яки́йсь-час, 2. з бі́гом ча́су; **во второ́м -су́** *(прийти)* на дру́гу годи́ну; **кото́рый ч.** ж^{м} скі́льки годи́н?; **в 24 -са́** за 24 годи́ни; **до́лгие -сы́** *(жду)* не одну́ годи́ну.
ЧАСОВО́Й ☺ стійкови́й, стійка́р, сті́йчик; **по ч. стре́лке** о^{к} за со́нцем; **про́тив ч. стре́лки** про́ти /навпаки́, навспа́к/ со́нця.
ЧАСТИ́ТЬ дріботі́ти, видрі́бнюва-, *(куди)* вчаща́-, *(- пульс)* часті́ша-;
--**й** що часті́ша ◊, з-й ♦, щора́з часті́ший, ду́же ча́стий, ± **учащающийся**.
ЧАСТИ́ЦА: -цы пы́ли ча́сточки порохі́в.
ЧАСТИ́ЧНЫЙ о^{к} непо́вний [**-ое затме́ние** -не зате́мнення].
ЧАСТНОПРАКТИКУ́ЮЩИЙ *(лікар)* з прива́тною пра́ктикою, к. прива́тний.
ЧА́СТНЫЙ ф^{р} особи́стий, не суспі́льний, окре́мо взя́тий, окре́мий, *(висновок)* о^{к} побі́чний, з^{п} конкре́т- [**от -ого к о́бщему** від конкре́тного до зага́льного].

ЧА́СТО: дово́льио /о́чень/ ч. частéнько;
ЧА́ЩЕ: ч. всегó найчастíше.
ЧАСТУ́ШКА *у.* триндичка.
ЧАСТЬ *(установи)* вíддíл, *ф^р* пóрція [**вот твоя́ ч.** оцé твоя́ п.], лíнія [**по кулииа́рной -ти** по кулінáрній -її], компетéнція [**э́то не по на́шей -ти** це не нáша к.], *(частка) о^к* вставка; **заключи́тельиая ч.** фінáл; **оста́льн- ч.** рéшта; **зиато́к по техни́ческой -ти** знавéць по лíнії тéхніки.
ЧАСЫ́: как ч. як завéдений, як механíзм /хронóметр/; **по -а́м** 1. *(чергувати)* погоди́нно, 2. *(- оплату)* від годи́ни.
ЧА́ХЛЫЙ *о^к* нéмічний, хирéн-, хи́рий, хи́рявий.
ЧА́ХНУТЬ хи́ріти, марні-; & вичахáти;
--й что */м^н* хто/ мариіє ◊, прирéчений змарніти, иапівзмарнілий, мáйже зачéврі-, щорáз хирніший /марні-, ми́ршаві-/, *п^к* хирни́й, хирля́вий, ми́рша-, © с-и ♦;
ЗА♦♦♦: -вший зав'я́лий, засóх-, зачáх- /ви́-/, захи́рі-, змарні-, зачýчвері-, зачéврі-, зни́ді-, ± **захиревший** /> ХИРЕТЬ/.
ЧАХО́ТКА: скороте́чиая ч. *г.* раптóві сухóти.
ЧА́ША *ф^р* міра [**перепо́лнить -шу терпе́иия** урвáти терпéць, переви́щи- мíру терпíння]; **ч. терпе́иия перепо́лнилась** терпéць урвáвся.
ЧАШЕВИ́ДНЫЙ мискувáтий.
ЧАШЕЧКОВИ́ДНЫЙ чашкувáтий.
ЧА́ШКА *о^к* горня́тко, *г./з^п* філіжáнка.
ЧА́ШЕЧКА *г.* філіжáночка.
ЧА́ЩА & хащóвини, *п^к* *хащувáтий.
ЧА́ЯТЬ: души́ ие ч. в *ком* умирáти /пропадá-, мліі-/ за *ким,* розпадáтися над *ким*;
ча́ющий = надеющийся.
ЧА́ЯЧИЙ чаїний.
ЧВА́КАТЬ *(чобітьми по грязюці)* хли́пати;
--й = чавкающий + хлипýчий.
ЧВА́НИТЬСЯ чвáнитися, гонори́-, гнýти ки́рпу, задирá- нóса /хвостá/;
-йся что */м^н* хто/ гне к. ◊, звиклий ♦, чванькó, хвастýн, задри́ніс, *о.* Хлестакóв, *п^к* чвáнистий, чванли́вий, гордівли́-, пихли́-, чваньковитий, хвалькови́-, чванькувá-, пихá-, при́ндис-, чвáнис-, бундю́чний, гордопи́ш-;
РАСЧВА́НИТЬСЯ розпихáтіти ◊.
ЧВАНЛИ́ВЫЙ *о^к* чвáнистий
ЧВА́НСТВО *к.* чвань.
ЧВЫ́РКАТЬ цви́рк/ати;
--й что */м^н* хто/ ~а, звиклий ♦, р-й ~ну-, ~ало.
ЧВЯК! хлюсць!
ЧЕЙ: ч. бы ни́ был хай чий; **чей бы то ни́ было** жóдний [**нельзя́ переложи́ть на чьи бы то ии́ б. пле́чи** не мóжна переклáсти на жóдні плéчі];
ЧЕЙ-ТО *з^н* чийсь там;
ЧЕ́Й-ТО ЖЕ чийсь то [**э́то че́й-то же хлеб** це чийсь то хліб].
ЧЕК: быть на чеку́ *г.* мáтися на бáчності.
ЧЕКА́НИТЬ карбувáти, *(крок) о^к* рубá-;
--й что */м^н* хто/ карбýє ◊, звиклий ♦, з-й ви́♦, для карбувáння, зáйня́тий -ям, карбувáльник, *к.* карбівни́к, *п^к* карбівни́й, карбувáль-, © карбýючи;
-йся карбóваний, рýба-.
ЧЕКА́ННЫЙ *(крок, вірш) о^к* рýбаний.
ЧЕКА́НЩИК карбівни́к, карбівни́чий.
ЧЕКОДЕРЖА́ТЕЛЬ *е^к* чекодéржець.
ЧЕКУ́ШКА *о^к* шкáлик.
ЧЕЛНООБРА́ЗНЫЙ човнувáтий, човня́с-, иа взір човиá.
ЧЕЛОВЕ́К *о.* вінéць творíння, цар прирóди, *ф^р* чоловíк [**молодо́й ч.** молоди́й ч.], *(для лічби) ф.* гáврик [**пять ч.** п'ять -ів]; **стра́нный ты ч.** ди́виа люди́на з тéбе; **ч. с положе́нием** люди́на на станóвищі; **ско́лько ч.** скíльки душ; **пять /семь/ ч.** п'я́теро /сéмеро/; **будь -ом!** май сóвість!.
ЧЕЛОВЕКОЛЮБИ́ВЫЙ людолю́бн[ч]ий, братолю́бчий, *у^р* чоловíколю́бчий.
ЧЕЛОВЕКОЛЮ́БИЕ людолю́бство, братолю́б-, *у^р* братолю́біє, чоловíколю́біє.
ЧЕЛОВЕКОНЕНАВИ́СТНИЧЕСКИЙ неиáви́сницький.
ЧЕЛОВЕКОНЕНАВИ́СТНИЧЕСТВО *(*брато*)*-иенáви́сництво.
ЧЕЛОВЕКОПОДО́БНЫЙ: -ые обезья́ны *п^{-о}* мавполю́ди.
ЧЕЛОВЕКООБРА́ЗНЫЙ людосхóжий, схóжий на людéй, людськóї подóби, на-взір-людéй.
ЧЕЛОВЕ́ЧЕСТВО *о.* людськи́й рід; **всё ч.** всі лю́ди з цíлого свíту.
ЧЕ́ЛЮСТЬ: с большу́щей че́люстью щéлепáтий, *к^н* щелепáстий;
ЧЕ́ЛЮСТИ: своди́ть ч. кóрчити щéлепи, *з^п* звóдити щ.
ЧЕ́ЛЯДЬ *о^к* домочáддя.
ЧЕМ: ч. да́льше в лес, тем бо́ль- дров що дáлі в ліс, то бíльше дров;
ЧЕ́М-ТО ЖЕ чи́мось то [**че́м-то же их ко́рмят** чи́мось то їх годýють].
ЧЕМОДА́ННЫЙ *о^к* валíзний; **-ое настрое́ние у** *кого* душéю в дорóзі /як горобéць на дахý/ *хто.*
ЧЕПУХА́ *о^к* бридня́, гéресь, сон рябóї коби́ли, *ф^р* пóрох, полóва.
ЧЕРВЕОБРА́ЗНЫЕ *з^о* хробаки́.
ЧЕРВОТО́ЧИНА *о^к* шáшіль; & червотóка.
ЧЕРВЬ ☺ гни́да, підні́жок; **ч. одино́чества /раска́яиия, тоски́ +/** гробáк самóтности /кáяття́, тýги +/.
ЧЕРВЯ́К *т.* шнек.
ЧЕРВЯ́ЧНЫЙ *(механізм)* шнéковий.
ЧЕРДА́К *о^к* піддáшшя.
ЧЕРДА́ЧНЫЙ піддáховий, *з.* горíшні[и]й, *р^к* гори́щаний, *р^в* гори́ща [**ч. обита́тель** жи́тель г.].
ЧЕРЁД: когда́ настаёт ч. *чего* коли́ прихóдить до; *(свои́м)* **-о́м** кóлом; **свои́м -о́м** 1. своїм по-

ря́дком /ладо́м, пли́в-/, своє́ю доро́гою, 2. в свою́ че́ргу, і собі, своє́ю черго́ю.
ЧЕРЕДА́: своéй -óй = своим чередом.
ЧЕРЕДОВА́ТЬ черг/ува́ти, *(А з Б)* міня́- по че́рзі;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, для ~ува́ння, за́йнятий -ям, догляда́ч черги́, $п^к$ = %, © ~у́ючи;
ЧЕРЕДОВА́ТЬ(СЯ) переміня́ти(ся) ◊;
-йся/-ый черго́ваний, $п^к$ черговий; **-я** навперемі́нний, $ф^р$ пере́хре́с-, ± **перемежающийся**.
ЧЕ́РЕЗ: ч. го́ловы по́над го́лови, *(стріляти)* по́над голова́ми; **ч. день** що-дру́гого дня; **ч.** *кого (передати)* $о^к$ *ким*; **ч. ме́ру** аж зана́дто; **ч. час** за годи́ну; **ч. не́которое вре́мя** за яки́йсь час.
ЧЕРЕНО́К *(щепи)* *г.* на́щіпка.
ЧЕРЕПА́ШИЙ: ч. ход слимако́вий хід; **-шьим ша́гом** як черепа́ха.
ЧЕРЕСЧУ́Р $о^к$ аж [де ти ба́чиш таке́ аж чуде́сне?], аж *(за)*на́дто /заду́же/, че́рез край; **ч. пра́вильно** надміру /перебільшено/ пра́вильно; **ч. сокруша́ться** *чем* роби́ти завели́ку біду́ з *чого.*
ЧЕРЕ́ШНЕВИЙ $п^{рн}$ чере́шне́вий.
ЧЕРЕ́ШНЯ *(одне дерево)* чере́шина.
ЧЕРКА́ТЬ креса́ти, *(писане)* закре́слюва- /ви-/, *р.* кре́сли-, *(нагаєм)* перепи́сува-, *(ножем)* креса́-;
--й що /$м^н$ хто/ креса́ ◊, зви́клий ♦, р-й кресну́-;
-ый закре́слюва- /ви-/, перепи́сува-, кре́са-, *р.* че́рка-;
ЧЕРКНУ́ТЬ *(слівце)* писону́ти, *(ножем)* кресону́-, поросну́-;
ИСЧЕРКА́ТЬ попокре́слити /попере-/ ◊;
-вший Ø.
ЧЕРНЕ́ТЬ чорні́ти, вороні́-;
--й що чорні́є +, щора́з чорні́ший /темні́-/, вже ма́йже /от-о́т вже/ чо́рний, $ф^р$ (вже) зачорні́лий.
ЧЕРНЕ́Ц *(буддистський)* бо́нза.
ЧЕРНИ́ТЬ чорни́ти, *п.* гу́ди-, паплю́жи-;
--й 1. що /$м^н$ хто/ чорни́ть, зви́клий ♦, з-й ви́♦, *(річ)* чорни́ло, $п^к$ чорни́льний, 2. що гу́дить, з-й обгу́дитн, паплю́жник, огу́д-, $п^к$ огу́дливий, паплю́жли-, 3. що ворону́є, $п^к$ = %;
-йся/-и́мый 1. чо́рнений, вичо́рнюва-, 2. гу́дже-, паплю́же-, обгу́джува-, обмо́влю-, 3. воро́нений.
ЧЕРНОВИ́К $о^к$ чорно́пис.
ЧЕРНОМО́РЕЦ $п^о$ чорномо́рій.
ЧЕРНОРАБО́ЧИЙ & $п^о$ чорноро́бий.
ЧЕРНОРУБА́ШЕЧНИК чорноблю́зник.
ЧЁРНЫЙ *(- очі)* антрацитний, *(намір)* злочи́н-, підсту́п-, сатани́нський; & чорню́щий, *о.* чо́рний, як безнадія; **на ч. день** на чо́рну годи́ну.
ЧЕРНЬ $і^с$ чо́рний люд, *л.* бидло́та.
ЧЕРПА́К & черпачо́к.
ЧЁРПАТЬ черп/а́ти, *(потроху)* $ж^м$ ця́па-, *(куди)* наче́рпув-, *(звідки)* /ви-/, *(досвід)* запози́чув-, запозича́ти; & зачерпа́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, зви́клий ♦, з-й на♦ /ви́-/, черпа́льник, $п^к$ = %, $с^к$ -че́рпій [**-й вино́** виноче́рпій];
-йся/-ый че́рпаний, наче́рпува- /ви-/, запози́ча-;
ПОЧЕРПНУ́ТЬ *(принад)* зачерпну́ти; ◊.
ЧЕРСТВЕ́ТЬ че́рствіти; & поче́рствітн;
--й який /$м^н$ хто/ че́рствіє, схи́льний ♦, напівзаче́рствілий, напівче́рствий;
ЗАЧЕРСТВЕ́ТЬ *(- серце)* притупі́ти; ◊;
-вший заче́рствілий, Ø, *(- серце)* приту́пілий;
ОЧЕРСТВЕ́ТЬ *(серцем)* зашерхтн; ◊; **-е́л** *кто* се́рце *чиє* мо́хом поросло́;
-вший *(серцем)* заше́рхлий, *(- серце)* поро́смо́хом; Ø.
ЧЁРСТВЫЙ *(- серце)* о́схлий, ☺ черстводу́шний.
ЧЁРТ нечи́стий дух, дия́вол; & $ж^і$ дияволи́ця; **ч. возьми!** сто чортів!; **на кой черт** $в^{ст}$ на ді́дька /лиху́ годи́ну/; **ч. зна́ет что** $о^к$ ли́хо зна́є що; **чем ч. не шу́тит** бува́є і слон літа́є, з чим ді́дько не но́ситься, на віку́, як на до́вгій ни́ві: і кукіль, і пшени́ця, Бог не без ми́лости, коза́к не без до́лі /ща́стя/, $ф^р$ ще й спра́вді; **ч. бы вас побра́л** щоб вас ді́дько злиза́в; **-та лы́сого!, -та с два!** чо́рта пу́хлого, $ф^р$ де́ там!, та де!, $і^р$ так він /вона +/ і [**ч. с два тебе́ ска́жет** так він тобі і ска́же]; **к -ту в зу́бы** до чо́рта на ро́ги; **у -та на кули́чках** $о^к$ у чо́рта за па́зухою;
ЧЕ́РТИ: ч. полоса́тые бісові ді́ти; **ко всем -тя́м** під трн чорти́; **всем -тя́м то́шно** аж пе́кло сміє́ться.
ЧЕРТА́ *(характеру)* $о^к$ жи́лка; **в о́бщих -а́х** $о^к$ штрихпункти́рно; **с то́нкими -а́ми лица́** тонкови́дий.
ЧЕРТЁЖ $о^к$ креслю́нок.
ЧЕРТЁЖНЫЙ $о^к$ рисунко́вий [**-ые принадле́жности** -ве прила́ддя].
ЧЁРТИК: до -ов *(танцювати)* до упа́ду.
ЧЕРТИ́ТЬ кре́слити, викре́слюва- /пере-/; $д^к$ по♦;
--й що /$м^н$ хто/ кре́слить ◊, з-й ви́♦, зви́клий ♦, кресля́р, $п^к$ креслярський + %, $с^к$ кре́сли- [**чертёжный стол** кре́слистіл];
-йся/-и́мый кре́слений, викре́слюва- /пере-/;
НА♦♦♦ накре́слити, написа́-, *г.* начеркну́-;
НАЧЕ́РТАННЫЙ накресле́ний, *г.* наче́ркнутий.
ЧЁРТОВ: к -ой ма́тери ік лихій ма́тері.
ЧЕРТОВЩИ́НА $о^к$ мара́ [**что за ч.?** що за м.?].
ЧЕРТЫХА́НЬЕ $о^к$ черка́ння.
ЧЕРТЫХА́ТЬСЯ черк/а́ти;
-йся що /$м^н$ хто/ ~а́, зви́клий ♦*(ся)*, *о.* з чорта́ми на уста́х.
ЧЕСА́ТЬ чу́ха/ти, розчу́хува-, *(чуб)* розчі́су- /за-/, /ви-/, *(словами)* $ж^н$ стри́г-; **ч. языки́** тереве́ні пра́ви-, перетира́- на язика́х, ♦ піднебі́ння;
-щущнй 1. що /$м^н$ хто/ чу́ха ◊, зви́клий ♦, р-й по♦, $с^к$ сверби́- [**-й за́дницу** сверби́гуз], © чу́хавши, 2. що че́ше ◊, зви́клий чеса́ти, з-й ви́чеса-, чеса́льник, $п^к$ = %, для чеса́ння, $с^к$ зачеши́- [Зачеши́чуб]; **-й зу́бы** баляндра́сник, 3. **шпаряцщий** /> ШПАРИТЬ/.

-йся 1. що /$м^н$ хто/ чу́хається ◊, чу́ханий, розчу́хува-, зви́клий ♦ся, чухра́[і]й, 2. що че́шеться, че́саний, розчі́сува- /за-, ви-/, чеса́льник, $п^к$ чеса́льний, 3. що свербить, *(- місце)* чу́ханий, розчу́хува-, $п^к$ свербля́чий, розсвербі́лий;

ПОЧЕСА́ТЬСЯ *(за вухом)* пошкря́батися; ◊.

ЧЕСНЯ́ГА чесня́к, незлочи́нець, $ж^н$ фра́єр.

ЧЕ́СТВОВАТЬ *(їх)* віддава́ти /склада́-/ ша́ну *їм*;

--й що /$м^н$ хто/ вшано́вує ◊, гото́вий ушанува́ти, зви́клий вшано́ву-, шанува́льник, шанува́тель, $п^к$ шанува́льний, *(форум)* де вшано́вують;

-йся/-ый вшано́вуваний, шано́-.

ЧЕ́СТИТЬ вшано́вувати, велича́-, $ж^н$ лая-, дуба́си-;

ОБЕСЧЕ́СТИТЬ вве́сти в сла́ву, упослі́ди-, *(труп)* $н^{дк}$ окрада́-, збезче́щува-;

ОБЕСЧЕЩЕННЫЙ *(труп)* окра́дений ◊.

ЧЕ́СТНО $ф^р$ бездане́бно;

ЧЕ́СТНЫЙ; ЧЕСТНЕ́ЙШИЙ най[все]чесні́ший, всече́сний, че́сний-чеснісі́нький.

ЧЕСТОЛЮБИ́ВЫЙ: быть -ым зна́ти собі ціну́.

ЧЕСТЬ $ф^р/і^р$ го́нор [с -тью з го́нором]; **ч. и хвала́** хвала́ і честь *кому*; ч. **име́ю доложи́ть** *(в чужих арміях)* ма́ю честь доложи́ти, *(в укр. армії)* зголо́шую!; **к -ти** *кого* в честь *кому* [**к -ти генера́ла он не взял** у честь генера́ла: він не взяв], © *хто* зберіг честь: [**к его́ -ти он не взял** він з. ч.: не взяв].

ЧЕТА́: супру́жеская ч. подру́жжя, шлю́бна /подру́жня/ па́ра.

ЧЕТВЕРЕ́НЬКИ: на -ках, на -ки $о^к$ навкара́чки; **ползти́ на -ках** повзти́ навко́лішках /на колін-/.

ЧЕТВЁРКА чві́рка.

ЧЕТВЕРТНО́Й *(на взір* потрі́йний*)* *(по́)*чві́рний.

ЧЕТВЕРТОВА́ТЬ четвертува́ти, ки́да- під танк;

--й що /$м^н$ хто/ четверту́є, зви́клий ♦, з-й по♦, четвертува́льник, $п^к$ = %, $с^к$ четверту́й-;

-ый четверто́ваний.

ЧЕТВЕРТУ́ШКА *(спирту)* шка́лик.

ЧЕ́ТВЕРТЬ: втора́я ч. *(луны́)* підпо́вня; *(в)* **ч. пя́того** *(о)* чверть на п'яту; **без -ти два** за чверть дру́га; **по -тя́м** чвертя́ми, четверти́на-.

ЧЁТКИ *г.* ве́рвичка, ве́рвиця.

ЧЁТКИЙ *(текст)* $о^к$ про́зірни́й;

ЧЁТКО: преде́льно ч. виразні́сінько, *о.* чо́рним по бі́лому; ◊.

ЧЕТЫ́РЕЖДЫ чоти́ри по; **ч. три /четы́ре +/**, чоти́ри по три /по чоти́ри +/; **ч. семь** чоти́ри по сім.

ЧЕТЫРЁХУГО́ЛКА рогаті́вка, *г.* рогати́нка.

ЧЕХО́Л покріве́ць, *(на окуляри)* футля́р, капшу́к.

ЧЕХО́ЛЬНЫЙ покрівце́вий.

ЧЕШУЯ́ & лу́сочка.

ЧИК-ЧИРИ́К! $о^к$ ців-ців!.

ЧИН $о^к$ ти́тул, ра́нг*(а)*, сту́пінь, *ц.* сан; **чин чи́ном /по чи́ну/** *(убратися)* гарне́нько.

ЧИНИ́ТЬ направля́ти, ремонтува́-, *(суд)* чини́-; ч. **поме́хи** става́- на зава́ді, ки́да- коло́ди під но́ги;

--й 1. **ремонтирующий**, 2. що /$м^н$ хто/ застру́гує ◊, $п^к$ струга́льний + %, ©, 3. що /$м^н$ хто/ чи́нить ◊, зви́клий ч., з-й вч. + **творящий**; **-й неприя́тности** ка́верзник; **-й поме́хи = препятствующ-**; **-й суд** призна́чений ч. суд, суддя́;

-йся/-и́мый 1. **ремонтируемый**, 2. стру́ганий, застру́гув- /під-/, заго́стрюв- /під-/, 3. чи́нений, тво́ре-, ро́бле-.

ЧИ́НКА *(для олівців)* *(*під*)*струга́чка.

ЧИНОВНИК & чиновничок;

ЧИНОВ/НИКИ, ~НИЧЕСТВО $з^н$ чинодра́ли.

ЧИРИ́КАНЬЕ $о^к$ цві́ркіт.

ЧИРИ́КАТЬ цвіркота́ти, ці́вка-, ці́нька-, $п^ф$ цвірі́нь!; **ч. без умолку** вицвірі́нькува-; **то и де́ло /не перестава́я/ ч.** вицьвірко́чува-;

--й що цвірінчи́ть ◊, зви́клий ♦, р-й за♦, цвірк*(от)*у́н, цвірі́нькало, $п^к$ цвіркотли́вий, цвірку́чий, цвіркотю́-, джеркотю́-, *о.* знай цвірінь та цвірінь;

ЧИРИ́КНУТЬ ці́вкнути ◊.

ЧИ́РКАТЬ *(сірник)* чи́ркати, те́р-, витира́-, $п^ф$ чирк *(*сірнико́м*)*, *(крізь зуби)* цви́рка-;

--й що /$м^н$ хто/ тре ◊, зви́клий /с-и/ ♦, чи́ркало, $п^к$ чи́ркальний, $с^к$ чи́ркай-.

ЧИ́СЛЕННЫЙ *м.* числови́й [**-ое выраже́ние ч.** ви́раз].

ЧИ́СЛИТЬ: --й = считающий[1/2].

ЧИ́СЛИТЬСЯ чи́слитися; **ч. в шта́те** бу́ти в шта́ті; **ч. за** *кем* $о^к$ стоя́- на *кому*;

-йся що /$м^н$ хто/ чи́слиться ◊, чи́слений, лі́че-, рахо́ва-, запи́сува-, *к.* записа́- [**-я в спи́ске** з. у спи́ску; **-я за** *кем* з. на *кого*], *о.* на спи́ску; **-я в шта́те** шта́тний, припи́са- до шта́ту.

ЧИСЛО́ $о^к$ ци́фра, *(дня)* да́та, день; **ка́ждое пе́рвое ч.** що-пе́ршого-числа́; **из -ла́** $ф^р$ з [**из -ла́ вое́нных** з військовикі́в]; **быть в -ле́** *кого* бу́ти се́ред *кого*.

ЧИ́СТИТЬ чи́ст/ити, очища́- /ви-, роз-, про-, +/;

--й що /$м^н$ хто/ ~ить ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й ви́♦, чисти́льник, *т.* очи́с-, $п^к$ очи́сний, чисти́ль- + %, $с^к$ -чи́сний, -чи́сник [**-й снег** снігочи́сний, снігочи́сник];

-йся чи́щений, очи́щува- /ви-, роз-, про-, від-, під-, за-, пере- +/.

ВИ́ЧИСТИТЬ *(щіткою)* ви́щіткувати; ◊.

ЧИСТОВИ́К $о^к$ чисто́пис.

ЧИСТОДЕ́Л акурати́ст.

ЧИСТОКРО́ВНЫЙ *о.* чи́стої води́.

ЧИСТОПЛО́ТНЫЙ чепури́стий, $з^п$ відзіго́рний.

ЧИСТОСЕРДЕЧНО з душі́, *(каятись)* від душі́; & щирі́сінько;

ЧИСТОСЕРДЕ́ЧНЫЙ нелука́вий, щиродру́жній ◊.

ЧИ́СТЫЙ $ф^р$ щойнови́митий; **-ая пра́вда** щи́ра /сама́/ пра́вда; **-ое зо́лото** щи́ре зо́лото;

ЧИСТЕ́ЙШИЙ найчисті́ший, *(*чи́стий-*)*чисті́сінький, пречи́стий, чи́стий як сльоза́; **ч. вздор**

Хи́мині ку́ри; **-шая** $п^{о}$ ой, чи́ста ж, чи́ста; **-шая пра́вда** чисті́сінька пра́вда.
ЧИСТЮ́ЛЯ $о^{к}$ чистолю́б.
ЧИТА́БЕЛЬНЫЙ $о^{к}$ читки́й.
ЧИТА́НЬЕ $ф^{р}$ чита́льництво.
ЧИТА́ТЕЛЬ & чита́чик;
ЧИТА́ТЕЛИ, ЧИТА́ЮЩИЕ $з^{б}$ чита́цтво.
ЧИТА́ТЬ чита́ти, прочи́тува- /за-, *(молитву)* від-/, *(думки)* розга́ду-, $ф^{р}$ до чи́тання [**кто зата́вил их ч.** хто зму́сив їх до ч.]; **ч. запо́ем** човпти́; **-лось /-лись/** чи́тано;
--й що /$м^{н}$ хто/ чита́ ◊, зви́клий ♦, з-й про♦, за́йнятий чи́танням, чита́ч, чита́льник, *(на сцені)* чите́ць, $п^{к}$ чита́льний, *(знавець грамоти)* письме́н-, гра́мот-, /- *публіку*/ чита́цький, *о.* з кни́жкою /газе́тою +/ в рука́х, © чита́ючи; **-й наоборо́т** маста́к ♦ з кінця́; **не -й** нечита́йло;
-йся/-ый чи́таний, $п^{к}$ читки́й, чита́бельний, *г.* почитни́й, $о^{к}$ читóмий, *(твір)* популя́рний.
ЧИХ, ЧИ́ХАНЬЕ *(дія)* пчих.
ЧИХА́ТЬ чха́ти;
--й що чха́є ◊, зви́клий ♦, $з^{м}$-й чхну́-, пчи́хало, $п^{к}$ чха́льний, пчи́халь-, *о.* у на́паді пчи́ху, з голосни́м пчи́хом, знай апчхи́ та апчхи́.
ЧИХВО́СТИТЬ; РАС♦♦♦ *(словами)* взя́ти на зуб.
ЧЛЕН *(місії)* уча́сник, *(спілки)* спілча́нин, *(братства)* бра́тчик, *(ради)* ра́дник, *(на паях)* пайови́к, $ж^{і}$ членки́ня; **ч. семьи́** сім'яни́н.
ЧЛЕНИСТОНО́ГИЕ $з^{о}$ членоно́жці.
ЧЛЕНИ́ТЬ паюва́ти; & вичлено́вува-;
--й що /$м^{н}$ хто/ паю́є ◊, зви́клий ♦, з-й по♦, для паюва́ння, за́йнятий -ям, паюва́льник, $п^{к}$ = %;
ЧЛЕНИ́ТЬСЯ діли́тися, поділя́- ◊;
-йся/-и́мый паю́ваний, члено́-, розчлено́ву-, з-й ♦.
ЧЛЕНОВРЕДИ́ТЕЛЬ $п^{б}$ самору́б.
ЧЛЕНОВРЕДИ́ТЕЛЬСКИЙ самору́бний.
ЧМО́КАНЬЕ $о^{к}$ цьо́мання.
ЧМО́КАТЬ цмо́кати, $п^{ф}$ цмок!, цьом!; & поцма́куваи /при-/ *(губа́ми, языко́м)*;
--й що /$м^{н}$ хто/ цмо́ка ◊, зви́клий ♦, з-й за♦, цмо́кало, цьо́мкало, цмокті́й, $п^{к}$ = %;
-йся цмо́каний, зви́клий ♦ся, р-й цмо́кну-.
ЧО́КАТЬСЯ цо́катися, *г.* черка́-;
-йся що цо́кається, зви́клий ♦, р-й цо́кну-.
ЧО́КНУТЫЙ $ж^{н}$ *(слабий на голову)* сте́бнутий, тю́кну-, сту́кну-, шва́ркну-, *г.* цо́фну-.
ЧО́ПОРНЫЙ *г.* шти́вний.
ЧП $к^{н}$ НП [надзвича́йна приго́да], $р^{к}$ ЧП [чо́ртова п.], *(страшна́)* приго́да, ха́ле́па, *(вели́ке)* неща́стя, неща́сний ви́падок, рапто́ве ли́хо /ава́рія/; **случи́лось ЧП** *ж.* щось вели́ке в лісі здо́хло.
ЧРЕВА́ТЫЙ *(чим)* важки́й, обтя́жений, вагі́т-, черева́тий, спо́внений *чого*, $с^{к}$ -вагітний [**ч. собы́тиями** подієвагітний]; **ч.** *чем* $ф^{р}$ прире́че- на *що*, обтя́же- немину́чим *чим*, *к.* з немину́ч- *чим* [**ч. осложне́ниями** з -ими ускла́дненнями]; **ч. беспоря́дками** вагітний /черева́тий/ завору́шеннями; **ч. серьёзными после́дствия-** *(крок)* спо́внений серйо́зних на́слідків, $ф^{р}$ далекося́ж-.
ЧРЕ́ВО *п.* нутро́вище; **ннз чре́ва** підчере́в'я.
ЧРЕВОУГО́ДИЕ $о^{к}$ чреволю́бство.
ЧРЕВОУГО́ДНИЧАТЬ *ф.* набива́ти утро́бу, *(на природі)* пікнікува́-.
ЧРЕЗВЫЧА́ЙНО $о^{к}$ страше́нно, неймові́р-, винятко́во, що аж [гаря́че́ що аж], збі́са, що й не сказа́ти, аж-о́н-як, *(змучений)* до кра́ю, *(пишатись)* хіба́-ж-так, $ф^{р}$ неаби́як, зана́дто [**ч. большо́й** з. вели́кий], $ж^{м}$ ой, як [**ч. тяжело́** ой, як ва́жко], що ну, **не-дай-Го́сподн-я́кий** /-як/, таки́й..., таки́й... [**ч. серди́тий** серди́тий, що ну, не-дай-Го́споди-яки́й с., таки́й с., таки́й с:], так..., так... [**ч. интере́сно** так ціка́во, так ціка́во, страше́нно ціка́во], $і^{р}$ куди́ /аж он/ яки́й [**ч. у́мный** куди́ /аж о́н/ яки́й розу́мний];
ЧРЕЗВЫЧА́ЙНЫЙ $о^{к}$ надособли́вий ◊, *о.* хіба-ж-такий, усім *чим* **що** [**-ое мероприя́тие** усім за́ходам за́хід]; **-ое положе́ние** стан обло́ги.
ЧРЕЗМЕ́РНО $о^{к}$ непомі́рно, $ф^{р}$ на́дто [**ч. у́зкий** н. вузьки́й], аж-о́н-які́й [**ч. большо́й** аж-о́н-який вели́кий];
ЧРЕЗМЕ́РНЫЙ непомі́рний, *г.* пересáд- ◊, *(-чемність)* подві́й-.
ЧТИ́ВО читво́.
ЧТИТЬ: ч. как святы́ню сакралізува́ти, шанува́- як святи́ню; **чти отца́** *(твоего́)* **и ма́терь** *(твою́)* шану́й ба́тька й ма́тір;
чтя́щий = уважающий + пошано́вувач; **-й как святы́ню** сакраліза́тор, $п^{к}$ сакраліза́торський, © шану́ючи як святи́ню;
-и́мый шано́ваний, пова́жа-, *с.* звели́чув-.
ЧТО $о^{к}$ аж [**ч. да́же упа́л** аж на́віть упа́в]; **ч. бы где ие происходило** *(то* **он там***)* що де не є (то він там*)*; **ч. бы ни** хай що [**ч. бы ни говори́ли** хай що ка́жуть]; **ч. б там ни говори́ли** хай там що ка́жуть, хай би там що каза́ли; **ч. бы то ни́ было** хоч би там що, хай *(там)* що; **ч. Вам уго́дно?** що ска́жете?, чим мо́жу служи́ти?; **ч. да́же** аж [**ч. д. сам красне́ет** аж сам червоніє]; **ч. душе́ уго́дно** чого́ душа́ забажа́є; **ч. есть ду́ху** *о.* аж пі́р'я лети́ть; **ч. есть си́лы** $о^{к}$ скі́льки си́ли; **ч. за пти́ца?** що то воно́ за цабе́?; **ч. значит** $ф^{р}$ що то [**ч. зна́чит любо́вь** що то любо́в]; **ч. к чему́** $о^{к}$ що воно́ і як; **ч. мне де́лать** що ма́ю роби́-; **ч. на́до!** $п^{к}$ таки́й, що ну!; **ч. ни говори́** $о^{к}$ хоч там що каза́-; **ч. ни на есть** *какой найвищий ступінь* $п^{к}$ [**ч. ни на е. дорого́й** щонайдоро́жчий]; **ч. с тобо́й?** що тобі?; **ч. с Ва́ми /тобо́й/?** що Вам /тобі/ таке́?; **что собо́й представля́ет?** що воно́ за оди́н?; **ч. тако́е?** $о^{к}$ що то є?; **ч. тако́е хорошо́ и ч. тако́е пло́хо** що га́рно, а що пога́-; **ч. уго́дно** що хо́чеш /-те/; **во ч. бы то ни ста́ло** хай там що /що бу́де/, будь-що-бу́дь,

хоч би там що, щоб тут що; да ч. **Вы!** бійтеся Бога!; да ч. ***то – всё другое е.*** та що там *те – все инше* [**Рим в у́жасе.** Да ч. **Рим – вся Евро́па** Рим узя́в жах. Та що там Рим – усю Евро́пу]; за **ч. бы он ни бра́лся** хай до чо́го він візьметься; **не́** за ч. **нема́** за́ що; **ни за** ч. *ф*ᴾ хоч убий; **ни** за ч. **ни про ч.** ні за́ що ні про́ що; **думает ч. хо-чет** ду́ма, що на се́рці лежить; **ч.-ч.**, а ще б щось и́нше, а [**ч.-ч., а ха́ту найти́ тру́дно** ще б щось и́нше, а ха́ту знайти́ ва́жко]; **до чего́** страх, як, страх, який [**до ч. испуга́лся** с., як злякався; **до ч. холо́дный** с., який холо́дний], там-то мені [**до ч. хороша́** т.-то мені га́рна], *д!* ДО; **до чего́ уж** кто *какой,* **и тот на́що** вже хто *який,* і той [**до ч. уж дед тих, и тот взвыл** и. вже дід ти́хий, і той зави́в]; **к чему́ бы э́то** що воно́ за знак?; **не чем, а** © аж [**запа́хло не чем, а фаши́змом** запа́хло аж фаши́змом]; **о чём то́лько не суда́чили** говори́ли про бо́зна тільки що;

ЧТО́-ЛИБО *о*ᴷ абищо; **к чему́-либо** *(в'язнути)* аби́ до чо́го;

ЧТО́-НИБУДЬ *з*ᴴ щось там; **ч.-н. ещё** *з*ᴴ *о*ᴷ там щось [**купи́ слив то ли ч.-н. е.** купи́ слив чи т. щ.]; **э́то вам не ч.-н.** *ж.* це вам не хвіст соба́чий; **э́то чего́-н. да сто́ит** це чого́сь такі ва́рте;

ЧТО́-ТО: ч.-то вро́де, ч.-то о́коло э́того та щось таке́; ч.**-то невероя́тное** щось торопле́не;

ЧТО́-ТО ЖЕ щось то [**ч.-т. же её прину́дило** щось то її змусило].

ЧТО́БЫ, ЧТОБ *ф*ᴾ бода́й [**ч. тебе́ пу́сто бы́ло** бода́й /щоб/ ти скис!]; ч. **Вам пу́сто бы́ло** щоб Вас дощ намочи́в, щоб Вас гу́ска ко́пнула /вбри́кну-/, щоб Вам ки́сло було́, щоб Вам наза́д п'я́ти; **ч. мне бы́ло /-а́, -н/!** дістань*(*те*)*, хоч з-під землі!; ч. **тебе́ така́я жизнь** щоб ти так ди́хав /жив/!

ЧУВСТВИ́ТЕЛЬНОСТЬ *о*ᴷ сантиме́нти.

ЧУВСТВИ́ТЕЛЬНЫЙ *(вразливий)* *о*ᴷ діткли́вий*, *ф*ᴾ настрое́-; **ч. к** ***чему*** чутли́вий на *що*; **изли́шне ч.** перечу́лений.

ЧУ́ВСТВО & почува́ннячко; ч. **глубо́кого удовлетворе́ния** почуття́ вдово́лення, що аж; ч. **ло́ктя /плеча́/** дух побрати́мства; **ч. со́бственного досто́инства** самоповага; **не́жное ч.** любо́в; **от избы́тка -ств** з перечу́лення; **с -ом** перечу́лено, із сантиме́нтом; **с -ом** ***чего*** з *чим* у се́рці [**с -ом доса́ды** з доса́дою в с.]; **с -ом, с то́лком, с расстано́вкой** чітко, з ро́зсудом і з па́взами, *б*ᶜᵒ з се́рцем, з ро́зсудом і з па́взами.

ЧУ́ВСТВОВАТЬ почува́ти /від-/, *о*ᴷ /ви-/, *(лихо)* /перед-/, ду́хом /серцем/ чу́-, *о.* ма́- **на** се́рці, *ф*ᴾ бу́- [**-уйте себя́ как до́ма** бу́дьте як удо́ма], ч. ***что*** спо́внюватися *чим* [**ч. го́рдость** с. го́рдістю]; **ч. кра́йнее неудо́бство** ве́стися, як го́лому на їжаку́; ч. **нело́вкость = неловко себя** ч.; ч. **неограни́ченную свобо́ду** ди́хати на по́вні гру́ди; **ч. непри́язнь к** ***кому*** ва́жко /*с.* пе́клом/ ди́ха- на *кого*; **ч. неудо́бство** гніти́тися; ч. **отвраще́ние** ***(к чему)*** відверта́ти ніс *(*від *чого),* *(*бри́дитися *чим*, бри́дити /*д*ᴷ з-/ *що)*; **ч. расположе́ние к** ***кому*** прихиля́тися /душе́ю/ до *кого*; ч. **своё превосхо́дство** зна́ти собі ці́ну; **ч. себя́** ♦ся, чу́-, ма́- [як ся ма́єш?]; **ч. себя́ в безопа́сности** бу́ти пе́вним у своїй безпе́ці, чу́тися як за кам'яни́м му́ром /стіно́ю/; **ч. себя́ винова́тым** відчува́ти, що ви́нен, *г.* ♦ся до вини́; **ч. себя́ в родно́й стихи́и** бу́ти в своє́му репертуа́рі; ч. **себя́ в си́лах** чу́тися на си́лі; **ч. себя́ как до́ма** розго́щува-, *д*ᴷ розгости́- [**-уйте с. к. до́ма!** про́шу розгості́ться!]; **ч. себя́ на седьмо́м не́бе** землі не чу́ти під собо́ю; ч. **себя́ нело́вко** не зна́-, на яку́ ступи́-, чу́тися ні в сих ні в тих; **ч. себя́ непло́хо** ма́- не зле /зле́цьки/; ч. **себя́ обя́занным** ***(кому)*** *г.* чу́ти на собі обо́в'язок, *(*♦ся до обо́в'язку пе́ред *ким)*; ч. **себя́ уве́ренно /хозя́ином положе́ния/** ма́ти /відчува́-/ міцний /тверди́й/ ґрунт під нога́ми; **ч. симпа́тию к** ***кому*** припада́- се́рцем до *кого* + СИМПАТИЗИРОВАТЬ; **ч. угрызе́ния со́вести** угриза́тися со́вістю; **ч. шесты́м чу́вством** чу́ти шкірою; **инстинкти́вно /интуити́-/** ч. чу́- се́рцем; **пло́хо себя́ ч.** незду́жа-; **не ч. ста́рости** *ф*ᴾ ♦ся мо́лодо; **он не -ует к ней симпа́тии** у нього не лежи́ть до неї душа́; **что она́ -ует?** що у неї на се́рці?; **как ты себя́ -уешь?** як твоє́ здоро́в'я?;

--й що /*м*ᴴ хто/ відчува́ ◊, с-и ♦, з-й відчу́-, охо́плений /обтя́же-/ почуття́м *чого*, *п*ᴷ чутли́вий, чу́лий, *о.* з почуття́м *чого (*в се́рці*)*, © відчува́ючи; **-й** ***что*** 1. свідо́мий *чого* [**-й опа́сность** с. небезпе́ки], 2. спо́внений *чого* [**-й тоску** с. ту́ги], 3. з *чим* у се́рці [**-й доса́ду** з доса́дою в с.], травмо́ваний *чим* [**-й перхоту́ в го́рле** т. ло́скотом у го́рлі]; **хорошо́ себя́ -й** ☺ нічи́м не травмо́ва-, *(де)* як ри́ба у воді́; **-й жа́жду** спра́глий; **-й недомога́ние** нездужа́-; **-й неудо́бство** не зна́ючи, на яку́ ступи́ти; **-й по́чву под нога́ми /под собо́й/** з міцни́м ґру́нтом під нога́ми, упе́вне- у собі; **-й при́стальный взгляд** відчу́вши пи́льпо́гляд; **-й себя́** ***каким*** *ф*ᴾ з *чим* у душі [**-й себя́ оби́женным** з обра́зою в душі]; **-й себя́ в безопа́сности** пе́в- у своїй безпе́ці; **-й себя́ на седьмо́м не́бе** з душе́ю на сьо́мому не́бі; **-й себя́ нело́вко** не зна́вши, на яку́ ступи́-; **-й себя́ споко́йно** безтурбо́т-, незаклопо́та-; **-й себя́ уве́ренно = -й по́чву под нога́ми**; **-й трево́гу** спо́внетриво́ги; **-й уваже́ние** спо́вне- пова́ги; **-й уста́лость** охо́пле- вто́мою; **-й у. во всех чле́нах** з почуття́м уто́ми в усьо́му ті́лі;

ПЕРЕЧУ́ВСТВОВАТЬ *о.* попотлі́ти душе́ю; ◊; **-вший** попотлі́лий душе́ю, Ø;

ПОЧУ́ВСТВОВАТЬ *ф.* заню́хати, збагну́- се́р-

цем ◊; **п. влечение** *(до чого)* відчу́- по́тяг [*н.* до хліборо́бства]; **п. доса́ду** задоса́дува́-; **п. отвраще́ние к** ***чему*** збриди- *що*; **п. расположе́ние** прихили́тися (душе́ю); **п. себя́ отчуждённым** зчужені́ти; **да́ть(ся) п.** да́ти(ся) відчу́-; **-ал себя́ вольне́е-** ***кто*** світ попросто́рішав *кому*;
-вший Ǿ; **-й себя́ отчуждённым** зчуженілий.
ПРЕД♦♦♦ $н^{дк}$ вичува́ти, $д^к$ передчу́- /ви́-/;
ПРО♦♦♦ *о.* пропусти́ти крізь се́рце, відчу́- се́рцем, $ф^р$ перевідчу́-, $н^{дк}$ пропуска́- че́рез ду́шу;
ПРОЧУ́ВСТВОВАННО із се́рцем, перечу́лено;
ПРОЧУ́ВСТВОВАННЫЙ перечу́лений, відчу́тий се́рцем, пропу́щений крізь се́рце;
ЧУ́ВСТВОВАТЬСЯ відчува́тися ◊, *(в усьому)* проглядáти [**-алась рути́на** -а́ла рути́на], *(- силу /в кому/)* уга́дуватися; **-уется** $о^к$ дає́ться відчу́ти;
-йся що відчува́ється, відчу́ваний, $п^к$ відчутни́й;
РАС♦♦♦: розчу́литися, $ф^р$ розта́нути;
-вшийся розчу́лений /пере-/.
ЧУДА́К $о^к$ чуді́й, *ф.* смішня́к; **что называ́ется, чуда́к, чуда́к, каки́х ма́ло** дива́к дивако́м.
ЧУДАКОВА́ТЫЙ $о^к$ дива́чний, $з^н$ бзікува́тий.
ЧУДА́ЧИТЬ, ЧУДЕ́СИТЬ $о^к$ химоро́дити.
ЧУДА́ЧКА *д.* химери́чка.
ЧУДЕ́СНЫЙ $ф^р$ знамени́тий.
ЧУДИ́ТЬ химе́рити, $о^к$ чудотво́ри-;
--й що /$м^н$ хто/ химе́рить ◊, зви́клий ♦, дива́к, химе́рник, чуді́й, *ж.* чудотво́рець, $п^к$ чудни́й, химе́р-, химе́ристий, дивакува́тий, *о.* з химе́рами.
ЧУ́ДИТЬСЯ приви́джуватися, постава́ти в оча́х;
-йся що постає́ в о., приви́джуваний, $п^к$ прима́рливий, прима́рний, *(- тінь)* невира́з-, тума́н-, © як у тума́ні, прима́рою в оча́х;
ПРИ♦♦♦ прима́ритися, приверз-́, приви́ді-, причу́-;
-вшийся прима́рений, причу́тий, $п^к$ прима́рний, прима́рливий, © як мара́, Ǿ.
ЧУДНО́Й & понадчудни́й, $д^о$ *учу́днити /= зроби́- чудни́м/.
ЧУ́ДНЫЙ *ф.* кла́сний, *о.* хоч *(коне́м)* грай [танк, хоч грай].
ЧУ́ДО: каки́м чу́дом яки́м ди́вом /ві́тром/;
ЧУДЕСА́ $о^к$ дивови́жі; **ч. в решете́** $о^к$ чудасія.
ЧУДО́ВИЩЕ страхі́ття, $ж^м$ дивогля́д страшни́й.
ЧУДО́ВИЩНЫЙ $о^к$ кошма́рний, пеке́ль-.
ЧУДОТВОРИ́ТЬ чудотво́рити;
--й що /$м^н$ хто/ тво́рить дива́ /чудеса́/ ◊, звиклий ♦, з-й на♦, чудотво́рець, $п^к$ чудотво́рний.
ЧУЖДА́ТЬСЯ цура́тися /відбіга́ти/ *кого/чого*, $ф^р$ відкида́тися від *чого*, *о.* копи́лити гу́би, трима́тися о́сторонь;
-йся що /$м^н$ хто/ цура́ється ◊, гото́вий від♦, схи́дьний ♦, відлю́дько, $п^к$ відлю́дькуватий, вовкува́-, непривітний до; **-я люде́й** $ж^м$ неприки́дливий до людей.
ЧУ́ЖДЫЙ $о^к$ чужоду́шний.
ЧУЖЕЗЕ́МЕЦ *р.* чужосторо́нець.
ЧУЖЕРО́ДНЫЙ $ц^д$ чужи́й; **как -ное те́ло** ☺ прису́тньо-непрису́тній.
ЧУЖЕСТРА́ННЫЙ $о^к$ чужине́цький.
ЧУЖО́Й $о^к$ нетуте́шній; & чужува́тий, чужи́м-чужи[сіньки]й, *і.* чужа́к; **становнться -нм** чужі́ти, чужі́ша-, става́- чужи́м; $д^к$ зчужі́-, відчужі́ша- /по-/, ста́- ч.; **как ч.** прису́тньо-непрису́тній; **-и́м добро́м не разжнвёшься** чужи́м добро́м не забагаті́єш; **в -и́х рука́х ло́мо ть вели́к** га́рна ді́вка, як засва́тана, в чужи́х рука́х мотови́лно гру́бше /шмато́к хлі́ба гру́бший/; **-ую беду́ руко́ю разведу́, а к свое́й – ума́ не прикла-** чужу́ бі́ду на воді́ розведу́, а своїй не дам ладу́.
ЧУМЕ́ТЬ чумані́ти, чмані́-;
--й що /$м^н$ хто/ чумані́є ◊, вже ма́йже очма/ні́лий, напівочмані́-;
О♦♦♦: -вший що ~нів, ~нілий, $я^і$ очма́на, Ǿ.
ЧУМИ́ЗА мага́р.
ЧУМИ́ЗНЫЙ магаро́вий, з магару́.
ЧУРБА́Н $о^к$ оцу́пок, цурпа́к, ☺ довбе́шка, пе́нтюх, тупа́к.
ЧУ́ТКИЙ $о^к$ пи́льний, невсипу́щий, недре́мний, дбайли́вий, ± ЧУВСТВИТЕЛЬНЫЙ.
ЧУ́ТОЧКА: ещё -ку и... от-о́т лиш не... [**е. -ку н пове́ет тепло́м** от-о́т л. не віє тепло́м]; **ещё -ку и сказа́л(а) бы** тільки-тільки, що не ска́же.
ЧУТЬ $о^к$ як [**ч. не надорвётся** як не пере́рветься]; *(а)* **ч. что** *(а)* ра́птом що, *д.* аби́ що, *(а)* тільки що; **ч. ли не** тро́хи чи не, десь, чи не [**он ч. ли не зав** він, десь, чи не зав], ма́лощо не, як не [**ч. лн не тре́снет** як не ре́пне]; **ч. не** ма́ло /ле́две/ не, так би й [**ч. н. оторва́л** т. би й урва́в], аж [**бежа́л – ч. н. запы́хался** біг аж задиха́вся]; **ч. не пла́чет** ***кто*** ма́ло не пла́че *хто*, на плач зібра́лося *кому*; **ч. свет** скóро світ, що́йно ста́ло світа́ти, *г.* ра́но; **ч.-ч. ие счита́ется** тро́хи-тро́хи не в лік /не раху́ється/; **ч.-ч. тро́нулась** *(риба)* де-де приту́хла; **хоть ч.-ч.** бода́й на ма́кове зе́рня; **ч. не пла́ча** © тільки*(-тільки)*, що не пла́че; **ч.-ч. не** ма́ло не, тро́хи*(-тро́хи)* не.
ЧУТЬЁ $о^к$ пе́редчуття́, *(осад в душі)* післясма́к.
ЧУ́ЧЕЛО $о^к$ маня́к; & $п^к$ *чупера́дляний; **ч.!** ба́нька наду́та!; **ч. горо́ховое** $о^к$ чупера́дло.
ЧУ́ЯТЬ відчува́ти шкі́рою; **земли́ под собо́й не ч.** не чу́- ніг під собо́ю, землі́ нога́ми не ся́га́-;
--й що /$м^н$ хто/ чу́є ◊, з-й відчу́ти, $п^к$ чу́йний, чу́лий, чутли́вий, сторожки́й.

Ш

ШАБА́ШИТЬ шаба́шити;
--й яки́й /$м^н$ хто/ шаба́шить, зви́клий /с-и/ ♦, р-й по♦, шаба́шник, $п^к$ шаба́шливий.
ШАБРОВА́ТЬ: --й яки́й /$м^н$ хто/ шабру́є, шабру-

ва́льник, $п^к$ шабрува́льний;
-у́емый шабро́ва-.
ШАБРО́ВКА *(дія і ¤)* шабро́вання, *(дія)* шабрува́-.
ША́ВКА ся́вка.
ША́ВКАТЬ ша́мк/ати, шамкоті́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~а ◊, зви́клий ♦, $п^к$ ~ітли́вий.
ШАГ $ф^р$ ступа́; **ни на ш.** $о^к$ ні на п'ядь; **ши́ре ш.!** $в^й$ по́вний крок!; **с пе́рвого -га** відпоча́тку; **-ом** ступо́ю; **ш. за -ом** $о^к$ ступа́ за ступо́ю, ма́ло-пома́лу, поета́пно; **в -гу́** *(- штани)* у кро́ці; **с пе́рвого -гу /-ых -о́в/** від поча́тку, попервах́; **ша́гу не сде́лать** кро́ку го́ді ступи́ти;
ШАГИ́: пе́рвые ш. *(розвою +)* первопочатки́.
ШАГА́ТЬ ступа́ти, трима́- /мі́ря-/ крок, *ф.* чимчикува́-, ди́ба-; *(широким кроком)* шуга́-; **уве́ренно ш.** іти́ й не озира́тися; **впереди́ -а́л офице́р** пе́ршим ішо́в офіце́р;
--й що /$м^н$ хто/ ступа́ ◊, зви́клий /на́вчений/ ♦ /крокува́-/, $п^к$ /*екскаватор*/ двоно́гий, нога́т-, © ступа́ючи; **широко́ -й** сягни́стий; **-й в но́гу** © ступа́ючи *(нога́)* в но́гу; **-й экскава́тор** двоно́гий /нога́тий/ екскава́тор;
ШАГ(А)НУ́ТЬ *п.* сягну́ти ◊; **далеко́ ш.** *п.* загна́тися задале́ко;
ИСШАГА́ТЬ $ф^р$ попойти́ [**попро́буй и.** спро́буй п.], *(ногами)* змі́ря-;
-вший Ø;
ПРОШАГА́ТЬ пройти́, відмі́ря- [**-а́в ми́лю** відмі́рявши ми́лю]. *(широким кроком)* прошуга́-;
-вший Ø;
ШАГА́ТЬСЯ $н^о$ ходи́тися, ступа́- ◊.
ША́ЙКА-ЛЕ́ЙКА гуля́й-брати.
ШАЛЕ́ТЬ; О♦♦♦ очмані́ти, розшалі́-, розсатані́-;
-вший очмані́лий, здурі́-, оскажені́-, розшалі́-, осатані́- /роз-/, Ø.
ШАЛЕВА́ТЬ: --й яки́й /$м^н$ хто/ шалю́є, за́йнятий шалюва́нням, $п^к$ шалі́вковий + %;
-йся шальо́ваний.
ШАЛИ́ТЬ пустува́ти, дурі́- [не дурі́й!], вибри́кува-, *с.* бешкетува́-, ходи́- на голова́х;
--й що /$м^н$ хто/ пусту́є Ø, зви́клий ♦, пусту́н, постри́бу́н, жиру́н, збито́шник, ка́пос-, $п^к$ пустотли́вий, грайли́-, бе́шке́тний, збито́ш-, ка́пос-.
ШАЛОВЛИ́ВЫЙ $о^к$ бешке́тли́вий /-ува́тий/.
ШАЛОПА́ЙНИЧАТЬ: --й 1. **бездельничающий**, 2. **повесничающий**.
ШАЛОПА́ЙСКИЙ шалопу́тній, гультіпа́цький.
ШАМПА́НСКОЕ *г.* шампа́н.
ШАНДАРА́ХНУТЬ $д^к$ тарара́хнути; ± ШАРАХНУТЬ.
ШАНС $ф^р$ наго́да, можли́вість.
ШАНТАЖИ́РОВАТЬ шантаж/ува́ти, бра́- на бо́га;
--й яки́й /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, гото́вий взя́- на бо́га, шантажи́ст, $п^к$ шантажи́стський;
-ый шантажо́ваний, бра́- на бо́га.
ША́ПКА: не по Се́ньке ш. не про його́ но́гу шкарба́н.
ША́ПОЧНЫЙ $ф^р$ $з^п$ ша́пошний [**ш. знако́мый** ш. знайо́мий]; **ш. разбо́р** розхо́дини.
ШАР $о^к$ сфе́ра, *з.* ба́нька; **хоть -о́м покати́** *(- їжу)* хоч чо́біт гризи́.
ШАРА́ХАТЬ: --й = трахающий;
ШАРА́ХНУТЬ *(вдарити)* $о^к$ шарну́ти ◊.
ШАРА́ХАТЬСЯ шара́х/ати, $о^к$ саха́тися, *(убік)* ки́да-, ша́рпа-, шуга́ти, *г.* цо́фатися, $п^ф$ шара́х!;
-йся яки́й /$м^н$ хто/ ~а ◊, $з^м$-й ~нути, © ~нувши;
ШАРА́ШКИН: -на конто́ра шара́шчина конто́ра.
ШАРЖИ́РОВАТЬ шаржува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ шаржу́є, зви́клий ♦, зді́бний до ша́ржів, шаржи́ст, $п^к$ = %;
-ый шаржо́ваний.
ША́РИК *(хлібний)* ко́ник, га́лочка, *(мильна)* бу́льбашка, ба́нь-; **-ки за ро́лики зае́хали** клепки́ не на мі́сці; **-ов не хвата́ет** дев'я́тої кле́пки браку́є.
ШАРИКОПОДШИ́ПНИК *з.* кулькова́ вальни́ця.
~ПОДШИ́ПНИКОВЫЙ кульковальни́чний.
ША́РИТЬ ни́шпорити, вини́шпорюва-, *(по карманах)* шпо́рта-; **ш. глаза́ми** ни́шпори- очи́ма;
--й яки́й /$м^н$ хто/ шпо́рта ◊, зви́клий /с-и/ ♦, шпо́ртало, шпо́рта, $п^к$ /*погляд*/ ни́шпорливий, допи́тли- /за-/, © шпо́ртавши /-ючи/.
ШАРК *(!)* шам, шурх, шорх, шам-шам, шурх-шурх, шорк-шорк.
ША́РКАТЬ чо́вгати, шо́рха-, $п^ф$ шорх!, човг!, шарк!; & *по́човги /= чо́вгання/; **ш. ного́й** розша́ркуватися; **-ая нога́ми** *(іти)* по́човгом;
--й що /$м^н$ хто/ чо́вга ◊, зви́клий ♦, чо́вгало, $п^к$ шурх(*іт*)ли́вий, шу́рхітний; **-й ного́й** з-й розша́ркатися, © ша́ркнувши ного́ю; ± **шуршащий**;
ША́РКНУТЬ $о^к$ шарну́ти ◊.
ШАРЛАТА́НСТВОВАТЬ шарлата́нити, шахрува́-;
--й яки́й /$м^н$ хто/ шарлата́нить, зви́клий ♦, шарлата́н, шахра́й, $п^к$ шарлата́нський.
ШАРМ шарм, *(душе́вний)* чар, чарівли́вість, хари́зма, душе́вна ґра́ція, $ф^р$ чарува́ння.
ШАРОВА́ТЬ шарува́ти;
--й яки́й /$м^н$ хто/ шару́є, зви́клий ♦, за́йнятий шарува́нням, шарува́льник, $п^к$ = %;
-йся/-ый шаро́ваний.
ШАРО́ВКА *(дія і ¤)* шаро́вання, *(дія)* шарува́ння.
ШАРОВО́Й куля́стий; **-а́я мо́лния** -та бли́скавка.
ШАРООБРА́ЗНЫЙ $о^к$ банькува́тий, опу́кува-.
ШАРЫ́ *в.* баньки́, гли́павки́.
ШАССИ́ *у.* оса́да.
ША́СТАНЬЕ $о^к$ походе́ньки.
ША́СТАТЬ шве́нд/яти, ве́штатися;
--й яки́й /$м^н$ хто/ ~я ◊, зви́клий ♦, ~я, снови́га.
ШАСТЬ! $о^к$ шеле́сь!
ШАТА́НИЕ $о^к$ походе́ньки.
ШАТА́ТЬ хита́ти, хилита́-, $ф^р$ го́йда́-;
--й що /$м^н$ хто/ хита́ ◊, зви́клий ♦, з-й похитну́-, $п^к$ го́йда́льний, ± **колеблющий**;

-ый хи́таний, хили́та-, го́йда-;
ПОШАТНУ́ТЬ *(основи)* підва́жити ◊;
-вшийся захи́таний, підва́же-, Ǿ.
ШАТА́ТЬСЯ хита́тися, *(без діла)* шве́ндяти, походе́ньки справля́-, *д.* шала́тися; & похи́тува-;
-йся 1. що /*м*^{н} хто/ хита́ється ◊, хи́таний, схи́ль- ♦, вже захи́та-, *п*^{к} хитли́вий, хит[б]ки́й, хилиткий, нестійкий, *р.* хита́вий, 2. **шастающий;**
ЗАШАТА́ТЬСЯ 1. заколоти́тись ◊;
ОТШАТНУ́ТЬСЯ відхили́тися, *п.* відцура́-;
-вшийся з^{м}-й відсахну́тися, Ǿ; ◊.
ША́ТИЯ *о*^{к} гоп-компа́нія, гуля́й-брати, шу́шваль, *ф.* ри́бка [письме́нницька ри́бка].
ША́ТКИЙ хитки́й + **шатающийся**, *о*^{к} хита́вий, *ф*^{р} слизьки́й [**-ое положе́ние** -ке́ стано́вище].
ШАТУ́Н *б*^{з} гоно́к, *р*^{к} тяга́ч, *к*^{н} хиту́н.
ШАТУ́ННЫЙ *у.* гонко́вий [корбо-гонко́вий].
ША́ФЕРСТВОВАТЬ *о*^{к} бу́ти за дру́жбу /дружка́/;
--й що /*м*^{н} хто/ бояри́нує, покли́каний бу́ти за дру́жбу, дружко́, дру́жба, © бу́вши за дру́жбу.
ША́ХЕР-МА́ХЕР *о*^{к} ді́ло нечи́сте.
ШАХМАТИ́ШКИ шахеня́та.
ШАХОВА́ТЬ шахува́ти;
--й яки́й /*м*^{н} хто/ шаху́є, гото́вий *(за)*♦, *п*^{к} = %;
-ый шахо́ваний.
ША́ХТНЫЙ *(промисел)* копальня́ний.
ША́ШЕЛЬ *п*^{рн} ша́шелиця, *п*^{б} ша́шелі, шашелюки́.
ШВАРТОВА́ТЬ шварт/ува́ти, пришварто́ву-;
--й яки́й /*м*^{н} хто/ ~у́є ◊, покли́каний ♦, з-й при♦, для ~ува́ння, за́йня́тий -ям, *п*^{к} швартови́й + %;
-йся/-ый шварто́ваний, пришварто́ву-.
ШВАРТО́В(Н)ЫЙ швартови́й.
ШВЕ́ДСКИЙ: -ая сте́нка *г.* щаблі́вка, драби́н-.
ШВЕ́ЙНЫЙ: -ая маши́на краве́цька маши́на, *г.* маши́на до шиття́.
ШВЕЙЦА́Р *о*^{к} две́рник.
ШВЕЯ́ *о*^{к} шевчи́ня.
ШВЫ́РКАТЬ *(крізь зуби)* цви́ркати;
--й = чвыркающий.
ШВЫРЯ́ТЬ жбур/ля́ти, шви́рга-, ве́рга-, ки́да-;
--й що /*м*^{н} хто/ ~ля́ ◊, зви́клий ♦, з-й ~ну́-, *п*^{к} = %, © ~у́вши; **-й деньга́ми** зви́клий сі́я- /розкида́-/ гро́ші;
-йся/-ый шви́рганий, ве́рга-, ки́да-, пожбу́рюва-.
ШЕВЕЛЕ́НИЕ: ш. мозга́ми ва́рення голово́ю.
ШЕВЕЛИ́ТЬ ворý́ши́ти, розворý́шува- /за-/; **ш. мозга́ми** вари́- голово́ю, поверта́- ро́зумом; **-ли́ мозго́й!** вари́ голово́ю!;
--й що /*м*^{н} хто/ ворý́шить ◊, зви́клий ♦, з-й роз♦, © ворý́шивши, *п*^{к} = %; **-й мозга́ми** з-й в. голово́ю;
-йся що /*м*^{н} хто/ ворý́шиться ◊, © с-и ♦ся, *п*^{к} ворушки́й, ворухли́вий;
ПО♦♦♦: не п. не ру́шити [**не п. па́льцем** не р. па́льцем];
ЗА♦♦♦СЯ *(по)*ворухну́тися, задри́га- ◊;
-вшийся *п*^{к} ворушки́й, © шурх-шу́рх і заворýшився, Ǿ;
ПОШЕВЕЛИ́ТЬСЯ *о*^{к} задри́гатися ◊;
ПОШЕВЕЛЬНУ́ТЬСЯ *о*^{к} дри́гнути ◊.
ШЕВЕЛЮ́РА: с пы́шной -ой густочу́бий.
ШЕ́ЛЕСТ *о*^{к} шамотня́, шамо́тнява; **бы́стро и без ше́леста** котя́чою ходо́ю, ху́тко й безшеле́сно.
ШЕЛЕСТЕ́ТЬ шелест/і́ти, шерехті́-, *(з лопотом)* шелепоті́- *(- листя)* *п*^{о} гомоні́-;
--й що ~и́ть ◊, спо́внений ше́лесту, *п*^{к} шелесткий, шурхітли́вий, лопо[і]тли́-, шарудли́-, лопотю́чий, *к*^{н} ~ли́вий, *о.* із ста́лим ше́лестом.
ШЕЛКОВИ́СТЫЙ *с*^{к} шовк- [**-ая трава́** шовктрава́].
ШЕЛКО́ВИЦА *г.* мо́рва.
ШЕЛУХА́ *(словесна)* *п.* поло́ва, шумови́ння; *(цибулі)* *о*^{к} кожушо́к.
ШЕЛОХНУ́ТЬСЯ *д*^{к} *о*^{к} хилитну́тися, *(- звук)* зашелесті́ти, зашамоті́-; **не ш.** *о*^{к} ані шеле́сну-;
-вшийся зашелесті́лий, зашамоті́-, Ǿ.; **не -я** безшеле́сний.
ШЕЛУШИ́ТЬ лу́щ/ити, злу́щува- /об-, луза́-;
--й що /*м*^{н} хто/ ~ить ◊, зви́клий ♦, з-й об♦, лущи́льник, *п*^{к} лущи́льний + %;
ШЕЛУШИ́ТЬСЯ *(- шкіру)* лупи́тися; ◊;
-и́мый/-йся 1. що ~иться ◊, ~ений, лу́за-, злу́щува- /об-/, облу́плю-, 2. що лу́питься, *п*^{к} лупки́й.
ШЕЛЬМОВА́ТЫЙ *о*^{к} шахраюва́тий, збито́шний.
ШЕЛЬМОВА́ТЬ паплю́ж/ити, шельмува́-;
--й що /*м*^{н} хто/ ~ить ◊, зви́клий ♦, з-й с♦, паплю́жник, *п*^{к} паплю́жливий, паплю́жний + %;
-йся/-ый паплю́жений, шельмо́ва-.
ШЕПЕЛЯ́ВИТЬ шепел/я́вити, шепеля́-;
--й що /*м*^{н} хто/ ~я́ ◊, зви́клий ♦, *п*^{к} ~я́вий, ©.
ШЁПОТ *ф*^{р}. пере́шепти, пі́дшепти.
ШЕПОТО́К *(по залі)* ше́лест.
ШЁПОТОМ *о*^{к} навпо́шепки.
ШЕПТА́ТЬ шепта́ти, шепоті́-, вишепо́чува-, *(у відповідь)* відшепо́чу-; **ш. на́ ухо** нашíпту-; **не устава́ть ш., ш. без у́стали** вишепо́чу-;
-чущий що /*м*^{н} хто/ ше́пче +, зви́клий ♦, шеп*(о)*ті́й, шеп*(о)*ту́н, *п*^{к} ше́пітний, шепо[і]тли́вий;
-й на́ ухо зви́клий нашíптувати, шепоти́нник;
ШЕПТА́ТЬСЯ шушу́кати ◊; **постоя́нно ш.** *п*^{ф} все шу-шу-шу́ та шу-шу-шу́;
-йся що /*м*^{н} хто/ шушу́ка ◊, зви́клий ♦, шепоті́й;
-я по угла́м зви́клий ♦ по кутка́х;
-ый *р.* ше́птаний, нашíптува-;
НАШЕПТА́ТЬ *(на кого)* нака́пати ◊.
ШЕРЕ́НГА *о*^{к} ла́ва, лі́нія, ряд.
ШЕРЕ́НОЖНЫЙ: -ое уче́ние *в*^{й} впра́ви ла́вою.
ШЕРСТИ́СТЫЙ *о*^{к} во́внястий.
ШЕРСТИ́ТЬ шпе́тити, бра́- в шо́ри;
--й 1. що /*м*^{н} хто/ шпе́тить, зви́клий ♦ + **распекающий.**
ШЕРСТЬ & во́вночка.
ШЕРСТЯНО́Й *п*^{рн} шерстя́ний; & *(з довгою гус-*

тою шерстю) вовни́стий.
ШЕСТО́К припі́чок.
ШЕРША́ВЫЙ шкарубки́й.
ШЕ́СТВИЕ $n^{рн}$ по́хід, марш [**триумфа́льное ш.** тріюмфа́льний п. /м./].
ШЕ́СТВОВАТЬ го́рдо виступа́ти /крокува́ти/, і-ти́ пара́дним кро́ком;
--й що /$м^н$ хто/ го́рдо виступа́ ◊, на́вчений ♦, гордосту́п, $n^к$ гордойду́чий, гордосту́пий, ©.
ШЕСТЕРЁНОЧНЫЙ трибко́ви́й; **-ая переда́ча** -о́ва́ переда́ча.
ШЕ́СТИК $з^г$ пальча́к.
ШЕСТЬЮ́ шість по; **ш. пять** шість по п'five; **ш. шесть** шість по шість.
ШЕ́ФСТВОВАТЬ $n^{-о}$ кури́рувати, опі́куватися;
--й що /$м^н$ хто/ ше́фствує ◊, покли́каний ♦, шеф, опіку́н, кура́тор, $n^к$ ше́фський.
ШИ́ВОРОТ о́бшивка, $ф^р$ шкі́рка [**за ш.** за -ку].
ШИ́ВОРОТ-НАВЫ́ВОРОТ © віз попере́д коня́.
ШИК $ф^р$ по́мпа [**с -ом** з по́мпою].
ШИКА́РНО $n^о$ кра́сно-пи́шно;
ШИКА́РНЫЙ $о^к$ *(велико)*пи́шний, шедевра́ль-, *г.* люксусо́вий, $n^о$ оздо́бно-дороги́й ◊.
ШИ́КАТЬ *(цитькати звуками)* ци́*(ть)*кати;
--й що /$м^н$ хто/ ци́ка ◊, зви́клий ♦, з-й /гото́вий, ра́дий/ за♦, ци́*(ть)*кало;
ЗАШИ́КАТЬ заци́кати.
ШИКОВА́ТЬ: --й яки́й /$м^н$ хто/ шику́є, зви́клий шикува́ти, $n^к$ шика́рний, © шику́ючи;
ШИК*(А)*НУ́ТЬ *д.* гульну́ти по буфе́ту, $р^к$ розкошну́-.
ШИ́ЛО & ши́льце́.
ШИЛООБРА́ЗНЫЙ швайкува́тий, швайкови́-.
ШИНКОВА́ТЬ шаткува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ шатку́є, зви́клий ♦, за́йня́тий шаткува́нням, шаткува́льник, $n^к$ = %;
-йся/-ый шатко́ваний.
ШИП *(у механізмах)* шпе́ник, шпень.
ШИПЕ́ТЬ: --й 1. яки́й /$м^н$ хто/ шипи́ть ◊, шипу́н, $n^к$ шипу́чий, шипля́-, *о.* із шкварча́нням /шипі́-/, 2. що сичи́ть, $n^к$ сичли́вий, *о.* із сича́нням.
ШИРИНА́: в -ну вши́ршки; **во всю -ну** взавши́ршки, на всю широчі́нь; **во всю -ну́ *чего*** взавши́ршки *чого* [**во в. -ну зали́ва** в. зато́ки]; **по -не́** взавши́ршки.
ШИРИНО́Й *(за)*вши́ршки.
ШИ́РИТЬСЯ $о^к$ широчі́ти, широчи́тися;
-йся 1. що ши́рочіє ◊, поши́рюваний, розповсю́джу-, *(звук)* розно́шу-, 2. **простирающийся**.
ШИ́РМА $о^к$ пара́ва́н.
ШИРОКО́; ШИ́РЕ: как мо́жно ш. $ф^р$ повнометра́жно;
ШИРО́КИЙ $о^к$ розле́глий; **заду́манный в -их масшта́бах** широкозакро́єний.
ШИРОКОБЁДРЫЙ стегна́стий.
ШИРОКОЗА́ДЫЙ $е^в$ ширококри́жий.
ШИРОКОЗАХВА́ТНЫЙ $о^к$ широкося́жний, загре́бистий.
ШИРОКОИЗВЕ́СТНЫЙ широкосла́вний, $і^р$ зна́ний і перезна́-.
ШИРОКОКО́СТЫЙ ширококри́жий, маслакува́тий, костома́рува-.
ШИРОКОМАСШТА́БНЫЙ $о^к$ широкося́жний, широкозакро́є-.
ШИРОКОМЫ́СЛЯЩИЙ широкоду́мний.
ШИРОТА́ *(душі)* $n^о$ ро́зхрист.
ШИРПОТРЕ́Б *ж.* ширнетре́ба.
ШИРПОТРЕ́БОВСКИЙ *р.* ширвжи́тківський.
ШИРЬ: во всю ширь навши́р, *о.* повнометра́жно, на весь ро́зхрист.
ШИРЯ́ТЬ *(в небі)* ширя́ти, $жс^н$ штрика́-;
--й 1. **реющий** /> РЕЯТЬ/, 2. що /$м^н$ хто/ штрика́ , штрика́ч*(ка)*, штри́кавка, © штрика́ючи.
ШИ́ТО-КРЫ́ТО: и ш.-к. і шука́й ві́тра в по́лі.
ШИТЬ ши́ти; **ни шьёт ни по́рет** ні кує́ ні ме́ле;
шью́щий що /$м^н$ хто/ ши́є, за́йня́тий шиття́м, зви́клий ♦, з-й по♦, швач, $ж^і$ шва́ля, шва́ха, шва́чка, *р.* шевчи́ня, $n^к$ шва́цький, шве́йний + %;
-йся ши́тий, виши́ваний, гапто́-.
ШИФРОВА́ТЬ шифр/ува́ти;
--й яки́й /$м^н$ хто/ ~у́є, з-й за♦, для шифрува́ння, за́йня́тий -ям, шифрува́льник, $n^к$ = %, © ~у́ючи;
-йся/-ый шифро́ваний.
ШИФРО́ВКА шифрува́ння, /*дія і* ⌑/ шифро́ва-.
ШИХТОВА́ТЬ шихт/ува́ти;
--й яки́й /$м^н$ хто/ ~у́є, з-й ♦, для шихтува́ння, за́йня́тий -ям, шихтува́льник, $n^к$ = %;
-йся/-ый шихто́ваний.
ШИШ: ш. с ма́слом ду́ля з ма́ком;
ШИШИ́ *ф.* гро́ники, побрязкачі́, пі́нязі; **на /за/ каки́е ш.?** на які́ доста́тки?, на яку́ ду́лю з ма́ком?, за яки́й гріш?, за які́ гро́ники /хоро́ші о́чі?/.
ШИ́ШКА ☺ $о^к$ туз, ри́ба, $з^п$ пу́риць; **больша́я ш.** гру́ба /вели́ка/ ри́ба.
ШИШКОВИ́ДНЫЙ шишкува́тий, у фо́рмі /на взір/ ши́шки.
ШКАЛА́ *г.* ска́ля.
ШКАТУ́ЛКА *(в дорозі)* погрібе́ць.
ШКАТУ́ЛОЧКА *г.* пуде́лко, *(у скрині)* при́скринок.
ШКВА́ЛЬНЫЙ $ф^р$ цуна́мний.
ШКО́ДИТЬ: --й яки́й /$м^н$ хто/ шко́дить ◊, зви́клий шко́дити, шко́да, $n^к$ шкодли́вий.
ШКО́ДНИЧАТЬ = ШКОДИТЬ; ± ВРЕДИТЬ;
НАШКО́ДНИЧАТЬ = НАПАКОСТИТЬ.
ШКО́ЛИТЬ шко́лити, вишко́л/ювати;
--й що /$м^н$ хто/ ~ює ◊, з-й ви́♦, ~ювач, муштрува́льник, $n^к$ муштрува́льний, ~юваль-, вишкі́льни́й.
ШКО́ЛЬНИЧАТЬ дурі́ти як школя́р, $і^с$ бурса́чи-;
--й що /$м^н$ хто/ дурі́є як ш. ◊, з-й /зви́клий, гото́вий/ ♦, $n^к$ школя́рський, бурса́ць- + **шалящий**.
ШКУ́РА *(бараняча /як плед/)* барани́ця; **в -ах** $ф^р$

шкі́ряно [ш. вбра́ний].
ШКУ́РИТЬ: -ящий = шлифующий шку́ркою.
ШКУРИ́ТЬ *(стинати кору)* кор/ува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, з-й об♦, за́йня́тий корува́нням, корува́льник, $п^к$ корува́льний.
ШЛАГБА́УМ $і^е$ рога́т[ч]ка.
ШЛАК бруслі́на, *(словесний)* ШЕЛУХА; & $п^к$ *шла́ковий, $д^{-к}$ *ошлако́ваний.
ШЛАКОВА́ТЬ шлак/ува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, з-й ♦, ~ови́к, ~ува́льн-, $п^к$ = %;
ШЛАКОВА́ТЬСЯ жу́желитися ◊;
-йся/-ый шлако́ваний; **-я** з-й шлакува́тися, $п^к$ жу́жільний.
ШЛАНГ $о^к$ рука́в.
ШЛЕЙФ *о.* шовко́вий хвіст.
ШЛЕЙФОВА́ТЬ шлейф/ува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, покли́каний ♦, для шлейфува́ння, за́йня́тий -ям, шлейфува́льник, $п^к$ = %;
-йся/-ый шлейфо́ваний
ШЛЁП! $о^к$ берки́ць! бурти́сь! теле́псь! шварк! *(у рідке)* шубо́всть!
ШЛЁПАТЬ *(бити плазом)* (х)ля́пати, *(човгати)* чала́па-, вичала́пкува-; **ш. губа́ми** пля́мкати *(губа́ми)*, $ф^р$ лови́- ґав; **ш. по грязи́** брьо́ха-;
--й що /$м^н$ хто/ (х)ля́па ◊, зви́клий /с-и/ ♦, ляску́н $п^к$ ляску́чий, хляпу́-, ляпотли́вий;
ШЛЁПНУТЬ $н^о$ бе́хнути ◊;
ОТШЛЁПАТЬ *г.* да́ти по шта́нях;
ПРИШЛЁПНУТЬ *(лопатою)* приля́пати.
ШЛЁПАТЬСЯ ге́пати, ге́патися;
-йся що /$м^н$ хто/ ге́пає ◊, $п^ф$ геп!, лясь!, бебе́х!, плюсь!, шварк!, шубовсть!, © ге́пнувши;
ШЛЁПНУТЬСЯ бебе́хнути, ля́пнутися, дзвя́кнути, *к.* бе́хну-, *(у воду)* шубо́всну-, $п^ф$ плюсь!, шубовсть!, ± УПАСТЬ.
ШЛЕЯ́: ш. под хвост попа́ла *кому* ґедзь напа́в /укуси́в/ *кого*, ґедзі обсі́ли *кого*.
ШЛИФОВА́ТЬ шлі́ф/ува́ти, обто́чу-; & *і.* *шліфува́льня;
--й яки́й /$м^н$ хто/ ~у́є, з-й від♦, для шліфува́ння, за́йня́тий -ям, шліфува́льник, $п^к$ = %;
♦♦♦СЯ обтира́тися, вишліфо́вува- ◊ ;
-йся/-ый обти́раний, шліфо́ва-.
ШЛИХТОВА́ТЬ шліхтува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ шліхту́є, з-й ♦, для шліхтува́ння, за́йня́тий -ям, шліхтува́льник, $п^к$ = %;
-йся/-ый шліхто́ваний.
ШЛЮЗОВА́ТЬ шлюзува́ти;
--й яки́й /$м^н$ хто/ шлюзу́є, покли́каний ♦, для шлюзува́ння, за́йня́тий -ям, шлюзови́к, $п^к$ = %;
-йся/-ый шлюзо́ваний.
ШЛЮПБА́ЛКА шлюпбру́с.
ШЛЮ́ХА $о^к$ лаху́дра.
ШЛЯ́ПА ☺ лопу́х; & бри́лик.
ШЛЯ́ПКА бри́лик; **ш. ги́льзы** де́нце гі́льзи.
ШЛЯ́ТЬСЯ $о^к$ валаса́тися, походе́ньки справля́ти;
-йся = слоняющийся.
ШМЫГА́ТЬ шмигл/я́ти, *(носом)* $о^к$ пошмо́ргува- /$д^к$ попошмо́рга-/, $п^ф$ шмиг, шасть, шусть, шурх;
--й що /$м^н$ хто/ ~я́ ◊, зви́клий ♦, шве́ндя, © шу́снувши; **-й но́сом** зви́клий шмо́рга- но́сом, шморгу́н;
ШМЫГНУ́ТЬ: ш. в дверь шу́снути у две́рі; ◊;
-вший Ǿ;
ПРОШМЫГНУ́ТЬ прослизнути ◊;
-вший прослі́злий, Ǿ.
ШНУРОВА́ТЬ шнурува́ти, зашнуро́ву- /про-/;
--й що /$м^н$ хто/ шнуру́є ◊, зви́клий ♦, з-й за♦, шнурува́льник, $п^к$ шнурува́льний;
-йся/-ый шнуро́ваний, зашнуро́ву-, /про-/, $п^к$ шнурови́й.
ШНУРО́ВКА *(дія)* шнурува́ння, *(дія і ¤)* шнуро́в-.
ШНУРОВО́Й *(- книгу)* шнуро́ваний.
ШНУРООБРА́ЗНЫЙ шнуркува́тий.
ШНЫРЯ́ТЬ: ш. глаза́ми бі́гати очи́ма;
--й = шастающий.
ШОВ $ф^р$ про́шва; **по шву** $ф^р$ по ши́тому.
ШОВИНИ́СТ $з^н$ шовіню́га.
ШОК: быть в шо́ке бу́ти шоко́ваним.
ШОКИ́РОВАТЬ шокува́ти, *п.* збива́- з ніг;
--й що /$м^н$ хто/ шоку́є, зви́клий ♦, з-й приголо́мши-, $п^к$ разю́чий, шо́ковий, ошеле́шли-, приголо́мшли-, неймові́рний, нечу́ва-, $ф^р$ мо́торош-, кошма́р-, сканда́ль-, безпардо́н-, непристо́й-, © ді́ючи як шок, як грім з я́сно́го не́ба; **быть -щим для** *кого* шокува́ти *кого*; ± ОШЕЛОМЛЯТЬ;
-ый шоко́ваний, *п.* зби- з ніг, приголо́мшу-;
ШОКИ́РОВАННЫЙ ☺ *п.* зби́тий з ніг, *о.* у шо́ці ◊ → **-ый.**
ШО́МПОЛ $і^с$ драч.
ШО́РЫ нао́чники.
ШОССЕ́ $ж^м$ соша́.
ШОФЁР воді́й.
ШОФЕРИ́ТЬ шоферува́ти, води́- а́вто;
--й яки́й /$м^н$ хто/ шоферу́є, покли́каний ♦, р-й по♦, *(за́йня́тий як)* шофе́р /воді́й/.
ШПАГОГЛОТА́ТЕЛЬ $р^к$ лигайшво́рінь, лига́ка шпад*(ґ)*.
ШПАКЛЕВА́ТЬ шпакл/юва́ти, *(вікна)* китува́-;
--й яки́й /$м^н$ хто/ ~ю́є ◊, для шпаклюва́ння, за́йня́тий -ям, покли́каний за♦, шпаклюва́льник, китува́ль-, $п^к$ шпаклюва́льний, китува́ль-;
-йся/-ый шпакльо́ваний, кито́-.
ШПА́РИТЬ шпа́рити, *(затято виконувати)* $о^к$ смали́ти, рі́за-, креса́-, *(гопака)* сади́-;
--й 1. яки́й /$м^н$ хто/ шпа́рить ◊, зви́клий /с-и/ ♦, з-й о*(б)*♦, $п^к$ = %, 2. **нажаривающий**[2];
-йся 1. шпа́рений, о*(б)*шпа́рюва-;
ОШПА́РЕННЫЙ: как о. $о^к$ мов що його́ впекло́.
ШПИГОВА́ТЬ $к^я$ шпіґува́ти, нашпі́ґову-;
--й яки́й /$м^н$ хто/ шпіґу́є ◊, покли́каний ♦, з-й на♦, за́йня́тий шпіґува́нням, $п^к$ шпіґува́льний + %
-йся/-ый шпіґо́ваний, нашпі́ґову-.

ШПИ́ЛЬКА *(словесна)* шпига́чка, за́чіпка.
ШПИО́НИТЬ шпиг/ува́ти, стéжи- /вистéжува- їх/;
-й який /м^{н} хто/ ~у́є, за́йня́тий шпигу́нством, зви́клий ♦, з-й по♦, шпиг(у́н), розві́дник, п^{к} шпигу́нський, розві́дчий, ± **разведывающий, выслеживаю-**.
ШПЛИНТОВА́ТЬ шплінт/ува́ти;
-й який /м^{н} хто/ ~у́є, з-й ♦, для шплінтува́ння, за́йня́тий -ям, шплінтува́льник, п^{к} = %;
-йся/-ый шплінто́ваний.
ШПО́НКА о^{к} плі́шка.
ШПРИЦ о^{к} штри́кавка, ф. штрика́чка.
ШПРИЦЕВА́ТЬ шприцюва́ти;
-й який /м^{н} хто/ шприцю́є, для шприцюва́ння, за́йня́тий -ям, на́вчений ♦, п^{к} = %;
-йся/-ый шприцьо́ваний.
ШПУНТОВА́ТЬ шпунт/ува́ти;
-й який /м^{н} хто/ ~у́є, з-й ♦, для шпунтува́ння, за́йня́тий -ям, шпунтува́льник, п^{к} = %;
-йся/-ый шпунто́ваний.
ШПЫНЯ́ТЬ шпига́ти;
-й 1. який /м^{н} хто/ шпига́ ◊, зви́клий ♦, з-й шпиг(о)ну́-, п^{к} шпигучий, 2. **донимающий**.
ШРЕДЕРОВА́ТЬ шредер/ува́ти, кре́мса-, дрібни́-;
-й що /м^{н} хто/ ~у́є, з-й /с-и/ ♦, для шредерува́ння, за́йня́тий -ям, шредерува́льник, п^{к} = %;
-йся/-ый шредеро́ваний.
ШТАБЕЛЕВА́ТЬ штабел/юва́ти;
-й що /м^{н} хто/ ~ю́є, на́йня́тий ♦, для штабелюва́ння, за́йня́тий -ям, штабелюва́льник, п^{к} = %;
-йся/-ый штабельо́ваний.
ШТАБ-КВАРТИ́РА з^{г} пості́й.
ШТАМП н^{г} бля́мба.
ШТАМПОВА́ТЬ штампува́ти, наштампо́ву-;
-й що /м^{н} хто/ штампу́є ◊, на́вчений ♦, для штампува́ння, за́йня́тий -ям, штампува́льник, п^{к} = %;
-йся/- ый штампо́ваний, наштампо́ву-.
ШТАМПО́ВКА штампува́ння, *(дія і виріб)* штампо́вання, *(знаряддя)* штамп, штампи́ло.
ШТАТ: вне -та по́за шта́том; **сверх -та** пове́рх шта́ту; **по -ту** у шта́ті [**по -ту не поло́жено** у шта́ті не передба́чено].
ШТАТИ́В стоя́к.
ШТЕМПЕЛЕВА́ТЬ штемпел/юва́ти;
-й що /м^{н} хто/ ~ю́є, на́йня́тий ♦, для штемпелюва́ння, за́йня́тий -ям, штемпелюва́льник, п^{к} = %;
-йся/-ый штемпельо́ваний.
ШТИЛЬ о^{к} безві́тря.
ШТИФТ о^{к} шпень;
ШТИ́ФТИК шпе́ник.
ШТО́ПАТЬ *(светер)* цер/ува́ти, *(колію)* з^{я} што́па-;
-й що /м^{н} хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, з-й за♦, за́йня́тий ~ува́нням, церува́льник, з^{я} што́паль-, п^{к} = %;
-йся/-ый церо́ваний, што́па-.
ШТО́ПОР коркотя́г.
ШТОРМОВА́ТЬ шторм/ува́ти, вирува́-, хвилюв-́;
-й що ~у́є, охо́плений ~ом, п^{к} штормови́й, бу́ряний, буре́м-, бурхли́вий, ± **бушующий**.
ШТРАФ і^{г} гри́вна.
ШТРАФНО́Й *(квиток)* о^{к} ка́рний.
ШТРАФОВА́ТЬ штраф/ува́ти, наклада́- штраф;
-й що /м^{н} хто/ ~у́є, зви́клий ♦, наста́влений о♦, наклада́ч штра́фу на *кого*, п^{к} = %, © штрафу́ючи;
-йся/-ый штрафо́ваний, штрафни́к, п^{к} штрафни́й; & ж^{н} *штрафня́к /= штрафни́й та́бір/.
ШТРЕЙКБРЕ́ХЕР страйколо́м.
ШТРИХОВА́ТЬ штрих/ува́ти, о^{к} точкува́-;
-й який /м^{н} хто/ ~у́є, з-й за♦, для ~ува́ння, за́йня́тий -ям, штрихува́льник, п^{к} штрихови́й + %;
-йся/-ый штрихо́ваний.
ШТРИХО́ВКА штрихува́ння, *(дія і ☐)* штрихо́в-.
ШТРИХ-ПУНКТИ́Р точко́ванка.
ШТУДИ́РОВАТЬ студіюва́ти, вивча́-; & д^{к} про♦;
-й що /м^{н} хто/ студіює ◊, зви́клий ♦, з-й про♦, за́йня́тий ви́вченням, п^{к} = %;
-йся/-ый студі́йо́ваний, виу́чу-.
ШТУ́КА *(полотна)* суві́й; **вот так ш.!** оце́ так так!; **не ш.** не вели́ке ді́ло.
ШТУКАТУ́РИТЬ тинькува́ти, *(глиною)* шпарув-́;
-й що /м^{н} хто/ тинькує ◊, з-й ♦, за́йня́тий тинькува́нням, тинька́р, штукату́р, шпарува́льник, п^{к} тинька́рський, штукату́рний + %;
-йся тиньќований, штукату́ре-, шпаро́ва-;
ОШТУКАТУ́РИТЬ об♦, г. ви́ліпи- вапно́м ◊.
ШТУКАТУ́РКА тинькува́ння, шпарува́-, *(дія і тиньк)* шпаро́-, *(тиньк)* шпарови́н-, *(розчин на ♦)* тиньк.
ШТУКОВА́ТЬ , штукува́ти;
-й який /м^{н} хто/ штукує, на́вчений ♦, для штукува́ння, за́йня́тий -ям, штукува́льник, п^{к} = %;
-йся/-ый штуко́ваний.
ШТУРВА́Л стерно́.
ШТУРМОВА́ТЬ штурм/ува́ти, бра́- шту́рмом;
-й що /м^{н} хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, за́йня́тий ~ом, штурмови́к, п^{к} ~ови́й, пробоє́- + %, о. в ата́ці;
-йся/-ый штурмо́ваний.
ШТУРМОВО́Й п^{о} пробоє́вий, ф^{р} уда́рний.
ШТУ́ЧКА о^{к} штуке́нція.
ШТЫКОВО́Й *(- рану)* ко́лотий.
ШТЫРЬ о^{к} шво́рінь.
ШУ́БА ф^{р} ху́тро.
ШУМ *(колотнеча)* бу́ча, п^{о} гам, ф^{р} звук [**ш. пле́ска** хлюпітли́вий з.], ше́лест [**наде́лать -му** нароби́ти –ту]; **ш. тре́снувшего горшка́** череп'я́ний звук; **под ш. волны́** під шум прибо́ю, під пле́скіт хвиль, п. ни́шком, по́тай від і́нших, під шумо́к, к^{н} принагі́дно; **-му мно́го, а то́лку ма́ло** га́лас є, ді́ла - ні; **мно́го -му из ничего́** > МНОГО.
ШУМЕ́ТЬ о^{к} ґвалтува́ти, *(в голові)* густи́ млино́м; **-и́м, бра́тец, -и́м** з ґва́лтом, бра́те, з ґва́лт-;
-й який /м^{н} хто/ шуми́ть ◊, спо́внений га́ласу /га́мору, гу́ку, кри́-/, ☺ шуми́ло, п^{к} гучни́й, голо-

сни́й, гамі́рни́й, шу́мни́й, рясношу́м-, шумки́й, гомінки́й, галасли́вий, шумли́-, гомінли́-, гамірли́-, крикли́-, стоголо́сий, $c^к$ -шу́мний [**ма́ло -й** малошу́мний], *m.* шумови́й, *о.* з га́ласом /га́мор-, гу́к-, кри́к-/;

НАШУМЕ́ТЬ: -вший *(факт)* сканда́льний, голосни́й, сенсаці́й-, ши́роко коменто́ва- /розголо́ше-/, те́ртий-на-язика́х, Ø;

-вшее перете́рте на язика́х;

ОТ♦♦♦ відгомоні́ти, *(- бурю)* перешумі́-; ◊:

-вший відгомоні́лий, перешумі́-, Ø;

РАСШУМЕ́ТЬСЯ *(- людей)* розґвалтува́тися;

-вшийся розгаласо́ваний, розґвалто́-, Ø.

ШУМИ́ХА $ф^р$ ше́лест [**подия́ть -ху** нароби́ти -ту]; без **-хи** ти́хо-лю́бо.

ШУМЛИ́ВЫЙ & дзінкошумли́вий, /-шу́мний/.

ШУ́МНЫЙ & мільйоношу́мний.

ШУМО́К: под ш. $о^к$ по́тай від і́нших, $к^н$ принагі́дно.

ШУНТИ́РОВАТЬ шунт/ува́ти;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, зви́клий /ма́йстер/ ♦, $п^к$ = %;

-йся/-ый шунто́ваний.

ШУРОВА́ТЬ шурува́ти;

--й яки́й /$м^н$ хто/ шуру́є, покли́каний про♦, зви́клий ♦, за́йня́тий шурува́нням, шурува́льник, *(річ)* шурни́к, $п^к$ шурува́льний;

-йся/-ый шуро́ваний.

ШУРУ́ПАТЬ *ф.* пе́трати, куме́ка-;

ПО♦♦♦ *(над чим)* покуме́кати.

ШУРФОВА́ТЬ шурфува́ти;

--й яки́й /$м^н$ хто/ ~у́є, на́йня́тий ♦, для шурфува́ння, за́йня́тий -ям, шурфува́льник, $п^к$ = %;

-йся/-ый шурфо́ваний.

ШУРША́ТЬ шурхоті́ти, *р.* шамка-, $п^ф$ шорх + ШАРК; & $д^к$ про♦, прошав[м]коті́-;

--й яки́й шурхоти́ть ◊, спо́внений шу́рхоту, $п^к$ шарудли́вий, шурх*(іт)*ли́-, шелестли́-, шелестки́й, шерехки́й, лопотю́чий, шурхотю́-, шу́рхітний, *о.* з шу́рхотом /ше́лест- +/.

ШУ́СТРЫЙ $о^к$ стрибу́чий, стрибки́й, похі́пливий, похопли́-, скорохва́цький, про́го́нистий, второ́пний, зви́н-.

ШУТ $і^с$ поті́шник; **ш. горо́ховый = чучело -ое.**

ШУТЁНОК блазня́.

ШУТИ́ТЬ жарт/ува́ти, сміхотво́ри-, сміи́шки стро́ї-; **неуда́чно ш.** ки́сло шуткува́-; **шу́тки ш.** жа́рти стро́ї-; **-ишь ли** $ф^р$ ти смі́єшся [**-ишь ли, какой счёт** ти с., яки́й лік]; **чем чёрт не -ит** > ЧЁРТ;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, метки́й на жа́рти, р-й за♦, жарту́н, жартівни́к, сміх*(от)*у́н, смішко́, $п^к$ ~івли́вий, *о.* з жа́ртами *(*на уста́х*)*;

ПОШУТИ́ТЬ: п. над *кем* зажартува́ти з *кого.*

ШУ́ТКА $о^к$ при́смішка, $н^і$ хо́хма; & жа́ртик; **ш. ли** ти смі́єшся [**ш. ли како́й срок** ти смі́єшся яки́й строк]; **-ки -ами** сміх смі́хом; **ра́ди -ки, в -ку** під весе́лу ру́ку /руч/, $ф^р$ на сміх [**хоть бы в -ку** хоч би на с.]; **-ки в сто́рону** до́сить жа́ртів.

ШУТОВА́ТЫЙ блазнюва́тий.

ШУТОВСКО́Й $ф^р$ бла́зне́нський.

ШУ́ТОЧКА хо́хмочка, *р.* при́смішка.

ШУ́ТОЧНЫЙ: де́ло не -ое це вам *(*тобі*)* не жа́рти /хвіст соба́чий/.

ШУШУ́КАТЬСЯ -йся = шепчущийся.

Щ

ЩАДИ́ТЬ щади́ти, ма́- се́рце, ма́- Бо́га в се́рці /в животі́/; **не щ. самолю́бия** я́три́- /травмува́-/ самолю́бство;

-й 1. яки́й /$м^н$ хто/ щади́ть ◊, $з^г$-й по♦, $п^к$ жа́лісли́вий, щадли́-, 2. **берегущий,** *(- дієту)* обере́жний, легки́й, него́стрий; **-й самолю́бие** незгу́бний для самолю́бства; **не -й** *кого* безжа́лісний до *кого*; **не -й сил** © не шкоду́ючи сил;

ПОЩАДИ́ТЬ: п. жизнь подарува́ти життя́; ◊;

-йся/-и́мый 1. **милуемый,** 2. **берегущийся.**

ЩЕ́БЕНЬ $о^к$ каменя́ччя, *(бите /на руїнах/)* гру́зи.

ЩЕ́БЕТ: пти́чий щ. пташи́ний грай; & ще́біт.

ЩЕБЕТА́ТЬ щебета́ти, вищебе́чува-, розщебе́чуватися; & $д^к$ пере♦ /від-/; **щ. без умо́лку** розщебе́чуватися;

-чущий що щебе́че +, щебету́н, $п^к$ щебетли́вий, джеркотли́-, теркотли́-;

ЗАЩЕБЕТА́ТЬ *(- солов'я)* затьо́хкати ◊.

ЩЕГОЛЕВА́ТЫЙ $о^к$ фасо́нистий.

ЩЁГОЛЬ /ЩЕГОЛИ́ХА/ $о^к$ пара́дник /-иця/.

ЩЕГОЛЬСТВО́ $о^к$ дженджури́стість.

ЩЕГОЛЯ́НИЕ $о^к$ герцюва́ння.

ЩЕГОЛЯ́ТЬ ходи́ти тузо́м /фе́рт-, павиче́м, ко́зир-, *о.* держа́- фасо́н, *д.* фасо́ни-, *г.* парадува́тися, $о^к$ дженджури́-, $ф^р$ герцюва́ти, *(знанням)* козиря́- *чим*, *(без шапки взимку)* ходи́- на показу́ху, *г.* гонорува́тися, парадув-́, *(в чім)* красув-́;

--й 1. що /$м^н$ хто/ хо́дить тузо́м ◊, зви́клий ♦, мо́дник /$ж^і$ -иця/, пара́д- /-иця/, піжо́н, ферт, дже́нджик, франт, $п^к$ дженджури́стий, піжо́ни-, фасо́ни-, *о.* з фасоном, 2. *(без шапки взимку)* що хо́дить на п. ◊, зви́клий х. на п., 3. *(чим)* що козиря́ ◊, зви́клий хизува́тися, *(в чім)*красува-;

-й зна́ниями р-й козирну́ти вче́ністю;

ПЕРЕЩЕГОЛЯ́ТЬ *(їх)* уте́рти но́са ї́м; ◊;

-вший Ø;

ПОЩЕГОЛЯ́ТЬ *(у чім) г.* погонори́тись; ◊;

ЩЕГОЛЬНУ́ТЬ *(чим)* козирну́ти ◊, $з^г$ пописа́тися.

ЩЕ́ДРО $ф^р$ ря́сно, *(давати)* від душі́;

ЩЕ́ДРЫЙ $о^к$ не скупи́й /заже́рливий/, *(дощ)* рясни́й, *(піт)* густи́й, $ф^р$ щи́рий [**под -ым со́лнцем** на -ому со́нці], *д.* гойний.

ЩЕКА́ & щі́чка.

ЩЕКА́СТЫЙ $о^к$ повнощо́кий.

ЩЕКОЛДА́ *о*ᵏ за́скочка.
ЩЕКОТА́НЬЕ: щ. не́рвов *ф*ᵖ оско́ма [**рекла́ма – одно́ щ. н.** рекля́ма – одна́ о.].
ЩЕКОТА́ТЬ лоско/та́ти; **щ. самолю́бие** підігріва́- самолю́бство;
-чущий*(ся)* що ~че*(ться)*, зви́клий ♦*(ся)*, р-й по♦*(ся)*, ~ту́н /*ж*ⁱ -у́ха/, *п*ᵏ ~тли́вий, ~[і]тний; **-й самолюбие** підігріва́ч самолю́бства + **льстящий**;
ЩЕКОТНУ́ТЬ лоскотну́ти ◊.
ЩЕЛЕВА́ТЫЙ, ЩЕЛЕОБРА́ЗНЫЙ шпарува́тий, шпари́с-.
ЩЁЛКАЛКА, ЩЕЛКУ́ШКА *(фотоапарат)* ци́кавка.
ЩЁЛКАТЬ кла́цати, *(- замо́к)* трі́ска-; *п*ᶲ клац, трісь, лясь, лясь-лясь!
--й що /*м*ⁿ хто/ кла́ца ◊, зви́клий ♦, з-й кла́цну-, луска́ч, луску́н, цокоту́н, ляску́н, щебету́н, *п*ᵏ цокотли́вий, тріскотли́-, щебетли́-, ляскітли́-, ляску́чий, тріску́-, *с*ᵏ кла́цай- [**-й звук** кла́цай-звук, звук від кла́цання]; **-й на счётах** © кла́ц-кла́ц на рахівни́ці.
ЩЕЛЬ *ф*ᵖ о́твір [**смотрова́я щ.** спостере́жний о.]; **щ., позволя́ющая ви́деть** про́зирка.
ЩЕМИ́ТЬ: --й що щеми́ть ◊, спо́внений щему́, *п*ᵏ терпки́й, то́скний, щемли́вий, ще́мний, щемки́й, щемкува́тий; **-щая боль /пустота́/** щем.
ЩЕНИ́ТЬСЯ: -щаяся що щени́ться, *п*ᵏ ще́нна.
ЩЕПА́ТЬ скіпа́ти, коло́-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ко́ле ◊, зви́клий ♦, з-й по♦, скіпа́льник, *п*ᵏ скіпа́льний;
-ый скі́паний, ко́лений, ко́лотий.
ЩЕПЕТИ́ЛЬНИЙ *(педант)* доскі́пливий, *(у грі)* оба́чний, обере́ж-, з о́глядом на за́дні коле́са.
ЩЕПО́ТКА *о*ᵏ дрі́бка.
ЩЕРБИ́НА *о*ᵏ поще́рбина.
ЩЕТИ́НИТЬСЯ гороїжитисᵃ *(- чуб)* стовбу́рчи-;
-йся що /*м*ⁿ хто/ горої́житься ◊, зви́клий ♦, гото́вий настовбу́рчити-, настовбу́рчуваний, наїжа́чу-, *п*ᵏ щетинува́тий, їжакува́-;
НА♦♦♦ наїжа́читися, настовбу́рч- ◊;
-вшийся наїжа́чений, настовбу́рче-, Ø.
ЩЕТИ́НКА *(пророслі стебельця)* списики.
ЩЕТИНОВИ́ДНЫЙ, ЩЕТИНООБРА́ЗНЫЙ щетинува́тий, як щети́на, на взір щети́ни.
ЩИПА́ТЬ щипа́ти;
--й що /*м*ⁿ хто/ щипа́ ◊, охо́чий ♦, з-й щипну́-, щипу́н, *п*ᵏ щипки́й, щипу́чий, /*мороз*/ шпаркий;
-йся/-ый щи́паний, ску́ба-, **-я** ☺ = **--й**.
ЩИПЦЫ́ обце́ньки.
ЩИТ *(захист)* *о*ᵏ засло́на.
ЩИТОВИ́ДНЫЙ: -ая железа́ щиті́вка.
ЩУ́КОВЫЕ, ЩУКООБРА́ЗНЫЕ *з*ᵒ щу́ки.
ЩУ́ПАЛЬЦЕ *о*ᵏ сиса́льце, сиса́к, *(у п'явки)* при́лапок, ± ПРИСОСОК.
ЩУ́ПАЛЬЦЕВЫЙ *р*ᵏ сиса́льний.
ЩУПАЛЬЦЕВИ́ДНЫЙ як сиса́к /сиса́льце/, на взір /у фо́рмі/ сиса́льця, си́сальцесхо́жий.
ЩУ́ПАТЬ ма́цати, *д.* мацкува́-, *п*ᶲ мац; **щ. глаза́ми** роздяг/а́- очи́ма;
--й що /*м*ⁿ хто/ ма́ца ◊, зви́клий ♦, з-й по♦, ма́цу́н, мацько́, лапко́, ма́цькало, *п*ᵏ ма́цальний; **-й глаза́ми** *с*ᵏ роздяга́й-очима, © ~а́ючи очи́ма.
ПОЩУ́ПАТЬ пома́цати ◊; & пома́цатися.
ЩУ́РИТЬ мру́жити, щу́ли-, ска́ли-, приска́люва-;
--й що /*м*ⁿ хто/ мру́жить ◊, зви́клий ♦, з-й при♦;
ЩУ́РИТЬСЯ *о*ᵏ мру́жити о́чі ◊;
-йся що /*м*ⁿ хто/ мру́жить о́чі ◊, зви́клий ♦, *о.* з примру́женим о́ком.
ЩУ́ЧИЙ: по -ьему веле́нью, по моему́ хоте́нью таке́ щу́че велі́ння, таке́ моє́ хоті́ння.

Э

Э: э, нет! *ф*ᵖ е ж бо ні!
ЭВАКУИ́РОВАТЬ кваку/юва́ти, виво́зити, *(ві́йсько)* виво́ди-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ю́є, покли́каний ♦, за́йня́тий евакуа́цією, *п*ᵏ евакуаційний + %;
-йся/-ый евакуйо́ваний.
ЭВОЛЮЦИОНИ́РОВАТЬ еволюціон/ува́ти, розвиватися;
--й що ~у́є, з-й ♦, *п*ᵏ еволюці́йний.
Э́ВРИКА! е́врика!, *п*ᵇ те-те-те́!, *е.* гей!
ЭВРИСТИ́ЧЕСКИЙ *о*ᵏ відкрива́вчий.
ЭВФЕМИ́ЗМ & *п*ᵖ *евфемісти́чно.
ЭГЕ́ *ф*ᵖ ага́.
ЭГЕ-ГЕ́ *(почавши мову)* 1. ма́ти моя́!, ба́течки мої́!, 2. то о́н воно що!, вихо́дить, що, 3. ну і ну!.
ЭЗОТЕ́РИК відлю́дько, *я*ⁱ вовкува́тий.
ЭЙ: эй, у́хнем! *м*ᵒ го́у-го́п!
ЭК *ф*ᵖ ого́ [**эк, куда́ хвати́л** ого́, куди́ сягну́в].
Э́КАТЬ е́кати;
--й що /*м*ⁿ хто/ е́кає, зви́клий е́кати, е́кало.
ЭКВИВАЛЕ́НТ рівнозна́чник, *(сло́ва)* відпові́д-, сино́нім.
ЭКВИВАЛЕ́НТНЫЙ рівнозна́чний, рівнова́ртий, рівноці́нний, тото́ж-, відпові́д-.
ЭКЗАЛЬТИ́РОВАТЬ *к*ⁿ екзальт/ува́ти, *(*надмі́ру*)* захо́плюватися /збу́джува-, перейма́-/, скака́ти з ра́дощів;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~у́є ◊, з-й ♦, *п*ᵏ екзальтаці́йний;
-йся/-ый екзальто́ваний, *(*надмі́ру*)* збу́дже-, /захо́пле-/.
ЭКЗАМЕНОВА́ТЬ *(кого)* прийма́ти і́спити у /підава́ти і́спитам/ *кого́*;
--й що /*м*ⁿ хто/ прийма́ і., покли́каний ♦, за́йня́тий і́спитом /-ами/, екзаміна́тор, *п*ᵏ екзаменаці́йний, іспито́вий;
-йся/-ый екзамено́ваний, іспито́-, підда́- і́спиту /-ам/, склада́ч і́спиту, *п*ᵏ *р*ᵏ піді́спитний.
Э́КИЙ: -ая ва́жность! ну, то й що, *і*ᵖ вели́ке ді́ло.

ЭКИПА́Ж *(судна)* зало́га, *(танка)* обслу́га.
ЭКИПИРОВА́ТЬ споряджа/а́ти, $к^н$ екіпірува́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~а́ ◊, покли́каний споряди-, за́йня́тий ~енням, $р^к$ споря́дник, $п^к$ споря́дний + %;
-йся/-ый споря́джуваний, $к^н$ екіпіро́-.
ЭКИПИРО́ВКА $о^к$ ви́ряд, споря́дження, *(пальним)* запра́ва.
ЭКОНО́МИТЬ еконо́м/ити, щади́-, не марнотра́ти-;
--й що /$м^н$ хто/ ~ить ◊, зви́клий ♦, з-й заоща́ди-, $п^к$ ~ний, оща́д- /-ливий/; **-й *что*** скупи́й на *що.*
ЭКОНО́МНИЧАТЬ: --й 1. **скупящийся**, 2. **экономящий.**
ЭКРАНИЗИ́РОВАТЬ екранізува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ екранізу́є, покли́каний ♦, за́йня́тий екраніза́цією, $п^к$ екранізаці́йний;
-йся/-ый екранізо́ваний.
ЭКРАНИ́РОВАТЬ екран/ува́ти, захища́- ♦ом;
--й що ~у́є, з-й ♦, екра́н, $с^к$ -екра́н [**-й щит** щит-екра́н], $п^к$ екра́нний, щитови́й, захисни́й + %, для ~ува́ння, з ~ефе́ктом, $р^в$ екранува́ння, ©;
-йся/-ый екрано́ваний.
ЭКСГУМИ́РОВАТЬ екс гум/ува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, на́йня́тий ♦, за́йня- ексгума́цією, ексгума́тор, $п^к$ ексгумаці́йний + %;
-йся/-ый ексгумо́ваний.
ЭКСКУ́РСИЯ *д.* ту́ра.
ЭКСПАТРИИ́РОВАТЬ експатріюва́ти, виселя́- з рі́дного кра́ю *(добровільно чи примусово)*;
--й що /$м^н$ хто/ експатріює ◊, з-й ♦, для експатріяції, за́йня́тий -ією, $п^к$ експатріяці́йний;
-йся/-ый експатрійо́ваний, *і.* експатріа́нт.
ЭКСПЕДИ́ЦИЯ $і^с$ випра́ва.
ЭКСПЕРИМЕ́НТ до́слід, спро́ба.
ЭКСПЕРИМЕНТИ́РОВАТЬ експеримент/ува́ти, роби́- /ста́ви-/ до́сліди /експериме́нти/;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, покли́каний ♦, за́йня́тий до́слідами, експеримента́тор, дослі́дник, $п^к$ експеримента́льний, до́слі́дчий, дослі́дницький;
-ый експериментова́ний, $п^к$ піддо́слідний.
ЭКСПЛИЦИ́РОВАТЬ $к^н$ поясню́вати, тлума́чи-;
--й що /$м^н$ хто/ експліку́є ◊, зви́клий ♦, за́йня́тий тлумаченням, експліка́тор, $п^к$ експлікаці́йний + %; ± **толкующий;**
-йся/-ый експліко́ваний, поясню-, тлума́чений.
ЭКСПЛУАТА́ТОР визи́скувач, *ф.* наши́йник.
ЭКСПЛУАТА́ЦИЯ *(надр)* $о^к$ розро́бка; **сдава́ть в -ию** *(завод +)* пуска́ти в рух.
ЭКСПЛУАТИ́РОВАТЬ визи́ск/ували, о́ три шку́ри де́р-, висо́тува- жи́ли, *(надра)* розробля́-;
--й 1. що /$м^н$ хто/ ~ує ◊, зви́клий ♦, експлуата́тор, визи́скувач, $е^м$ кровопи́вець, $п^к$ експлуатаці́йний + %, 2. що розробля́, покли́каний р., за́йня́тий розро́бкою;
-йся/-ый 1. експлуато́ваний, визи́ску-, 2. розро́блю-, 3. *(автопарк +)* ходови́й, в експлуата́ції.
ЭКСПОНИ́РОВАТЬ експон/ува́ти, виставля́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, експоне́нт, $п^к$ *м.* експоненці́йний + %;
-йся/-ый експоно́ваний, виста́вля-, *і.* експона́т, $п^к$ виставни́й.
ЭКСПОРТИ́РОВАТЬ експорт/ува́ти, виво́зи-;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, зви́клий ♦, за́йня́тий е́кспортом, ~е́р, $п^к$ е́кспортний; ± **вывозящий;**
-йся/-ый експорто́ваний, виво́жу-, $п^к$ вивізни́й.
ЭКСПРО́МТОМ $о^к$ спрожо́гу, про́сто з мо́сту.
ЭКСПРОПРИИ́РОВАТЬ вивла́сн/ювати;
--й що /*мн.* хто/ ~ює ◊, зви́клий ♦, за́йня́тий ~енням /експропрія́цією/, ~ювач, експропрія́тор, $п^к$ експропріяці́йний + %;
-йся/-ый вивла́снюваний, експропрійо́-.
ЭКСТРАВАГА́НТНЫЙ $ф^р$ фігля́рський.
ЭКСТРАГИ́РОВАТЬ екстраг/ува́ти, видаля́- /-тяга́-/;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, з-й ♦, за́йня́тий ~ува́нням, *(препарат)* екстраге́нт, *(апарат)* екстра́ктор, $п^к$ екстрагува́льний, екстракти́в-, екстра́ктор-;
-йся/-ый екстраго́ваний, *і.* екстра́кт, ви́тяжка.
ЭКСТРА́КТ *у.* ви́тяжка.
ЭКСТРАПОЛИ́РОВАТЬ екстрапол/юва́ти, перено́си- /поши́рюва-/ ви́сновки;
--й що /$м^н$ хто/ ~ю́є, за́йня́тий екстраполя́цією, схи́льний ♦, екстраполя́тор, $п^к$ /-ний/ + %;
-йся/-ый екстрапольо́ваний.
ЭКСЦЕНТРИ́ЧНЫЙ фігля́рський, дива́чний на́дто оригіна́ль- /химе́р-/, екстравага́нт-, *т.* не концентри́ч-.
ЭКСЦЕ́СС *у.* ви́брик.
ЭЛАСТИ́ЧНЫЙ гнучки́й, пружни́й, пружи́стий.
ЭЛЕГА́НТНЫЙ $о^к$ елега́нтський, ви́тончений, ви́шука-, *ф.* ви́гладже-.
ЭЛЕКТРИЗОВА́ТЬ електрик/ува́ти, наелектризо́ву-, *(кого)* збу́джу-;
--й 1. що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, з-й на♦, електриза́тор, $п^к$ електриза́торний + %, 2. **возбуждающий**, ☺ покли́каний ♦, *(виступ)* запалю́ючий;
-йся/-ый 1. електризо́ваний, 2. **возбуждаемый.**
ЭЛЕКТРИФИЦИ́РОВАТЬ електрифік/ува́ти;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, покли́каний ♦, за́йня́тий ~а́цією, електрифіка́тор, $п^к$ ~аці́йний + %;
-йся/-ый електрифіко́ваний.
ЭЛЕКТРИ́ЧЕСТВО *(грозове)* громови́на.
ЭЛЕКТРОВО́З $р^к$ електротя́г.
ЭЛЕКТРОСВА́РОЧНЫЙ *к.* електрова́рний.
ЭЛЕМЕ́НТ пе́рвень, *(злочинний) ю.* про́шарок;
ЭЛЕМЕ́НТЫ *(знань)* осно́ви, ази́, поча́тки́.
ЭЛЕМЕНТА́РНЫЙ $о^к$ найпрості́ший, початко́вий, $н^г$ примітивний, *(- права)* основни́й, *(- частинки матерії)* найдрібні́ший, *(заряд)* наймéн-.
ЭЛИМИНИ́РОВАТЬ елімін/ува́ти, виключа́-, видаля́-, усува́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є ◊, з-й ♦, за́йня́тий еліміна́цією, $п^к$ елімінаці́йний, ± **исключающий;**

-йся/-ый елімінóваний, вилýчу-, видáлю-, усý-.

ЭЛЛИПСО/ВИ́ДНЫЙ, ~ОБРА́ЗНЫЙ еліпсувáтий, овальний, як овáл.

ЭЛИ́ТА *г.* чолівка, *о.* сіль землі, сметáнка, вершки́ /дріжджі/ *(суспільства)*.

ЭЛЬБРУ́С *(еталон висоти)* Говéрла.

ЭМАЛИРО́ВАННЫЙ поли́в'яний, емальóва-.

ЭМАЛИРОВА́ТЬ емал/ювáти, *(гончарний посуд)* поливá-, навóди- /накладá-, нанóси-/ поли́ву;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ю́є ◊, з-й ♦, зáйнятий емалювáнням, поли́в'яник, емалювáль-, *п*ᵏ = %;
-йся/-ый емальóваний, поли-.

ЭМА́ЛЬ склúця, *(на глиняному посуді)* пóливо, поли́ва.

ЭМАНСИПА́ЦИЯ урівиопрáвнення.

ЭМАНСИПИ́РОВАТЬ емансип/увáти, рівня́- у правáх;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ýє ◊, з-й ♦, ~áтор, *п*ᵏ ~аці́йний + %;
-йся/-ый емансипóваний; **-я** готóвий ♦ся.

ЭМБРИО́Н зáродок, зáплідок.

ЭМИГРА́НТ *(втікач з УССР) г.* закордóнець.

ЭМИГРА́ЦИЯ: в -ии иа еміґрáції, в діáспорі.

ЭМИГРИ́РОВАТЬ емір/увáти & *д*ᵏ ви♦.
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ýє, з-й ♦, еміґрáнт, *п*ᵏ еміґраці́йний, © еміґрýючи.

ЭМИТИ́РОВАТЬ еміт/увáти, *(ви)*пускá- в óбіг;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ýє ◊, зᶢ-й /зᵐ-й/ ♦, зáйнятий емісією, емітéнт, *п*ᵏ емісі́йний + %;
-ый емітóваний.

ЭМОЦИОНА́ЛЬНЫЙ емоці́йний, *о*ᵏ настроєви́й, *(стан)* душéвний, *(виступ)* перечýле-.

ЭМО́ЦИИ *м*ⁿ чуття́, почувáння, *с.* при́страсті.

ЭМУЛЬГИ́РОВАТЬ *х.* Емульґ/увáти;
-ьй що ~ýє, з-й ♦, ~áтор, *п*ᵏ емульґаці́йний;
-йся/-ый емульґóваний.

ЭМУЛЬСИ́РОВАТЬ *х.* Емульс/увáти;
--й що ~ýє, з-й ♦, *п*ᵏ емульсі́йний;
-йся/-ый емульсóваний.

ЭНЕ́РГИЯ *(природня)* живлó; ие **хватáет /хвáтит/ -гии** *ф.* пóроху не стаé /стáне/.

ЭНЕРГОСБЕРЕГА́ЮЩИЙ: -щие технолóгии бережи́-иеéрґію-технолóгії.

ЭНТУЗИА́ЗМ завзя́ття, зáпал, зáхват; **без -ма** без зáпалу, *(діяти)* як мóкре гори́ть.

ЭПАТИ́РОВАТЬ вражáти, ошелéшува-, *п.* збивá- з ніг, *к*ⁿ епатувати;
--й що /*м*ⁿ хто/ епатýє ◊, з-й приголóмшити, *п*ᵏ епатáжний, разю́чий; ± ЕКСЦЕНТРИЧНИЙ.
-ый епатóваний, приголóмшу-, ошелéшу-, збиз ніг.

ЭПИЗО́Д *у.* ви́падок, *ф*ᵖ пригóда.

ЭПИЗОДИ́ЧЕСКИЙ *о*ᵏ випадкóвий.

ЭПИКА́РД *у.* иасéрдя.

ЭПИКАРДИ́Т *у.* иасéрд*(н)*иця.

ЭРЗА́Ц *г.* нáмістка.

ЭРОДИ́РОВАТЬ ерод/ýвати, вивітрюватнся, *(ґрунт)* вивітрювати, розмивá-;
--й що ~ýє ◊, з-й ви́вітрити /розми́-/, *п*ᵏ ерозі́йний, ерози́в- + %;
-йся/-ый еродóваний, вивітрю-, розми́-;
ЭРОДИ́РОВАННЫЙ еродóваний, стóче- ◊ → ↑.

ЭРОТИ́ЧНЫЙ любострáсний, ласолю́б-, слáсиі́й, *(вірш)* *п*⁻ᵒ непристóй-, порнографі́ч-, *(твір)* загли́бле- у секс, сексуáль-, *(нахил)* хти́вий.

ЭРУДИ́ЦИЯ *ф*ᵖ начи́таність, обізнан-, учéн-, *(у певній галузі)* дóсвід; **испóлненный -ии** ерудóваний.

ЭСКАРПИ́РОВАТЬ *в*ᶦ споруджувати протитáнкову перепóну, *в*ᶦ ескарп/ува-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ýє ◊, спорýджувач п. п., *п*ᵏ = %;
-ый ескарпóваний.

ЭСКИ́З *о*ᵏ шкіц.

ЭСКО́РТ сýпровід, *г.* бандéрія; *(*почётный*)* э. *у.* пóчет /*р*ᵉ пóчту/.

ЭСКОРТИ́РОВАТЬ ескорт/увáти, супровóджу- *(пóчтом)*;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ýє ◊, з-й ♦, ескóрт, сýпровід, кортéж, пóчет, *г.* бандéрія, *п*ᵏ ~ний, супровід- + %;
-йся/-ый ескортóваний, супровóджу- *(пóчтом)*.

ЭСТАФЕ́ТА *о*ᵏ штафéта.

ЭТА́Ж: в три -жá на три пóверхи.

-ЭТАЖНЫ́Й: пятиэтáжный дом п'ятипóверх.

Э́ТАКИЙ *ф*ᵖ таки́й собі.

ЭТАЛО́Н *у.* первовзір, першовзір.

ЭТА́П: тепéрь э́то ужé прóйденный э. *ф*ᵖ а тепéр ужé по всьóму.

ЭТАПИ́РОВАТЬ етап/увáти, транспортувá-;
--й що /*м*ⁿ хто/ ~ýє ◊, зáйнятий ~увáнням, з-й відпрáвити етáпом, *п*ᵏ етáпний, етáпóвий;
-йся/-ый етапóваний, відпрáвлю- етáпом, транспортó-.

Э́ТИКА *у.* доброзвичайність.

ЭТИКЕ́ТКА *у.* иáличка, нáліпка.

ЭТИ́ЧЕСКИЙ *у.* доброзви́чайний.

Э́ТО *о*ᵏ то [коли́ то ще бýде]; **э. когдá** *(на початку пояснення)* це *(*означáє ри́су /я́кість/*)*, коли́ [двоедýшне – **э́. к. кто-то старáется и нáшим и вáш-** двоєдýшність – це *(*о. р.,*)* коли хтось дбáє: і нáшим і вáш-]; **э́. меиáет дéло** це і́нша річ; **э́. ни иа что ие похóже** це нікýди не годи́ться, це не знáти що; **как** *(*э́.*)* **ни смешиó /стрáн-, неприя́т- +/** хоч як *(*це*)* смі́шно /ди́вно, при́кро +/; **а чтóбы всё забрáть – э́того иет** а щоб усé забрáти, то ні.

Э́ТОТ: к -му собы́тию /слýчаю/, по -му пóводу *п*ᵖ принагі́дно, *п*ᵏ принагі́дний.

ЭФЕМЕ́РНЫЙ *о*ᵏ скороминýщий.

ЭФИ́РНЫЙ небеснолéгкий.

ЭФФЕКТИ́ВНОСТЬ *о.* пропускнá здáтність.

ЭХМА́: эхмá, ух-ах-á! гей-гý, гей-гá!

Э́ХО *о*ᵏ відлýння.

ЭШЕЛОНИ́РОВАТЬ ешелон/увáти;

--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, призна́<u>ч</u>ений ♦, для ~ува́ння, за́йня́тий -ям, $п^к$ еше<u>ль</u>о́новий, еше<u>ль</u>о́нний + %; **-йся/-ый** еше<u>ль</u>оно́ваний.

Ю

ЮБИЛЯ́Р *г.* ювіля́т.
ЮДО́ЛЬ: ю. печа́ли /пла́ча/ доли́на сліз.
ЮЖА́НИН *о.* (ро́дом) з півдня.
Ю́Ж/НЫЙ; ~НЕ́Е *(да́лі)* на південь, півде́нніше.
Ю́ЗОМ $п^р$ $о^к$ *(по́)*со́вом, по́ковз-, плаз-, по́повз-.
ЮЛИ́ТЬ: ю. пе́ред *кем* стели́тися /траво́ю/ пе́ред;
--й 1. що /$м^н$ хто/ кру́титься *(як дзи́га)*, зви<u>к</u>лий крути́тися *(я. д.)*, $п^к$ верткий, 2. **заискивающий,** *(перед ким)* = **подольщающийся к** *кому.*
Ю́МОР: ю. ви́сельника $о^к$ гу́мор прире́ченого.
Ю́НОСТЬ & ю́иощі.
Ю́НОША & $п^к$ *юнакува́тий /= **юношеобра́зный**/.
Ю́НЫЙ & $п^о$ праю́ний.
ЮПИ́ТЕР: кого́ Ю. хо́чет наказа́ть, того́ лиша́ет ра́зума Бог кара́є, відбира́ючи ро́зум.
ЮРИДИ́ЧЕСКИЙ $о^к$ правни́чий [**-ое отделе́ние** п. відділ].
Ю́РИЙ-ПОБЕДОНО́СЕЦ Ю́рій-змієбо́рець.
ЮРИСДИ́КЦИЯ *г.* судовла́сть.
ЮРИСПРУДЕ́НЦИЯ $о^к$ правозна́вство.
ЮРИ́СТ *у.* правни́к.
Ю́РКИЙ: ю. как вьюн в'юики́й, верт- як в'юн.
Ю́РКНУТЬ $д^к$ $о^к$ чкурну́ти, шу́снути, $п^ф$ шусть!;
-вший Ø.
ЮРО́ДСТВОВАТЬ $ж^м$ ю́роди справля́тн;
--й що /$м^н$ хто/ юро́дствує, зви<u>к</u>лий юро́дствувати, ю́рода, юроди́вий.
ЮСТИ́РОВАТЬ юст/ува́ти, *у.* вивіря́-;
--й що /$м^н$ хто/ ~у́є, з-й ♦, за́йня́тий юстува́нням, юстува́льник, $п^к$ = %; ± **выверяющий.**
-йся/-ый юсто́ваний, вивірю-.
ЮСТИ́ЦИЯ *у.* правосу́ддя.
ЮТИ́ТЬСЯ тули́тися, приміща́-, знахо́дити /ма́ти/ приту́лок, *(у друзів)* тиня́тися по товариша́х;
-йся що /$м^н$ хто/ ~ться ◊, приту́люваний, приміщу-, $п^{-о}$ приту́лений, приміщ-, © ма́ючи приту́лок.
ПРИЮТИ́ТЬСЯ приткну́тися ◊.

Я

Я: не я бу́ду я – не я [**не я бу́ду, е́сли...** я – не я, коли́...]; **не я бу́ду, а** *(сделаю то-то)* неха́й там що, **а я** *(зроблю те й те)*; **не я ли говори́л?** не я каза́в?
МЕНЯ́: с меня́ ро́стом иа зріст, як я.
Я́БЕДНИЧАТЬ $о^к$ доно́сити *(до вух)*;
--й що /$м^н$ хто/ нашіптує ◊, зви<u>к</u>лий ♦, з-й доне́стй, я́беда, стука́ч, шепоти́нник, *с.* накле́п-, доно́щик, $п^к$ я́бедницький, доно́щи-, накле́пни-, *о.* меткий иа я́беди, ± **фнскалящий;**
НАЯ́БЕДНИЧАТЬ $о^к$ присолоди́ти язи́ка ◊;
-вшнй Ø.
Я́БЛОКО: я. раздо́ра кістка незго́ди /розбра́ту, чвар/; **-ку не́где упа́сть** нема́ де па́льця просу́нути; & $п^к$ *(кінь)* *яблука́стий /= у я́блуках/.
Я́ВКА *(для здибу)* (коиспірати́виа) кварти́ра, $ж^н$ ха́та;
ЯВЛЯ́ТЬ явля́ти, пока́зува-, ма́- [**я. следы** м. сліди́], $ф^р$ роби́- [**яви́те ми́лость** зробі́ть ла́ску];
--й що /$м^н$ хто/ пока́зує ◊, © пока́зуючи, ± **показывающий; -й приме́р** як при́клад /зразо́к/;
-й собо́й = являющнйся[3].
ЯВЛЯ́ТЬСЯ з'явля́тися, $о^к$ станови́ти [**гла́вным усло́вием -я́ется** головну́ умо́ву -ить], виплива́- на по́ве́рхню, *(раптом)* з-під землі вироста́-, *(чим)* служи́-, пра́ви- за *що*, *(на очі)* потика́тися, *(куди) ф.* зава́люва- /завали́-/; **-я́ется** є, стано́вить, слу́жить;
-йся 1. що /$м^н$ хто/ з'явля́ється ◊, $з^м$-й /$к^н$ зобов'я́за-/ прибу́ти, прибу́лець, $п^к$ прибу́лий, 2. що постає ◊, $п^к$ ви́никлий, иовоя́влений, новонаро́дже-, $п^р$ новоспе́че-, 3. що є, що слу́жить ◊, з-й /призна́<u>ч</u>е-/ бу́ти, © бу́дучи, бу́вши [**-я продолже́нием** б. продо́вженням], $п^р$ як [**-я сле́дствием** як на́слідок]; **-я взо́ру** с-и пе́ред о́чі; **-я во сне** снови́дний; **-я на собра́нне** прибу́л- /© прибу́вши/ на збо́ри; **-я образцо́м** з-й бу́ти взірце́м, *г.* мірода́йний; **-я по вы́зову** прибу́ваний на ви́клик, виклику-; **-я пробле́мой** бу́дучи пробле́мою; **-я програ́ммным** /*ф.* **'паровозом'**/ *(у збірці /в СССР/)* заспівни́й; **-я собой** що явля́є собо́ю;
ЯВИ́ТЬСЯ $о^к$ поприхо́дити [**оиí -лись** воиí **-или**] ◊, *(перед ким)* об'яви́тися, *(раптом)* вроди́-; **я. взо́ру** ста́ти пе́ред о́чі; **я. в большо́м коли́честве** ря́сно засія́тись, розмножи-;
-вшийся прибу́лий, я́влений, *(иово)*з'я́вле-, новоспе́че- /-створе-, -зробле-, -вида- +/, *(ким)* що був, Ø; **-я по вы́зову** прибу́лий на ви́клик, ви́кликаний; **-я с пови́нной** прибу́лий з каяттям.
Я́ВНО $о^к$ вочеви́дь, иа́віч;
Я́ВНЫЙ $ф^р$ безпере́чний [**-ая оши́бка** -на по́милка].
Я́ВОЧНЫЙ: -ым поря́дком $о^к$ як доко́наний факт, без до́зволу, без са́нкції згори́, на вла́сиу ру́ку, ніко́го ие спита́вши.
Я́ВСТВОВАТЬ бу́ти ви́дним, висно́вуватися, розкрива́-, прозира́ти, виплива́-; **э́то -ует** це ви́дно /прозира́ +/, це мо́жна ви́сиовн-;
--й що виплива́ ◊, висно́вуваний, розкри́-, $п^к$ ви́дний, *о.* як иа́слідок.
ЯВЬ очеви́дь.
Я́ГОДА: не на́шего по́ля я. *ж.* не з иа́шої пара́фії; **одного́ по́ля я.** одни́м ми́ром ма́заний, од-

ного тіста книш.
ЯД *(іронії)* жало.
ЯДОХИМИКАТ отрута.
ЯДРО осердя, осереддя, осередок, *о.* серце.
ЯЗВА 1. *з.* вéред, *(на совісті)* прокáза, 2. ☺ шпичка, осá, смолá, іржá, ґедзь, ґедзюк.
ЯЗВИТЕЛЬНОСТЬ $о^к$ їдь.
ЯЗВИТЕЛЬНЫЙ *(жарт)* шпигучий, жалький, стожáлий, дітклúвий*, спóвнений їді, терпкий, саркастичний.
ЯЗВИТЬ шпигáти *(слóвом)*, *о.* відвáжува- сóли; **я. на** *чей* **счёт** шпигá- язикóм /словáми/ *кого*;
–й що /$м^н$ хто/ шпигá ◊, звúклий ♦, *і.* → ЯЗВА^2, $п^к$ уїдливий, ущúпли-, їдкий, $п^о$ стожáлий, *(- слова)* напéрчений, спóвне- їді, ☺ їжакувáтий;
СЪЯЗВИТЬ відвáжити сóли ◊;
-вший Ø.
ЯЗЫК *(незрозумілий)* шварганúна, *д.* гýба [**длинный я.** велика г.]; **я. мой – враг мой** дай язикý вóлю – заведé в невóлю; **я. присох** заціпило *кому* /устá зашито в *кого*/; **слова не идут с -ка** у *кого* язик затéрп *кому*; **на -ке мёд, а на сердце лёд** м'яко стéлить, та твéрдо спáти, янгольський голосóк, та чóртова дýмка; **человеческим -óм** $ф^р$ *(- тварин)* живим гóлосом.
ЯЗЫКАСТЫЙ язикáтий, *і.* $г^д$ нестулúгуба.
ЯЗЫКОВОЙ: -óе дерево мóвне дéрево.
ЯЗЫКООБРАЗНЫЙ язикувáтий, на взір язика, як язик.
ЯЗЫЧОК *(деталька)* шпúнтик, язичóк.
ЯИЧНИЦА *(з двох яєць)* *а.* Адáм і Éва.
ЯЙЦЕВИДНЫЙ /ЯЙЦЕОБРАЗ-/ яйцювáтий, овáльний, на взір /у фóрмі/ яйця, як яйцé.
ЯКАТЬ: –й що /$м^н$ хто/ яка, звúклий якати, якало.
ЯКО: я. благ, я. наг як є, у чім стою /-їть, -яв/, $к^н$ яко благ, яко наг.
ЯКШАТЬСЯ знáтися, водити-, $н^L$ лига-, $о^к$ кумá-, *(з ким)* тягá-, волочи-, вія-;
-йся що /$м^н$ хто/ *лигáється* ◊, звúклий /охóчий/ лигáтися, р-й /готóвий/ злигáтися.
ЯЛОВЕТЬ; ОЯЛОВЕТЬ *(- людей)* обездітнити.
ЯЛОВЫЙ *(штучно)* знепліднений.
ЯМА *(на шляху)* вибій, *(від бомби)* вирва; **не рой другому яму – сам в неё упадёшь** не копáй нікóму ями, бо сам упадéш.
ЯРКИЙ *(колір)* палкий, *(- світло)* світкий; & $д^о$ *уяскравлювати;
ЯРЧАЙШИЙ найяскрáвіший, яскравісінький;
ЯРКО $п^о$ стосвічно; **я. выраженный** чітко окрéслений, $ф^р$ прикмéт-, *о.* як вирізьбле-;
ЯРЧЕ: чем ночь темнéй, тем я. звёзды тéмної нóчі зóрі ясніші.
ЯРКО- $о^к$ бýйно- [**яркоголубóй** буйноблакитний].
ЯРКОКРАСНЫЙ $о^к$ червóний-пречервóний, $п^о$ червоножáрий.
ЯРЛЫК $о^к$ наліпка, нáличка, *(прив'язний)* бирка; **навéшивание -óв** наличкувáння.
ЯРМАРКА: на -ке у ярмарку; **не на -ку, а с -ки** *(- вік)* не на базáр, а з базáру.
ЯРОВИЗИРОВАТЬ яровиз/увáти;
–й що /$м^н$ хто/ ~ýє, з-й ♦, зáйнятий яровизáцією, яровизáтор, $п^к$ яровизаційний;
-йся/-ый яровизóваний.
ЯРОСТНЫЙ $п^о$ яристий.
ЯРОСТЬ: приходить в я. шаленіти.
ЯРЫЙ $о^к$ презавзятий; **я. гнев** лютий гнів.
ЯСЛИ: детские я. *г.* дитúнець.
ЯСНЕТЬ ясніти, ясніша-, вияснятися;
–й що ясніє ◊, заяснілий, напіввиясні-, щорáз ясніший /світлі-/, вже мáйже ясний.
ЯСНО $ф^р$ як на долóні, видно, *(безперечно)* недвознáч-; **ясно!** $ф^р$ агá! [**я.! в день свадьбы** агá! у день весілля]; **я. как Божий день** $о^к$ це ж і сліпий бáчить;
ЯСНЫЙ *(день)* безхмáрний; & преяс-; **-нée -ного** ясно як *(Бóжий)* день /як сóнце/, це ж і сліпий бáчить.
ЯСНОВИДЯЩИЙ ясновида, ясновидець.
ЯЧЕЕЧНЫЙ *(шанець)* гніздовий.
ЯЧЕЙКА лáночка, гніздóвище, *т.* гніздó, гніздéчко [**ячейки** гнізда, гніздéчка];
ЯЧЕЙКИ $о^к$ відсерéддя.
ЯЩИК $о^к$ корóбка, $ф^р$ скринька [**я. для писем /жалоб/** с. на листи /скáрги/]; **мусорный я.** смітник; **я. Пандоры** скриня Пандóри.
ЯЩИЧНЫЙ скринькóвий.

Формат 70×100 1/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 49,26.

Видавництво «БаК»
вул. Чайковського 17, Львів 79000
тел./факс: (032) 261 00 12, 261 10 81
е-пошта: office@bak.lviv.ua
www.bak.lviv.ua

Друк:
ТзОВ „Видавнича фірма «Афіша»"

Святослав Караванський

відомий український мовознавець, публіцист, перекладач, письменник, громадський діяч

Головні праці:

- Словник рим української мови
- Російсько-український словник складної лексики
- Практичний словник синонімів української мови
- Секрети української мови
- До зір крізь терня, або хочу бути редактором
- Пошук українського слова,
  або боротьба за національне 'Я'
- Книга-журнал одного автора
- Гумористичний самвидав
- Лист до Героя пера – Марії Матіос
- Звідки пішла єсть московська мова,
  або шила в мішку не сховаєш